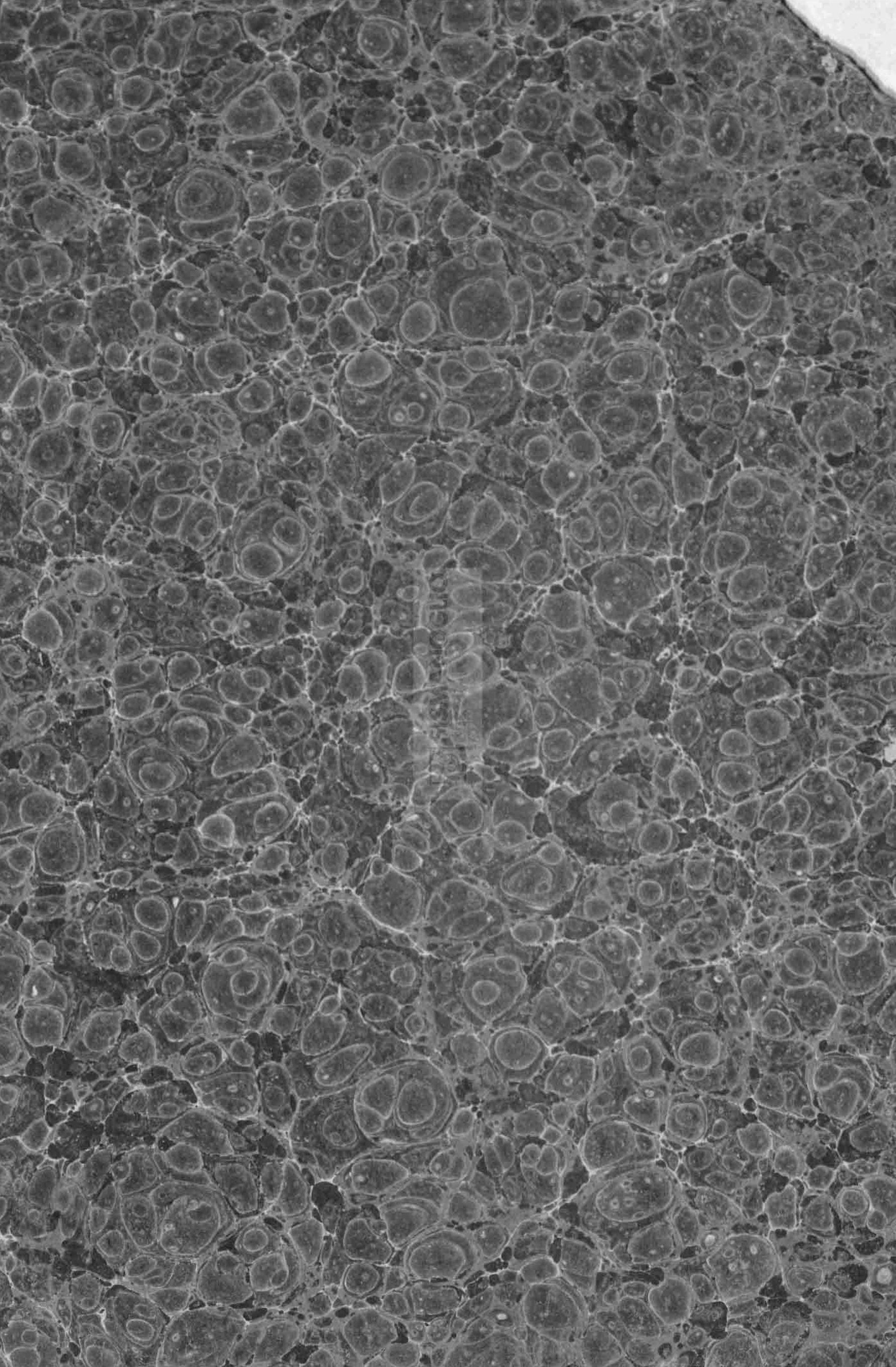

Σκάφος
Γλαρός
Δημόσιον
Τράπεζα
Κοσμαρίτης
Κυνηγός
Κοπέλλα
Σουμάδων

SISMONDO

Ο

ΦΙΛΟΚΑΛΟΣ

ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΥΠΟ Ν. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗι,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ.

1858.

SISTEMA BIBLIOTECÁRIO

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

	Σελ.
Ἀγαθοεργία.	42
Ἀγγελία περὶ συστάσεως Ἑλλην. Παρθεναγωγείου.	104
Ὁ Ἀδάμας κόπτει τὸν ἀδάμαντα.	110
Τὰ Ἀδέλφια τὰ ἠγαπημένα μετὰ εἰκόνος.	128
Ἀναναλύφεις νέαι χρυσοῦ.	196
Ἀπάντησις εἰς τὸ Ἀθήναιον.	52
Ἀριθμητικὸν πρόβλημα.	18
Ἄρτος κατασκευαζόμενος χημικῶς.	272
Ὁ Ἀφηρημένος μετὰ εἰκόνος.	22
Ὁ Βασιλεὺς ποιητὴς καὶ ὁ ἐπικριτής.	144
Βεραγγέρος μετὰ εἰκόνος.	288
Βίκτωρ Οὔγος μετὰ εἰκόνος.	49
Βύρων ὁ λόρδος.	34, 45
Ὁ Γάμος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν.	59, 71
Ὁ Γέλως.	329
Οἱ Γεωγραφικοὶ πίνακες.	329
Ὁ Γενναῖος πυροβολιστής.	18
Γλωσσάριον τῆς Οἰνόης τοῦ Πόντου.	46, 54, 66, 80
Τὸ Γουρουνάκι.	60
Ὁ Γουτεμβέργης μετὰ εἰκόνος.	97
Γυνὴ λίαν εὐαίσθητος.	27
Δὲν εἰξεύρω.	24
Ἡ Δεομένη.	36
Ἡ Δευτέρα γυνή.	60
Περὶ δημοδιδασκάλων.	76
Δουμᾶς μετὰ εἰκόνος.	61, 78, 90
Ἡ Δύναμις ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς ἑνώσεως.	307
Τὸ Δυστύχημα τοῦ Σκάρρωνος.	115
Τὰ Δύω ἀδέλφια.	80
Ἐλεγεῖον.	283
Ἓν εἶχον ἄνθος.	98
Ἡ Ἐπάνοδος τοῦ ἔαρος.	80
Ὁ Ἐραστὴς ἀποθνήσκων.	60
Ἑρμηνία τῶν συγγραφέων.	60
Ἑτοιμότης πνεύματος ἐνὸς Γάσκωνος.	48
Τὸ ἔτος 1858—1859.	313
Ἡ Εὐσέβεια βάσις τῆς καλοκαγαθίας.	23
Τὸ Ζαχαροπωλεῖον.	80
Οἱ Ζῶντες καὶ οἱ νεκροί.	261
Ἡδονὴ καὶ πόνος.	24
Ὁ Θεὸς καὶ ὁ Τάσσος.	98
Θεοφράστια.	261, 274, 299, 307
Ἰατροὶ τῆς Κίνας.	218
Ἰδιοτροπίαι τῶν μεγάλων ἀρχόντων.	203
Περὶ ἱκανοποιήσεως καὶ μονομαχίας.	266
Ἡ Καθαριότης.	153
Τὸ Καθῆκον.	110
Κάϊν καὶ Ἄβελ μετὰ εἰκόνος.	116
Ἡ Καλλονὴ μετὰ εἰκόνος.	242
Τὸ Καρυκευτικὸν κρέας.	36
Ἡ Κεφαλὴ ἢ τὸ σκέλος.	122
Κίνδυνος τῆς ἀκνηρίας καὶ πολυτελείας.	154
Ὁ Κόλπος τῆς Σμύρνης μετὰ εἰκόνος.	194
Οἱ Κορσικανοὶ Ἀδελφοί.	121, 139, 157, 171, 187, 206
Ὁ Κουρεὺς τοῦ βασιλέως.	36
Ἡ Κρίσις τῶν στίχων μου.	130

	Σελ.
Κύριος.	344
Λάθος τὸ φρικτόν.	115
Λόγος περὶ Πολιτισμοῦ τῆς Κ. Σαπφοῦς Λεοντιάδος.	248
Λόγος περὶ Ἀρετῆς τῆς Κ. Σαπφοῦς Λεοντιάδος.	309
Λονδίνου Ἀπόκρυφα. 5, 17, 30, 41, 55, 67, 84, 92, 106, 119, 131, 147, 163, 180, 198, 213, 230, 248, 275, 294, 309, 325, 339.	
Ὁ Μάγος.	72
Περὶ μακροβιότητος τῶν Ἑλλήνων, τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Αἰθιόπων.	267
Μαρία Θηρεσία αὐτοκράτειρα τῆς Γερμανίας μετὰ εἰκόνος.	128
Μολιέρος μετὰ εἰκόνος.	211
Ἡ Μονομαχία.	144
Νέα ἐτυμολογία τῆς λέξεως Τηλέγραφος.	268
Νέος τρόπος τοῦ οἰκονομεῖν τὰ ταχυδρομικά.	338
Νέος τρόπος τοῦ συντέμνειν τὴν τεσσαρακοστήν.	338
Νεύτων.	338
Νυμφεύομαι τὴν εἰκόνα.	98
Ὀθέλλος, ἤτοι ὁ Μαῦρος τῆς Βενετίας τραγῳδία Σακεσπείρου.	253, 268, 284, 299, 315, 329
Ὀκνηρός.	98
Οἱ Ὁμίληκοι ἀδελφοί.	98
Ὄνειρον βοσκοῦ μετὰ εἰκόνος.	144
Κάποτε καὶ τὰ ὄνειρα ἀληθεύουσι	243
Ὄρεις	272
Παίγνιον ἐπὶ τοῦ ποιήματος ἡ Κρίσις τῶν στίχων μου.	268
Ὁ Πανοῦργος νεοσύλλεκτος.	72
Ὁ Παράρρων τοῦ φρονίμου φρονιμώτερος.	324
Παῦλος Φεβάλ.	49
Περιέργεια καὶ ἀδιακρισία.	109
Ἡ Ποίησις.	12
Τὸ Προικοσύμφωνον.	109
Ἡ Προσαγόρευσις κατὰ τὸν Γαλλικὸν τρόπον.	324
Πῶς βάλλουν γνῶσιν αἱ γυναῖκες.	219
Ῥαχήλ, ἢ περίφημος τραγικὴ τῶν Γάλλων μετὰ εἰκόνος.	155
Σακεσπείρου ποιήματα καὶ μεγαλορνία. 11, 99, 116, 146.	
Τὸ Ὄρος Σινᾶ μετὰ εἰκόνος.	305
Ἡ Κ. δὲ Σεβιγνὴ μετὰ εἰκόνος.	177
Οἱ Σοφισταὶ τῆς Ἑλλάδος	16, 28
Ὁ Σπουδαστὴς τῆς θεολογίας.	110
Τὸ Στοίχημα τῶν περιστερίων.	111, 123
Τὰ Σῦκα τοῦ Βυρῶνος.	48
Ἡ Καλὴ συμπεριφορὰ καὶ ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια. 1, 13,, 25, 37, 50, 63, 73, 87, 102, 130, 161, 179, 197	
Ὁ Τιμωρηθεὶς γαστρίμαργος.	35
Τί Τρώγομεν;	112, 178, 202, 247
Ὁ Τορκουάτος Τάσσος.	79
Ὁ Τρομερὸς φίλος.	237
Ἡ Ὑπόσχεσις.	98
Περὶ ὑγείας ὁ λόγος.	96, 102
Οἱ Φιλόδεικοι ἀλλοῦροι.	97
Ἡ Φρόνιμος τριανδρία.	314
Οἱ Φωλαιοκλέπται μετὰ εἰκόνος.	202
Ὁ Χειρὼν καὶ τὰ καλά του.	322
Ὁ Χονδρογιάννης καὶ ὁ ἐρημίτης του.	18
Τὸ Χρέος πρὸς τοὺς γονεῖς.	178
Ὁ Ψεύστης.	98
Τὸ Ψεῦδος.	291

ISBN 978-88-6973-[illegible]

« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος ».

ΕΤΟΣ Α.' ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 11 Ἰανουαρίου 1858. Ἀριθ. 1. — Ἐκδ. δευτ.

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐπλάσθη ἵνα ζῇ μόνος καὶ ἀκοινώνητος ὡς ἡ ἄρκτος· ὅ,τι δὲ καὶ ἂν εἶπον φιλόσοφοί τινες τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, φύσει ὁρμᾷ πρὸς τὸ κοινωνεῖν· ὅθεν ἡ ἀληθὴς αὐτοῦ κατάστασις ἐστὶν ἡ κοινωνία.

Ἡ κοινωνία, λαμβανομένης τῆς λέξεως ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν αὐτῆς σημασίαν, συνίσταται ἐκ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων, ἰδίως δὲ ἡ κοινωνία ἑνὸς τόπου ἐκ τῶν κατοίκων αὐτοῦ.

Ἡ κοινωνία αὕτη περιλαμβάνουσα ἀνεξαιρέτως πάντας τοὺς ἀνθρώπους, ἐγκλείει διὰ τοῦτο ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς τὰ σπέρματα ὅλων τῶν παθῶν, εἴτε καλῶν εἴτε κακῶν, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ παντὸς ἀνθρώπου ἓν τῶν σπερμάτων τούτων ἀναπτύσσεται ἀγαθὸν ἢ κακόν. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἕπεται ὅτι ἡ κοινωνία σύγκειται ἐξ ἀγαθῶν καὶ φαύλων ἐχόντων, πρὸς ἀλλήλους ὁρμὰς καὶ ὀρέξεις ἀντιθέτους ὅπερ ἀναγκάζει αὐτοὺς νὰ διαιρῶνται καὶ νὰ ζῶσι κεχωρισμένοι. Ἐντεῦθεν δὲ ἐγεννήθησαν τὰ διάφορα εἴδη τῶν κοινωνιῶν, πρὸς ἃς ἐδόθησαν διάφορα ὀνόματα.

Ὁ νεανίας ὁ πρῶτον ἤδη εἰσερχόμενος εἰς τὴν κοινωνίαν ὀφείλει πρὸ πάντων νὰ εἰξεύρῃ ποῦ βαδίζει, καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι οὓς ἀπαντήσει καθ' ὁδὸν, ἵνα ἕπηται μὲν τοῖς ἀγαθοῖς, φεύγῃ δὲ τοὺς φαύλους. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι εὔκολον διὰ τὸν ἔτι ἄπειρον· αἱ δὲ συμβουλαὶ τῶν γονέων αὐτοῦ, ἂν οὗτοι ζῶσιν, ὠφελήσουσι μὲν αὐτὸν τὰ μέγιστα, ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦσιν. Θὰ ἐκλέξῃ λοιπὸν φίλον τινὰ ὡς ὁδηγὸν καὶ Μέντορα. Ἀλλὰ διὰ ποίου σημείου θὰ διακρίνῃ τὸν ἀληθῆ φίλον; φίλον γινώσκοντα ἀρκούντως τοὺς σκοπέλους τῆς κοινωνίας, ὅπως καθοδηγῇ αὐτὸν ἀσφαλῶς. Ἡ κοινωνία ὁμοιάζει πρὸς τὸν θηρευτικὸν ἰξόν· τὸ ταλαίπωρον πτηνόν, ὅπερ ἔρχεται νὰ συλληφθῇ δι' αὐτοῦ δὲν βλέπει τὴν ὁλεθρίαν παγίδα εἰμὴ ὅταν δὲν εἶναι πλέον καιρὸς ν' ἀποφύγῃ.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

1. Εἰσέρχεσαι εἰς τὴν κοινωνίαν ἵνα ζητήσῃς ψυχαγωγίαν καὶ ἡδονὴν, ἢ ὅπως εὐχαριστῇς τὴν φιλοδοξίαν σου.

2. Ἵνα δὲ εὕρῃς ἐν αὐτῇ ψυχαγωγίαν πρέπει νὰ σοὶ ἀρέσκῃ, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο πρέπει καὶ σὺ νὰ ἀρέσκῃς αὐτῇ, διότι ἄνευ τούτου θὰ διατελῇ πρὸς σὲ ψυχρὰ καὶ ἄχαρις.

3. Ἵνα δὲ εὕρῃς ἡδονὴν ἔσο ἀγαπητὸς καὶ καλοκἀγαθος, καὶ ἡ κοινωνία ἔσεταί σοι ἀγαπητὴ καὶ καλή.

4. Ἵνα εὕρῃς προστάτας, ἀγάπα, καὶ θὰ ἀνταγαπᾶσαι καὶ θὰ προστατεύεσαι· διότι ὁ κόσμος δὲν εἶναι τόσον κακὸς ὅσον τὸν παριστῶσιν.

5. Τοὺς ἀνθρώπους δύναταί τις νὰ διαιρέσῃ εἰς

τέσσαρας μεγάλας τάξεις, ὧν ἡ μὲν πρώτη περιλαμβάνει τοὺς πνευματώδεις, ἡ δὲ δευτέρα τοὺς φιλοκάλους, ἡ δὲ τρίτη τοὺς φθονεροὺς, καὶ ἡ τεταρτη τοὺς ἀνοήτους.

6. Οἱ μὲν πνευματώδεις εἰσὶν οὐκ ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν, καὶ ὅμως τὸ πνεῦμα δὲν ῥέει εἰς τὰς ὁδοὺς ὡς λέγουσιν.

7. Οἱ δὲ φιλόκαλοι εἶναι σπανιώτεροι, ὡς δυνάμεθα νὰ τὸ κρίνομεν ἐκ τῶν νεωτέρων λογογράφων καὶ τεχνιτῶν, ὄντων σχεδὸν ἁπάντων πνευματωδῶν.

8. Οἱ φθονεροὶ δὲν πτύουσι ποτὲ νὰ μέμφωνται ὅ,τι δὲν δύνανται ν' ἀξιωθῶσιν.

9. Οἱ δὲ ἀνόητοι, ἐν παντὶ καιρῷ ἦταν καὶ ἔσονται πιθανὸν πάντοτε οἱ πολυαριθμότεροι.

10. Πάντες οἱ ἄνθρωποι δὲν φοβοῦνται τοὺς φθονεροὺς, φεύγουσι δὲ τοὺς ἀνοήτους, εὑρίσκουσι πολλάκις τοὺς πνευματώδεις, καὶ ἐπιζητοῦσι πάντοτε τοὺς φιλοκάλους.

ΠΕΡΙ ΕΘΙΜΟΤΑΞΙΑΣ.

Δύω εἰσὶ τὰ εἴδη τῆς ἐθιμοταξίας, τὸ μὲν ἡ τῆς καλῆς συναναστροφῆς, τὸ δὲ ἡ τῆς αὐλῆς.

Ἡ τῆς καλῆς συναναστροφῆς ἐπενοήθη δι' ἕνα μόνον σκοπὸν, τοὐτέστι νὰ ἐκτελῇ χωρὶς βίας καὶ δυσκολίας τὴν ἐκκάθαρσιν τῆς κοινωνίας. Καὶ διὰ τῆς ἐθιμοταξίας ἡ ἐκκάθαρσις σὺτη γίνεται αὐτομάτως Εἶναι οὕτως εἰπεῖν τὸ σύνθημα καὶ τὰ ὑπὸ τῶν φραγκιμασόνων ἐπινοηθέντα σημεῖα πρὸς ἀπομάκρυσιν τῶν ἀμυήτων. Καὶ τῷ ὄντι ἂν κατὰ τύχην εὑρεθῇ ἀπαίδευτος καὶ ἀγροῖκος ἐν αἰθούσῃ καλῆς συμπεριφορᾶς, θὰ αἰσθανθῇ τοσαύτην στενοχωρίαν καὶ ἀμηχανίαν ὥττε δὲν θὰ ἐπιθυμήσῃ πλέον νὰ ἐπανέλθῃ, ἀρκούμενος νὰ τὴν κακολογῇ.

Ὅσον δὲ διὰ τὴν ἐθιμοταξίαν τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας ἢ τῆς αὐλῆς ἀλλάσει τὸ πρᾶγμα· αὕτη ἐπενοήθη πρὸς διάκρισιν καὶ ἀξιοπρέπειαν τοῦ βαθμοῦ. Πρέπει νὰ μὴ εἶδε ποτέ τις ἀνθρώπους καὶ ἀνθρωπίνους κοινωνίας, ὥςε νὰ μὴ γνωρίζῃ τὴν ἀλήθειαν τοῦ τετριμένου τούτου ῥητοῦ, ὅτι δηλαδὴ «ἡ οἰκειότης γεννᾷ τὴν περιφρόνησιν». Ἐκ τοῦ γνωμικοῦ τούτου ἕπεται ὅτι ὁ ἀνώτερος τοῦ ἄλλου κατὰ τὰ καθήκοντα ἅπερ ἀνέθηκεν αὐτῷ τὸ κράτος, ἀποβάλλει πᾶσαν τὴν ἐπὶ τῶν ὑποδεεστέρων ἐξουσίαν μεθ' ὧν οἰκειώθη, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ἐλπίσῃ τυφλὴν ὑποταγὴν, καὶ γίνεται ὄργανον ἐπιβλαβὲς ἢ τοὐλάχιστον ἀνωφελὲς εἰς τὴν διοικητικὴν μηχανὴν τοῦ κράτους.

Ἀλλὰ πολλάκις συνέβη εἰς τὰς αὐλὰς, τὰς ἀποτυφλωθείσας ἐξ ὑπερηφανίας, νὰ πιστεύσωσιν ὅτι αἱ ἀποδιδόμεναι εἰς τοὺς βαθμοὺς αὐτῶν τιμαὶ ὀφείλονται εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀξίαν· ἐκ τούτου δὲ προῆλθεν ἀνόητός τις ἐθιμοταξία βασιζομένη μόνον ἐπὶ τῆς κενοδοξίας, καὶ ἑπομένως γελοία καὶ ἀνωφελὴς ἐξ ἴσου. Πρὸς κατάβηψ.ν τούτου ἃς ἀναφέρωμεν τὸ ἑξῆς παράδειγμα. Ῥωμαῖός τις αὐτοκράτωρ ἔλεγε περὶ τῆς γυναικός του. «Δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ ἦναι ἡ Ἰουλία ἐνάρετος ἀλλὰ καὶ νὰ φαίνεται.» Οἱ βασιλεῖς ὅμως τῆς Ἱσπανίας, εἵτινες, ἐξαιρουμένου ἑνὸς μόνου, δὲν ἦταν καίσαρες, ἴδρυσαν ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς ταύτης ἀρχῆς κανόνα ἐθιμοταξίας ὑπερβολικὸν μέχρι μωρίας. Πᾶς ὅστις ἤγγιζε τὸν πόδα τῆς βασιλίσσης δι' οἱανδήποτε αἰτίαν κατεδικάζετο εἰς θάνατον καὶ ἀπέθνησκεν ἀμέσως.

Νέα τις βασίλισσα τῆς Ἱσπανίας, ἡ σύζυγος Κορόλου τοῦ Β'. ἐξῆλθεν ἡμέραν τινὰ ἔφιππος εἰς περίπατον μετὰ τῶν ὑπασπιστριῶν καὶ αὐλικῶν αὐτῆς. Αἴφνης ὀρθοῦται ὁ ἵππος καὶ ἀνατρέπει αὐτὴν, ὁ δὲ ποὺς τῆς ἡγεμονίδος περιπλέκεται ἐντὸς τοῦ ἀναβολέως, καὶ ὁ ἵππος σύρει αὐτὴν μεθ' ὁρμῆς ἐπὶ του ἐδάφους. Ἄπειρον πλῆθος ἐθεώρει τὸ λυπηρὸν τοῦτο θέαμα, ἀλλ' οὐδεὶς ἑτοίμα νὰ τείνῃ αὐτῇ χεῖρα βοηθείας ἕνεκα τῆς ἐθιμοταξίας.

Ἔμελλε ν' ἀπολεσθῇ, ὅτε δύω νέοι γάλλοι ἀξιωματικοὶ, εὑρισκόμενοι κατὰ τύχην ἐκεῖ, ἐρρίψοκινδύνευσαν ὅπως σώτωσιν αὐτήν. Ὁρμῶτι κατὰ τοῦ ἵππου καὶ ἐνῷ ὁ μὲν ἁρπάζει τὸν χαλινὸν, ὁ ἕτερος κατορθοῖ ν' ἀπαλλάξῃ τὸν πόδα τῆς βασιλίσσης, καὶ οὕτως ἐσώθη αὕτη οὐδὲν ἄλλο ὑποστᾶσα ἢ τὸν φόβον καί τινας μώλωπας. Εὐθὺς ὅμως ἐπρόφθασαν καὶ ἔγειναν ἄφαντοι· διότι ἔμελλον νὰ συλληφθῶσι, καὶ Κύριος οἶδε τι ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ἡ ἐθιμοταξία. Ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον, πάσχουσα δεινῶς ἡ βασίλισσα, ἠναγκάσθη νὰ ἐξέλθῃ τοῦ θαλάμου της καὶ νὰ πορευθῇ πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως, ἔνθα κατώρθωτε νὰ ἐξιλεώσῃ αὐτὸν ὑπὲρ τῶν σωτήρων της, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ ἀναχωρήσωσιν ἐκ τῆς Ἱσπανίας ἐντὸς βραχυτάτης προθεσμίας.

Δὲν ὑπάρχει ἄλλη χώρα ἐν Εὐρώπῃ, ἐν ἡ σχολαστικὴ ἐθιμοταξία ἔφθασεν εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ὅσον ἐν Ἱσπανίᾳ, πιθανὸν διότι δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἔθνος οὕτινος οἱ εὐγενεῖς εἶναι τοσοῦτον ἀλαζόνες. Ἰδοὺ γεγονὸς, τὸ ὁποῖον δυσκόλως ἠθέλομεν πιστεύσει, ἂν δὲν ἦτο ἱστορικόν. Φίλιππος ὁ Δ.' τῆς Ἱσπανίας, ἀσθενῶν ἔκειτο ἐντὸς ἕδρας, πολλὰ πλησίον τῆς ἑστίας, ἐν ᾗ πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀναφθῇ πῦρ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχον σωρεύσει πολλὰ ξύλα. Μετ' ὀλίγον ἡ θερμότης ἐγένετο ἀνυπόφορος, ὥςε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς αὐλικοῖς νὰ ἐκβάλωσι δουλούς τινας. ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ δοὺξ τοῦ Οὐσέδου, ὁ μέγας πυραύστης τοῦ βασιλέως δὲν ἦτο παρὼν, καὶ δὲν ἐπετρέπετο εἰς ἄλλον νὰ ἐγγίσῃ τὸ πῦρ τῆς βασιλικῆς ἑστίας, οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ παραβῇ ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἐθιμοταξίαν. Καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἐγγίσῃ τὴν ἕδραν τοῦ βασιλέως πλὴν τοῦ μεγάλου θαλαμηπόλου, ὅστις καὶ αὐτὸς ἦτο ἀπὼν· ἀπαγορεύεται δὲ εἰς ἅπαντας ἐπὶ θανάτου ποινῇ νὰ ἐγγίσωσι τὸ ἱερὸν πρόσωπον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Ἑπομένως οἱ αὐλικοὶ ἀρῆκαν τὸν βασιλέα νὰ ψηθῇ ἡσύχως ὀδυρόμενοι διὰ τὴν θλιβερὰν του τύχην. Ὅταν δὲ ἔφθασεν ὁ μέγας πυραύστης καὶ ὁ θαλαμηπόλος δὲν ἦτο πλέον καιρὸς, ὁ βασιλεὺς ἀπεθνησκε, καὶ μόλις ἐπέζησεν εἰς τὴν σκληρὰν ταύτην βάσανον μέχρι τῆς ἐπιούσης.

Ἡ *ἐθιμοταξία τῆς αὐλῆς* δὲν πρέπει νὰ συγχέηται μὲ τὴν *ἐθιμοτυπίαν* (cérémonial)· διότι ἡ μὲν πρώτη ἰσχύει μόνον ἐντὸς τοῦ κράτους, ἡ δὲ δευτέρα τηρεῖται ὑπὸ τῶν πρέσβεων ἢ ἄλλων ἀπεσταλμένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, καὶ καλεῖται κοινώτερον *διπλωματικὴ ἐθιμοτυπία* (cérémonial diplomatique).

Ἡ ἐθιμοταξία τῆς αὐλῆς εἰσήχθη εἰς τὴν Εὐρώπην ὑπὸ Καρόλου τοῦ μεγάλου κατὰ παράδοσιν καὶ μίμησιν τῆς βυζαντινῆς αὐλῆς. Ἐξ αἰτίας δὲ τοῦ γάμου τοῦ αὐτοκράτορος Ὄθωνος τοῦ δευτέρου μετὰ τῆς ἑλληνίδος βασιλόπαιδος Θεοφανίας, ἀνεπτερώθη καὶ ἀνεπτύχθη ἔτι μᾶλλον ἐπὶ Καρόλου τοῦ Πέμπτου ἐμετριάσθη ὅμως βραδύτερον ἐν Ἱσπανίᾳ, καὶ ἐτροποποιήθη πολὺ εἰς τὰς πλείστας αὐλάς. Ἀλλ' ὅμως εὑρίσκεται ἔτι μεθ' ὅλων αὐτῆς τῶν ἐθίμων καὶ τῶν παραδόσεων ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Τουρίνου καὶ τῆς Βιέννης, ἐκτὸς ἐὰν αἱ ταραχαὶ τῆς Εὐρώπης ἐν ἔτει 1848 ἐπήνεγκον μεταβολάς τινας.

Γνωρίζουσι πάντες τὸ γελοῖον γεγονὸς, ὅπερ συνέβη ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Τουρίνου ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου τοῦ Κ. Μολέ. Ὁ μαρκέσιος Γουμιγνῆς, πρέσβυς τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Σαρδηνίας, ἐπέτρεψεν εἰς τὴν σύζυγόν του νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν αὐλὴν μὲ θυσανωτὴν κόμην, ἐνῷ, κατὰ τὴν σαρδηνικὴν ἐθιμοταξίαν, μόναι αἱ ἐκ βασιλικοῦ αἵματος ἡγεμονίδες ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ φέρωσι τὴν κόμην τοιουτοτρόπως, καὶ τοῦτο ἐγένετο *αἰτία πολέμου*. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας πρὸς ἀποφυγὴν τούτου ἠναγκάσθη ν' ἀνακαλέσῃ κατεσπευσμένως τὸν πρέσβυν του.

Ὁ Λουδοβῖκος Φίλιππος δὲν διετήρησεν ἄλλο ἐκ τῆς ἀρχαίας ἐθιμοταξίας εἰμὴ τὸ περὶ εἰσαγωγῆς τῶν πρέσβεων. Τοὺς θαλαμηπόλους ἀντικατέστησαν οἱ ὑπασπισταὶ τῶν βασιλέων καὶ ἡγεμόνων. Μόνοι δὲ οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ αὐτοκράτορες ἔχουσι τὸν τίτλον τοῦ *Μεγαλειοτάτου*, οἵτινες ἐν Γαλλίᾳ προσφωνοῦνται καὶ μὲ τὸ *Σὶρ* (Sire). Ὁ πρίγκηψ παλατῖνος τῆς Ἐς Κασσέλης, οἱ μεγάλοι δοῦκες καὶ τὰ μέλη τῶν βασιλικῶν οἰκογενειῶν ἔχουσι τὸν τῆς *Βασιλικῆς Ὑψηλότητος*. Οἱ ἡγεμονεύοντες δοῦκες, οἱ πρίγκηπες, ὁ τοπάρχης τῆς Ἐς Ὀμβούργης τὸν τῆς *Γαληνοτάτης Ὑψηλότητος*. Ὁ Πάπας τὸν τοῦ *Μακαριωτάτου*, ὁ Πατριάρχης τὸν τοῦ *Παναγιωτάτου*, οἱ ὑπουγοὶ τὸν τοῦ *Κυρίου Ὑπουργοῦ* (ἐντὸς τοῦ κράτους), καὶ τὸν τοῦ *Ἐξοχωτάτου* (ἐκτός).

Ἄλλοτε ἐν Νορβηγίᾳ ἡ ἐθιμοναξία τῆς αὐλῆς ἐν τῇ ἀνηγορεύσει τοῦ βασιλέως ἦτο εἰς ἄκρον ἀλλόκοτος. Τὰ μέλη τοῦ Στόρθιγκ (ἐθνικῆς συνελεύσεως) ἐπρίσμενον νὰ ἐμφανισθῇ ὁ βασιλεὺς φέρων τὸ στέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, τὸ ὁποῖον κατέρριπτον δι' ἑνὸς λακτίσματος, ἔπειτα δὲ ἀνελάμβανον αὐτὸ καὶ ἐπέθετον πάλιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Ἡ σπουδαία αὕτη ἀστειότης ἐσήμαινεν ὅτι μόνον τὸ ἔθνος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐνθρονίζῃ καὶ νὰ ἐκθρονίζῃ τοὺς βασιλεῖς. Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1830 κάποιος αὐτοχειροτόνητος στρατηγὸς Δυβοῦργος, ἠθέλησε νὰ ἀνορθώσῃ ἐν Παρισίοις τὴν Νορβηγικὴν ταύτην ἀστειότητα, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Δημαρχείου. Ἐπλησίασε τῷ Λουδοβίκῳ Φιλίππῳ καὶ εἶπεν αὐτῷ διὰ φωνῆς Σπαρτάκου. « Σὲ ἀνηγορεύσαμεν βασιλέα ! ἀλλ' ἐνθυμοῦ ὅτι δυνάμεθα καὶ νὰ σὲ ἐκθρονίσωμεν ὡς σὲ ἐθρονίσαμεν. » Ἡ ἄχαρις αὕτη ἀστειότης δὲν ἤρεσεν εἰς οὐδένα, καὶ μετὰ μίαν ὥραν δὲν ἐσυλλογίζετο πλέον περὶ αὐτῆς ὁ νέος μονάρχης· δὲν εἰξεύρω ὅμως ἂν ἐσυλλογίσθη ἔπειτα !!!

Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τὴν ἐθιμοταξίαν τῆς αὐλῆς καὶ ἴδωμεν τὴν τῶν συναναστροφῶν. Αὕτη λοιπὸν συνίσταται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐνδυμασίαν, ἥτις ἐν πάσῃ περιστάσει πρέπει νὰ ἦναι σεμνοπρεπὴς καὶ κομψή. Καὶ ἠδυνάμην μὲν νὰ εἴπω πῶς πρέπει νὰ ἐνδυθῇς σήμερον διὰ τὴν ἐσπερινήν σου ἐπίσκεψιν· ἀλλὰ πιθανὸν ἐντὸς ἓξ μηνῶν, ἀκολουθῶν τὴν ὁδηγίαν, ἣν ἠδυνάμην νὰ σοὶ δώσω σήμερον, νὰ γείνῃς γελοῖος.

Πλούσιος καὶ σοφός τις ξένος παρήγγειλέ ποτε εἰς τινα ζωγράφον σειρὰν εἰκόνων τοῦ ἱματισμοῦ τῶν διαφόρων ἐθνῶν· ἀφοῦ δὲ ἔλαβε πλείστας ἐξ ὧν ὑπηυχαριστήθη, τῷ ἔφερεν ὁ τεχνίτης καὶ μίαν παριστῶσαν ἄνθρωπον μὲ ὑποκάμισον μόνον, ἔχοντα ἐν τεμάχιον ἐριούχου ὑφ' ἑκάτερον βραχίονα καὶ ψαλίδιον εἰς τὴν χεῖρα. Τί σημαίνει τοῦτο ; ἠρώτησεν ὁ σοφὸς, ἐπρόσμενον τὴν εἰκόνα τῆς Γαλλικῆς ἐνδυμασίας. Εἶν' ἐκείνη τὴν ὁποίαν ζητεῖτε ἀπεκρίθη ὁ τεχνίτης· ἐπειδὴ οἱ Γάλλοι ἀλλάσσουσι καθεκάστην συρμὸν, ἔδωκα εἰς τὸ σχέδιόν μου ἐριοῦχον καὶ ψαλίδιον, ἵνα κόπτῃ καὶ ῥάπτῃ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ τὸ ἔνδυμά του ὁπόταν θέλῃ. Ὁ ξένος εὗρεν ἀρκετὰ εὐστοχον τὴν ἀστειότητα, ὥστε ἐδέχθη καὶ ἠγόρασε τὴν εἰκόνα.

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἄλλο καλλίτερον, ὅταν πρόκειται περὶ ἐπισκέψεως καθ' ἐθιμοταξίαν, ἢ τὸ συμβουλεύεσθαι τὸν συρμὸν τῆς ἡμέρας καὶ ἐκλέγειν ἐκ τῶν συνειθιζομένων ἐνδυμασιῶν τὴν σεμνοπρεπεστέραν. Οἱ στρατιωτικοὶ δὲν δοκιμάζουσι κατὰ τοῦτο τὴν ἐλαχίστην δυσκολίαν· διότι δὲν ἔχουν νὰ πράξωσιν ἄλλο ἢ νὰ φορέσουν τὴν μεγάλην στολήν των.

Ὑπάρχει ὡσαύτως ἡ ἐθιμοταξία τοῦ τρόπου συνισταμένη κυρίως εἰς τὴν σοβαρότητα ἣν δίδομεν εἰς τὰς κινήσεις καὶ τὴν φωνὴν ἡμῶν. Ὁ γέλως καὶ αὐτὸ τὸ μειδίαμα δὲν εἶναι τῆς ἐθιμοταξίας, ἐὰν διακρίνωνται πολὺ, καὶ ὅμως πρέπει νὰ ἔχωμεν χαρίεν τὸ πρόσωπον.

Πρέπει νὰ τηρῶμεν αὐστηρῶς τοὺς κανόνας τῆς πρωτοκαθεδρίας, δηλαδὴ νὰ ἐκλέγωμεν τὴν θέσιν ἑκάστου κατὰ τὸν βαθμὸν, ὃν κατέχει, καὶ νὰ μὴ προπερῶμεν ποτὲ τοῦ ἀνωτέρου: Λὲν πρέπει δὲ νὰ ἐρωτᾷς τὸ ὑψηλὸν ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον ἐπισκέπτεσαι, οὐδὲ νὰ ὁμιλήσῃς πρὸς αὐτὸ πρὶν σοὶ τὸ ἐπιτρέψῃ ἀρχίζων αὐτὸς τὴν ὁμιλίαν. Καὶ εἰσερχόμενος ἀφοῦ χαιρετήσῃς σεβασμίως, μένεις ὄρθιος ἕως οὗ σὲ παρακαλέσουν νὰ καθίσῃς, κτλ. κτλ. Ἡ κατ' ἐθιμοταξίαν γινομένη ἐπίσκεψις δὲν πρέπει νὰ διαρκέσῃ

πλέον τῶν δέκα ἢ δεκαπέντε λεπτῶν, καὶ τοῦτο εἶναι μέγα εὐτύχημα· διότι εἶναι ἐπίσης ὀχληρὰ καὶ πρὸς τὸν ἐπισκεπτόμενον, καὶ πρὸς τὸν δεχόμενον αὐτήν.

Ὅ,τι ἐνίοτε καλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι *καλοὺς τρόπους* εἶναι εἶδος ἠθικοταξίας, ἥτις ἐπενοήθη ὡς κανὼν τῆς διαγωγῆς τῶν μὴ εὐμοιρούντων ἀγχινοίας. Ἀλλὰ τοὺς κανόνας τῆς ἠθικοτυπίας ἡρμήνευσαν κακῶς οἱ ἄνθρωποι δι' οὓς ἐτέθησαν, καὶ ὑπέπεσαν εἰς ὑπερβολὴν πολλαπλασιάζοντες ἀδιακόπως καὶ ἄνευ ἀνάγκης φιλοφρονήσεις δυσφορήτους πρὸς τοὺς ποιοῦντας αὐτὰς καὶ ἀνυποφόρους πρὸς ὅλους τοὺς ἄλλους.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

1. Ἡ ἠθικοταξία ὑπάρχει κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐν πάσαις ταῖς συναναστροφαῖς, ἀλλ' εἰς δόσεις κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον διαφερούσας. Ἐναπόκειται λοιπὸν εἰς σὲ νὰ παρατηρῇς τὰς δόσεις ταύτας, καὶ νὰ μεταχειρίζεσαι αὐτὰς κατὰ τὸ δέον.

2. Εἰς πρώτην ἐπίσκεψιν εἶναι κάλλιον νὰ σφάλλῃς πλεονάζων ἢ ἐλαττούμενος ἐν ἠθικοταξίᾳ· διότι οὕτω θέλεις δυνηθῇ νὰ ἐξετάσῃς τὴν δόσιν, καὶ νὰ συμμορφωθῇς πρὸς τὴν συνήθειαν τοῦ οἴκου ὃν ἐπισκέπτεσαι.

3. Ἡ ἠθικοταξία δὲν εἶναι οὔτε ἡ δυστροφία οὔτε ἡ ψυχρότης, ἀλλ' ἡ διάκρισις.

4. Συνίσταται δὲ ὄχι μόνον εἰς τὴν κοσμιότητα τῆς ἐνδυμασίας, τὴν σοβαρότητα τῶν κινημάτων καὶ τὴν ἐν τῇ ὁμιλίᾳ διάκρισιν, ἀλλὰ πρὸς τούτοις εἰς τὴν ἀκριβῆ τήρησιν ὅλων τῶν κανόνων τοῦ εὐγενοῦς τρόπου, τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς.

5. Ἀπόφευγε πρὸ πάντων τὴν ὑπερβολὴν τῶν γελοίων φιλοφρονήσεων, αἵτινες ἄλλοτε ἀπετέλουν τοὺς ὀνομαζομένους *καλοὺς τρόπους*.

Η ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

Ὁ Δουκλὸς λέγει ὅτι ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια εἶναι ἡ ἔκφρασις ἢ ἡ μίμησις τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν.

Ὁ δὲ Λαβρυιέρος φρονεῖ ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς εὐγενείας εἶναι ἐπιμέλεια δι' ἧς προσπαθοῦμεν, ὅπως λόγῳ τε καὶ ἔργῳ παρέχωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς εὐαρέστους τοῖς ἄλλοις, καὶ τούτους ἑαυτοῖς. ὅπερ εἶναι ἀληθές.

Μοὶ φαίνεται ὅμως ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ δώσωμεν ἀκριβέστερον τὸν ὁρισμὸν τῆς εὐγενείας, καθὼς ἐγὼ τοὐλάχιστον τὴν ἐννοῶ, λέγοντες.

Ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ἡ χρηστότης καὶ ἡ ἠθικὴ πραγματοποιούμεναι. Ἄνευ δὲ ἠθικῆς, χρηστότητος, ἐπιεικείας καί τινος εὐαισθησίας δὲν ὑπάρχει ἀληθὴς εὐγένεια τρόπου.

Πολλοὶ διϊσχυρίζονται ὅτι ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ἀπατηλὸν προσωπεῖον, ᾧπερ χρώμεθα ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα κρύπτωμεν τὰ πάθη ἡμῶν, καὶ ἐπιδυκνύωμεν τὰς ἀρετὰς ὧν στερούμεθα· οὕτω δὲ πράττοντες καθιστῶμεν αὐτὴν ὑπόκρισιν καὶ προσποίησιν. ἀλλὰ μὴ πίστευε αὐτοῖς καὶ ἐσο βέβαιος ὅτι σοὶ ὁμιλοῦσι μεθ' ὅσης εἰλικρινείας ἡ στερουμένη οὐρᾶς ἀλώπηξ. Ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια φαίνεται λίαν δύσκολος τοῖς ἀνθρώποις τούτοις· διότι, ἵνα πράγματι ἀξιωθῶσι τῆς φήμης ἀνδρὸς εὐγενοῦς τούς τρόπους, πρέπει νὰ ἦναι τοιοῦτοι πάντοτε καὶ ἐν αὐτῷ τῷ οἰκογενειακῷ βίῳ, ὅπερ εἶναι ὀχληρὸν διὰ τὸν στερούμενον καλοκἀγαθίας.

Οἱ ἐγωϊσταὶ καὶ οἱ κακοὶ δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι φίλους· τὸ αἰσθάνονται καὶ εἶναι δυστυχεῖς, διότι ἡ ἀπομόνωσις τῆς ψυχῆς εἶναι διὰ τὸν ἠθικὸν τοσοῦτον τρομερὸν, ὅσον ἡ ἀπομονωτικὴ φυλακή. Συναισθανόμενοι δὲ ὅτι πρέπει νὰ ὑποκρύπτωσι τὸν μισητὸν χαρακτῆρα ἑαυτῶν, δανείζονται τοὺς ἀγαπητοὺς καὶ ἐπαγωγοὺς τύπους τοῦ εὐγενοῦς τρόπου!

Ἄφες αὐτοὺς νὰ πράττωσιν οὕτω, ἔτι δὲ καὶ ἐνθάρρυνον αὐτοὺς ἂν δύνασαι νὰ πράττῃς τοῦτο. Κατ' ἀρχὰς μὲν θὰ γίνωσιν ὑποκριταὶ, ἀλλὰ ταχέως ἐφελκυσθέντες ὑπὸ τῶν τὰ ἀγαθὰ πραττόντων, οὓς συναναστρέφονται, θὰ γίνωσι καὶ αὐτοὶ ὄντως ἀγαθοί.

Ἂν αἱ κακίαι εἶναι κολλητικαὶ, οὐχ ἧττον εἶναι καὶ αἱ ἀρεταὶ, ἡ δὲ μετάδοσις τοῦ κακοῦ καὶ ἀγαθοῦ εἶναι τόσον βεβαία ἠθικῶς ὅσον καὶ σωματικῶς, ὅπερ ἐστὶν ἀληθεια ἣν ἀπέδειξεν ἡ πεῖρα τῶν αἰώνων. Ὅθεν ἡ ἀρχαία ἐκείνη ὑπαροιμία ἡ λέγουσα, « Κἂν χῶλῳ παροικήσῃς ὑποσκάζειν μαθήσῃ », ἔσεται ἀείποτε πλήρης ἀληθείας. Διότι τὸ παράδειγμα ἔχει ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπιρροὴν πολῷ μᾶλλον κολλητικὴν ἢ οἱ λογικώτατοι τῶν συλλογισμῶν. Ἡ ἰδιοτροπία δὲ αὐτὴ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐκτείνεται τοσοῦτον ὥστε παρήγαγεν ἀποτελέσματα ὄντως ἀνεξήγητα, ἐξ ὧν ἀναφέρω ἕν. Εἶχον ποτὲ συμμαθητήν τινα ἀξιώτατον καὶ εὐφυέστατον, ὅστις διὰ τῆς ἰατρικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος ἠξιώθη θέσεως ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῶν φρενοβλαβῶν Χαρεντῶνος. Ὅτε δὲ μετὰ δύο ἔτη ὑπῆγον πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ, ἔσπευσε νὰ μοὶ δείξῃ τὸ κατάστημα καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς λεπτομερείας. Ἀλλὰ καίτοι δεικνύμενος εἰς ἐμὲ λίαν φιλόφρων καὶ περιποιητικὸς, μοὶ ἐφάνη ἐκφράζων εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὰς κινήσεις καὶ τὴν ὁμιλίαν του, παράδοξόν τι καὶ ἀσύνηθες, ὅπερ δὲν εἶχον ἰδεῖ πρότερον.

Ἓν ἔτος μετὰ τοῦτο εἶδον αὐτὸν ἐλθόντα εἰς τὴν οἰκίαν του. — Ἔρχομαι, μοὶ εἶπεν, ὅπως σοὶ κάμω τὴν πρώτην μου ἐπίσκεψιν. διότι πρὸ τριῶν ἤδη ἡμερῶν διαμένω εἰς Παρισίους. — Πῶς! ἐγκατέλιπες τὴν θέσιν σου; — Ναὶ, καὶ ἔπρεπε νὰ τὸ κάμω· διότι ἄλλως ἤθελα παραφρονήσει. Ἠσθανόμην ἤδη οἱονεὶ παραλογισμοὺς καὶ ἀλλοκότους ἰδέας, αἵτινες εὐτυχῶς μ' ἐφόβησαν καὶ ἀφῆκα τὸ νοσοκομεῖον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ φόβος του μ' ἔκαμνε νὰ γελῶ, μὴ γελᾷς, προσέθηκε, φίλτατε, διότι ἡ παραφροσύνη, ὡς δύνασαι νὰ τὸ βεβαιωθῇς ἀπὸ ὅλους τοὺς προηγηθέντας ἐμοῦ ἰατροὺς ἐν Χαρεντῶνι, εἶναι κολλητικὴ ἀσθένεια, καὶ οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἐγκατέλιπον τὸ κατάστημα διὰ ταύτην μόνον τὴν αἰτίαν.

Εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς ὅτι αἱ πνευμοτικαὶ ἀσθένειαι εἶναι κολλητικαί· καὶ ἐπειδὴ αἱ κακίαι δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ἓν εἶδος μωρίας, μὴ ἐκπλήττεσαι ἂν τοσοῦτοι νέοι, πλήρεις καλῶν προτερημάτων καὶ ἀρετῆς, ὀπωλέσθησαν οὕτω ταχέως ἕνεκα τῆς κακῆς συναναστροφῆς.

Καὶ αἱ καλαὶ λοιπὸν ἕξεις, ἡ χρηστότης καὶ ἡ ἀγαθωσύνη εἶναι κολλητικαὶ ὡς αἱ κακίαι. Ὁ ὑποκριτὴς ὅθεν περὶ οὗ ἐλαλήσαμεν ἀνωτέρω, ἀλωθεὶς ὑπὸ τοῦ παραδείγματος, θὰ καταντήσῃ ταχέως νὰ γείνῃ ὄντως ἕ,τι ἠθέλησε νὰ προσποιῆται, αἰσθανόμενος τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἀγαθῶν, ὅπως ἠσθάνθη τὴν τῶν κακῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ τοιοῦτον εἶναι ἤδη ἀρχὴ μεταβολῆς, ἥτις ἔκαμεν αὐτὸν νὰ φέρῃ τὸ προσωπεῖον τοῦ εὐγενοῦς τρόπου· διότι τοῦτο δεικνύει ὅτι ἀνεγνώρισε τὴν ὑπεροχὴν τούτου κατὰ τῆς σκαιότητος. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ὅπερ λέγω ἐνταῦθα δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὸν πονηρὸν ἄνθρωπον, τὸν προσποιούμενον τοὺς τρόπους κοσμίου ἀνδρὸς, ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ ἐξαπατᾶν.

Ἀλλ' ἴσως εἴπῃ τις ὅτι κατὰ τὸν συλλογισμόν μου δὲν εὑρίσκεται ἀγαθὸς ἀνὴρ στερούμενος τρόπου εὐγενείας. Πρὸς τοῦτο δύναμαι ν' ἀποκριθῶ ἀφελῶς ὅτι οὕτω φρονῶ· ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις, καὶ δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὴν εὐγένειαν μετὰ τῆς *πείρας τῆς συμπεριφορᾶς*. Ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια εἶναι ἐξαιρέτως ἡ γλῶσσα τῆς καρδίας, καὶ πᾶς ὁ ἔχων καρδίαν εἰξεύρει νὰ ὁμιλῇ τὴν γλῶσσαν ταύτην. Δύναται νὰ μὴ γνωρίζῃ πῶς πρέπει νὰ φέρηται ἐν ταῖς συναναστροφαῖς, ν' ἀγνοῇ τὰ προσήκοντα τῆς ἐκλεκτῆς κοινωνίας, ν' ἀηδυχῇ ἐπὶ τῆς ἕδρας του, νὰ κόπτῃ τὸν ἄρτον του μὲ τοὺς ὀδόντας, νὰ φαίνεται ἀδέξιος, δειλὸς καὶ ἀμηχανῶν, δὲν θὰ τὸν ἀκούσῃς ὅμως νὰ εἴπῃ ποτὲ λόγον δυνάμενον νὰ προσβάλῃ ἢ νὰ λυπήσῃ τινὰ, ἀλλὰ θὰ εὕρῃς αὐτὸν πάντοτε ἕτοιμον νὰ ζητῇ τὰ ἀρέσκοντα τοῖς ἄλλοις, καλὸν δὲ καὶ περιποιητικὸν πρὸς πάντας, καὶ ἀφωσιωμένον πρὸς τοὺς φίλους αὐτοῦ. Ἰδοὺ ἡ εὐγένεια τῆς ψυχῆς. Δὸς τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ ἀνατροφὴν καὶ συμπεριφοράν, καὶ ἔξεις ἄνδρα τέλειον.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ περὶ τὴν συμπεριφορὰν ἐμπειρία ἀπαιτεῖ τὴν τοῦ τρόπου εὐγένειαν. ἀλλὰ συνίσταται ἰδιως ἐκ τύπων μόνον, ὅλως κατὰ συνθήκην τεθέντων, κατ' ἀρχὰς μὲν πρὸς διατήρησιν τῆς τῶν βαθμῶν ἀξιοπρεπείας, ἔπειτα δὲ καὶ πρὸς εὐκολωτέραν διαλογὴν τῆς κοινωνίας, ὡς τὸ εἶπον ἤδη.

Ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια εἶναι παντὸς χρόνου καὶ τόπου, διότι βασίζεται ἐπὶ ἀμεταβλήτου βάσεως, τευτέστιν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνου καρδίας. Εἶναι δὲ οὕτως εἰπεῖν τὸ θερμόμετρον παντὸς πολιτισμοῦ. Ἐνῷ οἱ τύποι τῆς συμπεριφορᾶς ποικίλουσι τὰ μέγιστα ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος καὶ ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα διότι προκύπτουσιν ἐκ συνθήκης.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ. Ἕπεται συνέχεια.)

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΟΙ ΚΥΡΙΟΙ ΤΗΣ ΝΥΚΤΟΣ.

Ἐν τῇ ἐμίχλῃ.

Ἐσπέραν τινὰ νοεμβρίου, ἑσπέραν κυριακῆς, ὁ καλοκἀγαθος καπετὰν Πάδδης Ὀχράνης, παρεκάθητο ἀπέναντι γιγαντιαίου ποτηρίου γρόγιου (συγκεκερασμένου οἰνοπνεύματος) εἰς τὸ συνδιαλεκτήριον τοῦ καπηλείου τῶν *Παραστημων τοῦ Στέμματος*.

Περίπου πεντήκοντα καπηλεῖα τοῦ Λονδίνου φέρουσι τὸ ὄνομα τῶν Παρασήμων τοῦ στέμματος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν νομίζομεν περιττὸν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος καταστήματος αἱ τέσσαρες θυρίδες, κεκοσμημέναι δι' ἐρυθρῶν καταπετασμάτων, καὶ ἡ θύρα αὐτοῦ ἐπικειμένη εἰς τροχείας ἀναβάθρας πέντε βαθμίδων, βλέπουσιν εἰς τὴν *Ὁδὸν τοῦ Ὕδατος* (Water Street) ἐντῇ *Συνοικίᾳ τοῦ Πύργου*.

Ὁ δὲ καπετὰν Πάδδης Ὀχράνης ἦτο Ἰρλανδὸς, ἐξ ποδῶν ἀναστήματος καὶ ἐξ δακτύλων διαμέτρου, φορῶν ἐπενδύτην κυανοῦν μὲ κομβία μέλανα, περισκελίδα ἐξ αἰγαγρου, ἐμπεπορπημένην ἐπὶ περικνημίδων χονδρῆς μεταξης, καὶ ἐμβάδας εὐρείας καὶ ἀμελανίστους.

Εἰς δὲ τὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ συνδιαλεκτηρίου ἐκάθητο ἄνθρωπος τὸ τεσσαρακοστὸν περίπου ἄγων ἔτος, καλογάγαθος καὶ γαληνιος τὴν ὄψιν, καὶ κόσμιος κατὰ τὸν ἱματισμὸν, ἀλλ' οὐχὶ κομψοπρεπὴς, ὅπερ ἐδήλου ὅτι δὲν ἐστερεῖτο.

Οἱ ἀκίνητοι καὶ διατετορμένοι ὀφθαλμοί του εἶχον τὸ βλέμμα προσηλωμένον, ὡς οἱ ἐστερημένοι ὁράσεως ὀφθαλμοί. Ἤρχετο κατά καιροὺς εἰς τὸ το καπηλεῖον ὅπου ἦτο γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Τύρρέλος ὁ Τυφλός.

Ἡ κυρὰ Βουνέττσ, βασίλισσα ἐνταῦθα, ἧς ὁ θρόνος φυσικῷ τῷ λόγῳ ἦν παρὰ τῷ λογιστηρίῳ (1) ἤρχετο ἐκ διαλειμμάτων ἵνα εἴπῃ χαρίεντα λόγον πρὸς τὸν καπετὰν Πάδδην Ὀχράνην, ὅστις, προφανέστατα, ἦν ἐκ τῶν φοιτητῶν τοῦ καταστήματος.

Παιδίσκη καπηλείου ἵστατο μεταξὺ τῶν δύο θυρῶν. Ἡ κόρη αὕτη ἤθελε πλουτήσει καθημένη ἀργὴ, εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους καθ' οὓς οἱ καλιτέχναι ἡγεμόνες ὄντες, ἐπλήρουν βαρυτίμως διὰ τὰ πρωτότυπα τῆς καλλιτεχνίας των. Ἦτο καλλονῆς θείας, τὸ δὲ μέτωπον αὐτῆς, τοῦ ὁποίου ἡ κατατομὴ ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην τὴν ἰδανικὴν γραμμὴν τῆς τῶν ἀρχαίων γραφίδος, ἐξέφραζεν οἱονεὶ στέφανον φωτοβολοῦντα ἐκ ζωηρᾶς μὲν ἀλλὰ γαληνιαίας ἐξιοπρεπείας. Οἱ μακροὶ πλόκαμοι αὐτῆς, καθαρωτάτου μέλανος, ἐκ τοῦ περιφράγματος τυλλίου, ὅπερ ἐπέθετεν αὐτοῖς ἡ περιγναθὶς κεκρυφάλου, κατέπιπτον μεγάλοι καὶ

(1) Τσιγιόχι.

ἐλικοειδεῖς ἐπὶ τῶν ἡμιγύμνων ὤμων της. Τὸ ἀνάστημα αὐτῆς μεγαλοπρεποῦς συμμετρίας, ὑπεξέφαινε χάριν ἐξαίρετον ἐν τῇ ὑπερηφάνῳ αὐτῆς ρωμαλαιότητι, καὶ ἐπήυξανε τὴν θεοείκελον ἐντέλειαν τοῦ προσώπου της, ὡς ἡ γλαφυρὰ κρηπὶς ἐπιδείκνυει τὴν ἀξίαν τοῦ ἀγάλματος.

Ὁ Ἰουδαϊκὸς τύπος ἐπικράτει εἰς τοὺς χαρακτῆρας, καὶ ὁ χρὼς αὐτῆς δὲν ἦτο ὁ τῆς ἀγγλίδος.

Ἔμενεν ὄρθιος. Περιφρονοῦσα τὸ στήριγμα, ὅπερ παρεῖχεν αὐτῇ ὁ τοῖχος, δὲν ἔκλινε ποσῶς τὸ ὑπερήφανον ἀνάστημά της, τοῦ ὁποίου αἱ ἀκίνητοι κατατομαὶ ὡμοίαζον μαρμάρινοι. Οἱ μέλανες ὀφθαλμοί της, μεγάλοι τε καὶ ἀνοικτοί, ἦσαν ἐσθεσμένοι ὡς οἱ ὀφθαλμοὶ νυκτοβάτιδος. οὐδεμία κίνησις ἐφαίνετο εἰς τοὺς μῦς τοῦ προσώπου της. Τὸ δὲ δίκτυον φῶς τῶν λύχνων κατέπιπτεν ἐπὶ τῆς ὄψεώς της, καὶ ἀπερρόφατο ὑπ' αὐτῆς ὡς ὑπὸ ἀστιλβώτου κρυστάλλου.

Ἐπ αὐτῆς προσηλοῦτο ἀκαταπαύστως ὁ ἄνευ βλέμματος ὀφθαλμὸς τοῦ τυρλοῦ, ὅστις ἐν τοσούτῳ ἐγλυκόπινε βραδέως καὶ κατὰ μικρὰ ἀπορροφήματα ποτήριον οἴνου ζαχαρωμένου. Εἰς τὰ μεταξὺ τῶν ἀπορροφημάτων διαστήματα τὰ χείλη του ἐκινοῦντο, καὶ ἐφαίνετο ἀκολουθῶν τὴν σειρὰν ἐνδυμύχου συνομιλίας, συνήθους εἰς τοὺς ἐστερημένους ὁράσεως ἀνθρώπους.

Ἐν τῇ κοινῇ αἰθούσῃ (the tap) περίπου εἴκοσι ἄνθρωποι, ὧν ἡ ἄτακτος ἐνδυμασία παρωμοίαζε τῇ τῶν πορθμέων (waterman) τοῦ Ταμέσεως, ἀρτίως ἐλθόντες συνέπινον ὄρθιοι τὸ μικρὸν ποτήριον ἀκράτου ζινέβρας.

Σωσάννα, μάτια μου! Εἶπεν ὁ καπετὰν Πάδδης Ὀχράνης, ἐνακάτωτέ μου ἓξ πενῶν (pence) γινέβρα, μὲ κρύο νερό, χωρὶς ζάχαρι. . . . Νὰ μοῦ βάλῃς καὶ μιὰ σταλιὰ λεμόνι, Σωσάννα!

Ἡ ὡραία κόρη εἰς ἣν ἀπετείνετο τὸ κέλευσμα τοῦτο δὲν τὸν ἤκουσε ποσῶς καὶ δὲν ἐκινήθη. Νὰ μὲ πάρ' ὁ διάβολος ἂν θὰ μ' ἀκούσῃ, εἶπε μουρμουρίζων ὁ καπετάνιος.— Θ' ἀναγκασθῶ νὰ φωνάξω τὴν κυρὰ Βουρνέττα. . . Κυρὰ Βουρνέττα!

Ἡ ὑπερτάτη δέσποινα τοῦ καπηλείου τῶν *Παρασήμων τοῦ στέμματος* εἰσῆλθε μεγαλοπρεπεῖ καὶ ἐλαφρῷ βήματι. Ἦτο δὲ τὴν ὄψιν ἐρυθροτάτη, κοντὴ τὸ ἀνάστημα, καὶ ἐφόρει κάλυμμα, τοῦ ὁποίου τὸ ἐκ τριχάπτου (dentelle) ὀπίσθιον ἦτο τοὐλάχιστον δύω ἀγγλικῶν ποδῶν τὸ μῆκος.

— Νὰ μὲ κάψῃ ὁ Θεὸς, κυρὰ Βουρνέττα, ἐπανέλεν ὁ καπετάνιος, ἂν δὲν ἐφώναξα πρώτα τὴν Σούκη. . . (1) ἀλλὰ ἡ ἐμπροσθοφυλακή σου ἐτραβοῦσε ἕνα κανόνι στ' αὐτί της, νὰ πάρ' ὁ διάβολος ἂν κοιμοῦσε περισσότερον ἀπὸ ἕνα κούτσουρον.

— Σούκη! ἐφώναξεν ἡ κυρὰ Βουρνέττα, ὀξείᾳ τῇ φωνῇ, καὶ ἀνεπαίσθητος τρόμος ἐτάραξε τὸ βλέφαρον τοῦ τυρλοῦ, ἀλλ' ἡ νεᾶνις δὲν ἐκινήθη.

— Δὲς γιὰ τὸ θεὸ, κυρὰ Βουρνέττα, εἶπεν ὁ καπετάνιος, σοιχηματίζω μ' ἕνα σελίνι διὰ ἓξη πένες, ναὶ μὰ ὅλους τοὺς διαβόλους! ὅτι δὲν ἤθελε καταδεχθῆ νὰ δώσῃ ἀπόκρισιν εἰς τὸν λόρδον δήμαρχον τὸν ἴδιον!

Ἐνῷ ὁ καπετάνιος ὡμίλει οὕτως, ἡ κυρὰ Βουνέττα ἐρρίφθη πρὸς τὴν Σωσάνναν καὶ τὴν ἔσεισε δυνατὰ ἀπὸ τὸν βραχίονα. Μωρὴ ἀκαμάτρα! μωρή! εἶπε μετὰ θυμοῦ.

Ἡ ὡραία κόρη ὠπισθοδρόμησεν ἓν βῆμα καὶ ἔγεινε κατακκόκινος. Βασίλισσα ἤθελε φθονήσει τὸ αὐτόματον κίνημα μὲ τὸ ὁποῖον ἀπεκρίθη εἰς τὴν κτηνώδη προσβολὴν τῆς δεσποίνης της. Ἦτο κίνημα ὑψηλοφροσύνης τοσοῦτον αἰφνιδίας, ἀξιοπρεπείας τοσοῦτον φυσικῆς, ὥστε ἡ κάπηλος ἔμεινε χάσκουσα καὶ μὴ δυναμένη ν' ἀρθρώσῃ λέξιν περιπλέον.

Ὁ τυφλὸς τὴν στιγμὴν ταύτην ἐμειδίασε καὶ ἔτριψε τὰς χεῖράς του, ὡσανεὶ χαροποιά τις ἰδέα διῆλθεν αἴφνης τὸν νοῦν του· ἀλλ' ἡ Σωσάννα ἐπανέλαβε ταχέως, τὴν μελαγχολικῆς ἀδιαφορίας θέσιν της, ἡ λάμψις τῶν ὡραίων μελάνων ὀφθαλμῶν της ἐσβέσθη, ἡ δὲ κυρὰ Βουνέττα ἀνέλαβε τὸ θάρρος της.

— Δότε κωλὶ σὲ μιὰ κακομοιριασμένη, εἶπεν αὕτη, δέξου στὸ σπῆτί σου μιὰ ζητιάνα ὁλόγυμνη! καὶ διὰ νὰ σε εὐχαριστήσῃ θὰ χαλάσῃ τὸ κατάστημά σου, θ' ἀηδιάσῃ τοὺς μουστερίδες σου!....

— Κυρὰ Βουνέττα, νὰ πάρ' ὁ διάβολος κι' ἂν εἶχα σκοπὸν νὰ πρωξενήσω ὅλον αὐτὸν τὸν σκανδαλισμόν· ἄφες ἐκεῖ τὸ πτωχὸ τὸ κορίτζι, γιὰ τὸ θεὸ, καὶ δός μου τὸν γρόγο μου.

Ἡ κάπηλος ὑπήκουσε μὲν, ἀλλὰ βαρέως φέρουσα τὸ πικρὸν τὸ σύνηθες ἀπότομον ὕφος τοῦ καπετάνιου, ἤθελησε νὰ ἐκδικηθῇ, καὶ κατὰ τὸν τρόπον τῶν χυδαίων γυναικῶν πάσης χώρας, προσήγγισε τὸν συνεσφιγμένον γρόνθον της εἰς τοὺς ῥώθωνας τῆς Σωσάννης.

Ἡ ὡραία κόρη ὑπεμειδίασε περιφρονητικῶς, ὁ δὲ τυφλὸς κατέπιε δι' ἑνὸς ἀπορροφήματος τὸ ἐπίλοιπον τοῦ ζαχαρωμένου οἴνου.

— Δὲν ἤθελα δώσει τὴν βαρδυέν μου διὰ ἑκατὸν λίρας ἐμουρμούρισε. . Πέντε ὧρες ἐσήμαναν εἰς τὸ ὡρολόγιον τοῦ καπηλείου, καὶ οἱ πίνοντες ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκινήθησαν μουρμουρίζοντες καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν, ἠκκλείου ἀναστήματος, ἐπρόβαλε τὴν κεφαλὴν μέχρι τῆς θύρας τοῦ συνδιαλεκτηρίου.

Ὁ καπετάνιος ἠγέρθη αἰφνιδίως. Αἴ! καλὰ Τουρνοβούλλη, αἴ καλά! χαμένε! ἐμουρμούρισε κουμβόνων τὸν στενὸν κυκνοῦν ἐπενδύτην του. Σωσάννα! Δὲν θὰ μ' ἀκούσῃ νὰ δῆτε! Κυρὰ Βουνέττα. . Θὰ ἐπιστρέψω ἀπόψε, κοκόνα μου, εἰ δὲ μὴ νὰ μὲ πάρ' ὁ διάβολος! Ἑτοίμασε τὸν γρόγο μου σὲ πρασκαλῶ... Ξεύρεις, ζινέβρα ἓξ πενῶν, κυρά μου, ἀνακατωμένην μὲ κρύο νερὸ χωρὶς ζάχαρι, καὶ λίγο λεμόνι.

Ὁ καπετάνιος ἐπῆρε τὴν βακτηρίαν του καὶ κατέβη τὰς βαθμίδας τοῦ καπηλείου. Οἱ δὲ πορθμεῖς

(1) Ὑποκοριστικὸν τῆς Σωσάννης.

εἶχον προηγηθῆ αὐτοῦ, διευθυνόμενοι ὡς καὶ αὐτὸς πρὸς τὴν κατωτέραν ὁδὸν τοῦ Ταμέσεως (Lower Thames Street) τὴν μόνην μεγάλην ὁδὸν ἥτις ἐχώριζεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. Οἱ δὲ ναῦται προὐχώρουν κατὰ μικρὰς συνοδείας ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων ἀνθρώπων, προσποιούμενοι τὸν μεθυσμένον καὶ ἄδοντες μεγαλοφώνως. ὁ δὲ Πάδδης ἠκολούθει αὐτοὺς εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι βημάτων.

Διαβαίνων ἔμπροσθεν τῆς πύλης τοῦ τελωνείου, ὅπου δύω ἢ τρεῖς τελῶναι ὡμιχλιάζοντο (prenaient le brouillard) καπνίζοντες σιγάρα λαθρεμπορικά, ὁ Πάδδης ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸν πῖλόν του.

—Χαρούμενα σκυλιά, Κύριε Βίττερν, εἶπε δεικνύων τοὺς ναύτας.

—Εὔθυμοι διάβολοι, Κύριε Ὀχράνη, ἀπεκρίθη ὁ τελώνης.

—Διαβολεμένη καταχνιά, ἐπρόσθεσεν ὁ Πάδδης.

—Καταχνιὰ τοῦ διαβόλου Κύριε!

Ὁ Πάδδης ἐπρόφθασε τοὺς ναύτας του εἰς διοδόν τινα ἔρημον, ἄγουσαν εἰς τὸν Τάμεσιν, εἰς τὸ ἄκρον τῆς Ῥοτοφλάνης (Rotoph-Lane). Προὐχώρησαν διὰ τῆς διόδου ταύτης ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ καὶ ἔφθασαν εἰς ἀθλίαν τινὰ κλίμακα, καὶ ἄχρηστον ἕνεκα τῆς γειτνιάσεως αὐτῆς μετὰ τῆς κλίμακος τοῦ τελωνείου (Custom-House-Stairs). Ὁ καπετάνιος περιέτρεψε βλέμμα ὀξὺ καὶ οὐδὲν εἶδεν ὕποπτον, ὡς φαίνεται, διότι ἔνευσε καὶ οἱ ναῦναι ἤρχισαν νὰ καταβαίνωσιν ἄνευ θορύβου τὰς βαθμίδας.

—Ποιοὶ θὰ φορέσουν τὰ ταμπάρα ἀπόψε; ἠρώτησεν ὁ Πάδδης, καὶ δύο ἄνθρωποι ἐπαρουσιάσθησαν.

—Ὁ Σώνης καὶ ὁ Πατρίκης; ἐπανέλαβεν ὁ καπετάνιος. Ἔχετε τὰ μάτια σας ἀνοικτὰ, τσαχπινάκια μου... ἐμεῖς στὴ βάρκα.

Ὁ Σώνης καὶ ὁ Πατρίκης ἔμειναν ὑπεράνω τῶν βαθμίδων, ἐξετύλιξαν τοὺς βαρεῖς ἀστυνομικοὺς μανδύας των, τοὺς ὁποίους ἔφερον ὑπὸ μάλην, περιετυλίχθησαν δι' αὐτῶν, καὶ ἐπλαγίασαν ἀκίνητοι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Οἱ δὲ ἐπίλοιποι ναῦται καὶ ὁ καπετὰν Πάδδης Ὀχράνης διεμοιράσθησαν εἰς τρία ἀκάτια τροπιδωτὰ, μέλανα, στενὰ καὶ ὀξύπρωρα, τῶν ὁποίων τὰ πλευρὰ ὀλίγον ἐξεῖχον ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

— Βάλτε τὰ κωπιά σας! εἶπε σιγανὰ ὁ Πάδδης, ὁ κυβερνῶν τὸ *ἀκάτιον τῆς ναυαρχίδος*.— Τραβᾶτε. Αἱ τρεῖς λέμβοι ἀπεμακρύνθησαν πιωπηλῶς ἀπὸ τῆς ὄχθης περιελαύνουσαι καὶ ἐξερχόμεναι μετὰ μεγάλης δυσκολίας διὰ μέσου πλοίων παντὸς εἴδους, ἅτινα παραφράττουσι τὸν Τάμεσιν ἑκατέρωθεν. Καὶ ὁτὲ μὲν διεισέδιον ὑποκάτωθεν τῆς γιγαντιαίας πρώρας μεγάλου ἐμπορικοῦ πλοίου, ὁτὲ δὲ παρέπλεον ἀτμόπλουν ἐσβεσμένον καὶ ἔρημον, ὁτὲ δὲ πάλιν περιέπλεκον τὰς κώπας των εἰς δίκτυον κάλων καὶ πρυμνησίων, ἅτινα περιεκύκλουν αὐτοὺς πανταχόθεν.

Ὁμίχλη πυκνὴ, σχεδὸν ψηλαφητὴ, καὶ ἀναμεμιγμένη μὲ τὸν βαρὺν καπνὸν τῶν γαιανθράκων, ἐκάλυπτε τὸν ποταμὸν ὡς παμεγέθης ὀθόνη. Μόλις δὲ ἐφαίνοντο τῇδε κἀκεῖσε ἀπομεμακρυσμένα πυρὰ, ἐρυθρόχροα ἕνεκα τῆς προερχομένης ἐκ τῆς ὁμίχλης συνθλάσεως, καὶ σχεδὸν ὅλα τὰ φῶτα τῶν ἠγκυροβολημένων πλοίων ἦσαν ἐσβεσμένα· οὐδεὶς δὲ ἐφαίνετο ἐπὶ τῶν φορταγωγῶν λέμβων, καὶ οὐδεὶς ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων πλοίων. Ἐκ διαλειμμάτων μόνον ἐφαίνετο φανὸς λησμονηθεὶς, ὅστις ἐτελείωνε, μεταβάλλων εἰς ἄνθρακα τὴν θρυαλλίδα του, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀποκοιμηθέντος φύλακος.

Ἦτο ἑσπέρα κυριακῆς, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀνεπαύοντο. Περαιτέρω εὑρίσκοντο πλοῖα ἐγκαταλελειμμένα καὶ φυλαττόμενα ὑπὸ ὑπνοβαρῶν ἀνθρώπων. Ἡ δὲ Σουθβάρκη (Southwarck) καὶ τὸ Ἄστυ ἐδείκνυον τὰ ἀμαυρὰ φῶτά των καὶ τὰ ἐρυθρὰ παράθυρα τῶν καπηλείων των, ὅθεν ἐξήρχοντο κατὰ καιροὺς τὰ κακόφωνα ᾄσματα τῆς ἐλεεινῆς μέθης τοῦ λαοῦ τοῦ Λονδίνου. Τὰ τρία ἀκάτια τοῦ ἀρχιναυάρχου Πάδδη Ὀχράνη εἶχον φθάσει ἐπὶ τέλους εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἤρχισαν ν' ἀναβαίνωσιν αὐτόν.

—Ὡραῖος καιρός! Τόμη, παιδί μου, μὰ τὸν ἀναθεματισμένον, εἶπεν ὁ καπετάνιος διαβαίνων ὑποκάτωθεν μιᾶς τῶν ἀψίδων τῆς *Νέας Γεφύρας τοῦ Λονδίνου* (New-London-Bridge).

—Ὡραῖος καιρός! καπετάνιε, ἀπεκρίθη ὁ ρωμαλαῖος Θωμᾶς Τουρνοβούλλης, ἀλλὰ τὰ νερὰ ὑψώθηκαν πολύ.

—Καὶ θὰ πάρῃ ὁ ἀέρας ὅταν χαμηλώσουν ἐπρόσθεσεν εἷς ἐκ τῶν κωπηλατῶν, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπέρμετρος εὐσαρκία κατεῖχε σχεδὸν ὅλον τὸ πλάτος τοῦ πλοίου—καὶ πρέπει νὰ κάμωμεν γρήγορα, διότι ἡ καταχνιὰ δὲν θὰ βαστάξῃ πολύ.

—Ἐμπρὸς, ἐμπρὸς, Χονδρο Σάρδη, εἶπεν ἕνα λωλόπαιδον πρωΐμως μυηθὲν εἰς τὴν τέχνην, καὶ φέρον τὸ ὡραῖον ὄνομα *Σάλιαγκας*.

—Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, πρέπει νὰ φέρωμεν νέα εἰς τὴν ἐντιμότη του, ἡ σακούλαις μας εἶναι ἄδειαις, καὶ ὅλα τὰ πάντα εἶναι ἀκριβὰ, καθὼς λέγει ὁ Μάστωρ Βωβ-λαντέρνας...

—Σιωπὴ κλεφτοκούταβον! σιωπὴ ἀγαπητό μου παιδί! εἶπε πατρικῶς ὁ καπετάνιος Ὅσο λίγα λέμε γιὰ τὴν ἐντιμότη του τόσο καλλίτερα..Ἀλλὰ τί διάβολο ἔγεινεν ὁ ἀχρεῖος ἐκεῖνος, ὁ κρεμάλας, τὸ χρυσόμου τὸ παιδὶ ὁ Βωβ-λαντέρνας.

—Παντρεύθηκε, ἀπεκρίθη ὁ Σάρλης, παντρεύθηκε στὸν Ἁγι-Γίλη (Saint Giles) (1), μ' ἕνα κουμάσι ἓξ ποδάρια τὸ ἀνάστημα χωρὶς τῆς σίολαις τῶν παπουτσιῶν. Τὸν χάσαμε πιά! Ἄ! μαθές! ἀνεβόησεν ὁ Σαλιαγκάκης. Ὁ Μάστρο-Βώβης εἶναι πιὸ φῖνος ἀπὸ μᾶς. Δουλεύει γιὰ λογαριασμό του· τὴν κυριακὴ τὸ βράδυ πηγαίνει σταῖς ἐκκλησιαῖς, σὰν καλὸς χριστιανὸς, κ' ἐκεῖ καταλαβαίνεις, βρίσκει καλὴ δουλειά!

—Σώπα σοῦ λέγω, φονιὰ γέννημα! σώπα, χαδεμένο μου! εἶπεν ὁ Πάδδης· νὰ ρθάσκ μ' ἀπὸ κάτω, ἀπὸ τὸ γεφύρι τῶν Μαυροκαλογήρων (Blackfriars), ὅπου οἱ χωροφύλακες φυτρόνουν στὶς ρεπάνια! Σάρλη, θὰ χτυπήσῃς, χονδροχήνα!... Σία! Σία!

(1) Ὁ Φασουλᾶς τοῦ Λονδίνου.

Ὁ Σάρλης ὑπήκουσε, καὶ ἡ λέμβος ἐξῆλθε τῆς πυκνῆς σκιᾶς, ἥτις ἐπεκράτει ὑπὸ τὴν ἀψίδα, καὶ αἱ δύω ὄχθαι ἐφάνησαν ἐκ νέου.

—Ὦ! Ὦ! ἀνεβόησεν ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλης· τρία φώσια! ἡ δουλειὰ εἶναι τελειωμένη, καὶ δὲν θὰ μᾶς ἔρθουν πολλαῖς ἢ τρεῖς βάρκαις.

—Τὰ φῶτα, περὶ ὧν ὡμίλησεν ὁ Θωμᾶς, διεκρίνοντο καθαρὰ διὰ τῆς ὁμίχλης· ἓν ἐξ αὐτῶν ἔλαμπε διὰ μέσου τῆς *Γεφύρας τῶν Ἀσπροκαλογήρων* (Whitefriars), τὸ δὲ δεύτερον ἐφαίνετο ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ ὑπὸ τοὺς *Κήπους τοῦ Ναοῦ* (Temple-Gardens), καὶ τέλος τὸ τρίτον ἦτο εἰς τὴν Σουθβάρκην πρὸς ἀριστερὰν τῶν βαθμίδων τοῦ *Παλαιοῦ Νεωρίου τῶν Τριήρεων* (Old-Barge-House). Ἐρρίπτον δὲ καὶ τὰ τρία ζωηροτάτας ἀκτῖνας πρασίνου χρώματος· καὶ ὅμως ἐν τῷ μέσῳ φώτων παντὸς εἴδους, ἅτινα ἔλαμπον εἰς τὸ ὕπαιθρον ἢ ἐντὸς τῶν θυρίδων τὰ τρία ταῦτα φῶτα ἔμενον ἀπαρατήρητα.

—Πρέπει νὰ χωρισθῶμεν, εἶπεν ὁ καπετάνιος, ἐγὼ πηγαίνω εἰς τὸν γεροδιάβολον τὸν Γρούφη, τὸν καλλίτερον ἀπὸ τοὺς φίλους μου, καὶ εἰς τὸ ἀναθεματισμένον ξενοδοχεῖόν του, ποῦ νομάζεται *τοῦ Βασιλέως Γεωργίου*, ὅπου θεὸς σχωρέσοι τον!... ἐσὺ Γίββη πήγαινε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον *τῶν Ἀσπροκαλογήρων*, κ' ἐσὺ Μηχαλάκι εἰς τὴν Σουθβάρκην εἰς *εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον τῆς Καλτσοδέτας*, καὶ φερθῆτε καλορίζικοι σὰν καλοὶ χριστιανοί.

Συνεπείᾳ τῆς διαταγῆς ταύτης, μία ἐκ τῶν λέμβων διευθύνθη πρὸς τὴν Σουθβάρκην, ἡ δὲ δευτέρα διασχίζουσα τὸ ῥεῦμα τῆς Ταμέσεως κατ' ἐναντίαν διεύθυνσιν ἔφθασεν εἰς τὸ Ἄστυ, καὶ ἡ τοῦ Καπετάνιου ἐξηκολούθησε ν' ἀναβαίνῃ τὸν ποταμόν.

—Δὲν ἔχομεν σήμερον κίτρινο φανάρι! εἶπεν ὁ Τουρνοβούλης, σὲ μιὰν ἐποχὴν ποῦ οἱ ἄνθρωποι τῆς Στερεᾶς ἔρχονται σ' ἐμᾶς τοὺς νησιώταις κοπάδια κοπάδια, νὰ μοῦ τρυπήσουν τὴν μύτη ἂν δὲν ἦναι καλὸ σιμάδι.

—Δὲν ἀγαπῶ νὰ βλέπω τὸ κίτρινο φανάρι... εἶπεν ὁ Πάδδης, μὲ φαίνεται πάντοτε πῶς ἀκούω τὴν ὑστερνὴ φωνὴ τοῦ κακομοίρη ποῦ ξεπαστρεύουν... ναὶ εἶν' ἀδυναμιά μου αὐτό... μὰ ὅταν δῶ τὸ κίτρινο τὸ φανάρι ἀντὶς ζινέβρας πίνω μπράντι γιὰ νὰ κάνω κέφι... Γελᾷς Θωμᾷ ἄσπλαχνο σκυλί· μὰ σοῦ λέγω ὅτι μὲ κοστίζει ἕνα σελίνι περισσότερον, καὶ τοῦτο δὲν εἶναι παιγνίδι.

—Ἕνας σκοτωμένος παραπάνω, ἕνας σκωτωμένος παρακάτω, εἶπεν ὁ Τουρνοβούλης μετ' ἀδιαφορίας, δὲν κάνει διαφορά.

—Μικρὰ πράγματα, ἐπρόσθεσε γελῶν ὁ Σαλιαγκάκης.

—Ἔπειτα δὰ, ἐπανέλαβεν ὁ ΧονδροΣάρλης, ὁ καθένας γυρεύει τὸ ψωμί του, καπετάνιε. Ἂν οἱ ξενοδόχοι δὲν ἔκαμνον ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὴν τέχνην τῶν φονιάδων, τί ἤθελε νὰ κάνῃ ὁ Δεσπότης καὶ ἡ συντροφία, οἱ καλοὶ συντρόφοι μας τῆς Ἀναστάσεως!

—Ἐμένα μ' ἀρέσκει τὸ κίτρινο τὸ φανάρι, εἶπε συμπερασματικῶς ὁ Σαλιαγκάκης.

—Σὲ ἡλικία τόσο τρυφερὴ, ἐμουρμούρισεν ὁ Πάδδης, αὐτὸ τὸ παιδάκι, ἔγεινε τὸ πιὸ φαρμακερὸ φείδι ποῦ γνωρίζω... Πρόσεχε! πρόσεχε! Σάρλη.

Ἡ λέμβος ἥτις ἤδη ἔπλεε μόνη ἀφεῖσα τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ, ἤρχετο νὰ ἐμπλεχθῇ εἰς τὸν λαβύρινθον τῶς φορταγωγῶν καὶ λέμβων, τῶν ἀτμοπλόων μεγάλων καὶ μικρῶν, καὶ τῶν ψυχαγωγικῶν (pleasure boat) παντὸς εἴδους ἅτινα παραφράττουσι τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ. Ὁ Σάρλης ἐκωπηλάτει ἐπιδεξίως, ὁ Τουρνοβούλης ἔδραξε τὸν οἴακα καὶ ἡ λέμβος ἔφθασεν ἀνεμποδίστως ὑπὸ τοὺς Κήπους τοῦ Ναοῦ.

Τὸ μέρος ὅπου ἐστάθη παρεῖχεν εἶδος ὅρμου προφυλαττομένου ὑπὸ τῆς προεκβολῆς ὑψηλῆς τινος οἰκίας, ὠκοδομημένης μέρος μὲν ἐπὶ πασσάλων, μέρος δὲ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς· αὕτη δὲ ἦτο ἡ ἐπιδεικνυμένη τὸν πράσινον φανόν.

—Who's there;(ποιὸς εἶν' αὐτοῦ;) ἐπρόφερε προσεκτή τις φωνή.

—Σύντροφος, παιδί μου, σύντροφος! τιμιώτατε καὶ ἀξιοσέβαστε Γρούφη, ἀπεκρίθη ὁ καπετάνιος· νὰ μὲ κολάσῃ ὁ θεὸς χωρὶς ἔλεος, ἂν δὲν ἔχω εὐχαρίστησιν νὰ σοῦ πῶ τὴν καλησπέρα. Πῶς εἶναι παρακαλῶ ἡ τιμημένη συντρόφισσά σου;

— Καλὰ Γρούφη, σκυλὶ ἄπιστο! ἐμουρμούρισε θυμωδῶς, ἄμποτες καὶ σὺ καμμίαν ὡραίαν καταχνιασμένην νύκταν σὰν αὐτὴν νὰ γλυστρήσῃς μέσ' τὴν τρύπαν τῆς φούρκας. Ἀλλ' ἀναθεματίζων παρέκλινε ταχέως, καὶ οἱ ἄνθρωποί του ἔλυσαν τὸν φάκελλον καὶ τὸν ἔῤῥιψαν εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ἀκατίου τὸ δὲ σχοινίον ἀνεσύρθη πάλιν.

— Αὐτὸ μυρίζει μόσχον, εἶπεν ὁ Θωμᾶς πρέπει βέβαια νὰ ἦναι τὸ δισάκκιον κανενὸς Κυρίου... Σάρλη δέσε τὸ σκοινὶ στὴν τάπαν πρὶν γεμίσῃ τὸ ἀμπάρι, ἡ τάπα παίζει σὰν δυάργυρη Θωμᾶ, μὰ δὲν ἐπιθυμοῦσα νὰ πάρω μπάνιο ἀπόψε εἶπεν ὁ πελώριος κωπηλάτης.

Δεύτερος φάκελλος κατέβη περιδινούμενος μέχρις ὀργυιᾶς ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, καὶ ὑπέστη τὴν αὐτὴν τύχην ὡς καὶ τὸ πρότερον, τὸ δὲ σχοινίον ἀνεσύρθη διὰ νὰ καταβῇ πάλιν, τειουτοτρόπως δὲ πέντε φάκελλοι ἐῤῥίφθησαν εἰς τὴν λέμβον.

—Good night! (καλὴ νύκτα!) εἶπε τότε τραχεῖα φωνὴ ἐξ ὕψους. Τὸ δὲ σχοινίον ἔγεινεν ἄφαντον καὶ ὁ καταῤῥάκτης ἐκλείσθη πάλιν.

— Τράβα Σάρλη, χοντροχήνα μου, ἐπρόσταξεν ὁ Καπετάνιος· ἡ καταχνιὰ φαίνεται ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ φύγῃ.. Καλὴ νύκτα! Γρούφη, παλαιοβρωκόλακα, νυχτοχασάπη, κακορίζικε φονεά... Νὰ τὸ καϊκι τῶν Ἀσπροκαλογήρων. Ἔ ὥρα καλή!

Ὦ! πολλὰ τὰ ἔτη! ἐξ μπάλαις καπετάνιε.

— Πάγει καλὰ, τραβᾶτε τσαχπινάκια μου...

Βλέτω τὴν βάρκα τοῦ ἀγρελιοῦ τοῦ Μιχολάκη, τοῦ καλοῦ συντρόφιμος . . . Ὤια κολή!

— Πολλὰ τὰ ἔτη! Δυὸ πανετάκια, καπετάνιε.

— Δύω πακετάκια, ἐπανέλαβεν ὁ Παδδῆς μὲ ὕφος δυσηρεστημένον.

— Αἱ τρεῖς λέμβοι ἤρχισαν νὰ κατεβαίνωσι τὸν ποταμὸν, ἡ δὲ παλίρροια ἐξηκολούθει βιαιοτικὴ, καὶ προχωροῦντες θορυβοίως, εὑρέθησαν μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τὰς μεγαλοπρεπεῖς ὄψεις τοῦ Γεφύρου τοῦ Δουβίνου. Ἡ ὁμίχλη εἶχεν ἀραιωθῇ ἕνεκα τοῦ δυνατοῦ ἀνέμου, ὥστε ἤρχισε νὰ πνέῃ μὲ τὴν ὁρμὴν, καὶ ἤδη ἐφαίνετο παντοχόθεν ὑψηλὸν δάσος ἱστῶν ὑψηλῶν καὶ λιγνῶν, κεκλιμένων πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ, διεσπαρμένων διὰ μυρίων λιγνῶν σχοινίων· τὸ δὲ ὕδωρ ἤρχισε ν' ἀντανακλᾷ ὁμυδρῶς τὰ μακρόθεν φαινόμενα φῶτα τοῦ *γωταερίου* (gaz).

— Ἡ δουλειά μος μπερδεύεται, εἶπεν ὁ Τουρκοβούλης, μᾶς φωτίζουν καθαρὰ τὰ φανάρια τοῦ Γεφυριοῦ, θὰ μᾶς βλέπουν πιά.

— Τρᾶβα, Χουδρι Σάρλη, σύγχυσφώκια, ἐπρόσταξεν ὁ καπετάνιος· σκέψη μιὰ κωπιὰ, καὶ θὰ κρυφθοῦμε ὀπίσ' ἀπ' αὐτὰ τὰ τριχάτορτα τῆς Κομπανίας... ἂν θέλῃ ὁ θεὸς θὰ φθάσωμεν μὲ καλὸ κατευόδιον, εἰδεμή...

Ὁ Πάδδης διεκόπη, καὶ ζενάζων βραγχωδῶς προσέθηκε, τὸ νερὸ πρέπει νὰ 'ναι πολὺ κρύο ἀπόψε γιὰ μπάνιο, φίλοι μου.

Ἡ λέμβος ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ, ὅπου τὸ σκότος διελύετο, διὰ νὰ κρυφθῇ ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ τριχατάρτου, καὶ ὁ Σάρλης ἔπουσε τοῦ νὰ κωπηλατῇ. Ἀπεῖχον ἔτι ἑκατὸν περίπου ὀργυιὰς ἀπὸ τὰς βαθμίδας ὅθεν εἶχαν ἐκπλεύσει· αἱ δὲ ἄλλαι δύω φθάσασαι καὶ αὐταὶ ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα τῆς πρώτης καὶ ἐσταθήσαν ὅλαι ὁμοῦ.

— Μισούριζε, Σαλιαγκάκι, κακόγατον.

Κραυγὴ ὀξεῖα καὶ θαυμασίως τονισμένη ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς λέμβου, καὶ μετά τινας στιγμὰς ἠκούσθη ὑλακὴ βραχεῖα.

— Νὰ πάρ' ἡ ὀργή! εἶπε γογγύζων ὁ Παδδῆς, μᾶς πιάσανε τὸν δρόμον, ἀλλ' αὐτὸς ὁ διάβολος Σώνης γαυγίζει τόσον καλὰ, ποῦ δὲν ξεχωρίζει κανεὶς ἂν ἦναι κανένα ψωρόσκυλο ποῦ γυρίζει στοὺς δρόμους. Μισούριζε παλι, Σαλιαγκε. Ἡ κραυγὴ τῆς γάτος ἠκούσθη καὶ δευτέραν φορὰν, καὶ δεύτερον γάυγισμα ἀπεκρίθη εἰς αὐτήν.

— Δὲν ἔχει ἐμφιβολίαν, ἐμουρμούρισεν ὁ Τουρκοβούλης, εἶναι ὁ Σώνης... Ποῦ τὸ γεφύρι εἶναι ἡ βάρκα εἶναι ἀνάμεσα σ' ἐμᾶς καὶ τὰ σκαλοπάτια.

— Ἂχ κλεφτοπούλια ἐπρόφθιεν ὁ Παδδῆς, σὰν νὰ ἐκάναμεν κουτσομπάντο ἐμεῖς... πᾶμε παιδιά μου, πρέπει νὰ πηδήσωμεν καὶ νὰ προσέχωμεν νὰ ξεμπαρκάρωμεν πρὸ ἐδῶ ἀπὸ τὸ γεφύρι, κατὰ κακὴ μας τύχη ἡ ἄμπαρες μανιάρει καὶ ἡ κατοχὴ ξανορχίζει... Τρελάτε τα κεφάλια σας εἶπα!

Αἱ τρεῖς λέμβοι ἐκινήθησαν εὐγχερῶς· ἀλλὰ κατ' ὀλίγον σιγὴν ἡ λέμβος τοῦ Παδδῆ ἐξέρχετο τῆς σκιᾶς, μέλος ἔγκος διεῖδε ἐμπρόσθεν τῆς πρώρας τοῦ τριχατάρτου τῆς ἑταιρείας.

Ἔ. ἀπὸ τὴν βάρκαν! ἠκούσθη φωνὴ προσακτική.

— Σία Θωμᾶ· τρᾶβα Σάρλη, εἶπε σιγανὰ ὁ καπετάνιος.

Τὸ πλοιάριον ὑπήκουσεν εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν δύω ναυτῶν, καὶ ὥρμησε πρὸς τὸ μέρος τῆς ὄχθης, ἀλλὰ βαρεῖα ἁρπαγὴ συνέλαβε τὴν πλευράν του, καὶ τὸ ἐσταμάτησε παρευθύς.

— Κύψετέ μου τὴν μὲ δύω χτυπήματα, νὰ παρ' ὁ διάβολος, εἶπεν ὁ καπετάνιος.

Ὁ Θωμᾶς κατέφερε μανιωδῶς ἐπ' αὐτὴν κτύπημα ἀξίνης.

— Εἶναι ὀλυσίλα ἐμουρμούρισε θυμωδῶς.

— Ἔ! ἀπὸ τὴν βάρκαν! ἠκούσθη πάλιν, ἀλλ' οὐδεμία ἀπάντησις.

Ἡ ἅλυσις ἥτις συνείχετο εἰς τὴν ἁρπάγην διετάθη καὶ τὸ πλοιάριον προσειλκύσθη βιαίως πρὸς τὸν μέλανα ὄγκον. Ὁ καπετάνιος· τότε ἔσυρε κάτω τὸν πῖλον καὶ ἔχωσε τὴν βακτηρίαν του εἰς τὴν ζώνην.

— Πρόσεχε, εἶπε, νὰ πάρ' ὁ διάβολος κι' ἂν εἶχα σκοπὸν νὰ πάρω μπάνιο ἀπόψε. Παρομέρισε Σάρλη, ἄνοιξε τὴν τάπαν καὶ ἂς φύγῃ ὅποιος μπορέσῃ.

Τοῦτο ἐγένετο μετὰ θεατρικῆς ἐπιτηδειότητος· ὁ πυθμὴν τῆς λέμβου ἠνεῴχθη ὀξύνως, καὶ ἄνθρωποι καὶ φάκελλοι ἔπεσαν εἰς τὸ ὕδωρ, ἡ δὲ ἁρπάγη τοῦ τελωνείου δὲν προσειλκύσεν εἰμὴ σκάφος κενὸν καὶ τετρυπημένον. Αἱ δύω ἄλαι λέμβοι ὠφελούμεναι ἀπὸ τὸν θόρυβον, ἔφθασαν εἰς τὴν ἀποβάθραν, ὅπου τὸ πλήρωμα τῆς ναυαρχίδος ἔφθασε σχεδὸν ταυτοχρόνως.

— Τὸ νερὸ εἶναι κρύο, εἶπεν ὁ καπετάνιος, θέτων τὸν πόδα ἐπὶ τῶν βαθμίδων, — νὰ μὲ πάρ' ὁ διάβολος ἂν λέγω ψέματα. — Δὲν ἔχασε δὲ οὔτε τὴν βακτηρίαν οὔτε τοὺς πίλους του.

Ὁ Σάλιαγκας διετινάχθη ὡς κύων οὐλόθριξ, ἐμιαούρισε καὶ ἐχώθη ὑπὸ τὴν χλαῖναν τοῦ Σώνη ὅστις ἐγαύγισεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐφορτώθησαν καὶ προϋχώρησαν ἄνω διὰ τῶν στενῶν διόδων τῆς Συνοικίας τοῦ Πύργου, προσέχοντες ταύτην τὴν φορὰν νὰ μὴ διαβῶσιν ἔμπροσθεν τοῦ τελωνείου. Ὅσον δὲ διὰ τὸν καπετὰν Παδδῆν, οὗτος ἐπέστρεψεν ἀτρόμητος εἰς τὴν οἰκίαν του, διὰ ν' ἀλλάξῃ κυανοῦν ἐπενδύτην καὶ περισκελίδα ἐκ δέρματος αἰγάγρου. Καὶ ταῦτα ποιήσας ἐπέρασεν εἰς τὸ καπηλεῖον τῶν Παρασύρων τοῦ Στέμματος. Τὴν στιγμὴν δὲ καθ' ἣν εἰσήρχετο εἰς τὸ συνδιαλεκτήριον, θέαμα βιαιοπραγίας, ὅμοιον τῷ προτέρῳ παρίστατο μετοξὺ τῆς Κυρὰ Βουρνέττος καὶ τῆς ὑπηρετίδος της Σωσάννης, ἥτις ἀντέστητεν εἰς τὰς θερμοκεφάλους καὶ πλήρεις ὀργῆς ἐπιπλήξεις τῆς δεσποίνης της ἀτροφίαν δηλοῦσαν περιφρόνησιν καὶ ὀπαθειαν. Ἡ κυρὰ Βουρνέττα δὲν ἐφημίζετο διὰ τὴν ὑπομονήν της· πορισθεῖσα λοιπὸν ζύθου τὴν χεῖρά της καὶ κατέφερεν αὐτὴν ἐγκαιρίως ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς παρειᾶς τῆς Σωσάννης.

— Νὰ πάρ' ὁ διάβολος, εἶπε κατὰ νοῦν ὁ Παδδῆς, αὐτὸ θὰ κάμῃ ν' ὀργίσῃ τὸν γρέγον μου.

Ὁ τυφλὸς ὅστις δὲν εἶχε κινηθῇ κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτικῆς ἡμῶν ἐκδρομῆς, διέταξε καὶ

τῷ ἔρριψαν καὶ ἕτερον ποτήριον οἴνου ζαχαρωμένου, ἤκουστε βέβαια τὸν κρότον τοῦ κτυπήματος. διότι ἠγέρθη ἀποτόμως, διέτεινε τὸν τραχηλόν του, καὶ ἡ συνήθως ἄνευ ἐκφράσεως ὄψις του ἐξέφρασεν αἴρνης περιέργειαν πλήρη θυμοῦ.

— Ἀνδρογυναῖκα, εἶπε, μήπως; εἶναι πολλὰ δυνατή·

Ἡ Σωσσάννα, ἠσθάνθη κλονισμὸν τρομερὸν, οἱ πελινδνοὶ χαρακτῆρές της συνεστάλησαν, πῦρ φοβερὸν ἔλαμψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, ἡ ῥωμαλαία φύσις της ἐπανέστη ἐμφύτως κατὰ τῆς ὕβρεως, καὶ ἐφαίνετο ἑτοίμη νὰ ὁρμήσῃ κατ' αὐτῆς διὰ νὰ τὴν κατακτυπήσῃ· τὸ εὐλύγιστον καὶ μυώδες σῶμά της συνεστάλη αἴφνης ὡς τὸ τοῦ νέου καὶ ἀλκίμου πάνθηρος, ὅστις εἶναι ἕτοιμος νὰ ὁρμήσῃ κατὰ τῆς λείας του.

— Ἔ! Ἔ! εἶπεν ὁ καπετάνιος, στοιχηματίζω ἕνα σελίνι διὰ ἕξη πένες, ὅτι ἡ καλὴ μου φιληνάδα θὰ πάρῃ τὸν λογαριασμόν της μὲ διάφορον... Εἶμαι τῆς ἰδέας ὅτι δὲν πειράζει πολύ.

Ἡ κυρὰ Βουρτέττα ἠσθάνθη τὸν αὐτὸν φόβον, διότι τὸ βαθὺ ἐρύθημα τοῦ προσώπου της ἐξέλιπε καὶ ἔτρεμε, ἀλλ' ἡ ὡραία κόρη κρατήσασα τὴν δυσκάθεκτον ὀργήν της ἐσταύρωσε τοὺς βραχίονας ἐπὶ τοῦ στήθους της μετὰ περιφρονήσεως, ὁ δὲ τυφλὸς ἐξέπεμψε στεναγμὸν ἀνακουφίσεως. Ἡ δὲ Σωσάνα χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν ἐξῆλθε βραδέως διὰ τοῦ λογιστηρείου καὶ κατέβη τὰς βαθμίδας τοῦ καπηλείου. Ὁ Τυρέλλος ἔῤῥιψεν ἥμισυ τάλληρον ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὰ ἐπίλοιπα ἐξῆλθε ψηλαφῶν.

— Μαθὲς, εἶπεν ὁ καπετὰς Πάδδης, ἡ καλή μου φιληνάδα καλὰ τὴν γλύτωσε. Ὅσον γιὰ τὴν Σούκη, αὐτὸς ὁ διάβολος ὁ Τυρέλλος θὰ τῆς δώσῃ ποῦ νὰ κοιμηθῇ ἀπόψε... φθάνει νὰ μὴ σκοντάψῃ καὶ σπάσῃ τὸ κεφάλι του.

Ὁ Τυρέλλος φθάσας εἰς τὸ τέλος τῆς κλίμακος ἤκουσεν ἐλαφρὸν βῆμα διευθυνόμενον πρὸς τὴν ὁδὸν τοῦ Ταμέσεως, καὶ παρευθὺς ἠκολούθησεν αὐτό.

Τὸ βῆμα τῆς Σωσάννης ἦτο καθαρὸν καὶ ἔπληττε τὸ ἔδαφος εὐρύθμως, καὶ δὲν ἦτον ἐσπευσμένον ὑπὸ τὴν ἀμυδρὰν λάμψιν τῶν *φωτοβόλων* (reverbéres) ἡ καλλονὴ τῶν χαρακτήρων τῆς ἔφθανε σχεδὸν εἰς ἐντέλειαν φαντασιώδη. Ὁ τυφλὸς τὴν ἠκολούθει ἀδιστάκτως, ὡσανεὶ τὸ βαθὺ σκότος τῶν ὀφθαλμῶν του ἐφωτίζετο ὑπὸ μυστηριώδους φωτὸς, καὶ δὲν ἐψηλάφει πλέον. Ἡ δὲ Σωσάννα ἐξερχομένη τῆς κατωτέρας ὁδοῦ τοῦ Ταμέσεως, ἔλαβε τὸν δρόμον τῶν ναυτῶν μας, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν στενωπὸν ἥτις ἄγει εἰς τὸν ποταμόν. Ὁ Τυρέλλος δραμὼν τὴν ἐπρόφθασε.

— Ποῦ ὑπάγεις, κόρη μου; ἠρώτησεν αὐτὴν μετ' ἀνησυχίας.

— Εἰς τὸν Τάμεσιν! ἀπεκρίθη ἡ Σωσάννα, χωρὶς νὰ σταθῇ ἢ νὰ ταχύνῃ τὸ βῆμά της.

Αὕτη ἦτον ἡ πρώτη λέξις ἣν ἤκουσεν αὐτὴν ὁ Τύῤῥέλος νὰ προφέρῃ. Ἡ φωνὴ αὐτῆς, γλυκεῖα καὶ σοβαρὰ, μετεῖχε τῆς ἐκφράσεως τῆς ὄψεώς της, ἡ ὁποία ἦτο μὲν ὡραία ἀλλὰ θλιβερά.

— Εἰς τὸν Τάμεσιν! ἐπανέλαβεν ὁ Τυῤῥέλος. εἰς τὸν Τάμεσιν! μήπως ἔβαλες κατὰ νοῦν ν' ἀποθάνῃς;

— Ναί! ἀπεκρίθη ἡ Σωσάννα.

— Διατί; κόρη μου, διὰ τί;

— Διότι δὲν ἔχω οὔτε ἐλπίδα διὰ τὸ μέλλον οὔτε ἄσυλον διὰ τὸ παρόν.

— Σὲ δίδω ἄσυλον, Σωσάννα, καὶ σοὶ ἐπαναφέρω τὴν ἐλπίδα, εἶπεν ὁ τυφλὸς, ἀλλ' ἡ Σωσάννα δὲν ἐστάθη.

— Πολλάκις ἦλθον πρός ἐμὲ ἄνθρωποι διὰ νὰ μὲ ὁμιλήσουν τοιουτοτρόπως· ἤθελαν νὰ μὲ ἀγοράσουν· ἀναμφιβόλως θὰ ἦσθε καὶ ἡμεῖς ὡς ἐκεῖνοι... Δὲν εἶμαι διὰ πώλημα.

— Ὁ Θεὸς φυλάξοι, Σωσάννα.

— Ἀγαπῶ κἄποιον, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ πωληθῶ. Ὁ Τυρέλλος ὠπισθοδρόμησε μετὰ θαυμασμοῦ. Καὶ μόνον διὰ τοῦτο; ἠρώτησε. — Ναί, ἀπεκρίθη ἡ ὡραία κόρη ἀπηυδισμένη. Μόλις δὲ αὕτη ἀπεῖχεν ἔτι δύω ἢ τρία βήματα ἀπὸ τοῦ Ταμέσεως, καὶ ὁ Τυῤῥέλος τὴν ἥρπασε ἀπὸ τὸν βραχίονα καὶ τῇ εἶπε μετ' ἀλλοκότου προθυμίας.

— Δὲν ἤθελας λοιπὸν ἐντραπῇ νὰ πωληθῇς, Σωσάννα;

— Νὰ ἐντραπῶ!... ἐπανέλαβεν αὕτη — ὄχι.

— Τί λοιπὸν σὲ ἐδίδαξεν ἡ μήτηρ σου; ἐξεφώνησεν ὁ Τυῤῥέλος ἐκθαμβος.

— Τίποτε... Ἐγὼ εἶμαι τὸ τέκνον γυναικός τινος, ἥτις ἐγκατέλιπε τὴν κοιτίδα μου, καὶ ἑνὸς ἰουδαίου ὅστις ἀπηγχονήσθη εἰς τὴν *Νέαν Πύλην* (Newgate) διὰ κλοπήν.

Ἡ Σωσάννα ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας ἀφελῶς καὶ ἄνευ κόπου.

— Λοιπὸν ἀγνοεῖτε τὰ πάντα; ἐπανέλαβεν ὁ Τυῤῥέλος.

— Ὄχι, ἀπεκρίθη ἐκείνη, εὑρίσκω νὰ ζῶ. Ἔπειτα ἐμψυχουμένη αἴρνης ἐπρόσθεσε μὲ φωνὴν τρομώδη, ὁ πατήρ μου ἦτο πλουσιώτατος πρὶν ἢ ἀπηγχονισθῇ... ἔμαθον νὰ στολίζωμαι, νὰ ψάλλω, νὰ χορεύω καὶ νὰ ὁμιλῶ τὰς ξένας γλώσσας!...

— Τῇ ἀληθείᾳ Σωσάννα! μοὶ λέγεις τὴν ἀλήθειαν; δἐκοψεν ὁ Τυῤῥέλος.

— Θέλω ν' ἀποθάνω, ἀπεκρίθη μετὰ ψυχρότητος ἡ νεᾶνις.

Ἡ ἀμυδρὰ λάμψις λύχνου καιομένου ἔντινι πλησίον κειμένῃ οἰκίᾳ ἐφώτισεν ἀτελῶς πῶς τὰς ὄψεις τῶν δύω προσώπων τῆς σκηνῆς ταύτης, οἱ δὲ ἐξαίρετοι χαρακτῆρες τῆς Σωσάννης εἶχον ἀναλάβει τὴν μελαγχολικὴν ἀκινησίαντων, ἀλλ' ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Τυῤῥέλου ἀπεναντίας ἔλαμπε παραδόξως.

— Ἀλλ' ἂν ἤθελε σὲ ἐπαναφέρει τις εἰς τὸν πρότερον βίον σου; ἠρώτησεν οὗτος.

— Τὸν βίον μου! τὸν βίον! ἐψιθύρισεν ἡ ὡραία κόρη, τὸν πρότερον βίον!...

— Θέλω σοὶ τὸν ἀποδώσει σὲ λέγω.

— Ἡ Σασάννα ἐφάνη δισταζουσα διὰ μίαν στιγμὴν· ἀλλ' ἔπειτα ἀπαλαχθεῖσα διὰ σφοδροῦ κινήματος διήνυσε τὸ διάστημα τὸ ὁποῖον τὴν ἐχώριζεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, λέγουσα καὶ πολλοὶ ἄλλοι μὲ ὡμίλησαν οὕτω! Ὄχι ἡ καρδία μου καὶ τὸ σῶμά μου καὶ ὅλη ἡ ὕπαρξίς μου ἀνήκει εἰς ἐκεῖνον...

— Ἀλλὰ δὲν ἀπαιτῶ οὔτε τὴν καρδίαν σου οὔτε τὸ σῶμά σου, εἶπεν ὁ Τυῤῥέλος, ἐγὼ εἶμαι τυφλός.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἔφθασαν εἰς τὰ ὦτα τῆς Σωσάννης, καθ' ἣν στιγμὴν ἐν ἰσοσταθμίᾳ ἐταλαντεύετο ὑπεράνω τοῦ ὕδατος καὶ ἐῤῥίφθη ὀπίσω.

—Οὔτε τὸ σῶμά μου οὔτε τὴν καρδίαν μου, ἐπανέλαβεν. Τυφλέ... λοιπὸν τί μοῦ ζητεῖτε;

—Θέλω τὴν θέλησίν σου.

Ἡ Σωσάννα ἔκλινε τὴν κεφαλήν της ἐπὶ τοῦ ὡραίου στήθους της.

—Ἡμέραν τινὰ ἐψιθύρισεν, ἔπεσα ἡμιθανὴς, κεκμηκυῖα καὶ λιμώττουσα, ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς γυναικὸς ταύτης, ἥτις πρὸ ὀλίγου μὲ ἐκτύπησε, καὶ εἰς ἀνταλλαγὴν τῆς ἐλευθερίας μου μοὶ ἔδωκεν ἄρτον μόνον καὶ οὐδὲν ἄλλο... δύναμαι πάλιν νὰ γείνω ὑπηρέτις.

—Δέχεσθε; ἠρώτησεν ὁ Τυρρέλιος.

—Καὶ τί χρεωστῶ νὰ κάμω;

—Ὁ Τυρρέλος ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του βαλάντιον πλῆρες, καὶ ἐγκλείσας αὐτὸ εἰς τὴν χεῖρα τῆς Σωσάννης.

—Νὰ περιμείνητε εἶπεν... Ἀκούσατε καλὰ τοῦτο, σᾶς ἀγοράζω, ὄχι διότι ἐμὲ ὅστις εἶμαι τόσον ἀδύνατος, ἀλλὰ δι' ἑταιρείαν τινὰ φοβερὰν καὶ δυνατήν. Σᾶς γνωρίζω καλλίτερα παρ' ὅσον ὑμεῖς ἐκυτὴν, καὶ εἶξεύρω τί αἰσθάνεσθε.... Ἂς μὴ μάθῃ κανεὶς τὴν συνάντησίν μας. Πίστις, ὑπακοὴ ἀδιάκτος, ἰδοὺ τὰ καθήκοντά σου... Ἀπόψε διανυκτέρευσον ὅπου θέλεις Αὔριον δὲ τὸ πρωΐ, κρούσον εἰς τὴν θύραν τὴν ἐντεῦθα σημειωμένην (καὶ τοῦτο εἰπὼν τῇ ἐνεχείρισεν ἐπισκεπτήριον), καὶ ἡ θύρα θὰ ἀνοιχθῇ, θὰ εἰσέλθῃς καὶ θὰ διαταχθῇς,—διότι ἡ οἰκία αὕτη θὰ ἦναι ἰδική σου.

Χαῖρε Σωσάννα. Θὰ μὲ ἐπαναίδῃς.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ—Ἕπεται συνέχεια.)

Ο ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΣ.

Ἀξιομνημόνευτος εἰς τὰ χρονικὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἰδίως τοῦ φιλολογικοῦ κόσμου ἐν γένει ἐστὶν ἡ 23η Ἀπριλίου, ἡμέρα τῆς γεννήσεως, ἐνταυτῷ δὲ καὶ τοῦ θανάτου τοῦ μελοφυοῦς Σακισπήρου. Ἐν ἐνὶ δὲ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐγεννήθη τῷ **1564** καὶ ἀπέθανεν τῷ **1616** ὁ δαιμόνιος οὗτος δραματικὸς ποιητής, τουτέστιν ἐν Στρατφόρδῃ τῇ ἐπὶ τοῦ Ἀΰωνος· Εἰκάζεται δὲ ὅτι τὸ πρῶτον δραματικὸν ἔργον τοῦ ἐφάνη ὅτι μόλις εἶχε διανύσει τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ἐξηκολούθησε δὲ νὰ γράφῃ διὰ τὴν σκηνὴν ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἐμφανιζόμενος ἐνίοτε καὶ ὡς ὑποκριτής. καὶ τέλος διὰ τῶν ἀγώνων τοῦ περιποιήσας ἑαυτῷ εἰσόδημα ἐτήσιον διακοσίων ἢ τριακοσίων λιρῶν, ἀπεσύρθη εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του, ὅπου ἀγοράσας μικρόν τι κτῆμα διετέλεσε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου του ἐν ἀνέσει καὶ τιμῇ.

Ὅτε ὁ Ἀμερικανὲς συγγραφεὺς Οὐάσιγκων Ἰρβιγγ ἐπισκέφθη τὴν ἐπὶ τοῦ Ἀΰωνος Στρατφόρδην ἐξεφράσθη περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ποιητοῦ εἰς τὸ ἐνδιαίτημα τῆς νεότητός του οὕτω. Ὁ θηρεύσας τὴν φήμην ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἀπολαύσας ἀφθόνως τιμῶν καὶ εὐνοίας, θέλει αἰσθανθῇ ἐπὶ τέλους ὅτι δὲν ὑπάρχει οὔτε ἀγάπη οὔτε θυμασμὸς, οὔτε ἐπευφημήσεις τόσον τερψίθυμοι ὅσον ὅταν ἀπολαύῃ τις αὐτῶν ἐν τῇ πατρίδι. Ἐκεῖ καὶ ἐπιθυμεῖ ν' ἀναπαυθῇ ἐν Κυρίῳ ἐν τῷ μέσῳ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων τῶν νεαρῶν του χρόνων. Καὶ ὅτε ἡ βεβαρυμένη καρδία καὶ κλονουμένη κεφαλὴ προμηνύουσιν αὐτῷ ὅτι ἐγγὺς ἐστὶ τὸ τέλος, στρέφεται τόσον περιπαθῶς ὅσον τὸ βρέφος πρὸς τὴν ἀγκάλην τῆς μητρὸς, ἵνα βυθισθῇ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐνεγκούσης αὐτὸν γῆς, καὶ τροφοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ νηπιότητι. Πόσον ἤθελεν εὐφραίνεσθαι ὁ νεαρὸς ποιητὴς, ὅτε περιφερόμενος ἄσημος ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐν ἀμφιβόλῳ τύχῃ, ἔστρεφε βλέμμα λύπης ἔμπλεων πρὸς τὴν ποιμενικὴν ἑστίαν του, ἐὰν ἠδύνατο νὰ προϊδῃ ὅτι πρὶν ἢ παρέλθωσιν ἔτη πολλὰ ἤθελεν ἐπιστρέψει εἰς αὐτὴν περιώνυμος, καὶ ὅτι τὸ ὄνομά του ἤθελε καταστῇ τὸ καύχημα καὶ ἡ δόξα τῆς πατρίδος του· ὅτι ἡ τέφρα του ἔμελλε νὰ φυλάττηται θρησκευτικῶς ὡς ὁ πολυτιμότατος αὐτῆς θησαυρὸς, καὶ ὅτι τὸ ἐξαμυδρούμενον χωδωνοστάσιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπροσηλοῦντο οἱ ὀφθαλμοί του, ἐνῷ ἐνδακρυς ἐβυθίζετο εἰς σκέψεις, ἤθελε καταστῇ φάρος, ὑψούμενος ἐν τῷ μέσῳ μειδιώσης τοποθεσίας, ἵνα ὁδηγήσῃ τὸν φιλολογικὸν προσκυνητὴν παντὸς ἔθνους εἰς τὸ μνῆμα του!,,

Ὁ παραδεδεγμένος τόπος τῆς γεννήσεως τοῦ Σακεσπήρου ἐμπνέει πάντοτε ἐνδιαφέρον· Κεῖται δὲ ἔν τινι ὁδῷ τῆς Στρατφόρδης διατηρούσης ἔτι την ἀρχαίαν ὀνομασίαν Ενλεϊ. Τῷ **1574**, εὑρίσκοντο ἐνταῦθα δύο οἰκίαι μετὰ κήπου καὶ δενδρῶνος προσκειμένου ἑκάστῳ, οἱ κῆποι οὗτοι ἠγοράσθησαν τότε ὑπὸ Ἰωάννου Σακεσπήρου, οὗ τινος ὁ υἱὸς Γουλιέλμος ἐγεννήθη ἐν τῇ μιᾷ ἐξ αὐτῶν, ἥτις ὑπάρχει μέχρι τῆς σήμερον, καίτοι μεταβεβλημένη ἐπὶ τὸ νεώτερον, ἔχουσα πὰς στέγας τοῦ ἀετώματος αὐτῆς ἐφθαρμένας. Διηρέθη ὅμως καὶ ὑποδιηρέθη εἰς μικροτέρας κατοικίας, καὶ μέρος αὐτῆς μετεβλήθη εἰς μικρὸν ξενοδοχεῖον, καὶ μέρος ἐγένετο ἡ κατοικία γυναικός τινος, ἥτις ἄλλοτε ἐδείκνυε τὸν θάλαμον ἐν ᾧ ὁ Σακεσπῆρος εἶδε τὸ φῶς, καὶ τὸ ταπεινόροφον μαγειρεῖον ἐν ᾧ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδίδαξεν αὐτῷ τὸ ἀναγινώσκειν. Οἱ τοῖχοι τοῦ δωματίου ἐν ᾧ ἐγεννήθη εἰσὶ πραγματικῶς κεκαλυμμένοι ὑπὸ χιλιάδων ὀνομάτων, ἐγκεχαραγμένων ἐν εὐλαβείᾳ ὑπὸ προσκυνητῶν πάσης χώρας, ἐν ᾗ ἡ φήμη τοῦ Σακεσπήρου ἠκούσθη.

Περὶ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ προτιθέμεθα νὰ λαλήσωμεν ἐκτενέστερον ἐν τῷ μέλλοντι ἀνήκουσι δὲ ταῦτα κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος εἰς τὴν

δραματικὴν ποίησιν· τὰ δὲ πρωτεύοντα ἐξ αὐτῶν εἰσὶν ὁ Ἀμλέτος, ὁ Μαῦρος τῆς Βενετίας, ὁ Ῥωμαῖος καὶ ἡ Ἰουλιέττα καὶ ὁ Μακβέθος. Ἀλλὰ ποῖον ἐξ αὐτῶν στερεῖται καλλονῶν; καὶ ποῖον ἓν φέρει τὴν σφραγῖδα τῆς μεγαλοφυΐας ὥστε νὰ μὰ ἀνακαλῇ εἰς τὴν μνήμην τὸ λατινικὸν ῥητὸν « Poeta nascitur, non fit ; »

Η ΠΟΙΗΣΙΣ

1.

Εἰς τὸν βίον τὸν ἄχαριν τοῦτον
Ἓν εὑρίσκω, ἓν θέλγητρον μόνον,
Εἰς ποιήσεως ἄμετρον πλοῦτον
Νὰ τρυφῶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον.

2.

Σὲ φαντάζομαι, Ποιήσι, φίλη,
Ὡς σεμνὴν καὶ ὡραίαν παρθένον,
Μειδιᾷς μὲ ἀμβρόσια χείλη,
Καὶ μὲ βλέμμα φιλίαν ἐμφαίνον.

3.

Μοὶ προσβλέπεις, καὶ πάλιν ἐπάνω
Σ' τὸν αἰθέρα ὑψόνεις τὸ βλέμμα.
Κ' ἐκ τοῦ νεύματος τούτου μανθάνω
Τῆς ζωῆς μου ἁπάσης τὸ θέμα.

4.

Ναὶ μανθάνω σ' τὸν κόσμον σὲ μόνον
Καὶ τὸν Πλάστην θερμῶς νὰ λατρεύω.
Τὴν κακίαν φυγὼν τῶν ἀφρόνων
Ἀρετὴν ὑψηλὴν νὰ θηρεύω.

5.

Ἐν καιρῷ πικρᾶς ἀθυμίας
Συμπαθὴς σὺ πολλάκις ἐλθοῦσα,
Εἰς τὰ δάση τερπνῆς μοναξίας
Μὲ ἀπάγεις ταχύπτερε Μοῦσα.

6.

Κατακλίνεσαι τότε πλησίον
Ἐν σκιᾷ καὶ στρωμνῇ ἐξ ἀνθέων,
Κ' εἰς πτηνῶν γλυκυφώνων μυρίων
Τὸ μελῴδημα μίγνυς ὡραῖον.

7.

Κ' ἐναρμόνιος φλοῖσβος ὑδάτων
Πρὸ ποδῶν μας ἠχεῖ ῥυθμικόν,
Καὶ σπινθῆρων πληροῖ τῶν κυμάτων
Τὰς πτυχὰς ἡ ἀκτὶς τοῦ Ἡλίου.

8.

Ἐν ἐκστάσει τερπνῆς φαντασίας
Μὲ φοιβόληπτον, γόνιμον πνεῦμα
Καθαρῷ Νηρηΐδων χωρείας
Παιζουσῶν ἀφελῶς εἰς τὸ ῥεῦμα

9.

Ἀναδύουσι πάλιν καὶ πάλιν
Νετὰ κύκνων λευκῶν κολυμβῶσαι
Κ' εὐθυμίαν παρέχουν μεγάλην
Ὡς νεβροὶ κατ' ἀλλήλων πηδῶσαι.

10.

Οὕτω φεύγουσι τέρψεως ὧραι
Καὶ γλυκεῖα παρέρχετ' ἡμέρα,
Τῶν ὑδάτων μ' ἀφίνουν αἱ κόραι
Καὶ ἱπέρχετ' εὐθὺς ἑσπέρα.

11.

Σιγὴ πάντα, τὰ πάντα γαλήνη·
Ἀηδὼν γλυκυφθέγγεται μόνη
Καὶ τὰ πάντα ἀργυροῦσα σελήνη
Τὴν ψυχήν μου' στὸν πλάστην ὑψόνει.

12.

Τῆς παρθένου αὐτῆς βασιλίσσης,
Ἡ γαλήνιον μέτωπον αἴρει,
Ἡ μορφὴ νεαρᾶς ἀναμνήσεις
Ἡδυτάτης ὀδύνης μοὶ φέρει.

13.

Πτέουν ζέφυροι, πτέουν εὐώδεις,
Καὶ ἀμβρόσιον ὕπνον κομίζουν,
Καὶ μιγνύμεν' εἰς ἦχους θρηνώδεις,
Ἐπ' ἀνθέων στρωμνῆς μὲ κοιμίζουν.

14.

Καὶ ἰδοὺ ἡ σκιὰ ἧς ἠρώμην.
Ἐπὶ αὔρας τερπνῆς φερομένη,
Μὲ χρυσῆν καὶ κυμαίνουσαν κόμην
Ἡ καλὰ ἡ πιστὴ ἐρωμένη.

15.

Παρθενίσιος ἔρχετ' ἡ φίλη
Οὐρανίας χαρᾶς νὰ μ' ἐμπλήσῃ,
Μὲ μειδίαμ' ἀγγέλου σ' τὰ χείλη
Ἐν ἐμοὶ τὴν ψυχήν της νὰ χύσῃ.

16.

Χαῖρε φίλη, τῇ λέγω, γλυκεῖα !
Τί χαρᾶς, ὦ τίμεθης στιγμαί !
Πάλιν ἦλθες σ' τὴν γῆν, ἡ ἁγία ;
Λυπηθεῖσα τὸν τάλαν' ἐμέ.

17.

Εὐτυχίας ἀστὴρ φαεινὸς
Μ' ἦλθες φῶς εἰς τὸν μέλανα βίον ;
Διὰ ἐμὲ καὶ ἡ γῆ οὐρανὸς
Ὅσον εἶσαι φιλτάτη πλησίον.

18.

Εἰς δακρύων ἀνάμεστον μέλλον,
Μὴ μ' ἀφήσῃς ἐδῶ δυστυχῆ.
Δὲν στερεῖται ὁ Πλάστης ἀγγέλων.
Μὴ, μὴ φύγῃς ὡραία ψυχή.

19.

« Μένε, λέγω, ὦ κόρη σεμνή »
Στὰς ἀγγάλας ζητῶν νὰ τὴν κλείσω,
Ἀλλ' ἡ φίλη « Τοῦ Πλάστου φωνὴ
Ἤδη, λέγει, καλεῖ με ὀπίσω »

20.

« Θάῤῥει φίλε ! ὁ βίος βραχὺς,
Κ' ἐναρέτως αὐτὸν διανύσας,
Πρὸς ἐμὲ θέλεις ἔλθει ταχὺς
Τὴν ἀνίαν τοῦ κόσμου ἀφήσας.

21.

Ταῦτα εἶπε γλυκὺ ἀπ' ἰδοῦσα,
Κ' εἰς τὸν μέγαν ἀπέπτη Πατέρα
Τῶν ἀγγέλων τὴν λαμπρὰν φοροῦσα
Καὶ τὸν ἄπειρον σχίζουσ' αἰθέρα.

22.

Ταῦτα ὅμως εἶν' ὄνειρα μόνον.
Ἀλλ' ἐνταῦθα τί κάλλιον τούτων
Πλήρης μόχθων ὁ βίος καὶ πόνων
Ταῦτα ἔχω τρυφὴν μου καὶ πλοῦτον.

ΦΙΛΟΚΑΛΟΣ ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ

« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος ».

ΕΤΟΣ Α.' ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 26 Ἰανουαρίου 1858. Ἀριθ. 2

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ. ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

ΣΥΝΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ. (1)

1. Ἡ τῶν τρόπων εὐγένεια εἶναι ἡ ἔκφρασις τῆς ἀγαθότητος τῆς καρδίας, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ πάσης κοσμικῆς μετριότητος καὶ ἐγωϊσμοῦ, καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ ἠθικῆς, χρηστότητος, ἐπιεικείας καὶ τινος εὐαισθησίας.

2. Ἐξαιρέτως χαρίζεται εἰς τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀγαπᾶσθαι ὡς ὑφ' ἑαυτοῦ· ὅπερ ἐστὶν ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἀρέσκειν.

3. Πρὸς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους δὲν ἀγαπῶμεν εἶναι δυσκολώτατον νὰ ὦμεν εὐγενεῖς, ἂν ἡ περὶ τὴν συμπεριφορὰν ἐμπειρία δὲν ἔλθῃ εἰς βοήθειαν ἡμῶν.

4. Ἡ περὶ τὴν συμπεριφορὰν ἐμπειρία εἶναι τὸ ἰσχυρότατον βοήθημα τῆς τοῦ τρόπου εὐγενείας.

5. Ἂν ἡ εὐγένεια δὲν εἶν' ἄλλο ἢ προσωπεῖον, ὡς λέγουσιν οἱ ψευδιφιλάνθρωποι, ἀλλὰ φόρει τὸ προσωπεῖον τοῦτο, διὰ οὗ πάντες κερδίζουσι· διότι εἶναι καλλίτερον ὁπωσδήποτε ν' ἀγαπᾶταί τις παρὰ νὰ μισῆται.

6. Ἐὰν κατορθώσῃς ν' ἀγαπηθῇς, ἡ προσωπίς θὰ πέσῃ, καὶ θὰ καταντήσῃς ν' ἀγαπᾷς καὶ σὺ τοὺς ἄλλους. Ὅσον δήποτε δεκρείττων καὶ ἂν ἦς, θὰ ὠφεληθῇς μᾶλλον τῶν ἄλλων.

7. Οἱ ἀπολίτευτοι εἶναι παχυλοὶ ἄνθρωποι, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι φίλους εἰλικρινεῖς.

8. Μὴ ζήτει τὴν φιλίαν ἄλλων ἢ τῶν εὐγενῶν τοὺς τρόπους ἀνθρώπων· διότι αἱ καλαὶ ὁρμαί, ὡς καὶ αἱ κακαί, εἶναι κολλητικαί.

9. Καὶ οἱ βαναυσότατοι ἄνθρωποι, οἱ σφοδρότατοι κατήγοροι τῶν καλῶν τρόπων, ὑποκρίνονται πολλάκις ὅσον τὸ δυνατὸν τοὺς εὐγενεῖς τρόπους. Ὁμολογοῦσι λοιπὸν χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνωνται, τὴν ὑπεροχὴν τῆς τῶν τρόπων εὐγενείας κατὰ τῆς κακῆς συμπεριφορᾶς.

10. Ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἤμεθα τόσον ἀγαθοὶ καὶ ἁράσμιοι πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅσον θέλομεν νὰ ἦναι οἱ ἄλλοι πρὸς ἡμᾶς, καὶ νὰ μὴ προσκρούωμέν ποτε εἰς τὰ παραδεδεγμένα ἔθιμα ἐν τῷ κόσμῳ.

11. Δηλοῦται δὲ αὕτη ἐκ τῆς διηνεκοῦς καὶ ἀνεπιτηδεύτου φροντίδος τοῦ παρέχειν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀρεσκοὺς τοῖς ἄλλοις, καὶ τούτους ἑαυτοῖς.

12. Τὸ νὰ καθιστῶμεν λοιπὸν τοὺς ἄλλους ἀρεστοὺς ἑαυτοῖς, ποιοῦντες εὔδηλον τὴν ἀξίαν αὐτῶν, εἶναι ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς εὐγενείας· διότι δὲν ὑπάρχει θελκτικώτερος τρόπος τοῦ ἀρέσκειν.

13. Ἐπὶ τούτῳ λοιπὸν κάλυπτε τὴν λάμψιν σου, ἵνα λάμπωσιν οἱ ἄλλοι, καὶ δὲν θὰ βλέπωσιν ἄλλον ἢ σέ.

14. Μὴ βλέπε τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰ ἐλαττώματα οὐδενός. Ἔσο τυφλός, διακριτικός, προσεκτικὸς καὶ πρὸ πάντων ἐπιεικής· διότι τίς δὲν ἔχει χρείαν

(1) Ἴδε τὴν συνέχειαν εἰς τὸ προηγούμενον φυλλάδιον.

ἐπιεικείας; « Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω » λέγει τὸ Εὐαγγέλιον. Μὴ λησμόνει λοιπὸν ποτὲ τὸ ὑψηλὸν τοῦτο ἀξίωμα.

15. Ἡ ἀληθὴς εὐγένεια τοῦ τρόπου δὲν εἶναι ὀχληρὰ πρὸς οὐδένα, ἀλλὰ διατίθησι καλῶς πάντας, καὶ ἀφίνει ἕκαστον ἐλεύθερον. Ὅθεν πρέπει νὰ ὦμεν εὐγενεῖς καὶ καλοκάγαθοι πρὸς πάντας, καὶ πρὸς τοὺς βαναυσοτάτους καὶ κτηνωδεστάτους τῶν ἀνθρώπων· διότι οὗτος εἶναι ὁ μόνος τρόπος, δι' οὗ δυνάμεθα νὰ κάμνωμεν αὐτοὺς ὥστε νὰ ἐρυθριῶσι διὰ τὴν ἑαυτῶν σκαιότητα, καὶ οὕτως ἐνίοτε νὰ τοὺς διορθόνωμεν.

16. Ὁ εὐγενὴς τοὺς τρόπους δὲν προσβάλλεται δι' οὐδεμίαν αἰτίαν, καὶ οὐδὲ δι' ἀντιλογίαν.

17. Ηρὸ πάντων πρέπει νὰ διπλασιάζωμεν τὴν εὐγένειαν, ὅταν πρόκηται ν' ἀρνηθῶμεν ὑπηρέτημα ἢ χάριν τινὰ ἢ νὰ κάμωμεν δυσάρεστον ἐπίπληξιν.

18. Ἡ εὐγενὴς συγκατάβασις δὲν εἶναι ποτὲ ἐξευτελιστική, ὅσον μέγας καὶ ἂν ἦναι ὁ βαθμὸς τὸν ὁποῖον κατέχομεν. — Ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τῆς Βερσαλλίας Λουδοβῖκος ὁ ΙΔ', εἰσελθὼν μόνος εἰς θάλαμον σπανίως συχναζόμενον, εὗρεν ἐργάτην, ὅστις ἀναβὰς ἐπὶ κλίμακος ἠγωνίζετο ν' ἀφαιρέσῃ ἓν λαμπρὸν κρεμαστὸν ὡρολόγιον. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κυρωμένον ἔδαφος ἦτο λίαν ὀλισθηρόν, ἐκράτησεν ὁ μέγας βασελεὺς τὸν πόδα τῆς κλίμακος διὰ νὰ μὴ πέσῃ, οὐδόλως θεωρῶν τοῦτο ἐξευτελιστικόν. Δυστυχῶς ὅμως ὁ ὑποτιθέμενος ἐργάτης δὲν ἦτο ἄλλο ἢ τολμηρὸς κλέπτης, ὅστις ἀπήγαγε τὸ κρεμαστὸν ὡρολόγιον καὶ δὲν ἐφάνη πλέον.

19. Διὰ ν' ἀπολαύωμεν ὑπολήψεως εὐγενοῦς ἀνθρώπου, πρέπει νὰ ἤμεθα τοιοῦτοι ἐν πάσαις ταῖς περιστάσεσι τοῦ βίου καὶ παντοχοῦ.

20. Οἱ ἐγωϊσταὶ καὶ κακοὶ ἄνθρωποι κρύπτουσι τὰς κακίας των ὑπὸ τὸ ἐπαγωγὸν προτωπεῖον τῆς εὐγενείας· αἰσθάνονται λοιπὸν καὶ οὗτοι τὴν ἀνάγκην τοῦ εἶναι εὐγενεῖς.

21. Μὴ σύγχεε τὴν τοῦ τρόπου εὐγένειαν μετὰ τῆς πείρας τῆς συμπεριφορᾶς. Ἡ μὲν εὐγένεια τοῦ τρόπου εἶναι ἐξαιρέτως ἡ διάλεκτος τῆς καρδίας, ἡ δὲ περὶ τὴν συμπεριφορὰν ἐμπειρία εὐτροπία τις κατὰ συνθήκην, ἥτις ἀποκτᾶται διὰ τῆς συναναστροφῆς τῆς καλῆς κοινωνίας.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ Η ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΟΙΚΕΙΩΝ ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ.

Εὑρίσκω πολλάκις ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀνθρώπους γινώσκοντας νὰ ζῶσι καλῶς, καὶ πλήρεις καλοκαγαθίας καὶ ἐξαιρέτου τρόπου, ἀλλ' οἵτινες ἅμα εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῶν, ἀποβάλλουσι πάντα τὰ καλὰ ταῦτα προτερήματα, καὶ γίνονται ἀνυπόφοροι δεσπόται. Δὲν ἐσεβάσθην ποτὲ τοὺς ἀνθρώπους τούτους· διότι ἐξεταζων αὐτοὺς ἐκ τοῦ πλησίον, παρετήρησα ὅτι ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τῶν εὐγενῶν τρόπων ὑπέκρυπτον βαθὺν ἐγωϊσμὸν καὶ ψυχὴν διεσκαμμένην, ἅτινα φέρουσιν αὐτοὺς παντὸς εἰλικρινοῦς αἰσθήματος φιλίας.

Ἄκουε τοῦ Κ. Μαρτίνου λέγοντος. « Αἱ τερπναὶ παρὰ τὴν ἑστίαν συνομιλίαι ἔχουσι μυστικόν τι θέλγητρον, ὅπου ἀπολαύει τις μικρᾶς ἀνέσεως, καθυδυνούσης τοὺς πόνους τοῦ βίου, καὶ ἐπιχριούσης μέλιτι τὰ χείλη τοῦ πικροῦ ποτηρίου, ἐξοῦ πίνομεν πάντες. Οἱ Ἄγγλοι περὶ πολλοῦ ποιοῦνται τὴν ἑστίαν· λέγοντες δὲ at home (οἶκοι, οἴκαδε) ἐκφράζουσι δι' αὐτοῦ τα πάντα· τοῦτο δηλοῖ τὴν κατ' οἶκον ἐξουσία τοῦ πολίτου· ἐκεῖ οὗτος εἶναι βασιλεὺς, καὶ κυριάρχης· ἡ ἑστία του εἶναι ἱερά· εἶναι ἄσυλον ἀπαραβίαστον, ἔνθα τηρεῖται ἡ πίστις, καὶ ὅπου ἐκχυνόμενα τὰ φιλικὰ αἰσθήματα εἰσέρχονται εἰς τὴν καρδίαν, καὶ δὲν ἐξέρχονται πλέον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ Ἄγγλος οὐδαμοῦ εἶναι τόσον ἀγαπητὸς ὅσον ἐν τῇ τικία του, ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενείας, ὅπου ἀποτίθησιν ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔπαρσιν, τὴν βρετανικὴν ἐκείνην ὑπερηφανίαν, ἥτις καθιστᾷ αὐτὸν δυσπρόσιτον εἰς τοὺς ξένους, καὶ ἂν εἰς τὰς μετὰ τῶν ἄλλων σχέσεις του εἶναι ψυχρὸς, εὑρίσκει τοὐλάχιστον τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν ἄδολον χαρὰν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του.

Ἡ κατ' οἶκον εὐγένεια περιλαμβάνει τὰ καθήκοντα, ἅπερ οἱ σύζυγοι ὀφείλουσι πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὰ τέκνα πρὸς τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἀντλῇς ἐκ τῆς καρδίας σου ὅλους τοὺς κανόνας τοῦ ζῆν ἀγαθῶς· διότι ἂν σεσῇσαι ζοργῆς πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα σου, ὅ,τι καὶ ἂν πράξῃς, οὐχ ἧττον θὰ ἦσαι ἀχάριστος, καὶ θὰ παραβαίνῃς τὸ πρώτιστον τῶν οἰκογενειακῶν καθηκόντων. Ὁ Θεὸς εἶπε, « *Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.* » Καὶ ὅμως ἡ Κυρία Β. ἐσυμπίρανεν ὅτι εἰς τινας περιστάσεις δύναταί τις νὰ μὴ τοὺς ἀγαπᾷ. « Εὑρίσκονται ἐνίοτε πατέρες διεσραμμένοι, λέγει, οὓς δὲν δύναταί τις νὰ ἀγαπᾷ. » Τοῦτο εἶναι κακοήθεια, ἥτις ἐξέφυγε τὸν ἀριστοκρατικὸν κάλαμον λογιωτατίνης. Μήπως ἡ Κυρία Β. ἀγνοεῖ ὅτι ὁ Θεὸς εἶπε πρὸς τούτοις, « Μὴ κρίνε ἵνα μὴ κριθῇς. » Τίνι δικαιώματι δύναται τὸ τέκνον να κρίνῃ ἂν ὁ πατήρ του εἶναι ἔνοχος ἢ ὄχι; μήπως ἐνεπλήσθη ἄνωθεν σοφίας ὥστε νὰ ἦναι βέβαιος ὅτι δὲν ἐσφαλεν ἐν τῇ κρίσει του; ὅτι αἱ ἀτατηλὰ φαινόμενα καὶ εἰσηγήσεις δὲν ἠπάτησαν αὐτόν; εἶναι πλέον ἀλάνθαστος τῶν δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα καταδικάζουσιν ἐνίοτε τὸν ἀθῶον μετὰ τὰς λεπτομερεστάτας ἀνακρίσεις;

Ἂς μὴ κακορατῇ τῆς Κυρίας Β., ἂν φρονῶ ὅτι τὸ ν' ἀγαπᾷ τις τοὺς ἀξίους ἀγάπης γονεῖς εἶναι καθῆκον συνηθέστατον· ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρετῆς πνίγεται εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν καὶ ὅταν δὲν εἶναι ἀξιαγάπητοι.

Ὅλων τῶν κανόνων τῆς τοῦ τρόπου εὐγενείας, πασῶν τῶν συμβουλῶν τῶν περὶ ἐπιεικείας, χρηστότητος, πραότητος, ὑπομονῆς, σεβασμοῦ, καὶ τῶν φιλοφρονήσεων, τῶν διδασκομένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, ὀφείλεις νὰ κάμνῃς χρῆσιν ὑπὲρ τῶν γο-

νέων καὶ πάππων σου· ἐπὶ πλέον τοῖς χρεωστεῖς· 1ον ἀγάπην ἀγνὴν καὶ ἀπηλλαγμένην πάσης ἰδιοτελείας, προτρέπουσαν ἀδιακόπως νὰ τοῖς γίνεσαι ἀρεστος, καθ' ὅσον δύνασαι· νὰ φροντίζῃς περὶ αὐτῶν, νὰ μὴ τοὺς ἀντιλέγῃς ποτὲ, καὶ να συμμεριζεσαι προθύμως τὰς κλίσεις καὶ ἐπιθυμίας των· 2ον, χρεωστεῖς ὡσαύτως νὰ συμμεριζεσαι τὰς λύπας των, καὶ οὗτος εἶναι ὁ καλλίτερος τρόπος δι' οὗ δύνασαι τὰ τοὺς κάμνῃς ὥστε νὰ τὰς λησμονῶσιν, ἢ τοὐλάχιστον ν' ἀνακουφίζωνται ἀπὸ αὐτάς· 3ον, ἔσο ἐπ εικὴς πρὸς αὐτοὺς ὅσον δύνασαι, καὶ ὑπόφερε μεθ' ὑπομονῆς τὰς ἀσθενείας τοῦ γήρατος αὐτῶν, ὅσον δυσάρεστοι καὶ ἂν ἦναι· διότι μόνος ὁ ἀγροῖκος καὶ κτηνώδης ἄνθρωπος δύναται νὰ τοὺς ψέγῃ δι' αὐτάς. Σὺ τοὐναντίον προσποιοῦ ὅτι δὲν βλέπεις τὴν ἀνησυχίαν, τὴν ὁποίαν σοὶ προξενοῦσι· 4ον, μὴ ὁμίλει αὐτοῖς ποτὲ περὶ τῆς ἡλικίας των, καὶ διὰ τῆς ἐρασμιότητος καὶ εὐθυμίας σου ἀποδίωκε τῆς διανοίας των τὴν ἀπαίσιον ἰδέαν τοῦ προσεγγίζοντος τέλους, πρὸς ὃ φέρει ἤδη αὐτοὺς τὸ γῆρας. Οἱ μᾶλλον φοβούμενοι τὸν θάνατον γέροντες εἶναι ἐκεῖνοι, εἵτινες ὁμιλοῦσι περὶ αὐτοῦ μετὰ πλείονος ἐλευθερίας· μεταχειρίζου λοιπὸν πᾶσαν τὴν νοημοσύνην σου, ἵνα διακόπτῃς, ἄνευ προσποιήσεως, τὴν περὶ τῆς θλιβερᾶς ταύτης ὑποθέσεως ὁμιλίαν.

Πολλάκις ἀπαντᾷ τις ἐν τῇ κοινωνίᾳ νεοπλούτους, εἵτινες διετήρησαν τοσαύτην χαμέρπειαν, ὥστε νὰ περιφρονῶσι τοὺς ἐν πενίᾳ διατελοῦντας γονεῖς των, καὶ νὰ ἐρυθριῶσι διὰ τὴν ἁπλότητα τῶν ἠθῶν καὶ τῶν τρόπων τῶν γονέων των. Ἀναφέρω ἐνταῦθα ἀνέκδοτόν τι, τοῦ ὁποίου δύναμαι νὰ ἐγγυηθῶ τὴν ἀλήθειαν, καίτοι ὄντος λίαν δραματικοῦ.

Ὁ Κύριος Λ... ἐσχετίσθη ἔν τινι καφενείῳ μετά τινος ἀλλοκότου ἀνθρώπου καλουμένου δὸν Πιβίλλου, Βρασιλιανοῦ δήθεν, ἀφιχθέντος νεωστὶ ἐκ Ῥίου Ἰανείρου, καὶ φέροντος μεθ' ἑαυτοῦ κολοσσαίαν περιουσίαν, τὴν ὁποίαν δὲν εἵξευρε πῶς να μεταχειρισθῇ· διότι δὲν ἠγάπα οὔτε τοὺς ἵππους, οὔτε τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, οὔτε τὰς συναναστροφὰς, οὔτε τὸ θέατρον. Ὅθεν, ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἔτι οὔτε φίλους οὔτε σχέσεις ἐν Παρισίοις, ὑπέπεσε ταχέως εἰς πολλὴν μελαγχολίαν. Ἀλλὰ τέλος ἀπήντησε τὸν Κύριον Λ.. μεθ' οὗ συνεδέθη διὰ φιλίας ἐξ ἁπλῆς ἀργίας προελθοῦσαν, ὡς συμβαίνει τοῦτο συχνότατα ἐν τῷ κόσμῳ.

—Ἀγαπητὲ δὸν Πιβίλλε, τῷ εἶπεν ἡμέραν τινὰ ὁ Κύριος Λ... καπνίζων τὸ σιγάρον του ἐνώπιον ἑνὸς βουκαλίου ζυθου, πρέπει νὰ πᾶμε μαζὴ νὰ δειπνήσωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κυρίου Πιβίλλη, διότι τοῦτο δύναται να σὲ διασκεδάσῃ ὀλίγον.

— Πιβίλλη λέγεις; ἰδοὺ ὄνομα ὅπερ ὁμοιάζει παραδόξως με τὸ ἰδικόν μου, εἶπεν ὁ Βρασιλιανὸς, ἀποθέτων πάραυτα τὸ σιγάρον του ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Ναὶ, ἀλλ' εἶναι ὄνομα Γαλλικὸν, ἐνῷ τὸ ἰδικόν σου εἶναι Πορτογαλλικόν.

— Τί ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς ὁ Πιβίλλης; εἶπεν ἀναλαβὼν πάλιν τὸ σιγάρον του.

— Εἶναι ἕνας καλῆς ψυχῆς χωριανὸς καὶ χονδροκομμένος Νορμανδὸς, ὅστις ἦλθεν εἰς Παρισίους μὲ τὰ τσαρούχια του, μὲ σκοπὸν νὰ πωλήσῃ τὰ πεπόνια του ἔν τινι γωνίᾳ τοῦ δρόμου τὸ θέρος, καὶ ν' ἀγοράσῃ τὸν χειμῶνα κουνελόγουναις καὶ παλαιὰ φορέματα. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο νέος καὶ εἴξευρε ν' ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ, εὗρε τὸν τρόπον τοῦ νὰ εἰσχωρήσῃ παρά τινι κλητῆρι διὰ τὴν ἐπὶ ποδὸς ὑπηρεσίαν, ἔπειτα δὲ ἐγένετο γραμματεὺς τῆς μισθοδοσίας. Ἐντεῦθεν μεταβὰς εἴς τινος δικογράφου, χάρις εἰς τὸ στρεψόδικον πνεῦμά του, κατώρθωσε νὰ γείνῃ πρῶτος γραμματεύς. Ὁ δικογράφος, ὅστις διά τινας αἰτίας ἤθελε ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς θυγατρός του καὶ τοῦ σπουδαστηρίου του, παρέδωκε δωρεὰν εἰς τὸν Πιβίλλην τὴν θέσιν του, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ πάρῃ τὴν κόρην του χωρὶς τίποτε. Πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐν Παρισίοις, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, διὰ τοιαύτης ἀμοιβαιότητος γίνονται τὰ πράγματα.

Ἡ κυρία Πιβίλλη, ἥτις ἦτο γυνὴ εἰδήμων τῆς κοινωνίας, κατώρθωσε νὰ ἐκρυπώσῃ τὸν σύζυγόν της, σχεδὸν μὲ ὅσην ταχύτητα ὁ σύζυγός της ἀπεγύμνωσε τοὺς πελάτας του. Σήμερον δὲ διάγουσιν ζωὴν ἀξιόλογον, ἔχοντες καὶ ἅμαξαν καὶ ἀγροτικὴν οἰκίαν πέραν τοῦ Μεύδονος (Meudon). Εἶναι λοιπὸν ὡς βλέπεις ἄνθρωποι καλλίστης συμπεριφορᾶς.

— Δέχομαι τὴν πρότασίν σου, εἶπεν ὁ δὸν Πιβίλλος. Τὴν ἐπαύριον λαμπρὰ ἅμαξα μετὰ σφριγώντων ἵππων, καὶ χρυσοπαρύφου ἡνιόχου, καὶ ὄπισθεν ὑπηρέτου, φθάνει καλπάζουσα καὶ σταματᾷ πρὸ τῆς θύρας τοῦ Πιβίλλη. Ὁ Κύριος Λ... δὲν δισταζει νὰ εἰσαγάγῃ τὸν ἐκ Βρασιλίας φίλον του ἐν ὥρᾳ γεύματος, ἐναντίον τῆς συνηθείας. Ὁ πονηρὸς Παρισινὸς ἐγνώριζεν ὅτι χάριν τῆς λαμπρᾶς ἅμαξης εὐκόλως παραβλέπονται πολλαὶ ἀσήμαντοι παρατηρήσεις. Τὸ γεῦμα ἦτο θελκτικώτατον. Ἀλλὰ, φεῦ τῆς καταστροφῆς!

Εἰς τὸ ἐπιδόρπισμα, ὁ κατάρατος Βρασιλιανὸς, ὅστις εἶχε γείνει ἄφαντος ἀπὸ τῆς τραπέζης τρὶ τινων στιγμῶν, εἰσέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν, κρατῶν διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς γυναῖκα γραῖαν καὶ ῥυπαρὰν, ἣν εὗρε πλύνουσαν τὰς γαβάθας ἐν τῷ μαγειρείῳ, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας γέροντα χωρικὸν, ῥακενδύτην, τὸν ὁποῖον ὑπῆγε καὶ ἐξετρύπωσεν ἔν τινι μικρῷ δωματίῳ τοῦ ὑπερώου.

— Κύριοι, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς πολυπληθεῖς συνδαιτυμόνας, ἐπιτρέψατέ μοι, πρὶν ἀναχωρήσω νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸν Σεβαστιανὸν Πιβίλλην, ἀδελφὸν μὲν ἰδικόν μου, πατέρα δὲ τοῦ ξενιζοντος ἡμᾶς. καὶ τὴν Ἐβριέτταν Πιβίλλην, νύμφην μὲν ἰδικήν μου, αὐτοῦ δὲ μητέρα. Ὅσον δὲ διὰ σὲ, ἀνεψιέ μου, σοῦ ζητῶ συγγνώμην, ἂν τοῦτο σὲ ταράττῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ εἷς συμβολαιογράφος μᾶς περιμένει ἀπόψε εἰς Παρισίους διὰ νὰ ὑπογράψωμεν τὸ συμβόλαιον, δι' οὗ ἀφίνω εἰς τὸν ἀδελφόν μου, ὃν ἐνόμιζον ἀποθανόντα, τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας

μου, ἐννοεῖται ὅτι δὲν δυνάμεθα να βραδύνωμεν τὴν ἀναχώρησίν μας.

— Καὶ ἐγὼ, εἶπεν ὁ Κύριος Α. ἐγειρόμενος ἐκ τῆς τραπέζης, ἐπειδὴ ὀφείλω νὰ ὑπογράψω τὸ συμβόλαιον ὡς μάρτυς ἐνδιαφερόμενος, παρακαλῶ ταπεινῶς τὴν χαρίεσσαν κυρίαν Πιβίλλην νὰ εὐαρεσθῇ νὰ μὲ συγχωρήσῃ, διότι ἀναχωρῶ μετὰ τοῦ φίλου μου.

Τὴν ἐπαύριον διεδόθη ἐν Παρισίοις πανταχοῦ ἡ φήμη τοῦ συμβάντος τούτου, ὅπερ ἔκαμε κρότον ἐπὶ τέσσαρας τοὐλάχιστον ἡμέρας. Μετὰ ὀκτὼ δὲ ἡμέρας ὁ Πιβίλλης ἐδυνήθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἔπαυλίν του, καὶ ὠθούμενος ὑπὸ τῆς γυναικός του εἰς τὸν λαβύρινθον τῆς κοινωνίας, ἀπώλεσε πᾶσαν τὴν περιουσίαν του, καὶ ἀμφότεροι ἤρχισαν νὰ αἰσθάνωνται τὰ ἀποτελέσματα δυστυχίας τοτούτῳ μᾶλλον ἐξευτελιστικῆς, ὅσῳ καὶ ἀξίας αὐτῶν ὅτε δύω ἀρωγοὶ χεῖρες ἦλθον νὰ τοὺς σώσωσιν ἐκ τοῦ ναυαγίου· ἦσαν δὲ αὗται αἱ τοῦ Σεβαστιανοῦ καὶ τῆς Ἐρριέτης.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΟΙ ΣΟΦΙΣΤΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Κατὰ τὸν Γρότιον)

Ἐάν ποτε ἐσεβάσθημεν τὴν ἀλήθειαν, πρέπει νά σεβασθῶμεν αὐτὴν καὶ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ἱστορίας τὸ ἀφορῶν τοὺς σοφιστὰς, τοὺς πρακτικοὺς διδασκάλους τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος, κακῶς ἐννοουμένους καί κακῶς ἐκτιμωμένους.

Ἡ ἀρχικὴ ἐκπαίδευσις τῶν ἐν Ἀθήναις συνίστατο εἰς δύο τινὰ, εἰς *γυμναστικὴν* διὰ τὸ σῶμα, καὶ *μουσικὴν* διὰ τὸ πνεῦμα. Ἡ λέξις μουσικὴ δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὑπὸ τὴν στενὴν σημασίαν ἣν φέρει τώρα, διότι περιελάμβανε πᾶν δίδαγμα ἀναφερόμενον εἰς τὰς ἐννέα Μούσας· καὶ οὐ μόνον τὸ κρούειν τὴν λύραν ἢ τὸ ψάλλειν ἐν χορῷ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀκούειν, καὶ τὸ μανθάνειν, καὶ τὸ ἀπαγγέλειν ποίησιν, ὡς καὶ τὴν ἐξάσκησιν ὀρθῆς καὶ καλλῆς προφορᾶς. Τὸ δὲ τελευταῖον τοῦτο κόσμημα ἐν γλώσσῃ ὁποία ἦν ἡ ἑλληνικὴ, μετὰ μακρῶν φωνηέντων, ἐμμέτρων συλλαβῶν, καὶ μεγάλης ποικιλίας τονισμοῦ εἰς τὰς λέξεις, πρέπει νὰ ἦτο πολλῷ μᾶλλον δυσαπόκτητον ἢ ἐν ὁποίᾳ δήποτε νεωτέρᾳ εὐρωπαϊκῇ γλώσσῃ. Προχωρούσης δὲ τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως, καὶ αἱ λέξεις *μουσικὴ καὶ διδάσκαλοι μουσικῆς* προσελαβον εὐρυτέραν σημασίαν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ περιλαμβάνωσι ὕλην διδασκαλίας ἑνταυτῷ ἀφθονοτέραν καὶ ποικιλωτέραν· Περὶ τὰ μέσα τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος Π. Χ. ἐφάνησαν οὕτως ἐν Ἀθήναις, μεταξὺ τῶν μουσικοδιδασκάλων, ἄνθρωποι διακεκριμένης ἱκανότητος καὶ ὑπεροχῆς, διδάσκαλοι πάσης μαθήσεως τοῦ καιροῦ ἐκείνου, διδάσκοντες πᾶν ὅτι ἦτο γνωστὸν περὶ ἀστρονομίας, γεωγραφίας, καὶ φυσικῆς, καὶ δυνάμενοι νὰ διεξάγωσι διαλεκτικὰς συζητήσεις μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτῶν περὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων, τῶν τότε ἐπικρατούντων μεταξὺ τῶν λογίων. Τοιοῦτοι δὲ ἦσαν ὁ Λάμπρος, ὁ Ἀγαθοκλῆς, ὁ Πρωκλείδης, ὁ Δάμων καὶ λοιποί. Οἱ δύω τελευταῖοι ἦσαν διδάσκαλοι τοῦ Περικλέους, καὶ μάλιστα ὁ Δάμων κατέστη μισητὸς εἰς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηνῶν, μέρος μὲν ἕνεκα τῆς εὐρύτητος καὶ ἐλευθερίας τῶν φιλοσοφημάτων του, μέρος δὲ ἕνεκα τῶν πολιτικῶν ἐχθρῶν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ μαθητοῦ, ὥστε ἐξωστρακίσθη, ἢ τοὐλάχιστον κατεδικάσθη εἰς ἐξορίαν. Οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες ἦσαν ἄξιοι σύντροφοι τοῦ Ζήνωνος καὶ Ἀναξαγόρου, καὶ ἐνησχολοῦντο ἐν μέρει εἰς τὰς αὐτὰς μελέτας· διότι ἡ περιοχὴ τῆς μαθήσεως δὲν ἦτο τότε ἀρκετὰ εὐρεῖα ὥστε νὰ ὑποδιαιρῆται εἰς χωριστοὺς κλάδους. Ἐνῷ ὁ Εὐριπίδης ἐφοίτα παρὰ τῷ Ἀναξαγόρᾳ, καὶ ἐξεμάνθανε τὰς γνώμας του, Ἴων ὁ Χῖος, ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ τραγικὸς ποιητὴς, φίλος δὲ τοῦ Κίμωνος, ἐνδιέτριβε τόσον εἰς φυσικὰς μελέτας, ὅπως ἐννοοῦντο τότε, ὥστε ἐσχημάτισεν ἰδίαν θεωρίαν, πρεσβεύων τὸ δόγμα τῶν τριῶν στοιχείων ἐν τῇ φύσει, τοῦ ἀέρος, δηλαδὴ, τοῦ πυρὸς καὶ τῆς γῆς.

Οἱ δὲ τοιοῦτοι μουσικοδιδάσκαλοι, ὡς ὁ Δάμων καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ῥηθέντων, ἦσαν σοφισταί, οὐ μόνον εἰς τὴν φυσικὴν καὶ Ἑλληνικὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀλλὰ μέχρι τινὸς καὶ εἰς τὴν εἰδικὴν καὶ στενὴν σημασίαν, ἣν ὁ Πλάτων ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς τὴν λέξίν ταύτην. Σοφιστὴς, εἰς τὴν κυρίαν σημασίαν, ἐσήμαινε τὸν πεπαιδευμένον, τὸν σοφὸν ἄνδρα, τὸν διακρινόμενον μεταξὺ τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν διανοητικὴν αὐτοῦ ὑπεροχὴν καὶ μάθησιν. Τοιουτοτρόπως ὁ Σόλων καὶ ὁ Πυθαγόρας ὠνομάζοντο ἀμφότεροι σοφισταί. Ὁ Θαμύρας, ὁ ἔξοχος ἀοιδὸς, ὠνομάζετο σοφιστὴς, καὶ ὁ Σωκράτης ὀνομάζεται οὕτως οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ Αἰσχίνου· καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Ξενοφῶν ὠνόμασαν διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου, ὁ μὲν τὸν Ἀρίστιππον, ὁ δὲ τὸν Ἀντισθένην, ἀμφοτέρους μαθητὰς τοῦ Σωκράτους. Ὁ Ξενοφῶν ὁμιλῶν περὶ συλλογῆς τινος βιβλίων διδακτικῶν ἀποκαλεῖ αὐτὰ *γράμματα ποιητῶν τε καὶ σοφιστῶν τῶν εὐδοκιμωτάτων*, ἐννοῶν διὰ τῆς λέξεως Σοφιστῶν τοὺς πεζογράφους ἐν γένει, καὶ ὁ Πλάτων ἀναφέρεται ὡς σοφιστὴς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰσοκράτους, ὅστις καὶ αὐτὸς κατεκρίθη μετὰ πικρίας ὡς σοφιστὴς, καὶ ὑπερασπίζεται καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸ ἐπάγγελμά του. Τέλος δὲ Τίμων ὁ φίλος καὶ θιασώτης τοῦ Πύῤῥωνος, τὸ 300—280 Π.Χ, ὁ πικρῶς χλευάσας πάντας τοὺς φιλοσόφους, ἀπέδωκεν αὐτοῖς μὴ ἐξαιρουμένων τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, τὴν γενικὴν προσηγορίαν τοῦ Σοφιστοῦ. Κατ' ἀρχὰς λοιπὸν ἡ λέξις αὕτη εἶχε τὴν εὐρεῖαν ταύτην σημασίαν, καὶ ὑπ' αὐτὴν ἐν γένει τὴν σημασίαν ἐξηκολούθει νὰ ἐκλαμβάνηται ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ πρὸς τούτοις ὁ τίτλος τοῦ σοφιστοῦ ἐνέπνεε φθόνον. Ἡ φυσικὴ διάθεσις τοῦ ἀμαθοῦς λαοῦ πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας κατὰ τὴν διάνοιαν, (ἡ αὐτὴ ἐκείνη διάθεσις, ἥτις ἐνέπνεε τὰς ἐπὶ μαγείᾳ κατηγορίας, τόσον συνεχεῖς εἰς τὸν μεσαιῶνα) φαίνεται ὅτι εἶναι μίγμα θαυμασμοῦ καὶ δυσμενείας τινὸς ἢ μίσους ἢ φόβου, κατὰ τὴν περίστασιν· ἐκτὸς

ἐὰν τὸ τελευταῖον τοῦτο μηδενισθῇ ὑπὸ τοῦ συνήθους προσφερομένου σεβασμοῦ εἰς ὡρισμένον ἐπάγγελμα ἢ ὑπούργημα· ὅπως θἤποτε ὅμως τὸ δυσμενὲς αἴσθημα εἶναι πολλάκις τόσον προφανὲς, ὥστε οὐσιαστικὸν ὄνομα, ἄνευ ἀνάγκης ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ, ταχέως εὑρίσκεται ὡς καταλληλον πρὸς ἔκφρασιν τοῦ αἰσθήματος τούτου. Ὁ Τίμων ὅςις ἐμίσει τοὺς φιλοσόφους, εὗρεν οὕτω τὴν λέξιν Σοφιστὴς, ὡς πρὸς τὸ αἴσθημα καὶ τὸν σκοπόν του, καταλληλον ὀνομασίαν δι' αὐτούς.

(Συνέχεια)

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ. (1)

Β'. Ο ΔΙΣΚΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΝΑΟΥΚΚΛΗΣΙΟΝ.

Καθ' ἣν ὥραν ὁ καπετὰν Πάδδης Ὀχράνης διέφευγε τὴν καταδίωξιν τῆς ἀστυνομικῆς λέμβου διὰ κολυμβήματος, ὁ Στέφανος Μάκ-Νάβης, Σκῶττος τὸ γένος, καὶ ἰατρὸς τὸ ἐπάγγελμα, ἡλικίας εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν πλὴν δύω μηνῶν, παραλαβὼν τὰς δύω ἐξαδέλφας του ὑφ ἑκάτερον βραχίονα, διευθύνετο εἰς τὸ Ναουκκλήσιον.

Αἱ ἐξάδελφαι τοῦ Στεφάνου Μακ-Νάβη ὑπήγαινον οὕτω τὴν πρώτην κυριακὴν ἑκάστου μηνὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ναοῦ, διὰ νὰ ἀκούσωσι τὴν διδαχὴν τοῦ αἰδεσίμου Ἰωάννου Βουτλέρου, καὶ νὰ ψάλλωσιν ὕμνους. Ἡ πρεσβυτέρα ἐξ αὐτῶν ὠνομάζετο Κλάρη, ἡ δὲ νεωτέρα ἐκαλεῖτο Ἄννα. Ὁ πατὴρ αὐτῶν, εἷς ἐκ τῶν εἰρηνοδικῶν τῆς ἐπαρχίας Δούμφρης (Dumfries.) κατῴκει εἰς τὸ φρούριον Κρέυης, πλησίον τῆς Λοχμάβεν, καὶ ὠνομάζετο Ἄγκος Μάκ-Φαρλάνης. Ἡ Κλάρη καὶ ἡ Ἄννα ἦσαν αἱ δύω ὡραιότεραι μίσσαι (νεάνιδες) τοῦ κόσμου. Ἡ ὄψις αὐτῶν ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην τὴν εἰκόνα ἐκείνην δι' ἧς χαριέστατα παρέστησεν ὁ Θώμσων τὰ θελκτικώτατα δημιουργήματα τοῦ μεγάλου μυθιστοριογράφου μας, τὴν Μίνναν καὶ Βρένδαν Τρωΐλου. Δὲν εἶχον ὅμως τὴν νεφελώδη καλλονὴν τῶν παρθένων τοῦ βορρᾶ· ἦσαν δύω ἡλιοθυγατέρες τῆς νοτίου Σκωτίας, χαρίεσσαι καὶ ἀφελεῖς τοὺς τρόπους, μὲ μειδίαμα λεπτὸν καὶ ὀφθαλμοὺς εὐγενεῖς. ἡ Κλάρη ὅμως εἶχε τὸ βλέμμα πλέον ὑπερήφανον, τὸ μέτωπον ὑπεροπτικώτερον, καὶ τὸ μειδίαμα μελαγχολικώτερον. Αὕτη ἦτον ἡ Μίννα· ἀπεναντίας δὲ ἡ Ἄννα, δειλή τε καὶ φιλόγελως ἐνταὐτῷ, εἶχε διατηρήσει, νεᾶνις ἤδη, τὸ νηπιακὸν πρόσωπόν της· δὲν προέβλεπεν εἰμὴ χαρὰν καὶ εὐδαιμονίαν εἰς τὸ μέλλον τοῦ βίου της· οὐδεμία ἰδέα λυπηρὰ δὲν εἶχε ποτὲ συνοφρυώσει τὸ ἀμέριμνον μέτωπόν της· οἱ μέλανες καὶ μεγάλοι ὀφθαλμοί της, οἱ μειδιῶντες καὶ παίζοντες ὑπὸ τὰς μακρὰς καὶ κατανύχρους βλεφαρίδας της, δὲν ἐγνώριζον ἄλλα δάκρυα εἰμὴ τὰ ῥέοντα ἄνευ πικρίας, καὶ στεγνούμενα ἐπὶ τῶν παρειῶν, χωρὶς ν' ἀφήσωσιν ἴχνος ἐπὶ τῆς ψυχῆς· αὕτη ἦτον ἡ Βρένδα.

Ἦσαν δὲ ἀμφότεραι ἀνατεθραμμέναι ἐν τῇ ἐνθουσιώδει εὐσέβειᾳ τοῦ Σκωττικοῦ λαοῦ· ἡ δέησις ἦτον ἡ κυριωτέρα αὐτῶν ἀσχολία, καὶ τὰ τῆς θρησκείας ἐπλήρουν ἅπαντα τὸν βίον αὐτῶν. Ἡ μήτηρ τοῦ Στεφάνου Μάκ-Νάβη, ἡ θεία αὐτῶν, παρὰ τῇ ὁποίᾳ κατῴκουν, ἦτο καὶ αὐτὴ Σκωττὶς, καὶ εὐσεβὴς ὡς αὐταί· ἡ οἰκία της δὲν ἐσυχνάζετο εἰμὴ ὑπό τινων ἀγαθῶν δεσποινῶν ἐλεημόνων μὲν, ἀλλ' ὄχι τόσον διασκεδαστικῆς συναναστροφῆς, καὶ ὑπὸ τοῦ αἰδεσίμου Ἰωάννου Βουτλέρου, ὅστις εἶχε συλλάβει διὰ τας δύω ἀδελφὰς πατρικὴν στοργήν.

Ὁ Στέφανος ἦτο ἄριστος νέος, ὅστις σπουδάσας ἐπὶ πέντε ἔτη τὴν ἰατρικὴν, μετήρχετο αὐτὴν ἐν Λονδίνῳ, ἐλπίζων νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν σύλλογον τῶν σοφῶν ὑφηγητῶν τῆς *Βασιλικῆς Σχολῆς* (Royal-College), καὶ νομίζων ὅτι ἐγνώριζε κατὰ βάθος τὰ τοῦ βίου. Ἔπαιζεν ἀρκετὰ καλὰ τὸ *οὐΐστ* (whist), ἐφόρει κομψοπρεπῶς τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ συρμοῦ, καὶ δὲν εἶχε ποσῶς τὴν ἀφόρητον σχολαστικότητα τῶν νεοφύτων ἰατρῶν. Ὑπερηγάπα τὰς δύω ἐξαδέλφας του· δηλαδὴ, τὴν μὲν Κλάρην ἐρωτικῶς ἢ παραπλησίως, καὶ τὴν Ἄνναν φιλικῶς· ἀλλὰ τὰ δύω ταῦτα αἰσθήματα δὲν διέφερον ἀρκούντως ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τοσοῦτον ὥστε νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῶν ὁριστικῶς. Ὁρίζοντες δὲ αὐτὰ προσδοκῶμεν τὴν ἀνάπτηξιν αὐτῶν· ἀλλ' ἐὰν ἠθέλετε ἐρωτήσει τὸν Στέφανον, δὲν ἤθελε βέβαια δυνηθῇ νὰ σᾶς εἴπῃ οὐδὲ τόσον. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κυριακὴν, ἀσθενούσης τῆς κυρίας Μάκ-Νάβης, ὁ Στέφανος ἀνεδέχθη τὸ ἔργον τοῦ συνοδευτοῦ Ἄργου· κατέβη λοιπὸν ὑπερηφάνως τὸ πεζοδρόμιον τοῦ *Φθινοπαζάρου* (Cheapside), σεμνυνόμενος ἐπὶ τῇ καλλονῇ τῶν ἑκατέρωθεν αὐτοῦ ἀγγέλων· ἐκράτει εἰς τοὺς βραχίονάς του τὴν Κλάρην καὶ τὴν Ἄνναν, ὧν ἡ μὲν πρώτη ἦν ὀλίγον σύννους, καὶ ἐνίοτε ὑπεμειδία μηχανικῶς, ἡ ἐκ φιλοφροσύνης πρὸς τὸν ἀσειζόμενον ἐξάδελφόν της· ἡ δὲ Ἄννα ἠκροᾶτο μετὰ μεγίστης προσοχῆς, καὶ δὲν ἐνεθυμεῖτο νὰ ἀπήντησέ ποτε ἄνθρωπον τόσον πνευματώδη ὅσον τῇ ἐφαίνετο ὁ Στέφανος. Καθ' ὅσον ἐπλησίαζον εἰς τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἡ εὐθυμία τούτου ἠλαττοῦτο. Ἦτο μὲν πάντοτε καλὸς Χριστιανὸς, ἀλλὰ μακρὰ διδαχὴ, ἀκολουθουμένη ὑπὸ πολλῶν ψαλμῳδιῶν, δὲν εἴλκυεν αὐτὸν πολύ.

—Ἀγαπηταί μοι ἐξάδελφαι, εἶπεν αἴφνης ἐξερχόμενος ἐκ τῆς ὁδοῦ τοῦ Στόλου (Fleet-Street) καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἐνδοτέρου Ναοῦ (Inner-Temple), εἶμαι ἕνας κακορίζικος χασονοῦς!

— Διατί τοῦτο; ἠρώτησεν ἡ Ἄννα, ἡ Κλάρη ὅμως δὲν τὸν ἤκουσε.

— Διότι ἐλησμόνησα νὰ ἐπισκεφθῶ ἕνα ἀσθενῆ μου.

Ὁ Στέφανος ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους μετά τινος ἐμφάσεως· διότι ὁ ἀσθενὴς οὗτος ἦτον ὁ πρῶτος πελάτης του.

— Τὸν ἐπισκέπτεσθε αὔριον, εἶπεν ἡ Ἄννα.

— Αὔριον;... εἰμπορεῖ νὰ ἦναι πολὺ ἀργά.

(1) Ἴδε τὴν συνέχειαν εἰς τὸ προηγούμενον φυλλάδιον.

Ἡ Κλάρη στραφεῖσα πρὸς τὸν Στέφανον ἐμειδίασε καὶ ἐπένευσεν, ἐνόμισεν ὅτι ἔκαμε κἀνὲν λογοπαίγνιον. Νοστιμώτατον εἶπεν αὐτή, ὁ δὲ Στέφανος ἔστρεψεν ἐπ' αὐτῆς τὸ βλέμμα του πλῆρες ἀπορίας.

— Τί νόστιμον εὑρίσκεις εἰς αὐτὸ Κλάρη; ἐξεφώνησεν ἡ Ἄννα, ὁ Στέφανος λέγει ὅτι ἔχει νὰ κάμῃ οὐσιώδη τινὰ ἐπίσκεψιν, θὰ μείνωμεν λοιπὸν μόναι.

— Τί πειράζει; ὁ ἐξάδελφός μας ἔρχεται πάλιν καὶ μᾶς εὑρίσκει.

—Βέβαια, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ Στέφανος, τοῦτο εἶναι ἔργον μιᾶς στιγμῆς. Ἔφθασαν εἰς τὰς βαθμίδας τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἡ Ἄννα μὲ ὕφος δυσηρεστημένον ἀφήσασα τὸν βραχίονα τοῦ ἐξαδέλφοῦ της, εἰσῆλθεν ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς Κλάρης. Ὁ δὲ Στέφανος μείνας παρὰ τὴν θύραν ἤρχισε νὰ σκέπτεται.

— Ἡ Κλάρη ἔχει ἀλλοκότους ῥεμβασμούς, εἶπε κατὰ νοῦν, καὶ βλέπω ὅτι ἀπαλλάττεται εὐχαρίστως τῆς προστασίας μου... Νὰ ἔμβω καὶ ἐγώ;

Καὶ ἂν πρόκειται νὰ συλλάβῃ ὁ ἀναγνώστης κακὴν ἰδέαν περὶ τοῦ Στεφάνου Μάκ-Νάβη, ὅστις μέλλει νὰ λάβῃ μέρος ἐπαινετὸν εἰς τὴν διήγησιν ταύτην, ἀναγκαζόμεθα νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δὲν εἶχε κανὲν εἶδος ἐπισκέψεως νὰ κάμῃ πρὸς ὄφελος τοῦ ἀσθενοῦς του· ἡ διδαχὴ τοῦ αἰδεσίμου Ἰωάννου Βουτλέρου τὸν ἀνεγαίτιζε, καὶ τίποτε ἄλλο. Τοῦτο δὲν ἦτο καλὸν βέβαια, ἀλλὰ πρέπει νὰ γείνῃ συγκατάβασις πρὸς ἰκτροὺς εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν ἡλικίας πλὴν δύω μηνῶν. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ἀκούσῃ τὴν διδαχὴν, εἶχε σχεδιάσει νὰ ὑπάγῃ *r' àraíξη καμμὰr κουβέντar* μετά τινος φίλου τῆς γειτονείας, *ἢ rà κάμῃ μαζύ του μiar παρτίδα* τοῦ *μπιλλιάρδου* ἢ ἄλλο τι· ἀλλ' ὁ ῥεμβασμὸς τῆς Κλάρης τὸν ἔβαλεν εἰς συλλόγισιν. Εἰσῆλθε λοιπὸν καὶ αὐτὸς, καὶ κρυπτόμενος ὄπισθεν τῶν στύλων τοῦ χοροῦ, ἐκάθισεν εἰς μέρος, ὅθεν ἠδύνατο ἀσφαλῶς νὰ κατασκοπεύῃ τὰς δύω ἀδελφὰς, καὶ τοῦτο ἦτο πολὺ κακόν. Ἀλλ' εἶχον διαδοθῆ λόγοι περὶ ὑπανδρείας μεταξὺ τοῦ Στεφάνου καὶ μιᾶς τῶν ἐξαδέλφων του ἀπροσδιορίστου. Ὁ Στέφανος λοιπὸν εἶχεν ὀλίγον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λάβῃ τὴν θέσιν παρατηρητοῦ.

Τὸ Ναουκλήσιον ἦτο πλῆρες ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν ὥραν ταύτην δὲν εὑρίσκοντο ἄλλοι εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰμὴ τὸ μικρὸν ποίμνιον τοῦ αἰδεσίμου Ἰωάννου Βουτλέρου, συγκείμενον σχεδὸν ὁλοκλήρως ἐκ γυναικῶν. Τὸ μικρὸν τοῦτο ἀκροατήριον ἀνεπαύετο ἐν τῷ χορῷ εἰς τὴν ἑσπερινὴν λειτουργίαν, διότι τὸ Ναοὐκκλήσιον ὂν ἀρχαιότατον λείψανον τῆς γοτθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, διατηρεῖ ἔτι τὴν μορφὴν καὶ τὰς διαιρέσεις Παπικῆς ἐκκλησίας.

Ὁ Στέφανος οὐδὲν εἶδε κατὰ πρῶτον· διότι αἱ δύω νεάνιδες γονυπετεῖς ἐν τῷ μέσῳ δεκαστοιχίας γυναικῶν, εἶχον τὴν διάνοιαν παραδεδομένην εἰς τὴν προσευχὴν, καὶ ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἄμβωνος τοῦ προσηλωμένου ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ἱεροῦ, ἀπήγγελλε ψαλμόν τινα, ὃν οἱ παρόντες ἐπανελάμβανον ἐν χορῷ· σιωπήσαντος δὲ τοῦ ἱερέως, ἐπῆλθε σιγὴ, διαρκούσης τῆς ὁποίας, ἕκαστος ἐν κατανύξει ἐξηκολούθει νοερῶς τὴν δεησίν του. Μετὰ ταῦτα πάντες ἠγέρθησαν, καὶ τότε μόναν ὁ Στέφανος ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ τὰ πρόσωπα τῶν δύω ἀδελφῶν.

Ἡ Ἄννα πρὶν ἡ καθίσῃ ἵνα ἀκροασθῇ τῆς ἀναγνώσεως, ἀπηύθυνεν ἓν ἢ δύω μειδιάματα εὐμενείας πρὸς τὰς συντρόφους της, ἀλλ' ἡ Κλάρη δὲν ἐμιμήθη ποσῶς τὸ παράδειγμά της· αὕτη ἐστράφη πρὸς τὸν στύλον ὅπου ἦν ἐστηριγμένος ὁ Στέφανος, καὶ ἔῤῥιψε βλέμμα ἀδιάφορον καὶ ῥεμβὸν, ἀλλ' αἴφνης συνεταράχθη ζωηρῶς, ἡ κεφαλή της ἔκλινε, καὶ ὠχρότης αἰφνίδιος ἀπέσβεσε τὰ ζωηρὰ χρώματα τῆς παρειᾶς της.

—Τί ἀνόητος ποῦ εἶμαι! εἶπε κατὰ νοῦν ὁ Στέφανος, μ' ἐστοχάσθηκε!,. καὶ δι' αὐτομάτου κινήματος ἐκρύβη ὄπισθεν τοῦ στύλου. Μετά τινας στιγμὰς προὔβαλε πάλιν τὴν κεφαλὴν μετὰ προσοχῆς. Ἡ Κλάρη διετήρει τὴν αὐτὴν στάσιν ἐξακολουθοῦσα νὰ μένῃ ὀρθὴ, ἂν καὶ ὁ ἱερεὺς ἐπρόφερεν ἤδη τοὺς πρώτους λόγους τῆς διδαχῆς του. Δύναμις μυστηριώδης ἐφαίνετο ἀποναρκοῦσα τὰ μέλη της, καὶ τὸ διαπεραστικὸν καὶ πυριλαμπὲς βλέμματης δὲν ἀπεσπᾶτο ἀπὸ τοῦ στύλου.

—Παράξενον! εἶπε κατὰ νοῦν ὁ Στέφανος, δὲν τὴν εἶδον ποτὲ νὰ βλέπῃ οὕτως· ἔπειτα δὲ ἀφοῦ ἔπαν, ἔλαβε δὶς τὸ προαναφερθὲν κίνημα, ἐπρότεινεν εἰς ἑαυτὸν τὴν ἐρώτησεν ταύτην, ἢ ἄλλος ἤθελε προτείνει εἰς ἑαυτὸν ἐκ πρώτης ἀφετηρίας, Ἄρχε ἐμένα κυτάζεις; Ἵνα βεβαιωθῇ περὶ τούτου περιῆλθε ταχέως τὸν στύλον, καὶ εὑρέθη κατέναντι ἀνθρώπου, ἐστηριγμένου, ὡς αὐτὸς προ ὀλίγου, ἐπὶ τοῦ λίθου. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶχε τοὺς ὀρθαλμοὺς κλειστοὺς, καὶ ἐλαφρὸν μειδίαμα ἐφαίνετο ἐπὶ τῶν χειλέων του. Ὁ δὲ Στέφανος συνεταράχθη καὶ αὐτός καὶ ὠχρίασεν. Ἔῤῥιψε βλέμμα ὀξὺ πρὸς τὴν Κλάρην, ἀλλ' αὕτη ἦτο ἀπεστραμμένη, διότι ἐκάθητο ἤδη· ἡ Ἄννα ὅμως ἀπήντησεν εἰς τὸ βλέμμα του μὲ ὕφος εὐγνωμοσύνης, ὡς εἰ ἔλεγεν—Εὖγε δὲν ἤργησες πολὺ εἰς τὴν ἐπίσκεψίν σου.

Τότε ὁ Στέφανος ἠσθάνθη ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀδημονίαν βαθυτάτην, ἴσως κατὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωήν του. Ἡ συνείδησίς του, τὸ βιβλίον ὅπερ ἕκαστος φέρει ἐν ἑαυτῷ, καὶ τὸ ὁποῖον ἄκοντες φυλλολογοῦμεν, ἠνεῴχθη καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ὄνομα, γεγραμμένον διὰ ζωηρῶν χαρακτήρων. Ἀπώλεσε τὴν γαλήνην καὶ ἀδιαφορίαν, ἥτις προκύπτει ἐκ τῆς ἀγνοίας ἡμῶν αὐτῶν. Ἡ Κλάρη, ἦν μέχρι τοῦδε ἠγάπα κατὰ καιρούς, οὕτως εἰπεῖν, καὶ ὅταν δὲν εἶχε καλλιτέραν ἐνασχόλησιν, ἡ Κλάρη τῷ ἐφάνη ὡς ὁ σκοπὸς τοῦ βίου του, ὡς τὸ μόνον ἀναγκαῖον διὰ τὴν εὐτυχίαν του. Δὲν ἐδίσταζε πλέον, καὶ οὐδὲ ἦλθεν εἰς τὸν λογισμόν του ἡ Ἄννα, καὶ οὐδ' ἐφαντάσθη ποτὲ ἂν οὕτη ἠδύνατο νὰ ἀντιστραθμίσῃ τὴν ἀδελφήν της. Ἠγάπα τὴν Κλάρην, τὸ εἰξεύρεν ἤδη, καὶ δὲν ἐνεθυμεῖτο πλέον τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους χρόνους, τοὺς τὴν προτεραίαν σιγὴν, ἐκ τῆς ὁποίας χάσμα μέγα τὸν ἐχώριζεν εἰς τὸ ἑξῆς· τοὺς καιροὺς ἐκεί-

νους λέγομεν, καθ' οὓς δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ τὸ πάθος του. Ἠσθάνετο τὸ μέτωπον πεφλογισμένον, τὴν καρδίαν πάλλουσαν σφοδρῶς, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τεθολωμένους, καὶ ἑτοιμοδάκρυας.

Καὶ διατ' ἄραγε ἡ αἰφνίδιος αὕτη ἀποκάλυψις ἔρωτος τέως ὑποκρυπτομένου καὶ μόλις βλαστήσαντος; Διότι τὸ πάθος ὑπνώττει, ὅταν ὁ σκοπὸς εἶναι τόσον πλησίον ὥστε διὰ να φθάσῃ τις εἰς αὐτὸν φθάνει ν' ἁπλώσῃ τὴν χεῖρά του, καὶ διὰ νὰ αἰσθανθῇ τις τὴν ἀξίαν ἑνὸς θησαυροῦ, πρέπει νὰ φοβῆται μήπως τὸν χάσῃ, καὶ διότι ὁ Στέφανος εἶπε πρὸ ὀλίγου. Δὲν ἔβλεπε πρὸς ἐμέ! Ἔμεινεν ἐπί τινα λεπτὰ ἐμβρόντητος· ὁ φύσει σταθερὸς καὶ ἔμφρων χαρακτήρ του ἠγωνίσθη νὰ καταβάλῃ τὸ αἴσθημά του. Ἔρριψε βλέμμα πλῆρες μίσους κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, ὃν ἐξέλαβε δι' ἀντίπαλόν του, καὶ τῷ ἐκήρυξεν ἐν τῇ καρδίᾳ του πόλεμον μέχρι θανάτου. Ἀλλ' οὗτος οὐδ' ἐστοχάσθη αὐτό· οἱ ὀφθαλμοί του ἔμενον κλειστοί, καὶ τὸ στόμα του ἐξηκολούθει μειδιῶν.

Ὁ Στέφανος ἠσθήνθη σφοδρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐγγίσῃ τὸν βραχίονά του, ἵνα προσκαλέσας αὐτὸν ἔζω, παροργίσῃ αὐτὸν καὶ τελειώσῃ τὸ πρᾶγμα δι' ἑνὸς μόνου κτυπήματος. Ἀλλὰ πῶς νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν πρόκλησίν του; ἄλλως τε, καίτοι ὁ Στέφανος ὢν πλλληκάρι, καθὼς λέγουν, καὶ πολλάκις μονομαχήσας κατὰ τὸ διάστημα τῆς πενταετοῦς μαθητεύσεώς του, οὐχ ἧττον ὅμως ἐσκέπτετο ὡς Σκῶττος. Τὸ ξίφος καὶ τὸ πιστόλιον τῷ ἐφαίνοντο μέσα κινδυνώδη, καὶ οὐχὶ τόσον ἀσφαλῆ εἰς τὸν σκοπόν του διὰ τοσοῦτον σοβαρὰν ὑπόθεσιν· ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν φρονίμων καὶ λογικῶς φερομένων εἰς τὰς ἐκδικήσεις των, καὶ τίτινες μονομαχοῦσι προθύμως ἁπλῶς δι' ἄγριον βλέμμα, ἀλλὰ φρονοῦσιν ὅτι πρὸς ἱκανοποίησιν μεγάλου ἀδικήματος ἡ μονομαχία εἶναι μέσον ἀνεπαρκὲς καὶ πολλάκις γελοῖον. Ὁ προλύτης ἔκαμε καθ' ἑαυτὸν τὸν ἑξῆς συλλογισμὸν ἄξιον προλύτου τῆς Ὀξωνίας. Ὁ Χ μὲ προσβάλλει εἰς τὰ τιμαλφέστατα συμφέροντά μου, μὲ προκαλεῖ εἰς μονομαχίαν καὶ μὲ φονεύει· λοιπὸν ἱκανοποιοῦμαι;

Ἐνταῦθα ὁ συλλογισμὸς ἐλάμβανε νέαν δύναμιν· ὁ κατὰ τοῦ στύλου ἐστηριγμένος ἄνθρωπος, ὅστις τὴν στιγμὴν ταύτην ἦτο ὁ Χ τοῦ προβλήματος, ἐφαίνετο τύπος εὐκινησίας καὶ ῥωμαλαιότητος· ἦτο ἄνθρωπος περίπου τριάκοντα ἐτῶν, τοὐλάχιστον κατὰ τὸ φαινόμενον, καὶ ἀναστήματος ὑψηλοῦ, κομψοῦ, καὶ ἀριστοκρατικοῦ. Ἡ ἐνδυμασία του ἁπλοῦς ῥάτη ἀλλ' εἰς ἄκρον φιλόκαλος ὡμοίαζε τὴν ἐνδυμασίαν τῶν δούλων τοῦ συρμοῦ, ὅσον ἡ εἰκὼν τοῦ ἀριστοτέχνου ὁμοιάζει τὸ ἀσθενὲς ἀντίγραφον τοῦ ἀμαθοῦς ζωγράφου. Τὸ δὲ πρόσωπόν του παρίστα τύπον ἀξιόλογον ἀνδροπρεποῦς καὶ νοημοσύνην ἐμφαινούσης καλλονῆς. Τὸ μέτωπόν του ὑψηλὸν, εὐρὺ καὶ ἄνευ ῥυτίδος, διαγραφόμενον δὲ ἄνωθεν πρὸς τὰ κατω ὑπὸ ἐλαφρᾶς καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθήτου οὐλῆς, ἐν ὅσῳ ἡ ὄψις του ἔμενεν ἀτάραχος, καὶ περιωρίζετο ἀπὸ λαμπρᾶς καὶ μελαίνης κόμης· οἱ ὀφθαλμοί του δὲν ἐφαίνοντο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν βλεφάρων του ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τις τὴν δύναμίν των. Τὸ ἕνεκα τοῦ μειδιάματος ἡμίκλειστον στόμα του ἐπεκοσμεῖτο ὑπὸ λεπτοῦ καὶ μέλανος μύστακος κατὰ τὸν Ἱσπανικὸν τρόπον, καὶ ὑπεδείκνυεν ἔρκος ὀδόντων μικρῶν καὶ λευκῶν, δυναμένων νὰ καλλύνωσι τὸ στόμα ὡραίας γυναικός. Τὸ σύνολον τῶν χαρακτήρων τούτων, ὑπὲρ τὸ δέον ἴσως λεπτοφυῶν, καθίστατο ἀρρενοπώτερον ὑπὸ δύω ὀξειῶν ὀρρύων, ζωηρῶς ἐζωγραφημένων, αἵτινες ἐδείκνυον αὐτὸν σταθερὸν καὶ ὑψηλόφρονα. Ἐστηριγμένος ἀφελῶς εἰς τὸν στύλον ἐφαίνετο ὡς κοιμώμενος καὶ ἐντρυφῶν εἰς ὄνειρον τερπνὸν, ἡ ὄψις του ἐξέφραζε σειρὰν στιγμιαίων μὲν ἀλλ' ἡδονικῶν αἰσθημάτων. Ὁ Στέφανος τὸν ἐθεώρησε πολλὴν ὥραν μετ' ἀγανακτήσεως· Ὁ νέος ἰατρὸς ἐνόμιζε μὲν ἑαυτὸν ὡραῖον, ἀλλὰ δὲν ἐφαντάσθη κἂν ὅτι ἠδύνατο νὰ συγκριθῇ μετὰ τοῦ ὑπερηφάνου τούτου ξένου, καὶ ἡ ζηλοτυπία του τὸν ἐδείκνυεν εἰς αὐτὸν τελειότερον καὶ τοῦ ὅ,τι ἦτο ἀληθῶς· ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐτοῦ ὁ ἀφελὴς οὗτος ὀνειροπόλος ἐμεγαλύνετο παραδόξως καὶ εἰς τρόπον ὀλέθριον· τὸν ἐθεώρει ὡς ἄνθρωπον ἔχοντα μαγνητικὴν κατατομὴν, ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἐμφανίζονται ἐπίτηδες εἰς τὰ μυθιστορήματα διὰ νὰ κλονίσωσι τὴν ἀρετὴν τὴν πλέον ἀκράδαντον· ἦτο ἄλλος δὸν Ζουάν. Εἶναι ὅμως ἀμφίβολον ἂν ὁ δὸν Ζουὰν εἶχε τόσον ὡραίας *φαβορίτας*, ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι δὲν ἐφόρει *γελέκιον* τόσον ζηλευτόν. Ὁ Στέφανος δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν μέμφεται διὰ τὴν ἐλαφρὰν οὐλήν του ἥτις διέτεμνε τὸ πρόσωπόν του, διότι δὲν τὴν ἔβλεπε, καί τοι τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας ὅπου εὑρίσκετο, ἐρωτίζετο λαμπρῶς, ἐπειδὴ, ἵνα φανῇ ἡ οὐλὴ αὕτη ὡς λευκὴ γραμμὴ, ἐχρειάζετο νὰ ἐρυθριάσῃ το μέτωπόν του ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν πάθους αἰφνιδίως διηγερμένου· τὴν στιγμὴν δὲ ταύτην τὸ μέτωπον τοῦ ὀνειροπόλου ἦτο λεῖον ὡς τὸ τοῦ νηπίου.

Ἐξ ἀπελπισίας ὁ Στέφανος ἐπελάβετο τῶν κεκλεισμένων ὀφθαλμῶν του, τοὺς ὁποίους ἐφαντάσθη ἐρυθροὺς καὶ παραλελυμένους, καὶ παραφερόμενος ὑπὸ τῆς ἀπελπισίας του ἀνεβόησε τρίβων τὰς χεῖράς του.

—Ἴσως εἶναι ἀλλήθωρος!

Ἡ εὐεργετικὴ αὕτη ἰδέα τὸν κατεπράϋνεν οὐσιωδῶς, καὶ ἐνῷ ἡ διδαχὴ ἤγγιζεν εἰς τὸ τέλος, ἀπεμακρύνθη ἐκ τοῦ ὡραίου ὀνειροπόλου, ἵνα παρατηρήσῃ κάλλιον τὴν διαγωγὴν τῆς Κλάρης εἰς τὸ συμβησόμενον κίνημα τῶν ἐκκλησιαζομένων.

Μόλις δὲ ἔρριψεν εἰς τὴν νέαν θέσιν του, καὶ οἱ παρευρισκόμενοι ἠγέρθησαν ὁμοθυμαδὸν, ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ Στεφάνου συνεκεντρώθη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ἡ Κλάρη ἐγειρομένη ἔῤῥιψε καὶ δεύτερον βλέμμα πρὸς τὸν περίφημον στύλον· Καὶ πάλιν τὸ βλέμμα της ἦτο διαρκὲς καὶ ζωηρόν. Ὁ Στέφανος ἤθελε δώσει ἓξ μῆνας τῆς ζωῆς του διὰ παρόμοιον βλέμμα· ἤθελησε δὲ νὰ ἴδῃ πῶς ἤθελεν ἀποκριθῇ εἰς αὐτὸ ὁ ὀνειροπόλος. Παράδοξον! Ὁ ὀνειροπόλος ἐξηκολούθει ὀνειροπολῶν, δὲν ἤνοιξε ποσῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ δὲν ἐλάμβανεν οὐδὲν μέρος εἰς πάντα ταῦτα.

Ὁ Στέφανος ἠσθάνθη ἑαυτὸν λίαν τεταπεινωμένον.

— Οὐδὲ κἂν τὴν βλέπει, ἐψιθύρισε μανιωδῶς· ἐκείνη ἀγάπα αὐτὸν καὶ ὄχι αὐτὸς ἐκείνην! ὁ ἄνθρωπος οὗτος μ' ἐνίκησε χωρὶς νὰ τὸ εἰξεύρῃ! Τὸ πρᾶγμα λοιπὸν δὲν ἦτο λίαν δύσκολον· καὶ τὸ προφανὲς τοῦτο συμπέρασμα ἐπλήγωσε ζωηρὰ τὸν Στέφανον, καὶ τῷ ἐπροξένησε ψυχρὸν ἱδρῶτα. Ἐφθόνησε τοὺς ἥρωας τοῦ *Θεάτρου τῶν Ἀδελφῶν*, οἵτινες ἔχουσι πάντοτε ἐγχειρίδια εἰς τοὺς κόλπους των, ἵνα φονευθῶσιν ὁσάκις ἡ χρεία τὸ καλέσῃ.

Ἐν τούτοις στεναγμὸς διήγειρε τὸ στῆθος τῆς Κλάρης, ἥτις μὲ λύπην της ἐστράφη πρὸς τὸ ἅγιον βῆμα. Ὁ ἱερεὺς ἐτόνισε ψαλμόν τινα, καὶ χορὸς νεαρῶν καὶ καθαρῶν φωνῶν ἔπνιξε μετ' ὀλίγον τὴν τερερίζουσαν φωνήν του. Ὁ ὀνειροπόλος ἔτεινεν ἡδυπαθῶς τὸ οὖς του ὡς ἡ σαύρα πλησίον τῆς ὁποίας ἠχεῖ αὐλός· τὸ μειδίαμά του ηὔξησεν ἔτι μᾶλλον, καὶ ὅλη ἡ ὄψις του ἐξέφραζεν ἀπερίγραπτον γλυκυθυμίαν, ὁ δὲ Στέφανος ἐθεώρει αὐτὸν μετὰ θαυμασμοῦ. Καθ' ὅσον ἡ ψαλμῳδία προὐχώρει ἡ ῥᾳσις τοῦ ἀνθρώπου ἐγίνετο ἡδυπαθεστέρα καὶ ἐφαίνετο παραδεδομένος εἰς ἔκστασιν θελκτικωτάτην.

— Ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν μας, εἶπε φωνή τις γλυκεῖα ὄπισθεν τοῦ Στεφάνου.

— Ἐσφάφη καὶ ἀνεγνώρισε τὴν Ἄνναν, κρατοῦσαν τὸ βαλάντιον τῆς ἐλεημοσύνης κατὰ τὴν συνήθειαν, ἥτις ἀρχίζει νὰ ἐπανέρχεται εἴς τινας ἐκκλησίας τῶν διαμαρτυρομένων.

Ἀδημονῶν ὁ Στέφανος ἐνόμισεν ὅτι εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ ὡς φρενοβλαβής, Ἔψυσεν εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ ὑπενδύτου του, καὶ παραφερόμενος ἀπὸ σφοδρὸν αἴσθημα ἀσωτείας ἀνεξηγήτου, ἔῤῥιψε μετὰ κρότου δύο τάλληρα εἰς τὸ βαλάντιον, ἡ δὲ Ἄννα τὸν εὐχαρίστησε διὰ χαριέντος μειδιάματος. Μετὰ τὴν ῥωμαντικὴν ταύτην ἐλευθεριότητά του ὁ Στέφανος ὕψωσε τὴν κεφαλήν, καὶ ἀνέπνευσεν ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ μετὰ τοῦτο ἔῤῥιψε βλέμμα θριαμβευτικὸν πρὸς τὸν μυστηριώδη ἀντίπαλόν του.

— Τοὐλάχιστον κατὰ τοῦτο, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, θέλω σὲ ὑπερβῆ, τρισκατάρατε ξένε!

— Διὰ τοὺς ἀσθενεῖς μος, εἶπε πάλιν ἡ Ἄννα, εἰς τὸν ὀνειροπόλον. Οὗτος δὲ σκιρτήσας ἡμιηνέῳξε τοὺς ὀφθαλμούς· εἰς τὴν θέαν τῆς Ἄννης ὠπισθοχώρησεν ἓν βῆμα φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον, ὅπως κάμνει τις ὅταν νομίζῃ ἑαυτὸν παίγνιον τῆς φαντασίας του, καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος βλέπων ἀσκαρδαμυκτεί. Ἡ δὲ Ἄννα κατησχυμμένη καὶ ἐρυθριῶσα ἠθέλησε ν' ἀπομακρυνθῇ, ἀλλ' ὁ ὀνειροπόλος τὴν ἐσταμάτησε διὰ νεύματος πλήρους χάριτος, καὶ ἐκβαλὼν ἐκ τοῦ κόλπου του λαμπρὸν χαρτοφυλάκιον, ἐπῆρεν ἐξ αὐτοῦ χαρτονόμισμα δέκα λιρῶν καὶ τὸ ἐναπέθηκεν εἰς τὸ βαλάντον ὑποκλίνων ταπεινῶς.

Ὁ Στέφανος συνέσφιξε σπασμωδῶς τοὺς γρόνθους του, καὶ ἐδάγκασε τὸ χεῖλός του μέχρις αἵματος, διότι εἶχεν ἴδει εἰς τὴν γωνίαν τοῦ χαρτονομίσματος καθαρῶς ἐγκεχαραγμένην γοτθικοῖς γράμμασι τὴν λέξιν ten (δέκα).

— Δέκα λίρας!.. καὶ ἐγὼ μόνον δέκα σιλίνια, ἐμουρμούρισεν. Ὁ ἄγνωστος ἠκολούθησε τὴν Ἄνναν καιρὸν τινὰ μὲ τὸ βλέμμα του, ἐνῷ αὕτη ἐξηκολούθει περιφέρουσα τὸ βαλάντιον· ὅτε δὲ ἐγένετο ἄφαντος ἐν τῷ πλήθει, ἀνώρθωσεν αἴφνης τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀνάστημά του, καὶ ἔῤῥιψε βλέμμα πέριξ αὐτοῦ· τὸ βλέμμα τοῦτο ἔπεσε μετ' ἀδιαφορίας καὶ ἐπὶ τοῦ Στεφάνου.

Δὲν εἶναι ἀλλήθωρος!.. ἐσυλλογίσθη οὗτος μετὰ λύπης, καὶ συνελθὼν πάραυτα ἐπρόσθεσε. — Ἀλλὰ ποῦ διάβολον εἶδα τὸ πρόσωπον τοῦτο καὶ ἄλλοτε;

Εἰς μάτην ἐσκάλιζε τὰς ἀναμνήσεις του· ἠνάγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ ἐπὶ τέλους ὅτι τυχαία δῆθεν ὁμοιότης ἠπάτα αὐτόν· οἱ μεγάλοι καὶ βαθέως κυανοῦ χρώματος ὀφθαλμοί του ἐδιπλασίαζον τὸ θέλγητρον τοῦ προσώπου του, καὶ τὸ βλέμμα του ἦτο προστακτικὸν καὶ πλῆρες σκέψεως.

Ἦτο ἤδη ἑσπέρας, καὶ τὸ μέρος τοῦ ναοῦ ὅπου ἦσαν οἱ ἐκκλησιαζόμενοι, ἐφωτίζετο λαμπρῶς καὶ ὁ νάρθηξ καὶ αἱ ἐσχατιαὶ ἦσαν ὁλοτελῶς ἐσκοτισμέναι· ὁ δὲ ὡραῖος ἄγνωστος, διακοπείσης τῆς ὀνειροπολήσεώς του, ἀφῆκε τον στύλον· ὅπου ἐστηρίζετο πρὸ ὀλίγου, καὶ διευθύνθη βραδέως πρὸς μίαν τῶν ἐσχατιῶν· ταυτοχρόνως δὲ ἐκινήθη καὶ ἄνθρωπός τις πενιχρὰ ἐνδεδυμένος, καὶ ὄψιν ἔχων καταδίκου, ὅστις ἠνέῳξεν μετ' ἀπληξίας τοὺς ὀφθαλμούς του, ὅτε εἶδε τὸ εἰς τὸν δίσκον δοθὲν χαρτονόμισμα. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀντὶ ν' ἀκολουθήσῃ τὸν ὀνειροπόλον μας, παρηκολούθησε τὴν ἀπέναντι ἐσχατιὰν, ὥστε εἰς τὸν κυκλοειδῆ περίπατον αὐτὸν ἐμελλον νὰ συναπαντηθῶσιν εἰς τὸ μέσον τοῦ νάρθηκος, τουτέστιν εἰς τὸ σκοτεινότατον καὶ πλέον ἔρημον μέρος. Ὁ Στέφανος εἶδε τοῦτο, καὶ αἰφνίδιος ἰδέα διῆλθε τὸν νοῦν του· ἦτο ἤδη πρὸ ἱκανοῦ χρόνου εἰς τὸ Λονδῖνον ἵνα γνωρίσῃ ὅτι ὁ πολιτισμὸς ἡμῶν ἔφθασεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε οἱ πολλοὶ τῶν κακούργων νὰ θεωρῶσι τὴν ἱεροσυλίαν ὡς παίγνιον, καὶ σχεδὸν ἐμάντευσεν ὅτι ἔμελλε νὰ γείνῃ ἀπόπειρα φόνου. Ὁ φόνος οὗτος, ἐὰν αἱ ὑποψίαι του ἦσαν βάσιμοι, ἤθελε θαυμασίως ὑπηρετήσει τὰ συμφέροντά του, ἀλλ' ὁ Στέφανος ἂν καὶ δὲν ἦτο ἥρως μυθιστορήματος, ἦτον ὅμως καλῆς ἀγωγῆς καὶ τίμιος· ἀπέκρουσε λοιπὸν τὸ αἴσθημα τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τὸ ὁποῖον τὸν ἔκαμε κατὰ πρῶτον νὰ χαρῇ· ἀφῆκε δὲ καὶ αὐτὸς τὴν θέσιν του, καὶ εἰσεχώρησεν ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ θόλου, ἀποφασισμένος νὰ παράσχῃ χρείας τυχούσης, εἰλικρινῆ βοήθειαν εἰς τὸν ξένον. Οὗτος δὲ προὐχώρει βραδέως, ἵστατο ἐνίοτε, ἔστρεφεν ὀπίσω καὶ πάλιν ἀνελάμβανε τὸν περιπατόν του, ὡς εἰ ἐζήτει, ὡς εἰδήμων, τὸ καταλληλότερον μέρος διὰ νὰ ἀκούσῃ ἀμυδρὰν καὶ ἐξησθενημένην ὑπὸ τῆ, ἀποστάσεως τὴν ἱερὰν ψαλμῳδίαν· ἐνίοτε δὲ ἀνυψῶν τὰ βλέμματά του ἐθεώρει μετὰ θαυμασμοῦ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ ναοῦ.

Ὁ Στέφανος ἠκολούθησεν ἐπί πολλὴν ὥραν, ἀλλ' ὁ νάρθηξ ἦτο κεκαλυμμένος ὑπὸ σκότους τόσον βαθέως, ὥστε εἰς δέκα βημάτων ἀπόστασιν τὰ

πάντα ἐγίνοντο ἄφαντα. Εἰς μίαν ἐκ τῶν ἰδιοτρόπων τούτων περιστροφῶν ὁ Στέφανος τὸν ἔχασεν ἀπ' ἔμπροσθέν του, καὶ μ' ὅλας τὰς προσπαθείας του δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν ἀνακαλύψῃ.

Τότε ἐδραμε πρὸς τὴν ἀπέναντι ἐσχατιὰν διὰ νὰ σταματήσῃ τὸν ἄθλιον ἐκεῖνον, εἰς ὃν ἀπέδιδε σκοποὺς ἱεροσυλους, ἀλλ' ὁ ῥακενδύτης ἐγένετο ἄφαντος. Ὁ Στέφανος εὑρέθη εἰς ἄκραν ἀμηχανίαν, ἔπρεπεν, ἐπὶ τῇ βάσει ἁπλῆς ὑποψίας, ἥτις ἠδύνατο νὰ φανῇ, ἄτοπος εἰς τὸν καθένα, ἔπρεπε, λέγω, νὰ διακόψῃ τὴν θρησκευτικὴν τελετὴν, ἵνα διατάξῃ νὰ φωτίσωσι τὸν νάρθηκα, ἢ νὰ περιμείνῃ κραυγὴν δυναμένην νὰ τὸν ὁδηγήσῃ ἐκεῖ ὅπου ἐχρειάζετο βοήθεια; Τὸ πρῶτον μέσον ἦτο ἀναμφιβόλως τὸ καλλιτερον καὶ ἀσφαλέστατον, ἀλλ' ὁ Στέφανος δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸ μεταχειρισθῇ· ἐπρόσμενε λοιπὸν παραδεδεμένος εἰς εἶδος πυρετώδους στενοχωρίας, καὶ νομίζων ὅτι ἤκουεν ἐνίοτε τὴν βραγχώδη καὶ πνιγμώδη κραυγὴν ἀνθρώπου πληγωθέντος θανασίμως.

Ἡ ψαλμῳδία ἐξηκολούθει ἀναβαίνουσα ἁγία καὶ ἐναρμόνιος πρὸς τὸν θόλον· ὑπῆρχεν ἀντίθεσις παράδοξος καὶ φοβερὰ μεταξὺ τῶν μελῳδικῶν ἤχων τοῦ ἱεροῦ καὶ τῆς νεκρικῆς σιωπῆς τοῦ νάρθηκος, μεταξὺ τῆς λάμψεως ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ ζόφου ἐξ ἄλλου μέρους, καὶ μάλιστα ὅταν ἐσυλλογίζετό τις ὅτι ἐκ τῆς σιωπῆς ταύτης καὶ τοῦ σκότους ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν οἰμωγὴ ἀγωνίας. Ἐν τούτοις ὁ εὐειδὴς ὀνειροπόλος μας, ἀγνοῶν τὸν ἴσως κατὰ φαντασίαν κίνδυνον, καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀνησυχίαν, ἐξηκολούθει τὸν θελκτικὸν περίπατον, καὶ πλανώμενος οὕτως ἔφθασεν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τοῦ νάρθηκος, τὰ καλυπτόμενα ἀπὸ ψιάθους ἐκ καλάμου, αἵτινες πνίγουσαι τὸν θόρυβον τῶν βημάτων του, ἔκαμαν τὸν Στέφανον νὰ χάσῃ τὰ ἴχνη του. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο ὁ ἦχος τῆς ἱερᾶς ψαλμῳδίας διαθλώμενος ὑπὸ τῆς διπλῆς σειρᾶς τῶν ςύλων τοῦ νάρθηκος, ἔφθανεν εἰς αὐτὸν θρηνώδης καὶ πλήρης μελαγχολικῆς ἁρμονίας· ἡ ὄψις τοῦ ἱεροῦ ἔλαμπε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ λευκοῦ μαρμάρου εἰκὼν τῆς ςαυρώσεως ἀπήςραπτε μετὰ λάμψεως θείας. Ὁ δὲ ἄγνωςος ἡμῶν παρέδιδε τὴν καρδίαν του προθύμως εἰς τὸ ποιητικὸν τοῦτο ὅραμα· ἐνεθυμεῖτο τὰς ἡμέρας τῆς εὐσεβοῦς νεοτητός του, καὶ ἀνεπαύετο ἀπὸ τοὺς κόπους λίαν τεταραγμένου βίου ἐν ἐκςάσει μακαριότητος· διότι ὁ ἄγνωςος ἡμῶν τοιαύτης ἦτο φύσεως καὶ τοι φιλήδονος ἠδύνατο νὰ γείνῃ εὐσεβὴς διὰ μίαν ςιγμὴν, ἵνα ἐντρυφήσῃ εἰς τὰς ἀπαραμίλλους συγκινήσεις ἀορίςου μὲν ἀλλὰ θελκτικωτάτου *μυστικισμοῦ*· ἠδύνατο ἐνίοτε νὰ γείνῃ εὐεργετικὸς, ἵνα ἀπολαύσῃ τῆς ἡδονῆς ἣν παρέχει ἡ εὐεργεσία· ὑπερηγάπα τὰς συγκινήσεις, καὶ εἶξευρε νὰ ἀρύεται ἀπόλαυσιν ἐκ παντὸς συμβάντος, ἄνθρωπος δυνάμενος ἐνταὐτῷ νὰ πράξῃ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν, ἀλλ' εἵςτινας περιςάσεις ἐγωϊςτὴς, ψυχρὸς ἐκ συμφέροντος καὶ ἱκανὸς νὰ πωλήσῃ τὸ σύμπαν ἀντὶ ςιγμιαίας ἡδονῆς.

Καὶ τὴν δραστηριότητα ἣν ἄλλοι καταβάλλουσιν εἰς ἕνα καὶ μόνον σκοπὸν, ὃν πρὸ πολλοῦ θηρεύουσιν, οὗτος κατέβαλλεν αὐτὴν ἀφειδῶς ἵνα γευθῇ ἐπιπολαίως ἡδονῆς ἐφημέρου, ἵνα ἐνδώσῃ εἰς τὴν φαντασιοπληξίαν του· καὶ τούτου γενομένου ἐπήρχετο νέα ἐπιθυμία, κατεβάλλοντο νέοι ἀγῶνες. πάντοτε ἐπιτυχεῖς, διότι ἦσαν ἰσχυροὶ, ἀλλ' ἀκολουθούμενοι ὑπὸ κόρου καὶ ἀπαθείας, καὶ τούτοις παλιν εἵπετο δροςηριότης ἀκατάσχετος.

Τὴν ἡμέραν ταύτην τοῦ κατέβη νὰ ὀνειροπολῇ, καὶ ὠνειροπόλει ἐξ ὅλης ψυχῆς. Ἡ ποίησις ἦτο ἐν ἀφθονίᾳ πέριξ αὐτοῦ, καὶ ἐνετρύφα εἰς αὐτὴν ὡς σπουδαστὴς τῆς ῥητορικῆς ἢ ὡς γυνὴ συγγραφεύς. Τὴν ἐποῦσαν ἤθελε συστρέψει τὰ χείλη του ὑπ' ἀηδείας ἐνθυμούμενος τὴν μακαριότητα τῆς προτεραίας. Οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ἔψαλλον ἤδη τὸν τελευταῖον ψαλμόν των, καὶ ὁ φίλος ὀνειροπόλος αἰσθανόμενος ὅτι ἔμελλον ν' ἀπομακρύνωσι τὸ ποτήριον ἀπὸ τὰ χείλητου, ἠθέλησε νὰ μὴ ἀφήσῃ ῥανίδα. Ἐξηπλώθη λοιπὸν ἐπὶ τοῦ θρανίου διὰ νὰ βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ καλλίτερα, ἀλλὰ καθήμενος ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε κρότον ὄπισθέν του, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἔδωκε προσοχήν. Δὲν χρειάζεται ὅμως σφοδρὸς ἄνεμος ἵνα στραφῇ τὸ πηδάλιον τῆς φαντασίας· καὶ ἄλλαι πάλιν ἰδέαι εἰσέβαλον ἀνεπαισθήτως εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἀγνώςου μας. Ὁ παμμεγέθης νάρθηξ ὁ σκοτεινὸς καὶ μονήρης παρίςα εἰς αὐτὸν πένθιμον ὄψιν, οἱ δὲ τελευταῖοι ἦχοι τῆς ἱερᾶς ψαλμῳδίας τῷ ἐφάνησαν ἱκανοὶ νὰ καταπνίξωσι τὴν οἰμωγὴν ἀγωνίας, τὸ σκότος ἠδύνατο νὰ καλύπτῃ τοὺς κακοποιοὺς, καὶ ἐνῷ παρεκεῖ ἐν τῷ μέσῳ λύχνων καὶ λαμπάδων ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ, ὁ Σατανᾶς ἴσως ἠγρύπνει ἐν τῷ σκότει καὶ ὡδήγει τὰ βήματα τοῦ προσεκτικοῦ δολοφόνου. Ἦτο ὅλως παραδεδομένος εἰς τὰς νέας ταύτας σκέψεις, ὅτε ἕτερος πάλιν κρότος ἐλαφρὸς, ἀλλ' ἐγγύτερος ἔπληξε τὴν ἀκοήν του· ἦτο ὁ ψόφος σώματος ἕρποντος ἐπὶ τῆς ψιάθου· ὁ ἄγνωστος δὲν ἐκινήθη, ἀλλὰ τὸ ὄνειρόν του ἀπέπτη καὶ τὸ πνεῦμά του ἐπανελθὸν ἀπὸ τὸ εἰδανικὸν εἰς τὸ πραγματικὸν ἐξήταζεν ἀταράχως τὴν θέσιν του, καὶ διὰ κινήσεως βραδείας, ἀδιακόπου, καὶ ἀνεπαισθήτου ἔςρεψε τὴν κεφαλήν του, καὶ εἶδεν ὄγκον σκοτεινὸν προσέρποντα εἰς αὐτόν.

— Αὐτὸς ὁ διάβολος μοῦ ἀφήρπασε τὴν ἰδέαν εἶπε κατὰ νοῦν, θέλει νὰ μὲ δολοφονήσῃ· ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἐταράχθη καὶ ἐπρόσμενε. Μετά τινας δὲ στιγμὰς ὁ οὕτως ἐρχόμενος, ὅστις ἦτο ὁ παρὰ τὴν ἀψίδα κακοενδεδυμένος, ἠγέρθη αἴφνης καὶ ἐπήδησε πρὸς τὰ ἔμπρὸς, ἀλλ' ἡ μάχαιρα αὐτοῦ, καὶ τοι θαυμασίως διευθυνομένη, δὲν ἔπληξεν εἰμὴ τὸ ἐπινώτιον (dossier) ἑνὸς θρανίου, διότι ἀμέσως ὁ ἄγνωςος παρέκλινεν ἀνορθούμενος, ὁ δὲ δολοφόνος ἠσθάνθη τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς σφιγγόμενον ὡς ὑπὸ μαγγάνου.

— Οὒφ! εἶπεν ἐκπέμπων ὀδυνηρὸν ςεναγμὸν, θορροῦσα πῶς δὲν εἶχεν ἄλλο χέρι στὸν κόσμον σὰν ἐκεῖνο...— Ἐπλησίασε δὲ τὸ πρόσωπόν του εἰς τὸ τοῦ ἀγνώςου. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἀμφοτέρων ἦσαν συνειθισμένοι εἰς τὸ σκότος, καὶ ἀνεγνωρίσθησαν συγχρόνως.

—Βώβ-Λαντέρνα! ἐμουρμούρισεν ὁ ὡραῖος ὀνειροπόλος.

— Ἔλεος! ἐντιμότατε! ἀνεφώνησεν ὁ δολοφόνος γονυπετὴς, δὲν σᾶς ἐγνώρισα.

Ἡ ἐντιμότης του ἀφῆκε τὸν βραχίονα τοῦ Βώβ-Λαντέρνα, ὅστις σταυρώσας πάραυτα τὰς χεῖρας ἱκετευτικῶς.

—Καλόμου ἀφεντικὸ, εἶπε, καλέ μου κὺρ Ἐδουάρδε, μ' αὐτὸ τὸ φόρεμα ποῦ φορεῖς ἔχεις τὴ μέση σὰν κοκονίτσα... δὲν σ' ἐγνώρισα.

— Καὶ δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν πρέπει νὰ σκοτόνῃς;... καὶ μάλιστα μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν!

Ἐπινοῦσα ἀφεντάκι μου.... δὲν μοῦ δίνετε παράδες συχνὰ, καὶ ὅλα τὰ πάντα εἶναι ἀκριβὰ στὴ Λόντρα. Νάταν σὰν ἐκεῖ πέρα στὴ Σκωτία....

— Σιωπή! εἶπε προσακτικῶς ὁ Κ. Ἐδουάρδος, τί κάμνουν οἱ σύντροφοί σου;

— Μικρὰ πράγματα..... ὅλα τὰ πάντα εἶναι ἀκριβά.

—Ἔλα αὔριον νὰ πάρῃς χαρταιλίκι. Μὴ κάμνεις ὅμως πιὰ τέτοια ἄτοπα καμώματα, εἰδεμὴ σὲ πέρν' ὁ διάβολος, μαῦρο-Βώβη!

Ὁ Κύριος Ἐδουάρδος προυχώρησε πρὸς τὸν ὀπισθόχορον, καὶ ὁ Βώβης τὸν ἠκολούθησε μὲ ὕφος σκύλου, τὸν ὁποῖον ἔδειρεν ὁ αὐθέντης του.

Τελειωθείσης τῆς πάλης του, ὁ Στέφανος προυχώρησε πρὸς τὴν ἀψῖδα, ὅπου οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ἡτοιμάζοντο νὰ ἐξέλθωσι, ἀλλ' ὁποία ἡ ἐκπληξίς του, ὅτε εἶδε τὸν ἀγνωστον ἐπανερχόμενον καὶ συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ ῥακενδύτου. Παρελθόντος τοῦ κινδύνου εἰς ὃν εὑρίσκετο ὁ ἄγνως, ὅλα τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγανακτήσεως καὶ τοῦ μίσους ὑπερίσχυσαν καὶ σχεδὸν μετενόησε διὰ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀνησυχίαν του.

Ὁ Κύριος Ἐδουάρδος τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν ἦτο ἄξιος τῆς ὀνομασίας τοῦ ὀνειροπόλου, ἣν ἐδώκαμ-ν αὐτῷ πολλάκις· ἐβάδιζεν ἀγερώχως μὲ ἀνωρθωμένην κεφαλὴν, ὡς ἄνθρωπος ἀπηλλαγμένος πάσης μερίμνης· ἐχάθη δὲ ὀλίγον ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀποῤῥίπτων τὴν χειρίδα, δι' ἧς εἶχεν ἐγγίσει τὸν Βώβ-Λαντέρναν, ἐπεχείρησε τὴν μακρὰν καὶ ἐπίπονον ἐργασίαν τοῦ νὰ ἐμβάλῃ τὰ δάκτυλά του εἰς ἄλλην. Ὁ Βώβης ἀνέλαβε τὴν χειρίδα καὶ τὴν ἔβαλεν εἰς τὸν κόλπον του· ἦτο λάφυρον εὐτελὲς τοῦτο, ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι οἵτινες δὲν ἀγαποῦν νὰ χάνωσιν οὐδὲ μίαν καρφίτσαν, καὶ ὁ Βώβ-Λαντέρνας ἦτον ἄνθρωπος ὅστις ἐπροτίμα νὰ παίρνῃ ἀπὸ τὰ θυλάκια τῶν ἄλλων παρὰ νὰ μὴ πέρνῃ τίποτε.

Καί τοι βάλλων τὴν χειρίδα του ὁ Κύριος Ἐδουάρδος ἐθεώρει τὴν ὡραίαν δισκοφόρον, ἥτις ἐπαρουσιάσθη εἰς τὰ βλέμματά του ὅτε ἐτελείωσε τὸ ὄνειρόν του, ἀλλὰ δὲν παρετήρησε τὴν Κλάρην, τῆς ὁποίας τὸ βλέμμα δὲν τὸν ἄφινεν οὐδεμίαν στιγμὴν· ἀπεναντίας ὁ Στέφανος δὲν ἔβλεπεν εἰμὴ τὴν Κλάρην, καὶ ἡ ζηλοτυπία ἔκαμνε νὰ βράζῃ τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας του.

Πρὶν ἀναχωρώσῃ ὁ Κ. Ἐδουάρδος ἐπίθεσε τὸ δίοπτρον εἰς τὸ ὄμμα του.

Τῇ ἀληθείᾳ εἶναι πολὺ ὡραία, ἐμουρμούρισε, νεύων εἰς τὸν Βώβην νὰ πλησιάσῃ. Πλησιάσαντος δὲ τούτου ἔκλινεν εἰς τὸ οὖς του, καὶ τῷ εἶπε.

— Βλέπεις τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο κοράσιον κοντὰ εἰς τὸν ἄμβωνα;

—Βλέπω κάμποσα.

—Ἀλλὰ τὸ ὡραιότατον.

—Αὐτὸ, ξέρω κ' ἐγὼ, εἶναι κατὰ τὸ γοῦστο τοῦ καθενός.

—Ἐκείνην ποῦ κλείει τὸ εὐχολόγιόν της.

—Ἐκείνη ποῦ γύριζε τὸ δίσκο;

—Ἐκείνην δά... Νὰ τὴν ἀκολουθήσῃς καὶ αὔριον νὰ ἔλθῃς νὰ μοι δώσῃς πληροφορίας.

Ὁ Βωβλαντέρνας ἐπένευσεν εἰς ταῦτα, καὶ ὁ Κ. Ἐδουάρδος κατορθώσας νὰ φορέσῃ τὰς χειρίδας του, ἐξῆλθε διαβαίνων πλησίον τοῦ Στεφάνου, χωρὶς νὰ προσέχῃ ποσῶς εἰς τὸ δυσμενέστατον βλέμμα, ὅπερ ὁ νέος ἰατρὸς ἔῤῥιψε κατ' αὐτοῦ.

Ἡ Κλάρη δὲν ἔπαυσε νὰ τὸν θεωρῇ ἕως οὗ ἐξῆλθε τῆς θύρας.

Μόλις ἀνεχώρησεν οὗτος, καὶ ὁ Στέφανος ἔδραμε πρὸς τὸν Βωβλαντέρναν.

—Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; εἶπε.

—Ποιὸς ἄνθρωπος;

—Ὁ ἄνθρωπος ποῦ σ' ἐμιλοῦσε τώρα.

—Αὐτὸς δὲν εἶν' ἄνθρωπος, εἶπεν ὁ Βώβης μετ' ἐμφάσεως, εἶναι Κύριος.

—Τ' ὄνομά του;

—Δὲν τὸ γνωρίζω.

—Ὁ Στέφανος ἔχωσε τὰ δάκτυλά του εἰς τὸ θυλάκιόν του καὶ ἀπέσυρεν ἐξ αὐτοῦ μίαν λίραν, τὴν ὁποίαν ἐνέβαλεν εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Βωβλαντέρνα.

— Ἄ! τότε ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα, εἶπεν οὗτος ἐναποθέτων τὸ χρυσοῦν νόμισμα εἰς τόπον ἀσφαλῆ, θέλετε νὰ μάθετε τ' ὄνομά του;

—Ναὶ, κάμε γλήγορα.

—Δὲν τὸ γνωρίζω.

Καὶ τοῦτο εἰπὼν καὶ ὁ ὑποκλίνας κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἐπαίτων πάσης χώρας ἐπρόσθεσεν.

—Ὁ θεὸς νὰ σᾶς εὐλογήσῃ ἀφεντάκιμου.—Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐγένετο ἄφαντος.

(Ἕπεται συνέχεια).

Ο ΑΦΗΡΗΜΕΝΟΣ.

Ἀφηρημένος ἢ ῥεμβὸς ὀνομάζεται ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου ἡ προσοχὴ ἀποῤῥοφᾶται εὐκόλως ὑπὸ ἑνὸς μόνου πράγματος οὕτως, ὥστε νὰ διατελῇ ἀναίσθητος πρὸς τὰ περικυκλοῦντα αὐτὸν ἀντικείμενα. Τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ περίφημος φιλόσοφος Ἰσαὰκ Νεύτων. Πολλὰ ἀναφέρονται γελοῖα περὶ τοῦ σοφοῦ τούτου ἀνδρὸς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ ἑξῆς. Ἡμέραν τινὰ προσκαλέσας φίλον του εἰς τὸ γεῦμα, καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὴν ὡρισμένην ὥραν, ἐπειδὴ ὁ Νεύτων ἦτο λίαν ἐνησχολημένος εἰς τὸ σπουδαστήριόν του, εἰς τὸ νὰ λύῃ μαθηματικὰ προβλήματα, διέταξεν εἰς τὸν ὑπηρέτην του νὰ τὸν παρακαλέσῃ ἐκ μέρους του νὰ περιμείνῃ ὀλίγας στιγμὰς εἰς τὸ

ἐστιατόριον. Ἐκάθισε λοιπὸν ὁ προσκεκλημένος ἐπὶ ἀνακλιντῆρος περιμένων αὐτὸν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ξενίζων λησμονήτας ἐδράδυνεν ὑπὲρ τὸ δέον τὴν ἐμφάνισίν του, βλέπων ὁ φίλος του τὰ φαγητὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης, πλησιάζει, καὶ καθήσας ἀποκαλύπτει παροψίδα τινὰ, καὶ εὑρὼν ἐν αὐτῇ λαμπρὰν ὄρνιθα, ἀρχίζει καὶ τρώγει μέχρι κόρου· ἔπειτα δὲ συσσωρεύσας πάλιν τὰ ὀστᾶ τὰ ἐμβάλει εἰς τὴν παροψίδα καὶ τὴν σκεπάζει, καὶ τοῦτο ποιήσας ἀναλαμβάνει πάλιν τὴν θέσιν του ἐπὶ τοῦ ἀνακλιντῆρος. Μετ' ὀλίγον ἔρχεται ὁ Νεύτων καὶ μετὰ τοὺς συνήθεις χαιρετισμοὺς συγκάθηνται εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἀνοίγων τὴν παροψίδα ἐκείνην, « Ὦ Θεέ ! » λέγει, «φίλε μου, σοῦ ζητῶ συγγνώμην, ἐνόμιζον ὅτι δὲν εἶχον φάγει ἀκόμη, ἀλλ' ἠπατώμην. »

Ἀλλὰ τί θέλω τὸν Νεύτωνα, ἐνῷ ἔχω φίλον ζῶντα, (ὄνομα καὶ μὴ χωρὶς,) ὅστις πολλάκις μ' ἔκαμε νὰ γελάσω ἐγκαρδίως; διὰ τῆς ἀπροσεξίας του. Δὲν σᾶς λέγω ὅτι πολλάκις ἔβαλεν εἰς τὸ ποτήριόν του ἔλαιον ἀντὶ οἴνου καὶ κατέπιεν αὐτὸ τοὐλάχιστον κατὰ τὸ ἥμισυ, ὅτι πολλάκις ἔχυσε τὸν καφὲν ὅλον εἰς τὸ ζαχαροδοχεῖον, ἀντὶ νὰ τὸν χύσῃ εἰς τὴν φιάλην του, ὅτι πολλάκις ἔκαυσε τὴν γλῶσσάν του ἐμβάλλων τὸ σιγάρον του ἀπὸ τὸ ἀνημμένον μέρος εἰς τὸ στόμα του, ὅτι ἐζήτησε νὰ τανύσῃ τὸ ὡρολόγιόν του μὲ μολυβδοκόνδυλον, ὅτι γράφων ποτὲ κατεπίγον γράμμα καὶ τελειώσας αὐτὸ, τὸ ἥρπασε καὶ ἔδραμεν ἀσκεπὴς εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, κρατῶν τὸν κάλαμον εἰς τοὺς ὀδόντας του κτλ. κτλ. Τὸ μέγιστον πάντων εἶναι ὅτι μνηστεύσας ποτὲ ὡραιοτάτην καὶ χαριεστάτην νεάνιδα ἐν Λονδίνῳ, τὴν προτεραίαν τοῦ γάμου του ἐνῷ περιεφέρετο ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ταμέσεως, εἶδε πλῆθος ἀνθρώπων ἐπιβιβαζομένων εἰς πλοῖον ἀναχωροῦν διὰ τὴν Αὐστραλίαν· ἐπιβιβάζεται λοιπὸν καὶ αὐτὸς ὅλος βεμβάζων, καὶ καταβὰς εἰς τὸν θάλαμον τοῦ πλοίου βυθίζεται εἰς ὕπνον βαθύν, ἐνῷ ἀνεπαύετο ἐπὶ εὐρυχώρου καὶ μαλακῆς ἕδρας. Ὅτε δὲ ἐξύπνησεν εὑρίσκετο ἤδη « ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης, » καὶ οὕτω θέλων καὶ μὴ θέλων ἀφίχθη εἰς Αὐστραλίαν, ὅπου παρασυρόμενος ὑπὸ τοῦ παραδείγματος τῶν πολλῶν, ἐδόθη εἰς τὴν ἐξόρυξιν τοῦ χρυσοῦ, καὶ μετὰ ἓν ἢ δύο ἔτη πλουτήσας ἐπέστρεψεν εἰς Λονδῖνον, ἵνα νυμφευθῇ τὴν ὡραίαν φίλην του· ἀλλὰ tropo tardi, διότι εὗρεν τινὰ πλουσιώτερον δὲν ἐνόμισε φρόνιμον νὰ χάσῃ τὴν εὐκαιρίαν. Πλὴν καὶ ὁ φίλος μου πλούσιος ὢν ἤδη δὲν ἐδράδυνεν νὰ εὕρῃ ὡραιοτέραν καὶ χαριεστέραν ἐκείνης;

Η ΕΥΣΕΒΕΙΑ ΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΕΙΑΣ.

Ἡ εὐσέβεια ἐστι τὸ θεμέλιον τῆς ἀληθοῦς ἠθικῆς, καὶ περιποιεῖ ἰδιαζούσαν χάριν εἰς τὴν νεολαίαν. Ἡ στέρησις αὐτῆς ἐμφαίνει ἀναισθησίαν, καὶ ἔλλειψιν τῶν ἀγαθῶν κλίσεων τῆς νεανικῆς ἡλικίας ἥτις ἐστὶν ὁ καιρὸς τῶν ἐνθέρμων καὶ γενναίων συγκινήσεων. Ἡ καρδία πρέπει τότε νὰ διεγείρεται αὐθορμήτως εἰς θαυμασμὸν τοῦ μεγαλείου καὶ νὰ φλέγεται ὑπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ καλοῦ καὶ ἐξαιρέτου, καὶ νὰ συγκινῆται εὑρίσκουσα ἀμοιβαίαν στοργὴν καὶ καλοκἀγαθίαν.

Τί δύναται κάλλιον νὰ διεγείρῃ τὰ αἰσθήματα ταῦτα, ἢ ὁ πατὴρ τοῦ παντὸς καὶ χορηγὸς πάσης εὐδαιμονίας. Δύνασαι ἄνευ σεβασμοῦ νὰ θεωρῇς τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν, ἣν δεικνύουσι παντοχοῦ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Δύνασαι χωρὶς νὰ αἰσθανθῇς εὐγνωμοσύνην νὰ βλέπῃς τὴν ἀρθονίαν τῶν ἀγαθῶν, ἅτινα εἰς τὴν τερπνὴν ταύτην ἐποχὴν τοῦ βίου ἡ εὐεργετικὴ αὐτοῦ χεὶρ σοὶ ἐπιδαψιλεύει. Ἀπολαύων τῆς ἀγάπης τῶν φίλων καὶ συγγενῶν σου, ἀναβλέψων εἰς τὸ ὑπέρτατον ὄν, ὡς τὸ ἐμπνέον τὴν πρὸς σὲ φιλίαν τῶν ἄλλων, θεώρει αὐτὸν ὡς τὸν πρώτιστον καὶ κάλλιστον φίλον σου, τὸν ἐπισκιάσαντά σε ἐν τῇ νηπιότητί σου, καὶ τὸν ὁδηγήσαντα τὰ βήματα τῆς παιδικῆς σου ἡλικίας, νῦν δὲ φύλακα τῆς νεότητός σου καὶ ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος. Νόμιζε τὸ πρὸς τὸ θεῖον σέβας ὡς φυσικὴν ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτὸ διὰ πᾶσαν ἀγαθότητα, θεώρησον αὐτὸ ὡς λατρείαν τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων σου, λατρείαν ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον σὲ ἀνέθηκαν οἱ γονεῖς σου, ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἄλλοτε οἱ πρόγονοί σου ἐτίμων, καὶ ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἀνταμείβονται νῦν ἐν τῷ οὐρανῷ.

Ἐμποίησον εἰς τὸ πνεῦμά σου σέβας πρὸς πᾶν ἱερόν. Μηδέποτε ἡ νεανικὴ εὐθυμία, μηδὲ ἡ συγκατάθεσίς σου πρὸς τὴν ἐξ ἀκρασίας εὐθυμίαν τῶν ἄλλων σὲ παρασύρῃ εἰς βλασφήμους αἰτιάσμους· διότι ἐκτὸς τοῦ πταίσματος, τοῦ ὁποίου γίνεταί τις ἔνοχος, δὲν ὑπάρχει ἄλλο τὸ ὁποῖον δεικνύει τόσον μισητὴν αὐθάδειαν καὶ ἀλαζονείαν νεανικὴν, ὅσον ἡ ἐπιτηδευμένη περιφρόνησις τῆς θρησκείας. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀπόδειξις τῆς διανοητικῆς ὑπεροχῆς, ἀλλ' ἀπόδειξις τῆς θρασύτητος καὶ κουφότητος ἐκείνων, οἵτινες κενοδοξοῦντες καὶ δοκησισοφοῦντες διὰ τὰς ἐπιπολαίους καὶ ἀτελεῖς γνώσεις των τολμῶσι νὰ ἐμπαίζωσι ὅ,τι οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων σέβονται.

Ἡ εὐσέβεια ὅμως δὲν ἀπαιτεῖ παρὰ σοῦ φρονιστικὴν σκυθρωπότητα, καὶ ὑπεροπτικὴν κατάκρισιν τῶν πράξεων τοῦ πλησίον σου, ἀλλὰ μάλιστα πρέπει νὰ σοὶ ἐμπνέῃ πραΰτητα καὶ ἐπιείκειαν, καὶ ἐμποιῇ ἀφέλειαν τοῦ τρόπου. Ὁ εὐσεβὴς ἄνθρωπος εἶναι κεινωνικὸς, ἀγαθὸς καὶ φιλόρος, πολὺ ἀπέχων τῆς μελαγχολικῆς καὶ μισαλλοθρήσκου δεισιδαιμονίας, ἥτις σκιάζει τὴν ὀρρὼν, ὀξύνει τὸν θυμὸν, προξενεῖ κατήφειαν, καὶ διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἑτοιμάζωνται διὰ τὴν μέλλουσαν ζωὴν, ἀμελοῦντες διὰ τὰ ἀπορρῶντα τὴν παροῦσαν.

Ἐν τῇ εὐσεβείᾳ σου λοιπὸν, σύνδεε τὴν διὰ τὸν οὐρανὸν προπαρασκευήν σου μετὰ τῆς εὐφυεστάτου καὶ ἀόκνου ἐκπληρώσεως τῶν βιωτικῶν καθηκόντων σου, καὶ δείκνυε ἐν πάσῃ περιστάσει ὅτι διὰ τὴν τοιαύτην σου εὐσέβειαν δὲν ἐρυθριᾷς, ἀπορεύγων ὅμως πᾶσαν περιττὴν ἐπίδειξιν αὐτῆς ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων.

ΗΔΟΝΗ ΚΑΙ ΠΟΝΟΣ.

Ὑπῆρχον δύω οἰκογένειαι, αἵτινες ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἦσαν ἀντίθετοι πρὸς ἀλλήλας ὡς τὸ φῶς πρὸς τὸ σκότος. Καὶ ἡ μὲν κατῴκει ἐν τῷ οὐρανῷ, ἡ δὲ ἐν τῷ ᾅδῃ. Καὶ τῆς μὲν πρώτης τῶν οἰκογενειῶν νεώτατος ἀπόγονος ἦν ἡ Ἡδονή, θυγατὴρ τῆς εὐδαιμονίας, θυγατρὸς τῆς Ἀρετῆς, ἥτις ἦτο βλάστημα τῶν Ὀλυμπίων θεῶν. Τῆς δὲ δευτέρας τέκνον ἦτο ὁ Πόνος υἱὸς τῆς Κακοδαιμονίας, θυγατρὸς τῆς Κακίας, γεννηθείσης ἐκ τῶν Ἐρινύων.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν δύω τούτων ἐναντίων ἄκρων τοῦ παντὸς ἔκειτο ἡ γῆ, ἣν κατῴκουν μεσαίας τάξεως ὄντα, οὔτε τόσον ἐνάρετα ὡς τὰ τοῦ οὐρανοῦ, οὔτε τόσον μοχθηρὰ ὡς τὰ τοῦ ᾅδου, ἀλλὰ μετέχοντα ἔκ τε τῶν ἀγαθῶν καὶ φαύλων κλίσεων τῶν δυω ἐναντίων γενεῶν. Συνιδὼν ὁ Ζεὺς ὅτι τὸ γένος τοῦτο τὸ κοινῶς καλούμενον ἄνθρωπος, εἶχεν ἱκανὴν ἀρετὴν ὥστε νὰ γίνηται εὐτυχὲς, καὶ ἱκανὴν κακίαν ὥστε νὰ γίνηται δυστυχὲς, ἵνα διαστείλῃ τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ τοῦ πονηροῦ, διέταξε τοὺς δύω νεωτάτους γόνους τῶν προρρηθεισῶν οἰκογενειῶν, τὴν Ἡδονὴν τὴν θυγατέρα τῆς Εὐδαιμονίας, καὶ τὸν Πόνον, τὸν υἱὸν τῆς Κακοδαιμονίας, νὰ συναντηθῶσι πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ παντὸς, τὸ κείμενον εἰς τὸ μέσον τοῦ μεταξὺ αὐτῶν διαστήματος, ὑποσχόμενος νὰ τὸ παραχωρήσῃ εἰς αὐτοὺς, ἐπὶ συνθήκῃ νὰ συμφωνήσωσι περὶ τῆς διαιρέσεως οὕτως, ὥστε να μοιρασθῶσιν ἐξ ἴσου τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Μόλις ἡ Ἡδονὴ καὶ ὁ Πόνος συνηντήθησαν εἰς τὴν νέαν αὐτῶν κατοικίαν καὶ ἐσυμφώνησαν ὥστε ἡ μὲν Ἡδονὴ νὰ ἐξουσιάζῃ τοὺς ἐναρέτους, ὁ δὲ Πόνος τοὺς πονηροὺς, τοῦ παραδυθέντος αὐτοῖς γένους. Ἀλλ' ἐξετάζοντες εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύω ἀνῆκεν ἕκαστος, εὗρον ὅτι ἀμφότεροι εἶχον δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ, διότι ἐναντίον τοῦ ὅτι εἶχον ἰδεῖ εἰς τὰς προτέρας κατοικίας των, οὐδεὶς ὑπῆρχε τοσοῦτον φαῦλος ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ ἐν ἑαυτῷ ἀγαθόν τι, οὐδὲ τόσον ἐνάρετος ὥστε νὰ ἦναι πάντη ἐστερημένος κακίας. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὗρισκον, ὅτι εἰς τὸν χείριστον ἄνθρωπον ἡ Ἡδονὴ ἠδύνατο νὰ ἀντιποιῆται τὸ ἑκατοστημόριον, καὶ ὅτι εἰς τὸν καλλιστον ὁ Πόνος ἠδύνατο νὰ ἀμφισβητήσῃ τὰ δύω τρίτα. Συνεῖδον λοιπὸν ὅτι τοῦτο ἔμελλε νὰ προξενῇ μεταξὺ αὐτῶν ἀτελευτήτους ἔριδας, εἰ μὴ συνεφώνουν. Πρὸ ἀποφυγὴν τοῦ τοιούτου ἐπρότειναν τὴν διὰ γάμου ἕνωσιν των, καὶ τέλος ἐνυμφεύθησαν, καὶ διὰ τοῦτο εὑρίσκομεν τὴν Ἡδονὴν καὶ τὸν Πόνον τοσοῦτον ἀχωρίστους συντρόφους, ὥστε, ἢ ἐπισκέπτωνται ἐμοῦ τοὺς ἀνθρώπους, ἢ δὲν ἀπέχουσι πολὺ ἀπ' ἀλλήλων. Ὅταν δὲ ὁ Πόνος εἰσέλθῃ εἴς τινα καρδίαν, ἐπακολουθεῖται ἀμέσως ὑπὸ τῆς Ἡδονῆς, καὶ ὅταν εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν ἡ Ἡδονὴ, ἔσο βέβαιος ὅτι ὁ Πόνος δὲν ἀπέχει μακράν.

Καί τοι ὅμως ὁ γάμος οὗτος συμφέρων εἰς ἑκατέρους, δὲν ἐφαίνετο ἀνταποκρινόμενος εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Διὸς τοῦ ἀποστείλαντος αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Πρὸς θεραπείαν τῆς ἀτοπίας ταύτης, συνεφωνήθη κατὰ κοινὴν συγκαταθεσιν, ὅτι, ἂν καὶ ἦρχον ἀδιαφόρως ἐπὶ τοῦ γένους τῶν βροτῶν, εἰς τὸν θάνατον ὅμως ἕκαστος ἄνθρωπος, ἐαν εὑρισκετο ἐν αὐτῷ μέρος τι κακίας, νὰ φέρῃ διαβατήριον διὰ τὸν Ἅδην δεδομένον ὑπὸ τοῦ Πόνου, διὰ νὰ κατοικῇ ἐκεῖ μετὰ τῆς Κακοδαιμονίας, τῆς Κακίας καὶ τῶν Ἐρινύων. εἰ δὲ μὴ ἀπεναντίας, ἂν εἶχεν ἐν αὐτῷ ποσόσητά τινα καλοκἀγαθίας, νὰ περφθῇ εἰς τὸν οὐρανὸν, φέρων διαβατήριον τῆς Ἡδονῆς καὶ νὰ κατοικῇ ἐκεῖ μετὰ τῆς Εὐδαιμονίας, τῆς Ἀρετῆς καὶ τῶν θεῶν.

ΔΕΝ ΕΙΞΕΥΡΩ.

Ὁ περίφημος Δυβάλ, βιβλιοφύλαξ τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου τοῦ Α. ἀπεκρίνετο πολλάκις διὰ τοῦ δὲν εἰξεύρω, εἰς τὰς ἀπευθυνομένας πρὸς αὐτὸν ἐρωτήσεις περὶ διαφόρων ἐπιστημονικῶν ἀντικειμένων. « Ἀλλὰ, τῷ εἶπεν ἡμέραν τινὰ ἀμαθής τις, ὁ αὐτοκράτωρ σὲ πληρόνει διὰ νὰ εἰξεύρῃς. » « Μὲ πληρόνει δι' ὅσα εἰξεύρω, ἀπεκρίθη μετριοφρόνως ὁ σοφός· διότι ἂν μ' ἐπλήρωνε δι' ὅσα δὲν γνωρίζω, δὲν θὰ ἔφθαναν οἱ θησαυροὶ τῆς αὐτοκρατορίας. »

Η ΑΓΑΘΟΕΡΓΙΑ.

Εἰς τῆς νυκτὸς τὴν σιωπὴν, τὴν πέρθιμον γαλήνην,
Φωνὴν ἐξ ἐνδομύχων μου ἀκούω μυστικὴν,
Ἥτις μοὶ λέγει θήρευε καὶ ἄσκει ἀρετὴν,
Καὶ φεῦγε πᾶν δυνάμενον τὰ προξενῇ αἰσχύνην.

Εὐρεῖαν ὁδόν μοι, ὦ Θεὲ, κ' εὐαίσθητον καρδίαν,
Νὰ θέλω ἐνθουσιωδῶς καὶ πράττω τὸ καλὸν,
Τῶν ἀδελφῶν μου νὰ ποθῶ τ' ὄφελος τὴν παιδείαν,
Καὶ εἰς τὸν βίον μου σκοπὸν νὰ ἔχω ὑψηλόν.

Ἐλεεινὸς ὁ ἄνθρωπος ὁ συσσωρεύων πλοῦτον,
Ἵνα εἰς ἰδιοτελεῖς ὀρέξεις ἀναλίσκῃ.
Εὐεργεσίας ἡδονὴν ἐντὸς του δὲν εὑρίσκει.
Ὡς ἄψυχον καὶ ἄχρηστον φυτὸν νομίζω τοῦτον.

Οἱ δὲ φιλάργυροι, νεκροὶ ὑπάρχουν ἐν τοῖς ζῶσιν.
Ψυχρὰ εἶν' ἡ καρδία των, ψυχρὰ ὡς ἡ χιών.
Οἱ ἄθλιοι! ὡς Τάνταλοι ἐν ὅσῳ ζοῦν διψῶσιν,
Ἵνα σωρεύουν θησαυροὺς δι' ἄσωτον υἱόν.

Τὰ τέκνα τῶν συμπολιτῶν ὡς τέκνα θεωρεῖτε,
Καὶ τὴν κοινὴν ὠφέλειαν ὡς προσφιλῆ σκοπὸν,
Τὰ τῆς παιδείας ἀγαθὰ ὡς τιμαλφῆ καρπὸν,
Αὐτὰ πολῖται ἀγαθοὶ, αὐτὰ καλλιεργεῖτε.

Εὐγνωμοσύνης δάκρυα ὑπὲρ ὑμῶν θὰ χύνουν,
Θὰ σᾶς ἡδύνουν αἱ εὐχαὶ πτωχῶν τὴν ἀκοήν.
Ναὶ, τὰ ὀνόματα ἡμῶν ἀγαπητὰ θὰ μείνουν,
Καὶ στέφανον θὰ λάβετε στὴν μέλλουσαν ζωήν.

—

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ τῇ 11 Φευρουαρίου 1858. Ἀριθ. 3.

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΑΥΤΩΝ ΤΕΚΝΑ. (1)

Ὁ πρῶτος κανὼν τοῦ καθήκοντος τῶν γονέων πρὸς τὰ ἑαυτῶν τέκνα εἶναι νὰ μὴ δίδωσιν αὐτοῖς ποτὲ κακὸν παράδειγμα εἴτε λόγῳ εἴτε ἔργῳ. Ἐνθυμοῦ ὅτι αἱ πρῶται ἐντυπώσεις τῆς νεότητος δὲν ἐξαλείφονται ποτὲ, καὶ ὅτι αὗται πολλάκις ῥυθμίζουσιν ἅπαντα τὸν λοιπὸν βίον. Καὶ εἰς τὰ καλλίτερα συνοικέσια ὑπάρχουσι νεφέλια τινὰ, ἐξ ὧν ἐγείρονται μικραὶ διενέξεις μεταξὺ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός· τούτων ἂς μὴ γείνωσι ποτὲ μάρτυρες τὰ τέκνα σου. Ἐν ταῖς ἔρισι ταύταις ὅσον ἀδιάφοροι καὶ ἂν ὦσιν, εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ κλίνωσι πρὸς τὸ μέρος τοῦ μὲν ἢ τῆς δὲ, καίτοι μὴ δηλουμένου τούτου ὑπ' αὐτῶν. Συμβαίνει λοιπὸν νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τῆς νεαρᾶς καρδίας των ἐκεῖνος ὃν νομίζουσιν ἔχοντα ἄδικον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον, καὶ τοῦτο εἶναι μέγα δυστύχημα, ὅπερ ἀφαιρεῖ ἀπὸ σοῦ ὅλην ἢ μέρος τῆς ἐπιρροῆς, ἣν εἶχες ἐπ' αὐτῶν ἵνα ὁδηγῇς αὐτοὺς πρὸς τὸ ἀγαθόν.

Τὸ αἴσθημα τῆς δικαιοσύνης εἶναι ἔμφυτον ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν παίδων καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις τὴν ἔννοοῦσι καλλίτερον τῶν νομοθετῶν, οἵτινες διαστρέφουσιν αὐτὴν συχνότατα διὰ τῶν πολλῶν συλλογισμῶν. Τὸ ἀδίκως τιμωρεῖν τὸ παιδίον, τὸ διδόναι εἰς ἄλλον ὅ,τι εἶχε δικαίωμα νὰ λάβῃ, τὸ δεικνύναι ἄδικον αἴσθημα προτιμήσεως ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς πρὸς βλάβην τοῦ ἑτέρου, ταῦτα πάντα εἰσὶν αἴτια, ἔχοντα τὸ διπλοῦν ἐλάττωμα τοῦ διαστρέφειν τὴν κρίσιν, καὶ διαφθείρειν αὐτούς, ἐνσπείροντα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τὸ σπέρμα τῆς κακίας ἐκείνης ἥτις καλεῖται ζηλοτυπία.

Ἐκ τινος φυσικῆς ὁρμῆς, ἣν μόνον ἡ φιλοσοφικὴ φυσιολογία δύναται νὰ ἐξηγήσῃ, οἱ μὲν ἄνδρες γενικῶς διατίθενται μᾶλλον ὑπὲρ τῶν θυγατέρων, αἱ δὲ γυναῖκες ἀγαπῶσι περισσότερον τοὺς παῖδάς των. Μὴ ὑποδείκνυε κατ' οὐδένα τρόπον τὸ ἄδικον τοῦτο αἴσθημα ἐνώπιον τῶν τέκνων σου· διότι εἰς τὰ ἀφορῶντα τὰς κλίσεις αὐτῶν ἔχουσι πολλῷ μείζονα ὀξύνοιαν ἢ ὡς γενικῶς πιστεύεται. Ἰδοὺ παράδειγμα ὅπερ δανειζόμεθα παρά τινος *τρομεροῦ παιδίου* (enfant terrible.)

Ἡ Κυρία Ν. εἶχε δύο τέκνα· ἓν τριετὲς παιδίον καὶ μίαν ὡραίαν τετραετῆ κόρην, τῆς ὁποίας πρωτίμα τὸν υἱόν της. Ἔσχεν ἐν γαστρὶ καὶ τρίτην φορὰν, καὶ ἡμέραν τινὰ ἐνῷ ὡμίλει μετὰ τοῦ ἰατροῦ της περὶ τοῦ προσεγγίζοντος τοκετοῦ, « τί θέλεις προτιμήσει, τὴν ἠρώτησεν οὗτος γελῶν, υἱὸν ἢ θυγατέρα; »

— Μαθὲς ξέρω κ' ἐγὼ ἰατρέ;

Ἡ μικρὰ κόρη, ἥτις ἠκροᾶτο, ῥίπτεται εἰς τὸν τράχηλον τῆς μητρός της, τὴν ἐναγκαλίζεται καὶ τῇ λέγει « Ὦ μητέρα, κάμε μου ἕνα μικρὸν ἀδελφὸν, σὲ παρακαλῶ. — Διατί, κόρη μου; — Διότι θὰ τὸν ἀγαπήσῃς περισσότερον ἀπὸ τὸ κοριτσάκι.

Ὁ συγκινητικὸς οὗτος λόγος ἐπέτυχεν ἐντελῶς τοῦ σκοποῦ. Ἡ μήτηρ ἔλαβε τὸ τέκνον της εἰς τὰς

(1) Ἴδε τὴν συνέχειαν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλάδιον.

ἀγκάλας της, τὸ κατεκάλυψε δακρύων καὶ φιλημάτων, καὶ ἔκτοτε δὲν ἐφάνη δεικνύουσα οὐδεμίαν προτίμησιν ἐν τῇ μικρᾷ οἰκογενείᾳ της.

Ἔσο ἀγαθὸς πρὸς τὰ τέκνα σου, ἐπίπληττε αὐτὰ μετὰ πραότητος, ἀλλ' ἡ ἀγαθότης σου ἂς μὴ καταντήσῃ εἰς ἀδυναμίαν. Ἡ μεγάλη τέχνη τοῦ διδόναι καλὴν ἀνατροφὴν συνίσταται εἰς τὸ νὰ κρατῇς αὐτὰ σταθερὰ εἰς τὸ σέβας ὅπερ ὀφείλουσι πρὸς σὲ, χωρὶς νὰ σὲ φοβῶνται. Ἂς φλυαροῦν ὅσον θέλουν τὰ ἀνθρωπάρια καὶ οἱ σχολαστικοί· εἶναι φυσικὸν νὰ μὴ ἀγαπῶμεν ἐκείνους τοὺς ὁποίους φοβούμεθα. Συνείθιζε αὐτὰ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας νὰ ὁμιλῶσι καλῶς τὴν γλῶσσαν· πρὸ πάντων δὲ μὴ ἀνέχου νὰ φθείρωσι τὸ μνημονικόν των διδασκόμενα τὴν παιδαριώδη γλῶσσαν τῶν τροφῶν, τὸ νιγὶ καὶ τὸ νανὰ, καὶ ὅλας τὰς λοιπὰς ἀνοησίας, ἃς μέλλουν νὰ λησμονήσωσιν ἐντὸς ὀλίγου.

Δίδαξον αὐτὰ ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιστα τοὺς αὐστηροὺς κανόνας τῆς πρὸς ἀλλήλους εὐγενείας τοῦ τρόπου, καὶ πρὸ πάντων τῆς πρὸς τοὺς ξένους. Ὁ μικρὸς Ἀντώνιος κακομαθὼν ἕνεκα τῆς πρὸς αὐτὸν ἀδυναμίας τῶν γονέων του, εἰς τὸ ἕκτον ἢ ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας του δὲν εὗρισκε μείζονα εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ δέρνεται μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, νὰ ῥίπτῃ τὴν σφαῖράν του εἰς τὰ σκέλη τῶν ξένων, ἐπὶ προφάσει ὅτι ἐξελάμβανεν αὐτὰ διὰ σκόλωπας, καὶ νὰ ἐκφενδονίζῃ ἐρεβίνθους κατὰ τοῦ προσώπου των διὰ τοῦ μικροῦ τουφεκίου του, προσποιούμενος ὅτι ἐσκόπευεν ἀλλοῦ. Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐλυποῦντο τὰ μέγιστα δι' αὐτὰ, ἀλλὰ τὸ παιδίον ἐγέλα, διότι ἡ ὀργή των ἐξεθύμαινε διὰ λόγων μόνων. Ἡμέραν τινὰ εὑρισκόμενος ὁ Ἀντώνιος μόνος ἐν τῇ αἰθούσῃ μετὰ τοῦ θείου του, ἀνθρώπου ὄχι τόσον ὑπομονητικοῦ, ἠθέλησε νὰ παίξῃ καὶ μετ' αὐτοῦ τὰ συνήθη παιγνίδιά του. Ἀλλ' ἅμα ἀρχίσαντα τὸν ἥρπασεν ὁ θεῖός του ἐκ τῆς χειρὸς λέγων,—Λὶ Λὶ σ' ἀρέσκουν αὐτὰ τὰ παιγνίδια, ἂς παίξῃ λοιπὸν καθένας τὸ παιγνίδι του· —καὶ τοῦ κατέφερε δύω δυνατὰ ῥαπίσματα. Τὸ παιδίον ἔμεινε τοσοῦτον ἐμβρόντητον καὶ ἐκπεπληγμένον, ὥστε ἔφυγε χωρὶς κἂν νὰ χύσῃ δάκρυον καὶ ἐκρύφθη εἰς ἄλλο δωμάτιον. Καὶ οὕτως ἐδιορθώθη διὰ παντὸς τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, ὅπερ προϊόντος τοῦ χρόνου ἠδύνατο νὰ τὸν καταστήσῃ κακὸν διὰ βίου, καίτοι μὴ ὄντα φύσει τοιοῦτον. Σήμερον δὲ εἶναι νέος ἐξαίρετος καὶ καλῆς ψυχῆς.

Δὲν θέλω ν' ἀποδείξω διὰ τοῦ παραδείγματος τούτου ὅτι πρέπει νὰ δέρνωμεν τὰ παιδία· αἱ σωματικαὶ ποιναὶ δὲν ἔγειναν δι' ἄλλο ἢ τὰ ζῶα, καὶ τότε μόνον ὅταν δὲν δύναταί τις δι' ἄλλου μέσου νὰ καταβάλλῃ τὰς κακὰς ὁρμάς των. Ὁ κτυπῶν τὸ παιδίον ἐξευτελίζει συγχρόνως δύω ὄντα· πρῶτον ἑαυτὸν καὶ δεύτερον τὸ παιδίον.

Οἱ μεγάλοι ἀριστοκράται τῶν παρελθόντων αἰώνων ἐπέβαλλον εἰς τὰ τέκνα των τὰς σωματικὰς ποινὰς κατὰ τρόπον παράδοξον. Ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ἢ ἡγεμόνος τινὸς εἶχε παρ' ἑαυτῷ παῖδα ὁμήλικα ἵνα συμπαίζῃ καὶ συμμελετᾷ μετ' αὐτοῦ. Ὅταν δὲ ἡ αὐτοῦ ὑψηλότης ἡμάρτανεν, ἐμαστίγουν τὸ δυστυχὲς παιδίον παρόντος αὐτοῦ, καὶ ἐφρόνουν ὅτι ἡ θέα τούτου ἤρκει πρὸς σωφρονισμὸν τοῦ βασιλόπαιδος· ἐκάλουν δὲ τὸν τάλανα τοῦτον φερέπονον (souffre douleur) καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι *σωματοφύλακα* (menin).

Μετὰ τὴν κάθοδον τῶν Βουρβόνων, ἐπενόει μυρίους τρόπους ὁ βασιλεὺς ἵνα εὐχαριστῇ ἄνευ δαπάνης τὴν ἀκόρεστον ἐπιθυμίαν τῶν αὐλικῶν, οἵτινες ἠκολούθησαν αὐτὸν εἰς τὴν ἐξορίαν. Ὁ Δελφὶν, ὁ Κ. δοὺξ τῆς Ἐγγολίσμης (Angoulême) ἦτο τότε πεντηκοντούτης περίπου. Ἐπῆλθε λοιπὸν εἰς τὸν βασιλέα ἡ εὔστοχος ἰδέα τοῦ ἀνορθῶσαι παρὰ τῇ αὐτοῦ ὑψηλότητι τὸ ὑπούργημα τοῦ *menirou*, καὶ τῆς ἐντίμου ταύτης θέσεως, ἐπιζητηθείσης ὑπὸ πολλῶν ἐκ τῶν μεταναστευσάντων αὐλικῶν, ἐπέτυχεν ὁ Κύριος * * *.

Ὁ μόνος τρόπος δι' οὗ δύνασαι νὰ τιμωρῇς τὰ τέκνα σου, ἀφοῦ ἐξαντλήσῃς πᾶσαν πρὸς αὐτοὺς παραίνεσιν, συνίσταται εἰς τὸ νὰ στερῇς αὐτὰ μικρῶν ἡδονῶν, οἵαν περιπάτου, τραγημάτων, κτλ. Ἂν δὲ ἐξ ἀδυναμίας παραβλέπῃς τὰς ἰδιοτροπίας, τὰ σφάλματα καὶ τὰς ἀνοησίας των, ταχέως θ' ἀπολέσῃς τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐξουσίαν σου, καὶ μὴ αἰτιάσαι οὐδένα διὰ τοῦτο ἂν γείνωσι κακοὶ ἄνθρωποι.

Ὀφείλεις πρὸ πάντων νὰ ἐνασχοληθῇς εἰς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῆς ψυχῆς αὐτῶν, διδάσκων αὐτὰ πᾶσαν ἠθικὴν, οἷον τὴν χρηστότητα, τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, τὴν καλοκἀγαθίαν, τὴν ἐπιείκειαν, κτλ. ἐν τούτοις κεῖνται τὰ καλλίτερα μαθήματα τῆς τῶν τρόπων εὐγενείας καὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, ἅπερ δύνασαι νὰ τοῖς δίδῃς. Κατ' ἐμὴν γνώμην ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος ἔρχεται μετὰ ταῦτα.

Ἂν ἔχῃς πολλὰ τέκνα, δίδασκε αὐτὰ νὰ μὴ πειράζῃ ὁ εἷς τὸν ἄλλον, μηδὲ νὰ ἐρίζωσιν, ἀλλὰ νὰ χαρίζωνται ἀλλήλοις, νὰ μὴ καταμηνύῃ ὁ μὲν τὸν δὲ, ν' ἀποστρέφωνται τὸ ψεῦδος καὶ πᾶν ὅ,τι βλάπτει τὰ χρηστὰ ἤθη, καὶ νὰ τηρῶσι πολλὴν κοσμιότητα περὶ τὴν ἐνδυμασίαν, τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις αὐτῶν, ν' ἀποφεύγωσι τὴν ἀργίαν καὶ τὰς κακίας τὰς ἐξ αὐτῆς γεννωμένας, οἷον τὴν ἀκνηρίαν, τὴν ματαιολογίαν, τὴν κακολογίαν, κτλ. ν' ἀγαπῶσιν ἀλλήλους, καὶ χρείας τυχούσης νὰ συμβοηθῶνται καὶ νὰ συγκρατῶνται ἀμοιβαίως, νὰ προτιμῶσι τὴν κοινωνίαν τῶν τιμίων ἀνθρώπων τῆς τῶν ἀγροίκων καὶ κακῶς ἀνατεθραμμένων, ν' ἀποφεύγωσι τὴν κακὴν συναναστροφὴν, νὰ ἐκλέγωσι τοὺς φίλους αὐτῶν μετὰ πολλῆς φρονήσεως καὶ περισκέψεως.

Ἐπαγρύπνει ἐπὶ τῶν παθῶν αὐτῶν καθ' ὅσον ἀναπτύσσονται ἐν τῇ νεαρᾷ καρδίᾳ των, ἵνα καταπνίγῃς μὲν τὰς κακὰς πρὶν ῥίψωσι βαθείας ῥίζας, ἐνθαῤῥύνῃς δὲ καὶ διευθύνῃς τὰς καλάς. Κώλυε αὐτοὺς τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐπιβλαβῶν βιβλίων· ὀνομάζω δὲ ἐπιβλαβῆ πάντα ὅσα δὲν ἀρίνουσιν οὐδὲν εἰς τὴν ψυχὴν μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν. Πρὸ πάντων δὲ εἰς τὰς θυγατέρας σου ἀπαγόρευε τὴν

ἀνάγνωσιν τῶν μυθιστορημάτων· διότι καὶ τὰ κάλλιστα αὐτῶν δίδουσι περὶ τοῦ κόσμου ὅλως ψευδῆ εἰκόνα, ἱκανὴν νὰ παρασύρῃ αὐτοὺς εἰς ἐλευθερίας ἀπάτας ἐν τῇ μελλούσῃ εὐδαιμονία των. Ἐπειδὴ ἀφοῦ ὑπανδρευθῶσιν αἱ θυγατέρες σου, θὰ ἴδωσιν ὅτι οἱ σύζυγοι αὐτῶν δὲν εἶναι οἱ μυθιστορικοὶ ἥρωες οὓς ὠνειροπόλουν· τί συμβήσεται λοιπόν; ἡ δυσυχία πάσης τῆς ζωῆς αὐτῶν καὶ ἐνίοτε ἡ καταισχύνη. Τὸ αὐτὸ δὲ θὰ συμβῇ καὶ εἰς τοὺς υἱούς σου ὡς πρὸς τὰς γυναῖκάς των.

Κάμνε ὥστε τὰ τέκνα σου νὰ φυλάττωσιν αὐστηρῶς ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς οἰκίας σου τὸν τοῦ τρόπου εὐγένειαν, καὶ τὴν εὐπρέπειαν ἣν ὀφείλουσι βραδύτερον νὰ ἔχωσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΥΓΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΖΥΓΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΟΥΣ.

Δύω νέοι συναπαντῶνται ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἁρμόζουσι πρὸς ἀλλήλους φυσικῶς, καὶ ἠθικῶς ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς τάξεώς των καὶ ἰδοὺ τὰ πρῶτα στοιχεῖα τοῦ γάμου. Ἀμιλλῶνται πρὸς ἀμοιβαίαν ἀρέσκειαν, καὶ πρὸς τοῦτο μετέρχονται πάντα τρόπον, ὃν χωρηγεῖ αὐτοῖς ἡ χάρις τῆς συνομιλίας, τὸ δελέασμα τῆς ἐρωτοτροπίας καὶ τὰ θέλγητρα τοῦ εὐγενεστάτου τρόπου. Νομίζουσιν ὅτι συνεννοοῦνται ἐντελῶς καὶ καταγοητεύονται ἀμοιβαίως.

Ὁ γάμος γίνεται καὶ ὁ μελίκρατος μὴν (lune de miel) παρέρχεται. Ἡ σκηνὴ μεταβάλλει ἐντελῶς ὄψιν, καὶ ὁ οἰκιακὸς βίος παράγει ἀλλόκοτα ἀποτελέσματα. Ἡ κυρία ἀσφαλισθεῖσα ἤδη περὶ συζύγου, δὲν φροντίζει πλέον τόσον νὰ τῷ ἀρέσκῃ! Τὴν ἀθῶαν ἐρωτοτροπίαν της διαδέχεται ἀτημέλητος ἐνδυμασία, ἥτις καταντᾷ ἐνίοτε εἰς ῥυπαρότητα, ἡ ὁμιλία της χαυνοῦται, καὶ, βέβαια λέγει καθ' ἑαυτὴν, εἶναι λίαν ὀχληρὸν νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τις πάντοτε τὰ αὐτὰ πράγματα, ὁ σύζυγός μου γνωρίζει ὅτι εἶμαι τιμία γυνὴ, καὶ ὅτι δὲν δύναμαι ν' ἀγαπήσω ἄλλον, ἀφοῦ ἅπαξ ἐξεφανώθημεν. Διατί νὰ προσποιῶμαι μετ' αὐτοῦ τοὺς ψευδεῖς ἐκείνους τύπους τοῦ εὐγενοῦς τρόπου, τοὺς ὁποίους φοροῦμεν εἰς τὰς συναναστροφάς; Πρέπει νὰ τῷ λέγω τὰ σφάλματά του, ἂν θέλω νὰ διορθωθῇ, κτλ., κτλ.

Ἐξ ἄλλου μέρους ὁ σύζυγος λέγει. Εἶναι περίεργον πῶς ἤλλαξεν ἡ γυνή μου. Πόσον καλὴ ἦτο μὲ τὴν ὡραίαν κόμην της κεκοσμημένην διὰ ῥόδων καὶ ταινιῶν· δὲν ἐπίστευα νὰ ἦναι τόσον ἄσχημος μὲ τὴν νυκτικὴν σκούφιαν καὶ τὴν ξεπλεγμένην κόμην. Ἄλλοτε τὴν εὕρισκον φιλάρεσκον, ἀλλὰ σήμερον δὲν εἶναι πλέον τοιαύτη εἰμὴ πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἄλλοτε εἶχε πάντοτε νὰ λέγῃ τερπνόν τι, τώρα δὲ ἔγεινεν ἄχαρις καὶ ὀχληρὰ, καὶ φαίνεται ὅτι δὲν ἀνοίγειδι' ἄλλο τὸ στόματτης παρὰ διὰ νὰ μοὶ ἀντιλέγῃ. Τῇ ἀληθείᾳ δὲν βλέπω διατί πρέπει νὰ ἐνοχλῶμαι δι' ἄνθρωπον ὅστις δὲν στενοχωρεῖται δι' ἐμέ.

Καὶ ὁ φίλος μας δαπανᾷ τὰς ὥρας τῆς πρωΐας φορῶν τὴν ῥαμβακίνην σκούφιαν του, καὶ τὴν νυκτικὴν ἐσθῆτα, καὶ ἔχων ἐστριγμένους τοὺς πόδας του ἐπὶ τῶν δύω πυροστατῶν μὲ τὸ σῶμα κεκλιμένον πρὸς τὸ ἐπινώτιον τῆς Βολταιρικῆς ἕδρας του, καὶ μίαν ἐφημερίδα ἢ φυλλάδιον εἰς τὴν χεῖρα. Ἂν δὲ ἡ γυνή του ἀπευθύνῃ πρὸς αὐτὸν λόγον, τῇ ἀποκρίνεται διὰ τοῦ ναὶ ἢ ὄχι, ἵνα μὴ διακόψῃ τὴν ἀνάγνωσίν του, καὶ ἂν ἡγυνὴ ἐπιμένει, τῇ λέγει,

— Τί θέλεις νὰ σοῦ πῶ φίλη μου! ἐκεῖνα ποῦ ἠθέλαμεν νὰ ποῦμεν τἄπαμε πιά! θέλεις νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν αἰωνίως τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς. Βαρέθηκα!

— Ἄλλοτε ὅμως φίλε μου . . .

Τότε δὲ ῥίπτων βλέμμα ὀξὺ ἐπὶ τῆς γυναικός του καὶ βλέπων τὴν ἀηδῆ ἀταξίαν τῆς ἐνδυμασίας της.

— Ἄλλοτε, τῇ λέγει, φίλη μου, εἴχομεν πάντοτε κάτι νέον διὰ νὰ ποῦμεν, τώρα . . . ἔμεινε τίποτε ποῦ νὰ μὴ σοῦ τῶπα; ἔπειτα νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθειαν, ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναῖκα ἀποτελοῦν ἓν μόνον ἄτομον, καὶ ὅταν κανεὶς ἦναι ἕνας εἶναι μόνος, καὶ ὅταν ἦμαι μόνος βαρύνομαι. » Ταῦτα δὲ λέγων φορεῖ τὸ φόρεμά του, παίρνει τὴν ῥάβδον καὶ τὸν πῖλόν του, καὶ ἐξέρχεται πρὸς ἀντάμωσιν τῶν φίλων του.

Ἐκ τούτου καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων ὁμοίων παραδειγμάτων τὰ ὁποῖα εἶδον ἐν τῷ βίῳ μου, ἐσυμπέρανα ὅτι ἂν θέλῃ τις νὰ εὐτυχῇ μετὰ τῆς συζύγου του, πρέπει ὅ τε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ νὰ φέρωνται πρὸς ἀλλήλους ἀπαραλλάκτως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν ὅτε ἀκόμη ἦσαν ἐρασταί. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο πρέπει ἀμφότερα τὰ μέρη νὰ μὴ ζητοῦν πρὸ τοῦ γάμου νὰ ἐξαπατήσουν ἀλλήλους, ἀλλὰ νὰ δειχθῶσι καθαρῶς μετὰ τῶν ἐλλατωμάτων καὶ προτερημάτων ἅπερ ἔχουσι κατ' οἶκον.

Ἀλλὰ τοῦτο συμβαίνει σπανίως εἰς τὸν κόσμον, ὅπου τοὐναντίον ἕκαστος νομίζει συμφέρον νὰ φαίνεται κρείττων τοῦ ὅτι εἶναι· ἐξ οὗ προκύπτει ἐνίοτε *ἐρωτικὸς δόλος* οὐκ ὀλίγον γελοῖος.

Ὁ Κ. Αὔγουστος Φ. εἶναι παλληκάρι τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν, λίαν ἀξιαγάπητος καὶ ἀρκετὰ κοσμοφιλὴς (bien reçu dans le monde), εἰ καὶ γνωστὸν ὅτι δὲν εἶναι πολλὰ πλούσιος. Ἡ κυρία Ἐλίζα εἶναι νεᾶνις τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν, διατηροῦσα ἔτι τὴν νεότητά της, ἀρκετὰ καλῆς ἀγωγῆς, καὶ φαινομένη ὁπωσοῦν πλουσία. Οἱ δύω οὗτοι ἐσύχναζον τὰς αὐτὰς οἰκίας, καὶ *ἔπρεπε νὰ ταιριάξωσιν* ἐντελῶς· *ἔκαμαν τὸν ἔρωτα* ἐπὶ δύω τοὐλάχιστον ἔτη, διότι εἶναι δύσπιστοι οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην, καὶ ὅτε ἐγνωρίσθησαν καλῶς, συνεζεύχθησαν πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν τῶν κοινῶν φίλων των.

Τὸ ἑσπέρας ἐν τῷ νυμφικῷ θαλάμῳ εἶπεν ἡ Ἐλίζα ἐρυθριῶσα,—Πρέπει Κύριε νὰ τὸ ὁμολογήσω, οἱ ὀδόντες οὗτοι, τοὺς ὁποίους τόσον ἐθαυμάσατε, εἶναι ἔργον τοῦ Δεσιροδόντ, καὶ ἐξέβαλε τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων της, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης ὑπεράνω τῆς ἑστίας.—Ἄγγελέ μου, εἶπεν ὁ Αὔγουστος, ἐπειδὴ φέρεσθε πρὸς ἐμὲ εἰλικρινῶς, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ κάμω τὸ αὐτό. Ὁ ὀφθαλμὸς οὗτος, τοῦ ὁποίου τὸ γαλανὸν χρῶμα τοσοῦτον ἐξεθειάσατε, ἀνήκει εἰς τὸν μιλτουργόν μου· καὶ ἀφήρεσε τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμόν του, καὶ τὸν ἔβαλεν ἐντὸς πο-

τηρίου ὕδατος.—Ἀγαπητέ μοι σύζυγε, εἶσθε τόσον καλὸς ὥστε δὲν συστέλλομαι νὰ καταθέσω τὸ ςῆθός μου ἐπὶ τῆς ἱματοθήκης (commode) ταύτης, χρεωςῶ δὲ καὶ αὐτὸ εἰς τὴν κυρίαν Σεγύνην.—Ψυχή μου, ἐπιτρέψατέ μοι ν' ἀποχωρισθῶ τῆς γαςροκνήμης μου καὶ τῆς φενάκης μου.—Καλέ μου φίλε, μὲ βοηθεῖτε νὰ ἐκβάλω τὰ ἰσχία καὶ τὴν κρινολίναν μου.—Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ἐν παραφορᾷ αἰσθηματικῇ ἡ Ἐλίζα εἶπεν εἰς τὸν σύζυγόν της·—Ἰδὲ φίλτατέ μου πόσον σὲ ἀγαπῶ, ἐθυσίασα διὰ σὲ τὴν περιουσίαν μου, διότι εἶχον ἓν μόνον εἰσόδημα, τὸ ὁποῖον παύει μετὰ τὸν γάμον μου.—Ἀμ' ἐγὼ γλυκειά μ' ἀγάπη, ἔχασα τὴν θέσιν ἣν κατεῖχον, διότι δὲν δίδεται εἰμὴ εἰς ἀγάμους.

Ἡ νοήμων γυνὴ ὀφείλει νὰ κάμνῃ, ἵνα ἀρέσκῃ εἰς τὸν σύζυγόν της, ἀκριβῶς ὅ,τι ἔκαμνε διὰ νὰ ἀρέσκῃ εἰς τὸν ἐραστήν της. Χρεωστεῖ δὲ ὀλιγώτερον παράποτε νὰ ἀμελῇ τὴν ἐνδυμασίαν της καὶ τὴν καθαριότητα· καὶ πρέπει πρὸ πάντων νὰ τῷ κρύπτῃ μετὰ μεγίςης φροντίδος πάσας τὰς μικρὰς ἐλλείψεις εἰς ἃς ἡ φύσις καὶ ἡ κράσις κατεδίκασαν αὐτήν. Ὁ θέλων ν' ἀγαπᾶται σύζυγος δὲν πρέπει ποτὲ νὰ βλέπῃ τὰ ἀθεράπευτα σωματικὰ ἐλαττώματα τῆς συζύγου του, καὶ ἀνυπόφορα ἐὰν ἦναι. Ἐγνώρισα, νέος ὢν, ἐν Τουρνούσῃ κἄποιον Κύριον Δ. ὅστις εἶχε νυμφευθῇ ὡραιοτάτην τινὰ νεάνιδα τοῦ τόπου ἐκείνου· δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὸν γάμον ἡ νεᾶνις προσεβλήθη ὑπὸ τῆς εὐλογίας, καὶ κατέςη δυσειδεστάτη. Μοὶ διηγεῖτο αὕτη ἡμέραν τινὰ τὸ δυστύχημα τοῦτο καὶ ἐτελείωσε τὴν διήγησίν της οὕτω· « δὲν ἤμην πλέον ὡραία, ἀλλ' ἀπεφάσισα σταθερῶς νὰ γένωμαι ἀγαπητή, ἵνα συντελέσω εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνδρός μου· μὴ τύχῃ ὅμως καὶ τοῦ τὸ εἴπητε, προσέθηκε γελῶσα, διότι δὲν ἐκατάλαβεν ὅτι εἶμαι ἄσχημος, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸ εἰξεύρῃ. »—Δὲν ἠδύνατο κάλλιον νὰ μοὶ ἐπαινέσῃ τὸν ἐξαίρετον σύζυγόν της.

Πρέπει ἡ γυνὴ, καὶ εἰς τὰς ὥρας τῆς μεγίςης οἰκειότητος, νὰ διατηρῇ τὴν αἰδῶ, ἥτις εἶναι τὸ λαμπρότατον αὐτῆς κόσμημα. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐξέλθῃ λόγος παράτολμος τοῦ ςόματός της προσκρούων εἰς τὴν εὐσχημοσύνην. Καὶ ὁ σύζυγός της πρέπει νὰ φέρεται πρὸς αὐτὴν ἀκριβῶς κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ἂν δὲ ἀνήρ τις ἦναι τοσοῦτον κακοήθης, ὥστε νὰ διαφθείρῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸν νοῦν τῆς γυναικός του, δὲν πρέπει νὰ μέμφεται ἄλλον ἢ ἑαυτὸν, ἐὰν αὕτη φέρεται κακῶς μετὰ ταῦτα. Ὁ τοιοῦτος ὁμοιάζει τῷ μωρῷ ἐκείνῳ, ὅστις ἐμβάλλει τὸ πῦρ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἔπειτα παραπονεῖται ὅτι ἐκάη.

Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ μεταχειρίζηται εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις αὐτῆς ὅσην δύναται πραότητα καὶ ὑπακοὴν, ὅταν ἦναι ἀνάγκη, διότι οἱ θεῖοι καὶ ἀνθρώπινοι νόμοι εἶπον, « Ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα. » Ἀλλ' ἡ ὑποταγὴ αὕτη δὲν πρέπει νὰ καταντᾷ ποτὲ μέχρις ἀδυναμίας καὶ δειλίας, διότι ἔχει καὶ αὐτὴ τὰ ὅριά της, καὶ παύει ὅταν τις ἀπαιτῇ ἄδικα καὶ ἐναντία τῶν χρηςῶν ἠθῶν, τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ἱερῶν καθηκόντων τῆς οἰκογενείας.

Ὁ Θεὸς ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γυναῖκα, ἵνα ἀποτελῇ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς οἰκογενείας, καὶ χρεωστεῖ νὰ θεωρῇ τοῦτο ὡς προορισμόν της, καὶ νὰ πράττῃ τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀσμένως.

Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἦναι ψυχρὰ, σκυθρωπὴ, μεμψίμοιρος, δυσδιάθετος, πολλῷ δὲ ἧττον ὀργίλη καὶ διεστραμμένη. Συμφορὰ εἰς αὐτὴν, ἂν δὲν γνωρίζῃ νὰ περιςείλῃ τὰς ὀλεθρίας ταύτας κλίσεις, διότι θὰ μισῆται ἀπὸ τὸν ἄνδρα, τὰ τέκνα καὶ ὅλους τοὺς οἰκείους της, καὶ βεβαιωθήτω ὅτι ἡ εὐδαιμονία ἁπάσης τῆς ζωῆς της ἐκ τούτων κρέμαται

Ὁ δὲ ἀνὴρ ἀφ' ἑτέρου χρεωστεῖ νὰ εἰξεύρῃ ὅτι πρὸ πάντων ἡ γυνή του εἶναι ἴση αὐτῷ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τῶν ὀρθῶς φρονούντων. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ λάβῃ πρὸς αὐτὴν τὸ ὕφος τῆς ὑπεροχῆς καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ, τὰ ὁποῖα δὲν δεικνύουσιν ἄλλο ἢ ἔλλειψιν ἀνατροφῆς. Τοὐναντίον ὀφείλει νὰ ἦναι πρὸς αὐτὴν πρᾶος, ἀγαθὸς, προσηνὴς καὶ πλήρης ἐπιεικείας καὶ στοργῆς.

Αἱ γυναῖκες κατὰ τὰ ἡμέτερα ἤθη δὲν διαχειρίζονται τὰ ἔργα τοῦ συμφέροντος· ὅθεν προκύπτει ὅτι μὴ γνωρίζουσαι τὴν χρηματικὴν κατάστασιν τῆς ἰδίας αὐτῶν οἰκίας, δύνανται ἐνίοτε ν' ἀπατηθῶσι καὶ νὰ ὑποπέσωσιν εἰς ὑπέρογκα ἔξοδα. Ἡ πρὸς τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὰς ἡδονὰς ὄρεξίς των δύναται νὰ παραφέρῃ πέραν τῶν ὁρίων τῆς ὀρθῆς σκέψεως ἐκείνας, ὅσαι δυστυχῶς εἶναι ὀλίγον ἐλαφρόνοες. Ἐναπόκειται λοιπὸν εἰς τὴν σταθερότητα τοῦ ἀνδρὸς νὰ κωλύσῃ τὴν ἐπανάληψιν παρομοίας παρεκτροπῆς, εἴτε καθιστῶν γνωστὴν εἰς τὴν γυναῖκά του τὴν οἰκονομικὴν των κατάστασιν, εἴτε, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, ἐπεμβαίνων διὰ τῆς ἐξουσίας του ὡς ἀρχηγὸς τῆς οἰκίας.

Ἡ γυνὴ ἔσεται πάντοτε σεβαςὴ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἐνόσῳ δύναται νὰ καλύπτεται ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ τὸν πέπλον τοῦ σεβασμοῦ, ὃν ὁ ἀνὴρ φέρει πρὸς αὐτήν. Οὕτω λοιπόν, ἂν θέλῃς νὰ σέβωνται οἱ ἄλλοι τὴν γυναῖκά σου, ἄρχισε σὺ πρῶτος νὰ σέβεσαι αὐτήν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΟΙ ΣΟΦΙΣΤΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

(Συνέχεια.)

Ὅτε λοιπὸν ἀπὸ τοῦ 450 Π. Χ. οἱ ῥητορικοὶ καὶ μουσικοὶ διδάσκαλοι διεκρίθησαν τοσοῦτον παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, φυσικῷ τῷ λόγῳ καὶ οὗτοι, ὡς καὶ πάντες οἱ διανοητικῶς ἐξέχοντες ἄνθρωποι, ὑπήγοντο εἰς τὴν κοινὴν κατηγορίαν τῶν σοφιστῶν, ἀλλ' εἶχον ἰδιάζον τι διὰ τὸ ὁποῖον ἐδιπλασιάσθη ἡ πρὸς αὐτοὺς δυσμένεια τοῦ λαοῦ. Τουτέςιν ἐδίδασκον ἀντὶ χρημάτων, καὶ ἐκ τούτου βέβαια οἱ ἄριστοι αὐτῶν ἐδίδασκον μόνον τοὺς πλουσίους καὶ ἐκέρδαινον μεγάλας ποσότητας χρημάτων, ὅπερ προὐκάλει τὸν φθόνον μέχρι τινὸς μεταξὺ τῶν πολλῶν, οἵτινες οὐδὲν ὠφελοῦντο ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἔτι μᾶλλον μεταξὺ τῶν κατωτέρων μελῶν τοῦ ἐπαγγέλματος. Ἀλλὰ καὶ μεγάλοι νόες ὡς ὁ Σωκράτης

καὶ ὁ Πλάτων, καί τοι ἀνώτεροι παντὸς τοιούτου φθόνου, ἐδείκνυον γνησίαν καὶ σοβαρὰν ἀποστροφὴν κατὰ τῆς ἐπὶ μισθῷ διδασκαλίας. Ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν Ξενοφῶντα ὅτι ὁ Σωκράτης ἐθεώρει τὸ τοιοῦτον ἐμπόριον κατ' οὐδὲν ἔλαττον τῆς δουλείας, καὶ ὡς ἀποστεροῦν τὸν διδάσκαλον τῆς ἐλευθέρας ἐκλογῆς μαθητῶν καὶ μεθόδου, καὶ παρωμοίαζε τὴν σχέσιν μεταξὺ διδασκάλου καὶ μαθητοῦ πρὸς τὴν τῶν ἐραστῶν ἢ δύο στενωτάτων φίλων, ἥτις ἀτιμάζετο καὶ ἀπέβαλλε τὸ θέλγητρον καὶ τὴν ἀμοιβαιότητά της, καὶ ἐκώλυε τὸν νόμιμον αὐτῆς καρπὸν, τὴν στοργὴν καὶ ἀφοσίωσιν, διὰ τῆς ἐφευρέσεως τῆς χρηματικῆς ἀμοιβῆς. Καί τοι ὀλίγον συμβιβαζομένη πρὸς τὰς σημερινὰς ἰδέας, τοιαύτη ἦτο ἡ εἰλικρινὴς γνώμη τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος, οἵτινες διὰ τοῦτο ἐθεώρουν τὴν λέξιν Σοφιστὴς ὡς δηλοῦσαν διανοητικὴν φήμην συνωδευμένην ὑπὸ δυσμενείας καὶ ἄριστα ἁρμόζουσαν εἰς τοὺς κυριωτέρους τῶν διδασκόντων ἀντὶ χρημάτων. Ὁ ἔξοχος νοῦς, ἡ διαρκὴς ἐπιρροὴ, καὶ ἡ ἐπανειλημμένη καταφορὰ τοῦ Πλάτωνος ἐπεχείρησαν αὐτὴν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τῶν ὁποίων ἔγραψεν, ὡς νὰ ἦτο παραδεδεγμένη ἡ νόμιμος καὶ ἰδιάζουσα αὐτοῖς ὀνομασία. Καίπερ βέβαιον ὅτι περὶ τὰ μέσα τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐάν Ἀθηναῖός τις ἠρωτᾶτο, « τίνες εἰσὶν οἱ κυριώτεροι σοφισταὶ μεταξὺ τῶν πολιτῶν ὑμῶν; » ἤθελεν ὀνομάσει τὸν Σωκράτην μεταξὺ τῶν πρώτων, διότι ὁ Σωκράτης ὑπερεῖχεν ὡς διδάσκαλος καὶ ἐντεῦθεν ἐμισεῖτο, οὐχὶ διότι ἐλάμβανε μισθὸν, ἀλλὰ δι' ἄλλους λόγους τοὺς ὁποίους θέλομεν ἀναφέρει μετὰ ταῦτα. Οὗτος ἦν ἀκριβῶς ὁ συνδυασμὸς τῶν ἰδιοτήτων, ὃν οἱ πολλοὶ ἐξήγουν διὰ τῆς λέξεως σοφιστής. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ Πλάτων οὐ μόνον ἐκλεψε τὴν λέξιν ἐκ τῆς γενικῆς κυκλοφορίας, ἵνα προσηλώσῃ αὐτὴν ἰδίως ἐπὶ τῶν ἀντιπάλων του, τῶν μισθωτῶν διδασκάλων, ἀλλὰ καὶ συνώδευσεν αὐτὴν ἐπίτηδες μετὰ προσδιορισμῶν δυσφημίας, οἵτινες δὲν ἀπετέλουν μέρος τῆς ἀρχικῆς καὶ παραδεδεγμένης σημασίας της, καὶ ἦσαν πάντα κεχωρισμένοι ἐκ τοῦ ἐπιπολαίου αἰσθήματος τῆς δυσμενείας ἥτις συνώδευεν αὐτήν. Ὁ Ἀριστοτέλης, ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τοῦ διδασκάλου του, ἔδωκεν εἰς τὴν λέξιν σοφιστὴς οὐσιωδῶς τὸν αὐτὸν ὁρισμὸν, ὃν φέρει ἐν ταῖς νεωτέραις γλώσσαις. « Ὁ σοφιστὴς, χρηματιστὴς ἀπὸ φαινομένης σοφίας ἀλλ' οὐκ οὔσης. » Καὶ ἔκαμε τοῦτο ἐν καιρῷ ὅτε αὐτός τε καὶ ὁ ἀξιοσέβαστος σύγχρονός του Ἰσοκράτης ὑπῆγοντο ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν γενικὴν κατηγορίαν τῶν Σοφιστῶν, καὶ ὠνομάζοντο οὕτω ὑπὸ παντὸς ὅστις ἐμίσει εἴτε τὸ ἐπάγγελμα εἴτε τὰ πρόσωπα.

Οἱ μεγάλοι νόες καὶ συγγραφεῖς ὡς ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἔχουσι πλήρες δικαίωμα τοῦ νὰ δίδωσιν ὁρισμοὺς καὶ νὰ λαμβάνωσι τὰς λέξεις ὑπὸ ἰδίαν σημασίαν, ἀρκεῖ νὰ δίδωσιν ἀποχρῶντα λόγον· ἀλλ' εἶναι οὐσιῶδες ὁ ἀναγνώστης νὰ ἔχῃ κατὰ νοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης μεταβολῆς, καὶ νὰ μὴν ἐκλαμβάνῃ λέξιν τινὰ λαμβανομένην ὑπὸ νέαν σημασίαν ὡς νέον πρᾶγμα ἢ νέον φαινόμενον. Ὁ αἰὼν περὶ οὗ νῦν πραγματευόμεθα, τουτέστι τὸ πρῶτον ἥμισυ τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος πρὸ Χριστοῦ, συνήθως διακρίνεται εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς φιλοσοφίας ὡς ὁ αἰὼν τοῦ Σωκράτους καὶ τῶν σοφιστῶν, περὶ τῶν ὁποίων λαλοῦσιν ὡς περὶ νέας τάξεως ἀνθρώπων, ἢ ἐνίοτε ὡς περὶ νέας αἱρέσεως ἢ σχολῆς καὶ ὡς πρωτοφανῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι. Περιγράφονται δὲ οἱ σοφισταὶ ὡς κομπορρήμονες καὶ ἀπαταιῶνες, κολακεύοντες καὶ ἐξαπατῶντες τοὺς νέους τῶν πλουσίων ἰδιοτελείας ἕνεκα, καὶ ὑποσκάπτοντες τὴν ἠθικὴν τῶν Ἀθηναίων δημοσίαν τε καὶ ἰδιωτικὴν, καὶ ἐνθαρρύνοντες τοὺς μαθητάς των εἰς τὴν μετ' ἀσυνειδησίας ἐπιδίωξιν τοῦ πλούτου καὶ τῆς δόξης. Ἐβεβαιοῦτο μάλιστα ὅτι κατώρθωσαν νὰ διαφθείρωσι τὰ ἤθη ἐν γένει, ὥστε αἱ Ἀθῆναι παρήκμασαν καὶ ἐξηχρειώθησαν περὶ τὰ τέλη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, παραβαλλόμεναι πρὸς τὸ ὅ,τι ἦσαν ἐπὶ Μιλτιάδου καὶ Ἀριστείδου. Ἀπ' ἐναντίας δὲ ὁ Σωκράτης συνήθως περιγράφεται ὡς ἅγιος ἀνὴρ, καταπολεμῶν καὶ ἐκθέτων τοὺς ψευδοπροφήτας τούτους, καὶ ἱστάμενος ὡς ὑπέρμαχος τῆς ἠθικῆς κατὰ τῶν δολίων τεχνασμάτων αὐτῶν.

Ἡ ἐμφάνισις ἀνθρώπου τοσοῦτον πρωτοτύπου ὡς ὁ Σωκράτης, ἦτο πρᾶγμα ἀνεκλαλήτου σπουδαιότητος, ἀλλ' ἡ ἐμφάνισις τῶν σοφιστῶν δὲν ἦτο πρᾶγμα νέον. Τὸ νέον ἦτο ἡ διάφορος χρῆσις τῆς παλαιᾶς λέξεως, ἣν ὁ Πλάτων ἐξεῖλεν ἐκ τῆς συνήθους αὐτῆς σημασίας καὶ προσήλωσεν ἐπὶ τῶν κυριωτέρων μισθωτῶν διδασκάλων τῆς Σωκρατικῆς ἐποχῆς. Οἱ πληρονόμενοι διδάσκαλοι, μετὰ τῶν ὁποίων ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν σοφιστῶν φέρει τὸν Σωκράτην ὁ Πλάτων εἰς ἀντιλογίαν, ἦσαν Πρωταγόρας ὁ Ἀβδηρίτης, Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, Πῶλος ὁ Ἀκραγαντῖνος, Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος, Πρόδικος ὁ Κῶος, Θρασύμαχος ὁ Χαλκηδόνιος, καὶ Εὐθύδημος καὶ Διονυσόδωρος ὁ Χῖος, πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ Ξενοφῶν προσθέτει καὶ Ἀντιφῶντα τὸν Ἀθηναῖον.

Οἱ ἄνδρες οὗτοι, τοὺς ὁποίους οἱ νεώτεροι συγγραφεῖς τάττουσιν ἐν τοῖς Σοφισταῖς, καὶ κατηγοροῦσιν ὡς τὸν ἠθικὸν λυμεῶνα τοῦ αἰῶνός των, δὲν διέφερον τῶν προκατόχων αὐτῶν εἰς τρόπον ἰδιάζοντα καὶ ψηλαφητόν. Ἔργον αὐτῶν ἦτο νὰ ἐκπαιδεύωσι τὴν νεολαίαν διὰ τὰ καθήκοντα, τοὺς σκοποὺς καὶ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῶν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον βίον. Καὶ ἄλλοι ἔκαμαν τοῦτο πρότερον, ἀλλ' οἱ ἄνδρες οὗτοι εἶχον εὐρύτερον κύκλον μαθήσεως μετὰ μείζονος ποικιλίας ἐπιστημονικῆς καὶ ἄλλης ὕλης· καὶ οὐ μόνον μείζονα δύναμιν γραπτοῦ τε καὶ προφορικοῦ λόγου χρησιμεύοντος ὡς ζῶν παράδειγμα εἰς τὸν μαθητήν, ἀλλὰ καὶ γνῶσιν τῶν στοιχείων τῆς καλλιεπείας, ὥστε νὰ δύνανται νὰ δώσωσιν αὐτῷ διδασκαλίας συντελούσας εἰς τὸ πλεονέκτημα τοῦτο. Κατεῖχον δὲ καὶ ἱκανὸν θησαυρὸν γνωμικῶν περὶ ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν πραγμάτων δυναμένων νὰ καθιστῶσι τὴν ὁμιλίαν αὐτῶν λίαν διδακτικήν. Πρὸς δὲ τούτοις εἶχον καὶ λόγους

συντεθειμένους περὶ γενικῶν πραγμάτων, ἵνα ἀποστηθίζωσιν αὐτοὺς οἱ μαθηταί των. Ἀλλ' ἡ ἔκτασις αὕτη καίτοι οὐσιώδης οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ἔκτασις διαφέρουσα ἁπλῶς κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς τοῦ Δάμωνος καὶ ἄλλων προηγηθέντων αὐτῶν. Προῆλθε δὲ αὕτη ἐκ τῆς ἀνάγκης, ἥτις ηὔξανε παρὰ τοῖς νέοις τῶν Ἀθηνῶν τοῦ ν' ἀποκτῶσιν εὐρυτέραν καὶ ποικιλωτέραν μάθησιν διὰ τὰ προσόντα τὰ ἀπαιτούμενα παρὰ παντὸς, ὅστις ἐφίετο ὑψηλῆς θέσεως ἐν τῇ πολιτείᾳ. Ὁ Πρωταγόρας, ὁ Γοργίας καὶ οἱ λοιποὶ ἐθεράπευον τὴν ἀνάγκην ταύτην μεθ' ἱκανότητος καὶ ἐπιτυχίας ἀγνώστου πρὸ αὐτῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐκτήσαντο φήμην οἵαν οὐδεὶς τῶν προκατόχων αὐτῶν. Ἐτιμῶντο ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι, ἐπορεύοντο ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν θαυμαζόμενοι ὑπὸ τῶν πλείστων, καὶ ἀπολαμβάνοντες ἱκανὴν ἀμοιβήν. Ἀλλ' ἐνῷ ἡ τοιαύτη ἐπιτυχία μεταξὺ ἀνθρώπων ξένων πρὸς αὐτοὺς μαρτυρεῖ ἀναμφιλέκτως τὰ προτερήματα καὶ τὴν ἀξίαν των, ἐννοεῖται ὅτι ἐξέθετεν αὐτοὺς εἰς τὴν αὔξουσαν ζηλοτυπίαν τῶν κατωτέρων διδασκάλων, ὡς καὶ τῶν φίλων τῆς ἀμαθείας ἐν γένει, καὶ ἡ τοιαύτη ζηλοτυπία ἐδηλοῦτο ὡς εἶπον πρότερον διὰ πλείονος προθυμίας τοῦ νὰ στιγματίσωσιν αὐτοὺς διὰ τοῦ μισητοῦ τίτλου τῶν σοφιστῶν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

(Συνέχεια).

Γ'. Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΣΥΡΜΟΜΕΔΟΝΤΟΣ.

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἑσπέραν ἐδίδετο χορὸς ἐν τῷ οἴκῳ Τρέβωρ. Ὁ λόρδος Ἰάκωβος Τρέβωρ, ὑψηλῆς καταγωγῆς καὶ μεγάλης καταστάσεως, εἶχε διαπρέψει πολιτικῶς ἔτη τινὰ πρότερον, ἀλλ' ἀφοῦ περιῆλθεν εἰς τὰ πράγματα τὸ Οὐϊγκικὸν ὑπουργεῖον, ἀπεμακρύνθη, καὶ αἱ συναναστροφαί του ἦσαν ὁ τόπος τῆς συναντήσεως τῶν ἐξόχων προσώπων τοῦ Τορικοῦ κόμματος. Χηρεύων δὲ ἔζη μετὰ τῆς ἀδελφῆς του Λαίδης Καμβέλης, ἥτις ἐξ ἀγαθῆς προαιρέσεως ἀνεδέχθη τὴν ἀνατροφὴν τῆς Μίσς Μαρίας Τρέβωρ μονογενοῦς θυγατρὸς τοῦ κόμητος. Ἡ λαίδη Καμβέλη ὑπῆρξε θελκτικωτάτη κατὰ τὸ 1830, ἀλλὰ τὸ 183..., ἐποχὴ καθ' ἣν συμβαίνουσι τὰ τῆς διηγήσεώς μας, εἶχεν ἀπολέσει μέρος σημαντικὸν τῆς καλλονῆς της, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀρέσκειν. Ἡ δὲ ἐπιθυμία αὕτη δὲν ἐδηλοῦτο ὑπ' αὐτῆς δι' ἐπιτηδεύσεως γελοίας, ἣν ἀποδίδουσιν οἱ διπλωματικοὶ μυθιστοριογράφοι μας, ὀξυδερκεῖς ἄλλως παρατηρηταί, εἰς τὰς ἐρωτοτρόπους τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας. Δὲν ἔπαιζε μὲ τὴν ῥιπίδα της πλέον παρ' ὅσον ἦτον ἀνάγκη διὰ νὰ δροσίσῃ τὸ πρόσωπόν της, δὲν περιέστρεφεν εἰς πάντα λόγον ἀσθενὲς καὶ θαυμάσιον βλέμμα, δὲν κατεδίκαζε τοὺς στενοὺς φίλους της νὰ τὴν συμπεριστρέφωσι δρομαίως εἰς τὴν δίνην τοῦ βαλσίου, ἡ φιλαρέσκειά της ἦτο διάφορος καὶ πλέον ἔντεχνος. Γυνὴ εὐφυὴς καὶ εἰς ἄκρον φιλόκαλος, εἶχεν ἀποῤῥίψει εἰλικρινῶς πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἀξίωσιν περὶ νεότητος, καὶ τοσοῦτον καλῶς, ὥστε ἀντὶ τῆς συνήθους μορφῆς ἣν ἀπονέμουσι συνήθως εἰς τὰς γυναῖκας τῆς ἡλικίας της, ἔκλινον μᾶλλον εἰς τὸ νὰ προφέρωσι κατ' αὐτῆς τὴν ἀπίθανον ταύτην κατηγορίαν.—Πῶς! ἡ Λαίδη Καμβέλη μᾶς κάμνει ἤδη τὴν ἡλικιωμένην!

Ὅπερ δεικνύει σαφῶς, εἰ καὶ ἀπὸ σκοποῦ, τὴν αἰώνιον ἀλήθειαν τῆς ὑποσχέσεως τῆς θείας γραφῆς ὅτι, « Ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. »

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ νὰ κάμνῃ τις τὴν γραῖαν ἵνα τῇ συγχωρηθῇ τὸ ὅτι δὲν εἶναι πλέον νέα. Παρίσταται σκόπελος τὸν ὁποῖον πρέπει ἀναγκαίως νὰ ἀποφύγῃ τις, ἵνα μὴ καταδικασθῇ ὑπὸ τῶν ἄλλων εἰς γῆρας. Ἡ λαίδη Καμβέλη προϊδοῦσα αὐτὸν μακρόθεν παρέκαμψεν ὡς ἐπιτήδειος πρωράτης. Καίτοι ἀπέχουσα τῶν ἡδονῶν τῆς νεότητος, ἐνόει καὶ ἐξεθείαζεν αὐτὰς, καὶ εἵξευρε, χρείας τυχούσης, νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι δὲν ἦσαν πλέον δι' αὐτὴν, ὥστε ἠρώτων διατί ἀπεσύρετο ἐκ τοῦ κόσμου τόσον πρωΐμως· ἐρώτησις σπανία καὶ κολακευτική. Ἡ Λαίδη Καμβέλη ἦτο λοιπὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐν ᾗ ἔζη γυνὴ ἐξαιρετικὴ, τῆς ὁποίας ἡ ἡλικία ἔμενεν ἐκτὸς συζητήσεως. Ἦρχεν ἐν τῷ μέσῳ κύκλου ἐκλεκτοῦ ὡς βασίλισσα καὶ χρησμός. Οἱ διακονοῦντες αὐτὴν Κύριοι (cavaliers servants) ἦσαν τὸ ἄνθος τῆς νεολαίας τοῦ Συρμοῦ. Ὅ,τι καὶ ἂν ἔκαμνε, δὲν ἠδύναντο νὰ τὴν σέβωνται, ἀλλὰ τὴν ἠγάπων. Τὸ κατόρθωμά της τοῦτο ἦτο ἔνδοξον, ἀλλ' ἡ τιμὴ αὐτοῦ δὲν ἐχρεωστεῖτο ὁλοκλήρως εἰς τὰ σοφὰ τεχνάσματα τῆς Λαίδης Καμβέλης. Ἐκτὸς τῆς ἐφελκυστικῆς δυνάμεως αὐτῆς εἶχε πλησίον της καὶ ἄλλον τινὰ μαγνήτην τοῦ ὁποίου τὴν δύναμιν δὲν πρέπει νὰ σιωπήσωμεν.

Ἡ Μίσς Μαρία Τρέβωρ ἦτο νεᾶνις δεκαοκταετὴς καὶ καλλονῆς μειλιχίου, ἀλλ' ἀσθενοῦς καὶ οἱονεὶ ἐσβεσμένης, ὁ τύπος τῆς ὁποίας πολλάκις ἀπαντᾶται εἰς τὰς εἰκόνας τοῦ ἡμετέρου Ῥεϋνόλδου, καὶ τὴν ὁποίαν βλέπει τις ἐνίοτε ὄπισθεν τῶν καταπετασμάτων παρασημοφόρου ὀχήματος, ἢ ὑπὸ τὸν μεγαλοπρεπῆ θόλον τοῦ Οὐεστμίνστερ (Westminster). Τὸ ἀνάστημά της ἦτο ὑψηλὸν, κλίνον ὀλίγον πρὸς τὰ ἐμπρὸς, ὥστε δὲν ἐφαίνετο ὑπὲρ τὸ δέον ὑψηλόν. Λευκότης διαφανὴς καὶ μαργαριτοειδὴς ἀπετέλει κυρίως τὸν χρῶτα αὐτῆς, καθιζώμενον ἐνίοτε ζωηρὸν ὑπὸ ἀμυδροῦ ῥοδοχρόου ἐρυθήματος, οὐδέποτε ὅμως εἰς βαθμὸν δηλοῦντα ὑγείαν καὶ εὐρωστίαν, ἣν οἱ μὲν καλλιγνώμονες (connaisseurs) ὀνομάζουσι *ζωηρότητα*, οἱ δὲ Γάλλοι *ravissement* τοῦ *diable*. Τὸ διαφανὲς τοῦ χρώματός της ἐφαίνετο μάλιστα πέριξ τῶν ὀφθαλμῶν της, ὅπου ἐγίνετο ὑποκύανον, καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν κροτάφων, ὅπου ὑπεδείκνυε σύμπλεγμα ἐκ λεπτοτάτων κυανῶν φλεβῶν. Ἡ ξανθὴ καὶ μεταξοειδὴς κόμη της κατέπιπτεν ἐλαφρὰ καὶ πλοκαμωτὴ ἐπὶ τῶν παρειῶν της. Οἱ ὀφθαλμοί της συγκεκερασμένου κυανοῦ χρώματος, πολλάκις ἡμικλειόμενοι, ἐφαίνοντο κολυμβῶντες ἐν ὑγρῷ σπινθηροβολοῦντι.

Τὸ μειδίαμά της ἦτο μειδίαμα νηπίου, ἀλλ' ὅταν ἐγίνετο σοβαρὰ, ῥυτὶς τρέμουσα καὶ λεπτοφυὴς ἐ-

φαίνετο ἐκατέρωθεν εἰς τὰ ἄκρα τῶν χειλέων της, καὶ ἔδιδεν εἰς τὸ σῶμα της ἔκφρασιν περιφρονήσεως.

Τοιαύτης ἦτο φύσεως ἡ Μὶς Μαίρη Τρέβωρ· ἡ δὲ ἀνατροφὴ προσέθετο αὐτῇ νέα θέλγητρα. Εἶξευρε νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ σιωπᾷ· ἕκαστον κίνημά της ἀπεκάλυπτε χάριν ἄγνωστον, καὶ πᾶν ὅ,τι ἔκαμνε τὸ ἔκαμνε καλῶς καὶ πρεπόντως. Ἦτο δειλὴ κατὰ τὸ δέον καὶ εἶχε μάθει νὰ φαίνηται δυσπιστοῦσα εἰς τὰ ἀφορῶντα αὐτὴν, ὅπερ ἐστὶν ἡ μετριοφροσύνη τῶν ὑπερηφάνων ἀνθρώπων. Πρὸς δὲ τούτοις εἶχε μάθει καὶ τὸ νὰ μὴ ψεύδηται εἰμὴ εἰς ἀναποφεύκτους περιστάσεις, καὶ νὰ παρεκτείνῃ τὸ μειδίαμά της πολὺ μετὰ τὸν ἀστεϊσμὸν ὅστις ἐπροξένησεν αὐτό.

Ἡ Μὶς Μαίρη ἦτο ἔργον τῶν χειρῶν τῆς Λαίδη Καμβέλης· ἀσθενὲς κατὰ τὸ πνεῦμα ὡς καὶ κατὰ τὸ σῶμα, ἐχρησίμευσεν εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἐπιτηδείας θείας της ὡς ἡ μαλακὴ καὶ εὔπλαστος ἄργιλλος. Ἡ Λαίδη Καμβέλη ὑπερηφανεύετο, καὶ δικαίως, διὰ τὸ ἔργον της, καὶ ἦτον εἰς ἄκρον ζηλότυπος διὰ τὴν δεσποτικὴν δύναμιν ἣν εἶχεν ἐπὶ τῆς ἀνεψιᾶς της.

Ἡ Μὶς Μαίρη ἦτο μονογενὴς κόρη καὶ ὁ πατήρ της εἶχε τριάκοντα χιλιάδας λιρῶν ἐτήσιον εἰσόδημα, κατὰ τὴν γνώμην τῶν πολλῶν, ἀλλά τινες ἐβεβαίουν ὅτι τὸ ἀληθὲς ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων του πολὺ ὑπερέβαινε τὸ ποσὸν τοῦτο.

Εὐκόλως ἐννοεῖ τις ὅτι ἡ κληρονόμος τῆς περιουσίας ταύτης, ἥτις καὶ πτωχὴ ἂν ἦτο ἤθελεν ἀγαπᾶσθαι διὰ τὰ λοιπὰ θέλγητρά της, δὲν ἐστερεῖτο ποσῶς λατρευτῶν. Καὶ τῷ ὄντι δύω ἔτη πρότερον κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισίν της εἰς τὰς συναναστροφὰς περιεκυκλώθη πάραυτα ὑπὸ ἀναριθμήτων θεραπευτῶν (cour). Εἰς τὴν ἐμφάνισιν νέου ἀστέρος ἕκαστος, ὁσονδήποτε ταπεινὸς καὶ ἂν ἦναι, αἰσθάνεται ἐν ἑαυτῷ ἀναφυομένην τὴν ἐλπίδα· Εἴθαια, διότι εἶδον τὸν ἔρωτα νὰ χάμνῃ τοσαῦτα θαύματα! Ὁ κύκλος τῶν θεραπευτῶν ἀραιοῦται, οἱ ταπεινοὶ συναισθάνονται τότε τὴν ἀδυναμίαν των, ἐκτὸς ἐὰν θέλωσι νὰ κιτρινίζωσι μακρόθεν ὑπὸ αἰσθήματος, καὶ δὲν μένουσι πλέον εἰμὴ οἱ ἰσχυροὶ, καὶ τότε ἐγκαθίσταται ἡ πάλη μεταξὺ τῶν δυνατῶν. Τοῦτο θὰ ἦτο ὡραῖον θέαμα, ἂν δὲν ἦτο σύνηθες καὶ δωρεὰν ὁρατὸν εἰς πᾶσαν αἴθουσαν, ὅπου εὑρίσκεται μία κληρονόμος. Ἡ πάλη μεταξὺ τῶν δυνατῶν ἔχει τὸ ἀποτέλεσμά της· ἡ νεᾶνις ἐκλέγει δι' ἑαυτὴν ἢ ὑπὲρ αὐτῆς ἡ οἰκογένειά της. Καὶ τότε πάλιν τὰ τάγματα συμπυκνοῦνται ἐκ νέου, αἱ ἠττηθεῖσαι φιλοδοξίαι σιωπῶσιν, οἱ ταπεινοὶ καὶ οἱ δυνατοὶ καθίστανται πάλιν ἴσοι, καὶ πάντες ἔχουσι μερίδα εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἀστέρος, διότι ὁ ἀστὴρ διὰ νὰ ἦναι τοῦ λοιποῦ ἰδιοκτησία ἑνὸς μόνου εἰσέρχεται εἰκότως εἰς τὴν δικαιοδοσίαν πάντων.

Ἡ κοινωνικὴ ὕπαρξις τῆς Μὶς Μαίρης ὑπέστη ταχτικῶς τὰς διαφόρους ταύτας φάσεις. Ὁ δυνατὸς μεταξὺ τῶν δυνατῶν ὑπῆρξε νέος μετρίας μὲν καταστάσεως, ἀλλ' ἡγεμονικῆς καταγωγῆς. Δευτερότοκος υἱὸς τοῦ μακαρίτου Λόρδου κόμητος τῆς Φίρης, φέρων τὸ ὄνομα Φραγκίσκος Περσεβάλης. Ἡ Μὶς Μαίρη ἢ μᾶλλον ἡ Λαίδη Καμβέλη ἐξελέξατο αὐτὸν, καὶ πάντες ἐθεώρησαν τὴν μάχην τελειωμένην, ἀλλ' αἴφνης ἐπαρουσιάσθη νέος ἀντίπαλος, ὅστις ἀνενέωσε τὴν πάλην διεξάγων αὐτὴν κρατερῶς. Πρέπει δὲ νὰ εἴπωμεν ἔτι ὁ ἀντίπαλος οὗτος ἦτο ὁ Ρίο-Σάντος αὐτὸς καὶ οὐδὲν ἔλαττον. Ὁ συρμὸς πλάττει ἐνίοτε παραδόξους μύθους, τοὺς ὁποίους πιστεύει ὁ χυδαῖος λαός. Οὕτω παραδείγματος χάριν τὸ Λονδῖνον καὶ οἱ Παρισιοὶ ἐπίστευσαν πρό τινων ἐτῶν εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ μυθώδους ἐκείνου προσώπου, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζαν Κύρ. Μοντρόνδον. Αἱ ἐφημερίδες ὡμίλουν περὶ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι ἐκαυχῶντο ὅτι τὸν εἶδον, οἱ μὲν εἰς τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Κεραμεικοῦ, οἱ δὲ εἰς τοῦ Πρίγκηπος Μετερνίχου, ἄλλοι εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ δουκὸς Ὀὐελιγκτῶνος, καὶ ἄλλοι πάλιν εἴς τι σκοτεινὸν καπηλεῖον. Εἶχε γενὰς σχέσεις μεθ' ὅλης τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας, καὶ ἐσύχναζεν εἰς ὅλους τοὺς τοκογλύφους τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἦσαν τολμηραὶ ἐφευρέσεις καὶ οὐδὲν ἄλλο. Ἀπὸ τοῦ 1843 οἱ κάλλιστοι ἱστοριογράφοι ἀμφιβάλλουσι περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Μοντρόνδου καὶ τοῦ φαντασιώδους θεράποντός του, ὅστις ἐνταυτῷ ἦτον ἰδιοκτήτης του. Περίεργόν τι ὑπόμνημα τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ ὑποβληθῇ προσεχῶς εἰς τὴν *Βασιλικὴν Φιλολογικὴν Ἑταιρείαν*, δὲν θέλει ἀφήσει οὐδεμίαν περὶ τούτου ἀμφιβολίαν. Ἀλλ' ἅπαντες ἐγνώρισαν ἐν ἔτει 183.., τὸν μαρκέσιον Ρίο-Σάντον, τὸν ἐκπληκτικὸν, τὸν ἀπαράμιλλον μαρκέσιον. Ἅπαντες δὲ ἐνθυμοῦνται τὴν ἀσιατικὴν μεγαλοδωρίαν του, ὁ κόσμος ὅλος ἠδυνήθη νὰ πληροφορηθῇ ὅτι ἐδαπάνα τρία ἑκατομμύρια ἕκαστον χειμῶνα, τουτέστι πεντακοσίας χιλιάδας φράγκων κατὰ μῆνα, καὶ ὅμως δὲν ἦτο ναβάβης τῶν Ἰνδιῶν. Ὁ Δεκέμβριος ἦλθε καὶ ὁ Ρίο-Σάντος δὲν ἐγκατεστάθη εἰς τὸ ἐν Παλλ-Μαλλ παλάτιόν του· ὁ Δεκέμβριος καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Ἰανουάριος. Τὸ Ἄὐδ-Μάρκ ἐπενθηφόρησε καὶ οἱ παντομιμικοὶ χορευταὶ τοῦ Θεάτρου τῆς Βασιλίσσης ἐχόρευσαν χορὸν πένθιμον εἰς τιμὴν αὐτοῦ. — Ἀπέθανεν; Ἐπτώχευσεν; — Οὐδεὶς ἠδύνατο ν' ἀποκριθῇ εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ μάθῃ περὶ αὐτοῦ. Ἔπειτα δὲ τίμας μέλει; Οἱ ἄνθρωποι, ὁποῖος ἦν ὁ Ρίο-Σάντος, ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ ζῶσι πολὺν χρόνον. Διάγουσι μίαν ἡμέραν ἢ ἓν ἔτος εἰς τινα πόλιν καὶ ἔπειτα ἀπέρχονται, ἀλλ' ἡ μνήμη αὐτῶν μένει. Οἱ μαγιγοφόροι Κύριοι ἐκβάλλουσι τὸν πῖλόν των πρὶν ἢ προφέρωσι τὸ ὄνομα τῶν τοιούτων προσώπων, καὶ ὅταν ὁμιλῶσι περὶ αὐτῶν αἱ Κυρίαι καταβιβάζουσι τὰ βλέμματά των μετὰ μειδιάματος μελαγχολικοῦ.

Οἱ πλεῖστοι νομίζουσιν ὅτι ὁ Ρίο-Σάντος θὰ ἐπανέλθῃ μίαν ἡμέραν, ἡμεῖς ὅμως πρὸς τὸ παρὸν δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν τὴν γνώμην μας περὶ τούτου. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι τὸ 183..., ὁ Ρίο Σάντος ἔφθασεν ἐκ Παρισίων, ὅπου εἶχε περάσει τέσσαρας ἢ πέντε χειμῶνας ὡς βασιλεὺς τοῦ συρμοῦ. Ἔφθασε συνοδευόμενος ὑπὸ στρατοῦ θαλαμηπόλων, ἱπποκόμων καὶ ἵππων, ὧν ὁ ἐλάχιστος ἔξιζε τρεῖς ἢ

τέσσαρας κέλητας τοῦ περιφήμου ψευδωνύμου κόμητος Καμβύσου, καὶ ὑπὸ τῆς ὅλως βασιλικῆς θηροκυνίας του, καί τινων δωδεκάδων βαρωνίδων αἵτινες ἀπέθνησκον ἀπὸ ἔρωτα, ὀνειροπολοῦσαι τὴν εὐγενικὴν αὐτοῦ ὠχρότητα καὶ τοὺς ἀστράπτοντας γαλανοὺς ὀφθαλμούς του.

Συνήθως τὸ Λονδῖνον δὲν συγκινεῖται εἰμὴ ὑπὸ παραδοξολογιῶν. Οἱ ξένοι ἡγεμόνες καὶ οἱ βασιλόπαιδες διέρχονται ἐκεῖθεν ἀπαρατήρητοι, οἱ ἄριστοι ὀξύτονοι (ténors) ἐκλαρυγγίζονται χωρὶς νὰ διεγείρωσι τὴν ἐλαχίστην ταραχήν. Διὰ νὰ κάμῃ τις αἴσθησιν εἰς τὴν θαυμασὴν καὶ πολιτισμένην ταύτην μητρόπολιν πρέπει νὰ ἦναι . . ὁσάγης (1) ἢ βαδαγέρα (2) ἢ τοὐλάχιστον πρόβατον μὲ τέσσαρα κέρατα. Ὁ Ρίο-Σάντος οὐδὲν ἦτο τούτων· δὲν ἦτο εἰμὴ ἁπλοῦς μαρκέσιος, καὶ ὅμως τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξίν του εἰς ὅλα τὰ πατώματα ὅλων τῶν οἰκιῶν πάσης ὁδοῦ τοῦ Λονδίνου κατέστη τὸ ἀντικείμενον πάσης συνομιλίας. Εἰς τὰ παλάτια τοῦ Δυτικοῦ Ἄκρου (West-End) ὡμίλουν περὶ αὐτοῦ, εἰς τὰ ἐργαστήρια τοῦ Ὀλβόρνου καὶ τοῦ Στράνδου ἐχαλκεύοντο πολυάριθμα ᾄδόμενα περὶ τοῦ προσώπου τούτου, καὶ εἰς τὰ παραπήγματα τῆς Πύλης τοῦ Ἐπισκόπου ἀντήχει τὸ ἠκρωτηριασμένον ὄνομά του. Ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς ὁμιλίας εἰς τὰ ἀνάκτορα, εἰς Κλάρη Μάρκετ, εἰς Ῥιχμόνδην καὶ εἰς τοὺς Ἀδλάκας τοῦ Σμιθφίλδου.

Καὶ ὅμως οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ καυχηθῇ ὅτι εἶχεν ἰδεῖ τὸν περίφημον τοῦτον μαρκέσιον Ρίο-Σάντον, περὶ οὗ πάντες ἐνησχολοῦντο. Διετέλεσεν ἐν τῇ μοναξίᾳ τῆς λαμπρᾶς οἰκίας του ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς Βελγράβης τὰς τρεῖς ἢ τέσσαρας πρώτας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἄφιξίν του. Ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο; Ὑπῆρχεν εἰς τὰς αἰθούσας τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἀριστοκρατίας εἰκοσὰς νέων εὐγενῶν θαυμασίως ἐνδεδυμένων, οἵτινες ἔψαλλον τοὺς ἐπαίνους αὐτοῦ ὑψηλὰ καὶ χαμηλὰ, καὶ διηγοῦντο περὶ αὐτοῦ ἱστορίας παραδοξοτάτας. Ὑπῆρχον εἰς τὰς μεσαίας τάξεις, εἰς τὰς συναναστροφὰς καὶ εἰς τοὺς ὀπισθοδόμους τῶν ἐργαστηρίων ἀρχοντάκιά τινα τοῦ συρμοῦ, ὡραῖοι νεανίσκοι, φέροντες πτερνιστῆρας καὶ μεταχειριζόμενοι ἐπιδεξίως τὸν πῆχυν, οἵτινες ἔκλινον τὸ γόνυ εἰς τὸ σεβαστὸν ὄνομα τοῦ ἐνδόξου μαρκεσίου· τέλος καὶ εἰς τὰ πέρατα τῶν καπηλείων ὑπῆρχον γεννάδαι τινὲς, οἱ ὁποῖοι ἠκρωτηρίαζον τὸ ὄνομα τοῦτο μεταξὺ δύω ποτηρίων ζιγγίβρας.—Διατί τοῦτο; Δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ εἴπωμεν.

Ὅταν οἱ ἄνδρες ὁμιλῶσιν, αἱ γυναῖκες φλυαροῦσιν, ἐκ τούτου δὲ προέρχεται ἡ ἐκκωφεύουσα τὸν ἀκούοντα συναυλία, ἥτις ἐκ τῆς αἰθούσης, ἐκ τοῦ προθαλάμου, ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου καὶ ἐκ τοῦ ὑπερῴου ἀνέπεμψεν εἰς τὸν νεφελώδη οὐρανὸν τοῦ Λονδίνου τὸ μυριάκις ἐπαναληφθὲν ὄνομα τοῦ Ρίο-Σάντου, καὶ καθεὶς ἐφαντάζετο τὸν μυστηριώδη τοῦτον μαρκέσιον κατὰ τὴν φυσικὴν τάσιν τῶν ἰδεῶν του. Οἱ σύζυγοι ἀπατηθέντες ὑπὸ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς φήμης του, ἐπερίμενον νὰ ἴδωσιν ἐπ' αὐτοῦ τὸν ἐρυθρὸν μανδύαν τοῦ Φρα-Διαβόλου ἢ τοὐλάχιστον τὸν πτερωτὸν πῖλον τοῦ Δὸν Ζουάν. Αἱ γυναῖκες ἐπροίκιζον τὸ πρόσωπον τοῦ ἀγνώστου διὰ τοῦ ἀκατανοήτου καὶ ὀλεθρίου θελγήτρου, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ μυθιστοριογράφος περιβάλλει τοὺς ταλαιπώρους ἥρωάς του· αἱ νεάνιδες τὸν ἔβλεπον εἰς τὰ ὄνειρά των μὲ βλέμμα ὀνειροπόλον, μέτωπον ἐμφαῖνον τὸ πολυπαθὲς τοῦ βίου του, μὲ ῥῖνα ἀετοῦ, καὶ μειδίαμα καταχθόνιον μὲν ἀλλὰ θεῖον. Τέλος αἱ γηραιαὶ θεράπαιναι ἐφαντάζοντο ὅτι ἐφόρει τρία ὀρειχάλκινα δακτύλια εἰς ἕκαστον δάκτυλον, καὶ εἶχε δακτηρίαν ἐκ ῥινοκέρου καὶ κροτάλια τοῦ ὡρολογίου ἀξίζοντα τρεῖς χιλ. λιρῶν στερλινῶν.

Εὐκόλως δύναταί τις νὰ ἐννοήσῃ ὁπόσον τὸ μυστήριον καὶ ἡ ἀβεβαιότης αὕτη ἐπηύξανον τὴν ἐπιθυμίαν, ἣν ἕκαστος εἶχε νὰ γνωρίσῃ τὸν μαρκέσιον Ρίο-Σάντον. Ἡ ἐπιθυμία ὅμως αὕτη δὲν ὑπερέβαινεν ὅρια τινὰ τῆς κοινωνίας. Οἱ τῆς ἐσχάτης τάξεως τῷ ὄντι ἀρκοῦνται εἰς τὸ νὰ ἐκθειάζωσι μετὰ πεποιθήσεως τοὺς βασιλεῖς τοῦ συρμοῦ. Ὅταν ἕνας μηδαμινὸς ἄνθρωπος ἀπαντήσῃ κατὰ τύχην ἄρχοντα τοῦ συρμοῦ (lion), τὸν παραγνωρίζει καὶ διαβαίνει μὴ ἔχων τὴν ἀπαιτουμένην κρίσιν, ὅπως ἐκτιμήσῃ τὰς φοβερὰς τελειότητάς του. Ἡ ἐπιθυμία λοιπὸν ἣν ἕκαστος εἶχεν ἵνα ἴδῃ τὸν Ρίο-Σάντον, συνεκεντροῦτο τὸ πολὺ εἰς τὰς δύω ἀντιπάλους ἀριστοκρατικὰς τάξεις, καὶ ἐξετείνετο ὀλίγον καὶ εἰς τοὺς μεγαλεμπόρους. Καὶ ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχον ἤδη ἱκανὰ αἴτια ἀντιζηλίας ἔλαβεν εἰς αὐτὴν μέρος καὶ ἡ πολιτική. Ἀδόμενόν τι διεδόθη εἰς τὰς εἰδημονεστέρας ὁμηγύρεις, ὅτι ὁ μέγας μαρκέσιος ἦτο μυστικὸς ἀπεσταλμένος ξένης τινὸς αὐλῆς τῆς πρώτης τάξεως· ἐβεβαίουν ὅτι ἡ ἀποστολή του ἦτον ἐμπιστευτικὴ καὶ οὐσιωδεστάτη ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τοῦτο μετὰ βεβαιότητος, ἀλλὰ διὰ τοῦτο μάλιστα τὸ πρᾶγμα κατέστη θετικὸν καὶ οὐσιωδῶς ἀποδεδειγμένον. Ὅθεν οἱ Τόριδες καὶ οἱ Οὐίγγαι ἦσαν εἰς ἅμιλλαν μεταξύ των περὶ τοῦ τίς πρῶτον ἤθελε δεχθῇ τὴν ἐπίσκεψιν του. Τριάκοντα προσκλήσεις ἀπηυθύνθησαν πρὸς αὐτὸν ἡμίαν κατόπιν τῆς ἄλλης, ὑπογεγραμμέναι μὲ ὑπογραφὰς ἐκπληκτικῶν ὀνομάτων, τῶν ὁποίων καὶ τὸ ἐλάχιστον ἐξήρχετο ἀπὸ παλάτια ἑκατομμυριούχων, ὁ Ρίο-Σάντος ὅμως δὲν ἐδιάσθη εἰς τὴν ἐκλογήν, ἀλλ' ἐξελέξατο ἐν ἀνέσει τὸν κατάλληλον καιρόν. Καὶ τότε ἐσπέρανε τινὰ μετὰ τὴν πρώτην ἐκδρομήν του εἰς Ῥιχμόνδην ἐξήλασε πρὸς τὴν οἰκίαν Δερβῆ. Ἡ λαίδη Ὠρέλεια Βαρνοῦδη, κόμησσα τοῦ Δερβῆ, ἦτο χήρα ἱππότου τῆς καλτσοδέτας. Τὰ πλούτη αὐτῆς ἠδύναντο ν' ἀμιλλῶνται πρὸς τὰ τῶν τραπεζιτῶν τῆς ὁδοῦ τοῦ Ταμέσεως, ἦτο δὲ εἰκοσιπενταετὴς, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ὡραιοτάτη γυνὴ τῆς ὁδοῦ Βασιλέως, ἥτις ἐστὶ μακροτάτη καὶ ὅλως κατοικουμένη ὑπὸ θελκτικωτάτων γυναικῶν.

Ὅτε ἀνηγγέλθη ἐκεῖ ἡ ἔλευσις τοῦ Ρίο-Σάντου, συγκίνησις σιωπηλὴ διῆλθε τὴν διπλῆν σειρὰν τῶν γυναικῶν, αἵτινες παρεκάθηντο ἐν ταῖς αἰθούσαις

(1) Ὁσάγαι, φυλὴ Ἰνδικὴ τῆς βορείου Ἀμερικῆς παρὰ τὸν Μισσούρην ποταμόν.

(2) Ἱέρεια τῶν Ἰνδῶν χορεύουσα ἐνώπιον τῶν εἰδώλων.

τῆς κομήσης Δερβῆς. Ἡ πρώτη σειρὰ ἐσκίρτησεν ὑπὸ ἡδονικῆς περιεργείας, ἡ δευτέρα δὲ (τουτέστι τὰ παραπετάσματα (la tapisserie) προὔβαλε πεντήκοντα κεφαλὰς χηρῶν ἐπικλήρων ὑπεράνωθεν τῶν νεαρῶν περιστερῶν τῆς πρώτης σειρᾶς σχεδὸν ὅπως κάμνει ἡ δευτέρα γραμμὴ, σημαδεύουσα μὲ τὸ πυροβόλον ὑπεράνωθεν τοῦ ὤμου τῆς πρώτης γραμμῆς. Ὁ Ρίο-Σάντος εἰσῆλθεν. Εὗρον αὐτὸν ὡραῖον ἄνδρα· ἀλλ' ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐξερράσθησαν μικραὶ ἐπικρίσεις, διότι τὸ σύνολον αὐτοῦ δὲν ἦτο ἀρκετὰ Ρωμαντικόν.

Κατὰ πρώτην ὄψιν ἐθαύμασαν πῶς ὁ μαρκέσιος οὗτος, καὶ τοι ἄνευ ἐλαττώματος, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχῃ τίποτε παράδοξον, ἠδυνήθη νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ σκῆπτρον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἡμετέρου συμπατριώτου λόρδου ***, τὴν μάσιγα τοῦ Παρισινοῦ συρμοῦ. Ἐπεθύμουν νὰ εὕρωσι τὸν λαιμοδέτην του πλέον ἀπερίγραπτον, τὸ βάδισμά του ποικτικώτερον τὸ βλέμμα του ἀνεπίδεκτον ὁρισμοῦ. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ πρώτη ἐντύπωσις δὲν ἐδικαίωσε τὴν γενικὴν προσδοκίαν.—Ἀλλ' ὁ Ρίο-Σάντος ὡμίλησε, καὶ τὸ θέλγητρον τῆς ὁμιλίας του ἐνήργησε ταχέως. Αἱ νέαι Λαΐδες παρέδωκαν τὴν ψυχήν των εἰς τὸ ῥεῦμα τοῦ ἠλεκτρικοῦ λόγου του, καὶ τὰ παραπετάσματα ἐνεθυμήθησαν μετὰ λύπης τοὺς χρόνους τῆς εὐαισθησίας των.

Φαντάζονται οἱ ἄνθρωποι ὅτι διὰ νὰ γείνῃ τις βασιλεὺς τοῦ συρμοῦ ἀρκεῖ νὰ ἦναι πλούσιος, ὡραῖος, εὔτροφος, χαρακτῆρος ἀζάτου καὶ ἀρκετὰ ἀσελὸς ὥστε νὰ λέγῃ ὡραίας κουφολογίας, ἀλλ' ἀπατῶνται παντάπασι, διότι ἡ βασιλεία τοῦ συρμοῦ εἶναι ἐκλογική. Εἰς τὸν θρόνον τοῦτον δὲν ἀναβαίνει τις εἰμὴ δικαιώματι καταστάσεως. Ἂν καὶ εἶδον ἐνίοτε καθημένους ἐπ' αὐτοῦ μονάρχας ὀκνηροὺς, ἐξ ἄλλου μέρους ἀριθμοῦνται εἰς τὸν ἡγεμονικὸν κατάλογον τοῦ συρμοῦ ὀνόματα τὰ ὁποῖα ἡ ἱστορία προφέρει μετὰ σεβασμοῦ. Ὁ πρῶτος βασιλεὺς τοῦ συρμοῦ, ὁ Ἀλκιβιάδης, δὲν ἦτον ἄνθρωπος ἐκ τῶν πολλῶν, ὑστερώτερον δὲ (καὶ ἠδυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν διαφόρους καλλωπιστὰς Ρωμαίους πλήρεις ἀξίας) εὑρίσκομεν τὸν Κλαύδιον, τὸν Καίσαρα, ἔτι ὑστερώτερον δὲ εὑρίσκομεν τὸν Φραγκίσκον τῆς Γαλλίας, τὸν ἱπποτικὸν βασιλέα, τὸν Οὐάλτερ Ῥαλέγην, τὸν Οὐαλπόλην καὶ τὸν Λόρδον Βύρωνα, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Λονδίνου, ὁ κόμης Ὀρσαΐης, δὲν θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ὀρθῶς κρινόντων αὐτὸν, ἐξοχωτάτη κεφαλὴ τοῦ αἰῶνος ἡμῶν;

Ἐγνώρισαν λοιπὸν ἐντὸς ὀλίγου ὅτι ὁ Ρίο-Σάντος ἦτο ἔξοχος νοῦς. Ἤξευρε νὰ συνδιαλέγηται ἄριστα· τὸ ῥωμαλέον καὶ εὔστροφον πνεῦμά του περιελάμβανε τὰ πάντα. Ἦτο ἐντευτῷ σοβαρός τε καὶ ζωηρός. Ἡ εὐγλωττία του, ὅταν ἤθελε, καθίστατο ἀναζάντλητος, καὶ ὅμως κατεῖχεν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν τὴν καλλίστην τῶν τεχνῶν — τὸ σιωπᾶν δεόντως.

Πρὸς δὲ τούτοις ἐξεπλάγησαν ἐκ τῆς ἡγεμονικῆς πολυτελείας ἣν ἐπεδείκνυεν, οὐχὶ ὡς βαθύπλουτος τραπεζίτης, ἀλλ' ὡς ἀληθὴς μεγιστάν. Εἰς τρόπον ὥστε, μετὰ παρέλευσιν ἑβδομάδων τινῶν, ὁ Ρίο-Σάντος κατέστη καὶ ἐν Λονδίνῳ ὅ,τι πρότερον ἦν ἐν Παρισίοις, ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄνθρωπος, ὁ βασιλεὺς, ὁ θεὸς τοῦ συρμοῦ.

Περὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ ἀφίξεώς του νέα τινὰ πρόσωπα εἰσεπήδησαν εἰς τὴν ὑψηλὴν κοινωνίαν, οἵτινες ἐφαίνοντο πάντες καλῆς καταγωγῆς φέροντες ὀνόματα καλῶς ἠχοῦντα εἰς τὴν ἀκοὴν καὶ διάγοντες βίον ἀξιοπρεπῆ. Θέλομεν ἀναφέρει μεταξὺ τῶν νεήλυδων τούτων τὸν ταγματάρχην Βορουχάμ, τὸν σὶρ Παῦλον Οὐατερφίλδην, τὸν δόκτωρα Μύλλερ καὶ τὸν ἱππότην Ἄγγελον Βέμβον. Οἱ Κύριοι οὗτοι ἐγνώριζον μᾶλλον ἢ ἧττον τὸν μαρκέσιον, τὸν ὁποῖον εἶχον ἴδει εἴτε ἐν Παρισίοις εἴτε ἄλλοθί που, ἀλλ' οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐφαίνετο οἰκειότατος αὐτοῦ φίλος. Ἡ πρώτη ἐρωμένη τοῦ Ρίο-Σάντου ἐν Λονδίνῳ ὑπῆρξεν, ὡς λέγουσιν, ἡ κόμησα τοῦ Δερβῆ. Μέχρι τοῦδε ἡ Λαΐδη Ὠφέλεια ἀπήλαυεν ὑπολήψεως τῆς πλέον ἀμέμπτου ὡς νέα χήρα· ἦτο κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην θαυμαστῆς φιλοκαλίας καὶ εἰς ἄκρον ἀβρόφρων, ἀλλ' εἶχε καρδίαν ἐξηραμένην, δηλαδὴ ἦτο ἐρωτόπλοκος, κινδυνωδεστάτη καὶ τὰ μάλιστα δυσάλωτος, καὶ ὅμως (διότι ἡ ἐρωτοτροπία οὐδὲν ἀποκλείει κάλλος, ὅταν τις εἰξεύρῃ νὰ μεταχειρίζηται αὐτὴν) ἦτο γυνὴ ἀρχῶν ἐκλεκτῶν, φρονοῦσα ὑψηλὰ καὶ ὀρθὰ, εὐλαβὴς κατὰ τὸ δέον, καὶ φέρουσα ἀμώμως τὸ ὄνομα τοῦ συζύγου της, ὄνομα ἐκ τῶν εὐγενεστάτων καὶ ὡραιοτάτων τῆς ἀρχαίας Ἀγγλικῆς μοναρχίας. Ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὅπου τὰ βέλη τῆς κακολογίας καὶ συκοφαντίας διασταυροῦνται ἀδιακόπως ἡ Λαΐδη Ὠφέλεια διῆγεν ἄτρωτος. Οὐδεμία κηλὶς, ὁσονδήποτε μικρὰ, δὲν εἶχε ποτὲ ἀμαυρώσει τὴν ὡς κάτοπτρον λείαν ἐπιφάνειαν τῆς ὑπολήψεώς της. Οἱ ἄνθρωποι τὴν ἠγάπων καὶ τὴν ἐφοβοῦντο, αἱ δὲ ἀντίζηλοί της τὴν ἐρθόνουν καὶ τὴν ἐμίσουν. Ἦλθεν ὁ Ρίο-Σάντος, καὶ ἡ ὕπαρξις τῆς κομήσης περιεβλήθη ὑπὸ πέπλου μητριώδους καὶ αἱ κακαὶ γλῶσσαι δὲν ἤρχησαν νὰ κατασήσωσιν αὐτὴν ὕποπτον.

Ὁ Ρίο-Σάντος ἠγάπα σφοδρῶς καὶ ταχέως, ἀλλὰ τὸ πάθος του ἦτο τοσοῦτον φλογερὸν, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ διαρκῇ πολύ· κατέθεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς λαιδῆ Ὠφελείας τὴν καρδίαν του, ἥτις ἦν εἰλικρινὴς, τὸν μεγαλεπήβολον νοῦν του ταπεινωθέντα διὰ μίαν στιγμὴν, τὴν ὕπαρξίν του ὅλην καὶ πλέον παρὰ τὴν ὕπαρξίν του, διότι τῇ ὑπεσχέθη τὸ μέλλον. Ἀλλ' ὁ Ρίο-Σάντος ἂν καὶ οὐδέποτε ἐψεύδετο, ἠπατᾶτο ὅμως, φεῦ! συχνότατα. Παρεδίδετο εἰς τὸν ἔρωτα ἀπροφυλάκτως, ὡς τὰ παιδία ἐκεῖνα ἅτινα δωροῦσιν ἀσκέπτως τὰ ἀθύρματά των πρὸς τοὺς συμπαίκτοράς των, ἵνα πάλιν ζητήσωσιν αὐτὰ ἔπειτα. Ὁ Ρίο-Σάντος λοιπὸν ἐλάμβανεν οὕτω πάλιν ὀπίσω πᾶν ὅ,τι ἔδιδεν εἰς τὸν ἔρωτα, καὶ δὲν ἠθάνετο μείζονα τύψιν συνειδότος ἢ οἱ παῖδες οὗτοι, διότι ἦτο πάντοτε εἰλικρινής.—Ἦτον, ὡς ἤθελον εἰπεῖ τινες ποιηταὶ, φύσεως ἀρίστης.

Ἀλλ' ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φυλάξῃ, δέσποινα καὶ νεάνιδες, ἀπὸ τῆς συναπαντήσεως τοῦ Ρίο-Σάντου.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Γ.

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ.

Ὁ δαιμόνιος ποιητὴς τοῦ *Χιλδ-Ἁρόλδου* καὶ τοῦ *Δὸν-Ζουὰν* ἐστὶ τέκνον τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ἐμφανισθεὶς εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον ὡς ὑπερήφανος δορυκτήτωρ ἐχάραξεν ἑαυτῷ νέαν ὁδὸν καταπατήσας τοὺς καθιερωθέντας κανόνας τῆς τέχνης. Εὐγενὴς ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν καὶ τὰς συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας του, ἀγγλικανικὸς διὰ τῶν ἱερογραφικῶν εἰκόνων του καί τινος θρησκευτικῆς τάσεως, φέρων καὶ ὀλίγον σέβας πρὸς τοὺς κλασικοὺς διὰ τῆς οἰκονομίας τῆς δραματικῆς ποιήσεως καὶ τῆς πρὸς τὸν Πόπονὑπολήψεώς του, δεικνύει διὰ τούτων τὴν ἐπιδερμίδα μόνον, διότι ἐν τῇ καρδίᾳ ὁ Βύρων ἐστὶ σφόδρα φιλελεύθερος, καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν ἐν γένει τῶν ποιημάτων του κενοτόμος, ὡς καὶ εἰς τὰς ἰδέας καὶ τὸ ὕφος του.

Ἡ γενεαλογία τῶν Βυρώνων ἀναβαίνει μέχρι τῆς εἰσβολῆς τῶν Νορμανδῶν. Εἰς τὸν περὶ διανομῆς κατάλογον τῶν Σαξωνικῶν γαιῶν εὑρίσκεταί τις Ῥάλφος Βύρων· οἱ δὲ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐφάνισαν ἐν ταῖς ταυροφορίαις ταῖς ἐκ τοῦ Καλαίσου, καὶ Κρεσὶ, ἔλαβον παρὰ τοῦ Ἐρρίκου Η΄ τὴν ἐκκλησιαστικὴν κυριαρχίαν τοῦ Νεοχήδου (New-stead) καὶ διαρκούντων τῶν ἐμφυλίων πολέμων ἔμειναν πιστοὶ νομιμόφρονες. Ὁ ναύαρχος Βύρων πάππος τοῦ ποιητοῦ ἀναφέρεται εἰς τοὺς πίνακας τοῦ Βρετανικοῦ ναυτικοῦ· εἰς δὲ τῶν ἐκ τοῦ πάππου θείων αὐτοῦ ὑπέστη δίκην περίφημον, διότι ἐφόνευσεν ἐν μονομαχίᾳ κάποιον Κ. Χαβόρθην (Chaworth). Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐγένετο γνωστὸς ὀλιγώτερον ἐντίμως ἕνεκα τῶν πολλῶν χρεῶν αὐτοῦ καὶ ἄλλων αἰτιῶν.

Καὶ ἐκ μητρὸς φαίνεται ὁ Βύρων καταγόμενος ἐκ μακρᾶς σειρᾶς ἐνδόξων προγόνων. Οἱ Γόρδωνες τῆς Γίχτης (Gight) κατήγοντο ἐκ μιᾶς τῶν θυγατέρων Ἰακώβου τοῦ Α΄ τῆς Σκωτίας.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ γένους αὐτοῦ· ἴδωμεν δὲ καὶ αὐτόν.

Ὁ λοχαγὸς Βύρων ἔγημεν εἰς δεύτερον γάμον τὴν Αἰκατ. Γόρδωνος πλουσίαν κληρονόμον, ἣν τὰ παλαιὰ χρέη καὶ αἱ νέαι ἀσωτεῖαι τοῦ συζύγου αὐτῆς εἶχον ἤδη πτωχεύσει ἐντελῶς, ὅτε τὴν 20ὴν δευτέραν Ἰανουαρ. 1788 εὑρισκομένη ἐν Λονδίνῳ ἐγέννησε τὸν Γεώριον Γόρδωνα Βύρωνα. Ἐκ μητρὸς τῆς ὁποίας ὁ φύσει σφοδρὸς χαρακτὴρ ἐγένετο σφοδρότερος κατὰ συνέπειαν τῶν στερήσεων, καὶ ἐκ πατρὸς ὃς ἐπλανᾶτο ἀπὸ Ἀγγλίας τε καὶ Σκωτίας εἰς Γαλλίαν, ὅπου ἀπέθανε τὸ 1791, ὁ νέος Γεώργιος ἐγεννήθη ὑπὸ τοὺς κακοὺς οἰωνοὺς χρυσῆς δυστυχίας. Ἐκτὸς δὲ τούτου εἶχε τὸν ἕτερον πόδα στρεβλὸν, καὶ τὸ δυσύχτημα τοῦτο τὸν ἔκαμε νὰ ὑποφέρῃ ἐπὶ πολὺ καὶ σωματικῶς, ἕνεκα τῶν προσπαθειῶν ἃς κατέβαλον πρὸς θεραπείαν αὐτοῦ, καὶ ἠθικῶς, διὰ βίου προσβαλλομένης τῆς κενοδοξίας του.

Ὁ χαρακτὴρ τοῦ νηπίου ἐφάνη ἀρρενωπὸς, ἔξαλλος καὶ δυσάγωγος, πολλάκις ὑπεδεικνύων λάμψιν νοημοσύνης καὶ ἀγαθότητος. Ἐμνησικάκησεν ἐπὶ πολὺ κατὰ τῆς μητρός του, ἥτις, ἐν παροργῇ ὀργῆς διεγερθεῖσης ὑπὸ οἰνοπνεύματος, τὸν κατεδίωξε διὰ νὰ τὸν δείρῃ, καλοῦσα αὐτὸν «κουτσοδιάβολον.» Ἀλλὰ διετήρησε πάντοτε μεγάλην στοργὴν πρὸς τὴν Μαΐην Γραίην τὴν τροφόν του, τῆς ὁποίας ἡ ἀγάπη κατεπράυνε τὰς λύπας του.

Πενταετὴς τὴν ἡλικίαν ὁ νέος Γεώργιος ἐσάλπισεν εἰς τὸ σχολεῖον τῆς πόλεως Ἀβερδήνης, ὅπου κατῴκει ἡ μήτηρ του, καὶ ἐκεῖ ἀπέκτησε κλίσιν πρὸς τὰ ἱστορικὰ βιβλία, καὶ ἰδίως πρὸς τὴν παλαιὰν διαθήκην. Μετὰ ἐλαφρὰν ἀσθένειαν τὸν ἔστειλαν νὰ διατρίψῃ ὀλίγον εἰς τὰ ὀρεινὰ τῆς Σκωτίας, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ὑγείαν του, καὶ ἡ διαμονὴ αὕτη ἐγέννησεν ἐν αὐτῷ βαθὺ αἴσθημα τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως. Ἓν ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς νηπιακῆς ἡλικίας τοῦ Βύρωνος ἦν ἡ πρόωρος αὐτοῦ κλίσις πρὸς τὸν ἔρωτα. Ὀκταετὴς ἔτι ἠράτο μικρᾶς τινος κόρης ἐν Ἀβερδήνῃ ὀνομαζομένης Μαρίας Δούφης, ἥτις ἀντηράτο αὐτοῦ. Καὶ τὸ ἀμοιβαῖον αἴσθημα ἐδηλοῦτο διὰ τῆς ἡδονῆς ἣν εὕρισκον τὰ δύο ἐράσμια ταῦτα πλάσματα καθήμενα σοβαρῶς πλησίον ἀλλήλων, καὶ συνομιλοῦντα περιπαθῶς, ἐνῷ ἡ Ἑλένη ἡ πρωτότοκος ἀδελφὴ τῆς Μαρίας ἔπαιζε μὲ τὴν κούκλαν της. Εἰς πάντα χωρισμὸν ὁ Γεωργάκης ἐδείκνυε σφοδρὰν ἀνυπομονησίαν, καὶ παρεκάλει τὴν μητέρα ἢ τὴν τροφόν του νὰ γράψῃ δι' αὐτῶν πρὸς τὴν μικρὰν μνηστήν του, καὶ μετά τινα ἔτη ὅτε ἤκουσε τὸν γάμον τῆς Μαρίας Δούφης, ἐκυριεύθη ὑπὸ φοβερῶν σπασμῶν. Βραδύτερον δὲ ἐν Δουλουΐχῃ (Dulwich) ἐρωτεύθη ὡσαύτως τὴν Μαργαρίταν Πάρκερ, ὡραιότατον κοράσιον, τὸ ὁποῖον μετ' οὐ πολὺ ἀπέθανεν ὑπὸ φθίσεως, καὶ τῆς ὁποίας ὁ θάνατος ἐνέπνευσεν εἰς τὸν ἀναφυόμενον ποιητὴν τὸ πρῶτον ἐλεγεῖόν του. Τέλος τὴν τρίτην φορὰν ἐν Νεοχήδῃ ἐλθὼν ἐκ τῶν παύσεων τῆς Ἀρρώης (Harrow) εἶδε τὴν Μὶς Χαβόρθην (Chaworth), ἥτις κατῴκει ἐν τῇ γειτονίᾳ καὶ ἀνῆκεν εἰς τὴν οἰκογένειαν μετὰ τῆς ὁποίας ὁ ἐκ πάππου θεῖός του εἶχεν ἐλθεῖ εἰς θανατηφόρον ἔριν. Ἡ φιλία αὕτη ἕνεκα τῆς ῥωμαντικότητός της ἐτράπη μετ' οὐ πολὺ εἰς σφοδρὸν ἔρωτα ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς νεάνιδος, ἥτις οὖσα κατὰ δύω ἔτη πρεσβυτέρα ἐνόμισεν ὅτι ἠδύνατο νὰ δεχθῇ ὡς παίγνιον τὸ πάθος τοῦ ταλαιπώρου μαθητοῦ, καὶ νὰ μὴ ἀπορρίψῃ τὸ ἑπόμενον ἔτος σπουδαίαν πρότασιν γενομένην αὐτῇ. Τὰ τρία ταῦτα συμβάντα, καίτοι φαινόμενα παιδαριώδη, δὲν προανήγγελλον τὸ οὐσιῶδες μέρος, ὅπερ ἔμελλε νὰ λάβωσιν αἱ γυναῖκες ἐν τῷ βίῳ καὶ τοῖς συγγράμμασι τοῦ Βύρωνος, καὶ τοὺς ἐπαίνους καὶ τοὺς σαρκασμοὺς, οὓς ἀπένειμεν αὐταῖς ἀμοιβαδόν.

Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον. Ὁ ἐκ πάππου θεῖός του, ὁ φονεύσας τὸν Κ. Χαβόρθην, ἀπέθανεν ἄτεκνος εἰς τὴν ἐν Νεοχήδῃ ἔπαυλίν του, καὶ ὁ νέος Γεώργιος ἐγένετο πατρίκιος τῆς Ἀγγλίας. Τὴν τιμὴν ταύτην ἐπερίμενεν ἀνυπομόνως, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀπόλαυσιν δὲν τὴν εὗρε τόσον ζηλευτήν.

Ἡ Κ. Βύρων ἐλθοῦσα εἰς Λονδῖνον τὸ 1799 μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, κατέταξεν αὐτὸν εἰς τὸ γυμνάσιον τῆς Ἀρρούης τῆς ἐπὶ τοῦ λόφου (Harrow on the Hill) πλησίον τῆς Οὐϊνσόρης. Ἐξετασθεὶς δὲ εὐ-

ρέθη ἀρκετὰ ἀπροπαρασκεύαστος εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γλωσσῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀδιακόπων ἀναγνώσεών του εἶχεν ἐπισωρεύσει γνώσεις τινὰς ἱστορικῶν γεγονότων, καὶ πρὸ πάντων δύναμιν σκέψεως καὶ εὐγλωττίας σπανίας εἰς τὴν ἡλικίαν του, νύξις πολύτιμος δι' ἐκείνους οἵτινες μίαν ἡμέραν θὰ ἐπιληρθῶσι τῆς βελτιώσεως τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως. Ἐν Ἀρρούῃ ὁ Βύρων γενόμενος τόσον καλὸς λατινιστὴς ὅσον χρειάζεται εἰς Ἄγγλον, ἑλληνιστὴς δὲ μέτριος, συνέθετεν ἐν τῇ μητρικῇ αὐτοῦ γλώσσῃ στίχους, οἵτινες συχνὰ δὲν ἦσαν ἄλλο ἢ ἀπομιμήσεις τῶν ἀρχαίων. Διεκρίνετο δὲ πρὸ πάντων εἰς τὰ ῥητορικὰ γυμνάσματα, ἅπερ ἔκαμνον οἱ μαθηταὶ ἐν τῇ σχολῇ. Ὑπερβολικὸς καθ' ὅλα συνέλαβε διά τινας τῶν νέων συντρόφων του φιλίαν περιπαθεστάτην μεθ' οὗ πολὺ ἐξαλειφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ θανάτου ἢ τοῦ χωρισμοῦ. Παρετηρήθη ὅτι πολλάκις ἐξέλεγε τοὺς φίλους του μεταξὺ παιδίων καταγωγῆς κατωτέρας τῆς ἑαυτοῦ, καὶ τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον δεῖγμα τῆς συμπαθείας του πρὸς τοὺς ἀδυνάτους καὶ τοὺς πιεζομένους.

Ὁ μαθητὴς τῆς Ἀρρούης, δυσάγωγος καὶ στασιαστικὸς, δὲν εἶχεν ἀποβάλει τίποτε ἐκ τοῦ φιλοταράχου χαρακτῆρος τοῦ νεπίου τῆς Ἀβερδήνης ἢ τοῦ δάσους τῆς Σηρούδης (Shearwood). Ἠγάπα τὰ θορυβώδη παίγνια, τὴν σφαῖραν καὶ ἐνίοτε τὴν πάλην καὶ τὴν πυγμὴν, πάθος τὸ ὁποῖον ἐδηλώθη βραδύτερον ὑπὸ διαφόρους μορφὰς, ὡς τὴν κλίσιν του πρὸς τοὺς κύνας, τὰ ὅπλα, τὸ ἱπποδρόμιον τῆς Βενετίας, καὶ τὴν ἐπανάληψιν τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ κατορθώματος τοῦ Λεάνδρου.

Ὁ νέος ποιητὴς μετέβη τὸ 1805 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κανταβριγίας, ὅπου διῆγενοὐχὶ ἐν πολλῇ σωφροσύνῃ. Ἀλλ' ἐν διαστήματι τῶν παύσεων εἰσήχθη ὑπὸ τῆς μητρός του εἰς διαφόρους ἐντίμους οἰκογενείας, καὶ ἠδυνήθη οὕτω νὰ θεωρήσῃ τὴν κοινωνίαν ὑπὸ σοβαρωτέραν ἔποψιν. Τὰ ἴχνη τῶν ἐλαχίστων συμβάντων τῆς ἐποχῆς ταύτης τοῦ βίου του καὶ τῶν πρωτέρων ἐτῶν ἀναφαίνονται εἰς τὰς *Ὥρας τῆς Ἀργίας* του, συλλογὴν ποιημάτων τῆς ὁποίας δὲν ἐξεδόθησαν τότε εἰμὴ ἑκατὸν ἀντίτυπα, καὶ μόνον τὸ 1808 ἡ *Ἐπιθεώρησις τοῦ Ἐδιμβούργου* κατεδέχθη νὰ πραγματευθῇ περὶ τοῦ ἔργου τούτου. Ἐπίκρισις ἄδικος καὶ ἐμπαθὴς παρώργισε τὸν ποιητὴν εἰς τοσοῦτον, ὥστε τῷ ἐνέπνευσε τὸ σατυρικώτατον ποίημα τὸ ἐπιγραφόμενον *Οἱ ποιηταὶ τῆς Ἀγγλίας καὶ οἱ ἐπικριταὶ τῆς Σκωτίας*. Ἡ ἐπιτυχία δὲ τούτου κατέταξε τοὺς γελάσαντας εἰς τὸ μέρος του. Τὸ 1809 ὁ νέος λόρδος φθάσας εἰς νόμιμον ἡλικίαν, ἐπαρουσιάσθη μόνος εἰς τὴν *ἀνωβουλὴν*, διότι ὁ θεῖός του δὲν ἠθέλησε νὰ τῷ γείνῃ ἀνάδοχος. Τὸν ὑπεδέχθησαν μετὰ ψυχρότητος καὶ μόνον μετὰ τρία ἔτη ἐξεφώνησε τὸν πρῶτον λόγον του, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐφάνη ὑπέρμαχος τῶν ἐλευθέρων ἀρχῶν καὶ τῆς ἰσοπολιτείας τῶν καθολικῶν, ἀλλὰ μετ' ἀηδίας ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους ν' ἀφήσῃ διὰ παντὸς τὸ πολιτικὸν ῥάδιόν του, πολλοὺς ἔχων τοὺς ἐναντίους. Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ἀποδημίαι πρὸς τὸ νότιον καὶ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Εὐρώπης ἀνέπτυξαν θαυμασίως τὰ πολύτιμα σπέρματα τῆς ποιητικῆς φαντασίας του. Ἐν τῇ ἀποδημίᾳ ταύτῃ συνέλεξε τὴν ὕλην τῶν ἀνατολικῶν ποιημάτων του. Ἐπεσκέφθη τὴν Λισβῶνα, τὴν Γιβραλτάρην, τὴν Μελίτην, τὴν Σικελίαν, τὴν Σαρδηνίαν, τὴν Ἤπειρον, ὅπου εἶδε τὸν περίφημον Ἀλῆ πασσᾶν τῶν Ἰωαννίνων, καὶ τελευταῖον τὴν Πελοπόννησον. Τέλος ἀφοῦ μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος, ὅπου ἡ εὐτολμία του ἔσωσε τὴν ζωὴν νέας τινὸς Ἑλληνίδος, εἰς ἣν ἀπέδιδον ἔγκλημα ἔρωτος, καὶ ἀπῆγον κεκλεισμένην ἐντὸς ἀσκοῦ, ἵνα ῥίψωσιν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς τὴν περιοδείαν ταύτην ἔγραψε τὰ δύω πρῶτα ἄσματα τοῦ *Χιλδ-Ἁρόλδου*, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ φίλος του Κύριος Δάλλας, ἀνὴρ φιλόκαλος, μόλις κατώρθωσε νὰ τὸν πείσῃ ὅτι ἦτον ἀνώτερον τῶν σατυρικῶν δοκιμίων του. Τέλος δὲ καταπεισθεὶς ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ ποιήματος τούτου, ὅτε ἔμαθεν ὅτι ἡ μήτηρ του ἠσθένει βαρέως. Ἐπέστρεψε λοιπὸν εἰς Ἀγγλίαν, καὶ ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν Νεοστήδην δὲν τῷ ἔμενεν εἰμὴ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν κηδείαν της.

Ὁ *Χιλδ-Ἁρόλδος* ἐφάνη τὸ μέγιστον ποίημα τῶν φανέντων ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀπολωλότος Παραδείσου. Καὶ ὁ συγγραφεὺς αὐτὸς εἶπε δικαίως περὶ τούτου «ἠγέρθην πρωΐαν τινὰ καὶ εὗρον ἐμαυτὸν ἔνδοξον.» Ὁ φθόνος διηγέρθη πάραυτα, ἀλλ' ἀναγκασθεὶς νὰ σιωπήσῃ ἕνεκα τῆς ἀδιακόπου ἐπιτυχίας τοῦ *Γκιαούρ*, τῆς *Νύμφης τῆς Ἄβύδου*, τοῦ *Πειρατοῦ*, ἄφηκε τὴν ἐπίκρισιν καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν συκοφαντίαν, ἵνα προσβάλῃ τὰ ἤθη τοῦ ἀνδρὸς, μὴ δυνάμενος νὰ κακώσῃ τὰ ποιήματα αὐτοῦ. Ὁμολογητέον ὅτι εἶδος φήμης ἦν ἐκτήσατο ὁ ποιητὴς (ὡραῖος ἄλλως τε ἀνὴρ ὅτε δὲν περιεπάτει) ὡς ἄνθρωπος τοῦ συρμοῦ, παρεῖχεν ἱκανὴν λαβὴν εἰς τὴν κακολογίαν. Κυρία τις εὐγενεστάτη παρεφέρθη τοσοῦτον ὑπὲρ αὐτοῦ ὥστε ἔκοψε τὸν λαιμόν της διὰ ποτηρίου τεθραυσμένου ἐν πλήρει κραιπάλῃ. Ὁ ποιητὴς συλλαβὼν τὸν σκοπὸν τοῦ γάμου ἐζήτησε τὴν χεῖρα τῆς Μὶς Μιλβάγκης, κόρης πλουσίας καὶ ἀρκετὰ ὡραίας, ἀλλὰ σεμνοτύφου καὶ ὀλίγου λογιωτατίνης. Ἀποῤῥιφθεὶς δὲ κατὰ πρώτην φορὰν ἔσχε τὸ δυσύχημα νὰ ἐπιτύχῃ ἐπὶ τέλους. Ὁ γάμος ἐτελέσθη τὴν 2 Ἰαν. 1816 μετὰ δυσθυμίας καὶ προοιωνιζούσης. Εὐνοουμένη τις παιδαγωγὸς, ἣν ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ σκότους τῆς θέσεώς της διὰ γίχων, οἵτινες θέλουν μαστιγόνει αὐτὴν παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις, ἐτέθη ἐκ πρώτης ἀφετηρίας μεταξὺ τῶν δύω συζύγων, καὶ συμπληρωθέντος τοῦ πρώτου ἔτους ἡ Κυρία Βύρων ἐπέστρεψεν εἰς τοῦ πατρός της. Τὸ αἴτιον τούτου διετήρει πάντοτε ἄγνωστον, ἀλλ' ἠτιᾶτο τὴν ἀσωτείαν τοῦ συζύγου της, λέγουσα ὅτι ἐφοβεῖτο μέπως δὲν δυνηθῇ νὰ ζήσῃ κατὰ τὸν βαθμόν του.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ὁ τιμωρηθεὶς γαστρίμαργος.

Ἀνθρωπόστις ὁ ὁποῖος ἦτο λίαν γαστρίμαργος εἰσῆλθεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Κ. Δελίλλου, ἐνῷ οὗτος ἦν ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του· ἰδὼν δὲ

ἓν μῆλον ἐψημένον ὑπεράνω τῆς ἐσίας καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἀντιςῇ εἰς τὸν ἐκ τῆς θέας του γεννηθέντα πειρασμὸν κατεβρόχθισεν αὐτό. Μετ' ὀλίγον εἰσέρχεται ὁ Κ. Δελίλλος, καὶ βλέπων ὅτι λείπει τὸ μῆλον τὸ ὁποῖον ἔπρεπε ν' ἀποτελέσῃ μέρος τοῦ προγεύματος αὐτοῦ, ἐρωτᾷ τὸν γαςρίμαργον προσποιούμενος πολλὴν ἀνησυχίαν, μήπως εἶναι αὐτὸς ὅςις τὸ ἔφαγε. Ἀλλ' αὐτὸς ἀρνεῖται τοῦτο. Μὲ καθησυχάσατε πολὺ, λέγει ὁ ποιητὴς, διότι ἐνοχλούμενος ἀπὸ ποντικοὺς ἔθεσα ἀρσενικὸν ἐντὸς τοῦ μήλου τούτου διὰ νὰ τοὺς φαρμακεύσω. Εἰς τοὺς λόγους τούτους ὁ καλός σου γαςρίμαργος κυριεύεται ὑπὸ τρόμου, καὶ πλήρης ταραχῆς ὀρθοῦται καὶ κράζει μετ' ἀπελπισίας, γάλα! γάλα! διὰ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, γάλα! Ὁ Κ. Δελίλλος δὲν κατώρθωσεν ἄλλως νὰ τὸν καθησυχάσῃ ἢ ὁμολογῶν αὐτῷ τὴν μικρὰν τιμωρίαν ἣν ἠθέλησε νὰ τῷ ἐπιβάλῃ διὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν τοῦ προγεύματός του.

Ὁ κουρεὺς τοῦ βασιλέως.

Ἐνῷ Λουδοβῖκος ὁ ΙΔ' ἦτο ἡμέραν τινὰ εἰς τὸ ἐν Βερσαλλίᾳ παρεκκλήσιόν του, ἔρχεται ὁ κωμῳδὸς Ἀρμάνδος ἵνα εἰσέλθῃ εἰς αὐτό. Ἀλλ' ὁ παρὰ τὴν θύραν φρουρῶν Ἑλβετὸς σωματοφύλαξ δὲν θέλει νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ περάσῃ. « Εἶμαι ὁ κουρεὺς τοῦ βασιλέως, λέγει ὁ Ἀρμάνδος.—Σὺ δὲν μπαίνει μέσα, ἀποκρίνεται ὁ Ἑλβετὸς, τὸ βασιλέα δὲν κάνει τὸ γένεια μεσ' τὸ κλησιὰ, καταλαβαίνει! »

ΤΟ ΚΑΡΥΚΕΥΤΟΝ ΚΡΕΑΣ.

Τὸ ἔαρ τοῦ 1827, δύω νεαραὶ ψυχαὶ ἐκ τινος πόλεως τοῦ Λαγκεδόκου ἠγαπῶντο περιπαθῶς, ἀλλ' ὁ αἰώνιος ἐχθρὸς τῶν ἐρώτων, τὸ ἀργύριον, ἠναντιοῦτο εἰς τὴν εὐδαιμονίαν των. Ὁ πατὴρ τῆς κυρίας Βικτωρίνης ἤρνεῖτο αὐτὴν εἰς τὸν νέον Παῦλον, οὗτινος ὁ κυριώτερος πλοῦτος ἦτο ὁ ἔρως του. Ὅθεν ἀπελπισθέντες νὰ δυτωπήσωσιν αὐτὸν οἱ δύω ἐρασταὶ, οἵτινες δὲν ἦταν ὁ τ α θ έ σ ε ω ς ὁ μ ο υ ν η τ ι κ ῆ ς, ἀπεφάσισαν νὰ δραπετεύσωσιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ νέα δὲν ἦτο ἔτι δεκαεπταετὴς, ὁ Παῦλος ἵνα μὴ κατηγορηθῇ ἐπὶ ἁρπαγῇ, εὑρίσκει μάρτυρας, τοὺς ὁποίους τοποθετεῖ κατὰ τὴν ὡρισμένην ὥραν εἰς τὸν ὁριοθέντα τόπον. Καὶ ὅμως, μ' ὅλην τὴν καλὴν θέλησίν της, ἡ νεᾶνις δὲν δύναται νὰ δραπετεύσῃ εἰς τὴν ὑποσχεθεῖσαν ὥραν, καὶ οἱ μάρτυρες ἀνυπομονήσαντες ἀνεχώρησαν. Ὅταν ὅὲ οἱ ἐρασταὶ ἔφθασαν πνευστιῶντες, εὗρον τὸν τόπον τῆς συναντήσεως ἔρημον. Τί νὰ κάμωσι λοιπόν; Ὁ Παῦλος ἄγει τὴν ἐρωμένην του εἰς τινα ἔπαυλιν ὀλίγον ἀπέχουσαν ἐκεῖθεν, καὶ τρέχει πρὸς ζήτησιν νέων μαρτύρων.

Μόλις ἐξημέρωνεν ὅτε ἔφθασεν ὁ ἐραστὴς ἐγγὺς τῶν προαστείων τῆς πόλεως. Κατ' εὐτυχίαν βλέπει ἄνθρωπον ἐρχόμενον καὶ προχωρεῖ πρὸς αὐτόν. Κύριε, τῷ λέγει ὁ Παῦλος, ἀγαπᾶτε τὸ καρυκευτὸν κρέας; — Μάλιστα, Κύριε, τῷ ἀποκρίνεται ὁ ἄνθρωπος μετ' ἀπορίας. —Ἔρχεσθε νὰ φᾶτε μαζή μου;—Δὲν σᾶς γνωρίζω — Κάμνομεν γνωριμίαν. — Θὰ πληρώσητε ὅμως. —Ἐννοεῖται, καὶ θὰ σᾶς ἦναι ὑπόχρεως ὅσον εἰμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε. — Πᾶμε, μὰ τὴν ζωήν μου, εἶπε γελῶν ὁ ἄγνωστος, στέργω νὰ σᾶς κάμω αὐτὴν τὴν χάριν. — Πῆτέ μου ἂν ἀγαπᾶτε τ' ὄνομά σας καὶ τὸ μέρος τῆς κατοικίας σας.

Οἱ δύω νέοι φίλοι ἐβάδιζον φαιδροὶ, ὅτε ἰδὼν ὁ Παῦλος ἕτερον ἄνθρωπον, τινὰ βήματα μακρὰν, θὰ δυσαρεστηθῆτε λέγει εἰς αὐτὸν, ἂν ὁ ἐρχόμενος ἐκεῖνος κύριος λάβῃ μέρος εἰς τὸ φαγητόν μας; — Καθόλου, φθάνει νὰ μὴν ὀλιγοστεύσῃ τὸ μερίδιόν μου. — Μὴ φοβῆσθε τίποτε. —Ἀλλὰ τέλος πάντων, διὰ ποῖον σκοπόν; —Θὰ τὸ μάθητε ἀμέσως, διέκοψεν ὁ Παῦλος, διαζόμενος νὰ ὑπάγῃ καὶ πρὸς τὸν ἄλλον νὰ προτείνῃ τὸ καρυκευτὸν κρέας του, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐδέχθη τὴν πρότασιν. Συνδιαλεγόμενοι δὲ καὶ γελῶντες πλησιάζουσιν εἰς τὴν ἔπαυλιν· ἀλλ' οἱ δύω ἄγνωστοι βλέπουσι μετ' ἀπορίας νεάνιδα ἐρχομένην πρὸς αὐτοὺς καὶ βιπτομένην εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ὁδηγοῦ των, καὶ ἡ ἀπορία των μετεβλήθη εἰς ἔκπληξιν, ὅτε ὁ νέος ἐφώναξεν· « Κύριοι, ἂς ἦσθε μάρτυρες ὅτι κλέπτομεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον. » Εἰπόντες δὲ τὰ ὀνόματά των καὶ ἀναβάντες εἰς τὴν ἅμαξαν φεύγουσι ὁρμαίως. — Ἀμ' τὸ στιφάδον, τὸ στιφάδον, ἐφώναξαν. —Θὰ τὸ φᾶμε στὸν γάμον, ἀποκρίνονται οἱ ἐρασταὶ προκύπτοντες ἐκ τῆς θυρίδος. Ἡ δραπέτις δυὰς ἐπανελθοῦσα ἐντὸς ὀλίγου, ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν της καὶ μετὰ προσθήκης, διότι τὸ καρυκευτὸν κρέας συνώδευσεν ἐξαίρετος οἶνος.

Τὸ ἀστεῖον τοῦτο γεγονὸς κατεχώρισε τὸ 1846 ὁ Ταχυδρόμος τῶν Δικαστηρίων.

Η ΔΕΟΜΕΝΗ.

1.

Εἶδον μὲ τ' ἄνθη τοῦ χοροῦ τὴν νέαν Ἀσπασίαν,
Κ' ἐσθῆτα τὴν ἀέριον ἣν ὡς θεὰ ἐφόρει·
Ἐκ τοῦ χοροῦ ἐπέστρεψεν ὠχρὰ εἰς τὴν οἰκίαν,
Κ' εἰσῆλθεν ἵνα δεηθῇ
Εἰς τὸν κοιτῶνα, κ' ἔνδακρυς τὸν Πλάστην ἐθεώρει
Ὡς μέλλουσα ν' ἀναληφθῇ.

2.

Ὦ! διατί αἰσθάνομαι εἰς τὰ ἐντὸς ὀδύνην;
Παρέρχονται τοῦ βίου μου εἰς μάτην αἱ ςιγμαί.
Ἐμίσησα, ἐμίσησα τὴν ματαιοφροσύνην,
Δὲν ἔχει πλέον θέλγητρα ὁ κόσμος δι' ἐμέ.

3.

Ἐν μέσῳ τύρβης καὶ χοροῦ τὰ βάθη τῆς καρδίας
Ἠσθάνθην τὴν φωνήν σου.
« Παρέδωκας, ὦ θύγατερ, τοῦ κόσμου τὰς μωρίας
Τὴν ἄφθαρτον ψυχήν σου, »
Εἶπε βροντώδης καὶ δεινὴ
Ἡ ἄνωθεν φωνή.

4.

Τρόμος, Θεὲ, κατέλαβε τὴν τάλαιναν ψυχήν μου
Καὶ θλῖψις μεταβολὰς.
Ἀπὸ τοῦ νῦν ἀφιερῶ εἰς σὲ τὴν ὕπαρξίν μου
Ἐξ ὅλης μου καρδίας.

5.

Ὦ Πάτερ, σὺ θεράπευσον καὶ ἁγίασόν με πάλιν,
Ἑτοίμασόν με εἰς χορεὺς νὰ ἐντρυφῶ ἀγγέλων,
Ὅταν εἰς τὴν ἀγκάλην
Μὲ ἀναλάβῃς, ἵνα ζῶ εἰς ἄνευ λύπης μέλλον.

6.

Ἐβέετο, ἐβέετο κ' εἰς οὐρανοῦ τὸν θόλον
Ἀνέβαινεν εὐπρόσδεκτος ἡ θυμαλγὴς φωνή,
Κ' ἐπέχυνε τὴν χάριν του ὁ ποιητὴς τῶν ὅλων,
Καὶ ἡ νεᾶνις ἔγεινεν ὡς ἡ χιὼν ἁγνή.

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α.' ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 26 Φευρουαρίου 1858. Ἀριθ. 4. — Ἐκδ. δευτ.

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ. ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ. (1)

Θεώρει μετὰ δυσπιστίας ἐκεῖνον ὅστις, ὅταν εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀποβάλλει τὸ προσωπεῖον τῆς φιλοφρυσύνης, καὶ παύει τοῦ ἦναι νὰ ἀγαθὸς καὶ ἐπιεικής· ὁ τοιοῦτος εἶναι φίλαυτος.

2. Ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ του δεσπότης καὶ τύρανος, δὲν δύναται νὰ πράττῃ ἄλλως ἢ νὰ φορῇ τὸ προσωπεῖον τῆς χρηςότητος καὶ τῆς ἐπιεικείας παρὰ τοῖς ἄλλοις. Ὁ τοιοῦτος εἶναι ὑποκριτὴς πρὸς τοὺς φίλους του ὡςπερ καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐν γένει.

3. Ὁ ἀληθῶς ἀγαπητὸς ἄνθρωπος θὰ ἦναι ἀγαπητότερος ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἐν τῷ μέσῳ τῶν οἰκείων, τῆς συζύγου του καὶ τῶν τέκνων, παρ' ὅσον εἶναι ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

4. Ὀφείλεις νὰ τιμᾷς, ν' ἀγαπᾷς, καὶ νὰ σέβεσαι τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα σου, ὁποῖοι καὶ ἂν ὦσι. Ὁ Θεὸς εἶπε, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου».

5. Τὸ αὐτὸ χρεωστεῖς νὰ πράττῃς καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς τῶν γονέων σου.

6. Ὁ Ἐρυθριῶν διὰ τοὺς ἁπλοῦς τρόπους τῶν γονέων του, διὰ τὴν πενίαν των, καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς συμπεριφορᾶς των, εἶναι ἀνόητος καὶ τοσοῦτον ἄρρων καὶ γελοῖος, ὅσον ὁ ἐπὶ πατραγαθίᾳ καυχώμενος, ἀλλ' εἶναι μᾶλλον ἀξιοκαταφρόνητος αὐτοῦ.

7. Ὁ περιφρονῶν τοὺς γονεῖς τοῦ περιφρονηθήσεται ἐν τῷ κόσμῳ.

8. Θὰ εὕρῃς πολλοὺς ἐν τῷ κόσμῳ φερομένους κακῶς πρὸς τοὺς γονεῖς των καὶ ἂν πράξῃς παρόμοια τούτοις, πρῶτοι αὐτοὶ θὰ σὲ κατακρίνωσιν.

9. Πῶς θέλεις νὰ πιςεύσῃ τις εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῆς φιλίας σου ὅταν μάθῃ ὅτι δὲν ἀγαπᾷς τοὺς γονεῖς σου ;

10. Πῶς θέλεις νὰ πιςεύωσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῶν τρόπων σου, ὅταν γνωρίσωσιν ὅτι εἶσαι τραχὺς καὶ βάρβαρος πρὸς τοὺς γονεῖς σου;

11. Πῶς θέλεις νὰ σοὶ χαρίζεται ὁ ξένος ὅταν μάθῃ ὅτι εἶσαι ἀχάριςος πρὸς τοὺς γεννήτοράς σου;

12. Ἡ γυνὴ ὀφείλει πρὸς τοὺς γονεῖς τοῦ ἀνδρός της τὸ αὐτὸ σέβας ὅπερ καὶ πρὸς τοὺς ἑαυτῆς. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ πρὸς τοὺς γονεῖς τῆς γυναικός του.

13. Τὸ ν' ἀγαπῶμεν τοὺς ἀξίους ἀγάπεις γονεῖς εἶναι καθῆκον λίαν εὔκολον, ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρετῆς συνίσταται εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν καὶ ὅταν δὲν ἦναι ἄξιοι ἀγάπης.

14. Ὀφείλεις νὰ φέρεσαι πρὸς τοὺς γονεῖς σου κατὰ πάντας τοὺς κανόνας τοῦ εὐγενοῦς τρόπου τοὺς διδασκομένους ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Περιπλέον τοῖς χρεωστεῖς τὸ σέβας καὶ τὴν ὑποταγήν σου.

15. Ἀγάπα αὐτοὺς ἀγάπην ἀγνὴν καὶ ἀπ[illegible] λαγμένην πάσης ἰδιοτελείας.

16. Προσπάθει[illegible]

(1) Ἴδε τὴν συνέχειαν εἰς τὸ προηγούμενον φυλλάδιον

κάμε αὐτὸ εὐγενῶς καὶ διὰ τῆς μεγαλειτέρας γλυκύτητος.

18. Ἐξέταζε εἰλικρινῶς τὰς ὀρέξεις καὶ ἐπιθυμίας των, ἔσο εὐαίσθητος εἰς τὰς λύπας των, καὶ κατάβαλλε πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς παρηγορίαν των.

19. Γίνου πρὸς αὐτοὺς ὅσον δύνασαι καλοκἀγάθος.

20 Ὑπόφερε μεθ' ὑπομονῆς πάσας τὰς ἀσθενείας των, καὶ δείκνυε ὅτι δὲν βλέπεις τὰς ἐνοχλήσεις τὰς ὁποίας δυνατὸν νὰ σοὶ προξενῶσιν.

22. Προσπάθει διὰ τῶν περιποιήσεων καὶ τῆς φαιδρότητός σου ν' ἀπομακρύνῃς ἀπ' αὐτῶν τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου.

23. Μόνος ὁ ἀγενὴς καὶ χαμερπὴς ἄνθρωπος δύναται νὰ περιφρονήσῃ τοὺς γονεῖς του, διότι εἶναι πτωχοί.

24. Μόνος ὁ ἄξιος περιφρονήσεως ἀνόητος δύναται νὰ ἐρυθριᾷ διὰ τὴν ἁπλότητα τῶν ἠθῶν, καὶ τὴν ἔλλειψιν τῆς συμπεριφορᾶς τῶν γονέων του.

25. Ὁ κύριος κανὼν τῆς κοσμιότητος ὃν πρέπει νὰ τηρῇ τις ἐνώπιον τῶν τέκνων του εἶναι, νὰ μὴ δίδῃ αὐτοῖς ποτὲ κακὸν παράδειγμα, εἴτε λόγῳ εἴτε ἔργῳ.

26. Αἱ πρῶται ἐντυπώσεις τῆς νεότητος δὲν ἐξαλείφονται ποτὲ καὶ εἶναι τὰ πρῶτα στοιχεῖα τὰ ἀποτελοῦντα καλὸν ἢ κακὸν τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου.

27. Τὸ τέκνον δὲν πρέπει νὰ γίνεται αὐτόπτης τῶν φιλονεικιῶν αἵτινες διεγείρονται μεταξὺ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, ἔτι δὲ ὀλιγώτερον τῆς ἔριδος αὐτῶν.

28. Τὸ παιδίον ἔχει ἔμφυτον τὸ αἴσθημα τῆς δικαιοσύνης, ἂν λοιπὸν τιμωρῇς αὐτὸ ἀδίκως, βλάπτεις αὐτὸ ἠθικῶς.

29. Μὴ ἀποδίδεις εἰς ἄλλον ὅτι αὐτὸς εἶχε δικαίωμα νὰ λάβῃ.

30. Μὴ δείκνυε ἄδικον αἴσθημα προτιμήσεως διὰ τὸν μὲν πρὸς βλάβην τοῦ ἑτέρου, εἰ δὲ μὴ σπείρεις ἐν τῇ καρδίᾳ του σπόρον κακίας, ἥτις ἐστὶν ἡ ζηλοτοπία.

31. Ἔσο ἀγαθὸς καὶ εὐπροσήγορος καὶ ἐπίπληττε αὐτοὺς μετὰ πραότητος ἀλλ' ἡ ἀγαθότης σου ἂς μὴ μετατραπῇ εἰς ἀδυναμίαν.

32. Συγκράτει αὐτοὺς ἐντὸς τῶν καθηκόντων ἅτινα ὀφείλουσι πρὸς σὲ καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς συγγενεῖς των, ἀλλὰ μὴ πράττε τοῦτο βαρβάρως, διότι δὲν εἶναι χρεία νὰ σὲ φοβῶνται.

33. Ὁ φόβος καταπνίγει τὴν ἀγάπην, καὶ πρέπει τὰ τέκνα σου νὰ σὲ ἀγαπῶσιν.

34. Ὅ,τι ἂν πράξωσιν ὑπ' ἀγάπης ἔσεται πάντοτε καλῶς πεπραγμένον, ὅ,τι δὲ ὑπὸ φόβου κακῶς.

35. Συνείθιζέ τους ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας νὰ ὁμιλῶσι [illegible]ῶσαν.

[illegible] τὴν παιδαριώδη [illegible]η-

37. Δίδαξέ τους ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον τοὺς αὐστηροὺς κανόνας τοῦ εὐγενοῦς τρόπου, οὐ μόνον τοὺς μετὰ τῶν ξένων, ἀλλ' ἔτι καὶ τοὺς μετὰ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν ὑπηρετῶν.

38. Μὴ μεταχειρίζεσαι πρὸς αὐτοὺς τὰς σωματικὰς ποινὰς, ἁρμοζούσας μόνον εἰς τὰ ζῶα.

39. Τιμώρησέ τους αὐστηρῶς ὅταν κακοποιῶσι τὰ ζῶα, διότι δύνανται νὰ συνειθίσωσιν εἰς τὴν σκληρότητα ὅπως καὶ εἰς πᾶν ἄλλο πρᾶγμα.

40. Τὸ σκληρὸν πρὸς τὰ ζῶα παιδίον θὰ ἦναι βραδύτερον σκληρὸν καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

41. Ἂν ὑπ' ἀδυναμίαις παραβλέπῃς τὰς ἰδιοτροπίας, τὰ σφάλματα καὶ τὰς ἀνοησίας των, θ' ἀπολέσῃς ταχέως πᾶσαν ἐξουσίαν ἣν εἶχες ἐπ' αὐτῶν, καὶ μὴ αἰτιᾶσαι ἄλλον ἢ σεαυτὸν ἂν γείνωσι, κακοὶ ἄνθρωποι.

42. Μὴ παραμελήσῃς μηδὲν, μηδεμίαν περίστασιν ὅπως καταστήσῃς τὴν καρδίαν των ἐπιδεκτικὴν πάσης ἠθικῆς, οἷον χρηστότητος, ἀγάπης, φιλανθρωπίας ἐπιεικείας, κτλ.

43. Οὗτοι εἰσὶ κατ' ἐμὲ οἱ κάλλιστοι κανόνες τοῦ εὐγενοῦς τρόπου καὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, τοὺς ὁποίους δύνασαι νὰ τοῖς διδάξῃς, διότι πάντα τὰ λοιπὰ σύγκεινται ἐκ τύπων εὐκόλων πρὸς μάθησιν, καὶ διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο ἢ ὀλίγον μνημονικόν.

44. Δίδασκέ τους νὰ μὴ πειράζῃ ὁ εἷς τὸν ἄλλον, οὐδὲ νὰ ἐρίζωσιν πρὸς ἀλλήλους, νὰ χαρίζωνται καὶ νὰ ἀγαπῶνται ἀμοιβαίως, καὶ νὰ μὴ καταμηνύωσιν οἱ μὲν τοὺς δέ.

45. Ἔμπνεε αὐτοῖς τὴν ἀποστροφὴν τοῦ ψεύδους καὶ παντὸς τοῦ ἀντιβαίνοντος εἰς τὴν τιμιότητα καὶ τὴν εὐθύτητα.

46. Συνείθιζέ τους νὰ φυλάττωσι πολλὴν κοσμιότητα περὶ τὴν ἐνδυμασίαν, τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις των, ν' ἀποφεύγωσι τὴν ἀργίαν καὶ τὰς κακίας ἃς γεννᾷ, οἷον τὴν ὀκνηρίαν, τὴν μωρολογίαν, τὴν κακολογίαν, κτλ.

47. Ν' ἀποφεύγωσι τὴν κακὴν συναναστροφὴν, καὶ νὰ μεταχειρίζωνται πολλὴν φρόνησιν καὶ περίσκεψιν εἰς τὴν φιλίαν των.

48. Ἐμπόδιζε τοὺς ἀνοήτους καὶ ἄφρονας τοῦ ἐνσπείρειν εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν τὸ ἐξευτελίζον σπέρμα πασῶν τῶν δεισιδαιμονιῶν, τουτέστι νὰ πιστεύωσιν εἰς βρωκόλακας, στοιχεῖα, μάγους, μαντείας, μαγνητισμοὺς καὶ παρομοίας μωρολογίας, ἐπινοηθείσας ὑπὸ πτωχῶν τῷ πνεύματι ἢ ἀπατεώνων.

49. Ἐπαγρύπνει εἰς τὰ πάθη των καθ' ὅσων ἀναπτύσσονται ἐν τῇ νεαρᾷ αὐτῶν καρδίᾳ, ἵνα ἀποπνίγῃς τὰ κακὰ καὶ ἐμψυχόνῃς τὰ καλά.

50. Ἀπαγόρευε αὐστηρῶς τὴν ἀνάγνωσιν κακῶν βιβλίων.

61. Ὀνομάζω δὲ κακὰ βιβλία οὐ μόνον τὰ βλάπτοντα τὰ χρηστὰ ἤθη, ἀλλ' ἔτι καὶ τὰ μὴ ἀφίνοντα οὐδὲν εἰς νὴν ψυχὴν μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν.

52. Ἀπαγόρευε πρὸ πάντων εἰς τὰς θυγατέρας του τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μυθιστοριῶν. Καὶ τὰ κάλλια

πάντων δὲν δίδουσιν ἡ τρεβλωτάτας ἰδέας περὶ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀληθοῦς βίου.

53. Ἡ νεᾶνις ψεύδεται ἐντελῶς τῶν ἐλπίδων της. διότι δὲν εὑρίσκει ἐν τῷ συζύγῳ της τὸν μυθιστορικὸν ἥρωα, ὃν αἱ ἀναγνώσεις αὐτῆς τὴν ἔκαμαν νὰ ὀνειροπολῇ ἐπὶ πολὺν χρόνον. Καὶ ἐκ τούτου δύναται νὰ προέλθῃ ἡ δυστυχία της καὶ ἐνίοτε ἡ καταισχύνη της.

54. Κάμνε ὥστε τὰ τέκνα σου νὰ φυλάττωσιν ἀκριβῶς ἐντὸς τῆς οἰκίας τὴν κοσμιότητα, τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὴν εὐγένειαν, ἣν ὀφείλουν νὰ ἔχωσι βραδύτερον ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

55. Ὅτι οἱ ἄνθρωποι ὀνομάζουσι *καλὴν ἀνατροφήν* δὲν εἶναι ποσῶς ἡ ἀνατροφὴ τοῦ σχολείου ἢ τοῦ *σχολείου* τῶν ὑποτρόφων, ἀλλ' ἐκείνη ἧς διεγράψαμεν ἤδη κανόνας τινὰς, καὶ ἥτις ἀπαιτᾶται μόνον διὰ τῆς καλῆς συναναστροφῆς.

56. Ἐν τῇ κοινωνίᾳ αἱ γυναῖκες εἶναι πολὺ πλέον τῶν ἀνδρῶν ἐκτεθειμέναι. Ἀναθρέψον λοιπὸν τὰς θυγατέρας σου ἔχων τρὸ ὀφθαλμῶν τοῦτο, καὶ προσπάθει νὰ ἐγχαράξῃς ἐν τῷ νῷ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τὰς ἐξαιρέτους ταύτας συμβουλὰς τῆς Κυρίας Βυρτέλης. « Ὅταν γείνῃς μήτηρ, λέγει εἰς τὴν θυγατέρα της, μὴ δείκνυε εἰς τὰ τέκνα σου εἰμὴ μόνον καλὰ παραδείγματα. Αἱ ὁμιλίαι σου ἂς μὴ περιστρέφωνται ποσῶς εἰς τὰ τῆς ἐνδυμασίας. Ἐκδίωκε ἀπὸ τῆς συναναστροφῆς σου πάντας ἐκείνους τοὺς ματαιολόγους, οἵτινες διαφθείρουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς συναναστροφάς μας· ἀντικατάστησον δὲ αὐτοὺς δι' ὀλίγων ἐκλεκτῶν ἀνθρώπων τοῦ εἴδους ἐκείνου τῶν φίλων οἵτινες δὲν ἀπατῶσι ποτὲ (διὰ τῶν καλῶν δηλαδὴ βιβλίων) ἐξ ὧν δύνασαι νὰ ἀρύεσαι ὠφελίμους διδασκαλίας. Ὠφελοῦ ἀπὸ τὰς ὥρας τῆς ἀργίας σου κοσμοῦσα τὴν ψυχὴν καὶ καλλιεργοῦσα τὴν κρίσιν σου, ἵνα γείνῃς ἡ φρεινὸς ὁδηγὸς τοῦ τέκνου σου. Ἡ δὲ θρησκεία ἔχω ἡ βάσις τῆς ἀνατροφῆς του, καὶ ἡ πρώτη τῶν σκέψεών του νὰ εὐχαριστῇ τὸν Θεὸν διότι ἔδωκεν αὐτῷ τόσον ἀγαθὴν μητέρα. »

57. Πᾶσα νεᾶνις τῆς ὁποίας ἡ μήτηρ ἠδυνήθη νὰ γείνῃ καὶ νὰ μείνῃ, ἡ μόνη πιστὴ φίλη της, δὲν ἔχει νὰ φοβῆται οὐδὲν ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἀλλὰ χρεωστῶ νὰ εἴπω, ὅτι εἶναι πολὺ δύσκολον διὰ τὴν μητέρα νὰ φέρῃ τὸ πρόσωπον τοῦτο· διότι ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ πολλὴν ἀγάπην, χρηστότητα καὶ ἐπιείκειαν διὰ τὸ τέκνον της, καὶ πρὸ πάντων πολλὴν λεπτότητα κρίσεως καὶ ὀξυδέρκειαν.

58. Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ καταβάλλῃ τοσαύτας προσπαθείας ὅπως εὐχαριστῇ τὸν ἄνδρα της, ὅπως καὶ πρὸ τοῦ γάμου της. Τὸ αὐτὸ ὀφείλει νὰ πράττῃ καὶ ὁ ἀνὴρ πρὸς τὴν γυναῖκα.

59. Δὲν πρέπει οὔτε ὁ μὲν οὔτε ἡ δὲ νὰ ἐγγίζωσι τὴν φιλοτιμίαν ἑαυτῶν, διότι αἱ ἐκ τούτου προερχόμεναι πληγαὶ εἶναι αἱ πλέον ἀλγειναὶ καὶ δυσίατοι.

60. Πολλάκις γυνὴ κομψοτάτη καὶ χαριεστάτη πρὸ τοῦ γάμου της παραμελεῖ ἑαυτὴν μέχρι ῥυπαρότητος, καὶ γίνεται ψυχρὰ καὶ ἄχαρις ὅταν ὑπανδρευθῇ. Ἐὰν δὲ τότε παύσῃ ὁ σύζυγός της νὰ τὴν ἀγαπᾷ ἀπώλεσε τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ παραπονῆται.

61. Τοῦτο ἐφαρμόζεται εἴς τε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα. Εἶναι δὲ δῆλον ὅτι ὅταν ἐγκαταλείψωμεν τὰ ἐπαγωγὰ θέλγητρα δι' ὧν ἠρέσαμεν, θὰ παύσωμεν τοῦ ἀρέσκειν·

62. Εἶναι σπάνιον νὰ κατέχωμεν ἀρετὴν ἀποχρῶσαν, ὥστε ν' ἀγαπῶμεν κατὰ χρέος ὅ,τι ἔπαυσε νὰ ἦναι ἀξιαγάπητον.

63. Ὅταν μεταξὺ δύω συζύγων δὲν μένῃ ἄλλο ἢ ὁ δεσμὸς τοῦ σεβασμοῦ, ὁ δεσμὸς οὗτος εἶναι λίαν ἐγγὺς τοῦ διαῤῥαγῆναι, καὶ τότε ὥρα καλὴ εἰς τὰς εὐφροσύνας τοῦ ὑμεναίου.

64. Ἡ μεταξὺ τῶν δύω συζύγων ἐλευθερία δὲν πρέπει νὰ προβῇ ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ καθάπτηται τῶν σωματικῶν αὐτῶν ἐλαττωμάτων ἐκ φύσεως ἢ ἐκ συμφορᾶς προελθόντων.

65. Οἱ σύζυγοι καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς ὥρας τῆς μεγίστης οἰκειότητος πρέπει νὰ τηρῶσι τὴν αἰδημοσύνην.

66. Ἡ αἰδὼς, εἶπε σοφός τις, ἐστὶ τὸ κάλλιστον κόσμημα τῆς ἐναρέτου γυναικός.

67. Χάριν κοσμιότητος δὲν πρέπει νὰ ἐξέλθῃ λόγος ἀπότολμος ἐκ τοῦ στόματος τιμίας γυναικὸς, καὶ ἂν μόνον ὁ σύζυγός της μέλλῃ νὰ τὸν ἀκούσῃ Τὸ αὐτὸ ὀφείλεται καὶ παρὰ τοῦ ἀνδρός.

68. Ὁ ὑπὸ ἀνοησίας ἐκφαυλίσας ἀνὴρ τὸν νοῦν τῆς γυναικός του δὲν ἔχει πλέον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ παραπονῆται ἂν αὕτη ἐξωκείλῃ εἰς κακίας.

69. Οἱ θεῖοι καὶ ἀνθρώπινοι νόμοι εἶπον, « Ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα. » Ὀφείλει λοιπὸν αὕτη νὰ μεταχειρίζεται: εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς πρᾶξεις της ὅσον δύναται γλυκύτητα καὶ ὑποταγὴν, ἂν ἦναι ἀνάγκη.

70 Ἀλλ' ἡ ὑποταγὴ αὕτη δὲν πρέπει νὰ καταντήσῃ μέχρις ἀδυναμίας καὶ δειλίας.

71. Ἡ ὑποταγὴ πρέπει νὰ παύσῃ ὅταν ὁ ἀνὴρ ἀπαιτῇ ἄδικα καὶ ἀντιβαίνοντα εἰς τὴν ἠθικὴν, τὴν ἀρετὴν ἢ τὴν τιμιότητα, καὶ εἰς τὰ ἱερὰ καθήκοντα τῆς οἰκογενείας.

72. Ὁ Θεὸς ἔδωκε τὴν γυναῖκα εἰς τὸν ἄνδρα διὰ νὰ ἦναι ἡ χηρὰ καὶ ἡ εὐδαιμονία τῆς οἰκογενείας· πρέπει λοιπὸν αὕτη νὰ δεχθῇ ἀσμένως τοῦτο.

73. Ἡ δύσροπος καὶ ὀργίλη γυνὴ, ἡ φίλερις ἡ κάντοτε σκυθρωπὴ καὶ κακότροπος, εἶναι ὁ κακὸς δαίμων τῆς κοινωνίας. Ἀφοῦ τοιαύτη οὖσα γίνεται μισητὴ εἰς τὸν ἄνδρα, τὰ τέκνα καὶ ἅπασαν τὴν οἰκογένειαν αὐτῆς, ποῦ θὰ ζητήσῃ τὴν εὐδαιμονίαν;

74. Ἡ γυνὴ ἔσεται πάντοτε σεβαστὴ ἐνόσῳ δύναται νὰ καλύπτεται εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἄλλων ὑπὸ τὸν πέπλον τοῦ σεβασμοῦ ὃν ὁ σύζυγος ἀπονέμει πρὸς αὐτήν.

75. Ὁ ἀνὴρ ὀφείλει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι ὁμοία αὐτῷ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς φύσεως. Δὲν πρέπει λοιπὸν ν' ἀναλάβῃ τὸ ὕφος ἐκεῖνο τῆς ὑπεροχῆς καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ, ὅπερ δὲν δεικνύει ἄλλο ἢ ἔλλειψιν ἀνατροφῆς.

76. Πᾶς ὅστις ἐπιδείκνυσιν ἐνώπιον τῶν ξένων τὸν οἰκιακὸν αὐτοῦ δεσποτισμὸν δὲν εἶναι ἄλλο ἢ μωρὸς καὶ ἄξιος περιφρονήσεως καὶ οἴκτου.

77. Ὁ ἀνὴρ πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε καλὸς, πρᾷος, προσηνὴς, πλήρης ἐπιεικίας καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν γυναῖκά του, καὶ θὰ τὴν ἀναγκάσῃ οὕτω νὰ γείνῃ ἀξία αὐτῶν.

78. Ἐὰν γυνή τις δεικνύει κλίσιν πρὸς τὴν ἀσωτείαν τοῦτο πολλάκις εἶναι σφάλμα τοῦ ἀνδρὸς, ὅστις δὲν τὴν ἐφώτισεν ἀρκούντως περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεώς του.

79. Ἐὰν ἀφοῦ τὴν διδάξῃ τὰ περὶ αὐτῆς, ἡ περὶ τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὰς ἡδονὰς ὄρεξίς της τὴν παραφέρῃ ἐπέκεινα τῶν ὁρίων τοῦ οἰκιακοῦ προϋπολογισμοῦ, πρέπει τότε νὰ ἐπέμβῃ ἡ ἐξουσία τοῦ ἀνδρὸς ὡς κυρίου τοῦ οἴκου, ἵνα καταπαύσῃ τὴν ἀταξίαν.

80. Ἡ γυνὴ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λησμονήσῃ ὅτι εἰς τὰς πλείστας περιστάσεις εἶναι ὑπεύθυνος περὶ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῶν τέκνων της.

81. Ἐλεεινὴ εἶναι ἡ οἰκία ἔνθα ἡ μὲν ὄρνις ψάλλει, ὁ δὲ ἀλέκτωρ σιωπᾷ, λέγει ὁ Χαμφόρτιος (Champfort.)

(Ἕπεται συνέχεια).

Ο ΠΑΥΛΟΣ ΦΕΒΑΛ.

Μεταξὺ τῶν εὐγλώττων ἀνδρῶν οἵτινες ἀπεκάλυψαν τὰς λυπηρὰς καταχρήσεις καὶ παρεκτροπὰς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ οἵτινες ἐξέφρασαν τὴν βαθεῖαν λύπην αὐτῶν ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως ἡμῶν διακρίνεται καὶ ὁ Παῦλος Φεβαλ.

Ὡς Ἰουβενάλης τῶν ἡμερῶν μας, ἄνευ οὐδενὸς ψιττακισμοῦ, ἀλλ' ἐκ τῶν γεγονότων ἐμπνεόμενος, καὶ ὑπ' ὄψιν ἔχων τοὺς δυστυχεῖς καὶ πιεζομένους κατέδειξεν ἡμῖν ἀφ' ἑτέρου τὴν εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις διεφθαρμένην, ἀσεβῆ, καὶ ἡδονῶν κεκορεσμένην γενεὰν, ἥτις σεμνύνεται ἐπὶ ἰδιοτελείᾳ καὶ ἐνασμενίζεται ἐπὶ ἀχρειότητι. Αἱ εἰκόνες του ἐγράφησαν κατὰ φύσιν, ἀπένειμεν εἰς τὸν λαὸν τὰς ἁπλοϊκὰς ἀρετάς του, εἰς τοὺς εὐπατρίδας τὴν πατροπαράδοτον χάριν καὶ καλοκἀγαθίαν των, καὶ εἰς τοὺς ἀρτιγεννήτους εὐγενεῖς, τὰ γελοῖα πάθη των καὶ τὴν ἀσχημίαν τῆς κακίας των.

Ὁ Παῦλος Φεβὰλ ἐγεννήθη τὴν 29 Σεπτεμβρίου 1817 εἰς Ῥέδωνας (Rennes) τὴν ἀρχαίαν πρωτεύουσαν τοῦ δουκάτου τῆς Βρετανίας ἡ Δητανία (Bretagne) τῆς Γαλλίας ἐκ γονέων ἐντίμων καὶ εὐπολήπτων. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του εἰσῆλθεν ὡς ὑπότροφος εἰς τὸ γυμνάσιον τῶν Ῥεδώνων, ἀλλ' ὁ περιορισμὸς οὗτος ἐπενήργει εἰς τρόπον δυσάρεστον εἰς τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμά του, καὶ δὲν διεκρίθη πολὺ εἰς τὰς σπουδάς του.

Τὰ συμβάντα τοῦ 1830 ἀντήχησαν εἰς τρόπον κωμικοηρωϊκὸν εἰς τὸ γυμνάσιον τῶν Ῥεδώνων. Ὁ Παῦλος Φεβὰλ ἤρχιζε τότε τὸ δέκατον τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, οἱ δὲ συμμαθηταί του διῃρέθησαν κατὰ πρῶτον εἰς δύω κόμματα, τὸ τῶν βασιλοφρόνων καὶ τὸ τῶν φιλελευθέρων. Καθ' ὅσον δὲ ἔφθανον αἱ εἰδήσεις, ἡ τρίχρους σημαία προσεκτᾶτο νέους ὀπαδοὺς, καὶ διὰ τὴν λευκὴν σημαίαν δὲν ἔμενον πλέον εἰμὴ ὀλίγοι τινὲς ἀφωσιωμένοι. Ὁ Φεβὰλ ὅμως ἐφύλαττε πεισματωδῶς τὸ λευκὸν ἐθνόσημον (cocarde) εἰς τὸ κάλυμμά του, καὶ ἐτραγώδει ςεντορίᾳ τῇ φωνῇ *Ζήτω Ἐρρῖκος ὁ τέταρτος !* Διὰ τὴν θρασύτητά του ὅμως τούτην πολλὰς ἐνετρίψαντο αὐτῷ πληγὰς οἱ τοῦ ἐναντίου κόμματος, καὶ ἠναγκάσθη διὰ τοῦτο νὰ ἐξέλθῃ προσωρινῶς τοῦ γυμνασίου τῶν Ῥεδόνων. Δεκαεξαετὴς δὲ ἐγκατέλιπεν αὐτὸ ὁλοσχερῶς, ἵνα ἀκολουθήσῃ σειρὰν νομικῶν μαθημάτων ἐν τῇ νομικῇ σχολῇ, διότι σεβομένη τὰς ἀρχαίας παραδόσεις ἡ οἰκογένειά του ἠθέλησε ν' ἀναδείξῃ αὐτὸν νομοδιδάσκαλον.

Τελειώσας δὲ τὰς νομικὰς σπουδάς του ἤρξατο τῆς τέχνης ὡς δικηγόρος, χάριν εἴς τινα δικαστὴν ἀρχαῖον φίλον τοῦ πατρός του, ὅστις ἀνέθηκεν αὐτῷ τὴν δίκην ἑνὸς κακομοίρη, ὅστις εἶχε κλέψει δωδεκάδα ὀρνίθων. Τοῦτο ἦν σοβαρώτερον ἢ ὅσον φαντάζεταί τις. Ὁ νέος δικηγόρος ἐκίνησεν εἰς δάκρυα γέλωτος ἀκροατήριον καὶ δικαστὰς, ἀλλ' ὁ ταλαίπωρος πελάτης του κατεδικάσθη.

Ἐκ τοιούτων προοιμίων ἀποθαρρυνθεὶς, ἀπεχαιρέτησε διὰ παντὸς τὴν δικηγορικὴν τὸ δέκατον ἔνατον ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας του, καὶ προσκληθεὶς ὑπό τινος μεμακρυσμένου μὲν, ἀλλὰ πλουσίου συγγενοῦς εἰς Παρισίους, εἰς τὴν προσφιλεστάτην αὐτῷ πόλιν, εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ πολιτισμοῦ, εἰς τὴν πόλιν τῶν θαυμάτων, ἀπῆλθεν ἐκεῖ περιχαρὴς καὶ πλήρης ἐλπίδων.

Ὁ προσκαλέσας αὐτὸν συγγενὴς ἦτο τραπεζίτης καὶ ἴσως ἐκ τῶν τιμιωτάτων, ἀλλ' ὁ φύσει ρωμαντικὸς Παῦλος δὲν *ἔκαμε χωριὸ* μετ' αὐτοῦ. Αἱ τοκογλυφικαὶ πράξεις τῷ ἐπροξένουν ἀηδίαν, καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ τραπεζίτου πρὶν ἢ μάθῃ νὰ καταστρώσῃ τὴν ἐλαχίστην διπλογραφικὴν μερίδα. Ἐντεῦθεν δὲ ἠκολούθησαν σειραὶ δυστυχιῶν διὰ τὸν καλότυχον συγγραφέα τοῦ *Υἱοῦ τοῦ Διαβόλου*, τῶν *Ἀποκρύφων τοῦ Λονδίνου* καὶ λοιπῶν ὡραίων μυθιστορημάτων. Ἔμεινεν εἰς τὸ ὕπαιθρον κενὰς ἔχων τὰς χεῖρας.

Τί λοιπὸν νὰ κάμῃ; Διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς δεινῆς ταύτης θέσεως, κατέφυγεν εἰς τὸν καλαμόν του, καὶ περὶ τὸ 1840 πυρέσσων καὶ τρεμούσῃ χειρὶ γράψας φλογερὰς τινας σελίδας, ἐζήτησε νὰ τὰς πωλήσῃ εἰς κανένα συντάκτην ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ εἰς τιμὴν βέβαια εὐτελεστάτην, ἀλλ' οὐδεὶς ἐδέχθη τὰς ἀγνώστου συγγραφὰς του. Ἡ ἱματοθήκη του ἦτο πλήρης πολλῶν καὶ καλῶν ἐνδυμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπώλησεν ἓν πρὸς ἕν, λέγων πάντοτε « Θὰ εὑρεθῇ κανεὶς νὰ μὲ ὑποδεχθῇ » καὶ πάλιν ὑπήγαινε νὰ κρούσῃ εἰς νέας θύρας, αἵτινες ὅμως δὲι ἠνοίγοντο δι' αὐτόν.

Ἀλλὰ τέλος ἠλέησεν αὐτὸν ἡ τύχη καὶ εὗρεν ὑπηρεσίαν ὡς διορθωτὴς τῶν τυπογραφικῶν δοκιμίων τῆς « *Ἀγγελιαφόρου* » ἐφημερίδος ἐκδιδομένης ὑπὸ τοῦ Θιέρσου. Ἀλλ' ἡ *Ἀγγελιαφόρος* δὲν ἦτο τόσον γενναία, διότι τῷ ἔδειδε μόνον πεντήκοντα φράγκα

κατὰ μῆνα· σχεδὸν τὸ ἕκτον τοῦ ὅ,τι ὠφελεῖται ἐκ τοῦ ἐλαχίστου μυθιστορικοῦ κεφαλαίου, ὁ συγγραφεὺς τῶν Ἀποκρύφων τοῦ Λονδίνου. Καὶ ὅμως περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο τὸν μισθὸν τοῦτον, ἀλλ' ἡ Ἀγγελιαφόρος ἦν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Ἀπέθανε! καὶ ἀφῆκε τὸν Παυλακὴν ὀρφανόν, καὶ εἰς τὸ μὴ περαιτέρω τῆς ἐνδείας καὶ ἀβλιότητος.

Ἅμα δὲ ἀνέλαβεν ἐκ βαρείας ἀσθενίας, προελθούσης ἐκ τῶν παθημάτων του, τοῦ κατέβη νὰ *γραβήξῃ* συναλλαγμα ἐπὶ τῆς μητρος του ὅλως πρωτοτυπον.

Τῇ γράφει ὅτι αἱ ὑποθέσεις του λαμβάνουσι νέαν φάσιν, καὶ ὅτι κατὰ συνεπειαν ἔπρεπε νὰ κοσμήσῃ τὴν κατοικίαν του μὲ τὰ προσήκοντα ἔπιπλα. « Στεῖλέ μου λοιπὸν, ἀγαπητή μοι μῆτερ, χρήματα, σινδόνια, χειρόματρα, προσκέφαλα, σκεπασματα κτλ. καὶ πῶν ὅ,τι πωλεῖται ἀκριβα εἰς τοὺς Παρισιους διότι θέλω νὰ ἐφοδιασω ἕνα καινούριο κρεββατι ἀπὸ μαόνι· νὰ μοῦ τα στειλῃς ὅσον τάχιστα »

Καινούριο κρεββατι ἀπὸ μαόνι!

Τὸ ρῶμα καὶ τὰ παρεπόμενα αὐτοῦ ἔφθασαν σχεδὸν ταχυδρομικῶς, καὶ ὁ Παῦλος πωλήσας αὐτὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, εὑρέθη κάτοχος σημαντικοῦ κεφαλαίου χρημάτων.

Ἀλλ' ἡ ἐπιχὴ αὕτη κατ' ὀλίγον παρῆλθε, καὶ ὁ κάλαμος τοῦ Φεβὰλ καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον γοητευτικὸς, πολυζήτητος καὶ πολλοῦ τιμώμενος, ἕως οὗ τὴν σήμερον συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν πρώτων μυθιστοριογράφων τοῦ αἰῶνος μας, καὶ ζῇ ἐν ἀνέσει καὶ πλούτῳ

Τὰ τοῦ Λονδίνου Ἀπόκρυφα, διὰ τὰ ὁποῖα ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς Λονδῖνον καὶ νὰ διατρίψῃ ἐκεῖ χρόνον τινὰ, ἐξεδόθησαν κατὰ πρῶτον ὑπὸ τὸ πλαστὸν ὄνομα τοῦ Σὶρ Φραγκίσκου Τρολόππου, καὶ τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἔκαμε κρότον, ὅσον ὀπουδήποτε τῶν πρὸ αὐτοῦ.

Ἐν Λονδίνῳ ἐσχετίρθη μετὰ προσώπων ἐξόχων, Γάλλων τε καὶ Ἄγγλων, ἀλλ' οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐπεδείκνυον αὐτῷ μόνον τὴν ἐπαινετὴν ὄψιν τοῦ πράγματος, κρύπτοντες μετὰ προσοχῆς τὰ ψεκτὰ καὶ ἀποτρόπαια τῆς πατρίδος των· ἵνα λοιπὸν ἀρύνται ὕλην ποικιλωτέραν, κατέφυγεν εἰς τὴν συνδρομὴν ἀζυνομικοῦ ἄργου, ὅστις ἐρώτιζεν αὐτὸν ἀντὶ μιᾶς γινέας τὴν ἡμέραν καὶ περὶ τῶν ἔργων τοῦ ἄρχοντος τοῦ σκότους.

Ναὶ, τὸ Λονδῖνον καλύπτει ἐν ἑαυτῷ ἀπόῤῥητα ὑπερτεροῦντα καὶ τὰ τῶν Παρισίων κατὰ τὴν βδελυρότητα, τοσοῦτον ὥστε τὸ φρικώδες αὐτῶν ἀπαλλάττει αὐτὰ τῆς δημοσιεύσεως· διότι ὑπάρχουσι πληγαὶ τοσοῦτον ῥυπεραὶ, ὥστε πρέπει νὰ κρύπτωνται, καὶ αἰσχρότητες τοσοῦτον μιαραὶ ὥστε πρέπει νὰ σιωπῶνται.

Τοῦ γιγαντώδους καὶ τερατίου τούτου Μυθιστορήματος αἱ σελίδες θέλουν φαίνεσθαι ἐκπληκτικώτεραι καθ' ὅσον προχωρεῖ ἡ διήγησις· ὁμολογητέον δὲ ὅτι ἀρχὴ σάτυρα πικροτάτη.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

Δ'. ΕΚ ΤΟΥ ΕΙΣΟΡΑΝ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΟ ΕΡΑΝ.

Ἅπαντες οἱ κατὰ τὸν συρμὸν βιῶντες κάτοικοι τοῦ Λονδίνου, εἶχον νὰ κάμουν ἐπὶ μιαν ἑβδομαδα περὶ τοῦ προκειμένου γάμου τοῦ Ῥιου-Σαντου μετὰ τῆς Λαίδης Ὠφελείας Βαρνούδης, κομήσσης τοῦ Δερβῆ. Τὸ ζεῦγος ἐθεωρήθη *ταιριαστὸν*, καὶ ὅμως ὁ γάμος δὲν ἐτελέσθη· ὁ Ῥιο-Σάντος ἐκήρυξεν ἀνοφανδὸν ὅτι ἀπερρίφθη ἡ πρότασίς του, καὶ τινὲς μὲν ἐπίστευσαν εἰς τὴν διακήρυξιν του ταύτην, ἄλλοι δὲ παλιν ἐφρόνουν ὅτι ἐπέτυχεν ὑπὲρ τὸ δεον.

Ὁ Ῥιο-Σαντος ἐνεκλιματίσθη ἤδη ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἡμῶν. Τὴν φαντασιώδη, τὴν ἐκπληκτικὴν ὑπεροχὴν, ἣν κατὰ τὴν ἐμφάνισίν του ἀπέδωκεν αὐτῷ ἡ φήμη, ἐδικαίωσεν ἤδη ἡ πεῖρα· ἦν ὄντως ἄξιος τῆς δόξης του. Αἱ τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς οἴθουσαι τὸν ἐφίλοτιμοῦντο ἀπ' ἀλλήλων, καὶ τὰ δυο ἀριστοκρατικὰ κόμματα διεφιλονείκουν τὴν προτίμησιν του.

Αἱ τῶν ἑκατομμυριούχων τραπεζιτῶν θυγατέρες ἐθυσιάζον τὸ πᾶν, προσπαθοῦσαι να διεγείρωσι τὴν ζηλοτυπιαν τῶν θυγατέρων τῶν πυργοδεσποτῶν (chatilain) τῆς Πλατείας Βιλγραβης, καὶ ἡ ἀντιζηλία αὕτη μετεβαλλετο εἰς ἔχθραν· ἀλλ' ὁ μαρκέσιος διήρχετο ἀταράχως καὶ γαληνιος ἀ μέσου τοῦ πρὸς ἀλλήλους μίσους αὐτῶν· ἐσύχναζε μᾶλλον εἰς τὸ Δυτικὸν Ἄκρον, διότι τὰ ἤθη τῆς εὐγενικῆς συνοικίας ἐναργαλιζον ὁποσοῦν τὰς ἀριστοκρατικὰς τάσεις τοῦ χαρακτῆρός του· ἀλλὰ δὲν κατεφρόνει παντελῶς τὸ Ἄξυ, καὶ πολὺ ὀλιγώτερον τοὺς χορούς καὶ τὰ συμπόσια τοῦ Οὐϊγκικοῦ κόμματος· ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ ἐκλεκτικὴ φιλοσοφία δὲν ἀποδοκιμάζεται εἰμὴ ὑπὸ τῶν σχολαστικῶν καὶ ἀνοήτων φιλοσοφων τῶν ἡμετέρων σχολῶν.

Ὁ Ῥιο Σαντος δὲν ἦτο οὔτε μέλος τῆς βουλῆς, οὔτε κλυτοτέχνης, οὔτε διδακτωρ ἐπιστήμης· ἴσως ἦν κατώτερος τούτων, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἀπέφευγε τὰς τρεῖς ταύτας κατηγορίας· ἢ ἄλλως εἰπεῖν, δὲν ἦτο ἐκ τῶν ὅ,τι συνήθως εἰσὶν ἄνθρωποι ἐν τῇ χειρωνίᾳ, φέροντες οἱονεὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου των τὴν ἐπιγραφὴν των ὡς ἰατρικὸν τοῦ φαρμακοπωλείου. Καὶ τοῦτο ἀναμφισβήτως ἔδιδεν αὐτῷ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μιμῆται τὴν μέλισσαν· νὰ ἐκλέγῃ οὐδὲν ἀποκλείων.

Τὸ προφανὲς ἐπαγγελμά του ἦτο τὸ νὰ ἦναι Μαρκέσιος, ἑκατομμυριόπλουτος καὶ περιβλεπτος. Ἡμεῖς δὲν γνωριζομεν ἐπαγγελμα ἐπιθυμητότερον τούτου. Ἀδύνατον νὰ ἐκφράσῃ τις τὴν ὑπερμετρον δαπάνην πνεύματος καὶ διπλωματίας, ἣν ἔκαμαν ἀμφότερα τὰ κόμματα ἵνα προσελκύσωσιν αὐτὸν εἰς τὸ μέρος των· εὑρέθησαν κυριαι αἵτινες ἀρωσιώθησαν πρὸς αὐτὸν ὡς ἀληθεῖς Ῥωμαῖαι, καὶ δέσποιναι ὁποσοῦν ἡλικιωμέναι, αἵτινες ἐξύφανον ὑπὲρ αὐτοῦ σχεδια θαυμάσια Λογιωτατίνη τις τῶν Οὐϊγκεσσῶν (uhiggess) προέβη ἐπι τοσοῦτον, ὥστε νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν του ὅπως καταγήσῃ αὐτὸν ἔνδοξον διὰ μυθιστορήματος, διηρημένου εἰς δεκατέσσαρα μέρη, ἓξ τόμους, σχήματος ὀγδόου. Ὁ Ῥιο-Σάντος ἔδειξεν εὐγνωμοσύνην

πρὸς τὰς νέας κυρίας δια τὴν ἀφοσιωτίν των, ἄγνοιαν πρὸς τα σχέδια τῶν δεσποινῶν, καὶ προσήνεγκε δῶρον καπνοσυριγγα Τουρκικὴν εἰς τὴν λογιωτατίνην, παρακαλῶν αὐτὴν νὰ δοξάσῃ δια τῶν συγγραμμάτων της ὅλον τὸν κόσμον ἐκτὸς αὐτοῦ.

Ἐν τούτοις διῆγε βιον αὐστηρῶς συμφιλῆ, ὅσον δύναται νὰ φαντασθῇ τις. Αὐτὸς μόνος ἐχρησιμοδότει δεσποτικῶς τὰ τοῦ συρμοῦ καὶ τῆς φλοκαλίας καθ' ὅλα τὰ πράγματα. Ἀφερεν τοὺς λόγους του μετ' εὐλαβείας, καὶ ὅταν τυχὸν δὲν ὑπῆρχον ἰδικοίτου, καλοκάγαθοι ψυχαὶ ἐδανειζον αὐτῷ ἐφιυρίσκουσαι ἄλλους.

Μετὰ τὴν κόμησαν Δερβῆ ἠσάσθη καὶ ἄλλων βέβαια· ἀλλ' ἤθελεν εἶναι λιαν ἐργῶδες νὰ θέλωμεν ν' ἀπαριθμήσωμεν πᾶσαν παρεκτροπήν του.

Ἡμέραν τινα ἀπήντησε τὴν Μισς Μαρίαν Τρέβωρ, καὶ τὸ ὠχρὸν, ἐσεσημένον ζωηρότητος, καὶ ἐναέριον ἐκεῖνο κοράσιον τῷ ἐφάνη ἀνάξιον προσοχῆς· καὶ ἴσως οὐδ' ἐσυλλογίσθη αὐτό· ἀλλ' ἡ Μαρία ἠσθάνθη ἀνησυχίαν ἐνώπιον τοῦ ἀνθρώπου τούτου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀλλόκοτος φήμη ἐνέπνεε φόβον εἰς τὴν φύσει δειλὴν καρδίαν της· Συνεπαντήθησαν καὶ δευτέραν φοράν, καὶ τὴν φοράν ταύτην ἡ Μισς Μαρία ἐψυχρώλησεν· ἡ δὲ γλυκεῖα μὲν ἀλλ' ἀσθενὴς φωνή της, ἐφύσητο τοῦ ὠτὸς τοῦ Ῥιο Σάντου ὡς ἦχος ἀτήμαντος. Ὁ Ῥιο-Σάντος ὡμίλησε, καὶ ἡ ῥωμαλαία καὶ σοβαρὰ φωνή του ἔπληξε θυμαλγῶς τὴν ἀκοὴν τῆς Μισς Τρέβωρ. Διὰ τί; Οὐδ' αὐτὴ τὸ εἶξευρε.

Τέλος καὶ τρίτην φορὰν συναπαντήθησαν ἔν τινι ἑσπερινῇ συναυλίᾳ (Concert) εἰς τὸ μέγαρον τῆς Λαίδης Ὡρελείτς. Τὴν ἑσπέραν ταύτην ὁ Ῥιο-Σάντος ἦν ὠχρὸς καὶ σιωπηλὸς, καὶ χωρὶς νὰ βλέπῃ κανένα περιέστρεφε βλέμματα ῥεμβασμοῦ, ἡ δὲ Μισς Τρέβωρ καθημένη πλησίον τῆς Μισς Ἀρτέμιδος Στευάρτου, τῆς καλλίστης φίλης της, ἔν τινι αἰθούσῃ χαρτοφορίας, εἰς ἣν δὲν εἶχεν ἔτι εἰσβάλει ἡ συμμορία τῶν χαρτοφόρων, συνωμίλει σιγαλέως. Ἡ Ἄρτεμις ἦν ἐξαδέλφη, καὶ ὑπῆρξε νηπιακὸς σύντροφος τοῦ Φραγκίσκου Περσηβάλου, ὃν ταξείδιον εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐκράτει μακρὰν τῆς Μισς Τρέβωρ τῆς μνηστῆς του, καὶ φυσικῷ τῷ λόγῳ αἱ δύω νεάνιδες ὡμίλουν περὶ αὐτοῦ. Ὁ Ῥιο-Σάντος ἐστηριγμένος εἴς τινα κίονα ἡμιεξέχοντα ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ ἡμικρύπτοντα αὐτὸ, ἦν ἀρκετὰ πλησίον ὥστε νὰ ἀκούῃ, ἀλλὰ δὲν ἤκουεν. Ἡ Μαρία εἶχεν ἐστραμμένα πρὸς αὐτὸν τὰ νῶτα καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν βλέπῃ. Ἀνεπαισθήτως αἱ δύω νεάνιδες, αἵτινες κατ' ἀρχὰς ὡμίλουν σιωπηλὰ, ἔπαυσαν τοῦ νὰ συστέλλωσι τὴν φωνήν των, διότι ἐνόμιζον ἐκυτὰς μακρὰν παντὸς ἀδιακρίτου ἀκροατοῦ Ἡ συνομιλία αὐτῶν ἔρθασεν ὡς ψιθυρισμὸς μέχρι τῶν ὤτων τοῦ Ῥιο Σάντου· ἀλλ' οὗτος οὐδόλως προσέχων αὐταῖς ἐξηκολούθει τὴν ὀνειροπόλησίν του, δραττόμενος τῆς ἀνέσεως ἣν ἡ περίεργος πληθὺς ἄφινεν αὐτῷ τὴν σιγμὴν ταύτην. Διότι ὁ Ῥίο-Σάντος ἦν ὀνειροπόλος μὲ ὅλα τὰ σωζά του· τουλάχιστον κατὰ καιροὺς, καὶ ἐξ ὅλων τῶν ἡδονῶν του ἴσως ἡ τῆς ὀνειροπολήσεως ἦν ἡ προσφιλεστάτη εἰς αὐτόν. Τὰς σιγμὰς λοιπὸν τῆς γλυκυθύμου ταύτης ἐκστάσεως ἐπερίμενε πάντοτε μετ' ἀνυπομονησίας. Ἐβυθίζετο εἰς αὐτὴν ἐξ ὅλης ψυχῆς. καὶ εὕρισκεν ἐν αὐτῇ μέθην ἀγαλλιάσεως γαληνιαίας καὶ ἀπείρου, καὶ τοιαύτην ὁποίαν αἱ ὑλικαὶ ἀπολαύσεις δὲν δύνανται νὰ παρέχωσιν.

Ἐννοεῖται, βέβαια, ὅτι ὁ Ῥιο-Σάντος δὲν ἐξέλεγε συνήθως τὸν θόρυβον τῆς εὐθυμίας ἵνα ἀποκοιμηθῇ ὀνειροπολῶν ἡδυπαθῶς, ἀλλ' ἡ μυστικὴ τῆς συναυλίας δὲν ἦτο ποσῶς ἀπρόσφορος εἰς τὰς τοιαύτας ἐκστάσεις του. Ἡ μελῳδία τῆς μουσικῆς ἁρπάζουσα αὐτὸν, τὸν μετεβίβαζεν εἴς τινα δώματα τῆς μαγικῆς οἰκοδομῆς του, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ σιωπὴ δὲν τὸν ὡδήγει· εἰς τὰ ὄνειρά του ἀνεκάλει μετὰ χαρᾶς τὰς ἐνθυμήσεις του, ἡ δὲ μουσικὴ διεγείρουσα αὐτὰς τερπνοτάτας ἐπεδείκνυεν αὐτῷ ὡς σκιὰν προσφιλῆ καὶ ἀμυδρῶς φαινομένην, τὸν γλυκὺν, τὸν ἄρατον ἔρωτα ὅστις πρῶτον ἔκαμε τὴν καρδίαν του νὰ πάλλῃ, καὶ ἐνεφύσησε τὴν πυρίνην πνοήν του ἐπὶ τῆς ἀδιαφορίας τῶν νεαρῶν χρόνων.

Τὴν σιγμὴν ταύτην ὁ Ῥίο-Σαντος ὀνειροπόλει καὶ ὀνειροπόλει περὶ ἔρωτος· ἔβλεπεν εἰς τὸν μεμακρυσμένον ἐκεῖνον ἀντικατοπτρισμὸν, τὸν ὁποῖον ἡ ἔκστασις παρουσιάζει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς ὡς θεατρικὴν σκηνογραφίαν, ἔβλεπε ξανθὸν κοράσιον τὸ ὁποῖον ἀνύψου πρὸς αὐτὸν τὸ ἀγγελικὸν βλέμμα του, ἀνύποπτον, ἁπαλὸν, καὶ δειλόν. Ἡ ὀρχήστρα παρηκολούθει μελῳδίαν ἔχουσαν ὡς βάσιν ἕνα ἐξ ἐκείνων τῶν περιπεθῶν σκοπῶν, οὓς συνθέτουσιν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ δάση οἱ φοιβόλητοι ῥαψῳδοὶ τῆς εὐθαλοῦς Ἰρλανδίας.

Ἤθελεν εἰπεῖ τις ὅτι τὸ μελῴδημα τοῦτο εἶχεν ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὴν νεάνιδα, καὶ τοῦτο ἦν ἐνδεχόμενον, διότι ἐπρόκειτο περὶ ἀναμνήσεως. Ἡ ὄψις τοῦ Ῥιο-Σάντου ἐξέφραζε παραφορὰν ἀγαλλιάσεως ἀναμεμιγμένης μετὰ θλίψεως.

Ὅτε ἡ ὀρχήστρα ἐκάλυψε διὰ τῆς τελευταίας ἁρμονίας τὰς τελευταίας δονήσεις τῆς φωνῆς τοῦ ἀοιδοῦ, ἐκ τῶν μακρῶν καὶ ἡμικεκλιμένων βλεφαρίδων του κατέῤῥευσεν ἓν δάκρυ.

— Μαρία, ὦ γλυκεῖά μου Μαρία! . . ἐψιθύρισε.

— Τάλαινα Μαρία ἐφώνησε ταὐτοχρόνως ἡ Μίσς Ἄρτεμις Στευάρτη, ἡ νεᾶνις μεθ' ἧς συνωμίλει ἡ Μισς Τρέβωρ.

Ἔπειτα προστέθηκε μετὰ μικροῦ γέλωτος.

— Τὸν ἀγαπᾷ; λοιπὸν πολύ;

Εἰς τὴν λεξιν Μαρία, ὁ Ῥ.ο-Σάντος ἠνέῳξε τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸ βλέμμα του ἔπεσε κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τοῦ χρίεντος πλαγίου τοῦ προσώπου της. Οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐξ ὅλων τῶν ἀνθρώπων οἱ ἔχοντες τὴν φαντασίαν ἀχαλίνωτον καὶ ἀκανόνιστον, καὶ συνειθισμένην νὰ πλανᾶται ὅπου θέλῃ, δύνανται νὰ ἴδωσι τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ὑπὸ διαφόρους ὄψεις καὶ πολλάκις ὅλως ἀντιθέτους. Ἡ στιγμιαία ἐντύπωσις μεταβάλλει οὕτως εἰπεῖν, τὸ πρίσμα δι' οὗ βλέπουσι. Μεταξὺ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτῶν καὶ τοῦ ὁρωμένου πράγματος συμβαίνει εἶδος διαθέσεως ἀνεξηγήτου, ἥτις δύναται νὰ καλλύνῃ τὴν ἀσχημίαν, καὶ ν' ἀσχημίζῃ τὴν καλλονήν. Ὁ Ῥίο-Σάντος εἶχεν ἰδεῖ τὴν Μαρίαν καὶ ἄλ-

λοτε, καὶ ὅμως τῷ ἐφάνη ὅτι τὴν ἔβλεπε κατὰ πρώτην φοράν. Ἴσως τὸ ἀβρὸν καὶ χαρίεν μειδίαμα τῆς Μὶς Τρέβωρ εὑρέθη προσφυὲς εἰς τὸ ὄνειρον ἐν ᾧ ἦτο βεβυθισμένος τὴν σιγμὴν ταύτην, ἴσως δὲ καὶ μικρά τις ὁμοιότης προστεθειμένη εἰς τὸ ὄνομα τῆς Μαρίας, ἔφερεν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τῆς γλυκυθυμίας τὴν φαντασίαν τοῦ μαρκεσίου. Διὰ ταύτην λοιπὸν ἢ δι' ἄλλην αἰτίαν, ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του σκιρτῶσαν καὶ ῥιπτομένην πρὸς τὴν ἐρασμίαν νεάνιδα, ἥτις ἐσωματοποίει οὕτω τὴν φαντασίαν τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Προσήλωσεν ἐπ' αὐτῆς τὸ βλέμμα του ὡς ἐπὶ λείας προσεγγιζούσης, καὶ βέβαιος ὡς περὶ τοῦ θριάμβου του, δὲν ἐφρόντισε κἂν τὰ περὶ τούτου.

Ἡ Μὶς Τρέβωρ ἐδίστασεν ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν ἐρώτησιν τῆς Ἀρτεμιδος.

Διατελῶ περίλυπος ἀφ' ὅτου ἀνεχώρησε, καὶ περιμένω ἀνυπομόνως τὴν ἐπιστροφήν του, εἶπεν ἐπὶ τέλους.

Ὁ Ῥὶο-Σάντος ἤκουε μεθ' ἡδονῆς τὴν ἁρμονίαν τῆς φωνῆς ἐκείνης ἣν εἶχε περιφρονήσει τὴν προτεραίαν· ἐθαύμασε τὴν γλυκύτητα αὐτῆς, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ ἤχου αὐτῆς τὸν κατεγοήτευσε, διότι ἔκρουσε χορδὴν λησμονηθεῖσαν, καὶ πρὸ ἐτῶν μένουσαν ἀνέπαφον ἔν τινι σκοτεινῇ γωνίᾳ τῆς μνήμης του.

Κινηθέντος αὐτοῦ ἡ Μὶς Τρέβωρ ἐρράφη, καὶ ἡ ὠχρὰ παρειὰ ἐγένετο πορφυρᾶ· ἐνόησεν ὅτι ἡ ἀπόκρισίς της εἶχεν ἀκουσθῇ· ἔπειτα δὲ κυριευθεῖσα πάλιν ὑπὸ τοῦ ἐμφύτου τρόμου ὃν εἶχεν ἤδη αἰσθανθῇ εἰς τὴν πρώτην θέαν τοῦ μαρκεσίου, ἐρίγησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, καὶ συνέσφιγξε τὸν βραχίονα τῆς Ἀρτέμιδος.

—Ἐλθὲ εἶπε, παρασύρουσα τὴν φίλην της πρὸς τοὺς θαλάμους ὅπου ἡ συναυλία συνεχροτεῖτο.

—Μήπως εἶδες κανένα ὄφιν ὄπισθεν τῆς ἕδρας σου; εἶπεν ἀρεζομένη ἡ Μὶς Στευάρτη.

—Εἶδον ἕνα ἄνθρωπον... ἐτραύλισεν ἡ Μαρια. Ἡ Ἄρτεμις ἐστράφη καὶ αὐτή, καὶ εἶδε τὸ διάπυρον βλέμμα τοῦ Ῥὶο-Σάντου, τὸ ὁποῖον ἠκολούθει τὴν ἀποχωροῦσαν σύντροφόν της, καὶ κατηφίασε.— Πῶς σὲ βλέπει! εἶπε μετ' ἀφελοῦς ζηλοτυπίας.— Ἀπὸ τὸ βλέμμα του πρὸς σὲ νομίζει τις ὅτι βλέπει ἀκτῖνα πυρός.

Τὴν Μαρίαν κατέλαβε τρόμος σφοδρότερος. Ὁ Ῥὶο-Σάντος ἀφήσας τὸν κιόνά του, ἦλθε καὶ ἔλαβε κατοχὴν τῆς ἕδρας τῆς ἄρτι κατεχομένης ὑπὸ τῆς Μὶς Τρέβωρ. Ἔμεινε δὲ ὥραν πολλὴν, καὶ δὲν εἰσῆλθεν εἰς τοὺς θαλάμους τῆς συναυλίας, εἰμὴ ὅτε τὸ πλῆθος τῶν χαρτοφόρων εἰσέβαλεν εἰς τὴν αἴθουσαν

—Τάλαινα Μαρια! ἐψιθύρισεν ἐγειρόμενος· ἔκτοτε δὲν ἠγάπησα ποτὲ τόσον....

Μετά τινας ἡμέρας ὁ Ῥὶο-Σάντος ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν Λαίδη Καμβέλλην καὶ εἰς τὸν λόρδον Τρέβωρ. Ἡ Λαίδη Καμβελλη ἦτο ἡ καταλληλοτάτη εἰς τὸ νὰ ἐκτιμήσῃ ὅλα τὰ ἐξοχα προτερήματα τοῦ μαρκεσίου· ἐράνη περιχαρὴς διότι αὐτὸς ἤρξατο τῆς γνωριμίας καὶ προεῖδεν ὅτι ἐκ τούτου ἡ ἐν τῇ κοινωνία ὑπεροχὴ αὐτῆς ἔμελλε νὰ λάβῃ νέαν αὔξησιν.

Καὶ τῷ ὄντι, διότι τὸ μέγαρον Τρέβωρ ἐγένετο παρευθὺς τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ συρμοῦ, καὶ πάντες ἐπεθύμουν νὰ παρουσιασθῶσι ἐκεῖ, καὶ οἱ νέοι κύριοι τοὺς ὁποίους εἴδομεν φθάσαντος εἰς Λονδῖνον σχεδὸν ταὐτοχρόνως μετὰ τοῦ Ῥιο-Σάντου, ἦσαν ἐκ τῶν πρώτων οἵτινες παρεκάλεσαν νὰ λάβωσι τὴν τιμὴν ταύτην. Καὶ βέβαια ὁ ταγματάρχης Βόρουχαμ, ὁ Δόκτωρ Μύλλερ, ὁ Σὶρ Παῦλος Οὐατερφίλδης, καὶ ὁ εὐειδὴς Ἱππότης Ἄγγελος Βέμβος, ἦσαν ἄνθρωποι οὐδαμοῦ εὑρίσκοντες τὴν θύραν κλειστήν.

Μόλις εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν Τρέβωρ, περιεκύκλωσαν τὴν Λαίδην Καμβέλλην θεραπεύοντες αὐτὴν μετὰ μεγίστης προθυμίας καὶ ἐγκαρτερήσεως. Οἱ κύριοι οὗτοι ἐφαίνοντο μὲν ἐσχετισμένοι πρὸς ἀλλήλους τυχαίως καὶ ἐπιπολαίως, ὅπως εὐκόλως δύνατει νὰ σχετισθῇ τις ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλὰ δὲν ἐφαίνετο μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσα ἰδιαιτέρα καὶ στενὴ φιλία· καὶ ὅμως ἤθελε νομίσει τις ὅτι εἶχον συνυποχρεωθῇ ὅπως προάξωσι τὰ συμφέροντα τοῦ Ῥιο-Σάντου παρὰ τῇ Λαίδῃ Καμβέλλῃ.— ἴσως κατὰ συμβεβηκός....

Ἄλλως τε ὁ Ῥὶο-Σάντος οὐδεμίαν εἶχεν ἀνάγκην βοηθείας, διότι ὅσον εὐφυεστέρα ἡ γυνὴ, τοσοῦτον δυσκινωλώτερον ἀπέφευγε τὸν μαγνήτην τοῦ πνεύματός του· εἴπομεν δὲ, ἐὰν δὲν μᾶς ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ὅτι ἡ Λαίδη Καμβέλλη, ὡς πρὸς τὴν ἁβρότητα καὶ ὀξύτητα τοῦ πνεύματος, οὐδεμιᾶς κυρίας ἦτο κατωτέρα· ταχέως λοιπὸν προσείλκυσεν αὐτήν· ὥστε ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν ἐθεώρησε τὸν Ῥιό-Σάντον ὡς φίλον τῆς οἰκογενείας, καὶ μετὰ ἕνα μῆνα δὲν ἐθεώρει τὰ πράγματα εἰμὴ διὰ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ, ἐπειδὴ πράγματι ἡ Λαίδη Καμβέλλη ἦν ἡ κεφαλὴ τῆς οἰκίας τοῦ ἀδελφοῦ της. Ἅπαντες ἠσθάνθησαν, μᾶλλον ἢ ἧττον, τὴν ἐπιῤῥοὴν τοῦ μαρκεσίου· ἅπαντες, καὶ αὐτὴ ἡ Μὶς Τρέβωρ.

Χρεωστοῦμεν ὅμως νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Ῥὶο-Σάντος δὲν ἐπενήργει ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῆς Μαρίας Τρέβωρ, ἀλλ' ἡ Λαίδη Καμβέλλη ἀνέλαβε τὴν φροντίδα τοῦ νὰ κερδίσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν εὐμάλακτον καρδίαν τῆς ὡραίας ἀνεψιᾶς της, χωρὶς αὐτὸς νὰ τὸ εἰξεύρῃ. Ναί! ἡ ἀξιαγάπητος αὕτη γυνὴ, ἔχουσα ἀπαύστως ἐν ᾧ τὰ μεγάλα προτερήματα τοῦ μαρκεσίου, δὲν ἠδύνατο νὰ σιωπᾷ. Ἡ ἔνθερμος φιλία καὶ ὁ θαυμασμός της ἐφαίνοντο δι' ὅλων τῶν πόρων τοῦ σώματος αὐτῆς· ἐπεδείκνυε τὸν μαρκέσιον εἰς τὴν ἀνεψιάν της ὡς παράδειγμα πρὸς μελέτην καὶ τεχνολογίαν, ὡς τύπον ἐντελείας, τοῦ ὁποίου ἡ ἀκριβὴς ἐκμάθησις ἤθελε κορυφώσει τὰς περὶ κοινωνίας καὶ καλῆς συμπεριφορᾶς γνώσεις της· εἶναι καλοκἀγαθος, ἔλεγε, καλοκἀγαθος, εἰ καὶ ἀνώτατος πάντων, καὶ τοῦτο καθιᾷ αὐτὸν ὑψηλὸν καὶ ὑπεράνθρωπον. Ἔπραττε τὸ καλὸν, καί τοι ἰσχυρώτατος εἰς τὸ νὰ πράττῃ τὸ κακόν. Μέγισται ποσότητες χρημάτων ἔπιπτον κατὰ μῆνα ἐκ τῆς χειρός του εἰς τὸ βαλάντιον σώφρονός τινος ὑπουργοῦ, καὶ ἑκατοντάδες δυσυχῶν ἀνθρώπων ἐλάμβανον ἄρτον... Ἦτο ἄσπατος καὶ κοῦφος εἰς τὸν ἔρωτά του· ἀλλὰ τίς τὸ ἔλεγε; Ἀντίζηλοι; ἐψεύδοντο Γυναῖκες; ἐμνησικάκουν· εἰδὲ μὴ διατί τὸν ἠνόχλουν διὰ τοσαύτης λατρείας; Μήπως ἦτο ὑποχρεως νὰ

κρατῆ λογαριασμὸν καὶ νὰ εὐγνωμονῆ δι' ὅλας ἐκείνας τὰς χάριτας τὰς ὁποίας τοσοῦτον ἀναιδῶς ἐπεδαψίλευον αὐτῷ ; .....

Καὶ ἄλλα, καὶ ἄλλα — εἰς τρόπον ὥστε ἡ Μὶς Τρέβωρ ἐντράπη καὶ ἐλυπήθη διὰ τὸν τρόμον ὃν ἠσθάνθη κατὰ πρῶτον· ἐνεπνεύσθη πρὸς τὸν Ῥίο-Σάντον ὑπὸ εἴδους θυμασμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ὅμως πάλιν ἀνεμίγνυτο φόβος δυσεξόγητος, ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον ἀποκρουστικός.

Ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ Ῥίο-Σάντος ἠρᾶτο αὐτῆς· καὶ ὅταν γυνή τις ἐκ τῆς ἀποστροφῆς μεταβαίνῃ εἴς τι καλλίτερον τῆς ἀδιαφορίας, κατὰ τὴν κοινὴν δοξασίαν τῶν παρατηρητῶν, πεντήκοντα τοῖς ἑκατὸν, δυναταί τις νὰ στοιχηματίσῃ ὅτι ἀγαπήσει. Τὸ ζήτημα δεῖται χρόνου· ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν Νὶς Μαρίαν θὰ ἴδωμεν ἂν οἱ παρατηρηταί μας ἤθελον ἔχει διάθεσιν νὰ διπλασιάσωσι τὸ στοίχημά των.

Διεδόθη ἡμέραν τινὰ ἐν Λονδίνῳ φήμη παράδοξος καὶ ἐστερημένη πάσης πιθανότητος, ἥτις ἔκαμε τὴν ἱπποδρομικὴν ὁμήγυριν νὰ ξεκαρδισθῇ χρεμετίζουσα ὑπὸ γέλωτος, καὶ νὰ λειποθυμήσωσι πάντες οἱ ἀξιοῦντες εἶναι *τζέντελμεν*, ἀφ' ἑνὸς ἄκρου τῆς πόλεως μέχρι τοῦ ἄλλου. Αἱ γυναῖκες ὡμίλουν περὶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἱπποτικῶν θεραπόντων αὐτῶν, οἱ ἄνδρες μετὰ τῶν γενοτάτων φίλων τῶν συζύγων των, καὶ οἱ ἱπποκόμοι ἐσολοικοβαρβάρισκν μεταξύ των.

« Ὁ Ῥίο-Σάντος, ἔλεγον, ἤθελε νὰ νυμφευθῇ ! » Νὰ νυμφευθῇ ὡς ὁ ἁπλούστατος τῶν θνητῶν· νὰ βάλῃ τελείαν γιγμὴν, νὰ θραύσῃ τὸ σκῆπτρόν του, νὰ κόψῃ τοὺς πτερνιστῆράς του, νὰ τρέψῃ τὴν ποίησίν του εἰς πεζὸν, καὶ νὰ φορέσῃ βαμβακίνην σκούφιαν ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ στέμματός του.

Ἡ ἐφεύρεσις αὕτη ἦτο ἀνόητος, γελοία, ἀδύνατος! Καὶ ὅμως ἀληθής.

Ὅτε ἡ φήμη αὕτη διεδόθη, ὁ Ῥίο-Σάντος εἶχε ζητήσει εἰς γάμον τὴν Μὶς Μαρίαν Τρέβωρ.

Ἐναντίον του ὅτι ἦτο συνειθισμένος ἀπήντησε διάφορα προσκόμματα, τῶν ὁποίων καὶ τὸ ἐλάχιστον δὲν ἦτο ἀξιοκαταφρόνητον. Καὶ πρῶτον μὲν ἡ Λαίδη Καμβέλλη, ἥτις ἦν ἡ εἰλικρίνεια αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν, ἠρνήθη, ἐναντίον τῆς εὐνοϊκῆς διαθέσεώς της, νὰ παράσχῃ τὴν συνδρομήν της εἰς τὸν μαρκέσιον. Ὁ ἀμοιβαῖος ἔρως τοῦ Φραγκίσκου Περσηβάλου καὶ τῆς ἀνεψιᾶς της ἦτο ἔργον αὐτῆς· μετ' ἐπιμελείας πλείστης ὅσης εἶχε παρασκευάσει τὴν ἕνωσίν των, καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ λοιπὸν τὰ συμφέροντα τοῦ ἀπόντος Φραγκίσκου, ἤθελεν εἶναι καθαρὰ προδοσία, τῆς ὁποίας ἡ Λαίδη Καμβέλλη ἦτο ἀνεπίδεκτος. Δεύτερον δὲ ὁ Λόρδος Ἰάκωβος Τρέβωρ, γέρων εὐγενὴς καὶ ἱπποτικῆς τιμιότητος, εἶχε δώσει τὸν λόγον του εἰς τὸν Φραγκίσκον, καὶ τρίτον καὶ τελευταῖον ἡ Μὶς Τρέβωρ τὸν Φραγκίσκον ἠγάπα.

Οὕτω λοιπὸν ἀπεποιήθη αὐτὸν δικαιολογοῦσα τριχῶς τὴν ἄρνησίν της.

Ο Ῥίο-Ράντος δὲν ἐταράχθη ποσῶς διὰ τοῦτο, διότι ἡ συνεχὴς καὶ πολυχρόνιος ἐπιτυχία του δὲν τὸν ἄφινον ν' ἀπελπισθῇ· ἀλλ' ἐφόρεσεν ἐπὶ τοῦ προσώπου του θλιβερὰν κατήφειαν, ἠπλώθη τὴν χεῖρα τῆς Λαίδης Καμβέλλης ὡς ἀπηλπισμένος, καὶ ἀνεχώρησε δρομαίως, καὶ ὡς ἄνθρωπος φοβούμενος νὰ δείξῃ ἀδυναμίαν διὰ τὴν ἀποτυχίαν του.

Ὅτε ὅμως ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ᾠκοδόμησεν ἐν τῇ κεφαλῇ του τὸν λαμπρότατον γάμον, ὃν ἤθελεν οἰκοδομήσει ἡ ἐξημμένη φαντασία κενοδοξοτάτης νεάνιδος.

Ἡ Λαίδη Καμβέλλη ἦτο περίλυπος, μετανοοῦσα πικρῶς δ ὅτι εἶχε δώσει τὸν λόγον της εἰς τὸν Φραγκίσκον, ὅστις ἦτο μὲν ἀνὴρ ἐξαίρετος, ἀλλ' ὅστις οὐδὲν ἦτο παραβαλλόμενος πρὸς τὸν Ῥιο-Σάντον. Ἀλλ' ἡ λύπη εἶναι πρᾶγμα μάταιον εἰς κατεπειγούσας περιστάσεις, καὶ ἡ Λαίδη Καμβέλλη δὲν ἐσυνείθιζεν νὰ χάνῃ τὸν καιρόν της· ἔβασάνισε τὸν νοῦν της ζητοῦσα μέσον θεραπείας ἀλλ' οὐδὲν εὗρεν. Εὐτυχῶς ὅμως αἱ πνευματώδεις γυναῖκες ἔχουσι πάντοτε εἰς διάθεσίν των ἓν τελευταῖον καταφύγιον· τουτέστι νὰ ἀπατῶσιν ἑαυτάς.

Ἡ Λαίδη Καμβέλλη, οὖσα αὐτὴ περίλυπος, ἠδυνήθη φυσικῷ τῷ λόγῳ νὰ πιστεύσῃ ὅτι καὶ ἡ Μαρία ἦτο περίλυπος· τεθέντος δὲ τούτου, ἡ λύπη ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ κατὰ διαφόρους τρόπους· ἡ δὲ τοῦ τρόπου ἐκλογὴ ἐναπέκειτο εἰς τὴν προαίρεσίν της ἐξελέξατο λοιπὸν, καὶ ἔκρινεν ὅτι ἡ ἀνεψιά της ἠρᾶτο, καὶ ὅτι ἠρᾶτο τοῦ Ῥίο-Σάντου, καὶ ἡ ἀποτυχία αὐτοῦ ἦν ἡ αἰτία ὅλης τῆς λύπης τῆς νεάνιδος. Εἶπε δὲ τοῦτο καθ' ἑαυτὴν πολλάκις χωρὶς νὰ τὸ πιστεύῃ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους τὸ ἐπίστευσε· πιστεύσασα δὲ αὐτὸ, εἶχε βέβαια τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς ἄλλους τὴν πεποίθησίν της· ἀλλ' εἰς ποῖον ἄλλον νὰ μεταδώσῃ τὰς ἐντυπώσεις της, εἰμὴ εἰς τὴν φιλτάτην ἀνεψιάν της, εἰς τὴν θετὴν θυγατέρα της.

Εἰς τὴν πρώτην ἐκμυστήρευσιν ἡ Μαρία ἔμεινεν ἐκστατική· ἀλλ' ἡ Λαίδη Καμβέλλη ἦτο τόσον εἰλικρινὴς, καὶ εἶχε τόσην εὐγλωττίαν ! ἡ δὲ Μαρία ἀδύνατος, καὶ συνειθισμένη εἰς τὸ νὰ μὴ ἐξετάζῃ αὐστηρῶς τὸ βάθος τῆς καρδίας της, καὶ συνειθισμένη πρὸς τούτοις εἰς τὸ νὰ παραδέχηται ἀβασανίστως καὶ ὡς ἰδικάς της τὰς ἰδέας τῆς θείας της, ἡ Μαρία κατεπείσθη. Τοῦτο δύναται νὰ φανῇ παράδοξον, ἀλλὰ συμβαίνει καθ' ἑκάστην.

Τοῦ λοιποῦ ἡ Λαίδη Καμβέλλη δὲν ἀνησύχει πλέον, ἡ γαλήνη τοῦ προσώπου της ἐπανῆλθε, διότι ἂς ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ θέσις της μετεβλήθη ὅλως δι' ὅλου· δὲν ἐπρόκειτο πλέον περὶ αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀνεψιᾶς της· ἤθελε νομίσει ἑαυτὴν ἔνοχον, ἐὰν ἔδιδε προσοχὴν εἰς τὰς ἰδίας αὐτῆς ἐντυπώσεις, εἰς τοσοῦτον ὥστε νὰ θελήσῃ νὰ ψεύσῃ τὰς ὑποσχέσεις τῶν μελλονύμφων, ἀλλ' ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἀνεψιᾶς της ..... Ἵνα εἴπωμεν κατὰ συνείδησιν, ἐξ ὑπερβολικῆς εἰλικρινείας καὶ τιμιότητος δὲν πρέπει νὰ θυσιάσῃ τις τὴν εὐδαιμονίαν νεάνιδος ὁποίας δήποτε. Μακρὰν τοῦ νὰ διστάσῃ πλέον, ἐθεώρησεν αὐτὸ ὡς καθῆκον ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τῆς τιμῆς· ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τῇ ἐφάνη κατὰ πρῶτον ἀδυναμία, τῇ ἐφαίνετο τώρα ὡς χρέος ἀπαραίτητον. ὡμολόγησε καθ' ἑαυτὴν ὅτι ἐν παρομοίαις περιστάσεσι δὲν

πρέπει νὰ μένῃ τις εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ δρόμου, καὶ ὅτι ἦτο ὑπόχρεως νὰ ὑποστιρίξῃ τὸν Ῥίο-Σάντον παντὶ σθένει.

Πρᾶγμα ὅμως θελκτικὸν εἶναι, ὅτι ἡ Λαίδη Καμβέλλη εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἐνόμισε χρέος της νὰ ἐκφωνήσῃ διδαχὴν πρὸς τὴν ἀνεψιάν της κατὰ τῆς ἀσωτίας· ἱκανοποιηθείσης δὲ τοιουτοτρόπως τῆς ἠθικῆς, ὑπεσχέθη εἰς τὴν Μὶς Τρέβωρ νὰ ὑπηρετήσῃ τοὺς νέους ἔρωτάς της, καὶ ἐτόνισε, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῇ, ὕμνον εἰς ἔπαινον τοῦ Ῥίο-Σάντου.

Ἡ Μὶς Τρέβωρ, ἵνα εἴπῃ τις τὴν ἀλήθειαν, διετέλει τότε ὑπὸ εἶδος ζάλης διηνεκοῦς, καὶ μεστῆς κόπου καὶ ἀνίας. Ὁ Ῥίο-Σάντος ἔκαμεν ἐπ' αὐτῆς ἐντύπωσιν ἀλλόκοτον, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἤξευρε πῶς νὰ ἑρμηνεύσῃ· ἡ Λαίδη Καμβέλλη ὠνόμαζε τοῦτο ἔρωτα· φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἦτο ἔρως· καὶ ὅμως ἡ εἰκὼν τοῦ Φραγκίσκου Περσηβάλου ἔμενεν ἐγκεχαραγμένη εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς καρδίας της· ἡ ταλαίπωρος Μαρία ἐδίσταζε. δὲν ἤξευρε τί ἦτο τοῦτο καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸ ἠξύρῃ πιεζομένη ὑπὸ τῆς βαρύτητος τῆς ἀλανθάστου Λαίδης Καμβέλλης, τῆς ὁποίας τὸ ἀλλάνθαστον ἦτο δι' αὐτὴν πρᾶγμα ἀναντίῤῥητον, καὶ μὴ ἔχουσα ἄλλην νουθεσίαν εἰμὴ τὴν τοῦ ἀδυνάτου καὶ ἀδρανοῦς πνεύματός της, ἀπεκοιμίζετο ἐντῇ παραδόξῳ ταύτῃ ἀμφιβολίᾳ· ἔπασχε σιωπῶσα καὶ χωρὶς νὰ ζητῇ θεραπείαν ἠγωνίζετο ἐνίοτε, ἀλλὰ καὶ τοῦτο σπανίως, οὐχὶ ὡς ἐπανισταμένη, ἀλλὰ διὰ νὰ καταπνίξῃ τὰ παράπονα τῆς καρδίας της, καὶ νὰ ἀνταλλάξῃ με τὴν ἀνάπαυσιν τῆς ἀπαθείας, τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἡσυχίαν της· ἐχρειάζετο δὲ νὰ τιμηθῇ καὶ ἡ ἀντίστασις, ἣν ὁ Λόρδος Τρέβωρ, ἀκράδαντος ὡς βράχος, ἤθελεν ἀφεύκτως κάμει ὑπὲρ τῆς ὑποσχέσεώς του, ἐναντίον τοῦ νέου τούτου σχεδίου. Ἀπ' εὐθείας καὶ κατὰ μέτωπον δὲν ἔπρεπεν οὐδόλως νὰ τὸ ἐλπίσῃ τις· ἀλλὰ τοῦτο (ἂς τὸ ἠξεύρῃ μόνος ὁ ἀναγνώστης καὶ ἡμεῖς) ἦτο πρᾶγμα ἐλάχιστον. Ὅταν κατορθώσῃ τις νὰ ἀπατήσῃ ἑαυτὴν, νὰ ὑπαιξαρέσῃ τὴν συνείδησιν νέας κόρης, καὶ νὰ διατηρῇ μ' ὅλα ταῦτα, τὴν καρδίαν ἀτάραχον, δύναται δικαίως νὰ ἐλπίσῃ ὅτι θέλει δυνηθῇ νὰ κάμῃ ἕνα γέροντα *τζέντελμαν* νὰ χάσῃ τὴν πυξίδα του, γέροντα τοῦ ὁποίου οἱ πόδες ἐπάτησαν συχνότερα τὸ πεδίον τῆς μάχης παρὰ τοὺς συνετοὺς τάπητας τῶν διπλωματικῶν δωματίων.

Ἐπετράπη εἰς τὸν Ῥίο-Σάντον τὸ νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὰ αἰσθήματά του εἰς τὴν Μὶς Τρέβωρ, ἥτις ὅμως δι' ὅλης τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ὠνειρεύθη τὸν Φραγκίσκον Περσηβάλην.

Ὁμολογητέον, ὅτι ὁ εὐγενὴς οὗτος νέος κακῶς ἐξελείξατο τὴν ἐποχὴν τῆς ἀποδημίας του. Οὕτω συνήθως πράττουσιν οἱ νέοι τῆς ἡλικίας του, ὅταν οἱ γονεῖς, διὰ νὰ δείξωσι τοῖς πᾶσι τὴν ὑψηλὴν φρόνησίν των, ἀναβάλλουσιν ἕνωσιν ἐπιθυμητὴν, ἐπὶ προφάσει ὅτι οὔπω ἐλέλυθεν ἡ ὥρα.

Χαρὰ στὴν φρόνησιν! Χαρὰ στὴν πρόφασιν! Ὑπάρχει στιγμὴ ἐν τῷ βίῳ καθ' ἣν δύναταί τις νὰ ἦναι εὐδαίμων· ὅταν δὲ ἀφήσῃ τὸν καιρὸν τοῦτον νὰ παρέλθῃ ἐπὶ λόγῳ ὅτι «δὲν εἶναι ἀκόμη καιρός» ἢ δι' ἄλλην ὁποιανδήποτε *ἀνοησίαν*, ὁ διάβολος γελᾷ καὶ σημαδεύει ἕνα *ποῦντο*. Ὁ Φραγκ Περσηβάλης, ὃν ὑπεδέχετο φιλοφρόνως ἅπασα ἡ οἰκογένεια Τρέβωρ, ἐθεωρεῖτο σχεδὸν ὡς ἐπίσημος μνηστὴρ τῆς Μαρίας, ἀλλ' ἡ Μαρία ἦτο τόσον νέα! Μετὰ ἓν ἔτος, τῷ ἔλεγον· ὁ δὲ Φράγκ ἠρώτα ἑαυτὸν πῶς ἠδύνατο νὰ περιμείνῃ τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε ἡμέρας χωρὶς ν' ἀποθάνῃ ἑπτακοσίας τριάκοντα πέντε φοράς. Εἷς ἐκ τῶν φίλων του (διότι καὶ ὅταν πρόκειται νὰ φάγῃ τις τὸ κεφάλι του, ὁ φίλος του τὸν βοηθεῖ) εἷς ἐκ τῶν φίλων του τὸν ἐσυμβούλευσε ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἑλβετίαν πρὸς περιήγησιν. Ὁ Φράγκης ὑπῆγε νὰ ἴδῃ τὴν Ἑλβετίαν, διέτριψε δὲ ἐκεῖ ἓν ἔτος· οὔτε περισσότερον οὔτε ὀλιγώτερον, καὶ διώρισε νὰ τῷ φέρωσι ταχυδρομικοὺς ἵππους εἰς Γενεύην ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς Λονδῖνον ἀκριβῶς τὴν τριακοστὴν ἑξηκοστὴν πέμπτην ἡμέραν τῆς ἀποδημίας του.

Περισσοτέρα ταύτης ἀκρίβεια δὲν δύναται νὰ γείνῃ, καὶ ἡ τύχη τῷ ἐχρεώστει κανὲν ἐξ ἐκείνων τῶν δώρων ἅτινα φυλλάτει ἐνίοτε διὰ τοὺς ἀποδημοῦντας ἐραστάς· εἷον, νὰ εὕρῃ εἰς τὴν ἄφιξίν του ἐπιστολὴν τῆς φίλης του εἰς τὴν οἰκίαν του, ν' ἀναγνωρίσῃ τοὺς θεοειδεῖς χαρακτῆράς της εἰς τὸ πρῶτον πρόσωπον ὅπερ ἤθελεν ἀπαντήσει κ. τ. λ. κ. τ. λ. Ὁ Φράγκης ἐπερίμενε τοιοῦτόν τι, διότι ἀναβαίνων τὸν Τάμεσιν, καίτοι πιπτούσης τῆς ὁμίχλης, ἅμα διέβη ὑπεράνωθεν τῆς ὑποβρυχίου γεφύρας ἐξήτασε διὰ τοῦ βλέμματος ὅλα τὰ πλοῖα, τὰ ὑπάγοντα εἰς Γρηνίχην καὶ τὰ ἐπιστρέφοντα ἐκεῖθεν· ἀλλὰ δὲν εἶδεν ἄλλο εἰμὴ πρόσωπα ἄγνωστα, πίλους δερματίνους, ναυτικὰ κολόβια (jaquette) καὶ ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων τῶν ἀτμοπλόων, πολλὰς γραίας, ἐχούσας μεθ' ἑαυτῶν κυνάρια· πάντα τοῦτα μετρίως ἐνδιαφέροντα αὐτόν· Ἀλλὰ πρὸς ἀποζημίωσιν, ἅμα φθάσας εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔλαβε παρὰ τῆς οἰκονόμου του γραμμάτιον ἡμιρομμνίας ὀκτὼ ἡμερῶν, προσκαλοῦν αὐτὸν εἰς τὴν ἐφεσπερίδα τοῦ Λόρδου Ἰακώβου Τρέβωρ.

Ὁ Φράγκης δὲν εἶχεν οὐδὲ τὸν καιρὸν τοῦ νὰ καλοενδυθῇ· τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἑσπέραν ἐδίδετο ὁ χορὸς εἰς τὸ μέγαρον Τρέβωρ.

(Ἕπεται συνέχεια).

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ἀνέπλευσε πάλιν τὸν Ῥῆνον, κακεῖθεν μετέβη εἰς Ἑλβετίαν, ὅπου ἐσχετίσθη στενῶς μετὰ τοῦ Σέλληνου καὶ τῆς Κυρίας Στάελ. Αἱ δὲ εὐγενεῖς αὗται φιλίαι, προστιθέμεναι εἰς τὴν τοῦ Σεριδάνου, Λευΐς καὶ Μούρη, τὸν ἐξεδίκησαν ἀρκούντως κατὰ τῆς νυσμενείας τῶν τιτλοφόρων καὶ μιτροφόρων μηδενικῶν.

Ἐν τῇ ἀποδημίᾳ ταύτῃ, ἐποίησε τὸ τρίτον ἆσμα τοῦ *Χιλδ-Ἀρόλδου*, τὸν *Δίσμιον τῆς Χιλλόνος*, τὸν *Μαρφρέδον* καὶ τινα ποιημάτια (1817) Μετ' οὐ πολὺ μεταβὰς εἰς Βενετίαν διέτριψεν ἐκεῖ ἔτη τινὰ, καὶ τὸ 1818 ἤρχισε τὸν *Δὸν Ζουὰν*, ἀριστούρ-

γημα κωμικοῦ ἔπους, δυνάμενον νὰ θεωρῆται ὡς ἡ ἐλεαθερωτάτη ἔκφρασις τῆς ποικίλης φαντασίας του.

Ἐν Βενετίᾳ ὡσαύτως καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἰταλίας ἐποίησε τὸν Καΐν, τοὺς Δύω Φοσκάριδας, καὶ τὰς λοιπὰς τραγῳδίας του.

Τὴν 24 Ἰουλίου 1823 ἀνεχώρησεν ἐκ Λόρνου διὰ Κεφαληνίαν, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ κόμητος Γάμβα, ἀδελφοῦ τῆς ἐρωμένης του κομήσσης Γυικκιόλης (contessa Guiccioli) ἐνταῦθα φαίνεται ἡ ὑπέρμετρος ἀνοχὴ τῶν Ἰταλικῶν ἠθῶν), τὸν δὲ Ἰανουάριον ἀνεχώρησε πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ Μαυροκορδάτου εἰς Μεσολόγγιον, ὅπου, ὡς γνωστόν, ἐδαπάνησεν ὅλην τὴν περιουσίαν του. Ἀλλ' ἔν τινι ἐκστρατείᾳ μετὰ τῶν Σουλιωτῶν καταληφθεὶς ὑπὸ ῥαγδαίας βροχῆς, καὶ μὴ θέλων ν' ἀλλάξῃ τὰ φορέματά του διὰ νὰ μιμηθῇ τὰ παλληκάρια τῶν Ἀχαιῶν, προσεβλήθη ὑπὸ πυρετοῦ, καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς Μεσολόγγιον (διὰ τελευταίαν φορὰν)· ὅπου μετὰ ἐννέα ἡμέρας ἐτελεύτησε, προφέρων ἐπανειλημμένως τὸ ὄνομα τῆς θυγατρός του Ἄδας, καὶ διατάττων εἰς τὸν ὑπηρέτην του Φλέτζερον νὰ ὑπάγῃ νὰ εἴπῃ τὰ πάντα εἰς τὴν σύζυγόν του Λαίδη Βύρωνα, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀρθώσῃ ἐξήγησιν τοῦ ὅ,τι ἤθελε νὰ εἴπῃ.

Τὸ μυστήριον τοῦτο ἤθελεν ἀποκαλυφθῆ, ἐὰν ὁ φίλος του Μούρης δὲν παρέδιδεν εἰς τὰς φλόγας τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ εὐγενοῦς ποιητοῦ· νῦν δὲ τὸ ἀπόῤῥητον τοῦτο κρύπτεται ὑπὸ τὴν σφραγῖδα δύο τάφων.

Τὰ λείψανα τοῦ Λόρδου Βύρωνος ἀπεκλείσθησαν ὑπὸ τοῦ ἀγγλικανοῦ κλήρου ἐκ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Οὐεστμινστέρου, ὅπου ἐνταφιάζονται πάντες οἱ ἔνδοξοι ἄνδρες τῆς Ἀγγλίας· καὶ εἶχε δίκαιον τὸ ἱερατεῖον τοῦτο νὰ νομίζει ἑαυτὸ ἀνάξιον τοιούτων ἐνδόξων λειψάνων... ἐναπετέθησαν δὲ ἐν Νεοσήδῃ εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του.

Καὶ ταῦτα ἐν ὀλίγοις περὶ τοῦ βίου τοῦ μεγάλου καὶ μοναδικοῦ τούτου ἀνδρός· ἐν ὀλίγοις, διότι ἡ ἀξιοπερίεργος βιογραφία καὶ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ ἀποτελοῦσι τόμους ὁλοκλήρους, τερπνὴν παρέχουσαι ὕλην ἀναγνώσεως. Περὶ δὲ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ προσθέτομεν ὀλίγα μόνον. Ὁ Μέγας τον νοῦν Βύρων ἦτο μέγας καὶ τὴν καρδίαν. Ἀφ' ἑνὸς μὲν φίλος εἰλικρινὴς καὶ ἐνθουσιωδῶς ἀφωσιωμένος, πρόθυμος εἰς τὸ νὰ εὐεργετῇ τοὺς ἐνδεεῖς, νὰ θεραπεύῃ τοὺς πάσχοντας νὰ σώζῃ τοὺς κινδυνεύοντας.

Ταῦτα καὶ ἐν τῇ παιδικῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ φαίνονται· διότι μαθητεύοντος αὐτοῦ ἐν Ἀβερδήνῃ, εἷς τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ, μειράκιον κακότροπον, ὑπερβαῖνον αὐτὸν κατὰ δύο ἢ τρία ἔτη, καὶ ῥωμαλεώτερον αὐτοῦ, ἡτοιμάζετο νὰ ῥαβδίσῃ ἕτερον ἀθῶον, καὶ πολλῷ ἀσθενέστερον. Ὁ Βύρων ἤθελεν ἀγοράσει δύναμιν ἀντὶ πολλῶν λιρῶν στερλινῶν ἂν ἦτο δυνατόν, οὐ μόνον διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κακὸν, ἀλλὰ καὶ νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἀδικοῦντα. Νὰ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτοῦ ὁπως; δήποτε δὲν ἐτόλμησε· τί λοιπὸν νὰ κάμῃ; Πλησιάζει αὐτὸν, καὶ μετὰ δακρύων οἴκτου ἐν ταὐτῷ δὲ καὶ ἀγανακτήσεως τῷ λέγει « Κύριε, σκοπεύετε νὰ δείρετε τὸν Κ.... Τί σε μέλει δ' αὐτὸ ἀνώτε; τῷ ἀποκρίνεται ὁ τύραννος. Κύριε ἂν ἀγαπᾶτε, λέγει ὁ Βύρων γυμνόων τὸν βραχίονά του, θέλω νὰ λάβω τὸ ἥμισυ τῶν ῥαβδισμῶν τοὺς ὁποίους ἑτοιμάζεσθε νὰ δώσητε εἰς αὐτόν· ὁ μαγιγοφόρος παῖς ἐντραπεὶς τότε, ἀφῆκε τὸν συμμαθητήν του. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ὁ Βύρων ἦτο ὑπερήφανος, σφοδρὸς χλευαστὴς τῶν ἐναντίων του, σεμνυόμενος πολὺ ἐπὶ τῇ ὑψηλῇ αὐτοῦ κατογωγῇ, καὶ πρὸ πάντων ἀποστρεφόμενος τὴν παραβίασιν τῶν κομψῶν ἠθῶν καὶ τρόπων, ἢ ἄλλως τὴν ἔλλειψιν καλῆς ἀγωγῆς.

Ἀναγινώσκων τις αὐτὸν αἰσθάνεται ξένην τινὰ καὶ ὑπεράνθρωπον δύναμιν· αἰσθάνεται ἑαυτὸν συνιπτάμενον μετ' αὐτοῦ ὑπεράνω τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁτὲ μὲν ἐντερπόμενον εἰς μαγικὰς σκηνὰς, ὁτὲ δὲ ταραττόμενον ὑπὸ τῶν σφοδροτάτων παθῶν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας.

La nuit est ton séjour, l'horreur est ton domaine
L'aigle roi des déserts dédaigne ainsi la plaine.

Τὸ σκότος ἔχεις οἰκημα, φρίκης ἰσχὺν διέπεις,
Ὡς ἐρημώναξ ἀετὸς τὴν γῆν ἐξ ὕψους βλέπεις.

Λέγει αὐτῷ ὁ Ἀκμαρτῖνος, καὶ ἐρωτᾷ αὐτὸν ἂν ἦναι ἄγγελος ἢ δαίμων, καὶ δικαίως διότι εὑρίσκει τις ἐν αὐτῷ ἀμφότερα. Πότε ἄρα, καὶ ἡμεῖς θὰ ἴδωμεν Βύρωνα ἐν τῇ νέᾳ ἡμῶν φιλολογίᾳ! λέγομεν δὲ ἐν τῇ νέᾳ διότι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχαίαν, αὐτὸς ἑαυτὸν παραβάλλει πρὸς νὸν Ὅμηρον ὡς ῥάκκα πρὸς τὸν μέγαν ὠκεανόν!

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΝ

Τῆς ΟΙΝΟΗΣ (τοῦ Πόντου.)

Ὑπὸ Κωνσταντίνου Κοντοπούλου.

Ἀβάφτιος, (ἀβάπτιστος.) Παροιμ. *ἀβάφτιζον κόκκαλον στὸν παράδεισον κ' ἐπάγει·* ὁ ἀβάπτιστος ἄνθρωπος δὲν πηγαίνει εἰς τὸν παράδεισον.

Ἀβοῦτος, καὶ παρὰ Τραπεζουντίοις *ἀοῦτος*, οὗτος, αὐτός.

Ἀβρέζιν (τὸ), τὸ ἐντὸς τῆς κοιτίδος τῶν νηπίων τιθέμενον ἀγγεῖον.

Ἀγγελομαχῶ, ψυχομαχῶ. Κατὰ τὰ δοξαζόμενα ὁ θνήσκων μάχεται κατὰ τοῦ ἀγγέλου πρὸς διατήρησιν τῆς ψυχῆς, lutter contre la mort.

Ἀγκαλία (ἡ), ἀγκάλη, ἀγκαλιά. *Δύο ἀγκαλέαις ξύλα* deux brassées de bois.

Ἀγκάλια, ἡ ἀγκάλη.

Ἀγκαλιάσκομαι, ἐναγκαλίζομαι.

Ἀγκίσιν (τὸ), ἄγκιστρον κατὰ παραφθορὰν ἐκ τοῦ ἀγκίσ(τρ)ι(ο)ν.

Ἀγνιάρης, παράξενος, ἀλλόκοτος.

Ἀγρὸ χολὴ, φράσις σημαίνουσα τὸ ὅλως χολὴ, θυμὸς, ὀργή. Ὅθεν καὶ ἡ περίφρασις *γίνομαι ἀγρὸ χολὴ*, γίνομαι ὅλως θυμὸς, πληροῦμαι ὀργῆς.

Ἄγουρος, ἀνὴρ, ἄνδρας, ἄνθρωπος· *Ἕνας ἄγουρος ἦρτε κ' ἐγύρευέ σε*, ἕνας ἄνθρωπος ἦλθε καὶ σ' ἐζήτουσε.

Ἄγριος κι' ἀνημέρευτος, λέγεται ἐπὶ ἀνθρώπου ἀγριωποῦ καὶ σκαιοῦ.

Ἀδράχτιν (τὸ), ἄτρακτος, ἀδράκτι.

Ἀζώσταρος, ἄζωστος.

Ἄχαρδα, χωρὶς ὄρεξιν, ἄχαρδ' ἄχαρδα γελᾷ, γελᾷ χωρὶς ὄρεξιν.

Ἄχαρδος, ἄτολμος, χωρὶς γενναιότητα.

Ἄχλερος (ἄκληρος), ἄθλιος, φρ. *ἄχλερον κι' ἀστόχ(sh)ιν*, ἐπὶ ἀνθρώπων σημαίνει τὸν vaurien, 2 ἄνομον κι' ἄκλερον, ἐπὶ φαγητῶν τὸ ἀνούσιον.

Ἀχορῶ, ἀκονίζω.

Ἀλατερὴ (ἡ), τὸ ἁλατερὸν, la saliére.

Ἀλαχτορᾶς, ὁ φιλῶν ἢ φυλάττων ἀλέκτορας, μεταφορικῶς ὁ εὐήθης, ὡς ὁ παρ' ἄλλοις πετεινόμυαλος.

Ἀλαχτόριν (τὸ), ἀλέκτωρ.

Ἀλίζω, ὁ ἀόριστος *ἤλισα*, ἡ μετοχὴ *ἀλισμένος*· ἁλατίζω, *ἀλισμένον κρέας*, ἁλατισμένον κρέας.

Ἀλικάξεινα, τὰ ἅλμια, τὰ διὰ τῆς ἅλμης διατηρούμενα λαχανικὰ (Τουρκιστὶ, τουρσιά).

Ἀλικόν, ἁλμυρὸν, τὸ *φαγὶν ἐγέντονε ἀλικόν*, τὸ φαγὶ ἔγεινεν ἁλμυρὸν, *ἀλικὰ ψάρια*, ἁλμυρὰ ψάρια.

Ἀλλιθώρης, θηλ. *ἀλλιθώρα*, παραβλώψ, ἀλλήθωρος.

Ἀλιμέβω, ἀόρ. *ἐλίμεψα* ἀμέλγω, ἀρμέγω. Μεταφορικῶς ὑφαιροῦμαι, ὡς *καλὰ ἐλίμεψες ἀτόν*.

Ἀλογόμυια, οἶστρος, ἀλογόμυιγα.

Ἀναγκάσκομαι, (ἀναγκάζομαι), ἀόρ. ἐνεγκάστα, αἰσθάνομαι βάρος· *ὄντας τρώγω πολλὰ ἀναγκάσκομαι*, ὅταν φάγω πολὺ αἰσθάνομαι βάρος, τὸ πολὺ φαγητὸν μοὶ προξενεῖ βάρος. Παρὰ Τραπεζουντίοις ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἀποκάμνω, κουράζομαι.

Ἄντι; ἐρωτηματικὸν, σημαῖνον τὸ δὲν εἶν' ἔτσι; n'est-ce pas.

Ἀντὶς, ἡ πρόθεσις ἀντὶ, ἀντὶς νὰ χλαίῃ γελᾷ.

Ἄναλος, ἀνάλατος.

Ἀνάρτιν, χωρὶς ἄρτυμα, ἀνάλατον· *τὸ φαγὶν ἐγέντονε ἀνάρτιν*, τὸ φαγὶ ἔγεινεν ἀνάλατον.

Ἀνεμίδιν (ἀνεμὶς), ἐργαλεῖον πρὸς ἐκτύλιξιν νημάτων.

Ἀνεχτομμάτης (ἀνοικτομμάτης), ὁ ἔχων ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὁ εὐφυὴς δηλαδὴ ὁ ἔξυπνος.

Ἀνηβαίνω (ἀναβαίνω), *ἀνῆβα*, ἀνέβην. Προσαν. ἐνεργ. *ἀνέβα*, ἀνάβασε. 2 *τὸ ζυμάριν κ' ἀνῆβεν ἀκόμη*, τὸ ζυμάρι δὲν ἔγεινεν ἀκόμη.

Ἄνιφτος κι' ἀπρολέγευτος (ἄνιπτος καὶ ἀπρολόγητος). Ἐπὶ τῶν μὴ νιπτομένων.

Ἀνοιγάριν (τ'). ἡ κλεὶς.

Ἄνοστον κι' ἀβρέωτον, ἐπὶ φαγητῶν, μεταφορικῶς καὶ ἐπὶ προσώπων, ὡς τὸ παρ' ἄλλοις ἄνοστος κι' ἀνάλατος.

Ἀντροχωρίστρα, ἡ χωρίζουσα τὸν ἄνδρα ἀπὸ τὴν γυναῖκα, ἡ παρεμβάλλουσα σκάνδαλα μεταξὺ συζύγων. 2 εἶδος ἄνθους· μετὰ τὰ ἴα ἀνθοῦντος περὶ τὰ τέλη Μαρτίου. Ὠνομάσθη δὲ οὕτω, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ σύζυγοι, φανέντος τοῦ ἔαρος, ἐπιβαίνουσιν εἰς τὰ πλοῖα καὶ ξενιτεύονται, καὶ εἰς τὴν Οἰνόην οἱ πλεῖστοι εἶναι ναυτικοί.

Ἀξιοῦμαι, ἀόρ. *ἐξιώθα*. Τυγχάνω, ἀπολαύω· *κ' ἐξιώθα παιδία*, δὲν ἠξιώθην τέκνων.

Ἀξιόνω, ἀόρ. *ἔξιωσα*, δίδω· *ὁ Θεὸς κ' ἔξιωσέ με παιδίν*, ὁ Θεὸς δὲν μοὶ ἔδωκε τέκνον.

Ἀπάνω, ἐπάνω· φρ. *ἀπάν' ἀπουκά, ἄνω κάτω*· 2, περίπου.

Ἀπουκά, κάτω· *ἐλ' ἀπουκά*, ἔλα κάτω.

Ἀπείραχτος, ἄκακος, ὁ μὴ βλάπτων, καὶ ὁ μηδὲν παθών.

Ἀποδαύλιν (τ'), ὁ δαυλός.

Ἀποδεξιάσκομαι (ἀποδεξιοῦμαι), s'y prendre κατορθόνω, καταφέρω· *κι' ἀποδεξιάσκεται*, εἶναι ἀδέξιος, δὲν δύναται νὰ τὸ καταφέρῃ.

Ἀποκόφτω (ἀποκόπτω), ἐξαλείφω κακήν τινα ἕξιν· οἷον, *ἀπέκοψ' ἀτὸ ἀπ' ἀπάν' ἀτοῦ*, ἐξήλειψα ἀπ' αὐτοῦ τὴν κακὴν ταύτην ἕξιν. Σημαίνει καὶ τὸ πτύεσθαι τὰς μητέρας τοῦ θηλάζειν τὰ ἑαυτῶν βρέφη.

Ἀποξύσμιν (τ'), τὸ ἀπόξεσμα, ἡ εἰς τὴν λεκάνην κολλήσασα ζύμη ἀποξεσθεῖσα· μεταφορικῶς ὁ ὑστερότοκος.

Ἀποθάνω, ἀόρ. *ἐπέθανα*, ἀποθνήσκω.

Ἀποπατῶ, παραμερίζω ἀπὸ τοῦ ὑπὸ τοὺς πόδας μου πατουμένου.

Ἀποσκευαρίζω, διευθετῶ τὰ τῆς οἰκίας, συγυρίζω.

Ἀποσκίζω (ἀποσχίζω), ξεσχίζω, ἡ προσκατικὴ *ἀπόσκει*, ξέσχιτε.

Ἀποτσερίζω, σχίζω, ξεσχίζω, λέγεται ἐπὶ πανικῶν. Παρὰ Τραπεζουντίοις εὑρίσκεται ἄνευ προθέσεως, δηλ. *τσερίζω*. Ἡ λέξις φαίνεται πεποιημένη ἐκ τοῦ ἀποτελουμένου ἤχου ἐν τῇ πράξει.

Ἀποτσιχαλίζω, ἀνοίγω τὰ σκέλη, διαμελίζω τι πάνων αὐτὸ ἀπὸ τὰ δύο σκέλη. Ἴσως νὰ ἦναι ἐκ τοῦ ἀποσκελίζω, παρερθαρμένως ἀντὶ τοῦ διασκελίζω.

Ἀποτυλίζω, ἐκτυλίσσω, ξετυλίγω.

Ἀποφράζω, ἀποφράττω· 2, χαλῶ, abimer.

Ἀραγμάδα, χαραγμάδα. Λέγεται *παραντραρῶ ἀετὴν ἀραγμάδαν*, βλέπω κρυφίως διὰ τῆς ῥαγάδος.

Ἀράτσα (ἡ), ἐξώστης, μπαλκόνι.

Ἀρίν, ἀραιὸν, παρερθαρμένον βεβαίως ἐκ τοῦ ἀρ(α)ι(ό)ν.

Ἀρκουδεύω, ἀόρ. *ἐρκούδεψα*· λέγεται ἐπὶ τῶν νηπίων, ὅταν ἄρχωνται νὰ περιπατῶσι διὰ τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν.

Ἀρτύζω, ἐπὶ φαγητῶν, ἀρτύω, ἐμβάλλω εἰς τὸ φαγητὸν ἅλας, ἔλαιον, ἢ βούτυρον κτλ.

Ἀρβαβωνιάζω, ἀῤῥαβωνίζω.

Ἀρβαβωνιάσκομαι, ἀόρ. *ἠρβαβωνιάστα*, ἀῤῥαβωνίζομαι.

Ἀρβαβωνιάσματα, πληθυντικῶς, ἀῤῥαβώνισμα. *Πᾶμε στ' ἀρβαβωνιάσματα τοῦ τάδε*, ὑπάγομεν εἰς τοὺς ἀῤῥαβῶνας τοῦ δεῖνα.

Ἀρβαβῶνα (ἡ), ὁ ἀῤῥαβών.

Ἀτός, αὐτὸς, θηλ. *ἀτή*, οὐδ. *ἀτό*· κλίνεται οὕτως· ἀτὸς, ἀτοῦ, *ἀτὸν* ἢ *ἀτόνα*, θηλ. *ἀτή*, *ἀτὴς*, *ἀτὴν* ἢ *ἀτίνα*, οὐδ. *ἀτό*, *ἀτοῦ*, *ἀτό*. Οἱ Οἰνοσῖς, ὡς οἱ ἀρχαῖοι, ἐπιτάττουσι τῷ ῥήματι τὰς προσωπικὰς

ἀντωνυμίας, ὡς *ἀτὲ εἶπεν ἀτό*, αὐτὴ τὸ εἶπεν· *εἶδες ἀτόν ; τὸν εἶδες ; κ' εἶδες ἀτόν ;* οὐκ εἶδες αὐτόν ; *ἄκουσέ με, κι' ἀκούω σε*, δὲν σὲ ἀκούω κτλ.

Τ' ἀτοιτέτερον, τ' ἀτοιτέτερα, τὸ σφέτερον, τὰ σφέτερα· *τ' ἀτοιτέτερον ἔνι, τὸ 'μέτερον κ' ἔνι*, ἰδικόν των εἶναι, δὲν εἶναι ἰδικόν μας.

Ἄτσαλος, ἀτάσθαλος, ἀναιδὴς, ἄτακτος· *τρώγω ἄτσαλα ἄτσαλα*, τρώγω ἀτάκτως.

Ἀτσαλόστομος, ἀτάσθαλος, αὐθάδης, ἀθυρόστομος.

Ἀτσιγγάνος, Ἀθιγγάνος, μεταφ. ὁ φιλάργυρος.

Αὐγίζω, καθαρίζω, παστρεύω, ἐπὶ ἐνδυμάτων πλυνομένων, ὡς *κ' ηὔγισαν τὰ ροῦχα*, δὲν ἐπάστρευσαν τὰ ροῦχα. Ἔτι δὲ καὶ *κ' ηὔγισεν ἀκόμη τὸ νερόν* (τῶν πλυνομένων φορεμάτων ἂν ἦναι ἔτι θολόν).

Ἄφτω (ἅπτω), ἀνάπτω. Ἔχει ἀόριστον ἐν μὲν τῇ ὁριστικῇ *ἤψα*, ἐν δὲ τῇ προστακτικῇ *ἄψε*· ἀλλ' οἱ Τραπεζούντιοι λέγουσιν *ἄψον*. Οὕτω λοιπὸν ἐν Οἰνόῃ λέγουσιν *ἄψε τὸ λυχνάριν*, *ἤψα τ' ἄψιμον* (τὸ πῦρ). Ὁ ἀόρ. τῆς ὁρισ. παρὰ Τραπεζουντίοις εἶναι *ἔψα*, παρ' οἷς πάντων τῶν ἀπὸ α ἀρχιζόντων ῥημάτων οἱ ἀόριστοι αὐξάνουσι συλλαβικῶς καὶ οὐχὶ χρονικῶς, ὡς ἀκούω, *ἔκουσα* ἢ *ἔκσα*, ἀντὶ ἤκουσα, ἀλέθω, *ἔλεσα*, ἀντὶ ἤλεσα· τοῦτελευταίου τούτου ῥήματος ὁ ἀόριστος καὶ παρ' Οἰνοεῦσι λαμβάνει συλλαβικὴν αὔξησιν, ὡς τὰ πλεῖστα τῶν ἀπὸ α ἀρχιζόντων ῥημάτων, τῶν ὁποίων ἀναφέρονται ἐνταῦθα τινὰ παραδείγματα.

Ἀψέα παρὰ Τραπεζουντίοις, ἰσχυρῶς, δυνατά·

Ἀψιμίτσα (ἡ), ἔντομον, ἡ λαμπυρίς.

Ἀχρήζω (χρήζω), ἀξίζω.

Ἀχρέωτον (ἀχρέωτον) ἄνευ χρέους· λέγουσι συχνὰ *Ἀχρέωτον ψωμίν*, ἐπὶ εὐχῇ, δηλ. νὰ τοὺς δίδῃ ὁ Θεὸς τὸν ἄρτον αὐτῶν ἄνευ χρέους.

Ἄεκος, τοιοῦτος, *ἄεκος εἶσαι*, τέτοιος εἶσαι, *ἄεκα κὶ φτάνε*, ἔτσι δὲν κάμνουν. Οἱ Τραπεζούντιοι λέγουσιν *ἀεῖκος*.

Ἀναζορῶ (ἀνιζορῶ), ἐνθυμοῦμαι ἀμυδρῶς.

ΑΣΤΕΙΑ.

Ἑτοιμότης πνεύματος ἑνὸς Γάσκωνος.

Ὁ δοὺξ Βουρβῶνος προσέφερε μέγα συμπόσιον ἐν Διόνι, εἰς ὃ δὲν προσεκάλεσεν ἄλλους ἢ ἑξοχά τινα πρόσωπα, καὶ πρὸς τοῦτο ἡτοιμάσθησαν διάφοροι τράπεζαι. Γάσκων δέ τις τῶν τυχοδιωκτῶν ἐκείνων, οἵτινες εἰσθύουσι πανταχοῦ, καὶ τῶν ὁποίων ἡ τόλμη ἐπλήττει καὶ τοὺς θέλοντας ν' ἀποδιώξωσιν αὐτούς, παρεκάθισεν εἰς μίαν τράπεζαν. Ὁ δοὺξ ἀπέστειλεν ἄνθρωπον, ἵνα εἴπῃ πρὸς αὐτὸν ν' ἀπέλθῃ, ἀλλὰ παρήγγειλεν εἰς τὸν ἀναδεχθέντα τὴν ἐντολὴν ταύτην, νὰ τῷ ὁμιλήσῃ πολὺ σιγανά, διὰ νὰ μὴ τὸν ἐντροπιάσῃ. Ὁ Γάσκων δὲν ἐξεπλάγη ποσῶς διὰ τὴν φιλοφρόνησιν, ἵνα δὲ ἀπατήσῃ τὴν ὁμήγυριν, δεικνύων αὐτοῖς ὅτι ὁ πρίγκηψ ἔτρεφε πρὸς αὐτὸν ἰδιαιτέραν εὔνοιαν, εἶπε μεγαλοφώνως· « εἴτε ἄσπρο κρασὶ μοῦ δώσουν εἴτε ἀσπρουδερὸ δὲν πειράζει· εὐχαριστῶ τὴν αὐτοῦ Ὑψηλότητα διὰ τὴν ὑπὲρ ἐμοῦ φροντίδα του. » Τὴν ἀπόκρισιν ταύτην ἀνέφεραν εἰς τὸν δοῦκα, ὅστις, θαυμάζων τὴν ἑτοιμότητα τοῦ Γάσκωνος, διέταξε νὰ τὸν ἀφήσουν.

Τὰ σῦκα τοῦ Βυφφῶνος.

Θουΐνος, ὁ φυτοκόμος τοῦ Βοτανικοῦ Κήπου, παρέδωκεν εἰς τινα ὑπηρέτην ὀλίγον εὐήθη, νὰ φέρῃ εἰς τὸν Βυφφῶνα δύο καλὰ σῦκα τῆς ἀπαρχῆς. Καθ' ὁδὸν ὁ ὑπηρέτης, θελχθεὶς ἐκ τῆς θέας των, ἔφαγε τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν. Ὁ Βυφφὼν γρωρίζων ὅτι ἔμελλον νὰ τῷ ζαλῶσι δύω, ἐζήτησε τὸ ἄλλο ἀπὸ τὸν ὑπηρέτην, ὅστις ὡμολόγησε τὸ πταῖσμά του. Ἄθλιε! πῶς τὸ ἔφαγες, ἐφώναξεν ὁ Βυφφών. » Ὁ ὑπηρέτης ἔλαβε καὶ τὸ ἄλλο σῦκον, καὶ καταβροχθίζων αὐτό, « Νά, ἔψι το ἔφαγα, ἀπεκρίθη »

Ὁ Χονδρο-Γιάννης καὶ ὁ Ἀφημερίδς του.

Εἰς χωρίον τι κείμενον ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὀρέων τοῦ Β.Βαρεΐσου, ὑπῆρχε πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν στρατηγός τις καλούμενος Χονδρο-Γιάννης, ὅστις πολλάκις, ἐν καιρῷ τῆς διδαχῆς, ἀπηύθυνε παρατηρήσεις εἰς τὸν ἐφημέριον ὅστις παρεδέχετο αὐτὰς μετὰ μεγίστης ἀγαθότητος. Ἡμέραν τινὰ, κατὰ λάθος ἀρκετὰ ἀσεῖον, ἀντὶ νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔθρεψεν ἐν τῇ ἐρήμῳ πέντε χιλιάδας ἀνθρώπων μὲ πέντε ἄρτους, ὁ αἰδέσιμος ποιμὴν διεβεβαίωσεν ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἔθρεψε πέντε ἀνθρώπους μὲ πέντε χιλιάδας ἄρτων.—Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀντέκραξε σοβαρῶς ὁ στρατηγὸς, εἰμποροῦσα πολὺ καλὰ, πάτερ, νὰ τὸ κάμω κ' ἐγώ.

Ὁ κήρυξ, ἐσιώπησεν, ἀλλ' ὅμως ἀπεφάσισε νὰ τῷ ἀνταποδώσῃ τὰ ἴσα. Τὸ ἑπιὸν λοιπὸν ἔτος ἐφρόντισε νὰ ἐκθέσῃ ἀκριβῶς τὸ θαῦμα, καὶ ἀποτεινόμενος ἔπειτα εἰς τὸν διακόπτοντα αὐτὸν ἐνορίτην. — Τὸ λοιπὸν, Κύριε στρατηγέ εἶπε, μὲ ὕφος θριαμβευτικὸν, εἰμποροῦσες νὰ τὸ καμῃς καὶ σύ.—Μάλιστα πάτερ, ἀπεκρίθη οὗτος ἄνευ διςαγμοῦ, εἰμποροῦσα νὰ τὸ κάμω μὲ τὰ περισινὰ περισσεύματα.

Ὁ γεναῖος πυροβολιστής.

Σχολαστικός τις τῶν νεωτέρων χρόνων παραγενομένος εἰς πυροβολοποιὸν, παρήγγειλε πιστόλιον κυρτόν· ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί τὸ ἐχρειάζετο, εἶπε. — Διὰ νὰ κτυπῶ τοὺς ἐχθρούς μου ὄπισθεν γωνίας.

Ἀριθμητικὸν Πρόβλημα.

Δημήτριε, εἶπεν ὁ Γεώργιος εἰς τὸν συμμαθητήν του, περιφερόμενος μετ' αὐτοῦ παρὰ τὸν Μέλητα, δύνασαι νὰ μοὶ εἴπῃς διὰ τί ὁ χονδρὸς ἐκεῖνος, ὁ καθήμενος ἐπὶ ὀναρίου, καὶ ὁδεύων ὑπεράνωθεν τῆς γεφύρας ὡς φαίνεται πρὸς τὸν Βουτζιάν, καὶ τοῦ ὁποίου οἱ πόδες ἐγγίζουσι τὴν γῆν, δύνασαι νὰ μοὶ εἴπῃς διὰ τί ὁμοιάζει μὲ νόθον κλάσμα ;—Μάλιστα εἶπεν ὁ φίλος του, διότι ὁ ἀριθμητὴς ἐστὶ μεῖζων τοῦ παρονομαστοῦ.

« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος »

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 11 Μαρτίου 1858. Ἀριθ. 5.

Ο ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΟΣ.

Ὑπάρχουσιν ὀνόματα τοσοῦτον προσφιλῆ εἰς τὰς ἐνθουσιώδεις ψυχάς, ὥστε προφέρων τις αὐτὰ κλίνει τὴν κεφαλὴν ὑπὸ σεβασμοῦ. Ἡ ἰδέα τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης αὐτῶν, αἱ βαθεῖαι ἐντυπώσεις ἃς ἔκαμον τὰ ἔπη καὶ αἱ συγγραφαὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν καρδιῶν ἡμῶν ἀπαιτοῦσι παρ' ἡμῶν πλέον ἢ σέβας καὶ θαυμασμόν, ἀπαιτοῦσι λατρείαν.

Ἵνα ἐκφράσωμεν εἰς τρόπον ἐπαισθητότερον τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ κάμνει ἐπὶ τῆς ψυχῆς ὁ μέγας οὗτος ποιητὴς, δυνάμεθα νὰ παραβάλωμεν ἑαυτοὺς πρὸς ὁδοιπόρον ἐνθάλποντα εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ δι' ὅλης τῆς ζωῆς θυμασμὸν ἔνθερμον καὶ ἐκθειαστικὸν πρός τι γιγαντιαῖον μνημεῖον, πρωΐην τῆς μεγαλουργίας, καὶ μείναντα ἄναυδον ἀπέναντι τοῦ ἀντικειμένου τῆς λατρείας του. Τὸ θέαμα ὅπερ παρίσταται εἰς αὐτὸν εἶναι τοσοῦτον καταπληκτικὸν, ὥστε αἰσθάνεται ἑαυτὸν πιεζόμενον ὑπὸ τὸ βάρος τῆς μεγαλοπρεπείας αὐτοῦ, ἣν οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ καλῶς. Εἰς μάτην τὸ ἁπλοῦν ὄμμα του ἀγωνίζεται νὰ περιλάβῃ τὸ λαμπρὸν σύνολον τῶν ἀπείρων καλλονῶν, καὶ αἰσθάνεται ἑαυτὸν μικρὸν καὶ ταπεινούμενον ἐνώπιον τοῦ κολοσσιαίου ἔργου.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἡμῖν ἐνώπιον τῆς οἰκοδομῆς, ἣν ἱδρύσατο ὁ Βίκτωρ Οὗγος. μνημεῖον γιγαντιαῖον τοῦ ὁποίου ἕκαστος λίθος παριστᾷ ἰδέαν, αἴσθημα, πάθος ἢ σύμβολόν τι.

Ὁ ὑποκόμης Βίκτωρ Μαρίας Οὗγος ἐγεννήθη τὴν 26 Φευρουαρίου 1803 ἐν Βεσανσῶνι (Besançon), ἐκ πατρὸς μὲν Ἰωσὴφ Λεοπόλδου Σιγισβέρτου Οὔγου, συνταγματάρχου ἑνὸς συντάγματος, φρουροῦντο; ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ταύτῃ πόλει, ἐκ μητρὸς δὲ Σοφίας Τριβυχίτης, θυγατρὸς πλουσίου τινὸς ἐμπόρου τῶν Ναννετῶν (Nantes).

Ἐκ Βεσανσῶνος μετέβη ἀλληλοδιαδόχως ὁ συνταγματάρχης οὗτος τῆς Ναπολεοντείου ἐποχῆς εἰς Ἐλβαν, εἰς Ἰταλίαν καὶ πάλιν εἰς Γαλλίαν, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του, καὶ ἀποκατεστάθη εἰς Παρισίους ὅπου ὁ νέος Βίκτωρ ἐξεπαιδεύετο κατ' ἰδίαν ἐπί τινα χρόνον ὑπό τινος ἱερέως, ὀνόματι Ῥιβιέρου, καὶ τοῦ στρατηγοῦ Ὀρίου, πολιτικοῦ ἐγκλήματίου καταφυγόντος εἰς τὴν οἰκογένειαν ταύτην, ἵν' ἀποφύγῃ τὴν καταδίωξιν τῆς κυβερνήσεως. Ἀλλ' οὗτος ἀνακαλυφθεὶς ἐπὶ τέλους ἐφέρθη εἰς τὴν λαιμητόμον, τὸ δὲ συμβεβηκὸς τοῦτο ἔκαμεν ἐντύπωσιν τοσοῦτον λυπηρὰν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ νέου Βίκτωρος, ὥστε ἠκολούθησε τὴν μητέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς του εἰς Μαδρίτην, ὅπου ὁ πατήρ του, στρατηγὸς ἤδη ἀπὸ τοῦ 1809, καὶ ἀρχιεπόπτης (majordome) τῶν ἀνακτόρων, ἦτο διοικητὴς δύω ἐπαρχιῶν.

Ὀλίγον μετὰ τὴν εἰς Μαδρίτην ἄφιξίν του ὁ Βίκτωρ, προωρισμένος ἵνα καταταχθῇ ἐν τοῖς προεπόλοις (pages) τοῦ βασιλέως Ἰωσὴφ, ἐστάλη εἰς τὸ διδασκαλεῖον τῶν εὐγενῶν, ὅπου ἐμαθήτευσε περίπου ἓν ἔτος, καὶ πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς Παρισίους μετὰ τῶν γονέων του.

Ὁ στρατηγὸς Οὗγος προτιθέμενος νὰ δώσῃ εἰς τὸν ποιητήν μας στρατιωτικὴν ἀνατροφὴν, κατέταξεν αὐτὸν εἰς τι σχολεῖον ὑποτρόφων, ὅθεν ἤκουσε καὶ μαθήματα τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς φυσικῆς καὶ σειρὰν μαθηματικῶν ἐν τῷ Λυκείῳ Λουδοβίκου τοῦ μεγάλου. Ἀλλὰ καί τοι ἐπίδωκεν ἄριστα εἰς τὰς θετι-

κὰς ἐπιστήμας, καὶ προπαρεσκευάσθη ἀρκούντως διὰ τὸ πολυτεχνικὸν σχολεῖον, ὁ στρατηγὸς ἐνδίδων εἰς τὰς δεήσεις του, δὲν τὸν ἠνάγκασε ν' ἀκολουθήσῃ στάδιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἤρεσκεν αὐτῷ, καὶ οὕτως ἐδόθη εἰς τὴν φιλολογίαν.

Δεκατετραετὴς ἔτι ἔγραψε τραγῳδίαν ἀλληγορικὴν *Ἰρταμήνην* ἐπιγραφομένην, καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐστοιχημάτισεν ὅτι ἤθελε γράψει μυθιστόρημα ἐν διαστήματι δεκαπέντε ἡμερῶν, καὶ ἔγραψε τὸν *Βουγ-Ἰαργὰλ*, ὃν ἐξέδωκε τὸ πρῶτον ὑπὸ τὸ ὄνομα «*Διηγήματα ὑπὸ τὴν σκηνὴν*, διὰ τοῦ «*Φιλολογικοῦ Συντηρητοῦ*», ἐφημερίδος τοῦ καιροῦ ἐκείνου, τῆς ὁποίας τὴν σύνταξιν ἀνεδέχθη, ἅμα ἐξελθὼν τοῦ σχολείου, καὶ ἀκολουθῶν ἐν ταὐτῷ μαθήματα τῆς νομικῆς. Ὁ Σατωβριάνδος ὠνόμασεν αὐτὸν l'enfant sublime, (ὑψίνουν παιδίον). Νεώτατος ἔτι ἠσθάνθη τὴν ὀδύνην σφοδροῦ ἔρωτος πρὸς νεάνιδα τῆς ὁποίας οἱ γονεῖς δὲν ἐθεώρησαν εὐοίκως τὸ νεανικὸν αὐτοῦ αἴσθημα, διότι, ὡς συμβαίνει πολλάκις εἰς τοὺς ταλαιπώρους ἐραστὰς, τὸ βαλάντιόν του δὲν ἐκινδύνευε νὰ διαῤῥαγῇ ὑπὸ τοῦ βάρους τοῦ χρυσοῦ. Ἀλλ' ὁ Βίκτωρ ἠγάπα καὶ ἀντηγαπᾶτο· ἠγάπα ὡς ποιητὴς, ἠγάπα ὡς ἄγγελος! Τί λοιπὸν νὰ κάμῃ; ἐχρειάζετο νὰ πλουτήσῃ, καὶ ἐκ τῶν συγγραμμάτων του ἔπρεπε νὰ ἦναι μέγας καὶ μοναδικός· καὶ τότε ἐφάνησαν ἀλληλοδιαδόχως τὰ θεῖα ποιήματα καὶ πεζὰ συγγράμματά του, εἰσὶ δὲ ταῦτα τοῦ μὲν Λυρικοῦ εἴδους· *Ὠδαὶ, Διηγήματα, Φθινοπωρινὰ Φύλλα, Ἀνατολικὰ Ἄσματα, Ἄσματα τοῦ Αὐχαυγοῦς, Ἀκτῖνες καὶ σκιαὶ, κτλ. Μυθιστορία, Βουγ-Ἰαργὰλ, Ἰωάννης ὁ Ἰσλανδὸς, ἡ Τελευταία ἡμέρα ἑνὸς καταδίκου, τὸ δὲ μέγιστον πάντων ἡ Παναγία τῶν Παρισίων.*

Δράματα, *Ἐρνάνης, Μαρία Τύδωρ, Κρομουέλος, Μαρία Δελόρμη, Ἄγγελος, Λουκρητία Βοργία, Ῥύ-Βλὰς, ὁ Βασιλεὺς εὐθυμεῖ καὶ οἱ Βουργράβοι.* Καὶ τότε τὸ σκυλολόγιον τῶν ἐπικριτῶν ἤρχισαν νὰ φωνάζωσιν οἱ μὲν τὸ μακρὺ, οἱ δὲ τὸ κοντὸ, ἀλλ' ὁ μέγας ἐστὶν ἀεὶ μέγας, καὶ ὁ λαὸς ἀκολουθεῖ, ἀγαπᾷ καὶ θαυμάζει αὐτὸν καὶ ἀποβαίνει νικητὴς μετ' αὐτοῦ.

Πῶς ἠδύνατο ὁ λαὸς νὰ μένῃ ἀναίσθητος πρὸς τὸν χείμαῤῥον τῆς ποιήσεως τῶν *Ἀνατολικῶν Ὠδῶν*, αἵτινες ὡς ἐκ πλημμύρας ἐξῆλθον ἐκ τῆς τρυφερᾶς καρδίας καὶ γονίμου φαντασίας του;

Mon âme est une sœur pour ces ombres si belles. Ἡ ψυχή μου εἶναι ἀδελφὴ τῶν ὡραίων τούτων φαντασμάτων—λέγει ἐν τῇ ᾠδῇ τῇ ἐπιγραφομένῃ *Φαντάσματα.*

Τὸ δρᾶμα, ὁποῖον τὸ συνέλαβε καὶ ἔπλασεν ὁ Βίκτωρ Οὖγος, μετέχει ἐνταὐτῷ τῆς τραγῳδίας καὶ τῆς κωμῳδίας. Εἶναι συνδυασμὸς τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ ἀληθοῦς, ἢ ἄλλως τὸ μεγαλεῖον ἐν τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἡ ἀλήθεια ἐν τῷ μεγαλείῳ. Κάρολος ὁ πέμπτος φαίνεται καὶ ὡς αὐτοκράτωρ καὶ ὡς ἄνθρωπος, καὶ ἡ Μαρία Τύδωρ ὡς γυνὴ καὶ ὡς βασίλισσα. Ἀλλὰ κατὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀρνηθῇ τις, ὅτι φαίνεται μιμούμενος τὸν Σακεσπεῖρον.

Ἐν ἔτει 1841 ὁ Βίκτωρ Οὖγος ἐχειροτονήθη μέλος τῆς Ἀκαδημίας, νικήσας νίκην μεγάλην κατὰ τῶν φιλολογικῶν προλήψεων. Μόνος του ἐπήνεγκε μεταβολὴν τοιαύτην εἰς τὰ γράμματα, ὁποίαν τὸ ἔθνος ὁλόκληρον ἐπήνεγκεν εἰς τὴν πολιτείαν. Ἀλλ' ὁ μέγας οὗτος ποιητὴς τανῦν ποῦ εὑρίσκεται; Πλανᾶται ἐν ἐξορίᾳ μακρὰν τῆς πατρίδος του!

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

(Συνέχεια)

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΕΥΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ.

«Ὦ φίλοι μου δὲν ὑπάρχουσι φίλοι» ἔλεγε σοφός τις ἐκ τῶν ἀρχαίων, ἀλλ' ὁ σοφὸς οὗτος εἶχεν ἄδικον, ὡς καὶ ὅλοι οἱ συγγραφεῖς ἐκεῖνοι οἵτινες, παραδεχόμενοι τὴν γνώμην του, ἔγραψαν διεξοδικῶς μὲν ἀλλ' ἀηδῶς περὶ φιλίας. Ὑπάρχουσι φίλοι, καὶ φίλοι ἀληθεῖς, καὶ δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ὅστις δὲν ἤθελεν εὑρεῖ πολλοὺς εἰς τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του, ἂν ἔπραττεν ὅ,τι ὤφειλε νὰ πράξῃ διὰ νὰ εὕρῃ αὐτούς.

Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι μεταχειρίζονται ὑπερβολὴν ἐν πᾶσιν, εἰς τὰ πάθη, τὰς κακίας, τὰς ἀρετάς· ἡ ὑπερβολὴ εὑρίσκεται εἰς τὰς ἐπιστήμας, εἰς τὰς θρησκευτικὰς, πολιτικὰς, καὶ φιλοσοφικὰς ἰδέας, εἰς τὸ ψεῦδος, εἰς τὴν ἀλήθειαν, εἰς τὴν φιλολογίαν, εἰς τὴν ποίησιν, διότι τὸ ποιητικὸν αἴσθημα δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ὑπερβολή. Καὶ τί εἶναι πάντα ταῦτα; καλὸν ἢ κακόν; Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μοὶ φαίνεται ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ ὑπερβολὴ παράγει τὴν πρόοδον, διότι τὰ ἤρεμα καὶ θετικὰ πράγματα, τὰ ἔχοντα ὅρια σαφῆ καὶ εὐκρινῆ, δὲν δύνανται νὰ προοδεύσωσι, διότι δὲν δύναταί τις νὰ μεταχειρισθῇ εἰς αὐτὰ ὑπερβολήν.

Μεταχειριζόμενοι ὑπερβολὴν εἰς τὰς περὶ φιλίας ἰδέας των, οἱ περὶ αὐτῆς γράψαντες, καὶ ἀπαιτοῦντες παρὰ τοῦ αἰσθήματος τούτου πλέον παρ' ὅσον δύναται νὰ δώσῃ, καὶ παρασύροντες αὐτὸ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ ἀληθοῦς καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, κατήντησαν τὰ μὴ τὸ ἐννοῶσι πλέον, καὶ τότε εἶπον, «ὦ φίλοι μου, δὲν ὑπάρχουσι πλέον φίλοι».

Οἱ φυσικοί μας κατώρθωσαν νὰ ζυγίσωσι τὸ ἀέριον, καὶ νὰ μετρήσωσι τὴν θερμότητα! Ἀλλὰ τί εἶναι τοῦτο παραβαλλόμενον πρὸς τὴν ἀνακάλυψιν, ἣν ἡ τῆς δυσπιστίας ὑπερβολὴ τοῦ ἐξαιρέτου φίλου μου Ῥοδόλφου *** ἔκαμεν ἐσχάτως;

Πιστεύει εἰς τὴν φιλίαν καὶ πιστεύει πολὺ, ἀλλ' ἐντός τινων ὁρίων μεταβαλλομένων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον. Ἐπεννόησε *φιλόμετρον*, ἢ ἂν θέλετε μέθοδον ἀκριβεστάτην τοῦ καταμετρεῖν τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τοῦ μᾶλλον καὶ τοῦ ἧττον τῆς φιλίας, καὶ ἵνα εὕρῃ τὴν ἀνακάλυψίν του, προέβη λογικώτατα.

Ἐδέχθη ἕνα ὅρον γνωστὸν ἵνα διὰ τῆς συγκρίσεως φθάσῃ εἰς τὸν ἄγνωστον, καὶ ἐξελέξατο διὰ τὸν ἄγνωστον ὅρον τὸ ἀργύριον· δηλ. ὁ πρὸς τὸν χρυσὸν

ἔρως τῶν ἀνθρώπων εἶναι παρὰ πᾶσι σχεδὸν ὁ αὐτός. Πρέπει νὰ εἰξεύρετε ὅτι ὁ Ῥοδόλφος ἔχει ἓξ χιλιάδων φράγκων εἰσόδημα.

Τούτου τιθέντος, συνήγαγεν ἅπαντα τὰ ἐπὶ τοῦ γραφείου του ἐσκορπισμένα ἐπισκεπτήρια γραμμάτια, καὶ ἔκαμεν ἐξ αὐτῶν μίαν δεσμίδα, ἣν ἐκράτησεν ἐν τῇ ἀριστερᾷ, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς ἔσυρεν ἀνὰ ἓν γραμμάτιον καὶ ἀνέγνωσε, Κ. Α... Ἂς ἴδωμεν, εἶπε, πόσα ἤθελα δώσει διὰ νὰ σώσω τὸν φίλον μου Α... ἐκ τῆς ἀγχόνης, ἂν ἔμελλε ν' ἀπαγχονισθῇ. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἶναι ἀνὴρ ἐλευθέριος, ἀλλ' εἶναι ἄκαμπτος ὡς σιδηροῦς μοχλὸς, ὀλίγον ἀγροῖκος, οὐδαμῶς ἐλεήμων, ἀπολίτευτος καὶ ψυχρὸς ὡς ὁ πάγος. Ἀδιάφορον· ἤθελα δώσει δέκα φράγκα. Τὸ λοιπὸν τὸν ἀγαπῶ ὡς ἀγαπᾷ κανεὶς τὰ δέκα φράγκα.—Εἰς ἄλλον. Ἰδοὺ ὁ φίλος μου Β... Οὗτος εἶναι φίλαυτος ἀλλ' ἀξιαγάπητος, εὐγενέστατος τοὺς τρόπους, καὶ εὔθυμος ἐν τῇ συναναστροφῇ. Διὰ νὰ τὸν σώσω ἐκ τῆς ἀγχόνης δίδω,.. πεντακόσια φράγκα.—Ἂς σύρωμεν ἓν ἄλλο γραμμάτιον. Ὁ φίλος μου Κ... Ὦ! αὐτὸς εἶν' ἄλλο πρᾶγμα, εἶναι καλὸς ἐλεύθέριος καὶ εἰξεύρει ν' ἀγαπᾶται ἀπὸ ὅλους, ἀλλ' εἶναι ζῶον καὶ ὀχληρὸς εἰς τὴν ὁμιλίαν ὡς σελὶς τῆς *Ἐγκυκλοπαιδείας τοῦ ΙΘ'. αἰῶνος*. Δὲν μὲ μέλλει, δίδω χίλια φράγκα διὰ νὰ τὸν σώσω ἀπὸ τὴν στρέβλωσιν. — Εἰς ἄλλον. Ὁ φίλος μου Δ... Εἶναι ὁ ἀσπονδότατος ἐχθρός μου, προσποιεῖται πάντοτε ὅτι εἶναι ἀλλοῦ ὁ νοῦς του, ὅταν διηγῶμαι τὸ πλέον ἐνδιαφέρον διήγημα, καὶ χασμᾶται ὅταν τύχῃ νὰ εἴπω καμμίαν ἀστειότητα· ἔδιδα ἑκατὸν σολδία διὰ νὰ τὸν ἴδω νὰ κρεμασθῇ.—Ὁ Κ. Ε... Αὐτὸς εἶναι ὁ κληρήρ μου, ἂς ὑπάγῃ στ' ἀνάθεμα. Δὲν τὸν βλέπω ποτὲ χωρὶς καμμίαν κλήτευσιν ἢ διαταγὴν εἰς τὴν χεῖρα. Δὲν δίδω τίποτε. — Ἄ Ἄ! Ἰδοὺ ὁ φίλος μου Φ... εἶναι ἄνθρωπος γραμματισμένος, ὀλίγον σχολαστικὸς, ἀρκετὰ κακῶς ἀνατεθραμμένος ὡς πάντες οἱ ἀνατραφέντες ἄνευ ξένης βοηθείας· ἀγαπᾷ νὰ σκώπτῃ καὶ νὰ ἐπικρίνῃ... τοὺς ἄλλους, μ' ὅλην δὲ τὴν ἄκακον ὄψιν του εἶναι ὀλίγον σκωπτικὸς καὶ ὀλίγον δηκτικὸς, ἀλλ' ἐν γένει δὲν εἶναι κακὸς, καὶ εἶναι ὑποχριτικὸς ὅταν θέλῃ. Δι' αὐτὸν ἔχω περίπου τριακοσίων φράγκων φιλίαν. —Ὁ Κ. Γ... εἶναι πτωχός τις νεανίας καὶ μὲ ἀγαπᾷ... Καταλαμβάνεται; Μὲ ἀγαπᾷ, μὲ ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς καὶ μοὶ τὸ ἀπέδειξεν, εἰς ἐρὲ ὅττις δὲν τῷ ἔδωκα ποτὲ οὐδὲν, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀπόδειξις. Ποτὲ, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς μεγαλειτέρας στιγμὰς τῆς στενοχωρίας του, δὲν ἐζήτησε νὰ τῷ δανείσω, καὶ ὅμως ἐγνώριζε καλὰ ὅτι ἤθελα τῷ δανείσει. Ἀλλ' ἐγνώριζε τοὺς ἐξῆς στίχους λέγοντας,

Εἰς τὸν φίλον μὴ δανείζεις καὶ ποτὲ μὴ δανεισθῇς
Παρ' αὐτοῦ, ἐὰν δὲν θέλῃς μετ' αὐτοῦ νὰ συγχισθῇς.

Ἂς ἦναι, καλό μου παληκάρι, διὰ σὲ δίδω τὴν ζωήν μου, δηλαδὴ τρεῖς χιλιάδας φράγκα ἢ ἑξ μηνῶν εἰσόδημά μου, διὰ νὰ σὲ σώσω ἀπὸ τὴν κρεμάλαν. Καὶ τοῦτο θὰ γίνεται μεταξὺ ἡμῶν διὰ βίου ὡς μεταξὺ Κάστορος καὶ Πολυδεύκους, τῇ συνδρομῇ τριῶν χιλιάδων φράγκων κατ' ἔτος... ἂν δύναται νὰ μοὶ τὰ ἀποδώσῃ.

Ὁ Ῥοδόλφος ἐξηκολούθησε νὰ κάμνῃ οὕτω κατὰ φράγκα καὶ ἑκατοστὰ τὴν ἐκτίμησιν ὅλων τῶν φίλων του, καὶ ἔπειτα ἐσκέφθη νὰ μετρήσῃ κατὰ τὸ φιλόμετρόν του τὴν ἀγάπην ἣν οἱ ἄλλοι εἶχον πρὸς αὐτὸν, ἐφαρμόζων τὴν αὐτὴν μέθοδον, ἀλλὰ μετὰ τροποποιήσεως οὐσιώδους. Ὅτε ἐμάνθανεν ὅτι τῶν φίλων τις ἔλαβε χρήματα, ἐπήγαινε πρὸς αὐτὸν καταμετρῶν καθ' ὁδὸν τὴν καρδίαν του, ἵνα γνωρίσῃ τὴν ἀκριβῆ ποσότητα τῆς φιλίας, ἣν εἶχε πρὸς τὸν φίλον τοῦτον. Ἀφιχθεὶς δὲ εἰς τὴν οἰκίαν του ἐζήτει νὰ δανεισθῇ παρ' αὐτοῦ ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν ποσότητα, ἣν καὶ αὐτὸς ἔδιδε διὰ νὰ τὸν σώσῃ ἐκ τῆς ἀγχόνης, λέγων· φίλε μου ἀγαπητὲ, εἶμαι χαμένος, πρέπει νὰ πάρω ἕνα πιστόλι νὰ φονευθῶ, ἂν δὲν μοὶ δανείσῃς τὸ ποσὸν τῶν...—Ὁ Κ. Α. τῷ ἐδάνεισε πέντε φράγκα, ὁ Κ. Β. διακόσια πεντήκοντα, ὁ Κ. Κ. πεντακόσια. Ὁ Κ Δ. ἐπρότεινε νὰ τῷ δανείσῃ ἓν πιστόλιον. Ὁ Κ. Ε. τὸν ἔστειλε νὰ πάρῃ τὸν ἀέρα του. Ὁ Κ. Φ. τῷ ἔδωκε παρηγορίας, διότι δὲν εἶχεν οὐδὲν ἄλλο νὰ τῷ δανείσῃ. Ὁ Κ. Γ. τὸν ἐνηγκαλίσθη κλαίων καὶ εἶπε· « Φίλε μου, ἡ μόνη περιουσία τὴν ὁποίαν ἔχω εἶναι ἡ τραπεζα αὕτη, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ δειπνῶμεν καθ' ἑκάστην, ἡ κλίνη αὕτη ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ κείμεθα μαζῆ, τὰ βιβλία ταῦτα τὰ ὁποῖα θ' ἀναγινώσκωμεν ἀμφότεροι. Διὰ τῆς οἰκονομίας μιᾶς ἑβδομάδος θ' ἀγοράσω μίαν καθέδραν, διότι ἔχω μίαν μόνην καὶ δὲν θὰ χωρισθῶμεν πλέον. Κερδίζω ὀλίγα, ἀλλὰ διὰ τῆς οἰκονομίας, καὶ πρὸ πάντων διὰ τῆς φιλοσοφίας δύνανται νὰ ἀρκῶσι καὶ διὰ τοὺς δύω ».

Δίχομαι, νέε Εὐρύαλέ μου, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος, ἀλλ' ἐπὶ συμφωνίᾳ ὅτι θὰ ὑπάγωμεν νὰ κατοικήσωμεν εἰς τὴν οἰκίαν μου, κτλ.

Βλέπεις λοιπὸν ὅτι ὑπάρχει ἀληθὴς φιλία, καὶ ὅταν ἀκόμη τὴν ζυγίσῃ τις διὰ χρυσοῦ στατῆρος; ἐπειδὴ ὁ Ῥοδόλφος ζῇ ἀπὸ δύω ἤδη ἐτῶν μετὰ τοῦ Εὐρυάλου του, καὶ συμμερίζεται ἀκριβῶς μετ' αὐτοῦ τὸ βαλάντιον καὶ τὰς ἡδονάς του. Καὶ ὅταν τὸν ἐρωτῶ ἂν ἔχῃ πρὸς αὐτὸν πολλὴν φιλίαν, μοὶ ἀποκρίνεται ἀφελῶς· Ἔχω τριῶν χιλιάδων φράγκων κατ' ἔτος. Φεῦ! Πολλάκις ἠδύνατό τις νὰ ζυγίσῃ καὶ τὸν ἔρωτα διὰ τῶν αὐτῶν σταθμῶν.

Ἡ φιλία δύναται νὰ διαρκέσῃ πολὺν χρόνον; Καί τοι γνωστότατον ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει αἰώνιον ἐν τῷ κόσμῳ, οὐχ ἧττον ὅμως τὸ ζήτημα εἶναι ἀκανθῶδες καὶ δεῖται συζητήσεως. Θὰ σοὶ εἴπω ναὶ, ἂν ἐννοῇς τὴν ψυχρὰν ἐκείνην φιλίαν, τὴν ἢ τυχὸν καὶ οὐδόλως ὀχληρὰν, τὴν οὐδεμίαν θυσίαν ἀπαιτοῦσαν, τοιαύτην τέλος ὁποῖαι εἰσὶν αἱ φιλίαι τοῦ κόσμου, αἵτινες σβέννυνται ἄνευ μίσους, ἄνευ ἔριδος καὶ αἰτίας, ἀλλὰ καθαρῶς ἐκ λήθης. Θὰ εἴπω ὄχι, ἐὰν ἡ φιλία αὕτη ἦναι περιπαθὴς, ἀπαιτητικὴ καὶ ζηλότυπος, ἐὰν κινῇ τὴν φιλαυτίαν καὶ τὸ συμφέρον ἡμῶν. Εἰς τοιαύτην περίστασιν εἶναι βραχείας διαρκείας καὶ τελευτᾷ πάντοτε διὰ μίσους. Σοφός τις ἀρχαῖος εἶπε, « Φέρου πρὸς τὸν φίλον σου οὕτως, ὡς εἰ ἔμελλες

μίαν ἡμέραν νὰ γείνῃς ἐχθρός του, καὶ πρὸς τὸν ἐχθρόν σου ὡς εἰ ἔμελλες βραδύτερον νὰ γίνῃς φίλος του.» Ἡ συμβουλή του αὕτη εἶναι ἐξαίρετος, καὶ σοὶ δεικνύει τὸν κάλλιστον κανόνα, ὃν ἔχεις ν' ἀκολουθήσῃς ἐν τῷ κόσμῳ. Ὠρελήθητι ἐξ αὐτῆς.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

1. Ἐὰν ἔχῃς μυστικὸν εἴξευρέ το μόνος σου, καὶ μὴ διανοηθῇς ἐν τῇ παραφορᾷ τοῦ αἰσθήματός σου νὰ ὑπάγῃς νὰ τὸ ἐκμυστηρευθῇς εἰς τὸν φίλον σου, διότι θὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸ πρὸς βλάβην σου ὅταν γείνῃ ἐχθρός σου.

2. Κοινώνει εἰς τὸν φίλον σου τὰς ἐπιθυμίας, τὰ πάθη καὶ αὐτὰς τὰς ἀδυναμίας σου, ἀλλ' ἐντὸς ὁρίων, ἅτινα δύνανται ἀκινδύνως νὰ σοὶ ἐπιτρέψωσι καὶ τὴν δημοσίαν ὁμολογίαν αὐτῶν.

3. Δύω λῃσταὶ δύνανται νὰ συναιτεριάσωσιν εἰς τὰ συμφέροντα αὐτῶν, καὶ νὰ περιποιῆται ὁ εἷς τὸν ἄλλον ἀμοιβαίως· ἀλλ' ἡ ἀληθὴς φιλία δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰμὴ μεταξὺ ἀνθρώπων τιμώντων ἀλλήλους. Ἔκλεγε λοιπὸν τὸν φίλον σου μεταξὺ τῶν τιμίων ἀνθρώπων καὶ τίμα αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ τὸν ἀφήσῃς ποτὲ νὰ ἐξοικειωθῇ πολὺ οὔτε μετὰ τῆς γυναικός σου οὔτε μετὰ τῆς θυγατρός σου.

4. Βαῖνε βραδέως καὶ περιεσκεμμένως εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ φίλου σου. Ἡ φιλία ἥτις ἔρχεται ταχέως φεύγει μὲ τὰ τέσσαρα.

5. Περὶ τῶν ἐλαττωμάτων σου δύνασαι νὰ ὁμιλῇς ὅσον θέλῃς εἰς τὸν φίλον σου, ἀλλὰ περὶ τῶν ἰδικῶν του ὁμίλει μετὰ πολλῆς προσοχῆς.

6. Ἀποκάλυπτε αὐτῷ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ ἦναι ὠφέλιμον πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ μόνον καθ' ὅσον δὲν δύναται τοῦτο νὰ βλάψῃ τρίτον τινά.

7. Μὴ μεταχειρίζεσαι οἰκειοτάτας φράσεις πρὸς τοὺς φίλους σου. Ἡ πολλὴ οἰκειότης ἐπιφέρει τὰς ἔριδας, αἱ δὲ ἔριδες γεννῶσι τὸ μῖσος.

8. Εἶναι ἀδύνατος ἡ φιλία μεταξὺ μεγάλου καὶ μικροῦ, δυσκολωτάτη μεταξὺ νέου καὶ νέας, μεταξὺ δὲ δύω ὡραίων γυναικῶν εἶναι ποιητικὸς μῦθος.

9. « Tra gli amici mi guardi Iddio,
Che de' nemici mi guarderò ben' io»,
λέγει Ἰταλός τις ποιητὴς, ὅπερ μεταγλωττιζόμενον σημαίνει, « Θεέ μου σῶσον με ἀπὸ τοὺς φίλους μου, καὶ ἐγὼ κάμνω καλὰ μὲ τοὺς ἐχθρούς μου ».

10. Ἔσο εἰλικρινὴς πρὸς τοὺς φίλους σου, ἀλλὰ μεταχειρίζου πρὸς τοῦτο πολλὴν περίτκεψιν· λέγε αὐτοῖς πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὄχι πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

11. Ὁ δοὺξ τοῦ *** ἔλεγεν εἰς τὸν βουλόμενον νὰ τὸν ἀκούσῃ ὅτι δὲν ἤξευρε ν' ἀναγινώσκῃ. Ἡμέραν τινὰ εἷς ἐκ τῶν φίλων του εἶπεν αὐτῷ ὅτι ἦτο ἀμαθής· ὁ δὲ δοὺξ καλῶς ποιῶν διέταξε καὶ τὸν ἔρριψαν ἔξω τῆς θύρας.

12. Οἰκειοῦ μετὰ τοῦ φίλου σου τοσοῦτον μόνον ὅσον αὐτὸς οἰκειοῦται μετὰ σοῦ, καὶ μὴ ἐξέλθῃς ποτὲ τοῦ ὁρίου τούτου. Ὁ Αὔγουστος ὑπῆγε ποτὲ νὰ δειπνήσῃ παρά τινι Ῥωμαίῳ ὅστις ἐκαυχᾶτο ὅτι εἶναι φίλος του, καὶ ὅστις ἕνεκα τούτου προσήνεγκεν αὐτῷ χεῦμα ἄνευ πολλῆς φιλοφρονήσεως. Ἀναχωρῶν δὲ ἐκ τοῦ δείπνου δὲν παρεπονήθη μὲν, ἀλλ' εἶπεν εἰς τὸν ξενίσαντα· Μὰ τὸν Δία, δὲν ἐγνώριζα ὅτι ἤμεθα τοσοῦτον οἰκεῖοι.

13. Ἂν νομίζῃς ὅτι ἔχεις ἀληθεῖς φίλους, περίμενε νὰ τοὺς κρίνῃς ἐν τῇ δυστυχίᾳ σου.

14. Δὲν ὑπάρχει πλάνη γλυκυτέρα καὶ ἀθωοτέρα τῆς τοῦ πιστεύειν εἰς τὴν φιλίαν.

15. Χαριζόμενος τοῖς φίλοις δείκνυε προθυμίαν, διότι ἐπαυξάνεις τὴν ἀξίαν τῆς δωρεᾶς, ὅταν φείδεσαι τῆς φιλοτιμίας τοῦ αἰτοῦντος, ἔλεγεν ὁ πρίγκηψ Κοντίου.

16. Λόγιός τις ἀπήντησεν ἡμέραν τινὰ καθ' ὁδὸν ἄνθρωπον, ὅστις πλησιάσας λέγει αὐτῷ· Χαῖρε, φίλτατε, πῶς ἔχεις;—Καλὰ, φίλτατε, πῶς ὀνομάζεσαι; τῷ ἀποκρίνεται ὁ λόγιος.

17. Ἐνθυμοῦ πρὸ πάντων ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει τόσον προσβλητικὸν ὅσον τὸ διδόναι συμβουλὰς εἰς φίλους μὴ ζητοῦντας αὐτάς. Κ. Κ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΘΗΝΑΙΟΝ.

Κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει.

Ἐσχάτως ἐλάβομεν ἐξ Ἀθηνῶν τὸ ΙΓ'. φυλλάδιον περιοδικοῦ τινος συγγράμματος σχήματος ὀγδόου ἐπιγραφομένου « τὸ *Ἀθήναιον* » καὶ συντασσομένου ὑπό τινος Παναγιώτου Ματαράγκα, ὅστις ἐν τῇ δεκαπενθημερίδι ἢ τριακονθημερίδι αὐτοῦ (διότι κατὰ δυστυχίαν τοῦ Πανελληνίου, καὶ πρὸς μεγάλην βλάβην τῶν φώτων καὶ τῆς παιδείας ὁ ἀγαπητὸς συντάκτης ἠσθένησε, καὶ οὕτως ἡ δεκαπενθημερὶς αὐτοῦ παρεταθη εἰς τριακονθημερίδα) καθάπτεται τοῦ ταλαιπώρου Φιλοκάλου Σμυρναίου μας « οὐ πράως οὐδὲ προτρεπτικῶς ». Ἡμεῖς ἐν τῇ κενοδοξίᾳ ἡμῶν ἠλπίζομεν μετὰ πολλῆς τῆς οἰήσεως ὅτι, ἐπειδὴ οἱ Σμυρναῖοι πανταχοῦ εἰσὶν ἀγαπητοὶ καὶ εὐπρόσδεκτοι, ὁ Φιλόκαλος Σμυρναῖος ἤθελε τύχει καλῆς δεξιώσεως καὶ ἐν τῇ πεφωτισμένῃ Ἑλλάδι. Ἀλλὰ τί νὰ γείνῃ; « Ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Ματαράγκα κελεύει ».

Φαίνεται ὅτι ὁ νέος οὗτος Ἀρίσταρχος (καὶ φαίνεται, τοὐλάχιστον ἐκ τῶν γραφομένων του, πολὺ νέος) ἐκλαμβάνων τὰ τυπογραφικὰ παροράματα ὡς λάθη ἐξ ἀμαθείας πηγάζοντα, κατηγορεῖ ἡμῶν παντελῆ ἄγνοιαν τῆς γλώσσης ἐν ᾗ γράφομεν. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδεὶς ἀναμάρτητος (καὶ οὐδ' αὐτὸς ὁ Ματαράγκας βέβαια) τί παράξενον ἂν καὶ ὁ Φιλόκαλος, καί τοι τοιοῦτος, ἥμαρτε ποῦ καὶ ποῦ; καὶ τοσοῦτον ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ γείνῃ « Ἀριλόκαλος » ὡς εὐηρεστήθη νὰ τὸν ὀνομάσῃ ὁ ἀξιότιμος συντάκτης. Ἀλλ' ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν χάριτι θείᾳ ὑπάρχουσι καὶ λόγιοι καὶ λογιώτατοι, καὶ τοῦ Ματαράγκα πολλῷ κρείττονες, περὶ τούτου αὐτοὶ κρινέτωσαν. Ἤθελεν ὅμως ὁ ἐπικριτὴς οὗτος φανῇ εἰλικρινέστερος ἐάν, ἀντὶ νὰ κατακρίνῃ συλλήβδην καὶ ἀποτόμως, νὰ κατεδείξῃ ἡμῖν τὰ τοσοῦτον ἀσχημίζοντα τὰς σελίδας ἡμῶν γραμματικὰ καὶ γλωσσικὰ λάθη, ἵνα ὦμεν τοῦ λοιποῦ προσεκτικώτεροι· καὶ ἀντὶ νὰ πείσῃ (ἀριλοκερδῶς ὡς

φαίνεται) τοὺς συνδρομητάς του ὅτι τὰ ἀποτελοῦντα τὴν ὕλην ἡμῶν ἄρθρα εἰσὶ ξηραὶ μεταφράσεις, νὰ καταδεχθῇ νὰ ὀνομάσῃ τινὰ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων, ἵνα ἴδωσι κάλλιον ὅτι εἰσὶν ἀνάξια τῆς προσοχῆς αὐτῶν. « Ξηραί, λέγει, μεταφράσεις! » καὶ ὅμως ὁ γεννάδας δὲν αἰσχύνεται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, νὰ μεταφράζῃ τὴν Μνηστὴν τῆς Ἀβύδου (The Bride of Abydos) τοῦ Βύρωνος ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ. Τὸν μίγαν Βύρωνα ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ!!! διότι, ἐπειδὴ συμβαίνει νὰ ἤμεθα ὀλίγον ἀλευρωμένοι καὶ ἀπὸ Ἀγγλικά, ἀνεκαλύψαμεν τοῦτο ἀντιπαραβάλλοντες πρωτότυπον καὶ μεταφράσεις.

Δὲν εἶναι τοῦτο ποιητοκτονία;

Ἵνα δὲ κάλλιον βυθίσῃ τὴν φαντασίαν τῶν ἀναγνωστῶν του διὰ τῶν αἰσθητῶν καὶ ὁρωμένων, κατεγράψατε καὶ εἰκόνα παριστῶσαν τὴν ἡρωΐδα τοῦ ποιήματος· ἀλλ' ἀντὶ τῆς ὡραίας Ζουλέϊκας νομίζει τις ὅτι βλέπει τὴν εἰκόνα Ἐριννύος ἀναδυομένης ἐξ ἀνθρακωρυχείου.

Πολλὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς δεινότητος αὐτοῦ εἰς τὸ γράφειν καὶ μεταγλωττίζειν, ἀλλὰ καιρὸν δὲν ἔχομεν νὰ ἀσωτεύσωμεν εἰς τοιαύτην ματαιοπονίαν· ἐπειδὴ ὅμως ἀποτεινόμενος εἰς τὴν ὡραίαν ἀναγνώστριάν του, (ἴσως δὲ εἰς τὴν ἐρωμένην του, εἰς τὴν ὁποίαν ἂν ἀγαπᾷ δύναται νὰ προσφέρῃ κάλλιον « τοῦ Σπανοῦ τὴν φυλλάδα ») λέγει μὲ πολλὴν ζάχαριν καὶ Παρισινὴν ἀβροφροσύνην « Ἂν αἱ ἄβραί σου χεῖρες ἐπαρουσίαζον αὐτὸν (τὸν καϋμένον τὸν Φιλέλλην) εἰς τοὺς γλυκεῖς σου ὀφθαλμούς, ἤθελες μὲ καταχρίνει ὡς λίαν ἐπιεικῆ » δὲν δυνάμεθα νὰ παραβλέψωμεν πάντα τὰ ἐπιλήψιμα καὶ τραχὰ τοῦ Κυρίου Ματαράγκα, τοῦ ἄλλως βρύοντος ἰατροῦ.—Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τῷ τέλει τοῦ πρώτου φυλλαδίου τοῦ περιοδικοῦ μας στίχους; Σικελικοὺς ὠνόμασεν, ὁ Ἐξαρχοπουλίου; στίχους ποιῶν, καὶ ἐπιγράφων αὐτὰς (πρὸς τὴν εἰρημένην ὡς φαίνεται Κυρίαν) « Ἐρωτικὰς ἁρμονίας » ὁ πάσης ἁρμονίας ἐστερημένος Ματαράγκας· ἡμεῖς δὲ καλοῦμεν αὐτὰς « αἰλουριτικὰς ἁρμονίας τοῦ Ἰανουαρίου ». Φαίνεται ὅτι ὁ Κύριος οὗτος τοὺς περὶ ἁρμονίας νόμους τοὺς ἐσπούδασεν ἐντὸς χανίου. Τῷ ὄντι, διότι ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ Π'. φυλλαδίου του ἐρωτικὴ ἁρμονία δὲν κατηγορεῖ αὐτοῦ πολὺ λιπτὴν τὴν ἀκοήν. Καὶ δὴ ἐν τῇ πρώτῃ στροφῇ λέγει.

« Τὴν ψυχικήν γαλήνην μου *μὲ σάλους νὰ ταράξῃς*,
Νὰ σάλους νὰ ταράξῃς! Μὲ σάλια καὶ μὲ.... ἤθελεν εἶναι συνδυασμὸς ἐπιτυχέστερος.

Ἐν τῇ αὐτῇ στροφῇ,

« Καὶ πάλιν μὲ μεϊδιάμα *κρατοῦσα* εἰς τὸ στόμα
Ζητεῖς νὰ μὲ σπαράξῃς.

Τὸ *κρατεῖν* εἰς τὸ στόμα τὸ μεϊδιάμα μᾶς φαίνεται συνδυασμὸς οὐχ ἧττον τοῦ προτέρου ἐπιτυχὴς, διότι μᾶς ὑπενθυμίζει τὸν κόρακα τοῦ μύθου, κρατοῦντα τὸν τυρὸν εἰς τὸ στόμα του.

Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ,

Τὰς πάλας τῶν θελγήτρων σου ἐπίβλεψα μακρὰν,
Καὶ φιλαρέσκα ἄδετος ἐν μέσῳ τῶν ἀνθέων
Ζητῶ τὴν τέρψιν καὶ χαράν.

Πρώτην φορὰν ἀκούομεν ἐν τῇ ποιήσει τὰς *πάλας* ταύτας, καὶ ἂν ὄντως ὁ ὑψιπέτης ποιητὴς ἀπέβριψεν αὐτὰς μακρὰν, ἔπρεπε νὰ ἵπταται ὀλίγον ὑψηλότερα ἀλλ' ἀντὶ φιλομήλας ἀδέτου, ἡμεῖς ἐντεῦθεν εὑρίσκομεν *Φιλομήλαν μακρὰ ὦτα ἔχουσαν* καὶ δεδεμένην ἀπὸ τὰ τέσσαρα.

Ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ ὅλῃ,

« Παρῆλθον πάντα. Ὄνειρα, *Ἄτμοὶ* τὰ πάντα ἦσαν.
» Δὲν ἐνθυμοῦμαι τίποτε, δὲν εἶμαι ὅ,τι ἤμην·
Ἔχω *κενὴν* τὴν μνήμην,
Καὶ ἀπεκήρυξα σκληρῶς καρδίαν *προδοθεῖσαν*.
Ἄτμοὶ τὰ πάντα ἦσαν—Ἀφ' οὗ εἰσήχθη ἤδη παρ' ἡμῖν ὁ ἀτμὸς εἰς τὴν ποίησιν, δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι ὁ κλάδος οὗτος τῆς φιλολογίας μας ταχέως θέλει προοδεύσει.

Ἔχω κενὴν τὴν μνήμην.

Ὁ Κύριος Ματαράγκας ἔχει κενὴν τὴν μνήμην. Ὑπομονή, ὦ βέλτιστε, ἂν εἶχες κενὴν μόνην τὴν μνήμην, ἀλλ' ἔχεις κενὴν ὅλην τὴν κεφαλήν. *Ἀπεκήρυξε* λέγει *σκληρῶς καρδίαν προδοθεῖσαν*, ἀλλ' ἡ προδοθεῖσα αὕτη καρδία τίνος ἐστί; Ἡ μὲν λογικὴ καὶ γραμματικὴ μᾶς λέγει ὅτι τοῦ ποιητοῦ ἐστι· ὁ δὲ ποιητὴς παραλόγως, φαίνεται ἐννοῶν τὴν τῆς σκληρᾶς ἐρωμένης του. Ἀλλὰ τὸ *ἀποκηρύττειν καρδίαν*, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ θεωρούμενον καὶ μάλιστα *σκληρῶς*! Ἔπειτα δὲ μᾶς παραπονοῦνται ὅτι τὸ Ἀττικὸν ἅλας εἶναι σπάνιον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας!

Ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ στροφῇ παραπονεῖται ὅτι Ματαίως ἡ διάνοια *φωνάζει* « χαρτερία! »

Ψυχολογικὴ ἡ κενοτομία. Ἀφ' οὗ ἡ διάνοια ἄυλος; ὅσα ἤρχισε νὰ φωνάζῃ, πολλῷ μᾶλλον δὲν θέλουν φωνάζει τοῦ λοιποῦ καὶ τὰ ὦτα καὶ ἡ γαστὴρ τοὐλάχιστον ἐν τοῖς ποιήμασι τοῦ Κυρίου Ματαράγκα;

Παρατρέχοντες συντομίας χάριν τὴν ἕκτην στροφὴν φθάνωμεν εἰς τὴν ἑβδόμην, ὅπου εὑρίσκομεν,

« Νὰ βλέπω ἄλλον *δρέποντα* τοῦ *κάλλους* σου τὰ *ἄνθη*! »

« Καὶ χείλη ἄλλα πίνοντα τὸ νέκταρ τῆς τρυφῆς ».

Δὲν ἠδύνασο, εὐλογημένε, νὰ μᾶς τὰ πῇς ὀλίγον πλέον σκεπασμένα; Κατωτέρω δὲ ἐν τῇ αὐτῇ στροφῇ

« Κ' ἐκεῖνος ὅστις ἔπαθε καὶ ὅστις ἐμαράνθη
« Νὰ ὑπομένῃ κατηφής ».

Μετὰ τὸ πάθος καὶ τὸν μαρασμὸν ἔπρεπεν ἐπὶ τὸ τραγικώτερον καὶ ῥωμαντικώτερον νὰ ἐπέλθῃ ὁ θάνατος, ἀλλὰ φρονίμως ποιῶν προὐτίμησε τὴν κατήφειαν. Voilà ce que c'est que d'être optimiste!

Ἐν δὲ τῇ ὀγδόῃ,

» Καὶ μὲ κιθάραν εὔθυμον καὶ μὲ *γελῶσας φρένας*,
« Θ λεις νὰ ψάλλω ἄτματα Ἐμῶν σου τερπνῶν »

Ἀφ' οὗ ἡ διάνοια, ὡς ἴδομεν, φωνάζει, διὰ τί νὰ μὴ ξεκαρδισθῶσιν ἀπὸ τὸν γέλωτα αἱ φρένες; « *Θέλεις νὰ γέλλω κ. τ. λ.* » ἔχεις δίκαιον, φίλε Ματαράγκα. Διὰ τί ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι θραμβεύουσι καὶ σὺ ἔμεινες σὲ τὰ κοῦκ τοῦ λιμπρεττοῦ, νὰ καθήσαι νὰ ἐξομνῇς τοὺς θριάμβους των « comme un imbécile! »

Ἐν δὲ τῇ ἐννάτῃ (Θεέ μου! πότε θὰ τελειώσωμεν;)
« Ἂν ἄλλα στήθη δύνασαι, μὴ παύσῃς λεηλάτει.
» Ἐνόσῳ ἔχεις ἄμαχον *ὁπλὴν* τὴν καλλονήν ».

Φαίνεται ὅτι καὶ τὰ στήθη *λεηλατοῦνται*. Ὁ μεταφορικὸς λόγος, ἔμμουσε ποιητά, δὲν ἔχει ἀρά γε ὅρια καὶ κανόνας; Τὴν δὲ καλλονὴν τὴν ὀνομάζεις *ὁπλὴν* ἀντὶ νὰ τὴν ὀνομάσῃς *ὅπλον*· ἐὰν ὅμως, κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν, ἔχῃ ὁπλὰς ἡ ἐρωμένη σου ἀνήκει εἰς ἄλλην τινὰ τάξιν ὄντων καὶ ὄχι εἰς τὸ θῆλυ γένος τῶν ἀνθρώπων.

Ἂς παρατρέξωμεν καὶ πάλιν χάριν συντομίας, καὶ ἵνα μὴ καταχρασθῶμεν τῆς ὑπομονῆς τῶν ἀναγνωστῶν μας, ἂς φθάσωμεν μὲ καλὸν κατενόδιον εἰς τὴν τελευταίαν στροφὴν τῶν Ἁρμονιῶν, ὅπου ἐπιφωνεῖ,

» *Φρικώδης Κίρκη!* ἄγρυπνος ἡ Μοῖρα διαμένει,
» Τὸ ἅλμυρὸν ποτήριον τῆς λύπης θὰ γευθῇς ».

Φρικώδης Κίρκη! ὡραῖον *κομπλιμέντο*! ἀλλὰ τί δὲν ἁρμόζει εἰς ἐρωμένην ὁπλὰς ἔχουσαν; Τὸ δὲ ποτήριον τῆς τύχης ἐξετάζοντες τὰ χρονικὰ τῆς ποιήσεως, εὕρομεν μόνον « πικρὸν », ἀλλ' ὁ Ματαράγκας τὸ θέλει καὶ *ἅλμυρόν*. Καὶ διατί ὄχι, ἀφοῦ τὸ Ἀττικὸν ἅλας πλεονάζει τοσοῦτον παρ' αὐτῷ; « Ὅποιος ἔχει πολὺ πιπέρι βάζει καὶ 'στὸ γιαγοῦρτι ».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, κρινέτωσαν οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν ἂν τὰς ἐρωτικὰς ταύτας ἁρμονίας ἐξύφαναν αἱ Χάριτες ἢ ὁ Χάρων.

Ὁ δὲ κύριος Ματαράγκας γνώτω ὅτι
» Πάτταλος παττάλῳ ἐκκρούεται ».

Ν. Κ.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΝ

τῆς ΟΙΝΟΗΣ (τοῦ Πόντου).

Ὑπὸ Κωνσταντίνου Κοντοπούλου.

Β.

Βάϊ τ' Ἔπαθα! — βαβαὶ τοῦ παθήματος! γοητευτικὴ ἔκφρασις.

Βατὶν (τὸ), πληθ. *βατία*, ἡ βάτος καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς.

Βέξιμον, βήξιμον.

Βέχω, βήχω.

Βεχίος, βὴξ, βήχας.

Βεργὶν (τὸ), ἡ στεφάνη τῶν βαρελίων.

Βίρις (Ἶρις καὶ Βίρις παρὰ τοῖς ἀρχαίοις) ποταμὸν μεταξὺ τῆς Οἰνόης καὶ τοῦ Θερμώδοντος ποταμοῦ.

Βλερὶν (τὸ), ὁ λίθος ἐν γένει τῶν δακτυλιδίων.

Βλῆτος (ἰχθὺς) βλέννος ἢ βλέννης, καιν. γλῖνος.

Βολορίδιν (τὸ), ἡ βελόνη δι' ἧς πλέκονται τὰ δίκτυα.

Βολόνιν, ἡ βελόνη.

Βολονιάζω, περνῶ τὴν κλωστὴν εἰς τὴν βελόνην, βελονίζω.

Βορέας ὁ ἀπηλιώτης, καὶ *Ἀγριοβόριν*, ὁ βόρειος ἄνεμος.

Βορίζει, πνέει ἀπηλιώτης.

Βοτάνην (τὸ), φάρμακον, ἰατρικόν.

Βοτρύδιν, ὁ βότρυς, τὸ τσαμπί, *δόμ' ἔνα βοτρύδιν σταφύλι*, δός μ' ἕνα τσαμπὶ σταφύλι.

Βούτερον, πληθ. *βουτέρωτα*, τὸ βούτυρον.

Βουτερόνω, βουτυρόνω.

Βραδαίνει, *ἐβράδυνε*, βραδύζει, ἐβράδιασε.

Βραδυνιάχνομαι,, καταλαμβάνομαι ὑπὸ τῆς νυκτὸς, βραδυάζομαι, ὡς *ἐβραδυνάχταμε στὸ τάδε μέρος*, μᾶς κατέλαβεν ἡ νὺξ εἰς τὸ δεῖνα μέρος. *Μὴ βραδυνιάχνασαι*, μὴ ἀργήσῃς, ἐπίστρεψον πρὶν βραδυάσῃ.

Βρακοζωνιστέρι, (βρακοζωνιστὴρ), *περαστήρι* παρὰ Σμυρναίοις.

Βρατὸς, ὁ κόκκος τῆς (νόσου) εὐλογίας, πληθ. αἱ εὐλογίαι, ὡς *ἔφερα βρατοὺς*, ἔχω εὐλογιάς.

Βρόντεμα, βρόντημα.

Βρωκόλακας, βρυκόλακας.

Βυζαλίζω, θηλάζω, βυζάνω.

Βυζαλίχτρα, ἡ τιθήνη, ἡ βυζάστρα.

Γ.

Γαγγρόνω, γαγγραινοῦμαι, γαγραινιάζω.

Γάγγρωμα γάγγραινα, καὶ γαγραίνιασμα.

Γαγγάμι (τὸ), ὁ γάγγαμος, τὸ δίκτυον δι' οὗ ἁπροσπῶνται τὰ ὀστρεῖδια.

Γαγγυλεῶ, (γαγγαλίζω) γαργαλίζω καὶ γαργαλίζομαι.

Γαργαλόνω, διατείνω τοὺς ὀφθαλμούς, γουρλόνω.

Γαστρὶν (τὸ), γαστὴρ, γλάστρα.

Γλανέος, ἰχθὺς μέγας, βλέννος.

Γδέρω, ἐκδέρω, γδέρνω, ὑποκλέπτω, ξεγυμνόνω. ὡς *καλὰ ἔγδειρες αὐτὸν*, καλὰ τὸν ἔγδαρες.

Γλύμμα, τεμάχιον σάπωνος λίαν τετριμμένον.

Γλερὶν, τεμάχιον, φέτα πεπονίου, ἢ καρπουζίου.

Γεμόνω, πληρῶ, γεμίζω.

Γέμωσμα, γέμισμα.

Γέρος, γέρων.

Γερῶ, γηράσκω.

Γλοιάζω, ὀλισθαίνω, γλιστρῶ.

Γόγγυλον, γογγύλι.

Γρηγίζω, ἐγείρω, ἐξυπνίζω, *μὴ γρηγίζεις με*, μὴ μ' ἐξυπνᾷς· καὶ ἐγείρομαι, ἐξυπνῶ, *ἐγρήγορσε τὸ μωρὸν*, ἐξύπνησε τὸ παιδί.

Γουβάλιν (τὸ), ὁ βούβαλος, μεταφορικῶς ¶, ὁ ἀνόητος καὶ Ω, ὁ λαίμαργος.

Γύρω, κλίνω, γέρνω, ὡς *βαρία μὴ γύρεις ἀτό*, πολὺ μὴ τὸ κλίνῃς.

Δ.

Δάκτω, Δαγκάνω.

Δακρύζω, δακρύω. *ἐδάκρυσαν τὰ μάτι' ἀτοῦ*, ἔρευσαν δάκρυα ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του. *Δακρύζει τὸ μάτι του* (ἐπὶ πάσχοντος ὀφθαλμοῦ).

Δέκα, ὁ ἀριθμὸς δέκα, φρ. *Εἶπ' ἀτὸν δέκα δέκα τὰ μὴ λησμονῇ ἀτό*, τῷ ἐσύστησα πολὺ, ἢ τὸν παρεκάλεσα θερμῶς νὰ μὴ τὸ λησμονήσῃ.

Διαχλῶ καὶ *διαχλύζω*, ἡ προστακτικὴ *διάχλα*, διαχλύζω, ξεπλύνω· ὡς *διάχλα τὰ σκουτίδια*, ξέπλυνε τὰ πιάτα.

Διαρίζω, διαμοιράζω, Προστακ. *διάρει*, ἐξ οὗ δείκνυται ὅτι τὸ ῥῆμα παράγεται ἐκ τοῦ ἀκατ. ὀνόμ. *διαρή*.

Δἰάρτι, ταὐτοσήμαντον τῷ ἀρχαίῳ ἄρτι. *Δἰάρτι εἶδάσε*, πρὸ ὀλίγου σὲ εἶδον.

Δείκνω, δείκνυμι, δεικνύω, δείγνω.

Δίπατον, λέγεται ἰδίως τὸ δεύτερον πάτωμα, ὡς *ποῦ ἔνι τὸ παιδίν; σὸ δίπατον ἔνι.*

Διασκελίζω, ὡς τὸ ἀρχαῖον.

Δίγω, δίδωμι, δίδω.

Δοντέα, δῆγμα, δοντιά.

Δρακοντικὸν, εὐτραφὴς, ζωηρὸς, ὡς *δρακοντικὸν μοιάζει*, δρακόντιος φαίνεται.

Δραμὸς, κατὰ μετάθεσιν, ἀντὶ δαρμός.

Δραπὶν (τὸ), ἡ σκευοθήκη, ἡ πιστοθήκη.

Δριμύζω, δριμύσσω, γίνομαι δριμὺς, ὡς *ἐδριμέσσε τὸ βούτερον*.

Δριμὺς, ἐπὶ βουτύρου μόνον.

Δυνύομαι, δύναμαι, ἠμπορῶ.

E.

Ἔγδιν, ἰγδίον, γουδί.

Ἐγδίζω, ἐλίσσω νῆμα εἰς ἑλικτῆρα, ὅστις λέγεται *ἐγδίτες*. *Ἔγδι καὶ κουβάριασε*, φράσις λεγομένη εἰς περιστάσεις ἀπορίας περὶ τοῦ πρακτέου. Παρατηρητέον ἐνταῦθα τὴν προστακτικὴν γινομένην ἐξ ἄλλου τύπου τοῦ *ἐγδέω*. Εἰς πολλὰ ῥήματα οἱ Οἰνοῆς μεταβάλλουσι τὸ θέμα εἰς τὴν προστακτικὴν, ἐξ οὗ ὁδηγούμεθα εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς ἀρχικῆς ῥίζης.

Ἔξου καὶ μακρὰ, γυναικεία φράσις ἀπαγορευτικὴ, εἰς δήλωσιν ἀποτροπῆς τοῦ κακοῦ.

Ἐρἰάσκομαι (ἀπορέσκομαι), βδελύττομαι, συγχαίνομαι, ἀποστρέφομαι, μισῶ.

Ἐρἰάσμα, βδελυγμία, συγχασία. 2. βρῶμα· ὡς *θγέρουσουνε ἐρἰάσμα*, ἔγεινες ὅλο βρώμαις.

Ἐπέκει, ἔπειτα.

Ἐποΐκα, πεποίηκα ἐποίησα, ἔκαμα, *ὀγὼ σ' ἐποΐκ' ἀτό*, ἐγὼ οὐκ ἐποίησα αὐτό.

Ἔὔκαιρος, κενὸς, ἄδειος, β. *χαιρόω*. *ἀδειάζω*.

Ἐὺὲς, χθές.

Z.

Ζαρόω, κυρτοῦμαι, στραβόνω, λυγίζω, *ζαρὸν ξύλον*, στραβὸν ξύλον.

Ζεμία, ζημία.

Ζεμιόνω, ζημιόνω.

Ζελεύω, ζηλεύω, φθονῶ.

Ζουλίζω, λυγίζω, κάμπτω.

Ζωντολογοῦμαι, μαντεύομαι ἀπὸ τῆς τέχνης, *μαντάζω τὴν τύχην μου*.

H.

Ἦχὸς, ἀντὶ ἦχος.

Ἤμερος, ἐπὶ καρπῶν καὶ ὀπωρικῶν.

Θ.

Θαλασσόνει, ἐγείρεται τρικυμία.

Θελίκιν, θηλειὰ, θελεά.

Θερμῶδος, ὁ ποταμὸς Θερμώδων πλησίον τῆς Οἰνόης.

Θρασκίας, Θρασκίας, ὁ ζέφυρος, ὁ δυτικὸς ἄνεμος, διότι ὡς πρὸς τοὺς Οἰνοεῖς ἡ θάλασσα κεῖται πρὸς δυσμάς.

Θερὶν, θηρίον.

Θωρῶ (θεωρῶ), ὁρῶ, βλέπω· *ὡς θωρεῖς με;* — *'κὶ θωρῶ σε·* μὲ βλέπεις;—δὲν σὲ βλέπω. *Θωρῶ καὶ παραθωρῶ*, φράσις λεγομένη ὑπὸ τῶν γυναικῶν πρὸς δήλωσιν τῆς πολλῆς πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἀγάπης, ὡς *ὀγὼ θωρῶ καὶ παραθωρῶ τὸ παιδί μου π' ἐσὺ ἐχτύπησες ἀτό*.

I.

Ἴος, (ἰὸς), πῶον, ἔμπνον.

Ἴσος, ἴσιος.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

(Συνέχεια).

Ὁ χορός.

Ὁ Οἶκος Τρίβωρ, οἰκοδομὴ μεγαλοπρεπὴς κειμένη ἐν ὁδῷ Νορφόλκης, ἐν ἐκ τῶν σπανίων ἰδιωτικῶν μεγάρων τοῦ Λονδίνου, ἅπερ ὁ γνώμων τοῦ ὁδοποιοῦ μηχανικοῦ δὲν κατηδάφισεν, ὑψοῦται ὑπερηφάνως μεταξὺ τῶν κιγκλίδων τῆς ὁδοῦ, καὶ τοῦ προσκειμένου αὐτῷ κήπου, ἐκτείνουσα ἑκατέρωθεν τὰς πτέρυγάς της. Τὸ κύριον μέτωπον αὐτῆς βλέπει εἰς περίβολον ἁλσῶν πυκνοφύλλων, πέραν τῶν ὁποίων ἁπλοῦται δάπεδον χλόης, περικυκλούμενον ὑπὸ συμπυκνώματος δενδρυλλίων, χωρίζοντος τὸν κῆπον ἀπὸ τῆς Πάρκ-Λαίνης. Ὁ περίβολος οὗτος, μεγάλην ἔχων ἔκτασιν, καθίσταται ἔτι μᾶλλον εὐρύχωρος διὰ τοῦ τεχνήεντος σχεδίου του· ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ κατοικία αὕτη ἐστὶ λαμπροτάτη, καὶ ἀναμιμνήσκει λυπηρῶς τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων, καὶ ἐμπνέει περιφρόνησιν πρὸς τὴν ἁπλότητα καὶ ἀναπαυτικότητα τῶν νεωτέρων κατοικιῶν τοῦ Λονδίνου.

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην, αἱ ὑψηλαὶ θυρίδες τῶν ἐναντίων ἦσαν λαμπρῶς πεφωτισμέναι, καὶ οἱ φρουροῦντες περὶ τὸν κολοσσιαῖον ἀνδριάντα τοῦ Ἀχιλλέως, τοῦ σταθέντος εἰς τιμὴν τοῦ δουκὸς Οὐελιγγῶνος, ἔβλεπον βέβαια διὰ τῶν γυμνῶν κλάδων τὰς φωτοχυσίας τῶν πολυελαίων, μετριαζομένας ὑπὸ τῶν παραπετασμάτων. Τοῦτο βέβαια ἔκαμνε τοὺς φρουροὺς νὰ βιγῶσιν ἔτι μᾶλλον εἰς τοὺς πόδας των· διότι ὁ ἄνθρωπος εἶναι φύσει τοσοῦτον γενναῖος, ὥστε ἡ εὐδαιμονία τῶν ἄλλων ἐπαυξάνει τὴν ταλαιπωρίαν του. Ἐκτύπουν λοιπὸν μὲ τοὺς πόδας των τὴν ἄμμον τοῦ Ἄὔδ-Πὰρκ, καὶ περιέστρεφον τὴν γλῶσσαν περὶ τὸν μύστακα, συλλογιζόμενοι ὅτι ὁ Θεὸς ἐστὶ δίκαιος, καὶ ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ κάμῃ καὶ τοὺς λόρδους νὰ φρουρῶσιν, ἐνῷ ὁ ἄγγλος στρατιώτης θὰ πίνῃ παγωμένον *πόντζι* μὲ χρυσταλλίνα ποτήρια, καὶ θὰ τρώγῃ *πουδίγκας*, τὰς ὁποίας προσφέρουσιν ἐν ταῖς συναναστροφαῖς.

Ἡ ὥρα καθ' ἣν παραγίνονται εἰς τὸν χορὸν ἐσήμανε· αἱ αἴθουσαι κατ' ὀλίγον ἐπληροῦντο, καὶ ἡ ὀρχήστρα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἰταλοῦ Ἀγγελίνι, τοῦ βασιλέως ἐκείνου τῆς καδρίλλιας, ὃν ὁ Γάλλος [illegible]

ἀντὶ τοῦ μετρονομικοῦ σκήπτρου, τὸ ἀπελέκητον ῥόπαλον τῆς ὀχλοφιλοῦς βασιλείας του, προανέκρουεν ἁρμονίας ἀδήλους καὶ ἀμφιβόλους. Ὁ χορὸς δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀρχίσει, ἀλλ' αἱ σειραὶ τῶν ἐν ταῖς αἰθούσαις πάριξ τεθειμένων ἑδρῶν ἐπληροῦντο, καὶ μάλιστα ὁ θάλαμος ἐν ᾧ εὑρίσκετο ἡ Λαίδη Καμβέλλη παρίστα ἤδη θελκτικὸν θέαμα, ὁμοιάζουσα πρὸς κάνιστρον κατὰ τὸ ἥμισυ πλῆρες καὶ μὴ περιμένον εἰμὴ ἄνθη τινά.

Αἱ συνομιλίαι ἤρχισαν, καὶ ἡ Λαίδη Καμβέλλη καὶ ἡ Μὶς Τρέβωρ περιεστιχισμέναι ὑπὸ πολυπληθοῦς ὁμίλου, ἀκαταπαύστως ἀνανεουμένου, ἐχαιρέτων, ἐδέχοντο κολακευτικὰς προσρήσεις, ἀπεκρίνοντο εἰς αὐτὰς, ἀντεχαιρέτων, καὶ πάλιν ἐχαιρέτων, καὶ πάλιν προσρήσεις, καὶ πάλιν καὶ πάλιν.

Τοιαύτη εἶναι ἡ εὐχάριστος ἀσχολία τῆς οἰκοδεσποίνης τὴν ἑσπέραν τοῦ χοροῦ, ἀπὸ τὰς δέκα ὥρας μέχρι μεσονυκτίου. Τὸ καθ' ἡμᾶς, ἠθέλομεν προτιμήσει νὰ φρουρῶμεν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο παρὰ πόδας τοῦ Ἀχιλλείου ἀνδριάντος, ἀλλ' αἱ οἰκοδέσποιναι δὲν δύνανται νὰ ἐκλέγωσιν ἐλευθέρως.

—Ἐπιτρέψατέ μοι παρακαλῶ, Κυρία μου, ... εἶπεν ὁ νέος ὑποκόμης Λαντούρης Λούκης, προσαίρων τὴν χεῖρα τῆς Λαίδης Καμβέλλης μέχρις ἀποστήματος ἡμίσεως δακτύλου ἀπὸ τὰ χείλη του, ὡς θέλων νὰ τὴν ἀσπασθῇ,—Δεσποινὶς (mademoiselle), ἐπιτρέψατέ μοι . . . Ἔχετε, σᾶς ὁμιλῶ σπουδαιότατα, θελκτικώτατον ῥιπίδιον!

—Ὑποκόμη, εἶπεν ἡ Λαίδη Καμβέλλη μειδιῶσα, ἑβδόμην ἤδη φορὰν τὸ ῥιπίδιον τῆς ἀνεψιᾶς μου σᾶς καταγοητεύει.

Ἡ ὁμήγυρις τῶν περικωκλούντων τὰς δύω κυρίας δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ γελάσῃ πολὺ, διότι ὁ λόγος οὗτος ἐνέφαινεν ἀξίωσιν περὶ ἀγχινοίας, ἀλλ' ὁ ὑποκόμης ἐγέλασε καὶ τρανώτερα καὶ πλέον τῶν ἄλλων.

—Ἀξιολάτρευτον! εἶπεν ὑγρᾷ τῇ παραφορᾷ, ἑπτάκις . . . ἀξιολάτρευτον, ἑπτάκις ἀξιολάτρευτον!

Ἀλλ' ἐνταῦθα ἡ ὁμήγυρις δὲν ἐγέλασεν· ὅπερ ἔκαμε τὸν ὑποκόμητα ν' ἀπορήσῃ πολὺ, καὶ λυπούμενος ἐπρόφερεν ἐντὸς τοῦ στερνοπτύγματός του (jabot)

—Ὁμιλῶ σπουδαιότατα.

Ἡ λαίδη Καμβέλλη ἔκλινε τρὶς ἢ τετράκις πρὸς δεξιὰν καὶ ἀριστερὰν, ἐξακολουθοῦσα τὸν τρέχοντα λογαριασμὸν τῶν χαιρετισμῶν της. Προσήνεγκε δὲ τὴν δεξιὰν εἰς τὴν Λαίδην Ἰρέλειαν Βαρνούδεν, κόμησσαν τῆς Δερβῆς, εἰσελθοῦσαν, καὶ ἡ Μαρία ἐνηγκαλίσθη τὴν Ἀρτέμιδα Στενάρτην, τῆς ὁποίας ἀνηγγέλθη ἡ μήτηρ.

—Σὶρ Παῦλε, εἶπεν ἡ λαίδη Καμβέλλη εἴς τινα τῶν προσερχομένων, μᾶς διηγεῖσθε τίποτε νέον;

— Ἄδεται ὅτι ὁ μαρκέσιος Ῥὶο-Σάντος ἀνακαινίζει τὰ οἰκήματά του καὶ τὰ ἔπιπλα τῆς οἰκίας του, ἀπεκρίθη ὁ σὶρ Παῦλος Οὐατερφίλδης.

—Ὁμιλεῖτε σπουδαίως; ἠρώτησεν ὁ ὑποκόμης, δὲν εἶναι τρεῖς μῆνες ἀφ' ὅτου κατήρτησε τὴν οἰκιακήν του ἀποσκευὴν ἐξ ὁλοκλήρου.

—Ὁ Μαρκέσιος ἔχει τοὺς λόγους του.

—Ἀλλ' ὁ φίλος μου ὁ Ῥὶο-Σάντος δὲν μοὶ εἶπε τίποτε περὶ τούτου, ἐμουρμούρισεν ὁ ὑποκόμης Λαντούρης-Λούκης, τοῦ ὁποίου ἡ ἀδυναμία ἦτο νὰ θέλῃ νὰ νομίζηται ὡς ὁ Πυλάδης τοῦ Μαρκεσίου.

— Καὶ ποίους λόγους; ἠρώτησεν ἡ Λαίδη Καμβέλλη.

— Λόγους γάμου . . . . ἀπεκρίθη ὁ ταγματάρχης Βόρουχαμ—εἶναι ἡ μεγίστη εἴδησις τῆς ἡμέρας.

Ἡ Μαρία ἀπέβαλε τὸ διὰ τὴν περίστασιν μειδίαμα, τὸ ἐδρεῦον ἐπὶ τῶν χειλέων της. Ἠσθάνθη τὴν κεφαλὴν πυρέσσουσαν καὶ τὰς χεῖρας ῥιγώσας.

Ὑποβλέψασα δὲ αὐτὴν ἡ Λαίδη Καμβέλλη,

— Πόσον τὸν ἀγαπᾷ! . . . εἶπε καθ' ἑαυτήν.

Ἡ Μὶς Μαρία Τρέβωρ ἐσυλλογίζετο τὸν Φραγκίσκον Περσηβάλην, τὸν ὁποῖον δὲν ἠγάπα πλέον, διότι οὕτως ἀπεφασίσθη ὑπ' ἄλλων. Καὶ ὅμως ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ἐπλήρου τὴν διάνοιάν της, ἀμιλλώμενος πρὸς τὸν Ῥὶο-Σάντον, διότι ἡ Μαρία ἠδυνήθη τέλος νὰ δώσῃ τὸ ἥμισυ τῆς διανοίας της εἰς τὸν Ῥὶο-Σάντον, ἂν ὄχι τὸ ἥμισυ τῆς καρδίας της. Ὁ Ῥὶο-Σάντος εἶχε κάμει ἐπ' αὐτῆς ἐντύπωσιν δυσεξήγητον, ἅτις ὅμως δὲν ἦτο ἔρως, καί τοι πολλάκις ἐφαίνετο ὡς τοιοῦτόν τι. Εἰς τρόπον ὥστε ἡ Μαρία διὰ τῶν νουθεσιῶν τῆς Λαίδης Καμβέλλης, καὶ μὴ δυναμένη νὰ κρίνῃ, καὶ κακῶς ἐξηγοῦσα τὸ αἴσθημα ὅπερ ὁ μαρκέσιος τῇ ἐνέπνεεν, ἠδύνατο ν' ἀμφιβάλλῃ, ἔτι δὲ καὶ νὰ πιστεύῃ καὶ νὰ ἐκλαμβάνῃ διὰ ἔρωτα τὴν ἀδιάκοπον ἀνησυχίαν της.

Ἀλλ' ὡς δύναται νὰ ἐννοῇ τις, εἰς τὸν νοῦν της μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν καρδίαν της ἠδύνατο νὰ ἐπενεργῇ ἡ πεποίθησις αὕτη, ἡ πλασθεῖσα καὶ ἐπιβληθεῖσα εἰς αὐτὴν ὑπὸ ἄλλης; Ἡ καρδία της ἀδιαφοροῦσα πρὸς τὴν πάλιν ταύτην, ἔκρυπτεν εἰς τὰ ἐνδόμυχα τὴν προτέραν αὐτῆς ἀγάπην, ἀλλ' ἡ θεία της παρενέβαλεν τὸν λόγον της ὡς μεσότοιχον μεταξὺ τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας της, ἡ δὲ καρδία τυφλωθεῖσα ἀπεναρκώθη ἐν λιθαργίᾳ. Ἡ Μαρία δὲν ἔζη πλέον εἰμὴ διὰ ξένης κεφαλῆς, καὶ κατὰ τοῦτο ἀνῆκεν εἰς τὴν θείαν της, δηλαδὴ εἰς τὸν Ῥὶο-Σάντον· ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτῆς πρωκατειλημμένη οὕτω διέκειτο ἐχθρικῶς πρὸς τὴν καρδίαν της· ἥτις ἐσιώπα μὲν, ἀλλὰ κατείχετο ὑπὸ παλαιῶν ἀναμνήσεων· Ἡ Μαρία στενοχωρουμένη ὑπὸ τῆς κατατυραννούσης αὐτὴν συγχύσεως, ἠγανάκτει κατὰ τῆς μνήμης της, τῆς ὑπὲρ τὸ δέον πιστῆς, καὶ ἀπεσύβει τὴν εἰκόνα τοῦ Φράγκη ὡς λίαν ἐνοχλητικὴν ὁσάκις δὲν τὴν ἐδέχετο μετὰ τρυφερότητος καὶ χαρᾶς. Οὕτω λοιπὸν ἡ ψυχή της ἐπλανᾶτο διατάζουσα ἐντὸς λαβυρίνθου, ὅπου μόνη ἡ ἐλευθέρα θέλησις ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ αὐτῇ ὡς νῆμα τῆς Ἀριάδνης· ἀλλ' ἡ Λαίδη Καμβέλλη ἠγρύπνει ἀδιακόπως καὶ συνέσφιγκεν ἐπὶ μᾶλλον τὸ περικάλυμμα τῶν ὀφθαλμῶν της, πατοῦσα ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς αὐτῆς χαρακτῆρος δι' ὅλου τοῦ βάρους τῆς τυραννικῆς ὑπεροχῆς της.

Τοιοῦται εἰσὶν αἱ πνευματώδεις γυναῖκες· παρὰ νὰ μὴ κυβερνῶσι τοὺς ἄλλους, προτιμῶσι νὰ μὴ κυβερνῶσιν ἑαυτάς. Καὶ τοῦτο πολλάκις ἤθελε τύχει ἐπιδοκιμασίας.

Ὡς εἴπαμεν λοιπόν, ἡ Λαίδη Καμβέλλη ἐγένετο περιχαρὴς βλέπουσα τὴν σύγχυσιν τῆς Μαρίας, ἥτις ἀπεκάλυπτεν ἅπασαν τὴν ζωηρότητα τοῦ ἐρωτός της· τοὐλάχιστον τοιαύτη ἦτον ἡ γνώμη τῆς Λαίδης Καμβέλλης, ἀλλ' ἠπατᾶτο. Ἡ ταραχὴ τῆς Μαρίας δὲν ἀπεκάλυπτε τίποτε ἄλλο ἢ κρίσιν τινὰ τῆς συγκεχυμένης καὶ ἀκαταπαύστου ὀδύνης της· ἐνόησε τὴν σημασίαν τῆς ῥήμης ἥτις διεδόθη περὶ τοῦ Μαρκεσίου· ἐννόησεν ὅτι ἤγγιζεν ἡ ὥρα καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ν' ἀποφασίσῃ, καὶ ἡ κλονουμένη καρδία της ἐλιποθύμει ὑποφέρουσα ἑκατονταπλασίως τὴν ἀθυμίαν, ἣν αἰσθάνεται πᾶσα νεᾶνις καθ' ἣν στιγμὴν μέλλει νὰ ὑπανδρευθῇ.

Ἡ λαίδη Καμβέλλη ἐλυπήθη αὐτὴν καὶ δὲν ἠρώτησε τὸ ὄνομα τῆς μνηστῆς τοῦ Ῥὶο-Σάντου.

—Ὁ Μαρκέσιος μετεβλήθη πολύ, ἐπαρετήρησεν ὁ ἱππότης Ἄγγελος Βέμβος.

—Δὲν γνωρίζεται πλέον, ἐπρόσθεσεν ὁ ταγματάρχης Βόρουχαμ.

—Ὁ Σὶρ Παῦλος Οὐατερφίλδης εἶπε καὶ αὐτὸς παρόμοιόν τι, ὁ Δόκτωρ Μύλλερ ἐξέπεμψε γρυλισμόν τινα διὰ τοῦ ὁποίου οἱ Γερμανικοὶ λάρυγκες ἐκφράζουσι τὴν ἐπιδοκιμασίαν των.

—Τί ἔχει λοιπὸν ὁ φίλος μου ὁ Μαρκέσιος, ἠρώτησεν ὁ ὑποκόμης Λαντούρης Λούκης.

Εἶναι ἐρωτευμένος, ἀπεκρίθησαν ἐν χορῷ οἱ τέσσαρες Ταϊντελμεν, ὧν προανεφέραμεν τὰ ὀνόματα.

—Διὰ τριῶν μόνον ἡμέρας, ἐπρόσθεσεν ὁ ὑποκόμης χώνων τὸν πικτὸν πῖλόν του ὑπὸ τὸν ἀριστερὸν βραχιονά του.

—Διὰ βίου, εἶπε σοβαρῶς ὁ ταγματάρχης Βόρουχαμ.

Ἡ καρδία τῆς Μὶς Μαρίας Τρέβωρ ἐσκίρτησεν ὑπὸ ὑπερηφανείας, ἀλλ' ἐνταυτῷ ἠσθάνθη καὶ ῥῖγος ἀδημονίας. Ἡ ὑπερηφάνεια ἀνῆκεν εἰς τὴν θυγατέρα τῆς Εὔας, καὶ δὲν ἤθελεν εὑρεθῇ ἴσως ἐν ὅλῳ τῷ Λονδίνῳ εὐδαιμὼν γυνή, ἥτις δὲν ἤθελεν αἰσθανθῇ τοῦτο βλέπουσα τὸν Ῥὶο-Σάντον εἰς τοὺς πόδας της. Ἡ δὲ ἀδημονία ἦτο ἀσαφὴς τις διαμαρτύρησις τῆς καρδίας, ἣν ἂν θέλητε *ἡμιεγρήγορσις* ἢ πεπνιγμένη τις κραυγὴ τῆς συνειδήσεως.

Ὁ ὑποκόμης Λαντούρης Λούκης ἐξέπεμψε καγχασμὸν τόσον τραχὺν καὶ διαρκῆ, ὅσον τὸ ἐπέτρεπε τὸ μέρος ὅπου εὑρίσκετο.

—Νοστιμώτατον! ἀνεβόησεν, ὁμιλῶ σπουδαιότατα.

Ὁ χορὸς ἤρχιζεν, ὁ δὲ ἱππότης Ἄγγελος Βέμβος λαβὼν ἐκ τῆς χειρὸς τὴν Μὶς Τρέβωρ, ἦγεν αὐτὴν εἰς τὴν *καδρίλλιαν*. Ἐπῆλθε γενικὴ κίνησις εἰς τὰς αἰθούσας· αἱ ἐκτετοπισμέναι συνανεμίχθησαν, καὶ ἡ λαίδη Καμβέλλη χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν τοῦ ἀρσενικοῦ γένους συνοδίαν της, εὑρέθη περικυκλωμένη ὑπὸ τῶν δεσποινῶν ἐκείνων, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν μέσον ὅρον τῆς μεταβάσεως μεταξὺ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ μέρους ἑνὸς χοροῦ, τουτέστιν μεταξὺ τῶν *παραπεταγμάτων* καὶ τῆς λαμπρᾶς αὐτῶν παρυφῆς, ὑπὸ τῶν δεσποινῶν ἐκείνων, εἰς τὰς ὁποίας ὁ νόμος τῶν συναναστροφῶν δὲν ἀπαγορεύει μὲν ἔτι αὐστηρῶς τὸν χορὸν, ἀλλὰ δὲν τολμῶσι νὰ χορεύωσι πάντοτε. Ὑπάρχουσιν ὅμως μάγισσαι καὶ μετ' ξὺ αὐτῶν· καὶ δὴ ἐξ αὐτῶν τις παρέσχεν εἰς τὸν Γάλλον μυθιστοριογράφον Βαλζάκην τὸν τύπον τῆς τριακοντούτιδος, τῆς ὁποίας, καθ' ἣν ὥραν γράφομεν, αὐξάνουσι τὰ θέλγητρα καὶ τὰ παντοειδῆ δελεάσματα, ἐνῷ τρέχει πρὸς τὸ τεσσαρακοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας της.

Ἡ συνομιλία ἔβαινεν ἄριστα, εὐτράπελος, κακόγλωσσος καὶ ἀστεία. Ἡ λαίδη Καμβέλλη ἀνεμίγνυεν εἰς αὐτὴν λόγους θελκτικωτάτους, ὁ δὲ ὑποκόμης Λαντούρης Λούκης ἐπιφωνήματα τερψικάρδια, καὶ ὁ Δόκτωρ Μύλλερ βραγχώδης καὶ ἀχαλινώτους γερμανισμούς.

—Τῇ ἀληθείᾳ, ὅταν ὁ Μαρκέσιος μᾶς λείπῃ, εἶπεν ἡ λαίδη Καμβέλλη μετ' ἀναπαισθήτου εἰρωνείας, ὁ Κύριος Λαντούρης Λούκης εἶναι ἡ θεία πρόνοια τῶν ὁμηγύρεών μας.

—Διατί νὰ βάλλετε τὸν ὑποκόμητα εἰς τὴν δευτέραν ταξιν; ἠρώτησε βαρονέσσα τις.

—Βέβαια ἐπρόσθεσε μία γερουσιαστίνα, βέβαια ὁ Μαρκέσιος δὲν δύναται νὰ μὴ ὑπερηφανευθῇ διὰ τὴν σύγκρισιν ταύτην.

—Ἄ! Κυρία μου!... Κυρία μου! ... ἐτραύλισεν ὁ Λαντούρης Λούκης, ἔλεος λυπηθῆτέ με, εἶμαι ἀρκετὰ φίλος τοῦ ἀγαπητοῦ Μαρκεσίου, ὥστε νὰ μὴ θέλω νὰ...

—Ἄρετε τὴν μετριοφροσύνην, ὑποκόμη... μᾶς ἔχεις πάντοτε φυλαγμένον κανὲν πνευματῶδες διήγημα.

—Κανὲν σατυρικὸν ἀνέκδοτον...

—Καμμίαν ὡραίαν κακολογίαν...

—Ἄ! Κυρία μου, Κυρία μου!... Μὲ κολακεύετε, σᾶς ὁμιλῶ σπουδαιότατα.

Ὁ ὑποκόμης ἐγαυρία ἐν τῇ κενοδόξῳ εὐθυμίᾳ του, καὶ ἀπὸ τὴν χαράν του ἐπέτα.

Ὁ ὑποκόμης οὗτος, ἦτον ἕνα φραντσεζάκι ἡλικίας μέσης, ἀναστήματος μετρίου, καὶ ὄχι σπανίας καλλονῆς. Αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του οὐλαὶ καὶ κεχρισμέναι, περιειλίσσοντο πεταλοειδῶς ὑπεράνω τοῦ στενοῦ μετώπου του κατὰ τὸν ἄχαριν συρμὸν τοῦ Δουδοβίκου Φιλίππου. Ἡ ἐνδυμασία του ἦτον ὁπωσοῦν ἐπιδεικτικὴ καὶ ὑπερβολικὴ, καί τοι μὴ ὁμοιάζουσα πρὸς τὴν κατακτητικὴν ἐνδυμασίαν τῶν καλλωπιστῶν τοῦ ἐμπορίου. Ἐν ἄλλαις αἰθούσαις ἤθελεν εἶναι καλλωπισμὸς φιλοκαλίας ἀξιοσυστάτου. Ἀλλ' εἰς τὸ μέγαρον Τρέβωρ μόνον τὸ ἔπαχρον τῆς καλῶς ἐννοουμένης ἁπλοϊκῆς κομψότητος ἠδύνατο νὰ εὐδοκιμῇ. Νομίζομεν ὅτι ἠθέλαμεν προσβάλει τὸν ἀναγνώστην ἡμῶν, ἂν ἐλέγομεν ὅτι ἡ ἁπλοϊκότης αὕτη ἐστὶ πλουσιωτέρα, καὶ συνεπάγεται μείζονα πολυτέλειαν καὶ αὐτῆς τῆς ἐπιδείξεως. Ἵνα δὲ περάνωμεν τὴν εἰκόνα τοῦ ὑποκόμητος Λαντούρη Λούκη, προσθέτομεν ὅτι ἐμονολόγει καὶ ἐλαρύγγιζε κατὰ τὴν γαλλικὴν προφορὰν εἰς τρόπον ἀφόρητον, ὅτι ἐμειδία, ὅτι ὡς ἄνθρωπος εἶχεν ἐν ἑαυτῷ πεποιθη-

σιν καὶ ἔφερε δίοπτρον διόφθαλμον καὶ πυραγρειδὲς, τὸ ὁποῖον μετεχειρίζετο ἐπιδεικτικῶς.

Ἡ εὐγενικὴ καταγωγὴ ὡς καὶ ἡ κατάστασις αὐτοῦ ἦτο μετρία, τὸ δὲ πνεῦμα αὐτοῦ ἤρκει μὲν εἰς ἄνθρωπον μετριόφρονα, ἀλλ' ὁ Λαντούρης Λούκης ἦτο κενόδοξος. Ὁ Ρίο-Σάντος, τοῦ ὁποίου δὲν ἔβλεπεν εἰμὴ τὴν ἐπιφάνειαν, τὸν ἔκαμε νὰ τὰ χάσῃ. Ἔβλεπε καὶ αὐτὴν τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του, ἂν ἠδύνατο νὰ μιμῆται τὸν ἀμίμητον ἐκεῖνον τύπον. Ὁ Θεὸς εἶχε βάλει μεταξὺ αὐτῶν τὸ διάστημα, τὸ ὁποῖον χωρίζει τὸν ἥρωα ἀπὸ τὸν στρατιώτην, ἴσως δὲ καὶ μεγαλείτερον, ἀλλ' ὁ Λαντούρης Λούκης δὲν ἐφρόντιζε νὰ καταμετρήσῃ τὸ χάσμα τοῦτο. Ὁ Ρίο-Σάντος δὲν τῷ ἐφαίνετο εἰμὴ ἄνθρωπος στωμύλος, εἴων, καὶ κατ' ἐξοχὴν κομψὸς καὶ ὡραῖος *cavalier*. Ἂν ὅ,τι ὑπῆρχην ἰσχυρὸν καὶ μέγα ὑπὸ τὸ ἀξιέραστον τοῦτο περικάλυμμα, διέφευγεν ὁλοτελῶς τὸ δίοπτρον τοῦ ὑποκόμητος Λαντούρη Λούκη.

Οἱ ἄνθρωποι εἴτινες μαντεύουσι πᾶν γελοῖον, καὶ ἀντιλαμβάνονται πάσης ἀνωμαλίας ὁρμεμφύτως πως ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει γοητεία, ταχέως ἀνεκάλυψαν τὴν κομικὴν ἄμιλλαν τοῦ πτωχοῦ ὑποκόμητος. Παρεῖχεν αὐτοῖς πολλὴν διασκέδασιν, ἀλλ' ὁ ὑποκόμης δὲν ἐνόει ποσῶς τὴν ὑποκεκρυμμένην χλεύην αὐτῶν, ἥτις περιεβάλλετο πάντοτε ἱκανὸν ἐπίχρισμα φιλοφροσύνης. Μακρὰν τοῦ νὰ προσβληθῇ, ὑπερέχαιρε καὶ ἐφυσιοῦτο ὡς ὁ βάτραχος τοῦ μύθου, ἀλλὰ δὲν διερρήγνυτο, διότι εἰ ἱμάντες τοῦ γιλεκίου του ἐμπόδιζον αὐτὸν τοῦ νὰ ἐξογκοῦται ὑπερμέτρως.

Ἡ φάσις λοιπὸν ἣν ἔλαβεν ἡ συνομιλία, ἦτο δι' αὐτὸν ἀληθὴς θρίαμβος, ἐδείκνυε χαῦνον ἀντίστασιν καὶ ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην του ἀνέκδοτόν τι πρὸ πολλοῦ παρεσκευασμένον, ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν ἀρνητικὴν φήμην του.

—Ἔλα ὑποκόμη, ἐπανέλαβεν ἡ Λαίδη Καμβέλλη, ναὶ μὲν σᾶς πηγαίνει πολὺ καλὰ ἡ μετριοφροσύνη, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα ὑπερβολὴν εἰς τίποτε, καὶ οὐδὲ εἰς τὴν ἀρετήν. Στοιχηματίζω ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην μᾶς φέρετε τίποτε νέον διήγημα.

—Ἀκούσατε, ἀκούσατε! ἠκούσθη πανταχόθεν.

Ὁ ὑποκόμης ἀφῆκε νὰ τὸν παρακαλέσουν ἐπὶ τρία τέταρτα ἑνὸς λεπτοῦ.

—Ἐπεθύμουν νὰ μὴ διηγηθῶ αὐτὸ, ἤρξατο λέγειν ἐπὶ τέλους, σᾶς ὁμιλῶ σπουδαιότατα... διότι ἡ διήγησις αὕτη ἀφορᾷ τὸν φίλον μου Ρίο-Σάντον.

—Τὸν Μαρκέσιον!.. διηγήθητε, σᾶς παρακαλοῦμεν, διηγήθητε ταχέως, ἀνεβόησαν ἐν χορῷ αἱ γυναῖκες.

—Τὸ διήγημα εἶναι παλαιὸν, ἐπανέλαβεν ὁ ὑποκόμης, ἀλλὰ μόλις σήμερον τὸ ἔμαθον παρά τινος Παρισιανοῦ φίλου μου... Εἶναι ἀρκετὰ ἀστεῖον, καὶ δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι εἶναι πολλὰ ἀστεῖον,

—Διηγήθητε λοιπόν.

—Φαντασθῆτε, ὡραῖαι Κυρίαι, ὅτι ἐν καιρῷ τῆς διαμονῆς τοῦ Ρίο-Σάντου ἐν Παρισίοις, ἡ κόμησσα Α*** καὶ ἡ κόμησσα Π*** κατεγοητεύθησαν ὑπὸ τοῦ φίλου μου τοῦ Μαρκεσίου, καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐτρελάθησαν δι' αὐτόν.

Ἡμέραν τινὰ ὁ δασοφύλαξ τῆς Βουλώνης ἤκουσε δύο ἐκπυρσοκροτήσεις ἐντὸς τοῦ δάσους, ἔδραμεν ἐκεῖ καὶ εἶδε..! ἂν τὸ εὑρῆτε τί ἦτο.

—Δολοφονίαν!

—Ὄχι.

—Ἐτραυμάτισαν στὸ σημάδι;

—Ἔτι ὀλιγώτερον... Μονομαχίαν, Κυρίαι μου... Μονομαχίαν μεταξὺ τῆς Κυρίας κομήσσης Π*** καὶ τῆς Κυρίας Α***.

—Νοστιμώτατον, ἀνεβόησαν οἱ περιεστάμενοι καγχάζοντες.

—Μονομαχία μεταξὺ δύο κομησσῶν, εἶπεν ὁ Σὶρ Παῦλος Οὐατερφίλδης, δὲν πρέπει νὰ ἔγινε δι' ἄλλον παρὰ διὰ τὸν Ρίο-Σάντον.

—Μονομαχία μεταξὺ δύο κοντέσσαις, προσέθηκεν ὁ Δόκτωρ Μύλλερ, ἄλλο τὲν κνωρίζει, ταρταΐρλ, ἀπὸ τὸ φλο μου Ρηίο-Σάντο τι αὐτό.

—Σταθῆτε δὲ, τὸ ὡραιότερον εἶναι ἡ αἰτία τῆς μονομαχίας. Φαντασθῆτε, ὡραῖαι Κυρίαι, ὅτι ἡ Κόμησσα Π*** καὶ ἡ κόμησσα Α*** συνεφώνησαν μεταξὺ αὐτῶν ἅμα ἡ μία ἐξ αὐτῶν κερδήσῃ τὸν μαρκέσιον, ἡ ἑτέρα νὰ ὑποχωρήσῃ ἀρίνουσα πᾶσαν περὶ αὐτοῦ ἀξίωσιν.

Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ὁ κόσμος ἀνάποδα, ὑπέκρουσεν ἡ Λαίδη Καμβέλλη. Δὲν ἤθελεν εἴπει τις ὅτι ἐπρόκειτο μεταξὺ δύο ἀντεραστῶν; Αἱ δύο αὗται γυναῖκες ἀτιμάζουσι τὸ φῦλον αὐτῶν.

—Ἀτιμάζουσι καὶ τὴν εὐγένειαν, προσέθηκεν ἡ Βαρωνέσσα.

—Οὐδαμῶς, οὐδαμῶς, Κυρία μου· συμβαίνει κατὰ καλὴν τύχην νὰ ἦναι ἁπλῶς καὶ καθαρῶς δύο κόμησσαι τῆς αὐτοκρατορίας.

—Ἄ! τότε πάγει καλά.

—Λοιπὸν αἱ κυρίαι ἔκαμαν συμφωνίαν μεταξύ των, ἐπανέλαβεν ὁ Λαντούρης Λούκης, καὶ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἡ νίκη ἐγένετο εὔδηλος. Τὸ ὄχημα τῆς κομήσσης Λ*** ἐστάθη ἐνώπιον τῆς πύλης τοῦ Ρίο-Σάντου ἐπὶ δύο ὥρας, ἡ δὲ κόμησσα Π*** ἐπὶ ὁλόκληρον ἡμέραν κατετρύχετο ὑπὸ τῆς ἀπελπισίας· τὴν ἐπαύριον ὅμως ἠρεύντσε καὶ ἐπληροφορήθη μετὰ βεβαιότητος ὅτι ἡ ἀντίζηλός της εἶχε κάμει ὡς οἱ νόστιμοι ἐκεῖνοι κακοῦργοι ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας, εἴτινες ἐδυσφήμουν τὰς γυναῖκας στέλλοντες τὸ ὄχημά των κενὸν εἰς τὰς θύρας αὐτῶν... Ἡ Κυρία Α*** ἔβλαψε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ ὄνομα τοῦ Ρίο-Σάντου.

—Νοστιμώτατον! ἐφθέγξατο ὁ χορός.

—Νοζτιμώτατον! Νοζτιμώτατον, εἶπε καὶ ὁ Δόκτωρ Μύλλερ πρὸς ἐπιβεβαίωσιν

—Ἐννοεῖται, ὡραῖαι Κυρίαι, ἐπανέλαβε πάλιν ὁ Λαντούρης Λούκης, ὅτι ἡ κόμησσα Π*** ἄναψε καὶ κόρωσε. Τὴν πρώτην φορὰν ποῦ ἀπήντησε τὴν ἐχθράν της;—Κυρία, εἴτθε αὐθωδὸς, εἶπε.

—Λοιπὸν ἡ κόμησσα Π*** δὲν ἐστερεῖτο πνεύματος, εἶπεν ἡ Λαίδη Καμβέλλη.

—Ἡ δὲ κόμησσα Λ** ὡς γνήσιον τέκνον τῆς αὐτοκρατορίας, τῇ ἀπεκρίθη μὲ ἕνα ῥιπιδοκτύπημα κατὰ τῆς παρειᾶς της.—Ἀρκεῖ εἶπεν ἡ Κυρία Π***

μὴ κάμνετε θόρυβον . . . Τὸ ὅπλον σας;

—Τὸ πιστόλιον.

—Ἡ ὥρα σας;

—Ἡ μεσημβρία . . . Αὔριον εἰς τὴν πύλην Μιλλώτου, ἄνευ μαρτύρων, καὶ μονομαχία μέχρι θανάτου.

Συνέσφιξαν τὰς χεῖρας ἀλλήλων καὶ τὰ πάντα ἐτελείωσαν.

—Τί δράκαιναι ὅπου ἦσαν αἱ κυρίαι αὗται!

Ὁ Ῥὶο Σάντος οὗτος, εἶπεν ὁ Σὶρ Παῦλος; Οὐάτερφίλδης, τὰ ἄρνια μεταβάλλει εἰς τίγριδας.

—Εἴζ τίγκριταζ γκαὶ εἴζ πάντηραζ, εἶπεν ὁ Δόκτωρ Μύλλερ.

Ἡ καδρίλλια ἔρθανεν εἰς τὸ τέλος της, καὶ ὁ καβαλιέρος Ἄγγελος Βέμβος ἐπανήγαγε τὴν Μὶς Τρίβωρ εἰς τὴν θέσιν της. Μόλις δὲ ἐκάθησε πλησίον τῆς θείας της καὶ ἡ φωνὴ τοῦ εἰσαγγελέως ἠκούσθη βροντώδης, καὶ πνίγουσα τοὺς μυρίους θορύβους τῆς ἑορτῆς, εἰσήγγειλε τὸ ὄνομα τοῦ ἐντιμοτάτου Φραγκίσκου Πέρσηβαλ.

Ἡ Μὶς Τρίβωρ ἀμέσως ἀπίβαλε τὴν συγκεκαρσμένην ζωηρότητα ἣν ὁ χορὸς ἔδωκεν εἰς τὴν ὄψιν της, ἐγένετο ὠχροτέρα τοῦ μαρμάρου, καὶ ἐπέθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς λειποθυμούσης καρδίας της.

—Ἡ Λαίδη Καμβέλλη ἔκλινε πρὸς αὐτὴν, καὶ τῇ εἶπε σιγαλέως.

—Λάβε θάρρος, κόρη μου! ὁ ταλαίπωρος Φραγκίσκος νομίζει ὅτι αἱ ἀξιώσεις του ἰσχύουν ἔτι, καὶ ἡ συνάντησις θέλει εἶναι λυπηρά . . . Ἀλλὰ τότε ἦστε τόσον νέα, ὥστε ἡ καρδία σου ἠπατήθη . . . Ἄλλως, τίς εἶδεν ἂν καὶ αὐτὸς ὁ Φράγκ δὲν μετεβλήθη.

Ὁ τελευταῖος οὗτος λόγος, τοῦ ὁποίου ὁ σκοπὸς ἦτο παρηγορητικὸς, ἐγέννησε δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Μὶς Μαρίας Τρέβωρ.

—Μὴ δείκνυε ἀδυναμίαν! ἐπανέλαβεν ἡ Λαίδη Καμβέλλη· διότι ὅταν ὁ ἄνθρωπος βλέπῃ τὴν γυναῖκα κλαίουσαν, πιστεύει ὅτι ὑπολείπεται δι' αὐτὸν ἀγάπη . . . καὶ ὑμεῖς, βέβαια δὲν τὸν ἀγαπᾶτε πλέον, δὲν εἶν' ἔτσι; προσέθηκε μετ' ἀληθοῦς ἀνησυχίας.

Ἡ Μαρία δὲν ἀπεκρίθη ποσῶς.

Καὶ πῶς ἠδύνατο νὰ νὰ τὸν ἀγαπᾷ ἀκόμη; ἐξηκολούθησεν ἡ Λαίδη Καμβέλλη. Ὁ ταλαίπωρος ὁ Φράγκις! εἶναι μέγα δυστύχημα δι' αὐτὸν ἡ ἐν Λονδίνῳ ἐμφάνισις τοῦ ἀναποδράστου Μαρκησίου μας.

Ἡ πνευματώδης γυνὴ δὲν εἶπε περισσότερον καὶ ἤρχισε νὰ συλλογίζηται ὅτι ἄνευ αὐτῆς ἡ ἀνεψιά της ἤθελε παρεξηγήσει τὴν φωνὴν τῆς καρδίας της, τὴν ὁποίαν ἤθελε προσπαθήσει νὰ καταβάλῃ εἰς μάτην, καὶ σιωπῶσα τὸν πρὸς τὸν Μαρκήσιον ἔρωτά της· ὅτι ὑπὸ διπλῆν ἤθελεν ὑπανδρευθῇ τὸν Φραγκίσκον Πέρσηβαλ, καὶ οὕτως ἤθελε γείνει δυστυχὴς, ἴσως δὲ καὶ ἔνοχος.

Ἡ φαντασία εἶναι πρᾶγμα θεῖον.

Ἡ Λαίδη Καμβέλλη ποτὲ δὲν ἔμεινε τόσον εὐχαριστημένη περὶ ἑαυτῆς. Ἡ δὲ Μὶς Μαρία Τρέβωρ ποτὲ δὲν ὑπέφερε τόσον σκληρά.

(Ἕπεται συνέχεια)

Ο ΓΑΜΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙΝ.

(Ἐξ Ἀθηνῶν.)

Ὁ Γάμος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐνομίζετο χρέος, ὅπερ πᾶς πολίτης ἔπρεπε νὰ ἐκπληρώσῃ· ὁ μένων ἄγαμος ὄχι μόνον κατεφρονεῖτο ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του, ἀλλὰ καὶ ὑπέκυπτεν εἰς τὴν ἀγαμίου λεγομένην γραφὴν, καὶ μάλιστα ἐν Σπάρτῃ ὁ μὴ νυμφευόμενος μέχρις ἐτῶν τριάκοντα καὶ πέντε ἐζημιοῦτο « χειμάσι τε καὶ ἀτιμίᾳ ». Σκοπὸς τοῦ ἐπιβαλλομένου τούτου χρέους ἦτο κυρίως μὲν ἡ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πολιτείας, ἐξ ἧς ἐπεριμένετο ἡ εὐτυχία καὶ προαγωγὴ αὐτῆς· καὶ δι' ἰδιαιτέρους ἢ προσωπικοὺς λόγους, δηλαδὴ ὅπως διαιωνίσωσιν ἕκαστος τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα, καὶ ὅπως μὴ ἐξερημώσωσι τοὺς ἑαυτῶν οἴκους, καὶ ἵνα καταλείπωσί τινα ὅπως ἀποδώσῃ αὐτοῖς τὰ νενομισμένα ἐν ταῖς κηδείαις. Οἱ ἀτομικοὶ ὅμως οὗτοι λόγοι ἐθεωροῦντο δευτέρου λόγου ἄξιοι ἀπέναντι τῶν νομιζομένων ἀναγκῶν τῆς πολιτείας.

Ὁ Γάμος δὲν ἐγίνετο κατ' ἐκλογὴν τοῦ νυμφίου, σπανιώτατα δὲ καὶ ἕνεκεν ἔρωτος· συνήθως ὁ πατὴρ ἐξέλεγε γυναῖκα διὰ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἣν ὁ τελευταῖος πολλάκις οὐδ' ὅλως ἔβλεπε πρὸ τοῦ γάμου. Ἡ δὲ συγκατάθεσις τῆς γυναικὸς οὐδαμῶς ἀπῃτεῖτο, καθότι αὕτη ἐχρεωστεῖτο νὰ ὑπείκῃ εἰς τὴν θέλησιν τῶν γονέων, καὶ νὰ λάβῃ ἄνδρα τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν. Τούτου ἕνεκεν βλέπομεν τὴν συνήθη ἀδιαφορίαν αὐτῶν περὶ τῶν συζύγων των, συχναζόντων τὰς ἑταίρας καὶ τὸν πλεῖστον χρόνον διατριβόντων παρ' αὐταῖς, καὶ παρατηροῦμεν τὴν διατάραξιν τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης καὶ εὐδαιμονίας, ἐξαιρουμένων ὀλίγων παραδειγμάτων· αὐτὴνδὲ τὴν κατάστασιν ὁ Ξενοφῶν λίαν εὐφυῶς περιγράφων παριστάνει τὸν Ἰσχόμαχον λέγοντα « Ἐπεὶ ἤδη μοι χειροήθης ἦν καὶ ἐτετιθάσσευτο ὥστε διαλέγεσθαι, ἠρόμην αὐτὴν κτλ.

Καὶ τῷ ὄντι, πῶς οἱ ἄνδρες ἢ καὶ αἱ γυναῖκες ἠδύναντο νὰ ἔχωσιν αἰσθήματα καὶ πίστιν πρὸς τοὺς συζύγους ἢ τὰς συζύγους των, ἀφοῦ νομοθέτης ἐπέβαλλεν αὐτοῖς τὸν Γάμον, καὶ οἱ γονεῖς ἀπεφάσιζον περὶ τῆς τύχης τοῦ μὲν καὶ τῆς δέ; Ἡ πρὸς τὴν γαμικὴν κοινωνίαν ῥοπὴ πρέπει νὰ ἐνισχυθῇ ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως, ὑπὸ τῶν θελκτικωτέρων αἰσθημάτων τῆς ἰδίας καρδίας, ὑπὸ τῶν αἰσθημάτων ἐκείνων ἅτινα ἐν μόνῃ τῇ οἰκογενείᾳ παράγονται καὶ δὲν χρῄζουσιν ἐνισχύσεων τεχνητῶν· ὁ Γάμος εἶναι συγκοινωνία, συμβίωσις ἱερὰ καὶ σύζευξις θεία, σύζευξις μυστηριώδης τῶν ψυχῶν, καὶ οὐχὶ ἀστυκὸν συναλλαγμα· ὁ ἄνθρωπος τότε εἶναι εὐτυχὴς, ὅτε ἀμοιβαία ἀγάπη ὑπάρχει καὶ σύμπνοια· ἀλλ' ὅπως ὑπάρξῃ ἡ εὐγενὴς αὕτη κλίσις, ὅπως διεγερθῶσι τὰ εὐγενῆ ταῦτα αἰσθήματα, πρέπει πρότερον νὰ μορφωθῇ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα γείνῃ ἐπιδεκτικὴ τοιούτων θείων αἰσθημάτων, ἀλλὰ τοιαύτη μόρφωσις, τοιαύτη προπαρασκευασία ὑπῆρχε παρὰ ταῖς γυναιξὶ τῶν ἀρχαίων; Ἡ γυνὴ λοιπὸν ὁ καλλίτερος

σύντροφος ἡμῶν, τὸ κέντρον τῆς οἰκιακῆς καὶ πολιτικῆς ἀκόμη εὐδαιμονίας, παρημελεῖτο, νομιζομένη ὂν κατώτερον ὂν ἀνεπίδεκτον ἀνωτέρας βελτιώσεως!!! Μόναι δὲ αἱ ἑταῖραι, ἐπειδὴ δὲν ὑπέκειντο εἰς τοὺς αὐστηροὺς νόμους οὓς αἱ τίμιαι ὤφειλον νὰ τηρῶσιν, ἐφαίνοντο ὑπερέχουσαι κατὰ τὸ πνεῦμα, τὴν ἐφυΐαν καὶ τὴν παιδείαν τῶν ἄλλων· διὸ καὶ αἱ ἄνδρες πρυτάνεων τὴν μετ' αὐτῶν *κοινωνίαν* καὶ συναναστροφὴν τῆς τῶν γαμετῶν αὐτῶν. Ἐκ τῶν ἑταιρῶν πολλαὶ ὑπῆρξαν *διάσημοι* διὰ τὴν ἀγχοίνοιαν καὶ τὴν ἐφυΐαν αὐτῶν, εἶναι ἡ Ἀσπασία, ἡ Λαΐς, ἡ Φρύνη καὶ ἄλλαι, μάλιστα δὲ αἱ Ἀθηναῖοι πολῖται ἀνενδιάστως ἔφερον τὰς γυναῖκας καὶ θυγατέρας αὐτῶν παρὰ τῇ Ἀσπασίᾳ, ὅπως διδάσκωνται παρ' αὐτῇ τὸν τρόπον δι' οὗ ἠδύναντο νὰ ἐπιτυγχάνωσι τῆς ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ο ΑΠΟΘΝΗΣΚΩΝ ΕΡΑΣΤΗΣ.

Frailly! Thy name is woman.
(Shakspeare).

1.

Πολυπαθὴς καὶ ἄνελπις ἐν μέσῳ τριχυμίας,
Ὡς ἄγγελον σωτήριον σὲ εἶδον, ὦ νεᾶνις!
Καὶ σ' εὗρον, φίλη, συμπαθῆ, καὶ χεῖρα βοηθείας
Ἐκτείνουσα μ' ἐφάνης.

2.

Προσεμειδίας καὶ πρὸς σὲ αὐτόματος εἱλκύσθην,
Ἐρυθριῶσα ἔχυνες ἐν δάκρυον ὡραῖον,
Κ' ἐλπίδων τότε καὶ χαρᾶς ὁ τάλας ἐνεπλήσθην,
Ἐλπίδων, φεῦ! ματαίων.

3.

Ἐν τῇ λαμπρότητι χορῶν σὲ εἶδον ζηλευτὴν,
Ἡμαύρους τοὺς ἀδάμαντας καὶ πᾶν ὅ,τι ἐφόρουν,
Παρθένοι τε καὶ δέσποιναι, καὶ πᾶσαν καλλονὴν,
Καὶ *πάντες σ' ἐθεώρουν.*

4.

Ἡ Τερψιχόρη μ' ἔθελγε κ' ἐν μέθῃ ἐφερόμην
Περιστροφάδην μετὰ σοῦ· χαρὰ μὲ εἶχεν ὅλον,
Καὶ *ἄγγελος ἐνόμιζον ὅτ' ἤδη ἐγενόμην,*
Καὶ *ἀφιπτάμην μετὰ σοῦ πρὸς οὐρανοῦ τὸν θόλον.*

5.

[illegible]ων ὅσον ἀγαποῦν ὁμοῦ ψυχαὶ μυρίαι,
Σ' ἠγάπ[illegible]ης ἡ ψυχὴ ἐντός μου δὲν ἐχώρει.
Καὶ *ὑπ' ἀγ[illegible]ναπησαν ἐπὶ τῆς γῆς καρδίαι*
Ἄλλαι νὰ σ' ἀ[illegible]ἐμὴ, δὲν δύνανται, ὦ κόρη.

6.

Σ' ἠγάπων πλὴν μ' ἠπάτησας ἀπάτην ὀλεθρίαν.
Τὰ πλούτη σ' ἀπεπλάνησαν κ' ἐξ[illegible]θρῶν μου εἰσηγήσεις.
Κατάρατ' οἱ ψυχράναντες τὴν φίλην μοι καρδίαν,
Σὺ ὅμως εἶθε καὶ χωρὶς ἐμοῦ νὰ εὐτυχήσῃς.

7.

Ἀλλ' ἀποθήσκω καὶ τρανῶς ἡ Θέμις μ' ἀναγγέλλει
Προφητικῇ φωνῇ.
Ψευσθεῖσα τῶν ἐλπίδων της ἐν μεταβολῇ μέλλει
Νὰ ζῇ ἐλεεινή!

8.

Ἀπόπεμψον, ἀπόπεμψον, ὦ Πλάστα τὴν μεγάλην,
Τὴν θείαν σου ὀργήν.
Συγχώρησον τὴν φίλην μου, κατάστησέ την πάλιν
Ὡς ἄγγελον ἀγνήν.

9.

Καὶ *ἄμοιρος ἐπὶ τῆς γῆς χαρᾶς κ' εὐδαιμονίας*
Πρὸς τ' ἄνω ἀποδρᾶς,
Τοῦ παραδείσου μετ' αὐτῆς νὰ μέλπω ἐμμελείας,
Εἰς ἑκατὸν χαράς.

10.

Ἂν ὅμως, φεῦ! ἁμαρτωλὸν 'στὸν ᾅδην μ' ἀποστείλῃς,
Εὐδόκησον, Παράγαθε, νὰ μάθω κἂν ἐκεῖ,
Ὅτι ἡ ψυχὴ 'στὸν οὐρανὸν εὑρίσκεται τῆς φίλης
Καὶ *τοῦτο μόνον μοὶ ἀρκεῖ.*

ΑΣΤΕΙΑ.

Ἑρμηνεία τῶν συγγραφέων.

Ἐν ᾧ παιδίον τι ἔλεγε τὸ τῆς ἱστορίας μάθημά του, ἔρθασεν εἴς τι χωρίον ὅπου ἀνέγνω—Καὶ ἕφερον αὐτὸν εἰς τὴν σκηνὴν καιρίως πληγωμένον—Τί σημαίνει «καιρίως πληγωμένο» ἠρώτησεν ὁ ἐλλογιμώτατος κύριος, διακόπτων αὐτὸν—Καιρίως πληγωμένος διδάσκαλε;... καιρίως πληγωμένος σημαίνει... μὲ τὸ κερὶ πληγωμένος!

Τὸ γουρουνάκι,

Ἀρχιερεύς τις ἄγγλος βλέπων ἐν τῇ αὐλῇ τῆς χήρας πριγκηπέσσης *** πολύσαρκόν τινα κυρίαν, ἣν δὲν ἐγνώριζεν, ἠρώτησε νέον τινὰ εὐγενῆ πλησίον αὐτοῦ ἱστάμενον, καὶ τοῦ ὁποίου ἠγνόει τὸ ὄνομα, ποία ἦτον ἡ χοιρὴ ἐκείνη *γουρούνα*;— Ἡ *γουρούνα* αὕτη Μιλόρδε, (διότι, Μιλόρδε, λέγουσι καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς) ἀπεκρίθη ὁ νέος εὐγενὴς, εἶναι ἡ προσβεύτρια τῆς Σουηδίας, καὶ μήτηρ τοῦ *γουροιναχίου* τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν τιμὴν ν' ἀποχαιρετᾷ τὴν ὑμετέραν *μεγαλοσύνην*.

Ἡ δευτέρα γυνή.

Ἄνθρωπός τις χηρεύσας ἔγημε καὶ δευτέραν γυναῖκα, ἐνώπιον τῆς ὁποίας δὲν ἔπαυέ ποτε τοῦ νὰ ἐπαινῇ τὸ πνεῦμα καὶ τὰς χάριτας τῆς προτέρας. Ἡμέραν τινὰ ὁ ἄχαρις οὗτος σύζυγος, ἐνῷ ἤρχιζε τὸν πανηγυρικόν του, παρατηρήσας ὅτι ἡ γυνή του ἐμουρμούριζε σιγαλέως· «Συγχωρήσατέ μοι, εἶπε, διὰ τὴν λύπην ἣν ἐκφράζω ὑπὲρ τῆς μακαρίτιδος, εἶναι ἀξία τοιαύτης λύπης».—Ἄ! Κύριε, ἀπεκρίθη ἡ σύζυγος ὀλίγον προσβεβλημένη, σᾶς ὁμνύω ὅτι οὐδεὶς λυπεῖται διὰ τὸν θάνατόν της τοσοῦτον ὅσον ἐγώ».

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 26 Μαρτίου 1858. Ἀριθ. 6.

Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ.

Ὁ γνωστὸς τοῖς πᾶσι μυθιστοριογράφος τῆς Γαλλίας Ἀλέξανδρος Δουμᾶς, ὁ τὰ νῦν οἰκῶν ἐν τῇ λαμπρᾷ ὑπ' αὐτοῦ οἰκοδομηθείσῃ ἐπαύλιδι τοῦ Μόντε Χρίστου, ἐγεννήθη ἐν Βιλλέρσῃ Κοττερέτῃ, πολιχνίῳ τοῦ νομοῦ Αἴσσης, ἔν τινι ταπεινῷ οἰκίσκῳ, τὴν 24 Ἰουλίου 1803. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὁ στρατηγὸς Δουμᾶς ἦν υἱὸς τοῦ Μαρκεσίου Δασῆ δὲ λὰ Παιλλετερίου, γενικοῦ φροντιστοῦ τοῦ στρατοῦ, ἐπιτηρητοῦ τῶν προσπόλων τοῦ βασιλέως, συνταγματάρχου καὶ ποτὲ διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Δομίγκου· Κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν ὁ πάππος οὗτος τοῦ Δουμᾶ ἀπέθανεν μόνον βήματά τινα μακρὰν τῆς ἐπαύλιδος Μόντε Χρίστου.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Ἁγίῳ Δομίγκῳ οἰκήσεώς του, ὁ μαρκέσιος ἔσχε νόθον υἱὸν ἐκ τῆς Λουΐσης Λεσσέτης Δουμᾶ, ἥτις ἠκολούθησεν αὐτὸν εἰς Γαλλίαν, καὶ ἦν ἐνυμφεύθη μετὰ ταῦτα. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῆς Μαρκεσίας, μητρὸς τοῦ στρατηγοῦ Δουμᾶ, ἔγημε τὴν οἰκονόμον του κυρίαν Ῥοτροῦ. Ὁ δὲ υἱός του τοσοῦτον ἐλυπήθη, ὥστε κατετάχθη ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς μητρός του, τουτέστιν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ, διότι ὁ πατὴρ αὐτοῦ τῷ ἀπηγόρευσε νὰ φέρῃ τὸ ὄνομά του εἰς τοὺς κατωτέρους στρατιωτικοὺς βαθμούς· ὅθεν, εἰ καὶ κακῶς ποιῶν ἀνώρυξεν ἐσχάτως ὁ μυθιστοριογράφος ἡμῶν τὸν τοῦ μαρκεσίου τίτλον ἐπὶ δικαστηρίου, τοὐλάχιστον ἔπραξε τοῦτο ἐντὸς τῶν δικαίων του.

Ἐξ ἁπλοῦ λοιπὸν στρατιώτου, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης, ὁ πατὴρ τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ προϐιβάσθη εἰς τὸν βαθμὸν ἀρχιστρατήγου, καὶ ἐτέθη ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ τῶν Ἄλπεων καὶ τῶν Πυρηναίων.

Ὁ στρατηγὸς Δουμᾶς ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν ἀκλονήτων ἀνθρώπων, οἵτινες πιστεύουσιν ὅτι ἡ ψυχὴ ἐστὶν ἡ συνείδησις, καὶ οἵτινες ποιοῦσιν ἀκριϐῶς ὅτι ὑπαγορεύει αὐτοῖς, καὶ ἀποθνήσκουσι πένητες. Ἐδιγοστάτησε πρὸς τὸν Βοναπάρτην ἐν Αἰγύπτῳ μὴ θέλων νὰ παραδεχθῇ τὸ περὶ ἀποικιῶν σχέδιόν του· μάλιστα δὲ ἐγένετο καὶ πρόκλησις εἰς μονομαχίαν, ἥτις ὅμως οὐδὲν ἔσχεν ἀποτέλεσμα. Θέλων νὰ ἐμμένῃ εἰς τὰς δημοκρατικὰς παραδόσεις του ἀπέθανεν ἐστερημένος τῆς εὐνοίας καὶ προστασίας τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος· καὶ ὅμως οὗτος προσήνεγκεν αὐτῷ τὸν τοῦ Βαρόνου τίτλον, ἀλλ' ὁ Δουμᾶς ἀπέῤῥιψεν αὐτόν. Ἐὰν εἶχε μικράν τινα θέλησιν τοῦ νὰ ἀνακτήσῃ τὸν τοῦ μαρκεσίου τίτλον του, ἠδύνατο νὰ ἀνακτήσῃ αὐτόν, καὶ ὅμως δὲν κατεδέχθη νὰ κάμῃ τοῦτο, προτιμῶν νὰ διατηρήσῃ τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον ἐδόξασε διὰ τῆς ἀνδρίας καὶ ἱκανότητός του, καὶ κατὰ τοῦτο ἐστὶν ἀξιέπαινος. Ἀπέθανε δὲ ἐν ἔτει 1806 ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Νεαπόλεως δηλητηριασθείς, ἐπὶ τῆς βασιλείας Φερδινάνδου καὶ Καρολίνης.

Ἡ κυβέρνησις ἐχρεώστει αὐτῷ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χιλιάδας φράγκων, ἐκ μισθῶν καθυστερουμένων, ἀλλὰ δὲν ἐπλήρωσαν αὐτὰ εἰς τὴν χήραν σύζυγόν του· τὸ αἷμα λοιπὸν τοῦ στρατηγοῦ τῆς δημοκρατίας, τὸ χυθὲν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, δὲν ἐπληρώθη οὔτε ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορίας οὔτε ὑπὸ τῆς καθόδου τῶν νομίμων· ἡ δὲ Κυρία Δουμᾶ ἔμεινεν ἄνευ οὐδενὸς ἄλλου πόρου ζωῆς πλὴν τριάκοντα πλέ-

θρων γῆς, ἅτινα εἶχε κληρονομήσει παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Ἡ μὲν ἀδελφὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ κατετάχθη εἴς τι σχολεῖον ὑποτρόφων ἐν Παρισίοις, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπολαύσῃ τοῦ ἀγαθοῦ τούτου, διότι τὰ εἰσοδήματα τῶν τριάκοντα πλέθρων γῆς δὲν ἤρκουν· ὅθεν ἐφάλη εἴς τι σχολεῖον τῆς Βιλλέρσης Κοττερέτης, ἀντὶ τριῶν φράγκων κατὰ μῆνα. Τὸ σχολεῖον τοῦτο ὑπὸ ἀξίου τινὸς καὶ σεβασμίου ἱερέως διευθυνόμενον, ἐν τῇ μικρᾷ ταύτῃ κώμῃ τῇ ἐκ δισχιλίων κατοίκων συγκειμένῃ, ἠδύνατο νὰ παράσχῃ ἱκανὴν μάθησιν εἰς τὸν νέον Ἀλέξανδρον, ἀλλ' εἰς μάτην ὁ καλὸς ἱερεὺς ἠγωνίσθη ἐπὶ ἐξαετίαν νὰ διδάξῃ αὐτὸν ὀλίγα Λατινικά· ὅσον διὰ τὴν ἀριθμητικήν, ὁ Κύριος Δουμᾶς ὁμολογεῖ αὐτὸς ὅτι τρεῖς διδάσκαλοι ἀπηλπίσθησαν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον, προσπαθοῦντες νὰ ἐμβάλωσιν εἰς τὴν κεφαλήν του τὰς τέσσαρας πράξεις, καὶ ἀμφιβάλλομεν ἂν ἔκτοτε ἐγένετο ἄξιος λογιστής.

Δεκαπενταετὴς τὴν ἡλικίαν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν συμβολαιογράφου τινὸς τῆς πόλεως ταύτης, ἀλλ' ἀπαντήσας ἡμέραν τινὰ τὸν Ἀδόλφον Λευβῆνον νέον ἀρτίως ἐκ Παρισίων ἐλθόντα, ἐσχετίσθη μετ' αὐτοῦ στενῶς.—Ἂς ὑπάγωμεν εἰς Παρισίους, τῷ λέγει οὗτος, τί χάνεις τὸν καιρόν σου ἐδῶ;

— Καὶ τί νὰ κάμω εἰς Παρισίους; τῷ λέγει ὁ Ἀλέξανδρος,

— Νὰ συγγράφωμεν δράματα.

— Δράματα, ἐγὼ ὅστις δὲν εἶδον ποτὲ θέατρον!

— Δὲν βλάπτει τοῦτο λέγει ὁ Λευβῆνος, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐμφυσᾷ σκοποὺς φιλοδόξους εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ φίλου του.

« Πρωΐαν τινά, διηγεῖται ὁ Δουμᾶς, ἡ μήτηρ μου εἰσέρχεται εἰς τὸν κοιτῶνά μου, πλησιάζει τὴν κλίνην μου, μ' ἐναγκαλίζεται κλαίουσα καὶ μοὶ λέγει.

— Τέκνον μου, ἐπώλησα ἤδη πᾶν ὅτι ἔχομεν διὰ νὰ πληρώσω τὰ χρέη μας.

— Καὶ λοιπόν, μῆτέρ μου;

— Καὶ λοιπὸν τέκνον μου, δὲν μᾶς μένουσιν εἰμὴ δώδεκα πινάκια ἀργυρᾶ, καὶ 253 φράγκα.

— Εἰσόδημα; . . . .

Ἡ μήτηρ μου ἐμειδίασε λυπηρά.

— Ὅλα ὅλα; ἐπανέλαβα.

— Ὅλα ὅλα.

— Λοιπὸν μῆτέρ μου, παίρνω τὰ πεντήκοντα, καὶ ὑπάγω εἰς Παρισίους.

— Τί θὰ κάμῃς ἐκεῖ, δυστυχὲς τέκνον;

Ὡς βλέπει τις ἡ ἀγαθὴ αὕτη μήτηρ μαχαίραν ἀπειλῆσαν τοῦ νὰ μαντεύσῃ τὸ λαμπρὸν μέλλον τοῦ υἱοῦ της· καὶ ὅμως προσέθετο ἡ ἀγία.

— Ὕπαγε τέκνον μου, ἴσως εἶναι θεία ἔμπνευσις!

Ἡ ἰδέα τοῦ ὅτι ἔμελλε νὰ ἴδῃ τοὺς Παρισίους καὶ τὰ ἐκεῖ θέατρα, καθίστα αὐτὸν εὐθυμότερον ἢ ὥστε νὰ αἰσθάνεται λύπην διὰ τὰς δυσαρέστους εἰδήσεις τὰς ὁποίας ἔλαβε παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Ἐπήδησεν ἐκ τῆς κλίνης του, παρεσκεύασε τὰ τῆς ἀποδημίας καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀνεχώρησε.

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ὅμως μεταξὺ ἄλλων ὑπῆγε ν' ἀποχαιρετήσῃ καὶ τὸν σεβάσμιον αὐτοῦ διδάσκαλον τὸν ἐφημέριον, ὅστις ἀντὶ πάσης συμβουλῆς εἶπεν αὐτῷ· « Ὃ σὺ μισεῖς ἑτέρῳ μὴ ποιήσῃς » καὶ εὐχήθη αὐτῷ ἐπιτυχίαν εἰς τοὺς σκοπούς του.

Ἀφικόμενος εἰς Παρισίους ἔγραψεν εἰς τὸν δοῦκα Βελλάνην τὸν τότε ὑπουργὸν τοῦ πολέμου, ζητῶν νὰ τύχῃ παρ' αὐτῷ ἀκροάσεως, καὶ ἐκθέτων αὐτῷ λεπτομερῶς τὰ πρὸς τοῦτο δίκαιά του.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς ὑπῆγε νὰ ἴδῃ τὸν στρατάρχην Ἰορδάνην, τὸν στρατηγὸν Σεβαστιάνην καί τινας ἄλλους, πλὴν ἀνωφελῶς. Ἐπανῆλθε λοιπὸν εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν του κατατεθλιμμένος τὴν καρδίαν. Τὴν ἀφελῆ θαρραλεότητα καὶ εὐθυμίαν του διεδέχθη δικαία δυσπιστία, καὶ ἡ κατήφεια ἐπικάθισεν εἰς τὸ πρόσωπόν του. Ἤρχισε δὲ νὰ ἐννοῇ ὅτι ἡ κοινωνία κατηγορεῖται πολὺ ὀλιγώτερον τοῦ δέοντος, καὶ ὅτι ὁ κόσμος οὗτος δὲν εἶναι αὐτόχρημα κῆπος ἀνθέων χρυσῶν, τοῦ ὁποίου αἱ θύραι ἀνοίγονται εἰς τὴν νεότητα καὶ τὴν εὐρυΐαν.

Ὁ Δοὺξ Βελλόννης τοσοῦτον ἔσχε τὴν εὐγένειαν τοῦ ἀποκριθῆναι αὐτῷ, ἀλλὰ πρὸ τῆς ἀπαντήσεως ταύτης τοῦ ὑπουργοῦ καὶ κατὰ συμβουλὴν τοῦ γενναίου στρατηγοῦ Βερδιέρου, ὃν ἀπήντησε κατὰ τύχην, ἔφερεν εἰς τὸν στρατηγὸν Φουὰ ἐπιστολήν τινα συστατικήν, ἣν ἐκόμιζεν αὐτῷ παρὰ τοῦ Κυρίου Δανρέ. « Καθ' ἣν στιγμὴν εἰσῆλθον εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ ἀξιοτίμου στρατηγοῦ, λέγει ὁ Δουμᾶς, ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τῆς Ἱσπανίας. Ἀκούων δὲ τὴν θύραν ἀνοιγομένην, ἐγράφη μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ζωηρότητος, καὶ προσήλωσεν ἐπ' ἐμὲ τὰ διαπεραστικὰ βλέμματά του· ἐγὼ δὲ ἔτρεμον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν.

— Εἶσθε ὁ κύριος Ἀλέξανδρος Δουμᾶς; μοὶ εἶπε.

— Ναὶ στρατηγέ.

— Εἶσθε υἱὸς ἐκείνου, ὅστις ἦτον ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ εἰς τὰς Ἄλπεις;

— Ναὶ στρατηγέ.

— Ἦτο γενναῖος ἀνήρ. Δύναμαι νὰ σᾶς φανῶ ὠφέλιμος εἰς τίποτε; εἶμαι πρόθυμος.

— Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον ὅπερ μοὶ δεικνύετε. Ἔχω νὰ παρουσιάσω εἰς ὑμᾶς ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ Κυρίου Δανρέ.

— Ἄ! Ἀπὸ τὸν καλὸν ἐκεῖνον φίλον μου· Πῶς ἔχει;

— Νομίζει ἑαυτὸν εὐτυχῆ, διότι συνετέλεσεν ὅπως σοῦν εἰς τὴν ἐκλογήν σας.

— Ὅπως σοῦν! ἀνεφώνησεν ὁ στρατηγὸς ἀνοίγων τὸ γράμμα· λέγετε κάλλιον ὅτι ὑπῆρξε τὸ πᾶν. Ἂς ἴδωμεν τί λέγει, — Ἄ, σᾶς συνιστᾷ θερμῶς. Σᾶς ἀγαπᾷ λοιπὸν πολύ;

— Ὡς υἱόν του.

— Λοιπὸν ἂς ἴδωμεν τί ποιητέον. Καὶ τοῦτο εἰπὼν μ' ἐπλησίασε.

— Τί θέλετε λοιπὸν νὰ σᾶς κάμωμεν;

— Ὅ,τι ἀγαπᾶτε στρατηγέ.

— Πρέπει νὰ μάθω τί δύνασθε νὰ κάμητε.

— Ὄχι βέβαια μεγάλα πράγματα.

— Λοιπὸν τί εἰξεύρετε; ὀλίγα μαθηματικά;

— Ὄχι, στρατηγέ.

— Τουλάχιστον ἔχετε μικράν τινα ἰδέαν τῆς Ἀλγέβρας, τῆς γεωμετρίας, τῆς φυσικῆς;

Καὶ προφέρων ταῦτα ἐμέτρει τὰς λέξεις του, ἐγὼ δὲ ἠρυθρίων καὶ ἰδρὼς κατέρρεεν ἐκ τοῦ μετώπου μου, διότι κατὰ πρώτην φορὰν ἔβλεπον ὡς ἐν κατόπτρῳ τὴν ἀμάθειάν μου.

— Ὄχι, στρατηγέ, ἀπεκρίθην τραυλίζων· ὁ δὲ στρατηγὸς παρετήρησε τὴν ἀμηχανίαν μου.

— Ἠκούσατε μαθήματα τῆς νομικῆς;

— Ὄχι, στρατηγέ.

— Γνωρίζετε τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικήν;

— Ὀλίγον, (καὶ τὸ ὀλίγον τοῦτο ἦτο μεγάλη ὑπερβολή.)

— Ὁμιλεῖτε ξένας γλώσσας;

— Τὴν Ἰταλικὴν ἀρκετὰ καλῶς, τὴν δὲ Γερμανικὴν ἀρκετὰ κακῶς.

— Λοιπὸν θὰ φροντίσω νὰ σᾶς βάλω εἰς τοῦ Ἀκρίττου. Γνωρίζετε νὰ κρατῆτε κατάστιχα;

— Οὐδαμῶς.

Ἐβασανιζόμην οὕτω, καὶ αὐτὸς ἐφαίνετο πάσχων ἕνεκεν ἐμοῦ. « Ὦ στρατηγέ μου! ἡ ἀνατροφήμου εἶναι ἀτελεστάτη, τῷ εἶπον λυπηρᾷ τῇ φωνῇ, καὶ αἰσχύνομαι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι πρώτην φορὰν τὸ αἰσθάνομαι, ἀλλὰ σᾶς ὑπόσχομαι τιμίως ὅτι θέλω τελειοποιήσει αὐτήν.

— Ἀλλ' ἐν τοσούτῳ, τέκνον μου ἔχετε τὰ πρὸς τὸ ζῆν;

— Ἄ! δὲν ἔχω τίποτε, ἀπεκρίθην κατησχυμμένος διά τε τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν ἀνικανότητά μου.

Ὁ στρατηγὸς ἐφάνη ἐπ' ὀλίγην ὥραν σύννους, πιθανὸν διότι ἐδυσκολεύετο νὰ εὕρῃ θέσιν ὁποίαν δήποτε, διὰ νέον ὅστις οὐδὲν ἐγίνωσκε τῶν ὅσα γινώσκουσι πάντες, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ὅλη περιουσία συνίστατο εἰς τὴν νεότητα καὶ ἀγαθὴν προαίρεσίν του.

— Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, ἐπανέλαβεν ὁ στρατηγός, δότε μοι τὴν διεύθυνσίν σας καὶ θέλω σκεφθῇ περὶ τοῦ πρακτέου.

Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς ἔλαβε τὸν κάλαμον καὶ ἔγραψε· μόλις δὲ ἐτελείωσε δύω ἢ τρεῖς λέξεις, καὶ ὁ στρατηγὸς ὅστις ἐθεώρει αὐτὸν, ἐκρότησε τὰς χεῖρας του ἐκ θαυμασμοῦ—ἐσώθημεν!

— Διατί;

— Διότι ἔχετε καλὸν γράψιμον!

Τοῦτο ὑπῆρξε διὰ τὸν ταλαίπωρον νεανίαν κτύπημα βροντῆς. Καλὸν γράψιμον! Ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι εἶχε. Διὰ τοῦ προτερήματος τούτου ἠδύνατο νὰ φθάσῃ μίαν ἡμέραν εἰς τὸν βαθμὸν γραμματέως τῆς διεκπεραιώσεως (expéditionnaire)! Ὁποῖον λαμπρὸν μέλλον! « Θέλω προτιμήσει νὰ μοῦ κόψωσι τὸν δεξιὸν βραχίονα, εἶπεν ὁ Δουμᾶς μετὰ ταῦτα

(Ἕπεται συνέχεια)

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

ΚΟΣΜΙΟΤΗΣ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΣ.

Ἡμέραν τινὰ ὁδεύων πρὸς τὴν Ἔπαυλιν τῆς Κυρίας Ο... ἀπήντησα καθ' ὁδὸν τὸν Κύριον Δ. ἁπλοῦν ἔτι σωματοφύλακα, ὅστις μὲ παρεκάλασε νὰ τὸν σχετίσω μετὰ τῆς Κυρίας ταύτης. Τὸ ἔργον τοῦτο ἦν ἀπανθῶδες, διότι ἤμην προσκεκλημένος εἰς τὸ γεῦμα, καὶ ἐφοβήθην μήπως θεωρηθῇ τοῦτο ὡς ἀδιακρισία, διότι ἡ κυρία αὕτη, οὖσα καλλίστης ἀγωγῆς, ἐγνώριζεν ὅτι ὁ καλῆς ἀγωγῆς ἄνθρωπος ἐκλέγει ἄλλην ὥραν διὰ νὰ παρουσιάζῃ τοὺς φίλους του. Ἐπειδὴ ὅμως ἤμην ἄκρος φίλος αὐτῆς, καὶ ὁ νέος κύριος ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπαύριον διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ τάγμα του, ἐτόλμησα νὰ πράξω τὴν ἀπρέπειαν ταύτην. Ἡ κυρία Δ. ὑπεδέχθη ἡμᾶς μετὰ μειδιάματος χαριεστάτου, τοῦ ὁποίου ὅμως, ἡ ὀνειδιστικὴ ἔκφρασις δὲν μὲ διέφυγε, διότι εἰς ἐμὲ μόνον ἀπετείνετο· ἀλλὰ τῇ ἔδωκα νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ φίλος ἦτον αὐτόκλητος καὶ οὕτως ἠθωώθην.

Ἐκαθίσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἡ κυρία Ο... ἐκάθισε τὸν σωματοφύλακα πρὸς δεξιὰν πλησίον ἑαυτῆς, καὶ ἤρχισε τὰς ἐπιτραπεζίους φιλοφρονήσεις αὐτῆς. Προσήνεγκε δὲ κατὰ πρῶτον ζωμὸν εἰς τὸν ἐκ δεξιῶν γείτονά της, ὅστις νομίζων ὅτι πράττει ἔργον εὐγενείας τὸν προσφέρει εἰς τὸν γείτονά του ὅστις τὸν δέχεται. Ἡ κυρία Ο... ἐσυμπέρανεν ἐκ τούτου ὅτι δὲν τρώγει ζωμὸν, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ διανέμῃ παραλείπουσα αὐτόν· ἀφοῦ δὲ πάντες ἔλαβον τὸ μερίδιόν των ἐκτὸς αὐτοῦ, παρετήρησε τὸ βραδινόν· ὁ δὲ σωματοφύλαξ μου πάλιν μὲ τὴν εὐγένειάν του, καὶ πάλιν τὴν παθαίνει. Ἴσως ὁ νέος οὗτος δὲν πεινᾷ, εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ κυρία. Ἦλθε καὶ τὸ τρίτον καὶ τέταρτον φαγητὸν καὶ πάλιν ἡ αὐτὴ εὐγένεια, καὶ πάλιν μένει πεινασμένος· τότε δὲ μόνον ὁ κύριος Δ... ἤρχισε νὰ ὑποπτεύηται ὅτι ἐφέρθη ἀτόπως, ἀλλὰ φιλοτιμίᾳ φερόμενος, εἰς τὴν ἐρωτῶσαν αὐτὸν κυρίαν διὰ τί δὲν τρώγει, ἀποκρίνεται ὅτι δὲν πεινᾷ, τούτου δὲ ἕνεκα παραλείπει αὐτὸν καὶ κατὰ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ γεύματος· καὶ ὁ ταλαίπωρος νέος ἐγείρεται ἐκ τῆς τραπέζης καταπεινασμένος, οὐδενὸς ἄλλου γευθείς ἢ ἡ μίσεως ποτηρίου ἁπλοῦ καφέ.

Ἱππεύομεν καὶ ἀναχωροῦμεν, καὶ τὸν ἐρωτῶ τότε, διατὶ δὲν ἐγευμάτισε, καὶ μοὶ ἐξομολογεῖται τὴν αἰτίαν. Φίλε μου τῷ λέγω, οὐ μόνον ἡ ἐθιμοτυπία περὶ τῆς ὁποίας μοὶ ὠμίλεῖτε εἶναι γελοία, ἀλλὰ καὶ ἀγενής. Πῶς! μοὶ εἶπεν, ἐγὼ τὸ εἶδον εἰς πολλὰς οἰκίας, εἰς ταύτας μὲ προσκαλοῦν εἰς τὸ γεῦμα. — Κακῶς πράττουσιν εἰς τὰς οἰκίας ταύτας, καὶ ἰδοὺ διατί. Ἤμεθα περὶ τοὺς δώδεκα εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ μεταξὺ ἡμῶν ἦτο καὶ εἷς λοχαγὸς τῶν Ὁσσάρων ὅστις τρώγει ὅσον τέσσαρες· νέα τις κυρία πάσχουσα ὑπὸ χρονίας γαστρίτιδος, ἱερεύς τις ὅστις κινδυνεύει ν' ἀποθάνῃ ὑπὸ φλεγμονώδους ἀσθενείας ἢ ἀ-

ποπληξίας, εἰρηνοδίκης φθισικὸς, οἵτινες πάντες συχνάζουσιν εἰς τὴν ἔπαυλιν ταύτην. καὶ τῶν ὁποίων τὴν δίαιταν γνωρίζει ἡ Κυρία Ο —, ἐκτὸς δὲ τούτου νομίζω ὅτι ἡ οἰκοδέσποινα ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προσφέρῃ ἐκλεκτόν τι τεμάχιον εἰς ὅντινα θέλῃ. Καὶ λοιπὸν διὰ τῆς εἰδικῆς σου ἐθιμοτυπίας τῆς ἀφαιρεῖς τὸ ἐλεύθερον τοῦ νὰ προσφέρῃ τὰ τεμάχια τῆς ἐκλογῆς καὶ ἀρεσκείας της εἰς τοὺς συγκαθημένους. Ἂν δυνάμεται κανὲν ὀρνίθιον δύναται διὰ τῆς μεθόδου σου νὰ πέσῃ εἰς τὸν Οὐσσάρον κανὲν ἄπαχον ἄκρον πτεροῦ προωρισμένον εἰς τὴν ὑπὸ γαστρίτιδος πάσχουσαν κυρίαν, εἰς τὸν ἀποπληκτικὸν κανεὶς ὑπερμεγέθης μηρὸς ὄνειχε προωρισμένον διὰ τὸν οὐσσάρον, εἰς τοῦτον οἱ πόδες καὶ ἡ κεφαλὴ ἡ προωρισμένη διὰ τὸν ἱερέα, τὸ σκελετὸν εἰς τὸν φθισικὸν, κτλ. Τί διάβολον! δὲν θὰ ὑπῆρχε πλέον, φίλε μου, τρόπος συνεννοήσεως, ἂν ἤθελον οἱ συνδαιτυμόνες νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν γείτονα τὸ τεμάχιον ὅπερ ἐδίδετο εἰς αὐτούς.— Ἀληθῆ λέγεις, εἶπεν στενάζων ὁ σωματοφύλαξ· βλέπω ὅτι εἶναι ἄτοπον τὸ ν' ἀποποιηθῇ τις ὅ,τι ὁ κύριος ἢ ἡ κυρία τοῦ οἴκου προσφέρει αὐτῷ· καὶ ταῦτα εἰπὼν κατέβη τοῦ ἵππου καὶ εἰσῆλθεν εἴς τι ξενοδοχεῖον, ἔνθα τὸν ἐπερίμενον νὰ φάγῃ.

— Καταλαμβάνω τώρα φίλτατε, ὅτι παρέβην τὴν συμπεριφορὰν καὶ ἑπομένως τὸν εὐγενῆ τρόπον, ἀλλ' ὁ στόμαχός μου ἐτιμωρήθη δι' αὐτό. Τοῦτο μὲ ἐνθυμίζει ἓν ἀνέκδοτον, ὅπερ εἶδον ἰδίοις ὄμμασιν. Ἐνταῦθα ἡ ἔλλειψις τῆς συμπεριφορᾶς ἦτο μείζων, ἀλλὰ καὶ ἡ ποινὴ διὰ τοῦτο ἀνάλογος.

Ἦμην ἐντὸς τῆς ἁμάξης μετὰ δέκα ἢ δώδεκα συνοδοιπόρων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ νέα τις κυρία ὑπερευγενεστάτη, προσποιουμένη τοὺς τρόπους μεγάλου ὑποκειμένου καὶ δεικνύουσα ὅτι ἤθελε νὰ τὴν ἐκλαμβάνωσι τοὐλάχιστον διὰ δούκισσαν. Ἐφθάσαμεν εἰς Αὐξερρὴν ἔνθα ἔμενε συνήθως ἡ ἅμαξα δύω ὥρας, διὰ νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τοὺς ὁδοιπόρους νὰ γευματίσωσι. Καθήμεθα εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἡ μεγάλη κυρ. εὑρίσκεται τοποθετημένη πλησίον ὁδοιπόρου ἀναδεχθέντος τὸν διαμελισμὸν τῶν κρεῶν· περὶ τὸ μέσον τοῦ δείπνου παρετέθη λαμπρὰ ὄρνις τῆς Βρέσσης, εἰς ἣν τὸ λεπτὸν καὶ παχὺ δέρμα αὐτῆς, κατακοκκινισμένον ἐντελῶς, ἔδιδεν ὀρεκτικωτάτην ὄψιν. Ὁ διαμελιστὴς ἡμῶν ἁρπάζει τὴν παροψίδα, καὶ ἐρωτᾷ εὐγενῶς τὴν μεγάλην κυρίαν ποῖον κομμάτι τῇ ἀρέσκει. — Κύριε, ἀπεκρίθη μετὰ θαυμαστῆς ἀπαθείας, δὲν τρώγω ποτὲ ἄλλο μέρος; εἰμὴ τὸ δέρμα! — Ἐμείναμεν ὅλοι ἐμβρόντητοι, ὅτε εἴδομεν τὸν ὁδοιπόρον, ὅστις διεμέλιζε νὰ ὑποκλίνῃ εὐγενέστατα ἐνώπιον τῆς κυρίας, νὰ ἐκδάρῃ ἀμέσως τὴν ὄρνιθα μετὰ θαυμαστῆς δεξιότητος, νὰ θέσῃ ὁλόκληρον τὸ δέρμα ἐπὶ τοῦ πινακίου καὶ νὰ τὸ προσφέρῃ εἰς αὐτήν· αὕτη δὲ τὸ ἐδέχθη καὶ τὸν εὐχαρίστησε δι' ἐλαφροῦ τινος σημείου τῆς κεφαλῆς καὶ χαρίεντος μειδιάματος.

Ὑπῆρχον μεταξὺ ἡμῶν ἄνθρωποί τινες, ὧν τὴν ἐκπληξιν ἔμελλον νὰ διαδεχθῶσι τὰ παράπονα, ὅτε ὁ διαμελιστὴς ἔλαβε σοβαρῶς ἐκ τῶν ποδῶν τὴν ἐκδαρμένην ὄρνιθα, ἐφώναξε τὸν σκύλον τῆς οἰκίας καὶ τὴν ἔρριψεν εἰς αὐτὸν λέγων· Λάβε καὶ σὺ Ἀράπη τὸ μεριδιόν σου. Στραφεὶς δὲ ἔπειτα πρὸς τὴν κυρίαν Βριάννην, τὴν ξενοδόχον ἡμῶν, ζητεῖ νέαν ὄρνιθα, καὶ προστίθησιν· « Ἡ πρώτη εἶναι διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυρίας. »

Τὸ μάθημα ἦτο σκληρὸν, ἀλλὰ τῇ ἔπρεπεν. Ἡ δὲ μεγάλη κυρία ἠγέρθη ἐκ τῆς τραπέζης καὶ ἐξῆλθε. Μετὰ μίαν ὥραν, ἐνῷ ἀνεβαίνομεν εἰς τὴν ἅμαξαν, ἐμάθομεν παρὰ τοῦ ὁδηγοῦ ὅτι εἶχεν ἀναχωρήσει διὰ Παρισίους ἐπὶ τοῦ ὀχήματος τῶν τροφῶν, καὶ ὅτι ἦτο χειριδοποιός!

Ἅμα ἐτελείωσεν ὁ Κ. Δ. τὴν μικρὰν ταύτην ἱστορίαν, ἱππεύσαμεν πάλιν καὶ ἡ ὁμιλία ἡμῶν περιεστράφη ἐπὶ μόνης σχεδὸν τῆς εὐγενείας καὶ τῆς κοσμιότητος, ἣν ὀφείλει τις νὰ τηρῇ καθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν. — Τῇ ἀληθείᾳ, τῷ εἶπον, δὲν πιστεύω τόσον πολὺ εἰς τὴν ἀφιλοκέρδειαν καὶ τὴν εὐγένειαν τῶν φιλοφρόνων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἵτινες ἐπὶ προφάσει τοῦ ν' ἀπαλλάξωσι τοῦ κόπου τὸν οἰκοδεσπότην ἢ τὴν οἰκοδέσποιναν, ἀναδέχονται ὅσον δύνανται συχνότατα νὰ διαμελίζωσι τὰ μεγάλα τεμάχια, καὶ φροντίζουσι πάντοτε ν' ἀφίνωσι τὸ καλλίτερον τεμάχιον ἐν τῇ παροψίδι δι' ἑαυτούς. Ἡ ἀπρέπεια αὕτη εἶναι ὁ διακριτικὸς χαρακτὴρ τῶν παρασίτων τῆς ἐσχάτης τάξεως.

— Ἐπειδὴ συνέπεσε λόγος περὶ παρασίτων μὲ ἔφερες εἰς τὸν νοῦν τὴν γραῖαν κυρίαν Ρ., ἥτις ἀφοῦ κατέστρεψε διὰ τῶν πολυτελῶν δείπνων καὶ τῆς ἀσωτείας αὐτῆς τρεῖς συζύγους κατὰ συνέχειαν, κατήντησε σήμερον νὰ μὴ ἔχῃ νὰ πληρώνῃ τὸ καθημερινὸν γεῦμά της.

— Πῶς; κάμνει ἡ δυστυχής;

Ἀναπληροῖ τὴν ἔλλειψιν ταύτην διὰ τρόπου ὅλως ἰδιαιτέρου. Γνωρίζει ὅτι εἰς τῆς Κυρίας Α. γευματίζουσιν εἰς τὰς τέσσαρας, εἰς τῆς Κυρίας Β. εἰς τὰς πέντε, εἰς τῆς Κυρίας Γ· εἰς τὰς ἕξ, κτλ. Εἰς τὰς τέσσαρας ἐπισκέπτεται τὴν κυρίαν Α. ἂν δὲ τὴν προσκαλέσωσι εἰς τὸ γεῦμα τρώγει, ἂν ὅμως ὄχι ὑπάγει εἰς τῆς κυρίας Β., ἔπειτα εἰς τῆς κυρίας Γ. καὶ οὕτω καθεξῆς ἕως οὗ τὴν προσκαλέσωσι. — Πῶς; τῇ εἶπεν ἡμέραν τινὰ ἀρχαία αὐτῆς γνωρίμη, δὲν ροβεῖσαι μὴ θεωρηθῇς ἀδιάκριτος ὑπάγουσα ἐν ὥρᾳ γεύματος εἰς τὴν οἰκίαν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους πολλάκις μόλις γνωρίζεις. — Χά! χά! εἴτε μὲ προσκαλέσωσι, φίλη μου, εἴτε ὄχι, εἶμαι πάντοτε βεβαία ὅτι θὰ τοὺς εὐχαριστήσω, ἂν ὄχι εἰσερχομένη, τοὐλάχιστον ἐξερχομένη.

— Τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν ἐξῆς μεγάλην ἀλήθειαν. ὅτι ἵνα κάμῃ τις τὸν παράσιτον δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ οὔτε ἐντροπὴν οὔτε αἰδῶ. Ἀλλ' εὑρέθης ποτὲ εἰς δεῖπνον συγκείμενον ἐξ ὁλοκλήρου σχεδὸν ἐξ ἀνθρώπων ἀγροίκων καὶ ἄνευ ἀνατροφῆς;

— Ποτέ, ἀπεκρίθη ὁ νεανίας μου.

— Τὸ λοιπὸν ἐγὼ ὑπῆρξα εὐτυχέστερος σοῦ, καὶ σὲ βεβαιῶ ὅτι τίποτε δὲν εἶναι τόσον εὐχάριστον ὅσον τὸ νὰ κινδυνεύσῃ τις νὰ γρονθοκοπηθῇ.

Δὲν πρέπει δὲ καὶ ν' ἀποδίδωμεν πολλὴν βαρύ-

τητα εἰς πράγματα μικροῦ λόγου ἄξια καὶ λεπτολογίας κυρίως κατὰ συνθήκην γενομένας, αἵτινες δὲν δηλοῦσιν ἄλλο ἢ μεγάλην πεῖραν τοῦ κόσμου, ὅταν ἀκολουθῇ τις αὐτὰς, καὶ αἱ ὁποῖαι οὐδένα βλάπτουσιν ὅταν δὲν θέλῃ νὰ ἐξασκῇ αὐτάς. Ἀπὸ δύω ἤδη ἐτῶν παρετήρησα, ὅτι ὁ φίλος μου Ἰούλιος δὲν παρευρίσκετο πλέον εἰς τὰς θελκτικωτάτας εὐωχίας, τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς ἡμᾶς ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἡ Κυρία Γ. . . Πρωΐαν τινὰ ἀπαντῶ αὐτὸν εἰς τὸ Λουξεμβοῦργον, καὶ ἐρωτῶ τὴν αἰτίαν.

— Ἀλοίμονον, φίλτατε, μοὶ λέγει ἀναστενάζων, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ φέρωμαι κοσμίως εἰς τὴν τράπεζαν, ἠναγκάσθην νὰ μὴ πατήσω πλέον εἰς συμπόσια.

— Δὲν σᾶς ἐννοῶ.

— Ἰδὲ τοῦτο, εἶπε κτυπῶν τὴν κοιλίαν του.

— Πάγει καλά· βλέπω ὅτι πολὺ ἐπάχυνες, καὶ ὅτι ἀπέκτησας γαστέρα οἰκονομολόγου. Τί σημαίνει τοῦτο;

— Ὅτι ἂν πλησιάσω εἰς τὴν τράπεζαν τόσον ὥστε νὰ εἰμπορέσω νὰ πάρω τὸ ποτήριόν μου, ἐγγίζω τὸ τραπεζομάνδηλον μὲ τὴν κοιλίαν μου, ὅπερ εἶναι ἐκτὸς πάσης εὐσχημοσύνης. Καὶ τοῦτο δεικνύει, ὅτι διὰ νὰ μὴ χύσω τὸν ζωμὸν ἢ τὴν σάλτσαν ἐπάνω εἰς τὸ γιλέκι μου ἢ εἰς τὸ ὑποκάμισόν μου, εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ κρεμάσω τὸ χειρόμακτρόν μου εἰς τὸν λαιμόν μου, καὶ νὰ περάσω τὸ ἄκρον εἰς τὴν θηλειὰν τοῦ ἐνδύματός μου· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀσυγχώρητος ἀγροικία δι' ἄνθρωπον καλῆς συμπεριφορᾶς, ἢν ἠξίουν, ὅτι κατεῖχον. Τοῦτο ἐμφαίνει μοὶ εἶπε λυπούμενος, ὅτι δὲν δύναμαι πλέον νὰ ἐκτείνω τὸν βραχίονά μου ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἵνα διαμελίσω καμμίαν ὄρνιθα, ὅταν μοὶ τὸ προτείνωσι, καὶ εἶναι τὸ μόνον προτέρημα τὸ ὁποῖον ἔχω. Ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι δὲν δύναμαι πλέον νὰ φυλάττω διὰ τοὺς φίλους μου τὰ καλλίτερα τεμάχια.

— Καὶ διὰ σέ.

— Καὶ δι' ἐμέ. Ἄ! μὴ μοῦ ὁμιλεῖτε πλέον περὶ τῶν δυσκολιῶν τοῦ μεγαλείου, παραβαλλομένων πρὸς τὰ ἐμπόδια τῆς πολυσαρκίας.

Οἱ νοῦν ἔχοντες δὲν συμμερίζονται ἐν πᾶσι τὰς ἰδέας τοῦ Ἰουλίου. Εἰς γεῦμα δὲ ἔνθα ὑπάρχουσιν ἄνδρες μόνον, ἀρκεῖ νὰ τηρῇ τις ἀμοιβαίως τὴν καλοκἀγαθον ἐκείνην εὐγένειαν, δι' ἧς δυνάμεθα ν' ἀπορρίψωμεν πᾶσαν ἔριδα, καὶ νὰ ὑποχωρῶμεν εὐγενῶς εἰς τὰ αἰσθήματα τῶν ἄλλων. Διὰ τούτου θὰ σοὶ συγχωρηθῶσιν εὐκόλως αἱ μικραὶ παραβάσεις, ἃς δυνατὸν νὰ κάμῃς ἐν τῇ κατὰ συνθήκην εὐγενείᾳ.

Μὴ ζήτει παρ' ἀνδρὸς λογίου, ὅστις διατελεῖ τὸν πλεῖστον χρόνον ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του συγγράφων κομψωδῶς ἐπιφυλλίδα συγγράμματα, μὴ ζήτει, λέγω, νὰ γνωρίζῃ ἢ καὶ νὰ παραδεχθῇ συνηθείας τινὰς τῆς κοινωνίας, αἵτινες, ἂς τὸ εἴπωμεν εἰλικρινῶς, τῷ φαίνονται λίαν παιδαριώδεις. Παρ' αὐτοῦ μὴ περιμένῃς ἄλλο ἢ τὴν εὐγένειαν ἐκείνην τῆς καρδίας, δι' ἧς δύναται νὰ μαντεύσῃ τὴν εὐπρέπειαν, καὶ τοῦτο ἀρκεῖ. Ἂν δὲ καὶ σὺ αὐτὸς ἔχῃς εὐγένειαν τοῦ τρόπου, πρόσεχε πολὺ μὴ σκώψῃς ἢ προσβάλῃς αὐτὸν, διότι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὅσον σώφρων καὶ ἂν ἦναι ἢ θέλῃ νὰ φαίνηται, γνωρίζει πολὺ καλὰ τὴν διαφορὰν τῆς ἀξίας, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ διαπρέποντος ἐν τῷ συμποσίῳ ἢ ἐν τῇ συναναστροφῇ καὶ τοῦ ἐξέχοντος εἰς τὸν αἰῶνά του καὶ φωτίζοντος αὐτόν.

Ὁ ἡγούμενος Κόσσων, περίφημος διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Μαζαρίνου, καὶ εἷς τῶν πολυμαθεστέρων ἀνδρῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, προσκληθεὶς ποτε εἰς γεῦμα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἡγουμένου Ῥαδομβιλιέρσου, εὑρέθη μετ' ἀνθρώπων τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς, οἷον ἱπποτῶν, σρατάρχων τῆς Γαλλίας καὶ λοιπῶν, διατηρούντων ἔτι ἐπίχροιάν τινα τῶν εὐγενῶν ἠθίμων τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου τετάρτου. Ἔχων δὲ τὴν ἀδυναμίαν νὰ πιστεύῃ, ὅτι εἶναι ἐγκρατὴς τῆς ἠθικοταξίας καὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, ἐκαυχᾶτο εἰς τὸν ἡγούμενον Δελίλλον ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ δείπνου, ὅτι ἐξεπλήρωσεν ἀκριβῶς τὰς ἐπὶ τοῦ γεύματος συνηθείας.

—Σὺ! τῷ ἀπεκρίθη ὁ Δελίλλος διὰ νὰ τὸν πειράξῃ, ἀπατᾶσαι μεγίστην ἀπάτην, διότι δὲν ἔπαυσες νὰ κάμνῃς ἀτοπίας.

— Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, εἶπεν ὁ ἡγούμενος Κόσσων ἔντρομος, διότι τοὐλάχιστον ἔπραξα ὡς ὅλοι.

— Ἡ οἴησίς σου σὲ κάμνει νὰ τὸ πιστεύσῃς· τὸ ἀληθὲς εἶναι, ὅτι οὐδὲν ἔπραξας ὡς οἱ λοιποί.

— Ἀπατᾶσαι.

— Νὰ σοὶ τὸ ἀποδείξω· ἔλα μέτρα μὲ τὰ δάκτυλά σου.

1ον. Ἄνοιξες τὸ χειρόμακτρόν σου, τὸ ἤπλωσες ἐπὶ σοῦ καὶ τὸ προσήρτησες διὰ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὴν θηλειάν σου· ἀτόπημα τὸ ὁποῖον σὺ μόνος ἔπραξας. Τὸ χειρόμακτρον δὲν τὸ κρεμῶσιν, ἀλλ' ἀρκοῦνται νὰ τὸ ἁπλόνωσιν ἐπὶ τῶν γονάτων.

2ον. Ἔφαγες τὸν ζωμόν σου, κρατῶν ἐν μὲν τῇ μιᾷ χειρὶ τὸ κοχλιάριον, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ τὸ περόνιον. Ὁ ζωμὸς νὰ τρώγηται διὰ τοῦ περονίου, ὦ Θεὲ τοῦ οὐρανοῦ!

3ον. Ἔφαγες ἐν ὠὸν, καὶ ἀρπαχες τὸ ὄστρακον ἐν τῷ πινακίῳ σου χωρὶς νὰ τὸ θραύσῃς.

4ον. Πρὶν ζητήσῃς νὰ πίῃς, ἐρύσησες ἐντὸς τοῦ ποτηρίου σου καὶ τὸ ἐσκούπισες διὰ τοῦ χειρομάκτρου σου· ἀλλ' ἄθλιε, τί περισσότερον θὰ ἔκαμνες ἐν τῷ καπηλείῳ, τοῦ ὁποίου ἡ καθαριότης ἐδύνατο νὰ σοὶ παράσχῃ ὑπονοίας. Ἔπραξας, νὴ τὸν Δία, κολακευτικόν τι διὰ τὸν οἰκοδεσπότην καὶ τοὺς συνδαιτυμόνας του.

5ον. Ἐρίρθης ἀγενέστατα πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν Ρ. καὶ πρὸς ἐμὲ, θέλων νὰ φαίνεσαι περιποιητικώτατος· διότι ὁσάκις προσεφέρετο οἶνος, σοῦ κατέβαινε νὰ λάβῃς τὰ ποτήριά μας καὶ νὰ τὰ πληρώσῃς πρὸ τοῦ ἰδικοῦ σου, χωρὶς ποσῶς νὰ σὲ παρακαλέσωμεν. Καὶ τίς σοι εἶπεν ὅτι ἠθέλομεν νὰ πίωμεν; Τίς σοι εἶπεν, ὅτι ἐπεθυμοῦμεν μᾶλλον νὰ πίωμεν οἶνον ἢ ὕδωρ, μᾶλλον ἐκ τούτου τοῦ οἴνου ἢ ἐξ ἐκείνου; Πῶς ἐδύνασο νὰ γνωρίσῃς ἂν κατ' ἰδίαν εὔνοιαν δὲν ὥρισεν ὁ οἰκοδεσπότης δι' ἕκαστον ἐξ ἡμῶν ἰδιαίτερον βουκάλιον οἴνου κατὰ προτίμησίν του. Εἰς τοῦ ἐλαχίστου πολίτου τὸ δεῖ-

πνον τοιαύτη ἀπρέπεια ἤθελεν εἶναι ἀσυγχώρητος.

6ον. Ἀντὶ νὰ κόψῃς τὸν ἄρτον διὰ τῆς χειρός σου, ὅπερ πρέπει νὰ γίνηται πάντοτε, τὸν ἔκοψας διὰ τοῦ μαχαιρίου.

7ον. Ἐν τῷ ἐπιδείπνῳ ἔβαλες εἰς τὸν κόλπον σου ζαχαρωτὰ, νομίζων ἀναμφιβόλως ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι τίποτε. Καὶ ὅμως εἶναι ἀπρεπέστατον πρᾶγμα.

8ον. Λέγεις, ὅτι ἔχεις καταρροὴν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν σὲ δικαιοῖ νὰ θέτῃς μετὰ τὸ ἀπομύττεσθαι τὸ μανδήλιόν σου ἐπὶ τῆς ῥάχης ἢ τῶν βραχιόνων τοῦ θρονίου σου, ὅπερ εἶναι χεῖρον τῆς ἀγροικίας, διότι εἶναι ῥυπαρότης.

9ον. Ἐπειδὴ τρώγεις βραδέως, καὶ δὲν ἐπρονόησες νὰ λάβῃς μικρὰς μερίδας ὡς τὰς τῶν ἄλλων, συνέβη, ὥστε ὁσάκις ἔπρεπε νὰ διανείμωσι νέον φαγητὸν, ν' ἀναγκασθῶσι νὰ σὲ περιμένωσι. Σοὶ φαίνεται τοῦτο πολὺ εὐγενές;

10ον. Προσηνέχθη σοι καφὲς λίαν θερμὸς, σὺ δ' ἔχυσες αὐτὸν κατὰ μικρὸν ἐντὸς τοῦ ὑποκυμβίου σου καὶ ἔπιες διὰ μιᾶς, ὅπερ δὲν γίνεταί ποτε. Πάντες πίνουσιν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ κυμβίου, καὶ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει χύνουσιν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ ὑποκυμβίου.

11ον. Τέλος πρὸς ὑπέρμετρον τῆς ἀτιμίας, ἐγειρόμενος ἐκ τῆς τραπέζης ἐδίπλωσες τὸ χειρόμακτρόν σου. Ὡς εἰ ἐφρόνεις ὅτι ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ δι' ἄλλο τι πρὶν πλυθῇ! Ἢ ὡς εἰ ἐσκόπευες νὰ ἐπανέλθῃς τὴν ἐπαύριον.

Βλέπεις λοιπὸν, ἀγαπητέ μοι Κόσσων, προσέθηκεν ὁ Δελίλλος, ὅτι πολὺ ἀπέχεις τῆς ὑποθέσεώς σου, καὶ ὅτι οὐδὲν ἔπραξας ὡς οἱ λοιποί. Ὁ ταλαίπωρος ἡγούμενος ἔμεινεν ἐμβρόντητος, καὶ ἐνόησεν, ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ καὶ Λατινικὰ δὲν ἀρκοῦσιν ὅπως μορφώσωσιν ἄνθρωπον τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, καὶ ὅτι ἡ ἀνατροφὴ δὲν ἀποκτᾶται ἐν τοῖς σχολείοις καὶ γυμνασίοις.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΝ

ΤΗΣ ΟΙΝΟΗΣ (τοῦ Πόντου).

—

Καβάτα (ἡ), γαβάθα.

Καιρὸς, ὁ χρόνος καὶ ἡ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαίρας, ὡς *καλὸς καιρὸς*, *κακὸς καιρός*. 2) Τοῦ καιροῦ σημαίνει ἐς νέωτα, τοῦ χρόνου, τὸ ἐρχόμενον ἔτος.

Τὸ καίει καὶ τὸ παγώνει, ἡ ἀντωνυμία τὸ ἐντεῦθεν δὲν ἐξὶν ἀτοριστική, ἀντὶ τοῦ *καίει καὶ θ' παγώνει*, φράσις γυναικεία λεγομένη ἐπὶ κακοτρόπων ἀνθρώπων.

Κακὰ, ἀσθενὴς, ἄῤῥωστος. *Εἶμαι βαρία κακὰ*, εἶμαι πολὺ ἀσθενής.

Κακαδεύω, νοσῶ, ἀσθενῶ, ἀῤῥωστῶ.

Κακαδίκιν, ἀσθένεια.

Κακκαρίζω, κακκάζω. Παροιμ. *Γίννα κ' ἐπέκει κακκάει*, ἐπὶ τῶν ἀφρόνως προλεγόντων τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῶν.

Κακούλης, σύλόθριξ.

Κακούλια μαλλία, οὖλαι τρίχες.

Κακοψυχῶ, ἀσῶμαι, τὸ ἀδιαθετεῖν ἐν τῇ συλλήψει.

Κάλλιον, καλλίτερον.

Καλωσύνη, ἡ καλωσύνη· 2) ὁ καλὸς καιρός.

Καμαρώνω, κύπτω (σκύφτω), κλίνω.

Καμίσιν (τὸ), ὑποκάμισον, χιτών.

Καπίτσιν (τὸ), ἡ καπίθη, τὸ ἥμισυ τοῦ κοτυλοῦ. Τουρκιστὶ, τεμιρλί.

Καραβίδα (ἡ), καραβὶς (ὀστρακόδερμον τῶν ποταμῶν.

Καρδακύφχομαι, λύομαι τὰ γυῖα, ἐκπλήττομαι. *Ἐκαρδακύπα κ' ἐχάθα* (γυναικεία ἔκφρασις) ἔμεινα ἐμβρόντητος ὑπὸ τοῦ φόβου.

Καρδία, ἡ καρδία· 2) ἡ τόλμη, ἡ ἀνδρία, Γαλ. cœur, courage.

Καρκαλάκια (τὰ), τὰ σεσηπότα, ἐξηραμμένα καὶ τετριμμένα ξύλα, ἅπερ ἡ θάλασσα ῥίπτει παρὰ τὴν ἀκτὴν, πλησίον τῶν ἐκβολῶν ποταμοῦ.

Καρύλιν (τὸ), κάλαθος ἐν ᾧ ἐναποτίθενται τὰ τεμάχια τοῦ ἐκ τῆς τραπέζης περισσεύοντος ἄρτου.

Καταινὴ (ἡ), ἡ ἀλουσιά.

Καταινίζω, ξεπλύνω τὰ φορέματα διὰ τελευταίαν φοράν· 2 καθαρίζω, ὡς *ἐκαταίνισεν ὁ οὐρανὸς*, ἐκαθάρισεν ὁ οὐρανός.

Κατακάθομαι, κάθημαι καὶ δὲν ἔχω πλέον ὄρεξιν νὰ σηκωθῶ, κατακάθημαι.

Κιταγκάθιν (τὸ), (ἴσως κατὰ παραφθορὰν ἐκ τοῦ κατακάθισμα), τὸ μετὰ τὴν ῥάσιν καὶ διήθησιν μένον ἔλαιον εἰς τὸ βάθος τοῦ λέβητος μετὰ τῶν κρομμύων. Οἱ Οἰνοεῖς βράζουσι τὸ καψυλέλαιον μετὰ κρομμύων, ὅπως δώσωσιν αὐτῷ ἡδεῖαν γεῦσιν.

Κατάντραγῶ, πολυπραγμονῶ τὰ ξένα.

Καταῤῥάχτης (ὁ), κατᾳῤῥάκτης, θυρόφυλλον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπικλείεται ἡ κλίμαξ τῶν οἰκιῶν.

Καταῤῥοὴ, (ἡ), ἡ λέξις αὕτη παρ' Οἰνοεῦσιν ἐκφράζει ἀρὰν, ὡς *καταῤῥοὴ 'σὸ κηφάλι σ' ἀπάνω καταῤῥοὴ ἀπάνου σου, καταῤῥοὴ σὴν κοιλία σ' ἀπάνου*.

Καταστραλάζω, λέγεται ἐπὶ τῶν ὑγρῶν, μεταφορικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ὡς *ἤρτεν καὶ κατεστράλαξεν ἀδά, ἦλθε κι' ἀπόμεινεν ἐδῶ*.

Κατολίκω, αἴλουρος, γάττος.

Κατουγίζω, κατηγορῶ.

Κατώγιν (τὸ), ὑπόγεων.

Κατωθόριν (τὸ), ὁ οὐδὸς, τὸ κατώφλιον.

Κελερὸς (ἴσως ἐκ τοῦ χαλεπὸς) κακὸς *Μὴ γίνεσαι κελερὸν παιδίν, μὴ γίνεσαι κακὸν παιδίον*.

Κεραλίχωμα, εἶδος ἀργίλου χρησιμευούσης τοῖς χωρικοῖς τοῖς πέριξ τῆς Οἰνόης ἀντὶ σάπωνος.

Κλεψίος (ὁ), ἡ κλοπή.

Κλεψιματίου, κλοπιμαῖον. *Κλεψιματίου, ἔτι*, κλοπιμαῖον εἶναι.

Κλούχτικον, κλούβιον.

Κνιδέα (ἡ) κνίδη, ἀτσικνίδα.

Κοιλία, ἡ κοιλία· *τσὴ κοιλίας μου νὰ μὴ μοι ἄζῃς*, ἔκφρασις γυναικεία λεγομένη πρὸς κακότροπα παιδία, δηλαδὴ εἴθε τὸ τῆς ἐμῆς γαστρὸς τέκνον νὰ μή σοι ὁμοιάζῃ·

Κομποσκοίνιν (κομβοσχοίνιον), κομβολόγιον·

Κορίδιν, τὰ ὠὰ τῆς φθειρός.

Κότσιν (τὸ), ὁ ἀστράγαλος, τὸ κότσι.

Κορακωτήριν (κορακωτὴρ), ὁ Κόραξ τῶν θυροφύλλων.

Κορδύλα, κόμβος, 2

Κορδυλιάζω, κάμνω κόμβον.

Κόρη, ἡ κόρη, 2, ἡ κούστα, κούκλα. *Παίζω κόραις*,

Κορκότος σῖτος κοπανισμένος, ἀφοῦ βραχῇ ὀλίγον, καὶ ἐκκεκαθαρμένος ἀπὸ τοῦ φλοιοῦ.

Κορίδιν (τὸ) ἡ κόρυζα.

Κορώνα, ἡ κορώνη, ὁ κόραξ. Οἱ Τραπεζούντιοι περιφρονητικῶς λέγουσι *κορώναις*, οὕτινος, ἀντίστοιχον φράσιν παρὰ τοῖς λοιποῖς Ἕλλησι δὲν γνωρίζω. Πρὸς κατάληψιν ὅμως τῆς σημασίας αὐτοῦ ἃς εἴπω τὰ ἑξῆς. *Γιατὶ κ' ἔρχεται, κὶ καταδίχνεται, ναὶ; κορώναις!* Ὁμοιάζει ὀλίγον τῷ ἀρχαϊκῷ εἰς *κόρακας*.

Κορωτσα, ἀτόπημα, στραβοδουλειά *Τί κορωτσαις ἐποιες*, τί στραβοδουλειαῖς ἔκαμες.

Κόστα (ἡ), εἶδος ἄνθους πλατοφύλλου.

Κουδίζω, Γαλλιστὶ becqueter, τσιμπῶ μὲ τὸ ῥάμφος.

Κουδοῦκιν, (τὸ ῥάμφος, le bec.

Κουλακεύω (κολακεύω), θωπεύω, χαϊδεύω τὰ μικρὰ παιδία· καὶ τί ἄλλο εἶναι ἡ θωπεία διὰ τὰ μικρὰ παιδία ἢ κατώτερος βαθμὸς κολακείας;

Κουνίσκομαι, περιδινοῦμαι, κουνιοῦμαι.

Κουτούκιν (τὸ), χονδρὸν κούτσουρον· μεταφορικῶς ὁ ἀναίσθητος.

Κουτλεῶ, κολαίνομαι, *ὄντας γελᾷ κουτλεοῦν τὰ μιγλ' ἀτὲς*, ὅταν γελᾷ κολαίνονται αἱ παρειαίτης.

Κοτόλιν (τὸ), ἡ κοτύλη.

Κωλίζω, μεθύω ἀπὸ πνευματώδη ποτά.

Κωφὸν ὠτὶν, κωφεύειν. *Κωφὸν ὠτὶν, ἐποῖκ' ἀτό*, ἐκώφευσα εἰς αὐτό.

Κοκκόμηλον (κοκκύμηλον), δαμάσκηνον.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

Ο ΧΟΡΟΣ.

(Συνέχεια).

Ὁ Λόρδος Τρέβωρ ἐδέχθη τὸν Φραγκίσκον Περσηβάλην μετὰ χαρᾶς εἰλικρινοῦς. Ὁ γέρων Λόρδος λαβὼν αὐτὸν τὸν παρουσίασεν εἰς τὴν θυγατέρα του, ἀλλ' ἐνταῦθα ἡ σκηνὴ μετεβλήθη. Ἡ Μαρία ὑπεδέχθη τὸν μνηστῆρα αὐτῆς μετὰ ψυχρότητος τοσοῦτον μείζονος ὅσον ἡ καρδία της αἴφνης ἐξυπνήσασα ὠθεῖτο σφοδρότερον πρὸς αὐτόν. Τὸ ὄνομα μόνον τοῦ Φραγκίσκου διετάραξε τὸν λήθαργον αὐτῆς, καὶ διέσχισε τὸ διαβολικὸν κάλυμμα δι' οὗ περιεβάλλετο ἡ ἐλευθέρα θέλησις αὐτῆς. Ἡ δὲ θέα τοῦ Φραγκίσκου ἐπέρανε τὴν μεταφυσικὴν ταύτην θεραπείαν. Ὁ καταῤῥάκτης, ὅστις παρεμπόδιζε τὸν ὀφθαλμὸν τῆς καρδίας της, ἔπεσεν αἴφνης, καὶ ἀνέλαβε τὸ φῶς της. Ἐξεπλάγη, ἐγένετο ἔντρομος εἰδοῦσα οὕτω καθαρὰ εἰς τὰ ἐντός της. Ἔπειτα δὲ δι' ἀντιδράσεως ἀναγκαίας καὶ αἰφνιδίου, ἐπανέστη κατὰ τῆς δεσποτικῆς χειρὸς, ἥτις ἐτύφλωσεν αὐτήν. Ἀλλ' ἦτο ἀδύνατος, ἦτο καταβεβλημένη. Ὁ Αἰθίοψ δοῦλος δὲν ἐπανίσταται κατὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ ἰμὴ τὴν νύκτα καὶ ἐντὸς τῶν πυκνῶν δασῶν, ὅπου ὁ φοβερὸς ὀφθαλμὸς ἐκείνου δὲν ἀκολουθεῖ αὐτόν. Ἡ δὲ Λαίδη Καμβέλλη ἦτο πλησίον τῆς Μαρίας.

Ἡ Μαρία ὑπέκυψε πάλιν, οἱ ὀφθαλμοί της μόλις ἀνοιχθέντες ἐκλείσθησαν πάλιν· ἔκαμεν ὅτι κάμνει ὁ Αἰθίοψ εἰς τὰ ἐξημερώματα ὅταν ἀκούσῃ τὴν μάζιγα τοῦ ἐπιστάτου· ἔπνιξε τὰ παράπονα τῆς καρδίας της καὶ κατέστη πάλιν διαθέσεως παθητικῆς.

Ἰδοὺ τίνι τρόπῳ ἡ ἀξιόλογος, ἡ πνευματώδης γυνὴ δύναται νὰ μὴ ἀξίζῃ περισσότερον τῆς κακίστης καὶ ἀνοήτου. Ἰδοὺ τίνι τρόπῳ ἡ ὑποταγὴ, ἡ μέχρι δουλείας, καὶ ἄνευ λόγου ὑποταγὴ, δύναται νὰ ὁμοιάσῃ πρὸς τὴν βλακίαν, ὡς ὁμοιάζουσι δύω γένη ὕδατος, καὶ νὰ φέρῃ ἔξω τῆς ὁδοῦ τοῦ ὀρθοῦ λόγου τὰ ἐκλεκτότατα πνεύματα. Καὶ ποία ἡ θεραπεία τούτου; Ἡ τύχη. Ἔπειτα δὲ τὸ πρᾶγμα εἶναι σπάνιον· διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ νεάνιδες δὲν ἁμαρτάνουσι διὰ πολλῆς ὑποταγῆς.

Ὁ Θεὸς γινώσκει, ὅτι ἡ Λαίδη Καμβέλλη δὲν εἶχε κακὸν σκοπόν· ἐκείνος ὅστις ἤθελε δείξει εἰς αὐτὴν διὰ τοῦ δακτύλου τὴν αἱμοσταγῆ πληγήν, ἣν αὕτη διετήρει ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς προσφιλοῦς αὐτῇ νεάνιδος, οὐ μόνον ἤθελεν ἐκπλήξει ἀλλὰ καὶ πληγώσει αὐτήν. Τίς ὅμως ἤθελεν ὑποπτευθῇ πρᾶγμα τοσοῦτον ἀπίθανον; Ἡ Μίς Τρέβωρ ἦτο ἐκ τῶν λαμπροτάτων νεανίδων, ἃς ἠδύνατό τις νὰ βλέπῃ ἐν τῷ χρυσῷ πλήθει, ὅπερ ἐπλήρου τὰς αἰθούσας τοῦ πατρός της, καὶ ὀλίγιστοι παρατηρηταὶ ἠδύναντο νὰ ἐννοήσωσιν ἢ νὰ μαντεύσωσι τὴν καθ' ὑπερβολὴν ἀλλόκοτον θέσιν της.

Ἐταπείνωσε λοιπὸν τὰ βλέμματά της ἐνώπιον τοῦ Φραγκίσκου, καὶ δὲν ἀπεκρίθη εἰς τὴν πρόσρησιν αὐτοῦ, ἣν ἐπρόφερε μετὰ συγκινήσεως εἰμὴ τραυλίζουσα λόγους τινὰς ἀσημάντους. Ὁ Φραγκίσκος ἤρχισε νὰ φοβῆται φόβον βλέθριον· ἠθέλησε πάλιν νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλ' ἡ Λαίδη Καμβέλλη ἤγγισεν ἐλαφρῶς τὸν βραχίονά του διὰ τοῦ ἄκρου τῆς ῥιπίδος της.

— Τὸ Ταξείδιόν σας ἦτο τερπνόν; εἶπε.

Ἔπειτα δὲ μεταβαλοῦσα αἴφνης τὴν φωνήν της. Ὄχι τώρα, σᾶς καθικετεύω, εἶπε, διότι βλοι τὴν βλέπουσι, μᾶς βλέπουσι!...

Ὁ Φραγκίσκος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τίποτε.

— Αὔριον, ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ ἡ Λαίδη Καμβέλλη μετὰ φωνῆς ὀλιγοτέρας ἢ ὥστε ν' ἀπατᾶται πλέον ὁ Φραγκίσκος· αὔριον θέλω σᾶς ἐξηγηθῆ.... Θεωρήσατέ με πάντοτε φίλην σας, ἀγαπητέ μοι Φράγκη.... Ἡ ταλαίπωρος κόρη ἀντέσχε πολύ....

ὑπέφερε πολύ!...

Πῶς, Κυρία μου! ἀνεβόησεν ὁ Φραγκίσκος, πρέπει νὰ ὑποθέσω;...

— Σᾶς παρακαλῶ, Κύριε Περσηβάλη, ἂς περιμείνωμεν ἕως αὔριον.

Ταὐτοχρόνως ἡ Λαίδη Καμβέλη ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ Φραγκίσκου ἣν συνέσφιγξε μετ' εὐαισθησίας οὐχὶ προσποιητῆς. Ὁ δὲ Φραγκίσκος ἀπεχαιρέτησε καὶ ἀπερμακρύνθη φέρων τὸν θάνατον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

— Ἡ Μίς Τρέβωρ μοὶ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ δεχθῇ τὴν χεῖρά μου διὰ ταύτην τὴν καδρίλλιαν, εἶπεν ὁ ταγματάρχης Βόρουχαμ, εἰς τοὺς πρώτους ἤχους τῆς ὀρχήστρας, ἥτις ἤρχιζε τὸ προανάκρουσμα. Ἀλλ' ἡ Μαρία ἔμενεν ἀκίνητος καὶ μὲ μηδενισμένη.

Εὐαρεστηθῆτε νὰ συγχωρήσητε τὴν ἀνεψιάν μου, εἶπεν ἡ Λαίδη Καμβέλλη, ἧς τὰ βλέμματα ἔφθανον παντοῦ, πρὸ τοῦ τέλους τοῦ χοροῦ θέλει ἀποζημιωθῇ χορεύουσα μεθ' ὑμῶν.

Ἀλλόκοτον μειδίαμα ἐφάνη ὑπὸ τὸν μύστακα τοῦ ταγματάρχου Βόρουχαμ.

— Ὁ Ῥίο-Σάντος ἔρχεται πολὺ ἀργά, εἶπεν εἰς τὸ οὖς τοῦ δόκτορος Μύλλερ.

Ὁ δόκτωρ ἀπεκρίθη σιγηλῶς ἐν καθαρευούσῃ ἀγγλικῇ γλώσσῃ, ἂν ὄχι γλαφυρῶς, καὶ ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου γερμανισμοῦ κατὰ τὴν προφοράν.

— Βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀγαθῆς ταύτης λαίδης Καμβέλλης, καὶ νὰ μὲ πάρ' ὁ διάβολος, ἂν δὲν ἔχῃ δίκαιον νὰ στηρίζηται ἐπ' αὐτῆς. . . . . Ἄνευ αὐτῆς δὲν ἐγγυῶμαι διὰ τὴν μικράν.

— Ἡ μικρὰ αὕτη βαίνει ψηλαφητεί... διστάζει... νομίζω, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν ἄλλον...

— Πά! Ἴσως ἔχει καρδίαν .... ἀλλ' ὀφθαλμούς; ...

— Ἄλλως τε ὑπάρχει ἡ θεία της!

Ἡ δὲ θεία ἔλεγεν εἰς τὴν ἀνεψιάν της.

— Τέκνον μου, τὸ δυσκολώτερον κατωρθώθη... διὰ τὸ ἐπίλοιπον φροντίζω ἐγώ.... Ἄ! Ἂν δὲν ἦτο διὰ σὲ Μαρία δὲν ἀναδεχόμην τὴν πρεσβείαν ταύτην.... Ὁ ταλαίπωρος ὁ Φραγκίσκος! ... Ἀλλὰ πρόκειται περὶ τῆς εὐδαιμονίας σου. Πρέπει ν' ἀρωσιωθῶ εἰς σὲ, ἀγαπητή μου κόρη. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐπέθεσε φίλημα ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ καὶ ὑγροῦ μετώπου τῆς Μίς Τρέβωρ.—Μήπως εἶσθε ἀσθενὴς, ἀγαπητή μου; ἠρώτησε μετ' ἀνησυχίας.

— Δὲν ἠξεύρω, ἀπεκρίθη ἡ Μαρία πάσχω.... Νομίζω....

— Τί νομίζετε, θυγάτριόν μου;

— Νομίζω, ὅτι ἀπατώμεθα ἀμφότεραι... Ἡ θέα τοῦ Φραγκίσκου...

— Αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε, εἶπε διακόπτουσα αὐτὴν ἡ Λαίδη Καμβέλλη, ἥτις ἀνέλαβε πάραυτα τὴν ἀταραξίαν της· ἐμπιστεύθητι εἰς ἐμὲ, κόρη μου, διότι ἐγὼ γνωρίζω τὰ τοιαῦτα.... Ἄ! εἶσαι εὐτυχὴς, διότι ἠδυνήθην νὰ μαντεύσω τὰ αἰσθήματά σου!...

Ὁ Φράγκης περιεπλανᾶτο εἰς τὰς αἰθούσας προσπαθῶν ν' ἀπομακρύνῃ τὸν λυπηρὸν φόβον, ὅτις κατέθλιβεν αὐτὸν, καὶ νὰ ὑποθάλπῃ τὰς ἐλπίδας του. Ἄλλως τε ἡ ὑποδοχὴ τοῦ Λόρδου Τρέβωρ ἦτο τοσοῦτον εἰλικρινὴς ὅσον καὶ πρότερον, καὶ οἱ λόγοι τῆς Λαίδης Καμβέλλης ἠδύναντο νὰ ἑρμηνευθῶσι πολυτρόπως. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν Μαρίαν! ἦτο δυνατὸν νὰ ἀπατηθῇ τις μετὰ τὴν ψυχρότητα ἐκείνην, ἥτις ἠκολούθησεν αἰφνης εἰς τὴν ἄλλοτε θελκτικὴν ἀφέλειάν της, ἠδύνατό τις ν' ἀμφιβάλλῃ πλέον; Ὁ Φράγκης ἠγωνίζετο νὰ καταπολεμήσῃ τὰς ὑποψίας του, ἀλλ' ἡ νικηφόρος ἀπόδειξις ἐμηδένιζε τοὺς ἀγῶνάς του. Ποῦ καὶ ποῦ οἱ φίλοι του τὸν ἐσταμάτων διὰ τὸ *καλῶς ὡρίσετε*.

—Τί εἰδήσεις περὶ τοῦ Σίμπλωνος; τὸν ἠρώτησέτις

— Θὰ μὲ δείξητε τὸ λεύκωμά (album) σας, Φράγκη; εἶπεν ὁ ἄλλος.

— Πόσον κατηφὴς εἶσθε, ἀνεβόησε τρίτος τις. Μήπως ἐμάθετε ἤδη...;

Ὁ Φραγκίσκος διέκοψε τὸν τελευταῖον τοῦτον.

— Τί; ἠρώτησε μετὰ σφοδρᾶς ἀνησυχίας.

— Κακόμοιρε! ἐψιθύρισεν ὁ φίλος, ἀλλ' εἰσέτι δὲν ἔγεινεν ἐπισήμως.. εἶναι ἁπλῶς ἀδόμενα.

— Τί λέγουσι τὰ ἀδόμενα ταῦτα;

— Λέγουσιν... ἴσως ὅμως ψεύδονται... λέγουσιν, ὅτι ἡ Μὶς Τρέβωρ μέλλει νὰ ὑπανδρευθῇ τὸν Ῥίο-Σάντον.

Ὁ Φραγκίσκος ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον.

— Τίς εἶναι ὁ Ῥίο-Σάντος οὗτος; ἠρώτησε.

Ὁ δὲ φίλος βλέπων αὐτὸν μετ' ἀπορίας·

— Δὲν ἠκούσατε, Φράγκη, εἶπε, νὰ ὁμιλῶσι περὶ τοῦ Ῥίο-Σάντου;

— Περὶ τίνος λοιπὸν ὁμιλοῦσιν ἐν Ἐλβετίᾳ; ... Ὁ Ῥίο-Σάντος εἶναι μαρκέσιος, ὅτις δὲν ἔχει τὸν ὅμοιόν του, ... μαρκέσιος.. Χαίρετε, φίλε Πέρσηβαλ. Βλέπω ἐκεῖ πέραν τὸν Σὶρ Πακῦλον, ὅστις μοὶ κάμνει νεῦμα ὅτι χρειάζεται τέταρτος εἰς τὸ οὐίστ.

Ὁ Φραγκίσκος ἔμεινε μόνος καὶ ἐκτὸς ἑαυτοῦ.

— Ἀγαπητὲ καλῶς ὡρίσατε, ἐβόησε τις ἰσχυροφώνως εἰς τὸ οὖς του· ἔχω αἰῶνα νὰ σᾶς ἰδῶ, καὶ ἔλεγον χθὲς.... εἰς ποῖον τὸ ἔλεγον; Ναὶ, ἔλεγον εἰς τὸν φίλον μου τὸν Μαρκέσιον .... τῷ ἔλεγον, ἔχω αἰῶνας νὰ ἴδω τὸν Φράγκην, εἶμαι βέβαιος, ὅτι κάμνει τὰ ἰδικά του εἰς τὴν Ἐλβετίαν· Ὁμιλῶ σπουδαίως, τοῦ τὸ ἔλεγον... Ἀλλὰ φαίνεσθε λυπημένος, φίλτατε.... Τὸ μαντεύω· μανθάνω, ὅτι ὁ Ῥίο-Σάντος....

— Λοιπὸν εἶναι ἀληθὲς! ἐψιθύρισεν ὁ Φράγκης.

— Φίλτατε δὲν, εἰξεύρω.

Ἀλλ' αὐτὸς ὁ διάβολος Ὁ Ῥίο-Σάντος ἀρμενίζει τόσον καλὰ ὥστε.... Ἔπειτα δὲ φίλτατε, ἔχει περισσότερα ἑκατομμύρια παρ' ὅσα ὑμεῖς ἔχετε, περισσότερα τοῦ ἑξ ἑκατὸν λιρῶν εἰσοδήματός σας. Ἀ. Εἶναι τρομερὸς ἀντίπαλος!

Ὁ ὑποκόμης Λαντούρης Λούκης εἰπὼν ταῦτα περιεστράφη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ ὑπῆγε νὰ φλυαρήσῃ ἄλλοθι.

Ἐνῷ ὁ Φραγκίσκος περιεφέρετο χωρὶς νὰ βλέπῃ,

καὶ ἐκλονεῖτο ὡς μεθυσμένος, ἠσθάνθη γυναικεῖον βραχίονα διεισδύοντα ὑπὸ τὸν ἰδικόν του.

— Κύριε Φράγκη Πέρσηβαλ, τῷ εἶπεν ἡ κόμησσα τοῦ Δερβῆ, εἶσθε δυσυχὴς; εἶσθε λίαν δυσυχής; σᾶς λυποῦμαι.... διότι πρέπει βέβαια νὰ ἐμάθετε ἤδη....

— Νομίζω ὅτι ἔμαθον ἤδη τὰ πάντα, Κυρία μου.

— Τὰ πάντα ;....ὄχι, Κύριε Περσηβάλη, δὲν ἐμάθετε τὰ πάντα.... Ἀκούσατε λοιπὸν· καὶ ἐγὼ ὑποφέρω, καὶ ἐπεθύμουν νὰ ἀνακουφίσω τὸν πόνον σου, ἴσως δέ...

Μαντευτικὸν δαιμόνιον ἐνοικεῖ εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας παντὸς ἀνθρώπου. Ὁ Φράγκης εἰ καὶ ἡμιθανὴς σχεδὸν ἐννόησε καὶ ἐρράφη ἐκπεπληγμένος πρὸς τὴν Λαΐδην Ὠρέλειαν, αὕτη δὲ ἐμειδίασε μελαγχολικῶς.

— Ἴσως καταστήσω ὑμᾶς ἱκανὸν νὰ νικήσητε τὸν Ῥίο-Σάντον ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ· διότι δὲν δύναταί τις νὰ νικήσῃ τὸν Ῥίο-Σάντον διὰ τῶν συνειθισμένων ὅπλων...

— Πάντοτε τὸν Ῥίο-Σάντον! εἶπε κατὰ νοῦν ὁ Φράγκης, ὅστις ἠσθάνετο διεγειρομένην ἐν τῇ καρδίᾳ του ἔχθραν μανιώδη καὶ ἀπεριόριστον.

— Ἐλᾶτε νὰ μὲ ἴδητε αὔριον, ἐξηκολούθησεν ἡ κόμησσα Δερβῆ, διότι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα μέλλω νὰ σοὶ ἀποκαλύψω λέγονται σιγαλέως, καὶ μὲ θύρας κεκλεισμένας ἐν θαλάμῳ μεταξὺ δύο προσώπων.... Καὶ οὕτω πάλιν ὁ λαλῶν εὑρίσκεται εἰς κίνδυνον ὡς καὶ ὁ ἀκροώμενος... Εἰς αὔριον, φίλε Φράγκη Πέρσηβαλ.

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ὑπέκλινε χαριέντως καὶ μειδιῶσα, ὡσανεὶ ἐξήρχετο ἐκ διασκεδάσεως ματαίας Ἀλλ' ὁ Φραγκίσκος δὲν εἶχε τόσην δύναμιν Ἡ ἀδημονία του ἀνεγινώσκετο ἐπὶ τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου του, ἐξηκολούθει δὲ νὰ περιπατῇ ζητῶν τοῖχον ἵνα στηριχθῇ, ἢ ἕδρανον ἵνα πέσῃ ἐντὸς αὐτῆς. Ἡ Μὶς Ἄρτεμις Στευάρτη τὸν παρετήρησε καὶ τὸν προσεκάλεσε, — Μείνατε πλησίον μου, Φραγκίσκε, εἶπεν αὕτη.— Ἄ! ἔχω πολλὰ πράγματα νὰ σᾶς εἴπω... Ναὶ, εἶξευρα, ὅτι τοῦτο ἔμελλε νὰ σὲ λυπήσῃ ἀπορρήτως.

— Εἶσθε φίλη της, ἐψιθύρισεν ὁ Φράγκης ὅστις μόλις ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ, πρέπει νὰ γνωρίζητε τὰ ἐνδόμυχα τῆς καρδίας της.... Εἰπατέ μοι....

— Θὰ σᾶς εἴπω πᾶν ὅ,τι γνωρίζω, ταλαίπωρε ἐξάδελφέ μου, ἀλλὰ προσπαθήσατε ν' ἀναλάβητε τὴν προτέραν γενναιότητά σας.

— Ἄρτεμι ὁμιλήσατέ μοι σᾶς περιμένω.

— Ὑποφέρει ὅσον καὶ ὑμεῖς Φράγκη, πιστεύσατέ με. Συμβαίνει τι ἐν αὐτῇ ὅπερ δὲν ἐννοῶ, ἀλλ' ἡ καρδία της δὲν μετεβλήθη ποσῶς· ἡ Μὶς Τρέβωρ σᾶς ἀγαπᾷ πάντοτε. Ἡνοὴ ἐκστατικῆς χαρᾶς διῆλθε τὴν ἀθυμοῦσαν ψυχὴν τοῦ Φραγκίσκου.

— Ὁμιλοῦσι περὶ αὐτοῦ, ἡ Λαΐδη Καμβέλλη ἐπιθυμεῖ αὐτόν.... καὶ ἡ Μαρία δὲν ἀντιτείνει.

— Ἡ Μαρία δὲν ἀντιτείνει! ἐπανέλαβεν ὁ Φράγκης αὐτομάτως πως.

— Ὁ Ῥίο-Σάντος τὰς ἐμάγευσεν....

— Πάλιν αὐτὸς ὁ Ῥίο-Σάντος!... Ἄρτεμι!... τὸν γνωρίζετε;

— Τὸν γνωρίζω, ἀπεκρίθη ἡ Μὶς Στευάρτη, καὶ βλέψασα χαμαὶ ἠρυθρίασε.

— Νὰ μοὶ τὸν δείξητε... νὰ μοὶ εἴπητε τί ἄνθρωπος εἶναι...

— Εἶναι ἄνθρωπος εἰς τὸν ὁποῖον οὐδὲν δύναται ν' ἀντισταθῇ, ἐπρόφερε σιγὰ ἡ νεᾶνις. — εἶναι ὡραῖος, εὐγενὴς, ῥωμαλαῖος, οἱ δὲ λοιποὶ ἄνθρωποι ὀλίγον τῷ ὁμοιάζουσιν.... Οὐαὶ εἰς τοὺς ἀντεραστάς του, Φράγκη!...

— Οὐαὶ εἰς αὐτόν! ὑπέκρουσεν ὁ Περσηβάλης ἐνθουσιῶν τρομερά. — Σᾶς λέγω νὰ μοὶ τὸν δείξετε! ...Ἄ! πρέπει νὰ τὸν ἴδω κατὰ πρόσωπον, τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, πρέπει!...

Ἡ μονότονος καὶ βροντώδης φωνὴ τοῦ εἰσαγγέλλοντος διέκοψε τὸν Φραγκίσκον, καὶ ἀνήγγειλεν ἐμφαντικῶς. « Ὁ δὶν Ἰωσὴφ-Τέλλης δὲ Ἀλαρκάων, μαρκέσιος δὲ Ῥίο-Σάντος.... »

Τὸ ὄνομα τοῦ Ῥίο-Σάντου οὕτω πομπωδῶς διαγγελθὲν διὰ τοῦ οἴκου διεσπάραξε τὸ οὖς τοῦ Φραγκίσκου Περσηβάλη, καὶ ἀντήχησεν εἰς τὰ ἐντὸς αὐτοῦ ὡς πάταγος βραγχώδης· καὶ οὕτω τὴν σιγμὴν καθ' ἣν ὠνόμαζε τὸν ἄγνωστον μὲν, ἀλλ' ἤδη μισητὸν ἀντίζηλον, ἡ τύχη τὸν ἔῤῥιψε θορυβωδῶς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ· ὁ Φράγκης τρέμων ὑπὸ θυμοῦ, καὶ ἠλεκτριζόμενος ὑπὸ τῆς ἀγρίας ἐκείνης χαρᾶς, ἥτις κυριεύει τοὺς ἀνδρείους προσεγγίζοντος τοῦ ἐχθροῦ, ἀπετίναξεν ἀΐφνης τὴν ἀδράνειάν του, καὶ διασχίζων τὸ πλῆθος, ὑπῆγε κ' ἐσάθη ὁρμημφύτως πως εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου τοῦ μεταξὺ τῆς θύρας τῆς εἰσόδου, καὶ τοῦ μέρους τῆς αἰθούσης τοῦ κατεχομένου ὑπὸ τῆς Λαΐδης Καμβέλλης καὶ τῆς Μὶς Τρέβωρ· ἐσυμπέρανε βέβαια, ὅτι κατὰ πρῶτον ἐκεῖθεν ἤθελε περάσει ὁ Ῥίο-Σάντος

Ὁ Ῥίο-Σάντος, λοιπὸν, ἐνεφανίσθη.

Ἦτο ἄνθρωπος ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ ἡρωϊκοῦ ἤθους. Τὸ πρόσωπόν του, λεπτοὺς ἔχον τοὺς χαρακτῆρας, ἐξέφραζε τὴν ὑπεράνθρωπον ἐκείνην γαλήνην, ἣν θαυμάζει τις εἴς τινα Ἰταλικὰ πρόσωπα, ἀλλ' ὄχι εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν. Ἦτον ὡραῖος, ὡραῖος ὅσον κλυτοτέχνης ζωγράφος δύναται νὰ φαντασθῇ βασιλέα ἢ θεόν τινα.

Τὸ χαρίεν καὶ ὠοειδὲς σχῆμα τοῦ προσώπου του δὲν ἀσχημίζετο ποσῶς ὑπὸ γενείου σχήματος ῥωμαντικοῦ, κατὰ τὸν τότε ἐπικρατοῦντα συρμὸν, καὶ τὸν εἰσδύοντα μέχρι τῆς ὑψηλοτάτης κοινωνίας· ἀλλὰ μόνον ἐκοσμεῖτο ὑπὸ λεπτοῦ μύσακος ὑπερμέλανος, καὶ ἀνεγραμμένου κατὰ τὸν Ἱσπανικὸν ἢ Πορτογαλλικὸν τρόπον. Ἡ δὲ κόμη αὐτοῦ φυσικοὺς ἔχουσα βοστρίχους, δὲν ἀνῆκενείς τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα σχῆμα τῆς κόμης, ἀλλὰ συνεσωματοῦντο οἱ πλόκαμοι αὐτῆς τυχαίως πως καὶ μὲ χαρίεντας κυματισμούς, ἀρίνοντες ἀνοικτὸν τὸ εὐρὺ, τὸ θαῤῥαλέον καὶ ὑπερήφανον μέτωπόν του. Οἱ δὲ ὀφθαλμοί του κατεγοήτευον δεσπόζοντες ὑπὸ τὸ ἀῤῥενωπὸν τόξον τῶν μελάνων ὀῤῥύων του. Ἓν μόνον πρᾶγμα ὅμως εἰς τὸ θαυμάσιον τοῦτο πρόσωπον ἠδύνατο νὰ φαίνε-

ται ὡς κηλὶς εἰς τὸν αὐχηρὸν παρατηρητήν. Ὑπῆρχενεἰς τὸ βλέμμα τοῦ Ρίο Σάντου καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων του ἔκφρασις ἡδυπαθείας, ἥτις ἐν ὥρᾳ ἀναπαύσεως ἔτερπεν αὐτὸν δι' ὀνείρων ποιητικῶν. Ἀλλὰ τὸ αἴσθημα τοῦτο αἴφνης διερεθιζόμενον ἠδύνατο νὰ μὴ γνωρίζῃ πλέον ὅρια, καὶ νὰ καντατήσῃ τὸν ῥωμαλέον καὶ περιπαθέστατον τοῦτον ἄνθρωπον εἰς τὸ ἔπακρον τῆς παραφορᾶς καὶ παραφροσύνης.

Ἀλλὰ ποῖον εἶναι τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ὁποῖον παρατηρηταί τινες δὲν ἀποκαλύπτουσι μυρίους λόγους ὑποψίας ἢ φόβου;

Τὸ βάδισμα τοῦ Ρίο-Σάντου ἦτο ἡγεμονικὸν ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ ἀπεῖχεν ἐπιδείξεως συνδυαζόμενον μετ' ἀμιμήτου χάριτος. Ἡ ἐνδυμασία αὐτοῦ ἦν αὐστηροτάτης καὶ ἀνεπιλήπτου φιλοκαλίας, καὶ τρία βασιλικὰ παράσημα ἤστραπτον ἐπὶ τοῦ στήθους του.

Τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀκουσθὲν διήγειρε θρύλλον συνεχῆ ἐν τῷ πλήθει. Κυρίαι τινὲς περιέπλεξαν τὰ σχήματα (figures) τῆς καδρίλλιας, ἄλλαι πάλιν ἐλησμόνησανν' ἀποκριθῶσιν εἰς τετριμμένην τινα ἐρώτησιν τοῦ καβαλιέρου των. Ὁ θρύλλος ἔπαυσεμετ' οὐ πολὺ ἀλλ' ἡ συγκίνησις διήρκεσε, καὶ πᾶσα γυναικεία καρδία ἠσθάνθη αὔξουσαν τὴν ἔμφυτον σπουδαρέσκειάν της.

Ὁ Φραγκίσκος Πέρσηβαλ δὲν ἠδύνατο νὰ συγκριθῇ πρὸς τὸν ἔξοχον μαρκέσιον κατὰ τὰ ἐξωτερικὰ προτερήματα. Ἦτο μὲν καὶ αὐτὸς ὡραῖος, ἀλλ' ἡ καλλονή του δὲν συνίστατο τόσον εἰς τὴν κανονικότητα τῶν χαρακτήρων, ὅσον εἰς τὴν εὐγενῆ ἔκφρασιν τῆς νοημοσύνης καὶ γενναιοψυχίας, ἥτις ἔλαμπεν ἐπὶ τοῦ εἰλικρίνειαν ἐμφαίνοντος προσώπου του. Ὁ τρόπος αὐτοῦ ἦν ἱπποτικὸς καὶ ἡ συζολή του ὑπερήφανος, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ὑπερηφάνειά του ἦτο φιλοφροσύνη, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ θὰ ἦτο ὁ βασιλεὺς τῆς φιλοκάλου καὶ ἐκλεκτῆς ἐκείνης νεολαίας, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ Ρίο-Σάντος. Ὁ Φραγκίσκος ἦτο πολὺ νεώτερος τοῦ μαρκεσίου, ἀλλ' οὗτος ἦν ἐξ ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὰ ἔτη δὲν ἀφίνουσιν ἴχνος, καὶ τοὺς ὁποίους ὁ χρόνος φαίνεται λησμονῶν εἰς τὴν πορείαν του. Δὲν ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τις πόσων ἐτῶν ἦτο ὁ Ρίο Σάντος, ἀλλὰ δὲν διετήρει πλέον τὴν ἀνθηρότητα ἐκείνην τῆς νεότητος, ἣν διετήρουν οἱ χαρακτῆρες τοῦ Φραγκίσκου.

Ὁ τελευταῖος ἐθεώρησε τὸν ἀντίπαλόν του διαρκῶς καὶ ἀσκαρδαμυκτεί, τοῦ ὁποίου παρεμπόδιζε τὸν δρόμον, ὃν ἠνέῳξε δι' αὐτὸν τὸ πλῆθος. Κατὰ πρώτην ὄψιν ἐνόμισεν, ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦτο καὶ ἄλλοτε ἔπληξε τὴν ὅρασίν του, ἀλλ' ἡ ἐντύπωσις αὕτη ὑπῆρξε σύντομος καὶ στιγμιαία. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ Φραγκίσκος εἶδε καὶ παρετήρησε μετὰ σφοδρᾶς ζηλοτυπίας, ἦτο ἡ ἔξοχος καλλονὴ τοῦ Ρίο-Σάντου, τὸ δὲ μῖσός του κύζησεν ἀναλόγως τοῦ τρόμου, ὅστις συνέσφιγξε τὰ σπλάγχνα του. Διότι εἰς τὰς στιγμὰς τῆς ἐρωτικῆς ἀμηχανίας, ὅπου ἡ ἀδημονία παραλύει τὴν διάνοιαν, ἡ καλλονὴ ἐμφανίζεται ὡς τὸ μόνον καὶ ὑπέρμαχον ὅπλον. Ὁ Φραγκίσκος ᾐσθάνθη ἑαυτὸν ἠττημένον καὶ μηδενισμένον ὑπὸ τῆς καλλονῆς τοῦ ἀντιπάλου του.

Τὸν ἐθεώρει λοιπὸν ἀδιακόπως κωλύων τὴν διάβασίν του. Ὁ δὲ Ρίο-Σάντος πρῶτον μὲν ἐβράδυνε τὸ βῆμά του, ἔπειτα δὲ ἐσάθη ζητῶν διὰ τοῦ βλέμματος τὴν Λαίδην Καμβέλλην καὶ τὴν ἀνεψιάντης χωρὶς καὶ νὰ παρατηρήσῃ τὸν Φράγκην.—Ἐκεῖ πέρα, ἐκεῖ, Μαρκέσιε! ἐφώναξεν ὁ ὑπηρετικὸς Λαντούρης Λούκας, δεικνύων τὴν γωνίαν τῆς αἰθούσης ὅπου ἐκάθητο ἡ Λαίδη Καμβέλλη. — Αἱ Κυρίαι αὗται παραπονοῦνται διὰ τὴν ἄργητά σου... Λοιπὸν Περσηβάλη, φίλτατέ μοι, εὐαρεστηθῆτε νὰ μᾶς ἀφήσητε νὰ περάσωμεν τὸν Μαρκέσιον καὶ ἐμένα.

Ὁ Φραγκίσκος δὲν ἐκινήθη ποσῶς καὶ ἐξακολουθῶν νὰ βλέπῃ ἀσκαρδαμυκτεὶ τὸν Μαρκέσιον ἔδιδεν εἰς τὸ βλέμμα του ἐρεθιστικωτάτην πιεῤῥόνησιν, ὁ Ρίο-Σάντος ἔκλινεν ἐπ' αὐτὸν βλέμμα γαληνιαῖον καὶ δὲν ἀπεκρίθη εἰς τὴν ἄρωνον πρόσκλησιν τοῦ Φραγκίσκου εἰμὴ δι' ὑποκλίσεως χαριεστάτης, λέγων ἁπλῶς, — Θὰ προσπαθήσω νὰ λάβω τὴν τιμὴν τοῦ νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὸν Κύριον Φραγκίσκον Περσηβάλλην.

Καὶ πρὶν ἢ ὁ Λαντούρης Λούκης χειροτερεύσει τὰ πράγματα διὰ τῆς ἀκαίρου προθυμίας του, ὁ Μαρκέσις ἔνευσεν ἀνεπαισθήτως, καὶ εἰς τὸ νεῦμά του ἀπεκρίθη ἔξοχόν τι πρόσωπον πρὸ ὀλίγου εἰσελθὸν, καὶ πρὸ τοῦ ὁποίου διίσταντο πάντες μετὰ τῆς ἐπιδεικτικῆς καὶ ἀφιλοκάλου ἐπιεικείας, ἥτις εἶναι ἡ βάσις τῆς ἀγγλικῆς φιλοφροσύνης. Τὸ ἔξοχον τοῦτο πρόσωπον, τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν ἤδη καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὸ κομψὸν τοῦ χοροῦ ἔνδυμα, δὲν ἀφῆρει τὸ ἀσήμαντον καὶ ἁπλοῦ πολίτου ἦθος, ὅπερ εἶχεν ἐκ φύσεως, ἐβάδιζεν ὑψωμένην ἔχον τὴν κεφαλὴν καὶ διεσταλμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς χωρὶς νὰ στραφῇ ποτε δια νὰ ἀποφύγῃ σύγκρουσιν ἢ νὰ χαιρετήσῃ γνώριμόν του.

Ὁ τυφλὸς οὗτος ἦν ὁ τοῦ Καπηλείου τῶν Παρασήμων τοῦ Στέμματος.

Εἰς τὸ νεῦμα τοῦ Ρίο-Σάντου μετέβαλε διεύθυνσιν καὶ ἐλθὼν ἐφωτεύθη ἐνώπιον τοῦ Φράγκη καὶ τὸν ἔκαμεν οὕτω νὰ χάσῃ ἀπ' ἔμπροσθέν του τὸν Μαρκέσ.

— Παραμερίσατε, κύριε! εἶπεν ὁ Φράγκης θυμωμένος.

Ὁ τυφλὸς ἐστράφη πρὸς αὐτὸν, καὶ ῥίπτων ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἀκίνητον καὶ νεκρὸν βλέμμα του.

—Πρὸς ἐμὲ ὁμιλεῖτε; ἠρώτησεν ἠπίῳ τῷ τρόπῳ.

— Πρὸς ὑμᾶς, Κύριε, καὶ μοὶ φαίνεται παράξενον! . . .

— Πά, πά, πά! φίλτατε, ἀνεβόησεν ὁ Λαντούκης καγχάζων, μήπως ἄναψες κερὶ εἰς τὸν διάβολον . . . Μὴ θέλεις νὰ μαλλώσῃς μὲ τὸν Σὶρ Ἐδμόνδον Μακενσῆν ὅστις εἶναι τυφλός;

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην ἐμουρμούρισεν ὁ Φράγκης μετανοημένος, καὶ πάλιν στραφεὶς ἐζήτει τὸν Ρίο-Σάντον διὰ τοῦ βλέμματος, ἐνῷ ὁ τυφλὸς ἐπρόφερεν ἐπιεικῶς.

— Ἐγὼ, Κύριε, σᾶς ζητῶ συγγνώμην.

Ἀλλ' ὁ Ρίο Σάντος εἶχε γαϊνει ἄφαντος μεταξὺ τοῦ πλήθους.

— Μήπως εἶναι ἄνανδρος; ἠρώτησε κατὰ νοῦν ὁ Φραγκίσκος· διερχόμενος δὲ τὰς αἰθούσας διὰ τοῦ βλέμματος, τῷ ἐφαίνετο παράξενον, πῶς ὁ Μαρκέσιος ἐδράξατο τῆς τυχαίας ταύτης εὐκαιρίας τοῦ ν' ἀποφύγῃ αὐτόν.—Μήπως εἶναι ἄνανδρος; ἐπανέλαβε πάλιν. — Ἀ! ἐγὼ τὸν θέλω γενναῖον! . . . . .

— Θὰ τὸν εὕρητε ὁποῖον τὸν θέλετε, εὐγενὴς νέε, ὑπέκρουσε σκωπτική τις φωνὴ εἰς τὸ οὖς του.

Ὁ Φραγκίσκος ἐστράφη διὰ μιᾶς, ἀλλὰ δὲν εὗρε πλησίον αὐτοῦ εἰμὴ ὑψηλόν τινα καὶ ξένον τὴν ὄψιν, ὅστις ἀπεσπόγγιζεν ἐπιμελῶς τὰς ὑέλους γιγαντιαίου διόπτρου.

— Τί εἴπετε; ἠρώτησεν ὁ νεανίας ὑπερηφάνως.

— Ἐγκὼ τὲν εἶπα τίμποτε, εἶπεν ἀπαθῶς ὁ πελώριος, ὅστις δὲν ἦτο ἄλλος ἢ ὁ Δόκτωρ Μύλλερ.

— Μοὶ ὠμιλήσατε, Κύριε.

— Ἐγκὼ τὲν ὠμίλησα, ταρτάῤῥφλ, ἀπεκρίθη ὁ Γερμανὸς στρέφων τὰ νῶτα.

Ὁ Φραγκίσκος ἐνόμισεν ἑαυτὸν ἠπατημένον, ὅτι τὰ ὦτα του ἐβόμβησαν, καὶ ὁ πυρετός του τὸν ἔκαμε ν' ἀκούσῃ λόγους, οὓς οὐδεὶς ἐπρόφερε, ἄλλως τε εἶχεν ἄλλην ἀσχολίαν τώρα.

Ὁ Ῥίο-Σάντος ἔῤῥιψεν εἰς τὴν Λαΐδη Καμβέλλην καὶ τὴν ἀνεψιάν της. Ἡ γωνία, ἐν ᾗ ἐκάθητο, κατέστη αἴφνης τὸ κέντρον τοῦ χοροῦ. Ἁπάντων τὰ βλέμματα συνεκεντρώθησαν ἐκεῖ, καὶ ἡ αὐλὴ τῆς Λαΐδης Καμβέλλης αἴφνης ἐδιπλασιάσθη· εἶναι πιθανώτατον, ὅτι ἡ εὐγενεστάτη αὕτη γυνὴ πρὸ πολλοῦ εἶχε προΐδει, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐπενήργει οὐκ ὀλίγον διὰ τὴν πρὸς τὸν ὡραῖον Μαρκέσιον ἀφοσίωσίν της.

Τὸν ἐδέχθη ὡς δέχεται ἡ μήτηρ τὸν υἱόν της, υἱὸν προσφιλῆ καὶ θαυμαζόμενον.

— Ἡ Μαρία ἐγίνετο κατηφής . . . εἶπεν αὕτη, ἐνῷ ὁ Ῥί-Σάντος ἡσπάζετο τὴν χεῖρα τῆς νεάνιδος.

— Καὶ μόνη ἡ ἀπουσία μου προὐξένει τὴν κατήφειαν τῆς Μὶς Τρέβωρ; Ἠρώτησεν ὁ Ῥίο-Σάντος, μειδιῶν καὶ ἀσκόπως, ἡ Μὶς Μαρία ἐπειράθη καὶ αὕτη νὰ μειδιάσῃ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη. Ἡ ἀδιαθεσία της περιεπλέκετο τώρα ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ Μαρκεσίου, ὅτις δὲν εἶχεν ἀποβάλει τὸν μυστηριώδη τρόμον, ὃν ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἐνέπνευσεν εἰς τὴν νεάνιδα· μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς τὴν δύναμιν ταύτην προσετίθετο ἤδη καὶ τὸ φίλτρον, ὅπερ ὁ Ῥίο-Σάντος εἶξευρε νὰ ἐξασκῇ ἐπὶ πάσης γυναικὸς καὶ τὸ ὁποῖον ἡ Μὶς Τρέβωρ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποφύγῃ. Ἀπεναντι τοῦ Ῥίο-Σάντου, ὁσάκις ἦτον ὑπὸ τὸ βλέμμα του ἡ Μαρία πραγματικῶς ἔχανε τὴν συναίσθησιν τοῦ ὅ,τι συνέβαινεν ἐντὸς αὐτῆς. Καὶ ἂν ἤθελεν ἀποφασίσει θαῤῥαλέως ν' ἀποκρούσῃ γενναίως τὴν ἠθικὴν τυραννίαν τῆς θείας της, δὲν ἠξεύρομεν τί ἤθελεν ἀποκριθῇ εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην καθαρῶς προτεινομένην αὐτῇ. Ποῖον ἀγαπᾷς; Ὥστε ἡ πλάνη τῆς Λαΐδης Καμβέλλης αὐστρῶς ἐξεταζομένη ἦτο συγγνωστή· διότι καὶ αὕτη ἠθάνετο τὴν ἐπιῤῥοὴν τοῦ φίλτρου αὐτοῦ. Δὲν ἤθελε λοιπὸν εἶναι ἄδικον ν' ἀποδώσῃ τις εἰς αὐτὴν τὸ σφάλμα, εἰς ὃ ὑποπίπτει ἐνίοτε καὶ ἡ Μὶς Τρέβωρ;

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ὁ Ῥίο-Σάντος ἐφάνη προθυμότερος, περιπαθέστερος καὶ εὐγλωττότερος, παρὰ τὸ σύνηθες, ἡ δὲ Μὶς Μαρία, ἣν φωνὴ ἐνδόμυχος παρεκίνει ν' ἀπέχῃ αὐτοῦ καὶ νὰ ἐγρηγορῇ, παρεσύρετο ἀκουσίως ὑπὸ τῆς μαγείας τοῦ ἀνδρὸς τούτου, τὸν ὁποῖον δὲν ἠγάπα, καὶ ἐλησμόνει τὸν Φράγκην, τὸν ὁποῖον ἠγάπα. Τοῦτο ἦν ἀνώτερον καὶ τῆς γοητεύσεως, καὶ ἡ Μὶς Ἄρτεμις Στευάρτη εἶχε δίκαιον νὰ λέγῃ, ὅτι ἡ Μαρία ἦτο μαγευμένη. Ἡ λαίδη Καμβέλλη ἠκροᾶτο τοῦ Ῥίο-Σάντου, ἀπεκρίνετο αὐτῷ ἀγχινούςατα, καὶ πρὸς τούτοις εὕρισκε καιρὸν τοῦ ἐκφράζειν τὴν ἐκστατικὴν χαράν της περὶ τῆς εὐδαιμονίας τῆς ἀνεψιᾶς της. Προσέθετον δὲ τοὺς λόγους των καὶ οἱ παρευρισκόμενοι ἐπιδοκιμάζοντες καὶ θαυμάζοντες, καὶ ὁ ὑποκόμης Λαντούρης Λούκης ἐφεύρισκε μορφασμοὺς ἐνθουσιασμοῦ ἀνὰ πάντα λόγον τοῦ ἐνδόξου πρωτοτύπου του, καὶ ὑπισχνεῖτο αὐτὸς ἑαυτῷ ν' ἀναφέρῃ αὐτὸν ἐν δέοντι.

Ὁ Φραγκίσκος ἵστατο ὄρθιος ἔν τινι φατνώματι τοῦ τοίχου ἀρκετὰ μακρὰν, ὥστε νὰ μὴν ἀκούῃ τίποτε, ἀλλ' ἔβλεπε τὰ πάντα καὶ ἀπερρόφα μετ' ὀδυνηρᾶς ἁπλησίας τὸ πικρὸν ποτήριον τῆς ζηλοτυπίας. Ἐθεώρει αὐτοὺς ἔχων τὴν ψυχήν του ὅλην συγκεντρωμένην εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἑρμηνεύων πᾶν κίνημα, δίδων εἰς πᾶσαν κίνησιν σημασίαν, ἥτις συνεδαύλιζε τὸν πυρετόν του καὶ ἐδιπλασίαζε τὴν ὀδύνην του. Ὅταν ὁ Ῥίο-Σάντος ἔκλινε πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ περιεκράτει αὐτὴν δι' ὅλης τῆς μαγείας τοῦ βλέμματός του, ὁ Φραγκίσκος ἐνόμιζεν, ὅτι ἀνεγίνωσκεν ἐκεῖ ἔρωτα δειλὸν μὲν ἀλλ' εὐγλωττον ἐν τῇ σιωπῇ, καὶ ἡ μανία αὐτοῦ ἔφθανε μέχρις ἀγωνίας.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ο ΓΑΜΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙΝ.

(Ἐξ' Ἀθηνῶν.)

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον· πρὸ τῆς τελετῆς τοῦ Γάμου ἐν Ἀθήναις ἀναποφεύκτως ἦτο ἡ ἐγγύη (ὁ ἀῤῥαβών), ἵνα ἔχῃ κῦρος τὸ γαμικὸν συμβόλαιον· αὕτη δ' ἐγένετο παρὰ τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ νομίμου κυρίου τῆς νύμφης παρόντων τῶν συγγενῶν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν· ἐκτὸς δὲ τούτων καὶ πολλαὶ ἄλλαι τελεταὶ ἐγίνοντο πρὸ ἢ μετὰ τὸν γάμον, προτέλεια Γάμου ἡ προγαμμεια λεγόμεναι, καθ' ἃς προσφοραὶ τοῖς γαμηλίοις θεοῖς ἐγίνοντο παρὰ τοῦ πατρὸς τῆς νύμφης· αἱ δὲ νύμφαι ἀνέθετον τὰς ἀπαρχὰς τῆς κόμης αὐτῶν τῇ Ἥρᾳ τῇ Ἀρτέμιδι (πιθανὸν ἵνα ἐξιλεώσωσιν αὐτὴν διὰ τὴν πρὸς τὸν γάμον ἀποστροφήν της) καὶ ταῖς Μοίραις, κατ' ἄλλους δὲ τῷ Διὶ καὶ τῇ Ἥρᾳ τελείᾳ.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου ὅ τε γαμβρὸς καὶ ἡ νύμφη ἐλούοντο δι' ὕδατος κομιζομένου ἐξ εἰδικῆς τινος πηγῆς (εἰς Ἀθήνας τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐκομίζετο ἐκ τῆς πηγῆς Καλιῤῥόης). Μετὰ ταῦτα ἡ νύμφη κα-

θωδηγεῖτο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ κεκαλυμμένη, καὶ ἐφ' ἁμάξης, συρομένης ὑπὸ ζεύγους ἡμιόνων ἢ βοῶν· ἐνίοτε δὲ πολλὴ συνοδία παρηκολούθει τὴν νυμφικὴν πομπήν, ὧν τινες ἔφερον τὰς νυμφικὰς δᾷδας.

Καθ' ὁδὸν χωρούσης τῆς νυμφικῆς πομπῆς, ἦδον ὑμεναίους· οἱ δὲ συναντῶντες τοὺς νεονύμφους ἐχαιρέτων αὐτούς, εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ νυμφίου ἔῤῥαινον αὐτοὺς μὲ διάφορα τραγήματα, εἰς σημεῖον εὐπορίας. (Καὶ σήμερον ἀκόμη ὑπάρχει εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ἡ αὐτὴ συνήθεια). Μετὰ δὲ ταῦτα ἤρχετο ὁ καθαυτὸ γάμος ἢ ἡ γαμικὴ θοίνη (τὸ γαμικὸν συμπόσιον), ἥτις ὄχι μόνον ὡς ἑορταστικὴ συνέλευσις ἐχρησίμευεν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἵνα οἱ προσκεκλημένοι χρησιμεύσωσι μάρτυρες αὐτόπται τοῦ γάμου. Εἰς τὸ συμπόσιον τοῦτο παρευρίσκοντο καὶ γυναῖκες, ἀλλ' αὗται κατεκλίνοντο εἰς χωριστὰς τραπέζας μετὰ τῆς νύμφης, ἥτις ἀκόμη ἔμενε κεκαλυμμένη. Μετὰ τὴν ἑστίασιν ἡ νύμφη ἐφέρετο ἀπὸ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον, ἔνθα εἰσερχόμενοι συνέτρωγον μῆλον ἢ κυδώνιον, εἰς σημεῖον τῆς εἰς τὸ μέλλον γλυκείας συνομιλίας αὐτῶν (τὸ τοιοῦτον ἔθιμον σώζεται παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς). χορὸς δὲ παρθένων πρὸ τῶν θυρῶν ἦδε τὸ ἐπιθαλάμιον μέλος, ὡς περιγράφει ὁ Θεόκριτος εἰς τὸ 18 εἰδύλλιον αὐτοῦ, τὸ περὶ τοῦ γάμου τῆς Ἑλένης.

Τὴν ἐπιοῦσαν τοῦ γάμου οἱ οἰκεῖοι ἔφερον τῇ νύμφῃ τὰ συνήθη δῶρα, ἐξ ὧν τὰ περιεργότερα ἦσαν τὰ ἀνακαλυπτήρια λεγόμενα, ἅτινα τῇ προσεφέροντο, ὅτε τὸ πρῶτον ἀπεκαλύπτετο.

Οἱ Σπαρτιᾶται ἐκτὸς τῶν ἀναφερθέντων εἶχον καὶ ἄλλην συνήθειαν λίαν περίεργον. Ὁ γαμβρὸς πρὶν ἡ νυμφευθῇ κατὰ τὰ νενομισμένα, ἥρπαζε τὴν νύμφην ἐν γνώσει ὅλων τῶν συγγενῶν καὶ γονέων αὐτῆς, καὶ συνώκει μετ' αὐτῆς λάθρα ἐπί τινα καιρὸν, ἔπειτα δὲ ἔρρεν αὐτὴν, πολλάκις δὲ καὶ τὴν μητέρα, εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Ἡ γυνὴ ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς ὂν κατωτέρας τάξεως καὶ ἀνεπίδεκτον ἀνωτέρας μαθήσεως· δὲν ἐνόμιζον, οὐδ' ἐθεώρουν αὐτὴν ὡς γλυκεῖαν καὶ εὐάρεστον κοινωνὸν, ἀλλ' ἁπλῶς χρήσιμον διὰ τὰ ἥττονος λόγου ἄξια ἔργα τοῦ βίου. Τὰ τέκνα αὐτῶν κατέσταττον οἱ ἀρχαῖοι ἀνώτερον τῶν γυναικῶν αὐτῶν, διὸ καὶ ὁμιλοῦντες ἔλεγον «τέκνα καὶ γυναῖκας.» Περιώριζον αὐτὰς, ὡς καὶ τὴν σήμερον οἱ λαοὶ τῆς Ἀσίας, καὶ ἐῤῥυθμοῦντο ὑπὸ γυναικονόμων, ἡ δὲ δυσπιστία μεταξὺ τῶν ἀνδρογύνων ὑπῆρχε πολὺ ἀνεπτυγμένη. Αἱ γυναῖκες ἀπεκλείοντο παντὸς σχεδὸν πολιτικοῦ δικαιώματος. Μόνον δὲ ἐν Σπάρτῃ καὶ παρὰ ταῖς Δωρικαῖς ἀποικίαις ἐθεωροῦντο αἱ γυναῖκες ἐπιδεκτικαὶ ἀνωτέρας μαθήσεως καὶ προαγωγῆς, καὶ ταῖς ἀπένειμον καὶ τιμὰς ὀνομάζοντες αὐτὰς Δεσποίνας. Ἄλλως, καθ' ὅλου δ' εἰπεῖν, ἡ κατάστασις αὐτῶν ἦτο, ὡς καὶ σήμερον παρὰ ταῖς Ἀσιαναῖς, ἐλεεινὴ καὶ ἀξία οἴκτου.

Τ. Γ.

ΑΣΤΡΙΑ.

Ἡ λίαν εὐαίσθητος γυνή.

Γυνή τις, ἡ ὁποία ἐκαυχᾶτο ὅτι, εἶχε καρδίαν λίαν εὐαίσθητον, ἐμέμφετο ἡμέραν τινὰ τὸν κρεωπώλην αὐτῆς, διότι ἐξελέξατο ἐπάγγελμα τοσοῦτο μισητὸν, λέγουσα· «Πῶς δύνασαι νὰ θανατόνῃς μετὰ τοιαύτης ὠμότητος τὰ ταλαίπωρα ἀρνία;» «Τί λοιπὸν, Κυρία μου, τῇ ἀπεκρίθη ἐκπεπληγμένος ὁ κρεωπώλης, ἤθελες νὰ τὰ τρώγῃς ὁλοζώντανα;»

Ὁ μάγος.

Μοιρολόγος τις, ὁ ὁποῖος ἐθαυματούργει ἐν τῷ ὠρανερῷ, συλληφθεὶς ἀπήχθη ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τοῦ πταισματοδικείου. «Εἰμπορεῖς λοιπὸν νὰ προβλέπῃς τὸ μέλλον; εἶπεν αὐτῷ ὁ πρόεδρος, ἀνὴρ εὐφυέστατος, ἀλλ' ἀχειότερος ἢ ὅσον πρέπει τῷ δικαστῇ —Μάλιστα, Κύριε πρόεδρε, ἀπεκρίθη σοβαρῶς ὁ μάγος.—Δύνασαι λοιπὸν νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀπόφασιν, ἣν μέλλομεν νὰ ἐκφέρωμεν;—Βεβαιότατα.—Εἰπέ μας λοιπὸν τί θὰ συμβῇ;—Τίποτε —Εἶσαι βέβαιος, ὅτι. . . εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ μὲ ἀπολύσητε.—Θὰ σὲ ἀπολύσωμεν;—Ἀναμφιβόλως.—Διατί; —Διότι ἂν ἔπρεπε νὰ μὲ καταδικάσητε, δὲν ἠθέλετε εἰρωνευθῇ διὰ τὸ δυστύχημά μου.

Ὁ πρόεδρος ἐγράφη ἀμηχανῶν πρὸς τοὺς δικαστὰς καὶ εἶδεν αὐτοὺς, ὁ δὲ μάγος ἀπελύθη.

Ὁ παναῦργος νεοσύλλεκτος

Δύω χωρικοὶ ἔν τινι χωρίῳ ὤφειλον ν' ἀποσύρωσι κλῆρον ἐνώπιον τοῦ δημάρχου, ἵνα ἴδωσι τίς ἐξ αὐτῶν ἔμελλε νὰ κληρωθῇ διὰ τὴν ὑπὲρ πατρίδος ὑπηρεσίαν. Ἡ ἐρωμένη τοῦ δημάρχου ἐσύρησεν αὐτῷ τὸν νεώτερον, καὶ παρεκάλεσεν ἐπιμόνως νὰ κάμῃ ὥστε νὰ πέσῃ ὁ κλῆρος εἰς τὸν ἕτερον. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος, εἶπεν ὁ ἄρχων οὗτος, ἐκτὸς τοῦ δόλου. Διατάξας δὲ νὰ ἦναι μέλαιναι αἱ δύω ψῆφοι, ἃς ἔμελλον νὰ θέσωσιν ἐντὸς τῆς κάλπης, εἶπεν εἰς τοὺς δύω χωρικούς· «Ὅστις ἀνασύρῃ τὴν μαύρην ψῆφον ἀναχωρήσῃ. Ἔπαρε πρῶτος, εἶπεν εἰς τὸν χωρικὸν εἰς ὃν ἤθελε νὰ πέσῃ ὁ κλῆρος, σὲ τὸ διατάττω.» Ἀλλ' ὁ χωρικὸς, ὃν εἶχε προκαταδικάσει, καὶ ὅστις δὲν ἠδύνατο, ὡς φαίνεται, ν' ἀπορύγῃ τὸ δυστύχημά του, ἐράνη πανουργότερος τοῦ δημάρχου. Ὑποπτευθεὶς περὶ τοῦ παιγνιδίου, ὅπερ τῷ ἔπαιζον, ἀνέσυρε τὴν ψῆφον καὶ κατεβρόχθισεν αὐτὴν πάραυτα. «Τί κάμνεις, ἄθλιε, τῷ εἶπεν ὁ δήμαρχος.» Λρέντη, ἀπεκρίθη ὁ χωρικὸς, ἂν ἡ ψῆφος τὴν ὁποίαν κατέπια ἦναι μαύρη, ἐκείνη, ποῦ εἶναι μέσα εἰς τὴν κάλπην, πρέπει νὰ ἦναι ἄσπρη, ἃς τὴν ἴδωμεν, καὶ ἂν ἦναι ἄσπρη ἀναχωρῶ, ἄνδμως· ἐκατάπια τὴν ἄσπρην τότε πρέπει ν' ἀναχωρήσῃ ὁ σύντροφός μου, εἰμπορεῖς λοιπὸν πολὺ εὔκολα νὰ εὕρῃς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δήμαρχος περιπλεχθεὶς ἕνεκα τούτου ἠναγκάσθη ν' ἀπολύσῃ αὐτὸν, καὶ ἵνα μὴ δυσαρεστήσῃ τὴν ἐρωμένην του, ἀπένειμε τὴν χάριν πρὸς ἀμφοτέρους.

Ἰδοὺ ἑτοιμότης πνεύματος θαυμασία, ἣν δὲν ἐλπίζομεν ποτὲ ἀπὸ χωρικούς.

« *Οὐκ ἐπ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* »

ΕΤΟΣ Α.' ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 11 Ἀπριλίου 1858. Ἀριθ. 7.

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

ΚΟΣΜΙΟΤΗΣ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΣ.

(Συνέχεια).

Περὶ δὲ τῆς ἑβδόμης ἀπρεπείας τοῦ ἡγουμένου Κόσσωνος, ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶδον πολλάκις ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀνθρώπους οὕτω κακῶς ἀνατεθραμμένους, ἢ τοσοῦτον ἀδιακρίτους ὥστε ν' ἀποθέτωσιν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῶν πᾶν ὅ,τι ἤρεσκεν αὐτοῖς ἐν ἐπιδορπίῳ καλῶς παρασκευασμένῳ, καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀπρεπείας ἀπαντᾶται συχνότερον εἰς τὰς Κυρίας· ἐκ τούτου δὲ δύνανται νὰ προέλθωσι πολλάκις δυσάρεστα διὰ τοὺς πράττοντας τὸ ἄτοπον τοῦτο. Ἂς ἀναφέρωμεν περὶ αὐτοῦ παράδειγμα.

Ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας ἡ αὐλὴ ἦτο λίαν μικτή· ἐν αὐτῇ εὑρίσκοντο καὶ αὐλικοὶ, γενναῖοι μὲν πολεμισταί, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰδήμονες τῶν ἀπαιτήσεων τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς· εἷς ἐκ τούτων ἦν καὶ ὁ βαρόνος Α***, ὃν προσεκάλεσεν ὁ αὐτοκράτωρ ἡμέραν τινὰ ὅπως συνοδεύσῃ αὐτὸν εἰς τὸ κυνήγιον μετὰ πολλῶν αὐλικῶν. Ἔμελλον λοιπὸν νὰ συναθροισθῶσιν ἐν Ἁγίῳ Κλωδιάλδῳ (Saint-Cloud) νὰ προγευματίσωσιν ἐκεῖ καὶ νὰ ἀπέλθωσιν ἔπειτα πρὸς καταδίωξιν τῶν ἐλάφων ἐν τῷ δάσει τοῦ Μέυδωνος· ὁ δὲ τόπος τῆς κυνηγετικῆς συναντήσεως ἦτο οἰκίσκος τις παρὰ τὸ δάσος.

Ὁ βαρόνος περιχαρὴς διὰ τὴν πρόσκλησιν ταύτην παρεγένετο μετὰ στρατιωτικῆς ἀκριβείας εἰς τὸ ἐν Ἁγίῳ Κλωδιάλδῳ πρόγευμά του. Ἦτο φαγᾶς ὀλίγον γαστρίμαργος, καὶ δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν ἔμενε πλέον τῶν δεκαπέντε λεπτῶν εἰς τὴν τράπεζαν. Καθ' ἣν λοιπὸν στιγμὴν ἔμελλε νὰ δράξῃ μηροῦ τινὸς παχείσης χηνὸς τοῦ Στρασβούργου, ὁ Βονοπάρτης ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως ἐγειρόμενος ἐκ τῆς τραπέζης. Τί δυσχυία! τοῦ βαρόνου ἐλύθησαν τὰ γυῖα, διότι μόλις ἤρχιζε ν' ἀνοίγῃ ἡ ὄρεξίς του· περιγραφεὶς ὅμως καὶ ἰδὼν ὅτι δὲν τὸν βλέπουσι, περιετύλιξε τὸν μηρὸν τῆς χηνὸς ἐντὸς χαρτίου, καὶ ἔχωσεν αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον τοῦ χρυσοκεντήτου αὐτοῦ ἐπενδύτου. Ἀλλὰ φεῦ! Ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει! Πονηρός τις παῖς, ὅστις εἶδεν αὐτὸν μηχανώμενον τοῦτο, ὑπῆγε καὶ διηγήθη αὐτὸ εἴς τινα ὑπασπιστὴν, ὅστις διηγήθη αὐτὸ πρὸς τέρψιν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος δέκα λεπτὰ μετὰ ταῦτα.

Ἀφοῦ ἐκυνήγησαν ἐπὶ μίαν ἢ δύο ὥρας ἔρθασαν εἰς τὸν κυνηγετικὸν οἰκίσκον, καὶ ἐπειδὴ ἦτο φθινόπωρον ἤναψαν μέγα πῦρ. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἔδειξε πολλὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Κύριον Βαρόνον, καὶ λαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὠτὸς, ὡς ἔκαμνε πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους τῶν εὐνοουμένων του, ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὴν ἑστίαν, καὶ ἐτοποθετήθη πρὸ αὐτοῦ οὕτως ὥστε ὁ βαρόνος ἔχων τὴν ῥάχην ἐστραμμένην πρὸς τὸ πῦρ, εὑρέθη ὅσον ἦτο δυνατὸν πλησιέστατα αὐτοῦ. Ἐνταῦθα ὁ Βονοπάρτης ἐπίασεν αὐτὸν μετὰ γοητευτικῆς οἰκειότητος ἀπὸ ἑνὸς κομβίου τοῦ ἐπενδύτου ἵνα ἐμποδίσῃ αὐτὸν τοῦ νὰ ἀποστῇ, καὶ εἶπεν αὐτῷ μυρία ὅσα εὐχάριστα πράγματα.

Ὁ Βαρόνος, οὗτινος ἐψήνοντο οἱ μηροὶ καὶ τὰ

γαστροκνήμια, ἐπήκονε ὁ τὲ μὲν τὸν ἕνα πόδα ὁτὲ δὲ τὸν ἕτερον, καὶ ἐσφάδαζεν ὡς ὁ ἰχθὺς τιθέμενος ζῶν ἐπὶ τῆς ἐσχάρας· ἀλλ' ἡ εὐτυχία τοῦ ὅτι ἀπήλαυε προδήλως τοσοῦτον μεγάλης εὐνοίας παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ τὸν ἔκαμε νὰ ὑπομείνῃ. Λίφνης ὀσμὴ λίπους τηκομένου διαδίδεται ἐν τῇ αἰθούσῃ, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἀποσύρεται ἀποτόμως πρὸς τὰ ὀπίσω λέγων,

—Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! καίεσαι, κύριε βαρόνε, τραβήξου, διότι ἄρχησες νὰ ἀναδιδῇς ὀσμὴν ψητοῦ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, Μεγαλειότατε, μὲ φαίνεται ὅτι ἡ Μεγαλειότης Σας ἐκπλήττεται ὀλίγον ταχέως· ὁμολογῶ ὅτι ἐζεσάθην, ἀλλὰ δὲν καίομαι.

— Πῶς! ἐπαναλαμβάνει ὁ αὐτοκράτωρ σχεδὸν ἐψήθηκες, λυόνεις. Ἴδὲ πῶς στάζει τὸ ἄλειμμα σου ἐπάνω εἰς τὰ ὑποδήματά σου καὶ τὸ πάτωμα!

Καὶ πραγματικῶς, ὁ ταλαίπωρος μηρὸς τῆς χηνὸς ἐτήκετο ἐν τῷ κρασπέδῳ τοῦ ἱματίου τοῦ Κ. βαρόνου, καὶ ἔζαζεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Σᾶς ἀρίνω λοιπὸν νὰ φαντασθῆτε ἂν ἐγέλασαν οἱ αὐλικοὶ διὰ τὸ συμβὰν τοῦτο.

Ἐνίοτε ἡ ἕξις τοῦ ποιεῖν ὡς ὁ βαρόνος, δηλαδὴ τὸ ἐντιθέναι μηροὺς χηνὸς ἐν τῷ κόλπῳ, δύναται νὰ ἔχῃ κινδυνωδέστερα ἐπακόλουθα. Ὁ μέγας Κονδὲς ἐδέχετο πολλάκις εἰς τὸ δεῖπνόν του πτωχοὺς ἀξιωματικοὺς πολεμήσαντας ὑπὸ τὰς διαταγάς του. Ἡμέραν τινὰ ἐν ᾗ ὑπῆρχε καὶ εἷς τοιοῦτος, ὅστις ἐφαίνετο λίαν δυσυχής, τῶν ὑπηρετῶν τις, καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλον νὰ σηκωθῶσιν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἦλθε καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὸν πρίγκηπα ὅτι ἐκλάπη ἓν ἀργυροῦν ἐπιτραπέζωμα. Τῶν συνδαιτυμόνων δέ τις παρατηρήσας ὅτι ὁ πτωχὸς ἀξιωματικὸς ἔχωσέ τι εἰς τὸν κόλπον του ἐν καιρῷ τοῦ γεύματος προσέχων νὰ μὴ φανῇ δὲν ἀμφιβαλλεν ὅτι οὗτος ἦτο ὁ ποιήσας τὸ πονηρόν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπρότεινε νὰ ψαύσωσιν εἰς τοὺς κόλπους ὅλων ἀρχίζοντες ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. Ὁ ἀξιωματικὸς ἐδήλωσε καθαρὰ ὅτι δὲν ἀνείχετο νὰ τὸν ψαύσουν.—Καὶ διατί; ἠρώτησεν ὁ προτείνας τὸ τοιοῦτον.—Δὲν θέλω, διότι τὸ θεωρῶ ἀτιμωτικόν, ἔτι δὲ καὶ δι' ἄλλην αἰτίαν τὴν ὁποίαν δὲν λέγω.—Ἄ! ἄ! αὐτὴν τὴν ἄλλην αἰτίαν τὴν ἐννοεῖ τις. Ἂν ὑποπτεύεσθαι τὴν τιμιότητά μου, εἶπεν, ἀπατᾶσθε, κύριε, δὲν μαντεύετε καλῶς! καὶ μέγα δάκρυον κατέῤῥευσιν ἀπὸ τῶν ὀρθαλμῶν τοῦ γενναίου ἀπομάχου· διὸ συγκινηθεὶς ὁ πρίγκηψ — Ἐλᾶτε, Κύριοι, ἐλᾶτε, εἶπεν, ἂς μὴ ὁμιλῶμεν πλέον περὶ τοῦ μηδαμινοῦ τούτου συμβεβηκότος· φρονῶ ὅτι ὅσοι εὑρίσκονται ἐδῶ εἶναι ὅλοι τίμιοι ἄνθρωποι καὶ δὲν πρέπει νὰ γείνῃ ἔρευνα.

Ἀλλ' ὁ ἀξιωματικὸς ἐνόμισεν ὅτι ἡ ἱκανοποίησις αὕτη δὲν ἦτο ἀρκοῦσα δι' αὐτὸν, καὶ παρεκάλεσε τὸν πρίγκηπα νὰ τῷ ἀξιώσῃ μιᾶς στιγμῆς ἰδιαιτέρας ὁμιλίας. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ δωμάτιόν του ἐῤῥίφθη εἰς τοὺς πόδας του καὶ κλαίων, « Αὐθέντα, τῷ εἶπεν, ἔχω μίαν γυναῖκα καὶ τέσσαρα παιδία, καὶ μόλις δύναμαι νὰ τοῖς ἀγοράζω ἄρτον. Ἐνόμισα λοιπὸν σήμερον ὅτι χωρὶς νὰ σᾶς ἀδικήσω ἠδυνάμην νὰ τοὺς φέρω ὀλίγον ἐκλεκτὸν φαγητὸν, τὸ ὁποῖον δὲν τρώγουσι δύο φορὰς κατ' ἔτος, καὶ ἰδοὺ τί σᾶς ἐπῆρα.

Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου μικρὸν φάκελλον, ἀφῆρεσε τὸ περικάλυμμα, καὶ ἔδειξεν εἰς τὸν πρίγκηπα τὸ σκελετὸν ὄρνιθος.

— Τώρα αὐθέντα, δύνασαι νὰ διατάξῃς νὰ μὲ ψαύσουν, ἀρκεῖ τοῦτο νὰ γείνῃ ἐνώπιόν σου. Δὲν ἤθελα τὸ ἐπιτρέψει ἔμπροσθεν τῶν ἄλλων, διότι δὲν θέλω νὰ ἀτιμάσω τὴν ἐπωμίδα, τὴν ὁποίαν σὺ ὁ ἴδιος προσήρτησας ἐπὶ τῶν ὤμων μου. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀνέστρεψεν ὁ ἴδιος τὰ θυλάκιά του.

Ὁ πρίγκηψ Κονδὲς ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἰσιατόριον ἄγων τὸν γενναῖον στρατιώτην ἐκ τῆς χειρός. Κύριοι, εἶπεν, ἐλπίζω ὅτι θέλετε μὲ δεχθῇ ἐγγυητὴν τῆς τιμῆς καὶ τῆς εὐθύτητος τοῦ κυρίου. Σᾶς τὸν συνιστῶ ὡς φίλον καὶ ὁμοτράπεζόν μου, καὶ ἀπὸ αὔριον θὰ παρευρίσκεται καθεκάστην εἰς τὴν τράπεζάν μου.

Ὁ μέγας Κονδὲς ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ἁπλούστατος καὶ εὐγενέστατος ἄνθρωπος ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ του, ὅπερ δηλοῖ ὅτι τὸ μεγαλεῖον δὲν ἀποκλείει τὴν ἁπλότητα τῶν ἠθῶν.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν εὐδαίμονα ἐκεῖνον αἰῶνα Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' φημισθέντα τοσοῦτον ἐπὶ Γαλλικῇ ἀβροφροσύνῃ, δὲν εἶχον ἔτι φθάσει οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ ὅπου ἡμεῖς εὑρισκόμεθα σήμερον ὡς πρὸς τὴν ἐπιτραπέζιον συμπεριφοράν. Ὁ δοὺξ καὶ ἡ δούκισσα Χώλνης (de Chaulnes) προσέφερον εἰς τοὺς συνδαιτυμόνας αὐτῶν τὸν ζωμὸν διὰ τοῦ αὐτοῦ κοχλιαρίου, δι' οὗ ἔτρωγον καὶ αὐτοὶ, ὡς λέγει κατηγορῶν αὐτοὺς ὁ Κ. Κουλάγγης. Ἡ δὲ σύζυγος τοῦ στρατάρχου Λουξεμβούργου ἠσθάνετο μεγάλην ἀπέχθειαν κατὰ τῶν ἀπερισκέπτων ἐκείνων, οἵτινες ἔτρωγον τὰς ἀπαρχὰς τῶν καρπῶν, ἃς αὕτη ἐπρομηθεύετο εἰς ὑπέρογκον τιμὴν, καὶ βαρέως ἔφερε τὴν ἀδιακρισίαν ἐκείνων, οἵτινες ἐδέχοντο δευτεραν φορὰν φαγητὸν τὸ ὁποῖον ἐτιμᾶτο πολλοῦ. Ἡμεῖς εὑρισκόμεθα εἰς ὁδὸν προόδου.

Ὁ καλῶς ἀνατεθραμμένος ἄνθρωπος ὅταν λάβῃ γραπτὴν πρόσκλησιν εἰς γεῦμα, πρέπει ν' ἀποκριθῇ ἀμέσως ἂν δὲν δύναται νὰ τὴν δεχθῇ, ἵνα μὴ γείνῃ αἰτία ἀνωφελοῦς δαπάνης, καὶ εἶναι καλὰ, ἂν δέχεται τὴν πρόσκλησιν, νὰ δηλώσῃ τοῦτο διὰ γραμματίου ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἀπαραίτητον ἕνεκα τῆς παροιμίας, ἥτις λέγει ὅτι « Ἡ σιωπὴ εἶναι συγκατάνευσις. Πρέπει δὲ νὰ φθάσῃ ἀκριβῶς εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν ὥραν, διότι ἂν μὲν πρᾶξῃ τοῦτο ταχύτερον, δυνατὸν νὰ διαταράξῃ τὴν γινομένην ἑτοιμασίαν, ἢ τὴν οἰκοδέσποιναν, ἥτις, ἴσως ἐνδύεται, ἂν δὲ βραδύτερον νὰ γίνῃ αἰτία νὰ προσμένουν, ὅπερ ἐστὶν ἀγροῖκον. διότι ἀναγκάζει αὐτοὺς νὰ θερμάνωσιν ἐκ νέου τὰ φαγητά.

Ὕπαγε μόνος, ἂν ἡ προσκλητήριος ἐπιστολὴ δὲν διαλαμβάνει ὀνομαστὶ τὰ ἄλλα πρόσωπα τῆς οἰκίας σου, ἢ τῶν φίλων σου. Προπάντων μὴ φέρεις μετὰ σοῦ οὔτε παιδίον οὔτε σκύλον.

Ἡμέραν τινὰ ἔκαμα τὴν ἀνοησίαν νὰ δεχθῶ μίαν πρόσκλησιν εἰς γεῦμα, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Χαναπέα ἐν ὁδῷ Ἁγίου Λουδοβίκου εἰς τὸν Βάλτον. Ματὰ

ὀκτὼ ἡμέρας, ὑπῆγα νὰ τῷ κάμω τὴν τῆς πέψεως ἐπίσκεψιν, ὡς τοῦτο γίνεται μεταξὺ ἀνθρώπων οἵτινες γνωρίζουσι νὰ ζῶσιν. Ἐν δὲ τῇ ὁμιλίᾳ ἐψιθύρισεν εἰ τὸ οὖς μου ὅτι μία πρόσκλησις συνεπιφέρει καὶ ἄλλην καὶ ἐννόησα τὴν ἀτελῆ φράσιν του. Τὴν ἐπαύριον, προσεκλήθη καὶ αὐτὸς τυπικῶς, ἀλλ' ἡ πρόσκλησις διελάμβανε μόνον αὐτόν, ἐπειδὴ ἐγὼ εἶμαι ἄγαμος, καὶ ὁ τοιοῦτος δὲν εἶναι αὐστηρῶς ἠναγκασμένος νὰ προσφέρῃ δεῖπνα ὅμοια ἐκείνοις ἃ δέχεται.

Εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν ἡμέραν καὶ ὥραν, (καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι ἄξιοι ἐπαίνου) βλέπω εἰσερχομένους εἰς τὴν οἰκίαν μου τὸν Κύριον Χαχανέαν, τὴν Κυρίαν Χαχανέαν, τὰς κόρας Σοφίτσαν καὶ Κατίναν Χαχανέα, ἔπειτα δὲ τοὺς υἱοὺς Μημίκον καὶ Γεωργάκην Χαχανέαν, ἔπειτα τὸν ὑπηρέτην αὐτῶν ἀκολουθούμενον ὑπὸ τοῦ σκυλακίου Ροῤῥὸ, καὶ φέροντα ἐπὶ τοῦ γρόνθου αὐτοῦ τὸν παπαγάλον Κοκό· ἡ δὲ ὑπηρέτις Ζαφειρούλα ἤρχετο κατόπιν κρατοῦσα εἰς τὴν χεῖρα βαρὺν κάλαθον ἑρμητικῶς κεκλεισμένον. Νομίζων ὅτι τοῦτο ἠδύνατο νὰ ἦναι συμπλήρωμάτι διὰ τὸ λιτὸν δεῖπνον ἐμοῦ τοῦ ἀγάμου ἐρωτῶ τί περιέχει· ἀνοίγουσι τὸν κάλαθον, καὶ βλέπω... ὦ Θεὲ τοῦ οὐρανοῦ! τὴν Ψιψίκαν τὴν εὐνουμένην ἀγκυραίαν γάταν τῆς Κυρίας. Εἰς τὸν θυμόν μου ἐπάνω, ἐπεθύμησα νὰ μοὶ ἦτο δυνατὸν νὰ τὴν καμω πατσὰν καὶ νὰ χορτάσω δι' αὐτῆς ὅλην τὴν οἰκογένειαν τοῦ Χανανέα.

Τέλος πάντων τὸ γεῦμα ἤθελεν οἰκονομηθῇ ἀρκετὰ καλῶς (χάρις εἰς τὸ πλησίον κείμενον ξενοδοχεῖον εἰς ὃ ἔπεμψα τὴν οἰκονόμον) ἂν ἡ Κυρία Χαχανέα δὲν ἦτο πολὺ αὐστηρὰ εἰς τὴν ἐπιτραπέζιον κοσμιότητα.

Πρὸς κατάργησιν τῆς συζολῆς ἐδήλωσα αὐτοῖς ὅτι ἕκαστος δύναται νὰ τοποθετηθῇ ὅπως βούλεται, ἀφοῦ πρεηγουμένως ἐκάθισα τὴν μὲν Κυρίαν ἐξ ἀριστερῶν τόνδε Κύριον ἐκ δεξιῶν. Φεῦ! ἔπραξα χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῶ πρᾶξιν ὄντως Κινεζικήν. Ἡ Κυρία Χαχανέα μ' ἐδίδαξεν ὅτι δὲν εἴμεθα εἰς Πεκῖνον, ἔνθα ἡ θέσις τῆς τιμῆς εἶναι πρὸς ἀριστερὰν, ἐνῷ εἰς τοὺς Παρισίους εἶναι πρὸς δεξιάν. Ἑπομένως ἐσήκωσε τὸν Κύριον Χαχανέαν, κατέλαβε τὰν ἕδραν του λέγουσά μοι, ὅτι ὡς γυνὴ ἔπρεπε νὰ κατέχῃ τὴν θέσιν τῆς τιμῆς. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ σύζυγος αὐτῆς ἦλθε καὶ ἐκάθισε πρὸς τὰ ἀριστερά μου, ἀλλ' ἡ κυρία τὸν ἔξωσε καὶ ἐκεῖθεν ἵνα καθίσῃ πλησίον μου τὴν κόρην της Σοφίτσαν, ἐπειδὴ εἶπε, πρέπει νὰ προσπαθήσῃ τις ὅσον δύναται ἵνα θέσῃ τὸν κύριον μεταξὺ δύω κυριῶν, ἂν ὁ βαθμὸς ἢ ἡ ὑψηλὴ θέσις συνδαιτυμόνων τινῶν δὲν ἀντίκηται εἰς τοῦτο

Ἡ δὲ συνομιλία καίτοι μὴ οὖσα λίαν οὐσιώδης, θὰ ἦτο ἀνεκτὴ ἂν ἡ Κυρία Χαχανέα δὲν διέκοπτεν αὐτὴν εἰς πᾶσαν στιγμὴν, καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ διαβόλου φωτιζομένη, καθ' ἣν ὥραν μάλιστα καθίστατο ὁπωσοῦν ἐνδιαφέρουσα διὰ τῶν ἐξῆς ὁμιλιῶν της.

— Μημίκο, δὲν ἀλείφεις τὸ βούτυρον ἐπάνω εἰς τὸ ψωμὶ, εἰς τὰ παιδάκια μόνον καὶ τοὺς τεχνίτας συγχωρεῖται ν' ἀλείφωσι τὰς φέτας των.

— Κατίνα, δὲν εἶναι τῆς τάξεως νὰ καθαρίζῃς τὸ ἀπίδι κυκλοτερῶς· πρέπει νὰ τὸ κόψῃς κατὰ μῆκος εἰς τέσσαρα, καὶ νὰ καθαρίζῃς ἔπειτα ἕκαστον κομμάτιον ὅταν τὸ φάγῃς.

— Γεωργάκη, εἶναι ἄπρεπον ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι νὰ παχρεύῃς ἀναρανδὸν τὰ ὀδόντιά σου μὲ τὴν καλαμίδα. Πρέπει νὰ τὴν ἔχῃς κεκρυμμένην ἐντὸς τῶν χειρῶν σου ἐνῷ καθαρίζῃς τὰ ὀδόντιά σου.

— Καλέ μου ἄνδρα, οἱ καλοὶ τρόποι δὲν συγχωροῦν νὰ βάλῃς τὴν ταμβακοθήκην ἐπὶ τῆς τραπέζης βάλε την μέσα εἰς τὸν κόλπον σου.

— Σοφίτσα, δὲν εἶναι τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς νὰ σπάνῃς τὸ αὐγόν σου ἀπὸ τὸ μυτερὸν μέρος.

— Φίλε μου, σκέπασε πάλιν τὸ πιαροδοχεῖον ἐξ οὗ ἔφαγες.

— Γεωργάκη δὲν πρέπει νὰ πέρνῃς ὁ ἴδιος ψωμὶ, καὶ ἂν ἦναι ἀρκετὰ πλησίον σου ὥστε νὰ τὸ φθάσῃς. Ζήτησε ἀπὸ τὸν ὑπηρέτην.

— Μημίκο δὲν πρέπει νὰ πίνῃς τὸ σύχλιον νερὸν, τὸ ὁποῖον σοὶ προσφόρουν ἐντὸς στοματονιπτῆρος (rince-bouche) ἀλλὰ νὰ διακλύζῃς δι' αὐτοῦ τὸ στόμα σου, καὶ νὰ τὸ ἐκβάλῃς ἔπειτα εἰς τὸ δοχεῖον, ὅπερ ἵσταται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ νιπτῆρος, θέτων ὅμως τὴν χεῖρα πρὸ τοῦ στόματος, ὡς κάμνει ὁ μέθυσος ὅταν αἰσθάνεται ναυτίασιν. Τοῦτο εἶναι τὸ ἔπαχρον τῆς κοσμιότητος, καὶ ἃς λέγουν ὅ,τι θέλουν οἱ ῥυπαροί. Στρόγγεσε ἔπειτα τὰ χείλη σου μὲ τὸ χειρόμακτρόν σου.

Κατίνα, τὰ δακτυλάσου εἶνε πολὺ λερωμένα πλύνε τα ἐντὸς τοῦ νιπτῆρός σου, διὰ νὰ ἀποδειξῃς εἰς τοὺς συνδαιτημόνας σου ὅτι εἶσαι ἀκριβεῖς εἰς τὸ περὶ ἁγνισμοῦ. Τέλος ἡ κυρία Χανανέα, ἥτις ἠθέλησε ν' ἀναλλαβῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου τὸ ἔργον τῆς οἰκοδεσποίνης, περιέπτυξεν ὅπως τύχῃ τὸ χειρόμακτρον εἰς τὰς χεῖράς της, καὶ τὸ ἔῤῥιψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὅπερ κατὰ τοὺς κανόνας εἶναι τὸ σημεῖον τῆς μεταβάσεως εἰς τὴν αἴθουσαν· ἐ ὦ δὲ ἐγκωμίαζον τὰς γνώσεις αὐτῆς, μοὶ εἶπε μετὰ μεγίστης χάριτος.

— Καλὲ φιλοσοφέ μου, (ἡ Κυρία Χανανέα ὀνομάζει φιλοσόφους πάντας ὅσοι δὲν φοροῦσι λευκὰς ἢ κιτρίνας χειρίδας), εἶναι πολὺς καιρὸς ἀφότου συχνάζω τὴν ἐκλεκτὴν κοινωνίαν καὶ τὴν ἐσπουδασα κατὰ βάθος (τὸ εἴξευρα· ὡς ὅλαι αἱ γυναῖκες, ἤθελησα νὰ ἀρέσκω (ἔτσι ἄκουσα), καὶ τὸ κατώρθωσα χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνομαι (νὰ τὸ πιστεύσωμεν;) διὰ τῶν καλῶν τρόπων, ἄνευ τῶν λοιπῶν βαθημάτων (τὰ λοιπὰ ἐννοοῦνται.) Καὶ καθὼς τὸ εἶπα, ἐμελέτησα τοὺς συγγραφεῖς μου, καὶ γνωρίζω ἐκ στήθους ἀπὸ τοῦ Κ Κ. μέχρι τοῦ Κ. Π. Ρ. ὅλους τοὺς συγγραφεῖς ὅσοι ἔγραψαν (θεία ἐμπνεύσει) περὶ τῆς τοῦ τρόπου εὐγενείας καὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς. Καὶ ἐγὼ αὐτὴ, χωρὶς νὰ ἦναι λογιοτατίνα ἔῤῥιψα ἐπὶ τοῦ χάρτου κανόνας τινὰς περὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς πρὸς διδασκαλίαν τοῦ ἀγροίκου αἰῶνος καθ' ὃν ζῶμεν.

— Α. Κυρία, μοὶ κάμνετε τὴν χάριν νὰ εἴδω τὸ πολύτιμον τοῦτο χειρόγραφον ;

— Καὶ διατὶ ὄχι, ἀγαπητέ μοι φιλόσοφε ;

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ.

Ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις θεωρεῖται κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα τὸ θερμότερον, οὕτως εἰπεῖν, δι' οὗ καταδείκνυται ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ ἑκάστου ἔθνους. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἡ Ἑλλὰς εὗρε κενὴν τὴν φαρέτραν τῶν βελῶν, καὶ αὐτῶν τῶν φανατικῶν ἐχθρῶν της ὁμολογησάντων τὴν γιγαντιαίαν αὐτῆς ὡς πρὸς τὸν κλάδον τοῦτον πρόοδον. Περὶ τούτου ὅμως φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει καὶ ἐναβρυνόμενοι ν' ἀναπαυώμεθα, ἀλλὰ καταδεικνύοντες τὰς ἐλλείψεις μας, νὰ ἐπιζητῶμεν αὐτῶν τὴν θεραπείαν.

Τὰ δημοτικὰ σχολεῖα εἶναι τὰ ἐργαστήρια, εἰς ἃ παραδίδουσα ἡ κοινωνία τὴν ἀκατέργαστον πνευματικήν της ὕλην, ἀπαιτεῖ αὐτὴν μετ' ὀλίγον χρόνον κατειργασμένην καὶ εὔθετον πρὸς μεταχείρισιν εἰς πᾶσαν αὐτῆς χρείαν. Ὅμως μέχρι τοῦδε ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις δὲν ἐπενήργησεν ὡς πρὸς τοῦτο ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας ἀμεροληπτως· διότι ἡ μὲν ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις παρέλαβεν ὕλην ἄφθονον, καὶ τὸ ἐμπόριον ἴσως ἐπίσης, τὰ πολυειδῆ ὅμως πρακτικὰ ἐπαγγέλματα δὲν παρέλαβον τὴν ἀναλογοῦσαν αὐτοῖς μερίδα, ἀλλά, τ' ἀνάπαλιν, ἀπώλεσαν κατὰ μέγα μέρος καὶ τὸ καταβληθὲν παρ' αὐτῶν κεφάλαιον. Διὸ πολλάκις εἴδομεν νέους οὐ μόνον μὴ διατηρήσαντας κλίσιν εἰς τὸ πατρικὸν ἐπάγγελμα καὶ βίον, ἀλλὰ καὶ αἰσχυνομένους ἐπὶ τούτῳ, λόγῳ ὅτι ἔμαθον γράμματα καὶ πρέπει δι' αὐτῶν νὰ ζήσωσι. Πόσους γονεῖς δὲν ἠκούσαμεν βλασφημοῦντας διότι ἔμαθον τὰ τέκνα των γράμματα ! Ἐντεῦθεν ἀπορρέει τὸ ἐπώνυμον κ α λ α μ α ρ ᾶ ς. ταυτοσύσημον τῆς λέξεως κ η φ ή ν· εἰς ταύτην τὴν αἰτίαν ἀποδοτέον τὴν ὑπαλληλομανίαν, ἐκ τῆς ὁποίας, ὡς ὑπὸ σμήνους τοιούτων λογιωτατίσκων, πολιορκοῦνται τὰ ὑπουργεῖά μας, ὅσον οὐδὲ τὰ τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας.

Ἡ Κατάστασις αὕτη, ἂν εἰσέτι ἀκολουθήσῃ ἐπ' ὀλίγα ἔτει θέλει ψυχράνει τοῦ πλείστου μέρους τὸν ζῆλον πρὸς τὴν παιδείαν, ἤ, τοὐναντίον, καταστήσει τὴν κοινωνίαν μας καχεκτικήν, διὰ τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον λόγον, δι' οὗ ἓν σῶμα καθίσταται καχεκτικόν, ὅταν ἓν μέλος αὐτοῦ πάθῃ ἐξ ὑπερτροφίας, τὰ δὲ λοιπὰ ὑπο ἰσχνότητος καὶ ἀτροφίας. Ὅθεν, ὅπως μὴ ὑποπέσωμεν εἰς αὐτὴν, δέον νὰ φροντίσωμεν διὰ τίνων μέσων δυνάμεθα ἐγγίσαι τῷ πρὸς ὃ τείνει σημείῳ ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις, τοῦ ὁποίου θέλομεν ἀφίστασθαι, ἐν ὅσῳ δὲν ληφθῶσι μέτρα ἀρκετὰ νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὸν δημοδιδάσκαλον φλογερὰν ἐπιθυμίαν, καὶ ἀφωσίωσιν εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, τῇ ἐπιγνώσει τῶν δυσχερειῶν αὐτοῦ, καὶ τῶν πρὸς τὴν κοινωνίαν ἐκ τούτου ἀπορρεουσῶν ὠφελειῶν, ἀντὶ τῆς ἀγαναχτήσεως καὶ ραθυμίας, ἐξ ἧς οἱ πλεῖστοι αὐτῶν κατέχονται, θεωροῦντες ἑαυτοὺς ὡς ὑπὸ τῆς τύχης καταδεδικασμένους νὰ ὑπηρετῶσιν ὡς τοιοῦτοι, ἐμβλέποντες εἰς τὸν κενὸν ἀπέναντι τῆς κοινωνίας ὁρίζοντα τῆς θέσεώς των, εἰς τὸ πολύμοχθον αὐτῆς, καὶ ἰδίως εἰς τὸ εὐτελὲς τοῦ μισθοῦ των, ἕνεκα τοῦ ὁποίου οἱ πολλοί, καθὸ εἰκογενεῖς ἄρχαι, περιβαλλόμενοι μὲ τὰ ῥάκη τῆς πενίας κατέρχονται εἰς τοιαύτην ταπεινωτικὴν πολλάκις θέσιν, ὥστε καθίστανται ὅμοιοι τῶν προγόνων ἡμῶν ἐκείνων, οἵτινες (ὅτε ἡ Ἑλλὰς κατέστη Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία) μετερχόμενοι τὸν παιδαγωγὸν ἐν Ῥώμῃ ἐπωνωμάσθησαν ὑπὸ τῶν ὑπερηφάνων κατακτητῶν Γραικύλοι, ὡς ἐκ τοῦ ἐξευτελισμοῦ, εἰς ὃν ἕνεκα τῆς πενίας των ὑπέκυψαν, δίκην ὑπηρέτου θεραπεύοντες ἐκείνους παρ' οἷς μετήρχοντο τὸ ἔργον τοῦ παιδαγωγοῦ, εἰς τρόπον ὥστε, κατὰ τὸν ἀστειότατον Λουκιανόν, πολλακις συνοδεύοντες εἰς τὸν περίπατον τὰς κυρίας των ἔφερον τινὲς εἰς τοὺς κόλπους των καὶ τὰ κυνάρια αὐτὰ τῶν κυριῶν, ὑφ' ὧν πολλάκις οὐροῦντο.

Ἐντεῦθεν οἱ πλεῖστοι, εἴπομεν, τῶν δημοδιδασκάλων θεωροῦσι τὸ ἔργον των προσωρινόν, κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ ν' ἀσπασθῶσιν ἄλλο ἐπάγγελμα, καὶ θεωροῦσιν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς, ὅτε, παρουσιαζομένης εὐκαιρίας, πραγματοποιοῦσι τὴν ἐπιθυμίαν των ταύτην.

Παρὰ πάντων ὁμολογεῖται ὅτι ἕνεκα τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ὁ ὑπάλληλος κατέστη δυστυχής, καὶ δέον ν' αὐξηθῇ ὁ πρὸ τριακονταετίας, ὅτε τὰ πράγματα ἄλλως εἶχον, κανονισθεὶς μισθὸς αὐτοῦ. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁμολογουμένης ταύτης ἀληθείας πρὸ παντὸς ἄλλου ὑπαλλήλου κατέστη δυστυχὴς ὁ δημοδιδάσκαλος, τοῦ ὁποίου ὁ μισθὸς οὐ μόνον ἀνεπαρκὴς εἶνε, ἀλλὰ καὶ φαρεότυπος, διότι πᾶς ἕτερος ὑπάλληλος, ἕως καὶ ἐπὶ τῆς κατωτάτης βαθμίδος τῆς πολιτικῆς κλίμακος ἱστάμενος καὶ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς, μέχρι τετραπλασιασμοῦ πολλάκις προάγεται, ὁ δημοδιδάσκαλος ὅμως στερεῖται τοιαύτης παρηγορίας, ἐπειδὴ ὁ τριακοσάθμιος ἑξηκοντάδραχμος, τοιοῦτος μένει καὶ μαθουσαλεμον ὡς δημοδιδάσκαλος ἂν διανύσῃ βίον· ὁ δευτεροβάθμιος, ὀγδοηκοντάδραχμος, δυνατὸν ν' ἀξιωθῇ βαθμοῦ ἐπαρχιακοῦ, καὶ μισθοῦ δρ. 90. ἀλλὰ μετὰ δέκα ἔτη, καὶ μετ' ἄλλα δέκα σχεδὸν νομαρχιακοῦ καὶ μισθοῦ δρ. 100· ἀλλ' ἐνταῦθα δι' αὐτὸν κεῖνται αἱ στῆλαι τοῦ Ἡρακλέους καὶ ἐννοεῖται τὸ μὴ π ε ρ α ι τ έ ρ ω. Σὺν τῷ μισθῷ τούτῳ λαμβάνουσί τινες εὐτελὲς ποσὸν διδάκτρων, μὲ οὐκ ὀλίγους περισπασμοὺς σὺν δόλῳ αὐτοὺς βεβαίως τιμῶντας. Πολλάκις ὁ τύπος ἐποίησε λόγον, ὅτι πρὸ παντὸς ἄλλου τοὺς λειτουργοὺς τῆς Θέμιδος ἡ Κυβέρνησις δι' ἰσοδιότατος καὶ αὐξήσεως μισθοῦ νὰ καταστήσῃ ἀνεξαρτήτους. Δικαιότατον τοῦτο. Προτιμότερον, ὅμως, τὸ καθ' ἡμᾶς, ἤθελεν εἶσθαι ν' ἀσχοληθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς εὕρεσιν μέσων δυναμέων νὰ ἐλαττώσωσι τὴν ὁποιανδυστυχῶς τὰ πολιτικὰ καὶ ποινικὰ δικαστήριά μας ἔχουσι πολλὴν ἐργασίαν. Ἐπιβλαβοῦς τινος εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπινου φυτοῦ δὲν ἀπαλλαττόμε-

θχ ἐκκοπτομένων τῶν βλαστῶν ἢ καὶ τοῦ κορμοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ καταστρεφομένων τῶν ῥιζῶν. Ὁ ἄνθρωπος δὲν παραιτεῖται τῶν ἀντικοινωνικῶν αὐτοῦ ἕξεων (ὅταν δυττυχῶς καταστῇ κωφος εἰς τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς του) προβαλλομένου αὐτῷ τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἢ καὶ τῆς λαιμητόμου αὐτῆς, ἀλλ' ὁπόταν νηπιόθεν διδαχθῇ τὰ πρὸς τὸν Πλάστην καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ χρέη διὰ κανονικῆς καὶ εὐσεβοῦς ἀνατροφῆς. Διαφόρων ἐθνῶν στατιστικαὶ ἀπέδειξαν, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν πολιτικῶν καὶ ποινικῶν ἀποφάσεων ἔθνους τινὸς εὑρίσκονται εἰς ἀντίστροφον λόγον πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν σχολείων καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἀνατροφῆς. Ὅπου πολλὰ σχολεῖα καὶ πλειοτέρα εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν παιδων προσοχή, ἐκεῖ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν πολιτικῶν καὶ ποινικῶν ἀποφάσεων μικρότερος, καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἡ παρατήρησις αὕτη τόσῳ ἀλάνθαστος θεωρεῖται σήμερον, ὥστε ὁ σοφὸς Ἄγγλος τῆς ἐποχῆς μας, ὁ λόρδος Βρούαμ εἶπε τοὺς ἀξιωσημειώτους τούτους λόγους. «Τοῦ λοιποῦ δὲν θέλει ἀποφασίζει περὶ τῆς τύχης τῶν λαῶν ἡ τῶν πυροβόλων καταστρεπτικὴ ἔκκρηξις, ἀλλ' ἡ ὠφέλιμος τοῦ παιδαγωγοῦ ἐνέργεια.» Πλὴν πρὸς τί νὰ χρώμεθα γνωμικοῖς ξένοις, ὅτε τὴν ἀληθειαν αὐτὴν ζωηρῶς ἐκπεφρασμένην βλέπομεν εἰς τε τὰ συγγράμματα καὶ τὰς πράξεις τῶν ἐνδόξων ἡμῶν προγόνων; Ὁ Λυκοῦργος, ὁ Σόλων, οἱ θεῖοι οὗτοι ἄνδρες, τίς ἀγνοεῖ, ὁτι ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος, ἐφ' ᾧ ᾠκοδόμησαν τὴν νομοθεσίαν των καὶ συνεπείᾳ τὴν εὐημερίαν τῆς πατρίδος των, ὑπῆρξε τὸ ἀφορῶν τὴν ἀνατροφὴν τῶν παιδων αὐτῆς μέρος; Πλὴν ἀναλαμβάνοντες τὸ νῆμα τοῦ λόγου μας, ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ κύριον ἡμῶν θέμα καὶ λέγομεν, ὅτι ὁ δημοδιδάσκαλος ἐν Ἑλλάδι πρέπει ν' ἀπεκδυθῇ τὸν παλαιὸν καὶ ἐνδυθῇ τὸν νέον αὐτοῦ χαρακτῆρα, πρέπει, δηλονότι, νὰ μὴ θεωρῇ τὸ ἔργον του ἀτιμωτικόν, ἐπιβεβλημένον αὐτῷ ἐκ δυσμενείας τῆς τύχης καὶ ὡς μέσον εἰσαγωγῆς εἰς ἕτερον ἐπάγγελμα, δι' οὗς προέφημεν λόγους, ἀλλ' ὡς ἔργον ἔντιμον, ἐντιμότατον, εἰς τὸν προορισμὸν αὐτοῦ ἐμβλέπων καὶ πρὸς τοῦτο μετὰ χαρᾶς ἐργαζόμενος. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου πρέπει νὰ ἐκλέγωνται τὰ καταλληλα πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον ἄτομα, ἀσπαζόμενα αὐτὸ, οὐχὶ ἕνεκα ἐσχάτης ἀνάγκης, ἢ προσωρινῆς ἐξοικονομήσεως, ἀλλ' ἐξ ἐπιθυμίας, ὅπως λάβωσι τὴν τιμὴν νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν ὁμογενῶν των δι' ὀρθῆς ἐκπαιδεύσεως. Διὰ νὰ γίνῃ ὅμως τοιοῦτον τὸ ἔργον τοῦ δημοδιδασκάλου, οὗτος πρέπει ν' ἀπεκδυθῇ τὰ ῥάκη τῆς ἐσχάτης πενίας, ὑπὸ τὰ ὁποῖα καὶ ἡ καλλιτέρα ποιότης ἐξαφανίζεται, καὶ πᾶν σέβας ὑπολήψεως καὶ ἀξιοπρεπείας (πρεσόντα ἄνευ τῶν ὁποίων δημοδιδάσκαλος καλὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ) ἀφαιρεῖται· Πρὸς τοῦτο ἡ Κυβέρνησις πρέπει ν' αὐξήσῃ τὸν μισθὸν τοῦ δημοδιδασκάλου, ἐξασφαλίζουσα τεμάχιόν τι ἄρτου εἰς τὴν μέλλουσαν γεροντικὴν καὶ τρέμουσαν αὐτοῦ χεῖρα, ἢ εἰς τὰ ὀρφανά του διὰ συντάξεως, καταργουμένης τῆς ἐν εἴδει ἐλέους πληρωμῆς διδάκτρων· ἡ δ' ἐντεῦθεν δαπάνη τοῦ δημοσίου ἐστὶν ἀνεπαίσθητος σχεδὸν, καθότι μόλις 1)4 αὐτῆς ἐπιβαρύνει αὐτὸ, τὸ δ' ὑπόλοιπον τοὺς δήμους· ἄλλως δὲ οὐδόλως πρέπει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι θέλομεν ἐξέλθει τοῦ ἐλαττωματικοῦ κύκλου, εἰς ὃν ὡς πρὸς τὸ οὐσιωδέστατον τοῦτο, τὸ περὶ ἀνατροφῆς τῶν παίδων ζήτημα διατελοῦμεν.

Τὰς παρατηρήσεις μας ταύτας ῥίπτομεν διὰ τῆς δημοσιότητος εἰς τὸ χωνευτήριον τῆς κριτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, πεποίθαμεν δὲ ὅτι ἐκπληροῦμεν κοινωνικὸν καθῆκον δίδοντες αὐτῇ νύξιν εἰς σκέψεις τοιαύτας, αἵτινες ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν δικαιούμεθα νά πιστεύωμεν, ὅτι δέν εἶναι ξέναι εἰς τὸν νῦν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ τὸν Διευθυντὴν τῶν δημοτικῶν σχολεων, οἵτινες διὰ τῆς δραστηριότητός των, τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων μέσων, ἐκαλλιέργησαν σχετικῶς τὸν δημοδιδασκαλικὸν κλάδον μεγαλως. Διότι ὑπ' αὐτῶν ἐφευρέθη φάρμακον, δι' οὗ ἐσώθησαν οἱ δημοδιδάσκαλοι ἀπὸ τὴν δίκην μυκητιάσεως μαστιζουσαν αὐτοὺς πρὸ χρόνων καθυστέρησιν καὶ αὐτοῦ τοῦ εὐτελοῦς μισθοῦ των. Διότι ἐδόθη εἰς τὰς Δημοτικὰς Ἀρχὰς νὰ ἐννοήσωσιν, ὅτι ἡ τύχη τῶν δημοδικασκάλων δὲν διατελεῖ ὑπὸ τὰς φάσεις, ὡς πρὶν ἐνόμιζον, τῆς θελήσεώς των, ὡς ἡ τύχη δημοτικοῦ κλητῆρος ἢ ἀγροφυλακος, εἰς δὲ τὸν δημοδιδάσκαλον, ὅτι οὐδένα πρέπει νὰ φοβῆται, ἀρκεῖ νὰ ἐκπληροῖ τὸ καθῆκόν του. Διότι ἐπραγματοποιήθη τὸ παρὰ τοῦ νόμου προβλεπόμενον ἀποθεματικὸν ταμεῖον, ὅπερ οὐ μικρὰ παρηγορία, δυθείσης προσοχῆς πρὸς ἐξομαλυνσιν τῆς περὶ διδάκτρων ἀνωμαλίας. Διότι μεγάλη δίδεται ἀκρόασις εἰς τὰ παράπονα τῶν δημοδιδασκαλων καὶ ἐνέργεια ἐπ' αὐτῶν δραστηρία, εἰς τρόπον ὥστε νὰ πιστεύῃ ἕκαστος, ὅτι ὁ δημοδιδάσκαρος δὲν εἶναι ἐξουθενημένον τι ὄν, οὐδ' ἡ φωνή του βοὴ ἀνέμου, διότι ἐστηρίχθη εἰς τὴν θέσιν του ὑπηρετῶν διαρκῶς εἰς δῆμον τῆς ἐκλογῆς του, ἢ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα (ὁσάκις ἐπιτρέπεται τοῦτο ὑπὸ τοῦ συμφέροντος τῆς ὑπηρεσίας) πλεονέκτημα, ὅπερ πρὶν ἐθεωρεῖτο ὡς χρυσοῦν δέρας. Διότι τελευταῖον ἀπενεμήθησαν παράσημα καὶ Γ. Β. εὐαρέσκεια πρὸς τους πρωταγωνιστὰς τῶν δημοδιδασκάλων, δι' ὧν ἐδόθη εἰς τὸν κλάδον τοῦτον σημασία οὐσιωδεστάτη. Διότι. . . . . πλὴν ἂς μὴ μακρολογῶμεν, ἐπειδὴ τὰ πράγματα λόγων οὐ χρῄζει, καὶ καθόσον συνήγοραι τῶν ἀξιοτίμων τούτων προσώπων δὲν εἴμεθα ἐνταῦθα, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας ὑπέρμαχοι διὰ πραγμάτων μαρτυρουμένης. Ἑπομένως ἀρκεῖ, ὅτι ἡ ἐποχὴ αὕτη παραβαλλομένη πρὸς τὴν πρὸ τριῶν ἐτῶν, θεωρεῖται ὑπὸ τῶν δημοδιδασκαλων ὡς ἡ τῆς γῆς τῆς Ἐπαγγελίας πρὸς τὴν ἐν Αἰγύπτῳ δουλικὴν κατάστασιν τοῦ Ἰσραὴλ.

Οὐχ ἧττον ὅμως ἔχει, ὡς εἴπομεν, χρείαν ἐμψυχώσεως ὁ κλάδος οὗτος, καὶ βελτιώσεως μείζονος· πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον μόνη ἡ καταδειχθεῖσα προθυμία τοῦ τε Ὑπουργοῦ καὶ Διευθυντοῦ δὲν ἀρκεῖ, ἄνευ τῆς συμπράξεως ὁλοκλήρου τῆς

Κυβερνήσεως καὶ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, τῶν ὁποίων τὴν ψῆφον θεωροῦμεν λευκὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος, τεκμαιρόμενοι τοῦτο ἐκ τῆς προθυμίας, μεθ' ἧς πᾶν περὶ παιδείας μέτρον αὐτοῖς παρουσιαζόμενον ἀσπάζονται.

Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ.

(Συνέχεια)

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν ὁ στρατηγὸς ἦτο προσκεκλημένος νὰ γευματίσῃ παρὰ τῷ δουκὶ τῆς Αὐρηλίας· ἔγραψε λοιπὸν ὁ Δοῦμᾶς ἀναφορὰν μετὰ μεγίστης καλλιγραφικῆς προσοχῆς, ἣν ὁ στρατηγὸς ἐδίπλωσε καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν κόλπον του, ἀφοῦ πρῶτον ἔκαμε σημειώσεις τινὰς εἰς τὸ περιθώριον.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Δουμᾶς ἐγένετο δεκτὸς ὡς ὑπεράριθμος ἀποστολεὺς (expédilionnaire) παρὰ τῷ δουκὶ τῆς Αὐρηλίας. Εἰς δὲ τὴν γραμματείαν εἰσῆλθε μετὰ τρεῖς μῆνας, ἐπὶ μισθῷ χιλίων διακοσίων φράγκων. Δι' αὐτὸν ἦτο τύχη λαμπρά. Ἔγραψε πάραυρα εἰς τὴν μητέρα του νὰ πωλήσῃ τὰ ἔπιπλά της καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ τὸν εὕρῃ. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ἐνοικίατε μικρόν τι ἀνώγεων δι' ἑκατὸν εἰκοσιπέντε φράγκα κατ' ἔτος ἐν τῇ πλατείᾳ τῶν Ἰταλῶν.

Ὁ Δουμᾶς ἤξευρε τότε μόνον Ἀττινικά, ὅσα ἤρκουν αὐτῷ ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὴν σπουδὴν τῆς γλώσσης ταύτης καὶ μόνος. Μὲ τὰ λείψανα τῶν πεντήκοντα καὶ τριῶν φράγκων του ἠγόρασε τὸν Τάκιτον, τὸν Ἰουβενάλην καὶ τὸν Σουετόνιον, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τηρήσῃ σπουδαίως τὴν πρὸς τὸν στρατηγὸν περὶ τῆς ἑαυτοῦ ἐκπαιδεύσεως ὑποσχεσίν του, "Ὑπάγω νὰ ζήτω διὰ τῆς γραφῆς μου, εἶπεν αὐτῷ ἀναχωρῶν, ἀλλὰ σᾶς ὑπόσχομαι μίαν ἡμέραν νὰ ζήτω διὰ τοῦ καλάμου μου. ,,

Χάρις εἰς τὴν σιδηρᾶν κοᾶσίν του, ἠδυνήθη νὰ ἀνθέξῃ εἰς σκληραγωγίας, αἵτινες ἠδύναντο δαμάσαι καὶ τὴν ῥωμαλεωτάτην φύσιν. Ἐνασχολούμενος εἰς τὸ γραφεῖόν του ὀκτὼ ὥρας τῆς ἡμέρας, καὶ ἀναγκαζόμενος νὰ ἐπιῤῥέφῃ εἰς αὐτὸ καὶ τὰς ἑσπέρας ἀπὸ τὰς ἑπτὰ μέχρι τῶν δέκα, δὲν εἶχε καιρὸν πρὸς μελέτην εἰμὴ τας νύκτας.

Καθ' ἡμέραν δὲ, ὁσάκις εὕρισκε σιγμὴν ἀνέσεως, ἔτρεχεν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ἐλέους, ὅπου ἤκουε σειρὰν φυσιολογικῶν μαθημάτων. Νέος δέ τις ἰατρὸς φίλος του, ὅστις τὸν ὡδήγει εἰς τὰς ἀνατομικὰς σπουδάς του, ἦτο καλὸς φυσικὸς καὶ χημικός. Ὁ Δουμᾶς ἐβοήθει αὐτὸν εἰς τὰς ἐγχειρίσεις του, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔμαθεν παρ' αὐτοῦ ὅσην φυσικὴν καὶ χημίαν ἐχρειάζετο νὰ ἤξεύρῃ ὡς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Ἡ γενναία καὶ πεισματώδης αὕτη πάλη ἀνθρώπου ἔχοντες ἀνάγκην τοῦ νὰ μάθῃ τὰ πάντα ἐξ' ἀρχῆς, ἣν τοσούτῳ μᾶλλον ἀκατανόητος, καθ' ὅσον δὲν εἶχε σκοπὸν ὡρισμένον· ἐνόησεν ὅτ' αἱ θελκτικαὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς περιπλανήσεις ἐν τῇ μικρᾷ ἐπαρχιακῇ πόλει εἰς οὐδὲν ἄλλο εἶχον ὠφελήσειν εἰμὴ ν' ἀναγκάσωσιν αὐτὸν νὰ δεχθῇ τὴν θέσιν ἄτλοῦ γραφέως, καὶ ὅμως ἐφιλοδόξει δι' ἀνώτερα πράγματα· ἐκ τούτου λοιπὸν ὁ πρὸς τὴν ἐργασίαν ἀκάματος ζῆλος του, ὅστις τοσοῦτον μετέβαλε τὸν χαρακτῆρα του, τοσοῦτον σοβαρὸν κατέστησεν αὐτὸν ὥστε ἡ μήτηρ του ἐλθοῦσα μετὰ δύο μῆνας πρὸς ἐντάμωσίν του, ἐδυσκολεύθη πολὺ εἰς τὸ νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτόν. Ἡ ἄφιξις τῆς Κυρίας Δουμᾶ εἰς Παρισίους ἠναγκασεν αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἐν τῇ πλατείᾳ τῶν Ἰταλῶν ταπεινὸν δωμάτιόν του, καὶ νὰ ὑπάγῃ νὰ κατοικήσῃ εἰς μικρόν τι οἴκημα ἐν τῷ προαστείῳ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, ἀριθ. 53. Ἐκεῖ δὲ ἐπί τινα ἔτη ἔζησαν ἐκ τοῦ μετριωτάτου μισθοῦ του, χωρὶς ποσῶς νὰ δεικνύωσιν ἐξωτερικῶς τὸ τί συνέβαινεν εἰς τὰ ἐντός. Πιθανὸν ὅτι ἡ φιλοδοξία ἔλαβεν ἐν τῇ καρδίᾳ του χαρακτῆρα πάθους ἀναπτησσομένου τοῦ νοός του.

Ὁ Δουμᾶς ποτὲ δὲν εἶχεν ἀναγνώσει ξένα δράματα ἐλθόντων δέ τινων ἠθοποιῶν Ἄγγλων εἰς Παρισίους, καὶ ἀναγγελθέντος τοῦ Ἀμλέτου τοῦ Σακεσπείρου, ὑπῆγε ν' ἀκούσῃ αὐτόν. Ὑποθέσατε, λέγει, τυφλὸν ἐκ γενετῆς ἀναλαβόντα τὴν ὅρασίν του, καὶ βλέποντα τὸν κόσμον, τοῦ ὁποίου δὲν εἶχε τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν, φανταισθῆτε τὸν Ἀδὰμ ἐγειρόμενον μετὰ τὴν πλάσιν, καὶ κρατοῦντα ὑπὸ τοὺς πόδας τὴν πεποικιλμένην γῆν, ἔχοντα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀκτινοβόλον οὐρανόν, πέριξ αὐτοῦ χρυσόμηλα δένδρα, μακρόθεν ὁρώμενον ποταμὸν μέγαν καὶ ἀργυροειδῆ, πλησίον αὐτοῦ τὴν νέαν, τὴν ἀγνὴν καὶ γυμνὴν γυναῖκα, καὶ θέλετε λάβει ἰδέαν τῆς μαγικῆς ἐδέμ, ἣν ἡ παράστασις τοῦ Ἀμλέτου ἠνέῳξεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου.

"Ἀ! λοιπὸν αὐτὸ ἤθελον, αὐτὸ ἐζήτουν, τοὺς ἀνθρώπους τούτους τοῦ θεάτρου λησμονοῦντας ὅτι εἰσὶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου, τὸν πλαστὸν τοῦτον βίον, γινόμενον ἀληθῆ βίον δυνάμει τῆς τέχνης· ἡ γνησιότης ἐκείνη τοῦ λόγου καὶ τῶν χειρονομιῶν καθίστα τοὺς θεατρικοὺς ὑποκριτὰς πλάσματα τοῦ Θεοῦ, μὲ τὰς ἀρετὰς, τὰ πάθη καὶ τὰς ἀδυναμίας των, καὶ οὐχὶ περφυσιωμένους, ἀπαθεῖς, καὶ φωνασκοῦντας ἥρωας. Ὦ Σακεσπεῖρε, εὐχαριστῶ σοι!»

Ἡ περὶ δραματοποιΐας φιλοδοξία τοῦ Δουμᾶ ἀνεζωπυρήθη καὶ ἔγραψε πρῶτον τραγῳδίαν. « τὴν Χριστίναν» ἥτις ὑπ' ἄλλων μὲν ἐπηνέθη, ὑπ' ἄλλων δὲ ἀπεδοκιμάσθη. Μετὰ δὲ ταύτην ἔγραψεν « Ἐρρίκον τὸν ΣΤ' » τοῦ ὁποίου ἡ παράστασις ἐχάραξεν αὐτῷ τὸ στάδιον τοῦ βίου του· τὸ δρᾶμα τοῦτο ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος θρίαμβός του· οἱ πρότερον τύραννοι καὶ συκοφάνται αὐτοῦ κατέστησαν φίλοι καὶ κόλακες.

Τὴν 11 Φεβρουαρίου 1829 παρέστησαν τὸν Ἐρρίκον του εἰς τὸ ἐθνικὸν θέατρον (Théatre Français). Τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ Δουμᾶς ὑπῆγεν εἰς τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας, ἵνα παρακαλέσῃ αὐτὸν νὰ τιμήσῃ διὰ τῆς παρουσίας του τὴν πρώτην παράστασιν τοῦ δράματος τούτου, δηλαδὴ τὸν περὶ ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας ἀγῶνά του. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀδύνατον εἰς τὸν δοῦκα τὴν ἑσπέραν ἐκείνην, διότι εἶχε προσκαλέσει πλῆθος ἡγεμόνων καὶ πρέσβεων εἰς τὸ γεῦμα, καὶ ὅμως ὁ Δουμᾶς περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο τὴν κρίσιν αὐτῶν.

Ἐπέμενε λοιπὸν, καὶ ὁ δοὺξ τῆς Λὐρηλίας τῷ ἀπεκρίθη.

— Ἤθελον προθύμως δεχθῆ τὴν προσκλησίν σας, καὶ μάλιστα εἶμαι περίεργος νὰ ἴδω τὸ ἔργον σας, τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος Βατοῦτος μοὶ ἐπῄνεσε πολὺ, ἀλλὰ πῶς νὰ κάμω;

— Ἐπισπεύσατε τὴν ὥραν τοῦ γεύματός σας, καὶ ἐγὼ ἀναβάλλω τὴν ἀνύψωσιν τοῦ παραπετάσματος.

— Δύνασθε νὰ τὴν ἀναβάλητε μέχρι τῶν ὀκτώ;

— Το κατορθόνω.

— Λοιπὸν ὕπαγε νὰ μοῦ πιάσῃς ὅλην τὴν πρώτην σειρὰν τῶν θεωρείων, καὶ ἐγὼ θέλω εἰδοποιήσει τοὺς προσκεκλημένους μου νὰ ἔλθωσιν εἰς τὰς πέντε ἀντὶ τῶν ἕξ.

« Ἀναχωρῶν ἀπὸ τοῦ δουκὸς (λέγει ὁ Δουμᾶς) ἀπήντησα τὴν δούκισσαν· αὕτη δὲ μὲ ἠρώτησε περὶ τῆς μητρός μου, καὶ ὑπ' εὐγνωμοσύνης ἤθελον δώσει τὸ ἥμισυ τῆς ἐλπιζομένης ἐπιτυχίας του ἵνα ἀσπασθῶ τὴν χεῖρά της. »

Ἡ ἐπιτυχία Ἐρνάνου τοῦ τρίτου ὑπῆρξεν ἐκ τῶν λαμπροτάτων· ἀπὸ τῆς τρίτης πράξεως κατέλαβε τὸ ἀκροατήριον οὐχὶ ἐνθουσιασμὸς ἀλλὰ παραφροσύνη. Ἡ Κυρία Μαλιβρὰν, προκύπτουσα ὅλη ἐκ τοῦ θεωρείου της ἐκρατεῖτο δυνατὰ μὲ τὰς δύο αὐτῆς χεῖρας εἴς τινα στήλην ἵνα μὴ πέσῃ, καὶ ὅτε ὁ Φιρμῖνος ἐξῆλθεν ἵνα γνωστοποιήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ ποιήσαντος ἡ παραφορὰ ἦν γενικὴ, καὶ αὐτὸς ὁ Δοὺξ τῆς Λὐρηλίας ἠγέρθη ὅπως ἀκούσῃ τὸ ὄνομα τοῦ ὑπηρέτου αὐτοῦ, ὃν τὸ πλῆθος χειροκροτοῦν ἀνήγόρευε ποιητήν.

Ἡ χαρὰ, ἡ ἔκστασις ἣν ὁ Δουμᾶς ἠσθάνθη τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἐστὶν ἀπερίγραπτος· εἶναι μυστικὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστης πράξεως ἔρθανεν ὡς δι' ἑνὸς πηδήματος εἰς τὴν μητέρα του, ἥτις εὑρίσκετο εἰς τοῦ ἐξαδέλφου του Κυρίου Βιολαίνου. Ὅσον δὲ διὰ τὸν ἐξαίρετον τοῦτον ἄνδρα, ἐπήγαινε καὶ ἤρχετο εἰς τὰ παρασκήνια διαστρέφων φρικωδῶς τὸ πρόσωπόν του, καὶ ἔτρεχε κρατῶν τὴν γαστέρα μὲ τὰς δύο χεῖρας· οὕτως δ' ἔχοντα τὸν ἀπανιᾷ ὁ Δουμᾶς.

— Ἐξάδελφέ μου τί ἐπαθετε; τῷ λέγει.

— Νὰ σὲ πάρ' ὁ διάβολος! τῷ ἀποκρίνεται ὁ Βιολαίνης, ῥιπτόμενος εἴς τινα διέξοδον, μ' ἔκαμες ν' ἀρρωστήσω.

Ἡ μονήρης κατάστασις καὶ ἡ ἔνδεια τοῦ Δουμᾶ εἶρνης ἔπαυσαν ὡς ἐκ θαύματος· τὴν 12 Φευρουαρίου ἐπώλησε τὸν Ἐρνάνον του ἀντὶ ἓξ χιλιάδων φράγκων, καὶ διὰ πρώτην φορὰν τῆς ζωῆς του εὑρέθη κάτοχος χαρτονομισμάτων. Πόσον ὑπερηφάνως τὰ ἐπέδειξαν εἰς τὴν ἀσθενῆ καὶ τάλαιναν μητέρα του, καὶ εἰς τὸν Κύριον Βιολαίνην! Ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἀνὴρ δὲν ἠδύνατο νὰ συνέλθῃ ἐκ τοῦ θάμβους του.

— Τί εἶναι τοῦτο; ἠρώτησεν ἐκπεπληγμένος.

— Τοῦτο εἶπεν ὁ Δουμᾶς, εἶναι τὸ προϊὸν τῶν μὴ ἐπισήμων ἐγγράφων μου.

— Ἓξ χιλιάδας φράγκα!

— Χωρὶς νὰ λογαριάσω τὰ ἐπίλοιπα, εἶπε θριαμβευτικῶς ὁ νέος δραματογράφος, ὑπολογίζων ἤδη τὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ τύπου.

Παρακαλούμενος μετά τίνα χρόνον ὑπὸ πολλῶν διευθυντῶν θεάτρων, ἵνα γράψῃ δρᾶμα περὶ Ναπολέοντος, ὁ Δουμᾶς ἐδίσταζε, φοβούμενος μήπως δυσαρεστήσῃ τὸν ἤδη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας καθήμενον προσάτην του, Λουδοβίκον Φιλιππον, καὶ ἠθέλησε νὰ λαβῇ τὴν ἐπὶ τούτῳ συγκατάθεσίν του. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα ἔβαινεν εἰς μάκρος, εἷς ἐκ τῶν διευθυντῶν, ὁ Ἀρῆλος, τὴν 28 Ὀκτωβρίου προσεκάλεσε τὸν Δουμᾶν νὰ προγευματίσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ μετὰ τὸ πρόγευμα εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς δωμάτιον χωριστὸν, ὅπου εὑρίσκετο μία κλίνη καὶ πάντα τὰ πρὸς τὸ γράφειν ἀπαιτούμενα.

— Βλέπετε τὸ δωμάτιον τοῦτο; εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀγχίνους καὶ πεισματώδης διευθυντής.

— Το βλέπω.

— Λοιπὸν, φίλε μου, δὲν ἐξέρχεσθε ἀπ' ἐδῶ πρὶν ἢ γράψητε τὸν Ναπολεόντά μου. Θέλομεν σᾶς προμηθεύσει πάντα τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενα βιβλία, καὶ θέλομεν σᾶς χορηγεῖ πᾶν τὸ χρειώδες· ἀλλὰ γνωρίσατε ὅτι σᾶς ἔχω δέσμιον. Ὑγιαίνετε. Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Ἀρῆλος ἡτοιμάζετο νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἀπειλήν του διὰ διπλῆς περιστροφῆς τῆς κλειδὸς τῆς θύρας.

Παρακαλῶ, παρακαλῶ, ἐφώναζεν ὁ Δουμᾶς διστάζων ἂν ἔπρεπε νὰ θυμώσῃ ἢ νὰ γελάσῃ διὰ τὸν ἀσεβισμὸν τοῦτον. . Δότε μοι τοὐλάχιστον κανένα διὰ νὰ μὲ βοηθήσῃ ὅπως διέλθω τὸ χάος τοῦτο δεικνύων μετ' ἀπελπισίας σωρόν τινα ἑξ ἑκατὸν πεντήκοντα ἢ διακοσίων βιβλίων ἓν τινι γωνίᾳ κειμένων).

Τῷ ἐδόθη λοιπὸν ὁ Κύριος Δελανούης. Μετὰ ἐννέα ἡμερῶν φυλάκισιν ὁ Δουμᾶς ἔγραψε τὸν τελευταῖον στίχον τοῦ γιγαντιαίου ἐκείνου πονήματος τοῦ ἐπιγραφομένου « Ναπολέων ». (Ἕπεται Συνέχεια)

Ο ΤΟΥΡΚΟΥΑΤΟΣ ΤΑΣΣΟΣ.

Τουρκουάτος Τάσσος, ὁ ἐπικὸς ποιητὴς, ἐγεννήθη ἐν τῇ πόλει Σορέντῳ τῆς Ἰταλίας τῷ 1544. Τοσοῦτον δὲ περίφημος κατέστη διὰ τοῦ ποιήματός του, τοῦ ἐπιγραφομένου « ἡ Ἐλευθερωθεῖσα Ἱερουσαλὴμ » ὥστε προσεκλήθη εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Φερράρας ὑπὸ τοῦ δουκὸς Ἀλφόνσου τοῦ Ε', ἐν ἔτει 1565. Ἀλλὰ, φεῦ! δυστυχῶς ἐν τῇ αὐλῇ ταύτῃ ἠράσθη ἐμμανῶς τῆς ὡραίας Ἐλεονώρας, ἀδελφῆς τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Οἱ συγγενεῖς ἀντέτειναν εἰς τὴν ἕνωσίν των, καὶ ὁ σφοδρὸς ἔρως του ἔρεσεν αὐτὸν εἰς παραφροσύνην· καὶ οὕτως ἔχων (1577) περιεπλανήθη ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν. Τολμήσας δὲ πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Φερράραν (1759), ἐκλείσθη κατὰ διαταγὴν τοῦ δουκὸς εἰς φρενοκομεῖον, καὶ δὲν ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν ἐννέα ἐτῶν (1586). Προσκληθεὶς ἔπειτα εἰς τὴν Ῥώμην ὑπὸ Πάπα Κλήμεντος τοῦ Η' ἵνα στεφθῇ δημοσίᾳ, ἀπεβίωσεν ἐν τῇ μητροπόλει ταύτῃ ἐν ἔτει 1595. Τὸ ἀριστούργημα του « ἡ Ἐλευθερωθεῖσα Ἱερουσαλὴμ » κατέστησεν αὐτὸν ἐρίμιλλον τοῦ Βιργιλίου καὶ τοῦ Μίλτωνος, καὶ μετεφράσθη εἰς ἁπάσας τὰς Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Τὰ ζαχαροπωλεῖα.

Βλέπετε, εἶπε φιλόπατρις νέος ἐν Ἀθήναις πρὸς νέηλυν φίλον του, πόσον ἐπλήθυναν πρὸς τοῖς ἀλλοις καὶ τα ζαχαροπωλεῖα ! « Τρανὴ ἀπόδειξις, τῷ εἶπεν οὗτος, τοῦ ὅτι ἡ Ἀθηναϊκὴ νεολαία ἀγαπᾷ νὰ ζαχαρόνῃ. »

Τὰ δύο ἀδέλφια (1)

« Πλησιάζομεν εἰς τὴν Σμύρνην ; » ἠρώτησαν δύω ὡραῖαι ἀδελφαὶ συνοδοιπόρον αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλόου. — « Μάλιστα, Κυρίαι μου, ἀπεκρίθη οὗτος, διότι βλέπω *τὰ δύο ἀδέλφια.* »

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΑΡΟΣ.

Τῷ φιλῳ Κ. Ν. Κοντοπούλῳ.

—

Τὸ ἔαρ τὸ γλυκὺ ἐφάνη·
Χαῖρε, ὦ φύσις θεοπεσία !
Μὲ σὲ ζωὴν ἀναλαμβάνει
Κ' ἡ τεθλιμμένη μου καρδία.

Εἰς τὰ πολύστορά μου στήθη,
Σχεδὸν ἐσίγησεν ὁ πόνος·
Σχεδὸν ἡ πάρκη διελύθη
Τοῦ αἰωνίου των χειμῶνος.

Εἰς ἄλση ὅπου μὲ τὰ ῥόδα
Νομᾷ ὁ νάρκισσος, τὸ ἴον,
Περιπλανῶ μονήρα πόδα
Ὡς τις σκιὰ τῶν Ἠλυσίων.

Κ' εἰς τὴν ψυχήν μου αἴφνης τόσα
Γεννῶντ' αἰσθήματα θυμήρη,
Ὁ κόλπος τοῦ Μαΐου ὅσα
Ἄνθη εὐώδη διασπείρει.

Καὶ πᾶσα αὔρα μυροβόλος
Μοὶ λέγει ὡς φωνὴ κρυφία,
« Καὶ διὰ σὲ δὲν εἶναι ὅλως
Ἀδύνατος ἡ εὐτυχία ! »

Καὶ λησμονῶ ὅτι ἐχείμη,
Ὁ στέφανος τοῦ ἔαρός μου,
Ἡ καλλονὴ, ἡ εὐφροσύνη,
Ἡ Εὔα τῆς Ἐδὲμ τοῦ κόσμου,

Τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν ἀγρύπνων
Νυκτῶν μου ἡ φροντὶς εἰς σκότη
Ἀηδία φρικτὰ, τὸν ὕπνον
Τὸν ἀνεξέγερτον ἀπώτει !

Ι. ΚΑΡΑΣΟΥΤΣΑΣ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαρτίου 1858

(1) Κορυφαὶ ὄρους ἀπέναντι τῆς Σμύρνης.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΝ

Τῆς ΟΙΝΟΗΣ (τοῦ Πόντου.)

Λ

Λαγκεύω, πηδῶ.

Λάζω, ὑλακτῶ, γαυγίζω

Λαία, ἐλαία.

Λαλάτσιν (ἴσως ἐκ τοῦ ἀρχαίου λάας), θαλάσσιος χάλιξ.

Λαλία, φωνὴ, ὁμιλία. *Ἐχούλιξε καὶ λαλίαν' ἐδῶκεν*, ἐκράυγασα καὶ δὲ ἔβγαλε μιλιὰ, δὲν ἀπεκρίθη.

Λαλῶ, ὁμιλῶ. *Μὴ λαλῇς.* μὴ ὁμιλῇς. Ω. καλῶ, προσκαλῶ ὡς *λάλεε κτὸν*, φώναξέ τον. *Κ' ἐλάλησέ με·* δὲν μ' ἐφώναξε.

Λάμπω (ἐλάυνω) κωπηλατῶ. Παροιμ. *Ὅλοι ὄντας ἀρμέτζαν, οἱ μασκαράδοι ἐλάμπισκαν*, ἐπὶ τῶν ἀκαίρως πραττόντων τι.

Λιγθέω, ἔχω (φέρω) λίγδας, λέρας.

Λιγωρῶ, λειποθυμῶ, 2) ὑπεραγαπῶ. Ὡς *ἐλιγωρέασεν*, ἐλειποθύμησε. *Λιγωρεᾷ μαζὸν ἀτές*, τρελλαίνεται μαζή της. *Ἐλιγωρέασεν ἂς τὸ γέλως*, ἀπέθανεν ἢ ἔσκασεν ἀπὸ τὰ γέλοια.

Λιθοκάμηνον (τὸ), ἡ ῥάχις τῆς ἐξίας ἐφ' ἧς ἀποτίθενται οἱ δαυλοί.

Λιτοβράκιν (τὸ), ἐσώβρακον.

Λιπαρὸς, πιμελὴς, παχύς.

Λιχτρεύω (λιστρεύω) ἀροτριῶ, σκάπτω τοὺς ἀγρούς

Λίχτρες (ὁ), τὸ ἄροτρον.

Λυχνάριν [τὸ], ὁ λύχνος.

Λυχναροστάτες, ὁ λυχνοστάτης.

Λωρὶν (το), δυκός.

Μ.

Μαθράκα (ἡ), ὁ βάτραχος.

Μᾶ (ἡ), μήτηρ (ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἷον τὸ

Μᾶ γᾶ, μᾶ γᾶ, βοᾶν
Φοβερὸν ἀπότρεπε.

Μᾶ, ἔ μᾶ, μῆτερ, ὦ μῆτερ.—*Ἡ μᾶ εἶπεν ἀτὸ*, ἡ μήτηρ εἶπεν αὐτό. Λέγουσιν ὅμως *ἡ μάνα μου* καὶ ὄχι *ἡ μᾶ μου.*

Μαχέλλιν (τὸ), ἡ μάχελλα, ἡ δίκελλα, τὸ τσαπί. ἡ *Μαμὰ* (ἡ), ἡ μάμμη, ἡ νενέ.

Μανίζω, αἰθάλης πληροῦμαι, καίω. *Ἔκαψε κ' ἐμάτισέ με* (λέξεις συνώνυμοι), μὲ κατετυράννησέ, με κατεδασάνυσε.

Μασωτήριν, μασητὴρ ὀδούς.

Ματοτσάσιν, ἡ βλεφαρὶς· *τσάτσια*, τὰ ὄρθρακα τῶν ὀρνέων, κτλ. ἐξοῦ (βεβαίως κατὰ παρομοίωσιν) καὶ αἱ βλεφαρίδες *μάτοτσάτσια* ἐκλήθησαν.

Ματιάζω, βασκαίνω.

Μάτιν (τὸ), ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ἡ βασκανία, τὸ μάτισμα. *Ἔχω μάτιν*, εἶμαι ματιασμένος.

Μαφόριν, ὕφασμα χρυσοῦν ἢ μεταξωτὸν, δι' οὗ καλύπτεται ἡ νύμφη ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν ἐνῶ στεφανοῦται.

Μεγαλεύκομαι, μεγαλύνομαι, γαυριῶ, ὑπερηφανεύομαι. *Μεγαλεμένος*, ὑπερήφανος.

Μοῖρα (μερίς, μερίδιον· *δόμε τὴ μοιρά μου*, δός μοι τὸ μερίδιόν μου. *Πρῶτον μοῖραν ἅρπαξε κι' ἄν καὶ λίγον δέχτ' ἀτό.* Παραδόξως οἱ Οἰνοεῖς ὀνόματά τινα θηλυκοῦ γένους συνοδεύουσι μετ' ἀρσενικοῦ ἐπιθέτου, καὶ ἐνῶ λέγουσι *καλὴ μάνα, μία γυναῖκα*, λέγουσι καὶ *ἕνα μοῖραν ξύλα*, ἕν μερίδιον ξύλα.

Μοῖρα (ἡ) τύχη. Παροιμ. *Ἔχεις μοῖραν τί τρέχεις; (οὐ)κ ἔχεις μοῖραν τί τρέχεις;*

Μουσάορα, (ἡ) στρωματοθήκη.

Μουμουδεῶ, αἰμωδιῶ, μουδιάζω.

Μοῦστα (ἡ), ὁ γρόνθος, ἡ γρονθιά.

Μολῶ, ἀφίνω· φρ. *μολῶ κ' ἀφίνω*, δύω λέξεις συνώνυμοι, αἵτινες ὁμοῦ ἐκφερόμεναι σημαίνουσι τὸ παραιτῶ, ἐγκαταλείπω. *Ἐμόλασεν κ' ἐφῆκεν ἀτὲν ὁ ἄντρας ἀτές*, τὴν παρήτησεν ὁ σύζυγός της. *Ἔα μόλα*, ναυτικὸν καρακελευσμα, ὅταν ἀνασύρῃ ταί τι.

Μουχάτιν, ὁ φυσητὴρ, φυσερόν.

Μουχοῦρτιν, εἶδος πηλίνου σκεύους ὁμοιάζοντος τῇ σουπιέρᾳ. Παρὰ Πτωχοπροδρόμῳ εὕρηται *μουχροῦτιν*, κατὰ μετάθεσιν γραμμάτων.

Μουχτερόν (τὸ), ὁ χοῖρος, τὸ γουροῦνι.

Μυρμήκα (ἡ), ὁ μύρμηξ. Παροιμ. *ἡ μυρμήκα ὄντας φέρῃ φτερὰ χάβουται σημὰ ἔτι.* Ὁ πτερωθεὶς μύρμηξ ἐγγύς ἐστι τοῦ ἀπολέσθαι, ὅπερ ἐστὶ τῇ ἀκμῇ ἕπεται ἡ παρακμή.

Μυρωδία, εὐωδία. 2 τὸ μαγδανόν.

Μωρέ. Ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ παρ' ἄλλοις βρὲ καὶ μωρὴ εἰς τὸ θηλυκόν.

Μωρόν (τὸ), νήπιον.

N.

Νεκροστόλεγτος (νεκροστόλιστος) ὁ ἔχων μορφὴν νεκροῦ, ἄθλιος, κακομοιριασμένος.

Νεμπέφτω (ἐμπίπτω), ἀόρ. *ἐνέμπεσα*, πίπτω. Παροιμ. *Ποῦ νεμπέφτει γυρεύει χλαδὶν νὰ πιάσῃ*, ὁ δυστυχῶν ζητεῖ μέσον σωτηρίας.

Νοῦνα (ἡ) ἀνάδοχος. Παρὰ Τραπεζουντίοις, *δεξαμένισσα*, ἧς τὸ ἀρσενικὸν παρ' ἀμφοτέροις (Οἰνοεῦσι καὶ Τραπεζουντίοις) εἶναι *δεξάμενος*.

Ξ.

Ξάνω (ξαίνω) ἀόρ. ἔξασα, ἐπὶ ἐρίων καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς.

Ξύζω, ξύω· μεταφορικῶς ὑποκλέπτω, *ὡς καλὰ ἔξυσες ἀτὸν*, καλὰ τὸν ἐγύμνωσες.

Ξύσκομαι, ξύομαι.

O.

Ὀγχαρίζω, ὀγκῶμαι.

Ὀργὴ καὶ στραμπὴ, [ὀργὴ καὶ ἀστραπὴ]φράσις γυναικεῖα λεγομένη ἐπὶ λίαν διεστραμμένων ἀνθρώπων.

Κ' ὁρᾶται (οὐχ ὁρᾶται) *ἀτὸ κ' ὁρᾶται*, [τοῦτο οὐχ ὁρᾶται) τοῦτο δὲν λογίζεται δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Ὄρωμα (ὅραμα) ὄνειρον, ἐνύπνιον· *θωρῶ ὄρωμα*, βλέπω ὄνειρον.

Ὀρωματιάχνομαι, ἐνυπνιάζομαι, βλέπω κατ' ἔναρ.

(Συνέχεια.)

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

Ο ΧΟΡΟΣ.

(Συνέχεια).

—

Ἴσατο ἐνεῖ, ἡ δὲ ὀργή του μετεβάλλετο εἰς βάσανον τῆς κολάσεως, καὶ δὲν ἤθελε νὰ φύγῃ· διότι (καὶ ἂς μὴ νομίσωσιν ἐνταῦθα ὅτι ἀντιγράφομεν ματαίαν ψυχρολογίαν μυθιστορήματος λογιωτατίνης) ὁ ἄνθρωπος ὅσις ἀγαπᾷ, ἀγαπᾷ μέχρι βασάνου.

Εἰς τὰς σιγμὰς ταύτας τῆς ὑπερβαλλούσης ὀδύνης ἡ ἰδέα τοῦ ἀπομακρυνθῆναι δὲν ἐπέρχεται εἰς τὸν νοῦν. Νομίζει τις ὅτι τὸ κακὸν ὅπερ βλέπει γινόμενον διὰ τῆς παρουσίας του ἐλαττοῦται· κρίνει φυσικῶς καὶ ἀφελῶς, καὶ λέγει κατὰ νοῦν· Ἐνώπιόν μου δὲν θέλουν τολμάσει! Ὅταν δὲ ἀπομακρυνθῇ ἡ βάσανος, δὲν αὐξάνει δι' ὅλων ἐκείνων τῶν λεπτομερειῶν, τὰς ὁποίας ἡ πάσχουσα φαντασία ἀφθόνως εἰκονίζει μεγαλύνουσα αὐτάς;

Αἱ ὧραι παρήρχοντο οὕτω. Μία δὲ μόνη περίστασις κατετάραξε τὴν ἐπίμονον κατασκόπευσιν τοῦ Φραγκίσκου. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ συνομιλία τῆς ὁμηγύρεως τῆς προεδρευομένης ὑπὸ τῆς λαιδης Καμβέλλης ἔφθανεν εἰς τὸν κολοφῶνα τοῦ θαυμασμοῦ της, ὁ Ῥὶο Σάντος παραφερόμενος, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τῆς σφοδρότητος τῆς ὁμιλίας συνωφρυώθη διὰ μίαν σιγμὴν, τὸ δὲ φῶς πολυελαίου τινὸς ἐπεχύθη ὅλον ἐπὶ τοῦ πρωσώπου του. Ὁ Φραγκίσκος ὅσις ἐθεώρει, ἐσκίρτησε καὶ ἠρώτησεν ἑαυτὸν δευτέραν ἤδη φορὰν παῦ εἶχεν ἰδεῖ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον.

Ἀλλ' οἱ χαρακτῆρες τοῦ Ῥὶο-Σάντου ἀνέλαβον τὴν φυσικὴν καταστασίν των, καὶ ὁ Φραγκίσκος ἤρχισε πάλιν ν' ἀμφιβάλλῃ. Ἡ ἐνθύμησις αὕτη συνείχετο μετὰ φρικώδους τινὸς γεγονότος, ἀλλ' ἡ μνήμη ἐκ τῆς εἴτε ἀληθοῦς εἴτε ἰδανικῆς ταύτης ὁμοιότητος, ἀνεκάλεσεν εἰκόνα τοσοῦτον τρομακτικὴν, ὥστε καὶ αὐτὸ τὸ μῖσος, ἤ, ὅπερ ἐστὶ χεῖρον, καὶ αὐτὴ ἡ ζυλότυπία δὲν ἠδύνατο νὰ παραδεχθῇ αὐτήν. Τόσον μεγάλη ἦτο ἡ γαλήνη καὶ ἡ εὐγένεια τοῦ προσώπου τοῦ Ῥὶο-Σάντου! Ὁ Φράγκης λοιπὸν ἐνόμισεν ὅτι ἠπατᾶτο, διότι τῷ ἐραίνετο μωρία τὸ νὰ φρονῇ τοὐναντίον. Τρομερόν τι δυσύχημα συνέβη ποτὲ εἰς αὐτὸν παραδόξως πως, καὶ ὁ πρωτουργὸς τοῦ φρικωδεστάτου τούτου δράματος, περὶ οὗ χρεωστοῦμεν ἐξήγησιν, ὡμοίαζε πρὸς τὸν Ῥὶο-Σάντον, ὅπως δύναται νὰ ὁμοιάζῃ καὶ κακοῦργος πρὸς βασιλέα. Ὁ Φραγκίσκος ἀπέκρουσε μετ' ἀγανακτήσεως πᾶσαν ὑποψίαν. Εἶχεν ἱκανὰ καὶ πρόσφατα αἴτια μίσους, χωρὶς νὰ στηρίξῃ τὴν ἔχθραν του ἐπὶ ξηρῶν ὑποθέσεων, ὠκοδομημένων ἐπὶ παλαιῶν ὕβρεων. Οὕτω λοιπὸν παρέδωκεν ὅλην τὴν ψυχὴν εἰς τὴν παροῦσαν ὀργήν του, τὴν ἐκ βεβαίων πραγμάτων προερχομένην καὶ συγκεντρομένην ἐπὶ τοῦ Ῥὶο Σάντου, διότι ὁ Φραγκίσκος ἐγίνωσκε τὸν ἀσθενῆ καὶ ὑποτεταγμένον χαρακτῆρα τῆς Μαρίας.

Τέλος ὁ Ῥιο-Σάντος ἠγέρθη διὰ νὰ περιελθῃ τὴν αἴθουσαν, ἵν' ἀπονείμῃ τας προσρήσεις του εἰς τας κυρίας. Ὁ δὲ Φραγκίσκος ὅστις ἐπερίμενε τὴν στιγ-

μὴν ταύτην ἀνυπομόνως, ἀφῆκε τὴν θέσιν του καὶ τὸν ἐπλησίασε.

— Κύριε, τῷ εἶπε μετὰ τῆς προσποιητῆς ἐκείνης ἀταραξίας, μεθ' ἧς οἱ ἄνθρωποι τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς δύνανται νὰ περιβάλλωτι καὶ τὰς σφοδροτάτας συγκινήσεις των. Ἐξεφράσατε πρὸ ὀλίγου τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ μὲ γνωρίσητε.

Ὁ Ῥίο Σάντος δὲν ἐγνώρισεν αὐτὸν κατὰ πρῶτον, ὅτε δὲ τὸν ἀνεγνώρισεν ὑπεμειδίασε καὶ τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα.

— Ὁ Κύριος Πέρτηβαλ; . . . Σᾶς βεβαιῶ, εἶπε πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσω τὸν κύριον περὶ τοῦ ὁποίου ἡ λαιδὴ Καμβέλλη πολλάκις μοὶ ὡλησε μετὰ μητρικῆς στοργῆς, καὶ τὸν ὁποῖον ἡ Μὶς Τρέβωρ ἀγαπᾷ ὡς φιλτατόν της ἀδελφόν.

Ὁ Φραγκίσκος ἐδέχθη τὴν χεῖρα τοῦ Ῥίο-Σάντου, καὶ τὴν ἔσφιγξε σφοδρῶς.

— Δύνασθε λοιπὸν ἤδη ν' ἀγαπᾶτε πᾶν ὅ,τι ἀγαπᾷς; ἠρώτησε μετὰ πικροῦ μειδιάματος. Κύριε, τώρα ὑμεῖς ἔχετε τὸ καλὸν μέρος (rôle), ἐγὼ δὲ ἀναγκάζομαι νὰ φέρω τὸ γελοῖον πρόσωπον τοῦ λησμονηθέντος ἐραστοῦ, ὅστις εἶναι ὀχληρὸς τοῖς πᾶσι, καὶ τὸν ὁποῖον πάντες καταφρονοῦσιν ἢ οἰκτείρουσι . . . Κύριε, ἀγαπῶ τὴν Μὶς Τρέβωρ!

Ὁ Ῥίο-Σάντος δὲν ἀπέσυρε τὴν χεῖρά του.

— Τὸ ἤξευρον, εἶπε μὲ τόνον ψυχρότερον, ἀλλ' εἰς ἄκρον ἔμμετρον· ἡ λαιδὴ Καμβέλλη μοὶ τὸ εἶχεν εἰπεῖ· ἤλπιζον . . . ἠλπίζομεν ὅτι ἡ ἀπιστία . . .

— Διὰ ποῖον ὁμιλεῖτε, κύριε; εἶπε διακόπτων αὐτὸν ὁ Φραγκίσκος.

— Ὁμιλῶ δι' ἐμαυτὸν, διὰ τὴν λαιδὴν Καμβέλλην . . .

— Καὶ δι' οὐδένα ἄλλον, κύριε; δι' οὐδένα; διέκοψεν ὁ Φραγκίσκος δεσποτικῇ φωνῇ. Σᾶς κηρύττω ψεύστην, ἐὰν προσθέστητε καὶ ἄλλο ὄνομα.

— Καὶ διὰ τὴν Μὶς Μαρίαν Τρέβωρ, ἐπιμόρφως βραδέως; ὁ Ῥίο-Σάντος, ἀπασύρων ταὐτοχρόνως τὴν χεῖρά του, καὶ θέτων τὸν δάκτυλόν του ἐπὶ τοῦ στόματός του.

Τὸ βλέμμα του διέμεινε γαλήνιον, καὶ οὐδεμία ῥυτὶς ἐρέθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του.

— Κύριε Πέρτηβαλ, ἐπανέλαβεν ἠπίῳ τῷ τρόπῳ, νομίζω ὅτι ἡ πρόκλησις προέρχεται ἐκ μέρους σας, ἐπεθύμουν νὰ γείνω φίλος σας, ἀλλ' ὑμεῖς ἄλλως πως ἠθελήσατε.

Ὁ Φραγκίσκος ἠσθάνθη ἐπὶ χαρᾶς.

— Εἰς αὔριον λοιπὸν, κύριε· ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι τὸ ν' ἀποθάνῃ ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο μας, καὶ εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν ὅτι εὗρον ἐν ὑμῖν κατάλληλον εὐγενοῦς ἀνδρός.

Εἰς αὔριον!

Ὁ Ῥίο-Σάντος περιῆλθε τὴν αἴθουσαν τοῦ χορεῦ ἀπονέμων προσοχήτεις εἰς τὰς κυρίας, καὶ ἐπανελθὼν ἐκάθισε πλησίον τῆς Μαρίας.

— Σᾶς εἶδον ὁμιλοῦντας μετὰ τοῦ Φραγκίσκου Πέρσηβάλ, τῷ εἶπεν ἡ λαιδὴ Καμβέλλη χαμηλῇ τῇ φωνῇ καὶ μετ' ἀπηυχίας.

— Εἶναι λίαν ἀξιαγάπητος κύριος, ἀπεκρίθη ὁ Ῥὶν-Σάντος.

ΣΤ'.

Ἡ κόρη τοῦ κρεμασμένου.

Τὸ γραμμάτιον τὸ ἐπιδοθὲν ὑπὸ Τυρέλλου τοῦ τυφλοῦ εἰς τὴν ὡραίαν κόρην τοῦ καπηλείου Σωτάνναν, τὴν προτεραίαν ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Ταμέσεως, ἔφερεν Οὐΐμπολ-Στρὴτ, ἀριθ. 9.

Τὴν μεσημβρίαν ἡ Σωτάννα, ἀκριβὴς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν της, διέβη τὰς ἀνοικτὰς κιγκελίδας, ἀνέβη τὰς ἐκ γρανίτου ἐξωτερικὰς βαθμίδας, καὶ ἔκρουσεν ἐλαφρὰ τὸ ῥύπτρον τῆς θύρας τοῦ ἀριθ. 9 τοῦ Οὐΐμπολ-Στρήτ.

Ὁ οἶκος οὗτος παρίστα ὄψιν ὡραιοτάτην.

Ἡ Σωτάννα δὲν ἐχρειάσθη νὰ κρούσῃ καὶ δευτέραν φοράν. Ἡ θύρα ἠνεῴχθη ἅμα κτυπήσαντος τοῦ χαλκοῦ ῥίπτρου. Ὑπηρέτης λαμπρὰ ἐνδεδυμένος ὑπεδέχθη αὐτὴν, καὶ τὴν ὡδήγησεν εἰς τὸ πρῶτον δωμάτιον τοῦ ἰσοπέδου, ἐν ᾧ θεράπαινά τις ἣν ἤθελέ τις ἀδιστάκτως ἐκλάβει διὰ κυρίαν, ἐκάθητο κατὰ τὸ φαινόμενον περιμένουσα.

Εἰσελθούσης τῆς Σωτάννης, ἡ προσπόλος ἠγέρθη ταχέως, καὶ ἔκαμεν ὑπόκλισιν κατὰ τὸν Γαλλικὸν τρόπον, τοσοῦτον χαριέντως, παρατεταμένως καὶ ἐντελῶς, ὅσον ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν ὁποιαδήποτε θαλαμηπόλος τοῦ θεάτρου.

Ὑπάγων ν' ἀναγγείλω τὴν ἔλευσιν τῆς Κυρίας πριγκηπέσσης εἰς τὴν Κυρίαν Δούκισσαν, εἶπεν ἔπειτα Γαλλιστὶ· ἂς εὐαρεστηθῇ ἡ ὑμετέρα ὑψηλότης νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν αἴθουσαν . . . ἐκτὸς ἐὰν προτιμᾷ ν' ἀναβῇ εἰς τὰ ἐαυτῆς δωμάτια . . . διότι ἡ ὑμετέρα ὑψηλότης εὑρίσκεται εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς.

— Τὸ ἠξεύρω, ἀπεκρίθη ἡ Σωτάννα.

Εἰσῆλθε λοιπὸν εἰς αἴθουσαν πριγκηπικὴν, κεκοσμημένην δι' ἐπίπλων πολυτελῶν τοῦ εἴδους τοῦ καλουμένου *ροκοκὸ* (1) ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ἐβλίφθη ἐντός τινος ἕδρας· ἡ δὲ θεράπαινα ἐξῆλθεν ὀπισθοδρομικῶς καὶ κάμνουσα ὑποκλίσεις.

Ἡ ὡραία κόρη τοῦ καπηλείου ἐδέχθη τὸν τίτλον τῆς πριγκηπίσσης καὶ τὰ δείγματα τοῦτα τοῦ σεβασμοῦ, χωρὶς νὰ δείξῃ τὸν ἐλάχιστον θυμασμόν, εἶχεν ἀπεκδυθῇ τὴν τῆς προτεραίας ἐνδυμασίαν της, καὶ ἐνεδύθη ἁπλοῦν κομψοπρεπῆ μὲν, ἀλλὰ μοναδικὸν καὶ σχεδὸν θεατρικόν. ἐστόλη ἐξ ἐπιτρόκου (velour) μέλανος ἐπενδύσαν γοητικῶς τὴν μεγαλοπρεπῆ μορφήν της, καὶ κατὰ κεκλάσμενος εἶχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τυχαίως πως ἐρριμμένον κρήδεμνον ἐκ τριχάπτου, τοῦ ὁποίου αἱ διαφανεῖς πτυχαὶ ὑπεδείκνυον διαθέσεις ἐπὶ τῆς κόμης της τὰς καταπρεπεστάτας κόψεις τοῦ ἐκ γαγγίτου λίθου διακοσμητοῦ της.

Καὶ εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἡ ὡραιότης αὐτῆς ἔλαμπεν ὅτω; καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν λύχνων, ἀλλ' εἰς τὴν ὑπερήφανον γαλήνην τοῦ προσώπου της ἐρρίνητο ἤδη τὰ ἴχνη τῆς κακοπαθείας. Ἔβλεπέ τις ὅτι ἡ ἀθυμονία μίαν, ἀθυμονία σφοδρὰ καὶ πολυχρόνιος καὶ γενικὴ πλανηθεῖσα, ἠδυνήθη νὰ ἐπιβάλῃ νέφος κατηφείας ἐπὶ τοῦ ἐμφρίτου πώγωνος τῶν μελῶν καὶ μιγάλων ὀφθαλμῶν της.

(1) Τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου τοῦ Ε'.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν ἡμέραε ὑπῆρχεν ὀλιγωτέρα ζωηρότης, καὶ ὀλιγωτέρα ἀνδροπεπὴς θαῤῥαλεότης εἰς τὴν ὄψιν καὶ τὴν ςάσιν τοῦ ἐξαισίου τούτου πλάσματος. Ἡ περιφρόνησις τῆς πρώην θέσεώς της ἐξεφράζετο ὀδυνηρῶς, καὶ τοῦτο ἐπύξανε τὰ θελγητρά της, διότι ἡ πολλὴ δύναμις εἶνε ἀποκρουσική. Ὁ ἄνθρωπος ὅςις ἤθελε τὴν ἰδεῖ οὕτως, ἤθελεν αἰσθανθῇ ἡδονὴν ἐκ φιλαυτίας προερχομένην, βλέπων τὴν ἀγαπητὴν ἀδυναμίαν τῆς γυναικὸς εἰς τὰς ὑπερηφάνους τελειότητας αὐτῆς.

Ὁ ἀγκὼν αὐτῆς ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ἀναγεγλυμμένου βραχίονος τῆς ἕδρας της, καὶ ἡ κεφαλή της ἐςηρίζετο ἐπὶ τῆς χειρός της· Δὲν ἔβλεπε τὴν ἐλαχίςην προσοχὴν εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς αἰθούσης, καίτοι εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν σχεδὸν μόλις ἐξελθοῦσα ἐκ τοῦ καπηλείου. Ὁ ὀφθαλμός της ἔβλεπε βεβαρυμμένος καὶ ῥεμβάζων ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι αὐτῆς τοίχου τὸν ὁποῖον δὲν ἔβλεπε ποσῶς.

Ἠδύνατό τις νὰ ἐκλάβῃ αὐτὴν ὡς ὡραίαν Κιρκασίαν, τὴν ὁποίαν ναρκόνει ἡ δουλεία τοῦ χαρεμίου, καὶ ἡ ὁποία καθίςαται, οὕτως εἶπεν, μαρμαρίνη, διατηροῦσα μόνον τὴν ὑλικὴν ἐκείνην καλλονὴν, ἥτις ἀρκεῖ εἰς τὴν κτηνώδη ἡδυπάθειαν.

Ἀλλ' ὁ προσεκτικῶς θεωρῶν αὐτὴν ἔβλεπεν ὅτι ἡ ἀποσκλήρυνσις αὕτη ἦτο μόνον κατ' ἐπιφάνειαν· ὅτι ὑπὸ τὸ ὡραῖον, τὸ ἀκίνητον, τὸ ψυχρὸν καὶ νεκρὸν ἐκεῖνο σῶμα, ὑπῆρχε ψυχὴ σιωπῶσα, ἴσως δὲ καὶ ὑπνώττουσα, ἀλλ' ὑπῆρχε ψυχή.

Μία τις θύρα τῆς αἰθούσης ἐγράφη ἐπὶ τῶν ςροφίγγων της, τὰ δὲ καλύπτοντα αὐτὴν παραπετάσματα παρωλίσθησαν ἐπὶ ῥάβδου χρυσῆς.

Ἐνεφανίσθη δὲ ἡ μορφὴ γραίας, μόλις διακρινομένης ὑπὸ σωρὸν ταινιῶν καὶ τριχάπτου Εἰς τὸ κέντρον τῆς μορφῆς ταύτης, τῆς ὁποίας οἱ γρυποὶ καὶ καλῶς γεγραμμένοι χαρακτῆρες, ἐπάλαιον ἔτι κατὰ τῆς ἀθεραπεύτου φθορᾶς τοῦ χρόνου, δύο ζωηροὶ καὶ ὑπὲρ τὸ μέτρον εὐκίνητοι ὀφθαλμοὶ, περίεργοι καὶ διαπεραστικοὶ ἤστραπτον ὑπὸ τὰ νευρικῶς τρέμοντα βλέφαρά της.

Οἱ ὀφθαλμοὶ οὗτοι ἐξέφραζον πολλὴν τὴν πανουργίαν, ὡς καὶ τὸ σύνολον τῶν συνοδευόντων αὐτὴν χαρακτήρων. Πρὸς δὲ τούτοις ὑπῆρχε καί τις ἔκφρασις προσποιητῆς εὐμενείας, καὶ εὐφροσύνης οὐχὶ ἄνευ ἀξίας.

Ἡ κάτοχος τῶν ὀφθαλμῶν τούτων καὶ λοιπῶν ἀγαθῶν, ἦτο ἰσχνή τις καὶ μικρόσωμος γυνὴ, περιτετυλιγμένη εἰς εὐρύχωρον βαμβακωτὴν ἐφεστρίδα λειομέταξαν (satin). Ἐκάθη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ προσηλοῦσα τὸ βλέμμα της διαρκῶς ἐπὶ τῆς νεάνιδος· τὸ βλέμμα τοῦτο ἦν βλέμμα γυναικὸς ἐμπείρου καὶ καλλιγνώμονος.

Μετὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν ταύτην ὑπομειδιῶσα ἔκαμε σχῆμα ἐκφράζον ἐπιδοκιμασίαν — Ἐντελέστατον! ἐψιθύρισεν, ἐντελέστατον! . . Τλέπεις τοὺς τυφλοὺς ποῦ πηγαίνουν καὶ ξετρυπόνουν ταῖς εὔμορφαις γυναίκας!

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἔδηξεν, ἀφίνουσα νὰ κλείσῃ ἡ θύρα. — Ἡ Σωσάννα ἐστράφη βραδέως.

— Φίλτατον θυγάτριον, εἶπεν ἡ γραῖα, εἶμαι ἡ χήρα δούκησσα τῆς Γέβρης, σὺ δὲ εἶσαι ἡ χήρα τοῦ δυσυχοῦς ἀνεψιοῦ μου, Φιλίππου τῆς Λογγεβίλλης, ἀποθανόντος εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας, τὸν ὁποῖον δὲν θέλω λησμονήσει ποτέ . . . ἐναγκαλίσθητί με, φιλτάτη νύμφη μου.

Ἡ γραῖα Γαλλὶς κύψασα ἐφίλησε τὸ μέτωπον τῆς Σασσάνης, ἥτις δὲν ἀντέστη.

— Πριγκηπέσσα, ἐπανέλαβεν, ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐνθυμηθῆτε τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρός σας, τὸν ὁποῖον θρηνεῖτε πρὸ ἓξ μηνῶν. Φίλιππος ὁ Λογγεβίλλης . . . ἐννοοῦμεθα;

Ἡ Σωσάννα ὕψωσε τὰ πλήρη ἀδιαφορίας βλέμματά της ἐπὶ τῆς νέας θείας της.

Φίλιππος ὁ Λογγεβίλλης! Τόσον τοῦτο ὅσον καὶ ἄλλο.

— Φῦ! Σωσάννα! . . . Ὀνομάζεσαι Σωσάννα, λοιπὸν ἂς σιωπήσωμεν τὸ ἑβραϊκὸν τοῦτο ὄνομα . . . Ἐντροπὴ, τέκνον μου! . Ἂς σεβώμεθα ὀλίγον περισσότερον τὸ ὄνομα τῶν ἀπογόνων τοῦ Δυνουᾶ! . . . Εἴμεθα νόθοι τοῦ βασιλικοῦ αἵματος, ὡραία κόρη μου, καὶ ποιηταὶ πλείονες τῶν ἑκατὸν ἐξύμνησαν μᾶλλον ἢ ἧττον καλῶς τὸν ἔνδοξον πρόγονόν μας!

Ἡ γραῖα Γαλλὶς ἀπήγγειλε τὸν πανηγυρικὸν τοῦτον σπουδαιοκωμικῶς.

— Πριγκηπέσσα, ἐξηκολούθησε προσάγουσα τὴν ἕδραν ὅπου ἐνέχωτεν ἀποτόμως τὸ μικρὸν σῶμά της, σὺ εἶσαι ἀνεψιά μου, καὶ ἐγὼ εἶμαι θεία σου, καὶ πρέπει ν' ἀγαπῶμεν ἀλλήλους πολύ . . . Ὁ νόμος τῆς φύσεως ὡς πρὸς αὐτὸ εἶναι σαφής; . . . εἶσθε, σᾶς βεβαιῶ, τὸ ὡραιότατον πλάσμα τῶν ὅσα ποτὲ εἶδον ἐπὶ ἑξήκοντα ἔτη, ἀφ' ὅτου ὑπάρχω ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς.

Ἀλλὰ θὰ σᾶς τὸ εἶπαν ἤδη ἄλλοι βέβαια· καὶ ὡς πρὸς αὐτό· ἰδοὺ τὰ οἰκόσημά σου, φιλτάτη ἀνεψιά, σὺ τὴ λοιπὸν θέλει εἶναι ἡ σφραγίς σου.

Ἔβαλε λοιπὸν εἰς τὸν δάκτυλον τῆς Σωσάννης μέγα δακτυλίδιον κεκοσμημένον μὲ ἀδάμαντας, εἰς τὴν σφενδόνην τοῦ ὁποίου ἦν ἐγγεγλυμμένον τὸ παράσημον τῆς Γαλλίας μετὰ τῆς προσθήκης τοῦ Λὺρηλιανοῦ οἴκου, καὶ τῆς ἐπιπροσθήκης τῶν νόθων.

Νῦν δὲ ἂς ὁμιλήσωμεν περὶ τῶν ὑποθέσεών μας. καὶ πρῶτον μὲν εὐαρεστήθητι ν' ἀναγνώσῃς τὴν ἐπιςολὴν ταύτην, ἥτις διευθύνεται πρὸς Σέ.

Ἡ Σωσάννα ἔλαβε τὸ γράμμα καὶ τὸ ἠνέῳξε καὶ ἰδοὺ τί περιεῖχ'.

« Ἀφίνουσα τὸν ἄνθρωπον ὅστις ἔσωσε τὴν ζωήν σας χθὲς τὸ ἑσπέρας, ἐφθάσατε εἰς τοὺς Ἀγροὺς τοῦ Ἀγαθοῦ, τὴν συνοικίαν τῶν Ἰουδαίων, ἐκεῖ δὲ περιεςράφητε πολλὴν ὥραν πέριξ τῶν ἐρειπίων οἰκίας; τινὸς κατεστραμμένης . . .

— Τῆς οἰκίας τοῦ πατρός μου! εἶπεν ἡ Σωσάννα; — « Ἐπεςρέψατε πάλιν διὰ τῆς ὁδοῦ Ἀλδεγχάλλης, ἀπέβητε εἰς ἅμαξαν εἰς τὸ ἄκρον τῆς Κορνιλλης, πλησίον τῆς τραπέζης, καὶ ἐφέρθητε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Οὐάῤῥήνος ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ Ἀντιβασιλέως (Regents' Street) ὅπου ἐπεράσατε τὴν νύκτα.

Τὴν πρωΐαν ταύτην, ἀνεχωρήσατε πεζῇ ἅμα τῇ ἡ-

μέρα· ἠγοράσατε τὴν ἐνδυμασίαν ἣν φορεῖτε, καὶ τὴν ὁποίαν πρέπει ν' ἀντικατασήσητε διὰ κοσμιοτέρας· ἔπειτα ἐμείνατε δύο ὥρας περιμένουσα ἐν τῇ γωνίᾳ τῆς ὁδοῦ Κλιφφόρδης ἄνθρωπόν τινα ὅστις δὲν ἦλθεν»

— Ὅστις δὲν ἦλθεν ! ἐπανέλαβε λυπηρὰ ἡ Σωσάννα.

« Ὑπερεπιθυμεῖτε νὰ τὸν ἴδητε, καὶ ὅμως ! ἐξηκολούθει νὰ λέγῃ ἡ ἐπιστολὴ, ἥτις ἐφαίνετο ἀποκρινομένη εἰς τὴν διακοπὴν τῆς Σωσάννης; ἐξήλθετε ἐκ τῆς ὁδοῦ Κλιφφόρδης, ἐπεστρέψατε πάλιν εἰς αὐτὴν, καὶ παλιν ἀπήλθετε, καὶ πάλιν ἐπεστρέψατε...

« Οὐδὲν κρύπτεται τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἐπαγρυπνοῦντος εἰς τὰς πράξεις σας.

« Περιμείνατε — Ὅταν ἔλθῃ ἡ διαταγὴ ἔστε ἕτοιμη, καὶ σφοῦ ὑπακούσητε σιωπή !

Οὐδεμία ὑπογραφή !

Ἡ Σωσάννα ἀπέρριψε τὸ γράμμα καὶ ἐνέβλεψε κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν γραῖαν.

— Μὲ παρηκολούθησαν, εἶπεν, ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτο ; .. οἱ ἄνθρωποι οὗτοι καυχῶνται ὅτι εἶναι ἰσχυροὶ, ἀλλὰ τί με μέλει; .. μὲ ἀπειλοῦσιν, ἀλλ' εἶναι ἀνοησία τὸ ν' ἀπειλῶσι γυναῖκα τὴν ὁποίαν εἶδαν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου.

Τὰ ὀξέα βλέμματα τῆς Δευκέσσης τῆς Γέβρης ἐτοπειώθησαν ὑπὸ τὸ βλέμμα τῆς Σωσάννης, ὅπως τὰ κέρατα τοῦ κοχλίου συστέλλονται εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ἐπαφὴν ξένου σώματος. Ἠσθάνθη ἑαυτὴν δια μίαν στιγμὴν κατασβεβλημένην καὶ ἐσιώπησε πολλὴν ὥραν, καὶ ἀφ' οὗ ἡ θαρραλέα καὶ σοβαρὰ φωνὴ τῆς Σωσάννης ἔπαυσε τοῦ ν' ἀντηχῇ εἰς τὰ ὦτά της.

— Ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ, τέκνον μου, εἶπεν αὕτη ἐπὶ τέλους μὲ τόνον ὑποταγῆς καὶ ὅλως ἀπηλλαγμένον τῆς χλεύης, ἥτις ἐφαίνετο εἰς τους προτέρους λόγους της· ἐξηγεῖτε τὰ πράγματα ὑπερβολικῶς. ἴσως μὲν σᾶς ἠκολούθησαν, ... σχεδὸν τὸ πιστεύω· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἁπλῆ ὑποθεσις. Λέγουσιν ὅτι εἶναι ἰσχυροὶ, καὶ τῷ ὄντι εἶναι, κόρη μου, εἶναι περισσότερον τοῦ ὅ,τι δύνασθε νὰ φαντασθῆτε... Ὅσον δὲ δια τὰς ἀπειλὰς, φῦ! ἀναδέφομαι νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι ἀπατᾶσθε... Οὐδεὶς ἀπειλεῖ ὑμᾶς !.. Θέλετε ὑπηρετήσει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἑνὸς σκοποῦ... διαφόρων σκοπῶν... δὲν ἠξεύρω ἀκριβῶς· ἀλλ' εἰς ἀνταμοιβὴν θέλετε ἔχει τὴν πολυτέλειαν, τὰς ἡδονὰς· θέλετε ἔχει τὴν εὐδαιμονίαν. — Τὴν εὐδαιμονίαν! ἐψιθύρισεν ἡ νεᾶνις, τῆς ὁποίας ὁ ὀφθαλμὸς ἀπέβαλεν αἴφνης τὴν κατηφειάν του, ἀλλὰ δὲν μ' ἀγαπᾷ !

— Τίς δύναται νὰ μὴ σᾶς ἀγαπήσῃ, κόρη μου;

— Δὲν με γνωρίζει !

Τόσον τὸ καλλίτερον !... Ἠξεύρετε τί νέα θέλγητρα ἔχετε ἀπὸ χθές ; ... χθὲς ἦστε μόνον ὡραία, σήμερον δὲ εἶσθε καὶ πλουσία καὶ πριγκηπέσσα ... Ἀκούσατε καὶ πιστεύσατε Σωσάννα ... Εἰς τὰς χεῖράς σας ἔχετε τοῦ λοιποῦ μέσα, τῶν ὁποίων ἡδύναμις εἶναι σχεδὸν ὑπὲρ φύσιν .... Ὅπως ὑπηρετήσητε τὴν μυστικὴν ταύτην δύναμιν, περὶ ἧς ἐλέγομεν πρὸ ὀλίγου, οὕτω θέλει σᾶς ὑπηρετήσει καὶ αὐτή ... Ἀπὸ τοῦ νῦν εἶσθε ἓν ἐκ τῶν μυρίων ἐκείνων ἀτόμων, ἅτινα συνιστῶσιν αὐτήν. Αὐξάνετε τὴν ἀκαταμαχήτον δύναμίν της καὶ ἡ δύναμις αὕτη σᾶς ἀνήκει. Πᾶν ὅ,τι εὔχεσθε δι' αὐτῆς κατορθοῦται, καὶ ὅ,τι σᾶς ἐφαίνετο ὄνειρον δι' αὐτῆς καθίσταται ἀλήθεια.

Ἡ Σωσάννα ἠγέρθη κατὰ τὸ ἥμισυ. Τὸ ὡραῖον πρόσωπόν της ἤδη ἔχανε βαθμηδὸν τὴν ἔκφρασιν τῆς σκυθρωπῆς ἀναισθησίας της. Τὸ βλέμμα της ἐσπινθηροβόλει ἐκ δειαλειμμάτων, ὑπὸ τὸ ζωηρῶς διατεταμένον τοξον τῶν μελαίνων ὀφρύων της. Οἱ ῥώθωνες αὐτῆς ἠνοίγοντο, καὶ τὸ στῆθός της ἔπαλλεν. Εἶδος μαγνητικοῦ ῥεύματος ἐφαίνετο ἐμβάλλον ῥεῦμα ζωῆς εἰς ἑκάστην ἀρτηρίαν της. Δὲν ἦτο πλέον μόνον ὡραία ἀλλ' ἐπουράνιος.

Ἡ Γαλλὶς θαμβηθεῖσα ἐκ τοῦ αἰφνιδίου τούτου ἀκτινοβολήματος, ἐσιώπα καὶ τὴν ἐθεώρει.

— Πᾶν ὅ,τι εὔχομαι κατορθοῦται ... ἐπανέλαβεν ἡ Σωσάννα μετὰ δυσκολίας· πᾶν ὅ,τι μοὶ ἐφαίνετο ὡς ὄνειρον θὰ γείνῃ ἀλήθεια ...

Ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ δύω δάκρυα κατέῤῥευσαν βραδέως ἐπὶ τῶν παρειῶν της.

— Ὦ ! πᾶν ὅ,τι εὔχομαι, ἐπανέλαβε συσφίγγουσα τὰς χεῖρας μετ' ἀνεκφράστου αἰσθήματος, πᾶν ὅ,τι ὀνειρεύομαι εἶναι ὁ ἔρως του ! ... Εἶναι ἀρκετὰ ἰσχυροὶ νὰ μὲ ἀξιώσωσι τοῦ ἔρωτός του ;

Ἡ Γαλλὶς ὑπομειδιάσασα, ἔσυρε πρὸς ἑαυτὴν τὰς δύω χεῖρας τῆς Σωσάννης.

— Τὸ πᾶν δύνανται, εἶπε, δίδουσα ἔμφασιν διαρκῆ καὶ μυστηριώδη εἰς τὴν φωνήν της. Ἐκλαύσατε πολύ ;

— Πολὺ, πολύ ! ἀπεκρίθη ἡ Σωσάννα.

— Θέλετε λησμονήσει τί πρᾶγμα εἶναι τὰ δάκρυα ... Εἴπατέ μοι, ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ἀγαπᾶτε εἶνε πλούσιος;

— Νομίζω ὅτι εἶναι πτωχός... Ἤρχετο πολλάκις καὶ ἐδανείζετο παρὰ τοῦ πατρός μου, ὅτε ὑπῆρχε χρυσὸς ἐν τῇ οἰκίᾳ, τῇ νῦν κατεστραμμένῃ οἰκίᾳ ἐν τοῖς Ἀγροῖς τοῦ Ἀγαθοῦ.

— Πῶς ὀνομάζεται ;

— Βρίαν δὲ Λάνσεστερ, ἀπεκρίθη ἡ νεᾶνις ὑπερηφάνως.

— Βρίαν δὲ Λάνσεστερ ! ἐπανέλαβεν ἡ Γαλλὶς, ἥτις δὲν ἠδυνήθη νὰ κολούψῃ ἔκφρασίν τινα περιφρονήσεως. Ὁ πτωχὸς ἀδελφὸς τοῦ πλουσίου κόμητος τοῦ Ἀσπροπύργου ! Ὦ Θεέ ! κόρη μου... δι' αὐτὸν τὸν κύριον Λάνσετερ, τὸν ἀνάργυρον ἔκλαυσας τόσον !

Ἡ Σωσάννα ἀπέσυρε βιαίως τὰς χεῖράς της, καὶ τὸ ἀγέρωχον βλέμμα της ἔπνιξε τὸν λόγον ἐντὸς τοῦ λάρυγγος τῆς χήρας Δευκέσσης Γέβρης. — Τὸν ἀγαπῶ, εἶπε μὲ τὸ ἡγεμονικὸν ἐκεῖνο ὕφος, τὸ ὁποῖον εἴδομεν ἤδη ἐν αὐτῇ, καὶ σεμνύνομαι διότι τὸν ἀγαπῶ.

— Ἔχετε δίκαιον, ὡραιοτάτη μου, ἀπεκρίθη συνεστολμένη ἡ γραῖα· εἶμαι Γαλλὶς καὶ ἀγαπῶ νὰ γελῶ· δὲν πρέπει νὰ μὲ συνεριζεσθε ... Ἔπειτα δὲ ἴσως ὁ ἀξιότιμος Βρίαν Λάνσεστερ μιᾷ τῶν ἡμερῶν θέλει κληρονομήσει τὴν ὁμοτιμίαν τοῦ ἀδελφοῦ του

λόρδου Ἀσπροποργίτου μετὰ τῶν κτημάτων του (1) Αὐτὸν ἐζητεῖτε εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ Κλιφφόρδη;

Ἡ Σωσάννα ἔνευσε καταφατικῶς.

— Τὸ δυστυχὲς κοράσιόν μου! ἀπεβόησεν ἡ Δουκέσσα· ἀλλ' ἐὰν δὲν ἔμενε πλησίον σου, δὲν ἤθελε σὲ παρατηρήσει, καὶ ἂν σὲ παρετήρει, δὲν ἤθελε δώσει προσοχήν, καὶ ἂν ἤθελε δώσει προσοχήν, ἐχάνεσο!.. Μὴ διαστέλλῃς τοὺς ὡραίους σου ὀφθαλμοὺς ὑπὸ θαυμασμοῦ, θυγάτριόν μου... ἐχάνεσο, τὸ ἐπαναλαμβάνω!.. Θεέ μου! φρονεῖτε ὅτι ὁ ἕξαλλος, ὁ τρελλὸς Βρίαν Λάνσεστερ... συγχωρήσατέμοι διὰ τὸ θάρρος μου, φρονεῖτε ὅτι ἐρωτεύεται τόσον εὐκόλως μὲ τὰς νέας, τὰς ὁποίας τυχαίως ἀπαντᾷ εἰς τὰς ὁδούς;

— Ἔχετε δίκαιον! ἐψιθύρισεν ἡ Σωσάννα ὠχριῶσα ὡς οἱ ἐκφυγόντες κινδύνου.

— Δὲν ὠφελεῖ νὰ τὸν ἀπαντᾶτε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, πριγκηπέσσα μου... ἀλλ' εἰς λαμπράν τινα ἐφεσπερίδα τοῦ Δυτικοῦ Ἄκρου (West End)... ἐν Ἀλμάκη;... ἐν τῷ περιβόλῳ ὄπισθεν τῶν ὑάλων τοῦ παρασημοφόρου ὀχήματός σου.

— Τῷ ὄντι, εἶπεν ἡ Σωσάννα, ἡ πολυτέλεια, τὰ πλούτη! μ' ἔκαμαν νὰ λησμονήσω πάντα ταῦτα... χθὲς μὴ ὑπεσχέθησαν πολυτέλειαν...

Ἐγέρθη, καὶ ὡς νὰ εἶχον αἴρνης ἀνοιχθῇ οἱ ὀφθαλμοί της, περιέστρεψε τὰ βλέμματά της ἐντὸς τῆς αἰθούσης. Ὅ,τι δὲ εἶδε τὴν ἔκαμε νὰ μειδιάσῃ μετὰ χαρᾶς, καὶ ἡ χαρά της ἦτο εὐγενὴς καὶ ὡραία ὡς ἡ λύπη της.

— Καλῶς ἦγε, εἶπεν. — ἐτήρησαν τὴν ὑπόσχεσίν των. Ταῦτα πάντα εἶναι τόσον λαμπρὰ ὅσον ἦτο ἡ οἰκία τῶν Ἀγρῶν τοῦ Ἀγαθοῦ (τῆς ὁποίας τώρα σώζονται μόνον τὰ ἐρείπια) πρὶν ἢ ἀπαγχονισθῇ ὁ πατήρ μου... Ἀ! θὰ ζῶ καὶ ἐδῶ ὡς πρότερον... θὰ εἰκονίζω ὡραῖα ἄνθη, καὶ θὰ σᾶς δώσω, κυρία.... θὰ τραγῳδῶ, καὶ ἔπειτα θὰ τὸν ἴδω. Πότε θὰ τὸν ἴδω;

— Ἡ Σωσάννα ἐπρόφερε τοὺς πρώτους λόγους της μὲ τόνον ῥεμβαζούσης, καὶ πλήρης θυμηδοῦς ἐκπλήξεως, τὴν δὲ τελευταίαν ἐρώτησιν της ἐπρόφερε θυμωδῶς καὶ ἀποτόμως.

Ἡ γραῖα ἐσκέφθη ὀλίγον διασταυροῦσα τὰς μικρὰς καὶ ῥυτιδωμένας χεῖράς της ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ ἡμικλείουσα τοὺς ὀφθαλμούς.

— Θὰ τὸν ἴδητε τὸ ἑσπέρας, εἶπεν ἐπὶ τέλους.

— Τὸ ἑσπέρας! εἶπεν ἡ Σωσάννα, ἀναπηδήσασα ὡς νεῤῥός, καὶ ὡς παραφρονοῦσα· τὸ ἑσπέρας!

Ἔπειτα δὲ ἀναλαβοῦσα τὴν χαρίεσσαν, τὴν ἐξαίρετον καὶ ὑπερήφανον στάσιν της, καὶ προφέρουσα τὴν χεῖρα εἰς τὴν Γαλλίδα, εἶπε μετ' ἐκφράσεως βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης.

— Εὐχαριστῶ· θὰ σᾶς ἀγαπῶ.

Ἡ δὲ γραῖα κινοῦσα βραδέως τὴν κεφαλήν.

(1) Γνωστὸν βέβαιον τοῖς ἀναγνώσαις ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπικρατεῖ ὁ τῆς πρωτοτοκίας νόμος, δι' οὗ ὁ πρωτότοκος υἱὸς κληρονομεῖ τὸν εὐγενικὸν τίτλον τοῦ πατρός του μετὰ τοῦ πλείστου μέρους τῆς περιουσίας.

— Ταλαίπωρον θυγάτριον, εἶπε, τὸν ἀγαπᾷς πολὺ, τὸν ἀγαπᾷς ὑπὲρ τὸ δέον! τοιοῦτος ἔρως εἶναι κινδυνώδης, διότι, ἀποκλείει τὴν σύνεσιν... θὰ δυνηθῆτε νὰ φυλάξητε τὰ μυστικά σας ἀπὸ αὐτόν!

— Ὄχι, ἀπεκρίθη ἡ Σωσάννα, θέλω τῷ εἰπεῖ τὰ πάντα.

— Τοῦτο θέλει φέρει τὸν ὄλεθρόν σου.

— Ἀδιάφορον.

— Καὶ θὰ τὸν φονεύσητε!

Ἡ Σωσάννα ἔχασε τὸ μειδίαμά της καὶ συνωφρυώθη.

Δὲν ἀπειλῶ, τέκνον μου, ἐπανέλαβεν ἡ Γαλλὶς, — ὁ θυμός σας εἶναι περιττὸς, ἀλλὰ μόνον σᾶς λέγω τὴν ἀλήθειαν... Ἀκούσατε· γνωρίζω ὡς ὅλος ὁ κόσμος, τὸν ἕξαλλον καὶ θρασὺν χαρακτῆρα τοῦ ἐντιμοτάτου Βρίαντος Λανσεστέρου. Καὶ λέξιν ἐὰν εἴπητε θὰ ἐννοήσῃ τὸ ἐπίλοιπον, θὰ μαντεύσῃ καὶ θὰ ζητήσῃ νὰ καταπολεμήσῃ... Ἀλλὰ τὸ... νὰ πολεμήσῃ τις αὐτοὺς εἶναι θάνατος· εἶναι μόνοι, ἡ δ' ἑταιρεία εἶναι ἤδη τοσοῦτον πολυάριθμος ὥστε δὲν δύναται πλέον ν' ἀριθμήσῃ τὰ μέλη της· εἶναι δευτερότοκος, ἁπλοῦς εὐγενὴς καὶ πτωχός· ὑπάρχουσι δὲ καὶ μεταξὺ ἡμῶν καὶ λόρδοι, καὶ ἄνθρωποι τῶν ὁποίων ὁ πλοῦτος κατέστη παροιμιώδης... εἰς τὴν πρώτην σύγκρουσιν θέλει θραυσθῇ ὡς ὁ ὕαλος.

— Θὰ σιωπήσω, ὑπέκρουσεν ἡ Σωσάννα.

— Τὸ πιστεύω, θὰ σιωπήσῃς κόρη μου, εἶπεν ἡ χήρα, προσηλοῦσα ἐπὶ τῆς αὐτοσχεδίου ἀνεψιᾶς της βλέμμα σοβαρὸν καὶ ἐπαστικὸν, θὰ σιωπήσῃς; διότι ἠξεύρεις ὅτι ὑπάρχουσιν ὦτα καὶ ὀφθαλμοὶ ἠνεῳγμένοι πέριξ σοῦ... Θὰ δυνηθῇς ν' ἀπολαύσῃς τῆς προχείρου εὐδαιμονίας χωρὶς νὰ περιπλεχθῇς εἰς πάλην ἀπονενοημένην... Εἶσαι ἡ πριγκηπέσσα τῆς Λογγεβίλλης, τὶ μυστικὰ δύνανται νὰ ζητήσουν νὰ μάθουν παρὰ σοῦ; Θὰ τῷ προσφέρῃς τὸν ἔρωτά σου, καὶ δὲν ἀρκεῖ εἰς ἕνα πτωχὸν εὐγενῆ ὁ ἔρως εἰκοσαετοῦς πριγκηπέσσης χήρας, ἥτις εἶναι ἀγγέλου ὡραιοτέρα καὶ βασιλίσσης πλουσιωτέρα;

— Ὄχι! Ἀ! ὄχι, δὲν ἀκούει ταῦτα, καὶ βασίλισσα ἂν ἦμην δὲν ἤθελα εἶμαι ἀξία αὐτοῦ, διότι ὁ Βρίαν εἶναι ἀνώτατος πάντων, ἀλλὰ θὰ σιωπήσω...

Μοὶ εἴπατε ὅμως ὅτι θὰ τὸν ἴδω ἀπόψε;

— Θέλω φυλάξει τὴν ὑπόσχεσίν μου, θυγάτριόν μου.

Ἡ Γαλλὶς ἐγερθεῖσα ἐσήμανε τὸν κώδωνα, ἡ θεράπαινά της παρίστη, καὶ διαταχθεῖσα ἔφερε τὰ πρὸς τὸ γράφειν ἀπαιτούμενα.

— Εἶναι ἡ τρίτη ὥρα, εἶπεν ἡ δουκέσσα γράφουσα λέξεις τινὰς ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἔχομεν ἔτι τρεῖς ὥρας, τοῦτο εἶναι πλέον τοῦ δέοντος. Δὸς τὸ γραμμάτιον τοῦτο εἰς τὸν Ἰωσὴφ, Μαριέττα, καὶ διάταξέ τον νὰ τὸ φέρῃ τρέχων εἰς τοῦ ἰατροῦ· δὸς τοῦτο τὸ ἄλλο εἰς τὸν Δίκην, πρέπει ὁ ταγματάρχης νὰ τὸ λάβῃ εἰς μισὴν ὥραν, καὶ κάμε ὥστε ὁ Νέδης νὰ ἔχῃ ἑτοίμην τὴν ἅμαξαν τῆς κυρίας πριγκηπέσσης... Ὑπάγε.

Ἡ θαλαμηπόλος ἐξῆλθε.

— Φιλτάτη ἀνεψιά, ἐπανέλαβεν ἡ δυκέσσα, ἀπόψε δ' δεται Γερμανικὴ παράστασις εἰς τὸ θέατρον τοῦ Χορτοπαζάρου (Hay-Market). Ἐκτάκτως δὲ οἱ συρμοπρεπεῖς θὰ ἐγκαταλείψωσι τὸ βασιλικὸν θέατρον. Ἄρχισε τὸν καλλωπισμόν σου, ἀγαπητή μου, διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Γερμανικὴν παράστασιν.

— Ὁ δὲ Βοΐαν;

— Ὁ ἐντιμότατος Βοΐαν Λάνσετσερ θέλει εἶναι ἐκεῖ·

— Πῶς τὸ ἠξεύρετε;

— Θυγάτριόν μου, θέλει εἶναι ἐκεῖ.

Ζ'. Ἐδουάρδος καὶ συντροφία.

Ὑπῆρχε τότε ὀλίγον πέραν τῆς γωνίας τῆς σχηματιζομένης ὑπὸ τῆς ὁδοῦ Φινζιλαίνης (Finch-Lane) καὶ Κορνιχίλλης (Cornhill) στενωπός τις μόλις *μακαδαμισμένη*, ἐκ τοῦ βάθους τῆς ὁποίας ἐφαίνετο ὁ οὐρανὸς ὡς ταινία ἡμιπενθοῦς χρώματος. Ἡ στενωπὸς αὕτη παρηκολούθει τὴν πλευρὰν παμμεγέθους τινὸς τετραγώνου οἰκίας, ἥτις ἔβλεπεν ἐξ ἄλλου μέρους εἰς τὰς ὁδοὺς Φινζιλαίνης καὶ Κορνιχίλλης, ὅπου ἐπεδείκνυντο τὰ ἐνύπνια αὐτῆς.

Ἀλλὰ μετά τινα χρόνον, τοῦ ἀρχιτέκτονος Νέσχη διαβαίνοντος ἐκεῖθεν, ἡ τετράγωνος οἰκία προσέκρουσεν εἰς τὴν σκέψιν του, καὶ κατεκρήμνισεν αὐτὴν οὗτος, ὡς νὰ ἦτο ἁπλοῦν παρασκεύασμα. Ἀπ' αὐτῆς δὲ ἀνήγειραν Λονδινιακὰς οἰκίας, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἀπαιτεῖται περιγραφή.

Τὸ προκύψαν ἀγαθὸν εἶναι ὅτι ἡ στενωτὸς ἐξέλιπε.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἡ Φινζιλαίνη ἦτο βρωμερωτέρα καὶ μελαντέρα τῆς σήμερον, ἡ δὲ στενωπὸς προσετίθει οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν κακήν της φήμην. Σχεδὸν δὲ ἔβλεπέ τις ἄλλο ἐν αὐτῇ εἰμὴ τὰς σκιὰς ἐκείνας τῶν μετρίων, οἵτινες περιάγουσι πέριξ τοῦ βασιλικοῦ χαμαιτυπείου τὴν πεινασμένην μὲν ἀλλ' ὑπερήφανον ἀθλιότητά των.

Καὶ τοῦτο μὲν ἐν ἡμέρᾳ.

Τὴν δὲ νύκτα ὠρῶντο φῶτα ἐρυθρωπὰ εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς στενωποῦ. Κραυγαὶ ἐξήρχοντο κάτω τὰ στενὰ καπηλεῖα, ἠκούετο ὁ θελκτικὸς ἦχος τοῦ κινουμένου χρυσοῦ, ἡ ἐρεθιστικὴ φωνὴ τῶν καπηλίδων καὶ αἱ βραγχώδεις κατάραι τῶν ἐρζόντων ὅλων.

Οὐδὲν ἔλειπε τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς ὑπόβαθρον τῶν κακλίττων μαχαιρίδων εἰς τὸν ἐξαίρετον τοῦτον τόπον, τὸν πωλῶν ἐν τῷ μέσῳ πλουσίας συνοικίας, σκοτεινὸν καὶ ἐν ἀποστάσει δύο βημάτων ἐξ ὁδοῦ λαμπρῶς φωτιζομένης, καὶ μὴ στεγαζόμενον οὐδὲ τῆς γειτνιάσεως κατοικημένης, τῆς ἀξιολόγου ἐκείνης πρωτευούσης τῶν μερῶν ἅτινα ἐμπεριέχονται ὑπὸ τοῦ κ. Ὁ τσωπὸς τῆς Πόλης τοῦ Ἐδιμβούργου ἐφαίνετο ἐν ἀποστάσει ἑκατοντάδων τινῶν τῶν πολὺ βημάτων, δυνάμενος ν' ἀκουσθῇ καὶ σχεδὸν νὰ βλέπῃ.

Τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ἔστι (rez-de-chaussée) τῆς μεγάλης ἡμῶν οἰκίας τὸ βλέπον εἰς Κορνίλλην, κατεῖχεν ὅτι δὴ ὡραιότατον ἐργαστήριον, ἐξ οὗ τὸ μὲν πρῶτον ἐβλέπομεν ὅτι τὸ μὲν τῶν θησαυρῶν τοῦ λαμπροῦ κοσμήματος, τὸ δ' ἕτερον περιεῖχε πάντα τὰ πρὸς ἱματισμὸν ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀπαιτούμενα, ἀπὸ τὰ βερενικωμένα ὑποδήματα, καὶ τὰς διαφανεῖς περικνημίδας, καὶ τὰ περιχειρίδια, μέχρι τῶν ἑτοίμων *βελάδων* καὶ τῶν κασμιρίων τῆς Ἰνδίας.

Τὰ δύο ταῦτα ἐργαστήρια, καλῶς συχναζόμενα ἔκαμνον θαύματα.

Ἐπὶ τοῦ παρασήμου τοῦ κοσμηματοπώλου ἀνεγινώσκετο τὸ ὄνομα Φάλκερων· ἐπὶ δὲ τοῦ ἱματοπώλου τὸ ὄνομα Βιρτραμ.

Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φινζιλαίνης ἠνοίγετο ἐκ τῆς αὐτῆς πάλιν οἰκίας, ἐργαστήριον ἀργυραμοιβοῦ ἀλλ' ἐνταῦθα ἡ ὄψις ἦτο διάφορος. Ἡ Φινζιλαίνη, ὁδὸς στενή, σπανίως θεμιζομένη, ἀπετέλει τὸν μέσον ὅρον μεταξὺ τῆς λεωφόρου καὶ τῆς σκοτεινῆς στενωποῦ, ἣν περιεγράψαμεν. Τὴν ἡμέραν ἐκεῖ ἦτο σκοτεινότερα, καὶ τοῦτο προστιθέμενον εἰς τὴν ἰδιαιτέραν διάταξιν τῶν παραπετασμάτων καὶ ἐνδοτέρων δικτυωτῶν, ἔδιδεν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ ἀργυραμοιβοῦ ὄψιν μυστηριώδη. Καὶ ὅμως πιστεύσατε ὅτι οὐδὲν συνέβαινεν ἐκεῖ παράδοξον, διότι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἀντήλασσον χρυσονομίσματα πρὸς χρυσίον καὶ χρυσίον πρὸς χρυσονομίσματα.

Πλὴν τοῦ ἀργυραμοιβοῦ ὑπῆρχε καὶ μεταπράτης· ἐνταῦθα δὲ ἡ σκιὰ ἦτο κατὰ ἓν βιβλίον σκοτεινοτέρα, διότι τὸ ἐργαστήριον τοῦ μεταπράτου ἀπεῖχε περισσότερον ἐκ τῆς λεωφόρου καὶ ἦν ἐγγύτερον τῆς στενωποῦ. Ὁ πελαγοκάτηλος οὗτος ἦκμαζε τοὺς λίχνους του εἴκοσι λεπτὰ πρὸ τοῦ ἀργυραμοιβοῦ καὶ οὗτος μὲν ὠνομάζετο κύριος Ὀστλερ, ὁ δὲ μεταπράτης ὠνομάζετο Πίτερ Πρεστκηπ.

Τέλος εἰς τὸ ὀπισθινὸν μέρος τῆς οἰκίας, ἐν τῇ στενωτῷ τῇ νῦν κατεστραμμένῃ ἠγοράζετο ὑπὸ δέκα θηρίδος μετὰ δικτυωτοῦ, τῶν ὁποίων αἱ ὕαλοι κεχρισταί, οὕτως δι' ἀχλύος, δι' ἄρσεως πιτῶν, τὰ δύο μέρη τῶν κλεισίμων νὰ εἰσδύωσιν ἐντός.

Ἐνταῦθα λοιπὸν ὑπῆρχε τὸ γραφεῖον τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος τῶν Κυρίων Ἐδουάρδου καὶ Σ.

Ὀπίσω ἐμπορίου αἰτήσαντες τὸ καταστημα τοῦτο, οὐδεὶς ἐγίνωσκεν ἀκριβῶς, καὶ τὸ μυστήριον τοῦτο ἐπιτυγχάνει πολὺ τὴν περιέργειαν τῶν ἀμαθῶν πωλητριῶν τῆς Φινζιλαίνης, καὶ τὰς χηβδὰς πωλητρίας τῆς Κορνιχίλλης· ὑπεθέτομεν ὅτι ὁ Ἐδουάρδος καὶ Σ εἶχον κατάστημα ξυλουργικόν, ἀλλ' ὄχι ἐμπορευτικόν;

Ἐλίτσα πολλάκις ἀθώως φέρεται ἐκεῖ φαίνεται ὀφείλουσα· ἔλειπε δ' ἐνίοτε καὶ φορτηγὸς ἁμάξης στεναχωρούσης περὶ τὴν θύραν, καὶ δύναται καὶ φέσελλα εἰσήχθησαν, ἀλλὰ ποτέ, οὐδέποτε ἐξήρχοντο. Ὁμολογητέον ὅτι τοῦτο ἦν λίαν παράξενον.

Ἡ δεσποινὶς κατεσκεύαζε κυρία Βούτον, ἡ δεσποινὶς φλωρεντινὴ κυρία Βιτέλλι, ἡ δεσποινὶς λογοτεχνικὴ κυρία Κοννίδη εἰσήρχοντο, ἤκουον στεναχωρίαν τὸ τακὶ ἐπὶ τριῶν τεσσάρων τῆς ὥρας, ἐκινδύνευεν νὰ πέσῃ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος Ἐδουάρδου καὶ συντροφίας.

(Ἕπεται Συνέχεια)

« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ τῇ 26 Ἀπριλίου 1858. Ἀριθ. 8.

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

ΚΟΣΜΙΟΤΗΣ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΣ.

(Συνέχεια).

Ἡ κυρία Χανσία μοὶ ἐνεχείρησε τὴν ἑξῆς συγκεφαλαίωσιν, ἣν καταχωρίζω ἐνταῦθα αὐτολεξεί.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

1. Δὲν πρέπει νὰ εἰσάγῃς οὐδένα εἰς οὐδεμίαν οἰκίαν ἐν ὥρᾳ γεύματος ἢ δείπνου, οὐδὲ σεαυτὸν ἄνευ προσκλήσεως.

2. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ φέρῃς σκύλον μετὰ σοῦ εἰς ξένην οἰκίαν, εἴτε διὰ γεῦμα ὑπάγεις ἐκεῖ, εἴτε δι' ἐπίσκεψιν, εἴτε δι' οἱανδήποτε ἄλλην αἰτίαν.

3. Δὲν πρέπει νὰ φέρῃς μετὰ σεαυτοῦ τὰ τέκνα προσκαλούμενος εἰς γεῦμα ἐὰν δὲν ὑπερβαίνωσι τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας, ἀλλὰ καὶ τότε οὐχὶ ἄνευ προσκλήσεως δι' αὐτά. Τὸ αὐτὸ ὀφείλεις νὰ πράττῃς πορευόμενος καὶ εἰς ἐπισκέψεις καὶ εἰς συναναστροφάς.

4. Οἱ ἄνδρες πρέπει νὰ φθάσωσιν ἀκριβῶς εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν ὥραν ὑπὸ τοῦ γραμματίου τῆς προσκλήσεως καὶ οὐδέποτε βραδύτερον, ἀλλ' ἂν θέλωσιν ὀλίγῳ ἢ δέκα λεπτὰ προτήτερα.

5. Μόνοι οἱ μεγάλοι ἄρχοντες καὶ οἱ ἄνοστα κάμνουν ὥστε νὰ τοὺς προσμένωσιν.

Ἡ γυνὴ ἥτις ἤθελεν ἀργοπορήσει περισσότερον τοῦ ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας, εἶναι γυνὴ ἥτις θέλει νὰ κάμνῃ ἐπίδειξιν, ἀλλ' ἡ ἐπίδειξις αὕτη εἶναι ἀνόητος. Ἂν πρὶν εἰσέλθῃ ἠδύνατο ν' ἀκουσθῇ παρὰ τὴν θύραν τί ἔλεγον ἐντὸς, ἤθελε πεισθῇ περὶ τούτου καλλιτέχνη.

7. Ὅταν ἀγγελθῇ ὅτι παρετέθη τὸ γεῦμα, μὴ ὁρμᾷς εἰς τὸ ἐξιατήριον. Περίμενε ὥς ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα νὰ δώσῃ τὸ σημεῖον τῆς εἰσόδου.

8. Πρόσφερε τὸν ἀριστερὸν βραχίονα εἰς μίαν κυρίαν, καὶ ὁδήγησον αὐτὴν εἰς τὸ ἐξιατήριον.

9. Εἰσάγων δὲ τὴν κυρίαν σου εἴσελθε πρῶτος, καὶ ἡ κυρία σου ἂς σὲ ἀκολουθῇ χωρὶς ν' ἀφήσῃ τὸν βραχιόνα σου. Ἐν οἱαδήποτε ἄλλῃ περιπτώσει τὸ προεισέρχεσθαι τῆς κυρίας εἶναι σκαιότης. Τὸ προαναβαίνειν ἐξαιρεῖται, ὅταν δὲν ἔχῃς τὴν κυρίαν εἰς τὸν βραχίονα.

10. Ἂν δὲν ὑπάρχωσι κυρίαι, εἴσελθε τελευταῖος ἂν δύνασαι.

11. Ἆρις νὰ εἰσέλθωσιν πρῶτον οἱ ἀνώτεροί σου, καὶ ἐν γένει πάντες ὅσοι ἐν τῇ κοινωνίᾳ κατέχουσι βαθμὸν ἀνώτερον τοῦ ἰδικοῦ σου.

12. Ὁ οἰκοδεσπότης συνήθως εἰσέρχεται τελευταῖος, ἡ δὲ οἰκοδέσποινα πρώτη.

13. Ἐάν τις ἀποσυρθῇ παρὰ τὴν θύραν λέγων σοι νὰ περάσῃς πρῶτος, ταμάτησε καὶ ἀπόδος αὐτῷ τὴν εὐγένειαν αὐτοῦ· ἀλλ' ἂν ἐπιμείνῃ, πέρασε χαιρετῶν αὐτόν. Πᾶσαι αὗται αἱ παρὰ τὴν θύραν γινόμεναι φιλοφροσύναι εἰσὶν ἐπιτηδεύσεις, αἵτινες σήμερον κατήντησαν γελοῖαι.

14. Περίμενε πρὶν προσέλθῃς εἰς τὴν τράπεζαν νὰ σοὶ δείξωσι τὴν θέσιν σου, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχωσι γράμματα ἐπὶ τούτῳ τεθειμένα ἐπὶ τῶν χειρομάκτρων. Τότε δύνασαι νὰ προσέλθῃς εἰς τὴν θέσιν, ἐφ' ἧς βλέπεις τὸ ὄνομά σου γεγραμμένον.

15. Περίμενε ποὶν καθήσῃς νὰ δώσῃ πρῶτος ὁ οἰκοδεσπότης τὸ σημεῖον καθήμενος ὁ ἴδιος.

16. Ὁπωσδήποτε, περίμενε νὰ καθήσουν αἱ κυρίαι πρὶν καθήσῃς σύ.

17. Μὴ καθήσῃς ποτὲ οὔτε πολλὰ πλησίον οὔτε πολλὰ μακρὰν τῆς τραπέζης.

18. Ἂν τὸ νὰ καθήσῃς πρῶτος εἰς τὴν τράπεζαν ἦναι ἄτοπον, οὐχ ἧττον εἶναι καὶ τὸ νὰ ἀνοίξῃς πρὸ τῶν ἄλλων τὸ χειρόμακτρόν σου.

19. Μὴ ἀνοίγῃς ὅλον τὸ χειρόμακτρόν σου, ἀρκεῖ ὅσον φθάνει νὰ καλύψῃ τὰ γόνατά σου.

20. Εἰς τὰς κυρίας ἐπιτρέπεται νὰ προσαρτήσωσιν εἰς ἑαυτὰς διὰ καρφίδων τὸ χειρόμακτρον κατὰ τὸ δοκοῦν αὐταῖς.

21. Μὴ σηκόνῃς τὰς χειρίδας (τὰ μανίκια) τοῦ ἐπενδύτου σου, ὡς εἰ ἔμελλες νὰ νίψῃς τὰς χεῖρας.

22. Μὴ κάθησαι ὡς ἐπὶ ἀκανθῶν ἐπὶ τῆς ἕδρας σου, μὴ ταλαντεύσαι ἐπ' αὐτῆς, μηδὲ κάθου ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ ἐπινωτίου· ἐν ἑνὶ λόγῳ φύλαττε σάσιν ἀναπαυτικὴν μὲν ἀλλὰ σεμνοπρεπῆ.

23 Ἀπόφευγε πρὸ πάντων τὸ ἐμποδίζειν τοὺς παρακαθημένους σοι καὶ τὸ προσκρούειν αὐτοῖς διὰ τῶν ἀγκώνων ἐν τῇ ζωηρότητι τῶν κινήσεών σου.

4. Πᾶσα βεβιασμένη χειρονομία εἶναι ἐνοχλητικὴ καὶ ἀπρεπής.

25. Μὴ περιφέρῃς τοὺς πόδας σου ὑπὸ τὴν τράπεζαν.

26. Μὴ θέτῃς τοὺς ἀγκῶνάς σου ἐπὶ τῆς τραπέζης.

27. Μὴ ἐκβάλλε φωνὴν μεγάλην ὡς εἰ ὡμίλεις πρὸς κωφούς.

28. Ἂν ἡ συνομιλία ἦναι γενικὴ, ὁμίλει ἀρκετὰ μεγαλοφώνως, ὥστε ν' ἀκούεσαι ὑπὸ πάντων· ἂν ὅμως συνομιλῶσι πολλοὶ ἰδιαιτέρως, ὁμίλει ἐλαφρὰ ἵνα μὴ ταράττῃς τὴν συνομιλίαν τῶν παρακαθημένων σοι.

29 Ἂν ζητήσῃς ποτήριον, μάχιραν ἢ ἄρτον παρὰ τοῦ εἰς τὴν σκευοθήκην ὑπηρέτου, μὴ ὀνομάσῃς αὐτὸν παλληκάρι, ὡς ἤθελες κάμει ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, ἀλλὰ μὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐρωτᾷς καὶ μανθάνεις ἐὰν δὲν τὸ γνωρίζῃς. Τὸ καλλίτερον εἶναι νὰ τῷ κάμῃς νεῦμα χωρὶς νὰ τὸν ὀνομάσῃς.

30. Μὴ λέγε μηδὲ πράττε μηδὲν δυνάμενον νὰ ἐπιφέρῃ φιλονεικίαν πολιτικὴν ἢ θρησκευτικήν.

31. Ὅταν ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα διανέμοντες οἱ ἴδιοι τὰ φαγητὰ σοὶ δώσωσι πινάκιον μετὰ φαγητοῦ, μὴ προσφέρῃς αὐτὸ εἰς ἕτερον· διότι τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀγροῖκον.

32. Ἐν τῷ γεύματι ἔξω καὶ ἐν συσσιτίῳ, δὲν πρέπει ποτὲ οὔτε νὰ ζητήσῃς, οὔτε νὰ ὁρίσῃς τὸ τεμάχιον, τὸ ὁποῖον σοὶ ἀρέσκει.

33. Δὲν πρέπει νὰ ἁπλώσῃς τὸ πινάκιόν σου, ἕως λάβῃς πρῶτος φαγητόν.

34 Δὲν πρέπει νὰ φυσᾷς εἰς τὸν ζωμὸν, ὅταν ἦναι πολὺ ζεστός· περίμενε ἕως οὗ κρυώσῃ.

35. Ἵνα φάγῃς τὸν ζωμόν σου μὴ μεταχειρίζεσαι πρὸς τοῦτο καὶ τὸ περόνιον μετὰ τοῦ κοχλιαρίου σου

36. Ἄφες τὸ κοχλιάριόν σου ἐν τῷ πινακίῳ τοῦ ζωμοῦ σου, ὅταν ἔρχεται ὁ ὑπηρέτης νὰ σηκώσῃ τὸ πινάκιον τούτου.

37. Ἀπ' ἐναντίας ἔπαρε τὸ περόνιον ἀπὸ τοῦ ἀβάθους πινακίου σου, ἀφοῦ φάγῃς ὅ,τι προσηνέχθη σοι, ἐκτὸς ἂν ἦσαι ἐν μεγάλῃ τινὶ οἰκίᾳ, ἐν ᾗ ἀλλάσσουσι μαχίρια καὶ περόνια κατὰ πᾶν νέον φαγητὸν, ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ.

38. Μὴ ἀπόκοπτε μὲ τοὺς ὀδόντας τὸν ἄρτον σου, μηδὲ κόπτε αὐτὸν προηγουμένως εἰς τεμάχια, ἀλλ' ἀποσπῶν τεμάχια κατὰ μικρὸν, φέρε αὐτὰ εἰς τὸ στόμα σου διὰ τῶν δύω δακτύλων.

39. Μὴ ἀλείφῃς τὸ βούτυρον, τὰ γλυκίσματα, κτλ. ἐπὶ τεμαχίων ἄρτου κεκομμένου εἰς φέτας. Τοῦτο ἐπιτρέπεται μόνον ὅταν πίνωμεν τέϊ.

40 Μὴ κόπτῃς τὸ κρέας σου εἰς τεμάχια εἰμὴ βαθυμηδὸν καὶ ὅταν θὰ τὸ βάλῃς εἰς τὸ στόμα σου.

41 Μὴ τρῶγε μετ' ἁπληστίας, μηδὲ γέμιζε πολὺ τὸ στόμα σου.

42. Τὸ ἅλας λάμβανε διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ μαχαιρίου, ἢ διὰ τοῦ κοχλιαρίου τῆς ἁλατοθήκης. Μόνον οἱ χονδροειδέστατοι τῶν ἀνθρώπων ἐμβάλλουσι τοὺς δακτύλους αὐτῶν εἰς τὴν ἁλατοθήκην.

43. Μὴ σπόγγιζε τὸ καρύκευμα τοῦ πινακίου σου διὰ ψυχίου ἄρτου, ἵνα φάγῃς αὐτό.

44. Μὴ ὀσφραίνου ποτὲ τὸ κρέας, ὅπερ σοι προσήνεγκαν.

45. Μὴ ῥίπτε τὰ ὀστᾶ ὑπὸ τὴν τράπεζαν, μηδὲ ἐκτὸς τῆς αἰθούσης, ἀλλ' ἀπόθες αὐτὰ ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ πινακίου σου.

46. Μὴ πολυγλύφῃς τὰ ὀστᾶ, ἵνα μὴ σὲ ἐκλάβωσι διὰ θῶα (τσακάλι).

47. Ἐὰν εὕρῃς ἐν τῷ πινακίῳ σου ἀκάθαρτόν τι, οἷον τρίχα, μύρμηκα κτλ. δὸς τὸ πινάκιόν σου εἰς τὸν ὑπηρέτην, ἀλλὰ πρόσεχε νὰ μὴ τὸ εἴπῃς, ἵνα μὴ προξενήσῃς ἀηδίαν εἰς τοὺς συνεστιωμένους.

48. Λάμβανε εἰς χεῖρας τὸ μαχαίριόν σου μόνον ὅταν τὸ χρειάζεσαι, καὶ ἀπόθες αὐτὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης εὐθὺς ἔπειτα.

49. Πρόσεχε μὴ χύσῃς τὴν ἁλατοθήκην, ἀποφευγε τὸ νὰ θίσῃς σκυρειδῶς τὸ μαχαίριον καὶ τὸ περόνιόν σου καὶ τὸ ν' ἀρήσῃς τὸ κοπτερὸν μέρος τοῦ μαχαιρίου πρὸς τὰ ἄνω κτλ. διότι μεταξὺ τῶν συνδαιτυμόνων δύνανται νὰ ὑπάρχωσι καὶ ἄνθρωποι δεισιδαίμονες, οἱ ὁποῖοι ἐνδεχόμενον νὰ τρομάζωσι. Καὶ πρέπει τις νὰ εὐλαβῆται τοὺς ἀνθρώπους ἔτι καὶ εἰς τὰς γελοιωδεστάτας αὐτῶν ἀδυναμίας.

50. Μὴ κρίνε ποτὲ τὰ φαγητὰ ἅτινα σοὶ προσφέρονται, μηδὲ σύγκρινε ποτὲ φαγητὸν πρὸς ἄλλο ὅμοιον μὲν, ἀλλὰ καλλίτερον, ὅπερ ἔφαγες ἀλλαχοῦ.

51. Ἂν παιδευθῇς ἰχθὺς, κυνήγιον ἢ ὅ,τι δήποτε ἄλλο ὀλίγον ἕωλον (μπαγιάτικον), μὴ φάγῃς προφασιζόμενος ὅτι δὲν ἀγαπᾷς τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῶν ἐ-

χθύων ἢ τοῦ κυνηγίου, ἀλλὰ μὴ λέγε ποτὲ ὅτι δὲν τρώγεις ἐπειδὴ σοὶ φαίνονται ἔωλα.

52. Μὴ ὁμίλει ποτὲ ἔχων τὲ στόμα πλῆρες, ἵνα μὴ πιτυλίσῃς (πιτσιλίσῃς) τοὺς ἀνθρώπους.

53. Τρώγων μὴ κρότει μήτε τὰ χείλη μήτε τὰς σιαγόνας, πρὸ πάντων δὲ τρῶγε μετὰ μεγίστης καθαριότητος.

54. Μὴ σπόγγιζε τοὺς δακτύλους σου εἰς τὸ τραπεζομάνδηλον, ἀλλ' εἰς τὸ χειρόμακτρόν σου. Οἱ Ἄγγλοι σπογγίζουσιν αὐτούς τε καὶ τὸ μαχαίριον αὐτῶν εἰς τεμάχιον ἄρτου, ἐν Γαλλίᾳ ὅμως δὲν ὑπάρχει ἡ συνήθεια αὕτη.

55. Μὴ φέρε ποτὲ τὸ κρέας εἰς τὸ στόμα διὰ τῶν δακτύλων, ἀλλὰ διὰ τοῦ περονίου.

56. Ὅταν φάγῃς ὠὸν ἡμίβραστον (á la coque) μὴ ἀρήσῃς τὸ ὄστρακον ἀκέραιον ἐν τῷ πινακίῳ σου, ἀλλὰ θραῦσον αὐτὸ διὰ τοῦ μαχαιρίου σου.

57. Ὅταν προσφέρηταί σοι παρυφίς, μὴ πληρώσῃς ποτὲ τὸ πινάκιόν σου ὡς κάμνουσιν οἱ κτίσται, ἀλλ' ἔπαρε μετὰ διακρίσεως· καὶ ἂν θέλῃς ἔπειτα, δύνασαι νὰ ἐπαναλάβῃς.

58. Μὴ λάμβανε ποτὲ τὸ φαγητὸν διὰ τοῦ περονίου σου, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἐν τῇ κοινῇ παροψίδι κειμένου, καὶ κράτει τὸ ἰδικόν σου διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρός, ἂν θέλῃς νὰ θεωρῆσαι ὡς ἄνθρωπος εἰδήμων τοῦ κόσμου. Ἐκ τούτου θὰ προκύψῃ ὥστε νὰ μὴ ἔχῃς ἀνάγκην νὰ μεταλλάττῃς ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὸ μαχαίριον καὶ τὸ περόνιόν σου.

59. Μὴ σπόγγιζε τὸ ποτήριόν σου διὰ τοῦ χειρομάκτρου πρὶν ζητήσῃς νὰ πίῃς, διότι τὸ τοιοῦτον εἶναι σιωπηλὸς ἔλεγχος ἀκαθαρσίας, ὃν κάμνει; κατὰ τῆς οἰκίας ἐν ᾗ εὑρίσκεσαι.

60. Ἀπόφευγε τὸ ν' ἀρήσῃς ὕδωρ ἢ οἶνον ἐν τῷ ποτηρίῳ σου, πρὸ πάντων ἐγειρόμενος ἐκ τῆς τραπέζης.

61. Μὴ λάμβανε ποτὲ τὸ ποτήριον τοῦ γείτονος ἢ τῆς γείτονος ἵνα πληρώσῃς αὐτὸ οἴνου, διότι ἄλλως θὰ νομίσωσιν ὅτι ἔμαθες τὴν καλὴν συμπεριφορὰν ἐν καπηλείῳ.

62. Φρόντιζε ὥστε αἱ κυρίαι αἱ καθήμεναι πλησίον σου νὰ τύχωσι πάντοτε τῆς προσηκούσης περιποιήσεως, καὶ νὰ μὴ λείψῃ αὐταῖς μηδέν, καὶ ἂν δύνασαι ἢ εἰξεύρῃς νὰ τὸ μαντεύσῃς, ἐμβάτευτον καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας αὐτῶν ἐπιθυμίας.

63. Ἐν τῷ ἐπιδόρπιῳ μὴ ἐναπόθετε ποτὲ εἰς τὸν κόλπον σου οὔτε καρπούς οὔτε πλακούντια, οὔτε ζαχαρωτά, διότι τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀπρεπέστατον.

64. Μὴ κόπτε ποτὲ τοὺς καρποὺς διὰ σιδήρου μαχαιρίου, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἔχοντος χρυσῆν ἢ ἀργυρᾶν λεπίδα, ὅπερ σοὶ δίδεται διὰ τοῦτο.

65. Μὴ λέπιζε τὸ ἀπίδιον πρὶν κόψῃς αὐτὸ κατὰ μῆκος εἰς τέσσαρα τέταρτα, ἅπερ λεπίζεις ἔπειτα κατ' ὀλίγον τὰ τρώγῃς.

66. Μὴ πρότεινε εἰς μπουκιὰν κυρίαν νὰ μοιρασθῇς μετ' αὐτῆς καρπὸν, τὸν ὁποῖον ἔχει ἐντὸς τοῦ πινακίου σου ἢ ὃν σοὶ προσέφεραν. Ἡ τοιαύτη οἰκειότης εἶναι ἀπειρόκαλος μόνον εἰς κυρίαν ἡλικιωμένην ὁπωσοῦν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ τοιαύτη φιλοφροσύνη.

67. Ἐν τούτοις, ἂν δὲν ὑπάρχωσι καρποὶ δι' ὅλους, καὶ πρέπει νὰ μερισθῶσι, φρόντισον νὰ προσφέρῃς εἰς τὴν κυρίαν τὸ μεγαλείτερον τέταρτον, εἰς ὃ πρέπει νὰ ᾖναι καὶ ὁ μίσχος (τὸ τσουνί) τοῦ ἀπιδίου.

68. Ἐπὶ τραπέζης δὲν κροτοῦσι τὰ ποτήρια (δὲν κάμνουσι τόκα), ἂν δὲ διανοηθῇς νὰ τὸ κάμῃς, θὰ σὲ ἐκλάβωσι διὰ τὸν πάππον σου.

69. Μὴ τρῶγε πολὺ ταχέως ἵνα μὴ διάσῃς καὶ τοὺς ἄλλους· μηδὲ πολὺ βραδέως ἵνα μὴ ἀναγκάσῃς αὐτοὺς νὰ σὲ περιμένωσι.

70. Ἂν σοι ἐπέλθῃ λύγξ (λόξυγκας), λεῖψον διὰ μίαν στιγμὴν, καὶ μὴ ἐπανέλθῃς εἰς τὴν τράπεζαν πρὶν σοῦ περάσῃ.

71. Πταρνιζόμενος κάλυπτε τὸ στόμα σου διὰ τοῦ χειρομάκτρου, ἵνα προφυλάττῃς ἀπὸ τῶν πιτυλισμάτων τοὺς παρακαθημένους.

72. Ἀπομυττόμενος, ἐναπόθες ἀμέσως τὸ ῥινόμακτρον εἰς τὸν κόλπον σου.

73. Ἂν συνέβαινέν εἴς τινα τῶν συνδαιτυμόνων κανὲν ἐκ τῶν μικρῶν ἐκείνων δυσχημάτων, συμφωνεῖ εἰς τὴν ἀθλιότητα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, μὴ δείκνυε ὅτι ἐνόησας αὐτὸ καὶ πρὸ πάντων ἂς μὴ σοῦ κατέβῃ νὰ ζητήσῃς μίαν πρίζαν ταμπάκου παρὰ τοῦ γείτονός σου.

74. Σπόγγισον τὸ στόμα σου διὰ τοῦ χειρομάκτρου σου πρὶν πίῃς, διότι οὐδὲν ἄλλο εἶναι τόσον ἀγενὲς ὅσον τὸ νὰ λερώσῃ τις τὸ ποτήριον διὰ τῶν χειλέων του.

75. Τὸ δὲ ὀσφραίνεσθαι τὸν οἶνον καὶ πίνειν αὐτὸν κατὰ μικρὰ ῥοφήματα ὡς ὁ ἀσυνομίκος προγεύστης, εἶναι ἀγροικία ἥτις δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἄλλου; εἰμὴ εἰς καπήλου; μέλλοντας ν' ἀγοράσωσιν οἶνον.

76. Ῥίψον ἔξω τοῦ παραθύρου ὡς αὐθάδη καὶ κακομαθημένον, τὸν ἄνθρωπον ὅστις ἤθελε διανοηθῇ νὰ πίῃ ἐν τῷ ποτηρίῳ κυρίας τινὸς ἐπὶ τῇ ἀνοήτῳ προφάσει τοῦ μαντεῦσαι τὸ τί αὐτὴ ἔχει κατὰ νοῦν

77. Εἶναι ἀπρεπὲς τὸ προπίνειν πρὸ τοῦ οἰκοδεσπότου, ἐκτὸς ἐὰν ἡ πρόποσις γίνεται ὑπὲρ αὐτοῦ.

78. Ἐὰν προπίνῃ τις ὑπὲρ σοῦ, ἀπόδος αὐτῷ καὶ σὺ πρόποσιν, ἀλλὰ χωρὶς ἐπευχῶν· διότι τὸ τοιοῦτον χαλᾷ τὸν ζῆλον τῶν ζηλοτύπων καὶ φθονερῶν.

79. Εἶναι ἴδιον ἀγροικοτάτου ἀνθρώπου τὸ θραύειν μετὰ τὴν πρόποσιν τὸ ποτήριον πρὸς ἔκφρασιν ἐνθουσιασμοῦ. Τὸ τοιοῦτον ὁμοιάζει πρὸς τὰ δεῖπνα τῶν στρατιωτικῶν φρουρῶν.

80. Ὅταν γίνεται πρόποσις ὑπὲρ τοῦ οἰκοδεσπότου ἢ τῆς οἰκοδεσποίνης, κένωσον ἐντελῶς τὸ ποτήριόν σου, εἰ; ὃ δύνασαι νὰ ἔχῃς ὅσον οἶνον θέλεις.

81. Ἕνεκα τῆς ἐμψυχώσεως; ἥτις ἐπακολουθεῖ μετὰ τὸν Καμπανίτην οἶνον, ἡ ἐπαύξησις τῆς εὐθυμίας εἶναι συγχωρητέα εἰς τὸ ἐπιδόρπιον· ἀρκεῖ ἡ εὐθυμία αὕτη νὰ μὴν ᾖναι θορυβώδης καὶ πλήρης χειρονομιῶν.

82. Ἀπόφευγε πρὸ πάντων τοὺς παρατεταμένους ἐκείνους μυκτηρισμούς, ἂν δὲν θέλῃς νὰ σοὶ δώσωσι δίπλωμα εὐηθείας πολλάκις δὲ καὶ αὐθαδείας.

83. Μὴ διανοοῦ νὰ λιθοβολήσῃς μηδένα μὲ σφαιρίδια ἄρτου, ἂν δὲν θέλῃς νὰ σὲ ἐκλάβωσι διὰ χωρικὸν ἄνευ ἀνατροφῆς.

84. Ἡ ἀγροικία τῶν ἠθῶν καὶ τῶν τρόπων καταδεικνύει πάντοτε τὸ ἀγροϊκον τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας.

85. Ὅταν αἰσθανθῇς ὅτι ἔπιες ἀρκετὰ, μὴ πίῃς πλέον, οἱκιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν αἱ προτροπαὶ, ἂς δυνατὸν νὰ σοὶ κάμωσιν, εἰδεμὴ εἶναι ἐπόμενον νὰ πράξῃς καὶ νὰ ὁμιλήσῃς ὡς ὁ οἰνόφλυξ· ἡ δὲ οἰνοφλυγία εἶναι ἀποτρόπαιον ἐλάττωμα.

86. Μὴ ἀνάσρεφε κενὸν τὸ ποτήριόν σου ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἵνα δείξῃς ὅτι δὲν θέλεις νὰ πίῃς πλέον, ἀρκεῖ ν' ἀποποιηθῇς αὐτὸ σταθερῶς.

87. Μὴ ψιθύριζε εἰς τὸ οὖς, μηδὲ ὁμίλει σιγηλῶς καὶ μὲ ὕφος μυστηριῶδες εἰς τὸν γείτονα ἢ τὴν γείτονά σου, διότι οἱ φιλύποπτοι δύνανται νὰ νομίσωσιν ὅτι ὁμιλεῖς περὶ αὐτῶν.

88. Ἂν ὁμιλῇς περί τινος, ὀνόμασον αὐτὸν καὶ μὴ δείκνυε διὰ τοῦ δακτύλου, διότι τοῦτο εἶναι λίαν ἀγροϊκον.

89. Ὅταν προσενεχθῇ σοι καφὲς, ἄφες αὐτὸν νὰ κρυώσῃ ἐντὸς τοῦ κυμβίου σου, ἂν ἦναι πολὺ θερμός· ἀλλὰ μὴ χύσῃς αὐτὸν ἐντὸς τοῦ ὑποκυμβίου ἐφ' οἱαδήποτε αἰτίᾳ.

90. Εἶναι μεγίστη ἀδιακρισία διὰ τὸν συνδαιτυμόνα τὸ νὰ παρακαλέσῃ τινὰ νὰ τραγωδήσῃ ἐν τῷ ἐπιδορπίῳ, καὶ εἶναι παντελὴς ἔλλειψις ἀνατροφῆς νὰ τραγωδήσῃ ὁ ἴδιος χωρὶς νὰ τὸν παρακαλέσωσι. Μόνοι οἱ οἰκοδεσπόται ἔχουσι τὸ τοιοῦτον δικαίωμα.

91. Ἀλλ' ἡ ἀηδεστάτη αὕτη συνήθεια τοῦ ἄδειν παρὰ τὴν τράπεζαν εὐτυχῶς δὲν εἶναι πλέον τοῦ συρμοῦ.

92. Ἀλλ' ὅμως, ἂν κατὰ περίστασιν ἰδιαιτέραν σοὶ γείνῃ τοιαύτη αἴτησις, τραγῴδησον χωρὶς νὰ σὲ παρακαλέσωσι περισσότερον, διότι οἱ ἀκκισμοὶ δὲν εἶναι πλέον ἀνεκτοὶ ἄλλοις εἰμὴ εἰς τὰ ὀκταετῆ κοράσια.

93. Ἐὰν ἀποποιηθῇς νὰ τραγωδήσῃς ἐπίμεινε εἰς τοῦτο, διότι ἂν ἐνδώσῃς ἡ προτέρα σου ἀντίστασις θέλει θεωρηθῇ μεγάλη ἀγροικία.

94. Ἄλλως τε μετὰ τὴν πρώτην ἀποποίησίν σου, οἱ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς ἄνθρωποι δὲν θέλουν ἐπιμένει.

95. Ἐν πάσῃ περιςάσει τὸ ἐπὶ ποτηρίου τραγῴδιον ἀδόμενον εἰς τὴν τράπεζαν ἐνώπιον τῶν κυριῶν, δεικνύει παντελῆ ἔλλειψιν λεπτῆς κρίσεως.

96. Μὴ ἐγείρου ἐκ τῆς τραπέζης πρὶν ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα δώσωσι τὸ σημεῖον ἐγειρόμενοι αὐτοί.

97. Ἐγειρόμενος ἀπόθες ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸ χειρόμακτρον, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὸ διπλώσῃς, καὶ μὴ ῥίπτε αὐτὸ ἐπὶ τοῦ νώτου τῆς ἕδρας ἢ τοῦ θρονίου.

98. Πρόσφερε τὸν βραχίονά σου εἰς τὰς κυρίας, ἵνα ὁδηγήσῃς αὐτὰς εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ μὴ δείκνυε μηδεμίαν προτίμησιν διὰ τὴν μὲν ἢ τὴν δέ.

99. Εἶναι ἀγενὲς τὸ ν' ἀναχωρήσῃ τις ἅμα σηκωθῇ ἐκ τῆς τραπέζης. Ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια ἀπαιτεῖ νὰ μείνῃ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοὐλάχιςον μίαν ὥραν μετὰ τὸ γεῦμα.

Ἐνταῦθα τελευτᾷ ἡ συγκεφαλαίωσις τῆς κυρίας Χαχανέας, ἣν μοι ἐνεχείρισε προσθέτουσα. — Διὰ ταύτης, ἀγαπητέ μοι φιλόσοφε, διὰ τῆς μετ' εὐλαβείας τηρήσεως τῶν ὀλίγων τούτων κανόνων εὐπλοήσεις· ἔσο ἀμέριμνος ὡς ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, καὶ ἂν μέλλῃς νὰ γευματίσῃς μεθ' ὑπουργοῦ.

Ἂς μοι συγχωρηθῇ ὅμως νὰ προσθέσω ἕνα μόνον κανόνα εἰς τοὺς δοθέντας μοι ὑπὸ τῆς κυρίας ταύτης τὸν ἑξῆς.

100 Ὅσην πολλὴν πεῖραν τοῦ κόσμου καὶ ἂν ἔχῃς, μὴ ἐπιδείκνυε περισσοτέραν τῶν ξενιζόντων σε καὶ τῶν συνεστιωμένων· διότι καὶ ἂν μάθῃς ἐκ στήθους τὰ ἐννενήκοντα ἐννέα ἀξιώματα τῆς Κυρίας Χαχανέας, οὐχ ἧττον θὰ ἦσαι προπετὴς καὶ ἀγροϊκος. Ἡ τέχνη δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὸ ὁλολύζειν μετὰ τῶν λύκων, ἀλλ' ἔτι καὶ εἰς τὸ ὁλολύζειν ὡς αὐτοὶ καὶ μὲ τὸν αὐτὸν ἦχον, ὅταν ἦσαι μετ' αὐτῶν. Τοῦτο δεικνύει ὅτι πρέπει νὰ εἰξεύρῃς καὶ νὰ θέλῃς νὰ πράττῃς ὡς οἱ ἄλλοι, οἷος δήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ βαθμὸς τὸν ὁποῖον κατέχεις ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ ὅμως τὸ πρᾶγμα, εἰς πολλὰ μέρη καὶ σχεδὸν πανταχοῦ, θὰ σοὶ συγχωρηθῶσι παραβάσεις τινὲς κατὰ τῶν παραδεδεγμένων ἐθίμων, ἂν δεικνύῃς καλοκἀγαθίαν καὶ χρηστότητα τρόπου, ἐπιθυμίαν τοῦ ἀρέσκειν καὶ μεγάλην ἐπιείκειαν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Παρὰ τὰ εἰρημένα ὁ Δουμᾶς ἔγραψε καὶ ἄλλα δράματα λίαν ἄξια λόγου, τὰ περὶ τῶν ὁποίων παρατρέχομεν συντομίας χάριν, καὶ μεταβαίνομεν εἰς τὸν μυθιστορικὸν Δουμᾶν.

Θεὲ τοῦ ἐλέους! τί νὰ εἴπῃ τις περὶ ἑκατοντάδων τόμων μυθιστοριῶν, τοὺς ὁποίους συνέγραψε μετὰ θαυματουργικῆς ταχύτητος.

Πρό τινων ἐτῶν διατριβῶν ἐν Παρισίοις εἶδον ἡμέραν τινὰ γελοιογραφίαν ἔν τινι εἰκονοπωλείῳ, παριστῶσαν εἰς τρόπον γελοιωδέστατον τὸν συγγραφέα μας ἔχοντα καλάμους εἰς τοὺς ὀδόντας, εἰς τὴν ῥῖνα, καὶ εἰς τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, καὶ ἐνησχολημένον μετὰ προθυμίας εἰς τὴν συγγραφὴν τῶν σχοινοτενῶν μυθιστοριῶν του. Πῶς λοιπὸν νὰ ἐπιφέρῃ τις τοὐλάχιςον σύντομόν τινα κρίσιν περὶ αὐτῶν, καὶ χωρὶς ν' ἀποβλέπῃ εἰς ἀνάλυσιν τῶν λαμπρῶν τούτων προϊόντων τῆς μεγα-

λυφίας τοῦ ἀνδρός, ὅστις ἀναντιῤῥήτως εἶναι ἡ γονιμωτάτη κεφαλὴ τοῦ αἰῶνος ἡμῶν. Ἤθελεν εἶναι θρασύτης, ἂν ὄχι παραφροσύνη, νὰ ἐπιχειρήσωμεν νὰ διώτωμεν ἰδίαν ὁποιανδήποτε τῶν πλουσίων δημιουργημάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ Δουμᾶς ἐπέχυσε τοσοῦτον ἔρωτα, τοσαύτην ποίησιν.

Πρὶν ἀξιωθῇ ὁ Δουμᾶς τῆς ἀνηκούστου δημοτικότητος ἧς ἀπολαύει σήμερον, δὲν ἠναγκάσθη νὰ πλαίσιη κατὰ τῆς ἐνδείας καὶ τῆς πείνης ὡς τινες ἄλλοι, διότι εἶχε διορισθῇ βιβλιοθηκάριος ὑπὸ τοῦ Δουκὸς τῆς Αὐρηλίας, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὠφελήθη οὐκ ὀλίγον ἐκ τῶν δραμάτων του· ἀλλ' ἐχρειάσθη νὰ κάμῃ μεγάλας θυσίας διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ πρώτου μυθιστορήματός του. Πιστεύετε ὅτι ὁ προσφιλὴς τοῖς πάσι μυθιστοριογράφος ὁ συγγραφεὺς περὶ τοῦ ὁποίου οἱ βιβλιοπῶλαι ἐριζουσι πρὸς ἀλλήλους, τὸν ὁποῖον οἱ ἐφημεριδογράφοι ἀποσπῶσιν ἐκ τῶν χειρῶν ἀλλήλων, ὁ συγγραφεὺς ὅστις καθιζᾷ τὰ πάντα δεκτὰ εἰς τὸ δημόσιον, δὲν ἠδυνήθη ποτὲ νὰ πωλήσῃ πλείονα τῶν τεσσάρων ἀντιτύπων τοῦ πρώτου μυθιστορήματός του! Εἶχε δαπανήσει δεκαπέντε χιλιάδας φράγκων διὰ νὰ τὸ τυπώσῃ, καὶ καθ' ἑκάστην ὑπῆγεν εἰς τοῦ βιβλιοπώλου του ἠρώτα περὶ τῆς καταναλώσεως. Μετὰ ἓξ μῆνας ἐνεχείρησεν αὐτῷ τὸν λογαριασμόν του, ὅστις δὲν ἦτο πολὺ ἐκτεταμένος· ἐξ ὀκτακοσίων ἀντιτύπων μόνον τέσσαρα εἶχον πωληθῇ!

Ἐν ἀρχῇ ὁ Δουμᾶς δὲν ἐφάνη πολὺ πνευματώδης εἰς τὰς μυθιστορικὰς συγγραφὰς αὐτοῦ. Τὸ πνεῦμα ἐνίοτε, εἰς τοὺς μεγάλην φαντασίαν ἔχοντας ἄνδρας ἔρχεται μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινός. Οὕτω π. χ. ὁ Βλταὶρ ἐποίησε τὴν Ἐρριάδα πρὶν γράψῃ τὰ διηγήματα του. Ὁ δὲ Βύρων ἐπλήσε τὸν Χιλδ-Βρόλδον πρὶν ποιήσῃ τὸν Δὸν-Ζουάν... Εἰς τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας ἡ νεότης, ὡς λέγει ἡ Κυρία δὲ Σεβιγνὲ, εἶναι τόσον θορυβώδης, ὥστε δύναταί τις νὰ ἔχῃ πολὺ ὀξεῖαν τὴν ἀγχίνοιαν. Ἡ νεότης ἀγωνιστεῖ κατὰ τῆς κακίας, ἐνθουσιᾷ ὑπὲρ τῶν γενναίων πράξεων, καὶ δὲν κρίνομεν τοὺς ἀνθρώπους εἰ μὴ κατὰ τὰ πάθη ἡμῶν. Βραδύτερον ἡ ἀλήθεια διορᾶται κάλλιον, βλέπει τις ἐναργῶς καὶ παρατηρεῖ, καὶ οὕτως ἐπέρχεται διανοητικὴ μεταμόρφωσις. Ὁ Δουμᾶς εἶναι τρανὸν παράδειγμα τῆς τοιαύτης μεταβολῆς.

Κεκμηκὼς ἕνεκα πολλῶν ἐτῶν ἀδιακόπου ἐργασίας, ἠθέλησε διὰ μίαν στιγμὴν ν' ἀποδυμήσῃ ἐκ τῆς ἕξεως τῶν θριάμβων του καὶ ἐπεσκέφθη τὴν Ἰταλίαν, τὴν κλασσικὴν ἐκείνην γῆν, τὴν τοσοῦτον πλουσίαν πρὸς ἐμπνευσιν. Ἀνεχώρησε λοιπὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφήν του ἐδημοσίευσε ποικίλον τι συγγράμμα ἐπιγεγραμμένον *Ἐντυπώσεις Περιοδείας*, ἐν ᾧ εὑρίσκε τις καὶ ποίησιν, καὶ πολιτικὰ, καὶ φιλοσοφίαν, καὶ δρᾶμα, καὶ κωμῳδίαν, καὶ ζωγραφικὴν, καὶ γεωγραφίαν, καὶ ἱστορίαν, καὶ γαστρολογίαν, καὶ τερπνότητα ἀνέκδοτα, κτλ. Αἱ ἐντυπώσεις αὗται ἔκαμον τοσαύτην ἐντύπωσιν, ὥστε πάντες ἤρχισαν νὰ γράφωσιν ἐντυπώσεις, ἐν βάλαις λέξεσι κατάστη ὁ συρμός. Διὰ τῶν ἐντυπώσεων τῆς περιοδείας του ὁ Κύριος Δουμᾶς ἀνυψώθη εὐθὺς εἰς τὴν περιωπὴν, ὅπου τὸν βλέπομεν σήμερον· καὶ ἐνῷ πρότερον ἐθεωρεῖτο μόνον ὡς ἔξοχος δραματογράφος, διὰ τοῦ ἔργου τούτου ἀπεδείχθη καὶ ἀγχινούστατος συγγραφεύς.

Αἱ *ἐντυπώσεις* του ἐγέννησαν τὰς *Παρὰ τὸν Ῥῆνον ἐκδρομὰς*, *Δεκαπέντε ἡμέρας ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ*. *Περιήγησιν ἐν Ἱσπανίᾳ*, *τὸν Ταχυκίνητον*, *τὸν Πλοίαρχον Παῦλον*, *τὸν Ἀκταῖον*, *τοὺς Στουάρτας*, *Ἰωάννην τὴν Β'*. *Ἓν ἔτος ἐν Φλωρεντίᾳ*, *Κενιλίαν*, *Τὸ ἁπλοῦν σύμβαντα τοῦ Ἀνδερίκου*, *τὸν Πλοίαρχον Παμφίλιον*, *τὸν Γεώργιον*, *τὸν Διδάσκαλον τῆς ὁπλασκίας*, *τὴν Ἔπανλιν Παλμύρη*, *Ἀρωμὴν*, *τὸν Πλοίαρχον Ἀρένον*, *τὸν Σπερονάρε*, *τὸν Κορίκολον*, *τὴν Φερράνδην*, καὶ πλεῖστα ἄλλα τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα διαφεύγουσι τὴν μνήμην ἡμῶν.

Περὶ τὸ 1848 συνεστρέφθη σημαντικὴ διαφορὰ εἰς τὸ ὕφος τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ. Παρελήφθη ὡς συνεργάτην του τὸν ζωηρὸν, τὸν πλήρη πλοκῆς ματος Αὔγουστον Μακέτον, καὶ ἐκ τοῦ διανοητικοῦ τούτου γάμου ἐγεννήθησαν ὁ *Ἱππόλυτος Ἀρμαντάλ*. *Συλβανήρης*, *ἡ Κόρη τοῦ Συντάγματος*, *Μετὰ εἴκοσιν ἔτη*, ὁ *Ἱππόλυτος τοῦ Μόντε Χριστον*, ὁ *Πόλεμος τῶν Γυναικῶν*, *ἡ Βασίλισσα Μαργαρὼ*, ὁ *Ἱππόλυτος τοῦ Ἐρυθροῦ Οἴκου*, *ἡ Κυρία δὲ Μονσορὼ*, ὁ *Νόθος τοῦ Μωλέοντος*, οἱ *Τεσσαράκοντα πέντε*, ὁ *Ὑποκόμης τῆς Βραζελόνης*, ὁ *Ἰωσὴφ Βάλσαμος*, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ἅπασα ἐκείνη ἡ ἱπποτικὴ φιλολογία, ἥτις ἔκαμε τὸν Δουμᾶν νὰ δεσπόζῃ δικτατορικῶς εἰς τὰς ἐπιφυλλίδας τῶν ἐφημερίδων, καὶ ἥτις κατέστησεν αὐτὸν τὸν δημοτικώτατον μυθιστοριογράφον τοῦ κόσμου.

Περὶ δὲ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ ἰδοὺ τί λέγει ὁ Κύριος Ῥομάνδος· « Ὁ Κύριος Δουμᾶς εἶναι ἐκ τῶν παραδοξοτάτων ἀνδρῶν τῆς παρούσης ἐποχῆς. Φύσει περιπαθὴς, πανοῦργος, ἀνδρεῖος ὑπὸ κενοδοξίας, ἀγαθὸς τὴν καρδίαν, ἀσθενὴς κατὰ τὸ λογικὸν, ἀπροόπτως, ἐρωτικὸς ὡς ὁ Ἀντώνιος, φιλόδοξος ὡς ὁ Ῥιχάρδος, δὲν θὰ ὁμοιάσῃ ποτὲ τὸν Σεντιμέλλην του κατὰ τὸ φιλέκδικον. Δεισιδαίμων κατὰ διάνοιαν, θρησκευτικὸς δὲ γραφῶν, κοῦρος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ σφοδρότητι τοῦ πάθους του, τὸ αἷμά του εἶναι λαβὰ ἡφαιστείου, αἱ ἰδέαι αὐτοῦ σπινθῆρες, ἐχθρὸς τῆς λογικῆς καὶ τῆς ἁρμονίας, ὡς ποιητὴς ψεύστης, ὡς καλλιτέχνης ἁπλοῦς, γεννατόψυχος δὲ διότι εἶναι ποιητὴς καὶ καλλιτέχνης, ἐλεύθερος πρὸς τοὺς φίλους, δεσπότης εἰς τὸν ἔρωτά του, κενόδοξος ὡς γυνὴ, σταθερὸς ὡς ἀνὴρ, εἰς ἄκρον φίλαυτος, ἐλεύθερος μέχρις ἀδιακρισίας εἰς τὸ νὰ λέγῃ τὴν γνώμην του, ὑποχρεωτικὸς πρὸς ἅπαντας, ἐπιλήσμων μέχρις ἀναιδείας, πλήρης ψυχῆ τε καὶ σώματι, κοσμοπολίτης κατὰ τὰς κλίσεις, φιλόπατρις κατὰ τὸ φρόνημα, πλούσιος εἰς ὄνειρα καὶ φαντασιοπληξίας, πτωχὸς κατὰ τὴν πεῖραν καὶ τὴν φρόνησιν, εὔθυμος τὸ πνεῦμα, κακόγλωσσος, ἀγχίνους. Δὶν Ζουὰν τὴν νύκτα, Ἀλκιβιάδης τὴν ἡμέραν, αὐτόχρημα Πρωτεὺς, διαφεύγων τὴν κρίσιν πίντων τε καὶ

ἑαυτοῦ, καὶ τοσοῦτον ἀγαπητὸς διὰ τὰ ἐλαττώματα ὅσον διὰ τὰς ἀρετάς του. Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ Δουμᾶς ὁποῖός ἐστι καὶ ὁποῖος ὢν ὑπεραγαπᾶται.»

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

(Συνέχεια.)

Ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἐπεθύμουν πολὺ νὰ μάθωσι καὶ ἄλλο τι παράδοξον. Πκρ. Χαρ. διὰ τί δὲν ἐφαίνετό ποτε εἰς τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα οὔτε γραμματεὺς οὔτε αὐθέντης; Οἱ εἰσδύσαντες εἰς τὰ γραφεῖα εἴτε ἐπὶ προφάσει τοῦ ν' ἀλλάξωσι χαρτονόμισμα ἄνευ ὑφαιρέσεως, εἴτε ἐφ' οἱᾳ δήποτε ἄλλῃ ἐμπορικῇ προφάσει ἐκ τῶν συνήθων, εἶδον μόνον δικτυωτά· ὄπισθεν δὲ τούτων ἀδιαπέραστα παραπετάσματα πράσινα καὶ οὐδὲν πλέον.

Ὑπηρέτης ἐρυθρὰ ἐνδεδυμένος, ὅστις ἵστατο παρὰ τὴν θύραν τῆς εἰσόδου, ἦτο ἡ μόνη ψυχὴ ζῶσα, φαινομένη εἰς τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο γραφεῖον.

Καὶ διὰ τί; (τοῦτο τῇ ἀληθείᾳ ἐγένετο διὰ νὰ βασανίσῃ τὴν περιέργειαν τῶν ἐργαστηρίων τῆς γειτονείας) διὰ τί ὁ ἱματοπώλης, ὁ κοσιματοπώλης, ὁ μεταπράτης, καὶ ὁ ἀργυραμοιβὸς, ἦλθον καὶ ἀποκατεστάθησαν ἐκεῖ ὅλοι συγχρόνως, καὶ καθ' ὃν χρόνον τὰ γραφεῖα τοῦ καταστήματος Ἐδουάρδου καὶ Σ. συνεστήθησαν ἐν τῇ ἀνωνύμῳ γενεᾷ;

Ἴσως (πολλοὶ τὸ ὑπέθεσαν κατὰ πρῶτον) ὁ Ἐδουαρδος καὶ Σ. ἦσαν ἐντελαποδόχοι τῶν τεσσάρων ἐκείνων ὑποδεεστέρων ἐμπόρων, τοὺς ὁποίους ἄλλως οὐδεὶς ἐγνώριζεν ἐν τῷ Ἄσει· ἀλλ' ἂν οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα, διὰ τί δὲν ἐσύχναζον ποσῶς ἀλλήλους, καὶ δὲν εἶχον οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὰ γραφεῖα τῶν Κ. Κ. Ἐδουάρδου καὶ Σ. ἔξω καὶ ὡς ἁπλοῖ γείτονες;

Ταῦτα πάντα ἦσαν ζητήματα σοβαρὰ, δύσκολα, ἀνεξήγητα. Ἡ κυρὰ Βράουν, ἡ κυρὰ Βλὰκ, καὶ ἡ κυρὰ Κρούββη, ἔτι δὲ καὶ ἡ κυρὰ Δίδδη καὶ ἡ κυρὰ Βλουμβέρη, αἱ γειτόνισσαι αὐτῶν, ὡμίλουν περὶ τοῦ προκειμένου καθ' ἑκάστην ἡμέραν μετὰ τῆς κυρὰ Φούτης καὶ τῆς Κυρὰ Κροσκαίρνης, χωρὶς νὰ προχωρήσωσι οὐδὲ γραμμὴν εἰς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος.

Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, σχεδὸν ἀνὰ πᾶσαν τριμηνίαν, ἔβλεπον εἰς τὰς θυρίδας τοῦ πρώτου πατώματος τὰς βλεπούσας εἰς τὴν ὁδὸν Κορνιχίλλης, ὡραῖόν τινα καὶ μεγαλοπρεπῆ τζέντελμαν ὄπισθεν τῶν μεταξοειδῶν παραπετασμάτων, τίς ἆρα ἦτο ὁ τζέντελμαν οὗτος; Μήπως ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τοῦ καταστήματος Ἐδουάρδου καὶ Σ;

Καὶ πάλιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας πᾶσαι αἱ εἰρημέναι κυραὶ ἐδάγκανον ὑπὸ θυμοῦ τὰς γλώσσας των. Πᾶν ὅ,τι ἐγνώριζον ἦτο ὅτι ὁ Ἐδουάρδος καὶ Σ. ὁ μεταπράτης, ὁ ἱματοπώλης, ὁ κοσμηματοπώλης καὶ ὁ ἀργυραμοιβὸς ἦσαν ἐκεῖ πρὸ ἑνὸς ἔτους· ὅτι κατὰ τὸ φαινόμενον ἔκαμνον ἀξιόλογον ἐμπόριον, καὶ ὅτι δὲν εἶχον οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην λέξιν νὰ εἴπωσι κατὰ τῆς ἐμπορικῆς αὐτῶν ὑπολήψεως.

Μίαν ἡμέραν, αἱ ὀκτὼ πωλήτριαι, καὶ ὀκτὼ δωδεκάδες ἄλλων πωλητριῶν, ὧν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἂν ἠθέλομεν, ἐνόμισαν ὅτι εὗρον τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος· εἶδον τριακοντάδας ῥωμαλέων ἀνθρώπων πενιχρῶς ἐνδεδυμένων εἰς τοῦ Ἐδουάρδου καὶ Σ. Προφανῶς οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἦταν ναῦται ζητοῦντες μίσθωσιν, καὶ προφανῶς ὁ Ἐδουάρδος καὶ Σ ἦσαν μεσῖται μισθώσεως.

Καλὸν, ἐπικερδὲς, καὶ ἠθικὸν ἐπάγγελμα!

Ἀξιολογος συλλογισμός!

Ἀλλὰ μετὰ ἕνα μῆνα εἶδον ἐπανελθόντας τοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους· οἱ ναῦται οὗτοι ἐμισθοῦντο ὑπὲρ τὸ πρέπον συχνα! Μετὰ ἄλλον ἕνα μῆνα τοὺς εἶδον ἐπανελθόντας πάλιν, καὶ πάλιν μετὰ τὸν τρίτον μῆνα. — Λοιπὸν δὲν ἦσαν ναῦται.

Τί λοιπὸν νὰ ὑποθέσωσι;

Κατήντησαν νὰ λέγωσι καὶ τὰ πλέον ἀκανόνιστα πράγματα. — καταχθονίους ἑταιρίας, ἀθέμιτον ἐμπόριον, λῃστάς!... ἀνοησίας δηλαδὴ περὶ τῶν ὁποίων οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι ἤθελον αἰσχύνεσθαι ν' ἀσχολῶνται.

Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἡ ἐπισῦσα τοῦ χοροῦ τῆς οἰκίας Τρέβωρ ἦν ἡ ἡμέρα ἣν ἐξελέξαντο οἱ δοκοῦντες εἶναι ναῦται ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὰ γραφεῖα τοῦ καταστήματος Ἐδουάρδου καὶ Σ. Περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν τῆς πρωΐας τοὺς εἶδον φθάνοντας καὶ εἰσερχομένους κατ' οὐλαμοὺς εἰς τὴν θύραν τῆς τετραγώνου οἰκίας, τὴν καινωνοῦσαν μετὰ τοῦ στενωποῦ.

Ὁ ἐρυθρὰ ἐνδεδυμένος ὑπηρέτης τοὺς ἐγνώριζε, τοὺς ἐχαιρέτα καὶ τοῖς ἄφινε νὰ περάσωσιν, ἦσαν δὲ τριάκοντα καὶ ἓξ τὸν ἀριθμόν. Ὅτε δὲ εἰσῆλθε καὶ ὁ τριακοστὸς ἕκτος, ὁ ὑπηρέτης ἔκλεισε τὴν θύραν διὰ διπλῆς στροφῆς τῆς κλειδὸς καὶ ἀπεχώρησε.

Οἱ τριάκοντα καὶ ἓξ νεηλύδες ἦταν ὅλοι λεβέντται εὔρωστοι. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἔφερον τὰ ἀγενῆ ἐκεῖνα ἴχνη τὰ ἐκ τῆς κραιπάλης καὶ ἀσελγείας προερχόμενα, ἄλλοι δὲ διετήρουν ἐπὶ τῆς παρειᾶς ἐντίμους πληγὰς, ἀποτελέσματα προσφάτου παλης διὰ τῆς πυγμῆς· ἄλλοι δὲ πάλιν ἐδείκνυον πρόσωπον καθαρὸν καὶ στρογγύλον μεταξὺ τῶν δύο πυκνῶν δασῶν· οὗτοι δὲν ἐφαίνοντο μὲν νὰ ἦναι ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἐσάρωσαν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὸν πηλὸν τῶν ἀγυιῶν τοῦ Λονδίνου, ἀλλα δὲν ἐφαίνοντο καὶ τόσον εὐχάριστοι πρὸς νυκτερινὴν συνάντησιν εἰς ἀπόκεντρα μέρη. Ναί, διότι εἶχον ὄψιν ἐντίμων καὶ ἀτρομήτων κακούργων.

Ἐξαιρουμένης τῆς ἐνδυμασίας οἱ σύντροφοι τοῦ Ῥόβιν Χοὺδ πρέπει νὰ εἶχον πάλαι τὴν ὄψιν ταύτην.

Ἕνας ἢ δύω νεανίσκοι μόλις ἐξελθόντες τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἀπετέλουν μέρος τῆς συμμορίας.

Οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἐπέρασαν ἤδη ἀπ' ἔμπροσθεν ἡμῶν, καὶ ὁ ἀναγνώστης ἤθελε γνωρίσει ἐν τῇ ἀξιοτίμῳ ταύτῃ συνοδίᾳ ἱκανὸν ἀριθμὸν ἐκ τῶν φίλων μας τῶν νυκτερινῶν ναυτῶν τοῦ Ταμέσεως.

Οὕτω λοιπὸν εὑρίσκετο μεταξὺ αὐτῶν ὁ ῥωμαλέος Θωμᾶς Τουρνοβούλλης, ὅστις ὑπὸ τὴν λάμψιν τῆς ἡμέρας, ἂς τὸ εἴπωμεν πρὸς ἔπαινόν του, ἐξ-

ἔφραζε πᾶν τὸ ἐμπρεπὲς τὸν θαρραλέον κακοῦργον. Ἐκεῖ ἦν καὶ ὁ Χολδροσάλτς, ὁ κωπηλάτης τῆς ναυαρχίδος, τῆς διευκουμένης τὴν προτεραίαν ὑπὸ τοῦ νυμφίου Πάδδη-Ὀχράνη, ἐκεῖ καὶ ὁ Πατρίκιος, ὁ Σώνης ὁ γαυγιστής, ὁ Σάλιαγκας ὁ μιαουριστής, καὶ ἄλλοι, τῶν ὁποίων δὲν ἀναφέρομεν τὰ ὀνόματα.

Δὲν ἔλειπεν εἰμὴ ὁ καλοκάγαθος πλοίαρχος, ὁ κυανοῦς ἐπενδύτης του, τὸ κιτρινοκόκκινον παντελόνιόν του, καὶ ἡ ἐκ τοῦ ναυαγίου ἀρτίως σωθεῖσα βακτηρία του.

Τὸ γραφεῖον ἐν ᾧ συνηθροίσθησαν ἦτο μέγα δωμάτιον χωριζόμενον εἰς δύο ὑπὸ δικτυωτοῦ, καλυπτομένου ἔσωθεν ὑπὸ πυκνοῦ παραπετάσματος πρασίνου· τὸ δικτυωτὸν τοῦτο εἶχε μικρὰς θυρίδας, καὶ ὑπεράνω μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἦν γεγραμμένη ἡ λέξις «Ταμεῖον». Οἱ τριάκοντα καὶ ἓξ λεβέντες μας εἶχον παιδείαν ἀρκοῦσαν εἰς τὸ ν' ἀναγνώσωσι τὴν μαγικὴν ταύτην ἐπιγραφήν.

Ἐκάθηντο σιωπηλῶς ἐπὶ θρανίου ξυλίνου, περιτεθειμένου ἐν εἴδει σορᾶ εἰς τοὺς τοίχους τοῦ δωματίου. Ὁ τελευταῖος μόνον μὴ εὑρὼν θέσιν ἐπὶ τοῦ θρανίου, ἵστατο ὄρθιος ἔν τινι φατνώματι προσπατῶν τὴν ῥινά του εἰς τὰς ὀπὰς τῶν ὁποίων ἡ διαφάνεια ἐκαλύπτετο ὑπὸ στρωμνῆς γύψου πυκνοῦ.

Κατὰ πρώτην ὄψιν ἤθελε νομίσει τις ὅτι ἐπειρᾶτο νὰ βλέπῃ διὰ μέσου τοῦ ἔρκους τούτου, ἀλλὰ παρατηρῶν τις προσεκτικώτερον, εὕρισκεν ὅτι ἐργασία ἧττον ὑλικὴ ἐνησχόλει τὸν νοῦν του. Ὁ λιχανὸς τῆς δεξιᾶς χειρός του διέτρεχε τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον τοὺς δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς χειρός του· ὑπελογίζετο, ἐπρόσθετεν· ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦν λογιστὴς ῥακενδύτου.

Ῥακενδύτου ὅμως ἐνταῦθα δὲν εἶναι ἀκριβὴς ὀνομασία. Τὰ διάφορα κομμάτια τοῦ ἱματισμοῦ αὐτοῦ συνείχοντο ἀκόμη αὐστηρῶς ἐξεταζόμενα ἀλλὰ δὲν συνείχοντο ἀρκετά. Ἐφόρει κοντὸν παταλοῦκαν, ὁποῖον φοροῦσιν οἱ ναῦται τῶν ἐκφορτωτικῶν λέμβων (lighermen) ἐπὶ χιτῶνος κυανοῦ, περισκελίδας ἐξ ἐριούχου μέλανος, ἐτσιμένας ὑπεράνωθεν τοῦ ἀστραγάλου, καὶ ὑποδεικνυούσας περικνημίδας ὑπὲρ τὸ πρέπον ἐμβαλωμένας, τὸ δὲ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς του ἀπετέλει παλαιὸς πῖλος μὲ μικροσκοπικὸν γεῖσον, καὶ τὰ πέλματα τῶν ὑποδημάτων του εἶχον τουλάχιστον δύο δακτύλων παχύτητα.

Καίτοι ὑφούμενος πολὺ ὑπὸ τῶν τρομερῶν τούτων ὑποδημάτων, ὁ ἄνθρωπός μας οὗτος ἦν πολὺ μικροῦ ἀναστήματος, καὶ τὰ μέλη του, συγκεχολλημένα εἰς τρόπον ἄχαριν, παρεῖχον σύνολον ἐστρεβλωμένον πάσης συμμετρίας· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἕκαστον αὐτοῦ μέλος χωριστὰ λαμβανόμενον, ἐδείκνυε ῥωμαλεότητα. Οἱ μακροὶ βραχίονές του καὶ τὰ συγκαμπτόμενα σκέλη του ἐπέκειντο ἀξιόλογα εἰς τὰ σιδηρᾶ γόνατά του. Τέλος ἡ κεφαλή του κακῶς μὲν ἦτο περιτετυμένη, ἀλλ' ἴσχετο σταθερὰ ἐπὶ δύο ὤμων ἀξιολόγων πλάτους.

Περὶ δὲ τοῦ προσώπου του δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι εἶχεν ἐκφρασιν χυδαίαν· διότι ὅσον μικρὸς καὶ ἂν ἦτο ὁ πῖλός του, δὲν ἄφινεν ἀσκεπὲς εἰμὴ μέτωπον πλατὺ τριῶν τὸ πολὺ δακτύλων. Ἐκ τοῦ μετώπου τούτου κατήγετο ἀποτόμως ῥὶν γρυπή, λεπτὴ καὶ ὠχρά, πλὴν καλῶς τεταμένη, καὶ τῆς ὁποίας οἱ ῥώθωνες δυσκόλως ἠδύναντο νὰ εἰσάγωσι τὸν πρὸς ἀναπνοὴν ἀπαιτούμενον ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα.

Γένειον δὲν εἶχεν, εἰμὴ μόνον ποῦ καὶ ποῦ σκληράς τινας ῥίζας ξανθοκοκκίνους, ἐπὶ τοῦ τραχέος δέρματος τῶν παρειῶν του· τὰ δὲ χείλη αὐτοῦ ἦσαν λεπτὰ καὶ ἐντεθαμμένα· ἑκατέρωθεν δ' αὐτῶν ἦσαν ῥυτίδες δύο, προελθοῦσαι ἐκ μειδιάματος συνήθους αὐτῷ, καὶ χαθιζῶσαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εὔθυμον. Τὸ βλέμμα του ἦν διαπεραστικόν, καὶ ὁ τὲ μὲν πανοῦργον μετ' ἀφελείας ἐπιτετηδευμένης, ὁτὲ δὲ θρασὺ καὶ σφοδρυνόμενον ὑπὸ πυκνῶν καὶ πυρρῶν ὀρμῶν· τὸ δὲ σύνολον τοῦ προσώπου που ἐξέφραζεν ἐν ταυτῷ εἶδος ἁπλότητος πνεύματος καὶ ἀκορέστου ἁπληστίας, καὶ ἡ ἀνάλγητος ἀκηδία σχεδὸν ὅλων τῶν τέκνων τοῦ ὄχλου τοῦ Λονδίνου ἐπεκάθητο εἰς τὸ μέτωπόν του.

Καὶ τοιοῦτος μὲν ἦν ὁ ἱστάμενος φίλος· ὁσάκις δ' ἐκινεῖτο, τὸ σύνολον αὐτοῦ περιεβάλλετο νέον ἐπίπλασμα μείζονος ἀσχημίας· τὸ δὲ ἄχαρι τῶν κινημάτων αὐτοῦ ἔφθανεν εἰς τὸ ἔπακρον τῆς ἀγενείας, καὶ αἱ κινούμεναι ῥυτίδες τοῦ σώματός του, συμμιγνύμεναι εἰς τρόπον γοργὸν καὶ ἀλλόκοτον ἔδιδον εἰς τὴν ὄψιν του ἔκφρασιν θρασύτητος καὶ ὠμότητος, καὶ χαμερποῦς ὑποκρίσεως.

Πρὶν εἴπωμεν τὸ ὄνομά του, τὸ ὁποῖον ὁ ἀναγνώστης ἤδη εὑρίσκει, ἂς προσθέσωμεν τὸ τελευταῖον χαρακτηριστικὸν τοῦ πρωτοτύπου τούτου ὄντος. Παντὸς τῆς ἐνδυμασίας του, καὶ μέχρι τοῦ χιτῶνός του, εἶχε θυλάκια (τζέπες) καὶ μένος ὁ ἐπενδύτης του εἶχε πέντε. Τὸ δὲ μέγιστον αὐτῶν τεθειμένον εἰς μέρος ὅπου συνήθως δὲν βάλλεται τίποτε, κατέβαινε μέχρι τοῦ ἡμίσεως τοῦ μήρου ἀπ' ἔμπροσθεν, ὃν ἄνωθεν ἐκ δέρματος καὶ καλῶς ὑπερβαλλόμενον· τὰ δὲ λοιπά, εὐρύχωρα καὶ αὐτὰ εὐσυνειδήτως ἐρραμμένα, ὑπεκρύπτοντο ὅσον ἠδύναντο καλλιον.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦν ὁ Βωβλαντέρνας, ὁ ἐν Ναυκλησίῳ δολοφόνος.

Οἱ τριάκοντα καὶ πέντε σύντροφοι τοῦ Βωβλαντέρνα συνεπληρώθησαν ἤδη πρό τινων λεπτῶν, ὅτε φωνή τις ἠκούσθη ὄπισθεν τῶν παραπετασμάτων.

— Εἶσθε αὐτοῦ; ἠρώτησεν.

— Εἴμεθα ὅλοι ἐδῶ, κύριε Σμίθ, ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλης, ὁ εὔρωστος νέος, ὅστις ἐφαίνετο ἔχων ἰσχύν τινα ἐπὶ τῶν λοιπῶν προσώπων τῆς συμμορίας.

— Ἐδῶ εἴμεθα, ἐπανέλαβεν ἰσχυρόφωνος ὁ Σαλιαγκάκης.

— Τί ξεχασμένος ποῦ εἶμαι, εἶπε τὴν φωνὴν ταύτην ὁ ἀόρατος Κ. Σμίθ, ἐλησμόνησα ν' ἀλλάξω τὸ χαρτονόμισμά μου... Νικολή!

Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐφάνη εἰς τὴν φωνὴν ὁ Νικολής, ἐκρουσε σφοδρῶς τὸν κώδωνα.

Ὁ ἐρυθρὰ ἐνδεδυμένος ὑπηρέτης πάραυτα εἰσῆλθε δι' ἐσωτερικῆς θύρας τοῦ ἰδιαιτέρου δωματίου τοῦ

Κ. Σμίθ, ὅσις ἐνεχείρητεν αὐτῷ δεσμίδα χαρτονομισμάτων.

— Νὰ τὰ ἐξαργυρώσω ; εἶπεν· εὐθύς τώρα.

Ὁ Νικόλαος ἐξῆλθε.

— Ἠκούσατε, παιδιά ; εἶπε σιγὰ ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλης, χρήματα !

— Ναί, ναί ! Τόμη πουλάκι μου, εἶπεν ὁ Σάρλης ἐκσφενδονίζων τὸ ἐκ τοῦ καπνοῦ μελανθὲν σιαλόν του κατὰ τοῦ κέντρου ἑνὸς τῶν ἀσβεστωμένων ὑάλων,—ὑπῆγαν νὰ μᾶς φέρωσι χρήματα.

— Ὁ Σαρλης ἔχει δίκαιον, προσέθηκεν ὁ Σαλιαγκάκης, παιδίον ἡμίγυμνον, τοῦ ὁποίου οἱ χαρακτῆρες μαρανθέντες ἤδη ἐξέφραζον συλλήβδην πᾶσαν κακίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

— Σιώπα, καταραμένο σαλιαγκάκι, ἐπανέλαβε θυμωδῶς ὁ Σάρλης· τὸ ξέρομε πῶς ἔχω δίκαιο, παλαιόπαιδο !

— Ναί, Σάρλη, ἐμορμύρισε τὸ παιδίον, τὸ γνωρίζομε, Σάρλη.

Ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλης ἠγέρθη, καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρανίου, ὅπως ἴδῃ ὑπεράνωθεν τοῦ δικτυωτοῦ.

— Τί διάβολο κάνεις αὐτοῦ, Τόμη; ἠρώτησεν ὁ Σάρλης.

— Ἔ ! Τόμη, τί διάβολο κάνεις αὐτοῦ πέρα ; προσέθηκεν ἡ ὀξεῖα φωνὴ τοῦ Σαλιαγκάκη.

Ὁ Τόμης κατέπεσε πάλιν ὄρθιος ἐν τῷ μέσῳ τῶν συντρόφων του, ἐπιθέτων τὸν δάκτυλον εἰς τὸ στόμα.

— Σούς. ! ἐσύριξε σιγανά.

— Σούς ! ἐπιθήκισεν ὁ Σάλιαγκας προσθέτων παντοίας χειρονομίας, ἵνα ἐπιβάλῃ σιωπήν.

Ὁ Σάρλης ἔσυρεν αὐτὸν ἐκ τοῦ ὠτός.

— Καμμιὰ μέρα θὰ σὲ πνίξω ἀνάμεσα στὰ δυό μου σκέλια, συχαμένο ἀπόβαλμα, ὑπετονθόρυσεν· ἀμὴ σὺ τί ἔχεις νὰ μᾶς πῇς, Τόμη ;

Ὁ Σάλιαγκας ἐμυαούρισε θρηνωδῶς, ὁ δὲ Τόμης συνήγαγεν ἅπασαν τὴν ὁμήγυριν περὶ ἑαυτόν.

— Ἐδῶ — ὀπίσω — δυὸ βήματα ἀπὸ μᾶς, εἶπε ξηροκόπτων τὸν λόγον του, εὑρίσκεται μιὰ σιδερένια κάσσα ἀνοιχτή.

— Τὸ λοιπόν;

— Σ' αὐτὴν τὴν κάσσα δὲν ἔχει τάλαρα.

— Ὦ διάβολε !

— Δὲν ἔχει λίρας.

— Ἀμή ;

— Σιωπή, δι' ἀγάπην τοῦ Σατανά ! ἐφώναξεν ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλης. Σκοτώνω τὸν πρῶτον ποῦ θὰ πῇ λόγο !

Ὁ Σάλιαγκας ὡς φρόνιμον παιδίον ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ἐσχάτην σειράν.

— Δέν ἔχει λίρας, ἐπανέλαβεν ὁ Τόμης· ξεύρετε γατί δὲν ἔχει λίρας ;

— Ὄχι, Τόμη, νὰ μᾶς τὸ πῇς.

— Γιατί δὲν ἔχει τόπο γιὰ λίρας ! ἀπὸ πάνω ἕως κάτω εἶναι γεμάτη ἀπὸ χαρτονομίσματα.

— Ὅλων οἱ ὀρθαλμοὶ ἔλαμψαν, καὶ ἠγέρθη ὑπόκωφος θόρυβος.

— Γιατί ἐκεῖ πέρα, πίσω μας, ἐπανέλαβεν ὁ Τόμης, εὑρίσκονται χρήματα ἀρκετὰ νὰ μᾶς κάμουν ὅλους μιλλιουνίσιους.

Ὁ θόρυβος κύξησεν. Ἀπληξία σφοδρὰ εἰκονίσθη ἐπὶ παντὸς προσώπου, καὶ τὰ βλέμματα ὅλων προσηλώθησαν ἐπὶ τοῦ δικτυωτοῦ.

— Ὑπομονή ! φίλοι μου, ὑπομονή ! εἶπεν ὁ Κ. Σμὶθ ἐκλαμβάνων τοῦτο ὡς σημεῖον ἀνυπομονησίας.

Ὁ Κ. Σμὶθ ἐκάθητο πλησίον γραφείου καὶ ἀνεγίνωσκεν ἡσύχως τὰς παμμεγέθεις καὶ συμπεπυκνωμένας στήλας τῆς ἐφημερίδος ὁ *Χρόνος*.

Ἤθελεν εἶναι ἀδύνατον τὸ νὰ εἰκονίσῃ τις αὐτὸν διὰ τοῦ λόγου. Ἴσως ἦν ὡραιότατος τὴν ὄψιν, ἀλλὰ πελώρια πράσινα δίοπτρα καὶ θολία (garde vue) ἐπίσης μεγάλα ἐκάλυπτον ἐξ ὁλοκλήρου τὸ πρόσωπόν του.

— Μιλλιουνίσιους ! ἐψιθύρισεν ὁ Σαλιαγκάκης, καλὸ πρᾶγμα νὰ ἦναι κανεὶς μιλλιουνίσης !

— Μιλλιουνίσιους ! ἐπανέλαβεν ὁ Χονδροσάρλης ὁ πορθμεύς.

— Ἀγαπημένα μου, εἶπε φωνή τις ἡ ὁποία δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀκουσθῇ, χρειάζεται φρονιμάδα.

— Βωβλαντέρνα ! ἐφώναξαν πανταχόθεν, ἀπὸ ποῦ διάβολο ἔρχεσαι, Βωβλαντέρνα ;

Ὁ Βωβλαντέρνας ἀφήσας σιγανὰ τὴν θέσιν ἣν κατεῖχε πλησίον τῆς θυρίδος, εἶχε πλησιάσει πρὸς ἐντάμωσιν τῶν συντρόφων του, οἵτινες τὴν στιγμὴν ταύτην ἦσαν συνεσπαρμένοι περὶξ τοῦ Θωμᾶ Τουρνοβούλη.

Ἅπαντες ἐρράφησαν πρὸς αὐτόν· οὗτος δὲ νεύων διὰ τῆς χειρὸς ὅπως σιωπήσωσι, καὶ καμμύων τὸν ὀρθαλμὸν εἶπε σιγαλέως·

— Ἐγὼ, φίλοι μου, ποτὲ δὲν κάνω περισσότερο σαματὰ ἀρ' ὅ,τι χρειάζεται... Ἄ ! ἤλθα καὶ σᾶς ἐρώναξα σήμερο τὸ πρωὶ ἀπὸ μέρους τῆς Ἐντιμότης Του, μὰ ἂν ἤξευρα πῶς ἠθέλετε φερθῆτε ἔτζ' ἄπχημα !

— Κὺρ ὑποκριτή ! εἶπεν ὁ Τόμης, σὺ θὰ τρέξῃς πιὸ μπροστὰ ἀπ' ὅλους μας... σοῦ λέγω ὅτι ἐκεῖ μέσα ἔχει ἕνα σωρὸ χαρτονομίσματα !

— Αὐτὸ μὲ γαργαλίζει δυνατά ! ἀπεκρίθη ὁ Βωβλαντέρνας ἐκβάλλων τὴν γλῶσσάν του. Ἂν μπορούσαμε νὰ κάμωμε τὴ δουλειά μας μὲ φρόνησι... μαθὲς δὲν σᾶς λέγω... Ὁ καπετὰν Ιάδδης θὰ ἔλθῃ ;

— Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ Σάρλης.

— Μὲ γαργαλίζει τρομερά ! ἐπανέλαβεν ὁ Βώβης, ὅστις ἤρχισε νὰ σκέπτηται σοβαρά.

Ἐπλησίασεν εἰς τὸ δικτυωτὸν, τὸ ὁποῖον ἔσεισε μετὰ προσοχῆς

— Ὑπομονή, φίλοι μου, ὑπομονή ! εἶπεν ὁ Κ. Σμὶθ ἐξακολουθῶν ν' ἀναγινώσκῃ τὴν ἐφημερίδα του.

— Εἶναι πολὺ δυνατὸν, ἐμουρμούρισεν ὁ Βωβλαντέρνας· εἶναι πάρα πολὺ δυνατό !

— Δυνατόν ! ἐπανέλαβεν ὁ Τόμης ὑψόνων τοὺς ὤμους· ἀκοῦστέ με παιδιὰ, εἶστε ἄντρες ;

— Νὰ μὲ πάρ' ὁ διάολος ἂν δὲν ἦμαι ! ἀπεκρίθη ὁ Σαλιαγκάκης.

— Τί χρειάζεται νὰ κάμωμε; ἠρώτησαν οἱ λοιποί.

Ὁ Τώμης δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἄρας τὸ ὀγκῶδες ὑπόδημά του, ὥρμησεν ἐμπρὸς καὶ τὸ ἐκτύπησε κατὰ τοῦ ξυλίνου μεσοτοίχου, τοῦ ὑποχρίζοντος τὸ δικτυωτόν.

Τὸ δικτυωτὸν ἐκλονίσθη ἀλλὰ δὲν ἔπεσε.

— Τί κάνετε! ἐφώναξεν ὁ Κ. Σμὶθ μετὰ συγκινήσεως καὶ ὀργῆς.

Ὁ Θωμᾶς ἤθελε νὰ ἐπαναλάβῃ, ἀλλ' ὁ Βωβλαντέρνας τὸν ἐμπόδισε.

— Φίλε μου, τῷ εἶπε κάνεις πολὺ σαπατᾶ, πρέπει πάντοτε νὰ κάνῃς τρόπον ποῦ νὰ μὴ χρειάζεσαι παρὰ ἕνα μόνον κτύπημα.

Καὶ ἄνευ ἀφορμητηρίου, καὶ χωρὶς κατὰ τὸ φαινόμενον ν' ἀγωνισθῇ μεγάλως, ἐκτύπησε τὸ κλεῖθρον τοῦ δικτυωτοῦ τοσοῦτον δυνατὰ διὰ τῆς πεταλωμένης πτέρνης του ὥστε τὸ κλεῖθρον κατεχερματίσθη.

Γενομένου δὲ τούτου, παρεμέρισεν ὅπως ὁρμήσῃ τὸ πλῆθος εἰς τὸ ἰδιαίτερον γραφεῖον.

— Δὲν ἔδωκα παρὰ ἕνα κτύπημα, ἐψιθύρισε μετ' εὐχαριστήσεως, μὰ τὸ κατάφερα καλά!

Ὅτε οἱ τριάκοντα καὶ ἓξ πολιορκηταί μας εἰσώρμησαν εἰς τὸ ἰδιαίτερον περίφραγμα ὁ Κ. Σμὶθ προειδοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ πρώτου κτυπήματος τοῦ Θωμᾶ Τουρνοβούλη, ἐπειράτο νὰ λάβῃ ἀμυντικὴν θέσιν. Εἶχεν ἤδη μετακινήσει τὸ γραφεῖον μεταξὺ τῆς θύρας καὶ τοῦ ταμείου, καὶ ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ νὰ κλείσῃ τὸ τελευταῖον τοῦτο, ἀλλὰ τεταραγμένος ὢν δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ κατορθώσῃ. Τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου του ἐδαγκάσθη ὑπὸ τοῦ ἁρμοῦ εἰς τρόπον ὥστε τὸ πρᾶγμα καθίστατο ἀδύνατον.

— Μὴ λαβαίνεται τόσον κόπο, κύριε Σμὶθ, εἶπεν ἐμπαικτικῶς ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλης, ἡ δουλειὰ εἶναι τελειωμένη, καὶ ἐπειδή τις καὶ εἶσαι καλὸ παιδί, θὰ σοῦ δώσωμε κ' ἐσένα μερδικό.

— Ἄθλιοι! ἀνεβόησεν ὁ Κ. Σμὶθ, τοῦ ὁποίου ἡ θυλία ὑπεδείκνυε πρόσωπον ὠχρότερον καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου. Πρὶν βάλητε τὴν χεῖρα εἰς τὸ ταμεῖον, πρέπει νὰ μ' ἀφήσητε νεκρὸν εἰς τὸν τόπον.

— Καὶ αὐτὸ γίνεται! ἀπεκρίθη ἁπαθῶς ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλης.

Καγχασμὸς ὑπέρμετρος κατέλαβε πάντας διὰ τὴν ἀπάντησιν ταύτην.

— Καὶ αὐτὸ γίνεται! ἐπανέλαβεν ὁ Σαλιαγάκης, μὲ τὸ διάολο! καὶ αὐτὸ γίνεται.

Ὁ Βωβλαντέρνας παρεξέτεινε τὸν λαιμὸν ὄπισθεν τῆς θύρας, καὶ ἐνέβλεπε τὸ πανουργίαν καὶ νοημοσύνην ἀκτινοβολοῦν βλέμμα του εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ ταμείου.

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι, εἶπεν, ὅτι ἡ δουλειὰ δὲν εἶν' ἄσχημα, ἀλλὰ μερικαῖς φοραῖς αὐτὰ τὰ μασκαρολίκια δὲν ἔχουν καλὸ τέλος.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἰδιαιτέρου γραφείου κατεῖχε σχεδὸν τὸ ἥμισυ τοῦ δωματίου, τὰ δὲ ἐπιπλά του ἦσαν ὡς τὰ τῶν γραφείων ἐν γένει. Πρὸς δεξιὰν ἠνοίγετο θύρα κοινωνοῦσα μετ' εὐρυχωροτάτων ἀποθηκῶν τοῦ καταστήματος Ἐδουάρδου καὶ συντρόφιας, πρὸς ἀριστερὰν δὲ κλίμαξ ἑλικοειδὴς ἔφθανεν εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα.

Τὰ παλικάρια μας οὐδεμίαν ἔδωκαν προσοχὴν εἰς αὐτά, ἦσαν ἄλλως ἐντησχολημένοι. Ἐνῷ ὁ Θωμᾶς, ὁ Σάρλης καὶ ἄλλοι περιεσφιγγον τὴν τράπεζαν, ἣν ὁ Κ. Κ. Σμὶθ εἶχε ῥίψει ὡς προπύργιον πρὸ τοῦ ταμείου, ἄλλος τις μᾶλλον εὐκίνητος ἢ μᾶλλον ἀνυπόμονος, ἐπήδησεν ἐπὶ τῆς τραπέζης ταύτης φωνάζων.

— Ἐγὼ θὰ πάρω τὸ πρῶτο μερδικό!

— Γειά σου μωρὲ Σώνη! εἶπε τὸ πλῆθος. Ὁ δὲ Κ. Σμὶθ ἀφήσας τὴν κλεῖδα ἐμβάλλει ταχέως τὴν χεῖρα εἰς τὸν κόλπον του καὶ ἐκβαλὼν ζεῦγος πιστολίων σημαδεύει λέγων.

— Λάβε τὸ πρῶτον μερδικό!

Ὁ Σώνης κλονεῖται, καὶ ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ διασκορπισθεὶς ἐπιτύλισε τοὺς τολμητίας, οἵτινες ὠπισθοχώρησαν!

— Ἄ! ξιζι! εἶπεν ὁ Βωβλαντέρνας ὑποχωρῶν μέχρι τῆς θύρας τῆς εἰσόδου, οἱ ἄλλοι ὅμως δὲν ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμά του. Ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλης καὶ ὁ Σάρλης ὁρμήσαντες συγχρόνως ἐρρίψαν κάτω τὸν Κ. Σμὶθ· ὁ πρῶτος ἐκ τῶν δύω ἐζήτει τὴν μάχαιράν των, ἵνα ἐμπήξῃ αὐτὴν εἰς τὸν λαιμόν του.

Τὴν στιγμὴν ταύτην συνέβη παράδοξόν τι. Πάντες οἱ παρευρισκόμενοι, ἐξαιρουμένου τοῦ Θωμᾶ Τουρνοβούλη καὶ τοῦ Σάρλη, κυριευθέντες ὑπὸ παντοίου φόβου, ἐμιμήθησαν τὸν Βωβλαντέρναν καὶ ἀπεσύρθησαν ταχέως ὄπισθεν τοῦ δικτυωτοῦ, ἀφίνοντες τὸ πτῶμα τοῦ Σώνη ἐξαπλωμένον ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἅπαντες ἐκρύφθησαν ὅσον ἠδύναντο καλλίτερα, κλίνοντες τὴν κεφαλὴν μὲ ὕφος νηπίων φωραθέντων ἐπὶ πταίσματι ὑπὸ αὐστηροῦ διδασκάλου.

Ἰδοὺ πόθεν προῆλθεν ὁ τρόμος οὗτος.

Εἰς τὸν κρότον τοῦ πιστολίου, ὅστις εἰς τὰ ἐκτὸς μὲν δὲν ἠκούσθη, ἐντὸς δὲ τῆς τετραγώνου οἰκίας ἀντήχησε δυνατά, ἀνὴρ τις μέλας φέρων προσωπεῖον, ἐφάνη ἐπὶ τῆς ἑλικοειδοῦς κλίμακος, καὶ ἔβλεπε πρὸς τὰ κάτω. Ἔπειτα δὲ χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν, κατέβη μίαν πρὸς μίαν τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος.

Ἅπαντες εἶχον ἰδεῖ αὐτὸν, ἐκτὸς τοῦ Σάρλη καὶ τοῦ Θωμᾶ, οἵτινες ἦσαν σπουδαιότατα ἐντησχολημένοι.

Ὁ φορῶν τὸ προσωπεῖον ἀποτεινόμενος εἰς τὸν ταμίαν τῷ εἶπεν ἀτρόμως.

Διατί τόσος θόρυβος Κύριε Σμὶθ... ἔχω ἀνάγκην ἀναπαύσεως, εἰπὲ νὰ ἡσυχάσωσιν.

Ὁ Τουρνοβούλης καὶ ὁ Σάρλης ἀκούσαντες τὴν φωνὴν ταύτην ἄφησαν τὸν Κ. Σμὶθ, καὶ ὕψωσαν τὰς κεφαλάς των, καὶ ὠπισθοχώρησαν ἱκανὰ βήματα τρέμοντες ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν.

— Ἡ Ἐντιμότη του!... εἶπεν ὁ Θωμᾶς.

Ὁ Σάρλης ἔλαβε θέσιν ἱκετευτικήν.

— Την ἔπαθεν! ἐψιθύρισεν ὁ Βωβλαντέρνας ἐκ τῆς γωνίας του τὸ συλλογίστηκα πῶς αὐτὴ ἡ διαυλάκωσα φέρνει σὲ κανένα μέρος.

Ἡ Αὐτοῦ Ἐντιμότης ἀνελήφθη πολὺν βραδέως διὰ τῆς κλίμακος, ὁ δὲ Σάρλης καὶ ὁ Θωμᾶς σὰν βρεγμέναις γάταις ὑπῆγαν νὰ ἐντρυφήσωσι τοὺς συντρόφους των.

Ὁ Σμὶθ ἠγέρθη πάλιν καὶ ἔρερε τὸ γραφεῖόν του εἰς τὴν προτέραν θέσιν του.

— Πρέπει νὰ ξεφορτωθῶμεν αὐτὸν, εἶπε μετ' ἀδιαφορίας, δεικνύων τὸ πτῶμα τοῦ Σόν.

— Ὅρισμός σας, Κύριε Σμὶθ, ἀπεκρίθη εὐσεβάστως ὁ Τουρνοβούλης.

Ὡς νὰ μὴ εἶχε συμβῆ τίποτε, ὁ Κ. Σμὶθ ἠνέωξε τὸν Χρόνον καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀνάγνωσίν του εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπου εἶχε διακοπῆ, ἕως οὗ νὰ φέρῃ ὁ Νικολῆς τὰ χαρτία.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

ΠΕΡΙ ΥΓΕΙΑΣ Ο ΛΟΓΟΣ!

Ἐπιθυμεῖ κανεὶς νὰ νυμφευθῇ γυναῖκα μὲ ξύλινα σκέλη; Στέργει κόρη δεκαεπταετὴς συνδέσαι τὸ μέλλον αὐτῆς μετ' ἀνδρὸς ἔχοντος ὀρθαλμοὺς ὑαλίνους, βραχίονας ἐκ φελλοῦ, ψευδεῖς ὀδόντας καὶ φενάκην, μετ' ἀνδρὸς ἐνὶ λόγῳ ἀποσυντιθεμένου πᾶσαν ἑσπέραν καὶ συναρμοζομένου πᾶσαν πρωΐαν; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην προβλέπομεν γενικὴν τὴν ἄρνησιν.

Εἰς τὸ ἄῤῥεν γένος δυνατὸν νὰ εὑρεθῶσι τυχαίως πως ἐξαιρέσεις ἡρωϊκαί. Καὶ γυναῖκές τινες, κατὰ λόγον φυσικὸν, ἀφοσιοῦνται πρὸς ἄνδρας οἵτινες ἀπώλεσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐαυτῶν πατρίδος τὰ μέλη των, καὶ οἵτινες καίτοι οὐδὲν ἄλλο ὄντες ἢ λείψανα τοῦ θανάτου, εἰσὶ περιβεβλημένοι φήμην τινὰ ἡρωϊσμοῦ προσφιλῆ εἰς τὴν γυναικείαν ψυχήν· ἀλλὰ κατά τινα γενικὸν κανόνα, ἔσμὲν βεβαιότατοι ὅτι ἀμφότερα τὰ γένη ἀποστρέφονται τοὺς ἠκρωτηριασμένους συζύγους, ὅπερ ἐστὶ φυσικὸν καὶ δίκαιον. Ὁ πρὸς τὴν καλλονὴν ἔρως εἶναι ἐκ τῶν φύσει πεφυκότων ἰδιοτήτων τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ, καὶ μόνοι ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς ἐλλιπεῖς δὲν θαυμάζουσιν αὐτήν. Δὲν ὑπάρχει ναὸς τοσοῦτον ὡραῖος ὅσον ὁ γήινος οὗτος ναὸς, ἐν ᾧ ἡ ψυχὴ ἐστὶν ἐγκεκλεισμένη. Πᾶν εὐγενὲς καλλιτέχνημα ἀναφέρεται εἰς αὐτὴν, καὶ ἔλαβε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀνθρωπίνου σχήματος, καὶ οὐδὲν ἔργον ἐκ λίθου ἢ χαλκοῦ ὅπερ ὁ ἄνθρωπος ἠδυνήθη νὰ ἐργασθῇ, εἶναι τόσον μεγαλοπρεπὲς ὅσον ἡ ἐξαισία ἐκείνη μορφὴ, ἥτις διαπλασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ πρώτη περιεθέσατο τὰς καλλονὰς τοῦ Παραδείσου! Δὲν ὑπάρχει θέαμα ὑπὸ τὸν οὐράνιον θόλον μεγαλοπρεπέστερον τοῦ εὐμόρφου ἀνθρώπου. Ἡ θάλασσα δύναται νὰ ἦναι εὐρεῖα, οἱ ποταμοὶ πλατεῖς, τὰ ὄρη φοβερὰ τὴν ὄψιν καὶ ὑψικάρηνα, ἀλλ' οὐδεμία ἐκ τῶν καλλονῶν τούτων τῆς φύσεως δύναται νὰ συγκινήσῃ τὴν καρδίαν τοσοῦτον βαθέως ὅσον στιγμιαία μόνον ἔμβλεψις εἰς τὰς χάριτας καὶ τὴν τελειότητα τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς. Ἐν αὐτῇ εὑρίσκομεν ἅπασαν τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς γῆς συγκεντρωμένην, συνδυασμὸν χρωμάτων ἐναρμόνιον, ἐξαισίας κατατομὰς ἀποτελούσας ἓν ὅλον τέλειον, μεγαλεῖον ὄψεως, τοὺς μὲν ἐν σιγῇ τὴν δόξαν μαρτυροῦντας, βάθισμα ἐλεύθερον καὶ πλῆρες χάριτος, καὶ τὸ διαλαμπὲς καὶ διαπεραστικὸν, τὸ θεῖον βλέμμα λάμψιν θαυμασίαν, ἔμπροσθεν τῆς ὁποίας τὰ φῶτα τοῦ δόξαντος ἡλίου καὶ τὸ σέλας τοῦ βυῤῥᾶ ἀποσβένυνται ἐξαμυδρούμενα.

Μετὰ τὸ κάλλος τοῦ ἕπεται τὸ τῆς γυναικός· ἂν δὲ τὸ πρῶτον ἦναι μεγάλη ἁρμονία τῆς φύσεως, τὸ τελευταῖον ἐστὶν ἡ μελῳδία αὐτῆς. Εἰς τὴν μορφὴν τῆς γυναικὸς εὑρίσκομεν τὰς μεγαλοποεπεῖς κατατομὰς τοῦ ἄῤῥενος τελειοτέρας εἰς ἡδυπαθῆ γλυκύτητα. Στερεῖται μὲν ἀρειμανίου ὄγκου, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ ἔχει χάριν ἀπερίγραπτον. Τὰ κυκλοτερῆ μέλη, τὸ γοητευτικὸν σύνολον, τὸ γρεῖαν προστασίας δηλοῦν ὕφος, πάντα ταῦτα περιβάλλουσι τὴν γυναῖκα μὲ χάριν ἀκαταλήπτον, καίτοι ἐμφαίνοντα τὴν δευτερεύουσαν θέσιν αὐτῆς. Ἀλλ' ἅμα ἀπολεσθῶσι τὰ θελγητρα ταῦτα, ἐξηφανίζεται καὶ πᾶσα καλλονὴ· καὶ ἅμα ἡ γυνὴ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἔκφρασιν τῆς τρυφερότητος καὶ τῆς γοητευτικῆς αὐτῆς ἀδυναμίας, ταχέως καθίσταται φρικώδες τέρας. Ἡ ἁρμονία τῆς ἀνθρωπίνης ὡραιότητος εὑρίσκεται εἰς τὰς τρεῖς ταύτας χορδὰς τῶν Ἄνδρα τὴν Γυναῖκα καὶ τὸ Παιδίον. Ταῦτα δὲ καίτοι διαφέροντα ἀπ' ἀλλήλων, συνενούμενα εἰς τρόπον θεῖον ἀποτελοῦσι τὴν ὡραίαν ἐκείνην μουσικὴν, ἥτις καθηδύνει τὸν κόσμον.

Ἀλλὰ ποῦ εὑρήσομεν νῦν τὴν πωματικὴν ταύτην καλλονήν; Ἐν ταῖς πόλεσιν ἡμῶν; Ἐξέλθωμεν ἐκ τῆς οἰκίας ἡμῶν καὶ ἴδωμεν ἂν εὔτροφοι ἄνδρες καὶ κομψαὶ γυναῖκες θέλουν λαμπρύνει τὴν πορείαν ἡμῶν. Οἱ ὠχροὶ καὶ ἰσχνοὶ ἐκεῖνοι νεανίαι, μὲ κεκυρτωμένας ῥάχεις καὶ κάτισχνα γαστροκνήμια, εἶναι οἱ τύποι τῆς ἐνεστώσης γενεᾶς; Εἶναι αἱ βεβαμμέναι ἐκεῖναι κόραι, αἱ βεβυθισμένας ἔχουσαι τὰς παρειὰς καὶ εἰσέχοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς, πλακωμένον τὸ στῆθος καὶ τρέμον τὸ βῆμα, καὶ τὴν μέσην ἀπανθρώπως συνεσφιγμένην; Εἶσιν αὗται ἀπόγονοι τῆς ἀνδρείας ἐκείνης καὶ ἡγεμονικῆς Εὔας, ἥτις ἐκάθισεν ἐντὴ τελεία αὐτῆς καλλονὴ παρὰ τὴν πλευρὰν τοῦ κοιμωμένου Ἀδάμ; Ἀληθῶς οἱ παῖδες οὗτοι καὶ αἱ κόραι αὗται εἰσὶν ἀπόγονοι τοῦ πρώτου ζεύγους, ἀλλὰ πόσον μεμακρυσμένοι! Πᾶσα ἰσχὺς καὶ μεγαλοπρέπεια ἐξηφανίσθη, πᾶσα χάρις καὶ καλλονὴ ἀπεσβέσθη, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἔμεινεν εἰμὴ νοσώδης ἐπιδερμὶς, ἀμυελος ἄκανθα, ἠτονισμένοι μῦς, καὶ ἐξησθενημέναι νοητικαὶ δυνάμεις.

Ταῦτα δὲ πάντα συμβαίνουσιν οὐχὶ ἄνευ σημασίας· Ἡ χεὶρ γράφει ἀρρήτως ἐπὶ τοῦ τοίχου αὐτῆς, καὶ ἔγραψεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Καὶ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι τις προφήτης, ὅπως ἀναγνώσῃ τὰ γραφόμενα. Ἕκαστος δύναται νὰ ἑρμηνεύσῃ δι' ἑαυτὸν ὅτι «Κατασροφὴ γέγραπται ἐπὶ τῆς πύλης τοῦ ναοῦ, καὶ ἐρήμωσις ἐπὶ τῶν τοίχων αὐτοῦ! Γνῶτε οἱ κατοικίζοντες τὴν γῆν ὅτι ἀποκτείνεται βραδέως μὲν ἀλλ' ἀσφαλῶς οὐ μόνον ὑμᾶς αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπερχομένας γενεάς. Αἱ παρὰ φύσιν ἕξεις τοῦ βίου, αἱ διανυκτερεύσεις, ἡ ἀτελὴς τροφὴ, ἡ ἀνάρμοστος ἐνδυμασία, ἡ φυσικὴ ῥᾳθυμία, ἡ σφοδρὰ διανοητικὴ ἐνέργεια, ὁ μεμολυσμένος ἀὴρ, ἡ ἔλλειψις ἀρκούσης ἠθικῆς ἐπαγρυπνήσεως ἐν τοῖς σχολείοις, ταῦτα πάντα ῥίπτουσιν εἰς τὸν τάφον πᾶν ὅ,τι εὑρίσκεται ὡραῖον καὶ μεγαλοπρεπὲς ἐν τῷ ἀν-

θρωπίνω σώματι καὶ τῇ διανοίᾳ. Θέλετε καταστῇ νέοι ψυχῇ τε καὶ σώματι. Ἡ ζωὴ θέλει εἶναι εἰς ὑμᾶς τοὺς δυσπεπτικοὺς καὶ χαραδικοὺς ἀθλιότης καὶ οὐχὶ μακαριότης. Ἐὰν δὲ νομιοθῆτε δὲν θὰ κάμετε ἄλλο εἰμὴ νὰ ἐπαυξήσητε τὴν δυστυχίαν, εἰ καὶ ἐκπληρῶται ὁ θεῖος νόμος τῆς πληθύνσεως. Θέλετε ἀγαπᾷ τὸ τί ἐστιν ἀναπνέειν ἐλεύθερος, τὸ ὀρέγεσθαι τροφῆς μετ' ἀνθρωπίνης ὀρέξεως, καὶ τὸ ἀγαπᾷν ὡς ὄλ. Ἀποστραφήσεσθε τὸν κόσμον, καὶ δύσεσθε τὸν μὲν ἥλιον σκοτεινὸν, τὸν δὲ οὐρανὸν φρικώδη. Καὶ πᾶσα ἡδονὴ ἐν τῷ βίῳ θὰ φανῇ σεσηπυῖα εἰς τοὺς σεσηπότας ῥύθωνας ὑμῶν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΟΥΤΕΜΒΕΡΓΗΣ.

ὁ ἐφευρετὴς τῆς τυπογραφίας.

Ὁ Ἰωάννης Γουτεμβέργης ἐγεννήθη ἐν Μαγουντίᾳ τῆς Γερμανίας περὶ τὸ 1398 ἢ 1400. Ἐν ἔτει 1420 ἠναγκάσθη ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς πατρίδος του κατὰ συνέπειαν ἐπαναστάσεως ἐκραγείσης ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἀγνοεῖται τὸ τί ἔκαμεν ἐνδιαστήματι δεκατεσσάρων ἐτῶν μετὰ ταῦτα, ἀλλ' ἠξεύρομεν θετικῶς ὅτι ἐν ἔτει 1434 κατῴκει ἐν Στρασβούργῳ, ὅπου μετὰ δύο ἔτη εἰργάζετο ὡς τορεὺς πολυτίμων λίθων καὶ καθαριστὴς κατόπτρων.

Ἐν ἔτει 1436 συνῆψε μετά τινος Ἰωάννου Ριφφου πρὸς ἐκτέλεσιν μυστικοῦ τινος σχεδίου, ἑταιρείαν εἰς ἣν παρέλαβον καὶ τινα Ἀνδρέαν Δριτζέην καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀντώνιον Εἰλμάνον.

Ἐκ τοῦ συνταχθέντος συμβολαίου αὐτῶν φαίνεται ὅτι τὰ κέρδη τῆς ἑταιρείας διημέθησαν εἰς τέσσαρας μερίδας, ἐξ ὧν ὁ Γουτεμβέργης ὅστις ἦν ἡ ψυχὴ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ τὰς δύο, καὶ πρὸς τούτοις ἐπληρώθη τὴν ποσότητα φλορινίων 160 παρὰ τῶν δύο τελευταίων συνεταίρων.

Τὸ μυστικὸν τῆς ἑταιρείας ταύτης ἦτο ἡ ἐφεύρεσις τῆς τυπογραφίας.

Ἀποθανόντος τοῦ Ἀνδρέου ἐν ἔτει 1438, οἱ δύο ἀδελφοί του Γεώργιος καὶ Κλαύδιος ἀπῄτησαν παρὰ τοῦ Γουτεμβέργου ἢ νὰ παραδειχθῇ αὐτοὺς εἰς τὴν ἑταιρείαν, ἢ νὰ τοὺς ἀποδώσῃ 100 φλορίνια, ἅτινα οἱ συνεταῖροι εἶχον συμφωνήσει νὰ πληρώσωσιν εἰς τοὺς διαδόχους τοῦ ὅστις ἐξ αὐτῶν ἤθελεν ἀποθάνει.

Κατὰ συνέπειαν λοιπὸν τούτου ἐνήγαγον τὸν Γουτεμβέργην εἰς τὰ δικαστήρια, ὅπου μετὰ πολλὰς ἀγορεύσεις καὶ μάρτυρας ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ πληρώσῃ μόνον 13 φλορίνια εἰς τοὺς διαδόχους τοῦ Ἀνδρέου. Εἰς δὲ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων ἀναφέρονται διὰ πρώτην φορὰν οἱ κινητοὶ χαρακτῆρες τῆς τυπογραφίας.

Ὁ Γουτεμβέργης ἔμεινεν ἔτη τινὰ ἀκόμη ἐν Στρασβούργῳ, καὶ ἐπέστρεψεν ἐν ἔτει 1445 ἢ 1446 εἰς Μαγουντίαν, ὅπου ἐνοικίασεν οἰκίαν τινὰ, ἐν ᾗ ἔστησε τὸ πρῶτον τυπογραφεῖόν του.

Τὰ ὑπέρογκα ἔξοδα τὰ ὁποῖα ἠναγκάσθη νὰ κάμῃ διὰ τὰ πρῶτα δοκίμιά του, ἐξήντλησαν τοὺς πόρους του, ἀλλ' εὐτυχῶς εὗρε συμπολίτην τινὰ, Ἰωάννην Φοὺστον, ὅστις ἐχορήγησεν αὐτῷ ἰσχυρὰν βοήθειαν, γενόμενος συνεταῖρος αὐτοῦ. Εἰς τὰ πρῶτα ἔτη ὁ Γουτεμβέργας καὶ ὁ Φαὺστος δὲν φαίνεται ὅτι ἔκαμαν τίποτε περισσότερον τῶν πρὸ αὐτῶν. Φαίνεται μάλιστα ἐκ τινος χωρίου τοῦ Τριθέμου, ὅτι κατὰ πρῶτον δὲν μετεχειρίσθησαν χαρακτῆρας κινητούς, καὶ ὅτι ὁ Γουτεμβέργης εἶχε μεταχειρισθῇ αὐτοὺς ἐν Στρασβούργῳ. Ἐχρειάσθησαν τόσα χωριστὰ σανίδια, ὅσαι ἦσαν αἱ πρὸς τύπωσιν σελίδες, καὶ τὰ φύλλα δὲν ἠδύναντο νὰ τυπωθῶσιν εἰμὴ ἐξ ἑνὸς μόνον μέρους. Πιθανὸν ὅτι ἀνεχαιτίσθησαν ὑπὸ τῆς ὑπερόγκου δαπάνης, ἣν ἀπῄτουν οἱ ἐπὶ ξύλου γλυπτόμενοι κινητοὶ χαρακτῆρες, καὶ ἐκ τῆς δυσκολίας τοῦ νὰ δώσωσιν εἰς τὰ στοιχεῖα καὶ εἰς τοὺς κορμοὺς αὐτῶν ἴσας διαστάσεις, καὶ νὰ διαθέσωσιν αὐτὰ εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ διασκορπισθῶσιν ἢ θραυσθῶσιν ὑπὸ τὴν πίεσιν. Ὁ Μερμάννος ὅμως ἐν τῷ *Περὶ ἀρχῆς τῆς τυπογραφίας* πονήματι ἰσχυρίζεται ὅτι οἱ κορμοὶ εἶτινες ἦσαν ἐκ πυξοῦ καὶ τετρυπημένοι ἐκ τοῦ μέσου, ἠδύναντο εὐκόλως νὰ ἑνωθῶσι διὰ νήματος ἢ σύρματος. Λέγουσιν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι τυπογράφοι τῆς Μογουντίας διετήρουν ἐκ τῶν ξυλίνων τούτων στοιχείων εἰς τὰ ἐργοστάσιά των καλοῦτι ἐσυνείθιζον νὰ δίδωσιν ἓν εἰς πάντα μαθητὴν ἀναδειχθέντα τεχνίτην καὶ γενόμενον δεκτὸν εἰς τὴν συντεχνίαν αὐτῶν. Τέλος περὶ τὸ 1452 ἢ 53 κατὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Τριθέμου ἐφεῦρον μέθοδον τοῦ χύτειν τὰ σχήματα τοῦ λατινικοῦ ἀλφαβήτου, ἅπερ ὠνόμαζον μίτρας, καὶ ἐν αὐταῖς ἔχειν πάλιν χαρακτῆρας ἐκ χαλκοῦ ἢ κασσιτέρου.

Ὁ Γουτεμβέργης ὑπῆρξε τόσον δυστυχὴς ἐν Μογουντίᾳ ὅσον ἐν Στρασβούργῳ, διότι ὁ συνεταῖρος αὐτοῦ Φαῦστος ἀπῄτησε παρ' αὐτοῦ μετὰ τόκου τὰς χρηματικὰς ποσότητας, τὰς ὁποίας τῷ εἶχε δανείσει, καὶ κατεδικάσθη νὰ πληρώσῃ αὐτάς. Τοῦτο ἐπήνεγκε τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρείας των, καὶ ὁ Γουτεμβέργης βλέπων τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν δανειστήν του ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ αὐτῷ ὅλην τὴν τυπογραφικὴν ἀποσκευήν του. Εὑρέθη ὅμως ὁ Κύριος Κόρραδος Οὔμερης σύνδικος τῆς Μαγουντίας, ὅστις ἐδάνεισεν αὐτῷ, καὶ διὰ τῶν χρημάτων τούτου κατώρθωσε νὰ συστήσῃ νέον τυπογραφεῖον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, δι' οὗ ἐξεδόθη βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Καθολικόν.»

Τὰ τελευταῖα ὅμως ἔτη τοῦ Γουτεμβέργου ὑπῆρξαν ἀρκετὰ εὐτυχῆ. Ἀφοῦ ἐν ἔτει 1465 κατετάχθη εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν τῆς οἰκίας τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Μαγουντίας, Ἀλφόνσου ΙΣΤ', ὅστις διὰ βίου ἐπένειμεν αὐτῷ σύνταξιν, ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει 1468.

Ὁ Γουτεμβέργης δύναται νὰ θεωρηθῇ εἷς ἐκ τῶν μεγίστων εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος.

ΑΣΤΕΙΑ.

Αἱ φιλόθηκοι Αἴλουροι.

Λίαν γάτοι, Ναρναρὼ καὶ Μιαουρὼ, κλέψασαι τυρὸν, δὲν συνεφώνουν περὶ τοῦ μερισμοῦ τῆς ἐπιούσης λείας. Ἵνα λοιπὸν συμβιβάσωσι τὴν διαφοράν των, ἀνέθεσαν αὐτὴν εἴς τινα πίθηκα, ὅστις

προθύμως ἐδέχθη τὴν πρότατιν αὐτῶν, καὶ λαβὼν τρυτάννην ἀνέβη ἐπί τινος ὑψώματος, καὶ θλάσας εἰς δύο τὸν τυρὸν ἐνέβαλε τὰ τεμάχια εἰς ἑκατέραν πλάστιγγα. « Φέρ' ἴδωμεν, » εἶπεν ὁ δικαστής. Ἄ ! τὸ τεμάχιον τοῦτο εἶναι βαρύτερον τοῦ ἑτέρου, καὶ τοῦτο εἰπὼν ἀπέδοκε πάραυτα ἀρκετὰ μέγα κομμάτιον. Ἵνα ὡς εἶπεν αὐτὸς καταζήσῃ αὐτὰ ἰσοβαρῆ. Ἀλλὰ τότε ἡ ἀπέναντι πλάσιγξ ἐγένετο βαρυτέρα, καὶ τοῦτο παρέσχεν εἰς τον εὐτυνείδητον δικαστὴν ἀφορμὴν πρὸς δευτέραν *βουκωσιάν*. « Ἔ ! Ἔ ! στάσου ! » εἶπον αἱ δύω κλέπτριαι, φοβηθεῖσαι ἤδη περὶ τοῦ ἀποτελέσματος « δος εἰς τὴν καθεμίαν τὸ μερδικό της ὅπως εἶναι, ἐμεῖς εὐχαριστιούμασε. « Ὑμεῖς ἴσως εὐχαριστεῖσθε, εἶπεν ὁ πίθηξ, ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη δὲν εὐχαριστεῖται· ὑπόθεσις τοσοῦτον περιπεπλεγμένη δὲν ἀποφασίζεται τόσον εὐκόλως. » Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξηκολούθησε ν' ἀποκόπτῃ ὁτὲ μὲν ἐκ τοῦ ἑνὸς ὁτὲ δὲ ἐκ τοῦ ἄλλου τεμαχίου, ἕως οὗ αἱ ταλαίπωροι γάται, βλέποσαι τὸν τυρόν αὐτῶν βαθμηδὸν ἐλαττούμενον, παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ μὴ λάβῃ περαιτέρω κόπον, ἀλλὰ νὰ παραδώσῃ αὐταῖς τὸ ἀπολειπόμενον. « Μὴ βιάζεσθε, παρακαλῶ, φίλαι μου, ἀπεκρίθη ὁ πίθηξ, τὴν δικαιοσύνην τὴν χρεωστοῦμεν καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς ὅπως καὶ εἰς ὑμᾶς· τὸ ἀπολειπόμενον ἀνήκει εἰς ἐμὲ διὰ τὰ δικαστικά μου. » Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔχωσε τὸ πᾶν εἰς τὸ στόμα του, καὶ μετὰ μεγάλης σοβαρότητος ἀπέλυσε τὸ δικαστήριον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ.

Δισβόλου μαζέματα, ἀνέμου σκορπίσματα.

—

Οἱ ὁμήλικοι ἀδελφοί.

Σχολαστικός τις ἐρωτηθεὶς ποίας ἡλικίας ἦν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, οὔτινος ἦν πρεσβύτερος· « Μετὰ δύο ἔτη, ἀπεκρίθη, θὰ ἔχωμεν τὰ ἴδια χρόνια. »

—

Ὁ ὀκνηρός.

Ὁ Μαριβὼς ἰδὼν ἄνθρωπον ζητοῦνται ἐλεημοσύνην ἀλλὰ φαινόμενον καλλίστης ὑγείας, ἠρώτησεν αὐτὸν διατί δὲν εἰργάζετο, καίτοι κατὰ τὸ φαινόμενον ἦτο ζωηρὸς καὶ εὔρωστος. Ἄ! Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ἐπαίτης, δὲν ἠξεύρετε ὅτι εἶμαι ὀκνηρός ; « Λάβε, εἶπεν ὁ Μαριβὼς, ἓν τάλληρον διὰ τὴν εἰλικρίνειαν σου. »

—

Ἡ ὑπόσχεσις.

Κυρία τις ἠρώτησεν ἀστειευομένη νεανίαν τινὰ ἂν ἤθελε παρευρεθῇ εἰς τὴν κηδείαν της, ἂν συνέβαινε νὰ ἀποθάνῃ πρὸ αὐτοῦ. — Ὦ ! βεβαιότατα, κυρία μου, εὐχαρίστως ! ἀπεκρίθη ὁ χαριέστατος νέος.

—

Νυμφεύομαι τὴν εἰκόνα.

Μέλλουσα Ἀθηναία τις λίαν ἄσχημος νὰ συζευχθῇ μετὰ Λάκωνος, ἔπεμψεν αὐτῷ τὴν εἰκόνα ἑαυτῆς ἣν ὁ ζωγράφος ἐκαλλώπισε δεόντως, ἐκδικούμενος τὴν πρὸς αὐτὴν ἀδικίαν τῆς φύσεως. Ὁ Λάκων ἐρωτευθεὶς τὴν νεάνιδα κατὰ τὴν εἰκόνα ταύτην, ἐπορεύθη εἰς Ἀθήνας κατεσπευσμένως. Ἀλλ' ἅμα εἶδεν αὐτὴν ἀπώλεσε τὸν ἔρωτα του, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς γονεῖς τῆς νεάνιδος ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ νυμφευθῇ τὴν εἰκόνα.

—

Ὁ ψεύστης.

Ἄνθρωπός τις, γνωστὸς ὡς μέγας ψεύστης, εἰσῆλθέ ποτε εἰς μέγαν σύλλογον. Ἐκ τῶν παρευρισκομένων δέ τις γνωρίζων αὐτὸν, πρὶν ἔτι ἀνοίξῃ τὸ στόμα του νὰ ὁμιλήσῃ ἀνέκραξε. « Ψεύματα ! » — Ἀλλὰ, Κύριε, δὲν εἶπ' ἀκόμη τίποτε. — Ἀδιάφορον, ἀφοῦ μέλλῃς νὰ ὁμιλήσῃς, ἐννοεῖται ὅτι θὰ πῇς ψεύματα — Ἀλλ' ἔμελλον νὰ εἴπω ὅτι ἀδίκως σὰς ἐκατηγόρησαν.

—

Ὁ Θεὸς καὶ ὁ Τάσσος.

Δὲν εἶναι ἀληθὲς, εἶπέ τις πρὸς Ἰταλὸν Τεσσομανῆ, ὅτι ἂν ὁ Θεὸς ἔμελλε νὰ γράψῃ ἐπικὸν ποίημα, ἤθελε συνθέσει αὐτὸ ὅμοιον τῇ « Ἀπελευθερωθείσῃ Ἱερουσαλήμ. » Se potesse (ἂν μποροῦσε), Signore se potesse, ἀπεκρίθη ὁ ἐνθουσιαστὴς οὗτος.

ΕΝ ΕΙΧΟΝ ΑΝΘΟΣ.

Τ' ἄνθη τοῦ ἔαρος τ' ἄλγη εὐναζουν,
Εἰς τὴν ψυχὴν εὐαισθήτου ἔρωτοῦ
Παρηγορίαν τῆς λίθης σ' ταλαζουν,
Κ' εἰς εὐγενῆ τὴν ψυχὴν ποιητοῦ.

Ὦ ! εἴθε εἴθε, νὰ εἶχον καρδίαν
Τ' ἄνθη φιλοῦσαν τὰ κάλλη τῆς γῆς,
Νὰ ἐντρυφῶ εἰς πτηνῶν μελῳδίαν
Καὶ εἰς τὴν δρόσον ὡραίας αὐγῆς.

Ἄκανθαι πάντα μοὶ φαίνονται τ' ἄνθη,
Λαβὰ ἡ δρόσος ὁ βίος πικρός·
Ἓν εἶχον ἄνθος· αὐτὸ ἐμαράνθη,
Κ' ἔκτοτε εἶμαι καὶ ζῶν ὡς νεκρός·

Ἓν εἶχον ἄνθος, ὦ μέλαινα μοῖρα !
Δὲν ἦτο ἄνθος τῆς γῆς ποῦ πατῶ.
Μόλις εἰς τοῦτο ἁπλώσασ τὴν χεῖρα,
Εἶδον ἀγγέλους ν' ἁρπάζουν αὐτό.

Τὸν οὐρανὸν, ὦ θεέ, νὰ κοσμήσῃς
Θέλων, ἐπῆρες αὐτὸ νεαρόν,
Μὴν διὰ τί εἰς τὴν γῆν νὰ μ' ἀφήσῃς
Δάκρυ νὰ χύνω θερμὸν, θαλερόν ;

Νύκτωρ πολλάκις ἐντρόμως ἠγέρθην,
Καὶ διὰ σκότους καὶ ψύχους σφοδροῦ,
Εἰς τάφων ἄλσος παράφρων ἐρίφθην,
Ἐπὶ τὴν πλάκα μαρμάρου ψυχροῦ.

Καὶ τὴν σκιάντας ἐζήτουν, ἐκάλουν
Καὶ εἰς τα πέριξ ἠκούετ' ἠχώ,
Ὡς ἐκ τῶν τάφων νεκροὶ νὰ ὀλάλουν
Καὶ μ' ἀπεκρίνοντο-Δὲν εἶν' ἐδῶ.

Ὦ ! ἐνδομύχως φωνὴ μοὶ ἐβόα,
Ὅτι ἡ φίλη μου τόσον μικρὰ,
Τόσαν ὡραία καὶ τόσον ἀθῶα
Δὲν ἦτο ἔτι ἐν τάφῳ νεκρᾷ.

Φεῦ ! ἠπατώμην ἀπάτην μεγίστην.
Ἐν οὐρανῷ μετ' ἀγγέλων ὁμοῦ
Μέλπουσα θείαν ὠδὴν τὴν καλίστην,
Ἤδη ἐπλήρου αὐτοὺς θαυμασμοῦ.

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνον ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 11 Μαΐου 1858. Ἀριθ. 9.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΦΥΙΑ ΤΟΥ ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΥ.

(Ἐκ τῆς Ἀναθεωρήσεως τῶν δύο κόσμων.)

Ὁ Οὐκσιγκτὼν Ἰρβιγκ παραβάλλει τὸν Σακεσπῆρον πρὸς ἅγιον τῆς Ἰταλίας, ὃν οἱ λατρευταὶ αὐτοῦ, προσφέροντες αὐτῷ ἀδιακόπως λαμπάδας, τοσοῦτον ἐκάπνισαν καὶ ἠμαύρωσαν, ὥστε κατέστη δυσδιάκριτος. Οἱ Ἄγγλοι πρὸ πάντων, λαὸς ἀκριβολόγος, ἐπρότειναν περὶ αὐτοῦ παραδόξους ἐρωτήσεις, οἷον. — Ὁ οἶκος αὐτοῦ ἦτο ξύλινος ἢ πλίνθινος; Πόσα προσκεφάλαια εἶχεν ἡ κλίνη ἣν ἄφηκε κατὰ διαθήκην εἰς τὴν σύζυγόν του; Ἡ μηλέα ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀπεκοιμήθη μεθύσας πλησίον τῆς Βεδφόρδης εἶχε μῆλα; Ὅτε κατώκησε πλησίον τοῦ κήπου τῶν ἄρκτων, ἔκαμεν αὐτὸ διὰ νὰ βλέπῃ κάλλιον τὰς μάχας τῶν ἄρκτων;— Λυθέντων δὲ τῶν ζητημάτων τούτων ἀρχίζει ὁ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς θαυμασμός, καὶ τότε οἱ ἔπαινοι ἐπιδαψιλεύονται ὡς ῥαγδαία βροχὴ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του· καλεῖται ὁ κορυφαῖος τῶν ποιητῶν, ὁ ἀπαράμιλλος ζωγράφος τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ὁ μέγιστος τῶν κωμικῶν, ὁ μέγιστος τῶν τραγικῶν κτλ. καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ τοσοῦτον τὸ πλῆθος τῶν ἀποδοθέντων αὐτῷ ἐπιθέτων ὥστε ἠδύνατό τις νὰ ψάλλῃ αὐτῷ λιτανείαν ὡς πρὸς ἅγιον· καὶ τοσοῦτον κατέστη δημώδης, ὥστε ἀντὶ νὰ τὸν κρίνωσι τὸν ἐκθειάζουσι, καὶ οὕτως ἀντὶ τῆς κριτικῆς χρῶνται τῷ διθυράμβῳ, καὶ ἐν τῇ προθυμίᾳ ταύτῃ τοῦ ἀπονέμειν αὐτῷ πάντα ἔπαινον, λησμονοῦσι τὸ χαρακτηρίζον αὐτὸν προτέρημα.

Καὶ ὅμως ἔχει τὸ διακρίνον αὐτὸν προτέρημα, οὐχὶ τὰς παντοίας καλλονὰς αἵτινες διαλάμπουσιν εἰς τὰ ἔπη του, καὶ τὰς ἀληθείας τὰς ὁποίας ἐκφράζει, ἀλλὰ τὸ ἰδιάζον τῶν ἀληθειῶν καὶ καλλονῶν του, καὶ τὸ ἰδιάζον τοῦ ὕφους του· οὐχὶ τὰς παντὸς εἴδους ψυχὰς καὶ τὰ παντοῖα ἤθη ἄτινα ἐζωγράφησεν, ἀλλὰ τὸ ἀλλοῖον τῶν ψυχῶν καὶ τῶν ἠθῶν τούτων. Ἐντὸς τῶν ἀπεράντων ὁρίων τῆς τέχνης διέγραψεν ἰδίαν ἑαυτῷ περιοχὴν, καὶ μετὰ τοσαύτας βιογραφίας καὶ τοσούτους πανηγυρικοὺς καὶ τοσαῦτα σχόλια, μένει εἰσέτι νὰ ἐξετασθῇ τὸ τί ἦτο.

Ἦτο νοῦς παραδόξου φύσεως, ἀντιβαίνων εἰς τὸν συνήθη τρόπον τοῦ ἀναλύειν, καὶ εἰς τὴν παραδεδεγμένην λογικήν· παντοδύναμος, ὑπερβολικὸς, ὑπέρτατος εἰς τὸ ἐκφράζειν τό τε ὑψηλὸν καὶ τὸ ἀγενὲς, ὁ δημιουργικώτατος πάντων ὡς πρὸς τὴν ἀκριβῆ ἐξεικόνισιν τῶν πραγμάτων, εἰς τὰς λαμπρὰς φαντασιοπληξίας του, καὶ εἰς τὰς μυρίας περιπλοκὰς τῶν ὑπερανθρώπων παθῶν· ποιητικὸς, ἄσεμνος, μυσόπνευστος, ἀνώτερος τοῦ λογικοῦ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ παραφροσύνῃ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ἀληθείας· ἐπίσης ἀπαράμιλλος εἰς τὴν ἔκφρασιν ὑπερβαλλούσης λύπης καὶ χαρᾶς, τοσοῦτον ἀπότομος εἰς τὴν πορείαν του, τοσοῦτον ὁρμητικὸς, καὶ φέρων τὰ βάσανα τῆς κολάσεως εἰς τὰ ἐντός του, ὥστε μόνος ὁ Ἰὼ' εἶδεν ἠδυνήθη νὰ γεννήσῃ τοιοῦτον τέκνον

Ἂς μάθωμεν πρῶτον τὸν ἄνθρωπον ἐκ τοῦ ὕφους του, τὸ ὁποῖον καταδεικνύον τοὺς κεφαλαιώδεις χαρακτῆρας τῆς μεγαλοφυΐας του, προαγγέλλει καὶ τοὺς λοιποὺς· ἀφοῦ ἅπαξ ἐννοήσῃ τις τὴν συ-

ριωτέραν δύναμίν του, βλέπει αὐτὸν ἀναπτυσσόμενον ὡς ἄνθος.

Ἡ φαντασία τοῦ Σακεσπήρου γεννᾷ μετ' ἁρμονίας ὑπερβολικῆς· διαχέει τὰς μεταφορικὰς ἐκφράσεις του εἰς πᾶν ὅ,τι γράφει, καὶ ἀνὰ πᾶσαν σιγμὴν αἱ ἀφηρημέναι ἰδέαι μεταβάλλονται παρ' αὐτῷ εἰς εἰκόνας, καὶ οὕτω σειρὰ εἰκόνων ἐκτυλίσσεται ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ. Δὲν θηρεύει αὐτάς, ἀλλ' ἔρχονται αὐτόματοι· οὐ μὴν ἀλλὰ πλημμυροῦσιν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ καλύπτουσι τὸν λογισμόν, καὶ διὰ τῆς λάμψεως αὐτῶν ἀμαυροῦσι τὸ καθαρὸν φῶς τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Δὲν ἀγωνίζεται ἵνα ἐξηγήσῃ ἢ ἀποδείξῃ, ἀλλ' ἀντιγράφει τὰς λαμπρότητας τῶν ἀλεπαλλήλων εἰκόνων αἵτινες παρίστανται εἰς τὴν διάνοιάν του.

Παραβάλετε πρὸς τὰ γραφόμενα τῶν σωφρόνων συγγραφέων ἡμῶν τὸ χωρίον τοῦτο, τὸ ὁποῖον μεταφράζω τυχαίως ἐξ ἀταράχου διαλόγου του (1). « Πᾶσα ζωὴ ἀνθρώπου ὀφείλει νὰ προφυλάττῃ ἑαυτὴν κατὰ πάσης βλάβης, δι' ὅλης τῆς δυνάμεως καὶ τῶν ὅπλων τῆς διανοίας· πολλῷ δὲ μᾶλλον ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται τόσαι ψυχαὶ ἀνθρώπων. Ὁ θάνατος τῆς βασιλικῆς μεγαλειότητος (δηλ. τοῦ βασιλέως) συνεπάγεται τὸν θάνατον καὶ ἄλλων πολλῶν· ὡς χάσμα ἀποῤῥοφᾷ πᾶν ὅτι εἶναι πλησίον αὐτοῦ· εἶναι τροχὸς ὀγκώδης σταθεὶς ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψηλοτάτου ὄρους, εἰς δὲ τὰς παμμεγέθεις αὐτοῦ ἀκτῖνας εἰσὶ προσηρμοσμένα μυρία πράγματα ἐλάσσονα· ὅταν δὲ πέσῃ πᾶν μικρὸν ἐξάρτημα, πᾶσα ἐλάσσων προσθήκη συνοδεύει τὸν συρφετὸν αὐτοῦ ὅλον· ὅταν ὁ βασιλεὺς στενάξῃ, ἅπαν τὸ κράτος αὐτοῦ οἰμώζει » Ἰδοὺ λοιπὸν τρεῖς εἰκόνες ἀλλεπάλληλοι πρὸς ἔκφρασιν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἰδέας· ὅπως ἐν βλαστήσει, εἷς κλάδος παράγει ἕτερον, καὶ ἐκ τούτου πάλιν βλαστάνουσι πολλὰ κλωνία.

Ἀντὶ νὰ εἰσέλθῃς εἰς ὁδὸν ὁμαλήν, κεχαραγμένην διὰ τακτικῆς σειρᾶς ἐμπηγμάτων, καὶ καλῶς περιτευμένων, εἰσέρχεσαι εἰς δάσος πεπυκνωμένον ὑπὸ δένδρων συμπεπλεγμένων, καὶ ὑπὸ συμφύτων θάμνων, ἅτινα καλύπτουσι καὶ κλείουσι τὴν ὁδόν σου, καὶ ἅτινα γοητεύουσι καὶ θαμβοῦσι τοὺς ὀφθαλμούς σου διὰ τῆς πλουσιότητος τῶν φύλλων καὶ τῆς πολυτελείας τῶν ἀνθέων. Κατὰ πρώτην ὄψιν ἀπορεῖς, ὡς πνεῦμα τοῦ νεωτέρου κόσμου, σπουδαῖον, καὶ συνειθισμένον εἰς τὰς σεμνὰς καὶ καθαρὰς μελέτας τῆς κλασικῆς ἡμῶν ποιήσεως· δυσανασχετεῖς, νομίζων ὅτι ἀστειεύεται, ἢ ὅτι ἐξ ἰδιοτελείας ἢ ἀπειροκαλίας ἀποπλανᾶται καὶ σὲ ἀποπλανᾷ μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸν λαβύρινθον τοῦ περιβόλου του.

Οὐδὲν τοιοῦτον· ἐὰν ὁμιλῇ οὕτω, δὲν ὁμιλῇ κατὰ προτίμησιν, ἀλλ' ὑπείκων εἰς τὴν ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσαν δύναμιν. Ὁ μεταφορικὸς λόγος δὲν εἶναι ἰδιοτροπία τῆς θελήσεώς του, ἀλλ' ἡ δύναμις τοῦ νοός του· καὶ ἐν αὐτῇ τῇ σφοδρότητι τοῦ πάθους του ἡ φαντασία του γεννᾷ. Ὅτε ὁ Ἀμλέτος ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του ἐνθυμεῖται τὴν εὐγενῆ μορφὴν τοῦ πατρός του, ἀποβλέπει εἰς τὰς μυθολογικὰς εἰκόνας, ὧν ἡ φιλοκαλία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπλήρου τὰς ὁδούς, καὶ παραβάλλει αὐτὸν πρὸς τὸν Ἑρμῆν « ἀρτίως καταβάντα ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρους φιλοῦντος τὸν οὐρανόν. » Ἡ θελκτικὴ αὕτη ἐμφάνισις ἐν τῷ μέσῳ πικροτάτης καταφορᾶς καὶ ὕβρεων καὶ ἀρῶν, δεικνύει ὅτι ὁ ζωγράφος ὑπάρχει ἐν τῷ ποιητῇ. Ἀκουσίως καὶ παράκαιρα ἀπομακρύνει τὸ τραγικὸν προσωπεῖον, ὅπερ ἐκάλυπτε τὸ πρόσωπόν του, καὶ ὄπισθεν τῶν συνεσταλμένων καὶ τρομερῶν χαρακτήρων τοῦ προσωπείου τούτου, ὁ ἀναγνώστης βλέπει παρὰ προσδοκίαν μειδίαμα χαρίεν καὶ θεόπνευστον.

Ἡ τοιαύτη φαντασία πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ ἦναι θεία· πᾶσα μεταφορικὴ ἔκφρασις αὐτῆς προέρχεται ἐκ συγκινήσεως. Πᾶς ὁ μεταβάλλων φυσικῶς καὶ αὐτομάτως ἰδέαν ξηρὰν εἰς εἰκόνα λαμπρὰν δῆλον ὅτι ἔχει τὸν ἐγκέφαλον περιλογισμένον· αἱ ἀληθεῖς μεταφοραὶ εἰσὶ φαντάσματα φλογερά, ἅτινα ὑπὸ μίαν καὶ μόνην λάμψιν ἀστραπῆς παριστῶσιν εἰκόνα καθαρὰν καὶ ὁλόκληρον.

Οὐδέποτε, νομίζω, καὶ ἐν οὐδεμιᾷ χώρᾳ τῆς Εὐρώπης δὲν ἐφάνη τὸ πάθος εἰκονιζόμενον τοσοῦτον σφοδρῶς. Τὸ ὕφος τοῦ Σακεσπήρου εἶναι κράμα ἐκφράσεων παραφροσύνης· οὐδεὶς θνητὸς ὑπέβαλέ ποτε τὸν λόγον εἰς τοιαῦτα βάσανα· εἰς σύγκρουσιν ἀντιθέσεων, εἰς ὑπερβολὰς μανιώδεις, εἰς ἀποστρόφους, εἰς ἐπιφωνήματα, εἰς ὅλην τὴν παραφορὰν τῆς ᾠδῆς, εἰς ἀνατροπὰς ἰδεῶν, εἰς ἐπισωρεύσεις εἰκόνων· μιγνύει τὸ φρικῶδες μετὰ τοῦ θείου, καὶ φαίνεται οὐδὲν γράψας ποτὲ ἄνευ κραυγῆς ἐκ βάθους ψυχῆς. — Τί ἔπραξα, λέγει ἡ βασίλισσα εἰς τὸν υἱόν της Ἀμλέτον (1).

Πρᾶξιν
Ἥτις μαραίνει τὴν χάριν καὶ τὸ ἐρύθημα τῆς σωφροσύνης.
Καλεῖ τὴν ἀρετὴν ὑποκριτήν· ἀφαιρεῖ τὸ ῥόδον
Ἀπὸ τοῦ ὡραίου μετώπου τοῦ ἀθώου Ἔρωτος,
Καὶ ἐπιθέτει ἀντ' αὐτοῦ φλύκταιναν· κάμνει τὰς εὐχὰς τοῦ ὁμεναίου
Ψευδεῖς ὡς τοὺς ὅρκους τῶν κυβευτῶν. Ὦ! τοιαύτη πρᾶξις
Ἀποσπᾷ καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν τῶν συμβολαίων,
Καὶ καθιστᾷ τὴν γλυκεῖαν θρησκείαν
Κενὴν ῥαψῳδίαν λέξεων. Ἡ ὄψις τοῦ οὐρανοῦ ἐρυθριᾷ ὑπὸ σιγύνης,
Ναί, καὶ ἡ στερεὰ καὶ συμπεπυκνωμένη αὕτη μάζα (τῆς γῆς)
Μὲ κατήφειαν ἐπὶ τοῦ προσώπου, ὡς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,
Φαίνεται νοσοῦσα διὰ τὴν πρᾶξίν σου.

Ἡ γλῶσσα αὕτη εἶναι ἡ τῆς παραφροσύνης· καὶ ὅμως δὲν μετεῤῥάσαμεν τὸ ὅλον· ἅπασαι αἱ μετα-

(1) Ἀμλέτου, πρᾶξ. Γ'. Σκηνὴ δ'.

(1) Ἡ ἑρμηνεία κατὰ λέξιν.

φορικαὶ αὗται φράσεις μανίαν ἐμφαίνουσι, καὶ αἱ ἰδέαι του καταντῶσιν εἰς τὸ ἄτοπον. Τὰ πάντα μετεμορφώθησαν ὑπὸ τῆς λαίλαπος τοῦ πάθους. Τὸ ἔγκλημα κατὰ τοῦ ὁποίου κραυγάζει ἐμόλυνεν ἅπασαν τὴν φύσιν, καὶ οὐδὲν ἄλλο βλέπει ἐν τῷ κόσμῳ ἢ διαφθορὰν καὶ ψεῦδος· δὲν ἀρκεῖται εἰς τὸ νὰ θεωρῇ ἐξηχρειωμένους τοὺς ἐναρέτους, ἀλλὰ νομίζει ἐξηχρειωμένην καὶ αὐτὴν τὴν ἀρετήν· ἔτι δὲ καὶ τὰ ἄψυχα πράγματα συμπαρασύρονται εἰς τὴν ἀνεμοζάλην τοῦ θυμαλγοῦς πάθους του. Τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα ὅπερ διαχέει εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ δύων ἥλιος καὶ τὸ ὠχρὸν σκότος δι' οὗ ἡ νὺξ καλύπτει τὴν γῆν, μεταβάλλονται εἰς ἐρύθημα καὶ ὠχρότητα αἰσχύνης, καὶ ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος ὅστις ὁμιλεῖ καὶ θρηνεῖ, βλέπει τὸν κόσμον ὅλον κλονούμενον μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ταραχῇ τῆς ἀπελπισίας του.

Ὁ Ἀμλέτος, δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι εἶναι κατὰ τὸ ἥμισυ φρενοβλαβὴς, ἐξάγων τοῦτο ἐκ τῆς παραφορᾶς τοῦ λόγου του· ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὁ Ἀμλέτος ἐστὶν ὁ Σαικεσπῆρος· εἴτε τραμερὰ εἶναι ἡ ὁμιλία του εἴτε γαληνιαία τὸ ὕφος παντοχοῦ εἶναι ὑπερβολικόν. Ὁ Σαικεσπῆρος δὲν βλέπει ποτὲ τὰ ἀντικείμενα ἀταράχως· ἅπασαι αἱ δυνάμεις τοῦ νοός του συγκεντροῦνται ἐπὶ τῆς προκειμένης εἰκόνος ἢ ἰδέας· ἐνθάπτεται εἰς αὐτὴν καὶ ἁπορροφᾶται ὑπ' αὐτῆς. Πλησίον τοῦ μεγαλοφυοῦς τούτου ἀνδρὸς νομίζει τις ὅτι εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ χείλους βαράθρου· τὸ περιδινούμενον ὕδωρ καταπίπτον ἐν αὐτῷ, συμπαρασύρει πᾶν τὸ ἀπαντώμενον, καὶ δὲν ἀναδίδει αὐτὸ εἰμὴ μεταπεποιημένον καὶ συνεγραμμένον· ἵσταται ὁ ἀναγνώστης ἔκθαμβος ἐνώπιον τῶν σπασμωδῶν μεταφορῶν του αἵτινες φαίνονται γεγραμμέναι ὑπὸ χειρὸς πυρεσσούσης φρενιτιῶντος ἐν νυκτὶ, καὶ συγκεραλαιοῦσιν ἐν ἡμισείᾳ φράσει ὁλόκληρον σελίδα ἰδεῶν καὶ εἰκόνων, αἵτινες καταχαίουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς ὁποίους θέλουν νὰ φωτίσωσιν.

Αἱ λέξεις χάνουσι τὰς συμφασίας των, ἡ σύνταξις καταστρέφεται, αἱ παραδοξολογίαι καὶ τὰ ἀνυπόστατα, ἅτινα μετὰ φόβου καὶ τρόμου καὶ μόνον κατὰ καιροὺς ὑπὸ ἄλλων ἐκφέρονται ἐν παραφορᾷ ὀργασμοῦ, καθίστανται ὁ συνήθης αὐτοῦ λόγος. Σὲ θαμβώνει, σὲ κινεῖ εἰς ἀγανάκτησιν, σοὶ ἐμπνέει τρόμων, ἀποστροφὴν, σὲ ἀφανίζει· τὰ ἔπη αὐτοῦ εἶναι ἕρμα ὀφελὲν καὶ ὀξύφωνον ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην ἀκοήν· τιτρώσκει τὰ ὦτα, καὶ μόνος ὁ νοῦς ἐμβατεύει εἰς τὴν ἐξαισίαν αὐτοῦ καλλονήν.

Ἀλλ' εἰς τοῦτο δὲν ἀρκεῖται· ἡ ἀλλόκοτος αὕτη συγκέντρωσις τῆς δυνάμεως διπλασιάζεται ὑπὸ τῆς ἀποτόμου ὁρμῆς ἥτις ἀναπτύσσει αὐτήν. Οὐδεμία προπαρασκευὴ ἐν τοῖς δράμασιν αὐτοῦ, οὐδεμία προδιοίκησις, οὐδεμία σπουδὴ πρὸς τὸ γενέσθαι καταληπτὸν· ὡς ἵππος ὁρμητικώτατος καὶ ἀλκιμώτατος, πηδᾷ καὶ δὲν ἠξεύρει ἁπλῶς νὰ τρέχει. Διέρχεται ἀπείρους διαστάσεις ἐν δυσὶ λέξεσι καὶ εὑρίσκεται εἰς τὰ δύο ἄκρα τοῦ κόσμου ἐν μιᾷ στιγμῇ. Εἰς μάτην ὁ ἀναγνώστης ζαλισθεὶς ὑπὸ τῶν γιγαντιαίων τούτων πηδημάτων ζητεῖ νὰ εὕρῃ τὸν μεταξὺ αὐτῶν δρόμον, καὶ ἐρωτᾷ ἑαυτὸν διὰ τίνος θαύματος ὁ ποιητὴς ἐξερχόμενος ἐκ τῆς ἰδέας ταύτης εἰσέρρεται εἰς ἐκείνην, διορῶν ἐνίοτε μεταξὺ δύο εἰκόνων μακρὰν κλίμακα μεταβάσεων, ἣν μετὰ δυσκολίας ἀναβαίνομεν ἡμεῖς ἀνὰ βαθμίδας, καὶ τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὑπερπηδᾷ δι' ἑνὸς μόνου πηδήματος. Ὁ Σακεσπῆρος ἵπταται καὶ ἡμεῖς ἕρπομεν, ἐκ τούτου δὲ προκύπτει ποίησις ἀλλοπρόσαλλος, συγκειμένη ἐξ εἰκόνων τολμηροτάτων, πάραυτα ἀμαυρουμένων ὑπὸ ἄλλων ἔτι τολμηροτέρων, ἐξ ἰδεῶν μόλις ἐκφασθεισῶν, περατουμένων δὲ ὑπὸ ἄλλων ἀπεχουσῶν ἑκατὸν λεύγας· οὐδεμία ἐν αὐτοῖς ὁρατὴ συνέχεια, ἀλλὰ κατὰ τὸ φαινόμενον τὰ πάντα εἰσὶν ἀσυνάρτητα· ἀνὰ πᾶν βῆμα ἱστάμεθα ἀλλὰ διέξοδον δὲν εὑρίσκομεν· παρατηρεῖ τις ὑψηλὰ τὸν ποιητὴν καὶ ἐννοεῖ ὅτι ἠκολούθησεν αὐτὸν ἐν χώρᾳ τραχείᾳ, πλήρει κρημνῶν, ἣν αὐτὸς διατρέχει ὡς περίπατον ὁμαλώτατον, εἰς γῆν ὅπου μόνον μετὰ μεγίστης δυσκολίας δυνάμεθα νὰ ἕρπωμεν.

Τί θέλει γείνει λοιπὸν, ἐὰν παρατηρήσωμεν τώρα ὅτι αἱ τοσοῦτον σφοδραὶ καὶ ἀπροπαρασκεύαστοι ἐκφράσεις, ἀντὶ νὰ ἀκολουθῶσιν ἡ μία τὴν ἄλλην βραδέως καὶ μετὰ κόπου, καταχρημνίζονται σωρηδὸν καὶ μετ' εὐκολίας καὶ ἀφθονίας, ὡς κύματα ἐξερχόμενα μετ' ἀναβρασμοῦ ἐκ πηγῆς πλημμυρούσης, ἅτινα συνεπισωρεύονται καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπ' ἀλλήλων, καὶ δὲν εὑρίσκουσιν ἱκανὸν τόπον πρὸς ἐξάπλωσιν καὶ ἀνάπαυσιν; Ἰδὲ εἰς τὸν *Ῥωμαῖον* καὶ *Ἰουλιέτταν* παράδειγμα τοῦ ἀνεξαντλήτου οἴστρου, τὰς μεταφορὰς τὰς ὁποίας συνεπισωρεύουσιν οἱ δύω ἐρασταὶ, τὰς περιπαθεῖς ὑπερβολὰς, τὰς κερτομίας, τὰς βεβιασμένας φράσεις, τὰς ἐρωτικὰς παραδοξολογίας, καὶ ταῦτα πάντα ἐπ' ἄπειρον. Ἡ γλῶσσα αὐτῶν ὁμοιάζει πρὸς ἀηδόνων ἐρωτικὴν μολπήν.

Οἱ ἀστεῖοι τοῦ Σακεσπείρου, ὡς ὁ Μερκούτιος, ἡ Βεατρίκη, ἡ Ῥοσαλίνδα, οἱ γελωτοποιοὶ, οἱ μῖμοι, βρίθουσι βεβιασμένων ἀστείσμων, αἵτινες ἐκφέρονται πυκνοὶ ὡς βολαὶ πυροβόλων· οὐδεὶς ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν ὅστις δὲν χορηγεῖ ἱκανοὺς ἀστεϊσμοὺς ἵνα ἐροδιάσωσιν ὁλόκληρον θέατρον. Ἡ κατάρα τοῦ Βασιλέως Λεὼρ καὶ τῆς Βασιλίσσης Μαργαρίτης ἤθελεν ἀρκέσει δι' ὅλα τὰ φρενοκομεῖα, καὶ ὅλους τοὺς καταδυναστευομένους τῆς γῆς. Αἱ ᾠδαὶ αὐτοῦ εἰσὶ φρενῖτις ἰδεῶν καὶ εἰκόνων, γεγραμμένων μετὰ σφοδρότητος προξενούσης ζάλην. Τὸ πρῶτον ποίημά του ἡ *Ἀφροδίτη καὶ ὁ Ἄδωνις* εἶναι ἡ ἡδυπαθὴς ἔκστασις ἑνὸς Κορρεγίου (Corregio) ἀπλήστου καὶ φλογεροῦ. Ἡ ὑπερεχτιλίζουσα αὐτὴ γονιμότης φέρει εἰς ὑπερβολὴν τῶν καθ' ἑαυτὰς ὑπερβολικῶν ἰδεῶν, καὶ ἑκατονταπλασιάζει τὴν πολυτέλειαν τῆς μεταφορᾶς, τὸ ἀσυνέπες τοῦ λόγου καὶ τὴν ἀχαλίνωτον σφοδρότητα τῶν ἐκφράσεων.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΘ' ΟΔΟΝ ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ.

Πρέπει νὰ ἦναί τις εὐγενὴς τοὺς τρόπους παντα-χοῦ, ἐν τοῖς ναοῖς, ἐν ταῖς συναναστροφαῖς καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ὁδοῖς, πρὸ πάντων δὲ μετὰ τῶν γυ-ναικῶν οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ ἡλικία καὶ ἡ ἐν-δυμασία αὐτῶν. Μόνον ὁ ἔσχατος καὶ ὁ κτηνωδέ-στατος τῶν ἀγροίκων δύναται νὰ ὑβρίζῃ καὶ προ-ξένῃ τὴν γυναῖκα καθ' ὁδὸν, εἴτε διὰ χειρονομιῶν, εἴτε διὰ λόγων, εἴτε καὶ δι' ἁπλῶν σαρκασμῶν. Τὸ τοιοῦτον προξενεῖ τοσαύτην κακὴν ἐντύπωσιν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν καλοκἀγάθων ἀνδρῶν, ὥστε δὲν εἶναι χρεία νὰ ὑποστηρίξωμεν αὐτὸ διὰ παραδειγμάτων.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

1. Παραχώρησον τὸ ἀνώτερον μέρος τῆς ὁδοῦ, ὅπερ ἐστὶ τὸ παρὰ τὰς οἰκίας, εἰς τὴν κυρίαν ἣν κρατεῖς εἰς τὸν βραχίονά σου, ὡς καὶ εἰς πάντα ἄλλον πρὸς ὃν φέρεις σέβας.

2. Ἐὰν ἦσαι μόνος καὶ βλέπεις ἄλλον ἐρχόμενον ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου ἐφ' οὗ εἶσαι, παραχώρησον τὸ ἀνώτερον μέρος παραμερίσας, πρὸς ἄνθρωπον βα-στάζοντα βαρὺ φορτίον, πρὸς ἱερέα οἱασδήποτε θρη-σκείας καὶ ἂν ᾖ, πρὸς κυρίαν, πρὸς ἄνδρα ὑψηλῆς περιωπῆς, πρὸς γέροντα καὶ πρὸς ἀσθενῆ.

3. Ἐὰν ἄκαιρα σταματήσασα παρεμποδίζῃ τὴν διάβασιν, ὅσον καὶ ἂν βιάζεσαι μὴ ὠθήσῃς κανέ-να ἵνα διαβῇς ταχύτερον, καὶ περίμενε μεθ' ὑπο-μονῆς τὴν σειράν σου.

4. Ἐὰν μετὰ ραγδαίαν βροχὴν ἀναγκασθῇς νὰ διέλθῃς αὔλακα ἐπὶ σανίδος, ἄφες τοὺς γέρον-τας καὶ τὰς κυρίας νὰ διαβῶσι πρῶτοι.

5. Ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἂς μὴ σοῦ κατάβῃ νὰ προσφέρῃς τὴν χεῖρά σου πρὸς κυρίαν ἥτις δὲν ζητεῖ αὐτὴν, διότι ἤθελες πράξει φιλοφροσύνην χυδαίαν.

6. Ἀπόφευγε τὸ πολὺ πλῆθος, καὶ ἐὰν εὑρεθῇς μεταξὺ πολλῶν, ἀπαλλάττου ὅσον τάχιστα, διότι δυνατὸν ν' ἀναγκασθῇς ὑπὸ φιλαυτίας, ἵνα μὴ κα-τασυντριβῇς, ν' ἀνοίξῃς δρόμον διὰ παραγκωνι-σμάτων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον σφοδρῶν.

7. Μὴ κάπνιζε ποτὲ καθ' ὁδόν.

8. Ἔξελθε ἐνδεδυμένος καθαρῶς καὶ σεμνοπρε-πῶς.

9. Βαδίζων κατάβαλλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅ-πως μὴ πιτυλίσῃς μηδένα, καὶ πρὸ πάντων πρόσ-εχε πολὺ ὅταν ἔχῃς γυναῖκα εἰς τὸν βραχίονά σου.

10. Ἡ γυνὴ δὲν πρέπει ποτὲ ν' ἀνασηκώσῃ τὸ φόρεμα αὐτῆς ὑψηλότερον τοῦ ἀστραγάλου τοῦ ποδὸς, καὶ τοῦτο πρέπει νὰ κάμνῃ διὰ τῆς δεξιᾶς πάντοτε χειρός.

11. Ἀπόφευγε τὸ προσκρούειν τοῖς διαβάταις διὰ τῶν ἀγκώνων, καὶ ἐπὶ τούτῳ βάδιζε, ἂν ἦναι ἀνάγκη, πλαγίως ὡς ὁ καρτῖνος.

12. Ἀπόφευγε ἐν γένει τὸ προστρίβεσθαι τοῖς διαβαίνουσιν.

13. Ἐὰν ἔχῃς ἀνοικτὸν τὸ ἀλεξίβροχόν σου, γράτει αὐτὸ οὕτως ὥστε νὰ βλέπῃς ἔμπροσθέν σου, ἵνα μὴ ἐκβάλῃς τὰ ὄμματα κανενὸς καὶ προσκρού-ῃς εἰς τὰ ἐρχόμενα ἀλεξίβροχα.

14. Ἐὰν ἡ βροχὴ ἦναι ραγδαιοτάτη, ὁ ἀνὴρ δύ-ναται νὰ προτείνῃ, χωρὶς νὰ θεωρηθῇ τοῦτο ὡς ἀ-τόπημα, ὅπως συμμερισθῇ τὸ ἀλεξίβροχον αὐτοῦ μετὰ κυρίας ἥτις δὲν ἔχει. Ἀλλ' ἐν ὅσῳ βαδίζου-σιν ὁμοῦ, δὲν πρέπει νὰ ζητήσῃ οὐδεμίαν ὁμιλίαν μετ' αὐτῆς. Ἡ κυρία δύναται νὰ δεχθῇ τὴν φιλο-φροσύνην ταύτην, ἂν βιάζηται ἢ ἦναι ἠναγκασμέ-νη νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ὡρισμένην ὥραν. Ἐν οἱαδή-ποτε ἄλλῃ περιστάσει ἀποποιεῖται αὐτὸ εὐγενῶς.

15. Ἐν οὐδεμιᾷ περιστάσει δὲν πρέπει ἡ γυνὴ νὰ κάμῃ τοιαύτην πρότασιν πρὸς ἄνδρα, καὶ ἔτι ὀλιγώτερον νὰ ζητήσῃ καταφύγιον ὑπὸ τὸ ἀλεξί-βροχον αὐτοῦ. Δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς ἐργαστή-ριον, καὶ οὐδαμοῦ θέλουσι τῇ ἀποποιηθῇ τὴν φι-λοξενίαν ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ καταιγίς.

16. Χαιρέτησον ἐκβάλλων τὸν πῖλόν σου, εἴ-τε ἐρωτῶν περὶ τοῦ δρόμου σου, εἴτε δεικνύων αὐτὸν πρὸς ἐρωτῶντας.

17. *Ἐὰν θεωρῇς ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ἀσκαρ-δαμυκτεῖ κυρίαν τινὰ* καθ' ὁδὸν, εἶσαι αὐθάδης, ἐὰν ἀπευθύνῃς πρὸς αὐτὴν λόγους ἐρωτικοὺς εἶσαι ἀναιδής· ἐὰν τὴν ἀκολουθήσῃς εἶσαι *ἔξαλλος καὶ ἀτορεκορημένος*, ἐὰν δὲ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀ-ποκτήσῃς τὴν γνωριμίαν της εἶσαι *μωρὸς καὶ γε-λοῖος* καὶ θὰ τὸ καταλάβῃς ἐκ τῶν ἐπακολούθων.

18. Πᾶσα γυνὴ ἥτις μειδιᾷ ἢ ἀποκρίνεται ἢ ἀφίνει νὰ τὴν ἀκολουθῶσι καθ' ὁδὸν, εἶναι γυνὴ ἄνευ ἠθικῆς, κἄτι ὀλιγώτερον τῶν *ἀρεσκομένων εἰς τὰ ξυρὰ* ἢ εἶναι ἐγγὺς τοῦ γενέσθαι τοιαύτη.

19. Ἐὰν ἀπαντήσῃς γνώριμον καθ' ὁδὸν, τὸν χαιρετᾷς καὶ φορεῖς πάλιν τὸν πῖλόν σου, καὶ ἂν ἔτι σταματήσῃς ὅπως συνομιλήσῃς μετ' αὐτοῦ.

20. Ἐὰν δὲ ἦναι ἀνώτερός σου ἢ κυρία, κρα-τεῖς τὸν πῖλον εἰς τὴν χεῖρα ἕως οὗ σὲ παρακαλέ-σουν νὰ τὸν φορέσῃς.

21. Ἡ συνομιλία πρέπει νὰ ἦναι συντομωτά-τη, καὶ ἁρμόζει εἰς τὸν πρεσβύτερον ἢ σεβασμιώ-τερον νὰ παύσῃ αὐτὴν πρῶτος ἀναχωρῶν.

22. Εἶναι ἀπρεπὲς τὸ ὁμιλεῖν ἢ νεύειν ἀπὸ τοῦ παραθύρου πρὸς τὸν εὑρισκόμενον ἐν τῇ ὁδῷ.

23. Ἀπρεπὲς ὡσαύτως καὶ τὸ σταματᾷν ἐφ' ἁμάξης ἐλκύνοντα καὶ ὁμιλεῖν πρὸς πεζόν.

24. Ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἀρκεῖ οἱ συναντώ-μενοι ν' ἀντιχαιρετῶνται ἀμοιβαίως διαβαίνοντες, ἢ ἐὰν ὑπάρχῃ θέσις νὰ προσκληθῇ ὁ ἄλλος, ὅπως ἀναβῇ καὶ συνδιαλεχθῶσιν. Ἀλλὰ τότε πρέπει νὰ διευθύνῃ τοὺς ἵππους πρὸς τὸ μέρος εἰς ὃ ἐπορεύ-ετο ὁ πεζός. Εἶναι μάλιστα εὐγενέστερον νὰ φέρῃ αὐτὸν μέχρι τοῦ μέρους ὅπου ὑπάγει.

25. Ἡ καλὴ συμπεριφορὰ κυρία δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ϛαματᾷ καθ' ὁδὸν πρὸ ἐργαϛηρίου, ἵνα θεωρήσῃ τὰς ἐκτεθειμένας πραγματείας τοῦ κοσμηματοπώλου, ὁρασματοπώλου, κτλ. Ἂν ἦναι μόνη θὰ κινδυνεύσῃ νὰ νομισθῇ ὡς καμμία *περβολαριὰ μὲ τὰ σχολιαρά της*, ἐὰν δὲ στηρίζεται εἰς τὸν βραχίονα ἀνδρὸς, τὸν κάμνει θῦμα τῆς περιεργείας της.

26. Δὲν πρέπει ποτὲ ὁ ἀνὴρ νὰ ϛαματᾷ καθ' ὁδὸν καὶ νὰ ἀναμιγνύεται εἰς τὸ πλῆθος ἵνα θεωρήσῃ γάτον ἢ πίθηκον ἢ θαυματοποιὸν, ἂν δὲν θέλῃ νὰ χάσῃ τὸ ὡρολόγιον ἢ τὸ βαλάντιον αὐτοῦ. Καὶ ἂν οὐδὲν ἄλλο κακὸν πάθῃ, θέλει θεωρηθῇ τοὐλάχιστον ὡς χάχας νεωστὶ ἀφιχθεὶς εἰς τὴν πόλιν.

Ἐγνώρισα εἰς τὰς ἐπαρχίας σοβαρόν τινα δικαϛὴν τὸν Κύριον Δ. ἀξιοθαύμαστον πρὸ πάντων διὰ τὴν χάριν καὶ τὴν κομψότητα, ἣν εἶξευρε νὰ συναρμόζῃ μετὰ τῆς σοβαρότητος τῆς ἐνδυμασίας αὐτοῦ, ἀνεπιλήπτου καὶ εἰς τὰ ὄμματα τῶν αὐϛηροτάτων κριτῶν. Ἡμέραν τινὰ ἀναχωρεῖ ἀπὸ τοῦ πολιχνίου του ἵνα ἐπισκεφθῇ τοὺς Παρισίους. Ἀφικόμενος ἐνταῦθα περιπλανᾶται καθ' ἑκάστην εἰς τὰς ὁδοὺς, ϛαματῶν ἐνώπιον παντὸς ἀντικειμένου μὴ ἀναγομένου εἰς τὸν δικαϛικὸν κλάδον του. Ἐπὶ τῆς ὄχθης, πλησίον τῆς Νέας Γεφύρας ἀποσμήκτης εἰς (ξελεκιαϛὴς) συναθροίζει περὶ ἑαυτὸν τὸ πλῆθος εἰς τὸ ὕπαιθρον διὰ δύω ἐξημερωμένων ὀρτύκων νωχελῶς περιφερομένων ἐπὶ τραπέζης, ἐν τῷ μέσῳ τεμαχίων ἀποσμηκτικοῦ σάπωνος. Ὁ Κύριος Δ. διασχίζει τὸ πλῆθος καὶ πλησιάζει εἰς τὴν τράπεζαν, ἵνα θεωρήσῃ κάλλιον τὰ ἀβλαβῆ ταῦτα ἑρπετά. Ὁ ἀξιότιμος ἔμπορος ὅστις πρὸ ὀλίγης ὥρας μετέωρος ἐξέβαρε τὸν λάρυγκά του ἐγκωμιάζων τὰς θαυμασίας ἰδιότητας τοῦ μίγματος αὐτοῦ πρὸς ἐξάλειψιν τῶν κηλίδων, πλησιάζει εἰς τὸν Κύριον Δ., καὶ ταχὺς ὡς ἡ ἀστραπὴ ἁρπάζει αὐτὸν ἐκ τοῦ περιτραχηλίου τοῦ ἐνδύματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλόνει πλατὺ ἐπάλειμμα τοῦ λιπαροῦ σάπωνός του. « Δῆτε καλὰ, Κύριοι καὶ Κυρίαι, λέγει ἀποτεινόμενος εἰς τὸ πλῆθος, ὅτι ὁ Κύριος οὗτος εἶναι κατάλερος σὰν καρβονιάρης μ' αὐτὸν τὸν λεκὲ ποῦ βλέπετε ἁπάνω στὸ ροῦχό του· νὰ, σ' ἕνα λεπτὸ θὰ βγῇ καὶ ὁ Κύριος θὰ γείνῃ πασπαρτοὺ σὰν καθρέπτης. » Καὶ ταῦτα λέγων ὁ ἀγύρτης ἔτριβε τὸ ἔνδυμα διὰ τραχείας καὶ διβρεγμένης φλάτρας, ἥτις πρὸς μεγίστην εὐθυμίαν τοῦ πλήθους, ἐσκόρπιζε σταλαγματίας τοῦ σάπωνος ἐπὶ τοῦ λευκοῦ λιπαροῦ τοῦ καὶ τοῦ μέλανος ἐκ λειψαστάξου γιλεκίου τοῦ δικαϛοῦ, ὅστις ἐμόρφαζεν οἰκτρῶς. Ἀλλὰ καί τοι πνέων μένει δὲν ἐτόλμα νὰ ὁμιλήσῃ ἵνα μὴ ἐπαυξήσῃ τὸ γιλεκίον τῆς θέσεως αὐτοῦ· « Μὴ φοβεῖσαι, καθόλου Κύριε, νὰ, πάγει πιά· σὲ λιγάκι θὰ δῇς πῶς γίνεται πασπαρτοὺ σὰν τὸν γαλάντη μπανῆ; κοντέσσας; » Ὁ ἀποσμήκτης διὰ τῆς σιδηρᾶς χειρός του σριγεούσης ὡς ὁ σριγατὴς, ἔλαβε τὸν δικαϛὴν ἐκ τοῦ βραχίονος, καὶ περιήγαγεν αὐτὸν ἐνώπιον ὅλων τῶν πελαϛῶν ἅτινα περιεκύκλουν τὴν τράπεζαν, ἵνα δείξῃ πῶς ὁ θαυμάσιος αὐτοῦ σάπων ἐξάλειψε τὴν κηλίδα. Ἔπειτα δὲ ἀρῆκε τὸν Κ. Δ. εἰπὼν μετὰ πολλῆς γενναιότητος ὅτι δὲν ἐζήτει τίποτε, οὔτε διὰ τὸν κόπον οὔτε διὰ τὸ σαπώνιόν του.

Ὁ ταλαίπωρος Κ. Δ. ὅϛις ἵνα μὴ διεγείρῃ σκάνδαλον ἀνάρμοϛον εἰς δικαστὴν, ἄφησε νὰ τὸν ξελεκιάσῃ ἄνευ ἀντιστάσεως, ἤτις ἠδύνατο ἔτι μᾶλλον νὰ ἐκθέσῃ αὐτὸν εἰς τὸν ἀνηλεῆ περίγελων τοῦ πλήθους, ἤρχισε νὰ φεύγῃ μὲ βῆμα γοργὸν, ἀλλὰ τὸν παρετήρησαν, καὶ δεκὰς μικρεμπόρων ἀλύτεις καὶ ῥαβδία πωλούντων, ἠκολούθησαν αὐτὸν κράζοντες εἰς τὰ ὦτά του. « Κύριε ἕνα μπαστοῦνι ποῦ δὲν μένει παρακάτω ἀπὸ τὴν μπαλένα, πάρ' το, πάρ' το, εἶναι εὐθηνόν. » Ἔπειτα δὲ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ἐνεχείριζον αὐτῷ ἓν ῥαβδίον λέγοντες· « Λύγισέ το, Κύριε, λύγισέ το, δὲν σοῦ ζητῶ τίποτε ἂν μπορέσῃς νὰ τὸ σπάσῃς. — Μιὰν ἀλυσίδα ποῦ σοῦ τὴν δίνω μὲ ἐγγύησι, Κύριε, μὲ ἐγγύησι· σοῦ τὴν δίνω γιὰ ἕνα κομμάτι ψωμὶ, πάρ' κι' αὐτὴν, εἶναι χρειαζούμενη. »

Καὶ ἂν ὁ ταλαίπωρος δικαστὴς δὲν ἀπεμακρύνετο δρομαίως, δὲν ἤθελε κατορθώσει ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τῶν ἐνοχλήσεων τούτων, ἃς ὤρειλεν εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν σχῆμα καὶ τὴν περιέργειαν αὐτοῦ, ἥτις τὸν ἐπρόδωσε καταγγέλλουσα αὐτὸν ὡς νέηλυν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

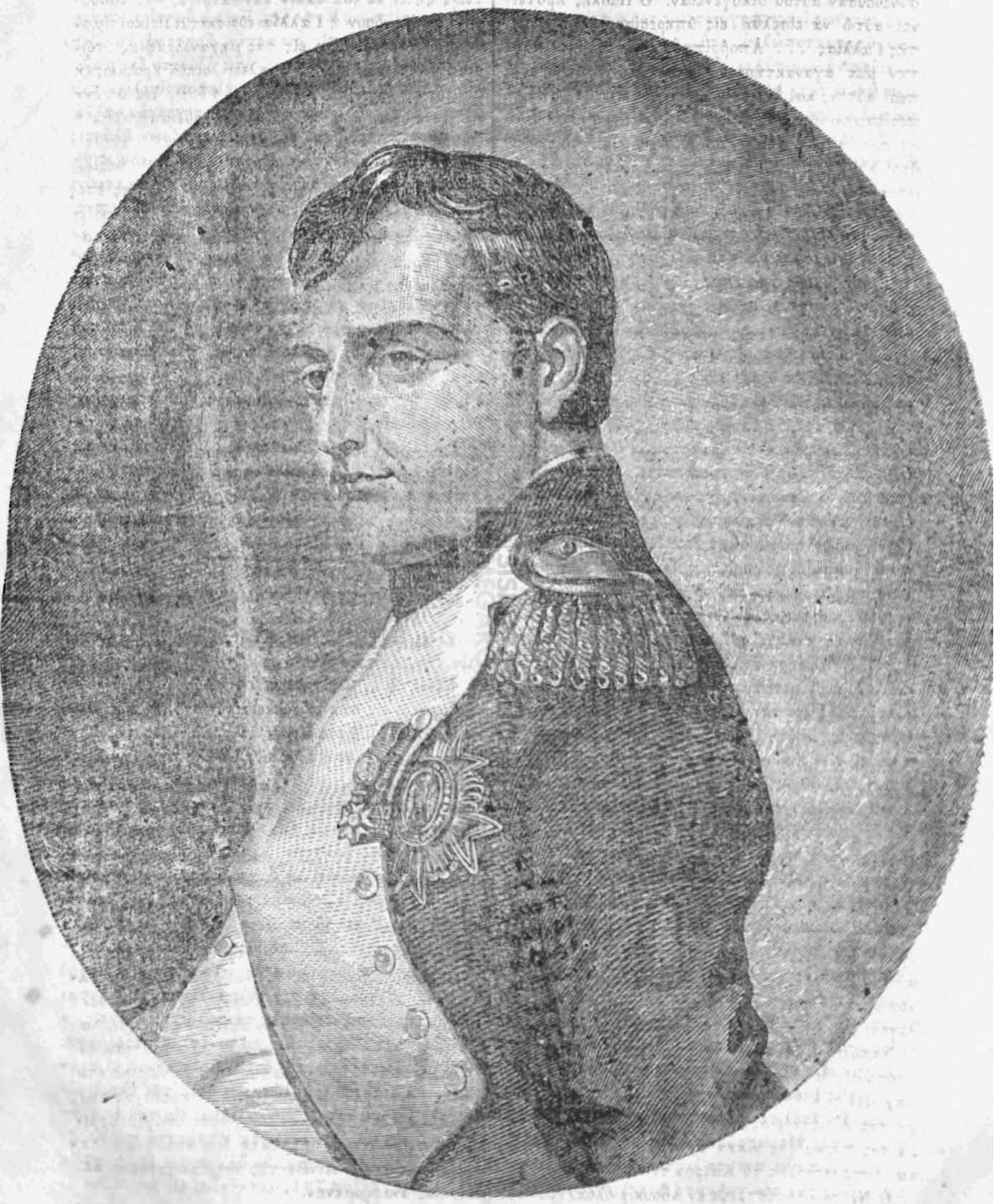
Ο ΜΕΓΑΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς εἴπωμεν τὴν ἱϛορίαν του; Δὲν τὴν ἠξεύρετε;

Γεννᾶται ἐν Κορσικῇ τὴν 15 Αὐγούϛου 1769, εἰσέρχεται εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν τῆς Βριέννης (1779), μεταβαίνει ἐκ τῆς σχολῆς τῆς Βριέννης εἰς τὴν τῶν Παρισίων (1784)· τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1786, γίνεται δεκτὸς, κατὰ συνέπειαν λαμπρῶν ἐξετάσεων, ὡς ἀνθυπολοχαγὸς εἰς τὸ πυροβολικὸν σύνταγμα τῆς Φέρης.

Φλεγόμενος ἤδη τὴν καρδίαν ὑπὸ φιλοδοξίας, μὴ δυνάμενος εἰσέτι νὰ ἄρχῃ ἐπὶ τοῦ κόσμου, ζητεῖ νὰ γνωρίσῃ αὐτῷ τὴν φωνήν του, καὶ ἐν ἔτει 1736, λαμβάνει τὸ πρῶτον βραβεῖον εἰς τὸ διαγώνισμα τὸ προταθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Λουγδούνου ἐπὶ τοῦ ζητήματος « Τίνες εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ αἵτινες διδασκόμεναι εἰς τοὺς ἀνθρώπους δύνανται νὰ καταστήσωσιν αὐτοὺς τὰ μάλιϛα εὐτυχεῖς. »

Εἶναι ἤδη εἰκοσαετὴς· ἡ ἐπανάϛασις ἐξερράγη. Ὁ Ναπολέων ἐνθυμεῖται ὅτι οἱ Κορσικανοὶ, οἱ συμπατριῶται αὐτοῦ, ἐπολέμησαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν, καὶ εἰσορμᾷ θαῤῥαλέως εἰς τὴν ἐπανάϛασιν, καὶ καταδιανύει τὰ ἰσθμάτα του δι' ἐπιϛολῆς ἀξίας λόγου, ἣν δημοσιεύει ἐν Αὐτουνίᾳ (1790). Ἐν ἔτει 1791, μεταβαίνει εἰς Κορσικὴν ἵνα καθησυχάσῃ αὐτὴν ἐπαναϛᾶσαν. Διορισθεὶς λοχαγὸς τὴν 6 Φεβρουαρίου 1792, ἐπιϛρέφει εἰς Παρισίους ἵνα ἀπολογηθῇ κατηγορούμενος ὅτι δὴθεν ὑποκαίνει ἐμφυλίους ϛάσεις. Εἶδε τὴν τρομερὰν ἡμέραν τῆς 10ης Αὐγούϛου, καὶ τὰς ὀδελυρὰς σφαγὰς τοῦ Σεπτεμβρίου. Ἐπιϛρέφει ἐν ταχεῖ

Ο ΜΕΓΑΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ

Ὁ εἰς μίαν μόνην ὥραν
Τὴν γῆν παίξας, τὴν γῆν χάσας εἰς τοῦ Βατερλῶ τὴν χώραν.

(Αλέξανδρος Σούτσος).

εἰς Αἰάκειον (Ajaccio) ἵνα ὑπερασπισθῇ τὴν κινδυνεύουσαν αὐτοῦ οἰκογένειαν. Ὁ Πάολης προτείνει αὐτῷ νὰ εἰσέλθῃ εἰς ὑπηρεσίαν τῶν ἐχθρῶν τῆς Γαλλίας. . . . Ἀποῤῥίπτει τὴν πρότασιν ταύτην μετ' ἀγανακτήσεως, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς περὶ αὐτὸν, καὶ δημοσιεύει ἐν Ἀβινιῶνι (1783) τὸ περίφημον αὐτοῦ φυλλάδιον· *τὸ Δεῖπνον τοῦ Βωκαίρου* ἐν ᾧ προσβάλλει δεινότατα διὰ τοῦ σφοδροῦ καλάμου του, τὰς στάσεις τῶν βασιλικῶν τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν.

Τὴν νύκτα τῆς 18ης πρὸς τὴν 19ην Δεκεμβρίου ὑποστράτηγος ὢν τότε τοῦ πυροβολικοῦ, κατώρθωσε διὰ τῆς τόλμης καὶ τῆς δραστηριότητος αὐτοῦ νὰ κυριευθῇ ἐξ ἐφόδου τὸ φρούριον τῆς Τουλῶνος ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῆς δημοκρατίας. Τὴν 6ην Φεβρουαρίου διορίζεται στρατηγός.

Ἐνοχοποιηθεὶς ἕνεκα τῶν σχέσεών του ἐπὶ τῆς πτώσεως τοῦ Ῥοβεσπιέῤῥου τὴν 28ην Ἰουλίου, ἐπαπειλεῖται διὰ τῆς λαιμητόμου. Ἀλλ' ἐνόησαν ὅτι ὁ νικητὴς τῆς Τουλῶνος ἦτο ὠφελιμώτερος ἐν τῷ στρατῷ αὐτοῦ ἢ ἐν τῇ εἱρκτῇ. Δεικνύει μετ' ὀλίγον τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τοὺς ἀποδόντας αὐτῷ τὴν ἐλευθερίαν διὰ τῆς ἀλώσεως τοῦ Ὀνεΐλλου, τῆς διόδου τοῦ Τένδου, καὶ διὰ τῆς μάχης τοῦ Καίρου. Τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1795 διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Βαῤῥᾶ ἀρχηγὸς τοῦ σαρατοῦ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, διασκορπίζει διὰ σιδηροβολίδων τὴν ἐπανάστασιν τὴν ἐπαπειλοῦσαν νὰ ῥίψῃ πάλιν τοὺς Παρισίους εἰς ταραχὰς καὶ αἱματοχυσίας. Τὴν 9ην Μαρτίου 1796 νυμφεύεται τὴν Ἰωσηφίναν· τὴν 21 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Ἰταλίαν μετὰ στρατιωτῶν ἄνευ ἄρτου, ὑποδημάτων καὶ πολεμεφοδίων καὶ νικᾷ τὴν νίκην τοῦ Μοντενότε, τοῦ Μιλλεσίμου, τοῦ Λόδι, τῆς Καστιγλιόνης καὶ τῆς Ἀρκόλης.

Τὴν 17 Ὀκτωβρίου 1797 ὑπογράφεται ἡ περίφημος συνθήκη τοῦ Καμπου-Φορμίου. Ὁ Ναπολέων ἐπιστρέφει εἰς Παρισίους, ἔνθα ὑποδέχεται αὐτὸν μετ' ἀλαλαγμῶν λαὸς ἐνθουσιῶν.

Ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ (Directoire) ζηλοτυποῦσα διὰ τὰς τιμὰς τὰς ἀπονεμομένας εἰς τὸν νέον στρατηγὸν, ζητεῖ ν' ἀπαλλαχθῇ αὐτοῦ ἀποστέλλουσα αὐτὸν ἵνα λάβῃ τὴν ἀρχηγίαν στρατοῦ συγκεντρωμένου εἰς τὸ βόρειον τῆς Γαλλίας, ἵνα πολεμήσῃ, ἔλεγον, τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἐδάφους. Ὁ Ναπολέων ἀποποιεῖται τοῦτο διότι ἔχει ἄλλους σκοπούς· θέλει νὰ καθυποτάξῃ τὴν Αἴγυπτον· ἀναχωρεῖ τὴν 19 Μαΐου 1798, φθάνει ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Ἀλεξανδρίας τὴν 1ην Ἰουλίου, νικᾷ τὴν παρὰ τὰς πυραμίδας νίκην τὴν 21 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ Κάϊρον τὴν 25.

Ὁ Νέλσων κατέστρεψε ἐν Ἀβουκὶρ ὁλόκληρον τὸν Γαλλικὸν στόλον· ἀλλὰ μαχρὰν τοῦ ν' ἀθυμήσῃ διὰ τὴν εἴδησιν ταύτην ὁ Ναπολέων συλλογίζεται νὰ ἐκτελέσῃ ἅπαντα τὰ περὶ καταστάσεως τῆς Ἀνατολῆς σχέδια αὐτοῦ· κάτοχος δὲ ἤδη τῆς Αἰγύπτου προσβάλλει καὶ νικᾷ τοὺς Τούρκους στρατηγουμένους ὑπὸ τοῦ Ἀχμὲτ πασσᾶ τῆς Συρίας.

Ἀλλ' ἀπαυδήσας ἐκ τῆς ἀκάρπου ταύτης ἐκστρατείας ζητεῖ νὰ ἴδῃ πάλιν τὴν πατρίδα, καὶ τοσοῦτον μᾶλλον ὅσον ἡ Γαλλία εὑρίσκεται εἰς κρίσιμον θέσιν, παραδεδομένη εἰς τὰς μηχανορῤῥαφίας τῶν διαφόρων κομμάτων. Ἀποπλέει λοιπὸν κρυφίως ἐκ Δαμιέττης, τὴν 25 Αὐγούστου 1799, ἵνα ὑπάγῃ νὰ ἐνταμώσῃ τὸν Στρατηγὸν Γανθώμην. Τὴν 9 Ὀκτωβρίου φθάνει εἰς Παρισίους.

Καὶ τοι ἀξιωθεὶς καὶ νῦν θριαμβευτικῆς δεξιώσεως ὥσπερ καὶ ἄλλοτε κατὰ τὴν ἐξ Ἰταλίας ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, ὁ Ναπολέων ταύτην τὴν φορὰν, ἵνα ἐξετάσῃ κάλλιον τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, προσποιεῖται ὅτι ζῇ ἐν ἄκρᾳ ἀπομονώσει· ἀλλ' ἡ ἡμέρα νὴς 9ης Νοεμβρίου 1799 ἀνέτειλε ταραχώδης καὶ ὁ Ναπολέων ἀναγορεύεται ὕπατος· ἤδη κατοικεῖ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Κεραμεικοῦ περικυκλωμένος ὑπὸ λαμπρᾶς αὐλῆς.

Ἐν τούτοις αἱ ταραχαὶ ἀναφύονται πάλιν ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ὁ Μασσένας μετὰ τῶν τεσσαράκοντα χιλιάδων αὐτοῦ δὲν εἶναι πλέον εἰς κατάστασιν νὰ παλαίσῃ κατὰ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν χιλιάδων Αὐστριακῶν, στρατηγουμένων ὑπὸ τοῦ Μελάς· ὁ Ναπολέων ὑπερβαίνει τὸ ὄρος τοῦ ἁγίου Βερνάρδου, καὶ τὴν 6ην Ἰουνίου νικᾷ τὸν Μελὰς ἐν Μοντεβιλβέλλω, καὶ τὴν 14ην ἐν Μαρένγγῳ. Ἡ εἰρήνη τῆς Λουνεβίλλης. (31ης Δεκεμβρίου 1800) γίνεται τὸ βραβεῖον τῶν δύο τούτων λαμπρῶν νικῶν.

Τὴν 4ην Ἰουλίου 1800, ὁ πρῶτος ὕπατος ἐπιστρέφει εἰς Παρισίους· οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ μηχανορῤῥαφοῦσιν ἐν τῷ σκότει. Τὴν 24 Δεκεμβρίου 1800, σώζεται ὡς ἐκ θαύματος ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς καταχθονίου μηχανῆς τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Νικαισίου. Ὅσον δὲ οἱ ἐναντίοι αὐτοῦ προσβάλλουσιν αὐτὸν σφοδρότερον, τοσοῦτον ὁ Ναπολέων αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἰσχυρότερον· ἡ ἔχθρα ἀναδεικνύει τὸν ἄρχοντα ὅσον καὶ ἡ ἀγάπη. Ἄρχει ἤδη μόνος. Μόνος τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1801, δὲν διστάζει, ἵνα κλείσῃ εἰρήνην μετὰ τῆς Τουρκίας, νὰ τῇ ἀφήσῃ τὴν Αἴγυπτον. Τὴν 27ην Μαρτίου 1802, ὑπογράφει μετὰ τῆς Ἀγγλίας τὴν ἐν Ἀμβιανῷ (Amiens) συνθήκην· ἀπὸ δὲ τῆς ἐποχῆς ταύτης χρονολογεῖται καὶ ἡ σύστασις τοῦ τάγματος τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς, καὶ ἡ ζωηρὰ ὥθησις ἣν μετέδωκεν εἰς πᾶν πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ προαγάγῃ τὴν ἠθικὴν βελτίωσιν. Πρὸς ἀμοιβὴν τῶν ἀγώνων αὐτοῦ ὁ Ναπολέων βλέπει παρατεινομένην τὴν ὑπατίαν του ἐπὶ δεκαετίαν. . . καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀναγορεύεται ὕπατος διὰ βίου. Ἦρκει τοῦτο διὰ τὰς εὐχάς του; Ἦρκει διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας; Οὐχί. Ἐχρειάζετο χεὶρ ὄντως ὑπερτάτη ἵνα ἀπαλλαξῃ τὴν Γαλλίαν ἐκ τῶν δεινῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀδιακόπως ἀναφυομένην.

Τὴν 18 Μαΐου 1804 ἀναγορεύεται αὐτοκράτωρ, καὶ τὴν 2αν Δεκεμβρίου ὁ αὐτοκράτωρ λαμβάνει τὸ χρίσμα ἐν τῷ ναῷ τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων.

Νῦν δὲ εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀναφέρωμεν τὰ ὀνόματα τῶν νικῶν τοῦ Ναπολέοντος ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας αὐτοῦ;

Ἀρκοῦμαι εἰς τὸ νὰ ὀνομάσω τὰς μᾶλλον ἐνδόξους· τὴν 2 Δεκεμβρίου 1805, ἐνίκησε τὴν ἐν Αὐστερλίτσῃ, τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1806, τὴν τῆς Ἰένης, τὴν 7 καὶ 8 τὴν τῆς Ἐϋλαύης, τὴν 14 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὴν τῆς Φριεδλάνδης, τὴν 22 Ἀπριλίου 1809 τὴν τῆς Ἐκμούλης, καὶ τὴν 6-7 Ἰουνίου τὴν τῆς Οὐαγγράμης.

Ἀλλὰ τὰ νέφη ἀρχίζουν νὰ σκοτίζωσι τὸν ὁρίζοντα, καὶ ἰδοὺ αἱ ὀλέθριαι ἐκστρατεῖαι τοῦ 1812 1813 καὶ τοῦ 1814. Ἰδοὺ ὁ λαμπρότατος ἀστὴρ τῶν ποτε λαμψάντων ἐπὶ τοῦ κόσμου μέλλει νὰ ἀμαυρωθῇ καὶ νὰ πέσῃ διὰ δολίων κατατροπώσεων καὶ αἰσχρῶν προδοσιῶν.

Ὁ Ναπολέων ἐγκαταλειφθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων τοὺς ὁποίους μάλιστα ἠγάπησε καὶ ἐπλούτισε, παραιτεῖται τοῦ θρόνου καὶ ἀναχωρεῖ εἰς τὴν νῆσον Ἔλβαν.

Τῷ μένουσιν ἔτι ἡμέραι τινὲς ἐλπίδος καὶ δόξης. . . αἱ ἑκατὸν ἐκεῖναι ἡμέραι. . .

Ἔπειτα . . . ἔπειτα . . . τὸ Οὐατερλὼ καὶ ἡ νῆσος τῆς Ἁγίας Ἑλένης. . .

Ἄλλοι ἂς ἐξιστορήσωσι τὰ τοῦ Οὐατερλὼ καὶ τῆς Ἁγίας Ἑλένης.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

—

Η'. Αἱ δύω πλευραὶ τῆς ὁδοῦ.

Οἱ τριάκοντα πέντε ἄνθρωποι οἵτινες ἠθέλησαν νὰ κυριεύσωσιν ἐξ ἐφόδου τὸ ταμεῖον τοῦ Ἐδουάρδου καὶ Συντροφίας ἔμειναν ἓν ἢ δύο λεπτὰ ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν, ἣν ἔκαμεν εἰς αὐτοὺς ἡ ἐμφάνισις τοῦ προσωπιδοφόρου, ἥτις κατέπαυσε τὴν στάσιν. Ἡ ἐντύπωσις αὕτη ἦτον ἀναμφιβόλως λίαν ζωηρὰ καὶ βαθεῖα· διότι δὲν ἐτόλμων πλέον νὰ προφέρωσι λέξιν· οἱ ταραχωδέστεροι τώρα ἐφαίνοντο οἱ δειλότεροι. Ὁ Τουρνοβούλης ἐκρύπτετο ὄπισθεν τοῦ Σάρλη, ὅστις ματαίως ἐπειρᾶτο νὰ καλύψῃ τὸν ὄγκον του ὄπισθεν τῆς ἰσχνότητος τοῦ Σκλικγκάκη. Οὐδεὶς ὅμως ἠδύνατο νὰ κρυφθῇ ὄπισθεν τοῦ Βωβλαντέρνα, ἐπειδὴ τὸ ἀξιόλογον τοῦτο παλληκάρι ἐκόλλησεν οὕτως εἰπεῖν εἰς τὸν τοῖχον. Ἔξωθεν τινὲς μικραὶ πωλήτριαι, ὡς καὶ χονδραὶ πωλήτριαι, ἐνόμισαν ὅτι ἤκουσαν κρότον ὁμοιάζοντα τὸν κρότον πιστολίου, καὶ ἡ Κυρὰ Βλὰκ ὑπῆγεν εἰς τὴν κυρὰ Βρόουν, τὴν ὁποίαν ἔφερεν εἰς τῆς κυρὰ Κρούδης, ἥτις ἠνώθη μετ' αὐτῶν διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν κυρὰ Βλουμβέρην. Εἰς τῆς τελευταίας τούτης ἡ κυρὰ Δόδη ἔφερεν εἰς μαρτυρίαν τὴν κυρὰ Βούλην περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀνώνυμος στενωπὸς κατῳκεῖτο ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὑπὸ τὸ ψευδὲς ὄνομα Ἐδουάρδος καὶ Συντροφία. Ἡ κυρὰ Φοὺτς καὶ ἡ κυρὰ Κροσκαίρνη ἐβεβαίωσαν ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο ποσῶς ἀδύνατον.

Συνωμίλησαν πολλὴν ὥραν, πλὴν ὅλαι αἱ ὑποψίαι των ἐπνίγησαν ἐντός τινων δεκαλίτρων τεῖου.

Μετὰ τρία λεπτὰ ὁ Σάλιαγκας ὅστις δὲν ἠγάπα ποσῶς νὰ μένῃ καρφωμένος εἰς τὸν τόπον του ἐκινήθη, ὁ Σάρλης ἀνωρθώθη, ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλης ἔβηξε συνεσταλμένως, καὶ οὕτως ὁ πάγος διελύθη.

— Ὁ καϋμένος ὁ Σώνης, ἐψιθύρισεν ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλης.

— Ὁ καϋμένος ὁ Σώνης ἐπανέλαβεν ὁ Σκλικγκάκης προσποιούμενος ὅτι κλαίει, τί καλὰ ποῦ ἐγαύγιζε!

Ὁ Σκλιγκάκης ἦτο *μιὰ κλέφτικη κάλτσα* λίαν ἀξιοπερίεργος· ἐφαίνετο δεκατριετὴς τὸ πολὺ, ἀλλὰ ἡ μεμαραμμένη καὶ ἐρρυτιδωμένη ὄψις του ἐδείκνυεν αὐτὸν ἤδη ὡς γέροντα· οἱ χαρακτῆρές του εἶχον διττὴν ἔκφρασιν, ὁτὲ μὲν ἐκφράζοντες τελείαν ἐξαχρείωσιν, ὁτὲ δὲ ἀκτινοβολοῦντες ὑπὸ ὄντος σατανικῆς πονηρίας· μόλις εἶχε τὸ ἀνάστημα παιδίου ἐνδεκαετοῦς· διότι τὰ ἰσχνὰ καὶ ὁμοιόμορφα, καὶ ἄνευ ἰσῶν μέλη του δὲν ἐδείκνυον αὐτὸν οὐδὲ πρόσηβον. Ὡς ὅλα τὰ παιδία, καλὰ ἢ κακὰ, ἐπειρᾶτο ἀσμένως ν' ἀποκτήσῃ σημαντικότητα ἀνδρός· καὶ τῷ ὄντι εἶχεν ἤδη καταβῇ ἱκανὰς βαθμίδας εἰς τὴν κλίμακα τῆς κακίας διὰ νὰ ἀντιποιῆται τιμῆς παρὰ τοῖς συντρόφοις αὐτοῦ.

— Διατί ὁ Κύριος Σμίθ νὰ μὴ μᾶς πῇ εὐθὺς ὅτι ἡ ἐντιμότης του ἦτον ἐκεῖ ἀπάνω· εἶπε γογγύζων ὁ Σάρλης, καὶ ῥίπτων εἰς τὸν ταμίαν βλέμμα οὐχὶ τόσον εὐνοϊκόν. — Ἤθελε νὰ ἡσυχάσωμεν.

— Μπορούσαμε νὰ τὰ ταιριάξωμεν, εἶπε σιγανὰ ὁ Βωβλαντέρνας, ἂν δὲν ἐκάναμε τόσο σαματᾶ. Ὅσο διὰ τὴν ἐντιμότητά του δὲν βρέθηκεν ἀκόμη ὁ πονηρὸς ἐκεῖνος ποῦ μπορεῖ νὰ εἰξεύρῃ τὸ ποῦ θὰ εἶναι καὶ ποῦ δὲν θὰ ἦναι...

— Ἐτὸ τὸν γνωρίζεις, Βωβλαντέρνα; διέκοψεν ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλης μετὰ σοβαρᾶς περιεργείας.

— Ἐγὼ!... Ἀγαπημένα παιδιὰ ὅλα τὰ πάντα εἶναι ἀκριβὰ καὶ κυττάζω ταῖς δουλειαῖς μου... Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ κὺρ Σμίθ ἔῤῥιψε κάτω τὸν Σώνη καθὼς πρέπει... δὲν μπορεῖτε νὰ πῆτε ὄχι...

— Κακόμοιρε Σώνη! εἶπον κάμποσαι τινὲς φωναί.

Ὁ δὲ Σκλιαγκάκης ἐπανέλαβε θρηνωδῶς— Ἄχ! τί καλὰ ποῦ γαύγιζε.

Ὁ Βωβλαντέρνας ἀρπᾶσε τὴν γωνίαν του καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ πτῶμα, τὸ ὁποῖον ἔψαυσεν ἐπ' ὀλίγον ὡς πτωματογνώμων.

— Εἶναι λεβέντης δυνατός, εἶπε τέλος. Τοῦτο μποροῦμε νὰ τὸ πουλήσωμε πολὺ καλὰ στοὺς γιατροὺς γιὰ μιὰ λίρα, εἰς τὰ Παιδιὰ τῆς Ἀναστάσεως... (1) Ποιὸς θὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ τὸν σηκώσω.

---

(1) Βλέπε τὰς συμμορίας τυμβωρύχων ὑπαρξάσας πρὸ ὀλίγου ἐν Λονδίνῳ πρὸς ἀνόρυξιν πτωμάτων, ἅτινα ἐπώλουν εἰς τοὺς νέους σπουδαστὰς ἀς.

— Ἂ; μὴν κουνήσῃ κανένας, ἐφώναξεν ὁ Τουρνοβούλης, αὐτὸ τὸ κορμὶ εἶναι δικόμου

— Διατί, Τώμη;

— Γιατί, ἀπεκρίθη ὁ Τουρνοβούλης ἀπομάσσων ἓν δάκρυ, ὁ Σώνης ἦτο φίλος μου... καὶ τοὐλάχιστον πρέπει νὰ ὠφεληθῶ ἀπ' τὸ καϋμένο τὸ κορμί του.

Τὸ περιπαθὲς τοῦτο ἐπιχείρημα ἐνεκρίθη ὑπὸ πάντων, καὶ τὸ πτῶμα τοῦ Σώνη ἀπεδόθη εἰς τὸν Τουρνοβούλην τὸν κάλλιστον φίλον του, ἵνα ὁ ῥηθεὶς Τουρνοβούλης πωλήσῃ αὐτὸ διὰ μίαν γυναῖκαν εἰς *τὰ Παιδιὰ τῆς Ἀναστάσεως*· ὁ δὲ Βώβης ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τοῦ πτώματος μορφάζων ὑπὸ δυσαρεσκείας. Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Νικολῆς, ὁ ἐρυθρὰ ἐνδεδυμένος ὑπηρέτης, εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον ἀγνοῶν παντάπασι τὸ δυστύχημα, ὅπερ ἡ ἀργοπορία αὐτοῦ ὀλίγον ἔλειψε νὰ προξενήσῃ. Εἰς τὴν θέαν τοῦ πτώματος τοῦ Σώνη καὶ τοῦ τεθρυμμένου δικτυωτοῦ δὲν ἔδειξε τὸν ἐλάχιστον θαυμασμόν, ὅπερ μᾶς κάμνει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι συνεχῶς ἔβλεπε συμβαίνοντα παράδοξα πράγματα εἰς τὸ κατάστημα τῶν κυρίων Ἐδουάρδου καὶ Συντροφίας. Παρέδωκεν εἰς τὸν κύριον Σμίθ ἓξ λεπτὰ βαρύτατον, τὸ ὁποῖον οὗτος ἐκένωσεν ἐπὶ τοῦ γραφείου του, καλύπτων οὕτως αὐτὸ διὰ χρυσίου.

Ὁ κύριος Σμίθ ἔκαμε τριάκοντα ἓξ μικροὺς σωροὺς ἕκαστον ἐκ πέντε λιρῶν, ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ὀνόματος τοῦ Σώνη, ὁ Τουρνοβούλης καὶ ὁ Βωβλαντέρνας ἐπαρουσιάσθησαν συγχρόνως.

— Ἤμουν ὁ καλλίτερος φίλος του, εἶπεν ὁ Τουρνοβούλης μετ' ἐμφάσεως.

— Νὰ ποῦ πῆρες τὸ κορμί του, ἀντέκρουσεν ὁ Βωβλαντέρνας ἐκτείνων τὴν χεῖρα διὰ νὰ λάβῃ τὸ χρυσίον, ὁ Τουρνοβούλης ἔκλεισε τοὺς δύο μεγάλους του γρόνθους καὶ,—Μὴ τ' ἀγγίζῃς, εἶπεν, εἰ δὲμὴ σ' ἀφίνω στὸν τόπον!

Ὁ Βώβης ἔχωσε τὴν χεῖρά του καὶ ἐχάδευσε τὴν κόψιν τοῦ μαχαιριοῦ του, τοῦ ὁποίου δὲν ἀπεχωρίζετό ποτε. Ταυτοχρόνως δὲ τὰ στρεβλὰ σκέλη του συνεσωρεύθησαν ὑπ' αὐτόν. Οἱ ὀφθαλμοί του ἐσπινθιροβόλησαν κεραυνὸν, καὶ ὁ Τουρνοβούλης ὠχρίασε, καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἠσθάνετο ἤδη τὴν ψυχρὰν μαχαιριάν του εἰς τὴν πλευράν του· ἀλλ' ὁ Βωβλαντέρνας μετεμελήθη καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν γωνίαν του μὲ ὕφος λίαν ἥσυχον, διότι εἶδε τὸν κύριον Σμίθ ἀποσύροντα τὰς γυναῖκας, καὶ ῥίπτοντα αὐτὰς εἰς τὸν σωρὸν τοῦ χρυσοῦ ὅστις ἦτο εἰς τὸ ἔσχατον ἄκρον τοῦ γραφείου. Ὁ Τουρνοβούλης τὸν εἶδεν ὡσαύτως. Τὸ δὲ πρῶτον κίνημά του ὑπῆρξε νὰ ῥιφθῇ κατὰ τοῦ κὺρ Σμίθ, ἀλλὰ δὲν ἔκαμε τίποτε.

— Ἂν δὲν ἐρυβούμην τὴν Ἐντιμότη του, ποῦ πρέπει νἄναι ὁ διάβολος ἢ κάτι χειρότερον, εἶπε γογγύζων καὶ καταπίνων τὴν μανιώδη ὀργήν του, ποῦ ἔχωνα τὰ πράσινα γυαλιά σου μετ' τὸ κρανίο, χαμένο κορμί!

Ὁ κύριος Σμίθ ἤκουσεν ἴσως, ἀλλὰ προσεποιήθη ὅτι δὲν ἤκουσεν· ὁ τελευταῖος σωρὸς τῶν πέντε λιρῶν ἐλήφθη καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεγινώσκετο τὸ τελευταῖον ὄνομα τοῦ καταλόγου.

— Τώρα, εἶπεν ὁ κύριος Σμίθ, δεικνύων τὸ πτῶμα τοῦ Σώνη, ξιπαζρεύτε μου αὐτὰ τὰ λείψανα τοῦ λησταῦ, καὶ ἄλλη φορὰ νὰ ἦσθε φρονιμώτεροι.

— Χρειάζεται ἕνας σάκκος, κὺρ Σμίθη, ἀπεκρίθη ὁ Τουρνοβούλης, καὶ ἄχυρον διὰ νὰ τὸ *ἐμπαλλάρωμε*... Τὸ καϋμένο μου τὸ παιδί!

Ὁ Κύριος Σμίθ ἐσήμανε τὸν κώδωνα καὶ ὁ Νικολῆς ἔφερε σάκκον καὶ ἄχυρον. Εἰς ὀλίγας στιγμὰς ὁ ταλαίπωρος Σώνης, κομψότατα φακελλωμένος ὡμοίαζεν, ὡς ὁμοιάζουσι δύω σταγόνες ὕδατος, μὲ φακέλλον ἐμπορευμάτων· ἐν τοιαύτῃ δὲ κατασκευῇ ὁ Τουρνοβούλης ἐσήκωσεν αὐτὸν ἐπὶ τῶν ῥωμαλέων ὤμων του. Δὲν ἔμενον δὲ πλέον εἰς τὸ γραφεῖον εἰμὴ ὁ Κύριος Σμίθ, ὁ Νικολῆς καὶ ὁ Βωβλαντέρνας.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Κύριος Σμίθ εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον.

— Περιμένω, ἀπεκρίθη ὁ Βώβης, ἡ Ἐντιμότη του θέλει νὰ μὲ δῇ.

— Ἐσένα;

Ὁ Βώβης ἔῤῥιψε βλέμμα πέριξ αὐτοῦ μετ' αὐθαδεστάτης ἀρτιλείας.

— Δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ ἐμένα ἐδῶ, φίλε μου κὺρ Σμίθ, ἀπεκρίθη.

— Καὶ τί σοῦ θέλει ἡ Ἐντιμότης του.

— Γιὰ τὸ ἕνα ἢ γιὰ τὸ ἄλλο, καλέ μου κὺρ Σμίθ, ἴσως γιὰ νὰ ῥωτήσῃ γιὰ τὴν φαμιλιά μου. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι μὲ προσμένει.

— Νικολῆ, εἶπεν ὁ Κύριος Σμίθ, πήγαινε νὰ ῥωτήσῃς τὴν Αὐτοῦ Ἐντιμότητα, ἂν θέλῃ νὰ ἰδῇ αὐτὸν τὸν κατεργάρη.

— Ὄχι δά! ὑπέκρουσεν ὁ Βωβλαντέρνας, ἐγὼ εἶμαι ἁπλὸς ἄνθρωπος καὶ δὲν ἀγαπῶ ταῖς τοιαῦταις μόνιαις· ῥώτησε μοναχὰ τὴν Ἐντιμότη του ἂν ἀγαπᾷ νὰ μιλήσῃ μιὰ στιγμὴ μὲ τὸν πτωχὸ τὸν Βωβλαντέρνα.

Τὴν ἀκόλουθον στιγμὴν ὁ Βώβης ἀνέβη τὴν ἐλικοειδῆ κλίμακα ἥτις ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα καὶ ἐπάτει διὰ τῶν βαρέων καὶ λασπωμένων πελμάτων του τὸν τάπητα ὡραίας αἰθούσης. Διῆλθε τὴν αἴθουσαν προπορευομένου τοῦ Νικολῆ, καὶ μετὰ ταῦτα διῆλθε δύω ἢ τρεῖς θαλάμους πολυτελῶς κατηρτισμένους, ὅθεν ηὐκαίρησε νὰ κάμῃ ἅρπαγα πέντε ἢ ἓξ ἐλαφρὰ πράγματα, εἰς τὰς τσέπας ἀδύσσους τοῦ ἐκ μέλανος δέρματος θυλακίου του.

— Αὐτὸ εἶναι γιὰ τὴν Ἐγκράτεια (1), ἔλεγε κατὰ νοῦν ἑκάστοτε, ὅσάκις τοιουτοτρόπως οἰκειοποιεῖτό τι. Ὁ τελευταῖος θάλαμος, ὅπου εἰσῆλθεν, ἦτο εὐρύχωρός τις ἰδιαίτερος θάλαμος ἔλεπεν εἰς τὴν ὁδὸν Κορνιχίλλης. Πλησίον μιᾶς τῶν θυρίδων τῶν

(1) Τὸ ὄνομα τῆς συζύγου του.

ὁποίων τὰ πυκνὰ παραπετάσματα ἀνυψωμένα ἄφινον νὰ εἰσέλθῃ ὁ ὠχρὸς ἐκεῖνος ἥλιος τῆς δεκεμβριανῆς πρωΐας, ὁ εὐειδὴς ὀνειροπόλος τοῦ Ναουκλησίου, ἡμικεκλιμένος ἐπὶ ἀνακλιντῆρος ἐξ ἐπικρόκου, ἐκάπνιζε καπνοσύριγγα Ἀσιατικὴν, μακρὸν ἔχουσαν ἐπισυρίγγιον (μαμὲ) ἐξ ἠλέκτρου. Ἦτο ὠχρὸς καὶ ἀσθενὴς τὴν ὄψιν, καὶ ἡ θέσις του ἐξέφραζε τὴν παρὰ φύσιν ἐκείνην ἀδράνειαν, ἥτις εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ κόπου μιᾶς διανυκτερεύσεως· ἐφαίνετο μέγας κύκλος ὑποκύανος ὑπὸ τοὺς μεγάλους κυανοῦς ὀφθαλμούς του· τὰ πάντα δὲ καὶ μέχρι τῆς διαφανοῦς λευκότητος τῆς γυμνῆς χειρός του, ἐνέφαινον ἀσθένειαν ἐκ τοῦ κόπου προελθοῦσαν.

Ἐνώπιον αὐτοῦ μικρός τις Αἰθίοψ, ἐν εἴδει ζῶντος γραφείου, ὑπεστήριζε βιβλίον ἀνοικτὸν, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς σελίδας ὁ Ἐδουάρδος ἔρριπτε κατὰ καιροὺς τὸ ῥεμβὸν βλέμμα του.

Πλησίον αὐτοῦ, ἐπὶ ἕδρας, εὑρίσκετο προσωπεῖον, μέλαν, καὶ κοντὸν πιστόλιον τετρακάλαμον· καὶ τὸ μὲν προσωπεῖον εἴδομεν ἤδη, τὸ δὲ πιστόλιον βέβαια, ἂν οἱ τολμητίαι ἀνθίσταντο ὅτε κατέβη ἡ Αὐτοῦ Ἐντιμότης, ἤθελε καὶ αὐτὸ λάβει μέρος εἰς τὴν συνομιλίαν.

Ἅμα ἤκουσε τὰ βήματα τοῦ Βωβλαντέρνα, ὁ Κ. Ἐδουάρδος ἔλαβεν αὐτομάτως τὸ προσωπεῖόν του καὶ ἐκάλυψε ταχέως τὸ πρόσωπόν του· ἀλλ' αἴφνης πάλιν τὸ κατέθεσε πλησίον του.

Ὁ Βώβης προϋχώρησε κεκυφώς, καὶ χαιρετῶν ἀδεξίως ἀνὰ πᾶν βῆμα, καὶ δειλιῶν νὰ πατῇ τὰ ἀνθοπλέγματα τοῦ τάπητος. Ὁ δὲ Κ. Ἐδουάρδος ἐξήλασε τοῦ θαλάμου διὰ νεύματος τὸν Αἰθιοπίσκον του.

— Τί θέλεις; εἶπεν εἰς τὸν Βώβην, ὅστις προϋχώρει μειδιῶν ἐλαφρὰ καὶ εἰς τρόπον κολακευτικόν.

— Ἔρχομαι, εἶπεν ἂν δὲν κακοφαίνεται τὴν Ἐντιμότη σας, νὰ τῆς εἰπῶ τὴν καλὴ μέρα, καὶ γιὰ μιὰ μικρὴ δουλειὰ ποῦ ἡ Ἐντιμότη σας ξέρει καλά.

Ὁ Βώβης ἐκάμυσε τὸν ὀρθαλμὸν λέγων τοὺς λόγους τούτους.

— Δὲν ἠξεύρω τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ Κ. Ἐδουάρδος. Προσπάθησε νὰ ἐξηγηθῇς γρήγορα καὶ καθαρά.

— Θὰ πασκίσω, Ἐντιμότατε... Πῶς! ἐλησμονήσατε πιὰ τὸ Ναουκλήσιο, καὶ τὸ κορητσάκι ποῦ γύριζε τὸ δίτικο... Τί ὄμορφο κομματάκι, μὰ τὴ ζωή μου καὶ τὴ συνείδησί μου!

Ὁ Ἐδουάρδος εἶχε τῷ ὄντι λησμονήσει, ἢ τοὐλάχιστον ὁ νοῦς του ἦτο ἀλλοῦ· ἀλλ' οἱ λόγοι οὗτοι ἦρκεσαν εἰς τὸ ν' ἀνακαλέσωσιν εἰς τὴν μνήμην του τὴν σκηνὴν τῆς προτεραίας. Τὰ ἐν Ναουκλησίῳ αἰσθήματά του ὑπῆρξαν τοσοῦτον ἡδονικὰ καὶ τοσοῦτον ζωηρά, ὥστε ἠσθάνθη ἀνανεουμένην τὴν γλυκυθυμίαν του ἐκείνην· ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου ἵνα διὰ τῆς διανοίας ἀνακαλέσῃ τὰς πτεροέσσας καὶ φυγάδας εἰκόνας.

— Ναὶ, εἶπε μετὰ σιωπὴν ἑνὸς ἢ δύο λεπτῶν, εἶναι γλυκύτατον κοράσιον! ὁποῖον ἔνθεον ζῆλον ἐνέφαινεν ἡ στάσις της! ὁποία ἄγνοια εἰς τὸ βλέμμα της! ὁποία σεμνότης εἰς τὴν φωνήν της! — καὶ ὁποῖος ἔρως ἐν πᾶσι τούτοις!

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι, εἶπεν ὁ Βωβλαντέρνας ὅτι εἶναι ἕνα κοριτσάκι ζυγισμένο μὲ τὸ φλουρί.

Ὁ Ἐδουάρδος ἀφῆκε τὴν χεῖρά του νὰ πέσῃ καὶ ἐθεώρησε τὸν Βωβλαντέρναν.

— Σοὶ εἶχον δώσει μίαν παραγγελίαν, τῷ εἶπε.

— Σωστά! γιὰ αὐτὸ κ' ἐγὼ ἔλαβα τὸ θάρρος ν' ἔρθω νὰ προσκυνήσω τὴν Ἐντιμότη σας...

Ἀκολούθησα τὸ κορίτσι... Θέλω νὰ πῶ τὰ κορίτσια, γιατὶ εἶναι δυό,—καὶ μιὰ ἀγουρίδα ποῦ ταῖς ἀκομπανιάριζε κάνουν τρεῖς... Ἄ! θυμοῦμαι ὅτι μ' ἀρώτησε πῶς σᾶς λένε.

— Ποῖος;

— Ἡ ἀγουρίδα... καὶ μ' ἔδωκε μιὰν ὥμορφη λίρα γιὰ τὸν κόπο μου.

— Καὶ τῆς εἶπες;

— Τίποτε, Ἐντιμότατε, τίποτε... Δὲν μ' ἐπλήρωσε καλά;

— Καὶ ποῦ κατοικεῖ τὸ κοράσιον ἐκεῖνο;

— Ὅσον δὰ γιὰ αὐτὸ ἡ Ἐντιμότη σας δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ 'μπῇ σ' ἀμάξι γιὰ νὰ πᾷ νὰ τῆς κάμῃ ἐπίσκεψι, καὶ εἶπα αὐτὸ μεσ' στὸ νοῦ μου. Σὰν πῶς νἄταν παραγγελιά!

— Μὰ πές μου ποῦ κατοικεῖ; διέκοψεν ἀνυπομόνως ὁ Ἐδουάρδος.

Ὁ Βωβλαντέρνας ἐπηύξησε τὸ θωπευτικὸν μειδίαμά του.

— Δὲν ἔχετε παρὰ ν' ἁπλώσητε τὸ χέρι, εἶναι ἀντικρύ σας, στὸ ἄλλο μέρος τοῦ δρόμου.

Ὁ Ἐδουάρδος διὰ κινήσεως αὐτομάτου ἔστρεψε ζωηρὰ τὴν κεφαλὴν, ἀκολουθῶν τὸ κίνημα τῆς χειρὸς τοῦ Βώβη, ἥτις ἐδείκνυεν εἰς τὴν ἀπέναντι πλευρὰν τῆς ὁδοῦ, τὰς θυρίδας τοῦ δευτέρου πατώματος. Τὸ κίνημα τοῦ Ἐδουάρδου ὑπῆρξε τόσον ταχὺ, ὥστε θελατικωτάτη τις νεᾶνις ἡμιδειανύουσα τὸ πρόσωπόν της ὄπισθεν παραπετάσματος περιέργως ἀνυψωμένου, δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ κρυφθῇ. Ὁ Ἐδουάρδος τῇ ἔρριψε βλέμμα περιέχον τοὐλάχιστον τρεῖς ἢ τέσσαρας ἐξομολογήσεις ὁμοῦ. Ἡ δὲ νεᾶνις ἐγένετο πορφυρᾶ, οἱ ὀφθαλμοί της ἐκλείσθησαν καὶ τὸ καταπέτασμα ἔπεσεν.

— Ἐκείνη εἶναι, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος, δὲν ἠδυνήθην νὰ ἴδω τὴν κόμην της· ἀλλ' ἐκείνη εἶναι, εἶμαι βέβαιος... Πῶς ἠξεύρεις ὅτι κατοικεῖ εἰς αὐτὸ τὸ πάτωμα;

— Νὰ σᾶς τὸ πῶ, ἀπεκρίθη ὁ Βώβης. Δὲν μπορῶ νὰ χτυπῶ 'ςαῖς πόρταις ἐξ αἰτίας τῆς οὐνιφόρμας μου ποῦ δὲν ἔχει πολλὴν ὑπόληψι... Ὅταν τὰ δυὸ κοριτσάκια καὶ ἡ ἀγουρίδα των ἐμβῆκαν μέσα, ἐγὼ ἔμεινα στὸ δρόμο ξηρὸς ξηρός. Ὕστερα μοῦ κατέβηκε μιὰ ἰδέα· ἐκύτταξα ἀψηλὰ καὶ εἶδα φῶς εἰς ὅλα τὰ παράθυρα, ἐξὸν ἀπὸ τὸ δεύτερο πάτωμα, ὅπου ἄναψαν τὰ φῶτα ὕστερ' ἀπὸ δυὸ τρία λεπτὰ, σωστὰ ὅσα ἐχρειάζονταν γιὰ

ν' ἀνάψῃ τὰ σπίρτα ἡ ἀγουρίδα.

Ποῦ δὲν πηγαίνει καὶ χώνεται ἡ λογική!

Ὁ Ἐδουάρδος βέβαια εὗρε τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Βώξη ἀναντίῤῥητον, διότι ἐπένευσε πρὸς δήλωσιν ἐπιδοκιμασίας.

— Πάγει καλά, εἶπε παρακάλεσον τὸν Κύριον Σμίθ νὰ σὲ πληρώσῃ

— Ἂν σᾶς εἶναι ἀδιάφορο, εἶπεν ὁ Βώξης ἀμηχανῶν, καλλίτερα νὰ τὰ λάβω ἀπ' τὸ χέρι τῆς ἀρεντιᾶς σας.

— Διατί;

— Ὅλα τὰ πάντα εἶναι ἀκριβά, καί . .

— Καί. . .

— Καὶ ὁ Κὺρ Σμίθης θὰ μοῦ 'πῇ ὅτι μ' ἐπλήρωσε μὲ τοὺς ἄλλους.

Ὁ Κ. Ἐδουάρδος τῷ ἔδωκε δύο λίρας, καὶ τὸν ἀπέστειλε δι' ἑνὸς νεύματος.

Ὁ Βωβλαντίρνας ἐφίλησε τὸν χρυσὸν ὅπως κάμνουν οἱ ἑταῖραι ὅταν λάβωσιν ἐλεημοσύνην.

— Ὁ Θεὸς νὰ εὐλογήσῃ τὴν Ἐντιμότητάς, εἶπεν.

Ἐπρόσθεσε δὲ ἀναχωρῶν.

— Σαράντα ψωροσέλλινα ἀπὸ ἐκεῖνον ὁποῦ βίγνει δέκα λίραις σ' ἐκείναις ποῦ γυρίζουν τὸ δίσκο αὐτὸ δὲν εἶναι δίκαιο! . . . Ἴσως ἡ ἀγουρίδα ἐκείνη εἶναι πὸ γαλαντόμος! . . . ἤθελα νὰ δῶ. . .

Ὁ Κ. Ἐδουάρδος ἔμεινεν εἰς τὴν ἕδραν του ἐξακολουθῶν νὰ βλέπῃ τὸ παράθυρον, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς ὑάλους ἦσαν ἤδη προσκεκωλλημέναι μετὰ δεκαλίας αἱ πτυχαὶ τοῦ παραπετάσματος· ἐνεθυμήθη τὰς γλυκυθύμους ἐκστάσεις τοῦ Ναουκλητείου, καὶ ἐπειράθη νὰ ἀνοικοδομήσῃ κατὰ διάνοιαν τὸ μαγικὸν ἐκεῖνο οἰκοδόμημα τῆς ποιήσεως, ἐν ᾧ ἀπεκοιμήθη τόσον ἡδονικὰ τὴν προτεραίαν. Κατὰ καιροὺς ὅμως ἀπαίσιοι ἰδέαι ἤρχοντο καὶ ἐπεσκότιζον τὴν ὀπτασίαν του, ἀλλ' ἀπεσόβει αὐτὰς καὶ ἐνετρύφα ἐπιμόνως εἰς τὰς ὀλίγας σταγόνας τῆς μυστικῆς ποιήσεως, τὰς ὁποίας εἶχεν ἀφήσει εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ποτηρίου του Ἤκουσεν ἐκ νέου, καὶ κάλλιον ἴσως ἢ ἐν πράγματι τὴν θείαν μελῳδίαν τῶν θρησκευτικῶν ὕμνων· ἔβλεπεν ἀγγελικώτερον καὶ γλυκύτερον, εἰς τὸν ἐκ φαιᾶς καὶ λαμπρᾶς κόμης σιεφάνην, τὸ πρόσωπον τοῦ ὡραίου ἐκείνου κοριτσίου τῆς ὁποίας ἡ ἐμφάνισις ἐπέρανε τόσον ὡραῖα τὴν ὀνειροπόλησίν του, ὅτε ἐστηριγμένος κατὰ τοῦ στύλου τῆς ἐκκλησίας, παρέδιδε τὴν ψυχήν του ὅλην εἰς ἀναμνήσεις θρησκευτικὰς, καὶ εἰς ἀναμνήσεις ἔρωτος ἀγνοῦ καὶ ἀθῴου.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Τὸ προικοσύμφωνον

Ἀσιατικὸν Ἀνέκδοτον.

Λέγεται ὅτι ὁ Σουλτάνος Μαχμούτης τῶν Περσῶν, διὰ τῶν δικηνεῶν πρὸς τοὺς ἔξω πολέμων του, καὶ τῆς ἐν τῷ ἰδίῳ κράτει τυραννίας του, ἐπλήρωσε τὸ βασιλεῖον του ἐρειπίων καὶ ἐρημώσεως, καὶ ἐξωλόθρευσε κατὰ τὸ ἥμισυ τοὺς κατοίκους τῆς Περσίας. Ὁ Βεζίρης τοῦ μεγάλου τούτου Σουλτάνου, (εἴτε ἀστειζόμενος εἴτε κορυβαντιῶν δὲν ἠξεύρομεν) ἰσχυρίζετο ὅτι εἶχε μάθει παρά τινος δερβίσουτὸ ἐννοεῖν τὴν γλῶσσαν τῶν πτηνῶν, ὥστε δὲν ὑπῆρχε πτηνὸν τοῦ ὁποίου δὲν κατελάμβανε τὴν ὁμιλίαν. Ἐνῷ δὲ ἐσπέραν τινὰ ἐπέστρεφεν ἀπὸ τοῦ κυνηγίου μετὰ τοῦ βασιλέως, παρετήρησαν δύο γλαῦκας ἐπί τινος δένδρου κειμένου πλησίον παλαιοῦ τείχους, καὶ ἀνυψούμενον ἐκ τοῦ μέσου ἐρειπίων. « Ἐπεθύμουν νὰ μάθω » λέγει ὁ Σουλτάνος « τί λέγουσιν αἱ δύο ἐκεῖναι γλαῦκες πρὸς ἀλλήλας· ἀκροάσθητι τὴν συνομιλίαν των, καὶ εἰπέ μοι ἀκριβῶς. « Ὁ Βεζίρης ἐπλησίασεν εἰς τὸ δένδρον, καὶ προσεποιήθη μεγάλην προσοχήν· ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὸν Σουλτάνον « Μεγαλειότατε» λέγει, « ἤκουσα μέρος τῆς συνδιαλέξεώς των, ἀλλὰ δὲν τολμῶ νὰ σᾶς τὴν διηγηθῶ. » Ἀλλ' ὁ Σουλτάνος δὲν ηὐχαριστήθη ποσῶς εἰς τὴν ἀπόκρισιν ταύτην, ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ τῷ γνωσοποιήσῃ τὰ πάντα λέξιν πρὸς λέξιν· « λοιπὸν μάθετε, εἶπεν ὁ βεζίρης, ὅτι ἡ μία ἐκ τῶν γλαυκῶν τούτων ἔχει υἱὸν, καὶ ἡ ἄλλη θυγατέρα, περὶ ὧν διαπραγματεύονται γάμον.... Ἡ μήτηρ τοῦ υἱοῦ εἶπε πρὸς τὴν τῆς θυγατρός· « Φίλη μου, συγκατανεύω εἰς τὸν γάμον τοῦτον, ἐὰν ἐργηςνὰ δώσῃς εἰς τὴν θυγατέρα σου διὰ προῖκα πεντήκοντα ἐρημωμένα χωρία. Πρὸς ὃ ἡ μήτηρ τῆς θυγατρὸς ἀπεκρίθη· « Ἀντὶ πεντήκοντα τῇ δίδω πεντακόσια ἂν ἀγαπᾷς Ὁ Θεὸς νὰ πολυχρονίσῃ τὸν σουλτάνον μας Μαχμούτην, ἐν ὅσῳ βασιλεύει αὐτὸς, δὲν θὰ ἐρημώμεθα ποτὲ ἐρήμων χωρίων. »

Λέγουσιν ὅτι τοῦτο ἔκαμε βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τὸν σουλτάνον, καὶ τοσοῦτον ὥςε ἀνῳκοδόμησε τας πόλεις καὶ κώμας, αἵτινες εἶχον καταςραφῇ, καὶ ἔκτοτε συνεβουλεύθη τὸ καλὸν τῶν ὑπηκόων του.

—

Περιέργεια καὶ ἀδιακρισία.

Ἡ μέραν τινὰ ὁ Κύριος Κονδαμίνης ἐπισκεφθεὶς τὴν Κυρίαν***, εὗρεν αὐτὴν καθημένην εἰς τὸ γραφεῖόν της, καὶ γράφουσαν ἐπιςολὴν πρός τινα φίλην της. Ἡ Κυρία λοιπὸν ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἵνα μὴ χάσῃ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ταχυδρόμου, ὁ δὲ κύριος Κονδαμίνης συγκατένευσεν εὐγενέςατα λέγων· « Βεβαιότατα, βεβαιότατα, Κυρία μου, μὴ γένοιτο νὰ σᾶς γείνω ἐμπόδιον. »

Παρασυρόμενος ὅμως ὑπὸ ἀκαθέκτου περιεργείας, ἔτεινε ὑποβολιμαίως ἕδρας τὴς Κυρίας, ὅθεν ἀνεγίνωσκε πᾶσαν λέξιν ἀποῤῥέουσαν ἐκ τοῦ καλάμου αὐτῆς· ἀλλὰ δυσυχῶς κατοπτρόν τι ἐν τῷ γραφείῳ προύδωκε τὴν ἀδιακρισίαν του, καὶ ἡ Κυρία χωρὶς νὰ παραχθῇ ἐξακολούθησεν εὐρυθῶς « Ἀγαπητή μοι φίλη, ἠδυνάμην, νὰ σοὶ εἴπω καὶ ἄλλα πολλὰ, ἐὰν ὁ Κύριος Κονδαμίνης δὲν ἐκάθητο ὀπισθέν μου, ἀναγινώσκων πᾶσαν. » Μόλις ἀναγνοὺς

τὰς λέξεις ταύτας, ὁ φιλοπράγμων κύριος ἀνεβόησεν ἔκθαμβος « Κυρία μου σᾶς ζητῶ συγγνώμην, δὲν ἀνεγίνωσκον. »

—

Ὁ ἀδάμας κόπτει τὸν ἀδάμαντα.

Κύριός τις ἐκ τῆς οἰκογενειακῆς θεραπείας τοῦ Ὀλιβιέρου Κρομουέλλου, συνέλαβε σφοδρὸν ἔρωτα πρὸς τὴν νεωτάτην θυγατέρα τοῦ Προστάτου ἢ Προέδρου (Protector) τῆς Ἀγγλίας, ὡς ὠνομάζετο ὁ Κρομουέλλος.

Ἡνεᾶνις δὲν ἀπεθάρρυνε τὸν ἐραστὴν ἑαυτῆς, καὶ τέλος οὗτος τῇ ἐπρότεινε μυστικὸν γάμον, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἐλαχίστη ἐλπὶς τοῦ νὰ λάβωσι τὴν συγκατάθεσιν τοῦ πατρός της· ἀλλ' ἄνθρωπός τις (καὶ πότε ἔλειψαν οἱ φθονεροὶ ἀπὸ τὸν κόσμον;) ἀνακαλύψας τὸ μυστικὸν ὑπῆγε καὶ τὸ διεκοίνωσεν εἰς τὸν Κρομουέλλον ὅστις διέταξεν αὐτὸν νὰ παραφυλάξῃ καὶ νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ ἅμα πάλιν ἡ θυγάτηρ του ἤθελεν εἶναι κατὰ μόνας μετὰ τοῦ μνηστῆρός της. Τοῦτο συνέβη τὴν ἐπιοῦσαν, καὶ Κρομουέλος μαθὼν αὐτό, εἰσῆλθεν αἰφνηδίως εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς θυγατρός του, ὅπου εὗρε τὸν Κύριον γονυπετῆ ἐνώπιόν της.

Ὁ Προστάτης μετ' ὀργῆς μανιώδους ἐζήτησεν ἐξήγησιν τῆς διαγωγῆς του, ὁ δὲ γαμβρὸς μετὰ μεγίστης ἀγχινοίας καὶ ἀταραξίας, « Ὑψηλότατε, εἶπε, συνέλαβον σφοδρὸν ἔρωτα πρὸς τὴν θαλαμηπόλον τῆς θυγατρός σας, ἀλλὰ δὲν στέργει εἰς τὸ γείνῃ σύζηγός μου, καὶ διὰ τοῦτο παρεκάλουν τὴν θυγατέρα σας νὰ μεσιτεύσῃ ὑπὲρ ἐμοῦ.

— Ὠ! ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβέρος, ἐὰν οὕτως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, φέρ' ἴδωμεν τί δυνάμεθα νὰ κάμωμεν πρὸς εὐχαρίστησίν σας· καὶ προσκαλέσας τὴν θεράπαιναν τῇ λέγει. — Διατὶ ἀποποιεῖσαι τὴν τιμὴν τοῦ νὰ νυμφευθῇς τὸν Κύριον Οὐάϊτ; εἶναι φίλος μου καὶ θέλω νὰ τὸν πάρῃς. Ἡ νέα δὲν ἐφάνη ποσῶς δυσηρεστημένη, ἀλλὰ μόνον ἐρυθρίασε, καὶ ὁ Κρομουέλλος ἐπρόσθεσεν· Ἄ! βλέπω τί τρέχει, μοῦ κάνεις τὴν νύστιμη. Ἔ! φωνάξετέ μου τὸν παπᾶν. Ὁ παπᾶς ἦλθε, καὶ ὁ Ὀλιβέρος διέταξεν ἀμέσως νὰ συζεύξῃ τὸν Κύριον Οὐάϊτ μετὰ τῆς θαλαμηπόλου. Ὁ δὲ Μίστερ Οὐάϊτ ἠναγκάσθη νὰ συγκατανεύσῃ ἵνα μὴ ἐκτεθῇ εἰς τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Κρομουέλλου, ὅστις ὅμως ἵνα καταστήσῃ τὴν νύμφην θελκτικωτέραν, τῇ ἔδωκε προῖκα *πεντακοσίων λιρῶν*.

—

Ὁ σπουδαστὴς τῆς θεολογίας.

Ὁ διοικητὴς πόλεώς τινος τῆς Γαλλίας εἶχεν υἱὸν, τὸν ὁποῖον ἐπειδὴ ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα ἦτό κατάλληλος διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀπεφάσισε νὰ τὸν κάμῃ ἱερέα. Ἔστειλε λοιπὸν αὐτὸν εἴς τι θεολογικὸν φροντιστήριον, καὶ μετά τινων ἐτῶν σπουδὴν ἔμελλε νὰ δώσῃ ἐξετάσεις. Φοβούμενος ὅμως ὁ πατὴρ μήπως τὰ λασπώσῃ εἰς τὰς ἀποκρίσεις του, παρεκάλεσε τοὺς κυρίους καθηγητὰς νὰ μὴ τῷ προτείνωσι δυσκόλους ἐρωτήσεις· Οἱ κύριοι καθηγηταὶ, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ὡς ἄνθρωποι ἐνίοτε ἀναγκάζονται νὰ κυττάζωσι χατήρια, ὑπεσχέθησαν νὰ χαρισθῶσιν εἰς τὸν κύριον διοικητήν· πῶς γὰρ οὔ; Παρουσιασθέντα λοιπὸν τὸν νέον θεολόγον ἐνώπιον αὐτῶν τὸν ἠρώτησαν (φεῦ! ἐρώτησιν λίαν δύσκολον) Ὁ Σὴμ Χὰμ καὶ Ἰάφεθ υἱοὶ τοῦ Νῶε τίνος ἦσαν υἱοί; Ὁ ταλαίπωρος νεανίας τάχασε, καὶ δὲν ἤξευρε τί ν' ἀποκριθῇ· ἐπέστρεψε, λοιπὸν, εἰς τὸν πατέρα του λίαν θυμωμένος καὶ παρεπονήθη κατὰ τῶν ἀδίκων καθηγητῶν.

— Τί σε ἠρώτησαν; τῷ λέγει ὁ πατήρ του.

— Μὲ ἠρώτησαν ὁ Σὴμ Χὰμ καὶ Ἰάφεθ υἱοὶ τοῦ Νῶε ποῖον εἶχον πατέρα;

— Ἀνόητε! ἀμὴ ὁ Ἐδουάρδος, ὁ Ῥιχάρδος καὶ ὁ Γιράρδος, υἱοὶ τοῦ διοικητοῦ ποῖον ἔχουν πατέρα;

— Ἄ! τώρα ἐκατάλαβα εἶπε, καὶ λαβὼν εὐθὺς τὸν πῖλόν του ἔδραμεν ἐκτὸς οἰκίας καὶ τρέχων περιχαρὴς ὡς ἄλλοτε ὁ Ἀρχιμήδης γυμνὸς ἐκ τοῦ λουτροῦ καὶ βοῶν τὸ περίφημον « εὗρον εὗρον » φθάνει εἰς τὸ συνέδριον τῶν καθηγητῶν καὶ τοῖς λέγει πνευστιῶν « Κύριοι, ὁ Σὴμ Χὰμ καὶ Ἰάφεθ ἦσαν υἱοὶ τοῦ διοικητοῦ !!! »

—

ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ.

Θεέ μου, ἂν εἶχον πτερὰ νὰ πετῶ,
Φυγὼν τὴν ἀνίαν τοῦ κόσμου,
Ἀνάπαυσιν ἤθελ' αὐτοῦ νὰ ζητῶ,
Ἀλγεῖ ἡ ψυχή μου ἐντός μου,
Νὰ βλέπῃ τοσαύτην μωρίαν,
Νὰ βλέπῃ τοσαύτην κακίαν.

Τὰ πάθη ὡς ἄκανθαι τρύχουν τὴν γῆν,
Χαμέρπεια, ἔριδες, φθόνος,
Μεγίστην ὁ ἄνθρωπος ἔχει πληγὴν
Νὰ θέλῃ ἀπόλαυσιν μόνος.
Τὸ πᾶν δι' αὐτὸν εἶν' ὁ βίος,
Καὶ ὅμως δὲν ζῇ αἰωνίως.

Ὁπόση σπατάλη, ὁπόση φθορὰ
Εἰς πᾶν ματαιότητος εἶδος,
Κ' ὑπὲρ τῆς παιδείας ὁπόσον μικρὰ,
Τῆς μόνης τιμῆς τῆς πατρίδος.
Θεέ μου, σὺ ἔμπνευσον πᾶσαν καρδίαν,
Ὡς μόνον καλὸν ν' ἀγαπᾷ τὴν παιδείαν.

Ὁπόσοι μεγάπλουτοι φροῦδοι διῆλθον
Τὸν βίον οἱ ἄφρονες τοῦτον,
Ἀδόξως εἰς Ἅδου τὴν λήθην κατῆλθον,
Λιπόντες εἰς γύπας τὸν πλοῦτον.
Ὑμᾶς δὲ Βαρβάκαι, Ῥιζάραι καὶ Σίραι,
Καλύπτουσι δόξης ἀφθάρτου μυρσίναι.

Παντὸς τὴν καρδίαν ἂς φλέγῃ πῦρ θεῖον,
Ἀγάπη ἀλλήλων, ἀγάπη τοῦ Πλάστου.
Καὶ πᾶς εἰς καλὸν ἂς νικᾷ τὸν πλησίον,
Τιμὴ τὴν ὀφρὺν ἂς καλλόνῃ ἑκάστου.
Καὶ μόνην ἂς ἔχῃ φροντίδα, χαρὰν,
Ἐν τάχει νὰ ἴδῃ πατρίδα λαμπράν.

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ τῇ 26 Μαΐου 1858. Ἀριθ. 10.

ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΩΝ.

ΥΠΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ.

Α'.

Ἐὰν ἦσαι υἱὸς, ὁ πατήρ σου πρέπει νὰ σοὶ εἴπε τοῦτο· « Ἐργάζου, ὁ πεπαιδευμένος κατορθόνει τὰ πάντα. » Ἐὰν δὲ πατὴρ, εἶπες εἰς τὸν υἱόν σου· « Μάνθανε, τὰ γὰρ *καλὰ μαθήματα γέρουσι τὰ χρήματα.* »

Ἔστω.

Τὴν 15 Σεπτεμβρίου τοῦ 1837, τὴν ὀγδόην ὥραν πρὸ μεσημβρίας, διανομεύς τις εἰσῆλθεν εἰς οἰκίαν τινὰ τῆς ὁδοῦ Μεσλὲ, μιᾶς τῶν ἐρημικωτάτων ὁδῶν τῶν Παρισίων, καίτοι διερχομένης συνοικίαν θορυβωδεστάτην, καὶ ἀποθεὶς ἐπιστολὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ θυρωροῦ, εἶπεν ἁπλώσας τὴν χεῖρα ὅπως πληρωθῇ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη τῆς ἐπιστολῆς·

— Ἐδῶ εἶναι ὁ Κύριος Λεβρούνης ; τρία σολδία.

— Ἰδοὺ τὰ τρία σου σολδία, εἶπεν ἡ θυρωρὸς ἐναποθέτουσα τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὴν παρὰ τὴν κλεῖδα γραμματοθήκην τοῦ ἐνοικιαστοῦ, πρὸς ὃν διευθύνετο ἡ ἐπιστολή.

Ἐσκέφθης ποτὲ περὶ τοῦ περιεχομένου ἐπιστολῆς ἣν δὲν ἠδύνασο ν' ἀνοίξῃς, περὶ τῆς Σριγγὸς ἣν περιέχει τὸ χαρτίον διπλωμένον εἰς τετράπλευρον σχῆμα, καὶ τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τῆς γῆς μέχρι τοῦ ἄλλου φέρει τὴν χαρὰν, τὴν λύπην, τὴν ἐλπίδα τοῦ ἀνθρώπου, σιωπῶν μεταξὺ τῶν χειρῶν εἰς ἃς περιέρχεται, μέχρις ὅτου φθάσῃ εἰς τὸ ὡρισμένον μέρος, ἐξετίμησάς ποτε τὰς ἀγαθοεργίας τῆς ἐπιστολῆς ; Θὰ εἶπες· ἡ ἐπιστολὴ εἶναι ἡ συγχρονιαία προσέγγισις τῶν ἀποστάσεων, εἶναι δεξίωσις ὑπερόριος, εἶναι ὁ ἀόρατος δεσμὸς, ὅστις συνδέει τὰ ἔθνη πρὸς ἄλληλα. Ἡ ἐπιστολὴ ἔχει δύο ὄψεις, ὡς ὁ Ἰανὸς, εἶναι ζωμύλη καὶ σιωπηλὴ, ἐγκλείει τὸ πᾶν, καὶ ὅμως οὐδὲν ἐκμυστηρεύεται· εἶναι πλήρης ἐνδιαφέροντος, πλήρης ἀγάπης ἢ ἀσεβισμοῦ διὰ τὸν πρὸς ὃν ἢ τὴν πρὸς ἣν διευθύνεται, παράλογος δὲ καὶ ἀκατανόητος διὰ τὸν ὅστις ἀναγνώσῃ αὐτὴν κατὰ σύμπτωσιν. Λάβε τυχαίως εἴκοσι ἐπιστολὰς καὶ ἀνάγνωθι αὐτάς· ἡ μὲν εἶναι ἐμπορική τις ἐπιστολὴ, ἡ δὲ πρόκλησις, ἡ δὲ πρόσκλησις εἰς γεῦμα· καὶ ὅμως ἅπασαι πρὶν ἀνοιχθῶσιν εἶχον τὴν αὐτὴν ὄψιν, ἦσαν διπλωμέναι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, εἶχον ὁμοίαν τὴν σφραγίδα, ὅπερ ἐστὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπεῖον. Δὲν εἶναι τοιαύτη καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ βίου ; Πόσαι διάφοροι συγκινήσεις ὑπὸ τὸ περικάλυμμα ἐκεῖνο, ὅπερ καλεῖται ἄνθρωπος, καὶ ὅστις εἶναι ὁ αὐτός ! ὑπὸ τὴν σφραγίδα ἐκείνην ἥτις ὀνομάζεται καρδία, καὶ ἥτις δὲν παραλλάσσει ποσῶς ! Ἀλλ' ἔρχεται ἡμέρα καθ' ἣν, τὴν ἐπιστολὴν ἥτις σοὶ ἐπροξένησε τὴν μεγίστην ἐντύπωσιν ῥίπτεις εἰς τὸ πῦρ, οἱ χαρακτῆρες αὐτῆς στρεβλοῦνται καὶ ζαρόνουσιν ὑπὸ τὸ μόρσιμον φίλημα τῆς φλογὸς, καὶ τετέλεσται τὸ πᾶν· καὶ οὐδὲ λείπεται κἂν ἡ σποδὸς τοῦ παραδοθέντος εἰς τὸ πῦρ παρελθόντος. Τοιαύτη καὶ ἡ καρδία σου. Ἡμέραν τινὰ ἀνοίγων αὐτὴν μετὰ περιεργείας, εὗρες ἐν αὐτῇ ἓν ὄνομα καὶ ἐγένεσο εὐτυχὴς, ἔπειτα τὸ ὄνομα τοῦτο ἐξηλείφθη καὶ κατέστης ἀδιάφορος. Ἀλλ' ἵνα ἐξαφανίσῃς τὸ ὄνομα τοῦτο, δὲν ἠναγκάσθης νὰ

ρίψῃς εἰς τὰς φλόγας τὴν καρδίαν σου ὡς ἐπιστολήν· τὸ ὄνομα ἀπωλέσθη ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἡ γεγραμμένη σελὶς ἀποκατέστη πάλιν λευκὴ, ἤτις ὅμως ἤθελεν ἴσως μεταβληθῇ εἰς σποδὸν, ἂν ἠβούλεσο πάλιν νὰ γράψῃς τι ἐπ' αὐτῆς.

Τὴν 15 λοιπὸν Σεπτεμβρίου 1837 ἔφεραν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Κ. Λεβρούνην ἐν ὁδῷ Μεσλεῆ. Τίς ἦν ὁ Κύριος οὗτος Λεβρούνης, καὶ τί περιεῖχεν ἡ ἐπιστολή; Ὁ Κ. Λεβρούνης ἦν ἄνθρωπος μεγαλόσωμος τεσσαρακοντούτης περίπου, καὶ εἶχε μικρὰν περιουσίαν, ἣν ἐκτήσατο πωλῶν ὑφάσματα, καὶ μίαν κόρην ἀπὸ τὴν μακαρίτιδα σύζυγόν του. Ἰδοὺ λοιπὸν λόγοι ἀποχρῶντες διὰ νὰ λάβῃ ὁ Κ. Λεβρούνης ἐπιστολήν. Ὁ Κ. Λεβρούνης ἦν ἄσχημος, ἀλλ' ἡ κόρη ἦν ὡραία. Ὁ Κ. Λεβρούνης ἦν εὐήθης, ἀλλ' ἡ κόρη του ἦνεὐφυής. Ὁ Κ. Λεβρούνης ἦν χονδροκαμωμένος, ἀλλ' ἡ θυγάτηρ του καλλονῆς ἐξαιρέτου· τέλος ὁ Κ. Λεβρούνης ἦν φίλαυτος, ἀλλ' ἡ θυγάτηρ του ἦν εὐαίσθητος. Διὸ καίτοι τοσαῦτα ἔχοντα ἐλαττώματα, ἡ κόρη τοῦ Κ. Λεβρούνη ἐτραβοῦσεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν μύτην ὡς λέγουσι κοινῶς.

Ὅτε ἡ οἰκονόμος τοῦ Κ. Λεβρούνη κατέβη τὸ πρωῒ διὰ νὰ ὀψωνήσῃ, ἡ θυρωρὸς ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἀρτίως ἔλαβε, καὶ αὕτη ὅτε ἐπέστρεψεν, ἐνεχείρισεν αὐτὴν εἰς τὸν ἑαυτῆς αὐθέντην, ὅστις καθήμενος πρὸ τοῦ γραφείου του καὶ ἐνδεδυμένος οἰκιακὴν ἐσθῆτα φοινικοειδῆ, μίμησιν καζημιρίου, ἔγραφε καὶ αὐτὸς ἐπιστολάς. Ὁ Κ. Λεβρούνης ὑπῆρξε πολὺν καιρὸν ἔμπορος, ὡς εἴπομεν πρὸ ὀλίγου, καὶ ὅσον καιρὸν ἐχρημάτισε τοιοῦτος, ἐσυνείθιζε νὰ συνθέτῃ μόνος τας ἐπιστολάς του, καὶ νὰ γράφῃ ἀπὸ τῆς ὀγδόης ὥρας πρὸ μεσημβρίας πρὸς τοὺς ἀνταποκριτὰς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς. Ἀπὸ τεσσάρων δὲ ἤδη ἐτῶν ὁ Κ. Λεβρούνης δὲν διεχειρίζετο πλέον μετ' οὐδενὸς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, ἀλλ' ἦτο πεπεισμένος ὅτι διεχειρίζετο, καὶ δὲν ἄφινε νὰ περάσῃ πρωΐα χωρὶς νὰ γράψῃ τοὐλάχιστον τέσσαρας ἢ πέντε ἐπιστολάς. Περὶ τίνος δὲ διεπραγματεύετο εἰς τὰς ἀλληλογραφίας του, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ, καὶ οὐδ' αὐτὸς· ἀλλ' ἔγραφε καὶ ἐφαίνετο ἔχων ἀσχολίας· ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι ἐχρειάζετο.

Ὁ Κ. Λεβρούνης εἶχε μάλιστα ἐφεύρει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μίαν φράσιν ἀρέσκουσαν αὐτῷ πολὺ, ἣν ἐπανελάμβανε συχνὰ, συνοδεύων αὐτὴν μὲ τὸ μειδίαμα ἀνθρώπου ζῶντος ἐκ τῶν προσόδων του.

— Εἰξεύρω πότε θ' ἀποθάνω, ἔλεγε.

— Πότε θ' ἀποθάνῃς; τὸν ἠρώτησέ τις.

— Τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν δὲν θὰ γράψω πλέον, ἀπεκρίθη.

Ὁ Κ. Λεβρούνης λοιπὸν ἦτο εἰς τὸ γραφεῖόν του. καὶ ἵνα κάλλιον βλέπῃ τί ἔγραφεν, εἶχεν ἀνυψώσει τα διόπτρά του ἐπὶ τοῦ μετώπου του, διότι ἀναμφιβόλως παρετήρησας ὅτι, ὅταν ὁ φορῶν διόπτρας θέλῃ νὰ βλέπῃ τι εὐκρινέστερον, ὑψοῖ τὰς διόπτρας του μέχρι τοῦ ἡμίσεος τοῦ μετώπου ἢ καταβιβάζει αὐτὰς ἕως τοῦ ἄκρου τῆς ῥινὸς αὐτοῦ, ἵνα βλέπῃ ὑπεράνωθεν ἢ ὑποκάτωθεν.

Ἔκαμα τόσον συχνὰ τὴν παρατήρησιν ταύτην, ὥστε ἐπὶ τέλους ἐπείσθην ὅτι μόνον οἱ καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας, θέλοντες νὰ μεταβάλωσι τὴν ὄψιν αὐτῶν, ἐξακολουθοῦν νὰ φορῶσι δίοπτρα καὶ νὰ βλάπτωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς βιάζοντες αὐτοὺς νὰ βλέπωσι διὰ μέσου τῶν ὑέλων.

Κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν ἡ Ἰουλία ἦτο πλησίον τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ὅτε ἡ οἰκονόμος ἔφερε τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἡ θυρωρὸς ἐνεχείρισεν αὐτῇ. Ἂς μὴ ἀμφιβάλλωμεν πλέον ὅτι ἡ θυγάτηρ τοῦ Λεβρούνη ὠνομάζετο Ἰουλία· λέγομεν δὲ κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν, διότι συνήθως ἡ Ἰουλία δὲν ἠγείρετο πρὸ τῆς δεκάτης καὶ ἡμισείας ὥρας, ἵνα προγευματίσῃ εἰς τὰς ἕνδεκα. Τὸ ἐλαφρὸν ἐρύθημα τὸ ὁποῖον ἐπεχρωμάτισε τὰς παρειὰς αὐτῆς, ὅτε εἶδε τὸ γράψιμον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, ἣν ὁ πατὴρ αὐτῆς ἔμελλε ν' ἀνοίξῃ, ἤθελεν ἴσως δώσει εἰς τὸν παρατηρητὴν νὰ ἐννοήσῃ, ἂν κανεὶς τοιοῦτος εὑρίσκετο ἐκεῖ, ὅτι ἡ πρωϊνὴ αὕτη ἐπιστολὴ δὲν ἦτο ἄσχετος πρὸς τὴν τύχην, ἥτις ἤγειρε τὴν Ἰουλίαν εἰς τὴν ὀγδόην ὥραν.

Εἴπομεν ὅτι ἡ Ἰουλία ἦτο ὡραία, καὶ ἐρχόμεθα νὰ τὸ ἀποδείξωμεν. Ἦτο μετρίου ἀναστήματος, ἔχουσα κόμην μέλαιναν καὶ ὀφθαλμοὺς κυανοῦς, ῥοδόχροας παρειὰς καὶ λευκοὺς ὀδόντας, ὤμους κυκλωτερεῖς καὶ ὀσφὺν λιγνὴν, ὠλένας ὡραίας καὶ χεῖρας καλλιδακτύλους, καὶ πόδα μικρόν.

Ὦ μυστήρια ἀγαθοεργὰ τῆς φύσεως ἡ τοῦ πολιτισμοῦ, ἅτινα δίδετε κόρας ὡραίας εἰς πατέρας ἀσχημοτάτους, εὐλογητὸν εἴη τὸ ὄνομά σας ἀναντιῤῥήτως καὶ δεκτὸν ἀβασανίστως (1).

— Τί εἶν' αὐτό; εἶπεν ὁ Κ. Λεβρούνης ἀναγινώσκων μετὰ προσοχῆς τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἐπιστολῆς, δὲν μοὶ εἶναι γνωστὸν τὸ γράψιμον τοῦτο.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξηπλώθη ἐπὶ τοῦ ἐπινωτίου τῆς ἕδρας αὐτοῦ κεκαλυμμένης ὑπὸ αἰγοδύρσης, καὶ δακὼν τὸν λιχανὸν τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρὸς, ἐξηκολούθησεν ἀναγινώσκῃ τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἐπιστολῆς.

— Ἄνοιξέ την, πατέρα, καὶ θὰ καταλάβῃς τίνος εἶναι, εἶπεν ἡ Ἰουλία στηρίξασα τὸν βραχίονα αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἐπινωτίου τῆς ἕδρας, καὶ κλίνουσα πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς μετὰ σροδρῶν παλμῶν τῆς καρδίας.

— Ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ὁ πατὴρ, καὶ ἀπέτπασε τὴν σφραγίδα. Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ τῆς λέξεως ἀπέσπασε, διότι ὁ Κ. Λεβρούνης ἦτο ἐξ ἐκείνων οἵτινες, πεπεισμένοι ὅτι ἅπασαι αἱ λέξεις τῆς ἐπιστολῆς εἰσὶ πλείστου λόγου ἄξιαι, δὲν διαῤῥηγνύουσιν αὐτὴν, ἀλλ' ἀποσπῶσιν ἐλσφρῶς τὴν σφραγίδα, ἵνα μὴ συναπολεσθῇ ἕνεκα τῆς σπουδῆς καμμία λέξις τῆς ἀγγελίας, ἥτις λέξις διὰ τῆς ἀπουσίας της δύναται νὰ διαστρέψῃ τὴν ἐπιστολὴν ἢ τοὐλάχιστον τὴν φράσιν, ἥτις ἤθελε καθηδύνει τὸν ἀναγνώστην, μέρος τῆς ἐννοίας ἢ ὁλόκληρον τὸ νόημα αὐτῆς.

— Ἄ! Εἶναι ἀπὸ τὸν Κ. Λέοντα, εἶπεν ὁ Λεβρούνης ῥίψας κατὰ πρῶτον τὸ βλέμμα του ἐπὶ τῆς ὑπογραφῆς.

(1) Ὁ συγγραφεὺς τὴν Γαλλίαν ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν,

— Ναί· τῷ ὄντι, εἶπεν ἡ Ἰουλία.

— Τί ἀρά γε ἔχει νὰ μοῦ πῇ αὐτὸ τὸ νόστιμο παλληκάρι; Γιὰ νὰ δοῦμε.

Καὶ ὁ κύριος Λεβρούνης ἀνέγνωσε μεγαλοφώνως·

« Κύριε,

« Ἡ ἐπιστολή μου θέλει σᾶς φανῇ λίαν παράξενος καὶ ἡ αἴτησίς μου τολμηροτάτη. »

— Τί εὔμορφο γράψιμο ποῦ ἔχει τὸ διαβολάκι! εἶπεν ὁ Λεβρούνης· εἶναι γιὰ νὰ βαστᾷ κατάστιχα. Δυστυχῶς ὅμως δὲν βαστᾷ. Ἂς ἐξακολουθήσωμεν.

« Καὶ ἡ αἴτησίς μου τολμηροτάτη, » ἐπανέλαβεν ὁ Κύριος Λεβρούνης ἀρχίσας ἀπὸ τῆς φράσεως ὅπου ἐστάθη. « Ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἀντιστῶ πλέον εἰς τὰς ἐπιθυμίας μου, καὶ ἂν πρόκειται νὰ ἀποθάνω, προτιμῶ ν' ἀποθάνω ἐκ τῆς ἀρνήσεως ὑμῶν ἢ ἐκ τῆς ἀμφιβολίας μου. »

— Τί δηλοῦν ὅλα αὐτά;

— Ἐξακολούθει πατέρα.

Ὁ ὁρασματοπώλης ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάγνωσιν·

« Ἀγαπῶ τὴν θυγατέρα σας καὶ πιστεύω ὅτι καὶ ἡ Κυρία Ἰουλία μὲ ἀγαπᾷ. »

Ὁ Κύριος Λεβρούνης ἀνεσκίρτησεν ἐπὶ τῆς ἕδρας ἀναγνούς τὴν περικοπὴν ταύτην.

— Σὲ ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀγαπᾷς! ἀνέκραξε. Ἀνέγνωσα καλά;

— Μάλιστα πατέρα.

— Τὸ ὁμολογεῖς λοιπόν;

— Ἡ μήτηρ μου σὲ ἠγάπα, δύναμαι λοιπὸν καὶ ἐγὼ ν' ἀγαπῶ τὸν Κύριον Λέοντα.

— Ναί, ἀλλ' ἐγὼ εἶχα τὸ ἐμπόριόν μου.

— Καλά! πατέρα, ἀπήντησεν ἡ Ἰουλία μετὰ μεγίστης ἀδιαφορίας, ἂν αὐτὴ ἦτο ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν σὲ ἠγάπα ἡ μήτηρ μου, ἐγὼ ἀγαπῶ τὸν Κύριον Λέοντα διὰ τὴν ἐναντίαν αἰτίαν.

— Τί λοιπὸν θέλει;

— Μὲ ζητεῖ εἰς γάμον.

— Ἡ αἴτησίς του βέβαια εἶναι τολμηροτάτη. Ἀλλὰ πῶς; γνωρίζεις ὅτι σὲ ζητεῖ εἰς γάμον;

— Διότι χθὲς μοὶ εἶπεν ὅτι ἔμελλε νὰ σᾶς γράψῃ περὶ τούτου.

— Ὡμιλούσατε λοιπὸν κρυφίως;

— Μάλιστα, πατέρα.

— Συχνά;

— Συχνότατα.

— Ὦ!

— Μοὶ ἔλεγεν ὅτι θὰ μὲ ἀγαπᾷ ἐν ὅσῳ ζῇ.

— Καὶ ἐσὺ τῷ ἀπεκρίνεσο;

— Ὅτι θὰ τὸν ἀγαπῶ μέχρις ἐσχάτης πνοῆς.

— Καὶ πότε ἐκάμνετε κρύταις ταῖς ὁμιλίαις;

— Ὅταν σᾶς ἔβλεπα τὸ τσάϊ.

— Καὶ αὐτὸ συνέβαινεν ἐμπροσθά σὰ μάτια μου;

— Πάντοτε.

— Κ' ἐγὼ δὲν ἔβλεπα καθόλου;

— Δὲν ἠμποροῦσες νὰ ἴδῃς καθόλου, πατέρα, ἐφοροῦσες πάντοτε τὰ ὁμματοβάλιά σου.

— Πάγει καλά, εἶπεν ὁ Κ. Λεβρούνης ἐγειρόμενος καὶ διπλόνων τὴν ἐπιστολὴν χωρὶς νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς· πάγει καλά, κυρία, τότε σὲ στέλνω ὀπίσω εἰς τὸ σχολεῖον τῶν ὀποτρόφων.

— Διὰ νὰ κάμω τί; ἠρώτησεν ἡ Ἰουλία μὲ τόνον ὅστις ἐδείκνυεν ὅτι δὲν ἐφοβεῖτο ποσῶς τὰς ἀπειλὰς τοῦ πατρός της, καὶ ὅτι ἦτο βεβαία ὅτι ἤθελε τὰ ἰσιάσει εὔκολα μαζή του.

— Διὰ νὰ περιμένῃς ἕως ὅτου σοῦ εὕρω κανένα σύζυγον.

— Τῆς ὀρέξεώς σας, πατέρα;

— Τῆς ὀρέξεώς μου.

— Ἄ! δὲν τὸν παίρνω τότε.

— Δὲν τὸν παίρνεις;

— Ὄχι, πατέρα.

— Διατί;

— Διότι δὲν θὰ ἦναι ὁ Λέων.

— Καὶ καλὰ πρέπει νὰ ἦναι ὁ Λέων;

— Μάλιστα, πατέρα.

— Δὲν θέλεις ἄλλον;

— Ὄχι, πατέρα.

— Καὶ νομίζεις ὅτι θὰ στέρξω εἰς τὸ συνοικέσιον τοῦτο;

— Μάλιστα, πατέρα.

— Ἂς γράψω εἰς τὸν Κ. Λέοντα νὰ μὴ πατήσῃ πλέον ἐδῶ.

— Ὦ! θὰ τὸν ἐλέπω πάλιν.

— Καὶ ποῦ, ἂν ἀγαπᾷς;

— Ἀπὸ τὸ παράθυρόν μου, καὶ θὰ τοῦ γράφω.

— Καὶ θὰ τοῦ γράφῃς! Καὶ τί θὰ τοῦ γράφῃς;

— Ὅτι τὸν ἀγαπῶ, ὅτι εἶσθε τύραννος, ὅτι ὅταν ἔλθω εἰς νόμου ἡλικίαν, θὰ τὸν πάρω καὶ χωρὶς νὰ θέλετε.

— Καὶ πόθεν ἔλαβες τὰς ὡραίας αὐτὰς ἀρχάς;

— Ἀπὸ τὰ βιβλία.

— Ἀπὸ ποῖα βιβλία;

— Ἀπὸ τὸν Κώδηκα.

— Ἀπὸ τὸν Κώδηκα; Καὶ ποῖος μπορεῖ ποτὲ νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ κιβωτὸς αὕτη τῶν δικαίων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν νόμων τῆς κοινωνίας ἐμπεριέχει τοιαῦτα πράγματα!

— Ἀναγνώσατε τὸ 227 ἄρθρον τοῦ κεφαλαίου τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐνηλίκων παιδίων.

— Εἰξεύρεις τί προῖκα θὰ πάρῃς ὅταν ὑπανδρευθῇς;

— Μάλιστα πατέρα, ἑξήκοντα χιλιάδας φράγκων.

— Θὰ σὲ στερήσω τὴν προῖκά σου.

— Δὲν εἰμπορεῖς. Εἶναι τῆς μητρός μου ἡ περιουσία, καὶ ὅταν φθάσω εἰς τὴν νόμιμον ἡλικίαν θὰ μοῦ δώσῃς τὸν λογαριασμόν, κατὰ τὸ 86 ἄρθρον τοῦ περὶ κηδεμόνων κεφαλαίου.

— Καὶ ποιὸς σοῦ εἶπεν ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα περιέχονται εἰς τὸν κώδηκα;

— Ὁ Κ. Λέων, εἰξεύρεις ὅτι γνωρίζει τὰ πάντα, πατέρα.

— Καὶ ὅμως δὲν ἔχει λεπτὸν μ' ὅλην του τὴν σοφίαν.

— Ἀδιάφορον, θὰ κάμῃ τὴν τύχην του.

— Ποτέ.

— Ὑμεῖς ὁ ἴδιος τοῦ τὸ εἴπετε.

— Ἐγώ!

— Ὑμεῖς· σᾶς ἤκουσα χιλιάκις νὰ τὸν συγχαίρετε διὰ τὴν μεγάλην παιδείαν του, καὶ νὰ προσθέτετε ὅτι δι' αὐτῆς ἦτο βέβαιος περὶ τοῦ λαμπροῦ μέλλοντός του. Ἔλα, πατέρα μου, κάθησε πάλιν νὰ ὁμιλήσωμεν.

Ὁ Κ. Αεβρούνης ἐκάθησε πάλιν, καὶ ἡ κόρη του ἐπὶ τῶν γονάτων του.

— Μ' ἀγαπᾶτε πολὺ, δὲν εἶν' ἔτσι; ἐπανέλαβεν ἡ κόρη διευθετοῦσα τὸν κόμβον τοῦ λαιμοδέτου τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

— Μάλιστα, καὶ διότι . . .

— Καὶ διότι μὲ ἀγαπᾷς, δὲν θέλεις νὰ πάρω τὸν Λέοντα; Δὲν εἶν' ἔτσι; Πάει καλά, τὸ λοιπὸν ἐγὼ σοῦ λέγω, πατέρα μου, ὅτι τὸ συνοικέσιον τοῦτο πρέπει νὰ γείνῃ.

— Ὄχι, ὁ Κ. Λέων δὲν ἔχει τίποτε. Δὲν εἰμπορεῖς νὰ εἶσαι εὐτυχὴς εἰς τὸν γάμον σου μὲ τρεῖς χιλιάδας φράγκων εἰσόδημα, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι τοκίζεις τὰς ἑξήκοντα χιλιάδας τῶν φράγκων σου πρὸς πέντε τοῖς ἑκατὸν, ὅπερ εἶναι δύσκολον εἰς τὰς σημερινὰς περιστάσεις· τὰς δὲ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας φράγκων, ἥτις εἶναι ἡ περιουσία μου, δὲν θὰ λάβῃς εἰμὴ μετὰ τὸν θάνατόν μου, διότι χάριτι θείᾳ εἶμαι καλὰ εἰς τὴν ὑγείαν μου, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ πάρῃς τοὐλάχιστον ὅσα καὶ σὺ ἔχεις, ἑξήκοντα χιλιάδας φράγκων.

— Ὁ Λέων θὰ τὰ κερδίσῃ.

— Ἂς τὰ κερδίσῃ καὶ βλέπομεν.

— Ἐὰν ἐδιαβάζετε, παρακάτω, δὲν ἠθέλετε θυμώσει τόσον, καὶ θὰ ἐσυμφωνούσαμεν εὐθύς.

— Εἰξεύρεις λοιπὸν τί περιέχει ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἰς τὸ τέλος;

— Βεβαιότατα, ἀφοῦ ἔχω καὶ ἀντίγραφον αὐτῆς εἰς τὸν κόλπον μου.

— Ὦ! τί δαιμόνοι ποῦ εἶναι τὰ κοριτσάκια!

— Ὁ Κ. Λεβρούνης ἔλαβε πάλιν τὴν ἐπιστολήν.

« Ἡ μόνη φιλοδοξία μου, ὁ μόνος σκοπὸς τοῦ βίου μου εἶναι νὰ γίνω ὁ σύζυγος τῆς θυγατρός σας, νὰ καταστήσω αὐτὴν εὐτυχῆ, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἀνάγκη νὰ μὴ στερῆται οὐδενὸς, καὶ νὰ δύναται νὰ θεραπεύῃ ἁπάσας τὰς ἀνάγκας ἑαυτῆς, καὶ αὐτὰς ἔτι τὰς φαντασιοπληξίας. Γνωρίζετε ὁπόσον εἶμαι πεπαιδευμένος, καὶ ὁπόσους ἡ παιδεία καὶ αἱ ἐπιστῆμαι παρέχουσι πόρους πρὸς τὸν καλλιεργοῦντα αὐτάς. Δός μοι ἑνὸς μόνον ἔτους προθεσμίαν· κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἔτους τούτου θέλω καταβάλει πᾶσαν προσπάθειαν ἐμψυχούμενος ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τῆς ἐπιτυχίας, καὶ μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ θέλω ἔλθει νὰ σᾶς ζητήσω τὴν Κ. Ἰουλίαν, διότι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, καὶ ἂν ἦναι ἀνάγκη νὰ μὴ κοιμῶμαι, καὶ νὰ ζῶ μόνον μὲ ἄρτον καὶ ὕδωρ, θέλω ἀποκτήσει τοὐλάχιστον πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων, ὅπερ θὰ ἦναι ἡ ἀρχὴ τῶν προσπαθειῶν μου. **Omnia labor vincit improbus** ».

— Τί δηλοῖ ἡ φράσις αὕτη;

— Δηλοῖ ὅτι ἡ ἐπίμονος προσπάθεια νικᾷ τὰ πάντα, εἶπεν ἡ Ἰουλία.

— Γνωρίζεις λοιπὸν καὶ Λατινικά;

— Μάλιστα, πατέρα.

— Γνωρίζεις Λατινικά!

— Μάλιστα μὲ τὰ ἐδίδαξεν ὁ Κ. Λέων διὰ νὰ δύναται νὰ μοὶ γράφῃ εἰς γλῶσσαν τὴν ὁποίαν δὲν ἐννοεῖτε. Ἀλλὰ τελειώσατε τὴν ἐπιστολήν.

« Ἐὰν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, ἐπανέλαβεν ὁ Αεβρούνης (ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὴν ἔκπληξιν τοῦ ὅτι ἡ θυγάτηρ του ἐγνώριζε Λατινικὰ), δὲν ἐπιτύχω τοῦ σκοποῦ μου, τότε, Κυριε, δύνασθε νὰ διαθέσητε τὴν τύχην τῆς Κυρίας Ἰουλίας, εἰς ἐμὲ τότε δὲν θὰ ὑπολειφθῇ ἄλλο ἢ ὁ θάνατος ».

— Λοιπόν! τί λὲς, πατέρα;

— Δὲν λέγει ἄσχημα.

— Δόξα σοι ὁ θεός! Λοιπὸν συγκατανεύιτε.

— Τί νὰ κάμω, ἀφοῦ τὸ θέλεις.

— Μετὰ ἓν ἔτος μὲ δίδεις εἰς τὸν Κ. Λέοντα;

— Ἂν ὁ Κ. Λέων ἐντὸς ἑνὸς ἔτους κερδίσῃ καὶ μοῦ φέρῃ πενῆντα χιλιάδες φράγκα.

— Θὰ τὰ κερδίσῃ· ἔτσι λοιπὸν εἰμπορῶ νὰ τῷ ἀναγγείλω τὴν καλὴν ταύτην εἴδησιν, καὶ νὰ τὸν εἴπω νὰ ἀναβῇ ἐπάνω.

— Πῶς!

— Προσμένει κάτω, εἰς τὸν δρόμον, τὴν ἀπάντησίν σας.

— Τὸν εἶδες;

— Τὸ εἰξεύρω. Μοὶ εἶπε χθὲς ὅτι θὰ ἦναι κάτω εἰς τὸν δρόμον εἰς τὰς ἐννέα, καὶ ἰδοὺ σημαίνουν ἐννέα.

Ἡ Ἰουλία ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον, ἠνέῳξεν αὐτὸ, καὶ κινήσασα ταχέως δὶς ἢ τρεὶς κατ' ἐπανάληψιν τὸν δάκτυλον αὐτῆς πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐξεπλήρωσε τὸ νεῦμα ἐκεῖνο, ὅπερ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς σημαίνει Ἔλα. — Ἐκεῖνος πρὸς ὃν ἔκαμε τὸ νεῦμα, καὶ ὅστις ἰδὼν αὐτὸ ἐλωλάθη ἀπὸ τὴν χαράν του, ἔδραμεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Β'.

— Εὐχαρίστησε τὸν πατέρα μου, εἶπεν ἡ νεᾶνις ὠθοῦσα τὸν Λέοντα πρὸς τὸν Κύριον Λεβρούνην, δέχεται τὴν πρότασίν σας.

— Πῶς νὰ σᾶς ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου! ἀνέκραξεν ὁ Λέων λαβόμενος τῶν χειρῶν τοῦ πατρός.

— Ἀγαπᾷς λοιπὸν τὴν κόρην μου;

— Ἐξ ὅλης ψυχῆς, κύριε.

— Καὶ φρονεῖς ὅτι θὰ ἐπιτύχῃς τοῦ σκοποῦ σου;

— Εἶμαι βέβαιος.

— Καὶ τί ἔχεις τώρα;

— Τίποτε.

— Καὶ ὅμως κατέχεις θέσιν, μοῦ τὸ εἶπες πολλάκις.

— Μάλιστα, κύριε, εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν.

— Πόσα κερδίζεις κατὰ μῆνα;

— Ἑκατὸν δεκατρία φράγκα καὶ ἑβδομήκοντα πέντε ἑκατοστά.

— Εἶναι πολλὰ ὀλίγα.

— Διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὴν ἀφίνω τὴν θέσιν ταύτην.

— Πρόσεχε ! διότι ἐνδεχόμενον νὰ μὴ κερδίζῃς περισσότερα μ' ὅλην τὴν σοφίαν σου.

— Μὴν ἀπατᾶσθε, Κύριε. Εὐτυχῶς ζῶμεν εἰς αἰῶνα, καθ' ὃν οἱ κόποι ἀνταμείβονται.

— Καὶ ὅμως ἕως τώρα κερδίζεις μόνον ἑκατὸν δεκατρία φράγκα καὶ ἑβδομήκοντα πέντε ἑκατοστὰ κατὰ μῆνα.

—Ἔτσι λοιπόν, γνωρίζεις πολλὰ πράγματα, ἐπανέλαβεν ὁ Κ. Λεβρούνης μετὰ θαυμασμοῦ ἀνθρώπου, ὅστις δὲν ἔμαθεν ἄλλην γλῶσσαν εἰμὴ τὴν ἰδικήν του, ἀκριβῶς ὅ,τι ἐχρειάζετο ἵνα πωλῇ πανικὰ, καὶ ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς πᾶν ὅ,τι ἐχρειάζετο ἵνα κερδίζῃ εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα τοῖς ἑκατόν.

— Μάλιστα, κύριε, γνωρίζω πολλὰ πράγματα.

— Ὁμιλεῖτε Ἀγγλικά ;

— Ἐλευθέρως.

— Γερμανικά;

— Ὡς τὰ Γαλλικά.

— Ἰταλικά;

— Σὰν τὸ νερόν.

— Ἱσπανικά ;

— Περίφημα.

— Λατινικὰ, Ἑλληνικά ;

— Κατὰ βάθος. Γνωρίζω μάλιστα καὶ Ἀραβικά.

— Ἀραβικά; Νόστιμο κι' αὐτὸ, πατέρα, εἶπεν ἡ Ἰουλία. Ἐὰν ἐγνώριζες κ' ἐσὺ τ' Ἀραβικὰ, πόσον ἤθελες εὐχαριστηθῆ!

— Πῶς, κύριε, διαβάζεις τὰ μακρουλὰ ἐκεῖνα γράμματα, τὰ κατάξηρα καὶ ζαρωμένα ποῦ μοιάζουν τὰ μακαρόνια;

— Ἀπὸ δέκα μίλλια μακρυά.

— Ἠξεύρεις καὶ ζωγραφικήν ;

—Μάλιστα. Μπορῶ νὰ ξεσηκώσω εἰκόνα τοῦ καλλιτέρου ζωγράφου. Γνωρίζω ὀλίγον καὶ ἀπὸ αρχιτεκτονικὴν, εἶμαι πολὺ ἐνδυναμωμένος εἰς τὴν χημείαν, εἰξεύρω τὴν γενικὴν ἱστορίαν, τὴν φυσικὴν ἱστορίαν, ἐσπούδασα καὶ τὰ νομικά. Νομίζετε λοιπὸν ὅτι εἰς ἑνὸς ἔτους διάστημα δὲν θὰ μπορέσω νὰ κερδίσω πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων ἀπ' ὅλ' αὐτά ;

— Πεντήκοντα χιλιάδες φράγκων δὲν εἶναι ὀλίγα χρήματα, μ' ὅλα ταῦτα δὲν γυρίζ' ἀπὸ τὸ λόγο μου, καὶ θὰ βαστάξω τὴν ὑπόσχεσί μου. Πέρασε τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1838. Ἐν τοσούτῳ σοῦ ἔδιδα ἀμέσως τὴν κόρην μου, ἂν εἶχες τὰ χρήματα ποῦ ἐξώδευσαν οἱ γονεῖς σου διὰ νὰ σὲ διδάξουν ὅσα γνωρίζεις, καὶ ἂς μὴν εἶξευρες τίποτε.

— Θὰ ὑπομείνῃς ἐπὶ ἓν ἔτος, Ἰουλία; εἶπεν ὁ Λέων εἰς τὴν νεάνιδα.

— Μάλιστα, φίλε μου, σοὶ τὸ ὁρκίζομαι.

—Λοιπὸν, κύριε, καλὴν ἐντάμωσιν τὴν 15 Σεπτεμβρίου τοῦ 1838, εἶπεν ὁ Λέων ἀναχωρῶν, ἀφοῦ ἔσφιγξε τὴν χεῖρα ἐκείνης ἣν ἠγάπα.

—Κύριε, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς χαιρετήσω, ἀπήντησεν ὁ Κ. Λεβρούνης, εἰς τὰ χείλη τοῦ ὁποίου ἡ φράσις αὕτη, ἣν εἶχεν ἐπαναλάβει ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη, ὁσάκις ἀπεχαιρέτα πελάτην ἢ ἀγοραστὴν, ἐπανήρχετο ἀκαταπαύστως κεκοσμημένη ὑπὸ τονισμοῦ πομπώδους καὶ μειδιάματος ἀσημάντου.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ ΤΟΥ ΣΚΑΡΡΩΝΟΣ.

Ὁ περίφημος σατυρικὸς συγγραφεὺς τῶν Γάλλων Σκάρρων (Scarron), σύζυγος τῆς κυρίας Μαιντενῶνος, εἶχε χάσει τὴν χρῆσιν τῶν σκελῶν του, καὶ ἰδοὺ τί διηγοῦνται εἰς Μαίνην τὴν πατρίδα του.

Μίαν τρίτην τῆς ἀποκρέω πάντες οἱ ἄνθρωποι μετημφιέσθησαν εἰς τρόπον γελοιωδέστατον, οἱ μὲν πεζοὶ, οἱ δὲ ἔφιπποι, οἱ δὲ ἐφ' ἁμάξης, ἕκαστος κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, καὶ ἐπῆραν τὸν δρόμον τῆς Ἀγγέρης, προσπαθοῦντες νὰ ἑλκύωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἐντυγχανόντων διὰ παντὸς εἴδους εὐτραπελίας.

Θέλων δὲ ὁ Σκάρρων νὰ ἐπισκιάσῃ πάντας τοὺς ἄλλους, ἰδοὺ τί ἐπινοεῖ. Ἀλείφει τὸ σῶμά του ὅλον μὲ μέλι, καὶ βυθίζεται εἰς βαρέλιον πλῆρες πτίλων. Μόλις ὅμως ἐξῆλθε τῆς οἰκίας του, οἱ ἄνθρωποι ἐκπλαγέντες εἰς τὴν θέαν τοῦ τέρατος, συνεπεσωρεύθησαν καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν καταδιώκωσι. Ἀκμονοῦσι πᾶν ἄλλο πρᾶγμα, καὶ τρέχουσι κατόπιν τοῦ καινοφανοῦς τούτου πτηνοῦ. Τὰ παιδία τρέχουσι πανταχόθεν, καὶ οἱ λίθοι ἵπτανται κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ τερατομόρφου ὄρνέου. Ὁ Σκάρρων φεύγει μὲ τὰ τέσσαρα, καὶ μόλις κατορθόνει νὰ διαφύγῃ τὰς χεῖρας τοῦ ὄχλου. Ἀποκαμὼν καὶ ζάζων ἱδρῶτα φθάνει εἰς Ποντλιὼ, ῥίπτεται εἰς τὸν ποταμὸν Ἰούνην, καὶ ἰδὼν ὅτι δὲν τὸν ἔβλεπον χώνεται ὑπὸ μίαν ἀψῖδα τῆς γεφύρας, ὅπου διάγει ὁλόκληρον ἡμέραν χωρὶς νὰ κινηθῇ ἐκ τῆς θέσεώς του. Ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτὸς, κατορθόνει τὴν φυγήν του. Ἀλλ' ὁ ταλαίπωρος Σκάρρων ἔκτοτε ἔμεινεν ὅλην του τὴν ζωὴν ἀνάπηρος τὰ σκέλη.

ΤΟ ΦΡΙΚΤΟΝ ΛΑΘΟΣ.

Θερινήν τινα πρωΐαν ὁ στρατάρχης Τουρέννος φορῶν κοντὸν ἐπενδύτην λευκὸν, ἦτο ἐστηριγμένος ἐπὶ τοῦ ἐξώστου θυρίδος τινὸς βλέπουσης εἴς τινα κῆπον. Εἷς δὲ τῶν ὑπηρετῶν ἐκλαμβάνων αὐτὸν διὰ μάγειρον, ὑπῆγε καὶ τοῦ ἐπέτριψεν ὄπισθεν τρομερὸν ῥάπισμα. Ὁ Τουρέννος στρέφεται ἐκπεπληγμένος, ὁ δὲ ὑπηρέτης πίπτει γονυπετὴς καὶ ζητεῖ συγγνώμην, λέγων ὅτι τὸν εἶχεν ἐκλάβει διὰ τὸν Γεώργιον τὸν μαγειρόπαιδα. « Ἔστω ὅτι ἦτο ὁ Γεώργιος, εἶπεν ἁπλῶς ὁ στρατάρχης τριβόμενος, δὲν ἔπρεπε νὰ κτυπήσῃς τόσον δυνατά. »

Ο ΚΑΪΝ ΚΑΙ Ο ΑΒΕΛ.

Ὦ φίλτατέ μου ἀδελφὲ, ὁπόσον εἶμ' εὐδαίμων
Ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ, ὃς πᾶν καλὸν μοὶ χέλλει.
Πολλάκις εἰς τὸν ὕπνον μου, ἢ τὰς ἀγέλας νέμων,
Τὸν βλέπω μειδιῶντά μοι ἐξ ὕψους ἐν νεφέλῃ.
Καὶ τότ' αἰσθάνομαι χαρὰν, τὰς χεῖράς μου ἐκτείνω,
Ἵνα πετάξω πρὸς αὐτὸν, ἵν μετ' αὐτοῦ νὰ γείνω.

Καὶ ἄρτι ἐνῷ ἔθυον πρωτότοκον ἀρνίον,
Χαίρων καὶ τρέμων ἤκουσα αὐτοῦ τὴν εὐλογίαν.
Καὶ μετ' ὀλίγον ἔχυσε πῦρ διαλάμπον θεῖον,
Καὶ ὤπτησεν ἐν ἀκαρεῖ τὸ θῦμα, χ' εὐωδίαν
Κατέλιπεν ἡ θεία φλὸξ ἐπὶ τοῦ ἱερείου.
Ἐλθὲ νὰ τὸ συμφάγωμεν πλησίον ῥυακίου.

Ταῦτα ὁ Ἄβελ μὲ χαρᾶς καὶ ἀφελείας τόνον.
Ὁ Κάϊν δὲ ὁ φθονερὸς, τὸ τέκνον τῆς κατάρας,
Τὸν Ἅδην ἐγειρόμενον μεθ' ὅλων τῶν δαιμόνων
Ἠσθάνθη εἰς τὰ σπλάγχνα του, καὶ τὴν πυγμὴν ἐπάρας
« Ὁ Σαββαὼθ ἐντέρπεται εἰς αἱματοχυσίαν,
Ἂς τῷ προσφέρω καὶ ἐγὼ εὐάρεστον θυσίαν ! »

Εἶπε, καὶ πλήξας χαιρῶς ἔῤῥιψεν εἰς τὸ χῶμα
Τὸν ἀδελφὸν ἀσπαίροντα βαμμένον εἰς τὸ αἷμα.
« Ὦ ἀδελφέ μου, διατί; ..» ἀλλ' ἔκλεισε τὸ στόμα,
Ὁ δ' ἐναγὴς τὸν ἔβλεπε μὲ εἰρωνείας βλέμμα.
Πλὴν πάραυτα ἡ τρομερὰ βροντῆς τρομερωτέρα
Ἠκούσθη τοῦ Θεοῦ φωνὴ εἰς τὸν εὐρὺν αἰθέρα.

Καὶ μὲ ἀρὰν ἡ κεφαλὴ τοῦ Κάϊν ἐπατάχθη,
Καὶ τρόμος ἐκυρίευσε τ' ἀνόσιά του μέλη.
Καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου του τὸ ἄγος ἐχαράχθη,
Ἵνα μηδεὶς τὴν μετ' αὐτοῦ συγχοινωνίαν θέλῃ.
Κ' ἡ Θέμις κ' ἡ ἐκδίκησις παντοῦ ἀκολουθοῦσι,
Καὶ μὲ πυρίνην μάχαιραν τὸν βέβηλον φοβοῦσι.

Τοῦ δὲ ἀθώου ἡ σκιὰ ὠχρὰ, καθημαγμένη,
Ὡς εἰς τοῦ φόνου τὴν σιγμὴν διηνεκῶς σφαδάζει,
Καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀεὶ ἐξηπλωμένη,
« Ὦ ἀδελφέ μου, διατί ; ..» ἐλεεινῶς φωνάζει.
Καὶ ἡ ἀδελφοκτόνος χεὶρ τὸν Ἅδην φλεγομένη
Φωτίζει τὸν Βεελζεβοὺλ μὲ θεῖον κεχρισμένη.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΦΥΙΑ ΤΟΥ ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΥ.

(Συνέχεια).

Πάντα ταῦτα ἀνάγονται εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ Σακεσπῆρος ἦν ψυχὴ εὐαίσθητος. Ὡμοίαζε πρὸς τὰ μουσικὰ ἐκεῖνα ὄργανα, τὰ ὁποῖα ἡ ἐλαχίστη ἐπαφὴ κάμνει νὰ ἠχῶσιν. Ὁ ἐξ εὐαισθησίας σφοδρῶς συγκινούμενος πρέπει νὰ συγκινῆται σφοδρότατα ὑπὸ τῶν καλλονῶν τῆς τέχνης· δὲν δύναται νὰ ἴδῃ εἰκόνα ἄνευ περιπαθοῦς ἐνθουσιασμοῦ, δὲν δύναται νὰ περιγράψῃ πάθος χωρὶς νὰ συμπάσχῃ ἀληθῶς. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ σφοδρότης τοῦ ὕφους του. Διορᾷ τὰς λεπτοτάτας σχέσεις, αἵτινες συνδέουσιν ἰδέας μεμακρυσμένας ἀλλήλων, καὶ αἵτινες διαφεύγουσι τὸν νοῦν τοῦ χυδαίου. Ἐκ τούτου δὲ προέρχονται οἱ στεναγμοί του, τὸ ἀσυνεπὲς, τὸ αἰφνίδιον καὶ ἡ ὁρμητικὴ πτῆσίς του, διὰ τῆς ὁποίας μηδενίζει τὰ διαστήματα. Ἡ ἐλαχίστη ἀφορμὴ ἀρκεῖ δι' αὐτὸν ὅπως ἐπιδαψιλεύσῃ ἐν παραφορᾷ τὸν μεταφορικὸν λόγον, καθίσταται ποιητὴς καὶ ἐν δεόντι καὶ ἐν οὐ δεόντι. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ διηνεκὴς ἐκβλάστησις τῶν παραδόξων καὶ λαμπροτάτων μεταφορῶν, αἵτινες χρωματίζουσι τὰ ἔπη αὐτοῦ. Ἡ εὐκόλως ἐξαπτομένη φαντασία παρασύρεται ἐκ μιᾶς ἰδέας εἰς ἄλλην, καὶ ἐναγκαλίζεται τὸ στέλεχος τοῦ δένδρου, ἅμα θίξῃ τὸ ἐλάχιστον κλωνάριον. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἀφθονία, ὁ πολλαπλασιασμὸς, ἡ ἀνεξάντλητος γονιμότης. « Προσφιλέσατε Σακεσπῆρε » — « γλυκύτατε κύκνε τοῦ Λύωνος, » οἱ λόγοι οὗτοι εἰσὶ τοῦ Βὲν Ἰώνσονος, καὶ δηλοῦσι ὅτι ἦτο εὐαίσθητος καὶ ἀγαθὸς, ὅτι ἠγάπησε πολὺ καὶ ὑπέφερε πολύ. Ὑπέφερε διότι δὲν ἠγαπήθη, καὶ διότι ἀπεπλανήθη ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς ἔρωτας χυδαίους. Ὑπέφερε διότι ἦτο ἠθοποιὸς, δοῦλος τοῦ δημοσίου, ἠναγκασμένος καθ' ἑκάστην νὰ ἐκθέτῃ τὴν καρδίαν του εἰς τὸν λαόν. « Καταδικασμένος ὑπὸ τῆς τύχης καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, λέγει ἔν τινι τῶν θλιβερῶν αὐτοῦ ᾠδῶν, κλαίω ἐν ἐρημίᾳ τὸ εὐτελὲς τῆς τύχης μου. Στρέφω τὸ βλέμμα ἐπ' ἐμαυτὸν καταρώμενος τὴν εἱμαρμένην, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἦμαι ὅμοιός τινι πλουσιωτέρῳ ἐν ἐλπίδι, ἐν καλλονῇ, ἐν φιλίᾳ, μετ' ἀνδίας βλέπω τὰ κάλλιστα ἀγαθά μου καὶ μετὰ περιφρονήσεως βλέπω ἐμαυτόν.» Ἀλλὰ προσθέτει πάραυτα· « Ἐνίοτε ὅμως συλλογίζομαι σὲ, καὶ ὡς κορυδαλὸς εἰς τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου ἐκπηδᾷ ἐκ τῆς μονήρους ἄλοκος, ἡ ψυχή μου ἁφίπταται ἵνα ψάλλῃ ὕμνους εἰς τὸν οὐράνιον θόλον.» Ἡ αἰφνίδιος αὕτη μακαριότης, ἡ μεγάλη αὕτη ἐναλλαγὴ τῆς λύπης καὶ χαρᾶς, εἰκονίζουσι τὸν σφοδρὸν εἰς τὰς συγκινήσεις του ποιητὴν, ἀδιακόπως ταραττόμενον ὑπὸ λύπης ἢ ἀγαλλιάσεως, εὐαίσθητον πρὸς τὴν ἐλαχίστην σύγκρουσιν, ἰσχυρότερον τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ἐν χαρᾷ καὶ ὀδύνῃ, καὶ ἐπιδεκτικώτερον παραδοξοτάτων ὀνείρων, ἐν τῷ νῷ τοῦ ὁποίου διακυκᾶται ἰδανικὸς κόσμος ἐξ ὄντων χαριέντων ἢ τρομερῶν, καὶ περιπαθεστάτων ὡς ὁ ποιητὴς, ὁ γονεὺς αὐτῶν.

Β'.

Ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ κόσμου τούτου, ζητοῦντες ἐν αὐτῷ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀρχηγοῦ. Ὁ ποιητὴς δὲν ἀντιγράφει τυχαίως τὰ περιστοιχίζοντα αὐτὸν ἤθη καὶ πάθη, ἐκλέγει ἐν τῇ ἀνεξαντλήτῳ ταύτῃ ὕλῃ, καὶ μεταφέρει ἀκουσίως ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὰ προσφυέστερα εἰς τὸ πνεῦμά του. Ὑπόθες αὐτὸν λογικὸν, ἠθικολόγον, ῥητορικὸν, ὁποῖός ἐστιν εἷς ἐκ τῶν μεγάλων τραγικῶν τῆς Γαλλίας τοῦ ΙΖ' αἰῶνος (1)· δὲν εἰκονίζει εἰμὴ τὰ εὐγενῆ ἤθη, καὶ ἀποφεύγει τὰ χυδαῖα πρόσωπα. Ἀποῤῥέφεται τοὺς ὑπηρέτας καὶ τὸν ὄχλον, καὶ εἰς

(1) Αἰνίττεται ὡς φαίνεται τὸν Ῥακίναν, παρ' ἡμῖν δὲ τοιοῦτός ἐστιν ὁ Εὐριπίδης.

τὴν σφοδρότητα τῶν πλέον ἀχαλινώτων παθῶν, φυλάττει τὴν αὐηροτάτην κοσμιότητα· ἀποφεύγει ὡς σκάνδαλον πᾶσαν λέξιν ἀγενῆ καὶ τραχεῖαν, καὶ μεταχειρίζεται παντοχοῦ τὸν ὀρθὸν λόγον, τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν φιλοκαλίαν. Ἀποφεύγει τὴν οἰκειότητα, τὸ παιδαριῶδες, τὴν ἀφέλειαν, τὸν εὔθυμον ἀστεϊσμὸν τοῦ οἰκιακοῦ βίου, τὰς ἀκριβεῖς λεπτολογίας, τοὺς ἰδιάζοντας χαρακτῆρας, καὶ μεταφέρει τὴν τραγῳδίαν εἰς χώρας εὐδίας καὶ ὑψηλὰς, ὅπου τὰ ἀφηρημένα πρόσωπα τοῦ δράματός του, ἀφοῦ ἀνταλλάξωσιν εὐγλώττους δημηγορίας καὶ εὐφυεστάτας πραγματείας, φονεύονται εἰς τρόπον κοσμιώτατον ὡστενεὶ ἐτελείουν σεμνοπρεπῆ τινα τελετήν. Ἀλλ' ὁ Σακεσπῆρος ποιεῖ πᾶν τοὐναντίον, διότι τὸ δαιμόνιον αὐτοῦ εἶναι πάντη διάφορον. Ἡ μόνη δύναμίς του εἶναι ἡ ἐξημμένη καὶ γόνιμος φαντασία του, ἀπηλλαγμένη τῶν ἀλύσεων τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς, παραδίδεται εἰς αὐτὴν καὶ δὲν εὑρίσκει οὐδὲν ἀφαιρετέον ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει. Δέχεται αὐτὴν ὁλόκληρον, διότι τὴν εὑρίσκει ὡραίαν ὅπως εἶναι. Εἰκονίζει καὶ τὰς σμικρότητας αὐτῆς, τὰς ἀσχημίας, τὰς ἀδυναμίας, τὰς ὑπερβολὰς τὰς παρεκτροπὰς καὶ τὴν μανίαν αὐτῆς. Παριστᾷ τὸν ἄνθρωπον παρὰ τὴν τράπεζαν, εἰς τὴν κλίνην, εἰς τὸ παίγνιον, μεθύοντα, παράφρονα, νοσοῦντα. Φέρει καὶ τὰ παρασκήνια ἐπὶ τῆς σκηνῆς, δὲν ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἐξευγενίζῃ, ἀλλ' εἰς τὸ νὰ εἰκονίζῃ τὸν ἀνθρώπινον βίον, καὶ δὲν ζητεῖ ἄλλο εἰμὴ νὰ καταστήσῃ τὴν εἰκόνα του ζωηροτέραν καὶ ἐκπληκτικωτέραν τοῦ πρωτοτύπου.

Ἐντεῦθεν λοιπὸν πηγάζουσι τὰ ἤθη τοῦ θεάτρου αὐτοῦ, καὶ πρὸ πάντων ἡ ἔλλειψις ἀξιοπρεπείας. Ἡ ἀξιοπρέπεια προέρχεται ἐκ τῆς δυνάμεως, ἣν ἀσκεῖ τις αὐτὸς ἐφ' ἑαυτόν. Ὁ ἄνθρωπος ἐκλέγει εἰς τὰς πράξεις του καὶ τὰ κινήματά του τὰ εὐγενέστερα, καὶ δὲν συγχωρεῖ ἑαυτῷ εἰμὴ ταῦτα. Τὰ πρόσωπα τοῦ Σακεσπήρου δὲν ἐκλέγουσι τίποτε, καὶ τὰ πάντα τοῖς εἶναι συγχωρητά. Οἱ βασιλεῖς του εἶναι ἄνθρωποι καὶ οἰκογενειάρχαι, ὁ τρομερὸς ἐν ζηλοτυπίᾳ Λεοντάτος, ὅτις μέλλει νὰ διατάξῃ τὸν θάνατον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, παίζει μετὰ τοῦ υἱοῦ του ὡς νήπιον· τὸν θωπεύει, τῷ ἀποδίδει ὀνόματα ὡραῖα καὶ ὁποκοριστικὰ, ὁποῖα αἱ μητέρες πρὸς τὰ ἑαυτῶν τέκνα. Τολμᾷ νὰ φανῇ παιδαριώδης, εἶναι φιλόκρος ὡς ἡ τροφὸς, ὁμιλεῖ τὴν γλῶσσαν αὐτῆς καὶ ἀναλαμβάνει τὰ ἔργα της.

Ἐσφόγγισες τὴν μύτην σου;
Λέγουν ὅτι ὁμοιάζει μὲ τὴν ἰδικήν μου. Πάγει καλὰ, λοχαγέ,
Πρέπει νὰ ἤμεθα ποστρικοί, πολὺ ποστρικοί, καπετάνε μου (1),
Κύταξέ με μὲ τὰ γαλανά σου μάτια. Κατεργαροῦτσό μου,
Κανακάρη μου! Ὅταν βλέπω.
Τὸ πρόσωπον τοῦτο μοῦ φαίνεται ὅτι γίνομαι νεώτερος
Εἰκοσιτρία ἔτη, καὶ ὅτι περιπατῶ ξεβράκωτος
Μὲ τὸν βελούδινον πράσινον χιτῶνά μου,
Φέρων ξιφίδιον μὲ χάβον εἰς τὴν αἰχμὴν,
Διὰ νὰ μὴ πληγώσῃ τὸν ἰδιοκτήτην.
Πόσον ὡμοίαζον τότε αὐτὸν τὸν κακοκέφαλον,
Αὐτὸν τὸν κατεργάρην, αὐτὸν τὸν Κύριον! . . Ἀδελφέ μου,
Χαλνᾶτε τὸν βασιλόπαιδά σας ἐκεῖ 'ς τὸν τόπο σας,
Ὅπως μᾶς βλέπετε νὰ χαλνῶμεν τὸν ἰδικόν μας;
ΠΟΛΥΞΕΝΗΣ — Ὅταν ἤμαι εἰς τὴν χώραν μου, Μεγαλειότατε,
Εἶναι ἡ μόνη ἀσχολία, ἡ μόνη φροντὶς καὶ ἡ μόνη εὐθυμία μου,
Ὁτὲ μὲν ὡς ἐπιστήθιος φίλος μου, ὁτὲ δὲ ὡς ἄσπονδος ἐχθρὸς,
Ὡς παράσιτος, ὡς στρατιώτης, ὡς διπλωμάτης μου καὶ ὡς τὸ πᾶν.
Καθιστᾷ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἰουλίου τόσον σύντομον ὅσον τὴν τοῦ Δεκεμβρίου.
Καὶ μὲ τὰ ἀδιάκοπα παίγνιά του μὲ θεραπεύει
Ἀπὸ λογισμοὺς οἵτινες ἄλλως ἤθελον παγώσει τὸ αἷμά μου.

Ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Σακεσπήρῳ πλεῖστα χωρία ὅμοια τούτῳ. Τῶν σφοδρῶν αὐτοῦ παθῶν ὥσπερ τῶν τῆς φύσεως προηγοῦνται, ἢ ἕπονται αὐτοῖς πράξεις παιδαριώδεις, μικραὶ συνομιλίαι, αἰσθήματα χυδαῖα. Αἱ σφοδραὶ συγκινήσεις προέρχονται ἐκ τυχαίων περιστάσεων τοῦ βίου· τὸ δὲ τρώγειν, πίνειν, ὁμιλεῖν περὶ ἀδιαφόρων πραγμάτων, ἐκτελεῖν μηχανικῶς ἔργα συνήθη, ὀνειρεύεσθαι ἡδονὰς τετριμμένας ἢ λύπην συνηθεστάτην, ἐπὶ τὸ σύνολον τῶν κυριωτέρων ἀσχολιῶν ἡμῶν. Ὁ Σακεσπῆρος μᾶς εἰκονίζει τοιούτους, ὁποίοι εἴμεθα. Οἱ ἥρωες αὐτοῦ χαιρετῶσι καὶ ἐρωτῶσι τοὺς ἀνθρώπους τὰ περὶ τῆς ὑγείας καὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν, ὁμιλοῦσι περὶ τῆς βροχῆς καὶ τοῦ καλοῦ καιροῦ, τόσον συχνὰ καὶ εἰς τρόπον τόσον κοινὸν, ὅσον οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μίαν μόνην στιγμὴν προτοῦ νὰ ὁποπέσωσιν εἰς τὴν μεγίστην δυστυχίαν, ἢ νὰ ἐπιχειρήσωσι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μεγίστων τολμημάτων. Ὁ Ἁμλέτος ἐρωτᾷ τί ὥρα εἶναι, εὑρίσκει τὸν καιρὸν δριμύτατον, συνομιλεῖ περὶ τῶν ἑορτῶν καὶ συναυλιῶν τὰς ὁποίας ἀκούει μακρόθεν, καὶ ἡ τοσοῦτον ἥσυχος συνομιλία καὶ τοσοῦτον ἄσχετος πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, τοσοῦτον πλήρης μικρῶν καὶ ἀσημάντων περιστατικῶν, τὰ ὁποῖα τυχαίως μόνον παρεισάγονται, διαρκεῖ μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν τὸ φάντασμα τοῦ πατρός του, ἀναδυόμενον ἐκ τῶν καταχθονίων, ἀνακαλύπτει αὐτῷ τὴν δολοφονίαν, ἣν ὀφείλει νὰ ἐκδικήσῃ.

(Ἕπεται συνέχεια.)

(1). Ἐνταῦθα ἕπεται λογοπαίγνιον, καὶ ὡς τοιοῦτον ἀνεξήγητον.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

—

(Συνέχεια.)

Τοσοῦτον δεδυθισμένος ἦτο εἰς τὴν τεχνητὴν ταύτην ἀπόλαυσιν τοῦ ἐκουσίου ὀνειροπόλου, ὥστε δὲν εἶδε τὸ παραπέτασμα τῆς ἀντικρυζούσης αὐτὸν θυρίδος ἀνυψούμενον ἐκ νέου, καὶ τὸ ὡραῖον μέτωπον τῆς Κλάρης Μὰκ-Φαρλάνης δεικνύον δευτέραν ἤδη φορὰν τὸ ἥμισυ τῆς ὡραίας κατατομῆς αὐτῆς. Ἡ νεᾶνις ἔρριψεν ἐπ' αὐτὸν ἓν ἐκ τῶν μακρῶν καὶ διαπεραστικῶν ἐκείνων βλεμμάτων, τὰ ὁποῖα ἐφάνησαν τοσοῦτον παράδοξα εἰς τὸν Στέφανον Μὰκ-Νάβην τὴν προτεραίαν εἰς τὸ Ναουκλήσιον. Τὸ διακαὲς καὶ περίλυπον βλέμμα της κατεβίβρωσκεν, οὕτως εἰπεῖν, τὸν Ἐδουάρδον, καὶ ἐφαίνετο μὴ δυνάμενον ν' ἀποσπαθῇ ἀπ' αὐτοῦ. Ἡ Κλάρη τὴν φορὰν ταύτην ἦτο ἔτι ὠχροτέρα παρὰ τὴν προτεραίαν.

Ὑπῆρχον ἴχνη δακρύων ὑπὸ τὰ ἀλγοῦντα βλέφαρά της, καὶ ἡ παρειά της κατηγόρει αὐτῆς μακρὰν ἀγρυπνίαν χειμερινῆς νυκτός. Καὶ ὅμως καθ' ὅσον ἐθεώρει τὸν Ἐδουάρδον, τὸ πρόσωπόν της ἐλαμπρύνετο βαθμηδὸν, καὶ ἡ θλῖψις της μετεβάλλετο εἰς μελαγχολίαν, ἥτις πάλιν μετεβάλλετο εἰς ἀγνὴν καὶ νοερὰν εὐδαιμονίαν.

Ἡ Κλάρη ἠγάπα τὸν Ἐδουάρδον, ἠγάπα αὐτὸν διὰ τοῦ βαθέως ἐρριζωμένου, ἐνθουσιώδους καὶ παράφρονος ἐκείνου ἔρωτος ὃν γεννᾷ ἡ μοναξία καὶ ἡ σχεδὸν μοναστηριακὴ ἀγνότης τῶν ἠθῶν εἰς τὰς εὐγενεῖς ἐκείνας καρδίας, τῶν ὁποίων ἡ ἰδιάζουσα θερμότης ὀργάζει ἐν τῇ ἡσυχίᾳ, ὡς πνευματῶδες ποτὸν μετὰ πολλῆς προσοχῆς προφυλαττόμενον ἀπὸ τοῦ ἀέρος. Μακρὰν τοῦ κόσμου καὶ ἀκολουθοῦσα μὲ κεκλεισμένους ὀφθαλμοὺς τὴν κεχαραγμένην ὁδὸν τοῦ βίου της, δὲν εἶχεν οὐδεμίαν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ δαπανήσῃ εἰς πράγματα ὠφέλιμα ἢ οὐτιδανὰ τὴν ὑπερεκχειλίζουσαν δύναμιν τῆς νεότητός της.

Ἡ Κλάρη καὶ ἡ νεωτέρα ἀδελφὴ αὐτῆς εἶχον περάσει τὴν νηπιακὴν αὐτῶν ἡλικίαν εἰς Λὸχ-Μάβεν, τῆς ὁποίας ὁ πατὴρ Μὰκ-Φαρλάνης ἦτο ὁ κυριώτερος ἄρχων. Ἐν ἡλικίᾳ καθ' ἣν πᾶσα νεᾶνις ἔχει ἀνάγκην μητρικῶν περιθάλψεων καὶ διδασκαλίας, ἡ Κλάρη καὶ ἡ Ἄννα ἀπώλεσαν τὴν μητέρα των. Ὁ Κ. Μὰκ-Φαρλάνης τὰς ἐφύλαξεν ἓν ἢ δύο ἔτη πλησίον του, ἀλλ' αἴφνης (ἡ Κλάρη ἦτο πολὺ μικρὰ τότε, ἀλλ' ἐνεθυμεῖτο) ἡ διαγωγὴ αὐτοῦ μετεβλήθη καὶ κατέστη μυστηριώδης. Ἄνθρωποι ἄγνωστοι ἐσύχναζον εἰς τὴν οἰκίαν του, συνωμίλουν δι' ἐξοδικῶς μετ' αὐτῶν, συνεσκέπτοντο ἐπὶ πολλὰς ὥρας, ἔκαμνε μυστικὰς ὁδοιπορίας, τῶν ὁποίων οὐδεὶς ποτὲ ἔμαθεν οὔτε τὸν σκοπὸν οὔτε τὸ αἴτιον.

Τότε δὲ παρεκάλεσε τὴν ἀδελφήν του τὴν Κυρ. Μὰκ-Νάβην, τὴν ὁποίαν οἰκογενειακοὶ δεσμοὶ ἐκράτουν ἐν Λονδίνῳ, νὰ ἀναλάβῃ τὴν φροντίδα τῶν δύο θυγατέρων του. Ἡ Κλάρη συλλογιζομένη τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἐσυμπέρανε βεβαίως ὅτι ὁ πατήρ της ἤθέλησε ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς νηπιακῆς ἐπιτηρήσεως αὐτῶν, καὶ ὅτι εἶχε λόγους μυστικοὺς εἰς τὸ νὰ θέλῃ νὰ σχηματίσῃ κενὸν πέριξ ἑαυτοῦ. Ὅτε προὐτάθη τοῦτο εἰς τὴν μητέρα τοῦ Στεφάνου, ἦτο χήρα πρὸ ὀλίγου καιροῦ, καὶ κατατεθλιμμένη διὰ τὸν τρομερὸν καὶ πάντη ἀπροσδόκητον θάνατον τοῦ συζύγου της, ὃν εἶχον δολοφονήσει. Ἐδέχθη τὰς ἀνεψιάς της εὐμενῶς μὲν, ἀλλ' οὐχὶ προθύμως, καὶ ὅλως καθ' ὅσον ἐπραΰνετο ἡ λύπη της, ἔβλεπε μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὸν θελκτικὸν χαρακτῆρα τῶν νεανίδων τούτων. Ἡ Κλάρη καὶ ἡ Ἄννα δὲν ὡμοίαζον ποσῶς ἀλλήλαις, ἀλλ' ἦσαν ἀμφότεραι ἀγαθαὶ καὶ ἐράσμιαι. Ἡ Κυρία Μὰκ-Νάβη συνέλαβε πρὸς αὐτὰς μητρικὴν στοργήν.

Ὁσάκις ὁ Κ. Μὰκ-Φαρλάνης ἤρχετο εἰς Λονδῖνον, ὅπου ὁμολογητέον ὅτι δὲν ἤρχετο συχνὰ, ἡ ἀξιόλογος κυρία ἔτρεμε μήπως τοῦ ἔλθῃ ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἐπαναγάγῃ τὰς δύο θυγατέρας του. Ἀλλ' ἀδίκως ἐφοβεῖτο, διότι ὁ Κ. Μὰκ-Φαρλάνης δὲν εἶχεν οὐδεμίαν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ φέρῃ αὐτὰς ὀπίσω.

Τὸν ὀλίγον χρόνον τῆς ἐν τῇ πρωτευούσῃ διαμονῆς του ἐδαπάνα εἰς ἐπισκέψεις κατεσπευσμένας, τὰς ὁποίας ὠνόμαζε διὰ τῆς γενικῆς ὀνομασίας *ὑποθέσεις*· λέξις ἀξιόλογος, ἐφευρεθεῖσα ἐπίτηδες πρὸς ἐμπαιγμὸν πάσης περιεργείας. Ἀνὰ πᾶν νέον παξείδιον ἡ Κλάρη καὶ ἡ Ἄννα παρετήρουν μετὰ λύπης ὀλεθρίαν τινὰ καὶ ταχεῖαν μεταβολὴν εἰς τὸν πατέρα των.—Τὸν ἔβλεπον γηράσκοντα πρωϊμως· μόλις ἦν πεντηκοντούτης τὴν ἡλικίαν, καὶ εἶχεν ἤδη τὸ μέτωπον ὠχρὸν καὶ ἐρρυτιδωμένον, καὶ οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον πλόκαμον τριχῶν ἔσωζεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του· αἱ δύο ταλαίπωροι κόραι ἤθελον προθύμως προσφέρει παρηγορίαν εἰς τὴν μυστικὴν ὀδύνην του, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα ἐγίνοντο τοσοῦτον ψηλαφητά· ἀλλ' ὁ Κύριος Μὰκ-Φαρλάνης δὲν ἠγάπα ποσῶς τὰς ἐρωτήσεις. Ἡ Κλάρη καὶ ἡ Ἄννα ἀποκρούονται ἀποτόμως δὲν ἐπέμενον· ἐπεριορίζοντο δὲ εἰς τὸ νὰ θρηνῶσιν ἐν σιωπῇ τὸν πατέρα ἑαυτῶν.

Ὁ Στέφανος Μὰκ-Νάβης ἠκολούθει τὸ παράδειγμα τῆς μητρός του ὑπεραγαπῶν τὰς ἐξαδέλφας του· ὁ τοῦ πατρός του θάνατος, τοῦ ὁποίου ἐγένετο μάρτυς κατὰ σύμπτωσιν, ἐσάλευσε κατ' ἀρχὰς τὸν νεαρὸν ἐγκέφαλόν του, ἀλλὰ τότε ἦτο ἀκόμη νήπιον, καὶ ὁ χρόνος ἐπανήγαγε τὸν ἐγκεφάλου του εἰς τὸν τόπον του· ἀλλ' ἡ ἐνθύμησις τῆς δολοφονήσεως καὶ ἡ τοῦ δολοφόνου ἔμενον ἐγκεχαραγμέναι εἰς τὸν νοῦν του· ὁ δολοφόνος τὸν ὁποῖον εἶδε μίαν μόνην στιγμὴν, πεσόντος τοῦ προσωπείου τὸ ὁποῖον ἐφόρει, δὲν ἐπαρουσιάζετο εἰς τὴν μνήμην του ὑπὸ μορφὴν σταθεράν· ἀλλ' ἓν περιστατικὸν τῷ διέμενε σαφὲς καὶ ἀκριβὲς ὡς βάσις τῶν ἐνθυμήσεών του, ὅπερ ἦν, ὅτι ἦτο ἄνθρωπος εὔρωστος καὶ μεγαλόσωμος καὶ εὔστροφος· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἡ πτῶσις τοῦ προσωπείου ἔδειξε τοὺς χαρακτῆράς του ἐκτύπα· ἐνῷ δὲ ἐκτύπα αἱ μέλαιναι ὀρφοῦς του συστελλόμεναι ἐδείκνυον ἐπὶ τοῦ ἐ-

ρυθριῶντος ὑπ' ὀργῆς μετώπου του λευκὴν, μακρὰν καὶ λεπτὴν γραμμὴν οὐλῆς. Ὁ Στέφανος ἔβλεπε τοῦτο τὴν προτεραίαν, ὅπως τὰ ὄνειρα τὸ ἐδείκνυον αὐτῷ. Τὸ ἔβλεπε καὶ ἐφρόαττεν ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας ἐκδικήσεως.

Ὁ Στέφανος ὅμως ἦτο πᾶν ἄλλο ἢ ῥωμαντικός. Ἀνατραφεὶς ἐν Λονδίνῳ, ἐν τῷ μεγάλῳ κέντρῳ τοῦ ὑλικοῦ κόσμου, διανύσας δέκα ἔτη τῆς ζωῆς του εἰς τὸ γυμνάσιον καὶ τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξωνίας, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φιλοδόξου, τοῦ πολυμαθοῦς καὶ σκεπτικοῦ ἐκείνου πλήθους, τὸ ὁποῖον σπουδάζει διὰ νὰ φθάσῃ εἰς ὑψηλὰς θέσεις, καὶ τὸ ὁποῖον ἡ σπουδὴ ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἔκαμε ν' ἀποῤῥίψῃ πᾶσαν ποιητικὴν δοξασίαν, ὁ Στέφανος δὲν εἶχε σκοπὸν ν' ἀποπλανηθῇ εἰς τὰς ἀδιεξόδους τρίβους τῆς φαντασίας, ἐν αἷς πολλάκις ἀποπλανῶνται οἱ νέοι. Ἦτο Σκῶτος, ὅπερ ἐστὶν ἐσκεμμένος, νουνεχὴς, φρόνιμος καὶ ἀκλόνητος, καὶ πρὸ πάντων χριστιανὸς ἐκ τῶν ἕξεων τῆς νηπιακῆς ἡλικίας καὶ τῶν μητρικῶν συμβουλῶν, οὐχ ἧττον δὲ ἐκ τῆς γλυκείας συναναστροφῆς τῶν ὡραίων ἐξαδέλφων του.

Ἔχει τις γνωρίμους ἀνὰ δωδεκάδας, τοὺς ὁποίους ἐπισκέπτεται συνεχῶς· ἔχει δὲ καὶ φίλον, ἕνα καὶ μόνον (ἀρκεῖ τοῦτο), τὸν ὁποῖον δὲν βλέπει οὐδὲ ἅπαξ τοῦ μηνός· τοῦτο συνέβαινε καὶ εἰς τὸν Στέφανον. Τὸ Λονδῖνον ἐχορήγει αὐτῷ φίλους οἵτινες τὸν ἐβοήθουν εἰς τὸ νὰ χάνῃ τὸν καιρόν· τοὺς τοιούτους λησμονεῖ τις ἀσμένως ὅταν δὲν ἔχῃ πλέον καιρὸν νὰ χάσῃ· ὁ Στέφανος τοὺς ἔβλεπε σχεδὸν καθ' ἑκάστην, διότι φεῦ! τὸ τοῦ ἰατροῦ ἐπάγγελμα παρεῖχεν αὐτῷ ἱκανὴν ἀργίαν.

Ἀλλὰ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ πανεπιστημιακοῦ βίου του συνέδεσε φιλίαν σπουδαιοτέραν· ἡ φιλία αὕτη ἀνθισταμένη εἰς τὸν χωρισμὸν ὅστις συμβαίνει σχεδὸν πάντοτε, ἅμα οἱ διαφόρων καταστάσεων νεανικοὶ φίλοι εἰσέλθωσιν εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐγένετο καλὴ καὶ σεβαστή. Ὁ Στέφανος καὶ ὁ παλαιὸς φίλος ἠγαπῶντο ἴσως τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον κατὰ πάντα ἦσαν διάφοροι, καὶ σχεδὸν ἀντίθετοι πρὸς ἀλλήλους· διότι ὁ μὲν ἦτο υἱὸς ἁπλοῦ πολίτου, ὁ δὲ ἀνῆκεν εἰς τὴν ἀνωτάτην ἀριστοκρατίαν τῆς Ἀγγλίας· ὁ εὐγενὴς οὗτος ἦν ὑψηλόφρων, δραστήριος, ῥωμαντικὸς, καὶ παραδίδων ἐξ ὁλοκληρίας τὸ μέλλον του εἰς ἔρωτα μέχρι λατρείας· ἀντέκειτο λοιπὸν πρὸς τὸν **Physician** (ἰατρὸν) τοῦ ὁποίου ὁ χαρακτὴρ δὲν ἐστερεῖτο μὲν σταθερότητος, καὶ τῆς κοινῆς εἰς πάντα γενναιόφρονα ἀνδρίας, ἀλλ' εἰς οὐδὲν ἠγάπα τὴν ὑπερβολὴν, καὶ οὐδεμίαν εἶχεν ἀξίωσιν ἐπὶ τοῦ τίτλου τοῦ ἥρωος.

Ὁ Φίλος τοῦ Στεφάνου Μὰκ-Νάϐη ἦτο ὁ Φραγκίσκος Πέρσηβαλ.

Ἡ προτεραία ὑπῆρξε διὰ τὸν Στέφανον ἡμέρα σπουδαιοτάτη. Ἐξελέξατο τὴν ἑτέραν ἐκ τῶν ἐξαδέλφων του, ἐνῷ μέχρι τοῦδε ἐνόμιζεν ὅτι ἠγάπα αὐτὰς ἐξίσου· ὁ ἔρως του, ὅστις δι' ἔλλειψιν προσκομμάτων μέχρι τοῦδε ἐλάνθανεν αὐτόν τε καὶ πάντας, ἐδηλώθη ἤδη μετά τινος σφοδρότητος· ὁ δ' ἔρως οὗτος αἴφνης γενόμενος εὔδηλος, τὸν ἔκαμε τρόπον τινὰ ν' ἀλλάξῃ τρόπον τοῦ εἶναι. Ὁ Στέφανος ἀπὸ τοῦ ἐν Ναουκλησίῳ συμβάντος ἐγένετο σύννους· ἐξέναζε δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ὡς νεόφυτος ὑποκριτὴς τοῦ θεάτρου εἰς τὴν πρώτην παράστασιν· ἐν ἑνὶ λόγῳ ἠσθάνετο τὴν ἔκλυσιν ἐκείνην τῆς καρδίας ἣν ἠσθάνεται εἰς τὸν πρῶτον ἔρωτα καὶ ὁ ἧκιστα ἐπιδεκτικὸς τρυφερῶν αἰσθημάτων. Οὐ μὴν ἀλλ' ἦτο καὶ ζηλότυπος, καὶ τοῦτο ἀρκεῖ νὰ δαμάσῃ καὶ τοὺς πλέον κομπαῤῥήμονας.

Οὕτω λοιπὸν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν μητέρα του βεβυθισμένος εἰς λύπην· ἦτο προσκεκλημένος τὴν ἑσπέραν ἐκείνην εἴς τινα χορὸν τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας, εἰς τὸν χορὸν τοῦ λόρδου Ἰακώϐου Τρέϐωρ· ὁ μέγας χορὸς βέβαια εἶναι πρᾶγμα ἑλκυστικώτατον διὰ νέον τῆς ἡλικίας τοῦ Στεφάνου, καὶ μάλιστα ὅταν ὁ χορὸς οὗτος μέλλῃ νὰ τὸν εἰσαγάγῃ εἰς κόσμον νέον καὶ ἄγνωστον αὐτῷ· εἰς τοιαύτην εὑρίσκετο κατηγορίαν καὶ ὁ νέος *ἐξοχώτατος* ἡμῶν· γεννηθεὶς ἐπὶ τοῦ μεθορίου τῆς Σκωτίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δούμφρης, ὅπου ὁ Λόρδος Τρέϐωρ εἶχε λαμπρὰ κτήματα, ἐκληρονόμει τὴν ὑπόληψιν ἣς ἀπήλαυεν ἄλλοτε παρ' αὐτῷ ὁ πατήρ του. Καὶ τῷ ὄντι, ὁ Λόρδος Τρέϐωρ, πρὸς ὃν εἶχεν ἐσχάτως παρουσιασθῇ, ἐδέχθη αὐτὸν ὅπως δέχονται τὸν υἱὸν ἑνὸς φίλου, καὶ κατετάχθη ἀσμένως εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μελλόντων πελατῶν τοῦ νέου ἰατροῦ. Ἡ πελατεία αὕτη ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐκολάκευε τὸν Στέφανον εἰς τρόπον ἀνεκδιήγητον, ἤνοιγεν αὐτῷ φυσικῷ τῷ λόγῳ ἐλευθέραν εἴσοδον εἰς τὸ μέγαρόν του, καὶ εἶχε λάϐει προσκλητήριον τὸ ὁποῖον ἐπησχόλει τὸν νοῦν του πρὸ ὀκτὼ μακρῶν ἡμερῶν. Καὶ ὅμως ἐπελθούσης τῆς ὥρας καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ ϐάλῃ τὸ μαῦρον φόρεμά του καὶ τὰς λεπτὰς ἐμϐάδας του (escarpin) ὁ Στέφανος ἔμενε σκυθρωπὸς εἰς τὴν ἕδραν του, ἀπέναντι τοῦ σχεδὸν ἐσϐεσμένου πυρός του.

Εἰς τὰς δέκα ὥρας ἡ Κυρία Μὰκ-Νάϐη ἔκρουσεν ἐλαφρὰ εἰς τὴν θύραν του.

— Ἔ, παιδί μου, εἶπε, δὲν πηγαίνεις ἀκόμη;

— Ἐπλήρονα ἓξ μῆνας τῆς ζωῆς μου δι' ἕκαστον ἐκείνων τῶν ϐλεμμάτων! ἀπεκρίθη περιπαθῶς ὁ Στέφανος.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη μᾶς ἐξηγεῖ ἀρκούντως τὴν σειρὰν τῶν διαλογισμῶν τοῦ Στεφάνου. Διελογίζετο περὶ τῆς Κλάρης καὶ τοῦ ϐδελυρωτάτου ἐκείνου ξένου, ὃν ἀπήντησεν εἰς τὸ Ναουκλήσιον, τοσοῦτον ὡραῖον, τοσοῦτον πλούσιον καὶ τοσοῦτον ὑπερήφανον.

— Δὲν σκοπεύεις νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν χορόν; ἠρώτησε πάλιν ἡ γραῖα.

— Τί ὠφελεῖ! ἀνεϐόησεν ὁ Στέφανος. Τί θὰ ὑπάγω νὰ κάμω ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀλαζονικῆς ἐκείνης ἀριστοκρατίας, ἥτις θέλει μὲ χλευάσει καὶ δὲν θὰ γυρίσῃ νὰ μὲ ἴδῃ. Ἀποστρέφομαι τοὺς ἀριστοκράτας, μῆτέρ μου. Εἶτα δὲ ἐπρόσθεσε κατ' ἰδίαν·

— Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ κενόδοξος ἐκεῖνος δοτὴρ τῶν χαρτονομισμάτων εἶναι τοὐλάχιστον κανένας κόμης!

— Ἄ! Στέφανε, εἶπεν ἡ Κυρία Μὰκ-Νάϐη μὲ τόνον ἀποδοκιμασίας· λησμονεῖς ὅτι ὁ μακαρίτης

πατήρ σου ἀπήλαυε τῆς ὑπολήψεως ὅλων τῶν εὐγενῶν τῆς ἐπαρχίας μας... τῆς ὑπολήψεως καὶ τῆς φιλίας των, ἐπανέλαβεν ὑπερηφάνως. — Ἡ οἰκογένειά μας δὲν εἶναι εὐγενικῆς καταγωγῆς, ἀλλ' εἶναι καλλιτέρα τῶν μεσαίων τοῦ Λονδίνου, υἱέ μου, διότι ἡ φυλὴ τοῦ Μὰκ-Νάβη. . .

— Ἔ! καὶ τί μὲ μέλει τοῦτο, μῆτερ! διέκοψεν ὁ Στέφανος δυσανασχετῶν.

Ἡ Κυρία Μὰκ-Νάβη ἐνέβλεψεν εἰς αὐτὸν μετ' ἐκπλήξεως.

— Πῶς μοὶ ὁμιλεῖς ἀπόψε, τέκνον μου! εἶπε, πρέπει νὰ τρέχῃ κάτι τι.. Ὅσον δὰ διὰ τὸν χορὸν, κάμε ὅπως ἀγαπᾷς. Δὲν ἦλθα μόνον διὰ νὰ σὲ ὁμιλήσω περὶ αὐτοῦ. Ἰδοὺ μία ἐπιστολὴ . . . ἀλλὰ πιστεύω ὅτι δὲν θὰ λάβῃς εὐχαρίστησιν νὰ τὴν ἀναγνώσῃς, διότι ἔρχεται ἀπὸ ἕνα καλὸν εὐγενῆ.

— Ἀπὸ τὸν Φράγκην! ἀνεβόησε ζωηρῶς ὁ Στέφανος, καὶ τὸ μέτωπόν του ἐγένετο γαλήνιον.

— Ἐσυνείθισα εἰς τὸ νὰ γνωρίζω εὐκόλως τὸ γράψιμόν του, υἱέ μου, διότι αἱ ἐπιστολαί του σοὶ προξενοῦν μεγάλην εὐχαρίστησιν.

Ὁ Στέφανος ἐφίλησε τὴν μητέρα του, ὡς νὰ ἐζήτει συγχώρησιν διὰ τὸν θυμόν του.

— Ἦλθε σήμερον! εἶπεν ἀναγνοὺς τοὺς πρώτους στίχους. Ἔπρεπε νὰ φθάσῃ! ὁ ταλαίπωρος ὁ Φράγκης καὶ αὐτὸς μέλλει νὰ γείνῃ δυστυχής!

— Καὶ αὐτός! ἐπανέλαβεν ἡ Κυρία Μὰκ-Νάβη. Μήπως εἶσαι καὶ σὺ, Στέφανε;

Ὁ Στέφανος ἐμειδίασε βεβιασμένως, καὶ ἡ ἀγαθὴ μήτηρ ἡσυχάσασα ἐξῆλθεν ἵνα ὑπάγῃ ν' ἀναπαυθῇ.

Μόλις δ' ἐξελθούσης αὐτῆς, δύο ἐλαφρὰ κτυπήματα ἠκούσθησαν εἰς τὴν θύραν, καὶ ἡ γλυκεῖα φωνὴ κοριτσίου διερχομένη τὴν ὀπὴν τοῦ κλείθρου ἔφερε τοὺς μετὰ δειλίας προφερθέντας τούτους λόγους·

— Εὐχαριστῶ, ἐξαδελφάκι μου!

Ἔπειτα δὲ ἠκούσθη βῆμα ἐλαφρὸν ὡς τὸ τῆς δορκάδος διευθυνόμενον πρὸς τὰ ἀνώτερα πατώματα.

Σημειωτέον ὅτι ἡ μικρὰ Ἄννα μετεχειρίσθη πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν τὴν εὐγλωττίαν της ἵν' ἀποτρίψῃ τὸν Στέφανον τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν χορὸν τοῦ οἴκου Τρέβωρ. Καὶ αὕτη εἶχε τὴν ἀφελῆ ζηλοτυπίαν της. Ἐνόει συγχεχυμένως πως τὰ πόσα καὶ πόσα ἀναπόφευκτα θέλγητρα πρέπει νὰ ἔχῃ μία κυρία τοῦ συρμοῦ. Ἡ γυναικεία θυμοσοφία της ἐμάντευε τὴν μέθην, ἥτις κυριεύει ἕνα νέον εἰς τὸν οὐδὸν τῶν θερμῶν ἐκείνων αἰθουσῶν, ὅπου τὰ μειδιάματα διασταυροῦνται ἐν τῷ μέσῳ ἀτμοσφαίρας εὐώδους, ὅπου τὰ βλέμματα ζητοῦσιν ἄλληλα, προσελκύονται, συνερωτῶνται, ἀνταποκρίνονται. . . καὶ τὴν ἐκυρίευε τρόμος, τὴν ταλαίπωρον κόρην, διότι ἠγάπα τὸν Στέφανον ὅσον ἠδύνατο.

Οὗτος δὲ ἔτεινεν αἰφνης τὸ οὖς, καὶ ἡ κεφαλή του ἔκλινε πρὸς τὴν θύραν.

— Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Ἄννης, ἐψιθύρισε μετὰ βραχεῖαν σιωπήν, εἶναι τὸ βῆμα τῆς Ἄννης. Τὸ ταλαίπωρον, τὸ γλυκὺν κοράσιον! Ἄ! ἡ Κλάρη ὅμως δὲν ἔρχεται, ἡ Κλάρη! δὲν τὴν μέλει εἴτε ὑπάγω εἰς τὸν χορὸν εἴτε ὄχι! . . . .

Ἔβαλε τὴν κεφαλήν του μεταξὺ τῶν χειρῶν του.

— Πόσον ἦτο ὡραία, ὦ Θεέ! ἐπανέλαβε, καὶ πόσον ἤθελα ὑπερηφανευθῆ διὰ τὸ βλέμμα της! Ὢ! τὴν ἀγαπῶ ἀφ' ὅτου ἤρχισα νὰ φοβῶμαι μήπως δὲν ἀγαπῶμαι ὑπ' αὐτῆς. . . Ἀλλὰ ποῖος νὰ ἦναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος; ἐπρόσθεσεν αἴφνης μετὰ σφοδρᾶς ἐντάσεως· καὶ ποῦ νὰ τὸν ἐγνώρισεν, . . . Ἐκεῖνον ἄρα ἔβλεπε. Καὶ ἐὰν ἔβλεπεν ἐκεῖνον, ἐκεῖνον ὅςις μᾶς εἶναι ξένος καὶ ὅστις ποτὲ δὲν ἐπάτησε τὸ κατώφλιον τῆς οἰκίας μας, τί δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ τις;

Θ΄. Τὸ κέντρον τοῦ ἱστοῦ τῆς ἀράχνης.

Ὁ Στέφανος Μὰκ-Νάβης ἔμεινεν ὡς ζαλισμένος ἐκ τῆς ἰδέας, ἥτις ἀρτίως ἐπῆλθεν αὐτῷ εἰς τὸν νοῦν· ὁ χαρακτὴρ αὐτοῦ ἦτο ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ὑποπτεύουσιν εὐκόλως, καὶ οἵτινες δυσκόλως χάνουσι τὴν ὑποψίαν, ἀφοῦ ἅπαξ τὴν συλλάβωσιν.

Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἡ πρώτη ἐρωτικὴ πνοὴ ἡ πνεύσασα ἐπὶ τῆς ψυχῆς του ἔδωκεν ἄλλην τάσιν εἰς τὰς ἰδέας του· ἐξέναζεν ὅσον ὁλόκληρος τόμος τοῦ Ῥιχαρδσῶνος, ἢ ἐπίμονος ἀναγνώστης τῆς Μὶς Μαρίας Πόρτερ· οἱ δὲ στεναγμοὶ (ὅπερ γνωστὸν καὶ ὡραῖον) κατευνάζουσι τὰς ὑποψίας, ὅπως αἱ πρῶται αὖραι διαλύουσι τὴν χιόνα τῶν λειμώνων.

— Εἶμαι τρελλός! ἐπανέλαβε μετά τινων λεπτῶν σιωπήν· εἶναι ἀγνὴ ὡς οἱ ἄγγελοι, τῶν ὁποίων ἔχει τὴν καλλονήν. . . Ἄ! πάσχω δεινῶς! . . . Πρέπει νὰ ἴδω τὸν ταλαίπωρον Φράγκην· τοὐλάχιστον λέγομεν τὰ παράπονά μας μαζὶ, καὶ ἂν δὲν δυνηθῶμεν νὰ παρηγορήσωμεν ἀλλήλους.

Πρὸ ἑνὸς ἔτους ὁ Στέφανος δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὸν Φραγκίσκον· καὶ εἰς τὴν τελευταίαν συνάντησίν των ἡ συνέντευξίς των ὑπῆρξε βραχυτάτη, καὶ ἡ συνομιλία εὐτράπελος.

Τότε ἦσαν ἀμφότεροι εὐτυχεῖς, καὶ ἀμφότεροι ἀμέριμνοι· ἰσχάτως δὲ ὁ Στέφανος εἶχε μάθει τυχαίως ἓν μέρος τῶν ἀδομένων περὶ τῆς Μὶς Τρέβωρ· ἐγνώριζεν ὅτι εἰς τὰς κατὰ τὸ σύνηθες καλῶς πληροφορημένας συναναστροφὰς, ὡμίλουν περὶ τοῦ προσεχοῦς γάμου της μετὰ τοῦ περιφήμου Μαρκησίου Ῥὶο-Σάντου, ὡς περὶ πράγματος βεβαίου καὶ σχεδὸν τελειωμένου. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἀνεφέρετο ὁ λόγος του καὶ εἰς τὴν μετὰ τῆς μητρός του συνομιλίαν.

Ὁ Φραγκίσκος λοιπὸν καὶ αὐτὸς εὑρίσκοντο τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην, ἥτις διπλασιάζει τὴν ἀξίαν τῆς φιλίας, καθιστῶσα τὴν ἀμοιβαίαν ἐκμυστήρευσιν τῆς καρδίας ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ Στέφανος ἐπερίμενε τὴν ἐπαύριον μετὰ μεγίστης ἀνυπομονησίας· ἡ χαρὰ ἣν ἠσθάνετο ἐν τῇ προσδοκίᾳ τοῦ νὰ ἴδῃ πάλιν τὸν Φράγκην, ἔπνιγε πᾶν αἴσθημα ἄλγους.

Δὲν ὑπῆγεν εἰς τὸν χορὸν τοῦ οἴκου Τρέβωρ· τὴν δ' ἐπαύριον ἠγέρθη, πάσχων μὲν ἔτι, ἀλλ' ἧττον τεταραγμένος. Ὑπάρχει πάντοτε μέσον θεραπείας διὰ τοὺς θετικοὺς χαρακτῆρας, οἵτινες δὲν δαυλίζουσι κατὰ βάθος τὴν καυστρὰν πληγὴν τοῦ πά-

θους των, οἵτινες δὲν ἐντέρπονται θρηνωδῶς εἰς τὴν ὀδύνην των, καὶ οἵτινες δὲν ζητοῦσιν ἄλλο εἰμὴ τὸ νὰ παρηγορηθῶσιν.

Ὁ Στέφανος ἐπέρασε καλῶς ἢ κακῶς τὴν πρώτην νύκτα τῶν ἐρωτικῶν βασάνων του, καὶ δὲν εἶχε τὴν ἐλαχίστην ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ αὐτά· ὑπεσχέθη εἰς ἑαυτὸν νὰ κλείσῃ ἀποτόμως τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ζητῶν ἐξήγησιν παρὰ τῆς Κυρίας Κλάρης Μακ-Φαρλάνης. Τοῦτό ἐστιν ὅπερ καλοῦσι *παστρικοὺς λογαριασμούς*. Ἐὰν ὅλοι οἱ ἐρασταὶ ἐλάμβανον τὴν ὁδὸν ταύτην, ἥτις εἶναι λογικωτάτη ἐμπορικῶς θεωρουμένη, οὐδὲ ἓν μυθιστόρημα ἤθελε φθάσει εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου τόμου του. Ὁποῖον δυσύχημα ἤθελεν εἶναι τοῦτο διὰ τὴν κοινωνίαν!

Εἰς τὸ πρόγευμα τῆς οἰκογενείας ἡ Κλάρη ἐφαίνετο ῥεμβάζουσα καὶ τρόπον τινὰ ἀπερροφημένη ὑπὸ τυραννικῶν διαλογισμῶν. Ὁ δὲ Στέφανος βέβαια παρετήρησε τοῦτο, ἀλλ' ἐκράτησεν ἑαυτοῦ, ἀποφασίσας νὰ λάβῃ τὴν γνώμην τοῦ Φράγκη πρὶν ἢ δώσῃ τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν.

Ἡ Ἄννα ἐξ ἐναντίας ἦτο περιχαρὴς, καὶ ἀπηύθυνεν εἰς τὸν ἐξάδελφόν της, ὅστις δὲν προσεῖχε ποσῶς, τὰς ἀφελεῖς καὶ ἐγκαρδίους ἐκφράσεις τῆς εὐγνωμοσύνης της. Τὸ ταλαίπωρον κοράσιον εἶχε τὴν ςαθερὰν πεποίθησιν, ὅτι ὁ Στέφανος ἐςερήθη τῆς ἡδονῆς τοῦ χοροῦ διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην του, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ κρύψῃ τὴν χαράν της.

Ἀμέσως μετὰ τὸ πρόγευμα, καὶ ἐνῷ ἀκόμη τὸ τέϊ ἐξητμίζετο ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἡ Κλάρη ἔγεινεν ἄφαντος. Ἠξεύρομεν δὲ ἤδη ποῦ ὑπῆγεν. — Ὑπῆγε καὶ ἐτέθη ὄπισθεν τοῦ ἡμιανυψωμένου παραπετάσματος, τὸ ὁποῖον ἐπέτρεπεν εἰς τὸ βλέμμα της νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ πρώτου πατώματος τῆς τετραγώνου οἰκίας εἰς τὴν ἀπέναντι πλευρὰν τῆς Κορνιχίλλης. Ἡ Κλάρη ἐφοίτα ἐκεῖ καθ' ἑκάςην, ἤρχετο δὲ πολλάκις εἰς μάτην, διότι οἱ ἐμφανισμοὶ τοῦ Ἐδουάρδου εἰς τὰ γραφεῖά του ἦσαν σύντομοι καὶ οὐχὶ πολὺ συνεχεῖς. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔχοντος τούτου, ἡ Κλάρη ἤρχετο συχνά.

Τὴν ἡμέραν ὅμως ἐκείνην εὗρε τὸ ζητούμενον. Ἀπέχομεν τοῦ νὰ εἰκονίσωμεν τὰς βαθείας καὶ ποικίλας ἐντυπώσεις, αἵτινες διεδέχθησαν ἀλλήλας εἰς τὸ πνεῦμα τῆς νεάνιδος, διαρκούσης τῆς ἀναύδου θεωρήσεώς της. Εἰς τὴν θέσιν ταύτην εἶδε πρώτην φορὰν τὸν Ἐδουάρδον· εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἤρχετο καθ' ἑκάςην περιμένουσα αὐτόν· εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἔπασχεν, ἔχαιρε καὶ ἔμαθε ν' ἀγαπᾷ.

Ἔμενεν ἐκεῖ καταγοητευμένη, καὶ χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τὴν πτῆσιν τῶν ὡρῶν.

Ὅτε ὁ Ἐδουάρδος ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ νεύματος τοῦ Βωβλαντέρνου, ἔῤῥιψε τὸ βλέμμα πρὸς αὐτὴν, ἡ καρδία της κατελήφθη ὑπὸ σφοδρᾶς συγκινήσεως λύπης καὶ ἡδονῆς συναμα. Ἠσθάνθη ῥῖγος, τὰ γόνατά της ἐκάμφθησαν, καὶ ῥεῦμα ζέοντος αἵματος ἐφέρθη ἐκ τῶν φλεβῶν εἰς τὰς παρειάς της, αἵτινες ἐγένοντο ἐρυθραί· ἡ δὲ χεὶρ της ἀφῆκε τὸ καταπέτασμα.

Ἔμεινε πολὺν χρόνον ἐντροπιασμένη καὶ τεταραγμένη ὄπισθεν τοῦ λεπτοῦ καὶ διαφανοῦς παραπετάσματος, ὅπερ εἶχεν ὡς μόνον προτείχισμα κατὰ τῆς ἀρξαμένης ἐκγοητεύσεως.

Ἐπεθύμει σφοδρῶς ν' ἀνυψώσῃ πάλιν τὸ ὕφασμα, ἀλλ' ἠσθάνετο ἤδη τύψιν τοῦ συνειδότος, διότι ἀνύψωσεν αὐτὸ ἤδη ἅπαξ· καὶ ὁ φόβος καὶ ἡ ἐντροπὴ, ἔτι δὲ καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἐμφόβου εὐσεβείας της, εἰς ἣν μέχρι τοῦδε προσεῖχε τὸν νοῦν μετ' εὐλαβείας, ἔκραζον πρὸς αὐτήν· Ἄπεχε! ταλαίπωρον κοράσιον. Ἀλλ' εἰς τὸ ἕτερον οὗς ἐλάλει ὁ ἔρως, ὁ ἰσχυρὸς, ὁ εὔγλωττος, ὁ ἀναπόδραςος. Δὲν ἠξεύρομεν τί ἔλεγεν αὐτῇ, ἀλλὰ καίτοι ὡμίλει σιγαλέως, ἡ γλυκεῖα φωνή του ἐνίκα τὴν ἀπειλητικὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως.

Ἡ Κλάρη προῦβαλε μετὰ δειλίας τὴν λευκὴν καὶ λελυμένην χεῖρά της, καὶ πάλιν τὴν ἀπέσυρε, καὶ πάλιν προῦβαλεν αὐτήν.

Τὸ καταπέτασμα ἀνυψώθη ἐκ νέου, ἀλλὰ τόσον ὀλίγον! . . . πλὴν ἀρκετά. Ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου ἡ εἰκὼν ἐπλήρου τὴν ζωήν της. Ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Ἐδουάρδου, ῥεμβὸς καὶ περιπλανώμενος ἐν τῷ κενῷ, δὲν ἐζήτει πλέον τὸ παράθυρόν της. Τότε λοιπὸν ἡ Κλάρη ἐροβήθη ὀλιγώτερον, καὶ ἀνέλαβε τὴν προτέραν θέσιν της.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ἡ κεφαλὴ, ἢ τὸ σκέλος;

Δύο πολεμικοὶ ναῦται, καθ' ἣν ςιγμὴν τὸ πλοῖόν των ἔμελλε νὰ πολεμήσῃ, συνεφώνησαν νὰ παρέχωσιν ἀλλήλοις βοήθειαν χρείας τυχούσης. Τοῦ ἑτέρου λοιπὸν ἁρπαγὴ τὸ σκέλος ὑπὸ σφαίρας τηλεβόλου, καὶ ὁ σύντροφός του ἐσήκωσεν αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὤμων διὰ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦ πλοίου. Καθ' ὁδὸν καὶ ἄλλη σφαῖρα ἀφαιρεῖ τὴν κεφαλὴν τοῦ πληγωμένου· ὁ δὲ φίλος του μὴ αἰσθανθεὶς αὐτὸ ἐξηκολούθει τὸν δρόμον του. «Ποῦ πηγαίνεις;» τὸν ἠρώτησεν ἀξιωματικός τις. — Πάγω νὰ φέρω τὸν σύντροφόν μου εἰς τὸν χειροῦργον.— Εἰς τὸν χειροῦργον! ἀλλὰ δὲν ἔχει πλέον κεφαλήν! Ὁ ναύτης ῥίπτει ἀμέσως τὸ φορτίον του ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ φωνάζει· «Τί ψεύςης! μοῦ 'χε πεῖ ὅτι μόνον τὸ ποδάρι του εἶχε χάσει.»

« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος ».

ΕΤΟΣ Α.' ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 11 Ἰουνίου 1858. Ἀριθ. 11.

ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΩΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Γ.

Δέκα μῆνας καὶ ἥμισυν μετὰ τὴν σκηνὴν ταύτην, ἀνὴρ ὠχρὸς τὴν ὄψιν, μακρὸν ἔχον τὸ γένειον, κοίλας τὰς παρειὰς καὶ σχεδὸν ῥακενδύτης, ἐκάθητο ἔν τινι χαμηλῷ, σκοτεινῷ καὶ νοσώδει δωματίῳ ἀθλίου τινὸς ξενοδοχείου τοῦ Λονδίνου, ἔχων τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κεκλιμένην ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ κρατῶν διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς πιστόλιον, τοῦ ὁποίου ἀνεσήκωνε καὶ κατέβιβαζε τὸν λύκον διὰ τῆς δεξιᾶς. Ὁ ὠχρὸς καὶ κάτισχνος οὗτος ἀνὴρ ὁ ῥακενδύτης, ὅστις δὲν εἶχε φάγει πρὸ δύω ἡμερῶν, ἦτο ὁ Λέων ὅστις ἐμελέτα ν' αὐτοχειριασθῇ.

Ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔκειτο μία ἐπιστολὴ, φέρουσα τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἰουλίας, καὶ περιέχουσα μόνον τὰς λέξεις ταύτας.

« Κατέβαλα πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα κερδίσω τὴν ποσότητα ἣν ἐζήτει ὁ πατήρ σου, ἀλλ' εἶμαι πτωχότερος ἢ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅτε σὲ εἶδον τελευταῖον, καὶ ἀπὸ δύω ἤδη ἡμερῶν δὲν ἔφαγα τίποτε. Ὅταν θὰ λάβῃς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, δὲν θὰ ὑπάρχω πλέον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην στιγμὴν οὐ θὰ ἦσαι ὁ λογισμός μου. Ἡ σφαῖρα ἑνὸς πιστολίου θέλει κάμει ὅ,τι ἤθελε κάμει ἡ πεῖνα, ἂν ἐτόλμων νὰ ἐλπίσω ἔτι.

Γίαινε καὶ εὐδαιμόνει Ἰουλία, τοῦτο θὰ ἦναι ἡ εὐχὴ τῆς ἐσχάτης μου στιγμῆς. »

18 Ἰουνίου 1838.

« Δέων »

Ὁ Λέων ἀνέγνωσε διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν ἐπιστολὴν ταύτην καὶ ἐσφράγισεν αὐτήν.

— Ἐμπρὸς, εἶπεν, ἂς ἀπολλαχθῶμεν τῶν ἓξ ἑβδομάδων, αἵτινες μὲ χωρίζουσιν ἔτι ἀπὸ τῆς 15 τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1838, καὶ ἔστησε τὸν λύκον τοῦ πιστολίου ὅπερ ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα, ἑτοιμαζόμενος νὰ στηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τοῦ κροτάφου του. Διότι αὐτὸς ὅστις ἐγνώριζε τὰ πάντα, εὗρεν ὅτι εἰς τὸν κρόταφον πρέπει, καὶ ὄχι ἐντὸς τοῦ στόματος, νὰ κενώσῃ τὸ πιστόλιον ὁ θέλων ν' ἀπαθανατίσῃ ἀσφαλῶς καὶ ἐν ἀκαρεῖ.

Καθ' ἣν ὥραν στιγμὴν ἔμελλε νὰ ἐγγίσῃ τὴν σκανδάλην, ἡ θύρα ἠνεῴχθη αἰφνιδίως, καὶ εἰσῆλθεν ἄνθρωπος μεγαλόσωμος, μὲ πρόσωπον ἐξανθημάτων πλῆρες, ἐνδεδυμένος ὑπενδύτην ἐξ ἰριούχου καὶ παδὴν λευκὴν ἀνασηκωμένην καὶ σχηματίζουσαν γωνίαν. Ὁ ἀνθρώπινος οὗτος μαστόδους ἦτο ὁ δεσπότης τοῦ Ξενοδοχείου ἐν ᾧ ἔζη ὁ Λέων, ἂν δύναταί τις νὰ ὀνομάσῃ τοῦτο ζῆν.

Τὸ πρῶτον κίνημα τοῦ Λέοντος, τὸ κίνημα ἐκεῖνο ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ κρατηθῇ ὁ ἄνθρωπος, ἦτο εὐχὴ νὰ σύρῃ τὴν σκανδάλην, ἀλλὰ ν' ἀποσύσῃ τὴν χεῖρα τῆς θέσεως εἰς ἣν εὑρίσκετο, καὶ νὰ κρύψῃ τὸ ὅπλον του ὀπισθεν τῆς ῥαχέως του.

Ἀλλὰ τὸ κίνημα τοῦτο δὲν διέφυγε πως τὸν κάπηλον, ὅστις πλησιάσας τῷ νεανίᾳ εἶπεν·

— Τί μοῦ κάμνετε σύτσῦ;

Καὶ ἔσυρε πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὴν χεῖρα καὶ τὸ πιστόλιον.

— Τί! εἶχες σκεπὸν νὰ φονευθῇς;

— Ὁ Λέων ἐπένευσε καταφατικῶς.

— Ἀμὴ τὰ σαράντα σιλίνια ποῦ μὲ χρεωστεῖς;

— Δὲν ἔχω.

— Ἔτσι, ὄχι μόνον δὲν πληρόνεις, ἀλλὰ θέλεις ἀκόμη καὶ νὰ φονευθῇς μέσα εἰς τὸ σπῆτί μου· μ' ἄλλα λόγια τρῶς τὸ δίκαιό μου καὶ μὲ βάλλεις σὲ ζαλάδαις γιὰ φονικό! Δός μου τὸ πιστόλι σου.

— Διατί;

— Αὐτὸ μ' ἐρωτᾷς; Διὰ νὰ μὴ σ' ἀρήτω νὰ φονευθῇς πρὶν μὲ πληρώσῃς. Ὕστερα μοῦ εἶναι ὅλως διόλου ἀδιάφορον, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι πρέπει νὰ φονευθῇς ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτί μου.

— Οὕτω λοιπὸν δὲν ἔχω οὐδὲ τὸ ἐλεύθερον νὰ ἀποθάνω! ἐψιθύρισεν ὁ Λέων, ὃν ἡ δυστυχία, ἡ ἀπελπισία, ἡ πεῖνα καὶ ἡ συγκίνησις ἥτις προηγεῖται τῆς αὐτοχειρίας, εἶχον ῥίψει εἰς παντελῆ χαύνωσιν, καὶ ὅστις μόλις αἰσθανόμενος τί ἔπραττεν, ἐξέτεινε τὸ ὅπλον εἰς τὸν ξενοδόχον του.

— Ἔχεις δίκαιον, εἶπε, σοὶ χρεωστῶ χρήματα, σοὶ ἀνήκω, κάμε με ὅ,τι θέλεις. Φυλάκισέ με ἂν τοῦτο σοὶ ἀρέσκῃ.

— Εἶσαι λοιπὸν πολὺ δυστυχής;

— Ναί, πολὺ δυστυχής.

— Δὲν εἰξεύρεις λοιπὸν νὰ κάμῃς τίποτε;

— Γνωρίζω τὰ πάντα.

— Τὰ πάντα;

— Ναί, τὰ πάντα ἀπὸ τῆς Ἀραβικῆς καὶ Ἑλληνικῆς γλώσσης μέχρι τοῦ τρόπου τοῦ κατασκευάζειν οἰκονομικὸν σάπωνα· καὶ ὅμως ἀποθνήσκω τῆς πείνης.

— Ἄ! βέβαια! μ' αὐτὰ εἶν' ἀδύνατον νὰ ζῇς, καὶ δὲν εἶσαι ὁ μόνος....

— Ἠθέλησα νὰ δίδω μαθήματα, καὶ μὲ προσέφεραν χίλια διακόσια φράγκα κατ' ἔτος! Μὲ χίλια διακόσια φράγκα νὰ διέρχωμαι ὅλας μου τὰς ἡμέρας καταγινόμενος εἰς τὸ νὰ διδάσκω ἕνα σωρὸν παλαιόπαιδα, ἀπὸ ὀκτὼ ἕως δώδεκα ἐτῶν, ἀμαθέστατα, ἄθλια καὶ κακόμορφα ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου.

— Ἔπειτα;

— Ἔπειτα ἔκαμα μίαν μετάφρασιν ἀραβικῶν ἀσμάτων, ἀσμάτων λαμπρῶν, ὅλως ἀγνώστων ἐν Εὐρώπῃ, καὶ ἱκανῶν νὰ μεταπλάσωσιν ἄπαξαν τὴν φιλολογίαν τῆς Ἄρκτου.

— Καὶ λοιπόν;

— Καὶ λοιπὸν ὁ ἐκδότης μ' ἐζήτησε δύο χιλιάδας φράγκων διὰ νὰ τυπώσῃ τὴν μετάφρασίν μου. Ἔπρεπε νὰ δυκιμάσῃς τίποτε ἄλλο.

— Ὅπερ καὶ ἔπραξα. Ἐζήτησα παρὰ τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως δ' ἐργασίαν, τὴν ἀντιγραφὴν καμμίας εἰκόνος.

— Ἔγεινε δεκτὴ ἡ αἴτησίς σου ἀμέσως; Λέγουν ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ κυβέρνησις καταγίνεται εἰς τὸ νὰ ἐνθαῤῥύνῃ τὰς τέχνας.

— Μοὶ προσήνεγκαν ὀκτακόσια φράγκα πρὸς ἀντιγραφὴν μιᾶς εἰκόνος αὐθ Βιλλεκουέζου, ἐχούσης ἑνὸς ἔτους ἐργασίαν.

— Νοστιμώτατον κι' αὐτό. Ἐξακολούθει, εἶπεν ὁ ξενοδόχος στηρίξας τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων του, καὶ φαινόμενος ὅτι ἐνδιεφέρετο τὰ μέγιστα εἰς πᾶν ὅ,τι ἤκουε.

— Ἄ! λοιπὸν σοὶ ἀρέσκει ἡ διήγησίς μου;

— Πολύ.

Καὶ τοῦτο εἰπὼν ὁ ξενοδόχος ἐκάθισε, διότι ἐστοχάσθη ὅτι εἶναι κάλλιον νὰ κάθηται ἢ νὰ μένῃ ὄρθιος.

— Ἀπετάθην πρὸς ἐφημερίδα, ἐπανέλαβεν ὁ Λέων, πρὸς μετάφρασιν τῶν ξένων εἰδήσεων καὶ σύνταξιν ἐπιστημονικῶν ἄρθρων. Ἐτὸς ἑνὸς μηνὸς ἐκέρδισα ὀγδοήκοντα φράγκα, καὶ διετάχθην νὰ μὴ γράψω πλέον περὶ τῶν ἐπιστημῶν, ἐπειδὴ οἱ συνδρομηταὶ ἔγραψαν ὅτι ἦταν ὀχληρά.

— Ἄ! ναί. Τὰ ἐπιστημονικὰ ἄρθρα εἶναι ἀνυπόφορα, εἶπεν ὁ ξενοδόχος μετὰ πολλοῦ γέλωτος.

— Τότε ἐστοχάσθην ὅ,τι εἶχον, καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

— Ἔκαμες πολὺ καλά.

— Ἐπειδὴ δὲ ὡμίλουν καθαρῶς τὴν Ἀγγλικήν, ἐσκόπευα νὰ παραδίδω μαθήματα εἰς νέους τσεντελμάνους· ἀλλ' ἔσχον τὴν ἀνοησίαν νὰ προφέρω τὴν λέξιν ὑποκάμισον ἐνώπιον λαιδης, μητρὸς ἑνὸς τῶν πατριωτῶν σου, καὶ τὴν ἰδίαν ἡμέραν μοῦ ἔδωκαν τὰ παπούτσια εἰς τὸ χέρι.

— Καὶ ἀπὸ τότε τί ἔκαμες;

— Ἔκτοτε δὲν ἔκαμα τίποτε. Ἦλθα καὶ κατῴκησα εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν σου, καὶ σοὶ χρεωστῶ τεσσαράκοντα σελίνια.

— Ἔπρεπε ν' ἀρκεσθῇς εἰς τὴν πρώτην θέσιν ποῦ ηὗρες, δηλαδὴ εἰς τῶν χιλίων διακοσίων φράγκων.

— Ν' ἀρκεσθῶ; ἐπροτιμοῦσα ν' ἀποθάνω.

— Ἐγὼ εὐχαριστοῦμαι σ' ἐκεῖνα ποῦ ἔχω, εἶπεν ὁ ξενοδόχος μεθ' ὑπερηφανίας, καὶ ἔχω εἴκοσι ἔτη ὁποῦ κάνω τὸν μάγειραν.

— Ἤλπιζα ἴσως ἀρκεσθῆ ἂν δὲν εἶχα ἔρωτα.

— Ἔχεις ἔρωτα;

— Ναί. Καὶ διὰ νὰ ἀποκτήσω ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἀγαπῶ, ἔπρεπε νὰ κερδίσω πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων ἐντὸς ἑνὸς ἔτους.

— Πενῆντα χιλιάδες φράγκα σ' ἕνα χρόνο, ἀφοῦ ἐγὼ μόλις ἔως τώρα εἰμπόρεσα νὰ κερδίσω χίλιας λίρας εἰς εἴκοσι χρόνους; τὰ μισὰ τῶν ὅσα ζητεῖς εἰς ἓν ἔτος! Ἤσουν τρελλός, φίλε μου!

— Καὶ ὅμως ἐντὸς ἑξ ἑβδομάδων λήγει τὸ ἔτος. Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ αἰτία δι' ἣν προτιμῶ ν' ἀποθάνω σήμερον παρὰ νὰ περιμείνω μέχρι τῆς λήξεως αὐτοῦ.

Ὁ ξενοδόχος ἐφάνη σκεπτόμενος σοβαρῶς.

— Μοῦ κατέβηκε μιὰ ἰδέα, ἀνέκραξε πάραυτα.

— Εἰς ἐσέ;

— Εἰς ἐμέ. Δὲν σᾶς χρειάζονται πενῆντα χιλιάδες φράγκα;

— Ναί.

— Ἂν σοῦ βρῶ ἑξήντα, μοῦ δίδεις τὰς δέκα χιλιάδες;

Ὁ Λέων ἐθεώρησε τὸν ξενοδόχον ὡς παραφρονοῦντα.

— Ὁμιλῶ σπουδαίως.

— Δύνασαι νὰ μοὶ προμηθεύσῃς ἑξήκοντα χιλιάδας φράγκων;

— Σ' ἕνα μῆνα μέσα.

Ὁ Λέων ἠγέρθη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ξενοδόχου του, ὅστις ἀπωθῶν διὰ τῆς χειρὸς τὴν οἰκειότητα ταύτην ἐξηκολούθησεν.

Ἔχεις καλὸν σπάθον;

— Περίφημον! Ἀλλὰ τί ἔχει νὰ κάμῃ τὸ σπαθί μου;

— Ἔκαμες καταχρήσεις;

— Ποτέ.

— Θὰ πάρῃς ἐκείνην ποῦ ἀγαπᾷς.

— Πῶς;

— Νᾶσαι ὀλίγον γενναῖος καὶ δὲν χρειάζεσαι ἄλλο.

— Τί ἐννοεῖς μὲ τοῦτο;

— Ἐνδύσου.

— Δὲν ἔχω ἄλλα ἐνδύματα ἐκτὸς ἐκείνων ποῦ φορῶ.

— Σοῦ δανείζω τότε μιὰ φορεσιὰ, καὶ πηγαίνω νὰ φωνάξω κανένα κουρέα νὰ ξυρίσῃ τὰ γένεια σου. Θὰ ὑπάγωμεν νὰ ἴδωμεν ἕνα ἄρχοντα, λόρδον, πατρίκιον τῆς Ἀγγλίας.

— Ὅστις θὰ μοὶ δώσῃ ἑξήκοντα χιλιάδας φράγκων;

— Ναὶ, θὰ σὲ κάμῃ νὰ τὰ κερδίσῃς, ἂν ἔχῃς γερὸ σπαθί.

— Δὲν ἐννοῶ τίποτε.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταλάβῃς. Ἔχεις γερὸ σπαθί;

— Σὲ λέγω πάλιν ναί.

— Ἀγαπᾷς τὰ περισσεῖα;

— Τί ἔχει νὰ κάμῃ τὸ περισσεῖ μ' αὐτὰ ποῦ μοὶ λέγεις;

— Πέ μου ἀγαπᾷς τὰ περισσεῖα;

— Πεθαίνω γι' αὐτά.

— Ἐσώθηκες, καὶ ἐγὼ κερδίζω δέκα χιλιάδες φράγκα. Περίμενέ με, εἶμαι ἐδῶ σὲ μιὰ στιγμή.

Εἴκοσι λεπτὰ μετὰ τὴν συνομιλίαν ταύτην, ὁ Λέων ξυρισθεὶς καὶ ἐνδυθεὶς ἐπαναφόριον τετράκις πλατύτερον τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἀλλὰ καθαριώτερον ἐκείνου ὅπερ ἐφόρει ἀπὸ ἑνὸς μηνὸς, ἐξήρχετο τοῦ ξενοδοχείου αὐτοῦ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ξενοδόχου, χωρὶς νὰ κατορθώσῃ νὰ μάθῃ παρὰ τοῦ συντρόφου του ποῦ ἦγεν αὐτὸν, καὶ ποίαν σχέσιν εἶχον τὰ περισσεῖα μὲ τὸν ἔρωτα καὶ τὰς πεντήκοντα χιλιάδας τῶν φράγκων ὧν εἶχεν ἀνάγκην.

Δ'.

Ὁ Κὺρ Πέτρος ὡδήγησε τὸν Λέοντα εἰς ἓν ἐκ τῶν πλουσιωτάτων μεγάρων τοῦ Πικκαδίλη.

— Εἰμποροῦμε νὰ ἰδοῦμε τὸν λόρδον Λενισδάλην, ἠρώτησεν ὁ ξενοδόχος εὐσεβάσμως κρατῶν τὸν πῖλον εἰς τὴν χεῖρα ἐνώπιον τοῦ χρυσοπαρύφου ὑπηρέτου εἰς ὃν ἀπευθύνετο, καὶ νεύων πρὸς τὸν Λέοντα νὰ κάμῃ τὸ αὐτό.

— Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ ὑπηρέτης, ὁ μιλόρδος δὲν δέχεται ἐπισκέψεις τώρα.

— Παρακαλῶ νὰ εἰπῆτε εἰς τὴν Ἐξοχότητά του, ἐπανέλαβεν ὁ Πέτρος, ὅτι τὸν γυρεύουν διὰ τὰ περισσεῖα.

— Ἄ! ἂν ἦναι διὰ τὰ περισσεῖα, εἶπεν ὁ ὑπηρέτης, δύνασθε νὰ εἰσέλθητε.

Ὁ Πέτρος ἐθεώρησε τὸν Λέοντα μὲ ὕφος θριαμβευτικόν.

— Ἡ δουλειὰ πάγει καλὰ, εἶπε.

Ὁ Λέων ἐνόμισεν ὅτι ὠνειρεύετο.

Ὁ ὑπηρέτης ὡδήγησε τοὺς δύο ἐπισκεπτομένους εἰς αἴθουσαν σιλβούσαν ἐκ χρυσοῦ καὶ μετάξης, καὶ τοῖς εἶπε μετὰ σεβασμοῦ ὃν δὲν εἶχε μέχρι τοῦδε δείξει.

— Ὑπάγω ν' ἀναγγείλω τοῦτο εἰς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα.

Μετὰ δέκα λεπτὰ ἐφάνη ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης.

Ἦτο ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης περίπου, ὑψηλὸς, ἰσχνὸς, πολιόθριξ καὶ ἔχων ἦθος εὐγενὲς καὶ βλέμμα ἀνδρὸς εἰθισμένου νὰ προσατεύῃ τοὺς ἱκετεύοντας καὶ νὰ ἀποκρίνεται αὐτοῖς.

— Μιλόρδε, εἶπεν ὁ Πέτρος ἐγειρόμενος ὡς καὶ ὁ Λέων, καὶ ὑποκλίνων τρὶς ἢ τετράκις ταπεινότατα, ἔρχομαι νὰ προτείνω εἰς τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα τὸν Κύριον, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ διαγωνισθῇ διὰ τὸ σοίχημα τῶν περισσείων.

Ὁ λόρδος Λενισδάλης ἐθεώρησε τὸν Λέοντα, ὅπως ὁ φυσικὸς ἤθελε παρατηρήσει ἔντομόν τι, ὅπερ ἔβλεπε πρώτην ἤδη φοράν.

— Εἶσθε Γάλλος; ἠρώτησεν ὁ λόρδος Γαλλιστὶ τὸν Λέοντα.

— Ναὶ, μιλόρδε, ἀπεκρίθη αὐτὸς Ἀγγλιστὶ, ὅπερ ἐκολάκευσε τὸν υἱὸν τῆς Ἀλβιόνος.

— Καὶ θέλεις νὰ διαγωνισθῇς διὰ τὸ σοίχημα τῶν περισσείων;

— Ἀγνοῶ περὶ τίνος εἶναι τὸ σοίχημα τοῦτο, ἀλλὰ πρὸ ἡμισείας ὥρας, καθ' ἣν σιγμὴν ἔμελλον ν' αὐτοκτονηθῶ διὰ πιστολίου, βλέπω τὸν ξενοδόχον μου Κύριον Πέτρον εἰσερχόμενον εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ὅστις συγκινηθεὶς ὑπὸ τῆς διηγήσεως τῆς δυσχίας μου, μοὶ ἐπρότεινε νὰ μὲ κάμῃ νὰ κερδίσω ἑξήκοντα χιλιάδας φράγκων εἰς ἕνα μῆνα. Δὲν ἠδυνήθην ὅμως μέχρι τοῦδε νὰ μάθω διὰ ποίου τρόπου.

— Ἰδοὺ περὶ τίνος πρόκειται, Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Ἄγγλος μὲ τόνον σοβαρὸν διπλωμάτου διαπραγματευομένου σπουδαιοτάτας πολιτικὰς ὑποθέσεις. Ὑπάρχει ἐν Λονδίνῳ ἑταιρεία σοφῶν, ἧς εἰμὶ πρόεδρος. Ἡ ἑταιρεία αὕτη προθυμουμένη νὰ διευκρινίσῃ ἅπαντα τὰ ζητήματα τῆς ἐπιστήμης, προέτεινε βραβεῖον ἑξήκοντα χιλιάδων φράγκων εἰς τὸν δυνηθησόμενον νὰ φάγῃ ἐπὶ ἕνα μῆνα καθ' ἑκάστην ἓν ψητὸν περισσεῖον εἰς τὸ γεῦμά του. Τοῦτο φαίνεται εὐκολώτατον κατ' ἀρχὰς, ἀλλ' οὐδεὶς ἔτι ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ αὐτὸ, καὶ ὅμως ἐπειράθησαν πολλοί. Οἱ μὲν παρητήθησαν εἰς τὸ δέκατον περισσεῖον, οἱ δὲ ἠσθένησαν εἰς τὸ δέκατον πέμπτον, καὶ εἴδομεν ν' ἀποθάνωσι τρεῖς ὑποψήφιοι τοῦ εἰκοστοῦ δευτέρου καὶ εἰκοστοῦ πέμπτου. Τότε τὸ βραβεῖον συνέκειτο μόνον ἐκ τριάκοντα χιλιάδων φράγκων. Τὸ δυσχερὲς τοῦ ἔργου ἔκαμεν ἡμᾶς νὰ διπλασιάσωμεν τὸ ποσόν· εἶσθε λοιπὸν, κύριε, εἰς κατάσχεσιν νὰ ἀναλάβητε τὸν ἀγῶνα τοῦτον;

Παρακαλοῦμεθα τοῦ νὰ περιγράψωμεν τὴν ἔκπληξιν τοῦ Λέοντος.

— Ναὶ, κύριε, ἀπεκρίθη χωρὶς ἀκριβῶς νὰ εἰξεύρῃ τί ἀποκρίνεται, οὐδὲν ἄλλο συλλογιζόμενος ἢ τὰς ἑξήκοντα χιλιάδας τῶν φράγκων, — ἀλλὰ θὰ μοὶ δώσητε τὰ περιστέρια;

— Ἐννοεῖται.

— Διότι δὲν ἔχω τοὺς τρόπους νὰ κάμω τὸ ἔξοδον τοῦτο.

— Καὶ πότε ἀρχίζετε;

— Ἀπὸ σήμερον.

— Εἴπατέ μοι παρακαλῶ τὸ ὄνομά σας, εἶπεν ὁ λόρδος καθήσας καὶ ἀνοίξας μέγα βιβλίον, φέρον τὰ παράσημα τῆς Ἀγγλίας.

— Λέων***

— Ποίας ἡλικίας εἶσθε;

— Τριάκοντα ἐτῶν.

— Τὸ ἐπάγγελμά σας;

— Δὲν ἔχω· κατεῖχον θέσιν ἔν τινι ὑπουργείῳ, ἀλλ' ἄφησα αὐτὴν ἵνα ὠφεληθῶ ἐκ τῶν γνώσεών μου κατ' ἄλλον τρόπον.

— Εἶσθε λοιπὸν πεπαιδευμένος;

— Ἔκαμα ἀρκετὰ καλὰς σποκδάς.

— Ἔχομεν ἐν τῇ ἑταιρείᾳ ἡμῶν ἑλληνιστὴν διακεκριμένον τὸν λόρδον Βούρλομ.

— Ἤκουσα περὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ἔκομε πάμπολλα σφάλματα εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ Ὀρφέως.

— Ἔχομεν τὸν λόρδον Γοσροὺκ εἰδήμονα τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν.

— Ὅσις ὑπέπεσεν εἰς τοσαῦτα λάθη ἐν ταῖς περὶ τοῦ ποιητοῦ Σαδῆ μελέταις αὐτοῦ.

— Ὁμιλεῖτε λοιπὸν τὴν Ἀραβικήν;

— Μάλιστα, κύριε.

— Ἔχομεν σὺν τοῦτοις ἕνα μέγαν ἀρχαιολόγον.

— Τὸν λόρδον Στορλέην. Ἐὰν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ τὸν γνωρίσω, ἤθελον τῷ ἀποδείξει ὅτι ἔσφαλε δὶς ἢ τρὶς εἰς τὰς χρονολογίας, ἃς ἀποδίδει εἰς τὰ Αἰγυπτιακὰ μνημεῖα.

— Γνωρίζετε καὶ τὸν λόρδον Γάλβην;

— Τὸν ἀστρονόμον;

— Μάλιστα.

— Ἐντελῶς, ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ τοὐλάχιστον.

— Ὑπέπεσε καὶ αὐτὸς εἰς λάθη;

— Εἰς πλείονα τῶν ἄλλων, ἐπειδὴ ἐγὼ ἀνεκάλυψα ἕνα ἀστέρα ὃν δὲν ὑπώπτευσε ποτὲ, καὶ τὸν ὁποῖον δύναμαι νὰ τῷ δείξω ὅταν θελήσῃ, ἀστέρα οὗτινος ἡ περιφέρεια εἶναι τετράκις μεγαλητέρα τῆς γῆς.

— Ἄ! Κύριε, βλέπω ὅτι γνωρίζετε τὰ πάντα.

— Σχεδὸν, μιλόρδε.

Τώρα λοιπὸν θέλετε νὰ μάθετε ἂν δύνασθε νὰ φάγητε τριάκοντα περιστέρια ἐντὸς ἑνὸς μηνός.

— Ὄχι, μιλόρδε· θέλω νὰ κερδίσω δι' ὁποίου δήποτε τρόπου δυνηθῶ, ἀρκεῖ νὰ ἦναι ἔντιμος ὁ τρόπος οὗτος, πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον· διότι ἐπὶ μόνῃ τῇ συνθήκῃ ταύτῃ δύναμαι νὰ νυμφευθῶ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἀγαπῶ.

— Καλὰ λοιπὸν, Κύριε, θὰ πράξω καί τι καλλίτερον ὑπὲρ ὑμῶν, ἂν δυνηθῆτε νὰ κερδίσητε τὸ στοίχημα, θὰ σᾶς συστήσω ἐγὼ αὐτὸς εἰς τὸν βασιλέα, καὶ θὰ προσπαθήσω να γίνητε δεκτὸς εἰς τὴν ἑταιρείαν ἡμῶν.

Ὁ Λέων ὑπέκλινε πρὸς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης.

— Λέγομεν λοιπὸν, ἐπανέλαβεν ὁ λόρδος Λενισδάλης, ἐπαγγέλματος οὐδενός.

— Ναὶ, μιλόρδε.

— Καὶ ἐγεννήθητε,

— Ἐν Παρισίοις.

— Καὶ ποῦ κατοικεῖτε τώρα;

— Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Μελανος Λέοντος, ἐν *Ὁδῷ Φρίκης.*

— Πολὺ καλά. Ἰδοὺ τώρα οἱ ὅροι τῆς συνθήκης. Εἶσθε ἐλεύθερος νὰ τρώγετε καὶ νὰ πίνετε ὅ,τι θέλετε· ἀλλὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, εἰς ἕνα μῆνα, τὴν ἕκτην ὥραν, θὰ τρώγῃς ἓν ψητὸν περιστέριον. Δύω δὲ ἐξ ἡμῶν θέλουσι παρευρίσκεσθαι εἰς τὸ δεῖπνόν σου, καὶ καταγράφειν ἔκθεσιν τοῦ τρόπου καθ' ὃν γενήσεται τοῦτο. Καὶ πρέπει τὸ περιστέριον νὰ τρώγηται ὁλόκληρον· ἐὰν δὲ παραιτήσῃς τὸ πείραμα, δὲν δύνασαι νὰ διαγωνισθῇς ἐκ νέου· καὶ ἂν ἀσθενήσῃς ἕνεκα τῆς τροφῆς ταύτης, θὰ σοὶ δοθῶσιν εἴκοσι λίραι διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἀσθενείας, καὶ ἂν ἀποθάνῃς ὡς οἱ τρεῖς ἐκεῖνοι ὑποψήφιοι περὶ ὧν ὠμίλησα εἰς ὑμᾶς πρὸ ὀλίγου, θέλεις ἐνταφιασθῆ δαπάνῃ τῆς ἑταιρείας, καὶ θέλει χαραχθῆ ἐπὶ τοῦ τάφου σου τὸ αἴτιον τοῦ θανάτου σου.

— Σᾶς εὐχαριστῶ δι' ἁπάσας αὐτὰς τὰς πληροφορίας, μιλόρδε, ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς κάμω μίαν ἐρώτησιν.

— Ὁμιλήσατε.

— Ἡ ἑταιρεία ὑμῶν δὲν ἐπρότεινε κανὲν βραβεῖον διὰ τὴν λύσιν ἐπιστημονικοῦ τινος προβλήματος, εἴτε περὶ γεωργικῆς, ἢ ἱστορίας, ἢ ἀστρονομίας, ἢ γλώσσης;

— Ὄχι. Ταῦτα πάντα μικρὸν ἐνδιαφέρουσιν ἡμᾶς. Ὡς πλείστου λόγου ἄξιον θεωροῦμεν τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.

— Θέλω νὰ σᾶς πῶ μιλόρδε, ὅτι προτιμῶ νὰ ἀγωνισθῶ διανοητικῶς παρὰ διὰ τοῦ στομάχου.

— Δὲν χρειάζεσθε πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων;

— Μάλιστα, μιλόρδε.

— Λοιπὸν αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος τρόπος, δι' οὗ δύνασθε νὰ τὰ κερδίσητε. Αἱ θέσεις εἰς τὰς ὁποίας περιῆλθον οἱ σοφοὶ ἡμῶν, εἰσὶ θέσεις μᾶλλον ἐπίτιμοι ἢ ἐπικερδεῖς, δι' ὧν μόνον ἡ κενοδοξία αὐτῶν ἀνταμείβεται. Οὕτω λοιπὸν εἴμεθα σύμφωνοι· τριάκοντα ψητὰ περιστέρια, εἶπεν ὁ λόρδος ἐρίζων τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ὅρου τούτου, ἀπὸ σήμερον 31 Ἰουλίου μέχρι τῆς 1ης τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου.

— Ποῦ ὀφείλω νὰ κάμνω τὸ γεῦμα τοῦτο;

— Ὅπου θελήσητε.

— Εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου, εἶπεν ὁ Πέτρος.

— Καλὰ, εἶπεν ὁ λόρδος Λενισδάλης.

—Θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε, μιλόρδε, ἠρώτησεν ὁ Πέτρος, ἂν ὁ κύριος λάβῃ τὸ βραβεῖον, νὰ κάμω προκηρύξεις περὶ τοῦ καταστήματός μου, καὶ δι' αὐτῶν νὰ ἀγγείλω τὸ ἔκτακτον τοῦτο γεγονός;

—Περὶ τούτου θέλω σκεφθῆ μετὰ τῆς ἑταιρείας.

— Πόσον εἶσθε καλὸς, μιλόρδε!

— Ὑγίαινε, Κύριε, ἐξηκολούθησεν ὁ πατρίκιος τῆς Ἀγγλίας, εἶθε νὰ ἐπιτύχῃς. Τὸ ἐπιθυμῶ μεγάλως καὶ διὰ τὸ συμφέρον σου καὶ διὰ τὸ συμφέρον τῆς ἐπιστήμης, καὶ καθὼς νομίζω ὅτι σᾶς τὸ εἶπα, ἐὰν ἐπιτύχητε θέλετε ἀπολαύσει τῆς βασιλικῆς εὐνοίας, καὶ οἱ μεγαλήτεροι οἶκοι τοῦ Λονδίνου ἀνοιχθήσονται εἰς ὑμᾶς.

— Νὰ τὸν κύνα! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Λέων ἀναχωρῶν μετὰ τοῦ Πέτρου, ἤξιζε τὸν κόπον νὰ μάθω Λατινικὰ, Ἑλληνικὰ, Ἀραβικὰ, Ἰταλικὰ, Ἱσπανικὰ, Ἀγγλικὰ, Γερμανικὰ, τὴν ἱστορίαν, τὴν γεωμετρίαν, τὴν ἀστρονομίαν, τὴν γεωργικὴν, τὴν φυσικὴν ἱστορίαν, τὴν φυσικὴν, τὴν χημίαν καὶ τὰ Μολδοβλαχικὰ, διὰ νὰ καταντήσω μίαν ἡμέραν νὰ φάγω τριάκοντα περιστέρια ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς, ἂν θέλω νὰ νυμφευθῶ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἀγαπῶ, καὶ νὰ κερδίσω πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων. Ὦ ἐπιστήμη! εἶσαι λέξις κενὴ καὶ οὐδὲν ἄλλο!

Ε.

Αὔθημερὸν δὲ ὁ Λέων ἐπελάβετο τοῦ ἔργου.

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ὁ λόρδος Βούρλαμ καὶ ὁ λόρδος Στόρλεγς, οἵτινες ἠθέλησαν νὰ βλέπωσιν ἰδίοις ὄμμασι τὰ δεῖπνα καθ' ὅλον τὸν μῆνα, ἤρχοντο τὴν ἑβδόμην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν εἰς τοῦ λόρδου Λενισδάλη.

— Τὸ λοιπόν; τοῖς ἔλεγεν οὗτος.

—Τὸ λοιπὸν, ἔφαγε καὶ σήμερον τὸ περιστέρι του.

Ὁλόκληρον;

— Ὁλόκληρον.

— Τί παλληκάρι!

—Τὴν 15 Αὐγούστου ὁ λόρδος Λενισδάλης εἶπεν εἰς τοὺς δύω μάρτυρας·

— Μᾶς ἄφησε χρόνια ὁ στοιχηματίσας;

— Ὄχι.

— Ἐξακολουθεῖ νὰ τρώγῃ τὸ περιστέρι του;

— Ἐξακολουθεῖ.

— Ψητόν;

— Ψητόν.

— Ὁλόκληρον;

— Ὁλόκληρον.

— Τότε λοιπὸν διήλθε σῶος τὴν δευτέραν περίοδον.

Τὴν 25 ὑπῆγε καὶ αὐτὸς νὰ ἴδῃ τὸν Λέοντα, ὃν μόλις ἠδυνήθη ν' ἀναγνωρίσῃ. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἥρωος ἡμῶν ὡμοίαζον πυρὶ λάμποντι, καὶ ἔπασχεν ἐκ πυρετοῦ φρικώδους.

— Πῶς εἶσαι; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ πρόεδρος τῆς ἑταιρείας.

— Κακὰ τὴν ἔχω, ἀπεκρίθη ὁ Λέων.

— Καὶ ἐπιμένεις;

— Ναί.

— Εἶσαι ὁ Οὐελιγκτὼν τοῦ περιστερίου!

— Εὐχαριστῶ σε, μιλόρδε, διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν ταύτην.

Ὁ Λόρδος Λενισδάλης ἠθέλησε νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰ τελευταῖα τρία δεῖπνα, ἅτινα ὁ Λέων δὲν ἠδύνατο νὰ φάγῃ ἄλλως εἰμὴ κρατῶν τὴν μύτην του· τόσον δυσώδη ἠσθάνετο τὴν ὀσμὴν τῶν περιστερίων!

Τίς ἤθελε πιστεύσει ὅτι τὸ τοσοῦτον πεφημισμένον τοῦτο πτηνὸν διὰ τὴν πιστότητά του, καταντᾷ τόσον δυσάρεστον ἐπὶ τέλους!

Τὴν 30 Αὐγούστου ὁ λαὸς τοῦ Λονδίνου συνωθεῖτο πρὸς τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Κὺρ Πέτρου, καὶ μόλις κατώρθωσενὁ Λέων ν' ἀποφύγῃ τὴν μανίαν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὃν ἐνέπνευσε τὸ κατόρθωμά του.

Ἀφοῦ ἔφαγε τὸ τελευταῖον περιστέριον, ἠναγκάσθη καίτοι σφόδρα συγκινούμενος ὑπὸ τοῦ θριάμβου καὶ καταπνιγόμενος ὑπὸ τῆς ναυτιάσεως, νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ παράθυρον καὶ νὰ χαιρετήσῃ τὸ πλῆθος τῆς συνοικίας, πρὸς ὃ ὁ κὺρ Πέτρος ἐξεφώνει καθ' ἑκάστην δημηγορίας.

Πάμπολλοι δὲ σοφοὶ ἦλθον ἐκ Σκωτίας ἵνα ἴδωσι τὸν Λέοντα. Ἀλλὰ μόλις ἠδυνήθησαν νὰ ἴδωσιν αὐτὸν διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ κλείθρου, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔπρεπε νὰ πληρώσωσι τοὐλάχιστον μίαν λίραν εἰς τὸν Πέτρον.

Τὴν 2 Σεπτεμβρίου ὁ Λέων ἐκέρδισε τὸ στοίχημα, καὶ ὁ Κὺρ Πέτρος ἐπώλησε πρός τινα περιηγητὴν Ἄγγλον, ὃς εἶχεν ἀγοράσει τὴν διακοσιοστὴν βακτηρίαν τοῦ Βολταίρου, τὸν ἐπενδύτην ὃν ἐφόρει ὁ Λέων κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πειράματος. Ἐπώλησε τὸν ἐπενδύτην αὐτὸν ἑκατὸν γουινέας, ἀλλ' ὁ τῶν σπανιοτήτων συλλέκτης δὲν ἔδιδεν αὐτὸ ἀντὶ χιλίων.

Τέλος τὴν 3 Σεπτεμβρίου τοῦ 1838 κατεχωρήθη ἐν τῷ *Χρόνῳ* τὸ ἑξῆς ἄρθρον·

« Οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν ἤκουσαν ἀναμφιβόλως περὶ νέου τινὸς Γάλλου, παρουσιασθέντος πρὸ ἑνὸς μηνὸς ὡς ὑποψηφίου εἰς τὸ στοίχημα τῶν περιστερίων, τὸ προταθὲν ὑπὸ τοῦ λόρδου Λενισδάλη καὶ ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν τῆς ἐπιστημονικῆς ἑταιρείας τοῦ Λονδίνου.

« Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν ὅτι ἐπὶ τέλους ἐκέρδισε τὸ βραβεῖον, ὁ νέος οὗτος Γάλλος ὑπὸ τὰ παράθυρα τοῦ ὁποίου συνωθεῖται πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν καὶ σήμερον ἔτι ἄπειρον πλῆθος περιέργων καὶ ἐνθουσιώντων.

« Τὰ τριάκοντα περιστέρια ἔφαγεν ὁλόκληρα, τὰ δὲ ὀστᾶ διετηρήθησαν ἵνα προσενεχθῶσι καὶ κατατεθῶσι μετ' ἀναφορᾶς διαγραφούσης τὸ γεγονὸς, εἰς τὸ μουσεῖον τῆς φυσικῆς ἱστορίας.

« Ἐνθυμοῦνται πάντες ὅτι πρὸ τοῦ νέου τούτου πλείονες τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ὑποψηφίων παρήτησαν τὸ διαγώνισμα, καίτοι παλαίσαντες ἐπὶ ὀκτὼ ἢ δεκαπέντε ἡμέρας, καὶ μάλιστα τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἀπέθανον.

« Φαίνεται τοίνυν ὅτι ὁ νέος οὗτος ἔχει καλλιστον καὶ ἰσχυρότατον στόμαχον. Χθὲς δὲ ἀπενεμήθη τὸ βραβεῖον καὶ ἐν χρυσοῦν παράσημον εἰς τὸν νέον τοῦτον Γάλλον Λέοντα*** τοὔνομα. Ἰδοὺ λοιπὸν πρόβλημα σπουδαῖον λυθὲν ἅπαξ διὰ παντός

« Λόγος δὲ λαμπρότατος ἐξεφωνήθη εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὑπὸ τοῦ λόρδου Βύρλαμ, τοῦ μεγάλου ἡμῶν ἑλληνιστοῦ. Ὁ δὲ λόρδος Λενισδάλης ἀπήντησεν εἰς τὸν λόγον τοῦτον δι' ἀξιοθαυμάστου θεωρίας περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν θρησκευμάτων καὶ τῆς γεννήσεως τῶν γλωσσῶν. Ἔτι μὲν εὐτυχεῖς ὅτι δυνάμεθα εἰπεῖν τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν, ὅτι ὁ Κύριος Λέων δὲν εἶναι ἐκ τῶν κοινῶν ἀνθρώπων, ὃν ἡ ἐπιθυμία τοῦ κέρδους ὤθησεν εἰς τὸ πείραμα τοῦτο, ἀλλὰ τοὐναντίον εἶναι ἀνὴρ πεπαιδευμένος καὶ φιλολόγος πρώτης τάξεως. Ὅθεν ἐπειράθη τοῦτο ἐξ ἁπλῆς μόνον περιεργείας. Βεβαιοῖ δὲ τὴν ἀλήθειαν τῶν λεγομένων τὸ ἐκ δέκα χιλιάδων δῶρον, ὅπερ ἔδωκε τῷ ξενοδόχῳ, ὅστις ἔψηνεν αὐτῷ τὰ περιστέρια. Λυθημερὸν δὲ τὸ ἐσπέρας ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν βατιλέα, καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἐδωρήσατο αὐτῷ ταμβακοθήκην κεκοσμημένην δι' ἀδαμάντων, καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ἐπὶ πολλὴν ὥραν περὶ τῶν διαφόρων ἐντυπώσεων, ἃς δύναται νὰ προξενήσῃ τὸ περιστέριον ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, πολλάκις ἐπαναλαμβανόμενον. Ὁ πρέσβυς τῆς Ἱσπανίας ἔγραψεν ἀμέσως εἰς τὴν βατσίλισσαν, ἵνα ζητήσῃ ὑπὲρ τοῦ Λέοντος*** τὸν σταυρὸν τῆς Καθολικῆς Ἱσαβέλλας. Ὁ πρίγκηψ Κουρζὸρ ἐπρότεινε πεντήκοντα χιλιάδας βουβλίων εἰς τὸν στεφανωθέντα, ἂν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ εἰς Ρωσσίαν καὶ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ πείραμα· ἀλλ' ὁ Κύριος Λέων, ὃν ἡ οἰκογένεια καὶ τὰ συμφέροντα αὐτοῦ καλοῦσιν εἰς Παρισίους, ἐπεποιήθη μετὰ λύπης τὴν προσφορὰν ταύτην, ἐπειπὼν ὅτι δὲν ἠδύνατο καὶ δεύτερον νὰ πειραθῇ τοῦτο, ἐπειδὴ οἱ πόνοι οὓς ὑπέστη κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὑπερέβαινον πᾶσαν περιγραφήν. »

Τὴν 15 Σεπτεμβρίου τοῦ 1838 ὁ Λέων ἐπαρουσιάσθη πρὸς τὸν Κ. Λεβρούνην, ὃν εὗρε μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ αὐτῷ θαλάμῳ, ἔνθα πρὸ ἑνὸς ἔτους ἀπεχαιρέτησεν αὐτόν.

— Τὸ λοιπόν; τῷ εἶπεν ὁ πατήρ.

— Ἰδοὺ ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδες φράγκων, ἀπεκρίθη ὁ Λέων ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ κόλπου του ἑβδομήκοντα πέντε τραπεζιτικὰ γραμμάτια.

— Εἰκοσιπέντε χιλιάδας φράγκων περιπλέον! ἀνέκραξεν ὁ Κ. Λεβρούνης ἔκθαμβος, ἐνῷ ἡ Ἰουλία ὠχρία ὑπὸ συγκινήσεως καὶ ἠρυθρία ὑπὸ χαρᾶς.

— Ναὶ, εἶπεν ὁ Λέων, ὄχι μόνον ἐκέρδισα χρήματα, ἀλλὰ καὶ δῶρα ἔλαβον ἅτινα ἐπώλησα, καὶ αἱ εἰκοσιπέντε αὗται χιλιάδες τῶν φράγκων εἰσὶν ἡ ἀξία αὐτῶν.

— Ταῦτα πάντα χρεωστεῖς βέβαια εἰς τὴν μάθησίν σου.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ Λέων στενάξας, διότι δὲν ἤθελε νὰ ὁμολογήσῃ τὴν πηγὴν τοῦ πλούτου τούτου.

— Τότε εἶπεν ἡ Ἰουλία ἐναγκαλισθεῖσα τὸν μητέρα της, ἂν κάμωμεν τέκνα πρέπει νὰ τοὺς ἀναδείξωμεν σοφούς.

— Νὰ μὲ πάρ' ὁ διάβολος, ἂν τὰ μάθω κἂν νὰ διαβάζουν! εἶπεν ὁ Λέων καθ' ἑαυτόν. — Ἐνυμφεύθη δὲ τὴν Ἰσιλίαν καὶ ἐγένετο εὐτυχὴς, καὶ ἔσχε δύω τέκνα, ἅτινα ἐναντίον τοῦ ὅρκου ὃν ὁ πατήρ αὐτῶν ὤμοσεν, εἰσὶ παῖδες ἀξιοθαύμαστοι, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν ἥτις ἄγει εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τῆς φιλολογίας.

Ἀλλὰ καὶ νῦν, καίτοι μὴ ἔχων ἀνάγκην τῆς πενδείας αὐτοῦ ἵνα πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, δὲν παύει τοῦ ὠφελεῖν δι' αὐτῆς· ἐδημοσίευσεν ἤδη τὴν ἑαυτοῦ μετάφρασιν τῶν Ἀραβικῶν ἀσμάτων, ἥτις περιεποιήσατο αὐτῷ ὄνομα παρὰ τοῖς μεταφρασταῖς, καὶ ἐκέρδισε δι' αὐτῆς τριάκοντα δύω φράγκα καὶ πεντήκοντα ἑκατοστὰ, ἐπειδὴ ἡ μετὰ τοῦ ἐκδότου αὐτοῦ συμφωνία διελάμβανεν νὰ μοιρασθῶσι τὰ κέρδη, τὸ δὲ βιβλίον ἔφερε καθαρὸν κέρδος μόνον ἑξήκοντα πέντε φράγκα.

Ἡ ἱστορία αὕτη μήπως δεικνύει ὅτι πρέπει νὰ περιφρονῶμεν τὴν ἐπιστήμην; Ὄχι. Δεικνύει μόνον ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀπαιτῶμεν παρ' αὐτῆς πλείονα τῶν ὅσα δύναται νὰ δώσῃ, ἐργασίαν ἀκατάπαυστον δηλονότι, φήμην ἐνίοτε, ἀσημότητα πολλάκις, καὶ πλοῦτον οὐδέποτε

Περιφρονοῦμεν ὅμως τὸν ἔρωτα, ὅστις λαμβάνει πολλῷ πλείονα καὶ ἀνταποδίδει πολλῷ ἥττονα;

Μήπως δεικνύει ὅτι πρέπει νὰ περιφρονῶμεν τὰς ἰδιοτροπίας τῶν Ἄγγλων; Ὄχι· διότι, ὡς βλέπομεν, αἱ ἰδιοτροπίαι τῶν μὲν δύνανται νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν δὲ, καὶ πᾶσα ὁδὸς εἰς ἣν εἰσερχόμεθα ἴσως φθάσωμεν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι καλὴ, ἀρκεῖ ὅμως νὰ φθάσωμεν εἰς αὐτὴν εὐσταλῶς;

Τί οὖν δεικνύει;

Δὲν δεικνύει οὐδέν.

Ἴ ναί! δεικνύει ὅτι τὸ περιστέριον εἶναι κρέας κακοστόμαχον, καὶ ὅτι ἡ θεία Πρόνοια μεταχειρίζεται πάντα τρόπον ὅπως βοηθήσῃ τοὺς αἰσθανομένους τὴν ἑαυτῶν ἀθωότητα.

ΤΑ ΗΓΑΠΗΜΕΝΑ ΑΔΕΛΦΙΑ

Ἡ ΜΑΡΙΑ.

Ἔλ', ἀδελφὲ Ἰωάννη μου, ἔλα,
Σήκω εἰν' ὥρα νὰ ἐνδυθῇς.
Ἔλα μαζί μου παῖξε καὶ γέλα,
Ἀφοῦ μαζί μου προσευχηθῇς.

Ἰδ' ἐκεῖ πέρα 'σ τὸ λειβαδάκι
Τ' ἀρνάκια, τ' ἄνθη μᾶς προσκαλοῦν.
Πᾶμε ν' ἀκούσωμ' ἐκεῖ λιγάκι,
Ποῦ τὰ πουλάκια γλυκομιλοῦν.

Ἐκεῖ σὲ εἶδα εἰς τ' ὄνειρόν μου,
Ἀγγέλων εἶχαμεν τὰ πτερά.
Σιμὰ σ' ἐκράτουν εἰς τὸ πλευρόν μου,
Καὶ εἰς τὰ δάση τὰ δροσερά

Ἐκυνηγούμεθα 'σὰν πουλάκια,
Ἔτρεχες κ' ἔτρεχα 'δῶ κ' ἐκεῖ.
Σ' ἐκυνηγοῦσα μέσ' τὰ κλαδάκια,
Ποῦ πάντ' ἀκούεται μουσική.

Κ' ἔρχεται ἄγγελος· ὦ, τί ὡραῖος!
Μὲ τὰ πτερά του τὰ χρυσωπά.
Ἦτο γλυκόματος, ἦτο νέος,
Κ' εἶπεν ὁ πλάστης μᾶς ἀγαπᾷ.

Καὶ μᾶς ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ χέρι
Καὶ μᾶς ἀνέβασεν ὑψηλά,
Στὸν ἐπουράνιον τὰ μᾶς φέρῃ,
Ποῦ μᾶς χαρίζει τόσα καλά.

Καὶ τότ' ἐξύπνησα θαυμασμένη,
Ἔτρεξα κ' ἤλθα τὰ σὲ ἰδῶ,

Ὦ! ἐχαρήθην ἡ καῦμένη
Μήπως δὲν σ' εὗρω πλέον ἐδῶ.

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἐλ' ἀδελφή μου τὰ σὲ φιλήσω,
Εἶσαι ὡραία, εἶσαι καλή.
Π[illegible]κοπατήσω,

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ. ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

ΠΕΡΙ ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ ΕΝ ΤΩ ΠΕΡΙΠΑΤΩ.

Ὁ θεὸς νὰ σὲ φυλλάττῃ ἀπὸ τὰς ἐκδρομὰς τῆς ἐξοχῆς, ἐκτὸς ἂν ὀρέγεσαι περισσότερον ἐμοῦ τὰ ποιμενικὰ καὶ τὰ λουκάνικα, τὰ εἰδύλλια καὶ τὰς οἰνοχοΐας, τὰς ἀγροτικὰς ἡδονὰς καὶ τὸ λιπαρὸν σφογγάτον, τὴν ἀγροῖκον εὐθυμίαν, καὶ τὴν ἀχαλίνωτον οἰκειότητα, προσθέσατε δὲ καὶ τὴν μειδιῶσαν φύσιν καὶ τοὺς ῥευμασισμοὺς, τὸν κονιορτὸν, τὸν καύσωνα, τὸν ἄνεμον, τὴν βροχὴν τοὺς βατράχους καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς κοπρίας. Πάντα ταῦτα τὰ δυσάρεστα δυνατὸν νὰ ἀρέσκωσιν εἰς τινας· ἀλλ' ἂν θέλῃς νὰ μοὶ πιστεύσῃς ἄπεχε ἀπὸ τῶν εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλόγνης ἐκδραμῶν καὶ τῶν εἰς τὰς δενδροστοιχίας περιπάτων, τῶν Ἠλυσίων Πεδίων ἢ τῶν μεγαλοπρεπῶν κήπων τῶν Παρισίων.

Ἂν ὅμως ἕνεκα τῶν ὀχληρῶν ἐκείνων καθηκόντων ἅπερ δεσμεύουν ἐνίοτε τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν, ἀναγκασθῇς πρὸς τοῦτο, μὴ ὀργισθῇς κατὰ τῆς τύχης, ἀλλ' ἐναπόθες ἐν τῷ κόλπῳ σου ἕνα τόμον τοῦ Φλωριάνου ἢ τοῦ Γεσσνέρου, καὶ ὕπαγε εὐχαρίστως. Ἐννοεῖται ὅτι εἰς τὰς ἀγροτικὰς ἐκδρομὰς ὁ σκοπὸς εἶναι ἡ διασκέδασις, οἱ ἀσεϊσμοὶ καὶ τὸ πίνειν γάλα. Εὐφραίνου λοιπὸν, πῖνε γάλα ἂν τὸ ἀγαπᾷς, ἀλλ' ἄφες τοὺς ἄλλους νὰ λέγωσι καὶ ν' ἀσεϊεύωνται. Οἱ χωρικοὶ ὅσον ἁπλοῖ καὶ ἂν φαίνωνται, εἶναι πλήρεις πονηρίας καὶ ὀξυνοίας· ἐνίοτε ὁ γελωτοποιὸς ὅστις θέλει νὰ ἐμπαίξῃ αὐτοὺς, ἵνα κάμῃ τοὺς συντρόφους του νὰ γελάσωσιν, ὑποπίπτει πολλάκις αὐτὸς εἰς ἐμπαιγμόν. Καὶ ἰδοὺ παραδείγματα. Νέα τις χωρικὴ ἔτρεχε κατόπιν τῆς ὄνου της, ἥτις δραπετεύσασα ἔφευγε δρομαίως. Γελωτοποιὸς δέ τις ἐκ τῆς συντροφιας εἰς ὃν ἤρεσεν ἡ κόρη, ἠρώτησεν αὐτὴν πόθεν ἦτο. —« Ἀπὸ τὸ Ὀβραιοχῶρι, » ἀπεκρίθη ἐκείνη. — Τότε λοιπὸν πρέπει νὰ γνωρίζῃς τὴν κόρην τοῦ κὺρ Νικόλα τοῦ Στραβοκάνη κσμε μου τὴν χάριν νὰ τῆς φέρῃς ἕνα φίλημα ἀπὸ μέρους μου. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἠθέλησε νὰ ἐναγκαλισθῇ αὐτὴν, ἀλλ' ἡ χωρικὴ τῷ εἶπεν ἀνθισαμένη· « Ἐπειδὴ, κύριε. βιαζεσαι τόσον πολὺ, δὸς τὸ φιλημά σου εἰς τὸ ζῶ' μου, θὰ φθάσῃ προτήτερα ἀπὸ 'μένα. »

Ὀλίγον παρεκεῖ ὁ γελωτοποιὸς σταματᾷ ἐνώπιον χονδροῦ παιδίου, εὐτραφοῦς καὶ ὑγιεστάτου, καὶ ἀποτεινόμενος εἰς τὸν πατέρα, ὅστις ἦν χωρικὸς εὔρωστος, λέγει αὐτῷ· « Τί ἀρά γε κάμνετε ἐσεῖς οἱ χωριανοὶ καὶ ἔχετε παιδία τόσον γερὰ, καὶ παχυλὰ σὰν τὰ μπαρμπούνια, ἐνῷ τὰ ἰδικά μας, ποῦ ζοῦμε μέσα σταῖς πολιτείαις, εἶναι πάντα ἀδύνατα, ἀῤῥωστάρικα καὶ χωρὶς ὕπατα; — Γιατί, ἀφεντημοῦσε, τὰ κάνομεν ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, ἀπεκρίθη ὁ χωρικός.

Εἰς τὴν πετρηὰν ταύτην δὲν ἐγέλασεν οὐδεὶς, διότι ὁ γελωτοποιὸς εἶχε μαζί του *τὴν κυρίαν του*, ἥτις δὲν εἶχεν ὄρεξιν νὰ γελάσῃ.

Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τὰς ὀχληρὰς ἐκδρομὰς τῆς ἐξοχῆς καὶ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν ἁπλοῦν περίπατον, πρὸς ὃν ὑπάγομεν ἐφ' ἁμάξης, ἢ ἔφιπποι, ἢ πεζοί. Διὸ θὰ εὕρῃς τὴν συγκεφαλαίωσιν ἡμῶν διῃρημένην εἰς τρία.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

Α'. Περίπατος ἐφ' ἁμάξης.

1. Ἐὰν ἔχῃς ἅμαξαν, πρόσφερε εἰς τὰς Κυρίας τὴν πρώτην θέσιν καὶ λάβε τὴν ἀπέναντι.

2. Καὶ ἂν μία μόνη Κυρία ὑπάρχῃ, πρέπει νὰ λάβῃς τὴν θέσιν ταύτην, μέχρις οὗ σὲ ἀναγκάσῃ νὰ καθήσῃς πλησίον αὐτῆς, ὅπερ θέλει κάμει πάντοτε, ἂν γνωρίζῃ τὸν κόσμον καὶ ἔχῃ εὐγένειαν τοῦ τρόπου.

3. Τὸ αὐτὸ πράττε καὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους σου.

4. Κάθισε πάντοτε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς γέροντας εἰς τὴν πρώτην θέσιν, καὶ ἂν χρειασθῇ κάθου εἰς τὴν ἀπέναντι.

5 Ἐπανάγαγε μέχρι τῶν θυρῶν αὐτῶν τὰ σεβάσμια καὶ εὐϋπόληπτα πρόσωπα, εἰς ἃ προσήνεγκες θέσιν ἐν τῇ ἁμάξῃ σου.

6. Ἐὰν ἦς πεζὸς καὶ προσκληθῇς ὑπ' ἄλλου ν' ἀναβῇς ἐν τῇ ἁμάξῃ αὐτοῦ, κάθησε εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, καὶ ἀποποιοῦ νὰ δεχθῇς τὴν πρώτην θέσιν, ἐὰν ὑπάρχωσι καὶ ἄλλοι ἐκτὸς σοῦ.

7· Ὅταν ἀναβαίνῃς εἰς ἅμαξαν, ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια θέλει ν' ἀφίνῃς τοὺς ἄλλους ν' ἀναβαίνωσι πρὶν σοῦ. Ἐὰν δὲ ὑπάρχωσι κυρίαι, πρόσφερε αὐταῖς τὴν χεῖρα ὅπως ἀναβῶσι, καὶ ἂν ἦναι γέροντες, βοήθησον αὐτοὺς διὰ τοῦ βραχίονος.

8. Ἐὰν θελήσωσιν οἱ ἄλλοι ν' ἀναβῇς πρῶτος εἰς τὴν ἅμαξαν, ἀποποιοῦ αὐτὸ κατ' ἀρχάς· ἀλλ' ἐὰν ἐπιμένωσιν ἀνάβα, ἔστω καὶ ἅμαξα τοῦ ἀνωτέρου σου.

Β'. Περίπατος ἔφιππος.

9. Μὴ ἀναβῇς πρὶν τῆς κυρίας, καὶ ἀφοῦ αὕτη καθήσῃ, δὸς αὐτῇ τὴν μάστιγα, ἣν σοὶ ἐνεχείρισε.

10. Βοήθησέ την ν' ἀναβῇ, ἐὰν σὲ παρακαλέσῃ.

11. Μὴ κινήσῃς ποτὲ πρὸ αὐτῆς, καὶ ἄφες αὐτῇ νὰ ῥυθμίσῃ τὸ βῆμα τῶν ἵππων.

12. Παρακολούθει παρὰ τὴν πλευρὰν αὐτῆς δεξιόθεν, ἀλλ' ἡ κεφαλὴ τοῦ ἵππου σου ἂς μὴ φθάνῃ ποτὲ πέραν τῶν ὤμων τοῦ ἰδικοῦ της.

13 Μὴ προτρέψῃς αὐτὴν νὰ ἐλαύνῃ ταχύτερον ἢ ὅσον ἐπιθυμεῖ.

14. Ἐὰν ᾖ κονιορτὸς καὶ ἄνεμος, ἄφες τὸ δεξιὸν αὐτῆς μέρος ἂν ἦναι ἀνάγκη, καὶ λάβε θέσιν τοιαύτην, ὥστε νὰ μὴ δέχηται τὸν κονιορτὸν ὃν ἐγείρει ὁ ἵππος σου. Μεῖνε κάλλιον ὀπίσω, ἂν ἦναι χρεία.

15. Ἔσο πάντοτε ἕτοιμος νὰ παράσχῃς αὐτῇ βοήθειαν, καὶ ῥίπτε ἐκ διαλειμμάτων τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς ἱπποσκευῆς αὐτῆς, ἵνα ἴδῃς ἐὰν τὰ πάντα ἔχωσι καλῶς.

16. Ἐὰν ὑπάρχωσι λάσπαι, ἀπομακρύνου ἀπ' αὐτῆς τοσοῦτον, ὥστε νὰ μὴ τὴν πιτυλίσῃς.

17. Ἐὰν ἱππεύσῃς μετ' ἀνδρὸς, καὶ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦναι ἀνώτερός σου, ἄφες νὰ ἱππεύσῃ πρῶτος, καὶ κράτησον τὸν ἀναβολέα, ἂν δὲν ὑπάρχῃ κανεὶς νὰ κόμῃ τοῦτο.

18. Ἡ θέσις τῆς τιμῆς εἶναι πρὸς δεξιὰν· ἂν λοιπὸν εὑρεθῆτε πολλοὶ συνοδεύοντες ἄνδρα μεγάλης ἀξίας, παραχωρήσατε τὴν θέσιν τῆς τιμῆς πρὸς τὸν ἀνώτερον.

19. Ἐὰν ἦσαι μετ' ἀνθρώπου ὑψηλῆς περιωπῆς, ἡ κεφαλὴ τοῦ ἵππου σου δὲν πρέπει νὰ φθάνῃ πέραν τῶν γλουτῶν τοῦ ἰδικοῦ του, ἀλλ' ὅταν ἦναι στρατηγός σου, λόγου χάριν, πρέπει νὰ βαδίζῃς ἀκριβῶς ὄπισθεν αὐτοῦ, μέχρις οὗ σὲ προσκαλέσῃ πλησίον του.

20. Ἐὰν δὲν διατελῇς ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἐκείνου ὃν συνοδεύεις, ἀλλὰ κατέχει βαθμὸν ἀνώτερον τοῦ ἰδικοῦ σου, ἀρκεῖ ὁ ἵππος του νὰ προβαίνῃ τοῦ ἰδικοῦ σου κατὰ τὸ μῆκος τῆς κεφαλῆς.

Γ'. Περίπατος πεζός.

21. Ὅταν προσφέρῃς τὸν βραχίονα εἰς κυρίαν, ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια δὲν ἀπαιτεῖ νὰ κρατῇς τὸ ἀλεξίβροχον ἢ τὸ σάλιον αὐτῆς, ἀλλ' οἱ φιλάρεσκοι τὸ κάμνουσι.

22. Ῥύθμισον τὸ βῆμά σου πρὸς τὸ βῆμά της, καὶ μὴ κάμνῃς αὐτὴν νὰ περιπατῇ πολὺ ταχέως.

23. Φρόντιζε νὰ τὴν προφυλάττῃς ἀπὸ κακοπαθήματα.

24. Εἰς τὴν διάβασιν ῥυακίου πρόσφερε εἰς αὐτὴν τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὴν βοηθήσῃς νὰ διαβῇ. Ἀλλ' ἐὰν δὲν θέλῃς νὰ σὲ ἐκλάβωσιν ὡς τολμηρὸν χωριάτην, μὴ τὴν σηκώσῃς ἐπὶ τῶν ὤμων σου.

25. Μόνον ἐν τῇ ἐσχάτῃ καὶ ἀγροίκῳ τάξει τοῦ λαοῦ δυνατὸν ν' ἀπαντήσῃ τις γυναῖκα προσφέρουσαν τὸν βραχίονα εἰς δύω ἄνδρας συγχρόνως ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν.

26. Εἰς τὰς κυρίας ἀνήκει τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀποφασίζωσι περὶ τοῦ μέρους, εἰς ὃ μέλλει νὰ γείνῃ ὁ περίπατος, τῶν δὲ ἀνδρῶν ἡ ψῆφος εἶναι ἐρωτηματική.

27. Ἐὰν αἱ γυναῖκες ἦναι πλείονες τῶν ἀνδρῶν, οἱ καλῶς ἀνατεθραμμένοι ἄνδρες προσφέρουσι τὸν βραχίονα εἰς τὴν πρεσβυτέραν, ἢ εἰς τὴν ὑψηλοτέραν θέσιν κατέχουσαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον εἰς τὰς ὑπανδρευμένας κυρίας, καὶ κατὰ τρίτον εἰς τὰς νεάνιδας· ἐκ δὲ τούτων αἱ νεώτεραι μένουν ἄνευ κυρίων.

28. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν κύριον νὰ κρατῇ δύω κυρίας συγχρόνως εἰς τὸν βραχίονά του. Ἀλλὰ τοῦτο γίνεται σπανίως.

29. Οὐδὲν ἄλλο κολακεύει τὸν γέροντα τοσοῦτον, ὅσον τὸ νὰ ἴδῃ νέαν γυναῖκα στηριζομένην εἰς τὸν βραχίονα αὐτοῦ.

30. Δὲν εἶναι οὐδαμῶς ἀνάρμοστον διὰ νέαν κυρίαν ἢ καὶ νεάνιδα νὰ ζητήσῃ τὸν βραχίονα γέροντος.

31. Νομίζομεν περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι, ὅταν δὲν ὑπάρχωσιν ἱκαναὶ ἕδραι ὥστε νὰ καθήσωσι πάντες ἐν τῷ περιπάτῳ, πρέπει νὰ μείνωσιν ὄρθιοι οἱ ἄνδρες.

32. Ἡ γυνὴ ἥτις καθίζει τὸν υἱὸν ἢ τὴν θυγατέρα αὐτῆς, ὅταν λείπωσιν ἕδραι διὰ τοὺς ἄλλους, εἶναι προσελκητική.

33. Εἰς τοὺς δημοσίους κήπους, καὶ τοὺς πολυανθρώπους περιπάτους, φύλαττε αὐστηροτάτην κοσμιότητα, μὴ κάγχαζε μηδὲ πήδα περιπατῶν· καὶ πρὸ πάντων ἂς μὴ σοῦ κατέβῃ νὰ τραγωδήσῃς.

35. Μὴ προπορεύου ποτὲ ἐκείνου ὃν συνοδεύεις εἰς τὸν περίπατον, καὶ ἂν σταματήσῃ ὅπως παρατηρήσῃ τι, σταμάτησον μετ' αὐτοῦ.

36. Ἐὰν περιπατῇς μετὰ δύω ἀνθρώπων περιωπῆς ὑψηλοτέρας τῆς ἰδικῆς σου, μὴ λάμβανε τὴν μεταξὺ τῶν δύω θέσιν, ἀλλὰ τὴν πρὸς ἀριστερὰν αὐτῶν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

Τὸ κέντρον τοῦ ἰσοῦ τῆς ἀράχνης.

(Συνέχεια.)

Μετά τινα λεπτά, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ προϊδῃ, καὶ ὅπερ ἴσως ἐπεθέμει, συνέβη. Ἡ ὀνειροπόλησις τοῦ Κ. Ἐδουάρδου ἔπαυσε, καὶ τὸ βλέμμα του φυσικῷ τῷ λόγῳ ἐπέπεσε θωπευτικῶς ἐπὶ τῆς θυρίδος.

Ὦ! σᾶς ἐγγυώμεθα ὅτι ἡ Κλάρη εἶχε σταθερὰν ἀπόφασιν τοῦ νὰ κρυφθῇ πάλιν· ἐπέσυρεν ἀποτόμως τὸ καταπέτασμα, ἀλλὰ περιπλεχθὲν δὲν κατέπεσε· κώλυμά τι, ἴσως καρφὶς λησμονηθεῖσα, ἐμπόδισεν αὐτὸ τοῦ νὰ πέσῃ,—καὶ ἡ νεᾶνις ἔμεινεν ἄνευ σκέπης ἀπέναντι τοῦ ὡραίου ὀνειροπόλου, ὅστις ἐθεώρει αὐτὴν περιπαθῶς.

— Κλάρη! ἐφώναξεν ἔνδοθεν ἡ Κυρία Μὰκ-Νάβη· ἀλλ' ἡ Κλάρα δὲν ἤκουε.

Ὁ Ἐδουάρδος ἐξέφραζε διὰ τοῦ βλέμματός του λόγους οὐρανίας ἐκστάσεως· καὶ χωρὶς νὰ προφέρῃ τῇ ἔλεγε. — Σὲ ἀγαπῶ, περιπαθέστερον ἢ διὰ τῆς φωνῆς.

— Κλάρη! ἐφώναξε καὶ ὁ Στέφανος· καὶ πάλιν ἡ Κλάρη δὲν ἤκουε· ὁ νοῦς της δὲν ἦτο εἰς τὴν κεφαλήν της, καὶ ἡ καρδία της ἀφίπτατο πρὸς τὸν Ἐδουάρδον, ὅστις ἤδη τὴν καθικέτευε διὰ χειρονομίας, ὡς νὰ ἐφώναζεν ἔλεος.

Δύο δάκρυα ἐξεῤῥύησαν ἐκ τῶν βλεφαρίδων τῆς νεάνιδος, καὶ κατέπεσαν θερμὰ ἐπὶ τῶν παρειῶν της — Μὲ ἀγαπᾷ, ὦ θεέ! ἐψιθύρισε.

Ὁ δὲ Ἐδουάρδος βλέπων τὸν θρίαμβόν του, ἔθεσε τοὺς δακτύλους συμπυκνωμένους ἐπὶ τοῦ χόμάτός του καὶ τῇ ἀπέστειλε φίλημα διὰ μέσου τῆς ὁδοῦ.

Ταύτην τὴν φορὰν ἡ καρφὶς δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ ἀνθέξῃ ἡ Κλάρη ὠργίσθη καὶ τὸ καταπέτασμα ἔπεσε.

Τὴ αὐτὴν στιγμὴν δύω θύραι κοινωνοῦσαι πρὸς τὸ δωμάτιον ἐν ᾧ ἦτο ἡ νεᾶνις ἠνεῴχθησαν ἀποτόμως.

— Κλάρη! Κλάρη! ἐφώναξαν ὁμοῦ ἡ κυρία Μὰκ-Νάβη καὶ ὁ Στέφανος εἰσερχόμενοι ταυτοχρόνως.

Ἡ Κλάρη ἔπεσεν ὡς ἡ μήτηρ ἡμῶν Εὔα, καταληφθεῖσα αἴφνης ὑπὸ τοῦ θεοῦ.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ, τέκνον μου; ἠρώτησεν ἡ κυρία Μακ-Νάβη μετὰ πραότητος· — σὲ φωνάζω πρὸ πέντε λεπτῶν.

— Ὑπάρχει λοιπὸν ἐδῶ τίποτε τόσον ἐνδιαφέρον, Κυρία μου, εἶπεν ὁ Στέφανος ἐντόνως, ὥστε νὰ μὴ ἀκούσῃς οὔτε τὴν φωνήν μου οὔτε τὴν τῆς μητρός μου; ....

Ἡ νεᾶνις ἐτραύλισεν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπαντήσῃ· ὁ δὲ Στέφανος ἔχων ἀεὶ τὴν κεφαλὴν πλήρη ζηλοτύπων ὑποψιῶν, ἐρρίφθη πρὸς τὴν θυρίδα ὡς θέλων ν' ἀνυψώσῃ τὸ παραπέτασμα ἡ Κλάρη ἠθέλησε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ διὰ κινήματος ἱκετευτικοῦ, ἀλλ' ὁ Στέφανος δὲν ἔδωκε τροχοπέδην εἰς τὴν ἄφωνον δεησίν της, καὶ τὸ ὕφασμα παρωλίσθησε τριζον ἐπὶ τῶν κρίκων τῆς ῥάβδου.

Ἡ κλάρη, ὁ Στέφανος, ἡ Κυρία Μακ-Νάβη ὅλοι συγχρόνως ἔρριψαν ἔξω τὰ βλέμματά των, ἀλλ' οὐδεὶς ὑπῆρχε πλέον εἰς τὰς θυρίδας τοῦ πρώτου πατώματος τῆς τετραγώνου οἰκίας, τῆς ὁποίας ἑκάστη θυρὶς ἐδείκνυε τὰ ἐκ μεταξης διπλᾶ καὶ κλειστὰ παραπετάσματά της.

Ἡ Κλάρη ἀνέπνευστε παρατεταμένως, καὶ ὁ Στέφανος κατέπιεν ἓν ἐπιφώνημα θυμοῦ· ὅσον δὲ διὰ τὴν Κυρίαν Μακ-Νάβην, ἐχρειάζετο κάτι σοβαρώτερον τούτου διὰ νὰ ταράξῃ τὴν αἰώνιον ἀταραξίαν της.

Ὁ Ἐδουάρδος ἠγέρθη ἐκ τῆς θέσεώς του, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Κλάρη ἐκρύφθη πάλιν ὄπισθεν τοῦ παραπετάσματος. Ἠγέρθη ὡς ἄνθρωπος ὅστις ἤρχιζε νὰ βαρύνηται τὸ παίγνιον, καὶ ἔσυρε τὴν μήρινθον ἐνὸς κώδωνος.

Ὁ αἰθιοπίσκος ἐφάνη παρευθύς.

—Πήγαινε νὰ σημάνῃς μὲ τὸ κρόταλον τῆς κεντρικῆς αἰθούσης, τῷ εἶπε.

— Πόσα κτυπήματα, ἀφέντη; εἶπεν οὗτος.

— Πέντε κτυπήματα.

Ὁ αἰθιοπίσκος ἐξῆλθε δι' ἄλλης θυρίδος, ἡ ἐκείνης δι' ἧς εἶχεν εἰσέλθει ὁ Βωβλ-αντέρνας.

Μετά τινα λεπτὰ ἠκούσθησαν πέντε ὑπόκωφα καὶ παρατεταμένα κτυπήματα εἰς τὴν διεύθυνσιν ἣν ἔλαβεν ὁ αἰθιοπίσκος, καὶ ὁ Κ. Ἐδουάρδος λαβὼν τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν ἐξῆλθε τοῦ θαλαμίσκου, καὶ εἰσέδυσεν εἰς αἴθουσάν τινα κυκλοειδῆ, ἥτις καθ' ὅσον ἠδύνατο νὰ εἰκάσῃ τις, κατεῖχε τὸ κέντρον τῆς οἰκίας.

Ἡ αἴθουσα αὕτη δὲν εἶχε θυρίδας, καὶ ἐρωτίζετο κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, ἥτις ἦτο μεσημβρία, ὑπὸ ἀναμμένου πολυελαίου. Εἶχεν ὅμως ἓξ θύρας, ὧν αἱ πέντε ἐκοινώνουν ἀμέσως πρὸς κλίμακας ἐλικοειδεῖς, διὰ δὲ τῆς ἕκτης εἰσῆλθεν ὁ Ἐδουάρδος. Καὶ ὅτε ἔφθασε, τὸ κρόταλον περιεκρούετο ἀκόμη ἐπὶ τῶν ἠχητικῶν τοίχων.

Ἡ αἴθουσα ἦτο ἐρήμη. Πέντε καθέκλαι καὶ μία ἕδρα μεγάλη ἦσαν τεθειμένα πέριξ εὐμεγέθους θερμάστρας, τῆς ὁποίας τὰ ἠνεῳγμένα στόμια ἐθέρμαινον τὴν αἴθουσαν διὰ τῆς πνοῆς των.

Ὁ Κύριος Ἐδουάρδος ἐφύρθη ἀριστερῶς ἐντὸς τῆς ἕδρας.

Τὴν αὐτὴν σχεδὸν στιγμὴν αἱ πέντε θύραι ἠνεῴχθησαν, αἱ μὲν δύο πρῶται ἐκ τοῦ μέρους τῆς Κορνιχίλλης, εἰσήγαγον κυρίαν τινὰ πλουσιώτατα ἐνδεδυμένην καὶ ἕνα τζεντελμάνον κομψοπρεπῆ. Ἡ τρίτη ἤτις ἦγε πρὸς τὴν Φιντζιλαίνην, παρέσχεν εἴσοδον εἰς κύριόν τινα ἐντίμου ὄψεως, ὅστις ἦν ἐνδυμασίας ἐμπόρου εὐκατασταλτου καὶ παῤῥησίας εὐγενοῦς. Διὰ τῆς τεταρτης εἰσῆλθεν ἄνθρωπος κατακίτρινος καὶ ἰσχνός, τοῦ ὁποίου ἡ τετριμμένη ἐνδυμασία ἦτο ἐγγὺς τοῦ ν' ἀνοιχθῇ εἰς τὰς ὀξυγώνους ἀρθρώσεις του.

Τέλος ἡ πέμπτη θύρα εἰσήγαγε τὸν Κύριον Σμίθ, κεκοσμημένον μὲ τὰ διοπτρά του καὶ τὴν ὑπερμεγέθη θολίαν του.

Ἡ ὡραία κυρία ἤρχετο ἐκ τῶν πολυτελῶν ἐργαστηρίων τῶν ἐνδυμασιῶν τῆς Κορνιχίλλης, τῶν ὁποίων ἦτο ἀπόλυτος δέσποινα ὑπὸ τὸ ὄνομα Κυρία Βίρτραμ. Ὁ κομψοπρεπὴς ἦτο ὁ Κύριος Φάλκστων, ὁ γείτων της ὁ ἀδαμαντοπώλης, ὁ δὲ κόσμιος τὴν ὄψιν ἦτο ὁ ἀργυραμοιβὸς τῆς Φιντζιλαίνης, Κύριος Οὐάλτερ. Τέλος δὲ ὁ τέταρτος οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ὁ γέρων Πέτρος Πρακτίκης, πρώην δικηγόρος πτωχεύσας, ὅστις ἐβασίλευεν ἐν τῷ κονιορτώδει ἐργαστηρίῳ τοῦ μεταπράτου τῷ ἐν Φιντζιλαίνῃ, παρὰ τῷ καταστήματι τοῦ ἀργυραμοιβοῦ.

Ἐκ τῶν πέντε τούτων προσώπων μόνη ἡ Κυρία Βίρτραμ καὶ ὁ Πέτρος Πρακτίκης ἐδείκνυον τὰ πρόσωπά των ὁποῖα τὰ ἔκαμεν ἡ φύσις. Τόσον τὸ χειρότερον διὰ τὸν γέροντα δικηγόρον, τὸν ἀσχημομούρην καὶ *χαραμοφάγον*· ἀλλὰ τόσον τὸ καλλίτερον διὰ τὴν Κυρίαν Βίρτραμ, ἥτις ἦτο ἀκόμη ὡραία, ἂν καὶ εἶχεν ἐξέλθει πρὸ πολλοῦ τῶν ὁρίων τῆς ἀκμαίας νεότητος.

Οἱ λοιποὶ τρεῖς ἐφύροντο ἐκ τῶν προτωτείων ἐκείνων, ἅτινα ἐπιτρέπει ὁ πολιτισμός

Οὕτω λοιπὸν ὁ Κ. Σμίθ ἐφόρει τὴν θολίαν του, ὁ ἀργυραμοιβὸς Κ. Οὐάλτερ συνεμερίζετο μετ' αὐτοῦ τὰ πλεονεκτήματα τῶν πρασίνων διόπτρων, προτιθέτων εἰς ταῦτα μέλαιναν φενάκην, ἥτις δὲν ἦτο ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ μετὰ τῶν λευκῶν τριχῶν τῆς παρειᾶς, εἰς τὰ μέρη ὅπου τὸ ξυράφιον δὲν θερίζει· ἀπεναντίας ὅμως ὁ Κύριος Φάλκστων εἶχε τὴν παρειὰν κυανῆν, ὅπερ δὲν ἐμπόδιζεν αὐτὸν τοῦ νὰ τρέφῃ ξανθὸν καὶ ὡραῖον μύστακα, καὶ κόμην, τοῦ αὐτοῦ χρώματος, θυμαρσίως βοστρυχισμένην.

Ταῦτα πάντα ὅμως, πιθανὸν νὰ ἦσαν ἀθῳότατα, καὶ ὁ μὲν Κ. Σμίθ ἴσως εἶχεν ἀσθενῆ τὴν ὅρασιν, ὁ δὲ Κ. Οὐάλτερ εἶχεν ἀναμφιβόλως μάθει παρὰ τοῦ Βίρωνος νὰ ὑπερτιμᾷ τὴν μέλαιναν κόμην· ὅτον δὲ διὰ τὸν Κ. Φάλκστωνα καὶ τὴν πρόσθετον μηλωτήν του, λέγομεν ὅτι ὅλοι οἱ κουρεῖς τοῦ Λονδίνου ἤθελον κλείσει τὰ καταστιχά των ἐὰν δὲν ἐτυγχανεῖτο πλέον εἰς τοὺς νέους ναρκίσσους νὰ χρωματίζωσι τὴν κόμην των.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, οἱ πέντε νεηλυδεῖς προὐχώρησαν πρὸς τὸν Ἐδουάρδον μετ' εὐσχημοσύνης καὶ ἐχαιρέτησαν αὐτὸν λίαν εὐτεβάστως. Ὁ Ἐδουάρδος ἐδεξιώσατο μὲν τὴν κυρίαν Βίρτραμ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐπένευσε προσηκόντως.

Ἡ κυρία Βέρτραμ ἐκάθησεν, οἱ δὲ λοιποὶ τέσσαρες ἐστάθησαν ὀρθοὶ ἕως οὗ τὸ βασιλικὸν νεῦμα τοῦ Ἐδουάρδου ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς νὰ λάβωσιν ἕδρας.

Ἄ ! ἐὰν ἡ κυρὰ Βράουν, ἡ κυρὰ Βλὰκ, ἢ ἡ κυρὰ Κρούδη ἠδύναντο νὰ εἰσβάλλωσι δλέμμα περίεργον διὰ τῆς ὀπῆς κανενὸς κλείθρου, πόσον προθύμως καὶ τρανοφώνως καὶ θορυβοδῶς ἤθελον φωνάξει τὴν κυρὰ Δόδην καὶ τὴν κυρὰ Βούλην ! Πόσον ὡραῖα ἤθελον τὰ διηγηθῆ εἰς τὴν κυρὰ Φόυτς ! Πόσον ἤθελον διεγείρει τὴν ζηλοτυπίαν τῆς κυρὰ Κροσκαίρνης καὶ αὐτῆς τῆς κυρὰ Βλουμβέρρης !

Ἀεπτῶν τινων σιωπὴ ἐπεκράτησεν εἰς τὴν παράδοξον καὶ μυστηριώδη ταύτην συνέλευσιν· ὁ κύριος Ἐδουάρδος ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς ἕδρας του, καὶ ἐφαίνετο λησμονῶν παντάπασι τὴν παρουσίαν τῶν συνεταίρων του, οὗτοι δὲ ἐσιώπων καὶ ἐπερίμενον. Τέλος ὁ κύριος Ἐδουάρδος βαλὼν τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ ὡρολογίου του, ἀνέσυρεν ὡρολόγιον λαμπρὸν κεκοσμημένον μὲ ἀδάμαντας.

— Μεσημέρι καὶ μισή ! ἐψιθύρισε, — Πηγαίνω καλὰ, κύριε Φάλκστων ;

—Πηγαίνετε ἀξιόλογα, κύριε.

Ὁ Πέτρος Πρακτίκης ἐξήγαγεν πλατὺ καὶ παχὺ ὡρολόγιον τὸ ὁποῖον ἐκανόνισεν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Κυρίου Ἐδουάρδου — Ἐὰν πηγαίνω καλὰ ἐπανέλαβε· ὁτελευταῖος οὗτος δὲν ἔχω πολλὴν ὥραν εἰς διάθεσίν σας.... Ἂς ὁμιλήσωμεν ἀμέσως περὶ τοῦ προκειμένου. — ἔχω ἀνάγκην δέκα χιλιάδων λιρῶν.

— Δέκα χιλιάδων λιρῶν ! ἐπανέλαβεν ὁ Πέτρος Πρακτίκης συσφίγγων σπασμωδῶς τὴν μεγάλην γαστέρα τοῦ ἀργυροῦ ὡρολογίου του.

— Δέκα χιλιάδας λιρῶν ! ἐπανέλαβον ἐν χορῷ ὁ ἀργυραμοιβός, ὁ ἀδαμαντοπώλης, ὁ κύριος Σμὶθ καὶ ἡ κυρία Βέρτραμ.

— Δὶ ἀπόψε, προσέθηκε ψυχρῶς ὁ κύριος Ἐδουάρδος· καὶ ὅλων αἱ κεφαλαὶ ἔκλιναν συγχρόνως ὑπὸ κατηφείας.

— Κύριε Οὐάλτερ, ἐπανέλαβε πάλιν ὁ Ἐδουάρδος, δύνασθε νὰ μοὶ τὰ μετρήσητε ἀμέσως ;

— Δὲν δύναμαι κύριε, ἀλλὰ ...

— Ἀλλά ;

— Εἰς νόμισμα ὁποῦ εἰξεύρετε.

— Δὲν θέλω .... ὑμεῖς δὲ κύριε Φάλκστων ;

— Τὸ ἐμπόριον εἶναι εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν, κύριε.

— Καὶ σὺ Φανῆ ; διέκοψεν ὁ Ἐδουάρδος ἀνυπομόνως.

— Τὸ ταμεῖον μου εἶναι εἰς διάθεσίν σας, κύριε, ἀπεκρίθη ἡ ὡραία ἔμπορος, ἀλλὰ μὲ κακοφαίνεται ὅτι δὲν θὰ εὑρῆτε εἰς αὐτὸ τόσα χρήματα.

— Παιρνω ὅτι εὑρω, Φανῆ· εἶσαι καλὴ καὶ ἀξιέραστος κόρη .... Σὺ δὲ κὺρ Πρακτίκη ;

— Θὰ εἴπω εἰς τὴν ἐντιμότητά σας, ἀπεκρίθη ὁ ἀρχαῖος δικηγόρος, θὰ εἴπω εἰς αὐτὴν καθαρὰ καὶ ἄνευ περιελιγμῶν, θὰ εἴπω εἰς αὐτὴν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τῇ εἶπεν ὁ ἀξιότιμος γείτων μου Κ. Φάλκτων, ὅτι τὸ ἐμπόριον πάσχει καὶ πάσχει ἐλεεινῶς, καὶ θὰ προσθέσω μάλιστα ὅτι πάσχει παντελῆ στάσιν.

— Τὸ δὲ συμπέρασμα, κὺρ Πρακτίκη ;

— Ὁ πρώην δικηγόρος ἠνέῳξε τρὶς τὸ στόμα του, πρὶν ἠδυνήθῃ νὰ προσφέρῃ τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν.

— Τὸ ταμεῖόν μου, — ὅπως ἔχει, — καὶ Κύριος γινώσκει ὅτι δὲν εἶναι πλούσιον, — ἀλλὰ τί νὰ κάμω τοιοῦτον εἶναι — εἶναι εἰς διάθεσιν τῆς ἐντιμότητός σας.

Ὁ Ἐδουάρδος ἐσκέφθη ἐπὶ ἓν λεπτόν.

— Ὅσον διὰ σὲ, Σμὶθ, εἶπεν ἔπειτα, εἰξεύρω τί ἔχεις . . . Παράξενον μοὶ φαίνετε, Κύριοι! ἀπεκοιμήθητε, μὰ τὴν ἀλήθειαν ! ὁσάκις σᾶς ζητησω ὀλίγα λεπτά ...

— Δέκα χιλιάδας λιρῶν ! εἶπεν ὁ Πέτρος Πρακτίκης καὶ ἀνεστέναξε.

Οἱ στεναγμοί σας δὲν ἔχουν τέλος, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἐδουάρδος· αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται ! . . Στερεῖσθε ποτὲ ἐμπορευμάτων ; τὸ μεριδιον τὸ ὁποῖον λαμβάνετε εἶναι μικρόν ; Σᾶς ἐνοχλεῖ ἡ ἀστυνομία ; Ὅλοι οἱ κομψοδίαιτοι τοῦ Λονδίνου δὲν συρρέουν εἰς τὰ ἐργαστήριά σας. Καὶ εἰς ποῖον παρακαλῶ χρεωστεῖτε πάντα ταῦτα· ἐμπορεύματα, ἀσφάλειαν, φήμην, ἐγὼ σᾶς παρέχω πάντα, καὶ ὅμως φαίνεσθε διστάζοντες εἰς τὸ νὰ μὲ εὐχαριστῆτε.

—Ὁ θεὸς φυλάξοι ! εἶπεν ὁ Φάλκστων.

— Εἰξεύρετε καλὰ, κύριε, ὅτι εἶμαι ὅλη ἰδική σας ἐτράυλισεν ἡ κυρία Βέρτραμ.

— Ὅσον διὰ σὲ Φανῆ τὸ πιστεύω καὶ σὲ εὐχαριστῶ. . . ἀλλ' οἱ κύριοι οὗτοι. . .

— Εἴμεθα ἕτοιμοι, ὑπέκρουσεν ὁ Φάλκστων.

— Εἶμαι ἕτοιμος, εἶπε καὶ ὁ Πέτρος Πρακτίκης προσθέτων μεταξὺ τῶν ὀδόντων του· ἀλλα διαμαρτύρομαι κατὰ τὸν προσήκοντα τύπον, ὅτι πράττω tanquam coactus (βίᾳ καταναγκασθεὶς) καὶ οὐχὶ ἄλλως, καὶ τοῦτο σημειούσθω διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον.

— Πάγει καλὰ, ἐπανέλαβεν ὁ Ἐδουάρδος ἐγειρόμενος, ἐλπίζω λοιπὸν ὅτι τὰ ἔχω ἀπόψε. Ὑμεῖς δὲ ἐλπίζετε εἰς ἐμὲ καὶ μὴ φοβῆσθε κανένα κίνδυνον. Ὑγίαινε Φανῆ.

Ἡ κυρία Βέρτραμ διῆλθε πάλιν τὴν θύραν, δι' ἧς εἶχεν εἰσέλθει, καὶ ἧτις ἦγεν εἰς τὸ ἐργαστήριον τῶν ἐνδυμασιῶν, ὡς καὶ ἑκάστη τῶν λοιπῶν τριῶν ἦγεν εἰς ἓν ἐκ τῶν ἐργαστηρίων τοῦ ἰσοπέδου, ἡ δὲ πέμπτη ἐκοινώνει μετὰ τῶν γραφείων τοῦ Ἐδουάρδου καὶ συντροφίας.

— Ἔχετε νὰ μοὶ εἴπητε τίποτε Φάλκστων; ἠρώτησεν ὁ Ἐδουάρδος.

— Ἡ ὑπόθεσις ἐκείνη τῆς παρελθούσης νυκτός ;... ἀπεκρίθη ὁ ἀδαμαντοπώλης μειδιῶν.

— Ὠ; πάντοτε, Φάλκστων, ὡς πάντοτε. Ὁ κύριος ἐκεῖνος δὲν θὰ μᾶς ἐνοχλῇ πολὺν καιρόν!

— Τόσον τὸ καλλίτερον! Ἀλλ' εἰς ποῖον νὰ δώσω τὸ ἀναλογοῦν εἰς ἐμὲ ποσόν ;

— Κατὰ τὸ σύνηθες, εἰς τὴν Κυρίαν Βέρτραμ.

Ὁ Φάλκστων ὑποκλίνας ἐξῆλθεν.

— Κακὰς εἰδήσεις, Κύριε, εἶπεν ὁ ἀργυραμοιβὸς Οὐάλτερ, ἄμα ἔμεινε μόνος μετὰ τοῦ Σμὶθ καὶ Ἐδουάρδου. — Ἀπέρριψαν τρία χαρτονομίσματά μου, καὶ φῆμαι δυσάρεστοι ἤρχισαν νὰ διαδίδωνται εἰς τὸν Ἄζω.

— Καὶ τί λέγουσι;

Δὲν λέγουσι τίποτε ὡρισμένον ἢ τίποτε ἀκριβές, ἀλλ' ἔκαστος ἤρχισε νὰ δυσπιστῇ, καὶ δὲν δέχονται πλέον ἓν ἄθλιον χαρτονόμισμα δέκα λιρῶν χωρὶς νὰ τὸ στρεφογυρίσωσιν εἰκοσάκις κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν.

—Μὴ φοβῆσαι, φίλε μου Οὐάλτερ, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος μειδιῶν. — Ἐντὸς ὀλίγου θὰ σοὶ δώσω χαρτονομίσματα, τὰ ὁποῖα δὲν θέλει ἀποῤῥίψει κανείς... Ὕπαγε.

Ὁ ἀργυραμοιβὸς, ἄνθρωπος ἡσυχώτατος, διῆλθε τὴν αἴθουσαν μὲ ἔμμετρα βήματα, καὶ ἐγένετο ἄφαντος διὰ τῆς ὁδοῦ, ἥτις ἐκοινώνει πρὸς τὴν κλίμακα τοῦ ἐργαστηρίου του. Ὁ Σμὶθ πιριῆλθεν ἐλαφρὰ τὴν αἴθουσαν καὶ ἡμιηνέῳξεν ὅλας τὰς θύρας, διὰ νὰ ἴδῃ μήπως ἔμενε κανεὶς ἀδιάκριτος ἀκροατὴς, μετὰ ταῦτα δὲ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ἐδουάρδον.

— Φίλε μου Σμὶθ, τῷ εἶπεν οὗτος, εἰς τὸ ἑξῆς χρειάζεται φρόνησις, καὶ δὲν πρέπει νὰ δουλεύῃς μὲ τὸ πιστόλι σου εἰμὴ εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην. Τὸ ὅπλον τοῦτο εἶναι κακόγλωσσον, καὶ εἰξεύρεις ὅτι ἐδῶ δὲν εὑρισκόμεθα πλέον εἰς τὸν ἐπίγειόν μας ἐκεῖνον παραδεισον τῆς *Κοιλάδος Τεβιότης* (Teviot-Dale) ἀλλ' ἀρκοῦσι τὰ περὶ τούτου, διότι εἶδον ἰδίοις ὄμμασιν ὅτι εὑρέθης εἰς δεινὴν θέσιν. . . Ἐλπίζω ὅμως ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἤρχισαν ἀκόμη ν' ἀποῤῥίπτωσι τὰ νομίσματά μας.

—Κατὰ τοὺς ἀνθρώπους, ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Σμίθ. Οἱ μὲν προμηθεῖς (fournisseurs) μας, καὶ ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς λέξεως ταύτης μειδιῶν, δέχονται τὰ πάντα ἄνευ δυσπιστίας, ἀλλ' οἱ ἀρχαῖοι σωματοφύλακές σας, τῆς χώρας τὴν ὁποίαν ἀ ἐφέρατε, δὲν δέχονται ἄλλο εἰμὴ χρυσίον. Εἶναι διαβολεμένα σκυλιά!

— Ἔτσι τοὺς θέλω. . . Εἰπέ μου ὅμως πῶς πηγαίνει ἡ ὑπόθεσις τῆς *Ὁδοῦ τοῦ Βασιλόπαιδος* (Prince s' Street);

— Ὑπῆγα σήμερον τὸ πρωΐ. Ὁ Πάδδης σπρώχνει τὸν γίγαντά του ὅσον εἰμπορεῖ, τὸν παραγεμίζει μὲ βῳδινὸν, καὶ πληροῖ τὰς φλέβας του μὲ ζινέβραν, καὶ ὁ γίγας ἐργάζεται περισσότερον τῶν δέκα ῥωμαλαίων ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀποκάμνει.

— Πολὺ βραδέως προχωρεῖ τὸ ἔργον, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος στενάζων μετ' ἀγανακτήσεως.

— Ἡ Ὁδὸς τοῦ Βασιλόπαιδος ἔχει τεσσαράκοντα ποδῶν πλάτος, ἐπανέλαβεν ὁ Σμὶθ, καὶ ὁ ἐλέφας μας σκάπτει εἰς βάθος εἴκοσι ποδῶν. . . Μίαν ἑβδομάδα ἀκόμη καὶ ὁ ἐλέφας θὰ σκάσῃ σὰν τὸ βῶδι, ἀλλὰ τέλος πάντων ὁ ὑπόνομος θὰ τελειώσῃ.

— Ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ στοῦ Θεοῦ τ' αὐτὶ, καλέ μου Σμὶθ! Τότε τὸ ταμεῖόν σου θὰ γείνῃ ἀληθῶς ταμεῖον.

Ὁ κύριος Ἐδουάρδος ἀπώθησε τὴν ἕδραν του, καὶ ἐνέβαλε τὰς χεῖράς του εἰς ζεῦγος μυροβολουσῶν χειρίδων.

— Ὑγίαινε, εἶπε, καὶ φρόντισε νὰ χαρατσωθῇ ἀπόψε ὁ γεροΠρακτίκης. Ὅσάκις ζητήσω παρ' αὐτοῦ χιλίας γουινέας ἢ παρόμοιόν τι, λυόνει ἡ καρδία του.

Ὁ κύριος Ἐδουάρδος κατέβη τὴν κλίμακα ἥτις ἦγεν εἰς τοῦ ἀδαμαντοπώλου Φάλκστωνος· ἔμεινεν δὲ ἐκεῖ στιγμάς τινας ὡς μέλλων νὰ συμφωνήσῃ περὶ τιμῆς καὶ νὰ διαλέξῃ κοσμήματα· ἔπειτα δὲ ἐξελθὼν ὡς ἀγοραστὴς ὅστις ὠψώνισε, διεσκέλισε τὴν ἀναβάθραν μεγαλοπρεποῦς ἁμάξης ἑλκομένης ὑπὸ τεσσάρων ἵππων, ὧν οἱ ὅμοιοι δὲν εὑρίσκοντο ἴσως ἐν Λονδίνῳ, ἔστω καὶ εἰς τοὺς σταύλους τοῦ ἀνεφαμίλλου μαρκεσίου Ῥίο-Σάντου.

Μόλις ἐξηπλώθη ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων, καὶ τὸ ὄχημα ἐξώρμησε καλπαζόντων τῶν ἵππων, ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ὁποίων ἐσπινθηροβόλει ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα εἰς τὰς ἀριστοκρατικὰς συνοικίας τοῦ Δυτικοῦ ἄκρου.

Ι΄. Καμώματα καὶ κατορθώματα τοῦ Βωβλαντέρνα.

Ἐξελθὼν ἐκ τῆς οἰκίας Ἐδουάρδου καὶ συντροφίας ὁ Βωβλαντέρνας, τρέχων καὶ παραγκωνίζων τὸ πλῆθος διὰ τοῦ πηλώδους λιθοστρώτου τῆς *εὐθηνοπλευρᾶς* (Cheapside) κατέβη εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Ἁγι-Γίλη. Τὸ τίμιον καὶ ἄξιον παλληκάρι ὤθει πολὺ δυνατὰ τὰ νήπια, καὶ ἔχωνε τοὺς ἀγκῶνάς του εἰς τὰ στήθη τῶν γυναικῶν· ἀλλ' ἂν κανεὶς τσέντελμαν ἐκώλυε τὴν διάβασίν του, ἔσπευδε νὰ κάμῃ περιελιγμὸν καὶ νὰ παραμερίσῃ ὅσον κάλλιστα. Ὁ Βωβλαντέρνας παρέτρεχε τὰς οἰκίας καὶ διέσχιζε τὴν ὁμίχλην μετ' εὐκινησίας, ἣν δὲν ὑπεδείκνυον τὰ δύσμορφα μέλη του καὶ ἡ συνήθης ἀπάθεια τῶν κινημάτων του. Μετ' οὐ πολὺ διήνυσε τὸ διάστημα τὸ χωρίζον τὴν Κορνιχίλλην ἐκ τοῦ βορβορώδους λαβυρίνθου, ὅστις καλεῖται Ἁγι-Γίλης (Saint Giles), καὶ διῆλθε γενωπὸν σκολιὰν ὅπου ὁ ἀὴρ ἐπυκνοῦτο, ὅπου ἡ ὁμίχλη ἐγίνετο τοσοῦτον βαρεῖα καὶ κατάπυκνος ὥστε μόλις ἔβλεπέ τις ἐνώπιόν του, εἰ καὶ δὲν εἶχε παρέλθει ἔτι ἡ μεσημβρία. Ἔθησε ξυλίνην τινὰ θύραν, τῆς ὁποίας τὰ σκωληκόβρωτα καὶ εὔτριπτα σανίδια συνεκρατοῦντο διὰ συνοχῶν ἐσκωριασμένων. Ἡ οἰκία ἐν ᾗ εἰσήρχετο, ὡς ὅλαι σχεδὸν αἱ οἰκίαι τῆς ῥυπαρᾶς ταύτης συνοικίας, εἶχεν ἓν μόνον πάτωμα. Ὁ Βωβλαντέρνας δὲν κατῴκει οὔτε εἰς τὸ ἰσόπεδον οὔτε εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα, ἀλλὰ κατέβη τὴν κλίμακα τοῦ ὑπογείου.

Καθ' ὅσον δὲ κατέβαινε θερμὴ καὶ βαρεῖα ἀτμόσφαῖρα τὸν περιεκάλυπτε, καὶ δυσώδη μιάσματα ἐπλήρουν τοὺς πνεύμονάς του. Ἄλλος τις ἤθελε φρίξει ἴσως δὲ καὶ πνιγῇ, ἀλλ' ὁ Βωβλαντέρνας ἐδέχθη τὰς ἀναθυμιάσεις ταύτας, ὅπως ὁ ἵππος δέχεται τὴν εὐάρεστον ὀσμὴν τοῦ ῥαύλου. Ἐξέπεμψε χρεμετισμὸν μακαριότητος, ἐψηλάφησε τὰ θυλάκιά του διὰ νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι τὸ ἀργύριόν του διέφυγε τοὺς κινδύνους τοῦ ταξειδίου, καὶ ἀνεσήκωσε τὸ κρεμαστὸν κλεῖθρον θύρας τινὸς ἡμικυκλικῆς ἄψιθος, ἥτις ἦγεν εἰς εἶδος κελλαρίου ἔχοντος θερμοκρασίαν τριάκοντα βαθμῶν ἑκατονταβάθμου θερμομέτρου, προερχομένην ἐκ θερμάστρας χυτοῦ σιδήρου καὶ πλήρους γαιανθράκων.

— Θεέ μου συγχώρησέ με! Ἐγκράτεια! εἶπεν εἰσερχόμενος, καίεσαι σὰν γρηὰ κατηραμένη ὅπου εἶσαι· ἀλλ' εὐδεὶς ἀπεκρίθη.

Ἡ πεπυρακτωμένη θερμοστρα ἐφαίνετο ὡς ὁ φυσικὸν σιδηρουργεῖον.

— Ἐγκράτειο! διοβολεμένη κόρη, δὲν μ' ἀποκρίνεσαι; Ῥιγχολιορ'ς ἀνθρώπινος ἀνεμίχθη τότε μετὰ τοῦ ῥεγχους τῆς θερμοστρας, καὶ φωνὴ ἐπιπληκτικὴ ἐπρόφερε τοὺς λεγους τούτους μὲ τὸ βορυγλωσσον προυλισμα τοῦ ὕπνου.

— Ἀκόμη ἕνα πιστῆρι, κυρὰ Χτιόρω· ἡ ζινέβρα εἶναι κολὴ καὶ ὁ γερι Βώβης πληρώνει.

Ὁ Βωβλοντέρνας ἐπήδησεν ὡς τίγρις πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἠκούσθη ἡ φωνή. Διὰ μίαν στιγμὴν ἐγένετο ἄφαντος εἰς τὸ βοῦϊ σκότος, ὅπερ ἐπεκράτει παντοῦ ὅπου δὲν ἐκτύπα ἡ ἐρυθρὰ λαμψις ἡ ἐξερχομένη ἐκ τῆς θερμόστρας. Ἔπειτα δὲ ἐπανῆλθε σύρων κατόπιν οὐτιδανοῦ ἀκινήτου τινὸς σῶμα, ἓν εἶδος ὑγιώδους καὶ στερεοῦ πλήκτου. Φθάσας δὲ πλησίον τῆς θερμάστρας ἄφηκεν αὐτὸ, ἀλλ' ὁ φάκελλος κατέπεσεν ἀκίνητος.

— Εἶναι στραβὸ ξύλο ἀπ' τὸ μεθύσι! ἀνέκραξε θυμωδῶς. Ἐγκράτεια, κατηραμένη μόγισσα! Ἐγκράτεια!

Ἀλλ' ἡ Ἐγκράτεια (τοῦτο εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ φακέλλου) δὲν ἐκινήθη.

— Νὰ μὲ κόψῃ ὁ Θεὸς, ἐπανέλαβεν ὁ Βώβης, δὲν μπορεῖ νὰ μένῃ ἐδῶ... Ἴσως μπορέσω νὰ τὴν ξυπνήσω ἐγὼ, καὶ ἥρπασε τὸ πεπυρακτωμένον σκάλευθρον καὶ τὸ ἐπλησίασεν εἰς τοὺς ῥώθωνας τῆς Ἐγκρατείας, ἥτις ἀνεπήδησε σφοδρῶς καὶ ἀνωρθώθη ταλαντευομένη ἐπὶ τῶν ποδῶν της. Αὕτη ἦτο γυνὴ τεσσαρακοντοῦτις δυνατῆς κατασκευῆς, τῆς ὁποίας οἱ κατακόκκινοι ὀφθαλμοὶ κατεμαρτύρουν τὸ ἀγαπητὸν ἐλάττωμά της.

— Διψῶ! εἶπε μὲ βραγχώδη φωνὴν ῥίπτουσα ἐπὶ τοῦ Βώβη τὸ ἠλίθιον βλέμμα της.

— Ἄ! διψᾷς, σφογγάρι μου, ἀπεκρίθη οὗτος ἀπειλῶν μὲ τὸ σκάλευθρον — διψᾷς!... ἐνῷ ἐγὼ δουλεύω ὅλην τὴν ἡμέραν διὰ νὰ κερδίσω ὀλίγα λεπτὰ, ἐσὺ διψᾷς, ἐσὺ πίνεις καὶ μεθᾷς...

— Ἀνάθεμά με Ἐγκράτεια, ἂν κομμιὰ μέρα δὲν σ' ἀνοίξω τὸ κεφάλι σου σὰν καρπούζι.

Ἐναντίον ὅμως τῆς κιτρινώδους σφιδρότητος τῶν ἀπειλῶν του, ὑπῆρχε τόνος στοργῆς εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Βώβη ἐνῷ ὡμίλει οὕτω.

— Ἔ! Ἔ! φιλεμου βώβη, ἀπεκρίθη ἡ γυναικάρα ἕνα ποτήρι παρακάτου, ἕνα παρακάτου... Μεθὲς δὲν ἐλέπεις πῶς μὲ καίει τὸ λαρύγγι...

— Μὲ τὸ στομάχι γεμάτο ζινέβρα καὶ τὴν θερμάστρα γεμάτη καρβουνια, πῶς μὲ πῆρες γιὰ πλουσιο γιὰ νὰ ζῇς ἔτσι γυναῖκά μου;

Ἡ Ἐγκράτεια περιῆλθεν αὐτομάτως τὴν θερμάστραν καὶ ἐπλησίασεν μίαν, τράπεζαν ὅπου ὑπῆρχεν ἓν ποτήριον καὶ μία λάγηνος ζινέβρας, ἀμφότερα κενά.

— Σταλιὰ δὲν ἔχει μέσα, ἐγόγγυσε μετὰ θυμοῦ, — Μάτια μου Βώβη, δὲν ἔχεις στὴν τσέπι σου μισὸ τάλλαρο, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃς τὸ γυναικάκι σου;

— Μισὸ τάλλαρο! διαβολεμένη, μισὸ τάλλαρο! εἶναι τὸ μερικόμετο ἑνὸς ἀνθρώπου γιὰ ὀκτὼ ὥρων δουλειά!.. Θὰ εὕρῃς τὸ τσάκι μου!

— Διψῶ, διεκρίνεν ἡ ἐγκράτεια ἥτις κατεκάθησεν ὄπισθεν τῆς θερμάστρας, καὶ ἤρχισε πάλιν ν' ἀποκοιμᾶται.

— Μὲ ὅλον τοῦτο, πρέπει νὰ τὴν βγάλ' ἀπ' ἐδῶ, ἐψιθύρισεν ὁ Γώβης. — Ἂν εἴξευρε...

— Γυναῖκα, πρεσεβύτικε προσηφώνως, νὰ μὲ πάρ ὁ διοβολες ἂν ἠμπορῶ νὰ σ' ὁρντιβῶ τίποτε. Νὰ, πόρε ἕξη πένιες καὶ πήγαινε νὰ πιῇς.

— Ἕξη πένιες! πουλάκι μου Βώβη, νὰ ζῇς, ἄλλαις ἕξη.

Ὁ Βωβ-Λαντέρνος συνέστειλε τοὺς ὑπερξάνθους ὀφρεῖς του, καὶ ὕψωσε τὸ σκαλευθρον ἀπειλητικῶς.

— Ἡ Ἐγκράτεια εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ῥουφήξῃ δυο ἢ τρία ποτήρια ζινέβρος ἔδωκε δύναμιν τό' στριψε, καὶ ἀνέβη τὴν κλίμακα τραγωδοῦσα.

Ὁ Βωβ-Λαντέρνος τὴν ἠκολούθησεν ἐλαφρὰ μέχρι τῆς σύρας τῆς ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν ἔκλεισεν ὄπισθεν αὐτῆς, καὶ τοῦτο ποιήσας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν φωλεάν του, τῆς ὁποίας ἀπέφραξε μετὰ προσοχῆς τὴν θύραν.

— Εἶναι δυνατὸν, ἐγόγγυσεν ἀνάπτων τὸν λύχνον εἰς τὸ πῦρ τῆς θερμάστρας — τέτοια χρυσὴ κοπέλλα ν' ἀγαπᾷ νὰ ξοδεύῃ ἔτσι! κοπέλλα πέντε ποδάρια καὶ ἕξη δάκτυλα τὸ ἀνάστημα! Καὶ τί μάγουλα! Μπορεῖ νὰ γυρίσῃ κανεὶς ὅλον τὸ Ἀγιο-Γίλη καὶ τὸ Ὁλβόρνι (Holborn) καὶ τὸ Φθηνοπάζαρον, στὴν πίστη μου!... καὶ τὴν Κορνιχίλη! καὶ τ' Ἀσπροκκλήσι (White-Chapel), καὶ νὰ μὲ πνίξῃ ὁ διαβολος ἂν εὑρεθῇ ἄλλη σὰν αὐτή... καὶ νὰ μὲ κόψῃ ἀστροπελέκι, ἂν δὲν εἶναι πολλοὶ λόρδοι ποῦ ἤθελαν νὰ τὴν ἔχουν γιὰ κυρία τους· ἄ! καλὰ ποῦ τὸ θυμήθηκα, οἱ Λόρδοι!.. ὁ δρόμος ποῦ ἔτρεξα χθὲ βράδυ, μπορεῖ νὰ μὲ ὠφελήσῃ γιὰ δύω σκοπούς. Ὁ κόντες δὲν ἔχει τὸ τοιρί του στὸ περὶ γούστου κεφάλαιο, καὶ ἡ μικρὴ ἐκείνη ποῦ γύριζε τὸν δίσκο εἶναι τὸ πιὸ ὥμορφο κεριτσι.... ὅσο γιὰ μένα μ' ἀρέσουν καλλίτερα ἐκείναις ποῦ ἔχουν μεγάλο ἀνάστημα. Ἀλλὰ γιὰ τοὺς *τσέντελμεν* ποῦ ἀγοποῦν νὰ περιπατοῦν μὲ κιρίαις μόνον πέντε ποδάρια στὸ ἀνάστημα!..

Ὁ Λαντέρνας ὕψωσε περιφρονητικῶς τοὺς ὤμους, καὶ διευθύνθη πρὸς μίαν τῶν γωνιῶν τοῦ ὑπογείου του.

— Ἔτσι λοιπὸν, ἐξηκολούθησεν, ὁ κόντε' Ασπροπυργίτης θὰ πιασθῇ στὸ ἀγκίστρι κολὼς πρέπει.... Καμιὰ πενηνταριὰ λίραις ὁλοστρόγγυλαις θὰ βγάλω ἀπ' αὐτὸ τὸ *μεθοδιστικο* περιστέρι (1) .... Ἴσως καὶ περισσότερα. Θεοῦ πρόνοια ἦτανε αὐτό! ὅλα τὰ

(1) Αἰνίττεται τὴν Ἄννην, ἥτις ἦτο τῆς αἱρέσεως τῶν Μεθοδιστῶν.

πάντα εἶναι ἀκριβά, καὶ ἡ Ἐγκράτεια εἶναι καλὴ νὰ πιῇ ὅλο τὸ ποτάμι γεμάτο ἀπὸ ζινέβρα ... μὰ νὰ πῇ κανεὶς τὴν ἀλήθεια ἔχει καὶ τὰ καλά της; ...

Ἔψυτεν ἕνα ἐκ τῶν λίθων τοῦ τοίχου ὅστις ἐνέδωκεν εἰς τὴν πίεσιν τοῦ δακτύλου του.

— Πέντε ποδάρια καὶ ἕξη δάκτυλα στ' ἀνάστημα, καὶ κάτι περισσότερο! .. προσέθηκε.

Ὁ λίθος ὠθούμενος ἐκ τῆς βάσεως ἐκλονίσθη καὶ κατέπεσεν, ἀφίνων ὀπὴν εὑρεῖαν καὶ βαθεῖαν. Ὁ Βώβ-Λαντέρνας ἐνέβλεψεν ἐντὸς αὐτῆς. Δὲν ὡμίλει πλέον· χαρὰ σφοδροτάτη, ἀπληστία ἔκαμνε νὰ σπινθηροβολῶσιν οἱ μικροὶ ὀφθαλμοί του, ὄπισθεν τῶν κεκυρτωμένων τριχῶν τῶν ὀρρύων του. Ἔθεσε τὸν ἀναμμένον λύχνον του χαμαί, καὶ ὑπῆγε νὰ ἀκροασθῇ εἰς τὴν θύραν· ἔπειτα δὲ μὲ δύο πηδήματα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ὀπήν του, καὶ ἔχωσεν εἰς αὐτὴν τὰς δύο του χεῖρας σπασμωδῶς ἠνεῳγμένας· ὅλον του τὸ σῶμα ἐτραχήλισε, καὶ ἠκούσθη ἐκ τῆς ὀπῆς ὁ ἦχος χρυσοῦ κινουμένου.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Λαντέρνα, φωτιζόμενον κάτωθεν ὑπὸ τοῦ χαμαὶ τεθειμένου λύχνου ἀπήγγελλε σφοδρὰν ἀκτινοβολίαν τῆς μέχρι παροξυσμοῦ ἀγαλλιάσεώς του. Κατὰ πρῶτον μὲ ἐκίνησε τὸν χρυσὸν ἐλαφρά, ὅπως θωπεύει τις τὴν ἠγαπημένην του· μετ' ὀλίγον δὲ αἱ χεῖρες του συνεσπάσθησαν καὶ ἐψιθύρισε λόγους παραδόξους· τὰ δακτυλά του ἐφαίνοντο ζυμόνοντα τὸν θησαυρόν του.

Δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἀκριβῶς ὁπόσας λίρας περιεῖχε τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο ταμεῖον, ἀλλ' ἡ ὀπὴ ἦτο μεγάλη, καὶ ἐνίοτε οἱ βραχίονες τοῦ Λαντέρνα ἐκρύπτοντο ἐν τῷ χρυσῷ μέχρις ἀγκώνων.

Ἀνέτρεχεν ἐνίοτε πλήρη δοχεῖα, ἅτινα ὕψωνεν ὡς παράδειγμα ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς του, καὶ πάλιν ἔῤῥιπτεν αὐτὰ μετὰ κρότου εἰς τὴν ὀπήν.

Ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθη καλὰ καλὰ ἀπὸ τὴν θέαν καὶ τὴν ἐπαφὴν τοῦ θησαυροῦ του, ἐξεῖλεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὰς ἑπτὰ λίρας, τὰς ὁποίας εἶχε λάβει ἐκ τοῦ γραφείου Ἐδουάρδου καὶ συντροφίας, καὶ τὰς συγκατέλεξε μετὰ τῶν λοιπῶν.

— Τὰ καϋμένα τὰ πουλάκια μου! εἶπε γανάζων, εἶχαν πολλὴ ζέστην τζέπη μου! ... Μὴ φοβοῦσε, θ' ἄφω πάλι νὰ σᾶς; δῶ, καὶ θὰ σᾶς; φέρω καὶ συντροφιὰ, ἂν θέλ' ὁ Θεός!

Καὶ πάλιν τὰ ἐθεώρησε καὶ πάλιν τὰ ἔψυτεν. Ὁ καλὸς ὁ Βώβης ἐδυσκολεύετο ν' ἀποχωρισθῇ τοῦ ἀγαπητοῦ μετάλλου. Τέλος ἀφοῦ ἐδίστασε πολλὴν ὥραν, ἔθεσε πάλιν τὸν λίθον εἰς τὸν τόπον του, καὶ προσήρμοσεν αὐτὸν τοσοῦτον ἐπιδεξίως, ὥστε καὶ ὁ μάλιστα γεγυμνασμένος ὀφθαλμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν πέριξ λίθων.

— Ἡ Ἐγκράτεια τὰ μυρίζεται εὔκολα, ὅταν δὲν ἦναι μεθυσμένη, εἶπεν· ἀλλ' εἶναι πάντοτε μεθυσμένη· ἐγὼ ὅμως εἶμαι πιὸ φῖνος ἀπὸ 'κείνην! ... Μαθὲ; πάλι δὲν δουλεύω γιὰ τὸ χρυσό μου τὸ κορίτσι! προσέθηκεν ἀφαιρῶν τὰ ὄπισθεν τῆς θύρας αὐτοῦ ὀχυρώματα.

Μετά τινας στιγμὰς ὁ Βωβλαντέρνας διεσκέλισε τὴν τελευταίαν βαθμίδα τῆς κλίμακος αὐτοῦ, καὶ ἐπανεῖδε τὸ φῶς· τὸ ἀληθινόν, ὅ ἐστι, τὴν πυκνὴν ὁμίχλην ἥτις ἐπλήρου τὴν στενωπόν.

Ὀλίγα βήματα μακρὰν τῆς κατοικίας του, εἴς τι κατακαπνισμένον καπηλεῖον εἶδε τὴν φίλην του Ἐγκράτειαν, ἥτις ἐκοιμᾶτο ἔχουσα ἐστηριγμένην τὴν κεφαλήν της ἐπὶ τραπέζης.

— Κρίμα! ἐψιθύρισε μετὰ λύπης. — Κρίμα! στὸ μπόϊ της ὁποῦ εἶναι πέντε ποδάρια καὶ ἕξη δάχτυλα!

Καὶ ἤρχισε πάλιν τὸ ἐσπευσμένον βάδισμά του, ὅπερ εἴδομεν ἤδη, καὶ διέτρεξε τὰς οἰκίας μὲ σιδηροδρομικὴν ταχύτητα.

Ἦτο περίπου δευτέρα ὥρα μετὰ μεσημβρίαν. Ἀρσὶ ἄπαξ ὁ Βωβλαντέρνας ἐξῆλθε τῆς συνοικίας τοῦ Ἀγι-Γιλη, ἐβίβρθη εἰς τὴν ὁδὸν Ὀξφόρδης, καὶ περιφρονῶν τοῦ λοιποῦ τὰ πεζοδρόμια (les trottoirs) ἐπιτύλισε τὰς ἀγκάλας κυκλικῶς ἐν τῷ πηλῷ. Ὁ δρόμος του ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸ μέσον τῆς *Πίκαδιλλυ*; *Πόρτμαν*, ἐνώπιον μεγάλης οἰκίας καὶ πλουσίας τὴν ὄψιν, τῆς ὁποίας τὸ ἔμπροσθεν περιέφραττε κατὰ τὴν συνήθειαν κιγκλίς.

Μεταξὺ τῆς κιγκλίδος καὶ τῆς οἰκίας, ἑκατέρωθεν τῶν προπυλαίων, σωρεῖαι ἱππικῶν καὶ ὑπηρετῶν ἁμαξῶν ἔλεγον καὶ ἐγέλων.

Ὁ Βωβλαντέρνας ἔθηκε τὸν πόδα ἐπὶ τῆς πρώτης βαθμίδος τῆς κλίμακος.

— Τί θέλει αὐτὸς ὁ κατεργάρης; ἔκραξε νέος μαθητεύων ἱπποτρόφος διακοσμῶν ἁμαξῶν βέρνους.

— Καλό μου παιδί κὺρ Τουλίππη, ἀπεκρίθη ὁ Βώβης, δὲν μὲ θυμᾶσαι;

— Κανένας ζητιάνος! ...

— Ὄχι δά! ἀνέκραξεν ὁ Βώβης μετ' ἐξαισίου κινήματος ὑπερηφανίας.

Καὶ προσέθηκε κατὰ νοῦν.

— Δὲν ζητῶ πιστές; ἄλλη ὥρα πάρε τὸ βρόδυ, κατάλαβες κίνεις, λειψάκι μωρέ! Ἔπειτα δὲ ἐπανέλαβε μεγαλοφώνως· καλό μου ἀρεντικό, εἶμαι ὁ δοῦλός σας ὁ Βωβλαντέρνας.

— Μὰ τῷ ὄντι, ἀνέκραξεν δίχως ἢ τρεῖς ἱππικόμοι, ὁ ἄντρας τῆς κυρὰ Ἐγκράτειας.

— Στᾶς προσχαῖς σας, καλέ μου ἀρεντικέ.

— Καὶ τί θέλεις;

— Νὰ σᾶς; προσκυνήσω, καὶ ἂν μπορέσω, νὰ δῶ τὸν ἐπιστάτη τοῦ Μιλόρδου.

— Ὁ ἐπιστάτης ἔχει δουλειά.

— Αὐτὴ εἶν' ἡ τέχνη του καὶ δὲν πιάνει. Εἶμαι παλαιὸς φίλος τοῦ Πέτερσων χωρὶς νὰ πιανεφτῶ· εἶμαι βέβαιος πῶς θὰ δῇ τὴ μούρη μου μὲ εὐχαρίστησι.

— Ὦ! Ὦ! μαστρο-Βώβη! τότε λοιπὸν νὰ μᾶς ὑποσχεθῇς τὴν προστασίαν σου. Τουλίππη πήγαινε νὰ πῇς πῶς ἦρθε ὁ μαστρο-Βώβης.

— Κάμετε τόπο γιὰ τὸν μαστρο-Βώβη.

— Γιὰ τὸν μαστρο-Βωβ-Λαντέρνα.

— Ἄντρα τῆς ξακουσμένης κυρὰ Ἐγκράτειας.

— Εἰς τοὺς ὁρισμούς σας, καλέ μου ἀρεντικέ, εἰς τοὺς ὁρισμούς σας, ὑπετονθόρισεν ὁ Βώβης, ὅστις δι-

ἦλθεν ἀσκεπὴς καὶ χωρὶς νὰ ἀποβάλῃ τὸ ταπεινὸν μεδιαμά του διὰ μέσου τῶν ἀγροικων βωμολοχιῶν τῆς θεραπείας ταύτης.

Ὁ Βωβ-Λαντέρνας ἦτο φρόνιμος ἄνθρωπος.

Ὁ μαθητεύων ἱπποβάτης Τουλίππης εὑρεστήθη διὰ ταύτην μόνον τὴν φορὰν ν' ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τοῦ ἱπποκόμου, καὶ προηγήθη τοῦ Βώβη εἰς τὴν κλίμακα ἥτις ἦγεν εἰς τὰ ἀνώτερα πατώματα.

— Θὰ περιμείνῃς πολλὴν ὥραν, μεγαλοδύναμε Βώβη, εἶπε σιλλαίνων, διότι εἶναι πολὺ κόσμος εἰς τὸν ἀντιθάλαμον τοῦ Κυρίου Πάτερσων.

— Τί νὰ σοῦ πῶ, καλέ μου κὺρ Τουλίππη; ἀπεκρίθη ὁ Βώβης· ὅλα τὰ πάντα εἶναι ἀριβά, καὶ ἔχω μεγάλη ἀνάγκη νὰ δουλέψω γιὰ νὰ βγάλω τὸ ψωμί· ἀλλ' ἂν πρέπῃ νὰ προσμένω, θὰ προσμένω· τί νὰ κάνω;

Καὶ τῷ ὄντι ὑπῆρχεν ἄπειρον πλῆθος εἰς τὸν ἀντιθάλαμον τοῦ ἐπιστάτου. Ἦταν ἐκεῖ πέντε ἢ ἓξ γεωκτῆται τοῦ Μιλόρδου, οἵτινες ἦλθον ν' ἀνανεώσωσι τὴν ἐκμίσθωσίν των προμηθεῖς, χαμερπεῖς θεράποντες, (ὅπερ ἂν εἴη Λατινιστὶ Cliens) καὶ ἡμίσεια δωδεκὰς ἱπποπρατῶν φερόντων τὸν τίτλον τοῦ ἱπποτροφέως.

Ὁ Τουλίππης ἠνοιγόκλεισε τὴν θύραν τοῦ Κυρίου Πατερσῶνος, ἐπρόφερε τὸ ὄνομα τοῦ Βωβ-Λαντέρνα.

Οἱ ταλαίπωροι ἐκεῖνοι οἵτινες ἐπερίμενον ἐκεῖ πρὸ πολλῶν ἴσως ὡρῶν, ἐτόξευσαν ἅπληστον τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ἀνοιχθεῖσαν θύραν, ἵνα ἴδωσι τίς ἦν ὁ εὐτυχὴς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπίσκεψις παρετεινομένη ὑπὲρ τὸ μέτρον ἔφαττεν αὐτοῖς ἀνηλεῶς τὸν οὐδὸν τοῦ Κυρίου ἐπιστάτου. Ἐθεώρησαν ὅτον καλῶς ἠδυνήθησαν, ἀλλ' οὐδένα εἶδον ἄλλον ἢ τὸν Πάτερσων, ὅστις ἡμιεξηπλωμένος ἐπὶ θρονίου μὲ χαμηλὸν ἐπινώτιον, ἐστήριζε τοὺς χονδροὺς πόδας του ἐπὶ τῶν κιγκλίδων τῆς ἑστίας, καὶ ἐκαθάριζε τοὺς ὀδόντας μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας.

Οἱ προμηθεῖς, οἱ ἐκμισθωταὶ καὶ οἱ ἱπποπράται ἐνόμισαν ὅτι δὲν ἔβλεπον τίποτε.

— Ὁ Λαντέρνας! ἐπανέλαβεν ὁ Κύριος Πάτερσων, χωρὶς νὰ βλέπῃ τὸν Τουλίππην. Ὦ διάβολε Λαντέρνας, λέγεις; Ποὺς εἶν' αὐτὸς ὁ Λαντέρνας;

—Εἶμ' ἐγὼ, ἐντιμότατε, ἀπεκρίθη ὁ Βώβης, ὅστις ἠθέλησε καὶ νὰ προχωρήσῃ.

— Καθεὶς μὲ τὴν ἀράδα του! ἀνερώνησαν ἐν χορῷ οἱ ἐκμισθωταὶ, οἱ προμηθεῖς καὶ οἱ ἱπποπράται.

— Μοὶ φαίνεται ὅτι γνωρίζω αὐτὴν τὴν φωνὴν, ἐψιθύρισεν ὁ Πάτερσων. Ἀ! τὴν θυμήθηκα· αὐτὸς ὁ Λαντέρνας εἶναι ἄξιο σκυλί... πέτου νὰ μπῇ μέσα!

Μεταξὺ δὲ τῶν ἐκμισθωτῶν, τῶν προμηθέων καὶ τῶν ἱπποπρατῶν ἠγέρθη ταραχὴ, διατεθειμένων νὰ κωλύσωσι τὴν διάβασιν.

— Καλά μου ἀρεντικά... ἤρχισε νὰ λέγῃ ὁ Βώβης· μετὰ τῆς συνήθους αὐτοῦ ταπεινότητος, μεθ' ἧς ὡμίλει πρὸς τοὺς ἀνωτέρους.

Ἀλλὰ δὲν ἐχρειάσθη νὰ ἐμβῇ εἰς ἐξοδα ῥητορικῆς. Ὁ Τουλίππης ὅστις ἐκράτει ἔτι εἰς τὴν χεῖρα μεγάλην καὶ βεβρεγμένην ψήκτραν, ὥρμησε γενναίως καὶ διεσκόρπισε βραχὺν μίλιον· ὕδατος δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, καὶ ἱπποπράται, καὶ προμηθεῖς καὶ ἐκμισθωταὶ ὑπεχώρησαν γογγύζοντες.

Ὁ Βώβης ἔσπευσε νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ἀνοιχθείσης ὁδοῦ, καὶ διέβη χαιρετῶν κυκλοτερῶς.

— Κλεῖσε τὴν θύραν, εἶπεν ὁ Κύριος Πάτερσων, χωρὶς νὰ στρέψῃ νὰ ἴδῃ.

Ὁ Βώβης ἔκλεισε τὴν θύραν.

— Ἔλα ἐδῶ, εἶπεν ὁ ἐπιστάτης.

Ὁ Βώβης προσῆλθεν.

Ὁ Πάτερσων ἦτο ἀνὴρ μετρίου ἀναστήματος ὀπωσοῦν εὔσαρκος, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρχὴ καὶ ἄχρους κόμη ἐπέκειτο εἰς τὸ ἄχρουν πρόσωπόν του. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ προσώπου τούτου ἔλαμπεν ἡ πυρόχρους καὶ ἐξωγκωμένη ῥὶν αὐτοῦ. Ἡ ῥὶν αὕτη ἦν ὑπερμεγέθης, τὴν εἶδον ὠχριῶσαν μόνον ὅτε ἢ τρὶς εἰς τὸ διάστημα τῶν πεντήκοντα ἐτῶν, ἅτινα ὁ Πάτερσων εἶχε διανύσει ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀλλὰ δι' ἀντιδράσεως καταληπτῆς αἱ κατὰ τὸ σύνηθες κιτρινωπαὶ πτυχαὶ του ἐγένοντο πορφυρόχροες. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἡ ῥὶν αὕτη εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ ν' ἀπορροφᾷ ἐπὶ τοῦ προσώπου της. Οἱ χαρακτῆρες τοῦ κυρίου Πάτερσων ἐξέφραζον ἐν ἐνὶ λόγῳ γαλήνην ἀπαθῆ καὶ σχεδὸν κτηνώδη· οἱ ὀφθαλμοί του δὲν ἔλεγον τίποτε, τὸ πλακωτὸν καὶ συνεσφιγμένον στόμα του ὡμίλει μετὰ μορφασμῶν καὶ σπασμῶν, ὡς ἂν εἰ αἱ λέξεις ἐξέβαινον τὸν λαρυγγάτον διερχόμεναι· ὁ Ἀγγλικὸς τύπος ἐφαίνετο ἐπ αὐτοῦ κυρίως διὰ τοῦ πλεοναζόντος λιμφατικοῦ στοιχείου.

Ὁ Βώβης εἰσερχόμενος ἔκαμεν ὅπως οἱ περιμένοντες ἐν τῷ ἀντιθαλάμῳ περιέστρεψι τὸ βλέμμα, ἀλλὰ δὲν εἶδε κανένα· οὐδὲν ἄλλο ἐκώλυε τὸν κύριον Πάτερσων τοῦ νὰ ὑποδεχθῇ τοὺς ἀνθρώπους εἰ μὴ τὸ *κέφι* του καὶ ἡ ὀδοντοκαλαμίς του. Μετὰ ἓν λεπτὸν περίμου ἔστρεψι τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ Βώβη καὶ ὤψωσε τοὺς ὤμους.

— Νομίζω ὅτι κάτι πουλιᾷς, εἶπε ζητῶν ἕνα ἀσεισμὸν τὸν ὁποῖον δὲν εὗρισκε, — ἕνα πρᾶγμα σάν.... Νὰ νὰ πάρ' ὁ διάβολος... ἕνα πρᾶγμα ποῦ... μ' ἐννοεῖς κατεργάρη!

Ὁ Βώβης ἤρχισε νὰ γελᾷ μετὰ καλοκαγαθίας.

— Τί νόστιμα ποῦ μιλᾷ ἡ ἀρεντιάτσα, ἐτραύλισεν, — ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι σᾶς πουλῶ ἕνα τέτοιο πρᾶμα.

— Δὲν ἔρχεσαι σὺ καλὴ ὥρα ἡ πραμάτεια σου δὲν κάνει πολλαῖς παράδες ἐδῶ τώρα... ὁμιλόρδος δὲν χρειάζεται πλέον.

— Μὲ κακοφαίνεται, ἀπεκρίθη ὁ Βώβης μετὰ ψυχρότητος, μὲ κακοφαίνεται διὰ τὴν ἀρεντιά του· διότι γιὰ μένα, ξέρετε, κὺρ Πάτερσων, δὲν ἔχω ἀνάγκη νὰ φυλάξω πολλὴν καιρὸν αὐτὴν τὴν πραγμάτεια (κτῆνος τὴν λέτε) στὸ μαγαζίμου.

—Λοιπὸν εἶναι πολὺ ὡραία, ἠρώτησεν ὁ ἐπιστάτης.

— Εἶναι ἄγγελος! ... καὶ στοιχηματίζω ὅτι δὲν εὑρίσκονται πολλοὶ ἄγγελοι ὡραιότερον ἀπ' αὐτήν.

Ὁ Κύριος Πάτερσων ὤψωσε τοὺς ὤμους δευτέραν φορὰν, καὶ

— Ποιὸς τὴν παινᾷ τὴν νύφτρας, ἡ τσιμπλοῦ ἡ μάνα της, εἶπεν ἐπιδεικτικῶς παροιμίας.

— Ἡ ἀφεντιάσας μπορεῖ νὰ τὴν ἰδῇ.

— Τί ἀνάγκη ;

— Ὁ μιλόρδος εἶναι *μπλαζὲ* (blasé), κοῦμέν Ζακ-Λαντέρνα.

— Βωβ- Λαντέρνα ἂν ὁρίζῃ ἡ ἀφεντιάσος . . . ὁρίστε; ὁ μιλόρδος τί εἶναι ;

— Μπλαζὲ δὲν εἰξεύρεις τί εἶναι; εἶναι μία λέξις ἥτις μᾶς ἔρχεται ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, σὰν τὰ νεθευμένα κρασιὰ καὶ τὰ μαχαιράκια τῶν δύω πενῶν . . . Σημαίνει . . . μαθές ! εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ τὸ ἐξηγήσω, μάστρο Ζάκη . . .

— Βώβης, δοῦλός σας, ἀφέντη.

— Μάστρο Βώβη . . . εἶναι πολὺ δύσκολον . . . ἔφαγές ποτε περισσότερα κομμάτια ψητοῦ βωδινοῦ παρ' ὅσα ἔπερνεν ἡ κοιλιά σου.

— Πού νὰ τύχῃ, ἀφέντημου, ὅλα τὰ πάντα εἶναι ἀκριβά.

— Τέλος πάντων σοῦ ἔτυχεν· ἀδιάφορον μιὰ φορὰ ἢ ἑκατὸν φοραῖς, τὸ λοιπὸν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἦσο *μπλαζὲ* ἀπὸ βουδινόν.

— Δηλαδὴ δὲν ἤθελα πιά.

— Εὖγέ σου . . . ὁ μιλόρδος δὲ θέλει πλέον ἀγγέλους.

— Γιατί ἔχει φαγωμένους πολλοὺς . . . τὸ καταλαβαίνω ! . . . ἀλλ' ἂν εἶν' ἔτσι, ἔπρεπε καὶ ἡ γυναῖκά μου ἡ Ἐγκράτεια νἆναι ἀπὸ πολλῆς μπλαζὲ ἀπὸ τὴν ζινέβραν . . . ὅσο ὅμως γιὰ τὸν μιλόρδο, θὰ χάσῃ πολύ . . .

— Μὲ κακοφαίνεται πολὺ πού σᾶς χάλασα τὴν ἡσυχία τοῦ κακοῦ.

Ὁ Λαντέρνας ἐχαιρέτησεν ὑποκλίνων ταπεινότατα καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν θύραν. Καθ' ἣν στιγμὴν ὅμως ἐπάτει ἐπὶ τοῦ κατωφλίου ἡ φωνὴ τιῦ Πάτερσων ἐκώλυσεν αὐτόν.

— Τί ἡλικίας εἶναι ; ἠρώτησεν οὗτος μὲ ὕφος ἀδιάφορον δῆθεν.

— Ὡς δεκαφτὰ χρονῶν, ἴσως δεκαοχτώ. Ἄ ! ἀφέντη μου, εἶναι σὰν τὸ χρύο τὸ νερό, ἔχει κορμὶ σὰν κυπαρίσσι, εἶναι ὠμερφη, νόστιμη, ξανθή, καὶ ντροπαλή . . .

— Ἔ, ἔ, ἔ, ἔ ! διέκοψεν ὁ ἐπιστάτης. — πού κατοικεῖ ;

— Αὐτὸ πάγει μ' ἐκεῖνο πού πουλῶ, ἀπεκρίθη ὁ Λαντέρνας μὲ ἀγενὲς μειδίαμα· ὁ δρόμος καὶ τὸ νούμερο εἶναι τὸ μισὸ τὸ πρᾶγμα . . . ἔπειτα δὰ, ὁ μιλόρδος εἶναι . . . δὲν θυμοῦμαι τὴν λέξι, ξέρω ὅμως ὅτι ἐξοχότης του εἶναι καθὼς ἐμένα ὅταν ἔφαγα πολλὰ κομμάτια βωδινό . . . δὲν ἔχει πιὰ ὄρεξι.

— Ἄκουσε, κὺρ Τσώνη, εἶπεν ὁ Πάτερσων.

— Βώβης δοῦλός σας, ἀφέντη μου.

— Ζάκης, Τσώνης, Βώβης, ὅλο τὸ ἴδιο μοῦ κάνει, παλληκάρι μου· ἀλλὰ μὴ μὲ διακόπτῃς πλέον... εἰμπορούσαμεν νὰ κάμωμε μίαν ἄλλην δοκιμήν... Ἂν εἶναι τόσον ὡραία ὅσον λέγεις . . .

— Χίλιαις πορταῖς πιὸ ὤμορφη !

— Ἴσως ὁ μιλόρδος τὴν ἐρωτευθῇ ἀφοῦ τὴν ἴδῃ

— Σοῦ κάνω ὅρκο πῶς θὰ τὴν ἀγαπήσῃ, ἀφέντη μου.

— Ἂς κάνωμεν αὐτὴν τὴν δοκιμήν.

— Εἶμαι τῆς γνώμης σας.

— Καὶ μάλιστα, διότι ἀφοῦ ὁ μιλόρδος ἤλλοξεν τρόπον ζωῆς, δὲν μοῦ κάμνουν πλέον χρέδιτον. Πιστεύεις κὺρ Ζάκη, ὅτι ἡ Ἀφεντιά του μ' ἐζήτησε ταῖς πρὸ ἄλλαις λογαριασμὸν διὰ τὰς ὑπηρεσίας του.

Ὁ Βώβης προσποιούμενος βοβεῖαν ἐκπληξιν Γένεται ποτὲ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ! εἶπε χωρὶς νὰ γελάσῃ.

— Λοιπὸν εἶναι πλέον καιρὸς νὰ τὸν φέρωμε στὴ θεογνωσία.

— Πολὺ καλά!

— Ἤθελα νὰ τὴν δῶ οὔριον χωρὶς ἄλλο.

— Ὅταν ἀγοράσῃς ἀφέντη μου.

— Πόσα ζητεῖς ;

Ὁ Βώβης ἐπανῆλθε πλησίον τῆς ἑστίας καὶ ἐσιγήριξε τὸν ἀγκῶνά του ἐπὶ τοῦ ἐξεχοντος μαρμάρου.

— Σᾶς λέγω τ' ὄνομά της, σᾶς λέγω τὸ μέρος πού κάθεται, ἀλλὰ θὰ μοῦ μετρήσετε τριάντα παντοδύναμους, ἀπεκρίθη.

— Εἶσαι τρελλὸς, ἄξιο μου παλληκάρι Τσώνη, ἀνέκραξεν ὁ ἐπιστάτης. Τριάντα παντοδύναμους γιὰ τὸ μέρος πού κάθεται !

— Καὶ γιὰ ἕνα ὄνομα . . . γιὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ μέρος πού κάθεται τὸ πιὸ ὤμορφο κορίτσι τῆς Λόντρας. Τί παραπάνω θέλεις ; Γιὰ τ' ἀποδέλοιπα δὲν ἔχετε ἡ ἀφεντιά σας χρήματα ;

— Ἀλλὰ τριάντα παντοδύναμους!

—Μικρὰ πρόγματα. . . Ὅταν θὰ τὴν δῇς, θὰ πῇς πῶς αὐτὸς ὁ Βωβ-Λαντέρνας λωλάθηκε. Ἀξίζει ἑκατὸν γουινέαις.

— Μόνος σὺ εἰμπορεῖς νὰ τὸ βρῇς αὐτὸ τὸ κορίτσι;

—Ἡ Λόντρα εἶναι μεγάλη. Καὶ ἂν θέλετε νὰ τὴν γυρέψετε καὶ ἡ ἀφεντιά σας, δὲν ἔχω νὰ πῶ τίποτε.

Ὁ Πάτερσων ἐσκέφθη ἐπὶ μίαν στιγμὴν, ἔπειτα δὲ ἠγέρθη χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν καὶ διευθύνθη πρὸς τὸ γραφεῖόν του. Ὁ δὲ Βώβης ἠκολούθησεν αὐτὸν μὲ ἄπληστον βλέμμα.

Ὁ ἐπιστάτης ἠνέῳξεν ἓν συρτάριον καὶ ἐμέτρησε τριάκοντα λίρας.

— Πολὺ ἀκριβὰ ἐψιθύρισεν, ἀλλ' αὐτὸς ὁ διάβολος δὲν μ' ἐγέλασε ποτὲ, εἶναι ὁ κάλλιστος ἱχνηλάτης τοῦ Λονδίνου διὰ τέτοιαις δουλειαῖς. . . Ἔλα 'δῶ, ἐξεκαλούθησε μεγαλοφώνως. Αἴ, κι' ἂν μὲ γελάσῃς!

— Καὶ καλά ! παιδιὰ εἴμαστε τώρα; διέκοψεν ὁ Βώβης, χωρατεύετε; γιὰ τόσο μικρὸ πρᾶγμα δὲν ἤθελα νὰ χάσω ἕνα μουστερὴ σὰν καὶ λόγου σας.

— Πάρε αὐτά.

Ὁ Βώβης δὲν ἐπερίμενε νὰ τοῦ τὸ εἴπῃ δίς. Ἐδράξατο τοῦ χρυσίου καὶ ἔκαμεν αὐτὸ ἄφαντον ὡς διὰ μαγείας εἰς τὰ εὐρύχωρα θυλάκιά του.

(Ἕπεται συνέχεια).

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α.' ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 26 Ἰουνίου 1858. Ἀριθ. 12

ΟΙ ΚΟΡΣΙΑΝΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ.

ΥΠΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς Μαρτίου, τοῦ ἔτους 1814 περιηγούμην ἐν Κορσικῇ. Οὐδὲν ὑπάρχει γραφικώτερον καὶ ἀνετώτερον τῆς ἐν Κερσικῇ περιηγήσεως· ἐπιβιβάζεταί τις ἐκ Τουλῶνος, καὶ εἰς εἴκοσι ὥρας ἀφικνεῖται εἰς Αἰάκιον (Ajaccio), εἰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας εἰς Βαστίαν, ὅπου ἀγοράζει τις ἢ ἐκμισθοῖ ἵππον. Καὶ ἐὰν μὲν ἐκμισθώσῃ αὐτὸν, δοπανᾷ τὸ ὅλον πέντε φράγκα τὴν ἡμέραν, ἐὰν δὲ τὸν ἀγοράσῃ, πληρόνει εἰς ἅπαξ ἑκατὸν πεντήκοντα φράγκα. Ἂς μὴ γελάσῃ τις διὰ τὴν μετριότητα τῆς τιμῆς, διότι ὁ ἐκμισθωθεὶς καὶ ἀγορασθεὶς ἵππος κάμνει ὅ,τι ἔκαμνεν ἐκεῖνος ὁ ἵππος τοῦ Γασκωνος, ὅτις ἐπήδα ἐκ τῆς Νέας Γεφύρας εἰς τὸν Σηκουάναν· κατορθώματα ἅτινα δὲν ἤθελε κάμει οὔτε ὁ Πρόσπερος οὔτε ὁ Νουτίλες εἰς τὸ Ἱππιδρόμιον τοῦ Σαντιλλῆ καὶ τοῦ Πεδίου τοῦ Ἄρεως. Δ ἔρχεται διόδους δι' ὧν καὶ αὐτὸς ὁ Βολμάτ ἤθελε βαλει ἀγκυρίδας καὶ ἐπὶ γεφυρῶν ὅσον ὁ Ἀνριυλις ἤθελε ζητήσει ἰσοζάθμιον.

Ὁ περιηγητὴς δὲν ἔχει ἄλλο νὰ κάμῃ, εἰμὴ νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ν' ἀφήσῃ τὸ ζῶον ἐλεύθερον, καὶ περὶ κινδύνου ἂς μὴ τὸν μελῇ.

Χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ ὅτι μὲ τὸν ἵππον τοῦτον διέρχεται τὰ πάντα, δύναταί τις νὰ διατρέξῃ δεκαπέντε λεύγας τὴν ἡμέραν, χωρὶς νὰ τοῦ ζητήσῃ τὸ ζῶον οὔτε ὕδωρ οὔτε τροφήν. Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ὅταν τις ςαθῇ διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ φρούριόν τι ἀνεγερθὲν ὑπό τινος ἄρχοντος, ἥρωος καὶ ἀρχηγοῦ φεουδαλικῆς παραδόσεως, ἢ νὰ ζωγραφίσῃ ἀρχαῖον πύργον ἀνεγερθέντα ὑπὸ τῶν Γενουηναίων, ὁ ἵππος κείρει ωρὸν χλόης, ξεφλουδίζει δένδρον τι ἢ λείχει βράχον κεκαλυμμένον ὑπὸ βρύου, καὶ πλέον οὐ.

Ὅσον δὲ διὰ τὸ καταλυμα ἑκάςης νυκτὸς, τοῦτου εἶναι ἔτι ἁπλούςερον, διότι ὁ περιηγητὴς φθάσας εἰς ὁποιονδήποτε χωρίον, διέρχεται τὴν κυριωτέραν ὁδὸν καθ' ὅλον τὸ μῆκός της, ἐκλέγει τὴν οἰκίαν ἥτις τῷ ἀρέσκει, καὶ κρούει τὴν θύραν, καὶ μετὰ μίαν ςιγμὴν ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα ἐμφανίζεται ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ, παρακαλεῖ τὸν περιηγητὴν νὰ καταβῇ ἐκ τοῦ ἵππου του, τῷ προσφέρει τὸ ἥμιου τοῦ δείπνου του, καὶ ὁλόκληρον τὴν κλίνην του, ἐὰν δὲν ἔχῃ εἰμὴ μόνην μίαν, καὶ τὴν ἐπούριον ὁδηγῶν αὐτὸν μένει τῆς θύρας τὸν εὐχαριςεῖ διὰ τὴν προτιμησιν ἣν ἔδειξεν αὐτῷ. Ἐννοεῖται βεβοια ὅτι περὶ ἀμοιβῆς οὐδεὶς γίνεται λόγος. Ὁ οἰκοδεσπότης ἤθελε θεωρήσει ὡς ὕβριν τὴν ἐλάχιςον λόγον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἐὰν δὲ παιδίσκη τις ὑπηρετῇ τὴν οἰκίαν, δύναταί τις νὰ τῇ προσφέρῃ μανδήλιον, δι' οὗ αὐτὴ περιδένει γραφικώτατα τὴν κεφαλήν της, ὅταν ὑπάγῃ εἰς τὴν πανηγυρίν τῆς Καλέης ἢ τῆς Κόρτης. Ἐὰν δὲ ἡ ὑπηρέτης τοῦ ἄῤῥενος γένους, θέλει δεχθῇ εὐχαριστως μάχαιραν δι' ἧς δύναται φονεύσει τον ἐχθρόν του ἐὰν τὸν ἀπαντήσῃ. Προσέτι πρέπει νὰ μαθῃ τις τοῦτο, ὅτι ἐὰν οἱ ὑπηρέται τῆς οἰκίας (ὅπερ συμβαίνει πολλάκις) δὲν ἦναι συγγενεῖς τοῦ οἰκοδεσπότου, ἧττον αὐτοῦ εὐνοηθέντες ὑπο τῆς τύχης, καὶ διὰ τοῦτο ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν οἰκίαν του, τότε εἰς ἀνταμοιβὴν εὐχαρίστως δέχονται τὴν τροφὴν καὶ κατοικίαν των, καὶ ἓν ἢ δύο τάλληρα κατὰ μῆνα.

Καὶ ἂς μὴ νομίσῃ τις ὅτι οἱ οἰκοδεσπόται, οἱ ὑπηρετούμενοι ὑπὸ τῶν ἀνεψιῶν καὶ ἐξαδέλφων των τοῦ δεκάτου πέμπτου ἢ εἰκοστοῦ βαθμοῦ ὑπηρετοῦνται ἧττον καλῶς διὰ τοῦτο. Ἡ Κορσικὴ, ναὶ μὲν εἶναι Γαλλικὴ ἐπαρχία, ἀλλὰ πολὺ ἀπέχει ἔτι τοῦ νὰ ἦναι Γαλλία.

Καὶ περὶ μὲν κλεπτῶν οὐδεὶς γίνεται λόγος, λῃσταὶ ὅμως εὑρίσκονται ἐν ἀφθονίᾳ, καὶ δὲν πρέπει νὰ τοὺς συγχέῃ τις.

Δύνασαι νὰ ὑπάγῃς ἀφόβως εἰς Αἰάκιον καὶ εἰς Βαστίαν, ἔχων τὸ κρεμάμενον εἰς τὸ ἐφίππειόν σου βαλάντιον πλῆρες χρυσοῦ, καὶ θέλεις διέλθει ὅλην τὴν νῆσον χωρὶς νὰ ἐκτεθῇς εἰς τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον. Ἀλλὰ μὴν ὑπάγῃς ἐξ Ὀκάνης εἰς Λετάκιον, ἐὰν ἔχῃς ἐχθρὸν ὅστις σοῦ ἐκήρυξε τὴν *βενδέτταν* (ἐκδίκησιν)· δὲν ἐγγυῶμαι περὶ τῆς ζωῆς σου εἰς τὴν μετάβασιν ταύτην τῶν δύω λευγῶν.

Εὑρισκόμην λοιπὸν ἐν Κορσικῇ, ὡς εἶπον ἤδη, περὶ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου, ἤμην δὲ μόνος, ἐπειδὴ ὁ Ἰαδῖνος (1) εἶχε μείνει ἐν Ῥώμῃ.

Ἦλθον ἐκ τῆς νήσου Ἔλβας, καὶ ἐπεβιβάσθην εἰς Βαστίαν, ὅπου ἠγόρασα ἵππον εἰς τὴν ῥηθεῖσαν τιμήν. Εἶχον δὲ ἐπισκεφθῇ τὸ Κόρτε καὶ τὸ Αἰάκιον, καὶ ἐπεριηγούμην κατὰ τὸ παρὸν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σαρτίνης. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην μετέβαινον ἐκ Σαρτίνης εἰς Σουλλακάρον.

Ἡ ἀπόστασις ἦτο βραχεῖα, μία δεκὰς λευγῶν περίπου, ἕνεκα τῶν περιελιγμῶν, καὶ μιᾶς παραθεούσης σειρᾶς ὀρέων, ἥτις σχηματίζει οὕτως εἰπεῖν τὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς νήσου, καὶ ἦν ἐπρόκειτο νὰ ὑπερβῶ, ὥστε ἔλαβον μετ' ἐμοῦ ὁδηγὸν ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶ εἰς τὰ δάση.

Περὶ τὰς πέντε ὥρας ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, ὅστις ἐπιβλέπει ταὐτοχρόνως τὸ Ὀλμίτον καὶ τὸ Σουλλακάρον.

Αὐτοῦ ἐστάθημεν ὀλίγον. Ποῦ ἐπιθυμεῖ ἡ ἀφεντιά σας νὰ καταλύσῃ; ἠρώτησεν ὁ ὁδηγός.

Ἔῤῥιψα τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τοῦ χωρίου, τοῦ ὁποίου τὰς ὁδοὺς ἠδυνάμην νὰ καθορῶ, αἵτινες ὅμως ἐφαίνοντο σχεδὸν ἔρημοι, καὶ μόνον γυναῖκες τινὲς ἐφαίνοντο βαδίζουσαι ταχέως, καὶ παραιτροῦσαι πέριξ ἑαυτῶν

Δυνάμει δὲ τῶν καθεστώτων κανόνων τῆς φιλοξενίας, περὶ ἧς ἀνεφέρομεν, ἠδυνάμην νὰ ἐκλέξω ἣν ἤθελον ἐκ τῶν ἑκατὸν ἢ ἑκατὸν εἴκοσι οἰκιῶν, ἐξ ὧν συνίστατο τὸ χωρίον. Ἐζήτησα λοιπὸν διὰ τοῦ βλέμματος τὴν κατοικίαν, ἥτις μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἤθελε μοὶ παράσχει περισσοτέραν ἀνάπαυσιν, καὶ ἐξελεξάμην τετράγωνόν τινα οἰκίαν ὠκοδομημένην ἐν εἴδει φρουρίου, καὶ μὲ πολεμίστρας πρὸ τῶν θυρίδων καὶ ὑπεράνω τῶν θυρῶν.

Πρώτην φορὰν ἔβλεπον τὰς οἰκιακὰς ταύτας ὀχυρώσεις· πρέπει δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἐπαρχία τῆς Σαρτήνης εἶναι ἡ κλασικὴ χώρα τῆς βενδέττας (τῆς ἐκδικήσεως). Ἄ! καλὰ σοῦ εἶπεν ὁ ὁδηγός μου βλέπων τὴν οἰκίαν, ἣν ἐδείκνυον αὐτῷ· θέλομεν ὑπάγει εἰς τῆς Κυρίας Σαβιλίας δὲ Φράγκης, ἂς ὑπάγωμεν, ἂς ὑπάγωμεν ἐκεῖ. Ἡ ἀφεντιά σας δὲν ἔκαμε κακὴν ἐκλογὴν, καὶ βλέπει τις ὅτι δὲν στερεῖται ἐμπειρίας.

Ἂς μὴ λησμονήσωμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι εἰς τὴν ὀγδοηκοστὴν ἕκτην ταύτην ἐπαρχίαν τῆς Γαλλίας ὁμιλοῦν ἀδιακόπως Ἰταλικά.

— Ἀλλὰ (ἠρώτησα) δὲν εἶναι ἄτοπον νὰ ζητήσω φιλοξενίαν ἀπὸ μίαν γυναῖκα; διότι ἐὰν καλῶς ἐνόησα, ἡ οἰκία αὕτη ἀνήκει εἰς γυναῖκα.

— Βέβαια, ἀπήντησε μὲ ὕφος ἐκπλήξεως, ἀλλὰ τί ἄτοπον βλέπει εἰς τοῦτο ἡ ἀφεντιά σας;

— Ἐὰν ἡ γυνὴ αὕτη, ἐπανέλαβον φερόμενος ὑπὸ αἰσθήματος εὐπρεπείας, ἦ καλλιον εἰπεῖν ὑπὸ Παρισινῆς φιλαυτίας, ξενιζουσά με μίαν νύκτα ὑπὸ τὴν στέγην της δὲν θὰ διακινδυνεύσῃ τὴν ὑπόληψίν της.

— Νὰ τὴν διακινδυνεύσῃ; ἐπανέλαβεν ὁ ὁδηγὸς ζητῶν κατὰ τὸ φαινόμενον τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ταύτης. ἣν μετέφρασα μὲ τὴν συνήθη ἐκείνην ἑτοιμότητα, ἥτις χαρακτηρίζει ἐν ἡμῖν τὸν Γάλλον, ὅταν τολμῶμεν νὰ ὁμιλήσωμεν ξένην τινὰ γλῶσσαν.

— Ἔ! βέβαια ἐπανέλαβον ἀρχίζων ν' ἀνυπομονῶ, ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι χήρα, δὲν εἶναι ἔτσι;

— Ναὶ, ἐξοχώτατε.

— Λοιπὸν δέχεται εἰς τὴν οἰκίαν της ἕνα νέον,

Τὸ 1841 ἤμην τριάκοντα ἓξ καὶ ἥμισυ ἐτῶν; καὶ ὅμως ἠξίουν ἔτι νὰ ὀνομάζωμαι *νέος*.

— Ἂν δέχεται ἕνα νέον, ἐπανέλαβεν ὁ ὁδηγὸς, καὶ καλά! τί τὴν πειράζει ἐὰν ἦσθε νέος ἢ γέρων;

Παρετήρησα ὅτι δὲν ἤθελον ἐξαγάγει τίποτε, ἐὰν ἐξηκολούθουν τὸν τρόπον τοῦτον τῆς ἐρωτήσεως.

—Καὶ τί ἡλικίας εἶναι ἡ κυρία Σαβιλία; ἠρώτησα.

— Τεσσαράκοντα ἐτῶν περίπου.

— Ἄ! εἶπον ἀποκρινόμενος πάντοτε κατὰ τὸν διαλογισμόν μου, τότε πάγει καλῶς· ἔχει καὶ τέκνα βέβαια.

— Δύο υἱοὺς, δύο περήφανα παλληκάρια.

— Θὰ τοὺς ἰδῶ.

— Μόνον τὸν ἕνα θὰ 'δῆτε, ἐκεῖνον ποῦ κατοικεῖ μαζί της.

— Τὸν δὲ ἄλλον;

— Ὁ ἄλλος κατοικεῖ ἐν Παρισίοις.

— Καὶ τί ἡλικίας εἶναι;

— Εἰκοσιενὸς χρόνων.

— Καὶ οἱ δύο;

— Ναὶ, εἶναι δίδυμοι.

— Καὶ εἰς τί ἐπαγγελμα ἀποβλέπουν;

—Ἐκεῖνος ποῦ εἶναι ἐν Παρισίοις θὰ γένῃ δικηγόρος.

— Ὁ δὲ ἄλλος;

— Ὁ ἄλλος θὰ γένῃ Κορσικάνος.

— Ἄ! Ἄ! εἶπον εὑρίσκων τὴν ἀπάντησιν ταύτην

(1) Συνοδοιπόρος καὶ φίλος τοῦ Α. Δουμᾶ.

ἐρκετὰ χαρακτηριστικὴν, κοίτοι προφερθεῖσαν μὲ τὸν φυσικώτατον τρόπον. Καλά! λοιπὸν ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Κυρίας Σαβιλίας δὲ Φράγκης.

Καὶ ἐξηκολουθήσαμεν τὸν δρόμον μας. Δέκα λεπτὰ μετὰ ταῦτα εἰσήλθομεν εἰς τὸ χωρίον.

Τότε παρετήρησά τι, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνήθην νὰ ἴδω ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. Ὅτι ἑκάστη οἰκία ἦτο ὠχυρωμένη ὡς ἡ τῆς Κυρίας Σαβιλίας, ὄχι ὅμως μὲ πολεμίστρας, διότι ἡ ἔνδεια τῶν κατοικούντων αὐτῆς δὲν ἐσυγχώρει βέβαια τοιαύτας πολυτελεῖς ὀχυρώσεις, ἀλλ' ἁπλῶς μὲ δρυΐνους ζωστῆρας, δι' ὧν εἶχον περιεζωσμένα τὰ κάτω μέρη τῶν θυρίδων, ἀφίνοντες ὅμως ὀπὰς διὰ νὰ περνῶσι τὰ πυροβόλα των, ἄλλα δὲ παράθυρα ἦσαν ὠχυρωμένα καὶ δι' ἐρυθρῶν πλίνθων.

Ἠρώτησα τὸν ὁδηγόν μου πῶς ὠνόμαζον τὰς πολεμίστρας ταύτας; καὶ μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι ὠνομάζοντο τοξεύτριαι. Ἡ ἀπάντησις αὕτη μ' ἔκαμε νὰ ἐννοήσω ὅτι αἱ κερσικαὶ βενδέτται ἦσαν ἀρχαιότεραι τῆς ἐφευρέσεως τῶν ὅπλων.

Ὡς δὲ προεβαίνομεν εἰς τὰς ἐδοὺς, τὸ χωρίον ἐλάμβανεν ὄψιν ἐρημοτέραν καὶ θλιβερωτέραν. Πλεῖσαι οἰκίαι ἐφαίνοντο ὅτι εἶχον ἀνθέξει εἰς πολιορκίας, οὖσαι κατατρυπημέναι ὑπὸ σφαιρῶν.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διὰ τῶν πολεμιστρῶν ἐβλέπομεν ἀκτινοβόλον καὶ περίεργον ὀφθαλμὸν ὅστις μᾶς ἔβλεπε διαβαίνοντας, ἀλλ' ἦτο ἀδύτατον νὰ διακρίνῃ τις ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς οὗτος ἀνῆκεν εἰς ἄνδρα ἢ εἰς γυναῖκα.

Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν ἣν εἶχον δείξει εἰς τὸν ὁδηγόν μου, καὶ ἥτις πραγματικῶς ἦτο ἡ μεγαλητέρα τοῦ χωρίου. Ἀλλ' ἓν μόνον πρᾶγμα μὲ ἐξέπληξεν, ὅτι καίτοι ἐφαίνετο ὠχυρωμένη διὰ πολεμιστρῶν, ὡς παρετήρησα, δὲν ἦτο ὅμως πραγματικῶς, ὅηλ. αἱ θυρίδες δὲν εἶχον οὔτε πολεμίστρας οὔτε πλίνθους οὔτε τοξευτρίας, ἀλλ' ἁπλῶς ὑαλους, αἵτινες ὑπερασπίζοντο ὑπὸ ξυλίνων θυροφύλλων.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ παραθυρόφυλλα ταῦτα διετήρουν σημεῖα, ἅτινα ὁ ὀφθαλμὸς ἑνὸς παρατηρητοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκλοβῇ ἄλλως ἢ ὡς ὀπὰς σφαιρῶν. Ἀλλ' αἱ ὀπαὶ αὗται ἦσαν ἀρχαιότητος περίπου μιᾶς δεκάδος ἐτῶν.

Μόλις ὁ ὁδηγός μου ἔκρουσε καὶ ἡ θύρα ἠνεῴχθη, οὐχὶ μετὰ δειλίας καὶ δισταγμοῦ καὶ ἡμιάνοικτος, ἀλλ' ὁλόκληρος, καὶ εἰς ὑπηρέτης ἐνεφανίσθη. Λέγων ὅμως ὑπηρέτης ἀποτυγχάνω, ἔπρεπε νὰ εἴπω ἀνήρ.

Διότι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κάμνει τὸν ὑπηρέτην εἶναι ἡ στολὴ, ὁ δὲ ἄνθρωπος ὅστις μᾶς ἠνέῳξεν ἦτο ἁπλῶς ἐνδεδυμένος μὲ κοντὸν ἐπενδύτην βελούδινον, καὶ περισκελίδας ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος, καὶ δερματίνας περισκελίδας. — Αἱ περισκελίδες ἦσαν ἐσφιγγμέναι περὶ τὴν ὀσφὺν διὰ ποικιλοχρόου μεταξίνης ζώνης, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξείχενή λαβὴ μαχαίρας Ἱσπανικοῦ σχήματος.

— Φίλε τῷ εἶπον, δὲν εἶναι ἀδιακρισία εἰς ξένον, ὅστις δὲν γνωρίζει κανένα εἰς Σουλλακάρον, τὸ νὰ ἔλθῃ νὰ ζητήσῃ φιλοξενίαν ἀπὸ τὴν δέσποινάν σου.

— Βεβαίως ὄχι, ἐξοχώτατε, ἀπεκρίθη ὁ ξένος, κάμνετε τιμὴν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου σταματᾶτε—Μαρία ἐξηκολούθησε στρεφόμενος πρὸς μίαν θεράπαιναν ἥτις ἐνεφανίσθη ὄπισθεν αὐτοῦ, εἰδοποίησε τὴν Κυρίαν Σαβιλίαν ὅτι εἶναι ἕνας Γάλλος περιηγητὴς, ὅστις ζητεῖ φιλοξενίαν.

Ταυτοχρόνως κατέβη κλίμακα ὀκτὼ βαθμίδων, ἀνωφερῆ καὶ σχεδὸν κάθετον ἥτις ὡδήγει εἰς τὴν θύραν τῆς εἰσόδου, καὶ ἔλαβε τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου μου... ἐγὼ δὲ κατέβην ἐκ τοῦ ἵππου.

Ἡ ἐξοχότης σας ἂς μὴ φροντίζῃ διὰ τίποτε, εἶπεν, ὅλα τὰ πραγματά σας θὰ μετακομισθοῦν εἰς τὴν κάμεράν σας. Ἤθραξα τῆς χαριεστάτης προσκλήσεως εἰς τὴν ὀκνηρίαν, διότι τερπνοτέραν δὲν δύναται νὰ κάμῃ τις εἰς περιηγητήν.

Ἤρχισα ν' ἀναβαίνω εὐκινήτως τὴν ῥηθεῖσαν κλίμακα, καὶ ἔκαμα βήματά τινα, εἰς τὸ ἐνδότερον· εἰσερχόμενος δὲ εἰς τὸν διάδρομον εὑρέθην κατὰ πρόσωπον γυναικὸς ὑψηλοῦ ἀναστήματος, καὶ μελανείμονος· ἐννόησα δὲ ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἥτις ἦτο τριάκοντα ὀκτὼ ἕως τεσσαράκοντα ἐτῶν ἡλικίας καὶ ὅμως ὡραία· ἦτο ἡ οἰκοδέσποινα, καὶ ἐστάθην ἐνώπιόν της.

— Κυρία τῇ εἶπον, ὑποκλίνας, θὰ μὲ θεωρήσετε πολὺ ἀδιάκριτον, ἀλλ' ἡ συνήθεια του τόπου μοὶ τὸ συγχωρεῖ, καὶ ἡ πρόσκλησις τοῦ ὑπηρέτου σας μοὶ τὸ ἐπιτρέπει.

—Καλῶς ὡρίσατε ὅσον δι' ἐμὲ τὴν μητέρα, μοὶ ἀπεκρίθη ἡ Κυρία δὲ Φράγκη, καὶ ἐντὸς ὀλίγου θέλετε δεξιωθῆ καὶ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ μου. Ἀπὸ ταύτην τὴν στιγμὴν κύριε, ἡ οἰκία σᾶς ἀνήκει· μεταχειρίσθητε λοιπὸν αὐτὴν ὡς νὰ ἦτο ἰδική σας.

— Ἤλθον Κυρία, νὰ σᾶς ζητήσω τὴν φιλοξενείαν μόνον διὰ μιαν νύκτα. Αὔριον τὸ πρωῒ εἰς τὰ ἐξημερώματα ἀναχωρῶ.

— Εἴθαι ἐλεύθερος Κύριε, νὰ πράξητε ὅπως εὐαρεστεῖσθε· ἐντοσούτῳ ἐλπίζω ὅτι θέλετε μεταβάλει γνώμην, καὶ θέλομεν ἔχει τὴν τιμὴν τοῦ νὰ σᾶς ἀπολαύσωμεν διὰ περισσότερον χρόνον.

Ὑπέκλινα καὶ δευτέραν φορὰν.

Μαρία ἐξηκολούθησεν ἡ Κυρία δὲ Φράγκη, ὁδήγησε τὸν Κύριον εἰς τὸν θάλαμον τοῦ Λευδοβίκου· ἄνοιξε φωτίαν παρευθὺς, καὶ ἑτοίμασε ζεστὸν ὕδωρ. Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, ἐξηκολούθησε στρέφουσα πρὸς τὸ μέρος μου, ἐν ᾧ ἡ δούλη ἡτοιμάζετο νὰ ἐκτελέσῃ τὰς διαταγάς της· γνωρίζω ὅτι ἡ πρώτη θεραπεία τοῦ κεκμηκότος περιηγητοῦ εἶναι τὸ ὕδωρ καὶ τὸ πῦρ· εὐαρεστηθῆτε κύριε ν' ἀκολουθήσετε τὴν κόρην ταύτην, καὶ ζητήσατε παρ' αὐτῆς ὅ,τι χρειαζεσθε. Δειπνοῦμεν μετὰ μίαν ὥραν, καὶ ὁ υἱός μου ὅστις εἰς τὸ διάστημα τοῦτο θέλει εἰσέλθει, θὰ λάβῃ τὴν τιμὴν τοῦ νὰ ζητήσῃ νὰ σᾶς ἴδῃ.

— Ζητῶ συγγνώμην Κυρία, διὰ τὴν ὁδοιπορτικὴν ἐνδυμασίαν μου.

— Ναὶ, Κύριε, ἀπεκρίθη μηδειῶσα, ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ ὅμως ὅτι καὶ ὑμεῖς θελετε μὲ συγχωρήσει διὰ τὴν ἁπλοϊκότητα τῆς ὑποδοχῆς.

Ἡ δούλη ἀνέβαινε τὴν κλίμακα.

Ὑπέκλινα διὰ τελευταίαν φοράν, καὶ ἠκολούθησα αὐτήν. Β΄.

Ὁ θάλαμος ἦτο εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα, καὶ ἔβλεπεν εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος· τὰ παράθυρα ἔβλεπον, ἐπὶ ὡραίου κήπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν πεφυτευμέναι μυρσίναι καὶ ῥοδοδάφναι, καὶ δι' οὗ ἔῤῥεεν ἑλικοειδῶς ὡραῖος ῥύαξ, χυνόμενος εἰς τὸν Ταύαρον.

Εἰς τὸ ἄκρον ἡ θέα ἐπεριωρίζετο ὑπὸ εἴδους φραγμοῦ ἐλατῶν, τοσοῦτον πυκνῶν, ὥστε ἠδύνατο να ἐκλαβῃ τις αὐτὰς διὰ τεῖχος· ὡς δὲ σχεδὸν οἱ τῶν πλείστων θαλάμων τῶν οἰκιῶν τῆς Ἰταλίας, οἱ τεῖχοι ἦσαν λευκοὶ, καὶ περικεκοσμημένοι ὑπὸ ζωγραφιῶν, αἵτινες παρίστων ἀγρούς.

Ἐννόησα εὐθὺς ὅτι μοὶ ἔδωσαν τὸν θάλαμον τοῦτον, ὅστις ἦτο τοῦ ἀπόντος υἱοῦ, ὡς τὸν ἀναπαυτικώτατον τῆς οἰκίας.

— Τότε μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἐπιθυμία, ἐνῷ ἡ Μαρία ἤναπτε τὸ πῦρ καὶ ἡτοίμαζε τὸ ὕδωρ, νὰ καταγράψω τὴν ἀπασκευήν τοῦ κοιτῶνος μου καὶ ἐκ τῶν ἐπίπλων νὰ σχηματίσω ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἐν αὐτῇ οἰκοῦντος.

Εὐθὺς λοιπὸν μετέβην ἐκ τοῦ οἴκου μου εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, καὶ περιγραφὴς περὶ ἐμὲ, ἠδυνήθην νὰ ἐπιθεωρήσω τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο τὰ διάφορα περικυκλοῦντά με πράγματα. Τὰ ἔπιπλα ἦσαν ὅλα νέα, ὥστε εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς νήσου ὅπου ὁ πολιτισμὸς εἰσέτι δὲν εἰσέδυσε, ἐδείκνυον πολυτέλειαν ἀρκετὰ σπανίαν. Ἐσύγκειντο δὲ ἐκ μιᾶς σιδηρᾶς κλίνης κεκοσμημένης ὑπὸ τριῶν ῥωμάτων, καὶ ἑνὸς προσκεφάλου, ἑνὸς ἀνακλίντρου, τεσσάρων καθέδρων καὶ ἓξ ἑδρῶν, ἐκ μιᾶς διπλῆς βιβλιοθήκης καὶ ἑνὸς γραφείου· ἅπαντα δὲ ἐξ ἀνακαρδίου, καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἐξελθόντα ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ πρώτου ἐθνουργοῦ τοῦ Αἰακίου.

Τὸ ἀνάκλιντρον, οἱ καθέδραι καὶ αἱ ἕδραι ἦσαν σκεπασμέναι ἐξ ὑράσματος βαμβακεροῦ ἀνθοπυκάστου, καὶ τὰ παραπετάσματα ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑράσματος, ἐκρέμαντο πρὸ τῶν δύο παραθύρων, καὶ περιελάμβανον τὴν κλίνην.

Ἤμην εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ καταλόγου μου, ὅτε ἡ Μαρία ἐξῆλθε, καὶ ἠδυνήθην ὡς ἐκ τούτου νὰ ἐξετάσω κάλλιον. Ἠνέῳξα λοιπὸν τὴν βιβλιοθήκην, καὶ εὗρον συλλογὴν τῶν μεγίστων ποιητῶν μας. Κορνήλιον, Ῥακίναν, Μολιέρον, Λαφονταῖνον, Ῥονσάρδον, Βίκτορα Οὺγον καὶ Λαμαρτῖνον. Τοὺς ἠθικολόγους μας Μονταίγνην, Πασχάλην, Λαβρυέρον. Τοὺς ἱστορικούς μας Μεζεραῖον, Σατωβριάνδον, Λύγουστῖνον, Θιερρῆν. Τοὺς σοφούς μας, Κυβιέρον, Βιδάντην καὶ Ἠλίαν δὲ Βωμόντον. Τέλος πάντων μυθιστορήματά τινα, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὗρον μετά τινος ὑπερηφανείας τὰς ἐν Περιηγησεσιν Ἐντυπώσεις μου.

Αἱ κλεῖς ἐκρέμαντο ἐπὶ τῶν συρταρίων τοῦ γραφείου, καὶ ἠνέῳξα ἓν ἐξ αὐτῶν. Εὗρον δὲ ἀποσπάσματα τῆς ἱστορίας τῆς Κύρνου, καὶ δοκίμιον περὶ τοῦ τί δεῖ ποιῆσαι πρὸς κατάργησιν τῆς βενδέττας. στίχους τινὰς Γαλλικοὺς καὶ Ἰταλικά τινα ᾄσματα, πάντα δὲ ταῦτα ἐν χειρογράφῳ. Ἐσχάσθην λοιπὸν ὅτι δὲν εἶχον περαιτέρω ἀνάγκην ἐρεύνης, διὰ νὰ σχηματίσω ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ Κυρίου Λουδοβίκου δὲ Φράγκη.

Ἐφαίνετο ἐκ τούτων νέος πραῦς, φιλόπονος καὶ θιασώτης τῶν γαλλικῶν μεταῤῥυθμίσεων. Ἐνόησα δὲ τότε ὅτι ἀνεχώρησεν εἰς Παρισίους, ἵνα γείνῃ δικηγόρος.

Φαίνεται λοιπὸν βέβαιον ὅτι περιελάμβανε σχέδια μέλλοντος πολιτισμοῦ ὁλοσχεροῦς εἰς τὸ στάδιον τοῦτο, καὶ ταῦτα διελογιζόμην ἐνδυόμενος. Ἡ ἐνδυμασία μου καίτοι δὲν ἐχρειῶτο γραφικότητος, οὐχ ἧττον ὅμως ἔχρηζεν ἐπιεικείας.

Ἐσύγκειτο ἐξ ἑνὸς κοντοῦ ἐπενδύτου ἐκ μέλανος βελούδου, ἠνεῳγμένου εἰς τὴν ῥαφὴν τῶν χειρίδων, ἵνα εἰσέρχηται ὁ ἀὴρ εἰς τὰς ὥρας τοῦ καύσωνος. Ἐκ τῶν ἱσπανικῶν τούτων ἀνοιγμάτων ἐφαίνετο μετάξινος χιτὼν ῥαβδωτὸς, ἐφόρουν δὲ καὶ περισκελίδας τοῦ αὐτοῦ εἴδους, περιεχομένας ἐκ τοῦ γόνατος μέχρι τοῦ ποδὸς ὑπὸ ἱσπανικῶν περικνημίδων, ἠνεῳγμένων εἰς τὰ πλάγια, καὶ κεντημένων μὲ χρωματισμένην μέταξαν. Ὁ δὲ πίλος μου ἠδύνατο νὰ λάβῃ ὅ,τι σχῆμα ἤθελέ τις νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν τὸ τοῦ σομβρέρου (σκιαδίου). Εἶχον λοιπὸν ἐνδυθῇ τὴν ἐνδυμασίαν ταύτην, ἣν συνιστῶ εἰς τοὺς περιηγητὰς ὡς ἀναπαυτικωτάτην, ὅτε ἡ θύρα ἠνεῴχθη, καὶ ὁ εἰσαγαγών με ἐφάνη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ.

Σκοπὸς τῆς ἐμφανίσεώς του ἦτο νὰ μοὶ ἀναγγείλῃ ὅτι ὁ νέος κύριός του Κύριος Λουκιανὸς δὲ Φράγκης εἶχε φθάσει τὴν σιγμὴν ἐκείνην, καὶ ἐζήτει τὴν τιμὴν, ἐὰν ἤμην ὁρατὸς, νὰ ἔλθῃ νὰ μοὶ εἴπῃ τὸ *καλῶς ὡρίσατε*.

Ἀπεκρίθην λοιπὸν ὅτι ἤμην εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Κυρίου Λουκιανοῦ δὲ Φράγκη, καὶ ὅτι ὅλη ἡ τιμὴ ἤθελεν εἶναι δι' ἐμέ. Μίαν σιγμὴν μετὰ ταῦτα ἤκουσα τὸν θόρυβον ταχέων βημάτων καὶ εὑρέθην σχεδὸν πάρουτα κατὰ πρόσωπον μετὰ τοῦ ξενίζοντός με.

Μετάφρασις Ξ. Κ. (Ἕπεται συνέχεια).

Τί τρώγομεν ;

Παρά τισιν ἀρχαίοις ἔθνεσιν ἐπεκράτει ἡ ἀλλόκοτος μὲν, ἀλλὰ καὶ ἐνταυτῷ λαμπροτάτη ἰδέα, ὅτι ἐπετρέπετο εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τεθνεώτων νὰ ἐπανέρχωνται ἐκ διαλειμμάτων εἰς τὴν γῆν, καὶ νὰ ἐπισκέπτωνται τοὺς τόπους οὓς ὑπερηγάπων ἐν τῷ βίῳ.

Οἱ πανοῦργοι τῆς Αἰγύπτου μάγοι ᾠκοδόμησαν ἐπὶ τῆς ἀμυδρᾶς ταύτης πίστεως περὶ μελλούσης ζωῆς μαγικὸν θέλγητρον, τὸ ὁποῖον ἔκαμε νὰ πήγνυται τὸ αἷμα τῶν εὐπίστων· καὶ ὅμως τὴν σήμερον ὑπὸ ἄλλην μορφὴν παρηγορεῖ τὴν καρδίαν τῶν πιστῶν. Ἐκήρυττον ὅτι ἐγνώριζον τὴν μαγικὴν τέχνην τοῦ ἀνάπτειν ἄσβεστον λαμπάδα ἐντὸς τῶν λιθίνων καὶ

εὐρυχώρων λαρνάκων, ἐν οἷς ἐτίθετο τὸ βεβαλσαμωμένον σῶμα, ὥστε ἡ ψυχὴ ἐρχομένη ἀπὸ τῆς νέας καὶ μυστηριώδους αὐτῆς κατοικίας νὰ δύνηται νὰ βλέπῃ (ἀλλὰ μὲ ποῖα ἄραγε αἰσθήματα!) τὴν φθαρτὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἔζει ἄλλοτε καὶ ἥτις ἦν προσφιλὴς αὐτῷ.

Τοιοῦτον φῶς ἡ πίστις τῶν ἡμερῶν καὶ τῆς χώρας ἡμῶν, μετὰ θελγήτρου οὐχὶ γηΐνου ἀλλ' οὐρανίου, ἐνέθηκεν εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἵνα δι' αὐτοῦ βλέπωμεν τὴν ἁμαρτωλὴν ἡμῶν καρδίαν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιστήμη ἐρώτισεν ἐπίσης τὴν ἐκ σαρκὸς θήκην, ἐν ᾗ ἡ θεία καὶ οὐράνιος ἡμῶν ψυχὴ ἐγκέκλεισται διά τινα χρόνον, ὥστε δυνάμεθα νὰ ἀναγινώσκωμεν ἐπ' αὐτῆς ὅτι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ὡς χόρτα μαρανθήσονται καὶ ὡς τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσουσι. Τὸ σῶμα τοῦ ὑπερηφάνου θνητοῦ, τὸ θαυμάσιον τοῦτο πλάσμα, τὸ μετὰ τοσαύτης ἐπιμελείας ἀνατραφὲν εἶναι δάνειον τῆς μεγάλης ἡμῶν μητρὸς Φύσεως. Δάνειον οὐχὶ διὰ τὸ βραχὺ διάστημα τῆς ἐννενηκονταετηρίδος, ἀλλὰ διὰ βραχύτατον καὶ στιγμιαῖον. Ἀκαταπαύστως ἐλάχιστά τινα μόρια φεύγουσιν ἀπὸ τοῦ ὡραίου οἰκοδομήματος καὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν κατοικίαν· καὶ ἡ γῆ δὲν ἀπέρχεται εἰς τὴν γῆν μόνον ἐν τῇ ἐσχάτῃ καὶ μεγάλῃ ὥρᾳ, καθ' ἣν πίπτει ἡ μέλαινα καὶ πικρὰ στραγὼν ἀπὸ τῆς ῥομφαίας τοῦ Ἀγγέλου τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ θνητοῦ ἀπάγεται πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Ὑψίστου. Δὲν παρέρχεται στιγμὴ ἥτις νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνῃ ἡμῖν τὸ μέγα τοῦτο μάθημα· ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκει ἀπαύστως, καὶ ἅπας ὁ βίος ἡμῶν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ κατανάλωσις τῆς ὕλης.

Ἀλλὰ παρὰ τὴν πλευρὰν τοῦ θνατοῦ παρακάθηται ἀείποτε καὶ ἡ ζωή — εὐλογητὸν εἴη τὸ ὄνομα τοῦ φυσήσαντος τὴν πνοὴν ταύτην εἰς τὸν χοϊκὸν ἄνθρωπον, καὶ ποιήσαντος αὐτὸν ζῆν. Καὶ ἐπειδὴ «*πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα*» οὕτως ὁσημέραι μεταβάλλεται τὸ σῶμα ἡμῶν, καὶ δαπανῶμεν τὴν ζωὴν αὐξανόμενοι καὶ παρερχόμενοι ἐν διηνεκῇ συνθέσει καὶ διαλύσει τῶν στοιχείων ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ εὐγενέστατον πλάσμα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ φθορὰ καὶ ἀναγέννησις ἐξακολουθεῖ ἀδιακόπως ἐν ὅσῳ ἡ ψυχὴ κατοικεῖ ἐν ἡμῖν. Διότι τὸ ζῆν ἐργάζεσθαί ἐστι, καὶ πᾶσα χρῆσις τῶν δυνάμεων εἶναι φθορὰ τῆς ὕλης. Ἡ ἐλαττουμένη καὶ φθειρομένη οὐσία χρῄζει ἀντικαταστάσεως, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον λαμβάνομεν τὴν τροφήν· τρώγομεν λοιπόν, οὐ μόνον ἵνα πάσωμεν τὴν πεῖναν ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἀνορθώσωμεν καὶ ἐπαναγάγωμεν τὸ ἀπολεσθέν. Ἐὰν τρώγωμεν ἵνα ζῶμεν, ἡ τέχνη τοῦ τρώγειν ἐστὶν ἡ τέχνη τοῦ ζῆν· διότι ἡ τροφὴ δὲν κωλύει ἁπλῶς τὴν καταστροφὴν ἡμῶν· ἀναπληροῦσα ἀδιακόπως τὰ φθαρέντα χορηγεῖ οὐχὶ μόνον τὰ νεῦρα, τὸ αἷμα καὶ τὰ ὀστᾶ τοῦ κοπιῶντος ἐργάτου, ἀλλ' ἐνδυναμόνει καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ πολιτικοῦ καὶ τοῦ μαθητοῦ, καὶ ἐγχέει ἔλαιον εἰς τὸν λύχνον τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ καλλιτέχνου· ὥστε δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν πλέον ἢ καθ' ἕνα τρόπον, « εἰπέ μοι τί τρώγεις, καὶ θὰ σοὶ εἴπω τί εἶσαι! » διότι κατὰ τὴν τροφὴν ἡμῶν εἶναι οὐ μόνον τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία καὶ ὁ χαρακτήρ.

Ἰδίως ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη ἐδίδαξεν ἡμᾶς ὅτι δὲν εἶναι τυχαῖον συμβὰν, οὐδ' ἁπλοῦν ἐθνικὸν πλεονέκτημα, ὅπερ δίδει εἰς τὸν Ἄγγλον ἐργάτην τοσαύτην ὑπεροχὴν κατὰ νωθρῶν τέκνων Ἰρλανδίας, ἀλλ' ἡ καλὴ τροφὴ διὰ τῆς ὁποίας διαιτᾶται· εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ κρέατος ἀντὶ τῶν γεωμήλων· καὶ δὲν εἶναι μόνη ἡ διαφορὰ τῆς φυλῆς, ἢ ἐπιρροὴ τῆς χώρας καὶ τοῦ κλίματος, ἥτις χαρακτηρίζει τὸν γηφάγον Ὀτομάκην μὲ ἀγρίαν ἠλιθιότητα, τὸν λαχανοφάγον Ἰνδὸν μὲ ἠπιότητα καὶ ὀνειροπόλον ῥᾳθυμίαν, καὶ τὸν ἄγριον κυνηγὸν τῆς δυτικῆς Ἀμερικῆς μὲ ὠμότητα καὶ ἀκράτητον ἐπιθυμίαν πρὸς τὸ μάχεσθαι. Ἄλλη τροφή, ἄλλα ἤθη.

Ὅσις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
Οὐκέτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἐθέλει οὐδὲ νέεσθαι,

Ἔλεγον οἱ Ἕλληνες· Τὰ ὅπλα τῆς Καρχηδόνος ἀπώλεσαν τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἀξίαν καὶ τὴν εὐγενῆ λαμπρότητα ἐν τῷ μέσῳ τῆς Σικελικῆς πολυτελείας· καὶ ἡ Γερμανία ἔστελλεν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας τὸ ἄνθος τῆς εὐγενείας αὐτῆς, τὰ γενναιότατα τέκνα της, νὰ κύψωσι τὸν αὐχένα οὐχὶ ὑπὸ τὸ ξίφος τῶν ἐχθρῶν, ἀλλ' ὑπὸ τὰ γλυκέα σῦκα τῆς Μεσημβρίας.

Ἡ τροφὴ λοιπὸν ἀναδεικνύει τὸ σῶμα φιλόπονον καὶ ἐνισχύει τὴν διάνοιαν· ἐξάπτει ἢ πραΰνει τὰ πάθη ἡμῶν· πληροῖ τὴν ψυχὴν μὲ ὑπερήφανον ἐνεργητικότητα ἢ σκοτίζει αὐτὴν μὲ μελαγχολίαν καὶ φόβον. οὐ μόνον στηρίζει, ἀλλὰ καὶ πλάττει οὕτως, εἰπεῖν τὸν ἄνθρωπον, καὶ διὰ τῆς παραδόξου καὶ μυστηριώδους ταύτης ἰσχύος, κατέστη ὑπόθεσις σπουδαίων ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν. Ἡ ποσότης αὐτῆς ἥτις ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τοῦ κλίματος καὶ τοῦ ἐπαγγελματος, ἐνδιαφέρει τὸν οἰκονομολόγον, ἡ δὲ ποιότης τὸν φυσιολόγον. Δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ ἐλπίζωμεν τὴν ἀθωνίαν τῆς Ἕδεμ καὶ τὸ μάννα τῆς ἐρήμου· ὁ καιρὸς ἐκεῖνος παρῆλθεν. Οἱ Ἄραβες τῆς Ἀλγερίας παρεπονήθησαν εἴς τινα στρατηγὸν Γάλλον, ὅτι ἄλλοτε ἔζων ἥσυχοι καὶ εὐδαίμονες. Εἰρήνη καὶ ἀμάθεια ἐπεκράτει παρ' αὐτοῖς, καὶ ἦσαν εὐγνώμονες καὶ διὰ τοιαῦτα ἀγαθά. Ἀπὸ τῆς ἁρίξεως ὅμως τῶν Γάλλων ἐπῆλθον ἡμέραι ταραχῶν καὶ θλίψεων, καὶ φεῦ! καθωπλίσθησαν εἰς ἐργασίαν, καὶ τὸ χειρότερον εἰς τὴν σπουδὴν καὶ τὴν μάθησιν! Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἡμῖν· ματαίως ζηλάζομεν διὰ τὰς εὐδαίμονας ἡμέρας τοῦ προπάτορος ἡμῶν Ἀδάμ. Δρακόντιοι μόνον νόμοι δύνανται νὰ ἐπαναγάγωσιν εἰς ἡμᾶς τὸν μέλανα ζυγὸν τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ ὅμως δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ γαργαλίζωμεν τὸν λάρυγγα ἡμῶν ὡς ἐπὶ ἐσχάτων οἱ Ῥωμαῖοι, ὅπως ἐξεμέσωμεν φαγητὰ ἐπὶ φαγητῶν μέχρις οὗ ἡ ἀναισθησία ἀποτελειώσῃ τὴν μέθοδον ταύτην τοῦ κορέννυσθαι. Ἀλλ' ἀποφεύγομεν μετὰ φρίκης τοὺς τρωμερεῖς ἀνθρωποφάγους καὶ σικτείρομεν τὸν ἐκτεθηλυμένον καὶ ὀρυζοτραφῆ Ἰνδόν.

Τὸ πρῶτον ζήτημα ἀναφέρεται ἁπλῶς εἰς τὴν κατάπαυσιν τοῦ παραδόξου πόνου, τὸν ὁποῖον ὀνομάζομεν πεῖναν, ἥτις δὲν εὑρίσκεται μόνον ἐντὸς τοῦ στομάχου· διότι οὗτος δύναται νὰ ἐμπλησθῇ κατὰ κόρον καὶ τὸ αἴσθημα νὰ ἐξακολουθῇ. Ἀλλ' ἐκτείνεται ὁλόκληρον τὸ σῶμα, διότι ἡ εὐχαρίστησις τῆς ἐπιθυμίας αὐτοῦ προϋπάρχει καὶ εὐχαριστεῖ τὴν ὅλην κατασκευήν.

Ἐὰν ἡ πεῖνα δὲν καταπαυθῇ διὰ τῆς τροφῆς, ἐπέρχεται θέρμη σφοδρὰ, μεγάλη ἀδυναμία, ἀπώλεια ὀδόντων καὶ ἐπὶ τέλους παραφροσύνη, μετὰ τρομερῶν πόνων καὶ μανίας. Καὶ αὐτὸς ὁ ὑγιὴς ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ὑποφέρῃ πλέον τῶν τριῶν ἡμερῶν ἄνευ τοῦ τρώγειν καὶ πίνειν, καὶ ἡ ἁπλῆ δὲ ἐλάττωσις τῆς τροφῆς προξενεῖ ὀδυνηρὰν αἴσθησιν. Ἡ αὐστηρὰ νηστεία ἣν διατάττει ἡ θρησκεία πλείστων Ἀνατολικῶν λαῶν εἴς τινας ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ συνοδεύεται πάντοτε σχεδὸν ὑπὸ κεφαλαλγίας, πυρετοῦ καὶ ἀδυναμίας. Ἡ ἐξακολούθησις τῆς πείνης ἐπιφέρει, ἐκτὸς τῶν πόνων καὶ τῆς ἀγωνίας, φοβερωτάτας ἀσθενείας, ἰδίως δὲ τὸν ἐκ τούτου λαβόντα τὴν ὀνομασίαν *λιμότυφον*. Καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας αὐτῶν ἐγνώσθη ἡ μαστιξ αὕτη τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐν Σιλεσίᾳ, Ἰρλανδίᾳ καὶ Ἰνδίᾳ. Χαλαρόνει τὰς ἀργυρᾶς χορδὰς τῆς ζωῆς, καὶ διαβρηγνύει τοὺς δεσμοὺς τῆς σοργῆς τοῦ καὶ ἔρωτος. Τὴν ἠλιθιότητα καὶ τὴν φρικώδη ἀναισθησίαν διαδέχεται ἐπὶ τέλους λύσσα μανιώδης, καὶ τελευτᾷ εἰς ἀπερίγραπτον ἀγωνίαν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ.

Ὁ Δῆμος ἦτανε βοσκὸς κ' ἐπῆρε βοσκοπούλα
Δὲν πῆρε προῖκα τάλλαρα, μηδὲ διαμάντια πῆρε,
Μόν' πῆρε τὴν Βασιλικὴ ὁλόχρυση κοπέλλα.
Εἶχεν αἰγίδια ἑκατὸν καὶ πρόβατ' ἄλλα τόσα,
Κ' ἦτανε μόνος βασιλέας κ' εἶχε βεζύρη σκύλο,
Ποῦ τὸν ἐλέγανε Πιτσὸ, ποῦ οἱ λύκοι τὸν ἐτρέμαν.
Εἶχε καὶ υἱὸ πεντε χρονῶ Γιάννη Μαυρογιαννάκη
Γιὰ ν' ἀναβῇ στὸ βρόνο του ὄντας γεράσῃ ὁ Δῆμος.
Κοιμᾶται ὁ Δῆμος καὶ τ' ἀρνιὰ καὶ τὰ γιδάκια βόσκουν
Κοιμᾶται κ' ἔχει στρῶμά του χορτάρι καὶ κλαδάκια,
Μὲ βράχο γιὰ προσκέφαλο; κοιμᾶται ξαπλωμένος.
Κοιμᾶται καὶ ὁ σκύλος του στὸ πλάγι του φυλάγει.
Καὶ τ' ἀγεράκι σὰν παιδὶ μὲ τὰ μαλλιά του παίζει.
Ὄντας ἀποκοιμήθηκαν ἦτανε μεσημέρι,
Κ' ἡ πεῖνα τὸν ἐπλάκωσε πρὶν τὸν ἐπάρῃ ὕπνος,
Καὶ βλέπει τὴν Βασιλικὴ μὲ τὸ μικρὸ τὸ Γιάννη
Κ' ἔρχονται καὶ τοῦ φέρουνε σ' ἕνα κολάθι μέσα
Ἀρνὶ ψητὸ, αὐγὰ, τυρὶ καλὸ κρασὶ καὶ ψάρια.
Καὶ μέσ' ἀπὸ τὸν ὕπνο του «Βασιλικὴ» τῆς λέγει,
«Νὰ σχωρεθῇ ὁ κύριος σου καὶ ὅλα τὰ πεθαμένα.
«Νὰ σ' εὐλογήσῃ ὁ θεὸς, νὰ χαίρεσαι τὸν Γιάννη.
«Πεινοῦσα ὁ κακόμοιρος καὶ δὲν εἶχα νὰ φάγω,
«Βασιλικὴ καὶ Γιάννη μου ἔλα νὰ σᾶς φιλήσω.»
Λέγει κ' ἀπὸ τὸν ὕπνο του σηκόνεται πηδῶντας.
Ξυπνᾷ καὶ τὴν Βασιλικὴ εὑρίσκει μὲ τὸ Γιάννη,
Καὶ τὸ καλάθι τὰ φαγιὰ, καὶ κάνει τὸ σταυρότου
Γ' αὐτὸ τὸ θαῦμα τὸ καλὸ, γιὰ τοῦ θεοῦ τὴ χάρι.
Πολλαῖς φοραῖς τὸν ὕπνο μου βλέπω κ' ἐγὼ μὲ φούχταις
Φλωριὰ, ποῦ λάμπουν σὰ φωτιὰ· τὰ πιάνω μὲ λαχτάρα,
Κ' ἐκεῖ ποῦ ἡ σακοῦλά μου γεμίζει ὡς τὰ χείλη
Ἀπ' τὴν πολλή μου τὴν χαρὰ ξυπνῶ, μὰ δὲν ταῦβρίσκω.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Ἡ μονομαχία.

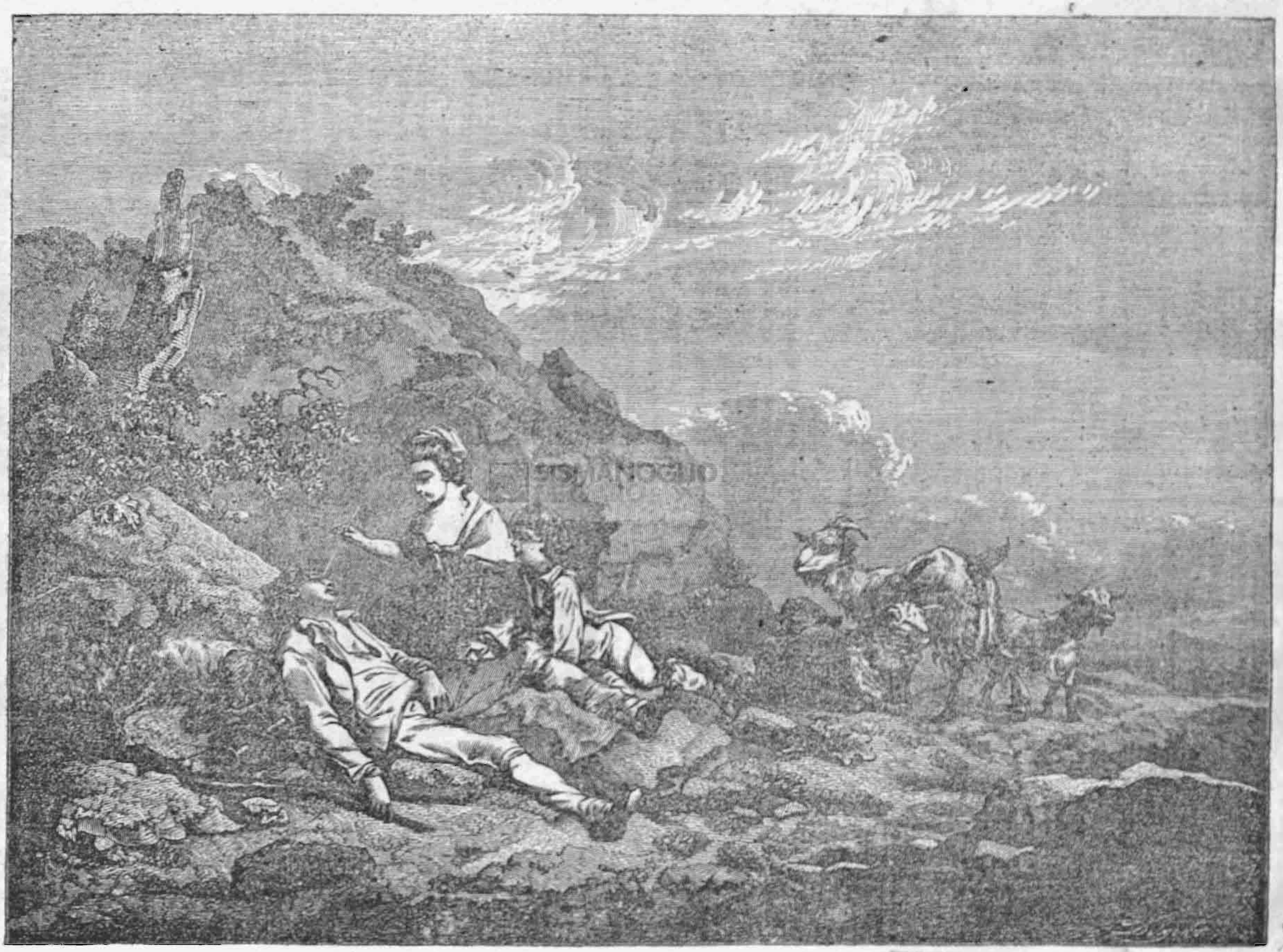
Γουσταῦος Ἀδόλφος ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας ἐν ἔτει 1611, ἐθεώρει ὡς καὶ ὁ Λουδοβῖκος ΙΔ' τὴν μονομαχίαν ὡς λυμεῶνα τῆς πειθαρχίας. Ἵνα δὲ καταργήσῃ ἐν τῷ στρατῷ αὐτοῦ τὴν βάρβαρον ταύτην συνήθειαν, ἐθέσπισε θανατικὴν ποινὴν κατὰ παντὸς μονομαχοῦντος. Μετά τινα χρόνον δύο ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ, κατὰ συνέπειαν φιλονεικίας πρὸς ἀλλήλους, ἐζήτησαν ἄδειαν παρὰ τοῦ βασιλέως νὰ λύσωσι τὴν διαφοράν των διὰ τοῦ ξίφους.

Ὁ Γουσταῦος, καίτοι ἀγανακτῶν διὰ τὴν αἴτησίν των ταύτην, συγκατένευσε προσθεὶς ὅτι ἐπεθύμει νὰ γείνῃ αὐτόπτης τῆς μονομαχίας, τῆς ὁποίας διώρισεν ἐνταυτῷ τὴν ὥραν καὶ τὸν τόπον. Ὑπῆγε λοιπὸν ἐκεῖ μεθ' ἑνὸς λόχου πεζικοῦ, τὸ ὁποῖον περιεκύκλωσε τοὺς δύο ἀγωνιστάς. Προσκαλέσας δὲ τὸν δήμιον λέγει αὐτῷ· « Ἅμα ἴδῃς φονευμένον τὸν ἕνα ἐκ τῶν δύο τούτων κυρίων, κόψον ἐνώπιόν μου τὴν κεφαλὴν τοῦ ἑτέρου. » Εἰς τοὺς λόγους τούτους οἱ δύο ἀξιωματικοὶ ἔμειναν κατὰ πρῶτον ἀκίνητοι, καὶ μετ' ὀλίγον ῥιφθέντες εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως ἐζήτησαν συγγνώμην, καὶ ὤμοσαν πρὸς ἀλλήλους αἰώνιον φιλίαν.

Ὁ βασιλεὺς ποιητὴς καὶ ὁ ἐπικριτής.

Λουδοβῖκος ὁ ΙΔ' διεσκέδαζεν ἐνίοτε γράφων στίχους. Ἡμέραν τινὰ γράψας ποιημάτιον τοῦ εἴδους madeigal (εἴδος εὐφυοῦς ἐπιγράμματος), τὸ ὁποῖον δὲν ἤρεσκεν οὐδ' εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον, τὸ ἔδειξεν εἰς τὸν στρατάρχην Γραμμόντον, λέγων· « Κύριε στρατάρχα, ἀναγνώσατε σᾶς παρακαλῶ τοὺς στίχους, τούτους καὶ εἴπατέ μοι ἐὰν εἴδετε ποτὲ τοσοῦτον ἀθλίους. Ἐπειδὴ ἔμαθεν ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὴν ποίησιν, μοὶ φέρουν παντὸς εἴδους στίχους. » Ὁ δὲ στρατάρχης ἀναγνοὺς εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα· « Μεγαλειότατε, ἡ ὑμετέρα μεγαλειότης κρίνει θαυμασίως περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων· τῇ ἀληθείᾳ τοῦτο εἶναι τὸ πλέον ἀνόητον καὶ πλέον γελοῖον *μαδριγάλιον*, ὅπου ἀνέγνωσα ποτέ.

Ὁ βασιλεὺς ἤρχισε νὰ γελᾷ λέγων· « Δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ γράψας αὐτὸ πρέπει νὰ ἦναι ζῶον τετράποδον; » — « Μεγαλειότατε, δὲν δύναταί τις νὰ δώσῃ αὐτῷ καταλληλότερον ἐπίθετον. » — « Εὖγε! εἶπεν ὁ βασιλεὺς, χαίρω μεγάλως διότι μοὶ ὡμιλήσατε εἰλικρινῶς· ἐγὼ τὸ ἔγραψα. » — « Ἀ! Μεγα-

λειότατε, ὁποία προδοσία! παρακαλῶ δώσατέ μοι αὐτὸ πάλιν, τὸ ἀνέγνωσα βιαστικά. » —« Ὄχι, Κύριε στρατάρχα, αἱ πρῶται ἐντυπώσεις εἶναι πάντοτε αἱ φυσικώτεραι. »

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΦΥΙΑ ΤΟΥ ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΥ.

(Συνέχεια).

Τὸ λογικὸν ἐπιβάλλει μέτρον εἰς τὰ ἤθη τοῦ ἀνθρώπου, καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἤθη τοῦ Σακεσπήρου εἰσὶν ἀκανόνιστα· διότι ἡ γνησία φύσις εἶναι σφοδρὰ καὶ παράφορος, δὲν παραδέχεται δικαιολογήσεις, δὲν ἀνέχεται τοὺς χαρακτῆρας τῶν ἄλλων, δὲν εἶναι συγκαταβατικὴ πρὸς τὰς περιστάσεις, ἀλλὰ θέλει τυφλῶς καὶ ἀμετατρέπτως, παραφέρεται εἰς ὕβρεις, εἶναι παράλογος, ὁρμητικὴ καὶ θυμώδης ὡς τὰ νήπια. Τὰ πρόσωπα τοῦ Σακεσπήρου ἔχουσι τὸ αἷμα βράζον καὶ τὴν χεῖρα πρόθυμον, δὲν εἰξεύρουσι νὰ κρατῶνται, παραδίδονται διὰ μιᾶς εἰς τὴν θλῖψιν, τὴν ἀγανάκτησιν ἢ τὸν ἔρωτά των, καὶ ῥίπτονται παράφοροι εἰς τὸ κατωφερὲς, ὅπου κρημνίζει αὐτοὺς τὸ πάθος των. Πόσους ν' ἀναφέρω; τὸν Τίμωνα, τὸν Λεονάτον, τὴν Κρεσσίδαν,; Ἀπάσας τὰς νεάνιδας, καὶ πάντα τὰ κυριώτερα πρόσωπα τῶν μεγάλων δραμάτων του; Ὁ Σακεσπῆρος εἰκονίζει πανταχοῦ τὴν ἀσυλλόγιστον ὁρμὴν τοῦ πρώτου αἰσθήματος· ὁ Καπουλέττος ἀναγγέλλει εἰς τὴν θυγατέρα του Ἰουλέτταν, ὅτι εἰς τρεῖς ἡμέρας χρεωστεῖ νὰ νυμφευθῇ τὸν κόμητα Πάριν, καὶ τῇ λέγει νὰ σεμνύνηται δι' αὐτό. Λύτη δὲ τῷ ἀποκρίνεται ὅτι δὲν σεμνύνεται δι' αὐτὸ, ἀλλ' ὅτι καὶ οὕτως εὐχαριστεῖ τὸν κόμητα διὰ τὴν ἔνδειξιν ταύτην τοῦ ἔρωτός του. Παραβάλλετε τὴν μανίαν τοῦ Καπουλέττου πρὸς τὴν τοῦ Ὀργῶντος, καὶ θέλετε καταμετρήσει τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν δύω ποιητῶν καὶ τῶν δύω πολιτισμῶν.

Πῶς! πῶς! Ἔ, τὸ γνωσικόν! τί σημαίνει τοῦτο;
« Σεμνύνομαι » καὶ ἔπειτα « Σᾶς εὐχαριστῶ » καὶ πάλιν « Δὲν σᾶς εὐχαριστῶ",
" Καὶ δὲν σεμνύνομαι » χαριτωμένο μου,
Δὲν θέλω πλέον εὐχαριστίας καὶ σεμνότητας,
Ἀλλ' ἂς ἀποφασίσουν οἱ ὡραῖοι καὶ μικροὶ πόδες σου
Νὰ ἔλθωσι μετὰ τοῦ Πάριδος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου.
Εἰδεμὴ θὰ σὲ πάγω καὶ μὲ τὸ ξύλο,
Φύγ' ἀπ' ἐδῶ ἀδιάντροπη, συγχαμένη! χιτρινιάρα!
Χλωμὴ σὰν τὸ κερί!

ΙΟΥΛΕΤΤΑ. Πάτερ μου! σὲ ἱκετεύω γονυπετής.
Ἐπίτρεψόν μοι νὰ σοὶ εἰπω μίαν λέξιν.

ΚΑΠΟΥΛΕΤΤΟΣ. Πήγαινε νὰ χαθῇς, χαμένο κορμὶ, ἀπιθέστατον παλαιοχόριτσον!
Σὲ λέγω νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐρχμένην πέμτην.
Εἰ δὲ μὴ νὰ μὲ βλέπῃς πλέον κατὰ πρόσωπον.
Νὰ μὴ ὁμιλήσῃς, νὰ μὴ ἐπαναλάβῃς, νὰ μὴ ἀποκριθῇς.
Μὲ τρώγει ἡ πλάκα τοῦ χεριοῦ.

ΚΥΡΙΑ ΚΑΠΟΥΛΕΤΤΟΥ. Εἶσαι πολὺ ζωηρός...

ΚΑΠΟΥΛΕΤΤΟΣ. Μὰ τὴν κοινωνίαν, μὲ κάμνει νὰ τρελλαθῶ· νύκτα καὶ ἡμέραν πρωΐ καὶ βράδυ Εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ ἐκτὸς τῆς οἰκίας μου μόνος καὶ ἐν συναναστροφῇ
Ἔξυπνος ἢ κοιμώμενος μόνην φροντίδα εἶχον
Τὸ νὰ ὑπανδρεύσω αὐτὴν, καὶ τόρα ὅπου ἤβρα
Ἕνα Κύριον ἡγεμονικῆς καταγωγῆς,
Καλὸν τοὺς τρόπους, νέον καὶ εὐγενῶς ἀνατεθραμμένον,
Καὶ τοιοῦτον ὁποῖον θύναται νὰ τὸν ἐπιθυμήσῃ ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου,
Νὰ βλέπῃ τις μίαν ἀνόητον νὰ δακρύῃ,
Μίαν κούτσαν κλαψιάραν, ἐνῷ ἡ τύχη παρουσιάζεται,
Νὰ ἀποκρίνεται, δὲν θέλω νὰ ὑπανδρευθῷ, θὲν δύναμαι ν' ἀγαπῷ,
Εἶμαι πολὺ νέα — σᾶς παρακαλῶ συγχωρήσατέμε.
Καλὰ λοιπὸν ἀφοῦ δὲν θέλεις νὰ ὑπανδρευθῇς σὲ συγχωρῶ ἐγώ.
Ὕπαγε νὰ βόσκῃς ὅπου θέλῃς, δὲν θὰ μένῃς πλέον εἰς τὴν οἰκίαν μου.
Ἄνοιξε τὰ μάτια σου, κύταξε καλὰ, ἐγὼ δὲν ἀσχίζομαι.
Ἡ πέμπτη πλησιάζει, κάμε τὸν σταυρόν σου καὶ ἀποφάσισε.
Ἂν ἦσαι κόρη μου, θὰ σὲ δώσω εἰς τὸν φίλον μου.
Ἂν ὅμως δὲν ἦσαι, πήγαινε νὰ χαθῇς, ψωμοζήτει νήστευε καὶ ψόφα εἰς τοὺς δρόμους.
Διότι, μὰ τὴν ζωήν μου δὲν σὲ γνωρίζω πλέον διὰ κόρην μου

Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ παροτρύνειν τὴν θυγατέρα εἰς γάμον εἶναι συνήθης εἰς τὸν Σακεσπῆρον καὶ εἰς τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα. Ἡ ἀντίῤῥησις εἶναι διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ὅτι εἶναι τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα διὰ τοὺς ταύρους· τοὺς καθιστᾷ μανιώδεις.

Βλέπει τις καλῶς ὅτι εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐπὶ τοῦ θεάτρου ἡ κοσμιότης ἦτο πρᾶγμα ἄγνωστον. Περιορίζει διότι εἶναι χαλινὸς, καὶ διότι περιορίζει ἀποβάλλουσιν αὐτήν. Εἶναι δῶρον τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς, ὥσπερ καὶ ἡ τραχύτης εἶναι ἴδιον τῆς φύσεως καὶ τοῦ πάθους. Οἱ λόγοι τοῦ Σακεσπήρου εἶναι τραχεῖς ὅσον ἔνεστι. Τὰ πρόσωπά του ὀνομάζουσι τὴν σκάφην σκάφην καὶ τὰ σῦκα σῦκα, καὶ φέρουσι τὴν διάνοιαν ἀκριβεῖς εἰκόνας τοῦ φυσικοῦ ἔρωτος. Αἱ συνομιλίαι τῶν εὐγενῶν καὶ δεσποινῶν εἶναι πλήρεις νοημάτων ἀσέμνων, καὶ πρέπει νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὸ χαμερπέστατον καπηλεῖον διὰ ν' ἀκούσῃ παρόμοια τὴν σήμερον. Παραδείγματος χάριν, ἡ συνομιλία τῆς Βεατρίσκης καὶ τοῦ Βενεδίκτου (1) προσώπων λίαν καλῶς ἀνατεθραμμένων διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ χαιρόντων ὑπόληψιν ἀγχινοίας καὶ εὐγενείας· τῶν ὁποίων αἱ ὡραῖαι ἀποκρίσεις παρέχουσι τέρψιν εἰς τοὺς παρευρισκομένους. Αἱ πνευματώδεις ἀψιμαχίαι των συνίστανται εἰς τὸ νὰ λέγωσιν ἀλλήλοις ὀρθὰ κοφτὰ, εἶσαι ἀνανδρος, εἶσαι λαίμαργος, εἶσαι ἀνόητος, μασκαρᾶς, ἀσελγὴς, κτῆνος.—Καὶ σὺ εἶσαι πετεινόμυαλη, παππαγάλος, τρελλὴ, εἶσαι... (ἡ λέξις εὕρηται ἐν τῷ κειμένῳ). Εὐκόλως δύναται νὰ ἐννοήσῃ τις μὲ τί τόνον ὁμιλοῦσι πρὸς ἀλλήλους ὅταν ἦναι θυμωμένοι. « Ἐπαίτης μεθυσμένος, λέγει ἡ Αἰμιλία ἐν τῷ Ὀθέλλῳ, δὲν ἤθελεν ἐκσφενδονήσει χειροτέρας ὕβρεις κατὰ τῆς παλλακίδος του. » Ἔχουσι γλωσσάριον χυδαϊκῶν λέξεων, τοσοῦτον πλῆρες ὅσον τὸ τοῦ Ῥαβελαίου, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀρύονται. *Πιάνουσι τὴν λάσπην μὲ ταῖς φούχταις*, καὶ τὴν ῥίπτουσι κατὰ τοῦ ἀντιπάλου αὐτῶν, χωρὶς νὰ πιστεύωσιν ὅτι μολύνουσι τὰς χεῖράς των.

(1) Πρόσωπα κωμῳδίας ἐπιγραφομένης Much aolo about notihing. « Ὠδινεν ὄρος καὶ ἔτεκε μῦν ».

Αἱ δὲ πράξεις των ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τοὺς λόγους των· προβαίνουσιν ἄνευ αἰδοῦς ἢ εἴκτου μέχρι τῶν περάτων τοῦ πάθους των· δολιφονοῦσι, δηλιτηριάζουσι, παραβιάζουσι, πυρπολοῦσι, καὶ ἡ σκηνὴ πληροῦται βδελυγμάτων. Ὁ Σακεσπῆρος φέρει ἐπὶ τοῦ θεάτρου ὅλας τας φρικώδεις πράξεις τῶν ἐμφυλίων πολέμων, τὰ δὲ ἤθη ταῦτα εἶναι ὡς τὰ τῶν λύκων καὶ τῶν ὑαινῶν. Νομίζει τις ὅτι βλέπει θηρία ἐπαναστατήσαντα· τὴν φονικὴν ἠλιθιότητα λύκου εἰσελθόντος εἰς μάνδραν, καὶ τὴν κτηνωδίαν χοιρίσκου μεθυσκομένου καὶ κυλιομένου ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ ἐν τῷ αἵματι· καταστρέφουσι, φονεύουσιν ἀλλήλους, καὶ ἔχοντες τοὺς πόδας ἐμβεβαμμένους εἰς τὸ αἷμα, ζητοῦσι νὰ φάγωσι καὶ νὰ πίωσιν· ἐμπηγνύουσι τὰς κεφαλὰς τῶν νεκρῶν εἰς τοὺς αἰγμοὺς τῶν δοράτων, κάμνουσιν αὐτὰς νὰ φιλῶσιν ἀλλήλας καὶ νὰ γελῶσιν. Ἡ φύσις ποτὲ δὲν ἐφάνη ἀσχημοτέρα, καὶ ὅμως ἡ ἀσχημία αὕτη εἶναι ἡ ἀλήθεια.

Καὶ μήπως τὰ ἤθη ταῦτα τῶν ἀνθρωποφάγων ἀπαντῶνται μόνον μεταξὺ τοῦ ὄχλου; Οἱ ἡγεμόνες εἶναι χειρότεροι. Ὁ διὸξ τῆς Κορνουαλλίας διατάσσει νὰ δέσωσιν ἐπὶ ἕδρας τὸν γέροντα δοῦκα τῆς Γλωκέστρης, ὅστις παρέσχε τρόπον φυγῆς εἰς τὸν βασιλέα Λεάρ, τὸν πενθερόν του.

Ο ΚΟΡΝΟΥΑΛΗΣ. — Σύρετε τὴν καθέκλαν,
Θέλω νὰ πατήσω ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τούτων
(Κρατοῦσι τὸν Γλωκίστρην, ἐνῷ ὁ Κορνουάλης ἐκβάλλει τὸν ὀφθαλμόν του καὶ πατεῖ ἐπ' αὐτοῦ χαμαί)

ΓΛΟΚΕΣΤΡΗΣ. Ὅστις θέλει νὰ γηράσῃ
Ἂς τρέξῃ εἰς βοήθειάν μου. Ὦ σκληρέ! Ὦ θεοί!

ΡΕΔΑΝΗ (θυγάτηρ τοῦ Λεάρου, καὶ αὐτὴ ἐχθρὰ τοῦ πανρός της.) Τὸ ἄλλο τὸ μάτι θὰ ζηλεύσῃ, ἐγάλετε καὶ τ' ἄλλο.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΜΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΘΤΟΡΘΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΒΩΒ ΛΑΝΤΕΡΝΑ.

— Ἄνσο Μακ-Φαρλάνε, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἐνῷ ὁ Πατεσσων ἔγραφε καθ' ὑπαγόρευσίν του. — Ἀριθμὸς 33, ὁδὸς Κυριγίλλη, ἀντικρὺ τῆς Φιντζιλαίνης, δυο ἀδελφα, μια γενὰ θεία ἡ μητέρα . . . καὶ μιὰ ἀγιουρδα, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰναι ἀδελφὸς ἢ ἀξάδελφος.

— Δὲν μ' ἀρέσουν ἡ ἀγουρίδες, ὑπετονθόρισεν ὁ ἐπιστάτης.

— Φέρει ἐμπόδιο, ἀλλὰ . . . ὅταν ἦναι ἀνάγκη, πέρνω ἀπάνω μου καὶ τέτοιαις δουλειαῖς.

Ὁ Λαντέρνας ἔκαμε φειδωλέαν χειρονομίαν, περὶ τῆς σημασίας, τῆς ὁποίας δὲν ἠδύνατο κανεὶς ν' ἀπατηθῇ. Ὁ Κ. Πατεσσων ἐθεώρησεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον καὶ ἐδόθη εἰς γέλωτα.

— Πρέπει νὰ κερδίζῃς μιλλιούνια, μάστρο Ζάκη, εἶπεν ἀφοῦ ἐσιώπησεν ὀλίγον.

— Ἐγώ! ὅλα τὰ πάντα εἶναι ἀκριβὰ ἐντιμώτατε, καὶ δὲν ἔχω ἕνα λεπτὸν εἰς τὴν σακκοῦλάν μου ἐξὸν ἀπὸ ταῖς τριάντα λίραις ποῦ μ' ἐδώσατε. Πολλὰ τὰ ἔτησας ἐντιμώτατε, εὐχαριστῶ· θἄρθω πάλιν νὰ σᾶς δῶ σὲ δεκαπέντε μέραις, διὰ νὰ δῶ ἂν μὲ χρειάζεσθε.

— Ἔλα πάλιν αὔριον εἶπεν ὁ Πάτερσων.

Ὁ Βώβης ἐπένευσε καταφατικῶς καὶ ἐξῆλθεν· οἱ γεωργοί, καὶ οἱ προμηθεῖς· ἐθεώρησαν αὐτὸν διαβαίνοντα μετὰ φθονερᾶς ὀργῆς, ἀλλ' ὁ Βώβης τοὺς ἐχαιρέτησε ταπεινότατα καὶ ἐξῆλθε, ἐξελθόντος δὲ αὐτοῦ ὁ κώδων τοῦ ἐπιῤῥάτου ἠκούσθη, καὶ εἷς τῶν ὑπηρετῶν ἦλθε ν' ἀναγγείλῃ εἰς τοὺς περιμένοντας ἐν τῷ ἀντιθαλάμῳ ὅτι ἡ ἐντιμότης του δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ τοὺς δεχθῇ μέχρι τῆς ἐπιούσης.

Ὁ Βώβης ἐπανέλαβε δρομαίως τὴν πορείαν του, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο ὥρα τετάρτη, καὶ ἡ νὺξ τοῦ Λονδίνου ἤρχιζεν, ἐκράτει μετὰ προσοχῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ θυλακίου τοῦ περικλείοντος τὰς τριάκοντα λίρας.

— Λαμπρὰ δουλειά! ἔλεγε καθ' ἑαυτόν· θὰ δώσω καὶ εἰς τὴν Ἐγκράτειαν ἓξ πένναις.

Κύριός τις καλῶς περικεκαλυμμένος ἐστάθη ἐνώπιόν του καθ' ἣν στιγμὴν ἔστριφεν εἰς Φιντζιλαίνην. Ὁ Βώβης ἠθέλησε νὰ διαβῇ δεξιόθεν ἢ ἀριστερόθεν, ἀλλ' ὁ κύριος ἐκώλυσεν αὐτὸν διὰ νεύματος, καὶ τῷ εἶπε μετὰ Γαλλικῆς προφορᾶς·

— Φίλε μου, ποῦ εἶναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Παύλου;

— Εἶναι λαμπρὰ ἐκκλησία, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ Βώβης.

Μοὶ διεκνύετε τὸν δρόμον;

— Ἔ! εἶπεν ὁ Βώβης, δυσκολευόμενος δῆθεν — ἂν μοῦ δώσετε δυὸ σιλλίνια σᾶς τὸν δείχνω.

— Δύο σιλλίνια διὰ μίαν λέξιν! ἀνεβόησεν ὁ Γαλλος . . .

Ἂς εἶναι τὸν δείχνω γιὰ ἕνα σιλλίνι, Κὺρ Φραντζέζε, ἐπειδὴ τις καὶ δὲν εἶσαι Ρώσσος . . .

Ὁ Βώβης ἤπλωσε τὴν χεῖρα, ὁ δὲ ξένος ἐνέβαλεν εἰς αὐτὴν ἓν σιλλίνιον γογγύζων, καὶ πριφέρων λέξεις οὐχὶ τοσον κολακευτικὰς περὶ τῆς Ἀγγλικῆς φιλοξενίας.

— Καλὰ εἶναι, εἶπεν ὁ Βώβης . . . Λοιπὸν ἀφέντη πήγαινε ὀλίγον, καὶ σ' ἐκατὸ πάσσα θὰ βρεθῇς 'ς τὴν πόρτα τοῦ Ἁγίου Παύλου.

— Λοιπὸν ἦτο 'ζὸν δρόμον μου;

— Ὀλιγάκα ἀφέντη.

Ὁ Βώβης παραμερίσας εἰσίδυσεν εἰς τὸ πλῆθος, ἀφίνων τὸν Γάλλον εἰς τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὸν θυμασμόν του.

— Νὰ πάγω τώρα νὰ πουλήσω τὸ ὄνομα τοῦ Κὺρ Ἐδουάρδου 'στὸ παλληκαράκι ἐκεῖνο; Ὄχι, ἂς σταθῇ, ἂς ἀφήσωμε τὴ δουλειὰ νὰ τρέχῃ μόνη της. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ τοῦ δώσῃ ὑποψίαις καὶ νὰ μᾶς χαλάσῃ τῆς δουλειαῖς. Χὰ, χὰ, χά! τί καλὰ παζαρ-

λίκια ποῦ μοῦκαμεν ὁ Κ. Πάτερσων! Ὁ Κὺρ Ἐδουάρδος θὰ τοῦ τὴν ἀρπάξῃ πρὶν μπορέτῃ ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του. Τί μὲ μέλει;

Οὕτω λοιπὸν ὁ Βώβης δὲν ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον τῆς Φντζιλκίνης, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦτο εἰσέτι ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου, ἠθέλησε νὰ ὠρεληθῇ καὶ ἀπὸ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας του. Ὁ Βώβης ἦτο ἐργάτης ἀκάθεκτος.

— Ἀπόψε, εἶπε κατὰ νοῦν, θὰ 'πᾶ νὰ δῶ τοὺς φίλους μου, τὰ παιδιὰ τῆς ἀναψύσεως. . . . ἡ δουλειὰ ποῦ μοῦ δίνουν δὲν εἶναι τόσο νόστιμη, καὶ δὲν μὲ πληρώνουνε τόσον καλὰ, μὰ τί νὰ γείνῃ; πρέπει κανεὶς νὰ βγάζῃ τὸ ψωμάκι του. . . Μὰ τὸ διάολο! ὁ καιρὸς εἶναι λαμπρὸς γιὰ νὰ κάμῃ κανεὶς τὸ ζητιάνο ἀπόψε. Ἡ κατακχνιὰ εἶναι ζεστὴ, καὶ ἡ γρηαῖς βγαίνουν ἀπ' τῆς τρύπαις των. . . Μὰ πρέπει νὰ προστέχω ἀπὸ τοὺς *πολισμάνιδες*.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔκαμε πήδημα, τὸ ὁποῖον ἐφρέβλωσεν ὁλόκληρον τὸν κορμόν του, καὶ περιεποίησεν αὐτῷ τὴν ἐλεεινοτάτην μορφὴν, ἣν δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ ὁ ἐπαίτης. Εἷς ἐκ τῶν ὤμων του ἀνυψώθη καὶ ὁ ἕτερος κατέπεσεν, ὁ δὲ ἀριστερὸς βραχίων του φρεβλωθεὶς καὶ ἐφραμμένος, ὑπεκρίνετο ἄριστα τὴν παράλυσίαν, ἡ δὲ ἀριστερὰ κνήμη του συγκλεῖσα ἑκουσίως, ἐχώλαινε καὶ παρεῖχε κλονισμὸν, ὅστις ἐκίνει τοὺς θεατὰς εἰς οἶκτον.

Περιέφερε βλέμμα πανοῦργον διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ὁ παράδρομος ἦτο ἐλεύθερος παντὸς εἴδους ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου, καὶ διὰ δευτέρου βλέμματος ἐξελέξατο ἐκ τοῦ πλήθους γραῖαν τινὰ φορτοῦσαν εὐρύχωρον κάλυμμα μέλαν, ἥτις τοὐλάχιστον ἐφαίνετο νὰ ἦναι ἡ χήρα πλοιάρχου ἢ ναυτικήρου ἀποθανόντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος.

Ὁ Βώβης ἐστρέφετο πρὸς αὐτὴν κλονούμενος ὡς γωλέττα πληττομένη ὑπὸ σφοδρᾶς τρικυμίας.

— Πολυχρονεμένη μου ἀρχόντισσα, ἐμουρμούρισεν ὄπισθεν, ἔχω πεντέμισυ μέρας ποῦ δὲν ἔφαγα.

Ἡ κυρία ἐτάχυνε τὸ βῆμά της.

— Ὦ καλή μου κυρία! ἐπανέλαβεν ὁ Βώβης, ἐλέησαι τὸν κακόμοιρο τὸ νυστέρι, ποῦ πληγώθηκε 'στὴν ξακουσμένη μάχη τοῦ Τραφαλγὰρ, καὶ 'μπροστὰ 'στὰ μάτια τοῦ ἐνδοξότατου Νέλσω, καὶ δὲν μπορεῖ τώρα νὰ δουλέψῃ, καὶ ζητᾷ ἐλεημοσύνη γιὰ νὰ ζήσῃ.

— Δὲν ἔχω τίποτε, γεννατέ μου νοῦτα, εἶπεν ἡ κυρία.

— Ἀλοίμονον! ἐπανέλαβεν ὁ Βώβης, τοῦ κακοῦ λοιπὸν θ' ἀπλώτω καὶ σήμερα αὐτὸ τὸ χέρι ποῦ ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ μεγάλου Νέλσω.

Ἡ κυρία ἐθεώρησε μετὰ προσοχῆς τὴν χεῖρα τοῦ ναύτου, διότι τὸ ὄνομα τοῦ Νέλσωνος ἐνεργεῖ πάντοτε θαυμασίως ἐπὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὠτός.

— Ἐλέησέ με, καλή μου, Κυρία, εἰδεμὴ θὰ πέσω νεκρὸς 'στὰ ποδάρια σας, ἁπάνω 'σ' αὐταῖς τῆς πέτραις.

Ἡ κυρία ἔψαυσεν εἰς τὸ μέγα θυλάκιόν της, καὶ ἐξήγαγεν ἓν τάλληρον τὸ ὁποῖον ἔμελλε βέβαια νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ἑσπέρας διὰ νὰ κάμῃ τὴν *παρτίδα* της εἰς τὸ Οὐίστιον (εἶδ. χαρτοπαιγνίου). Ὁ Βώβης ἐρίλησε τὸ τάλληρον, ἐπικαλούμενος τὴν εὐλογίαν τοῦ ὑψίστου ἐπὶ τῆς εὐεργέτιδός του.

— Μιλάδυ! (ἀρχοντισσούλα) ἀνεβόησε ἐπιδιώκων τὰ ἴχνη δευτέρου θύματος, ἥτις κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, εἶχεν ὄψιν τορίδος (tory) — μὴν ἀφήσητε ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ ἀδυναμιὰ τῆς πείνας, ἕνας γεννάιος στρατιώτης τοῦ ἥρωά μας, τοῦ μεγαλοδυνάμου Δούκα τοῦ Οὐέλλιγκτων. . . . ἔχω πενῆντα τρεῖς πληγὰς, εὐγενέστατη κυρία, καὶ ὁ Ναπολέως; — ὁ ἴδιος ὁ Ναπολέως, μοῦσπασε τὴ γάμπα μέ μιὰ ποδηματοκλοτζιά . . .

Ἡ Μιλάδυ τῷ ἔδωκεν ἓν σιλλίνιον διὰ νὰ τὸν *ξεφορτωθῇ*.

Ἐνῷ δὲ ἔμελλε ν' ἀφήσῃ τὸ παιγνίδι του, ἡ θεία ἀρχιοπρεποῦς τινος κυρᾶς κατέθελξεν αὐτόν· σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ Βώβης δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντέχῃ εἰς πειρασμοὺς τοιούτου εἴδους· ἐπλησίασε τὴν κυρίαν καὶ ἤρχισε νὰ τῇ διηγῆται γραφικώτατα τὴν μάχην τοῦ Τραφαλγὰρ· ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς διηγήσεώς του ἠθέλησε φιλοκάλως τινὰ χεῖρα ἐπικαθήσασαν εἰς τὸν ὦμόν του.

Ὁ Βώβης δὲν ἔλαβε ποτὲ τὸν κόπον τοῦ νὰ φραφῇ νὰ ἴδῃ· ἐγνώριζε τὴν χεῖρα τοῦ *πολισμάνου* (ἀστυνομικοῦ κλητῆρος.)

Διακινήματος ταχυτέρου τῆς ἀστραπῆς, ὁ κορμός του ἀνέλαβε τὴν φυσικήν του μορφὴν, καὶ κατακύψας σφοδρῶς, ἐξέφυγε τῆς χειρὸς τοῦ κλητῆρος, καὶ πρὶν οὗτος λάβῃ ἀμυντικὴν θέσιν, οἱ δύο γρόνθοι τοῦ Βώβη κατέπεσαν συγχρόνως ἐπὶ τοῦ στήθους του, τὸ ὁποῖον ἀντήχησεν ὡς τύμπανον.

Ὁ κλητὴρ ἔπεσεν εἰς τὸν πηλὸν πρὸς μεγάλην τέρψιν τῶν *μυϊοχαφτῶν* (cockney) ὁ δὲ Βώβης ἀνεχώρησεν, ἔχων ἐλευθέραν τὴν συνείδησιν, καὶ σπεύδων πρὸς ἐντάμωσιν τῆς φίλης του Ἐγκρατείας, τῆς ὁποίας τὸ πέντε ποδῶν καὶ ἓξ δακτύλων ἀνάστημα ποτὲ δὲν τῷ ἐφάνη τόσον θελκτικὸν, ὅσον τὴν στιγμὴν ταύτην.

— Πηγαίνω 'ς τὰ παιδιὰ τῆς ἀναψύσεως; καμμιὰν ἄλλη φορὰ, εἶπε. Τὸ μεροκάματό μου τῶβγαλα καὶ εἶμαι κουρασμένος. Ὁ Δεσπότης εἶναι καλὸς νὰ μὲ κάμῃ νὰ περάσω ὅλη τὴ νύκτα γιὰ μιὰ λίρα. . . . Μιὰ λίρα δὲν εἶναι γιὰ πέταμα! ὅμως ἡ Ἐγκράτεια μὲ προσμένει, τὸ καῦμένο τὸ πουλάκι μου. . . Νὰ μὲ κάψῃ ὁ Θεὸς ἂν δὲν ἔδινα δέκα σιλλίνια νὰ μὴ μεθῇ πρὰ μόνο ἓξ φοραῖς τὴν ἑβδομάδα.

Ὁ Βώβης λοιπὸν ἐπανέλαβε τὴν ὁδὸν τοῦ Ἀγιγίλη διὰ τῆς ὁδοῦ Ὀλβόρνου, ἔχων τώρα τὸ μέτωπον ὑψηλὰ καὶ τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια, ὡς ἄνθρωπος οὐδεμίαν ἔχων τύψιν συνειδότος, καὶ ὡς λαβὼν τὸν μισθὸν ἐντίμου ἐργασίας.

ΙΑ'. Mors ferro nostra mors

(ὁ τῶν ὅπλων θάνατος, θάνατος ἡμῶν).

Ὁ γεννατὸς καὶ ὄντως εὐγενὴς Φραγκίσκος Πέρ-

σκβαλ δὲν ἐφόρει οὐδένα εὐγενικὸν τίτλον, καίτοι ἀπολαύων τῆς εὐνοίας τῆς αὐλῆς, καὶ δυνάμενος ἐὰν ἤθελε νὰ λάβῃ τοὐλάχιστον τὸν τοῦ ἱππότου. Διότι τὸν τοῦ πατρός του Κόμητος τῆς Φίφης εἶχε κληρονομήσει ὁ πρωτότοκος ἀδελφός του. Κατῴκει δὲ ἐν Λονδίνῳ, ἐν τῷ οἴκῳ Δουδλέη, κτήματι τῆς μητρός του, κειμένῳ ἐν ὁδῷ Φρουρίου (castle street) πλησίον τῆς πλατείας Καβενδίσχης. Εἶχε δε ἐκτὸς τῆς οἰκονόμου του ἕνα μόνον ὑπηρέτην, καὶ οὔτε ἁμάξας ἔχεν οὔτε ἵππους.

Ἡ πρωΐα εἶχεν ἤδη πρὸ πολλοῦ ἀνατείλει, ὅτε ὁ Στέφανος Μακ-Νάϊς ἐπάτησε τὸν οὐδὸν τοῦ οἴκου Δουδλέη, καὶ ὑπεδέχθη οὐτὸν ὁ γέρων ὑπηρέτης τοῦ Φράγκη.

— Καλὴ μέρα μπάρμπα Ζάκη, εἶπεν ὁ νέος ἰατρὸς, δὲν ἐσηκώθη ακόμη ὁ αὐθέντης σου;

Ὁ Ζάκης ἦτο γεραρὸς, διακριτικὸς, τίμιος, πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος θεράπων. Ἠγάπα περιπαθῶς τὸν αὐθέντην του, καὶ δὲν εὕρισκεν οὐτῷ ἄλλο ελάττωμα εἰμὴ τὸ ὅτι δὲν ὠνόμαζετο τοὐλάχιστον Σὶρ Φραγκίσκος Πέρκιβαλ ὁ τρισευγενὴς οὗτος, ὁ υἱὸς κόμητος καὶ τοῦ ὁποίου ἡ μήτηρ, ἡ Δεσποινὶς Δουδλέη, εἶλκε τὸ γένος ἐκ τῶν Στουάρτων, καὶ εἶχεν ἐν τεταρτῳ τοῦ οἰκοσήμου της τὸ τῆς Σκωτίας καὶ τὸ τῶν Κευρτεναίων. Ὁ Ζάκης (1) ἤθελεν ἀσμένως χαρίσει τριῶν ἐτῶν μισθούς του, ἂν ἠδύνατο διὰ τοῦτου νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ λάβῃ ἕνα τίτλον ὁποιονδήποτε, ὅρις ἤθελε τὸν ἀπαλλάξει τοῦ νὰ λέγῃ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἡ *Εὐγενεία* του.

Ἐγνώριζε τὸν Στέφανον ἐκ τῆς βρεφικῆς αὐτοῦ ἡλικίας, καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀκραιφνῆ φιλίαν τοῦ Φράγκη διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐσυγχώρει καὶ εἰς τὸν νέον ἰατρὸν τὸ ὅτι δὲν ἦτο καὶ αὐτὸς εὐγενικῆς καταγωγῆς.

— Ἡ εὐγενεία σας θὰ κάμῃ μεγάλην εὐχαρίστησιν τῆς εὐγενείας του, εἶπε μετ' ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ — Ἡ εὐγενεία του ὠμιλοῦσε συχνὰ περὶ τῆς εὐγενείας σας. Ἐβγῆκε σήμερον τὸ πρωΐ ἐνωρὶς· ἂν ἡ εὐγενεία σας θέλῃ νὰ τὸν περιμείνῃ, νὰ σᾶς ἀνοίξω τὸ δωμάτιον τῆς εὐγενείας του.

Ἐκ τούτου βλέπει τις ὅτι ὁ Ζάκης εἶχε δίκαιον νὰ θέλῃ τιτλοφόρον τὸν Κύριόν του, διότι τοῦτο ἤθελε τὸν ἀπαλλάξει πλήθους ἐπαναλήψεων.

Ὁ Στέφανος εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἰδιαίτερον δωμάτιον τοῦ Φράγκη, τοῦ ὁποίου ἡ περιγραφὴ δὲν ἤθελε τέρψει πολὺ τὸν ἀναγνώστην. Πολλὰ βιβλία, κειμήλια τινα καλλιτεχνίας, δύο ἢ τρεῖς εἰκογενειακαὶ εἰκόνες, καὶ ἐν εὐμέγεθες εἰκόσημον τοῦ οἴκου Δουδλέη, ἀπετέλουν τὴν διακόσμησιν αὐτῆς.

Ὁ Στέφανος ἐκάθησε πλησίον τοῦ πυρὸς, καὶ ῥίψας τὸ βλέμμα περιξ ἑαυτοῦ. — Λοιπὸν, εἶπε, τὰ πάντα εἶναι ὅπως ἦσαν ἄλλοτε· ἰδοὺ οἱ συγγραφεῖς τοὺς ὁποίους ἠγαπῶμεν ἀμφότεροι, ἰδοὺ ἡ εἰκὼν τῆς ταλαιπώρου Ἐβριέτης· ἀλλὰ πῶς! μήπως ὁ αὐθέντης σου ἐξῆλθεν ἐνωρὶς; προσέθηκεν ὁ Στέφανος. — Ναὶ, ἡ εὐγενεία του ἔπρεπε μαζύ του τὰ πιστόλια τοῦ ταξειδιοῦ του....

— Ἀλλὰ δὲν βλέπω οὐδὲ τὸ ξίφος του! Ὁ Ζάκης ὠχρίασε μετὰ τρόμου. — Ναὶ τῷ ὄντι, ἐτραύλισεν... Ἡ εὐγενεία σας ἔχει δίκαιον...Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἐλεήσῃ!

Τί ὦ 'πῇ τοῦτο; ἀνεβόησεν ὁ Στέφανος ἐγειρόμενος.

— Ἡ εὐγενεία του εὐγῆκε πολλὰ ἐνωρὶς, ἀπεκρίθη ὁ Ζάκης πεπνιγμένῃ τῇ φωνῇ—τόσον ἐνωρὶς, ὥστε ἤμουν ἀκόμη στο κρεββάτι. . . δὲν τὸν εἶδα... ἐπῆρε καὶ τὸ σπαθί του... καὶ τὸ....

— Μονομαχία! διέκοψεν ὁ Στέφανος.

— Καὶ ἡ εὐγενεία του δὲν ἐγύρισεν ἀκόμη! εἶπεν ὁ γέρων ὑπηρέτης, κατοπίπτων ὑπὸ ἀδυναμίας ἐπὶ τῆς ἕδρας του.

Ὁ Στέφανος ἤρχισε νὰ διατρέχῃ τὸν θάλαμον, ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω μεγάλοις βήμασι.

— Μονομαχία· ἐπανέλαβε τεταραγμένος.—Χθὲς ἔφυγε καὶ σήμερον πρωΐ μονομαχία!..Παράξενα!.. Ἀλλ' ἴσως εἶναι ἔρις ἀσήμαντος, καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος ..

Ὁ Ζάκης ἔσεισε βραδέως τὴν πολιὰν κεφαλήν του.

— Ὅ,τι ἐγγίζει τὴν τιμὴν τῶν Περκιβαλαίων ἔχει ἀποτέλεσμα, εἶπεν· ὁ ἀφέντης δὲν ἐπῆρε τὰ ὅπλα του μονάχα γιὰ νὰ τὰ δείξῃ...Κοντεύει μεσημέρι καὶ εἶναι ἑπτὰ ὧραις ἀφ' οὗ ἐβγῆκε. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔβαλε το μέτωπόν του μεταξὺ τῶν χειρῶν του.

— Θεέ μου! Θεέ μου! ἐψιθύρισε, μὴν ἀφήσῃς τὸν γέροντα Ζάκην νὰ ἰδῇ αὐτὸ τὸ κακόν.

— Κακόμοιρε Ζάκη μου, ἐπανέλαβεν ὁ Στέφανος, προσπαθῶν νὰ καθησυχάσῃ καὶ ἑαυτὸν,—ἀδίκως φοβούμεθε—Ὁ Φράγκης δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ περιπλεχθῇ εἰς σοβαρὰν ἔριν, φθάσας μόλις χθές.

— Ἡ εὐγενεία του δὲν ἐπεσκέφθη κανένα, καὶ δὲν ἐβγῆκε παρὰ διὰ νὰ 'πάγῃ 'στὸν χορὸν τοῦ Λόρδου Τρεβωρ...

— Τοῦ Λόρδου Τρεβωρ! ἀνεβόησεν ὁ Στέφανος τὸν ὁποῖον αἴφνης κατέπληξεν αἰφνιδίως ἰδέα, καὶ μετ' ὀλιγον προσέθηκεν. Ὁ Μαρκέσιος Ῥιο-Σάντος!

Ὁ Ζάκης ὅμως τὸν ἐθεώρει χωρὶς νὰ ἐννοῇ τίποτε.

—Ὁ Μαρκέσιος, ἐπανέλαβε μετὰ περιφρονήσεως, ὁ Μαρκέσιος Ῥίο-Σάντος! ὅλοι αὐτοὶ οἱ ξένοι σου εἶναι μαρκέζοι, καὶ τὸ νομίζουν ἀτιμίαν νὰ ὀνομάζωνται μόνον βαρόνοι. Ἡ εὐγενεία του δὲν γνωρίζει οὐτὸν τὸν μαρκέζον.

— Ὁ Ρ.ο-Σαντις! εἶπε πάλιν ὁ Στέφανος· πρέπει νὰ συνεχρούσθησαν.... καὶ ποῦ νὰ μαθωμεν, ὦ Θεέ!.. ποῦ νὰ πληροφορηθῶμεν.

— Ποῦ νὰ τρέξω; ἐπρόσθεσεν ὁ Ζάκης γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἀφέντη, λυπήσου ἐμένα τὸν γέροντα τὸν ταλαίπωρον· Δὲν ἐκατάλαβα τοὺς λόγους σας, ἀλλὰ συμπεραίνω... Ὦ, ἂν ἠξεύρετε ποῦ εἶναι ὁ αὐθέντης μου 'πέρου το..Θά τρέξω, καὶ ἂν πρέπει ν' ἀποθάνω 'σὸν δρόμον, θὰ προσπαθήσω νὰ τοῦ φέρω βοήθειαν... Ὦ, ἀφέντη μου, ὦ ἀγαπημένε μου Φράγκη εἶπε στουρῶν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους· καὶ χύ-

(1) jack ὑποκορισμὸς τοῦ Ἰωάννου· Γιάγκος.

νων δάκρυα.—Ὦ Φράγκη μου! ποῦ σ' ἐκρατοῦσα βρέφος 'στὴν ἀγκάλην μου, καὶ σ' ἐκυνοῦσα μέσα στὴν κούνιαν, ὦ ἀγαπημένε μου Φράγκη!

Ὁ Στέφανος, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνησυχία κύζανεν ἐκ τῆς ἀδημονίας τοῦ γεροντος Ζακη, ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον, καὶ ἀνύψωσεν αὐτοματως τὸ παραπέτασμα.

Ἄμαξά τις ἐνεφανίσθη τὴν στιγμὴν ταύτην παραμείβουσα τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἀντιβασιλέως (Regent-Street)— Ἀλλίμονον! ἐξηκολούθησεν ὁ Ζάκης.—αὐτὸ τὸ σπῆτι δὲν εἶναι καλοριζικο... Σχεδὸν ὅλοι οἱ Περσηβάλαῖοι ἀπέθαναν εἰς μονομαχίαν, ἀπὸ πατέρα εἰς υἱόν...καὶ τὸ ῥητὸν ὁποῦ εἶναι γραμμένον ὁλόγυρα εἰς τὸ οἰκόσημον, φαίνεται αἰωνία καὶ αἱματόγραφτη φοβέρα.

Ὁ Στέφανος ἐστράφη διὰ ν' ἀναγνώσῃ τὴν ἐπιγραφήν.

— Mors ferro nostra mors! (ὁ τῶν ὅπλων θάνατος, θάνατος ἡμῶν).

Ὑπάρχουσι στιγμαὶ, ἐν αἷς ἡ πάσχουσα ψυχὴ παραδέχεται ἀδιστάκτως τὰ πλέον δεισιδαίμονα προαισθήματα.—Ὁ Στέφανος ἀπέστρεψε τὸ βλέμμα ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς μετὰ φρίκης, τῷ ἐφάνη ὅτι εἶδεν αἷμα ἐπὶ τῆς λαμπρᾶς μίλτου τοῦ μεγάλου ἐκείνου οἰκοσήμου· τῷ ἐφάνη ὅτι εἶδε δάκρυα ὑπὸ τὰ ἀγέρωχα βλέφαρα τῶν εὐγενῶν Λόρδων, τῶν ὁποίων αἱ εἰκόνες ἐκόσμουν τοὺς τοίχους τοῦ δωματίου.

— Mors ferro nostra mors! ἐπανέλαβεν ὁ γέρων Ζάκης.—Τὴν τελευταίαν φορὰν ὁποῦ ἤκουσα νὰ προφέρῃ τοὺς λόγους τούτους, ἦτον ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ πατρὸς τῆς εὐγενείας του, τοῦ μακαρίτου κόμητος τῆς Φίρης. Κύριος ἀναπαύσοι τὴν ψυχὴν τῆς ἀρχοντιᾶς του! — Τοὺς ἐπρόφερνεν, ὁ ἀφέντης μου, συνοδεύοντας τὸ λείψανον τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ του, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε 'σὲ μονομαχίαν.

Ὁ Στέφανος δὲν ἤκουσεν. Ἡ ἄμαξα ἐστάθη πρὸ τῶν βαθμίδων τοῦ οἰκίου Δουδλέη, καὶ δύο ἄνθρωποι ἄγνωστοι ἐξῆλθον αὐτῆς· βοηθούμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ ἁμαξηλάτου, ἀνεσήκωσαν ἀκίνητόν τι πρᾶγμα ἐξηπλωμένον ἐφ' ἑνὸς των ἐδωλίων τοῦ ὀχήματος.

Ὁ Στέφανος ἐξέπεμψε κραυγὴν σπαραξικάρδιον.

— Φράγκη! ταλαίπωρε Φράγκη μου! ἀνέκραξεν ὁρμῶν ἔξω τῆς οἰκίας.

Ὁ Γέρων Ζάκης ἔδραμεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἔρριψε τὸ βλέμμα του κάτω.

—Ἡ εὐγενειά του! ἐτράυλισε, καταπίπτων βαρέως καὶ ὕπτιος. — Mors ferro nostra mors!

Ἐλειποθύμησεν.

Ὅτε δὲ συνῆλθεν, ἔκειτο εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ὅπου εἶχε πέσει· οὐδεὶς ἀνήγειρεν αὐτόν.

Διέτρεξε μὲ βλέμμα θορυβῶν καὶ ἦλθεν τὸν θάλαμον, ὅστις ἦτο ἐγκαταλελειμμένος.

Τὸ δεινὸν θέαμα περιεστρέφετο συγχεχυμένον εἰς εἰς τὴν μνήμην του, καὶ δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν· εἶχεν ἀμυδράν τινα συνείδησιν τοῦ φρικώδους δυστυχήματος, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο, καὶ ἴσως δὲν ἤθελε να φωτίσῃ τὸ παρήγορον σκότος τῆς διανοίας του, διότι ἤξευρεν ὅτι τὸ φῶς ἤθελεν ἀποκαλύψει αὐτῷ τὴν ὑπερβάλλουσαν ὀδύνην του.

Ἐνῷ ἀπεύφευγεν οὕτω πᾶσαν ἐνδιάθετον ἐξήγησιν, το βλέμμα του ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ μεγάλου οἰκοσήμου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἦν ἡ λατινικὴ ἐπιγραφή· καὶ ἡ καρδία του διεπεράσθη ὡς ὑπὸ κεραυνοῦ.

— Ἡ εὐγενειά του! ἀνέκραξε λιγέως — μονομαχία.... αἷμα!.. εἶδα τὸ κορμὶ τοῦ Φράγκη Περσηβάλη!..

— Σσύστ! εἶπε φωνή τις ἐκ τῆς ἡμιανοιχθείσης θύρας, ἂν ἀγαπᾷς τὴν ζωήν σου σιώπα!

Καὶ πάλιν ἐκλείσθη ἡ θύρα.

Ὁ Ζάκης προσερπόμενος ἐπὶ τῶν γονάτων ἔρθασε μέχρι τοῦ οὐδοῦ.

— Δὲν ἀκούεται τίποτε, ἐψιθύρισε, προσαρμόζων τὸ οὖς εἰς τὰς κλειδώσεις τῆς θύρας. Τίποτε, τίποτε! Θεέ μου! τί τρέχει; Εἶναι ζωντανός; ἢ...

Ὁ Ζάκης δὲν ἐτόλμησε ν' ἀποπεράνῃ τὸν λογισμόν του.

Ἐλαφρός τις κρότος ἠκούσθη εἰς τὸν προσκείμενον θάλαμον, ὡς τὸ τρίξιμον δύο σιδήρων πρωστριβομένων. Ὁ Ζάκης ἠγέρθη πάλιν καὶ προσκολλήσας τὸν ὀφθαλμὸν εἰς τὸ κλεῖθρον· εἶδεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θαλάμου τὴν κλίνην τοῦ κυρίου του, τὴν ὁποίαν εἶχον ἐξαγάγει ἐκ τοῦ παστοῦ, διὰ νὰ ἔχωσι περισσότερον φῶς· ἔκειτο δὲ ἐπ' αὐτῆς ἀκίνητος ὁ Φραγκίσκος Περσηβάλ, μὲ κλειστοὺς ὀφθαλμοὺς, πελιδνὸν πρόσωπον, καὶ μέλη καταπεπτοκότα, ὡς τὰ μέλη πτώματος.

Τῇδε κἀκεῖσε ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὑπῆρχον ὀθόναι καθημαγμέναι, πλησίον δὲ τῆς θυρίδος ὁ Στέφανος καθήμενος ὠχρὸς καὶ μὲ κεφαλὴν κεκλιμένην, ἐκάλυπτε τὸ πρόσωπον μὲ τὰς δύο του χεῖρας· ἑκατέρωθεν δὲ τῆς κλίνης δύο ἄγνωστοι ἵσταντο ὄρθιοι· καὶ ὁ μὲν ἐξ αὐτῶν ἐνδεδυμένος μέλανα καὶ μὲ χαρακτῆρας μαρμαρίνου ἀπαθείας, ἐκράτει τὸν σφιγμὸν τοῦ Φράγκη, ὁ δὲ δεύτερος εἶχε τὰς χεῖρίδας ἀνεσσσμμένος, καὶ μὲ τὰς αἱμοβαφεῖς χεῖράς του ἐκράτει μακρὸν σιδηροῦν ἐργαλεῖον, τοῦ ὁποίου τὸ ἄκρον ἐκρύπτετο ὑπὸ τὸν αἱματόφυρτον χιτῶνα τοῦ ταλαιπώρου Φράγκη. Τὸ δεύτερον τοῦτο πρόσωπον δὲν ἦτο κατώτερον πρὸς τοῦ πρώτου ὡς πρὸς τὴν ἀπάθειαν· οὗ ὃς δὲ ἦν ὁ ἀνοίξας τὴν θύραν διὰ νὰ ἐπιβάλῃ σιωπήν.

Ὁ Ζάκης δὲν ἀνέπνεεν· ὅλαι αἱ δυνάμεις του συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν ὅρασίν του· ὁ μέλανα ἐνδεδυμένος, ὅστις ἀναμφιβόλως ἦτο ἰατρὸς, ἐξηκολούθει νὰ ψαύῃ τὸν σφιγμὸν τοῦ Φράγκη· ὁ ἕτερος τῶν ἀγνώστων, ὁ βοηθὸς τοῦ πρώτου κατὰ τὰ φαινόμενα, εἰσῆγε τὸν καθετῆρά του εἰς τὴν πληγὴν, ἔψαυεν, ἐξέταζε καὶ ἐκίνει τὴν κεφαλὴν μὲ ὕφος ἀβεβαιότητος ἐπρόφερε λέξεις τινὰς τὰς ὁποίας ὁ Ζάκης δὲν ἠδυνήθη ν' ἀκούσῃ· ὁ δὲ μελανείμων ἄνθρωπος ἄπεκρίθη ὑψώνων τοὺς ὤμους, καὶ ἐπιμηδιῶν εἰς τρόπον παράδοξον.

— Τί τρέχει ἀρά γε ! ἠρώτησε καθ' ἑαυτὸν, καὶ τί θέλει νὰ 'πῇ αὐτο τό γέλειο· τάχα ἰᾶναι γιὰ σωτηρία ;...

— Ὁ συμβοηθὸς ἀπέσυρε τότε τὸν αἱματοβαφῆ καθετῆρά του, καὶ καταμέτρησεν ἀπαθῶς τὸ βαθος τοῦ τραύματος.

— Ο Ζάκης δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ βασταχθῇ· ἐκίνησεν ἐλαφρὰ τὸ ἔμβολον καὶ ἡ θύρα ἠμπνεώχθη· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἵλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν δύο ἀγωνιώντων· καὶ ἠδύνατο μὲν οὕτω ν' ἀκούῃ ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ βλέπῃ.

ΙΒ'. Η ΦΙΑΛΗ.

Ὁ συμβοηθὸς ἐλάλησε πρῶτος.

— Ακόμη μισὴ γραμμὴ εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ καὶ ἡ βρογχία ἀρτηρία ἤθελε προσβληθῇ.

— Μισὴ γραμμὴ ! Ῥάουλη, ἐπανέλαβεν ὁ μελανείμων μὲ τὸν αὐτὸν τόνον. — εἶσαι βέβαιος Ῥάουλη ὅτι ἡ ἀρτηρία δὲν εἶναι βεβλαμμένη ;

— Βεβαιότατος, κύριε· χρειάζεται μισὴ γραμμὴ, γεμάτα γεμάτα !

Στιγμὴ σιωπῆς ἠκολούθησεν εἰς τοὺς λόγους τούτους· ὁ Ζάκης· ὅστις δὲν ἤκουε πλέον, προσήρμοσε πάλιν τον ὀφθαλμὸν εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ κλείθρου.

Ὁ βοηθὸς εἶχεν ἐγχειρίσει εἰς τὸν πρωτάμενόν του τὸν καθημαγμένον καθετῆρά του. Η δεξιὰ χειρ του ἐκρύπτετο ὑπὸ τὸ φόρεμά του, εἰς δὲ τὴν ἀριστεράν του ἐκράτει φάκελλον ξαντοῦ.

—Ξαντόν ! εἶπε κατὰ νοῦν ὁ ταλαίπωρος Ζάκης, τοῦ ὁποίου ὁ παρατεταμένος ζεναγμὸς διήγειρε τὸ κατατεθλιμμένον ζῆθός του· λοιπὸν ἐλπίζουν νὰ τὸν σώσουν !

Δὲν ἐνόησε τίποτε ἐκ τῆς συνομιλίας τῶν δύω ἐξοχωτάτων, ἀλλ' ὁ διακριτικὸς νοῦς του τῷ ὑπηγόρευσεν ὅτι τὸ ἐπιτιθέμενον φάρμακον εἶναι ἐνίσχυρον ἐλπίδος, καὶ δὲν περιθάλπουσιν εἰμὴ τοὺς ζῶντας.

Καὶ ταῦτα ἔχων ἐν νῷ ἐξηκολούθει νὰ βλέπῃ. Ὁ χειρουργικὸς βοηθὸς πρὶν ἢ ἐκβάλῃ τὴν χεῖρα, ἥτις ἐκρύπτετο ὑπὸ τὸ φόρεμά του, ἔρριψε βλέμμα προσοχῆς καὶ φόβου πρὸς τὸ μέρος τοῦ Στεφάνου Μὰκ-Νάβη, ὅτις διετέλει ἀκίνητος καὶ σχεδὸν ἀναίσθητος. Νεύων δὲ διὰ τῆς κεφαλῆς ἔδειξεν αὐτὸν εἰς τὸν ἰατρὸν, ὅστις ἔφερε τὴν χεῖρα πλαγίως ἐπὶ τῶν ὀρρύων, διὰ νὰ ἐξετάσῃ μετὰ προσοχῆς τὸν Στέφανον.

Τὸ διπλοῦν τοῦτο κίνημα ἐξέπληξε τὸν γέροντα Ζάκην. Πρὸς τί ἡ δυσπιστία αὕτη ; πρὸς τί ἡ προφύλαξις ;

Ὁ ἰατρὸς καταβιβάζων τὴν χεῖρα, ἠνέῳξε τὸ στόμα διὰ νὰ ὁμιλήσῃ, ὁ δὲ Ζάκης προσήρμοσε πάλιν τὸ οὖς εἰς τὸ ἄνοιγμα τῆς θύρας.

— Ὁ νέος οὗτος δὲν βλέπει τίποτε, εἶπεν ὁ ἰατρὸς χαμηλῇ τῇ φωνῇ, κάμετε ὅ,τι σᾶς διέταξα.

Καὶ πάλιν σιωπὴ· ὡς ὁ Ζάκης ἀνησυχῶν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ἐπειράθη νὰ ἴδῃ πάλιν διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ κλείθρου, καὶ εἶδε τὸν συμβοηθὸν ἐκβάλλοντα ἐκ τοῦ κόλπου μικρὰν φιάλην, τῆς ὁποίας περιέστρεψε ταχέως τὸ κρυστάλλινον πῶμα. Προσήρμοσεν αὐτὴν εἰς τὸ ξαντὸν, ἀλλὰ πρὶν ποτίσῃ αὐτὴν ἔρριψε πάλιν τὸ βλέμμα πρὸς τὸν Στέφανον, καὶ τοιοῦτον βλέμμα ὥστε ἡ καρδία τοῦ γέροντος Ζάκη ἐσκίρτησεν ἐντός του. Ὁ Στέφανος δὲν ἐκινήθη, ὁ δὲ ἰατρὸς ἔνευσε πρεσπακτικώτατα. — Ὁ Ῥάουλης ἐστάλαξε μιαν σταγόνα τοῦ περιεχομένου τῆς φιάλης ἐπὶ τοῦ ξαντοῦ· τὴν δὲ στιγμὴν ταύτην ὁ Στέφανος ἐκινήθη, ὁ δὲ Ῥάουλης ἰδὼν τοῦτο ὠχρίασε τρέμων· ἀντὶ δὲ νὰ ἐπιθέσῃ τὸ ξαντὸν εἰς τὴν πληγὴν, τὸ ἄφηκε νὰ πέσῃ, καὶ τὸ ἐπάτησεν ὑπὸ τὸν πόδα του.

Η τρομερὰ αὕτη ὑποψία, ἥτις νύξανε πρό τινων στιγμῶν εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ Ζάκη, ἐξερράγη εἴρηνς, καὶ μετεβλήθη εἰς βεβαιότητα. Περιέστρεψε τὰ βλέμματά του ζητῶν ὅπλον· εὑρὼν δὲ Σκωτικὸν ἐγχειρίδιον κρεμάμενον εἰς τὸν τοῖχον, ἐδράξατο αὐτοῦ, ὥθησε τὴν θύραν, καὶ εἰσώρμησεν εἰς τὸν θάλαμον ὅπου ἔκειτο ὁ αὐθέντης του.

— Εὐγενέστατε Κύριε Στέφανε ! ἀνεβόησε, δὲν βλέπετε τί τρέχει ἐδῶ !

— Σιωπή ! ἐφώναξεν ὁ Ῥαούλης μὲ παντοίας χειρονομίας, καὶ δεικνύων τὸν τραυματίαν.

— Σώπα σύ ! κοκορόζικε φονιά !... ἀπεκρίθη ὁ Ζάκης ἤμουν ἐκεῖ πέρα (δεικνύων τὴν θύραν) καὶ εἶδα ὅλα τὰ πάντα !

— Τρελλὸς εἶν' αὐτός ; ἠρώτησεν ὁ ἰατρὸς ἀποτεινόμενος εἰς τὸν Στέφανον· κάμετε νὰ ἐξέλθῃ, εἰδὲ μὴ δὲν ἀναδέχομαι πλέον οὐδεμίαν εὐθύνην περὶ τοῦ εὐγενεστά του Φραγκίσκου Περσηβάλη.

Ὁ Στέφανος ἠγέρθη, καὶ ἔβλεπεν ἐναλλὰξ τὸν Ζάκην καὶ τὸν Ῥαούλην, ὅστις κατώρθωσε πάλιν ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀπάθειάν του.

— Σιώπα, Ζάκη ! εἶπε τέλος πάντων, — καὶ ὑμεῖς ἰατρέ, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τελειώσατε γρήγορα τὴν ἐπίδεσιν τῆς πληγῆς, ἥτις φοβοῦμαι ἀνεβλήθη ἐπὶ πολύ.

Ὁ Ζάκης ἐτέθη μεταξὺ τοῦ κυρίου του καὶ τοῦ Ἰατροῦ.

—Εὐγενέστατε ! εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Στέφανον εὐσεβάστως, ἀλὰ μὲ τόνον σταθερὸν, — σέβομαι τὰς διαταγάς σας διότι εἶσθε φίλος τοῦ Περσηβαλ, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν θέλει βγάλει πλέον τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ Κυρίου μου, σᾶς τὸ ὁμνύω, μὰ τὸ μέγα οἰκόσημόν μας !

—Ὁ ὑπηρέτης οὗτος εἶναι παράφρων, ἐπανέλαβεν ὁ ἰατρὸς μετὰ ψυχρότητος. Αναβάλλων τὴν θεραπείαν μας θὰ φονεύσῃ τὸν εὐγενέστατον Κύριον, τοσοῦτον βεβαίως ὅσον ἂν ἔπληττεν αὐτὸν μὲ τὸ ἐγχειρίδιον τὸ ὁποῖον κρατεῖ εἰς τὴν χεῖρα.

Ὁ Ζάκης ἤρχισε νὰ τρέμῃ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν· τὸ δέρμα τοῦ κρανίου του διεπεράσθη ὑπὸ ψυχροῦ ἱδρῶτος ὑπὸ τοὺς ἀραιοὺς πλοκάμους τῆς λευκοφαίου κόμης του, ἀλλὰ δὲν ἐκινήθη.

—Εἶδον, εἶπε μετὰ χαμηλῆς καὶ βαθείας φωνῆς, — μὴ ἀμφιβάλλετε περὶ τοῦ ὅ,τι μέλλω νὰ σᾶς

εἶπω κύριε **Μάκ-Νάβη**· διότι σᾶς ὁμνύω εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀποθανόντος πατρός μου, καὶ πρέπει νὰ νὰ εἰξεύρητε ὅτι ποτὲ δὲν εἶπα ψεύματα ... Πρὸ ὀλίγου ἔγεινεν ἀπόπειρα δολοφονίας ... ἐδῶ ... πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ... ἐπὶ παρουσίᾳ ὑμῶν ... δολοφονία κατ' ἀνθρώπου ἀγωνιῶντος.. . ὦ ! τὸ εἶδον σᾶς λέγω· οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἠθέλησαν νὰ φονεύσωσι τὸν Πέρσηβαλ. Ο Στέφανος προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ Δόκτωρος Μούρη βλέμμα ὀξὺ καὶ ἐταστικόν.

—'Ο ὑπηρέτης οὗτος εἶναι ὁ ἀξιολογώτατος τῶν ἀνθρώπων ὅσους γνωρίζω, εἶπεν· ἔτι δὲ ὅτι ὁ Δόκτωρ Μούρης εἶναι ἐκ τῶν ἐνδοξοτάτων μελῶν τῆς βασιλικῆς Σχολῆς, καὶ κλίνω τὴν κεφαλὴν ἐνώπιον τῆς βαθείας σοφίας καὶ τῶν πολιτίμων φώτων του...ἀλλ' ὁ κύριος οὗτος εἶναι φίλος μου, Συγχωρήσατε λοιπὸν τὰς ἀλλοκότους ὑποψίας μου, καὶ ἐπιτρέψατε νὰ σᾶς γείνω βοηθὸς εἰς τὴν θεραπείαν τὴν ὁποίαν, ἂν μέλλετε νὰ ἐξακολουθήσητε. εἶμαι προλύτης τῆς Ὀξονίας Κύριε.

'Ο Στέφανος ἀνέστρεψε ζωηρῶς τὰς χειρίδας του.

— Εὐγενέστατε, εἶπεν ὁ Ζάκης προσέχετε !...

Καὶ πλησιάσας πάραυτα εἰς τὸν νέον, τῷ εἶπε λέξεις τινὰς εἰς τὸ οὖς. Ἐν ᾧ δὲ ὡμίλει οὕτω χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ὁ 'Ράουλης, ἔκυψεν ἐλαφρὰ, καὶ ἀνέλαβε τὸ ξαντὸν τὸ ὁποῖον ἦτο ὑπὸ τὸν πόδα του, ἔπειτα δὲ ἐκύτταξε τὸν ἰατρὸν ὅστις ἔνευσεν ἀναπεποθήτως διὰ τοῦ βλέμματος· ὁ δὲ 'Ράουλης ἐννοήσας αὐτὸν ἐγείνεν ἄφαντος.

— Εἶναι ἀδύνατον ! εἶπεν ὁ Στέφανος, ἀποκρινόμενος εἰς τὴν ἐκμυστήρευσιν τοῦ γέροντος ὑπηρέτου.

— Ἀδύνατον, εὐγενέστατε; ἀνεβόησεν ὁ Ζάκης. Λοιπὸν ἂς μ' ἀφήσουν νὰ ψάξω τὸν κατεργάρην ἐκεῖνον ἕως τὸ δέρμα· δύναμαι νὰ εὕρω πάλιν τὴν φιάλην ἐκείνην . . .

Καὶ ταῦτα εἶπε στρεφόμενος πρὸς τὸ μέρος τοῦ 'Ραούλη, καὶ ὁ Στέφανος ἐσιάφη μετ' αὐτοῦ· καὶ τότε μόνον ἐνόησαν ὅτι εἶχε φύγει.

— Βλέπετε λοιπὸν, εὐγενέστατε ! εἶπεν ὁ Ζάκης μὲ πιστεύτε τώρα;

Ὁ Στέφανος προσήλωσε βλέμμα διαπεραστικὸν καὶ ἐπιπληκτικὸν ἐπὶ τοῦ ἰατροῦ, ὅστις ἐκράτει τοὺς βραχίονας συνεστουμωμένους ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ ἔμενεν ἀκίνητος, θεωρῶν πάντα τὰ συμβαίνοντα μὲ βλέμμα περιφρονητικόν.

Ἦτο ἄνθρωπος περίπου τεσσαράκοντα ἐτῶν, μεγάλου ἀναστήματος, καὶ ἐντελοῦς κατασκευῆς.

Τὸ ἤδη ἀναφαλαντιῶν μέτωπόν του ἐξέφραζεν ἐπιφροσύνην καὶ νημερτείαν· τὸ δὲ ὀξὺ καὶ βαθὺ βλέμμα του, ἠδύνατο ἐν δευτέρᾳ νὰ ἐκφράζῃ μεγαλοπρέπειαν καὶ σοβαρότητα, ἀλλ' ἐνίοτε πάλιν ὑπέφαινε πανουργίαν καὶ δολιότητα, διὰ τῶν συγκεκλεισμένων ἀκρων τῶν μεγάλων βλεφάρων του.

'Ο Δόκτωρ Μούρης ἦτο ἐκ τῶν τὰ μᾶλλον δυνατῶν καὶ τιμωμένων μελῶν τῆς Βασιλικῆς Σχολῆς ἡ φήμη του ἦτο ἐπίσης, καὶ ὡς τοιαύτη προυφύλαττεν αὐτὸν κατὰ πάσης ὑποψίας.

'Ο Στέφανος, ὅστις εἰς τὴν θέαν τοῦ Φράγκη ἐμειγνεν ἐμβρόντητος, ἤθελε βεβαίως νικήσει τὴν ἠθικὴν καταπτωσίν του, ἂν ἡ παρουσία τοῦ Δώκτορος Μούρη δὲν ἠγγυᾶτο αὐτῷ ἀρκούντως ὅτι πᾶν μέτρον θεραπείας ὑπ' αὐτοῦ λαμβανόμενον ἤθελεν εἶναι τὸ καλλιτερον, καὶ ἤθελεν ἐκτελεσθῆ εἰς τρόπον ἀνεπίληπτον· διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐνεδώκεν εἰς τὴν βλίψιν του, καὶ ἔκαμεν ὡς οἱ κυβευταὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες κλείουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ δὲν τοὺς ἀνοίγουσιν, εἰμὴ ἀφ' οὗ ἡ τύχη ἀποφασίσῃ· ἀλλ' ὡς εἴδομεν ἡ ἔγερσις δὲν ὑπῆρξε τόσον εὐχάριστος.

Ἀλλ' ὅτι ἡμεῖς διηγηθημεν διὰ πολλῶν στίχων συνέβη ἐν διαστήματι ὀλίγων λεπτῶν· διότι ὅτε ὁ Ῥαούλης ἐκδιωχθεὶς ἐξῆλθε τοῦ οἴκου Δουδλέου δὲν εἶχε παρέλθει τὸ ὄγδοον μιᾶς ὥρας ἀφ' ὅτου εἶχεν εἰσέλθει.

Οὕτω λοιπὸν δέκα μόνον λεπτὰ ἀπωλέσθησαν διὰ τὴν θεραπειαν τοῦ Φραγκη Πέρσηβαλ.

—Ἐξοχώτατε εἶπεν ὁ Στέφανος, τοῦ ὁποίου ἡ φυσικὴ ἀπαθεια ἐπαλαιε κατα τῆς ἑαυτοῦ ἀγαναχτήσεως, ὁ καλοκἀγαθος οὗτος ὑπηρέτης δὲν εἶναι πισῶς παράφρων ... Οἱ ὀφθαλμοί του δὲν τὸν ἠπάτησαν... ἄλλως τε ἡ φυγὴ τοῦ ἀθλίου ἐκείνου μᾶς τὸ ἀποδεικνύει ἀρκούντως

Τολμᾶτε νὰ μὲ κατηγορήσητε, κύριε ;

— Ἂς μὴ χάσωμεν τὸν καιρόν μας εἰς ματαίας φιλονεικίας ἂν ἀγαπᾶτε ... αξιῶ νὰ ἐκτελέσητε ἀμέσως τὴν ἐπίδεσιν τοῦ Φραγκισκου Πέρσηβαλ... ἀμέσως σᾶς λέγω, μὲ ἐννοεῖτε;..

— Ἀμέσως, εἶπεν ὁ Μούρης ! Τοῦτο ὁμοιάζει προσταγὴν Κύριε.

— Ναὶ, καὶ εἶναι προσταγὴ, εἶπεν ὁ Στέφανος μετὰ σταθερότητος.

'Ο ἰατρὸς συνωφρύωσε, καὶ ὀπισθοχώρησε κατὰ ἓν βῆμα· αἱ χεῖρες ἐξυθιοθησαν αὐτομάτως εἰς τὰ εὐρύχωρα τυλακια τοῦ μελανος ἐπενδύτου του, καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ἐξέφραζεν ὀπειλὴν· ἀλλ' αἴφνης παλιν τὸ μετωπόντου κατέστη γαλήνιον, ἐν ᾧ στεναγμὸς πικρὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῶν χειλέων του.

— Κύριε προλύτα τῆς Ὀξονίας, εἶπε μετὰ βεβιασμένης εὐθυμίος, ἑτοιμάσατε τὰ δέματα καὶ τὸ ξαντὸν, εἶμαι ἕτοιμος νὰ ἐπιδέσω τὴν πληγὴν τοῦ κυρίου τουτου.

Ἡ ἐργασία ἤρχισε πάραυτα· ὁ δὲ Μούρης δαμαζόμενος ἀδιακόπως ὑπὸ τοῦ ἐμπείρου βλέμματος τοῦ νέου συναδέλφου του, ἐπίδεζεν ὅλην τὴν ἱκανότητά του, ἥτις εἶχε περιποιήσει αὐτῷ τοσαύτην φήμην, εἶον οὐδεὶς ἀπήλαυε τῶν ἀντιζήλων του.

'Ο Στέφανος, καίτοι ἐκτελῶν τὰς διαταγὰς του μετὰ λεπτομερείας ἀκριβείας, ἠκολούθει πάντα τὰ κινήματα του διὰ βλέμματος πλήρους ἀνησυχίας, διὸ ὁ δόκτωρ ἐπροσπάθει νὰ ἐκδικηθῇ, διατηρῶν τὸ πικρὸν καὶ χλευαστικὸν μειδίαμά του.

Ὄπισθεν αὐτοῦ ἵστατο ὁ Ζάκης. 'Ο γέρων ὑπηρέτης δὲν εἶχεν ἔτι ἀποβάλει τὰς ὑποψίας του· ἐξηκο-

λούθει κρατῶν τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὴν χεῖρά του, καὶ τὸ βλέμμα του ἠρώτα ἀδιακόπως τὸ τοῦ Στεφανου. Ἦν ἕτοιμος νὰ κτυπήσῃ ἀνηλεῶς, εἰς τὸ ἐλάχιστον νεῦμα τοῦ νέου ἰατροῦ.

Τέλος ἡ ἐπιδεσις ἐτελείωσε, καὶ ἀνεπαίσθητον ἐρύθημα ἤρχισε νὰ φαίνεται ἐπὶ τῶν λευκῶν χειλέτοῦ τραυματίου· ὁ Ζάκης ἤρχισε νὰ μειδιᾷ δακρύων καὶ τὸ ἐγχειρίδιον ἔπεσεν ἐκ τῆς χειρός του· δὲν ἐθεώρει πλέον τὸν Μούρην ὡς δολοφόνον ἀλλ' ὡς σωτῆρα. —Ὁ θεὸς νὰ σὲ πολυχρονήσῃ! ἐψιθύρισεν ὄπισθεν τοῦ ἰατροῦ, καὶ ὁ θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ, διότι εἶχα ἄδικον νὰ σὲ κατηγορήσω πρὸ ὀλίγου.

Ὁ Δόκτωρ δὲν κατεδέχθη οὔτε νὰ στραφῇ οὔτε νὰ τῷ ἀποκριθῇ.

—Ὁ κύριος οὗτος ἐσώθη, εἶπεν εἰς τὸν Στέφανον· εἰς πρωτοπείρους χεῖρας ἡ πληγή του ἠδύνατο νὰ καταστῇ θανατηφόρος, ἀλλ' ἤδη πᾶσα προφύλαξις ἀνθρωπίνη ἐλήφθη, καὶ σᾶς ἐγγυῶμαι περὶ τῆς ζωῆς του.

Ὁ Στέφανος ὑπέκλινε, καὶ ἐξεῖλεν ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου του χαρτονόμισμα πέντε λιρῶν, ὅπερ προσφέγκεν εἰς τὸν ἰατρόν· ἀλλ' ὁ κύριος Μούρης ἀπεποιήθη τὴν ἀνταμοιβὴν ταύτην ἀνεπιτηδεύτως.

— Δὲν ἔχω πλέον ἐδῶ τίποτε νὰ κάμω, εἶπε λαμβάνων τὴν βακτηρίαν καὶ τὰς χειρίδας του.— ὑποθέτω ὅτι δὲν ἀγαπᾶτε νὰ μὲ κρατῆτε περισσότερον.

— Εἶσθε ἐλεύθερος, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Στέφανος.

— Πάει καλὰ ἀπεκρίθη ὁ κύριος Μούρης διευθυνόμενος πρὸς τὴν θύραν· ἐστάθη δὲ μίαν στιγμὴν πρὶν ὑπερβῇ τὸν οὐδόν· ἔχωσε πάλιν τὰς δύω του χεῖρας εἰς τὰ εὐρύχωρα θυλάκια τοῦ μέλανος ἐπενδύτου, καὶ στραφείς, — Ἐπειδὴ τώρα μὲ κηρύττετε *ἐλεύθερον*, εἶπε στηριζόμενος ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης λέξεως, ἐπιθυμῶ νὰ μάθετε, νέε κυριέμου, ὅτι πάντοτε ὑπῆρξα τοιοῦτος ... εἰς τὸ ἡμέτερον ἐπάγγελμα (ὡς θέλετε μάθει βραδύτερον) πολλάκις εἴμεθα ἐκτεθειμένοι εἰς κινδυνώδεις ἐνέδρας· εἶναι λοιπὸν ἴδιον τῆς ἀτλουστάτης φρονήσεως, τὸ νὰ μὴ ἀφήσῃ τις νὰ τὸν συλλάβωσιν ἐξ ἀπροόπτου. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέβαλεν ἀπὸ τὰ θυλάκιά του τὰς δύω χεῖράς του, ὧν ἑκάτερα ἐκράτει διὰ τῆς ἀκτηρίδος ἓν δυνατὸν πιστόλιον.

— Αὐτὰ, εἶπεν, εἶναι ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα ἡ Ὀξφόρδη δὲν μᾶς διδάσκει, ἀλλὰ μᾶς τὰ διδάσκει τὸ Λονδῖνον, καὶ πλέον ἀναντίῤῥητα τούτων ἐγὼ δὲν γνωρίζω. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι εἶχον ἱκανὰ μέσα διὰ νὰ σᾶς ἀναγκάσω νὰ μὲ ἀφήσητε ἐλευθέραν τὴν διάβασιν, καὶ ὅτι δὲν ἐφοβούμην πολὺ τὸ ἐτοιμασμένον μαχαῖρι τοῦ γέροντος ὀρεινοῦ τῆς Σκωτίας... ἀλλὰ δὲν ἠθέλησα νὰ ἐξέλθω ἐντεῦθεν, χωρὶς νὰ ἀντιτάξω εἰς ἀνώτατον ὑποψίαν ὁλικὴν ἀπόδειξιν τῆς πιστότητός μου. Ἔσωσα τὸν κύριον τοῦτον, διότι τοιαύτη ἦτο ἡ ἀγαθὴ προαίρεσίς μου. Εἰπὼν δὲ ταῦτα ἔβαλε πάλιν τὰ πιστόλια εἰς τὰ θυλάκιά του.

— Νῦν δὲ ὑγίαινε, καλέ μου κύριε, εἶπε πάλιν· τώρα ἔχετε ἐν ἐμοὶ θανάσιμον ἐχθρόν... Ἐν τῷ βίῳ οὐδὲν ἐλησμόνησα, καὶ οὐδὲν ἐσυγχώρησά ποτε, καὶ πάντοτε ἐξεδικήθην.

Ἡ θύρα ἠνεῴχθη, καὶ πάλιν ἐκλείσθη ὄπισθεν τοῦ Δόκτωρος Μούρη. Ὁ Στέφανος ἤκουσε ψυχρῶς τὸ πρῶτον μέρος τῆς ὁμιλίας τοῦ Δόκτωρος. Εἰς τὴν ἀπειλὴν τὴν περιεχομένην εἰς τοὺς τελευταίους λόγους του, δὲν ἀπεκρίθη εἰμὴ διὰ γαληνιαίας καὶ σιωπηλῆς ὑποκλίσεως.

Ὁ Ζάκης δὲν ἔδωσε προσοχὴν εἰς τὸ περιστατικὸν τοῦτο. Ἦτο γονυπετὴς πλησίον τῆς κλίνης τοῦ κυρίου του, καὶ ἐφίλει τὰς ψυχρὰς χεῖράς του κλαίων. Ἐπανῆλθε δὲ καὶ ὁ Στέφανος πρὸς τὴν κλίνην τοῦ Φραγκίσκου Πέρσεβαλ.

—Τί νὰ πιστεύσω; ἐψιθύρισε· δύναμαι εὐλόγως νὰ ὑποπτεύσω δολοφονίαν; καὶ ποῖος ὁ σκοπός των; καὶ μάλιστα ὅταν ὁ δολοφόνος οὗτος εἶναι ὁ Δόκτωρ Μούρης; Ζάκη εἶσαι βέβαιος ὅτι τὸ εἶδες;

— Καθὼς σᾶς βλέπω καὶ μὲ βλέπετε, εὐγενέστατε, ἀπεκρίθη ὁ Ζάκης ἐγειρόμενος. Ὁ κακοῦργος ἐκεῖνος ἐκράτει ἀριστερά του τὸ χέρι τὴν ἄμπουλαν καὶ δεξιὰ τὸ ἄλλο τὸ ξαντόν. Εὐθὺς ποῦ ἔκαμε νεῦμα ὁ ἰατρὸς (ὁ ὁποῖος ὅμως ἠμπορεῖ νὰ ἦναι καλὸς ἄνθρωπος), ὁ κατεργάρης ὁ φαρμακοποιός του ἔβρεξε τὸ ξαντόν. Τότε ἐκινήθητε, καὶ εὐθὺς ὁ φαρμακοποιὸς ἔκρυψε τὴν φιάλην (ποιὸς διάβολος εἰξεύρει ποῦ τὴν ἔκρυψε) καὶ ἔῤῥιψε κάτω τὸ ξαντόν, τὸ ὁποῖον ἐσκέπασε μὲ τὸ πόδαρί του. Σταθῆτε, πρέπει νὰ ἦναι ἀκόμη ἐκεῖ.

Ὁ Ζάκης περιῆλθε τὴν κλίνην, ὁ δὲ Στέφανος τὸν ἠκολούθησε.

— Ὄχι, ἐπανέλαβεν ὁ γέρων ὑπηρέτης, τὸ ξαντὸν ἔγεινεν ἄφαντον, ἀλλὰ τὸ σημάδι φαίνεται ἀκόμη.

— Ποῖον σημάδι; διέκοψεν αὐτὸν ὁ Στέφανος, ποῦ;

Ὁ Ζάκης τῷ ἔδειξεν ὑγρόν τι ἴχνος τοῦ μεγέθους σιλλινίου, προελθὸν ἐκ τῆς πέτσας τοῦ ποδὸς τοῦ Ῥάουλη ἐπὶ τοῦ βεβρεγμένου ξαντοῦ.

Ὁ Στέφανος κατέπεσεν εἰς τὰ γόνατα διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἴχνος τοῦτο. Κύπτων δὲ παρετήρησεν ὑπὸ τὴν κλίνην μικροτάτην φιάλην, τὴν ὁποίαν ἥρπασε.

— Νά την, νὰ τὴν φιάλην, ἀνεβόησεν ὁ γέρων Ζάκης. Ὁ Στέφανος ἀφῆρεσε τὸ πῶμα, καὶ τὴν ἐπλησίασεν εἰς τοὺς ῥώθωνάς του· ἀλλ' ἡ νεφελὴ του ἐβρίφθη σφοδρῶς ὀπίσω· ἡ φιάλη περιεῖχε πρωτσικὸν ὀξύ!

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΟΣ.

Τὴν καθαριότητα δύναται νὰ συστήσῃ τις εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ τοὺς ἑξῆς τρεῖς λόγους. Πρῶτον ὡς σημεῖον καλῆς ἀγωγῆς· δεύτερον ὡς τρόπον ἀρεσκείας, καὶ τρίτον ὡς ἔχουσαν ἀναλογίαν πρὸς τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας.

Πρῶτον ὡς σημεῖον καλῆς ἀγωγῆς, διότι εἶναι γενικῶς παραδεδειγμένον ὅτι ὁ μὴ φέρων τὸ κόσμημα τῆς ἀρετῆς ταύτης, δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς καλὴν συναναστροφὴν χωρὶς ἀφεύκτως νὰ δυσαρεστήσῃ. Τὰ διαφορα ἔθνη τοῦ κόσμου διαφέρουσιν ἀλλήλων τόσον κατὰ τὴν καθαριότητα, ὅσον καὶ κατὰ τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας· ὅσον μᾶλλον εἶναι προχωρημένοι εἰς τὸν πολιτισμὸν, τοσούτῳ μᾶλλον συμβουλεύονται τὸ μέρος τοῦτο τῆς καλῆς ἀγωγῆς.

Δεύτερον ἡ καθαριότης δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τρόπος ἀρεσκείας. Ἡ καλλονὴ συνήθως προξενεῖ ἔρωτα ἀλλ' ἡ καθαριότης διατηρεῖ αὐτὸν· καὶ αὐτὸ τὸ γῆρας δὲν εἶναι ἀνάξιον ἀγάπης, ἐν ὅσῳ διατηρεῖται καθαρὸν καὶ ἄσπιλον, ὡς τεμάχιον μετάλλου διηνεκῶς διατηρούμενον λεῖον καὶ στιλπνὸν τὸ ὁποῖον βλέπομεν μετὰ πλείονες εὐχαριστήσεως ἢ σκεῦος νέον, ἐφθαρμένον ὑπὸ σκωρίας.

Ἠδυνάμην πρὸς τούτοις νὰ παρατηρήσω ὅτι ἐπειδὴ καθιστᾷ ἡμᾶς ἀρεστοὺς τοῖς ἄλλοις, καθιστᾷ ἡμᾶς ἀρεστοὺς καὶ ἡμῖν αὐτοῖς· ἔτι δὲ ὅτι συντείνει εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ὑγείας, καὶ ὅτι διάφοροι ἕξεις ὀλεθριαι εἰς τε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα εἰσὶν ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὴν ἕξιν ταύτην.

Τρίτον, ὡς ἔχουσαν ἀναλογίαν πρὸς τὴν καθαριότητα τῆς καρδίας, καὶ φυσικῷ τῷ λόγῳ ἐμποιοῦσαν ἁβρὰ αἰσθήματα καὶ κλίσεις. Γνωριζομεν ἐκ πείρας ὅτι διὰ τῆς συνηθείας, αἰσχρόταται πράξεις ἀποβάλλουσι τὴν φρίκην αὐτῶν ὅταν ἐξοικειωθῶμεν μετ' αὐτῶν. Ἀπ' ἐναντίας δὲ, οἱ ζῶντες πλησίον καλῶν παραδειγμάτων ἀποφεύγουσιν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατὰ πρώτην ὄψιν φαίνεται φρικτόν. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν, καθαροὶ καὶ ἄσπιλοι λογισμοὶ διεγείρονται εἰς τὸν νοῦν διὰ τῶν ἀντικειμένων ἅτινα ἀδιακόπως περικυκλοῦσιν ἡμᾶς, ὅταν εἶναι ὡραῖα καὶ γλαφυρὰ εἰς τὸ εἶδός των.

Ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὅπου ἡ θερμότης τοῦ κλίματος καθιστᾷ αὐτὴν ἀμέσως ἀναγκαιοτέραν ἢ ἐν χώραις ψυχραῖς, ἀποτελεῖ μέρος τῆς θρησκείας· ὁ Ἰουδαϊκὸς νόμος (ὡς καὶ ὁ τῶν Μωαμεθανῶν ὅστις εἰς τινα πράγματα μιμεῖται αὐτόν) εἶναι πλήρης λουτρῶν, καθαρισμῶν, καὶ ἄλλων τελετῶν τοῦ εἴδους τούτου, καὶ ἀναγινώσκομεν πολλὰς τοιαύτας ἐντολὰς ἐν τῷ Δευτερονομίῳ.

Κίνδυνος τῆς ὀκνηρίας καὶ πολυτελείας.

Ἀχὼς ὁ βασιλεὺς τῆς Λαπωνίας, ἐν τῇ νεανικῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ, ἦτο ὁ περιφημότατος τῶν βορείων πολεμιστῶν. Τὰ πολεμικὰ κατορθώματά του μένουσιν ἐγκεχαραγμένα ἐπὶ στήλης πυρίτου λίθου, καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ᾄδονται μετὰ σεβασμοῦ ἐπὶ τῆς φόρμιγγος ὑπὸ τῶν Λαπώνων, ὅταν ἀναπτωσι πυρὰ εἰς τὰς νυκτερινὰς ἑορτάς των. Οὐχ ἧττον δὲ ἦτο περίφημος διὰ τὴν φρόνησιν καὶ σοφίαν του ἢ διὰ τὴν ἀνδρίαν του. Πρὸ πάντων δὲ ἡ ἐγκράτεια καὶ αὐστηρότης τῶν ἠθῶν του ἦσαν ὁ κυριώτερος ἔπαινός του. Εἰς τὴν νεότητά του ποτὲ δὲν ἐγεύθη οἶνος, καὶ οὐδὲ ἔπιεν ἐκ χρωματισμένου κυπέλλου· ἐκοιμᾶτο πάντοτε ἔνοπλος, κρατῶν τὴν λόγχην εἰς τὴν χεῖρα, καὶ δὲν μετεχειρίζετο ἀξίνην πολεμικὴν, τῆς ὁποίας ἡ λαβὴ ἦτο περικεκαλυμμένη ὑπὸ χαλκοῦ. Δὲν ἐπεκαρτέρησεν ὅμως εἰς τὴν περιφρόνησιν ταύτην τῆς πολυτελείας, καὶ οὐδὲ ἐτελείωσε τὰς ἡμέρας του μετὰ δόξης.

Ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν θύραν τῶν κάπρων ἀποπλανηθεὶς εἰς μονήρη τινὰ δάσος, καὶ ὑποστὰς τοὺς κόπους ἄνευ ποτοῦ ἢ ἀναπαύσεως, εἶδε μακρόθεν μεγάλην ποσότητα μέλιτος ἐν τῇ κοιλότητι μιᾶς ἐλάτης. Τοιαύτης ἡδονικῆς τροφῆς ποτὲ δὲν εἶχε γευθῇ, καὶ ὢν κεκμηκὼς τε καὶ πεινασμένος, ἔφαγεν ἐξ αὐτοῦ μετὰ λαιμαργίας. Ἐκ τῆς σπανίας καὶ ἡδονικῆς ταύτης τροφῆς τοσοῦτον εὐφράνθη, ὥστε ἐπιστρέψας εἰς τὸν οἶκόν του διέταξε νὰ παραθέτωσιν αὐτῷ μέλι καθ' ἑκάστην.

Ὁ οὐρανίσκος αὐτοῦ κατέστη βαθμηδὸν ἄβρὸς καὶ ἡδυπαθὴς· ἤρχισε νὰ χάνῃ τὴν ὄρεξίν του πρὸς τὴν ἁπλῆν τροφὴν καὶ ἀπέκτησε τὴν ἕξιν τοῦ νὰ ἐντρυφᾷ εἰς ἡδονικὴν τροφήν. Διέταξε ν' ἀνοιχθῶσιν οἱ ἡδονικοὶ κῆποι τοῦ παλατίου του (εἰς τοὺς ὁποίους οἱ γλυκύτατοι καρποὶ ἀφίνοντο νὰ ὡριμάζωσι καὶ νὰ σήπωνται χωρὶς νὰ ἐγγίσῃ τις αὐτὰ) καὶ εὐχαρίστησε τὴν ὄρεξίν του μὲ πολυτελῆ ἐπιδόρπια. Τέλος ἐνόμισε καλὸν νὰ εἰσαγάγῃ τὸν οἶνον ὡς εὐάρεστον βελτίωσιν, ἢ ὡς ἀναγκαῖον πρᾶγμα εἰς τὸν νέον αὐτοῦ τρόπον τοῦ ζῆν· καὶ ἀφοῦ ἅπαξ ἐγεύθη αὐτοῦ, ὀλίγον κατ' ὀλίγον δελεαζόμενος, παρεδόθη εἰς μέθην καὶ κραιπάλας. Ἡ γενικὴ ἁπλοϊκότης τοῦ βίου του μετεβλήθη, ἐπλήρωσεν εὐωδίας τὰ δωμάτιά του, καὶ διέταξε νὰ κοσμήσωσι τὴν περικεφαλαίαν του μὲ ὡραίας σειρὰς ἐκ τῶν ὀδόντων τοῦ ῥήνου. Ἡ ὀκνηρία καὶ μαλθακότης ἐκυρίευσαν αὐτὸν ἀνεπαισθήτως, ἐχαύνωσαν τὴν σταθερότητα τῆς ἀποφάσεώς του, καὶ ἔσβεσαν τὴν δίψαν αὐτοῦ πρὸς τὴν στρατιωτικὴν δόξαν.

Ἐνῷ ὁ Ἀχὼς ἦτο τοιουτοτρόπως βεβυθισμένος εἰς τὰς ἡδονὰς, ὁ βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας εἰσέβαλεν εἰς τὸ κράτος του μετὰ φοβεροῦ στρατοῦ, Ὁ Ἀχὼς ἠγέρθη καὶ ἐξεστράτευσε κατ' αὐτοῦ, ἀμφότεροι οἱ στρατοὶ συνῆψαν μάχην εἰς τὸ δάσος ὅπου εἶχεν ἀποπλανηθῇ ὁ Ἀχὼς, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας προὐκάλεσιν αὐτὸν εἰς μονομαχίαν ἐντῷ αὐτῷ ἐκείνῳ τόπῳ, ὅπου πρώτην φορὰν ἐγεύθη μέλιτος. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Λαπόνων χοῦνος καὶ ἀσυνήθιστος πρὸ πολλοῦ εἰς τὰ ὅπλα, κατεβλήθη ταχέως, καὶ πρὶν ἢ ὁ ὑβριστικὸς ἐχθρός του ἀποκόψῃ τὴν κεφαλήν του, ἀνεβόησε « Πίπτω θῦμα τῆς ὀκνηρίας καὶ πολυτελείας· τὸ μέλι τοῦ ὁποίου ἐγεύθην ἐν τῷ δάσει τούτῳ, καὶ ὄχι ἡ χεὶρ τοῦ βασιλέως τῆς Νορβηγίας ἐνίκησε τὸν Ἀχών. »

—

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ τῇ 11 Ἰουλίου 1858. Ἀριθ. 13.

Η ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ ΤΡΑΓΙΚΗ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ ΡΑΧΗΛ.

Πρὸ τριάκοντα ἑπτὰ ἐτῶν ὁ δήμαρχος τῆς Ἑλβετικῆς πόλεως Ἀρώης, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀργῶῃ, ἐνέγραψε μετ' ἀδιαφορίας εἰς τὰ ληξιαρχεῖα του-ὅτι γυνή τις μεταπράτρια (une femme qui Colportait) εἶχε γεννήσει εἰς τὴν πλησίον κώμην τῆς Μούμφης (Munf). Τὸ ὄνομα τῶν γονέων ἐθεωρήθη τοσοῦτον ἀσήμαντον, ὥστε δὲν ἐσημειώθη τότε· καὶ ὁ μὲν πατὴρ ἦτο πτωχός τις μεταπράτης, ὀνόματι Φήλιξ, ἡ δὲ μήτηρ ὠνομάζετο Ἐσθὴρ Λῖα, σύζυγος αὐτοῦ· τὸ δὲ βρέφος τὸ ὁποῖον πρώτην φορὰν εἶδε τὸ φῶς ἐν τῷ ταπεινῷ ξενοδοχείῳ τῆς πενιχρᾶς ταύτης κώμης τῆς Ἑλβετίας, ἦτο ἡ Ἐλισάβετ Ῥαχὴλ Φήλικος, ἣν πάντες γινώσκουσιν ὑπὸ τὸ ὄνομα « Ῥαχήλ ».

Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ της περιεπλανῶντο ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, μεταχειρίζομενοι τὸ εὐτελὲς ἐμπόριον τοῦ μεταπράτου· ἀνέτρεφον καὶ ἄνευ ἰδίας κατοικίας περιέφερον μεθ' ἑαυτῶν τὰ ῥακένδυτα καὶ πεινալέα τέκνα των· λέγομεν δὲ τὰ τέκνα των, διότι ἡ Ῥαχὴλ δὲν ἦτο ἡ πρωτότοκος αὐτῶν.

Χρόνου δὲ προϊόντος ἡ οἰκογένεια τοῦ Φήλικος ἀφίκετο εἰς Λούγδουνον (Lyon). Ἡ ταλαίπωρος Ἐσθὴρ Λῖα ἦτο γενναιόκαρδος, καὶ ἐπαλαιεν ἀνδρείως κατὰ τῆς δυσμενοῦς τύχης· ἐν Λουγδούνῳ κατώρθωσε νὰ συστήσῃ μικρὸν ἐργαστήριον ἱματισμοῦ· ἐπώλει δὲ ἢ ἀντήλασσε τὰ πενιχρὰ ἐμπορεύματα της, ἐν ᾧ ὁ σύζυγός της ἐξήδιε κατὰ καιροὺς μαθήματα τῆς Γερμανικῆς, ὁπόταν εὕρισκε μαθητάς· ἡ δὲ Σάρα, ἡ πρωτότοκος αὐτῶν περιήρχετο τὰ καφενεῖα ᾄδουσα, καὶ συνδεύετο ὑπὸ τῆς μικρᾶς ἀδελφῆς της Ῥαχήλ, ἥτις περιέφερε τὸν δίσκον της διὰ νὰ συνάξῃ τὰ ὀλίγα σολδία, ἅτινα οἱ οἰνοπόται καὶ δομινοπαίκται ηὐδόκουν νὰ δώσωσιν αὐταῖς, μᾶλλον ὡς ἐλεημοσύνην ἢ ὡς ἀνταμοιβὴν τῆς τέρψεως, ἣν παρεῖχεν αὐτοῖς τὸ ἄσμα τοῦ χορασίου.

Τὸ 1830 ἡ οἰκογένεια μετέβη ἐκ Λουγδούνου εἰς Παρισίους, οὐδόλως φανταζομένη τὴν λαμπρὰν τύχην ἥτις περιέμενεν αὐτὴν· ἐπί τινα δὲ χρόνον ἔζησαν ἐν Παρισίοις ὅπως ἔζων ἐν Λουγδούνῳ· ἀλλ' ἤδη ἡ Ῥαχὴλ ἦτο ἀρκετὰ μεγάλη ὥστε νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν ᾠδήν, ἀντὶ τοῦ περιφέρειν ἁπλῶς τὸ δίσκον.

Πρὸς τιμὴν τῆς Ῥαχὴλ ἂς εἴπωμεν ὅτι οὐδέποτε ἐζήτησε νὰ καλύψῃ τὴν ταπεινὴν καταγωγήν της, καὶ τὴν ταλαιπωρίαν τῆς νηπιακῆς της ἡλικίας.

Ὁ Κύριος Εὐγένιος Μιρεκούρτης, ὁ γράψας ὀπωσοῦν κακόβουλον βιογραφίαν περὶ τῆς μεγάλης τραγικῆς ὑποκριτρίας, ἀναφέρει ἀνέκδοτόν τι τὸ ὁποῖον μαρτυρεῖ τὴν ἄπληστον φιλοχρηματίαν τῆς Ῥαχήλ.

Ἡ Ῥαχὴλ, λέγει ὁ Κύριος Μιρεκούρτης, ἐπισκεπτομένη ἐσπέραν τινὰ τὴν φίλην της Σ., παρετήρησε σαθρὰν καὶ κατακαπνισμένην τινὰ κιθάραν κειμένην ἐν γωνίᾳ.

« Βέβαια δὲν σᾶς πολυχρειάζεται αὐτὴ ἡ παλαιοκιθάρα, φίλη μου, » εἶπεν ἡ Ῥαχήλ, μὲ ὄψιν ἀκτινοβολοῦσαν ὑπὸ αἰφνιδίου τινὸς σχεδίου. « Μοῦ τὴν χαρίζετε;

« Βεβαιότατα! Μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως· καὶ θὰ μὲ ὑποχρεώσητε πολύ, ἐὰν μὲ βοηθήσετε εἰς τὸ ν' ἀπαλλαχθῶ τοιούτου δωρεοῦ ὡς ἐπίπλου. »

Οὕτω λοιπὸν ἡ σεσαθρωμένη κιθάρα, ἥτις ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἰδεῖ καὶ αὐτὴ τὰς λαμπρὰς ἡμέρας τῆς νεότητός της, ἐστάλη εἰς τὴν κατοικίαν τῆς Ῥαχήλ ἐν ὁδῷ Ἰουβέρτου, ὅπου ἐνεδύθη μεταξωτὸν φόρεμα, καὶ ἐνεθρονίσθη ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου θρανίου τῆς ἐξέδρας, ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ δωματίῳ τῆς νέας δεσποίνης της.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας (διότι ὁ Μιρεκούρτης εἶναι πολὺ ἀκριβὴς εἰς τὴν χρονολογίαν του) ἡ Ῥαχὴλ ὑπεδέχθη ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ θαλάμῳ τὸν κόμητα Βαλτούσκην, τὸν γνωστὸν τοῖς πᾶσιν ὡς υἱὸν τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, καὶ τὰ νῦν πρωθυπουργὸν τῆς Γαλλίας.

«Παναγία μου σῶσαι! τί βλέπω ἐδῶ;» ἠρώτησεν ὁ κόμης ἐξετάζων διὰ τοῦ διόπτρου του τὴν *παλαιοκιθάραν* ἥτις ἐφαίνετο ὅλως ἐκτετοπισμένη ἐν τῷ θαλάμῳ τῆς κλυτοτέχνου.

«Τοῦτο, εἶπεν ἡ Ῥαχὴλ μὲ ἔκφρασιν βαθυτάτου αἰσθήματος, τοῦτο εἶναι ἡ κιθάρα μὲ τὴν ὁποίαν ἐγὼ, ὅτε ἤμην ταλαίπωρον κοράσιον ἐσυνειθιζα νὰ περιφέρωμαι εἰς τὰς ὁδοὺς, ζητοῦσα ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν διαβαινόντων».

«Εἶναι δυνατόν! Σᾶς παρακαλῶ νὰ μοι δώσητε τὸ πολύτιμον τοῦτο κειμήλιον τῆς παιδικῆς σας ἡλικίας διότι μοὶ εἶναι θησαυρὸς καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν» καὶ ὡς τοιαύτην τὴν φυλάττω, καὶ δὲν ἤθελον ἀποχωρισθῆ ἀπ' αὐτῆς οὐδ' ἂν μ' ἐπλήρωνετε πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων.»

Σημειωτέον ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Συλὼκ(1) τῆς φυλῆς της δὲν εἶναι πλέον φιλοχρήματος τῆς Ῥαχήλ· οἱ Παρίσιοι γέμουσιν ἀνεκδότων περὶ τούτου «Δὲν εἶναι Ἰουδαῖος, ἀλλ' αὐτόχρημα *Ἑβραῖος*» εἶπέ τις, θέλων νὰ δώσῃ ἐπιγραμματικὴν σφοδρότητα εἰς τὴν ἔκφρασιν τοῦ γενικοῦ αἰσθήματος· διὰ τοῦτο ὅτε ἡ Ῥαχὴλ ἐκήρυξεν ὅτι πεντήκοντα χιλιάδες φράγκων δὲν ἤθελον δυνηθῆ ν' ἀγοράσωσι τὴν παλαιὰν κιθάραν· ὁ θαυμαστὴς αὐτῆς εὐλόγως ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ ὅτι εἶχεν αἰτίαν ν' ἀγαπᾷ τοσοῦτον τὴν κιθάραν της, ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ τοῦ ν' ἀποκτήσῃ τὸ πολύτιμον τοῦτο κειμήλιον ηὔξανεν ἔτι μᾶλλον. «Ἂς τ' ἀποκτόσω εἶπεν καὶ ἂς *κοστίσῃ* ὅ,τι θέλει.»

—«Καλὲ ἐτρελλάθηκες;»

— Στάσου Ῥαχὴλ θὰ σοὶ δώσω εἰς ἀνταλ-

λαγὴν δι' αὐτὸ τὸ ἀδαμάντιον βραχιόλιον, καὶ τὸ ἐξ ἄνθρακος περιδέραιον, τὸ ὁποῖον μοῦ «ζήτησες προχθές· στεῖλε εἰς τοῦ ἀδαμαντοπώλου νὰ τὰ παρῃ τις τὴν στιγμὴν ταύτην· εἴμεθα σύμφωνοι;..

Ὁ πανοῦργος κόμης, εἴπερ καὶ ἄλλος τις, ἐγνώριζεν ὅτι ἡ Ῥαχὴλ ὑπερηγάπα τὰ πολύτιμα κοσμήματα, καὶ ἦτο βέβαιος ὅτι δέλεαρ ἤθελεν εἶναι ἰσχυρό-

(1) Πρόσωπον τῆς κωμῳδίας τοῦ Σαικεσπήρου τῆς ἐπιγραφομένης ὁ Ἔμπορος τῆς Βενετίας.

τερον καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς της πρὸς τὸ κειμήλιον τῆς παιδικῆς της ἡλικίας. Εἶχε δίκαιον.

— Καλὰ λοιπὸν, εἶπεν ἡ Ῥαχὴλ μὲ βαθύτατον στεναγμὸν, λάβετε τὴν κιθάραν.

Μεγαλη ἦτο ἡ χαρὰ τοῦ κόμητος διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἱστορικοῦ τούτου κειμηλίου, τὸ ὁποῖον ὑπερηφάνως ἐπεδείκνυεν εἰς τοὺς φίλους του, ἀλλὰ δυσυχῶς δὲν διαρκεῖ τόσον μεγάλη εὐδαιμονία. Συνέβη ἡ κυρία Σ*** νὰ εὑρεθῇ μεταξὺ ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους ὁ κόμης ἐδείκνυε τὸν θησαυρόν του, καὶ ἐδιηγεῖτο τὴν παθητικὴν ἱστορίαν του. Δύναται ἡ ἀνθρωπίνη ἀρετὴ νὰ φυλαξῇ μυστικὸν τοσοῦτον ὡραῖον ἀνέκδοτον; Ἡ καλοκάγαθος κυρία ἐξέφρασε τὴν μεγάλην ἔκπληξίν της, καὶ ἀπεκάλυψε τὴν ἀληθῆ ἱστορίαν τῆς κιθάρας.

Ἐὰν τὸ διήγημα εἶναι ἀληθὲς, δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν τὸν Κύριον Μιρεκοῦρτον λέγοντα ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Ναπολέοντος ποτὲ δὲν ἐσυγχώρησεν ἑαυτὸν διὰ τὴν ἀπάτην του ταύτην· ὡς διπλωμάτην συνιστᾷ αὐτὸν πολὺ κακῶς εἰς τὴν εὔνοιαν τοῦ πανούργου ἐξαδέλφου τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος.

Ἠθέλομεν ὑπερβῇ τὰ στενὰ ὅρια τοῦ φυλλαδίου μας, ἂν ἐπιχειροῦμεν νὰ ἐκθέσωμεν λεπτομερῶς τὴν δραματικὴν πορείαν της· ἀρκεῖ μόνον νὰ εἴπωμεν, ὅτι τοιαύτην τραγικὴν ὑποκρίτριαν ἡ Γαλλία καὶ ἴσως ὁ κόσμος ὅλος δὲν εἶχεν ἰδεῖ πρὸ αὐτῆς. Πρὸ πάντων δὲ διεκρίνετο εἰς τὰς κλασικὰς τραγῳδίας τοῦ Κορνηλίου καὶ τοῦ Ῥακίνα· ἀπεβίωσε δὲ ἐσχάτως ἀφήσασα περιουσίαν δύο ἑκατομμυρίων φράγκων.

ΟΙ ΚΟΡΣΙΚΑΝΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ.

ΥΠΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ.

Γ'.

(Συνέχεια.)

Ἦτο δὲ, ὡς μοὶ τὸ εἶχεν εἰπεῖ ὁ ὁδηγός μου, νέος ἀπὸ εἴκοσι ἕως εἴκοσι ἑνὸς ἔτους ἡλικίας, ἔχων τὴν κόμην καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς μέλανας, καὶ τὴν ὄψιν μελανθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἡλίου, μᾶλλον δὲ μικρὸς ἢ ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα ἀλλ' ἐξαισίου μορφῆς, σπεύδων δὲ νὰ μοὶ προσφέρῃ τὰς προσαγορεύσεις του, ἐπαρουσιάσθη ὅπως εὑρίσκετο ἐνδεδυμένος· δηλαδὴ μὲ τὴν τῆς ἱππασίας ἐνδυμασίαν του, ἥτις ἐτύγχειτο ἐξ ἑνὸς ἐπενδύτου ἐξ ἐριούχου πρασίνου, ὃν περιέζωνε γωρυτὸς πυριτοδόχος (cartouchière) καὶ τοῦτο ἔδιδεν εἰς αὐτὸν ὕφος στρατιωτικόν· ἐκ περισκελίδων λευκορράκων, αἵτινες μεταξὺ τῶν σκελῶν ἐπροφυλάττοντο ὑπὸ ἱσπανικοῦ δέρματος· ἐξ ὑποδημάτων μὲ πτερνηστῆρας, καὶ πίλου ὁμοίου τῶν ἐν Ἀφρικῇ κυνηγῶν μας· πάντα λοιπὸν ταῦτα ἀπετέλουν τὴν ἐνδυμασίαν του. Ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τῆς ζώνης του ἐκρέματο ξιφὰς κολοκύνθη· ἀπὸ δὲ τῆς ἑτέρας πιστόλιον· πρὸς δὲ τούτοις ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας ἀγγλικὴν καραβίναν.

Καί τοι νέος φιλοξενῶν με, μόλις ἀνθοῦντος τοῦ μύστακός του, εἶχεν ὕφος τι ἀγέρωχον καὶ δραστήριον, ὅπερ μὲ ἐξέπληξε.

Ἔβλεπέ τις ὅτι ὁ ἀνὴρ ἦν ἀνατεθραμμένος πρὸς ὑλικὴν πάλην, καὶ συνειθισμένος νὰ ζῇ ἐν τῷ μέσῳ τῶν κινδύνων, χωρὶς νὰ τοὺς φοβῆται, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ τοὺς περιφρονῇ· ἦτο σοβαρὸς διότι ἔζη βίον μονήρη, ἥσυχος διότι ἦτο δυνατός.

Δι' ἑνὸς μόνου βλέμματος εἶδε πᾶν ὅτι εἶχον, τὸ κιβώτιον, τὰ ὅπλα μου, τὸ φόρεμα ὅπερ εἶχον ἐνδυθῇ καὶ ἐκεῖνο ὅπερ ἐφόρουν.

Τὸ βλέμμα του ἦτο γοργὸν καὶ θαρραλέον, ὡς παντὸς ἀνθρώπου τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ πολλάκις κρέμαται ἐξ ἑνὸς βλέμματος.

— Μὲ συγχωρεῖτε, Κύριε, ἐὰν σᾶς ἐνοχλῶ, ἀλλ' ὁ σκοπός μου δὲν εἶναι κακός· ἦλθον νὰ σᾶς ἐρωτήσω ἐὰν σᾶς χριάζεται τίποτε· πάντοτε εἶμαι ἀνήσυχος, ὁσάκις περιηγητὴς ἐκ τῆς ἠπείρου ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν μας· διότι εἴμεθα ἀκόμη τόσον ἀγροῖκοι ἡμεῖς οἱ Κορσικανοὶ, ὥστε μετὰ φόβου προσφέρομεν καὶ μάλιστα εἰς τοὺς Γάλλους, τὴν ἀρχαίαν ταύτην φιλοξενίαν, ἥτις μόνη θέλει μείνει ἐκ τῶν παραδόσεων τῶν προγόνων μας.

— Ἔχετε ἄδικον, Κύριε, νὰ φοβῆσθε, τῷ ἀπεκρίθην· διότι εἶναι δύσκολον τὸ νὰ εὐχαριστήσῃ τις καθ' ὅλα τὸν ὁδοιπόρον, ὅπως ἡ Κ. δὲ Φράγκηρις δὲ, ἐξηκολούθησα ῥίπτων βλέμμα πέριξ τοῦ θαλάμου μου, δὲν δύναμαι νὰ παραπονηθῶ ἐδῶ διὰ τὴν ὑποτιθεμένην ταύτην ἀγροικίαν, ἣν τόσον μέτριοφρόνως μοὶ παρεχήσατε· ἂν δὲν εἶχον ἔμπροσθέν μου τὴν ὡραίαν ταύτην θέαν, ἤθελον νομίσει ὅτι εὑρίσκομαι ἔν τινι θαλάμῳ τοῦ Σωσὲ δ' Ἀντὶν. (Chaussée d Antin) (1)

— Ναὶ, ἐπανέλαβεν ὁ νέος· ἦτο ἡ μανία τοῦ ἀγαπητοῦ μου ἀδελφοῦ Λουδοβίκου τὸ νὰ θέλῃ νὰ ζῇ κατὰ τὸν γαλλικὸν τρόπον, ἀλλ' ἀμφιβάλλω ἂν, ἐπιστρέφοντος αὐτοῦ ἐκ Παρισίων, ἡ ἀσθενὴς αὕτη μίμησις τοῦ πολιτισμοῦ ἐκ τοῦ ὁποίου θέλει ἔλθει, θὰ τῷ ἀρκέσῃ, ὅπως τῷ ἤρκει πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του.

— Εἶναι πολὺς καιρὸς ἀφ' οὗ ὁ ἀδελφός σας ἀνεχώρησεν; ἠρώτησα τὸν νέον ἐρωταποκριτήν μου.

— Δέκα μῆνες, Κύριε.

— Τὸν περιμένετε δὲ προσεχῶς;

— Ἄ! ὄχι πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν ἀκόμη.

— Εἶναι ἀπουσία ἀρκετὰ μεγάλη διὰ δύο ἀδελφοὺς οἵτινες ἀναμφιβόλως ποτὲ δὲν εἶχον ἀποχωρισθῆ.

— Ναὶ, καὶ μάλιστα ὡς ἠγαπώμεθα ἡμεῖς.

— Ἀναμφιβόλως, θέλει σᾶς ἐπισκεφθῇ πρὸ τοῦ τέλους τῶν σπουδῶν του;

— Ἴσως, διότι μᾶς τὸ ὑπεσχέθη.

— Ἀλλ' εἰς ἐναντίαν περίστασιν τίποτε δὲν ἤθελε σᾶς ἐμποδίσει τοῦ νὰ τὸν ἐπισκεφθῆτε;

— Ὄχι, ἐγὼ δὲν ἀφίνω τὴν Κορσικήν.

Ὑπῆρχε δὲ εἰς τὸν τόνον τῆς ἀπαντήσεως ταύτης ὁ πατριωτισμὸς ἐκεῖνος, ὅστις θεωρεῖ μὲ ἴσην περιφρόνησιν τὸ ἐπίλοιπον τοῦ κόσμου· ὅθεν ἐμειδίασα.

(1) Οὕτω ἐν Παρισίοις.

— Αὐτὸ σοὶ φαίνεται παράξενον. ἐπανέλαβε μειδιῶν καὶ αὐτὸς, τὸ νὰ μὴ θέλῃ τις ν' ἀφήσῃ πατρίδα δυστυχῆ ὡς τὴν ἰδικήν μας. Ἀλλὰ τί νὰ σᾶς πῶ; εἶμαι καὶ ἐγὼ ὡς ἓν τῶν προϊόντων τῆς νήσου ταύτης, ὡς ὁ πλάτανος καὶ ἡ ῥοδοδάφνη, μοὶ χρειάζεται ἀτμόσφαιρα πλήρης τῆς ὀσμῆς τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἀναθυμιάσεων τῶν ὀρέων μας· μοὶ χρειάζεται νὰ διαβαίνω τοὺς ποταμούς μου, ν' ἀναῤῥιχῶμαι εἰς τοὺς βράχους μου· νὰ διέρχωμαι τὰ δάση μου· μοὶ χρειάζεται τὸ ἀπεριόριστον· μοὶ χρειάζεται ἐλευθερία· ἐὰν μεταφερόμην εἴς τινα πόλιν, νομίζω ὅτι ἤθελον ἀποθάνει.

— Ἀλλὰ πῶς ὑπάρχει τοσαύτη ἠθικὴ διαφορὰ μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ σου;

— Μετὰ τοσαύτης φυσικῆς ὁμοιότητος, ἠθέλετε προσθέσει ἐὰν τὸν ἐγνωρίζετε.

— Ὁμοιάζετε πολύ;

— Τοσοῦτον ὥστε, ὅτε ἤμεθα νήπια ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ βάλλωσι σημεῖον τι εἰς τὰ ἐνδύματά μας, ἵνα διακρίνωσιν ἡμᾶς.

— Καὶ ἀφοῦ ἐμεγαλώσατε; ἠρώτησα.

— Ἀφ' οὗ ἐμεγαλώσαμεν αἱ ἕξεις μας ἐπήνεγκον μικράν τινα διαφορὰν χρώματος καὶ οὐδὲν ἄλλο. Πάντοτε δὲ κλειστὸς καὶ κυπτῶν ἐπὶ τῶν βιβλίων του, καὶ ἰχνογραφῶν, ὁ ἀδελφός μου κατέστη ὠχρότερος, ἐνῷ ἐγὼ ἀπεναντίας τρέχων ἀεὶ εἰς τὸ ὕπαιθρον εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰς πεδιάδας, ἐμελάνθην.

— Ἐλπίζω τῷ εἶπον, ὅτι θέλετε μὲ κάμει κριτὴν τῆς διαφορᾶς ταύτης, ἐπιφορτίζων μοι ἐντολήν τινα διὰ τὸν Κ. Λουδοβίκον δὲ Φράγκην.

— Ναὶ, βεβαίως μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως, ἐὰν θέλετε νὰ λάβητε τὴν καλωσύνην ταύτην. Ἀλλὰ ζητῶ συγγνώμην, βλέπω ὅτι εἶσθαι περισσότερον προχωρημένοι εἰς τὴν ἐνδυμασίαν σας ἢ ἐγὼ, καὶ μετα ἓν τέταρτον τῆς ὥρας θέλομεν καθήσει εἰς τὸ δεῖπνον.

— Μήπως δι' ἐμὲ θέλετε λάβει τὸν κόπον ν' ἀλλάξητε ἐνδυμασίαν;

— Ὅσον διὰ αὐτὸ ὑμεῖς εἶσθε ὁ αἴτιος, διότι μοὶ δίδετε τὸ παράδειγμα· ἀλλ' ὅπως δήποτε εἶμαι μὲ τὴν τῆς ἱππασίας ἐνδυμασίαν μου, καὶ πρέπει νὰ ἐνδυθῶ τὴν ὀρεινήν· ἔχω νὰ κάμω μετὰ τὸν δεῖπνον περίπατόν τινα εἰς τὸν ὁποῖον τὰ ὑποδήματα καὶ οἱ πτερνιστῆρες ἤθελον μὲ στενοχωρήσει πολύ.

— Ἐξέρχεσθε μετὰ τὸν δεῖπνον; τὸν ἠρώτησα.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ἔχω συνέντευξίν τινα . . . . . Ἐγὼ ἐμειδίασα.

— Ὦ! ὄχι ὅπως ἐννοεῖτε, εἶναι συνέντευξις περὶ ἄλλου εἴδους ὑποθέσεως.

— Μήπως μ' ἐκλαμβάνετε τόσον ἀπαιτητικὸν ὥστε νὰ νομίζητε ὅτι ἀξιῶ νὰ ἐμβατεύσω εἰς τὰ μυστικά σας;

— Διατί ὄχι; πρέπει νὰ ζῇ τις οὕτως ὥστε νὰ δύναται νὰ λέγῃ ὅ,τι κάμῃ.

Ποτὲ δὲν εἶχον ἐρωμένην, καὶ οὐδὲ θέλω ἔχει ποτέ.

Ἐὰν ὁ ἀδελφός μου νυμφευθῇ καὶ ἀποκτήσῃ τέκνα, τότε εἶναι πιθανὸν ὅτι δὲν θὰ νυμφευθῶ. Ἐὰν δὲ ἐξεναντίας, δὲν πάρῃ γυναῖκά, τότε πρέπει ἐγὼ νὰ πάρω μίαν· ἀλλὰ τότε θέλω τὸ κάμει μόνον ἵνα μὴ ἐξολε φθῇ ἡ γενεά μας.

Σὰς τὸ εἶπον, ἐπρόσθεσε γελῶν, εἶμαι ὄντως ἀγριάνθρωπος, καὶ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον ἑκατὸν ἔτη ὑστερώτερον τοῦ προορισμοῦ μου.

Ἀλλ' ἐξακολουθῶ νὰ φλυαρῶ ὡς κορώνη, καὶ εἰς τὴν ὥραν τοῦ δείπνου δὲν θέλω εἶμαι ἕτοιμος.

— Ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν διάλογόν μας, εἶπον, ὁ θαλαμός σας δὲν εἶναι ὁ κατὰ πρόσωπον τοῦ ἰδικοῦ μου; ἀφήσατε τὴν θύραν ἀνοικτὴν, καὶ οὕτω συνδιαλεγόμεθα.

— Ἂς κάμωμεν καλλίτερα· ἔλθετε εἰς τὸν θάλαμόν μου· ἐγὼ θέλω ἐνδυθῇ εἰς τὸ δωμάτιόν μου, καὶ ταὐτοχρόνως . . . εἶσθαι νομίζω ἐραστὴς τῶν ὅπλων, ὡς μοὶ φαίνεται. Ἔ, λοιπόν! θέλετε ἰδεῖ τὰ ὅπλα μου, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν τινα ἔχοντα ἀξίαν· ἐννοεῖται ἱστορικήν.

Ἐπειδὴ ἡ πρότασις αὕτη ἦτο μὲ τὴν ἐπιθυμίαν ἣν εἶχον τοῦ νὰ συγκρίνω τοὺς θαλάμους τῶν δύο ἀδελφῶν, ἐδέχθην αὐτήν· ὅθεν τὸν ἠκολούθησα· οὗτος δὲ ἀνοίξας τὴν θύραν τοῦ θαλάμου του, προεισῆλθεν ἐμοῦ ἵνα μὲ εἰσαγάγῃ. Ταύτην τὴν φορὰν ἐνόμισα ὅτι εἰσῆλθον εἰς ἀληθὲς ὁπλοστάσιον· ὅλα τὰ ἔπιπλα ἦσαν τοῦ δεκάτου πέμπτου καὶ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος· ἡ κλίνη ἦν ἀναγεγλυμμένη εἰς τὴν ὀροφὴν, ὑποστηριζομένην ὑπὸ μεγαλων κοχλιειδῶν στηλῶν, περικεκαλυμμένων ὑπὸ πρασίνου μεταξωτοῦ μὲ χρυσᾶ ἄνθη· τὰ παραπετάσματα τῶν θυρίδων ἦσαν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος, οἱ τοῖχοι ἦσαν κεκαλυμμένοι ὑπὸ Ἱσπανικοῦ δέρματος, καὶ εἰς πάντα τὰ διαστήματα ὑπῆρχον ἔπιπλα ὑποστηρίζοντα τρόπαια ὅπλων γοτθικῶν τε καὶ νεωτέρων.

Δὲν ἠδύνατό τις ν' ἀπατηθῇ ὡς πρὸς τας ἕξεις τοῦ κατοικοῦντος ἐν αὐτῇ· ἐφαίνοντο τόσον ἀρειμάνιοι ὅσον αἱ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἦσαν ἥπιοι.

Ἰδοὺ, μοὶ λέγει εἰσερχόμενος εἰς τὸ τῆς ἐνδυμασίας δωμάτιόν του, ἐντοῦθα εὑρίσκεσαι μεταξὺ τριῶν αἰώνων· παρατηρήσατε· ἐγὼ θέλω ἐνδυθῇ τὴν ὀρεινὴν ἐνδυμασίαν μου, καθὼς σᾶς εἶπον, διότι εὐθὺς μετὰ τὸν δεῖπνον, πρέπει νὰ ἐξέλθω.

— Καὶ ποῖα εἰσὶ μεταξὺ τῶν ξιφῶν τῶν πυροβόλων καὶ τῶν ἐγχειριδίων τούτων, τὰ ἱστορικὰ ὅπλα ἅτινα μοὶ ἀνεφέρατε;

— Ὑπάρχουν τρία· ἂς ἀρχίσωμεν κατὰ σειράν· ζητήσατε εἰς τὸ προσκέφαλον τῆς κλίνης τὸ μεμονωμένον ἐκεῖνο ξιφίδιον μὲ πλατεῖαν κόγχην ἡ λαβὴ τοῦ ὁποίου σχηματίζει σφραγίδα.

— Τὸ κύρα· λοιπόν;

— Εἶναι τὸ ξιφίδιον τοῦ Σαμπιέρου.

— Τοῦ περιφήμου Σαμπιέρου τοῦ δολοφόνου τοῦ Βανίνα;

— Τοῦ δολοφόνου! ὄχι τοῦ φονέως.

— Εἶναι τὸ αὐτὸ, μοὶ φαίνεται.

— Εἰς τὰ ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου ἴσως, ὄχι ὅμως εἰς τὴν Κορσικήν.

—Καὶ τὸ ξιφίδιον τοῦτο εἶναι γνησίας καταγωγῆς;

—Παρατηρήσατε! φέρει τὰ σύμβολον τοῦ Σαμπιέρου· μόνον δὲ τὸ κρῖνον τῆς Γαλλίας λείπει, διότι ὡς γνωρίζετε δὲν τῷ ἐπετράπη νὰ τὸν φέρῃ εἰμὶ μετὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Περπινιάνης.

—Ἠγνόουν τὸ περιεργατικὸν τοῦτο. Καὶ πῶς περιῆλθεν εἰς τὰς χεῖρας σας τὸ ξιφίδιον τοῦτο;

—Ὦ! ἀνήκει εἰς τὴν οἰκογένειάν μας τώρα πρὸ τριακοσίων ἐτῶν· ἐδόθη εἰς τινα Ναπολεόντα δὲ Φράγκην ὑπ' αὐτοῦ αὐτοῦ Σαμπιέρου.

—Καὶ εἰς ποίαν περίστασιν;

—Ὁ Σαμπιέρος καὶ τις τῶν πρόγονων μου ἐμπεσόντες εἰς Γενουησιακὴν τινα ἐνέδραν ἀντέςησαν κατ' αὐτῆς ὡς λέοντες· ἡ περικεφαλαία τοῦ Σαμπιέρου ἔλυθε, καὶ Γενούησιός τις ἔφιππος ἔμελλε νὰ τὸν κτυπήσῃ διὰ τοῦ ῥοπάλου του, ὅτε ὁ προπάτωρ μου ἐνέπηξε τὸ ξίφος του εἰς τὸ ἄνοιγμα τοῦ θώρακός του· ὁ ἱππεὺς οἰσθανθεὶς ἑαυτὸν πληγωμένον, ἔφυγε δρομαίως φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸ ξιφίδιον τοῦ Ναπολέοντος, τόσον βαθέως ἐμπεπηγμένον, ὥςε δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ ἐκβάλῃ. Ὡς δὲ φαίνεται, ὁ πρόγονός μου ἠγάπα τὸ ξιφίδιόν του καὶ ἐλυπεῖτο ὅτι τὸ ἀπώλεσεν. Ὁ Σαμπιέρος λοιπὸν τότε τῷ ἔδωκε τὸ ἰδικόν του, καὶ ὁ Ναπολέων δὲν ἔχασε τίποτε, διότι ὡς βλέπετε τοῦτο εἶναι Ἱσπανικῆς κατασκευῆς, καὶ διαπερᾷ δύο πεντάφραγκα τεθειμένα τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου.

—Μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ κάμω τὸ πείραμα;

—Βεβαιότατα.

Ἔθεσα λοιπὸν δύο πεντάφραγκα χαμαὶ, καὶ ἐκτύπησα αὐτὰ διὰ ςιβκροῦ κτυπήματος.

Ὁ Λουκιανὸς δὲν εἶπε ψεύματα· ὅτε ἐσήκωσα τὸ ξιφίδιον, τὰ δύο νομίσματα ἦσαν περασμένα εἰς τὴν αἰχμήν.

—Ἄ! βεβαια, τῷ εἶπον, αὐτὸ εἶναι τὸ ξιφίδιον τοῦ Σαμπιέρου; Ἀλλ' ἀπορῶ ὅτι ἔχων τοιοῦτον ὅπλον, μετεχειρίσθη τὸ σχοινίον διὰ νὰ φονεύσῃ τὴν γυναῖκά του.

—Δὲν τὸ εἶχε πλέον, μοὶ ἀπεκρίθη ὁ Λουκιανὸς, διότι τὸ εἶχε δωρήτει εἰς τὸν πρόγονόν μου.

—Ἔχετε δίκαιον.

—Ὁ Σαμπιέρος ἦτο περισσότερου τῶν ἑξήκοντα ἐτῶν, ὅτε ἐπέςρεψεν ἐπίτηδες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἀκουτς Σοξτίας (Aix), ἵνα δώσῃ τὸ μέγα ἐκεῖνο παράδειγμα εἰς τὸν κόσμον, ὅτι δὲν εἶναι ἔργον τῶν γυναικῶν τὸ ν' ἀναμιγνύωνται εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ κράτους.

Ὑπέκλινα εἰς σημεῖον συναινέσεως, καὶ ἔθεσα τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὴν θέσιν του.

—Νῦν δὲ, εἶπον τῷ Λουκιανῷ, ὅςις ἐξηκολούθει νὰ ἐνδύεται, ἰδοὺ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ Σαμπιέρου εἰς τὴν θέσιν του· ἂς ἴδωμεν ἄλλο τι.

—Βλέπεις τὰς δύω ταύτας εἰκόνας, τὴν μίαν πλησίον τῆς ἄλλης;

—Ναὶ, τὸν Πάολην καὶ τὸν Ναπολέοντα.

—Καλὰ λοιπὸν, πλησίον τῆς εἰκόνος τοῦ Πάολη ὑπάρχει ξίφος τι.

—Ναί.

—Εἶναι ἰδικόν του.

—Τὸ ξίφος τοῦ Πάολη! Καὶ εἶναι τόσον γνήσιον ὅσον τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ Σαμπιέρου;

—Ναὶ, διότι ἐδόθη ὄχι εἰς προπάτορά μου, ἀλλ' εἰς μίαν προμήτορά μου.

—Εἰς μίαν προμήτορά σας;

—Ναι! Ἴσως ποτὲ ἠκούσατε περί τινος γυναικὸς, ἥτις εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμον τῆς νήσου ταύτης ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν πύργον τοῦ Σουλλακκάρου συνοδευομένη ὑπὸ νεανίου τινός;

—Ὄχι, διηγήθητέ μοι τὴν ἱςορίαν ταύτην,

—Ὦ! εἶναι βραχεῖα.

—Μὲ κακοφαίνεται.

—Δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ φλυαρῶμεν.

—Λέγετε λοιπόν.

—Λοιπὸν ἡ γυνὴ αὕτη καὶ ὁ νέος ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὸν πύργον τοῦ Σουλλακκάρου, ζητοῦντες νὰ ὁμιλήσωσι μετὰ τοῦ Πάολη. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος ἔτυχε γράφων, τοῖς ἠρνήθησαν τὴν εἴσοδον· καὶ ἐπειδὴ ἡ γυνὴ ἐπέμενεν, οἱ φύλακες τὴν ἀπέκρουσαν. Ἐν τούτοις ὁ Πάολης ἀκούων τὸν θόρυβον ἤνεῳξε τὴν θύραν, καὶ ἠρώτησε πόθεν προήρχετο.

—Ἐγὼ προὐξένησα αὐτὸν, εἶπεν ἡ γυνὴ, διότι ἤθελον νὰ σᾶς ὁμιλήσω.

—Καὶ τί ἦλθες νὰ μοὶ εἴπῃς;

—Ἦλθον νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εἶχον δύο υἱούς· ἔμαθον χθὲς ὅτι ὁ πρῶτος αὐτῶν ἐφονεύθη ὑπὲρ πατρίδος, καὶ διήνυσα εἴκοσι λεύγας διὰ νὰ σᾶς φέρω τὸν δεύτερον.

—Ἡ σκηνὴ αὕτη εἶναι ὅλως Σπαρτιατική.

—Ναί, ὁμοιάζει πολύ.

—Καὶ ποία ἦτο αὕτη ἡ γυνή;

—Ἦτο ἡ προμήτωρ μου. Ὁ δὲ Πάολης λαβὼν τὸ ξίφος του τὸ ἐπρόσφερεν εἰς αὐτήν.

—Μοὶ ἀρέσκει πολὺ ὁ τρόπος οὗτος τοῦ ζητεῖν συγγνώμην παρὰ τῆς γυναικός.

—Ἦτο ἄξιος τοῦ μὲν καὶ τῆς δέ.

—Νῦν δὲ ἡ σπάθη αὕτη;

—Εἶναι ἐκείνη ἣν ὁ Βοναπάρτης ἔφερεν εἰς τὴν μάχην τῶν Πυραμίδων.

—Ἀναμφιβόλως, πρέπει νὰ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκογένειαν καθ' ὃν τρόπον τὸ ἐγχειρίδιον καὶ τὸ ξίφος.

—Ναί, μετὰ τὴν μάχην, ὁ Βοναπάρτης διέταξε τὸν πάππον μου, ἀξιωματικὸν τῶν ὁδηγῶν, να ἐφορμήσῃ μετὰ πεντήκοντα ἀνδρῶν ἐναντίον συμμορίας τινος Μαμελούκων, οἵτινες ὑπερασπίζοντο ἀρχηγόν τινα αὐτῶν τραυματίαν· ὁ πάππας μου λοιπὸν ὑπήκουσε, διεσκόρπισεν αὐτοὺς, καὶ ἔφερε τὸν ἀρχηγὸν εἰς τὸν πρῶτον ὕπατον. Ἀλλ' ὅτε ἠθέλησε νὰ βάλῃ εἰς τὴν θήκην τὴν σπάθην ἡ ἀκωνήτου τοσοῦτον εἶχε

λιανισθῆ ὑπὸ τῶν δαμασκηνῶν ξιφῶν τῶν Μαμελούκων, ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εισέλθῃ εἰς τὴν θήκην της· τότε ὁ πάππος μου ἐρρίψε μακρὰν ἑαυτοῦ τήν τε σπάθην καὶ τὴν θήκην ὡς ἄχρηστα· τοῦτο δε βλέπων ὁ Βοναπάρτης τῷ ἔδωκεν τὴν ἰδικήν του.

—Ἀλλὰ, τῷ εἶπον, ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν σας ἤθελον προτιμήσει τὴν σπάθην τοῦ πάππου μου εἰς ἣν κατάσασιν εὑρίσκετο αὕτη καίτοι καταλιανθεῖσα, παρὰ τὴν τοῦ ἀρχισρατήγου, ὅσον ἀνέπαφος καὶ ἂν ἦτο.

Ναὶ, βλέπετε ἀπέναντι καὶ θελετε τὴν εὑρεῖ· ὁ πρῶτος ὕπατος τὴν ἔλαβεν, ἐνεκόλλησεν εἰς τὴν λαβὴν τὸν ἀδάμαντα ὃν θεωρεῖτε, καὶ τὴν ἔπεμψεν εἰς τὴν οἰκογένειάν μας μὲ τὴν ἐπιγραφὴν ἣν δύνασθε ν' ἀναγνώσητε.

Καὶ τῷ ὄντι μεταξὺ τῶν δύο θυρίδων, ἐκρέματο ἡ σπάθη κατὰ τὸ ἥμισυ ἔξω τῆς θήκης, ὅπου δὲν ἐδύνατο νὰ εισέλθῃ λιανσθεῖσα ὡς εἴπομεν καὶ στριβλὴ, μὲ τὴν ἁπλῆν ταύτην ἐπιγραφήν.

«*Μάχη τῶν Πυραμίδων*. 21 *Ἰουλίου* 1798.

Τὴν στιγμὴν ταύτην, ὁ εἰσαγαγὼν με ὑπηρέτης καὶ ἀναγγείλας μοι τὴν ἔλευσιν τοῦ κυρίου του ἐνεφανίσθη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ.

—Λύθέντα, εἶπεν ἀποτεινόμενος εἰς τὸν Λουκιανὸν, ἡ Κ. δὲ Φράγκη σᾶς ἀναγγέλει ὅτι ὁ δεῖπνος εἶναι ἕτοιμος.

—Καλὰ, Γρίφφο, ἀπεκρίθη ὁ νεανίας, εἰπὲ εἰς τὴν μητέρα μου ὅτι καταβαίνομεν.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δωματίου του ἐνδεδυμένος, ὡς εἶχεν εἰπεῖ, ὡς ὁρεινὸς δηλαδὴ μὲ στρογγύλον ἐπενδύτην ἐκ βελούδου, περισκελίδας καὶ περικνημίδας, καὶ δὲν εἶχε φυλάξει ἐκ τῆς ἄλλης ἐνδυμασίας του εἰμὴ τὸν γωρυτὸν τῶν φυσεγγίων του, ὅστις ἔσφιγγε τὴν μέσην του.

Μὲ τοῦτο δὲ παρατηροῦντα δυο καραβίνας κρεμαμένας τὴν μίαν ἀπέναντι τῆς ἄλλης, καὶ ἐχούσας τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην εἰς τὴν ἀκτηρίδα.

21 Σεπτεμβρίου 1819, ἑνδεκα ὥραι τῆς πρωΐας·

—Καὶ αἱ καραβίναι αὗται εἶναι ὅπλα ἱστορικά; ἠρώτησα αὐτόν.

—Ναὶ τοὐλάχιστον δι' ἡμᾶς. Ἡ μία εἶναι τοῦ πατρός μου, εἶπε καὶ ἐσκάφθη.

—Ἡ δὲ ἄλλη; τὸν ἠρώτησα.

—Ἡ ἄλλη, εἶπε γελῶν, εἶναι τῆς μητρός μου. Ἀλλ' ἂς καταβῶμεν, διότι ὡς εἰξεύρετε μᾶς περιμένουσι. Καὶ προηγηθεὶς ἐμοῦ ἵνα μοὶ δείξῃ τὸν δρόμον, μοὶ ἔνευσε νὰ τὸν ἀκολουθήσω.

Ὁμολογῶ ὅτι κατέβην ἔχων ἐν τῷ νῷ τὸν τελευταῖον τοῦτον λόγον τοῦ Λουκιανοῦ.

—Αὕτη εἶναι ἡ καραβίνα τῆς μητρός μου.

Τοῦτο μ' ἔκαμε νὰ παρατηρήσω μετὰ περισσοτέρας προσοχῆς, παρὰ εἰς τὴν πρώτην συνάντησίν μας τὴν Κ. Φράγκην.

Ὁ υἱός της εἰσερχόμενος εἰς τὸ ἐστιατόριον ἐφίλησεν εὐσεβάσως τὴν χεῖρά της, αὕτη δ' ἐδέχθη τὴν τιμὴν ταύτην μετὰ μεγαλοπρεπείας βασιλίσσης.

—Συγγνώμην, μῆτερ, εἶπεν ὁ Λουκιανὸς, φοβοῦμαι μήπως σᾶς ἔκαμον νὰ περιμείνετε.

—Εἰς πᾶσαν περίστασιν, ἐγὼ πταίω, κυρία μου, εἶπον ὑποκλίνας.

Ὁ Κ. Λουκιανὸς μοὶ εἶπε καὶ μοὶ ἔδειξε τόσα περίεργα πράγματα, ὥστε διὰ τῶν ἀτελευτήτων ἐρωτήσεών μου τὸν ἔκαμον ν' ἀργήσῃ.

—Ἡσυχάσετε περὶ τούτου, μοὶ ἀπεκρίθη, μόλις τώρα κατέβην, ἀλλὰ, ἐξηκολούθησεν ἀποτεινομένη εἰς τὸν υἱόν της, ἤμουν ἀνυπόμονος νὰ σε ἴδω ἵνα μάθω περὶ τοῦ Λουδοβίκου.

—Μήπως ὁ υἱός σας πάσχει; ἠρώτησα τὴν Κ. δὲ Φράγκην.

—Ὁ Λουκιανὸς τὸ ὑποπτεύει, μοὶ εἶπεν.

—Ἐλάβετε ἐπιστολὴν τοῦ ἀδελφοῦ σας; ἠρώτησα αὐτόν.

—Ὄχι, μοὶ εἶπε, καὶ τοῦτο μὲ ἀνησυχεῖ.

—Ἀλλὰ πῶς γνωρίζετε ὅτι πάσχει;

—Διότι τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας ἔπασχον καὶ ἐγώ.

—Συγγνώμην διὰ τὰς ἀκαταταύστους ταύτας ἐρωτήσεις μου, ἀλλὰ τοῦτο δέν μοι ἐξηγεῖ....

—Δὲν γνωρίζετε ὅτι εἴμεθα δίδυμοι;

—Ναὶ, ὁ ὁδηγός μου μοὶ τὸ εἶπεν.

—Δὲν γνωρίζετε ὅτι ἐγεννήθημεν συγκεκολλημένοι ἐκ τῆς πλευρᾶς;

—Ὄχι, ἠγνόουν τὸ περιστατικὸν τοῦτο.

—Καλὰ, λοιπὸν ἐχρειάσθη νὰ μᾶς χωρίσωσι διὰ τῆς κοπίδος· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοι ἀλλήλων μεμακρυσμένοι τώρα, πάντοτε ὅμως ἔχομεν τὸ αὐτὸ σῶμα, ὥστε εἴτε φυσικὴ εἴτε ἠθικὴ εἶναι ἡ αἴσθησις ἣν αἰσθάνεται ὁ εἷς, τὴν αἰσθάνετο, καὶ ὁ ἕτερος· λοιπόν..... τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας ἄνευ τινὸς αἰτίας ἤμην σκυθρωπὸς, δύσκροπος, καὶ μελαγχολικός· ἠσθάνθην σφοδρὰν ξενοχωρίαν τῆς ψυχῆς, ὅθεν φαίνεται ὅτι καὶ ὁ ἀδελφός μου αἰσθάνεται βαθεῖάν τινα λύπην.

Ἐθεώρουν δὲ μετὰ θαυμασμοῦ τὸν νεανίαν τοῦτον, ὅστις μοὶ ἐπιβεβαίου πρᾶγμα τοσοῦτον παράδοξον ἄνευ διςαγμοῦ τινος, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἐφαίνετο ἔχουσα τὴν αὐτὴν πεποίθησιν.

—Ἡ Κ. δὲ Φράγκη ἠμειδίασε μελαγχολικῶς καὶ εἶπεν.

—Οἱ ἀπόντες εἶναι εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ τὸ κυριώτερον δὲ εἶναι ἂν ἦσαν βέβαιοι ὅτι ζῇ.

Ἐὰν ἦτο τεθνεὼς, εἶπεν ἡσύχως ὁ Λουκιανὸς, ἤθελον τὸν ἐπανίδει.

—Καὶ ἤθελες βέβαια μοὶ τὸ εἰπεῖν, υἱὲ μου· ἢ ὄχι;

—Ὦ τὴν αὐτὴν στιγμὴν, σᾶς τὸ ὁρκίζομαι, μῆτερ μου.

—Καλά..... Συγγνώμην Κύριε ἐξηκολούθησε στρεφομένη πρὸς τὸ μέρος μου, διότι δὲν ἠδυνήθην νὰ σιωπήσω ἐνώπιόν σας τὴν μητρικήν μου ἀνησυχίαν· τοῦτο δὲ διότι ὁ Λουδοβίκος καὶ ὁ Λουκιανὸς εἶναι οὐ μόνον υἱοί μου, ἀλλὰ καὶ οἱ τελευ-

ταῖοι τοῦ ὀνόματός μας· εὐχαριστήθητε νὰ καθήσητε πρὸς δεξιάν μου ... Σὺ δὲ, Λουκιανὲ, κάθησε αὐτοῦ.

Καὶ ἔδειξεν εἰς τὸν νεανίαν τὴν ἀριστερόθεν αὐτῆς κενὴν θέσιν.

Ἐκαθήσαμεν δὲ εἰς τὸ ἄκρον τραπέζης τινὸς, εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς ὁποίας ἦσαν ἄλλοι ἓξ παρυφίδες προσδιωρισμέναι εἰς τοὺς ὀνομαζομένους ἐν Κορσικῇ ἡ οἰκογένεια· τουτέστιν εἰς τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα τῶν μεγάλων οἰκιῶν, ἅτινα κατέχουσι τὸν μέσον ὅρον μεταξὺ τῶν κυρίων καὶ ὑπηρετῶν. Τὰ ἐν τῇ τραπέζῃ ἦσαν ἐν ἀφθονίᾳ.

Ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι καίτοι ἔχων μεγάλην πεῖναν, εὐχαριστήθην νὰ φάγω μόνον ὀλικῶς, χωρὶς νὰ ἐνασχοληθῶ εἰς τὸ νὰ ἐντρυφήσω ὡς γαστρίμαργος. Τῇ ἀληθείᾳ μοὶ ἐφάνη εἰσερχομένῳ εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην ὅτι εἰσῆλθον εἰς ἄλλον κόσμον, ὅπου ἔζων ὥσπερ ἐν ὀνείρῳ.

Ποία ἦτο λοιπὸν ἡ γυνὴ αὕτη, ἥτις εἶχε καρδίαν ὡς γραττώτης;

Τίς ἦτο ὁ ἀδελφὸς οὗτος, ὅστις ἠθέλησε τὰς αὐτὰς λύπας, ἃς ἠσθάνετο ὁ ἄλλος αὐτοῦ ἀδελφὸς τριακοσίας λεύγας μακρὰν αὐτοῦ;

Ποία ἦτο ἡ μήτηρ ἐκείνη, ἥτις ἔκαμνε τὸν υἱόν της νὰ ὀρκισθῇ ὅτι ἂν ἔβλεπε τὸν ἄλλον της υἱὸν νεκρὸν, ἤθελε τὸ εἰπεῖ εἰς αὐτήν; ὁμολογητέον ὅτι ὑπῆρχεν, ἐν πᾶσι τούτοις ἄφθονος ὕλη πρὸς ὀνειροπόλησιν.

Ἐν τούτοις αἰσθανθεὶς ὅτι ἡ σιωπὴ ἦν ἐτήρουν ἦτο ἀνάρμοστος, ἀνεσήκωσα τὴν κεφαλήν μου, ὡς θέλω ν' ἀπομακρύνω πάσας τὰς ἰδέας ταύτας.

Ἡ μήτηρ καὶ ὁ υἱὸς εὐθὺς εἶδον ὅτι ἐπεθύμουν νὰ ἐπαναλάβω τὸν διάλογόν μου.

—Λοιπὸν, μοὶ λέγει ὁ Λουκιανὸς; ὡς ἐπαναλαμβάνων συνδιάλεξιν διακοπεῖσαν, ἀπεφασίσατε νὰ ἔλθητε εἰς τὴν Κορσικήν;

— Ναὶ, τὸ βλέπετε! πρὸ καιροῦ εἶχον τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ ἐπὶ τέλους τὸν ἐξετέλεσα.

— Σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἐκάμετε καλὰ καὶ δὲν ἠργήσατε περισσότερον, διότι εἰς ὀλίγα ἔτη ἕνεκα συνεχοῦς εἰσβολῆς τῶν Γαλλικῶν ὁρέξεων καὶ ἠθῶν ἐκεῖνος ὅστις θέλει ἔλθει νὰ ζητήσῃ τὴν Κορσικὴν δὲν θέλει τὴν εὕρει.

— Εἰς πᾶσαν περίστασιν, ὅμως, ἐπανέλαβον, ἐὰν τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα τοῦ ἐθνισμοῦ ἀποφεύγον τὸν πολιτισμὸν καταφύγῃ εἴς τινα γωνίαν τῆς νήσου θέλει καταφύγει βεβαίως εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σαρτήνης καὶ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ταβάρου.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ.

ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

Ο ΥΠΕΡΕΥΓΕΝΗΣ.

Ἄλλοτε εὑρίσκετο ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὁ «μὴ μου ἅπτου» εἰς τὸ περὶ τιμῆς κεφάλαιον (raffiné d' honneur), εἶδος ξιφομάχου τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, ὅστις ἐφόνευε διὰ μίαν λέξιν, δι' ἓν βλέμμα, δι' ἓν νεῦμα, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης· τὴν σήμερον δὲ ἔχομεν τὸν *ὑπερευγενῆ*, πρόσωπον πολὺ ὀλιγώτερον κινδυνῶδες τοῦ πρώτου, ἀλλ' ἐπίσης πρωτότυπον.

Ὁ ὑπερευγενὴς ἐγεννήθη πλησίον αἰθούσης τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς· εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν ὡς εἰς σχολεῖον, καὶ ἐν αὐτῇ ἔλαβε τὸ σύνολον τῆς ἀνατροφῆς του· τὸ δὲ ἐπίλοιπον τῆς Σφαίρας ἔμεινεν εἰς αὐτὸν ἄγνωστον, ἕως οὗ μεγάλαι οἰκογενειακαὶ συμφοραὶ τὸν ἠνάγκασαν νὰ δεχθῇ θέσιν ἀντιγραφέως ἔν τινι ὑπουργείῳ, τὴν ὁποίαν δὲν παρήτησε πρὸ τριάκοντα ἐτῶν, καὶ ὅπου διὰ τῆς ἀκριβείας του κατώρθωσε νὰ λαμβάνῃ μισθὸν δύω χιλιάδων φράγκων κατ' ἔτος.

Εἶναι ἀπὸ πεντήκοντα ἕως ἑξήκοντα ἐτῶν ἡλικίας, καὶ ἂν δὲν τῷ ἔλειπον τινες ὀδόντες καὶ εἶχε τὸ ἀνάστημα ὀρθώτερον, ἠθέλετε τὸν ἐκλάβει χάριν εἰς τὴν ξανθὴν φενάκην του διὰ νέον πεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν· εἶναι ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, λιγνὸς καὶ ἰσχνὸς ὥστε νὰ περάσῃ διὰ ὀπῆς κοσκίνου, καὶ ὑπερ τὴν ἡλικίαν του εὐχάριστος· φορεῖ ἀκόμη τὰ πέδιλα τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ'. μὲ ἀργυρᾶς πόρπας, μὲ περικνημίδας ποικιλόχροας, ὁποίας ἐφόρουν ἐπὶ τῆς δημοκρατίας, τὴν βραχεῖαν περισκελίδα τῆς αὐτοκρατορίας. τὸ μὲ οὖρὰν μουρούνας ἔνδυμα τῆς Καθόλου (restauration), καὶ τὸν ἐπενδύτην τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, ἀλλ' ἀπέβριψε τὸν χιτῶνα τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως. Δὲν εἰσέρχεται ποτὲ εἰς αἴθουσαν χωρὶς νὰ ἔχῃ εἰς πᾶσαν ἐποχὴν ἀνθοδέσμην ἀπὸ ἴα εἰς τὴν βιλεῖαν του, καὶ εἰς τὴν χεῖρα ἀριθμόν τινα ἄλλων ἀνθοδεσμῶν, ἀλλὰ πάντοτε ἀριθμὸν περιττὸν ὡς τρία πέντε ἢ ἑπτὰ, προσδιωρισμένας διὰ τὰς *ὡραίας κυρίας*.

Εἰσέρχεται μετὰ ἓν λεπτὸν ἀφοῦ τὸν ἀναγγελωσι, διότι τοῦ χριάζεται ἀπολύτως ὁ καιρὸς οὗτος διὰ νὰ διευθετήσῃ τὴν φενάκην του, καὶ νὰ ἑτοιμάσῃ τὴν μικρὰν προσφώνησίν του. Κάμνει ἓν βῆμα καὶ χαιρετᾷ πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ ἔπειτα ἄλλα τρία βήματα καὶ χαιρετᾷ πρὸς δεξιὰν καὶ ἀριστερὰν, φθάνει ἐνώπιον τῆς οἰκοδεσποινης καὶ τότε κάμνει ὑπόκλισιν ἔτι βαθυτέραν, λαμβάνει τὴν χεῖρα της λίαν εὐσεβῶς καὶ τὴν φιλεῖ λέγων «*ὡραία κυρία ἐπιτρέψατε*». Ἀνορθοῦται τότε διὰ πρώτην φορὰν ἀφότου εἰσῆλθεν, ἐκλέγει τὴν ὡραιοτάτην ἀνθοδέσμην τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς τὴν χεῖρά του καὶ τὴν προσφέρει αὐτῇ λέγων «ἐπιτρέψατέ μοι *ὡραία κυρία*, κάμνων πέμπτην ὑπόκλισιν ἀλλὰ μὲ τρόπον πλέον ἐλεύθερον, καὶ τέλος κάμνει τὴν διανομὴν τῶν ἀνθέων του, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πανοῦργος δὲν θέλει νὰ τὸν ὑποπτεύσωσιν ὡς προσωπολήπτην, τὰς προσφέρει εἰς τὰς ἀμέσως πλησίον τῆς οἰκοδεσποίνης, δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν καὶ ποτὲ δὲν διαμένει περισσότερον εἰς τὸ ἓν μέρος παρὰ εἰς τὸ ἄλλο, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνθοδεσμῶν του δὲν εἶναι ποτὲ ἄρτιος· ἡ προσφώνησις εἶναι πάντοτε ἡ αὐτὴ δι' ὅλας, μὲ μόνον τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς τὰς νεάνιδας λέγει, «ἐπιτρέψατέ μοι *χαριεστάτη νεάνις*.

Ὁ ὑπερευγενὴς εἶναι ἡ ἀγαθότης τοῦ προβάτου προσωποποιημένη. Ἂν τυχὸν κατασυντρίψετε τὸν δάκτυλον τοῦ ποδός του διὰ τῆς πτέρνας τοῦ ὑποδήματός σας, καὶ ἑτοιμάζεσθαι νὰ τοῦ ζητήσητε συγγνώμην, προλαμβάνει καὶ σᾶς λέγει, «ζητῶ μυριάκις συγγνώμην, κύριε· ἔχω τὴν κακὴν συνήθειαν τοῦ νὰ προβάλλω οὕτω τὸν πόδα μου! ἐλπίζω ὅτι δὲν ἐπληγώθητε. Ἀλλ' ἂν αὐτὸς κατὰ δυστυχίαν του πατήσῃ τὸν πόδα τινός, τότε μεταβάλλετε εἰς χείμαρρον ἱκεσιῶν, ζητῶν συγγνώμην περίλυπος καὶ απαρηγόρητος, καὶ δὲν παύει τοὺς ξενάγμούς του, εἰ μὴ διὰ νὰ πάρῃ μίαν πρέζαν ταμπάκου ἐκ τῆς ἀργυρᾶς ταμπακοθήκης του.

Καί τοι τὸ πεντηκοστὸν ἄγων ἔτος, ὁ ὑπερευγενὴς λαμβάνει μέρος εἰς τὸν χορόν· ἀλλὰ τοῦτο πρὸς χάριν τῶν πρεσβυτέρων δεσποινῶν καὶ τῶν μικρῶν κοράσιων, ὅπερ οἱ κακῶς ἀνατεθραμμένοι ὀνομάζουσιν *χορεύειν μὲ ταῖς τοιχοκολλημέναις ἢ μὲ ταῖς κοραλαηδόνες*. Οὕτω λοιπόν, ὅταν παρουσιασθῇ εἰς τὴν ἑσπερίδα βλέπετε πῶς φαιδρύνονται ὑπὸ χαρᾶς καὶ ἐλπίδος δωδεκαετῆ πρόσωπα τεσσαρακονταετῆ καὶ πεντηκονταετῆ. Ὁ ὑπερευγενὴς οὐδέποτε ἀνοιγει τὸ στόμα νὰ εἴπῃ λόγον δυσάρεστον· ἔστω πρὸς τὸν πλέον κακότροπον ἄνθρωπον, καὶ οὐδὲ κατηγορεῖ ποτε οὐδ' αὐτοὺς τοὺς βλάψαντας αὐτόν.

Ὑπῆρξε οἰκειότατος φίλος περιφήμου τινὸς ζωγράφου Δεστούχη, ὅστις ὑπερέβη κατὰ πολλὰ τὸν Γρεύζην, καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ μοὶ εἴπῃ τίνι τρόπῳ κατώρθωσε νὰ εἰκονίζῃ κεφαλὰς νεανιῶν τόσον ὡραίας, καὶ κεφαλὰς γυναικῶν τοσοῦτον ἀγγελικάς.

« Ἀπεικονίζω, εἶπεν, εἰκοσαετεῖς νεάνιδας διὰ νὰ πλασω τοὺς νεανίας μου, καὶ ὡραῖα δωδεκαετῆ κοράσια ἀπὸ δώδεκα ἕως δεκατριῶν ἐτῶν διὰ νὰ ἐξεικονίσω τὰς νέας κυρίας μου, θέτων τὰς ὡραίας κεφαλὰς αὐτῶν ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν γυναικῶν μου ». Ὁ ὑπερευγενὴς πράττει παραπλήσια ἵνα ἀρέσκῃ τοῖς πᾶσι· ὁμιλεῖ πρὸς τοὺς ἄνδρας μὲ τὴν κολακευτικὴν γλῶσσαν ἣν μεταχειρίζονται πρὸς τὰς γυναῖκας, καὶ ὁμιλεῖ πρὸς τὰς κυρίας ὡς νὰ ὡμίλει πρὸς ἀγγέλους!

Ἕξαλλός τις λίαν πνευματώδης ὀνόματι Γριμῶδος δὲ λὰ Ῥεινιέρης, Συγγραφεὺς τοῦ *Ἡμερολογίου τῶν Γαστριμάργων*, τὸ ὁποῖον ηὐδοκίμει πολὺ ἐν ὅσῳ αὐτὸς ἦν ὁ συντάκτης, διῆγε βίον ἀληθῶς δειπνοσοφιστοῦ, προσθέτων κατ' οἶκον τὸ παράδειγμα εἰς τὴν διδασκαλίαν του· καὶ διὰ τοῦτο, ἀφ' οὗ ὄχι ἐσκόρπισεν, ἀλλ' ἔφαγε τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας του, ἠναγκάσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς Μοντμορενσῆ νὰ χωνεύσῃ καὶ τὸ ἐπίλοιπον. Ὁ κύριος Λατούγης, ὁ εὐφυὴς συντάκτης τοῦ *Χωρικοῦ τῆς κοιλάδος τῶν Λύκων*, καὶ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ *Γαργαντούλη* κ. λ. ὑπῆγεν ἡμέραν τινὰ νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ καὶ εὑρέθη τὴν εἰς τὸ γεῦμα πρόσκλησίν του, πρόσκλησιν τὴν ὁποίαν σπανίως κάμνει, καὶ τοῦτο πρὸς ἀνθρώπους ὁμολογουμένης ἀξίας. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφαγον δέκα διάφορα εἴδη ἐξαιρέτων φαγητῶν, συνέπεσε λόγος καὶ περὶ τοῦ Καρόλου Νοδιέρου.

— Νὰ χαρῆτε τὸν Νοδιέρον σας ἀνεβόησεν! ὁ δειπνοσοφιστὴς τὸν ἀνάλατον ἐπικριτὴν, τὸν ἀπειρόκαλον φιλολόγον· ξοιχηματίζω, ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ διακρίνῃ τὴν πτέρυγα τοῦ φασιανοῦ ἀπὸ τὴν τῆς ἐρυθρᾶς πέρδικος.

— Ἄ! εἶναι ἐκ τῶν διακεκριμένων σοφῶν μας.

— Ὁ Νοδιέρος διακεκριμένος σοφός! .. Δύνασθε, παρακαλῶ, νὰ μοὶ εἴπητε ὁποῖον καρύκευμα ἐφεῦρε;

— Τοὐλάχιστον εἶναι ἄνθρωπος ἀξιαγάπητος, συμπότης θελκτικώτατος.

— Αὐτὸ δὰ μὲ διαβολίζει! Σᾶς λέγω κύριέ μου ὅτι εἶναι ἄνθρωπος πάντη ἄμοιρος συμπεριφορᾶς καὶ εὐγενείας τρόπου. Βεβαιωθῆτε ὅτι ἔφαγε τρὶς εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ δὲν τοῦ ἦλθεν ἡ ἐλαχίστη δυσπεψία! καὶ ὀνομάζεται τοῦτο εὐγένειαν;

Ὁ Ὑπερευγενὴς ὅμως συγκαταβαίνει πολὺ περισσότερον τοῦ Καρόλου Νοδιέρου, καὶ δὲν ἤθελε δισάσει ν' ἀποθάνῃ ὑπὸ δυσπεψίας, μᾶλλον παρὰ νὰ μὴ θελήσῃ, παρακαλούμενος ὑπὸ ὡραίας κυρίας, νὰ φάγῃ τὸ ἥμισυ παραγεμιστοῦ *δρύου*, διότι μετὰ τὴν εὐγένειαν, οὐδὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ τὸ ὁποῖον ἀγαπᾷ τόσον ὅσον τὸν παραγεμιστὸν κοῦρκον· καὶ διὰ τοῦτο εἶνσι ὀλίγον παράσιτος καὶ λαίμαργος· ἀλλὰ κατὰ τοῦτο, ὡς καὶ κατὰ τὰ λοιπὰ εἶναι ὁ συγκαταβατικώτατος (*ὁ πλέον καλόβολος*) ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, καὶ ἐὰν φοροῦντες τὸν τοῦ θαλάμου χιτῶνά σας (robe de chambre) τῷ προσφέρητε γεώμηλα, εὑρίσκει πάλιν τρόπον τοῦ νὰ σᾶς ἐπαινέσῃ διὰ τὴν ἡδονικὴν γεῦσίν των, καὶ τὴν ἀβρότητα τῆς ὀσμῆς των· πιθανὸν ὅμως εἰς τὴν προσεχῆ πρόσκλησιν σας νὰ προσποιηθῇ ὅτι ἔχει κατεπείγουσαν ἐργασίαν, βεβαιῶν ἡμᾶς εἰλικρινέστατα ὅτι εἶναι περίλυπος δι' αὐτό.

Εἰ καὶ ὀλίγον γελοῖος, ὁ ὑπερευγενὴς κατέχει τὸ προτέρημα τοῦ νὰ γίνηται εὐπρόσδεκτος παντοχοῦ, καὶ ν' ἀγαπᾶται ὑπὸ πάντων. Ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἀπὸ τῆς δεκάτης τετάρτης δεκεμβρίου, μέχρι τῆς δεκάτης ἕκτης Ἰανουαρίου, προσβάλλεται ὑπὸ σφοδρᾶς κατοῤῥῆς, ἥτις τὸν περιορίζει εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τὸν ἀναγκάζει νὰ κάμῃ ἀνακωχὴν ἐπισκέψεων· ἀλλ' ἐπειδὴ πάντες γινώσκουσι τὸ αἴτιον τούτου, πάντες τὸν συγχωροῦσι δι' αὐτὸ, καὶ ἕκαστος εὐχαριστεῖται εἰς τὴν ἐμφάνισίν του πάλιν εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν ἰῶν.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

1. Ἐν παντὶ πράγματι ἡ ὑπερβολὴ ἐστὶν ἐλάττωμα, ἀλλ' ὅμως ἡ ὑπερβολὴ τῆς εὐγενείας τοῦ τρόπου, ὅσον δήποτε γελοῖα καὶ ἂν ᾖ, οὐδὲν ἄλλο ἢ φίλους θέλει περιποιήσειν εἰς ὑμᾶς.

2. Ἡ μόνη τοῦ εἴδους τούτου ὑπερβολὴ ἣν πρέπει νὰ φοβηθῆτε, εἶναι ἡ χαμερπὴς κολακεια, ἔξω καὶ πρὸς κυρίας.

3. Καὶ ὅμως ἀπόφευγε τὴν μέχρι γελοιώδοις ἐπιτηδεύσεως εὐγένειαν τοῦ τρόπου σου.

4. Ἡ πολλὴ λεπτότης, ἐν πᾶσιν, ἀφαιρεῖ τοῦ βάρους.

5. Μὴ γίνου δειλὸς ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἐὰν δύνασαι· ἀλλὰ μηδὲ λάμβανε τοσοῦτον θάρρος, καὶ ἀσύζολον εὐτροφίαν, ὥστε νὰ θεωρηθῇς ὑπό τινων ὡς αὐθάδης.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ,

(Συνέχεια.)

ΙΓ.' Η ΠΙΠΑ ΚΑΙ Η ΚΟΥΠΑ.

Τὸ βασιλικὸν θέατρον τοῦ Κόβεντ Γάρδεν (Covent-Garden) κεῖται εν Βώ-Στρητ, καὶ ἐκ τῆς βορείου πλευρᾶς κοινωνεῖ μετὰ τῆς ὁδοῦ Ἄρτης (Hart-Street). Εἶναι δὲ οἰκοδομὴ μεγάλη καὶ ἀρκετὰ χαριεσσα. Τὸ δὲ μέγιστον εὐτύχημα ὑπῆρξε τὸ ὅτι δεν ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ τρομεροῦ ἀρχιτέκτονος Νάσχ. (Nash).

Οἱ ἐκλεκτοὶ ἄνθρωποι (genteel people) ὑπάγουν μᾶλλον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἔχουν δίκαιον διότι ὁ Ἅγιος Παῦλος εἶναι ὡραιότερος τοῦ θεάτρου τῆς Δρούρη Λαίνης.

Ὅταν οἱ ἄνθρωποι τοῦ συρμοῦ δὲν ἔχωσι καλλιτέραν ἐνασχόλησιν, τὰ θεωρεῖα τῆς Ἰταλικῆς ὄπερας εἶναι πλήρη. Τοῦτο εἶναι τὸ παραδεδεγμένον καταφύγιον, καὶ ἡ μόνη περιοχὴ ἥτις ἐπιτρέπετε εἰς τοὺς εὐγενεῖς ὑπὸ τοῦ συρμοῦ· ἐκδρομὴ εἰς τὴν Δρούρη Λαίνην εἶναι ἐξαίρεσις καὶ παρεκτροπὴ, καὶ ταξείδιον εἰς τὸ Θέατρον τοῦ Ἡγεμόνος ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς ἀναιδεστάτης ἀλλοτροπίας. Ὅσον δὲ διὰ τὸ Κόβεντ-Γάρδην παριστῶσιν ἐν αὐτῷ τὰ δράματα τοῦ Σαικεσπήρου. Καὶ ποῖος θέλετε νὰ ὑπάγῃ ν'ἀκούσῃ τοῦ Γαρρίκλη τὰς ραψῳδίας! εἰς τὸ Λονδῖνον τώρα ἡμεῖς ἔχομεν καλλίτερα τούτων πάντων· ὁ Σαικεσπῆρος τὸ πολὺ πολὺ εἶναι καλὸς διὰ τὸ σκυλολόγιον.

Τὴν ἐσπέραν ταύτην παρίσων ἐν Κόβεντ-Γάρδην γερμανικόν τι μελόδραμα τοῦ Καρόλου Οὐέβερ ἐπιγραφόμενον Φρεῖσουτς, καὶ τοὺς συνήθεις τεχνίτας ἀντικατέστησε γερμανικὴ συνοδεία μουσικῶν.

Το ἔργον ἦτο ξένον παριστώμενον ὑπὸ ξένων καὶ διὰ τοῦτο οἱ εὐγενεῖς ἠδύναντο νὰ ἔλθωσι νὰ τὸ θαυμάσωσι, χωρὶς νὰ βλάψωσι πολὺ τὴν ὑπόληψιν των. Ἀπὸ τῆς πίμπσης καὶ ἡμισείας ὥρας πλῆθος λαοῦ περιεκύκλου τὸ θέατρον, τὰ δὲ γειτνιάζοντα καπηλεῖα φωταγωγούμενα ἐδείκνυον τὰ ἐντὸς αὐτῶν πλήρη πελατῶν, καὶ οἱ *πολεμάρχαι* (κλητῆρες) μὲ τοὺς ἡμιδέρμους πίλους καὶ τὰς μολυβδίνας ῥάβδους των ἤρχιζον νὰ φαίνωνται.

Ἐν Λονδίνῳ ὅταν ἐμφανισθῶσιν οἱ κλητῆρες, οἱ κλέπται δὲν ἀπέχουσι μακράν· καί ἤθελε νομίσει τις ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι καταδιώκουσι τοὺς πρώτους. Τοὐλάχιστον εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ κλητῆρες δὲν καταδιώκουσι τοὺς κλέπτας.

Ἓν ἐκ τῶν εἰρημένων καπηλείων, κείμενον ἐν τῇ σκολιᾷ ὁδῷ τῇ καλουμένῃ Ἐμπροσθινὴ Διόδῳ (Before Lane) ἐν ἴσῃ ἀποστάσει μεταξὺ Βώ-Στρὴτ καὶ Δρούρη-Λαίνη, ἔκειτο ἓν ἐκ τῶν εἰρημένων καπηλείων, διετήρει ἐπίδειξίν τινα, καὶ ἐφαίνετο λυπούμενον δια τὴν παρωχημένην λαμπρότητά του· ἔξωθεν λείψανόν τι παρασήμου ἐκρέματο ἐπὶ ἐσκωριασμένης ῥάβδου σιδηρᾶς· εἰς δὲ τὰ ἐντὸς, ἔκειτο τὸ ἐπὶ τοῦ λογιστηρίου δωδεκὰς ποτηρίων, ἐξ ὧν τοὐλάχιστον τὰ ἓξ ἦσαν ῥαγισμένα, καὶ τὸ συνδιαλεκτήριον εἰ καὶ δὲν εἶχε πλέον παραπετάσματα, τοὐλάχιστον ἐκοσμεῖτο ἐντελέσατα ὑπὸ ἰσῶν ἀράχνης· τὸ δὲ ἀντλητήριον (the tap) ἦτο σωρὸς ἐρειπίων προελθόντων ἐκ τῆς καταπτώσεως τῆς ὀροφῆς· οὐδεὶς εἰσήρχετό ποτε εἰς τὸ ἀντλητηριον.

Τὸ καπηλεῖον τοῦτο ἦτο τὸ καλούμενον. *Ἡ πίπα καὶ ἡ κοῦπα.*

Τὴν σημὴν ταύτην, τουτέστιν ἡμίσειαν περίπου ὥραν πρὸ τῆς ἀνοιξεως τοῦ θεάτρου, δὲν ὑπῆρχον ἐν αὐτῷ εἰμὴ τρεῖς ἢ τέσσαρες πελάται αθλιεστάτης ὄψεως, πίνοντες καὶ καπνίζοντες εἰς τὸ διαλεκτηριον.

Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ταλαίπωρός τις κόρη εἰσήρχετο καὶ ἐξήρχετο, δεικνύουσα ὑπὸ τὴν ἀμυδρὰν λάμψιν ἑνὸς καπνισμένου λύχνου τὸ παιδαριῶδες πρόσωπόν της, ἐφθαρμένον, μιμαραμμένον καὶ γεγηρακὸς, καὶ πάλιν ἐξήρχετο ἵνα φεύρῃ ἐπὶ τοῦ λίθοστρώτου. Κατ' ὅσον δὲ ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τῆς παραστάσεως, ἄλλοι πελάται ἔρθανον καὶ ἐλάμβανον ποτήριον ζινέβρας ἐν τῷ λογιστηρίῳ.

—Κόπιασε, Μιχαλιῶ, κόπιασε γαμβρέ μου, εἶπεν ἔξωθεν μικρά τις καὶ ἰσχνὴ φωνὴ, ἔμβα πρῶτος. Τί διάβολο, εἶμαι ἄνθρωπος καὶ ξέρω νὰ φέρωμαι.

Σχεδὸν συγχρόνως δύο ζεύγη διῆλθον τὸ λογιστήριον καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ διαλεκτήριον.

Τὰ δύο ταῦτα ζεύγη ἦσαν λίαν ἀξιοθέατα. Τὸ πρῶτον συνίστατο ἐξ ἑνὸς κορασίου μόλις δεκατριετοῦς, κρατοῦντος τὸν βραχίονα ῥωμαλέου νεανίσκου τεσσαράκοντα ἐτῶν. Τὸ κοράσιον τοῦτο περιεῖχε συγκεφαλαιούμενον ἐν αὐτῇ πᾶν ὅ,τι οἰκτρὸν δύναται νὰ ἴδῃ τις εἰς τὰ ἐκ τῆς εὐθείας ὁδοῦ ἀποπλανηθέντα κοράσια τοῦ Λονδίνου. Ἦτο ἰσχνὴ καὶ κάτωχρος, μὲ ἐπίχρισμα ἐρυθήματος ἀδεξίως ἐπιτεθειμένου. Τὸ ἀναγνωμα της περιορισθὲν πρὸ τοῦ τέρματος τῆς αὐξήσεως ὑπὸ καταχρήσεων παντὸς εἴδους, ἔφερεν ἐν σμικρῷ τοὺς χαρακτῆρας ἀναγήματος γυναικὸς ὡρίμου. Τὸ κεκμηκὸς πρόσωπόν της ὑπέφαινε καλλονὴν μαρανθεῖσαν πρωϊμώτατα, καὶ τοσοῦτον ὥστε μόλις ἐφαίνοντο ἴχνη αὐτῆς. Οἱ ὀφθαλμοί της περικλειόμενοι ὑπὸ βλεφάρων ὑποκεκαυμένων, ἔῤῥιπτον ἐξ ἐκείνων τῶν βλεμμάτων, ἅτινα δὲν ἠσθάνθησαν ποτὲ τὴν αἰδώ. Τὸ στόμα της ἠνοίγετο σπασμωδῶς διὰ νὰ ἐκβάλλῃ τοὺς βραγχώδεις καγχασμοὺς ἐξηντλημένης καὶ ἀσθμαινούσης φωνῆς.

Ὠνομάζετο δὲ Λοῦ ἡ φθισική.

Ὁ σύντροφός της ὃς ὠνομάζετο Μιχαλιὼς (Mich) οὐδὲν εἶχεν ἰδιαίτερον εἰς τὴν ὄψιν καὶ τὸ ἐξωτερικόν του ἐνγένει. Λέγομεν δὲ ἁπλῶς ὅτι ἦτο εἷς ἐκ τῶν *μυριογράφων* τοῦ Λονδίνου, μὲ σῶμα ἐξωγκωμένον ὑπο τοῦ βωδινοῦ καὶ τοῦ ζύθου, μὲ κόμην πυῤῥὰν καὶ πρόσωπον πεφλογισμένον, ἅτινα πάντα παρεῖχον ἀντίθεσιν ζωηρὰν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς συντροφου του.

Τὸ δεύτερον ζεῦγος ἦτο τὸ ἀντίθετον τούτου

Συνίσατο ἐκ γυναικὸς στιβαρᾶς τὸ σῶμα, τραχείας, σκυθρωπῆς καὶ αὐθάδους τὴν ὄψιν, καὶ μικροῦ τινος παιδός.

Ἡ στιβαρὰ αὕτη γυνὴ ἦτο ἐνδεδυμένη ὡς αἱ ὑδροφόροι· τουτέστιν ἐφόρει κάλυμμα τῆς κεφαλῆς γυναικεῖον, ἐπενδύτην ἀνδρικόν, καὶ μακρὰ ὑποδήματα ὑπὸ τὸν χιτῶνα. Ἅπαντα δὲ τὰ μέρη τῆς ὡραίας ταύτης στολῆς ἦσαν δεόντως τετριμμένα, καὶ μάλιστα τὸ καλυμμά της (καπελῖνον) ἔφερεν ἐφ' ἑαυτοῦ ἱκανὰ ἴχνη τῆς προσβολῆς τοῦ ἀνέμου, ἅτινα ὅμως πιθανώτερον νὰ προῆλθον ἐκ γρονθοκοπημάτων. Ὠνομάζετο Μαργαρὼ, εἶχε πατήσει τὴν *σαραντάραν* της, καὶ ἐκάπνιζε μὲ καπνοσύριγγα βραχεῖαν, ἔχουσαν μεγάλην κάμινον(*λουλᾶν*).

Ὁ *καβαλιέρος* της οὐδεὶς ἄλλος ἦτο ἢ ὁ Σαλιαγκάκης, ἀδελφὸς τῆς Λοῦς τῆς φθισικῆς.

Εἰ καὶ δὲν παρίστα λαμπρὸν θέαμα ἡ τετρὰς αὕτη, ἡ ἐμφάνισίς της ὅμως ἔβαλεν εἰς κίνησιν τὸ προσωπικὸν τῆς *Πίπας καὶ τῆς Κούπας*. Ἡ κάπηλος Πέγη, ἡ ἐπονομαζομένη *Μάγισσα*, φρικώδης γραῖα, ὁποίαι εἰσὶν αἱ ἀναφυόμεναι εἰς τὸν βόρβορον τοῦ Λονδίνου, ἐκάλεσε τὴν βοηθὸν αὐτῆς Ἄσσην, καὶ ἔσπευσε πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἐκάθισαν οἱ εἰσελθόντες.

— Καλημέρα Μάγισσα, εἶπεν ὁ Σαλιαγκάκης μὲ τόνον ἀρχοντικὸν, — καλημέρα κοκκινομαλοῦ Ἄσση! Δὲν χαιρετᾶτε τὴν κυρίαν μου τὴν Μαργαρὼ, τὴν ἀδελφή μου τὴν Λοῦ, καὶ τὸ γαμβρό μου τὸν Μιχαλιὼ; τί διάβολο!..... Ἔλα, φέρτεμας ζινέβρα καὶ πιπίρρα! καὶ ὅτι ἄλλο ἔχετε γὰ παλαιοκάπηλό σας, ἀναθεματισμέναις... ἐγὼ θὰ πληρώσω!

—Πάγει καλὰ, μικρό μου ἀρεντικὸ Σαλιαγκάκη, ἀπεκρίθη ἡ Πέγη χαιρετῶσα κυκλοτερῶς.

—Δὲν εἶμαι μικρός! ἀνεβόησεν ὁ Σάκιαγκας θυμωδῶς, καὶ κτυπῶν διὰ τῆς πυγμῆς τὴν χωλὴν τράπεζαν· εἶμαι πιὸ μεγάλος ἀπ' τὴν ἀδελφή μου τὴν Δοῦ, ποῦ εἶναι γυναῖκα τοῦ Μιχαλιῶ.... καὶ ὁ Μιχαλιῶς εἶναι πέντε ποδάρια κ' ἓξ δάχτυλα... Ζινέβρα νὰ μᾶς φέρῃς, ἀρρεβωνιαστικιὰ τοῦ δήμιου!

Ἡ Μάγισσα ὑπέκλινε πάλιν μειδιῶσα, καὶ ἀπῆλθεν ἵνα φέρῃ ποτόν.

—Διψᾷς, Λοῦ; ἠρώτησεν ὁ Σάλιαγκας.

—Πάντα διψῶ, ἀπεκρίθη ἡ Λοῦ, δός μου καπνὸ Μιχαλιώ.... δὲν ἔχω σαλιὰ σὴ σακοῦλά μου!...

—Ἄκουτε Μιχαλιῶ, ἐπανέλαβεν ὁ Σάλιαγκας, θέλω νὰ κάμῃς τὴν τύχην σου, ἐπειδὴ καὶ εἶσαι ὁ ἐραστὴς τῆς ἀδελφῆς μου, καὶ ἐγὼ εἶμαι σὰν πατέρας της, γιὰ τί ὁ δικός μας ὁ πατέρας εἶναι ἕνας φτωχὸς καὶ τίμιος ἄνθρωπος ὁ κοκομοίρης.

—Μὴ λὲς γιὰ τὸν πατέρα, Σαλιαγκάκι! εἶπεν ἡ Λοῦ γενομένη κατηφής· εἶναι καλὸς ἄνθρωπος.... Δός μου λίγο καπνὸ, Μιχαλιῶ.

—Πάγει καλὰ, Λοῦ, πάγει καλά!... ὁ πατέρας μου ὅ,τι θελει ἂς εἶναι... Μὰ ὅσο γιὰ τὸ Μιχαλιῶ, τοῦ ἔχω μιὰ θέσι στὴν τζέπη μου· Χαριτωμένη μου Μαργαρὼ, νὰ τὴν ζινέβραν· πιὲ στὴν ὑγειὰ τ' ἀντροῦ σου.

Ἡ Μαργαρὼ ἐκβαλοῦσα τὴν πίπαν ἐκ τοῦ στόματος.

—Καὶ ποιὸς εἶν' ὁ ἄντρας μου;... εἶπε μὲ ὕφος ἀπορίας.

—Τί γλυκειὰ φωνὴ πῶχει αὐτὴ ἡ Μαργαρώ! ἀνεβόησεν ὁ Σάλιαγκας, θαρρεῖ κανεὶς πῶς ἀκούει τὴν τρομπέττα τῆς καβαλαρίας... Ἐγὼ εἶμ' ὁ ἄντρας σου, θεά μου!.. Τί διάβολο δὲν εἶναι ἔνζι;

—Ἔχεις δίκαιο! εἶπεν ἡ Μαργαρὼ, χώνουσα πάλιν τὴν πίπαν εἰς τὸ στόμα της.

—Καὶ τί θέσι θὰ μοῦ βρῇς, μικρέ μου Σαλιαγκάκη; ἠρώτησεν ὁ Μιχαλιώς.

—Γαμβρέ μου, σοῦ σπῶ τὴ μούρη ἂν μοῦ πῇς ἀκόμη μιὰ φορὰ μικρό... ἐκατάλαβες;

Θέλω νὰ σοῦ δώσω μιὰ θέσι... Ξέρεις νὰ γαυγίζῃς, Μιχαλιώ;

—Νὰ γαυγίζω!!!

—Ναί!.. ἐγὼ ξεύρω νὰ μιαουρίζω... ἄκουσέ με.

Ὁ Σαλιαγκας ἔχωσε τὴν καφαλήν του ὑπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ παρευτὺς ἠκούσθη *μιαούρισμα* ὀξύ, παρατεταμένον, καὶ βάτινον φρικωδῶς· δι' ὅλης τῆς ἡμιτόνου κλίμακος (échelle chronique).

Ἡ μεγάλη Μαργαρὼ τοσοῦτον ἠπατήθη ὡς ἠγέρθη ἐκ τῆς θεσιώς της, καὶ αὐτὸς ὁ Μιχαλιώς, πλήρης ἐμπιστοσύνης, ἔκυψεν ὑπὸ τὴν τράπεζαν, ἀλλ' ἡ Λοῦ ἐπρόφθασε τῆς εὐκαιρίας καὶ κατέπιε διὰ μιᾶς τὴν ζινέβραν του.

Ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἡ Μάγισσα καὶ ἡ Ἄσση ἡ κοκκινομαλλοῦ, ὡρμησαν εἰς τὸ λιγιστήριον, ὡπλισμέναι μὲ λαβὰς σαρώθρων, διὰ ν' ἀποδιώξωσι τὸν ὑποτιθέμενον οἰλιυσον, ὅστις ἐξέπεμπεν ὀλολυγμοὺς τοσούτων ἐκτρώς.

Ὁ θρίαμβος τοῦ Σαλιαγκα ἐκορυφώθη.

—Ζινέβρα φέρε! Μάγισσα Πέγη!

Δὲν βλέπεις τὴν ἀδελφή μου τὴν Λοῦ ποῦ κοντεύει νὰ λιγοθυμήσῃ ἀπ' τὴ δίψα, καὶ τὴν ζαχαρένια μου τὴν Μαργαρὼ ποῦ ἔχει τὸ λάρυγγα σεγνὸ σὰ... σεγνὸ σὰν ὅ,τι θέλῃς.

—Μιχαλιώ! δός μ' ὀλίγο καπνό! εἶπεν ἡ Λοῦ, βαρεῖαν ἔχουσα ἤδη τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῆς μέθης.

—Βλέπεις γαμβρέ μου, πῶς ξεύρω νὰ γαυγίζω! ἀνεβόησεν ὁ Σαλιαγκας· ξεύρεις καὶ σὺ νὰ γαυγίζῃς;

—Τί τέχνη εἶν' αὐτὴ; εἶπεν ὁ Μιχαλιώς ὑψόνων τοὺς ὤμους.

—Δὲν εἶναι τέχνη!.... Καὶ πόσα κερδαίνεις σὺ, ξεροντόνοντας τῆς *μαγοῦκες*.

—Τρία σιλλίνια! δὲν τὸ ξέρεις, μαθές;

—Πάγει καλά... Καὶ τί ἄλλο κερδίζεις ἀπ' τῆς κλεψιαῖς σου;

—Μίλα σιγανά! παλαιόπαιδο...

—Δὲν εἶμαι *παιδί*, χοντροβούβαλε!... τὸ λοιπὸν πόσα κερδεύεις.

—Κατὰ τὴν περίστασι... μὰ μικρὰ πράγματα.

— Βάλε μου νὰ πιῶ, Μιχάλη! εἶπεν ἡ Λοῦ καὶ δός μου καπνό.

— Μικρὰ πράγματα, ἐπανέλαβεν ὁ Σάλιαγκας βγάλω τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον του καὶ ἐκβάλλω τας λίρας τῶν Κ. Κ. Ἐδουάρδου καὶ Σ. λοιπὸν ἰδοὺ τί κερδίζω ἐγὼ, γαμβρέ μου, ἐξον ἀπὸ τα τυχηρά.

— Μιαιωρίζοντας; ... εἶπεν ὁ Μιχαλιὼς, τοῦ ὁποίου οἱ ὀφθαλμοὶ ἠνεώχθησαν ἔκθαμβοι.

— Μιαουρίζοντας γαμβρέ μου, σὰν τοῦ Μαρτινοῦ τὸ γάτο.... Νὰ, ὡραία μου Μαργαρὼ, πάρε καὶ σὺ μιὰ λίρα! νά!

Ἡ Μαργαρὼ ἐπῆρε δύο, χωρὶς νὰ τῷ εἴπῃ εὐχαριστῶ.

— Ἀμ' ἐμένα; εἶπεν ἡ Λοῦ.

— Ἐσένα θα σοῦ βάλω νὰ πιῇς ... τὸ λοιπὸν Μιχάλη;

— Τὸ λοιπὸν, ἤθελα νὰ ξέρω νὰ γαυγίζω, Σάλιαγκα.

— Πρέπει νὰ μάθῃς .... καὶ ὅταν μαθῇς νὰ γαυγίζῃς, γαμβρέ μου, μὲ τὴν προστασία μου σὲ βάλλω στὴ θέσι τοῦ Σώνη ποῦ Σκωτσεζοῦ γνωρίζεις δα τὸν Σώνη, τὸν πρῶτον ἐραστὴ τῆς Λοῦς, ποῦ σκοτώθηκε σήμερο ... ἀπὸ κακὴ ὥρα.

— Σκοτώθηκε! εἶπεν ἡ Λοῦ μὲ φωνὴν βραγχώδη· καλε! σώθηκε πάλιν ἡ ζινέβρα μου.

— Ζινέβρα φέρ' ἐδῶ! Μαγισσα Πέγκη ἡ ἀδελφή μου κοῦκε απ' τὴ δίψα, καὶ πρέπει νὰ βρέξῃ κομματακι τὸ λαρυγγά της ... Εἶμαστε σύμφωνοι, Μιχαλιώ.

— Εἶμαστε... μπένω στὸν τόπο τοῦ Σώνη. Ἡ ζινέβρα ἐρέρθη, καὶ ἡ ὡραία τετρας ἔπιεν, ἐκαπνισε καὶ πάλιν ἔπιε σχεδὸν ἓν τέταρτον ἀκόμη ὅτε ἠκούσθη κίνησις ἐν τῇ ὁδῷ.

— Ἤνοιξε τὸ θέατρο! εἶπεν ὁ Σάλιαγκας ἐγειρόμενος, Μιχαλιὼ, πᾶμε;

— Λοῦ, σήκω νὰ πᾶμε, ἐφώναξεν ὁ Μιχαλιώς! πᾶμε νὰ δουλέψωμε! σήκω ἀκαμάτρα!

— Ἔγω φωτιὰ ἐδῶ μέσα! εἶπεν αὕτη, δεικνύουσα τὸ ἰσχνὸν καὶ ἀσθμαῖνον στῆθός της.

— Ἡ κακομοίρα ἡ Λοῦ! εἶπεν ὁ Σάλιαγκας θυμαλγῶς, σοῦ πληρόνω δυο σελλίνια τὴ βραδυὰ ποῦ θὰ χάσῃς, Μιχαλιώμου... Ἄφησέ την ἥσυχη!... Πέγκη Μάγισσα, δὸς ζινέβρα τῆς ωραίας μου Μαργαρῶς, καὶ τῆς Λοῦς ὅσο ζητήσουν... καὶ νὰ σὲ πνίξῃ ὁ διάολος, Μάγισσα!

Ὁ Σάλιαγκας ἐξῆλθε δρομαίως μετὰ τοῦ Μιχαλιοῦ, διῆλθε τρέχων τὴν ἐμπροσθινὴν δίοδον, καὶ μετ' οὐ πολὺ *γαμβρός τε καὶ γυναικάδελφος* εὐσεβήσαν ἀπέναντι τοῦ θεάτρου τοῦ Κόβεν-Γάρδεν, τοῦ ὁποίου αἱ θῦραι *ἠροίγοντο τὴν στιγμὴν* ταύτην.

ΙΔ'. ΚΑΤΑΓΡΑΦΑΙ ΤΩΝ ΘΥΛΑΚΙΩΝ.

Ὅτε Σάλιγκας καὶ ὁ Μιχαλιὼς ὁ *γαμβρός* του ἔφθασαν ἔμπροσθεν τοῦ θεάτρου, ἡ σκηνὴ μετέβαλεν ὁλοτελῶς ὄψιν· ὅλον τὸ πλῆθος τῶν κηπηλείων, αἱ διάφοροι συμμορίαι, αἱ πρώην διεσπαρμέναι τῇδε κἀκεῖσε εἰς τας διαφόρους ὁδοὺς ὥρμησαν ταὐτοχρόνως πρὸς τὴν εἴσοδον, καὶ προῆλθεν ἐκ τούτου ὄχλος ψυδρὸς· πλῆθος τοῦ ὁποίου μόλις τὸ ἥμισυ ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ ἴδῃ τὴν παράστασιν· τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ ἐσύγκειτο ἐκ κλεπτῶν, καὶ κλητήρων, ὧν οἱ μὲν πρῶτοι *εἰργάζοντο*, οἱ δὲ τελευταῖοι ἐθεώρουν μετ' ἀπαθοῦς ἀταραξίας. Μεταξὺ τοῦ πλήθους τούτου ὑπῆρχον καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν γνωρίμων μας.

Ἰδού! εἰς τὸ πυκνότατον μέρος τοῦ πλήθους ὁ Βώβης εἰσδύων εἰς τὸ κέντρον φραγμοῦ ζώντος. Αἱ χεῖρες του *ἐργάζονται* μὲ ταχύτητα θαυματουργόν· καὶ ποῦ ἐξαφανίζονται, ὦ θεέ, πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ οἰκειοποιούμενα; οὐδὲν περιφρονεῖ· ῥινόμακτρα μεταξωτὰ, βαμβακερὰ, ὡρολόγια, κράσπιδα φορεμάτων, τὰ ὁποῖα ἀποκόπτει χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν ἐλαχίστην εἴδησιν ὁ ἰδιοκτήτης των· ὅλα τοῦ φαίνονται καλὰ, καὶ παντοῦ εἰσδύει· αἱ χεῖρές του πληροῦνται ἀδιακόπως, καὶ ἀδιακόπως κινοῦνται.

Ἀκολουθεῖτε μετὰ προσοχῆς· ἰδοὺ κλητὴρ τις ἀγοραῖος, ὅστις συλλαμβάνει αὐτὸν *ἐπ' αὐτοφώρῳ* ὁ φίλος μας φέρει καὶ τῷ ἀπευθύνει μειδίαμα γοητευτικόν.

—Χαίρομαι ποῦ σας βλέπω κὺρ Γρονθοκοπᾶ, τῷ λέγει λίαν χαριέντως, ἐλπίζω ὅτι καὶ ἡ κυρία Γρονθοκοπᾶ εἶναι καλὰ, ὅπως τὸ ἐπιθυμῶ... Σᾶς ἐζητοῦσα ἀπὸ δκτὼ ἡμέραις, γιὰ νὰ σᾶς κάμω ἕνα μικρὸ *ρεγάλο*.

Ὁ ἄργος τῆς ἀγυνομίας ὑπομειδιᾷ καὶ οὗτος, ἁπλόνει τὴν χεῖρά του καὶ δέχεται μίαν λίραν, τὴν ὁποίαν ἀποκρύπτει μετ' ἐπιτηδειότητος δεικνυούσης τὸν πρώην κλέπτην εἰς ἀπόστημα μιᾶς λεύγας.

— Καλὴ νύχτασας! ἐπαναλαμβάνει ὁ φίλος Βώβης, προσευνήματα τῆς κυρίας Γρονθοκοπᾶ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐξακολουθεῖ ἀταράχως τὸ διακοπὲν ἔργον του. Παίρνει καὶ παλιν παίρνει! Ἂς στρέψωμεν τὸ βλέμμα ἀλλοῦ.

Εἰς τὸ πυκνότττον μέρος τοῦ ὄχλου ἰδοὺ ἰσχνή τις κεφαλὴ καὶ μακρὰ, ἥτις ὑπερβαίνει πάσας τὰς ἄλλας κεφαλὰς, τοὐλάχιστον κατὰ τέσσαρας μεγάλους δακτύλους. Εἶναι σοβαρὰ, ὑποσημειζομένη ὑπὸ λαιμοδέτου τριχίνου, καὶ περιτυλιγμένη μετοξὺ δύο ὤμων καλυπτομένων ὑπὸ κυανοῦ ἐπενδύτου.

Ἡ κεφαλὴ αὕτη ἀνῆκεν εἰς τὸν ἀρχαῖον καὶ ἀξιόλογον φίλον μας καπιτὰν Πάδδην Ὀχράνην, ὅστις συνώδευε τὴν κυρίαν Δωροθέαν Βουρνέτταν καὶ οὐχὶ ἄλλην.

Ἐν τοσούτῳ τὸ πλῆθος εἰσήρχετο, ἀλλ' εἰσήρχετο βραδέως, καὶ οἱ κλέπται εἶχον καιρὸν νὰ φορολογῶσιν ἐν ἀνέσει.

—Ὑπομονὴ φίλη κυρὰ Βουρνέττα, ὑπομονὴ Δωροθέα! ἔλεγεν ὁ καλοκἀγαθος καπετάνιος, ἀκόμη ἕνα τεταρτάκι τῆς ὥρας καὶ θὰ ἡσυχάσωμε στοὺς θέσαις μας, ποῦ ἔχω πασμένας στὶς *γαλαρίαις*. Νὰ μὲ κάψῃ ὁ Θεὸς, Δωροθέα, ἂν σοῦ λέγω ψέματα, ταῖς ἐπλήρωσα ἀπὸ δέκα σελλίνια τὴν κάθε μιά.

— Ὦ! Πάδδη, ὦ! Κύριε Ὀχράνη! ἐψιθύρισεν

ἡ κυρὰ Βουρνέττα, ἐπνίγηκα... πληρόω ἓξ πέν-ναις ἂν μοῦ δρῇς ὀλίγον ἀέρα.

Ὁ καπετάνιος, τοῦ ὁποίου ἡ ὑψηλὴ κεφαλὴ ἦτο ἐντελῶς ἐκτεθειμένη εἰς τὴν ἑσπερινὴν αὔραν, ἥτις ὅμως δὲν εἰσέδυε μέχρι τῆς ταλαιπώρου συντρόφου του, τῆς τεθαμμένης ἐν τῷ πλήθει, ἀνέπνευσεν ὅσον μακρότατον, καὶ γλυκυθύμως.

— Πῶς διάβολο σοῦ φαίνεται ὅτι δὲν ἔχει ἐδῶ ἀέρα, Δωροθέα; ἠρώτησεν. Ὁ ἀέρας σφυρίζει μέσ' σ' αὐτιά μου... Ἄχ! κακορίζικε σ' ἔπιασα!

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι ἀπηυθύνθησαν εἰς κύριόν τινα τοῦ ὁποίου ἐπίασε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιόν του· τὴν ἐκράτει δυνατά, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ζαφῇ ἕνεκα τῆς πιέσεως τοῦ πλήθους.

— Κύριοι, εἶπεν εἰς τοὺς ὄπισθεν γειτονάς του, φερθῆτε σὰν ἀληθινοὶ Ἄγγλοι, δι' ἀγάπην τοῦ θεοῦ!... συλλάβετε αὐτὸν τὸν ἄθλιον κακοῦργον, ποῦ δὲ γνωρίζει καλὰ τὴν τέχνη του, νὰ παρ' ὁ διάλος! Ἀλλ' οὐδεὶς ἀπεκρίθη εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην· ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ γνωμικὸν *ἕκαστος δι' ἑαυτὸν* ἐφαρμόζεται μετ' αὐστηρότητος ἀκάμπτου.

— Δωροθέα! ἀνεβόησεν ὁ καπετάνιος, τοῦ ὁποίου ἡ χεὶρ ἤρχισε νὰ ἐξασθενίζηται, βγάλε τὸν βραχιονά σου, εἰδὲ μὴ νὰ σὲ πάρ' ἡ ὀργή, καὶ πάσκιτε νὰ μοῦ κρατήσῃς αὐτὸν τὸν φονιά.

Ἡ Κυρὰ Βουρνέτα ἐπειράθη νὰ ζαφῇ, καὶ κατώρθωσε νὰ πνεύσῃ ὡς ἀτμομηχανή, καὶ οὐδὲν ἄλλο.

Ἐν τοσούτῳ ὁ κλέπτης, διὰ διηνεκοῦς πιέσεως τοῦ καρποῦ τῆς χειρὸς τοῦ Πάδδη ἐξαντλήσας τὴν δύναμίν του, τὸν ἠνάγκασεν ἐπὶ τέλους νὰ τὸν ἀφήσῃ.

Ὁ καπετάνιος ἔψαυσεν ἀμέσως τὸ θηλάκιόν του, καὶ, ὁ κακοῦργος δὲν ἀπέτυχεν! εἶπε γογγύζων.— Δεν γνωρίζω ἄλλον ἀπὸ τὸν κατεργάρη τὸ Βώβη νὰ ἔχῃ τόση *φιάκα*... καὶ ὅμως ἐγὼ εἶχα νὰ τοῦ πῶ... Κυρία μου, μ' ἔκλεψαν τὸ μανδῆλί μου.

— Κύριε Ὀχράνη, ἀπεκρίθη ἡ καπηλος, κοντεύω νὰ σκάσω.

— Ὁ διάολος νὰ... δηλιδὴ ψυχή μου, σᾶς λυποῦμαι μὲ ὅλη μου τὴν καρδίαν, τὸ μανδῆλι ἐκεῖνο τὸ εἶχ' ἀγοράσει μισὸ τάλαρο στοῦ Χωραφιοῦ τὸ δρόμο (Field-Lane) ξιύρετε Κυρία μου.

— Καλὰ νὰ παθῃς, κύριε Ὀχράνη· ὁ θεὸς σ' ἐπαίδευτε... ὅλα τὰ μαντήλια ποῦ πουλοῦνε ζοῦ χωραφιοῦ τὸ δρόμο εἶναι κλεψιμιά... Οὔρ! θὰ λιγοθυμήσω, κύριε!... καὶ ἂν ἀγόραζες τὰ μανδήλια σου ζῆς ξαδέλφης μου τῆς κυρὰ Κρούβης, ἢ ἂν θέλῃς...

— Ἢ ἂν θέλῃς ζοῦ διαβόλου, κυρία μου!

— Οὔρ! θὰ πνιγῶ, κύριε!

Τὴν ζιγμὴν ταύτην ὁ Καπετάνιος καὶ ἡ σύντροφός του ἐπάτουν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν βαθμίδων· ἐνταῦθα ὁ καπετάνιος ἀνωρθώθη καθ' ὅλον τὸ μῆκος του, (ὅπερ δὲν ἦτο μικρὸν πρᾶγμα) καὶ περιέζεψε τὸ βλέμμα του ἐπὶ τοῦ πλήθους τοῦ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ.

Παράξενο πρᾶγμα, ζὴν τιμή μου! ἐγγύγγυσε, καταπίπτων βαρέως ἐπὶ τῶν πτερνῶν του. Νὰ μὲ πάρ' ὁ διάολος ἂν δὲν εἶναι παράξενο!.. Δὲν βρίσκεται κανένα ἀπὸ κεῖνα τὰ διεφθαρμένα σκυλιὰ μέσα ζὸ πλῆθος... Καὶ σὲ πιὸ διάολο νὰ προζρέξω, παρὰ σ' αὐτὰ τ' ἀγαπημένα μου τὰ παιδιά;

— Αἰσθάνομαι ὀλίγον ἀέρα Κύριε Ὀχράνη.

— Πάγει καλὰ, Δωροθέα, πάγει καλὰ, μὰ ἐγὼ αἰσθάνομαι ἄλλο ἕνα χέρι ζὴν τζέπη μου· ἄλλα μὰ ὅλους τοὺς διαβόλους τῆς κολάσεως αὐτὸς δὲν θὰ μοῦ φύγῃ.

Καὶ τῷ ὄντι, ὁ καπετάνιος ἐπίασε τὴν χεῖρα δευτέρου κλέπτου, καὶ τὴν ἔσφιγγεν εἰς τρόπον νὰ τὴν συντρίψῃ· πάραυτα ἠκούσθη μιαούρισμα ὄπισθεν αὐτοῦ ἐκφράζον ἐνταυτῷ ὀδύνην καὶ εἰρωνίαν, καὶ σχεδὸν ταυτοχρόνως δυο ὀδόντες ὀξεῖς καὶ κοπτεροὶ ὡς οἱ τοῦ ἀνθίου ἐνεπίγησαν εἰς τὴν σάρκα του.

— Σάλιαγκα, συχωμερὲ γάτε! ἀνεβόησεν ὁ Πάδδης, προσπαθῶν διασπασμωδῶν κινήσεων νὰ ζαφῇ· μὰ τὴν κόλασι! θὰ σοῦ ζρίψω τὸν σβέρκο ἂν δὲ μ' ἀφήσῃς τὸ χέρι!

— Ντροπή σου καπετάνιε, ντροπή σου, εἶπεν ὁ Σάλιαγκας, μετὰ τὴν τελευταίαν ὀδοντιάν, δὲν ἐντρέπεσαι νἄεθῃς ζὸ θέατρο χωρὶς μαντῆλι; Σκύψε νὰ σοῦ πῶ κάτι τι.

— Νὰ μὴ ζήσω, ἂν αὐτὸ τὸ κατηραμένο τὸ ψίδι δὲν μ' ἐδάγκασεν ὡς τὸ αἷμα, εἶπε γογγύζων καὶ κύπτων ὁ καπετάνιος· τί ἔχεις νὰ μοῦ πῇς Σάλιαγκα.

— Ἔχω νὰ σοῦ πῶ καπετάνιε... Ἀλλοῖ! ἡ κυρὰ Βουρνέττα εἶν' αὐτή;.. Δὲν τὴ συχαίνεσαι, κύριε Ὀχράνη! ἔχω νὰ σοῦ πῶ κύριε Ὀχράνη... οἰβοῖ γιὰ τὸ θεὸ, τί κόκκινη ποῦν ἡ κυρὰ Βουρνέττα, καπετάνιε!

— Πνίγομαι! εἶπε μηχανικῶς ἡ κάπηλος, τὴν ὁποίαν τὸ ῥεῦμα τοῦ ὄχλου ἔῤῥιψε πάλιν εἰς κατάσασιν ἡμιλε ποθυμούσης.

—Πνίγεται, καπετάνιε, ἐπανέλαβεν ὁ Σάλιαγκας, πρέπει νὰ δώσωμε γρονθιαῖς ζὴ ῥάχι ἐκεινῶν ποῦ πνίγονται... αὐτὸ τὸ ξέρετε!

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Σάλιαγκας κατέβασε *μιὰ καλὴ*, ἐπὶ τῶν νώτων τῆς χονδρῆς ξενοδόχου.

— Οὔρ! κύριε Ὀχράνη, οὔρ!.. εἶπε βραγχωδῶς, πνιγομένη ἐν ταὐτῷ δι' ἔλλειψιν ἀέρος καὶ ὑπὸ τῆς ὀργῆς. Οἱ δὲ περιϊστάμενοι ἐξεκαρδίζοντο ἀπὸ τὸν γέλωτα.

— Πῶς τὸ ξέρεις τοῦτο κατεργάρη;

—Τὸ ξέρω καλά... ἐγὼ ξέρω καὶ ἄλλα πολλὰ πράγματα... Καὶ ὅσο γιὰ τὴν ἀποψινὴ διασκέδασι μὴ σὲ μέλει!.. ὅλη ἡ συντροφιὰ τρῶν καὶ πίνουν ζὰ καπηλιὰ τοῦ Βώ-Στρητ καὶ τῆς Δρούρη Λαίνης.

Ὁ Ταυρνοβούλης μουγγρίζει σὰ βῶδι μέσ' στὸ *οἰνοπνευματοπωλεῖο* (Spirit-shop), ποῦ εἶναι κοντὰ ζο φρουρό, καὶ πίνει σὰ σφογγάρι ζὴν ὑγεία τοῦ Σώνη ποῦ σκοτώθηκε· ἐκάμανε μεγάλο συμβούλιο, καὶ βάζω ζοίγμα τὴ Μαργαρώ μου γιὰ τὴν κυρὰ Βουρνέττα, ὅτι θἄχωμε καθ' αὐτὸ χορὸ *παλληκαριστικο!*

Ὁ Πάδδης καὶ τὸ ἀντικείμενον τῶν φροντίδων του σχεδὸν ἀφιχθησαν ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τοῦ θεάτρου.

— Πάγει καλὰ, λασποβῶλι μου, πάγει καλὰ χρυσό μου καὶ ἀγαπημένο μου παιδί, εἶπεν ὁ καπετάνιος διὰ τῶν ὀδόντων του· ἴσως ἔχεις δίκαιο, καὶ νὰ τυρλαθῶ ἂν ἡ κυρὰ Βουρνέττα δὲν ἤθελε κάμει καλλίτερα νὰ κάθεται κοντὰ στὴν κάσσα της, παρὰ νὰ μὲ σκοτίζει ἐδῶ πέρα... τέλος πάντων εἶναι ἀδιάφορο· ἂν ἔχῃ χρὸ θὰ χορέψωμε.

—Καλὴν ἀντάμωσι, καπενάνε ἐπανέλαβεν ὁ Σάλιαγκας· δὲν σοῦ κρατῶ ἔχθρα, τοὐλάχιστο γιὰ τὸ μανδῆλι ποῦ ἐχάσες δὲ μὲ κόφτει· Κυρὰ Βουρνέττα, πολλὰ τὰ ἔτη σας!

—Καὶ ποῦ πηγαίνεις ἔτζι βιαστικά; ἠρώτησεν ὁ Πάδδης.

—Στὴν *Πίπα καὶ στὴν Κοῦπα*, καπετάνε· ἂν μὲ χρειασθῆτε ελᾶτε ἐκεῖ· θὰ βρῆτε τὴν Μαργαρὼ τὴ γυναῖκά μου, τὴν Λοῦ τὴν ἀδελφή μου, τὸ Μιχαλιὼ καὶ ἄλλους.

— Πάγει καλὰ Σάλιαγκα, νὰ σὲ πάρ' ἡ ὀργὴ παιδί μου· ἔλα φίλη μου Δωροθέα, πᾶμε μέσα ἂν ἀγαπᾷς.

Αὐτὸ ἐπιθύμει καὶ ἡ Δωροθέα, καὶ ἀφίνουσα διὰ μίαν στιγμὴν τὸν βραχίονα τοῦ καπετάνου ὑπερίβη τὸν οὐδόν· ἐνῷ δ' ἔμελλε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ ὁ Πάδδης, δύο χεῖρες ἐπεκάθισαν βαρέως ἐπὶ τῶν ὤμων του, καὶ φωνὴ ἄγνωστος ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς του.

— Σὲ προστάζω νὰ μὴ γυρίσῃς νὰ δῇς, *Κύριε τῆς νυκτός*.

Ὁ Πάδδης ἐταμάτησε καὶ δὲν ἐκινήθη· ἀλλ' ὁ ὄχλος ἐξηκολούθησεν εἰσερχόμενος, καὶ τὸν ἐχώρισεν ἀπὸ τὴν Κυρὰ Βουρνέτταν, ἡ ὁποία ἐγένετο ἄφαντος ἐν τῷ πλήθει.

—Γνωρίζεις τὴν λαίδην Β. τὴν ἐρωμένην τοῦ δουκὸς τοῦ Υἱόρκου; ἠρώτησεν ἡ φωνή.

—Ναὶ μυλόρδε.

—Ἐὰν ἔλθῃ εἰς τὴν πρώτην πρᾶξιν εἰς τὸ θεωρεῖον τῆς Α. Ὑψηλότητος, θὰ καταβῇς εἰς τὴν ἐξέδραν, εὐθὺς ἅμα πέσῃ τὸ καταπέτασμα τοῦ θεάτρου. Πλησίον τῆς ἐξέδρας ἄνθρωπός τις θὰ σὲ πλησιάσῃ, καὶ θὰ σοὶ εἴπῃ τὸ σύνθυμα· κάμε λοιπὸν ὅ,τι σοῦ 'πῇ

—Μάλιστα, μυλόρδε.

—Ἐὰν δὲν ἔλθῃ εἰς τὴν πρώτην πρᾶξιν, περίμενέ την εἰς τὴν δευτέραν· καὶ ἂν δὲν ἔλθῃ καὶ εἰς τὴν δευτέραν, περίμενε ἀκόμη.

—Καλὰ μυλόρδε... Καὶ τί θὰ ἦναι ἡ δουλειὰ παρακαλῶ;

— Αἱ χεῖρες ἀπεσύρθησαν ἀπὸ τοὺς ὑψηλοὺς ὤμους τοῦ Πάδδη.

— Δὲν μ' ἀπεκρίθη! ἐμορμούρισε. Νὰ μὲ πάρ' ὁ διάολος, ἂν δὲν ἔδινα ἕνα δυὸ σιλλίνια γιὰ νὰ δῶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ κρυφοῦ διαβόλου, τὸν ὁποῖον σέβομαι, γιατὶ εἶναι χρέος μου... Πάντα μυστικά! Δὲν εἶμαι περίεργος, ἀλλ' ἂν δὲν ἤξευρα ὅτι οἱ *μυλόρδοι τῆς νυκτὸς* εἶναι δυνατώτεροι ἀφ' ὅτι χρειάζεται γιὰ νὰ μὲ χρεμάσουν, ἤθελα εὕρει μέσον νὰ βλέπω καθαρὰ εἰς ὅλα τὰ τρέχοντα.

—Πάδδη, Κύριε Ὀχράνη! ἐφώναξε φωνή τις γοερὰ ὑπὸ τὸ ἐνδότερον περισύλιον τοῦ θεάτρου.

—Καλὸ, Δωροθέα, χρυσή μου κοπέλλα, χονδρὴ βαρέλλα τῆς ζινέβρας! ἀπεκρίθη ὁ καπετάνιος.— Τί νὰ κάμω, νὰ πάρ' ὁ διάολος, ἔχω καὶ ταῖς δουλειαῖς μου.

Καὶ ὁ καλοκάγαθος Πάδδης εἰσῆλθε, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ σταφῇ ὅπως ἴδῃ τὸν ἰδιοκτήτην τῆς μυσταριώδους ἐκείνης φωνῆς, ἥτις τὸν ὡμίλησεν εἰς τὸ οὖς.

ΙΕ. ΕΝ ΤΩ ΘΕΑΤΡΩ.

Ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεστερ ἦτο τριάκοντα πέντε ἐτῶν περίπου· ἰσχνὸς μὲν ἀλλὰ ῥωμαλέος καὶ ἀνασήματος ὑπερβαίνοντος τὸ μεσαῖον, λιγνὸς περὶ τὴν ὀσφὺν καὶ πλατυνόμενος πρὸς τοὺς ὤμους. Οἱ κανονικώτατοι καὶ θαυμασίου τύπου χαρακτῆρές του, ὧν τὰ ἄκρα ἐφαίνοντο ὡσεὶ γεγλυμμένα διὰ τῆς γλυφίδος, εἶχον τὴν σιδηρᾶν καὶ αὐστηρὰν ἐκείνην ἔκφρασιν τῶν γνησίων Ἄγγλων, ἀλλ' εἰς τὸ κυανοπράσινον χρῶμα τοῦ ὄμματός του, τοῦ ὑπὸ μελανῶν γραμμῶν φλεβογραφουμένου, ἐνυπῆρχε θρασυτης ἀπεριόριστος, καταντῶσα σχεδὸν εἰς προπέτειαν, καὶ ψυχρά τις χλεύη, ὅλως ἀντίθετος εἰς τὴν συνήθη ἔκφρασιν τοῦ Βρεταννικοῦ βλέμματος. Τὸ ὑψηλὸν, τὸ εὐρὺ καὶ ἄσπιλον καὶ εὐγενῶς ἐσχηματισμένον μέτωπόν του ἐνίσχυε τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου του, τὴν ὁποίαν ἐμετρίαζεν ἡ ξανθὴ καὶ ὡραία κόμη του, ἁπαλὴ, βοστρυχωτὴ, καὶ ὁποίας βέβαια οὐδέποτε ἥψατο ὁ ἀγενὴς σίδηρος τοῦ κουρέως.

Ἀλλ' ὁ Βρίαν ἦτο ἄνθρωπος χαρακτὴρ πρωτοτύπου· ἦτο *ἐξαλλος*. (eccentric man).

Ὁ Θεὸς γινώσκει ὅτι ἤθελον μᾶς χρειασθῇ σελίδες ὁλόκληροι, ἰδιαίτεραι, ἐμβριθεῖς καὶ εὐγλωττοι, ἵνα ἐξηγήσωμεν, ἔξω καὶ συντόμως, τὸ πλῆθος τῶν ἰδεῶν αἵτινες κρύπτονται ὑπὸ τὴν οὐχὶ λίαν εὔφωνον λέξιν ἔξαλλος (Ἀγγλ. ἐξέντρικμαν)· τὸν χαρακτῆρα τοῦ εὐγενεστάτου Βρίαντος δὲ Λάνσεστερ, εἰς τοὺς βουλομένους τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν ν' ἀκολουθήσωσιν αὐτὸν, θέλει ἐξηγήσει κάλλιον ἡ λέξις καὶ τὸ πρᾶγμα, ἡ πραγματεία ὁποιουδήποτε εἴδους.

Ὁ Λαντούρης Λούκης ὁ Βρίαν καὶ οἱ ἀδῶνιδες εἰσῆλθον ταυτοχρόνως. Τὴν στιγμὴν δὲ ταύτην ἡ ἅμαξα τῆς λαίδη Ὡρελείας ἐστάθη πρὸ τοῦ περισυλίου. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις εἶχεν ὁμιλήσει ὄπισθεν εἰς τὸν Πάδδην, καὶ ὅστις ἐφαίνετο παραφυλάττων τὴν ἄφιξιν τινὸς, κεκρυμμένος ὄπισθεν τῆς προεχούσης γωνίας οἰκίας τινὸς, ἔγραψε μετὰ σπουδῆς λέξεις τινὰς μὲ μολυβδοκόνδυλον, ἐπί τινος τῶν σελίδων τῆς δέλτου αὐτοῦ, ἔδωκε τὸ γραμμάτιον εἰς ἕνα τῶν τυχοδιωκτῶν, οἵτινες περιεφέροντο ἐπὶ τῆς πλατείας συνοδεύων αὐτὸ μὲν ἓν σιλλίνιον, καὶ τῷ ἔδειξε τὸν Ῥὶο-Σάντον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ ὀχήματος.

Ἡ πριγκηπίσσα τῆς Λογγιβίλλης καὶ ἡ θεία αὐτῆς ἡ χήρα Δουκέσσα τῆς Γέδρης εἶχον φθάσει πρό τινων λεπτῶν.

Ἡ πρώτη πρᾶξις ἦτο ἐγγὺς τοῦ νὰ τελειώσῃ, καὶ ἡ αἴθουσα τῆς Κόβεν-Γάρδην παρίςα τὴν ἐσπέραν ἐκείνην λαμπρότατον θέαμα· ἅπαντα τὰ θεωρεῖα, τὰ συνήθως ἔρημα ἢ ἀθλίως πληρούμενα, ἔλαμπον ὑπὸ πολυτελῶν ἐνδυμασιῶν, καὶ ὑπῆρχεν ἐκλεκτὸν πλῆθος καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς διαδρόμους (galeries .

Νομίζομεν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ δώσωμεν ἐνταῦθα λεπτομερείας τινὰς περὶ τῆς θέσεως τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ θεάτρου προσώπων μας. Εἰς τὸ πρῶτον θεωρεῖον, τὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀριστερόθεν, οὐδεὶς ὑπῆρχε· τὸ θεωρεῖον τοῦτο περιέμενε τὴν Λ. Β. Ὑψηλότητα τὸν μυλόρδον Δοῦκα τοῦ Ὑόρκου, οὗ ἦτο κτῆμα· τὸ προσκείμενον θεωρεῖον κατείχετο ὑπὸ τῆς Λαίδης Καμβέλλης καὶ τῆς ἀνεψιᾶς της, τὸ μετὰ τοῦτο ὑπὸ τῆς πριγκηπίσσης τῆς Λογκεβίλλης καὶ τῆς θείας της· εἰς τὴν ἀπέναντι πλευρὰν τοῦ θεάτρου ἐφαίνετο εἰς τὸ πρῶτον θεωρεῖον ἡ Λαίδη Ὡρέλεια καὶ ὁ Ῥὶο-Σάντος· εἰς τὸ δεύτερον ὑπερμέγεθες παροπέτασμα ἔκριπτε τοὺς ἐν αὐτῷ καθημένους, καὶ τὸ τρίτον κατείχετο ὑπὸ κυριῶν.

Εἰς τὰ κατέναντι τῆς σκηνῆς θεωρεῖα ἠδυνάμεθα ν' ἀναγνωρίσωμεν ὀλίγα πρόσωπα· δυνάμεθα ὅμως νὰ εἴπωμεν εὐθὺς εἰς τὸν ἀναγνώστην ὅτι ὁ ὠχρὸς, σκυθρωπὸς καὶ βεβαρυμμένος κύριος, ὅστις φαίνεται θεωρῶν λίαν προσεκτικῶς τὴν ὀροφὴν τοῦ θεωρείου του καὶ μὴ προσέχων ποσῶς εἰς οὐδὲν ἄλλο εἶναι ὁ λόρδος κόμης Ἀσπροπυργίτης, πρωτότοκος ἀδελφὸς τοῦ Βρίαντος δὲ Λάνσεστερ καὶ προστάτης τοῦ καλοκἀγάθου Κυρίου Πατερσῶνος τοῦ ἐπιτρόπου, τοῦ ἔχοντος δυσοληψίας μετὰ τοῦ Βώβ-Λατέρνα.

Ἐπὶ τῆς σειρᾶς τοῦ ἰσοπέδου, ὑπὸ τὸ θεωρεῖον τοῦ Δουκὸς τοῦ Ὑόρκου ὑπῆρχε μεγάλη τις λάρναξ σχηματιζομένη ὑπὸ δύο θεωρείων τῶν ὁποίων εἶχον ἀφαιρέσει τὸ διάφραγμα· ἐν τῷ θεωρείῳ τούτῳ περιεστρέφετο ὁ ὑποκόμης Λαντούρης Λούκης, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀδωνίδων τοῦ Λονδίνου.

Τέλος εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους διαδρόμους ὁ ἀγαθὸς τὴν ψυχὴν καπετὰν Παδδὴς Ὀχράνης, ὄρθιος καὶ δύσκαμπτος, ἀνυψῶν τὴν κεφαλὴν τοὐλάχιστον δύο πόδας καὶ ἥμισυν ὑπεράνω τῆς μυροβόλου κόμης τῆς ἐρυθρᾶς Κυρὰ Βουρνέττας, τῆς ὁποίας ἡ λυθεῖσα ἐσθὴς, χάρις εἰς τὸν Σιαλιαγκάκην, ὅστις εἶχε κλέψει τὴν πόρπην (agrafe) της, παρεῖχεν ἐλευθέραν ἀνάπτυξιν εἰς τὴν ἐκπληκτικὴν πολυσαρκίαν της.

Ὁ Παδδὴς, εἰ καὶ ἀποκρινόμενος ἀεὶ ὅπως ἁρμόζει εἰς Ἰρλανδὸν φιλάρεσκον καὶ χαρίεντα, εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῆς κυρὰ Βουρνέττας, δὲν ἀπέστρεφον οὐδὲ στιγμὴν τὸ βλέμμα του ἀπὸ τοῦ θεωρείου τοῦ Δουκὸς τοῦ Γιόρκου.

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν τὸ καταπέτασμα κατέπιπτεν, ἡ θύρα τοῦ θεωρείου ἠνεῴχθη μετὰ κρότου, καὶ ἡ λαίδη Β** εἰσῆλθεν εἰς αὐτῷ, κεκαλυμμένη ὑπὸ ἀδαμάντων, ὑπὸ τὸ διαστυρούμενον πῦρ ἑκατὸν εὐγενικῶν διοπτρων (bincole), διευθυνομένων κατὰ τῆς Α. ὑψηλότητος.

Ὁ Παδδὴς ἐξέπεμψε βαθύτατον στεναγμόν.

— Φίλη μου, φιλτάτη μου κυρία Βούρνεττ, εἶπε, τί διάολο! δὲν ἔτρωγες ἕνα πορτογάλι μὲ εὐχαρίστησιν;

—Μήπως ἔχεις κανένα, Κύριε Ὀχράνη;

—Νὰ μὲ χαψῃ ὁ Σατανᾶς, κυρά μου, ἂν δὲν πᾶ νὰ σᾶς φέρω. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ὁ Παδδὴς ἀνεχώρητε ταχέως, ἀφίνων τὴν συντροφόν του ἐκθαμβον διὰ τὴν σπανίαν ταύτην προθυμίαν του.

—Τί καλῆς ψυχῆς ἄνθρωπος ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ Κύριος Παδδὴς Ὀχράνης! εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ κυρα Βουρνέττα· ἀλλὰ κάλλια νὰ μ' ἔφερνε ἕνα ποτῆρι ῥόμι.

Ὁ Παδδὴς ἀναὶ νὰ ὑπάγῃ να ζητήσῃ πορτογάλια κατέβη εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ἐξίας, καὶ πρὶν ἢ κάμῃ δύο τρία βήματα, ἄνθρωπός τις, τὸν ὁποῖον δὲν ἐγνώριζεν, ἐχάθη ἐνώπιόν του καὶ τὸν κατεμέτρησε διὰ τοῦ βλέμματος.

— Ὁ καπιτὰν Παδδὴς... ἐψιθύρισεν ὁ ξένος ἀφ' οὗ τὸν ἐξέτασε· εἶτα δὲ ἁπτόμενος ἐλαφρᾶ διὰ τοῦ δακτύλου τοῦ ὤμου τοῦ Παδδὴ.

—*Κύριος τῆς νυκτός!* εἶπεν· ὁ δὲ Παδδὴς ὑπέκλινεν εὐσεβάστως. Τότε ἄγων αὐτὸν καὶ ἰδίαν εἴς τι φατνωμα, ὡμίλησε μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ δέκα λεπτά.

— Εὑρίσκονται *ἄνθρωποι τῆς οἰκογένειας* σ' ὅλα τὰ καπηλειὰ ἐδῶ γύρω, εἶπεν ὁ καπετάνιος, μετ' ὀλίγον σᾶς βρίσκω ἕνα.

—Μὰ νὰ ἦναι ξυπνητός!

—Σὰν τὸ χέλι, μὴ σᾶς μέλει, μυλόρδε. Ὁ ἄγνωστος ἔθεσε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ στόματός του καὶ ἀνεχώρησε.

Ὁ Παδδὴς ἐστέναξε πάλιν βαρέως. Νὰ πάρ' ὁ διάολος ἂν ἡ κυρὰ Βουρνέττα δὲν θα ἦτο καλλίτερα νἆναι στὸ καπηλείοτης παρὰ ἐδῶ, εἶπε γογγύζων, μὰ ποιὸν νὰ προτιμήσω, τὸν λεσποβούτιχτο τὸ Βώβη, τὸν ἐγοπητό μου φίλο, ἢ τὸν κανακάρη μου τὸ Σαλιαγκάκι, τὸ συχαμερὸ τὸ σκωλῆκι!... Ποιὸν ἀπ' τοὺς δυὸ νὰ πάρω;

ΙΣΤ.' ΤΟ ΜΕΤΑΞΥ ΔΥΟ ΠΡΑΞΕΩΝ.

Καταπεσόντος τοῦ καταπετάσματος, ἐπῆλθε κίνησις γενικὴ εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ πανταχόθεν ἠκούετο ψιθυρισμός· οἱ δὲ διάδρομοι ἤρχισάν ποικίλην καὶ θορυβώδη συνομιλίαν, καὶ τὰ θεωρεῖα συνεπεσκέπτοντο.

Τὸ θορυβωδέστατον θεωρεῖον ἦτο ἀσυγκρίτως λόγῳ ἡ μεγάλη λάρναξ, ἡ περιέχουσα τὸν Λαντούρην Λούκην καὶ τοὺς ἀδώνιδας.

Ἐκ τοῦ θεωρείου τούτου ἐξήρχοντο ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐπιφωνήματα, ἐπιτηδευόμενα τὸ πρωτότυπον καὶ τὴν ἀγχίνοιαν, ἐπιγράμματα παχυλὰ, καὶ ἀλλόκοτα στοιχήματα.

Ὁ Ῥίο-Σάντος, ὅστις εἶχε μεταβῆ εἰς τὸ θεωρεῖον τῆς Λαίδης Καμβέλλης, ὅπου τὸν ἐπερίμενεν ἡ θέσις του, ἐπανῆλθε κάμνων τὰς ἐπισκέψεις του· εἰς τὸ θεωρεῖον τῆς κομήσσης ἐστηρίχθη εἰς τὸ ἐπινώτιον τῆς ἕδρας του καὶ περιέρρεψε τὸ δίοπτρόν του διὰ τῆς αἰθούσης μετ' ἀδιαφορίας.

— Νομίζω ὅτι δὲν ἀπατῶμαι! εἶπεν αἴφνης, μὲ ὕφος περιχαροῦς θαυμασμοῦ· ἰδοὺ ἡ πριγκηπέσσα Λογκεβίλλης.

— Ποῦ! ποῦ εἶναι; ἠρώτησεν ἡ κόμησσα.

— Ἐκεῖ πέραν, πλησίον τῆς Μίςς ... πλησίον τῆς Λαιδης Καμβέλλης.

—Μοὶ δίδετε τὴν ἄδειαν νὰ πάγω νὰ τῇ προσφέρω τὰ σεβάσματά μου; Τὴν ἐγνώρισα πολὺ καλὰ εἰς Παρισίους.

— Πόσον εἶναι ὡραία! εἶπεν ἀκουσίως ἡ Ὠφέλεια.

— Ἐφημίζετο ὡς ἡ ὡραιοτάτη τοῦ προαστείου τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ μέρος τοῦ κόσμου ὅπου εὑρίσκονται αἱ ὡραιόταται γυναῖκες.

Ἡ κόμησσα τὸν ἠκολούθησε μίαν στιγμὴν διὰ τοῦ βλέμματός της, τὸ ὁποῖον πάλιν ἐγράφη ἐπὶ τῆς Σωσσάνης ἤτις ἦτο ὄντως ἐκπληκτικῆς καλλονῆς. Τὸ ὡραῖον ἄγαλμα ἤδη ἔζη καὶ μᾶλλον ἢ ὁποιοσδήποτε ἄλλος. Ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ μετώπου της ἐκάθητο ὡσανεὶ φέρανες ἀκτίνων χάριτος προερχομένης ἐξ ἐνδομύχου ἀγαλλιάσεως, καὶ τὸ βλέμμα της ἐσπιθηροβόλει ὑπὸ τὸ ἐσταμμένον τόξον τῶν ὀφρύων της.

Ἡ Σωσάννα ἐπερίμενε· δὲν εἶχεν ἀκόμη ἰδεῖ τὸν Βριάντα, ὅστις ἠκροᾶτο βεμβὸς καὶ ψυχρὸς ὑπεράνω αὐτῆς τοὺς ἀθλίους ἀσπασμοὺς τοῦ Λαντούρη Λούκη, καὶ τὰ παράδοξα στοιχήματα τῶν συναιρων του· ἀλλ' ἤξευρεν ὅτι ἔμελλε νὰ τὸν ἴδῃ καὶ νὰ τῷ ὁμιλήσῃ.

Καὶ πῶς; Ἡ Σωσάννα δὲν ἠρώτα ποσῶς ἑαυτὴν περὶ τούτου· ἠδύνατο κατὰ καιροὺς νὰ τὸ πιστεύῃ ὡς νήπιον· τοῦτο προήρχετο μέρος μὲν ἐκ φύσεως, μέρος δὲ ἐκ τῆς παραδόξου σχολῆς, εἰς ἣν ἡ τύχη εἶχε ῥίψει αὐτὴν εἰς τὴν νηπιότητά της.

Τὴν ἱστορίαν τῆς Σωσάννης θέλομεν μάθει μετὰ ταῦτα· ἡ κόμησσα δὲν ἠδύνατο ν' ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτῆς τὸ βλέμμα.

— Θεέ μου! τί ὡραία εἶναι! ... ἐψιθύρισε πάλιν.

Ἡ τάλαινα Ὠφέλεια τὴν ἐνόμισεν ἀντίπαλόν της, ὡς πᾶσαν ὡραίαν γυναῖκα.

— Τὴν ἐγνώρισε, λοιπόν, εἶπε κατὰ νοῦν.—Καὶ πρὸς τί τόση βία διὰ νὰ τὴν ἴδῃ!..

Τὸ θεωρεῖον τῆς πριγκιπέσσης Λογκεβίλλης ἠνεῴχθη, καὶ ὁ Ῥίο-Σάντος εἰσῆλθε.

Ἡ Σωσάννα ἔῤῥιψεν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα ἀδιάφορον, διότι αὐτὸν δὲν ἐπερίμενεν· εἰς δὲ τὸ βλέμμα τοῦτο ὁ Ῥίος ἀπήντησε διὰ βλέμματος ὀξέως, ψυχροῦ καὶ ἐταζικοῦ.

Ἡ ὡραία κόρη καίτοι συνειθισμένη εἰς τὸ νὰ μὴ ἐκπλήττηται διὰ τίποτε, ἔμεινεν ἀπαθὴς πρὸς τὸ βλέμμα τοῦτο τὸ ἰσχυρὸν καὶ ἀλλόκοτον, τὸ ὁποῖον κατεμέτρει τὴν διάνοιάν της, καὶ ἔκαμνεν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἀνάλυσιν τῆς ψυχῆς της· ἠσθάνθη βάρος εἰς τὰς βλεφαρίδας της, καὶ κατέπεσαν τὰ βλέφαρά της ὑπὸ ταραχῆς ἀνικήτου· ἠσθάνθη εἶδος φόβου καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχεν ἰδεῖ ποτε, καὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἐγνώριζε τὸ ὄνομα.

Ἐν τοσούτῳ ἡ γραῖα Γαλλὶς περιεκινεῖτο δεξιουμένη αὐτὸν διὰ πολλῶν ἐκφράσεων· ὁ Ῥίο-Σάντος τὴν ἐχαιρέτησεν εἰς τρόπον ἀμφίβολον, καὶ ὅλως ἀντίθετον πρὸς τὴν συνήθη ἀξιομίμητον ἔκφρασιν τοῦ σεβασμοῦ τοῦ τρόπου του· εἶτα δὲ πλησιάζων πρὸς τὴν Σωσάνναν, ἥτις ἀνύψωσε μετὰ δειλίας τὸ βλέμμα της, ἐφίλησε τὴν χεῖρά της.

— Πριγκηπέσσα, τῇ εἶπε, μοὶ δίδει τὴν ἄδειαν ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης νὰ τῇ προσφέρω τὰ ταπεινὰ σεβάσματά μου;

— Ὁ Μαρκέσιος Ῥίο-Σάντος, φιλτάτη μου, ἐπρόσθεσεν ἡ δουκέσσα τῆς Γέβρης, ὡς παρουσιάζουσα αὐτόν.

Ἡ Σωσάννα ὑπέκλινε καὶ εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Μοὶ εἶπον πολλὰ, κύριε ... Ἐνθυμοῦμαι τινα, θέλω μάθει τὰ λοιπά.

— Δὲν σᾶς ἐννοῶ Κυρία, εἶπεν ὁ Ῥίο-Σάντος μειδιῶν. Ἤλθον νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῶν Παρισίων. Τί εἰδήσεις μᾶς φέρετε ἐκ τῆς Γαλλίας, παρακαλῶ;

— Ὁ μαρκέσιος δὲν εἰξεύρει τίποτε, ἄγγελέ μου! ἔφθη εἰποῦσα εἰς τὸ οὖς τῆς Σωσσάνης ἡ δουκέσσα.

— Ἐνόμιζον ὅτι εἶναι ὁ αὐθέντης, ὑπὸ τοῦ ὁποίου τὰς διαταγὰς θέλω διατελεῖ.

— Ἡ δουκέσσα ἀπένευσε σφοδρῶς, καὶ ἡ Σωσάννα κατεβίβασε πάλιν τὸ βλέμμα, ἀλλ' ὄχι τόσον ταχέως ὥστε νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ ἴδῃ τις ἔκφρασιν ἀμφιβολίας.

— Ὁ Ῥίο-Σάντος τὴν ἐθεώρησε πάλιν στιγμάς τινὰς, καὶ τέλος λαβὼν τὴν γραῖαν κατ' ἰδίαν τῇ εἶπε·—Νὰ εὕρητε κἀμμίαν πρόφασιν τοῦ ν' ἀναχωρήσητε εὐθύς· θέλω, ὅταν ἐπανέλθω, ἡ κυρία αὕτη νὰ ἦναι μόνη. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐχαιρέτησε τὴν Σωσάνναν καὶ ἐξῆλθε.

Ἡ χήρα δουκέσσα τῆς Γέβρης πιθανὸν ὅτι ἠσθάνθη ἑαυτὴν προσβεβλημένην διὰ τὴν ἀπότομον ταύτην ἀποπομπὴν, ἀλλὰ τοὐλάχιστον δὲν τὸ ἔδειξε.

— Φίλτατον τέκνον, εἶπεν, ἐπεθύμουν νὰ μένω πλησίον σου, διὰ νὰ σὲ ὁδηγῶ καὶ να σὲ ἐνθαῤῥύνω, ἀλλ' αἰσθάνομαι σφοδρὰν ἀδιαθεσίαν, καὶ εἰς τὴν πτροῦσαν ἡλικίαν μου χρειάζεται προφύλαξις· θὰ σὲ ἀφήσω μόνην, Σωσάννα, ἀλλ' ἐνθυμοῦ τὰς συμβουλάς μου. . . . ὑπάκουε τυφλῶς εἰς πάντα ἄνθρωπον, ἔξω καὶ τὸν ἔσχατον ἄνθρωπον τοῦ ὄχλου, ἀρκεῖ μόνον νὰ σοὶ εἴπῃ τὰς λέξεις τὰς ὁποίας σοὶ εἶπον ... Μὴ λησμονήσῃς ὅτι ἔρχεσαι ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, καὶ ὅτι εἶσαι χήρα τοῦ Πρίγκηπος Φιλίππου τῆς Λογγεβίλλης, τοῦ δυστυχοῦς ἀνεψιοῦ μου ...

— Κυρία, εἶπεν Σωσάννα, δὲν θὰ ἴδω τὸν Βριάντα Λάνσεςερ;

Ἡ γραῖα ἐμειδίασε.

— Ὑπομονὴ, ὡραιοτάτη μου, ὑπομονή! ἀπεκρίθη, θὰ τὸν ἴδῃς μετ' ὀλίγον, καὶ θὰ τὸν βλέ-

πης πολὺν χρόνον... ὑγίαινε, κόρη μου... ἔχε θάρρος... σοὶ εὔχομαι εὐδαιμονίαν μετὰ τοῦ Βρίαντος Λάνστερ!

Ἡ κυρία δουκέσσα χήρα περετυλίχθη εἰς τὸν ἄπαλον μανδύαν της, καὶ αφῆκε τὴν Σωσάνναν μόνην.

Ὁ Ῥιο-Σάντος ἐπιστρέψας ἐκάθισε πλησίον τῆς Λαίδης ὠφελείας· ἠνέῳξε τὸ στόμα διὰ νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλὰ πράγμα λίαν παράδοξον διότι ὁ Ῥίο Σάντος δὲν ἐδειλία τόσον εὐκόλως, ἐδίστασε, καὶ ἐφαίνετο ζητῶν νὰ εὕρῃ λόγους· ἔμελλε νὰ πράξῃ τόλμημα, ἴσως ἄνευ προηγουμένου παραδείγματος μεταξὺ τῆς ἀριστοκρατίας, ἥτις εἶναι δούλη τῆς συνηθείας, καὶ ἀεὶ δεσμευμένη ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς ἐθιμοταξίας· ὅσον δήποτε ἀφοδὸς καὶ ἂν ἦτο ὁ ἔρως τῆς κομήσσης πρὸς τὸν Ῥίο-Σάντον, οἱ πρῶτοι λόγοι του ἔμελλον να διαγείρωσιν ἐν αὐτῇ ἅπασαν τὴν ὑπερηφάνειαν τῆς Ἀγγλίδος καὶ τῆς Λαίδης.

Καὶ τοῦτο ἤθελεν εἶναι κινδυνωδέστατον, διότι πολλάκις εἰς τὰς κυρίας μας τὰ αἰσθήματα ταῦτα εἶναι σφοδρότερα καὶ τοῦ ἔρωτος.

Οὕτω λοιπὸν ὁ Μαρκέσιος βλέπων τὸ ἔδαφος τρέμων ὑπὸ τοὺς πόδας του, ἐδίστοζε καὶ ἐσιώπα.

Αἱ κυρίαι ὅμως, ὅταν ἐρῶσι, μαντεύουσιν· ἡ κόμησσα ἔδραμεν εἰς βοήθειάν του.

— Μήπως ἔχετε να μοῦ ζητήσητε καμίαν χάριν μυλόρδε; ἠρώτησεν αὕτη.

— Ναί, μυλαίδη, ἀπεκρίθη ὁ Ῥίο-Σάντος, τοῦ ὁποίου ἡ συστολὴ ἠλαττώθη ὀλίγον διὰ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης,—ἔχω νὰ σᾶς ζητήσω μίαν χάριν... μίαν εὐεργεσίαν, ασήμαντον μὲν καθ' ἑαυτὴν θεωρουμένην, ἀλλ' ἕνεκα τῶν Ἀγγλικῶν ἐθίμων σας...

— Δὲν ἠξεύρετε, μυλόρδε, ὅτι δὲν ἤθελον σᾶς τὸ ἀρνηθῇ;

Ὁ Ῥιο-Σάντος ἤλπιζε νὰ λάβῃ τοιαύτην ἀπάντησιν, καὶ ὅμως τῷ ἔκαμε λυπηρὰν ἐντύπωσιν.

— Βέβαια, κυρία, εἶπε, πιστεύω εἰς τὴν ἀπεριόριστον καλοσύνην σας, καὶ ἤθελα σᾶς ζητήσει ἀφόβως οὐσιώδη τινὰ χάριν, ἀλλ' οὐτιδανά τινα πράγματα τὰ ὁποῖα... βλέπετε νομίζω, ὅτι ἤργησα ἤδη παρὰ τὸ πρέπον, νὰ σᾶς εἴπω τὸ περὶ τίνος πρόκειται. Ἡ κυρία πριγκηπέσσα Λογγεβίλλης, τῆς θελκτικῆς φιλοξενίας τῆς ὁποίας πολλάκις ἀπήλαυσα εὑρισκόμενος ἐν Παρισίοις, εὑρίσκεται ἐνταῦθα μόνη μετὰ τῆς θείας της, τῆς δουκέσσης τῆς Γέβρης, τῆς ὁποίας ἡ πάσχουσα ὑγεία, μηδενίζει τὴν ἀγαθὴν προαίρεσίν της... ἰδού! τὴν βλέπετε ἤδη μόνην εἰς τὸ θεωρεῖον της, καὶ ἠδυνάμην νὰ στοιχηματίσω ὅτι ἡ δουκέσσα ἀνεχώρησεν ἤδη... θὰ ἦμην λοιπὸν εὐτυχὴς, κυρία μου, ἂν κατεδέχεσθε νὰ μὲ βοηθήσητε εἰς τὸ νὰ ἐκπληρώσω τὸ πρὸς αὐτὴν χρέος τῆς εὐγενείας... ἤθελα νὰ λάβω τὴν τιμὴν τοῦ νὰ σᾶς παρουσιάσω αὐτήν.

— Ἐδῶ: μυλόρδε, διέκοψεν ἡ Ὡρέλεια.

— Ἐὰν μοὶ δώσητε τὴν ἄδειαν, μυλαίδη.

— Ὄχι, μυλόρδε...τοῦτο δὲν γίνεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

— Λοιπὸν μοὶ τὸ ἀρνεῖσθε! εἶπεν ὁ Ῥίο Σαντος, μετὰ μομφῆς.

Ἡ κόμησσα ἠγέρθη.

—Μυλόρδε, εἶπεν, εὐαρεστήθητε νὰ μὲ συνοδεύσητε· ἵνα ἐκπληρώσητε δεόντως τὸ χρέος σας πρὸς τὴν ξένην, πρέπει αἱ πρῶται παραχωρήσεις νὰ γείνωσιν ἐκ μέρους ἡμῶν· μὲ παρουσιάζετε λοιπὸν εἰς τὴν πριγκηπέσσαν Λογγεβίλλης, καὶ ἐγὼ λαμβάνω τὴν τιμὴν τοῦ νὰ τῇ προσφέρω τὸ θεωρεῖόν μου.

Ὁ Ῥίο-Σάντος ἐφίλησε τὴν χεῖρα τῆς κομήσσης μετ' εἰλικρινοῦς εὐγνωμοσύνης, καὶ ἡ κόμησσα εὗρεν ἱκανὴν ἀνταμοιβὴν εἰς τὸ ἐρωτικὸν καὶ θωπευτικὸν βλέμα του.

Μετά τινας στιγμὰς ἡ κόμησσα καὶ ὁ Ῥίο-Σάντος ἦσαν εἰς τὸ θεωρεῖον τῆς Σωσάννης· αὕτη δὲ ἠγέρθη, καὶ πρὸς μεγάλην ἔκπληξιν τοῦ μαρκεσίου, ὅστις ἄρτι εὗρεν αὐτὴν δειλὴν καὶ ἀμηχανοῦσαν, ἐξεπλήρωσε τὰ τῆς τιμῆς (elle fit les honneurs) μετὰ χάριτος ἀπλοϊκῆς μὲν ἀλλ' ἐντελοῦς· ἀπεκρίθη εἰς τὰς φιλοφρονήσεις τῆς κομήσσης ὅπως δεῖ, καὶ εἰς τρόπον δυνάμενον νὰ ὑποστηριξῃ τὴν ἀρχαίαν φήμην τῆς Γαλλικῆς ἀριστοκρατίας, ἥτις, δικαίως ἢ ἀδίκως, νομίζεται ἡ εὐγενεστάτη τοῦ κόσμου.

Ἂν ὁ Ῥίο-Σάντος εἶχεν ἴδιον συμφέρον τοῦ ν' ἀνοίξῃ τὰς κλειστὰς θύρας τῆς ὑψηλῆς Βρετανικῆς κοινωνίας εἰς τὴν Σωσάνναν, πρέπει νὰ ἐπεκρότησεν εἰς τὸ ἑαυτοῦ κατόρθωμα· διότι ἐπέτυχε παρὰ προσδοκίαν... Δύο κυρίαι, κόμησσα καὶ πριγκηπέσσα, νὰ παρουσιασθῶσιν ἡ μία εἰς τὴν ἄλλην ὑπὸ ἑνὸς ἀνθρώπου, ἐν Λονδίνῳ! τὸ ἔργον τοῦτο ἦτο Ἡράκλειον ἆθλον, ἦτο θαῦμα! τοῦ λοιποῦ ἡ Σωσάννα, ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀπαγχονισθέντος Ἰουδαίου, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς Λαίδης Ὡρελείας, ἠδύνατο νὰ εἰσέρχηται εἰς τὰ μέγαρα τῆς ὑψηλοτάτης ἀριστοκρατίας, ὅθεν ἑκατομμυριοῦχοι ἰδιῶται ἀποδιώκονται *εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον*.

Ὁδηγήσας αὐτὰς εἰς τὸ θεωρεῖον τῆς κομήσσης ὁ Ῥίο-Σάντος ἐξῆλθε.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς χρέος.

Τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον εὑρέθη μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ προπάππου ἑνὸς τῶν φίλων μας, καὶ καταχωροῦμεν αὐτὸ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀλλοιώσεως.

1778.

Ὁ σαμουὴλ ὁ πατριάρχης τότε ἐγεύετο εἰς τὴν τράπεζαν ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον δέρκων καὶ μὲ τὴν αὐταδελφην του, καὶ ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν ἦλθεν ὁμιλία, ὡς τί χρέος ἔχουν τὰ τέκνα πρὸς τοὺς γονεῖς, καὶ ἠρώτησεν ὁ δέρκων τὴν αὐταδελφην τοῦ σαμουὴλ, ἐπειδὴ ἦτον σπουδαία, πότε ἀρά γε ἠμποροῦν τὰ τέκνα νὰ πληρώσουν τὸ χρέος των εἰς τοὺς γονεῖς των; καὶ αὐτὴ ἀφοῦ ἐσυλλογίσθη ὀλίγον, τὸν ἀπεκρίθη· τότε πληρόνουν τὸ χρέος των τὰ τέκνα εἰς τοὺς γονεῖς των, ὅταν ἠμπορέσουν νὰ γεννήσουν τὰ τέκνα τοὺς γονεῖς.

« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 26 Ἰουλίου 1858. Ἀριθ. 14.

ΟΙ ΚΟΡΣΙΚΑΝΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ

ΥΠΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ.

(Συνέχεια).

— Φρονεῖτε οὕτω; μοὶ εἶπε μειδιῶν ὁ νεανίας.

— Μοὶ φαίνεται, ὅτι ὅσα βλέπω πέριξ ἐμοῦ εἶναι ὡραῖον καὶ εὐγενὲς δεῖγμα τῶν ἀρχαίων Κορσικανῶν ἐθίμων.

— Ναί, καὶ ὅμως μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῆς μητρός μου, ἐναντίων ἀναμνήσεων τετρακοσίων ἐτῶν ἐν τῇ οἰκοίᾳ ταύτῃ τῇ ἐχούσῃ ἐπάλξεις καὶ πολεμίτρας, τὸ Γαλλικὸν πνεῦμα ἦλθε καὶ ἐκυρίευσε τὸν ἀδελφόν μου, μᾶς τὸν ἀφήρεσε, καὶ τὸν μετέφερεν εἰς Παρισίους ὅθεν θέλει ἐπιστρέψει δικηγόρος· θέλει δὲ κατοικήσει εἰς τὸ Αἰάκειον, ἀρίνων τὴν οἰκίαν τῶν προγόνων του· θέλει ἀγορεύσει, καὶ ἐὰν ἔχῃ καὶ πνεῦμα ἴσως διορισθῇ εἰσαγγελεύς, καὶ τότε θέλει καταδιώκει τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους, οἵτινες ἐξεδικήθησαν διὰ φόνον· θέλει συγχίσει τὸν δολοφόνον μὲ τὸν φονέα, ὡς ἐκάμετε πρὸ ὀλίγου καὶ ὑμεῖς, καὶ θέλει ζητήσει, ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου τὴν κεφαλὴν ἀνθρώπων, οἵτινες ἔπραξαν ἐκεῖνο ὅπερ οἱ πρόγονοι αὐτῶν ἤθελον νομίσει ὡς ἀτιμίαν νὰ μὴ πράξωσι· θέλει δὲ ἀντικαταστήσει τὴν κρίσιν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ ἑσπέρας ἀφ' οὗ προμηθεύσῃ κεφαλήν τινα εἰς τὸν δῆμιον, θέλει νομίσει ὅτι ὑπηρέτησε τὴν πατρίδα, καὶ ὅτι κατώρθωσέ τι ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ... ὡς λέγει ὁ νομάρχης μας... Θεέ μου! Θεέ μου!... Καὶ ὁ νεανίας μας ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανὸν, ὡς πρέπει νὰ ἔκαμεν ὁ Ἀννίβας μετὰ τὴν μάχην τῆς Ζάμας.

Ἀλλὰ, τῷ εἶπον, βλέπετε ὅτι ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ ἰσοσταθμίσῃ τὰ πράγματα, τὸν μὲν ἀδελφόν σας κάμνων θιασώτην τῶν νέων ἀρχῶν, ὑμᾶς δὲ τῶν ἀρχαίων.

— Ναὶ, ἀλλὰ τίς θέλει μὲ βεβαιώσει ὅτι ὁ ἀδελφός μου δὲν θέλει ἀκολουθήσει τὸ παράδειγμα τοῦ θείου του, ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσει τὸ ἰδικόν μου, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, δὲν ἐπιτρέπω εἰς ἐμαυτὸν πράγματα ἀνάξια ἑνὸς δὲ Φράγκη;

— Γαεῖς; ἀνεβόησα μετ' ἐκπλήξεως.

— Ἐ! θεέ μου! ἐγὼ ὁ ἴδιος· θέλετε νὰ σᾶς εἰπῶ τί ἤλθατε νὰ ζητήσητε εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σαρτήνης;

— Λέγετε.

— Ἤλθατε μὲ τὴν περιέργειαν ἀνθρώπου τοῦ κόσμου, καλλιτέχνου, ἢ ποιητοῦ· δὲν γνωρίζω τί εἶσθε, καὶ δὲν σᾶς ἐρωτῶ· θέλετε δὲ μᾶς τὸ εἴπει εἰς τὴν ἀναχώρησίν σας ἐὰν προαιρῆσθε, εἰ δὲ μὴ δύνασθε νὰ σιωπᾶτε· εἶσθε πάντα ἐλεύθερος.... Καλὰ λοιπὸν, ἤλθατε λέγω ἐπὶ τῇ ἐλπίδει τοῦ νὰ ἴδητε χωρίον τι τῆς *Bendétras*, καὶ νὰ λάβετε σχέσιν μετά τινος ἀλλοκότου λῃστοῦ, ὁμοίου ἐκείνοις τοὺς ὁποίους περιγράφει ὁ Κ. Μεριμαίος εἰς τὸν *Κολόμβαν* του.

— Λοιπόν; νομίζω ὅτι ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ μου; τῷ ἀπεκρίθην, εἰ δὲ μὴ ἡ κακῶς παρετήρησα, ἢ ἡ οἰκοία σας εἶναι ἡ μόνη τοῦ χωρίου ἥτις δὲν εἶναι ὠχυρωμένη.

— Τοῦτο δεικνύει ὅτι καὶ ἐγὼ ἤρχισα νὰ νοθεύωμαι, ὁ πατήρ μου, ὁ πάππος μου ἢ ἐκ τῶν προγόνων μού τις ἤθελε λάβει μέρος εἰς ἓν ἐκ τῶν δύο κομμάτων, ἅτινα τώρα ἐπὶ δέκα ἔτη διαιροῦ

σι τὸ χωρίον. Λοιπὸν γνωρίζετε τί κάμνω ἐγὼ μεταξὺ τῶν πυροβολισμῶν τούτων, καὶ τῶν μαχαιριῶν; Κατέστην δικαστής· ἤλθετε εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σαρτήνης ἵνα ἴδητε ληστάς, δὲν εἶναι οὕτως; ἔλθετε λοιπὸν μετ' ἐμοῦ τὸ ἑσπέρας καὶ θέλω σᾶς δείξει ἕνα.

— Πῶς! μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ἀκολουθήσω;

— Καλὲ τί θὰ πῇ! βέβαια! ἐὰν τοῦτο δύναται νὰ σᾶς εὐχαριστήσῃ, εἰς τὴν προαίρεσίν σας κεῖται.

— Τότε εὐχαρίστως, τὸ δέχομαι.

— Ὁ Κύριος εἶναι πολὺ λεκμηκὼς, εἶπεν ἡ Κ. δὲ Φράγκη, ῥίπτουσα βλέμμα πρὸς τὸν υἱόν της, ὡς νὰ ἠσχύνετο καὶ αὐτὴ διότι ἔβλεπεν οὕτω τὴν Κορσικὴν ἐξευτελιζομένην.

— Ὄχι, μῆτερ, ὄχι πρέπει ἐξ ἐναντίας νὰ ἔλθῃ, καὶ ὅταν ἔν τινι Παρισιανῇ αἰθούσῃ ἔλθῃ λόγος ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου τούτου περὶ τῶν τρομερῶν ἐκείνων ἐκδικήσεων καὶ ἀκαταδαμάστων ληστῶν, οἵτινες ἀκόμη ἐμποιοῦσι φόβον εἰς τὰ μικρὰ παιδία τοῦ Αἰακείου καὶ τῆς Βαστίας, τότε δύναται νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὤμους του, καὶ νὰ τοὺς εἴπῃ πῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα.

— Ἀλλὰ ποῖον τὸ αἴτιον τῆς μεγάλης ταύτης ἔριδος, ἥτις καθ' ὅσον δύναμαι νὰ κρίνω ἐκ τῶν λεγομένων σας, ἐγγίζει πρὸς τὸ τέλος της;

— Ὦ! εἶπεν ὁ Λουκιανὸς, εἰς μίαν ἔριδα δὲν πρέπει τις νὰ θεωρῇ τὸ αἴτιον, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα. Ἂν μυΐα τις, ἱπταμένη πλαγίως ἐπῆνεγκε τὸν θάνατον ἀνθρώπου τινὸς, μήπως ὡς ἐκ τῆς ἀσημάντου ταύτης αἰτίας ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος δὲν ἀπέθανεν;

Εἶδον ὅτι ἐδίσταζε νὰ μοὶ εἴπῃ τὴν αἰτίαν τοῦ τρομεροῦ τούτου πολέμου, ὅστις ἀπὸ δέκα ἐτῶν ἤδη ἐμάστιζε τὸ Σουλλακάρον. Ἀλλ' ὡς δυναταί τις νὰ ἐννοήσῃ. ὅσον ἐκεῖνος καθίστατο μυστικώτερος, τόσον ἐγὼ ἐγινόμην περιεργώτερος.

— Ἐν τούτοις, τῷ εἶπον, ἡ ἔρις αὕτη πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν αἰτίαν της· μήπως ἡ αἰτία αὕτη εἶναι μυστική;

— Ὄχι. Ἡ ἔρις αὕτη ὑπῆρξε μεταξὺ τῶν Ὀρλάνδων καὶ τῶν Κολονῶν.

— Εἰς ποίαν περίστασιν;

— Ὄρνις ἔφυγεν ἐκ τοῦ ὀρνιθῶνος τῶν Ὀρλάνδων καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν τῶν Κολονῶν· οἱ Ὀρλάνδοι λοιπὸν ἐζήτησαν τὴν ὄρνιθάτων, οἱ δὲ Κολόναι ἰσχυρίζοντο ὅτι ἦτο ἰδική των· οἱ πρῶτοι λοιπὸν ἠπείλησαν ὅτι θέλουν τοὺς ἐνάξει εἰς τὸ δικαστήριον, νὰ τοὺς ἀναγκάσωσι νὰ ὀρκισθῶσι· τότε ἡ γραῖα ἥτις ἐκράτει τὴν ὄρνιθα τὴν ἔπνιξε, καὶ τὴν ἔῤῥιψεν εἰς τὸ πρόσωπον τῆς γείτονός της, λέγουσα « Καλὰ λοιπόν! ἐπειδὴ εἶναι ἰδική σου, φάγε την. » Τότε εἷς τῶν Ὀρλάνδων ἔλαβε τὴν ὄρνιθα, καὶ ἠθέλησε νὰ κτυπήσῃ ἐκείνην ἥτις τὴν ἔῤῥιψεν εἰς τὸ πρόσωπον τῆς ἀδελφῆς του· εἷς ἐκ τῶν Κολονῶν ὅστις κατὰ δυστυχίαν εἶχε τὸ πυροβόλόν του πλῆρες, ἐπυροβόλησε κατ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ σύνεγγος, καὶ τὸν ἐρόνευσε.

— Καὶ πόσοι ἐφονεύθησανεἰς τὴν ἔριδα ταύτην;

— Ἐφονεύθησαν ἐννέα.

— Καὶ τοῦτο διὰ μίαν παλαιόρνιθα, ἥτις δὲν ἄξιζε δώδεκα σολδιά!

— Βέβαια· ἀλλὰ σᾶς ἔλεγον πρὸ ὀλίγου ὅτι δὲν πρέπειτις νὰ θεωρῇ τὴν αἰτίαν ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα.

— Καὶ ἐπειδὴ ἐφονεύθησαν ἐννέα πρέπει νὰ φονευθῇ καὶ ἄλλος διὰ γείνωσι δέκα ;

— Βλέπετε ὅτι ὄχι, ἐπανέλαβεν ὁ Λουκιανὸς διότι μὲ ἐξελέξαντο δικαστήν.

— Τῇ παρακλήσει βέβαια μιᾶς τῶν δύο οἰκογενειῶν ;

— Καλὲ ὄχι, ἀλλὰ κατὰ παράκλησιν τοῦ ἀδελφοῦ μου, πρὸς ὃν ὠμίλησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ σφραγιδοφύλακος.

— Ἤθελον νὰ ἠξεύρω τί τοὺς μέλει τοὺς Παρισιανοὺς διὰ τὰ συμβαίνοντα εἰς ἓν ἄθλιον χωρίον τῆς Κορσικῆς; Πρέπει ὅμως ὁ νομάρχης νὰ μᾶς κατέφερε τοῦτο λέγων, ὅτι δι' ἑνὸς μόνου λόγου μου τὰ πάντα ἤθελον τελειώσειν ὡς ἐν κωμῳδίᾳ, δι' ἑνὸς γάμου, καὶ ἑνὸς τραγῳδίου πρὸς τὸ δημόσιον· ὥστε προσέδραμεν εἰς τὸν ἀδελφόν μου, καὶ οὗτος ἀνεδέχθη μὲ τὰ σωρὰ τὴν ὑπόθεσιν· μοὶ ἔγραψε λέγων ὅτι ἔδωκε τὸν λόγον του δ' ἐμέ· τί θέλετε νὰ κάμω; ἐπρόσθεσεν ὁ νεανίας ὑψώνων τὴν κεφαλήν του, δὲν ἠθέλησα νὰ εἴπῃ τις ἐκεῖ, ὅτι εἷς δὲ Φράγκης ἔδωκε τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ὁ ἀδελφός του δὲν τὴν ἐξετέλεσε.

— Λοιπὸν τὰ πάντα διορθώθησαν;

— Φοβοῦμαι.

— Καὶ θέλομεν, βέβαια, ἰδεῖ ἀπόψε τὸν ἀρχηγὸν ἑνὸς τῶν κομμάτων ;

— Ναὶ, τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἐπεσκέφθην τὸν ἕτερον.

— Ἐκεῖνος δὲ τὸν ὁποῖον θέλομεν ἐπισκεφθῇ εἶναι ἐκ τῶν Ὀρλάνδων ἢ ἐκ τῶν Κολονῶν;

— Εἶναι Ὀρλάνδης.

— Ὁ τόπος τῆς συνεντεύξεως εἶναι μακρυνός;

— Εἶναι εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ φρουρείου τοῦ Βιγκεντέλλου τῆς Ἰστρίας.

— Ἄ! ναὶ, μοὶ εἶπον ὅτι τὰ ἐρείπια ταῦτα ἦσαν εἰς τὰ πέριξ.

— Μίαν λεύγαν περίπου μακράν.

— Λοιπὸν,εἰς τρία τέταρτα θέλομεν εἶσθαι ἐκεῖ;

— Τὸ πολύ.

— Λουκιανὲ, εἶπεν ἡ Κ. δὲ Φράγκη, σημείωσαι ὅτι ὁμιλεῖς περὶ σεαυτοῦ· διὰ σὲ τὸν ὀρεινὸν δὲν χρειάζονται εἰμὴ τρία τέταρτα, ἀλλ' ὁ κύριος δὲν δύναται νὰ διέλθῃ τὰς ὁδοὺς ἃς διέρχεσαι σύ.

— Τοῦτο εἶναι ἀληθές· θὰ χρειασθῶμεν, τοὐλάχιστον μίαν ὥραν καὶ ἡμίσειαν.

— Τότε δὲν ἔχετε καιρὸν νὰ χάσητε, εἶπεν ἡ Κ. δὲ Φράγκη, ῥίπτουσα τὰ βλέμματά της ἐπὶ τοῦ ὡρολογίου.

— Μῆτερ, εἶπεο Λουκιανὸς, μᾶς συγχωρεῖτε νὰ σᾶς ἀφήσωμεν ;

Αὕτη δὲ ἔτεινε τὴν χεῖρά της εἰς αὐτὸν, ὅστις

τὴν ἐφίλησε μὲ τὸ αὐτὸ σέβας ὡς ὅτε εἰσήλθομεν.

— Ἐὰν ὅμως, ἐπανέλαβεν ὁ Λουκιανὸς, προτιμᾶτε νὰ τελειώσητε τὸν δεῖπνόν σας ἡσύχως, καὶ ἔπειτα ν' ἀναβῆτε εἰς τὸν θάλαμον καὶ νὰ θερμάνητε τοὺς πόδας σας καπνίζοντες. . .

— Ὄχι! ὄχι! ἀνέκραξα, μοὶ ὑπεσχέθητε ἕνα λῃστήν, καὶ τὸν λῃστήν μου θέλω.

— Καλὰ λοιπόν! ἂς ὑπάγωμεν νὰ λάβωμεν τὰ ὅπλα μας, καὶ ἂς ὁδεύσωμεν.

Ἐχαιρέτησα ταπεινότατα τὴν Κ. δὲ Φράγκην, καὶ ἐξήλθομεν προηγουμένου τοῦ Γρίφου, ὅστις μᾶς ἐφωταγώγει.

Αἱ προπαρασκευαί μας δὲν ἐβράδυναν πολύ.

Ἐζώσθην μίαν ζώνην ὁδοιπορικὴν, ἣν εἶχον κάμει ἐν Πορισίοις πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου, καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκρέματο μάχαιρα τοῦ κυνηγίου, καὶ ἐξ ἑνὸς μὲν μέρους περιεῖχε τὴν πυρίτιδά μου, ἐξ ἄλλου δὲ τὰ σφαιρίδια.

Ὁ δὲ Λουκιανὸς ἐνεφανίσθη μετὰ τοῦ γωρυτοῦ τῶν φυσεγγύων, ἑνὸς διπλοῦ πυροβόλου τοῦ Μαιτὸν, καὶ ἑνὸς κωνοειδοῦς καλύμματος, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀριστούργημα κεντήματος, ἐξελθόντος ἀπὸ τὰς χεῖρας καμμιᾶς Πηνελόπης τοῦ Σουλλακάρου.

— Νὰ συνοδεύσω τὴν ἐξοχότητά σας; ἠρώτησεν ὁ Γρίφος.

— Ὄχι, δὲν εἶναι ἀνάγκη, ἐπανέλαβεν ὁ Λουκιανὸς, μόνον ἄφησε τὸν Ἀδάμαντα· ἴσως μᾶς ξετρυπώσῃ κανένα φασιανὸν, καὶ διὰ τῆς σελήνης ταύτης δύναταί τις νὰ τραβήξῃ ὡς ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ.

Μίαν ςιγμὴν μετὰ ταῦτα, μέγας κύων Ἱσπανὸς ἐπήδα πέριξ ἡμῶν ὀλολύζων ὑπὸ χαρᾶς· ὅτε, δὲ προύχωρήσαμεν δέκα βήματα ἔξω τῆς οἰκίας.

— Ἄ! καλὰ ποῦ μοῦ ἦλθε στὸν νοῦν; εἶπεν ὁ Λουκιανὸς στρεφόμενος, εἰδοποίησε τὸ χωρίον ὅτι ἐὰν ἀκούσωσι πυροβολισμόν τινα εἰς τὸ ὄρος, θὰ ἤμεθα ἡμεῖς.

— Μείνατε ἥσυχος, ἐξοχώτατε.

— Ἄνευ ταύτης τῆς προφυλαξεως, εἶπεν ὁ Λουκιανὸς, ἴσως ἤθελον νομίσει ὅτι αἱ ἐχθροπραξίαι ἐπανελήφθησαν, καὶ τότε ἠθέλαμεν ἀκούσει τὴν ἠχὼ τῶν πυροβόλων μας ἀντηχοῦσαν εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Σουλλακάρου· ἐκάμαμεν δὲ ἀκόμη βήματά τινα, καὶ ἔπειτα εἰσήλθομεν εἰς μικράν τινα ὁδὸν ἥτις ἦγε κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ὄρος.

ΣΤ'.

Καίτοι ἤμεθα περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Μαρτίου, ὁ καιρὸς ἦτο λαμπρὸς, καὶ ἤθελεν ὑπάρχει καύσων ἂν δὲν ἔπνεεν ἡδονική τις αὔρα, ἥτις δροσίζουσα, μᾶς ἔφερεν ἐνταυτῷ τὴν ὁριμεῖαν καὶ ζωογόνον ὀσμὴν τῆς θαλάσσης.

Ἡ σελήνη ἀνέτελλεν ὡραία καὶ λαμπρὰ ὄπισθεν τοῦ ὄρους τῆς Κυνὸς (Cagna) καὶ ἤθελέ τις εἰπεῖν ὅτι ἔρριπτε καταῤῥάκτας λάμψεως ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, ἥτις διαιρεῖ τὴν Χορσικὴν εἰς δύο μέρη, ἢ καλλιον εἰπεῖν, εἰς δύο διαφόρους χώρας ἀεὶ πολεμίας πρὸς ἀλλήλας.

Καθ' ὅσον δὲ ἀνεβαίνομεν, αἱ κοῖται εἰς τὰς ἐποίας ῥέει ὁ Τάβαρος ἐκαλύπτοντο ὑπὸ τοιούτου σκότους, ὥςε ματαίως ἤθελε ζητήσει ὁ ὀφθαλμὸς νὰ διαπεράσῃ αὐτό· ἐβλέπομεν δὲ τὴν Μεσόγειον γαληνιαῖαν καὶ ὁμοίαν κατόπτρῳ ἐκ μέλανος χάλυβος ἀναπτυσσομένην· θόρυβοι τινὲς ἰδιάζοντες εἰς τὴν νύκτα, εἴτε διότι μηδενίζονται τὴν ἡμέραν ὑπὸ ἄλλων θορύβων, εἴτε διότι πραγματικῶς ἀνήκουσιν εἰς μόνην τὴν νύκτα, ἠκούοντο καὶ ἐπροξένουν ἔκπληξιν, ὄχι εἰς τὸν Λουκιανὸν ὅςις συνειθισμένος εἰς αὐτοὺς καὶ ἠδύνατο νὰ τοὺς γνωρίσῃ, ἀλλ' εἰς ἐμὲ διότι μοὶ ἦσαν ξένοι, καὶ διετήρουν τὸ πνεῦμά μου εἰς τὴν διηνεκῆ ἀνησυχίαν, ἥτις ἐμποιεῖ ἐνδιαφέρον εἰς πᾶν ὅτι βλέπει τις.

Ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς μικράν τινα συμβολὴν, ὅπου ἡ διηρεῖτο εἰς δύο (δηλαδὴ ἡ μία ἦτο ὁδὸς, καὶ ἐφαίνετο περιζώννουσα τὸ ὄρος, ἡ δὲ ἄλλη ἀτραπὸς μόλις ὁρατὴ, καὶ ἦγε κατ' εὐθείαν εἰς αὐτὸ) ὁ Λουκιανὸς ἐστάθη.

— Ἂς ἴδωμεν, μοὶ εἶπεν, ἔχεις τὸν πόδα ὀρεινόν;

— Τὸν πόδα ναὶ, ἀλλ' ὄχι καὶ τὸν ὀφθαλμόν.

— Δηλαδὴ αἰσθάνεσαι ζάλην;

Ναὶ, τὸ κενὸν μὲ προσέλκει εἰς τρόπον ἀναπόδραστον.

— Λοιπὸν τότε δυνάμεθα νὰ πάρωμεν τὸ μονοπάτιον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν θέλομεν ἀπαντήσει κρημνοὺς ἀλλὰ μόνον δυσκολίας τοῦ ἐδάφους.

— Ὦ! ὅσον διὰ δυσκολίας τοῦ ἐδάφους μοὶ εἶναι ἀδιάφορον.

— Ἂς ἀκολουθήσωμεν λοιπὸν τὸ μονοπάτιον τοῦτο, διότι κερδίζομεν τρία τέταρτα τῆς ὥρας.

— Ἂς τὸ ἀκολουθήσωμεν.

Ὁ Λουκιανὸς εἰσῆλθε πρῶτος, εἰς μικρόν τι δάσος δρυῶν, καὶ ἐγὼ τὸν ἠκολούθησα· ὁ Ἀδάμας προύχώρει πεντήκοντα ἢ ἑξήκοντα βήματα ἔμπροσθεν ἡμῶν διαθέων δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπιστρέφων διὰ τῆς ἀτραποῦ, σείων περιχαρὴς τὴν οὐράν του διὰ νὰ μᾶς ἀναγγείλῃ ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν ἀκινδύνως, πεποιθότες εἰς τὴν ἔμφυτον νοημοσύνην του· οὕτω λοιπὸν ὁ Ἀδάμας ἦτο γεγυμνασμένος νὰ θηρεύῃ τὸ τετράπουν καὶ τὸ δίπουν· τὸν ἀγριόχοιρον καὶ τὸν λῃστήν.

Διὰ νὰ μὴ φανῶ πάντη ξένος εἰς τὰ Κορσικανὰ ἤθη, διεκοίνωσα τὴν παρατήρησίν μου εἰς τὸν Λουκιανὸν.

Ἀπατᾶσθε, μοὶ εἶπεν οὗτος, διότι ὁ Ἀδάμας θηρεύει ἐν ταυτῷ καὶ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸ θηρίον, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ὃν θηρεύει δὲν εἶναι λῃστὴς, ἀλλὰ τὸ τριπλοῦν γένος τοῦ χωροφύλακος, τοῦ περιπόλου, καὶ τοῦ ἐθελοντοῦ.

— Λοιπὸν, τῷ λέγω, ὁ Ἀδάμας εἶναι ὁ σκύλος ἑνὸς λῃστοῦ;

— Ὀρθῶς συμπεραίνετε· ὁ Ἀδάμας ἀνῆκεν εἰς ἕνα Ὀρλάνδην, εἰς τὸν ὁποῖον ἔστελλον ἐνίοτε εἰς

τὴν ἐξοχὴν ἄρτον, πυρίτιδα, σφαίρας, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τὰ χρειώδη ἑνὸς ληστοῦ.

— Ἀλλὰ νομίζω, εἶπον, ὅτι ἐκ τοῦ δωματίου μου, ἢ κάλλιον εἰπεῖν, ἐκ τοῦ δωματίου τοῦ ἀδελφοῦ σας, εἶδον ἄλλον σκύλον παρὰ τὸν Ἀδάμαντα;

— Ναὶ, ἀπεκρίθη, τὸν Βροῦσκον· καὶ οὗτος ἔχει τὰς αὐτὰς ἰδιότητας μὲ τὸν Ἀδάμαντα, ἀλλὰ τὸν ἐκληρονόμησα παρά τινος τῶν Κολονῶν, φονευθέντος ὑπό τινος ἐκ τῶν Ὀρλάνδων· διὰ τοῦτο δὲ ὅταν μὲν θέλω νὰ ἐπισκεφθῶ ἕνα Ὀρλάνδην λύω τὸν Ἀδάμαντα, ὅταν δὲ θέλω νὰ ἐπισκεφθῶ ἕνα Κολόναν λύω τὸν Βροῦσκον· Ἂν κατὰ δυστυχίαν ἐλύοντο συγχρόνως, ἤθελον καταφάγει ἀλλήλους· οὕτω λοιπὸν, ἐξηκολούθησεν ὁ Λουκιανὸς, οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ συμβιβάζωνται, καὶ νὰ συμφιλιῶνται, καὶ νὰ μεταλαμβάνωσιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου, οἱ κύνες ὅμως δὲν τρώγουσι ποτὲ ἐκ τῆς αὐτῆς γαβάθας.

— Εὖγε, ἀπεκρίθην μειδιῶν, ἰδοὺ δύο Κορσικανοὶ σκύλοι· ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι ὁ Ἀδάμας, ὡς πᾶσαι αἱ μετριόφρονες καρδίαι, ἀποφεύγει τοὺς ἐπαίνους μας· ἐπειδὴ ἀφ' ὅτου ἠρχίσαμεν νὰ ὁμιλῶμεν περὶ αὐτοῦ τὸν ἐχάσαμεν ἀπ' ἔμπροσθέν μας.

— Ἀ! μὴ σᾶς μέλει περὶ τούτου· ἠξεύρω ποῦ εὑρίσκεται·

— Ποῦ, λοιπὸν, εἶναι, ἂν δὲν εἶμαι ἀδιάκριτος;

— Εἶναι εἰς τὸ *Μούκκιον*.

— Ἔμελλον νὰ τολμήσω ἵνα ἐρωτήσω αὐτὸν καὶ ἄλλην ἐρώτησιν, ὅτε ἠκούσθη ὀλολυγμὸς τόσον λυπηρὸς, παρατεταμένος καὶ θρηνώδης, ὥστε ἐσκίρτησα ὑπὸ τρόμου, καὶ ἐσταμάτησα, θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ νεανίου.

— Τί εἶναι τοῦτο; τὸν ἠρώτησα.

— Τίποτε, εἶναι ὁ Ἀδάμας κλαίων.

— Καὶ διατί κλαίει;

— Κλαίει τὸν αὐθέντην του. Νομίζετε ὅτι οἱ σκύλοι εἶναι ἄνθρωποι, ὥστε νὰ λησμονήσωσι τοὺς ἀγαπήσαντας αὐτούς;

Ἀ! σᾶς ἐννοῶ, εἶπον· ὁ δὲ Ἀδάμας ἐξέπεμψε νέον ὀλολυγμὸν λυπηρότερον καὶ θρηνωδέστερον τοῦ πρώτου.

— Ναὶ, εἶπεν, ὁ αὐθέντης του ἐφονεύθη, καὶ πλησιάζομεν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐφονεύθη.

— Οὕτως ἔχει· μᾶς ἀφῆκε δὲ διὰ νὰ σπεύσῃ εἰς τὸ Μούκκιον.

— Τὸ Μούκκιον, λοιπὸν, εἶναι ὁ τάφος;

— Ναὶ, δηλαδὴ τὸ μνημεῖον ὅπερ στήνει ἕκαστος διαβάτης, ῥίπτων λίθον καὶ κλάνδον δένδρου, ἐπὶ τοῦ σωροῦ παντὸς δολοφονηθέντος.

Ἐκ τούτου δὲ προκύπτει ὅτι, ἀντὶ νὰ καταχωσθῇ, ὥσπερ οἱ λοιποὶ λάκκοι, ὑπὸ τὰ πατήματα τοῦ πανδαμάτορος χρόνου, ὁ τάφος τοῦ θύματος μεγεθύνεται καθ' ἑκάστην ὡς σύμβολον τῆς ἐκδικήσεως ἥτις ἀρεύκτως ἀκολουθεῖ δι' αὐτὸν, καὶ αὐξάνει εἰς τὰς καρδίας τῶν πλησιεστάτων συγγενῶν του. Τρίτος ὀλολυγμὸς ἠκούσθη, ἀλλὰ ταύτην τὴν φορὰν τόσον πλησίον ἡμῶν, ὥστε δὲν ἠδυνήθην νὰ μὴ φρίξω, καί τοι ἡ αἰτία μοὶ ἦτο γνωστή.

Καὶ τῷ ὄντι, στρέφοντες εἴς τι μονοπάτιον εἴδομεν, εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι περίπου ποδῶν, λευκόν τινα σωρὸν λίθων, ἀποτελοῦντα πυραμίδα τεσσάρων ἢ πέντε ποδῶν ὕψους. Τοῦτο δὲ ἦτο τὸ Μούκκιον.

Εἰς τὴν βάσιν τοῦ ἀλλοκότου μνημείου ἐκάθητο ὁ Ἀδάμας, μὲ τὸν λαιμὸν ἐκτεταμένον, καὶ τὸν χηλὴν ἡνεῳγμένην.

Ὁ Λουκιανὸς ἐπῆρε λίθον, καὶ ἐκβαλὼν τὸν πῖλόν του, ἐπλησίασεν εἰς τὸ Μούκκιον· κἀγὼ δὲ ἐμιμήθην αὐτὸν κατὰ πάντα.

Φθάσας πλησίον τῆς πυραμίδος ἔσπασε κλάδον χλωρᾶς δρυὸς, ἔῤῥιψε πρῶτον τὸν λίθον, ἔπειτα δὲ τὸν κλάδον, καὶ ἔπειτα ἔκαμε τὸ ταχὺ ἐκεῖνο σημεῖον τοῦ σταυροῦ, σύνηθες εἰς τοὺς Κορσικανοὺς, καὶ τὸ ὁποῖον ἔκαμνεν αὐτομάτως καὶ ὁ μέγας Ναπολέων εἰς δεινὰς περιστάσεις. Τὸν ἐμιμήθην καὶ κατὰ τοῦτο, καὶ τότε ἀνελάβομεν τὴν πορείαν μας σιωπηλοὶ καὶ σκεπτικοί.

Ὁ Ἀδάμας ἔμεινεν ὀπίσω.

Μετὰ δέκα περίπου λεπτὰ ἠκούσαμεν τελευταῖον ὀλολυγμὸν, καὶ σχεδὸν πάραυτα ὁ Ἀδάμας μὲ κεφαλὴν καὶ οὐρὰν τεταπεινωμένην ἐπέρασε πλησίον ἡμῶν, καὶ προχωρήσας ἑκατοντάδα βημάτων ἤρχισε πάλιν τὸ τοῦ ὁδηγοῦ ἐπάγγελμά του.

Ζ.

Ἐν τούτοις καθ' ὅσον ἐπροχωροῦμεν ἡ ἀτραπὸς καθίστατο μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνωφερὴς, ὡς μοὶ εἶχε προειπεῖν ὁ Λουκιανός.

Ἐκρέμασα τὸ πυροβόλον εἰς τὸν ὦμον μου, ἐπειδὴ εἶδον ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἤθελον χρειασθῇ τὰς χεῖράς μου, ὁ ὁδηγός μου ὅμως ἐξηκολούθει νὰ περιπατῇ μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, καὶ δὲν ἐφαίνετο κἂν νὰ αἰσθάνηται τὴν τραχύτητα τοῦ ἐδάφους.

Ἀναῤῥιχώμενοι διὰ βράχων βοηθείᾳ σχοίνων καὶ ῥιζῶν, ἐφθάσαμεν μετά τινα λεπτὰ εἴς τι πτερύγιον ἢ δῶμα, ἀνωτέρω τοῦ ὁποίου ἐπέκειντο ἐρείπια τείχους. Ταῦτα δὲ ἦσαν τὰ τοῦ Βιγκεντέλλου τῆς Ἰστρίας, τουτέστι τὸ τέρματοῦ ταξειδίου μου.

Μετὰ πέντε λεπτῶν ἔτι δυσκολωτέραν ἀνάβασιν, ὁ Λουκιανὸς φθάσας ἐπὶ τοῦ τελευταίου δώματος, μοὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα καὶ μ' ἔσυρε πρὸς ἑαυτόν.

— Πρὸ τεσσάρων αἰώνων, μοὶ εἶπεν, οἱ πρόγονοί μου ἤθελον σᾶς εἰπεῖν « Καλῶς ὡρίσατε εἰς τὸ φρούριόν μας· » ἐγὼ δὲ σᾶς λέγω τὴν σήμερον « Καλῶς ὡρίσατε εἰς τὰ ἐρείπιά μας. »

— Λοιπὸν τὸ φρούριον τοῦτο ἀνῆκεν εἰς τὴν οἰκογένειάν σας, ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Βιγκεντέλλου τῆς Ἰστρίας; ἠρώτησα, ἀναλαμβάνων τὴν ὁμιλίαν ὅθεν τὴν εἴχομεν ἀφήσει.

— Ὄχι, ἀλλὰ πρὶν οὗτος γεννηθῇ· ὑπῆρξεν ἡ κατοικία τῆς περιφήμου προμήτορος ἡμῶν Σαβιλλὰς δὲ Φράγκη.

— Δὲν διηγεῖται ὁ Φιλιππίνης, τρομερά τινα ἱστορίαν περὶ τῆς γυναικὸς ταύτης;

— Ναί... ἂν ἦτο ἡμέρα ἠδύνασο νὰ βλέπῃς ἐν τεῦθεν τὰ ἐρείπια τῆς Βάλλης. Αὐτοῦ κατῴκει ὁ ἄρχων Γιουδίκης, τοσοῦτον μισούμενος ὅσον ἐκείνη ἠγαπᾶτο, καὶ τοσοῦτον ἄσχημος ὅσον ἐκείνη ἦτο ὡραία. Ἠράσθη αὐτῆς, καὶ ἐπειδὴ αὕτη δὲν ἔσπευσε ν' ἀποκριθῇ εἰς τὸν ἔρωτά του, τῇ ἐμήνυσεν ὅτι ἂν δὲν ἀπεφάσιζε νὰ τὸν δεχθῇ διὰ σύζυγόν της ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ, ἠδύνατο νὰ τὴν ἁφαρπάσῃ καὶ διὰ τῆς βίας. Ἡ Σαβιλία ἐπροσποιήθη ὅτι ἐνέδιδε, καὶ προσεκάλεσε τὸν Γιουδίκην εἰς τὸ γεῦμα. Ὁ Γιουδίκης περιχαρὴς, καὶ λησμονῶν ὅτι δὲν κατώρθωσε τοῦτο εἰμὴ δι' ἀπειλῆς, ἐδέχθη τὴν πρόκλησιν, συνοδευόμενος ὑπό τινων ὑπηρετῶν μόνον· εἰσελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔκλεισαν τὰς θύρας, καὶ μετὰ πέντε λεπτὰ ὁ Γιουδίκης δεσμευθεὶς ἐρρίφθη εἰς φυλακήν. Ἐνταῦθα ὁ Λουκιανὸς ἐκβαλὼν τὸ ὡρολόγιόν του.

— Ἄ! εἶπεν, ἔχομεν ἀκόμη εἴκοσι λεπτὰ, ἃς καθήσωμεν διότι πρέπει νὰ ἦσθε κουρασμένος. Ἐκαθήσαμεν, λοιπὸν, ἢ μᾶλλον κατεκλίθημεν ἐπί τινος χλοεροῦ πρανοῦς, ἀπέναντι ῥήγματος τοῦ τοίχους.

— Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἡ ἱστορία σας δὲν ἐτελείωσεν;

— Ὄχι εἶπεν ὁ Λουκιανὸς, διότι καθ' ἑκάστην πρωΐαν καὶ ἑσπέραν, ἡ Σαβιλία καταβαίνουσα εἰς τὴν φυλακὴν τὴν προσκειμένην εἰς τὴν τοῦ Γιουδίκη, καὶ χωριζομένην ἀπ' αὐτῆς διὰ κιγλίδος μόνον, ἐπεδείκνυεν εἰς τὸν δέσμιον τὰ κάλλη της, λέγουσα. « Γιουδίκη, πῶς σὺ τὸ ἔκτρωμα ἤλπιζες νὰ ἀπολεύσῃς τοιαύτης καλλονῆς ».

Τὸ βάσανον τοῦτο διήρκεσε τρεῖς μῆνας, ἀναλαμβανόμενον δὶς τῆς ἡμέρας· εἰς δὲ τὸ τέρμα τῶν τριῶν μηνῶν, κατορθώσας ὁ Γιουδίκης νὰ δωροδοκήσῃ μίαν θεράπαιναν, ἐδραπέτευσε βοηθείᾳ αὐτῆς· καὶ τότε, ἐπανελθὼν μεθ' ὅλων του τῶν ὑποτελῶν, ἀνωτέρων ὄντων κατὰ τὸ πλῆθος τῶν τῆς Σαβιλίας, ἐκυρίευσε τὸ φρούριον ἐξ ἐφόδου, καὶ αἰχμαλωτίσας καὶ αὐτὸς τὴν Σαβιλίαν, τὴν ἐξέθεσε γυμνὴν ἐντὸς κλωβίου, εἰς τὸ ζαυροδρόμιον τοῦ δάσους τοῦ ζομίου τῆς Κιλακκίας, προσφέρων ἰδίαις χερσὶ τὴν κλεῖδα εἰς τοὺς βουλομένους νὰ εἰσέλθωσι. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας τῆς δημοσίας ταύτης ἀτιμώσεως ἡ Σαβιλία ἀπέθανε.

— Λοιπὸν, μοὶ φαίνεται ὅτι οἱ πρόγονοί σας δὲν ἐξετέλουν κακῶς τὴν ἐκδίκησιν, καὶ ὅτι φονευόμενοι οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν ἁπλῶς διὰ πυροβολήματος ἢ διὰ τοῦ ξίφους, δεικνύουσι παρακμήν τινα.

— Χωρὶς νὰ λογαριάσωμεν ὅτι θὰ καταντήσουν νὰ μὴ φονεύωνται πλέον. Ἀλλ' εἰς τὴν οἰκογένειάν μας δὲν συνέβη τοῦτο· οἱ δύο υἱοὶ τῆς Σαβιλίας, διατελοῦντες ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ θείου των, ἀνεκράχθησαν ὡς ἀληθεῖς Κόρσοι, καὶ ἐξηκολούθησαν τὸν πόλεμον κατὰ τῶν υἱῶν τοῦ Γιουδίκη· ὁ πόλεμος οὗτος διήρκεσε τέσσαρας αἰῶνας, καὶ ἐτελείωσεν, ὡς εἴδετε ὅτι τῶν καραβίνων τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός μου, τὴν 21 Σεπτεμβρίου, 1819, τὴν ἑνδεκάτην ὥραν τῆς πρωΐας.

— Ναί, τῷ ὄντι, ἐνθυμοῦμαι τὴν ἐπιγραφὴν ἐκείνην, τῆς ὁποίας τὴν ἐξήγησιν δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ σᾶς ζητήσω, διότι ἅμα τὴν ἀνέγνωσα κατέβημεν εἰς τὸ γεῦμα.

— Ἰδοὺ λοιπὸν αὐτή· Ἐκ τοῦ οἴκου Γιουδίκη δὲν ἔμενον τὸ 1819, εἰμὴ δύο ἀδελφοί, ἐκ δὲ τοῦ εἴκου δὲ Φράγκη δὲν ἔμενεν εἰμὴ ὁ πατήρ μου, ὅστις εἶχε νυμφευθῇ τὴν ἐξαδέλφην του· τρεῖς μῆνας μετὰ τὸν γάμον τοῦτον, οἱ Γιουδίκαι ἀπεφάσισαν νὰ μᾶς *ξεπαστρεύσωσι* διὰ μιᾶς πράξεως· ὁ εἷς ἐκ τῶν ἀδελφῶν παρεφύλαττεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ὀλμέδου περιμένων τὸν πατέρα μου, ἐπιστρέφοντα ἐκ Σαρτήνης, ἐνῷ ὁ ἕτερος, ὠφελούμενος ἐκ τῆς ἀπουσίας ταύτης ἔμελλε νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν οἰκίαν μας. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐξετελέσθη μὲν, ἀλλ' οἱ προσβάλλοντες ἔπεσαν εἰς τὸν λάκκον τὸν ὁποῖον κνώρυξεν δι' ἡμᾶς· ὁ πατήρ μου εἰδοποιηθὴς ἔλαβε μέτρα προφυλάξεως, ἡ δὲ μήτηρ εἰδοποιηθεῖσα ὡσαύτως, συνήθροισε τοὺς ποιμένας εἰς τρόπον ὥστε εἰς τὴν στιγμὴν τῆς διπλῆς ταύτης προσβολῆς ἑκάτεροι εὑρίσκοντο εἰς ἄμυνον, ὁ μὲν πατήρ μου ἐπὶ τοῦ ὄρους, ἡδὲ μήτηρ μου εἰς τὸν κοιτῶνά της· μετὰ πέντε λεπτῶν μάχην οἱ δύο ἀδελφοὶ Γιουδίκαι ἔπεσαν, ὁ μὲν κτυπηθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός μου ὁ δὲ ὑπὸ τῆς μητρός μου. Βλέπων τὸν ἐχθρόν του πίπτοντα ὁ πατήρ μου ἐξέβαλλε τ' ὡρολόγιόν του· ἦτον *ἑνδεκάτη ὥρα*! καὶ ἡ μήτηρ μου βλέπουσα τὸν ἐχθρόν της πίπτοντα ἐστράφη πρὸς τὸ κρεμαστὸν ὡρολόγιον, καὶ ἦτο ἡ *ἑνδεκάτη ὥρα*!

Τὰ πάντα εἶχον τελειώσει τὴν αὐτὴν στιγμὴν, καὶ δὲν ὑπῆρχε πλέον Γιουδίκης. Ἡ οἰκογένεια δὲ Φράγκη νικηφόρος, τοῦ λοιποῦ ἡσύχασε, καὶ ἐπειδὴ ἐξετέλεσε τὸ ἔργον της ἀξίως εἰς τὸ διάστημα τῶν τεσσάρων αἰώνων, δὲν ἀνεμίχθη πλέον εἰς τίποτε, ἀλλὰ μόνον ὁ πατήρ μου ἐνεγάραξε τὴν χρονολογίαν καὶ τὴν ὥραν τοῦ παραδόξου τούτου γεγονότος ἐπὶ τῆς ἀκτηρίδος ἑκάστης καραβίνας ἥτις ἐξετέλεσε τὸ χρέος της, καὶ τὰς ἐκρέμασεν ἑκατέρωθεν τοῦ ὡρολογίου εἰς τὴν θέσιν ὅπου τὰς εἴδετε· μετὰ ἑπτὰ μῆνας ἡ μήτηρ μου ἔτεκε δίδυμα, ὁ εἷς ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ὁ δοῦλος σας Λουκιανὸς ὁ Κόρσος καὶ ὁ ἕτερος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Λουδοβῖκος ὁ φιλάνθρωπος.

Τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐπὶ μέρους τινὸς τοῦ ἐδάφους φωτιζομένου ὑπὸ τῆς σελήνης, εἶδον προσεκτεινομένην τὴν σκιὰν ἑνὸς ἀνθρώπου, καὶ ἑνὸς σκύλου· ἡ σκιὰ αὕτη ἦτο ἡ τοῦ Ὀρλάνδη καὶ ἡ τοῦ Ἀδάμαντος.

Ταὐτοχρόνως δὲ ἠκούσαμεν τὸ κροῦσμα τοῦ ὡρολογίου τοῦ Σουλλακάρου, τὸ ὁποῖον ἐσήμανεν ἑνδέκα ὥρας.

Ὁ Κὺρ Ὀρλάνδης ἦτο ὡς φαίνεται τῆς γνώμης τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ, ὅστις ὡς γνωστὸν, εἶχε διὰ γνωμικόν του, ὅτι ἡ ἀκρίβεια ἐστὶν ἡ εὐγένεια τῶν βασιλέων.

Ἦτο ἀδύνατον νὰ ἦναί τις ἀκριβέστερος τοῦ βασιλέως τοῦ ὄρους τούτου, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Λουκιανὸς ὑπεσχέθη συνέντευξιν ἀκριβῶς εἰς τὰς ἐννέα ὥρας· ἰδόντες αὐτὸν ἠγέρθησαν ἀμφότεροι.

Θ'.

Δὲν εἶσθε μόνος, κύριε Λουκιανέ; εἶπεν ὁ λῃστής.

— Μὴ ἀνησύχει διὰ τοῦτο, Ὀρλάνδη ὁ Κύριος οὗτος εἶναι φίλος μου, ὅστις ἤκουσε νὰ ὁμιλῶσι περὶ σοῦ, καὶ ἠθέλησε νὰ σὲ ἐπισκεφθῇ· καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ τῷ ἀρνηθῶ τὴν χάριν ταύτην.

Καλῶς ὡρίσατε, Κύριε, εἰς τὴν ἐξοχήν, εἶπεν ὁ λῃστὴ, ὑποκλίνας, καὶ πλησιάζων.

Τῷ ἀνταπέδωκα τὸν χαιρετισμόν του μὲ τὴν ἀκριβεστάτην εὐγένειαν.

— Πρέπει νὰ ἐφθάσατε πρό τινος ὥρας, ἐξηκολούθησεν ὁ Ὀρλάνδης.

— Ναί, πρὸ εἴκοσι λεπτῶν.

— Οὕτως ἔχει· διότι ἤκουσα τὴν φωνὴν τοῦ Ἀδάμαντος, ὅστις ὡλόλυζεν εἰς τὸ *Μούκιον*, καὶ ὅστις πρὸ ἑνὸς τετάρτου ἤδη ἦλθε καὶ μ' ἤυρε· εἶναι καλὸν καὶ πιστὸν ζῶον, δὲν ἔχει οὕτω, Κύριε Λουκιανέ;

— Ναί, βέβαια, Ὀρλάνδη, ὡραῖον καὶ πιστὸν, ἐπανέλαβεν ὁ Λουκιανὸς θωπεύων τὸν Ἀδάμαντα.

Ἀλλὰ, ἠρώτησα, ἐπειδὴ ἐγνωρίζετε ὅτι ὁ Κ. Λουκιανὸς εὑρίσκετο ἐδῶ πλησίον, διατὶ δὲν ἤλθετε τάχιον;

— Διότι, ἀπεκρίθη ὁ λῃστὴς, ἡ συνέντευξις ἦτο, εἰς τὰς ἐννέα, καὶ δὲν ἤθελεν εἶναι ἀκρίβεια, τὸ νὰ ἔλθῃ τις ἓν τέταρτον ἐνωρίτερον ἢ ἓν τέταρτον βραδύτερον.

— Μήπως μὲ μέμφεσαι, Ὀρλάνδη; εἶπεν ὁ Λουκιανὸς γελῶν.

— Ὄχι Κύριε, πιθανὸν νὰ ἔχητε αἰτίας διὰ τοῦτο· πρὸς δὲ τούτοις εἶσθε καὶ μὲ σύντροφον, καὶ πιθανὸν ὅτι παρεδιάσατε τὴν συνήθειάν σας ἕνεκα τοῦ κυρίου τούτου· διότι καὶ ὑμεῖς Κ. Λουκιανὲ εἶσθε ἀκριβὴς, καὶ τοῦτο τὸ γνωρίζω καλλίτερα ἀπὸ πάντα ἄλλον, διότι πολλάκις ἠνωχλήθητε δι' ἐμέ.

— Δὲν ἀξίζει νὰ μ' εὐχαριστῇς διὰ τοῦτο Ὀρλάνδη, διότι πιθανὸν αὐτὴ νὰ εἶναι ἡ τελευταία φορά.

— Δὲν ἔχετε νὰ μοὶ εἴπητε τόποτε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου Κ. Λουκιανέ; ἠρώτησεν ὁ λῃστής.

Ναί, ἐὰν θέλετε νὰ μὲ ἀκολουθήσετε...

— Εἰς τὰς διαταγάς σας.

Ὁ Λουκιανὸς ἐστράφη πρὸς ἐμέ.

Μοὶ συγχωρεῖτε, Κύριε μοὶ εἶπεν.

— Καὶ βέβαια! τί θὰ πῇ!

Καὶ οἱ δύο ἀπεμακρύνθησαν, καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τοῦ ῥήγματος, ἐξ οὗ ὁ Ὀρλάνδης ἐνεφανίσθη, ἐστάθησαν ὄρθιοι ὡς δύο φάσματα σκοτεινὰ, φωτιζόμενα ὄπισθεν ὑπὸ τῆς σελήνης.

Τότε μόνον ἠδυνήθην νὰ παρατηρήσω τὸν Ὀρλάνδην μετὰ προσοχῆς. Ἦτο ἀνὴρ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, φέρων τὸ γένειον ἐν πλήρει αὐξήσει, καὶ ἐνδεδυμένος ἀπαράλλακτα ὡς ὁ νέος δὲ Φράγκης, ἐκτὸς μόνον ὅτι τὰ ἐνδύματά του ἦσαν τετριμμένα ἕνεκα τῆς συνεχοῦς συναφείας αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐλατῶν ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων διέτριβε, καὶ τῶν ἀκανθῶν δι' ὧν πολλάκις ἠναγκάζετο νὰ φύγῃ, καὶ μετὰ τοῦ ἐδάφους ἐφ' οὗ ἐκοιμᾶτο τὴν νύκτα.

Δὲν ἠδυνάμην ν' ἀκούσω ὅ,τι ἔλεγον, πρῶτον μὲν διότι ἀπεῖχον ἐμοῦ εἴκοσι περίπου βήματα, δεύτερον δὲ διότι ὡμίλουν τὴν κορσικὴν διάλεκτον. Παρετήρουν ὅμως εὐκόλως διὰ τῶν χειρονομιῶν των ὅτι ὁ λῃστὴς ἀπέῤῥιπτε μετὰ μεγάλης ζέσεως τοὺς λόγους τοῦ νεανίου, ὅστις ἐξέθετεν αὐτοὺς μὲ ἀταραξίαν, ἥτις ἐδείκνυε τὴν ἀμεροληψίαν του ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Τέλος δὲ τὰ κινήματα τοῦ Ὀρλάνδου ἔγειναν ἧττον συνεχῆ ἀλλὰ σφοδρότερα, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐφαίνετο χαυνωθεῖσα. Εἰς μίαν δὲ τελευταίαν παρατήρησιν ἔκυψε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐπὶ τέλους ἔτεινε τὴν χεῖρά του εἰς τὸν νεανίαν.

Ἡ συζήτησις καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα εἶχεν ἀποπερατωθῇ, διότι καὶ οἱ δύω ἐπανῆλθον πρὸς ἐμέ.

— Φίλτατε ξένε, μοὶ εἶπεν ὁ νεανίας. Ὁ Ὀρλάνδης ἐπιθυμεῖ νὰ πιάσῃ τὴν χεῖρά σας διὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσῃ.

— Καὶ διατί; ἠρώτησα.

— Διότι εὑρεσιήθητε νὰ γίνητε ἀνάδοχός του, τὸ ὁποῖον ἐπεσχέθην δι' ὑμᾶς.

— Ἐὰν τὸ ὑπεσχέθητε δι' ἐμὲ ἠξεύρετε ὅτι δέχομαι, καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζω περὶ τίνος πρόκειται.

Ἔτεινα τότε τὴν χεῖρά μου εἰς τὸν λῃστὴν, ὅστις μοὶ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ ἐγγίσῃ αὐτὴν διὰ τῶν ἄκρων τῶν δακτύλων του.

— Τοιουτοτρόπως, ἐπανέλαβεν ὁ Λουκιανὸς, δύνασθε νὰ εἴπητε εἰς τὸν ἀδελφόν μου ὅτι τὰ πάντα διωρθώθησαν, καὶ ὅτι ὑπεγράψατε ἐνταυτῷ καὶ τὸ συμβόλαιον.

— Λοιπὸν πρόκειται περὶ γάγου;

— Ὄχι ἀκόμη, ἀλλ' ἴσως μὲ τὸν καιρόν...

Περιφρονητικὸν μειδίαμα ἐφάνη ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ λῃστοῦ.

— Εἰρήνην μόνον, εἶπεν, ἐπειδὴ τὴν θέλετε, Κύριε Λουκιανὲ, ἀλλ' ὄχι ἐπιγαμίαν· τοῦτο δὲν διαλαμβάνεται εἰς τὸ συμβόλαιον.

— Ὄχι, εἶπεν ὁ Λουκιανὸς, ἀλλὰ τοῦτο ἴσως ὑπάρχει γραπτὸν ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀλλ' ἂς ἀλλάξωμεν ὁμιλίαν· δὲν ἠκούσατε τίποτε ἐνῷ ὡμίλουν μὲ τὸν Ὀρλάνδην;

— Περὶ ὧν ἐφιλονεικεῖτε;

— Ὄχι, ἀλλὰ περὶ ὧν ἔλεγε φασιανός τις εἰς τὰ πέριξ.

— Ναί, τῷ ὄντι ἤκουσα νὰ κακανίζῃ, ἀλλ' ἐνόμισα ὅτι ἠπατῶμην.

— Δὲν ἠπατᾶσθε· ὑπάρχει φασιανὸς εἰς τὴν μεγάλην καστανέαν, τὴν ὁποίαν γνωρίζετε Κ. Λουκινὲ, ἀπέχουσαν ἡμῶν ἑκατὸν βήματα. Τὸν ἤκουσα ἐνῷ διέβαινον.

— Καλὰ, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸν φάγωμεν αὔριον, εἶπεν ὁ Λουκιανὸς περιχαρής.

— Ἤθελεν ἀξίζει κάτι τι, εἶπεν ὁ Ὀρλάνδης, ἐὰν δὲν ἐφοβούμην ὅτι ἤθελεν ἐκλάβει εἰς τὸ χωρίον ὅτι ἐπυροβόλησα εἰς ἄλλο τι παρὰ εἰς φασιανόν

— Εἰδοποίησα τὸ χωρίον, εἶπεν ὁ Λουκιανός

Ἰδοὺ, ἐπρόσθεσε στρεφόμενος πρός με, καὶ ῥίπτων εἰς τὸν ὦμόν του τὸ πυροβόλον, ὅπερ εἶχε γεμίσει· εἰς ὑμᾶς ἀνήκει ἡ τιμή.

— Μὲ συγχωρεῖτε, δὲν εἶμαι τόσον ἐπιτήδειος ὅσον ὑμεῖς, καὶ ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ φάγω φασιανὴν, τραβήξατε ὑμεῖς.

— Βέβαια, ὑμεῖς δὲν θὰ ἤσθε τόσον συνειθισμένος εἰς τὸ κυνήγιον τῆς νυκτὸς, καὶ ἠθέλετε πυροβολήσει πολὺ χαμηλά. Ἂν δὲν ἔχητε τίποτε νὰ κάμητε αὔριον εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, ἱκανοποιεῖσθε καὶ ὑμεῖς.

(Ἕπεται συνέχεια)

Η ΚΥΡΙΑ ΔΕ ΣΕΒΙΓΝΗ.

Νὰ σᾶς διηγηθῶ τὸν βίον τῆς Κυρίας δὲ Σεβιγνῆς; ὁ βίος της εἶναι αἱ ἐπιστολαί της. Ἂν δὲν ἐροβούμην μήπως κατηγορηθῶ ὡς παίζων μὲ τὰς λέξεις, ἤθελον σᾶς εἰπεῖ ὅτι ἡ Κυρία δὲ Σεβιγνὴ εἶναι *κάλαμος* καὶ ὄχι *γυνή*. . . Ἠγείρετο καὶ ἔγραφεν, —ἐπρογευμάτιζε καὶ ἔγραφεν,— ἐξήρχετο εἰς περίπατον καὶ ἔγραφε.— Νομίζω δὲ ὅτι (ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ διὰ τὴν παράδοξον ταύτην ὑπόθεσιν) καὶ κοιμωμένη ἔγραφε. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανε δὲν ἔγραψεν αὐτὴ ἡ ἰδία τὸ *πῶς* καὶ *διατί* ἀπέθανε; — Περὶ τούτου ὅμως δὲν εἶμαι τόσον βέβαιος.

Ἡ κυρία δὲ Σεβιγνὴ ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1626, ἐν Βουργουνδίᾳ, εἰς τὸ φρούριον τοῦ Βουρβιλλῆ.

Ὑπανδρεύθη ἐν ἔτει 1644 τὸν Μαρκέσιον δὲ Σεβιγνῆν. . . κακοκέφαλον ἄνθρωπον, ὅστις, ὡς λέγει ὁ Κορβάρτος εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του, «ἐπίστευε τὴν γυναῖκά του ἀλλὰ δὲν τὴν ἠγάπα, ἐν ᾧ αὐτὴ ἠγάπα μὲν αὐτὸν ἀλλὰ δὲν τὸν ἐπίστευε ποσῶς.»

Μετ' οὐ πολὺ χηρεύσασα, (διότι τὸ ἕβδομον ἔτος τοῦ γάμου των, *κατέβη* τοῦ μαρκεσίου νὰ πάγῃ νὰ περασθῇ στὴν σοῦβλαν ὑπό τινος ἀντεραγοῦ διὰ τὰ *μαῦρα μάτια* μιᾶς φίλης των) ἡ μαρκεσία ἀφωσιώθη εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν δύο τέκνων της, γεννηθέντων αὐτῇ ἐκ τῆς ἑνώσεως ταύτης, ἥτις δὲν ἦτο ἐκ τῶν κάλλιστα συνηρμοσμένων.

Ὁ Μαρκέσιος δὲ Σεβιγνὴς, υἱὸς τῆς μαρκεσίας, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἡ μήτηρ του ἠγόρασε τὸν βαθμὸν ἀνθυπολοχαγοῦ εἰς τοὺς σωματοφύλακας τοῦ βασιλόπαιδος, ἀφ' οὗ ἔκαμε πολὺν κρότον διὰ τῶν παρεκτροπῶν του, μετεμελήθη αἴφνης, καὶ τέλος ὑπῆγε νὰ ζήσῃ ἡσύχως ἐν Βρεταννίᾳ τῆς Γαλλίας, ὅπου ἔγημε τὴν θυγατέρα ἑνὸς μέλους τοῦ συμβουλίου.

Ὅσον δὲ διὰ τὴν Κυρίαν δὲ Γρινάνην, τὴν θυγατέρα τῆς Μαρκεσίας, καὶ σύζυγον τοῦ διοικητοῦ

τῆς Προβιγκίας, ἅπαντες γνωστκουσιν αὐτὴν διὰ τῶν πρὸς αὐτὴν χαριεστάτων ἐπιστολῶν τῆς μητρός της.

Ἀξιόλογος δέ τις συγγραφεὺς λέγει περὶ αὐτῆς ὅτι ἦτο λογία πλήρης καλοκαγαθίας, ζωηρότητος καὶ ἀφελείας, αὐτοσχεδιάζουσα κατὰ τὰς εἰσηγήσεις τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας της, καὶ ζητοῦσα νὰ ἀρέσκῃ τοῖς ἄλλοις ὠφελοῦσα αὐτούς.

Τί τρώγομεν;

(Συνέχεια).

Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τις τροφὴν ἱκανὴν πρὸς κατάπαυσιν τῆς πείνης, πρέπει νὰ ἐξετάζῃ καὶ τὴν ποιότητα, τὴν θρεπτικότητα, καὶ τὴν ἐπὶ πόσον χρῆσιν, καὶ τοὺς συνδυασμοὺς αὐτῆς μετ' ἄλλων τροφῶν. Τὸ ἀρρωροῦτον (arrow-root) εἰ καὶ καλὸν τὴν γεῦσιν καὶ θρεπτικώτατον, καθ' ἑαυτὸ θωρούμενον δὲν διατηρεῖ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν, ἐὰν δὲν ἀναμιχθῇ μετ' ἄλλων ὑλῶν· καὶ κατηδικάζων τις κακοῦργόν τινα εἰς τὸ νὰ τρώγῃ μόνον ἀρρωροῦτον, καταδικάζει αὐτὸν εἰς ἀναπόφευκτον καὶ βασανιστικὴν λιμοκτονίαν. Ἄνθρωποι τρεφόμενοι μόνον μὲ γεώμηλα μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας ἤθελον ἀποθανεῖ ὑπὸ ἀσιτίας, καίτοι ἔχοντες τὸν στόμαχον πλήρη· τὸ ἄπαχον κρέας, ἄνευ λίπους καὶ καρικεύματος ἤθελεν ἐπιφέρει τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα. Ἀλλ' ἐὰν πίνωμεν καφὲν τρώγοντες γεώμηλα, ἢ προσθέτωμεν καὶ ἄλλα βοηθητικὰ εἰς τὸ κρέας, δυνάμεθα οὕτω νὰ παράγωμεν τὸ ἀπαιτούμενον ἄζωτον καὶ νὰ τρεφώμεθα· διότι καὶ αὐτὰ τὰ ἀρώματα καὶ καρικεύματα τὰ ὁποῖα μεταχειριζόμεθα, δὲν εἶναι ἁπλῶς τρυφὴ, ἀλλὰ τῆς ἀνάγκης πράγματα. Παραδείγματος χάριν, ὑπῆρχέ ποτε νόμος ἐν Σουηδίᾳ ὁ εἰς θάνατον καταδικαζόμενος στρατιώτης νὰ κρατῆται δέσμιος, ἔχων ἐν ἀφθονίᾳ ἄρτον καὶ ὕδωρ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἅλας· τὰ παθήματά του ἦσαν φρικώδη, καὶ μετὰ ἓξ ἴσως ἑβδομάδας, ἐδέχετο τὸν θάνατον μὲ ἀγκάλας ἀνοικτὰς, ὡς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν ἀφορήτων δεινῶν.

Ἡ ἐπιστήμη μόνη δὲν μᾶς ὁδηγεῖ ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς τροφῆς· δὲν τρώγομεν ἵνα τρεφώμεθα μόνον ἀλλὰ καὶ ἵν' ἀπολαύωμεν ἡδονῆς ἐν τῇ τροφῇ

Ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς, ὁ τρέψας εἰς εὐλογίαν τὴν κατάραν ἥτις μᾶς ἐστέρησε τῆς Ἐδὲμ, ἠθέλησε νὰ δώσῃ μείζονα ἀξίαν καὶ φύσιν εὐγενεστέραν εἰς τὸ χοϊκὸν ἡμῶν σῶμα· ἔστησε φύλακας ἐν αὐτῇ τῇ εἰσόδῳ, οἵτινες δοκιμάζουσι καὶ βασανίζουσι πᾶν τὸ προερχόμενον, πρὶν εἰσαγάγωσιν αὐτό. Ὁ ὀφθαλμὸς βλέπει τὴν τροφὴν, καὶ ἐκλέγει κατὰ τὴν μορφὴν καὶ τὸ σχῆμα, ἡ ῥὶς ἀποφασίζει κατὰ τὴν ὀσμὴν καὶ εὐωδίαν καὶ τέλος ἡ γλῶσσα, ὁ δικαιότατος πάντων κριτὴς, γεύεται διὰ μυρίων ὁρατῶν νεύρων, καὶ κατὰ τὴν ἀδέκαστον αὐτῆς κρίσιν, εἰσάγει ἢ ἀποκλείει τὴν τροφὴν. Ὁ ὀφθαλμὸς δύναται διὰ τῆς συνηθείας νὰ συγκαταβαίνῃ εἰς τὰς παρὰ φύσιν ἕξεις τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἡ ῥὶς δύναται ν' ἀπατηθῇ διὰ σφοδρῶν εὐωδιῶν, ἀλλ' ἡ γλῶσσα δὲν ἀπατᾶται· τὸν ζυγὸν τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης, καὶ εἶναι τόσον ἀλάνθαστος ὅσον καὶ πιστή.

Οὕτω λοιπὸν, ἡ ἐπιστήμη εἶναι ὁδηγὸς ἀνεπαρκὴς, καὶ πρέπει νὰ συμβουλευώμεθα καὶ τὴν ἔμφυτον καὶ καλῶς γεγυμνασμένην γεῦσιν· ἰδοὺ παράδειγμα τὸ ὁποῖον ἀρκεῖ νὰ μᾶς πείσῃ περὶ τούτου.

Ἐν ἔτει 1679, ὁ Παπῖνος βράζων ὀστᾶ ἐντὸς χύτρας ἰδιαιτέρας κατασκευῆς, μετέβαλλεν αὐτὰ εἰς χυλὸν (πηκτὴν), καὶ ἐκαυχᾶτο ἐπὶ τῇ ἐφευρέσει νέου καὶ εὐθηνοτάτου εἴδους τροφῆς· ὁ βασιλεὺς αὐτοῦ Κάρολος ὁ Β΄. ἔκλινεν εἰς τὸ νὰ δι-χθῇ τὸ ὀλέθριον τοῦτο δῶρον, καὶ νὰ τὸ ἐπιβάλῃ διὰ νόμου εἰς τὸν λαόν του· ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν τὸ κακὸν ἐμποδίσθη διὰ τοῦ ἐμπαιγμοῦ. Μακρὰ καὶ σεμνοπρεπὴς συνοδία σκύλων, φερόντων ἀναφορὰς κρεμαμένας εἰς τὸν τράχηλον, διὰ τῶν ὁποίων ἱκέτευον τὸν βασιλέα ν' ἀφήσῃ τὰ ὀστᾶ εἰς τὸ δυστυχὲς αὐτῶν γένος, ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν αὐλήν.

Τὸ αὐτὸ δὲ πείραμα ἐπανελήφθη μετὰ πλείονος, ἂν ὄχι καὶ μετὰ κρείττονος ἐπιτυχίας, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας. Ἕξοχός τις χημικὸς, δ' Ἀρκέτης τοὔνομα, ἐκήρυξεν ὅτι τὰ ὀστᾶ βραζόμενα ἐπὶ πολλὰς ὥρας, δίδουσι τοὐλάχιστον τὸ ἥμισυ τῆς τροφῆς, ἣν δίδει τὸ καλὸν καὶ πολυδάπανον κρέας.

Ἡ θεωρία του ἦτο βάσιμος καὶ ἡ ἐφεύρεσις ἐχειροκροτήθη· ὁ ζωμὸς τῶν ὀστέων κατέστη ἡ τροφὴ τοῦ συρμοῦ, καὶ κατεπλημμύρησε τὰ νοσοκομεῖα, τὰ ἄσυλα τῶν πτωχῶν καὶ τὰς φυλακάς· ἀλλ' εἰς οὐδένα, πλὴν τοῦ δ' Ἀρκέτου, ἤρεσκε. Ἦτο πρόληψις τοῦτο, ἢ ἀνόητος φαντασία; οὐδὲν τοιοῦτον. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ὅτι καὶ λιμοκτονοῦντες κύνες ἀπέῤῥιψαν τὸν πολυθρύλλητον ζωμὸν, καὶ ποντικοὶ φαγόντες πᾶν ὅτι εὗρον καὶ αὐτὸ τὸ δέρμα τῶν πεδίλων ἀφῆκαν τὸν ζωμὸν τῶν ὀστέων ἀνέπαφον τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο ἐξέπληξε τοὺς ἀνθρώπους! Διωρίσθη, λοιπὸν, ἐπιτροπὴ ἵνα ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἄνδρες ὁποῖος ὁ Δουπουυτρένος καὶ ὁ Μαγενδίας ἀνέλαβον τὸ ἔργον, καὶ μετὰ πολυετῆ καὶ ἐνδελεχῆ ἐρευναν ἀπεφήναντο γνώμην κατὰ τῆς νέας ἐφευρέσεως· εὗρον ὅτι ὁ ἄρτος καὶ τὸ κρέας διδόμενα μετὰ τοῦ ζωμοῦ τούτου, δὲν καθίσταντο θρεπτικώτεροι ἢ ἄνευ αὐτοῦ· ὅτι κύνες λιμοκτονοῦντες δὲν ἠθέλησαν νὰ μετασχῶσι τῆς τροφῆς ταύτης, καὶ ὅτι χημικῶς ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ μεγάλη θερμότης ἡ ἀπαιτουμένη πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ γλοιοῦ τῶν ὀστέων, καταστρέφει τὴν θρεπτικὴν δύναμίν των.

Οὕτω λοιπὸν, ἡ γεῦσις ἐκέρδισε τελείαν νίκην κατὰ τῆς ἐπιστήμης, καὶ ἔδειξε πόσον οὐσιώδης εἶναι ἡ ἔμφυτος κλίσις δι' ἧς ἐπροίκισεν ἡμᾶς ἡ ἀγαθοεργὸς σοφία τῆς φύσεως.

Ἡ αἴσθησις αὕτη δύναται βέβαια νὰ καλλιεργηθῇ ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη· καὶ ὡς ὀφθαλμὸς ὅστις παιδιόθεν δὲν εἶδεν ἄλλο ἢ γελοιογραφίας καὶ ἀθλίας εἰκόνας, καὶ τὸ οὖς τὸ ὁποῖον δὲν ἤκουσεν ἄλλο ἢ κακοφωνίας, ταχέως καθίστανται ἀνεπίδεκτα τῶν ἡδονῶν τῆς μουσικῆς καὶ ζωγραφικῆς, οὕτω καὶ ἡ γεῦσις δύναται νὰ διαφθαρῇ διὰ τῆς διηνεκοῦς χρή-

σεως ὠμῆς καὶ τραχείας ὕλης, ἢ ἁβροτάτων καὶ τρυφηλῶν φαγητῶν· ἐντεῦθεν ἡ διαφορὰ τῶν ὀρέξεων μεταξὺ βαρβάρων καὶ μᾶλλον πεπολιτισμένων ἐθνῶν· τὰ ἄθλια ἔθνη ἀγαπῶσιν ἀθλίαν τροφήν, καὶ ἡ μαγειρικὴ δύναται νὰ ἦναι τόσον καλὴ ἢ κακὴ ὅσον ἡ μουσική. Ὅσον ὑψηλοτέρα ἡ ἀνατροφὴ ἑνὸς ἔθνους, τόσον ἡ τροφή του εἶναι καλλιτέρα. Δὲν εἶναι ἐξ ἀνάγκης τεχνικωτέρα καὶ ἐκλεκτοτέρα, διότι καὶ ἐνταῦθα ἡ ἁπλότης εἶναι ἡ ὑψηλοτάτη τῶν τεχνῶν, καὶ κάλλιστα προσηρμοσμένη εἰς τας ἀνάγκας τὰς ὁποίας ἀφορᾷ, καὶ παρέχει πολλῷ μᾶλλον ἡδονήν, ἐν ᾧ ἐκπληροῖ ἐντελεστατα τὸν ἀρχικὸν σκοπὸν τοῦ διατηρεῖν τὸ σῶμα. Ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην θεωρουμένη ἡ τροφὴ ἔθνους τινὸς, δεικνύει τὴν ὑψηλὴν ἢ ταπεινὴν κατάστασίν του εἰς τὴν κλίμακα τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ προσδιορίζει τὸν βαθμὸν ὃν κατεχει μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς.

Ἡ φαυλόβιος ἀσωτεία καὶ σπατάλη τῶν Ῥωμαίων οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἀπόδειξις τῆς παρακμῆς των, καὶ αἱ φυλαὶ τῆς ἐρήμου, αἵτινες καταβριχθίζουσι τὸ χῶμα καὶ τρώγουσιν ἀνθρωπίνην σάρκα, δύνανται ἐκ τούτου μόνου νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν ἐσχάτην βαθμίδα τῆς ἀνθρωπότητος.

Οὕτω λοιπὸν, ἡ ἐκλογὴ τῆς τροφῆς καταδεικνύει τὴν μᾶλλον ἢ ἧττον εὐγενῆ φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τῷ ἀτόμῳ ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἔθνει. Αἱ κτηνώδεις φυλαὶ τρέφονται ὡς κτήνη, καὶ ὁ ἀγενὴς ἄνθρωπος ἐσθίει τροφὴν ἀγενῆ, ὡς αἱ ἀράχναι καὶ οἱ σκώληκες, διότι ὥσπερ ὁ νοῦς ἔχει ἰδίους καὶ μεγάλους νόμους περὶ καλλονῆς, οὕτω καὶ ὁ οὐρανίσκος· οἱ Σῖναι δεικνύουσι τὴν ἔλλειψιν τῆς τοῦ καλοῦ αἰσθήσεώς των οὐ μόνον ἐν τῇ λατρείᾳ βδελωρωτάτων θεοτήτων, καὶ διὰ τῆς σκληρᾶς ἀναπηρώσεως τῶν γυναικῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τρώγοντες ὡς ἁβρωτάτην τροφὴν τὰς φωλεὰς τῶν χελιδόνων, καὶ τὰς δυσώδεις καὶ μυσαρὰς σάρκας τῶν ὁλοθουρίων. Ὁ Μογγόλος ὅτις παχύνει τοὺς ποντικοὺς καὶ τὰ ποντίκια ὡς χοιρίσκους, καὶ σράζει μετὰ πολλῆς προσοχῆς, καὶ φέρει αὐτὰ εἰς τὴν ἀγορὰν κρεμάμενα ἐπὶ μακρῶν καὶ λευκῶν ῥάβδων, εἶναι τόσον τρανὴ ἀπόδειξις τῆς βαρβαρότητος τοῦ γένους του, ὅσον ἡ τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας του ἀτιμάζουσα ὠμότης, καὶ ἡ ζοφερὰ ἀμάθεια ἥτις ἐπικάθηται εἰς τὸ πνεῦμά του. Ὁ Ὀτομάκης ὁ πληρῶν τὴν γαστέρα του μὲ ἀχρεῖον πηλὸν, διὰ μόνης τῆς συνηθείας του στιγματίζεται ὡς τὸ ἀπότριμμα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· καὶ ὁ μακρόθυμος Ἰνδὸς θέλει διατελεῖ ἀεὶ δοῦλος τοῦ καλῶς τρεφομένου Εὐρωπαίου, ἐν ὅσῳ ζῇ μόνον μὲ λαχανικά· καὶ αὐτὰ τὰ ἔθνη τὰ τρεφόμενα ὑπὸ κρέατος μόνον, δίδουσι μονομερῆ ἔκφρασιν εἰς τὸν χαρακτῆρα των· γίνονται σκληροὶ, ὀργίλοι, ἀνυπόμονοι καὶ αἱμοχαρεῖς· παρ' αὐτοῖς οὔτε τὸ σῶμα οὔτε ἡ ψυχὴ ἐκπληροῖ ἐντελῶς τοὺς μεγάλους νόμους τῆς φύσεως. Ὑπὸ ταύτην λοιπὸν τὴν ἔποψιν ἐξεταζόμενον τὸ «*Τί τρώγομεν*» δὲν εἶναι ἀνάξιον σπουδῆς καὶ ἄνευ ἐνδιαφέροντος.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΙΑ.

Ο ΕΠΙΔΕΙΚΝΥΜΕΝΟΣ.

Ὁ ποτὲ νεανίας Κ. Μελίφωνος, εἶναι ὁ ἐπιδεκτικώτατος πάντων ὅσους γνωρίζω, καὶ ὁ μάλιστα προσκολλώμενος εἰς τὴν ἀρχαίαν γαλλικὴν φιλοφροσύνην· καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν εἰς τὸ νὰ συνδέσῃ τὴν εὐγένειαν τοῦ ΙΒ' αἰῶνος μὲ τὴν τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, ὅθεν προκύπτουσιν ἐνίοτε μικραὶ σκηναὶ λίαν γελοῖαι. Ὅταν τις διηγῆται συμβάν ὁποῖον δήποτε, φαίνεται λίαν προσεκτικὸς καὶ ἀπερίφρημένος ὑπὸ τῆς διηγήσεως· καὶ ἂν θελήσῃ τις νὰ παρεμβάλῃ λέξιν «Σιωπή! σιωπή!» λέγει αὐτὸς, νεύων καὶ διὰ τῆς χειρός. Ἐὰν ἡ διηγουμένη ἦναι Κυρία, εἰς τὰ συγκινητικὰ μέρη τῆς διηγήσεως ὑψόνει τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐκπέμπει βαθεῖς στεναγμοὺς, καὶ διὰ τῆς εὐμεταβλήτου ἐκφράσεως τοῦ προσώπου του, ζητεῖ νὰ εἰκονίσῃ τὴν ἐντύπωσιν ἣν πρέπει νὰ προξενῇ ἡ διήγησις· Μοὶ παρέστησέ ποτε δακρύων τὴν λύπην ἣν ἠσθάνθη ἀκούων κυρίας τινὸς διηγουμένης λεπτομερῶς τὸν θάνατον τοῦ γάτου της! Ὅταν τελειώσῃ ἡ διήγησις, ἐὰν ἡ διηγουμένη εἶναι κυρία ἁσπάζεται τὴν χεῖρά τις εἰς τὰς ἀρθρώσεις τῶν δακτύλων, ἀφ' οὗ τῆς ζητήσῃ χαριέντως τὴν ἄδειαν· ἐὰν δὲ ἦναι ἀνὴρ, εἰς τὴν παραφορὰν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ του, ἁρπάζει τὴν χεῖρά του, σφίγγει αὐτὴν εἰς τρόπον ὥστε νὰ τρίξωσι τὰ ὀστᾶ της· προτιμᾷ νὰ γείνῃ κομμάτια παρὰ νὰ διέλθῃ τὴν θύραν πρὸ ἄλλου τινὸς, καὶ ποτὲ δὲν ἐκάθισεν ἔν τινι αἰθούσῃ ἐν ὅσῳ ὑπῆρχέ τις ἱστάμενος· τὸ μέλι καὶ ἡ ζάχαρις ἐκρέουσιν ἀπὸ τοῦ στόματός του μετὰ τῶν λόγων του, καὶ ἡ φωνή του εἶναι πάντοτε γλυκεῖα ὡς οἱ γλυκύτατοι φθόγγοι τοῦ αὐλοῦ. Ἄλλως τε εἶναι ἄνθρωπος εἰδήμων τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων καὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς παντὸς ἔθνους καὶ πάσης ἐποχῆς. Τὸν ἀπαντῶ ἡμέραν τινὰ ἐν τῷ Λουξεμβούργῳ, καὶ μόλις μὲ βλέπει μακρόθεν τρέχει πρός με, μὲ σφίγγει εἰς τὰς ἀγκάλας του, παρ' ὀλίγον νὰ μὲ πνίξῃ, καὶ μὲ χονδροφιλεῖ ἑκατέρωθεν.

«Τί διάβολο! τῷ λέγω ἀρκετὰ θυμωμένος, δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ μὲ *ξεκαπελλώσῃς*, νὰ μοῦ χαλάσῃς τὸν λαιμοδέτην, καὶ πρὸ πάντων νὰ μὲ πνίξῃς.

— Ἀγαπητέ μοι φίλε, λυποῦμαι διότι δὲν ἐννοεῖτε τὴν σημασίαν ἑνὸς φιλήματος· ἡ φύσις ἔκαμεν αὐτὸ ὄργανον τῆς ἀλάλου ἐκείνης γλώσσης, ἣν δικαίως ὀνομάζουσιν γλῶσσαν τῆς καρδίας κατ' ἐξοχήν· πᾶν αἴσθημα στοργῆς, ὁποιουδήποτε χρωματισμοῦ καὶ ἂν ᾖ, εὑρίσκει ἐν τῷ φιλήματι τὴν φυσικωτάτην καὶ εὐγλωττοτάτην ἔκφρασίν του. Ὡς ἔνδειξις ἔρωτος, σεβασμοῦ, φιλίας, εὐγνωμοσύνης, εἰρήνης, ἐλέους, τὸ αὐθόρμητον τοῦτο κίνημα μετέχει τρόπον τινὰ τῆς φύσεως τοῦ ὅρκου, καὶ εἶναι σχεδὸν ἐπίσης ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον. Ἀλ θεσπέσιε φίλε, δέν σας φέρω εἰς παράδειγμα τὰ *Φιλήματα Ἰωάνου τοῦ δευτέρου*, πόνημα ἐξαίρε-

τον μὲν, ἀλλ' ἴσως ἤθελε σὰς φανῇ λίαν ἐρωτικὸν ἀλλ' ἐὰν ἀνεγινώσκετε τὸ βιβλίον τοῦ Ἰωάννου δὲ λα Κάσα, ἀρχιεπισκόπου τοῦ Βενεβέντου, (ἐκείνου τοῦ ἀγαθοῦ ἀρχιεπισκόπου!) ἠθέλετε μάθει ὅτι δὲν ὑπάρχει πρᾶξις φιλοφροσύνης εὐαρεστοτέρα. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ ἅγιος οὗτος ἀνὴρ οἰκτείρει τοὺς ἔχοντας μακρὰν *μύτην*, καὶ συμβουλεύει τὰς κυρίας αἵτινες ἔχουσι τὸ ἐλάττωμα τοῦτο νὰ λάβωσιν ἐραστὰς σιμούς.

« Ἄλλοτε ἁπλῶς ἓν φίλημα ὑπεχρέου περισσότερον τοὺς ἐραστὰς, ἢ ὅσον ὑποχρεοῖ αὐτοὺς τὴν σήμερον τὸ συμβόλαιον τοῦ γάμου. Περιεποίει δικαίωμα εἰς τὴν μελλόνυμφον, δι' οὗ ἐὰν ὁ νυμφίος ἀπέθνησκε πρὸ τοῦ γάμου, ἐκληρονόμει τὸ ἥμισυ τῶν ὑποσχεθέντων αὐτῇ διὰ τοῦ συμβολαίου. Τὸ φίλημα ἐπὶ τῆς παρειᾶς εἶναι συνθήκη ἄναυδος πρὸς βεβαίωσιν τῆς φιλίας, συμφιλιώσεως κτλ. Ἠτο ἐν χρήσει εἰς τὰ πανεπιστήμια διὰ τὴν χειροτονίαν τῶν διδακτόρων καὶ καθηγητῶν καὶ δι' ἄλλας τελετάς. Ἀλλὰ τὸ φίλημα τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος ἡμῶν ἔδωκε τοῖς Ἀποστόλοις αὐτοῦ, τὸ φίλημα ἐκεῖνο τῆς εἰρήνης ὅπερ ἔσωσε τὸν κόσμον!

— Δὲν μοὶ ἀναφέρετε καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τῷ ἔδωκεν ὁ Ἰούδας, καὶ τὸ ὁποῖον κατέστη ὁ τύπος πάσης βδελυρᾶς προδοσίας.

— Φίλε μου, ἂς ἀφήσωμεν τὸν μῶμον ὅστις προσήφθη ἀπὸ τότε μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὸ *φίλημα τοῦ Ἰούδα*, καὶ ἂς ἐκβάλωμεν ἀπὸ τὸν νοῦν μας πὰν ὅ,τι κατακρινόμενον ὑπὸ τῆς ἠθικῆς, δύναται νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἁγνότητα τοῦ φιλήματος. Ἀ! ἂν ἐβλέπετε τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ λαοῦ, ὅτε ὁ Βολταῖρος ἐφίλησε τὸν Φραγκλῖνον, ἐν πλήρει συνεδριάσει· « ἰδοὺ ἡ μεγαλοφυΐα ἀσπαζομένη τὴν ἐλευθερίαν! » ἐφώναζον πανταχόθεν, καὶ ὁ πατήρ μου ἐδάκρυεν ὅσάκις μοὶ διηγεῖτο τὸ συγκινητικὸν τοῦτο ἀνέκδοτον. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐγὼ δὲν εἶδον μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1830, τὸν γάμον τῆς μοναρχίας μετὰ δημοκρατίας, συναπτόμενον διὰ τοῦ φιλήματος τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου καὶ τοῦ Λαφαγέττου!

— *Χαρὰ στὸ γάμο* καὶ τοὺς καρπούς ὅπου παράγαγε!

— Ὅπως δήποτε καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα ὁ ἀσπασμὸς ἐστὶ δεῖγμα τῆς μεγίστης ὑπολήψεως· ἐνίοτε δὲ εἶναι δεῖγμα σεβασμοῦ τὸ ὁποῖον ἀπονέμει τὸ μεγαλεῖον εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ πέντος οὕτω· παραδείγματος χάριν ὁ Ἀλαΐνης Χαρτιέρος ἦτο ὁ πολυμαθέστατος, ἀλλ' ἐν ταυτῷ καὶ τὸ ἀσχημότατον γεράντιον τῆς ἐποχῆς του· καὶ ὅμως ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο Μαρία ἡ βασίλισσα τῆς Σκωτίας, καὶ σύζυγος Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ. ἐφίλησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου.

« Οἱ Ἄγγλοι ἐννοοῦσι κάλλιον ἡμῶν τὴν σπουδαιότητα τοῦ φιλήματος, διότι οἱ νόμοι των καταδικάζουσιν εἰς ὑπέρογκον πρόστιμον καὶ φυλάκισιν τὸν ὅστις ἤθελε φιλήσει νεάνιδα ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς της.

« Εἰς ἁπάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς αὐλὰς εἰσήχθη ἡ συνήθεια τοῦ φιλεῖν τὴν χεῖρα τοῦ μονάρχου εἰς ἐπισήμους περιστάσεις, καὶ μάλιστα ἐν Γαλλίᾳ ἡ χαρίεσσα αὕτη τελετὴ ἐπαναλαμβάνετο σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἐπὶ τῆς παλαιᾶς μοναρχίας.

« Ἀλλὰ φεῦ! ἐπρόσθεσεν ὁ Κύριος Μελίφωνος μὲ τόνον δακρυῤῥοοῦντος, καὶ ὑψόνων τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανόν.— φεῦ! τὰ πάντα μεταβάλλονται εἰς τὸν φθαρτὸν τοῦτον κόσμον, καὶ αἱ κάλλισται συνήθειαι καταστρέφονται μὲ τὸν καιρόν. Νὰ σᾶς πῶ τὴν ἁμαρτίαν μου, ἀγαπητέ μοι φίλε! τὸ μόνον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μὲ κάμνει νὰ λυπῶμαι διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς παλαιᾶς μοναρχίας μας, εἶναι ὅτι δὲν ἐπικρατεῖ πλέον ἡ συνήθεια τοῦ φιλεῖν τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως. »

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐῤῥίφθη εἰς τὸν λαιμόν μου καὶ δευτέραν φορὰν, μοὶ ἔδωκεν, εἰ καὶ ἄκοντος ἐμοῦ, τὸν ἀδελφικὸν ἐναγκαλισμόν, ἐλάβετο τῶν δύω χειρῶν μου, τὰς ὁποίας ἐσφιγξε φιλικώτατα, καὶ τέλος μὲ ἀφῆκεν, ἀλλ' ὄχι χωρὶς νὰ στραφῇ τρὶς ἢ τετράκις, ὅπως μὲ ἀποχαιρετήσῃ χαριέστατα διὰ τῆς χειρός.

ΣΥΓΚΕΞΑΛΑΙΩΣΙΣ.

1. Ὁ ὑπερβολῇ χρώμενος ψεύστης ἐστί.

2. Ἐὰν ἐπιθυμῇς νὰ νομίζησαι εἰλικρινὴς, μετρίασε τὰς ἐκφράσεις σου.

3. Τὸ ἐλάχιστον ἐλάττωμα τῶν φίλων τοῦ φιλήματος ἐστὶ τὸ νὰ ἦναι ὀχληροὶ καὶ δυσάρεστοι.

4. Εἰς ἐπίσκεψιν σοβαρὰν, τὰ φιλήματα καὶ μεταξὺ κυριῶν δεικνύουσιν ἔλλειψιν καλῆς συμπεριφορᾶς.

5. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ εἰς ἁπλῆν ἐπίσκεψιν αἰθούσης, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἐπισκεπτόμενος εἶναι συγγενὴς ἐκ τοῦ πλησίον, τοῦ οἰκοδεσπότου ἢ τῆς οἰκοδεσποίνης.

6. Ἀλλ' ὅπως δήποτε, ἐὰν ἀπαντήσητε ἔν τινι αἰθούσῃ τὸν κάλλιστον φίλον σας, ἢ ἄνθρωπον οἰκειότατον, δὲν πρέπει νὰ τὸν φιλήσητε, ἔστω καὶ ὅτι δὲν τὸν εἴδετε πρὸ ἑνὸς ἔτους.

7. Ἄλλως τε τὰ φιλήματα καὶ τοὺς ἐναγκαλισμοὺς δὲν βλέπει τις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰμὴ μεταξὺ τῶν μικροπολιτῶν (petite bourgeoisie) καὶ τῶν χωρικῶν.

8. Ὁ ἐλάχιστος κίνδυνος τοῦ φιλήματος καὶ ἐναγκαλισμοῦ εἶναι τὸ νὰ φαίνηται γελοῖος.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

(Συνέχεια).

Ἡ Σωσάννα ἐκάθισε, καὶ πάραυτα δεκαπέντε ἢ εἴκοσι διόπτρα *(ἢ διπλοσκόπια)* διευθύνθησαν κατ' αὐτῆς, καὶ ἠκούσθησαν παντὸς εἴδους θαυμαστικὰ ἐπιφωνήματα, συνωδευμένα ἀπὸ ψιθυρισμάτων ὅτι δὲν ἦτο εἰκοσαετὴς, ὅτι ἦτο Ἰταλὶς, ὅτι εἶχε πλουσιωτέραν κόμην τῆς χορευτρίας Βριόττας, καὶ ὅτι ἡ πόρπη τῆς ἄξιζε 2,000 λιρῶν κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ Λαντούρης Λούκης ἐπεθύμει καὶ αὐτὸς νὰ στοιχηματίσῃ, καὶ μάλιστα νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλ' ὁ τρισκατάρατος Σαλιαγκάκης τοῦ εἶχε κλέψει τὸ ψαλιδοειδὲς διοπτρόν του.

Καὶ τί ἦτο ὁ Λαντούρης Λούκης ἄνευ τοῦ διόπτρου του;

— Ἐγὼ γνωρίζω τὰ μαλλιὰ τῆς Βριόττας! εἶπεν ἀλλὰ μετά τινος συρολῆς, σᾶς ὁμιλῶ σπουδαίως... εἶναι ὡραῖα μαλλιά!... Δὲν βλέπω τὴν κυρίαν ταύτην εἰ δὲ μὴ ἤθελα στοιχηματίσει ὅ,τι θέλετε. Ἀλλ' ἔχω πεποίθησιν ζον ἀγαπητόν μου τὸν Βριάντα. Ζήτω ὁ Βρίαν! φίλτατε Βρίαν εἰπέ μοι τὴν γνώμην σου περὶ τῆς κόμης τῆς ὡραίας ταύτης ξένης.

Ὁ δὲ Βρίαν ἐκάθητο ἐν τῷ σκότει, εἰς τὸ ἐνδότατον τοῦ θεωρείου, χασμώμενος ἐνθουσιωδῶς.

— Εἶδε κανεὶς ἐξ ὑμῶν τὸν ἀδελφόν μου τὸν μυλόρδον; εἶπεν, ἀντὶ ν' ἀποκριθῇ εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Λαντούρη Δούκη.

— Δὲν ἔχω τὸ διοπτρόν μου ἀγαπητὲ, ἀπεκρίθη ὁ τελευταῖος οὗτος.

Οἱ λοιποὶ ἀπεκρίθησαν ἀρνητικῶς, ἀλλ' εἷς ἐξ αὐτῶν ἐπρόσθεσεν.

— Μήπως ἤλθετε νὰ τὸν πληρώσητε διὰ τὴν σύνταξίν του, Λάνσεστερ;

— Ναι, δι' αὐτὸ ἦλθον, κύριοι.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἠγέρθη, καὶ προῦχυψεν ἐκ τοῦ θεωρείου.

— Τί θεῖον κάλλος! εἶπεν ἰδὼν τὴν Σωσάνναν.

— Δόξα σοι ὁ Θεός! εἶπεν ὁ ὑποκόμης, τώρα δύναμαι νὰ ὁμόσω ὅτι εἶναι θελκτικωτάτη!... ἔχω τυφλὴν πεποίθησιν εἰς τὸν ἀγαπητόν μου Βριάντα.

— Καλὴν ἀντάμωσιν, κύριοι, εἶπεν οὗτος· ὑπάγω νὰ εὕρω τὸν κύριον ἀδελφόν μου.

— Ὁ ταλαίπωρος ὁ κόμης! εἰπέ τις ἄδωνις ἀφ' οὗ ἐξῆλθεν ὁ Βρίαν, ἠξεύρετε, κύριοι, ὅτι ἂν ἦμην εἰς τὸν τόπον τοῦ λόρδου Ἀσπροπυργίτου, ὁ διάβολος οὗτος ἤθελε να μὲ ξελωλάνῃ!

— Τῷ ὄντι! εἶπεν ἄλλος.

— Καλὰ τοῦ τῆς φθιάνει ὁ Βρίαν, καὶ ἔχει δίκαιον! εἶπε τρίτος τις· καὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ ὁμιλῶσι περὶ ἱπποδρομίου, χορευτριῶν, κυριῶν, γιλεκίων, σαμπάνιας μαστίγων, ἀλόγων. κτλ.

Ἡ Σωσάννα καὶ ἡ κόμησσα ἔμειναν μόναι καὶ ἀντικρὺ ἀλλήλων. Ἡ Λαίδη Ὠρέλεια εἶχε βέβαια, πολλοὺς λόγους νὰ προκαταληφθῇ ἐναντίον τῆς γυναικὸς ταύτης, τῆς ἐπιβληθείσης αὐτῇ τοσοῦτον ἀποτόμως, τὴν ὁποίαν ὁ Ριο-Σάντος εἶχε γνωρίσει, καὶ τῆς ὁποίας τὴν θεραπείαν περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο· ἀλλ' ἀνέτως ὁ θέλων νὰ ὑποβάλῃ εἰς λογικὰς ἢ καὶ πραγματικὰς αἰτίας τὰ αὐθόρμητα, ταχέα, καὶ ἀλλόκοτα αἰσθήματα, τουτέστι τὴν γυναῖκα ἢ ἂν θέλετε τὴν συνείδησιν τῆς γυναικός· δηλαδὴ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὴν καρδίαν της.

Ἡ κόμησσα προσειλκύσθη ἀναποδράστως πρὸς τὴν Σωσάνναν, καὶ ἀμφότεραι ἠσθάνθησαν συμπάθειαν πρὸς ἀλλήλας πρὶν ἀνταλλάξωσιν ἄλλους λόγους ἢ τὰς τετριμμένας φράσεις τῆς παρουσιάσεως· ἅμα δὲ ἤρχισαν νὰ συνομιλῶσιν, ἐννόησαν ὅτι ἤθελον ἀγαπᾷν ἀλλήλας.

Συνωμίλουν λοιπὸν χωρὶς νὰ δώσωσι τὴν ἐλαχίστην προσοχὴν εἰς τοὺς θορύβους τοῦ *Θεωρείου τοῦ διαβόλου*, ὡς ἐκάλει αὐτὸ ὁ Λαντούρης Λούκης, ὅτε ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεστερ προῦβαλεν ἐκ τοῦ θεωρείου τούτου, ἵνα θεωρήσῃ τὴν Σωσάνναν. Ἡ ὡραία κόρη τὸν παρετήρησε καὶ ἐχάθη εἰς τὸ μέσον φράσεώς τινος μόλις ἀρχιστάσης, καὶ ὅλη ἡ ὕπαρξίς της κατέσχη αἴφνης ἀκίνητος. Τὸ βλέμμα τοῦ Βριάντος τὴν ἔπληξεν εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ εἰς ὅλον τὸ σῶμα, ὡς τὸ ἠλεκτρικὸν τίναγμα τῆς ἐπαφῆς τῆς νάρκης (1) ἐπὶ τοῦ σώματος ἑνὸς κολυμβητοῦ.

Τόσον δὲ σφοδρὸν καὶ αἰφνίδιον ἦτο τὸ τίναγμα ὥστε τὸ ἠσθάνθη καὶ ἡ κόμησσα. Παρετήρησε τὴν ὠχρότητα τῆς Σωσάννης, καὶ ἀκολουθοῦσα περιέργως τὸ βλέμμα της εἶδε τὸ Βριάντα ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ *θεωρείου τοῦ διαβόλου*.

— Τὸν ἀγαπᾷ λοιπὸν, εἶπε κατὰ νοῦν, καὶ τοῦτο ηὔξησε τὴν πρὸς τὴν Σωσάνναν συμπάθειαν τῆς κομήσσης, διότι ἀφῄρη ἐκ τοῦ μέσου τὸν Ῥίο-Σάντον, καὶ πᾶσαν ἀφορμὴν ζηλοτυπίας μεταξύ των.

Ἡ Σωσάννα ἐνόμισεν ὅτι ἤρχετο νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ ὁ Βρίαν, ἀλλὰ μετὰ μεγίστης λύπης εἶδεν αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς τὸ θεωρεῖον τῆς λαίδης Καρβέλλης καὶ κλίνασα τὴν κεφαλὴν ἔμεινε κατηφής.

— Δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἔλθῃ, τῷ εἶπε φωνή τις εἰς τὸ οὖς.

Ἡ Σωσάννα ἐτράφη, ἀλλ' οὐδένα εἶδεν ὄπισθεν αὐτῆς.

Ἐν τούτοις ὁ καλοκἀγαθος καπιτὰν Πάδδης Ὀχράννης, ἀντὶ νὰ ὑπάγῃ νὰ φέρῃ πορτογάλια εἰς τὴν εὔπιστον κάπηλον τῶν *Παρασήμων τοῦ ζέματος*, κατέβη βραδέως τὴν κλίμακα τοῦ θεάτρου καὶ ἔρριψεν εἰς τὸ περισύλιον. Καταβαίνων δὲ ἐκινήθη συνεχῶς τὸ οὖς του εἰς σημεῖον ἀπορίας καὶ δισταγμοῦ, καὶ ὑπετονθόριζε μεταξὺ τῶν ὀδόντων του ἓν εἶδος Ἱερεμιάδος, ὅπου τὰ ἀντισφατικώτατα ἐπίθετα ὠλόλυζον ὑπὸ ἐκπλήξεως συγκρουόμενα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος. Ἐν παρεμπτώσει δὲ καὶ ἀντὶ σημείων διαστήξεως, παρεκάλει κατὰ τὴν συνήθειάν του τὸν Σατανᾶν νὰ τὸν πάρῃ.

Ὁ διάβολος ὅμως ἔκαμνε τὸν κωφὸν, δισάζων νὰ φορτωθῇ ἕνα Ἰρλάνδον ἓξ ποδῶν ἀναστήματος καὶ ἡμίσεως ποδὸς πλάτους, ὅστις ἀργὰ ἢ τάχιον ἔμελλε νὰ τοῦ στολθῇ ἄναυλα εἰς τὴν κόλασιν.

Ὁ καπετάνιος διῆλθε τὸ Βω-Στρὴτ ἔμπροσθεν τοῦ θεάτρου, καὶ ἐστάθη εἰς τὴν γωνίαν τῆς Ἐμπροσθινῆς Λιόδου.

— Ἕνα *ξεπνητὸν* ἄνθρωπον! εἶπε μετοξὺ τῶν ὀδόντων, νὰ παρ' ὁ διάολος ἂν δὲν ἦναι δύσκολο νὰ βρεθῇ σ' αὐτὴ τὴν ὥρα ὁλόγυρα 'ςὸ Κόβεν-Γάρδεν. Κ' ἐγὼ μὰ τὸ Θεὸ, ἕναν καιρὸ ἤμουν τόσο ἐπιτήδειος, ὅσον κανένας ἄλλος... Ἀλλὰ ἄνθρωπος

(1) Εἶδος ἰχθύος.

σίγουρος εἶναι ἄλλο πράγμα. Εἶναι ἐκεῖνος ὁ συχαμερὸς κακοῦργος, ὁ παλιός μου ὁ φίλος Βώβης, ὅτις εἶναι καλὸς νὰ σοῦ κλέψῃ τὴν γλῶσσαν μιανῆς πολυλογοῦς, πρὶν νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ πῇ Θεέ μου! μὰ γιὰ πές του νὰ τῆς φέρῃ ὀπίσω τὴν γλῶσσαν... ἢ ὅτι ἄλλο κλέψῃ.. εἶναι σαν νὰ τοῦ ἐζητοῦσα πίσω τὸ μανδῆλι ποῦ μοῦκλεψε.

Ὁ καπετάνιος ἔσειρε βλυπηρὰ τὴν κεφαλήν του ἐνθυμηθεὶς τὸ μανδῆλί του.

— Ὅσο γιὰ τὸ ἐλεεινὸ βάτραχο τὸ Σάλιαγκα, τὸ ἀγαπημένο μου, εἶναι ἀδύνατο ναῦρῃ κανεὶς πιὸ διαβολεμένο καὶ βλαβερὸ σκυλί. Δίνω ἐγγύησι τοῦ διαβόλου, ὅτι αὐτὸ τὸ παιδὶ θὰ πάγῃ ἐμπρός! Μὰ ἀκόμη εἶναι πολὺ νέο γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ δουλέψῃ στὸ φανερὸ, ἀπὸ κάτ' ἀπὸ πολυέλαιο.... Γραφτὸ μοῦ εἶναι νὰ τὰ φέρ' ὁ διάολος ἔτζι, κάθε φορὰ ποῦ ἔρχομαι μὲ τὴν κυρὰ Βουρνέττα.. νὰ πάρ' ἡ βροντή.

Ὁ καπετάνιος ἀποφασίσας τέλος, ἔδραμε διὰ τῆς Ἐμπροσθινῆς Διόδου πιτυλίζων τὸν πηλὸν, καὶ φθάσας εἰς τὴν *Πίπαν καὶ τὴν Κούπαν*, ἐλάκτισε τὴν ἑτοιμόρροπον θύραν, καὶ εἰσῆλθεν.

Τὸ καπηλεῖον τῆς *Μάγισσας*, παρίστα θέαν πολὺ ζωηροτέραν ἢ πρότερον, καὶ ἡ Κοκκινομαλλοῦ Ἄσση ἔτρεχεν ἀδεξίως ἀπὸ τραπέζης εἰς τράπεζαν, ἀποροῦσα εἰς ποῖον νὰ δώσῃ ἀκρόασιν.

Ἡ Μαργαρὼ ἀπαθὴς, ἔχουσα τὴν καπνοσύριγγα εἰς τὸ στόμα, καὶ φοροῦσα τὸ ἐπίκρανόν της (*καπελίτον*) ἐκάπνιζεν, ἔπινε καὶ δὲν ἐλάλει.

Ὁ Μιχαλιὼς εἶχε τοὺς δύο ἀγκῶνας ἐρηριγμένους ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ τὴν κεφαλὴν γυμνὴν, αἱματηρὸν δὲ πρῆσμα ἐφαίνετο ὑπεράνω τοῦ κροτάφου του, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ςαγὼν αἵματος ὠχροῦ καὶ ὑπολεύκου ἔῤῥεεν ἐκ τῆς ἱδρωμένης κόμης του, καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ τοῦ ὤμου του.

Ὁ Σάλιαγκας ἔπινεν, ἐμιακούριζεν, ἐτραγῴδει, ὕβριζε τὴν Μάγισσαν, καὶ ἔῤῥιπτε τὰ κατακαθίσματα τοῦ ποτηρίου του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς Κοκκινομαλλοῦς Ἄσσης.

Ἔν τινι γωνίᾳ, ἡ Λοῦ καταζαλισμένη ὑπὸ τῆς μέθης, ἐχόρευε τραγῳδοῦσα σκοπὸν μονότονον καὶ ὑπόκωφον· οὐδεὶς ὅμως προσεῖχεν αὐτῇ. Ἡ ταλαίπωρος κόρη, ἐκτετριχωμένη ὑπὸ τοῦ ἀγῶνος τούτου τῆς παραφροσύνης, ἐξέπεμπεν οἰμωγὰς, καὶ μεγάλαι σταγόνες ἱδρῶτος κατέῤῥεον ἐκ τοῦ προσώπου της, τὸ κοῖλον στῆθός της ἤσθμαινε, καὶ δύο ἐρυθραὶ κηλίδες ἔστιλβον ἐπὶ τῶν μήλων τῶν πελιδνῶν παρειῶν της.

Ἐνίοτε ἐπλησίαζε τὴν τράπεζαν καὶ ἐζήτει ποτὸν ὁ δὲ Σαλιάγκας τῇ ἐγέμιζε τὸ ποτήριον ἀπὸ ῥόμι· καὶ ἀφοῦ ἔπινεν, ἤρχιζε πάλιν νὰ χορεύῃ ςρεφομένη περὶ ἑαυτὴν, ἐν τόπῳ ςενωτάτῳ καὶ πλήρει ἐρειπίων.

Ἐν ἄλλῃ τινὶ γωνίᾳ ὁ Λαντέρνας τὸ εἶχε στρωμένο μὲ κομμάτιον μουχλασμένου τυρίου, τὸ ὁποῖον ἐβάπτιζε μὲ ζύθον (μπίῤῥαν).

Ἡ ἐμφάνισις προσώπου τοσοῦτον σημαντικοῦ, ὅσον ἦτο ὁ καπιτὰν Πάδδης Ὀχράνης, ἔπρεπεν ἐξ ἀνάγκης νὰ κάμῃ ἐντύπωσιν. Ἡ Μάγισσα ἀνεσηκώθη κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ σεβασμοῦ, ἡ Κοκκινομαλλοῦ ἔσπασεν ἓν ποτήριον, ὁ Σάλιαγκας ἐκλαυθμήρισεν ὡς ἐρωτευμένος αἴλουρος, ἡ Μαργαρὼ ἔκαμεν εἶδος ςρατιωτικοῦ χαιρετισμοῦ, ἡ Λοῦ ἐζήτησε ζινέβραν, καὶ ὁ Βώβ-Λαντέρνας ἔκρυψε μετὰ μαγικῆς ταχύτητος μανδήλιόν τι, μὲ τὸ ὁποῖον ἐτύγχανεν ἀπομυττόμενος. Μόνος δὲ ὁ Μιχαλιὼς δὲν ἐκινήθη.

— Καλὴ σπέρα Μάγισσα, ἄσχημε βρωκόλακα, εἶπεν ὁ καπετάνιος· καλὴ σπέρα παλιά μου φιλενάδα... Ἄσση, φέρε μ' ἕνα ποτῆρι ῥόμι· εἶσαι καταλερωμένη σὰ μιὰ πεσέτα δεκαπέντε ἡμερῶν, χρυσῆ μου κόρη!

Προχωρήσας δὲ βήματά τινα εὑρέθη μεταξὺ τοῦ Βώβη καὶ τοῦ Σάλιαγκα, καὶ οἱ δισταγμοί του ἤρχισαν πάλιν.

— Καλὴ σπέρα σας,-εἰδεμὴ νὰ μὴ μὲ πάρ' ὁ διάολος — καπετάνιε, εἶπεν ὁ Σαλιαγκάκης.

— Τὰ ταπεινὰ σεβάσματά μου, σινιὸρ καπετάνε, εἶπεν ὁ Βώβης.

— Μὰ τὴν ἀλήθεια, ὅσο γι' αὐτὸ τὸ φαρμακερὸ τὸ φίδι τὸ Σαλιαγκάκη, τὸ χρυσό μου τὸ παιδί, πάγει καλὰ, μὰ ὅσο γι' αὐτὸν τὸν παλιοκλέφταρο τὸ Βώβη, εἶναι τιμημένο παλληκάρι, μὰ τὸ νὲ φοβοῦμαι!

— Θἄχωμε τὴν τιμὴ νὰ πιοῦμε μαζί σας καπετάνε; ἠρώτησεν ὁ Σαλιάγκας.

— Ναὶ σκυλόπαιδο γιὰ τὴν κρεμάλα, ἀγαπημένο μου παιδί, θὰ πιῶ μὲ σένα καὶ μὲ τὸν Χονδρομιχαλιῶ, τὴν ἀρκοῦδα, τὸν ἀξιόλογο νέο! καὶ μὲ τὴν ὡραία σου τὴ Μαργαρὼ καθὼς τὴν ὀνομάζεις· ἀγκαλὰ καὶ... μὰ τί μὲ μέλει γι' αὐτό;... ἀκόμη καὶ μὲ τὴ Λοῦ, τὸ καϋμένο τὸ κοριτσάκι... Νὰ πάρ' ὁ διάλος ἂν μπορῇ νὰ πιῇ κανεὶς μὲ πιὸ συχαμερὴ συντροφία.... Στὴν ὑγειά σας!

— Στὴν ἐδική σας, Κύριε Ὀχράνη, εἶπεν ὄπισθεν ὁ Βώβ-Λαντέρνας, ἀπορροφήσας ὀλίγην ἐκ τῆς μπίῤῥας του.

— Καλό! ἀναθεματισμένε κακοῦργε, καλὸ ἀδελφοπιτέ μου Βώβη· δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σοῦ πῶ τί σοῦ εὔχομαι...

Τώρα Σάλιαγκα, χαριτωμένε μου νέε, γιὰ τὸ ὄνομα τῆς κολάσεως, ἂς ὁμιλήσωμε σοβαρὰ, ἂν ἦναι δυνατό.

Ὁ Σάλιαγκας ἐκάγχασε.

— Ἀκοῦ ἐκεῖ, γλυκιά μου Μαργαρώ! ἐφώναξε.

— Λοῦ, ἀκοῦς τί λέγει;... Νὰ ὁμιλήσωμε σοβαρὰ τὴν ἡμέρα τῆς πληρωμῆς, τὴ βραδιὰ ποῦ θἄχωμε διασκέδασι!... Μὲ τὰ σωστά σου τὸ λὲς καπετάνε;

— Δὲν θὰ τὸ μετανιώσῃς, Σάλιαγκα.

— Σοῦ λέγω ἐγὼ, ἀνεβόησε τὸ παιδίον τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ εἶχε περισσοτέραν ζινέβραν ἐντός του παρ' ὅτι ὁ μικρὸς ἐγκέφαλός του ἠδύνατο νὰ σηκώσῃ, σοῦ λέγω καπετάνε ὅτι θέλω νὰ διασκεδάσω.

— Κλεφτοκόμματο, θὰ δικασεδάσῃς!.. δικασεδάζεις ὕστερα, παιδί μου!

— Μὰ δὲν ξέρεις ὅτι ἔπαιζαν ξύλο στὸ καπηλειὸ τοῦ Βὼ Στρήτ....

— Τί μὲ μέλει γι' αὐτό, ἀποπαίδι τοῦ Σατανᾶ;

— Γί σὲ μέλει! χά! κόπταξε τ' αὐτί τοῦ γαμβροῦ μου τοῦ Μιχαλιῶ... Ἡ Λοῦ εἶναι μεθυσμένη, τὸ καλόμου τὸ κορίτσι, εἰ δὲ μὴ ἤθελε νὰ ξεκαρδισθῇ!... ὁ Μιχαλιῶς καὶ ὁ Τουρνοβούλης μαλώσανε καὶ χτυπηθήκανε σὰ λαβένταις, βλέπετε... ὁ Μιχαλιῶς καὶ ὁ Θωμὰς ἔδωκαν τὸ λόγο τους νὰ χτυπηθοῦν ἐδῶ ἀπόψε... Ὑ' ἄχωμε διασκέδασι, καὶ δὲν φεύγω, οὐδὲ γιὰ τὰ γένεια τῆς Μαργαρῶς μου!

— Ἀναθεματισμένον ἀπόβαλμα, ἀνεβόησεν ἀγανακτῶν ὁ καπετάνιος, παιδὶ τῆς ψυχῆς μου!..

— Ἀκούσατε! διέκοψεν ὁ Σάλιαγκας, τοῦ ὁποίου κατέβη αἴφνης μία ἰδέα, — ὁ Μιχαλιῶς εἶναι καλὸ παιδί, ἂν καὶ δέρνῃ πολὺ συχνὰ τὴν καϋμένη τὴ Λοῦ... ἂν ἔλθῃ μαζύ σας τοῦ δίνετε τὴ θέσι τοῦ Σώνη τοῦ γαυγιστῆ;

— Ὅ τι θέλεις τοῦ δίνω, τρισκατάρατο.

— Ἀλήθεια;

— Ἀμὴ ψέματα;

— Ἀκοῦς Μιχαλιῶ; πρόσεξε νὰ μὴ σκοτωθῇς; ἀπόψε, γαμβρέ μου... Πᾶμε, καπετάνε!

Ἡ Λοῦ κατακεκμηκυῖα καὶ ἀσθμαίνουσα, ἐξηκολούθει νὰ χορεύῃ τραγῳδοῦσα, ὁ δὲ Πάδδης ἔσπευσε νὰ ἐξέλθῃ μετὰ τοῦ Σάλιαγκα, καὶ ἀμφότεροι ἔφθασαν εἰς τὴν δίοδον. Ἠγέρθη δὲ καὶ ὁ Βώβης ἐλαφρὰ καὶ τοὺς ἠκολούθησε...

ΙΖ'. Ἐνῷ τραγῳδοῦσιν ἐν τῷ θεάτρῳ.

Ὁ Καπετάνιος λαβὼν κατ' ἰδίαν τὸν Σάλιαγκαν εἰς ἕνα σκοτεινὸν μυχὸν τῆς βορβορώδους ἐκείνης διόδου, ἣν οἱ κλέπται καὶ αἱ ἐκδιδιητημέναι κόραι ὠνόμασαν Ἐμπροσθινὴν δίοδον.

— Θέλεις νὰ κερδίσῃς δέκα λίρας; τῷ λέγει.

— Ἀδιάφορο μοῦ εἶναι καπετάνιε!

— Τί λὲς, σκωληκάκι! τί λὲς παιδί μου!... σοῦ λέγω δέκα λίρας.. ξέρεις πόσαις κούπαις ζινέβρα μπορεῖς νὰ πιῇς μὲ δέκα λίραις, κατεργάρη; ξέρεις συχαμερὸ σκωλῆκι, πόσα δράμια καπνὸ μπορεῖς ν' ἀγοράσῃς γιὰ τὴ Μαργαρώ σου;— ὅπου εἶναι τὸ ἀηδέστατον πλάσμα τοῦ κόσμου!.. ἀλλὰ περὶ τούτου δὲν μᾶς μέλει.

Πρὸ μιᾶς στιγμῆς ὁ Σάλιαγκας εἶχε τὴν κεφαλὴν ἡμιεστραμμένην, καὶ δὲν ἠκροᾶτο πλέον· εἰ δὲ μὴ ἤθελε διαμαρτυρηθῇ δεόντως κατὰ τῆς αὐθάδους παρατηρήσεως τοῦ καπετάνου περὶ τῆς Μαργαρῶς τῆς ὡραίας ὁδροφόρου· δὲν ἠκροᾶτο πλέον, διότι ἀπησχόλουν αὐτὸν τὰ κινήματα μέλανος τινὸς ὄγκου, μόλις διακρινομένου, καὶ προστρωμένου κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου, ἐκ τοῦ μέρους τῆς Πίπας καὶ τῆς Κούπας.

— Ἔ! διαβολοσάλιαγκο, πῶς σοῦ φαίνεται; ἐπανέλαβεν ὁ Πάδδης.

— Εἶναι ὁ Βώβης! ἐψιθύρισεν ὁ Σάλιαγκας τοῦ διαβόλου τὸ Βώβη, τί περίεργος ποῦ εἶναι!

— Ἡ μεθυσμένος εἶναι τὸ παιδί μας ἢ τρελάθηκεν, εἶπεν ὁ Πάδδης κατὰ νοῦν.— Σάλιαγκα παιδί μου τί ἔχεις καὶ μοῦ μιλᾷς γιὰ τὸν ψωροζήτουλα τὸν Βώβη, τὸν καλό μας τὸ σύντροφο;....

— Νά τον, ἀπεκρίθη ὁ Σάλιαγκας.

— Ποῦ; εἶπενό Πάδδης, τιναχθείς. Ὁ Σάλιαγκας τῷ ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου τὸν μέλανα ὄγκον, ὅστις ἐξηκολούθει πλησιάζων βραδέως.

— Ὁ Βώβης εἶναι ἐψιθύρισενό καπετάνιος· μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς ὅτι αὐτὸ τὸ χρυσὸ τὸ παλληκάρι τόσο τὴν νύχτα ὅσο καὶ τὴν ἡμέρα, μοιάζει μ' ἕνα σωρὸ λάσπη!... Σιγά... ἂς ἀφήσωμε τὸν φίλον μας νὰ πλησιάσῃ· τοῦ χρεστῶ κάτι τις· κάμε πῶς δὲν προσέχεις... Λοιπὸν Σαλιαγκάκη μου, ἐλέγαμε ὅτι θέλεις νὰ κερδίσῃς δέκα λίραις.

— Μ' ἀρέσει καλλίτερα νὰ κερδίσω δεκαπέντε, καπετάνε...

— Δεκαπέντε λίραις, ἂς ἦναι ἀδελάκι μου! δὲν ἀγαπῶ νὰ κάνω *παζαρλίκια*· ἡ δουλειὰ σου εἶναι ἁπλῆ καὶ εὔκολη. Θὰ πᾷς σ' ἕν' ἀργαστῆρι ποῦ πουλοῦνε φορέματα, ν' ἀγοράσῃς μιὰ φορεσιὰ ἀρχοντικιά· νὰ χώσῃς τὰ λιγνά σου τὰ κόκαλα μέσ' αὐτὴ τὴ φορεσιά, νὰ γείνῃς καθ' αὐτὸ *τζεντελμαν*, καὶ νὰ μπῇς μέσ' τὸ θέατρο καὶ νὰ καθίσῃς στὴν ἑστία.... ἐκατάλαβες;

— Ἐκατάλαβα... μὰ ὁ Βώβης μόλις ἀπέχει πριάντα βήματα.

Ὁ καπετάνιος ἐχώθη ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν γωνίαν ἐν ᾗ ἐκρύπτετο.

— Ἄρες τον νὰ ζυγώσῃ, παιδί μου... Εἰς τὴν ἑστίαν θὰ προσμένῃς, ἕως ὅτου νἄρθῃ ἕνας *τζέντελμαν* νὰ σ' ἀγγίξῃ 'στὸ χέρι ἔτζι (δεικνύων τίνι τρόπῳ).

— Καὶ πῶς θὰ μὲ γνωρίσῃ αὐτὸς ὁ Κύριος;

— Νὰ βάλῃς 'στὴ θηλειά σου μιὰ κορδέλλα κίτρινη.

— Πάγει καλά... Ὁ Βώβης δὲν ἀπέχει εἴκοσι πάσσα.

— Ἄρες τον νὰ ζυγώσῃ... Νὰ πέντε λίρες γιὰ ν' ἀγοράσῃς τὴν ἀρχοντικιὰ τὴ φορεσιά σου, καὶ ἄλλαις πέντε γιὰ νὰ κάμῃς καρδιά, κάλτζα τοῦ διαβόλου! Τ' ἀποδέλοιπα 'στὰ δίνω ὕστερα.

— Πάγει καλὰ καπετάνε... μὰ νὰ ὁ Βώβης δὲν ἀπέχει παρὰ δέκα βήματα.

— Ἄ! δὲν ἀπέχει παρὰ δέκα βήματα; εἶπεν ὁ Πάδδης διὰ τῶν ὀδόντων, τὸ ἀγαπημένο μου τὸ παλληκάρι!

Καὶ μεταβαλὼν αἴφνης τόνον φωνῆς, ἐπρόσθεσεν εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀκουσθῇ ἀπὸ τὸ ἓν ἄκρον τῆς Ἐμπροσθινῆς Διόδου εἰς τὸ ἕτερον.

— Τὴν ἀλήθεια σοῦ λέγω, τοὺς πὶ φίνους τοὺς γελοῦν μὲ πιότερη εὐχαρίστησι... Λάβε γιὰ παράδειγμα τὸ συχαμερὸ τὸν κρεμάλα τὸ Βώβη, τὸν πιστό μας τὸ σύντροφο, ποῦ τὸν τιμοῦμε ὅλοι κα-

θὼς τοῦ πρέπει, μὰ τὸ Σατανᾶ! Λοιπὸν, παιδί μου Σάλιαγκα, καλλητικιὰ κασίδα, ὁ Βώβης τὴν ἔπαθε ἀπὸ τὴν Ἐγκράτεια, διὰ τὴν ὁποίαν λωλαίνεται· ἐπρόδωσε τὴν τιμή του, ἡ ἀσυνείδητη!

Ὁ Βώβης ἔμεινεν αἴφνης ἀκίνητος, ὁ δὲ Σάλιαγκας ἐπνίγετο προσπαθῶν νὰ κρατήσῃ τὸν γέλωτά του. Ὁ καπετάνιος ἔσφιγξε δυνατὰ τὸν τύλον τῆς βακτηρίας του.

Ἀνάθεμά με κιᾶν δὲ μὲ κακοφαίνεται! Ὁ Βώβης εἶναι ἀτιμία τοῦ κόσμου, εἶναι σωρὸς ἀκαθαρσίας μὲ ποδάρια, ἀλλὰ μ' ὅλα ταῦτα εἶναι ἀξιόλογος σύντροφος, καὶ ὅταν συλλογοῦμαι ὅτι ἐκείνη ἡ Ἐγκράτεια προτιμᾷ τὸν χάχα τὸν Τουρνοβούλλη!..

— Τὸν Τουρνοβούλλην! εἶπεν οἰμώζων ὁ Βώβης λυσσωδῶς.

— Ποιὸς ὡμίλησεν! ἐφώναξεν ὁ Πάδδης ἐξορμῶν ἐκ τῆς ὀπῆς του. Ποιὸς ὡμίλησε! θὰ τὸν σκοτώσω! τὸ αἱμά του θὰ πιῶ! νὰ πάρ' ὁ Σατανᾶς!.. κἄποιος εἶναι καὶ μᾶς ἀφικράζεται!...

Ὁ καπετάνιος ἄρας τὴν βακτηρίαν του μὲ τὰς δύο χεῖρας, ἐκτύπησε τὸν Βώβην δεξιὰ καὶ ἀριστερά· οὗτος δὲ ἔφυγεν ὀλολύζων, ὁ δὲ Σάλιαγκας ἐκράτει τὰς πλευράς του ἀπὸ τὸν γέλωτα.

— Ἂς μάθῃ νὰ κλέπτῃ ἄλλη φορὰ τὰ μανδήλιά μου, εἶπεν ὁ Πάδδης θριαμβευτικῶς.

Ἀλλ' ἡ ἐκδίκησις ἦτο δεινοτέρα ἢ ὅσον ἐφαντάζετο οὗτος, διότι τὰς πληγὰς ὁ Βώβης δὲν ἠσθάνετο τόσον, ἀλλ' ἐτρώθη τὴν καρδίαν.

Πρὶν εἰσέλθῃ εἰς τὴν Πίπαν καὶ τὴν Κούπαν, ἐστηρίχθη κλονούμενος κατὰ τοῦ τοίχου, καὶ συνεπίεζε σπασμωδῶς τὸ στῆθός του μὲ τὰς δύω του χεῖρας.

— Ἡ Ἐγκράτεια! εἶπεν ὄχ! ἡ Ἐγκράτεια καὶ ὁ Τουρνοβούλλης!

Ἔκλεισε τοὺς γρόνθους καὶ μὲ χειρονομίαν ἀπειλητικήν.

— Ἂχ! Τουρνοβούλλη!... ἐπανέλαβεν. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ καπηλεῖον, ὑπῆγε καὶ ἐκάθησε πλησίον τοῦ Μιχαλιοῦ, ὁ δὲ καπιτὰν Πάδδης περιχαρὴς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς κωμῳδίας του, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ θέατρον. Ἀλλὰ (νὰ πάρ' ὁ διάολος) ἐλησμόνησεν ἀγοράσῃ πορτογάλια διὰ τὴν Κυρὰ Βουρνέτταν, ἥτις δὲν τὸν ἐσυγχώρησε ποτὲ διὰ τὴν παράβασιν ταύτην τοῦ πρὸς τὸ ὡραῖον φῦλον χρέους.

Ὅσον δὲ διὰ τὸν Σάλιαγκαν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἱματοπώλην ἵνα ἀγοράσει τὴν ἀρχοντικὴν ἐνδυμασίαν του.

Ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ ἐπεριμένετο ἤδη ἡ ὄρχησις (le ballet)· διότι τὸ μὲν μελόδραμα τοῦ Οὐέβερ ἦτο ἡ πρόφασις, ὁ δὲ κύριος σκοπὸς ἦτο ἡ ὄρχησις τῆς Βριόττης. Ἐν τούτοις αἱ ἐπισκέψεις ἐξηκολούθουν νὰ γίνωνται· ἕκαστον θεωρεῖον κατεχόμενον ὑπὸ κυρίας, ἠνοίγετο ἀνὰ πᾶν λεπτὸν καὶ ὑπεδέχετο κανένα τζέντελμαν, προσφέροντα τὰ σεβάσματά του. Ἡ κόμησσα Δέρβη ἐδέχθη τοιουτοτρόπως ἀλληλοδιαδόχως τὸν Λαντούρην Λούκην, ὅτις ἐνόμισε χρέος του νὰ βεβαιώσῃ τὴν Σωσσάναν ὅτι εἶχε *θελκτικώτατον ῥιπίδιον*, καὶ τοῦτο *σπουδαίως*· τὸν ἱππότην Ἄγγελον Βέρβον, τὸν Σὶρ Παῦλον Οὐατερφίλδην, τὸν Δόκτορα Μύλλερ, τὸν ταγματάρχην Βόρου-Χὰμ καὶ πολλοὺς ἄλλους. Ἡ Σωσάννα προσεφέρθη πᾶσι πρώτοις ὡς νὰ εἶχεν ἀνατραφῇ ἔντινι ἀριστοκρατικῷ παρθεναγωγείῳ, ὅπου αἱ θυγατέρες τῶν Λόρδων μανθάνουσι τὴν καλὴν συμπεριφοράν· ὡμίλησεν ὀλίγον, διότι ἦτο λυπημένη, ἀλλ' ὡμίλησε καλῶς, καὶ ἡ Ὠφέλεια παρετήρησεν εἰς πᾶν ὅ,τι ἔλεγε ποιητικήν τινα δύναμιν, παράδοξον ἐνταυτῷ καὶ θελκτικήν.

Περὶ τὸ μέσον τῆς πράξεως ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεγερ ἐξῆλθε τοῦ θεωρείου τῆς Λαίδης Καμβέλλης, ἡ δὲ καρδία τῆς Σωσάννης πάλλουσα σφοδρῶς, ἐμέτρει τὰ βήματα τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ κάμῃ εἰς τὸν διάδρομον, καὶ ἠσθάνετο αὐτὸν ἐρχόμενον. Μετὰ ἓν λεπτὸν κρότος ἐλαφρὸς ἠκούσθη εἰς τὴν θύραν τοῦ θεωρείου.

Ἰδοὺ αὐτός! τῇ εἶπεν εἰς τὸ οὖς ἡ μυστηριώδης φωνή· ἔσο εὐδαίμων, ἀλλὰ καὶ συνετή!

Ἡ θύρα ἠνεῴχθη καὶ ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεγερ, εἰσῆλθεν, ἐχαιρέτησε λίαν εὐσεβάστως τὴν Λαίδην Ὠφέλειαν, καὶ ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν Κυρίαν πριγκηπέσσαν τῆς Λογγεβίλλης.

Ἐν ᾧ συνωμίλει μετὰ τῆς λαίδης Ὠφελείας, ἡ Σωσάννα τὸν ἐθεώρει μετ' ἀπληξίας, καὶ οὐχὶ κρύβδην καὶ ὑπὸ μάλης, ὡς συνειθίζουσιν αἱ νεάνιδες, ἀλλὰ μὲ κεφαλὴν ὑψηλὴν, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ νὰ καλύψῃ τὴν δύναμιν ἥτις εἶχεν αὐτὴν πρὸς αὐτόν. Ὁ Βρίαν παρετήρησε τοῦτο, ἀλλ' ἐπροσποιήθη ὅτι δὲν τὸ παρετήρησε.

— Δὲν ἦστε χθὲς εἰς τὸν χορὸν τοῦ οἴκου Τρέβωρ, ἠρώτησεν ἡ κόμησσα.

— Ὄχι Κυρία μου, ἀπεκρίθη ὁ Βρίαν, εἰ καὶ σφοδρὸν τὸ θέλγητρον χοροῦ, διδομένου ἐκτὸς τῆς ἐποχῆς τῶν χωρῶν, ἠναγκάσθην νὰ λείψω ἀπὸ τὰς ἀσχολίας μου καὶ νὰ ὑπάγω νὰ πωλήσω, ὅλην τὴν ἑσπέραν, ῥωσσορικὰ πυρεκβόλα (σπίρτα) παρὰ τὴν θύραν τοῦ μυλόρδου τοῦ ἀδελφοῦ μου.

Καὶ ταῦτα εἶπε μὲ ὕφος ἀφελέστατον καὶ τόνον φωνῆς σπουδαιότατον· ἡ δὲ κόμησσα δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ γελάσῃ.

— Ὁ ταλαίπωρος ὁ κόμης! εἶπε, δὲν τὸν λυπεῖσθε; — Ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι δὲν ἐπωλεῖτε ῥωσσορικὰ ὅλην τὴν νύκτα;

— Ὄχι κυρία μου, ἕως τὰς ἕνδεκα μόνον.... ὅτε συνέβη μικρόν τι δυστύχημα τὸ ὁποῖον θέλω λάβει τὴν τιμὴν τοῦ νὰ διηγηθῶ εἰς τὴν εὐγένειάν σας. Ἐκαθήμην ἡσύχως ἐπὶ τῆς πρώτης βαθμίδος τῆς ἐξωτερικῆς κλίμακος τοῦ οἴκου προσκαλῶν τρανοφώνως τοὺς διαβαίνοντας ν' ἀγοράσωσι τὰ ῥωσσορικά μου, ὅτε ὁ ἐπιστάτης τοῦ ἀδελφοῦ μου, —ἄθλιός τις ὀνομαζόμενος Πάτερσων,— μὲ διατάττει ἐξ ὕψους τῆς κλίμακος νὰ φύγω.. ἐγὼ δὲ φυσικῷ τῷ λόγῳ τὸν ἠρώτησα ἂν ἤθελε ν' ἀγοράσῃ δέκα λεπτῶν ῥωσσορικά.... Ἀλλ' εἰς ἀπαν-

τησιν, μοῦ στέλλει ἕνα ἱπποκόμον ὅστις μ' ἐφίλευσε μὲ καμμιὰ δεκαριὰ ξυλιαῖς.

— Ἀλλήθεια, κύριε! ἀνεβόησεν ἡ κόμησσα.

Ἡ Σωσάννα ἐρυθρίασε.

— Ἀληθέστατα, κυρία μου, ἐπανέλαβεν, ὁ Λάνσεστερ.—Σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἦσαν ἀξιόλογαις ξυλιαῖς!

— Καὶ τί ἐκάμετε;

— Δυστυχῶς, κυρία μου, δὲν εἶμαι πλούσιος... ἠνέῳξα τὸ χαρτοφυλάκιόν μου, καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ δώσω εἰς τὸν ταλαίπωρον ἱπποκόμον εἰμὴ ἓν χαρτονόμισμα πέντε λιρῶν.

Πέντε λίραις διὰ τῆς ξυλιαῖς του, κύριε!

—Τοῦ ἔδιδα εὐχαρίστως δέκα λίραις, κυρία μου, ἂν οἱ πόροι μου τὸ ἐπέτρεπον... Ἀλλὰ ἠξεύρετε τί αὐλίαν νύκτα ἐπίρασεν ὁ ἀδελφός μου κατὰ συέπειαν τούτου! Εἶχον ἐκεῖ καλούς τινας φύλους, οἵτινες μοὶ ἐγένοντο μάρτυρες τούτου, καὶ τὸν ἐνήγαγον εἰς τὸ δικαστήριον... Θὰ ἔχωμεν λοιπὸν δίκας καὶ σκάνδαλα, κυρία μου!... ἀδελφὸς δαρθεὶς ὑπὸ τοῦ ὑπηρέτου τοῦ ἀδελφοῦ του! Θέλω νὰ κάμῃ ὁ δικηγόρος μου τὸ ἀκροατήριον νὰ χύσῃ θερμὰ δάκρυα. Ἀλλὰ παρακαλῶ νὰ μοι εἴπητε κυρίαι, ἂν εἴδετε πουθενὰ ἐντὸς τοῦ θεάτρου τὸν κόμητα Ἀσπροπυργίτην.

— Σᾶς βεβαιῶ καὶ ἂν τὸν ἔβλεπον δὲν ἤθελον σᾶς τὸν δείξει, εἶπεν ἡ κόμησσα· τῇ ἀληθείᾳ λυποῦμαι τὸν ταλαίπωρον μυλόρδον.

—Σᾶς εὐχαριστῶ, κυρία μου, ἀπεκρίθη ὁ Βρίαν μετ' ἐμφάσεως· καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι ὀλίγον, ὅταν τις ἦναι ἀσθενέστερος, νὰ δυνηθῇ νὰ διεγείρῃ τὸν εἴκτον τῶν ἀνθρώπων ὑπὲρ τοῦ ἀντιπάλου του καὶ νὰ θριαμβεύῃ οὕτω κατ' αὐτοῦ.

Ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεστερ προφέρων τοὺς λόγους τούτους ἠγέρθη, ὁ ὀφθαλμός του ἔλαμπε, καὶ εἰς τὸ σύνολον αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἔκφρασις ψυχικῆς δυνάμεως, ἥτις ἦτο εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὸ εὐτράπελον τοῦ λόγου του.

Ἡ θύρα τοῦ θεωρείου ἠνεῴχθη, ὁ δὲ Βρίαν ὅστις εἶχεν ἀποχαιρετήσει τὴν κόμησσαν καὶ εἶχε κάμει ἓν βῆμα πρὸς τὴν θύραν, μεταμελήθη αἴφνης καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθησεν ἀρελῶς πλησίον τῆς Σωσάννης. Ἡ κόμησσα συνωμίλει μετὰ τοῦ νεήλυδος, καὶ ἴσως ἡ συνομιλία αὐτῶν ἦτο ἰδιαιτέρα.

Ὁ Βρίαν προσήλωσεν ἐπὶ τῆς Σωσάννης βλέμμα ἀλλόκοτον, σταθερὸν καὶ διαρκές, ἡ δὲ ταλαίπωρος κόρη ἔτρεμεν ὑπὸ τὸ δαμάζον καὶ ὑποδουλοῦν αὐτὴν βλέμμα.

Μετά τινων στιγμῶν σιωπὴν,

—Κυρία μου εἶσθε πολὺ ὡραία, τῇ εἶπεν ὁ Βρίαν μὲ φωνὴν σοβαρὰν καὶ περίλυπον. Κάλλιον νὰ μὴ σᾶς ἔβλεπον.

Καὶ σιωπήσας ἐλάβετο τῆς χειρὸς τῆς Σωσάννης, ἥτις δὲν ἀπέσυρεν αὐτήν.

— Δὲν φοβοῦμαι καὶ ἂν φανῶ γελοῖος, Κυρία μου, ἐξηκολούθησεν· ἂν μὲ ἠπάτησαν διὰ νὰ μὲ χλευάσωσιν, ἀδιάφορον μοὶ εἶναι. Ἀρκεῖ μόνον νὰ τύχω τῆς συγγνώμης σας, ἣν προλαμβάνω νὰ ἐπι-

θῶ. Μανθάνω ὅτι μὲ ἀγαπᾶτε, κυρία μου.

— Εἶναι ἀληθὲς, ἀπεκρίθη ἡ Σωσάννα.

Ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεστερ ἔμεινεν ἔκθαμβος εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην ἀπάντησιν. Τὰ βλέμματά του κατέπεσαν αὐτομάτως, καὶ ὅτε ἀνύψωσαν αὐτὰ, δύο δάκρυα κατέῤῥεον βραδέως ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς παρειᾶς τῆς ὡραίας νεάνιδος.

Ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεστερ ἦτο Ἄγγλος καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Δὲν ἤξευρε τί πρᾶγμα ἦτο ἡ συγκίνησις, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ὅταν ὡς ἐκ θαύματος ἡ συγκίνησις εὗρισκε τρόπον τοῦ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν καρδίαν του, ἐκυρίευεν αὐτὴν ἐξ ἐφόδου. Συνεκινήθη καὶ συνεκινήθη σφοδρότατα, καὶ ἡ ψυχρότης ἣν περιεβάλλετο συνήθως, διεσκεδάσθη ὡς διὰ μαγείας.

— Μὲ ἀγαπᾶτε! εἶπε μὲ φωνὴν μεταβεβλημένην, φεῦ! μὲ γνωρίζετε κυρία μου; γνωρίζετε τὸν παράφρονα βίον μου;... Ἐγὼ δὲν σᾶς ἀγαπῶ κυρία μου, καὶ οὐδὲ θέλω νὰ σᾶς ἀγαπῶ, διότι ἤθελεν εἶναι σκληρότης, ἀπανθρωπία, κρίμα!

Ἡ Σωσάννα τὸν ἐθεώρει, καὶ μειδίαμα ἐφάνη ἐπὶ τῶν βλεφάρων της, ὅπου τὰ δάκρυα μόλις ἀπεξηράνθησαν.

— Θὰ μ' ἀγαπήσετε, εἶπεν. Ὦ! θὰ μὲ ἀγαπήσετε!... τὸ αἰσθάνομαι, τὸ γνωρίζω... ἡ φωνή σας μοὶ τὸ λέγει, εἰ καὶ οἱ λόγοι σας τὸ ἀρνοῦνται.

Ὁ Βρίαν δὲν ἀπεκρίθη πάραυτα, ἀλλ' ἐθεώρει ἐν ἐκστάσει χαρᾶς τὸ ἐξαίσιον ἐκεῖνο πλάσμα, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο διὰ μιᾶς μόνης λέξεως νὰ κάμῃ ἰδικόν του· Ἐάλωκεν ὁ ἀνήρ!

— Ναὶ, θὰ σᾶς ἀγαπῶ εἶπε τέλος μὲ φωνὴν χαμηλὴν καὶ ἐκ βάθους προερχομένην· θέλω ὅμως νὰ μάθητε πάντα τὰ περὶ ἐμοῦ. Πολλοὶ μὲ θεωροῦσιν ὡς παράφρονα, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐνίοτε δὲν ἠξεύρω τί νὰ φρονῶ περὶ τούτου. Σταθῆτε!! εἶπεν αἴφνης καὶ μὲ βλέμμα σπινθηροβόλον, ἰδὼν ἔν τινι θεωρείῳ τὴν ὑπνώττουσαν καὶ βεβαρυμμένην ὄψιν τοῦ ἀδελφοῦ του κόμητος Ἀσπροπυργίτου.

— Κυρία μου, ἐπανέλαβεν ἐπιτηδευόμενος ἀπάθειαν, ἐὰν ἐπὶ δέκα λεπτὰ ἀκόμη δύνασθε νὰ μ' ἀγαπᾶτε, ἐγὼ θέλω σᾶς ἀγαπᾷν δι' ὅλης μου τῆς ζωῆς.

Ἠγέρθη καὶ ἐξῆλθε δρομαίως, ἀφίνων τὴν Σωσάνναν ἔκθαμβον, καὶ τατίβη τὰς κλίμακας διασκελίζων αὐτὰς ἀνὰ τέσσαρας βαθμίδας, καὶ δὲν ἐστάθη εἰμὴ εἰς τὴν ὁδόν.

— Γιάγκο! ἐφώναξε.

Τὸ μισθωτὸν ἁμάξιον τὸ ὁποῖον τὸν εἶχε φέρει, καὶ ἐστάθμευεν εἰς μικρὰν ἀπόςασιν ἐπλησίασε· ἄνθρωπός τις κατέβη ἐξ αὐτοῦ.

— Γιάγκο, νὰ μοῦ δώσῃς τὸ κουτί μου καὶ τὴ ζακέτα μου, ἐπανέλαβεν ὁ Βρίαν ἀπεκδυόμενος ἐν τάχει τὸν ὡραῖον μέλανα ἐπενδύτην του, καὶ πλησιάζων εἰς τὸ ἁμάξιον.

Ὁ Γιάγκος ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἁμαξίου ἓν φόρεμα ὑπηρέτου τοῦ καπηλείου καὶ μίαν λευκὴν ποδιάν. Ὁ δὲ Βρίαν ἐνεδύθη τὸ φόρεμα, ἐζώσθη τὴν ποδιάν,

καὶ ἔλαβεν ὑπὸ μάλην πλακωτὸν καὶ τετράγωνον κιβώτιον, καὶ πάλιν ἀνέβη τρέχων τὰς κλίμακας τοῦ θεάτρου.

III'. Ὁ ἐξαλλος (The eccentricman).

Ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεστερ, δευτερότοκος υἱὸς τοῦ μακαρίτου Οὔγου δὲ Λάνσεστερ, Κόμητος Ἀσπροπυργίτου, εὑρέθη πρωΐμως εἰς τὴν δυσάρεστον καὶ ἀνυπόφορον θέσιν τῶν δευτεροτόκων εὐγενῶν τῆς Ἀγγλίας τῶν μὴ κληρικῶν. Ἀνατραφεὶς ἐν τῷ μέσῳ ἡγεμονικοῦ πλούτου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του εὑρέθη ἄφνης περιωρισμένος εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν αὐτῷ μικρὰν κληρονομίαν

Ὁ ἀδελφός του, χάρις εἰς τοὺς περὶ εὐγενικῆς κληρονομίας αὐστηροὺς νόμους, ἐκληρονόμησεν ἐντεῦθεν τὸ ἀξίωμα τοῦ πατρικίου, καὶ τὰ ἐννέα δέκατα τῆς πατρικῆς περιουσίας. Οὕτω λοιπὸν ὁ μὲν κατέστη βαθύπλουτος ἄρχων, ὁ δὲ μετριοκτήμων.

Ὁ Βρίαν διῆγε μέχρι τοῦδε βίον ἀπρονόητον καὶ εὐτράπελον, οὐδαμῶς φροντίζων περὶ τοῦ μέλλοντος. Ἀντέστη δὲ εἰς τὰς προτροπὰς τῶν συγγενῶν του, οἵτινες ἠθέλησαν νὰ τὸν καταταξωσιν εἰς τὸν κλῆρον, ὅπου καταφεύγουσι πάντες οἱ δευτερότοκοι τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν. Ἀντέστη δὲ εἰς τοῦτο, διότι καλῶς ἐγίνωσκε τὰ μεμπτὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ ἱερατείου. Ὁ Βρίαν εἶχεν ἐν ἑαυτῷ εὐγενεῖς ὁρμὰς καὶ παράδοξον σταθερότητα θελήσεως, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἐξηκολούθησε νὰ ζῇ ἀργὸς ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀμέριμνος. Ἀγανάκτησις ἄναυδος ἐγόγγυζεν εἰς τὰ ἐντὸς αὐτοῦ κατὰ τῆς μεγάλης ταύτης ἀδικίας τοῦ νόμου, ὅτις χωρίζει τὰ τέκνα τοῦ αὐτοῦ πατρὸς, ἵνα πλουτίσῃ τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν πρὸς ζημίαν τῶν ἄλλων, καὶ καταστρέφει τὴν ἰσότητα ἐν ᾗ ὁ θεὸς κατέστησεν αὐτά.

Καί τοι ἐκ τῶν ἡγεμόνων τοῦ συρικοῦ τοῦ Λονδίνου, καὶ μέλος τὰ μάλιστα ἰσχύον ἐν ταῖς λέσχαις (Clubs) τῆς ἀριστοκρατικῆς νεολαίας, ὁ Βρίαν δὲν κατεκραύγαζε κατὰ τοῦ νόμου τῶν πρωτοτόκων, διότι ἡ ὀργή του ὡς ἡ ὀργὴ γνησίου Σάξωνος δὲν ἐξεφράζετο διὰ κενῶν λέξεων, ὡς ἡ τῶν κατοίκων τῆς Γαλλίας καὶ Ἰρλανδίας, ἀλλὰ συνεπεστωρεύετο ἐν αὐτῷ, καὶ ἐμελέτα τίνι τρόπῳ νὰ κηρύξῃ πόλεμον κατὰ τοῦ ἀντιχριστιανικοῦ ἐκείνου νόμου, ὅστις ἀποστερεῖ αὐτὸν τῆς περιουσίας του, πόλεμον ὑπομονητικὸν, Ἀγγλικὸν, καὶ ἀδιάλλακτον.

Ἐντοσούτῳ ὅμως ἔτρωγε τὸν ἄρτον του μετὰ πολλῆς εὐθυμίας καὶ κομψοβιότητος, καὶ ὁσημέραι ηὔξανεν ἡ φήμη του ὡς ἀνθρώπου τοῦ συρικοῦ, καὶ μάλιστα πρωτοτύπου ἢ *ἐξάλλου* εἰς τὸν ὕψιστον βαθμόν.

Ὁ χαρακτὴρ τοῦ *ἐξάλλου*, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο τὸ ὁποῖον εἶναι ἐθνικὸν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀπολαύει ὑπολήψεως ἀπεριορίστου.

Τὸ παραπίτασμα τῆς σκηνῆς εἶχε πίσει καὶ δευτέραν φορὰν, ὅτε ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεστερ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἐνδεδυμένος ὡς ὑπηρέτης καπηλείου, ἀνοίξας δὲ τὸ κιβώτιόν του, ἐκράτει αὐτὸ κρεμάμενον διὰ λωρίου.

Περιῆλθε πρῶτον τὸ ἰσόπεδον (le par terre) λέγων,

—Κύριοι ἀγοράσετε παρακαλῶ τῆς παστίλλαις μου, καὶ προσφέρετε γλυκύσματα στῆς κυρίας σας... εἶναι μόδα Φραντζέζικη... Στὸ Παρίσι δὲν ἠμποροῦν νὰ περάσουν ὅλη τὴν παράστασι χωρὶς νὰ γλυκάνουν κομμάτι τὰ χείλη τους.

Ὁ Βρίαν ἐπανελάμβανε σοβαρῶς τὴν προτροπὴν ταύτην, καὶ πάντες ἠγόραζον παστέλλια· ἤθελον δὲ πωληθῇ ὅλα ἐὰν ὁ Βρίαν δὲν ἐφώναζε.

—Φθάνει, κύριοι, φθάνει· χρειάζομαι ὀλίγα καὶ διὰ ἐκεῖ πάνω.

Λέγων δὲ τοὺς λόγους τούτους, εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑψωμένους πρὸς τὸ θεωρεῖον, ὅπου ὁ κόμης Ἀσπροπυργίτης ἐκάθητο ἀκίνητος, καὶ βεβαρυμένος ἀπ' ἀρχῆς τῆς παραστάσεως. Ἀνέβη λοιπὸν ὁ Βρίαν, καὶ ἐστάθη εἰς τὴν θύραν τοῦ θεωρείου τοῦ Λόρδου Ἀσπροπυργίτου, ἐλπίζων διὰ μόνης τῆς παρουσίας του νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχήν του· ἀλλ' ἠπατᾶτο, διότι ὁ Λόρδος βεβυθισμένος εἰς λυπηρὰν ὀνειροπόλησιν, ἦτο ἐστραμμένος πρὸς τὸ θέατρον, καὶ ἐθεώρει ἀσκαρδαμυκτεὶ τὸ ἀπέναντι θεωρεῖον.

Ὁ Βρίαν ἀνυπομόνων νὰ περιμένῃ ματαίως, ἐσήκωσε τὸ κιβώτιόν του, καὶ ἐκτύπησεν ἐλαφρὰ τὸ στήριγμα τοῦ θεωρείου.

Ὁ Κόμης Ἀσπροπυργίτης ἐστράφη μετὰ θυμοῦ, καὶ ἰδὼν τὸν Βρίαντα συνεσταλμένον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ὡς ὑπὸ ἠλεκτρικοῦ τινάγματος. Τὸ πρόσωπόν του ὑπεπρασίνισε, οἱ ἐσβεσμένοι ὀφθαλμοί του ἤναψαν, καὶ τὰ χείλη του ἤρχισαν νὰ τρέμουν.

Ἄπαξ δὲ ἡ αἴθουσα ἐσιώπα.

— Ἀδελφὲ καὶ αὐθέντα μου, εἶπεν ὁ Βρίαν μὲ φωνὴν καθαρὰν καὶ σοβαρὰν, καὶ εἰσδύουσαν καὶ εἰς τὰ ἀπώτατα θεωρεῖα, ἀγοράσατε ἕνα κουτὶ παστίλλαις ἀπὸ τὸν υἱὸν τοῦ πατρός σας διὰ νὰ βγάλῃ ὁ καϋμένος τὸ ψωμί του!

Τὸ Θεωρεῖον τοῦ Διαβόλου ἐχειροκρότησε, τὸ δὲ ἰσόπεδον ἠκολούθησε τὸ παράδειγμά του, καὶ χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ περὶ τίνος πρόκειται· οἱ διάβροχοι μιαούμενοι τὸ ἰσόπεδον ἀνέκραξαν «μπράβο,» καὶ αὐτὸς ὁ Παλδὴς ἐν τῇ ἀθωότητι τῆς ἀγαθῆς καρδίας του ἀνεβόησε· «Νὰ μὲ πάρῃ ὁ διάολος! ἀντὶ ἐπιφωνήματος ἐπευφημίας.

(Ἕπεται συνέχεια)

—

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 11 Αὐγούστου 1853. Ἀριθ. 15

ΟΙ ΚΟΡΣΙΚΑΝΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ.

ΥΠΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ.

(Συνέχεια)

Παρατρέχομεν συντομίας χάριν, τὸ Θ'. κεφάλαιον, ἐν ᾧ περιγράφεται ἡ ἀπὸ τοῦ ὄρους εἰς τὴν οἰκίαν ἐπάνοδος, καθ' ἣν ὁ Λουκιανὸς φονεύει τὸν ἐπὶ δένδρου καθήμενον φασιανὸν διὰ σφιριδίου, εἰς ἀπόστασιν ὀγδοήκοντα βημάτων, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Σελήνης.

Ἐν δὲ τῷ Ι'. παρακαλεῖ ὁ Κύριος Δουμᾶς τὸν Λουκιανὸν νὰ τῷ ἐξηγήσῃ τίνι τρόπῳ αἰσθάνεται πάντα τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν ἐν Παρισίοις ἀδελφόν του, εἰς ἀπόστασιν τριακοσίων λευγῶν.

— Ὅτε, τῷ λέγει, ἡ κυρία δὲ Φραγ..η, ἕνεκα τῆς λύπης ἣν ἠσθάνεσθε, καὶ ἣτις σᾶς ἔκαμε νὰ πιστεύσητε ὅτι δυσάρεστόν τι συνέβη εἰς τὸν ἀδελφόν σας, σᾶς ἠρώτησεν ἐὰν ἦστε βέβαιος ὅτι δὲν ἀπέθανεν, ἀπεκρίθητε. — Ἂν ἦτο ἀποθαμένος ἤθελε μοὶ ἐμφανισθῇ.

— Ναί, ἀπεκρίθην οὕτω.

— Λοιπὸν ἐὰν ἡ ἐξήγησις τῶν λόγων τούτων δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς βέβηλον οὖς, ἐξηγήσατέ μοι αὐτοὺς σᾶς παρακαλῶ.

Καθ' ὃν ὡμίλουν ὁ ναυτίας ἐγένετο τοσοῦτον κατηφὴς, ὥστε τοὺς τελευταίους λόγους μου ἐπρόφερα μετὰ διστάγμου, καὶ μάλιστα ἠκολούθησε στιγμῶν τινων σιωπὴ μεταξὺ ἡμῶν, ἀφ' οὗ ἐπέρανα τὸν λόγον μου.

— Βλέπω, εἶπον τὴν ἀδιακρισίαν μου, καὶ παρακαλῶ νὰ ὑπολάβητε ὅτι δὲν εἶπον τίποτε.

— Ὢ! τίποτε, μοὶ εἶπεν, ἀλλ' εἶσθε ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, καὶ διὰ τοῦτο βέβαια ἔχετε τὸ πνεῦμα ὀλίγον δύσπιστον, καὶ φοβοῦμαι μήπως θεωρήσητε ὡς δεισιδαιμονίαν, ἀρχαίαν τινὰ τῆς γενεᾶς ἡμῶν παράδοσιν, ἐπικρατοῦσαν παρ' ἡμῖν πρὸ τεσσάρων αἰώνων.

— Ἀκούσατέ μου, τῷ εἶπον, σᾶς ὁμνύω ὅτι ὡς πρὸς τοὺς μύθους καὶ τὰς παραδόσεις οὐδεὶς ὑπάρχει γελειωδέστερος ἐμοῦ, καὶ ὑπάρχουσι καὶ πράγματα εἰς τὰ ὁποῖα πιστεύω εἰς τρόπον ὅλως ἰδιαίτερον, τουτέστιν εἰς τὰ ἀδύνατα.

— Λοιπὸν πιστεύετε εἰς τὰ φαντάσματα;

— Θέλετε νὰ σᾶς εἴπω τί συνέβη εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον.

— Ναί, διότι τοῦτο θέλει μὲ ἐνθαρρύνει.

— Ὁ πατήρ μου ἀπέθανεν ἐν ἔτει 1007, ὅτε μόλις ἤμην ἑπτὰ καὶ ἡμίσεως ἐτῶν ἡλικίας, ἐπειδὴ δὲ ὁ ἰατρὸς ἀνήγγειλε τὸ προσεγγίζον τέλος τοῦ ἀσθενοῦς, μετεφέρθην εἰς τὴν οἰκίαν γραίας τινὸς ἐξαδέλφης μου, ἥτις κατῴκει ἔν τινι οἰκίᾳ μεταξὺ αὐλῆς καὶ κήπου.

Αὕτη δὲ μοὶ ἔστησε τὴν κλίνην ἀντικρὺ τῆς ἰδικῆς της, καὶ μὲ κατέκλινεν ἐν αὐτῇ εἰς τὴν συνήθη ὥραν μου, ἐγὼ δὲ οὐδόλως αἰσθανόμενος τὴν ἐπικειμένην μοὶ συμφορὰν, ἀπεκοιμήθην. Αἴφνης ἀκούω τρία σφοδρὰ κρούσματα εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου μας· ἐξυπνῶ παραυτὰ, καὶ καταβὰς ἐκ τῆς κλίνης μου ὁδεύω πρὸς τὴν θύραν.

« — Ποῦ πηγαίνεις; » ἠρώτησεν ἡ ἐξαδέλφη μου.

Ἐξυπνήσασα ὡς καὶ ἐγὼ, ὑπὸ τῶν κτυπημάτων τούτων, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπερνικήσῃ τὸν κυ-

ριεύσαντα αὐτὴν φόβον, καλῶς γινώσκουσα ὅτι ἐπειδὴ, ἡ ἐξωτερικὴ θύρα ἦτο κεκλεισμένη, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ κρούσῃ εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου ὅπου ἤμεθα.

« — Πηγαίνω ν' ἀνοίξω τοῦ πατέρα μου, ποῦ ἦλθε νὰ μ' ἀφήσῃ ὑγείαν » τῇ ἀπεκρίθην.

Τότε πηδήσασα ἐκ τῆς κλίνης μὲ κατέκλινε πάλιν ἐναντίον τῆς θελήσεώς μου.

— Καὶ ἐκτοτε δὲν ἐπανῆλθε πλέον τὸ φάντασμα; εἶπεν ὁ Λουκιανός.

— Ὄχι, ἂν καὶ πολλάκις ἐπεκαλέσθην αὐτό

— Λοιπὸν, εἶπε μειδιῶν ὁ Λουκιανὸς, ἡμεῖς εἴμεθα εὐτυχέστεροι ὑμῶν.

— Σᾶς ἐμφανίζονται πάλιν οἱ ἀποθανόντες συγγενεῖς σας;

— Ὁσάκις μέγα τι συνέβη, ἢ μέλλει νὰ συμβῇ.

— Καὶ εἰς τί ἀποδίδετε τὸ προνόμιον τοῦτο τῆς οἰκογενείας σας;

— Ἀκούσατε τὴν περὶ τούτου παράδοσιν αὐτῆς. Σᾶς εἶπον ὅτι ἡ Σαβιλία ἀπέθανεν ἀφήσασα δύο υἱούς.

— Ναί, τὸ ἐνθυμοῦμαι.

— Οἱ δύο οὗτοι ἠγαπῶντο, ἀγαπῶντες ἀλλήλους δι' ὅλης τῆς ἀγάπης ἣν ἤθελον αἰσθάνεσθαι διὰ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς των, ἐὰν οὗτοι ἔζων.

Ὤμοσαν λοιπὸν ὅτι οὐδὲν ἤθελε χωρίσει αὐτοὺς, οὐδὲ μετὰ θάνατον, καὶ δὲν ἠξεύρω κατὰ συνέπειαν ὁποίου ἰσχυροῦ ἐξορκισμοῦ, ἔγραψαν μὲ τὸ αἷμά των ἐπὶ τεμαχίων μεμβράνης, ἅτινα ἀντήλλαξαν, τὸν ὅρκον ὅτι ὁ ἀποθνήσκων πρῶτος ἤθελε φανῇ εἰς τὸν ἕτερον, πρῶτον μὲν εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ ἐντοῦ θανάτου· ἔπειτα δὲ εἰς πᾶσαν σοβαρὰν περίστασιν τοῦ βίου τοῦ ἑτέρου. Τρεῖς μῆνας μετὰ ταῦτα ὁ ἕτερος ἐκ τῶν δύο ἀδελφῶν ἐφονεύθη ἔν τινι ἐνέδρᾳ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἀδελφός του ἐσφράγιζεν ἐπιστολὴν προσδιωρισμένην δι' αὐτόν· ἀλλ' ἐν ᾧ ἐτάτει τὸ δακτυλίδιόν του ἐπὶ τοῦ ζέοντος βουλοκηρίου, ἠσθάνθη στεναγμὸν ὄπισθεν ἑαυτοῦ, καὶ στραφεὶς εἶδε τὸν ἀδελφόν του ὄρθιον καὶ στηρίζοντα τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ τοῦ ὤμου του, εἰ καὶ δὲν ἠσθάνετο τὴν πίεσιν τῆς χειρός του. Τότε δι' αὐτομάτου κινήματος προσήνεγκεν αὐτῷ τὴν ἐπιστολὴν ἥτις τῷ ἦτο προσδιωρισμένη· οὗτος δὲ λαβὼν αὐτὴν ἐγένετο ἄφαντος· τὴν προτεραίαν τοῦ θανάτου του τῷ ἐνεφανίσθη πάλιν. Φαίνεται δὲ ὅτι οἱ δύο ἀδελφοὶ συνεπεχρεώθησαν οὐ μόνον δ' ἑαυτοὺς, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἀπογόνους των, διότι ἔκτοτε τὰ φαντάσματα ἐπανελήφθησαν, οὐ μόνον εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου, ἀλλ' καὶ τὴν προτεραίαν παντὸς σπουδαίου συμβάτος.

Ἐν δὲ τῷ ΙΑ'. κεφαλαίῳ γίνεται ἡ περιγραφὴ τῆς τελετῆς τῆς συμφιλιώσεως τῶν δύο φατριῶν Ὀρλάνδη καὶ Κολόννα, ἥτις ἐγένετο διὰ συμβολαίου παρόντος τοῦ δημάρχου καὶ καὶ λοιπῶν, καὶ πάντων τῶν κατοίκων τοῦ Σουλλακάρου. Μεταβαίνομεν δὲ ἤδη εἰς Παρισίους ὅπου ἡ διήγησις καθίσταται ζωηροτέρα καὶ μᾶλλον ἐλκυστική.

ΙΒ'.

Καθ' ἣν ἡμέραν ἔφθασα εἰς Παρισίους, ἐπαρουσιάσθην εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Κ. Λουδοβίκου δὲ Φράγκη. Ἐπειδὴ δὲ ἔλειπεν, ἄφηκα τὸ ὄνομά μου μετά τινων λέξεων, ἵνα δηλώσω αὐτῷ ὅτι ἠρχόμην ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸ Σουλλακάρον, καὶ ὅτι εἶχον ἐπιστολὴν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κ. Λουκιανοῦ, καὶ νὰ μοὶ εἴπῃ τὴν ὥραν του, διότι εἶχον ὑποσχεθῇ νὰ τῷ ἐγχειρίσω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐγὼ ὁ ἴδιος. Ἵνα δὲ μὲ ὁδηγήσῃ ὁ ὑπηρέτης εἰς τὸν θάλαμον τοῦ κυρίου του, διήλθομεν τὸ ἐστιατόριον καὶ τὴν αἴθουσαν. Ἐθεώρουν τὰ πάντα μετὰ περιεργείας, ἣν δύναται νὰ ἐννοήσῃ τις, καὶ εὗρον αὐτοῦ τὰς ἕξεις τοῦ ἐνοικοῦντος ἃς εἶχεν αὐτὸς ἐν Σουλλακάρῳ, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἐνταῦθα αἱ ἕξεις αὗται ἦσαν καθ' ὅλην τὴν ἐντέλειαν τῆς Παρισινῆς φιλοκαλίας. Εὗρον ὅτι ὁ Κ. Λουδοβίκος δὲ Φράγκης ὡς ἄγαμος εἶχεν ὑπὲρ τὸ δέον ὡραίαν κατοικίαν.

Τὴν δ' ἐπαύριον ἐνῷ ἐνεδυόμην, δηλαδὴ περὶ τὰς ἑνδεκα ὥρας, ὁ ὑπηρέτης μου μοὶ ἀνήγγειλε τὸν Κ. Λουδοβίκον δὲ Φράγκην. Διέταξα λοιπὸν νὰ τὸν εἰσαγάγῃ εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ νὰ τῷ προσφέρῃ τὰς ἐφημερίδας, καὶ νὰ τῷ εἴπῃ ὅτι μετὰ μίαν στιγμὴν θέλω εἶμαι εἰς τὸς διαταγάς του, καὶ μετὰ πέντε λεπτὰ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν. Εἰς τὸν κρότον τῶν βημάτων μου ὁ Κ. Λουδοβίκος δὲ Φράγκης ὅστις ἀπὸ εὐγένειαν ἴσως ἀνεγίνωσκεν ἐπιφυλλίδα τινὰ ἰδικήν μου, ἥτις κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐδημοσιεύετο διὰ τῆς ἐφημερίδος ὁ Τύπος, ἀνήγειρε τὴν κεφαλήν· ἐγὼ δὲ ἔμεινα ἐμβρόντητος διὰ τὴν μεγάλην ὁμοιότητά του πρὸς τὸν ἀδελφόν του. Ἠγέρθη τότε, καὶ — Κύριε, μοὶ εἶπε μόλις ἠδυνήθην νὰ πιστεύσω εἰς τὴν καλήν μου τύχην, ἀναγνώσκων χθὲς τὸ γραμμάτιόν σας ὅπερ μοὶ ἐνεχείρισεν ὁ ὑπηρέτης μου, ὅτε εἰσῆλθον. Τὸν ἔκαμα δὲ νὰ μοὶ ἐπαναλαβῇ εἰκοσάκις τὰ χαρακτηριστικά σας, ἵνα βεβαιωθῶ ὅτι συμφωνοῦσι μετὰ τῶν εἰκόνων σας. Ἐπὶ τέλους τὴν πρωΐαν ταύτην, ἐπὶ τῇ διπλῇ προθυμίᾳ μου τοῦ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω καὶ νὰ μάθω περὶ τῆς οἰκογενείας μου, ἐπαρουσιάσθην χωρὶς νὰ ἐξετάσω πολὺ τὴν ὥραν, καὶ φοβοῦμαι μὴ ἦλθον λίαν πρωΐ.

— Συγγνώμην, τῷ εἶπον ἐὰν δὲν σᾶς ἀποκρίνωμαι πρῶτον εἰς τὴν χριστιανικὴν πρόσρησίν σας, ἀλλὰ σᾶς ὁμολογῶ Κύριε, ὅτι σᾶς θεωρῶ, καὶ ἐρωτῶ ἐμαυτὸν ἐὰν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῶ μετὰ τοῦ Κ. Λουκιανοῦ, ἢ τοῦ Λουδοβίκου δὲ Φράγκη;

— Ναί, δὲν εἶναι ἡ ὁμοιότης μας μεγάλη; ἐπρόσθεσε γελῶν, καὶ ὅτε ἤμην ἐν Σουλλακάρῳ μόνον ἐγὼ καὶ ὁ ἀδελφός μου δὲν ἠπατώμεθα ὡς πρὸς αὐτήν· ἐν τούτοις ἐὰν μετὰ τὴν ἀναχώρισίν μου, δὲν ἀπέβαλε τὰς κορσικανὰς ἕξεις του, πρέπει νὰ τὸν εἴδετε πάντοτε μὲ ἐνδυμασίαν ἥτις μᾶς κάμνει νὰ διαφέρωμεν ὀλίγον.

— Τῇ ἀληθείᾳ, τῷ εἶπον, δὲν ἠξεύρω πῶς, ὅτε τὸν ἄφησα, ἐξαιρέσει τῶν λευκῶν περισκελίδων, αἵτινες δὲν εἶναι εἰσέτι τῆς ἐποχῆς εἰς Παρισίους, ἦτο ἐνδεδυμένος ἀπαραλλάκτως ὡς ὑμεῖς, ὥστε οὐδ' αὐτὴ ἡ διαφορὰ τῆς ἐνδυμασίας ὑπάρχει μεταξὺ ὑμῶν πρὸς διάκρισιν. Ἀλλὰ, ἐξηκολούθησα, ἐκβάλλων ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου μου ἐπιστολήν, ἐννοῶ ὅτι πρέπει νὰ ἔχητε μεγάλην ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ μάθητε περὶ τῆς οἰκογενείας σας· λάβετε λοιπὸν τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἣν ἤθελα ἀφήσει χθὲς εἰς τὴν κατοικίαν σας, ἐὰν δὲν εἶχον ὑποσχεθῇ εἰς τὴν Κ. δὲ Φράγκην νὰ σᾶς τὴν ἐγχειρίσω ἐγὼ ὁ ἴδιος.

— Καὶ τοὺς ἀφήσατε ὅλους εἰς καλὴν ὑγείαν;

— Ναί, ἀλλ' εἰς ἀνησυχίαν.

— Δι' ἐμέ;

— Δι' ὑμᾶς, ἀλλ' ἀναγνώσατε παρακαλῶ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην.

— Μοὶ τὸ ἐπιτρέπετε;

— Πῶς ὄχι;

Ὁ Κ. δὲ Φράγκης ἀπεσφράγισε τὴν ἐπιστολήν, ἐνῷ ἐγὼ ἡτοίμαζον σιγάρα.

Ἐν τούτοις τὸν παρετήρουν ἐνῷ διέτρεχε τὴν ἀδελφικὴν ἐπιστολήν του, καὶ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἐμειδία ψιθυρίζων.

— Ὁ φίλτατος Λουκιανός! ἡ ἀγαθὴ μήτηρ μου... Ναὶ... Ναὶ... καταλαμβάνω. Δὲν εἶχον εἰσέτι ἀναλάβει ἐκ τῆς ἐκπλήξεως τῆς παραδόξου ταύτης ὁμοιότητος, καίτοι ὡς μοὶ εἶχε προειπεῖν ὁ Λουκιανός, παρετήρησα περισσοτέραν λευκότητα χρώματος, καὶ καθαρωτέραν προφορὰν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης.

— Λοιπόν! τῷ εἶπον ὅτε ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσίν του, προσφέρων αὐτῷ σιγάρον ὅπερ ἤναψεν ἐκ τοῦ ἰδικοῦ μου, εἴδετε ὡς σᾶς εἶπον ὅτι ἡ οἰκογένειά σας εὑρίσκετο εἰς ἀνησυχίαν, βλέπω ὅμως μετὰ χαρᾶς ὅτι εἶχεν ἄδικον.

— Ὄχι, μοὶ εἶπε μετὰ λύπης, δὲν ἤμην μὲν ἀσθενὴς εἶναι ἀληθὲς, ἀλλ' ἠσθάνθην ἀρκετὰ σροδρὰν λύπην, ἥτις ὁμολογῶ ὅτι κύξανεν ἔτι μᾶλλον· διότι πάσχων ἐγὼ ἐδῶ, ἔκαμνον καὶ τὸν ἀδελφόν μου νὰ πάσχῃ.

— Ὁ Κ. Λουκιανὸς μοὶ εἶχεν ἤδη εἰπεῖ ὁ ἴδιος μοὶ λέγετε καὶ ὑμεῖς, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ διὰ νὰ πιστεύσω ὅτι πρᾶγμα τόσον παράδοξον ἦτο ἀληθὲς καὶ ὄχι φαντασία τοῦ νοός του, δὲν μοὶ ἐχρειάζετο ἀπόδειξις μικροτέρα ταύτης. Καὶ ὑμεῖς λοιπὸν Κύριε, εἴσθε πεπεισμένος ὅτι ἡ αἰτία τῆς λύπης τοῦ ἀδελφοῦ σας εἶσθε ὑμεῖς;

— Ναὶ, Κύριε.

— Λοιπόν, ἐπανέλαβον, ἡ καταφατικὴ σας αὕτη ἀπόκρισις μὲ ἐνδιαφέρει διττῶς διὰ ὅσα συνέβησαν εἰς ὑμᾶς. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἐρωτήσω κινούμενος ὑπὸ ἐνδιαφέροντος καὶ ὄχι περιεργείας, ἐὰν ἡ λύπη ἣν ἠσθάνθητε παρῆλθε, καὶ ἡ παρηγορία ἤρχισε.

— Ὅσον δι' αὐτὸ γνωρίζετε Κύριε, μοὶ εἶπεν, ὅτι καὶ ἡ σροδροτάτη λύπη παρέρχεται μὲ τὸν καιρὸν, καὶ ἐὰν οὐδὲν συμβεβηκὸς ἐπισυμβῇ ἵνα παροξύνῃ τὴν πληγὴν τῆς καρδίας μου, τότε θέλει μὲν αἱμάσσει ἐπί τινα καιρὸν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους θέλει κλείσει. Ἐν τούτοις δέχθητε τὰς εὐχαριστήσεις μου, καὶ ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἔρχωμαι ἐνίοτε νὰ συνδιαλεγώμεθα περὶ τοῦ Σουλλακάρου.

— Μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως, τῷ εἶπον, ἀλλὰ διατί τώρα δὲν ἐξακολουθοῦμεν τὴν ὁμιλίαν μας, ἥτις εἶναι τόσον εὐάρεστος καὶ εἰς τοὺς δύω μας; Ἰδοὺ ὁ ὑπηρέτης μου, ὅστις μοὶ ἀναγγέλλει ὅτι τὸ πρόγευμα εἶναι ἕτοιμον. Κάμετέ μου τὴν χάριν νὰ συμφάγωμεν, καὶ τότε δυνάμεθα νὰ συνομιλήσωμεν ἐν ἀνέσει.

Μοὶ εἶναι ἀδύνατον, καὶ λυποῦμαι πολύ. Χθὲς ἔλαβον ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν σφραγιδοφύλακα, ὅστις μὲ παρακαλεῖ νὰ περάσω περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης, καὶ καταλαμβάνετε ὅτι ἐγὼ ὡς μαθητεύων δικηγόρος δὲν δύναμαι νὰ κάμω τοιοῦτον ἔξοχον πρόσωπον νὰ μὲ περιμείνῃ.

— Ἄ! ἀλλὰ πιθανὸν νὰ σᾶς προσκαλῇ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν Ὀρλάνδων καὶ τῶν Κολονῶν.

— Τὸ ὑποθέτω, ἐπειδὴ ὁ ἀδελφός μου μοὶ λέγει ὅτι ἡ ἔρις ἐτελείωσεν...

— Παρόντος συμβολαιογράφου, καὶ περὶ τούτου δύναμαι νὰ σᾶς δώσω θετικὰς εἰδήσεις. Ὑπέγραψα εἰς τὸ συμβόλαιον ὡς ἀνάδοχος τοῦ Ὀρλάνδου.

— Ναὶ, ὁ ἀδελφός μου μοὶ ἀναφέρει περὶ τούτου.

— Ἀκούσατε, μοὶ εἶπε σύρων τὸ ὡρολόγιόν του, εἶναι σχεδὸν μεσημβρία, καὶ πρῶτον θέλω ὑπάγει εἰς τὸν σφραγιδοφύλακα νὰ τῷ ἀναγγείλω, ὅτι ὁ ἀδελφός μου ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσίν μου.

— Ὦ! θρησκευτικῶς σᾶς τὸ ἐγγυῶμαι.

— Πόσον εἶναι ἀγαπητὸς ὁ Λουκιανός! ἐγνώριζα καλῶς ὅτι καίτοι ἐναντίον τῶν αἰσθημάτων του ἤθελε τὸ κάμει.

— Ναὶ, πρέπει νὰ τὸν εὐγνωμονῆτε, διότι σᾶς βεβαιῶ ἐκοπίασε σολύ.

— Θέλομεν ὁμιλήσει περὶ τούτων πάντων μετὰ ταῦτα, διότι γνωρίζετε καλῶς ὅτι δι' ἐμὲ εἶναι μεγάλη εὐχαρίστησις τὸ νὰ ἴδω κατὰ διάνοιαν τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν πατρίδα μου, ἀνακαλουμένους παρ' ὑμῶν. Ὥστε ἐὰν εὐαρεστῆσθε νὰ μοὶ εἴπητε τὴν ὥραν σας...

— Μοὶ εἶναι λίαν δύσκολον, διότι τὰς πρώτας ταύτας ἡμέρας τῆς ἐλεύσεώς μου θέλω τὰς διέλθει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ἀλλ' εἴπατέ μοι ὑμεῖς ποῦ δύναμαι νὰ σᾶς εὕρω;

Ἀκούσατέ μου, μοὶ εἶπεν, αὔριον δὲν εἶναι τὸ μεσοσαράκοστον;

— Αὔριον;

— Ναί.

— Λοιπόν;

— Θὰ ὑπάγητε εἰς τὸν μεταμφιεσμένον χορὸν τοῦ Μελοδράματος.

— Ναὶ καὶ ὄχι. Ναὶ, ἐὰν μοὶ λέγητε τοῦτο πρὸς

συνέντευξίν μας, ὄχι, ἐὰν δὲν ἔχω κανὲν συμφέρον νὰ ὑπάγω.

— Ἐγὼ ὅμως πρέπει νὰ ὑπάγω, εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ ὑπάγω.

— Ἄ! Ἄ! εἶπον μειδιῶν, βλέπω ὡς ἐλέγετε πρὸ ὀλίγου, ὅτι ὁ χρόνος θεραπεύει τὰς σφοδροτέρας λύπας, καὶ ὅτι ἡ πληγὴ τῆς καρδίας σας θέλει κλεισει.

— Ἀνυθάνεσθε, διότι ἴσως πάγω νὰ εὕρω νέας λύπας.

— Τότε μὴ ὑπάγετε διόλου.

— Αἴ! μήπως δύναταί τις νὰ κάμῃ ὅτι θέλει εἰς τοῦτον τὸν κόσμον. Παρασύρομαι ἐναντίον τῆς θελήσεώς μου· ὑπάγω ὅπου ἡ εἰμαρμένη μὲ ὠθεῖ. Ἦτο καλλιον νὰ μὴ ὑπάγω, τὸ γνωρίζω καλῶς, καὶ ὅμως θέλω ὑπάγει.

— Λοιπὸν αὔριον εἰς τὸ Μελόδραμα;

— Ναί.

— Τὴν ὥραν.

— Τὴν ἡμίσειαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἐὰν θέλετε.

— Ποῦ;

— Εἰς τὴν ἑστίαν· εἰς τὴν μίαν ὥραν ἔχω συνέντευξιν ἔμπροσθεν τοῦ ὡρολογίου.

— Πάγει καλῶς.

Ἀπεχαιρετήσαμεν ἀλλήλους, καὶ ἐξῆλθε δρομαίως. Ἦτο μεσημβρία· ἐγὼ δὲ ὅλον τὸ ἀπόγευμα καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἤμην ἐνησχολημένος εἰς ὑποθέσεις, αἵτινες εἶναι ἀπαραίτητοι εἰς ἄνθρωπον ἐπιστρέψαντα μετὰ δέκα ὀκτὼ μηνῶν περιήγησιν· τὸ δὲ ἑσπέρας, εἰς τὴν ἡμίσειαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἤμην εἰς τὴν συνέντευξιν.

Ὁ Λουδοβίκος ἤργισεν ὀλίγον, διότι εἰς τοὺς διαδρόμους εἶχεν ἀκολουθήσει προσωπεῖον ὅπερ ἐνόμισεν ὅτι ἐγνώρισεν, ἀλλὰ τὸ προσωπεῖον ἐχάθη εἰς τὸ πλῆθος, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ.

Ἤθέλησα νὰ τῷ ὁμιλήσω περὶ Κορσικῆς, ἀλλ' ὁ Λουδοβίκος ἦτο τόσον ἐνησχολημένος εἰς ἄλλα ὥστε δὲν ἠδύνατο ν' ἀκολουθήσῃ τοιοῦτον σπουδαῖον ἀντικείμενον ὁμιλίας· οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν προσηλωμένοι εἰς τὸ ὡρολόγιον, αἴφνης δὲ μ' ἀφῆκε λέγων.

— Ἄ! ἰδοὺ ἡ ἐξ ἴων ἀνθοδέσμη μου.

Καὶ διῆλθε τὸ πλῆθος ἵνα φθάσῃ γυναῖκά τινα, ἥτις πραγματικῶς ἐκράτει μεγίστην ἀνθοδέσμην ἐξ ἴων· ἐπειδὴ δὲ κατ' εὐτυχίαν τῶν διαβαινόντων ὑπῆρχον ἐν τῇ ἑστίᾳ ἀνθοδέσμαι διαφόρων εἰδῶν, ἀνθοδέσμη τις ἐκ καμηλίων ἐπλησίασεν εἰς ἐμὲ καὶ μοὶ ἀπηύθυνε τὰς προσρήσεις της διὰ τὴν εὐτυχῆ ἐπάνοδόν μου εἰς Παρισίους. Διελέχθη δὲ τὴν ἀνθοδέσμην τῶν καμηλίων ἀνθοδέσμη ῥόδων, ταύτην δὲ ἀνθοδέσμη ἡλιοτροπίων.

Ἐπὶ τέλους εὑρισκόμενος εἰς τὴν πίμπτην μου ἀνθοδέσμην ἀπαντῶ τὸν Δ.

— Ἄ! εἶσθε ὑμεῖς, φίλτατε; μοὶ εἶπεν καλῶς ὡρίσατε· ἐρθάσατε εἰς καλὴν ὥραν, δειπνοῦμεν ἀπόψε εἰς τὴν οἰκίαν μου μὲ διαφόρους φίλους (μοὶ ἀνέφερε δέ τινας ἐξ αὐτῶν), καὶ ἐλπίζω ὅτι καὶ ὑμεῖς θέλετε μᾶς τιμήσει.

— Μυριάκις εὐγνώμων, φίλτατε, ἀλλὰ λυποῦμαι μεγάλως ὅτι δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ τὴν πρόσκλησίν σας, διότι εἶμαι μετά τινος φίλου.

— Ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι ὁ καθεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ φέρῃ καὶ ἕνα φίλον. Πρὸς δὲ τούτοις διετάχθη νὰ τεθῶσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἓξ φιάλαι ὕδατος, προσδιωρισμέναι εἰς τὸ νὰ διατηρῶσι τὴν νωπότητα τῶν ἀνθοδεσμῶν.

— Φίλτατέ μοι ἀπατᾶσαι, δὲν ἔχω ἀνθοδέσμας διὰ τὰς φιάλας σου· εἶμαι μεθ' ἑνὸς φίλου.

— Λοιπόν; γνωρίζεις τὴν παροιμίαν, οἱ φίλοι τῶν φίλων μας εἶναι φίλοι μας.

— Εἶναι νεανίας τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζετε.

— Ἐ! γνωριζόμεθα.

— Θέλω τοῦ προτείνει τὴν ἀγαθὴν ταύτην τύχην.

— Ναί, καὶ ἐὰν ἀποποιηθῇ φέρε τον διὰ τῆς βίας.

— Σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι θέλω κάμει ὅ,τι δύναμαι. . . . Καὶ τί ὥραν δειπνεῖτε;

— Εἰς τὰς τρεῖς, ἀλλ' ἐπειδὴ θὰ καθήσωμεν ἕως εἰς τὰς ἕξ, ἔχετε ἱκανὴν προθεσμίαν.

— Πάγει καλῶς.

Ἀνθοδέσμη δέ τις ἐκ μυοστωτίδων ἥτις εἶχεν, ἀκούσει τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ διαλόγου μας, ἔλαβε τὸν βραχίονα τοῦ Δ. . . καὶ ἀπεμακρύνθη μετ' αὐτοῦ.

Μετά τινας στιγμὰς συνήντησα τὸν Λουδοβίκον, ὅστις βεβαίως εἶχε τελειώσει μὲ τὴν ἐξ ἴων ἀνθοδέσμην του· ἐπειδὴ δὲ ἡ μετημφιεσμένη μου δὲν εἶχε πολὺ πνεῦμα, τὴν ἔστειλα νὰ παιράξῃ ἕνα ἐκ τῶν φίλων μου, καὶ ἔλαβεν τὸν βραχίονα τοῦ Λουδοβίκου.

— Λοιπὸν τῷ εἶπον, ἐμάθετε ὅσα ἠθέλετε νὰ μάθητε;

— Ἄ! ναὶ γνωρίζετε καλῶς ὅτι εἰς τοὺς μετημφιεσμένους χοροὺς μᾶς λέγουσιν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἀγνοῶμεν.

— Ταλαίπωρε φίλε μου, τῷ εἶπον, συγγνώμην διότι σὲ ὀνομάζω οὕτω, ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι σᾶς γνωρίζω ἀφ' ὅτου ἐγνώρισα τὸν ἀδελφόν σας. . . . Φέρ' ἴδωμεν. . . εἶσθε δυστυχής; νομίζω; . . τί τρέχει λοιπόν;

— Ὤ! τίποτε δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ τὸ εἴπῃ τις.

Ἰδὼν ὅτι ἤθελε νὰ φυλάξῃ τὸ μυστικόν του, ἐσιώπησα. Ἐκάμαμεν δύο ἢ τρεῖς γύρους ἐν σιωπῇ, ἐγὼ μὲν ἀρκετὰ ἀδιάφορος διότι δὲν ἐπερίμενον κανένα, ἐκεῖνος ὅμως λίαν προσεκτικὸς καὶ ἐξετάζων ἕκαστον προσωπεῖον διαβαῖνον πλησίον.

— Γνωρίζετε τί πρέπει νὰ κάμετε; τῷ εἶπον· Συνετινάχθη, ὡς ἄνθρωπος ἀποσπώμενος ἐκ τῶν διαλογισμῶν του. — Ἐγώ! . . . Ὄχι! . . . Τί λέγετε; Συγνώμην.

— Σᾶς προτείνω διασκέδασιν, ὡς μοὶ φαίνεσθε ὅτι ἔχετε ἀνάγκην.

— Ποίαν.

— Ἔλθετε νὰ δειπνήσωμεν εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς φίλου μου.

— Ὦ! ὄχι, ἤθελα εἶμαι συνδαιτυμὼν πολὺ ξένος,

— Πῶ! θὰ λέγουν ἀστειότητας, αἵτινες θέλουν σᾶς εὐθυμήσει·

— Πρὸς δὲ τούτοις δὲν εἶμαι προσκεκλημένος.

— Ἀπατᾶσθε, διότι εἶσθε.

— Μεγάλη εὐγένεια τοῦ προσκαλέσαντος, ἀλλὰ σοὶ δίδω τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου ὅτι δὲν αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν ἄξιον. . . .

Τὴν στιγμὴν ταύτην, ἀπηντήσαμεν τὸν Δ . . . ὅστις ἐφαίνετο πολὺ ἐνησχολημένος μὲ τὴν ἐκ μυοσωτίδων ἀνθοδέσμην του, καὶ ὅμως μὲ παρετήρησε.

— Λοιπόν! εἶπεν, εἴμεθα σύμφωνοι, νομίζω εἰς τὰς τρεῖς.

— Ἤττον σύμφωνοι παρά ποτε· δὲν δύναμαι νὰ σᾶς συντροφεύσω. — Λοιπὸν ἄμε 'στὸ διάβολο, εἶπε, καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του.

— Τίς εἶναι οὗτος ὁ Κύριος; μὲ ἠρώτησεν ὁ Λουδοβίκος, διὰ νὰ εἴπῃ τι.

— Εἶναι ὁ Δ. . . εἷς ἐκ τῶν φίλων μου, νέος εὐφυέστατος, μολονότι εἶναι συντάκτης μιᾶς τῶν προτίστων ἐφημερίδων μας.

— Ὁ Κ. Δ. . .! ἀνέκραξεν ὁ Λουδοβίκος, ὁ Κ. Δ. . .! τὸν γνωρίζετε λοιπόν;

— Ἀναμφιβόλως, εἶναι ἤδη δύο ἢ τρία ἔτη ὅπου ἔχω συμφέροντα, καὶ μάλιστα φιλίαν μετ' αὐτοῦ.

— Μήπως εἰς τὴν οἰκίαν ταύτου ἐμέλλετε νὰ δειπνήσετε ἀπόψε;

— Ναί.

— Τότε διαφέρει· τὸ δέχομαι· Ὦ! τὸ δέχομαι μετὰ μεγίστης χαρᾶς.

— Ἀξιόλογα!

— Ἴσως ὅμως δὲν πρέπει νὰ ὑπάγω, ἐπανέλαβεν ὁ Λουδοβίκος μειδιῶν μετὰ πικρίας· ἀλλ' ἐνθυμεῖσθε ὅτι σᾶς εἶπον χθές; δὲν δύναταί τις νὰ ὑπάγῃ ὅπου θέλει, ἀλλ' ἐκεῖ ὅπου ἡ εἱμαρμένη τὸν σύρει, καὶ ἀπόδειξις τούτου ὅτι ἦτο κάλλιον νὰ μὴ ἔλθω ἐδῶ ἀπόψε. Τὴν στιγμὴν ταύτην, συνηντήθημεν ἐκ νέου μετὰ τοῦ Δ. . . .

— Φίλτατε, τῷ εἶπον, ἠλλαξα γνώμην.

— Καὶ θὰ σᾶς ἔχωμεν;

— Ναί.

— Εὖγε λοιπόν! ἐν τούτοις πρέπει νὰ σὲ εἴπω κάτι τι.

— Τί;

— Δηλαδὴ ὅτι ὅστις δειπνήσῃ ἀπόψε μεθ' ἡμῶν, ὑποχρεοῦται νὰ δειπνήσῃ καὶ μεθαύριον.

— Δυνάμει τίνος νόμου;

— Δυνάμει ἑνὸς στοιχήματος μετὰ τοῦ Σατῶ Ρενῶ. Ἠσθάνθην σκιρτήσαντα σφοδρῶς τὸν Λουδοβίκον τοῦ ὁποίου ὁ βραχίων ἦτο ὑπὸ τὸν ἰδικόν μου.

Ἐστράφην, ἀλλὰ καὶ τοι τὸ πρόσωπόν του κάτεστη ὠχρότερον ἔμενεν ὅμως ἀτάραχον.

— Καὶ τί εἶναι αὐτὸ τὸ στοίχημα; ἠρώτησα τὸν Δ. . .

— Ὦ! ἤθελε μᾶς χρειασθῇ πολὺς καιρὸς νὰ σᾶς τὸ διηγηθῶ ἐδῶ· πρὸς δὲ τούτοις ἐνδιαφέρεται εἰς τὸ στοίχημα τοῦτο πρόσωπόν τι τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ τὸν κάμῃ νὰ τὸ χάσῃ, ἂν ἤκουε νὰ ὁμιλῶσι περὶ αὐτοῦ.

— Κάλλιστα! εἰς τὰς τρεῖς λοιπόν.

— Εἰς τὰς τρεῖς.

Ἐχωρίσθημεν ἐκ νέου· διακρίνων δὲ ἔμπροσθεν τοῦ ὡρολογίου εἶδον ὅτι ἦτο δύο καὶ τριάκοντα πέντε λεπτά.

— Γνωρίζετε τὸν Κ. δὲ Σατὼ Ρενὼ, μὲ ἠρώτησεν ὁ Λουδοβίκος μετὰ φωνῆς, τῆς ὁποίας ματαίως ἐπροσπάθει νὰ κρύψῃ τὴν συγκίνησιν.

— Ἀπὸ μακρὰν μόνον· τὸν ἀπήντησα πολλάκις εἰς τὰς συναναστροφάς.

— Τότε δὲν εἶναι φίλος σας;

— Οὐδὲ κἂν γνωριμίαν ἔχομεν.

— Ἄ! τόσον τὸ καλλίτερον μοὶ εἶπεν ὁ Λουδοβίκος.

— Διατί;

— Τίποτε.

— Ἀλλ' ὑμεῖς τὸν γνωρίζετε;

— Ἐμμέσως πως.

Ἐναντίον τῆς ὑπεκφυγῆς τῆς ἀπαντήσεώς του, ἠδυνήθην εὐκόλως νὰ ἐννοήσω ὅτι μεταξὺ τοῦ Κ. δὲ Φράγκη καὶ τοῦ Κ. δὲ Σατῶ Ρενῶ, ὑπῆρχε σχέσις τις ἐκ τῶν μυστηριωδῶν ἐκείνων, ἐν οἷς πάντοτε ἡ γυνὴ εἶναι ἡ αἰτία. Προαισθημα δέ τι μ' ἔκαμε νὰ ἐννοήσω ὅτι ἦτο κάλλιον διὰ τὸν σύντροφόν μου νὰ ὑπάγῃ ἑκάτερος ἡμῶν εἰς τὰ ἴδια.

— Θέλετε ν' ἀκούσητε μίαν συμβουλὴν, Κ. δὲ Φράγκη, τῷ εἶπον;

— Ποίαν;

— Νὰ μὴ ὑπάγωμεν νὰ δειπνήσωμεν εἰς τοῦ Δ.

— Διατί; Μήπως δὲν μᾶς περιμένει; Δὲν τῷ εἴπετε μάλιστα ὅτι θὰ τῷ φέρετε καὶ ἄλλον συνδαιτυμόνα;

— Ναί, ἀλλὰ τοῦτο δὲν πειράζει.

— Καὶ πῶς;

— Διότι νομίζω ὅτι εἶναι κάλλιον νὰ μὴ ὑπάγωμεν.

— Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχετε μίαν αἰτίαν διὰ νὰ ἀλλάξετε τόσον αἰφνιδίως γνώμην· πρὸ ὀλίγου ἐπεμένετε νὰ μὲ πάρετε καὶ ἄκοντα.

— Ἡ αἰτία εἶναι ὅτι θέλομεν συναντηθῇ μετὰ τοῦ Κ. δὲ Σατῶ Ρενῶ.

— Τόσον καλλίτερα! λέγουσιν ὅτι εἶναι πολὺ ἀξιαγάπητος, καὶ χαίρομαι εἰς ἄκρον ὅτι θὰ δυνηθῶ νὰ κάμω μεγαλυτέραν γνωριμίαν μετ' αὐτοῦ.

— Καλὰ λοιπόν! Ἂς ὑπάγωμεν ἐπειδὴ τὸ θέλετε, εἶπον, καὶ κατέβημεν νὰ λάβωμεν τὰ ἐπανωφόρια μας.

Ὁ Δ. . . κατῴκει, δύο βήματα μακρὰν τοῦ με-

λοδράματος· ὁ καιρὸς ἦτο λαμπρὸς, καὶ ἐνόμισα ὅτι ὁ καθαρὸς ἀὴρ ἤθελε καταπραΰνει ὀπωσοῦν τὸ πνεῦμα τοῦ συντρόφου μου. Τῷ ἐπρότεινα, ὅθεν, νὰ ὑπάγωμεν πεζοὶ, ὅπερ καὶ ἐδέχθη.

ΙΙ΄.

Εὕρομεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κυρίου Δ. πλείστους τῶν φίλων μου, ἐκ τῶν φοιτητῶν τῆς ἑστίας τοῦ Μελοδράματος, καὶ τῶν κατόχων τοῦ *θεωρείου τοῦ διαβόλου* τὸν Β. . . Α. . . Β. . . Α. . . Πρὸς δὲ τούτοις καὶ δύο ἢ τρεῖς μετημφιεσμένας ἄνευ προσωπείων, αἵτινες ἐκράτουν τὰς ἀνθοδέσμας των περιμένουσαι τὴν στιγμὴν τοῦ νὰ τὰς θέσωσιν ἐπὶ τῶν φιαλῶν.

Ἐπαρουσίασα τὸν Λουδοβίκον εἰς τοὺς μὲν καὶ τὰς δὲ, καὶ εἶναι περιττὸν νὰ εἴπω ὅτι παρὰ πάντων ἔτυχε χαριεστάτης ὑποδοχῆς.

Δέκα λεπτὰ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθε καὶ ὁ Δ. . . φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἐκ μυοσωτίδων ἀνθοδέσμην του, ἥτις ἐξέβαλε τὸ προσωπεῖον μετ' ἀφελείας καὶ εὐκολίας, ἥτις ἐδείκνυε πρῶτον μὲν τὴν ὡραίαν γυναῖκα, ἔπειτα δὲ τὴν συνειθισμένην εἰς τὰς τοῦ εἴδους τούτου διασκεδάσεις· ἐπαρουσίασα τὸν Κ. δὲ Φράγκην εἰς τὸν Δ. . .

— Νῦν δὲ, ἐὰν ὅλοι οἱ συσχετισμοὶ ἐτελείωσαν, εἶπεν ὁ Β. . . παρακαλῶ νὰ καθήσωμεν εἰς τὴν τράπεζαν.

— Ὅλοι ἐτελείωσαν, ἀλλὰ πάντες οἱ προσκεκλημένοι δὲν ἦλθον εἰσέτι, ἀπεκρίθη ὁ Δ. . .

— Καὶ ποῖος λείπει;

— Λείπει ὁ Σατὼ Ρενώ.

— Ναὶ, τῷ ὄντι. Δὲν ἔχετε στοίχημά τι μετ' αὐτοῦ; ἠρώτησεν ὁ Β. . .

— Ναὶ, ἓν στοίχημα· διὰ δεῖπνον δώδεκα ἀνθρώπων, ἐὰν δὲν μᾶς φέρῃ γυναῖκά τινα ἣν μᾶς ὑπεσχέθη νὰ μᾶς φέρῃ.

— Καὶ τίς εἶναι ἡ γυνὴ αὕτη; ἠρώτησεν ἡ ἐκ μυοσωτίδων ἀνθοδέσμη, ἡ τόσον δύσκολος ὥστε νὰ γίνωνται τοσαῦτα στοιχήματα περὶ αὐτῆς; Παρετήρησα δὲ ὅτι ὁ Κ. Φράγκης, εἰ καὶ ἀτάραχος, εἶχε τὴν ὄψιν νεκροῦ.

— Νομίζω, εἶπεν ὁ Δ. . . ὅτι δὲν ὑπάρχει σύδεμία ἀδιακρισία εἰς τὸ νὰ σᾶς εἴπω τ' ὄνομά της, καὶ μάλιστα διότι δὲν τὴν γνωρίζετε· εἶναι ἡ Κ. . ὁ Λουδοβίκος ἔθεσε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Δ. . .

— Κύριε, τῷ εἶπεν, ἐν ὀνόματι τῆς νέας γνωριμίας μας, σᾶς ζητῶ μίαν χάριν.

— Ποίαν Κύριε;

— Μὴ ὀνομάσητε τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ ἔλθῃ μετὰ τοῦ Κ. δὲ Σατὼ Ρενώ· γνωρίζετε ὅτι εἶναι ὑπανδρευμένη.

— Ναὶ ἀλλ' ὁ ἀνήρ της εἶναι εἰς τὴν Σμύρνην, εἰς τὰς Ἰνδίας, εἰς τὸ Μεξικόν, ποιὸς ἠξεύρει ποῦ; Ὅταν τις ἔχῃ ἄνδρα τόσον μακρὰν εἶναι ὡς νὰ μὴ τὸν εἶχε.

— Ὁ σύζυγός της ἐπιστρέφει μετά τινας ἡμέρας, τὸν γνωρίζω, εἶναι πολλὰ εὐγενὴς, καὶ ἐπεθύμουν ἐὰν ἦναι δυνατὸν, νὰ τοῦ ἀφαιρέσω τὴν λύπην τοῦ νὰ μάθῃ εἰς τὴν ἐπιστροφήν του, ὅτι ἡ γυνή του ἔπραξε τοιοῦτον ἀτόπημα.

— Τότε, συγχωρήσατέ μοι Κύριε, εἶπεν ὁ Δ. . Ἀγνοοῦν ὅτι ἐγνωρίζετε τὴν Κυρίαν ταύτην· καὶ δὲν ἐπίστευον ὅτι ἦτο ὑπανδρευμένη· ἀλλ' ἐπειδὴ ὑμεῖς τὴν γνωρίζετε, καὶ γνωρίζετε καὶ τὸν σύζυγόν της . . .

— Τοὺς γνωρίζω.

— Θέλομεν τηρήσει τὴν μεγίστην ἐχεμυθίαν περὶ τούτου. Κύριοι καὶ Κυρίαι, εἴτε ἔλθῃ εἴτε δὲν ἔλθῃ ὁ Σατὼ Ρενὼ, καὶ εἴτε ἔλθῃ μόνος ἢ συντροφευμένος καὶ εἴτε κερδήσῃ εἴτε χάσῃ τὸ στοίχημά του, σᾶς συνιστῶ τὴν μεγίστην ἐχεμυθίαν περὶ τούτων πάντων.

Διὰ μιᾶς καὶ μόνης φωνῆς ἅπαντες ὑπεσχέθησαν τὴν τήρησιν τοῦ μυστικοῦ, ὄχι βέβαια ὑπὸ βαθέως αἰσθήματος κοινωνικῆς ὑπερεπείας, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχον μεγάλην πεῖναν, ἕνεκα δὲ τούτου ἤθελον νὰ καθίσωσι μίαν ὥραν ὀρχήτερα εἰς τὴν τράπεζαν.

— Εὐχαριστῶ, Κύριε, εἶπεν ὁ δὲ Φράγκης εἰς τὸν Δ. . . τείνων αὐτῷ τὴν χεῖρά του, σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἐκάματε πρᾶξιν εὐγενοῦς ἀνδρός.

Μετέβημεν λοιπὸν εἰς τὸ ἐστιατόριον, καὶ ἕκαστος ἡμῶν ἔλαβε τὴν θέσιν του. Δύο μόνον θέσεις ἔμενον κεναί· ἦσαν δὲ ἡ τοῦ δὲ Σατὼ Ρενὼ, καὶ ἡ τῆς συντρόφου του. Ὁ ὑπηρέτης, λοιπὸν, ἠθέλησε νὰ σηκώσῃ τὰ πινάκιά των.

— Ὄχι, εἶπεν ὁ οἰκοδεσπότης, ἄρχισε! ὁ Σατὼ Ρενὼ εἶχε προθεσμίαν μέχρι τῶν τεσσάρων ὡρῶν· εἰς δὲ τὰς τέσσαρας θέλεις τὰ σηκώσει. Ὅταν δὲ σημάνωσιν αἱ τέσσαρες ἀκριβῶς θέλει χάσει. Παρετήρησα τὸν Κ. δὲ Φράγκην, καὶ τὸν εἶδον στρέφοντα τοὺς ὀφθαλμούς του ἐπὶ τοῦ ὡρολογίου· ἦτο τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα λεπτά.

— Πηγαίνετε καλά; ἠρώτησε μετ' ἀδιαφορίας ὁ Λουδοβίκος.

— Αὐτὸ δὲν μὲ μέλει εἶπε γελῶν ὁ Δ. . . αὐτὸ ἐνδιαφέρει τὸν Σατὼ Ρενώ· ἐτακτοποίησα τὸ ὡρολόγιόν μου κατὰ τὸ ἰδικόν του, ἵνα μὴ ἔχῃ καμμίαν πρόφασιν.

— Ἔ, κύριοι εἶπεν, ἡ ἐκ μυοσωτίδων ἀνθοδέσμη, διὰ ὄνομα Θεοῦ! ἐπειδὴ δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ ὁμιλήσωμεν ἐλευθέρως περὶ τοῦ δὲ Σατὼ Ρενὼ καὶ τῆς ἀγνώστου αὐτοῦ, ἂς παύσωμεν, διότι θὰ καταντήσωμεν εἰς σύμβολα, εἰς ἀλληγορίας, καὶ εἰς αἰνίγματα, καὶ τοῦτο εἶναι λίαν ὀχληρόν.

— Ἔχετε δίκαιον, ἀπεκρίθη ὁ Β. . . διότι ὑπάρχουσι τόσαι γυναῖκες περὶ ὧν δυνάμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν ἀκωλύτως, καὶ αἵτινες εὐχαριστοῦνται νὰ ὁμιλῶσι περὶ αὐτῶν.

— Εἰς ὑγείαν λοιπὸν αὐτῶν! εἶπεν ὁ Δ. . . Καὶ ἤρχισαν νὰ πληρῶσι τὰ ποτήρια των μὲ πεπαγωμένον Καμπάνιων οἶνον· ἕκαστος εἶχε τὴν φιάλην

του πλησίον ἑαυτοῦ.

Παρετήρησα δὲ ὅτι ὁ Λουδοβίκος μόλις ἤγγιζε διὰ τῶν χειλέων τὸ ποτήριόν του.

— Πίνε λοιπόν, τοῦ εἶπα, βλέπεις ὅτι δὲν θέλει ἔλθει.

— Δὲν εἶναι εἰμὴ τέσσαρες παρὰ τέταρτον, εἶπεν· εἰς τὰς τέσσαρας ὅσον δήποτε ὀπίσω καὶ ἂν ἦμαι σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι θέλω προφθάσει τὸν μάλιστα προχωρημένον.

— Πάγει καλῶς!

— Ἐνῷ ἐλέγομεν ταῦτα χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἡ ὁμιλία καθίστατο γενικὴ καὶ θορυβώδης. Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ὁ Δ... καὶ ὁ Λουδοβίκος ἐθεώρουν τὸ ὡρολόγιον, τὸ ὁποῖον ἐξηκολούθει τὴν πορείαν του ἀταράχως, ἐναντίον τῆς ἀνυπομονησίας τῶν δύο τούτων, οἵτινες ἠκολούθουν τὸν δείκτην του εἰς τὰς τέσσαρας παρὰ πέντε παρετήρησα τὸν Λουδοβίκον.

— Εἰς ὑγείαν σας! τῷ εἶπον.

Ἔλαβε τὸ ποτήριόν του καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὰ χείλη του· εἶχε δὲ πίει τὸ ἥμισυ ὅτε ὁ κώδων ἤρχισεν· ἐνόμιζον ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ καταστῇ ὠχρότερος, ἀλλ' ἠπατώμην.

— Εἶναι αὐτός! εἶπεν.

— Ναί, ἀλλὰ πιθανὸν νὰ μὴ εἶναι καὶ ἐκείνη, ἀπεκρίθην.

— Θέλομεν τὸ ἰδεῖ παρευθύς. Ὁ κρότος τοῦ κώδωνος εἶχε διαφύγει τὴν προσοχὴν ὅλων, καὶ τὴν θορυβώδη ὁμιλίαν διεδέχθη παρευθὺς ἄκρα σιωπή.

Ἠκούσθη φιλονεικία τις εἰς τὸν ἀντιθάλαμον· ὁ Δ... ἠγέρθη καὶ ἤνέῳξε τὴν θύραν.

— Ἐγνώρισα τὴν φωνήν της, μοὶ εἶπεν ὁ Λουδοβίκος, λαβὼν τὴν χεῖρα μου καὶ σφίγγων αὐτὴν δυνατά.

— Ἔλα ἔλα, χρειάζεται γενναιότης, ἀνδρίζου τῷ ὄντι ἀπεκρίθην· εἶναι φανερὸν ὅτι ἐὰν ἔλθῃ νὰ δειπνήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς ἀνδρὸς καὶ μετ' ἄλλων ἀνδρῶν οὓς δὲν γνωρίζει, εἶναι ἀχρεία γυνή, καὶ τοιούτου εἴδους γυνὴ δὲν εἶναι ἀξία τοῦ ἔρωτος εὐγενοῦς ἀνδρός.

— Σᾶς παρακαλῶ, Κυρία μου, ἔλεγεν ὁ Δ... εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, εἰσέλθετε· σᾶς βεβαιῶ ὅτι εἴμεθα μεταξὺ φίλων.

— Εἰσέλθε φιλτάτη Αἰμιλία, ἔλεγεν ὁ Κ. δὲ Σατὼ Ρενὼ, δὲν θέλεις ἐκβάλει τὸ προσωπεῖον σου, ἐὰν θέλῃς.

— Τὸν ἀχρεῖον! ἐφώρισεν ὁ Λουδοβίκος δὲ Φράγκης.

Τὴν στιγμὴν ταύτην, εἰσῆλθε γυνὴ συρομένη μᾶλλον ἢ ὁδηγουμένη ὑπὸ τοῦ Δ... ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι ἐξεπλήρου τὰ χρέη οἰκοδεσπότου, καὶ ὑπὸ τοῦ δὲ Σατὼ Ρενὼ.

— Τέσσαρες πρὸ τριῶν λιπτά· εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ Σατὼ Ρενὼ εἰς τὸν Δ...

— Πολὺ καλά, φίλτατε, ἐκερδήσατε.

— Ὄχι ἀκόμη Κύριε, εἶπεν ἡ ἄγνωστος γυνή, ἀποτεινομένη εἰς τὸν Σατὼ Ρενὼ, καὶ ἀορθουμένη καθ' ὅλον τὸ ἀνάστημά της, διότι ἐννοῶ τώρα τὴν ἐπιμονήν σας· ἐστοιχηματίσατε νὰ μὲ φέρετε νὰ δειπνήσω ἐδῶ, δὲν ἔχει οὕτως;

Ὁ Σατὼ Ρενὼ ἐσιώπησεν. Αὕτη δὲ ἀποτεινομένη εἰς τὸν Δ... εἶπεν.

— Ἐπειδὴ οὗτος δὲν ἀποκρίνεται, ἀποκρίθητε ὑμεῖς, Κύριε, δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Κ. δὲ Σατὼ Ρενὼ ἐστοιχημάτησε νὰ μὲ φέρῃ νὰ δειπνήσω εἰς τὴν οἰκίαν σας;

— Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς κρύψω, Κυρία μου ὅτι ὁ Κ. δὲ Σατὼ Ρενὼ, μ' ἐκολάκευσε διὰ τῆς ἐλπίδος ταύτης.

— Καλὰ λοιπόν! τότε ὁ Κ. δὲ Σατὼ Ρενὼ ἔχασε τὸ στοίχημά του, ἐπειδὴ ἠγνόουν ποῦ μ' ὡδήγει, καὶ ἐνόμιζον ὅτι ἠθέλομεν ὑπάγει νὰ δειπνήσωμεν εἰς τὴν οἰκίαν μιᾶς τῶν φίλων μου, ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν ἦλθον ἑκουσίως, νομίζω ὅτι ὁ Κ. δὲ Σατὼ Ρενὼ πρέπει νὰ χάσῃ τὸ στοίχημά του.

— Ἀλλ' ἀφοῦ ἅπαξ ἦλθετε, φιλτάτη Αἰμιλία, ἐπανέλαβεν ὁ Κ. δὲ Σατὼ Ρενὼ, θέλετε μείνει βέβαια; ἴδετε· ἔχομεν καλὴν συναναστροφὴν ἀνδρῶν, καὶ εὔθυμον συναναστροφὴν γυναικῶν.

— Ἀφοῦ ἅπαξ ἦλθον, εἶπεν ἡ ἄγνωστος, θὰ εὐχαριστήσω τὸν Κύριον ὅστις μοὶ φαίνεται ὁ οἰκοδεσπότης διὰ τὴν καλὴν δεξίωσιν ἣν θέλει νὰ μοὶ κάμῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ δυστυχίαν δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ τὰν χαριεστάτην πρόσκλησίν του, θέλω παρακολέσει τὸν Κ. Λουδοβίκον δὲ Φράγκην νὰ μὲ συνοδεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν μου.

Δι' ἑνὸς μόνου πηδήματος, καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ, ὁ δὲ Φράγκης εὑρέθη μεταξὺ τοῦ Σατὼ Ρενὼ καὶ τῆς ἀγνώστου.

— Συλλογισθῆτε Κυρία μου, εἶπεν οὗτος, συγκλείων τοὺς ὀδόντας του ὑπὸ τῆς ὀργῆς, ὅτι ἐγὼ σᾶς ὡδήγησα ἐδῶ, καὶ εἰς ἐμὲ ἀνήκει τὸ νὰ σᾶς ἐπαναγάγω.

— Κύριοι, εἶπεν ἡ ἄγνωστος, ἐνταῦθα εἴσθε πέντε ἄνδρες, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν τιμήν σας πρὸς ὑπεράσπισίν μου. ἐλπίζω ὅτι θέλετε ἐμποδίσει τὸν Κ. δὲ Σατὼ Ρενὼ τοῦ νὰ μεταχειρισθῇ βίαν ἐναντίον μου.

Ὁ Σατὼ Ρενὼ ἔκαμε κίνημα ὀργῆς, ἡμεῖς δὲ ἠγέρθημεν πάντες.

— Καλὰ Κυρία μου, εἶπεν, εἶσθε ἐλευθέρα, ἀλλ' ἠξεύρω μὲ ποῖον ἔχω νὰ κάμω.

— Ἐὰν ἐννοῇς ἐμὲ, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος δὲ Φράγκης μὲ ὕφος ἀπερίγραπτον ὑπεροψίας, θέλετε μὲ εὑρεῖν αὔριον ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν ὁδῷ Ἐλδερ ἀριθ. 9.

— Πάγει καλὰ Κύριε, ἴσως δὲν θέλω λάβει τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῶ ὁ ἴδιος, ἀλλ' ἀντ' ἐμοῦ ἐλπίζω ὅτι θέλετε εὐχαριστηθῇ νὰ δεχθῇ δύο ἐκ τῶν φίλων μου

— Αὐτὸ μόνον σᾶς ἔλειπεν, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος δὲ Φράγκης νὰ μὲ προκαλέσητε ἐνώπιον Κυρίας. Ἄγωμεν Κυρία μου, ἐξακολούθησε λαμβάνων τὸν βραχίονα τῆς ἀγνώστου, καὶ πιστεύσατε ὅτι σᾶς

εὐχαριστῶ ἐκ βάθους καρδίας διὰ τὴν τιμὴν ἣν μοι ἐκάματε.

Καὶ ἐξῆλθον ἀμφότεροι ἐν τῷ μέσῳ βαθυτάτης σιωπῆς.

— Λοιπὸν, Κύριοι, εἶπεν, ὁ Σατὼ Ρενὼ, ἀφοῦ ἐκλείσθη ἡ θύρα, ἔχετε τὸ στοίχημα καὶ τίποτε ἄλλο· μεθύσιον τὸ ἑσπέρας θὰ δειπνήσωμεν ὅλοι εἰς τοὺς Προβιγκιανοὺς Ἀδελφούς.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκάθησεν εἰς κενήν τινα θέσιν, καὶ προσήνεγκε τὸ ποτήριόν του εἰς τὸν Δ... ὅστις ἐπλήρωσεν αὐτὸ ὑπερχειλές.

Ἐντοσούτῳ ἐναντίον τῆς θορυβώδους εὐθυμίας τοῦ Κ. δὲ Σατὼ Ρενὼ, τὸ ἐπίλοιπον τοῦ συμποσίου ὑπῆρξεν ἀρκετὰ ἄχαρι. Ξ. Κ.

(Ἕπεται Συνέχεια.)

ΑΓΓΕΛΙΑ

Θεωρῶν ἀναγκαίαν τὴν σύστασιν ἀνωτέρου ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν, εὑρὼν δὲ καὶ τὰ κατάλληλα πρὸς καταρτισμὸν αὐτοῦ πρόσωπα, ἀναγγέλλω, ὅτι ἱδρύεται περὶ τὴν συνοικίαν τῶν Ῥόδων ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ, οὗ τινος τὴν ἐσωτερικὴν διεύθυνσιν ἀνεδέξατο ἡ γνωστὴ διὰ τὴν παιδείαν καὶ ἀρετὴν αὐτῆς Κυρία Σαπφὼ Λεοντιὰς μετὰ τριῶν ἄλλων συμβοηθῶν, δηλ. μιᾶς Ἑλβετίδος, μιᾶς Ἀγγλίδος καὶ ἄλλης Ἑλληνίδος.

Τὰ διδαχθησόμενα μαθήματά εἰσι·

1.) Τὰ Ἱερὰ ἐν ἐκτάσει μετὰ τῆς καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ἑρμηνείας τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου.
2.) Ἡ Ἑλληνικὴ καθ' ὅλους αὐτῆς τοὺς κλάδους.
3.) Ἡ Γαλλικὴ καὶ Ἀγγλική.
4.) Ἡ Καλλιγραφία καὶ Ζωγραφική.
5.) Τὰ Ἐργόχειρα.
6.) Ἡ Μουσική.

Μαθήτριαι οἰκότροφοι, ἡμιτρόφιμαι καὶ ἐξωτερικαί, εἶναι δεκταὶ ἀπὸ πενταετοῦς καὶ ἀνωτέρω.

Τὰ δίδακτρα προσδιορίζονται διὰ μὲν τὰς οἰκοτρόφους εἰς γρόσια 4,500· διὰ δὲ τὰς ἡμιτροφίμους εἰς 2,250· διὰ δὲ τὰς ἐξωτερικὰς εἰς γρ. 1000 προπληρωτέα καθ' ἑξαμηνίαν.

Αἱ ἐξωτερικαὶ λαμβάνουσι μέρος εἰς ὅλα τὰ μαθήματα πλὴν τῆς Μουσικῆς.

Ἰδιαίτερος κανονισμὸς μέλλει νὰ κανονίσῃ τὰ ἀφορῶντα τὸ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ.

Ὁ βουλόμενος καταταχθῆναι εἰς τὸ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ τὸ θυγάτριον αὐτοῦ, καὶ ἐμπιστευθῆναι τοῖς διέπουσιν αὐτὸ τὴν Χριστιανικὴν καὶ διανοητικὴν αὐτοῦ ἀγωγὴν, δύναται νὰ συνεννοηθῇ προηγουμένως μετ' ἐμοῦ ἢ τοῦ Κ. Α. Πιττακοῦ.

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1858.

Ὁ Ἱεροδιδάσκαλος,

ΜΕΘΟΔΙΟΣ ΑΡΩΝΗΣ.

Πρὸ πολλοῦ ἐστέναζεν ἡ κοινωνία ἡμῶν διὰ τὴν ἔλλειψιν καλῶς κατηρτισμένου ἐθνικοῦ παρθεναγωγείου, δυναμένου ἐπαρκεῖν εἰς τὴν κατάστασιν, τὴν θέσιν καὶ τὸν προορισμὸν τῆς πόλεως ἡμῶν.

Ἤδη, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρω προγράμματος, ἡ ἔλλειψις αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀναπληρωθεῖσα.

Τίς λοιπὸν εὐγενὴς, καὶ φιλάγαθος καὶ φιλόπατρις καρδία δὲν θέλει συνευχηθῇ μεθ' ἡμῶν τὴν παγίωσιν καὶ τὴν ἀεὶ ἐπὶ τὰ κρείττω πορείαν τοιούτου ἐθνοφελοῦς, καὶ τιμῆς προξένου ἐκπαιδευτηρίου, οἷον δυνάμεθα νὰ προοιωνισθῶμεν ἐκ τῆς προτεταγμένης ἀγγελίας. Ἡ μόρφωσις ἐναρέτων καὶ πεφωτισμένων μητέρων ἔστω τοῦ λοιποῦ, μετὰ τὴν περὶ ἄρτου καὶ ὕδατος φροντίδα, τὸ προσφιλέστατον ἡμῶν μέλημα, διότι ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῶν μητέρων κεῖται τὸ μέλλον ὀγκαθὸν τῆς πατρίδος, ἡ μέλλουσα ἡμῶν εὐκλεια.

Ν. Κ.

Ὁ κόλπος τῆς Σμύρνης.

Εἶναι ὡραία ἡ νύξ, εὐμενὴς ἐπιλάμπει Σελήνη,
Καὶ ἡ Σμύρνη λευχείμων θεὰ,
Παρὰ τὴν θίνα κοιμᾶται, καὶ ὕδατος λείου γαλήνη,
Πρὸς τὴν θεὰν μειδᾷ.

—

Εἶναι ὡραία ἡ νὺξ, σιωπὴ ἐπικάθηται πᾶσι,
Πλὴν μελιρθόγγων ἀηδόνων
Ἦχοι γλυκεῖς ἀντηχοῦν εἰς κοιλάδας εἰς λόφους κ' εἰς δάση
Ἐκ ταχυπλόων ἀκάτων.

—

Τῶν νεαρῶν καρδιῶν αἱ μολπαὶ εἶναι αὗται ἐρώτων,
Φεύγει ὁ βίος ταχύς.
Καὶ ἡ νεότης πετᾷ ἵν' ἁπλήττων γευθῇ ἐκ τῶν κρυπτῶν
Ἡδονῶν τῆς προσκαίρου ζωῆς.

—

Τῶν νεαρῶν ἡμερῶν ἀνευνήσθην κἀγὼ, καὶ εἰς πλοῦν
Ἐπιβὰς κ' ἐπιπλέων ἀτυίνως,
Μὲ ἀνευνήσεις τερπνὰς στὸ εὐρὺ ἐφεύδυην πεδίον
Τοῦ ὡραίου τῆς Σμύρνης λιμένος.

—

Πνέουσ' αἱ αὖραι κομίζουν σειρήνων τερπνὰς μελῳδίας·
Ἡ ψυχή μου νυχθ' ὅλην ὡς νέκταρ τὰς πίνει,
Πνέουσ' αἱ αὖραι μ' ὠθοῦν εἰς ἀεὶ προτιμιεῖς παραλίας
Ποῦ ἐγγύς μου ἐκάθητ' ἐκείνη.

—

Ὅθεν ἀγνοὶ στεναγμοὶ ἐν νυκτὶ στὸν θεὸν ἀνυψοῦντο.
Προσευχαὶ τῆς καρδίας θερμαί,
Πλὴν δι' ἡμᾶς αἱ στιγμαὶ διατί φευδωλῶς ἐμετροῦντο,
Αἱ ὡραῖαι τοῦ βίου στιγμαί.

—

Φεῦ! τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐπὶ γῆς δὲν ἔρχεται
Ὡς ὁσημέραι ταλαιπώρους νὰ ζῶσι,
Ἂν καὶ τὰ βόδα πιπτὰ τοὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν ἐπιχύνῃ,
Τ' ἀφαιρεῖ πρὶν αὐτὰ μαρανθῶσι.

—

Φεῦγ' ἡ ὡραία Σελήνη, ἐνῷ μαγικῶς κατοπτρίζει,
Τὴν ὄψιν εἰς κάτοπτρον λείον
Πνέουσ' ἡ αὔρα ζωῆς μελῳδίαν γνωστὴν προσκομίζει,
Ὦ θεοί, τί μεθύσιμα θεῖον!

Εἶναι τὸ ᾆσμα ἐκείνης! βεβαίως ποσῶς. ἀὲν λανθάνω,
Ῥιγος χαΐ: μὲ κατέχει.
Ἄ! τί βλέπω! ἰδοὺ ἡ σκιά της ἀτὸ ὕδωρ ἐπάνω
Ἀγγελόμορφος, ἄβρεκτος τρέχει.

—

« Φίλη, ὦ φίλη, ἐπίσχες· χαρά μου οὐ ἦσο ἡ μόνη! »
Πλὴν οὔτη ἀφίπταθ' ἡρέμα.
Φεύγει, καὶ στρέφουσα πίσω τὸν δάκτυλον ἄνω ὑφόνει
Ἔνθεον ῥίπτουσα βλέμμα.

———

Νέαι ἀνακαλύψεις Χρυσοῦ.

Πρὸς ἄρκτον τοῦ Εἰρηνικοῦ, ἐντὸς τῶν ἀγγλικῶν κτήσεων, ἀπέναντι τῶν νήσων Κουάδρας καὶ Βανκουβὲρ ἀνεκαλύφθησαν πλουσιώτατα στρώματα χρυσοῦ. Τὰ χρυσοφόρα ταῦτα στρώματα οὐδόλως κατώτερα τῶν Καλιφορνιακῶν, ἄφθονα εὑρέθησαν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Θόμψωνος· ἀλλ' ἔτι ἀφθονώτερα καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ μῆκος τοῦ ποταμοῦ Φρέζερ, καὶ ἐπὶ τῶν ῥείθρων τῶν ἀπὸ τῶν βραχωδῶν ὀρέων ῥεόντων καὶ ἐκβαλλόντων εἰς τὸν Εἰρηνικόν.

Ὁ χρυσὸς οὗτος εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς γῆς ἢ ἐξ δακτύλους ὑπ' αὐτὴν, αὔξει δὲ ἐφ' ὅσον τις προσαναβαίνει τὸν ποταμόν. Ὁ ποταμὸς Φρέζερ εἶναι ὀλίγον γνωστὸς, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸ λεγόμενον στενὸν τοῦ Ἰωάννου Δεφόγκα, ὅπερ χωρίζει τὴν νέαν Ἀγγλικὴν Καληδονίαν ἀπὸ τῶν νήσων Κουάδρας καὶ Βανκουβέρ. Ὠνομάσθη δὲ Φρεζερ ἐκ τοῦ πράκτορος ἀγγλικῆς τινος ἑταιρείας. Οἱ Ἰνδοὶ καλοῦσιν αὐτὸν *Ταχορτσῆ*.

Διὰ νὰ φθάσῃ τις ἐκεῖ, πρέπει νὰ διαπλεύσῃ ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου μέχρι τοῦ στενοῦ τοῦ Πουζὲ 1400 μίλια. Ἐκεῖθεν μέχρι τῶν χρυσοφόρων ῥωμάτων ἀπομένουσιν 160 μίλια, ἅπερ δύναταί τις νὰ διανύσῃ εἴτε διὰ τοῦ ποταμοῦ ἐντὸς ἀκατίων, εἴτε διὰ ξηρᾶς ἐπὶ ἡμιόνων.

Μόλις ἡ ἀνακάλυψις τοῦ χρυσοῦ ἐγένετο γνωστὴ, καὶ χρυσοῦς πυρετὸς κατέλαβε τοὺς Ἀμερικανούς. Ὁ χρυσὸς ἤναψε τὴν εὐπρηστον φαντασίαν αὐτῶν, καὶ ἤδη ἐφ' ὅλης τῆς παραλίας τοῦ Εἰρηνικοῦ οὐδὲν ἄλλο βλέπει τις ἢ χρυσοθήρας, ἐμπόρους, κερδοσκόπους, τυχοδιώκτας, ἄνδρας, γυναῖκας, νέους, γέροντας ἐπιβιβαζομένους διὰ τὴν νέαν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Μαγικὸν τῷ ὄντι τὸ ὄνομα τοῦ χρυσοῦ! Ὡς καὶ αὐτὸ τὸ πλήρωμα τῆς ἀμερικανικῆς φρεγάτας ἡ *Παναγία* ἐλειποτάκτησεν αὐτανδρον, καὶ ἐτέθη ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ χρυσορρόα ποταμοῦ. Ὁ λιμὴν τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου εἶναι σήμερον ὁ πολυανθρωπότερος καὶ εὐπορώτερος, διότι κατέστη τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως. Ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν οἰκιῶν ἀναγινώσκει τις ἐδοποιήσεις μεγάλοις γράμμασι γεγραμμένας, ὅτι τὸ δεῖνα καὶ δεῖνα ἀτμόπλουν ἀναχωρεῖ ἀνυπερθέτως τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα ἡμέραν διὰ τὴν χρυσοφόρον γῆν, καὶ κατὰ τὰς τελευταίας ἀγγελίας στρατιὰ ὁλόκληρος χρυσωρύχων, συγκειμένη ἐξ Ἀμερικανῶν, Ἀγγλων, Γάλλων, Γερμανῶν, ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ εἰς τὸν νέον Πακτωλόν. Μέχρι τοῦδε 1500 χρυσοθῆραι κατέλαβον μέρος τῆς παραλίας, καὶ συνέλεγον καθ' ἑκάστην 40 50 ταλήρων ἕκαστος. Δύω Ἄγγλοι συνέλεξαν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν χρυσὸν ἀξίας ἐπέκεινα τῶν τριῶν χιλιάδων ταλήρων, βοηθούμενοι ἀπὸ μικρὰς συνήθεις ἀξίνας. Παρὰ τὸ φρούριον Κόλβελ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικανός τις συνέλεξε διὰ τοῦ ἰδίου τρόπου ἐντὸς 15 ἡμερῶν χρυσὸν 4 χιλιάδων ταλήρων. Μετὰ τῶν Ἀμερικανῶν ἐργάζονται καὶ αὐτόχθονες Ἰνδοὶ, ἀβλαβεῖς, ὡς λέγουσιν, ἀλλὰ περισσοτέραν δεικνύοντες, δὲν ἠξεύρομεν διατί, συμπάθειαν πρὸς τοὺς Γάλλους ἢ τοὺς Ἄγγλους καὶ Ἀμερικανούς. Ὁ μέχρι τοῦδε εὑρεθεὶς χρυσὸς εἶναι τῆς καλλίστης ποιότητος. Τὰ τρόφιμα εἶναι σπάνια καὶ εἰς μυθώδεις τιμὰς καθ' ὅλα τὰ ἀτώτερα τοῦ ποταμοῦ μέρη, ἀλλ' οἱ Ἀμερικανοὶ ἔμποροι ἀπέστειλαν ἤδη καὶ ἐξακολουθοῦσι ν' ἀποστέλλωσι τροφὰς καὶ παντοῖα πρὸς τὴν συντήρησιν χρήσιμα.

Τὰ νέα χρυσωρυχεῖα μακρὰν τοῦ νὰ ἐλαττώσωσι τὴν ἀξίαν τῶν τῆς Καλιφορνίας, θέλουσιν αὐξήσει μάλιστα αὐτήν. Ἡ διὰ τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου ὁδὸς εἶναι ἡ ἀσφαλεστέρα, ἡ ταχυτέρα καὶ οἰκονομικωτέρα πρὸς τὰ χρυσωρυχεῖα· ταύτην δὲ πάσης ἄλλης προτιμῶσιν οἱ ἀφ' ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου μεταναστεύοντες χρυσοθῆραι. Δὲν εἶναι λοιπὸν δύσκολον, ἡ Καλιφορνία, χώρα εὔφορος καὶ ὑγιεινὴ, νὰ ἑλκύσῃ πρὸς ἑαυτὴν νέους ἀποίκους καὶ νὰ καταστῇ χώρα εὐδαίμων καὶ πυρὴν πολιτισμοῦ τῶν ἀπολιτίστων ἐκείνων μερῶν.

Ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις σκέπτεται ὅπως ἀνεύρῃ ὁδὸν ἔτι συντομωτέραν, συγχρόνως δ' ἔλαβε πρόνοιαν περὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν χρυσωρύχων.

Ἐνῷ ἀνακάλυψις χρυσοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς, ἄλλη οὐχ ἧττον ἐπίσημος ἀνακάλυψις ἐγένετο ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς παραλίας τοῦ Εἰρηνικοῦ. Μέγα Ἀρχιπέλαγος ἀνεκαλύφθη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Νέας Ὁλλανδίας, ἄγνωστον μέχρι τοῦδε εἰς τὴν Γεωγραφίαν. Εἰς τὸ πέλαγος τοῦτο ἴσως ἀπωλέσθησαν τὰ πλοῖα, ἅτινα κατὰ καιροὺς ἀναχωρήσαντα εἰς τὴν Αὐστραλίαν δὲν ἐπέστρεψαν, καὶ περὶ τῆς τύχης τῶν ὁποίων οὐδεμία ἐλήφθη ἀγγελία. Ἂς ἀφήσωμεν τὸν πλοίαρχον Κῶβινς νὰ μᾶς διηγηθῇ τὴν ἀνακάλυψιν.

« Ἀναχωρήσας, γράφει οὗτος, ἐκ Λιβερπούλ τὴν 8 Δεκεμβρίου τοῦ 1857, εὑρέθην τὴν 22 Φεβρ. περὶ τὴν 10 1/2 ὥραν εἰς τὴν 52° 40′ Μ. Π. καὶ 23° Δ.Μ. Λαίλαψ δεινὴ μᾶς κατέλαβεν, ὁ δ' ὁρίζων ἕνεκα ταύτης εἶχε σκοτισθῇ. Μετὰ μικρὸν ἐπῆλθεν αἴθρια, διαρκούσης τῆς ὁποίας ἐνόμισα ὅτι διαβλέπω γῆν. Περὶ τὴν πρώτην ὥραν δὲν μοι ἔμεινε πλέον ἀμφιβολία, ἀπείχομεν ταύτης τρεῖς μόνας λεύγας. Ἠδυνάμην νὰ πλησιάσω πλειότερον ἀκινδύνως, διότι 120 πηχ. βολὶς δὲν εὕρισκε πυθμένα, ἀλλ' ἐπροτίμησα νὰ μείνω πελαγιζόμενος, καὶ νὰ πέμψω λέμβον μετά τινων ναυτῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ πρώτου ἀξιωματικοῦ, ὅπως διερευνήσωσι τὴν χώραν. Ἡ μεγαλητέρα νῆσος ἐφάνη ἔχουσα

ἔκτασιν δώδεκα λευγῶν. Οἱ ὑψηλότεροι λόφοι αὐτῆς εἶχον ὕψος 500 ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης καὶ ἦσαν χιονοσκεπεῖς. Ποῦ καὶ ποῦ παρουσιάζονται μαῦραι κεφαλαὶ βράχων ποικίλλουσαι τὴν θέαν ἐπὶ τὸ γραφικώτερον. Τὰ ῥεύματα μᾶς εἶχον μεταφέρει ἀνεπαισθήτως πρὸς νότον ὅτε εἴδομεν, πρὸς μέγαν ἡμῶν θαυμασμὸν, παρουσιαζόμενον ἐνώπιον ἡμῶν εὐρύτατον μυχὸν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἦσαν ἠγκυροβολημένα πολλὰ πλοῖα. Μετά τινα στιγμὴν ἀπεσπάσθη ἐξ ἑνὸς τῶν πλοίων λέμβος ἥτις δὲν ἐβράδυνε νὰ μᾶς προφθάσῃ. Ἄνθρωπός τις ἀνέβη καὶ μᾶς ἀνήγγειλεν ὅτι ἦτον ὁ κυβερνήτης τοῦ Ἀμεριχανικοῦ πλοίου *Ὄξφορδ*. Αἱ νῆσοι εἰς τὰς ὁποίας εὑρισκόμεθα εἶχον ἀνακαλυφθῆ ὀπ' αὐτοῦ πρὸ δεκαοκτὼ μηνῶν. Οὗτος δὲ συμφώνως μετ' ἄλλων φαλαινοθηρῶν μετήρχοντο τὴν ἁλιείαν τῶν θαλασσίων ἐλεφάντων, ἥτις ἔδιδεν αὐτοῖς πλουσιώτατα ὠφελήματα. Τὰ θαλάσσια ταῦτα ζῶα τοσοῦτον ἀφθονοῦσιν εἰς τὴν θάλασσαν ἐκείνην ὥστε, ἐν τῷ διαστήματι τῶν πρώτων ἓξ μηνῶν, μόνα τὰ πληρώματα δύω πλοίων ἐξήγαγον 20,000 ἐλαφεία λίπους ἀπὸ τῶν ζώων τούτων.

Εἰς τὰς νήσους ταύτας ζῶσιν ὡσαύτως ἀμέτρητα στίφη λιποχανῶν, χηνῶν, νησσῶν καὶ παντοδαπὰ τετράποδα τῶν ὁποίων τὰ δέρματα εἰσὶ πολυτιμώτατα.

Τοῦ νέου Κολόμβου ἡ χαρὰ ὑπῆρξεν ἀνέκφραστος, ὅτε ἀνεκάλυψε τὴν νέαν ταύτην γῆν, ἀλλ' ἡ χαρά του αὕτη ὡσεὶ καπνὸς διεσκεδάσθη, ὅτε εἶδεν ἄλλον πρὸ αὐτοῦ νὰ τύχῃ τῆς δόξης τῆς ἀνακαλύψεως.

(Ἐκ τοῦ Ῥήγα τῆς Ζακύνθου.)

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΑΔΙΑΦΟΡΙΟΣ
(Monsieur Sans gène.)

Ἐγνωρίσατε βέβαια τὸν Κύριον Ἀδιαφόριον, διότι τὸ *καλὸν* τοῦτο *ἀγόρι*, ὡς ὀνομάζει αὐτὸς ἑαυτὸν, ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1830, καὶ μάλιστα τῆς τοῦ 1848, εὑρίσκεται σχεδὸν παντοχοῦ.

Ἐὰν ὁ Κ. Ἀδιαφόριος εὑρεθῇ πλησίον σου εἰς τὸ θέατρον, ἀρχεῖ νὰ συσταλθῇς ὅπως ἀφήσῃς ἐλευθέρους τοὺς διαγκωνισμούς του, καὶ ἐγεινες φίλος του. Ἀρχίζει συνομιλίαν μὲ τὴν λέξιν *Κύριε* εἰς τὴν δευτέραν πρᾶξιν σᾶς λέγει *ἀγαπητέ μοι*, καὶ εἰς τὴν τρίτην *φίλτατέ μοι*, καὶ ἰδοὺ ἐγεινατε ἤδη παλαιοὶ φίλοι. Ἠξεύρει τὰ πάντα, καὶ τὰ παντὰ διηγεῖται εὐθύμως καὶ μετὰ πονηρίας καὶ τινος εὐφυΐας ἥτις σὲ τέρπει. Σᾶς λέγει τὸ ὄνομά του χωρὶς νὰ τὸν ἐρωτήσητε, καὶ σᾶς ἁρπάζει τὸ ἰδικόν σας. Ἀφ' οὗ δὲ τελειώσῃ ἡ παράστασις, σᾶς φωνάζει νὰ τὸν ἀκολουθήσητε ἴναμὴ, λέγει, συντριβῆτε εἰς τὴν πίεσιν τοῦ ὄχλου ἐν τῇ ἐξόδῳ· ὅταν δὲ φθάσητε εἰς τὴν ὁδὸν, χώνει τὸν βραχιονά του ὑποκάτω τοῦ ἰδικοῦ σου καὶ σὲ συνοδεύει, θέλοντα καὶ μὴ μέχρι τῆς θύρας τῆς οἰκίας σου, διὰ νὰ σὲ προφυλάξῃ ἀπὸ κλέπτας· φθάσας ἐκεῖ σοῦ σφίγκει τὴν χεῖρα, καὶ « *ὑγίαινε, φίλτατέ μοι* » σοὶ λέγει καὶ ἀναχωρεῖ συρίζων. Ἀναβαίνων τὴν κλίμακα λέγεις καθ' ἑαυτόν. « Τί *ἀλλοιότικος* ἄνθρωπος, ἀλλ' εἶναι *καλὸ παιδί* »

Τὴν ἐπαύριον ὑπάγετε εἰς τὴν ἑσπερίδα τῆς Κ. Β... Αἴφνης ἀνοίγεται ἡ θύρα τῆς αἰθούσης καὶ εἰς αὐτὴν εἰσέρχεται ἄνθρωπός τις, πρὶν ἤλάβωσι καιρὸν νὰ τὸν ἀναγγείλωσιν· εἶναι ὁ Κὺρ Ἀδιαφόριος, φορῶν *ουρτοῦκον* καὶ ὑποδήματα ὀλίγον *λασπωμένα*, ἀλλὰ τί πειράζει! τοιούτων καλῆς ψυχῆς παιδὶ φροντίζει ποτὲ διὰ τὴν ἐνδυμοτυπίαν; Εἶσαι ὁ πρῶτος τῶν ὁποίων βλέπει· τρέχει πρὸς σὲ, καὶ λαβὼν τὴν χεῖρά σου τὴν σφίγγει εἰς τρόπον νὰ σοῦ σπάσῃ τὰ δάκτυλα, καὶ σὲ ἐναγκαλίζεται. « Ὦ! τί εὐτυχία, φίλε μου, νὰ σᾶς εὕρω ἐδῶ· ἀλλὰ συγγνώμην, νὰ παρουσιασθῶ πρῶτον εἰς τὸν οἰκοδεσπότην καὶ τὴν οἰκοδέσποιναν » καὶ δὲν σοὶ λέγει πλέον λέξιν δι' ὅλης τῆς ἑσπέρας.

Μετὰ ταῦτα πηγαίνει καὶ ῥίπτεται ἐπὶ ἀνακλιντῆρος, τοῦ ὁποίου καταλερώνει τὸ δαμασκηνὸν ὕφασμα μὲ τὰ ὑποδήματά του· ἔπειτα δὲ ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θυλακίου του μεταξωτὴν σκούφιαν, τὴν ὁποίαν φορεῖ, ἐπὶ προφάσει μήπως ἁρπάξῃ καταῤῥοήν· ἐγείρεται, καὶ ὑπάγει καὶ σύρει τὸ σχοινίον τοῦ κώδωνος· ἐμφανίζεται εἷς ἐκ τῶν ὑπηρετῶν. « Γιάννη, τῷ λέγει, φέρε λίγα ξύλα, αὐτὴ ἡ φωτιὰ μοντεύει νὰ σβύσῃ, » θέτει δι' ἰδίας του χειρὸς τρεῖς *ξυλάρπας* ἐπὶ τῆς ἑστίας, καὶ τὰς σκαλεύει ἕως οὗ ἀνάψωσι καλῶς· ἔπειτα δὲ ἀνοίγων τὰ κράσπεδα τοῦ φορέματός του, στηρίζει τὰ νῶτα ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ἑστίας, καὶ θερμαίνων τὰ σκέλη ἀρχίζει νὰ ὑποτυνθορύζῃ κάνεν ἰδικόν του μελῴδημα· ἐὰν εὕρῃ κιβώτιον ἐπὶ τῆς ἑστίας, τὸ ἀνοίγει, λαμβάνει τὰς ἐν αὐτῷ περιεχομένας ἐπιστολὰς ἢ γραμμάτια, καὶ ἀναγινώσκει αὐτά· ἐὰν δὲ βιβλίον τι τῷ ἀρέσῃ, λαμβάνει αὐτὸ καὶ τὸ ἐμβάλλει ἀναφανδὸν εἰς τὸ θυλάκιόν του. Διὰ νὰ κάμῃ μίαν νεάνιδα νὰ θυμώσῃ, ἁρπάζει ἓν ῥόδον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς της, καὶ τὸ βάλλει εἰς τὴν θηλειάν του· ἀπὸ ἄλλας δέ τινας ἁρπάσῃ ταινίαν κτλ. κτλ.

Λίρνης ἐρωτᾷ τρανοφώνως.—Τί ὥρα εἶναι; καὶ χωρὶς νὰ συλλογισθῇ ποσῶς τὴν μεγάλην ταύτην παράβασιν τῆς χριστοπρεπείας, προσκαλεῖ τὸν ὑπηρέτην διὰ τοῦ κώδωνος καὶ « Γιάννη, τῷ λέγει, φέρε μου τὸ καπέλλο μου· τ' ἄρβηκα ἀπὸν ἀντικάμαρα ». Πλησιάζει τότε τὸ κάτοπτρον, ἐκβάλλει τὴν σκούφιαν του, βάλλει τὸν πτιλόν του καὶ ἐξέρχεται μὲ βῆμα γοργὸν, χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν εἰς οὐδένα.

Ἅπαντες θεωροῦσιν αὐτὸν ἐξερχόμενον, καὶ λέ-

γουσι πρὸς ἀλλήλους. « Εἶναι παράξενος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Κύριος Ἀδιαφόριος, ἀλλὰ πολλὰ καλῆς ψυχῆς. Ἄλλως τε εἶναι βαρῶνος, καὶ ἔχει τεσσαράκοντα χιλιάδας φράγκων εἰσόδημα· εἶναι δὲ καὶ ἐλευθέριος καὶ ἄγαμος· ὅθεν ἀξιόλογος γαμβρός!

Τὴν ἐπαύριον, καθ' ἣν στιγμὴν μέλλεις νὰ καθίσῃς εἰς τὴν τράπεζαν, ἀνοίγεται ἡ θύρα σου, καὶ κάποιος εἰσέρχεται, χωρὶς νὰ προαγγελθῇ· εἶναι ὁ Κύριος Ἀδιαφόριος, ὅστις φωνάζει « Ἔ! φίλε μου ἡ πεθερά μου μ' ἀγαπᾷ, διότι σᾶς ἐζήτουν διὰ νὰ μὲ προσκαλέσητε εἰς τὸ πρόγευμα! » καὶ χωρὶς νὰ περιμείνῃ τὴν ἀπάντησίν σας, λαμβάνει ἕδραν κάθητε εἰς τὴν τοῦ οἰκοδεσπότου θέσιν, δράττεται μαχαίρας, καὶ ἀρχίζει νὰ κατατέμνῃ· ἐνῷ δὲ διανέμετε τὸ φαγητὸν εἰς τὴν οἰκογένειαν ἢ τοὺς συνδαιτυμόνας σας, ἐκπωματίζει ἓν βωκάλιον καὶ γεύεται τοῦ οἴνου. « Πῶς ὀνομάζεται ὁ ὑπηρέτης σας; — Φίλιππος. — Φίλιππε, λέγει, πήγαινε νὰ μοῦ φέρῃς ὀλίγον ἄσπρο κρασί, διότι τὸ μαῦρο μὲ βλάπτει· φρόντιζε δὲ ὅταν μοῦ φέρῃς τὸν καφὲν νὰ ἦναι πολὺ ζεστὸς, καὶ τὸ οἰνόπνευμα (cognac) νὰ ἦναι καλλίστης ποιότητος. »

— Φίλε μου, λέγει, θέλω νὰ σ' ἔχω μαζύ μου σήμερον ὅλην τὴν ἡμέραν· ἡ ἅμαξά μου εἶναι κάτω καὶ μᾶς περιμένει.

Τὸν συνοδεύω λοιπὸν, καὶ ὑπάγομεν εἰς τὴν ἐξοχήν· εἰς τὰς ἕξ ὥρας φθάνομεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου γεῦμα λαμπρὸν, καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἐκ τῶν εὐθύμων φίλων του μᾶς ἐπερίμενον· τρώγομεν, πίνομεν, γελῶμεν, φλυαροῦμεν ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν· ἐφθάσαμεν μὲ καλὸν κατευόδιον εἰς τὸν Καμπάνιον οἶνον, τοῦ ὁποίου ἀπερροφήσαμεν δύο ἢ τρία ποτήρια, ὅτε αἴφνης ἐγείρεται ὁ ἐξιάτωρ, καὶ ὑπάγει νὰ πλαγιάσῃ!

— Εἶναι ἔξαλλος! λέγω.

— Τῷ ὄντι, μοὶ ἀποκρίνονται οἱ τρεῖς φίλοι του ἀλλ' εἶναι καλὸ παιδί, ὅλως δι' ὅλου *σὰν φασόν*· τὸν ἐσυνειθίσαμεν, καὶ κάμνομεν καὶ ἡμεῖς ὡς αὐτός. Λοιπὸν φέρετε τὸν Καμπάνιον, καὶ ἂς πίωμεν εἰς ὑγείαν τοῦ ἐστιάτορός μας.

Εὐτυχὴς ὁ ἄγαμος ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει τεσσαράκοντα χιλιάδων φράγκων εἰσόδημα, καὶ δύναται πανταχοῦ νὰ κάμνῃ ὅπως θέλῃ!

1 Διὰ νὰ δύναταί τις νὰ πράττῃ ἀτιμωρητεὶ ὡς ὁ Κύριος Ἀδιαφόριος, πρέπει νὰ ἦναι τεσσαράκοντα ἐτῶν, νὰ ἔχῃ τεσσαράκοντα χιλιάδων φράγκων εἰσόδημα, καὶ σκοπὸν νὰ νυμφευθῇ.

2 Ἄνευ τῶν προσόντων τούτων, ὁ Κύριος Ἀδιαφόριος παύει τοῦ νὰ ἦναι *ἀγαπητὸν πρωτότυπον* καὶ καθίσταται ἀγροῖκος καὶ χονδροειδής.

3 Ἀλλ' ὅπως δήποτε οἱ τρόποι του δεικνύουσιν, ὅτι τὸν μέλει δι' ἑαυτὸν μόνον καὶ δι' οὐδένα ἄλλον.

4 Ὅτι στερεῖται ἀνατροφῆς, καὶ δὲν ἠξεύρει τί πρᾶγμα εἶναι ἡ εὐγένεια.

5 Ἐπαναλαμβάνω δὲ ὅτι, ἡ ἀληθὴς εὐγένεια ἐνοικεῖ εἰς τὴν καρδίαν· ὁ ἐξασκῶν ἀδιακόπως τὰ ἐξῆς ἀξιώματα, τὰ ὁποῖα εἶναι τόσον ἀρχαῖα ὅσον ὁ πολιτισμὸς, θέλει εἶναι πάντοτε εὐγενής· « Μὴ κάμνετε πρὸς τοὺς ἄλλους ὅτι δὲν θέλετε νὰ σᾶς κάμνωσιν αὐτοὶ, καὶ πράττετε δι' αὐτοὺς ὅ,τι ἐπιθυμεῖτε νὰ πράττωσι δι' ὑμᾶς. Ἀγαπᾶτε καὶ θέλουν σᾶς ἀγαπᾶν. »

Καὶ ὅμως δύναται νὰ συμβῇ περίστασις, ἐν ᾗ ἡ ἀγαθότης τῆς καρδίας δὲν ἀρκεῖ διὰ νὰ κάμῃ τὸν ἄνθρωπον εὐγενῆ. Ἡ ἱστορία τοῦ ταλαιπώρου Νικολάου Πατούλη ἀποδεικνύει τοῦτο σαφῶς! θέλω σᾶς τὴν διηγηθῆ.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

(Συνέχεια.)

Τὰ θεωρεῖα ὅπου ὑπῆρχον Κυρίαι, ἐφάνησαν ἤδη θορυβώδη. Ἀλλὰ πλέον τοῦ ἑνὸς ὡραίου προσώπου ἐκρύφθη ὄπισθεν τοῦ ῥιπιδίου του διὰ νὰ μειδιάσῃ, καὶ ἡ λαίδη Καμβέλλη ὡμολόγησεν ὅτι ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεστερ ἦτο μὲν κακὸς κωμῳδὸς, πλὴν εἰς ἄκρον ἀγαπητός.

Ὁ λόρδος Ἀσπροπυργίτης ὅμως, τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑβριστικῆς ταύτης περιεργείας, ἔμενεν ὡς ἐμβρόντητος. — Λοιπὸν, μυλόρδε ἀδελφέ! εἶπεν ὁ ἀδιάλλακτος Βρίαν.

Ὁ κόμης ἠνέῳξε τὸ στόμα ὡς μέλλων νὰ ὁμιλήσῃ, καὶ ἡ σιωπὴ αὐτοῦ ἐπανῆλθεν ὡς διὰ μαγείας. Ἀλλὰ δὲν ἠκούσθη ἄλλο εἰμὴ ἡ ἰσχνὴ φωνὴ τοῦ ὑποκόμητος Ἀκτούρη Δούκη, λέγοντος·

— Σᾶς βεβαιῶ ἐνόρκως, ἀγαπητὲ, ὅτι ἤθελα δώσει τρία λουΐζια, ἂν μ' ἔβλεπε κανεὶς τὸ διόπτρόν μου... Σᾶς ὁμιλῶ σπουδαίως! δὲν βλέπω διόλου.

Ὁ κόμης μὴ δυνάμενος νὰ προφέρῃ λέξιν, ἔῤῥιψε κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του βλέμμα φονικὸν, καὶ μετὰ μεγίστου κόπου ἔσυρε τὸ παραπέτασμα τοῦ θεωρείου του καὶ δὲν ἐφαίνετο πλέον.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἠγέρθη μέγας θόρυβος εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ θεάτρου. Νέον πλῆθος εἰσέῤῥευσεν ἐπὶ τῶν ἤδη καθημένων θεατῶν, καὶ ὑβρίζοντες καὶ δερνόμενοι ἐκυρίευσαν ἐξ ἐφόδου ἁπάσας τὰς κατεχομένας ἕδρας. Ἦτο ἐννάτη ὥρα καὶ ἡμίσεια· ἦτο ἡ στιγμὴ *τῆς ἡμισείας τιμῆς*, προνόμιον λίαν προσφιλὲς εἰς τὸν ὄχλον τοῦ Λονδίνου, τοῦ ὁποίου ὅμως καταχρῶνται εἰς τρόπον παχυλώτατον καὶ ἀνεδαίστατον. Βοηθούμενος δὲ ὑπὸ τῆς τύρβης ταύτης ὁ Βρίαν ἐξέφυγεν· ὁ δὲ Γιάννης λαβὼν πάλιν τὸ κιβώτιον τῶν παστιλλίων τῷ ἀπέδωκεν εἰς ἀνταλλαγὴν τὴν κομψὴν καὶ συρροφιλῆ ἐνδυμασίαν του. Ἐν τούτοις σκηνὴ παράδοξος συνέβαινεν ἐν τῇ αἰθούσῃ. Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ὀχλαγωγία τῆς ἡμισείας τιμῆς ἤρχιζε νὰ καταπραΰνηται, ἠκούσθη ἐξ ἑνὸς τῶν ἐμπροσθινῶν θεωρείων κραυγὴ γυναικεία, κραυγὴ ἀδημονίας καὶ τρόμου· ἐξῆρχετο ἐκ τοῦ θεωρείου τοῦ συνεχομένου ἀμέσως μετὰ τῆς σκηνῆς, ὅπου ἡ

Λαίδη Β. . . ἐπερίμενε μόνη τὸν ἔνδοξον προστάτην της.

Ἅπαντα τὰ βλέμματα, ἅτινα προηγουμένως ἦσαν ἐστραμμένα πρὸς τὸ ἀπώτατον τῆς αἰθούσης, ἵνα εὐφρανθῶσι διὰ τὴν καταισχύνην τοῦ κόμητος Ἀσπροπυργίτου, ἐστράφησαν πρὸς τὸ μέρος τῆς σκηνῆς.

Εἶδον τὴν Λαίδην Β. ὠχρὰν καὶ μὲ χαρακτῆρας τεταραγμένους, ἐξορμῶσαν δρομαίως ἐκ τοῦ θεωρείου της καὶ κράζουσαν εἰς βοήθειαν. Καὶ σχεδὸν πάραυτα ἐφάνη ἐν τῷ θεωρείῳ ἡ ἀκίνητος ὄψις Τυρρέλου τοῦ τυφλοῦ, ὃν πάντες ἐγνώριζον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Σὶρ Ἐδμόνδου Μακενσῆ.

Ὁ Σαλιαγκάκης μετημορφωμένος ἐντελέστατα ὡς *τζέντελμαν*, ὑπῆγε καὶ ἔκρουσε θαρραλέως εἰς τὴ θεωρεῖον τοῦ Δουκὸς τοῦ Ὑόρκου, κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα ἔγγραφόν τι.

— Μυλαίδη, εἶπε, χαιρετῶν λίαν εὐσεβάστως, ὁ μιλόρδος δοὺξ μὲ στέλλει πρὸς τὴν ὑμετέραν αὐθεντίαν, διατάξας με νὰ τῇ ἐγχειρίσω τὴν ἀγγελίαν ταύτην.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν προσήνεγκεν αὐτῇ τὸ γράμμα, ἡ δὲ Λαίδη Β. ἅπλωσε τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὸ λάβῃ· ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν τὰ δάκτυλά της ἤγγισαν τὸ χαρτίον, ὁ Σάλιαγκας ἥρπασεν αὐτὰ βιαίως, καὶ δι' ἀνηκούστου ἀταραξίας ἠγωνίσθη ν' ἀποσπάσῃ τὸ ἀξίας χιλίων λιρῶν ἀδαμάντινον δακτυλίδιόν της. Ἡ λαίδη Β. μείνασα ἐμβρόντητος διὰ τὴν τοιαύτην ἀπίστευτον ἐπίθεσιν, δὲν ἠδυνήθη παραυτὰ νὰ ἐκβάλῃ κραυγήν· ὅτε δὲ τέλος ὁ λάρυγξ αὐτῆς κατώρθωσε νὰ ἐκβάλῃ οἰμωγήν, ὁ Σάλιαγκας ἤδη νικηφόρος ἐξῆλθε τοῦ θεωρείου, καὶ ἐγένετο ἄφαντος μετὰ τοῦ δακτυλιδίου.

Ἡ λαίδη Β. ἔξω φρενῶν ἐξώρμησε πρὸς καταδίωξίν του, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ οὐδοῦ προσέκρουσε κατὰ τοῦ ταλαιπώρου Τυρρέλου τοῦ τυφλοῦ, ἢ κάλλιον εἰπεῖν κατὰ τοῦ Σὶρ Ἐδμόνδου Μακενσῆ.

— Ἀφήσατέ με νὰ περάσω, κύριε! ἀνεβόησεν.
— ἀφήσατέ με! . . . κλέπτης! . . . κλέπτης! . . . Ὁ ταλαίπωρος τυφλὸς ἐπειράθη τὸ κατὰ δύναμιν νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ περάσῃ, ἀλλ' ἡ κακὴ μοῖρα ἔχωσε τὴν οὐράν της καὶ ἐνταῦθα. Συνέβη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς λαίδης Β. ὅ,τι συμβαίνει μεταξὺ τῶν ὑπερευγενῶν ἐκείνων διαβατῶν, οἵτινες συναπαντώμενοι ἐπὶ τοῦ πεζοδρόμου (trottoir), παραμερίζουν καὶ οἱ δύω συγχρόνως πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος, ἔπειτα δὲ πάλιν ὁμοῦ εἰς τὸ ἄλλο, καὶ οὕτω καθεξῆς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐμποδίζωσιν ἀλλήλους ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν. Ὁσάκις ἡ λαίδη Β. ἐρρίπτετο πρὸς τὰ δεξιὰ, ὁ Σὶρ Ἐδμόνδος τὴν ἐμιμεῖτο· ὁσάκις δὲ πρὸς ἀριστερὰν, εὕρισκε τὸν ὄντως ἀξιολύπητον τοῦτον ἄνθρωπον ἐμπρός της.

— Δὲν εἶναι ἰδικόν μου, ἐφώναζεν ἀσθμαίνουσα ὡς παράφρων. Ἡ Λ. Β. ὑψηλότης μοὶ τὸ ἐδάνεισε, μοὶ τὸ ἐνεπιστεύθη! . . . εἶναι ἀδάμας τοῦ στέμματος. Ὦ Θεέ μου! . . . ἀδάμας χιλίων λιρῶν! . . . Συλλάβετέ τον! . . . Βοήθεια! . . .

Τέλος ἐνισχυομένη ὑπὸ τῆς ἀπελπισίας, ἐλάβετο τῶν δύω βραχιόνων τοῦ Σὶρ Ἐδμόνδου Μακενσῆ, καὶ ὠθήσασα αὐτὸν σφοδρῶς εἰς τὸ θεωρεῖόν της, ἔδραμεν ἔξω φρενῶν διὰ τῶν διόδων τοῦ θεάτρου.

Ὁ Σὶρ Ἐδμόνδος ὅστις οὐδὲν εἶχεν ἰδεῖ, καὶ οὐδὲν ἐνόησεν ὁ *καϋμένος*, ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στηρίγματος τοῦ θεωρείου, καὶ ἔρριψε διὰ τῆς αἰθούσης τὰ νεκρὰ βλέμματά του.

Ἐν τούτοις ὁ Σάλιαγκας ἀπομακρυνθεὶς ἀρκούντως, ἠδυνήθη ἐν ἀνέσει νὰ περιέλθῃ τὴν αἴθουσαν τοῦ θεάτρου, καὶ φθάσας εἰς τὸ θεωρεῖον τῆς λαίδης Ὡφελείας, τὸ ὁποῖον εὗρεν ἀνοικτὸν, εἰσῆλθεν εἰς αὐτό. Ἡ κόμησσα προκύψασα ἐκ τοῦ θεωρείου της, ἐπειράτο νὰ μάθῃ τί συνέβαινεν ἀπέναντι αὐτῆς, καὶ πόθεν προήρχοντο αἱ φωναὶ τῆς λαίδης Β. Ἡ δὲ Σωσάννα ἐξ ἐναντίας ἐθεώρει σύννους τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀφήσει ὁ Βρίαν, εἰς τὸ ἀπώτατον μέρος τῆς αἰθούσης κάτωθεν τοῦ θεωρείου τοῦ κόμητος Ἀσπροπυργίτου. Ὁ Σάλιαγκας ἥψατο αὐτῆς ὄπισθεν τοῦ ὤμου της διὰ τοῦ δακτύλου, προφέρων σιγανὰ *Κυρία τῆς νυκτός!*

Ἡ ὡραία κόρη ἐστράφη ἔντρομος.

— Συγχωρήσατέ με, ὑψηλοτάτη, εἶπε, ὁ Σάλιαγκας μειδιῶν, βάλετε τοῦτο εἰς τὸν κόλπον σας· εἶναι ἐνέχυρον ἀπὸ τοὺς αὐθέντας μας.

Ἡ Σωσάννα ἔλαβε τὸ ὑπὸ τοῦ Σάλιαγκα προσφερόμενον καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς τὸν κόλποντης, οὗτος δὲ ἀνεχώρησε διὰ τάχους, καὶ ἀπέδρα διὰ τῆς θυρίδος τῆς ἀγούσης εἰς τὴν σκηνήν.

Θ'. Ἡ νὺξ τῶν δύο νεκρίδων.

Περὶ τὴν ὥραν ταύτην ὁ Κόμης Ἀσπροπυργίτης ἐπέστρεφεν εἰς τὸ μέγαρόν του. Κατέβη ἐκ τῆς ἁμάξης του χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν, ἀνέβη βραδέως τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας του, καὶ ἐκλείσθη εἰς τὴν βιβλιοθήκην του.

Ἦτο τοῦ θανάτου ὠχρότερος, καὶ οἱ ὀφθαλμοί του εἶχον τὸ βλέμμα ἀόριστον, ἄστατον καὶ ἐκπεπληγμένον ὡς τῶν ὑπὸ παραφροσύνης ἀπειλουμένων. Κατέπεσεν ἐκ βάθρων εἴς τινα ἕδραν, ἀπέρριψε τὸν πῖλόν του καὶ ἐκράτησε τὴν κεφαλήν του μεταξὺ τῶν δύο χειρῶν του.

Παράδοξόν τι καὶ ἐκπληκτικὸν ἦτο ἡ ταραχὴ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, συνήθως τοσοῦτον ψυχροῦ, καὶ τόσον καλῶς τεθωρακισμένου διὰ τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ ἀριστοκρατικοῦ ἐγωϊσμοῦ του· ἀλλ' ἡ ἀδημονία διεισέδυσε διὰ τοῦ θώρακος τούτου ὡς ξίφος πριονιστὸν καὶ σφηδακὲς μέχρι τῆς καρδίας του, ὅπου χεὶρ ἀνηλεὴς τὸ περιέστρεφεν ἀδιακόπως καὶ ἀδυσωπήτως.

Ὁ κόμης Ἀσπροπυργίτης ἦτο πεντηκοντατὴς περίπου· τὸ πρόσωπόν του παρεῖχεν ἀσθενῆ τινα ὁμοιότητα πρὸς τὸ τοῦ ἀδελφοῦ του, ἀλλ' ἡ ἔκφρασίς του ἦτο πάντη διάφορος· ἐξέφραζε θυμαλγῆ ἀπάθειαν, μεμιγμένην μετὰ συμπτωμάτων μανιώδους ὀργῆς, ἅτινα ἐγχαράττονται καὶ ἐναρκοῦνται μετὰ τοῦ γήρατος ἐπὶ τοῦ πρωσώπου ἀνθρώπων πλουσίων κράσεως. Ἐμάντευε δέ τις εὐκόλως τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ σχηματισθὲν κενὸν, τὴν ἀνίαν,

τὴν ἀηδίαν ἥτις ἐπακολουθεῖ εἰς τὸν κόρον τῶν ἐπιθυμιῶν· ἀλλ' ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἀνίᾳ ταύτῃ, ἣν πολλοὶ θεωροῦσιν ὡς κατὰ φαντασίαν κακὸν, ἀληθὴς ἀλγηδὼν· ἡ λύσσα ἐπάλαιε κατὰ τῆς ἀπαθείας, καὶ ἡ κατατρύχουσα αὐτὸν ἀδημονία ἐνεφώλευεν ὡς ὄφις φαρμακερὸς εἰς τὰ σπλάγχνα του.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πλέον ἀκολάστων φυλοδιαίτων τοῦ Λονδίνου· ἐκυλίετο κτηνωδῶς εἰς μυστικὰ ὄργια, καὶ σχεδὸν κατὰ μόνας, καὶ δὲν εἶχε κἂν τὴν πρόφασιν τῆς ἡδονῆς, διότι παντοῦ τὸν ἠκολούθει ἡ χρονικὴ ἀνία του, καὶ ἔπραττε τὸ κακὸν μετ' ἀνορεξίας.

Διατελέσας ἐπὶ δέκα λεπτὰ εἰς ἐντελῆ ἀκινησίαν ἐν τῇ ἕδρᾳ του, ἠγέρθη αἴφνης· τὸ πρώην ὠχρὸν πρόσωπόν του εἶχε τώρα τὸ ἐρύθημα τῆς ἀποπληξίας· ἐσήμανε δὲ τόσον σφοδρῶς ὥστε τὸ σχοινίον ἔμεινεν εἰς τὴν χεῖρά του.

— Πάτερσων!.. Γιλβέρτε Πάτερσων!.. ὁ ἀχρεῖος ὁ Γιλβέρτος Πάτερσων! εἶπεν εἰς τὸν παρουσιασθέντα ὑπηρέτην, ὃς ἔλθῃ εὐθύς.

— Πάλι θὰ τοῦ τὴν ἔφτιαξεν ὁ Βρίαν!... εἶπε κατὰ νοῦν ὁ ὑπηρέτης, ὁρμήσας πρὸς τὸ δωμάτιον τοῦ ἐπιστάτου.

Οὗτος ὅμως τὴν στιγμὴν ταύτην εἶχε τὴν καρδίαν ἐλαφρὰν, καὶ τὴν συνείδησιν ἥσυχον· τὸ μετὰ μεσημβρίαν διάστημα εἶχε δαπανήσει πρὸς καλὸν τοῦ εὐθέντου του· χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν, ἐπαρουσιάσθη ἐπί τινι προφάσει (οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι δὲν στεροῦνται προφάσεων) εἰς τὰς κυρίας Μὰκ-Νάβης, καὶ εἶδε τὴν Ἄνναν Μὰκ-Φαρλάνην τῆς ὁποίας ἡ καλλονὴ τὸν ἐθάμβωσεν.... Ὁ Βώβης δὲν εἶπε ψεύματα.

Ὁ Πάτερσων λοιπὸν κατέβη μετὰ σπουδῆς, καὶ παρέστη μειδιῶν ἐνώπιον τοῦ κόμητος, ὅστις ἔμενεν εἰσέτι ὄρθιος, μὲ στόμα ἠνεῳγμένον, μὲ ὀφθαλμὸν προσηλωμένον, καὶ πάλιν ὠχρὸς ὡς πρότερον· ἀφῆκε δὲ τὸν Πατερσῶνα νὰ πλησιάσῃ.

Ὁ ἐπιστάτης ἐχαιρέτησεν αὐτὸν ταπεινώτατα, χωρὶς δυστυχῶς, νὰ ἐξετάσῃ ποσῶς τὴν ὄψιν τοῦ κυρίου του· ἄλλως ἤθελεν ἰδεῖ τὴν ἐπαπειλοῦσαν αὐτὸν λαίλαπα.

— Μυλόρδε, ἤρχισε λέγων, χαίρω ὅτι...

Ὁ κακόμοιρος δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὸν λόγον του. Γρόνθος στιβαρὸς, γρόνθος μυλόρδου καταπεσὼν ἐπὶ τοῦ κοίλου τοῦ στομάχου του, τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ θαλάμου.

Ὁ λόρδος εἶχεν ἄλλοτε ἀσκηθῆ μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὴν εὐγενῆ τέχνην τῆς πυγμῆς (boxing), καὶ ἐνησχολεῖτο ἀκόμη ἐνίοτε εἰς τὴν διασκέδασιν ταύτην.

Ὁ Γιλβέρτος ἀνηγέρθη ἡμιπεπνιγμένος.

— Ἄπελθε ἀχρεῖε! τῷ εἶπεν ὁ κόμης,—σὺ εἶσαι ἡ αἰτία τούτου!.. Κακοῦργε! ποῖος σοὶ ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ διατάξῃς νὰ δείρουν τὸν ἀδελφὸν ἑνὸς κόμητος;.... ἐκδικεῖται... ἐκδικεῖται κατ' ἐμοῦ! Καὶ ταῦτα εἰπὼν κατέπεσε πάλιν ὕπτιος εἰς τὴν ἕδραν του.

— Ἀλλὰ, μυλόρδε... ἠθέλησε νὰ εἴπῃ ταπεινῶς ὁ Πάτερσων.

— Σιώπα, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ οὐρανοῦ, ἀχρεῖε δοῦλε! προδότα! ἀνεβόησεν ὁ Λόρδος Ἀσπροπυργίτης! Ἄπελθε ἀμέσως!... δὲν θέλω νὰ κοιμηθῇς πλέον εἰς τὴν οἰκίαν μου.... Αὔριον δύνασαι νὰ πάρῃς ὅ,τι σοὶ ἀνήκει καὶ ὅ,τι μοῦ ἔκλεψας.. δὲν θέλω ὅμως νὰ κοιμηθῇς πλέον ὑπὸ τὴν στέγην μου!

Ὁ Κόμης ἐστήριζε τὴν βεβαρυμμένην κεφαλήν του ἐπὶ τῆς χειρός του.

— Θὰ μὲ θανατώσῃ, καὶ εἶσαι σὺ ἡ αἰτία! εἶπε μὲ φωνὴν ὑπόκωφον—ναὶ θὰ μὲ θανατώσῃ!.. — Ἄπελθε!

Ὁ Γιλβέρτος Πάτερσων δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀντιστῇ εἰς τὴν ῥητὴν ταύτην διαταγήν· μόλις ἔλαβε καιρὸν νὰ περιτυλιχθῇ εἰς τὸν μανδύαν του, καὶ ἐξῆλθε δρομαίως ἐκ τοῦ μεγάρου.

Τὸ ψῦχος ἦτο ὁμιχλῶδες καὶ ὑγρὸν, ὁ δὲ Πάτερσων ἔβαινεν ἀσκόπως διὰ τῶν ὁδῶν, οὐδὲν ἄλλο συλλογιζόμενος ἢ τὴν πρὸ ὀλίγου σκηνὴν τῆς ἐξώσεώς του, καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο δυνάμενος νὰ προσέχῃ.

— Νὰ μὲ διώξῃ! ἐμουρμούριζε,—νὰ μὲ διώξῃ εἰς τὴν στιγμὴν ὅπου ἐγὼ εἰργαζόμην δι' αὐτόν.. Ἀχ! μυλόρδε, μυλόρδε!.. οὕτως ἢ ἄλλως θὰ μοῦ τὴν πληρώσῃς· νὰ μὲ διώξῃ!.... Νομίζει λοιπὸν ὅτι ἕνας ἄνθρωπος τῆς δουλειᾶς, ἀρίνει τόσον εὔκολα ἕνα μεγάλο σπίτι μὲ μόνον τέσσαρες πέντε χιλιάδας λίρας στὴν τζέπη του!... Δὲν ἐχρειαζόμην εἰμὴ πέντε ἕτη ἀκόμη διὰ νὰ κάμω ἐντιμον κατάστασιν... Πέντε ἔτη! ξέρω τί λέγω... μήπως δὲν ξέρω νὰ λογαριάζω; Λοιπὸν πέντε ἔτη μοῦ κλέπτεις, μυλόρδε κόντε μου! Πέντε ἔτη ἀξίζουν τοὐλάχιστον πέντε χιλιάδες λίρας! ἐν συνειδήσει λοιπὸν, δὲν δύναμαι νὰ σοῦ χαρίσω τοιαύτην ποσότητα!

Διέτριξε, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ ποῦ ὑπῆγαινε, μέγα μέρος τοῦ Δυτικοῦ Ἄκρου, καὶ ἤδη περιεπάτει ὁμιλῶν κατὰ μόνας καὶ διὰ χειρονομιῶν ἐπὶ τῶν εὐρέων παραδρόμων τοῦ Ὑψηλοῦ Ὀλβόρνου (High-Holborn).

— Νὰ μὲ διώξῃ! ἐπανέλαβε, καὶ ὁ διάβολος δὲν θὰ μοῦ δείξῃ τὸν τρόπον τοῦ ν' ἀναλάβω τὴν θέσιν μου; Ἂς ἴδωμεν! ὑπομονή!.. ἐπεράσαμεν καὶ ἀπὸ χειρότεραις ἡμέραις ἀπ' αὐτήν... Ἂς παρχίσωμεν!

Καὶ ταῦτα λέγων ἐξηκολούθει ὁδεύων διὰ τοῦ Ὀλβόρνου, εἶτα δὲ διὰ τοῦ Φθηνοπαζάρου (Cheapside). Εἰσῆλθε τέλος εἰς τὴν Κορνιχίλλην· τὸ διάστημα τὸ ὁποῖον εἶχε διατρέξει ἦτο μακρὸν, καὶ χωρὶς νὰ συλλογίζηται, καὶ εἰς τὴν φυσικὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπαύσεως ὑπείκων, ἐκάθισεν ἐπὶ ὁροσήμου τινὸς (borne) προφυλάττοντος τὴν γωνίαν, ἥτις σχηματίζεται διὰ τῆς τετραγώνου οἰκίας ἐπὶ τῆς Φιντζιλαίης καὶ Κορνιχίλλης, ἐνταῦθα ἐξηκολούθησε τὰς σκέψεις του.

Εἰς τὴν ἀπέναντι πλευρὰν τῆς Κορνιχίλλης, ἀν-

τικρὺ τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ ἀδαμαντοπώλου Φάλκστωνος, εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα μικρᾶς τινος οἰκίας νεοδμήτου καὶ λευκῆς, ἔλαμπε φῶς τι διὰ μέσου τῶν λευκῶν καὶ διαφανῶν παραπετασμάτων. Ἡ οἰκία αὕτη ἦτο ἡ τῆς κυρίας Μακ-Νάβης, καὶ τὸ φῶς ἔλαμπεν ἐν τῷ καινῷ τῶν δύω νεοσσίδων κοιτῶνι, τῶν θυγατέρων δηλαδὴ τοῦ Ἄγκου Μακ-Φαρλάνη.

Ἦτο περίπου μεσονύκτιον, καὶ ἡ Κλάρη ἐκοιμᾶτο. Ἡ ὡραία κεφαλή της ἔκειτο ἐπὶ τῆς λείας καὶ λευκῆς ὠλένης της, τὴν ὁποίαν ἡ ταραχὴ ἐνυπνίου τινὸς εἶχεν ἐκβάλει ἀπὸ τὰ σκεπάσματα ἐναντίον τοῦ ψύχους. Ἀνέπνεε μὲ ἄνισον ἔντασιν, καὶ ἐνίοτε σιμωγὴ ἐξέφευγεν ἐκ τοῦ ἡμικλείστου στόματός της.

Ἡ Ἄννα ὅμως ἐκάθητο. Ἡ νυκτικὴ ἐνδυμασία της ἦτο πρὸ πολλοῦ τελειωμένη· εἶχεν ἀναστείλει τὴν κόμην της, καὶ δέσει τὸν κεκρύφαλόν της, καὶ ῥίψει ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς τὴν λεπτὴν ὀθόνην, τῆς ὁποίας αἱ πτυχαὶ ὑπεδείκνυον τὴν ἁβρότητα τῆς σωματικῆς διαπλάσεώς της.

Ἐγρηγόρει καὶ ἐφαίνετο περιμένουσα ἀνυπομόνως τὴν ἔλευσίν τινος. Προσεῖχε τὸ οὖς μετὰ προθυμίας ὁσάκις ἠκούετο θόρυβος ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ κατὰ καιροὺς συνέκλειε τὰς χεῖρας της ὡσανεὶ προσηύχετο θερμῶς.

Ναί, διότι ἀπὸ τῆς πρωΐας ὁ Στέφανος Μακ-Νάβης δὲν εἶχεν ἐπιστρέψει εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρός του· δὲν εἶχον ἀκούσει περὶ αὐτοῦ, ἦτο μεσονύκτιον καὶ ἡ Ἄννα δὲν ἤξευρε τί νὰ ὑποθέσῃ.

Ἐθεώρει ἐνίοτε τὴν ἀδελφήν της Κλάρην, ὡς νὰ ἐζήλευε τὸν ὕπνον της, ἢ ὡς νὰ ἤθελε νὰ τὴν ἐξυπνίσῃ διὰ νὰ συνομιλῶσι, διὰ νὰ συμμερισθῇ μετ' αὐτῆς τὴν ἀνησυχίαν της, διὰ νὰ μὴ φέρῃ μόνη ἐπὶ τῆς καρδίας τὸ καταθλίβον αὐτὴν βάρος.

Ἡ Κλάρη ἐξηκολούθει νὰ κοιμᾶται· κοιμωμένη δὲ ἐψιθύριζε λόγους συγκεχυμένους, καὶ ὅταν ἡ λάμψις τῆς λαμπάδος της κατέπιπτεν ἐπὶ τοῦ προσώπου της, ἔβλεπέ τις μικρὰς ῥανίδας ἱδρῶτος ἀναφυομένας, καὶ εὐθὺς πάλιν ξηραινομένας ἐπὶ τοῦ ὡλεγομένου μετώπου της. — Ταλαίπωρε ἀδελφή μου! εἶπε κατὰ νοῦν ἡ Ἄννα, ἰδοὺ πῶς πάσχει ἐπὶ πολλὰς ἤδη νύκτας. . . . Ἀλλ' ὦ Θεέ μου! δὲν θὰ ἔλθῃ; . . . Θεέ μου, κάμε ὥστε νὰ ἐπιστρέψῃ.

Κρότος μεμονωμένος καὶ μετ' ἐντάσεως διπλασιασθείς, ἠκούσθη εἰς τὴν θύραν τῆς ὁδοῦ.

Ἡ Ἄννα ἐξεπήδησεν ἐκ τῆς κλίνης της, ἡ θύρα τῆς κλίμακος ἦτο ἤδη προηγουμένως ἠνεῳγμένη. Τρέμουσα δὲ ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ ἐντρεπομένη διὰ τὴν προθυμίαν της, ἡ νεᾶνις ἔκυψεν ὑπεράνωθεν τῆς κλίμακος ἵνα ἴδῃ καὶ ν' ἀκούσῃ.

Ἡ Κυρία Μακ-Νάβη ἐφάνη μετ' ὀλίγον ἐπὶ τῆς κλίμακος, διότι καὶ αὐτὴ ἠγρύπνει· ἡ μητρικὴ στοργὴ δὲν κοιμᾶται εὐκολώτερον τῆς ἀγάπης τῆς ἐρωμένης. Ὑπεδέχθη τὸν Στέφανον καθ' ἣν στιγμὴν δούλη τις ἠνέῳξε τὴν θύραν, καὶ περιβαλοῦσα αὐτὸν τὸν ἠρώτα παντοιοτρόπως.

Ὁ Στέφανος ἦτο περίλυπος. Ἡ Ἄννα δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν ἴδῃ εἰμὴ μίαν μόνην στιγμήν, ἀναβαίνοντα τὴν πρώτην κλίμακα, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἦτο ἀρκετόν· πλὴν καὶ οἱ ἠσθάνθησαν, καὶ αὐτὴ περίλυπος διὰ τὴν λύπην τοῦ ἐξαδέλφου της.

Ἀκροωμένη δὲ ἤκουσε τὸν Στέφανον εἰσερχόμενον εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς μητρός του. Ἦν ὀλιγάδυνάθη ν' ἀκούσῃ ἡ Ἄννα ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ Φραγκίσκου, προφερόμενον μετὰ λυπηρᾶς συγκινήσεως ὑπὸ τοῦ Στεφάνου, καί τινα θαυμαστικὰ ἐπιφωνήματα τῆς Κυρίας Μακ-Νάβης· ἔπειτα, τὸ ταλαίπωρον κοράσιον, ὑπὸ τὸ ἐλαφρὸν νυκτικόν φόρεμά της, τὸ ὁποῖον ἄνεμος κατόψυχρος διεκυμάτιζεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, ἀλλ' ἔμενεν εἰς τὴν θέσιν της.

Ἡ συνέντευξις δὲν διήρκεσε πολὺ μετ' ὀλίγον ὁ Στέφανος ἀνεφάνη ἐπὶ τῆς κλίμακος, καὶ ἀντὶ ν' ἀναβῇ πρὸς τὸ δωμάτιόν του, κατὰ τὴν συνήθειάν του, διευθύνθη πρὸς τὴν θύραν τῆς ὁδοῦ.

— Ποῦ ὑπάγει; ἠρώτησε κατὰ νοῦν ἡ Ἄννα, ἀλλ' εἰς τὴν ἐρώτησίν της ταύτην οὐδεμίαν ἔλαβεν ἀπάντησιν, καὶ οὐδὲ ἤκουσε πλέον ποτὲ ἐκτὸς ὀνόματός τινος τὸ ὁποῖον ὁ Στέφανος ἐπρόφερεν ἐναγκαλιζόμενος τὴν μητέρα του. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἦν τὸ τῆς Κλάρης, ἡ δὲ Ἄννα ἠσθάνθη ἐν δάκρυ κατυπίπτον ἀπὸ τὰς βεβαρυμμένας βλεφαρίδας της.

— Τὴν Κλάρην! ἐπανέλαβε θυμαλγῶς,— καὶ ἐμέ;...

Ἡ θύρα τῆς ὁδοῦ ἐκλείσθη πάλιν, καὶ ἡ Κυρία Μακ-Νάβη ἀνέβη ἐπιμύζουσα·

— Ὁ δυστυχὴς νέος *τζέντελμαν*! . . . ὁ Στέφανος εἶναι ἀγαθὸν καὶ γενναῖον παιδί! — ὁ ταλαίπωρος ὁ Φράγκης! . . .

Ἡ Ἄννα ἐπανῆλθεν ἐλαφρὰ εἰς τὸ δωμάτιόν της, τοῦ ὁποίου ἔκλεισεν ἐλαφρὰ τὴν θύραν, φέρουσα μεῖζον βάρος ἐπὶ τῆς καρδίας της.

Ἡ Κλάρη ἐκοιμᾶτο ἀκόμη· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἡ Ἄννα ἔθετε τὸν πόδα ἐπὶ τῆς κλίνης, ἡ ἀδελφή της συνεταράχθη σφοδρῶς ἀσθμαίνουσα δεινῶς ὑπὸ τὸ βάρος ὀδυνηροῦ ἐνυπνίου· ἐπειρᾶτο νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλ' ὁ ἀφρὸς τὴς ἔλεεις τὸ στόμα της.

— Κλάρη! Κλάρη! εἶπεν ἡ Ἄννα, ἡ δὲ φιλικὴ αὕτη φωνὴ διέλυσεν ἐν μέρει τὴν μαγείαν.

— Στέφανε! ὦ Στέφανε! ἐμουρμούρισεν ἡ Κλάρη· σῶσόν με! Ἡ Ἄννα ἐκάλυψε τὸ πρόσωπόν της μὲ τὰς δύω της χεῖρας, καὶ ἄφθονα δάκρυα ἐξέῤῥευσαν διὰ τῶν δακτύλων της.

— Καὶ αὐτὴ τὸν ἀγαπᾷ! . . εἶπεν ἐπιμύζουσα· καὶ δι' ἑνὸς φιλήματος ἐξύπνισε τὴν ἀδελφήν της.

Ἡ Κλάρη ἀνεσκιρτήθη ἔντρομος, καὶ ἔῤῥιψε τοὺς βραχίονάς της περὶ τὸν τράχηλον τῆς Ἄννης, ἥτις ἐπροσπάθει νὰ μειδιάσῃ.

Σὺ εἶσαι! εἶπεν· ὦ! εὐχαριστῶ. . . . ἔβλεπα ὄνειρον. . . Ὦ! πόσον σὲ ἀγαπῶ, Ἄννα, καὶ τί ὡραῖον ἀφύπνισμα μοὶ εἶναι ἡ θέα σου! . . . ὄνειρον τρομερόν, ἀδελφή μου! . . .

Διακόπτουσα δὲ αὐτὴ ἑαυτὴν ἐπρόσθεσε· — Τρομερὸν καὶ γλυκὺ ἐνταυτῷ. . . Ἦτο ἐκεῖ. . . μὲ πε-

ριέκλεισεν εἰς τὰς ἀγκάλας του. . . Μὲ παρέσυρεν... καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ τὸν ἀποφύγω. . .

— Τίς; ἠρώτησεν ἡ Ἄννα, ὁ Στέφανος;

Ἡ Κλάρη ἀνένευσεν ἀρνητικῶς.

— Ὄχι, ἀπεκρίθη, — ὁ Στέφανος ἐπροσπάθει νὰ μὲ ὑπερασπισθῇ ἐναντίον του.

— Ἐναντίον τίνος; ἠρώτησε πάλιν ἡ Ἄννα.

Ἡ Κλάρη προσήλωσε εἰς αὐτὴν τὸ βλέμμα καὶ ἡ ἔκφρασις τοῦ ὡραίου προσώπου της μετεβλήθη αἴφνης

— Δὲν ἠξεύρω, ἐψιθύρισε· — τί εἶπα; . . . ὡμίλησα ὡς εἰς τὸν ὕπνον μου.

— Ὡμίλησες περὶ τοῦ Στεφάνου, ἀδελφή μου.

— Ναί. . . τῷ ὄντι. . . . Ἄκουσον, Ἄννα, εἶπε καὶ ἐπίσυρε τὴν νέαν ἀδελφήν της ἐπὶ τοῦ στήθους της καὶ τὴν κατεφίλησε.

— Ἐμάντευσα τὸ μυστικόν σου, ἐπανέλαβε· τὸν ἀγαπᾷς. . . τόσον τὸ καλλίτερον! ἡ ἐπιστολὴ τοῦ πατρός μας ἀναγγέλλει τὴν προσεχῆ ἔλευσίν του Ἐντὸς ὀλίγου θὰ τὸν ἴδωμεν, καὶ ἴσως αὔριον θέλω τῷ ὁμιλήσει Ἄννα, καὶ θέλεις γίνει εὐτυχής.

—Λοιπὸν σὺ δὲν τὸν ἀγαπᾷς; ἠρώτησεν ἡ Ἄννα κλαίουσα καὶ μειδιῶσα ἐνταὐτῷ.

— Ἐγώ; . . . Δὲν ἀγαπῶ κἀνένα, ἀπεκρίθη ἡ Κλάρη μετὰ σφοδρότητος· — κἀνένα, μὲ ἐννοεῖς; Καὶ ποῖον ν' ἀγαπήσω;

— Ἐνόμιζα. . .

— Τί κρύα ποῦ εἶσαι ἀδελφή μου! πλάγιασε, πλάγιασε γρήγορα. Τὴν κακόμοιρη τὴν Ἄννα μου! πόσον θὰ χαρῶ νὰ τὴν ἰδῶ πανδρεμένη μὲ τὸν ἐξάδελφόν μας, ὅτις εἶναι τόσον εὐγενὴς καὶ καλός! Ἐπεθύμουν ὁ πατήρ μας νὰ ἦτο ἤδη εἰς Λονδῖνον.

Αἱ δύω ἀδελφαὶ συνεννηγκαλίσθησαν πάλιν, καὶ ἡ Ἄννα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κλίνην της, καὶ μετά τινα λεπτὰ ἠδύνατο ν' ἀκούσῃ τις τὴν τακτικὴν καὶ ἐλαφρὰν ἀναπνοὴν τοῦ ὕπνου της. Ἡ δὲ Κλάρη ἀπ' ἐναντίας ἠγρύτνει! ἠγρύπνει, φεῦ! καὶ ταύτην τὴν νύκτα ὡς καὶ τὰς ἄλλας, ὁσάκις κἀνὲν ὄνειρον δὲν ἤρχετο νὰ ναρκώσῃ τὸν πυρετὸν τοῦ μόνου καὶ κατασιδηρώσκοντος λογισμοῦ της.

Ἐν τούτοις ὁ Γιλβέρτος Πάτερσων ἔσχε καιρὸν νὰ συλλογισθῇ, ἀλλὰ δὲν εὗρισκε κἀνὲν μηχάνημα, καὶ ἔμενε πρὸ μιᾶς ὥρας ἐπὶ τοῦ ὁροσήμου παγωμένος, δυσηρεστημένος καὶ διστάζων.

Ὁ κρότος τῆς θύρας, ἐξερχομένου τοῦ Στεφάνου, διέλυσε τὴν λυπηρὰν ἀμηχανίαν του. Ἠγέρθη αἴφνης καὶ διετίναξε τὰ ὑπὸ τῆς νυκτερινῆς ὑγρασίας νεναρκωμένα μέλη του.

— Ποῦ 'στὸ διάβολο εὑρίσκομαι; εἶπε· — δὲν 'μπορῶ νὰ κοιμηθῶ 'στὸν δρόμον. . . γιὰ νὰ δοῦμε. Στρέφων δὲ πέριξ τὰ βλέμματά του, ἐνόησεν ὅτι εὑρίσκετο ἐν Κορνιχίλλῃ, καὶ ἀναβλέψας ἐγνώρισε τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ἔρεγγεν εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα τῆς οἰκίας τῆς κυρίας Μακ-Νάβη.

Αὕτη ἡ θέα ἐφάνη ὡς διασκεδάσασα τὰ σκότη τῆς διανοίας του, καὶ κτυπῶν τὸ μέτωπόν του ἐμειδίασε μετὰ χαρᾶς.

—Ἡ δουλειὰ πάγει καλά! εἶπεν, αὔριον βλέπομεν τί θὰ κάμωμεν.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΤΙ ΤΡΩΓΟΜΕΝ;

(Συνέχεια).

Πάντα τὰ ἔθνη, ἐξαιρουμένων τῶν λατρευτῶν τοῦ Βούδα, κρεωφαγοῦσι, καὶ εἰς τὸ εὐρύχωρον βασίλειον τῆς φύσεως οὐδὲν σχεδὸν γένος ζώων ἀποφεύγει τὴν γενικὴν σφαγήν Καὶ τὰ εὐτελέστατα καὶ ἀηδέστατα αὐτῶν τυγχάνουσιν ὑποδοχῆς ἔν τινι στομάχῳ, καὶ εὑρίσκεται φυλὴ ἀσπαζομένη αὐτὰ ὡς εὐεργέτας· καὶ σκώληκες καὶ ἔντομα χορηγοῦσι τροφήν.

Ὁ κοινὸς βροχοσκώληξ συναθροίζεται μετὰ προσοχῆς εἰς τὴν Κίναν καὶ εἴτε ὠμὸς εἴτε ψητός, θεωρεῖται ὡς τὸ ὀρεκτικώτατον φαγητόν· καὶ ὅμως οἱ πτωχοὶ κυρίως ἐκτιμῶσι, παρὰ τὴν ἡδονὴν τῆς γεύσεως, καὶ τὸ εὔωνον τῶν τοιούτων ζωοτροφιῶν. Ἴσης δὲ ἀξίας εἶναι καὶ ὁ φοινικοσκώληξ τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν, ὅστις ψηνόμενος ἐπὶ λιγνοτάτων ὀβελῶν καὶ πλουσίως καρυκευόμενος, ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν καλλίστων βρωμάτων τῶν πολυτελῶν συμποσίων· ὁ συγγενὴς αὐτοῦ σκώληξ γρουγροὺ τῆς Ἰάβας λέγεται, ὅτι εἶναι λιπαρώτερος καὶ ἁβρότερος τὴν γεῦσιν. Ἀλλ' οὐδὲ οἱ δακτυλιοειδεῖς μεταξοσκώληκες ἐκφεύγουσι τὴν τύχην πάντων τῶν ἐδωδίμων. Ἀφοῦ ἀπαλλαχθῶσι τῶν κοκκυλίων των, μετ' ἐπιμελείας παρασκευαζόμενοι ὑπεραγαπῶνται, καὶ καταβιβρώσκονται ὑπὸ τῶν εὐγενῶν τῆς Μαδαγασκάρ. Οἱ Κινέζοι μὲ τὴν ἀπίστευτον δύναμιν τοῦ ὑπερνικᾶν πᾶσαν φυσικὴν ὁρμήν, καὶ ἐνταῦθα πρωτεύουσι πάντων· συσσωρεύουσι τὰς νύμφας τῶν κυανοπτέρων μυιῶν ἀπὸ σωροὺς σεσηπότων ἰχθύων παρὰ τὸν αἰγιαλὸν καὶ ἐκτιμῶσι τὸ προϊὸν τοῦτο περισσότερον ἢ ὅτι ἡ εὐκολία τῆς ἀποκτήσεως αὐτοῦ μᾶς κάμνει νὰ τὸ πιστεύσωμεν. Τοιουτοτρόπως κατατάττουσιν ἑαυτοὺς, καὶ τοι κομπάζοντες ἐπὶ κεντρικῇ ὑπεροχῇ, εἰς τὴν αὐτὴν βαθμίδα τοῦ πολιτισμοῦ μετὰ τῶν πτωχῶν Ἰνδῶν τοῦ Ὁρινόκου, τοὺς ὁποίους ὁ περιηγητὴς Σχομβούργκ εἶδε σκάπτοντας μετὰ προθυμίας τὴν γῆν πρὸς εὕρεσιν νυμφῶν καὶ σκωλήκων· ἀλλ' οὗτοι τὰ ἔτρωγον ὠμά, ἐνῷ τὰ τέκνα τοῦ Οὐρανίου Κράτους μαγειρεύουσι τοὺς σκώληκάς των μὲ ἀρώματα καὶ καυκεύματα. Μυριάποδες δέκα καὶ ὀκτὼ δακτύλων τὸ μῆκος κατεβροχθίζοντο μετ' ἁπληστίας ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν συντρόφων τοῦ μεγάλου Οὐμβόλδου, καὶ βδέλλαι κοσμοῦσι τὰς τραπέζας καὶ αὐτῶν τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἰαπωνίας. Στρεφόμενοι πρὸς τοὺς σκώληκας καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν εἰς τὸν μέγαν ὠκεανὸν, εὑρίσκομεν ὅτι αἱ ὑψηλότεραι τάξεις τῶν ὀστρέων καὶ αἱ λοιπαὶ τάξεις τῶν ὀστρακοδέρμων τρώγονται σχεδὸν ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν. Ἀλλ' ἀφίνοντες κατὰ μέρος τὰ γνωστότερα εἴδη, βλέπομεν ὅτι οὐδεὶς σχεδὸν κάτοικος τῆς θαλάσσης, ἀπὸ τῆς ἀπαλωτάτης μεδούσης μέχρι τοῦ τραχυτάτου ὀστρακοδέρμου, δὲν διαφεύγει τὴν ἀδηφαγίαν τοῦ ἀνθρώπου.

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ τῇ 26 Αὐγούστου 1858. Ἀριθ. 16.

ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΑΙ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ.

Ἐκτὸς τῶν ἀπειραρίθμων προνομίων, ὧν ἀπέλαυον οἱ μεγάλοι ἄρχοντες, οὐχὶ σπανίως ὑπελάμβανον ὅτι εἶχον δίκαιον νὰ ἦναι καὶ οἱ μόνοι κατὰ τὴν ἰδιοτροπίαν. Ἠδυνάμεθα νὰ ἀποτελέσωμεν ὀγκώδη συλλογὴν τῶν ἀριστοκρατικῶν αὐτῶν πρωτοτυπιῶν, ἀλλ' ἀρκούμεθα νὰ ἀναφέρωμεν ὀλίγας μόνον πρὸς τέρψιν τοῦ ἀναγνώστου.

Ὁ Σαιντ-Σιμὼν, ἀναφέρει ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ, περὶ μεγάλου τινὸς ἄρχοντος, οὗτινος δὲν ἐνθυμούμεθα τὸ ὄνομα, φανταζομένου ὅτι ἦτο σκύλος κυνηγετικός· ἐπειδὴ *δγαύγιζεν* ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν χωρὶς νὰ δύναται νὰ κρατηθῇ. Ἡμέραν τινὰ τὸν ἐκυρίευσε τὸ πάθος του ἐνώπιον Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ.' καὶ ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ πρὸς τὸ φάτνωμα παραθύρου τινος, ἵνα ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν ἔξοδον εἰς τὰ *γαυγισματά του*, ἅτινα ἐμετρίασεν ὅσον ἠδυνήθη.

Ἡ Κυρία Κουλάγγου, τοσοῦτον γνωστὴ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ.' διὰ τὸ ὀξύμωρον τοῦ σριγώδους αὐτῆς νοὸς, περὶ τῆς ὁποίας καὶ ὁ ἡγούμενος Γοδελῖνος, ὁ πνευματικὸς αὐτῆς, ἔλεγεν ὁποῦ τὴν ἐξωμολόγει, «ἑκάστη ἁμαρτία τῆς γυναικὸς ταύτης εἶναι ἓν ἐπίγραμμα,» ἡ Κυρία Κουλάγγου μᾶς λέγει ὅτι ὁ Μαρκήσιος Μουῆ, καλύπτων τὸν ὑπηρέτην αὐτοῦ μὲ τὸ δέρμα τῆς ἐλάφου, καὶ ἐπιδένων τὰ κέρατα αὐτῆς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, κατεδίωκεν αὐτὸν τὴν νύκτα, σαλπίζων διὰ τῆς κερατίνης.

Ἐὰν πρέπῃ νὰ πιστεύσωμεν τὴν πριγκηπέσσαν Παλατίναν, δευτέραν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ.' ὁ καρδινάλιος Ῥιχελιεὺς, ἀφοῦ ἔπαιζε *μίαν παρτίδα μπιλιάρδου*, ἐφαντάζετο ὅτι μετεμορφοῦτο εἰς ἵππον· ἐπήδα, ἐχρεμέτιζε, καὶ ἐλάκτιζε περὶ τὸ σφαιριστήριον ὡς φρενιτιῶν. Ἡ ὁρμὴ αὕτη τῆς παραφροσύνης διήρκει μίαν ὥραν· ἔπειτα δὲ ἐκάλυπτον αὐτὸν καλῶς ἵνα ἱδρώσῃ, καὶ τούτου γενομένου ἠγείρετο χωρὶς πλέον νὰ ἐνθυμῆται τίποτε περὶ αὐτοῦ.

Ἡ αὐτὴ Κυρία μᾶς διηγεῖται ὅτι ὁ σύζυγός της ἐσυνείθιζε νὰ κρεμᾷ εἶδος κομβολογίου κεκοσμημένου μὲ ἱερὰ λείψανα εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τοῦ σώματος, ἅτινα ἤθελε νὰ προφυλάττῃ ἀπὸ ἀσθένειαν. Καὶ ἠγάπα τοσοῦτον τὸν ἦχον τῶν κωδώνων, ὥστε καθ' ἕκαστον ἔτος, εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Ἁγίων Πάντων, ἤρχετο ἐπίτηδες εἰς Παρισίους διὰ νὰ τοὺς ἀκούσῃ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν ψυχῶν· πᾶσα δὲ ἄλλη μουσικὴ τὸν δυσηρέστει.

Ὁ Χαρνάκης, εὐγενὴς Ἀνδεγαυὸς (angevin) κατείχετο ὑπὸ τῆς ἀλλοκότου ἐπιθυμίας τοῦ κόπτειν *χιλιοδηλαχρίσματα* (ἤγουν τοῦ ἀπατᾶν εὐφυῶς) ἕνεκα τοῦ ὁποίου τὰ ἐχάλασε μὲ τὸν μέγαν βασιλέα, (1) ὅστις ἤθελε νὰ ἔχῃ μόνος τὸ μονοπώλιον. Ὁ Χαρνάκης οὗτος εἶχεν ἀγροτικὴν οἰκίαν εἰς τὸ ἄκρον λαμπρᾶς δενδροστοιχίας· ἀλλ' ἡ δενδροστοιχία αὕτη ἐσχιμίζετο ὑπὸ γωρικῆς τινος καλύβης, τὴν ὁποίαν ἡ κακὴ τύχη εἶχε κάμει νὰ φυτρώσῃ ἐκεῖ, διὰ νὰ παρεμποδίζῃ τὴν θέαν τῆς ἐπαύλεώς του.

(1) Λουδοβίκον τὸν ΙΔ.'

Καί τοι ὁ Χαρνάκης καὶ πρότερον ὁ πατὴρ αὐτοῦ, προσήνεγκον εἰς τὸν χωρικὸν μεγάλας ποσότητας πρὸς ἀπόκτησιν τῆς καλύβης ταύτης, δὲν κατώρθωσαν νὰ γείνωσι κάτοχοι αὐτῆς. Ὁ Ἀνδεγαύος εὐγενὴς εὑρὼν τὴν αὐτὴν ἀντίστασιν ἢν βραδύτερον ἀπήντησε καὶ ὁ Μέγας Φριδερῖκος μὲ ὁ τὸν μυλωνᾶν τῆς Σαν-Σουσί, ἐτυλογίσθη ἐπί τινα χρόνον ἵνα εὕρῃ τρόπον ἀλάνθαστον τοῦ νὰ φέρῃ εἰς θεογνωσίαν τὸν τρισκατάρατον χωρικόν. Καὶ ἰδοὺ τί ἔπραξε.

Μεταπέμπεται τὸν χωρικὸν ὅστις ἦν ῥάπτης, καὶ « φίλε μου, τῷ λέγει, μὲ προσκαλοῦσιν εἰς τὴν αὐλήν, καὶ δι' αὐτὸ μοὶ χρειάζονται τέσσαρες στολαὶ ὑπηρετῶν. Σὲ πληρώνω ὅ,τι θέλεις, φθάνει νὰ μοὶ κάμῃς τὰς στολὰς αὐτὰς χωρὶς νὰ κινήσῃς ἀπ' ἐδῶ· θὰ σοὶ δοθῇ ἡ τροφὴ καὶ ἡ κλίνη· μὴ ἀνησυχῇς διὰ τίποτε καὶ ἐργάζου ». Γενομένης δὲ τῆς συμφωνίας, ὁ χωρικὸς ἤρχισε τὴν ἐργασίαν του.

Ἐνῷ δὲ οὗτος εἰργάζετο, ὁ Χαρνάκης διατάσσει καὶ λαμβάνουσι μετὰ μεγίστης ἀκριβείας, τὸ σχέδιον καὶ τὰς διαστάσεις τῆς καλύβης, τὴν θέσιν τῶν ἐπίπλων καὶ τῆς ἀτοσκευῆς ἁπάσης· ἔπειτα καταβάφιζει, καὶ μεταφέρει αὐτὴν ὡς ἐκ θαύματος εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων βολῶν τουφεκίου, καὶ ἐπαναφέρει τὰ πάντα εἰς τὴν προτέραν τάξιν των.

Ὁ ῥάπτης τελειόει τὴν ἐργασίαν· τὴν ἡμέραν δὲ ταύτην ὁ Χαρνάκης διασκεδάζει αὐτὸν μέχρι τῆς νυκτὸς, τὸν πληρόνει καὶ τὸν ἀπολύει, καὶ ὁ καλός σου ἄνθρωπος, ὅλως χαρὰ διὰ τὴν καλήν του τύχην διευθύνεται τραγωδῶν πρὸς τὸ ἄκρον τῆς δενδροστοιχίας, ὅπου ἐσυνείθιζε νὰ εὑρίσκῃ τὸ κατάλυμά του· Διέρχεται τὴν λεωφόρον, ἀλλὰ δὲν βλέπει τίποτε! τρίβων τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἐκπεπληγμένος ἐπανέρχεται εἰς τὴν πρώτην θέσιν του· ἀλλ' οὐδεμία εἴδησις περὶ τῆς οἰκίας του.

Τέλος ἀφοῦ περιεπλανήθη ὅλην τὴν νύκτα χωρὶς νὰ εἰξεύρῃ ποῦ εὑρίσκεται, παρετήρησέ τι περὶ τὴν αὐγὴν ὅμοιάζον μὲ τὴν οἰκίαν του, εἰς θέσιν ὅπου πρότερον ὑπῆρχεν ὅμως δένδρων· πλησιάζει αὐτὴν, ἐκπεπληγμένος καὶ ἔντρομος, ἀναγνωρίζει τὴν οἰκίαν του, ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύει· ἵνα δὲ βεβαιωθῇ εἰς τρόπον ἀλάνθαστον περὶ τῆς ἀληθείας, χώνει τὸ κλειδὶ εἰς τὸ κλείθρον..... καὶ, ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος! ἡ κλεὶς στρέφεται! καὶ ἡ θύρα ἀνοίγει! βλέπει τὰ πάντα εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, καὶ δὲν ἀμφιβάλλει πλέον ὅτι τοῦ λοιποῦ εἶναι ἐκτεθειμένος εἰς τὰ τεχνάσματα τῶν μάγων, οἵτινες θὰ κάμωσιν ἴσως τὴν παλαιπώρων οἰκίαν του νὰ ταξειδεύσῃ ὅλον τὸν κόσμον!

Ὁ υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ Μιλλεράϊη ὅστις ἐνυμφεύθη τὴν Ὀρτένσίαν Μαγκίνη, τὴν ὡραιοτάτην τῶν ἀνεψιῶν τοῦ καρδιναλίου Μαζαρίνου, καὶ διὰ τοῦτο ἔφερε τὸν τίτλον δουκὸς Μαζαρίνου, διεκρίθη μεταξὺ τῶν ἀλλοκότων ἀνδρῶν. Ἀφοῦ ἔζησεν εἴκοσιν ἔτη κεχωρισμένος τῆς γυναικός του, ἀπεφάσισε νὰ κρισολογηθῇ διὰ νὰ τὴν κάμῃ νὰ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου εἶχεν ἀποκατασταθῇ, ὄχι ὅμως πρὶν νὰ περιέλθῃ ὅλην τὴν οἰκουμένην. Ἡ Ὀρτενσία ὅμως δὲν ἐπανῆλθεν, ἀλλ' ἀπέθανεν ὀλίγον μετὰ τοῦτο.

Ὁ δὲ σύζυγος αὐτῆς πρὸς πεῖσμά της, μετεπέμψατο τὸ σῶμά της ἐκ τῆς Ἀγγλίας, τὸ εἰσεκλεισεν ἐντὸς μολυβδοῦ φερέτρου, καὶ περιέφερε κατόπιν του τὴν μακαρίτιδα εἰς τὰς πολυαρίθμους ἐπαύλεις του, ἃς κατώκει ἀλληλοδιαδόχως καθ' ὅλον τὸ ἔτος· εἶχε δὲ ὀγδοήκοντα!!!

Ἐπειδὴ δὲ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ εἶχον ὀδόντας ὡραιοτάτους, ἤθελε νὰ τοὺς ἐκβάλῃ, « διὰ νὰ μὴ ὑπερηφανευθοῦν πολὺ δι' αὐτό! » Ἀλλ' αἱ προφυλάξεις αὗται δὲν ἐμπόδισαν τὸν μαρκέσιον Ῥιχελιέως νὰ κλέψῃ μίαν ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τὸ μοναστήριον τῆς Παναγίας τοῦ Χαϊλλώτου.

« Φεύγει μετὰ τοῦ ἐρωτοῦ της, ἔγραφεν ἡ Κυρία δὲ Σεβιγνῆ, ὅτις, νομίζω, ὅτι εἶναι ἤδη σύζυγός της, ἐνῷ ὁ πατήρ της ὑπάγει νὰ ζητήσῃ συμβουλὰς εἰς Γρενόβλην, εἰς τὴν Τραπανὶ καὶ εἰς Ἀνδεγαυΐαν, ἂν πρέπῃ νὰ ὑπανδρεύσῃ τὴν κόρην του. Πέτε μου πῶς νὰ μὴ χάσῃ τις τὴν ὑπομονήν του μὲ τοιοῦτον τρελλόν! Ἐνῷ δὲ πάντες οἱ συγγενεῖς συγκατατίθενται εἰς τὸ συνοικέσιον τοῦτο, οὐχ ἧττον ὁ Μαζαρίνος ἐξακολουθεῖ νὰ ζητῇ πληροφορίας. »

Ἐν τούτοις ὁ γάμος ἐτελέσθη, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσυγχώρησε τὸν μαρκέσιον Ῥιχελέα διὰ τὴν ἀρπαγὴν ταύτην « ἕνεκα, εἶπε, τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ Καρδιναλίου. »

Βραδύτερον καὶ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος σμλλ βὼν τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ νυμφευθῇ καὶ αὐτὸς, ἐζήτει συμβουλὰς παρὰ τῆς Κυρίας Μαιντενῶνος περὶ τοῦ ὑμεναίου του· τῇ ἔλεγε δὲ ὅτι ἐσκόπευε νὰ κλείσῃ τὴν νεάνιδα ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἐντὸς μοναστηρίου, διὰ νὰ ἴδῃ ἂν ἦτο πρωτοριμένη διὰ τὸν γάμον.

Κατὰ τοι εὐλαβὴς μέχρι φανατισμοῦ, ἐπίστευεν εἰς τὴν εἰμαρμένην. Συνέβη νὰ πυρποληθῇ μία τῶν ἐπαύλεών του· ἀλλ' ἐνῷ οἱ ἄθλιοι ἔσπευδον νὰ σβέσωσι τὸ πῦρ, ὁ δοὺξ Μαζαρίνος ἐφώναζε πάντας τοὺς προσπαθοῦντας ν' ἀντιπράττωσιν εἰς τὴν θέλησιν τῆς τύχης. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, μετήλλαττε τὰ χρέη τῶν ὑπηρετῶν του διὰ κλήρου, ὥστε ὁ μαγειρός του ἐγίνετο ἐπιστάτης, καὶ ὁ ἱππικὸς γραμματεύς.

Ἐπὶ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ΄ τὸν ἔβλεπεν ἐνφινιζόμενον εἰρήνης εἰς Βερσαλλίαν· ἤρχετο νὰ διαγγελθῇ εἰς τὸν βασιλέα πλῆθος ὑπείρων τὰ ὁποῖα εἶχεν ἰδεῖ περὶ τῶν ἐρωμένων αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ μοναρχὴς οὗτος ἐρωτικὸς μᾶλλον ἢ θρησκευτικὸς, ἐγέλα πολὺ διὰ τοὺς ἀπαισίους οἰωνοὺς τοῦ δουκὸς Μαζαρίνου, ὅστις ἔλεγεν ὅτι συνωμιλεῖ πάντοτε μετὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐθεώρει πᾶσαν ἰδέαν του ὡς θείαν ἀποκάλυψιν· ὁ Σαιντ Ἐβρεμόντης εἶπε περὶ αὐτοῦ ὅτι ἔτρεφεν ἔνα ἐκ τῶν τέκνων τοῦ Ῥιχελιέως, καὶ ἀπηγόρευε ῥητῶς εἰς τὴν τροφὸν τὸ νὰ θηλάζῃ αὐτὸ τὴν παρασκευὴν καὶ τὸ σαββατον, ἵνα θηλάσῃ ἀντὶ τοῦ γαλακτος, τὸ ἅγιον ἔθος τῶν βασιλέων καὶ τῆς πείνης.

Ἂν ἡ δηκτικὴ Κελιμένη τοῦ Μισανθρώπου τοῦ Μολιέρου ἔλεγεν, ὁμιλοῦσα περὶ τῆς σερνατούρου Ἀρσινόης·

Elle fait des tableaux couvrir les nudités,
Mais elle a de l'amour pour les réalités.

Τῶν χρεμαστῶν εἰκόνων της καλύπτει τὴν γυμνότητα,
Μὴν ἒν εἶν' ἀπὸ ἔρωτος μὲ τὴν πραγματικότητα.

ἠμπορεῖ δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ δουκὸς Μαζαρίνου. Νὰ μὲν τὸ πραγματικὸν δὲν ὑπῆρχε δι' αὐτόν, ἀλλ' ἐπεπίπτεν ὡς βάνδαλος κατὰ τῶν ἀγαλμάτων καὶ τῶν εἰκόνων ἃς εἶχε κληρονομήσει ἐκ τῆς πλουσίας περιουσίας τοῦ καρδιναλίου. Ἠκροτηρίαζε τὰ καλλιστα ἀριστουργήματα τῆς γλυπτικῆς, καὶ κατελέρωνεν ἀσπλάγχνως τὰς ἐλπίδας τῶν μεγίστων κλυτοτεχνῶν.

Ὁ καρδινάλιος Μαζαρῖνος ἐθεωρεῖτο δικαίως ὡς κατακλέψις τὰ χρήματα τοῦ δημοσίου μέχρις ὑπερβολῆς. Ὁ Φουκέτος ἐπλήρωνε τὰς ἐρωμένας καὶ ἐπαύλεις του, ἀρυόμενος ἐλευθέρως ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ταμείου, καὶ ὅμως πολὺ ἀπεῖχε τῆς ἀρπακτικότητος τοῦ Μαζαρίνου. Ὁ κληρονόμος τοῦ καρδιναλίου πολὺ πλέον θεοφοβούμενος καὶ αἰσχυνόμενος ἴσως διὰ τὴν κυκλοφοροῦσαν φήμην περὶ τῆς πλεονεξίας, καὶ φυλοβιότητος τοῦ καρδιναλίου, δὲν ἀπῆλαυεν ἃ εὐτυχῶς συνειδότος τῆς τοσοῦτον μεγάλης περιουσίας του. Οὗ ὡ λοιπὸν μία τῶν μεγίστων εὐτυχιῶν αὐτοῦ ἦτο καὶ τὸ νὰ ἐναχθῇ εἰς δίκην, ὅτι ἂν ἔχτνεν αὐτὴν, ἔλεγεν, ἤθελε πτύσει τοῦ νὰ κατέχῃ περιουσίαν ἥτις δὲν τῷ ἀνῆκεν. Ἂν δὲ ἐκέρδιζε τὴν κρίσιν, ἤθελε διατηρήσει μὲ καθαρὰν τὴν συνείδησιν ὅ,τι εἶχον ἀπαιτήσει παρ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἡ δικαιοσύνη τοῦ τὸ ἀπέδωκε. Τοῦτο βεβαια δὲν ἐκαλοσύνεσε τὸν μαχαρίτην πρωτοπρεσβύτερον.

Ὁ δοὺξ Μαζαρίνος εἰς τοὺς συμβουλεύοντας αὐτὸν ν' ἀποφεύγῃ τὰς δίκας καὶ νὰ ἡσυχάζῃ, ἀπεκρίνετο ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν δὲν ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἵνα φέρῃ τὴν εἰρήνην· ὅτι αἱ συζυτήσεις, αἱ λογομαχίαι καὶ αἱ δίκαι εἶναι τῆς θείας δικαιοσύνης, οἱ δὲ συμβιβασμοὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἐπινοήσεως· οὕτω λοιπὸν ἤθελε ἀποφασισμένος νὰ χρεωλογῆται εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν, καὶ νὰ μὴ συμβιβάζηται ποτε.

Ὁ καρδινάλιος δ' Ἐστρέης δὲν ἦτο τῆς γνώμης τοῦ κληρονόμου τοῦ Μαζαρίνου ὡς πρὸς τας ὑποθέσεις. Ποτὲ οἱ ἐπιστάται αὐτοῦ δὲν κατώρθωνον νὰ τῷ δώσωσι λογαριασμόν. Ἡμέραν τινὰ ἐνόμισαν ὅτι ἔβαλαν εἰς τὸ χέρι τὸν καρδιναλιον ὅ,τις ὑπεσχέθη νὰ τοὺς ἀκούσῃ καὶ νὰ μὴ δεχθῇ μηδένα, ἐκτος ἂν συνέβαινε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ ὁ καρδινάλιος Ῥόνζης, ὁ καλλιστος τῶν φίλων του, εἰς ὃν δὲν ἠδύνατο ν' ἀρνηθῇ τὴν εἴσοδον χωρὶς νὰ παραβῇ τὴν εὐπρέπειαν. Παρουσιάζουν ὅλα τὰ καταστιχα, ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς, ὅλα τὰ παλαιόχαρτα· ὁ δ' Ἐστρέης φρυάττει ἐνώπιον τοῦ σωροῦ ἐκείνου τῶν ἀριθμῶν, ὅστις ἦτο κατεταγμένος ἐπὶ τοῦ γραστίου εἰς φατγκα, σολδία καὶ ἑλατοχά· τί βάσανος !... οἱ γραμματεῖς ἤρχισαν τὴν ἐργασίαν των· ὁ καρδινάλιος ἐστενοχωρεῖτο, περιεστρέφετο ἐντὸς τῆς ἕδρας του, ἐχασμᾶτο, ἀπεκρίνετο διὰ μονοσυλλάβων λέξεων, ἐκύτοζε τὸ ὡραλόγιον· ὅτε δὲ δὲν ἠδύνατο νὰ βαρύξῃ πλέον, ἐκρούσθη αἴφνης τὸ ῥόπτρον τῆς θύρας, καὶ μία ἀκαξα εἰσεδυσεν ἐντὸς τῆς αὐλῆς. Ἦτο ὁ Ῥόνζης !... ὅστις λαβὼν γραμματίον λίαν κατεπείγον, ἔτρεχεν ὅσον τάχις ἵνα μάθῃ περὶ τίνος πρόκειται.

« Ὦ ! δόξα σοι ὁ θεός ! ἀνέκραξεν ὁ δ' Ἐστρέης βλέπων αὐτὸν εἰσερχόμενον, με γλυκύτητα ἀπομίαν θέσιν λίαν δυσάρεστον. Οἱ ἐπιστάται μου μὲ ἐκρέμνουν αἰχμαλώτων, ἐπὶ τῇ προφάσει τοῦ νὰ μοὶ δώσωσι λογαριασμὸν τὸν ὁποῖον δὲν χρειάζομαι.

— Ὦ τοὺς αὐθάδεις ! » ἀπήντησε πονηρῶς ὁ Ῥόνζης· ἔκτοτε δὲ οἱ κύριοι ἐπιστάται ἔβαλαν γνώσιν δὲν ἐνόχλησαν πλέον τὸν αὐθέντην, ἀλλ' ἐπλούτησαν ἴσως ἀπὸ τὴν ῥαχίν του.

« Λόγος τις τοῦ καρδιναλίου δ' Ἐστρέης πρὸς τὸν βασιλέα σώζεται ἔτι, λέγει ὁ Σαίντ-Σιμών· Εἰς τὸ δεῖπνον ἐτιμᾶτο πάντοτε τὰ μέγιστα ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἅμα ἐνεργάζετο ἐνώπιον αὐτοῦ. Ὁ βασιλεὺς ὁμιλῶν ποτε πρὸς αὐτὸν, παρεπονήθη διὰ τὴν σιέρτσιν τῶν ὀδόντων αὐτοῦ.

« Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ καρδινάλιος, καὶ τίς ἐστὶν ὁ ἔχων ὀδόντας ; »

« Τὸ σπάνιον τῆς ἀποκρίσεως ταύτης συνίστατο εἰς τὸ ὅτι, καὶ τοι προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, διετήρει ἔτι αὐτοὺς λευκοὺς καὶ ὡραιοτάτους· καὶ τὸ σῶματου εἰ καὶ πολὺ μέγα, ἦτο ὅμως ὡραῖον, καὶ τοσοῦτον ὥστε ἐδείκνυεν αὐτοὺς καλὰ ἐνῷ ὡμίλει. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς ἐδόθη εἰς γέλωτα διὰ τὴν ἀπάντησιν, καὶ ὅλη ἡ ὁμήγυρις, ὡς καὶ ὁ ποικοκύρης, χωρὶς νὰ τὸν μέλῃ ποσῶς.

Ἡ πονηρία καὶ τὰ παραξενα τοῦ πρίγκιπος Ἐρρίκου Ἰουλίου, υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κονδέ, εἶναι ἀπειράριθμα, καὶ εἶναι ἄξιος νὰ κατέχῃ θέσιν ἐν τῷ μουσείῳ τῶν ἀλλοκότων ἀνθρώπων. Καί τοι μικρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ κακοκαμωμένος ὁ Ἐρρίκος Ἰούλιος, κατὰ τὸν Κύριον Καύλον, ἐθεράπευε διὰ τῆς ἀγχινοίας, τῆς ἐρωτοτροπίας, καὶ τῆς ἐλευθεριότητος, ὅψιν ἥτις προσήγγιζε μᾶλλον εἰς τὴν τοῦ δαίμονος ἢ εἰς τὴν τοῦ ἀνθρώπου· τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν ὅλως φιλόγελω, πονηρία, ἣ μετεχειρίζετο συχνά.

Ἐν τινι χορῷ εἰς τὸν γάμον τοῦ Δουκὸς τῆς Βουργουνδίας, ὁ Κύριος οὗτος ἔπαιξεν ἓν φοβερὸν παιγνίδιον εἰς τέσσαρας κυρίας. Ἐνεφανίσθη εἰς τὸν χορὸν ἐνδεδυμένος ἐνδυμασίαν πλατυτάτην καὶ μακρυτάτην, ἥτις μετεμόρφονεν αὐτόν τε καὶ τὸ ἀνάστημά του· ἐπέθηκεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τέσσαρα πρόσωπα ἐκ κηροῦ, παριστῶντα μετὰ πολλῆς ἀκριβείας τέσσαρας εὐγενεῖς, πρὸς οὓς αἱ κυρίαι αὗται, ἐθεωροῦντο ὡς μὴ οὖσαι ἀδιάφοροι· συνωμίλει μεθ' ἑκάστης ἐξ αὐτῶν, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν ἐγκαίρετα στρέφων πρὸς αὐτὴν τὸ πρόσωπον ὅπερ ὑπεστήθετο ὅτι τῇ ἤρεσκεν.

Ὁ Ἐρρίκος Ἰούλιος εὑρίσκετο εἰς δυσκολεῖς δι-

σαγμοὺς περὶ τῆς χρήσεως τοῦ καιροῦ του· εἶχε πάντοτε τέσσαρα δεῖπνα ἕτοιμα· ἓν εἰς Παρισίους, ἕτερον εἰς Ῥωδόμαγον (Rouen), τὸ ἄλλο εἰς Σαντίλλην, καὶ τὸ τέταρτον εἰς τὴν αὐλήν· ἡ γυνή του βέβαια ἀπήλαυε τῶν ἀγαθῶν τοῦ παραδείσου μετὰ τοιούτου συζύγου! ἐξεναντίας, τῇ ἠρνεῖτο τα πάντα· τὴν ἐζήτει, τὴν ἀπέπεμπε καθ' ἣν στιγμὴν δὲν τὸ ἐπερίμενεν· ἠγνόει πάντοτε ποῦ ἔμελλε νὰ περάσῃ τὴν ἑπομένην ὥραν.

Καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ Λουξεμβούργου τὴν ἔπαθεν ἐκ τῆς πονηρίας τοῦ πρίγκηπος τούτου. Ὁ Λουξεμβοῦργος εἶχε νυμφευθῇ γυναῖκα πλουσιωτέραν κατὰ τὰ χρήματα ἢ κατὰ τὴν ὡραιότητα· ἔτι δὲ τὰ κοσμήματα τῆς κυρίας ταύτης ἦσαν πολυτιμότερα τῆς φήμης αὐτῆς· ἀλλ' ἡ ἐπιείκεια τοῦ στρατηγοῦ ἦτο τοιαύτη, ὥστε δὲν προσεῖχεν εἰς τοῦτο. Ἐδίδετό ποτε χορὸς ἐν Βερσαλλίᾳ· ὁ κύριος Λουξεμβούργου δὲν εὗρε πῶς νὰ ἐνδυθῇ, καὶ ἐν τῇ ἀπορίᾳ ταύτῃ ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τοῦ ἐφευρετικοῦ νοὸς τοῦ πρίγκηπος· ὁ Ἐβραῖος Ἰούλιος περιτυλίσσει αὐτὸν μὲ μουσελίναν κυμαινομένην, καθίζει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του κεφαλόδεσμον ἀλλόκοτον, καὶ ἐπὶ πλέον κολοσσιαῖα ἐλαφοκέρατα, ἅτινα περιεπλέκοντο εἰς ὅλους τοὺς πολυελαίους, καὶ ἐξέτεινον μακρὰν τὴν σκιὰν τῶν κλάδων του.

Εἰς τὴν θέαν ταύτην, ἐγείρεται ψιθυρισμός, καὶ κρυφομιλοῦσιν ὄπισθεν τῆς βιπίδος. Καλὲ τίς εἶναι ὁ εὐτυχὴς βροτὸς λέγουσιν, ὅστις δημοσιεύει τοιοῦτο μυστικόν; ἢ τίς ἀφηφεῖ μετὰ τοσαύτης τόλμης τὴν κοινὴν γνώμην; Ἀνακαλύπτουσι τέλος πάντων ὅτι ὁ προσωπιδοφόρος εἶναι ὁ Κύριος Λουξεμβούργου· οἱ γέλωτες ἐκρήγνυνται θορυβωδῶς· ὑπερηφανευθεὶς δ' ἐκ τῆς ἐπιτυχίας ταύτης, ὁ προσωπιδοφόρος κάμνει τρέλλας ὅπως τὴν πολλαπλασιάσῃ· φθάνει καὶ ὁ βασιλεὺς ἀκολουθούμενος ὑπὸ λαμπρᾶς συνοδείας, καὶ μ' ὅλην τὴν προφύλαξιν καὶ τὴν συνήθη αὐτοῦ σοβαρότητα, ὁ Λουδοβῖκος ΙΔ'. δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ. Τὸ συμβὰν τοῦτο ἐμνημονεύετο πολὺν καιρὸν εἰς τὰ χρονικὰ τῆς Βερσαλλίας.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

ΟΙ ΚΟΡΣΙΚΑΝΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ.

ΥΠΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ.

(Συνέχεια)

ΙΔ'.

Τὴν ἐπαύριον, εἰς τὰς δέκα τὸ πρωΐ ἤμην εἰς τὴν θύραν τοῦ Κ. Λουδοβίκου δὲ Φράγκη.

Ἀναβαίνων δὲ τὴν κλίμακα ἀπήντησα δύο νέους οἵτινες ἐξήρχοντο· ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἐφαίνετο ἄνθρωπος τῆς κοινωνίας, ὁ δ' ἕτερος ἐφόρει τὸ παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς, καὶ ἐφαίνετο στρατιωτικὸς, καί τοι ἐνδεδυμένος ὡς ἰδιώτης· ὑπωπτεύσα δὲ ὅτι οἱ δύο οὗτοι Κύριοι ἐξήρχοντο ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Λουδοβίκου δὲ Φράγκη, καὶ τοὺς ἠκολούθησα ἕως κάτω τῆς κλίμακος, ἔπειτα δὲ ἀνέλαβον τὸν δρόμον μου καὶ ἔκρουσα τὴν θύραν.

Ὁ ὑπηρέτης μοὶ ἠνέῳξε· ὁ κύριός του ἦτο εἰς τὸ δωμάτιόν του· ὅτε δὲ εἰσῆλθε νὰ μὲ ἀναγγείλῃ, ὁ Λουδοβίκος ὅστις ἔγραφεν, ἔστρεψε τὴν κεφαλήν του.

— Ἄ! πάγει καλὰ, εἶπε συγρέφων τὸ γραμμάτιόν του, καὶ βίπτων αὐτὸ εἰς τὸ πῦρ, — τὸ γραμμάτιον τοῦτο ἦτο δι' ὑμᾶς καὶ ἔμελλον νὰ τὸ πέμψω εἰς τὴν οἰκίαν σας. — Πάγει καλλὰ Ἰωσὴφ, νὰ μὴ εἰσαγάγῃς κάνένα.— Ὁ ὑπηρέτης ἐξῆλθε.

— Δὲν ἀπαντήσατε δύο κυρίους ἐπὶ τῆς κλίμακος; ἐξηκολούθησεν ὁ Λουδοβίκος προσωθῶν τὴν ἕδραν του.

— Ναὶ, ὁ εἷς τῶν ὁποίων φέρει παράσημον.

— Σωστά.

— Σχεδὸν ἤμην βέβαιος ὅτι, ἐξήρχοντο ἐκ τῆς κατοικίας σας.

— Καλῶς ἐπρομαντεύσατε.

— Μήπως ἦλθον ἐκ μέρους τοῦ Κ. δὲ Σατῶ-Ρενῶ,

— Εἶναι οἱ μάρτυρές του.

— Ἄ! φαίνεται ὅτι ἐξέλαβε τὴν ὑπόθεσιν σπουδαίως.

— Ὁμολογητέον ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἄλλως, ἀπεκρίθη ὁ Λουδοβίκος δὲ Φράγκης.

— Καὶ ἦλθον;...

— Νὰ μὲ παρακαλέσωσι νὰ τοῖς πέμψω δύο ἐκ τῶν φίλων μου, διὰ νὰ συνεννοηθῶσι περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης· τότε λοιπὸν ἐσυλλογίσθην ὑμᾶς.

— Μοὶ κάμνετε μεγάλην τιμὴν, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ παρουσιασθῶ μόνος εἰς αὐτούς.

— Παρεκάλεσα ἕνα ἐκ τῶν φίλων μου τὸν Βαρόνον Γιορδάνον Μαρτέλλην να ἔλθῃ νὰ προγευματίσῃ μετ' ἐμοῦ, εἰς τὰς ἕνδεκα θέλει εἶναι ἐδῶ, θέλομεν προγευματίσει ὁμοῦ, καὶ τὸ μεσημέρι θὰ λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ ὑπάγητε εἰς τὰς οἰκίας τῶν κυρίων τούτων, οἵτινες μοὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι θέλουν εἶναι εἰς τὰς κατοικίας των ἕως εἰς τὰς τρεῖς. Ἰδοὺ τὰ ὀνόματά των καὶ αἱ διευθύνσεις των. Ὁ Λουδοβίκος μοὶ ἐνεχείρισε δύο χαρτώνυμα (carles) ὁ μὲν ὠνομάζετο Βαρόνος Σατωγράνδος. ὁ δ' ἕτερος Κ. Ἀνδριανὸς δὲ Βοϊσσῆς· καὶ ὁ μὲν κατῴκει ἐν ὁδῷ Εἰρήνης Ἀριθ. 12. ὁ δὲ ὡς εἶχον ὑποπτεύσει, ἀνῆκεν εἰς τὸν στρατὸν, καὶ ἦτο ὑπολοχαγὸς εἰς τοὺς εὐζώνους τῆς Ἀφρικῆς, καὶ κατῴκει εἰς τὴν ὁδὸν Αἶλλε Ἀριθ. 29.

Ἔστρεφον, καὶ ἐξανέστρεφον τὰ γραμμάτια εἰς τὴν χεῖρά μου.

— Ἔ, καλά! τί στενοχωρεῖσθε; ἠρώτησεν ὁ Λουδοβίκος.

— Θέλω νὰ μάθω παρ' ὑμῶν εἰλικρινῶς ἐὰν θεωρῆται τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὡς σπουδαίαν· ἐννοεῖται ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ θέλομεν ῥυθμίσει τὴν διαγωγήν μας.

— Καὶ βέβαια πολὺ σπουδαίαν! Πρὸς δὲ τούτοις μὲ ἠκούσατε ὑποβάλλοντα ἐμαυτὸν εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Κ. δὲ Σατῶ Ρενῶ, ὅτις καὶ ἔπεμψε τοὺς μάρτυράς του.

Πρέπει λοιπὸν ν' ἀφεθῶ εἰς τὴν τύχην μου.

— Ναὶ βεβαίως... ἀλλά....

— Τελειώσατε τὸν λόγον σας, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος μειδιῶν.

— Ἀλλὰ τέλος πάντων, πρέπει νὰ γνωρίσω τὸ αἴτιον τῆς μονομαχίας σας. Δὲν δύναται τις νὰ βλέπῃ δύο ἀνθρώπους φονεύοντας ἀλλήλους χωρὶς νὰ θέλῃ νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν. Γνωρίζετε καλῶς ὅτι ἡ θέσις τοῦ μάρτυρος εἶναι σεβαιωτέρα τῆς τοῦ μονομαχοῦντος.

— Λοιπὸν θέλω σᾶς εἰπεῖ τὴν αἰτίαν τῆς ἔριδος ταύτης ἐν συντόμῳ· ἰδοὺ αὐτή. « Εἰς τὴν ἐν Παρισίοις ἄφιξίν μου εἷς τῶν φίλων μου, πλοίαρχος μιᾶς φρεγάτας, μὲ ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν γυναῖκά του. Ἦτο ὡραία καὶ νέα, καὶ ἡ θέα της μὲ ἔκαμε τοιαύτην βαθεῖαν ἐντύπωσιν, ὥστε φοβούμενος μὴ ἐρωτευθῶ, ἐρώμην ὅσον τὸ δυνατὸν σπανιώτερον τῇ δοθείσῃμοι ἀδείᾳ τοῦ να ἐπισκέπτωμαι αὐτοὺς ὁπόταν ἤθελον.

« Ὁ φίλος μου παρεπονεῖτο διὰ τὴν ἀδιαφορίαν μου ταύτην, ἐγὼ δὲ τῷ εἶπον εἰλικρινῶς ὡς ὅλην τὴν ἀλήθειαν· δηλαδὴ ὅτι ἡ σύζυγός του ἦτο τόσον ὡραία ὥστε δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐκτίθεμαι εἰς τὸ νὰ τὴν βλέπω πολὺ συχνά· ἐκεῖνος δὲ μειδιῶν, μοὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα, καὶ ἐπέμεινεν εἰς τὸ νὰ ὑπάγω νὰ γευματίσω μετ' αὐτοῦ τὴν αὐτὴν ἡμέραν.

« Φίλτατε Λουδοβίκε» μοὶ λέγει εἰς τὸ ἐπιδόρπιον, ἀναχωρῶ μετὰ τρεῖς ἑβδομάδας διὰ τὸ Μεξικὸν, καὶ ἴσως θέλω εἶμαι ἀπὼν ἐπὶ τρεῖς μῆνας· ἴσως ἐπὶ ἕξ, ἴσως δὲ καὶ διὰ περισσότερον χρόνον· ἡμεῖς οἱ ναυτικοὶ γνωρίζομεν μόνον τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως, ἀλλὰ ποτὲ τὴν τῆς ἐπιστροφῆς. Σᾶς συζήτω, ὅθεν, τὴν Αἰμιλίαν εἰς τὴν ἀπουσίαν μου. Σὺ δὲ Αἰμιλία, παρακαλῶ νὰ θεωρῇς τὸν Λουδοβίκον ὡς ἀδελφόν σου.

« Ἡ σύζυγός του τῷ ἀπεκρίθη τείνουσά μοι τὴν χεῖρά της.

« Ἔμεινα ἔκθαμβος· δὲν ἤξευρον τί ν' ἀποκριθῶ, καὶ πρέπει νὰ ἐφάνην πολλὰ εὐήθης εἰς τὴν μέλλουσαν ἀδελφήν μου.

« Τρεῖς ἑβδομάδας μετὰ ταῦτα, ὁ φίλος μου πραγματικῶς ἀνεχώρησε.

« Εἰς τὸ διάστημα τῶν τριῶν τούτων ἑβδομάδων, μοῦ εἶχεν ἀπαιτήσει νὰ ὑπάγω νὰ γευματίζω μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος τοὐλάχιστον.

« Ἡ Αἰμιλία ἔμεινε μετὰ τῆς μητρός της· περιττὸν δὲ εἶναι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἡ ἐμπιστοσύνη αὕτη τοῦ συζύγου της, μοὶ τὴν κατέστησεν ἱερὰν, καὶ ὅτι καί τοι ἀγαπῶν αὐτὴν περισσότερον ἢ ὅσον ἔπρεπε νὰ τὴν ἀγαπᾷ ἀδελφός της, δὲν τὴν ἐθεώρουν ὅμως ἢ ὡς ἀδελφήν μου.

« Ἓξ μῆνες παρῆλθον.

« Ἡ Αἰμιλία κατῴκει πάντοτε μετὰ τῆς μητρός της, καὶ ὁ σύζυγός της ἀναχωρῶν εἶχεν ἀπαιτήσει νὰ ἐξακολουθῇ να δέχεται ἐπισκέψεις· ὁ ταλαίπωρος φίλος δὲν ἐφοβεῖτο τίποτε περισσότερον ἢ τὴν φήμην ἀνδρὸς ζηλοτυποῦντος· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὑπερηγάπα τὴν Αἰμιλίαν, καὶ εἶχε πᾶσαν ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτήν.

« Ἡ Αἰμιλία λοιπὸν ἐξηκολούθει νὰ ἔχῃ συναναστροφὰς εἰς τὰς ὁποίας ἐσύχναζον κυρίως γενοὶ φίλοι, καὶ ἡ παρουσία τῆς μητρός της ἀφῄρει πᾶσαν δυσφημίαν ἀπὸ τὰς πλέον κακὰς γλώσσας, ὥστε οὐδεὶς ἔλεγέ τι δυνάμενον νὰ βλάψῃ τὴν ὑπόληψίν της.

« Εἶναι δὲ ἤδη τρεῖς μῆνες ἀφ' οὗ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν οἰκίαν της ὁ Κ. δὲ Σατὼ Ρενώ.

« Πιστεύετε, νομίζω, εἰς τὰς προαισθήσεις· εἰς τὴν θέαν του συνεταράχθην· δὲν μοὶ ἀπέτεινε τὸν λόγον, ἀλλ' ἐφέρθη ὡς ἄνθρωπος τῆς κοινωνίας, καὶ ὅμως ὅτε ἐξῆλθε τὸν ἐμίσουν ἤδη.

« Δικτί ; οὐδ' ἐγὼ τὸ ἤξευρον.

« Ἢ καλλιον εἰπεῖν, παρετήρησα ὅτι τὴν αὐτὴν ἔκαμεν εἰς αὐτὸν ἐντύπωσιν ἣν ἔκαμεν εἰς ἐμὲ ὅτε τὴν εἶδον διὰ πρώτην φοράν.

« Ἐξ ἄλλου δὲ μέρους, μοὶ ἐφάνη ὅτι ἡ Αἰμιλία τὸν ἐδέχθη μὲ μείζονα παρὰ τὸ σύνηθες ἐρωτοτροπίαν. Ἠπατώμην βεβαια, ἀλλὰ σᾶς τὸ εἶπον· δὲν εἶχον παύσει ν' ἀγαπῶ τὴν Αἰμιλίαν καὶ ἤμην ζηλότυπος.

« Ὅθεν εἰς τὴν προσεχῆ ἑσπερινὴν συναναστροφὴν δὲν ἔχασα ἐκ τῆς ὄψεώς μου τὸν Κ. δὲ Σατὼ Ρενώ· ἴσως δὲ καὶ αὐτὸς παρετήρησε τὴν ἐπιμονήν μου εἰς τὸ νὰ τὸν θεωρῶ, καὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι ὡμίλει χαμηλῇ τῇ φωνῇ μετὰ τῆς Αἰμιλίας, καὶ ἐπροσπάθει νὰ μὲ καταζήσῃ γελοῖον.

« Ἂν δὲν ὑπῆκουον εἰς τὰ αἰσθήματά μου, τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἑσπέραν ἤθελον ζητήσει αἰτίαν τινὰ, καὶ μονομαχήσει μετ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκρατήθην συλλογισθεὶς ὅτι τοιαύτη διαγωγὴ ἤθελεν εἶναι γελοία.

« Τί τὰ θέλετε, ἑκάστη παρασκευὴ ἦτο δι' ἐμὲ ἡμέρα βασάνου.

« Ὁ Κ. δὲ Σατὼ Ρενὼ εἶναι ἄνθρωπος τῆς κοινωνίας, κομψοπρεπὴς καὶ λέων (lion)· ἐγνώρισα τὴν κατ' ἐμοῦ ὑπεροχήν του εἰς πολλὰ πράγματα, ἀλλὰ μοὶ ἐφάνη ὅτι καὶ ἡ Αἰμιλία τὸν ἐτίμα περισσότερον τῆς ἀξίας του.

« Μετὰ ταῦτα μοὶ ἐφάνη ὅτι δὲν ἤμην ὁ μόνος ὅστις παρετήρουν τὴν σχέσιν τῆς Αἰμιλίας μετὰ τοῦ Κ. δὲ Σατὼ Ρενὼ· ἡ σχέσις δὲ αὕτη τόσον ηὔξησεν, ὥστε ἡμέραν τινα ὁ Ἰορδάνης ὅστις καὶ αὐτὸς, ἐσύχναζεν εἰς τὴν οἰκίαν, μοὶ ἀνέφερε περὶ αὐτῆς.

« Ἀπεράσισα λοιπὸν νὰ ὁμιλήσω εἰς τὴν Αἰμιλίαν, πεπεισμένος ὅτι ἐκ μέρους της οὐδὲν ἄλλο ὑπῆρχε κακὸν εἰμὴ ἀσυλλογισία, καὶ δὲν ἐχρειαζόμην ἄλλο εἰμὴ νὰ ἀνοίξω τοὺς ὀφθαλμούς της ἐπὶ τῆς διαγωγῆς της, ἵνα διορθώσῃ ἐκείνα διὰ τὰ ὁποῖα ἠδύνατό τις νὰ τὴν μεμφθῇ.

« Ἀλλὰ παρὰ προσδοκίαν μου, ἡ Αἰμιλία ἐξέλαβε τὰς παρατηρήσεις μου ὡς αστεισμοὺς, λέγουσα ὅτι ἤμην τρελλὸς ἐγὼ τε καὶ οἱ συμμέτοχοι τῶν ἰδεῶν μου.

« Καὶ ἐγὼ μὲν ἐπέμεινα, αὐτὴ δὲ μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι τοιαύτη ὑπόθεσις δὲν ἀνῆκεν εἰς ἐμὲ, καὶ ὅτι ἀνὴρ ἐρωτόληπτος εἶναι βεβαίως δικαστὴς προκατειλημμένος.

« Εἰς τοῦτο ἔμεινα ἔκπληκτος· ὁ συζυγός της τῇ εἶχεν εἰπεῖ ἅπαντα.

« Ἔκτοτε λοιπὸν ἐννοεῖται ὅτι ὑπὸ τὴν ἔποψιν ἐραστοῦ δυστυχοῦς, καὶ ζηλοτύπου ἔμελλον νὰ καταστῶ γελοῖος καὶ ἀνυπόφορος· ἔπαυσα ὅθεν νὰ συχνάζω εἰς τῆς Αἰμιλίας.

« Καί τοι ὅμως ἔπαυσα δὲν ἐρεύμην καὶ εἰδήσεων περὶ αὐτῆς· ἐγνώριζα ὅ,τι ἔκαμνε καὶ δὲν ἦμην ἧττον δυσυχὴς, διότι ἤρχισαν νὰ παρατηρῶσι τὰς σχέσεις τοῦ Κ. δὲ Σατῶ Ρενῶ, καὶ νὰ ὁμιλῶσι περὶ αὐτῶν.

« Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ τῇ γράψω πράττων τοῦτο μετὰ μεγίστης προφυλάξεως, καὶ παρακαλῶν αὐτὴν ἐν ὀνόματι τῆς κινδυνευούσης τιμῆς της, τοῦ ἀπόντος συζύγου της, καὶ πλήρους ἀφοσιώσεως εἰς αὐτὴν, ν' ἀγρυπνῇ ἐπὶ τῶν πράξεων ἑαυτῆς, ἀλλὰ δέν μοι ἀπεκρίθη.

« Τί τὰ θέλετε ὁ ἔρως εἶναι ἀνεξάρτητος τῆς θελήσεως, ἡ δυσυχὴς ἠγάπα καὶ ἐπειδὴ ἠγάπα ἦτο τυρλὴ καὶ ἤθελε νὰ ἦναι.

« Μετά τινα καιρὸν, ἤκουσα νὰ λέγωσιν ὅτι ἡ Αἰμιλία ἦτο ἐρωμένη τοῦ Κ. δὲ Σατῶ Ρενῶ.

« Τὸ ὅ,τι ὑπέφερα δὲν δύναμαι νὰ σᾶς περιγράψω.

« Καὶ τότε ἠσθάνθην τὴν μεγάλην λύπην, ἣν ἠσθάνθη καὶ ὁ ἀδελφός μου συγχρόνως.

« Ἐν τούτοις δώδεκα ἡμέραι παρῆλθον, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ, ἤλθετε καὶ ὑμεῖς.

« Τὴν αὐτὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἤλθετε εἰς τὴν οἰκίαν μου, εἶχον λάβει ἀνώνυμον ἐπιστολήν· ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἦτο ἐκ μέρους κυρίας ἐκ τῶν φίλων μου, ἧς μόνον τ' ὄνομα μοὶ ἀνέφερε.

« Τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο ἦτο *Αἰμιλία*.

« Ἤθελα δὲ τὴν γνωρίσει ἐκ τινος ἀνθοδέσμης ἐξ ἴων.

« Σᾶς εἶπον τότε ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπάγω εἰς τὸν χορὸν, ἀλλὰ σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι παρεσυρόμην ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης.

« Ἤπῃγα λοιπὸν ἐκεῖ, καὶ εὗρον τὴν μετημφιεσμένην εἰς τὸ προσδιωρισμένον μέρος, μοὶ ἐπεβεβαίωσε δὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μοὶ εἶχον εἰπεῖν, ὅτι δηλαδὴ ὁ Κ. δὲ Σατῶ Ρενὼ, ἦτο ἐραστὴς τῆς Αἰμιλίας, καὶ ἐπειδὴ ἀμφίβαλλον, ἢ μᾶλλον ἐπροσποιούμην ὅτι ἀμφίβαλλον, μοὶ ἔφερεν εἰς ἀπόδειξιν ὅτι ὁ Κ. δὲ Σατῶ Ρενὼ εἶχε ποιχηματίσει νὰ φέρῃ τὴν νέαν ἐρωμένην του εἰς τοῦ Κ. Δ....

« Συνέπεσε δὲ νὰ γνωρίζητε ὑμεῖς τὸν Κ. Δ.... καὶ νὰ ἦσθε προσκεκλημένος εἰς τὸν δεῖπνον, νὰ ἔχητε τὴν ἐξουσίαν νὰ προσκαλέσητε ἕνα φίλον, νὰ μὲ προτείνετε τοῦτο, καὶ ἐγὼ νὰ τὸ δεχθῶ. Τὰ περαιτέρω γνωρίζετε

« Τώρα λοιπὸν τί ἄλλο δύναμαι νὰ κάμω παρὰ νὰ περιμένω, καὶ νὰ δεχθῶ τὰς προτάσεις τοῦ ἀντιπάλου μου ;

Μὴ ἔχων ν' ἀποκριθῶ τίποτε εἰς ταῦτα ἔκλινα τὴν κεφαλήν.

— Ἀλλά, ἐπανέλαβον μετὰ μίαν στιγμὴν, καὶ μὲ αἴσθημα φόβου, νομίζω ὅτι ἐνθυμοῦμαι, καὶ εἶθε ν' ἀπατῶμαι, ὅτι ὁ ἀδελφός σας μοὶ εἶπεν ὅτι ποτὲ δὲν εἴχετε πιάσει οὔτε πιστόλιον οὔτε ξίφος.

— Τώοντι.

— Τότε λοιπὸν χρέμασθε ἀπὸ τὸ ἔλεος τοῦ ἀντιπάλου σας.

— Ἔ! τί νὰ γείνῃ; ἔχει ὁ Θεός!

ΙΕ'.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ ὑπηρέτης ἀνήγειλε τὸν Βαρόνον Ἰορδάνην Μαρτέλλον.

Καὶ οὗτος ὡς ὁ Λουδοβίκος δε Φράγκης, ἦτο νέος Κορσικανὸς ἐκ τῆς ἐπαρχίας τῆς Σαρτίνης· ὑπηρέτει εἰς τὸ 11ον σύνταγμα, ὅπου δύο ἢ τρία ἀνδραγαθήματα τὸν ὕψωσαν εἰς τὸν βαθμὸν λοχαγοῦ, εἰς τὸ εἰκοστὸν τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας του· ἐννοεῖται ὅμως ὅτι ἦτο ἐνδεδυμένος πολιτικά.

— Λοιπόν! τῷ εἶπεν, ἀφ' οὗ μ' ἐχαιρέτησε, τὸ πρᾶγμα κατήντησεν ὅπου ὤφειλε νὰ καταντήσῃ, καὶ καθ' ἃ μοὶ γράφεις, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θέλεις δεχθῇ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν μαρτύρων τοῦ Κυρίου Σατῶ Ρενῶ εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας.

— Τὴν ἐδέχθην ἤδη, ἀπεκρίθη ὁ Λουδοβίκος. Σᾶς ἄφησαν τὰ ὀνόματα καὶ τὰς διευθύνσεις των;

— Ἰδοὺ τὰ χαρτώνυμά των.

— Πάγει καλά! ὁ ὑπηρέτης σας μοὶ εἶπεν ὅτι τὸ πράγευμα ἦτο ἕτοιμον, ἃς προγευματίσωμεν.

Μετέβημεν εἰς τὸ ἐστιατόριον, ὅπου δὲν ἐγένετο πλέον λόγος περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς συναντήσεώς μας. Ὁ Λουδοβίκος ἐντοῦθα μὲ ἠρώτα περὶ τοῦ εἰς Κορσικὴν ταξειδίου μου, καὶ ἐγὼ ἔλαβον εὐκαιρίαν νὰ τῷ διηγηθῶ πᾶν ὅ,τι ὁ ἀναγνώστης γινώσκει ἤδη.

Τὴν ὥραν ταύτην, καθ' ἣν τὸ πνεῦμα τοῦ νεανίου εἶχε καταπραϋνθῇ ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι ἔμελε νὰ συγκρουσθῇ τὴν ἐπαύριον μετὰ τοῦ Σατῶ Ρενῶ, ὅλα τὰ ὑπὲρ πατρίδος καὶ οἰκογενείας αἰσθήματά του διηγείροντο εἰς τὴν καρδίαν του.

Μὲ ἔκαμε νὰ ἐπαναλάβω πολλάκις ὅτι μοὶ εἶχον εἰπεῖν ὁ ἀδελφός καὶ ἡ μήτηρ του. Πρὸ πάντων δὲ εὐχαριστεῖτο, γινώσκων τὰ ὄντως Κορσικανὰ ἤθη τοῦ Λουκιανοῦ, διὰ τὰς ποσπαθείας του πρὸς κατάπαυσιν τῆς ἔριδος τῶν Ὀρλάνδων καὶ Καλονῶν.

Ἡ μεσημβρία ἐσήμανε.

— Νομίζω, Κύριε, χωρὶς ποσῶς νὰ θελήτω νὰ σᾶς διώξω, ὅτι ἤθελεν εἶναι καιρὸς ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τοὺς Κυρίους τούτους αἱ ἐπισκέψεις των· ἐὰν ἀργήσωμεν περισσότερον δύνανται νὰ νομίσωσιν ὅτι ἀμελοῦμεν.

— Ὢ; πρὸς τοῦτο μὴ σᾶς μέλει· ἀπεκρίθην ἐγὼ, διότι μόλις εἶναι δύο ὧραι ἀφ' οὗ ἐξήλθον, καὶ σᾶς ἐγγυῶμαι καιρὸς διὰ νὰ μᾶς εἰδοποιήσητε.

— Ἀδιάφορον εἶπεν ὁ Βαρόνος Ἰορδάνης, ὁ Λουδοβίκος ἔχει δίκαιον.

— Νῦν δὲ, εἶπον εἰς τὸν Λουδοβίκον, πρέπει τοὐλάχιστον νὰ μάθωμεν μὲ τί ὅπλον θέλετε νὰ κτυπηθῆτε μὲ τὸ πιστόλιον ἢ τὸ σπαθί;

— Τί θὰ πῇ! Σᾶς εἶπον, νομίζω, ὅτι μοὶ εἶναι ἀδιάφορον, καθ' ὅσον μαλιστα δὲν εἶμαι ἐξησκημένος οὔτε εἰς τὸ ἓν οὔτε εἰς τὸ ἄλλο. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ Κύριος Σατὼ Ρενὼ θέλει μ' ἀπαλλάξει τῆς ἀμηχανίας τῆς ἐκλογῆς. Ἐννοεῖται ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν προσβεβλημένον, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον δύναται νὰ ἐκλέξῃ τὸ ἀρέσκον αὐτῷ ὅπλον.

— Ἀλλ' ὁ προσβεβλημένος εἶναι ἀμφισβητήσιμος. Δὲν ἐκάμετε ἄλλο εἰμὴ νὰ προσφέρητε τὸν βραχίονα, ἐπειδὴ σᾶς τὸν ἐζήτησαν.

— Ἀκούσατέ μου, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος· πᾶσα συζήτησις κατ' ἐμὴν γνώμην δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἐπιθυμία πρὸς συμβιβασμόν· εἶμαι λίαν φιλήσυχος, κατὰ τὰς κλίσεις μου, ὡς γνωρίζετε, καὶ σαλὺ ἀπέχω τοῦ νὰ ἦμαι μονομάχος, καὶ πρώτην ἥδη φορὰν μέλλω νὰ κτυπηθῶ· ἀλλὰ δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους θελω νὰ φανῶ γενναῖος.

— Περὶ ἀσημάντου πράγματος λέγετε, φίλε μου, διότι δὲν κινδυνεύετε εἰμὴ τὴν ζωήν σας, καὶ ἀφίνετε ἡμᾶς ὑπευθύνους ἐνώπιον τῆς οἰκογενείας σας διὰ τὸ συμβησόμενον.

— Ὅσον δι' αὐτὸ μείνατε ἥσυχος· γνωρίζω τὴν μητέρα καὶ τὸν ἀδελφόν μου. Θὰ σ' ἐρωτήσουν· « ὁ Λουδοβίκος ἐφέρθη γενναῖος; » καὶ ὅταν ἀποκριθῆτε « Ναί » θὰ σᾶς εἴπωσι « Καλῶς ἔχει ».

— Ἀλλὰ τέλος, τί διάβολο· πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν τί ὅπλον προτιμᾶτε.

— Λοιπὸν ἐὰν προτείνωσι τὸ πιστόλιον δεχθῆτέ το ἀμέσως.

— Αὐτῆς τῆς γνώμης εἶμαι καὶ ἐγώ, εἶπεν ὁ Βαρόνιος.

— Ἔστω λοιπὸν τὸ πιστόλιον, ἀπεκρίθην, ἐπειδὴ συμφωνεῖτε ὑμεῖς περὶ τούτου· ἀλλὰ τὸ πιστόλιον εἶναι διεσταμμένον ὅπλον.

— Δύναμαι νὰ μάθω τὴν ξιφασκίαν ἕως αὔριον;

— Ὄχι· πλὴν μὲ ἓν καλὸν μάθημα τοῦ Γριζιέρου ἴσως δυνηθῆτε νὰ ὑπερασπισθῆτε.

Ὁ Λουδοβίκος ἐμειδίασε.

— Πιστεύσατέ μοι, εἶπεν, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ συμβῇ εἰς ἐμὲ αὔριον εἶναι γεγραμμένον ἐκεῖ ἐπάνω, καὶ ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν κάμωμεν δὲν δυνάμεθα νὰ μεταβάλωμεν τίποτε.

Τούτου ῥηθέντος, ἐσφίξαμεν αὐτοῦ τὴν χεῖρα καὶ κατεβήκαμεν.

Ἐπεσκέθημεν, φυσικῶ τῷ λόγῳ, κατὰ πρῶτον τὸν μάρτυρα τοῦ ἀντιπάλου ἡμῶν· ὑπήγαμεν λοιπὸν εἰς τοῦ Κυρίου Ῥενάτου δὲ Σατωγράνδου, ὃς κατῴκει, ὡς εἴπομεν ἤδη ἐν ὁδῷ Εἰρήνης ἀριθ. 12.

Ἡ εἴσοδος ἦτο ἀπηγορευμένη εἰς τοὺς μὴ ἐρχομένους παρὰ τοῦ Κυρίου Λουδοβίκου δὲ Φράγκη.

Ἐξηγήσαμεν τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς ἡμῶν, ἐπαρουσιάσαμεν τὰ χαρτώνυμά μας καὶ εἰσήχθημεν παραυτα.

Εὕρομεν τὸν Κύριον δὲ Σατωγράνδον ἄνθρωπον τοῦ κόσμου λίαν κομψοπρεπῆ· δὲν ἠθέλησε ποσῶς νὰ λάβωμεν τὸν κόπον τοῦ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τοῦ Κ. δὲ Βοΐσῆ, λέγων ὅτι εἶχον συμφωνήσει, ὥστε ὁ δεχόμενος πρῶτος τὴν ἐπίσκεψιν τῶν μαρτύρων, νὰ ὑπάγῃ νὰ φωνάξῃ τὸν ἕτερον.

Ἔσπευσε λοιπὸν εὐθὺς τὸν ὑπηρέτην του ἵνα γνωστοποιήσῃ εἰς τὸν Κύριον δε Βοΐσῆν ὅτι τὸν ἐπεριμένομεν· ἐν ᾧ δὲ ἐπεριμένομεν αὐτὸν, οὐδεὶς ἐγένετο λόγος περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως· ὡμιλήσαμεν περὶ κυνηγίου, ἱπποδρομίου μελοδράματος κ. λ.

Ὁ Κύριος δὲ Βοΐσῆς ἔφθασε μετὰ δέκα λεπτὰ, καὶ οἱ δύο οὗτοι κύριοι οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἔδειξαν ἀξίωσιν περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ὅπλων· ὁ Κύριος δὲ Σατὼ Ρενὼ ἐπίσης γεγυμνασμένος εἰς τὸ πιστόλιον καὶ τὴν σπάθην, ἀνέθετε τὴν ἐκλογὴν εἰς τὸν Κύριον δὲ Φράγκην ἢ εἰς τὴν τύχην.

Ἐβάλομεν λοιπὸν κλῆρον ῥίπτοντες ἓν λουδοβίκιον εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἔλαχε τὸ πιστόλιον· ἀπεφασίσθη δὲ νὰ κτυπηθῶσι τὴν ἐπαύριον, εἰς τὰς ἐννέα ὥρας τῆς πρωΐας, εἰς τὸ δάσος τῆς Βιγκέννης, ὅπου ἰσάμενοι εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι βημάτων· ἀπ' ἀλλήλων, νὰ πυροβολήσωσιν εἰς τὸ τρίτον χειροκρότημα τῶν μαρτύρων· ἐπανελθόντες δὲ εἰς τοῦ δὲ Φράγκη, ἐφέραμεν αὐτῷ τὴν ἀπάντησιν ταύτην.

Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν, ὅτε ἐπέστρεψα εἰς τὴν οἰκίαν μου, εὗρον τὰ χαρτώνυμα τῶν Κυρίων Σατωγράνδου καὶ Βοΐσῆ.

ΙΣΤ'.

Ἐπαρουσιάσθην εἰς τὰς ὀκτὼ τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Κ. δὲ Φράγκη, ἵνα τὸν ἐρωτήσω ἂν εἶχε νὰ μοὶ παραγγείλῃ τίποτε, ἀλλὰ μὲ παρεκάλεσε μὲ ὕφος ἀλλόκοτον νὰ περιμένω μέχρι τῆς ἐπιούσης.

— Ἡ νὺξ παρέχει συμβουλήν.

Τὴν ἐπιοῦσαν λοιπὸν ἀντὶ νὰ ὑπάγω εἰς τὰς ὀκτὼ, ὅπερ ἦρκει ἵνα εὑρεθῶμεν εἰς τὰς ἐννέα ὥρας, εἰς τὸν τόπον τῆς συναντήσεως, ὑπῆγα εἰς τοῦ Κ. Λουδοβίκου δὲ Φράγκη εἰς τὰς ἑπτὰ καὶ ἡμίσειαν· ἦτο δὲ ἤδη εἰς τὸ σπουδαστήριόν του καὶ ἔγραφεν· εἰς τὸν θόρυβον ὅπου ἔκαμα ἀνοίγων τὴν θύραν, ἐγράφη· ἦτο δὲ πολὺ ὠχρός.

— Συγγνώμην, μοὶ εἶπε, γράφω πρὸς τὴν μητέρα μου· καθήσατε, λάβετε μίαν ἐφημερίδα, ἂν ἔφερον αὐτάς· λάβετε τὸν Τύπον παραδείγματος χάριν, ὑπάρχει ὡραία παραφυλλὶς ὑπὸ τοῦ Κ. Μερῶ. Ἔλαβα τὴν ἐφημερίδα, καὶ ἐκάθησα θεωρῶν μετ' ἐκπλήξεως τὴν ἀντίθεσιν, ἣν ἔκαμνεν ἡ σχεδὸν πελιδνὴ ὠχρότης αὐτὴ τοῦ νεανίου, μετὰ τῆς γλυκείας, σοβαρᾶς καὶ ἀταράχου φωνῆς αὐτοῦ.

Ἐπροσπάθησα ν' ἀναγνώσω, ἀλλ' ἠκολούθουν διὰ τοῦ βλέμματος τοὺς χαρακτῆρας, τῆς γραφῆς του, χωρὶς νὰ ἐννοῶ αὐτούς.

Μετὰ παρέλευσιν πέντε λεπτῶν, — Ἐτελείωσα εἶπε, καὶ προσεκάλεσε παρευθὺς τὸν ὑπηρέτην του.

— Ἰωσὴφ τῷ εἶπε, δὲν εἶμαι ἐδιῶ διὰ κανένα, καὶ οὐδὲ διὰ τὸν Ἰορδάνην· ἂς περμείνῃ εἰς τὴν αἴθουσαν· δὲν θέλω νὰ μ' ἐνοχλήσῃ οὐδεὶς θέλω νὰ μείνω μόνος ἐπὶ δέκα λεπτὰ μετὰ τοῦ Κυρίου.

Ὁ ὑπηρέτης ἔκλεισε τὴν θύραν.

— Φίλτατε Ἀλεξάνδρε, μοὶ εἶπεν, ὁ Ἰορδάνης εἶναι Κόρσος, καὶ ἔχει κορσικανὰς ἰδέας· ὅθεν δὲν δύναμαι να τῷ ἐμπιστευθῶ, ὅσα ἐπιθυμῶ, θέλω μόνον τοῦ ἀπαιτήσει ἐχεμυθίαν καὶ οὐδὲν πλέον. Σὺ ὅμως πρέπει νὰ μοὶ ὑποσχεθῇς τὴν τελείαν ἐκτέλεσιν τῶν παραγγελιῶν μου.

— Βεβαίως, μήπως δὲν εἶναι τὸ χρέος ἑνὸς μάρτυρος;

— Χρέος τοσοῦτον ἀναγκαῖον, ὥστε ἴσως δι' αὐτοῦ σώσῃ τὴν οἰκογένειάν μας ἀπὸ δευτέρου δυστυχήματος.

— Δευτέρου δυστυχήματος; ἠρώτησα ἐκπεπληγμένος.

— Ἰδοὺ μοὶ λέγει, τί ἔγραψα εἰς τὴν μητέρα μου. Ἀνάγνωθι τὴν ἐπιστολὴν ταύτην.

Ἔλαβον τὴν ἐπιστολὴν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ δὲ Φράγκη, καὶ ἀνέγνων μετ' αὐξούσης ἐκπλήξεως.

« Ἀγαθή μου Μήτερ.

« Ἂν δὲν ἐγνώριζον ὑμᾶς γενναίαν ὡς Σπαρτιάτιδα, καὶ ὑποτεταγμένην εἰς τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ὡς χριστιανὴν, ἤθελον μεταχειρισθῇ πᾶν δυνατὸν μέσον ἵνα σᾶς προπαρασκευάσω εἰς τὸ φρικτὸν δυστύχημα ὅπερ μέλλει νὰ συμβῇ εἰς ὑμᾶς· ὅταν λάβετε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, θέλετε ἔχει μόνον ἕνα υἱόν.

« Λουκιανὲ, φίλτατε ἀδελφέ, ἀγάπα τὴν μητέρα μου καὶ δι' ἐμέ.

« Προχθὲς προσεβλήθην ὑπὸ ἐγκεφαλικοῦ πυρετοῦ, ὀλιγην ἔδωκα προσοχὴν εἰς τὰ πρῶτα συμπτώματα, καὶ ὁ ἰατρὸς ἔρθασεν ἀργά· φιλτάτη μου μῆτερ, δὲν ὑπαρχει πλέον ἐλπὶς δι' ἐμὲ, ἐκτὸς διὰ θαύματος· καὶ πῶς δύναμαι νὰ ἐλπίσω ὅτι ὁ θεὸς θέλει κάμει τοιοῦτο θαῦμα δι' ἐμέ;

« Σᾶς γράφω εἰς μίαν στιγμὴν ἀσαλεύτου φρενός· ἐὰν ἀποθάνω, ἡ ἐπιστολὴ αὕτη θέλει δοθῇ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον ἓν τέταρτον μετὰ τὸν θάνατόν μου, διότι ἕνεκα τῆς φιλαύτου στοργῆς μου πρὸς ὑμᾶς, θέλω νὰ μάθητε ὅτι ἀποθνήσκων δὲν λυποῦμαι οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν ἀγάπην σας, καὶ τὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου.

« Ὑγιαίνοιτε, μῆτέρ μου!

« Μὴ θρηνεῖτε, ἡ ψυχή μου σᾶς ἠγάπα καὶ ἔχι τὸ σῶμα μου, καὶ ὅπου καὶ ἂν ὑπαγῃ θέλει ἐξακολουθεῖ νὰ σᾶς ἀγαπᾷ.

« Ὑγίαινε, Λουκιανέ!

« Μὴ ἀφήσῃς ποτὲ τὴν μητέρα μας, καὶ συλλογίσου ὅτι δὲν ἔχει πλέον ἄλλον εἰμὴ σέ.

« Ὁ υἱός σας.

« Ὁ ἀδελφός σου.

« Λουδοβίκος δὲ Φράγκης. »

Μετὰ τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἐστράφην πρὸς τὸν γράψαντα αὐτάς.

— Ἔ, λοιπόν! τῷ εἶπον, τί σημαίνει τοῦτο;

— Δὲν ἐννοεῖς; μὲ ἠρώτησεν.

— Ὄχι.

— Θέλω φονευθῇ, εἰς τὰς ἐννέα ὥρας καὶ δέκα λεπτά.

— Θέλεις φονευθῇ;

— Ναί.

— Εἶσαι τρελλός! Διατὶ ἔχεις τοιαύτην ἰδέαν;

— Οὔτε τρελλὸς εἶμαι, οὔτε ἰδέαν ἔχω, φίλτατε . . . Μοὶ ἀνηγγέλθη.

— Σοὶ ἀνηγγέλθη; καὶ ὑπό τινος;

— Μήπως ὁ ἀδελφός μου δὲν σᾶς ἐδιηγήθη, ἠρώτησε γελῶν ὁ Λουδοβίκος, ὅτι οἱ ἄρρενες τῆς οἰκογενείας μας χαίρουσιν ἀλλοκότου τινὸς προνομίου;

— Εἶναι ἀληθὲς, ἀπεκρίθην σκιρτῶν ἀκουσίως, μοὶ ὡμίλησε περὶ φαντασμάτων.

—Ναί. Λοιπόν! ὁ πατήρ μου μοὶ ἐνεφανίσθη τὴν παρελθοῦσαν νυκα, καὶ διὰ τοῦτο μὲ κύρες σήμερον ὠχρόν· ἡ θέα τῶν τεθνεώτων κάμνει τοὺς ζῶντος νὰ ὠχριῶσι· τὸν ἐθεώρησα μετ' ἐκπλήξεως καί τινος φόβου.

— Τὸν πατέρα σας ἴδετε τὴν νύκτα ταύτην, λέγετε;

— Ναί.

— Καὶ σᾶς ὡμίλησεν;

— Μοὶ ἀνήγγειλε τὸν θανατόν μου.

— Θὰ ἦτον κανὲν τρομερὸν ὄνειρον, εἶπον.

— Ἦτο τρομερὸ ἀλήθεια.

— Ἐκοιμᾶσθε;

— Ἤμην ἔξυπνος... Μήπως δὲν πιστεύετε ὅτι ὁ πατὴρ δύναται νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν υἱόν του; ἔκλινα τὴν κεφαλὴν, διότι κ' ἐγὼ ἐν τῷ μυχῷ τῆς καρδίας μου ἐπίστευον τοῦτο.

— Πῶς συνέβη τοῦτο; ἠρώτησα.

— Ὦ; διὰ τοῦ ἁπλουστάτου καὶ φυσικωτάτου τρόπου Ἀνεγίνωσκον περιμένων τὸν πατέρα μου, διότι ἤξιουν ὅτι ἂν ἔτρεχον κανένα κίνδυνον, ὁ πατήρ μου μοὶ ἤθελεν ἐμφανισθῇ, ὅτε τὸ μεσονύκτιον ὁ λύχνος μου ὠχρίασεν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἡ θύρα ἠνεῴχθη σιγαλέως, καὶ ὁ πατήρ μου ἐνεφανίσθη.

— Ἀλλὰ πῶς; τὸν ἠρώτησα.

— Ὡς ὅτε ἔζη· ἐνδεδυμένος ὡς ἐσυνείθιζε. ἀλλὰ μόνον ἦτο πολὺ ὠχρὸς, καὶ οἱ ὀρθαλμοί του ἦσαν ἀκίνητοι.

— Ὦ! θεέ μου!...

— Τότε ἐπλησίασε σιγαλέως εἰς τὴν κλίνην· ἐγὼ δὲ ἠγέρθην στριζόμενος ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνός μου.

—Καλῶς ὡρίσατε, πάτερ μου, τῷ εἶπον· ἐκεῖνος πλησιάσας μ' ἐθεώρει ἀσκαρδαμυκτεί, καὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι ὁ ἄτονος ὀρθαλμός του, ἐνεψυχοῦτο ὑπὸ πατρικῆς στοργῆς.

— Ἐξακολούθει... εἶναι τρομερόν!

— Τότε τὰ χείλη του ἐκινήθησαν, καὶ παράδοξον πρᾶγμα! καὶ τοι οἱ λόγοι αὐτοῦ δὲν ἐπροξένησαν οὐδεμίαν ἠχώ, ἤκουσα ὅμως αὐτὰς ἐντός μου, καθαρῶς ἠχούσας.

— Καὶ τί σᾶς εἶπεν.

«—Λάβε πρόνοιαν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς σου υἱέ μου!

«—Λοιπὸν θέλω φονευθῆ εἰς τὴν μονομαχίαν ταύτην, ἠρώτησα. Εἶδον τότε δύο δάκρυα ῥέοντα ἐκ τῶν ἄνευ βλέμματος ὀφθαλμῶν του ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ προσώπου τοῦ φαντάσματος· «Καὶ εἰς ποίαν ὥραν;» Ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου τὸ ὡρολόγιον, ἠκολούθησα τὴν διεύθυνσίν του, καὶ εἶδον ὅτι ἦτο ἐννάτη ὥρα καὶ δέκα λεπτά.

« — Καλὰ, πάτερ μου, ἀπεκρίθην. Γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ! ἀποχωρίζομαι τῆς μητρός μου, διὰ νὰ ἦμαι μεθ' ὑμῶν.»

Τότε ὠχρὸν μειδίαμα διῆλθεν ἐπὶ τῶν χειλέων του, καὶ ποιῶν μοι σημεῖον ἀποχαιρετισμοῦ ἀπεμακρύνθη.

Ἡ θύρα ἠνεῴχθη μόνη της, αὐτὸς δὲ ἐγένετο ἄφαντος, καὶ ἡ θύρα ἐκλείσθη ».

Τὸ διήγημα τοῦτο ἔγεινε τόσον ἁπλῶς καὶ ἀφελῶς, ὥστε ἦτο φανερὸν, ἢ ὅτι ἡ σκηνὴ αὕτη ἦν διηγήθη ὁ δὲ Φράγκης συνέβη πραγματικῶς, ἢ ὅτι εἰς τὴν σύγχυσιν τοῦ πνεύματός του κατέῤῥηπαίγνιον τῆς φαντασίας του, ἣν ἐξέλαβεν ὡς ἀλήθειαν, καὶ διὰ τοῦτο ἦτο τόσον τρομερὸν, ὅσον ἐὰν ἦτο ἀλήθεια.

Ἐσπόγγισα τὸν ἱδρῶτα ἐκ τοῦ μετώπου μου.

— Ἤδη δὲ εἰπέ μοι, ἐξηκολούθησεν ὁ Λουδοβίκος γνωρίζεις τὸν ἀδελφόν μου;

— Ναί.

— Τί νομίζεις ὅτι θέλει πράξει ὅταν μάθῃ ὅτι ἐφονεύθην εἰς μονομαχίαν;

— Θέλει ἀναχωρήσῃ, πάραυτα ἀπὸ Σουλλακάρον ἵνα ἔλθῃ νὰ μονομαχήσῃ μετὰ τοῦ φονύσαντός σε.

—Καὶ ἐὰν καὶ αὐτὸς φονευθῇ, ἡ μήτηρ μου θέλει χηρεύσει τριχῶς, ἐκ τοῦ συζύγου της καὶ ἐκ τῶν δύο υἱῶν της.

— Ὦ! ἐννοῶ, εἶναι τρομερόν!

— Λοιπὸν, τοῦτο πρέπει νὰ ἐμποδίσωμεν· ἰδοὺ διατὶ ἔγραψα τὴν ἐπιστολὴν ταύτην. Νομίζων ὅτι ἀπέθανον ὑπὸ ἐγκεφαλικοῦ πυρετοῦ, ὁ ἀδελφός μου, δὲν θέλει ἔχει νὰ κάμῃ μὲ κανένα, καὶ ἡ μήτηρ μου θέλει παρηγορηθῇ εὐκολώτερον, νομίζουσα ὅτι ὑπέκυψα εἰς τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, παρὰ ἐὰν μάθῃ ὅτι ἐφονεύθην ὑπὸ ἀνθρωπίνης χειρός. Ἐκτὸς ἂν...

— Ἐκτὸς ἂν;... ἐπανέλαβεν.

— Ὦ! ὄχι... εἶπεν ὁ Λουδοβίκος· ἐλπίζω ὅτι τοῦτο δὲν θέλει γείνει.

Εἶδον ὅτι ἀπεκρίνετο εἰς ἀπόῤῥητον φόβον, καὶ δὲν ἐπέμεινα.

Τὴν στιγμὴν ταύτην, ἡ θύρα ἠνεῴχθη.

—Φίλτατε δὲ Φράγκη, εἶπεν ὁ βαρόνος Ἰορδάννης, ἐφύλαξα τὴν ἐντολήν σου ὅσον μοὶ ἦτο δυνατόν· ἀλλ' εἶναι ὀκτὼ ὧραι, ἡ δὲ συνέντευξις εἶναι εἰς τὰς ἐννέα, καὶ ἔχομεν νὰ διατρέξωμεν, μίαν καὶ ἡμίσειαν λεύγαν· ὅθεν πρέπει ν' ἀναχωρήσωμεν.

— Εἶμαι ἕτοιμος, φίλτατε, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος· εἴσελθε· εἶπον εἰς τὸν Κύριον, ὅ,τι εἶχον νὰ τῷ εἴπω.

Ἔθεσε τὸν δακτυλόν του ἐπὶ τοῦ στόματός του βλέπων με.

— Καθ' ὅσον ἀφορᾷ σὲ, φίλε μου, ἐξηκολούθησε στρέφων πρὸς τὴν τραπέζαν, καὶ λαμβάνων ἐπιστολήν τινα ἐσφραγισμένην, ἰδοὺ τὸ χρέος σου· ἐὰν μὲ συμβῇ κανὲν δυσάρεστον, ἀνάγνωθι τὸ γραμμάτιον τοῦτο, καὶ ἐκτέλεσον παραλαλῶ ὅ,τι σοῦ ζητῶ.

—Πάγει καλῶς.

—Ἀνεδέχθητε νὰ φροντίσητε διὰ τὰ ὅπλα, νομίζω;

—Ναὶ, ἀπεκρίθην... ἀλλ' ἀναχωρῶν παρετήρησα ὅτι εἷς ἐκ τῶν λύκων δὲν ἐδούλευε.... Διαβαίνοντες παίρνομεν ἐκ τοῦ Δεβίσμου ἓν ζεῦγος.

Ὁ Λουδοβίκος μ' ἐθεώρησε μειδιῶν, καὶ μοὶ ἔτεινε τὴν χεῖρά του· ἐννόησεν ὅτι δὲν ἤθελον νὰ φονευθῇ διὰ τῶν πιστολίων μου.

Ἔχετε ἅμαξαν; ἠρώτησεν ὁ Λουδοβίκος, ἢ πρέπει νὰ στείλω τὸν Ἰωσὴφ νὰ φέρῃ μίαν;

— Ἔχω τὸν δίφρον μου, εἶπεν ὁ βαρόνος, καὶ ὀλίγον στενοχωρούμενοι δυνάμεθα νὰ καθήσωμεν καὶ οἱ τρεῖς. Πρὸς δὲ τούτοις εἴμεθα ὀλίγον ὀπίσω, καὶ μὲ τοὺς ἵππους μου δυνάμεθα νὰ πᾶμεν ταχύτερον ἢ δι' ἅμαξης δημοσίας.

— Ἄγωμεν, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος.

Κατέβημεν, παρὰ δὲ τὴν θύραν ὁ Ἰωσὴφ μᾶς ἐπερίμενεν.

Νὰ συνοδεύσω τὸν Κύριον; ἠρώτησεν.

— Ὄχι Ἰωσὴφ, ἀπεκρίθη ὁ Λουδοβίκος, δὲν εἶναι ἀνάγκη.

Ἔπειτα δὲ μένων ὀλίγον ὀπίσω, — Ἰδοὺ φίλε μου, τῷ εἶπεν, θέτων ἐντὸς τῆς χειρός του στήλην ἐκ χρυσῶν νομισμάτων, καὶ ἐάν ποτε εἰς τὴν δυσθυμίαν μου σὲ ἐπέπληξα συγχώρησόν με.

—Ὦ! κύριε, ἀνέκραξεν ὁ Ἰωσὴφ δακρύων, τί σαμαίνει τοῦτο!

—Σιωπή! εἶπεν ὁ Δουδοβίκος.

Καὶ πηδήσας εἰς τὴν ἅμαξαν, ἐτέθη μεταξὺ τῶν δύο μας.

—Ἦτο καλὸς ὑπηρέτης, εἶπε ῥίπτων τελαιταῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ Ἰωσὴφ, καὶ ἐὰν δύνασθε νὰ τῷ γείνητε χρήσιμος κατά τι, θέλω εἶμαι εὐγνώμων.

—Μήπως τὸν ἀποπέμπεις; ἠρώτησεν ὁ βαρόνος.

—Ὄχι, εἶπε μειδιῶν ὁ Λουδοβίκος, τὸν ἐγκαταλείπω.

Ἐσάθημεν εἰς τὴν θύραν τοῦ Δεβίσμου, ἵνα λάβωμεν ἓν ζεῦγος πιστολίων, πυρίτιδα, καὶ σφαίρας, ἔπειτα δὲ ἀνεχωρήσαμεν, καλπαζόντων τῶν ἵππων.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ο ΜΟΛΙΕΡΟΣ.

« Πᾶς ἄνθρωπος ἠξεύρων ν' ἀναγινώσκῃ λέγει ὁ Σαιντ-Βεύβης (Saint Beuve) εἶναι ἀναγνώστης τοῦ Μολιέρου· ἐν γένει δὲ κατὰ τοὺς Γάλλους ὁ Μολιέρος ἐστὶν ὁ μέγιστος τῶν ποτὲ ὑπαρξάντων κωμῳδοποιῶν ἐν τῷ κόσμῳ· ἡμεῖς δὲ ἐπέχοντες τὴν περὶ τούτου γνώμην ὑμῶν, ἀρκούμεθα νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ ποιητοῦ τοῦ Μισανθρώπου, τοῦ Τορτούφου κ. λ. ὀλίγα τινὰ, ὧν τὰ πλεῖστα εἰσιν ἔτι ἄγνωστα. Οὕτω παραδείγματος χάριν, πολλοὶ φαντάζονται ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον ὅτι ἐγεννήθη ὑπὸ τοὺς στύλους τῶν ἀγορῶν, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι μέγα λάθος· πολυμα-

θεῖς ἔρευναι ἀπέδειξαν ὅτι ἐγεννήθη τὴν 15. Ἰανουαρίου 1622, ἔν τινι οἰκίᾳ τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Ὁνορίου· Υἱὸς ὢν θαλαμηπόλου καὶ θαλαμοστόλος (tapissier) τοῦ βασιλέως τὸ ἐπάγγελμα, ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς Ποκελῖνος, ὁ ἐπικαλούμενος Μολιέρος, ἔμελλε νὰ διαδεχθῇ τὸν πατέρα του· ἀλλὰ παρασυρόμενος ὑπὸ τῆς πρὸς τὸ θέατρον ἀκαθέκτου κλίσεώς του, καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ πάππου του, ὁ Μολιέρος ἔλαβε τὴν ἄδειαν τοῦ ν' ἀφήσῃ τὴν σφύραν καὶ νὰ λάβῃ τὸν κάλαμον· ἔκαμε καλὰς σπουδὰς εἰς τὸ γυμνάσιον τῆς Κλερμόντης, ἀνεδείχθη ἔπειτα εἷς ἐκ τῶν καλλίστων μαθητῶν τοῦ περιφήμου φιλοσόφου Γασσένδη, καὶ ἔλαβε τὸ δίπλωμα δικηγόρου ἐν Αὐρηλίᾳ.

Ἐπιθυμῶν δὲ νὰ συγγράφῃ, καὶ πεποιθὼς ἤδη ὅτι ἠδύνατο νὰ συγγράφῃ, ἠθέλησε νὰ μυηθῇ εἰς τὰ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, γενόμενος ἀρχηγὸς νομάδος τινὸς κωμικῆς συνοδίας.—Ἐνταῦθα ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς Ποκελῖνος, ἀποκηρυχθεὶς ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του, καὶ φέρων τὴν κατάραν αὐτῆς, ἀπεφάσισε ν' ἀλλαξῃ τοὔνομά του, καὶ ἐγένετο ἁπλῶς Μολιέρος.

Τὸ πρῶτον δραματικὸν δοκίμιον τοῦ Μολιέρου ὑπῆρξε τραγῳδία ἐπιγραφομένη ἡ Θηβαΐς, —τῆς ὁποίας δὲν σώζεται πλέον οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος, ὡς καὶ τινων Ἰταλικῶν ἀπομιμήσεων, οἷον τοῦ *Ἐρωτολήπτου Ἰατροῦ*, *τῶν Τριῶν ἀντιζήλων Διδακτόρων*, καὶ τοῦ *Διδασκάλου*. Ἡ τραγῳδία τοῦ Μολιέρου πολλὰ ὀλίγον ηὐδοκίμησε, καὶ διὰ τοῦτο ταχέως ἔπαυσε τοῦ νὰ βαδίζῃ εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Κορνηλλίου· ἀλλὰ τὰ κωμικὰ δοκίμιά του ἔτυχον ἀρίστης ὑποδοχῆς. Ἀφοσιώθη λοιπὸν ὁλοκλήρως εἰς τὸ εἶδος τὸ ὁποῖον μαστίζει τὰ ἤθη τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ γέλωτος. Τὸ πρῶτον κανονικὸν δρᾶμά του ὑπῆρξεν ὁ ἀσυλλόγιστος, παρασταθὲν ἐν Λογδούνῳ ἐν ἔτει 1653. Ἐκ Λογδούνου ὁ Μολιέρος ἀνεχώρησεν εἰς τὰς πόλεις τῆς διοικήσεως τοῦ Λαγκεδόκου, ὅπου εὗρε τὸν πρίγκηπα δὲ Κόντην, παλαιὸν συμμαθητήν του· ὁ πρίγκηψ οὗτος ἦτο νοήμων καὶ τὴν κρίσιν εἶχεν ὀξεῖαν· διεῖδε λοιπὸν τὸν μέλλοντα κλυτοτέχνην ἐν τῷ περιοδεύοντι κωμῳδῷ, καὶ ἐπροστάτευσεν αὐτὸν ἀριδήλως.

Ὁ Μολιέρος παρέστησεν ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ Τὸ *Ἐρωτικὸν Πείσμα*, καὶ τὰς *Κομψευομένας* Κυρατσίτσας. Μετά τινα ἔτη ὁ πρίγκηψ Κόντης ἐπαρουσίασε τὸν Μολιέρον εἰς τὸν Βασιλαδελφον (Monsieur) μόνον ἀδελφὸν Λουδοβίκου ΙΔ', καὶ μεθ' οὗ πολὺ ὁ Μολιέρος προσεκλήθη εἰς τὴν αὐλήν, ἵνα παραστήσῃ ἔν τινι θεάτρῳ ἱδρυθέντι κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ ὁπλοστασίου τοῦ παλαιοῦ Δούβρου.

Μετά τινας δὲ μῆνας ὁ Μολιέρος ἔλαβε τὴν ἄδειαν τοῦ ν' ἀποκατασταθῇ εἰς Παρισίους, ἐν τῷ θεάτρῳ

τοῦ Μικροῦ Βουρβῶνος, συμμεριζόμενος αὐτὸ μετὰ τῶν Ἰταλῶν κωμωδῶν· καὶ τῆς μὲν ἑταιρείας τοῦ Μολιέρου παριστώσης κατὰ τρίτην πέμπτην καὶ σάββατον, τῆς δὲ τῶν Ἰταλῶν κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος. Ἀπὸ τοῦδε ὁ Μολιέρος κατέστη κύριος τοῦ κόσμου

Κατὰ τὸν χαρακτῆρα ὁ Μολιέρος ἦτο πρᾶος, ἐπιεικὴς, εὐπροσήγορος καὶ ἐλευθέριος· ἐξεπαίδευε καὶ ἠγάπα ὡς υἱόν του κωμωδόν.τινα, ὅτις κατέλιπε μέγα ὄνομα εἰς τὰ χρονικὰ τοῦ Θεάτρου· οὗτος δὲ ἦν ὁ Βάρων (Baron).

Ἡμέραν τινὰ ὁ Βάρων ἔρχεται καὶ λέγει εἰς τὸν Μολιέρον ὅτι πτωχός τις θεατρικὸς ὑποκριτὴς τῶν ἐπαρχιῶν, ἐπιθυμῶν νὰ ἐνταμώσῃ τὴν συνοδίαν του, παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ τῷ χωρηγήσῃ τὰ χρηματικὰ μέσα, —Τὸ ὄνομά του; εἶπεν ὁ Μολιέρος. — Μονδόργης εἶπεν ὁ Βάρων. — Ἄ !.. τὸν γνωρίζω πολὺ καλά, εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαίων συνεταίρων μου τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Καὶ πόσα φρονεῖς ὅτι πρέπει νὰ τῷ δώσω διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω, φίλε μου; — Νομίζω... ὅτι τέσσαρες πιςόλαι ἀρκοῦσιν, ἀπεκρίθη ὁ Βάρων.—Λοιπὸν δώσατέ του τέσσαρας πιςόλας δι' ἐμὲ, καὶ ἰδοὺ ἄλλας εἴκοσι τὰς ὁποίας θέλετε τῷ δώσει ἐκ μέρους σας, ἐπανέλαβεν ὁ Μολιέρος.

Τὸ τελευταῖον δραματικὸν ποίημα τοῦ Μολιέρου εἶναι ὁ *Κατὰ φαντασίαν ἀσθενὴς*· ἔπασχε πολὺ πρό τινων μηνῶν, καὶ εἰς τὴν πρώτην παράστασιν τοῦ *Ἀσθενοῦς*, ἡ σύζυγός του καὶ ὁ Βάρων τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ μὴ λάβῃ μέρος.

« Πῶς; θέλετε νὰ κάμω; ἀπεκρίθη, ὑπάρχουσι πεντήκοντα ἐργάται μου εἵτινες δὲν ἔχουσιν ἄλλο ἢ τὸ ἡμερομίσθιόν των διὰ νὰ ζῶσι· τί λοιπὸν θὰ γείνωσιν ἐὰν δὲν παραστήσωμεν; Ἤθελε μὲ τύπτει ἡ συνείδησις ὅτι τοὺς ἐστέρησα μίαν ἡμέραν τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου των. »

Ἀνέβη λοιπὸν ἐπὶ τῆς σκηνῆς· ἀλλὰ προφέροντος αὐτοῦ τὴν λέξιν juro (ὀμνύω) εἰς τὴν γελειώδη χειροτονίαν τοῦ *Κατὰ φαντασίαν ἀσθενοῦς*, τῷ ἦλθε σπασμὸς τὸν ὁποῖον ἠθέλησε νὰ κρύψῃ καγχάζων· καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως τὸν ἔφεραν εἰς τὴν οἰκίαν του.— Τὴν δὲ 17 Φεβρουαρίου 1673, παρέδωκε τὸ πνεῦμα, αἵματι περιῤῥύτος, εἰς τὰς ἀγκαλας δύο ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ,

Κ. Τὸ Ἀντλητήριον (The Tap.)

Ποτὲ, οὐδέποτε ἐφάνη ὁ Βώβ-Λαντέρνας τοσοῦτον προθύμως ἐνησχολημένος εἰς ὑπόθεσιν μὴ ἐνδιαφέρουσαν αὐτόν. Οἱ ῥαβδισμοὶ οὓς ἐνέτριψεν αὐτῷ ὁ καλοκἀγαθος καπετὰν Ὀχράνης ἐφαίνετο ὅτι εἶχον ἐμποιήσει αὐτῷ ἔκτακτον δραστηριότητα, καὶ ὅτε ὁ Ἀλιαγκας ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεώς του εἰς τὴν *Πίπαν καὶ τὴν Κούπαν* ὁ Βώβης εἰργάζετο χερσί τε ποσί τε, ἐκκαθαίρων τὸ πλῆθος ἐρειπίων ἀντλητήριον, διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ ἔλεγε τὸν *ἀγαπημένο του φίλο* τὸν Μιχαλιώ.

Ἀλλ' ὁ *ἀγαπημένος* του φίλος ὁ Μιχαλιώς· δὲν ἐφαίνετο πλήρης εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτὸν διὰ τὸν ζῆλόν του. Εἶχεν ἀδιακόπως τοὺς ἀγκῶνας ἐστηριγμένους ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ τὴν κεφαλήν του μεταξὺ τῶν δύο χειρῶν του· τὸ πρῆσμά του εἶχεν ἐξογκωθῇ, καὶ ἐφαίνετο ὑπόλευκον, καὶ μὲ ἐρυθρὰς φλέβας, ὑπὸ τοὺς δεδρεγμένους πλοκάμους τῆς πυκνῆς καὶ πυῤῥᾶς κόμης του.

Ὁ Βώβης διακόπτων ἐνίοτε τὴν ἐργασίαν του, εἰς τὴν ὁποίαν ἐβοηθεῖτο ὑπὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἀνεστίων, κακούργων τὴν ὄψιν, ἤρχετο καὶ ἐκάθητο πλησίον τοῦ Μιχαλιοῦ.

— Πιὲ λιγάκι, παλληκάρι μου, τῷ ἔλεγεν, ἀλλὰ μὴν πιῇς πολύ· ὄντας μεθᾷ κάνεις, βγάζει φωναῖς μὰ δὲν κάνει δουλειά... Σ' ἔδα μερικαῖς φοραῖς νὰ τῆς *καταιβάζῃς καλαῖς*, ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ γεφύρι τῆς Δόντρας, μὰ ἀπόψε ἔχεις νὰ κάμῃς μ' ἕνα φοβερὸ σκυλί... Κατ' εὐτυχία, φίλε μου, καλό μου παιδὶ Μιχαλιῶ, ὁ Τουρνοβούλλης εἶναι ἐδῶ ποῦ χτυπᾷ τὰ τυρλὰ, καὶ τὸν ἄφησες καὶ σ' ἐπῆρε τὸ κροτάφι γιὰ τί ἤσουν πολὺ πιομένος.

— Ὁ Θωμᾶς δὲν θ'ἄρθῃ, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαλιώς, ἐκφράζων ἀκουσίως τὴν εὐχήν του. — Εἶναι φοβητσιάρης !

— Τωόντι φοβητσιάρης, Μιχαλιώ μου, ἀλλὰ θὲ νἄρθῃ.... Νὰ μὲ πάρ' ὁ διάολος ἂν δὲν 'πα' νὰ τὸν φέρω ! γιὰ τί θέλω τὸ καλό σου, παιδί μου Μιχαλιώ.

Ἂν ἔβλεπέ τις τὸν Βώβην ἐν ᾧ ἐνεφύσα τοὺς λόγους του χαμηλῇ τῇ φωνῇ εἰς τὸ οὖς τοῦ Μιχαλιοῦ, ἤθελε κάμει ἓν βῆμα ὀπίσω ὑπὸ ἀηδίας καὶ τρόμου. Ὁ ἰδρὼς διεφαίνετο ὑπὸ τὰς σκληρὰς καὶ βραχείας τρίχας τῆς κεφαλῆς του· οἱ ὀφθαλμοί του ἐσπινθηροβόλουν εἰς τρόπον φιλύποπτον ὄπισθεν τῶν ἐπικρεμαμένων τριχῶν τῶν ὀφρύων του· περιοδικός τις σπασμὸς ἐτάραττε τοὺς μῦς τοῦ προσώπου του, καὶ εἰς ἑκατέραν γωνίαν τοῦ στόματός του ὑπῆρχε πομφόλυξ ἀφροῦ, τὸν ὁποῖον ἀπεσπόγγιζεν ἀπαύστως, καὶ ὅστις ἀπαύστως ἀνεφύετο.

Τὸ δὲ σύνολον τῆς ὄψεώς του ἐξέφραζε σφοδρῶς καὶ ἀηδῶς τὸ ἔμφυτον τῆς θηριώδους ὠμότητός του, ἀνάῤῥοδου τε καὶ τρομερᾶς ἐν ταὐτῷ· τὸ προσωπεῖον τῆς ἀγαθότητος τὸ ὁποῖον ἐφόρει ἐνίοτε ἐν τῇ χαρᾷ τῆς εὐχαριστουμένης ἀπληστίας του, ἢ διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἐξαπατᾶν, διεσχίσθη διαίως καὶ ἐξέθετε γυμνὸν τὸν τρομερὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου ἐκείνου, ὅπου ὅλαι αἱ κακαὶ ὀρέξεις, αἱ δυνάμεναι νὰ ἐξαχρειώσωσι τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, εἶχον ἀφήσει ἀλληλοδιαδόχως τὸ σῖγμα των.

Δὲν ἦτο ὁ Σατανὰς διότι ὁ Σατανᾶς εἶναι θαῤῥαλέος, διατηρῶν ἀγρίαν τινὰ μεγαλοπρέπειαν ἐκ τοῦ πεπτωκότος μεγαλείου του· ἦτο δαίμων ἄγνων

ςος, ἀγενὴς, ἀποτρόπαιος, ὁδελυρὸς ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, δαίμων οὐχὶ οὐρανόθεν πεπτωκὼς ἀλλὰ γεννηθεὶς ἐκ τῶν σπλάγχνων αὐτοῦ τοῦ Ἅδου..

Ἀπὸ δύο ὡρῶν ἐνησχολεῖτο ἀνενδότως εἰς τὸ νὰ ἐξάψῃ τὸ λιμνάζον αἷμα τοῦ Μιχαλιοῦ, ἐμφυσῶν αὐτῷ πνεῦμα ὀργῆς καὶ ἐκδικήσεως, διδάσκων, χλευάζων καὶ παρακαλῶν ἀλληλοδιαδόχως, διότι ἀπὸ δύο ἤδη ὡρῶν, μίσος λυσσῶδες ἔβραζεν ἐντὸς αὐτοῦ κατὰ τοῦ Θωμᾶ Τουρνοβούλλη, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ προσβάλῃ τὸν Θωμᾶν κατὰ πρόσωπον· τὸν ἐφοβεῖτο. Καὶ τίς ἀγνοεῖ ὅτι ὁ φόβος ἐπαυξάνει τὴν χολήν.

Ὁσάκις ἄφινε τὸν ἥρωά του τὸν Μιχαλιὼ ἐπ' ἓν λεπτὸν, ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ νὰ παρασκευάσῃ τὸ ἀντλητήριον, ἢ ἂν θέλετε ἐπὶ τὸ Ἀγγλικώτερον τὴν *τάπαν* (the tap) τὴν ὁποίαν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, ἐξελέξατο ὡς μέρος καταλληλότατον διὰ τὴν προαναγγελθεῖσαν πάλην. Ἡ τάπα ἦτο εὐρύχωρος, καὶ τὸ ἔδαφος αὐτῆς ἰσόπεδον, καὶ ὁ καλύπτων αὐτὸ κονιορτὸς μηδενίζων τὰς τυχαίας πτώσεις τῆς πάλης, ἤθελε παρατείνει αὐτὴν, καὶ ἐπιφέρει ὡς ἀποτέλεσμα σχεδὸν βέβαιον, αἱματηρὰν καταστροφήν. Ὦ! τί ἀγρία χαρὰ ἔλαμπεν ὑπὸ τὰς ὀφρεῖς τοῦ Βώβη, ἐν ᾧ διέγραφε τὴν θέσιν τῶν ἀντιπάλων! Πόσον εὐφραίνετο ἡ ψυχή του εἰς τὰς αἱματηρὰς εἰκόνας τας ὁποίας ἔβλεπεν ἡ ἐξημμένη φαντασία του! τὴν στιγμὴν ταύτην διὰ νὰ τὸν κάμῃ τις νὰ παραιτηθῇ τοῦ ἔργου του, ἐχρειάζετο νὰ ἔχῃ τοὺς βραχίονας γίγαντος, ἢ καλλιον εἰπεῖν νὰ τῷ προσφέρῃ ὡς δέλεαρ ὀλίγας λίρας στερλίνας, διότι ὁ Βώβης, καὶ εἰς τὴν μεγίστην παραφορὰν τῆς ὀργῆς του, εἶχε τὸ ἀσθενὲς, ἀπαλὸν, καὶ λίαν εὔτρωτον μέρος του· ἡ ἀπεριόριστος φιλαργυρία του δὲν ἐκοιμᾶτο ποτὲ εἰμὴ μὲ τὸν ἕνα ὀφθαλμόν.

Ὁ Σάλιαγκας ἐνδυθεὶς πάλιν τὴν συνήθη ἐνδυμασίαν, καὶ φέρων τὰ *ἀρχοντικά του τὰ ροῦχα* ἐν φακέλλῳ, ἦλθε καὶ ἐκαθισε πλησίον τῆς Μαργαρῶς· ὁ Βώβης ἔρριψε πρὸς αὐτὸν βλέμμα λαθραῖον καὶ πλῆρες μνησικακίας, καὶ ἠγέρθη χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐκκάθαρσιν τῆς *τάπας*.

— Ὦ! Ἐ! ἀνεβόησεν ὁ Σάλιαγκας, ὅλοι κοιμῶνται ἐδῶ; ... ἡ ὡραία μου ἡ Μαργαρὼ οὐδὲ καλησπέρα δέ μου λέγει· ὁ γαμβρός μου ὁ Μιχαλιὼς μοιάζει σαν ἕνα βῶδι ... ποῦ τὸ φέρανε *στὸ κασαπειὸ*, καὶ αὐτὸς ὁ παλαιο-Βώβης ὁ ὑποκριτὴς, μὲ βλέπει καὶ φεύγει... ἀμ' ἡ Λοῦ; ... ποῦ *στὸ* διάλο εἶν' ἡ Λοῦ; χρυσῆ μου Μαργαρώ;

Ἡ Λοῦ ἔκειτο χαμαὶ περιβεβριγμένη μὲ ζύθον καὶ οἰνοπνεύματα, ἡ δὲ Μαργαρὼ χωρὶς ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα της, ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου πρὸς τὴν γωνίαν ὅπου ἦτο ἐξηπλωμένον τὸ ταλαίπωρον κοράσιον.

— Μιχαλιὼ, εἶπεν ὁ Σάλιαγκας, εἶσ' ἕνας παλιᾶνθρωπος ν' ἀρίνῃς ἔτσι τὴ γυναῖκά σου.... τί θέλε μαθες ἡ καϋμένη ἡ Λοῦ; τί ἄλλο παρὰ λίγη ζινέβρα γιὰ νὰ στέκεται δυνατὰ 'σὰν ἐσένα καὶ 'σὰν ἐμένα.

Περιῆλθε τὴν τραπεζαν καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ μεθυσμένον πτῶμα τῆς ἀδελφῆς του.

— Κακόμοιρη Λοῦ! εἶπε· καίει σὰ φωτιά! θὰ πνιγῇ ἔτσι μὲ τὸ κεφάλι κάτω ... Λοῦ! Λοῦ! Τὴν ἐκίνησε καὶ ἡ μικρὰ κόρη ἐγερθεῖσα κατὰ τὸ ἥμισυ, ἔπεσε πάλιν βαρέως.

— Λοῦ! Λοῦ! ἐπανέλαβεν ὁ Σάλιαγκας προσπαθῶν νὰ τὴν ἐγείρῃ· ἡ δὲ Λοῦ θέτουσα τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ ἀσθμαίνοντος στήθους της.

— Ὄφ! Ὄφ! εἶπε μὲ φωνὴν βραγχώδη, — ἔχω φωτιὰ ἐδῶ μέσα ... φωτιά...

— Τὸ ποτῆρί σου, Μαργαρώ! ἐφώναξεν ὁ Σάλιαγκας.

Ἡ Μαργαρὼ προσήνεγκε τὸ ποτήριον πλῆρες ῥόμι εἰς τὸν Σάλιαγκαν, καὶ οὗτος ἐπλησίασεν αὐτὸ εἰς τὰ χείλη τῆς ἀδελφῆς του, ἥτις τὸ ἀπερρόφησε διὰ μιᾶς.

Ἠνέῳξε τότε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἠγέρθη καὶ ἤρχισε νὰ γελᾷ.

— Καπνὸ θέλω! εἶπε.—τί ὡραῖα 'ποῦ κοιμήθηκα!... Ποιὸς ἀγαπᾷ νὰ χορέψῃ μαζύ μου;

Τὸ ποτὸν ἐνάρκωσεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὴν ὀδύνην της, καὶ τὸ ταλαίπωρον κοράσιον ἐνόμισεν ἑαυτὴν τεθεραπευμένην.

Ἠθέλησε νὰ σύρῃ μεθ' ἑαυτῆς τὸν Μιχαλιὼν, ὅστις τὴν ἀπέκρουσε γογγύζων· *ἐφωρτώθηκεν* ἔπειτα τὴν ὡραίαν Μαργαρὼν, ἥτις τῷ ὄντι ἠδύνατο νὰ τῇ χρησιμεύσῃ ὡς *καβαλιέρος*, καὶ τέλος ὑπῆγε νὰ χορεύσῃ μόνη εἰς τὴν γωνίαν της.

— Ἄκουσε παιδί μου Μιχαλιώ, εἶπεν ὁ Βώβης, ἐλθὼν καὶ καθίσας πλησίον τοῦ ἐκφορτωτοῦ, — ἀκούω φωναῖς 'στὸ δρόμο· ἐκεῖνοι εἶναι!

Ὁ Μιχαλιὼς ἀνωρθώθη καὶ ἐφαίνετο ἀκροώμενος μετα προσοχῆς· τὸ ἠλίθιον βλέμμα του κατέπεσεν ὡς δι' αὐτομάτου κινήματος αἰφνιδίου τρόμου.

— Νά τους! νά τους! ἀνεβόησεν ὁ Σάλιαγκας. — Μιχαλιὼ, σήκω γιὰ τὸ Θεό! Σήκω 'σὰ λεβέντης! φοβᾶσαι, ἔ;.... Μαργαρὼ, δὲν φαίνεται πῶς φοβᾶται;

— Ὄχι Σάλιαγκα, ὄχι, δὲν φοβᾶται... ὁ Μιχαλιὼς εἶναι ἥρωας... δὲν εἶναι ἔτσι Μιχαλιώ; εἶπεν ὁ Βώβης ἐρωτῶν μετ' ἀπληστίας τὸ ἔντρομον βλέμμα τοῦ ἐκφορτωτοῦ.

— Νὰ πάρ' ὁ διάβολος! τρέμει 'σὰν τὸ φύλλο! ὑπετονθόρυσε, — καὶ ὅμως ὁ μασκαρᾶς ὁ Θωμᾶς πρέπει νὰ πάρῃ τὸ λογαριασμό του!... Ἄχ! Ἐγκράτεια! Ἐγκράτεια!

Καὶ ταῦτα λέγων ἔτριζε τοὺς ὀδόντας καὶ συνέσφιγγε σπασμωδικῶς τὴν πυγμήν.

— Καλή μου Κυρὰ Μάγισσα, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἔβαλες νὰ ζεχάνῃς ἐκεῖνο ποῦ σοῦπα.

— Ἔβαλα ἕνα μέτρο ῥόμι, κὺρ Βώβη, δύο μέτρα ζινέβρα, πενῆντα δράμια γαλλικὸ ῥακί, μισὴ οὐγγιὰ κανέλλα, καὶ ἕνα ποτῆρι σέρῃ.

— Πάγει καλὰ, κυρά μου. . . . εἶναι ζεστό;

— Βράζει, Κὺρ Βώβη . . . πά' νὰ σᾶς τὸ φέρω.

Ἡ Μάγισσα ἔγεινεν ἄφαντος διὰ μίαν σιγμὴν, καὶ ἐπανῆλθε σχεδὸν πάραυτα κρατοῦσα γαβάθαν ἀτμίζουσαν, τῆς ὁποίας ὁ δριμὺς ἀτμὸς τὴν ἔκαμνε νὰ βήχῃ καθ' ὁδόν.

— Ἔλα, Μιχαλιώ! ἕνα ποτῆρι γρόγο, παιδί μου! ἀνεβόησεν ὁ Βώβης μετ' ἀγαλλιάσεως . . . . αὐτὸ θὰ σοῦ δώσῃ θάρρος, παιδί μου . . . Δὲ σοῦ λείπει τὸ ξέρω, μαθές! —μὰ τὸ πολὺ δὲ βλάφτει.

Ὁ Βώβης ἐκέρασεν ἐκ περιτροπῆς τὸ ζέον ποτόν. ὁ Μιχαλιὼς ἔπιε τὸ ποτήριόν του διὰ μιᾶς· ἡ Μαργαρὼ ἔκαμε τὸ αὐτὸ, ὁ δὲ Σάλιαγκας διαστρέφων τὸ πρόσωπο, ἀπέρριψε τὸ νέον τοῦτο *πόντζι*, κηρύττων ὅτι ἦτο *συχαμερό!*

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι, εἶπεν ἡ Μαργαρὼ, ὅτι δὲν εἶναι ἀρκετὰ δυνατό.

— Ἀκόμη ἕνα ποτῆρι, Μιχαλιώ! ἐπανέλαβεν ὁ Βώβης.

Ὁ Μιχαλιὼς ἔπιεν ἀκόμη ἕν· πρὶν δ' ἔτι τελειώσῃ, σφοδρὸν λάκτισμα ἤνοιξε τὴν θύραν!

— Δὲν σᾶς ἔλεγα πῶς εἶναι ἐκεῖνοι; ἀνεβόησεν ὁ Σάλιαγκας Νά τους! τώρα θ' ἀρχίσῃ ἡ *διασκέδασι! Ἡ διασκέδασι, Ζήτω ἡ διασκέδασι! ἐβίβα!!!*

Καὶ ταῦτα λέγων ἠγέρθη, ὁ δὲ Βώβης ἐγέμισε καὶ τρίτον ποτήριον διὰ τὸν Μιχαλιὼν, ὅστις ἐν τῇ ταραχῇ αὐτοῦ τὸ ἀπερρόφησε μέχρις ἐσχάτης σταγόνος . . .

Ὁ Βώβης τὸν ἐθεώρησε κατὰ πρόσωπον, καὶ εἶδε τὸ ἁδρανὲς πρόσωπόν του ἐμψυχούμενον ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Τὰ βλέφαρά του ἐκινοῦντο, καὶ αἱ φλέβες τοῦ μετώπου του ἐξωγκοῦντο.

Ὅπερ βλέπων ὁ Βώβης, ἥρπασε τὴν ἔτι κατὰ τὸ ἥμισυ πλήρη γαβάθαν, καὶ τὴν ἐσύντριψεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

— Ταῦ φθάνει πιὰ αὐτουνοῦ, καὶ δὲν πρέπει νὰ πιῇ κσὶ ὁ Τουρνοβούλλης!

Ἐν τούτοις ὁ Σάλιαγκας ἐρρ'φθη ἵνα πλησιάσῃ τοὺς νεήλυδας. Ἦσαν δὲ οὗτοι ὁ Θωμᾶς Τουρνοβούλλης, ὁ Χονδροσάρλης, ὁ Μίτζος, καὶ δύο ἢ τρεῖς ἄλλοι ἐκ τῶν νυκτερινῶν ναυτῶν τοῦ ἀγαθοῦ καπιτὰν Παδδῆ.

Ἅπαντες ἦταν μεθυσμένοι· μόνος δὲ ὁ Τουρνοβούλλης ἦτο ὀλίγον πλέον τῶν ἄλλων. Εἰσῆλθον ἅδοντες, καὶ αἱ καταραι αὐτῶν ἔπεσαν ῥαγδαίως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς Μαγίσσης, ἐν εἴδει ἀσπασμοῦ· παρεχωρήθη δὲ καὶ εἰς αὐτοὺς θέσις πέριξ τραπέζης τινός.

— Εἶμαι ἐδῶ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Σάλιαγκας, μὲ τὴν γυναῖκά μου τὴν Μαργαρὼ, χαρούμενοι σύντροφοί μου, μὰ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς φιλέψω, διότι ὁ Μιχαλιὼς εἶναι γαμπρός μου, καὶ πίνει μαζύ μου... Θ' ἀρχίσωμε τὸ χορό;

— Ἄ! ὁ Μιχαλιὼς εἶναι γαμπρός σου; εἶπεν ὁ Τουρνοβούλλης, ἐγὼ νὰ τὸν ξεπαζρέψω.

Ὁ Βώβης ἀκολουθήσας σιγανὰ τὸν Σάλιαγκα, ὑπῆγε καὶ ἐλάβετο τῆς χειρὸς τοῦ Θωμᾶ Τουρνοβούλλη.

— Ἔλα, ἔλα, φίλε Θωμᾶ· ὁ Μιχαλιὼς εἶναι καλὸ παιδὶ καὶ θὰ γείνῃ σύντροφός μας.. Δὲν' μποροῦμε νὰ σᾶς τὰ σηκώσωμε;

— Ὁ Θωμᾶς καί τοι μεθυσμένος ἐθεώρησε τὸν Βώβην μὲ βλέμμα φιλύποπτον.

— Ἐπειδὴ ἀνακατόνεσαι καὶ σὺ, εἶπε βαρυφώνως, θὰ σπάσῃ κάνένα κεφάλι... ἴσως καὶ δυό . . . Τί μου θέλεις; — Θέλω νὰ σᾶς εἰρηνέψω καὶ τοὺς δυό σας, παλαιέ μου φίλε, εἶπεν ὁ Βώβης ἐμβάλλων εἰς τὴν φωνήν του νέαν δόσιν μέλιτος.

— Νὰ μᾶς εἰρηνέψῃς... Ὄχι νὰ μὴ μᾶς διαβολέψῃς... Φύγ' ἀπ' ἐδῶ!

Ὁ Βώβης ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸν Μιχαλιώ... ὅστις δὲν ἦτο πλέον ὁ αὐτός. Ὁ ῥωμαλέος κορμός του ἀνωρθώθη, καὶ φλὸξ ἀγρία ἐνυπῆρχεν εἰς τὸ βλέμμα του! Τὸ καταχθόνιον γρόγον τοῦ Βώβη ἔκαμνε τὰς ἐνεργείας του.

— Φίλε μου, εἶπεν οὗτος, ὁ διαβολεμένος ὁ Θωμᾶς δὲ θέλει ν' ἀκούσῃ τίποτε.

— Ποιὸς Θωμᾶς; εἶπεν ὁ Μιχαλιὼς, τοῦ ὁποίου ὁ χονδρὸς ἐγκέφαλος ἐταράττετο, καθ' ὅσον τὸ αἷμά του ἐθερμαίνετο.

Ὁ Βώβης ἔπιεσε διὰ τοῦ δακτύλου τὸ πρῆσμα τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑπεράνω τοῦ ὠτός.

— Ἐκεῖνος ποῦ σοῦκαμε τοῦτο! ὑπετονθόρυσεν· ὁ κατεργάρης ἐκεῖνος ὁ Θωμᾶς ὁ Τουρνοβούλλης.

Ἀκούων τὸ ὄνομα τοῦτο, ὁ Μιχαλιὼς ἐσκίρτησε σπασμωδικῶς καὶ ἐκατέβασε γρονθιὰν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἥτις ἔκαμε τὰ ποτήρια καὶ τὰς λαγήνους νὰ πηδήσωσι.

— Ποῦ εἶναι; ποῦ εἶναι; ἀνεβόησεν.

— Ἄ! θὰ τὸν σκοτώσω αὐτὴν τὴν φοράν.

— Ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ 'στοῦ Θεοῦ τ' αὐτί! εἶπεν ὁ Βώβης.

Ὁ Σάλιαγκας ἐκρότει τὰς χεῖρας, κηρύττων διὰ παντὸς τόνου τῆς φωνῆς ὅτι ὁ χορὸς ἔμελλε ν' ἀρχίσῃ, καὶ δὲν ἠπατᾶτο. Ὁ Τουρνοβούλλης ἀκούσας τὴν ἀπειλὴν τοῦ Μιχαλιοῦ, ἠγέρθη καὶ τὸν προσεκάλεσε διὰ τοῦ ὀνόματός του. Οἱ δύο ἀντίπαλοι ἐτέθησαν ἀπέναντι ἀλλήλων τοῦ μὲν Τουρνοβούλλη βοηθουμένου ὑπὸ τοῦ Χονδροσαρλη, τοῦ δὲ Μιχαλιοῦ βοηθουμένου ὑπὸ τοῦ Βωβ-Λατέρνα. Ὁ δὲ Σαλιαγκας καὶ ὁ Μίτσος ἐκράτουν, ὁ μὲν ἔγχυμα ἐλελιφάσκου μετὰ οἰνοπνεύματος, ὁ δὲ ἐκράτει παχύμυρον (1) διὰ τοὺς μώλωπας.

Τὰ δύο ταῦτα φάρμακα ἦσαν ἐκ τοῦ φαρμακοποιείου τῆς Μάγισσας, τῆς ὁποίας τὸ σπήλαιον ἐχρησίμευε συνεχῶς εἰς τοιούτου εἴδους διασκεδάσεις.

Οἱ δύο ἀθληταὶ ἤρχισαν νὰ μετρῶσιν ἀλλήλους διὰ τοῦ βλέμματος ἐν ᾧ ὁ Βώβης καὶ ὁ Σάρλης συνεζήτουν τοὺς ὅρους τῆς πάλης· τὴν στιγμὴν ταύτην ἠκούσθη ἐλαφρὸν κροῦσμα εἰς τὴν ἐξωτερικὴν θύραν.

— Νὰ μὴν ἀνοίξῃς, Μάγισσα! ἐφώναξεν ὁ Μίτσος, εἰ δὲ μὴ σὲ πνίγω· εἶναι οἱ πολισμάνιδες.

Ἡ κάπηλος ὑπῆγε καὶ προσήρμοσε τὸ οὖς της

(1) Πομμάδα.

ἐπὶ τῶν κακῶς συγκεκολλημένων σανίδων τῆς θύρας.

— Ἄνοιξε καλή μου φίλη Πέγη, εἶπε φωνή τις ἔξωθεν·—εἶναι ἕνας παλαιός μου φίλος ποῦ ἦλθε νὰ σὲ ἰδῇ, καὶ δὲ θὰ χάσῃς ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψίν του.

— Κύριε ἐλέησον! εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ Γιλβέρτου Πάτερσων! ἐψιθύρισεν ἡ Μάγισσα, — ποῦ ἔχω χρόνια νὰ τὸν ἰδῶ, καὶ ποῦ τώρα μανθάνω πῶς εἶναι ἐπάνω 'στῆς δουλειαῖς τοῦ πλουσίου Κόντε Ἀσπροπυργίτη... ὦ θεέ! αὐτὸς ἦτο ὁ ὑστερινὸς ἐραστής μου!

— Πέγη! ἀγαπητή μου Πέγη! Πέγη!

— Νὰ μὲ πάρ' ὁ διάολος κι' ἂν δὲν ἀνοίξω, εἶναι, εἶπεν ἡ κάπηλος, τελειόνουσα τοὺς διςαγμούς της. —κι' αὐτὸς κατεργάρης ἦταν, καὶ ἔχει δικαίωμα νὰ 'μπῇ ἐδῶ μέσα.

Ἀπέσυρε τοὺς μοχλοὺς τῆς θύρας, καὶ ὁ ἐπιστάτης τοῦ Κόμητος εἰσῆλθε, περιτυλιγμένος μὲ παμμεγέθη μανδύαν καὶ τὸν πῖλον ἔχων κάτωθεν τῶν ὀφρύων.

— Καλὴ 'σπέρα, Πέγη, εἶπε μεταβάλλων αἴφνης τόνον φωνῆς. — καλὴ 'σπέρα.

— Πολυέλεε θεέ! Καλὲ Γιλβέρτη, πῶς πάχυνες! καὶ ἄσπρισαν καὶ τὰ μαλλιά σου, φίλε μου!

— Ναί, Πέγη!... Τί! χτυπιοῦνται ἐδῶ ἀπόψε; ἂς περιμείνω ὥς που νὰ τελειώσῃ ἡ μάχη.

— Καὶ τί θὰ κάμῃς;

— Ἔχω ἀνάγκην ἀπὸ ἕνα κακοῦργον χωρὶς σπλάγχνα!

— Ἔ, μαθές! Γιλβέρτε, ἐδῶ μπορεῖτε νὰ διαλέξετε ... Βοήθησέ με σὲ παρακαλῶ νὰ σφαλίξω τὴν πόρτα.

Κλεισθείσης δὲ τῆς θύρας, ἠκούσθη καὶ παλιν θόρυβος ἔξωθεν.

— Μάγισσα τρισκατάρατη! ἄνοιξε, εἰδὲ μὴ βάζω φωτιὰ 'στὴ φωλεά σου.

Ἡ Πεγη ἀναγνωρίσασα βέβαια τὴν φωνὴν, ἔσπευσε ν' ἀποσύρῃ τοὺς μοχλοὺς τῆς θύρας της, καὶ ἄνθρωπός τις ἀναστήματος ὀλίγον ὑψηλοτέρου τοῦ μεσαίου, καὶ αὐτὸς ὡς ὁ Πάτερσων ἦτο περιβεβλημένος εὐρύχωρον μανδύαν, τοῦ ὁποίου ἡ καταβεβασμένη κουκούλα τῷ ἐχρησίμευεν ἀντὶ καλύμματος.

— Ἐδῶ 'ν' ὁ Βώβης; ἠρώτησε.

— Χτυπιοῦνται, ἀπεκρίθη ἡ Μάγισσα.

— Πάγει καλά!

Ὁ νέηλυς διευθύνθη πρὸς τὴν τάπαν.

— Ἕως τὸ θάνατο! ἐφώναζε μυκώμενος ὁ Μιχαλιὼς τὴν στιγμὴν ταύτην. —θὰ τὸν σκοτώσω ἢ θὰ σκοτωθῶ· εἰ δὲ μὴ νὰ πάρουν χίλιοι διάολοι.

—Δύο χιλιάδες πιδί μου, εἶπεν ὁ μανδυφόρος, ἀποσοβῶν τὸ πλῆθος δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν, τοὺς ἀξίζεται καὶ οἱ δύο σας· καὶ ἀπὸ τώρα ἀγοράζω τὸ σῶμα ἐκείνου ποῦ θὰ νικηθῇ. Φθάνουν δύο λίραις;

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀνέῤῥιψε τὴν κουκούλαν του.

—Ὁ Δεσπότης!... ὁ Δεσπότης ὁ *βουρκιστὴς*! ἐψιθύρισαν οἱ παρόντες ῥιγῶντες ὑπὸ τρόμου.

ΚΑ'. ΑΙΜΑ ΚΑΙ ΧΩΜΑ.

— Θωμᾶς ὁ Δεσπότης, *βουρκιστὴς* (1) ἦτο ἔτι ἀνὴρ νέος, καὶ δυνάμενος νὰ νικήσῃ τὸν Τουρνοβούλλην καὶ τὸν Μιχαλιὼ συνηνωμένους. Ἀπὸ τοὺς πλατεῖς καὶ ῥωμαλέους ὤμους του ἐκρέμαντο δύο βραχίονες μακροὶ καὶ μυώδεις, καὶ ἐξογκωμένοι κατωθεν τοῦ ἀγκῶνος, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἄλκιμος ὄψις ἤθελε καταισχύνει τοὺς βραχίονας Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου.

Τὸ βραχὺ καὶ περυσιωμένον πρόσωπόν του, ὡμοίαζε μὲ τὸ ῥύγχος τοῦ κυνοταύρου (bull-dog). εἶχε δὲ τὴν ῥῖνα γρογγύλην καὶ ἀνεστραμμένην, τὸ στόμα ὑπὲρ τὸ μέτρον εὐρὺ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξέχοντας, τὸ δὲ ἀποκλῖνον μέτωπόν των, ἦτο κεκαλυμμένον ὑπὸ δάσους οὐλῶν τριχῶν.

Ταῦτα πάντα ἐξέφραζον κτηνωδείαν θαῤῥαλέαν, ἀτάραχον καὶ ἀναλγητον.

Διέδραμε τὴν ὁμήγυριν διὰ τοῦ βλέμματος, καὶ ἔνευσε διὰ τῆς κεφαλῆς πρὸς τὸν Βώβ-Λαντέρναν.

—Ἐμπρὸς, παιδιά μου!... Μὴ φοβεῖσθε, σκατωθῆτε 'σὰν παλληκάρια ... ἐγὼ θὰ πιῶ 'στὴν ὑγειά σας.

— Κὺρ Βώβη, ! εἶπεν ἡ Μάγισσα, ἕνας τζέντελμαν σὲ ζητεῖ ... πάλι *θὰ βγοῦν τὰ ψαλτικά*.

— Ἕνας τζέντελμαν σ' αὐτὴν τὴν ὥραν! καὶ θὰ βγοῦν τὰ ψαλτικά! Ψυχή μου Πέγη! πές του νὰ προσμένῃ... τώρα ἔρχομαι. Ἐμπρὸς Μιχαλιώ μου!... Προσοχή!... κατάφερέ του 'στὸ μάτι ἐκεῖνο ποῦ σοῦκαμε στὸ κροτάφι.

Ὁ Βώβης ἤψατο πάλιν διὰ τοῦ δακτύλου τὸ πρῆσμα τοῦ Μιχαλιοῦ.

— Σώθηκαν πιὰ τὰ λόγια! εἶπεν οὗτος, κλείων τοὺς δύο γρόνθους του, — ἐμπρὸς Θωμᾶ νὰ σὲ σκοτώσω!

Ὁ δὲ Θωμᾶς προυβάλετο τὴν πυγμὴν, καὶ ὁ Δεσπότης ὁ Βουρκιστὴς καθήμενος εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῶν θεατῶν, ἐκράτει διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ ῥόμι του, καὶ διὰ τῆς ἄλλης τὸ ὡρολόγιον του.

— Ἐγὼ θὰ μετρῶ, εἶπεν ὁ Δεσπότης. —ἕνα

(1) Ἐν ἔτει 1820, ἐν Ἐδιμβούργῳ, ἄνθρωπός τις ὀνόματι Βούρκης ἐκ τῆς ἑταιρείας τῆς Ἀναστάσεως (τοὐτέστι τῶν ταριχευτῶν), ἰδὼν ὅτι ἡ τέχνη αὕτη εἶν τῷ ἐχορήγει ἄφθονα τὰ πρὸς τὸ ζῆν μέσα, ἐπενόησε τρόπον συντελεστικώτερον τοῦ νὰ προμηθεύηται πτώματα, τὰ ὁποῖα ἐπώλει εἰς τοὺς χειρουργούς. Ἐδολοφόνει τὴν νύκτα εἰς τὰς ὁδούς· ἡ δὲ ἀρχὴ δὲν συνέλαβεν αὐτὸν εἰμὴ ἀφ' οὗ ὁ ἀριθμὸς τῶν θυμάτων του ἦτο ἤδη μέγας. Κατεδικάσθη, καὶ ἐθανατώθη, ἀλλ' ἡ θεοστυγὴς διομηχανία του εὗρε μιμητὰς, καὶ μάλιστα ἐν Λονδίνῳ, ὅπου μέγα πλῆθος σπουδαστῶν, καὶ ἡ σπάνις τῶν πτωμάτων, διήγειραν τὴν αἰσχροκέρδειαν τῶν δολοφόνων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ δίκη τοῦ Βούρκου ἔκαμε μέγαν κρότον καὶ ὁ γενικὸς τρόμος ἔφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον, ἐσχημάτισαν τὸ ῥῆμα βουρκίζειν ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀχρείου ἐκείνου, ὅπερ ἐσήμαινε τὸ νὰ φονεύῃ τις ὅπως πωλήσῃ τὸ πτῶμα τῶν φονευθέντων εἰς τοὺς χειρουργούς.

λεπτὸ γιὰ κάθε κτύπημα φθάνει... Ἐμπρός!

—Ἐμπρός! ἐπανέλαβον ὁ Βώβης καὶ ὁ Σάρλης.

Οἱ δύο ἀγωνισταὶ ἐμέτρησαν ἀλλήλους διὰ τοῦ βλέμματος καὶ δευτέραν φοράν· ὁ Μιχαλιὼς ἐκτύπησε πρῶτος, καὶ διαρρηγέντος ἤδη τοῦ πάγου, τὰ γρονθοκοπήματα κατέπιπτον ὡς χάλαζα. Καὶ βέβαια διότι ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἐν παντὶ πράγματι ἡ ἀρχὴ εἶναι ἡ μόνη δυσκολία.

—Εὖγε Θωμᾶ! καὶ γενναῖε Μιχαλιὼ γαμπρέ μου! Ἀνεβόα ὁ Σάλιαγκας ἐν τῇ μέθῃ τῆς χαρᾶς του.

—Ζινεβρα, μωρὴ Μάγισσα, γιὰ αὐτὰ τὰ παλληκάρια,. Λοῦ! Ἔλα νὰ φέρῃς τοῦ ἀνδρός σου νὰ πιῇ.

Καὶ τῷ ὄντι ὑπῆρχον αἰτία χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ, διότι ὁ Μιχαλιὼς εἶχεν ἤδη συντρίψει τὴν ῥῖνα τοῦ Τουρνοβούλλη διὰ τερατείας γρονθιᾶς, ὁ δὲ Τουρνοβούλλης, ἵνα μὴ φανῇ κατώτερος αὐτοῦ, τοῦ εἶχε σφυρηλατήσει τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν εἰς τρόπον φοικώδη· ἡ λύσσα αὐτῶν ηὔξανε, ἐπλησίασαν ἀλλήλους, καὶ τὰ κτυπήματα ἐπυκνοῦντο ὁ Θεὸς ἠξεύρει πῶς!

—Ἀποσύρετέ τους! ἐφώναξεν ὁ Δεσπότης, ἐπέρασε τὸ λεπτό.

Ὁ Βώβης καὶ ὁ Σάρλης ὥρμησαν, ἥρπασαν ἑκάτερος τὸν ἀθλητήν του ἐκ τῆς ὀσφύος, καὶ τὸν ἔσυραν ὀπίσω βιαίως.

Ἡ Μάγισσα καὶ ἡ Λοῦ ἔφεραν ζινέβραν, δηλαδὴ ἡ μὲν Μάγισσα ποτήριον πλῆρες, ἡ δὲ Λοῦ ἀπορροφήσασα τὸ ἥμισυ καθ' ὁδόν· τὸ δὲ ἐπίλοιπον κατέπιεν ὁ Μιχαλιὼς, καὶ ὁ Βώβης περιήλειψε τὸν ὀφθαλμόν του διὰ τοῦ τραυματοβαλσάμου του.

—Ὦ! Τί βασιλικὴ γρονθιά! ἔλεγεν ὁ Σάλιαγκας· κύτταξε, Λοῦ, δὲ τ' ἀντροῦ σου τὸ μάτι, ἀδελφή μου· σὲ δέκα λεπτὰ θὰ πρησθῇ.... τὸ ξέρω γώ, γιὰ τί κ' ἐγὼ 'μαι ἄντρας!.... θὰ γείνῃ χοντρὸ 'σαν ταῦγὸ τῆς χήνας... νὰ ποῦ ἄρχισεν ἀπὸ τώρα. Ζήτω ὁ Μιχαλιώς, Ζήτω ὁ Τουρνοβούλλης! Ζήτω ἡ *διασκέδασι*!

—Τί συγχαμερὸ σκυλί! ἐγγόγυσεν ὁ Δεσπότης —Σάλιαγκα χωρὶς κογχύλι, σιώπα! σοῦ πουλῶ τὴν πέτζα σου γιὰ ἓξη πέννας 'στὸ Δοκτορα Μούρη!

—Καλά, κὺρ Δεσπότη, εἶπεν ὁ Σάλιαγκας θεωρῶν μετὰ δειλίας τὸν βουρκιστήν· — εἶσαι ποιὸ δυνατὸς ἀπὸ μένα, μὰ ἓξ πέννας δὲν συμφέρει γιὰ τὸ κορμὶ ἑνὸς ἀνθρώπου.

— Ἔχει καμμιὰ καλὴ δουλειά; ἠρώτησεν ὁ Βώβης τὸν Δεσπότην;

— Ἔχει, καὶ καλὴ μάλιστα, ζητιάνε μου! ἀπεκρίθη ὁ Βουρκιστὴς, ἀλλὰ ἔχωμε καιρὸ πιὸ ὕστερα.... Στὴ δουλειά σας ἐσεῖς!

— Ἐλᾶτε! εἶπεν ὁ Βώβ-Λαντέρνας καὶ ὁ Σάρλης.

Τὸ Βάλσαμον ἔκαιε τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Μιχαλιοῦ, τὸ δὲ παχύμυρον ἀδεξίως ἐπιτεθὲν ἔχερε τὴν μύτην τοῦ Θωμᾶ εἰς ἀθλίαν κατάστασιν· ἐρρίφθησαν ἐναντίον ἀλλήλων μανιωδῶς, καὶ συνεκρούσθησαν ὡς κριοί· ὁ Μιχαλιὼς ἔπεσεν εἰς τὸ πρῶτον κτύπημα, ἀλλ' ἀνηγέρθη πάλιν· δεύτερον κτύπημα τὸν ἔῤῥιψεν εἰς τὸν κονιορτὸν, καὶ πάλιν ἀνηγέρθη.

Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ δεύτερον τοῦτο λεπτὸν ἐδαπανήθη ἡρωϊκῶς, διότι οἱ ἀνταγωνισταὶ μὴ ὄντες καλῶς μεμυημένοι εἰς τὴν εὐγενῆ τέχνην τῆς πυγμῆς (boxing) ἐνησχολοῦντο μᾶλλον εἰς τὸ νὰ κτυπῶσι παρὰ εἰς τὸ νὰ ἀμύνωνται, καὶ τοῦτο καθίζα τὴν πάλην αὐτῶν φοικώδη· ἑκάτερος αὐτῶν εἶχεν ἤδη τὴν ὄψιν καθημαγμένην, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐρυθροῦ μετώπου των, τῇ δὲ κάκεῖσε κηλίδες πελιδναὶ ἐδείκνυον τὰ τελευταῖα κτυπήματα.

Ἐκτύπων ἐν σιωπῇ· μόνος δὲ ὁ Μιχαλιὼς, ὅστις ἦτο προφανῶς ὁ ἀσθενέστερος ἤσθμαινε καὶ ἐγόγγυζεν ἤδη, οἱ θεαταὶ ὅμως δὲν ἤνοιγαν τὸ στόμα νὰ εἴπωσι λέξιν, καὶ δὲν ἠκούετο εἰμὴ ὁ ὑπόκωφος κρότος τῶν γρονθοκοπημάτων ἐπὶ τῆς σαρκὸς, ἢ ὁ ἐκ βαθέων ἦχος τῶν σφυρηλατουμένων στέρνων. Ἡ Λοῦ δὲν ἐτραγῴδει πλέον διότι ἐπὶ τοῦ λογιστηρίου εὗρε λάγηνον πλήρη ἀπὸ ῥόμι, καὶ οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἵνα ἐμποδίσῃ αὐτὴν τοῦ νὰ πίνῃ· διότι ὁ ἐπιστάτης Πάτερσων περιτυλιγμένος εἰς τὸν μανδύαν του, καὶ ἔχων τὰ νῶτα ἐστραμμένα πρὸς τὸ φῶς, δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένος νὰ ἀνακατόνεται εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἄλλων

— Ἀποσύρετέ τους! ἐπρόφερεν ὁ Δεσπότης ὁ βουρκιστὴς, οἱ δὲ δύο μαχηταὶ ἐχωρίσθησαν καὶ δευτέραν φοράν. Ὁ Σάλιαγκας ἐπήδα ἀπὸ χαρὰν καὶ ἐχρειάζετο ἡ τρομερὰ παρουσία τοῦ βουρκιστοῦ ἵνα περιστέλλῃ τοὺς θορυβώδεις καγχασμοὺς τῆς εὐθυμίας του.

—Ὄχ! ὄχ! ὄχ! ἔλεγε περιστρεφόμενος ὁ Σάλιαγκας· τί ὡραῖος χορός· τί ὡραία διασκέδασι, εἶδες χρυσῆ μου Μαργαρώ; τοῦ Τουρνοβούλλη ἔσπασαν δυὸ δόντια, καὶ ὁ Μιχαλὼς ὁ γαμπρός μου ἔχει περισσότερες καμπαναις ἐπὶ πρόσωπό του παρὰ ὅλαις ἡ ἐκκλησιοῖς τῆς Λόντρας...Λοῦ φέρε πιοτό!...Μαγισσα φέρε λίγο ῥόμι γιὰ τὸν μεγάλο Θωμᾶ, καὶ γιὰ τὸν γαμπρό μου τὸν ἀνδρειομένο τὸ Μιχαλιὼ, ποῦ σὲ ὀλίγο θὰ δοῦμε σκοτωμένο.

Ἡ Λοῦ ὑπήκουσεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Σάλιαγκα καὶ προσελθοῦσα ἐθεώρησε τὸν Μιχαλιὼ μὲ βλέμμα ἠλίθιον.

—Θὰ τὸν σκοτώσουν καλὰ καλά; ἠρώτησε.

—Ναὶ Λοῦ μὰ τὸ *θεριό*! θὰ τὸ δῇς αὐτὸ ἀδελφή μου.

—Τότε εἶπεν ἡ Λοῦ θὰ πῇ νὰ πιῶ τὸ ῥόμι του.

Ἀφοῦ δὲ ἔπιεν ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της.

—Ὁ Καϋμένος ὁ Μιχαλιὼς εἶπε μύζουσα σιγαλέως, πῶς μ' ἔδερνε!.. Σάλιαγκα παρ' τὸν καπνό του ἀπ' τὴν τσέπη του· πολλαῖς φοραῖς μ' ἐφάνηκε πῶς ἤθελε νὰ μὲ σκοτώσῃ. Ἄ! ἄμποτες νὰ μὲ σκότωνε, εἶπε θέτουσα τὰς δύο χεῖράς της καὶ ἐκπέμπουσα ὑπόκωφον οἰμωγήν.

—Φωτιά! ἐπανέλαβεν,—ἔχω φωτιὰ ἐδῶ μέσα,

—Ἐμπρὸς παιδιά! εἶπεν ὁ Βουρκιστής.

—Ἐμπρὸς ἐπανέλαβον οἱ δύο συμβοηθοί.

Ὁ Θωμᾶς καὶ ὁ Μιχαλιὼς, λυσσῶντες ὑπ' ὀδύνης, συνεκρούσθησαν ἐκ νέου τρύζοντες τοὺς ὀδόντας. Ἡ προσβολὴ αὕτη ὑπῆρξε βραχεῖα, διότι ὁ Δεσπότης, πρὸς ἐπαύξησιν ὠμότητος, δὲν ἀφῆκε τὸ λεπτὸν νὰ παρέλθῃ ὁλόκληρον· ἀλλὰ καὶ οὕτω διήρκεσεν ὑπὲρ τὸ δέον, ἐπειδὴ ὅτε ἐχωρίσθησαν οἱ μαχηταὶ ἦσαν φρικώδεις καὶ μορμορωποὶ τὴν ὄψιν.

Ὁ Μιχαλιὼς ἁρπάσας διὰ τῶν χειρῶν τὸ μέτωπον τοῦ Θωμᾶ, ἀπέσχισε μὲ τοὺς ὄνυχάς του τὸ τοῦ κρανίου του δέρμα, τὸ ὁποῖον ἐκρέματο ἤδη ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του ὡς αἱματοβαφὴς πέπλος! ὁ δὲ Θωμᾶς κατέβασεν εἰς τοῦ Μιχαλιοῦ τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμὸν γρονθιὰν *σμερδαλέαν*, καὶ τὸ ἐξοίδημα ἐπιταχυνθὲν ὑπὸ τῆς σφοδρότητος τοῦ κτυπήματος ἐσχηματίσθη πάρσυτα.

—Τοὺς ἔπλυναν μὲ τραυματοβάλσαμον.

—Ἔχασα τὸ φῶς μου! ἀνεβόησεν ὠρυόμενος μετὰ βλασφημίας φρικώδους ὁ Τουρνοβούλλης.

—Ἐτυφλάθηκα! ὠλόλυζεν ὁ Μιχαλιὼς μετὰ μανιώδους λύσσης· ὁ δὲ Σάλιαγκας περιστρεφόμενος ἠμαύρισε, μὴ δυνάμενος ἄλλως πως να ἐκφράσῃ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἡδονήν του.

Ὁ Θωμᾶς καὶ ὁ Μιχαλιὼς ἔλεγον ἀμφότεροι τὴν ἀλήθειαν!

—Ὄχ! ὄχ! ὄχ! ἐφώναζεν ὁ Σκλιαγκας.

Νὰ διασκέδασι ποῦ δὲν εἶδε ποτὲ κανεὶς στὴ ζωή του, μὰ τὸ θηριό! Πῶς θὰ κάμουν τώρα τὰ καλά μας τὰ παλληκάρια; Μιχαλιὼ πῶς θὰ κάμῃς γιὰ νὰ σκοτώσῃς τὸ Θωμᾶ; Θωμᾶ πῶς θὰ κάμῃς γιὰ νὰ ξεπαστρέψῃς τὸν γαμπρό μου;

—Ἐμπρός! εἶπεν ὁ Δεσπότης, ἀλλ' ὁ Θωμᾶς καὶ ὁ Μιχαλιὼς ἔμειναν ἀκίνητοι.

—Βγάλετε αὐτὸ ποῦ ἔχω ἐπάνω στὸ μάτι μου! εἶπεν ὁ Μιχαλιὼς τοῦ ὁποίου ἡ ὄψις, καίτοι ἀομμάτου ὄντος αὐτοῦ, ἐξέφραζε μορμορωπὴν καὶ φρικώδη λύσσαν.— Βγάλτε μοῦτο, γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ διαβόλου, νὰ σκοτώσω τὸ Θωμᾶ!

Δέσετέ μου αὐτὴν τὴν κορτίνα ποῦ κρέμετ' ἀπ' τὸ κούτελό μου! νὰ πάρ' ἡ ὀργὴ καὶ ὁ ᾅδης! ἐφώναζε καὶ ὁ Τουρνοβούλλης, θὰ τὸν κάμω τσίπουρα, θὰ τὸν καμω ἀλεῦρι, θὰ τὸν φάγω!

(Ἕπεται συνέχεια τοῦ κεφαλαίου τούτου.)

ΟΙ ΙΑΤΡΟΙ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ.

Ἡ ὑφισταμένη ἀτελεύτητος πάλη μεταξὺ τῶν ἀλλοπαθῶν καὶ ὁμοιοπαθῶν, καὶ τὰ πρόσφατα συμβάντα τοῦ Πέϊ Χώ, δίδουσιν ἀφορμὴν σήμερον εἴς τινας λεπτομερείας τὰς ὁποίας νομίζω πολλὰ ὀλίγον γνωστὰς, περὶ τῶν ἐθίμων τῆς Κίνας. Πρόκειται περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν κρίνουσι καὶ ἐκτιμῶσιν οὗτοι τὴν ἰατρικὴν, καὶ ἔμαθον τὰς περιέργους ταύτας λεπτομερείας παρὰ τοῦ ἰατροῦ Κ..., ἑνὸς ἐκ τῶν δύο ἢ τριῶν πνευματοδεχάτων λογοφίλων τῶν Παρισίων.

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας, ὡς ἄλλοτε Λουδοβίκος ὁ ΙΑ΄, ἔχει ἕνα φίλτατον ἰατρὸν, ὃν συμβουλεύεται ἐν πάσῃ ὥρᾳ τῆς ἡμέρας· ἐνόσῳ ὁ αὐτοκράτωρ ἔχει καλῶς, ἢ σχεδὸν καλῶς, ἐπιδαψιλεύει ἐπὶ τοῦ ἰατροῦ αὐτοῦ τιμὰς καὶ χρήματα· ἅμα δὲ ἡ αὐτοῦ μεγαλειότης ἀσθενήσῃ ἀπαγχονίζῃ τὸν ἰατρόν. Πῶς λοιπὸν τὸν θεραπεύῃ τότε; θὰ μοὶ εἴπῃς. Ἄλλος ἰατρὸς, ὅστις ἔχει συμφέρον νὰ τὸν ἰατρεύσῃ, ὡς ὁ προκάτοχός του εἶχε συμφέρον νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ ν' ἀσθενήσῃ. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ ἡ θέσις τοῦ ἰατροῦ τοῦ αὐτοκράτορος δὲν εἶναι εὐχάριστος εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

Ἔπειτα δὲ, καὶ οἱ ταπεινοὶ αὐτοῦ συνάδελφοι τοῦ οὐρανίου Κράτους δὲν τυγχάνουσι σχεδὸν κρείττονος περιποιήσεως παρὰ τῶν μανδαρίνων, καὶ οὐδὲ παρὰ τῶν τῆς κατωτάτης τάξεως ἀνθρώπων. Εἰξεύρετε πῶς κάμνουν εἰς τὸ Πεκίνον ἵνα δύνηται τὸ κοινὸν νὰ διακρίνῃ ἐκ τοῦ τεχνοσήμου (enseigne) τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς κακοὺς ἰατρούς. Ὅταν ἀποθάνῃ Κινέζος κρεμῶσι φανὸν εἰς τὸ ἐμπροσθινὸν μέρος τῆς οἰκίας τοῦ ἰατροῦ ὅστις τὸν ἐθεράπευτε, καὶ ὁ ταλαίπωρος ὀπαδὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἀνάπτῃ τὸν φανὸν τοῦτον τὴν νύκτα· ὅσους λοιπὸν στείλῃ στὸν ᾅδην, τόσα φανάρια· Ἰατρῶν δέ τινων αἱ οἰκίαι εἶναι πραγματικῶς φανοστόλιστοι, καὶ ἤθελε νομίσει τις ὅτι εἶναι αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων ἐρχόμεναι ἀνὰ πᾶσαν ἑσπέραν πρὸς κατηγορίαν τῶν δημίων των.

Μὲ παρομοίαν συνήθειαν, οἱ Παρίσιοι δὲν θὰ εἶχον ἀνάγκην τοῦ Φωταερίου (gaz), καὶ ἡ Σμύρνη ἀπὸ τὰ χάρτινα φαναράκια· καὶ οὕτως οἱ Παρίσιοι καὶ ἡ Σμύρνη θὰ ἐφωτίζοντο à giorno. Ἐν Κίνᾳ καὶ ἄνευ τούτου ἡ φωτοχυσία δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητος, καὶ δὲν εἶναι παράξενον ὅτι τὸ Πεκῖνον ὀνομάζετε ἡ πόλις τῶν φαναρίων.

Νῦν δὲ φέρ' ἴδωμεν καὶ τὴν μικρὰν ἀλληγορικὴν εἰκόνα ἣν οἱ Μανδαρῖνοι συνέθεντο καὶ ἐκόσμησαν διὰ τῶν πλουσιωτάτων χρωμάτων ὅπως παραστήσωσι τὴν ἰατρικήν.

Ἡ ἀσθένεια προσωποποιημένη κεῖται ἐπὶ κλίνης πλησίον τοῦ ἀσθενοῦς, ὁ δὲ ἰατρὸς δεδεμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ κρατῶν ῥάβδον, κτυπᾷ ὅπου τύχῃ ἐπὶ τῆς κλίνης· θέλει νὰ φονεύσῃ τὴν ἀσθένειαν ἢ τὸν ἀσθενῆ. Δὲν γνωρίζει οὐδὲν, ὡς οὐδ' αὐτοὶ οἱ θεαταί. Ἡ εἰκὼν ἀφίνει τὸ ζήτημα ἀμφίβολον καὶ ἐν τούτῳ βεβαίᾳ συνίσταται ἡ μεγάλη χλεύη τῆς Κινεζικῆς ταύτης σατύρας.

Ἐν Γαλλίᾳ, ἡ Ἰατρικὴ Σχολὴ ἤθελεν ἐγκαλέσει εἰς δίκην τὸν ἐκδότην εἰκόσ ς τοσοῦτον δυσσεβοῦς· ἐν Κίνᾳ ὅμως θεωροῦσι τὰς εἰκόνας, γελῶσι, καὶ ὅταν ἀσθενήσωσιν, ἐπειδὴ ἐνθυμοῦνται τὰ φανάρια, ἐκλέγουσι τὸν ἰατρὸν τὸν ἥκιστα *φωτισμένον*, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ μὴ αὐξήσωσι τὰ *φῶτά* του.

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1858. Ἀριθ. 17

ΠΩΣ ΒΑΛΛΟΥΝ ΓΝΩΣΙΝ ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Πρό τινων ἡμερῶν περιπατῶν ἐν ταῖς μαγικαῖς δενδροστοιχίαις τοῦ Καταλανείου λειμῶνος,—τὸ μόνον μέρος ἐν Παρισίοις, ὅπερ τὴν ὥραν τούτην παρηγορεῖ ἡμᾶς ὀλίγον διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐν Χερβούργῳ, —ἔτυχε νὰ παρατηρήσω ζεῦγος χαρίεν καὶ εὐγενεστάτης παῤῥησίας, διευθυνόμενον μὲ βραδέα καὶ εὔρυθμα βήματα πρὸς τὸ Θέατρον τῶν Ἀνθέων.

Προφανῶς τὸ ζεῦγος ὅπερ εἶλκυε τὰ βλέμματά μου ἦν ζεῦγος συζυγικόν· ἀμφιβολία δὲν ὑπῆρχε.

Ὁ ἀνὴρ, ὅστις πρέπει νὰ ἦτο τριάκοντα ἢ τριάκοντα πέντε ἐτῶν, ἦν ὑψηλὸς καὶ ὑπερηφάνου ἄψεως· οἱ μέλανες ὀφθαλμοί αὐτοῦ ἐφαίνοντο ἐκτοξεύοντες ἀστραπάς, ἀλλ' ἀστραπὰς μακαριότητος, καί τοι αἱ συνηνωμέναι αὐτοῦ ὀφρεῖς καὶ αἱ πρόωροι ῥυτίδες τοῦ μετώπου ἐδείκνυον κρᾶσιν ὀργίλην.

Ἡ γυνὴ, μικρὰ τὸ ἀνάστημα καὶ λεπτοφυὴς, εἶχεν ἠδυπαθές τι εἰς τὰ κινήματά της, ὅπερ ἠδύνατο νὰ ἐκληφθῇ ὡς τεκμήριον φύσεως πρακείας καὶ παθητικῆς· εἶχε δὲ καὶ τὴν νωχελῆ εὐκαμψίαν τῆς Ἰνδοευρωπαίας, καὶ τὴν ξανθὴν κόμην τῶν θυγατέρων τοῦ Βορρᾶ. Οἱ ὡραῖοι καὶ γλυκεῖς αὐτῆς ὀφθαλμοὶ ἠτένιζον τὸν αὐθέντην μετὰ τῆς ἐρωτικῆς ἐκείνης προσοχῆς τοῦ ἀτενίζοντος ὁστοῦν κυνός.

Αἴρνης εἶδον τὸν Γάστωνα Π. . . στενὸν φίλον μου, νὰ πλησιάζῃ τὸ εἰς ἐμὲ ἄγνωστον ζεῦγος, νὰ χαιρετᾷ σεβασμίως τὴν κυρίαν, νὰ δεξιωθῇ τὸν κύριον, ν' ἀνταλλάξῃ λόγους τινὰς, καὶ ἔπειτα ν' ἀπομακρυνθῇ. Ὁ Γάστων παρατηρήσας με ἐλάβετο τοῦ βραχίονός μου, καὶ ἐβαδίσαμεν ἐντὸς τῶν ἀνθηρῶν μαιάνδρων τοῦ Καταλανείου λειμῶνος.

— Γνωρίζεις τὸν Κύριον ἐκεῖνον καὶ τὴν Κυρίαν του; εἶπον εἰς τὸν Γάστωνα.

Ὦ διάβολε! εἶμαι ὁ καλλίτερος καὶ ὁ ἀρχαιότερος φίλος τοῦ Μαρτιάλου Κ. . . καὶ ταπεινότατος θεράπων τῆς συζύγου του, θυγατρὸς τοῦ Κ. Β. . . ἀρχαίου συνταγματάρχου τῆς αὐτοκρατορίας, γενομένου πλουσίου ἀγρονόμου. Διατί μὲ κάμνεις τὴν ἐρώτησιν ταύτην;

— Διότι ἡ καρδία μου ἐθλίβη εἰς τὴν θέαν τοῦ κατὰ τὸ φαινόμενον εὐδαίμονος τούτου ἀνδρογύνου.— Ὁ σύζυγος πρέπει νὰ ἦναι ἄγριος τύραννος, καὶ ἡ γυνὴ δειλὴ περιστερὰ ὑπὸ τοὺς ἐνυχας τοῦ φαλακροῦ τούτου γυπός. Ταλαίπωρον θῦμα!

Καλῶς εἶπας! ἀνεφώνησεν ὁ Γάστων καγχάζων· τῇ ἀληθείᾳ μὲ κάμνεις νὰ γελῶ μὲ τὴν δειλὴν περιστεράν σου καὶ τὸν φαλακρὸν γύπα σου. Πιστεύεις ἀκόμη εἰς τὰς δειλὰς περιστερὰς ἐσύ; Σὲ συγχαίρω κατὰ πολλά.

— Σᾶς βεβαιῶ ὅτι τὸ κατ' ἐμὲ, ἂν δὲν συμβαίνῃ τοὐναντίον, ἡ Κυρία Κ. εἶναι ὁ τύπος τῆς ἐρυθριώσης καὶ ἐντρόμου Μαργαρίτας τοῦ Γαίθου, τοῦ θύματος τοῦ Φαύστου. Τί ἀγγελάκι ποῦ εἶναι!

Ἀγγελάκι! Ἀγγελάκι! πιθανὸν τώρα, ἀλλὰ σᾶς λέγω μετὰ θετικότητος ὅτι δὲν ἔγεινεν εὔκολα. Τοὐλάχιστον ὁ Μαρτιάλης βεβαιοῖ ὅτι τὴν ἐδάμασε. Ναὶ, φαίνεται ὅτι ἀρκεῖται πλέον εἰς τὸ νὰ δέρνῃ μόνον τὸ σκυλάκι της, καὶ τοῦτο πάλιν μόνον τὴν κυριακήν.

Ἡ περιέργειά μου διηγέρθη μεγάλως, καὶ ὁ Γάστων, πρὸς ὃν ὁ Μαρτιάλης Κ. δὲν εἶχε μυστικὰ, μοὶ ἔκαμε γνωστὸν τὸ μικρὸν τοῦτο συζυγικὸν μυθιστόρημα. Ἴσως βέβαια δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ κάμῃ αὐτός· ἀλλὰ γνωρίζετε ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν τοὺς

μέλει πολὺ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὴν ἀδιακρισίαν. Ἅμα εἰξεύρῃ κανεὶς τίποτε, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ τὸ εἴπῃ, καὶ εἰμπορεῖ νὰ τὸ εἴπῃ καὶ μέσα εἰς τὸ καφενεῖον. Καὶ ὅταν δὲν εἰξεύρουν τίποτε, τότε εἶναι ποῦ τοὺς πιάνει ἡ πολυλογία!

Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην — ἡ δὲ μία φορὰ δὲν εἶναι καὶ συνήθεια — σᾶς ἐγγυῶμαι τὴν ἱστορίαν μου ὡς ἀληθῆ.

Στερηθεὶς τῆς συζύγου του καὶ μείνας μεθ' ἑνὸς μόνου τέκνου, μιᾶς θυγατρὸς, ὁ συνταγματάρχης Β. ἔδωκε τὴν παραίτησίν του, καὶ συνεκέντρωσεν ἅπασαν τὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ζώσης ἀναμνήσεως, ἐπὶ τοῦ προσώπου τοὐλάχιστον τῆς γυναικὸς, ἣν ἠγάπησεν. Ἡ ἀνάμνησις αὕτη ἐκαλεῖτο Λουκίλη. Τί ἀγγελικὸν πλάσμα! Ἀλλὰ τί διαβολικὸς χαρακτήρ! ἐξάμηνος ἔτι ἡ Λουκίλη παρεφέρετο ὑπὸ θυμοῦ καὶ ἐδάγκανε τὸ ζῆθος τῆς τροφοῦ της· ἐξαετὴς ἔδερνε τὴν παιδαγωγόν της, ἐξεφωλίαζε τὰς κούκλας (κούτσας) της δια νὰ πίῃ τὸ αἷμά των, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀπὸ πίτυρα, καὶ δεκαεξαετὴς ἦτο τὸ φόβητρον ὅλων τῶν ὑπηρετῶν. Ἡ γλυκεῖα αὕτη καὶ ξανθὴ, ἡ περιπαθὴς αὕτη νεᾶνις ἐκυριεύετο ἐνίοτε ὑπὸ ἀνηκούστου θηριωδίας, εἰς τὴν ἐλαχίστην ἀντιλογίαν ἐσφάδαζεν· ἐνώπιον τοῦ πατρός της ἐδαμάζετο, ἀλλ' ὡρύετο ὑποκώφως ὡς σκύμνος.

Ὁ συνταγματάρχης ἠσθάνετο βαθεῖαν λύπην διὰ τὴν ἀδάμαστον ταύτην φύσιν· τὴν ἐπέπληττε συχνὰ, ἀλλὰ πολὺ ἐλαφρά. Μίαν τῶν ἡμερῶν εἶπεν εἰς τὴν Λουκίλην μετὰ σκηνὴν τραγικὴν ἅμα καὶ γελοίαν ἐκ μέρους τῆς νεάνιδος.

— Δυστυχὲς τέκνον! μὲ αὐτὸν τὸν χαρακτῆρά σου δὲν θὰ ὑπανδρευθῇς ποτε, καὶ δὲν δύναμαι νὰ σὲ βάλω εἰς τὸν Ἅγιον Κῦραν (Saint Cyr). Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς Κυρίας Μαιντενῶνος (1) ἦτο δυνατὸν, ἴσως δὲ καὶ σωτήριον· ἀλλὰ τώρα δὲν σὲ δέχονται οὔτε εἰς τὸ ἱππικὸν οὔτε εἰς τὸ πεζικὸν, διότι εἶσαι ἱκανὴ νὰ τρομάξῃς καὶ αὐτοὺς τοὺς ζουάβους.

— Ἄ! ἔτσι, ἀπεκρίθη ἡ Λουκίλη κλαίουσα ὑπὸ λύσσης καὶ κατακομματιάζουσα τὸ ἐκ τριχάπτου μανδήλιόν της· μὲ περιγελᾷς, πατέρα, θέλεις νὰ μὲ ταπεινώσῃς, φοβᾶσαι νὰ μὲ ὑπανδρεύσῃς; Καλὰ λοιπὸν, ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἔχω ἄνδρα, καὶ ἂς μὴ σὲ καμαρώσῃ.

— Ἀλλοίμονον! τί θὰ σὲ κάμῃ αὐτὸς ὁ ἄνδρας . . . ἐκτὸς ἂν τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου του τῷ ἐγχειρίσω τὴν μάσιγά μου, ἀφοῦ δὲν ἔχω τὴν τόλμην νὰ τὴν μεταχειρίζωμαι ἐγώ.

---

(1). Τὸ Saint Cyr εἶναι γωνίον πλησίον τῶν Παρισίων· ἐν αὐτῷ ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' ἱδρύσατο τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Λουδοβίκου, ὅπερ ἔδωκεν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Κυρίας Μαιντενῶνος, ἵνα ἀνατρέφῃ ἐν αὐτῷ δωρεὰν διακόσια πεντήκοντα κοράσια, δυνάμενα ν' ἀποδειχθῶσι τοῦ λάχιστον τετραβάθμιον εὐγενικὴν καταγωγὴν ἐκ πατρός. Ἀλλὰ τὸ 1793 μετεβλήθη εἰς νοσοκομεῖον καὶ στρατῶνα. Ὁ δὲ Ναπολέων μετέφερεν ἐκεῖ τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον τοῦ Φονταινεβλώ. Ὁ Λουδοβίκος ὅμως ΙΗ' ἐπανήγαγε τὸ καθίδρυμα τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', ἀλλὰ τὸ 1818 ἐτράπη πάλιν ὁριστικῶς εἰς στρατιωτικὸν σχολεῖον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἑνὸς στρατηγοῦ. (Σ. Σ)

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἔπιασαν τὴν Λουκίλην τὰ νεῦρά της, καὶ ὁ ἀσθενὴς τὴν καρδίαν πατὴρ ἔπεσε πρὸ τῶν ποδῶν της ζητῶν παρ' αὐτῆς συγγνώμην μὲ δακρυρροούντας ὀφθαλμούς.

Ὅτε ἡ Λουκίλη συνῆλθε, παρεφέρθη τοσοῦτον, ὥστε ἔδωκεν ἓν ῥάπισμα εἰς τὴν θαλαμηπόλον της, κόρην πρεπεῖαν καὶ ἀφωσιωμένην, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐδίωξεν αὐτήν. Ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀγανακτῶν ὁ συνταγματάρχης, ἀπεφάσισε ν' ἀντισταθῇ· καὶ πρὸς δικαίαν ἐπανόρθωσιν ἀπῄτησε νὰ μένῃ ἡ θαλαμηπόλος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ὀργίλης νεάνιδος καὶ νὰ φιλοδωρηθῇ.

Παρελθούσης τῆς ὀργῆς ἡ Λουκίλη, ἥτις ἦν καλῆς ψυχῆς, ἐδιόρθωνε τὰ λάθη της ὅσον ἠδύνατο.

Τρία ἢ τέσσαρα ἔτη μετὰ ταῦτα ὁ Μαρτιάλος Κ. ἐρωτευθεὶς τὴν Λουκίλην, ἕνεκα τῆς ἀγγελικῆς καλλονῆς της, ἐζήτησεν αὐτὴν εἰς γάμον, ἀλλ' ἠγνόει τὰ καθέκαστα τοῦ ἐξαιρέτου χαρακτῆρός της.

Ὁ Μαρτιάλος Κ. . . καίτοι ἐκφραστικῶν χαρακτήρων καὶ ὄψεως ἀδυσωπήτου λιχοῦ τῆς Ἰταλίας, ἦτο καλλίστης καὶ γλυκυτάτης φύσεως· ἦτο καλοκἀγαθος μετὰ τῶν ἀνδρῶν, αἰδήμων δὲ καὶ δειλὸς ἐνώπιον τῶν γυναικῶν.

Ἡ Λουκίλη κολακευθεῖσα ἐκ τῆς ὑπὲρ αὐτῆς προτάσεώς του, ἐδείκνυεν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ὑπανδρευθῇ αὐτόν. Ὁ συνταγματάρχης ὅμως δὲν ἤθελε ν' ἀπατήσῃ ἄνθρωπον τοσοῦτον εὐγενῆ· ὅθεν κατέστησε γνωστὰ εἰς τὸν Μαρτιάλον τὰ μικρὰ ἠθικὰ ἐλαττώματα τῆς θυγατρός του.

— Αὐτὰ εἶναι τὰ ἐλαττώματά της; εἶπε γελῶν ὁ Μαρτιάλος,—κάμετέ μοι τὴν τιμὴν νὰ μοὶ δώσητε τὴν θυγατέρα σας, καὶ σᾶς ἐγγυῶμαι δι' ὅλα.

— Ἀλλ' ἐσὺ εἶσαι ἀρνίον, φίλε μου, ἡ δὲ κόρη μου ἡφαίστειον.

— Θὰ τὸ σβέσω.

— Θὰ μείνουν πάντοτε τίποτε τράκες, αἱ ὁποῖαι θὰ πυροκροτήσουν, ἢ κανένα φυσέγκι τὸ ὁποῖον θὰ πετάξῃ εἰς τὴν σιγμὴν ποῦ δὲν τὸ περιμένεις.

— Δὲν φοβοῦμαι τὸ πῦρ.

— Πράσσει ἀπὸ ταῖς μπάλλαις.

— Πᾶ! ἔχομεν καὶ μπάλλαις;

— Ἒ! νἄξευρες! . . .

— Λατρεύω τὴν Λουκίλην· τοῦτο ἐγγυᾶται διὰ πάντα, καὶ σᾶς τὴν ζητῶ.

— Πάρτην, ἀνόητε· ἀλλὰ βλέπεις ὅτι ἐφέρθην ὡς τίμιος ἄνθρωπος, καὶ οὕτω μὴ μὲ κατηγορήσῃς ποτὲ δι' αὐτό.

— Δὲν θὰ κάμω ἄλλο παρὰ νὰ σᾶς εὐχαριστῶ, καὶ νὰ σᾶς εὐλογῶ.

— Ἔλα δά! εἶσαι λοιπὸν ὁ κύριος Σπανιάδης;

— Ὁ Κύριος Σπανιάδης δὲν κυνηγᾶται δι' ἄλλο ἢ ὅτι δαμάζει τοὺς ἵππους· ἐγὼ δὲ ἀναλαμβάνω ἴσως ὑπόθεσιν δυσκολωτέραν, ἀλλ' ἀγαπῶ καὶ ὁ ἔρως κάμνει θαύματα.

Ὁ γάμος ἐτελέσθη· ἐντὸς δὲ ἑνὸς μηνὸς οἱ ὑπηρέται ἠλλάχθησαν τρεῖς φοράς. Ὁ Μαρτιάλος ἐδείκνυεν ἀπάθειαν ἀδιασάλευτον· ἂν τὸν ἔβλεπες, θὰ ὑπέθετες ὅτι ἀπεφάσισε νὰ φορέσῃ φουστάνια καὶ

νὰ παραχωρήσῃ τὰ πανταλόνιά του εἰς τὴν Κυρίαν, ἥτις μεταμορφωθεῖσα οὕτως, ἐγίνετο ὁσημέραι μᾶλλον ὀργίλη καὶ τὴν κατελάμβανεν ὁ πυρετὸς τοῦ θυμοῦ ἓξ ἢ ἑπτὰ φορὰς τὴν ἑβδομάδα. Τέλος ἡμέραν τινὰ ἐνῷ οἱ δύω σύζυγοι ἐγευμάτιζον, ὁ εἷς πλησίον τοῦ ἄλλου, διὰ παραμικρὰν αἰτίαν ἡ Λουκίλη ἔῤῥαυσε μίαν πολύτιμον γλυκισματοθήκην (compotier). Ὁ Μαρτιάλος ἐσοχάσθη ὅτι ἔφθασεν ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως· ἔπιασεν ἕνα σωρὸν πινακίων καὶ ἔκαμεν αὐτὰ κομμάτια· ἡ Λουκίλη δὲν ἤθελε νὰ φανῇ κατωτέρα, ἔπιασε τὰ κρύσταλλα, ἔῤῥαυε καὶ κατεκομμάτιαζε, καὶ δὲν ὑπεχώρησεν ἄλλως ἢ ὅτε τῇ ἦλθε λειποθυμία. Αὐτὸ δὰ ἦτο ἀπὸ τὰ συνήθη.

Τὴν ἐπαύριον τῆς Λουκίλης ἀποκριθείσης δι' ἀσημάντου τινὸς λέξεως εἰς τὸν σύζυγόν της, οὗτος ἐπελάβετο πρῶτος τῆς ἔριδος. Ἐκυριεύθη ὑπὸ θυμοῦ τρομεροῦ. Ἤρριζεν, οἱ ὀρθαλμοί του ἐξέπεμπον ἀςραπάς, ἔκαμε θρίμματα πᾶν ὅ,τι εὑρίσκετο ἐντὸς τῆς αἰθούσης, καὶ ἠπείλησε νὰ ῥίψῃ ἔξω τοῦ παραθύρου τὸν σκύλον της· ἀλλ' ὁ κύων τῷ ἐτόξευσεν ἓν βλέμμα τόσον γλυκὺ καὶ οὐδαμῶς ἐκπεπληγμένον, ὥςε ἐπανέθηκεν αὐτὸν ἡσύχως ἐπὶ τοῦ τάπητος.

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ἡ Λουκίλη καθημένη μὲ βλέμμα ἠλίθιον καὶ ἀκίνητον, καὶ μὲ τὰς χεῖρας ἐςαυρωμένας ἐπὶ τῶν γονάτων, ἐθεώρει τὴν σκηνὴν χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν. Εἶχε δαμασθῆ.

Μετά τινας δὲ μῆνας ἐπειδὴ δὲν ἐξανακύλισε πλέον, καὶ ὁ Μαρτιάλος κατέςη ὁ πραότατος καὶ πειθηνιώτατος τῶν συζύγων, ὁ ἑξῆς διάλογος ἐγένετο μεταξὺ τῶν νεονύμφων.

—Μὲ ἐσυγχώρησας λοιπὸν, ἀγαπητή μου Λουκίλη;

— Νὰ σὲ συγχωρήσω; ἔπρεπεν ἐγὼ νὰ σοῦ ζητήσω συγχώρησιν· εἰς ἐσὲ δὲν χρεωςῶ ἄλλο ἢ εὐγνωμοσύνην.

— Εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν γελοίαν ἐκείνην σκηνὴν τῆς ὀργῆς, εἰς ἣν ἀφέθην ἐνώπιόν σου!

— Ναὶ φίλε μου, καὶ ἴσα ἴσα διότι ἦτο γελοία καὶ ἀποτρόπαιος, σὲ ἀγαπῶ μὲ περισσοτέραν παρ' ἄλλοτε ἀγάπην. Ὁ πατήρ μου ἐφάνη πάντοτε τόσον πραὺς καὶ ἀγαθὸς, οἱ ὑπηρέται μου τοσοῦτον πειθήνιοι, ὥςε μέχρι τοῦδε ἠγνόουν τὴν ὀργὴν τῶν ἄλλων· ὅσον διὰ τὴν ἰδικήν μου, τὴν ὁποίαν δὲν ἔβλεπον, ἤμην παράφρων· ἀλλ' εἶδον τὴν ἰδικήν σου, εὐχαριςῶ φίλε! καὶ ἐνόησα τί ἐςι θυμός. Πόσον εἶναι ἀποτρόπαιος καὶ ἐξευτελιςικὸς, καὶ ὅμως παρέχων τὴν νεότητά μου τοιοῦτον θέαμα εἰς τοὺς ἀγαπῶντάς με· ὢ! πόσον αἰσχύνομαι, καὶ νὰ τὸ συλλογισθῶ μόνον· ἀλλ' ἔσο ἥσυχος, δὲν θὰ μοὶ συμβῇ ποτε εἰς τὸ ἑξῆς.

— Οὐδ' εἰς ἐμὲ, ἄγγελέ μου.

— Ὦ! ὅσον διὰ σὲ, ὀργίζου ὁπόταν θέλῃς, θὰ ἔχω τὴν εὐχαρίςησιν τοῦ νὰ σὲ συγχωρῶ, θὰ ἔχω τὴν ἀγαθὴν μερίδα.

Δύναμαι νὰ σὲ βεβαιώσω τώρα, ὅτι ὁ συνταγματάρχης καὶ ὁ γαμβρός του εἶναι οἱ εὐτυχέςατοι πάντων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅτι ἡ Λουκίλη εἶναι πραγματικῶς ὁ ξανθὸς ἄγγελος, ὁ ἄγγελος τῆς γλυκύτητος, ὃν εἶδον ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τοῦ θεάτρου τῶν ἀνθέων.

Ὁ δὲ φίλος μου Γάςων ἐσυκοφάντησεν αὐτὴν, εἰπὼν ὅτι δέρνει, ἀκόμη τὸ σκυλάκι της κάθε Κυριακήν. Ἡ Λουκίλη δὲν τὸ δέρνει πλέον εἰμὴ ἅπαξ τοῦ μηνός· ἐπὶ ἕνα δὲ μῆνα εἶναι ἀδύνατον καὶ εἰς τὸ πλέον καλῶς ἀνατεθραμμένον σκυλάκιον νὰ μὴ πρέπῃ ἡ μαςίγωσις μίαν φορὰν τοὐλάχιςον.

Τὸ ἠθικὸν μάθημα τοῦ διηγήματος τούτου εἶναι, ὅτι ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ τις τὴν ὑπερβολὴν ἐλαττώματός τινος εἰς τὸν ἄλλον διὰ νὰ τὸ διορθώσῃ, ἂν κατὰ δυςυχίαν τὸ ἔχῃ ἐφ' ἑαυτοῦ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΟΙ ΚΟΡΣΙΚΑΝΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ.

ΥΠΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ.

ΙΗ'.

Ἐφθάσαμεν εἰς Βιγκέννας εἰς τὰς ἐννέα παρὰ πέντε λεπτά.

Ἄλλη τις ἅμαξα ἔφθασε ταὐτοχρόνως· ἦτο δὲ ἡ τοῦ Κ. δὲ Σατῶ-Ρενῶ. Εἰσήλθομεν εἰς τὸ δάσος διὰ διαφόρων ὁδῶν. Οἱ ἁμαξηλάται μας ὤφειλον νὰ μᾶς περιμένωσιν εἰς τὴν μεγάλην πεδιάδα.

Μετά τινα λεπτὰ εὑρέθημεν εἰς τὸν τόπον τῆς συναντήσεως.

— Κύριοι, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος καταβαίνων πρῶτος, οὐδεμίαν συμφιλίωσιν. . .

— Ἀλλά. . . τῷ εἶπον πλησιάζων.

— Ὦ! φίλτατε, ἐνθυμήθητε ὅτι μετὰ τὰς ἐκμυςηρεύσεις τὰς ὁποίας σᾶς ἔκαμον, μόνος ὑμεῖς παρὰ πάντα ἄλλον δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ προτείνητε ἢ νὰ δεχθῆτε συμβιβασμόν. Ἔκλινα τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ κέλευσμα, ὅπερ δι' ἐμὲ ἦτο ἀπαραβίαςον. Ἀφήσαμεν τὸν Λουδοβίκον πλησίον τῆς ἁμάξης, καὶ προυχωρήσαμεν πρὸς τὸν Κ. δὲ Βοϊσῆν καὶ τὸν Κ. δὲ Σατωγράνδον. Ὁ βαρῶνος Ἰορδάνης ἐκράτει τὰ πιςόλια, ἐχαιρετήσαμεν ἀλλήλους.

— Κύριοι, εἶπεν ὁ βαρῶνος Ἰορδάνης, — εἰς τὰς περιςάσεις ἐν αἷς εὑρισκόμεθα, αἱ συντομώτεραι προσρήσεις εἶναι αἱ καλλίτεραι, διότι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν δυνάμεθα νὰ ἐνοχληθῶμεν· εἴμεθα ἐπιφορτισμένοι τὰ ὅπλα. Ἰδοὺ αὐτὰ, παρατηρήσατέ τα, τὰ ἐπήραμεν δὲ πρὸ ὀλίγου παρὰ τοῦ Δεβίσμου, καὶ σᾶς δίδομεν τὸν λόγον μας ὅτι ὁ Κ. δὲ Φράγκης οὐδὲ κἂν τὰ εἶδε.

— Ὁ λόγος σας εἶναι περιττὸς, Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ὑποκόμης δὲ Σατωγράνδος, γνωρίζομεν μὲ ποίους ἔχομεν νὰ κάμωμεν· καὶ λαβόντες τὰ πιστόλια οἱ δύο μάρτυρες ἐξέταζον τοὺς λύκους, παρατηροῦντες ἑνταυτῷ καὶ τὸν σωλῆνα.

— Εἶναι πιστόλια συνήθους ὁλκῆς καὶ ἀνέπαφα, εἶπεν ὁ βαρόνος, καὶ δύνανται οἱ κύριοι νὰ μεταχειρισθῶσι τὴν διπλῆν σκανδάλην.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ Κ. Βοϋσῆς, ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ἕκαστος δύναται νὰ πράξῃ ὅπως εὐχαρεστῆται καὶ ὡς εἶναι συνειθισμένος.

— Ἔστω εἶπεν ὁ βαρῶνος Ἰορδάνης· τὰ ἴσα εἶναι πάντοτι εὐάρεστα.

— Τότε εἰδοποιήσατε τὸν Κ. δὲ Φράγκην, καὶ ἡμεῖς θέλομεν εἰδοποιήσει τὸν Κ. δὲ Σατὼ-Ρενώ.

— Πάγει καλῶς· ἤδη δὲ Κύριοι, ἐπειδὴ ἡμεῖς ἐφέραμεν τὰ ὅπλα, μένει εἰς ὑμᾶς νὰ τὰ γεμίσητε.

Οἱ δύο νέοι λοιπὸν ἔλαβον ἑκάτερος ἓν πιστόλιον, ἐμέτρησαν ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν ποσότητα πυρίτιδος, ἔλαβον τυχαίως δύο σφαίρας, καὶ ἐπλήρωσαν αὐτά.

Ἐνῷ παρεσκεύαζον ταῦτα, εἰς ἃ δὲν ἠθέλησα νὰ λάβω κανὲν μέρος, ἐπλησίασα τὸν Λουδοβῖκον ὅτις μὲ ὑπεδέχθη μειδιῶν.

— Δὲν θέλετε λησμονήσει τίποτε ἐξ ὅσων σᾶς ἐπεφόρτισα, μοὶ εἶπε, καὶ θέλετε ἀπαιτήσει τὸ αὐτὸ παρὰ τοῦ Ἰορδάνου, τὸν ὁποῖον διὰ τῆς ἐπιστολῆς μου, ἣν ἐνεχείρισα αὐτῷ, παρεκάλεσα νὰ μὴ φανερώσῃ τίποτε εἰς τὴν μητέρα καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν μου. Φροντίσατε πρὸς τούτοις ὅπως καὶ αἱ ἐφημερίδες σιωπήσωσι περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἢ ἂν ὠμιλήσωσι περὶ αὐτῆς, νὰ μὴ ἀναφέρωσι τὰ ὀνόματα.

— Ἔχετε λοιπὸν πάντοτε τὴν τρομερὰν πεποίθησιν ὅτι ἡ μονομαχία αὕτη θέλει σᾶς εἶναι ὀλεθρία; τὸν ἠρώτησα.

— Εἶμαι πλέον πεποισμένος παρά ποτε· ἀλλὰ θέλετε ὁμολογήσει βέβαια ὅτι ἐδέχθην τὸν θάνατον ὡς ἀληθὴς Κόρσος.

— Ἡ ἀταραξία σας, φίλτατε δὲ Φράγκη εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε ἐλπίζω νὰ μὴ ἦσθε τόσον καλὰ πεποισμένος περὶ τούτου.

Ὁ Λουδοβίκος ἐκβαλὼν τὸ ὡρολόγιόν του.

— Ἔχω ἀκόμη ἑπτὰ λεπτῶν ζωὴν, εἶπεν· ἰδοὺ τὸ ὡρολόγιόν μου· φυλάξετε αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ εἰς ἐνθύμησίν μου· εἶναι ἓν ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ Βρεγκέτου. — Ἔλαβον τὸ ὡρολόγιον σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ Λουδοβίκου.

— Μετὰ ὀκτὼ λεπτὰ ἐλπίζω νὰ σᾶς τὸ ἀποδώσω.

— Ἂς παύσωμεν τὴν περὶ τούτου ὁμιλίαν, ἰδοὺ οἱ κύριοι οὗτοι μᾶς πλησιάζουν.

— Κύριοι, εἶπεν ὁ ὑποκόμης δὲ Σατωγράνδος, ὑπάρχει πρὸς τὰ δεξιὰ ἄδενδρον μέρος, ὅπερ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐσχημάτισα πρὸς χρῆσίν μου. Ἐπιθυμεῖτε νὰ τὸ ζητήσωμεν; θέλομεν εἶσθαι καλλίτερα ἐκεῖ παρὰ ἐδῶ, ὅπου δύνανται νὰ μᾶς ἴδωσι καὶ νὰ μᾶς ἐνοχλήσωσι.

— Ὁδηγήσατέ μας, Κύριε, εἶπεν ὁ βαρῶνος Ἰορδάνης, καὶ σᾶς ἀκολουθοῦμεν.—Ὁ ὑποκόμης προηγήθη, ἡμεῖς δὲ τὸν ἠκολουθήσαμεν ὀλίγον ἀρεστῶτες. Ἀφοῦ προϋχωρήσαμεν περίπου τριάκοντα βήματα διὰ κατωφερείας, ἀνεπαισθήτου ἐν τῷ μέσῳ ἀδένδρου τινὸς τόπου, ὅτις ἀναμφιβόλως ἦτο ἄλλοτε ἕλος κατὰ τὸ εἶδος τοῦ Αὐτουλίου (Auteuil), καὶ τὸ ὁποῖον ὅλως διόλου κατεξηράνθη ἀπετέλει φάραγγα περικεκλεισμένην ὑπὸ εἴδους πρανοῦς. Τὸ ἔδαφος λοιπὸν ἐφαίνετο ἐπίτηδες παρεσκευασμένον, ἵνα χρησιμεύῃ ὡς θέατρον διὰ σκηνὴν ὁμοίαν μ' ἐκείνην, ἥτις ἔμελλε νὰ συμβῇ.

— Κύριε δὲ Μαρτέλλη, εἶπεν ὁ ὑποκόμης, ἐπιθυμεῖτε νὰ μετρήσητε τὰ βήματα μετ' ἐμοῦ;

Ὁ βαρόνος ἀπεκρίθη διὰ καταφατικοῦ χαιρετισμοῦ· ἐγὼ δὲ τεθεὶς εἰς τὰ πλάγια τοῦ Κ. δὲ Σητωγράνδου, ἐμέτρησα μετ' αὐτοῦ εἴκοσι βήματα.

Ἔμεινα λοιπὸν μόνον δευτερόλεπτά τινα μετὰ τοῦ δὲ Φράγκη.

— Ἐλησμόνησα νὰ σᾶς εἴπω μοὶ εἶπεν, ὅτι θέλετε εὑρεῖ τὴν διαθήκην μου ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐφ' ἧς ἔγραφον ὅτε εἰσήλθετε.

— Πάγει καλὰ τῷ ἀπεκρίθην, ἔστε ἀμέριμνος.

— Κύριοι, ὅταν εὐχαρεστηθῆτε, εἶπεν ὁ ὑποκόμης δὲ Σατωγράνδος.

— Ἰδοὺ ἐγὼ, ἀπεκρίθη ὁ Λουδοβίκος· ὑγίαινε, ἀγαπητέ μοι φίλε, εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἐνασχόλησιν τὴν ὁποίαν σᾶς ἔδωκα, χωρὶς νὰ λογαριάσω, ἐπρόσθεσε μειδιῶν μελαγχολικῶς, ὅσην μέλλω νὰ σᾶς δώσω ἀκόμη.

Ἔλαβον τὴν χεῖρά του ἥτις ἦτο ψυχρὰ μὲν ἀλλ' ἄνευ τρομώδους κινήσεως.

— Λάβε θάρρος, τῷ εἶπον, λησμόνητον τὸ φάντασμα τῆς παρελθούσης νυκτὸς, καὶ σημάδευσον ὅσον δύνασαι καλίτερα.

— Ἐνθυμεῖσαι, τὸ Φράϋσουτς (Freyschutz);

— Ναί.

— Καλὰ λοιπὸν, γνωρίζεις ὅτι ἑκάστη σφαῖρα πυροβόλου ἔχει τὸν προορισμόν της.... ὑγίαινε!

Ἐπλησίασε τὸν βαρόνον Ἰορδάνην, ὅστις τῷ ἐνεχείρισε προσδιωρισμένον δι' αὐτὸν πιστόλιον· τὸ ἔλαβεν, ἔστησε τὸν λύκον, χωρὶς κἂν νὰ τὸν παρατηρήσῃ, καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὴν δι' ἑνὸς μανδηλίου προσδιωρισμένην δι' αὐτὸν θέσιν.

Ὁ Κ. δὲ Σατὼ-Ρενὼ ἦτο ἤδη εἰς τὴν ἰδικήν του.

Λυπηρὰ σιωπὴ ἠκολούθησε διὰ μίαν στιγμὴν, καθ' ἣν οἱ δύο νέοι ἐχαιρέτησαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν, ἔπειτα δὲ τοὺς τῶν ἀντιπάλων των, καὶ ἐπὶ τέλους ἐχαιρέτησαν ἀλλήλους.

Ὁ Κ. δὲ Σατὼ-Ρενῶ, ἐφαίνετο ὅτι ἦτο πολλὰ συνειθισμένος εἰς τὰς τοῦ εἴδους τούτου ὑποθέσεις.

Ἐμειδία ὡς ἀνὴρ βέβαιος περὶ τῆς ἐπιδεξιότητος αὐτοῦ· ἴσως δὲ καὶ ἐγνώριζεν ὅτι ἦτο ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ὁ Λουδοβίκος δὲ Φράγκης ἐλάμβανε πιστόλιον εἰς τὰς χεῖρας· ὁ δὲ Λουδοβίκος ἦτο μὲν ἥσυχος καὶ ἀτάραχος, ἀλλ' ἡ ὡραία κεφαλή του ὡμοίαζε μὲ μαρμαρίνην προτομήν.

— Λοιπὸν Κύριοι, εἶπεν ὁ Σατὼ-Ρενὼ, βλέπετε ὅτι σᾶς περιμένομεν.

Ὁ Λουδοβίκος μοὶ ἔρριψε τελευταῖον βλέμμα, ἔπειτα δὲ μειδιῶν ὕψωσε τὸ ὅμμα εἰς τὸν οὐρανόν.

— Κύριοι εἶπεν ὁ Σατωγράνδος ἑτοιμασθῆτε·

ἔπειτα δὲ κτυπῶν τὴν μίαν χεῖρα του κατὰ τῆς ἄλλης, εἶπεν.

— Ἅπαξ . . . δὶς . . . τρὶς . . .

— Οἱ δύο πυροβολισμοὶ δὲν ἀπετέλεσαν εἰμὴ ἕνα κρότον.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν, εἶδον τὸν Λουδοβίκαν δὲ Φράγκην περιστραφέντα δὶς καὶ πεσόντα ἐπὶ τοῦ ἑνὸς γόνατός του. Ὁ Κ. δὲ Σατὼ-Ρενὼ, ἔμεινεν ὄρθιος, διότι μόνον τὸ κράσπεδον τοῦ ἐπενδύτου του διεπεράσθη.

Ἔδραμον πρὸς τὸν Λουδοβίκον δὲ Φράκην.

— Εἶσθε πληγωμένος τῷ εἶπον.

Ἐπροσπάθησε νὰ μοὶ ἀποκριθῇ, ἀλλὰ ματαίως· αἱματοειδὴς ἀφρὸς ἐφάνη ἐπὶ τῶν χειλέων του.

Ταὐτοχρόνως ἀφῆκε τὸ πιστόλιον νὰ πέσῃ, καὶ ἔφερε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ στήθους του.

Μόλις διεκρίνετο ἐπὶ τοῦ ἐπενδύτου του ὀπή τις, δι' ἧς ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ ὁ μικρὸς δάκτυλος.

— Κύριε Βαρόνε! ἀνέκραξα, τρέξατε εἰς τὸν στρατῶνα, καὶ φέρετε τὸν χειρουργὸν τοῦ συντάγματος.

Ἀλλ' ὁ δὲ Φράγκης συναγαγὼν ὅλας τὰς δυνάμεις του ἐμπόδισε τὸν Ἰορδάνην, ποιῶν αὐτῷ σημεῖον ὅτι ἦτο μάταιον· ταὐτοχρόνως δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ δευτέρου γόνατός του.

Ὁ Κ. δὲ Σατὼ-Ρενὼ ἀπεμακρύνθη παρευθὺς, οἱ μάρτυρές του ὅμως ἐπλησίασαν εἰς τὸν τραυματίαν.

Ἐν τούτοις ἡμεῖς εἴχομεν ἀνοίξει τὸν ἐπενδύτην του, καὶ ξεσχίσει τὸ ἐσωκάρδιον καὶ τὸν χιτῶνά του.

Ἡ σφαῖρα εἶχεν εἰσέλθει δεξιόθεν εἰς τὴν ἔκτην πλευρὰν, καὶ ἐξῆλθεν ἄνωθεν τοῦ ἀριστεροῦ ἰσχίου.

Εἰς ἑκάστην ἀναπνοὴν τοῦ θνήσκοντος τὸ αἷμα ἐξήρχετο ἀπὸ τὰς δύο πληγάς. Ἦτο φανερὸν ὅτι ἡ πληγὴ ἦτο θανατηφόρος.

— Κύριε δὲ Φράγκη, εἶπεν ὁ ὑποκόμης Σατωγράνδος, σᾶς βεβαιόνομεν ὅτι εἴμεθα περίλυποι διὰ τὴν ἔκβασιν τοῦ ὁλεθρίου τούτου συμβάντος, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι δὲν ἔχετε οὐδὲν μῖσος κατὰ τοῦ Κ. δὲ Σατὼ-Ρενώ.

— Ναὶ, ναὶ . . . ἐψιθύρισεν ὁ θνήσκων, ναὶ, τὸν συγχωρῶ . . . ἀλλ' ἂς ἀναχωρήσῃ, ἂς ἀναχωρήσῃ.

Ἔπειτα δὲ στραφεὶς μετά τινος κόπου πρὸς τὸ μέρος μου, μοὶ εἶπεν.

— Ἐνθυμήθητε τὴν ὑπόσχεσίν σας.

— Ὦ! σοὶ ὁρκίζομαι ὅτι θέλω κάμει ὡς ἐπιθυμεῖς.

Νῦν δὲ, εἶπε μειδιῶν, παρατηρήσατε τὸ ὡρολόγιον.

Καὶ ἔπεσεν ἀφήσας μέγαν στεναγμόν· ἦτο δὲ ὁ τελευταῖος.

Παρετήρησα τὸ ὡρολόγιον· ἦτο ἀκριβῶς ἐννέα ὧραι καὶ δέκα λεπτά· ἔπειτα ἔρριψα τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τοῦ Λουδοβίκου δὲ Φράγκη· ἦτο νεκρός!

Ἐφέραμεν τὸ πτῶμά του εἰς τὴν κατοικίαν του, καὶ ἐνῷ ὁ Βαρόνος Ἰορδάνης ἐξῆλθεν ἵνα δηλοποιήσῃ τὸ γεγονὸς εἰς τὸν ἀστυνόμον τῆς συνοικίας, ἐγὼ καὶ ὁ Ἰωσὴφ τὸ ἀνεβιβάσαμεν εἰς τὸν θάλαμόν του.

Ὁ ταλαίπωρος οὗτος ἔχυνε δάκρυα πικρά. Εἰσελθὼν δὲ ἀκουσίως πως ἐπαρατήρησα τὸ ὡρολόγιον· ἐδείκνυε δὲ ἐννέα ὥρας καὶ δέκα λεπτά.

Βεβαίως τὸ εἶχε λησμονήσει, καὶ εἶχε σταθῇ ἀκριβῶς εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν. Μίαν στιγμὴν μετὰ ταῦτα εἰσῆλθε καὶ ὁ Ἰορδάνης μετὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἀστυνομίας, οἵτινες εἰδοποιηθέντες παρ' αὐτοῦ ἦλθον νὰ ἐπιθέσωσι τὰς σφραγίδας.

Ὁ Βαρόνος ἠθέλησε νὰ πέμψῃ ἐπιστολὰς εἰς τοὺς φίλους καὶ γνωρίμους τοῦ μακαρίτου, ἵνα γνωστοποιήσῃ αὐτοῖς τὴν ὥραν τῆς μεταφορᾶς τοῦ λειψάνου· ἀλλὰ τὸν παρεκάλεσα ν' ἀναγνώσῃ πρῶτον τὴν ἐπιστολὴν ἣν τῷ ἐνεχείρησεν ὁ Λουδοβίκος δὲ Φράγκης πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Διὰ δὲ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τὸν παρεκάλει νὰ κρύψῃ τὸν θάνατόν του ἀπὸ τὸν Λουκιανὸν, καὶ ἵνα μηδεὶς μάθῃ τὸ μυστικὸν, νὰ κάμῃ τὸν ἐνταφιασμὸν ἄνευ πομπῆς καὶ κρότου.

Ὁ Βαρόνος Ἰορδάνης συγκατένευσεν εἰς πάντα ταῦτα, ἐγὼ δὲ πάραυτα ὑπῆγα καὶ ἐπεσκέφθην τοὺς Κ. Κ. δὲ Βοῦσῆ καὶ δὲ Σατωγράνδον ἵνα τοὺς παρακαλέσω νὰ τηρήσωσιν ἄκραν σιωπὴν ἐπὶ τοῦ λυπροῦ τούτου συμβάντος, καὶ νὰ παρακαλέσωσι τὸν Κ. δὲ Σατὼ-Ρενὼ, χωρὶς νὰ τῷ εἴπωσι τὴν αἰτίαν, νὰ ἀποδημήσῃ ἀπὸ τοὺς Παρισίους ἐπί τινα χρόνον.

Μοὶ ὑπεσχέθησαν νὰ πράξωσιν πᾶν τὸ δυνατὸν πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου, καὶ ἐνῷ οὗτοι ἐπήγαινον εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Κ. δὲ Σατὼ-Ρενὼ, ἐγὼ ἔστειλα εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τὴν ἐπιστολὴν ἥτις ἀνήγγελλεν εἰς τὴν Κυρίαν δὲ Φράγκην τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ της ὑπὸ ἐγκεφαλικοῦ πυρετοῦ.

Ἐναντίον τῆς συνηθείας τοῦ τοιούτου εἴδους τῶν ὑποθέσεων, ἡ μονομαχία αὕτη ἔκαμε πολλὰ ὀλίγον κρότον.

Καὶ αὐταὶ αἱ ἐφημερίδες, αἱ βροντώδεις μὲν ἀλλὰ ψευδεῖς σάλπιγγες τῆς δημοσιογραφίας, ἐσιώπησαν. Μόνον στενοί τινες φίλοι συνώδευσαν τὸν νεκρὸν τοῦ ταλαιπώρου νεανίου εἰς τὴν Περ-Λαχαίζην. Μ' ὅλας δὲ τὰς προτροπὰς τῶν φίλων του ὁ Κ. δὲ Σατὼ-Ρενὼ ἠρνήθην ν' ἀναχωρήσῃ. Ἐσυλλογίσθην διὰ μίαν στιγμὴν νὰ συνοδεύσω τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Λουδοβίκου πρὸς τὴν οἰκογένειάν του καὶ διὰ μιᾶς ἰδικῆς μου, ἀλλὰ, καίτοι ὁ σκοπός μου ἦτο καλὸς, τὸ νὰ ψευσθῶ περὶ τοῦ θανάτου ἑνὸς υἱοῦ καὶ ἀδελφοῦ μὲ ἀνεχαίτιζεν· ἤμην πεπεισμένος ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Λουδοβίκος εἶχε διστάσει ἐπὶ πολὺ πρὶν ἀποφασίσῃ· ἀλλ' οἱ οὐσιώδεις λόγοι οὓς μοὶ ἔδωκεν τὸν ἔκαμαν ν' ἀποφασίσῃ, καὶ διὰ τοῦτο εἰ καὶ φοβούμενος μὴ κατηγορηθῶ ἐπὶ ἀδιαφορίᾳ ἢ καὶ ἀγνωμοσύνῃ ἐσιώπησα, καὶ ἤμην πεπεισμένος ὅτι οὕτως εἶχε πράξει καὶ ὁ Ἰορδάνης.

Πέντε ἡμέρας μετὰ τὸ συμβὰν τοῦτο, περὶ τὰς ἕνδεκα τῆς νυκτὸς, εἰργαζόμην ἐπὶ τῆς τραπέζης μου πλησίον τοῦ πυρὸς, μόνος καὶ περίλυπος, ὅτε

ὁ ὑπηρέτης μου εἰσῆλθε, καὶ κλείσας διαίως τὴν θύραν, συγκεκομμένῃ φωνῇ, μοὶ εἶπεν· ὁ Κ. δὲ Φράγκης ζητεῖ νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ· στραφεὶς δ' ἐγὼ ἀνέβλεψα εἰς αὐτὸν ἀσκαρδαμικτεί· ἦτο λίαν ὠχρός.

— Τί μὲ λέγεις, Βίκτωρ! τὸν ἠρώτησα.

— Ὦ! Κύριε, ἐπανέλαβε, οὐδ' ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν γνωρίζω.

— Περὶ τίνος δὲ Φράγκη θέλεις νὰ εἴπῃς;

— Περὶ τοῦ φίλου σας . . . περὶ ἐκείνου ὅστις δὶς ἢ τρεῖς ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν σας.

— Εἶσαι ἀνόητος παιδί μου. Μήπως δὲν γνωρίζεις τὸ δυστύχημα; δὲν γνωρίζεις ὅτι τὸν ἐχάσαμεν ἤδη πρὸ πέντε ἡμερῶν;

— Ναί, κύριε, καὶ ἰδοὺ διατί εἶμαι τόσον τεταραγμένος· ἔκρουσεν ἐνῷ εὑρισκόμην εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, ἠνέῳξα τὴν θύραν, καὶ εὐθὺς ὠπισθοχώρησα ἰδὼν αὐτόν.

Τότε εἰσῆλθε καὶ μὲ ἠρώτησεν ἐὰν ὁ Κύριος ἦτο εἰς τὴν οἰκίαν, ἐγὼ δὲ ἤμην τόσον τεταραγμένος ὥστε τῷ ἀπεκρίθην ναί. Τότε αὐτὸς μοὶ εἶπεν, Εἰπέτω ὅτι ὁ Κ. δὲ Φράγκης ἐπιθυμεῖ νὰ τῷ ὁμιλήσῃ· ὅθεν καὶ ἐγὼ ἦλθα.

— Καλὲ ἐτρελλάθηκες; Βεβαίως πρέπει ἢ ὁ ἀντιθάλαμος νὰ ἦτο κακῶς φωτισμένος καὶ δὲν εἶδες καλά, ἢ θὰ ἐκοιμᾶσο καὶ δὲν ἤκουσες καλά. Ἐπίστρεψον λοιπὸν καὶ ἐρώτησον δευτέραν φορὰν τ' ὄνομά του.

Ὦ! δὲν εἶναι ἀνάγκη, σᾶς ὁμνύω, κύριε, ὅτι δὲν ἐλανθάσθην διόλου· τὸν εἶδα πολὺ καλά, καὶ τὸν ἤκουσα.

— Καλὰ λοιπόν! ἂς εἰσέλθῃ.

Ὁ Βίκτωρ ἐπέστρεψεν ὅλως τρέμων πρὸς τὴν θύραν, ἠνέῳξεν αὐτὴν χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ τοῦ θαλάμου καὶ εἶπε.

— Λάβετε τὸν κόπον νὰ εἰσέλθητε, Κύριε.

— Παρευθὺς ἤκουσα ἐν τῇ αἰθούσῃ βήματά τινα, ὧν ὁ κρότος ἐχάνετο ἐπὶ τοῦ τάπητος ἐν ᾧ ἐπλησίαζον πρὸς τὸν θάλαμόν μου, καὶ πάραυτα ἐνεφανίσθη ἐπὶ τῆς θύρας μου ὁ Κ. δὲ Φράγκης.

Ὁμολογῶ ὅτι τὸ πρῶτον μου κίνημα ἦτο κίνημα τρόμου, ἀνηγέρθην καὶ ἔκαμα ἓν βῆμα ὀπισθοχωρήσεως.

— Συγγνώμην διότι σᾶς ἐνοχλῶ εἰς τοιαύτην ὥραν, μοὶ εἶπεν ὁ Κ. δὲ Φράγκης, ἀλλ' ἔρθασα ἤδη πρὸ δέκα λεπτῶν, καὶ βλέπετε ὅτι δὲν ἠθέλησα νὰ περιμείνω ἕως αὔριον ἵνα ἔλθω νὰ ὁμιλήσωμεν.

— Ὦ! φίλτατε Λουκιανέ, ἀνεβόησα δραμὼν καὶ ἐναγκαλισθεὶς αὐτόν, εἶσαι σὺ λοιπόν, εἶσαι σύ;

Καὶ ἀκόντως ἐμοῦ δάκρυά τινα ἔρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου.

— Ναί, μοὶ ἶπεν, ἐγὼ εἶμαι.

Ἐλογάριασα τὸν καιρὸν ὅστις παρῆλθε, καὶ μόλις ἡ ἐπιστολὴ ἠδύνατο νὰ φθάσῃ, ὄχι εἰς τὸ Σουλλακάρον ἀλλὰ εἰς τὸ Λιάκειον.

— Ὦ Θεέ μου! εἶπον δὲν πρέπει νὰ γνωρίζῃς τίποτε.

— Γνωρίζω τὰ πάντα εἶπεν.

— Πῶς! τὰ γνωρίζεις;

— Ναί.

— Βίκτωρ εἶπον στραφεὶς πρὸς τὸν ὑπηρέτην μου, ὅστις δὲν εἶχεν ἀκόμη καλῶς συνέλθει, ἄφησέ μας ἢ κάλλιον ἐπίστρεψον μετὰ ἓν τέταρτον φέρων τὸ δεῖπνον· θέλεις δειπνήσει μετ' ἐμοῦ, Λουκιανὲ, καὶ καταλύσειν ἐνταῦθα βέβαια.

— Δέχομαι ὅλα ταῦτα μοὶ εἶπε· δὲν ἔφαγα ἀφοῦ ἀνεχώρησα ἀπὸ Αὐτισιόδωρον (Auxerre) ἐπειδὴ κανεὶς δὲν ἐγνώριζεν, ἢ κάλλιον εἰπεῖν ἐπανέλαβε μετὰ μελαγχολικοῦ μειδιάματος, ὅλοι μὲ ἐξελάμβανον διὰ τὸν δυστυχῆ ἀδελφόν μου, καὶ ἠρνήθησαν νὰ μ' ἀνοίξωσι, καὶ ἔφυγα ἀφήσας ὅλους εἰς τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς μεγάλην σύγχυσιν.

— Πραγματικῶς, φίλτατε Λουκιανὲ, ἡ ὁμοιότης σου μετὰ τοῦ Λουδοβίκου εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος πρὸ ὀλίγου ἐξεπλάγην.

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὁ Βίκτωρ ὅστις ἀκόμη δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπομακρυνθῇ, ὁ Κύριος λοιπὸν εἶναι ὁ ἀδελφός . . . .

— Ναί, πήγαινε καὶ φέρε μας νὰ δειπνήσωμεν.

Ὁ Βίκτωρ ἐξῆλθε καὶ ἡμεῖς ἐμείναμεν μόνοι.

Ἔλαβον τὸν Λουκιανὸν ἐκ τῆς χειρὸς, τὸν ὡδήγησα εἰς ἓν θρανίον καὶ ἐκάθησα πλησίον του.

— Ἀλλὰ, τῷ εἶπον μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκπλησσόμενος εἰς τὴν θέαν αὐτοῦ, εὑρίσκεσο λοιπὸν καθ' ὁδὸν ὅτε ἔμαθες τὴν λυπηρὰν εἴδησιν;

— Ὄχι ἤμην εἰς Σουλλακάρον.

— Ἀδύνατον, ἡ ἐπιστολὴ τοῦ ἀδελφοῦ σας πρέπει μόλις νὰ ἔρθασε τώρα.

— Ἐλησμόνησας τὸ ἄσμα τοῦ Βουργέρου (Burger) φίλτατε Ἀλέξανδρε, — *Οἱ νεκροὶ ἵπτανται ταχέως.*

Ἐσκίρτησα.

— Τί ἐννοεῖς; ἐξηγήθητι· δὲν καταλαμβάνω.

— Ἐλησμόνησας ὅ,τι σοὶ διηγήθην περὶ τῶν οἰκογενειακῶν φαντασμάτων μας;

— Εἶδες λοιπὸν τὸν ἀδελφόν σου; ἀνέκραξα.

— Ναί.

— Καὶ πότε;

— Τὴν νύκτα, τῆς 16—17.

— Καὶ σοὶ εἶπεν ὅλα;

— Ὅλα.

— Καὶ σοὶ εἶπεν ὅτι εἶχεν ἀποθάνει.

— Μοὶ εἶπεν ὅτι ἐφονεύθη· οἱ δὲ νεκροὶ δὲν ψεύδονται.

— Καὶ σοὶ εἶπε τίνι τρόπῳ;

— Εἰς μονομαχίαν.

— Ὑπὸ τίνος;

— Ὑπὸ τοῦ Κ. δὲ Σαττῶ-Ῥενῶ.

— Ὄχι βέβαια, ὄχι τῷ εἶπον, θὰ τὸ ἔμαθες ἐξ ἄλλου τινὸς μέσου;

— Μήπως νομίζεις ὅτι εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ ἀστειεύωμαι;

— Συγγνώμην! ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ αὐτὸ τὸ ὁποῖον μοὶ λέγεις εἶναι παράδοξον, καὶ πᾶν ὅτι συμβαίνει, εἰς σὲ καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν σου εἶναι τόσον ἀντίθετον εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως . . .

— Ὥστε δὲν θέλεις νὰ τὸ πιστεύσῃς ἐννοῶ, ἀλλ' ἰδέ μοι, εἶπεν ἀνοίγων τὸν χειτῶνά του, καὶ δεικνύων μοι κυανοῦν τι σημεῖον ἐντετυπωμένον ἐπὶ τοῦ δέρματός του, κάτωθεν τῆς ἕκτης δεξιᾶς πλευρᾶς· πιστεύετε τοῦτο;

— Τῇ ἀληθείᾳ! ἀνεβόησα, εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον μέρος ἐκτυπήθη ὁ ἀδελφός σου.

— Καὶ ἡ σφαῖρα ἐξῆλθεν ἐδῶ, δὲν ἔχει οὕτω; .... ἐξηκολούθησεν ὁ Λουκιανὸς θέτων τὸν δακτυλόν του ἄνωθεν τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς.

— Τοῦτο εἶναι θαῦμα! ἀνεβόησα.

— Τώρα λοιπὸν ἐξηκολούθησε θέλεις νὰ σοὶ εἴπω τί ὥραν ἀπέθανεν;

— Εἰπέ.

— Εἰς τὰς ἐννέα καὶ δέκα λεπτά.

— Ἄκουσον, Λουκιανὲ, διηγήθητί μοι τὸ πᾶν διὰ μιᾶς, διότι ὁ νοῦς μου χάνεται εἰς τὰς ἀλλοκότους ταύτας ἐρωταποκρίσεις· προτιμῶ μίαν διήγησιν.

ΙΘ΄

Ὁ Λουκιανὸς στηρίξας τοὺς βραχίονάς του ἐπὶ τῆς ἕδρας του, καὶ βλέπων με ἀσκαρδαμυκτεὶ ἐξηκολούθησε, λέγων· τὸ πρᾶγμα εἶναι ἁπλούστατον· τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ ἀδελφός μου ἐφονεύθη, εἶχον ἐξέλθει πολλὰ πρωὶ νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς ποιμένας μας πρὸς τὸ μέρος τοῦ Καρβίνου, ὅτε τὴν στιγμὴν καθ' ἣν εἶδον τὴν ὥραν, καὶ ἔθετα εἰς τὸν τόπον του τὸ ὡρολόγιόν μου, προσεβλήθην ὑπὸ κτυπήματος τόσον σφοδροῦ, ὥστε ἐλιποθύμησα· ὅτε δὲ ἀνέῳξα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐκείμην κατὰ γῆς εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ὀρλάνδου, ὅστις μοὶ ἔῤῥιπτεν ὕδωρ εἰς τὸ πρόσωπον, ὁ δὲ ἵππος μου ἵστατο τέσσαρα βήματα ἀπ' ἐμοῦ ἔχων τὴν ῥινά του πρὸς ἐμὲ, ἀσθμαίνων καὶ μυχθίζων.

« — Ἔ! μοὶ εἶπε, τί σὲ συνέβη;

« — Ὦ! τῷ ἀπεκρίθην, δὲν γνωρίζω οὐδ' ἐγώ· δὲν ἠκούσατε κανένα κρότον πυροβόλου;

« — Ὄχι.

« Μοὶ φαίνεται ὅτι ἐκτυπήθην ὑπὸ σφαίρας ἐδῶ. — Καὶ τῷ ἔδειξα τὸ μέρος ὅπου ἠσθανόμην τὸν πόνον.

« — Πρῶτον, μοὶ ἀπεκρίθη οὐδεὶς πυροβολισμὸς τουφεκίου, ἢ πιστολίου ἠκούσθη, ἔπειτα δὲ οὐδεμία ὑπάρχει ὁπὴ εἰς τὸν ἐπενδύτην σας.

« — Τότε τῷ ἀπεκρίθην πρέπει ὁ ἀδελφός μου νὰ ἐφονεύθη.

« — Ἄ! τοῦτο εἶναι ἄλλος λόγος, ἀπεκρίθη.

« Ἠνέῳξα τὸν ἐπενδύτην μου, καὶ εὗρον τὸ σημεῖον ὅπερ σᾶς ἔδειξα πρὸ ὀλίγου· μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς τὴν ἀρχὴν ἦτο ζωηρὸν καὶ ὡς νὰ ἔσταζεν αἷμα.

« Τόσον δὲ σφοδρὰ ἦτο ἡ ἠθικὴ καὶ φυσικὴ ὀδύνη μου, ὥστε κατὰ πρῶτον ἐσυλλογίσθην νὰ ἐπανέλθω εἰς Σουλακάραν· ἀλλ' ἔπειτα ἐσυλλογίσθην τὴν μητέρα μου ἥτις δὲν μ' ἐπερίμενεν εἰμὴ εἰς τὴν ὥραν τοῦ δείπνου, καὶ ἔπρεπε νὰ τῇ δώσω λόγον διὰ τὴν ἐπιστροφήν μου ταύτην, ἀλλὰ δὲν εἶχα τί νὰ εἴπω.

« Ἄλλως τε, δὲν ἤθελον ἄνευ βεβαιότητος νὰ τῷ ἀναγγείλω τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ μου.

« Ἐξηκολούθησα ὄπισθεν τὸν δρόμον μου, καὶ εἰς τὰς ἕξ τὸ ἑσπέρας ἐπέστρεψα.

« Ἡ ταλαίπωρος μήτηρ μου μὲ ἐδέχθη κατὰ τὸ σύνηθες· ἦτο φανερὸν ὅτι δὲν ὑπώπτευε τίποτε.

« Εὐθὺς δὲ μετὰ τὸν δεῖπνον ἀνέβην εἰς τὸν κοιτῶνά μου.

« Ἐνῷ δὲ διηρχόμην τὸν διάδρομον τὸν ὁποῖον γνωρίζεις, ὁ ἄνεμος ἔσβεσε τὸ κηρί μου.

« Ἐνῷ δὲ κατέβαινον νὰ τὸ ἀνάψω, διὰ τῶν ῥαγάδων τῆς θύρας παρετήρησε φῶς εἰς τὸν θάλαμον τοῦ ἀδελφοῦ μου.

« Ἐνόμισα ὅτι ὁ Γρίφφος ἦτο εἰς τὸν θάλαμον, καὶ ἐξερχόμενος εἶχε λησμονήσει νὰ πάρῃ τὸ φῶς.

« Ὤθησα τὴν θύραν καὶ εἶδον λαμπάδα ἀναμμένην πλησίον τῆς κλίνης τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐπὶ δὲ τῆς κλίνης ὁ ἀδελφός μου ἔκειτο γυμνὸς καὶ αἱμοσταγής.

« Σοὶ ὀμνύω ὅτι ἔμεινα διὰ μίαν στιγμὴν ἀκίνητος ὑπὸ τοῦ φόβου, ἔπειτα δὲ ἐπλησίασα....

« Τὸν ἤγγισα... ἦτο ψυχρός...

« Ἡ σφαῖρα εἶχε διαπεράσει τὸ σῶμά του εἰς τὸ ἴδιον μέρος ὅπου εἶχον αἰσθανθῇ τὸ κτύπημα· σταγόνες δέ τινες αἵματος ἔῤῥεον ἐκ τῶν ἐρυθρῶν χειλέων τοῦ τραύματος.

« Ἐγὼ τότε ἐβεβαιώθην ὅτι ὁ ἀδελφός μου εἶχε φονευθῇ.

« Ἐγονυπέτησα, καὶ στηρίξας τὴν κεφαλήν μου ἐπὶ τῆς κλίνης, ἔκαμα τὴν προσευχήν μου μὲ κλειστοὺς ὀφθαλμούς.

« Ὅτε δὲ τοὺς ἠνέῳξα, ἤμην εἰς βαθύτατον σκότος, ἡ λαμπὰς ὡς καὶ τὸ φάντασμα εἶχον χαθῇ.

« Διὰ τῆς χειρός μου ἔψαυσα τὴν κλίνην, ἀλλ' ἦτο ἤδη κενή.

« Ἄκουσον, σὲ βεβαιῶ ὅτι νομίζω ἐμαυτὸν τόσον γενναῖον ὅσον ὁποιονδήποτε ἄλλον, ἀλλ' ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ τὸν θάλαμον ψαύων εἰς τὸ σκότος εἶχον τὰς τρίχας ὠρθωμένας, καὶ ἱδρῶτα ἐπὶ τοῦ μετώπου μου.

« Κατέβην διὰ νὰ λάβω ἓν ἄλλο κηρίον, ἡ δὲ μήτηρ μου ἰδοῦσά με ἐξέπεμψε κραυγήν.

« — Τί ἔχεις; μοὶ εἶπεν ἡ μήτηρ μου,— καὶ διατὶ εἶσαι τόσον ὠχρός;

« — Δὲν ἔχω τίποτε, ἀπεκρίθην, καὶ λαβὼν ἄλλο κηρίον ἀνέβην πάλιν.

« Ταύτην τὴν φορὰν τὸ κηρίον δὲν ἐσβέσθη καὶ ἀνέβην, εἰσῆλθον πάλιν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ἀδελφοῦ μου... ταύτην τὴν φορὰν ἦτο κενόν.

« Ἡ λαμπὰς εἶχε γίνει ὅλως ἀφαντος, καὶ οὐδὲν βάρος ἐφαίνετο καταπατῆσαν τὸ στρῶμα τῆς κλίνης.

« Εὗρον δὲ χαμαὶ τὸ πρῶτον κηρίον μου τὸ ὁποῖον ἥναψα.

« Καί τοι μὴ ἔχων νέας ἀποδείξεις, εἶχον ἤδη ἀρκετὰ ἵνα πεισθῶ.

« Εἰς τὰς ἐννέα καὶ δέκα λεπτὰ τῆς πρωΐας ὁ ἀδελφός μου εἶχε φονευθῆ· ἐπέστρεψα λοιπὸν καὶ ἐπλαγίασα λίαν τεταραγμένος.

« Εὐκόλως δύνασθε νὰ συμπεράνητε ὅτι ἐχρειάσθην πολλὴν ὥραν ἵν' ἀποκοιμηθῶ· τέλος δὲ ὁ κόπος ὑπερενίκησε τὴν ταραχήν, καὶ ὁ ὕπνος μὲ κατάλαβε.

« Τότε δὲ τὰ πάντα ἐξηκολούθησαν ἐν εἴδει ὀνείρου· εἶδον τὴν σκηνὴν ὅπως συνέβη· εἶδον τὸν ἄνθρωπον ὅστις τὸν ἐφόνευσεν· ἤκουσα τὸ ὄνομά του προφερόμενον· ὠνομάζεται κύριος δὲ Σαττώ-Ρενώ.

— Φεῦ! ταῦτα πάντα εἶναι ἀληθῆ, ἀπεκρίθην, ἀλλὰ τί ἤλθετε νὰ κάμετε εἰς Παρισίους;

— Ἦλθον νὰ φονεύσω τὸν φονεύσαντα τὸν ἀδελφόν μου.

— Νὰ τὸν φονεύσητε;

— Ναί, ἀλλὰ μὴ σᾶς μέλῃ· ὄχι κατὰ τὸν τρόπον τῶν Κορσικανῶν ὄπισθεν φραγμοῦ, ἢ ὑπεράνωθεν τείχους· οὐχί, ἀλλὰ κατὰ τὸν γαλλικὸν τρόπον, φορῶν λευκὰς χειρίδας, καὶ στερνόπτυγμα.

— Ἡ δὲ κυρία δὲ Φράγκη ἠξεύρει ὅτι ἤλθες εἰς Παρισίους μὲ τοιοῦτον σκοπόν;

— Ναί.

— Καὶ σᾶς ἄφηκε ν' ἀναχωρήσητε;

— Μὲ ἐφίλησεν εἰς τὸ μετέτωπον καὶ μοὶ εἶπεν « Ὕπαγε ». Ἡ μήτηρ μου εἶναι ἀληθὴς Κορσικανή.

— Καὶ ἤλθετε!

— Ὡς βλέπετε.

— Ἀλλ' ὁ ἀδελφός σας πρὶν ἀποθάνῃ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ μὴ τὸν ἐκδικήσητε.

— Λοιπόν, εἶπεν ὁ Λουκιανὸς μετὰ πικρίας, φαίνεται ὅτι μετὰ θάνατον μετέβαλε γνώμην.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ ὑπηρέτης ἔφερε τὸ δεῖπνον, καὶ ἐκαθίσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν.

Ὁ Λουκιανὸς ἔφαγεν ὡς ἄνθρωπος ἐλεύθερος πάσης μερίμνης.

Μετὰ τὸν δεῖπνον τὸν ὡδήγησα εἰς τὸ δωμάτιόν του, μὲ ηὐχαρίστησε, καὶ μοὶ ηὐχήθη καλὴν νύκτα.

Τοῦτο ἦν ἡ γαλήνη ἡ ἐπερχομένη εἰς τὰς γενναίας ψυχὰς μετὰ σταθερὰν ἀπόφασιν.

Τὴν ἐπαύριον εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὸ δωμάτιόν μου ἅμα ὁ ὑπηρέτης τῷ εἶπεν ὅτι ἤμην ἕτοιμος νὰ τὸν δεχθῶ.

— Θέλετε, μοὶ εἶπε, νὰ μὲ συνοδεύσητε εἰς Βιγγέννας; θέλω νὰ ὑπάγω ἐκεῖ ὡς προσκυνητής· ἐὰν δὲν ἔχετε καιρὸν πηγαίνω μόνος.

Πῶς θὰ πᾷς μόνος; καὶ ποῖος θὰ σοὶ δείξῃ τὸν τόπον;

— Θὰ τὸν ἀναγνωρίσω εὐκόλως· δὲν σᾶς εἶπον ὅτι τὸν εἶδον κατ' ὄναρ;

Ἤμην περίεργος νὰ μάθω μέχρι ποῦ ἔφθανεν ἡ ἐμπνευσις αὕτη.

— Πάγει καλά, σὲ συνοδεύω, τῷ εἶπον.

— Λοιπὸν ἑτοιμάσθητε ἐνῷ γράφω εἰς τὸν Ἰορδάνην. Μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ τῷ στείλω ἓν γραμμάτιον διὰ τοῦ ὑπηρέτου σας;

— Εἶναι εἰς τὰς διαταγάς σας.

— Εὐχαριστῶ.

Ἐξῆλθε καὶ ἐπανῆλθε μετὰ δέκα λεπτὰ κρατῶν τὸ γραμμάτιόν του, τὸ ὁποῖον ἐνεχείρησεν εἰς τὸν ὑπηρέτην μου.

Εἶχον παραγγείλει ἓν ὄχημα εἰς τὸ ὁποῖον εἰσελθόντες ἀνεχωρήσαμεν διὰ Βιγκέννας.

Ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σταυροδρόμιον,

— Πλησιάζομεν, νομίζω, εἶπεν ὁ Λουκιπνός.

— Μετὰ εἴκοσι βήματα θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ μέρος ὅθεν εἰσήλθομεν εἰς τὸ δάσος.

— Ἰδοὺ ἐφθάσαμεν εἶπεν ὁ νεανίας σταματῶν τὸ ὄχημα εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνην θέσιν.

Ὁ Λουκιανὸς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δάσος ἄνευ δισταγμοῦ, καὶ ὡς νὰ εἶχεν ἤδη εἰσέλθει εἰς αὐτὸ εἰκοσάκις, προὐχώρησε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν φάραγγα, καὶ φθάσας ἐκεῖ περιέστρεψε τὰ βλέμματα διὰ μίαν στιγμήν, ἔπειτα δὲ προχωρήσας μέχρι τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἔπεσεν ὁ ἀδελφός του, ἔκλινε πρὸς τὸ ἔδαφος, καὶ ἰδὼν χαμαὶ ἐρυθρωπὴν κηλίδα.— ἐδῶ ἔπεσεν, εἶπε, καὶ κύψας ἠρέμα ἐρίλησε τὴν χλόην.

Ἔπειτα δὲ ἀνεγερθεὶς μὲ ὄμμα φλογερὸν, καὶ προχωρήσας διὰ τῆς φάραγγος ἵνα φθάσῃ εἰς τὸ μέρος ὅθεν εἶχε πυροβολήσει ὁ Σατὼ-Ρενώ.

— Ἐδῶ ἦτο, εἶπε κτυπῶν μὲ τὸν πόδ' ἐδῶ θὰ τὸν ἴδῃς νὰ κῆται αὔριον.

— Πῶς αὔριον; τῷ εἶπον.

— Ναί, ἂν δὲν ἦναι ἀγενὴς, αὔριον θὰ μοὶ δώσῃ ἐδῶ ἱκανοποίησιν.

— Ἀλλὰ, φίλτατε Λουκιανὲ, τῷ λέγω, ἐν Γαλλίᾳ ἡ συνήθεια, ὡς γνωρίζετε, εἶναι ἡ μονομαχία νὰ περιωρίζηται μόνον εἰς τὸ ἴδιον ἑαυτῆς φυσικὸν ἀποτέλεσμα. Ὁ Κύριος δὲ Σατὼ-Ρενὼ προκαλέσας τὸν ἀδελφόν σου ἐκτυπήθη μετ' αὐτοῦ, καὶ δὲν ἔχει νὰ κάμῃ τίποτε μετὰ σοῦ.

— Τῇ ἀληθείᾳ! ὁ Κύριος δὲ Σατὼ-Ρενὼ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ τὸν ἀδελφόν μου, διότι ὁ ἀδελφός μου παρέσχε βοήθειαν εἰς μίαν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος ἀγενῶς ἠπάτησε, καὶ κατὰ τὴν γνώμην σας εἶχε δίκαιον νὰ τὸν προκαλέσῃ. Ὁ Κύριος δὲ Σατὼ-Ρενὼ ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν μου, ὅστις ποτὲ δὲν εἶχε πιάσει πιστόλιον· τὸν ἐφόνευσε τόσον ἀκινδύνως ὅσον ἂν ἐπυροβόλει κατὰ τῆς δορκάδος ἐκείνης ἥτις μᾶς βλέπει, καὶ ἐγὼ δὲν θὰ ἔχω τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ τὸν προκαλέσω; Καλὲ τί μοὶ λέγετε;

Ἐκείνα τὴν κεφαλὴν χωρὶς ν' ἀποκριθῶ.

— Ἀμή; ὅμως δὲν ἔχετε τίποτε νὰ κάμητε εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· μένετε ἥσυχος, ἐξηκολούθησεν,—ἔγραψα εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ πρὶν ἐπιστρέψωμεν εἰς Παρισίους τὰ πάντα θέλουν εἶναι ἐν τάξει. Πιστεύετε τάχα ὅτι ὁ Σατὼ-Ρενὼ θέλει ἀποῤῥίψει τὴν πρότασίν μου;

— Κατὰ δυστυχίαν ὁ Κύριος δὲ Σατὼ-Ρενὼ φημίζεται τόσον ἀνδρεῖος, ὥστε ὁμολογῶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία περὶ τῆς συγκαταινεύσεώς του.

Λοιπὸν τόσον τὸ καλλίτερον, εἶπεν ὁ Λουκιανός. . . Πᾶμε νὰ προγευματίσωμεν.

Ἐπιστρέψαντες πάλιν εἰς τὴν ὁδὸν, εἰσήλθομεν εἰς τὸ ὄχημα.

— Ἀμαξηλάτα, εἶπον, εἰς τὴν ὁδὸν Ῥίβολι.

— Ὄχι, εἶπεν ὁ Λουκιανὸς, ἐγὼ σᾶς προσκαλῶ εἰς τὸ πρόγευμα. . . Ἀμαξηλάτα εἰς τὸ καφενεῖον τῶν Παρισίων. Δὲν ἔτρωγεν ἐκεῖ συνήθως ὁ ἀδελφός μου;

— Νομίζω.

—Τοὐλάχιστον ἐκεῖ προσεκάλεσα τὸν Ἰορδάνην.

— Λοιπὸν ἂς ἦναι εἰς τὸ καφενεῖον τῶν Παρισίων.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν εὑρέθημεν εἰς τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου.

Κ΄.

Ἡ εἴσοδος τοῦ Λουκιανοῦ εἰς τὴν αἴθουσαν ὑπῆρξε νέα ἀπόδειξις τῆς παραδόξου ὁμοιότητός του μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του.

Ἡ φήμη τοῦ θανάτου τοῦ Λουδοβίκου εἶχε διαδοθῇ, ἴσως ὄχι καθ' ὅλην τὴν ἀκρίβειαν, ἀλλ' ὁπωσδήποτε πάντες τὸν ἔμαθον· ὅθεν ἡ ἐμφάνισις τοῦ Λουκιανοῦ ἐπροξένησεν εἰς ὅλους ἔκπληξιν.

Ἐζήτησα ἰδιαίτερον δωμάτιον, προβλέπων ὅτι ὁ βαρόνος Ἰορδάνης ἔμελλε νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐντάμωσίν μας. Μᾶς ἔδωκαν λοιπὸν τὸ ἐνδότατον δωμάτιον. Ὁ Λουκιανὸς ἤρχισε ν' ἀναγινώσκῃ τὰς ἐφημερίδας μετ' ἀπαθείας, ἥτις ὡμοίαζε μὲ ἀναισθησίαν.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ προγεύματος ὁ Ἰορδάνης εἰσῆλθε.

Οἱ δύω νέοι δὲν εἶχον ἰδεῖ ὁ εἷς τὸν ἄλλον πρὸ τεσσάρων, ἢ πέντε ἐτῶν, καὶ ὅμως τὸ μόνον δεῖγμα τῆς φιλίας των ὑπῆρξε τὸ νὰ συσφίξωσι τὰς χεῖρας.

— Ἔ! τὰ πάντα εἶναι ἐν τάξει εἶπεν.

— Λοιπὸν ὁ Κ. δὲ Σατὼ-Ῥενὼ δέχεται;

— Ναὶ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ ὅτι μετὰ σὲ νὰ τὸν ἀφήσωσιν ἥσυχον.

—Ὦ! περὶ τούτου δὰ ἂς μείνῃ ἥσυχος εἶμαι ὁ τελευταῖος τῶν δὲ Φράγκη· εἶδες αὐτὸν ἢ τοὺς μάρτυράς του;

— Αὐτὸν τὸν ἴδιον· ἀνεδέχθη νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Κ. δὲ Βοϊσσῆν καὶ τὸν δὲ Σατωγράνδον. — Ὅσον δὲ περὶ τῶν ὅπλων καὶ τοῦ τόπου, θέλουσιν εἶναι τὰ αὐτά.

— Ἀξιόλογα. . . κάθησον νὰ προγευματίσῃς.

Ὁ βαρόνος ἐκάθησε, καὶ ὡμιλήσαμεν περὶ ἄλλων πραγμάτων.

Μετὰ τὸ πρόγευμα ὁ Λουκιανὸς μᾶς παρεκάλεσε νὰ τὸν παρουσιάσωμεν εἰς τὸν ἀσυνόμον, τὸν σφραγίσαντα τὸ δωμάτιον τοῦ ἀδελφοῦ του ὡς καὶ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τῆς οἰκίας, ἐν ᾗ κατῴκει ὁ μακαρίτης. Ἠθέλησε δὲ νὰ διαμείνῃ εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ Λουδοβίκου τὴν τελευταίαν ταύτην νύκτα, ἥτις τὸν ἐχώριζεν ἀπὸ τὴν ἐκδίκησιν.

Πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν πάντων τούτων ἐδαπανήθη ὅλη ἡ ἡμέρα, καὶ μόλις περὶ τὰς πέντε τὸ ἑσπέρας ὁ Λουκιανὸς ἠδυνήθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἀδελφοῦ του· τὸν ἀφήκαμεν δὲ μόνον, διότι καὶ ἡ λύπη εἶναι αἰδήμων, καὶ πρέπει νὰ τὴν σέβεταί τις. Ὁ Λουκιανὸς μᾶς ἔδωκε συνέντευξιν διὰ τὴν ἐπαύριον εἰς τὰς ὀκτὼ ὥρας, καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ προσπαθήσω νὰ εὕρω τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα πιςόλια, καὶ νὰ τ' ἀγοράσω, ἂν ἦτο δυνατόν.

Εὐθὺς λοιπὸν ὑπῆγα εἰς τοῦ Δεβίσμου καὶ τὰ ἠγόρασα διὰ 600 φράγκα, τὴν δ' ἐπαύριον εἰς τὰς ὀκτὼ παρὰ τέταρτον ἤμην εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Λουκιανοῦ.

Ὅτε εἰσῆλθον, ἦτο εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, καὶ ἔγραφεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τραπέζης, ἐφ' ἧς εἶχον ἰδεῖ τὸν ἀδελφόν του γράφοντα, καὶ ἐμειδία καίτοι ἦτο λίαν ὠχρός.

— Καλὴ ἡμέρα σας, μοὶ εἶπε· γράφω πρὸς τὴν μητέρα μου.

— Ἐλπίζω ὅτι τῇ ἀναγγέλλετε εἴδησιν ἧττον λυπηρὰν ἐκείνης ἣν ὁ ἀδελφός σας πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν τῇ ἀνήγγειλε;

— Τῇ ἀναγγέλλω ὅτι δύναται νὰ δέεται ἡσύχως ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ υἱοῦ της, καὶ ὅτι τὸν ἐξεδικήθην.

— Πῶς δύνασαι νὰ ὁμιλῇς μὲ τόσον βεβαιότητα;

— Μήπως ὁ ἀδελφός μου δὲν σοὶ προεῖπε τὸν θάνατόν του; Ἐγὼ λοιπὸν σοὶ προλέγω τὸν θάνατον τοῦ Κ. δὲ Σατὼ-Ῥενῷ.

Ἀνηγέρθη δὲ, καὶ ἐγγείζων με ἐπὶ τοῦ κροτάφου εἶπεν.

— Ἐδῶ θὰ τοῦ ἐμβάλω τὴν σφαῖράν μου.

— Σὺ δέ;

— Οὐδὲ κἂν θέλει μ' ἐγγίσει!

— Περιμείνατε τοὐλάχιστον τὸ τέλος τῆς μονομαχίας πρὶν στείλητε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην.

— Δὲν εἶναι διόλου ἀναγκαῖον.

Ἐσήμανε καὶ ὁ ὑπηρέτης ἐνεφανίσθη.

— Ἰωσὴφ, τῷ εἶπε, φέρε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἰς τὸ ταχυδρομεῖον.

— Ἐπανεῖδες λοιπὸν τὸν ἀδελφόν σου;

Ναί, μοὶ εἶπε.

Παράδοξον πρᾶγμα τῷόντι αἱ δύο αὗται μονομαχίαι ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, ἐν αἷς ἐκ τῶν προτέρων ὁ ἕτερος τῶν ἀντιπάλων ἦτο καταδικασμένος εἰς θάνατον! Ἐντούτοις ὁ βαρόνος Ἰορδάνης ἔφθασεν, ἦτο ἡ ἐννάτη ὥρα καὶ ἀνεχωρήσαμεν. Ὁ Λουκιανὸς ἔσπευδε καὶ ἐβίαζε τὸν ἀμαξηλάτην τόσον ὥστε ἐφθάσαμεν εἰς τὸ μέρος τῆς συναντήσεως πλέον τῶν δέκα λεπτῶν πρὸ τῆς ὥρας. Οἱ ἐναντίοι ἡμῶν ἔφθασαν εἰς τὰς ἐννέα ὥρας ἀκριβῶς· ἦσαν ἔφιπποι καὶ οἱ τρεῖς, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ ἑνὸς ὑπηρέτου ἐπίσης ἐφίππου.

Ὁ Κ. δὲ Σατὼ-Ῥενὼ εἶχε τὴν χεῖρα εἰς τὸ φόρεμά του, καὶ ἐνόμισα κατὰ πρῶτον ὅτι ἔφερε τὸν βραχίονα κρεμάμενον.

Εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι βημάτων οἱ κύριοι οὗτοι κατέβησαν, καὶ ἔρριψαν τοὺς χαλινοὺς τῶν ἵππων

εἰς τὸν ὑπηρέτην των.

Ὁ Κ. δὲ Σατὼ-Ρενὼ ἔμεινεν ὀπίσω, ἀλλ' ἔῤῥιψε τὰ βλέμματά του ἐπὶ τοῦ Λουκιανοῦ, καὶ μολονότι μακρὰν ἡμῶν, τὸν εἶδον ὠχριῶντα. Ἐστράφη, καὶ διὰ τῆς μάστιγος ἣν ἐκράτει εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἔκοπτε, παίζων, τὰ ἄνθη ἄτινα ἐφύοντο ἐπὶ τῆς χλόης.

— Ἰδοὺ ἡμεῖς, Κύριοι, εἶπον Οἱ ΚΚ. δὲ Σατωγράνδος καὶ δὲ Βοϊσσὴς ἀλλ' ἐνθυμεῖσθε τοὺς ὅρους, ὅτι ἡ μονομαχία αὕτη θέλει εἶναι ἡ τελευταία, καὶ ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ ἔκβασίς της, ὁ Κ. δὲ Σατὼ-Ρενὼ δὲν θέλει ἔχει νὰ δώσῃ λόγον εἰς κανένα περὶ τοῦ διπλοῦ ἀποτελέσματος.

— Εἴμεθα σύμφωνοι, ἀπεκρίθημεν ἐγὼ καὶ ὁ Ἰορδάνης.

Ὁ δὲ Λουκιανὸς ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπινεύων καταφατικῶς.

— Ἔχετε ὅπλα Κύριοι; ἠρώτησεν ὁ ὑποκόμης δὲ Σατωγράνδος.

— Τὰ πρῶτα ἐκεῖνα.

— Καὶ εἶναι ἄγνωστα εἰς τὸν Κύριον δὲ Φράγκην;

— Πολλῷ μᾶλλον ἢ εἰς τὸν Κύριον δὲ Σατὼ-Ρενῶ, διότι ὁ Κύριος δὲ Σατὼ-Ρενὼ τὰ μετεχειρίσθη ἤδη ἅπαξ, ὁ δὸ Κ. δὲ Φράγκης δὲν τὰ εἶδεν ἀκόμη.

— Πάγει καλὰ κύριοι· ἐλθὲ Σατὼ-Ρενώ.

Πάραυτα εἰσέδυμεν εἰς τὸ δάσος χωρὶς νὰ προφέρωμεν λέξιν· ἕκαστος ἡμῶν μόλις ἀναλαβὼν ἐκ τῆς σκηνῆς, τῆς ὁποίας ἐμέλλομεν νὰ ἴδωμεν τὸ θέατρον, ἠσθάνετο ὅτι συμβὰν οὐχ' ἧττον τρομερὸν ἐμελλε νὰ συμβῇ.

Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν φάραγκα.

Ὁ Κ. δὲ Σατὼ-Ρενὼ, χάρις εἰς τὴν ἰσχυρὰν θέλησίν του, ἐφαίνετο γαλήνιος, ἀλλ' οἱ ἰδόντες αὐτὸν εἰς τὰς δύο ταύτας συναντήσεις ἠδύναντο νὰ διακρίνωσι τὴν διαφοράν.

Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἔῤῥιπτε λαθραῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ Λουκιανοῦ, καὶ τὸ βλέμμα τοῦτο ἐξέφραζεν ἀνησυχίαν ὁμοιάζουσαν μὲ τρόμον. Ἴσως ἡ μεγάλη αὕτη ὁμοιότης τῶν δύο ἀδελφῶν τὸν ἐτάραττε, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἔβλεπεν ἐν τῷ Λουκιανῷ τὴν ἐκδικητικὴν σκιὰν τοῦ Λουδοβίκου.

— Ἐνῷ δ' ἐγέμιζον τὰ πιστόλια, τὸν εἶδον ἐκβαλόντα τὴν χεῖρα ἐκ τοῦ ἐπενδύτου του· ἡ χεὶρ του ἦτο περιτυλιγμένη μὲ βεβρεγμένον μανδήλιον ἵνα προλάβῃ τὸν πυρετώδη τρόμον· ὁ Λουκιανὸς ἐπερίμενε μὲ βλέμμα γαλήνιον καὶ ἀκίνητον, καὶ ὡς ἄνθρωπος βέβαιος περὶ τῆς ἐκδικήσεώς του.

Χωρὶς δὲ νὰ τῷ διωρίσωσι τὴν θέσιν του, ὁ Λουκιανὸς ἔλαβε τὴν τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ συνεπείᾳ τούτου ὁ Κύριος δὲ Σατὼ-Ρενὼ ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ ἐκείνην τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει πρότερον. Ὁ Λουκιανὸς ἔλαβε τὸ ὅπλον του μετὰ μειδιάματος χαρᾶς, ὁ δὲ Κύριος δὲ Σατὼ-Ρενὼ ἀπὸ ὠχρὸς ὅπου ἦτο κατέστη πελιδνός . . . ἔβαλε δὲ τὴν χεῖρά του μεταξὺ τοῦ λαιμοῦ του καὶ λαιμοδέτου του, ὡσανεὶ ὁ λαιμοδέτης του τὸν ἐστενοχώρει.

Δὲν δύναταί τις νὰ φαντασθῇ τὸν ἀκούσιον τρόμον μου ἐν ᾧ ἔβλεπον τὸν ὡραῖον, τὸν πλούσιον, καὶ κομψοπρεπῆ τοῦτον νεανίαν, ὅστις τὴν προτεραίαν ἐνόμιζεν ὅτι εἶχεν ἀκόμη πολλὰ ἔτη νὰ ζήσῃ, σήμερον δὲ ἰδρύοντι τῷ μετώπῳ καὶ ἀδημονούσῃ ψυχῇ, ἐθεώρει ἑαυτὸν καταδεδικασμένον εἰς θάνατον.

— Εἶσθε ἕτοιμοι Κύριοι· ἠρώτησεν ὁ Κ. δὲ Σατωγράνδος.

— Ναὶ ἀπεκρίθη ὁ Λουκιανός.

Καὶ ὁ Κύριος δὲ Σατὼ-Ρενὼ ἔνευσε καταφατικῶς.

Ἐγὼ δὲ μὴ τολμῶν νὰ γίνω θεατὴς τοῦ τρομεροῦ τούτου θεάματος, ἐστράφην ὀπίσω· ἤκουσα τὰ δύο ἀλλεπάλληλα κτυπήματα τῆς χειρὸς, ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου τὸν κρότον τῶν δύο πιστολίων· ἐστράφην.

Ὁ Κ. δὲ Σατὼ-Ρενὼ ἔπεσε ξηρὸς καὶ ἄνευ σπασμοῦ, καὶ ἔκειτο χαμαὶ ἀκίνητος.

Ἐπλησίασα τὸν νεκρὸν, κινούμενος ὑπὸ τῆς ἀνεξηγήτου ἐκείνης περιεργείας, ἥτις σὲ παρασύρει εἰς τὸ νὰ μάθῃς καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τὰς λεπτομερείας ἑνὸς τρομεροῦ συμβάντος. Ἡ σφαῖρα εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸν κρόταφόν του, εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος ὅπερ μοὶ εἶχε δείξει ὁ Λουκιανός.

Ἐδραμον πρὸς αὐτὸν, ὅστις ἵστατο ἀτάραχος καὶ ἀκίνητος· ἀλλ' ἰδών με πλησίον του, ἀφῆκε νὰ πέσῃ χαμαὶ τὸ πιστόλιόν του καὶ ἐῤῥίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας μου.

Ἆχ! ὁ ἀδελφός μου, ὁ ταλαίπωρος ἀδελφός μου! ἀνεβόησε μετὰ λυγμῶν· ταῦτα δὲ ἦσαν τὰ πρῶτα δάκρυα ἄτινα ἐξῆλθον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ νεανίου.

Ξ. Κ ***

Η ΜΑΡΙΑ ΘΗΡΕΣΙΑ ΑΥΤΟΚΡΑΝΕΙΡΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ.

Τί δύναται νὰ εἴπῃ τις ἐν ὀλίγαις λέξεσι περὶ τοῦ *βασιλέως Μαρίας Θηρεσίας*; — ὡς ὠνόμαζον τὴν δέσποιναν αὐτῶν οἱ πιστοὶ Οὔγγροι, ἐν τῇ ἐνθουσιώδει αὐτῶν ἀγάπῃ· ἤθελον μᾶς χρειασθῇ τόμοι ὁλόκληροι ἵνα διηγηθῶμεν τὴν ἱστορίαν τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Γερμανίας, βασιλίσσης τῆς Οὐγγαρίας καὶ Βοημίας καὶ ἀρχιδουκίσσης τῆς Αὐστρίας.

Ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ἐν ἔτει 1740, εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, δυνάμει διατάγματος τοῦ πατρός της Καρόλου τοῦ ς'. διαλαμβάνοντος ὅτι ἐν περιπτώσει θανάτου τῶν ἀῤῥένων διαδόχων του νὰ περιέλθῃ τὸ στέμμα εἰς τὰς θυγατέρας του, καὶ οὐχὶ εἰς τὰς τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰωσὴφ τοῦ Α.

Αἵρνης ἀνεφάνησαν πανταχόθεν ἐχθροὶ τῆς Μαρίας Θηρεσίας.

Ζῶντος τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ ς'. συγ-

κατέτευσαν μὲν διὰ λόγους πολιτικοὺς ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ ἔτη οἱ ἀντιποιούμενοι τοῦ θρόνου, νὰ ἐπικυρώσωσι δεκάκις κατ' ἐπανάληψιν τὴν περίφημον διάταξιν, τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα pragmatique sanction, *πραγματικὴ ἐπικύρωσις*, ἀλλ' ὅτε δὲν εἶχον πλέον εἰμὴ γυναῖκα νὰ φοβῶνται, προὐτίμησαν οἱ γενναῖοι οὗτοι ἐραστὰι τοῦ θρόνου νὰ διαμφισβητήσωσι τὸ κῦρος τῆς διαθήκης, παραβαίνοντες καὶ αὐτὰς τὰς ἐνόρκους συγκαταθέσεις των.

Ἀφ' οὗ πρῶτον ἀντέστησαν κατὰ τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Βαυαρίας ὁ ἐκλέκτωρ τῆς Κολωνίας καὶ ὁ ἐκλέκτωρ παλατῖνος, ἡ Πρωσσία, ἔπειτα δὲ ἡ Ἱσπανία, ἡ Πολωνία, ἡ Σαρδηνία, καὶ ἡ Γαλλία, ἠθέλησαν καὶ αὐταὶ νὰ λάβωσι μερίδιον ἀπὸ τὸ πλακούντιον, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὸ κόψωσιν εἰς τεμάχια.

Μόνη ἡ Ἀγγλία, ἡ ὁμόσασα συμμαχίαν τῇ Μαρίᾳ Θηρεσίᾳ, ἔμεινε πιστὴ εἰς τὸν ὅρκον της. Ἀλλὰ πόθεν νὰ προσέλθῃ εἰς βοήθειάν της, ἐνῷ ὁ στρατὸς τοῦ Φριδερίκου Ε. καὶ ὁ τοῦ στρατάρχου Βελλίσλου ἐκύλυον τὴν εἰς τὴν νέαν Βασίλισσαν πρόσοδον; . . .

Ἡ Μαρία Θηρεσία εὑρίσκετο εἰς τὴν δεινὴν ταύτην θέσιν, ἄνευ χρημάτων, ἄνευ στρατοῦ, καὶ ἄνευ ὑπουργῶν· ἦτο ἐγγὺς τοῦ νὰ πέσῃ ἐκ τοῦ θρόνου, ὅτε θεία τις ἔμπνευσις τὴν ἔσωσε. Συνεκάλεσε δίαιταν ἐν Πρεσβούργῳ, καὶ ἐνδεδυμένη πένθιμα, κατὰ τὸν Οὐγγρικὸν τρόπον, φέρουσα τὸ στέμμα τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐζωσμένη τὴν βασιλικὴν σπάθην, ἐνεφανίσθη εἰς τὴν συνέλευσιν, εἰς ἣν ἀπηύθυνε τοὺς ἑξῆς λόγους Λατινιστί.

« Ἐ Ἐγκαταλελειμμένοι ὑπὸ τῶν φίλων των καὶ καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἡ θυγάτηρ καὶ ὁ υἱὸς τῶν βασιλέων σας ἀναθέτουσιν εἰς τὰς χεῖράς σας τὴν σωτηρίαν αὐτῶν. »

Ἡ Μαρία Θηρεσία ἦτο νέα καὶ ὡραία, καὶ ἔκλαιε... τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς νεότητος, τῆς καλλονῆς καὶ τῶν δακρύων της ὑπῆρξε μέγα.

Οἱ μεγιστᾶνες σύροντες τὰ ξίφη των ἀνεβόησαν· « **Moriamur pro nostro rege Maria Theresa.** *Ἂς ἀποθάνωμεν ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἡμῶν Μαρίας Θηρεσίας.* »

Ἡ Μαρία Θηρεσία ἐσώθη· διότι ἐνῷ οἱ Οὐγγροι διὰ τοῦ ἰδίου ἐαυτῶν τρόπου τοῦ μάχεσθαι καὶ τῆς ἀγρίας αὐτῶν ὄψεως διέδιδον τὸν τρόμον εἰς τοὺς ἐχθρικοὺς στρατοὺς, ἡ Ἀγγλία κατωρθωσε νὰ σώσῃ τὴν σύμμαχον αὐτῆς. Ταὐτοχρόνως δὲ καὶ ἡ διαδιδομένη διχόνοια μεταξὺ τῶν συμμάχων ἐχθρῶν

της συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ διευκολύνῃ τὴν νίκην τῆς νέας βασιλίσσης.

Τὴν 28 Ἰουλίου, διὰ μικρῶν τινων παραχωρήσεων, συνυπέγραψεν ἡ Μαρία Θηρεσία συνθήκην μετὰ τοῦ φοβερωτάτου τῶν ἐχθρῶν της Φριδερίκου Β΄. ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῆς Ἀγγλίας. Ἀπὸ τοῦδε τὰ ὅπλα τῆς Αὐστρίας προέβησαν εἰς ἀλλεπαλλήλους θριάμβους κατὰ τῶν ἐχθρῶν οἵτινες ἐπέμενον εἰσέτι εἰς τὴν πάλην.

Ἡ βασιλεία τῆς Μαρίας Θηρεσίας θεωρεῖται τὴν σήμερον ὡς ἐκ τῶν ἐνδοξοτάτων τῆς Αὐστριακῆς μοναρχίας. Διότι ἡ μεγάλη αὕτη ἄνασσα οὐ μόνον ἦν γενναία ἐν τοῖς κινδύνοις, ἀλλὰ καὶ συνετὴ ἐν εἰρήνῃ.

Ἀπεβίωσε δὲ τὴν 20 Νοεμβρίου 1780, ἡλικίας ἑξήκοντα καὶ τριῶν ἐτῶν. Κατέλιπε δὲ ὀκτὼ τέκνα ἐξ ὧν ἀναφέρομεν τὸν Ἰωσὴφ Β΄. καὶ Λεοπόλδον Β΄. τὴν βασίλισσαν τῆς Νεαπόλεως Μαρίαν Καρολίναν, καὶ τὴν δυστυχῆ βασίλισσαν τῆς Γαλλίας, ἥτις ἀπέτισε διὰ τοῦ αἵματός της τὸ ἄδικον τοῦ ὅτι ἦτο ὡραία καὶ καλοκάγαθος. Ὁ ἀναγνώστης ἐννοεῖ ποίαν αἰνίττομαι.

Η ΚΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΤΤΙΧΩΝ ΜΟΥ.

—

Κατήντησα μισάνθρωπος τῇ ἀληθείᾳ πλέον·
Εἰς ὅποιον παρουσίασα κανένα στίχον νέον
Νὰ κρίνῃ πῶς τὸν βρίσκει,

Ὁ μὲν μοῦ εἶπε νὰ ἰδῇ ὁπόταν εὐκαιρήσῃ,
Ὁ δὲ μοῦ εἶπε πῶς καιρὸν δὲν ἔχει νὰ μετρήσῃ
Τῶν στίχων μου τὸ μῆκος.

Ὦ φρίκη! ἄλλος τόλμησε νὰ εἴπῃ πῶς τὰ μέτρα
Ὡς παντοπώλου ἡ ὀκὰ ποῦ εἶναι ἀποπέτρα,
Εἶν' *ἐλαφρὰ καὶ κοῦφα.*

Κ' εἷς τελευταῖος (σῶσον με Θεὲ ἀπὸ βασάνων!)
Μὲ τοῦ καλάμου τὴν αἰχμὴν τους στίχους μου πιάνων
Ἀσπλάχνως ἐτυράννει.

Εἷς περιστεύει *δάκτυλος* ἐδῶ, νὰ λείψῃ πρέπει,
Μοὶ εἶπεν, ἄλλος *ποῦς* ἐκεῖ τὸ βῆμα δὲν διέπει
Καλῶς, καὶ νὰ τὸν κόψω.

Δὲν ξεύρει τὸν *Πυῤῥίχιον* στίχος ὁ τελευταῖος,
Κ' ἐξέρχεται τῆς *τροχιᾶς* ὁ ἕτερος *τροχαῖος*,
Σταμάτητον καὶ τοῦτον,

Καὶ ἀπ' αὐτῶν τὸν μέλανα ζωμόν σου τοῦτον σπεῖσαι,
Σπουδαῖοι μελανείμονες στὸν τάφον ὅλους πεῖσαι
Νὰ καταβοῦν ἀθρῶοι.

Κ. Κοντόπουλος.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

(Συνέχεια)

— Εὖγε, εὖγε! εἶπε πατρικῶς ὁ Βὼβ-Λαντέρνας! νὰ δύο φίλοι ποῦ ἀξίζουν. . . . ! Κὺρ Δεσπότη σὺ ἔχεις μαζύσου τὰ σύνεργά σου. Μιὰ *λιντζετιὰ* αὐτῆς τῆς *καμπανάρας*, ποῦ σκεπάζει τὸ μάτι τοῦ καϋμένου τοῦ Μιχαλιοῦ . . δὲν εἶναι τίποτε. . . Ποῦ εἶναι ἡ Λοῦ;

— Λοῦ! Λοῦ! ἐφώναξεν ὁ Σάλιαγκας.

— Μὴν κάνῃς τόσο σαματᾶ, παιδί μου Σάλιαγκα, ὁ σαματᾶς δὲ φελᾶ. — Κυρὰ Μάγισσα φέρε μιὰ κλωστὴ καὶ βελόνα. . . Λοῦ, χαδεμένη μου, ῥάψε τὸ κούτελο τοῦ κακόμοιρου τοῦ Τουρνοβούλλη!

— Μπράβο, μπράβο, ἔτσι δὰ εἶπεν ὁ ἀδιόρθωτος Σάλιαγκας. — Ἕνα δυὸ βελονιαῖς στὸ πετσὶ τοῦ Θωμᾶ Τουρνοβούλλη. . . Ὄχ! μὰ τὴν ἀλήθειαν, ποτές μου δὲν εἶχα δῆ τέτοια διασκέδασι!

Ἡ Λοῦ λαβοῦσα τὸ νῆμα καὶ τὴν βελόνην ἐκ τῶν χειρῶν τῆς Πέγης, ἥτις ἔτρεμε δίδουσα αὐτὰ, διότι τὸ θέαμα τοῦτο ἦτο ἱκανὸν νὰ ἐμπνεύσῃ τρόμην καὶ εἰς τὰς πλέον ἐσκληρυμμένας καρδίας, ἦλθε καὶ ἐστάθη ἐνώπιον τοῦ Τουρνοβούλλη, ἀνοίξασα διὰ χειρὸς σταθερᾶς τὸ κρεμάμενον τεμάχιον, καὶ ἔῤῥαψεν αὐτὸ 'σὰν *μαστόρισσα* χωρὶς νὰ δείξῃ τὴν ἐλαχίστην συγκίνησιν ἐπὶ τοῦ προσώπου της δι' ὅλης τῆς ἐγχειρήσεως· καὶ ἐνῷ ὁ Τουρνοβούλλης ἐβλασφήμει ὡς δαίμων, αὕτη δὲν ἔδιδεν εἰς τὰς κραυγάς του τὴν ἐλαχίστην προσοχήν! Ὅτε δὲ ἐτελείωσε τὸ ἔργον της, ἐζήτησε νὰ πιῇ· ὁ δὲ Βὼβ-Λαντέρνας ὑπὸ αἰσθήματος στοργῆς καὶ θαυμασμοῦ κινούμενος ἐφίλησεν αὐτὴν, ἀλλ' οἱ περικαθήμενοι θεαταὶ, τὰ βδελύγματα ἐκεῖνα τῆς ἀνθρωπότητος, ἀπέστησαν ὑπὸ ἀηδίας!

ΚΑ'.—ΠΑΡΑΔΟΞΟΝ ΣΥΜΒΑΝ.

Ἡ Λαΐδη Β. . . δὲν ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην. Τὴν δ' ἐπαύριον ἐγειρομένη ἔλαβε δύο ἐπιστολὰς συγχρόνως.

Ἰδοὺ τὸ περιεχόμενον τῆς πρώτης.

Κυρία!

« Σᾶς στέλλω εἴκοσι χιλιάδας λιρῶν τῆς Ἀγγλικῆς τραπέζης. Ἠξεύρω ὅτι ἤδη τὴν πρωΐαν ταύτην θέλετε ἔχει τὰ μέσα τοῦν' ἀνταλλάξητε αὐτὰς μετὰ τοῦ ἀδάμαντος. Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μεταχειρισθῆτε τὰ μέσα ταῦτα, ὁποῖα δήποτε καὶ ἂν ὦσιν, πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ κοσμήματος.

Ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ ἀδελφός μου δὲν ἠξεύρει νὰ συγχωρῇ ἀδυναμίας τινάς.

« Τὸ συμβὰν τοῦτο, φιλτάτη Λαΐδη, εἶναι δυςύχημα καὶ ὄχι σφάλμα σας. Εὐχαριστήθητε νὰ μὲ θεωρῆτε μᾶλλον παρά ποτε εὐπειθέστατον δοῦλόν Σας.

Φριδερίκος.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἦν ἐκ τῆς χειρὸς τῆς Α. Β. Γ. Φρειδερίκου τῆς Βριονοουΐκης, δουκὸς τοῦ Τόρκου καὶ τῆς Ἀλβανίας (1) κόμητος τοῦ Οὐλστέρου, ἐπισκόπου τοῦ Ὀσναβούργου, κτλ. κτλ.

Ἡ λαίδη Ἰωάννα Β. . . ὡραία γυνὴ τριάκοντα ἐτῶν ἢ καὶ κἄτι περισσότερον, ἐδίπλωσε τὸ πρῶτον τοῦτο γράμμα ἐκπέμπουσα βαθὺν ζεναγμὸν, καὶ ἠνέῳξε τὸ δεύτερον, τὸ ὁποῖον διελάμβανε τὰ ἑξῆς.

Μιλαίδη

Ἀναλογιζόμενοι τὸν ἔντιμον χαρακτῆρα τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος, καὶ τὰς παρ' Αὐτῇ μεσολαβήσεις ἡμῶν, πεπείσμεθα ὅτι θέλετε λάβει τὴν πρωΐαν ταύτην εἴκοσι χιλιάδας λιρῶν εἰς χαρτονομίσματα τῆς τραπέζης τῆς Ἀγγλίας.

Ἐναποθέσατε, ἐὰν τοῦτο ἀρέσκῃ εἰς τὴν Ὑμετέραν Αὐθεντίαν, τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὸ ὄχημα, τὸ ὁποῖον περιμένει παρὰ τὰς κιγκλίδας τοῦ οἴκου σας, καὶ ἄρετε νὰ σᾶς φέρωσι μόνην ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Παύλου.

Ἐὰν ἀργοπορήσητε μίαν μόνην ὥραν, ὁ ἀδάμας θέλει εὑρίσκεσθαι εἰς τὸν δρόμον τοῦ Βράϋτον, καὶ θέλει μᾶς εἶναι λίαν δύσκολον νὰ τὸν κάμωμεν νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκ τῆς Γαλλίας, μ' ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν μας τοῦ νὰ φανῶμεν εὐάρεστοι εἰς τὴν ὑμετέραν αὐθεντίαν.

Οὐδεμία ὑπογραφή.

Ἡ λαίδη Ἰωάννα Β. ἔσεισε σφοδρῶς τὸν κώδωνά της.

— Λισαβὼ, εἶπεν εἰς τὴν θαλαμηπόλον της, πήγαινε νὰ ἰδῇς τί ὑπάρχει εἰς τὸν δρόμον ἔξω τῆς θύρας. . . γρήγορα!

— Τί ὑπάρχει, μιλαίδη;

— Γρήγορα σὲ λέγω.

Ἡ Λισαβὼ ἐξῆλθε καὶ ἐπανῆλθε μετά τινας στιγμὰς πνευστιῶσα.

— Μιλαίδη, εἶπε, δὲν ὑπάρχει τίποτε.

— Τίποτε, Λισαβώ; Εἶσαι βεβαία;

— Εἶμαι βεβαία, Μιλαίδη. . τίποτε ἄλλο παρὰ ἓν ἀμαξάκι, τοῦ ὁποίου ὁ ἀμαξᾶς μ' ἐκύτταξε.

—Ἓν ἀμαξάκι! ἐπανέλαβεν ἡ λαίδη Β. πεπνιγμένη φωνῇ. Ἄρες με μόνην Λισαβώ!

Ἡ λαίδη Ἰωάννα ἤρχισε νὰ διατρέχῃ τὸν θάλαμον μεγάλοις βήμασι.

— Τί νὰ κάμω; εἶπε μορμυρίζουσα ἐν ταραχῇ. — Πῶς νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς ἀνθρώπους τοιούτου εἴδους; Τίς οἶδεν ἂν αἱ εἴκοσι χιλιάδες λιρῶν τοῦ πρίγκηπος δὲν θέλουν συμμερισθῇ τὴν τύχην τοῦ δακτυλιδίου; . . . Ἀλλ' ἡ ἐπιστολὴ τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος εἶναι θετικὴ, καὶ ἀπαιτεῖ παρ' ἐμοῦ τὸ μέτρον τοῦτο. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἔχῃ λόγους ἐμπιστοσύνης. . . καὶ ἂν ἀργοπορήσω, δύναμαι νὰ χάσω τὰ πάντα!

Ἐσήκωσε πάλιν καὶ ἐνεδύθη μετὰ σπουδῆς.

— Δὲν ἔφεραν τίποτε μὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην; ἠρώτησεν ἔπειτα.

— Ναὶ, Μιλαίδη. Ἔθεσα ἐπὶ τοῦ καλλυντηρίου τῆς μιλαίδης μικρὸν κιβώτιον ἐξ ἰοξύλου.

— Δός μου το.

Ἡ Λισαβὼ ἔφερε τὸ κιβώτιον, ἡ δὲ λαίδη Ἰωάννα ἀνοίξασα αὐτὸ, τὸ εὗρε πλῆρες χαρτονομισμάτων καὶ τὸ ἔκλεισε πάλιν.

— Φέρε τοῦτο εἰς τὴν ἅμαξαν εἶπε.

— Εἰς τὴν ἅμαξαν, μιλαίδη;

Ἡ λαίδη Ἰωάννα ἐκτύπησε τὸν πόδα μετὰ θυμοῦ.

— Εἰς ποίαν ἅμαξαν; ἐπανέλαβεν ἡ Λισαβώ.... Ἄ! δέσποινά μου, μὲ συγχωρεῖτε! εἰς τὸ ἀμάξι ποῦ. . .

— Γρήγορα!

Ἐξελθούσης τῆς Λισαβὼ, ἡ λαίδη Β. ἔῤῥιψεν ἐπὶ τῶν ὤμων της ἓν κασμήριον, καὶ ἔδραμε κατόπιν τῆς θεραπαίνης της, διότι ἐσυλλογίσθη ὅτι τὸ ἀμάξι ἠδύνατο νὰ φύγῃ μὲ τὸ κιβώτιον.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον συμβαίνουσι καὶ παραδοξότερα τούτων. Εἰσῆλθε λοιπὸν εἰς τὴν ἅμαξαν, καὶ ἔκλεισε τὴν θυρίδα κατὰ προσώπου τῆς Λισαβὼ, ἥτις ἤθελε προθύμως δώσει τρία μηνιαῖά της, νὰ μάθῃ ὁπωσοῦν τὸ αἴτιον τῆς μυστηριώδους ταύτης ἀναχωρήσεως.

Ἅμα εἰσελθούσης τῆς λαίδης Ἰωάννας, ὁ ἁμαξηλάτης ἐμάστιξε τοὺς ἵππους, καὶ ἤρχισε τὸν τριποδισμὸν (le trot) χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ ποῦ νὰ ὑπάγῃ.

Δὲν δύναται νὰ κατηγορήσῃ τις τὴν λαίδην Ἰωάνναν ὡς πράττουσαν ἀπερίσκεπτα· ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων τὴν ὥθησεν εἰς τρόπον ἀναπόδραστον εἰς τὸ τόλμημα τοῦτο. Ὅτε εὑρέθη μόνη εἰς ταύτην τὴν ἅμαξαν, ἥτις τὴν ἔφερε Κύριος οἶδε ποῦ, αἱ ὑποψίαι καὶ οἱ φόβοι της ἐπέστρεψαν μετὰ νέας σφοδρότητος. Μόνη καὶ φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς θησαυρὸν, ὑπήγαινεν εἰς ἐντάμωσιν ἀνθρώπων μεταρχομένων τὴν κλοπήν.

Δὲν εἶχε νὰ φοβῆται τὰ πάντα;

Ἀλλὰ πῶς νὰ ὀπισθοχωρήσῃ; ὁ ἡνίοχος δὲν ἤθελεν ἀρνηθῇ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν φωνήν της.

Τὸ ὄχημα διῆλθε τὴν Δυτικὴν ἄκραν, καὶ ἔρθασεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ στόλου· ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν της διὰ τῆς Λούδγατ-Ἴλλης (Lugdate Hill), καὶ ἐστάθη εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἐκκλησίας ἀριστερόθεν τοῦ Ἁγίου Παύλου. Οὐ μακρὰν ἐκεῖθεν ὑπῆρχε λαμπρὸν ὄχημα μὲ τὰς θυρίδας κεκλεισμένας, καὶ φέρον τὰ παράσημα τοῦ οἴκου τῶν Δουνουά. Ἅμα ἐστάθη τὸ ἁμάξιον, ὁ ἡνίοχος κατέβη καὶ ἠνέῳξε τὰς θυρίδας, καὶ ἡ ἀναβάθρα καταπεσοῦσα ἀφῆκε μικρόν τι γραίδιον περιτυλιγμένον εἰς μανδύαν βαμβακωτὸν ἐκ λειομετάξης, καὶ μὲ παρυφὴν σισυρνώδη (1) νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἔδαφος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπήδα ἀποφεύγουσα τὸν πηλὸν μὲ τὴν ἐπιδεξιότητα τῆς γαλῆς.

Τὸ γύναιον τοῦτο διευθύνθη πρὸς τὸ ἁμάξιον, τοῦ ὁποίου ὡσαύτως κατέβη ὁ ἡνίοχος καὶ ἠνέῳξε τὴν θυρίδα.

Τὸ γραίδιον ἐξετέλεσε τρεῖς ὑποκλίσεις πρὸς τὴν

(1) Τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ.

(1) Ἀπὸ γοῦνας.

λαίδην Ἰωάνναν ἀπὸ γοῦναν, καὶ μὲ προφορὰν ἰταλικὴν εἰς τρόπον ἀλλόκοτον εἶπεν·

— Ἐγκὼ εἶμαι τὸ ταπεινότατο ντούλα τῆς ἐντικιή σας Ὑψηλότητα, καὶ ἂν τὸ ντικό σας Ὑψηλότητα μοῦ ντώσῃ τὴν ἄδειαν, τὰ λάβω τὸ τάρρος νὰ κατήσω κοντὰ στὸ ντικό της Ἐκλαμπρότητα.

Ἡ λαίδη Ἰωάννα Β. ἔρριψε βλέμμα ἀπορίας ἐπὶ τῆς ζώσης ταύτης γελοιογραφίας· ἐνῷ προσεδόκα τραγῳδίαν, ἡ πρᾶξις ἤρχιζε διὰ γελοιωδεστάτης κωμῳδίας. Εἴς τινας περισάσεις πᾶσα διασκέδασις ἀνακουφίζει, καὶ ἡ λαίδη Ἰωάννα ἠσθάνθη τὴν καρδίαν της ἧττον καταπιεζομένην.

Ἐν τούτοις τὸ γύναιον εἰσεπήδησε διὰ τῆς ἀναβάθρας, καὶ ἐκάθησεν ἀπέναντι τῆς λαίδης Ἰωάννας Β. οὐχὶ ἄνευ ἀτελευτήτων ὑποκλίσεων.

— Ἐγκὼ εἶμαι, ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ, ἂν ὁρίζῃ τὸ Ρισπετάμπιλε Ἐτζελέντζα σας, τὸ κοντέσσα Καντακουζήνα, χήρα ἑνοῦ ξάδελφο τοῦ ἁγίου Πατέρα μας τὴ Ρώμα. . . τὸ ντικό σας Ὑψηλότατο ἐτζελέντζα μπορεῖ νὰ ἔκῃ σ' ἐμένα ὅλο τὸ τάρρος, καὶ νὰ πιστεύῃ ὅτι τὸ ντικό μου καρντιὰ αἰσθάνεται γιὰ λόγου της ἕνα ἀγκάπη ἀπὸ μητέρα.

— Ποῦ μὲ ἀπάγετε; . . . ἠρώτησεν ἡ λαίδη Β.

— Σινιόρα σί! ὁ Τεὸς τὸ σέρει ὅτι πέφτω μέσ' τὸ φωτιὰ γιὰ τὸ ντικό σας τὸ χατίρι ἐκλαμπρότατο Ὑψηλότητα.

—Σᾶς ἐρωτῶ, Κυρία μου, ποῦ πηγαίνομεν; ἐπανέλαβεν ἡ λαίδη Β.

—Σινιόρα, ἂς ἦναι μάρτυρα τὸ τρισέντοξο μητέρα τοῦ Τεοῦ καὶ τὸ ἅγιο Πέτρο τῆς Ρώμας, τὸ εὐλογημένο προσάτη τοῦ μακαρίτη ἄντρα μου, πῶς ἐγκὼ εἶμαι τὸ πιὸ πιστὸ ντούλα τῆς ἀφεντιᾶς σας.

Καὶ ταῦτα λέγουσα τὸ γυναικάριον ἥρπασε τὴν χεῖρα τῆς λαίδης Ἰωάννας, καὶ τὴν ἔφερε βιαίως εἰς τὰ χείλη της· ἡ λαίδη Ἰωάννα συνετινάχθη, καὶ τὴν ἐθεώρει ἔντρομος. Δὲν ἐτόλμησε δὲ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐρώτησίν της, πεπεισμένη ὅτι ἡ εὐντροφός της τὴν ἐπερίπαιζεν ἀνηλεῶς, ἢ ὅτι ἦτο παράφρων.

Ἤρχισε λοιπὸν τότε νὰ συλλαμβάνῃ νέους φόβους, καὶ αὐτομάτως οἱ ὀφθαλμοί της ἐρράφησαν πρὸς τὴν θυρίδα, ὡς νὰ ἤθελε νὰ κράξῃ πρὸς βοήθειαν. Τὸ ὄχημα εἶχεν ὀπισθοχωρήσει, καὶ προύχώρει διὰ τῆς πλατείας τοῦ Λιγκολνς-ἶνν-Φιέλδς. Ἡ λαίδη Β. ἀνεγνώρισε κάλλιστα τὴν πλατεῖαν ταύτην καὶ τὰ περὶ αὐτήν.

Ἀλλὰ καθ' ἣν ςιγμὴν ἐπέρασε τὴν κατασκόπευσίν της, τὸ γύναιον ἐξεῖλεν ἐκ τοῦ περιχειρίου τὴν λευκήν, τὴν τρομώδη καὶ κατεζυγραμμένην χεῖρά της, καὶ ἔσυρε σχοινίον τι, δι' οὗ κατέπεσεν ἐπὶ τῆς ὑάλου τῆς θυρίδος καταπέτασμα μάλλινον, ἐρυθρὸν καὶ ἀδιόρατον.

Ἐκ φυσικῆς ὁρμῆς ἡ λαίδη Ἰωάννα Β. ἔςρεψε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ἑτέραν θυρίδα· ἀλλὰ μόλις εἶδε τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης (Gate-Street), καὶ οἱ εὐκίνητοι δάκτυλοι τοῦ γυναικαρίου ἐπρόλαβον καὶ δεύτερον παραπέτασμα ἐξ ἐριούχου, ἐπίσης ἀδιόρατον ὡς τὸ πρῶτον, διεκώλυσε τὴν θέαν καὶ ἐκ τοῦ μέρους τούτου.

Ἡ λαίδη Ἰωάννα Β. ἔπεσεν ἔντρομος καὶ ὑπτία ἐπὶ τοῦ ὀπισθινοῦ μέρους τῆς ἁμάξης· εὑρέθη αἴφνης κεχωρισμένη ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ ἐκ τοῦ ζῶντος κόσμου, τοῦ ἐπιτηρουμένου καὶ προςατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου.

Γενομένη δὲ θαρραλεωτέρα ἐκ τῆς ὑπερβολῆς τοῦ φόβου, ἀνωρθώθη καὶ ἠθέλησε ν' ἀνυψώσῃ τὸ ἕτερον ἐκ τῶν παραπετασμάτων· ἀλλ' οἱ δάκτυλοι τοῦ γραϊδίου, ψυχροὶ καὶ ξηροὶ ὡς νὰ ἦσαν ἐλεφάντινοι, ἐνεπάγησαν εἰς τὴν καλλίσαρκον ὠλένην της.

— Τὸ Ὑψηλοτητά σας νὰ μὴν λαβαίνῃ κόπο, εἶπε τὸ γύναιον.— δὲν τεριάζει νὰ γλέπῃ ὅλο τὸ κόσμο μέσ' αὐτὸ τὸ παλαϊσάμαξα τὸ εὐγενὴ πρόσωπο τῆ Ὑψηλότητά σας.

— Ἀλλὰ διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! ποῦ θέλεις νὰ μὲ φέρῃς;

— Σινιόρα σί! . . . τὸ εὐγενέςατο, τὸ λαμπρὸ πρόσωπο τῆ ἐκλαμπρότατη ὑψηλότητά σας. . . . Ταρρῶ πῶς τὸ ὑψηλότητά σας ὠμίλησε; ἔπρεπε νὰ σᾶς πῶ ἀπ' ἀρκῆς πῶς τὸ Τεὸ μοῦ ἐσφάλιξε ταὐτιά. . .

— Εἶναι κωφή! ἐμορμύριζεν ἡ λαίδη Β. ἥτις ἤδη ἔπρεπε ν' ἀπελπισθῇ τοῦ νὰ τὴν κάμῳ ἢ κἂν νὰ λάβῃ ἀπόκρισιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις της.

— Σινιόρα σί! ἐπανέλαβε τὸ γύναιον — ντικό μου εὐγενῆ ἄντρα τὸ κόντε Καντακουτζένο, ἔλεγε . . . μὰ τί μᾶς μέλει γιαὐτό, ἂν τὸ ἰλλουστρίσιμα ἐτζελέντζα σας τέλῃ νὰ φύγῃ, μπορεῖ νὰ φύγῃ, μὰ τὰ φύγῃ μὲ ἄντεια κέρια (ἄδεια χέρια).

Ἡ λαίδη Β. ἔψαυσε μετὰ σπουδῆς τὸ ἐδώλιον εἰς τὸ μέρος, ὅπου εἶχεν ἀποθέσει τὸ κιβώτιον, ἀλλὰ τὸ κιβώτιον ἔγεινεν ἄφαντον.

— Θεέ μου! Θεέ μου! εἶπε βαρυστενάζουσα.

— Ἂν καὶ τὸ ἐναντίο, ἐπανέλαβε τὸ γύναιον μετ' ἀδιασαλεύτου ἱλαρότητος, θόρρα ἐτζελέντζα τέλῃ νὰ μένῃ ἐντῶ, ντὲν πρέπει νὰ πειράζῃ τὸ κουρτίναις, ποῦ τὸ βάλανε ἀπόρα γιὰ λόγου της.

Μόνον οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι ἐπροφέρθησαν μὲ τόνων ἐπαμφοτερίζοντα. Ἡ λαίδη Β. τῆς ὁποίας ὁ ὀφθαλμὸς ἤρχιζεν ἤδη νὰ διορᾷ διὰ θολεροῦ φωτὸς τοῦ ἁμαξίου, ἔρριψε τὰ βλέμματα ἐπὶ τῆς παραδόξου συντρόφου, ἥτις ἐπέβαλλεν αὐτῇ τὸν νόμον τῆς ἀνάγκης.

Εἶδε τὸ γυναικάριον ἐν-εθαμμένον καὶ ἐσπαργανωμένον ἐντὸς μετάξης καὶ σισύρας εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥςε δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τις εἰμὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ μέτωπόν της. Οἱ ὀφθαλμοί της ἐμειδίων καὶ ἠκτινοβόλουν ἓν εἶδος λάμψεως, ἴδιον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν τετραπόδων τοῦ γένους τῶν αἰλούρων.

Ἡ λαίδη Β. ἔρριξε καὶ κατεβίβασε τὰ βλέμματά της, ἵνα μὴ ἴδῃ πλέον τὰς δύω ἴριδας τὰς ἀμυδρῶς καὶ σατανικῶς λαμπούσας ἐν τῷ σκότει.

Τὸ γύναιον δὲν ἔλεγε πλέον τίποτε· ἠκολούθουν τὴν πορείαν των ἐν σιωπῇ. Ἡ λαίδη Β. ἤκουεν ὡς ἀπηλπισμένη τὸν ἐξωτερικὸν θόρυβον τῶν κοι-

νὸν ἐκεῖνον βίον, τοῦ ὁποίου ἄλλοτε δὲν εἶχε ποτὲ αἰσθανθῇ τὴν ἀξίαν, καὶ τὸν ὁποῖον τώρα ἤθελε προθύμως ἀγοράσει ἀντὶ πολλοῦ.

Ἐσιώπα καταπιεζομένη ὑπὸ τῆς μυστηριώδους ἐκείνης δυνάμεως, ἥτις ἐπάτει τὸν πόδα ἐπὶ τῆς κεφαλήν της· ἠσθάνετο ὅτι τοῦ λοιποῦ τὰ παράπονα ἦσαν ἀνωφελῆ καὶ ὅμως δὲν ἐτόλμα νὰ πράξῃ τίποτε· ἐξηκολούθουν τὴν πορείαν των διὰ μέσου παντὸς εἴδους θορύβων οἵτινες πληροῦσι τὰς ὁδοὺς τοῦ Λονδίνου ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας. Τοῦτο διήρκεσε πολλὴν ὥραν, καὶ τέλος ὁ θόρυβος ἠλαττώθη, καὶ μετ' ὀλίγον ἔπαυσεν ὁλοτελῶς. Οἱ τροχοὶ δὲν ἐπήδων πλέον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀλλ' ὠλίσθαινον ἐπὶ γλοιώδους καὶ συγκολλητικοῦ πηλοῦ.

— Ἐφτάσαμε εἶπε τὸ γύναιον, καὶ σχεδὸν πάραυτα τὸ ὄχημα καὶ ἡ θυρὶς ἠνεῴχθη.

— Νά! τὸ Ὑψηλότητά σας μπορεῖ τώρα νὰ γλέπῃ ὅσο τέλει, εἶπε τὸ γυναικάριον μὲ μειδίαμα ἀξιέραστον. Νὰ μοῦ κάμῃ τὸ κάρι (τὴν χάριν) νὰ μὲ προσμένῃ κομματάκι.

Ὁ ἀμαξηλάτης προσήνεγκε τὸν βραχιονά του καὶ ἡ *κοντέσσα* Καντακουζηνὴ κατέβη, καὶ πηδῶσα ἐπὶ τοῦ πηλοῦ, ἔφθασεν εἰς τὴν πλησίον οἰκίαν, ἥτις ἦτο λίαν ἀλλόκοτος· θύραν δὲν εἶχε, καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον οὐδεὶς ἄλλος τρόπος ὑπῆρχε τοῦ νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς αὐτὴν εἰμὴ διὰ κλίμακος· ἀλλὰ καὶ τοῦτο δύσκολον, διότι αἱ θυρίδες αὐτῆς κεκλεισμέναι οὖσαι διὰ δυνατῶν θυροφύλλων, παρίστων ξύλινον προπύργιον ἀπόρθητον.

Ἡ Λαίδη Β. δραττομένη τῆς δοθείσης αὐτῇ ἀδείας, προὔκυψεν ἐκ τῆς θυρίδος, καὶ περιέστρεψε βλέμματα ἀπλήστου περιεργείας· ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ γνωρίσῃ.

Ἀπέναντι αὐτῆς ἦν ἡ ῥηθεῖσα οἰκία, ὑψηλὸν οἰκοδόμημα ἀρκετὰ ἐλεεινῆς καταστάσεως, καὶ ὄψεως νεκροπρεποῦς· δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν τῆς οἰκίας ταύτης ὑπῆρχον ἑτοιμόῤῥοποι καὶ κατηρειπωμέναι οἰκίαι, αἵτινες προφανῶς δὲν ἠδύνατο νὰ κατοικῶνται ὑπὸ ἀνθρώπων· ἀντικρὺ δὲ τούτων ὑψηλοὶ τοῖχοι, ἄνωθεν τῶν ὁποίων ἐπεξετείνοντο κλάδοι γυμνοὶ φύλλων.

Ἡ ὁμίχλη ἤρχιζε νὰ καταπίπτῃ, καὶ ἑκατέρωθεν ἡ ὁδὸς ἐφαίνετο πεφραγμένη ὑπ' αὐτῆς.

Ἡ ὁδοιπορία διήρκεσε πολὺ καὶ διὰ τοῦτο ὁ τόπος οὗτος πρέπει νὰ ἦτο μακρὰ τοῦ Ἁγίου Παύλου, καὶ τοῦτο ἦτο πᾶν ὅτι ἠδύνατο νὰ συμπεράνῃ ἡ Λαίδη Β. ἀλλὰ καὶ τὸ συμπέρασμα τοῦτο πιθανὸν νὰ ἦτο ἐσφαλμένον, διότι τὸ ὄχημα διὰ νὰ τὴν ἀπατήσῃ, ἴσως εἶχε κάμει πολλὰς περιστροφὰς ὅπως παρατείνῃ τὸν δρόμον του· οὕτω λοιπὸν ἡ δοθεῖσα ἄδεια εἰς τὴν Λαίδην Β. ἦτο πάντῃ ἀπατηλή. — Ἂν εἶχεν ἄλλως τὸ πρᾶγμα, τολμῶμεν εἰπεῖν ὅτι ἡ ἄδεια δὲν ἤθελε τῇ δοθῇ.

Ἀπελπισθεῖσα ἐκ πολλῶν ἤδη προσήλωσε τὰ βλέμματά της ἐπὶ τῆς ὁδευούσης συντρόφου της, ἥτις ἐνησχολεῖτο παραδόξως πως. Πατοῦσα ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν δακτύλων της, ἐπειρᾶτο νὰ φθάσῃ εἰς ὑπήν τινα, ἠνεῳγμένην εἰς τὸ θυρόφυλλον μιᾶς τῶν θυρίδων τοῦ ἰσοπέδου, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο· ἐπὶ τέλους δὲ προσεκάλεσε τὸν ἀμαξηλάτην, ὅστις λαβὼν αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας του τὴν ὕψωσε μέχρι τῆς ὀπῆς.

Προσήρμωσεν εἰς αὐτὴν τὸ στόμα, καὶ ἐξέβαλε μικρὰν καὶ ὀξεῖαν κραυγὴν προσκλήσεως.

— **Who's there** (*Ποῖος εἶν' αὐτοῦ;*) ἐβρόντησε τραχεῖά τις φωνὴ ὄπισθεν τῆς ὀπῆς.

— **Donna della notte, carissimo mio** (Κυρία τῆς νυκτὸς, φίλτατέ μοι), ἀπεκρίθη τὸ γύναιον διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ θυροφύλλου, ἡ δὲ ἐσωτερικὴ φωνὴ ἐσιώπησεν. Ἡ λαίδη Β. δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τοὺς προφερθέντας λόγους· ταῦτα δὲ πάντα τῇ ἐφαίνοντο ὑπερβαίνοντα τὰ ὅρια τοῦ παραδόξου καὶ σχεδὸν ἀδυνάτου, ἐνόμιζεν ἑαυτὴν παίγνιον ὀνείρου φαντασιώδους καὶ ἀνοήτου.

— Λοιπόν! λοιπόν! ἐπανέλαβε τὸ γύναιον μετὰ θυμοῦ.

— Μίλα καλὰ ἐγγλέζικα, μαθές! εἶπεν ὁ ἀμαξηλάτης, εἶναι κεῖ πέρα τόσα παλληκάρια ποῦ δὲν καταλαβαίνουν γρῦ ἀπὸ τὰ διαολοφραντσέζικά σας.

— **Gentlewoman of the night!** ἐπρόφερε τὸ γυναικάκι ἀρκετὰ ὡραῖα, προσθέτουσα·

— Μαθὲς μὲ κάνουν νὰ ὁμιλῶ τόσας γλώσσας, ὥςε ἐπὶ τέλους τὰ μπερδεύω.

— **Well!** (πάγει καλά!) ἀπεκρίθησαν ἔσωθεν, **take care!** (προσέχετε!).

Ὁ ἀμαξηλάτης καὶ τὸ γυναικάριον ἀπέσησαν· ἡ δὲ προφύλαξις αὕτη δὲν ἦτο περιττὴ, διότι τὰ δύο θυρόφυλλα ἠνεῴχθησον αἴφνης, καὶ ὁ ὑπὸ τὴν θυρίδα τοῖχος, ὅστις ἦτο ἐκ ξύλου κεχρωματισμένου κατὰ μίμησιν λίθου, καταπίπτων τὴν αὐτὴν στιγμὴν, ὡς τὸ βάθρον ἁμάξης, παρέσχεν εὐρεῖαν καὶ εὔκολον διάβασιν.

ΚΒ΄. ΤΟ ΠΟΥΡΓΑΤΩΡΙΟΝ.

Ὅτε ἡ παράδοξος αὕτη οἰκία, ἥτις ἐφαίνετο τόσον νεκρὰ καὶ ἀκατοίκητος, ἔχουσα τὰ παράθυρά της ἑρμητικῶς κεκλεισμένα, καὶ τὸν ἐρυθρωπὸν τοῖχον ἄνευ ἴχνους θύρας, ἔδωκεν αἴφνης σημεῖα ζωῆς, καὶ ἠνέῳξε τὰς πλευράς της ἵνα διαβῶσιν οἱ προσελθόντες, ἡ λαίδη Ἰωάννα Β. ἐπίστευσε μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὅτι ὠνειρεύετο· ἀλλὰ τὸ γυναικάριον ἀνεδέχθη νὰ τὴν καταπείσῃ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ὁρωμένων.

— Ἰωσηφάκι, κάμε τὸν γύρον σου, εἶπεν εἰς τὸν ἀμαξηλάτην, καὶ πήγαινε νὰ περιμείνῃς ἐμπροστὰ εἰς τὰ κάγκελλα.

Εἶτα δὲ πλησιάσασα τὸ ἁμάξιον, ἐξέτεινε τὴν λευκὴν καὶ ἐῤῥυτιδωμένην χεῖρά της εἰς τὴν λαίδην Β.

— Τὸ Ὑμετέρα Ὑψηλότητα ἂς εὐαρεστηθῇ νὰ σπεύσῃ, εἶπε χαιρετῶσα αὐτὴν λίαν εὐσεβάστως, — ἡ εἴσοδος αὕτη ποτὲ δὲν μένει πολλὴν ὥραν ἀνοικτή.

Ἡ λαίδη Ἰωάννα κατέβη, καὶ τὸ γύναιον τῇ ἐν-

εχείρησε τὸ ἰοξύλινον κιβώτιον, τὸ ὁποῖον ἐπιδεξίως εἶχε κρύψει ἐντὸς τοῦ μανδύου της.

Ἰδοὺ τὸ ἀνῆκον εἰς τὴν ὑμετέραν γαληνοτάτην ἐξοχότητα, εἶπεν — ἠθέλησα ν' ἀπαλλάξω αὐτὴν τῆς φροντίδος τοῦ νὰ τὸ φυλάττῃ διαρκοῦντος τοῦ ταξειδίου.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ λαίδη Ἰωάννα ἐδίσταζε νὰ κινδυνεύσῃ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐπικρατοῦν πέραν τῆς ἀπροσδοκήτου θύρας, τὸ γυναικάριον ὑποκλίνον εὐσεβάστως ἐπανέλαβε.

—Τὸ Ὑμετέρα Ὑψηλότητα ἂς εὑρεθῇ νὰ διαβῇ πρώτη, καὶ νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ τῇ προσφέρω τιμάς. . . εἶμαι ἐκ τῶν τῆς οἰκίας.

Ἡ λαίδη Ἰωάννα ὑπερνικῶσα τὸν τρόμον της, διέβη τὸν οὐδὸν, τὸ δὲ γραΐδιον τὴν ἠκολούθησεν ἐκ τοῦ πλησίον, καὶ πάραυτα τρομερὸς πάταγος σανίδων ἠκούσθη ὄπισθεν αὐτῶν. Ἡ λαίδη ἐτράφη, ἡ θύρα ἐγένετο ἄφαντος! ὁ τοῖχος ἐκλείσθη πάλιν, καὶ διὰ μιᾶς πυκνότατον σκότος περιεκάλυψεν αὐτάς.

— Ποῦ εἶμαι; . . . ἐπρόφερεν ἡ λαίδη Β. σιγαλέως καὶ τρεμούσῃ φωνῇ.

— Ἀριστερά! προχωρεῖτε ἀριστερὰ, μιλαίδη, εἶπεν ἡ τραχεῖα φωνὴ, ἥτις εἶχεν ἀποκριθῇ ὄπισθεν τῶν θυρίδων εἰς τὸ σύνθημα τῆς κομήσσης Καντακουζηνῆς. — Ἂν ἐκάνετε ἕνα βῆμα δεξιὰ, νὰ πάρ' ὁ διάολος ἂν σᾶς ἐγγυώμην διὰ τὰ κόκκαλά σας!

— Ἔ! τὸ ὑψηλότητά σας μετεβλήθη εἰς ἄγαλμα; ἠρώτησε τὸ γύναιον.

— Ποῦ εἶσθε κυρία; ποῦ εἶσθε; ἀνεβόησεν ἡ λαίδη Ἰωάννα. — Δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς ἀκολουθήσω. Ἐκτὸς ἐαυτῆς ἔκαμε βήματά τινα τυχαίως, ἀλλ' αἴφνης βραχίων στιβαρὸς τὴν ἥρπασεν ἐν τῇ σκιᾷ.

— Μὰ τὴν πίστι μου, τρίχα ἔλειψε νὰ γείνῃ χίλια κομμάτια! εἶπε μὲ τραχεῖαν φωνὴν καὶ μὲ ἀπάνθρωπον γέλωτα. — Ὅταν σᾶς λέγω διάολου μιλαίδη, νὰ πηγαίνητε ἀριστερὰ, ἐὰν δὲ θέλητε νὰ κάμητε ἕνα πηδηματάκι σαράντα πόδας ὑψηλόν. Ἔλα ἀριστερὰ διάολου! . . .

Ἡ λαίδη Ἰωάννα προυχώρησε μηχανικῶς πρὸς τὴν νέαν ταύτην διεύθυνσιν μὲ τὴν παρὰ φύσιν ἐκείνην ἀταραξίαν, ἥτις ἐνίοτε προέρχεται ὑπὸ τοῦ ὑπερβολικοῦ τρόμου.

Ἤκουσεν εἰς ἀπόστασιν δέκα ἕως δώδεκα βημάτων ἐνδοτέρω θύραν ἀνοιγομένην· τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν λάμψις ἐρυθρωπὴ ἐφάνη, καὶ θόρυβος κακόφωνος ἐκ μυρίων συγκεχυμένων φωνῶν ἔφθασε μέχρι τῶν ὤτων αὐτῆς.

Ἡ θύρα ἥτις διωχέτευε πάντα ταῦτα, δηλαδὴ τὴν λάμψιν καὶ τὸν θόρυβον, ἤνοιγεν ὑπεράνωθεν μικρᾶς τινος κλίμακος τριῶν βαθμίδων, ἡ δὲ γραῦς ἔφθασε ἤδη ἐπὶ τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος.

— Ἡ γαληνοτάτη Ὑψηλότης σας ἂς μὴν ἀπορήσῃ περὶ οὐδενὸς πράγματος, εἶπε, μέλλομεν νὰ διέλθωμεν ἓν μέρος, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀπὸ τὰ πλέον εὐχάριστα εἰς τὴν ὄρασιν, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι τὸ ἔργον μιᾶς στιγμῆς, καὶ ἀναδέχομαι νὰ προσατεύσω τὴν τιμὴν τῆς Ὑμετέρας Ἐκλαμπροτάτης Ὑψηλότητος.

Ἡ Λαίδη ἀνέβη τὰς τρεῖς βαθμίδας, διέβη τὴν θύραν· ἅμα δὲ εἰσῆλθεν εἰς εἶδός τι διαδρόμου ὁ θόρυβος ἐδιπλασιάσθη· ἦτο σύγχυσις φωνῶν ἀνθρώπων ἀδόντων, ὁμιλούντων, κραυγαζόντων, βλασφημούντων.

Ταὐτοχρόνως δὲ ἡ ἀτμόσφαιρα μετέβαλεν αἴφνης θερμοκρασίαν καὶ ἡ ψυχρὰ ὑγρασία ἥτις ἐπεκράτει εἰς τὴν εἴσοδον, ἐτράπη εἰς ἀέρα θερμὸν, πλήρη ἀτμῶν λιπαρῶν καὶ ἀηδεστάτων, ὅστις ἀὴρ προσήρχετο διὰ φυσημάτων πνιγηρῶν.

Αἱ ναυτιώδεις αὗται ἀναθυμιάσεις ἐπενήργησαν ἀμέσως ἐπὶ τῆς λεπτῆς καὶ ἤδη σρόδρως συγκινηθείσης κράσεως τῆς ταλαιπώρου λαίδης Ἰωάννας, ἥτις ἐστάθη μὴ δυναμένη νὰ κάμῃ ἓν βῆμα περαιτέρω.

— Τί τρέχει; ἀνεβόησε τὸ γύναιον, τί ἔπαθεν ἡ ὑμετέρα Ὑψηλότης; . . . un piccolo disgusto! (ὀλίγη ἀηδία)... δὲν εἶναι τίποτε! . . . Αὕτη ἡ ὀσμὴ, ἥτις δὲν εἶναι τόσον θελκτικὴ, ἀναγκάζομαι νὰ τὸ ὁμολογήσω, ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ μαγειρεῖον τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων... πρέπει βέβαια νὰ τρώγωσι, καὶ ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης δὲν δύναται βέβαια ν' ἀπαιτήσῃ νὰ τοὺς ἀφήσωμεν ν' ἀποθάνωσι τῆς πείνης.

Ἀλλὰ λέγουσα ταῦτα ἔχωσε τὴν φιάλην της ὑπὸ τοὺς ῥώθωνας τῆς λαίδης Ἰωάννας.

Un poco di coraggio! (ὀλίγην γενναιότητα) εἶπεν· ἡ ὑμετέρα ὑψηλότης διήνυσεν ἤδη τὸ δυσκολώτερον μέρος.

Ἐπανέλαβε λοιπὸν ἡ λαίδη τὴν πορείαν της, χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν.

Ἦτο τρομακτικῆς ὠχρότητος ἀλλὰ τὸ βῆμά της δὴν ἦτο ἀσθενὲς ἢ κλονούμενον· ἡ κατάστασις τῆς ἠθικῆς ἀτονίας ἐν ᾗ εὑρίστετο, ἀφῄρει ἀπ' αὐτῆς τὸ ἤμισυ τῆς ἀδημονίας, ἣν εἰς παρομοίαν περίστασιν ἤθελεν αἰσθανθῇ γυνὴ τῆς κατασκευῆς καὶ τοῦ γένους της.

Ὁ θόρυβος ηὔξανεν εἰς τρόπον ἐπαισθητὸν, καὶ ἔρθανεν εἰς τὰ ὅρια τῆς πλέον ἀφορήτου κακοφωνίας. Μετ' ὀλίγον ἠκούσθη τρανὸς, καὶ μόλις ἐλαττούμενος ὀλίγον ὑπὸ ἀθλίας τινὸς θύρας.

Τὸ γύναιον ἠνέῳξε τὴν θύραν ταύτην.

Ἡ λαίδη Ἰωάννα ἐνέφραξεν εὐθὺς τὰ ὦτα της· ἀλλὰ πάραυτα ἀπέσυρε τὰς χεῖράς της ἀπὸ τὰ ὦτά της ἵνα προφυλάξῃ τοὺς ῥώθωνάς της κατὰ τῆς φρικώδους δυσωδίας, ἥτις ἦλθεν αἴφνης νὰ τὴν πνίξῃ.

Οἱ ὀφθαλμοί της ἦσαν κεκλεισμένοι αὐτομάτως.

(Ἕπεται συνέχεια).

« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 16 Σεπτεμβρίου 1858. Ἀριθ. 18

Ο ΤΡΟΜΕΡΟΣ ΦΙΛΟΣ.

Ὅπως ὑπάρχουν ἐν τῷ κόσμῳ τρομερὰ παιδία, ὑπάρχουσιν ἐνίοτε καὶ φίλοι οὐχ ἧττον τρομεροὶ καὶ σχεδὸν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, τουτέστι διὰ τῆς ἀδιακρισίας τῶν λόγων καὶ τῶν πράξεων αὐτῶν.

Ἀξιωματικός τις τοῦ ναυτικοῦ Κάρολος δὲ Βελμόντος ὀνόματι ἀνῆκεν εἰς μίαν ἐκ τῶν μάλιστα διακεκριμένων οἰκογενειῶν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου· ἀνετράφη προσεκτικώτατα καὶ ἐντελέστατα, ὡφελήθη ἐκ τῆς ἀνατροφῆς του, καὶ ἀπολαύει δικαίας ὑπολήψεως ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὡς νέος λίαν εὐάρεστος, ἀγχίνους καὶ εὐγενεστάτης συμπεριφορᾶς. Ὁ Κάρολος εἰσῆλθεν εἰς τὸ ναυτικὸν σῶμα ἅμα ἐτελείωσε τὰς σπουδάς του, καὶ τὴν σήμερον, εἰ καὶ μόνον εἰκοσιπενταετής, ἔφθασε διὰ μόνης τῆς ἀξίας του εἰς τὸν βαθμὸν δευτέρου ὑποπλοιάρχου ἔν τινι πολεμικῷ πλοίῳ.

Ἡμέραν τινὰ ὁ Κάρολος λαμβάνει ἄδειαν ἀπουσίας τριῶν μηνῶν, καὶ μεταβαίνει εἰς Παρισίους ἵνα ἴδῃ τὴν οἰκογένειάν του. Εἰσέρχεται λοιπὸν εἰς τὴν ἅμαξαν, καὶ ἀναχωρεῖ ἐκ Τουλῶνος μετὰ καὶ ἄλλων ὁδοιπόρων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκετο καὶ ὁ Κύριος Νικολὴς Πατούλης, εἶδος *Ἀδιαφορίου*, γιγαντιαίου ἀναχήματος, μυωδεστάτων μελῶν, ὄψεως ἀνθηρᾶς καὶ κλινούσης πρὸς τὸ ἐρυθρὸν τῶν κατακαθισμάτων τοῦ οἴνου, μὲ χεῖλη ἀεὶ μειδιῶντα καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς ζωηροὺς, ὀξυδερκεῖς, φιλοσιώμονας καὶ εὐτραπέλους. Ὁ Πατούλης ἦτο ὁ ἄνθρωπος τῆς Γαλλίας ὁ ἧκιστα δεῖλὸς, καὶ ὁ μάλιστα κοινωνικὸς τὸν χαρακτῆρα, εἰς τρόπον ὥστε οὐδέποτε ἐχρειάσθη πλέον τῶν δέκα λεπτῶν ἵνα κάμῃ γνωριμίαν μετὰ τοῦ τυχόντος, καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν καθίστατο ὁ γενώτατος φίλος του. Ἀλλὰ τοσαύτη ἦτο ἡ καλοκἀγαθία καὶ προθυμία του εἰς τὸ νὰ ὑποχρεώνῃ, ὥστε ταχέως τῷ ἐσυγχώρουν τὴν ἔλλειψιν ἀνατροφῆς καὶ τὴν μεγάλην του οἰκειότητα, ἣν ὁ αὐστηρῶς κρίνων ἐδύνατο νὰ θεωρήσῃ ὡς ἀτιμότητα, καὶ σχεδὸν πάντοτε συνελάμβανον ἐπὶ τέλους ἀγάπην πρὸς τὸ πρωτότυπον τοῦτο πρόσωπον, καὶ τὸν *ἐξεφορτώνοντο* μὲ τρόπον εὐγενῆ.

Ἀφοῦ ὁ Πατούλης ἐκαλοκάθισεν ἀπωθῶν τοὺς ἀγκῶνας τῶν παρακαθημένων αὐτῷ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ τοὺς καρφώσῃ εἰς τὰς γωνίας, καὶ ἐξέτεινε τὰ μακρὰ σκέλη του εἰς τρόπον ὥστε νὰ λασπώσῃ τὰ πανταλόνια τῶν ἀντικρυνῶν του, ἀνύψωσε διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς του, καὶ διὰ τῶν δακτύλων τῆς ἑτέρας χειρὸς ἐκτένισε τὴν μέλαιναν καὶ οὔλην χαίτην του, ῥίπτων βλέμμα ἐταξικὸν ἐπὶ τῶν συνοδοιπόρων του, ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐκλέξῃ τὸν συνδιαλεξόμενον αὐτῷ. Παρατηρεῖ κεντητὴν ἄγκυραν ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ τοῦ φορέματος τοῦ ἀντικρυνοῦ του. — Νὰ, τὸν ηὗρα με, λέγει καθ' ἑαυτὸν, καὶ ξηροβήξας ἤρχισε νὰ λέγῃ.

« Νὲε Κύριε, εἶσθε ναυτικὸς μὲ φαίνεται.—Ναί, κύριε. — Δόκιμος ὑποθέτω. — Κάτι καλλίτερον· εἶμαι δεύτερος ὑποπλοίαρχος φρεγάτας. — Ὦ διάολε! μὰ μοῦ φαίνεσθε πολὺ νέος! Ποίας φρεγάτας; — Τοῦ Γλάρου. — Τοῦ Γλάρου! τοῦ Γλάρου! ἀδύνατον! Τὸ λοιπὸν ἐξαθῆτε ἀξιωματικός μου, διότι ὑπηρέτησα ἐπὶ τοῦ Γλάρου δέκα ἔτη,

πρὶν ἀρχίσω νὰ κάνω ἐμπόριον, καὶ ὁλίς εἶναι δεκαπέντε ἔτη ἀφοῦ ἀφῆκα τὴν ναυτικὴν, ὅπου ἔλαβα τὴν τιμὴν τοῦ νὰ καθέξω ὅλους τοὺς βαθμοὺς, ἀπὸ μοῦτζος ἕως ναύτης πρώτης τάξεως, καὶ μάλιστα ὑπονα ύκληρος τοῦ πληρώματος. Μὰ τὴν ἀλήθειαν χαίρομαι ποῦ σᾶς ἀπαντῶ.—Δὲν εἶμαι ναυτικὸς εἰμὴ πρὸ πέντε ἐτῶν. — Ἄ! τοῦτο δὲν πειράζει, δὲν μ' ἐμποδίζει τοῦ νὰ ἦμαι φίλος σας εἰς ζωὴν καὶ εἰς θάνατον. Τὸ χεράκι σου, φίλε μου, εἶπεν ἐκτείνων τὴν ὀγκώδη ἐπλήν του πρὸς τὸν Κάρολον, τοῦ ὁποίου ἔσφιγξε τὴν χεῖρα εἰς τρόπον ὥστε νὰ τρίξωσι τὰ ὀστᾶ του.

Τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ ὄχημα κατέβαινε διὰ τῆς κατωφερείας ἑνὸς λόφου, ὅπου ἡ χιὼν κατατυπεῖσα ὑπὸ τῶν ἀνέμων καὶ σκληρυνθεῖσα ὑπὸ δριμέος παγετοῦ, ἐσχημάτιζεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ φλοιὸν πάγου ὁμαλωτάτου ὡς ἡ ὕαλος. Ἡ ἅμαξα ὠλίσθησε κατὰ τῶν Ἵππων, οἵτινες μὴ δυνάμενοι νὰ βαστάσωσιν αὐτὴν ἐξώρμησαν καλπάζοντες, καὶ τὸ πάντα ἔπεσαν φύρδην μίγδην ἐντὸς φάραγγος. Ὁ ἁμαξηλάτης κατεσυντρίβη, δύω ἵπποι ἐφονεύθησαν, καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν ὁδοιπόρων ἐπληγώθησαν μᾶλλον ἢ ἧττον βαρέως. Τὸν δὲ ταλαίπωρον Κάρολον ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κυκεῶνος τούτου ὁ Πατούλης, ὅστις μόνος ἐκ πάντων ἔμεινεν ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀμυχῆς.

Ἀλλ' οὐχ οὕτως εἶχε καὶ ὁ νέος ναυτικὸς, μεμωλωπισμένος ὢν, καὶ μὲ τὸν ἕτερον βραχίονα συντετριμμένον, καὶ βεβυθισμένος εἰς λειποθυμίαν, ἥτις ἔκαμε νὰ νομίσωσιν ὅτι ἦτο νεκρός.

Ἀπεῖχον παντὸς εἴδους κατοικίας τοὐλάχιστον ἡμίσειαν λεύγαν, καὶ κατὰ συνέπειαν τούτου ἦσαν μακρὰν πάσης βοηθείας, διότι ἕνεκα τοῦ χειμῶνος οὐδεὶς χωρικὸς ὑπῆρχεν εἰς τοὺς ἀγρούς. Οἱ τραυματίαι ὅρου συνεσκέφθησαν μετὰ τοῦ ὁδηγοῦ, ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν ἅμαξαν, τοὺς φονευθέντας ἵππους, τὸν ἁμαξηλάτην καὶ τὸν ἀξιωματικὸν, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζον ἐπίσης φονευμένον, καὶ σύροντες ὁ μὲν τὸν δὲ, ἤρχισαν νὰ ὁδεύωσιν ἵνα σωθῶσιν, ὅπως ἐδύνατο ἕκαστος, εἰς τὸ ἐγγύτατον ξενοδοχεῖον. Δὲν ἔμενε πλέον ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς καταστροφῆς εἰμὴ ὁ Πατούλης, ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸ καθημαγμένον σῶμα τοῦ νέου φίλου του.

Ἀφοῦ δὲ πάντες ἀνεχώρησαν, ἡ πρώτη του φροντὶς ὑπῆρξε νὰ ἐρευνήσῃ τὰ θυλάκια τοῦ ἀξιωματικοῦ, καὶ ἐναποθέσῃ μετὰ προσοχῆς εἰς τὸ βαλάντιόν του τὰ χρήματά του, καὶ εἰς τὸν κόλπον του τὰ χρηματικὰ γραμμάτιά του, τὸ ὡρολόγιόν του καὶ λοιπὰ πολύτιμα πράγματα, τὰ ὁποῖα εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ, ἵνα ἀποδώσῃ αὐτὰ εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Ἐνῷ δὲ κατεγίνετο εἰς τοῦτο, ἡ χεὶρ του ἐφάρθη τυχαίως ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ νεκροῦ, καὶ ἐξεπλάγη εὑρὼν τὴν καρδίαν του πάλλουσαν ἔτι. « Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάγῃ πάντοτε! ἀνεβόησε· τὸ παιδὶ μας δὲν ἀπέθανεν, ἂν καὶ δὲν ἀξίζῃ περισσότερον ἀπὸ νεκρόν· ἀλλὰ νὰ τὸν ἀφήσῃ ὁ ναύτης του ὁ Νικόλης Πατούλης νὰ πάγωσῃ ἐπάνω εἰς δώδεκα βαθμῶν πάγον; Ὁ Χριστὸς καὶ ἡ καλὴ ὥρα! δὲν τὸν ἀφίνω καὶ ἂν πρόκηται ν' ἀποθάνω ἀπὸ τὸν κόπον. »

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ γενναῖος οὗτος, ἐξέβαλε τὸν ἐπενδύτην του ἵνα περιβάλῃ μὲ αὐτὸν τὸν ἀξιωματικὸν, τὸν ἐσήκωσεν εἰς τοὺς ῥωμαλέους ὤμους του, καὶ μὲ γυμνοὺς τοὺς βραχίονας ἔδραμε διὰ τῆς μεγάλης ὁδοῦ ἐσπευσμένῳ βήματι, καὶ ἀψηφῶν τὸν ψυχρότατον ἄνεμον τὸν ῥαγνύοντα τὰς πέτρας, προὐχώρησεν οὕτω τρία τέταρτα τῆς λεύγης χωρὶς νὰ ταβῇ διὰ μίαν στιγμὴν, καὶ ἔφθασεν εἴς τι ξενοδοχεῖον ἓν τέταρτον τῆς ὥρας πρὸ τῶν λοιπῶν συνοδοιπόρων.

« Ἔ! ἀπ' τὸ ξενοδοχεῖον! Πέτρε! Παῦλε! Γιάννη! Κώστα! ἤρχισε νὰ φωνάζῃ. — Τρέξατε, νὰ πάρ' ὁ διάολος τὸ διάολο! Δὲν βλέπετε ὅτι εἶμαι φορτωμένος καλαῖς πραγμάτειαις; ἔλα! γρήγορα, μια καλὴ κάμερα, κ' ἕνα καλὸ κρεββάτι. Μωρὴ σὺ Γιαννούλα, εἶπεν εἰς τὴν ὑπηρέτιδα τοῦ ξενοδοχείου, πάρε καὶ γδύσε μ' αὐτὸν τὸν κατεργάρη ποῦ μᾶς κάνει τὸν πεθαμένο, καὶ βάλτον μέσα σ' ἕνα ζεστὸ ζρῶμα. Κάμε μοῦ τον σὰν ἕνα μικρὸν Ἀγιάννη, γιατί ἀλοίμονο κιὰν δὲν τὸν εὕρω, ζταν ἐπιζρέψω σὲ μισὴ ὥρα, ὁλοζώντανον καὶ ὁμιλοῦντα σὰν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι· βάζω φωτιὰ στῆς τέσσαραις γωνιαῖς τῆς καλύβης σας. Ἀμὲ σὺ ἀκαμάτη, εἶπεν εἰς τὸν παῖδα τοῦ ἱπποστασίου, ἔχετε κανένα παλιάλογο μέσ' τ' ἀχοῦρί σας;

— Παλιάλογο!!! ἄλογο περίφημο, Κύριε.

— Πάγει καλά· νὰ τὸ σαμαρώσῃς εὐθύς· ἔχετε καὶ κανένα ἄξιο ἰατρὸ 'ζὸ χωριό σας;

— Ἐ! μάλιστα, μὰ ὄχι τόσον ἄξιο ὅσον τὸ ἄλογό μας ποῦ εἶναι φοράδα.

— Ποῦ κατοικεῖ; — Ποιός; ἡ φοράδα μας;

— Ὄχι, ὁ ἰατρός. —Ἐκατάλαβα· λοιπὸν ὁ ἰατρὸς κατοικεῖ ἐδῶ κοντά· 'σὰν νὰ λέμε ἕνα δυὸ μίλια ἀπ' ἐδῶ.

Ὁ Πατούλης τρέχει εἰς τὸ ἱπποστάσιον, χαλινόνει τὸν ἵππον, πηδᾷ ἐπ' αὐτῆς, καὶ τρέχει τετρακαλπάζων καὶ κινδυνεύων νὰ διαῤῥήξῃ τὸ ζῶόν του, καὶ μετὰ τρία τέταρτα τῆς ὥρας εὑρίσκεται μετὰ τοῦ ἰατροῦ πλησίον τῆς κλίνης τοῦ πάσχοντος. Ἀπὸ τοῦδε δὲν ἄφηκε τὸν Κάρολον οὐδεμίαν στιγμὴν, περιθάλπων αὐτὸν φιλοστοργότατα καὶ προσεκτικώτατα, καὶ ὡς ἡ καλλίτερη τῶν μητέρων ἤθελε περιθάλψει τὸ ἑαυτῆς φίλτατον τέκνον.

Ἡ ἀσθένεια τοῦ νέου ἀξιωματικοῦ ὑπῆρξε μακρὰ, ὀδυνηρὰ καὶ περιπεπλεγμένη ἕνεκα τοῦ ψόγους, τὸ ὁποῖον ὑπέφερε μετὰ τὴν πτῶσίν του, καίτοι περιβεβλημένος τὸν ἐπενδύτην τοῦ Πατούλη, τὸν ὁποῖον οὗτος ἀπεξεδύθη ἵνα καλύψῃ αὐτόν. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ καλὴ κρᾶσίς του ἐθριάμβευσεν, ἐθεραπεύθη ἐνταὐτῷ ἀπὸ τεθραυσμένον βραχίονα καὶ περιπνευμονίαν, καὶ ὅτε ἐδέχθη τὴν τελευταίαν ἐπίσκεψιν τοῦ ἰατροῦ, ἀφοῦ τὸν ἐπλήρωσεν, ἠθέλησε νὰ τῷ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις του. « Κύριε, τῷ εἶπεν ὁ ἰατρὸς, δέχομαι τὰς εὐχαριστήσεις σας, εἰ καὶ δὲν

ἔκαμα δι' ὑμᾶς ἄλλο παρὰ νὰ ἐκπληρώσω τὰ καθήκοντα, ἅπερ μοὶ ἐπιβάλλει τὸ ἐπάγγελμά μου. Μοὶ χρεωστεῖτε μὲν τὴν ῥιζικὴν θεραπείαν σας, ἀλλὰ χρεωστεῖτε τὴν ζωήν σας εἰς τὸν γενναῖον καὶ φιλάνθρωπον τοῦτον ἄνδρα· διότι ἓν μόνον τέταρτον τῆς ὥρας ἀκόμη ἐὰν ἐξετίθεσθε εἰς ψύχος δώδεκα βαθμῶν, οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ ἠδύνατο νὰ σᾶς ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν ζωήν. Εἰς τοῦτον λοιπὸν μόνον χρεωστεῖτε εὐγνωμοσύνην, καὶ τὸ τοιοῦτον χρέος δὲν ἀποτίνεται διὰ χρημάτων.

— Καλὰ μᾶς τάκουψες ἐξοχώτατε! ἔχεις ὕλο τὸ σέβας μου γι' αὐτὰ ποῦ εἶπες. Ἂς πάγει 'στὸ καλὸ ὁ μύλος μου, τὸ σιτάρι μου, τὸ ἀλεῦρί μου, καὶ τὸ ἐμπόριόν μου, εἶμαι ἀρκετὰ πλούσιος καὶ χωρὶς αὐτὰ, διότι μὲ δέκα χιλιάδας φράγκων εἰσόδημα ζῇ κανεὶς παντοῦ· Δὲν ἀφίνω πλέον τὸν Καρολάκη μου οὔτε 'στὴν γῆν οὔτε στὴν θάλασσαν· φωτιὰ νὰ μὲ κάψῃ ἂν τὸν ἀφήσω. »

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ὁ Κάρολος καὶ ὁ Πατούλης, ἐντὸς καλῆς ταχυδρομικῆς ἁμάξης εἰσῆλθον εἰς Παρισίους, καὶ κατέβησαν εἰς τὴν ὁδὸν Γρενέλλης τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συμβούλου Βελμόντου· ὁ Πατούλης ὁρμᾷ πρῶτος εἰς τὴν αἴθουσαν, πλησιάζει τὸν σοβαρὸν δικαστὴν καὶ «λαβόμενος αὐτοῦ ταῖν χερεῖν» ἀναβοᾷ — Καλημέρα μπάρπα Ὀλιβάνε, σᾶς ἐφέραμεν ἐπάνω 'στὰ τέσσερα τὸ χαδεμένο παιδί σας τὸν Καρολάκη! ἐλπίζω ὅτι θὰ σφάξετε «τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν» γιὰ νὰ κάμωμε κέφι. Ἀμὴ σὺ, χοντρομάνα, εἶπε στραφεὶς πρὸς τὴν Κυρίαν Βελμόντου· — δὲν με φιλεῖς διὰ τὸ καλὸ μεγάλο ποῦ σοῦφερα;

— Διὰ τί ὄχι; καὶ δυὸ φοραῖς ἀντὶ μιᾶς, Κύριε, ἀπεκρίθη ἡ ἀξιόλογος κυρία μειδιῶσα, διότι γνωρίζω ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ υἱοῦ μου ὁπόσον σᾶς εἴμεθα ὑπόχρεοι.

Ὁ Πατούλης χωρὶς νὰ σεβασθῇ τὴν ἀγλαόστεπτον κόμην τῆς κυρίας, περιέβαλε τὴν κεφαλήν της διὰ τῶν δύω μεγάλων χειρῶν του, καὶ ἐπετύπωσε δύο χονδρὰ φιλήματα ἐπὶ τῶν παρειῶν της. « Νὰ μὲ καταδικάσῃ ὁ Θεὸς νὰ σύρω τριάντα χιλιάδες διαβόλους ἀπ' τὴν οὐρὰν, ἂν αὐτὸ τὸ φίλημα ὁμοιάζει μὲ τοῦ Ἰούδα, » εἶπεν· ἀφοῦ δὲ κρότησε μὲ τὴν γλῶσσάν του δὶς ἢ τρὶς ἐντὸς τοῦ στόματός του, ἐπρόσθεσε· « Καλή μου μητέρα, βλέπετε ὅτι εἴμεθα ἀξιόλογα τώρα, ἀλλὰ θὰ ἤμεθα καλλίτερα, ὅταν ξερλουδίσωμεν ἕνα καλὸ ζωμαρικὸ, καὶ τὸ ῥαντίσωμε μὲ παλαιὰ κρασί, ἐπειδὴ διὰ νὰ μὴ σᾶς κάμωμε νὰ μᾶς προσμένετε δυὸ ὥρας περισσότερο, ἀπὸ πάχθες δὲν ἐβάλαμεν ἄλλο τὰ γείλη μας παρὰ ὀλίγο σκυλόῤῥακι (chien d'eau-de-vie). »

Ποτὲ οἱ γονεῖς τοῦ Καρόλου δὲν εἶχον ἀκούσει τοιαύτην ὁμιλίαν, καὶ οὐδὲ ὑποπτεύοντες ποτὲ τὸ δυνατὸν τοιούτων ἠθῶν· καὶ ὅμως ἐμειδίων, ἀλλὰ μετ' ὀλίγας στιγμὰς τὴν ὁποίαν ὁ Κάρολος ἀνεγίνωσκεν εἰς τὰ ἐκπεπληγμένα βλέμματά των. Σᾶς ἀφίνω λοιπὸν νὰ φαντασθῆτε εἰς ποίαν σκληρὰν ἀμηχανίαν εὑρίσκετο ὁ νεανίας. Δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπικαλεσθῇ συγγνώμην δι' αὐτὸν ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ, φοβούμενος μήπως πληγώσῃ τὴν φιλοτιμίαν του, καὶ οὐδὲ παρατηρήσεις ἠδύνατο νὰ τοῦ κάμῃ, δυναμένας νὰ ταράξωσι τὴν χολήν του, ἂν καὶ ὁ Πατούλης ἦτο ὁ μάλιστα ἐσερημένος χολῆς ἐκ τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ Κυρία Βελμόντου ἐσήμανε, καὶ νέα τις θαλαμηπόλος ἐπαρουσιάσθη· ὁ Πατούλης, ὅστις ἦτο ἀφελῶς ἐξηπλωμένος ἐπί τινος ἀνακλιντῆρος, τὴν βλέπει καὶ «— Αἰβοῖ, αἰβοῖ, αἰβοῖ! τί ὡραία ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ Μαργαρὼ, λέγει, — αὐτὴ μοῦ κάνει καλλίτερα ἀπὸ χάρτινον προσωπεῖον. » Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐγείρεται, τρέχει πρὸς αὐτὴν, τὴν λαμβάνει ἐκ τοῦ βραχίονος, τῇ δίδει ῥάπισμα ἐπὶ τῶν νώτων, καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν φιλήσῃ. Καὶ φαίνεται ὅτι τὸ παίγνιον τοῦτο ἤθελε διαρκέσει πολλὴν ὥραν, ἐὰν ὁ Κάρολος ἐρυθριῶν καὶ τεταραγμένος, δὲν ἐλάμβανεν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς διὰ νὰ τὸν ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν θέσιν του.

Ἐπρογευμάτισαν, καὶ ὅμως ὁ ἀγαλλόμενος Πατούλης δὲν ἐμέθυσεν ἐν τῇ εὐωχίᾳ, διότι ὁ στόμαχός του ἠδύνατο νὰ σηκώσῃ τρία ἢ τέσσαρα βωκάλια οἴνου, χωρὶς νὰ τὸν κάμῃ νὰ σκοντάψῃ. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ ἐπιδορπίου οὐδὲν μέγα δυσύχημα συνέβη, ἀλλ' αἴφνης τοῦ κατέβη ἰδέα νὰ τραγῳδήσῃ, καὶ ἤρχισε νὰ μυκᾶται παντὶ σθένει ἄδων βακχικόν τι ἆσμα. Ἡ Κυρία Βελμόντου καὶ ὁ σύζυγός της ἔγειναν ἄφαντοι δι' εὐσχήμου τρόπου, καὶ ὁ Κάρολος τοὺς ἠκολούθησε μετ' οὐ πολύ, ὁ δὲ Πατούλης εὐχαριστούμενος νὰ μένῃ πλησίον τῆς τραπέζης, ἐξηκολούθει νὰ ὀγκᾶται ἔτι σφοδρότερον.

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ὁ Κάρολος συνεσκέπτετο μετὰ τῶν γονέων του περὶ τοῦ καλλίστου τρόπου τοῦ φέρεσθαι πρὸς τὸν φίλον του, διότι πιθανὸν ὑπ' εὐγνωμοσύνης νὰ ἠγάπα αὐτόν. Νὰ τὸν ἀφήσῃ ἦτο πρᾶγμα ἀδύνατον καὶ τερατώδης ἀχαριστία· δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ συλλογισθῇ τὸ τοιοῦτον· ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν φυλάττωσιν εἰς τὴν οἰκίαν ἦτο ἐπίσης ἀδύνατον, διότι διὰ τοῦ ὕφους καὶ τῶν τρόπων του ἐξέθετε τὴν οἰκογένειαν εἰς τρόπον λίαν ἐπονείδιστον.

Ἐχρειάσθη λοιπὸν ἕνα εὕρωσι τὸν μέσον ὅρον, νὰ ὑπάγῃ ὁ Κάρολος νὰ κατοικήσῃ μετ' αὐτοῦ εἰς ξενοδοχεῖον, ὅπου ἤθελον τρώγει, ὁσάκις ὁ σύμβουλος ἐξένιζεν ἀνθρώπους ἐκλεκτῆς ἀνατροφῆς.

Ἐνῷ δὲ συνεβουλεύοντο ταῦτα, αἰσθάνονται αἴφνης φρικώδη ὀσμὴν καπνοσύριγγος, καὶ συγχρόνως τὸν κρότον ἐκπωματιζομένου βωκαλίου, καὶ τοὺς καγχασμοὺς πολλῶν γελώντων ὁμοῦ. Ὁ Κάρολος εὐθὺς ἐνόησε τὰ τρέχοντα, καὶ ἔδραμεν εἰς τὸ ἐστιατόριον, ὅπου εὗρε τὸν φίλον του Πατούλην, ὅστις εἶχεν ἀναγκάσει τὸν ὑπηρέτην, τὸν θαλαμηπόλον καὶ τὴν μαγείρισσαν νὰ λάβωσι παρὰ τὴν τράπεζαν τὰς τρεῖς κεναὶς θέσεις τῶν κυρίων των, καὶ ἐξεπλήρου τὰς τιμὰς τῆς τραπέζης διανέμων αὐτοῖς Καμπάνιον οἶνον, ἐνῷ ἐκάπνιζε τὴν πίπαν του. Στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν Κάρολον· « Ὤ! καλῶς τὸν Καρολάκην μου! *Εὖγε!* στὴν ὑγεία

τοῦ Καρολάκη μου! θὰ μᾶς κάμῃς δὲ τὴν τιμὴ νὰ πιῇς μαζύ μας, γιὰ τὴν καλή σου ἀντάμωσιν.

Ἔ! Μαργαρώ! ποῦσε; γρήγορα ἕνα ποτῆρι γιὰ τὸ φίλο μου τὸν Καρολάκη. . . Ποῦ 'ν' αὐτοὶ οἱ ἀνόητοι; ἔμεινα μόνος 'στὸ τραπέζι! . . Δὲν πειράζει· στάσου μιὰ στιγμή.

Ὁ Πατούλης λαμβάνει ἓν ποτήριον κατὰ τὸ ἥμισυ πλῆρες οἴνου, καὶ τὸ χύνει ἐπὶ τοῦ τάπητος φυσῶν ἐντὸς αὐτοῦ, θέτει τοὺς ῥυπαροὺς δακτύλους του περὶ τὸ χεῖλος καὶ τὸ παρουσιάζει εἰς τὸν Κάρολον, ὅστις τὸ ἀποποιεῖται λέγων.

— « Ἀγαπητέ μοι Κύριε Πατούλη, ἀναγκάζομαι νὰ ἐξέλθω διὰ νὰ ὑπάγω νὰ ζητήσω κατάλυμα. Κατάλυμα! εἶπεν ὁ Πατούλης ἀφίνων τὸ ποτήριον νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ διατί; Δὲν θὰ καταλύσωμεν μὲ τὸν παππὰ καὶ τὴν μαμμά; —Ὄχι· καὶ τοῦτο διὰ δύο λόγους· πρῶτον μὲν διότι δὲν ὑπάρχει ἀρκετὸς τόπος εἰς τὴν οἰκίαν, ἔπειτα δὲ ὁ ναυτικὸς ἀξιωματικὸς ἀγαπᾷ νὰ ξαπλόνεται ὅπως θέλει.

— « Ἐμβῆκα στὸ νόημα! » εἶπεν ὁ Πατούλης μισοκλείων τοὺς ὀφθαλμούς, προεκβάλλων τὰ χείλη, συμπτήσσων τὴν ῥῖνα, καὶ κτυπῶν διὰ τῶν δύο δακτύλων του ἐπὶ τῆς ἑτέρας τῶν παρειῶν, ἣν ἐξώγκωσε διὰ τῆς γλώσσης του· ἔπειτα δὲ ἠγέρθη, ἔλαβεν, οὐχὶ τὸν πῖλόν του (διότι ὁ πῖλός του ποτὲ δὲν ἀπεχωρίζετο τῆς κεφαλῆς του, εἰμὴ ὅταν ἐφόρει τὴν βαμβακίνην σκούριαν του διὰ νὰ πλαγιάσῃ), ἀλλὰ τὴν βακτηρίαν του, καὶ ἠκολούθησε τὸν φίλον του Καρολάκην, ὡς ὁ κύων ἀκολουθεῖ τὸν αὐθέντην του. Ἀλλ' ὁ κύων οὗτος, καί τοι πλήρης ὑπακοῆς δι' ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἠγάπα, οὐχ' ἧττον ἦν ὀχληρὸς καὶ διεστραμμένως πρὸς τοὺς ἄλλους· διὸ καὶ ἐξέθετε τὸν ταλαίπωρον Κάρολον εἰς τρόπον λίαν δυσάρεστον, παντοῦ ὅπου ὑπήγαινε.

Ἡμέραν τινὰ, ὁ δοὺξ τοῦ *** ὁ ναύαρχος τοῦ Καρόλου, μετεπέμψατο αὐτὸν, διὰ νὰ τῷ ἐπιφορτήσῃ ἐντολήν τινα λίαν σπουδαίαν. Εἰς μάτην ἠγωνίσθη ὁ Κάρολος· ἐπί τινας ὥρας νὰ ξεφορτωθῇ τὸν Πατούλην, ὅστις οὐχ' ἧττον τῆς σκιᾶς του γενόμενος ἤδη ἀχώριστος ἀπ' αὐτοῦ, τὸν ἠκολούθησεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ κατώρθωσε νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ναυάρχου, ὅστις ἦν ἀνὴρ εὔσαρκος καὶ ὀλίγον γάστρων· τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ Πατούλη ἦτο ἅμα εἰσῆλθε, νὰ πλησιάσῃ τὸν δοῦκα οἰκείῳ τῷ τρόπῳ, καὶ νὰ τῷ εἴπῃ ῥαπίζων ἐλαφρὰ τὴν γαστέρα του. « Ναύαρχέ μου, εἶσθε καλὸς ἄνθρωπος, ἀξιόλογος ἄνθρωπος, τὸ ξέρει ὅλος ὁ κόσμος· νὰ σᾶς δοῦμε μπάρμπα ναύαρχε, κάμετε καὶ μιὰ δικαία πρᾶξι στὴ ζωή σας· προβιβάσατέ μας τὸν Καρολάκη μας.

Ὁ ναύαρχος ἐμβρόντητος, ὡσανεὶ βόμβα εἶχε καταπέσει πρὸ τῶν ποδῶν του, ὠπισθοχώρησε τρία βήματα, καὶ ἐσήμανε τὸν κώδωνα· τρεῖς ὑπηρέται ἐνεφανίσθησαν καὶ διέταξεν αὐτοῖς νὰ ἐκβάλωσιν ἔξω τὸν Πατούλην· ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ὁ Κάρολος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ ναύαρχος ἔστρεψε τὰ πλήρη ὀργῆς βλέμματά του, δὲν εὗρεν ἄλλο μέσον δικαιολογήσεως, εἰμὴ νὰ τῷ διηγηθῇ τὰ περιστατικὰ, ἅτινα εἶχον συνδέσει αὐτὸν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου καὶ ἅτινα καθίστων ἀδύνατον εἰς αὐτὸν τὸ ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπ' αὐτοῦ εὐσυνειδήτως. Ὁ δοὺξ ἐννόησε κάλλιστα τὴν ἀξιολύπητον θέσιν τοῦ νεανίου, καὶ ὅμως ἠναγκάσθη νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀποστολὴν εἰς ἄλλον ἀξιωματικὸν, καὶ ὁ ταλαίπωρος Κάρολος ἔμεινε περίλυπος· ἀλλὰ δὲν ἐπρόφερεν οὐδὲ λέξιν δυσαρεσκείας εἰς τὸν φίλον του, διότι ἐν τῇ εἰλικρινείᾳ τῶν αἰσθημάτων του, ἐφρόνει ὅτι ἐχρεώστει νὰ ὑποφέρῃ ἀγογγύστως τὰ πάντα, ἐκ μέρους ἐκείνου ὅστις ἔσωσε τὴν ζωήν του, καὶ τὸν ἐθεώρει θρησκευτικῶς ὡς δεύτερον πατέρα του.

Ἐὰν ὁ Κάρολος ἐπήγαινεν εἰς ἐπίσκεψιν δικαστοῦ τινος, φίλου τοῦ πατρός του ἀφεύκτως ὁ Πατούλης ἐπείραζε τὴν θαλαμηπόλον εἰς τὴν εἴσοδον, ἢ εἰς τὸν ἀντιθάλαμον πρὶν εἰσέλθωσιν· ἔπειτα δὲ, θέλουσαν καὶ μὴ, ἐρίλει ἐν τῇ αἰθούσῃ τὴν οἰκοδέσποιναν, καὶ ἐκτύπα μετὰ οἰκειότητος τὸν ὦμον τοῦ δικαστοῦ ζητῶν μίαν πρέζαν ταμπάκου· ἔπτυεν ἐπὶ τοῦ λαμπροτάτου ἐδάφους, καὶ ἐπὶ τῶν πολυτελεστάτων ταπήτων, καὶ ἀπέῤῥιπτε πρὸ τῆς ἑστίας τὸν ἀπομασσηθέντα καπνὸν ἐκ τοῦ στόματός του.

Καὶ εἰς τὰ κομψοπρεπέστατα ξενοδοχεῖα ἐκτύπα τρανώτατα διὰ τῆς βακτηρίας ἐπὶ τῆς τραπέζης ἵνα φωνάξῃ τὸν ὑπηρέτην, καὶ ὡμίλει τοσοῦτον τρανοφώνως, ὥστε ἠδύνατό τις νὰ ἀκούσῃ τὴν ὁμιλίαν του εἰς τὸν δρόμον· ἐὰν δὲ οἱ ὑπηρετοῦντες αὐτὸν ἠργοπόρουν καὶ τὸν ἔκαμνον νὰ περιμένῃ, ἐθύμωνε κατ' αὐτῶν καὶ τοὺς ὠνόμαζεν ὀκνηροὺς, κοιμισμένους κτλ. καὶ ἐὰν οἱ ταλαίπωροι ἐλάμβανον τὸ πρᾶγμα σοβαρὰ, ἦτο πάντοτε ἕτοιμος νὰ γρονθοκοπηθῇ μετ' αὐτῶν.

Τέλος ὁ δυστυχὴς Κάρολος, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰς μυρίας δυσαρεσκείας, τὰς ὁποίας τὰ ἤθη τοῦ φίλου του ἐπροξένουν εἰς αὐτὸν καθ' ἑκάστην, ἔλαβε τὴν τρομερὰν ἀπόφασιν τοῦ νὰ μὴ ἐξέλθῃ ποσῶς ἐκ τοῦ δωματίου, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν Παρισίοις διαμονῆς του, καὶ ν' ἀριερώσῃ τὸν καιρόν του ὁλοκλήρως εἰς μελέτην, μέχρις οὗ ἐκπνεύσῃ ἡ προθεσμία του· τότε καὶ ὁ Πατούλης προμηθευθεὶς καπνοσύριγγας, καπνὸν, καὶ ἐφημερίδας δὲν ἐξῆλθε πλέον.

Ἡμέραν τινὰ ὁ Κάρολος δραττόμενος στιγμιαίας τινὸς ἀπουσίας τοῦ τρομεροῦ φίλου του, ἐξῆλθεν εἰς περίπατον, ἵνα ἀνακουφίσῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τὰς κοπιώδεις μαθηματικὰς μελέτας του. Εἰσῆλθεν εἰς ἓν ἐκ τῶν καφενείων τῶν προμαχώνων, ὅπου εὑρίσκοντο τρεῖς ἢ τέσσαρες κουρόνοι Νάρκισσοι, οἵτινες, ἐκ τοῦ ἠπίου καὶ ἁβροῦ τρόπου του, ἐκλαβόντες αὐτὸν ὡς δειλὸν καὶ ἀνίδεον τοῦ κόσμου, ἠθέλησαν νὰ γελάσωσιν ἐκθαμβοῦντες αὐτὸν διὰ μυστηριώδους ἐμπαιγμοῦ (en le mystifiant). Ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην προσβολὴν ὁ Κάρολος ἠγέρθη καὶ δοὺς αὐτοῖς ἀξιοπρεπῶς τὴν δέουσαν ἀπάντησιν, ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ· ἀλλ' οἱ κύριοι οὗτοι τοῦ ἐκώλυσαν τὴν ἔξοδον, καὶ τότε τὸ πρᾶγμα κατήντη-

σιν εἰς σοβαρὰν ἔριδα, ἐξ ἧς προῦκυψε πρόκλησις εἰς μονομαχίαν ἐκ μέρους τῶν πολλήκαρίων ἐκείνων, ἥτις ἔμελλε νὰ συμβῇ τὴν ἐπαύριον εἰς τὴν πύλην Μαιλλότου, τὴν μεσημβρίαν.

Ἐπιστρέψας εἰς τὸ δωμάτιόν του εὗρε τὸν Πατούλην καπνίζοντα ἡσύχως τὴν πίπαν του καὶ περιμένοντα αὐτόν· τῷ διηγήθη τὸ συμβάν, καὶ τὸν ἠρώτησεν ἐὰν ἤθελε νὰ γείνῃ μάρτυς του. « Ὄχι, ἀπεκρίθη οὗτος *παστρικά*.— Καὶ ὅμως φίλε μου ἤλπιζα ὅτι ἤθελες μοὶ κάμει τὴν χάριν.— Ἤπατᾶσο! —Καὶ διὰ ποῖον λόγον;—Διότι δὲν θέλετε μονομαχήσει. — Ἐπεθύμουν νὰ μάθω ποῖος θὰ μ' ἐμποδίσῃ; — Ἐγώ.— Σύ; — Ἐγὼ ὁ ἴδιος! ἐκεῖνο ποῦ σοῦ λέγω, Καρολάκη μου »

Ὁ νέος ναυτικὸς ἠσθάνθη τὴν χιλιοστὴν ἤδη φορὰν, ὅτι καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη ἐνίοτε εἶναι βαρὺ φορτίον· ἀντὶ δὲ πάσης ἀπαντήσεως ὕψωσε τοὺς ὤμους του, καὶ ἔῤῥιψε τὸ χαρτώνυμον τοῦ ἀντιπάλου του ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ τῆς ἑστίας, καὶ ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὰ πιστόλιά του, ἐν ᾧ ὁ Πατούλης, χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν, ἀνέπεμπενἐκ τῆς πίπας του ὑπερμεγέθεις ὄγκους καπνοῦ μέχρι τῆς ὀροφῆς· ὁ Κάρολος ἐξῆλθε νὰ ὑπάγῃ νὰ ἐπισκερθῇ τοὺς γονεῖς του, ἴσως διὰ τελευταίαν φορὰν, ἀλλ' ὁ φίλος του ἐναντίον τῆς συνηθείας του δὲν ἠγέρθη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ· τὸ ἑσπέρας ὅτε ἐπέστρεψε τὸν εὗρε καθήμενον ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἕδρας, εἰς τὸν αὐτὸν τόπον καὶ καπνίζοντα μὲ τὴν αὐτὴν ἀπάθειαν, ἀλλὰ δὲν παρετήρησεν ὅτι τὸ χαρτώνυμον τοῦ αὐθάδους ἀντιπάλου του δὲν ἦτο πλέον ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ τῆς ἑστίας.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Κάρολος ἠγέρθη λίαν πρωΐ, ἔγραψεν ἐπιστολάς τινας, καὶ ἐπερίμενε μέχρι τῆς ἐνδεκάτης καὶ ἡμισείας ὥρας τὸν φίλον του Πατούλην, ὅστις δὲν ἀνεφάνη.

« Ἔχω, εἶπεν ὁ Κάρολος κατὰ νοῦν, φαίνεται ὅτι εἶναι ἀκόμη κακιωμένος, καὶ ἐπειδὴ δὲν τοῦ εἶπα τὴν ὥραν τῆς συναντήσεως, δὲν δύναμαι νὰ περιμένω τίποτε παρ' αὐτοῦ· ὑπάγω μόνος, καὶ λαμβάνω τὸν τυχόντα διὰ μάρτυρά μου. » Φοβούμενος δὲ μήπως ἀργοπορήσῃ, εἰσῆλθεν εἰς ὄχημα, καὶ ἔρθασεν εἰς τὴν πύλην Μαιλλότου εἰς τὰς δώδεκα παρὰ δέκα.

Εἰσερχόμενος εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλόγνης, παρετήρησεν ἄνθρωπον τρέχοντα ὅλαις δυνάμεσι διὰ τοῦὑλοτομείου (taillis), καὶ τῷ ἐφάνη ὅτι ὡμοίαζε τὸν Πατούλην εἰς τρόπον παράδοξον, ἀλλ' ἡ ὥρα ἤγγιζε, καὶ δὲν ἔδωκε προσοχήν. Διευθύνεται γιγαντιαίοις βήμασι πρὸς τὸ μέρος τὸ προσδιωρισμένον διὰ τὴν μονομαχίαν, ἀλλ' ὅτε ἔρθασεν ἐκεῖ, ὁριστὸν θέαμα παρέχη εἰς τὰ βλέμματά του· ὁ ὑβρίσας αὐτὸν τὴν προτεραίαν διαπερασθεὶς ὑπὸ τοῦ ξίφους, παρέδιδε τὴν τελευταίαν πνοὴν εἰς τὰς ἀγκάλας τριῶν ἐκ τῶν συντρόφων του!

Ἰδοὺ τί συνέβη· ὁ Κύριος Θεόδωρος** ὁ ξιφομάχος, ὅτις εἶχεν ὑβρίσει καὶ προκαλέσει τὸν Κάρολον, τῷ εἶχε δώσει τὸ χαρτώνυμόν του, ὁ δὲ Πατούλης ἰδὼν τὸ χαρτώνυμον τοῦτο ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ τῆς ἑστίας, τὸ ἔλαβε καὶ ἐμβαλὼν αὐτὸ εἰς τὸν κόλπον του, εἶπε καθ' ἑαυτόν· « Πάγει καλὰ ἔτζι· ὁ Καρολάκης δὲν θὰ χτυπηθῇ, εἰδεμὴ νὰ μὲ χτυπήσουν χίλια ἀρροπελέκια! Πρέπει πρῶτο νὰ γείνω ἐγὼ σὰν τὸ κόσκινο ἀπ' τῆς λαβωματιὲς. »

Τὴν ἐπαύριον ἠγέρθη λίαν πρωΐ, καὶ ὑπῆγε καὶ ἐτέθη ὡς φρουρὸς παρὰ τὴν θύραν τοῦ διαξιφισμοῦ. Εἰς τὰς ἐννέα ὥρας τὸν ἠκολούθησεν εἰς τὸ καφενεῖον, ὅπου ὁ νεανίας οὗτος εἶχε συμφωνήσει νὰ εὑρεθῇ μετὰ τῶν φίλων του· εἰσῆλθε κατόπιν αὐτοῦ, τὸν ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ τῷ ἔδωκε δύο καλὰ ῥαπίσματα. Κατὰ συνέπειαν δὲ τούτου ὑπῆγαν καὶ ἐμονομάχησαν εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλόγνης, καὶ ὁ Πατούλης κατώρθωσε νὰ ξεπαστρεύῃ τὸν *μαγαιροβγάλτην* πρὸ τῆς μεσημβρίας.

Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην αἱ μονομαχίαι δὲν ἐσυγχωροῦντο, ὁ ἀλευροπώλης μας ἔκρινε φρόνιμον νὰ τὸ *παπουτσώσῃ*, χωρὶς ν' ἀφήσῃ ὑγείαν οὐδ' εἰς αὐτὸν τὸν *χαδεμένον* καὶ προσφιλέστατον Καρολάκην του, καὶ δὲν ἐφάνη πλέον ἐν Παρισίοις.

Ἡ εὐγνωμοσύνη δὲν ἐῤῥιζοῦται συνήθως τόσον βαθέως, τοὐλάχιστον εἰς τὰς καρδίας τῶν πολλῶν.

Πᾶς ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ Καρόλου, ἤθελεν ἀγάλλεσθαι, διότι ἀπηλλάγη τόσον εὐθηνὰ ἀπὸ φίλου, ὅστις ἀδιακόπως περιέπλεκεν αὐτὸν εἰς ἔριδας, εἰς δυσκολίας καὶ ἐνίοτε κἄτι χειρότερον. Ἀλλ' ἡ εὐγενὴς ψυχὴ τοῦ νεανίου μας δὲν ἐσυγχώρει αὐτῷ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ἤθελε θεωρήσει ὡς τερατώδη ἀχαριστίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐλυπήθη εἰλικρινῶς, διότι ἀπεχωρίσθη ἐκείνου, ὅστις ἔσωσε τὴν ζωήν του ἅπαξ ἴσως δὲ καὶ δίς.

Δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὸ συμβὰν τοῦτο, λήξάσης τῆς προθεσμίας τῆς ἀδείας του, ἐπέστρεψεν εἰς Τουλῶνα, ὅθεν ἡ φρεγάτα Γλάρος ἔμελλε νὰ ἐκπλεύσῃ. Φθάσας εἰς τὴν πόλιν ταύτην, παρετήρησε τὸ πλοῖόν του ἐλλιμενισμένον, καὶ εἰσῆλθεν εἰς λέμβον, ἵνα ἐπιβιβασθῇ εἰς αὐτό· ἀλλὰ καίτοι μακρὰν εἶδεν ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τοῦ καταῤῥώματος, καὶ ἤρχισε νὰ τρίβῃ τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ νὰ βλέπῃ μετὰ προσοχῆς. Ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματός του! Ῥωμαλέος τις ναύτης μὲ κυανῆν ζακέταν καὶ λευκὰς πεισκελίδας, ἐξέπεμπε κραυγὰς ἀγαλλιάσεως, ἀναῤῥίπτων ὑψηλὰ τὴν ἐρυθρὰν καὶ κυματινομένην ζώνην του, καὶ περιτινάσσων τὸν πῖλόν του ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του. « Αὐτὸς εἶναι, εἶπεν ὁ Κάρολος, δὲν δύναμαι πλέον ν' ἀμφιβάλλω! » Καὶ τῷ ὄντι ὁ Πατούλης ἦτο, ἐλθὼν καὶ καταταχθεὶς πάλιν ὡς ἁπλοῦς ναύτης, ἵνα μὴ ἀποχωρισθῇ τοῦ χαδεμένου του Καρολάκη. « Ἐ! Πάγει πιὰ, ἀπώλετο δι' ἐμὲ τὸ ναυτικὸν σῶμα, εἶπε κατὰ νοῦν ὁ Κάρολος, διότι ἔχων οἰκεῖον φίλον τὸν Νικολὴν Πατούλην, θέλει μοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ διατηρῶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ βαθμοῦ μου, καὶ νὰ φυλάττω τάξιν ἐντὸς τοῦ πλοίου. Ἔχω λοιπὸν, ἂς γείνῃ καὶ ἡ θυσία αὕτη· δίδω τὴν παραίτησίν μου! »

Ὁ Κάρολος ἠπατᾶτο, διότι ὁ Πατούλης δὲν εἶχε μὲν τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν τῆς καλῆς συμπεριφο-

ρᾶς καὶ τῆς κοινωνικῆς κοσμιότητος, ἀλλ' ἐνῷ ἦτο μοῦτσος, διὰ τῆς μάσιγας καὶ τοῦ σπαθιοῦ τοσοῦτο καλῶς ἐνετύπωσαν εἰς τὸν νοῦν του τὴν ναυτικὴν ἐθιμοταξίαν καὶ τὸ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του σέβας, ὥστε δὲν παρεξετράπη ποτὲ ἐξ αὐτῶν ἐντὸς τοῦ πλοίου, τοὐλάχιστον εἰς τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ βλάψῃ τὸν φίλον του.

Ὁ Γλάρος παρέπλεε τὰ παράλια τῆς Σενεγάλης· ἡμέραν δέ τινα καθ' ἣν ὁ καύσων ἦτο ὑπερβολικὸς, κατέβη τοῦ Νικολῆ Ματούλη νὰ κολυμβήσῃ. Τὸν εἰδοποίησαν λοιπὸν, ὅτι οἱ καρχαρίαι (σκυλόψαρα) ἦσαν πάγκοινοι εἰς ἐκείνην τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ὁ Νικολὴς δὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ τίποτε· μόλις δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ὕψωσε τὰς τρεμούσας χεῖράς του πρὸς τὸ πλοῖον, μορμυρίζων ἐκπνεούσῃ τῇ φωνῇ· « Ὑγίαινε Καρολάκη μου, ὑγίαινε ψυχή μου!!! » Εἶτα δὲ τὸ ὕδωρ ἐπαράχθη ἐρυθρόχρουν καὶ πλέον δὲν ἐφάνη τίποτε.

Εὗρον δ' ἐντὸς τοῦ κιβωτίου του τὴν διαθήκην του, δι' ἧς ἄφηκεν εἰς τὸν Κάρολον ὅλην του τὴν περιουσίαν.

Η ΚΑΛΛΟΝΗ.

1.

Εἰπέ μοι, θεά, ἐστί
Τόν νοῦν, τὴν ψυχήν μου κρατεῖ
Δεσμὸν τὸ θεῖόν σου βλέμμα;
Τὸ πᾶν διὰ σὲ λησμονῶ,
Καὶ ἄπαν σὲ δῶ δὶς ζῶον
Τοῦ κάσμου τὸ μέγιστον στέμμα.

2.

Εἰς θέλγητρα κῆτος λαμπρὸν
Ἐκ μέσου ἀνθέων ἀρῶν
Σὲ εἶδα κ' ἡμάφασας τὰ ἄνθη.
Μειδίαμα εἶχες γλυκὺ,
Ἡ ὄψις σου ἦν θεϊκὴ,
Καὶ πᾶς ὁ ἰδών σε ἠγράνθη.

3.

Καὶ τότε μὲ χεῖρ' ἀπαλὴν
Κιθαραν ἐπῆρες καλὴν,
Κ' ἠκούσθη φωνὴ παραδείσου.
Γλυκύφωνα ἤλθον πτηνὰ,
Κ' εὐθὺς κελαδοῦντα τερπνὰ
Εἰς ἀμιλλαν ἤλθον μαζύσου.

4.

Ἀλλ' αἴφνης αὐτὰ σιωποῦν,
Ἀνοίγουν πτερὰ καὶ πετοῦν,
Μ' αἰσχύνην μακρὰν τῆς νικώσης!
Ὦ μοῦσα, σειρὴν, ναιὰς,
Θιὰ οὐρανόθεν φυγὰς
Κατῆλθες τὴν γῆν νὰ θαμβώσης;

5.

Τὸ βλέμμα σου εἶν' ἀρετὴ,
Ἡ ὄψις ὅλη σιπτὴ,
Ἀκτῖνα ἐκλάμπει ἁγίαν,
Καὶ πᾶς ὁ ἰδὼν σε βροτὸς
Βαθέως αἰσθάνετ' ἐντὸς
Ἀγγέλου χαρὰν καὶ θρησκείαν.

6.

Φεῦ! τί ὠφελεῖ καλλονὴ
Ἐὰν ἀρετῆς ᾖ κενή;
Ἐν προσκαιρον παίγνιον μόνον.
Ἡ δὲ καλλονὴ τῆς ψυχῆς,
Ἡ πάντας ποιοῦσ' εὐτυχεῖς,
Ζῇ μόνη στὸν ἅπαντα χρόνον.

—

ΚΑΠΟΤΕ ΚΑΙ ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΑΛΗΘΕΥΟΥΣΙ.

Α'.

Qui ne fait des châteaux en Espagne?
Picrochole, Pyrrhus, la laitière, enfin tous,
Autant les sages que les fous,
Chacun songe en veillant; il n'est rien de si doux.

Ποῦ εὑρίσκεις, ἀναγνῶστά μου, τὴν τέρψιν σου, ὅταν μὴ εἰξεύρων τί νὰ κάμῃς ἀνάπτεις τὸ σιγάρον σου ἢ τὸν ναργελέν σου καὶ ἐξαπλοῦσαι ἐπὶ τοῦ σοφᾶ; Εἰς τὰ ταξείδια βέβαια τῆς ἱπταμένης φαντασίας σου, εἰς τὰ βασίλεια τῆς δημιουργίας αὐτῆς. Φεῦ! χωρὶς τῆς δαιμονίας ταύτης δυνάμεως τῆς ψυχῆς, δι' ἧς μετέωροι ἐγκαταλείπομεν πρὸ, σιγμὴν τὴν κατοικίαν ταύτην τοῦ κλαυθμῶνος, ἡ ζωὴ ἡμῶν θὰ ἦτο κόλασις παρακολουθοῦσα ἡμᾶς μέχρι τοῦ τάφου. Ἂν ὁ ὀφθαλμὸς οὗτος τῆς διανοίας τὰς ὑπὸ φοβερῶν νεφῶν κεκαλυμμένας ὥρας τοῦ βίου ἡμῶν δὲν διεσκέδαζε διὰ τοῦ γλυκέος αὐτοῦ σπινθῆρος, διὰ τῶν παραγόρων ἐκείνου ἀγγέλου, ὅστις καλεῖται *ἐλπὶς*, εὐτελῆ πλάσματα τῆς μεγάλης δημιουργίας, δὲν θὰ ἐτολμῶμεν νὰ ὑφώνωμεν τὸ βλέφμα πέραν τοῦ ὁρίζοντος ἡμῶν, καὶ νὰ φανταζώμεν εὐδαιμονίαν ἐπίγειον καὶ μακρὰν αὐτῆς τὴν ζωὴν τῆς αἰωνιότητος.

Ἑσπέραν τινὰ τοῦ Μαΐου, ἐν μιᾷ τῶν ἀνεπέλων ἐκείνων νυκτῶν τοῦ οὐρανοῦ τῆς Σμύρνης, δύω φίλοι ἀναπετάσαντες τὰς πτέρυγας τῆς φιλοπλόου αὐτῶν φαντασίας, διέσχιζον τὰς ἐκτάσεις τοῦ αἰθέρος ὡς περισεραὶ παρ' ἀλλήλαις ἱπτάμεναι.

Καθήμενοι παρὰ τὴν θύραν οἰκίας ἀπέναντι ἀλλήλων, ἐθεῶντο τὸ ἀργυροῦν φῶς τῆς πρὸς δυσμὰς βαινούσης σελήνης, καὶ μετ' ἐπιμελείας περιπαθῶν ἐρασῶν διηκρίβουν ἅπασαν τὴν ἐγχωμένην γλυκύτητα ἐκ τῆς ὄψεως αὐτῆς εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀγαπώντων. Καὶ ὁτὲ μὲν εὕρισκον ὅτι ἡ ἐπιπροστεθεῖσα ἐκείνη νεφέλη, ἀφαιρέσασα μέρος τοῦ φωτὸς αὐτῆς, διεμαρτύρετο κατὰ τῆς ἀσασίας ἐρασοῦ, μὲ ψευδῆ ἔπεια ἀπατῶντος τὴν εὔπιστον ἐρωμένην του, ὁτὲ δὲ ἐδογμάτιζον, ὅτι ἡ νύξ, λαμπούσης τῆς σελήνης, εἶναι ἡ καταλληλοτέρα ὥρα διὰ τὰς ἐρωτικὰς σιγμὰς, ὡς νὰ μὴ ἦτο γνωστὸν τοῦτο ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ὁτὲ δὲ πάλιν σασιάζοντες κατὰ τῆς μαγείας ταύτης τῆς φύσεως, ἐμέμφοντο τὸν Φοῖβον ὅτι δανείζει τοιαύτην ἐπαγωγὸν δύναμιν εἰς τὴν ἀδελφήν του, ἥτις ἀκούραστος πλανᾶται ἐν ὥρᾳ νυκτὸς ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, συμπαρασύρουσα μεθ' ἑαυτῆς τὴν ἡσυχίαν τῶν νεαρῶν καρδιῶν.

Ἀλλ' ἤδη αἱ σκέψεις περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς Φοίβης ἐπὶ τὰς καρδίας τῶν θνητῶν ἐξηντλοῦντο, καὶ οἱ φίλοι ἤθελον εὑρεθῇ μὲ κενὴν διάνοιαν, ἂν ὁ ἕτερος ἐξ αὐτῶν δὲν ὠνειρεύετο, καὶ τοι ἔξυπνος, ἓν ἀπὸ τὰ εὐχάριστα ἐκεῖνα ὄνειρα, ἅπερ πάντες ἀνεξαιρέτως ἐπιθυμοῦμεν ν' ἀληθεύωσι, μ' ὅλον ὅτι δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι πιστεύομεν εἰς τὰ θαύματα τῆς τύχης.

— Ἔτσι ποῦ λὲς — εἶπεν ὁ Φαντασίας διακόψας τὴν σιγμιαίαν σιωπὴν, ὡσανεὶ οὐδεμία κἂν ὁμιλία εἶχε γείνει περὶ τοῦ οὐρανίου κατοίκου, — ἔτσι ποῦ λὲς, ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ἀπὸ ἑκατὸν χιλιάδας φράγκα εἰσόδημα ὁ καθένας μας!!! Τότε ναὶ συμφωνῶ.

— Τί συμφωνεῖς; ἀπήντησεν ὁ Ἀπαθείας.

— Τότε εἰμπορῶ νὰ παραδεχθῶ, ὅτι ὑπάρχει εὐδαιμονία ἐπὶ τῆς γῆς.

— Καὶ τώρα ποῦ δὲν τὰ ἔχομεν δὲν ὑπάρχει;

— Θαῤῥῶ πῶς ὄχι.

— Ὑπόθεσε διὰ μίαν σιγμὴν ὅτι τὰ εἴχομεν, λοιπὸν τί θὰ ἔκαμνες διὰ νὰ ἦσαι εὐτυχής;

— Εἶξευρα, φίλε ἀγαπητὲ, τί ἤθελα νὰ κάμω. Ἀλλὰ πρέπει τώρα νὰ ταράττωμεν τὴν ἡσυχίαν μας μὲ τέτοια ὄνειρα; ἀφοῦ κατὰ κακήν μας τύχην δὲν ἔχομεν κανένα θεῖον, ἔως καὶ νὰ μᾶς ἀπομακρύνουν ἀπ' αὐτοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες, ὥστε νὰ ἐλπίζωμεν καμμίαν ἐξαφνικὴν κληρονομίαν. Ἀγκαλὰ ὑπάρχουν καὶ τὰ πρὸ ἡμερῶν ἀνακαλυφθέντα χρυσωρυχεῖα τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλὰ δὲν μοῦ ἔρχεται νὰ σερπθῶ εὐκόλως τῆς ὡραίας ἡμῶν πατρίδος, καὶ νὰ ὑπάγω νὰ προσενεχθῶ δόρπος εἰς τοὺς κύκλωπας τοῦ νέου κόσμου, εἰς τοὺς ἀγρίους αὐτοῦ

κατοίκους. Εἰς τὴν φίλην μας Ἑλλάδα κατὰ τὰς τελευταίας ἐκεῖθεν εἰδήσεις ἀνεκαλύφθη νέα Καλιφορνία, καὶ φυλάττω δι' ἐκεῖ τὴν ὄρεξίν μου.

—Παραίτα διὰ παντὸς τὸ «ἄπο πατρίδος σοῦ πλάζεσθαι,» ἄφες πρὸς σιγμὴν καὶ μέχρι δευτέρας βεβαιώσεως τὴν χαροποιὰν εἴδησιν ταύτην, καὶ ὑπόθες ὅτι κληρονομεῖς μετὰ μίαν ὥραν, αὔριον, μετὰ μίαν ἑβδομάδα, μετὰ ἕνα μῆνα . . .

— Καθὼς τρέχεις, θὰ φθάσῃς εἰς τὴν ἑκατονταετηρίδα.

—Ὑπόθες λοιπὸν ὅτι ἀναχωρεῖς ἀπ' ἐδῶ, καὶ ὑπάγεις νὰ κοιμηθῇς. Καθ' ὁδὸν σκοντάπτεις εἴς τι ἀπαλὸν, κύπτεις καὶ τὸ βλέπεις, τὸ πιάνεις καὶ εὑρίσκεις ὅτι εἶναι γραμματοφυλάκιον· τὸ ἀνοίγεις καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! βλέπεις . . . τί βλέπεις; δέκα γαλλικὰ χαρτονομίσματα, δέκα χιλιάδων φράγκων ἕκαστον.

— Πρέπει νὰ ἦναι εἴκοσι, διὰ νὰ σᾶς δώσω τὰ δέκα.

— Καλὰ εἶναι κι' αὐτά.

— Λοιπὸν κληρονομεῖς ἢ εὑρίσκεις διὰ σὲ καὶ δι' ἐμὲ τὸ ποσὸν τοῦτο, τί ἤθελες τὸ κάμει;

— Οὐδὲν ἁπλούστερον. Ἤθελα ὅμως νὰ εἰξεύρω τί θὰ τὸ ἔκαμνες ἐσὺ ἂν τὸ εὕρισκες;

— Ἐγὼ εἰξεύρεις, φίλε Φαντασία, πῶς ἀγαπῶ μᾶλλον τὰ θετικὰ πράγματα· τὸ λοιπὸν ἤθελα νὰ ἐμπορευθῶ αὐτὰ τὰ φράγκα, διὰ νὰ εἰμπορέσω νὰ κάμω ἓν εἰσόδημα ἀπὸ ἑκατὸν χιλιάδας φράγκα.

—Βλέπεις τὸ λάθος ποῦ ἐκάμαμεν; ἔπρεπε νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι εὑρίσκαμεν ἕνα ποσὸν, τὸ ὁποῖον νὰ δίδῃ καὶ εἰς τοὺς δύω ἀπὸ ἑκατὸν χιλιάδων φράγκων εἰσόδημα.

Τούτου ὑποτεθέντος, φίλε Φαντασία, ἤθελα νὰ ἐπιβῶ ἀμέσως εἰς ἓν ἀτμόπλουν τῶν Messageries Impériales, καὶ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν νὰ εὑρεθῶ εἰς Παρισίους, καὶ ἐκεῖ νὰ τὸ στρώσω αἰωνίως, καὶ νὰ μὴ μὲ μέλῃ τί συμβαίνει ἔξω τῆς Γαλλίας.

— Δὲν εἶμαι καθόλου τῆς ἰδέας σου, Κύριε Ἀπαθεία· ἐγὼ ἤθελα κάμει τὸ ἐναντίον· ἤθελα εἰπεῖ. Ἔχω ἑκατὸν χιλιάδων φράγκων εἰσόδημα, καὶ ἐπειδὴ τὰ ἔχω, ἐξοδεύω πάνυ τὸ ἥμισυ αὐτῶν.

—Ἀμὴ τὸ ἄλλο ἥμισυ τ' ἀρίνεις νὰ ἠτυχάζῃ;

—Νὰ ἠτυχάζῃ! τὸ κάμνω καὶ τρέχει καλλίτερα ἀπὸ τὸν σιδηρόδρομον.

Εἰξεύρεις πολὺ καλὰ, ὅτι ζῶμεν ἐν κοινωνίᾳ ἐν ᾗ, ἂν ἡμεῖς δὲν πράξωμεν καλόν τι ὑπὲρ αὐτῆς, οὐδέποτε ὑπ' ἄλλων γίνεται.

Λοιπὸν διατίθημι τὰς πεντήκοντα χιλιάδας τῶν φράγκων ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν φώτων, ὑπὲρ τῆς τῶν πτωχοπαίδων καὶ ὀρφανῶν περιθάλψεως, συνιστῶν ὀρφανοτροφεῖα καὶ τὰ τοιαῦτα. Μ' ἄλλας λέξεις πράττω ὅτι δύναμαι νὰ φανταστῶ καλὸν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους· καὶ οὐ μόνος ἐγὼ, ἀλλὰ προσπαθῶ νὰ πείσω καὶ ἄλλους νὰ συμμερισθῶσι τὸν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ζῆλόν μου.

— Ἂς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὸ προκείμενον· τὰς ἄλλας πεντήκοντα χιλιάδας τῶν φράγκων πῶς τὰς διαθέτεις ὑπὲρ σοῦ;

— Πρῶτον ἐνοικιάζω, ἢ καλλίτερον ἀγοράζω μίαν οἰκίαν χωρητικότητος ζευγῶν τινων ἀνθρώπων. Τῆς οἰκίας ἀγορασθείσης, καὶ τοῦ δεσπότου αὐτῆς ὑπάρχοντος, πρέπει κατὰ συνέπειαν νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἡ δέσποινα.

— Χαρὰ στὴν μοῖραν ἐκείνης ποῦ θὰ σὲ πάρῃ, μὲ μίαν οἰκίαν καὶ πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων εἰσόδημα par dessus δὲ le marché, καὶ μὲ ὄνειρα τερπνότατα.

— Καὶ τί ἄλλο εἶναι ἡ ζωή μας ἢ ὄνειρον;

Οὕτω λοιπὸν στέλλομεν ἓν οὐλτιμάτον εἰς τὸ κορίτσι, τῇ ἀγγέλλομεν ὅτι τὰ ψεύματα ἐτελείωσαν, ὅτι ἤγγικεν ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως, καὶ ἂς κάμῃ τὸ σταυρότης, καὶ ἂς προσέλθῃ. Καὶ οὕτως ἡ ὑπὸ τὴν πατρικὴν αὐτῆς στέγην ἀπολαύουσα τῆς φιλίας ἡμῶν Α,*** ἀπολαύει αὐτῆς καὶ ὑπὸ τὴν ἰδίαν ἡμῶν ὀροφήν. Καὶ τοῦ λοιποῦ στέλνω εἰς τὸ καλὸν ὅλους τοὺς Ἀδώνιδας τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ κερδίζω ἕνα ζευγάρι παπούτσια κάθε δύω μῆνας.

— Δὲν εἶναι ἄσχημη ἰδέα.

— Πέμου τὴν καλλίτερη, ἀντέκρουσεν ὁ Φαντασίας.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκβάλλει τὸ ὡρολόγιον αὐτοῦ, καὶ ἰδὼν ὅτι ὀλίγα λεπτὰ ἔτι καὶ οἱ ἀντίποδες ἡμῶν εἶχον μεσημβρίαν·

—Ὁ Δαυὶδ, εἶπε, μᾶς λέγει ὅτι ὁ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὸν νυστάζοντα δὲν εὐφραίνει ἄλλο ἢ ὁ ὕπνος. — Καὶ ταῦτα λέγων ἠγέρθη, ἐξέβαλε τὸ φαναράκιόν του ἀπὸ τὰ βαθέα θυλάκια τοῦ ἐπενδύτου αὐτοῦ, τὸ ἤναψε, καὶ λαβόμενος ἀσθενῶς τῆς δεξιᾶς τοῦ Ἀπαθείου, εὐχήθη αὐτῷ τὴν *καλὴν νύκτα*.

— Δὲν μοὶ ἀρέσκει ἡ κοκκωνίστικη αὕτη χειραψία, εἶπεν ὁ Ἀπαθείας, οἱ Ἕλληνες δὲν ἐδεξιοῦντο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐτίναξε τοσοῦτο σφοδρῶς τὴν χεῖρα τοῦ Φαντασίου, οὐχὶ πλέον κατὰ τὸν ἑλληνικὸν, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἀγγλικώτατον τρόπον, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἐξαρθρώσῃ αὐτήν.

Ἀλλὰ πρὶν ὁ Φαντασίας ἀπομακρυνθῇ πέντε ἢ ἓξ βήματα ἀπὸ τῆς θύρας, ὁ Ἀπαθείας προσεπηυχήθη αὐτῷ

— Ὕπνον ἐλαφρὸν καὶ πάσης σατανικῆς et cetera.

—Ἀμὴν, ἀπεκρίθη ὁ Φαντασίας, καὶ οὕτως ἀπεχωρίσθησαν καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην, ὡς καὶ πολλὰς ἄλλας, καθ' ἃς ὠνειρεύοντο τὰ τερπνότατα τῶν ὀνείρων, πλὴν χωρὶς κανεὶς καλοκἀγαθος γείτων, ὡς ὁ τοῦ Μολαστραδὶν Χότζα, ν' ἀκούσῃ καὶ δοκιμάσῃ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν.

Τίς ὅμως οἶδε τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα;

Ὁ Κύριος Ἀπαθείας μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἦτο ἐξηπλωμένος ἐπὶ τῆς κλίνης του, μετὰ τριπλάσιον χρονικὸν διάστημα ἀρίχθη καὶ ὁ Φαντασίας εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἀλλὰ πρὶν ἢ κατακλινθῇ, ἠσθάνθη ὅτι ἡ ὠμοπλάτη του εἶχεν ἀνάγκην ἑνὸς καταπλάσματος· τοσοῦτο σφοδρὸς ὑπῆρξεν ὁ à l'anglaise

ἀποχαιρετισμὸς τοῦ Ἀπαθείου. Μετεχειρίσθη τὸ κατάπλασμα; — Μ' ὅλας τὰς προσπαθείας ἡμῶν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐξακριβώσωμεν τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἱστορίας ἡμῶν, καὶ θὰ μένῃ ἴσως σκοτεινὸν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ὡς πολλὰ μέρη τῆς ἱστορίας καὶ τῆς φιλοσοφίας.

B.

Ἤδη ὁ ἥλιος εἶχεν ἀναβῆ ὀργυιάς τινας ὑπεράνω τοῦ ὁρίζοντος, καὶ ἐτόξευε καί τινας ἀκτῖνας αὐτοῦ ἐντὸς τῶν παραθύρων τοῦ Ἀπαθείου, δὲν λέγομεν καὶ τοῦ Φαντασίου, διότι τὰ ἰδικά του ἔβλεπον πρὸς δυσμάς

Ἦτο λοιπὸν ὥρα καθ' ἣν *οἱ ἄνθρωποι τῆς δουλειᾶς* ἐγειρόμενοι λαμβάνουσι τὸν καφὲν αὐτῶν, καπνίζουσιν ἕνα τσιμπούκι ἢ δύο τρία σιγάρα, κάμνουν τὸν σταυρόν τους καὶ ἐξέρχονται, ὅτε καὶ ὁ Ἀπαθείας ὡς παιδὶ τὸ ὁποῖον δίδει χρηστὰς ἐλπίδας περὶ ἐμπορικῆς ἱκανότητος εἰς τὸν μισθοῦντα αὐτὸν ἔμπορον, ἐξύπνησεν, ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἀνοίξας αὐτοὺς ἔῤῥιψε τὸ βλέμμα εἰς τὸ παράθυρον ἵνα μαντεύσῃ ἐκ τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου τί ὥρα ἦτο· δὲν ἐψεύσθη εἰς τὴν μαντείαν του· ἀφοῦ εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἦτο ἡ ἑβδόμη ὥρα, ἐκόταξε τὸ ὡρολόγιόν του καὶ ἰδοὺ εὑρέθη σύμφωνος μὲ αὐτό. Τότε κατέβη τῆς κλίνης του, ἐνίφθη, ἐνεδύθη καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν μαρμαρόστρωτον αὐλήν του, ἔνθα ἦσαν παρατεταγμένα ἐπὶ τῆς τραπέζης του κυμβία τοῦ καφέ. Προσῆλθεν εἰς αὐτήν, καὶ ἐκάθισε μετὰ τῶν λοιπῶν οἰκείων, ἀναμενόντων αὐτὸν ἵνα ῥοφήσωσι τὸν μέλανα ζωμὸν τῆς Ἀραβίας.

Ἀλλ' ἐνῷ ὁ Ἀπαθείας ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ νὰ ἐμβάπτῃ τὸν ἄρτον αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ εὐρέως κυμβίου του, ἡ θύρα κρούεται, ἡ θεραπαινὶς ἀνοίγει, καὶ εἷς διανομεὺς ἐγχειρίζει αὐτῇ ἐπιστολήν· ἡ θύρα κλείεται, καὶ ἡ θεραπαινὶς φέρει τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν Ἀπαθείαν.

Τὴν λαμβάνει, θεωρεῖ τὴν ἐπιγραφὴν ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ μαντεύσῃ τίνος τὸ γράψιμον· ἠθέλησε νὰ προϊδῃ τοὐλάχιστον πόθεν ἔρχεται, ἀλλ' αἱ ἐπ' αὐτῆς σφραγῖδες, ἡ μὲν διότι ἔπεσεν ἐπὶ τῶν γραμμάτων ἡ δὲ διότι δὲν ἐπίασε καλῶς, ἐματαίωσαν τὴν περὶ γενεθλίου γῆς τῆς ἐπιστολῆς ἔρευναν· ἀπελπισθεὶς δὲ ἀπεσφράγισεν αὐτήν, ἐξεδίπλωσεν, ἀνέγνωσεν ἀῤῥαπηδὸν τὴν ἡμερομηνίαν, ἔῤῥιψε μετὰ ἠλεκτρικῆς ταχύτητος τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς ὑπογραφῆς, ἀλλ' οὐκ ἠδύνατο ξυνιέναι τίς ὁ γράφων, καίτοι ἔβλεπεν ὑπογεγραμμένον τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας.

Ἀναλαβὼν δὲ τὴν ἐπὶ μίαν στιγμὴν ταραχθεῖσαν ἀπάθειαν αὐτοῦ ἀνέγνωσεν ἐν τῷ νῷ τάδε.

Ἐν Πετρουπόλει 2 Ἀπριλίου 18 . .

Ἀγαπητέ μοι ἀνεψιέ

Ἂς μὴ σὲ φανῇ παράξενον ὅτι καθ' ἣν ὥρα ἀναγινώσκεις τὴν ἐπιστολήν μου ταύτην, ἀνευρίσκεις ἐν ἀπολωλὸς πρόβατον τῆς οἰκογενείας σου.

Ἰδοὺ πῶς ἀπωλέσθη τὸ ταλαίπωρον τοῦτο πρόβατον.

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 ἐνέπνευσε τοσοῦτον τρόμον εἰς τὴν οἰκογένειαν ἡμῶν, ὥστε ὁ πατήρ μου συναγαγὼν τὴν μητέρα μου, τὸν ἀδελφόν μου (πατέρα σου) καὶ ἐμὲ, ἀπέδρα λάθρα ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ὀδησσόν. Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἐκεῖσε ἄφιξιν ἡμῶν ὁ πατήρ ἡμῶν ἀποθνήσκει, καὶ μένομεν ὀρφανοὶ πατρὸς, ἀλλ' ἤμεθα ἤδη ἐνήλικες.

Ὁ ἀδελφός μου, ὅστις ἦγε τὸ εἰκοστὸν δεύτερον ἔτος τῆς ἡλικίας του, μίαν τῶν ἡμερῶν ἐγένετο ἄφαντος ἀφήσας τὴν ἑξῆς ἐπιστολὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Προσφυλεστάτη μου Μῆτερ!

« Μὴ λυπεῖσαι ὅτι ἀνεχώρησα χωρὶς νὰ σοὶ τὸ » εἴπω, ἀπέρχομαι διὰ τὸν ὑπὲρ πατρίδος ἀγῶνα. » Δὲν ἠθέλησα δὲ νὰ σοὶ εἴπω πρὶν τὴν ἀπόφασίν μου, » φοβούμενος μήπως τὰ δάκρυά σου μὲ ἀποτρέψωσιν·

« Ἐν τούτοις ὑγίαινε καὶ παρακάλει τὸν θεὸν » ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ υἱοῦ σου, καὶ συγχρόνως » ὑπὲρ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ.

Λεωνίδας.

« Υ. Γ. Τὴν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀγάπην σου πρόσθες εἰς » τὴν τοῦ Ἐπαμεινώνδου.

Α.

« Ὁ Ἐπαμεινώνδας οὗτος ἤμην ἐγώ.

« Ἀλλ' ὡς, φαίνεται, ὁ θάνατος τοῦ πατρός μου, ἢ καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα ἀναχώρησις τοῦ Λεωνίδου τοσοῦτο ἐλύπησαν τὴν μητέρα ἡμῶν, ὥστε μετ' ὀλίγον ἠσθένησε καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα εἰς τὴν αἰωνιότητα. Τότε εὑρεθεὶς μόνος, εἰκοσαετὴς περίπου τὴν ἡλικίαν, ὑπὸ τοσαύτης δυσθυμίας κατελήφθην διὰ τὴν ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἀπώλειαν ἁπάσης τῆς οἰκογενείας μου, ὥςε ἀπεφάσισα νὰ μὴ μείνω πλέον ἐν τῇ ὀλεθρίᾳ ταύτῃ πόλει, ἀλλὰ ν' ἀποκατασταθῶ εἰς ἄλλην τινά. Ὡς τοιαύτην λοιπὸν προὐτίμησα τὴν Ῥωσσικὴν πρωτεύουσαν, καὶ πωλήσας πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου ἀπῆλθον εἰς Πετρούπολιν, χωρὶς νὰ γνωρίζω οὔτε τί γίνεται ὁ ἀδελφός μου ἐν τῇ ἐπαναστάσει, οὔτε τί ἠδυνάμην νὰ κάμω εἰς τὴν κατεψυγμένην γῆν τοῦ Βορρᾶ· τὰ ὀλίγα ὅμως χρήματα ἅτινα ἔφερον μετ' ἐμοῦ μὲ ἐνεθάῤῥυναν, καὶ ἐτόλμησα νὰ ἐπιχειρισθῶ μικρόν τι ἐμπόριον. Εὐτυχῶς εἰς τὴν πρώτην ἐπιχείρησίν μου ἐπέτυχον, καὶ οὕτω προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐκ μικρῶν ἀρξάμενος, κατώρθωσα ν' ἀποκτήσω τοσοῦτον πλοῦτον, ὥστε σήμερον νὰ ἔχω εἴκοσι ὡραῖα μέγαρα ἐν Πετρουπόλει καὶ Μόσχᾳ.

Μ' ὅλην μου ὅμως τὴν εὐδαιμονίαν, ἥτις ὁσημέραι ηὔξάνετο, δὲν ἔπαυον νὰ ἐρωτῶ καὶ περὶ τοῦ ἀγωνιζομένου ἀδελφοῦ μου· ἀλλὰ πᾶσα ἔρευνα ἀπέβαινεν εἰς μάτην· πάντοτε ἐλάμβανον τὴν θλιβερὰν πληροφορίαν ὅτι ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Πέτα. Ἀπελπισθεὶς τέλος περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ, ἤρχισα νὰ σκέπτωμαι περὶ τῆς τελείας ἀποκαταστάσεώς μου εἰς τὴν ὑπερβόρειον ταύτην χώραν.

Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου μοὶ ἐγίνοντο προτάσεις γάμου μετὰ θυγατέρων πλουσίων οἰκογενειῶν. Ἐξελεξάμην ἐξ αὐτῶν μίαν καταγομένην ἐξ Ἑλλήνων, καὶ ἔχουσαν προῖκα ἑνὸς ἑκατομμυρίου ῥουβλίων·

ἀλλ' ἐνῷ πανταχόθεν ἡ εὐδαιμονία εἰσέρρεεν εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐζερούμην τέκνου, τῆς μόνης εὐδαιμονίας ἣν ἐπόθουν. Ἐπὶ τέλους καὶ τοῦτο μοὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς, ἀλλὰ μόλις γενόμενον πενταετὲς τὸ ἀνέλαβε πάλιν, καὶ οὕτως ἔκτοτε ἔμενον ἀπαρηγόρητος διὰ τὴν στέρησιν υἱοῦ καὶ κληρονόμου, ὅτε ἐσχάτως παρὰ προσδοκίαν ἔν τινι συναναστροφῇ ἑλληνικῆς οἰκογενείας μοὶ συνιστῶσι νεανίαν τινὰ, ὅστις ἔλεγεν ὅτι ἐγνώριζε κάποιαν οἰκογένειαν ἐν Σμύρνῃ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος μὲ τὸ τῆς ἰδικῆς μου. Ἐρωτῶ καὶ μὲ χαρὰν μου μανθάνω, ὅτι ὁ ἀδελφός μου ἐπιζήσας ἐν τῷ μέσῳ τοσούτων κινδύνων τῆς ἐπαναστάσεως, μετέβη μετὰ τὸ τέλος αὐτῆς εἰς Σμύρνην, καὶ ἐκεῖ ἐνυμφεύθη, καὶ ἔσχε θυγατέρα καὶ υἱὸν πρὸς ὃν γράφω. Διότι δυστυχῶς ἔμαθον παρὰ τοῦ νέου τούτου, ὅτι αἱ πληγαὶ, ἃς ἔφερεν ὁ ἀδελφός μου ἐκ τοῦ ἀγῶνος, ἦσαν τοσοῦτον πολλαὶ, καὶ τόσον συνεχῶς ἐξέθετον αὐτὸν εἰς κίνδυνον ἀνοιγόμεναι, ὥστε καθ' ἣν ἡμέραν ἀνεχώρησεν ἐκ Σμύρνης, οἱ ἰατροὶ εἶχον ἀπελπισθῇ πλέον περὶ τῆς ζωῆς του.

Τοιαύτη λοιπὸν εἶναι ἐν συντόμῳ ἡ ἱστορία τοῦ θείου σου, ὅστις εἶναι ἀνυπόμονος νὰ ἴδῃ καὶ ἐναγκαλισθῇ τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ του ἐνταῦθα, καὶ ἔπειτα τὸν ἀδελφόν του εἰς Σμύρνην, ὃν παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ μὴ ἀναλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους του πρὶν ἴδῃ καὶ ἀσπασθῇ αὐτόν. Λοιπὸν, ἀγαπητέ μοι ἀνεψιὲ, ἄγγειλον εἰς τὸν πατέρα σου ὅτι ὁ Ἐπαμεινώνδας ζῇ, ὅτι προσκαλεῖ τὸν υἱόν του νὰ ἔλθῃ ὅσον τάχιστα εἰς Πετρούπολιν, ἵνα ὁμοῦ μεταβῶσιν εἰς Παρισίους, καὶ ἐκεῖθεν διελθόντες ἅπασαν τὴν Γερμανίαν καὶ Ἰταλίαν, ἐπιστρέψωσιν εἰς Σμύρνην πρὸς ἐντάφιωσιν ἁπάντων τῶν μελῶν τῆς ἀδελφικῆς οἰκογενείας.

Ὁ ἀνυπομόνως περιμένων νὰ σὲ ἀσπασθῇ θεῖός σου.

Ἐπαμεινώνδας Ρ.

Ἤθελα ἀναγνῶσαι σοὶ εἰπεῖν διὰ πολυσίχων περιγραφῶν τί ἠσθάνθη ὁ Ἀπαθείας, ὅτε ἐτελείωσε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος θείου του, ἀναστάντος σὺν χρυσίῳ τε καὶ ἀργυρίῳ. Ἤθελα τὸ κάμει, ἐπειδὴ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ἡ πολυλογία εἶναι τοῦ συρμοῦ, ἀλλὰ δὲν μοι ἀρέσκει ὁ συρμὸς οὗτος· καὶ οὐδ' εἰς σὲ βέβαια, ὥστε θὰ σοὶ εἴπω ὅτι ὁ Ἀπαθείας ἔμεινεν ἐμβρόντητος, κεραυνόπληκτος ἢ ὅ,τι ἄλλο θέλεις ὑπὸ τῆς εὐεργετικῆς ταύτης βροντῆς, καὶ τοῦ χρυσοφόρου τούτου κεραυνοῦ. Δὲν ἔμεινεν ὅμως ἄναυδος ὑπὸ τῆς ἀπροσδοκήτου ταύτης χαρᾶς, ἀλλ' ἐγερθεὶς ὡς παράφρων ἐρρίφθη εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πατρός του, ἔνθα οὗτος σωθεὶς παρὰ προσδοκίαν τῶν ἰατρῶν ἐκ τῆς ἀσθενείας ἐκείνης, ἣν ἐμνημόνευσεν ἡ ἐπιστολὴ, ἔκειτο τὴν φορὰν ταύτην ἀπηλπισμένος, καὶ μετὰ φωνῆς ὑπὸ χαρᾶς τρεμούσης.

— Πατέρα, εἶπε, τί θὰ μοῦ δώσῃς ἂν σοῦ πῶ ἕνα νέον, τὸ ὁποῖον οὔτε ἐμπορεῖς νὰ φαντασθῇς, οὔτε δύνασαι νὰ μαντεύσῃς.

— Μήπως δέν σε ἐννοῶ, παιδί μου; γιὰ πάτο ἀκόμη μιὰ φορά.

Ὁ Ἀπαθείας ἐπανέλαβε καὶ πάλιν τὴν πρότασίν του, καὶ ὁ πατήρ του ὑπεσχέθη νὰ τῷ *τρατάρῃ* τὴν πρωτομαΐαν ὅσα κατηγορία ἤθελε χωρέσει τὸ στομάχι του, ἂν τὸ νέον ἦτο τόσον σημαντικόν.

Ὁ Ἀπαθείας δὲν ἐδίστασε νὰ δεχθῇ τὴν οὐσιώδη ταύτην ἀμοιβὴν, καὶ ἀνέγνωσε μεγαλοφώνως τὴν ἐπιστολὴν εἰς ἐπήκοον τοῦ πατρὸς καὶ τῆς λοιπῆς οἰκογενείας του, ἣν προσεκάλεσεν εἰς τὸ δωμάτιον.

Ποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις ἁπάντων εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο; Ξεύρω κ' ἐγὼ καλέ μου ἀναγνῶστα; δὲν ἤμην παρών· ἀλλ' ὑπόθες ὅτι ἦτο μεγίστη.

Τὴναὐτὴν ἡμέραν ἢ ἀκριβέστερον τὴν αὐτὴν ὥραν ὁ Ἀπαθείας φορέσας τὸν πῖλόν του, διευθύνθη κατεσπευσμένως εἰς τοῦ φίλου του Φαντασίου, ὃν εὗρε ροφῶντα οὐχὶ πλέον ἀραβικὴν ζωμὸν, ἀλλὰ καθήμενον ἐνώπιον τραπέζης, ἐφ' ἧς ἔκειντο ἐντὸς παροψίδων περίφημα σταφύλια καὶ τυρὸς ὁλλανδικός. Σταφύλια καὶ τυρὶ τὸ πρωῒ πρωΐ! ! ! ἀλλὰ τίς δὲν γνωρίζει, ὅτι περὶ ὀρέξεως οὐδεὶς λόγος;

Δεξιωσάμενος δὲ αὐτὸν χωρὶς νὰ προσαγορεύσῃ τὸν συνήθη χαιρετισμὸν, ἠρώτησεν ὡς ἑξῆς.

— Εἶδες κανένα καλὸν ὄνειρον ἀπόψε;

—Δυστυχῶς αὐτὴ ἡ βραδυὰ ἀπέρασεν ἔτσι· ἀλλ' αὐτὸ ἦταν τὸ καλημέρα σου;

— Διότι θέλω νὰ σ' ἐρωτήσω ἂν πιστεύῃς ὅτι *κάποτε καὶ τὰ ὄνειρα ἀληθεύουν.*

— Θέλει κ' ἐρώτησιν; πολλάκις σοὶ ἐξεφράσθην ὅτι ἔχω τὴν ἀδυναμίαν νὰ πιστεύω, ὅτι *κάποτε καὶ τὰ ὄνειρα ἀληθεύουν.*

—Λοιπὸν τὸ ὄνειρον ποῦ εἴδαμεν χθὲς τὸ ἑσπέρας, πρὶν περάσουν εἰκοσιτέσσαρες ὧραι ἀλήθευσε.

— Δὲν σ' ἐννοῶ· μήπως κύρες κανὲν χαρτοφυλάκιον ἐρχόμενος;

— Κάτι καλλίτερον ἀπ' αὐτό.

— Καμμία κληρονομία;

— Καὶ τί κληρονομία!

— Ἔχεις ὄρεξιν βλέπω ν' ἀστειεύεσαι τὸ πρωΐ πρωΐ.

— Καθόλου, ὁμιλῶ σπουδαίως.

— Καὶ ἐγὼ σοὶ λέγω σπουδαίως, ὅτι δὲν ἔχω διάθεσιν νὰ πιστεύσω τὰ *λόγια* σου· ἡ πρώτη Ἀπριλίου παρῆλθε.

Ἀλλ' ὁ Ἀπαθείας δὲν εἶχε καιρὸν νὰ χάσῃ· ἐκβάλλει τὴν ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ κόλπου του, καὶ ἐγχειρίζων αὐτὴν εἰς τὸν Φαντασίαν, λέγει· — Λαβὼν ἀνάγνωθι.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν μετ' ἀληθείας φιλοδικαίου συγγραφέως, ὅτι ὁ Φαντασίας ἐχρειάσθη ἓν τρίτον τοῦ χρόνου ὀλιγώτερον ἢ ὁ Ἀπαθείας, ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἐπιστολήν· τοσοῦτον ὁρμητικῶς κατεκρημνίζετο ἀπὸ στίχου εἰς στίχον.

— Τὸ λοιπόν; εἶπεν ἕλος ἐκθαμβος, ὅτε εὑρέθη εἰς τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου καὶ ἐσταμάτησεν· ὅτε δηλαδὴ κάτωθεν τῆς ὑπογραφῆς δὲν ὑπῆρχε πλέον οὐδὲ ἥμισυς στίχος.

—Τὸ λοιπὸν, ἀπεκρίθη ὁ Ἀπαθείας, ἔχεις ὄρεξιν νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς εἰς τὸ ταξειδιόν μου;

— Καὶ εἰς τὸν Ἅδην ἂν ταξειδεύσῃς μὲ τόσα πλούτη, εἶμαι ἕτοιμος νὰ σὲ ἀκολουθήσω.

Γ'.

Μίαν ἑβδομάδα μετὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ πατὴρ τοῦ Ἀπαθείου δὲν ὑπῆρχε πλέον μετὰ τῶν ζώντων. Ὥστε ὅ,τι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κάμωσιν αἱ πληγαί του ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης, τὸ ἔκαμαν μετὰ ἓν τέταρτον μιᾶς ἑκατονταετηρίδος, καὶ οὕτως ὁ δυσηχὴς Ἀπαθείας ἀπώλεσε τὸν καλὸν πατέρα του καὶ τὰ κατημέρια τῆς πρωτομαΐας του.

Τρεῖς δὲ μῆνας μετὰ τὴν προρρηθεῖσαν ἡμέραν ἐλάβομεν τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν.

Ἐν Παρισίοις, τῇ 2 Αὐγούστου . . .

Γνωρίζεις φίλε καλῶς, ὅτι δὲν εἶμαι τόσον φιλόδοξος· ὥστε ὅ,τι ἔρχομαι νὰ ζητήσω παρὰ σοῦ διὰ τῆς παρούσης μου, μὴ ἐκλάβῃς ὡς ματαίαν ἐπίδειξιν. Πρόκειται νὰ σοὶ εἴπω, ἂν θέλῃς νὰ γράψῃς τὴν ἱστορίαν τοῦ ὀνείρου ἡμῶν, ὅπερ σοὶ ἐγνωστοποιήσαμεν ὅτε ἤμεθα αὐτόθι, πρὸς παρηγορίαν τοὐλάχιστον τῶν συχνότερον ἡμῶν ὀνειρευομένων ἐν τῇ ἐγρηγόρσει αὐτῶν.

Ἀμοιβὴν δὲ τῆς συγγραφῆς ἔξεις τὴν φιλίαν ἡμῶν, καὶ μίαν λίραν δι' ἕκαστον στίχον τοῦ διηγήματος. Ἀλλ' ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ἂς μή σε δελεάσῃ εἰς τρόπον ὥστε νὰ νομίζῃς, ὅτι ὅσον ἐκτενεστέραν ἐξυφάνῃς αὐτὴν, τόσον περισσοτέρας λίρας θὰ λάβῃς· ἐπιθυμῶ νὰ ἦναι σύντομος, καὶ νὰ μὴ πληροῖ περισσοτέρας τῶν τεσσάρων σελίδων τοῦ Φιλοκάλου Ἅμα δὲ τὸ περιοδικόν σου φθάσῃ ἐνταῦθα, καὶ ἀναγνώσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀληθεύσαντος ὀνείρου ἡμῶν, θέλομεν σοὶ ἐμβάσει συνάλλαγμα εἰς τὴν αὐτόθι Ὀθωμανικὴν Τράπεζαν πληρωτέον à vue.

Ὑγίαινε !

Ἀπαθείας καὶ Φαντασίας φίλοι ἀχώριστοι.

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ κερδίσω ἑκατοντάδας τινὰς λιρῶν, τί ἄλλο ἐξάγεις ἀναγνῶστα ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ;

Ὁ Φαντασίας ὑπογράφεται φίλος ἀχώριστος τοῦ Ἀπαθείου, ἀλλ' ὁ Ἀπαθείας μένει διὰ παντὸς εἰς Παρισίους· ὁ Φαντασίας ἀδιάσπαστος ἑταῖρος, μένει καὶ αὐτὸς ἐκεῖ, ἀλλὰ τὸ κακόμοιρο τὸ κορίτσι του ποῦ μένει ;

Ὦ τῆς ἀστασίας τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας ! ! !

Κ. Κ.

ΤΙ ΤΡΩΓΟΜΕΝ ;

(Συνέχεια)

Ἐὰν ὁ οὐρανίσκος, ὡς ὁ ὀρθαλμὸς, ἔχῃ τοὺς περὶ καλλονῆς νόμους του, οἵτινες κάμνουσιν αὐτὸν νὰ προτιμᾷ τὴν εὐγενεστέραν μορφὴν, τὰ ζωῦρια δὲν πρέπει νὰ τρώγωνται μᾶλλον ἢ τὰ μαλάκια· διότι σπανίως εἶναι προικισμένα μὲ καλλονὴν τέρπουσαν ἑλληναίσθησιν παρὰ τὴν ὅρασιν. Τὰ μακρὰ καὶ ξηρὰ σώματά των, καὶ αἱ ἀλλοκότως ἐσχηματισμέναι κεφαλαί των, εἶναι ἀξιοπερίεργοι μόνον διὰ τὴν ἀσχημίαν των, ἀλλὰ πολὺ ἀπέχουσι τοῦ νὰ ἑλκύωσι τοὺς πεινῶντας. Ποία φυσικὴ ὄρεξις μᾶς λέγει νὰ βάλωμεν εἰς τὸ στόμα μας τὸν μεταξοσκώληκα ὅστις μεταβάλλει μορφὴν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, νῦν μὲν φαινόμενος μέλας καὶ ξηρὸς, αὔριον δὲ ἐκρηγνύμενος καὶ περιβεβλημένος ῥευστὸν κίτρινον καὶ ἁδρές ;

Ὡς ἄλλος Πρωτεὺς μεταβάλλει ἀδιακόπως μορφὴν, καὶ εἰς πᾶσαν φάσιν του ἐμπνέει ἀηδίαν μᾶλλον ἢ ἐπιθυμίαν. Καὶ ὅμως τὰ ζωῦρια τρώγονται, ἀλλὰ τὰ ἀηδέστατα αὐτῶν ὑπὸ τῶν μάλιστα ἐξηχρειωμένων καὶ σχεδὸν ἀποκτηνωμένων φυλῶν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ Τσούδης (Tschudi) εἶδε τοὺς αὐτόχθονας τῆς Περοῦ θηρεύοντας ἐπιμελῶς εἰς τὰ δάση τῶν κεφαλῶν τῶν τέκνων των τὴν λεπτὴν καὶ μαργαριτοειδῆ ἐκείνην ἄγραν (1), καὶ καταβροχθίζοντας αὐτὴν μετ' ἀπληστίας. Τῆς ὀρέξεως ταύτης μετέχουσι καὶ οἱ Ὀττεντόται καὶ ἄλλαι ἀφρικαναὶ φυλαί.

Οἱ κάτοικοι τῆς νέας Καληδονίας προτιμῶσι τὰς ἀράχνας πάσης ἄλλης τροφῆς, καὶ οἱ ἐράσμιοι κάτοικοι τῆς νέας νοτίου Οὐαλλίας πιάνουσι καὶ τοὺς τριχοβρῶτας καὶ τοὺς ψήνουσι σωρηδόν. Ἐν δὲ τῇ νήσῳ Ταπροβάνῃ αἱ μέλισσαι τρώγονται ὡς ἀρώματα, ἕνεκα τῆς εὐωδίας ἣν προξενοῦσιν εἰς τὴν ἀναπνοήν. Τὸ εὐάρεστον ὀξὺ τῆς γεύσεως τῶν μυρμήκων θέλγει πολλὰς φυλὰς τῆς Βραζιλίας καὶ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καὶ οἱ γέροντες καὶ ἀδύνατοι καταβιβρώσκουσιν αὐτοὺς ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι ἐνδυναμόνουσι τὸν ῥαχιαῖον μυελόν. Τὸ ἐν αὐτοῖς περιεχόμενον ὀξὺ ὁμοιάζει πολὺ τὸ τοῦ λεμονίου, καὶ πολλοὶ τῶν Εὐρωπαίων, ἐν Ἰαύᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, ἔμαθον νὰ χόνωσι τὴν χεῖρα εἰς λοφίσκον λευκῶν μυρμήκων, καὶ νὰ τρώγωσι τὴν ἀλλόκοτον ταύτην τροφὴν ἄνευ προπαρασκευῆς καὶ μαγειρεύματος. Ἀλλ' ὁ ὑπερμεγέθης μύρμηξ, ὁ τέρμης ἐπονομαζόμενος, ὁ μέγας οὗτος τεχνίτης τῆς Ἀφρικῆς, ἀπαιτεῖ καὶ ἐκ μέρους αὐτῶν τῶν ἐγχωρίων ὀλίγην προετοιμασίαν· ψήνονται ὡς ὁ καφὲς ἐντὸς μεγάλων σιδηρῶν ἀγγείων, καὶ ῥίπτονται δρὰξ ὡς τραγάλια εἰς τὸ στόμα. Οἱ Ὀττεντόται ὑπεραγαπῶσιν αὐτοὺς, καὶ θαυμάζουσι τὴν παχυντικὴν δύναμίν των. Εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας ἀγρεύονται ἀνὰ χιλιάδας, καὶ ἐμβάλλονται ὡς αἱ σαρίδες εἰς πλακούντια, ἅτινα φέρονται εἰς δημοσίας ἀγοράς. Αὕτη ἡ συνήθεια ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τὴν νότιον Ἀμερικὴν, ὅπου πωλοῦνται ψητοί.

Αἱ ἀκρίδες παρέχουσι προσφιλῆ τροφὴν εἰς πολυπληθεῖς φυλὰς τῆς Ἀφρικῆς· ἔθνη δέ τινα τρέφονται μόνον δι' αὐτῶν, ἀλλὰ λέγεται ὅτι δὲν ὑπερβαίνουσι τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, καὶ οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἀποθνήσκουσιν ἀθλίως ὑπὸ τρομερῶν νοσημάτων. Ὁ Ἀλφρέδος Κόλης διηγεῖται γραφικώτατα, ὅτι ὁλόκληρα χωρία Καφρῶν ἀπέθανόν ποτε, διότι κατηνάλωσαν ὑπὲρ τὸ σύν-

(1) Ἀρβανίτικα μαργαριτάρια δηλαδή.

ηθες μεγάλην ποσότητα ἀκρίδων.

Ἀναγινώσκομεν οὐχὶ ἄνευ θαυμασμοῦ, ὅτι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι ἡ τροφὴ αὕτη δὲν ἀπερρίπτετο. Ἀλλ' ἂς μὴ λησμονήσωμεν ὅτι καὶ οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἔμενον πάντοτε πιστοὶ εἰς τοὺς νόμους τῆς καλλονῆς καὶ τῆς φιλανθρωπίας· οἱ πολυτιμότατοι ἰχθύες τῶν Ῥωμαίων δὲν ἐλιπαίνοντο ἐκ τῶν πτωμάτων τῶν δούλων των, ῥιπτομένων εἰς τὰς δεξαμενὰς καὶ τὰς λίμνας των διὰ τὸν φρικώδη τοῦτον σκοπόν;

Αἱ ἀκρίδες μονίμως ὑπάρχουσι μόνον ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὅπου οἱ Ἄραβες καταφεύγουσιν εἰς αὐτὰς ἐν καιρῷ λιμοῦ. Ἀποξηραίνουσι καὶ ἀλέθουσιν αὐτάς, καὶ ἀναμιγνύοντες αὐτὰς μὲ ἄλευρον, κάμνουν πλακούτια ἢ τὰς τηγανίζουν μὲ βούτυρον. Τὰ σκέλη καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἀπορρίπτονται, τὰ δὲ σώματα αὐτῶν φυλαττόμενα ἐντὸς ὄξους, θεωροῦνται ὡς σπάνιον ἐντρύφημα. Ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου τὸ 1748 ἔκαμαν ἀνήκουστον θραῦσιν, τοὐλάχιστον τὰ ὠά των ἐτρώγοντο, καὶ ἐθεωροῦντο ὡς λίαν ὀρεκτικά.

Ἀναβαίνοντες ὀλίγον εἰς τὴν ζωολογικὴν κλίμακα, βλέπομεν μετὰ θαυμασμοῦ ἐλαττουμένου, ὅτι καὶ τὰ ἑρπετὰ τρώγονται σχεδὸν πανταχοῦ τῆς γῆς· καὶ οὔτε ἡ ἔλλειψις καλλονῆς, οὔτε ἡ πλησμονὴ τοῦ ἐν αὐτοῖς δηλητηρίου δύνανται νὰ προφυλάττωσιν αὐτὰ κατὰ τοῦ παμφάγου ἀνθρώπου. Εἰς μάτην λαμβάνουσι πᾶν εἶδος παραδόξου μορφῆς, εἰς μάτην κινοῦνται ἑρπόμενα, ἀσκωλιάζοντα καὶ ὀλισθαίνοντα, καὶ μᾶς ἐνθυμίζουσι διὰ τῆς κινήσεώς των πᾶν ὅ,τι ἄσχημον καὶ φρικῶδες. Οὐδ' αὐτὴ ἡ κατάρα τοῦ Θεοῦ δὲν σώζει τὸν ὄφιν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἀπὸ τοῦ ἐλαχίστου βατράχου τοῦ ἕλους μέχρι τοῦ ὑπερμεγέθους κροκοδείλου τῆς Αἰγύπτου παράγει τροφὴν καὶ τρυφήν.

Οἱ ἀρχαῖοι Μεξικανοὶ ἠγάπων τὴν κηλιδωτὴν σαλαμάνδραν, καὶ τὴν ἔτρωγον ἀρτύοντες αὐτὴν μετὰ ἱσπανικοῦ πιπέρεως· οἱ δὲ Ἱσπανοὶ τοὺς ἐμιμήθησαν καὶ μέχρι τῆς δεκάτης ἕκτης ἑκατονταετηρίδος. Τὸ ἀηδὲς τοῦτο ζῶον ἐφέρετο εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἐψήνετο διὰ τὴν τράπεζαν.

Αἱ ἔχιδναι εἶναι προσφιλὴς τροφὴ τῶν Ἰταλῶν, καὶ ὁ Κέλσος συνιστᾷ αὐτὰς ὡς ὑγιεινὰς καὶ ἡδονικάς· ἐν Κίνᾳ ταριχεύονται καὶ δι' ἅλατος καὶ δι' ὄξους. Αἱ σαῦραι τῆς Ἀμερικῆς θεωροῦνται ἀβρότατον φαγητόν, καὶ οἱ ὄφεις ἀγοράζονται προθυμότατα εἰς τὰς Ἀνατολικὰς χώρας. Ὁ γίγας τῆς Ἰαύας, σχεδὸν δέκα ποδῶν τὸ μῆκος, καὶ ἔχων τὴν περιφέρειαν τοῦ ἀνθρωπίνου βραχίονος, ἐνοχλεῖ τὰς φυτείας τοῦ πιπέρεως, καὶ τὸ φάρμακον αὐτοῦ εἶναι ὀλέθριον, καὶ ὅμως συλλαμβάνεται καὶ τρώγεται μεθ' ἡδονῆς.

Ὁ πελώριος βόας σριγατὴρ λέγεται ὅτι παρέχει κρέας λιπαρώτατον, καὶ οἱ μαῦροι συμπατριῶται αὐτοῦ τὸν πρωτιμῶσι πάσης τροφῆς τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου· ὁ ἀνακόνδας τῆς Βραζιλίας χορηγεῖ τροφὴν διὰ τὴν τράπεζαν τοῦ πένητος, καὶ ἐν γένει οἱ αὐτόχθονες τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς τρώγουσι πᾶν εἶδος ὄφεως, καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ δυτικοῦ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἐδίδαξαν εἰς πολλοὺς ἀβροστομάχους Εὐρωπαίους νὰ τρώγωσιν ὡς οἱ Ἰνδοὶ τὸν τρομερὸν κροταλίαν ὄφιν.

Οἱ βάτραχοι κατέστησαν τόσον κοινὴ τροφὴ ὥστε οὐδεμιᾶς μεγαλοπόλεως ἡ ἀγορὰ ζερεῖται αὐτῶν· ἀλλ' οἱ φρύνοι θεωροῦνται ὡς τροφὴ ἴσως μόνον ἐν Σουρινάμ. Αἱ δὲ χελῶναι δὲν περιορίζονται εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ πολυσάρκου δημογέροντος τοῦ Λονδίνου· σχεδὸν δὲν ὑπάρχει μέρος τοῦ κόσμου ὅπου δὲν τρώγονται· οἱ κροκόδειλοι ὅμως δὲν εὑροῦνται τόσον εἰς τὰ λοιπὰ μέρη ὅσον εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἕνεκα τῆς ἡδονικῆς σαρκός των καὶ τῶν ἀξιολόγων ὠῶν των.

Πιστεύομεν, λοιπὸν, ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν ὄρια διὰ τὴν ἀδηφαγίαν τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε εἰς τὸ βασίλειον τοῦ αἰθέρος, οὔτε εἰς τὸ τῶν ὑδάτων· δὲν ὑπάρχει πλέον διάκρισις μεταξὺ καθαρῶν καὶ ἀκαθάρτων ζώων· λυπηρὸν δὲ διὰ τὴν τιμὴν τῆς ἀνθρωπότητος ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος περιλαμβάνεται εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐδωδίμων· ἀλλὰ παρηγορούμεθα ἐλπίζοντες ὅτι καθ' ὅσον διαδίδεται ὁ χριστιανισμὸς καὶ τὰ φῶτα τῆς παιδείας, αἱ φρικώδεις αὗται ὀρέξεις ἐκλείψουσιν ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη βδελυρότης.

Ὁ περὶ πολιτισμοῦ λόγος τῆς Κ. Σαπφοῦς Λεοντιάδος.

Ὁ εἰς τὴν καθιέρωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Παρθεναγωγείου ἐκφωνηθεὶς λόγος περὶ πολιτισμοῦ ὑπὸ τῆς μουσοφιλοῦς Κ. Σαπφοῦς Λεοντιάδος, ἐξεδόθη ἐσχάτως καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ διὰ τῶν πιεστηρίων τῆς φίλης Ἀμαλθείας. Τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ φυλλαδίου τούτου συνιστῶμεν πᾶσι καὶ πάσαις, οὐ μόνον διὰ τὴν γλαφυρότητα καὶ καλλιέπειαν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἐν αὐτῷ περὶ πολιτισμοῦ καὶ ἀνατροφῆς ὀρθὰς καὶ ἀξιολόγους ἰδέας.

Ἐκ τοῦ λόγου τούτου γίνεται εὔδηλος ἡ παιδεία, καὶ τὰ ἐνάρετα καὶ εὐσεβῆ αἰσθήματα καὶ φρονήματα τῆς ἀξιοτίμου διδασκαλίσσης, καὶ ἐντεῦθεν οἱ γονεῖς βλέπουσιν εἰς ὁποίας χεῖρας ἐμπιστευθήσονται τὰ ἐκυτῶν φίλτατα τέκνα. Τῇ ἀληθείᾳ ἐὰν τὸ ὑπὸ τοιούτους καλοὺς οἰωνοὺς ἀρξάμενον ἐκπαιδευτήριον δὲν εὐδοκιμήσῃ, θέλομεν εἶσθαι ἄξιοι λύπης.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

ΤΟ ΠΟΥΡΓΑΤΟΡΙΟΝ.

(Συνέχεια.)

Λάβε ὀλίγον θάρρος! ἐπανέλαβε τὸ γραΐδιον. Ἡ Ἀλίδη Ἰωάννα ἠνέῳξε τοὺς ὀφθαλμούς της μετὰ κόπου· ἀλλ' ὅ,τι εἶδεν, ὅ,τι ἠσθάνθη δὲν δύναται νὰ περιγράψῃ τις ἀκριβῶς· τὸ βιβλίον ἤθελε φύγει ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἀναγνώστου ἐὰν ἐσυγχωροῦμεν εἰς ἑαυτοὺς περιγραφὴν ὁπωσοῦν πιστήν! (1) Ὑπ-

(1) Χρεωστοῦμεν νὰ ἐνθυμίσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην ὅτι οὐδεμιᾷ ὑπερβολῇ χρώμεθα ἐνταῦθα.

ἄρχουσι χρωματισμοὶ τοὺς ὁποίους ἀναγκάζεταί τις νὰ κολάζῃ.

Ὁ τόπος εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆλθεν ἡ Λαίδη Ἰωάννα ἦτο μεγάλη αἴθουσα τετράγωνος, ἄνευ ἐπίπλων ὁποίου δήποτε εἴδους· καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτῆς ὑπὸ τοὺς τοίχους ὑπῆρχεν εἶδος κλίνης ἐξ ἀχύρου μεμολυσμένου, καὶ κατασυντετριμμένου μέχρι κόνεως ὑπὸ μακροχρονίου χρήσεως, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ μόρια ἀνεμιγνύοντο τῇδε κακεῖσε μετὰ τοῦ πυκνοῦ κονιορτοῦ ὅστις ἐκάλυπτε τὸ ἔδαφος· —ἐπὶ τοῦ ἀχύρου τούτου ἔβλεπέ τις ἐξηπλωμένον φρικώδες πλῆθος ἀνθρώπων ῥυπαρῶν, ὑπὸ ἀτροφίας φθειρομένων, ἀθλιεστάτων, πάσης ἡλικίας καὶ ἀμφοτέρων τῶν φύλων· ὑπῆρχον ἐκεῖ νεάνιδες, τῶν ὁποίων οἱ χαρακτῆρες καίτοι ἄριστα διαπλασθέντες ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ, εἶχον λάβει μορφὴν ἀποτρόπαιον ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν τῶν καταχρήσεων· ὑπῆρχον ἐκεῖ κοράσια ὡς ἡ Λοῦ, ᾄδοντα ἡμίγυμνα, καὶ κείμενα ἐπὶ ἀκαθαρσιῶν, πλησίον λαγήνου πλήρους βέβαια ποτοῦ μεθυστικοῦ· τέλος ὑπῆρχον καὶ γραΐδια τῶν ὁποίων οὐδεμία γνωστὴ λέξις δύναται νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀποτρόπαιον ὄψιν.

Οἱ ἄνδρες ἦσαν ὀλιγώτεροι τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἴσως ἧττον φρικώδεις, διότι ἡ ἐξαχρείωσις τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ὅρια στενώτερα τῆς ἐξαχρειώσεως τῆς γυναικὸς, καὶ τοῦτο ἴσως διότι ἡ πτῶσις τῆς γυναικὸς μᾶς φαίνεται βαρυτέρα ἕνεκα τοῦ μέχρι λατρείας σεβασμοῦ, ὃν ἐνέπνευσεν ὑμῖν ἡ πρώτη ἐρωμένη, ὁ ἄγγελος ἐκεῖνος ὁ ἀπτινοβολῶν τὴν ἁγιότητα, τὸν ἔρωτα, καὶ τὰς γλυκείας παρηγορίας εἰς τὴν προσφιλεστάτην γωνίαν τῆς μνήμης ἡμῶν.

Ἀλλὰ καίτοι ἧττον φρικώδεις τῶν γυναικῶν οἱ ἄῤῥενες αὐτῶν δὲν ἠδύναντο νὰ συγκριθῶσι πρὸς ὅ,τι δήποτε δύναται νὰ ἴδῃ τις ῥυπαρὸν καὶ ἀηδὲς εἰς τὰς ὁδοὺς, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Ἅπαντες εἶχον πρόσωπα φέροντα τὴν κατάραν τοῦ Ἅδου ἐγκεχαραγμένην μὲ χαρακτῆρας εὐαναγνώστους· τὰ βλέμματά των ἐξέφραζον ἀπάτην, ἐνοχὴν καὶ ἀπληξίαν, τὰ κινήματά των πανουργίαν, καὶ αἱ θέσεις των ἀναιδέστατον κυνισμόν. Βόρβορος, βόρβορος βδελυρὸς, δυσώδης, ἀθεράπευτος!

Πάντες οὗτοι, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία ἐκυλινδοῦντο φύρδην μίγδην, κραυγάζοντες, βλασφημοῦντες, ὀδυρόμενοι, ᾄδοντες, ἢ καὶ καγχάζοντες, βραγχωδῶς καὶ μετ' εὐθυμίας νεκρᾶς καὶ σατανικῆς. Ἐντινι γωνίᾳ τῆς αἰθούσης δωδεκὰς καμίνων ἦναπτον, ἐκπέμπουσαι ἐκ τῶν φλογερῶν στομίων των τὸ δηλητήριον τῶν γαιανθράκων, τὸ ὁποῖον διερχόμενον τὴν αἴθουσαν κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, ἐξήρχετο δι' ἀνοίγματος τετραγώνου ἐν τῇ ὀροφῇ· εἰς δὲ τὴν ὀσμὴν τῶν γαιανθράκων ἀνεμιγνύετο ἡ ἀηδὴς ὀσμὴ πλήθους τεμαχίων βοείου κρέατος θερμαινομένων, βραζόντων ἢ ψηνομένων. Τὸ δὲ σύνολον ἦτο μίγμα ἀποφορῶν παντὸς εἴδους· οἷον ζύθου, ζινέβρας, ῥομιοῦ καπνοῦ....

Καὶ ὅμως οὐδεμία ὑπῆρχε θυρὶς πρὸς διεξαγωγὴν τῶν πνιγηρῶν τούτων ἀναθυμιάσεων, γινομένων ἔτι πνιγηροτέρων διὰ τῆς διεφθαρμένης ἀναπνοῆς πλέον τῶν ἑκατὸν ψυχῶν, συνεπισωρευμένων εἰς τὸν βόρβορον τοῦτον τῆς ἀκαθαρσίας· οὐδὲν ἄλλο ἄνοιγμα ὑπῆρχεν ἐκτὸς τῆς ἐν τῇ ὀροφῇ ὀπῆς, διότι τὸ μόνον φῶς τὸ φωτίζον τὴν γέενναν ταύτην προήρχετο ἐκ τῶν γεκνθράκων τῶν καιομένων ἐντὸς τῶν καμίνων, καὶ ἔκ τινων καπνοβόλων λύχνων.

Εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Λαίδης Ἰωάννας καὶ τῆς συντρόφου αὐτῆς τρομερὸς ἠγέρθη θόρυβος ἐν ὅλῃ τῇ αἰθούσῃ· δωδεκὰς γυναικῶν ἡμιγύμνων ἔδραμον καὶ ἐσχημάτισαν πέριξ αὐτῆς κύκλον ὄντως σατανικόν· οἱ ἄνδρες ὠλόλυζον βλασφημοῦντες καὶ βωμολοχοῦντες, τὰ παιδία ἔσυρον ἀνηλεῶς διὰ τῶν μεμολυσμένων χειρῶν των τὴν λαμπρὰν μέταξαν τῆς ἐσθῆτός της ἢ τὸ ἐπὶ τῶν ὤμων της πολυτελὲς κασμήριον.

— Παιδιά μου! παιδιά μου! ἔλεγεν ἡ γραῦς. —ἡσυχάσατε, ἡσυχάσατε!... θὰ μετανιώσετε γιὰ τὴν ἀποκοτιά σας αὐτήν.

Πολυπληθέστατος χορὸς ἐμπαιζόντων αὐτὴν ἀπεκρίνετο εἰς τὰς ἐνστάσεις της.

Ἡ Λαίδη Ἰωάννα ἀπολελιθωμένη ἐκρατεῖτο ὀρθὴ, δὲν ἠξεύρομεν τίνι τρόπῳ· οἱ ὀφθαλμοί της ἦσαν προσηλωμένοι χωρὶς νὰ βλέπωσι. Φωνὴ ὠρυομένη ἠκούσθη αἴφνης ἐξ ἑνὸς τῶν τοίχων τῆς αἰθούσης!

— Σιωπὴ συγχάματα! σωπᾶτε ἀγαπημένα μου παιδιά, εἶπεν ἡ φωνὴ αὕτη, πληροῦσα τὴν αἴθουσαν ὡς ὁ μέγας σωλὴν ἑνὸς ὀργάνου. Νὰ πάρ' ὁ διάβολος! ἂν δὲν ἡσυχάσετε, σᾶς κόβγω τὴν ζινέβρα γιὰ 'πόψε.

Τὸ κέλευσμα τοῦτο ἐνήργησε μαγικώτατα.

Οἱ ἄνδρες ἐσιώπησαν, αἱ γυναῖκες ἐπέστρεψαν ἐν τάχει εἰς τὴν κοίτην των, καὶ πρὶν ἡ φωνὴ παύσῃ ὠρυομένη ἡ σιωπὴ ἀποκατέστη ἐντελῶς ἐν τῇ αἰθούσῃ.

Ἐναντίον τῆς εὐτυχοῦς καταστάσεως τῆς ἀναισθησίας της, ἡ Λαίδη Ἰωάννα συνεταράχθη σφοδρῶς ἐκ τῆς φωνῆς ταύτης, ἥτις τῇ ἀληθείᾳ οὐδὲν εἶχεν ἀνθρώπινον· ἔστρεψεν αὐτομάτως τὰ βλέμματα πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοίχου ὅθεν ἐφαίνετο ἐξερχομένη ἡ φωνὴ, καὶ εἶδε τὸ κεχηνὸς στόμα ὑπερμεγέθους ἀκουστικοῦ σωλῆνος.

Τὸ γύναιον ἀνωρθώθη μὲ ὕφος θριαμβευτικόν.

— Ἤξερα ὅτι ἤθελα τοὺς κάμει νὰ σιωπήσωσιν, εἶπεν,— ἐὰν ἡ ὑψηλότης σας λάβῃ ἀκόμη ὀλίγην ὑπομονὴν ἔρθασεν εἰς τὸ τέλος τῶν δυστυχιῶν της.. Σούζα, figliuola del diavolo, ἐλαίδω! Εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην γυνή τις ἰσχνὴ καὶ ὑψηλὴ ἠγέρθη ἐκ τῆς κοίτης καὶ ἦλθε πρὸς αὐτήν· ἡ Ἰταλὶς τῇ εἶπε λέξεις τινὰς, καὶ ἡ Σούζα προσφέρουσα εἰς αὐτὴν τὴν ὑπηρεσίαν ἣν πρὸ ὀλίγου ὁ ἀμαξηλάτης, τὴν ὕψωσε μέχρι τοῦ μεταλλίνου στόματος τοῦ ἀκουστικοῦ σωλῆνος· τὸ γύναιονεισέβαλε τὴνὑπὸ ταινιῶν καὶ τριχάπτου κοσκουλωμένην κεφαλήν της.

— Harken! (ἀκούσατε,) ἐφώναξε.

— We hearken (ἀκούομεν), ἀπεκρίθησαν.

—Πάγει καλὰ, εἶπε τὸ γύναιον,—εἶμαι ἡ κοντέσσα Κανταχουζηνὴ καὶ θέλω νὰ ὁμιλήσω μὲ κανένα ἀπ' αὐτοῦ.

— Μὲ ποῖον;

— Μὲ ἕνα ἁπλοῦν Κύριον, διότι ἔχω μίαν λαίδην μαζύ μου, καὶ δὲν θέλω νὰ εὑρίσκωνται αὐτοῦ αἱ Ὑψηλότητές μας.

— Πάγει καλά, εἶπον πάλιν.

Μετὰ ἓν περίπου λεπτὸν, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ταλαίπωρον λαίδην ἐφάνη ὁλόκληρος αἰών, μικρά τις θύρα ἄνωθεν τοῦ ἀκουστικοῦ σωλῆνος ἠνεῴχθη καὶ ἱπποκόμος μετὰ στολῆς ἐφάνη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ. Ἡ κοντέσσα Καντακουζηνὴ ἔλαβε τὴν λαίδην Ἰωάνναν ὑπὸ τὸν βραχίονα καὶ τὴν εἰσήγαγεν εἰς τινα διάδρομον, τὸν ὁποῖον τρεῖς θύραι ἀπέχουσαι μόνον ὀλίγους πόδας ἀλλήλων καὶ διὰ σιδήρου περιεζωσμέναι, ἐχώριζον ἀπὸ τὸν βάρβορον τῆς κολάσεως· ἡ δὲ τρίτη ἀνοιχθεῖσα ἐπανήγαγεν αὐτὰς εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Ἡ λαίδη Ἰωάννα ἀνέπνευσε διὰ μακρῶν μετὰ σεναγμοῦ ἀνακουφίσεως, καὶ συγκρατοῦσα τὰς χεῖράς της.

— Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἀπέθνησκον ἐκεῖ! ἐψιθύρισεν.

Ἀνέπνευσε λοιπὸν τὸν καθαρὸν ἀέρα, ὅστις ἐκυκλοφόρει ἐλευθέρως εἰς μεγάλην καὶ λαμπρὰν τινα σοὰν, ὅπου εὑρίσκετο τώρα· ἀνέπνευσε διὰ μακρῶν καὶ μὲ ὅλην τὴν καρδίαν της.

—Κυρία, — ἠρώτησεν ἔπειτα μὲ ἔκφρασιν ἀνεκδιηγήτου τρόμου — θ' ἀναγκασθῶ πάλιν νὰ περάσω διὰ τῆς κολάσεως ἐκείνης.

— Ἡσυχάσατε ὑψηλοτάτη, ἀπεκρίθη τὸ γύναιον λησμονοῦσα ὅτι ἦτο κωφὴ, — διὰ τὴν ἐπιστροφήν μας θὰ λάβωμεν δρόμον πλέον εὐάρεστον. Ἀλλ' ὅμως τοῦτο δὲν εἶναι κόλασις ὑψηλοτάτη, εἶναι *πουργατόριον*. . .

Ἡ λαίδη Ἰωάννα ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου της, καὶ ῥιγῶσα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν εἰς τὴν ἐνθύμησιν τῶν πρὸ ὀλίγου, ἐψιθύρισεν — Ὦ! εἶναι φρικῶδες, φρικῶδες!....

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι, εἶπε τὸ γυναικάριον, ὅτι δὲν εἶναι τόπος μακαριότητος· ἀλλ' εἰσάγομεν ἐντεῦθεν τοὺς ξένους οἵτινες μᾶς κάμουν τὴν τιμὴν νὰ μᾶς ἐπισκεφθῶσιν... Εἶναι μία συνήθεια καὶ προφύλαξις ἐνταυτῷ.

— Φρικτόν! ἐπανέλαβεν ἀκουσίως ἡ λαίδη Ἰωάννα, τῆς ὁποίας τὰ νεῦρα ἐδυσκολεύοντο ν' ἀναλάβωσιν ἀπὸ τὴν τρομερὰν διακλύνησιν, τὴν ὁποίαν ἠσθάνθη.

Εἰς τὸ ἄκρον τῆς σοᾶς εὑρίσκετο μεγάλη τις κλίμαξ· τὸ γυναικάριον ἀνέβη μὲ κοῦφον βῆμα τὰς βαθμίδας, ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς λαίδης Ἰωάννας, καὶ ἀμφότεραι εὑρέθησαν μετ' οὐ πολὺ εἰς τινα ἀντιθάλαμον, ὅπου ἵσταντο δύο ἱπποκόμοι ἐνδεδυμένοι στολήν.

— Ἀναγγείλατε τὴν ἔλευσιν τῆς Αὐτῆς Ὑψηλότητος τῆς δεσποίνης Ἰωάννας Β—, εἶπε τὸ γυναικάριον, καὶ τῆς ταπεινοτάτης δούλης Αὐτῆς κοντέσσας Καντακουζηνῆς, βαρονέσσας τῆς Φαμαγέστας τῆς ἐν Κυπρίᾳ, δεσποίνης τοῦ ἀρχιπελάγους καὶ ἄλλων μερῶν. Ἀναγγείλατε! Ὁ ὑπηρέτης ἀνέῳξε τὴν θύραν, καὶ ἤρχισε νὰ λέγῃ τὸ Κύριε ἐλέησον τούτων τῶν ὀνομάτων ὅσον ἠδύνατο κάλλιστα.

—Σιώπα Τρίμ! σαμαρωμένε γάδαρε, σιώπα ἀγαπητό μου παιδί! τί διάβολο! διέκοψε φωνή τις — δὲν μπορεῖς νὰ φέρῃς μέσα αὐτὴν τὴν κατεργάρα τὴν Μαρδαλινὴ χωρὶς τόσαις τσιριμόνιαις, νὰ πάρ' ὁ διάβολος!

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἕνας χαμάλης ἀνυπόφορος, ἐψιθύρισε τὸ γυναικάριον,—ἂς λάβῃ τὸν κόπον ἡ Ὑψηλότης σας νὰ εἰσέλθῃ.

Ἡ λαίδη Ἰωάννα εἰσῆλθεν εἰς ἀρκετὰ εὐρύχωρον αἴθουσαν, ἀρκετὰ πολυτελῶς ἐφωδιασμένην μὲ ἔπιπλα ὀπωσοῦν πολυτελῆ. Ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ὑπῆρχε τράπεζα κυκλοειδὴς κεκαλυμμένη ὑπὸ ἰνδικοῦ σαλίου ἐν εἴδει τάπητος, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἔκειντο τὰ ἔγγραφα καὶ κατάστιχα· πέριξ τῆς τραπέζης ταύτης ἐφαίνοντο πλούσιαι καὶ ἀναπαυτικαὶ ἕδραι. Λὲν ὑπῆρχε δὲ εἰμὴ εἷς μόνος ἄνθρωπος ἐν τῷ θαλάμῳ τούτῳ· οὗτος δὲ ἐνδεδυμένος κυανοῦν ἐπενδύτην, μὲ μέλανα κομβία, καὶ περισκελίδας ἐξ αἰγάγρου, οὐδεὶς ἄλλος ἦτο ἢ ὁ καλοκἀγαθος καπετὰν Πάδδης Ὀχράνης, ὁ Ἰρλαδὸς ἐραστὴς τῆς ὡραίας καπήλου τῶν Παρασήμων τοῦ Στέμματος, τουτέστι τῆς Κυρᾶ Βουρνέττας.

— Καλὴ μέρα Μαρδαλινὴ, εἶπεν, ἀποτεινόμενος εἰς τὸ γυναικάριον — καλὴ μέρα τσαρλατάνα, ἀγαπημένη μου φιλενάδα... Μιλαίδη, μὰ τὸ θεριὸ σᾶς προσφέρω τὰ σεβάσματά μου!.. Δηλαδὴ νὰ μᾶς συγχωρᾶτε, μαντάμα.... εἰδὲ μὴ νὰ μὲ πάρ' ὁ διάολος!

Ὁ καλοκἀγαθος καπετάνιος δὲν εἶχε μεγάλας ἀξιώσεις περὶ γυναικαρεσκείας καὶ καλῆς συμπεριφορᾶς, ἀλλὰ ποῖος θνητὸς δὲν φιλοτιμεῖται νὰ δείξῃ ἀβρότατα τρόπου; Ὁ Πάδδης λοιπὸν ἠθέλησε νὰ προσποιηθῇ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τὴν ἀφέτειαν ἑνὸς *τζέντελμαν*, καὶ ἤρχισε διὰ τοῦτο νὰ περιερέπτῃ γονδρὴν βακτηρίαν του εἰς τρόπον ὥστε ἀναμφιβόλως ἐδείκνυε μεγάλην πεῖραν τοῦ κόσμου.

— Ἐντροπή σου! Κύριε! ἀνεβόησε τὸ γύναιον, δὲν ἠμπορεῖς νὰ φυλάττῃς ὀλίγην κοσμιότητα ἐνώπιον κυριῶν!...

— Ἔ, καλὰ δά! τί διάολο! Μαρδαλινὴ, πονηρόγατα, καλή μου φίλη, διέκοψεν ὁ καπετάνιος, — δὲν ξέρω καλὰ νὰ φέρωμαι καθὼς πρέπει μὲ ταῖς κυρίαις; τσιχλομάγισσα!... Μυλαίδη, νὰ μὲ συγχωρᾶτε, νὰ πάρ' ὁ διάολος!

Καὶ τοῦτο λέγων προσήνεγκεν ἕδραν εἰς τὴν λαίδην Ἰωάνναν, κλίνων ἀκριβῶς ἐκ τοῦ μέσου τὸ ὑψηλὸν καὶ λιγνόξυρον ἀνάστημά του.

— Καθίσατε, καλή μου λαίδη, ἐπανέλαβε. Νὰ μὲ κάψῃ ὁ Θεὸς, καθίσατε.. ἐγὼ συναναστράφηκα μὲ πλοίαρχοις ἀρχόντισσαις καὶ δούκισσις ἀφ' ὅτι μπορεῖ νὰ χωρέσῃ αὐτὴ ἡ σάλα, καὶ ξέρω πῶς νὰ φέρωμαι μὲ ταῖς κυρίαις κατὰ πῶς πρέπει... Κάτσε καὶ σὺ Μαρδαλινὴ, πονηρεμένη παλιάτσα, μὲ συμπάθειο!... τώρα λοιπὸν, — νὰ μὲ πάρ' ἡ ὀργὴ, ἂς ὁμιλήσωμεν γιὰ τῆς δούλιαις μας· τί ἀγαπᾶτε;

ΚΒ'. Η ΑΚΡΟΑΣΙΣ.

Ἡ Λαίδη Ἰωάννα Β — ἐκάθησε, καὶ εἶχε μεγά-

λην ἀνάγκην τοῦ νὰ καθίσῃ, μετὰ τοιαύτην σειρὰν σφοδρῶν συγκινήσεων· ἤρξατο δὲ τοῦ λόγου ἡ κοντέσσα Καντακουζηνή.

Τὸ γυναικάριον προσβληθὲν κατάκαρδα διὰ τὴν πιριφρονητικὴν οἰκειότητα, μεθ' ἧς ὁ ἀγαθὸς καπετάνιος ἐφέρετο πρὸς αὐτὴν, ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας ταύτης, ἵνα σωφρονίσῃ αὐτόν.

— Κύριε Ὀχράνη, τῷ εἶπε διὰ τοῦ ἄκρου τῶν χειλέων της, τὸ πρᾶγμα εἶναι ἁπλούστατον, καὶ συνεβιβάσθη προηγουμένως μεταξὺ τῶν Αὐτῶν Ὑψηλοτήτων καὶ ἐμοῦ. Τὸ ἰδικόν σας ἔργον, Κύριε Ὀχράνη, πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ νὰ μετρήσητε τὰ χαρτονομίσματα. . . Καὶ ἴσως ἔπρεπε νὰ ἐνθυμῆσθε καλλίτερα τὸ τί εἴσθε, ὅταν ἔχητε νὰ κάμητε μετά τινων προσώπων.

Ὁ καπετάνιος ἐθεώρησεν αὐτὴν ἔκθαμβος.

— Ὅταν ἔχω νὰ κάμω μὲ 'σένα! ἀνεβόησε — διὰ τὸν ἑαυτό σου λὲς, κυρὰ ἀλωποῦ; νὰ πάρ' ἡ βροντὴ τοῦ Θεοῦ! . . .

— Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, κύριε Ὀχράνη, φύλαττε τὸ πρόσηκον σέβας.

—Σέβας! νὰ μὲ ψήσ' ὁ διάολος 'σὰν μπιφτέκι! Σέβας, αἴ Μαρδαληνὴ, ψευτοπήγαδο! παληά μου φιλενάδα. Σέβας! Μὰ τὴν ἀλήθεια, μὰ τὸ Σατανά! κατεργάρα φίλη μου, διατί νὰ μὴ σὲ στιμάρω; . . Θέλεις ἂς σὲ λένε κοντέσσα Κάντζα-Κουντζανὴ, ἡ δουκέσσα τοῦ . . .

— Σιώπα, κύριε!

— Ἡ μαντὰμ Βελζεβοὺλ, μαρκέζα τῶν ἑπτὰ θανασίμων ἁμαρτημάτων, νὰ πάρ' ἡ βροντὴ, γιὰ τί νὰ μὴ σὲ στιμάρω Μαρδαλινὴ, ἁμαρτωλὴ γρηὰ, τιμημένη μου φιλενάδα. . . Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμε αὐτὰ τώρα . . Μὴ κάνεις καὶ βλαστημῶ σὰν ἕνας μεθυσμένος καϊκτζῆς, διαόλου κόρη, φίλη μου, καὶ βλέπω ὅτι πρέπει νὰ ζητήσω πάλι συμπάθειο ἀπὸ τὴν μυλαίδη—Νὰ μὲ φάγ' ἡ κόλασις, ἀκόμη μιὰ φορὰ σᾶς ἐρωτῶ τί ἀγαπᾶτε;

— Ἡ ὑμετέρα Ὑψηλότης ἂς ἐκφράσῃ τὴν θέλησίν της, εἶπε μετ' ἀγανακτήσεως τὸ γυναικάριον. — δὲν θέλω πλέον νὰ ὁμιλήσω μὲ τὸν χωριάτην τοῦτον!

—Χωριάτη! νὰ πάρ' ἡ βροντὴ τοῦ οὐρανοῦ! . . . Χωριάτη! Μαρδαληνὴ, *σκοῦπα, θεατρίνα παλιάσταινα!* . . Χωριάτης, ἔ; νὰ σὲ πάρ' ἡ εὐχὴ, ἀγαπημένη μου Μαρδαληνή' μπορεῖς νὰ τὸ λὲς καὶ νὰ τὸ ξαναλὲς ὅσο θέλεις· εἶμαι χωριάτης μὲ σένα, μὰ ξέρω πῶς νὰ φέρωμαι μὲ τὰς κυρίας. . . . Γιὰ νὰ δοῦμε, μυλαίδη, νὰ μᾶς παρ' ἡ κόλασις! ἂς ὁμιλήσωμεν οἱ δύο μας σὰν ἀγαπημένοι φίλοι. . .

Ἤρθες νὰ ζητήσῃς ἕνα παιχνιδάκι, ἕνα στολίδι, ἕνα δακτυλίδι, μαθές.

— Ἕνα παιγνιδάκι ἀρίσεως ἑκατομμυρίου λιρῶν! ἐμορμύρισε τὸ γυναικάκι.

— Δέ σου μιλῶ ἐσένα, Μαρδαληνὴ ἀδιάντροπη, γλωσσοῦ! . . Ἤλθετε μυλαίδη (νὰ πάρ' ἡ βροντὴ) νὰ ζητήσετε ἕνα δαχτυλίδι ποῦ σᾶς τὸ πῆραν δανεικὸ 'στὸ θέατρο τοῦ Κόβεν-Γκάρδη . . Ὁ κατεργαρόῦτσος ποῦ ἔκαμ' αὐτὸ τὸ κίνημα εἶναι ἕνα κορίζικο παιδὶ, μὰ τοῦ πρέπει ὅλη μας ἡ ὑπόληψι, στὴν τιμή μου σᾶς λέγω! ὅσο γιὰ τὸ δαχτυλίδι σας τὸ ἔχω 'στὴν τζέπη μου· ἂν δὲν σᾶς λέγω τὴν ἀλήθεια, ὁ διάολος νὰ γυρίζῃ τὴν ψυχήν μου, σὰν δέκα παραδῶν ἀσβούρα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἡ λαίδη Ἰωάννα Β. προσφέρουσα τὸ ἰοξύλινον κιβώτιον εἰς τὸν καπετάνιον.

— Ἰδοὺ, εἶπε τὰ πρὸς ἐξαγόρασίν του.

— Βλέπεις Μαρδαληνὴ, ἀνεβόησεν ὁ καπετάνιος,— Νὰ μιὰ κατὰ πῶς πρέπει κυρία, ποῦ μὲ χαιρετᾷ μιλῶντάς με· βλέπεις διαόλου τζαρλατάνα; . . . Εὐχαριστῶ, μυλαίδη, εὐχαριστῶ, τί διάολο! καλή μου κυρία.. αὐτὸ τὸ κουτάκι εἶναι πολὺ ὡραῖο. . . καὶ γνωρίζω κάπιον ποῦ θὰ χαρῇ πολὺ ὅταν τὸ δῇ. Πόσα ἔχει μέσα ἂν ὁρίζετε;

— Εἴκοσι χιλιάδας λιρῶν, κύριε.

— Βλέπεις Μαρδαληνὴ, πῶς αὐτὴ ἡ ἀρχόντισσα μὲ λέγει, κύριε, ὅσο συχνὰ χρειάζεται; — νὰ σὲ πάρ' ἡ κόλασις ἐσένα . . Νὰ μὲ κάψ' ὁ διάολος ἂν δὲν ἦναι καλὸ πρᾶγμα νὰ ὁμιλῇ κανεὶς μὲ καλοαναθρεμμένοι ἀνθρῶποι.

Ὁ καπετάνιος ἠνέωξε τὸ κιβώτιον, ἔθεσεν ἐπὶ τῆς ἰσχνῆς καὶ ὀξείας ῥινός του ζεῦγος διόπτρων τὰ ὁποῖα ἐξείλετο ἐκ παλαιᾶς τινος δερματίνης θήκης, καὶ ἤρχισε νὰ μετρῇ μετὰ προσοχῆς τὰ χαρτονομίσματα.

Ἐν ᾧ δὲ ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἠκούετο θόρυβος ὑπόκωφος, ὅστις αὐξάνων βαθμηδὸν κατέστη βραγχώδης εἰς τρόπον νὰ ἀποκωφάνῃ τοὺς ἀκούοντας.

Ὁ θόρυβος, ὅστις ἦτο τόσον παραδόξου φύσεως, ὥστε ἡ λαίδη Ἰωάννα δὲν ἐνεθυμεῖτο νὰ ἤκουσέ ποτε ὅμοιόν του, ἔφθανεν εἰς τὰ ὦτα συγχεχυμένος καὶ ὡς ἐκ μυρίων στοιχείων συγκείμενος, διὰ χρυσίου μεταλλίνου ὡς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἴδομεν ἐν τῷ Πουργατορίῳ.

— Σαράντα, σαρανταπέντε, πενῆντα, ἔλεγε διὰ τῶν ὀδόντων ὁ καπετάνιος,— πὲς αὐτὸ τὸ τῆς βρομερὸ κουβάνι νὰ ἡσυχάσῃ, σὲ παρακαλῶ Μαρδαληνή . . . πενηνταπέντε, ἑξῆντα. . . .

Τὸ γυναικάκι ἠθέλησε νὰ ὑπακούσῃ, ἀλλὰ τὸ μικρὸν ἀνάστημά της τὴν ἠδίκησε· δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ἀκουστικὸν σωλῆνα.

— Ἑξηνταπέντε, ἐπανέλαβεν ὁ καπετάνιος — ἀνάβα πάνω σὲ μιὰ καρέγλα, Μαρδαληνὴ γιὰ τὸ θεριό! ἑβδομῆντα. . . Μυλαίδη, ἰδοὺ ἕνα χορτὶ ποῦ δέ μου φαίνεται τόσον καλόν.

Ἐν τούτοις ὁ θόρυβος ἐδιπλασιάζετο, καὶ διεκρίνοντο ἤδη ἀπειλητικαὶ κραυγαὶ καὶ φρικώδεις ὀδυρμοί· ὁ καπετάνιος δὲν ἐταράχθη, ἀλλ' ἐξηκολούθει ἐξετάζων μετὰ προσοχῆς τὸ ὕποπτον γραμμάτιον Τὸ ἔφερε, τὸ ὕψωσε πρὸς τὸ φῶς, καὶ σείων, τὴν κεφαλήν του μὲ ὕφος δυσαρεστημένου.

— Νὰ πάρ' ὁ διάολος κἂν αὐτὸ τὸ χαρτὶ εἶναι καλό! εἶπε.

— Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ὑψίστου; κύριε, εἶπεν ἡ λαίδη Ἰωάννα, ἔντρομος διὰ τὰς τρομερὰς κραυγὰς τὰς ὁποίας ὁ σωλὴν ἐξέπεμπεν ὡς χειμάρρους εἰς τὴν

αἴθουσαν,—τί τρέχει;

— Δὲν εἶναι τίποτε, μυλαίδη, τίποτε, τίποτε νὰ τοὺς πάρ' ὁ διάολος! . . . δυὸ *παστρικοὶ* σκοτόνονται ἀναμεταξύ τους, φαίνεται . . . Μὴ σᾶς μέλει γι' αὐτό!

—Καὶ δὲν ἐμπορεῖτε νὰ τοὺς ἐμποδίσητε, κύριε;

— Βέβαια, μυλαίδη, ἂν αὐτὴ ἡ ταραχὴ σᾶς πειράζῃ . . . μὰ γιὰ δῆτε μπᾶς κ' ἔχετε καμμιὰν ἄλλη *μπαγκαρόια 'στὸ πορταφόλιο σας.*

Ὁ Πάδδης ἠγέρθη, ἔθεσε τὰ δίοπτρά του ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἀπεμάκρυνε χωρὶς πολλὰς τζιριμόνιας τὴν *κοντέσσαν* Καντακουζηνὴν ἥτις ἔτυχεν ἀμπρός του, καὶ ἔβγαλε τὸ σῶμα του εἰς τὸν σωλῆνα.

— Δὲ θὰ σιωπήσετε, ἀποτρίμματα τῆς Νιουγκίτης (Newgate) (1)! ἐφώναξε,—θὰ σᾶς ἀφήσω μὲ μισὸ ταγίνι γιὰ ὀχτὼ 'μέρας.

Δὲν ἠκούσθη πλέον τίποτε!

— Ἐσκοτώθηκε κανένας; ἐφώναξε πάλιν ὁ καπετάνιος.

—Ὁ Γιάγκος καὶ ὁ Βίλλης, ἀπεκρίθη ἡ φωνὴ τοῦ *Πουργατορίου.*

— Δύο! ὑπεστονθόρυσεν ὁ Πάδδης,—ἂς πάν' σὸ διάολο.

Ἐπανῆλθεν εἰς τὴν τράπεζαν ὅπου ἡ λαίδη Ἰωάννα τρέμουσα, διότι ἀνενεώθησαν οἱ φόβοι της ἐκ τοῦ λυπηροῦ τούτου συμβάντος, προσήνεγκεν αὐτῷ ἕτερον γραμμάτιον δέκα λιρῶν ἐκβαλοῦσα αὐτὸ ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου της, ὁ δὲ Πάδδης ἐξηκολούθησε τὴν πρόσθεσίν του ὄρθιος, στυλωμένος καὶ σοβαρὸς, καὶ φέρων τὰ δίοπτρα ἐπὶ τῆς ῥινός.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐβασάνισε, στρέφων καὶ ξαναστρέφων τὸ τελευταῖον χαρτονόμισμα, ἐξέβαλε τὰ δίοπτρά του, καὶ ἐναπέθεσε πάλιν τὰ γραμμάτια εἰς τὸ κιβώτιον.

— Εἴκοσι χιλιάδες! ὑπεστονθόρυσε· — μὰ τὴν πίστι μου δὲν λέγω ψέμματα! . . ἐκεῖνος ὁ πίθηκας ὁ Σκλιαγκάκης εἶν' ἄξιο παιδί! . . τοῦ τρέπουν ἡ δέκα λίρακις . . . Μυλαίδη, νὰ τὸ δαχτυλίδι σας.

— Συγχωρεῖτε! εἶπε τὸ γυναικάριον, ἥτις ἐρρίφθη καὶ ἥρπασε τὸ δακτυλίδιον καθ' ἣν στιγμὴν ἡ λαίδη Ἰωάννα ἤπλωσε τὴν χεῖρά της ἵνα λάβῃ αὐτό . . Ἀναδίχομαι νὰ τὸ παραδώσω εἰς τὴν Ὑψηλότητά σας.

—Τί ἐννοεῖτε; ἠρώτησεν ἡ λαίδη Ἰωάννα μετ' ἀνησυχίας.

— Ἂς μὴ φοβῆται τίποτε ἡ Ὑψηλότης σας. . . Θέλω τὸ φυλάξει ὡς ἐνέχυρον ἕως οὗ ἀποχαιρετήσω Αὐτήν.

— Αὐτὸ δέ με μέλει πλέον, εἶπεν ὁ Πάδδης μετὰ στωϊκῆς ἀπαθείας· ταιριάξετέ τα ὅπως μπορεῖτε, καὶ ἂς μὲ κάψῃ ὁ Θεός. . . Μυλαίδη, πολλὰ τὰ ἔτη καὶ καλὴν ἀντάμωσι τῆς ἀρεντικᾶς σας! . . Καλὴ νύχτα, Μαρδαληνὴ, τυχοδιώχτρα τοῦ διαβόλου, χρυσῆ μου φιλενάδα . . .

Τὸ γραϊδιον χωρὶς ν' ἀποκριθῇ εἰς τὸν ὑβριστικὸν τοῦτον ἀποχαιρετισμὸν, ἐξῆλθε διὰ τῆς θύρας μετὰ τῆς λαίδης Ἰωάννας.

Εἰς τὸν ἀντιθάλαμον ἐστάθη.

— Ἔχω μίαν χάριν νὰ ζητήσω ἀπὸ τὴν Ὑψηλότητά σας, εἶπε.

— Ποίαν χάριν, Κυρία;

— Ἡ Ὑψηλότης σας λαμβάνει τὴν καλωσύνην νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ δέσω τὴν σκέπην ταύτην ἐπὶ τοῦ μετώπου της;

— Ἡ λαίδη Ἰωάννα δὲν ἀπεκρίθη.

— Αὐτὴ εἶναι μία ἐθιμοτυπία ὅλως ἀπαραίτητος, ἐπανέλαβεν ἡ κοντέσσα,—καὶ ἐὰν ἡ Ὑψηλότης σας θελήσῃ νὰ τὴν ἀποποιηθῇ, θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ περιμείνωμεν τὴν νύκτα διὰ νὰ ἐξέλθωμεν ἐντεῦθεν.

— Τὴν νύκτα! ἐπανέλαβεν ἡ λαίδη Ἰωάννα ἔντρομος· τὴν νύκτα ἐδῶ! . . ὦ Θεέ μου! . . Κάμετε ὅ,τι ἀγαπᾶτε, καὶ ἂς ἐξέλθωμεν γρήγορα!

Τὸ γύναιον ἀνέπτυξε τότε κάλυμμα ἐκ τριχάπτου, τοῦ ὁποίου τὰ πολυπληθῆ κεντήματα καθίζων αὐτὸ ἀδιόρατον· πρὸς δὲ τούτοις εἶχεν ὑπερβαλλόμενον μέλαν μεταξωτὸν ὕφασμα· τὸ ἔδεσε λίαν ἐπιδεξίως ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς λαίδης Ἰωάννας.

— Τώρα, εἶπεν ἔπειτα, εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Ὑψηλότητός σας . . . Ἂς ἀπέλθωμεν! καὶ πάραυτα κατέβησαν τὰς βαθμίδας μιᾶς κλίμακος. Ἡ λαίδη Ἰωάννα ἔβλεπε συγκεχυμένως τὸ φῶς, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὰ περιστοιχοῦντα αὐτὴν ἀντικείμενα, εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς κλίμακος ὁ κτυπήσας αὐτὴν ψυχρὸς ἄνεμος μόνον τῇ ἀνήγγειλεν ὅτι ἐξῆλθε τῆς οἰκίας.

Μετά τινα λεπτὰ εὑρέθησαν πάλιν ἐντὸς τοῦ ὀχήματος, τοῦ ὁποίου τὰ ἐρυθρὰ παραπετάσματα ἦσαν πάλιν κλειστά· τὸ γυναικάκι τὴν ἐβοήθησε λίαν εὐμενῶς εἰς τὸ νὰ λύσῃ τὴν σκέπην της.

— Ἡ Ὑψηλότης σας, εἶπε, θέλει βέβαια συγχωρήσει πάντα ταῦτα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα· ὄχι ὅτι δὲν ἔχομεν εἰς αὐτὴν τὴν πλέον ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην, ἀλλ' ἐνδεχόμενον νά. . . Ἐν ᾧ τοιουτοτρόπως, ἐπειδὴ ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης δὲν εἶδεν εἰμὴ τὰ κράσπεδα τοῦ μικροῦ καταστήματός μας, δὲν θέλει ἔχει ἱκανὰ διδόμενα διὰ νὰ πράξῃ ἀκούσιόν τινα προδοσίαν.

Τὸ ὄχημα ἐστάθη ἐπὶ τέλους, τὰ παραπετάσματα ἠνεῴχθησαν, καὶ εὑρέθησαν ἐνώπιον τοῦ μεγάρου τῆς λαίδης Ἰωάννας.

— Ἐὰν ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης ἐπιθυμῇ νὰ κατεβῇ, εἶπε τὸ γύναιον ὑποκλίνουσα λίαν εὐσεβάστως, — ἰδοὺ ὁ οἶκος Αὐτῆς.

Ἡ λαίδη Ἰωάννα δὲν ἐκινήθη, ἀλλ' ἡ κοντέσσα Καντακουζηνὴ ἔλαβε τὸ θάρρος νὰ πιάσῃ ἐλαφρὰ τὴν χεῖρά της.

— Ἰδοὺ ὁ ἀδάμας τῆς Ὑμετέρας Ὑψηλότητος, ἐξηκολούθησε. (Ἕπεται συνέχεια).

(1) Φυλακαὶ τοῦ Λονδίνου.

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνον ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 12 Ὀκτωβρί 1858. Ἀριθ. 19.

ΟΘΕΛΛΟΣ

ΗΤΟΙ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΤΟΥ ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΥ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ.

Ο ΔΟΥΞ ΤΗΣ ΕΝΕΤΙΑΣ.

ΒΡΑΒΑΝΤΙΟΣ, πατρίκιος Ἐνετός.

ΓΚΑΤΙΑΝΟΣ, ἀδελφὸς τοῦ Βραβαντίου.

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ, συγγενὴς τοῦ Βραβαντίου καὶ τοῦ Γρατιανοῦ.

ΟΘΕΛΛΟΣ ὁ Μαῦρος, στρατηγὸς τῆς Ἐνετικῆς δημοκρατίας.

ΚΑΣΣΙΟΣ, ὑπασπιστὴς τοῦ Ὀθέλλου.

ΙΑΓΟΣ, σημαιοφόρος τοῦ Ὀθέλλου.

ΡΟΔΕΡΙΓΟΣ, εὐγενὴς Ἐνετὸς, ἀγαπῶν τὴν Δυσδαιμόναν.

ΔΥΣΔΑΙΜΟΝΑ, θυγάτηρ τοῦ Βραβαντίου καὶ σύζυγος τοῦ Ὀθέλλου.

ΑΙΜΙΛΙΑ, σύζυγος τοῦ Ἰάγου, ἀφωσιωμένη εἰς τὴν Δυσδαιμόναν.

ΜΟΝΤΑΝΟΣ, προκάτοχος τοῦ Ὀθέλλου εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Κύπρου.

Εἷς τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ὀθέλλου.

Εἷς κήρυξ.

ΒΙΑΓΚΑ, ἐρωμένη τοῦ Κασσίου.

Γερουσιασταί, Ἀξιωματικοί, Ἄγγελοι, Μουσικοί, Ναῦται καὶ Ἀκόλουθοι.

Τῆς μὲν πρώτης πράξεως ἡ σκηνὴ ἐν Βενετίᾳ τῶν δὲ λοιπῶν ἐν Κύπρῳ.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

(Τὸ θέατρον παριστᾷ ὁδόν τινα ἐν Ἐνετίᾳ)

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Ὁ ΡΟΔΕΡΙΓΟΣ καὶ ὁ ΙΑΓΟΣ *ἐμφανίζονται περιβεβλημένοι τοὺς μανδύας των κατὰ τὸν Ἑνετικὸν τρόπον.*)

ΡΟΔΕΡΙΓΟΣ.— Σιώπα! νὰ μὴ μοῦ πῇς πλέον μηδὲ λέξιν περὶ τούτου, Ἰάγε. Εἶναι, μεγάλη ἀχαριστία ἐκ μέρους σου Ἰάγε, σὺ ὅστις κρατεῖς τὸ βαλάντιόν μου εἰς τὰς χεῖράς σου ὡς νὰ ἦτο ἰδικόν σου, νὰ ἠξεύρῃς τὰ τρέχοντα καὶ νὰ μή...

ΙΑΓΟΣ. Μὰ τί διάβολο, δὲν θέλεις νὰ μ' ἀκούσῃς.— Ἂν ἐγὼ ὠνειρεύθην τὸ τοιοῦτον θεώρησόν με ὡς τὸν πλέον ἄσπονδον ἐχθρόν σου.

ΡΟΔ. Μοὶ εἶπες ὅτι τὸν ἀποστρέφεσαι. (*)

ΙΑΓ. Νὰ μὴν εἶμαι ἄνθρωπος ἂν δὲν τὸν ἀποστρέφωμαι· τρεῖς ἐκ τῶν πατρικίων, διὰ νὰ μὲ κάμωσιν ὑπασπιστήν του πολλάκις τὸν παρεκάλεσαν προσκυνοῦντες αὐτὸν ἀσκεπεῖς, καὶ ἐγὼ τιμήν μου σᾶς λέγω, γνωρίζω τὴν ἀξίαν μου· δὲν εἶμαι διόλου ἀνάξιος νὰ κατέχω τὴν θέσιν ταύτην· ἀλλ' ὁ κύριος οὗτος εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέπων ἢ τοὺς ἰδίους φιλοδόξους καὶ ἰδιοτελεῖς σκοποὺς, ἀποφεύγει τὴν αἴτησιν τῶν προσατῶν μου διὰ πομπωδῶν λέξεων καὶ ἐπιδείξεων, ἐκθαμβῶν αὐτοὺς διὰ σωροῦ στρατιωτικῶν φράσεων καὶ ὀνομασιῶν, καὶ οὕτως ἀποπέμπει αὐτοὺς ἀπράκτους, ἐπιλέγων. — Σᾶς βεβαιῶ, κύριοι, ὅτι ἐξελεξάμην ἤδη τὸν ὑπασπιστήν

(*) Τὸν Ὀθέλλον.

μου! Καὶ τίς ὁ ὑπασπιστής του. Ἕνας καλαμαρᾶς, κάποιος Μιχαὴλ Κάσσιος Φλωρεντινὸς, ἄνθρωπος παραδεδομένος εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ὡραίου φύλου, ὅσις ποτὲ δὲν ὡδήγησε στρατιωτικὸν τάγμα εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ οὐδὲ γινώσκει τὰς διαιρέσεις ἑνὸς στρατοῦ, πλέον ἢ ὅσον γινώσκει αὐτὰς μία βαμβακοκλώστρια. Οὐδὲν ἄλλο ἠξεύρει ἢ τὰς ἐν τοῖς βιβλίοις θεωρίας, δι' ὧν οἱ ἐφεστρίδας φοροῦντες γερουσιασταί μας δύνανται νὰ γνωμοδοτῶσι περὶ πολέμου ὅσον καὶ αὐτός· λέξεις καὶ οὐχὶ πράξεις ἀποτελοῦσι τὴν στρατιωτικὴν ἱκανότητά του· καὶ ὅμως ἐπροτίμησεν αὐτὸν· ἐμὲ δὲ τὸν ὁποῖον εἶδεν ἰδίοις ὄμμασιν ἀνδραγαθοῦντα ἐν Κύπρῳ, ἐν Ῥώδῳ, καὶ λοιπαῖς χώραις χριστιανικαῖς τε καὶ μὴ, μὲ καθησύχαζε μὲ τὸ *σήμερον* καὶ *αὔριον*, καὶ μὲ τὸ *λάβε ὑπομονὴν*· ἐν τούτοις οὗτος μὲν λίαν πρωΐμως καθίσταται ὑπασπιστὴς ἐγὼ δὲ διατελῶ σημαιοφόρος (χαρὰ 'στὸ ἀξίωμα) τῆς Αὐτοῦ Μαυριτανῆς Ὑψηλότητος.

ΡΟΔ. Μὰ τὴν ἀλήθειαν ἐγὼ ἤθελα προτιμήσει νὰ γείνω δήμιός του.

ΙΑΓ. Ἔ! τί νὰ γίνῃ; αὐτὰ ἔχει τὴν σήμερον ἡ δούλευσις· ὁ προβιβασμὸς κατορθοῦται μόνον διὰ τῆς κολακείας καὶ προσωποληψίας, καὶ οὐχὶ κατὰ τὸν παλαιὸν βαθμολογικὸν τρόπον, ὅτε ὁ δεύτερος διεδέχετο τὸν πρῶτον. Σᾶς ἀφίνω λοιπὸν νὰ κρίνητε ἐὰν ἔχω τὴν ἐλαχίστην αἰτίαν τοῦ ν' ἀγαπῶ τὸν Μαῦρον;

ΡΟΔ. Τότε λοιπὸν διατί νὰ μένητε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

ΙΑΓ. Ἀκούσατέ μου καὶ θέλετε ἰδεῖ. Μένω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του διὰ νὰ ἔλθῃ περίστασις νὰ τῷ ἀνταποδώσω τὰς εὐεργεσίας του. Δὲν δυνάμεθα νὰ γίνωμεν πάντες Κύριοι, καὶ οὐδὲ εἶναι δυνατὸν πάντες οἱ δεσπόται νὰ ὑπηρετῶνται πιςῶς. Ὑπάρχουσι μὲν πολλοὶ πρόθυμοι ἕρποντες πρὸ τῶν Κυρίων αὐτῶν δοῦλοι, οἵτινες ὑπερφιλοῦντες τὴν χαμερπῆ δουλείαν των, καταναλίσκουσι τὴν ζωήν των σχεδὸν ὡς οἱ ὄνοι τῶν δεσποτῶν αὐτῶν, εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέποντες ἢ εἰς χόρτον καὶ ἄχυρα· καὶ ὅταν γηράσωσιν ἀποπέμπονται. Ξύλο θέλουν τὰ τοιαῦτα ἀνδράποδα! Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἄλλοι, οἵτινες περιβεβλημένοι τοὺς τύπους καὶ τὸ προσωπεῖον τῆς προθυμίας καὶ ὑπακοῆς ὑποθάλπουσιν εἰς τὰς καρδίας των τὸ ὑπὲρ τοῦ ἰδίου συμφέροντος αἴσθημα· καὶ ἀπατῶντες δι' ἐπιδείξεων πιςῆς ὑπηρεσίας τοὺς αὐθέντας των, ὑπηρετοῦσι τὴν ἑαυτῶν τύχην, καὶ ἀφ' οὗ πληρώσωσι καλῶς τὰ βαλάντιά των προσκυνοῦσι μόνον ἑαυτούς. Ἰδοὺ ὄντα λογικά! καὶ εἷς ἐκ τούτων καυχῶμαι ὅτι εἶμαι καὶ ἐγώ Διότι κύριε, εἶναι τόσον ἀληθὲς ὅσον ὅτι ὑμεῖς εἴσθε ὁ Ροδερίγος, ὅτι ἐὰν ἤμην εἰς τὴν θέσιν τοῦ Μαύρου δὲν ἤθελα φθονήσει τὴν τοῦ Ἰάγου· διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ ἐγὼ ὑπηρετῶν αὐτὸν ὑπηρετῶ ἐμαυτὸν μόνον. Ὁ θεὸς ἂς μὲ κρίνῃ ἂν λέγω ψεύματα, ὅτι δὲν τὸν ὑπηρετῶ ὑπὸ ἀγάπης καὶ φροσιώσεως, ἀλλ' ὑποκρίνομαι ταῦτα διὰ τοὺς σκοπούς μου· διότι ὅταν διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ τρόπου ἐκφράζω τὴν κλίσιν καὶ κατάστασιν τῆς καρδίας μου, μετ' οὐ πολὺ πρέπει νὰ τὴν ἐκβάλω καὶ νὰ ῥάψω αὐτὴν εἰς τὸ μανίκι τοῦ φορέματός μου, ἵνα ἔρχωνται οἱ κόρακες καὶ κατατρώγωσιν αὐτήν. Δὲν εἶμαι ὅ,τι φαίνομαι.

ΡΟΔ. Τί λαμπρὰ δουλειὰ διὰ τὸν χειλᾶν τὸν Μαῦρον ἐὰν κατορθώσῃ νὰ τὴν κλέψῃ τοιουτοτρόπως!

ΙΑΓ. Φώναξε τὸν πατέρα της, ἐξύπνησέ τον. κάμε νὰ προσδράμωσιν εἰς τὴν οἰκίαν του ὡς εἰς κίνδυνον, διατάραξον αὐτὸν, κήρυξον τὸ γεγονὸς εἰς τὰς ὁδοὺς, ἐρέθισον τοὺς συγγενεῖς της· καὶ εἰς τὸν παράδεισον ὅπου ἀναπαύεται τώρα ὁ Μαῦρος στεῖλε ὀχληρὰς μυῖας, καὶ μετρίασον ὀλίγον τὰς ἐρωτικὰς ἐκστάσεις του.

ΡΟΔ. Ἰδοὺ ἡ πατρική της οἰκία· θὰ μπήξω φωναῖς.

ΙΑΓ. Ναὶ, νὰ σὲ δῶ! Μὲ κραυγὰς τρόμου, καὶ φρικτοὺς ὀλολυγμοὺς, καθὼς ὅταν ἡ πυρκαϊὰ διαδίδεται εἰς τὰς μεγαλοπόλεις.

ΡΟΔ. Ἔ! ἔ! Κύριε Βραβάντιε!

ΙΑΓ. Σηκωθῆτε, ἔ Κύριε Βραβάντιε! γρήγορα! κλέπται! κλέπται! ἔχετε ἔννοια τὸ σπίτι σας, τὴν κόρη σας καὶ τὸ πουγγί σας! κλέπται! κλέπται! κλέπται!

Ο ΒΡΑΒΑΝΤΙΟΣ (ἐκ μιᾶς θυρίδος ἄνωθεν).

ΒΡΑ. Τί σημαίνει ἡ τρομερὰ αὕτη πρόσκλησις; Τί ἐπάθετε;

ΡΟΔ. *Σινιόρε*, ὅλη ἡ οἰκογένειά σας εὑρίσκεται ἐν τῇ οἰκίᾳ;

ΙΑΓ. Αἱ θύραι σας εἶναι κλεισταί;

ΒΡΑ. Διατί, καὶ πῶς μ' ἐρωτᾶτε τὸ τοιοῦτον;

ΙΑΓ. Καλέ μου κύριε σᾶς ἔκλεψαν! Ἐνδυθῆτε, διὰ τὴν τιμήν σας! ἡ καρδία σας διεσχίσθη, σᾶς ἔκλεψαν τὸ ἥμισυ τῆς ὑπάρξεώς σας! τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ λευκή σας περιστερὰ εὑρίσκεται εἰς τοὺς ὄνυχας ἑνὸς μέλανος γυπός. (*) Σηκωθῆτε, σηκωθῆτε ταχέως, καὶ ἐξυπνήσατε διὰ τοῦ κώδωνος τοὺς ῥεγχαλίζοντας, εἰδὲ μὴ ὁ διάβολος θὰ σὲ κάμῃ πάππον του! Σηκωθῆτε σᾶς λέγω!

ΒΡΑ. Πῶς! ἐτρελάθητε;

ΡΟΔ. Σεβαστέ μοι Κύριε, γνωρίζετε τὴν φωνήν μου;

ΒΡΑ. Ὄχι· τί ἄνθρωπος εἶσαι;

ΡΟΔ. Ὀνομάζομαι Ροδερίγος.

ΒΡΑ. Ποιὸς διάβολος σ' ἔφερ' ἐδῶ; Δὲν σὲ εἶχα διατάξει νὰ μὴ ἐνοχλῇς τὰς θύρας τῆς οἰκίας μου; Σοὶ εἶπα παστρικὰ παστρικὰ ὅτι ἡ κόρη μου δὲν εἶναι διὰ σέ· καὶ τώρα ἐγερθεὶς ἀπὸ τὴν κραιπάλην τοῦ δείπνου, καὶ πλήρης μεθυστικῶν ποτῶν ἦλθες μετὰ μνησικάκου αὐθαδείας νὰ διαταράξῃς τὴν ἡσυχίαν μου;

ΡΟΔ. Κύριε! κύριε! κύριε!

ΒΡΑ. Ἀλλὰ βεβαιώθητε ὅτι ἔχω ἱκανὴν τόλμην καὶ ἐπιῤῥοὴν ὡς ἐκ τῆς θέσεώς μου νὰ σὲ κάμω νὰ μετανοήσῃς πικρῶς διὰ τὸ κίνημά σου τοῦτο.

(*) Ἐνταῦθα ἐν ἠκολουθήσαμεν τὸ πρωτότυπον.

ΡΟΔ. Μετριάσατε τὸν θυμόν σας, Κύριε.

ΒΡΑ. Τί ἔρχεσθε καὶ μοῦ ψάλλετε περὶ κλοπῆς; ἐδῶ εἴμεθα εἰς τὴν Βενετίαν, καὶ ὁ οἶκός μου δὲν εἶναι χωράφι.

ΡΟΔ. Σεβάσμιε κύριε Βραβέντιε, πιστεύσατε εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῶν λόγων καὶ τῆς καρδίας μου.

ΙΑΓΟΣ. Ὢ! ποῦ νὰ πάρ' ἡ εὐχή! Κύριε εἴσθε ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες δὲν δουλεύουν τὸν Θεὸν ἂν τοὺς τὸ προστάξῃ ὁ διάβολος. Διότι ἤλθομεν νὰ σᾶς κάμωμεν καλὸν μᾶς θεωρεῖτε ὡς κακούργους! Θὰ ἴδητε τὴν θυγατέρα σας μητέρα Ἀφρικανῶν τεράτων (1) Τί ὡραῖα καὶ ποικιλόχροα ἐγγόνια θὰ σὲ περιτρυγυρίζωσι!

ΒΡΑ. Τί ἀχρεῖος ἄνθρωπος!

ΙΑΓΟΣ. Εἶμαι ἄνθρωπος Κύριε ὅσις ἦλθον νὰ σοὶ ἀναγγείλω ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ θυγάτηρ σου καὶ ὁ Μαῦρος «ἐγένοντο οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.»(2)

ΒΡΑ. Εἶσαι ἕνας κακοῦργος!

ΙΑΓΟΣ. Καὶ ὑμεῖς εἶσθε γερουσιαστής!

ΒΡΑΒ. Σὺ θἄχῃς νὰ μοῦ δώσῃς λόγον διὰ τοῦτο, σὲ γνωρίζω Ῥοδερίγε.

ΡΟΔ. Σᾶς δίδω λόγον δι' ὅτι θέλετε· ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ εἴπατέ μας, μήπως διὰ συγκατανεύσεώς σας (καὶ νομίζει τις ὅτι ἐν μέρει οὕτως ἔχει) ἡ ὡραία θυγάτηρ σας εἰς τὴν ἀνάρμοστον ταύτην ὥραν τῆς νυκτὸς, μετεφέρθη διὰ τοῦ ζοφερωτάτου σκότους, καὶ μὴ ἔχουσα ὁδηγὸν οὔτε χειρότερον οὔτε καλλίτερον ἑνὸς ἀθλίου πορθμέως, μετεφέρθη εἰς τὰς μιαρὰς ἀγκάλας ἑνὸς ἀσελγοῦς μαύρου; Ἂν ἐν γνώσει ὑμῶν ἔγινε τοῦτο, βέβαια τότε ὁμολογῶ ὅτι ἐπράξαμεν ἀσυγχώρητον ὕβριν· ἀλλ' ἂν ἡμεῖς σᾶς γνωστοποιῶμεν αὐτὸ, ὁ ὀρθὸς λόγος θέλει σᾶς πείσει ὅτι ἀδίκως ὀργίζεσθαι καθ' ἡμῶν· πιστεύετε ὅτι ἐγὼ περιφρονῶν πᾶσαν ἠθικὴν καὶ κοσμιότητα ἤθελον τολμήσει νὰ ἐμπαίξω τὴν ὑμετέραν σεβασμιότητα; Ἡ θυγάτηρ σας (ἂν ἔπραξε τοῦτο ἄνευ τῆς ἀδείας σας) ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἔπραξε φρικτὴν ἀποστασίαν, θυσιάζουσα τὸ καθῆκον, τὴν καλλονὴν, τὰ διανοητικὰ προτερήματα, καὶ τὸν πλοῦτον της εἰς πλάνητα καὶ τυχοδιώκτην ξένον. Σπεύσατε νὰ ἴδητε, καὶ ἐὰν εἶναι εἰς τὸν κοιτῶνά της ἢ ἐντὸς τῆς οἰκίας σας, ἂς πέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἡ προσήκουσα τιμωρία διὰ τὴν ἀπάτην ταύτην.

ΒΡΑ. Κτυπήσατε τὰ πῦρεῖα! δότε μοι φῶς! φωνάξετε ὅλους τοὺς ὑπηρέτας μου.—Τὸ ὄνειρόν μου ἀληθεύει!!! ναὶ, τὸ πιστεύω ἤδη! Φῶς νὰ μέ φέρετ' εὐθύς!

(Ἀπέρχεται Ἄνωθεν.)

ΙΑΓΟΣ. Ὑγιαίνοιται! πρέπει νὰ σᾶς ἀφήσω, διότι δὲν ἁρμόζει καὶ οὐδὲ συμφέρει εἰς τὴν θέσιν μου νὰ σαρουσιασθῶ ὡς μάρτυς κατὰ τοῦ στρατηγοῦ μου τοῦ Μαύρου. Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι καὶ ἐὰν τὸ συμβὰν τοῦτο βλάψῃ αὐτὸν ὁπωσοῦν, δὲν συμφέρει εἰς τὴν κυβέρνησιν νὰ τὸν παύσῃ, διότι εἰς τὸν νῦν κατεπείγοντα πόλεμον τῆς Κύπρου, οὐδεὶς εὑρίσκεται δυνάμενος νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ· διὰ τοῦτο λοιπὸν, ἂν καὶ τὸν μισῶ ὡς τὰ βάσανα τῆς κολάσεως, δέον διὰ τὰς παρούσας ἀνάγκας μου νὰ ὑποκρίνωμαι ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς αὐτόν. Ἵνα δὲ εὕρῃς αὐτὸν ἀσφαλῶς, διεύθυνε εἰς τὸν Τοξότην (1) τὴν ἔρευναν τοῦ γέροντος, καὶ θέλεις μὲ εὑρεῖν ἐκεῖ μετὰ τοῦ Μαύρου. Ὑγίαινε!

(Ἐξέρχεται. Παρουσιάζεται δὲ εἰς τὴν ὁδὸν ὁ Βραβάντιος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν του κρατούντων ὅπλας.)

ΒΡΑ. Πικρὰ, πικροτάτη ἀλήθεια! ἐδραπέτευσεν ἡ ἀθλία! Πῶς θὰ φαίνωμαι τοῦ λοιποῦ εἰς τὸν κόσμον! ᾤχετο πλέον δι' ἐμὲ πᾶσα εὐτυχία, πᾶσα ἡδονή!— Ὑοδερίγε ποῦ τὴν εἶδες;— ὦ τρισαθλία κόρη! Μὲ τὸν Μαῦρον εἶπες ὅτι ἔφυγε; Ποῖος τοῦ λοιποῦ θὰ ἐπιθυμῇ νὰ ἔχῃ τέκνα; — Καὶ πῶς ἐκατάλαβες ὅτι ἦτο αὐτή; — Ὤ, μὲ ἀπατᾶτε! δὲν δύναμαι νὰ τὸ πιστεύσω, δὲν τὸ χωρεῖ ὁ νοῦς μου.—Τί σᾶς εἶπε;— Φέρετε κι' ἄλλα φῶτα! Φωνάξετε ὅλους τοὺς συγγενεῖς μου.—Λέτε νὰ ὑπανδρεύθησαν ἤδη;

ΡΟΔ. Ἔ, βέβαια!

ΒΡΑ. Ὦ θεέ! —Καὶ πῶς ἐξῆλθε; — Ὤ! προδοσία καὶ ἐξευτελισμὸς τοῦ γένους μου! ὦ πατέρες! τοῦ λοιποῦ μὴ κρίνεται περὶ τῶν καρδιῶν τῶν θυγατέρων σας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τρόπου των.— Δὲν ὑπάρχουσιν ἄρἀγε μαγεῖαι (2) δι' ὧν μαγεύονται οἱ νέοι καὶ αἱ νεάνιδες. Δὲν ἀνεγνώσατε, Ῥοδερίγε, περὶ τοιαύτης τινὸς σατανικῆς τέχνης;

ΡΟΔ. Ναί, Κύριε, ἀνέγνωσα.

ΒΡΑ. Φωνάξετε τὸν ἀδελφόν μου.—Ὤ! κάλλιον νὰ τὴν ἔδιδα εἰς σέ! — Ἐλάτε! ἡμεῖς ἀπ' ἐδῶ· σεῖς πηγαίνεται ἀπ' ἐκεῖ. — Ποῦ ἄρἀγε δυνάμεθα νὰ τοὺς ἀνακαλύψωμεν;

ΡΟΔ. Νομίζω ὅτι ἐγὼ δύναμαι νὰ τοὺς ἀνακαλύψω, ἂν ἀγαπᾶτε νὰ πάρετε καλοὺς φύλακας καὶ νὰ μὲ ἀκολουθήσητε.

ΒΡΑ. Σᾶς παρακαλῶ νὰ προπορευθῆτε· θὰ κρούσω πᾶσαν θύραν, καὶ χρείας τυχούσης δύναμαι καὶ νὰ προστάξω.— Φέρετε ὅπλα! ἀκούετε; καὶ φέρετε καὶ ὑπαλλήλους τῆς ἀστυνομίας.

Ἐμπρὸς φίλτατε Ῥοδερίγε· ὁ ὑπὲρ ἐμοῦ κόπος σου δὲν θέλει ἀποβῆ μάταιος.

(Ἐξέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Β΄.

(Ἄλλη τις ὁδὸς. Παρουσιάζονται Ὀθέλλος, Ἰάγος καὶ συνοδία.)

ΙΑΓΟΣ. Ἂν καὶ εἰς τὸ στρατιωτικόν μου ςάδιον ἐφόνευσα πολλοὺς, ὅμως ἡ συνήδησίς μου ἐπανίσταται τρομερὰ εἰς τὴν ἰδέαν φόνου ἐκ προμε-

(1) Καὶ ἐνταῦθα ἠναγκάσθημεν νὰ ἐκτραπῶμεν ἐκ τοῦ πρωτοτύπου.

(2) Καὶ ἐνταῦθα ἐκολάσαμεν κατὰ δύναμιν τὸ πρωτότυπον.

(1) Ξενοδοχεῖον τῆς Βενετίας.

(2) Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐπίστευον εἰς μαγείας, καὶ τὸ ἔγκλημα τοῦ μαγεύειν ὑπήγετο εἰς δικαστικὴν ποινήν.

λέτης, καὶ πολλάκις στεροῦμαι τὴν ἀπαιτουμένην ὠμότητα καὶ ὅταν πρόκηται νὰ ὑπηρετήσω τὸ συμφέρον μου. Δεκάκις μοὶ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν νὰ ἐμπήξω τὸ ξίφος μου εἰς τὴν πλευράν του. (τοῦ Βραβαντίου δηλ.)

ΟΘΕΛΛΟΣ. Ἔκαμες καλλίτερα διότι δὲν τὸ ἔκαμες.

ΙΑΓΟΣ. Ναὶ, ἀλλὰ δὲν ἐκράτει τὴν γλῶσσάν του· ἔλεγε λόγους τοσοῦτον ἀχρείους καὶ προσβλητικοὺς διὰ τὴν τιμήν σας, ὥστε ἐχρειάσθησαν ὅλην τὴν ἀρετήν καὶ εὐσέβειάν μου διὰ νὰ ἠμπορέσω νὰ κρατηθῶ. Ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ αὐθέντα νὰ μοὶ εἴπητε· εἶσθε καλὰ καλὰ νυμφευμένος; Διότι ἔχετε πρὸ ὀφθαλμῶν ὡς βέβαιον ὅτι ὁ *μεγαλοπρεπὴς* (1) ἀγαπᾶται ὑπὸ πάντων, καὶ ὁ λόγος του ἔχει ἰσχὺν διπλασίαν τῆς τοῦ δουκός· θέλει σᾶς διαζεύξει, ἢ θέλει σᾶς ἐπιβαρύνει διὰ τῆς αὐστηροτάτης ποινῆς τῆς ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τοῦ νόμου, ἐνισχυομένου ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐπιρροῆς.

ΟΘΕΛΛΟΣ. Ἂς κάμῃ ὅτι δύναται διὰ νὰ μὲ βλάψῃ· αἱ πρὸς τὸ κράτος ἐκδουλεύσεις μου θέλουν ὁμιλήσει τρανώτερον τῶν κατηγοριῶν του.

Ἀγνοοῦσιν ἀκόμη ἀλήθειαν τινα περὶ ἐμοῦ, ἣν θέλω δημοσιεύσει ὅταν μάθω ὅτι ἡ περιαυτολογία περιποιεῖ τιμήν· τουτέστιν ὅτι κατάγομαι ἀπὸ βασιλεῖς! Ὥστε, μ' ὅλα τὰ ἐλαττώματά μου δύναμαι νὰ καυχηθῶ μὲ ὑψηλὴν ὀρρὺν ὅτι εἶμαι ἄξιος τοὐλάχιστον τῆς εὐτυχείας ἣν κατώρθωσα νὰ περιποιήσω ἐμαυτῷ.

Διότι ἐσὺ βέβαιος, Ἰάγε, ὅτι ἐὰν δὲν ἠγάπων τὴν ἐρασμίαν Δυσδαιμόναν, δὲν ἤθελον ἀνταλλάξει δι' ὅλα τὰ πλούτη τῆς θαλάσσης τὴν ἀπεριόριστον ἐλευθερίαν μου· δὲν ἤθελον περιβάλει ὅρια εἰς αὐτὴν Ἀλλὰ τί φῶτα εἶν' αὐτὰ ποῦ ἔρχονται; Ἰδέ!

(Προσέρχονται ὁ Κάσιος καὶ τινες ἀξιωματικοὶ μετὰ φανῶν.)

ΙΑΓΟΣ. Εἶναι ὁ διεγερθεὶς πατήρ της μετὰ τῶν φίλων του· καλλίτερα νὰ εἰσέλθητε.

ΟΘΕΛΛ. Ὄχι ἐγὼ, βέβαια! Ἂς μὲ εὕρωσι· τὰ κατορθώματα, ὁ τίτλος καὶ τὰ αἰσθήματά μου θέλουν μὲ δικαιώσει. Ἐκεῖνοι εἶναι;

ΙΑΓ. Μὰ τὸν Ἴανον νομίζω ὅτι ἐκεῖνοι εἶναι.

(Γνωρίσας τοὺς προσερχομένους.)

Οἱ ὑπηρέται τοῦ δουκὸς καὶ ὁ ὑπασπιστής μου! Ἡ καλὴ ὥρα τῆς νυκτὸς ἐπάνω σας, φίλοι μου! Τί νέα;

ΚΑΣΣ. Στρατηγὲ, ὁ δοὺξ σᾶς ἀσπάζεται, καὶ σᾶς προσκαλεῖ νὰ ἐμφανισθῆτε ὅσον τάχιστα. Ναί, τὴν στιγμὴν ταύτην.

ΟΘΕΛΛ. Τί φρονεῖτε ὅτι τρέχει;

ΚΑΣΣ. Ὑποθέτω ὅτι ἦλθε κάμμία ἀγγελία ἐκ Κύπρου. Ἀναμφιβόλως πρόκειται περὶ ὑποθέσεως λίαν σπουδαίας, διότι τὴν νύκτα ταύτην αἱ τριήρεις ἔπεμψαν ἕως δώδεκα ἀγγέλους τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον, καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν συμβούλων ἠγέρθησαν καὶ συνῆλθον ἤδη εἰς τοῦ δουκός· προσκαλεῖσθε δὲ μετὰ μεγάλης σπουδῆς, καὶ ἐπειδὴ δὲν εὑρέθητε εἰς τὸ οἰκημά σας, ἡ γερουσία ἔστειλεν εἰς τρία διάφορα μέρη πρὸς ζήτησίν σας.

ΟΘΕΛΛ. Χαίρω ὅτι εὑρέθην ὑπὸ σοῦ· εἰσέρχομαι εἰς τὴν οἰκίαν νὰ εἴπω μίαν λέξιν καὶ ἀπερχόμεθα.

(Ἐξέρχεται.)

ΚΑΣΣ. Σημαιοφόρε, τί κάμνει ἐδῶ;

ΙΑΓΟΣ. Στὴν τιμή μου σᾶς λέγω ὅτι ἀπόψε ἔκαμε μὲ τὸ πλοῖον του *περίφημη πρέζα*! Ἂν δὲ ἀποδειχθῇ νόμιμος χαρὰ, στὴ μοῖρά του!

ΚΑΣΣ. Δέν σε ἐννοῶ.

ΙΑΓΟΣ. Παντρεύθηκε!

ΚΑΣΣ. Μὲ ποίαν;

(Ἐπανέρχεται ὁ Ὀθέλλος.

ΙΑΓΟΣ. Μαθὲς μὲ τὴν — Πάμε, στρατηγέ;

ΟΘΕΛΛ. Ἄγωμεν.

ΚΑΣΣ. Ἰδοὺ καὶ ἄλλη συνοδία ἐρχομένη πρὸς ζήτησίν σας.

(Εἰσέρχεται ὁ Βραβάντιος μετὰ νυκτοφυλάκων καὶ φανῶν καὶ ὅπλων.)

ΙΑΓΟΣ. Εἶναι ὁ Βραβάντιος! Στρατηγὲ λάβε τὰ μέτρα σου· δὲν ἔρχεται μὲ καλὸν σκοπόν.

ΟΘΕΛΛ. Ἔ! κύριοι, σταθῆτ' αὐτοῦ!

ΡΟΔ. Αὐθέντα εἶναι ὁ Μαῦρος.

ΒΡΑ. *Πιάστε τον!* Βάλ' τετον κάτω τὸν κακοῦργον!

(Γυμνόνουν τὰ ξίφη ἑκατέρωθεν.)

ΙΑΚΟΣ. Ἔμπρὸς σὶρ Ῥοδερίγε! εἶμαι εἰς τὰς προσταγάς σας!

ΟΘΕΛΛ. Βάλ'τε τὰ σπαθιά σας εἰς τὰς θήκας των νὰ μὴ τὰ σκωριάσῃ ἡ δρόσος. Σεβάσμιε κύριε, δύνασθε νὰ μᾶς νικήσητε εὐκολώτερον διὰ τῆς ἡλικίας σας παρὰ διὰ τῶν ὅπλων σας.

ΒΡΑ. Ὦ ἀχρεῖε ληστά! ποῦ ἐναπέθηκας τὴν θυγατέρα μου; Ὢ δαίμων τῆς κολάσεως ὅπου εἶσαι τὴν ἐμάγευσας. Ἐπικαλοῦμαι πᾶν ὃν λογικὸν νὰ μοὶ εἴπῃ, πῶς χωρὶς νὰ ἐλκυσθῇ ὑπὸ ἀναποδράστου μαγικῆς δυνάμεως, νεᾶτις τόσον τρυφερὰ τόσον εὐδαίμων, τόσον ἐναντία τοῦ γάμου, ὥστε ἀπέφευγε τοὺς πλουσιωτάτους καὶ ὡραιοτάτους τῶν νέων μας, πῶς νὰ θελήσῃ νὰ καταστῇ παγκόσμιος περίγελως, φεύγουσα ἀπὸ τὰς πατρικὰς ἀγκάλας εἰς τὰς αἰθαλώδεις ἀγκάλας σοῦ τοῦ ἀθλίου!.. ὅστις εἶσαι καταλληλότερος νὰ ἐμπνεύσῃς τρόμον μᾶλλον ἢ ἔρωτα; Ἂς μὲ κρίνῃ ὁ κόσμος ὅλος ἂν εἶναι προφανέστατον ἢ ὄχι τὸ ὅτι τὴν κατεγοήτευσας διὰ σατανικῶν φίλτρων, καὶ διέφθειρας τὴν τρυφερὰν καρδίαν της διὰ φαρμάκων καὶ ὀρυκτῶν, ἅτινα ἀνατρέπουσι τὸ λογικόν. — Τὸ πρᾶγμα θέλει δικασθῇ· εἶναι φανερὸν καὶ ψηλαφητόν· διὰ τοῦτο λοιπὸν σὲ συλλαμβάνω καὶ σὲ δεσμεύω ὡς ἀπατεῶνα τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἐργάτην ἀνοσίων τεχνασμάτων. — Συλλάβετέ τον· ἐὰν ἀντισταθῇ δαμάσατέ τον καὶ πρὸς κίνδυνον τῆς ζωῆς του.

(1) Magnifico τίτλος ἀποδιδόμενος τότε εἰς ὅλους τοὺς γερουσιαστὰς τῆς Ἐνετικῆς δημοκρατίας.

ΟΘΕΛΛ. Κρατηθῆτε καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη. εἶναι περιττὴ ἡ βία· ἂν ἔπρεπε νὰ πολεμήσω δὲν ἐχρειαζόμην προτροπήν· ποῦ ἀγαπᾶτε κύριε νὰ ὑπάγω ν' ἀπολογηθῶ διὰ τὴν κατηγορίαν ταύτην;

ΒΡΑ. Εἰς τὴν φυλακὴν, ἕως οὗ ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῆς δικαστικῆς τάξεως ὁριζόμενος χρόνος σὲ προσκαλέσῃ νὰ ἐμφανισθῇς πρὸς ἀπολογίαν σου.

ΟΘΕΛΛ. Ἀλλὰ τί θέλει συμβῇ ἐὰν σᾶς ὑπακούσω; θέλει ἄρα εὐχαριστηθῇ ὁ δοὺξ τοῦ ὁποίου οἱ ἀπεσταλμένοι, ἰδοὺ, μὲ περικυκλοῦσιν, ἐλθόντες ἵνα μὲ φέρωσιν εἰς αὐτὸν διά τινα σπουδαίαν ὑπόθεσιν τοῦ κράτους;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΤΙΣ. Ναὶ αὐθέντα, εἶναι ἀληθές· ὁ δοὺξ συγκροτεῖ συμβούλιον, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ἡ ὑμετέρα ἐκλαμπρότης εἶναι προσκεκλημένη.

ΒΡΑ. Πῶς! ὁ δοὺξ συγκροτεῖ συμβούλιον! ἐν τοιαύτῃ ὥρα τῆς νυκτός! — ἔστω! ἀπαγάγετέ τον! καὶ ἡ ἰδική μου ὑπόθεσις σπουδαία εἶναι οὐχ ἧττον τῆς τοῦ δουκός· καὶ αὐτὸς, ὁ δοὺξ ἢ ὁποῖος δήποτε ἄλλος ἐκ τῶν συναδέλφων μου θέλει ἀγανακτήσει βαρέως διὰ τὸ ἀδίκημα τοῦτο, ὡς νὰ εἶχε πραχθῇ κατ' αὐτοῦ· διότι ἐὰν αἱ τοιαῦται πράξεις μένωσιν ἀτιμώρητοι, ἐντὸς ὀλίγου θὰ κυβερνώμεθα ὑπὸ δούλων καὶ ὑπὸ ἀλλοθρήσκων σκύλων.

(Ἐξέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

(Αἴθουσα τοῦ συμβουλίου· ὁ δοὺξ καὶ οἱ γερουσιασταὶ περικαθήμενοι εἰς τράπεζαν· ἀξιωματικοὶ ἐν θεραπείᾳ.)

Ο ΔΟΥΞ. (Φιλολογῶν ἐπιστολάς τινας). Αἱ διάφοροι αὗται ἐκθέσεις ψεροῦνται τῆς ἀλληλουχίας ἐκείνης ἥτις καθίστησιν αὐτὰς ἀξιοπίστους

1 ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ. Ναὶ τῷ ὄντι εἶναι ἀσυνάρτητον, διότι αἱ ἐσιστολαί μου λέγουσιν ἑκατὸν ἑπτὰ τριήρεις.

ΔΟΥΞ. Καὶ αἱ ἰδικαί μου ἑκατὸν τεσσαράκοντα.

2ος ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ. Καὶ αἱ ἰδικαί μου διακοσίας· ἀλλ' ἂν καὶ ἡ ἀπαρίθμησις αὐτῶν δὲν εἶναι σύμφωνος, ἅπασαι ὅμως συμφωνοῦσι περὶ τοῦ ὅτι ζόλος Τουρκικὸς διευθύνετο κατὰ τῆς Κύπρου.

(Ἀκούονται ναῦται φωνάζοντες ἔνδοθεν.)

ΕΙΣ ΝΑΥΤΗΣ. Ἔ! ἔ! ἔ!

(Εἰσέρχεται εἷς ἀξιωματικὸς μεθ' ἑνὸς ναύτου.)

ΑΞΙΩΜ. Ἄγγελος ἐκ τοῦ στόλου!

ΔΟΥΞ. Τώρα πάλιν; Λοιπὸν τί συμβαίνει.

ΝΑΥΤΗΣ. Ὁ Τουρκικὸς ζόλος διευθύνεται πρὸς Ῥόδον· αὐτὸμὲ διέταξενὁ σινιὸρ Ἄγγελος νὰ γνωστοποιήσω εἰς τὴν κυβέρνησιν.

ΔΟΥΞ. Πῶς σᾶς φαίνεται ἡ μεταβολὴ αὕτη;

1ος ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ. Τοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνῃ, κατ' οὐδένα τρόπον· εἶναι στρατήγημα διὰ νὰ ἀποτρέψωσι τὴν προσοχήν μας· ὅταν συλλογισθῶμεν τὴν σημαντικότητα τῆς Κύπρου διὰ τὴν Τουρκίαν, θέλομεν πεισθῇ ὅτι τὴν προτιμᾷ τῆς Ῥόδου κατὰ πολλὰ, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον δὲν εἶναι ὠχυρωμένη ὑπὸ τῆς πολεμικῆς τέχνης, ὅσον εἶναι ἡ Ῥόδος. Συλλογιζόμενοι λοιπὸν ταῦτα ἂς μὴ πιστεύσωμεν ὅτι ὁ Τοῦρκος εἶναι τόσον ἠλίθιος ὥστε ν' ἀφήσῃ διὰ τελευταῖον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει αὐτὸν πρώτιστα, καὶ παραμελῶν ἐπιχείρησιν εὔκολον καὶ ἐπικερδῆ, νὰ περιπλεχθῇ εἰς ἔργον κινδυνῶδες καὶ ἀνωφελές.

ΔΟΥΞ. Λοιπὸν δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι δὲν διευθύνεται εἰς Ῥόδον.

ΑΞΙΩΜ. Ἰδοὺ καὶ ἄλλος Ἄγγελος.

(Εἰσέρχεται Ἄγγελος).

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ. Σεβαστοί μοι ἄρχοντες· οἱ Ὀθωμανοὶ διευθυνόμενοι κατ' εὐθείαν εἰς Ῥόδον προσέλαβον νέαν ἐπικουρίαν πλοίων.

1ος. ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ. Βέβαια οὕτως ὑπέθεσα. Καὶ πόσα εἶναι τὰ τῆς ἐπικουρίας πλοῖα, κατὰ τὴν εἰκασίαν σας;

ΑΓΓΕΛ. Τριάκοντα καὶ ἤδη ἐπανακάμπτουσιν εἰς Κύπρον ἀναφανδὸν καὶ διὰ τάχους· — ὁ Σινιὸρ Μοντάνος, ὁ γενναῖος καὶ πιστὸς θεράπων σας, ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ καὶ ἀφοσιώσει ἀγγέλει ὑμῖν ταῦτα, καὶ σᾶς παρακαλεῖ νὰ τὸν πιστεύσητε.

ΔΟΥΞ. Οὐδεμία λοιπὸν ἀμφιβολία περὶ τοῦ ὅτι διευθύνονται εἰς Κύπρον. — Μάρκος ὁ Λουκαῖος δὲν εὑρίσκεται ἐν τῇ πόλει;

1ος ΓΕΡ. Τανῦν εὑρίσκεται ἐν Φλωρεντίᾳ.

ΔΟΥΞ. Μεταπέμψασθε αὐτὸν διὰ παντὸς τάχους· μὴ χάσητε στιγμήν.

(Ἀκούεται θόρυβος ἔξωθεν).

1ος ΓΕΡ. Ἰδοὺ ὁ Βραβάντιος καὶ ὁ ἀνδρεῖος Μαῦρος.

(Εἰσέρχονται Βραβάντιος, Ὀθέλλος, Ῥοδερίγος, Ἰάγος καὶ ἀξιωματικοί.)

ΔΟΥΞ. Ὀθέλλε, πρέπει νὰ σὲ στείλωμεν ἐν τάχει κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

(Στρεφόμενος πρὸς τὸν Βραβάντιον).

Λὲν σᾶς εἶδον, κύριε· καλῶς ἤλθετε, εὐγενέστατε· εἴχομεν χρείαν τῶν συμβουλῶν καὶ τῆς βοηθείας σας.

ΒΡΑ. Κἀγὼ τῶν ὑμετέρων. Ζητῶ συγνώμην παρὰ τῆς ὑμετέρας Γαληνιότητος, διότι οὔτε τὸ ὑπούργημά μου, οὔτε σπουδαῖαι εἰδήσεις τοῦ κράτους μὲ ἤγειρον ἐκ τῆς κλίνης μου· καὶ οὐδὲ κατέχει με ἡ γενικὴ μέριμνα· ἡ ἐπελθοῦσα εἰς ἐμὲ συμφορὰ εἶναι τοσοῦτον ὑπερβαλλούσης φύσεως, ὥστε καταπίνει πᾶσαν ἄλλην λύπην χωρὶς ποσῶς νὰ ἐλαττωθῇ.

ΔΟΥΞ. Τί τρέχει; Τί σᾶς συνέβη;

ΒΡΑ. Ἡ θυγάτηρ μου! ὦ! ἡ θυγάτηρ μου!

ΓΕΡ. Μήπως ἀπέθανε;

ΒΡΑ. Φεῦ! δι' ἐμὲ ἀπέθανε! Τὴν ἠπάτησαν καὶ μοῦ τὴν ἀφήρπασαν, τὴν διέφθειραν διὰ μαγειῶν καὶ φαρμάκων ἀγορασθέντων παρ' ἀγυρτῶν· διότι εἰς τὴν φυσικήν του κατάστασιν εὑρισκόμενός τις νὰ ἐξωκείλῃ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν χωρὶς νὰ ἦναι ἠλίθιος, τυφλὸς ἢ ἔξω φρενῶν, ἄνευ σατανι-

κῆς ἐνεργείας εἶναι ἀδύνατον.

ΔΟΥΞ. Ὁποῖος δήποτε καὶ ἂν ᾖ ὁ διὰ τοιούτων μιαρῶν πράξεων ἐξαπατήσας τὴν θυγατέρα σου καὶ ἀποστερήσας σὲ αὐτῆς, θέλει ὑποστῇ τὴν ποινὴν τῆς αἱματηρᾶς βίβλου τοῦ νόμου, ἣν θέλεις ἀναγνώσει ὁ ἴδιος, καὶ ἑρμηνεύσει κατὰ τὸ δοκοῦν σοι αὐστηρῶς. Ναὶ, τοῦτο θέλει γίνει καὶ ἐὰν ὁ υἱός μου ἦναι ὁ ἀντίδικός σας.

ΒΡΑ. Εὐχαριστῶ ταπεινῶς τὴν ὑμετέραν Γαληνιότητα· ὁ Μαῦρος οὗτος, εἶναι ὁ πράξας τὸ κακὸν, τὸν ὁποῖον τώρα ἐσπευσμένως μετεπέμψασθε ὡς φαίνεται διὰ ὑποθέσεις τοῦ κράτους.

Ο ΔΟΥΞ καὶ ἡ ΓΕΡΟΥΣ. Ἀ! λυπούμεθα κατάκαρδα!

ΔΟΥΞ. (πρὸς τὸν Ὀθέλλον). Τί ἔχετε νὰ εἴπητε πρὸς Δικαιολόγησίν σας.

ΒΡΑ. Τί ἄλλο ἢ ὅτι τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχει;

ΟΘΕΛΛ. Κραταιότατοι καὶ σεβασμιώτατοι ἄρχοντες, εὐγενέστατοι καὶ προσφιλέστατοι αὐθένται μου,—ἀληθέστατον εἶναι ὅτι ἀπήγαγον τὴν θυγατέρα τοῦ γέροντος τούτου, ἀληθέστατον διότι τὴν ἐνυμφεύθην· ἰδοὺ λοιπὸν τὸ πλάτος καὶ τὸ βάθος τοῦ ἐγκλήματός μου, χωρὶς νὰ σᾶς κρύψω οὐδέν. Ὁ λόγος μου εἶναι τραχὺς καὶ πάντη ἄμοιρος τῆς καλλιεπείας τοῦ εἰρηνικοῦ βίου, ἐπειδὴ ἀφ' ὅτου οἱ βραχίονες οὗτοι ἔσχον ἐν αὐτοῖς ἑπταετῆ μυελὸν μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης, ἐξαιρουμένων τῶν τελευταίων ἐννέα μηνῶν, ἐδαπάνησαν τὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν αὐτῶν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ ὀλίγα ἠξεύρω περὶ τοῦ μεγάλου τούτου κόσμου, ἐκτὸς τῶν ἀφορώντων συμπλοκὰς καὶ μάχας. Ὅθεν ἡ ἀπολογία μου δὲν θέλει εἶναι πλήρης εὐγλωττίας καὶ χάριτος. Καὶ ὅμως πεποιθὼς εἰς τὴν ἐπιείκειάν σας, θέλω τολμήσει νὰ σᾶς ἐκθέσω ἀτέχνως τὰ περὶ τοῦ ἔρωτός μου, ἵνα ἴδητε μὲ ὁποίου εἴδους φάρμακα, φίλτρα, ἐξορκισμοὺς, καὶ καταχθόνιον μαγείαν (ὡς λέγουσιν) προσείλκυσα τὴν θυγατέρα του.

ΒΡΑ. Νεᾶνις ἡπία καὶ ἥσυχος, σεμνὴ καὶ σιδή μων, τοσοῦτον ὥστε ἠσυθρία ἀνὰ πᾶν βῆμα, ἐναντίον τῆς φυσικῆς κλίσεως της, ἐναντίον τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος, ἐναντίον τῆς τιμῆς καὶ ἐναντίον παντὸς λόγου, νὰ ἐρωτευθῇ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐφοβεῖτο νὰ βλέπῃ! Πρέπει νὰ ἔχῃ τις τὴν κρίσιν πεπωρωμένην καὶ τὰς φρένας βεβλαμμένας ὥστε νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι φύσις λεπτὴ, εὐαίσθητος καὶ καλλιεργημένη, ὁποία ἡ τῆς θυγατρός μου, ἠδύνατο ν' ἀπατηθῇ ἐναντίον παντὸς φυσικοῦ νόμου· ἀνάγκη λοιπὸν νὰ καταφύγῃ τις εἰς σατανικὰ τεχνάσματα ἵνα ἐξηγήσῃ τοῦτο.—Κηρύττω λοιπὸν ὅτι εἴτε διὰ μίγματος ἐπινεργοῦντος ἰσχυρῶς ἐπὶ τοῦ αἵματος, εἴτε διὰ ποτοῦ ἐξορκισθέντος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, διέφθειρε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν της.

ΔΟΥΞ. Ἀλλὰ τὸ κηρύττειν τοῦτο δὲν εἶναι ἀπόδειξις, καὶ ἄνευ ἀποδείξεων βεβαιοτέρων καὶ προφανεστέρων τῶν κενῶν καὶ ἀνυποστάτων τούτων ὑποψιῶν, τὰς ὁποίας πορίζεσθε ἐκ κοινῶν προλήψεων, ἀδίκως κατακραυγάζετε ἐναντίον του.

1ος ΓΕΡΟΥΣ. Λέγετε καὶ ὑμεῖς, Ὀθέλλε. Μετεχειρίσθητε μέσα παράνομα καὶ βίαια ἵνα καθυποβάλητε εἰς τὴν θελησίν σας τὴν καρδίαν τῆς νεάνιδος ταύτης, ἢ τὸ πρᾶγμα ἐγένετο κατὰ τρόπον φυσικὸν διὰ τῆς ἀμοιβαίως τῶν καρδιῶν σας συνεννοήσεως;

ΟΘΕΛ. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μεταπέμψησθε τὴν κυρίαν σέλλοντες εἰς τὸν Τοξότην, ἵνα λαλήσῃ αὐτὴ περὶ ἐμοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός της· ἐὰν δὲ ἐκ τῶν λόγων της εὑρεθῶ ἔνοχος, οὐ μόνον νὰ μοῦ ἀφαιρέσητε τὸ ἀξίωμα, ἀλλὰ καὶ εἰς θάνατον νὰ μὲ καταδικάσητε.

ΔΟΥΞ. Ἂς ἔλθῃ ἐδῶ ἡ Δυσδαιμόνα.

ΟΘΕΛΛ. Σημαιοφόρε, ὁδήγησέ τους, διότι σὺ γνωρίζεις τὸ μέρος καλλίτερα.

(Ἐξέρχονται ὁ Ἰάγος καὶ κλητῆρες.)

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ, μὲ ὅσην εἰλικρίνειαν ἐξομολογοῦμαι τὰ ἁμαρτήματά μου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, θέλω ἐκθέσει εἰς τὸ σεβαστὸν συνέδριον τὸ πῶς εἰς τὴν καρδίαν μου ἐνερρίζωθη ὁ πρὸς τὴν ὡραίαν κόρην ἔρως μου, καὶ πῶς αὕτη μὲ ἠγάπησε.

ΔΟΥΞ. Εἰπὲ ἡμῖν, Ὀθέλλε.

ΟΘΕΛΛ. Ὁ πατήρ της μὲ ἠγάπα, καὶ μὲ προσεκάλει συνεχῶς εἰς τὴν οἰκίαν του. Μὲ ἠρώτα ἀκαταπαύστως περὶ τῶν συμβάντων ἑκάστου ἔτους τοῦ βίου, περὶ τῶν μαχῶν καὶ πολιορκιῶν ἐν αἷς εὑρέθην, καὶ περὶ τῶν κινδύνων εἰς οὓς ἐξετέθην· διέτρεχον λοιπὸν αὐτὰ, ἀρχόμενος ἐκ τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τελειόνων εἰς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν μὲ παρεκάλει νὰ τὰ διηγηθῶ. Τότε λοιπὸν τῷ ἔλεγον περὶ τρομερωτάτων κινδύνων, οἰκτρῶν δυστυχημάτων διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης· ὅτι πολλάκις μικροῦ ἐδέησε νὰ φονευθῶ εἰς τὸ ὀλέθριον ῥῆγμα τοῦ τείχους, ὅτι πολλάκις ἠχμαλωτίσθην ὑπὸ τοῦ ἀγρίου ἐχθροῦ καὶ ἐπωλήθην ὡς ἀνδράποδον, καὶ τίνι τρόπῳ πάλιν ἀπελυτρώθην· περὶ τῆς διαγωγῆς μου εἰς τὰς πλανήσεις μου, ἐν αἷς διηγούμην περὶ μεγάλων σπηλαίων, περὶ ἀπεράντων ἐρήμων, περὶ δυσβάτων λατομείων, βράχων, καὶ ὀρέων τῶν ὁποίων αἱ κορυφαὶ φθάνουσιν εἰς τὸν οὐρανόν. Τοιαύτη ἦν ἡ διηγησίς μου· διηγούμην δὲ καὶ περὶ ἀνθρωποφάγων κατασβιβρωσκόντων ἀλλήλους, καὶ περὶ τερατωδῶν ἀνθρώπων τῶν ὁποίων ἡ κεφαλὴ φύεται ὑπὸ τὸν ὦμον· εἰς τὴν διήγησιν ταύτην ἡ Δυσδαιμόνα προσεῖχε μετὰ προθυμίας· ἀναγκαζομένη δὲ ὑπὸ τῶν οἰκιακῶν ἀσχολιῶν ν' ἀπομακρυνθῇ ἐπέστρεφεν ἐν τάχει, ἅμα ἐτελείωνε τὸ ἔργον της, καὶ πάλιν ἤκροᾶτο μὲ ἄπληστον οὖς. Παρατηρήσας δὲ τοῦτο ἐδραξάμην καλῆς τινος εὐκαιρίας καὶ τὴν ἔκαμα μὲ πλάγιον τρόπον νὰ μὲ παρακαλέσῃ ὅπως τῇ διηγηθῶ ὅλην μου τὴν ἐν τῷ κόσμῳ περιπλάνησιν, τῆς ὁποίας εἶχεν ἀκούσει μόνον τεμάχια ἀσυνάρτητα· Συγκατένευσα, καὶ ἐν ᾧ διηγούμην πολλὰς εἶδον δάκρυα ῥέοντα ἀπὸ τοὺς ὀ-

φθαλμούς της όσάκις ὠμίλουν περὶ τρομεροῦ δυσυχήματος τὸ ὁποῖον ἔπαθον ἐν τῇ νεαρᾷ ἡλικίᾳ μου. Τελειωθείσης δὲ τῆς ἱστορίας μου μὲ ἀντέμειβε διὰ πλήθους ζεναγμῶν· ὤμνυεν ὅτι ἦτο παράδοξος καὶ ὑπερβαίνουσα καὶ αὐτὰ τὰ ὅρια τοῦ παραδόξου· ὅτι ἦτο λυπηρά, ὦ! λίαν ἀξιολύπητος.« Εἴθε νὰ μὴν τὴν ἤκουον«, ἔλεγε, καὶ πάλιν «εἴθε ὁ θεὸς νὰ μὲ ἔκαμνεν ὅμοιόν σου». Μὲ ηὐχαρίστει καὶ μ' ἐσυμβούλευεν ἂν εἶχον κανένα φίλον ἐρῶντα αὐτῆς, νὰ τὸν διδάξω νὰ τῇ διηγῆται τὴν ἱστορίαν μου, ἵνα ἐλκύσῃ αὐτήν. Τοῦτο ἀκούσας τῇ ἐξέφρασα τὰ αἰσθήματά μου· μὲ ἠγάπησε διὰ τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους ὑπέστην καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὴν διὰ τὴν συμπαθῆ καρδίαν της· ἰδοὺ ἡ μόνη μαγεία τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθην. Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἡ κυρία· ἂς μαρτυρήσῃ μόνη περὶ αὐτῶν.

(Εἰσέρχεται ἡ Δυσδαιμόνα, Ἰάγος καὶ θεράποντες)

ΔΟΥΞ. Φρονῶ ὅτι ἡ διήγησις αὕτη εἶναι ἱκανὴ νὰ ἐμπνεύσῃ ἔρωτα καὶ εἰς τὴν θυγατέρα μου. Φίλε Βραβάντιε, δέξαι ὅ,τι μένει ἀγαθὸν ἐκ τοῦ ἀθεραπεύτου τούτου κακοῦ, διότι κάλλιον νὰ πολεμῇ τις μὲ συντετριμμένα ὅπλα παρὰ νὰ πολεμῇ ἄοπλος.

ΒΡΑ. Σᾶς παρακαλῶ ν' ἀκούσητε αὐτῆς, καὶ ἐὰν ὁμολογήσῃ ὅτι τὸ ἥμισυ τῆς ἐρωτοπλοκίας ταύτης ἀνήκει εἰς ἐμέ, νὰ πέσῃ κεραυνὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἐὰν μεμφθῶ τὸν ἄνδρα! Πρόσελθε, καλή μου κυρία· βλέπεις ἐνταῦθα εἰς ὅλην τὴν ὁμήγυριν κανένα, εἰς τὸν ὁποῖον χρεωστεῖς ὑπακοὴν μᾶλλον ἢ εἰς ἐμέ;

ΔΥΣΔΑΙΜΟΝΑ. Εὐγενέστατε πάτερ! αἰσθάνομαι ἐνταῦθα τὴν ὑπακοήν μου διηρημένην. Εἰς ὑμᾶς χρεωστῶ τὴν ζωὴν καὶ ἀνατροφήν μου· καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἀνατροφή μου μὲ διδάσκουσι τὸ πῶς νὰ σᾶς σέβωμαι. Μέχρι τοῦδε συνῃσθανόμην τὸ καθῆκον τῆς θυγατρὸς, σᾶς ἐθεώρουν ὡς κύριον τῆς ὑπακοῆς μου· ἀλλ' ἰδοὺ ὁ σύζυγός μου, καὶ ὅσην ὑπακοὴν ἔδειξεν ἡ μήτηρ μου πρὸς ὑμᾶς, προτιμῶσα τὸν σύζυγόν της καὶ αὐτοῦ τοῦ πατρός της, τοσαύτην χρεωστῶ καὶ ἐγὼ πρὸς τὸν Μαῦρον τὸν αὐθέντην μου.

ΒΡΑ. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς εὐλογήσῃ! Δὲν ἔχω πλέον νὰ εἴπω τίποτε· ἂς ἐνασχοληθῶμεν ἤδη περὶ τῶν πραγμάτων τῆς πόλεως· κάλλιον νὰ υἱοθετῇ τις παρὰ νὰ γεννᾷ τέκνα. Πρόσελθε, Μαῦρε, σοὶ δίδω ἐξ ὅλης καρδίας ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον, ἂν δὲν τὸ εἶχες ἤδη ἤθελον παντὶ σθένει φυλάξει ἀπὸ σοῦ. Ἐξ αἰτίας σοῦ, φιλτάτη μου, χαίρω ὅτι δὲν ἔχω ἄλλο τέκνον, διότι ἡ φυγή σου ἤθελε μὲ καταστήσει τύραννον αὐτῶν· ἤθελον βάλλει ἁλύσεις εἰς τοὺς πόδας των.— Ἐτελείωσα, αὐθέντα μου.

ΔΟΥΞ. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ὁμιλήσω εἰς τόπον ὑμῶν, καὶ νὰ σᾶς ἐνθυμίσω ἀλήθειαν τινὰ δυναμένην νὰ σᾶς ἐμπνεύσῃ ἐπιείκειαν πρὸς τοὺς ἐραστὰς τούτους. Ὅταν δὲν ὑπάρχῃ πλέον θεραπεία, ἡ τέως ὑπὸ τῆς ἐλπίδος μετριασθεῖσα λύπη κορυφοῦται καὶ θεραπεύεται ἀφ' ἑαυτῆς· τὸ νὰ ἐξακολουθῇ δὲ νὰ λυπῆταί τις διὰ τὰ παρελθόντα δεινὰ εἶναι μέσον τοῦ νὰ ἐπισύρῃ καὶ ἄλλας συμφορὰς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του· ὅταν δὲν δύναταί τις νὰ ἐμποδίσῃ τὴν δυσμενῆ τύχην τοῦ νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τιμαλφές τι, διὰ τῆς ὑπομονῆς ἐμπαίζει τὴν βλάβην αὐτῆς· καὶ ὁ μειδιῶν λῃστευόμενος κλέπτει τι παρὰ τοῦ κλέπτου· ὁ δὲ παραδιδόμενος εἰς ματαίαν λύπην ζημιοῖ ἑαυτόν.

ΒΡΑ. Λοιπὸν ἂς ἀφήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν Τοῦρκον νὰ μᾶς ἀφαιρέσῃ τὴν Κύπρον, διότι δὲν τὴν χάνομεν ἐνδοξῳ δυνάμεθα νὰ μειδιῶμεν! Εὐκόλως ὑποφέρει τις τὰ γνωμικά, ὅταν δὲν πάσχῃ ἄλλο ἢ τὸ νὰ ἀκούῃ τὰς ματαίας παρηγορίας, τὰς ὁποίας παρέχουσιν. Ἀλλ' ὑποφέρει ἐνταύτῳ καὶ τὴν λύπην καὶ τὸ γνωμικὸν ἐκεῖνος ὅστις δὲν νὰ θεραπεύσῃ τὸ κακόν του, δανείζεται τὰ γνωμικὰ παρὰ τῆς ὑπομονῆς, ὡς βάλσαμον ἢ ὡς χολήν, διότι ἔχοντα καὶ τὰς δύο ἐνεργείας ἐπαμφοτερίζουσιν. Ἀλλὰ τὰ λόγια εἶναι λόγια καὶ ποτὲ δὲν εἶδον τὴν πληγωμένην καρδίαν θεραπευθεῖσαν διὰ τοῦ ὠτός.

Σᾶς ἱκετεύω ταπεινῶς νὰ ἐνασχοληθῆτε εἰς τὰ τῆς πόλεως.

ΔΟΥΞ. Ὁ Τοῦρκος μετὰ κραταιοῦ στόλου διευθύνεται εἰς Κύπρον.— Ὀθέλλε, σὺ γνωρίζεις κάλλιστα πάντων τὰ ὀχυρώματα τῆς νήσου ταύτης· εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἔχομεν ἐκεῖ ἄνδρα καθ' ὅλα ἄξιον τῆς θέσεώς του, ἡ κοινὴ ὅμως γνώμη, ἡ δέσποινα τῆς ἀληθείας, ἐκφράζει μείζονα ἐμπιστοσύνην ὑπὲρ σοῦ. Θὰ χρειασθῇ λοιπὸν νὰ μετριάσητε τὰς ἀπολαύσεις τῆς νέας εὐδαιμονίας σας διὰ τῶν σκληροπαθειῶν τῆς κινδυνώδους ταύτης ἐκστρατείας.

ΟΘΕΛΛ. Ἡ πανδαμάτωρ ἕξις, ὦ γαροὶ συγκλητικοί, τὴν πετρώδη καὶ σιδηρᾶν κλίνην τοῦ πολέμου, ἔτρεψε δι' ἐμὲ εἰς ἐξωγκωμένην κλίνην ἐκ πτύλων, καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι αἰσθάνομαι πρόθυμον χαρὰν εἰς τὴν σκληραγωγίαν, διὸ ἀσμένως ἀναδέχομαι τὴν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν ταύτην ἐκστρατείαν, καὶ ὑποκλίνων ταπεινῶς ἐνώπιόν σας, αἰτοῦμαι τὴν ἔντιμον περιβαλῆν τῆς συζύγου μου, αἰτοῦμαι ὑπὲρ αὐτῆς πόρον καὶ ἀναπαύσεις τοῦ βίου ἁρμοδίους εἰς τὴν καταγωγὴν καὶ ἀνατροφὴν αὐτῆς.

ΔΟΥΞ. Ἐὰν εὐαρεστῆσθε, ἂς κατοικῇ ὑπὸ τὴν πατρικὴν στέγην σας.

ΒΡΑ. Δὲν στέργω.

ΟΘΕΛΛ. Οὐδ' ἐγώ.

ΔΥΣΔΑΙ. Ἀλλ' οὐδ' ἐγώ, διότι δὲν θέλω νὰ πικράνω τὸν πατέρα μου. Ἀλλ' ὦ γενναῖε δοὺξ, κλίνατε τὸ οὖς εὐμενῶς εἰς τὰς ἐγκαρδίους ἐξηγήσεις μου, καὶ ὑποστηρίξατε τὴν ἀρεσκῆ αἴτησίν μου.

ΔΟΥΞ. Τί ἐπιθυμεῖτε, ὦ Δυσδαιμόνα;

ΔΥΣΔΑΙ. Τὸ ὅτι ἀγαπῶ τὸν Μαῦρονἵνα ζῶ μετ' αὐτοῦ κηρύττει ἡ ἀπότολμος διαγωγή μου, καὶ αἱ τριχυμίαι εἰς τὰς ὁποίας ἐκθέτω τὴν ζωήν μου. Ἡ καρδία μου ὑπεδουλώθη ὑπὸ τῶν σπανίων ἀρετ

τῶν τοῦ ἀνδρός μου· εἶδον τὴν καλλονὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ψυχήν του, καὶ παρέδωκα τὴν ψυχὴν καὶ τύχην μου εἰς τὰς τιμὰς του καὶ εἰς τὴν ἀνδρίαν του.

Ὅθεν φίλοι ἄρχοντες, ἐὰν μείνω ἐνταῦθα, ἵνα φθείρω τὰ ἔπιπλά μου ἐν εἰρήνῃ, στεροῦμαι τῆς ἠθικῆς ἡδονῆς ἣν θέλουν μοὶ ἐμπνέει αἱ ἀρεταί του, διὰ τὰς ὁποίας ἠράσθην αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀφορήτου δι' ἐμὲ ἀπουσίας του, θέλω διάγει βίον ἀνίας καὶ ἀδημονίας· ἐπιτρεψατέ μοι νὰ ὑπάγω μετ' αὐτοῦ.

ΟΘΕΛΛ. Ἄρχοντες, σᾶς ἱκετεύω, δότε τὴν ψῆφον ὑμῶν· γενηθήτω τὸ θέλημα αὐτῆς. Δὲν ζητῶ τοῦτο διὰ λόγους ἐρωτικοὺς, καὶ πρὸς εὐχαρίστησιν νεανικοῦ πάθους, ἀλλ' ἵνα φανῶ πρόθυμος εἰς τὸ νὰ ἐκπληρῶ τὰς εὐχάς της. Μὴ γένοιτο δὲ νὰ συλλογισθῆτε διὰ μίαν στιγμὴν, ὅτι ἐπειδὴ θέλει εἶναι μετ' ἐμοῦ, θέλω ἀμελήσει τὰ μεγάλα καὶ σπουδαῖα καθήκοντά μου. Ὅταν τὰ παίγνια τοῦ κούφου ἔρωτος χαυνώσωσι τὴν διάνοιαν καὶ ἐκνευρίσωσι τὰς δυνάμεις μου, καὶ ἡ τέρψις καὶ τρυφή μου κωλύσωσι τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου μου, ἂς τρέψωσιν αἱ γυναῖκες τὴν περικεφαλαίαν μου εἰς χύτραν, καὶ πᾶσα ὕβρις καὶ πᾶσα ἀτιμία ἂς ἐμαυρώσῃ τὴν φήμην μου.

ΔΟΥΞ. Ἔστω ὅπως ἀποφασίσητε ἐκ συμφώνου, ἀλλὰ τὸ κατεπείγον τοῦ πράγματος μᾶς κράζει εἰς ἄμεσον βοήθειαν, καὶ πρέπει νὰ σπεύσωμεν.— Πρέπει ν' ἀποπλεύσητε ταύτην τὴν νύκτα.

ΔΥΣΔΑΙΜ. Ταύτην τὴν νύκτα, αὐθέντα!

ΔΟΥΞ. Ταύτην τὴν νύκτα.

ΟΘΕΛΛ. Ἐξ ὅλης ψυχῆς.

ΔΟΥΞ. Εἰς τὰς ἐννέα τῆς πρωΐας θέλομεν πάλιν συνέλθει ἐνταῦθα. Ὀθέλλε, ἄφετε κανένα ἀξιωματικόν σας, ὅστις θέλει σᾶς φέρει κατόπιν τὰς τελευταίας διαταγάς μας, καὶ ὅ,τι ἄλλο τιμαλφὲς καὶ σπουδαῖον σᾶς ἐνδιαφέρει.

ΟΘΕΛΛ. Ἐὰν εὐαρεστῆται ἡ Γαληνιότης σας, ἰδοὺ, ἀφίνω τὸν σημαιοφόρον μου, ἄνθρωπον πιστὸν καὶ τίμιον· εἰς τοῦτον ἀνατίθημι τὸ νὰ συνοδεύσῃ τὴν σύζυγόν μου, καὶ πᾶν ὅ,τι ἡ Γαληνιότης σας θελήσῃ νὰ μοὶ στείλῃ κατόπιν.

ΔΟΥΞ. Ἔστω οὕτω, — (στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν Βραβάντιον) Ἂν ἡ ἀρετὴ δὲν στερεῖται καλλονῆς ὁ Μαῦρος γαμβρός σας εἶναι ὁ λευκότατος καὶ ὡραιότατος γαμβρὸς τοῦ κόσμου.

1ος. ΓΕΡΟΥΣ. Ὕγίαινε, ἀνδρεῖε Μαῦρε! Σᾶς συνιστῶμεν τὴν καλὴν Δυσδαιμόναν.

ΒΡΑ. Ἔχε την *ἔντοιαν* Μαῦρε· *ἀνοιξε τὰ μάτια σου!* ἡ ἀπατήσασα τὸν πατέρα της δύναται νὰ ἀπατήσῃ καὶ σέ.

Ἐξέρχονται Δουξ, Γερουσιασταὶ, ἰξιωματικοὶ κλ.

ΟΘΕΛΛ. Μὰ τὴν ζωήν μου σᾶς ἐγγυῶμαι διὰ τὴν τιμιότητά της.—Πίστέ μου φίλε Ἰάγε, ἀνάγκη νὰ σοὶ ἀφήσω τὴν Δυσδαιμόναν μου· σὲ παρακαλῶ λοιπὸν νὰ θεραπεύῃ αὐτὴν ἡ σύζυγός σου· καὶ νὰ φέρῃς αὐτὰς κατόπιν μὲ τὰς προσηκούσας εὐκολίας. Ἐλθὲ Δυσδαιμόνα, δὲν μοι μένει πλέον εἰμὴ μία μόνη ὥρα διὰ τὸν ἔρωτα καὶ λοιπὰς κοσμικὰς φροντίδας μου· ἂς ὑπακούσωμεν εἰς τὰς περιστάσεις.

(Ἐξέρχονται Ὀθέλλος καὶ Δυσδαιμόνα.)

ΡΔ. Ἰάγε!

ΙΑΓΟΣ. Τί λέγεις, ὦ εὐγενὴς ψυχή!

ΡΟΔ. Τί μὲ λὲς νὰ κάμω;

ΙΑΓ. Πήγαινε νὰ πλαγιάσῃς καὶ νὰ κοιμηθῇς.

ΡΟΔ. Θὰ πάγω ἀμέσως νὰ πέσω νὰ πνιγῶ.

ΙΑΓ. Ἂν τὸ κάμῃς δὲν σ' ἀγαπῶ πλέον· διὰ τί, ἀνόητε κύριε, θέλεις νὰ πᾷς νὰ πνιγῇς;

ΡΟΔ. Ἀνοησία εἶναι τὸ νὰ ζῇ τις, ὅταν ἡ ζωὴ εἶναι βάσανος· ὅταν ὁ μόνος ἰατρὸς εἶναι ὁ θάνατος, καταφεύγομεν εἰς αὐτόν.

ΙΑΓ. Ὦ τῆς ἀθλιότητος! εἰκοσιοκτὼ ἤδη ἔτη βλέπω τὸν κόσμον, καὶ ἀφ' ὅτου ἤρχισα νὰ κρίνω μεταξὺ ζημίας καὶ συμφέροντος δὲν δύναμαι νὰ εὕρω ἄνθρωπον γινώσκοντα καλῶς τὸ ἀγαπᾶν ἑαυτόν. Ὅταν καταντήσω νὰ λέγω ὅτι θὰ πνιγῶ διὰ τὰ *μαῦρα μάτια* μιᾶς παλακίδος ἑνὸς μαύρου, τότε τί μοὶ μένει παρὰ ν' ἀνταλλάξω τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν μου μὲ τὴν τοῦ πίθηκος.

ΡΟΔ. Τί νὰ κάμω; ὁμολογῶ ὅτι ἐντρέπομαι διότι εἶμαι τόσον ἐρωτόληπτος, ἀλλ' ἡ ἀρετή μου δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ μὲ θεραπεύσῃ.

ΙΑΓ. Ἀρετή; *μαρούδια*! ἀπὸ ἐμᾶς ἐξαρτᾶται νὰ ἤμεθα τοιοῦτοι ἢ τοιοῦτοι· διότι τὰ σώματα ἡμῶν εἶναι κῆποί μας, ἡ δὲ θέλησίς μας εἶναι κηπουρός· ὥστε εἴτε κνήδας φυτεύσωμεν ἐν αὐτῷ εἴτε θριδάκας στείρωμεν, ὕσσωπον ἢ θύμον, φυτὰ ποικίλα ἢ ἓν μόνον εἶδος φυτῶν, καὶ εἴτε διὰ τῆς ὀκνηρίας ἡμῶν καταστήσωμεν αὐτὸ ἄγονον εἴτε διὰ τῆς ἐπιμελείας γόνιμον, τοῦτο ἐξαρτᾶται ὅλως διόλου ἀπὸ τὴν θέλησιν ἡμῶν. Ἂν ἡ πλάστιγξ τοῦ βίου δὲν εἶχε βάρος λογικοῦ πρὸς ἀντιστάθμισιν τῶν παθῶν, διὰ τῆς κτηνωδίας τῆς φύσεώς μας ἠθέλομεν καταντήσει εἰς ἄτοπα. Ἀλλ' ἔχομεν τὸ λογικὸν ἵνα πραΰνῃ τὰς λυσσώδεις ὁρμὰς τῶν παθῶν μας, τὰ κέντρα τῆς σαρκὸς, ἀχαλινώτους ἐπιθυμίας· ὅθεν συμπεραίνω ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὀνομάζεις ἔρωτα αὔξάνει ἐν τῇ καρδίᾳ ὡς ἀγρία τις ἄκανθα ἢ ὡς παράσιτόν τι βλάστημα.

ΙΑΓ. Ναὶ, ὁ ἔρως εἶναι ἁπλοῦς ἀναβρασμὸς τοῦ αἵματος, κατὰ παραχώρησιν τῆς βουλήσεως. Ἀνδρίζου, φίλε μου! Νὰ πνιγῇ!!! Νὰ πνιγοῦν ἡ γάταις καὶ τὰ ἀόμματα σκυλάκια. Ἐκπρύχθην φίλος σου, καὶ ἐκήρυξα ὅτι εἶμαι συνδεδυμένος μετὰ σοῦ μὲ σχοινίον αἰωνίου σκληρότητος καὶ διαρκείας καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι πεπὲ δὲν εὑρέθην εἰς θέσιν τοῦ νὰ σὲ ὑπηρετήσω τόσον καλῶς ὅσον τώρα. Βάλε χρήματα εἰς τὸ βαλάντιόν σου, ἀκολούθει τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, μετάβαλε τὴν ὡραίαν ὄψιν σου πλαστοῦ γενείου, ἀλλὰ πρὸ πάντων βάλε χρήμα-

τα εἰς τὸ βαλάντιόν σου· ἀδύνατον εἶναι ὁ πρὸς τὸν Μαῦρον ἔρως τῆς Δυσδαιμόνας νὰ διαρκέσῃ πολὺν χρόνον,—γέμισε τὴν σακοῦλάν σου μὲ χρήματα —καὶ οὐδ' ὁ ἔρως τοῦ Μαύρου πρὸς αὐτήν· ἡ ἀρχὴ ὑπῆρξε βίκία καὶ θέλεις ἰδεῖ τέλος ἀνάλογον· — γέμισε τὴν σακούλαν σου καὶ ἀκολούθει μας.—Οἱ μαῦροι δὲν εἶναι περίφημοι διὰ τὴν σταθερότητά των. — γέμισε τὴν σακοῦλάν σου· ἡ τροφὴ ἥτις τώρα τοῦ φαίνεται ἡδονικὴ ὡς ἀμβροσία, μετ' οὐ πολὺ θὰ τῷ φαίνεται πικρὰ ὡς ἡ ἀγριοκολοκύνθη Φυσικῷ δὲ τῷ λόγῳ καὶ ἡ καρδία τῆς Δυσδαιμόνας θέλει τραπῇ πρὸς τὴν νεότητα· ὅταν χορτάσῃ αὐτὸν θέλει ἰδεῖ τὴν ἀνοησίαν τῆς ἐκλογῆς της· οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι θέλει μεταβληθῇ, οὐδεμία! Διὰ τοῦτο λοιπὸν βάλε χρήματα εἰς τὸ βαλάντιόν σου· σὰν ἀπιφάσισες μετὰ σωστά σου νὰ πᾷς στὸ διάβολο, κάμε το εἰς τρόπον εὐγενικώτερον, παρὰ νὰ πᾷς νὰ πνιγῇς. Σύναξε ὅσα ἠμπορέσῃς χρήματα. Ἐὰν τὰ στεφανώματα καὶ μία ἀσθενὴς ὑπόσχεσις μεταξὺ ἑνὸς βαρβάρου Μαύρου καὶ μιᾶς πανούργου Βενετσιάνας δὲν ἦναι ἀνυπέρβλητα προσκόμματα διὰ τὸ πνεῦμά μου καὶ διὰ τὴν πονηρίαν ὅλης τῆς γενεᾶς τοῦ Σατανᾶ, θέλεις ἀποκτήσει αὐτήν· διὰ τοῦτο λοιπὸν ἑτοίμασε χρήματα. Δὲν ἠντρέπεσαι νὰ λὲς πῶς θὰ πνιγῇς! εἶναι ὅλως δι' ὅλου ἐναντίον τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Δὲν εἶναι προτιμότερον ν' ἀποθάνῃς ἀπὸ χαρὰν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἐρωμένης σου!

ΡΟΔ. Μοὶ ὑπόσχεσαι νὰ ὑπηρετήσῃς μετὰ ζήλου τὰς ἐλπίδας μου ἐὰν περιμένω τὴν ἔκβασιν;

ΙΑΓ. Μὴ σὲ μέλει περὶ τούτου ἔσο βέβαιος·— τρέξε νὰ ἑτοιμάσῃς χρήματα. Σοὶ εἶπον πολλάκις, καὶ σοὶ τὸ ξαναλέγω ὅτι ἀποστρέφομαι τὸν Μαῦρον· ἡ δὲ αἰτία τούτου εἶναι ἐγκάρδιος, καὶ ἡ ἰδική του οὐχ' ἧττον ἐγκάρδιος τῆς ἐμῆς. Ἂς ἑνωθῶμεν λοιπὸν εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ ἐκδίκησίν μας. Ἐὰν κατωρθώσῃς νὰ περιάψῃς ἀτιμίαν εἰς τὸ μέτωπόν του, εἰς ἑαυτὸν παρέχεις ἡδονὴν καὶ εἰς ἐμὲ τέρψιν καὶ γέλωτα. Ὁ χρόνος περικλείει πολλὰ πράγματα εἰς τὴν γαστέρα του, τὰ ὁποῖα θέλει γενήσει· σπεῦσον λοιπὸν νὰ ἑτοιμάσῃς τὸ ἀργύριόν σου. Τὰ λέγομεν διεξοδικώτερον αὔριον. Ὕγίαινε·

ΡΟΔ. Ποῦ θὰ σ' εὕρω τὸ πρωΐ;

ΙΑΓ. Στὴν κατοικίαν μου.

ΡΟΔ. Σᾶς ἀνταμόνω ἐγκαίρως.

ΙΑΓ. Σπεῦσον, ὑγίαινε! Ἄκουσε Ῥοδερίγε!

ΡΟΔ. Τί;

ΙΑΓ. Νὰ βγάλῃς ἀπ' τὸ νοῦ σου τὸ πνίξιμο· μ' ἀκοῦς;

ΡΟΔ. Ἄλλαξα γνώμην. Θὰ πωλήσω ὅλα τὰ κτήματά μου.

ΙΑΓ. Κάμε γρήγορα· ὑγίαινε· βάλε ἀρκετὰ χρήματα εἰς τὸ πουγγί σου.

(Ἐξέρχεται ὁ Ῥοδερίγος.)

Οὕτω λοιπὸν ὁ ἀνόητος οὗτος κατέζη βαλάντιόν μου. Ἤθελεν εἶναι ἐξετελισμὸς τῆς πείρας καὶ τῶν γνώσεων τὰς ὁποίας ἀπέκτησας ἐκ τῶν πάνων τὸν καιρόν μου μὲ τοιοῦτον ἠλίθιον δι' ἄλλο ἢ τὸ ὄφελος καὶ τὴν τέρψιν μου. Μισῶ τὸν Μαῦρον, διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις ἄδεται ἐν Βενετίᾳ ὅτι ἐξετέλεσεν ἀντ' ἐμοῦ τὰ συζυγικὰ χρέη μου. Δὲν γνωρίζω ἂν τὸ πρᾶγμα ἦναι ἀληθὲς, ἀλλ' ἐγὼ δι' ἁπλῆν ὑποψίαν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐνεργῶ ὡς νὰ ἦμαν ὑπερβέβαιος. Μὲ ἔχει εἰς τὴν εὔνοιαν καὶ ἐμπιστοσύνην του· λοιπὸν τόσον τὸ καλλίτερον διὰ τὸν σκοπόν μου· ἂς ἐκλέξωμεν τὸν Κάσσιον διὰ πρὸς σκοπούς μας. Παίρνομεν τὴν θέσιν του καὶ ἐγκαυτῷ ὑπηρετοῦμεν τὴν ἐκδίκησίν μας.— Διπλῆ μαστεργαριὰ — γιὰ νὰ δῶ γιὰ νὰ δῶ! πῶς νὰ τὴν καταφέρω; — Μετά τινα καιρὸν βάλλω, εἰς τὸ αὐτὶ τοῦ Ὀθέλλου ὅτι ὁ φίλος τάχει πολὺ στενὰ μὲ τὴν γυναῖκά του· εἶναι ὡραῖος καὶ εὐγενὴς τοὺς τρόπους, ὥστε εἶναι κατάλληλος νὰ ἐμπνεύσῃ ὑποψίαν, εἶναι κατεσκευασμένος ἐπίτηδες διὰ νὰ κλονήσῃ τὴν σταθερότητα τοῦ ὡραίου φύλου. Ὁ Μαῦρος μὲ θεωρεῖ τίμιον, ἐνῶ κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον εἶμαι τοιοῦτος, καὶ ἄγεται καὶ φέρεται ἐκ τῆς ῥινὸς τόσον εὐκόλως ὅσον ὁ ὄνος. Τὸ νῦρα, τὸ νῦρα! Συνελήφθη τὸ ἀποτρόπαιον τέρας καὶ ὁ Ἅδης καὶ ἡ νὺξ θέλουν γεννήσει αὐτό.

(Ἕπεται συνέχεια)

—

ΘΕΟΦΡΑΣΤΕΙΑ.

Ὁ Καυχησιάρης.

Ὁ Ἐδμόνδος εἶναι ἀνὴρ καλλίζηλος ἀνατροφῆ, καλοκἀγαθος ἐλευθέριος, χρώμενος εὐγενῶς τῇ ἰδίᾳ περιουσίᾳ, ἀγαθοεργὸς, καὶ ὅμως τὸν ἀποφεύγουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ συναναστροφῇ ὡς τὴν πανώλην. Ὅταν οἱ φίλοι του βλέπωσιν αὐτὸν ἐρχόμενον μακρόθεν λαμβάνουσιν ἄλλην ὁδὸν, ἵνα μὴ τοὺς ἰδῇ καὶ ἀπαντηθῇ μετ' αὐτῶν ἐντὸς στενῆς ὁδοῦ.

Ὁ Ἐδμόνδος ἀπέρχεται εἰς συναναστροφὴν, ἃς τὸν ἀκολουθήσωμεν.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔφθασεν ὀλίγον ἀργὰ ζητεῖ συγγνώμην κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον· « Ἔρχομαι κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τοῦ προέδρου τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, ὅστις μὲ ἐκράτησε μέχρι τοῦ τέλους μιᾶς σπουδαιοτάτης συζητήσεως Ἅμα δὲ ἐδυνήθην ν' ἀπαλλαχθῶ, ἔτρεξα εὐθὺς ἐδῶ.

Εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν λέγει,— Ὑπήγετε χθὲς νὰ ἴδητε τὸ ἱπποδρόμιον τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως; Ἐγὼ ἐκαθήμην ἥσυχα εἰς τὴν οἰκίαν μου ὅτε ὁ πρίγκηψ τοῦ*** ἦλθε καὶ μὲ ἔπῆρε διὰ τῆς βίας διὰ νὰ ὑπάγωμεν ἐκεῖ. *Ὁ Ζέφυρός του* (1) εἰς τοῦ ὁποίου τὰς φλέβας κυκλοφορεῖ καθαρὸν αἷμα τῆς Ἀραβίας ἔπαιρε νὰ δράμῃ ἐκεῖ. Διὰ νὰ τὸν πειράξω ἐστοιχημάτισα τέσσαρας χιλιάδας διὰ τὴν *Λαίλαπα* (2)

(1) Ὄνομα ἵππου.
(2) Ἕτερον ὄνομα ἵππου.

κατὰ τοῦ Ζεφύρου, καὶ τὰ γέλοια ποῦ κάμαμε διότι ἔχασα!

Πρὸς μέλος δὲ τῆς ἱπποδρομικῆς ἑταιρείας — Φίλε μου, μέλλω ν' ἀγοράσω τὸν *Δρόμωνα* τὸν γνωρίζεις; τὸν περιφημότατον τῶν Λυβικῶν ἵππων ἐξ ὅσων ποτὲ ἐξῆλθον τοῦ Μαρόκου. Ὁ Ἀνατόλης ζητεῖ δεκαπέντε χιλιάδας φραγκων· εἶναι ὀλίγον ἀκριβὰ, ἀλλὰ τέλως πάντων, εἰς τὴν θέσιν ὁποῦ εὑρίσκομαι μοὶ εἶναι συγχωρητέα ἡ φαντασιοπληξία αὕτη.

Πρὸς φίλον.—Τῇ ἀληθείᾳ, φίλε, τὸ Παρίσι φθηνὰ τὴν γλύτωσε Χθὲς ἤμην εἰς τοῦ φίλου μου*** τοῦ ὑπουργοῦ· ἦτο ἐγγὺς τοῦ λαβεῖν τὰ *καταστρεπτικώτατα* μέτρα διὰ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν, ἀλλ' εὐτυχῶς ἔφθασα ἐκεῖ ἐγκαίρως καὶ ἠδυνήθην νὰ τὸν ἐμποδίσω.

Πρὸς φίλον στενόν.— Φίλτατε, ἡ δουλειὰ πάγει ἐξαίρετα μὲ τὴν ἀξιέραστον νεάνιδα Β.. καὶ βλέπω πῶς θὰ δώσω τοῦ κυρ. Φ.. τὰ παπούτσια 'στὸ χέρι. Τὸ ξεύρεις ὅτι τῆς ἔκαμαν τόσοι καὶ τόσοι *κόρτε* καὶ κανεὶς δὲν εὐδοκίμησε; Σᾶς βεβαιῶ ὅτι εἶμαι ὁ εὐτυχέστατος τῶν ἀνθρώπων! καὶ ὅμως... γνωρίζεις τὴν καρδίαν μου· ὅσον θυμοῦμαι τὸ κορίτσι μου... καὶ τὴν ἀπελπισίαν εἰς ἣν θέλει ὑποπέσει ὅταν ἀκούσῃ τοῦτο, μὲ προξενεῖ, *χωρὶς τὰ χωρατὰ*, μεγάλην λύπην.

Εἰς ἀνώτερον Ἀξιωματικόν.— Νομίζω ςρατηγὲ ὅτι ἦςε ἐκεῖ, ὅτε ἐγὼ μετὰ καὶ ἄλλων δύο ἐκυρίευσα ξιφήρης, εἰς τὰ συμβάντα τοῦ Ἰουνίου, τὸ χαράκωμα τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου. Ἡ ὑπόθεσις ἦτο σοβαρὰ, καὶ δύναμαι μετὰ βεβαιότητος νὰ εἴπω ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔσωσα τὴν δημοκρατίαν.

Ἐν πλήρει συναναστροφῇ.—Ἰδοὺ, Κύριοι σύμβαν πρωτοφανές· φυλλομετρῶν ἐσχάτως τὰ ἔγγραφα τῆς οἰκογενείας μου, ἀνεκάλυψα ὅτι εἶμαι ὁ δέκατος τέταρτος ἐξάδελφος τοῦ Σουλτάνου Ἀβδοὺλ-Μετζὶτ, τὰ νῦν αὐτοκράτορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως! Ἡ μάμμη αὐτοῦ, ἡ προτελευταία Σουλτάνα Βαλιδὲ, ἦτο κόρη τῶν Βρουνέτων τῆς Νάντης καὶ ἑπομένως ἦτο θεία μου.

Καὶ ταῦτα μὲν ἱκανὰ ὅπως ἐννοήσῃς ὅτι ὁ κομπαςὴς, ὁμιλῶν πάντοτε περὶ ἑαυτοῦ μόνον, καὶ ἀναφερόμενος ἀκαταπαύςως ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν ἄλλων ἵνα φανῇ ὁ ὑψηλότατος, πρέπει νὰ ἦναι ὁ ὀχληρότατος πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων εἶναι δὲ ὁ κύριος Ἐδμόνδος Βρουνέτος εἶναι υἱὸς ἑνὸς γαύναρη εἰς τὴν ὁδὸν τῶν Ἀρτων, ὅστις διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ οἰκονομίας αὐτοῦ κατώρθωσε ν' ἀφήσῃ εἰς τὸν υἱόν του κληρονομίαν δεκαπέντε χιλιάδων φράγκων εἰσοδήματος.

Ὁ πάππος αὐτοῦ, Ἱερώνυμος Βρουνέτος, ἦτο κωδωνοκρούστης εἰς Παλαιτὸ, χωρίον ἀπέχον τρεῖς ὥρας τῶν Παρισίων. Διάφανος δέ τις Ἱεροκήρυξ τοῦ καιροῦ ἐκείνου ὤπλῃσε, δὲν εἰξεύρω διὰ ποίαν αἰτίαν, ἵνα κηρύξῃ εἰς τὸ χωρίον τοῦτο· ὁ δὲ Ἱερώνυμος ἔκρουσε τοὺς κώδωνας ἵνα προσκαλέσῃ τοὺς πιςοὺς πρὸς ἀκρόασιν τοῦ θείου λόγου. Μετὰ τὴν διδαχὴν συρρέει μέγα πλῆθος πρὸ τῆς ἐκκλησίας, καὶ καθεὶς ἐκφράζει τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ διὰ τῶν νοῦν καὶ τὴν εὐγλωττίαν τοῦ ἱεροκήρυκος· ὁ δὲ Ἱερώνυμος φυσιωθεὶς ἐξ ὑπερηφανίας, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ κρατηθῇ, διασχίζει τὸ πλῆθος, ἵσταται εἰς τὸ μέσον, λαμβάνει μεγαλοπρεπείας ὕφος καὶ λέγει.

— Κύριοι, ἡ περίφημος αὕτη διδαχὴ τὴν ὁποίαν θαυμάζετε πάντες, αὕτη, λέγω, ἐσημάνθη ὑπ' ἐμοῦ!

ΟΙ ΦΩΛΕΟΚΑΕΠΤΑΙ.

« Μὴ κλέψῃς, » λέγει ἡ ἐντολὴ,
Καὶ εἴτ' ὀλίγον εἴτε πολὺ
Ἡ πρᾶξις εἶναι ἁμαρτωλή.

Ὁ Ἰωάννης μίαν πρωΐαν
Φαιδρὸς ἐξῆλθεν εἰς τοὺς ἀγροὺς
Μὲ ἄλλους φίλους τοῦ μικροὺς
Εἰς φωλεῶν ληστείαν.
Καὶ ἐπὶ δένδρου ὑψηλοῦ
Ἰδὼν μεγάλην φωλεὰν
Ἠσθάνθη ἄμετρον χαρὰν,
Ἠσθάνθη τὴν χαρὰν τριπλοῦν.
Κ' ἤρχισε γ' ἀναβαίνῃ
Ἀσθμαίνων δυνατὰ
Μὲ ὄψιν ἱδρωμένην
Καὶ ὄνυχας ἀνοικτά.

Καὶ τέλος φθάνει καὶ ἁπλόνει
Τὴν χεῖρα πρὸς τὰ πτερνὰ
Ἐν ᾧ φωνάζουν ἐλεεινὰ,
Καὶ εἰς τὸν κόλπον του τὰ χώνει.

Καὶ καταβαίνει χ' εἰς τὴν οἰκίαν
Τρέχει κρατῶν τ' ἀγαπητὰ,
Καὶ μὲ ἀπάνθρωπον εὐθυμίαν
Τὰ βασανίζει παίζων μ' αὐτά.

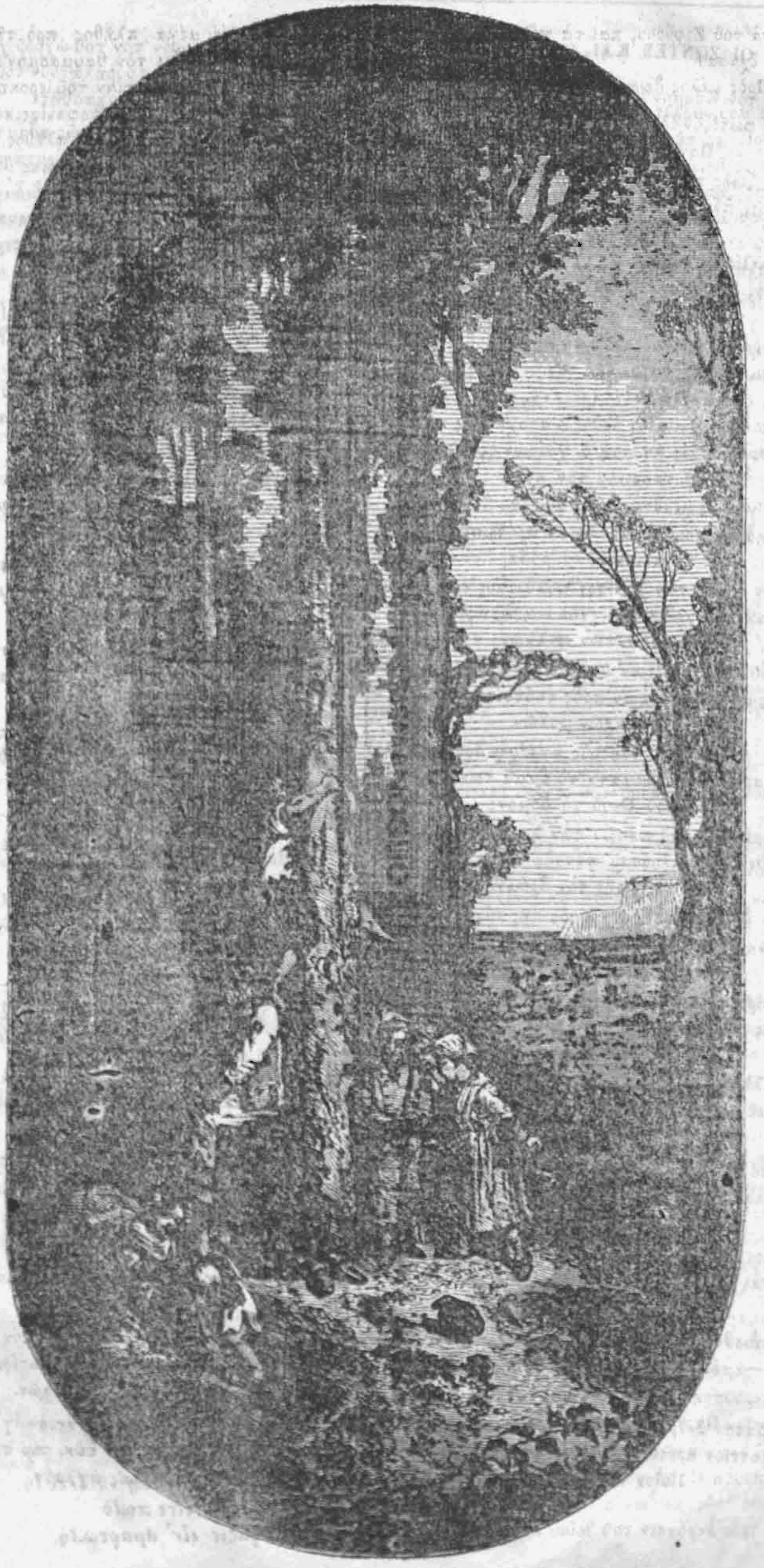
Τροφὴν τοῖς δίδει πλὴν λυπημένα
Τὴν ἀποστρέφονται τὰ καῦμένα,
Καὶ ἀποθνήσκουν ἕνα πρὸς ἕνα.

Τὸ βράδυ φέρουσα τροφὴν
Ἡ μήτηρ των περιχαρὴς,
Βρίσκει τὴν φωλεὰν κενὴν
Καὶ θρηνῳδεῖ ἡ δυστυχὴς.

Πετᾷ 'στὰ δένδρα 'στὰ κλαδιὰ,
Τ' ἀγαπητὰ ζητεῖ πουλιὰ,
Πλὴν δὲν τὰ βρίσκει καὶ θρηνεῖ,
Θρηνεῖ ἐλεεινή.

Τὴν ἐπιοῦσαν τὸ παιδίον
Πᾶγε νὰ κλέψῃ καὶ τ' αὐγὰ,
Κ' ἐνῷ αὐτὸς σιγὰ σιγὰ
Τὰ ἔκλεπτεν,—ἀπὸ κλαδίον
Πετᾷ ἡ μήτηρ των καὶ χώνει
Τὸ ῥάμφος της καὶ... τὸν τυφ

« Μὴ κλέψῃς » λέγ' ἡ ἐντολὴ
Εἴτε ὀλίγον εἴτε πολὺ
Ἡ πρᾶξις εἶν' ἁμαρτωλή.

ΟΙ ΖΩΝΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ.

Καὶ εἰς τὸν Κόσμον ἔβλεπον μὲ ὄμμα τεθλιμμένον
Ἄστρον φωτίζον μὲ μυρρὴν ἰδίαν πεπλασμένον
Παντὸς ἀνθρώπου βῆμα.

Εἰς τῆς ζωῆς τὴν θάλασσαν ὁ πᾶς θνητὸς συμπλέει
Ἀνόμοιος, πλὴν ἄνευρος εἰς ἄλλον ἄλλως πνέει,
Καὶ ἄλλον ὑψοῖ κῦμα!

Ὢ! ποικιλία ἄπειρος—ὡς κέδρος εἰς τὰ δάση
Ὑψίκομος ἐγείρεται, τὸ ὕψος της νὰ φθάσῃ
Παν δένδρον ἀσθενεῖ,

Οὕτως ἐκ ῥίζης εὐκλεοῦς ὁ εὐγενὴς προβαίνων
Ὑψοῦται, καὶ ἀγέρωχος ἐπὶ τοῦ βίου βαίνων
Τὰ πάντα ἀγενῆ,

Νομίζει· ἴσως φαίνεται ὀρθὸς ὁ στοχασμός του,
Πέριξ του πόσους ἀπαντᾷ ὁ χαίρων ὀφθαλμός του
Μὲ ταπεινὸν τὸν πόδα

Ὅτι εἰς γῆν ἀσήμαντον καὶ χαμηλὴν βαδίζουν.
Φεῦ! μηδὲν οὗτοι, κἂν αὐτῶν τὰ πρόσωπα σολίζουν
Τὰ πλέον καλὰ ῥόδα,

Καὶ τὴν ψυχήν των χάριτες πολύτιμοι καλλύνουν,
Καὶ ῥύακα τὰ χείλη των γλυκύτητος ἀφίνουν,
Τὸ ὄμμα τῶν πολλῶν

Τοῦ βίου των τὸ αἴτιον ἀφρόνως ἀνιχνεύει
Κ' εὐθὺς μὲ περιφρόνησιν πρὸς τοῦτον ἐκτοξεύει
Τόξα πικρῶν βολῶν.

Βαβαί! ὁποία τοὺς θνητοὺς κατέχει δυσφροσύνη!
Πῶς εὐσεβῶ; τὰ βλέμματα τὸ ὄμμά των δὲν τείνει
Εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ δόμον;

Ἐκεῖ οἰκίαν νὰ ἰδῇ πασῶν τὴν λαμπροτέραν,
Κ' ἐκεῖθεν ἀνατέλλουσαν παντὸς θνητοῦ ἡμέραν
Εἰς τῆς ζωῆς τὸν δρόμον.

Τοῦτον δ' ἡ πτέρυξ πάγχρυσος τῆς τύχης περιέπει,
Τὸν βίον του μὲ βλέμματα εὐνοϊκὰ διέπει,
Κ' αὐτὸς ταχυπορῶν

Τὴν χεῖρα τείνει εὐθαρσῶς, χαρίτες ἐπὶ πάντων,
Κ' εὐθὺς ἁρπάζει πέριξ του χρυσοῦ καὶ ἀδαμάντων
Κατάστιλπνον σωρόν!

Κ' ἀγάλλεται—Τὸν ἥλιον εἰς τὸ ἀέτωμά του,
Ὅπου μὲ λάμψιν στέφεται τὸ μέγα σκήνωμά του
Ἐνδόξου μεγαλείου.

Ἀεὶ ἀποβλέπουν ἔκπληκτοι οἱ ἄνθρωποι τοσοῦτον.
Τὸ δῶμα τὸ ὑψόροφον ἐγκλείον μέγαν πλοῦτον
Τοῦ εὐτυχοῦς πλουσίου

Ἔμπλεοι θάμβους ἀπαντοῦν—ἐνῷ ἐκεῖ πλησίον.
Φαίνεται μόλις μεταξὺ ἀθλίων ἐρειπίων
Καλύβη ποταπή.

Κ' ἔμπροσθεν ταύτης ὁ πτωχὸς ἐξέρχεται καὶ μένων
Ἀλγεῖ—ἡμέραν πρὸς αὐτὸν εἰς μόλις διαβαίνων
Καλὴν νὰ τῷ εἰπῇ!

Ἆ διαβάται ἄνθρωποι! κἂν τούτου ἡ καρδία
Ἦναι φυτεῖον ἀρετῶν, ἂν ἔχῃ κἀλλὴ θέλα,
Ποῖον νὰ σεβασθῆτε

Ἔχετε χρέος; θησαυρὸν τὸν τοῦ ὠχροῦ χρυσίου;
Ἢ ὄνειρον τοῦ δώματος σφυρηλατοῦν τοῦ θείου;
Ἂν ὄμως στοχασθῆτε

Ὅτι χρυσίον Ἀρετῆς καὶ γνώσεως ἀδάμας
Εἰσὶ τὰ μόνα ἐπὶ γῆς ὡραῖα κ' ἡμᾶτά μας,
Καὶ εἶναι ὁ θνητός;

Ἀφθόνως νὰ πλουτίζητε μ' αὐτὰ ἐντεταλμένος,
Ὢ! τότε τότε ὁ πτωχὸς μὲ ταῦτα ἐστεμμένος
Εἶν' λίαν τιμητός.

Ἐκεῖνον πάλιν ἔμπλεω; θελγήτρων ὡραιότης
Καλλύνει, καὶ μαγεύουσα γλυκεῖα γλαφυρότης
Στὸ σῶμά του χυμένη,

Τὸν περιστᾷ ὡς μέλημα ὑπερφυοῦς γλυφίδος,
Ὡς ἔργον καλλιτεχνηθὲν ὑπὸ σοφῆς γραφίδος,
Καὶ ὡς γοητευμένοι

Οἱ ἄνθρωποι, καὶ μὲ παλμοὺς γλυκεῖς τὸν θεωροῦσι,
Στὰ ἐμπνευσμένα χείλητων πόσα κυκλοφοροῦσι
Ἐγκώμια λαμπρά.

Οἱ μὲν ἀγγέλου πάρεδρον ἐν γῇ τὸν ὀνομάζουν,
Ἄλλοι μὲ πᾶν τῆς φύσεως καλὸν τὸν ὁμοιάζουν,
Καὶ ὄψις ὀχληρά

Καὶ ἄχαρις τοῦ δυστυχοῦς μ' αὐτὸν συγκρινομένη
Τῷ ὄντι ὡς νομίζουσιν, ἀγγελικὴν ἐμφαίνει
Τὴν φύσιν τοῦ ὡραίου!

Τῶν πολιτῶν τοῦ οὐρανοῦ τὸ κάλλος τῶν ἁγίων
Ἀρδεύει, καὶ καλλιεργεῖ· τί νᾶμα ὄμως θεῖον
Ἀπὸ πηγῆς ἐνθέου!...

Καὶ τοῦ δυστύχου ἡ ψυχὴ μὲ τοῦτο τεθραμμένη
Ἂν ἦναι, τούτου ἡ μορφὴ τῷ ὄντι ἐστεμμένη
Εἶναι μὲ καλλονήν.

Τὴν πλέον περιτίμητον, καὶ ἣτις εἰκονίζει
Εἶδος Ἀγγέλων ἐπὶ γῆς, κ' εἰς οὐρανὸν στολίζει
Τὴν θείαν των μονήν...

Οὗτος δ' εἰς ἔδαφος ὑψηλὴν ἔχον διαπρέπει,
Λαμπρὰ καὶ μεγαλοπρεπὴς παντοῦ τὸν περιέπει
Λόζα βασιλική.

Καὶ παντοχοῦ τῷ δίδεται τιμὴ μέχρι λατρείας
Κ' αὐτὴ ἡ θέα σεβαστὴ ὑπάρχει τῆς οἰκίας
Ὅπου αὐτὸς οἰκεῖ!

Κ' ὡς μόνος ἔλκων ἐπὶ γῆς φαίνεται τοῦ Ὑψίστου
Τὸ βλέμμα, καὶ τὰ δόγματα τῆς ὑψηλῆς βουλῆς του
Τῷ κοινωνεῖ ἐκεῖνος.

Κ' ἡ θέλησίς του δι' αὐτὸ ὡς κίνητρον θεωρεῖται
Ἀκίνητον, κ' ὡς ἔκλαμψις ἁγία προσκυνεῖται
Ἑκάστης του κατεῖνος;

Ἡ ἐκπομπή, κ' ἡ πρᾶξίς του ἡ πλέον μικροτέρα
Παρίσταται ὡς ἐνέργεια ἡ θαυμασιωτέρα
Εἰς τ' ὄμμα τῶν λαῶν.

Καὶ πρόθυμαι τοὺς κόλπους της ἀνοίγ' ἡ ἱστορία
Κοσμοῦσα τ' ἀξιόλογα τοῦ βίου του στιγμὴ
Μὲ στέφος ἀγλαόν.

Ἐκεῖνος δ' εἰς ἰσόπεδον πάλης πατεῖ βαθμίδα,
Καὶ ἀπὸ τὴν πολύτρητον τοῦ οἴκου του θυρίδα
Φεῦ! μόνη τοῦ ἡλίου
Τοῦ φιλανθρώπου ἡ ἀκτὶς γλυκέως εἰσχωροῦσα
Τὸν χαιρετᾷ, μόνη αὐτὴ νὰ βλέπῃ ἀξιοῦσα
Τοῦ ἀφανοῦς του βίου
Τὸ στάδιον, κ' εἰς τ' ὄμμα του τὸ πλῆρες ἀθυμίας
Νὰ ῥίπτῃ τόξον γλυκερᾶς, τερπνῆς παραμυθίας.
Ἐπὶ τῆς γῆς δ' αὐτὸς
Τιθεὶς τὸν πόδα ἐλαφρῶς ἀνάξιος νομίζει
Κ' αὐτῆς τῆς χλόης τὸν κορμὸν πατῶν νὰ ἀφανίζῃ.
Κ' ὁ πλέον ἐκλεκτὸς
Λόγος ἀπὸ τὰ χείλη του ἐὰν ἀναπετάσῃ,
Ὁ ἄνεμος θὰ τὸν δεχθῇ, νὰ τὸν διασκεδάσῃ
Ἄνευ καρποφορίας!
Κ' ἔργον ἐκ τούτου ἂν προβῇ λαμπρὸν, ἠγλαϊσμένον
Μὲ παμφιλτάτας χάριτας θὰ μείνῃ τεθαμμένον
Ἐντὸς τῆς ἀφανείας.
Ἀλλὰ ἰδοὺ ἐκάλυψεν ἡ πτέρυξ τοῦ θανάτου
Παντας αὐτοὺς κ' εἰς τὰ ψυχρὰ, ῥικώδη δώματά
Τοὺς ἔπεμψεν αὐτός. . . του
Τὰς ἐπὶ γῆς των ἀγνοῶν τελείως διακρίσεις
Πρὸς ὅλους εἶναι θάνατος, πρὸς ὅλους εἶν' ἐπίσης
Δεσπότης ἀπευκτός!
Κ' ἀπέθανεν ὁ εὐγενὴς κ' ὁ ἀγενὴς συγχρόνως
Κ' ὁ πλούσιος, πρὸς ὃν ἡ γῆ ἠνέῳξεν ἀρθόνως
Τὰ χρύσινά της στήθη,
Καὶ ὁ πτωχὸς, κ' ὁ εὐειδὴς αὐτὸς ὁ ἰσοδαίμων,
Κ' ὁ δυσειδὴς, κ' ὁ βασιλεὺς, ὅστις ἐπὶ ἀνέμων
Φερόμενος ὑμνήθη . .
Κ' ὁ ἀφανὴς ὑπήκοος;—Ὁ μέγας βιοθήρας
Ἐπάνω πάντων ἔθεσε τὰς μελανάς του χεῖρας
Ἐξίσου, καὶ λαμπρὰ
Καὶ ἐξαισία κήδευσις μάτην τὸν βασιλέα
Εἰς τὰ ἐνδιαιτήματα κεῖνα τὰ σιγαλέα
Ἄγει, καὶ πενθηρὰ
Μάτην παντοῦ ἀκούεται ἡ κροῦσις τῶν κωδώνων,
Καὶ μάτην τῷ ἐγείρουσι διὰ κομψῶν κιόνων
Ἔξοχον Μαυσωλεῖον,
Κ' ἐντὸς παγχρύσου λάρνακος τὰ λείψανά του ῥάττουν
Καὶ ἐπὶ τοῦ μαρμάρου του τὸ τόσον του χαράττουν
Ἐν Κόσμῳ μεγαλεῖον!
Μάτην αὐτά. Κ' οὐδὲν δεινὸν ἂν τὸν πτωχὸν κηδεύῃ
Θνητὸς εἷς μόνος! κ' ἱερεὺς εἷς μόνος μνημονεύῃ
Τὸν ἐνδεᾶ νεκρόν!
Καὶ ἐν βαθείᾳ σιωπῇ τὸν τάφον του ὀρύττουν.
Τὸν θάπτουν, καὶ ἐπάνω του μὲ ἀρθονίαν ῥίπτουν
Τὸ χῶμα τὸ ὑγρόν!
Κ' οὐδέποτε περὶ αὐτοῦ τις γλῶσσα θὰ λαλήσῃ
Ψυχὴν ποτὲ ἡ μνήμη του δὲν θέλει συγκινήσει
Μὲ μῖσος ἢ ἀγάπην!
Τοὺς ἐν τῷ βίῳ δύσφρονας λοιπὸν ἀφεῖσα ζῶντας
Μὲ ὀφθαλμοὺς ἐκστατικοὺς, ἀλλὰ καὶ κλαυσιῶντας
Πρὸς τοὺς νεκροὺς ἐτράπην.

Εἰς τοῦ θανάτου τὴν αὐλὴν λυποῦσα νηνεμία
Ἀνάσσει, καὶ ἀένναος σιωπηλὴ σκοτία
Μὲ πάχνην κρυερὰν
Ἐνδεδυμένη· πανταχοῦ ἐπικρατεῖ ὁμοίως,
Ἐδῶ εἶν' ἄλλος οὐρανὸς μὲ ὄψιν αἰωνίως
Μίαν καὶ σταθεράν.
Ἀστέρας δὲ διάττοντας ἐδῶ δὲν ἀνατέλλει,
Τοῦ οὐρανοῦ του τῆς ζωῆς δὲν ἀγαπᾷ δίν θέλει
Αὐτὸς τὴν ποικιλίαν —
Πνοὴν γλυκεῖαν, καὶ πνοὴν κακὴν δὲν διεγείρει,
Ἐδῶ κακὰ, ἐκεῖ καλὰ κ' εὐάρεστα δὲν σπείρει
Μὲ ἔχθραν ἢ φιλίαν.
Τὸ πᾶν τ' αὐτὸ εἰς τὴν φρικτὴν καθέδραν τοῦ θανάτου
Στὰς φρικαλέας κλίνας των τ' ἄμορφα θύματά του
Ὑπνώττουσι κοινῶς!
Τοῦ εὐγενοῦς, τοῦ ἄνακτος, τοῦ εὐειδοῦς ἡ κλίνη
Ἔχει τι ἄρα ἴδιον, ὅπερ τὴν διακρίνει;
— Ὄχι· τάφος δεινός
Φεῦ! τὰ ὀστᾶ των τά ψυχρὰ ἐπίσης ἐγκολπόνει
Τῶν παρασίτων ἑρπετῶν ἐπίσης τοὺς κυκλόνει
Ἡ βδελυρὰ χορεία,
Καὶ ὁ τρυγμὸς τῆς ἀσεβοῦς κακῆς των σιαγόνος
Παντοῦ ἀκούετ' ὁ αὐτός· πλουσίου, ἡγεμόνος,
Ἢ εὐειδοῦς σωρεία
Σέβας εἰς τὸν αὐθάδη των δὲν προξενεῖ ὀδόντα,
Καὶ τὸν σκληρόν των σῶμαχον τὰ τόσα των προσόντα
Ἐν γῇ δὲν ἐνοχλοῦν.
Κ' ἐπὶ τὰ μνήματα παντοῦ χόρτων σρωμνὴ ἐξίσου
Ὄψιν καλύπτει ἀφειδῶς μαρμάρου περιχρύσου,
Καὶ χῶμα τὸ ἁπλοῦν
Τὸ σκέπον τάφον ἐνδεοῦς! ἐφ' ὅλα τὰ μνημεῖα
Ἡ πένθιμος κυπάρισσος ἐγείρεται ὁμοία,
Κ' ὁμοίως τὰ σκιάζει!
Καὶ εἰς τοὺς κλῶνάς της παντοῦ ὁ νυκτοφύλαξ βύας
Καὶ πᾶν πτηνὸν νεκρόφιλον θλιβούσης μελῳδίας
Μολπὴν διασκεδάζει.
Καὶ πᾶν κοινὸν ζοῦ σκοτεινοῦ κράτους αὐτοῦ τὴν πύ-
Ἐφ' ἧς ἔθηκε σύμβολον ὁ θάνατος ἐρπύλην λην
Φρικώδη, δυσειδῆ!
Ὑπάρχει μ' ἀνεξάλειπτα στοιχεῖα γεγραμμένον
« Ἰσότης· μή τις προσδοκᾷ τινὰ τετιμημένον
Ἐνταῦθα νὰ ἰδῇ — »
Ἀλλὰ κ' ἐκεῖ στὸ ὕψιστον τῶν οὐρανίων δῶμα
Ἐμπρὸς εἰς τὸ ἀλάνθαστον τοῦ Αἰωνίου ὄμμα
Διάκρισιν καμμίαν
Δὲν ἀπαντῶσιν οἱ θνητοί; — Ἀγγέλων στρατάρχαι
Περὶ τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ εὐκόσμως ἑστηκυῖαι
Λευκὴν ἐνδυμασίαν
Κρατοῦν καθεὶς, κ' ἐκεῖ ἡ χεὶρ ἡ θεία σημειόνει
Τῶν ἐναρέτων τ' ὄνομα, κ' ἂν τούτους ἐν γῇ μόνῃ
Ἡλίου ἡ ἀκτὶς
Ἐγνώριζε, κ' ἂν ἔζησαν ἐν θλίψει καὶ πικρίᾳ
Κ' ἂν ἐν τῇ κλίνῃ των ἦν γῇ γυμνὴ, καὶ πέτρα κρύα.
Ὦ ἄνθρωποι αὐτῆς

Τῆς θείας διακρίσεως τὸ βάρος ἐνθυμεῖσθε,
Στὴν ποικιλίαν τῆς ἐδῶ ζωῆς μας μὴ πτοῆσθε,
Ἐδῶ πᾶς διαβάτης
Κ' ὅσον ἦν μέγας θὰ μ·χθῇ ἡ κόνις του μὲ κόνιν
Μικροῦ, καὶ τῆς ἀξίας του ἀλήθειαν τὴν μόνην
Θὰ μαθῃ ἀναβάτης
Ὅταν γενῇ τοῦ οὐρανοῦ, κ' ἐνώπιον τὸν στήσουν
Τοῦ βήματος, καὶ στόματα μυρία ἐκφωνήσουν·
— « Τῷ ὄντι εὐκλεῶς
Ἐπὶ τῆς γῆς ἐβάδισεν — Ἰδοὺ τὸ ἔνδυμά του » —
« Αὐτὸς ἀναξιος, ἰδοὺ τὸ μαῦρον κάλυμμά του » —
Καὶ κρίνῃ ὁ Θεός.

ΣΑΠΦΩ ΛΕΟΜΤΙΑΣ.

ΠΕΡΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ.

Ὀξυδερκέστατος ἤθελεν εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἤθελε μᾶς εἰπεῖ εἰς τί συνίσταται τὸ *ἀνέπαφον τῆς τιμῆς!*

Γινώσκω ἐκ πείρας ὅτι συνήθως οἱ πλεῖστον λόγον ποιοῦντες περὶ τῆς τιμῆς εἰσὶν οἱ τὰ μάλιστα ἐστερημένοι αὐτῆς· φυσικῷ τῷ λόγῳ, διότι ὅσον εἶναί τις ἐνδεής τινος πράγματος, τοσούτῳ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ νὰ φυλάττει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει. Τὸ περὶ τιμῆς ζήτημα συνίσταται εἰς τὸ νὰ φυλάττωμεν αὐτὴν ἀνέπαφον καὶ ἀμείωτον. Ἀλλὰ τί ἐστι τιμή; — Πρᾶγμα τὸ ὁποῖον διαφέρει κατὰ φῦλα, πρόσωπα καὶ χρόνον.

Τὸ ἀνέπαφον τῆς τιμῆς ἑνὸς στρατηγοῦ εἶναι τὸ νὰ μὴ νικηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ· τὸ τοῦ στρατιώτου τὸ νὰ προτιμήσι ν' ἀποθάνῃ εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης μᾶλλον ἢ νὰ τραπῇ εἰς φυγήν, τὸ τοῦ ἐμπόρου τὸ νὰ μὴ πτωχεύσῃ, τὸ τοῦ δικηγόρου νὰ κερδίσῃ δύσκολον δίκην, τὸ τῆς τιμίας γυναικὸς νὰ φυλάττῃ ἄμωμον τὸ ὄνομά της, τὸ τῆς ἐρωτοτρόπου νὰ ἔχῃ πολλοὺς ἐραστάς, τὸ τοῦ ξιφομάχου τὸ νὰ φονεύσῃ τοὺς ἀντιπάλους του κατὰ κανόνας.

Ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ'. καὶ ΙΔ'. ὑπῆρχον οἱ λεγόμενοι *ὑπερφιλότιμοι* (raffenés d'honneur), εἶδος μαχαιροβγαλτῶν τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, τῶν ὁποίων τὸ ἀνέπαφον τῆς τιμῆς συνίστατο εἰς τὸ νὰ μὴ χάσωσί ποτε εὐκαιρίαν, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην, τοῦ νὰ σύρωσι τὸ ξίφος.

Κύρανος δὲ Βεργεράκης, ὁ εὐφυὴς συγγραφεὺς κωμῳδίας τινὸς ἐπιγραφομένης *Ταξείδιον εἰς τὴν σελήνην*, ἦτο ἐκ τῶν ὑπερφιλοτίμων τούτων· ἐμονομάχει *διὰ πράσα καὶ διὰ ῥεπάνια*, καὶ μίαν ἡμέραν ἐμονομάχησε τρίς· τὴν πρώτην φορὰν διότι χαιρετήσας τινὰ δὲν ἀντεχαιρετήθη ὑπ' αὐτοῦ, τὴν δευτέραν διότι κάποιος τὸν ἐκύτταξεν εἰς τὸν δρόμον, καὶ τὴν τρίτην δεύτι ἄλλος τις δὲν ἐγύρισε νὰ τὸν ἴδῃ!

Τὴν σήμερον δὲν ὑπάρχουσι πλέον οἱ τοιοῦτοι ὑπερφιλότιμοι· διότι οἱ μαχαιροβγάλται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι καθάρματα τὰ ὁποῖα περιφρονοῦνται· ἀλλὰ κατὰ πρόληψιν ἀνόητον ἐξακολουθεῖ ἡ βάρβαρος συνήθεια τοῦ μεσαιῶνος, τοῦ νὰ συναναιρῶνται στὰ καλὰ καθούμενα δύο τίμιοι ἄνθρωποι, ἐν Παρισίοις μὲν εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλόγνης, ἐν Σμύρνῃ δὲ εἰς τὸ Κορδελιὸ ἢ εἰς τὸ Δαραγάτσι.

Περὶ μονομαχίας ἐγράψησαν τόμοι ὁλόκληροι, καὶ πάντες οἱ συγγραφεῖς συμφωνοῦσιν εἰς τὸ νὰ θεωρῶσιν αὐτὴν ὡς πλαγὴν τῆς κοινωνίας, ὅλως ἀντιβαίνουσαν εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον· εἰς τὸν πολιτισμὸν διότι ἔχομεν τὸν νόμον πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ὕβρεως, καὶ εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον διότι ἡ μονομαχία κατῆλθεν ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς παχυτάτης βαρβαρότητος, ἐν οἷς ἐχρησίμευεν ὡς ἀπόδειξις τῆς θείας δίκης· ἐγεννήθη λοιπὸν ἐκ τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς δυσειδαιμονίας τῶν φευδαΐκῶν χρόνων, καὶ ὅμως ἡ μονομαχία ἥτις οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ δολοφονία ἐντεχνος, ἡ μονομαχία ἥτις πάντοτε ἀπονέμει τὸ δίκαιον εἰς τὸν δυνατώτερον καὶ ἱκανότερον, ἡ μονομαχία καθ' ἣν ὁ ἀνὴρ *σὰν ἀνύητος* πηγαίνει καὶ φονεύεται διὰ ν' ἀφήσῃ ὕστερον ἀνενόχλητον τὸν ἀτιμάσαντα αὐτὸν ἐραστὴν τῆς γυναικός του.

Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ρωμαῖοι εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ πολιτισμοῦ των δὲν ἐγνώριζον βέβαια τί ἐστι μονομαχία· τοὐλάχιστον εἰς τὴν σημερινὴν αὐτῆς σημασίαν καὶ χρῆσιν αὐτῆς.

Ταῦτα πάντα μᾶς εἶναι γνωστὰ, ἴσως θέλετε μοὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ δὲν γνωρίζομεν μέσον θεραπείας διὰ τὴν μάστιγα ταύτην τῆς κοινωνίας· καὶ ὅμως ὑπάρχει μέσον εὔκολον καὶ ἀλάνθαστον· ἰδού· — Πᾶς ἄνθρωπος φονευθεὶς ἐν μονομαχίᾳ ἔχει οἰκογένειαν· εἴτε γονεῖς οἵτινες εἶχον ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἐλπίδας τοῦ γήρατός του, εἴτε γυναῖκα εἴτε τέκνα τὰ ὁποῖα ἔτρεφε διὰ τοῦ ἱδρῶτος τοῦ προσώπου του. Ἂς καταδικασθῇ ὁ δολοφόνος ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν φονευθέντα κατὰ τοῦτο, καὶ εἰ μὲν εἶναι πλούσιος νὰ χορηγῇ εἰς τὴν οἰκογένειαν τὰς ἀπαιτουμένας ποσότητας διὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, εἰ δὲ πτωχὸς νὰ καταδικασθῇ εἰς φυλακὴν, ἐν ᾗ ἐργαζόμενος νὰ τρέφῃ τὴν ὀρφανὴν οἰκογένειαν. Ἰδοὺ ἡ βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας δύναται καλῶς νὰ στηριχθῇ ὁ περὶ τούτου νόμος, δι' οὗ πρέπει νὰ κηρύττωνται καὶ οἱ μάρτυρες, τουτέστιν οἱ συνένοχοι, ὡς ὑπαγόμενοι εἰς τὴν αὐτὴν ποινήν. Ἐὰν ὅμως τὸ μέσον τοῦτο φανῇ ἀνίσχυρον καὶ ἀνεπαρκὲς, ἰδοὺ καὶ ἄλλο τὸ ὁποῖον ἴσως εἶναι προτιμότερον.

Οἱ μονομάχοῦντες παραβαίνουσι τὸν πρώτιστον νόμον τῆς κοινωνίας εἰς ἣν ἀνήκουσιν· ὅθεν δεικνύουσιν ὅτι τὴν περιφρονοῦσι, καὶ ὅτι παραιτοῦνται αὐτῆς· ἡ κοινωνία λοιπὸν κατὰ δίκαιον λόγον ἀποκλείει αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόλπου της, καὶ δὲν τοὺς θεωρεῖ πλέον ὡς ἀνήκοντας εἰς αὐτήν· ὡς δυναμένη νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς τοιούτους· Ὑμεῖς ἀξιοῦτε νὰ ἔχητε

ἴδιον νόμον, ἰδίαν δικαιοσύνην, λοιπὸν ζήσατε ἐκτὸς τῆς κοινωνίας τῆς ὁποίας περιφρονεῖτε τὴν προστασίαν· σᾶς ἀφαιρεῖ τὰ ἀστυκὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα, διότι δὲν ἀνήκουσιν εἰμὴ εἰς ἐκείνους οἵτινες ὑποτασσονται εἰς τοὺς νόμους της.

Περίφημός τις συγγραφεὺς ἐδημοσίευσέ ποτε βιβλίον τι τὸ ὁποῖον ἔκαμε πολὺν κρότον· καὶ οἱ μὲν τὸ ἐπήνουν ἐνθουσιωδῶς καὶ μεθ' ὑπερβολῆς, οἱ δὲ τὸ ἐκατηγόρουν πικρῶς καὶ ὑβριστικῶς, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐσχηματίσθησαν δύο χωριστὰ στρατόπεδα εἰς πᾶσαν συναναστροφήν.

Δύο νεανίαι συναπαντῶνται εἰς τοῦ Κυρίου Κ. καὶ ὁ μὲν ἐξ αὐτῶν ἦτο ἐκ τῶν θερμῶν ὀπαδῶν τοῦ βιβλίου, ὁ δὲ ἐκ τῶν ἀσπόνδων αὐτοῦ ἐχθρῶν. Ἀρχίζουσι λοιπὸν φιλονεικίαν, ἐρεθίζονται, συνυβρίζονται καὶ τέλος καταντῶσιν εἰς μονομαχίαν. Τὴν ἐπαύριον συναπαντῶνται εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλόγνης, καὶ ὁ θιασώτης τοῦ βιβλίου πίπτει διαπερασθεὶς ὑπὸ τοῦ ξίφους. Ὁ ἀντίπαλός του μεταβαίνων αἴφνης ἐκ τῆς ὀργῆς εἰς τὴν μετάνοιαν, τὸν πλησιάζει καὶ τῷ λέγει μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.—« Φεῦ! Κύριέ μου! θὰ μένω πάντοτε ἀπαρηγόρητος διὰ τὸ δυςύχημά σας τοῦτο, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον διότι ποτὲ δὲν ἀνέγνωσα τὸ κατηραμένον ἐκεῖνο βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἐφάνη ἡ αἰτία τῆς φιλονεικίας μας.— Κύριε, τῷ ἀποκρίνεται ὁ πληγωθεὶς, καὶ ἐγὼ πταίω ὅσον καὶ ὑμεῖς, διότι σᾶς παρώξυνα ἐνῷ οὐδ' ἐγὼ εἶχον ἀναγνώσει αὐτό. »

Ἀξιωματικός τις τοῦ ναυτικοῦ προκληθεὶς εἰς μονομαχίαν καὶ μὴ δεχθεὶς αὐτὴν, λέγων ὅτι τὴν ζωήν του τὴν ἐχρεώστει εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰ τέκνα του, κατεφρονεῖτο καὶ ἀπεφεύγετο ὑπὸ τῶν συναδέλφων του ὡς δειλὸς καὶ ἀγενής· ὁ ἀξιωματικὸς βαρέως φέρων αὐτὸ, ἰδοὺ τί μηχανᾶται πρὸς ἱκανοποίησίν του. Ἡμέραν τινὰ ἐνῷ οἱ συνάδελφοί του ἦσαν συνηγμένοι εἰς τὸν θαλαμον τοῦ πλοίου, καταβαίνει καὶ αὐτὸς κρατῶν βόμβαν περιτυλιγμένην εἰς ἀσφαλτωμένον ἱστίον, καὶ ἐκτυλίξας αὐτὴν τὴν θέτει εἰς τὸ μέσον αὐτῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ πάραυτα ἀνάπτει τὴν θρυαλλίδα αὐτῆς λέγων. — Μὲ κατηγορεῖτε ὡς δειλὸν, λοιπὸν προκαλῶ ὑμᾶς ἅπαντας νὰ συνεκτεθῶμεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προκειμένης ἐκρήξεως, ἐπειδὴ εἴσθε ἀνδρεῖοι. Ἀλλ' οἱ γενναῖοι ἀξιωματικοὶ μόλις ἔμειναν ὥραν ἱκανὴν διὰ ν' ἀκούσωσι τοὺς λόγους του· ἔφυγον ὅλοι ὡς ποντικοὶ ὁ μὲν ἀπ' ἐδῶ ὁ δὲ ἀπ' ἐκεῖ· τότε δὲ καὶ ὁ προκαλέσας αὐτοὺς περιτυλιχθεὶς ἐν τάχει εἰς τὸ ἀσφαλτωμένον ἱσίον ἐχώθη ὑπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐκραγεῖσα ἡ βόμβα κατεκερμάτισε πάντα τὰ περὶ ἑαυτὴν, χωρὶς νὰ βλάψῃ αὐτόν· ἔκτοτε οἱ γενναῖοι σύντροφοί του μετέβαλον τὸν πρὸς αὐτὸν τρόπον των.

—

ΠΕΡΙ ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΙΘΙΟΠΩΝ.

Διηγοῦνται ὅτι ὁ Ζήνων ἔζησεν 102 ἔτη, ὁ Δημόκριτος 104, ὁ Πύῤῥων καὶ ὁ Διογένης 90, ὁ Ἱπποκράτης 99, ὁ Πλάτων 82, ὁ Ἰσοκράτης 98 καὶ Γοργίας ὁ διδάσκαλός του 107. Ἐὰν δὲν κατεδικάζετο ὁ Σωκράτης νὰ πίῃ τὸ κώνειον εἰς τὸ 70 ἔτος τῆς ἡλικίας του, καὶ ἂν ὁ Ἀρχιμήδης δὲν ἐφονεύετο εἰς τὸ 75 ἤθελον φθάσει εἰς τὴν μακροβιότητα. Τὸ γῆρας τοῦ Σοφοκλέους ὅστις ἀπέθανεν ἐννενηκοντούτης, ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην τὸ συγκινητικὸν γεγονὸς τοῦ βίου τοῦ ἐνδόξου ποιητοῦ ἀπαγγέλλοντος τοὺς στίχους τοῦ Οἰδίποδος ἐν Κολωνῷ, διὰ ν' ἀποδείξῃ εἰς τοὺς δικαστάς του ὅτι καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ εἶχε σώας τὰς φρένας. Ὁ ὑψηλὸς νοῦς τοῦ Πινδάρου διετήρησε τὸ ὕψος του μέχρι τοῦ ὀγδοηκοστοῦ τετάρτου ἔτους. Φθάσας εἰς τὸ ἐννενηκοστὸν ἔτος ὁ Σιμωνίδης, ἔμενεν ἄνευ ἀντιπάλου ὁ βασιλεὺς τοῦ ἐλεγείου.

Ἡ καταγραφὴ ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Οὐεσπεσιανοῦ χορηγεῖ παραδείγματά τινα περὶ μακροβιότητος, ἅτινα μᾶς κάμνουσι ν' ἀμφιβάλλωμεν περὶ τῆς ἀκριβείας των· τὰ παραδείγματα τὰ ἀναφερόμενα ὑπὸ Πλινίου τοῦ πρεσβυτέρου, ἐλήφθησαν μόνον ἐκ τῆς χώρας τῆς κειμένης μεταξὺ τῶν Ἀπεννίνων καὶ τοῦ Πάδου· διὰ τῶν παραδειγμάτων τούτων ἀριθμεῖ 54 ἄτομα φθάσαντα εἰς τὸ ἑκατοστὸν ἔτος, 14 εἰς τὸ ἑκατοστὸν δέκατον, 2 εἰς τὸ ἑκατοστὸν εἰκοστὸν πέμπτον, 4 εἰς τὸ ἑκατοστὸν τριακοστὸν, ἄλλα 4 εἰς τὸ ἑκατοστὸν τριακοστὸν πέμπτον, 3 εἰς τὸ ἑκατοστὸν τεσσαρακοστὸν καὶ 1 εἰς τὸ ἑκατοστὸν πεντηκοστόν.

Ἐν ἔτει 1840, ἐποχῇ καθ' ἣν ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἔφθανεν εἰς περίπου δεκαεπτὰ ἑκατομμύρια ψυχῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἠριθμοῦντο δύο καὶ ἥμισυ ἑκατομμύρια μαύρων, ἡ καταγραφὴ ἔδειξεν ὅτι 171 λευκοὶ ὑπερέβησαν τὸ ἑκατοστὸν ἔτος, ἐνῷ ἐκ τῶν μαύρων δούλων ὑπερέβησαν αὐτὸ 1333, ἐκ δὲ τῶν ἐλευθέρων Αἰθιόπων 647. Ἡ δὲ καταγραφὴ τοῦ 1855 δεικνύει, ὅτι ἀπέθανον ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τεσσαράκοντα τρεῖς ἄνθρωποι ἔχοντες ἡλικίαν μείζονα τῶν 100 ἐτῶν. Μεταξὺ τῶν λευκῶν ὁ γεροντότερος εἶχε φθάσει τὸ ἑκατοστὸν δέκατον ἔτος, ἡ δὲ γυνὴ ἡ πλέον ἡλικιωμένη τὸ ἑκατοστὸν ἔνατον. Ὁ μαῦρος καὶ ἡ μαύρη οἱ φθάσαντες εἰς τὸ βαθύτατον πάντων γῆρας (ἀμφότεροι δοῦλοι) ἦσαν ἡλικίας ὁ μὲν 130 ἐτῶν, ἡ δὲ 120. Ἡ σύγκρισις εἰς ἣν καθυπέβαλεν ὁ καθηγητὴς Τούκερος τὴν ἀμερικανικὴν καταγραφὴν τοῦ 1790 μὲ τὴν τοῦ 1840 δημοσιευθεῖσα πρὸ ἑνὸς ἔτους, δίδει τὸ παράδοξον τοῦτο ἀποτέλεσμα, ἐὰν ἦναι βέβαιον· ὅτι ἡ ἔκτασις τῆς μακροβιότητος ἐπέκεινα τῶν ἑκατὸν ἐτῶν εἶναι παρὰ τοῖς δούλοις τρὶς καὶ δεκάκις καὶ παρὰ τοῖς μαύροις ἐλευθέροις τεσσαρακοντάκις μεγαλει-

τέρα τῆς τῶν λευκῶν λαῶν τῆς Ἀμερικῆς.

ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Ἐπὶ τοῦ ποιήματος τοῦ Κ. Κοντοπούλου.

Ἐπιγραφομένου

Η ΚΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΣΤΙΧΩΝ ΜΟΥ.

(Ὑπὸ ἀνωνύμου.)

Κατήντησε; μισάνθρωπος τῇ ἀληθείᾳ πλέον;
Μισάνθρωπος, Κοντόπουλε; παράδοξον τὸ νέον
Αὐτό! καὶ ἡ αἰτία

Εἶν' αἱ περὶ τῶν στίχων σου ἐκείνου.... καὶ τοῦ δεῖνος
Κρίσεις; ὅθεν κἀγὼ κριτὴς, λέγω ὅτι ἐκεῖνος
Ὅς « νὰ ἰδῇ σοὶ εἶπεν

Ὁπόταν εὐκαιρήσῃ· » Ἄ! ἀναμφιβόλως ἔχει
Εἰς τὰ σπουδαῖα πάντοτε τὸν νοῦν του, καὶ προσέχει
Τὸν πολικὸν ἀστέρα

Τῶν ἀκριβῶν σπουδαίων του, τὰ πάρεργα ἀφίνων!
Ὡς τῷ ἀφίνω καὶ ἐγὼ ὑγείαν μετ' ἐκείνων
Τῶν μὴ γνωστῶν σπουδῶν του!

Κἀκεῖνος δὲ ὅστις « καιρὸν δὲν ἔχει νὰ μετρήσῃ
Τῶν στίχων σου τὸ μῆκος; » Ναί! εὔχομ' ὅσῳ ζήσει
Νὰ ἔχῃ ἀσχολίας

Βελτίονας τῶν στίχων σου, πρὸς ὄρθιος καὶ ἄλλων·
Ὀνυχαργοκοσμητικὰς οὐχί, τῶν παπαγάλων
Μιμούμενος τὸν λάλον,

Μὲ γαλλοϊτταχίσματα κουπάζων, καὶ συστρέφων
Τὴν βάβδον του στροβιληδὸν, καὶ ἄνω τῶν συνέφων
Ὑψῶν τὰ ταρλαρά του,

Ὡς μόνην ἀσχολίαν του νὰ μὴν ἔχῃ ἀδίκως,
Ἀντὶ τῶν στίχων, τὸ μετρᾶν πόσον ἐστὶ τὸ μῆκος
Τὸ τοῦ σιδηροδρόμου!

Ὁ ἄλλος, ὅστις « ἐλαφρὰ τὰ μέτρα σου συρίζει »
Δὲν εἶναι παντοπώλης· Ὢ! αὐτὸς πόσον ζυγίζει
Τίς ἄρα τὸ ἠξεύρει;

Εἶναι λοιπὸν διδάσκαλος; ἂν ναί! ἀράγε ἔχει
Αὐτὸς τὰ τετρακόσια σωστά; ἢ μὴν ἀπέχει
Σταθμῶν ὁ μυελός του;

Ὁ τελευταῖος δὲ αὐτὸς, ὃς σ' ἔκαμε, καλέ μου,
Νὰ κράξῃς ἐκ τοῦ τρόμου σου τὸ « σῶσον με, Θεέ μου! »
Εἶναι λόγιος κτίστης;

Γραμματισμένος κηπουρός; ἢ τις Ἀσκληπιάδης;
Οἱ πρῶτοι, πάντες οἴδαμεν, καὶ σὺ αὐτὸς συνᾴδεις,
Ὅτι ἐπάγγελμά των

Ἔχουσι τὸ σκυλίζειν καὶ τὸ τυραννεῖν τὸ χῶμα·
Ὁ τρίτος δὲ ὁ ἀσπάραγγος· τὸ τῶλιον φεῦ σῶμα!
Ἐμοῦ τοῦ ταλαιπώρου·

Στίχων αὐτοὶ ἀπέχουσιν· εἶναι οὖν φυβεπόλλων!
Τοιοῦτον ἡ καλλιμαιγρὴ, τοιοῦτον ὅλον ὅλων
Καὶ ἡ παδομετρία

Μοὶ τὸν παρομοιάζουσιν, αὐτὸς σοῦ πετυρίζει
Δικαίως τὸν κῦρ δάκτυλον, καὶ σοῦ τὸν ἐξορίζει
Ὡς περιττὸν δικαίως.

Οἰδὼς, πῶς διὰ πεισμαθῶν ποιητικῶν δρυγῶν του,
Τοὺς νεροὺς κατέρριψε μύλους τῶν μαθητῶν του,
Σβύσας καὶ τόσα φῶτα·

Ὢ καὶ τὸν μὴ διέποντα πόδα καλῶς τὸ βῆμα,
Δικαίως κράζει, κόψετον αὐθωρεί!! παρὰ χρῆμα
Καὶ τί; Πῶς τόσα ἄλλα

Πράγματα σπουδαιότατα, διέπουσι τὸ βῆμα
Κακῶς, ἀναποδίζοντα, πρέπει αὐτὸ τὸ κρίμα
Νὰ πράττῃ καὶ ὁ ποὺς σου;

Πῶς δὲ ὁ τελευταῖος σου στίχος δὲν πυρρυχίζει;
Δικαίως ἤδη ἀγνοῶ, ἂν τοῦτον σατυρίζῃ.
Καὶ ὁ πυρρύχιός σου

Ἔπαθεν ἐκ κολλητικοῦ πάθους ἐπιδημοῦντος
Καὶ εἰς τὴν πόλιν σήμερον σύμπαντας προσκαλοῦντος;
Δὲν εἶναι τοῦτο σφάλμα!

Ὅσον δὲ διὰ τὸν πτωχὸν τραχηλον πῶς « ἐξῆλθε
Τῆς τροχιᾶς του « τί καινὸν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἦλθε;
Μὲ τακτικὴν πορείαν,

Ἀκολουθοῦσι σήμερον ἅπαντα ἐν τῷ Κόσμῳ;
Τὸ συνετὸν πάρ' ἄφροσι, κότμιον παρ' ἀκόσμῳ
Πολλάκις δὲν βαδίζει;

Πρὶν τὸν τροχαῖόν σου λοιπὸν νὰ σταματήτης πόδα,
Ἂς βάνωμεν τῆς ἀρετῆς τὴν δίοδον μὲ βόδα,
Καὶ πάντες ὀρθῶς βῶμεν!

Καὶ οἱ καλοὶ σπονδεῖοί σου ἂς μὴ κηλιδωθῶσιν
Ὑπὸ τοῦ μέλανος ζωμοῦ, γοερῶν νὰ φυλαχθῶσιν.
Ἴσως μᾶς χρησιμεύσουν

Πρὸς συγγραφὴν ὑμνωδιῶν ἀγάπης αἰωνίας,
Ἀδόλου καὶ ἀδελφικῆς, ὅταν μὲ σπονδὰς θείας
Πάντες φιλιωθῶμεν;

* * *

ΝΕΑ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΕΩΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

« Πατέρα » εἶπεν ἐσχάτως παιδίον τι βλέπων τὸ κατὰ μῆκος τοῦ σιδηροδρόμου ἐκτεινόμενον τηλεγραφικὸν σύρμα — « ἠξεύρετε πόθεν παράγεται ἡ λέξις *Τέλεγραφος*; » — « Πόθεν παράγεται παιδί μου; — « Ἀπὸ τὸ *τέλε* καὶ *γράφω*! »

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* »

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 26 Ὀκτωμβρίου 1858. Ἀριθ. 20.

ΟΘΕΛΛΟΣ

ΗΤΟΙ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ.

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΤΟΥ ΣΑΚΕΣΠΥΡΟΥ.

ΠΡΑΞΙΣ Β'. ΣΚΗΝΗ Α'.

(Ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Κύπρου, ὅπου φαίνεται ἡ παραλία καὶ μέρος τῆς θαλάσσης ἐν τρικυμίᾳ· μακρόθεν φαίνεται λιμήν, ἀκούεται σφοδρὸς ἀνεμοστρόβιλος, καὶ παρίσταται ὁ Μοντάνος, διοικητὴς τῆς Κύπρου, συνομιλῶν μετὰ δύο ἀξιωματικῶν.)

ΜΟΝΤΑΝΟΣ. Τί φαίνεται ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου εἰς τὸ πέλαγος;

Α'. ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ. Τίποτε· διότι ἡ θάλασσα εἶναι πολὺ τεταραγμένη, καὶ μεταξὺ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ οὐρανοῦ δὲν δύναται νὰ διακρίνῃ τις πλοῖον.

ΜΟΝΤ. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ξηρὰν ὁ ἄνεμος ἠκούσθη τρομερός· ποτὲ σφοδρότερος ἄνεμος δὲν ἐκλόνισε τὰ τείχη μας· ἐὰν μαίνεται τοιουτοτρόπως καὶ εἰς τὸ πέλαγος ποῖον εἶναι τὸ δρύϊνον σκάφος, τὸ ὁποῖον πληττόμενον ὑπὸ τοιούτων θαλασσίων ὀρέων δὲν θέλει διαρραγῇ; Τί ἄρα μέλλομεν ν' ἀκούσωμεν!

Β'. ΑΞΙΩΜ. Τὴν διασπορὰν τοῦ Τουρκικοῦ στόλου· διότι σταθῆτε ἐπὶ τῆς ἀφροιζούσης παραλίας, ἵνα ἴδητε ὅτι τὸ ὠργισμένον κῦμα φαίνεται παλαιὸν μὲ τὰ νέφη. Τὸ ἀνεμόπληκτον κῦμα, μὲ χαίτην ὠρθωμένην, καὶ τερατώδη, φαίνεται ῥαντίζον τὴν σπινθηροβόλον ἄρκτον, καὶ σβύνον τοὺς δορυφόρους τοῦ ἀπλανοῦς ἀστέρος τοῦ πόλου. Ποτὲ δὲν εἶδον τοσοῦτον σφοδρῶς πληττομένην καὶ ἀφρίζουσαν τὴν θάλασσαν.

ΜΟΝ. Ἐὰν ὁ Τουρκικὸς στόλος δὲν ἦναι ὑπὸ τὴν σκέπην λιμένος, πρέπει νὰ κατεποντίσθη· εἶναι ἀδύνατον ν' ἀνθέξῃ.

(Εἰσέρχεται τρίτος ἀξιωματικός.)

Γ'. ΑΞΙΩΜ. Λαμπρὰς εἰδήσεις, κύριοι! ὁ πόλεμος ἐτελείωσεν· ἡ λυσσώδης τρικυμία τοσοῦτον κατεσύντριψε τὸν Τουρκικὸν στόλον, ὥστε κατέστησεν αὐτὸν ὅλως ἀνίκανον πρὸς τὸν σκοπόν του. Ἐνετικὸν πλοῖον εὐμέγεθες καὶ στερεὸν εἶδεν οἰκτρὰ ναυάγια καὶ σχεδὸν ὁλικὴν διάλυσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

ΜΟΝΤ. Τῇ ἀληθείᾳ!

Γ'. ΑΞΙΩΜ. Τὸ πλοῖον ἤδη προσωρμίσθη· εἶναι δὲ Βερονέζικον, καὶ Μιχαὴλ Κάσσιος ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ ἀνδρείου Μαύρου ἀπεβιβάσθη· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Μαῦρος εἶναι καθ' ὁδὸν, ἐρχόμενος μετὰ σπουδαίας ἀποστολῆς εἰς Κύπρον ὡς διοικητής.

ΜΟΝΤ. Χαίρω, διότι εἶναι ἄξιος νὰ διοικῇ.

Γ'. ΑΞΙΩΜ. Ἀλλ' ὁ Κάσσιος, οὗτος, καί τοι φέρων χαρμονὰς ἀγγελίας περὶ τοῦ Τουρκικοῦ στόλου φαίνεται περίλυπος, καὶ εὔχεται νὰ εὐοδωθῇ ὁ Μαῦρος, διότι ἀπεχωρίσθησαν ὑπὸ φοβερᾶς τρικυμίας.

ΜΟΝΤ. Εὔχομαι καὶ ἐγὼ μετ' αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τοῦ στρατηγοῦ μας· διότι ὑπηρέτησα ὑπὸ τὰς διαταγάς του, καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι ὁ ἀνὴρ διοικεῖ ὡς γνήσιον τέκνον τοῦ Ἄρεως. Ἂς σπεύσωμεν εἰς τὴν παραλίαν, τόσον διὰ νὰ ἴδωμεν τὸ προσ-

ορμισθὲν πλοῖον, ὅσον διὰ νὰ ῥίψωμεν τὰ βλέμματα εἰς τὸ πέλαγος διὰ τὸν γενναῖον Ὀθέλλον, ἕως οὗ ἡ θάλασσα καὶ ὁ οὐρανὸς νὰ φαίνωνται ὡς ἓν συγκεχυμένον θέαμα.

Γ΄. ΑΞΙΩΜ. Ἄγωμεν λοιπὸν, διότι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν δύναται νὰ ἔλθῃ καὶ ἕτερον πλοῖον.

(Εἰσέρχεται ὁ Κάσσιος.)

ΚΑΣΣΙΟΣ. Εὐχαριστῶ τὸν ἀνδρεῖον διοικητὴν τῆς φιλοπολέμου ταύτης νήσου, ὅστις τοσοῦτον ἐπαινεῖ καὶ ἐπιδοκιμάζει τὸν Ὀθέλλον. Ὢ! εἴθε ὁ οὐρανὸς νὰ σκέπῃ αὐτὸν κατὰ τῶν στοιχείων, διότι ἀπεχωρίσθημεν ἐν φοβερᾷ τρικυμίᾳ.

ΜΟΝΤ. Εἶναι ἐντὸς καλοῦ πλοίου;

ΚΑΣΣ. Τὸ πλοῖον εἶναι στερεώτατον καὶ ὁ πρωρεύς του λίαν ἔμπειρος. Διὰ τοῦτο ἡ ἐλπίς μου δὲν ἐσβέσθη ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ἀλλ' αὐξάνει ἐναντίον τῶν δυσχερειῶν.

(Φωνὴ ἔσωθεν) Πλοῖον! πλοῖον! πλοῖον!

(Εἰσέρχεται καὶ ἕτερος ἀξιωματικός.)

ΚΑΣΣ. Τί θόρυβος εἶν' αὐτός;

Δ΄. ΑΞΙΩΜ. Ἡ πόλις ἐκενώθη, καὶ οἱ πολῖται συναθροισθέντες ἐπὶ τῆς παραλίας φωνάζουσι « πλοῖον ἔρχεται. »

ΚΑΣΣ. Αἱ ἐλπίδες μου μοὶ παριστῶσιν αὐτὸν ὡς τὸν διοικητήν.

Β΄. ΑΞΙΩΜ. Ἤρχισαν νὰ τὸν χαιρετῶσι διὰ κανονοβολισμῶν.

(Ἀκούονται κανονοβολισμοί.)

Τέλος ἔρθασαν οἱ φίλοι μας.

ΚΑΣΣ. Σᾶς παρακαλῶ Κύριε, ὑπάγετε καὶ φέρετέ μας τὴν εἴδησιν τοῦ τίς ἀφίχθη.

Β΄. ΑΞΙΩΜ. Προθύμως.

ΜΟΝΤ. Ἀλλὰ, φίλτατε ὑπασπιστὰ, ἐνυμφεύθη ὁ στρατηγός σας;

ΚΑΣΣ. Ἐνυμφεύθη λίαν ἐπιτυχῶς· ἐνυμφεύθη νεάνιδα ὑπερβαίνουσαν πᾶσαν σύγκρισιν καὶ ὑπερβολικὴν φήμην, ἀριστούργημα τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ ἀπομιμηθῇ ἡ γραφὶς τοῦ μεγίστου κλυτοτέχνου. Προικισμένη μὲ πᾶσαν τελειότητα ἣν ὁ πλάστης χαρίζει εἰς τοὺς βροτοὺς, ὑπερβαίνει πᾶν ὅ,τι ἔξοχον. Λοιπόν; τίς ἔρθασε;

(Ὁ δεύτερος ἀξιωματικὸς ἐπανελθών.)

Β΄. ΑΞΙΩΜ. Κάποιος Ἰάγος, ὁ σημαιοφόρος τοῦ στρατηγοῦ.

ΚΑΣΣ. Πολὺ εὐτυχὴς ὑπῆρξε. Καὶ αὐταὶ αἱ τρικυμίαι, τὰ ὑψηλότατα κύματα, οἱ ὠρυόμενοι ἄνεμοι, οἱ τραχεῖς βράχοι, καὶ ἡ συσσωρευμένη ἄμμος, πάντες προδόται, ζητοῦντες νὰ καταπιντίσωσι τὰ ἀθῶα πλοῖα εἰς τὴν διάβασίν των — οἰκτείραντες τὴν καλλονὴν, ἀπέβαλον πρὸς καιρὸν τὴν ὀλεθρίαν φύσιν των, ἵνα ἀφήσωσι τὴν θεσπεσίαν Δυσδαιμόναν νὰ περάσῃ ἀσφαλῶς.

ΜΟΝ. Τίς αὕτη;

ΚΑΣΣ. Εἶναι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος, ἡ στρατηγὸς τοῦ στρατηγοῦ μας, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ εὐτόλμου Ἰάγου. Ἡ ἄφιξίς του ἐνταῦθα τόσον ταχέως μᾶς ἐκπλήττει! μετὰ διάπλουν ἑπταήμερον! — Θεέ μου! φύλαττε καὶ τὸν Ὀθέλλον, καὶ πνεῦσον εἰς τὰ ἱσία του διὰ τῆς ἰδίας σου πνοῆς, ἵνα λαμπρύνῃ τὸν λιμένα τοῦτον διὰ τῆς παρουσίας του, νὰ ἐντρυφήσῃ εἰς τὴν στοργὴν τῆς πιστῆς Δυσδαιμόνας του, νὰ ἀνανεώσῃ τὸ ἀρειμάνιον πῦρ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, καὶ νὰ φέρῃ τὴν εὐτυχίαν εἰς ἅπασαν τὴν Κύπρον! Ἀ! ἰδού! τὰ πλούτη τοῦ πλοίου

(Εἰσέρχονται ἡ Δυσδαιμόνα, ἡ Αἰμιλία, ὁ Ἰάγος, ὁ Ῥοδερίγος καὶ θεράποντες)

ἦλθον εἰς τὴν ξηράν! Ἄνδρες Κύπριοι κλίνατε τὸ γόνυ ἐνώπιον αὐτῆς. Χαῖρε δέσποινα! Ἡ χάρις τοῦ Ὑψίστου ἐπὶ τῆς σεπτῆς κεφαλῆς σου!

ΔΥΣΔΑΙΜΟΝΑ. Σᾶς εὐχαριστῶ γενναῖε Κάσσιε. Τί εἰδήσεις ἔχετε περὶ τοῦ κυρίου μου;

ΚΑΣΣ. Δὲν ἔρθασεν ἀκόμη, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἠξεύρω ἢ ὅτι εἶναι καλὰ, καὶ θέλομεν ἰδεῖν αὐτὸν ἐν τάχει.

ΔΥΣ. Ὦ! φοβοῦμαι! Πῶς ἀπεχωρίσθητε;

ΚΑΣ. Ἡ Τρομερὰ πάλη τῆς θαλάσσης κατὰ τοῦ οὐρανοῦ μᾶς ἐχώρισεν. Ἀλλ' ἰδοὺ ἀκούσατε! « πλοῖον! »

(Κραυγὴ ἔσωθεν ἀγγέλλουσα τὴν ἔλευσιν πλοίου, καὶ κανονοβολισμοί.)

Β΄. ΑΞΙΩΜ. Χαιρετῶσι τὴν ἀκρόπολιν· εἶναι βέβαια φίλοι.

ΚΑΣΣ. Ὑπάγετε νὰ ἴδητε.

(Ἐξέρχεται εἷς ἀξιωματικός.)

Φίλε σημαιοφόρε, καλῶς ὡρίσατε.— (πρὸς τὴν Αἰμιλίαν) Κυρία καλῶς ὡρίσατε — Μὴ σᾶς κακοφανῇ φίλε Ἰάγε, ἐὰν, ὡς ἐκ τῆς ἀνατροφῆς μου λαμβάνω τὸ θάρρος τοῦτο.

(φιλῶν αὐτήν.)

ΙΑΓ. Κύριέ μου, ἂν σᾶς ἔδιδε τόσον ἀπὸ τὰ χείλη της, ὅσον δίδει πολλάκις εἰς ἐμὲ ἀπὸ τὴν γλῶσσαν της, ἤθελε χορτάσει.

ΔΥΣ. Καλὲ τί λέγετε; στόμα ἔχει καὶ λαλιὰ δὲν ἔχει.

ΙΑΓ. Ἔχει καὶ πολλὴν μάλιστα, καὶ τὸ αἰσθάνομαι πρὸ πάντων ὅταν νυστάζω. Τὸ πιστεύω ὅ,τι μπροστὰ σὲ τὴν ἀρεντά σας τραβᾷ κομμάτι παρὰ μέσα τὴν γλῶσσάν της, καὶ μαλόνει μὲ τὸν νοῦν της.

ΑΙΜΙΛΙΑ. Οἱ λόγοι του δὲν ἔχουσι βάσιν.

ΙΑΓ. Σιωπᾶτε, σιωπᾶτε· εἶσθε γαντευτικαὶ εἰκόνες ἐκτὸς τῆς οἰκίας, κώδωνες ἐν τῇ αἰθούσῃ, τίγρεις πρὸς τοὺς ὑπηρέτας σας, ὅσαι εἰς τὰς κατὰ τῶν ἄλλων ὕβρεις σας, δαίμονες ὅταν ὑβρισθῆτε, καθ' ἡμέραν μὲν σπαταλᾶτε τὸν καιρόν σας εἰς ματαιολογίας, τὴν δὲ νύκτα εἶσθαι καλαὶ νοικοκυραὶ, διότι εἶσθε ἄτυχοι (*).

ΔΥΣ. Ἐντροπή σου, κακόγλωσσε!

ΙΑΓ. Τοῦρκος γ' ἀποθάνω ἂν δὲν λέγω τὴν ἀλήθειαν.

ΑΙΜ. Λοιπὸν νὰ μὴ συγχαίρητε τὸ ἐγκώμιόν μου.

ΙΑΓ. Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ!

ΔΥΣ. Τί ἤθελες εἰπεῖν ἐὰν ἔγραφες τὸ ἰδικόν μου;

(*) Ἄλλως ἔχει τὸ πρωτότυπον.

ΙΑΓ. Εὐγενεστάτη, κυρία, « μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν » διότι ἄλλο ἀπὸ σατυρικὸν δὲν γνωρίζω.

ΔΥΣ. Ναὶ, ναὶ, σὲ παρακαλῶ νὰ μᾶς πῇς. Ὑπῆγε κανεὶς εἰς τὸν λιμένα;

ΙΑΓ. Ναὶ, κυρία μου.

ΔΥΣ. Δὲν εἶμαι διόλου εὔθυμος, ἀλλὰ προσπαθῶ νὰ διασκεδάσω τὴν κατήφειάν μου, λαμβάνουσα ὄψιν εὐθυμίας. Ἔλα λοιπὸν· εἰπὲ πῶς ἤθελες μὲ ἐγκωμιάσει.

ΙΑΓ. Αὐτὸ συλλογίζομαι· ἀλλὰ τὸ πνεῦμά μου κάμνει ἀντίστασιν, χρειάζεται νὰ τὸ ἐγάλλω ἀπὸ τὸ κρανίον μου μὲ πολὺν κόπον· καὶ φοβοῦμαι μήπως σύρων πολὺ δυνατὰ ἐγάλω ἔξω καὶ τὰ μυαλά μου. Ἀλλ' ἡ μοῦσά μου ἤρχισε νὰ κοιλοπονῇ, καὶ πρέπει νὰ γεννήσῃ.

Ἂν ἔχῃ πνεῦμα ἡ γυνὴ καὶ καλλονὴν ἐπίσης,
Τοῦ κάλλους της ὠφέλιμος καθίσταται ἡ χρῆσις.

ΔΥΣ. Ὡραῖος ἔπαινος! Τί δὲ ἐὰν ἦναι πνευματώδης καὶ ἄτοπος;

ΙΑΓ. Ἐὰν δὲν ἔχῃ καλλονὴν καὶ ἔχει εὐφυΐαν,
Καὶ μόνον μὲ τὸ πνεῦμά της εὑρίσκει ὑπανδρείαν.

ΔΥΣ. Ἀπὸ τὴν σκύλλαν στὴν Χάρυβδιν.

ΑΙΜΙΛ. Τί δὲ ἂν ἦναι ὡραῖα καὶ ἀνόητος;

ΙΑΓ. Ἀνόητος ἡ καλλονὴ δὲν δύναται νὰ γείνῃ
Διότι ὅπως δήποτε διάδοχον ἀφίνει.

ΔΥΣ. Αὐτὰ εἶναι παλαιὰ παραδοξολογήματα μεθυσμένων ἀνθρώπων. Ἀλλὰ τί θὰ πῇς διὰ τὴν ἀθλίαν ἐκείνην, ἥτις εἶναι ἐνταυτῷ ἄσχημος καὶ ἀνόητος;

ΙΑΓ. Ἄσχημος καὶ ἀνόητος ἂν ἦναι τί σημαίνει; Ὅ,τι συμβαίνει εἰς θεὰς καὶ εἰς αὐτὴν συμβαίνει.

ΔΥΣ. Ὦ, τῆς ἀμαθείας· ἐπαινεῖς καλήτερον ἀπὸ ὅλους τὴν χειροτέραν. Ἀλλὰ ποῖον ἔπαινον ἀπονέμεις εἰς τὴν ὄντως ἀξίαν σεβασμοῦ γυναῖκα, ἥτις διὰ τῆς ἀρετῆς αὐτῆς κλείει τὰ στόματα καὶ τῶν πλέον κακεντρεχῶν ἀνθρώπων;

ΙΑΓ. Γυνὴ ὡραῖα πλὴν σεμνὴ καὶ ταπεινόφρων ζῶσα,
Ἡ εὐγλωττίαν ἔχουσα καὶ ὅμως σιωπῶσα,
Πλουσία μὲ λιτότητα καὶ μὲ οἰκονομίαν,
Προκρίνουσα τὴν προσευχὴν ἀπὸ τὴν εὐθυμίαν,
Ἡ ὠργισμένη κατὰ σοῦ καὶ ὅμως κρατουμένη
Ἡ ἔχουσα τὴν δύναμιν καὶ μὴ ἐκδικουμένη,
Ἥτις ποτὲ δὲν ἔπραξε τόσην ἀνοησίαν
Ὥστε νὰ γείνῃ δυστυχὴς ἀπὸ κενοδοξίαν,
Ἡ δυναμένη νὰ κρατῇ καλὰ τὸ μυστικόν της,
Ἡ βλέμματα μὴ στρέφουσα εἰς πλῆθος ἐραστῶν της
Τοιαύτη, λέγω, δὲν εἶναι στὸν κόσμον οὐδεμία,
Καὶ οὐδ' ἀνέρρει ποτε τῆς γῆς ἡ ἱστορία.

ΔΥΣ. Ἐὰν δὲ ὑπῆρχε τί ἤθελες τὴν κάμει;

ΙΑΓ. Ἤθελα τὴν βάλει κάπελον εἰς ζυθοπωλεῖον, διὰ νὰ γυμνόνῃ τοὺς ἀνοήτους.

ΔΥΣ. Ὦ! Τί ἀνόητα ποῦ μᾶς τὰ ἐτελείωσες.
Νὰ μὴ τὸν ὑπακούσῃ ποτὲ, Αἰμιλία· ἂς ἦναι καὶ σύζυγός σου. Πῶς σᾶς φαίνεται Κάσσιε, δὲν συμβουλεύει αἰσχρὰ καὶ ἀνόητα;

ΚΑΣΣ. Κυρία μου εἶναι ἔξω τοῦ στοιχείου του· ὡς στρατιώτης ἀξίζει περισσότερον παρὰ ὡς λόγιος.

ΙΑΓ. (κατ' ἰδίαν). Ἀ! τὴν λαμβάνει ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἔ! Καλὰ, καλὰ, ψιθυρίσατε μ' αὐτὸ τὸ λεπτὸ πανὶ τῆς ἀρχύνης· ἐγὼ μπορῶ νὰ πιάσω τόσο χοντρὴ μυῖα ὅσο εἶναι ὁ Κάσσιος. Ναὶ, ναὶ, μειδία πρὸς αὐτὴν, μειδία, ἔννοια σου, ξεύρω ἐγὼ νὰ τρέψω τὴν φιλαρέσκειάν σου εἰς παγίδα σου· ἀλήθεια λέγεις· μάλιστα, μάλιστα· ἀλλ' ἂν αὐτὰ τὰ *τσακίσματα* σοῦ ἀφαιρέσουν τὴν ὑπασπιστίαν, καλλίτερα νὰ μὴν ἐφιλοῦσες τόσον συχνὰ τὰ δάκτυλα τὰ ὁποῖα ἔπιασαν τὴν χεῖρά της, καὶ μὲ τὰ ὁποῖα πάλιν ζητεῖς νὰ χαριεντίζεσαι. Ὡραῖα! ἀξιόλογα! φίλει παιδί μου, φίλει· εὐγενέστατος τρόπος! ἔτσι σὲ θέλω. — Πάλιν τὰ δάκτυλα στὰ χείλη σου;

Εἴθε νὰ ἦσαν πεπυρακτωμένα καρφία (*) διὰ τὸ καλόν σου! (Ἀκούεται σάλπιγξ). Ὁ Μαῦρος ἦλθε, γνωρίζω αὐτὴν τὴν σάλπιγγα.

ΚΑΣΣ. Ναὶ, τῷ ὄντι!

ΔΥΣ. Ἂς σπεύσωμεν εἰς προϋπάντησίν του.

ΚΑΣΣ. Ἰδοὺ, ἰδού! ἔρχεται!

(Εἰσέρχεται ὁ Ὀθέλλος μετὰ τῶν ἀκολούθων του.)

ΟΘΕΛΛ. Ὦ ὡραία μου! ὦ στρατηγέ μου.

ΔΥΣ. Ὦ φίλτατε Ὀθέλλε!

ΟΘΕΛΛ. Θαυμάζω ὅσον καὶ χαίρω, πῶς ἠδυνήθης νὰ φθάσῃς ἐδῶ πρὶν ἐμοῦ. Ὦ ψυχὴ τῆς ψυχῆς μου! ἐὰν μετὰ πᾶσαν τρικυμίαν δύναμαι νὰ ἔχω τοιαύτην γαλήνην, ἂς πνέωσιν οἱ ἄνεμοι τόσον σφοδρῶς ὥστε νὰ ἐξυπνίσωσι τοὺς νεκρούς! Καὶ τὸ διακλυδωνιζόμενον πλοῖον ἂς ὑψωθῇ ἐπὶ κυμάτων ὑψηλῶν ὡς ὁ Ὄλυμπος, καὶ ἂς βυθίζηται πάλιν μέχρι πυθμένος τοῦ Ἅδου. Ἂν ἠδυνάμην ν' ἀποθάνω τώρα, ἤθελον ἀποθάνει τρισευδαίμων· διότι τοσοῦτον ἐκορυφώθη ἡ χαρά μου, ὥστε φοβοῦμαι μήπως εἰς τὸν ἄστατον βίον δὲν ἴδω πλέον τοιαύτην χαράν.

ΔΥΣ. Μὴ γένοιτο νὰ μὴ αὐξήσῃ ὁ ἔρως καὶ ἡ ἀγαλλίασίς μας ὡς αἱ ἡμέραι ἡμῶν!

ΟΘΕΛΛ. Ἀμὴν, Θεέ μου!

Ὤ! δὲν δύναμαι νὰ ἐκφράσω ἀρκούντως τὴν χαράν μου· πνίγομαι! εἶναι ὑπερβολική. Καὶ τοῦτο (φιλῶν αὐτὴν) ἔστω ἡ μεγίστη διχόνοια ἣν αἱ καρδίαι ἡμῶν θέλουν αἰσθανθῇ ἐν ὅσῳ ζῶμεν.

ΙΑΓ. (κατ' ἰδίαν). Εἶσθε ἁρμονικώτατοι τώρα, ἀλλὰ θὰ ἐμβάλω κ' ἐγὼ εἰς τὴν μουσικήν σας ταύτην ἓν φθογγόσημον, τὸ ὁποῖον θέλει τὴν κατοήσει τόσον ἐναρμόνιον ὅσον εἶναι ἡ καλοκάγαθος καρδία μου.

ΟΘΕΛΛ. Ἀγωμεν εἰς τὸ φρούριον. Φίλοι, σᾶς χορίζω χαροποιὰς εἰδήσεις· ὁ πόλεμος ἡμῶν ἐτελείωσε διότι ὁ Τουρκικὸς στόλος κατεποντίσθη.

Πῶς εἶναι οἱ παλαιοὶ ἡμῶν φίλοι εἰς τὴν νῆσον

(*) Δὲν ἠκολουθήσαμεν τὸ πρωτότυπον.

ταύτην; Γλυκυτάτη μου, ἔσο βεβαία ὅτι θέλουν σὲ ὑποδεχθῇ μετ' ἀγαλλιάσεως εἰς τὴν Κύπρον, διότι εὗρον τοὺς κατοίκους αὐτῆς λίαν ἀγαπητούς· ὦ φιλτάτη μου, ἐν τῇ πληρονομῇ τῆς χαρᾶς μου κενολογῶ ὑπὲρ τὸ πρέπον, καὶ φαίνομαι ὡς μωρανθεὶς ὑπὸ τῆς εὐτυχίας μου — Παρακαλῶ, φίλε Ἰάγε, ὕπαγε εἰς τὸν λιμένα καὶ ἀποβίβασον τὴν ἀποσκευήν μου· φέρε δὲ μαζύ σου καὶ τὸν πρωρέα εἰς τὴν ἀκρόπολιν, διότι εἶναι καλοκἀγαθος ἄνθρωπος, καὶ ἡ ἀξία του ἀπαιτεῖ πολὺ σέβας. Ἐλθὲ Δυσδαιμόνα, — καὶ πάλιν καλῶς ὥρισες εἰς Κύπρον.

(Ἐξέρχονται Ὀθέλλος Δυσδαιμόνα καὶ ἀκόλουθοι.)

ΙΑΓ. (πρὸς τὸν Ῥοδερίγον) Ἔλα γρήγορα νὰ μ' ἀνταμώσῃς στὸν λιμένα. δὲν λέγουσιν ὅτι καὶ οἱ δειλοὶ αἰσθάνονται περισσοτέραν ἀνδρίαν καὶ εὐγένειαν ἢ ὅσην ἔχουσιν ἐκ φύσεως ὅταν εἰσέλθῃ ὁ ἔρως εἰς τὴν καρδίαν των; Ἄκουσόν με· ταύτην τὴν νύκτα ὁ ὑπασπιστής του φρουρεῖ. Ἀλλὰ πρέπει πρῶτον νὰ σοὶ εἴπω ὅτι ἡ Δυσδαιμόνα εἶναι σφοδρῶς ἐρωτευμένη μὲ τὸν Κάσσιον.

ΡΟΔ. Μὲ τὸν Κάσσιον! ἀδύνατον!

ΙΑΓ. (θέτων τοὺς δακτύλους του ἐπὶ τῶν χειλέων του) Βάλε τὰ δάκτυλά σου οὕτως ἐπὶ τῶν χειλέων σου), καὶ ἄκουσον τὰς συμβουλάς μου. Συλλογίσου ὀλίγον πόσον σφοδρῶς ἠράσθη τοῦ Μαύρου, διότι ἐκαυχᾶτο καὶ τῆς ἔλεγε τῆς Χαλιμᾶς τὰ παραμύθια· καὶ θὰ ἐξακολουθῇ τάχα νὰ τὸν ἀγαπᾷ διὰ τὰ χοντρὰ τὰ *λάφια του;* Ἂς μὴ τὸ πιστεύσῃ ἡ ἔμφρων καρδία σου. Ἀνάγκη βέβαια νὰ τέρπηται ὁ ὀφθαλμός της· καὶ ποίαν τέρψιν θὰ αἰσθάνεται βλέπουσα τὸν διάβολον ἐμπρός της; Ὅταν ἡ σαρκικὴ ὁρμὴ κορεσθῇ, διὰ νὰ διεγερθῇ πάλιν, χρειάζεται καὶ τὸ θέλγητρον τῆς ὄψεως· χρειάζεται ἡ συμπάθεια ἢ ἐκ τῆς ἡλικίας, ἢ ἐκ τῶν ἠθῶν, ἢ ἐκ τῆς καλλονῆς· πάντων δὲ τούτων ὁ Μαῦρος στερεῖται. Διὰ τὴν ἔλλειψιν λοιπὸν ὅλων τῶν συστατικῶν τούτων ἡ εὐαίσθητος φύσις της θέλει αἰσθανθῇ τὴν ἀπάτην της, καὶ θέλει ἀηδιάσει, καὶ θέλει ἀποστρέφεσθαι τὸν μαῦρον. Ἡ φύσις, ὁ μέγας ἡμῶν διδάσκαλος, θέλει τὴν διδάξει τοῦτο, καὶ θέλει τὴν ἀναγκάσει νὰ κάμῃ νέαν ἐκλογήν.

Οὕτως ἔχοντος τοῦ πράγματος τίς εὑρίσκεται εἰς τόσον καλὴν θέσιν ὅσον ὁ Κάσσιος διὰ νὰ ἁρπάξῃ τὸ ἔρμαιον τοῦτο; ὁ εὐτράπελος καὶ ἄστατος οὗτος νέος, τοῦ ὁποίου ἡ φαινομένη τιμιότης καὶ εὐγένεια οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ προσωπεῖον, τὸ ὁποῖον φορεῖ διὰ νὰ καλύπτῃ τοὺς ἀνοσίους σκοπούς του· οὐδείς ἄλλος, οὐδείς! ὁ πανοῦργος οὗτος, ὁ εὐλύγιστος ὄφις, ὁ δραττόμενος πάσης καλῆς εὐκαιρίας, καὶ τοῦ ὁποίου ὁ ὀφθαλμὸς δύναται νὰ προσποιῆται καὶ νὰ ἐκφράζῃ ἀρετὰς τὰς ὁποίας δὲν ἔχει. Εἶναι καταχθόνιος! εἶναι τοῦ διαβόλου σκυλί. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ κατεργάρης εἶναι πολὺ ὡραῖος, καὶ νέος· ἔχει ὅλα ἐκεῖνα τὰ προσόντα τὰ ὁποῖα ζητοῦν τὰ ἀνόητα καὶ πετιτόμυαλα κοράσια. Τῆς ὀργῆς καὶ τῆς κατάρας εἶναι· καὶ ἰδοὺ ποῦ τὸν κύρε τὸν ἄνθρωπόν της; ἡ κυρία μας.

ΡΟΔ. Δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω τοῦτο περὶ αὐτῆς, διότι εἶναι ἡ ἀρετὴ προσωποποιημένη.

ΙΑΓΟΣ. Προσωποποιημένη! ὄχι νὰ μὴν εἶναι κεφαλοποιημένη! χαρὰ 'στὴν προσωποποίησιν! Τὸ κρασὶ ποῦ πίνει δὲν εἶναι καμωμένον ἀπὸ σταφύλια; Ἂν ἦτο καθὼ λέγεις προσωποποιημένη, δὲν ἐρωτεύετο τὸν Μαῦρον. Χαρὰ στὴν προσωποποίησιν τῆς ἀρετῆς! Δὲν εἶδες τὸ χέρι της νὰ χαδεύῃ τὸ χέρι τοῦ Κασσίου;

ΡΟΔ. Ναὶ τὸ εἶδα· ἀλλὰ τοῦτο ἦτο ἀπὸ εὐγένειαν.

ΙΑΓ. Δέγε ἀσέλγειαν! μὰ τὴν χαράν μου ταύτην, εἶναι τὰ σημεῖα καὶ προοίμια ὅλων τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἐντρυφημάτων αὐτῶν. Τὰ χείλη των ἤλθον τόσον πλησίον ἀλλήλων, ὥστε αἱ ἀναπνοαί των συνανεμίχθησαν. Ἀχρειότητες, Ῥοδερίγε!

Ὅταν αἱ τοιαῦται ἀμοιβαιότητες τῶν βλεμμάτων καὶ κινημάτων ἐξωμαλύνωσι τὸν δρόμον, ἡ κυριωτέρα πρᾶξις ἐγγύς ἐστι. Ναί, ναί! Ἀλλὰ σὺ ἀκολούθει τὰς συμβουλάς μου. Ἐγὼ σὲ ἔφερα ἀπὸ τὴν Βενετίαν· ἀναδέχθητι νὰ φρουρῇς ἀπόψε· ὅσον διὰ τὴν διαταγὴν ἐγὼ σοὶ τὴν δίδω· ὁ Κάσσιος δὲν σε γνωρίζει· δὲν θὰ ἦμαι μακρὰν σοῦ· εὑρὲ λοιπὸν αἰτίαν νὰ παροξύνῃς τὸν Κάσσιον, εἴτε ὁμιλῶν περιφρονητικῶς, εἴτε ἐπικρίνων τὴν πειθαρχίαν τῶν ὑπὸ τὰς διαταγάς του διατελούντων ἢ ὅπως δήποτε σοὶ ὑπαγορεύσουν αἱ περιστάσεις.

Ἔπειτα, κύριε, εἶναι θρασὺς καὶ ὀξύθυμος, καὶ πιθανώτατον νὰ σὲ κτυπήσῃ μὲ τὴν ῥάβδον του. Παρόξυνέ τον εἰς τοιοῦτον βαθμόν, καὶ ἂν μόνον κτύπημα ἂν σὲ κτυπήσῃ, εἶμαι ἱκανὸς νὰ διεγείρω τοιαύτην στάσιν εἰς ὅλην τὴν Κύπρον, ὥστε διὰ τὴν κατάπαυσιν αὐτῆς νὰ ἐπέλθῃ ἡ πτῶσις τοῦ Κασσίου· καὶ τότε θέλεις φθάσει ταχύτερα εἰς τὸν σκοπόν σου, διὰ τῶν μέσων ἅτινα θέλω δυνηθῇ τότε νὰ μεταχειρισθῶ ὑπὲρ σοῦ, ἀφ' οὗ ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου τὸ ἐμπόδιον· ἄνευ δὲ τούτου οὐδὲν κατορθοῦται.

ΡΟΔ. Θέλω τὸ κάμει, ἀρκεῖ νὰ μὲ βάλῃς εἰς θέσιν τοῦ νὰ τὸ κάμω.

ΙΑΓ. Μὴ σὲ μέλῃ· ἔλα νὰ μ' εὕρῃς μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Πρέπει τώρα νὰ πάγω ν' ἀποβιβάσω τὴν ἀποσκευήν του εἰς τὴν ξηράν· ὑγίαινε.

ΡΟΔ. Καλὴν ἀντάμωσιν. (Ἀπέρχεται).

ΙΑΓ. Τὸ ὅτι ὁ Κάσσιος τὴν ἀγαπᾷ, δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς, ὅτι δὲ καὶ αὐτὴ τὸν ἀγαπᾷ, εἶναι πιθανόν, πιθανώτερον. Ὁ Μαῦρος, — ἂν καὶ δὲν τὸν χωνεύω, — εἶναι χαρακτῆρος σταθεροῦ καὶ εὐαισθήτου, καὶ καρδίας εὐγενοῦς, καὶ τολμῶ φρονεῖν ὅτι θέλει φανῇ ψυχῇ τε καὶ σώματι ἁρωσιωμένος εἰς τὴν Δυσδαιμόναν. Νὰ ποῦμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐγὼ τὴν ἀγαπῶ! ὄχι μαθὲς μὲ κακίαν (μόλονότι δὲν εἶμαι κανένας ἅγιος, ἀλλ' αἰσθάνομαι

ἐμαυτὸν συρόμενον πρὸς αὐτὴν ὑπὸ ἐκδικήσεως, διότι ὑποπτεύομαι ὅτι ὁ ἀσελγὴς Μαῦρος ἐκάθισεν εἰς τὴν ἕδραν μου, καὶ ὁ στοχασμὸς οὗτος, ὡς φαρμακερὰ οὐσία, καταβιβρώσκει τὰ σπλάγχνα μου· καὶ οὐδὲν θέλει μὲ ἐξιλεώσει ἕως οὗ ἐξισωθῶ μετ' αὐτοῦ. — ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ γυναῖκα ἀντὶ γυναικός· ἐν ἀποτυχίᾳ δὲ τούτου, θέλω ἐμφυσήσει τοιαύτην ζηλοτυπίαν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ Μαύρου, ὥστε ἡ δύναμις τοῦ ὀρθοῦ λόγου νὰ μὴ δυνηθῇ πλέον νὰ τὸν θεραπεύσῃ· Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐὰν ὁ Βλὰξ τὸν ὁποῖον ἔφερα ἀπὸ τὴν Βενετίαν, καὶ τὸν ὁποῖον ἀμέλγω διότι εἶναι παραδεδομένος εἰς τὸν σκοπόν του, ἐὰν λέγω, ὁ Βλὰξ οὗτος ἐμβῇ στὴν δουλειὰν ποῦ τὸν χόνω, ὁ Μιχαλάκης Κάσσιος θέλει εὑρεθῇ εἰς δεινὴν θέσιν· τὸν διαβάλλω εἰς τὸν Μαῦρον μὲ τὰ πλέον ἀποτρόπαια χρώματα, — (διότι πολὺ φοβοῦμαι μήπως καὶ αὐτὸς ὁ κατεργάρης κἀμμιὰ μέρα φορέσῃ τὴν νυκτερινὴν σκοῦφιαν μου) ἐμπνέω διὰ τοῦ μέσου τούτου βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην καὶ ἀγάπην εἰς τὸν Μαῦρον, καὶ τὸν κάμνω νὰ μὲ ἀνταμείψῃ ἀδρῶς διότι παρέσχον αὐτὸν ἀντάξιον τοῦ μεγίστου ὄνου τῆς οἰκουμένης, καὶ διότι ἔτρεψα τὴν εἰρήνην καὶ ἀνάπαυσίν του εἰς αὐτόχρημα βάσανον καὶ μανίαν. (Θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου.) Ἀλλ' ἀκόμη ταῦτα μένουν συγκεχυμένα ἐδῶ μέσα· ἡ λαμπρότης τῆς παυσυργίας μας θέλει φανῇ ὅταν τεθῇ εἰς πρᾶξιν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΑΡΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΜΕΝΟΣ ΧΗΜΙΚΩΣ.

« Αἱ δύο θρεπτικαὶ οὐσίαι τοῦ σίτου, λέγει ὁ δόκτωρ **Frankland**, εἶναι τὸ ὑδρογόνον καὶ ὁ ἄνθραξ, ἡ δὲ πρὸς ἄλληλα ἀναλογία αὐτῶν εἶναι γνωστή. Τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα εὑρίσκονται ἄφθονα ἐν τῇ φύσει. Τί λοιπὸν μένει εἰς τὸν χημικόν; νὰ τὰ ἑνώσῃ, καὶ οὕτω νὰ παράγῃ οὐσίαν θρεπτικήν. Ἐδοκίμασαν καὶ ἐπὶ τέλους θέλουσιν ἐπιτύχει, νὰ μεταβάλωσι τὸν ἄνθρακα εἰς ἀδάμαντα. Ὁ ἄρτος ὅμως εἶναι χρησιμώτερος βεβαίως τοῦ ἀδάμαντος, καὶ ἀξίζει τον κόπον ν' ἀσχοληθῇ τις εἰς τὴν κατασκευήν του.

» Ὁ γιαίνθραξ, ὃν ἀπεπειράθησαν νὰ μεταβάλωσιν εἰς ἀδάμαντα, περιέχει ὅλα τὰ συστατικὰ ἄρτου ἀρίστης ποιότητος. Τὴν γνώμην ταύτην πρέπει νὰ ὀνομάσωμεν ἀλχημικὸν ὄνειρον; Πρὶν ἢ ἀποκριθῶμεν, ἂς ἀναπολήσωμεν ὁποῖα πλούτη μᾶς ἐχορήγησε τὸ ἀρθόνως εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς κρυπτόμενον μέλαν αὐτὸ ὀρυκτόν. Μᾶς ἔδωκε τὸ καθ' ἑσπέραν καταυγάζον τὰς ὁδοὺς τὰ θέατρα, καὶ τὰς οἰκίας μας λαμπρὸν φῶς, μᾶς ἔδωκε κηρία διαφανέστατα καὶ ποιότητος καλλίστης· τὰ δὲ ὁμοιάζοντα τὴν ἶριδα χρώματά του μαρτυροῦσι περὶ τῆς ποικιλίας τῶν συστατικῶν του.

» Ἀλλ' ἰδοὺ τὸ πάντων θαυμασιώτερον. Ὁ **Frakland** διαβεβαιοῖ ἀκόμη καὶ τοῦτο, ὄχι ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ἐκ τῆς βασιλικῆς ἑταιρίας τῶν ἐπιστημῶν τοῦ Λονδίνου, ὅτι διὰ τῆς διαφόρου κράσεως τῶν ἐν τῷ γιαίνθρακι ὑπαρχόντων στοιχείων παρήχθησαν ἑπτακόσιαι περίπου ὀργανικαὶ οὐσίαι! Τινὲς δ' αὐτῶν ἔχουσιν ὅλας τὰς ἰδιότητας τῶν ἡδυτέρων ὀπωρῶν ἡμῶν, τῶν ἀπίων τῆς σταφυλῆς, τοῦ ῥοδακίνου, τοῦ βανάνα, καὶ τῶν ἄλλων, — ἔχουσι δηλαδὴ τὴν ὀσμὴν καὶ γεῦσίν των.

» Ἅρτον λοιπὸν ἄνευ καλλιεργείας, ἐναντίον τῶν δυσκρασιῶν τῆς ἀτμοσφαίρας, τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν καὶ εἰς πάντα τόπον· ἰδοὺ τί μᾶς ὑπόσχεται ἡ χημία, ἡ μαγικὴ, ἡ σκοτεινὴ, ἡ φοβερὰ καὶ ἐντοσούτῳ εὐεργετικὴ αὕτη ἐπιστήμη »

(Ἐκ τοῦ Τύπου.)

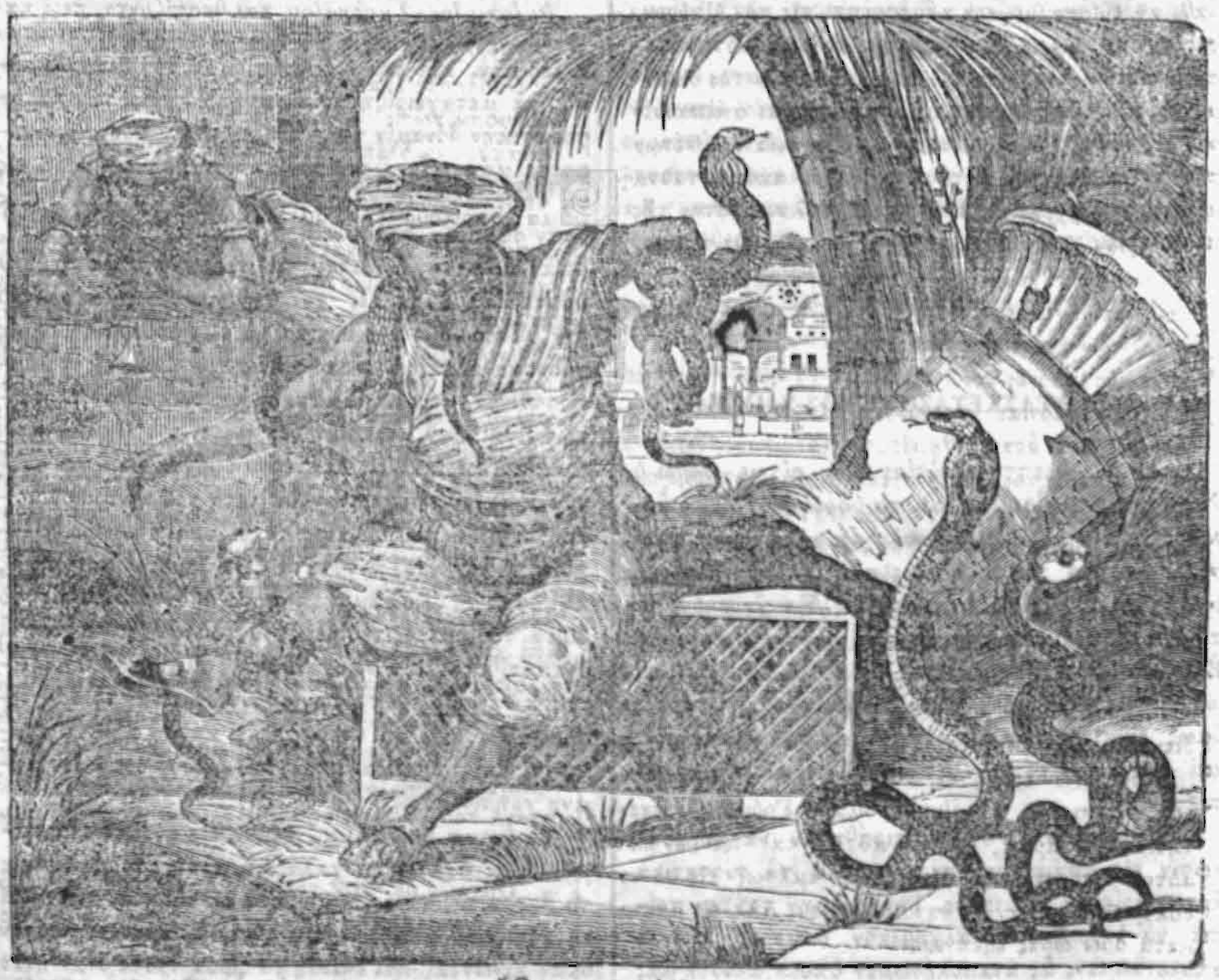
Ο ΚΡΟΤΑΛΙΑΣ ΟΦΙΣ.

Τὸ ἑρπετὸν τοῦτο εὑρίσκεται ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τὴν Ἀμερικήν. καὶ ἐὰν ἡ φυσικὴ ὁρμή του ἔκαμνεν αὐτὸ νὰ μεταχειρίζηται ἀκαταπαύστως τὴν καταστρεπτικὴν δύναμίν του, ἤθελεν εἶναι τόσον ἀνυπόφορος μάστιγξ, ὥστε νὰ καταστήσῃ τὰ μέρη εἰς τὰ ὁποῖα εὑρίσκεται σχεδὸν ἀκατοίκητα· ἀλλ' ἐκτὸς ὅταν σφοδρῶς πικροζυνθῇ, ἢ ὅταν τεθῇ εἰς ἄμυναν, σπανίως μεταχειρίζεται τὰ τρομερὰ ὅπλα του. Ὁ κροταλίας ἐμβάλλει τὸ ὀλέθριον φάρμακόν του διὰ μέσου δύο μακρῶν καὶ ὀξέων ὀδόντων, οἵτινες φύονται ἑκατέρωθεν τῆς ἄνω σιαγόνος, εἰς τὸ ἐμπροσθινὸν μέρος. Ἡ κατασκευὴ τῶν ὀδόντων τούτων εἶναι λίαν μοναδική· ἐν μέρει τοῦ μήκους των εἶναι κοῖλοι, καὶ εἰς ἑκάτερον ὀδόντα ὑπάρχει στενόν τι σχίσμα συγκοινωνοῦν μετὰ τοῦ κεντρικοῦ κοίλου· ἡ ῥίζα τοῦ ὀδόντος στηρίζεται ἐπὶ τινος θυλακίου περιέχοντος ποσότητά τινα ῥευστοῦ φαρμάκου, καὶ ὅταν τὸ ζῶον ἐμπήξῃ τοὺς ὀδόντας του εἰς τὸ θῦμά του, μέρος τοῦ ῥευστοῦ τούτου ἐξωθεῖται καὶ ἐναποτίθεται εἰς τὸν πυθμένα τῆς πληγῆς. Ἄλλη ἰδιότης τῶν ἰοβόλων τούτων ὀδόντων εἶναι τὸ νὰ ξηραίνωνται ὡσανεὶ ἐπὶ στρόφιγγος, καὶ νὰ κῆνται πλακωτοὶ ἐπὶ τοῦ οὐρανίσκου τοῦ ζώου, ὅταν δὲν κάμνῃ χρῆσιν αὐτῶν.

Τὸ ὄνομα *κροταλίας*, ἐδόθη εἰς αὐτὸ ἕνεκα σειρᾶς τινος δακτυλίων χαλαρῶν προσηρμοσμένων εἰς τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς του, ἅτινα ἐκ σκληρᾶς τινος καὶ κερατώδους οὐσίας συγκείμενα, προξενοῦσι κρότον ὅταν κινῶνται· καὶ ἐπειδὴ τὸ ζῶον τοῦτο ὅταν ἦναι ὠργισμένον φέρει τὴν οὐράν του πάντοτε ὠρθωμένην καὶ μὲ τρομώδη κίνησιν, προξενεῖται κρότος ὅστις προαναγγέλλει τὴν προσέγγισίν του. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τεμαχίων, ἐξ ὧν σύγκειται τὸ κρόταλον τοῦτο δεικνύει τὴν ἡλικίαν τοῦ ὄφεως, ὅστις προσαπακτᾷ νέον δακτύλιον ἀνὰ πᾶν ἔτος. Δείγματά τινα εὑρέθησαν ἔχοντα τεσσαράκοντα ἕως πεντήκοντα, καὶ δηλοῦντα οὕτω τὸ μέγα γῆρας τοῦ ὄφεως.

Τὸ δῆγμα τοῦ κροταλίου ἐνίοτε ἐπιφέρει θάνατον ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν· καὶ πρὸ πάντων ἐὰν βλαφθῇ κἀμπία φλὲψ ἢ ἀρτηρία, πολλάκις ὅμως, ὁ πληγωθεὶς ἔζησεν ἐπὶ πολλὰς ὥρας, ἤκαὶ ἡμέρας. Ἡ ἀλήθεια τούτου ἀπεδείχθη εἰς τρόπον λυπηρότατον ἔκ τινος δυστυχήματος, συμβάντος ἐν τῷ ζωολογικῷ κήπῳ τῆς Ἀγγλίας. Ξυλουργός τις θέλων ν' ἀκούσῃ τὸν κρότον τοῦ κροτάλου του, ἐπειρᾶτο νὰ διεγείγῃ τὸ ζῶον κτυπῶν αὐτὸ διὰ τοῦ κανόνος του. Αἴφνης ῥίπτεται ὁ ὄφις κατὰ τῆς χειρὸς τοῦ βασανιστοῦ καὶ δάκνει αὐτήν· ὁ ταλαίπωρος ξυλουλγὸς μετεφέρθη ἀμέσως εἴς τι νοσοκομεῖον τοῦ Λονδίνου· ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ φύσις ἐπάλαισεν ἰσχυρῶς κατὰ τοῦ φαρμάκου, καὶ χρηστόταται ἐλπίδες ἐτρέφοντο ὑπὲρ τῆς ἀναῤῥώσεως τοῦ νοσοῦντος· ἀλλ' αἱ ἐλπίδες αὗται δυστυχῶς ἐψεύσθησαν. Πολλὰ μνημονεύονται παραδείγματα θανάτου ἐξ ἀπροσέκτου παιδιᾶς μετὰ τῶν ὄφεων.

Ὁ κίνδυνος τοῦ δήγματος τοῦ ὄφεως τούτου, καὶ ἡ δραστηριότης αὐτοῦ ὅταν παροξυνθῇ, τὸ ἀλλόκοτον τῆς μορφῆς του, καὶ ἡ χάρις τῶν κινήσεών του, συντελοῦσιν εἰς τὸ νὰ παρέχωσιν αὐτὸ ὡς τὸ πλέον ἀξιοπερίεργον τοῦ γένους εἰς ὃ ἀνήκει. Ὅταν εὑρίσκεται εἰς τὴν συνήθη κατάστασιν τῆς ἀναπαύσεώς του ὁ λαιμός του ἔχει τὴν αὐτὴν μετὰ τῆς κεφαλῆς του διάμετρον, ἀλλ' ὅταν ἐκπλαγῇ ἢ παροξυνθῇ, τὸ δέρμα του ἐξαπλοῦται ἐν εἴδῃ χλαίνης ἢ χλαμύδος, καὶ προμηνύει τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον εἰς τὸν Ἰνδόν. Καίτοι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ δήγματος τοῦ ὄφεως τούτου εἰσὶν ὀλέθρια, οἱ ἐπῳδοὶ καὶ θαυματοποιοὶ τῶν Ἰνδῶν δὲν ἀπέχουσι τοῦ νὰ συλλαμβάνωσι καὶ ἐξημερώνωσιν αὐτοὺς, καὶ νὰ τοὺς παρέχωσιν ὡς θέαμα, ὅπερ ποιοῦσι μετὰ παραδόξου ἐπιδεξιότητος, ἐμπνέοντες τρομερὸν ἐνδιαφέρον καὶ θαυμασμὸν εἰς τοὺς θεατάς. Φέρουσι τὸ ἑρπετὸν τοῦτο ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν ἔν τινι μικρῷ κανίστρῳ, ὅθεν ἐξέρχεται θελγόμενον ὑπὸ τῆς μελῳδίας εἴδους τινὸς αὐλοῦ, καὶ ὀρχεῖται κατὰ τὸν ῥυθμὸν τοῦ μελῳδήματος.

Ὄφεων ἐπῳδοί.

Τὸ ζῶον ὅπερ παριστᾷ ἡ εἰκὼν αὕτη εὑρηται ἐν τῷ ζωολογικῷ κήπῳ τοῦ Περιβόλου τοῦ Ἀντιβασιλέως (Regint's Park) ἐν Λονδίνῳ, καὶ ἴσως ἐστὶ τὸ κάλλιστον πάντων ὅσα ποτὲ ἔρθασαν εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ο ΚΟΒΡΑΚΑΠΕΛΛΟΣ.

Ὑπάρχουσι πολλὰ εἴδη τοῦ φαρμακεροῦ τούτου ὄφεως, διαφέροντα κατὰ τὸ χρῶμα, καὶ ἡ ἀσπὶς τῆς Αἰγύπτου δι' ἧς ἡ Κλεοπάτρα ἐγένετο αὐτόχειρ, λέγεται ὅτι συγγενεύει πολὺ μετὰ τοῦ ὄφεως τούτου· ἀλλ' ὁ ἀληθὴς κόβρας μόνον ἐν Ἰνδίᾳ εὑρηται.

Ὁ Ἰνδικὸς μαγκούστης ἢ ἰχνεύμων θεωρεῖται ὡς ὁ θανασιμώτατος ἐχθρὸς τοῦ κοβρακαπέλλου, καὶ αἱ μεταξὺ αὐτῶν μάχαι πολλάκις περιεγράφησαν. Ὅταν ὁ ὄφις οὗτος αἰσθανθῇ τὴν προσέγγισιν τοῦ μαγκούστου, ὀρθοῦται ἐπὶ τῆς οὐρᾶς του, καὶ μὲ ἀνεπτυγμένον λαιμὸν, καὶ μὲ κεφαλὴν προβεβλημένην, καὶ ὀφθαλμοὺς ἐξέχοντας, περιμένει μὲ βλέμμα πλῆρες τρόμου καὶ ὀργῆς τὴν προσβολὴν τοῦ ἐχθροῦ του· ὁ μαγκούστης τότε πλησιάζει βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, καὶ περιερπόμενος προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ εὐκαιρίαν τοῦ νὰ πηδήσῃ ἐπὶ τῆς ῥάχεως τοῦ ὄφεως, καὶ ὁσάκις ἀποτύχῃ καὶ δαγκασθῇ τρέχει εἴς τινα ἀπόστασιν, ἕως οὗ εὕρῃ τὸ *φυτὸν τοῦ μαγκούστου*, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀντίδοτον τοῦ φαρμάκου. τότε πάλιν ἐπιστρέφει καὶ προσβάλλει αὐτὸν συνήθως μετ' ἐπιτυχίας.

Τὸ δῆγμα τοῦ κοβρακαπέλλου δὲν ἐπιφέρει τόσον ταχέως τὸν ὄλεθρον ὅσον τινὲς νομίζουσι, διότι πτηνὰ δαγκασθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἐπέζησαν δύο ἡμέρας· ἐνίοτε ὅμως ἀποθνήσκουσι καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν· ποτὲ ὅμως δὲν δαγκάνει ἐν ὅσῳ ἡ χλαμύς του εἶναι συγκεκλεισμένη, καὶ τότε δύναται νὰ τὸν πλησιάσῃ τις, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔχῃ τὸν ἐπενδύτην του ἀνεπτυγμένον, ἐν ὅσῳ δὲν συρίζει δὲν ὑπάρχει φόβος. Ὁ τρομερὸς συριγμός του εἶναι ἐν ταὐτῷ τὸ σημεῖον τῆς ἐπιθέσεως καὶ τοῦ κινδύνου. Καί τοι τόσον ὀλέθριος ὁ κόβρας ὅταν παροξυνθῇ, κατασκώνεται ταχέως, καὶ εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν ἂν ἦναι παρωργισμένος, ἁπλῶς διὰ τῆς μονοτόνου μουσικῆς τῶν ἐπῳδῶν του.

Οἱ αὐτόχθονες Ἰνδοὶ θεωροῦσι τὸ ζῶον τοῦτο μετὰ δεισιδαιμονίας· φρονοῦσιν ὅτι ἀνήκει εἰς ἄλλον κόσμον, καὶ ὅταν ἔλθῃ εἰς τοῦτον εἶναι ὡς ξένος καὶ παρεπίδημος· ἕνεκα δὲ τούτου ἀποφεύγουσι πάντοτε, καὶ ὅταν ἔνεστι τὸ νὰ φονεύσωσιν αὐτό. Οὐδενὸς ὄφεως ὁ ὀδοὺς εἶναι τόσον φαρμακερὸς ὅσον ὁ τοῦ κόβρα· ὀξὺς καὶ διαπεραστικὸς πόνος ἀκολουθούμενος μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ ζάλης καὶ ἀδυναμίας, εἶναι τὸ ἄμεσον ἀποτέλεσμα τοῦ δήγματός του· μετὰ ταῦτα ὁ προσβληθεὶς ὑποπίπτει εἰς βαθὺν λήθαργον, ἐκ τοῦ ὁποίου οὐδὲν δύναται νὰ τὸν διεγείρῃ, καὶ ἀποθνήσκῃ ἐν διαστήματι δύο ὡρῶν.

Πρό τινων ἐτῶν, εἷς τῶν φυλάκων τοῦ ζωολογικοῦ κήπου τοῦ Λονδίνου ὀνόματι Γούργουδ, ἐκεντήθη θανασίμως, πιάνων αὐτὸν καὶ παίζων μετ' αὐτοῦ ἀπροσέκτως. Μετεφέρθη ἀμέσως εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου, ἀλλ' εἰς μάτην· μετὰ δύω ὥρας ἐξέπνευσε.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΕΙΑ.

Ὁ Οἰήματίας ἢ Κυῦφος (Le fat.)

Ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ τοῦ καυχηματίου καὶ τοῦ κούφου, εἰ καὶ ἀμφότεροι εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀποβλέπουσι· τουτέστι τὸ νὰ περιποιήσωσιν εἰς ἑαυτοὺς σημαντικότητα τὴν ὁποίαν πραγματικῶς δὲν ἔχουσι. Ἡ δὲ διαφορὰ συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὁ μὲν καυχηματίας ἠξεύρει ὅτι δὲν ἔχει τὴν ἀξίαν ἣν ἐπιθυμεῖ, καὶ ψεύδεται ἵν' ἀποκτήσῃ αὐτὴν, ἢ τοὐλάχιστον μεταχειρίζηται μυρίας δολιότητας πρὸς τὸν σκοπόν του, ἐν ᾧ ὁ *κοῦφος* θεωρεῖ ἑαυτὸν ὡς ἀνώτερον ὄν, καὶ κυρύττει ἑαυτὸν ὡς τοιοῦτον. Ὁ καυχηματίας δυνατὸν νὰ ἦναι καὶ ἀγχίνους, ἀλλ' ὁ οἰηματίας εἶναι πάντοτε αὐθάδης καὶ ἀνόητος.

Τίς δὲν εἶδεν ἐν ταῖς Λέσχαις καὶ συναναστροφαῖς τῆς Σμύρνης τὸν Κύριον Χαριτόφιλον Χαρωνίδην, τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου; ἤθελεν εἶναι ὡραιότατος νέος ἐὰν δὲν ἦτο ὀλίγον χείλων καὶ μυτᾶς, ἀλλ' ὁ φίλος μας φρονεῖ ὅτι τοῦτο περιποιεῖ εἰς αὐτὸν ἀνδρικήν τινα ἔκφρασιν, ἥτις τῷ ἁρμόζει πολὺ καλά. Εἶναι ὀλίγον *ἐξαλλος* καὶ συμποσίωτος, καὶ πολλάκις τὸν ἀκούει τις γνωμοδοτοῦντα περὶ φιλοκαλίας καὶ περὶ τοῦ *Φιλοκάλου Σμυραίου*, καὶ θεσπίζοντα περὶ καλῆς συμπεριφορᾶς καὶ εὐγενείας τοῦ τρόπου.

Οὐδέποτε ἐκάθισεν ὁ Κύριος Χαριτόφιλος εἰς τὴν αὐθουσαν χωρὶς νὰ τοποθετηθῇ εἰς μέρος ὅθεν νὰ δύναται νὰ βλέπῃ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς τὸ κάτοπτρον, ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν ἀποσπᾷ ποσῶς τὰ βλέμματά του οὐδ' ἐν ᾧ ὁμιλεῖ ζωηρότατα καὶ σπουδαιότατα διὰ νὰ δύναται νὰ διευθετῇ πάραυτα τὴν ἐλαχίστην ἀταξίαν τοῦ λαιμοδέτου καὶ τῆς κόμης του, ἢ καὶ κἀμμιᾶς *παραδιπλωσιᾶς* τοῦ φορέματός του. Λέγομεν δὲ ἐν παρόδῳ ὅτι οὐδεὶς ἐν Σμύρνῃ φορεῖ τὸν λαιμοδέτην του τόσον ἐντέχνως καὶ φιλοκάλως, καὶ οὐδὲ τὰ ὑποδήματα τόσον στιλπνὰ καὶ καλοκαμωμένα· φορεῖ δὲ καὶ τὸν πῖλον ἐπίσης στιλπνὸν καὶ μὲ πλατεῖαν στεφάνην, ἵνα προφυλάττῃ τὸ χρῶμα αὐτοῦ κατὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, εἰ καὶ δὲν εἶναι τόσον λευκός· εἰς δὲ τὴν οἰκονομικὴν πλάστιγγά του τὰ *γάντειά του* ζυγίζουν οὐκ ὀλίγον. Τὸ προσφιλὲς κάθισμά του εἶναι τὸ νὰ ἐξαπλοῦται ἐπὶ τοῦ ἐπινωτίου τῆς ἕδρας του· ἐν γένει δὲ οἱ τρόποι του εἶναι ἐπιτηδευμένοι, καὶ ἀντικείμενον τῆς ἀκαταπαύστου φροντίδος καὶ μελέτης του, ὁ δὲ λόγος του εἶναι διηνεκὴς ἀστεϊσμός, εἰ καὶ πολλάκις ψυχρὸς, καὶ κατάλληλος νὰ ψυχράνῃ τὰ παγωτὰ τοῦ καφφενείου τοῦ Καπετὰν Παύλου ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ.

Ὁμιλῶν δὲ περὶ τῶν συγγενῶν του, εἶναι ἱκανὸς νὰ ἀνιχνεύσῃ συγγένειαν μετὰ τῶν Κ. Κ. Ὁμήρων, Βαλτατσίδων, Ἀμηράδων κ. λ. μέχρι δεκάτης τετάρτης γενεᾶς. Ὁμιλῶν δὲ περὶ τοῦ ὑπηρέτου ἢ τῆς ὑπηρέτιδός του (ὅταν ἔχῃ) λέγει *οἱ ἄνθρωποί μου*.

Ὑπεραγαπᾷ δὲ νὰ γαυριᾷ ἐν τῇ ὁμιλίᾳ καὶ νὰ λαμβάνῃ ὕφος προστατευτικόν.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ κατέβῃ νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐνταῦθα πρωξένου της *** τὸ πρακτορεῖον γειτονικῆς τινος πόλεως, (δὲν πιστεύω νὰ ἦτο τοῦ Βουρνόβα ἢ τοῦ Βουτζᾶ) μὲ σκοπὸν ὅμως νὰ ἔρχεται

νὰ περνᾷ τὸ *καρναβάλε* του ἐνταῦθα· ἐννοεῖται. Μὴ ἔχων δὲ ἄμεσον καὶ στενὴν σχέσιν μετὰ τοῦ προξένου παρεκάλεσε τὸν Κύριον *** νὰ τὸν συστήσῃ· οὗτος δὲ προσκαλέσας ἡμέραν τινὰ τὸν ἐκλαμπρότατον εἰς τὸ γεῦμα, ἐνεθυμήθη καὶ τὸν Κύριον Χαριτόφιλον καὶ τὸν προσεκάλεσεν ἐπίσης, καὶ εὗρε μέσον νὰ τοὺς ἀφήσῃ μόνους, ὅπως οὗτος λάβῃ εὐκαιρίαν νὰ κάμῃ τὴν αἴτησίν του. Μετὰ τὸ γεῦμα ὁ Χαριτόφιλος ἀνεχώρησε πρῶτος. « Λοιπὸν ἐκλαμπρότατε » εἶπεν ὁ οἰκοδεσπότης « σᾶς ἐζήτησεν ὁ Κύριος Χαριτόφιλος τὴν προστασίαν σας; » « Τὴν προστασίαν μου! — ὀλίγον ἔλειψε νὰ τοῦ ζητήσω ἐγὼ προστασίαν! »

Ὅταν ὁ Κύριος Χαριτόφιλος εἰσελθὼν εἰς αἴθουσαν συναναστροφῆς παρατηρήσῃ κἀμμίαν κυρίαν ἐμβλέψασαν πρὸς αὐτὸν, στραφεὶς πρὸς τοὺς φίλους του, « Ἰδέτε τοῖς λέγει, πῶς μὲ κυττάζει! » Ἐὰν ὅμως ἀπεναντίας, δὲν τὸν *κυττάζει*, εἶναι, λέγει τότε, προσποίησις καρδίας ἠττημένης· καὶ τὸ πιστεύει! Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀκριβῶς πόσας καὶ πόσας καρδίας ἔκαυσεν ἕως τώρα! καὶ οὐδ' αὐτὸς ἐνθυμεῖται ὁ ἴδιος, καὶ ὅμως οἱ στενώτατοι φίλοι του δὲν ἐνθυμοῦνται κἀνένα ἔρωτα αὐτοῦ σοβαρὸν μετὰ κἀμμιᾶς *ποῦ ν' ἀξίζῃ τὸν κόπον*.

Ἐσπέραν τινὰ, ὅτε οἱ κλέπται ἐπεπόλαζον καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεώς μας, (νομίζω ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Καδιρτζῆ Γιάννη) συλληφθεὶς ὑπὸ νυκτοκλεπτῶν καὶ ἀπογυμνωθεὶς « Δὲν λυποῦμαι ποσῶς τὰ χρήματά μου, ἔλεγεν εἰς τοὺς φίλους του, ἀλλὰ τὰς ἐπιστολάς τῆς ἐρωμένης μου, τὰς ὁποίας μ' ἀφῆρεσαν οἱ ἀχρεῖοι μετὰ τοῦ χαρτοφυλακίου μου » — « Νὰ δῆτε οἱ διαβόλοι πῶς θὰ γνωρίσουν καὶ τὸ γράψιμον! » ὑπέκρουσεν εἷς ἐξ αὐτῶν.

Ὅταν ὁ Χαριτόφιλος δὲν ὁμιλῇ περὶ τῶν προγόνων του, σᾶς διηγεῖται πόσας λίρας ἐκέρδισεν ἐφέτος ἀπὸ τὰ σῦκα, πόσας ἀπὸ τὰς σταφίδας, πόσας ἀπὸ τὰ βαλανίδια, ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα κ. τ. λ. Σοὶ ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ἀγροκηπίου του, τῶν κτημάτων του, τῶν ἵππων του, καὶ τὸ *κάτω κάτω* παραπονεῖται ὅτι δυσκολεύεται νὰ ζῇ μὲ χιλίων λιρῶν εἰσόδημα κατ' ἔτος!

Παρουσιάζων δέ ποτε εἴς τινα Κυρίαν φίλον τού τινα, τοῦ ὁποίου ἡ ὄψις δὲν ἐνέφαινε πολὺ πνεῦμα· « Κυρία μου, τῇ λέγει, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸν φίλον μου Κύριον *** ὅστις δὲν εἶναι τόσον εὐήθης ὅσον φαίνεται.

— Καὶ κατὰ τοῦτο, βέβαια, διαφέρομεν, τῷ ἀπεκρίθη ὁ φίλος του.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον πρὸ πάντων φέρει εἰς ἀπορίαν τὸν κύριον Χαριτόφιλον εἶναι ὅτι καί τοι πλούσιος δὲν ἠδυνήθη ποτὲ νὰ εὕρῃ σταθερὸν φίλον!

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

Ἡ λαίδη Ἰωάννα ἔῤῥιψεν ἐπὶ τοῦ δακτυλιδίου της κατηφὲς καὶ ἠλίθιον βλέμμα, ἀλλ' ἅμα εἶδεν αὐτὸ συνελθοῦσα αἴφνης ἥρπασεν αὐτὸ μετὰ προθυμίας παροφρονούσης, ἐπῆδησεν ἔξω ἄνευ τῆς βεβαιότητος τοῦ ἀμαξηλάτου, ὅστις τῇ προσέφερε τὴν χεῖρα, καὶ ἀνέβη δρομαίως τὰς βαθμίδας τῆς οἰκίας της, τὴν θύραν τῆς ὁποίας ἔκρουσεν ἀκαταπαύστως ἕως οὗ ἠνεῴχθη. Πρὶν δὲ εἰσέλθῃ ἔῤῥιψεν ὀπίσω αὐτῆς βλέμμα τρόμου ἀπεριγράπτου.

— Addio! Ψηλοτάτη, Addio! εἶπεν ἡ κοντέσσα Καντακουζηνὴ μελίῤῥωνος· εἶτα δὲ στραφεῖσα εἶπεν εἰς τὸν ἀμαξηλάτην.

— Οὐϊμπολστρὴτ, Ἰωσὴφ, γρήγορα διότι ἠργήσαμεν.

Ὁ Ἰωσὴφ ἐμάστιξε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοὺς ἵππους, τὸ ὄχημα ὥρμησε σπασμωδῶς εἰς τὰ ἐμπρὸς πιτυλίζον τοὺς διαβαίνοντας, καὶ ἐσταμάτησε τέλος εἰς τὴν ὁδὸν Οὐϊμπόλην.

— Ἂς ἑτοιμάσουν τὴν ἅμαξαν εἶπε τὸ γύναιον εἰς τὸν ἀνοίξαντα ἱπποκόμον. — Ποῦ εἶναι ἡ ἀνεψιά μου; — Ἡ πριγκηπέσσα εὑρίσκεται εἰς τὸν θαλαμίσκον της μὲ ἕνα κύριον, ἀπεκρίθη ἡ Γαλλὶς θαλαμηπόλος.

— Τῇ ἀληθείᾳ! ὁ δὲ Μυλόρδος;

— Ὁ μυλόρδος εἶναι ἐπάνω, Κυρία Δουκέσσα· πρὸ ὀλίγου τὸν εἰσήγαγον... Νὰ ἀναγγείλω εἰς τὴν πριγκηπέσσαν ὅτι ἡ ὑμετέρα ὑψηλότης ἦλθε;

— Ὄχι... ἀνάβα εἰς τὰ δωμάτιόν μου διότι θέλω νὰ ἐνδυθῶ.

Ἡ *Κοντέσσα Καντακουζηνὴ*, ἥτις οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ἡ μικρὰ δουκέσσα τῆς Γέβρης, ὅπερ δὲν ἐμπόδιζεν αὐτὴν τοῦ νὰ ὀνομάζηται καὶ *Μαριάληνὴ* κατὰ τὸν Πάδδην Ὀχράννην, ἔβλασεν εἰς τὸ πάτωμα τὸ κατοικούμενον ὑπὸ τῆς ἀνεψιᾶς της, τῆς χήρας τοῦ πολυκλαύστου πρίγκηπος Φιλίππου τῆς Λογγεβίλης. Ἐνταῦθα ἀντὶ νὰ εἰσέλθῃ διὰ τῆς κυριωτέρας θύρας, ὑπῆγεν εἴς τινα ὁρσοθύραν, ἀνοιγομένην ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κλίμακος, καὶ εἰσῆλθεν εἰς στενόν τινα διάδρομον, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο ἀμυδρόν τι φῶς, προερχόμενον ἔκ τινων μικρῶν ὀπῶν φυλαττομένων εἰς τὴν μελανθεῖσαν ὄαλον μεγάλου τινὸς φεγγίτου.

Ἡ Γαλλὶς προσήρμοσε τὸν ὀφθαλμὸν εἰς μίαν ἐκ τῶν ὀπῶν τούτων, καὶ εἶδεν εἰς ἀπόστασιν τριῶν βημάτων ἐν τῷ προκειμένῳ θαλάμῳ τὴν πριγκηπέσσαν καὶ τὸν Βριάντα καθημένους πλησίον ἀλλήλων ἐπὶ ἀνακλιντῆρος.

— Τόσον τὸ καλλίτερον! ἐψιθύρισε.

— Σσύστ! εἶπε φωνή τις ἐν τῷ σκότει.

— Ἀ! αὐτοῦ εἶσθε, μυλόρδε;... Τί λέγουσιν αἱ τριγόνες αὗται;

— Ἀνταλλάσσουν βλέμματα, ἀπεκρίθη ὁ Μυλόρδος.

— Πολὺ νόστιμον! ἀπεκρίθη ἡ Γαλλὶς ἐμπαικτικῶς.

— Μὲ εἴδετε χθὲς, εἶπε τέλος ὁ Βρίαν, μὲ ἐνοήσατε, καὶ ὅμως πάλιν θέλετε νὰ μὲ ἀγαπᾶτε;

— Νὰ σᾶς ἀγαπῶ! ἐψιθύρισεν ἡ Σωσάννα — εὐχαριστῶ τὸν Θεόν ὅτι δὲν εἶσθε φονεύς!

Αἱ χεῖρές των συνηνώθησαν καὶ ὁ Βρίαν ἔθεσε τὴν τῆς Σωσάννης ἐπὶ τῆς καρδίας του.

— Εἴτε βασιλεὺς ἦτο εἴτε ἐπαίτης, εἴτε ἅγιος εἴτε ἐγκληματίας, ἔπρεπε νὰ σ' ἀγαπῶ, ὦ Βρίαν, ἐπανέλαβεν αὕτη, — καὶ ἂν δὲν μὲ ἠγάπας ἤθελα ἀποθάνει.

— Σᾶς ἀγαπῶ, ὦ! σᾶς ἀγαπῶ, κυρία μου! ἀνεβόησεν ὁ Βρίαν μετὰ σφοδρότητος πάντῃ ἐναντίας εἰς τὴν συνήθη ἀταραξίαν του. — Τοῦ λοιποῦ πρέπει νὰ λέγω ὡς ὑμεῖς· πρέπει νὰ σᾶς ἀγαπῶ!... Δὲν τὸ ἤθελον, διότι ἡ ζωή μου δὲν εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ παρέχῃ ἄνεσιν εἰς τὸν ἔρωτα... εἶμαι πένης, καὶ ἡ μικρὰ ἀπολαβή μου μοὶ ἔρχεται ἐκ πηγῆς ἀγνώστου, παραδόξου καὶ κεκρυμμένου.. Πρὸς δὲ τούτοις εἶμαι περιπεπλεγμένος εἰς παράφορόν τινα πάλην, ἥτις μίαν ἡμέραν θέλει μὲ φονεύσει· ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀποβῶ νικητὴς ἡ νίκη δὲν θέλει μοὶ παρέχει χαρὰν, κυρία μου . . . Τέλος εἶμαι πᾶν ὅ,τι δὲν εἶναι οἱ ἀγαπῶντες καὶ ἀγαπώμενοι...

— Δὲν εἶσαι τάχα ὡραῖος καὶ εὐγενὴς, ὦ Βρίαν, ὁ ὡραιότατος καὶ εὐγενέστατος πάντων;

Ὁ κύριος δὲ Λάνσεστερ ἐμειδίασε λυπηρά.

— Νοστιμώτατον, ἐψιθύρισεν ἡ Γαλλίς.

— Ναὶ, ἀλλὰ ἡ δουλειὰ πηγαίνει εἰς μάκρος, ἀπεκρίθη ὁ μυλόρδος.

— Λοιπὸν δὲν ἐνθυμεῖσαι πλέον τὴν νεανικήν σου ἡλικίαν, Τυρρέλε;

— Νὰ σὲ πάρ' ὁ διάβολος, Μαρδαληνή!... ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ κόρη αὕτη εἶναι πλάσμα θεῖον!... Σιωπή!... ἰδοὺ ὁ μαστιγοφόρος Λῖας μεταβληθεὶς εἰς ἄκακον τρυγόνα μέλλουσαν νὰ τρύζῃ!

— Θὰ εἴμεθα δυστυχεῖ; ὦ Σωτάνα! εἶπεν ὁ Βρίαν, καὶ πόσον θὰ ἦναι δι' ἐμὲ φρικώδης ἡ ἀδημονία τοῦ νὰ σὲ βλέπω δυστυχῆ!... Καὶ ὅμως ἤδη προτιμῶ τὴν ἀδημονίαν ταύτην παρὰ νὰ μὴ σὲ βλέπω πλέον. Ἄκουσον... Ἠξεύρεις ὁποῖος εἶναι ὁ βίος, καὶ μὲ ὁποῖα ὅπλα. ὠφελούμενος ἐκ τῆς δηλοτικότητός μου πολεμῶ τὸν ἐχθρόν μου, ὅστις εἶναι ὁ ἀδελφός μου;— Μένει λοιπὸν νὰ σοὶ εἴπω τὸ μυστικόν μου τὸ μόνον μυστικόν μου!

Ἡ Σωσάννα ἔσφιγγε τὴν χεῖρά του μετ' εὐγνωμοσύνης, ὁ δὲ Τυρέλλος καὶ ἡ Γαλλὶς προσεῖχον μὲ ἄπληστον καὶ διατεταμένον οὖς.

ΚΕΦ. ΚΓ'. ΚΩΜΩΔΙΑ.

— Εἶμαι πάμπτωχος, ἐπανέλαβεν ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεστερ, καὶ τοσοῦτον ὥστε τὰ εἰσοδήματά μου μόλις ἐξισοῦνται πρὸς τὰ τοῦ πενεστάτου ἐπαίτου.

— Ἐγὼ νομίζω ὅτι εἶμαι πλουσία, ὑπέκρουσεν ἡ Σωσάννα.

— Καὶ ὅμως, ἐξηκολούθησεν ὁ Βρίαν, ζῶ ὅπως ζῶσιν οἱ ὁμότιμοί μου· κάμνω ἐπίδειξίν τινα πολυτελείας... Ἀλλὰ παρῆλθε πλέον δι' ἐμὲ ὁ καιρὸς τοῦ νὰ κάμνω χρέη. Οὐδεὶς θέλει νὰ μὲ δανείσῃ... Πόθεν λοιπὸν νομίζετε ὅτι πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν κυρία;

Ἀγνοῶ, εἶπεν ἡ Σωσάννα.

— Νὰ σᾶς τὸ εἴπω... ἀλλὰ μόνη ἐν τῷ κόσμῳ θέλετε ἠξεύρει αὐτό... Μυστική τις χεὶρ, κυρία μου, μοὶ ῥίπτει κατὰ μῆνα περιοδικὴν ἐλεημοσύνην.

Αὐτὸ δὰ ἦτο τὸ μέγα μυστικόν του! ἐγόγγυσεν ὁ Τυρρέλος.

— Κάθε μῆνα ἐξηκολούθησεν ὁ Βρίαν κατὰ διαφόρους τρόπους, ἀλλὰ πάντοτε κρυφίως, λαμβάνω ἑκατὸν λίρας στερλίνας.

— Ἑκατὸν λίρας τοῦ κακοῦ καὶ στὰ χαμένα, θεότρελλε! ἐμορμύρισεν πάλιν ὁ Τυρρέλος. Ἀλλὰ τί γίνῃ ἀφ' οὗ ὁ Αὐθέντης μας τὸ θέλει.

— Ἀκούσατε! εἶπεν αἴφνης ἡ Σωσάννα, μὲ ἀκτινοβόλον πρόσωπον, — τοῦ λοιποῦ δὲν θέλετε ἔχει ἀνάγκην τοῦ νὰ δέχεσθε χρήματα παρ' ἄλλων... εἶμαι ἰσχυρά!... ἐλησμόνησα ὅτι ἤμην τοιαύτη!... Ὦ Βρίαν, πόσον εἶμαι εὐτυχὴς, διότι εἶμαι πλουσία! Μοὶ εἴπετε τὸ μυστικόν σας· θέλω λοιπὸν καὶ ἐγὼ νὰ σᾶς εἴπω τὸ ἰδικόν μου.

—Τρέξατε, τρέξατε, Κυρία! ἐψιθύρισεν ὁ Τυρρέλος, ὠθῶν τὴν Γαλλίδα. — δὲν πρέπει νὰ προφέρῃ οὐδεμίαν λέξιν περισσότερον —καὶ ταῦτα λέγων ἁρπάζει καθέκλαν διὰ τῶν δύο χειρῶν καὶ κτυπᾷ αὐτὴν βιαίως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἡ καθέκλα ἐθραύσθη καὶ ἡ Σωσάννα ἔντρομος γενομένη ἐκ τοῦ κρότου ἠγέρθη, ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Βρίαν, καὶ ἡ συνδιάλεξις διελύθη.

— Τί σημαίνει τοῦτο κυρία; ἠρώτησεν ὁ Βρίαν μετ' ὑποψίας.

Πρὶν ἡ Σωσάννα δυνηθῇ ν' ἀπαντήσῃ, ἡ θύρα ἠνεῴχθη, καὶ τὸ ὄνομα τῆς χήρας Δουκέσσης τῆς Γέβρης διεσαλπίσθη διὰ τοῦ θαλάμου. Τὸ γυναικάριον ἀκολουθοῦν κατὰ πόδας τὸ ἑαυτῆς ὄνομα εἰσῆλθε χοροπηδῶσα, μειδιῶσα καὶ χαιρετῶσα.

— Φίλτατον τέκνον, εἶπεν, αὕτη τὸ ὄχημα εἶναι ἕτοιμον· σᾶς περιμένω.

Ἡ Σωσάννα ἔῤῥιψε βλέμμα λυπηρὸν πρὸς τὸν Βρίαντα ὅστις ὑποκλίνας ἐξῆλθε...

— Ἠξεύρετε τί ἀπαιτεῖται παρ' ὑμῶν φιλτάτη; ἐξηκολούθησεν ἡ μικρὰ χήρα ἀφ' οὗ ἐξῆλθεν ὁ Βρίαν.

— Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἁπλούστατον... καὶ τοῦ μηδενὸς ἔλλατον! ... ἐὰν τυχὸν ἠθέλετε ἀρνηθῇ, ἠθέλετε ἀπολαύσει τῆς εὐνοίας τῶν προστατῶν σας, καὶ ἠθέλετε στερηθῇ καὶ τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Βρίαντος.

— Καὶ τί ἔχει νὰ κάμῃ ὁ Βρίαν μὲ τοῦτο, κυρία; διέκοψεν ὑπερηφάνως ἡ Σωσάννα;

— Μὴ θυμόνετε φιλτάτη,... καὶ ὁ εὐγενέστατος Βρίαν, ἔλεγον, ἤθελε χάσει τὰς ἑκατὸν λίρας του.

— Πῶς! εἶπεν ἡ Σωσάννα ὠχριῶσα, — τὸ ἠξεύρετε καὶ ὑμεῖς!

— Εἶναι φρικτὸν πρᾶγμα τὰ ὅσα ἠξεύρω! εἶπεν ἡ Γαλλὶς μὲ ὕφος σπουδαιοκωμικόν, καὶ ἔρριψεν ἓν *pâlior* ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς Σωσάννης, διευθέτησεν ἐν τάχει τὴν κόμην της, καὶ τὴν ὡδήγησεν εἰς τὰς κιγκλίδας ὅπου ἐπερίμενε λαμπρὰ ἅμαξα φέρουσα τὰ παράσημα τῶν Δουνουᾶ. Εἰσῆλθον ἀμφότεραι, καὶ οἱ θεοπρεπεῖς ἵπποι των ἤρχισαν νὰ καλπάζουν, ἕως οὗ ἐστάθησαν ἐν ὁδῷ φρουρίου, ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου Δουδλέη, κατοικίας τοῦ Φραγκίσκου Πέρσηβαλ.

— Ἡ χήρα δουκέσσα προὔκυψεν ἐκ τῆς θυρίδος τοῦ ὀχήματος, καὶ — Στρέψον τοὺς ἵππους πρὸς τὴν ὁδὸν του Ἀντιβασιλέως, εἶπεν εἰς τὸν ἡνίοχον, ὅς τις καὶ ὑπήκουσε πάραυτα.

— Φιλτάτη μου, ἐπανέλαβε τὸ γυναικάκι ἀποτεινομένη εἰς τὴν Σωσάνναν, καὶ ἀφ' οὗ μάλιστα συνεβουλεύθη τὸ ὡρολόγιόν της, ἤλθομεν εἴκοσι λεπτὰ πρὸ τῆς ὥρας... Τοῦτο δὲν εἶναι πολὺ διότι οἱ ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους περιμένομεν δὲν δύνανται νὰ ἔλθωσιν εἰς προσδιωρισμένην ὥραν... ἴσως ἔλθωσι μετὰ δέκα λεπτά... ἴσως δὲ καὶ μετὰ δύο ὥρας... Ἀλλ' ὅπως δήποτε θὰ ἔλθωσι.

Πολλὰ συνέβησαν πράγματα τὴν πρωΐαν ἐκείνην. Ὁ Μαρκέσιος δὲ Ῥίο-Σάντος ἀπὸ τὸ πρωΐ ἐνερώλευεν εἰς τὸν οἶκον Τρέβωρ, συγκροτῶν σπουδαιότατον συμβούλιον μετὰ τῆς Λαίδης Καμβέλλης.

Ἡ πνευματώδης αὕτη κυρία ἀφίνουσα πολλάκις τὸν Μαρκέσιον μόνον εἰς τὸν ἰδιαίτερον θάλαμόν της, ἔκαμεν ἐκδρομὰς εἴτε εἰς τὸν θάλαμον τῆς Μὶς Μαίρας, εἴτε εἰς τὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Λόρδου Τρέβωρ. Καθ' ὅλα δὲ τὰ φαινόμενα ἡ στιγμὴ ἦτο κρίσιμος, ἡ ὥρα ἐσήμανε καὶ ὥρμησαν νὰ κυριεύσωσι τὸ φρούριον ἐξ ἐφόδου. Ὁ Μαρκέσιος ἀπέβαλε πρὸς καιρὸν ὅλην του τὴν ποίησιν, καὶ πᾶσαν ῥωμαντικὴν ἀδυναμίαν του, καθὼς ἀποπέμπει ὁ καλὸς στρατηγὸς ὅλα τὰ περιττὰ τηλεβόλα εἰς τὴν στιγμὴν τῆς μάχης. Ἦτο τεθωρακισμένος, ἐφόρεσε τὴν πανοπλίαν του, καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποτύχῃ. — Ἡ θέλησίς του ἡ ἀκλόνητος εἶχε προσδιορίσει τὴν ἡμέραν ταύτην διὰ τὸν ἀρραβῶνα του μετὰ τῆς Μαρίας Τρέβωρ, καὶ τοῦτο ἔπρεπε νὰ συμβῇ, ἀδιάφορον διὰ ποίων μέσων, ἐναντίον ποίων προσκομμάτων.

Ἀρίνομεν κατὰ μέρος τὴν ταλαίπωρον Μαρίαν, ἥτις ἀσθενὴς τὸ σῶμα καὶ τὴν καρδίαν, καὶ διστάζουσα καὶ ἠπατημένη, ἀπεκρίθη εἰς τὴν ἐπίσημον ἐρώτησιν τῆς θείας της μετὰ δακρύων εἰς τὰ ὁποῖα ἡ Λαίδη Καμβέλλη δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἄλλην ἑρμηνείαν ἢ εὐνοϊκήν.

Ἀλλὰ φέρ' ἴδωμεν τὸν λόρδον Ἰάκωβον Τρέβωρ. Ὁ ἔξοχος οὗτος καὶ γενναῖος ἄρχων εἶχε λάβει τὴν πρωΐαν ἐπιστολήν τινα τῆς ὁποίας τὰ περιεχόμενα δὲν ἐδήλωσεν εἰς οὐδένα· ἀναγνοὺς δὲ αὐτὴν κατελήφθη ὑπὸ πικροτάτης ἀθυμίας. — Ἡ κακομένη ἡ Μαίρη! ἔλεγε διατρέχων τὰς διόδους τοῦ περιβόλου του, δὲν ἤθελον ποτὲ τὸ πιστεύσει διὰ τὸν κατεργάρη τὸν Φράγκην!... Ἀλλὰ καὶ διὰ τί νὰ τὸ πιστεύσω;... τί κῦρος ἔχει μία ἀνώνυμος ἐπιστολή;... οὐδέν, καὶ τοῦ οὐδενὸς ὀλιγώτερον!

— Καὶ ὅμως, ἔλεγε πάλιν, ὁ Φράγκης ἐφαίνετο χθὲς συλλογισμένος· ἀφῃρημένος· ναί, τοιοῦτον εἶχεν ὕφος, τὸ ἐνθυμοῦμαι πολὺ καλά... Ναί, εἶναι ἀληθέστατον· εἶχεν ὕφος... Ἀ! τάλαινα Μαρία!... Ἀλλὰ τέλος πάντων τί ἰσχύει μία ἀνώνυμος ἐπιστολή!... Καὶ διὰ τί μαλὲς νὰ μὴ ἔχῃ ὁ Φράγκης ὅ,τι ὕφος θέλει;

Ἡ λαίδη Καμβέλλη ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἰς μίαν τῶν στιγμῶν τούτων καὶ μόλις ἐπρόφερε τὴν λέξιν γάμος.

— Μὴ μ' ὁμιλεῖτε διὰ τὸν Φράγκην, κυρία μου! ἀνέβόησεν ὁ λόρδος Τρέβωρ, ὅστις ἐσκέπτετο ὅτι ἡ λέξις γάμος εἰς οὐδένα ἄλλον ἢ εἰς τὸν Φράγκην ἠδύνατο ν' ἀναφερθῇ, ὅταν ἐπρόκειτο περὶ τῆς θυγατρός του. — νὰ μὴ ζήσω ἂν ἡ διαγωγή του δὲν εἶναι ὑβριστικὴ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν... ὑβριστικὴ καὶ ἀσυγχώρητος, κυρία μου!

— Καὶ διὰ τί ἀδελφέ μου;

— Καὶ διὰ τί! καὶ διὰ τί! Θέλετε νὰ τὸν ὑπερασπισθῆτε, ἔ!... Δὲν θέλω ν' ἀκούσω τίποτε, Μιλαίδη...

— Ἀλλὰ, μυλόρδε...

Ὄχι! ὄχι! μὲ προσέβαλε, κυρία μου.

— Ἀλλὰ τέλος πάντων, ἀδελφέ μου....

— Εἶναι πρᾶγμα ἀκατανόητον, κυρία μου, πῶς ἐπιμένετε εἰς τὸ νὰ ὑπερασπισθῆτε τὸν Φραγκίσκον Περσηβάλην!...

— Καὶ ποῖος τὸν ὑπερασπίζεται, μυλόρδε;

— Ἀ!... τότε πάγει καλά!.. Διὰ τί λοιπὸν μοὶ ἀναφέρετε περὶ γάμου;

Ἡ λαίδη Καμβέλλη ἐδίστασεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν· τοιαύτην πρόσφορον ἔναρξιν δὲν ὠνειρεύθη κἂν· ὁ ἀδελφός της ἀπετέλει τὸ ἥμισυ τοῦ δρόμου, ἀλλ' ἡ διάβασις ἦτο καυστηρά, καὶ ἡ λαίδη Καμβέλλη καλῶς γινώσκουσα τὴν καλοκαγαθίαν τοῦ ἀδελφοῦ της, δὲν ἔβαλε πολλὴν βάσιν εἰς τὴν στιγμιαίαν ταύτην ἀγανάκτησίν του, ὁποία δήποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ αἰτία.

— Μυλόρδε, εἶπεν αὕτη μὲ ὕφος λίαν μυστηριῶδες, — ἔχω νὰ σᾶς κοινοποιήσω σπουδαιότατον μυστικόν.

— Δὲν ὑπεραγαπῶ τὰ μυστικά, Μιλαίδη.

— Ἀλλὰ τοῦτο θὰ σᾶς ἀρέσῃ... σᾶς τὸ ἐγγυῶμαι.

— Δὲν θέλω νὰ τὸ μάθω... διότι ὅπως δήποτε ὁ ταλαίπωρος Φράγκης...

— Φάσκετε καὶ ἀντιφάσκετε εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν στιγμήν... Κ' ἐγὼ ἀγαπῶ τὸν Φράγκην καὶ τὸν ὑπολήπτομαι...

— Κυρία μου, ἂν ἠξεύρετε ὅ,τι ἠξεύρω ἐγώ...

— Ἴσως δὲν τὸ ἠξεύρω εἶπεν ἡ λαίδη μειδιῶσα, ἀλλ' οὐδὲ ὑμεῖς ἠξεύρετε, ὅτι ἠξεύρω ἐγώ. Ὁ Μαρκέσιος δὲ Ῥίο-Σάντος ζητεῖ τὴν δεξιάν σας, Μυλόρδε!

— Ἀξιόλογα, πλὴν δὲν τοῦ τὴν δίδω.

— Μὲ τὰ σωστά σας ἀδελφέ μου;

— Μὲ τὰ σωστά μου!

Τοὐλάχιστον λάβετε καιρὸν νὰ σκεφθῆτε.

— Καιρὸν νὰ χάσω δὲν ἔχω, μιλαίδη.

— Καιρὸν νὰ συμβουλευθῆτε τὴν θυγατέρα σας, ἐξηκολούθησεν ἡ λαίδη Καμβέλλη.

— Πρὸς τί νὰ τὴν συμβουλευθῶ; ἠρώτησεν ὁ γέρων συνοφρυούμενος,

— Διότι οὕτως ἁρμόζει, ἀδελφέ μου ἐπανέλαβεν ἡ λαίδη Καμβέλλη. Ἐνδεχόμενον, βέβαια, νά...

— Δὲν σᾶς; ἐννοῶ, κυρία μου.

— Τέλος πάντων, μυλόρδε, τί ἠθέλετε εἰπεῖ ἂν ἡ ἀνεψιά μου ἠγάπα τὸν Ῥίο-Σάντον;

Ὁ λόρδος Ἰάκωβος Τρέβωρ, ἔκαμεν ἓν βῆμα ὀπίσω, καὶ αἱ φλέβες τοῦ ὑψηλοῦ μετώπου του ἐξωγκώθησαν· ὄχι ὅπως διὰ τὴν πρὸ ὀλίγου μικρὰν ὀργήν του κατὰ τοῦ Φραγκίσκου Πέρσηβελ· ἡ νῦν ὀργή του ἦτο ὡραία καὶ καλὴ Βρεττανικὴ ὀργή, πλήρης ἀποπληξίας, καὶ *γιοντάμ*, καὶ *μπόξιγ* — ἂν αἱ περιστάσεις τῷ ἐπέτρεπον τὴν τελευταίαν ταύτην σωμασκίαν. — Ἡ ἀνεψιά σας, κυρία μου! ἐπανέλαβε τραυλίζων. — ἡ θυγάτηρ μου!... ἡ Μὶς Μαρία Τρέβωρ!... ἀδύνατον, ἀδύνατον!

— Καὶ ὅμως εἶναι ἀληθὲς, μυλόρδε.

— Τί λέγετε, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!... λοιπὸν ὁ κύριος Ῥίο-Σάντος ἂς μοῦ τὴν πάρῃ μὲ τὸ ξίφος του... τὸν προκαλῶ εἰς μονομαχίαν!... Σᾶς ἀρέσκει τοῦτο! ἰδοὺ λοιπὸν αὐτὸ θέλω κάμει... εἶπεν.

— Ἡ λαίδη μὴ δυναμένη νὰ προσθέσῃ λέξιν, ἐπέστρεψε περίλυπος καὶ τεταραγμένη ἵνα γνωστοποιήσῃ εἰς τὸν Ῥίον-Σάντον τὴν δυσάρεστον ἔκβασιν τῆς ἀποστολῆς της· ὁ Ῥίος ἐφάνη περίλυπος διὰ τὴν εἴδησιν ταύτην.

Δέν μοι μένει ἄλλο εἰμὴ νὰ ὑποχωρήσω, κυρία μου, εἶπεν· — ἔκαμα πᾶν ὅ,τι χρεωστεῖ νὰ κάμῃ ὁ φιλότιμος καὶ ἱπποτικὸς ἄνθρωπος.

— Ἀλλὰ, μαρκέσιε, ἀνεβόησεν ἡ λαίδη Καμβέλλη, δὲν πρέπει ποσῶς ν' ἀπελπισθῶμεν... μὲ τὸν καιρόν...

— Νὰ περιμένω ἀκόμη! εἶπεν ὁ Μαρκέσιος μετὰ πικρίας,—δὲν δύναμαι κυρία μου... εἶχα προσφέρει εἰς τὴν Μὶς Τρέβωρ τὸν ἔρωτα καὶ τὴν χεῖρά μου· ἔρωτα σπουδαῖον καὶ χεῖρα ἄνευ κηλίδος, μιλαίδη! ἀλλ' ἀπορρίπτομαι.

— Ὁ ἀδελφός μου θέλει αἰσθανθῇ τὸ λάθος του... καὶ ἂν ὄχι δι' ἐμὲ κύριέ μου, τοὐλάχιστον διὰ τὴν Μαρίαν ἥτις σᾶς ἀγαπᾷ, λάβετε ὀλίγην ὑπομονήν.

— Ἄ! ἂν ἦμην βέβαιος περὶ τούτου... εἶπε γελάζων ὁ Ῥίο-Σάντος.

— Ἂν ἦστε βέβαιος τί ἠθέλετε κάμει, Μυλόρδε;

— Τί ἤθελον κάμει, κυρία μου! εἶπεν ἐμψυχούμενος αἴφνης — ἤθελον ἀρήσει κατὰ μέρος πᾶσαν ἄλλην σκέψιν, ἤθελον καταπατήσει μικράν τινα τύψιν τοῦ συνειδότος μου καί... ἤθελον σᾶς εἰπεῖ... Ἀλλ' ἄφετέ με νὰ σκεφθῶ! δὲν ἐνδιαφέρομαι μόνος εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Πρὸ πάντων πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν εὐτυχίαν τῆς Μὶς Τρέβωρ... Πρέπει ὁ σύζυγος τὸν ὁποῖον θέλει λάβει νὰ ἦναι ἄξιος αὐτῆς.

Ἡ λαίδη Καμβέλλη προσήλασεν ἐγγὺς τὴν ἕδραν της.

— Δι' αὐτὴν, δι' αὐτὴν μόνον θέλω ὁμιλήσει, μάρτυς μου ὁ Θεός. — Δὲν φρονεῖτε, κυρία μου, ὅτι ἤθελεν εἶναι φρικτὸν διὰ τὴν Μὶς Τρέβωρ νὰ συμμερίζηται μετ' ἀντιζήλου τὴν καρδίαν τοῦ συζύγου της;

— Καὶ θέλει ἐρώτησιν τοῦτο, μυλόρδε!...

— Λοιπὸν, κυρία μου, θέλω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ὁ εὐγενέστατος κύριος Φραγκίσκος Πέρσηβαλ ἔχει μίαν ὡραιοτάτην φίλην, — τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷ, — καὶ δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων τῶν γυναικῶν τὰς ὁποίας παίρνει τις τὸ πρωΐ καὶ ἀφίνει τὸ ἑσπέρας, καὶ λησμονεῖ τὴν ἐπαύριον... Ἡ ἑταίρα τοῦ εὐγενεστάτου Φραγκίσκου Πέρσηβαλ εἶναι τὸ ὡραιότατον Πλάσμα ὅπου ποτὲ εἶδον εἰς τὴν ζωήν μου, κυρία μου.

— Τῇ ἀληθείᾳ Μαρκέσιε, ἐτραύλισεν ἡ λαίδη Καμβέλλη ἀμηχανοῦσα, — τοῦτο εἶναι σοβαρόν...

— Ναὶ, κυρία μου, ἔχει ἐρωμένην ἐν ᾧ εἶναι μνηστὴρ τῆς Μὶς Τρέβωρ, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἐπιστρέφει ἵνα νυμφευθῇ αὐτήν· ἵνα ἐκπληρώσῃ τὴν ἱερὰν ὑπόσχεσίν του...

— Τῷ ὄντι! διέκοψεν ἡ λαίδη Καμβέλλη προθύμως πειθομένη.

— Διὰ νὰ νυμφευθῇ τὴν Μαίρην! κυρία μου, καὶ συγχρόνως νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλην ἐρωμένην ἐκ τῆς Γαλλίας!

— Τὴν ἔφερεν ἐκ τῆς Γαλλίας, Μαρκέσιε!

— Τὴν εἴδετε, κυρία μου — ὁ Κύριος Πέρσηβαλ ἔρθασε προχθὲς, καὶ ἡ Πριγκηπέσσα τῆς Λογγεβίλλης δὲν ἐφάνη εἰς τὰ δώματα τῶν ἀνθρώπων εἰμὴ χθὲς τὸ ἑσπέρας κατὰ πρώτην φοράν.

— Εἶναι ἀληθές! εἶπε πάλιν ἡ λαίδη — λοιπὸν τὴν νέαν ἐκείνην, τὴν τοιούτου ἐξαισίου κάλλους κυρίαν, τὴν ὁποίαν μὲ ἐδείξατε χθὲς τὸ ἑσπέρας;

— Ναὶ, κυρία μου, ἐκείνην.

— Ὦ! Φραγκίσκε! Φραγκίσκε!... Δὲν ἤθελον ποτὲ πιστεύσει αὐτὸ ἐκ μέρους του... Ἀλλὰ δὲν ἁρμόζει νὰ παραπονηθῶμεν· ἂς κάμωμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτὸν τὸ χρέος μας. Σᾶς εὐχαριστῶ, μυλόρδε, ἐν ὀνόματι τῆς ἀνεψιᾶς μου... Ἄ! δὲν ἀπωλέσαμεν τίποτε! θὰ πάγω... θὰ τοῦ τὰ πῶ... Περιμείνατέ με, σᾶς ἱκετεύω. Ταύτην τὴν φορὰν δὲν θέλομεν ἔχει ἄρνησιν.

Ὁ λόρδος Ἰάκωβος Τρέβωρ περιεφέρετο ἀκόμη εἰς τὰς διόδους τοῦ κήπου του, ὅτε εἷς ἐκ τῶν θεραπόντων του ἔδραμε πρὸς αὐτὸν πνευστιῶν, καὶ λέγων ὅτι ἡ Μὶς Μαίρη οὖσα ἀσθενὴς ἐπεθύμει νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ τοῦ πατρός της.

Ὁ λόρδος Τρέβωρ ἔδραμε πρὸς τὴν οἰκίαν.

Εὗρε τὴν θυγατέρα του ἐξηπλωμένην ἐπὶ μιᾶς ἕδρας,

καλύπτουσαν τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν αὐτῆς, καὶ λύζουσαν μετὰ δακρύων ἄτινα ἔρρεον διὰ τῶν ὠχρῶν δακτύλων της ἐπὶ τῶ ἱματίων της. Ἡ λαίδη Καμβέλλη, ἀνήσυχος, ἴσως δὲ καὶ μετανοοῦσα, ἐστρέφετο μετὰ προθυμίας περὶ αὐτὴν, καὶ τὴν περιέθαλπε.

— Ἰδὲ, μυλόρδε, ἰδὲ τὰ ἔργα τοῦ ἀθλίου Φράγκη!... Ἡ διαγωγή του εἶναι αἰσχρὰ, ἀδελφέ μου... ἔχει μεθ' ἑαυτοῦ ἐρωμένην.

— Τὸ γνωρίζω, κυρία μου, εἶπε ψυχρῶς ὁ λόρδος Ἰάκωβος Τρέβωρ, κατατρίβων τὸ τελευταῖον τεμάχιον τῆς ἀνωνύμου ἐπιστολῆς τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει τὸ πρωΐ.

— Τὸ ταλαίπωρον κοράσιον δὲν τὸν ἀγαπᾷ πλέον, ἐπανέλαβεν ἡ λαίδη Καμβέλλη.

— Ποῖος σᾶς τὸ εἶπεν; ἀνεβόησεν αἴφνης ἡ Μαίρη, ἀποκαλύπτουσα τὸ πρόσωπόν της, τοῦ ὁποίου ἡ ὠχρώτης ἦτο φοβερά. Δὲν ἔκλαιεν, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοί της ἐρυθροὶ ἔτι ἐκ τῶν πρυσφάτων δακρύων της, ἦσαν ἀκίνητοι καὶ διασκαιῆς.

— Πάτερ μου, εἶπε μὲ φωνὴν ὅλως ξένην, καὶ πάντη ἀνόμοιον μὲ τὴν συνήθη γλυκεῖαν φωνήν της, — Τὸν ἀγαπῶ... ἀπό τινων ἡμερῶν ἤμην παράφρων, καὶ δὲν ἐγνώριζον πλέον ἐμαυτήν... παράφρων καὶ εἰς ἄκρον δυστυχὴς, ὦ πάτερ μου!...

— Τὸ ταλαίπωρον! ἐμορμύριξεν ἡ λαίδη Καμβέλλη μὲ τὴν μεγίστην εἰλικρίνειαν τοῦ κόσμου, εἶναι παράφρων!

Ὁ λόρδος Τρέβωρ τῇ ἐπέβαλε σιωπὴν διὰ χειρονομίας.

Τὸν συκοφαντοῦσιν! ἐπανέλαβεν ἡ Μαίρη. —λέγουσιν ὅτι ἀγαπᾷ ἄλλην... Ἀ! πάτερ μου, εἶναι φρικτὸν νὰ συκοφαντῶσιν ἕνα πληγωμένον καὶ ἴσως πλέοντα τὰ λοίσθια!...

Πνέοντα τὰ λοίσθια! τί σημαίνει τοῦτο;

— Ἐκτυπήθη εἰς μονομαχίαν, μυλόρδε εἶπεν ἡ λαίδη Καμβέλλη, ἐν ἀμηχανίᾳ.

— Θέλω νὰ τὸν ἴδω, πάτερ μου, ἐπανέλαβε πάλιν.— φέρετέ με εἰς αὐτόν... ταχέως θέλομεν μάθει ὁπόσης ἔχονται ἀληθείας αἱ ψευδεῖς αὗται κατηγορίαι... Φραγκίσκε! Ὦ εὐγενικώτατε Φράγκη μου!... ὢ πόσον ὑπέφερα!

Ὁ λόρδος Τρέβωρ ἐσήμανε. — Ἑτοιμάσατε τὴν ἅμαξαν ἀμέσως! εἶπεν... ἡσύχασε, Μαίρη, ἐξηκολούθησε... ἠγνόουν πάντα ταῦτα... Πηγαίνω στοῦ Πέρσηβαλ....

— Ἐγὼ δὲ, πάτερ;

— Σύ;

Ὁ λόρδος Τρέβωρ ἔρριψεν ἓν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἀδελφῆς του.

— Πάντα ταῦτα μοὶ φαίνονται πολὺ σκοτειναὶ, ἐμορμύριξε μεταξὺ τῶν ὀδόντων του... Ἔλα, λοιπὸν καὶ σὺ, Μίς,... ἑτοιμάσου. Ἡ Μαίρη ἐφίλησεν ἀπόψυχῆς τὴν χεῖρα τοῦ πατρός της, ἡ δὲ λαίδη Καμβέλλη ὕψωσε τοὺς ὤμους της καὶ ἐξῆλθε, προφέρουσα τὴν λέξιν Shocking- (φρικτὸν), ἥτις ἐστὶν ἡ ὑπερτάτη μορφὴ τῶν μὴ δυναμένων νὰ προφέρωσι σφοδρότερα ἐπιφωνήματα.

Ἀνεχώρησεν ἀπηλπισμένη, ἵνα διηγηθῇ τὴν νέαν ταύτην ἀποτυχίαν εἰς τὸν Ῥίο-Σάντον, ἀλλ' ὁ Μαρκέσιος δὲν ἐφάνη ποσῶς συμμεριζόμενος τὴν φορὰν ταύτην τὴν λύπην της.

— Θὰ περιμείνω μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ λόρδου Τρέβωρ, εἶπε μὲ ὕφος ἀφελές... θέλω νὰ μάθω μέχρι ποῦ δύναται νὰ φθάσῃ ἡ δυστυχία μου.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἠκούσθησαν οἱ τροχοὶ τῆς ἁμάξης ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Ὁ Ῥίο-Σάντος ἠρώτησε τὸ ὡρολόγιόν του κρύβδην, καὶ μειδίαμα θριαμβευτικὸν ἐφάνη ἐπὶ τῶν χειλέων του.

— Τὸ παίγνιον ἀρχίζει ἀξιόλογα ἐψιθύρισεν, ἀλλ' ἀρά γε θὰ τὸ κερδίσω;

ΚΕ'. — ΔΡΑΜΑ.

Ὁ λόρδος Ἰάκωβος Τρέβωρ καὶ ἡ θυγάτηρ του διέδραμον μέρος τοῦ δρόμου των ἐν σιωπῇ. Ἡ Μαίρη ἐν παραφορᾷ γηνσίου πάθους, εἶχε διασχίσει δι' ἑνὸς μόνου τινάγματος τὴν σοφιστικὴν πλεκτάνην, ἥτις περιεκάλυπτεν αὐτὴν ὡς σκέπη ζοφερὰ, καὶ τὴν ἀπεχώριζεν ἀπὸ τοῦ ἐραστοῦ της· εἶχεν ἀναλάβει εἰς τὰς χεῖράς της τὰς ἡνίας τῆς συνειδήσεώς της, καὶ ἡ ἠθικὴ δουλεία της αἴφνης κατηργήθη· ἐπέστρεψεν αὐτὴ εἰς ἑαυτὴν, ἐσκέπτετο μὲ τὴν ἰδίαν ἑαυτῆς διάνοιαν, καὶ ἠσθάνετο μὲ τὴν καρδίαν της. Οὕτω λοιπὸν δὲν ὑπῆρχε πλέον νέφος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, δὲν ὑπῆρχεν ἀβεβαιότης καὶ δισταγμός. Μία καὶ μόνη εἰκὼν ἐβασίλευε δεσποτικῶς εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς καρδίας της· οὐδεμία ἀνάμνησις ὑπὲρ τοῦ Ῥίο-Σάντου, ὑπὲρ τοῦ ὡραίου καὶ γοητευτικοῦ τούτου ἀνδρός, τοῦ τοσοῦτον ὑπερτεροῦντος τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἠμιθέου τὸν ὁποῖον ἐπὶ τοσοῦτον ἔδειξαν αὐτῇ διὰ τοῦ δακτύλου λέγοντες. Θαύμαζε αὐτόν! Λάτρευε αὐτόν! οὐδὲν ὑπὲρ αὐτοῦ, τὰ πάντα ὑπὲρ τοῦ Φραγκίσκου· τὰ πάντα ὑπὲρ τοῦ δυστυχοῦς τραυματίου, ὅστις οὐδένα εἶχε συνήγορον, καὶ ὅστις οὐδὲν ἄλλο εἶχεν ἢ ἐχθρούς! Καὶ τοῦτο διήρκεσεν ἐπὶ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου νέφος κατηφείας ἐκάλυψε τὸ μέτωπον τῆς Μαίρης λαβοῦσα δὲ αἴφνης τὴν χεῖρα τοῦ πατρός της, τὸν ἐθεώρησε μὲ βλέμμα ἱκετευτικὸν, — Πάτερ μου, εἶπεν, αἱ ἀναμνήσεις μου εἶναι λίαν συγκεχυμέναι, καὶ οἱ λόγοι τῆς θείας μου ἔρχονται εἰς τὴν μνήμην μου ὡς τὰ ὡρώμενα εἰς ὀδυνηρὸν ὄνειρον.

Ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς... ἂν δὲν ἀπατῶμαι... ὅτε ἐκατηγόρησαν τὸν Φραγκίσκον ὡς ἔχοντα ἐρωμένην, δὲν εἴπετε — τὸ γνωρίζω;

Ὁ λόρδος ἐπροσπάθησε νὰ μειδιάσῃ.

— Ὦ! ἀποκριθῆτέ μοι, μυλόρδε, ἀγαθέ μου πάτερ! εἶπεν ἡ Μαίρη μὲ φωνὴν ἱκετευτικήν. — Δὲν ἀπατῶμαι, ἔ, πάτερ;

— Παιδιακίσια λόγια! εἶπεν ὁ λόρδος Τρέβωρ ἀποτόμως.

— Ὄχι! ὦ, ὄχι πάτερ μου... τὸν ἀγαπῶ τόσον ὥστε ἂν μὲ ἐλησμόνησεν ἀγαπήσας ἄλλην, δὲν θέλω δυνηθῆ νὰ τὸν συγχωρήσω, μυλόρδε!

Ἡ Μαίρη ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους διὰ φωνῆς σταθερᾶς, καὶ ὁ ἐξηκριμένος καὶ διακαὴς ὀφθαλμός της ἠρώτησε πάλιν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός της.

Οὗτος δὲ ἐπειράθη πάλιν νὰ μειδιάσῃ, ἔπειτα δὲ συνωφρυώθη, καὶ τέλος κατηράσθη πρῶτον ἑαυτὸν καὶ ἔπειτα τὸν Φράγκην ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας.

Ἡ ἄμαξα περιέκαμψε τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἀντιβασιλίως, καὶ ἐφάνη ἡ τὰ παράσημα τοῦ εἴκοσι Δουνουᾶ φέρουσα ἅμαξα ἐνώπιον τοῦ οἴκου Δουδλέη, ἡ δὲ μικρὰ Δουκέσσα τῆς Γέβρης ἐξηκολούθει φρουροῦσα ἐν τῇ θυρίδι τοῦ ὀχήματος.

— Ἔλα φιλτάτη, ἔλα! ἐφώναξεν ἅμα εἶδε τὸ ὄχημα τοῦ λόρδου Τρέβωρ... — ἦλθεν ἡ ὥρα. Καὶ ταῦτα λέγουσα ἠνέῳξε τὴν θύραν καὶ ἐξέωτε τὴν Σωνάνναν, ἥτις δὲν ὑπεκρίνετο ποσῶς τὴν ἀποστροφήν της.

— Ἀνάβητε τὴν κλίμακα ταχέως! εἶπε προστακτικῶς ἡ Γαλλὶς, — καὶ κροῦσατε· ὅταν δὲ εἰσέλθητε θέλετε μάθει τὸ τί χρεωστεῖτε νὰ κάμητε.

Ἡ Σωσάννα ἀνέβη τὰς ἓξ βαθμίδας, ἡ δὲ Δουκέσσα τῆς Γέβρης ἔνευσεν εἰς τὸν ἡνίοχον, ὅστις ἔστρεψε τοὺς ἵππους του, καὶ ὥρμησεν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς ὁδοῦ Τόττεγχαμ-Κόρτ (Tottenhm Court-Road).

Τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν τὸ ὄχημα τοῦ λόρδου Τρέβωρ ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου Δουδλέη.

Οὐδὲν ἐκ τῶν περιστατικῶν τούτων, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον διέφυγε τὴν προσοχὴν τῆς Μαίρης. Συνέσπιγξε δυνατὰ τὸν βραχίονα τοῦ πατρός της, ὅτι οὐδὲν εἶχεν ἰδεῖν ὁ ἴδιος ἐκτὸς τῆς ἁμάξης ἥτις ἀνεχώρησε καλπαζόντων τῶν δύο ὡραίων αὐτῆς ἵππων.

— Μυλόρδε, εἶπε μὲ φωνὴν ἠλλοιωμένην, — ἡ γυνὴ αὕτη...

Ποία γυνή;

— Ἡ Μαίρη ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου τὴν Σωσάνναν, ἥτις τὴν στιγμὴν ταύτην εἰσήρχετο εἰς τὸν οἶκον Δουδλέη. — Ὦ διάβολε! ἐμορμύρισεν ὁ λόρδος Ἰάκωβος, ἡ γυνὴ αὕτη εἴπετε, Μὶς Μαίρη;.... Στὴν τιμήν μου δὲν τὴν γνωρίζω.

— Ἐγὼ τὴν γνωρίζω! ἐπρόφερεν ὑποκώφως ἡ Μὶς Μαίρη, τῆς ὁποίας ἡ ὠχρότης ἐπανῆλθεν εἰς ὅλον τὸ σῶμά της, ἔτρεμε μὲ πυρετώδεις τιναγμοὺς, καὶ ἡ ἀναπνοή της ἐκωλύετο.

Ὁ λόρδος Τρέβωρ δὲν εἶχεν ἁπλῶς νὰ μετανοήσῃ διότι τὴν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ· ἀφ' ἧς στιγμῆς εἰσῆλθον εἰς τὸν δρόμον ἐμέμφετο πικρῶς ἑαυτὸν διὰ τὴν ἀφροσύνην του, ἀλλὰ τὸ κακὸν ἦτο ἀθεράπευτον.

— Λάβε θάρρος, κυρία! εἶπε τέλος, κρύπτων τὴν ταραχήν του διὰ προσποιητῆς τραχύτητος· εἶτα δὲ προσέθηκε κατ' ἰδίαν.

— Ἄχ! ὁ κατεργάρης ὁ Φράγκης! ὁ κατεργάρης ὁ Φράγκης!

— Γενναιότητος δὲν στεροῦμαι, εἶπε μετὰ κόπου ἡ Μαίρη, ἀλλὰ διὰ τί περιμένομεν μυλόρδε; Ἤλθομεν νὰ ἴδωμεν τὸν Φραγκίσκον Πέρσιβαλ· ἰδοὺ ἡ οἰκία του.

Ὁ λόρδος Τρέβωρ ἐτκέρθη ἐπὶ μίαν στιγμήν.

— Κόρη μου, εἶπεν ἔπειτα μὲ τόνον στοργῆς καὶ σταθερότητος ἐν ταὐτῷ, μὴ μ' ἀπαιτεῖτε ποσῶς ἀπάντησιν, ἐφέρθην ἀπερισκέπτως. Δὲν ἔπρεπε ποσῶς νὰ εὑρεθῆς ἐδῶ... Τοὐλάχιστον ἂς μὴ προβῶ εἰς μείζονα ἀρροσύνην ἐκθέτων ἔτι μᾶλλον τὴν θυγατέρα ἑνὸς Τρέβωρ. Νὰ μείνῃς ἐδῶ, Μὶς Μαίρη!... Ἐγὼ θέλω ἰδεῖ τὸν εὐγενέστατον Φράγκην Πέρσιβαλ.

— Ποτὲ δὲν σὲ παρήκουσα, ὦ πάτερ, ἀπεκρίθη ἡ Μαίρη, τῆς ὁποίας ἡ στοργὴ ηὔξανεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν· — ὑποβάλλω ἐμαυτὴν εἰς τὴν θέλησίν σου... ἀλλὰ διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰσάκουσον τὴν δέησίν μου, καὶ ὑποσχέθητί μοι νὰ μοὶ εἴπῃς ἂν ἡ γυνὴ αὕτη... Ἐστάθη, μὴ δυναμένη νὰ τελειώσῃ τὸν λόγον της, καὶ ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς λειποθυμούσης καρδίας της.

— Ἂν ἡ γυνὴ αὕτη, ἐξηκολούθησεν, ἵσταται μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Φράγκη.

— Σοὶ τὸ ὑπόσχομαι, εἶπεν ὁ λόρδος Τρέβωρ, ἀφ' οὗ ὀλίγον ἐδίστασεν.

— Εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ὀνόματός σας πάτερ μου;

— Εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ὀνόματός μου...

Πρὸ ἡμισείας σχεδὸν ὥρας ὁ ταλαίπωρος τυφλὸς, ὁ Σὶρ Ἐδμόνδος Μακενσῆς, ἐκάθητο παρὰ τὸ προσκέφαλον τοῦ Φραγκίσκου Πέρσιβαλ· ὁ Στέφανος Μακ-Νάβης ὅστις εἶχε περάσει ὅλην τὴν νύκτα τῆς προτεραίας, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας πλησίον του, ὠρελήθη ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ ἀγαθωτάτου Σὶρ Ἐδμόνδου, καὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς προτάσεως αὐτοῦ τοῦ νὰ περιμείνῃ μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ νέου ἰατροῦ ἐκ τῆς Κορνιχίλλης, ὅπου ὑπῆγε νὰ φέρῃ εἰδήσεις περὶ ἑαυτοῦ.

Δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὴν μητέρα του ἀπὸ τὴν προπαρελθοῦσαν ἑσπέραν, καὶ οὐδὲ τὴν Κλάρην, τῆς ὁποίας ὁ στοχασμὸς συνέτειμε τοσοῦτον τὴν μακρὰν ἀγουπνίαν τῆς παρελθούσης νυκτός· Ἀφ' οὗ ὁ Σὶρ Ἐδμόνδος ἦτο ἐκεῖ τί εἶχε νὰ φοβηθῇ· διότι ὁ καλοκἀγαθος τυφλὸς ἦτο πρὸ πολλοῦ γνώριμος τοῦ Φράγκη καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ὡς καὶ ὅλου τοῦ κόσμου.... Ἐν ἐνὶ δὲ λόγῳ, τίς δὲν ἐγνώριζε καὶ δὲν ἠγάπα ἐν Λονδίνῳ τὸν ἀγαθὸν Σὶρ Ἐδμόνδον Μακενσῆν;

Ναί μεν ὁ Φράγκης τὸν εἶχε προσβάλει ὀλίγον εἰς τὸν χορὸν τοῦ Οἴκου Τρέβωρ, ἀλλ' ὁ Στέφανος ἀγνοεῖ τοῦτο· ἄλλως τε ὁ ταλαίπωρος τυφλὸς δὲν ἐμνησικάκει.

Ὁ Φραγκίσκος· ὅστις εἶχε περάσει τὴν νύκτα μὲ πυρετὸν, τὴν στιγμὴν ταύτην ἐκοιμᾶτο, ὁ γέρων

Ζάκ ἔλειπεν ἀνασχολούμενος εἰς τὰ οἰκιακά του εἰς τὸ ἰσόπεδον πάτωμα, καὶ αὐτὸς ἠνέῳξε τὴν θύραν ὅτε ἔκρουσεν ἡ Σωσάννα.

— Ἐδῶ κατοικεῖ ὁ εὐγενέστατος Κύριος Φραγκίσκος Πέρσηβαλ; ἠρώτησεν αὐτή.

— Ἐδῶ κατοικεῖ, μιλαίδη, ἀπεκρίθη ὁ Ζάκης, ἀλλὰ δὲν δύνασθε νὰ τὸν ἴδητε.

— Εἶναι ἀσθενής, ἐπανέλαβεν ἡ Σωσάννα, ἀπαγγέλλουσα χωρὶς ὄρεξιν τὸ μάθημα τὸ ὁποῖον τὴν εἶχον διδάξει· τὸ γνωρίζω· διὰ τοῦτο ἦλθον καὶ ἐγώ. Ὁ Στέφανος Μὰκ-Νάβης ἐσυλλογίσθη ὅτι δὲν εἶναι φρόνιμον τὸ νὰ ἀρήσῃ τὸν φίλον του μόνον μεθ' ἑνὸς ἀνθρώπου ἑστερημένου ὁράσεως.

— Ὁ Θεὸς νὰ τὸν πολυχρονίσῃ! Τί χρυσὸ παλληκάρι ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ Στέφανος· ὅλα τὰ συλλογίζεται... Μὰ τὸ μεγάλο παράσημο τῶν Περσηβαλαίων, Κυρία, τὸ ὁποῖον θὰ δῆτε εἰς τὴν κάμεραν τῆς εὐγενείας του, ἰδοὺ ἕνας ἀξιόλογος φίλος. Ἡ εὐγενεία του κοιμᾶται, μὰ ἡ πολλὴ προφύλαξις δὲν βλάπτει. Κοπιάσετε, Κυρία, κοπιάσετε, καὶ ὁ Θεὸς νὰ σᾶς εὐλογήσῃ μὲ ὅλους ἐκείνους ποῦ ἀγαποῦν τὸν Πέρσηβαλ!

Ἡ Σωσάννα ἔσπευσε νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς δοθείσης ἀδείας.

— Πῶς μεγαλόνουν τὰ παιδιά! ἐμορμύρισεν ὁ γέρων οἰκέτης. — Τὴν εἶδα αὐτὴν νὰ τρέχῃ ἐπάνω στὰ χορταράκια τοῦ Γρήνιτζ... μόλις ἔρθανε στὸ γόνατό μου... Τί ὄμορφη κοπέλλα! στὴ ζωή μου ... Πρέπει νἄναι ἡ μικρὴ ἡ Ἄννα ἡ ἐξαδέλφη του... ἢ τοὐλάχιστον ἡ πῶς τὴν λένε; ἐγέρασα ὁ κακόμοιρος... Ἄ, ἡ μικρὴ Κλάρη... θὰ ἐρωτήσω τὸν Στέφανον ἂν ἦναι ἡ μικρὴ Ἄννα ἢ ἡ Κλαρίτσα.

Εἰσελθοῦσα εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ ἀσθενοῦς, ἡ Σωσάννα εὑρέθη κατὰ πρόσωπον μετὰ τοῦ τυφλοῦ Τυρρέλου. Πρώτην ἤδη φορὰν τὸν ἔβλεπεν — ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, καὶ ὅμως δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ τὸν γνωρίσῃ πάραυτα.

Ὁ Τυρρέλος προσήλωσεν ἐπ' αὐτῆς τοὺς μεγάλους πλὴν ἐσβεσμένους καὶ ἠλιθίους ὀφθαλμούς του.

— Τίς εἶν' αὐτοῦ; εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Ἐκείνη τὴν ὁποίαν περιμένετε, ἀπεκρίθη ἡ Σωσάννα.

Ὁ Τυρρέλος προσέχωρησε πρὸς αὐτὴν ζητῶν τὴν χεῖρά της τὴν ὁποίαν εὗρε.

— Θυγάτριόν μου, ἐπανέλαβε ταπεινῇ τῇ φωνῇ, ἀλλὰ πρὸ φέρων ἑκάστην λέξιν μετ' ἐμφάσεως, — ἠξεύρετε τί χρεωστεῖτε νὰ κάμητε;... Μὴ τύχῃ καὶ διστάσητε εἰς τὴν στιγμὴν τῆς πράξεως, εἴδε μὴ χάνεσθε!...

— Πάντοτε μὲ ἀπειλάς! διέκοψεν ἡ Σωσάννα.

— Τί περιέχει νὰ σᾶς ἀπειλῶμεν τώρα ὅπου εἴσθε εὐτυχής, εἶπεν ὁ Τυρρέλος μειδιῶν ὡς καλοκάγαθος. — Ἀ! ἐπαναλαμβάνω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εἴμεθα μακρὰν τοῦ Ταυέστου... καὶ ὁ εὐγενέστατος Βρίαν μᾶς εἶναι πολυτιμον ἐνέχυρον διὰ τὴν ὑπακοήν σας... Περὶ Βρίαντος θέλομεν ὁμιλήσει καὶ μετὰ ταῦτα· ὀλίγον ἔλειψε σήμερον νὰ μᾶς προδώσητε καὶ νὰ τὸν ἀπολέσητε.

— Πῶς!... ἀνεβόησεν ἡ Σωσάννα, — τὸ ἠξεύρετε;...

— Ἠξεύρω τὰ πάντα... Προσέχετε!... ἐλπίζω ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς θὰ ἦσθε φρόνιμος, ἂν ὄχι διὰ σεαυτὴν, τοὐλάχιστον δι' αὐτόν... Ἠκούσατε!

Ἠκούσθη τὸ κρότημα τοῦ ῥόπτρου τῆς ἐξωτερικῆς θύρας, καὶ πάραυτα ὁ Τυρρέλος ἔσυρε τὴν Σωσάνναν πρὸς τὸ προσκέφαλον τοῦ ἀσθενοῦς καὶ τὴν ἔκαμε νὰ κύψῃ ἐπ' αὐτοῦ.

— Ἄνθρωπός τις, μέλλει νὰ εἰσέλθῃ, ἕνας γέρων· ἅμα θέσῃ τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας, πρέπει νὰ κάμητε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διετάχθητε. Δὲν θέλω ἐρωτήσεις! ἐπρόσθεσε προστακτικῶς· ὑπέγραψας συμφωνητικὸν καὶ χρεωστεῖς νὰ τὸ ἐκτελέσῃς.

Ὁ λόρδος Τρέβωρ ἀνέβαινε τὴν κλίμακα ἀποκρινόμενος μακρόθεν εἰς τὸν γέροντα Ζάκην.

— Βαρέως πληγωμένος, ὁ ταλαίπωρος νέος! ἔλεγεν· — ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα τίς οἶδεν; ἴσως ἀπατῶμαι, εἶπε θέτων τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας· ἀλλ' αἴφνης ἐστάθη ἰδὼν τὴν Σωσάνναν κατὰ πλευράν...

— Ἔλα, γρήγορα! εἶπεν ὁ Τυρρέλος. Ἡ δὲ Σωσάννα ὠχρίασε καὶ δὲν ἐκινήθη.

— Ἐμπρός! νὰ πάρ' ὁ διάολος δὲν ἀκούς, γύναι;... Ὁ Λάνσεστερ θὰ τὴν πάθῃ!

Δάκρυον ὀργῆς καὶ λύπης ἔλαμψε θερμὸν ἐπὶ τοῦ βλεφάρου τῆς Σωσάννης, καὶ ταυτοχρόνως κύψασα ἐφίλησε τὸ μέτωπον τοῦ Φραγκίσκου Πέρσηβαλ.

Ὁ λόρδος Τρέβωρ ἐξέπεμψεν ὀδυνηρὸν ἐπιφώνημα.

— Ποῖος εἶν' αὐτοῦ; ἠρώτησεν ὁ τυφλός.

Ἀλλ' ἀντὶ ν' ἀποκριθῇ ὁ λόρδος κατέβη δρομαίως διὰ της κλίμακος.

— Δύνασαι ν' ἀναχωρήσῃς, εἶπεν ὁ Τυρρέλος σιγὰ εἰς τὸ οὖς τῆς Σωσάννης, — εὐχαριστῶ.

Ὁ λόρδος Ἰωάννης Τρέβωρ διαβαίνων πλησίον τοῦ γέροντος Ζάκη τῷ ἔρριψε σκληρούς τινας λόγους, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ὄχημά του ἀνεχώρησε πάραυτα.

Ἡ δὲ Σωσάννα ἐντρεπομένη καὶ θυμαλγής, καὶ συναισθανομένη συγκεχυμένως ὅτι ἐχρησίμευσεν ὡς ὄργανον ῥαδιουργίας δολίων ἀνθρώπων, ἔφυγε χωρὶς ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ γέροντος Ζάκη, ὅστις τὴν ἠρώτα ἂν τῷ ὄντι ἦτο ἡ Ἄννα ἢ ἡ Κλάρη Μὰκ-Φαρλάνη.

Ὁ Φραγκῖς ὅμως ἐξύπνησεν ἔντρομος, καθ' ἣν στιγμὴν τὰ χείλη τῆς Σωσάννης ἐφίλησαν τοῦ μετώπου αὐτοῦ· — εἶχεν ἴδει ὥσπερ ἐν ὀνείρῳ τὴν ἀγέρωχον ὄψιν τοῦ λόρδου Τρέβωρ ἐπὶ τοῦ κατωφλίου, καὶ τὸ θεῖον πρόσωπον τῆς ὡραίας κόρης κύπτον ἐπὶ τοῦ προσκεφάλου του· εἶχε δὲ κλείσει τοὺς ὀφθαλμούς, προφέρων ἀσαφῆ παραπονον. Μετὰ

τινα· δὲ λεπτὰ ἠνέῳξε πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς, πλὴν δὲν εἶδεν ἄλλον ἢ τὸν ἀγαθὸν Σὶρ Ἐδμόνδον Μακενσῆν, ἡσύχως καθήμενον εἰς τὸ προσκέφαλόν του.

— Εἶδον παράδοξον ὀπτασίαν, ἐμορμύρισεν, εἶδον τὸν λόρδον Τρέβωρ. . . καὶ μίαν γυναῖκα . . ὄχι μόνον τὴν εἶδον. . . αἰσθάνομαι ἀκόμη 'στὸ μέτωπόν μου τὸ παγωμένον στόματης. . . Δὲν ἦτο ἡ Μαίρη.

— Φίλτατε Σὶρ Φραγκίσκε, εἶπε στενάζων ἐκ βαθέων ὁ ταλαίπωρος Ἐδμόνδος — δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω ἂν ὠνειρεύθητε ἢ ὄχι. . . Ἤκουσα πατήματα ἐντὸς τοῦ δωματίου, ἀλλὰ, καθὼς ἠξεύρετε, οἱ ὀφθαλμοί μου. — Σημάνατε νὰ ἔλθῃ ὁ Ζάκης, κύριε! διέκοψεν ὁ Φράγκης, —ἠκούσατε νὰ περιπατῶσιν, εἴπετε;

Ὁ Ζάκης ἐφάνη, ὅμα ἤκουσε τὸν κώδωνα.

— Τί; ἦλθεν ηρώτησεν ὁ Φράγκης τεταραγμένος;

— Δὲν τὸ ἠξεύρετε, εὐγενέστατε; . . . Καλὰ λοιπὸν εἶπα ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐγνώρισε τὸν λόρδον Τρέβωρ, διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ θυμώσῃ τόσον πολύ.

— Τὸν λόρδον Τρέβωρ! ἐπανέλαβεν ὁ Φράγκης;

— Τώρα ἐβγῆκεν, εὐγενέστατε, ὀμνύων μὰ τὸν Θεὸν καὶ τὸν διάβολον ὅτι δὲν θέλει νὰ σᾶς ἴδῃ πλέον.

— Ἀ! εἶπεν ὁ Φράγκης ἀνακαθήμενος.— Ἐκάμετε νὰ θυμώσῃ καὶ ἡ μικρὰ κυρία. . . Τί ὡραία κοπέλλα. . . ἔφυγε 'σάν. . .

— Ποίαν ὡραίαν κοπέλλαν. . . ποίαν κυρίαν... Τί παραλαλεῖς;

— Τὴν ἐξαδέλφην, λέγω, τοῦ Κ. Στεφάνου, μαθές! τὴν Μὶς Ἄνναν ἢ τὴν Μὶς Κλάρην Μακφαρλάνη.

— Ἀ! εἶπεν ὁ Στέφανος μὲ ἄνεσιν ταύτην τὴν φορὰν.

— Νά! ἰδοὺ ὁ Κύριος Στέφανος ὅστις θὰ σᾶς πῇ.

Ὁ Στέφανος εἰσῆλθεν, ἀρτίως ἀποχαιρετήσας τὰς ἐξαδέλφας του.

— Δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι οὔτε ἡ Κλάρη οὔτε ἡ Ἄννα.

— Θεέ μου! ἐψυθίρισεν ὁ Φράγκης;— λοιπὸν δὲν ἀπατῶμαι. . . ὁ λόρδος Τρέβωρ. . . ὁ πατὴρ τῆς Μαίρης ἦτο ἐκεῖ! Γυνή τις ἔκυπτεν ἐπὶ τοῦ μετώπου μου. . . Τὴν εἶδε καὶ εἶπε. . .

Ὁ Φραγκίσκος δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὸν λόγον του· κατέπεσε πάλιν ὕπτιος καὶ ἔχασε τὰς αἰσθήσεις του.

— Μὰ ποιὰ εἶν' αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἢ αὐτὸς ὁ δαίμονας, ἐμορμύρισεν ὁ Ζάκης, ὅστις ἤρχισε νὰ ἐννοῇ. Ὁ Σὶρ Ἐδμόνδος εἶναι τυφλὸς καὶ δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἴδῃ τίποτε! — Καὶ ὁ Στέφανος ἤρχιζεν ἐπίσης νὰ ἐννοῇ. Καίτοι περιθάλπων κατὰ τὸ δέον τὸν Φράγκην μὲ τὴν συνήθη ἀπάθειάν του, ἐσυλλογίζετο. Ἀλλ' ὁ νοῦς του ἐχάνετο εἰς λαβύρινθον ρωμαντικῶν ὑποθέσεων, αἵτινες εἰς τὰς παρούσας ἐκτάκτους περιστάσεις ἠδύναντο νὰ φανῶσι πιθαναί, καὶ τὰς ὁποίας ἡ θετικὴ κεφαλή του δὲν ἐχώρει.

Τίς ἦτο ἡ γυνὴ αὕτη! Μήπως ἦτο ἡ δευτέρα πρᾶξις τῆς τραγῳδίας τῆς ὁποίας τὴν πρώτην ἔπαιξεν ὁ Δόκτωρ Μούρης μετὰ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ Ῥάουλη;

Δεκάκις ὁ Στέφανος, λησμονῶν τὴν τυφλότητα τοῦ ταλαιπώρου - Σὶρ Ἐδμόνδου Μακενσῆ ἐστράφη ἀποτόμως πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ, διὰ νὰ μάθῃ· ἀλλὰ τὸ ἠλίθιον βλέμμα τοῦ ταλαιπώρου τυφλοῦ ἔπνιγε τοὺς λόγους του ἐπὶ τῶν χειλέων του.

— Σὶρ Ἐδμόνδε, εἶπε τέλος ὁ Στέφανος, ὁ Φράγκης ὅσον οὔπω θὰ ἀναλάβῃ τὰς αἰσθήσεις του, καὶ ἔχω ἰδιαιτέραν συνομιλίαν μετ' αὐτοῦ. . . Μᾶς συγχωρεῖτε. . .

— Ἀποσύρομαι, Κύριε Μὰκ - Νάβη· εἶχον ἔλθει διὰ νὰ σᾶς χρησιμεύσω, ἐπρόσθεσε μὲ λυπηρὸν τόνον, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Στέφανος συνεκινήθη, —ἀλλὰ καὶ σήμερον, ὡς μοι συμβαίνει πολλάκις, ἡ παρουσία μου ὑπῆρξε μᾶλλον βλαβερὰ παρὰ ὠφέλιμος. . . ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φυλάξῃ ἀπὸ τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον μὲ ταλαιπωρεῖ, Κύριε Μὰκ - Νάβη.

Ὁ Στέφανος ἔσφιγξε σιωπηλῶς τὴν χεῖρά του· οὗτος δὲ ἐξῆλθε συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ γέροντος Ζάκη, ὅστις ὡδήγησε τὸ ἀσταθὲς βῆμά του μέχρι τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας τῆς ὁδοῦ, καὶ προσεκάλεσε δι' αὐτὸν ὄχημα μισθωτόν.

Ὅτε ὁ Φράγκης ἀνέλαβε τὰς αἰσθήσεις εὑρέθη μεταξὺ τοῦ Στεφάνου καὶ τῆς λαίδης Ὠφελείας, κομήσσης τοῦ Δερβῆ, ἥτις ἐφαίνετο ὡς βουλομένη ν' ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ὁ Στέφανος ἐμπόδιζεν αὐτὴν διὰ παντὸς λόγου· ὁ Φράγκης δὲν ἐνθυμήθη πάραυτα τὸ ὅ,τι εἶχε συμβῆ.

— Φίλε μου, τῷ εἶπεν ὁ Στέφανος ἐξετάζων τὸν σφιγμόν του, δὲν εἶσαι ἀκόμη ἀρκετὰ ἐνδυναμωμένος ὥστε νὰ δυνηθῇς νὰ ὑποφέρῃς τὰς συγκινήσεις τὰς ὁποίας σοὶ ἑτοιμάζουν, καὶ ὡς ἰατρὸς χρεωστῶ ν' ἀποκρούσω αὐτάς. Ἀλλ' ἀπειλεῖται ἡ εὐδαιμονία σου ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἐνταῦθα πρέπει νὰ φερθῶ ὡς φίλος σου μᾶλλον ἢ ὡ, ἰατρός σου. . . Ἄκουσόν με... προσεβλήθης σκληρῶς. . .

Ἐνθυμοῦμαι, εἶπεν ὁ Φράγκης μὲ λυπηρὰν φωνήν. — Ἀ! λοιπὸν δὲν εἶναι ὄνειρον;

— Ὄχι ἀπεκρίθη ὁ Στέφανος ἐντόνως, — ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶδες εἶναι ἀληθές· ἔθεσαν ἤδη φραγμὸν μεταξὺ σοῦ καὶ τῆς Μὶς Μαρίας Τρέβωρ. . .

— Ὁ πατήρ της, ἡ τελευταία μου ἐλπίς! ἐψυθύρισεν ὁ Πέρσιβαλ.

— Ἔχε θάρρος, φίλε μου!.. ὅταν σοὶ ὁμιλῶ οὕτως εἰς τὴν κατάστασιν ὅπου εὑρίσκεσαι, δύνασαι νὰ συμπεράνῃς ὅτι ἔχω μέσον θεραπείας διὰ τὸ κακόν.

Συγκέντρωσον τὰς δυνάμεις σου. . . ἰδοὺ καὶ ἄλλη ἐλπὶς ἀντ' ἐκείνης ἥτις σοῦ ἀφηρέθη. . . Ἡ

Κυρία Κόμησσα τοῦ Δερβῆ εἶναι ἐδῶ, πιστὴ εἰς τὴν ὑπόσχεσίν της... θέλει σᾶς ὁμιλήσει...

— Ὄχι, κύριε, ὄχι, ἀνεβόησεν ἡ λαίδη Ὠφέλεια, αἰσθανομένη τὴν ἀδυναμίαν της εἰς τὴν σεβαρὰν στιγμὴν τῆς πράξεως· — ὄχι... τὸ μυστικὸν τοῦτο δέν μοι ἀνήκει.. Σᾶς ἱκετεύω... ἐπιτρέψατέ μοι ν' ἀναχωρήσω...

Ὁ Στέφανος τῇ ἔρριψε βλέμμα ὀνειδισμοῦ.

— Λοιπὸν ἤλθετε, κυρία, ἁπλῶς διὰ νὰ κορυφώσητε τὴν ἀγωνίαν του;

Ἡ κόμησσα ἥτις εἶχεν ἀποσυρθῇ ὀπίσω τῆς κλίνης τοῦ Φραγκίσκου, ἦλθε τώρα καὶ ἐκάθησε παρὰ τὸ προσκέφαλόν του· ἡ μομφὴ ἐπέφερε τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα.

— Θέλω νὰ ὁμιλήσω εἰς τὸν εὐγενέστατον Φραγκίσκον Πέρσιβαλ, καὶ ὄχι εἰς ὑμᾶς, κύριε, εἶπεν εἰς τὸν Στέφανον μετά τινα σιωπὴν καὶ ὑπεροψίαν· — σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν ν' ἀπομακρυνθῆτε.

Ὁ Στέφανος προσήνεγκεν εἰς τὰ χείλη τοῦ ἀσθενοῦς ἓν κοχλιάριον πλῆρες ῥωστικοῦ, ἐχαιρέτησε τὴν κόμησσαν μὲ ὕφος σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης, καὶ ἐξῆλθε πάραυτα ἐκ τοῦ δωματίου.

Ἡ κόμησσα τοῦ Δερβῆ ἐδίσταεν ἐπὶ πολὺ πρὶν ἀρχίσῃ τὸν λόγον της ἀφ' οὗ ἐξῆλθεν ὁ Στέφανος· ὅτε δὲ τέλος ἠνέῳξε τὸ στόμα της, ἤρξατο νὰ διηγῆται διὰ συγκεκομμένων φράσεων ἱστορίαν τινὰ ἐν ᾗ τὸ ὄνομα τοῦ Ῥίο-Σάντου ἠκούετο συχνάκις.

Ὁ Φραγκίσκος ἠκροᾶτο κεχηνότι στόματι, καὶ διὰ τῆς μεγάλης του ταύτης προσοχῆς ἠσθάνετο ἑαυτὸν ἀναζωογονούμενον.

— Λοιπὸν τοιοῦτος ἄνθρωπος μέλλει νὰ νυμφευθῇ τὴν Μαρίαν! ἀνεβόησεν, ὅτε ἐσιώπησεν ἡ λαίδη Δερβῆ... Αὕτη δὲ ἐλάβετο τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς πλήρεις δακρύων.

(Ἕπεται συνέχεια).

Ο ΕΝ ΤΗ ΑΛΛΟΔΑΠΗ ΑΠΟΘΝΗΣΚΩΝ ΕΛΕΓΕΙΟΝ.

Εἰς τὸν θάνατον τοῦ φίλου μου Μ. Β.

—

Εἰς τὴν ἔρημον πόλεως ξένης,
Καὶ μακρὰν τῆς φιλτάτης μητρός,
Καὶ μακρὰν τῆς πιστῆς ἐρωμένης
Θνήσκει φίλος μου, κεῖται ὠχρός.

—

Ναὶ ὁ τάλας ἀπὸ ἔαρ τοῦ βίου!
Θνήσκει πόῤῥω τῆς φίλης πατρίδος,
Μόνος κεῖται ἐντὸς δωματίου
Ἄνευ φίλων καὶ ἄνευ ἐλπίδος!

Ἀνυδρῶς καὶ πενθίμως φωτίζει
Λύχνου φθίνοντος λάμψις τὸν τοῖχον·
Τοῦ βορρᾶ ἡ πνοὴ μινυρίζει,
Καὶ στενάζει ἀντὶ τῶν γονέων.

—

Καὶ αὐτὸς ὡς ὁ λύχνος του φθίνει
Καὶ στενάξας, Ὦ μῆτερ! προφέρει,
Εἰς ἀγγέλου τὰς χεῖρας ἀφίνει
Τὴν ψυχήν του, τὰς χεῖράς του αἴρων.

—

Αἱ ἰσχναὶ πάλιν ἔπεσαν χεῖρες,
Καὶ τὸ σῶμα ἀκίνητον μένει.
Καὶ τὸ πνεῦμα, λαμπρὸν καὶ ποθῆρες
Φοροῦν ἔνδυμα, ἄνω προβαίνει.

—

Ἀλλὰ πρὶν εἰς τὸν Μέγαν Πατέρα
Προσαχθῇ κ' εἰς ζωὴν μακαρίαν,
« Φίλε ἄγγελε, ὦ, στὴν μητέρα
Κ' εἰς τὴν φίλην ἐμοὶ Ἰωνίαν

—

Νὰ μὲ φέρῃς » τῷ λέγει ὁ τάλας.
Καὶ ὁ ἄγγελος πρόθυμος στρέφει
Διασχίζων ἐκτάσεις μεγάλας,
Καὶ πετῶντες χρυσοῦσι τὰ νέφη.

—

Οἱ λαμπροὶ τῶν νεφῶν διαβάται
Εἰς τὸν οἶκόν του φθάνουν κ' ἐμβαίνουν.
Εἶναι νὺξ καὶ ἡ μήτηρ κοιμᾶται,
Καὶ ὀνείρων ὁμφαὶ τὴν πικραίνουν.

—

Καὶ συχνὰ εἰς τὸν ὕπνον στενάζει,
Ὡς ὁρῶσα δεινὴν ὀπτασίαν,
Καὶ τὸν φίλον υἱόν της φωνάζει,
Τὸν νεκρὸν προσκαλεῖ νεανίαν,

—

Μετὰ λύπης τὸ φάντασμα κύπτει
Καὶ φιλεῖ τὸ σεπτὸν μετωπόν της,
Κ' αἴφνης αὖτη ἐξυπνήσασα ῥίπτει
Κραυγὴν τρόμου! — Ζητεῖ τὸν υἱόν της!

—

Πλὴν ἀπέπτη σ' τὰ ὕψη ταχέως,
Ἀπαχθεὶς ὑπ' ἀγγέλου τοῦ θείου,
Ἵνα δέηται ἀπαύστως ὁ νέος
Ὑπὲρ πάντων ἡμῶν τῶν τοῦ βίου.

—

« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ τῇ 12 Νοεμβρίου 1858. Ἀριθ. 21

ΟΘΕΛΛΟΣ

ΗΤΟΙ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΤΟΥ ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΥ

ΣΚΗΝΗ Β'. (Ἐν τινι ὁδῷ)

Παρουσιάζεται κήρυξ κρατῶν σάλπιγκα καὶ διακήρυξιν καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ πλήθους λαοῦ.

ΚΗΡΥΞ. Διατάττει ὁ εὐγενὴς καὶ γενναῖος ἡμῶν στρατηγὸς, κατὰ συνέπειαν ἀγγελίας νῦν ἤδη ἐλθούσης περὶ τῆς παντελοῦς καταστροφῆς τοῦ Τουρκικοῦ στόλου, νὰ εὐθυμῶσιν ἅπαντες οἱ πολῖται ὁρχούμενοι θριαμβευτικῶς, φωταγωγούμενοι, καὶ τερπόμενει ἕκαστος ὅπως προαιρεῖται· διότι εἰς τὴν χαρὰν τῆς σωτηριώδους ταύτης ἀγγελίας προστίθεται καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ γάμου αὐτοῦ. Ταῦτα τὐδόκησεν οὗτος νὰ διακηρύξῃ. Πᾶσα λοιπὸν ἐργασία ἀναβάλλεται, καὶ παραγωρεῖται πλήρης ἐλευθερία τοῦ εὐθυμεῖν, ἀπὸ τῆς πέμπτης ταύτης ὥρας μέχρι τῆς ἑνδεκάτης. Κύριος διαφυλάξοι ἀεὶ τὴν Κύπρον, καὶ τὸν ἔνδοξον στρατηγὸν αὐτῆς Ὀθέλλον!

ΣΚΗΝΗ Γ'. (Αἴθουσα ἐν τῷ φρουρίῳ.)

Εἰσέρχονται Ὀθέλλος, Δυσδαιμόνα, Κάσσιος καὶ ἀκόλουθοι.

ΟΘΕΛΛ. Καλλὴν νύκτα φίλτατε ὑπασπιστὰ, λάβετε ὑμεῖς τὴν φρούρησιν ταύτην τὴν νύκτα. Ἂς δείξωμεν ἡμεῖς τὸ παράδειγμα τῆς τάξεως καὶ πειθαρχίας, καὶ ἂς μὴ παραδοθῶμεν ἀκρίτως εἰς τὴν εὐθυμίαν.

ΚΑΣΣ. Ὁ Ἰάγος ἔλαβε τὰς ἀπαιτουμένας περὶ τούτου διαταγὰς· οὐχ ἧττον ὅμως θέλω ἐπαγρυπνήσει καὶ ἐγώ

ΟΘΕΛΛ. Ὁ Ἰάγος εἶναι πιστὸς θεράπων. Καλλὴν νύκτα φίλε μου. Αὔριον ταχὺ ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ὁμιλήτω.

Ἐλθὲ Φιλτάτη μου, ἂς ἀπέλθωμεν· Καλλὴν νύκτα.

(Ἐξέρχονται Ὀθέλλος Δυσδαιμόνα καὶ θεράποντες· εἰσέρχεται ὁ Ἰάγος.)

ΚΑΣΣ. Καλῶς τὸν Ἰάγον· πᾶμε 'στὴν φρούρησιν.

ΙΑΓ. Ὄχι δὰ ἀπὸ τώρα, ὑπασπιστά μου! δὲν εἶναι ἀκόμη ἡ δεκάτη ὥρα· ὁ στρατηγὸς μας *ἐπούλησε γιὰ πράσινο χαβιάρι* τόσον ἐνωρὶς ἐξαιτίας τῆς Δυσδαιμόνας του· καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀξιόμεμπτος.

ΚΑΣΣ. Τί ἀξιόλογος κυρία!

ΙΑΓ. Τί πλάσμα!

ΚΑΣΣ. Τῇ ἀληθείᾳ εἶναι τὸ ἀνθρώτατον καὶ λεπτοφυέστατον ὂν τοῦ κόσμου.

ΙΑΓ. Τί μάτια, ἔ; καὶ πόσον ἐλκυστικά! νομίζει κάνεὶς ὅτι τὸν προσκαλοῦσι.

ΚΑΣΣ Ἐλκυστικὰ μὲν ἀλλ' ἐν ταῦ ᾧ καὶ σεμνότατα.

ΙΑΓ. Καὶ ὁ λόγος της δὲν εἶναι γλυκεῖα προτροπὴ εἰς ἔρωτα;

ΚΑΣΣ. Εἶναι ἡ τελειότης πρωσωποποιημένη.

ΙΑΓ. Λοιπὸν χαρὰ εἰς αὐτούς! ἔλα ὑπασπιστά

μου· ἔλα, ἔχω μιὰ τσότρα κρασὶ, καὶ ἐδῶ ἔξω μᾶς περιμένουν ἕνα ζευγάρι Κυπριώτικα παλληκάρια, ἕτοιμα νὰ πιοῦν ἀπὸ μιὰν ὁκὰ εἰς ὑγείαν τοῦ Ὀθέλλου, τοῦ ἀράπη.

ΚΑΣΣ. Ὄχι, ἀπόψε δὲν ἐμπορῶ φίλε, Ἰάγε· τὰ μυελά μου δὲν σηκόνουν κρασί· εἴθε ἡ εὐγένεια νὰ ἐφεύρισκεν ἄλλο μέσον εὐφροσύνης.

ΙΑΓ. Ὦ, εἶναι φίλοι μας· ἕνα ποτῆρι μόνον, καὶ τὸ ἐπίλοιπον πίνω ἐγὼ διὰ λογαριασμόν σας.

ΚΑΣΣ. Ἓν μόνον ποτήριον ἔπιον ἀπόψε, καὶ τοῦτο συγχερασμένον, καὶ ὅμως ἰδὲ τὸ ἀποτελεσμά του ἤδη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου. Κατὰ δυστυχίαν δὲν ἀντέχω εἰς τὸ ποτὸν, καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἐκθέσω ἔτι μᾶλλον τὴν ἀδυναμίαν μου.

ΙΑΓ. Καλὲ τί μου λέγετε! ἀπόψε εἶναι νὺξ εὐθυμίας καὶ οἱ φίλοι σᾶς προσκαλοῦσ ν.

ΚΑΣΣ. Ποῦ εἶναι;

ΙΑΓ. Ἐδῶ εἰς τὴν θύραν· σᾶς παρακαλῶ νὰ τοὺς πῆτε νὰ εἰσέλθωσι.

ΚΑΣΣ. Καλὰ, πλὴν δὲν μ' ἀρέσκει τοῦτο.

(Ἐξέρχεται)

ΙΑΓ. (Μόνος) Ἀκόμη ἕνα ποτῆρι μόνον ἂν τὸν κάμω νὰ πιῇ θὰ γείνει πλέον φιλόνεικος καὶ πλέον εὐερέθιστος ἀπὸ τὸν σκύλον τῆς νέας δεσποίνης μου· ὁ δὲ ἀνόητος Ῥοδερίγος μου, τοῦ ὁποίου τὰ μυελὰ ὁ ἔρωτας ἐγύρισεν ἄνω κάτω, πίνων ἀπόψε εἰς ὑγείαν τῆς Δυσδαιμόνας ἔγεινε *στουπί*· καὶ ὅμως μέλλει νὰ φρουρήσῃ. Τέλος διὰ τοῦ *νὰ σ' εὕρω, καὶ νὰ μ' εὕρῃς*, ἐφρόντισα νὰ βάλω ἀπὸ κέρι τὰ τρία Κυπριώτικα παλληκάρια, οἵτινες εἶναι χαρακτῆρες λίαν ὁρμητικοῦ καὶ εἰς ἄκρον φιλότιμοι, τὸ ἀρειμάνιον ἄνθος τῆς νήσου ταύτης.—Ἰδοὺ ἔρχονται· ἐὰν ἡ ἔκβασις δικαιώσῃ τὸ σχέδιόν μου, φθάνω εἰς τὸν σκοπόν μου μὲ οὖριον ἄνεμον καὶ μὲ ῥεῦμα βοηθητικόν.

(Ἐξέρχεται εἴς τινα διάδρομον θολοσκεπῆ. Ἡ σκηνὴ παρίσταται τὸν πύργον τῆς φρουρήσεως· ὁ Μοντάνος, ὁ Κάσσιος, καὶ ἀξιωματικοὶ τῆς Κύπρου παρακάθηνται εἰς τράπεζαν πλήρη φαγητῶν καὶ ποτῶν.)

Ὁ Κάσσιος (ἤδη μεθυσμένος) Ναὶ, μὰ τὸν οὐρανὸν μ' ἔκαμαν νὰ πιῶ πάρα πολύ.

ΜΟΝΤ. Στὴν τιμή μου σοῦ λέγω δὲν ἔπιες πολὺ· οὐδὲ μισὴ ὁκὰ μὰ τὸ στρατιωτικὸν ἐπάγγελμά μου.

(Εἰσέρχεται καὶ ὁ Ἰάγος καὶ κάθηται)

ΙΑΓ. Βάλ'τε νὰ πιεθῶμεν, Ἔ!

(Τραγῳδεῖ)

Τρίγκα, τρίγκα τὸ ποτηράκι,
Βάλ'τε νὰ πιῶ λιγάκι.
Τοῦ στρατιώτου' ν' ἡ τιμὴ
Κ' ἔχει ζωὴ μιὰ πιθαμή.
Χαρῆτε, μὴ σᾶς μέλει, μή!
Ἔ! παιδιά μου, κρασὶ θέλω!

(Τῷ προσφέρουσιν οἶνον.)

ΚΑΣΣ. Στὴν ζωή μου σᾶς λέγω μ' ἀρέσει αὐτὸ τὸ τραγιοῦδι· ὡραῖον!

ΙΑΓ. Τώμαθα 'στὴν Ἀγγλίαν, ὅπου εἶναι πολὺ δυνατοὶ, παντοδύναμοι ἀπανο 'στὸ ποτῆρι· οἱ Δανιμαρκέζοι σου, οἱ Γερμανοί σου, καὶ οἱ πρησκοπολίδες Ὁλλανδοί σου,—Πιῆτε δὰ κουμάτι!—δὲν εἶναι τίποτε κοντὰ 'στοὺς Ἄγγλους.

ΚΑΣΣ. Πᾶ! οἱ Ἄγγλοι εἶναι τόσο δυνατοὶ 'στὸ πιοτό;

ΜΟΝΤ. Εἶμαι τῆς γνώμης σου Ἰάγε.

ΙΑΓ. Ὦ φιλτάτη Ἀγγλία!

Ὁ βασιλεὺς ὁ Στέφανος εἶχε καλὸ κεφάλι,
Γιὰ ἕνα μόρο τάλληρο πῆρ' ἕνα παντελόνι,
Τοῦ φάνη ὅμως ἀκριβὸ, δὲν θέλει νὰ τὸ βάλῃ,
Καὶ μὲ τὸ ράφτη του εὐθὺς ἀρχίζει νὰ μαλώνῃ.

Ἤτανε μέγας, ξακουστὸς, τὴν γῆν τὴν οἰκουμένην,
Καὶ σὺ πτωχὸς καὶ ταπεινὸς μὲ τόση περηφάνεια,
Ἀπὸ τὴν πολυτέλειαν ὁ τόπος μας φτωχαίνει,
Τὸ μαλοκὸφ εἰς τὴ φωτιὰ καὶ βάλ' τ' ἁπλᾶ φουστάνια.

Ἔ! φίρ'τε κρασί!

ΚΑΣΣ. Αὐτὸ τὸ ἄσμα εἶναι καλλίτερον ἀπὸ τ' ἄλλο.

ΙΑΓ. Νὰ σᾶς τὸ πῶ πάλιν;

ΚΑΣΣ. Ὄχι· ὅστις κάμνει τοιαύτας καταχρήσεις τὴν θεωρῶ ἀνάξιον τῆς θεσεώς μου (*) ὁ οὐρανὸς εἶναι ἐπάνω καὶ ἡ γῆ κάτω· καὶ ὑπάρχουν ψυχαὶ διὰ τὸν παράδεισον καὶ ψυχαὶ διὰ τὴν κόλασιν.

ΙΑΓ. Ἔχετε δίκαιον, ἀγαπητέ μοι ὑπασπιστά.

ΚΑΣΣ. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ,—χωρὶς νὰ πιράξω τὸν στρατηγὸν,—θέλω νὰ σώσω τὴν ψυχήν μου.

ΙΑΓ. Ἀμ' ἐγὼ δὲν θέλω νὰ σώσω τὴν ἰδικήν μου;

ΚΑΣ. Μὲ συμπάθειο, κύριε, πῶς τὰ 'γὼ κ' ὕστερα σύ ὑπασπιστὴς πρέπει νὰ σωθῇ πρὸ τοῦ σημαιοφόρου. Ἂς ἀφήσωμε πιὰ αὐτὰ ἂς πᾶμε στὴ δουλειά μας;—Ἄρες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν!—Κύριοι ἂς πᾶμε 'στὴ δουλειά μας. Μὴ νομίζετε, κύριοι, ὅτι εἶμαι μεθυσμένος. Νὰ, αὐτὸς εἶναι ὁ σημαιοφόρος μου· αὐτὸ εἶναι τὸ δεξιό μου καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ἀριστερό μου χέρι—Δὲν εἶμαι μεθυσμένος τώρα· ἠμπορῶ νὰ στέκωμαι καὶ νὰ μιλῶ πολὺ καλά.

ΑΠΑΝΤΕΣ. Ἀξιόλογα!

ΚΑΣΣ. Λοιπὸν, καταλαβάνετε, δὲν πρέπει νὰ νομίζητε ὅτι εἶμαι μεθυσμένος.

(Ἐξέρχεται)

ΜΟΝΤ. Εἰς τὴν πλατεῖαν κύριοι, ἄγωμεν, νὰ στήσωμεν τὴν φρουράν.

ΙΑΓ. Βλέπετε αὐτὸν πῶς ἔρυγε τώρα; εἶναι στρατιώτης ἄξιος νὰ ἵσταται πλησίον τοῦ Καίσαρος καὶ νὰ διατάττῃ· ἀλλὰ βλέπετε τὸ ἐλάττωμά του; εἶναι τὸ ἀντίζυγον τῶν ἀρετῶν του, ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἡ νὺξ ἐστὶν ἴση μὲ τὴν ἡμέραν· εἶναι, κρίμα δι' αὐτόν.

(*) Βακχικῶν τὸ ἀνάγνωσμα.

Φοβοῦμαι μήπως ἡ ἐμπιστοσύνη, ἣν ὁ Ὀθέλλος ἐναπέθεσεν εἰς αὐτὸν, ἐν μιᾷ στιγμῇ τῆς ἀδυναμίας του ταύτης, θέλει φέρει τὴν νῆσον ἄνω κάτω.

ΜΟΝ. Καὶ εἶναι συχνὰ εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην;

ΙΑΓ. Τοῦτο εἶναι πάντοτε τὸ προοίμιον τοῦ ὕπνου του· ὅταν ὅμως τὸ ποτὸν δὲν σείσει τὴν κοιτίδα του, δύναται ν' ἀγρυπνῇ ὁλόκληρον ἡμερονύκτιον.

ΜΟΝΤ. Ἤθελεν εἶναι καλὸν νὰ τὸ μάθῃ ὁ στρατηγὸς· ἴσως δὲν τὸ βλέπει, ἢ ὡς ἐκ τῆς καλοκάγαθιας του βλέπει μόνον τὰς ἀρετὰς τοῦ Κασσίου, καὶ παραβλέπει τὰ ἐλαττώματά του. Δὲν εἶναι ἀληθὲς τοῦτο;

(Ὁ Ῥοδερίγος φαίνεται εἰς τὴν θύραν χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ ὁ Μοντάνος.)

ΙΑΓ. (κατ' ἰδίαν) Πῶς! ἐδῶ εἶσαι Ῥοδερίγε; Ἔλα τώρα, τρέξε γρήγορα ναῦρῃς τὸν ὑπασπιστήν.

(Ἐξέρχεται ὁ Ροδερίγος.)

ΜΟΝΤ. Εἶναι λυπηρὸν τὸ ὅτι ὁ γενναῖος Μαῦρος ἐνεπιστεύθη θέσιν τοσοῦτον σημαντικὴν εἰς ἄνθρωπον ὁποῖος εἶναι ὁ ὑπασπιστής του Ἤθελεν εἶναι ἔργον ἅγιον νὰ τὸ εἴπῃ τις εἰς αὐτόν.

ΙΑΓ. Ἐγώ; ὁ Θεὸς φυλάξοι! Καὶ νὰ μοῦ χαρίσουν ὅλην αὐτὴν τὴν ὡραίαν νῆσον δὲν τοῦ τὸ λέγω. Τὸν Κάσσιον τὸν ἀγαπῶ πολὺ, καὶ ἤθελα κάμει τὸ πᾶν διὰ νὰ τὸν θεραπεύσω ἀπὸ τὸ κακὸν τοῦτο. Ἄ! τί θόρυβος εἶν' αὐτός;

(Ἀκούεται ἔσωθεν—Βοήθειαν! τρέξατε! καὶ μετ' ὀλίγον εἰσέρχεται ὁ Κάσσιος καταδιώκων τὸν Ῥοδερίγον.)

ΚΑΣΣ. Ἀχρεῖε! Κατεργάρη!

ΜΟΝΤ. Ὑποστράτηγε, τί ἐπάθετε;

ΚΑΣΣ. Ἀκοῦς ἐκεῖ τὸν ἀχρεῖον, νὰ θέλῃ νὰ μὲ διδάξῃ τὸ χρέος μου! θὰ τὸν κοπανίσω ὡς που νὰ χωθῇ σὰν πάσσαλος στὴν γῆν.

ΡΟΔ. Νὰ μὲ κοπανίσῃς, Ἔ!

ΚΑΣΣ. Μιλᾷς ἀκόμη, σκυλί!

(Κτυπῶν αὐτόν.)

ΜΟΝ. Ὑποστράτηγε, μή! (κρατῶν αὐτόν) Κύριε σᾶς παρακαλῶ ἀπέχετε.

ΚΑΣΣ. Ἄφησέ με, κύριε εἰδὲ μὴ θ' ἁρπάξῃς μιὰ στὴ μούρη.

ΜΟΝΤ. Ἔλα, ἔλα, παραίτα, εἶσαι μεθυσμένος.

ΚΑΣΣ. Μεθυσμένος ἐγώ!

ΙΑΓ. (Κατ' ἰδίαν πρὸς τὸν Ῥοδερίγον). Τρέξε, σοῦ λέγω, καὶ διάδοσε ὅτι ἡ πόλις ἐστασίασεν.

(Ῥοδερίγος ἐξέρχεται)

Φίλτατε ὑποστράτηγε, μή,—Θεέ, κύριοι,—Βοήθεια! γιὰ τὸ Θεό!—Ὑπασπιστά—Κύριε Μοντάνε!—Κύριε! Βοηθεῖτε κύριοι! τί ὡραία φρούρησις, μὰ τὴν ἀλήθειαν!

(Ἀκούεται κώδων.)

Τίς κρούει τὸν κώδωνα; ὦ διάβολε! ὅλη ἡ πόλις ἐσηκώθη στὸ πόδι· ὦ θεὲ, ὑπασπιστὰ, ἄπεχε! ἀπολέσθη ἡ τιμή σου διὰ παντός.

(Εἰσέρχεται ὁ Ὀθέλλος μετὰ τῶν ἀκολούθων του.)

ΟΘΕΛΛ. Τί τρέχει ἐδῶ;

ΜΟΝΤ. Τὸ αἷμά μου ἀκόμη, τρέχει, εἶμαι θανασίμως πληγωμένος.

ΟΘΕΛ. Ἂν ἀγαπᾶτε τὴν ζωήν σας σταθῆτε!

ΙΑΓ. Σταθῆτε ὑποστράτηγε, σταθῆτε κύριε! Μοντάνε! Κύριοι!

Ἐλησμονήσατε ὅλως; δι' ὅλου τὴν θέσιν καὶ τὸ χρέος σας.

Σταθῆτε σᾶς λέγω, ὁ στρατηγὸς σᾶς ὁμιλεῖ· ἐντροπή σας!

ΟΘΕΛΛ. Τί σημαίνει τοῦτο; πόθεν προῆλθε; Μετεβλήθημεν εἰς Τούρκους, καὶ κάμνομεν ἐναντίον ἡμῶν αὐτῶν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐμπόδεσε τοὺς Ὀθωμανοὺς τοῦ νὰ μᾶς κάμωσιν; Ἐντροπὴ, φίλοι μου, εἴμεθα χριστιανοὶ, ἀφήσατε τὸν βάρβαρον τοῦτον διαπληκτισμόν σας. Ἡ παραφορὰ τῆς ὀργῆς πολλάκις ἐκθέτει τὴν ζωὴν εἰς ματαιον θάνατον. Παύσατε τὸν τρομερὸν κώδωνα, ὅστις ἐμπνέει τρόμον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς νήσου ταύτης, καὶ ταράττει τὴν ἡσυχίαν των.— Τί ἐπάθετε, Κύριοι; Τίμιε Ἰάγε, σὺ ὅστις φαίνεσαι νεκρὸς ἀπὸ τὴν λύπην σου εἰπέ μοι τίς ὑπεκίνησε τὴν ἔριδα ταύτην; ἐὰν ὄντως μὲ ἀγαπᾷς νὰ μοὶ εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν

ΙΑΓ. Δὲν ἠξεύρω· τώρα τρὸ ὀλίγου ἦσαν ἡγαπημένοι σὰν γαμβρὸς μὲ τὴν νύμφην, ἀλλ' αἴφνης. (ὡς νὰ τοὺς εἶχε χωρίσει κανεὶς ἀπαίσιος πλανήτης) σύρουν τὰ ξίφη των, καὶ ὡς ἐν τρομερᾷ μονομαχίᾳ τὰ διευθύνουσι κατ' ἀλλήλων. Δὲν δύναμαι ποσῶς νὰ ἐξηγήσω τὴν ἀρχὴν τῆς ἀλλοκότου ταύτης ἔριδος· εἴθε τὰ σκέλη ταῦτα τὰ ὁποῖα μὲ ἔφερον εἰς αὐτὴν νὰ εἶχον ἀποκοπῇ εἰς ἔνδοξον πάλην!

ΟΘΕΛΛ. Μιχαὴλ Κάσσιε, πῶς ἐλησμόνησας εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὸ χρέος σου;

ΚΑΣΣ. Σᾶς παρακαλῶ συγχωρήσατέ μοι, δὲν δύναμαι νὰ ὁμιλήσω.

ΟΘΕΛΛ. Γενναῖε Μοντάνε, σὺ ἦσο πάντοτε εὐγενὴς τοὺς τρόπους, καὶ πάντες γινώσκουσι τὴν σοβαρότητα καὶ τὸ φιλήσυχον τῆς νεανικῆς σου ἡλικίας, καὶ τὸ ὄνομά σου εἶναι εἰς τὰ στόματα τῶν φρονιμωτάτων. Διὰ τί λοιπὸν ἐκθέτετε οὕτω τὴν ὑπόληψίν σας, καὶ ἀνταλλάσσετε τὸ καλόν σας ὄνομα μὲ τὸ τοῦ νυκτερινοῦ μαχητοῦ, ἀποκρίθητέ μοι.

ΜΟΝΤ. Οὐδὲν ἄλλο κακὸν σύνοιδα ἐκ τῶν ὅσα νῦν συνέβησαν ἢ ὅτι ὑπερησπίσθην ἐμαυτὸν, ἂν τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔγκλημα.

ΟΘΕΛΛ. Μὰ τὸν οὐρανὸν τὸ αἷμα ἤδη ὑπερισχύει τοῦ λογικοῦ καὶ ἡ ἀγανάκτησις ἥτις φλογίζει τὴν καρδίαν μου ἀπειλεῖ νὰ μὲ παραφέρῃ εἰς τρόπον ἀκάθεκτον. Ἂν ἅπαξ κινηθῶ, καὶ ἁπλῶς ὑψώσω τὸν βραχίονά μου, θὰ κατασυντρίψω τὸν κάλλιστον ἐξ ὑμῶν· θέλω ἀφεύκτως νὰ μάθω πόθεν ἐπήγασεν ἡ αἰσχρὰ αὕτη ἔρις· ὁ αἴτιος αὐτῆς καὶ ἀδελφός μου ἂν ἦναι μ' ἀπώλεσε διὰ παντός. Πῶς κύριοι, ἐν χώρᾳ ὅπου τὰ πνεύματα τῶν κατοίκων εἶναι ἔτι τεθορυβημένα ὑπὸ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου, ἡμεῖς ἐμπλέκεσθε εἰς ἰδιαιτέρας ἔριδας ἐν ὥρᾳ νυκτὸς, καὶ ἐν

τόπω φρουρήσεως ! Εἶναι φρικτόν ! Ἴάγε εἰπέ μοι πεῖος ἤρχισε.

ΜΟΝ. Ἂν διὰ λόγους φιλίας ἢ ὑπηρεσίας παραμορφώσητε ὅπως δήποτε τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἶσθε στρατιώτης.

ΙΑΓ. Μὴ μὲ προσβάλλετε τόσον, προτιμῶ ν' ἀποκόψωσι τὴν γλῶσσάν μου παρὰ νὰ εἴπω λέξιν προσβλητικὴν κατὰ τοῦ Κασσίου· καὶ ὅμως ἀπεφάσισα νὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν, χωρὶς ποσῶς νὰ τὸν ἀδικήσω.

Ἰδοὺ λοιπὸν τί συνέβη. Ἐνῶ ὁ στρατηγὸς Μοντάνος καὶ ἐγὼ συνομιλοῦμεν, εἰσέδραμεν ἄνθρωπός τις κράζων πρὸς βοήθειαν, καὶ καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦ Κασσίου διεσθύνοντος κατ' αὐτοῦ γυμνὸν τὸ ξίφος διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ· ὁ κύριος λοιπὸν οὗτος πηδᾷ πρὸς τὸν Κάσσιον καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ ἀπέχῃ ... ἐγὼ δὲ κατεδίωξα τὸν κραυγάζοντα φοβούμενος μήπως (ὅπερ καὶ συνέβη) διεγείρῃ τὴν πόλιν διὰ τῶν κραυγῶν του· ἀλλ' ὡς φαίνεται ταχύτερος ὢν ἐμοῦ τοὺς πόδας μὲ ἐξέφυγε· καὶ τότε ἐπέστρεψα διότι ἤκουσα τὴν κλαγγὴν τοῦ ξίφους, καὶ τὸν Κάσσιον ὑβρίζοντα μανιωδῶς, ὅπερ οὐδέποτε εἶχον ἰδεῖ εἰς αὐτόν· ἐπιστρέψας δὲ (διότι τοῦτο δὲν διήρκεσε πολὺ) τοὺς εὗρον συμπεπλεγμένους καὶ παλαίοντας, καὶ συνωθουμένους καὶ διαπληκτιζομένους, ὅπως τοὺς εὕρετε καὶ ὑμεῖς. Οὐδὲν ἔχω νὰ εἴπω πλέον περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης· Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἄνθρωποι, καὶ οἱ κάλλιστοι πολλάκις λησμονοῦσι τὰ χρέη των, καὶ μολονότι ὁ Κάσσιος ἐν τῇ παραφορᾷ αὐτοῦ ἐνέτριψε πληγὰς καὶ εἰς ἐμέ, ὡς πράττουσι πάντοτε οἱ ὀργιζόμενοι κατὰ τῶν καλλίστων φίλων των, φαίνεται ὅμως ἀναμφίβολον ὅτι ὁ φυγὼν ἐκεῖνος ὕβρισε τὸν Κάσσιον εἰς τρόπον ἀφόρητον.

ΟΘΕΛΛ. Ἤξεύρω, Ἴάγε, ὅτι ὑπὸ καλοκαγαθίας καὶ φιλίας μετριάζεις τὰ πράγματα ὑπὲρ τοῦ Κασσίου.—Κάσσιε σὲ ἀγαπῶ, ἀλλὰ δὲν θέλεις πλέον μὲ ὑπηρετεῖν ὡς ἀξιωματικός.

(Εἰσέρχεται ἡ Δυσδαιμόνα μετὰ τῶν ἀκολούθων αὐτῆς.)

Ἴδετε ἂν δὲν ἠγέρθη ἡ σύζυγός μου.

Θὰ σὲ καταστήσω παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους.

ΔΥΣ. Τί συμβαίνει, φίλτατε ;

ΟΘΕΛΛ. Τίποτε, φιλτάτη μου, ἂς ἀπέλθωμεν. (Πρὸς τὸν Μοντάνον) Κύριε διὰ τὰς πληγάς σας ἐγὼ θέλω γείνει ἰατρός. Ἂς ἀπαγάγωσιν αὐτόν.

(Ἐξέρχονται πάντες ἐκτὸς τοῦ Κασσίου καὶ Ἰάγου.)

ΙΑΓ. Εἶσθε πληγωμένος, ὑπασπιστά ;

ΚΑΣΣ. Φεῦ ! οὐδεμία χειρουργία δύναται νὰ μὲ θεραπεύσῃ.

ΙΑΓ. Ὁ Χριστὸς κ' ἡ καλὴ ὥρα !

ΚΑΣΣ. Πέγει πλέον ἡ τιμή μου, ἡ τιμή μου, ἡ τιμή μου ! ὦ ! ἀπώλεσα πλέον τὴν τιμήν μου ! Ἀπόλεσα τὸ ἀθάνατον μέρος τῆς ὑπάρξεώς μου, καὶ μοὶ ἀπέμεινε μόνον τὸ κτηνώδες αὐτῆς μέρος. ὤχετω πλέον ἡ τιμή μου, Ἴάγε, ἡ ὑπόληψίς μου!

ΙΑΓ. Στὴ συνείδησί μου σοῦ λέγω, ἐνόμισα ὅτι ἦσο θανασίμως πληγωμένος· τοῦτο ἤθελεν εἶναι πολὺ ὀλεθριώτερον τῆς προσβολῆς τῆς τιμῆς καὶ ὑπολήψεώς σας. Ἡ τιμὴ καὶ ἡ φήμη καὶ ὑπόληψις τί ἄλλο εἶναι ἢ παχυλὴ ἀπάτη, πολλάκις ἀποκτωμένη ἀναξίως καὶ ἀφαιρουμένη ἄνευ αἰτίας ; .. Τὴν τιμήν καὶ ὑπόληψίν σου δὲν τὴν χάνεις ποσῶς, ἐκτὸς ἐὰν θεωρῇς ἑαυτὸν ἄξιον τοῦ παθεῖν τοιαύτην ζημίαν. Καλὲ μεγάλη δουλειὰ εἶναι; ὑπάρχουν μυρίοι τρόποι τοῦ νὰ ἐξιλεώσωμεν τὸν στρατηγόν. Διὰ τῆς τιμωρίας ταύτης θέλει νὰ σᾶς συνοικειώσῃ μὲ τὴν αὐστηρὰν πειθαρχίαν του· εἶναι μᾶλλον πρὸς παράδειγμα ἢ ἀπὸ ἐχθροπάθειαν, καθὼς ὅταν δέρνῃ τις τὸ σκυλάκι του διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ φόβον εἰς τὸν ἀγέρωχον λέοντα· ἱκέτευσον αὐτὸν καὶ θέλεις μαλάξει τὴν καρδίαν του.

ΚΑΣΣ. Προτιμῶ νὰ τὸν ἱκετεύσω νὰ μὲ περιφρονῇ μᾶλλον ἢ νὰ ἀτιμάσω τοιοῦτον γεννεῖν στρατηγὸν δι' ἐμοῦ τοῦ κούφου, τοῦ μεθυσμένου καὶ ἀγοήτου ἀξιωματικοῦ.

(Ἀποτεινόμενος εἰς ἑαυτὸν μετ' ἀγανακτήσεως).

—Μεθυσμένος, ἔ! καὶ νὰ ψιττακίζῃς, καὶ νὰ τραυλίζῃς, καὶ νὰ ταλαντεύεσαι καὶ νὰ ὀργίζησαι κατὰ τῆς διαβαινούσης σκιᾶς ! Ὦ ἀόρατον πνεῦμα τοῦ οἴνου ! ἂν δὲν ἔχῃς ἄλλο ὄνομα σὲ ὀνομάζω —διάβολον !

ΙΑΓ. Τί ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατεδίωκες μὲ τὴν σπαθήν σου; τί σε εἶχε κάμει ;

ΚΑΣΣ. Δὲν ἠξεύρω.

ΙΑΓ. Εἶναι δυνατόν ;

ΚΑΣΣ. Ἐνθυμοῦμαι πλῆθος πραγμάτων, ἀλλ' οὐδὲν διακεκριμένως.—Ὦ! τί ἀνοησία νὰ ἐμβάλωσιν οἱ ἄνθρωποι ἐχθρὸν εἰς τὸ στόμα των διὰ νὰ κλέψῃ τὸν ἐγκέφαλον αὐτῶν. Πῶς δυνάμεθα νὰ ἐντρυφῶμεν εἰς κραιπάλας, καὶ νὰ χειροκροτῶμεν μεταβάλλοντες ἑαυτοὺς εἰς κτήνη !

ΙΑΓ. Ναὶ, ἀλλὰ τώρα εἶσθαι καλά. Πῶς ἀνελάβετε τόσον γρήγορα ;

ΚΑΣΣ. Ὁ διάβολος τῆς μέθης εὑρεστήθη νὰ δώσῃ τόπον τῷ διαβόλῳ τῆς ὀργῆς, ἵνα ἴδω καὶ καταφρονέσω ἐμαυτὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς.

ΙΑΓ. Καλὲ δὰ σιωπᾶτε, καὶ εἶσθε πάρα πολὺ αὐστηρὸς εἰς τὴν ἠθικήν σας. Διὰ τὰς περιστάσεις, τὸν τόπον, καὶ τὴν κατάστασιν τῆς χώρας ἐπεθύμουν νὰ μὴ συνέβαινε τοῦτο· ἀλλ' ἐπειδὴ συνέβη προσπάθησον νὰ θεραπεύσῃς τὸ κακόν.

ΚΑΣΣ. Καλὰ λοιπὸν, ὑπόθες ὅτι πηγαίνω νὰ τοῦ ζητήσω πάλιν τὴν θέσιν μου, καὶ εἰς ἀπάντησίν μοὶ λέγει ὅτι εἶμαι μέθυσος! Καὶ ἂν εἶχον ὅσα στόματα εἶχεν ἡ πολυκέφαλος ὕδρα ἡ τοιαύτη ἀπάντησις δὲν ἤθελε μὲ ἀποστομώσει;

Ἐνῶ τώρα ἔχω τὰς φρένας σώας, μετ' ὀλίγον νὰ γείνω μωρὸς, καὶ πάντα κτῆνος ! Πόσον παράδοξον ! ὤ, ναί πᾶν ποτήριον μέθης εἶναι κατηραμένον, καὶ πᾶν μόριον αὐτοῦ εἶναι διάβολος.

ΙΑΓ. Ὄχι δά, τὸ καλὸ τὸ χρηστὸ εἶναι καλὸν καὶ

ἥμερον ζῶον ὅταν ἠξεύρῃ τις νὰ τὸν μετοχειισθῇ. Παῦσαι πλέον τοῦ νὰ τὸ καταρᾶσαι. Φίλτατε ὑπασπιστά, ἐλπίζω ὅτι δὲν ἀμφιβάλλεις περὶ τῆς ἀγάπης μου.

ΚΑΣΣ. Ὄχι βέβαια, διότι μ' ἐκαμες νὰ μεθύσω.

ΙΑΓ. Καὶ ποιὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποῦ δὲν μεθᾷ καμμιὰ φορά. Νὰ σᾶς πῶ ὅμως τί ἔχετε νὰ κάμετε. Στρατηγὸς τώρα εἶναι τοῦ στρατήγου μας ἡ σύζυγος. Δύναμαι νὰ ἐκφρασθῶ οὕτω διότι εἶναι παραδεδομένος εἰς ἀδιάκοπον μελέτην τῆς κολλονῆς, τῶν βλεμμάτων, τῶν χαρίτων καὶ κινημάτων της· ὕπαγε νὰ προσπέσῃς εἰς αὐτήν· ἱκέτευσον αὐτὴν ἐνενδότως, καὶ θέλει ἀφυκτως σὲ βοηθήσειν εἰς τὸ ν' ἀναλαβῃς τὴν θέσιν σου. Εἶναι μία ψυχὴ τόσον ἐπιεικὴς, τόσον καλοκάγαθος, καὶ πρόθυμος εἰς τὸ νὰ πράττῃ τὸ καλὸν, ὥστε ἡ ἀγαθὴ αὐτῆς ψυχὴ ἤθελε τὸ νομίσει παράβασιν τοῦ καθήκοντος τὸ νὰ μὴ πράξῃ περισσότερον τοῦ ὅτι αἰτοῦσι παρ' αὐτῆς. Καθικέτευσεν αὐτὴν νὰ συνδέσῃ πάλιν τὸν μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ συζύγου της διαῤῥαγέντα δεσμόν, καὶ στοιχηματίζω ὅλην μου τὴν κατάστασιν ὅτι ἡ τύχη σας θὰ γείνῃ πολὺ καλλιτέρα.

ΚΑΣΣ. Καλὰ μὲ συμβουλεύετε.

ΙΑΓ. Σὲ ὁρκίζομαι εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῆς φιλίας καὶ καλοκάγαθίας μου.

ΚΑΣΣ. Εἶμαι πεπεισμένος περὶ τούτου, καὶ τὸ πρωΐ ἐνωρὶς θέλω προσπέσειν εἰς τὴν ἀνάρετον Δυσδαιμόναν ἵνα μεσιτεύσῃ ὑπὲρ ἐμοῦ: καὶ ἂν τὸ μέσον τοῦτο δὲν ἐπιτύχῃ, οὐδὲν ἄλλο θέλει ἐπιτύχῃ.

ΙΑΓ. Ὀρθῶς λέγετε. Καλὴν νύκτα σας ὑπασπιστά· πρέπει νὰ σπεύσω εἰς τὴν φρούρησιν.

ΚΑΣΣ. Καλὴν νύκτα, ἀγαθέ μου φίλε Ἰάγε.

ΙΑΒ. (Μόνος) Λοιπὸν τίς δύναται νὰ εἴπῃ τώρα ὅτι ῥαδιουργῶ ὡς κατοχθόνιος, ἀφ' οὗ ἡ συμβουλὴ τὴν ὁποίαν τῷ δίδω εἶναι εἰλικρινὴς καὶ προσφορωτάτη; διότι εἶναι τὸ μόνον εὔκολον τὸ νὰ συγκινήσῃ τις πρὸς ἀγαθοεργίαν τὴν οἰκτείρμονα Δυσδαιμόναν, τῆς ὁποίας ἡ καρδία εἶναι τόσον γόνιμος τοῦ καλοῦ, ὅσον εἶναι τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως. Καὶ τί θὰ ἔχῃ νὰ κάμῃ;—Νὰ δυσωπήσῃ τὸν Μαῦρον— Καὶ τὸ βάπτισμά του ἂν ἐπρόκειτο ν' ἀρνηθῇ, καὶ πᾶν ἄλλο σύμβολον τῆς σωτηρίας του, ἡ ψυχή του εἶναι τοσοῦτον ἀφωσιωμένη εἰς τὸν ἔρωτα αὐτῆς, ὥστε δύναται νὰ τὸν πείσῃ, νὰ τὸν μεταπείσῃ καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ νὰ τὸν κάμῃ ὅ,τι ἂν θέλῃ, ἐξασκοῦσα θείαν δύναμιν ἐπὶ τῆς ἀσθενοῦς καρδίας του. Κατὰ τί λοιπὸν εἶμαι πανοῦργος καὶ κατοχθόνιος, ἐγὼ ὅστις δίδω τοιαύτας σωτηριώδεις συμβουλὰς εἰς τὸν Κάσσιον;

Ὅταν οἱ δαίμονες θέλουν νὰ κατορθώσωσι τὰ κλέον θεοστυγῆ ἔργα των, τὰ ὑπαγορεύουσιν ὑπὸ μορφὴν θείαν, ὅπως κάμνω καὶ ἐγὼ τώρα. Διότι ἐνῷ οὗτος ὁ βλὰξ ἱκετεύει τὴν Δυσδαιλόναν ἵνα θεραπεύσῃ τὴν δυστυχίαν του, καὶ ἐνῷ αὐτὴ καθικετεύει ἐνθέρμως ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν Μαῦρον, θέλω ἐμφυσήσειν εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ τὴν ἰοβόλον ὑποψίαν· — Ὅτι τὸν ἀνακαλεῖ εἰς τὴν θέσιν του διὰ τοὺς ἀθεμίτους σκοπούς της· καὶ οὕτως ὅσῳ μᾶλλον προσπαθήσῃ νὰ τὸν σώσῃ, τοσοῦτῳ μᾶλλον θέλει ἐπισύρει εἰς ἑαυτὴν τὴν ἀπέχθειαν καὶ ὀργὴν τοῦ Μαύρου. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν θέλω τρέψει τὴν ἀρετὴν αὐτῆς εἰς ῥύπον ἀτιμίας, καὶ ἐκ τῆς ἀγαθότητος αὐτῆς θέλω κατασκευάσει παγίδα εἰς τὴν ὁποίαν θέλουν ἐμπέσειν ἅπαντες.—Τί θέλεις Ῥοδερίγε;

(Εἰσέρχεται ὁ Ῥοδερίγες)

ΡΟΔ. Ἰδοὺ μὲ κάμνεις καὶ τρέχω οὐχὶ πλέον ὡς κυνηγὸς κύων, ἀλλ' ὡς τὸ ζῶον τὸ ὁποῖον ὠθεῖται τυφλῶς πρὸς τὴν ἄγραν ὑπὸ τῶν κραυγῶν τοῦ κυνηγοῦ. Κατεδαπάνησα σχεδὸν ὅλα μου τὰ χρήματα, ἔφαγα ἀπόψε *ξυλιαῖς ἀθάναταις* καὶ τὸ κάτω κάτω τῆς γραχῆς, — θέλω *μάθει ἓν καλὸν μάθημα* διὰ τοῦ τόσου κόπου μου καὶ τῆς δαπάνης ὅλης τῆς περιουσίας μου! Καὶ οὕτω μὴ ἔχων ὀβολὸν εἰς τὸ βαλάντιόν μου, ἀλλὰ πολλὴν *γνῶσιν* εἰς τὸν ἐγκέφαλόν μου, θέλω ἐπιστρέψειν εἰς τὴν Βενετίαν.

ΙΑΓ. Δυστυχεῖς ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν ἔχουσιν ὑπομονήν! — Ἐθεραπεύθη ποτὲ πληγὴ διὰ μιᾶς; Ἠξεύρεις ὅτι ἐργαζόμεθα διὰ τῆς εὐφυΐας μας καὶ ὄχι διὰ μαγείας; ἡ δὲ ἀνθρωπίνη εὐφυΐα ἀπαιτεῖ καιρὸν διὰ νὰ ἐπιφέρῃ τὰ ἀποτελέσματά της. Δὲν εἶσαι εὐχαριστημένος; ὁ Κάσσιος σὲ ἔδειρε, καὶ σὺ διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης βλάβης σου ἔῤῥιψες κάτω τὸν Κάσιον. Εἰ καὶ ἄλλα δένδρα καρποφοροῦσιν ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου τὰ ἀνθοῦντα πρῶτον φέρουσι καρπόν. Λάβε ὀλίγην ὑπομονήν. (Πλησιάζει εἴς τινα θυρίδα) — Μὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐξημέρωσεν. Ἄπελθε· ὕπαγε εἰς τὸ κατάλυμα τὸ ὁποῖον σοὶ προσδιορίζει τὸ εἰσιτήριόν σου. Φύγε, σου λέγω, φύγε. Μὴ σὲ μέλει, θὰ σοῦ 'πῶ κἀ' ἄλλα, μετ' ὀλίγον· φύγε.

(Ἐξέρχεται ὁ Ῥοδερίγος.)

Δύο πράγματα ἔχω νὰ κάμω. — Ἡ σύζυγός μου θέλει μεσιτεύσῃ παρὰ τῇ δεσποίνῃ αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ Κασσίου· ἂς τρέξω νὰ τὴν ὠθήσω εἰς αὐτόν. Ταὐτοχρόνως δὲ νὰ παρασύρω τὸν Μαῦρον, διὰ νὰ τὸν φέρω ἐκεῖ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Κάσσιος ἱκετεύει τὴν σύζυγόν του. — Ἀξιόλογα· μὴ ἀμβλύνῃς ὅμως τὰ τεχνασματά σου διὰ τῆς ἀδιαφορίας καὶ βραδύτητος· σπεῦσον!

(Ἕπεται συνέχεια.)

—

ΒΕΡΑΓΓΕΡΟΣ.

—o—

Ὁ Δημοτικώτατος οὗτος τῶν τῆς Γαλλίας ἀοιδῶν, οὐχ ἧττον γνωστὸς καὶ παρ' ἡμῖν διὰ τὰ ἐνθουσιώδη μάλιστα ᾄσματα ἅτινα ἐποίησαν ὑπὲρ ὑμῶν κατέλιπεν, ἀποθανὼν τὴν 4 (16) Ἰουλίου τοῦ παρελθόντος ἔτους περὶ τὸ 78 ἔτος τῆς ἡλι-

κίας αὐτοῦ, τὴν ἰδίαν βιογραφίαν ἣς ὑπῆρξεν αὐτὸς συγγραφεύς. Ἐκ τῆς βιογραφίας ταύτης γεγραμμένας μετ' ἀφελείας καὶ ἀληθείας ἐξάγωμεν ὅτι ἐπικρατέσταται ἦσαν παρ' αὐτῷ αἱ δύο ἐκεῖναι ἀρεταὶ ἃς ἀναλλοιώτους ἐτήρησεν ἐφ' ὅλον τὸ διεξοδικὸν στάδιον τοῦ βίου αὐτοῦ· ἡ ἀγάπη, λέγομεν, πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ὁ πρὸς τὴν δημοκρατίαν ἔρως. Τοσοῦτον δὲ μᾶλλον ἀξιάγαστος εἶναι ἡ ἀνένδατος αὐτοῦ ἐμμονὴ εἰς ὅσα ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἐπρέσβευσεν, ὅσον τὴν μὲν γέννησιν ἔσχε ταπεινὴν, τὴν δὲ ἀγωγὴν ἀτελῆ, ἀσυνάρτητον καὶ παρημελημένην δὶ ἔλειψιν μάλιστα χρημάτων καὶ διδασκάλων ἱκανῶν. Γεννηθεὶς ὑπὸ πατρὸς ἐργον λογιστοῦ μετερχομένου παρὰ ὀψοπώλῃ, χωρισθεὶς ἀπὸ τῆς μητρὸς καὶ παραδοθεὶς εἰς τροφὸν οὔτε γάλα ἔχουσαν, ἀλλ' οὔτε μισθουμένην διὰ τὴν ἔνδειαν τῶν γονέων ἔφθασε διὰ μόνον εὐφυΐας καὶ συνέσεως εἰς τὴν περιωπὴν ὅπου εἴδομεν αὐτόν· ἤθελε δὲ ἀπολαύσει καὶ τῶν μεγαλητέρων τῆς πολιτείας ἀξιωμάτων, ἀναδεικνύμενος καὶ ἀκαδημαϊκὸς καὶ ὑπουργὸς, ἐὰν σρκατένευε νὰ ὑποβάλῃ ἑαυτὸν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις εἰς ἃς καὶ πᾶς ὁ ἀναδεχόμενος τοιοῦτο ἀξίωμα Ἀλλ' αὐτὸς, εἰ καὶ σφοδρότατος δημοκράτης, μισῶν ὅμως πάντα τοιοῦτον δεσμόν, οὐδὲ κἂν μερίδος πολιτικῆς, πρᾶγμα παράδοξο, ὀπαδὸς ὑπῆρξεν, εἰ καὶ οἰκειότατος τῶν ἐπισημοτέρων ἀρχηγῶν τῆς μερίδος τῶν φιλελευθέρων « Ἤμην αὐτὸς οὗτος κατὰ πάντα ἐλεύθερος, διότι οὐδέποτε ὑπῆρξα ὀπαδὸς μερίδος, ἀλλὰ γνώμης.»

Συνήθως βλέπομεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὅτι ὁ ἐκ ταπεινῶν ἀνυψούμενος, εἴτε κατὰ τύχην εἴτε καὶ διὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, φυσιοῦται καὶ ἐναγώνιος ἀτενίζει πρὸς τὰ ὑψηλότερον αὐτοῦ κείμενα· λησμονῶν τὴν ἰδίαν καταγωγὴν γίνεται καὶ τῶν ἐκ προγόνων ἀριστοκρατῶν ἀριστοκρατικώτερος. Τοιοῦτος δὲν ὑπῆρξεν ὁ υἱὸς τοῦ λογιστοῦ τοῦ ὀψοπώλου Βεραγγέρος. Συντελέσας ὡς οὐδεὶς ἄλλος εἰς τὴν πολιτικὴν μεταβολὴν τοῦ 1830 ἔτους, ἀσπεποιήθη νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν νέον βασιλέα, καὶ ἐπιμόνως παρακαλέσαντα αὐτὸν διὰ τοῦ Λαφίτ, διότι, λέγει, ἐφοβούμην πρὸ πάντων μή μοι προσφέρῃ τιμὰς ἢ συντάξεις. Οἱ βασιλεῖς, ὅσον νεφλώδεις καὶ ἂν ὦσι, δὲν ἀγαπῶσι ν' ἀπορρίπτωνται κατὰ πρόσωπον αἱ προτάσεις αὐτῶν. Καὶ μὴ ἐπισκεπτόμενον μὲν αὐτὸν θὰ μ' ἐξελάμβανε σκαιὸν καὶ ἀγροῖκον, ἀποβάλλοντα ὅμως τὰς προσφορὰς θὰ μ' ἐθεώρει ὑπερόπτην καὶ αὐθάδη. »

Μετὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ 1830 ἔτους, κατέλιπε πᾶσαν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἐνέργειαν· διότι, λέγει, « μετὰ τὸν θρίαμβον τῶν ἀρχῶν τοῦ δήμου καὶ τὴν κατάργησιν τῶν ἀρχῶν τῶν νομιμοφρόνων, ἐνόμισα τετελεσμένον τὸ ἔργον μου. Ἐνόμισα ὅτι ἐδεῖτο χρόνου τινὸς ἀναπαύσεως τὸ ἔθνος ἵνα κρίνῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ. . . « Πολλοὶ τῶν φίλων μου, προστίθησι μετὰ μικρὸν, ἐπεθύμουν νὰ ἀναμιχθῶ εἰς τὰ πράγματα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. . . ἀλλ' ἡ ἐξουσία εἶναι ἔργον δύσχρηστον, οὐτινος τὴν χρῆσιν πρέπει νὰ διδαχθῇ τις πολὺ πρὶν ἢ λάβῃ ἀνὰ χεῖρας αὐτό. »

Τοιαύτη ἐνότης χαρακτῆρος εἶναι βεβαίως σπανιωτάτη ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Ἐπειδὴ δὲ τά τε φρονήματα καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν ἀνθρώπων καταφαίνονται μᾶλλον ἐκ τῶν ἐπιστολῶν εἰς ἃς ἐμπιστεύονται αὐτὰς ἀφόβως, κρίνομεν καλὸν νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα μίαν ἢ δύο τῶν ἐπιστολῶν τοῦ εὐκλεοῦς ἐκείνου ποιητοῦ ἃς θεωροῦμεν ὡς ἀληθὲς ἐκμαγεῖον καὶ κάτοπτρον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

«Γίνωσκε, ἔγραφέ ποτε τῷ Λαμεναίῳ, ὅτι εἰς τὴν μελέτην συνίσταται ὅλη μου ἡ ἀξία Ἡ δὲ συζήτησις ἐξαφανίζει τὰς ὀλίγας μου ἰδέας. Πλὴν τούτου ἔχω διηλή κονα συνείδησιν ἐμποδίζουσάν με τοῦ νὰ γείνω ὀπαδὸς μερίδος· εἰμὶ ἁπλῶς ὀπαδὸς γνώμης. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν εἶναι κατὰ πάντα ἀληθὲς διότι ὁ πατριωτισμός, αἴσθημα τοῦτο ἁγήθεον. ἐν ἐμοὶ, διακόπτει τὸν δρόμον μου ὁσάκις φοβοῦμαι μὴ ἡ ἁρμογὴ τῶν ἀρχῶν μου βλάψῃ τὴν πατρίδα. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι εἶμαι ἁπλοῦς ἀοιδὸς, οὐχὶ ὅμως καὶ περιφίλαυτος· ὁμοιάζω ἐρημίτην ὅστις ἱστάμενος ἐπὶ τῆς ἀκτῆ, δέεται ὑπὲρ τῶν καταφρονούντων τὰς τρικυμίας λυπούμενος ὅτι ἀγνοεῖ καὶ τὸ κοπηλατεῖν καὶ τὸ οἰακοστροφεῖν. »

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐγράφη τὸ 1840 ἔτος· ἐκτὸς δὲ ἔτη μετὰ ταῦτα, τὸ 1850, ἐκλεχθεὶς ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ, ἀπεποιήθη τὴν ἐκλογὴν συμφώνως πρὸς τὰς αἰωνίους αὐτοῦ ἀρχὰς. Ἰδοὺ ἡ ἀξία μελέτης αὕτη ἐπιστολὴ, ἣν συνιστῶμεν ἰδίως πρὸς ἐκείνους τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν οἵτινες δοξάζουσι, ὅτι, πλάττων αὐτοὺς ὁ Θεὸς, ἀνέμιξεν εἰς τὴν ζύμην ὅλα τὰ ἡδύσματα (ζητοῦμεν συγγνώμην διὰ τὴν χυδαίαν λέξιν) ὅσα εἰσὶν ἱκανὰ νὰ καταστήσωσιν αὐτοὺς καὶ ὑπουργοὺς καὶ νομοθέτας καὶ καλοὺς· ἐνὶ λόγῳ εἰς πᾶν δημόσιον ἐπάγγελμα, κυρίως ἐμμισθον.

«Φίλτατοι συμπολῖται! Θέλετε λοιπὸν βεβαίως νὰ μὲ ἀναδείξητε νομοθέτην; Κατ' ἀρχὰς δὲν συγκατένευον νὰ πιστεύσω τὸ ἄκουσμα τοῦτο· ἤλπιζον ὅτι ἐκεῖνοι οἵτινες πρῶτοι συνέλαβον τὴν ἰδέαν ταύτην ἤθελον ἐπὶ τέλους ἐγκαταλείψει αὐτὴν, ἐλεοῦντες πρεσβύτην ἀείποτε ἀποφυγόντα τὰ δημόσια, ὅστις ἵνα πράξῃ γενναῖόν τι, πρέπει νὰ μάθῃ ἔχων ἡλικίαν καθ' ἣν οὐδὲν μανθάνομεν πλέον.

» Τῶν φίλων μου τινὲς μοὶ εἶπον ὅτι θὰ πράξω σφάλμα ἀποποιούμενον τὴν ἡμετέραν ἐντολήν. Τὸ κατ' ἐμὲ ὅμως φρονῶ τἀναντία. Εἰδὲ καὶ ἀληθῶς εἶναι τοῦτο σφάλμα, σώσατέ με ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ σώσω ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς τοιούτου.

» Ἀκούσατε, παρακαλῶ, τί θέλω εἰπεῖ· τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον ἵνα μὴ ἀπατᾶσθε ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς δημοτικότητός μου, ὅπως κἀγὼ δὲν τυφλώττω ἕνεκα αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν ποιητικήν μου ἀξίαν.

» Τὰ ἑξήκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη τῆς ἡλικίας μου, ἡ κλονουμένη ὑγεία μου, αἱ ἕξεις τοῦ νοός μου, ὁ χαρακτήρ μου ὃν διέσπρεψε πολυχρόνιος ἀνεξαρτησία ἀποκτηθεῖσα διὰ θυσιῶν, μὲ καθιστῶσιν ἀνί-

Μοῦσαι πιεθήσατε καὶ Ἔρως
Ὑποκριταὶ Ἰησουῖται
Καὶ σεῖς ὦ τύραννοι, χαρῆτε·
Ἀπέθανεν ὁ Βεραρδίρος!

Ἔσιγησεν ἡ λύρα ἥτις
Τοὺς δυστυχεῖς ἐπαρηγόρει·
Θεὸν τὸν ὁ πτωχὸς τεχνίτης
Ἐφίστιον τὸν ἐθεώρει.

Ι. ΚΑΡΑΣΟΥΤΣΑΣ.

κανον νὰ ἐκπληρώσω τὴν καθ' ὑπερβολὴν ἔντιμον ἐντολὴν ἣν θέλετε νὰ μοὶ ἀναθέσετε. Δὲν ἐμαντεύσατε τοῦτο, φίλτατοι συμπολῖται; Δὲν δύναμαι νὰ ζήσω καὶ νὰ σκεφθῶ εἰμὴ μεμονωμένος· εἰς τοῦτο καὶ μόνον ὀφείλω τὴν μικρὰν εὐθύτητα τῆς κρίσεως περὶ ἧς ἤκουσα ἐπαίνους. Ἀλλὰ μεταξὺ θορύβων καὶ τύρβης δὲν εἶναι πλέον ἐγὼ αὐτός· ὅθεν ὅστις θέλει νὰ διαταράξῃ τὴν ταλαίπωρόν μου κεφαλὴν, ἐξ ἧς πιθανὸν ἐγεννήθησάν ποτε ὠφέλιμοί τινες συμβουλαὶ, ἀσφαλέστατον ἔχει πρὸς τοῦτο τρόπον, τὸ νὰ μὲ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου συνελεύσεως. Ἐκεῖ, σιωπηλὸς καὶ κατηφὴς, θέλω φανῇ κατὰ πολὺ κατώτερος τῶν διαμιλλωμένων περὶ τὸ βῆμα εἰς ὃ εἰμὴ ἀνίκανος ν' ἀναβῶ. Νὰ παραξαθῶ, νὰ ὁμιλήσω ἢ καὶ νὰ ἀναγνώσω ἐνώπιον τοῦ δημοσίου μοὶ εἶναι ἀδύνατον· δημόσιον δὲ ὡς πρὸς ἐμὲ εἶναι πᾶσα συνάθροισις συγκεκροτημένη ἐκ πλέον ἢ δέκα ἀνθρώπων. Ἔχω δὲ τούτου ἀπόδειξις ἡ ὑπὸ πολλῶν παρεξηγηθεῖσα ἑπομένη περίστασις τοῦ βίου μου.

» Λαμπροτέρα τῶν ἀμοιβῶν ἣν δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ συγγραφεύς τις εἶναι ἡ κατάταξις αὐτοῦ ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ, τῷ ἐνδοξοτάτῳ τούτῳ σώματι. Καὶ ὅμως τὴν τιμὴν ταύτην ἀείποτε ἀπέφυγον, ὡς γινώσκων ὅτι αἱ ἕξεις τοῦ τε χαρακτῆρος καὶ τοῦ νοός μου δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὰς τοῦ σώματος τούτου· σημειώσατε δὲ ὅτι αἱ ἕξεις αὗται δὲν εἶναι ἀναγκαστικαὶ ὅσον καὶ αἱ τῶν δημοτικῶν συνελεύσεων.

» Ἀπὸ τοῦ 1815 ἔτους ὑπῆρξα, φίλτατοι συμπολῖται, μέτοχος τῶν ὑμετέρων θλίψεων καὶ ἐλπίδων. Πολλάκις μὲ ὠνομάσατε παρήγορον ὑμῶν· μὴ γίνεσθε λοιπὸν ἀγνώμονες. Ἀναβιβάζοντές με εἰς περιωπὴν τόσῳ ὑψηλὴν, ἀφαιρεῖτε ἀπὸ τῶν συμβουλῶν μου τὴν βαρύτητα ἣν δίδει αὐταῖς ἡ ἐξαιρετική μου θέσις. Ἐν ταῖς πολιτικαῖς ἀμίλλαις τὸ πεδίον τῆς μάχης καλύπτουσι νεκροὶ καὶ τραυματίαι, ἐγὼ δὲ, χωρὶς ποτε νὰ παρατηρήσω τὴν σημαίαν, συνετέλεσα πάντοτε, ὡς ἀληθὴς Γάλλος στρατιώτης, εἰς τὸ νὰ ταφῶσιν ἐκεῖνοι καὶ νὰ θεραπευθῶσιν οὗτοι. Ἀλλ' ἐὰν βιασθῶ σήμερον νὰ παλαίσω κἀγὼ μετὰ τῶν ἄλλων, θέλω καταξαθῇ ὅποπτος καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους πρὸς οὓς θέλω τείνει χεῖρα βοηθείας.

» Μή με μακρύνετε λοιπὸν ἀπὸ τῆς μονώτεως ἣν ἀσπαζόμενος ἐφάνην πολλάκις ἔχων τὸ δῶρον τοῦ προβλέπειν τὰ μέλλοντα· Δὲν εἶμαι ἐκ τῶν ἐχόντων ἀνάγκην νὰ κράζωσι δημοσία· « εἰμὶ πατριώτης, εἰμὶ δημοκράτης. » Ἀλλ' ἀκούω ὑμᾶς λέγοντάς μοι· « πρέπει νὰ πράξῃς ἔργον αὐταπαρνήσεως » Μὴ λησμονῆτε ὅμως, φίλτατοί μου συμπολῖται, ὅτι ἡ λέξις αὐταπάρνησις κρύπτει πολλάκις πολλὴν φιλοδοξίαν. Ἡ ἀληθὴς καὶ ἐπωφελὴς αὐταπάρνησις εἶναι ἡ ὁδηγοῦσα ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ ἐπιχειρισθῶμεν ὅσα μόνον εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ πράξωμεν. Εἰ δέ τις μὲ κατακρίνει ἐπὶ περιφιλαυτίᾳ, ἀπάντησιν ἐχέτω ὁλόκληρον τὸν βίον μου.

» Ἐλθωμεν καὶ εἰς τὰς ἰδέας ὅσας ζῶν μόνος συνέλαβον ἵνα τελειωθῇ τὸ δημοκρατικὸν ἔργον, ὃ ἐδόθη παρὰ Θεοῦ εἰς τὴν Γαλλίαν, πρὸς ὄφελος τῶν ἄλλων ἐθνῶν. Δὲν θέλω ἔχειν πάντοτε ἱκανὸν ἀριθμὸν φίλων ἐν τοῖς συνελεύσεσιν ἵνα ἀναπτύξωσι τὰς ἰδέας ταύτας, εἴποτε ἔχουσί τινα ἀξίαν ; Ἐνῷ ὁ λόγος μου συνεχαλμένος καὶ δειλὸς ὤν, θέλει ἐλαττώσει τὴν δύναμιν αὐτῶν, ὁ τῶν φίλων μου θέλει ἀπ' ἐναντίας ἀναδείξει αὐτάς. Ἵνα καταβληθῶσι τὰ προσκόμματα ὅσα ἀντίκεινται εἰσέτι εἰς τὸ γενικὸν καλὸν, ἀνάγκην ἔχομεν νέων καρδιῶν καὶ νοῶν.

» Παρακαλῶ λοιπὸν ὑμᾶς, φίλτατοι συμπολῖται, νὰ μὲ ἀφήτετε ἥσυχον· εἴπατε πολλάκις ὅτι εἶμαι προφήτης· ἔχω· ἀλλ' εἰ προφῆται κατοικοῦσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Πέτρος ὁ Ἐρημίτης ὑπῆρξεν ἀθλιέστατος ὁδηγὸς τοῦ σταυροφορικοῦ πολέμου ὃν ἐκήρυξε μετὰ τοσαύτης γενναιότητος, εἰ καὶ εἶχε σύντροφον τὸν ἀνδρεῖον Γωλτιέρον τὸν *Χωρὶς ἔχειν*, ὡς ἐκάλουν αὐτὸν οἱ πλούσιοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

» Πλὴν τούτου, δὲν νομίζετε φρόνιμον, κατὰ τοὺς χρόνους τούτους, καθ' οὓς πάντες ἀξιοῦσιν ἑαυτοὺς ἱκανοὺς εἰς πάντα, νὰ δώσωσί τινες παράδειγμα δεικνύοντες ὅτι γινώσκουσιν ὅτι οὐδὲν γινώσκουσιν ; Ἡ φύσις μ' ἔπλασε καλὸν εἰς τοῦτο καὶ μόνον τὸ ἀνεπίφθονον εἶδος τῆς ὠφελείας.

» Ἐπὶ τέλους, φίλτατοι συμπολῖται, μὴ παρασύρεσθε ὑπὸ τῆς μέθης τοῦ θριάμβου. Ἐνδεχόμενον νὰ λάβετε καὶ πάλιν ἀνάγκην νέας ἐνθαῤῥύνσεως. Θέλετε λοιπὸν μετανοήσει τότε ὅτι ἐπνίξατε διὰ τιμῶν τὴν ἀπολειπομένην ἀσθενῆ φωνήν μου. Ἀφετέ με ν' ἀποθάνω ὅπως ἔζησα, καὶ μὴ μεταβαλλετε εἰς ἀνωφελῆ νομοθέτην τὸν ὑμέτερον φίλον, τὸν ἀγαθὸν καὶ ἀρχαῖον ἀοιδὸν Βεραγγέρον.»

Ὁμολογητέον ὅτι σπανίως ἀναγινώσκομεν ἐπιστολὰς τόσον ὡραίας καὶ τόσον εὐμενεῖς. Ἀπήντησαν δὲ εἰς ταύτην διακόσιαι καὶ τέσσαρες χιλιάδες καὶ τετρακόσιαι ἑβδομήκοντα μία ψῆφοι, ὅτι τὸ δημοτικώτατον τῶν ὀνομάτων, τὸ τοῦ Βεραγγέρου, ἀνῆκεν εἰς τὸ ἔθνος. Ἠναγκάσθη λοιπὸν περίλυπος ὁ ποιητὴς νὰ κύψῃ τὸν αὐχένα εἰς τὴν ἐθνικὴν θέλησιν. Ἀλλὰ μετά τινας ἡμέρας, αἰσθανόμενος ὅτι ἀδύνατον ἦν αὐτῷ νὰ ἐκπληρώσῃ ἔργα νομοθέτου, ἐζήτησεν ἐκ νέου καὶ δὶς κατ' ἐπανάληψιν παρὰ τῆς συνελεύσεως τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ καθήκοντος τούτου.

(Ἐκ τῆς Πανδώρας.)

ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΗ ΨΕΥΔΟΥΣ

Ψεῦδος ὀλίθριον.

Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν συκοφάντην, καὶ εἶναι ἡ πλέον χαμερπὴς δολιφονία.

Ὁ Κύριος Β. τραπεζίτης ἐν Παρισίοις ἦτο ἀνὴρ

τιμιώτατος καὶ ἀπολαύων πίστεως ἀπεριορίστου. Πλούσιός τις κεφαλαιοῦχος, ὁ νέος κόμης Κ. εἶχεν ἐναποθέσει εἰς τας χεῖράς του ποσότητα τριακοσίων χιλιάδων φράγκων, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ τὰ ἀποσύρῃ ὅταν θελήσῃ, εἰδοποιῶν αὐτὸν πρὸ τριῶν μηνῶν· ἐκδεδιητημένος δέ τις νεανίας, ὁ Κ. Ε,-τὸν ὁποῖον ἐδέχοντο καὶ ἀνείχοντο εἰς τὴν ἐκλεκτὴν κοινωνίαν χάριν τῶν συγγενῶν του, ἔβαλε κατὰ νοῦν νὰ ζητήσῃ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα τοῦ Β. ἀλλ' ὁ τραπεζίτης ἀπέρριψε τὴν πρότασίν του· ὤμοσε λοιπὸν ἐκδίκησιν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ τίνι τρόπῳ ἐπελαβετο τοῦ πράγματος. Συνέδεσε φιλίαν μετὰ τοῦ ταμίου τοῦ καταστήματος, καὶ προσκαλέσας αὐτὸν εἰς γεῦμα τὸν ἠρώτησε περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ κυρίου του, καὶ διὰ τῆς ἐπιτηδειότητός του καὶ διὰ τοῦ Καμπανίου οἴνου, κατώρθωσε νὰ μάθῃ παρ' αὐτοῦ ὅτι αἱ πληρωμαὶ τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἤθελον γίνει λίαν δύσκολοι (ἦτο δὲ τότε Ἀπρίλιος) καὶ ὅτι τοῦτο ἤθελε φέρει εἰς δεινὴν θέσιν τὸ κατάστημα, ἀλλ' ὅτι ὁ Κύριος Β. ἦτο εἰς θέσιν νὰ προλάβῃ τὸ κακὸν ἂν δὲν συνέβαινε καμμία ἀπροσδόκητος ἀνάκτησις ἀποθηκευμάτων.

Πάραυτα ὁ Κ. Ε- τρέχει εἰς τὰς συναναστροφὰς διὰ ν' ἀπαντήσῃ τὸν Κύριον κόμητα Κ- καὶ τὸν εὑρίσκει εἴς τινος κυρίας, ὅπου κατὰ καλὴν τύχην εἶχε συρρεύσει πολὺς κόσμος.

«Καλῶς ὡρίσατε Κύριε Ε- ὑμεῖς ὅπου ἠξεύρετε πάντοτε ὅλα τὰ τρέχοντα θὰ μᾶς πῆτε βέβαια τίποτε νέον;

— Φεῦ! κυρία δὲν ἔμαθον τίποτε δυνάμενον νὰ σᾶς ἐνδιαφέρῃ.

— Τίποτε, τίποτε;

—Ἔ! κάτι φλυαρήματα, κάτι κακογλωσσιαῖς, συκοφαντίας ἴσως ... παραδείγματος χάριν ὅτι ὁ ταλαίπωρος Κύριος Β- πηγαίνει πολὺ ἄτυχημα εἰς τὰς ὑποθέσεις του, καὶ ὅτι ὅσον οὔπω θὰ χρεωκοπήσῃ. Ἐννοεῖτε, κυρία, ὅτι ἐγὼ δὲν πιστεύω τίποτε, διότι εἶμαι φίλος του...

— Ναὶ, τῷ ὄντι νομίζω ... ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἠθέλετε νὰ νυμφευθῆτε τὴν θυγατέρα του.

— Ἀληθὲς τοῦτο, κυρία μου, ἀλλὰ χθὲς τὸ πρωῒ ὑπῆγα καὶ ἠκύρωσα τὴν ὑπόσχεσίν μου· ἐννοεῖτε εὐκόλως ὅτι ἄνθρωπος μὲ ὀλίγην εὐαισθησίαν καὶ φιλοτιμίαν δὲν νυμφεύεται κόρην...

— Χωρὶς προῖκα;

— Μὲ συγχωρεῖτε! ἤθελα νὰ εἴπω ἄνθρωπος μὴ ἔχων κατάστασιν δὲν ὑπάγει νὰ κάμῃ συμμέτοχον τῆς δυστυχίας του γυναῖκα τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷ. Ἄπαγε! ἤθελεν εἶναι τρομερὰ φιλαυτία!!»

Τὴν ἐπιοῦσαν διεδόθη φήμη εἰς τὸ χρηματιστήριον ὅτι ὁ Α. Β. ἦτο ἐγγὺς τοῦ νὰ πτωχεύσῃ, καὶ πάντες ὅσοι εἶχον ἐναποθέσει χρήματα εἰς τὸ ταμεῖον του, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους μετὰ τοῦ κόμητος Κ- ἔσπευσαν νὰ τὰ ζητήσωσι. Δὲν ἔμεινε λοιπὸν εἰς τὸν ταλαίπωρον Μ- ἄλλο ἢ νὰ καπνίσῃ τὰ μυελά του, ἢ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸν Σηκουάναν.

Ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ συκοφάντης, καὶ τὸ σύνηθες ἀποτέλεσμα τῆς συκοφαντίας.

Ἀλλ' ὑπάρχει Θεία Πρόνοια ἥτις κήδεται τῶν ἀγαθῶν. Τὸν Ἰούλιον ὁ Κ. Β. ἐπλήρωσεν ὅλα τὰ χρέη του, καὶ ὑπάνδρευσε τὴν θυγατέρα του μὲ τὸν κόμητα Κ- ὁ δὲ συκοφάντης πρῶτος ὑπῆγε καὶ τοὺς συνεχάρη!!!

Τὸ καλὸν σκοπὸν ἔχον ψεῦδος.

Ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας ἠγάπα μετὰ τῶν οἰκείων του νὰ ἀπεκδύηται τὴν ὀχληρὰν ἐθιμοταξίαν τῆς αὐλῆς του... εἶχε δὲ πλησίον αὐτοῦ παλαιόν τινα αὐλικὸν, ὅστις εἴτε ὑπὸ κολοκάγαθίας, εἴτε ὑπὸ εὐτραπέλου ἰδιοτροπίας ἠγάπα νὰ ὑπερασπίζηται πάντοτε τοὺς ἀπόντας, ὁσάκις ἐκατηγοροῦντο, καὶ μετεχειρίζετο μυρία ψευματάκια ἀθῶα διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, πρὸς μεγάλην τέρψιν τοῦ βασιλέως.

Τοσαύτη δὲ ἦτο ἡ ἀφέλεια καὶ ἡ ἀταραξία του ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸν ῥίψῃ τις εἰς ἀμηχανίαν, καὶ ὅταν ἐλαμβάνετο ἐπ' αὐτοφώρῳ ψευδόμενος,

« Μαρκέσιε, τῷ λέγει μίαν ἡμέραν ὁ βασιλεὺς, γνωρίζεις βέβαια τὸν κόμητα Βοῦστον;

— Ναὶ μεγαλειότατε, ἔχω τὴν τιμὴν ταύτην· εἶναι ὁ κάλλιστος φίλος μου.

— Λοιπὸν εἶμαι πολὺ δυσαρεστημένος κατ' αὐτοῦ! ἔμαθον ἐκ πηγῆς ἀξιοπίστου ὅτι ἐτόλμησε νὰ προφέρῃ λόγους προσβλητικοὺς κατὰ τοῦ βασιλικοῦ προσώπου μου.

—Σᾶς ἠπάτησαν, μεγαλειότατε! ὁ κόμης σᾶς ὑπεραγαπᾷ, καὶ τὸ πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα σέβας του εἶναι ἴσον μὲ τὴν ἀφοσίωσίν του.

— Εἶσθε βέβαιος περὶ τούτου, μαρκέσιε;

— Βεβαιότατος, Μεγαλειότατε, βλεπόμεθα καθ' ἑκάστην, καὶ χθὲς μάλιστα συνδειπνοῦντες εἴπομεν μυρίους ἐπαίνους καὶ εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἀπὸ κοινοῦ ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας Μεγαλειότητος.

— Χθές! Καλὲ τί λέγετε;

— Ναὶ, αὐθέντα, χθὲς ἀκόμη.

— Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν τοῦτο ἀφ' οὗ ἀπέθανε πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν;

—Πῶς! ἀπέθανε;... Ἔ, τί νὰ γείνῃ, ἐπρόσθεσεν ὁ αὐλικὸς χωρὶς πωσῶς νὰ ταραχθῇ. *Κύριος ἀναπαύσοι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ!* καὶ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἤρχισι νὰ ὁμιλῇ ἀφελῶς περὶ ἄλλων πραγμάτων.

Ψεῦδος εὐγενὲς καὶ φιλάνθρωπον.

Ὅτε ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας, ὁ υἱὸς τοῦ ἀτυχοῦς Καρόλου τοῦ Α'. ἠττήθη ἐν Βορκεστέρῃ (Worcester) τὸ Σκωτικὸν στράτευμά του τὸν ἐγκατέλιπε, καὶ ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ μόνος διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν· ἀφ' οὗ περιεπλανήθη καὶ διε-

νυκτέρευσεν ἐπί τινας ἡμέρας εἰς τὰ δάση, τοσοῦτον κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ κόπου, ὥστε εἰσῆλθεν εἰς ἓν φρούριον, παραβλέπων πάντα κίνδυνον διὰ νὰ ζητήσῃ καταφύγιον.

Συνέβη ὅμως ἡ ἔπαυλις αὕτη νὰ ἀνήκῃ εἴς τινα ὀπαδὸν τοῦ Κρομουέλλου· καὶ ὅμως ὁ γενναῖος καὶ εὐγενὴς οἰκοδεσπότης τὸν ἐδέχθη καὶ τὸν ἔκρυψε. Εἷς ἐκ τῶν στρατηγῶν τοῦ προέδρου ἀκολουθῶν τὰ ἴχνη τοῦ βασιλόπαιδος, παρέστη μετ' ὀλίγον καὶ ἐζήτησεν αὐτόν.

« Δὲν τὸν εἶδον, εἶπεν ὁ βαρῶνος.

— Κύριε, τῷ λέγει ὁ στρατηγὸς, ἠξεύρετε ὅτι τὸ διάταγμα εἶναι σαφὲς, καὶ ἐὰν ψεύδεσθε, ἐὰν παραχωρήσητε ἄσυλον εἰς τὸν βασιλόπαιδα, ὑπόκεισθε εἰς ποινὴν θανάτου.

— Δὲν εἶδον τὸν βασιλόπαιδα, δὲν τῷ παρεχώρησα ἄσυλον.

— Ὀρκισθῆτε εἰς τὴν τιμὴν εὐγενοῦς ὅτι δὲν ψεύδεσθε.

— Ὀρκίζομαι, ἀπεκρίθη ὁ βαρῶνος. Ὁ στρατηγὸς τότε ἀπῆλθε, καὶ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ὁ πρίγκηψ ἀτεβιβάσθη σῶος καὶ ἀνέπαφος εἰς τὰ παράλια τῆς Ὁλλανδίας· ἀλλὰ δι' ἀκριβοῦς ἐρεύνης ὁ Κρομουέλλος ἀνεκάλυψε μετ' οὐ πολὺ τὴν ἀλήθειαν καὶ ὁ βαρῶνος συλληφθεὶς ἐρρίφθη εἰς Λονδῖνον ἵνα δικασθῇ ἐνώπιον τῆς βουλῆς. Ἐνεφανίσθη λοιπὸν ἐνώπιον τῶν δικαστῶν του ἔχων τὸ μέτωπον ὑψηλὸν καὶ λάμπον ὑπὸ εὐγενοῦς συναισθήσεως τῆς ἀξιοπρεπείας του, καὶ ἤκουσε τὴν κατηγορίαν του χωρὶς ποσῶς νὰ συνοφρυωθῇ.

« Κύριε, τῷ εἶπεν ὁ πρόεδρος, ἠκούσατε τὴν κατηγορίαν σας, κατεδικάζεσθε εἰς ποινὴν θανάτου. Τί ἔχετε νὰ εἴπητε πρὸς ἀπολογίαν σας;

— Οὐδὲν, κύριοί, μου ἡ κατηγορία μου εἶναι ἀληθὴς καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας της· ἀλλ' ὅστις ἐξ ὑμῶν εὑρισκόμενος εἰς τὴν θέσιν μου ἤθελε πράξει ἄλλως ἢ ὡς ἔπραξα ἐγὼ, ἂς ἐγερθῇ νὰ μὲ κατεδικάσῃ!

Οὐδεὶς ἠγέρθη, καὶ ὁ βαρῶνος ἀπελύθη.

Ψεῦδος εὐτράπελον.

Ἡμέραν τινὰ προσεκλήθην νὰ γευματίσω εἴς τινος φίλου μου· ἐπειδὴ δὲ τῶν προσκεκλημένων τις ἤργει νὰ φανῇ τῷ παρεχωρήσαμεν τὸ *τέταρτον τῆς ἐπιεικείας* (Le quart d'heure de grâce.) Μετὰ δέκα λεπτὰ εἰσέρχεται μὲ ὄψιν λίαν τετραγμένην, καὶ ὡς νὰ ἤρχετο φυγὼν ἔκ τινος σφοδρᾶς ἔριδος συμπλοκῆς.

« Ἄ καλῶς τον! τέλος πάντων ἦλθεν! εἶπεν ὁ ξενίζων ἡμᾶς.

— Συγγνώμην διότι σᾶς ἔκαμα νὰ μὲ περιμείνητε, ἀλλ' ἀπήντησα καθ' ὁδὸν, ἐδῶ πλησίον, θέαμα περιεργότατον, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνάμην, νὰ μὴ σταματήσω ὀλίγα λεπτά.

— Τί ἦτο;

— Δύο σκύλοι ἐμάλλοναν μὲ τόσην λύσσαν, ὥστε κατέφαγον ἀλλήλους, καὶ δὲν ἀπέμεινεν ἄλλο εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης εἰμὴ δύο οὐραί!!! »

—o—

Ψεῦδος ὑπὸ κενοδοξίας.

Ἡμέραν τινὰ, ἐπήγαινον εἰς τὸν Ἅγιον Κλωδιάλδον (Saint-Gloud) μεταξὺ δὲ τῶν συνοδοιπόρων μου ἐν τῇ αὐτῇ ἁμάξῃ ὑπῆρχε καὶ νέα τις κυρία λίαν εὔθυμος, εὐτράπελος, καὶ σκώμμων, καὶ ἕνας *λεβέντης* μὲ στριμμένον μύστακα, καὶ μὲ ἐπενδύτην κυανοῦν μὲ σειρήτια, κουμβωμένον μέχρι πώγωνος. Δι' ὅλου τοῦ δρόμου ὁ ἀξιωματικὸς (οὕτως ὠνόμαζομεν αὐτὸν) οὐδὲν ἔκαμνεν ἢ νὰ μᾶς διηγῆται τὰ λαμπρὰ ἐν Ἀλγερίᾳ κατορθώματά του, ὅθεν ἀφίκετο πρὸ ἑνὸς μηνὸς μετὰ ὑπηρεσίαν δωδεκαετῆ. Εἶχε πορθήσει, δὲν ἐνθυμοῦμαι πόσας πόλεις, εἶχε κάμει ἀπείρους ἐκδρομὰς πρὸς λεηλασίαν, καὶ φωνεύσειν ἀναριθμήτους Ἄραβας· τέλος εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ νὰ προαχθῇ εἰς βαθμὸν στρατηγοῦ ἠναγκάσθη ὑπὸ κατηραμένης τινὸς πληγῆς νὰ λάβῃ τὴν ἄφεσίν του.

Ἐκ θελῶν δὲ τότε τὴν χειρίδα τῆς ἀριστερᾶς χειρός του, μᾶς ἔδειξεν ὅτι εἶχεν ἀποβάλει τρεῖς δακτύλους· διὰ μιᾶς *γιαταγανιᾶς*, τὴν ὁποίαν τοῦ κατέφερεν εἷς Μαυριτανός.

« Ἀλλὰ, ποσσίθετε, ὁ τολμηρίας οὗτος δὲν ἐχάρη πολὺ διὰ τὸ κατόρθωμάτου· τὸν ἔκαμα νὰ μετρήσῃ τὸ ἀναστημά του ἐπὶ τῆς χλόης. »

Ἡ νέα κυρία, ἥτις μέχρι τοῦδε ἐπροσποιεῖτο ὅτι δὲν προσέχε, στρέφεται αἴφνης καὶ « Ἄ! Κύριε Πετουϊλλάρδε, τῷ λέγει, περὶ τῆς πληγῆς σας ἐλέγετε;

— Ναὶ Κυρία μου, εἶπε τρομαλίζων.

— Λοιπὸν ἐρωτήσατε τὴν παλαίπωρον ἐκείνην ἀγελάδαν, ἡ ὁποία εἷς ἕνα λειβάδι τοῦ Βιρσφλοὶ σᾶς ἐκάρφωσε τὸ χέρι εἰς ἕνα κορμὸν δένδρου μὲ τὰ κέρατά της διότι τὴν ἐπειράζετε μ' ἕνα ξύλο. Τί σκληρὸν διὰ ἕνα ἄνθρωπον ὅστις πρὸ δώδεκα ἐτῶν ἐθεωρεῖτο εἰς τὴν συνοικίαν μας ὡς ὁ εἰρηνικώτατος! —Γιὰ πῆτέ μου, πῶς περνᾷ ἡ ἀξιόλογος *νοικοκυρά σας*, καὶ τὰ πολυάριθμα τέκνα σας; Ἀρ' ὅτου ἠνοίξατε τὸ ἀργαστηράκι σας διὰ τῆς κορδέλλας εἰς τὴν ὁδὸν Κεγκαμπουᾶ, ὑπῆρξε ἡ πλέον πιστὴ ἀγοράστριά σας, καὶ... »

Ὁ ἀξιωματικός σου δὲν ἠδυνήθη ν' ἀκούσῃ πλέον· καὶ μὲ κίνδυνον τοῦ νὰ συντρίψῃ τὰ σκέλη του, ἐξεπήδησεν ἐκ τῆς ἁμάξης, καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ πρὸς τὸν Ἅγιον Κλωδιάλδον μὲ τοιαύτην ταχύτητα, ὥστε πρέπει νὰ ἔφθασεν ἐκεῖ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας πρὶν ἡμῶν.

—

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

(Συνέχεια).

— Εἶναι ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν οὔτε ὑμεῖς οὐτ' ἐγὼ, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ... ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐμάθετε σᾶς παρέχει δυναμιν ἐναντίον του... Ἀλλὰ μὴ καταχρασθῆτε τοῦ μισικοῦ τούτου· ἐνθυμήθητε ὅτι μοὶ ἐδώσατε τὸν ὅρκον σας...καὶ τὸν ἀγαπῶ!

Ἡ κόμησα ἐπρόφερε τοὺς τελευταίους τούτους λόγους μετὰ κόπου· ζωηρὸν δὲ ἐρύθημα ἐκάλυψε τὴν ὄψιν της, καὶ ὁ Φράγκης ἠσθάνετο τὴν χεῖρά της τρέμουσαν σπασμωδικῶς.

Πρὶν ἡ οὗτος δυνηθῇ, ν' ἀποκριθῇ, ἐκείνη ἐγερθεῖσα ἐξῆλθε δρομαίως.

— Στέφανε! Στέφανε! ἐφώναξεν ὁ Φραγκίσκος, τὸν ὁποῖον ὁ πυρετὸς ἐνίσχυε καὶ ὑπεστήριζε τὴν σιγμὴν ταύτην. — χαρτί! καλαμάρι!... Φώναξε τὸν Ζάκην, Στέφανε... ὦ! τὰ πάντα δὲν ἀπωλέσθησαν!.. Ἡ ταλαίπωρος αὕτη γυνὴ εἶναι λίαν δυστυχὴς, Στέφανε!... Σπεύσατε! φέρετε τὰ χρειώδη πρὸς γραφήν. Θὰ κάμω τὴν τελευταίαν μου ἀπόπειραν καὶ προαισθάνομαι ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν θέλει μὲ νικήσει ὅπως χθές!...

Ἡ πολιὰ κεφαλὴ τοῦ Ζάκη εἰσέκυψεν ἐκ τῆς θύρας, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐπέστρεψεν οὗτος φέρων χαρτὶ μελάνι κ. τ. λ.

— Νὰ γράψω καθ' ὑπαγόρευσίν σας, Φραγκη; ἠρώτησεν ὁ Στέφανος.

— Ὄχι, φίλε μου, ὄχι! ἀπεκρίθη οὗτος ἐνθέρμως, — σᾶς λέγω ὅτι εἶναι ἡ τελευταία μου ἀπόπειρα, ἡ τελευταία μου ἐλπίς....

— Ἡ τελευταία του ἐλπίς! ἐπανέλαβεν ὁ γέρων Ζάκης, τοῦ ὁποίου τὸ καλοκάγαθον πρόσωπον ἐξέφραζε περίλυπον περιέργειαν.

— Θέλω νὰ δοκιμάσω τὴν τύχην μόνος μου, εἶπεν ὁ Φράγκης ἐνθουσιῶν μᾶλλον καὶ μᾶλλον... ἐὰν ἀποτύχω... ἄ! ἐὰν ἀποτύχω Στέφανε, δὲν ἀπέχω πολὺ τοῦ θανάτου... Δὲν θὰ ἔχω ἄλλο παρὰ νὰ πλαγιάσω διὰ νὰ μὴ δυνηθῶ πλέον νὰ σηκωθῶ.

Ὁ Στέφανος δὲν ἀπεκρίθη, ὁ δὲ γέρων Ζάκης ἔσεισε τὴν κεφαλήν του καὶ ὕψωσε βλέμματα ὑγρὰ πρὸς τὸν οὐρανόν.

Ἐν τούτοις ὁ Φράγκης ἔκαμνε τὸν κάλαμόν του νὰ τρέχῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου μὲ πυρετώδη ταχύτητα, τελειώσας δὲ ἔτεινε τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ζάκην.

— Διὰ τὸν Λόρδον Τρέβωρ, εἶπε. Νὰ μὴ ἐπιστρέψῃς πρὶν τοῦ τὴν ἐγχειρίσῃς οὐ ὁ ἴδιος... ἀκοῦς;

— Ἀκούω, εὐγενέστατε.

—Καὶ ἂν χρειασθῇ νὰ εἰσδύσῃς εἰς τὸ κέντρον τῆς αἰθούσης του εἴσελθε διὰ τῆς βίας.

— Δὲν θὰ ἐπιστρέψω, εἶπεν ἀρεμῶς ὁ γέρων Ζάκης, εἰμὴ ἀφ' οὗ ἐγχειρίσω τὴν ἐπιστολὴν τῆς εὐγενείας σας εἰς τὸν λόρδον Τρέβωρ. Φθάνει ὅτι μοῦ τὸ διέταξεν ἡ ἀφεντιά σας.

Ὁ λόρδος Ἰάκωβος Τρέβωρ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ὄχημά του πνέων μένεα· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐσιώπα πεισματωδῶς πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς θυγατρός του, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ Μαίρη ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς συβαρᾶς ὑποσχέσεώς του, καὶ τότε ὁ γέρων εἶπε μετὰ θυμοῦ.

— Τὸν εἶδον! τὸν εἶδον ἰδίοις ὄμμασιν, μὰ τὴν ἀλήθειαν! Ὁ Φραγκίσκος σ' ἐλησμόνησεν, ὦ θυγάτριόν μου!..

Ἡ Μαίρη ἐπερίμενεν ἤδη τὴν ἀπάντησιν ταύτην πρό τινων λεπτῶν, καὶ ὅμως ἔμεινε κεραυνόπληκτος· ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐπινωτίου τῆς ἁμάξης, καὶ δὲν ἐπρόφερε πλέον οὐδὲ λέξιν.

Ὁ πατὴρ ἐπειράθη νὰ τὴν ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς φοβερᾶς ἀναισθησίας, ἥτις τῷ ἐνέπνεε τρόμον, ἀλλ' εἰς μάτην· ἡ Μαίρη ἔμενεν ἀκίνητος καὶ σιλωμένη, χωρὶς ὅμως νὰ κλαίῃ, καὶ μόλις φαινομένη ὅτι ἔπασχε· ἀλλὰ μόνον ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ὁ λαιμὸς αὐτῆς ὑπεκινεῖτο, καὶ βραχὺς στεναγμὸς ἐξήρχετο ἐκ τοῦ καταθλιβομένου στήθους της.

Ἔλαβε τὸν βραχίονα τοῦ πατρός της καταβαίνουσα ἐκ τοῦ ὀχήματος καὶ εἰσῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ἦσαν καθήμενοι ἡ λαιδὴ Καμβέλλη καὶ ὁ Μαρκέσιος Ῥίο-Σάντος.

Ὁ τελευταῖος ἐχαιρέτησε τὴν Μαίρην μὲ ὕφος ὑποταγῆς λυπηρᾶς τε καὶ ἀξιοπρεποῦς· ὑπέκλινε δὲ μετὰ ψυχρότητος πρὸς τὸν λόρδον Τρέβωρ.

Ἡ λαιδὴ Καμβέλλη ἠρώτησε διὰ τοῦ βλέμματος τὸ κατηφὲς μέτωπον τοῦ ἀδελφοῦ της, καὶ τὸ ἀπολιθωμένον πρόσωπον τῆς Μαίρης καὶ ἐνόησε.

— Μυλόρδε, εἶπεν ὁ λόρδος Ἰάκωβος πρὸς τὸν Ῥίο-Σάντον μὲ τόνον ἀπότομον καὶ λυπηρὸν ἐνταυτῷ, — σᾶς ἠρνήθην τὸ πρωῒ τὴν χεῖρα τῆς θυγατρός μου διότι τὴν εἶχον ὑποσχεθῆ εἰς ἄλλον· ἀλλ' οὗτος ὁ ἄλλος τὸν ὁποῖον ἤθελον προτιμήσει ὑμῶν μοὶ ἔδωκεν ὀπίσω τὴν ὑποσχεσίν μου... εἰς τρόπον ὥστε...

Ἐνταῦθα ὁ λόρδος ἐδίστασε.

— Τί σᾶς ἔλεγον φίλτατε μαρκέσιε; ἀνεβόησεν ἡ λαιδὴ Καμβέλλη, ὁ ἀδελφός μου εἶναι γέρων εὐγενὴς, τοῦ ὁποίου αἱ προσρήσεις πολλάκις ἔχουσι μορφὴν ὀπωσιῦν ἀλλόκοτον· ἀλλ' ἐπὶ τέλους βλέπετε ὅτι σᾶς παραχωρεῖ...

— Συγγνώμην, κυρία μου! δὲν ἐπρόφερε τίποτε... ἡ Μὶς Τρέβωρ εἶναι ἐλευθέρα νὰ ἐκλέξῃ τὸν σύζυγόν της, καὶ ὁ Θεὸς νὰ τὴν εὐλογήσῃ!

Ἡ Μαίρη εἰσερχομένη εἶχε καθίσει πλησίον τῆς θείας της.

— Λοιπὸν φιλτάτη μου; τῇ εἶπεν αὕτη. Ἡ Μαίρη τὴν ἐθεώρησε χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ κατὰ πρῶτον, καὶ μετ' ὀλίγον, διαταραχθεῖσα εἴρνης δι' ὅλου τοῦ σώματος, κατεκλύσθη ὑπὸ χειμάρρου δακρύων.

— Τοιαύτη εἶναι ἡ κατασκευὴ ὅλων τῶν νε-

ανίδων, ἐμορμύρισεν ἡ λαίδη Κάμβελλη μειδιῶσα, — φαίνεται ὅτι ἡ προσεγγίζουσα εὐτυχία των τὰς κάμνει νὰ τρελλαθοῦν.

— Ὦ ! πόσον τὸν ἠγάπων ! εἶπεν ἡ Μαίρη διὰ μέσου τῶν δακρύων της. — Ἀ κυρία μου, κυρία μου, ἐπρόσθεσεν αὕτη θέτουσα τὸ ζέον μέτωπόν της εἰς τὴν χεῖρα τῆς θείας της,—καταπείσατέ με, εἴπατέ μοι πάλιν ὅτι δὲν τὸν ἀγαπῶ πλέον !

Ἡ λαίδη Κάμβελ εὑρίσκετο εἰς προφανῆ ἀμηχανίαν, ἡ δὲ καρδία τοῦ Ῥὶο-Σάντου συνεθλίβετο.

— Μαίρη, εἶπε σιωπηλῶς καὶ κύπτων μέχρι τοῦ ὠτὸς αὐτῆς, — εἶναι ἀληθές ! .. δέν μοι ἀγαπατε !

Ἡ Μὶς Τρέβωρ ὕψωσεν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς της, πλήρεις δακρύων καὶ τῷ ἐπρόσφερε τὴν χεῖρά της τὴν ὁποίαν ὁ Ῥὶο-Σάντος ἔφερε περιπαθῶς εἰς τὰ χείλη του.

— Δὲν ὑπάρχει πλέον παρελθὸν δι' ἐμὲ, εἶπε μετά τινος βίας. — θέλω νὰ σᾶς ἀγαπήσω, μυλόρδε... ὑμᾶς καὶ ὄχι ἄλλον... τὸ θέλω.

— Δόξα σοι ὁ Θεὸς, εἶπεν ἡ λαίδη Κάμβελλ, ἥτις δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἐντυπώσῃ ἓν φίλημα εἰς τὸ μέτωπον τῆς ἀνεψιᾶς της.

Ὁ λόρδος Τρέβωρ προσήνεγκε τὴν χεῖρα εἰς τὸν μαρκέσιον λέγων — Μαρκέσιε, ἡ θυγάτηρ μου ὡμίλησε· λάβετε τὴν ὑπόσχεσίν μου.

Ταχέως ὅμως ἐξηντλήθη ἡ στιγμιαία αὕτη καὶ πυρετώδης ἐνέργεια τοῦ νοὸς τῆς Μαίρης· ἡ ὠχρότης αὐτῆς ἐπανῆλθε, καὶ ὁ ἀσθενὴς ὀργανισμός της, ὑπείκων εἰς τοσαύτας συγκρούσεις, τὴν ἔκαμε νὰ λειποθυμήσῃ οὐχὶ μὲν ὅλως δι' ὅλου, ἀλλ' οἱ ἡμικεκλεισμένοι ὀφθαλμοὶ καὶ τὰ ὠτά της, πέριξ τῶν ὁποίων ἠσθάνετο ὑπόκωφόν τινα βόμβον, δὲν μετέδιδον εἰς τὸν ἐγκέφαλόν της εἰμὴ ἀσαφεῖς καὶ συγκεχυμένας ἰδέας.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἠκούσθη θόρυβος σροδρᾶς ἔριδος εἰς τὸν προκείμενον θάλαμον, ὡς νὰ ἐπροσπάθουν οἱ θεράποντες τοῦ λόρδου Τρέβωρ νὰ κωλύσωσι τὴν εἴσοδον κατά τινος ἀπροσδέκτου προσώπου, θέλοντος νὰ εἰσέλθῃ διὰ τῆς βίας.

— Δός μοι τὸ γράμμα σου, ἔλεγεν εἷς ἐκ τῶν θεραπόντων, καὶ ἐγὼ τὸ ἐγχειρίζω εἰς τὸν μυλόρδον.

— Θὰ τοῦ τὸ δώσω ἐγὼ, διεβόησε πνευστιῶσά τις φωνή.

Τέλος ἡ θύρα ἠνεῴχθη αἴφνης, καὶ ὁ γέρων Ζὰκ, ἰδρῶντι τῷ προσώπῳ καὶ ἀτάκτως ἐνδεδυμένος ὥρμησεν εἰς τὸν θάλαμον, ἀκολουθούμενος ὑπὸ θεραπόντων τοὺς ὁποίους συμπαρέσυρεν ἐν τῇ ὁρμῇ αὐτοῦ.

Ὁ λόρδος Τρέβωρ τὸν ἐγνώρισε πάραυτα καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπόν του.

— Ἔχω μίαν ἐπιστολὴν διὰ τὴν Ἀρχοντίαν σας, ἐκ μέρους τῆς εὐγενείας του, εἶπεν ὁ γέρων Ζάκης,—Δια τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ λάβετέ την ! ... ὁ αὐθέντης μου θ' ἀποθάνῃ ! ...

— Φύγ' ἀπ' ἐδῶ, εἶπεν ἀδυσωπήτως ὁ Τρέβωρ· — δὲν γνωρίζω πλέον τὸν αὐθέντην σου.

Ὁ Ῥὶο-Σάντος ὅστις εἶχεν ὠχριάσει ὀλίγον εἰς τὴν θέαν τοῦ γέροντος ὑπηρέτου, ἀνέλαβε τὴν γαλήνην του εἰς τοὺς λόγους τούτους.

— Διὰ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, μυλόρδε ... ἠθέλησε νὰ εἴπῃ πάλιν ὁ πιστὸς Ζάκης. Ὁ λόρδος Τρέβωρ ἔλαβε τὸ γράμμα καὶ τὸ κατέσχισε χωρὶς νὰ τὸ ἀναγνώσῃ.

Ὁ Ζάκης ἀπεσκίρτησεν ὡς νὰ εἶχον κτυπήσει εἰς τὸ πρόσωπον αὐτὸν τὸν ἴδιον· οἱ ὀφθαλμοί του ἐσπινθηροβόλησαν, καὶ τὸ κεκυφὸς τράχηλός του ἀνωρθώθη· ἔπειτα δὲ πάλιν κύψας βαρυαλγὴς, ἔρριψεν εἰς τὸν γέροντα λόρδον βλέμμα οἰκτρὸν καὶ ὀνειδιστικόν.

— Αὐτὴ ἦταν ἡ τελευταία ἐλπὶς του ! ... ἐμορμύρισε βραδέως καὶ μετὰ λύπης ἀπεριγράπτου — λοιπὸν ὁ καϋμένος ὁ φράγκης μου δὲν ἔχει ἄλλο παρὰ ν' ἀποθάνῃ !

ΚΕΦ. ΚΕ.

(Συνέχεια τοῦ αἵματος καὶ χώματος).

Ἡ Λοῦ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ λογιστήριον ὅπου ἔκαμε βήματά τινα κλονουμένη, καὶ κρατοῦσα διὰ τῶν δύο χειρῶν τὸ στῆθός της ἐγγόγγυζε προφέρουσα τὸ σύνηθες παράπονόν της.

— Φωτιὰ, φωτιά ! ... ἔχω φωτιὰ ἐδῶ μέσα ! ἔπειτα δὲ πάλιν ἔπεσεν ὡς νεκρὰ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἐν τούτοις ὁ Δεσπότης ὅστις ἦτο ἡμιχειρουργὸς ἠνέῳξε τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Μιχαλιοῦ, καὶ οἱ δύο μαχηταὶ συνειλκύσθησαν πάλιν πρὸς ἀλλήλους.— Ἡ λύσσα μόνη τοὺς ἐνεψύχου τοῦ λοιποῦ καὶ ἡ θέα αὐτῶν ἦτο φρικωδεστάτη !

— Φθάνει πιὰ τοὺς καϋμένους, φθάνει ! εἶπε φωνή τις ἐκ τῆς ὁμηγύρεως της.

— Σιωπᾶτε, ἀνόητοι ! ἐφώναξε βροντωδῶς ὁ Δεσπότης.— Πῶς ! θὰ τοὺς ἀγοράσω γιὰ δύο λίρραις ζωντανούς ;

— Βάζα καλά ! Μιχαλιὼ, παιδί μου, εἶπεν ὁ Βώβης εἰς τὸ οὖς τοῦ ἐκφωρτωτοῦ· κάμε ἐκεῖνο ποῦ σοῦ λέγω καὶ μή σε μέλει γιὰ τὰ λοιπά.

Ὁ Τουρνοβούλλης ἐπαρουσιάσθη κατὰ τὸ σύνηθες, μὲ προβιβλημένους γρόνθους, ὁ δὲ Μιχαλιὼς δὲν ἐτέθη εἰς ἄμυνον, ἀλλ' ἐδέχθη βροχὴν γρονθοκοπημάτων, χωρὶς κἂν νὰ συνοφρυωθῇ, εἶτα δὲ δραξάμενος εὐκαιρίας, ἥρπασε τὸν Τουρνοβούλλην ἐκ τῆς κόμης, τὸν ἔσυρεν ἐμπρὸς, καὶ συνέκρουσε τὴν κεφαλήν του δὶς κατ' ἐπαναληψιν ἐπὶ τοῦ ἀνυψωμένου γόνατός του.

Ὁ Τουρνοβούλλης ζαλισμένος καὶ τεθαμβωμένος ἠνωρθώθη κλονούμενος ἅμα ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ Μιχαλιώς· ἀλλὰ τὸ ἔργον δὲν ἦτο εἰσέτι λελειωμένον, διότι τὸ μάθημα τοῦ Βώβη εἶχε μείζονα ἐντέλειαν. Ἐν ᾧ ὁ Θωμᾶς ἀνελάμβανε μετὰ δυσκολίας τὴν ἰσορροπίαν του, ὁ Μιχαλιὼς ὥρμησεν ὅλαις δυνάμεσι καὶ ἐνέπηξε τὴν κεφαλήν του εἰς τὸ στῆθος τοῦ ἀθλίου Θωμᾶ, τὸ ὁποῖον ἐξέπεμψε κρότον ὑπόκωφον, καὶ ἄρθονον αἷμα κατέβρεξε τὸ ἔδαφος πάραυτα· ὁ Τουρνοβούλλης κατέπεσεν ὡς ὄγκος ἀκίνητος, καὶ ὁ Μιχαλιὼς κατεκλίθη ἀπηυδηκὼς πλησίον αὐτοῦ ἐν τῷ κονιορτῷ.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν βαθεῖα σιωπὴ ἐβασίλευεν ἐν τῇ ἐμπροσθινῇ διόδῳ (Before-Lane) αἱ δὲ σεση-

πυΐαι καὶ κακῶς συνηρμοσμέναι σανίδες, αἵτινες ἀπετέλουν τὸ περίφραγμα τῆς *Πίπας καὶ τῆς Κούπας*, δὲν ἀπεδείκνυον εἰμὴ ἀμυδράν τινα καὶ φθίνουσαν λάμψιν· εἰς δὲ τὸ ἐνδότερον οἱ διάφοροι θόρυβοι εἶχον τελειώσει.

Ὁ Σάλιαγκας εἶχεν ἀναχωρήσει παρασυρόμενος ὑπὸ τῆς ὡραίας του Μαργαρῶς, (ἥτις ἐξέφρασε μεγαλην εὐχαρίστησιν διὰ τὴν ἐσπερινὴν ταύτην διασκέδασίν της) καὶ σύρων κατόπιν του τὴν ταλαίπωρον Λιῶν, τὴν ὁποίαν ἡ νυκτερινὴ ὁμίχλη κατέπνιγε, καὶ οἱ λοιποὶ φοιτηταὶ εἶχον ἀκολουθήσει τὸ παράδειγμα τοῦ Σαλιαγκα, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐφρόντισαν νὰ ῥίψωσι μὲ θρησκευτικὸν αἴσθημα ῥάκη τινὰ ὑφάσματος ἐπὶ τῶν νεκρῶν ἢ ζώντων πτωμάτων τῶν δύο γενναίων ἀθλητῶν.

Ὑπῆρχον ὅμως ἔτι ἄνθρωποι ἐν τῇ *Πίπᾳ καὶ τῇ Κούπᾳ*.

— Ἔλα Μάγισσα, ξεκουμπίσου ἀπ' ἐδῶ κομματάκι, παλαιά μου φιλενάδα . . . εἶπεν ὁ Δεσπότης. Ἄσση, Ἄσση! ἄντε νὰ πᾶ νὰ πλαγιάσῃς! .. κομμάτι γρηγορώτερα! . . . ἔχομε νὰ μιλήσωμε γιὰ τῆς δουλειαῖς μας.

Ἡ Μάγισσα καὶ ἡ Ἄσση ἡ Κοκκινομαλοῦ, αἵτινες ἐνησχολοῦντο εἰς τὸ νὰβάλωσιν εἰς τοξινδήθεν τὰ παντὸς εἴδους ἐρείπια, ἅτινα ἀπετέλουν τὰ ἔπιπλα τοῦ καπηλείου, δὲν ἐχρειάσθησαν δευτέραν διαταγήν, ἀλλ' ἔφυγον προφέρουσαι διὰ τῶν ὀδόντων λέξεις τινὰς πρὸς ἔκφρασιν ὑπακοῆς.

Ὁ Δεσπότης ἔμεινε τότε μόνος εἰς τὸ δωμάτιον τῆς εἰσόδου, ὁ δὲ Βώβης εἶχεν εἰσδύσειν εἰς τὸ συνδιαλεκτήριον.

— Ἡ Ἐντιμότη σας, εἶπεν εἰς τὸν Πατερσῶνα τοῦ ὁποίου δὲν ἔβλεπε τὸ πρόσωπον, ἔχει νὰ μοῦ πῇ τίποτες;

— Ἐζήτησα ἀπ' τὴ Μάγισσα νὰ μοῦ βρῇ κανένα ἄφροβο καὶ ἄσπλαχνο σκυλί, ἤρχισε νὰ λέγῃ ὁ Πατερσων,—ἄ! σὺ εἶσαι, Βώβη! . . . Μὰ τὴν πίστιμου ἡ Μάγισσα ἔκαμε καλὴν ἐκλογήν.

— Βώβη, κατεργάρη! ἔλα 'δῶ σκυλί· ἐφώναξεν ὁ Δεσπότης.

— Συμπάθειο, Ἀφεντικὸ, ἐπανέλαβεν ὁ Βώβ-Λαντέρνας· φαίνεται πῶς μὲ γρωνίζει . . . Τώρα, ἔρθασα . . . Εἶναι 'κεῖ πέρα, ἀπ' τ' ἄλλο τὸ μέρος ἕνας διάλος πολὺ κατεργάρης . . . δὲν κάνει νὰ τὸν θυμώσω, Ἀφεντικό . . .

— Ἀσπροβουτημένε Βώβη! εἶπε πάλιν ὁ Δεσπότης, ἐδῶ νἄρθῃς, εὐθύς!

— Ἔ, πολλὰ τὰ ἔτη· νὰ σὲ δῶ Βώβη εἶπεν ὁ ἐπιστάτης τοῦ κόμητος Ἀσπροπυργίτου.

Ὁ Βώβης ἔσπευσε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ λογιστήριον.

— Προσέξτε, σιὸρ Δεσπότη, εἶπεν — ἔχω 'κεῖ πέρα ἕν ἀφεντικὸ ποῦ μὲ προσμένει, μὰ ἐγὼ σᾶς ἐπροτίμησα, καθὼς εἶναι δίκαιο.

— Καθὼς εἶναι δίκαιο, ἐπανέλαβεν ὁ Δεσπότης· ἐκεῖνο πῦ δέν μου δίδουν τὸ παίρνω μὲ τὸ σπαθί μου, Βώβη, καὶ σὺ δὰ εἶσαι ἄνθρωπος μὲ τόχασι· ὅσον δὲ δι' αὐτὸ τὸ *ἀφεντικὸ* τὸ ὁποῖον συχνάζει τὸ σπηλαιον τῆς Μάγισσας, πρέπει νὰ ἦναι πολὺ ἐνάρετος πολίτης . . . Πήγαινε νὰ σφαλίξῃς τὴν πόρτα, Βώβη, γιὰ νὰ μὴν τύχῃ κι' ἀκούσῃ τὸ τί θα σοῦ πῶ.

Ὁ Βώβης ὑπήκουσε.

— Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μέλλω νὰ σοῦ πῶ, ἐπανέλαβεν ὁ Δεσπότης μὲ εἶδος ἀμηχανίας. — νὰ μὲ πάρ' ὁ διάβολος ἂν ἤθελα τὸ 'πεῖ καὶ εἰς ἄλλον ... Ποτέ μου ἀκόμη δὲν ἔκαμα τέτοια δουλειά ... Ἀλλὰ σὺ Βώβη δὲν ἔχεις οὔτε ψυχὴν οὔτε καρδίαν, φθάνει μόνον νὰ πληρόνεσαι . . .

— Θὰ πέσῃ καλὴ ψιλούρα, σιὸρ Δεσπότη; διέκοψεν ὁ Βώβης, τοῦ ὁποίου ὁ ὀφθαλμὸς ἐσπινθηροβόλησε — Πόσα μοῦ δίνετε;

— Πρόκειται νὰ κλέψῃς μία νέα . . . τοῦτο εἶναι σατανικὸν ἔργον, στὴν τιμή μου σοῦ λέγω . . . νὰ κλέψῃ κανεὶς μιὰ νέα ὁλοζώντανη γιὰ νὰ κάμῃ ἐπ' αὐτῆς πειράματα ὁ ἰατρός . . . Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθῃς τὸ ὄνομα τοῦ ἰατροῦ.

— Καὶ πόσα μοῦ δίνουν, ἐπανέλαβεν ὁ Βώβης.

— Μίαν νέαν δεκαοκτὼ ἕως εἴκοσι χρονῶν τὸ πολὺ ἢ δεκαεπτὰ τοὐλάχιστον . . . καλῆς κράσεως, ὡραίου ἀναστήματος, χωρὶς κανένα ψεγάδι, λέγουν . . . τέλος πάντων μίαν ὡραίαν κόρην, νὰ παρ' ἡ ὀργή!

— Τὸ κάνω, εἶπεν ὁ Βώβης —πόσα μοῦ δίνουν;

— Ξέρω πῶς τὸ κάνεις, ἄσπλαγχνο σκυλί . . . ἐγὼ ὅμως δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάμω . . . Νὰ ξεθάπτω νεκροὺς μπορῶ, μὰ νὰ κλέψω ἕνα ταλαίπωρο κοριτσάκι — ἕνα ὡραῖο κοριτσάκι, — ζωντανὸ, καὶ νὰ τὸ φέρω στὸ βρωκόλακα τὸ Μούρη! . . .

— Ἄ! εἶναι γιὰ τὸν ντοπτὼρ Μούρη! εἶπεν ὁ Βώβης, — πόσα πληρόνει;

— Ἑκατὸν λίρας . . . στὴ ζωή μου, εἶναι σατανικὴ δουλειά!

— Ὁ λόγος μας εἶναι λόγος, Σιὸρ Δεσπότη, —φέρετε τὸ χεράκι σας!

Ὁ Βουρκιστὴς ἀπεσκίρτησεν ἓν βῆμα ὑπὸ ἀηδίας.

— Ἔ, καλὰ, 'σὰ δὲ θέλεις μή μου δώσῃς τὸ χέρι, εἶπεν ὁ Βώβης—ὅλα τὰ πάντα εἶναι ἀκριβὰ, καὶ πρέπει ὁ καθένας νὰ βγάζῃ τὸ ψωμάκι του ὅπως μπορεῖ . . . ἔχετε μαζύ σας ἀπ' ἐκεῖνο τὸ νερό σας;

Ὁ Δεσπότης τῷ ἔδωκε φιάλην τινὰ, τὴν ὁποίαν ὁ Βώβης ἔβαλεν εἰς ἓν ἐκ τῶν θυλακίων του.

— Πάγει καλὰ, εἶπεν οὗτος, δέν σου ζητῶ καπάρο... Λύριο βράδυ θὰ τὴν ἔχετε στὸ σπίτι σας.

— Νὰ σὲ κάψῃ ὁ Θεός! εἶπεν ὁ βουρκιστὴς ἐξερχόμενος.

— Ἑκατὸν λίρας! ὑπετονθόρυσεν ὁ Βώβης ὅτε ἔμεινε μόνος·—δὲν τῆς χερδίζει κανεὶς συχνὰ μονομιᾶς ... ὑπομονὴ, εἶπεν ἐξερχόμενος καὶ αὐτὸς,—θἄρθῃ ὁ καιρὸς ποῦ θὰ γείνω κ' ἐγὼ τζέν-

τελμαν, καὶ θὰ φωνάζουνε τὴν Ἐγκράτεια *μιλαίδη* . . .

Ἀλλ' οἴφνης ἐστάθη.

Τὴν Ἐγκράτειαν ! ἐπανέλαβε μὲ φωνὴν βραγχώδη . . . Ἄχ ! μασκαρὰ Τουρνοβούλλη ! ἂς πᾶ νὰ τοῦ κάμω ἕνα *τελευταῖον ἀσπασμόν*.

Ἀνέβη πάλιν ταχέως τὰς βαθμίδας τῆς *Πίπας καὶ τῆς Κούπας*, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν τάπαν, ἐν ᾗ ἐπεκράτει ἤδη τὸ σκότος τοῦ ᾅδου· ὁ Βώβης προύχώρησε ψηλαφῶν, διὰ μέσου τῶν ἀνεσταλμένων θρανίων, πρὸς τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ μετ' ὀλίγον προσέκρουσεν εἰς τὸ σῶμα ἀνθρώπου κοιμωμένου· ἦτο δὲ οὗτος ὁ Μιχαλιὼς βεγγαλίζων θορυβωδῶς, καὶ αἰμώζων καὶ μυκώμενος ἐκ διαλειμμάτων. Ὁ Βώβης ἔψαυσε τὴν κόνιν πλησίον τοῦ Μιχαλιοῦ, καὶ μετ' ὀλίγον εὗρε τὰς δύο λίρας τοῦ Δεσπότη, τὰς ὁποίας ἐναπέθηκενεἰς τόπον ἀσφαλῆ.

— Δὲν ἀκούεται αὐτὸ τὸ βουβάλι ὁ Τουρνοβούλλης, ἐμορμύριζε—μήπως ἐψόφησε; γιὰ νὰ δοῦμε! αἰσθάνομαι τὸ χοντρό του τὸ κεφάλι ἀπὸ κάτ' ἀπ' τὸ πανί... Τουρνεβούλλη ! Τουρνοβούλλη !

Ὁ Τουρνοβούλλης δὲν ἀπεκρίθη.

— Ἐγὼ νὰ σὲ κάμω νὰ ὁμιλήσῃς εἶπεν ὁ Βώβης, καὶ τοῦ ἐκάθισε μιὰ μὲ τὴν πεταλωμένην πτέρναν του ἐπὶ τοῦ μετώπου. Ὁ Τουρνοβούλλης ἐξέβαλεν ἀσθενῆ οἰμωγήν.

— Μπορεῖ ὁ διάολος ν' ἀναστηθῇ εἶπεν ὁ Βώβης ζητῶν τὴν μάχαιράν του ὑπὸ τὰ ῥάκη του. — Καλὰ ἂς λείψῃ γιὰ τὸ χατίρι τοῦ διαβόλου ! δὲν μοῦ χρειάζεται νὰ σκοτώσω ἄνθρωπο μέσα σὲ τόσο σκοτάδι.

Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐξῆλθε διευθυνόμενος πρὸς τὴν Βώ-Στρήτ, μὲ βῆμα θαρραλέον διὰ τοῦ σκοτεινοῦ ἐκείνου καταγωγίου τῶν μαχαιράδων, ὅπου ὁ ῥιλήσυχος πολίτης δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἓν βῆμα χωρὶς νὰ τρέμῃ· Προχωρῶν δὲ ἐσκέπτετο σοβαρῶς.

— Πῶς διάλο, πῶς διάλο νὰ κάμω ! ἔλεγε, — βρίσκομαι μπερδεμένος· ὁ Δεσπότης μοῦ δίνει ἑκατὸ λίρας καὶ ὁ ἐπιστάτης μοῦ δίνει διακόσαις· λαμπρὰ δουλειά !... Μὰ ἡ μικρὴ δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμέψῃ γιὰ τὴς *ὀπερατζιόνες* τοῦ ντοττὼρ Μούρη καὶ τὰ καπρίτσια τοῦ κόντε στὸν ἴδιον καιρό. Πρέπει νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, εἶναι ἀδύνατο... Καὶ ὅμως ἐγὼ ὑποσκεύτηκα τοῦ Δεσπότη καὶ ὑποσκεύτηκα καὶ τοῦ Πάτερσω . . . Νὰ γελάσω τὸ Δεσπότη θὰ κινδυνέψ' ἡ πέτσα μου... Νὰ γελάσω τὸν Πάτερσω χάνω ἑκατὸν πενῆντα λίρας... Τί διάβολο νὰ κάμω !

Ὁ ταλαίπωρος ὁ Βώβης εἰς μάτην ἐβασάνιζε τὸν ἐγκέφαλόν του ζητῶν νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ κατεπείγοντος τούτου διλήμματος· ἀλλ' οἴφνης σαθεὶς συνεκρότησε μετὰ χαρᾶς τὰς χεῖρας του ἐπιφωνῶν.

— Τί χάνόητος ὅπου εἶμαι· ἀμὴ δὲν εἶναι δυὸ ἀδελφάδες; Εἶναι δύο τὰ καϋμένα μου τὰ κοριτσάκια!... ἡ μικρὴ πού γυρνοῦσε τὸ δίσκο κάνειγιὰ τὸ μυλόρδο, καὶ ἡ ἀδελφή της διὰ τὸν ἐξηγώτατο τὸ ντοττὼρ Μούρη... θὰ φκαριστηθοῦνε καὶ οἱ δύο τους, καὶ ἐγὼ θὰ κάμω τὴν ὑπόσκεσί μου σὰν τιμημένο καὶ πιστὸ παλληκάρι... Τί εὐλογημένη *φαμελιά*...

ΚΕΦ ΚΣΤ'. *ἡ παγίς.*

Τὴν ἐπιοῦσαν σχεδὸν ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ἐφαίνετο περιπλανώμενος ἄνθρωπός τις ἐν Φιντσιλαίνη καὶ ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων τῆς Κορνιχόλλης φορῶν τὴν ἐνδυμασίαν τῶν ὀρεινῶν τῆς Σκωτίας, δηλαδὴ πτερωτὸν πέτασον, *ταρτάνη* (tartan) ἔχων γυμνὰ τὰ σκέλη, καὶ καθόρνους εἰς τοὺς πόδας.

Οἱ ὀφθαλμοί αὐτοῦ μόλις ἐφαίνοντο ὑπὸ τὴν μακρὰν καὶ συγκεχυμένην κόμην του, σπινθηροβολοῦντες ὑπὸ τριμερῶν ζεύγος ὀρρύων· καὶ τοι προσποιούμενοι ἀδιαφορίαν δὲν ἠδύναντο ὅμως ν' ἀπεκδυθῶσι τὴν φυσικὴν αὐτῶν εὐκινησίαν, ὡς οὐδὲ ἔκφρασίν τινα δολιευκοῦς καὶ φιλυπόπτου ἐρεύνης, ἥτις ἐστὶν ἰδία τῶν κατασκόπων καὶ κλεπτῶν.

Ὅταν ἐνόμιζεν ὅτι οὐδεὶς ἔβλεπεν αὐτὸν, ὁ Σκῶτος οὗτος ἔστρεφεν αἴφνης τὰ βλέμματά του πρὸς τὴν οἰκίαν τῆς μητρὸς τοῦ Στεφάνου, καὶ τότε ἐφαίνετο ἀνήσυχος καὶ περίλυπος, καθ' ὅσον μᾶλλον παρετείνετο ἡ φρούρησίς του. Συνεταράττετο ἀνυπομόνως, κτυπῶν τὸν πόδα, καὶ δίδων εἰς τοὺς ὤμους του τὸ ἀγενὲς ἐκεῖνο κίνημα, τὸ ὁποῖον μανθάνουσιν οἱ ἐπαίται πάσης χώρας ἅμα ἐνδυθῶσι τὰ ῥάκη των, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ποσῶς σύνηθες εἰς τὴν ὑπερήφανον ἐνδυμασίαν τῶν Ἀτλανδέρων (ὀρεινῶν) τῆς Σκωτίας.

Περὶ τὴν τρίτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν ὁ Στέφανος Μάκ-Νάβης, ὡρελούμενος, ὡς εἶπον ἤδη, ἐκ τῆς πλουσίας τοῦ δυστυχοῦς Σὶρ Ἐδμόνδου Μακενσῆ πλησίον τοῦ προσκεφάλου τοῦ Φραγκίσκου Πέρσηβαλ, ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν μητέρα του.

Ὁ Σκῶτος ἅμα εἶδεν αὐτὸν ἐχώθη εἰς τὴν Φιντζιλαίνην.

— Καλὸ κι' αὐτό! ἐμορμύρεξε θυμωδῶς —νὰ καὶ ἡ ἀγουρίδα μας !... μόν' αὐτὸς μας ἔλειπε ... τί καταδρομὴ ποῦ τὴν ἔχω σήμερις ! . . . Κοντεύει νὰ βραδυάσῃ καὶ θὰ δυσκολευτῶ νὰ βγάλω τὸ ψωμάκι μου . . .

Εἰσελθόντος τοῦ Στεφάνου ὁ Σκῶτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του. Παρῆλθε σχεδὸν μία ὥρα, μετὰ τὴν ὁποίαν ἡ θύρα τῆς οἰκίας Μάκ-Νάβη ἠνεῴχθη, καὶ ὁ Στέφανος ἐξῆλθεν ἔχων εἰς τὸν βραχίονα τὴν μητέρα του, τὴν ὁποίαν ὡδήγει εἰς τοῦ αἰδεσίμου Ἰωάννου Βυτλέρου, ἐπιτρόπου εἰς τὸν Πέρσηβαλ.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Σκώτου ἐμειδίασαν· ἔσεισε τὴν χαίτην του, καὶ ἔτριψε σιγανὰ τὰς χεῖράς του· περιμείνας δὲ ἕως οὗ γείνωσιν ἄφαντοι ὁ Στέφανος καὶ ἡ μήτηρ του, ἅμα δὲν εἶδεν αὐτοὺς πλέον, ὑπῆγε καὶ ἤκουσε τὸ ῥόπτρον τῆς οἰκίας Μάκ-Νάβη.

— Τί θέλεις ; τῷ εἶπεν ἡ ὑπηρέτις ἡ ὁποία ἦλθε καὶ ἠνέῳξε.

Ὁ Βώβης τὸν ὁποῖον ἀναμφιβόλως οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν ἐγνώρισαν ἤδη, ἡμιυψώσας τὸν πέτασόν του ἀνεβόησεν, ὑπερμιμούμενος τὴν ἔβρινον καὶ συγκεχυμένην προσῳδίαν τῶν χωρικῶν μεθορίων τῆς Σκωτίας.

— Ἡ Ἀφεντιά του μὲ στέλνει νὰ πῶ μιὰ λέξι στῆς κοκονίτσαις.

Ποιὰ ἀφεντιά του;

— Ἡ Ἀφεντιά του μαθὲς, πῶς νὰ σοῦ πῶ; ἀνεβόησεν ὁ Βώβης φινοφθογγότερον. — Ἡ Ἀφεντιά του... ὁ *λαΐρδος* (*) μαθές... Ναί, ὁ λαΐρδος Ἄγγος Μακ-Φαρλάνης, τοῦ καστρου τῆς Κρέβης!

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤλπιζεν ὁ Βώβης συνέβη· αἱ δύο νεάνιδες προσελκυσθεῖσαι ἔκυψαν ἐπὶ τῶν κιγκλίδων τῆς κλίμακος.

— Ὁ πατήρ μου! ἀνεβόησεν ἡ Κλάρη,—εἶναι ἀπισταλμένος τοῦ πατρός μου!... Αἰσαβῶ πές τοῦ καλοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου ν' ἀναβῇ!

— Θεέ μου! εἶπεν ὁ Βώβης ὑψώνων εὐθύμως τὴν φωνὴν ἅμα εἶδεν αὐτὰς — πῶς μεγαλώσανε, νὰ τὰ χαρῶ!.. Ἡ κοιμένη ἡ Ἔφφη, ἡ γυναῖκά μου πῶς ἤθελε νὰ χαρῇ ἂν τἄβλεπε, μὰ δὲν θὰ τα ἐγνώριζεν, ἂν καὶ ἤτανε ἐδῶ παραμάνα τους!...

— Ἡ Ἔφφη! ἀπεκρίθη ἡ Ἄννα, ἡ καλή μου Ἔφφη, ἡ μητέρα μας!.. Φίλε μου, μήπως εἶσαι ὁ γεωργός μας, ὁ Δούγκαν δὲ Λήδης;

— Ὁ σύζυγος τῆς χρυσῆς μου Ἔφφης! προσιθετο ἡ Κλαρη λαμβάνουσα τὴν χειρά του...

— Ναί, ναί! γαϋδεμένες μου, ἀπεκρίθη μετὰ καλοκαγαθίας ὁ Βώβης, ἡ Ἔφφη... ἡ χοντρὴ Ἔφφη ἡ ὁποία σᾶς ἐτραγουδοῦσε τὸ τραγοῦδι τῶν ψαράδων. Θυμᾶστε τὸ τραγοῦδι τῶν ψαράδων.

— Πῶς νὰ μὴν τὸ ἐνθυμώμεθα! εἶπεν ἡ Ἄννα μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, δὲν ἐλησμονήσαμεν τίποτε, οὔτε τὸ τραγοῦδι, οὔτε τὴν Ἔφφην, οὔτε τίποτε ἄλλο τὸ ὁποῖον μᾶς ἦτο προσφιλὲς εἰς τὴν φίλην ἡμῶν πατρίδα τὴν Σκωτίαν!

— Ἀλλὰ πόσον μετεβλήθης ἔκτοτε ὦ Δούγκαν! ἐπανέλαβεν ἡ Κλάρη μετὰ θαυμασμοῦ.

Ὁ Βώβης ἀποσφυγγίζων τοὺς στεγνοτάτους ὀφθαλμούς του,—Πόσον χαίρομαι νὰ σᾶς βλέπω! εἶπε μετὰ στεναγμοῦ — ἀλλὰ τὸ Ἀφεντικὸ σᾶς προσμένει...

— Ὁ πατήρ μου! διέκοψεν ἡ Κλάρη, εἶναι λοιπον εἰς τὸ Λονδῖνον!

— Ὁ πατήρ μου! εἶπε καὶ ἡ Ἄννα λοιπὸν θὰ τὸν δοῦμε...

— Εὐθὺς ὅπου θέλετε, ὡραῖά μου κοριτσάκια, εἶπεν ὁ Βώβης. — Ἄ! πόσο θὰ χαρῇ ὁ ἀφέντας μου... πόσον καιρὸν ἔχει νὰ σᾶς δῇ;

— Ἕν ἔτος εἶπεν ἡ Ἄννα.

— Ναὶ ἓν ἔτος, σωστά· θυμοῦμαι τώρα διὰ τί τὸν ἐσυντρόφεψα ὡς τὰ σύνορα... Γιὰ νὰ δοῦμαι!... μπᾶς μᾶς ἀκούει κανένας;

Ὁ Βώβης περιέστρεψε τὴν κεφαλήν του καὶ προσποιούμενος μεγάλην μυστικότητα.

— Διὰ τί τόση προφύλαξις; ἠρώτησεν ἡ Κλάρη.

(*) Λέξις Σκωτικὴ (laird) σημαίνουσα τὸν τιμαριοῦχον ἄρχοντα.

— Ἄ! διὰ τί... κοριτσάκι μου, ξέρεις ὅτι μὲ τὸ λαΐρδο (ὁ Θεὸς νὰ πολυχρονήσῃ τὴν ἀφεντιά του!) δὲν χρειάζεται πολλὴ περιέργεια.... βλέπω ὁλόγυρά μου γιὰ τί ἡ ἀφεντιά του μοῦ εἶπεν ἔχε ἔννοια!...

Ὁ Βώβης σιωπήσας ἐπ' ὀλίγον ἐξηκολούθησε πάλιν μὲ ὕφος ἀθωότητος.

— Τὸ λοιπὸν ἔχω ἔννοια!...

— Ἀλλ' ὁ πατήρ μας! ποῦ εἶναι ὁ πατήρ μας; ἠρώτησαν ὁμοῦ αἱ δυο νεάνιδες.

— Ἄ! τὰ κοριτσάκια μου ἐπιθυμοῦν πολὺ νὰ δοῦν τὸν παπάκι τους... νὰ τὸν χαδέψουν... νὰ τὸν φιλήσουν, καταλαβαίνω, ὡραῖά μου κορά-σια... ὁ λαΐρδος εἶναι πολὺ αὐστηρὸς ἄνθρωπος... μὰ δὲν πειράζει γιὰ τί εἶναι ἀξιόλογος ἀφέντης...

— Πότε θὰ τὸν δοῦμεν; διέκοψεν ἡ Κλάρη.

— Αὐτὸ δὰ, εἶπεν ὁ Βώβης χαμηλόνων οἴρνης τὴν φωνήν του, καὶ λαβὼν τος χεῖρας τῶν δύο νεανίδων τὰς ἔσυρε πρὸς ἑαυτὸν ὡς ὅταν θέλῃ τις νὰ εἴπῃ μέγα μυστικόν.

— Ὁ λαΐρδος εἶν' ἐδῶ, εἶπε, γιὰ τῆς δουλειαῖς του... κρύβγεται... ἀλλὰ νὰ σᾶς πῶ γιὰ τί, εἶναι ἀδύνατο... Σᾶς προσμένει... Γιὰ ὄνομα Θεοῦ νὰ μὴν τὸ μάθῃ κανείς, γιὰ τί κιντυνεύει ἡ ἐλευτερία του... καὶ ἴσως ἡ ζωή του...

Αἱ δύο ἀδελφαὶ ἐξέπεμψαν κραυγὴν τρόμου.

— Σιωπή! ἐπανέλαβεν ὁ Βώβης· ἡ φωναῖς σας μπορεῖ νὰ ἐπισύρουν ἀνθρώποι περίεργοι... Σᾶς ἔλεγα τὸ λοιπὸν ὅτί ὁ λαΐρδος σᾶς προσμένει στὸ ξενοδοχεῖον τοῦ *Βασιλεὺς Γεωργίου*, κοντὰ στοὺς *Κήπους τοῦ ναοῦ*... ἑτοιμαστῆτε, ἀγαπημένα μου σ' ἕνα τέταρτο σᾶς στέλνω ἓν ἀμαξι... Πρὸ πάντων σιωπὴ καὶ φρόνησι!

— Ἡ ζωή του! εἶπες; ἀνεβόησεν ἡ Κλάρη, εὑροῦσα τέλος τὴν λέξιν, — εἶπες ὅτι πρόκειται περὶ τῆς ζωῆς του, ὦ Θεέ μου!

— Ἔ, ἔ... σωπᾶτε εἶπεν ὁ Βώβης... μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι καὶ τόσος κίντυνος ὥστε ποῦ τὸ καϋμένο τὸ ἀφεντικό μου!... τέλος πάντω σεῖς θὰ μάθετε περισσότερ' ἀπὸ 'μένα ποῦ δὲν ξέρω μεγάλα πράματα... Πολλὰ τὰ ἔτη Μὶς Ἄννα!... Ἄχ· πόσο θὰ ἐχαίρουταν ἡ χοντρή μου ἡ Ἔφφη ἂν ἔβλεπεν αὐτα τὰ κοριτσάκια! Καὶ ταῦτα λέγων διευθύνθη πρὸς τὴν θύραν.

— Σὲ δέκα λεπτὰ θἄχετε τὸ ἀμαξάκι, ἐπανέλαβεν... νὰ μὴν καθήσετε καὶ κουβεντιάσετε; ἀγαπημένα μου!... δὲν εἶναι παιγνίδια ἐδῶ, μ' ἀκοῦτε;.. νὰ μὴν πῆτε μηδὲ γρὶ κανενοῦ στὸν κόσμο!

Ὁ Βώβης ἠνέῳξε τὴν θύραν θέτων τὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ στοματός του μὲ ὕφος σπουδαιότατον· ἔπειτα δὲ ἀλλάσσων αἴφνης ὄψιν, ἔκαμε νεῦμα φιλικὸν διὰ τῆς κεφαλῆς πρὸς τὰς νεάνιδας καὶ ἐξῆλθεν ἄφαντος.

Αἱ δύο ἀδελφαὶ μετ' οὐ πολὺ ἦσαν ἐνδεδυμέναι. Ἡ Κλάρη ἔβαλεν ὑπὸ τὸν βραχίονά της ὡραίας κυνηγετικὰς χειρίδας τὰς ὁποίας εἶχε κεντήσει διὰ τὸν πατέρα της, καὶ ἡ Ἄννα ἔλαβε σακοῦλαν ἐκ μαργαριτῶν τὴν ὁποίαν εἶχε κάμει πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν· εἶτα δὲ ἀμφότεραι ἀνεχώρησαν, ἐν μιᾷ στιγμὴ καθ' ἣν ἡ ὑπηρέτις ἐνησχολημένη οὖσα δὲν ἔδωκε προσοχὴν εἰς αὐτὰς καὶ μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας τὸ ἀμάξιον τὰς ἐξέβαλεν εἰς τὴν Δίοδον τοῦ Ναοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Μάστωρ Γρούφρη.

(Ἕπεται συνέχεια.)

—

ΘΕΟΦΡΑΣΤΕΙΑ.

Ὁ Ἀφηρημένος. (·)

—o—

Ἀ Κύριος Μνήμων Ἐνθυμίδης εἶναι ἀνὴρ καλοκἀγαθος, χρηστὸς ὅσον ὁποῖος δήποτε ἄλλος πολίτης, ἔνθερμος προστάτης τῆς Εὐαγγελικῆς σχολῆς, καὶ λοιπῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων τῆς Σμύρνης, καὶ εἷς ἐκ τῶν καλλίστων συνδρομητῶν τοῦ Φιλοκάλου Σμυρναίου· ἀλλ' ἔχει ἓν ἐλάττωμα, τὸ ὁποῖον πολλάκις τῷ γίνεται πρόξενον ζημίας μὲν δι' αὐτὸν, γέλωτος δὲ πρὸς τοὺς ἄλλους. Παραδείγματος χάριν ὅτε τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον τῷ ἔφεραν τὸ δεύτερον φυλλάδιον τοῦ Φιλοκάλου συνέβη νὰ κάθηται πλησίον τῆς ἑστίας καταγινόμενος εἰς τὸ ν' ἀνάψῃ τὸ πῦρ· ἐν ᾧ δὲ ἦτο βεβυθισμένος εἰς ἄλλας σκέψεις, μὴ ἔχων ἄλλο πρόχειρον ἔναυσμα χώνει εἰς τὸ πῦρ τὸ ἀναχεῖρας φυλλάδιον· ἀλλὰ πάραυτα συνελθὼν καὶ ἐννοήσας τὸ φρικτὸν λάθος, τὴν κατὰ τῆς φιλοκαλίας προσβολήν του ταύτην, ἔσπευσε νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ συντάκτου ἵνα ζητήσῃ συγγνώμην, καὶ συγχρόνως ν' ἀγοράσῃ τὸ ἀπολεσθὲν φυλλάδιον προσφέρων ἓν δίστηλον· τὸ ὁποῖον ὅμως ὁ συντάκτης, εἰ καὶ μὴ ἔχων πολλὰ δίστηλα, δὲν ἐνόμισεν ἀξιοπρεπὲς διὰ τὸν Φιλόκαλον νὰ δεχθῇ, ἀλλὰ παρεκάλεσε τὸν Κύριον Μνήμονα νὰ δεχθῇ τὸ Β'. φυλλάδιον ὡς εὐτελὲς δῶρον διὰ τὸ νέον ἔτος, καὶ τούτου γενομένου ἐτράπησαν εἰς ἄλλην συνομιλίαν. Ἐν ᾧ δὲ συνωμίλουν ὁ Κύριος Ἐνθυμίδης εἶδων κειμένην πλησίον του ἐπὶ τῆς τραπέζης ταμβακοθήκην χρησὴν καὶ ἀδαμαντοκόλλητον ἦν ἡ φιλόκαλος νεολαία τῆς πόλεως ἡμῶν προσήνεγκε δῶρον ἀπὸ κοινοῦ τῷ συντάκτῃ, ὡς τεκμήριον εὐγνωμοσύνης ἅμα τῇ συστάσει τοῦ περιοδικοῦ τούτου, ἔλαβεν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ τὴν ἐκράτει περιεργαζόμενος αὐτήν· μετὰ δὲ ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἐγείρεται, καὶ βαλὼν τὸ κειμήλιον τοῦτο εἰς τὸν κόλπον του ὡσὰν *νοικοκύρης*, μὲ ἀποχαιρετᾷ καὶ ἀπέρχεται ἀφίνων τὸν πῖλόν του εἰς ἀνταλλαγήν!

Ὁ Κύριος Μνήμων ἐνθυμίδης ἐνθυμηθεὶς ἡμέραν τινὰ (πρὸ δύο ἐτῶν) ὅτι ἦτο ἄγαμος, καὶ σεβόμενος τὴν θείαν ἐντολὴν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἅμα τῇ πλάσει τοῦ ἀνθρώπου «Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ κατακυριεύσατε τὴν γῆν» καὶ τὸ εὐαγγελικὸν ῥητὸν «Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται» καὶ πρὸς τούτοις φιλοτιμούμενος καὶ αὐτὸς νὰ συνεισφέρῃ τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὸν πληθυσμὸν τοῦ ἔθνους, ἐνυμφεύθη καλήν τινα νεάνιδα, ἥτις ἐντὸς δεκαπέντε μηνῶν ἀπὸ τοῦ γάμου των τῷ ἐπρόσφερε κληρονόμον τῆς περιουσίας του. Ὁ φίλος μου ὅλος χαρὰ θέλει νὰ ἑορτάσῃ τὰ *βαπτίσια* μὲ Γεῦμα πολυτελὲς, καὶ γράφει εἰς τὸν φίλον τοῖς πᾶσι Πιτσίνην νὰ τῷ παρασκευάσῃ τὰ ἀπαιτούμενα φαγητὰ, ἀλλ' ἀντὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ «Καὶ δώδεκα βουκάλια σαμπάνιαν» — «Στειλέ μου, τῷ λέγει, καὶ δώδεκα φυλλάδια τοῦ Φιλοκάλου Σμυρναίου!!!»

Γράφων δὲ εἰς τὸν Πανιερώτατον Ποιμένα, πρώην Σμύρνης νῦν δὲ Φιλιππουπόλεως, ἵνα ζητήσῃ Ἱερέα διὰ νὰ βαπτίσῃ τὸ «καλοῦ πατρὸς νεόττιον» ὑπογράφεται ὅπως ἦν συνειθισμένος ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς αὐτοῦ ἐπιστολαῖς· *Μνήμων Ενθυμίδης καὶ Συντ.* ὅπερ ἔκαμε τὸν ἅγιον γέροντα νὰ μειδιάσῃ οὐκ ὀλίγον, διὰ τὸ καινοφανὲς τῆς παραδοχῆς τῆς συντροφίας ἐν τῇ τεχνοποιΐᾳ.

Ἄλλοτε δὲ πάλιν προσκαλεῖ εἰς τὸ γεῦμα φίλον τοῦ τινα ὅστις φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ἀδελφήν του, χήραν εἰκοσιδύω ἐτῶν. Ἐν ᾧ δὲ ἔτρωγον καὶ ἔπινον, ἡ νέα κυρία σίρνης ὠχριᾷ καὶ λειποθυμεῖ, ὁ δὲ καλοκάγαθος Μνήμων Ἐνθυμίδης ἐγείρεται καὶ σπεύδει παντοιοτρόπως πρὸς ἀνάῤῥωσίν της. — «Καλὰ δὲν εἶναι τίποτε, λέγει εἰς τὸν φίλον του, πιθανὸν ἡ ἀδελφήσας νὰ ἦναι ἔγγυος.»

—Κύριε τῷ λέγει οὗτος ξηρὰ ξηρὰ, νομίζω ὅτι σᾶς εἶπον ἡ ἀδελφή μου εἶναι χήρα πρὸ δύο ἐτῶν.

— Ἀ! ζητῶ συγγνώμην, κύριέ μου, ἐνόμιζον ὅτε ἦτο ἄγαμος!!!

(·) Περὶ τοῦ ἀφηρημένου ἐγράψαμεν καὶ ἐν τῷ Β' φυλλαδίῳ τοῦ Φιλοκάλου Σμυρναίου.

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* »

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 26 Νοεμβρίου 1858. Ἀριθ. 22

ΟΘΕΛΛΟΣ

ΗΤΟΙ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ.

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΤΟΥ ΣΑΚΕΣΠΕΙΡΟΥ.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Πρὸ τοῦ φρουρίου εἰσέρχεται ὁ Κάσσιος καί τινες μουσικοί.)

ΚΑΣΣ. Κύριοι, παίξατε ἐδῶ· ἐγὼ θέλω σᾶς ἀντα-μείψει διὰ τὸν κόπον σας· τίποτε ζωηρόν, διὰ νὰ χαιρετήσωμεν τὸν στρατηγὸν εἰς τὴν ἔγερσίν του.

(Εἰσέρχεται ὑπηρέτης.)

ΥΠΗΡ. Κύριοι, μήπως τὰ ὄργανά σας ἔχονται ἀπὸ τὴν Νεάπολιν διὰ νὰ ὁμιλοῦν ἔτζι μὲ τὴν μύτην; Ἰδού, λάβετε διὰ τὸν κόπον σας· τόσον καταγοητευμένος εἶνε ὁ στρατηγὸς ἀπὸ τὴν μουσικήν σας, ὥστε σᾶς παρακαλεῖ νὰ παύσετε.

1ος ΜΟΥΣ. Πολὺ καλά, κύριε, παύομεν.

ΥΠΗΡ. Ἂν ἔχετε κἀμμίαν μουσικὴν ἄρωνον παίξατε πάλιν· διότι ὁ στρατηγὸς δὲν ὀρέγεται πολὺ τὴν μουσικήν.

1ος ΜΟΥΣ. Τοιαύτην μουσικὴν δὲν ἔχομεν.

ΥΠΗΡ. Λοιπὸν τότε βάλετε τοὺς αὐλούς σας εἰς τὰς θήκας των, διότι θ' ἀπέλθω. Φύγετε στὸ καλό.

(Ἐξέρχονται οἱ μουσικοί.)

ΚΑΣ. Δὲν ἀκούς, φίλε μου;

ΥΠΗΡ. Ἀκούω.

ΚΑΣΣ. Σὲ παρακαλῶ λάβε τὸ χρυσοῦν τοῦτο νόμισμα· ἂν ἡ εὐγενὴς κυρία ἥτις ὑπηρετεῖ τὴν σύζυγον τοῦ στρατηγοῦ ἠγέρθη, εἰπὲ εἰς αὐτὴν ὅτι ὁ Κάσσιος ἐπιθυμεῖ νὰ τῆς πῇ δύο λέξεις. Μοὶ κάμνεις αὐτὴν τὴν χάριν;

ΥΠΗΡ. Ἐτοιμάθη, κύριε, καὶ περιφέρεται. Ἂν θέλῃ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, τῆς τὸ λέγω.

(Εἰσέρχεται ὁ Ἰάγος.)

ΚΑΣΣ. Ὦ! καλῶς τὸν φίλον μου. Εἰς καλὴν ὥραν ἦλθες.

ΙΑΓ. Πῶς! δὲν ὑπῆγες νὰ κοιμηθῇς;

ΚΑΣΣ. Ὄχι, διότι ὅτε ἀπεχωρίσθημεν, ἡ ἡμέρα ἤδη ἔρεγγεν. Ἔλαβον τὴν τόλμην, Ἰάγε νὰ στείλω νὰ φωνάξω τὴν σύζυγόν σας, ἵνα παρακαλέσω αὐτὴν νὰ μὲ παρουσιάσῃ εἰς τὴν ἐνάρετον Δυσδαιμόναν.

ΙΑΓ. Σᾶς τὴν στέλλω ἀμέσως, καὶ θέλω μηχανευθῆν ὥστε νὰ παρασύρω τὸν Μαῦρον ἐκ ποδῶν, ὅπως ἡ ὁμιλία ὑμῶν γείνῃ ἐλευθεροτέρα.

(Ἐξέρχεται.)

ΚΑΣΣ. Σᾶς εἶμαι ταπεινός, καὶ εὐγνώμων δοῦλος, διὰ τὴν χάριν ταύτην. Ποτὲ δὲν εἶδον Φλωρεντινὸν τόσον ἀγαθὸν καὶ τίμιον.

(Εἰσέρχεται ἡ Αἰμιλία).

ΑΙΜΙΛ. Καλὴ ἡμέρα σας, φίλε ὑπασπιστά· λυποῦμαι διὰ τὸ δυστύχημά σας· ἀλλὰ τὰ πάντα θέλουν θεραπευθῆ ταχέως· ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ σύζυγός του συνομιλοῦσι περὶ τῆς ὑποθέσεώς σας. Ἡ δέσποινά μου σᾶς ὑπερασπίζεται θερμῶς, ὁ δὲ Μαῦρος διατείνεται ὅτι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἐβλάψατε, εἶναι ἐκ τῶν τὰ μέγιστα δυναμένων τῆς Κύπρου, διὰ τὴν φήμην καὶ καταγωγήν του, ὥστε δὲν νομί-

ζει φρόνιμον τὸ νὰ μὴ σᾶς πάθῃ, καὶ τοι βέβαιοι ὅτι σᾶς ἀγαπᾷ, καὶ ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην ἄλλου μεσίτου ὑπὲρ ὑμῶν ἢ τὰ ἴδια ἑαυτοῦ αἰσθήματα, ἵνα δραξάμενος τῆς πρωτίστης εὐκαιρίας σᾶς ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν θέσιν σας.

ΚΑΣΣ. Ἀλλ' ὅπως δήποτε, σᾶς παρακαλῶ, ἐὰν σᾶς φαίνεται πρέπον καὶ δυνατόν, παραχωρήσατέ μοι τὸ μέσον τοῦ νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις κατ' ἰδίαν εἰς τὴν Δυσδαιμόναν.

ΣΚΗΝΗ Β'. Θάλαμος ἐν τῷ φρουρίῳ.

(Εἰσέρχεται ὁ Ὀθέλλος ὁ Ἰάγος καὶ τινες ἀξιωματικοί.)

ΟΘΕΛ. Τὰς ἐπιστολὰς ταύτας, Ἰάγε, δὸς εἰς τὸν πλοίαρχον, καὶ ἐπιφόρτισέ τον νὰ προσφέρῃ τὰ σεβάσματά μου εἰς τὴν γερουσίαν· μετὰ δὲ ταῦτα ἔλα νὰ μὲ ἐνταμώσῃς εἰς τὰ νέα ὀχυρώματα, τὰ ὁποῖα ὑπάγω νὰ ἐπισκεφθῶ.

ΙΑΓ. Πολὺ καλά, αὐθέντα, θέλω σᾶς ὑπακούσει.

ΟΘΕΛ. Κύριοι, ὑπάγομεν νὰ ἴδωμεν τὸ ὀχύρωμα;

ΑΞΙΩΜ. Στρατηγέ, εἴμεθα εἰς τὰς διαταγάς σας.

(Ἐξέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Γ'. Πρὸ τοῦ φρουρίου.

ΔΥΣΔ. Βεβαιώθητε, φίλε Κάσσιε, ὅτι θέλω πράξει πᾶν ὅ,τι δύναμαι ὑπὲρ σοῦ.

ΑΙΜΙΛ. Φιλτάτη δέσποινα, προσπαθήσατε· ὁ σύζυγός μου εἶναι περίλυπος δι' αὐτό.

ΔΥΣ. Ὦ! τί καλῆς ψυχῆς ἄνθρωπος! — Μὴ ἀμφιβάλλῃς Κάσσιε, ὅτι θέλω σὲ καταστήσει πάλιν φίλον τοῦ συζύγου μου, ὅσον ἦσό ποτε.

ΚΑΣΣ. Ἐλεήμων κυρία! ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν συμβῇ εἰς τὸν Μιχαὴλ Κάσσιον, θέλει πάντοτε εἶναι ταπεινὸς καὶ πιστὸς δοῦλός σας.

ΔΥΣΔ. Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε, εἶσθε ὅλως ἀφωσιωμένος εἰς τὸν αὐθέντην μου· τὸν ἐγνωρίσατε πολὺν χρόνον, καὶ δύνασθε νὰ πιστεύσητε ὅτι δὲν θέλει ἀποξενωθῆν ἀφ' ὑμῶν, εἰμὴ καθ' ὅσον τῷ ἐπιβάλλει αὐτὸ ἡ πολιτικὴ φρόνησις.

ΚΑΣΣ. Ναί, κυρία μου, ἀλλ' ἡ πολιτικὴ αὕτη δύναται νὰ διαρκέσῃ τόσον πολύ, νὰ διατηρῆται ὑπὸ σειρὰς τόσον ἀσθενῶν προφάσεων, νὰ ἀναφύηται ὑπὸ τόσων καὶ τόσων περιστατικῶν, ὥστε ἀναπληρωθείσης τῆς θέσεώς μου, καὶ ἀπόντος ἐμοῦ, ὁ στρατηγός μου θέλει λησμονήσει τὴν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσίν μου.

ΔΥΣΔ. Μὴ σὲ μέλῃ περὶ τούτου· ἐνώπιον τῆς Αἰμιλίας σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι θέλετε ἀναλάβει τὴν θέσιν σας. Ἔσο βέβαιος, ὅτι ὅταν ὑποσχεθῶ τι, ἐκπληρῶ τὴν ὑπόσχεσίν μου μέχρι κεραίας. Δὲν θέλω ἀφήσει ἥσυχον τὸν αὐθέντην μου· θέλω ταράξει τὸν ὕπνον του, θέλω ἐξαντλήσει τὴν ὑπομονήν του διὰ τοῦ λόγου μου. Περὶ σοῦ θέλει ἀκούσει ἐν τῇ κλίνῃ, περὶ σοῦ παρὰ τὴν τράπεζαν· καὶ εἰς πᾶσαν πρᾶξίν του θέλω ἀναμίξει τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κασσίου· ἔχε θάρρος Κάσσιε, διότι ὁ συνήγορός σου θέλει προτιμήσει ν' ἀποθάνῃ μᾶλλον παρὰ νὰ παραιτηθῇ τοῦ ζητουμένου.

(Ἐμφανίζονται ὁ Ὀθέλλος καὶ Ἰάγος μακρόθεν.)

ΑΙΜΙΛ. Κυρία, ἰδοὺ ὁ αὐθέ της μου ἔρχεται.

ΚΑΣΣ. Κυρία μου, πρέπει ν' ἀναχωρήσω.

ΔΥΣΔ. Ὄχι μεῖνε, καὶ ἄκουσόν με ὁμιλοῦσαν.

ΚΑΣΣ. Κυρία μου ὄχι τώρα, διότι αἰσθάνομαι πολλὴν ἀνησυχίαν, καὶ δὲν θὰ δυνηθῶ ποσῶς νὰ ὑπηρετήσω ἐμαυτόν.

ΔΥΣΔ. Καλὰ λοιπόν, κάμετε ὅπως νομίζετε φρόνιμον.

(Ἐξέρχεται ὁ Ἰάγος.)

ΙΑΓ. Ἆ! δέν μοι ἀρέσκει τοῦτο.

ΟΘΕΛ. Τί λέγεις;

ΙΑΓ. Τίποτε, αὐθέντα, ἢ ἐὰν . . . ἀλλ' ὄχι τίποτε.

ΟΘΕΛ. Δὲν ἦτο ὁ Κάσσιος ὁ ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν σύζυγόν μου;

ΙΑΓ. Ὄχι βέβαια, δὲν τὸ πιστεύω νὰ φύγῃ τοιουτοτρόπως ὡς κακοῦργος, ἅμα σᾶς εἶδεν ἐρχόμενον.

ΟΘΕΛ. Καὶ ὅμως πιστεύω σταθερῶς ὅτι αὐτὸς ἦτο.

ΔΥΣ. Καλῶς τὸν αὐθέντην μου. Μόλις τώρα ἀνεχώρησεν ἕνας οἰκέτης, ὅστις ὁ τάλας βαρέως φέρει τὴν δυσμένειάν σας.

ΟΘΕΛ. Ποῖον ἐννοεῖτε.

ΔΥΣ. Τὸν ὑπασπιστήν σας, τὸν Κάσσιον. Φίλτατέ μοι, ἐὰν ἡ ἀγάπη μου ἰσχύῃ εἰς τὴν καρδίαν σου, συγχώρησέ τον καὶ δέξαι τὸν πάλιν εἰς τὴν εὔνοιάν σου. Διότι ἂν ὄντως δέν σε ἀγαπᾷ, καὶ δὲν ἔσφαλεν ἐξ ἀγνοίας μᾶλλον ἢ ἀπὸ κακίαν, τότε πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι δὲν ἔχω πεῖραν εἰς τὸ νὰ κρίνω τὴν τιμιότητα τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ προσώπου του. Σᾶς ἱκετεύω, ἀνακαλέσατέ τον.

ΟΘΕΛ. Αὐτὸς ἀνεχώρησε τώρα;

ΔΥΣ. Ναὶ αὐτός, ὁ παλαίπωρος, τόσον ταπεινωμένος, ὥστε ἀφῆκε μέρος τῆς λύπης του μετ' ἐμοῦ, καὶ συμπάσχω μετ' αὐτοῦ. Φίλτατέ μοι, σᾶς παρακαλῶ ἀνακαλέσατέ τον.

ΟΘΕΛ. Ὄχι τώρα, γλυκεῖα Δυσδαιμόνα· ἄλλην ὥραν.

ΔΥΣ. Ἀλλὰ συντόμως;

ΟΘΕΛ. Δι' ἀγάπην σου, φιλτάτη, ὅσον τάχιστα.

ΔΥΣ. Λοιπὸν ἀπόψε εἰς τὸ δεῖπνον;

ΟΘΕΛ. Ὄχι ἀπόψε.

ΔΥΣ. Αὔριον εἰς τὸ γεῦμα;

ΟΘΕΛ. Δὲν θὰ γευματίσω εἰς τὸν οἶκον· εἶμαι προσκεκλημένος ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν εἰς τὴν ἀκρόπολιν.

ΔΥΣ. Λοιπὸν αὔριον τὸ ἑσπέρας, ἢ τὸ πρωΐ ἢ τὴν μεσημβρίαν, ἢ τὸ ἑσπέρας, ἢ τὴν τετάρτην τὸ πρωΐ.

Σᾶς παρακαλῶ προσδιορίσατε τὸν χρόνον, ἀλλ' ἂς μὴ ὑπερβαίνῃ τρεῖς ἡμέρας. Σᾶς βεβαιῶ εἶναι μετανοημένος. Καὶ ὅμως τὸ πταῖσμά του, ἐὰν ἀφήσωμεν κατὰ μέρος ὅτι τὸ στρατιωτικὸν ἀτάδιον

ἀπαιτεῖ παράδειγματισμὸν καὶ τῶν καλλίστων προσώπων, τὸ πταῖσμά του, μόλις ἀπαιτεῖ τὴν κατ' ἰδίαν ἐπίπληξιν.

Πότε θὰ ἔλθῃ; εἰπέ μοι Ὀθέλλε. Ἀπορῶ ποίαν χάριν ἤθελον σᾶς ἀρνηθῇ ἐγὼ, ἢ κἂν διστάσει καὶ χρονοτριβήσει εἰς τὸ νὰ σὲ ὑπακούσω! Πῶς ὁ Κάσσιος ὅστις ἤρχετο μετὰ σοῦ ὅτε ἠρᾶσο ἐμοῦ, καὶ ὅστις πολλάκις, ἐν ᾧ ἐγὼ σὲ κατηγόρουν σὲ ὑπερησπίζετο, νὰ εὕρῃ τόσην δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ ἐπιχρέψῃ εἰς τὴν θέσιν του; Πίστευσόν με ὅτι ἐγὼ ἤθελον.

ΟΘΕΛ. Σὲ παρακαλῶ, ἀρκεῖ πλέον· ἂς ἔλθῃ ὅταν θέλῃ δέν σοι ἀρνοῦμαι τίποτε.

ΔΥΣ. Καὶ τί μεγάλη χάρις εἶναι αὐτή; ὡς ἂν σᾶς ἔλεγον νὰ φορέσητε τὰς χειρίδας σας, ἢ νὰ τρώγητε καλὰ φαγητὰ, ἢ νὰ μὴ κρυώσητε, ἢ νὰ προσπαθήσητε νὰ κάμητε καλὸν εἰς τὸν ἑαυτόν σας. Ὅταν θὰ σᾶς ἱκετεύσω διά τινα χάριν, θέλω πρῶτον σκεφθῇ σοβαρώτατα, θέλω κάμει τὴν αἴτησίν μου μετὰ φόβου.

ΟΘΕΛ. Δὲν θέλω σοὶ ἀρνηθῇ τίποτε, διὸ σὲ παρακαλῶ ἄφες με μίαν στιγμὴν μόνον.

ΔΥΣ. Δύναμαι νὰ σοὶ τὸ ἀρνηθῶ; ὄχι βέβαια. Ὕγίαινε λοιπὸν, αὐθέντα μου.

ΟΘΕΛ. Ὑγίαινε φιλτάτη μου Δυσδαιμόνα· σὲ βλέπω πάλιν μετ' ὀλίγον.

ΔΥΣ Αἰμιλία, ἐλθέ. — Ὁδηγήσου ὑπὸ τῆς φρονήσεως, καὶ ὅτι δήποτε ἀποφασίσῃς θέλω πάντοτε σὲ ὑπακούει.

(Ἐξέρχεται μετὰ τῆς Αἰμιλίας.)

ΟΘΕΛ. Ἔξοχε καὶ ἀθλία κόρη! ἀνάθεμά με ἂν δὲν σ' ἀγαπῶ! ἡ καρδία μου μένει κενὴ καὶ ὅταν δὲν σ' ἀγαπῶ τὸ χάος ἐπανέρχεται.

ΙΑΓ. Γενναιότατε στρατηγέ μου, —

ΟΘΕΛ Τί λέγεις, Ἰάγε;

ΙΑΓ. Ὁ Μιχαὴλ Κάσσιος ἐγνώριζε τὸν ἔρωτά σας ὅτε ἠρᾶσθε τῆς Δυσδαιμόνας;

ΟΘΕΛ. Ναὶ, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους· ἀλλὰ διὰ τί ἐρωτᾷς;

ΙΑΓ. Ἁπλῶς διὰ νὰ εὐχαριστήσω τὴν περιέργειάν μου· καὶ οὐδὲν ἄλλο.

ΟΘΕΛ. Ἀλλ' ἡ περιέργειά σου αὕτη πόθεν, ὦ Ἰάγε;

ΙΑΓ. Ἐνόμιζον ὅτι δὲν τὴν εἶχε γνωρίσει πρότερον.

ΟΘΕΛ. Ὶ, ναὶ, καὶ πολλάκις μᾶς ὑπηρέτησεν ὡς μεσάζων.

ΙΑΓ. Τῇ ἀληθείᾳ;

ΟΘΕΛ. Τῇ ἀληθείᾳ! Βέβαιά τῇ ἀληθείᾳ. Τί εὑρίσκεις εἰς τοῦτο παράξενον; Μήπως δὲν εἶναι τίμιος;

ΙΑΓ. Τίμιος, αὐθέντα;

ΟΘΕΛ. Ναὶ, τίμιος.

ΙΑΓ. Καθ' ὅσον γνωρίζω, αὐθέντα.

ΟΘΕΛ. Ἀλλὰ τί φρονεῖς;

ΙΑΓ. Τί φρονῶ αὐθέντα;

ΟΘΕΛ. Τί φρονῶ, αὐθέντα! Μὰ τὰς οὐρανίους δυνάμεις ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐπαναλαμβάνει ὡς ἠχὼ τοὺς λόγους μου, ὡς νὰ ἐνέκρυπτε κἀνὲν μορμορωπὸν τέρας εἰς τὰ ἐντός του, καὶ τοσοῦτον ὥστε φοβεῖται νὰ μὴ τὸ δείξῃ. Ναὶ βέβαια πρέπει νὰ ἐμφωλεύῃ τι εἰς τὸν νοῦν σου. Σὲ ἤκουσα λέγοντα πρὸ ὀλίγου ὅτι δέν σοι ἤρεσκε τοῦτο· Τί λοιπὸν δέν σοι ἤρεσκε; Καὶ ὅτε σοὶ εἶπον ὅτι ἦτο κοινωνὸς τῶν μυστικῶν μου καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐρωτοληψίας μου, ἀνεβόησας. — Τῇ ἀληθείᾳ! καὶ συνέστειλας τὰς ὀφρῦς, ὡς νὰ συνελάμβανες τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὸν ἐγκέφαλόν σου φρικώδη τινὰ ὑποψίαν· ἐὰν ὄντως μὲ ἀγαπᾷς, ἀποκάλυψόν μοι τὸν στοχασμόν σου.

ΙΑΓ. Αὐθέντα, καλῶς γινώσκετε ὅτι σᾶς ἀγαπῶ.

ΟΘΕΛ. Φρονῶ ὅτι μὲ ἀγαπᾷς, καὶ ἐπειδὴ γνωρίζω τὴν πλήρη ἀφοσίωσιν καὶ τιμιότητά σου καὶ γνωρίζω πρὸς τούτοις ὅτι τοὺς λόγους σου τοὺς ζυγίζεις πρὶν τοὺς ἐκβάλῃς, ἀπὸ τὸ στόμα σου, διὰ τοῦτο οἱ δισταγμοί σας οὗτοι μοὶ ἐμπνέουσι τρόμον. Τὰ τοιαῦτα εἰς δόλιον καὶ χαμερπῆ ἄνθρωπον εἶναι συνήθη παίγνια, ἀλλ ὅταν βλέπῃ τις αὐτὰ εἰς ἄνθρωπον δικαιόφρονα καὶ εἰλικρινῆ δύναται νὰ τὰ ἐκλάβῃ ὡς ἀκούσιον ἀπόῤῥοιαν τῆς συνταρασσομένης καρδίας του, τῆς ὁποίας τὸ σφοδρὸν αἴσθημα δὲν δύναται νὰ κρατηθῇ.

ΙΑΓ. Διὰ τὸν Μιχαὴλ Κάσσιον τολμῶ νὰ ὁμόσω ὅτι τὸν νομίζω τίμιον.

ΟΘΕΛ. Καὶ ἐγὼ τὸν νομίζω τοιοῦτον.

ΙΑΓ. Ἔπρεπεν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἦναι ὅτι φαίνονται ἢ τοὐλάχιστον οἱ μὴ ἀγαθοὶ νὰ μὴ φαίνωνται ὅτι εἶναι τοιοῦτοι.

ΟΘΕΛ. Βέβαια οἱ ἄνθρωποι ἔπρεπε νὰ ἦναι ὅτι φαίνονται.

ΙΑΓ. Οὕτω λοιπὸν δύναμαι νὰ νομίζω ὅτι ὁ Κάσσιος εἶναι τίμιος.

ΟΘΕΛ. Ἂ! δέν μοι λέγεις πᾶν ὅτι φρονεῖς· εἰπέ μοι σὲ παρακαλῶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σὲ κάμνει νὰ διστάζῃς οὕτω· ἔκφρασον τὸν πλέον ἀπαίσιον στοχασμόν σου διὰ τῆς ἀπαισιωτάτης λέξεως.

ΙΑΓ. Φίλτατε στρατηγέ, ζητῶ συγνώμην· ναὶ μὲν σᾶς χρεωστῶ κατὰ πάντα ὑπακοὴν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρέους μου, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ αὐτοὶ οἱ δοῦλοί εἰσιν ἐλεύθεροι. Νὰ σᾶς εἴπω τοὺς στοχασμούς μου! ὑποθέσατε ὅτι εἶναι ὑβριστικοὶ καὶ ἀπατηλοί. Ποῖον εἶναι τὸ ἀνάκτορον ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εἰσδύουσιν ἐνίοτε ῥυπαρὰ ὄντα; καὶ τίς ἔχει καρδίαν τοσοῦτον καθαρὰν ὥστε ἀνόσιοι ὑποψίαι δὲν εἰσέδυσάν ποτε εἰς αὐτὴν ἀντὶ τῶν ἐναρέτων αἰσθημάτων του;

ΟΘΕΛ. Συνομοτεῖς κατὰ τοῦ φίλου σου, Ἰάγε ἐὰν ἔχων τὴν ἐλαχίστην ὑποψίαν περὶ τῆς τιμῆς του τὸν ἀφίνῃς εἰς ἄγνοιαν περὶ τούτου.

ΙΑΓ. Σᾶς παρακαλῶ, — πιθανὸν νὰ ἀπατῶμαι εἰς τὰς εἰκασίας μου· διότι εἶμαι φύσει περίεργος εἰς τὸ νὰ μανθάνω τὰς κακὰς πράξεις τῶν ἄλλων, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ὁ ζῆλός μου γεννᾷ ἐγκλήματα ἀνύπαρκτα. — Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν ἀπὸ ἐκεῖνον ὅστις κάμνει τοσοῦτον ἀσθενεῖς εἰκασίας, νὰ μὴ θέλετε νὰ λάβετε πληροφορίας· μηδὲ νὰ οἰκοδομήσητε δυστυχήματα ἐπὶ τῶν ἀσταθῶν καὶ σφαλερῶν παρατηρήσεών του. Δὲν ἤθελεν εἶναι καλὸν διὰ τὴν ἡσυχίαν σας οὐδὲ διὰ τὸ καλόν σας, καὶ τὴν γενναιότητα καὶ σοφίαν σας, νὰ σᾶς ἀποκαλύψω τοὺς στοχασμούς μου.

ΟΘΕΛ. Τί ἐννοεῖς;

ΙΑΓ. Τὸ καλὸν ὄνομα εἶναι τὸ τιμαλφέστατον μέρος τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου· ὁ κλέπτων τὸ ἀργύριόν μου οὐδὲν κλέπτει· οὐτιδανὸν πρᾶγμα κλέπτει, διότι νῦν μὲν ἀνήκει εἰς ἐμὲ ἄλλοτε δὲ ἀνήκει εἰς ἄλλον, καὶ ὑπῆρξε δοῦλος εἰς μυρίους ἀνθρώπους· ἀλλ' ὁ ἀπεστερῶν με τοῦ καλοῦ μου ὀνόματος ἀφαιρεῖ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν πλουτίζει μὲν αὐτὸν, ἐμὲ δὲ καθιστᾷ ὄντως πένητα.

ΟΘΕΛ. Μὰ τὰς οὐρανίας δυνάμεις, θὰ μοῦ πῇς εὐθὺς τί ἔχεις εἰς τὸν νοῦν σου

ΙΑΓ. Ἀδύνατον, ἐν ὅσῳ εἶμαι κύριος τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας μου.

ΟΘΕΛ Ἆ!

ΙΑΓ. Αὐθέντα, ἀποφεύγετε τὴν ζηλοτυπίαν· εἶναι τέρας μὲ βλέμμα φαρμακερόν, τὸ ὁποῖον φαρμακεύει καὶ ἀποστρέφεται τὴν τροφὴν ἥτις τρέφει αὐτόν. Ὁ ἀνὴρ ὅστις δὲν ἀγαπᾷ τὴν ἀπατήσασαν αὐτὸν ζῇ εὐτυχὴς, καί τοι ἐν γνώσει τῆς δυστυχίας του· ἀλλ' οὐαὶ εἰς τὸν ἀγαπῶντα καὶ ὑποπτεύοντα! τί βάσανον κολάσεως δι' ἐκεῖνον ὅστις, καί τοι μαινόμενος ὑπὸ ἔρωτος πρὸς τὴν σύζυγόν του ἀμφιβάλλει περὶ τῆς τιμιότητός της!

ΟΘΕΛ. Ὢ δυστυχία!

ΙΑΓ. Ὁ αὐτάρκης πένης εἶναι ἀρκούντως πλούσιος, ἀλλ' ὁ πλοῦτος ἔστω καὶ ἀπέραντος εἶναι ἄγονος δι' ἐκεῖνον ὅστις φοβεῖται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν μήπως ἀπολέσῃ αὐτόν. Ὢ Θεὲ πανάγαθε, φύλαττε ἀπὸ ζηλοτυπίας τὰς ψυχὰς πάντων ὅσοι μοὶ εἶναι προσφιλεῖς.

ΟΘΑ. Πῶς! τί σημαίνει τοῦτο; Νομίζεις ὅτι ἐγὼ δύναμαι νὰ ζήσω βίον ζηλότυπον, ἀκολουθῶν ἀπαθῶς τὰς φάσεις τῆς Σελήνης μὲ νέας ὑποψίας; Ὄχι, ὄχι ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑποπτευθῶ· τὰ πάντα ἀπεφασίσθησαν· θεώρησόν με καὶ τοῦ ζώου ἀλογώτερον, ὅταν σεισθεὶς ὑπὸ τῶν ματαίων καὶ φαντασιοδῶν εἰκασιῶν σου παραδώσω εἰς αὐτὰς τὸν νοῦν μου. Δὲν θέλω ζηλοτυπεῖ διότι μοὶ λέγουν ὅτι ἡ σύζυγός μου εἶναι ὡραία, τρέφεται καλῶς, ἀγαπᾷ τὰς συναναστροφὰς, εἶναι εὔγλωττος, ψάλλει, παίζει καὶ χορεύει καλά· ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ἀληθὴς ἀρετὴ τὰ τοιαῦτα γίνονται προσθῆκαι ἀρετῆς. Πρὸς δὲ τούτοις δὲν δύναμαι νὰ συλλάβω ὑποψίας μήπως στασιάσῃ δι' ἔλλειψιν ἀτομικῆς ἀξίας ἐμοῦ· διότι ἐξελέξατό με ἰδίοις ὄμμασιν· ὄχι, Ἰάγε, πρὶν ὑποπτεύσω πρέπει νὰ μὲ πείσουν οἱ ὀφθαλμοί μου· εἰς τὴν ὑποψίαν μου θέλω ἀπόδειξιν, μετὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἔχω ἄλλο ἢ νὰ εἰπω αἰωνίαν χαίρε εἰς τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ζηλοτυπίαν.

ΙΑΓ. Λαίρω δι' αὐτὸ, διότι τώρα θέλω ἔχει αἰτίαν νὰ δείξω πλέον ἐλευθέρως τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀγάπην καὶ αφωσίωσίν μου. Δέχθητε λοιπὸν τὴν συμβουλὴν τὴν ὁποίαν χρεστῶ νὰ σᾶς δώσω. Δὲν ὁμιλῶ εἰσέτι περὶ ἀποδείξεων· ἐπαγρυπνεῖτε εἰς τὰ κινήματα τῆς συζύγου σας· παρατηρῆτε αὐτὴν εἰς τὴν μετὰ τοῦ Κασσίου σχέσιν της, ἀνοίξατε καλὰ τοὺς ὀφθαλμούς σας, — οὔτε ὡς ζηλότυπος οὔτε ὡς ἀμέριμνος δὲν θέλω νὰ γείνῃ ἡ γενναία καὶ ἐλευθέριος καρδία σας θῦμα τῆς ἑαυτῆς ἀγαθότητος· προσέχετε καλῶς· γνωρίζω καλῶς τὰ ἤθη καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς πατρίδος μου· εἰς τὴν Βενετίαν αἱ γυναῖκες δὲν κρύπτουσιν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὰ παίγνια τὰ ὁποῖα κρύπτουσιν ἀπὸ τοὺς συζύγους των· ἡ συνείδησίς των συνίσταται ὄχι εἰς τὸ νὰ ἀπέχωσι τοῦ κακοῦ ἀλλ' εἰς τὸ νὰ καλύπτωσιν αὐτό.

ΟΘΕΛ. Ἀλήθειαν λέγεις;

ΙΑΓ. Ἠπάτησε τὸν πατέρα της; διὰ νὰ ὑπανδρευθῇ μὲ ὑμᾶς, καὶ ὅτε ἀκόμη ἐφαίνετο τρέμουσα καὶ φοβουμένη τὰ βλέμματά σας, ἠγάπα αὐτὰ περισσότερον.

ΟΛΕΛ. Ναὶ, βέβαια.

ΙΑΓ. Καλὰ λοιπὸν, ἐκείνη ἥτις οὖσα τόσον νέα ἠδύνατο νὰ προσποιῆται τοσοῦτον ὥστε νὰ κλείσῃ ἐμπιστικῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρός της, (ὁ ταλαίπωρος γέρων ἐξέλαβε τὸ πρᾶγμα διὰ μαγείαν!) ἀλλὰ τί κάθημαι καὶ λέγω, Θεέμου! συγχώρησόν με Αὐθέντα, σᾶς ζητῶ συγγνώμην, διότι τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς πολλῆς ἀγάπης μου.

ΟΘΕΔ. Σοὶ εἶμαι ὑπόχρεως διὰ βίου.

ΙΑΓ. Ἀλλὰ σᾷς βλέπω ὀλίγον τεταραγμένον.

ΟΘΕΛ. Ὄχι, διόλου, διόλου.

ΙΑΓ. Καὶ ὅμως φοβοῦμαι ὅτι σᾶς ἐτάραξα σφοδρῶς· ἐλπίζω ὅτι θέλετε συλλογισθῆν ὅτι οἱ λόγοι μου προέρχονται ἀπὸ ἀγάπην. — Ἀλλὰ βλέπω, βλέπω ὅτι συνεταράχθητε· πρέπει νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὴ ἑρμηνεύσητε τοὺς λόγους μου ἄλλως ἢ ὡς κενὴν ὑποψίαν.

ΟΘΕΛ. Μή σε μέλῃ.

ΙΑΓ. Εἰδὲ μὴ οἱ λόγοι μου θέλουν ἔχει τοιοῦτον ὀλέθριον ἀποτέλεσμα ὁποῖον δὲν ἐπεθύμουν. Ὁ Κάσσιος εἶναι φίλος τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ καὶ σέβομαι... Αὐθέντα, σᾶς βλέπω τεταραγμένον.

ΟΘΕΛ. Ὄχι τόσον, ἡ Δυσδαιμόνα μου εἶναι τιμία.

ΙΑΓ. Εἴθε τοιαύτη νὰ γηράσῃ, καὶ ὑμεῖς νὰ γηράσητε ἐν τῇ πεποιθήσει ταύτῃ.

ΟΘΕΛ. Καὶ ὅμως πόσον σφαλερὰ εἶναι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις.

ΙΑΓ. Ναὶ, ὀρθῶς λέγετε· αὐτὸ εἶναι τὸ κακόν· καὶ ἂν θέλετε νὰ σᾶς εἰπω θαρραλέως τὴν γνώμην μου, τὸ ὅτι ἀπέρριψε τὰς προτάσεις περὶ γάμου ἀνδρῶν τῆς αὐτῆς πατρίδος, τοῦ αὐτοῦ χρώματος

καὶ βαθμοῦ, προσόντα διὰ τὰ ὁποῖα κατὰ φυσικὸν λόγον οἱ ἄνθρωποι συνελκύονται, τὸ ὅτι λέγω ἀπέρριψε τοιαύτας ἐπιφθόνους προτάσεις δεικνύει ψυχὴν ὀλίγην ἐσχάτης διαρθρώσεως, ἀποτρόπαιον ἀταξίαν αἰσθημάτων, καὶ διαστροφὴν τῆς διανοίας αὐτῆς.

Ἀλλὰ πάλιν σᾶς ζητῶ συγνώμην· οἱ λόγοι μου δὲν ἀφορῶσι κατευθεῖαν αὐτὴν καί τοι δύναμαι νὰ ὑποπτεύσω ὅτι μετεμελήθη περὶ τῆς ἐκλογῆς της παραβάλλουσα ὑμᾶς κατὰ τὴν μορφὴν πρὸς τοὺς συμπατριώτας της.

ΟΘΕΛ. (ἀποτόμως) Ὑγίαινε, ἂν μάθῃς καὶ ἄλλα ἐλθὲ πάλιν νὰ μοὶ τὰ εἴπῃς· βάλε τὴν σύζυγόν σου νὰ ἐποπτεύῃ τὴν διαγωγήν της. Ἄφες με μόνον, ἰάγε.

ΙΑΓ. (ἀποχωρῶν ὀλίγα βήματα) Αὐθέντα, ἀναχωρῶ.

ΟΘΕΛ. Ἄ! διὰ τί νὰ νυμφευθῶ; Ἀναμφιβόλως ὁ καλοκἀγαθος οὗτος ἄνθρωπος, πρέπει νὰ ἠξεύρῃ καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα δὲν θέλει νὰ μοὶ ἀποκαλύψῃ.

ΙΑΓ. (ἐπανερχόμενος) Αὐθέντα, τολμῶ νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὴ δώσητε περαιτέρω προσοχὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· ἄφετε εἰς τὸν χρόνον νὰ σκφινίσῃ αὐτήν· καὶ μολονότι εἶναι δίκαιον ὁ Κάσσιος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν θέσιν του, (διότι κατεῖχεν αὐτὴν λίαν ἀξίως) καλὸν ὅμως ἤθελεν εἶναι νὰ μείνῃ μακρὰν ὑμῶν ἔτι ὀλίγον, ἵνα διὰ τοῦ μέσου τούτου κρίνητε καλλιον περὶ τοῦ πράγματος. Παρατηρήσατε ἐὰν ἡ κυρία σᾶς ἐκλιπαρεῖ διὰ τὴν ἐπιστροφήν του· καὶ ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν πολλὰ πράγματα· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ παρακαλῶ νὰ μὲ θεωρῆτε ὡς ἄνθρωπον καθ' ὑπερβολὴν φιλύποπτον. Πρὸ πάντων ὅμως παρακαλῶ νὰ δώσητε πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὴν σύζυγόν σας, ἐὰν ἀγαπᾶτε τὴν τιμήν σας.

ΟΘΔ. Μὴ σὲ μέλει περὶ τούτου.

ΙΑΓ. Λοιπὸν αὐθέντα, καὶ πάλιν σᾶς προσκυνῶ.

(Ἀπέρχεται.)

ΟΘΕΛ. Τί γνήσιος φίλος! τί πιστὸς δοῦλος, καὶ πόσον καλῶς γινώσκει τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, τὰς ἀνθρωπίνους πράξεις! Ἄ! ἐὰν ἡ σύζυγός μου ἀποδειχθῇ ἄπιστος οὐαὶ εἰς αὐτήν! καὶ τῆς καρδίας μου τὰς φλέβας ἂν ἀπετέλει ἡ κόμη της ἤθελα τὴν ἀποκόψειν ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἀπολακτίσειν αὐτὴν μακρὰν ἐμοῦ, ἀφίνων αὐτὴν εἰς τὸ ἔλεος τῆς τύχης. Καὶ εἶναι πολὺ πιθανὸν, διότι εἶμαι αἰθίοψ, καὶ ἄμοιρος τῶν θελγήτρων ἐκείνων τῆς συναναστροφῆς, ἅπινα κέκτηνται οἱ ἀβροδίαιτοι αὐλικοί· ἴσως δὲ καὶ διότι ἤδη εὑρίσκομαι εἰς τὴν παρακμὴν τοῦ βίου. — ἀλλ' ἔτι δὲν εἶμαι γέρων.

(μετὰ ὀλίγην σκέψιν).

Τετέλεσται, μὲ ἠπάτησε· καὶ ἡ θεραπεία μου θέλει εἶναι τὸ νὰ τὴν ἐξελύττωμαι. Ὢ κατάραττε γάμε! διὰ τί νὰ ὀνομάζωμεν τὰ ἀβροφυῆ ταῦτα ὄντα ἡμέτερα καὶ ὄχι τὰς ἀθεμίτους ὁρμάς των! Προτιμῶ νὰ ἦμαι φρῦνος, τρεφόμενος διὰ τῶν ἀναθυμιάσεων σκοτεινοῦ βόθρου, παρὰ νὰ ἐπιτρέψω ἄλλον νὰ κατέχῃ τὴν ἐλαχίστην γωνίαν ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκείνης ἣν ἀγάπω· καὶ ὅμως τοιαύτη εἶναι ἡ κατάρα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν· οἱ χυδαῖοι ἀπολαμβάνουσι μειζόνων προνομίων· τοῖς εἶναι τοσοῦτον ἀναπόφευκτον ὅσον ὁ θάνατος. Ναὶ, τὸ δικελοειδὲς κακὸν μᾶς εἶναι πεπρωμένον ἐκ γενετῆς ἡμῶν. Ἰδοὺ ἡ Δυσδαιμόνα ἔρχεται.

(εἰσέρχεται ἡ Δυσδαιμόνα μετὰ τῆς Αἰμιλίας.)

Ἐὰν ἦναι ἄπιστος, τότε καὶ αὐτὸς ὁ οὐρανὸς εἶναι ἀπατηλός. Δὲν τὸ πιστεύω.

ΔΥΣ. Πῶς ἔχεις φίλτατε Ὀθέλλε; τὸ γεῦμά σας καὶ οἱ γενναῖοι νησιῶται τοὺς ὁποίους προσεκαλέσατε σᾶς περιμένουσι.

ΟΘΕΛ. (κατ' ἰδίαν) Ἔχω ἄδικον.

ΔΥΣ. Διατί ἡ φωνή σας εἶναι τόσον ἀσθενής; δὲν εἶσθαι καλά;

ΟΘΕΛ. Ἔχω πόνον ἐδῶ εἰς τὸ μέτωπόν μου.

ΔΥΣ. Εἶναι βέβαια ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν θὰ περάσῃ ταχέως ἄφετέ με νὰ τὸ δέσω καλὰ, καὶ ἐντὸς αὐτῆς τῆς ὥρας θὰ ἦσθε πάλιν καλά.

ΟΘΕΛ. Τὸ δέμα σας εἶναι πολὺ μικρόν.

(Ἀποθεῖ τὸ μανδήλιον, τὸ ὁποῖον πίπτει χαμαί.)

ἄφες τὸ μέτωπόν μου... ἔλα, πᾶμε.

ΔΥΣ. Λυποῦμαι πολὺ διότι δὲν εἶσθε καλά.

(Ἐξέρχονται Ὀθέλλος καὶ Δυσδαιμόνα.)

ΑΙΜΙΛ. Χαίρω διότι ηὗρα αὐτὸ τὸ μανδήλι εἶναι τὸ πρῶτον δῶρον τὸ ὁποῖον ἔλαβον ἀπὸ τὸν Μαῦρον· ὁ ἀλλόκοτος σύζυγός μου ἑκατοντάκις μὲ παρεκίνησε νὰ τὸ κλέψω, ἀλλ' αὐτη τόσον ἠγάπα τὸ τεκμήριον τοῦτο, (διότι τῷ ὑπεσχέθη μεθ' ὅρκου νὰ τὸ φυλάττῃ πάντοτε) ὥστε τὸ φυλάττει πάντοτε ἐπάνω της καὶ τὸ καταφιλεῖ καὶ ὁμιλεῖ πρὸς αὐτό. Τὸ παίρνω λοιπὸν καὶ τὸ δίδω εἰς τὸν Ἰάγον. Τὸ τί δὲ θὰ τό κάμῃ ὁ Θεὸς τὸ ἠξεύρει, ἐγὼ ὅμως ὄχι. Τί ἄλλο παρὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν φαντασίαν του;

(Εἰσέρχεται ὁ Ἰάγος.)

ΙΑΓ. Πῶς! κἄτι ἐδῶ μόνη;

ΑΙΜΙΛ. Μὴ μὲ μαλόνετε, σᾶς ἔχω ἕνα πρᾶγμα.

ΙΑΓ. Πρᾶγμα δι' ἐμέ; εἶναι πολὺ κοινὸν πρᾶγμα.

ΑΙΜΙΛ. Δηλαδή;

ΙΑΓ. Τὸ νὰ ἔχῃ τις ἀνόητον γυναῖκα.

ΑΙΜΙΛ. Ὦ! αὐτὸ μόνον ἤθελες νὰ πῇς; Τί μοῦ 'δίνετε τώρα νὰ σᾶς δώσω ἐκεῖνο τὸ περίφημον μανδήλι;

ΙΑΓ. Ποῖον μανδήλι;

ΑΙΜΙΛ. Ποῖον μανδήλι! ἐκεῖνο ποῦ ἔδωκε πρῶτον ὁ Μαῦρος εἰς τὴν Δυσδαιμόναν, καὶ τὸ ὁποῖον μὲ παρεκίνησες τόσαις φοραῖς νὰ κλέψω.

ΙΑΓ. Καὶ τῆς τῶκλεψες;

ΑΙΜΙΛ. Ὄχι μὰ τὴν ἀλήθειαν τῆς ἔπεσεν ἐξ ἀπροσεξίας, καὶ ὠφελουμένη ἀπὸ τὴν περίστασιν τὸ ἐπῆρα.

ΙΑΓ. Τί καλὸ κορίτσι! δός μοῦ το.

ΑΙΜΙΛ Τί θὰ τὸ κάμῃς, ποῦ μὲ παρακινοῦσες τόσον πολὺ νὰ τὸ κλέψω;

ΙΑΓ. Ἐ! τί σε μέλλει;

(Αρπάζει αὐτὸ ἐκ τῶν χειρῶν του.)

ΑΙΜΙΛ. Ἂν δὲν σου εἶναι πολὺ ἀναγκαῖον δός μου το. Ἡ καϋμένη ἡ κυρία μου θὰ τρελλαθῇ ὅταν τὸ ζητήσῃ καὶ δὲν τὸ εὕρῃ.

ΙΑΓ. Κάμε πῶς δὲν ξεύρεις τίποτε, τὸ χρειάζομαι. φύγ' ἀπ' ἐδῶ ἄρες με.

(Ἐξέρχεται ἡ Αἰμιλία.)

Ἀφίνω νὰ πέσῃ αὐτὸ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Κασσίου καὶ ἂς τὸ εὕρῃ. Πράγματα οὐτιδανὰ ὡς ὁ ἀνήρ, εἶναι ἰσχυραὶ ἀποδείξεις πρὸς τοὺς ζηλοτύπους, ὡς αἱ ἀλήθειαι τοῦ εὐαγγελίου· τοῦτο δύναται νὰ κάμῃ ἀρκετὴν ἐνέργειαν, ἐν ᾧ μάλιστα ὁ Μαῦρος ἤρχισεν ἤδη νὰ ταράσσεται ὑπὸ τοῦ φαρμάκου μου. Αἱ κινδυνώδεις ἰδέαι εἶναι καὶ αὐταὶ φάρμακα, ἅτινα κατ' ἀρχὰς μόλις ἔχουσι γεῦσιν. Ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐνεργήσωσιν ὀλίγον ἐπὶ τοῦ αἵματος καὶ εὐθὺς ἀνάπτουσιν ὡς θειοῦχα μεταλλεῖα. — Ναί, τὸ εἶπον καὶ θὰ γείνῃ.

(Εἰσέρχεται ὁ Ὀθέλλος.)

Ἰδοὺ, ἔρχεται· καὶ οὔτε μήκων, οὔτε μανδραγόρας καὶ οὐδὲ πάντα τὰ ὑπνωτικὰ ποτὰ τοῦ κόσμου ὅλου δύνηθῇ νὰ σὲ ἐπαναγάγωσι τὸν γλυκὺν ἐκεῖνον ὕπνον, τοῦ ὁποίου ἀπήλαυσας χθὲς διὰ τελευταίαν φοράν.

ΟΘΕΛ. Ἆ γυνὴ ἐλεθρία! ἄπιστος πρὸς ἐμέ!

ΙΑΓ. Καλὲ τί ἐπάθετε στρατηγέ μου; ἀφήσατε τώρ' αὐτά.

ΟΘΕΛ. Ἄπελθε, ἀχρεῖε! Μοὶ ἄναψες πῦρ εἰς τὴν κεφαλήν μου· ὀμνύω ὅτι εἶναι κάλλιον νὰ διατελῇ τις ἐν ἀγνοίᾳ, παρὰ νὰ γνωρίζῃ ἀτελῶς τὴν ἀτιμίαν του ἐξ ὑποψίας.

ΙΑΓ. Αὐθέντα, ὁποία μεταβολή!

ΟΘΕΛ. Διατί δὲν μ' ἄφινες εἰς τὴν ἄγνοιαν τῆς ἀπελγείας της;

Δὲν εἶδον, δὲν ἐσυλλογίσθην τίποτε, δὲν μ' ἔβλαψε· τὴν ἀκόλουθον νύκτα ἐκοιμήθην καλῶς, ἀμέριμνος καὶ εὔθυμος· δὲν εὗρον τὰ φιλήματα τοῦ Κασσίου ἐπὶ τῶν χειλέων της· ὁ λησταυθεὶς καὶ μὴ ἀποστερηθεὶς τοῦ κλαπέντος πράγματος, ὅταν δὲν τὸ ἠξεύρει οὐδὲν κακὸν ἔπαθε.

ΙΑΓ. Ὦ! λυποῦμαι αὐθέντα μου ν' ἀκούω τὰ τοιαῦτα.

ΟΘΕΛ. Φεῦ! ᾤχετο πλέον διὰ παντὸς ἡ εἰρήνη τοῦ νοός μου, καὶ ἡ ἀνάπαυσίς μου· ᾤχετο ἡ πομπὴ τοῦ ἐν παρατάξει λαμπροῦ καὶ πτεροφόρου στρατοῦ μου, καὶ ὁ ὑπερήφανος πόλεμος, ἅτινα πάντα ποιοῦσι τὴν φιλοδοξίαν ἀρετήν! Φεῦ ᾤχετο ὁ χρεμετίζων ἵππος, ἡ τρανὴ σάλπιγξ τὸ ἐγερσίθυμον τύμπανον, ὁ ὀξύφωνος συριγκτής, ἡ βασιλικὴ σημαία. Δὲν θὰ ἰδῶ πλέον τὴν ἀνδροπρεπῆ παράταξιν τοῦ ἐνδόξου πολέμου! Καὶ ὑμεῖς ὦ θανατηφόρα ὄργανα τοῦ θανάτου, τῶν ὄπλων οἱ βροντώδεις λάρυγγες μιμοῦνται τὴν τρομερὰν φωνὴν τοῦ ὑψίστου χαίρετε, χαίρετε· τὸ ἔργον τοῦ Ὀθέλλου τετέλεσται.

ΙΑΓ. Αὐθέντα μου τί ἀκούω! — εἶναι δυνατόν!

ΟΘΕΛ. Ἀχρεῖε; ἄνοιξε τὰ μάτια σου! θέλω νὰ μ' ἀποδείξῃς παρὼν ὅτι ἡ φιλτάτη μου εἶναι ἄτιμος.

(Τὸν ἁρπάζει ἀπὸ τὸν λαιμόν.)

Εἰ δὲ μὴ σοὶ ὀμνύω εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου ὅτι κάλλιον νὰ εἶχες γεννηθῇ σκύλος, παρὰ νὰ ὑποστῇς τὴν κεκορυφωμένην ὀργήν μου!

ΙΑΓ. Εἰς τοῦτο κατηντήσαμεν;

ΟΘΕΛ. Κάμε με αὐτόπτην τοῦ πράγματος, ἢ τοὐλάχιστον δός μοι τοιαύτην ἀπόδειξιν ὥστε νὰ μὴ μένῃ πλέον ὁ ἐλάχιστος τόπος, ἡ ἐλαχίστη λαβὴ ὑποψίας, εἰ δὲ μὴ δὲν ἔχεις πλέον ζωήν.

ΙΑΓ. Εὐγενέστατε αὐθέντα μου!

ΟΘΕΛ. Ἐὰν τὴν συκοφαντῇς καὶ μὲ βασανίζῃς ματαίως, παραίτα τὴν δέησιν· παράβλεψον πᾶσαν τύψιν συνειδότος, σωσώρευσον φρίκην ἐπὶ φρίκης, κάμνε πράξεις δυναμένας νὰ κινήσωσι τὸν οὐρανὸν εἰς δάκρυα καὶ τὴν γῆν εἰς τρόμον, διότι οὐδὲν δύνασαι νὰ προσθέσῃς εἰς τὰς αἰωνίους βασάνους σου, οὐδὲν μεῖζον ἔγκλημα δύνασαι νὰ πράξῃς!

ΙΑΓ. Πολυέλεε Θεὲ ἐλέησόν με! εἶσθε ἄνθρωπος, ἔχετε σῶον τὸ λογικόν σας; ὁ Θεὸς νὰ σᾶς πολυχρονίσῃ· ἀρχιερέσατέ μου τὸ ὑπούργημά μου. — Ὦ, ἀνόητε καὶ ἄθλιε! ἴσως ἔστι ζῇς, διὰ νὰ βλέπῃς τὴν εὐθύτητα τῆς καρδίας σου ἀτιμάζουσάν σε. Ὢ τεράττιε κόσμε! Ὢ ἀνόητε καὶ ἀκατανόητε κόσμε, μάθε πόσον ἐπικίνδυνος εἶναι ἡ καλοκαγαθία! Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὸ μάθημα τοῦτο· τοῦ λοιποῦ μὴ γένοιτο νὰ ἀγαπήσω κανένα, ἀφ' οὗ ἔμαθον ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ὕβρις.

(Προσποιεῖται ὅτι φεύγει.)

ΟΘΕΛ. Τί φεύγῃς, στάσου.

(Ἐμβλέπων πρὸς αὐτόν.)

Πρέπει ὅμως νὰ ἦσαι τίμιος.

ΙΑΓ. Ἔπρεπε νὰ ἦμαι φρόνιμος· διότι ἡ τιμιότης εἶναι ἠλιθιότης, καὶ κοπιάζει εἰς μάτην.

ΟΘΕΛ. Μὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ παντὸς νομίζω ὅτι ἡ σύζυγός μου εἶναι τιμία καὶ πάλιν νομίζω ὅτι δὲν εἶναι· νομίζω ὅτι εἶσαι ἀγαθὸς, καὶ νομίζω ὅτι δὲν εἶσαι. Ἀπόδειξιν, ἀπόδειξιν θέλω. Τὸ ὄνομά της, τὸ ὁποῖον ἦτο καθαρὸν καὶ ἄσπιλον ὡς τὸ πρόσωπόν της Ἀστέριτος, νῦν μοὶ φαίνεται ῥυπαρὸν καὶ μέλαν ὡς τὸ πρόσωπόν μου. Ἐὰν ὑπάρχωσιν σχοινία, μάγγισαι, φάρμακα, πῦρ, ἢ ῥεύματα πνιγηρὰ δὲν ἀνέχονται τοῦτο· καὶ εἶθε νὰ εὐχαριστούμην μὲ ταῦτα!

ΙΑΓ. Βλέπω, κύριε, ὅτι καταπάσχεσαι ὑπὸ τοῦ πάθους σου· λυποῦμαι δὲ πολὺ ὅτι ἐγὼ σᾶς ἐνεφύσησα αὐτό. — Ἐπεθυμεῖτε λοιπὸν νὰ πεισθῆτε;

ΟΘΕΛ. Οὐχὶ ἐπεθύμουν ἀλλὰ τὸ θέλω τὸ ἀπαιτῶ.

ΙΑΓ. Καὶ πῶς νὰ πεισθῆτε, θέλετε νὰ γίνητε αὐτόπτης τοῦ ἐγκλήματός της; τῆς αἰσχύνης σας;

ΟΘΕΛ. Ὦ! πῦρ! θάνατος! κόλασις!

ΙΑΓ. Νομίζω ὅτι ἤθελεν εἶναι λίαν δύσκολον νὰ σᾶς παραδώσω τοιοῦτον θέαμα. — Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος τοὺς ὀφθαλμοὺς οἵτινες ἤθελον ἀποφασίσει νὰ τοὺς βλέπωσιν ἐπ' αὐτοφώρῳ. Λοιπὸν τί μέλλει

γενέσθαι; τί νὰ εἴπῃ τις; πόθεν δύναται νὰ σᾶς ἔλθῃ ἡ περίεργος αὐτη; Διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ πεισθῆτε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν σας; ἐὰν ὅμως τὰ ἀδήλωτα καὶ αἱ τραναὶ ἀποδείξεις, αἵτινες σᾶς φέρουσι μέχρι τῆς θύρας τῆς ἀληθείας δύνανται νὰ σᾶς πείσωσι, τοιαύτας λέγω ἀποδείξεις δύναμαι νὰ σᾶς φέρω.

ΟΘΕΛ. Δός μοι ζῶσαν ἀπόδειξιν περὶ τῆς ἀπιστίας της.

ΙΑΓ. Δὲν εἶναι ποσῶς τῆς ὀρέξεώς μου τὸ τοιοῦτον ἔργον, ἀλλ' ἐπειδὴ περιεπλέχθην εἰς τοσοῦτον, — διότι μὲ ὤθησεν εἰς αὐτὸ ἡ ἀκατανόητος εἰλικρίνεια καὶ ἀφοσίωσίς μου, ἃς προβῶ περαιτέρω — Τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἐπλαγίασα μετὰ τοῦ Κασσίου, καὶ καταληφθεὶς αἴφνης ὑπὸ σφοδρᾶς ὀδοντολγίας, δὲν ἠδυνάμην νὰ κλείσω τὸ ὄμμα. Ὑπάρχει εἶδος ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων ἡ ψυχὴ εἶναι τόσον προδοτικὴ, ὥστε ἐν καιρῷ τοῦ ὕπνου αὐτῶν ἀποκαλύπτει ὅλα τὰ μυστικά των· τοῦ εἴδους τούτου εἶναι καὶ ὁ Κάσσιος. Τὸν ἤκουσα λοιπὸν λέγοντα καθ' ὕπνον. — *Ὦ γλυκεῖα Δυσδαιμόνα, ἂς προσέχωμεν, χρειαζόμεθα μεγάλην προφύλαξιν εἰς τὸ νὰ καλύπτωμεν τοὺς ἔρωτάς μας·* καὶ ταῦτα λέγων συνέσφιγγε τὴν χεῖρά μου καὶ ἐστέναζεν ἐκφωνῶν *Ὦ τρισκατάρατος ἡ μοῖρα ἥτις σὲ παρέδωκεν εἰς τὸν Μαῦρον!*

ΟΘΕΛ. Ὦ! τέρας, τέρας ἀπιστίας!

ΙΑΓ. Ναὶ, ἀλλὰ τοῦτο ἦτο ἁπλοῦν ὄνειρον.

ΟΘΕΛ. Ὄνειρον τὸ ὁποῖον δεικνύει προηγουμένην πρᾶξιν· καὶ τοι ἁπλοῦν ὄνειρον παρέχει ἰσχυρὰν πιθανότητα.

ΙΑΓ. Λοιπὸν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ νὰ ἐνισχύσῃ καὶ ἄλλας ἀποδείξεις ἀσφαλεῖς οὔσας καθ' ἑαυτάς.

ΟΘΕΛ. Κομμάτια θὰ τὴν κάμω!

ΙΑΓ. Ὄχι δὰ χρειάζεται ὀλίγη φρόνησις· εἴδαμεν τίποτε ὀφθαλμοφανῶς; πιθανὸν ἀκόμη νὰ ἦναι ἀθῶα. Ἀλλὰ παρακαλῶ νὰ μοὶ εἴπητε τοῦτο. — Δὲν εἴδετε ποτὲ εἰς τὰς χεῖρας τῆς συζύγου σας μανδήλιον κατάστικτον μὲ χαμοκέρασα;

ΟΘΕΛ. Ἐγὼ τῇ ἐχάρισα αὐτό· εἶναι τὸ πρῶτον πρὸς αὐτὴν δῶρόν μου.

ΙΑΓ. Ἠγνόουν τοῦτο· ἀλλ' εἶδον σήμερον τὸν Κάσσιον σπογγίζοντα τὸ γένειόν του μὲ ἓν τοιοῦτον.

ΟΘΕΛ. Ἂν εἶν' ἐκεῖνο. . .

ΙΑΓ. Εἴτε ἐκεῖνο εἴτε ἄλλο τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς αὐτὴν, συνάδει κατ' αὐτῆς μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδείξεων.

ΟΘΕΛ. Ὦ! εἴθε ὁ ἀγγελος νὰ εἶχε μυρίας κεφαλὰς νὰ χάσῃ! μία μόνη δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἐκδίκησίν μου. Τώρα πλέον κατεπείσθην· δὲν θέλω ἄλλας ἀποδείξεις. — Ἰδέ με, Ἰάγε, νὰ ἔσαι δι' ὅλην τὴν προτέραν ἀγάπην μου ἀποφασισμένος εἰς τὸν αἰθέρα. — Πάγει πλέον. Ἐγέρθητι ζοφερὰ ἐκδίκησις ἐκ τῶν βαράθρων σου, καὶ παράδυξος, ὦ Ἔρως, τὸν σφαγόν σου καὶ τὸν ἐπὶ τῆς καρδίας θρόνον σου εἰς ἄσπονδον καὶ τυραννικὸν μῖσος ἐξογκώθητι, ὦ καρδία μου, διότι εἶναι πλήρης φαρμάκου ἐχιδνῶν!

ΙΑΓ. Σᾶς παρακαλῶ, πραῢνθῆτε.

ΟΘΕΛ. Αἷμα αἷμα, θέλω, Ἰάγε, αἷμα!

ΙΑΓ. Ὑπομονὴ σᾶς λέγω· πιθανὸν ν' ἀλλάξητε γνώμην.

ΟΘΕΛ. Ἀδύνατον, Ἰάγε, ἀδύνατον! ὡς Εὔξεινος Πόντος, τοῦ ὁποίου τὸ ψυχρὸν ῥεῦμα ἀεὶ φέρεται δρομαῖον πρὸς τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλήσποντον, χωρὶς ποτε νὰ παλινδρομήσῃ, οὕτω καὶ ἡ αἱματηρὰ ἀπόφασίς μου δὲν θὰ μ' ἀφήσῃ ν' ἀποκλίνω πάλιν ἀνάνδρως εἰς τὸν ἔρωτα, ἕως οὗ καταποθῶσιν εἰς τὸ μέγα κεχηνὸς χάσμα τῆς ἐκδικήσεώς μου.

(Γονυπετής.)

Ναὶ, μὰ τὸ μαρμαροειδὲς ἐκεῖνο στερέωμα τοῦ Οὐρανοῦ, ὁμνύω ἐνταῦθα ὅρκον ἱερὸν ἐκδικήσεως.

ΙΑΓ. Μὴ ἐγερθῆτε ἀκόμη.

(Γονατίζει καὶ αὐτός.)

Ἔστε μάρτυρες, ὦ αἰώνιοι λαμπάδες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ περιβάλλοντα ἡμᾶς πανταχόθεν στοιχεῖα, ὅτι ἐταύθα ὁ Ἰάγος· ἀφιεροῖ διάνοιαν, καρδίαν καὶ βραχίονας εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ ἀδικηθέντος Ὀθέλλου! Ἂς μὲ προστάξῃ εἰς ὁποίαν δήποτε αἱματηρὰν πρᾶξιν, καὶ ἡ προσταγὴ θέλει εἶναι συνείδησίς μου.

ΟΘΕΛ. Δέχομαι τὸ δεῖγμα τοῦτο τῆς ἀγάπης σου, οὐχὶ διὰ ματαίων λόγων· ἀλλὰ μετὰ ψυχῆς πλήρους εὐγνωμοσύνης, καὶ θέλω πάραυτα νὰ τεθῇ ὁ ζῆλός σου εἰς ἐνέργειαν. Ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν θέλω ν' ἀκούσω παρὰ σοῦ ὅτι ὁ Κάσσιος δὲν ὑπάρχει πλέον.

ΙΑΓ. Θεώρησον ἤδη τὸν φίλον μου ὡς νεκρόν· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ἀλλ' ἡ ταλαίπωρος Δυσδαιμόνα ἂς μὴν ἀποθάνῃ.

ΟΘΕΛ. Στ' ἀνάθεμα ἡ ἀχρεία! Στὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον!

Ἐλθέ μετ' ἐμοῦ κατ' ἰδίαν ὑπάγωμεν νὰ ἐφεύρωμεν δραστήρια μέσα καταστροφῆς. Τοῦ λοιποῦ ἐσὺ ὁ ὑπασπιστής μου.

ΙΑΓ. Εἰς ὑμᾶς ἀνήκω διὰ βίου.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΤΟ ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ.

Κατὰ τὸ βορειανὸν ἄκρον τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης κεῖται μικρὰ χερσόνησος, συνιστῶσα μέρος τῆς ἐρήμου καὶ ἀγρίας χώρας, ἥτις δικαίως ὠνομάσθη Ἀραβία Πετραία. Εἰς τὸ κέντρον τῆς χερσονήσου ταύτης ἀνυψοῦται σειρὰ ἢ σύμπλεγμα ὀρέων, φημιζόμενον εἰς τὰς Γραφὰς ὑπὸ τὸ γενικὸν ὄνομα Σινά. Εἶναι δὲ δύσκολον, καὶ ἴσως ἀδύνατον, νὰ ἐξακριβώσῃ τις ποῖον ἀπὸ τὰ διάφορα ὑψώματα τῆς σειρᾶς ταύτης σχηματίζει τὸ Χωρὴβ, ὅπου ὁ Μωϋσῆς προσεκλήθη εἰς τὸ μέγα ἔργον του, καὶ ποῖον τὸ Σινὰ, ὅπου αἱ πλάκες τοῦ νόμου παρεδόθησαν εἰς χεῖράς του. Καὶ πολλὰ μὲν συζητήσεις ἔχουσι περὶ τούτου·

Ἀνάβασις τοῦ Ὄρους Σινᾶ, ἐκ τῆς ἐν Ἀραβίᾳ Πετραίᾳ Περιοδείας τῶν Κυρίων Leon καὶ Laporte.

ἀλλ' ἡμεῖς, αὐτὴν παραλείποντες, ἀρκούμεθα εἰς τὴν κοινῶς παραδεδεγμένην γνώμην.

Τὸ ἱερὸν μέρος τοῦ Σιναΐου συμπλέγματος σύγκειται ἀπὸ δύο γειτονικὰ ὑψώματα, ἤ, νὰ εἴπωμεν καλήτερα, ἀπὸ ἓν ὄρος μὲ δύο κορυφάς, τὴν μὲν καλουμένην Ὄρος τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης· ἐξ ὧν τὸ πρῶτον, κατὰ τὴν κοινὴν δοξασίαν, εἶναι τὸ Σινᾶ, καὶ τὸ δεύτερον τὸ Χωρήβ. Πῶς δὲ τὸ Χωρὴβ ὠνομάσθη Ὄρος τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, πρέπει ἐνταῦθα μ' ὀλίγα λόγια νὰ διασαφηνίσωμεν. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ κεῖται μονὴ διαβόητος, ἥτις ἀπαρχῆς ἀφιερώθη καὶ τὴν σήμερον εἶναι ἀκόμη ἀφιερωμένη εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν. Ἀλλὰ μετ ὀλίγα ἔτη ἀφ' οὗ ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουστιανὸς ᾠκοδόμησε τὸ μοναστήριον τοῦτο, εἰδοποιήθη κατ' ὄναρ εἷς τῶν ἱερομονάχων ὅτι ὁ νεκρὸς τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης, ἥτις εἶχε μαρτυρήσειν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μετετέθη ὑπὸ ἀγγέλων εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψίστου τῶν περικλων βουνῶν. Τούτου κοινοποιηθέντος εἰς τοὺς μοναχοὺς, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος ἐν λιτανείᾳ, καὶ εὑρόντες τὰ ὀστᾶ, κατεβίβασαν καὶ ἀπίθηκαν αὐτὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν Πρὸς ἀνάμνησιν δὲ τοιούτου ἀξιολόγου συμβεβηκότος, ἐκάλεσαν τὴν Μονὴν μὲ τὸ ὄνομα τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης.

Οἱ περιηγηταὶ καταλύουν εἰς τὴν Μονὴν ταύτην, καὶ μετ' ὀλίγην ἀνάπαυσιν κρίνουν ἐν γένει ὡταπρῶτον αὐτῶν χρέος τὸ νὰ ἀναβῶσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Σιναίου· ὁ ἄγων εἰς αὐτὴν ἀνωφερὴς δρόμος ἀρχίζει ἀμέσως ὄπισθεν τῶν τειχῶν τοῦ μοναστηρίου· ἐσκαλίσθησαν δὲ τακτικαὶ βαθμίδες καθ' ὅλον τὸ διάστημα μέχρι τῆς κορυφῆς, ἀλλὰ τόσον ἐβλάβησαν ὑπὸ τῶν χειμάρρων, ὥστε τώρα ὀλίγον χρησιμεύουν. Μετ' ἀπότομον ἀνάβασιν ὡς τεσσαράκοντα πέντε λεπτῶν, φθάνει τις εἰς μικρὰν πεδιάδα, ὅπου εἰσέρχεται διὰ πετρίνου πυλῶνος, ὅστις ἀργήτερα πιθανὸν ὅτι ἦτο κεκλεισμένος. Ὀλίγον κα-

πωτέρω αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν βράχων, εἶναι μικρὰ ἐκκλησία τιμωμένη ἐν ὀνόματι τῆς Θεοτόκου. Ἐπὶ δὲ τῆς πεδιάδος αὐτῆς ὑπάρχει μεγαληπρεπὴς οἰκοδομὴ, ἀγροϊκως κατεσκευασμένη, καὶ φέρουσα τὸνομα τοῦ Ἁγ. Ἠλία. Ἐνταῦθα ὑπὸ ὑψηλὴν κυπάρισσον πλησίον δεξαμενῆς ὅπου ῥέουσιν αἱ χειμερινὰι βροχαὶ, ἀναπαύονται ὀλίγον οἱ προσκυνηταί. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἦταν δύο κυπάρισσοι καὶ τρεῖς ἐλαῖαι, κατὰ τὸν Γάλλον Laborde, ἀλλ' ἅπασαι, πλὴν τῆς μιᾶς κυπαρίσσου, ἠφανίσθησαν. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ βουνοῦ, κατὰ τὴν πίστιν τῶν Ἀράβων, ἐστάθη ὁ Μωϋσῆς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐντεῦθεν δρόμος ἔτι μᾶλλον ἀνωφερὴς ἄγει πρὸς τὴν κορυφὴν, τὸ ἐπίπεδον μέρος τῆς ὁποίας ἔχει ὡς ἑξήκοντα βημάτων περιφέρειαν. Ἵσταται δὲ κατὰ τὴν κορυφὴν αὐτὴν ἐκκλησία, ἐκτισμένη ἀπὸ κοκκωτὴν πέτραν, ἀλλὰ πολὺ βεβλαμμένη ἀπὸ τοὺς Ἄραβας οἵτινες τὰ μέγιστα ἐπροσπάθησαν νὰ καταστρέψωσιν αὐτήν. Πιστεύουν ὅτι αἱ Πλάκες τοῦ Νόμου εἶναι κεκρυμμέναι κἄπου ὑπὸ τὸ κτίριον τοῦτο, καὶ ὑπέσκαψαν πανταχοῦ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ εὕρωσιν αὐτάς. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Μουσουλμάνοι ἔχουσι πενιχρὸν ἀκαλλώπιστον ναΐδιον, περὶ τὰ τριάκοντα βήματα ἐκ τῆς ἐκκλησίας, ἐπὶ χαμηλοτέρας κορυφῆς. Σέβονται δ' αὐτὸν τὰ μέγιστα, καὶ αὐτοῦ οἱ Μωαμεθανοὶ προσκυνηταὶ συχνάζουσιν. Οἱ Βεδουῖνοι συνεχῶς τὸν ἐπισκέπτονται, καὶ σφάζουν ἀρνία πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰουδαίου νομοθέτου, εἰς τὸν ὁποῖον κάμνουσι ταξίματα, καὶ δέονται νὰ πρεσβεύῃ ὑπὲρ αὐτῶν. Ἔχουσι δ' οἱ ταλαίπωροι καὶ ἰδιά τινα λείψανα ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου· καθότι εἰς τὸν ἀνήφορον, τὸν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγ. Ἠλίου εἰς τὴν κορυφὴν ταύτην ἄγοντα, δεικνύεταί τι ἐν τῷ βράχῳ, ὁπωσοῦν ὁμοιάζον μὲ τὸν τύπον τοῦ ἐμπροσθίου μέρους τοῦ ἀνθρωπίνου ποδὸς, σταθερῶς δὲ πιστευόμενον ὑπὸ τῶν Μωαμεθανῶν ὅτι ἔγεινεν ὑπὸ τοῦ ποδὸς τοῦ Μωάμεθ, ὅτε ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος. Πότε μὲν ἀνέβη, ἢ ὅτι ποτὲ ἀνέβη, ἡ Ἱστορία δὲν μᾶς λέγει· ἀλλὰ μ' ὅλον τοῦτο, ἡ τοιαύτη ἀνάβασις σταθερῶς πιστεύεται οὐχὶ μόνον ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν Σιναϊτῶν καλογήρων, οἵτινες ἔχουσι παρομοίως τύπον τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ὥστε νὰ ἀνταποκρίνεται μὲ τὸν τύπον τοῦ ποδός του.

Τὸ ὄρος τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης ἢ τὸ Χωρὴβ εἶναι ὑψηλότερον καὶ εἰκονικώτερον τοῦ Σιναίου. Πρώτιστον αὐτοῦ λεῖψανον φυσικὰ ἤθελεν εἶσθαι ἡ τοποθεσία τῆς καιομένης βάτου· ἀλλὰ τὸ μέρος τοῦτο λέγουν ὅτι περικλείεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ μοναστηρίου, τὴν ὁποίαν, ὡς καὶ τὸ μοναστήριον, θέλομεν περιγράψειν εἰς τὸν προσεχῆ Ἀριθμόν. Ἡ ἀνάβασις εἶναι μὲν δυσκολωτάτη, ἀλλ' ἀνταμείβεται δι' ἐκτεταμένης θεωρίας τῶν κόλπων Ἀκαβὰ καὶ Σουὲς, ὡς καλοῦνται οἱ δύο κλάδοι τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, οἱ τὴν χερσόνησον ἐμπεριλαμβάνοντες. Ἡ νῆσος Τιράν, ἡ κώμη Τὸρ καὶ τὰ πλησίον τῆς Σουὲς ὑψηλὰ μέρη, εἶναι ἀπὸ τὰ πλέον μακρυνὰ τῆς θεωρίας ἀντικείμενα· ὁ δὲ Laborde προσθέτει καὶ τὰ ὄρη τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ κορυφὴ τοῦ Σινᾶ βλέπεται μακρὰν ὑποκάτω. Ἡ ἐπίλοιπος χώρα δὲν εἶναι εἰμὴ ὡς ἄβατον πέλαγος ἐρημίας,— σωρός τις καταξήρων βουνῶν καὶ κοιλάδων. Τὸ ὄρος τοῦτο, καθὼς τὸ ἄλλο λήγει εἰς ὀξεῖαν κορυφὴν, συνισταμένην ἀπὸ βράχον παμμεγέθη, ἡ ὁμαλὴ τοῦ ὁποίου ἐπιφάνεια εἶναι τωόντι δυσανάβατος. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτῆς στέκει μικρά τις ἐκκλησία κατεσκευασμένη, καὶ μόλις ἀρκετα ὑψηλὴ, ὥστε νὰ ἐμπορῇ τις νὰ στέκῃ ὄρθιος. Καλύπτει δὲ τὸ μέρος, ὅθεν λέγεται ὅτι ἐπάρθη τὸ σῶμα τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, μολονότι τὸ ἔδαφος εἶναι σκληρὸς καὶ στερεὸς βράχος.

—o—

Ἡ ἐκ τῆς ἑνώσεως προκύπτουσα δύναμις.

Ἔθνος τι Ἀσιανὸν (ὄνομα καὶ μὴ χωριὸ) τοσούτους φέρει ψύλλους ἐντὸς τοῦ χιτῶνός του, ὥστε μαθηματικός τις ἀπέδειξεν ἐσχάτως ὅτι ἐὰν ἤθελον πηδήσει ὅλοι ὁμοῦ ἠδύναντο νὰ διαπορθμεύσωσι δωρεὰν τὸν ἰδιοκτήτην αὐτῶν διὰ τοῦ Βοσπόρου!!!

—o—

ΘΕΟΦΡΑΣΤΕΙΑ.

Ὁ Φθονερός.

—

Ἐν Ἀθήναις 18 Νοεμβρίου 1838.

Ἀξιότιμε Συντάκτα τοῦ Φιλοκάλου Σμυρναίου!

Παρακαλεῖσθε νὰ καταχωρήμητε εἰς τὰ Θεοφράσειά σας τὸ ἑξῆς ἄρθρον περὶ δυστυχοῦς τινὸς φίλου μου, τὸν ὁποῖον θέλομεν ὀνομάσει Ἀγάπιον Εὐβουλίδην. Τὸν φίλον τοῦτον ἐγνώρισα πρό τινων ἐτῶν, καὶ διὰ τὰ φυσικὰ καὶ διανοητικὰ προτερήματα αὐτοῦ ἠγάπησα αὐτόν. Εἶναι μαθηματικὸς καὶ φιλολόγος ἄριστος καὶ εἰς τὰ νομικὰ βαθύνων οὐκ ὀλίγον, καὶ διὰ τοῦτο τὸ μέλλον αὐτοῦ μοὶ ἐφάνη λαμπρόν· ἀλλ' οἱ χρηματικοὶ αὐτοῦ πόροι δὲν εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τὴν παιδείαν του, καὶ τοῦτο ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ ζῇ μὲ πολλὴν λιτότητα.

Ὁ φίλος μου Ἀγάπιος φέρει ἐν τῇ καρδίᾳ αἴσθημά τι καταβιβρῶσκον αὐτὸν ὁσημέραι· ἐν τῇ ἰδιοτελείᾳ αὐτοῦ διατελεῖ μεμενωμένος, πολλάκις, ἐπὶ μῆνας ὁλοκλήρους χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ τοῦ δωματίου του· ἀποφεύγει τὴν κοινωνίαν καὶ δὲν βλέπει σχεδὸν ἄλλον πλὴν ἐμοῦ, καὶ τοῦτο σπανίως· τὸ φθεῖρον αὐτὸν πάθος αὐξάνει προφανῶς, καὶ ἡ ἐκπληκτικὴ ὠχρότης τοῦ προσώπου του μὲ κάμνει νὰ τρέμω.

Ὡραίαν τινὰ Ἀθηναϊκὴν ἡμέραν τοῦ φθινοπώρου (ἠξεύρεις δὰ φίλε συντάκτα ἐκ πείρας ὅτι ἐδῶ ἔχομεν ἀφθονίαν τοιούτων ἡμερῶν), ὑπῆγα νὰ ἴδω τὸν φίλον Εὐβουλίδην, ἵνα πείσω αὐτὸν νὰ ἐξέλθωμεν εἰς περίπατον· εἰσερχόμενος δὲ εἰς τὸ δωμάτιόν του τὸν εὗρον μανιώδη.

— Τί ἔπαθες; τῷ λέγω.

— Ἰδού, λάβε αὐτὴν τὴν ἐφημερίδα, μοὶ λέγει, ἀνάγνωθι νὰ ἴδῃς ὅτι ὁ ἀνόητος, ὁ ἀναλφάβητος κύριος Ζ. διορίζεται καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου. Δὲν εἶναι αἶσχος τοῦτο διὰ τὴν Ἑλλάδα;

— Καὶ ὅμως νομίζω ὅτι ἐξεφράσατε καλὴν γνώμην περὶ τοῦ βιβλίου τὸ ὁποῖον ἐξέδωκεν ἐσχάτως, καὶ μοὶ εἴπατε ὅτι τὸ ἀνεγνώσατε μὲ πολλὴν εὐχαριστησιν.

— Σᾶς εἶπον τὸ τοιοῦτον; λοιπὸν ἠπατώμην, διότι τὸ βιβλίον του εἶναι λῆρος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους.

— Ἀλλ' ἀφ' οὗ δὲν ὑπῆρχον ὑποψήφιοι ἱκανώτεροι αὐτοῦ διὰ τὴν χηρεύουσαν ἕδραν τί ἔπρεπε νὰ γείνῃ;

— « Ὁ Ζητῶν εὑρίσκει » καὶ ὁ κύριος ὑπουργὸς τῆς παιδείας ἔπρεπε νὰ ἐρευνήσῃ καλῶς πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ τοσοῦτον ἐσπευσμένως· διότι ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι μετριόφρονες καὶ πολλῷ ἀξιώτεροι τοῦ Γναθωνίδου τούτου! ἔστω καὶ ὁ ταπεινὸς δοῦλός σας.

— Ἐδώκατε ποτὲ εἰς φῶς κἀνὲν πόνημα;

— Ἔ, καλὰ δά! θέλετε νὰ βαδίζω εἰς τὰ ἴχνη τοῦ μὲν καὶ τοῦ δὲ ἀθλίου *καλαμαρᾶ*, ὅστις κάμνει τὴν Ἑλλάδα μας νὰ χάσκῃ μὲ τὰς ἐπιδείξεις τῆς πολυμαθείας του; Ἐκτὸς δὲ τούτου ποῦ νὰ εὕρῃς τυπογράφον ἢ ἐκδότην γινώσκοντα τὴν ἀληθῆ ἀξίαν ἑνὸς συγγράμματος, καὶ τὸ ἑαυτοῦ συμφέρον; Μήπως δὲν ἐπειράθην;

Φοβούμενος μήπως ἡ ὑπόθεσις αὕτη τοῦ λόγου τὸν παροξύνῃ μέχρι μανίας διέκοψα αὐτὴν, καὶ ἔτραπην εἰς ἄλλην.

— Φίλε μου, τῷ λέγω, ἡ ὠχρότης σας, ἀπό τινων ἡμερῶν μὲ καθιστᾷ ἀνήσυχον· χρεωστεῖτε νὰ φροντίσητε ὀλίγον περὶ τῆς ὑγείας σας.

— Κάλλιον νὰ ἤμην ἤδη ἀποθαμμένος, διότι τοῦτο εἶναι τὸ μόνον μέσον τοῦ ν' ἀπαλλαχθῇ τις ἀπὸ τὸν μέγαν τοῦτον ἐμπαιγμὸν ὅστις ὀνομάζεται κόσμος.

— Ἔχετε ἀνάγκην διασκεδάσεως, ἔπρεπε νὰ ἐξέρχεσθε συχνὰ, νὰ βλέπετε τὴν κοινωνίαν.

— Τὴν κοινωνίαν; ἡ κοινωνία μ' ἀπέρριψεν ἐκ τῶν κόλπων της.

— Ἀδύνατον!

— Ναὶ, μὲ ἀπεδίωξε, διότι ἐξέφρασα δημοσίως ὅλην τὴν πρὸς αὐτὴν περιφρόνησίν μου. Μὲ ἐξωστράκισε διότι τῇ εἶπον ὅτι *ἡ καλὴ συμπεριφορὰ* αὐτῆς οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν εἰμὴ ὑπόκρισις, *ἡ εὐγένεια* αὐτῆς λῆρος, καὶ οἱ κομψοὶ τρόποι αὐτῆς γελοῖοι μορφασμοί· μὲ ἀφώρισε διότι ἡ συναίσθησις τῆς ἀξιοπρεπείας μου δὲν μοι ἐπέτρεπε νὰ κύπτω χαμερπῶς τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸν τυραννικὸν ζυγὸν τῆς εὐθειμοταξίας.

— Καὶ ὅμως ἡ εὐθειμοταξία εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ ἐμπνέῃ σεβασμὸν εἰς τοὺς κατωτέρους πρὸς τοὺς ἀνωτέρους των.

— Δὲν ἀναγνωρίζω δι' ἀνώτερόν μου κανένα, καὶ ποτὲ δὲν θὰ ὑπάγω νὰ ἐπιδοκιμάσω διὰ δουλοπρεπῶν ὑποκλίσεων τὴν ἀδικίαν τῆς τύχης ἥτις ἀνέδειξε τὸν μὲν ὑπουργὸν τὸ δὲ στρατηγὸν τὸν δὲ αὐλάρχην διὰ νὰ μὲ θεωρῇ ἐμὲ περιφρονητικῶς ὡς ἁπλοῦν πολίτην.

— Ἂς ἀφήσωμεν αὐτὰ, φίλε Ἀγάπιε, τῷ εἶπον, διότι σὲ ἐρεθίζουν καὶ ἂς ἐξέλθωμεν ν' ἀναπνεύσωμεν ὀλίγον καθαρὸν ἀέρα.

Ἐξήλθομεν, λοιπὸν, καὶ διηυθύνθημεν πρὸς τὸ Παυσίλυπον. Καθ' ὁδὸν ἀπαντῶμεν τὸν Κύριον Κ. μετὰ τῆς ὡραίας μελλονύμφου αὐτοῦ Κυρίας Π. φαιδροὺς ὡς ἀγγέλους.

— Πῶς σοι φαίνεται τὸ ὡραῖον τοῦτο ζεῦγος; τῷ λέγω.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ τοὺς βλέπω, εἶπεν ὁ Ἀγάπιος, διότι εἶναι λυπηρὸν ἡ θεοειδὴς αὕτη κόρη νὰ θυσιασθῇ εἰς τοιοῦτον τέρας· καὶ τοῦτο ἁπλῶς διὰ τὰ πλούτη του· καὶ μολονότι δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ τὸν γνωρίζω ἐκ τοῦ πλησίον συμπεραίνω ἐκ τοῦ προσώπου του ὅτι εἶναι καὶ βλάξ.

Προχωροῦντες περαιτέρω ἀπαντῶμεν δύο κυρίους πλουσίως καὶ φιλοκάλως ἐνδεδυμένους.

— Πιθανὸν λέγω, οἱ κομψοβίωτοι οὗτοι κύριοι (fashionable gentlemen) νὰ ἦναι Ἕλληνες ἔμποροι τοῦ Μάντζεστερ ἢ τοῦ Λίβερπουλ, ἐπιστρέψαντες χάριν περιδιαβάσεως εἰς τὴν φίλην πατρίδα.

— Πιθανὸν ὅμως λέγει ὁ Ἀγάπιος, νὰ ἦναι καὶ ἐντόπιοι ἀδώνιδες, αἵτινες χρεωστοῦν τὰ φορέματά των εἰς τοὺς ῥάπτας των.

— Ἀλλὰ δὲν τοὺς εἴδετε ἐξερχομένους ἐκ τοῦ ξενοδοχείου τῆς Ἀγγλίας;

— Ἂς εἶναι ὅτι εἶναι, ἐγὼ θεωρῶ ἐμαυτὸν καλλίτερον αὐτῶν εἰς τὸ πενιχρὸν δωμάτιον τὸ ὁποῖον κρατῶ εἰς τὴν Πλάκα.

Ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τὰ Πατήσσια ἐπήραμεν τὸν ἐπάνω δρόμον, καὶ διὰ τῆς Λεωφόρου Ἀμαλίας ἐφθάσαμεν εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὅθεν πάλιν διὰ τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος κατεβαίνομεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἑρμοῦ· ἰδὼν δὲ ἀριστερόθεν τὴν οἰκίαν τοῦ μακαρίτου Κορομηλᾶ, — Βλέπεις, λέγει ὁ Ἀγάπιος, βλέπεις τὰ παίγνια τῆς τύχης! ἔχουν δίκαιον οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ ζωγράφοι νὰ παριστῶσιν αὐτὴν τυφλήν. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν παιδείαν ὁ ἄνθρωπος οὗτος στοιχηματίζω ὅτι πέραν τῶν τεσσάρων πράξεων τῆς ἀριθμητικῆς δὲν ἔξευρε τίποτε, καὶ ὅτε ἦλθεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του φορῶν μίαν παλιόκαπαν δὲν εἶχε λεπτὸν εἰς τὴν σακκοῦλάν του· καὶ ὅμως ἀφῆκεν ἑκατομμύρια δραχμῶν, μὴ δυνηθεὶς νὰ τὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

Βλέπων τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν τοῦ φίλου μου, τὸν ὡδήγησα εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἵνα περάσω τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας παρηγορῶν αὐτὸν καὶ διασκεδάζων τὰς λύπας του· ἀλλ' ἅμα εἰσελθομεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου ὁ ὑπηρέτης μου μοὶ ἐνεχείρισεν

ἐπιστολὴν τηῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν δηλοῦσάν μοι τὸν προβιβασμόν μου εἰς τὴν θέσιν ὑπαλλήλου τῆς Ἑλληνικῆς πρεσβείας εἰς... Ἐν τῇ ἀγαλλιάσει τῆς καρδίας μου προσφέρω τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν Ἀγάπιον ἵνα συμμεθέξῃ τῆς χαρᾶς μου· ἀλλ' ἀπεναντίας ἐνῷ ἀνεγίνωσκε τὴν ἐπιστολήν μου ἤρχισαν οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του νὰ συστέλλωνται, οἱ ὀφθαλμοί του νὰ σπινθυροβολῶσι καὶ ἡ ὄψις του νὰ πρασινίζῃ· τελειώσας δὲ τὴν ἐπιστολήν μου τὴν ἔῤῥιψε θυμωδῶς ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, καὶ ἀναπηδήσας ἐκ τῆς θέσεώς του. Ἀ! κύριε, κύριε! ὀνομάζεσθε φίλος μου καὶ ὅμως ραδιουργεῖτε κατ' ἐμοῦ κρυφίως· ἡ μυστικότης αὕτη εἶναι προδοσία! Ναὶ, κύριε εἶσθε προδότης... Ποῖος σᾶς εἶπεν ὅτι ζητοῦντες αὐτὴν τὴν θέσιν δὲν με ὑπεσκελίζετε;... Καὶ ποῖος σᾶς κατέπεισεν ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι καταλληλότερος ὑμῶν εἰς τὸ νὰ τὴν κατέχω;

— Ἀλλ' ἑκατοντάκις μοὶ εἴχετε εἰπεῖ ὅτι δὲν εἴχετε τοιαύτας ἀξιώσεις.

— Καὶ ἂν σᾶς τὸ εἶπον ὑπὸ μετριοφροσύνης, ἔπρεπε νὰ μὲ πιστεύσητε; Ἰδοὺ λοιπὸν τώρα· σὺ μὲν εἰσέρχεσαι εἰς λαμπρὸν στάδιον, καὶ καθίστασαι ἐνώτερος ἐμοῦ, ἐγὼ δὲ ὁ τάλας... Σᾶς ἐγνώρισα, ἀρκεῖ, ὑγίαινε· δὲν μὲ βλέπεις πλέον ὑπὸ τὴν στέγην σου.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθε.

Τοιοῦτος φίλε συντάκτα, εἶναι ὁ ταλαίπωρος φίλος μου Ἀγάπιος· τί λοιπὸν μᾶς συμβουλεύετε νὰ κάμωμεν πρὸς θεραπείαν του; Ε. Δ***

Ἀπάντησις τοῦ Φιλοκάλου. Νὰ νυμφευθῇ καὶ νὰ γείνῃ συνδρομητὴς εἰς τὸν Φιλόκαλον.

—o—

Ὁ περὶ ἀρετῆς Λόγος τῆς Κυρίας Σαπφοῦς Λεοντιάδος.

Τὴν παρελθοῦσαν παρασκευὴν μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐν ᾗ παρευρέθησαν καὶ αἱ κυανείμονες κόραι τοῦ Ἑλληνικοῦ Παρθεναγωγείου, πλῆθος φιλομούσων πολιτῶν συνέῤῥευσεν εἰς τὸ ἐθνωφελὲς τοῦτο καθίδρυμα τοῦ ἀξιοτίμου συμπολίτου ἡμῶν Κυρίου Ἀντωνίου Πιττακοῦ, ἵνα ἀκούσῃ τὴν ἐκφώνησιν λόγου « Περὶ Ἀρετῆς » τῆς μελιγλώττου Κυρίας Σαπφοῦς Λεοντιάδος. Ὁ περὶ πολιτισμοῦ λόγος τῆς μουσοτίλτου ταύτης Κυρίας κατέστη ἤδη γνωστὸς εἰς τὸ Πανελλήνιον. λέγομεν δὲ ὅτι ὁ περὶ ἀρετῆς κατ' οὐδὲν ἐλαττοῦται αὐτοῦ, καὶ εἶναι καλὸν καὶ πρέπον νὰ δημοσιευθῇ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς κοινωνίας ἡμῶν. Ἵνα ἐπαινέσωμεν αὐτὸν ἀρκούντως ἔτρεπε καὶ ἡμεῖς νὰ ἔχωμεν τὴν εὐγλωττίαν τῆς Κυρίας Σαπφοῦς. Ὁ περὶ ἀρετῆς οὗτος λόγος μᾶς ἐφάνη ἀκραιφνὴς ἀπόῤῥοια ἐναρέτου καρδίας· καὶ τοσοῦτον ἡ ὁρμὴ τοῦ λόγου αὐτῆς παρέσυρεν ὅλον τὸ ἀκροατήριον ὥστε πάντων τὰ πρόσωπα ἐδήλουν ὅτι αἱ καρδίαι αὐτῶν συνεμερίζοντο τὰ ὡραῖα καὶ ὑψηλὰ αἰσθήματα τῆς ῥήτορος ἡμῶν. Ὑπὸ τοιαύτης λοιπὸν ἀξίας διευθυντρίας διευθυνόμενον τὸ ἐθνικὸν τοῦτο ἐκπαιδευτήριον οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τοὺς καρποὺς ἕξει καλοὺς καὶ ἀφθόνους οὐκ ἐς μακρὸν, καὶ ἅπαντας τοὺς συμπολίτας ἡμῶν εὐφρανεῖ.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΥ.

Κεφ. Α'. Τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ βασιλέως Γεωργίου.

Ἀπεχαιρετήσαμεν τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Μὶς Μαρία Τρέβωρ, ἀπατηθεῖσα, ὡς καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς ἐκ τῆς *παντομίμας* τὴν ὁποίαν ἀκουσίως ἔπαιζεν ἡ Σωσάννα πλησίον τοῦ προσκεφάλου τοῦ Φράγκη Πέσηβαλ, συγκατένευε νὰ δώσῃ τὴν χεῖρά της εἰς τὸν Ῥίο-Σάντον.

Μετὰ τὴν σκηνὴν ταύτην ἀνεχωρήσαμεν ἀποτόμως ἀπὸ τοὺς θαλάμους τοῦ οἴκου Τρέβωρ, καὶ μετέβημεν εἰς τὸ λιτὸν δωμάτιον τῶν δύω θυγατέρων Μὰκ-Φαρλάνη, τὰς ὁποίας ὁ Βὼῤ-Λαντέρνας, — τὸ ἀγαπημένο παιδί, ὡς ὠνόμαζεν αὐτὸν ὁ καπιτὰν Πάδδης Ὀχράνης, — ὡδήγησεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ βασιλέως Γεωργίου, τὸ ὁποῖον ἦτο ᾠκοδομημένον ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ταμέσεως.

Ὁ ξενοδόχος Μάστωρ Γρούῤῥης κατεῖχεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τὴν θέσιν συζύγου τῆς βασιλίσσης, ὡς εἰς τὰ κράτη ὅπου ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει τὴν γυναῖκα τοῦ ν' ἀναῤῥῇ ἐπὶ τοῦ θρόνου· ἀπήλαυε δὲ τοῦ ἀπροσδιορίστου δικαιώματος τοῦ νὰ ἐκτελῇ ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας τὰς διαταγὰς τῆς συζύγου του, καὶ ὁ Θεὸς ἠξεύρει ὅτι τὸ ἔργον του ἦτο λίαν ἐργῶδες. Ἡ Κυρὰ Γρούῤῥη ἐπὶ θρόνου βασιλικοῦ καθημένη ἤθελεν ἀποτελεῖ βασίλισσαν ἰσχνὴν, ἄσχημον καὶ μελαγχροινήν· πρὰ τὸ λογιστήριόν της ὅμως ἀπετέλει ξενοδόχον ἀρκετὰ καλὴν, ἠδύγλωσσον πρὸς τοὺς πελάτας, μειδιῶσαν πρὸς πάντας, τρομερὰ πρὸς τὸν σύζυγόν της, ὅστις ἀνὰ πᾶν μειδίαμα ἐλάμβανεν εἰς ἀνταμοιβὴν ὕβρεις, καὶ ἀνὰ πᾶσαν ὑπόκλισιν κατάραν.

Τοιαύτη φαίνεται ὅτι ἦτο ἡ συμφωνία των.

Ἦτο ἤδη περίπου μία ὥρα ἀφ' οὗ εἶχον ἔλθει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἡ Ἄννα καὶ ἡ Κλάρη Μὰκ-Φαρλάνη, καὶ ἐκάθηντο δὲ πλησίον τραπέζης παρεσκευασμένης διὰ γεῦμα, περιμένουσαι τὸν πατέρα των. Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν βῆμα λαθραῖον ἠκούετο εἰς τὸν διάδρομον καὶ τρυγμὸς ἐσθῆτος προστριβομένης εἰς τὴν θύραν, ὁ νυκτερινὸς ἄνεμος ἐβόα ἔξωθεν, καὶ ἐφαίνοντο ἀνυψούμενοι ὡς φαντάσματα ἐλικοειδῶς ὀπισθεν τῶν κεκονιαμένων θάλων τῶν θυρίδων, οἱ πυκνοὶ καπνοὶ τῶν ἀτμοπλόων, τῶν ἀναβαινόντων καὶ καταβαινόντων τὸν ποταμὸν, αἱ θλιβεραὶ καὶ ἐμ-

μετροι γραυγαὶ ναυτῶν στρεφόντων τὸν ἐργάτην τοῦ πλοίου των, ὁ μεμακρυσμένος τρυγμὸς τῆς μηχανῆς τῶν ἐκφορτωτῶν, καὶ ὁ μεμακρυσμένος πάλιν θόρυβος τῶν ἁμαξῶν αἵτινες ἀκαταπαύστως διαχαράττουσι τὰς ὁδοὺς τοῦ Λονδίνου.

Ἡ Ἄννα καὶ ἡ Κλάρη ἤρχισαν κατὰ πρῶτον νὰ ὁμιλῶσιν εὐθύμως περὶ τοῦ πατρός των, καὶ ὀλίγον περὶ τοῦ στεφάνου, καὶ περὶ τῶν τερπνῶν φαντασιουργημάτων, ἅτινα τόσον ἐντέχνως ἠξεύρουν νὰ κατασκευάζωσιν αἱ νεάνιδες ἐπὶ τῆς κινητῆς ἄμμου τοῦ μέλλοντος· εἶτα δὲ καὶ τῆς μοναξίας συμβαλλούσης εἰς τὴν μονότονον ἁρμονίαν ἧς ἐπειράθημεν νὰ περιγράψωμεν τὰ διάφορα συστατικὰ μέρη, κατελήφθησαν βαθμηδὸν ὑπὸ ἀθυμίας, καὶ ᾐσθάνθησαν βάρος ἐπικαθήμενον εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν.

Τὸ δωμάτιον ἐν ᾧ εὑρίσκοντο ἦτο λίαν εὐρύχωρον. Μεγάλη τις κλίνη ὑπόστεγος καὶ μὲ παραπετάσματα ἀπετέλει μετὰ τῶν καθεκλῶν τῆς τραπέζης καὶ μετ' ἀρχαιοειδοῦς τινὸς γραφείου τὸ σύνολον τῶν ἐπίπλων τοῦ θαλάμου, ὅστις ἕνεκα τῆς γυμνότητός του ταύτης ἐφαίνετο ἔτι μᾶλλον εὐρύχωρος. Ἡ νὺξ ἦτο ζοφερά, καὶ μία μόνη λαμπὰς ἔλαμπεν ἀμυδρῶς καὶ ὡσανεὶ πνιγομένη ἐντὸς τοῦ σκότους τοῦ θαλάμου, τοῦ ὁποίου οἱ σκοτεινοὶ τοῖχοι οὐδεμίαν ἐποίουν ἀντανάκλασιν φωτός.

Ἡ Κλάρη σκυθρωπὴ καὶ σύννους ἐθεώρει βεμβάζουσα τὴν θυρίδα ἔξωθεν τῆς ὁποίας διέβαινεν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ὡς ἀστραπὴ ἡ λάμψις ἀτμοπλόου διαβαίνοντος ἐν πλήρει ὁρμῇ. Ἡ δὲ Ἄννα καί τοι ἀληθῶς κατείχετο ὑπὸ τρόμου, μὴ τολμῶσα νὰ παραπονεθῇ ἐναπέθεσε τὴν κεφαλήν της εἰς τὰς δύο χεῖράς της, καὶ ἐπροσπάθει νὰ φαντάζεται ὅτι εὑρίσκετο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς θείας της, ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τοῦ ἐξαδέλφου της Μὰκ-Νάβη.

— Κλάρη! εἶπε τέλος χαμηλῇ τῇ φωνῇ καὶ χωρὶς ν' ἀποκαλύψῃ τὸ πρόσωπόν της.

Ἡ Κλάρη ἔστρεψε πρὸς αὐτὴν τὸ λυπηρὸν μὲν ἀλλὰ γαλήνιον βλέμμα της.

— Δὲν φοβεῖσαι; ἐπανέλαβεν ἡ Ἄννα, — ἀδελφή μου, τί κρύον καὶ σκοτεινὸν ποῦ εἶναι τὸ δωμάτιον τοῦτο!... Πρέπει νὰ ἦναι ἀργά.... καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, τώρα ποῦ τὸν συλλογίζομαι... ὦ! εἶχες δίκαιον Κλάρη νὰ μοῦ πῇς ὅτι δὲν ὡμοίαζε τοῦ καλοῦ μας ἀνθρώπου Δούγκαν τῆς Λήδης!

— Ἀλλὰ σοῦ ἐφάνη ὅτι τὸν ἀνεγνώρισες πολὺ καλὰ, εἶπεν ἡ Κλάρη μειδιῶσα.

— Δὲν ἠξεύρω... ὁ Δούγκαν δὲν ἔχει τὸ ἀλλόκοτον βλέμμα του, τὸ ὁποῖον κρυφογελᾷ ὄπισθεν τῶν πυκνῶν καὶ ἐπικρεμαμένων ὀρρύων του... ἐπεθύμουν νὰ φύγωμεν ἀπ' αὐτὴν τὴν οἰκίαν, Κλάρη! — Ἀμὴ ὅταν ἔλθῃ ὁ πατήρ μας; τρελλή!... ἔλα, ἡσύχασε... Τί ἠμπορεῖ νὰ φοβῆται κανεὶς μέσα εἰς τὸ Λονδῖνον εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν, ὅπου ὅλος ὁ Κόσμος εἶναι ξυπνητός.

— Δὲν ἠξεύρω εἶπεν ἡ Ἄννα μὲ τρέμουσαν φωνὴν, — φοβοῦμαι... ποτὲ δὲν ἐφοβήθην τόσον πολύ.

Ἐν ᾧ ἐτελείωνε τοὺς λόγους τούτους. ἠκούσθη κρότος ὄπισθεν τῆς θύρας, καὶ τὸ ταλαίπωρον κοράσιον προσεκολλήθη ῥιγῶν πρὸς τὴν ἀδελφήν της, τῆς ὁποίας τὸ εὐγενὲς μέτωπον δὲν ἀπώλεσε ποσῶς τὴν γαλήνην του.

Ἡ θύρα ἠνεώχθη, καὶ εἰσῆλθεν ἡ Κυρὰ Γρούφφη, φοροῦσα τὸ κάλλιστον μειδίαμά της, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Μάστωρ Γρούφφη, τοῦ ὁποίου τὸ συνωφρυωμένον πρόσωπον ἐφαίνετο ἐπικεχρισμένον μὲ νέον ἐπίπλασμα κακοθυμίας (**mauvaise humeur**).

Ἡ Κυρὰ Γρούφφη ἐκράτει ζωμὸν, ὁ δὲ Μάστωρ Γρούφφης λάγηνον πλήρη ζύθου τῆς Σκωτίας, τοῦ ὁποίου ὁ ἀφρὸς ἦτο ἱκανὸς νὰ ἀναστήσῃ νεκρὸν λωλανδέρον τῆς Σκωτίας (**lowlander**) ἀποθανόντα πρὸ τριῶν ἡμερῶν.

— Λοιπὸν ὡραῖαι κυρίαι μου εἶπεν ἡ Κυρὰ Γρούφφη, μὲ εὐμενεστάτην ὑπόκλισιν, — ὁ λαῖρδος ἀργεῖ νὰ ἔλθῃ ἀπόψε. Μᾶς εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς ἓξ τὸ ἀργότερον... Παράξενον! Παράξενον! ἐμυρμύρισε καὶ ὁ Μάστωρ Γρούφφης, προσηλῶν τὸν μέγαν καὶ ἐρυθρὸν ὀφθαλμόν του ἐπὶ τῆς Ἄννης.

— Φίλε μου εἶπε μετὰ στοργῆς ἡ Κυρὰ Γρούφφη, — σιώπα... βάλε κάτω τὴν λαγήναν σου... καὶ πήγαινε 'στὸ καλό!

Ὁ καλοκἀγαθος ἀνὴρ ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν ταύτην κατὰ τρίμετρον (**en trois temps**).— Ἐλᾶτε ὡραῖα μου κοράσια ἐπανέλαβεν εὐθύμως ἡ ξενοδόχος ἅμα ἐξῆλθεν ὁ σύζυγός της, — ὁ λαῖρδος δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀργήσῃ πλέον... φάγετε καὶ πίετε καὶ μὴ σᾶς μέλῃ.

Ἡ Κλάρη ἔκαμε κίνημα ἀρνητικόν.

— Μπίρρα τῆς Σκωτίας παιδί μου, ἀνεβόησεν ἡ Κυρὰ Γρούφφη πληροῦσα τὰ ποτήρια τῶν δύο νεανίδων· — καθ' αὐτὸ μπίρρα τοῦ Ἁγίου Δούνσταν, 'στὴν τιμή μου σᾶς λέγω!... Πρέπει νὰ τὴν γευθῆτε κοριτσάκιά μου· ἔχει τὴν μυρωδιὰν τῆς καλῆς πατρίδος σας· νὰ μὴν εἶμαι χριστιανὴ ἂν δὲ λέγω τὴν ἀλήθειαν!... Ἀλλὰ τώρα τὸ στοχάσθηκα· ἴσως ἀγαπᾶτε καλλίτερα κανένα δάκτυλο οὐίσκη.

— Θέλομεν νὰ προσμένωμεν τὸν πατέρα μας, εἶπεν ἡ Κλάρη, εἰς τρόπον δυνάμενον νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὰς μητρικὰς ταύτας προτροπάς της.

Ἡ Κυρὰ Γρούφφη ἐδέχθη τοὺς ψυχροὺς τούτους λόγους μετὰ ἀγγελικοῦ μειδιάματος, τὸ ὁποῖον ὑπέδειξεν ἕρκος ὀδόντων τοῦ ὡραιοτάτου μελανοῦ χρώματος.

— Ὡραία κόρη, ἀπεκρίθη, μὴ γένοιτο νὰ ἐναντιωθῶ εἰς τὸ καλόν σας θέλημα.., ἀλλ' ἡ μπίρρα μας εἶναι καλὴ, μὰ τὴν ψυχὴν τοῦ *κοντοῦ μου*!... ἡ καλλίτερη ὅπου ποτὲς ἔκαμαν ἀπὸ τὸ πέρα μέρος τοῦ Σόλουαι.

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐχαιρέτησε καὶ κατέβη τὴν κλίμακα.

— Κύριε Γρούφρ, ἀνεβαίνησεν εἰσερχομένη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἰσοπέδου,—εὔχομαι νὰ σὲ διαφυλάττῃ ὁ θεὸς διὰ τὰς ἁμαρτίας μου εἰς τοῦτον τὸν κόσμον... δὲν ἠμποροῦσες νὰ μὲ βοηθήσῃς ὀλίγον διὰ νὰ καταπείσω αὐταῖς τῆς κυρίκλαις;.....

—Μοῦπες νὰ σιωπήσω.... ἤρξατο λέγειν ὁ σκαιὸς ξενοδόχος.

—Σοῦ λέγω πάλιν, τῷ ἀπεκρίθη ξηρὰ ξηρὰ ἡ γλυκεῖα σύζυγός του—ὅτι κάτι ἔδιδα εἰς ἐκεῖνον ὅτις ἤθελε μοῦ εἰπεῖν εἰς τί χρησιμεύεται εἰς τοῦτον τὸν κόσμον! Μὰ τὴν ἀλήθειαν σοῦ λέγω!.... Ξεύρεις τί θὰ συμβῇ;... Λύτὰ τὰ παλαιοκόριτσα δὲν θὰ πιοῦν... θὰ μένουν ξυπνητὰ σὰν γάταις τὸν ἀπρίλιον... Μ' ἐννοεῖς κύριε;....

—Ἀλλὰ φιλτάτη μου....

—Νὰ σιωπᾷς, κύριε, ὅταν δὲν ξεύρῃς νὰ λὲς ἄλλο παρὰ ἀνοησίαις. Ἄχ Θεέ μου τί νὰ γείνω! λυπήσου με!.... Καὶ τί θὰ πῇ ὁ Μάστωρ Βώβης, ὅτις μᾶς ἔχει προπληρωμένους;... Νὰ τοῦ δώσωμεν ὀπίσω τῆς εἴκοσι λίρας του; ἀποκρίσου με.

—Νὰ τοῦ δώσωμεν ὀπίσω εἶπες ψυχή μου!

—Σὲ ἐρωτῶ Κύριε Γρούφρη.

—Μαθές, ψυχίτσα μου, ὑποθέτω...

—Δὲν σοι εἶπα νὰ σιωπᾷς; ἀντέβησεν ἡ εὐμενὴς Ξενοδόχος,—Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ λυπήσου με ὀλίγον... ὠ! εἴθε νὰ εἶχον ἄλλον ἄνδρα! ἀλλὰ τί νὰ κάμω ἡ κακόμοιρη; ὃ γέγονε γέγονε!

Καὶ τοῦτο πρὸ εἴκοσι περίπου ἐτῶν. Ὁ Μάστωρ Γρούφρης κατεβίβασε μετὰ δειλίας τὸ τρομερὸν βλέμμα του, καὶ δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ εἴπῃ τὴν ἐλαχίστην λέξιν. Ἡ σύζυγός του τὸν ἐθεώρησε μετ' ἀγερώχου περιφρονήσεως· εἶτα δὲ βαρυνθεῖσα, ὡς φαίνεται, διὰ τὸ μὴ ἔχειν πρὸς τίνα ἐρίζειν ἀνέβη πάλιν ἐλαφρὰ ἐλαφρὰ τὴν κλίμακα τὴν ἄγουσαν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν δύο νεανίδων καὶ ἐπίθεσε προσεκτικῶς τὸν ὀφθαλμὸν εἰς τὴν ὀπὴν τῆς θύρας.

Διὰ τῆς ὀπῆς ἠδύνατο νὰ βλέπῃ κάλλιστα, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο ν' ἀκούῃ, λυπηρὸν τοῦτο διότι περὶ αὐτῆς ἐπρόκειτο.

Ὁ καταλαβὼν τὴν Ἄνναν τρόμος ἐμετριάσθη κατ' ὀλίγον, καὶ εἰς τοῦτο οὐκ ὀλίγον συνέτεινε τὸ ἐράσμιον μειδίαμα τῆς ξενοδόχου· ἐνθαρρυνθεῖσα ἐκ τῆς ὄψεως προσώπου τὸ ὁποῖον ὤφειλε νὰ θεωρήσῃ ὡς φιλικόν, τὸ κοράσιον ἀνέλαβεν αἴφνης μέγα μέρος τῆς εὐθυμίας της.

—Διὰ τί ν' ἀποπέμψωμεν τὴν καλὴν ἐκείνην γυναῖκα, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἡ Ἄννα, — φαίνεται πολὺ ἀγαθὴ καὶ περιποιητική! .... Δὲν φοβοῦμαι πλέον... τώρα δύναμαι νὰ περιμείνω ἕως τὰ μεσάνυκτα χωρὶς νὰ τρέμω.

—Ἕως τὰ μεσάνυκτα! ἐπανέλαβεν ἡ Κλάρη τῆς ὁποίας αἱ ὀφρῦς συνεστάλησαν ἐλαφρά. — Νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ ἔλθῃ ὁ πατήρ μας!... Παρετήρησες καλὰ αὐτὴν τὴν γυναῖκα, ἀδελφή μου;

—Βέβαια, Κλάρη, καὶ ἤθελε τὴν ἐναγκαλισθῆν ἐξ ὅλης ψυχῆς.... διότι ὁ φόβος ἤρχιζε νὰ μὲ πνίγῃ.

—Δὲν εὑρίσκεις τίποτε παράξενον εἰς τὸ βλέμμα της;· ἐπανέλαβεν ἡ Κλάρη.

Παράξενον!... ὄχι βέβαια..... μάλιστα μοὶ ἐφάνη πολὺ συμπαθητική.

— Τὸ μειδίαμά της κατετάραξε τὴν καρδίαν μου, εἶπεν ἡ Κλάρη χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

—Ἐμένα μὲ τὴν καθησύχασεν, ἀδελφή μου. Ἀλλὰ πόσον εἶσαι ὠχρά.. καὶ συλλογισμένη... καὶ περίλυπος!... Μήπως ἔχεις κανένα φόβον Κλάρη;

Τὸ δειλὸν κοράσιον εἰς τοὺς λόγους τοὺτους ἔχασεν ἅπασαν τὴν εὐθυμίαν του, καὶ ἦλθε πάλιν καὶ προσεκολλήθη εἰς τὴν ἀδελφήν της.

Ἡ Κλάρη δὲν τῇ ἀπεκρίθη.

Τί κακὴ ποὺ εἶσαι! εἶπεν ἡ Ἄννα·—ἐγὼ εἶχα λάβει θάρρος, καὶ σὺ πάλιν μὲ κάμνεις καὶ φοβοῦμαι.

Ἡ Κλάρη ἐθεώρησεν αὐτὴν μὲ βλέμμα διαταγμοῦ.

—Δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἔλθῃ ὁ πατήρ μας, εἶπε.

—Ὦ! ναί, ὁ καλὸς πατήρ μας! ἀνεβόησεν ἡ Ἄννα, τώρα θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ τὸν ἰδωμεν· ἴσως μᾶς πάρῃ μαζύ του εἰς τὴν Σκωτίαν μέ...

— Μὲ τὸν Στέφανον, ἐπέρανε τὸν λόγον της ἡ Κλάρη μὲ τόνον ὀλίγον σκωπτικόν, ἡ δὲ Ἄννα κατεκοκκίνισε.

— Μὲ τὴν θείαν μου, ἐψιθύρισε, καὶ τὸν ἐξάδελφόν μου... ἂν θέλῃ νὰ ἔλθῃ.

— Θὰ θελήσῃ βέβαια φιλτάτη ἀδελφή μου... Ἀλλ' ὁ πατήρ μας ἄργησε πάρα πολύ!...

Ἡ Κλάρη ἐπρόφερε τοὺς τελευταίους τούτους λόγους μὲ τόσην ἀνησυχίαν ὥστε ἡ Ἄννα ἠσθάνθη ἀκούσιον τίναγμα καὶ φρικιασμόν.

Περὶ τὸν χρόνον ἐκεῖνον πολὺς ἐγίνετο λόγος περὶ λαθραίων ἁρπαγῶν νεανίδων, περὶ ἱεροτυλιῶν καὶ ἄλλων ἀτοπημάτων, καὶ ἡ τρομερὰ φήμη τῶν *Βουρκιπτῶν, τῶν παίδων τῆς ἀναστάσεως* ἤτοι τυμβωρύχων, καὶ ἄλλων κερδοσκόπων τοῦ θανάτου, ἐτάραττε συχνὰ τὸν ὕπνον τῶν νεανίδων.

Ἡ Κλάρη λοιπὸν εἶχεν αἰτίας φόβου, ἀπομεμνημένη οὖσα ἐντὸς ὀγνιάστου καὶ φοβεροῦ τὴν ὄψιν ξενοδοχείου, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχεν ὁδηγηθῇ ὑπὸ ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον πᾶσι ἐθεώρουν ὡς ὕποπτον· ἀλλ' ὁ φόβος δὲν ἠδύνατο νὰ καταβάλῃ ἐπὶ πολὺ τὴν εὐγενῆ φύσιν της, καὶ πάλιν ἀνέλαβεν αἴφνης τὸ θάρρος της· καὶ πρὸς τοῦτο δὲν ἐχρειάσθη ἄλλο ἢ νὰ ῥίψῃ ἓν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἀδελφῆς της. Ἡ ταλαίπωρος Ἄννα καταβεβλημένη ὑπὸ τοῦ ἀνεξηγήτου ἐκείνου τρόμου εἶχε κλίνει τὴν ὡραίαν κεφαλήν της καὶ ἐφαίνετο ἐγγὺς τοῦ λειποθυμῆσαι.

Ἡ Κλάρη ἐλάβετο τῆς ψυχρᾶς χειρὸς αὐτῆς, καὶ τὴν ἔσφιξεν ἐλαφρὰ μεταξὺ τῶν ἰδικῶν της.

—Δὲν ἤθελε νομίσει τις ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὸ βάθος σπηλαίου λῃστῶν; ἐψιθύρισεν. — ἠθέλησα νὰ ἴδω ἂν ἦσο γενναιοτέρα παρ' ἄλλοτε, Ἄννα.... λάβε θάρρος... εἴμεθα τόσον ἀσφαλεῖς ὅσον εἰς τὴν οἰκίαν μας... Ἄ! πόσον ἤθελε γελάσει ὁ Στέφανος, *φοβητσιάρα μου*, ἂν σ' ἔβλεπε τρέμουσαν οὕτω.

Ἡ Ἄννα ἀνύψωτε τὴν κεφαλὴν, καὶ τῇ ἐφάνη ὅτι ἡ Κλάρη δὲν ἐφοβεῖτο πλέον, καὶ ἀνέλαβε πάλιν αἴρνης ὅλον τὸ θάρρος της.

— Τί κρύα ποῦ εἶσαι! θέλεις νὰ φάγωμεν ὡς ποῦ νἄλθῃ ὁ πατήρ μας;

—Καὶ ἔχεις ὄρεξιν νὰ φᾷς ἐδῶ μέσα, Κλάρη; ἠρώτησεν ἡ Ἄννα μετὰ θαυμασμοῦ· — ἐγὼ αἰσθάνομαι ἀκύμη βάρος εἰς τὸ στῆθός μου... Δὲν εὑρίσκεται ἆρά γε ὀλίγον νερὸν ἐδῶ; Αἱ ὠχραὶ παρειαί της ἀνέλαβον τὴν ζωηρότητά των καὶ τὸ στομάτακι της ἔλαβεν ἔκφρασιν εὐτράπελον.

—Τί θέλω καὶ γηρεύω νερόν; ἀνεβόησεν ἁρπάζουσα τὸ μακρὸν καὶ καλυκῶδες ποτήριον, ἐν ᾧ βαθμηδὸν ἠλαττοῦτο ὁ παχὺς ἀφρὸς τοῦ Σκωτικοῦ ζύθου· — ἰδοὺ, μὲ αὐτὸ δύναμαι ν' ἀναλάβω τὸ θάρρος μου, Κλάρη· ἂς πίωμεν εἰς ὑγείαν τοῦ πατρός μας!

—Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπερρόφησε μέγα μέρος τοῦ ποτοῦ.

—Ἀσθενὴς κρότος ἠκούσθη εἰς τὴν θύραν.

— Καλὴ εἶναι, ἐπανέλαβεν ἡ Ἄννα· ἡ Ἔφη ποτὲ δὲν μας ἔκαμε καλλίτερον.. Δὲν εἶσαι πλέον Σκωτὶς, Κλάρη... ἀπαιτῶ ν' ἀποκριθῇς εἰς τὴν πρόποσίν μου.

Ἡ Κλάρη πρόθυμος νὰ διατηρῇ τὴν ἀδελφήν της εἰς τὴν εὐθυμίαν της, ἔλαβε καὶ αὐτὴ τὸ ποτήριόν της καὶ ἔπιε.

—Ταύτην τὴν φορὰν ἠκούσθη καθαρώτατα ὁ κρότος βήματος ἀπομακρυνομένου εἰς τὸν διάδρομον ἕως οὗ ἔρθασεν εἰς τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος κατ' ὀλίγον ἔπαυσε.

Τὸ βῆμα τοῦτο ἀνῆκεν εἰς τὴν γλυκυτάτην Κυρίαν Γρούφρη, τῆς ὁποίας ὁ ἐταστικὸς ὀφθαλμὸς δὲν ἐγκατέλιπε τὴν ὀπὴν διαρκούσης τῆς σκηνῆς τὴν ὁποίαν περιεγράψαμεν.

— Ἔπιον, ἔπιον, αἱ δύο φίλταται περιστεραί! ἀνεβόησεν ὁρμῶσα εἰς τὴν χαμηλὴν αἴθουσαν, ὅπου ὁ Μάστωρ Γρούφρης ἐρρέγχετο πλησίον τοῦ πυρὸς περιμένων αὐτήν· —ἔπιον καὶ αἱ δύο, ὡς δύο γεναῖκ τέκνα τῆς Σκωτίας!

Ὁ Μάστωρ Γρούφρης, ἐξύπνησεν ἔντρομος. Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν ὁ ξενοδόχος οὗτος ἤθελε πληρώσει ἀκριβὰ τὸν ἄκαιρον τοῦτον ὕπνον, διότι ἡ Κυρὰ Γρούφρη ἦτο γυνὴ αὐστηρά· ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ταύτην παραδεδομένη οὖσα εἰς τὴν χαράν της, ἐφάνη ἐπιεικὴς, καὶ ἠρκέσθη μόνον εἰς τὸ νὰ διατινάξῃ δυνατὰ τὸν σύζυγόν της.

—Τί τρέχει φιλτάτη μου; τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ συνταγματικὸς οὗτος συζυγος.

— Τί τρέχει, ἔ Μάστωρ Γρούφρη; κρέας μὲ μάτια ὅπου εἶσαι, καὶ ὄγκος ἄχρηστος καὶ ἠλίθιος· τρέχει ὅτι αἱ θυγατέρες τοῦ Λαίρδου ἔπιον ἀπὸ τὸ ἰατρικὸν τοῦ Μάστωρ Βώβη!

—Ἔπιον φιλτάτη μου;

— Ἔπιον, καὶ νὰ μὲ πάρ' ἡ ὀργὴ ἂν δὲν θὰ περιμένουν τώρα μὲ ὑπομονὴν τὸν ἐρχομὸν τοῦ πατρός των, ὅστις τὴν στιγμὴν ταύτην ἀναμφιβόλως εὑρίσκεται εἰς τὸ κυνήγιον τῆς ἀγριόρνιθος μεταξὺ τῶν κλάδων τῆς ἐρείκης τῆς κοιλάδος Τεβιώτης.

— Σ' αὐτὴν τὴν ὥραν κυνῆγι! ἐμορμύρισεν ὁ Μάστωρ Γρούφρης, εἶναι πολὺ ἀργά.

— Ἀργὰ ἢ ἐνωρὶς ἀδιάφορον! ἀνεβόησε θυμωδῶς ἡ ξενοδόχος·—ἐγὼ ξεύρω μόνον ὅτι ὁ Λαῖρδος ἀπέχει διακόσια μίλια ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ *Βασιλέως Γεωργίου*, καὶ ὅτι...

Πρὶν ἡ τελειώσῃ τὸν λόγον της ἡ Κυρὰ Γρούφρη, ἡ θύρα τῆς ὁδοῦ ἠνεώχθη αἴφνης, καὶ ἄνθρωπός τις καλὰ καλὰ περιτυλιγμένος μὲ Σκωτικὴν χλαμύδα (plaid) εἰσῆλθεν εἰς τὴν κάτω αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου.

Εἰσερχόμενος δὲ ἔρριψεν ὀπίσω τὰ παρακρεμάμενα τῆς ποικίλης χλαμύδος του.

Ἡ κυρὰ Γρούφρη ἔχουτα ἔτι τὸν λόδον της εἰς τὸ στόμα, ἔπεσεν ὡσεὶ κεραυνόπληκτος ἐπὶ τοῦ σκίμποδος τοῦ ἀντικρυζοντος τὸν τοῦ συζύγου της.

—Ὁ Λαῖρδος!... ἐτραύλισεν ἔντρομος·—ὁ διάβολος μᾶς τὸν φέρει!

ΚΕΦ. Ε΄. *Δύο Ἄγγελοι ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ βαρβάρου.*

Ὁ εἰσελθὼν εἰς τὴν κάτω αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου τοῦ βασιλέως Γεωργίου ἦτο ἀνὴρ πεντηκοντούτης περίπου, καὶ ὅμως ἐφαίνετο γεροντότερος. Ἀπεκδυόμενος τὴν χλαμύδα τὴν περιβάλλουσαν τοὺς ὤμους του, καὶ καλύπτουσαν ἐν μέρει τὸ πρόσωπόν του, ἀπεκάλυψε πρόσωπον αἱματώδους κράσεως, καὶ ἐξ ἐκείνων ἅτινα δὲν φροῦσι τὴν ὠχρότητα εἰμὴ μετὰ πολυετεῖς βασάνους.

Ὁ εἰσελθὼν οὗτος ἀνὴρ ἦτο ὄντως ὁ Λαῖρδος Ἄγκος Μὰκ Φαρλάνης, τοῦ φρουρίου Κρέβης· ἐφαίνετο παρίλυπος καὶ εἰς ἄκρον τεταραγμένος· ἀλλ' ἡ λύπη αὕτη δὲν ἐφαίνετο νὰ ἦναι ἐξ ἐκείνων αἵτινες προέρχονται ἐκ τυχαίου τινὸς συμβάντος, καὶ τὴν ὁποίαν ἡ πρώτη εὐμενὴς αὔρα τῆς εὐθυμίας διασκεδάζει· ἦτο κατὰ τὸ φαινόμενον χρονικὴ, καὶ προϊὸν πολυχρονίου καὶ διηνεκοῦς ἀνησυχίας. Οἱ μεγάλοι καὶ εὔσχημοι ὀφθαλμοί του ἦσαν βαθεῖς καὶ ἐρυθροί, ὡς νὰ ἦσαν τὰ ἀβρένωπὰ βλέφαρά του

σονειθισμένα εἰς δάκρυα. Τὸ διεπτυγμένον μέτωπόν του δὲν περιεκλείετο πλέον ὑπὸ διαδήματος κόμης ἀστεροόχροος· τὸ δὲ στόμα τοῦ ὁποίου αἱ διαγραφαὶ ἦσαν ἀνεπιλήπτου κανονικότητος, ἐφύλαττε εἰς τὰ ἄκρα του βαθεῖάν τινα πτυχὴν, ὡς ἱερόγλυφον ὀδύνης, δι' οὗ ἐξεφράζετο πολλή τις πικρία καὶ πολλὴ ὀδύνη.

Ἡ ἄφιξις τοῦ λαίρδου εἰς παρομοίαν στιγμὴν ἦτο αὐτόχρημα κεραυνὸς διὰ τὸ ἀξιότιμον ζεῦγος. Ἡ Κυρὰ Γρούφρη ὡς εἴπομεν ἤδη, ἔπεσεν ἐπί τινος σκίμποδος, ἐν ᾧ ὁ σύζυγός της διέτεινε τοὺς μεγάλους καὶ ἡλιθίους ὀφθαλμούς του δρὰξ συστρέφων τὰς σκληρὰς τρίχας τοῦ πυρροῦ ἡμιγενείου του (favoris).

Ὁ Ἄγκος δὲν παρετήρησε ποσῶς τὴν σύγχυσίν των, ἀλλ' ἐπλησίασεν εἰς τὸ πῦρ τὰ ὑπὸ τῆς βροχῆς κάθυγρα ὑποδήματά του, καὶ ἔρριψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸν πιλόν του, ὅστις ἦτο κεκοσμημένος μὲ λωνάριον σμίλακος.

—Εἶμαι κουρασμένος, εἶπεν, —ἑτοιμάσατε τὸ δωμάτιόν μου.

— Τὸ δωμάτιόν σας! ἐπανέλαβεν ὁ Γρούφρης γογγύζων· —τὸ δωμάτιόν σας, Μακ Φαρλάνη!... Νὰ πάρ' ὁ διάολος κι' ἂν σᾶς ἑτοίμενα ἀπόψε... Ναὶ, Μακ-Φαρλάνη ἡ εὐγενέστατε, καθὼς νὰ λέγουν τώρα, μαθές!— Νὰ παρ' ὁ διάολος κι' ἂν σᾶς ἑτοίμενα! — Τὸ δωμάτιον μου σᾶς λέγω, μήπως κατέχεται ἀπὸ ἄλλον; ἠρώτησεν ὁ λαῖρδος.

—Ἂν κατέχεται; .. χάρις τῷ Θεῷ, Μακ-Φαρλάνη, δὲν ἔχει ἓν μόνον δωμάτιον τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ *Βασιλέως Γεωργίου* ... καὶ ὅσον διὰ τὸ ἰδικόν σας;...

— Φίλε μου σώπα! διέκοψε σιγανὰ ἡ ξενοδόχος, ἀναλαμβάνουσα ἤδη, τῆς ὁποίας τὸ μειδίαμα ἔλαμπε μὲ νέαν λάμψιν. — Α! ἡ εὐγενείας σας ἠθέλησε νὰ μᾶς ἐκπλήξῃ ...Καὶ πῶς ἔχετε... καὶ τί νέα ἀπὸ τὴν πατρίδα, παρακαλῶ;

Ταῦτα δὲ πάντα ἐρρέθησαν μετὰ μεγίστης εὐτραπελίας, καὶ μὲ ὕφος προσπαθοῦν νὰ ἐκφράσῃ εὐθυμίαν καὶ ἐγκάρδιον ἀγάπην.

— Δὲν εἶμαι καλὰ, ἀπεκρίθη ξηρὰ ξηρὰ ὁ λαῖρδος, — καὶ δὲν ἔχω εἰδήσεις νὰ σᾶς δώσω... Δὲν θὰ μ' ἑτοιμάσετε τὸ δωμάτιόν μου;

Ὁ Μάστωρ Γρούφρης ἠθέλησε ν' ἀποκριθῇ, ἀλλ' ἡ σύζυγός του ἔκλεισε τὸ στόμα του δι' ἑνὸς σφοδροῦ νεύματος.

— Ἔ, τί νὰ γείνῃ εὐγενέστατε, πρέπει νὰ βγάλῃ κάνεις τὸ ψωμί του ὅπως μπορεῖ, εἶπε μὲ τόνον θωπευτικὸν, καὶ ἐνταυτῷ σκωπτικόν· — ὅλος ὁ κόσμος δὲν ἐκληρονόμησε καθὼς ὑμεῖς· ἡ ὡραία ἐπαυλις ἤτις σᾶς φέρει περισσοτέρας λίρας παρ' ὅσα ἡμεῖς κερδίζομεν σιλλίνια μὲ τὸ μικρόν μας ἐμπόριον ἐπὶ τοῦ Τεμέσεως· μαλίστα τὴν στιγμὴν ταύτην ἔχομεν ἕνα δύο δέματα...

— Ἐκβάλετέ τα! εἶπεν ὁ Μὰκ Φαρλάνης.

— Ὦ διάολε! μὰ ἔχομε κι' ἄλλαις κάμεραις σᾶς εἴπαμεν, — εἶπε θυμωδῶς ὁ Μάστωρ Γρούφρης.

— Φίλε μου, εἶπεν ἡ Κυρὰ Γρούφρη, — πρέπει νὰ σιωπᾶς...στοχάζομαι ὅτι ἡ εὐγενείσα του ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ ὅτι δωμάτιον θέλει ... λάβετε ὀλίγην ὑπομονὴν, Κύριε Μάκ-Φαρλάνη.... Σὲ μισὴν ὥραν τὰ πάντα θέλουν εἶναι ἕτοιμα.... ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ νὰ σᾶς βάλω νὰ φάγετε.

— Τρώγω μέσα εἰς τὸ δωμάτιόν μου, εἶπεν ὁ λαῖρδος. — ἂς κάμουν γρήγορα οἱ ἄνθρωποί σας, κυρία.

—Ὅλη ἡ οἰκία μου εἶναι εἰς τὰς διαταγάς σας, εἶπεν ἡ Κυρὰ Γρούφρη, τῆς ὁποίας τὴν εὐμένειαν τοῦ τρόπου οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ταράξῃ — τώρα πηγαίνω καὶ ἐπιστρέφω πάλιν ἀμέσως· εἶναι ὑπόθεσις ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας. Ἠγέρθη καὶ διαβαίνουσα ἐτσίμπησε δυνατὰ τὸν βραχίονα τοῦ συζύγου της, ὅστις ἐξέπεμψεν οἰμωγὴν ὀδύνης.

— Προσπάθει νὰ τὸν διασκεδάζῃς, εἶπε λάθρα εἰς τὸ οὖς του. — καὶ ὅταν μ' ἀκούσῃς νὰ βήξω ἔλα ἐπάνω.

Ὁ Μάστωρ Γρούφρης ἐπένευσεν εὐπειθῶς, ὁ δὲ Ἄγκος Μακ-Φαρλάνης ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ σκίμποδος ἐξ οὗ ἠγέρθη ἡ ξενοδόχος καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ πῦρ.

— Τί σκυλόκρυο ποῦ κάνει σήμερον! Μακ Φαρλάνη, ἤρξατο λέγειν ὁ Μάστωρ Γρούφρης, πρόθυμος νὰ ἐκτελέσῃ τὰς διαταγὰς τῆς ὑπερτάτης δεσποίνης του καὶ νὰ *διασκεδάσῃ* τὸν Λαῖρδον. — Κρύο διαβολεμένο. Χέμ! .. Μὰ θα μοῦ 'πῆτε ὅτι εἶναι τῆς ἐποχῆς... Μὰ κάνει κρύο καὶ κρύο.. . Χέμ! ... Χέμ!... καὶ ἐγὼ εἶδα ἡμέρας τοῦ χειμῶνος ὅπου ὁ ἄνεμος ἦτο γαλήνιος ὡς... πολὺ γαλήνιος, μαθές! ὁ καθεὶς τὸ γνωρίζει τοῦτο. Παίρνετε μίαν πρέζαν Ἰρλαντέζικον ταμβάκου (1) Μάκ-Φαλάνη!

Ὁ Μάστωρ Γρούφρης προσήνεγκεν αὐτῷ τὴν ταμβακέραν του, ἀλλ' ἐνόησεν καὶ τότε μόνον ὅτι δὲν ἤκουεν αὐτὸν, διὸ ἐξεπεμψε βαθὺν στεναγμὸν ἀνακουφίσεως.

— Νά τον, πέταξεν! ἐμορμύριζε χονδρομειδιῶν τώρα δύναται νὰ κλέψῃ τις τὴν δεξιάν του χεῖρα, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ ἡ ἀριστερά του.... Ἀδιάφορον τοῦτο· φθάνει μόνον ἡ δουλειὰ νὰ τελειώσῃ ἐκεῖ ἐπάνω.

Ὁ λαῖρδος ἐκράτει τὰς δύο του χεῖρας ἐστουρωμένας ἐπὶ τῶν γονάτων του· ἡ δὲ κεφαλή του ἦτο κεκλιμένη πρὸς τὰ ἐμπρός. Τὸ περίλυπον καὶ ἀκίνητον βλέμμα του ἐφαίνετο ἀκολουθοῦν τὸν πυκνὸν καὶ ὑποπράσινον καπνὸν ὅστις ἐξήρχετο ἐκ τῆς ἐσχάρας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ κυρὰ Γρούφρη εἶχε ῥίψει κόνιν γαιανθράκων, πρὶν ἐξέλθῃ τῆς αἰθούσης, ἀλλὰ πράγματι οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ λαίρδου δὲν ἔβλεπον οὔτε τὸν καπνὸν οὔτε τὴν ἐσχάραν, οὔτε ἄλλο οὐδέν· εὑρίσκετο βεβυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του, καὶ ἡ

(1) Ὁ Ἰρλανδικὸς ταμβάκος φημίζεται διὰ τὴν δύναμιν καὶ Σατανικὴν ὀσμήν του.

ἔκφρασις τοῦ προσώπου του εἶχε προσλάβει χροιὰν πολλῷ σκυθρωποτέραν τῆς πρὸ ὀλίγου; αἱ ὀφρῦς του ἦσαν συνεσταλμέναι, ἡ ἀναπνοή του δυσκόλως ὕψονε τὸ στῆθός του.

— Μὰκ-Νάβη! Μάκ-Νάβη! ἐψιθύρισε τέλος πεπνιγμένη φωνή—ταλαίπωρε ἀδελφέ μου!.... τὰ ὄνειρα τὸ προεῖπον· τὸ αἷμά μου θέλει σὲ ἱκανοποιήσει..· τὸ αἷμά μου θέλει τὸν τιμωρήσει!.....

Καὶ σιωπήσας ἐπ' ὀλίγον ἀνέπνευσε μετὰ κόπου.

— Περιμένω νὰ μοὶ ἐπέλθῃ τὸ ἀπαιτούμενον θάρρος διὰ νὰ τὸν κτυπήσω; εἶπε πάλιν,—περιμένω .... διὰ τί ἀνέχεται ὁ Θεὸς νὰ ἀγαπῶμεν ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ μισῶμεν;...

— Τὰ τὰ τατὰ! ἐγόγγυσεν ὁ Μάστιωρ Γρούφης χασμώμενος, — ὁ Θεὸς ἀνέχεται πολὺ καλὰ ν' ἀποστρεφώμεθα ἀλλήλους ἐγὼ καὶ ἡ Κυρὰ Γρούφη ἐκ βάθους ψυχῆς...

Ἡ ξενοδόχος ἐν τούτοις εἶχεν ἀναβῆ μὲ βῆμα λῃστρικὸν καὶ ἀνέλαβε τὴν κατασκόπευσίν της ὄπισθεν τῆς θύρας τοῦ δωματίου τοῦ κατεχομένου ὑπὸ τῶν δύο νεανίδων.

Ὄπισθεν τῆς θύρας ταύτης συνέβαινε σκηνὴ παράδοξος, ἱκανὴ νὰ κινήσῃ εἰς οἶκτον τὸν ἀπαθέστατον θεατήν. Ἀλλ' ἡ Κυρὰ Γρούφη ἦτο πρὸ πολλοῦ τεθωρακισμένη κατὰ παντὸς αἰσθήματος ἐλέους· ἐπέθεσε παλιν τὸν ὀφθαλμόν της εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ κλείθρου, καὶ ἐλυπεῖτο πολὺ διότι δὲν ἠδύνατο ν' ἀκούσῃ τοὺς πρασφερομένους λόγους, καὶ διότι ἠναγκάζετο ἁπλῶς νὰ βλέπῃ παντομίμαν, καὶ τῇ ἀληθείᾳ τοιουτοτρόπως ἔχανε τὸ ἥμισυ τῆς ἡδονῆς.

Ἰδοὺ τί εἶχε συμβῆ ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους τῆς θύρας. Ὁ ζῦθος τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐγχύσειν εἰς τὰ ποτήρια ἡ Κυρὰ Γρούφη ὁ καλὸς ἐκεῖνος ζῦθος τοῦ Ἁγίου Δούνστων,— περιεῖχε δυνατὴν δόσιν ἐκ τοῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον ὁ Βωβ-Λαντέρνας εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Δεσπότου τοῦ Βουρκιζοῦ εἰς τὴν *Πίπαν* καὶ τὴν *Κούπαν*· τὸ δὲ ὑγρὸν τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ τὸ ἰσχυρὸν ναρκωτικὸν τοῦ ὁποίου τὸ μυστικὸν ἐγνώριζον μόνον τὰ τέκνα τῆς ἀναζάσεως καὶ τὸ ὁποῖον μετεχειρίζοντο διὰν' ἀποκοιμίζωσι τὰ θύματα τῆς καταχθονίου βιομηχανίας των.

Ἅμα λοιπὸν αἱ δύο ἀδελφαὶ ἔπιον ἐκ τοῦ Σκωτικοῦ ζύθου ἤρχισαν νὰ αἰσθάνωνται τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ναρκωτικοῦ· ἠσθάνθησαν γλυκυθυμίαν τινὰ δι' ὅλου τοῦ σώματος, καὶ διπλασίαν οὕτως εἰπεῖν ζωὴν καὶ ὕπαρξιν· ἡ Ἄννα ἤρχισε νὰ ἄδῃ ἓν ᾆσμα τῆς πατρίδος, ἡ δὲ Κλάρη παρέδωκε τὴν ψυχήν της ὅλην εἰς τὸ σύνηθες ἀντικείμενον τῶν διπλασιασμῶν της καὶ λάμψις ἐλπίδος ἐφώτισε τὴν διάνοιάν της. Ἔπειτα δὲ ἀμφότεραι ἠσθάνθησαν τὸ ἔδαφος τοῦ θαλάμου κυματούμενον ὑπὸ τοὺς πόδας των, παρασυρόμεναι ἀμφότεραι διὰ βραδέων καὶ ἡδυπαθῶν κλονισμῶν ὁμοίων πρὸς τὸν σάλον μεγάλου πλοίου ἐν γαλήνῃ.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ο ΦΡΟΝΙΜΟΣ ΤΥΡΙΑΝΔΡΙΑ.

Γέρων τις τῶν ὀνηλατῶν ἕνα καιρὸν καὶ χρόνον
Μὲ τὸν υἱόν του ἤλαυνε τὸν γέροντά του ὄνον
Στὴν Σμύρνην διευθύνετο ἀπὸ τὸν Κουκλουτζᾶν
Ὡς δέ τινες ἱστορικοὶ λέγουν ἀπ' τὸν Βουτζᾶν
Εἰς τῆς Μαντόμας τὸ κλεινὸν προσήλαυνε τὸ χάνι·
Πλὴν τοῦτο ἀδιάφορον· ζημίαν δέν μας κάνει.
Ἐν ᾧ λοιπὸν ἐβάδιζον ὅλος καὶ ὀνηλάτης
« Καλὴ χαρὴ στὴν γνῶσιν σου » τῷ λέγει διαβάτης
« Μεζὸς οὐ νὰ ὑδοιπορῇς μετὰ τοσούτου πόνου
« Πρὸς εὐκολίαν τῶν ποδῶν τοῦ προσφιλοῦς σου ὄνου.
Καὶ πρὸς διόρθωτιν εὐθὺς τοῦ λάθους τοῦ μεγάλου
Ὁ γέρων ἀνεβίβασεν ἐπὶ τοῦ Βουκεφάλου
Τὸν συμβαδίζοντα υἱόν καὶ κύπτων καὶ βραδέως
Ἐγγύθεν παρακολουθεῖ ὁ τλήμων γηραλέος.
« Χαρὰ 'στὸ προκομμένο μου » ἄλλος τις διαβαίνων
« Τὸν γέροντα πατέρα του» λέγει «τὸν καϋμένον
"Δὲν ἐλυπήθη, καὶ μεζὸν τὸν βλέπει νὰ βαδίζῃ. "
Κ' ἐπὶ τοῦ ὄνου του αὐτὸς φαρδὺς πλατὺς καθίζει.
Ἀκούσας τὴν ἐπίπληξιν ὁ γέρων τὸν λαμβάνει
Ἀπὸ τοῦ ὄνου καὶ αὐτὸς ἱππεύει μάνι μάνι.
"Ὦ τὸν καλόν μου γέροντα! " καὶ τρίτος ἄλλος φίλος.
Ἐφώνησε "τέτοια ψυχὴ δὲν ἔχει οὐδ' ὁ σκύλος.
Ἀπὸ τὸν κόπον τὸ παιδὶ τὰ γόνατα λυγίζει.
Κι' αὐτὸς ἐπὶ τοῦ ὄνου του τὴν π ί π α ν του καπνίζει."
Μόλις τὸν ψόγον ἤκουσεν ὁ εὔπιστός μας γέρων.
Καὶ τὸν υἱὸν ὀπίσω του ἐνόμισε συμφέρον
Ν' ἀναβιβάσῃ παρευθὺς· καὶ κατορθώτας τοῦτο.
Στὸ εἰρημένον γάνιον βραδέως εὐωδοῦτο.
« Καλὲ δικός σας εἶν' αὐτὸς ὁ ὄνος; τί σκληρότης!
Τῷ λέγει κ' ἕνας τέταρτος ἐγέρων γνωμοδότης.
« Μὲ φαίνεται ὀρθότερον οἱ δυώτας εἰς τὸν ὄνον
« Νὰ πάρετε τὸ ζῶόν σας, 'στὸν ἴσον τοῦτον δρόμον.
"Παρὰ νὰ τὸ σκοτώνετε μὲ τὸ διπλοῦν σας βάρος.
Συγγνώμην γιὰ τὸ θάρρος. »
« Μάλιστα, εἶμαι πρόθυμος ν' ἀρέσκω 'στὸν πλησίον
Εἶπεν ὁ γέρων καὶ εὐθὺς τοῦ ὄνου μὲ σχοινίον
Τοὺς πόδας δένουν κ' εἰς αὐτοὺς παχὺ ραβδίον χώνουν
Καὶ ὁ πατὴρ μὲ τὸν υἱὸν 'στοὺς ὤμους τὸν σηκόνουν,
Πλὴν μόλις εἰς τὴν Γέφυραν ἐπάνω εἶχον φθάσει
Καὶ ὁ εὐεργετούμενος διὰ νὰ ἡσυχάσῃ
Κόπτει τῆς καλτζοδέτας του καὶ πλοῖξ μέσα 'σ τὸ ῥεῦμα
Πίπτει μὲ πάταγον σφοδρὸν (αὐτὸ δὲν εἶναι ψεῦμα)
Ὁ γέρων ὁ' ὁ ταλαίπωρος λυπούμενος βαρέως
Εἰς τὸν Βουτζᾶν ἢ Κουκλουτζᾶν ἐπέστρεψε ταχέως
Πλὴν ἔμαθον εἰς τὸ ἑξῆς τοῦ Γιάννη καὶ τοῦ Κώστα
Νὰ μὴ ἀκούσῃ συμβουλάς, φίλτατε ἀναγνῶστα,
Ὡς μὴ δὲ σὺ νὰ φέρεσαι καὶ ν' ἄγεσαι ὑπ' ἄλλων
Μὴ θέλε, τὸν αὐχένα σου ἀκρίτως ὑποβάλλων.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ κατὰ μίμησιν.)

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 26 Δεκεμβρίου 1853. Ἀριθ. 24

ΟΘΕΛΛΟΣ

ΗΤΟΙ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΤΟΥ ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΥ

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

(Εἰσέρχεται ἡ Δυσδαιμόνα μετὰ τῆς Αἰμιλίας καὶ ἑνὸς ὑπηρέτου.

ΔΥΣ. Φίλε μου, ἠξεύρετε ποῦ κατοικεῖ ὁ Κάσσιος;

ΥΠΗΡ. Ὄχι κυρία μου, ἀλλὰ δύναμαι νὰ κάμω τὸν κόσμον ἄνω κάτω καὶ νὰ τὸν εὕρω.

ΔΥΣ. Εὑρέ τον, καὶ εἰπέτω νὰ ἔλθῃ ἐδῶ· εἰπέ τω ὅτι ἐδυσώπησα ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν σύζυγόν μου, καὶ ἐλπίζω ὅτι τὰ πάντα θέλουν διορθωθῇ.

ΥΠΗΡ. Τοῦτο νομίζω ὅτι εἶναι πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ κάμῃ καὶ διὰ τοῦτο θέλω τὸ καμει.

(Ἐξέρχεται)

ΔΥΣ. Αἰμιλία, ποῦ λὲς νὰ ἔχασα ἐκεῖνο τὸ μανδήλιον;

ΑΙΜ. Δὲν ἠξεύρω, Κυρία μου.

ΔΥΣ. Πίστευσόν μοι ὅτι ἐπροτίμων νὰ χάσω τὸ ἁλάντιόν μου πλῆρες χρυσῶν νομισμάτων. Ἂν ὁ εὐγενὴς Μαῦρός μου δὲν ἦτον γενναιόφρων καὶ ἀφωσιωμένος καὶ ἀνεπίδεκτος ἀγενοῦς ζηλοτυπίας ἤρκει τοῦτο νὰ τῷ ἐμπνεύσῃ κακὰς ὑποψίας.

ΑΙΜΙΛ. Δὲν εἶναι ζηλότυπος;

ΔΥΣ. Τίς; ὁ σύζυγός μου; Νομίζω ὅτι ὁ ἥλιος ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἐγεννήθη ἀπερρόφησε πᾶσαν τοιαύτην ῥανίδα ἀπὸ τοῦ αἵματός του.

ΑΙΜ. Ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται.

ΔΥΣ. Δὲν θὰ τὸν ἀφήσω, ἕως οὗ προσκαλέσῃ τὸν Κάσσιον.

(Εἰσέρχεται ὁ Ὀθέλλος.)

Λυθέντα μου, πῶς ἔχετε;

ΟΘΕΛ. Καλὰ φίλη μου. (Κατ' ἰδίαν) Ὢ, πόσον δύσκολος μοὶ εἶναι ἡ προσποίησις.—Πῶς ἔχετε Δυσδαιμόνα;

ΔΥΣ. Καλὰ, φίλε μου.

ΟΘΕΛΛ. Δός μοι τὴν χεῖρά σου. Ἡ χεὶρ σου αὕτη εἶναι ὑγρά, κυρία μου.

ΔΥΣ. Τὸ γῆρας εἰσέτι δὲν τὴν ἐμάρανε, καὶ οὐδ' αἱ λύπαι.

ΟΘΕΛΛ. Ἀλλὰ τοῦτο ἀποδεικνύει καὶ καρδίαν γόνιμον καὶ ἐλευθέριον· ἡ χεὶρ σου αὕτη ἔχει ἀνάγκην περιορισμοῦ, νηστείας καὶ προσευχῆς, σκληραγωγίας θρησκευτικῆς καὶ ἀσκητικῆς, διότι ἐνυπάρχει εἰς αὐτὴν νεανικὸς καὶ κακοποιός τις Δαίμων ὅστις πολλάκις στασιάζει. Καὶ ὅμως εἶναι καλὴ χεὶρ καὶ γενναία.

ΔΥΣ. Ὀρθῶς λέγετε, διότι διὰ ταύτης σᾶς ἔδωκα τὴν καρδίαν μου.

ΟΘΕΛΛ. Ἡ χεὶρ σου εἶναι εἰς ἄκρον ἐλευθέριος· ἀλλ' αἱ χεῖρες τῶν πάλαι ἔδιδον καρδίας, κατὰ τὴν σημερινὴν ὅμως συμβολοτυπίαν (heraldry) δίδουσι χεῖρας πλὴν καρδίας δὲν δίδουσι.

ΔΥΣ. Δὲν ἐννοῶ τὴν διάφορσιν, ταύτην. Τὴν ὑπόσχεσίν σας;

ΟΘΕΛ. Ποίαν ὑπόσχεσιν, γλυκεῖα φίλη;

ΔΥΣ. Ἐμήνυσα εἰς τὸν Κάσσιον να ἔλθῃ νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ.

ΟΘΕΛ Ἔχω τρομερὸν κατάρρουν ὅτις μὲ ἐνοχλεῖ ἀδιακόπως· δανείσατέ μοι τὸν μανδήλιόν σας.

ΔΥΣ. Ἰδοὺ, αὐθέντα μου.

ΟΘΕΛΛ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σοὶ ἔδωκα.

ΔΥΣ. Δέν το ἔχω ἐπάνω μου.

ΟΘΕΛΛ. Κακὸν τοῦτο. Τὸ μανδήλιον ἐκεῖνο Αἰγυπτία τις εἶχε δώσει εἰς τὴν μητέρα μου. Ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο φαρμακεύτρια δυναμένη σχεδὸν νὰ ἀναγινώσκῃ τὰς διανοίας τῶν ἀνθρώπων· τῇ εἶπε δὲ συγχρόνως ὅτι ἐν ὅσῳ ἤθελεν ἔχει αὐτὸ, ἤθελε τὴν καθιστᾷ ἐρασμίαν, καὶ ἤθελε φυλάττει τὸν πατέρα μου σταθερὸν εἰς τὸν συζυγικὸν ἔρωτά του· ἀλλ' ἂν ἤθελε τὸ ἀπολέσει ἢ δωρήσει αὐτὸ εἰς ἄλλον, ἤθελε τὴν ἀποστρέφῃ, καὶ ἡ καρδία του ἤθελε τραπῇ πρὸς ἄλλας. Ἡ μήτηρ μου ἀποθνήσκουσα μοὶ ἐχάρισεν αὐτὸ, καὶ μὲ ἐπρόσταξεν, ὅταν κατὰ τὴν φορὰν τῆς τύχης ἤθελον νυμφευθῇ, νὰ τὸ δώσω εἰ τὴν σύζυγόν μου· ὅπερ καὶ ἔπραξα. Φύλαττε αὐτὸ, καὶ θεώρει αὐτὸ ὡς κόρην τοῦ ὀφθαλμοῦ σου. Τὸ ν' ἀπολέσῃς ἢ φιλοδωρήσῃς αὐτὸ ἤθελεν εἶναι ζημία ἀνεπανόρθωτος καὶ ἀκαταλόγιστος.

ΔΥΣ. Εἶναι δυνατὸν τὸ τοιοῦτον;

ΟΘΕΛΛ. Εἶναι ἀληθές· ὑπάρχει μαγεία εἰς τὸ ὕφασμά του. Πυθώνισσα δέ τις διακοσίων ἐτῶν ἡλικίας εἰς τὸν πυθωνικὸν οἶστρόν της τὸ ἐκέντησεν· οἱ δὲ σκώληκες οἱ γεννήσαντες τὴν μέταξαν τοῦ μανδηλίου τούτου ἦσαν ἡγιασμένοι· τὸ ἔβαψαν δὲ εἰς τὸ αἷμα καρδιῶν παρθένων.

ΔΥΣ Ὢ Θεέ! εἶναι ἀληθὲς τοῦτο;

ΟΘΕΛΛ. Ἀληθέστατον, καὶ διὰ τοῦτο ἔχετε τοὺς ὀφθαλμούς σας ἀνοικτούς.

ΔΥΣ. Λοιπὸν εἴθε νὰ μὴ τὸ εἶχον ἰδεῖ ποτέ.

ΟΘΕΛΛ. Ἄ! διὰ τί;

ΔΥΣ Διὰ τί ὁμιλεῖτε μὲ τοιοῦτον τρόπον καὶ σφοδρότητα;

ΟΘΕΛΛ. Ἐχάθη; ἀπωλέσθη; εἰπέ μοι, παρέπεσε;

ΔΥΣ. Ὢ Θεέ μου!

ΟΘΕΛΛ. Θὰ μοῦ πῇς τί ἔγεινε;

ΔΥΣ. Δὲν ἐχάθη, ἀλλὰ καὶ ἂν ἤθελε χαθῇ;

ΟΘΕΛ. Φέρε μοι νὰ τὸ ἴδω.

ΔΥΣ. Δύναμαι, Κύριε, ἀλλ' ὄχι τώρα. Αὐτὸ εἶναι στρατήγημα διὰ νὰ μὲ ἀποστρέψητε ἀπὸ τὴν αἴτησίν μου. Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ δεχθῆτε πάλιν τὸν Κάσσιον.

ΟΘΕΛΛ. Φέρε μοι τὸ μανδήλί μου· τοῦτο μοὶ δίδει ὑποψίας.

ΔΥΣ. Ἔλα, ἔλα, ποτὲ δὲν θέλεις εὑρεῖν ἀξιώτερον ἄνθρωπον.

ΟΘΕΛΛ. Τὸ μανδήλί μου νὰ φέρῃς!

ΔΥΣ. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μ' ἀποκριθῆτε περὶ τοῦ Κασσίου.

ΟΘΕΛΛ. Τὸ μανδήλι μου!

ΔΥΣ. Εἶναι ἄνθρωπος ὅστις πάντοτε ἐθεώρησεν ὡς μόνην εὐτυχίαν του τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀγάπην του· συνεμερίσθη τοὺς κινδύνους σας . . .

ΟΘΕΛΛ. Τὸ μανδήλί μου, σοῦ λέγω.

ΔΥΣ. Τῇ ἀληθείᾳ, τοῦτο εἶναι ἀξιόμεμπτον.

ΟΘΕΛ. Νὰ μὴ σὲ βλέπω πλέον! (ἐξέρχεται)

ΑΙΜ. Μήπως ὁ ἄνθρωπος οὗτος ζηλοτυπεῖ.

ΔΥΣ. Ποτὲ δέν μου συνέβη τοῦτο πρότερον· Πρέπει ὄντως νὰ ὑπάρχῃ τι φίλτρον θαυματουργὸν εἰς τὸ μανδήλιον ἐκεῖνο· εἶμαι δυστυχεστάτη διότι τὸ ἔχασα.

ΑΙΜ. Διὰ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου ἔτους δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ τις ἕνα ἄνθρωπον· εἶναι ὡς στόμαχοι· γινόμεθα βορὰ τοῦ πάθους των καὶ ὅταν κορεσθῶσι μᾶς ἀπορρίπτουσιν. Ἰδοὺ ὁ σύζυγός μου καὶ ὁ Κάσσιος.

(Εἰσέρχονται Ἰάγο: καὶ Κάσσιος).

ΙΑΓ. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος· ἡ Κυρία πρέπει νὰ σᾶς τὰ διορθώσῃ· ὦ, τί εὐτυχὴς σύμπτωσις! ὑπάγετε καὶ ἐκλιπαρήσατε αὐτήν.

ΔΥΣ. Πῶς ἔχετε, φίλε Κάσσιε; Τι νέα;

ΚΑΣΣ. Κυρία μου σᾶς ἐνθυμίζω τὴν δέησίν μου. Σᾶς παρακαλῶ ἵνα διὰ τῆς φιλανθρώπου μεσιτείας σας ἀναζήσω πάλιν, καὶ γείνω μέτοχος τῆς ἀγάπης ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ διανοίας σέβομαι καὶ ἀγαπῶ. Δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω ἀναβολήν· ἐὰν τὸ πταῖσμά μου εἶναι τοσοῦτον ἀσυγχώρητον, ὥστε οὔτε παρελθοῦσαι ἐκδουλεύσεις, οὔτε μετάνοια ἐν τῷ παρόντι, οὔτε σκοποὶ γενναῖοι δύνανται νὰ ἐξιλεώσωσι τὸν στρατηγόν μου καταπνίγω τὸ ἄλγος τῆς καρδίας μου, καὶ ἀσπασθεὶς ἄλλο στάδιον ἐν τῷ βίῳ παραδίδω ἐμαυτὸν εἰς τὸ ἔλεος τῆς τύχης.

ΔΥΣ Φεῦ! τρισευγενὴς Κάσσιε, ἡ μεσιτεία μου δὲν ἰσχύει τώρα· ὁ αὐθέντης μου δὲν εἶναι πλέον ὅ, τι ἦτο καὶ οὐδὲ ἤθελον δυνηθῇ νὰ τὸν γνωρίσω ἐὰν οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του μετεβάλλοντο ὅσον ἡ διαθεσίς του. Ἐπικαλοῦμαι εἰς μάρτυρας τοὺς ἁγίους πάντας ὅτι ὡμίλησα ὑπὲρ ὑμῶν παντὶ σθένει καὶ ἐπέσυρα τὸ μῖσός του διὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου μου! λάβετε ὀλίγην ὑπομονήν πᾶν ὅτι δύναμαι θέλω κάμει, καὶ πλέον ἢ ὅτι ἤθελον τολμήσει ὑπὲρ ἐμαυτῆς. Ἀρκεσθῆτε εἰς τὴν βεβαίωσίν μου ταύτην.

ΙΑΓ. Τί! μήπως ἦναι θυμωμένος ὁ αὐθέντης μου;

ΑΙΜΙΑ. Πρὸ ὀλίγου ἐξῆλθεν ἐντεῦθεν, σφόδρα τεταραγμένος

ΙΑΓ. Εἶναι δυνατὸν νὰ ὀργισθῇς; ἐγὼ εἶδον τὸ τηλεβόλον νὰ ῥίπτῃ τὰς τάξεις του εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ὡς δαίμων νὰ ἁρπάζῃ τὸν ἀδελφόν του ἀπὸ τὸν βραχίονά του . . . καὶ δύναται νὰ θυμώσῃ; — Πρέπει νὰ συνέβη τίποτε πολὺ σοβαρόν. Θὰ σπεύσω νὰ τὸν ἐνταμώσω· κάτι τρέχει διὰ νὰ θυμώσῃ τόσον.

ΔΥΣ Σὲ παρακαλῶ σπεῦσον. Καμμία πολιτικὴ αἰτία φαίνεται ὅτι τὸν ἐτάραξε ἐκ Βενετίας.

(Ἐξέρχεται ὁ Ἰάγος.)

Ἡ συνομοσία ἀνακαλυφθεῖσα ἐνταῦθα ἤτις κατετάραξε τὸ πνεῦμά του, καὶ εἰς παρομοίας περιστάσεις οἱ ἄνθρωποι φύσει καθάπτονται μηδαμινῶν πραγμάτων, καὶ τοι τὰ λυποῦντα αὐτοὺς εἶναι μεγάλα. Ναὶ, τοῦτο εἶναι ἀληθὲς, διότι ὁ δάκτυλός μας μόνον ἐὰν πάσχῃ μεταδίδει τὴν ὀδύνην του εἰς ὅλον τὸ σῶμα, μὴ λησμονῶμεν δὲ ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι θεοὶ, καὶ ὅτι δὲν πρέπει πότοτε νὰ περιμένωμεν παρ' αὐτῶν τὰς περιποιήσεις αἵτινες ἁρμόζουσιν εἰς τοὺς νεονύμφους.—Εἶμαι εἰς ἄκρον ἀξιόμεμπτος, Αἰμιλία, διότι χωρὶς νὰ γνωρίζωτὴν ἀληθῆ αἰτίαν τὸν ἐκατηγόρησαώς δυσμενῆ, ἀλλ' ἤδη αἰσθάνομαι ὅτι ἀδίκως τὸν ἐκατηγόρησα.

ΑΙΜ. Νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ ἦναι τίποτε πολιτικὴ αἰτία, καὶ ὄχι ζηλότυπος ὑποψία ἐναντίον σου.

ΔΥΣ. Θεέ μου! καὶ τῶ ἔδωκα ἀφορμὴν τοιαύτης ὑποψίας;

ΑΙΣ. Ἀλλ' οἱ ζηλότυποι δὲν συλλογίζονταιοὕτω· εἶναι ζηλότυποι διότι εἶναι ζηλότυποι. Ἡ ζηλοτυπία εἶναι τέρας γεννηθὲν ἀφ' ἑαυτοῦ, εἶναι αὐθύπορκτον.

ΔΥΣ. Εἴθε νὰ φυλλάττῃ ὁ Θεὸς τὸν νοῦν τοῦ Ὀθέλλου ἀπὸ τὸ τέρας τοῦτο.

ΑΙΜ. Ἀμήν! κυρία μου.

ΔΥΦ. Ὑπάγω πρὸς ζήτησίν του.— Κάσσιε περιπατεῖτε ἐδῶ πλησίον, ἐὰν εὕρω αὐτὸν εὐδιάθετον θέλω ἐπιδιώξει τὸ ποθούμενόν σας παντὶ σθένει.

ΚΑΣ. Δέσποινά μου, σᾶς εἶμαι ταπεινὸς καὶ εὐγνώμων δοῦλος.

(Ἐξέρχονται ἡ Δυσδαιμόνα καὶ ἡ Αἰμιλία)

(Εἰσέρχεται ἡ Βιάγκα.)

ΒΙΑΓ. Καλὴ ἡμέρα σας, φίλε Κάσσιε!

ΚΑΣ. Πῶς εὑρέθητε ἐδῶ; πῶς ἔχετε ὡραιοτάτη μου φίλη; Σᾶς βιβαιῶ φιλτάτη μου ὅτι ἠρχόμην εἰς τὴν οἰκίαν σας.

ΒΙΑΓ. Καὶ ἐγὼ εἰς τὴν κατοικίαν σας. Νὰ λείπεται ὁλόκληρον ἑβδομάδα! ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας! ἑκατὸν ἑξήκοντα ὀκτὼ ὥρας! Δὲν ἠξεύρετε ὅτι καὶ μία μόνη ὥρα τῶν ἐραστῶν εἶναι μακροτέρα καὶ πλέον ἀνυπόφορος τῶν ἑκατὸν ἑξηνταοκτὼ ὡ! τί ὀχληρὰ ἀρίθμησις.

ΚΑΣ. Συγχωρήσατέ με, Βιάγκα, ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ μολυβδαῖ σκέψεις ἐβάρυναν τὴν καρδίαν μου. Ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι θέλω ἀρκούντως ἀναπληρώσει τὴν ἀπουσίαν μου ταύτην.

Φιλτάτη Βιάγκα,

(Δίδων αὐτῇ τὸ μανδήλιον τῆς Δυσδαιμόνας)

ξεσηκώσατέ μου τὰ κεντήματα ταῦτα.

ΒΙΑΓ. Ὦ Κάσσιε, πόθεν σᾶς ἦλθε τοῦτο; βέβαια πρέπει νὰ ἦναι κἀνὲν τεκμήριον νέας φιλίας· βλέπω τώρα τὴν αἰτίαν τῆς ἀπουσίας. Τοιαῦτα λοιπόν; Καλὰ, κύριε, καλά.

ΚΑΣ. Παρακαλῶ με, Κυρία μου! Ῥίψον τὰς χαμερπεῖς ταύτας εἰκασίας σου εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ διαβόλου ὅστις σοὶ τὰς ἐμπνέει. Ζηλοτυπεῖς τάχα, νομίζουσα ὅτι ἔλαβον τὸ τεκμήριον τοῦτο παρά τινος φίλου ἢ φίλης; Ὄχι σοὶ λέγω, εἰς τὴν τιμήν μου, Βιάγκα.

ΒΙΑ. Λοιπὸν τίνος εἶναι;

ΚΑΣ. Ἀγνοῶ, φίλη μου· τὸ εὗρον ἐντὸς τοῦ δωματίου μου· ἀλλὰ τόσον μοὶ ἀρέσκουν τὰ κεντήματά του ὥστε πρὶν μὲ τὸ ζητήσωσιν (ὅπερ πυλὺ πιθανὸν) ἐπεθύμουν νὰ μοὶ κεντήσητε ἓν ὅμοιον τούτου· λάβετέ το λοιπὸν, καὶ κάμετέ μοι τὴν χάριν ταύτην, καὶ ἀφετέ με μόνον διά τινα καιρόν.

ΒΙΑΓ. Νὰ σ' ἀφήσω; καὶ διατί;

ΚΑΣ. Περιμένω ἐδῶ τὸν στρατηγόν μου· καὶ δὲν τὸ νομίζω οὔτε συμφέρον οὔτε ἐπιθυμητὸν νὰ σᾶς εὕρῃ ἐδῶ.

ΒΙΑΓ. Διατί τάχα;

ΚΑΣ. Ὄχι διότι δὲν σᾶς ἀγαπῶ.

ΒΙΑΓ. Ἀλλὰ *διότι δὲν μὲ ἀγαπᾶτε*. Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μὲ συνοδεύσητε ὀλίγα βήματα, καὶ νὰ μοῦ εἴπητε ἂν θὰ σᾶς ἴδω τὸ ἑσπέρας.

ΚΑΣ. Εἰς πολλὰ ὀλίγον διάστημα δύναμαι νὰ σᾶς συντροφεύσω, διότι τὸν περιμένω ἐδῶ· ἀλλὰ ταχέως θὰ σᾶς ἐνταμώσω πάλιν.

ΒΙΑΓ. Πολὺ καλὰ, τί νὰ γίνῃ;

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Ἡ σκηνὴ παριστᾷ αὐλὴν ἐνώπιον τοῦ παλατίου· εἰσέρχονται Ὀθέλλος καὶ Ἰάγος.)

ΙΑΓ. Φρονεῖτε λοιπὸν οὕτω;

ΟΘΕΛ. Ἂν φρονῶ οὕτω, Ἰάγε;

ΙΑΓ. Πῶς; φίλημα κατ' ἰδίαν;

ΟΘΕΛ. Φίλημα παράνομον!

ΙΑΓ. Καὶ νὰ μένῃ μετὰ τοῦ φίλου της μόνη ἐπὶ μίαν ὥραν ἢ καὶ περισσότερον χωρὶς κακίαν;

ΟΘΕΛ. Μόνη ἐπὶ μίαν ὥραν χωρὶς κακίαν; Ζητεῖ ν' ἀπατήσῃ καὶ αὐτὸν τὸν διάβολον· ὅσοι ἄνευ κακίας ἐκτίθενται οὕτω, ἐκθέτουσι τὴν ἀρετὴν αὐτῶν εἰς τοὺς πειρασμοὺς τοῦ Σατανᾶ, καὶ ὁ θεὸς τοὺς ἐγκαταλείπει εἰς αὐτόν.

ΙΑΓ. Ἐὰν περιορίζωνται εἰς τοῦτο μόνον, ἐλαφρὸν τὸ κακόν· ἐὰν ὅμως δώσω ἓν μανδήλιον εἰς τὴν σύζυγόν μου.

ΟΘΕΛ. Ἐὰν τῇ δώσητε αὐτὸ τί ἔπεται.

ΙΑΓ. Ἕπεται ὅτι ἀνήκει εἰς αὐτὴν, αὐθέντα μου, καὶ διὰ τοῦτο δύναται νὰ τὸ δώσῃ εἰς ὅντιν' ἂν θέλῃ.

ΟΘΕΛ. Καὶ ἡ τιμή της εἰς αὐτὴν ἀνήκει. διὰ τοῦτο λοιπὸν δύναται νὰ τὴν δώσῃ εἰς ὅντιν' ἂν θέλῃ.

ΙΑΓ. Ἡ τιμή της εἶναι οὐσία ἄϋλος. Πολλάκις ἀπολαύουσι τιμῆς οἱ μὴ ἔχοντες τιμήν· ἀλλ' ὅσον διὰ τὸ μανδήλιον. . .

ΟΘΕΛ. Ὦ Θεέ! εἴθε νὰ τὸ ἐλησμόνουν! Μοὶ εἶπες . . . φεῦ! ἔρχεται εἰς τὴν μνήμην μου ὡς ὁ κόραξ εἰς τὴν μεμολυσμένην οἰκίαν, προοιωνίζων κακά.— Μοὶ εἶπες ὅτι εἶχε τὸ μανδήλιόν μου;

ΙΑΓ. Ναὶ, ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο;

ΟΘΕΛ. Τοῦτο συντείνει πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ὑποψιῶν μου.

ΙΑΓ. Τί ἠθέλετε λοιπὸν κάμει ἂν σᾶς ἔλεγον ὅτι τὸν εἶδον ἀδικοῦντα ὑμᾶς; ἢ ὅτι τὸν ἤκουσα νὰ

λέγῃ, — ὡς τὰ καθάρματα ἐκεῖνα τῆς κοινωνίας, ἄτινα, εἴτε διὰ τῆς ἐρωτικῆς ἐπιμονῆς, ἢ διὰ τῆς ἀδυναμίας τῆς ἐρωμένης των ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ των, δὲν δύνανται νὰ κρατηθῶσι τοῦ νὰ καυχῶνται.

ΟΘΕΛ. Ἤκουσας νὰ λέγῃ τίποτε;

ΙΑΓ. Τὸν ἤκουσα, αὐθέντα μου, ἀλλὰ βεβαιώθητε ὅτι οὐδὲν εἶπε πλέον ἢ ὅ,τι δύναται ν' ἀρνηθῇ χρείας τυχούσης.

ΟΘΕΛ. Τί εἶπε;

ΙΑΓ. Μαθὲς, ὅ,τι ἔπραξεν, ἀλλ' ἀγνοῶ τί ἔπραξε.

ΟΘΕΛ. Πῶς; πῶς;

ΙΑΓ. Ὅτι τὸν ἐδέχθη...

ΟΘΕΛ. Τὸν ἐδέχθη· λέγομεν τὸν ἐδέχθη νὰ δεχθῇ, μὲ αὐτὴν, ἀχρειότης! τὸ μανδήλιον... ἐξομολόγησιν... μανδήλιον... νὰ ἐξομολογηθῇ καὶ νὰ κρεμασθῇ διὰ τὸν κόπον του.... Πρῶτον νὰ κρεμασθῇ κ' ἔπειτα νὰ ἐξομολογηθῇ... τρέμω. Ἡ πάσχουσα φύσις δὲν ἤθελε φανῇ τοσοῦτον ζοφερὰ ἐὰν δὲν συνησθάνετο τὸ κακόν μου. Μάταιοι λόγοι δὲν μὲ ταράττουσιν οὕτω — Ἐντροπή! — ῥίνες, καὶ ὦτα καὶ χεῖλη. — εἶναι δυνατόν; ἐξομολόγησις! Μανδήλιον!... ὦ διάβολε!

(Πίπτει ἀναίσθητος.)

ΙΑΓ. Δουλεύει τὸ ἰατρικόν μου· δουλεύει. Οὕτω συλλαμβάνονται διὰ τῆς εὐπιστίας των οἱ μωροί· καὶ πολλαὶ ἁγναὶ καὶ ἔντιμοι οἰκοδέσποιναι ἀδίκως κατηγοροῦνται. — Τί ἔχετε ἔ! αὐθέντα!

(Εἰσέρχεται ὁ Κάσσιος.)

αὐθέντα μου, λέγω Ὀθέλλε! — Καλῶς τὸν Κάσσιον.

ΚΑΣ. Ὁ αὐθέντης μου ἔπεσεν ὑπὸ προσβολῆς ἐπιληψίας· εἶναι ἤδη ἡ δευτέρα φορά. Ἡ πρώτη τοῦ ἦλθε χθές.

ΚΑΣ. Τρίψον ὀλίγον τοὺς κροτάφους του.

ΙΑΓ. Ὄχι ἄρες τὸν λήθαργον νὰ παρέλθῃ φυσικῶς· εἰδὲ μὴ ἀφρίζει τὸ στόμα του καὶ μετ' ὀλίγον τῷ ἐπέρχεται μανιώδης παραφροσύνη. Ἄ! ἰδοὺ κινεῖται· ἀπέλθετε δι' ὀλίγον, δὲν θ' ἀργήσῃ ν' ἀναλάβῃ τὰς αἰσθήσεις του· ἀφοῦ δὲ ἀναχωρήσῃ ἔχω νὰ σᾶς ὁμιλήσω περὶ σπουδαίας τινὸς ὑποθέσεως.

(Ἐξέρχεται ὁ Κάσσιος.)

Πῶς; ἔχετε, στρατηγέ μου; δὲν ἐκτυπήσατε τὴν κεφαλήν σας;

ΟΘΕΛ. Μὲ περιπαίζεις, κύριε;

ΙΑΓ. Νὰ σᾶς περιπαίξω; ἄπαγε τῆς βλασφημίας! ἐλπίζω ὅτι θέλετε ὑπομείνει τὴν δυστυχίαν σας ὡς ἄνθρωπος.

ΟΘΕΛ. Ὁ κερασφόρος ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἄνθρωπος, εἶναι τέρας, εἶναι κτῆνος.

ΙΑΓ. Λοιπὸν ὑπάρχουσι πολλὰ κτήνη εἰς τὰς πολυανθρώπους πόλεις, καὶ πολλὰ ἐξευγενισμένα τέρατα.

ΟΘΕΛ. Τὸ ὡμολόγησε;

ΙΑΓ. Αὐθέντα μου ἀνδρίζου, καὶ ἔχε κατὰ νοῦν ὅτι ὁμοιοπαθεῖς σου ὑπάρχουν πολλοί· τοιοῦτον εἶναι τὸ θέλημα τοῦ ἀρχιεμπαίκτου Σατανᾶ. Ἀλλ' ἄς μάθω αὐτὸ μετὰ βεβαιότητος, καὶ ὅταν μάθω τὸ τί εἶμαι, ἠξεύρω τότε τὸ τί θέλει πάθει κ' ἐκείνη.

ΟΘΕΛ. Ὀρθῶς λέγεις.

ΙΑΓ. Ἀποχωρήσατε ἐπ' ὀλίγον, καὶ ἀκροάσθητε μεθ' ὑπομονῆς· ἐν ᾧ ἦστε ἐξηπλωμένος καὶ χαμένος ὑπὸ τὴν δύναμιν καταβιβρώσκοντος πάθους (ὅπερ εἶναι ὅλως ἀνάρμοστον εἰς ἄνδρα ὡς ὑμεῖς) ἦλθεν ὁ Κάσσιος· τὸν ἀπέπεμψα, ἀποδίδων εἰς ἄλλας αἰτίας τὴν ἔκστασίν σας, καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ ἐπανέλθῃ μετ' ὀλίγον ἵνα εἴπω τι εἰς αὐτὸν, καὶ μοὶ ὑπεσχέθη νὰ ἐπιστρέψῃ. Ἀποκρύφθητε λοιπὸν, καὶ παρατηρήσατε τὴν χλεύην καὶ τοὺς σαρκασμοὺς οἵτινες ἐπικάθηνται εἰς πᾶσαν γωνίαν τοῦ προσώπου του· διότι θέλω τὸν κάμει νὰ μᾶς διηγηθῇ τὴν ἱστορίαν ταύτην ἐκ νέου. Ποῦ, δηλαδὴ, καὶ πῶς, καὶ ποσάκις, καὶ ἀπὸ πόσου χρόνου θριαμβεύει εἰς τὸν μετὰ τῆς συζύγους ἔρωτά του. Παρατηρήσατε μόνον τὸν τρόπον καὶ τὰς χειρονομίας του· ὑπομονὴ κύριέ μου, εἰδὲ μὴ θὰ μὲ κάμετε νὰ εἴπω ὅτι εἶσθε ὅλος πάθος καὶ ὀργὴ καὶ οὐδὲν ἔχετε ἀνδρικόν.

ΟΘΕΛ. Ἴσως, ἔσο βέβαιος ὅτι θέλω γίνει τύπος καὶ παράδειγμα ὑπομονῆς, ἀλλὰ τοῦτο διὰ νὰ γείνω αἱματηρότερος μετὰ ταῦτα, μὲ ἀκούεις;

ΙΑΓ. Εὖγε· ἀλλὰ καιρὸς παντὶ πράγματι. Μοὶ κάμνετε τὴν χάριν ν' ἀποσυρθῆτε;

(Ὁ Ὀθέλλος ἀπομακρύνεται).

Ἂς ἐρωτήσωμεν τώρα τὸν Κάσσιον περὶ τῆς Βιάγκας του· τῆς κυρίας ἐκείνης ἥτις ἀνταλάσσει τὴν τιμήν της μὲ ἄρτον καὶ ἐνδυμασίαν, καὶ ἥτις λωλαίνεται διὰ τὸν Κάσσιον, (διότι ἡ ἀχρεία δελεάζουσα πολλοὺς ὑπὸ ἑνὸς μόνου δελεάζεται)· ὅταν λοιπὸν ἀκούσῃ περὶ αὐτῆς δὲν δύναται νὰ μὴ ξεκαρδισθῇ ἀπὸ τὸν γέλωτα. — Ἰδοὺ ἔρχεται.

(Εἰσέρχεται ὁ Κάσσιος.)

Ἐν ᾧ δὲ αὐτὸς γελᾷ ὁ Ὀθέλλος θὰ τρελαθῇ· καὶ ἡ τυφλὴ ζηλοτυπία του θέλει παρεξηγήσει τοῦ ταλαιπώρου Κασσίου τὰ μειδιάματα, τὸν τρόπον καὶ τὰς χειρονομίας του. Πῶς ἔχει ὑμῖν τὰ πράγματα φίλε ὀπαδιστά;

ΚΑΣ. Χειρότερα· διότι μοὶ δίδετε τίτλον τοῦ ὁποίου ἡ στέρησις μὲ θανατόνει.

ΙΑΓ. Τρανοφώνως ωεριτρυγίριζε τὴν Δυσδιμόναν καὶ μὴ ἀμφιβάλῃς περὶ τοῦ σκοποῦ σου (σιγαλέως) τώρα, ἂν ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὴν Βιάγκαν, πόσον γρηγορώτερα ἤθελε σοῦ τὴν τελειώσει.

ΚΑΣ. Ὦ, τὴν κακομοίρα! (γειδιῶν)

ΟΘΕΛ. Ἴδε πῶς γελᾷ ἤδη!

ΙΑΓ. (τρανοφώνως) ποτὲ δὲν εἶδον γυναῖκα ν' ἀγαπᾷ κανένα ὅσον σφοδρῶς.

ΚΑΣ. Ναὶ ἡ ταλαίπωρος, νομίζω ὅτι τῷ ὄντι μὲ ἀγαπᾷ.

ΟΘΕΛ. Ἐξ ἑνὸς τὸ ἀρνεῖται ἀσθενῶς καὶ ἐξ ἄλλου τὸ ὁμολογεῖ διὰ τοῦ γέλωτός του.

ΙΑΓ. (*Ὁμιλήσας ἀρωτον εἰς τὸ οὖς τοῦ Κασσίου*), ὑψόνει ἔπειτα τὴν φωνήν του· Μὲ ἀκούετε Κάσσιε;

ΟΘΕΛ Τώρα τὸν παρακινεῖ νὰ τῷ διηγηθῇ ὅλην τὴν ἱστορίαν· ἐμπρός, ἐμπρός· λέγε.

ΙΑΓ. *(Τραυφώρως)* Διέδωκεν ὅτι σκοπεύεις νὰ τὴν νυμφευθῇς· εἶναι ἀληθές;

ΚΑΣ. Νὰ τὴν νυμφευθῶ! Πῶς! νὰ νυμφευθῶ τὴν ἐρωτέμπορον ἐκείνην; Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ μὲ θεωρῆτε τύσον ἀνόητον· χὰ, χὰ, χά!

ΟΘΕΛ. Γέλα, γέλα, κακοῦργε, οἱ νικηταὶ γελῶσι.

ΙΑΓ. *(Τραυφώρως)* Σᾶς βεβαιῶ, ἡ κοινὴ φήμη εἶναι ὅτι θὰ τὴν νυμφευθῆτε.

ΚΑΣ. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴν ἀστειζεσθε.

ΙΑΓ. Νὰ μὴ ἦμαι ἄνθρωπος ἂν σᾶς λέγω ψεύματα.

ΟΘΕΛ. Λοιπὸν μὲ ὑπεσκελίσατε. Πάγει καλά.

ΚΑΣ. Καλὰ, μόνη της τὰ διαδίδει ἡ μαῖμοῦ. Ἡ σφυδρύτης τοῦ ἔρωτός της τὴν κάμνει νὰ πιστεύῃ ὅτι θὰ τὴν νυμφευθῶ· οὐχὶ δὲ ὅτι ἐγὼ τῇ ὑπεσχέθην τὸ τοιοῦτον.

ΟΘΕΛ. Ὁ Ἰάγος μοὶ κάμνει νεῦμα. Φαίνεται ὅτι ἤρχισε νὰ διηγῆται τὴν ἱστορίαν του.

ΚΑΣ. Ἤτο ἐδῶ πρὸ ὀλίγου, καὶ πανταχοῦ μὲ παρακολουθεῖ· ἐσχάτως ἐν ᾧ συνωμίλουν ἐπὶ τῆς παραλίας μετά τινων Ἐνετῶν νά σου κ' ἔρχεται ἡ φίλη, καὶ πίπτει οὕτως εἰς τὸν λαιμόν μου *(κάμνει χειρονομίαν τοῦ τίνι τρόπῳ)*.

ΟΘΕΛ. Φωνάζουσα ὦ φίλτατε Κάσσιε, οὕτως εἰπεῖν· ὡς δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ ἐκ τῆς χειρονομίας του . . . . . Τὴν μύτην σου βλέπω, ἀλλὰ τὸν σκύλον εἰς τὸν ὁποῖον θὰ τὴν ῥίψω πότε θὰ τὸν ἴδω;

ΚΑΣ. Πρέπει ν' ἀποφύγω τὴν παρουσίαν της.

ΙΑΓ. Διατί τάχα; ἀπὸ ἐμένα συστέλλεσαι; Νά την, ἰδοὺ ἔρχεται.

(Εἰσέρχεται ἡ Βιάγκα.)

ΚΑΣ. Τί σκυλὶ ἀφωσιωμένον ποῦ εἶναι! Εἶναι δὲ καὶ φωρτωμένη εὐωδίας.— Διατί μὲ κυνηγᾷς ἔτσι ὅπου κι' ἂν πάγω.

ΒΙΑΓ. Νὰ σὲ κυνηγᾷ ὁ διάβολος μὲ τὴν μητέρα του! Διὰ ποῖον σκοπὸν μοῦ ἔδωκες τὸ μανδήλιον ἐκεῖνο; ἦμουν πολὺ ἀνόητος ποῦ τὸ δέχθηκα. Πρέπει νὰ ξεσηκώσω ὅλην τὴν δουλειά του; Παρόμοιον ἔργον πᾶρετε εἰς τὸ δωμάτιόν σας καὶ δὲν ἠξεύρετε πόθεν σᾶς ἦλθε; Πρέπει νὰ ἦναι ἀπὸ καμμιὰν ἄλλην φιλενάδα σας, κύριε, καὶ μ' ὅλον τοῦτο μοῦ ζητεῖς νὰ σοῦ τὸ ξεσηκώσω. Νὰ πάρ' το καὶ δός το τοῦ σκύλου σου· *(τῷ ῥίπτει τὸ μανδήλιον)*.

(Ἀναχωρεῖ.)

ΚΑΣ. Πῶς! πῶς! φίλη μου Βιάγκα τί εἶν' αὐτά;

ΟΘΕΛ. Ὦ Θεέ! τὸ μανδήλι μου!

ΚΑΣ. Βιάγκα.

ΙΑΓ. Τρίξε κατόπιν της, τρίξε.

ΚΑΣ. Πρέπει νὰ τρίξω κατόπιν της, διότι θὰ μὲ κακολογῇ καθ' ὁδόν.

ΙΑΓ. Θὰ δειπνήσητε ἐκεῖ;

ΚΑΣ. Σκοπεύω.

ΙΑΓ. Πολὺ καλὰ ἐνδεχόμενον νὰ σᾶς ἐνταμώσω, διότι ἔχω νὰ σᾶς εἰπω.

ΚΑΣ. Σὲ παρακαλῶ νὰ ἔλθῃς χωρὶς ἄλλο· θὰ ἔλθῃς;

ΙΑΓ. Ἔ, φθάνει πλέον, πήγαινε 'στὸ καλό.

(Ἐξέρχεται ὁ Κάσσιος ἀπωθούμενος· προτέρχεται δὲ ὁ Ὀθέλλος.)

ΟΘΕΛ. Ποῖον τρόπον θανάτου νὰ ἐκλέξω δι' αὐτὸν ὡς τὸν τρομερώτατον Ἰάγε;

ΙΑΓ. Παρετηρήσατε πόσον ἐγκαρδίως ἐγέλα διὰ τὸ ἀνοσιούργημά του!

ΟΘΕΛ. Ὦ! Ἰάγε!...

ΙΑΓ. Εἴδετε τὸ μανδήλιον;

ΟΘΕΛ. Ἦτο τὸ ἰδικόν μου;

ΙΑΓ. Τὸ ἰδικόν σας, νὰ χαρῶ τὰ μάτιά μου· πρὸς δὲ τούτοις βλέπετε πῶς ἐκτιμᾷ τὰ δῶρα τῆς σ,ζύγου σας; τὸ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν καὶ αὐτὸς τὸ δίδει εἰς τὴν ἐρωμένην του.

ΟΘΕΛ. Ὦ, εἶπε νὰ ἠδυνάμην νὰ τὸν φονεύω ἐννέα ἔτη ἀδιακόπως.— Ἀλλ' ἡ σύζυγός μου πόσον εἶναι ὡραία! πόσον θελκτική!

ΙΑΓ. Ἄ! τὸ συλλογίζεσθε ἀκόμη;

ΟΘΕΛ. Ὄχι, ὄχι, ἂς χαθῇ, ἂς γείνῃ βορὰ τῶν σκύλων, ἂς πάγῃ 'στὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον, ἂς φονευθῇ ἀπόψε! Δὲν ὑπάρχει πλέον ζωὴ δι' αὐτήν· ὄχι, ὄχι! Ἡ καρδία μου μετεβλήθη εἰς λίθον, τὴν κτυπῶ καὶ ἡ χεὶρ μου πονεῖ.— ὦ Θεέ μου, ἔπλασας ποτὲ γλυκύτερον πλάσμα εἰς τὸν κόσμον τοῦτον; εἶναι ἄξια νὰ κάθηται πλησίον τοῦ μεγίστου αὐτοκράτορος καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ αὐτῷ καθήκοντα.

ΙΑΚ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν σᾶς ἐνδιαφέρει τώρα.

ΟΘΕΛ. Ὄχι, ὄχι· εἶναι ἄξια ἀγχόνης· ἀλλ' ἁπλῶς σᾶς λέγω τὸ τί εἶναι. — Ἀμίμητος εἰς τὴν βελόνην! — τὸ ἄσμά της οὐράνιον! εἶναι ἱκανὴ νὰ μεταβάλῃ τὴν ἄρκτον εἰς ἀρνίον! ὦ! τί πνεῦμα! τί εὐφυΐα! τί ἀγχίνοια!

ΙΑΓ. Τόσον τὸ χειρότερον.

ΟΘΕΛ. Μυριάκις! — Καὶ τόσον ἐντίμου καταγωγῆς!

ΙΑΓ. Ναὶ, ναὶ, ἐντιμοτάτης!...

ΟΘΕΛ. Ἔχετε δίκαιον, Ἰάγε· ἀλλὰ, φεῦ! πόσον οἰκτρὸν, Ἰάγε, πόσον οἰκτρὸν νὰ τὴν φονεύσῃ τις!

ΙΑΓ. Ἀφ' οὗ αἱ ἀνόσιαι πράξεις της σᾶς εἶναι τόσον εὐάρεστοι, δότε εἰς αὐτὴν ἔγγραφον ἀδείας ἵνα ἐξακολουθῇ· διότι ὅταν ὑμᾶς δὲν βλάπτει τοῦτο ποῖον θὰ βλάψῃ;

ΟΘΕΛ. Θὰ τὴν κομματιάσω! θὰ τὴν λιανίσω! Νὰ τολμήσῃ νὰ μὲ ἀτιμάσῃ ἡ ἀθλία!

ΙΑΓ. Βδελυρόν!

ΟΘΕΛ. Καὶ μὲ τὸν ἀξιωματικόν μου!

ΙΑΓ. Ἔτι βδελυρώτερον.

ΟΘΕΛ. Φέρε μοι ὀλίγον φάρμακον, Ἰάγε· ταύτην τὴν νύκτα θέλω τὴν καταστρέψει ἄνευ λόγων καὶ φιλονεικίας. Φοβοῦμαι μήπως ἡ καλλονή της, τὰ θέλγητρά της μὲ ἀφοπλίσωσι· ταύτην τὴν νύκτα Ἰάγε.

ΙΑΓ. Μὴ πράξῃς αὐτὸ διὰ φαρμάκου· πνίξε

την εἰς τὴν κλίνην της, εἰς τὴν κλίνην τὴν ὁποίαν ἐμόλυνε.

ΟΘΕΛ. Ναὶ, ναὶ, καλὰ λέγεις· τὸ δίκαιον εὐφραίνει· ἄριστα.

ΙΑΓ. Ὅσον δὲ διὰ τὸν Κάσσιον ἂς γείνω ἐγὼ νεκροθάπτης του· ἕως τὰ μεσάνυκτα θ' ἀκούσωμεν κἄτι περισσότερον.

(Ἀκούεται σάλπιγξ ἔσωθεν)

ΟΘΕΛ. Ἀξιόλογα.— Τί σάλπιγξ εἶν' αὐτή;

ΙΑΓ. Ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ ἦναι καμμία ἀγγελία ἐκ Βενετίας· ἰδοὺ ὁ Λουδοβίκος παρὰ τοῦ δουκὸς καὶ ἡ σύζυγός σας μετ' αὐτοῦ.

(Εἰσέρχονται Λουδοβίκος, Δυσδαιμόνα καὶ θεράποντες.)

ΛΟΥΔ. Χαίρετε, ὦ γενναῖε στρατηγέ!

ΟΘΕΛ. Ἀντ' χαίρετε.

ΛΟΥΔ. Ὁ δοὺξ καὶ ἡ γερουσία σᾶς ἀσπάζονται.

(Ἐγχειρεῖ αὐτῷ ἐπιστολήν.)

ΟΘΕΛ. Ἀσπάζομαι κἀγὼ τὸ ἔγγραφον τοῦτο, τὸ ἑρμηνεῦον τὴν θέλησιν αὐτῶν.

(Ἀνοίγει τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀναγινώσκει).

ΔΥΣ. Καὶ τί νέα φίλτατε ἐξάδελφε Λουδοβίκε;

ΙΑΓ. Λύθέντα καλῶς ὡρίσατε εἰς τὴν Κύπρον.

ΛΟΥΔ. Σᾶς εὐχαριστῶ· πῶς ἔχει ὁ ὑπασπιστής Κάσσιος;

ΙΑΓ. Ζῇ, Κύριε.

ΔΥΣ. Ἐξάδελφέ μου, συνέβη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κυρίου μου λυπηράτις δυσαρέσκεια· ἀλλ' ὑμεῖς βέβαια θέλετε τοὺς συμβιβάσει.

ΟΘΕΛ. Εἶσθε βεβαία περὶ τούτου;

ΔΥΣ. Πῶς, λύθέντα μου!

ΟΘΕΛ. (ἀναγινώσκων) *Τοῦτο πράξατε ἐξάπαντος, ὡς θέλετε. . . .*

ΛΟΥΔ. Δὲν ὡμίλησε πρὸς οὐδένα· εἶναι ἐνησχολημένος μὲ τὴν ἐπιστολήν του. Ὑπάρχει λοιπὸν διχόνοια μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κασσίου;

ΔΥΣ. Ναὶ, διχόνοια σφοδρά· καὶ εἴθε νὰ ἠδυνάμην νὰ τοὺς συνδιαλλάξω, διὰ τὴν πρὸς τὸν Κάσσιον φιλίαν μου.

ΟΘΕΛ. Κεραυνὸς νὰ σέ. . . .

ΔΥΣ. Πῶς λύθέντα μου!

ΟΘΕΛ. Εἶσαι εἰς τὰς φρένας σου;

ΔΥΣ. Καλὲ εἶναι θυμωμένος!

ΛΟΥΔ. Πιθανὸν ἡ ἐπιστολὴ νὰ τὸν ἐτάραξεν· ἐπειδὴ νομίζω ὅτι προσκαλεῖται εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ἡ διοίκησις τῆς νήσου ἀνατίθεται εἰς τὸν Κάσσιον.

ΔΥΣ. Μὰ τὰ στέφανά μου χαίρομαι.

ΟΘΕΛ. Ἀλήθεια;

ΔΥΣ. Λύθέντα μου τί ἐννοεῖτε;

ΟΘΕΛ. Χαίρω ὅτι σᾶς βλέπω παραφρονοῦσαν.

ΔΥΣ. Πῶς, φίλτατε Ὀθέλλε;

ΟΘΕΛ. Διαβόλου γύναιον (*τύπτει αὐτὴν.*)

ΔΥΣ. Δὲν εἶμαι ἀξία τοιαύτης κακώσεως!

ΛΟΥΔ. Στρατηγέ, τοῦτο δὲν ἤθελον πιστεύσει ἐν Βενετίᾳ, καὶ ἂν ἤθελον ὀμόσει ὅτι εἶδον αὐτὸ ἰδίοις ὄμμασιν· εἶναι πολὺ βαρύ. Τοὐλάχιστον παρηγορήσατέ την διότι κλαίει.

ΟΘΕΛ. Ἰὼ πνεύματα καταχθόνια! ἂν ἡ γῆ ἠδύνατο νὰ συλλάβῃ ἐκ τῶν δακρύων τῆς γυναικὸς, ἑκάστη ῥανὶς αὐτῶν ἤθελε γεννήσει κροκόδειλον. — Φύγε ἀπ' ἔμπροσθέν μου!

ΔΥΣ. Φεύγω, ἵνα μὴ ὀργίζησθε.

ΛΟΥΔ. Τί εὐπειθὴς γυνή! Σᾶς παρακαλῶ ἀνακαλέσατε αὐτήν.

ΟΘΕΛ. Κυρία!

ΔΥΣ. Λύθέντα μου!

ΟΘΕΛ. Τί τὴν θέλετε, κύριε; (*πρὸς τὸν Λουδοβίκον.*)

ΛΟΥΔ. Τίς! ἐγὼ κύριε;

ΟΘΕΛ. Ναὶ, διότι ἐπεθυμήσατε νὰ ἐπανέλθῃ. Δύναται κύριε νὰ ἐπανέλθῃ καὶ νὰ ἀπέλθῃ, καὶ πάλιν νὰ ἐπανελθῃ· καὶ δύναται νὰ κλαίῃ, κύριε, νὰ κλαίῃ· καὶ εἶναι εὐπειθὴς, ὡς λέγετε, πολὺ εὐπειθὴς! — (*Πρὸς τὴν Δυσδαιμόναν*) Ἐξακολουθεῖτε νὰ χύνετε δάκρυα. (*Πρὸς τὸν Λουδοβίκον*) ὡς πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην κύριε. . . . (*Πρὸς τὴν Δυσδαιμόναν*) Ὦ, τί ὡραία ὑπόκρισις πάθους! (*Πρὸς ἑαυτὸν*) Μὲ ἀνακαλοῦσιν εἰς Βενετίαν. (*Πρὸς τὴν Δυσδαιμόναν*) Ἐξέλθετε· σᾶς ἀνακαλῶ μετ' ὀλίγον. (*Πρὸς τὸν Λουδοβίκον*) Κύριε ὑπακούω εἰς τὴν πρόσκλησιν καὶ ἐπιστρέφω εἰς Βενετίαν. (*Πρὸς τὴν Δυσδαιμόναν*) Φύγε ἀπ' ἐδῶ! (*Ἡ Δυσδαιμόνα ἐξέρχεται*) (*Καθ' ἑαυτὸν*) ὁ Κάσσιος λοιπὸν θὰ λάβῃ τὴν θέσιν μου! — (*Πρὸς τὸν Λουδοβίκον*) — Κύριε τὸ ἑσπέρας σᾶς παρακαλῶ νὰ συνδειπνήσωμεν. Χαίρω ὅτι σᾶς βλέπω εἰς τὴν Κύπρον.— (*Ἀναχωρῶν*) — Ἀπιστία καὶ διαφθορά.

(Ἐξέρχεται μανιώδης.)

ΛΟΥΔ. Αὐτὸς εἶναι ὁ γενναῖος Μαῦρος ὃν ἡ γερουσία ἡμῶν ὠνόμαζε τὰ *πάντα δυνάμενον*. Αὕτη λοιπὸν εἶναι ἡ εὐγενὴς ἐκείνη φύσις τὴν ὁποίαν τὰ πάθη δὲν ταράττουσι; τοῦ ὁποίου τὴν ἀκλόνητον ἀνδρίαν οὔτε τὰ βέλη τῆς τύχης οὔτε αἱ σφαῖραι τοῦ πολέμου δὲν δύνανται νὰ διατοξεύσωσιν, ἢ νὰ κλονήσωσι;

ΙΑΓ. Μετεβλήθη πολύ.

ΛΟΥΔ. Αἱ φρένες του εἶναι σῶαι; μήπως δὲν τὰ ἔχει σωστά;

ΙΑΓ. Εἶναι ὅ,τι εἶναι· δὲν δύναμαι νὰ τὸν ἐπικρίνω ἂν δὲν ἦναι ὅτι ἠδύνατο νὰ ἦναι, παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ γίνῃ.

ΛΟΥΔ. Ἄκουε ἐκεῖ, νὰ κτυπᾷ τὴν γυναῖκά του!

ΙΑΓ. Ἀ! βέβαια, δὲν εἶναι τόσον καλὸν πρᾶγμα, καὶ ὅμως εἴθε νὰ ἤμην βέβαιος ὅτι δὲν θέλει προβῇ εἰς χειρότερα.

ΛΟΥΔ. Εἶναι ὁ συνήθης τρόπος του, ἢ ἐπενήργησαν αἱ ἐπιστολαὶ εἰς τὸν νοῦν του καὶ ἐγέννησαν τὸ ἄτοπον τοῦτο;

ΙΑΓ. Φεῦ! φεῦ! Δὲν ἁρμόζει εἰς ἐμὲ νὰ εἴπω τὸ τί εἶδον καὶ ἔμαθον· θέλετε τὸν ἰδεῖν ἐκ παρατηρήσεως, καὶ αἱ πράξεις του θέλουν σᾶς φωτίσει περὶ αὐτοῦ, οὕτως ὥστε ἐγὼ ἀπαλλάττομαι τοῦ νὰ γνωμοδοτήσω περὶ αὐτοῦ· τρέξατε ὀλίγον κατόπιν

του καὶ παρατηρήσατε πῶς ἐξακολουθεῖ.

ΑΟΥΔ. Λυποῦμαι ὅτι ἠπατώμην περὶ αὐτοῦ.

ΣΥΝΗΝ Β'. *Παριστῶσα αἴθουσαν ἐν τῷ φρουρίῳ· εἰσέρχεται ὁ Ὀθέλλος καὶ ἡ Δεσδεμόνα.*

ΟΘΕΛ. Λοιπὸν δὲν εἶδες τίποτε;

ΔΕΣΔ. Καὶ οὐδὲ ἤκουσά ποτε καὶ οὐδὲ κἂν ὑπώπτευσα.

ΟΘΕΛ. Ναί, ναί, τὴν εἶδες μετὰ τοῦ Κασσίου κατ' ἰδίαν.

ΔΕΣΔ. Ἀλλ' οὐδὲν παρετήρησα κακὸν, ἂν καὶ ἤκουσα πᾶσαν συλλαβὴν προφερθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν.

ΟΘΕΛ. Ποτὲ λοιπὸν δὲν ἐψιθύρισαν;

ΔΕΣΔ. Οὐδέποτε αὐθέντα.

ΟΘΕΛ. Παράξενον!

ΔΕΣΔ. Τολμῶ αὐθέντα μου νὰ στοιχηματίσω ὅτι εἶναι τιμία, θέτουσα ἐνέχυρον τὴν ζωήν μου· ἐὰν δὲ φρονῆτε ἄλλως ἐκδιώξατε τὴν ὑποψίαν ἐκ τῆς καρδίας σας· διότι βλάπτει τὸ στῆθός σας.

Ἐὰν κανεὶς ἀχρεῖος σᾶς ἐνεφύσησε τοῦτο εἰς τὸν νοῦν ὁ θεὸς νὰ τὸν τιμωρήσῃ μὲ τὴν κατάραν τοῦ ὄφεως. Διότι ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ γυνὴ τιμία, ἀγνὴ καὶ πιστὴ εἰς τὸν κόσμον οὐδεὶς ὑπάρχει εὐτυχής· καὶ ἡ ἀγνοτάτη τῶν γυναικῶν εἶναι ῥυπαρὰ ὡς ἡ συκοφαντία.

ΟΘΕΛ. Εἰπὲ εἰς αὐτὴν νὰ ἔλθῃ ταχέως. — Ὕπαγε πάραυτα.

(Ἐξέρχεται ἡ Δεσδεμόνα).

Ἀρετὰ καταπιστικὴ εἶναι, ἀλλὰ ποία εἶναι ἡ ἀνόητος μεσάζουσα ἤτις δὲν δύνατα νὰ εἴπῃ τοὺς αὐτοὺς λόγους. Αὐτὴ εἶναι πανοῦργος ἑταίρα ἤτις κρατεῖ τὰς κλεῖς καὶ τὰ κλεῖθρα τῶν μυστηρίων τῆς ἀτιμίας, καὶ ὅμως τὴν εἶδον πολλάκις γονυπετοῦσαν καὶ προσευχομένην.

(Ἐπανέρχεται ἡ Δυσδαιμόνα).

ΔΥΣ. Αὐθέντα μου τί ἐπιθυμεῖτε;

ΟΘΕΛ. Ἔλθε φιλτάτη μου.

ΔΥΣ. Τί ἀγαπᾶτε;

ΟΘΕΛ, Φέρε νὰ ἴδω τοὺς ὀφθαλμούς σου. Βλέπε με κατὰ πρόσωπον.

ΔΥΣ Τί τρομερὰ φαντασιοπληξία εἶν' αὐτή.

ΟΘΕΛ. (Πρὸς τὴν Αἰμιλίαν) Τινὲς τῶν γυναικῶν τοῦ ἐπαγγέλματός σου ἀφίνουσι τοὺς ἐρῶντας μόνους καὶ κλείουσι κατόπιν ἑαυτῶν τὴν θύραν, καὶ ὅταν τις ἔλθῃ βήχουσιν ἢ ξηροβήχουσι χεμ, χεμ. — Εἰς τὸ ἔργον σου, εἰς τὸ ἔργον σου ἄπελθε εὐθύς.

(Εἰσέρχεται ἡ Αἰμιλία).

ΔΥΣ. (Πίπτει πρὸ τῶν ποδῶν του.) Γονυπετὴς σᾶς ἱκετεύω! Πρὸς Θεοῦ τί ἄλλοῦσιν οἱ λόγοι σας; Τὸ βλέμμα σας ἐκφράζει μανίαν, πλὴν τοὺς λόγους σας δὲν ἐννοῶ.

ΟΘΕΛ. Τί εἶσαι σύ;

ΔΥΣ. Ἡ σύζυγός σας, αὐθέντα μου, ἡ πιστὴ καὶ φιλόστοργος σύζυγός σας.

ΟΘΛ. Ὄμοσον τοῦτο καὶ παράδως τὴν ψυχήν σου εἰς τὴν κόλασιν· ὄμοσον, διότι φοβοῦμαι μήπως ὁ Σατανᾶς βλέπων σε τόσον ὡραίαν σὲ νομίσῃ ἄγγελον καὶ φοβηθῇ νὰ σὲ συλλάβῃ. Διπλασίασον διὰ τοῦ ὅρκου τὸ ἔγκλημά σου· ὄμοσον ὅτι εἶσαι τιμία.

ΔΥΣ. Ἐπικαλοῦμαι εἰς μαρτυρίαν τὸν οὐρανὸν ὅτι εἶμαι ὄντως τιμία.

ΟΘΕΛ. Ὁ οὐρανὸς βλέπει ὅτι τὸ ψεῦδος τοῦ ᾄδου ἐνοικεῖ εἰς τὴν καρδίαν σου, ὅτι εἶσαι ἄπιστος ὡς ὁ τάρταρος τῆς κολάσεως.

ΔΥΣ. Πρὸς ποῖον, καὶ πῶς εἶμαι ἄπιστος, ὦ αὐθέντα μου;

ΟΘΕΛ. Ὦ Δυσδαιμόνα φύγε! φύγε!

ΔΥΣ. Οὐαὶ τῆς δυστυχίας! Αὐθέντα, τί κλαίετε; ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία τῶν δακρύων σας; ἐὰν τυχὸν ὑποπτεύετε τὸν πατέρα μου ὡς ἐνεργήσαντα τὴν ἀνάκλησίν σας μὴ μέμφεσθε ἐμὲ διὰ τοῦτο; ὅπως ἐστερήθητε τῆς εὐνοίας αὐτοῦ ἐστερήθην αὐτῆς καὶ ἐγώ.

ΟΘΕΛ. Ἐὰν ὁ Θεὸς μὲ ἐβασάνιζε διὰ θλίψεων, ἐὰν ἐπέχυνε πληγὰς παντοίας καὶ ὀνείδη ἐπὶ τῆς γυμνῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἐὰν μὲ καθίστα πάμπτωχον, ἢ μὲ παρέδιδεν εἰς αἰχμαλωσίαν ἄνευ ἐλπίδος, ἤθελον εὑρεῖν ἀκτῖνα παραμυθίας ἔν τινι γωνίᾳ τῆς καρδίας μου· ἀλλὰ φεῦ! νὰ γείνω μόνιμον ἀντικείμενον περιφρονήσεως καὶ χλεύης δακτυλοδυκτούμενος! . . . ὦ θεέ μου! Καὶ ὅμως ἠδυνάμην καὶ τοῦτο νὰ ὑποφέρω· ναὶ ἠδυνάμην· ἀλλ' ἐκεῖ ὅπου εἶχον συσσωρεύσει ὅλην μου τὴν εὐδαιμονίαν, ὅλην τὴν ζωήν, καὶ ὅθεν ἀπέρρεε τὸ ῥεῦμα τῆς ὑπάρξεώς μου ὡς ἐκ πηγῆς, νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ ὄνομά μου! ἢ νὰ φυλάττω αὐτὴν ὡς βόρβορον δυσώδη ἐν ᾧ γονιμοποιοῦνται ἀκάθαρτα ἑρπετά! — Μετάβαλε τὴν ὄψιν σου εἰς τοὺς λόγους τούτους! Ὦ! ὑπομονή! νεάνικέ μου ἄγγελε, μὲ ῥοδόχροα χείλη, μετάβαλε τὴν ὄψιν σου εἰς τὴν ὄψιν φρικώδους Ἐρέβους!

ΔΥΣ. Ἐλπίζω ὅτι ὁ εὐγενὴς αὐθέντης μου μὲ θεωρεῖ τιμίαν.

ΟΘΕΛ. Ναί, τιμίαν ὡς τὰς θερινὰς μυίας τὰς ἐντὸς κρεωπωλείου. Ὧν τὰ ὠὰ λαμβάνουσι ζωὴν ἅμα γεννηθέντα. Ὦ ἄνθος φαρμακερόν, τοσοῦτον ὡραῖον καὶ εὐῶδες! διὰ τί νὰ ἐμφωλεύῃ ἀκόμη ὁ ἔρως σου εἰς τὴν καρδίαν μου! Ἡ εὐωδία σου εἶναι τόσον γλυκεῖα ὥστε ἡ αἴσθησίς μου αλγεῖ· εἴθε νὰ μὴ εἶχες γεννηθῇ ποτέ!

ΔΥΣ. Ὦ Θεέ! Πῶς ἥμαρτον εἰς τοιοῦτον βαθμὸν χωρὶς νὰ τὸ ἠξεύρω;

ΟΘΕΛ. Τὸ λευκὸν ὡς ὁ χάρτης πρόσωπόν σου ἐπλάσθη διὰ νὰ ἐπιγράψωσιν ἐπ' αὐτοῦ ΑΤΙΜΙΑ; Πῶς ἥμαρτες; ὦ ἀναιδεστάτη ἑταίρα! Αἱ παρειαί μου ἤθελον μεταβληθῇ εἰς κάμινον πυρὸς δυναμένην ν' ἀποτεφρώσῃ πᾶσαν αἰδῶ, ἐὰν ἤθελον ὀνομάτει τὰς ἀθεμίτους πράξεις σου! Πῶς ἥμαρτες, λέγεις; ἀχρειοστάτη! πῶς ἥμαρτες;

ΔΥΣ. Μὰ τὰς οὐρανίους δυνάμεις μὲ ἀδικεῖτε.

ΟΘΕΛ. Δὲν εἶσαι ἄτιμος;

ΔΥΣ. Ὄχι σᾶς λέγω, ὡς τέκνον τοῦ Χριστοῦ· ἐὰν τὸ νὰ διαφυλάττω ἐμαυτὴν ἄμωμον καὶ ἀγνὴν ἀπὸ πάσης ἀθεμίτου ἐπαφῆς εἶναι τὸ μὴ εἶμαι ἄτιμος δὲν εἶμαι ἄτιμος.

ΟΘΕΛ. Πῶς! δὲν εἶσαι φυλόβιος;

ΔΥΣ. Ὄχι, μὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου.

ΟΘΕΛ. Εἶναι δυνατόν;

ΔΥΣ. Ὦ Θεέ, ἐλέησον ἡμᾶς!

ΟΘΕΛ. Λοιπὸν συγχωρήσατέ με διὰ τὴν ἀπάτην μου· σᾶς ἐξέλαβον διὰ τὴν πανοῦργον ἐκείνην Ἐνετικὴν μοιχαλίδα ἥτις ὑπανδρεύθη τὸν Ὀθέλλον.

(Εἰσέρχεται ἡ Αἰμιλία)

Σὺ δὲ κυρία ἥτις κατέχεις θέσιν ἀντίθετον τῆς τοῦ Ἁγίου Πέτρου, φυλάττουσα τὰς πύλας τοῦ Ἅδου, σὺ, λέγω, σὺ, σύ... Ἰδοὺ λάβε χρήματα διὰ τὸν κόπον σου... *(τῇ ῥίπτει χρυσίον)* ἡ συνέντευξίς μας ἔλαβε πέρας. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν νὰ κλείσῃς τὴν θύραν καὶ νὲ φυλάττῃς ἐχεμυθίαν.

(Ἐξέρχεται.)

ΑΙΜ. Οἴμοι, τί ἰδέας ἀλλοκότους συνέλαβεν ὁ κύριος οὗτος! Πῶς ἔχετε δέσποινά μου;

ΔΥΣ. Σχεδὸν νομίζω ὅτι ὀνειρεύομαι.

ΑΙΜ. Φιλτάτη δέσποινα τί ἔπαθεν ὁ κύριός μου;

ΔΥΣ Ποῖος εἶπες;

ΑΙΜ. Μαθὲς ὁ κύριός μου;

ΔΥΣ. Ποῖος εἶναι ὁ κύριός σου;

ΑΙΜ. Ἐκεῖνος ὅστις εἶναι καὶ ἰδικός σας;

ΔΥΣ. Δὲν ἔχω κανένα. Μὴ μὲ ἐρωτᾷς, Αἰμιλία δὲν δύναμαι νὰ ὁμιλήσω, καὶ δὲν δύναμαι ν' ἀποκριθῶ εἰμὴ διὰ δακρύων. Σὲ παρακαλῶ ἀπόψε νὰ στρώσῃς ἐπὶ τῆς κλίνης μου τὰς νυμφικὰς ὀθόνας μου· μὴ λησμονήσῃς, καὶ προσκάλεσον καὶ τὸν σύζυγόν σου.

ΑΙΜ. Ὦ Θεὲ, ὁποία μεταβολὴ πραγμάτων!

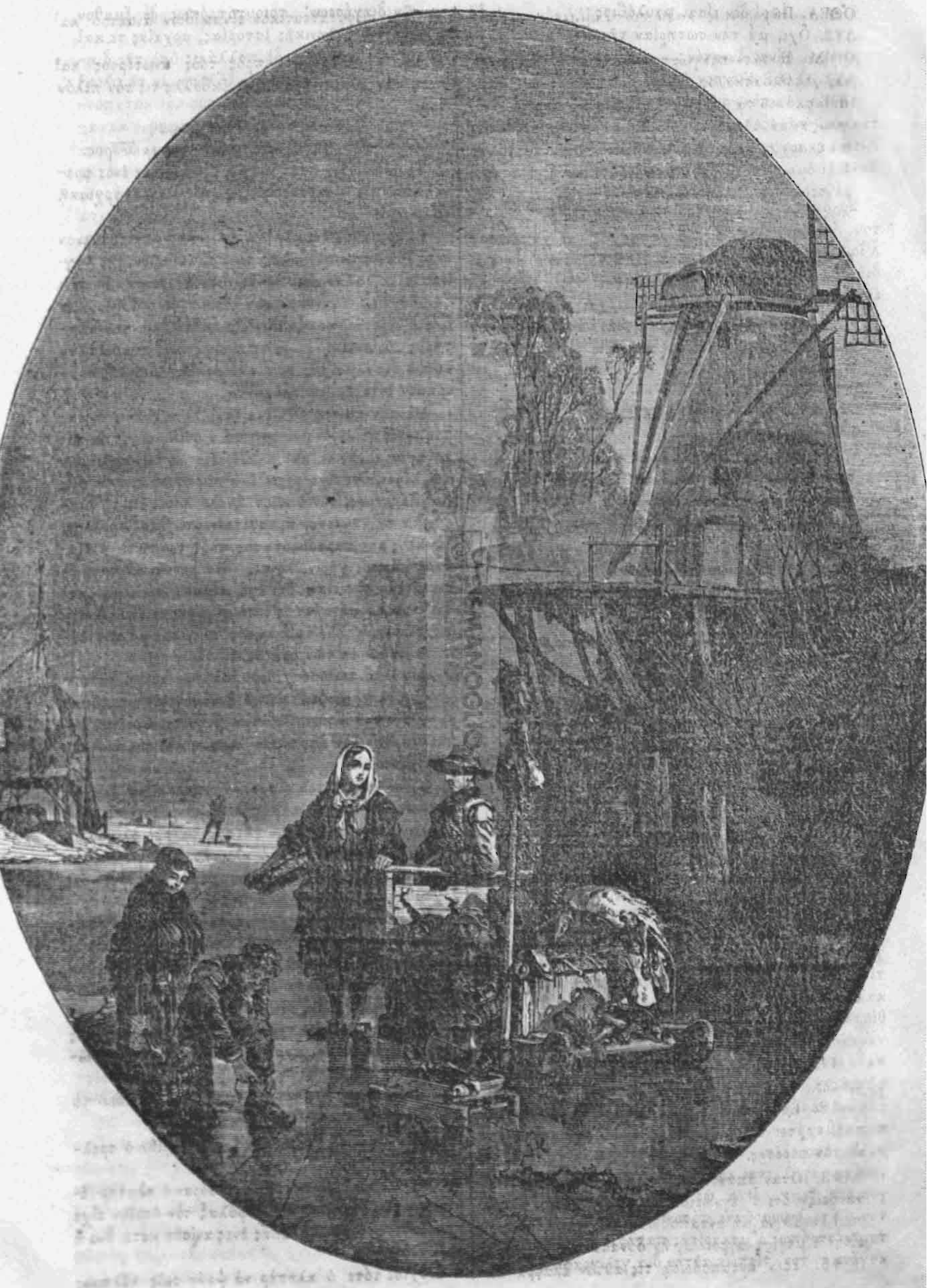
(Ἕπεται συνέχεια)

Ο ΧΕΙΜΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΛΑ ΤΟΥ.

Ὁ πολιόθριξ, ὁ κεκυφὼς καὶ τρέμων χειμὼν ἔχει καὶ αὐτὸς τ' ἀγαθά του· περὶ τούτου, νομίζομεν, οὐδεὶς ἀμφιβάλλει· καὶ μάλιστα, ὅταν ἔχῃ τις ἄφθονα τὰ τρόφιμα, ἀναπαυτικὴν οἰκίαν, ἱκανὴν ποσότητα ἀνθράκων πρὸς κατανάλωσιν, καὶ παχέα ἐνδύματα. Ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις, ἐν αἷς ἀντὶ τῶν ἀθλίων *μαγκαλίων* ὑπάρχουσιν ἑστίαι καλῶς κατεσκευασμέναι αἱ χειμεριναὶ νύκτες καθίστανται οἰκογενειακὰ σχολεῖα, ἐὰν ὁ πατὴρ εἶναι ὀλίγον γραμματισμένος καὶ φιλότεκνος. Διότι καθήμενος ὁ Ἀβραὰμ οὗτος ἀπέναντι τῆς λαμπρᾶς φλογὸς τῶν μετ' ἐνθουσιώδους τριγμοῦ καιομένων ξύλων καὶ λαμπρυνόντων τὰ πρόσωπα τῶν περικαθημένων, καὶ βλέπων πέριξ αὐτοῦ τὰς μελλούσας ἐλπίδας τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας, ἀγάλλεται καὶ ἄρχεται τοῦ λόγου, καὶ ἀγορεύει *πεπυμένως* ὡς καθηγητὴς ἐκ τῆς ἕδρας του. Ναὶ ἐνθυμοῦμαι πόσον ὠφέλιμος καθίστατο τοιουτοτρόπως ὁ μακαρίτης πατήρ μου εἰς τὴν οἰκογένειάν του, τέρπων αὐτὴν διὰ γεωγραφικῶν καὶ ἱστορικῶν διηγήσεων· τοιουτοτρόπως δὲ ἔμαθον μέγα μέρος τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἀρχαίας τε καὶ νεωτέρας. Ἐμπνεόμενος δὲ πολλάκις ὑπὸ τῆς διηγήσεώς του καὶ κορυβαντιῶν, ἔβλεπον ἐν τῇ φλογὶ τῆς ἑστίας στόλους πυρπολουμένους καὶ καταποντιζομένους, καὶ πόλεις ἐκπορθουμένας καὶ καταστρεφομένας διὰ πυρὸς καὶ μαχαίρας, καὶ ἀναπηδῶν ἔξω φρενῶν ἥρπαζον δαυλὸν καιόμενον ἐκ τῆς ἑστίας, καὶ ἔτρεχον κατόπιν τοῦ ἡττημένου ἐχθροῦ, προξενῶν οὕτως ἔκπληξιν ἐντεῦθεν δὲ καὶ γέλωτα εἰς τοὺς περικαθημένους. Ἐπειδὴν δὲ « θεϊός μοι ἐπήρχετο ὄνειρος ἀμβροσίην διὰ νύκτα », ἐφαντάζόμην ἐμαυτὸν ὁτὲ μὲν Μιλτιάδην ὁτε δὲ Ἀλέξανδρον, καὶ ἄλλοτε πάλιν Νέλσωνα ἢ Ναπολέοντα. Τὴν δ' ἐπαύριον παραδίδων ἐμαυτὸν εἰς τὴν ὁπλοποιΐαν, κατεσκεύαζον ξυλίνας ῥομφαίας καὶ τόξα καὶ βέλη, τὰ ὁποῖα ἂν εἶχον σήμερον ἠδύναντο νὰ κοσμήσωσι τὸ ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον ἑνὸς φίλου μου (ὄνομα καὶ μὴ χωριό).

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν ὀλίγοις τὰ ἀγαθὰ τοῦ γέροντος χειμῶνος. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ῥόδον ἔχει καὶ τὰς ἀκάνθας του, ἔχει καὶ ὁ χειμὼν τὰ δυσάρεστά του. Δὲν ἐννοοῦμεν ὅμως τὰ ναυάγια τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, καὶ τῶν λοιπῶν θαλασσῶν καὶ ὠκεανῶν τῆς σφαίρας μας· μικρὰ ταῦτα· ἀλλ' ἐννοοῦμεν τὴν μετὰ λευκῶν σφαιρῶν γενομένην ἐσχάτως τρομερὰν ἔφοδον κατὰ τοῦ πύργου Μαλακώφ. Μανθάνομεν μετὰ λύπης ἐγκαρδίου, ὅτι γενάδαι τινὲς τῆς Πελισσιερίου δόξης ἐφιέμενοι, ἐσφαιροβόλησαν κρυπτόμενοι ὄπισθεν γωνιῶν τὸ ἀσθενὲς τοῦτο περιτείχισμα τοῦ ὡραίου ἡμίσεος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ οὐκ ὀλίγην ἐπήνεγκον αὐτῷ βλάβην! Αἱ σφαῖραι διεσταυροῦντο ῥαγδαῖαι, καὶ αἱ θηριώδεις κραυγαὶ τῶν πολιορκητῶν ἐπλήρουν τὸν αἰθέρα. Πλείστας ὁάλους θυρίδων συνέτριψαν, καὶ πίλους συνέθλασαν, καὶ ῥῖνας ἐξώγκωσαν, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ἔπραξαν. Αἱ δὲ παθοῦσαι τὰς ὕβρεις καὶ κακώσεις ταύτας κυρίαι, ἔδραμον εἰς τὸν συντάκτην τοῦ Φιλοκάλου ὡς εἰς ἀδέκαστον κριτὴν, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ ἐγκαλιτεύσῃ τὴν βάρβαρον ταύτην πρᾶξιν, ὑπισχνούμεναι αὐτῷ εἰς ἀμοιβὴν νὰ σμικρύνωσιν ὀλίγον τὴν περιφέρειαν αὐτῶν, ἵνα μὴ ἐμποδίζηται ἡ νεολαία εἰς τοὺς προσεγγίζοντας χειμερινοὺς χορούς της.

Ἀπειλοῦσι δὲ αἱ ἀξιότιμοι αὗται κυρίαι, ὅτι ἐὰν ἐναντίον τῆς διὰ τοῦ Φιλοκάλου στηλιτεύσεως αὐτῶν οἱ ἥρωες τῆς χιόνος τολμήσωσι πάλιν νὰ ἐπαναλάβωσι τὰς βανδαλικὰς πράξεις των κατὰ τῶν βαμβακίνων ὀχυρωμάτων, θέλουσιν ἀναφερθῇ εἰς τὸν Ἀθηναῖον Ἀριστοφάνην, ἵνα περάσῃ αὐτοὺς ὀνομαστὶ εἰς τοῦ *Διαβόλου τὸ κατάστιχον*.

Χειμερινή σκηνή εἰς τὰ ὄπισθια μέρη τῆς Γαλλίας.

Ἡ προσαγόρευσις κατὰ τὸν Γαλλικὸν τρόπον.

Δὲν θέλομεν πραγματευθῆ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὡς χοροδιδάσκαλος, διότι τοῦ ἀξιοτίμου τούτου διδασκάλου τὰ μαθήματα χρεωστοῦσιν οἵτε ἀναγνῶσαι καὶ αἱ ἀναγνώσεις ἡμῶν νὰ λησμονήσωσιν, ἅμα ἀρχίσωσι να συχνάζωσι τὰς συναναστροφάς. Καὶ ὅμως σημειώσατε καλῶς, ὅτι ἐκ τῆς προσαγορεύσεως διακρίνουσιν ὡς ἐκ πρώτης ὄψεως τὸν καλῶς ἢ κακῶς ἀνατεθραμμένον ἄνθρωπον.

Ἡ προσαγόρευσις, ὁ ἀσπασμὸς, τὸ χαιρέτισμα εἶναι λίαν οὐσιώδες, ὅταν ζητῇ νὰ προαχθῇ τις ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ὁ Θεὸς γινώσκει πόσοι καὶ πόσοι ἀπέτυχον τοῦ νὰ γείνωσι νομάρχαι καὶ ὑπουργοί, διότι δὲν εἶχον τὴν σπονδυλικὴν στήλην ἀρκετὰ εὐκαμπτον, καὶ διότι ἔσφαλαν εἰς τὸν τρόπον τῆς προσαγορεύσεως.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

1. Ὅταν χαιρετᾷς μέγαν προστάτην σου, ἡ σπονδυλικὴ στήλη σου πρέπει ν' ἀποτελῇ μετὰ τῶν σκελῶν σου ὀρθὴν γωνίαν.

2. Ἐὰν ὁ προστάτης σου σοὶ ἀνταποδώσῃ δύω ἢ τρεῖς χαιρετισμοὺς ἀνθ' ἑνὸς, δύνασαι νὰ ἐγγράψῃς εἰς τὸ σημειωματάριόν σου, ὅτι δὲν ἔχεις νὰ ἐλπίζῃς παρ' αὐτοῦ τίποτε, καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὸν ἐνοχλῇς πλέον.

3. Ἐὰν δὲ ἀποκριθῇ εἰς τὴν ὑπόκλισίν σου προσφέρων σοι τὴν χεῖρα, ἔλπιζε μὲν ἀλλ' ὄχι πάλιν μετὰ βεβαιότητος.

4. Ἐὰν ἀπαντήσῃς γνώριμόν σου καθ' ὁδὸν μόνον, χαιρέτησέ τον πρῶτος.

5. Ἐὰν συνοδεύηται ὑπ' ἄλλου, περίμενε νὰ σὲ χαιρετήσῃ πρῶτος.

6. Ἐὰν ἦναι κυρία καὶ δέν σε χαιρετᾷ, προσποιήθητι ὅτι δὲν τὴν βλέπεις.

7. Ἐὰν ἦναι ἀνὴρ συνοδεύων κυρίαν, διάβα ὡς νὰ μὴ τοὺς ἐγνώριζες.

8. Εἰς τὰς τελευταίας τρεῖς περιστάσεις χαιρέτα δι' ἐλαφρᾶς κινήσεως τῆς κεφαλῆς χωρὶς νὰ σταθῇς.

9. Ἐὰν σε σταματήσωσιν, εἰπὲ ὑποχρεωτικούς τινας λόγους καὶ ἐξακολούθει πάλιν τὸν δρόμον σου.

10. Τοὺς στενοὺς φίλους χαιρετῶσι διὰ κινήματος τῆς χειρός.

11. Ἡ κυρία χαιρετᾷ ἐπινεύουσα διὰ τῆς κεφαλῆς.

12. Ἐὰν συνάψῃς ὁμιλίαν μετὰ τοῦ ἐντυγόντος, κράτει τὸν πιλόν σου ἕως οὗ σὲ παρακαλέσῃ νὰ τὸν φορέσῃς.

13. Ὅταν ἀπαντήσῃς κυρίαν μόνην, περίμενε νὰ δείξῃ ὅτι σ' ἐγνώρισε πρὶν χαιρετήσῃς αὐτήν.

14. Τὸ νὰ μὴ ἀνταποδώσῃ τις τὸν ἀσπασμὸν εἶναι ἡ μεγίστη ἀγροικία, ἣν δύναταί τις νὰ πράξῃ.

15. Τὸ ν' ἀνταποδώσῃ τις αὐτὸν ἐλαφρὰ καὶ μὲ ὕφος προστατευτικὸν εἶναι ἴδιον ἀνοήτου καὶ ἀλαζόνος.

16. Ἐννοεῖται ὅτι πρὸς τοὺς ἀνωτέρους καὶ πρὸς τὰς κυρίας πρέπει νὰ ἐκβάλλῃ τις τὸν πιλόν του.

(Ἐκ τῆς Καλῆς Συμπεριφορᾶς).

Ὁ παράφρων τοῦ φρονίμου φρονιμώτερος.

Τὸ ἀκόλουθον παράδειγμα πανουργίας ἑνὸς φρενοβλαβοῦς εὑρίσκεται ἔν τινι ἀγγλικῇ ἐπαρχιακῇ ἐφημερίδι.

Ἐπαρχιακός τις κλητὴρ φέρων τὸ ἀπαιτούμενον ἔνταλμα, ἦγεν αὐτὸν εἰς τὸ φρενοκομεῖον τῆς Λαγκαστέρης, ἀλλὰ καθ' ὁδὸν διενυκτέρευσαν ἔν τινι ξενοδοχείῳ. Τὴν ἐπιοῦσαν λίαν πρωὶ ὁ φρενοβλαβὴς ἐγείρεται, καὶ ζητῶν εἰς τὰ θυλάκια τοῦ κλητῆρος εὑρίσκει τὸ πρὸς ἀπαγωγὴν καὶ περιορισμὸν αὐτοῦ ἔνταλμα τῆς ἀστυνομίας, δι' οὗ βέβαια ἐνόησεν ἐντελῶς τὰ τρέχοντα.

Μὲ τὴν πανουργίαν ἐκείνην, ἣν πολλάκις οἱ παράφρονες δεικνύουσιν, ἔσπευσεν ὅσον τάχιστα εἰς τὸ φρενοκομεῖον, καὶ εὑρὼν ἕνα ἐκ τῶν φυλάκων τῷ λέγει, ὅτι εἶχε φέρει ἕνα παράφρονα μέχρι τῆς Λαγκαστέρης, τὸν ὁποῖον ἤθελε φέρει εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, προσθέτων ὅτι ἦτο τρελλὸς, ἐξαλλος καὶ παραδοξότατος τοὺς τρόπους. « Παραδείγματος χάριν, λέγει, δὲν πρέπει νὰ θαυμάσητε ἐὰν σᾶς εἴπῃ ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ τρελλὸς, καὶ ὅτι αὐτὸς μὲ ἤγαγεν εἰς τὸ φρενοκομεῖον! Ἀνοίξατε λοιπὸν τοὺς ὀφθαλμούς σας, καὶ μὴ πιστεύσητε μηδὲν ἐκ τῶν ὅσα θέλει σᾶς εἰπεῖ. »

Ὁ φύλαξ τῷ ὑπεσχέθη ὑπακοὴν, καὶ ὁ φρενοβλαβὴς ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν του, ὅπου εὗρε τὸν καλόν σου κλητῆρα βεβυθισμένον εἰς βαθὺν ὕπνον. Τὸν ἀφυπνίζει λοιπὸν καὶ συμπρογευματίζουσι.

« Τί ὀκνηρὸς ποῦ εἶσαι νὰ ρογχαλίζῃς ἕως τὸ μεσημέρι » λέγει ὁ παράφρων· « νὰ ἤξευρες ἀπὸ τί λαμπρὸν περίπατον ἐπέστρεψα πρὸ ὀλίγου. »

« Τῇ ἀληθείᾳ! λέγει ὁ κλητὴρ, καὶ ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ κάμω ἕνα περίπατον μετὰ τὸ πρόγευμα· ἔρχεσθε μαζύ μου; »

Ὁ φρενοβλαβὴς συγκατένευσε καὶ μετὰ τὸ πρόγευμα ἀνεχώρησαν, ἡγουμένου τοῦ κλητῆρος καὶ διευθυνομένου πρὸς τὸ φρενοκομεῖον, ἵνα παραδώσῃ τὸν ἐμπιστευθέντα αὐτῷ· ἀλλὰ δὲν ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ ἴδῃ, ἐὰν τὸ ἔνταλμα ἔμενεν ἀσφαλῶς εἰς τὸ θυλάκιόν του. Ὅτε δὲ ἐπλησίασαν εἰς τὸ φρενοκομεῖον, ὁ παράφρων ἐξεφώνησε « Τί ὡραία οἰκία! »

« Ναὶ, εἶπεν ὁ κλητὴρ, ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τὸ ἐντὸς αὐτῆς. »

« Καὶ ἐγὼ τὸ ἐπεθύμουν! » ἀπεκρίθη ὁ τρελλός.

Ὅτε λοιπὸν ἔφθασαν εἰς τὴν θύραν ὁ κλητὴρ ἐσήμανε τὸν κώδωνα, καὶ ὁ φύλαξ τὸν ὁποῖον εἶχε προδιαθέσει ὁ φρενοβλαβὴς ἐνεφανίσθη μετὰ δύο ἢ τριῶν βοηθῶν.

Ἤρχισε τότε ὁ κλητὴρ νὰ ψαύῃ τοὺς κόλπους

του ζητῶν τὸ ἔγγραφόν του, ὁ δὲ φρενοβλαβὴς ἐκβαλὼν αὐτὸ πάραυτα τὸ ἐνεχείρησεν εἰς τὸν φύλακα λέγων.

« Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ὁ περὶ οὗ σᾶς ὡμίλησα. Φυλάξατέ τον καλά, ξυρισατε τὴν κεφαλήν του, καὶ ἐνδύσατέ τον τὸν στενὸν ὑπενδύτην. »

Ἠρεμοῦσι οἱ φύλακες συλλαμβάνουσι τὸν ταλαίπωρον κλητῆρα ἄρον ἄρον, κραυγάζοντα καὶ βεβαιοῦντα ὅτι ὁ ἕτερος ἦτο ὁ παράφρων, καὶ ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ κλητήρ· ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα συνέτεινον εἰς τὸ νὰ ἐπιβεβαιώσωσιν ἔτι μᾶλλον τὴν προτέραν διήγησιν τοῦ τρελλοῦ, δὲν ἴσχυσαν ποσῶς πρὸς ἀπελευθέρωσίν του· ὅθεν ἀπήγαγον αὐτὸν, τοσοῦτον μανιώδη ὑπ' ἀγανακτήσεως γενόμενον ὥστε ταχέως τὸν ἐνέδυσαν τὸν στενὸν ὑπενδύτην, ξυρίσαντες τὴν κεφαλήν του λίαν ἐντέχνως.

Ὁ δὲ φρόνιμος τρελλὸς ἐπέστρεψε μὲ τὴν ἡσυχίαν του εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἐπλήρωσε τὸν λογαριασμὸν, καὶ ἐκίνησεν οἴκαδε. Οἱ ἀγαθοὶ συμπολῖται αὐτοῦ ἐξεπλάγησαν ἰδόντες τὸν τρελλὸν ἐπιστρέψαντα ἀντὶ τοῦ φρονίμου, καὶ ἤρχισαν νὰ φοβῶνται μήπως ἐν ἀκμῇ παραφροσύνης εἶχε φονεύσει τὸν κλητῆρα, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν μετὰ τρόμου τί ἔκαμε τὸν Κύριον Στήβενσων.

« Τί τὸν ἔκαμα! » εἶπεν ὁ φρενοβλαβὴς « Μαθὲς τὸν ἀφῆκα εἰς τὸ φρενοκομεῖον θεότρελλον, καὶ ὡς νὰ εἶχεν ἑπτὰ δαιμόνια! » Ὁ λόγος οὗτος δὲν ἀπεῖχε πολὺ τῆς ἀληθείας, διότι ὀλίγον ἔλειψεν ὁ ταλαίπωρος κλητὴρ νὰ χάσῃ τὰς φρένας του, διὰ τῆς ἀπροσδοκήτου κρατήσεως καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς.

Γενομένης περαιτέρω ἐρεύνης ὑπὸ τῶν γειτόνων, ὁ ἄνθρωπος εὑρέθη ἐν τῷ φρενοκομείῳ, καὶ δι' ἀστυνομικοῦ ἐντάλματος ἀπελύθη πάλιν, καὶ ἐπέστρεψεν οἴκαδε ἔχων τὴν κεφαλὴν δεδεμένην μὲ μανδήλιον, ἀντὶ νὰ φορῇ τὸ κάλυμμα τὸ ὁποῖον ἡ φύσις ἐδώρησεν αὐτῷ. Ὁ ταλαίπωρος κλητὴρ ἔκτοτε κατέστη ὁ μόνιμος περίγελως τοῦ χωρίου του.

—

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

(Συνέχεια τῶν δύο Ἀγγέλων ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἀβύσσου.)

Ἡ Ἄννα ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς μειδιῶσα, ἀλλ' ἡ Κλάρη ὠχριῶσα αἴφνης ἐπροσπάθει νὰ φυλάττῃ τὴν ἰσορροπίαν της· ἀόριστός τις ὑποψία περὶ τῆς ἀληθείας κατέλαβε τὸν νοῦν της.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ κατάστασις τῶν δύο νεανίδων παρίστα συμπτώματα ὅλως ἀντίθετα· ἐκτὸς τῆς διαφορᾶς τοῦ χαρακτῆρος, ὑπῆρχε τοῦ λοιποῦ μεταξύ των χάσμα μέγα. Ἡ Ἄννα, τὸ ταλαίπωρον κοράσιον, ἐκοιμᾶτο ἐν μακαριότητι· ἡ δὲ Κλάρη διϊδοῦσα ἀμυδρῶς πως τὸ φρικῶδες τῆς θέσεώς της, εὑρίσκετο ἐν ἀγωνίᾳ. Διέτεινεν ἑαυτὴν προσπαθοῦσα νὰ νικήσῃ τὸν λήθαργον, διότι ἡ καρδία της ἦτο ἰσχυρά· ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἠσθάνθη ἑαυτὴν τοσοῦτον γενναίαν ὥστε ἤρχισε νὰ ὑπερορᾷ ὡς ἠττηθέντα τὸν ὕπνον. Ὄρθιος καὶ μὲ στῆθος ἀσθμαῖνον, καὶ ὀφθαλμὸν διάπυρον, ὡς ἀμαζὼν ὡπλισμένη ἐναντίον ἐχθροῦ ἀνικήτου, ἐφαίνετο ὡραία ὡς ἡ ἀρειμάνιος ἐκείνη καλλονὴ τὴν ὁποίαν τοσοῦτον καλῶς εἰκονίζει ἡ ποίησις τοῦ βορρᾶ. Πᾶς ἄνθρωπος βλέπων αὐτὴν τόσον ὡραίαν εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου ἤθελεν αἰσθανθῇ τὴν καρδίαν συσφιγγομένην ὑπὸ ἐκείνης τῆς μετὰ σεβασμοῦ μεμιγμένης ὀδύνης ἥτις ἐστὶν ὁ συνδυασμὸς τοῦ οἴκτου μετὰ τοῦ θαυμασμοῦ. Ἡ θέα της ἤθελεν ἐμπνεύσει ἀφοσίωσιν εἰς τὴν χυδαιοτάτην καρδίαν, καὶ ὁ πλέον ἄνανδρος ἤθελεν αἰσθανθῇ ἀνδρίαν πρὸς ὑπεράσπισίν της.

Ἀλλ' ἡ ἐκ προμελέτης αὕτη δύναμίς της ἀπήτει ἔντασιν λίαν σφοδρὰν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ διάρκειά της ὑπῆρξε βραχεῖα. Τὰ βλέμματά της ἔπεσαν τυχαίως ἐπὶ τῆς Ἄννης, τῆς ὁποίας ἡ μειδιῶσα κεφαλὴ ἐστηρίζετο ἤδη ἀνεστραμμένη ἐπὶ τοῦ ἐπινωτίου τῆς ἕδρας της.

Ἡ Κλάρη ὡς ὑπὸ ἠλεκτρικοῦ τινάγματος κατέπεσε νεναρκωμένη ἐπὶ τῆς ἕδρας της καὶ δύο δάκρυα κατέρρευσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν της.

— Ἀδελφή μου! ταλαίπωρε Ἄννα! ἐπρόφερε μὲ φωνὴν σπαραξικάρδιον. Ἡ Ἄννα ἤκουσε καὶ τὰ χείλη της ἐκινήθησαν.

— Τὸν ἀγαπῶ πρὸ πολλοῦ, εἶπε μὲ τὴν ὀλβιόψυχον ἐκείνην καὶ εὐσεβῆ φωνὴν τῶν δεινὰ παθόντων καὶ ἤδη ἀπολαυόντων εὐδαιμονίας· — πρὸ πολλοῦ, φιλτάτη Κλάρη! Χθὲς μοὶ ἐφάνη ὅτι τὸν ἠγάπας.... Ὦ Θεέ μου, ἂς ἀπολεσθῶ ἐγὼ, ἀλλὰ σῶσον τὴν ἀδελφήν μου!

Αὕτη δὲ ἦτο ἡ αὐτὴ ἐκείνη στιγμὴ καθ' ἣν ἡ Κυρὰ Γρούφφη ἐξελθοῦσα τῆς κάτω αἰθούσης, ἦλθε πρὸς κατασκόπευσιν ὄπισθεν τῆς θύρας· ἰδοῦσα δὲ τὰς δύο νεάνιδας ἀκινήτους ἐνόμισεν ὅτι τὰ πάντα ἦσαν τελειωμένα, καὶ ἦτο εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ νὰ στρέψῃ τὸν μοχλόν· ἀλλ' ἓν κίνημα τῆς Ἄννης τὴν ἐσταμάτησε.

Ἡ νεωτέρα τῶν δύο ἀδελφῶν ἐστράφη ἐπὶ τῆς ἕδρας της καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα εἰς τὸ κενὸν πρός τι πρόσωπον τῆς φαντασίας της. — Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, ἀγαπητέ μοι πάτερ, εἶπεν· — ἡ εὐτυχία μου θέλει εἶναι ἀμοιβή σου... ὁ Στέφανος μὲ ἀγαπᾷ τόσον πολὺ, ἐπρόσθεσεν εἰς τρόπον αἰδήμονα. — καὶ ἐγώ! ἄ! καὶ ἐγώ!.. Λύριον θὰ γίνῃ ὁ γάμος.. λοιπὸν ἂς σιωπήσω ἕως αὔριον. Ἡ Κλάρη δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ κλαίῃ καὶ ἡ ἀδημονία της ἔρθανεν εἰς παραφροσύνην· ἕκαστος δὲ λόγος τῆς ἀδελφῆς της διετίτρωσκε τὴν καρδίαν της.

Ἐπροσπάθει ἐνίοτε νὰ ἐλπίζῃ ἀκόμη, λέγουσα καθ' ἑαυτὴν ὅτι οἱ φόβοι της δὲν εἶχον βάσιν, καὶ ὅτι ἐπήγαζον ἐκ τῆς νεανικῆς δειλίας της, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ναρκωτικοῦ ἦτο τοσοῦτον ψηλαφητὸν ἐπὶ τῆς Ἄννης, ὥστε ἡ ἀμφιβολία καθίστατο ἀδύνατος.

Ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῆς τὸ ἀποτέλεσμα εἰ καὶ ἀτελέστερον, δὲν ἦτο τρόπον τινὰ τρομερώτερον; Ἀνθίστατο ἀλλ' ἦτο χαμένη, καὶ τὸ συνησθάνετο· ἡ πάλη της ἦτο πραγματική, καὶ ὁ ἐχθρὸς δυνατώτερος ὤν, ἐπέθετεν ἐπ' αὐτῆς τὴν μολυβδίνην χεῖρά του καὶ τὴν κατεδάμαζε· καὶ ὅμως εἰσέτι δὲν ἐνέδιδε, διότι ὅσον ἰσχυρὸν καὶ ἂν ἦτο τὸ ναρκωτικόν, ἡ δόσις ἣν ἑκατέρα τῶν ἀδελφῶν εἶχε λάβει δὲν ἦτο τόση ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ ἄμεσον καὶ ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα. Ἡ Κυρὰ Γρούφφη ἦτο ἀνυπόμονος καὶ κατηρᾶτο ὄπισθεν τῆς θύρας, φοβουμένη ἀκαταπαύστως μήπως καταβῇ εἰς τὸν ναῦν τοῦ Λαίρδου ν' ἀναβῇ τὴν κλίμακα.

— Τὰ εὐλογημένα νὰ μὴν πιοῦν ἀκόμη λιγάκι! ἔλεγε καθ' ἑαυτήν.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ Ἄννα ἐξυπνήσασα πάλιν, ἡ ἀρχίζουσα ἴσως νὰ ὀνειρεύηται, ἤρχισε νὰ ψάλλῃ τὸ Σκωτικὸν ἆσμα της μὲ φωνὴν ἀσθενῆ καὶ συγκεκομμένην. Ὁ πρῶτος ἦχος τῆς προσφιλοῦς φωνῆς της ἔκαμε τὴν Κλάραν νὰ σκιρτήσῃ, καὶ ἐρετρίασεν ὀλίγον τὴν ἀπελπισίαν της. Ἠγέρθη πρὸς μεγάλην ἔκπληξιν τῆς Κυρὰ Γρούφφης, ἥτις μόλις ἐπρόφθασε νὰ στρέψῃ τὸ κλεῖθρον, καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν θύραν.

— Εἶμαι κεκλεισμένη! ἐψιθύρισε μετὰ ψυχρότητος ὡσανεὶ ἐπερίμενε τὸ τοιοῦτον.

Τὰ γόνατά της ἐκάμπτοντο ὑπὸ τὸ βάρος της, καὶ ὁ ὡραῖος τράχηλός της μόλις ἠδύνατο νὰ ὑποστηρίζῃ τὴν βεβαρυμμένην κεφαλήν της. Διῆλθε πάλιν τὸ δωμάτιον κλονουμένη, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν θυρίδα τῆς ὁποίας ἐπειράθη ν' ἀνυψώσῃ τὸ κατώτερον πλαίσιον, ἐπὶ σκοπῷ βέβαια τοῦ νὰ φωνάξῃ βοήθειαν, ἀλλὰ τὸ ξύλον του ἦτο πολὺ βαρὺ καὶ ἄνευ ἀντισηκωμάτων, ἅτινα συνήθως βοηθοῦσιν εἰς τὸ νὰ κινῶνται εὐκόλως τὰ δυσμεταχείριστα ταῦτα ἀποφράγματα.

Μετὰ δευτέραν καὶ τρίτην ἀνωφελῆ ἀπόπειραν ἡ Κλάρη ἀφῆκε νὰ καταπέσωσι πάλιν οἱ βραχίονές της παράλληλοι πρὸς τὸ σῶμά της, καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλήν της.

— Κοπίαζε, τρυγονάκι μου, κουράσου περιστεράκι μου, ἐψιθύριζε κατ' ἰδίαν ἡ καλοκάγαθος Κυρὰ Γρούφφη. Ὅσον περισσότερον κοπιάζεις τόσον γρηγορώτερα θ' ἀποκοιμηθῇς... Χάρις τῷ Θεῷ τὸ γνωρίζω ταῦτο.

— Πόσον χαίρει ἡ Κλάρη διὰ τὴν εὐτυχίαν μου! εἶπεν ἡ Ἄννα τὴν στιγμὴν ταύτην, χωρὶς ὅμως ν' ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς.— Ἡ φιλτάτη μου ἀδελφή! ἐπεθύμουν ν' ἀγαπᾷ καὶ αὐτὴ κανένα καθὼς ἀγαπῶ ἐγὼ τὸν Στέφανον· διότι ἤθελε τὴν ἀγαπᾷ καὶ αὐτός... Εἶναι τόσον ὡραία ἡ Κλάρη μου!

Ἀκούσασα ταῦτα ἡ πρεσβυτέρα ἔτρεμεν ὁρμὴν καὶ ἐστηλωμένη ὡς νὰ εἶχε παγώσει τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας της.

Νέος τις στοχαστὴς ἐπλήθυεν εἰς τὸν νοῦν της, καὶ ὁ στοχαστὴς οὗτος κατεπίεζε τὴν καρδίαν της. — Θεέ μου! Θεέ μου! εἶπε καταπίπτουσα εἰς τὰ γόνατά της· δὲν θὰ τὸν ἴδω πλέον... πόσον μὲ ἠγάπα!

Ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου (διότι τὸν θάνατον ἐπερίμενεν ἡ Κλάρη) δὲν τὴν ἐλύπει ἕως τώρα εἰμὴ ἕνεκα τῆς ἀδελφῆς της· ἡ καρδία της ἐσπαράττετο καθ' ὅσον ἔβλεπε τὴν ἀδελφήν της παραδεδομένην εἰς τὰ δίκτυα τῶν ὑπαδῶν τῆς Ἀναστάσεως, τῆς θεοστυγοῦς ἐκείνης ἑταιρείας τῶν πτωματοθηρῶν, καὶ ἐλησμόνει ἑαυτήν.

Ἀλλ' ἤδη ἡ λύπη της ηὔξανεν ἐκ τῆς ἀγάπης ἑαυτῆς. Ὁ νεκρικὸς καὶ διακαὴς ἔρως, τὸ σφοδρὸν καὶ αἰφνίδιον, καὶ ἀπόλυτον, καὶ ἀπεριόριστον πάθος της, τὸ ὁποῖον ἐπειράθημεν νὰ περιγράψωμεν εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς διηγήσεως ταύτης, ἦλθεν αἴφνης ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ἀδελφικὴν στοργήν. Ἔωχετο ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς της, καὶ ἡ ὑποταγή της εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. — Λύπαι, δάκρυα, καὶ κραυγαὶ ἀπεράντου ὀδύνης διεδέχθησαν πάντα ταῦτα.

Συνεστρέφετο ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ αὐτῆς ἡ ταλαίπωρος κόρη ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς κόνεως τοῦ ἐδάφους, καὶ οἰμωγαὶ καὶ κραυγαὶ ἐξέφευγον ἐκ τοῦ κατατεθλιμμένου στήθους της. Ἔπασχεν οὕτως ὅπως τις δὲν δύναται νὰ πάσχῃ δὶς εἰς τὴν φθαρτὴν ταύτην ζωήν.

Ἡ Ἄννα ἐξηκολούθει μειδιῶσα κατ' ὄναρ, καὶ ἐψιθύριζεν ἐκ διαλειμμάτων λόγους ἐκστατικῆς εὐδαιμονίας.

Ἐν τούτοις ἡ Κυρὰ Γρούφφη, ἔντρομος διὰ τὰς κραυγὰς ταύτας τῆς Κλάρης, αἵτινες ἠδύναντο νὰ φθάσωσι μέχρι τῶν ὠτων τοῦ λαίρδου, κατέβη ἐλαφρὰ καὶ ταχέως τὴν κλίμακα, καὶ ἐκ τοῦ κατωφλίου ἔνευσε πρὸς τὸν σύζυγόν της ὅστις ἐπλησίασε πάραυτα.

— Πάρε εὐθὺς τὸ βιολί σου, τῷ εἶπε.

— Τὸ βιολί μου, φιλτάτη! ἐπανέλαβεν ἔκθαμβος ὁ Μάστωρ Γρούφφης.

— Σιώπα, σοῦ λέγω, καὶ πάρε τὸ βιολί σου.

Κραυγὴ παρατεταμένη ἠκούσθη τὴν στιγμὴν ταύτην ἄνωθεν τῆς κλίμακος καὶ τότε ὁ Μάστωρ Γρούφφης ἐννόησεν· ἥρπασε λοιπὸν τὸ κεκονιαμένον καὶ ἐσπερματισμένον μιᾶς τῶν χηρδῶν βιολίου του, τὸ ὁποῖον ἐκρέματο ἐπὶ τοῦ τοίχου, καὶ ἤλειψε ῥητίνην εἰς τὸ τόξον του.

— Μολὲφάνη ὅτι ἤκουσα κραυγὴν εἶπεν ὁ Ἄγγλος Μάκ-Φαρλάνης, ἐξυπνήσας ἐκ τοῦ ῥεμβασμοῦ του.

— Λάβετε ὀλίγην ὑπομονήν, εὐγενέστατε, ἐπικρίθη ἡ ξενοδόχος, μετὰ πέντε λεπτὰ τὸ δωμάτιόν σας θέλει εἶναι ἕτοιμον.

Τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν τὸ τόξον τοῦ βιολίου ἐτρίζεν ἐπὶ τῶν χορδῶν ἐκβάλλον φωνὴν σατανικήν. Ὁ Μάκ-Φαρλάνης ἔσυρεν ἀπὸ τὸ θυλακοῦν του κάλυμμα ἀθικόβραχον (intrin) καὶ τὸ κατεβίβασε μέχρι τῶν ὠτων αὐτοῦ, ἐνῷ ὁ Μάστωρ Γρούφφης ἐρρυθμίζετο τὸν παίσιν (pibroch) τῶν Μάκ-Γρηγορίων. Ὥστε εἰς τὰς τελευταίας ὀλιγωρίας τῆς δυστυχοῦς Κλάρης ἦλθον καὶ ἀνεμίχθησαν οἱ ἦχοι

τῆς ἐμπαικτικῆς ταύτης μουσικῆς, ἀλλ' ἡ φωνὴ τῆς νεάνιδος μετ' οὐ πολὺ ἐδαμάσθη ὑπὸ τὴν αὔξουσαν δύναμιν τοῦ ἀκαταμαχήτου ὕπνου. — Ἐδουάρδε! ἐψιθύρισεν ἐπὶ τέλους μὲ τὸν τελευταῖον λυγμόν της — Ἐδουάρδε!... Σὲ ἠγάπων... σὲ ἀγαπῶ!... ὦ! δὲν θὰ μάθῃς κἂν ὅτι ἀποθνήσκω φέρουσά σε εἰς τὴν καρδίαν μου!

Ἐπειράθη νὰ πλησιάσῃ ἕρπουσα εἰς τὴν ἀδελφήν της, ἥτις χαριέντως ἐξηπλωμένη ἐπὶ τῆς ἕδρας της, ἐκοιμᾶτο μὲ μειδίαμα ἀγγέλου ἐπὶ τῶν χειλέων της.

— Τώρα θὰ ἔλθωσιν, ἔλεγε κατὰ νοῦν ἡ Κλάρη, μὴ δυναμένη πλέον νὰ προφέρῃ, τώρα θὰ ἔλθωσιν! Ἀπὸ τὸν ὕπνον θὰ μεταβῶμεν εἰς τὸν θάνατον... Τάλαινα ἀδελφή μου!.. Δὲν θέλεις ἔχει μνῆμα, διὰ νὰ ἔρχεται νὰ χύνῃ δάκρυα ἐπ' αὐτοῦ ὁ Στέφανος!... Ἐγὼ δὲ... ποῖος θὰ φέρῃ τὸν τελευταῖον στεναγμόν μου εἰς τὸν Ἐδουάρδον!

Κατέπεσε παραλελυμένη πλησίον τῆς ἀδελφῆς της, καὶ ἔθεσε τὴν κεφαλήν της εἰς τὰς ἀγκάλας της ἐκπέμπουσα τὴν αἰμωγὴν τῶν λοιπῶν.

— Τί κακὸν ἠ πράξαμεν, ὦ Θεέ μου! διὰ ν' ἀποθάνωμεν οὕτω;

Καὶ τοῦτο εἰποῦσα δὲν ἐκινήθη πλέον.

— Στέφανε! Στέφανέ μου! εἶπεν ἡ Ἄννα ῥίπτουσα τὰς δύο λευκὰς καὶ ὡραίας ὠλένας της περὶ τὸν λαιμὸν τῆς κοιμωμένης ἀδελφῆς της — ὦ! πόσον εἶναι ἀγαθὸς ὁ Θεὸς, καὶ ἡμεῖς πόσον εὐτυχεῖς!

ΚΕΦ. Γ'. — *Ὁ κίτρινος φανός.*

Ἅμα εἶδεν ἡ Κυρὰ Γρούφρη διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ κλείθρου τὰς δύο νεάνιδας ἀκινήτους καὶ συνεννηγαλισμένας, ἔστρεψεν ἐλαφρὰ τὴν κλεῖδα καὶ ἠνέῳξε τὴν θύραν.

Κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ εἶχον ἀργήσει παρὰ πολὺ, τὰ εὐλογημένα, καὶ ἡ ἀκινησία αὕτη ἐνδεχόμενον πάλιν νὰ μὴ ἦτο ὕπνος. Διὰ τοῦτο λοιπὸν, ἡ Κυρὰ Γρούφρη, ἥτις ἦτο γυνὴ λίαν ἔμφρων, προφυλάξεως γάριν ἐπέρασεν ἐπανειλημμένως τὴν ἀναμμένην λαμπάδα ἀπ' ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ἵνα βεβαιωθῇ καλῶς ὅτι ἐκοιμῶντο.

Ἡ πρᾶξις αὕτη συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ φρικώδους ἤχου τοῦ διερρωγότος βιολίου τοῦ Μάστωρ Γρούφρη ἦτο ἱκανὴ ν' ἀναστήσῃ νεκρὸν, καὶ ὅμως αἱ νεάνιδες δὲν ἐκινήθησαν. Ὁ λήθαργος εἶχεν ἀρχίσει ὁριστικῶς. Ἡ Κυρὰ Γρούφρη ἵστατο ἀπέναντι δύο θελκτικῶν ἀγαλμάτων, μὴ δυναμένων οὐ μόνον νὰ τῇ ἀντισταθῶσιν, ἀλλ' οὐδὲ νὰ αἰσθανθῶσι τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον. Διὰ τοῦτο ἡ εὐπροσήγορος ξενοδόχος ἀπέβαλε τὸ πλαστὸν μειδίαμά της, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐπὶ τῶν χειλέων διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον. Τὸ πρόσωπόν της, τὸ ὁποῖον συνήθως ἐκαλύπτετο ὑπὸ προσωπείου εὐμενείας, ἀνέλαβεν αἴφνης τὴν ἀποτρόπαιον ἔκφρασιν ἣν ἡ φύσις εἶχεν ἐντυπώσειν ἐπ' αὐτῆς. Ἡ ὑπόκρισις ἐξηλείφθη, καὶ ὑπ' αὐτὴν ἐφάνη ψυχρὰ κτηνώδης καὶ προμελετημένη ὠμότης ἄνευ σκιᾶς οἴκτου.

— Εἴκοσι λίρας! ἐψιθύρισεν ἐξετάζουσα τὰς δύο ταλαιπώρους νεάνιδας μὲ βλέμμα γεγυμνασμένον.— Ὁ Μάστωρ Ἀντέρνας θὰ κάμῃ λαμπρὰ δουλειὰ, εἴτε ζωνταναῖς τῆς πουλήσῃ εἴτε πεθαμμέναις.. διότι οἱ χειροῦργοι μας ἔχουν ἀλλόκοτα καπρίτσια, καὶ πληρόνουν ἀκριβὰ διὰ νὰ δύνανται νὰ χόνουν τὴν σμίλην των ὑπὸ τὸ δέρμα ὡραίου σώματος.. Εἴκοσι λίρας!... δὲν ἠμποροῦσε τάχα νὰ μᾶς δώσῃ κἄτι περισσότερον; Αὐτὰ τὰ κομμάτια ποῦ τοῦ παραδίδαμεν δὲν ἔχουν κἀνένα ἐλάττωμα....

Ἡ Κυρὰ Γρούφρη ἐστάθη καὶ ἤρχισε νὰ σκέπτηται· ἴσως διὰ μίαν στιγμὴν ἐσυλλογίσθη *νὰ δάλῃ καρπούζι* ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ Βώβη καὶ νὰ τοῦ κλέψῃ τὴν *πραμάτεια* του, ἀλλ' ἡ ἐνθύμησις τοῦ Ἄγκου Μάκ-Φαρλάνη, τοῦ ὁποίου ἡ παρουσία ἦτο τρομερὰ ἀπειλὴ, μετέβαλε τὸν ῥοῦν τῶν σκέψεών της. Ἀπεμακρύνθη λοιπὸν ἀπὸ τὰς δύο ἀδελφὰς καὶ ἔρθασεν εἰς τὴν κλίμακα, καὶ ἔβηξε κατὰ τὸν ὀξὺν καὶ προσποιητὸν ἐκεῖνον τρόπον, ὅστις ἀπαντᾶχοῦ τῆς γῆς χρησιμεύει ὡς σημεῖον προσκλήσεως.

Τοῦτο λοιπὸν ὑπῆρξε τὸ σύνθημά των! τὸ βιολίον τοῦ Μάστωρ Γρούφρη ἐσιώπησε πάραυτα, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ ἀξιότιμος ξενοδόχος εὑρέθη ἐπάνω. — Ἐτελείωσεν ἡ δουλειά; ἠρώτησε σιγά.

— Σιώπα! εἶπεν ἡ Κυρὰ Γρούφρη κατὰ τὴν συνήθειαν της.— Τί κάνει ὁ λαῖρδος;

Δὲν ἔχομεν φόβον, γλυκειά μου φίλη, ὁ λαῖρδος κατέχεται τὴν στιγμὴν ταύτην ὑπὸ τῶν ἀλλοτροπιῶν τῆς πατρίδος του. Ὁμιλεῖ μόνος περὶ δευτέρας τινὸς ὁράσεως καὶ ἄλλων ἀνοησιῶν. Ὦ! ἀνεβόησεν ὁ Μάστωρ Γρούφρης σταθεὶς ἐνώπιον τῶν δύο νεανίδων μὲ ἔκφρασιν ἀληθοῦς οἴκτου. — Τί ὡραῖα ποῦ εἶναι τὰ κακόμοιρα!

Ἡ δὲ Κυρὰ Γρούφρη ὕψωσε τοὺς ὤμους της.

— Τί κρίμα! ἐπανέλαβεν ὁ ξενοδόχος τοῦ ὁποίου ἡ οἰκτείρμων φωνὴ δὲν ἦτο ποσῶς ἐν ἁρμονίᾳ μὲ τὸ ἀπαίσιον πρόσωπόν του· — τί κρίμα νὰ κάμῃ τις κακὸν εἰς τοιούτους ἀγγέλους!

— Σιώπα! τῷ εἶπε θυμωμένη ἡ Κυρὰ Γρούφρη, καὶ ἅναψε τὸ φανάρι.

Ὁ ξενοδόχος ἀπεμακρύνθη στενάζων. — Εἶναι δυνατὸν, ἐμορμύρισεν ἡ ξενοδόχος, 'σὰν ἐμένα γυναῖκα νὰ ἔχῃ τέτοιον ἄνδρα!... Ἀκοῦς ἐκεῖ! νὰ κάθηται νὰ μοιρολογᾷ αὐταῖς τῆς κυράτσαις! Εἴκοσι λίραις ἀξίζουν εἴκοσι λίραις, τὸ ξέρεις, μηχανὴ χωρὶς νοῦν; Καὶ διότι ὁ Μάστωρ Βώβης κάμνει τὴν τέχνην του καθὼς πρέπει εἶναι τοῦτο αἰτία νὰ στενάζῃς 'σὰν βῶδι ποῦ σφάζουν; ὄχι! Μὴ μ' ἀποκριθῇς· τοῦ κάκου' εἶμαι ἁμαρτωλὴ καὶ ὁ Θεὸς μὲ βασανίζει 'σ αὐτὸν τὸν κόσμον! ἰδοὺ τί εἶναι Μάστωρ Γρούφρη. Ἀλλ' οὗτος δὲν ἀπεκρίθη· εἶχεν εἰκοσαετῆ πεῖραν ἐπάνω του, καὶ ἤξευρε πόσον ἐπικίνδυναι εἶναι αἱ φιλονεικίαι. Ἀ-

νύψωσε διὰ τοῦ ῥωμαλέου βραχίονός του τὸ πλαίσιον τῆς θυρίδος, καὶ ἠνέῳξε φανόν τινα κρεμάμενον ἔξωθεν. Ἡ Κυρὰ Γρούφφη προσήνεγκεν αὐτῷ ἀνημμένην λαμπάδα, τὴν ὁποίαν οὗτος ἐνέπηξεν ἐπί τινος αἰχμῆς ἐν τῷ φανῷ, χρησιμευούσης ἀντὶ κηροδόχου, καὶ πάραυτα λάμψις ζωηροτάτου κιτρίνου διεχύθη ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου. Ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου μέρους τῆς θυρίδος ἐκρέματο ἄλλος τις φανός· ὁ Μάστωρ Γρούφφης δὲν ἤναψεν αὐτὸν, ἀλλ' ἡ ἐπιχεομένη λάμψις ὑπὸ τοῦ γείτονος αὐτοῦ ἐδείκνυεν ὅτι ἡ ὕαλος αὐτοῦ ἦτο χρώματος πρασίνου. Τὸν φανὸν τοῦτον εἴδομεν ἤδη φέγγοντα ἑσπέραν τινὰ Κυριακῆς ἐπὶ τοῦ Ταμέσεως διὰ τῆς ὁμίχλης, καὶ γνωρίζομεν ὅτι ἐχρησίμευεν ὡς σημεῖον εἰς τὸν στολίσκον τοῦ ἀγαθοῦ ναυάρχου Πάδδη, ὅστις ἤρχετο νὰ φορτώσῃ τὰ λάφυρα τῶν δυστυχῶν θυμάτων τοῦ μικροῦ ἐμπορίου τῶν συζύγων Γρούφφ.

Ὅσον δὲ διὰ τὸν κίτρινον φανὸν, εἴπομεν ἤδη λέξεις τινὰς περὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο σημεῖον ἦτο· ἀλλ' ἀπευθύνετο ἰδίως εἰς τοὺς νεκροθήρας. Δὲν ἀνήγγελλε λάφυρα ἀλλὰ πτώματα. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ καλοκἀγαθος καπιτὰν Πάδδης εἶχε δίκαιον νὰ φρίττῃ ὁσάκις ἐσυλλογίζετο τὸν νεκρόσιμον τοῦτον φανὸν, κρεμάμενον ὡς παράσημον τοῦ θανάτου ὑπεράνω τοῦ ἄντρου τούτου ἐν ᾧ τὸ βιομήχανον ἔγκλημα ἐξέτεινε τὸ ἐμπόριόν του μέχρι τῆς σαρκὸς τῶν θυμάτων του.

Ὁ Μάστωρ Γρούφφης ἀφῆκε τὸ κατώτερον πλαίσιον τὸ ὁποῖον κατέπεσε στιβαρὸν καὶ τρόζον θορυβωδῶς.

— Μοὶ ἐφάνη ὅτι εἶδον τὴν βάρκα τοῦ Μάστωρ Βώβη πλησίον τῶν Ἀσπροκαλογήρων, εἶπεν ὁ ξενοδόχος μὲ τὸ περίλυπον καὶ γογγυστικὸν ὕφος του.— Ὁ σκύλος ἐμυρίσθη τὴν λείαν του . . . εἰς τρία λεπτὰ θὰ εἶν' ἐδῶ.

— Εἶναι ἄνθρωπος μὲ τετραπερασμένο κεφάλι, ἀντέκρουσεν ἡ ξενοδόχος ῥίπτουσα βλέμμα περιῤῥονήσεως κατὰ τοῦ συζύγου της.— Ἂν εἶχες ἀρκετὸν νοῦν διὰ νὰ ἐννοήσῃς ὅτι οὐδὲν ἄλλο εἶσαι ἢ βλάξ, Μάστωρ Γρούφφη, ἤθελες προσπαθήσει νὰ πάρῃς ἀπ' αὐτὸν κἀμποσα μαθήματα . . Ἀλλ' ὁ Θεὸς σὲ ἔκαμε τοιοῦτον διὰ νὰ μὲ παιδεύῃ διὰ τὰς ἁμαρτίας μου . . .

Ὁ Μάστωρ Γρούφφης δὲν ἤκουσε τὴν ἐνάρετον ταύτην προτροπὴν, διότι προσελκυσθεὶς ἀκουσίως πρὸς τὰς νεάνιδας τὰς ἐθεώρει μὲ ὕφος ρίκτου.

— Πολλὰ ἔχω καημένα εἰς τὴν ζωήν μου, εἶπεν, ἀλλ' ἀνάθεμα κιᾶν δὲν εἶναι κρίμα νὰ παραδώσῃ τις δύο τοιούτους ἀγγέλλους εἰς τὸν κρεωπώλην ἐκεῖνον τὸν Βώβην. . . .

— Τί λές ; ἀνεβόησεν ἡ ξενοδόχος τῆς ὁποίας τὸ κίτρινον πρόσωπον ἔγεινε πορφυροῦν ὑπ' ὀργῆς· ἀπὸ πότε ἤρχισες νὰ συλλογίζεσαι ; . . . Εἶναι ἄγγελοι, τῷ ὄντι, ἀλλὰ τί μᾶς μέλει τοῦτο ; εἴμεθα ἀρκετὰ πλούσιοι διὰ νὰ περνοῦμεν τὸν καιρόν μας εἰς τὸ νὰ κλαίωμεν ὑπὲρ τῆς δυστυχίας τῶν ἄλλων ; . . . Κατέβα νὰ δῇς ἂν ὁ λαίρδος ἀνυπομονῇ, καὶ φέρε μ' ἕνα ποτῆρι οὐίσκη. . . Ἔλα! κουνήσου! . . .

Ὁ Μάστωρ Γρούφφης ὑπήκουσε συλλογιζόμενος ἂν δὲν ἤθελεν εἶναι καλὸν νὰ σαλάξῃ καμμιᾷ μέρᾳ δυὸ τρεῖς σταλαγματιὰς ἀπὸ τὸ *σερμπέτι* τοῦ Βώβ-Λαντέρνα μεσ' στὸ *οὐίσκη* τῆς γυναικός του διὰ νὰ τὴν ἀποκοιμίσῃ καλὰ καλά.

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ ὀρθὸς λόγος τοῦ Μάστωρ Γρούφφη τῷ ἀπεκρίθη ὅτι ἤθελεν εἶναι ἔτι καλλίτερον νὰ διπλασιάσῃ τὴν δόσιν, καὶ νὰ ἐνσταλάξῃ ἓξ ἢ ὀκτὼ σταγόνας, ἵνα ἀποφύγῃ πάντα κίνδυνον τοῦ νὰ ἴδῃ πάλιν τὴν ζαχαρόστομον ξενοδόχον ἐξυπνοῦσαν.

Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ τὸ σκεφθῇ ὡριμώτερον ἐν ἀνέσει.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐπέστρεφεν ν' ἀναγγείλῃ ὅτι ὁ λαίρδος ἐξηκολούθει παρακαθήμενος ἡσύχως πλησίον τοῦ πυρὸς, βεβυθισμένος εἰς τὴν ὁμίχλην τοῦ πνεύματός του, κροῦσμα κώδωνος ἠκούσθη ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του.

— Ἰδοὺ ἦλθεν ὁ Μάστωρ Βώβης εἶπεν ἡ ξενοδόχος· — ὥστε δουλειά μας εὐθύς! Ἐπελάβοντο λοιπὸν ἀμφότεροι τῆς τραπέζης, τὴν μετεκόμισαν εἴς τινα γωνίαν τοῦ θαλάμου, καὶ ὁ Μάστωρ Γρούφφης ἁρπάσας διὰ τοῦ κόρακος σχοινίον τι περιτυλιγμένον εἴς τινα τροχαλίαν προσηλωμένην εἰς μίαν δοκὸν τῆς ὀροφῆς τὴν κατεβίβασε μέχρι τοῦ ἐδάφους.

Ἐν τούτοις ἡ ξενοδόχος ἀπεχώριζεν ἄνευ πολλῆς προσοχῆς τὰς δύο ἀδελφὰς, αἵτινες διετέλουν εἰσέτι ἐνηγκαλισμέναι. Ἦτο βεβαία ὅτι τοῦ λοιποῦ οὐδεὶς ὑπῆρχε κίνδυνος τοῦ νὰ ἐξυπνήσωσι.

Δύο ὀθόναι ἐξηπλώθησαν χαμαί· ὁ Γρούφφης καὶ ἡ σύζυγός του περιετύλιξαν ἐντὸς μιᾶς ἐξ αὐτῶν τὴν Κλάρην, καὶ τὴν ἐναπέθεσαν ἐντὸς εἴδους αἰώρας (hamac) ἣν προηγουμένως εἶχον προσθέσει εἰς τὸ σχοινίον. Συνήθως ἡ κλίνη αὕτη δὲν ἐχρησίμευεν εἰς τοὺς ζῶντας.

Ὁ Μάστωρ Γρούφφης ἥρπασε κρίκον τινὰ σιδηροῦν καταπεπτωκότα καὶ προσηρμοσμένον εἰς τὸ ἔδαφος ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔκειτο πρὸ ὀλίγου ἡ τράπεζα, καὶ ἀνεσήκωσε καταβόθρακτην τινὰ, ὅστις ἔτριζεν ἐπὶ τῶν ἐσκωριασμένων στροφίγγων του, ἀποκαλύπτων ζοφερόν τινα καὶ κεχηναίαν ὀπήν.

— Ποῖος εἶσαι ; ἠρώτησε σιγανά.

— Fellow (Σύντροφος) ἀπεκρίθη ἐκ βαθέων ἡ φωνὴ τοῦ Βώβ-Λαντέρνα.

Ἡ τροχαλία ἤρχισε νὰ στρέφηται, καὶ ἡ λευκὴ δεσμὶς ἡ περιέχουσα τὴν Κλάρην ἐγένετο ἄφαντος ἐντὸς τῆς ὀπῆς.

— Μὴ τόσο δυνατά, μὴ τόσο δυνατά! ἀνεβόησεν ὁ Βωβλαντέρνας μετ' ἀνησυχίας. Θὲς νὰ μοῦ βλάψῃς τὸ πρᾶμά μου, ἀρχικακοῦργε ; Ποιὰ ἀπ' τῆς δυὸ εἶν' αὐτή.

—Νὰ μὲ πάρ' ὁ διάολος, ἂν ἔβαλα ἐπανώγραμμα στὴ ῥάχη της, εἶπεν ὁ Μάστωρ Γρούφφης μὲ

τόνον ὀργίλον· — εἶναι κείνη ποῦ μοῦτυχε πρώτη, τὴν βαστᾷς ;

— Στάσου λιγάκι !... μὴ κάνῃς ἀνοησίαις! Δὲν εἶναι ἀπὸ σίδερο, τὸ ξέρεις ἀρχισφάχτη; Νά! τὸ βαζῶ τὸ καλό μου τὸ κοριτσάκι. Νὰ δοῦμε καὶ τἄλλο.

Τὸ σχοινίον ἀνεσύρθη πάλιν, ὁ δὲ Μάζωρ Γρούφης ἐν τούτοις περιτυλίξας τὴν Ἄνναν, τὴν εἶχεν ἑτοίμην καὶ αὐτὴν διὰ τὸ ταξείδιόν της. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἀνδρόγυνον τὴν ἐναπέθετεν εἰς τὴν αἰώραν, βημάτων κρότος ἠκούσθη εἰς τὴν θύραν, καὶ τὸ σκυθρωπὸν πρόσωπον τοῦ Λαίρδου ἐφάνη ἐπὶ τοῦ κατωφλίου.

Ἡ Κυρὰ Γρούφη ἔντρομος ἀφῆκε τὸ κρατούμενον, καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς Ἄννης μὴ ὑποστηριζομένη πλέον ἔπεσεν ἔξω τῆς αἰώρας, καὶ πίπτουσα ἀνύψωσε μίαν γωνίαν τῆς ὀθόνης, ἥτις τὴν περιεκάλυπτεν. Οἱ δὲ μακροὶ καὶ λελυμένοι πλόκαμοί της ἐξεχύθησαν πάραυτα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ὁ Λαῖρδος ἀνέβη τὴν κλίμακα οὐχὶ ὑποψίᾳ ἢ περιεργείᾳ φερόμενος, ἀλλ' ὑπὸ τῆς φυσικῆς τάσεως τοῦ νοός του, ἥτις πολὺ συχνὰ τὸν παρέφερε πέραν τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου τούτου, ὅπως συμβαίνει εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τῆς δευτέρας λεγομένης ὁράσεως, δεισιδαιμονίας ἥτις κατέστη ἐνδημικὴ ἐν Σκωτίᾳ. Αἱ συμφοραὶ καὶ τὰ σφάλματα τριακυμιώδους παρελθόντος τὸν ἔκαμνον νὰ προορᾷ ἄλλα σφάλματα καὶ ἄλλας δυστυχίας, καὶ κατὰ μέγα μέρος τὸ μίγμα τοῦτο τῶν παλαιῶν παθημάτων καὶ τῆς μελλούσης λύπης διετάραττε τὴν ψυχήν του εἰς τοσοῦτον, ὥστε νὰ φαίνεται εἰς τὰ ὄμματα τῶν ξένων σχεδὸν ὡς παράφρων.

Ἦλθε λοιπὸν ἐκεῖ αὐτομάτως καὶ χωρὶς νὰ σκέπτηται, καὶ διότι συνήθως εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο κατέλυε.

— Φύγετ' ἀπ' ἐδῶ, εἶπεν ἐξερχόμενος, θέλω νὰ ἤμαι μόνος.

Ἡ Κυρὰ Γρούφη μ' ὅλην τὴν σύγχυσίν της εἶχε τὴν παρουσίαν τοῦ νοὸς τοῦ νὰ τεθῇ μεταξὺ τῆς Ἄννης καὶ τοῦ Λαίρδου.

— Ἔχομ' ἀκόμη μιὰ μπάλλα νὰ καταιβάσωμεν, αὐθέντη, εἶπε προσκαλέσασα εἰς βοήθειαν τὸ ἐρασμιώτατον μειδίαμά της, —τώρα σᾶς δίδομεν τὸ δωμάτιόν σας.

Ὁ Λαῖρδος προυχώρησε βραδέως εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ θαλάμου, τὸ δὲ περίλυπον καὶ ἀκίνητον βλέμμα του ἐδείκνυεν, ὅτι οὐδὲν ἔβλεπεν ἐκ τῶν συμβαινόντων πέριξ αὐτοῦ.

— Ἄρες τὸ σχοινί! κακορρίζιτε, ἄρες τὸ σχοινί! ἐμουρμούρισεν ἡ Κυρὰ Γρούφη ἡμιεσταμμένη πρὸς τὸν σύζυγόν της, ὅστις ἴστατο ὡς ἀπολιθωμένος.

— Νὰ φωνάξετε μίαν ἅμαξαν, εἶπεν ὁ Λαῖρδος, θέλω νὰ ὑπάγω εἰς Κορνιχίλλην ἵνα ἴδω τὰς θυγατέρας μου.

— Ὦ! πόσον θὰ χαροῦν αἱ ταλαίπωροι κόραι! ἐτόλμησε νὰ προφέρῃ ἡ Κυρὰ Γρούφη, ἥτις τρομαφεῖσα πρὸς τὸν σύζυγόν της — Ἄθλιε, τῷ λέγει, δὲν ἀφίνεις τὸ σχοινί ;

Ἀλλ' ὁ ξενοδόχος ἔμενεν ἐμβρόντητος. Ναὶ μὲν ἦτο κακοῦργος ἀτρόμητος, ἀλλὰ πολὺ ἀπεῖχε τοῦ νὰ ἐξισοῦται κατὰ τὴν ἐντέλειαν μὲ τὴν γυναῖκά του, καὶ ἡ παρουσία τοῦ πατρὸς ἐνώπιον τῶν δύω θυσιασθεισῶν θυγατέρων του, τὸν ἔκαμνε νὰ παγόνῃ ἀπὸ φρίκην καὶ φόβον ἐνταὐτῷ.

Ἐν τούτοις ὁ Λαῖρδος εἶχε φθάσει εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου, καὶ ἡ Κυρὰ Γρούφη μόνη τὸν ἀπεχώριζεν ἀπὸ τῆς κρεμαμένης ἐπὶ τοῦ κεχηνότος καταῤῥάκτου θυγατρός του.

Τὸ δωμάτιον ἐφωτίζετο ὑπὸ μιᾶς μόνης λαμπάδος, κειμένης ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ δείπνου, τῆς ὁποίας ὅμως τὸ φῶς ἔπιπτε κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τοῦ ὡραίου προσώπου τῆς Ἄννης.

Ἀκόμη ἓν βῆμα καὶ ὁ Λαῖρδος εὑρίσκετο κατὰ πρόσωπον μὲ τὴν θυγατέρα του.

Ὁ Γρούφης ἦτο ὠχρὸς ὡς σινδόνη, ἀλλ' ἡ ξενοδόχος εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμὴν ἥρπασεν αἴρνης τὸ σχοινίον τοῦ κώδωνος, καὶ ἔσυρεν αὐτὸ ὅλαις δυνάμεσιν. Ὁ κώδων ἔκρουσε, καὶ ἐνῷ ὁ Λαῖρδος διὰ φυσικοῦ κινήματος ὕψωνε τὴν κεφαλὴν ἵνα ἴδῃ πόθεν ἤρχετο ὁ κρότος, ἡ Κυρὰ Γρούφη διὶ ἑνὸς πηδήματος ἔρθασεν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἔσβεσε τὴν λαμπάδα.

Σκότος πυκνότατον κατέλαβε τὸν θάλαμον, ἀλλὰ συγχρόνως κραυγὴ τρομερὰ τοῦ Λαίρδου ἐδήλωσεν ὅτι εἶχε λάμψειν ἀρκούντως.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἀπέπτη ἡ τελευταία λάμψις τῆς λαμπάδος, ὁ Ἄγκος εἶδε τὸ πρόσωπον τῆς θυγατρός του, ἴσως μόνον ἐπὶ ἑνὸς εἰκοστοῦ τοῦ δευτερολέπτου, ἀλλ' ὁπωσδήποτε τὸ εἶδεν ὠχρὸν καὶ περιβεβλημένον κόμην λελυμένην, καὶ κρεμαμένην ὑπεράνω τοῦ κεχηνότος καταῤῥάκτου.

Ἠσθάνθη ἐν τῇ καρδίᾳ ὀδύνην τοσοῦτον ὀξεῖαν, ὥστε τὰ γόνατά του ἐκάμφθησαν, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ πέσῃ ὕπτιος. Αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν του διετάθησαν, ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἴδῃ ἀκόμη· εἶτα δὲ συρόμενος ὑπὸ τῆς συνήθους ῥοπῆς τῶν ἰδεῶν του πρὸς τὰ ὑπὲρ φύσιν, ἠρώτησεν ἑαυτὸν· μήπως τὸ ὁραθὲν ἦτο ὀπτασία;

Ἡ δὲ ὀπτασία αὕτη τί ἀνήγγελλε ; Τρομερὸν κίνδυνον...

Προυχώρησεν ἓν βῆμα οὐχὶ πρὸς τὴν ταλαίπωρον Ἄνναν, ἀλλὰ πρὸς τὴν θύραν ἵνα δράμῃ εἰς Κορνιχίλλην, νὰ τεθῇ μεταξὺ τῶν δύω θυγατέρων του καὶ τοῦ κινδύνου τῆς φαντασίας του.

Ἡ Κυρὰ Γρούφη ἔντρομος γενομένη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῆς κραυγῆς τοῦ Λαίρδου, ἥτις ἐδήλωσεν αὐτῇ τὴν ματαίωσιν τοῦ στρατηγήματός της, ἀνέλαβε πάραυτα τὸ θάῤῥος της, καὶ βλέπουσα ὅτι ἔμενεν ἀκίνητος, ἐπανῆλθε πλησίον τοῦ καταῤῥάκτου, ἥρπασε τὸ σχοινίον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ συζύγου της, ἡ τροχαλία ἐῤῥάφη καὶ ἡ Ἄννα κατέπεσεν ὡς ὄγκος ἄψυχος εἰς τὸν πυθμένα τῆς λέμβου.

—Ὦ! ποῦ νὰ πάρ' ἡ ὀργή! ἐγόγγυσεν ὁ Βώβης· — ὁ κακοῦργος ὁ Γρούφφης μοῦ τὰ πετᾷ σὰν κουρέλια.

— Τράβα τὰ κουπιά σου! διέκοψε ζωηρῶς ὁ ξενοδόχος, καὶ ὁ στιβαρὸς καταῤῥάκτης κατέπεσε μὲ πάταγον.

Ὁ κρότος οὗτος ἔκαμε τὸν Ἄγκον Μὰκ-Φαρλάνην νὰ σκιρτήσῃ ὑπὸ τρόμου, καὶ μετέδωκεν αὐτῷ τὴν αἴσθησιν τῆς ἀληθείας.

— Ἡ θυγάτηρ μου! ἀνέκραξεν ὁρμῶν πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εἶχεν ἰδεῖ τὴν Ἄνναν· — ὦ! εἶδον τὴν θυγατέρα μου!

— Ἡ θυγάτηρ σας! ἐπανέλαβεν ὁ ξενοδόχος προσπαθοῦσα νὰ ξεκαρδισθῇ ἀπὸ τὸν γέλωτα· — ἀκοῦτε, κύριε Γρούφφη, ὁ Ἀλῖρδος εἶδε τὴν θυγατέρα του.

Ὁ Ἀλῖρδος εἶδε τὴν θυγατέρα του, εἶπεν αὐτομάτως ὁ Γρούφφης.

Ὁ Μὰκ-Φαρλάνης ἔψαυεν ἐν τῷ σκότει παντοχοῦ, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο εὗρισκεν ἢ τὸ ἔδαφος.

— Νὰ μοῦ φέρετε φῶς ἀμέσως! ἐφώναξε μὲ τόνον προσταγῆς· — φῶς νὰ μοῦ φέρετε εὐθύς!

— Νὰ, νὰ, τώρα εὐθύς, εὐγενέστατε, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ θυμώσητε διὰ τοσοῦτον ἀσήμαντον πρᾶγμα.

Καὶ πάραυτα ἡ Κυρὰ Γρούφφη ἥναψε πάλιν τὴν λαμπάδα εἰς τὸν σωλῆνα τοῦ φωταερίου τοῦ φωτίζοντος τὴν κλίμακα.

Ὁ Ἀλῖρδος συσφίγγων τὸ μέτωπόν του διὰ τῶν δύω χειρῶν του, περιέστρεψε τὰ βλέμματά του μετ' ἀπληστίας· ἡ δὲ Κυρὰ Γρούφφη ἀνελαβοῦσα τὸ μειδίαμά της, τῷ εἶπε μειλιχίως.

— Ἡ αὐθεντία σας ἐκοιμᾶτο πλησίον τοῦ πυρὸς, μήπως εἶδε κἀνὲν δυσάρεστον ὄνειρον;

— Εἶδον, εἶπεν ὁ Ἄγκος θυμαλγῶς· — ὦ! εἶδον κάλλιστα! ἔκειτο ἐκεῖ, εἴτε νεκρὰ εἴτε κοιμωμένη.

Ἔκλινεν ἵνα δείξῃ τὸ μέρος, καὶ λευκόν τι πρᾶγμα εἵλκυσε τὴν προσοχήν του, τὸ ὁποῖον ἥρπασε ζωηρῶς.

Ἦτο μανδήλιον λεπτοῦρὲς, φέρον τὰ ἀρκτικὰ γράμματα Κ. Μ. Φ. κεντημένα ὑπεράνωθεν κλωναρίου σμίλακος.

Ὁ Ἀλῖρδος ἀνωρθώθη δι' ὅλου τοῦ ἀναστήματός του, οἱ ὀφθαλμοί του ἐβάλλιψαν φλόγας, καὶ ἐξέπεμψεν ὠρυγμὸν ὑπόκωφον.

— Καὶ ἡ Κλάρα! ἀνεβόησε μὲ φωνὴν ὡς ἐκ βαράθρου ἐξερχομένην, καὶ αἱ δύω! .. καὶ αἱ δύω συγχρόνως!

Τοσοῦτος ὑπῆρχεν ἀναδιπλασιασμὸς ἀπειλῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ἀλῖρδου, ὥστε ἡ ξενοδόχος ἔφυγε τρέμουσα καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν ὀπισθέντης ἀφίνουσα τὸν σύζυγόν της εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Ὑψίστου.

Ὁ Ἄγκος προϋχώρησε βραδέως πρὸς αὐτὸν, ἐπελάβετο δρᾶξ τοῦ στήθους αὐτοῦ, καὶ τὸν ἔῤῥιψεν ὑποκάτω ἑαυτοῦ ὡς νὰ ἦτο παιδίον.— Ἔλεος! ἔλεος! εἶπεν οἰμώζων ὁ ξενοδόχος ἡμιθανὴς ὑπὸ τρόμου.

Ὁ Ἄγκος τοῦ ὁποίου οἱ ὀδόντες ἦσαν συνεσφιγμένοι καὶ σχεδὸν συντριβόμενοι ὑπὸ τῆς ὀργῆς, ἐπειράθη τρὶς ἵνα προφέρῃ τὰς λέξεις ταύτας.

— Τὰς ἐφονεύσατε;

— Ὄχι αὐθέντα μου, στὴν ψυχή μου σᾶς λέγω ὄχι, ἀνεβόησεν ὁ Γρούφφης,— ὀλίγον ὄπιον κατέπιον καὶ τίποτε ἄλλο.

Παρατεταμένος στεναγμὸς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στήθους τοῦ Ἀλῖρδου.

— Ἄκουσον, εἶπεν, ἂν μοῦ πῇς ψεύματα ἐχάθης.

— Μὰ τὸ ὄνομα τοῦ Παναγίου Θεοῦ δὲν ἠξεύρω τίποτε εἶπεν ὁ Γρούφφης. — Ὁ Ἄγκος τὸν ἔσυρε πρὸς τὴν θυρίδα, τῆς ὁποίας ἀνύψωσε τὸ πλαίσιον.

— Βλέπεις τὴν λέμβον ἐκείνην; ἠρώτησε.

Ὁ Βώβης θέλων νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ἡ πραμάτειαις του ἦσαν εἰς καλὴν κατάστασιν εἶχεν ἀργοπορήσει ὀλίγον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ λέμβος του μόλις ἀπεῖχε τεσσαράκοντα ὀργυιὰς ἐκ τῆς θυρίδος. Ὁ Γρούφφης τὸν ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου εἰς τὸν Ἀλῖρδον, ὅστις πάραυτα ἀναβὰς ἐπὶ τῆς θυρίδος ἐῤῥίφθη εἰς τὸν Τάμεσιν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

—

Ο ΓΕΛΩΣ.

Εσθε πολὺ φιλόγελως ἀγαπητέ μοι φίλε Μ. εἶπον ἐσχάτως εἴς τινα φίλον μου λίαν εὔθυμον. — Δὲν ἐνθυμεῖσθε τὴν λατινικὴν παροιμίαν risus abundat in ore stultorum? — Φίλε μου μοὶ λέγει, τὸν γέλωτα θεωρῶ ὡς μουσικὴν τῆς καρδίας, καὶ ὡς προτέρημα τοῦ λογικοῦ ὄντος, διότι τὰ ζῶα μόνον δὲν γελῶσι.

—

ΟΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ.

Πατήρ τις εἰσελθὼν μετὰ τοῦ υἱοῦ του εἴς τι βιβλιοπωλεῖον διὰ ν' ἀγοράσῃ δι' αὐτὸν γεωγραφικοὺς πίνακας τῷ προσέφερε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸν χάρτην τῆς Εὐρώπης, λέγων·

— Πῶς σου φαίνεται αὐτὸς Γεώργιε;

— Ἀτελὴς, πάτερ μου.

— Διὰ τί;

— Διότι δὲν ἔχει σημειωμένην τὴν Μόσχαν.

— Καὶ δὲν ἐνθυμεῖσαι ἀνόητε ὅτι τὴν ἔκαυσαν!

« *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος* ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 26 Δεκεμβρίου 1853. Ἀριθ. 24

ΟΘΕΛΛΟΣ

ΗΤΟΙ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΕΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΤΟΥ ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΥ

(Συνέχεια Πρᾶξις Δ'. Σκηνὴ Β'.)

ΔΥΣ. Δικαίως πάσχω ταῦτα, δικαιότατα. Ὁποία ὑπῆρξεν ἡ διαγωγή μου ὥστε νὰ παράσχῃ αὐτῷ τὴν ἐλαχίστην λαβὴν κατηγορίας;

(Ἐπανέρχεται ἡ Αἰμιλία)

ΙΑΓ. Τί ἐπιθυμεῖτε δέσποινά μου; πῶς ἔχετε;

ΔΥΣ. Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς τὸ εἰπω. Οἱ ἀνατρέφοντες νήπια ἐπιπλήττουσιν αὐτὰ διὰ τρόπου ἠπίου, καὶ διὰ ποινῶν ἐλαφρῶν, καὶ αὐτὸς ἠδύνατο νὰ κάμῃ τὸ αὐτὸ, ἐπειδὴ σᾶς βεβαιῶ ὅτι εἶμαι νήπιον πρὸς ἐπίπληξιν.

ΙΑΓ. Τί συμβαίνει, κυρία μου;

ΑΙΜ. Φεῦ! Ἰάγε, ὁ αὐθέντης τόσον τὴν ἐξύβρισε, τοιούτους περιφρονητικοὺς καὶ ἀτιμωτικοὺς λόγους ἐξήμεσε κατ' αὐτῆς, ὁποίους οὐδεμία ψυχὴ ἐνάρετος δύναται νὰ ὑποφέρῃ.

ΔΥΣ. Μοὶ ἁρμόζουσι ταῦτα, Ἰάγε;

ΙΑΓ. Ποία;

ΑΙΜ. Τὴν ὠνόμασεν ἄτιμον! Ὁ μεθυσμένος ἐπαίτης δὲν ἤθελε προστίψει τοιαύτας ὕβρεις εἰς τὴν σύζυγόν του.

ΙΑΓ. Καὶ διὰ τί;

ΔΥΣ. Δὲν γνωρίζω, διότι εἶμαι βεβαία ὅτι δὲν εἶμαι τοιαύτη.

ΙΑΓ. Τί σας ὀνομάζει, ὡραία κυρία μου;

ΔΥΣ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σᾶς λέγει ἡ σύζυγός σας ὅτι μοὶ εἶπεν ὁ αὐθέντης μου· *(Κλαίει)*.

ΙΑΓ. Μὴ κλαίῃς, μὴ κλαίῃς. Ὢ τῆς δυστυχίας!

ΑΙΜ. Ἀπέρριψε τοιαύτας καὶ τοσαύτας εὐγενεῖς προτάσεις γάμου, καὶ ἐγκατέλιπε γονεῖς, πατρίδα καὶ φίλους διὰ νὰ ὀνομασθῇ ἄτιμος; Δὲν ἀρκεῖ τοῦτο διὰ νὰ τὴν κάμῃ νὰ κλαύσῃ;

ΔΥΣ. Ἡ μαύρη μου μοῖρα τὸ εἶχε.

ΙΑΓ. Ἄ! τὸν ἀπονενοημένον! Πῶς τοῦ κατέβη αὐτὴ ἡ τρέλλα;

ΔΥΣ. Κύριος οἶδε.

ΑΙΜ. Ἀνάθεμά με ἂν δὲν τοῦ ἐφύσησεν εἰς τὸ μυαλὸν τὴν συκοφαντίαν ταύτην κανεὶς θεοκατάρατος κακοῦργος, ἀχρεῖος ἀπατεών, δόλιος τυχοδιώκτης θηρεύων ὑπούργημα. Νὰ μὴ ζήσω ἂν δὲν ἔχῃ οὕτω.

ΙΑΓ. Ἄπαγε! ὑπάρχει τοιοῦτος ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον! ἀδύνατον.

ΔΥΣ. Ἐὰν ὅμως ὑπάρχῃ, ὁ Θεὸς νὰ τὸν συγχωρήσῃ.

ΑΙΜ. Νὰ τὸν συγχωρήσῃ ἡ κρεμάλα! καὶ ὁ Ἅδης νὰ κατατρώγῃ τὰ ὑγιά του! Διὰ τί νὰ τὴν ὀνομάσῃ ἄτιμον; Μὲ ποῖον συνομιλεῖ; ποῦ; καὶ πῶς;, καὶ πότε; καὶ ποία πιθανότης ὑπάρχει τούτου; Ὁ Μαῦρος ἀπατᾶται ὑπότινος κατοχθονίου συκοφάντου, ὑπότινος χαμερπεστάτου καὶ δυσεδεστάτου κακούργου.

— Ὦ Θεέ μου! εἴθε ν' ἀπεκάλυπτες τοὺς τοιούτους καὶ νὰ ἔδιδες ἀπὸ μίαν μάστιγα εἰς τὴν χεῖρα ἑκάστου τιμίου ἀνθρώπου, ἵνα μαστίξωσι τὸν κακοῦργον ἀπὸ τὸ ἓν ἄκρον τῆς γῆς εἰς τὸ ἄλλο ἀπ' ἀνατολῶν μέχρι δυσμῶν!

ΑΙΜ. Νὰ τὸν πάρ' ἡ ὀργή, τὸν κακορρίζικον. Κἀνὲν τοιοῦτον ἀξιότιμον ὑποκείμενον θὰ ἦτο κ' ἐκεῖνος ποῦ σ' ἔκαμε νὰ μὲ ὑποπτεύσῃς μὲ τὸν Μαῦρον καὶ ἔφερε τὰ μυαλά σου ἄνω κάτω.

ΙΑΓ. Τί ἐλαφρὴ ποῦ εἶσαι!

ΔΥΣ. Φίλε μου Ἰάγε, τί νὰ κάμω διὰ ν' ἀποκτήσω πάλιν τὴν ἀγάπην τοῦ αὐθέντου μου; Καλοκάγαθε φίλε, ὕπαγε εἰς αὐτὸν καὶ φώτισαί τον, διότι μὰ τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ ἀγνοῶ πῶς ἀπώλεσα τὴν εὔνοιάν του. Ἰδού σοι ὁρκίζομαι γονυπετὴς ἐνώπιον τοῦ Ὑψίστου *(γονατίζει)*.

Ἂν ποτε ἥμαρτον κατὰ τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ εἴτε διανοίᾳ εἴτε ἔργῳ, εἴτε διὰ τῆς ὁράσεως, καὶ ἐὰν εἰσέτι δέν τον ἀγαπῶ, καὶ δὲν ἠγάπων αὐτὸν καὶ θέλω ἀγαπᾷν αὐτὸν πάντοτε ἐκ βάθους ψυχῆς νὰ μὴ ἴδω πλέον ἡμέραν εὐτυχίας ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ δυσμένεια δύναται νὰ ἐπιφέρῃ μεγάλας μεταβολὰς, καὶ ἡ δυσμένεια αὐτοῦ δύναται νὰ καταστρέψῃ τὴν ζωήν μου, ἀλλ' οὐδέποτε θέλει δυνηθῇ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην μου. Δὲν δύναμαι νὰ προφέρω τὸ ὄνομα *ἑταίρα*, τὸ ὁποῖον μοὶ ἀποδίδει, καὶ αἰσθάνομαι ἤδη ἀποστροφὴν πρὸς ἐμαυτὴν διότι τὸ ἐπρόφερα· ὅσον δὲ διὰ τὴν πρᾶξιν ἥτις ἤθελε μὲ καταστήσει ἀξίαν τοῦ τοιούτου ὀνόματος, οὐδ' ἅπαντες οἱ μάταιοι θησαυροὶ τῆς γῆς δὲν ἤθελον δύνασθαι νὰ μὲ καταπείσωσι νὰ πράξω αὐτήν.

ΙΑΓ. Σὰς παρακαλῶ, κυρία μου, ἡσυχάσατε. Φαίνεται ὅτι εἶναι θυμωμένος κατὰ συνέπειαν τῶν διατάξεων τῆς κυβερνήσεως, καὶ τὰ βάλλει μὲ ὑμᾶς.

ΔΥΣ. Εἴθε νὰ ἦναι ὅπως λέγετε.

ΙΑΓ. Σὰς ἐγγυῶμαι ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα.

(Ἀκούοντι σίλ· ιγγε.)

Ἀκούετε; μᾶς προσκαλοῦσιν εἰς τὸ δεῖπνον, καὶ ὁ μέγας ἀπεσταλμένος τῆς Βενετίας σᾶς περιμένει. Εἰσέλθετε καὶ μὴ κλαίετε· τὰ πάντα διαρθοῦνται. (Ἐξέρχονται Δυσδ. καὶ Αἰν. εἰσέρχεται ὁ Ῥοδερίγος.)

— Τί νέα Ῥοδερίγε;

ΡΟΔ. Μοὶ φαίνεται ὅτι δὲν φέρεσθε δικαίως πρὸς ἐμέ.

ΙΑΓ. Πόθεν τὸ συμπεραίνετε;

ΡΟΔ. Καθ' ἑκάστην ἐφευρίσκεις μηχανήματα διὰ νὰ μὲ ἐμπαίζῃς καὶ νὰ μὲ ξεφορτόνεσαι, καὶ ὡς μοι φαίνεται, νὰ ἀπομακρύνῃς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀπὸ τοῦ σκοποῦ μου παρὰ νὰ μὲ φέρῃς πλησίον αὐτοῦ. Δὲν δύναμαι πλέον νὰ ὑπομείνω τοῦτο, καὶ οὐδὲ ἔχω σκοπὸν νὰ χωνεύσω ἐν ἡσυχίᾳ ὅ,τι ὑπέφερα ἤδη ὡς ἀνόητος!

ΙΑΓ. Θέλετε νὰ μ' ἀκούσητε, Ῥοδερίγε;

ΡΟΔ. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἤδη ἤκουσα ἀρκετά· διότι οἱ λόγοι σου οὐδεμίαν συγγίνειαν ἔχουσι μὲ τὰς πράξεις σου.

ΙΑΓ. Ἀδίκως μὲ κατηγορεῖτε.

ΡΟΔ. Δικαίως σᾶς κατηγορῶ. Κατεδαπάνησα ὅλην τὴν περιουσίαν μου. Τὰ κοσμήματα τὰ ὁποῖα σοὶ ἔδωκα νὰ φέρῃς εἰς τὴν Δυσδαιμόναν, ἤρκουν νὰ διαφθείρωσι μίαν ἐστιάδα. Μοὶ εἶπες ὅτι τὰ ἐδέχθη, καὶ ὅτι ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ μὲ ἴδῃ προσεχῶς καὶ νὰ γνωρισθῇ μετ' ἐμοῦ· ἀλλὰ ποῦ ταῦτα μέχρι τοῦδε;

ΙΑΓ. Ναὶ, ναὶ, ἐξακολουθεῖτε, πάγει καλά.

ΡΟΔ. Ναὶ, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἐξακολουθήσω, καὶ δὲν πάγει καλά. Στὴ ζωή μου σοῦ λέγω, εἶναι καταχθόνιον τοῦτο, καὶ ἤρχισα νὰ αἰσθάνωμαι ὅτι ἔγεινα παίγνιον τῆς πανουργίας σου.

ΙΑΓ. Λοιπὸν εἶπες ὅ,τι εἶχες νὰ εἴπῃς.

ΡΟΔ. Ὄχι, κύριε, δὲν εἶπον ἄλλο ἢ ὅ,τι σκοπεύω νὰ κάμω.

ΙΑΓ. Ἄ! τώρα βλέπω ὅτι ἔχεις αἷμα εἰς φλέβας σου, καὶ ἀπὸ τοῦδε σὲ ὑπολήπτομαι πολὺ περισσότερον παρ' ἄλλοτε. Δός μοι τὴν χεῖρά σας, Ῥοδερίγε· συνελάβετε δικαιοτάτας ὑποψίας ἐναντίον μου, ἀλλὰ διαμαρτύρομαι ὅτι ἔπραξα πᾶν ὅ,τι ἠδυνάμην εἰς προαγωγὴν τοῦ σκοποῦ σας.

ΡΟΔ. Τοῦτο δὲν φαίνεται ἐκ τῶν πραγμάτων.

ΙΑΔ. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν φαίνεται, καὶ ἡ ὑποψία σας δὲν εἶναι ἄνευ κρίσεως εὐφυΐας. Ἀλλὰ, φίλε μου Ῥοδερίγε, ἂν οὕτως ἔχῃς ἐν ἑαυτῷ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον νῦν ἔχω μείζονα λόγον νὰ πιστεύσω ὅτι ἔχεις— ἐννοῶ ἀπόφασιν, τόλμην καὶ ἀνδρίαν, δεῖξον αὐτὸ ἀπόψε, καὶἐὰν τὴν νύκτα τῆς αὔριον δὲν ἀπολαύσῃς τοῦ ποθουμένου, στεῖλόν μοι παγίδας καὶ ἀπόκοψόν με ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς διὰ τῶν βασανιστικωτάτων μηχανῶν.

ΡΟΔ. Λοιπὸν τί εἶναι; τί συμβαίνει; Εἶναι ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ λογικοῦ, εἶναι κατορθωτόν!

ΙΑΓ. Κύριέ μου, ἦλθεν ἐπίτηδες ἀπεσταλμένος ἐκ Βενετίας, ἵνα ἐγκαταστήσῃ τὸν Κάσσιον εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ὀθέλλου.

ΡΟΔ. Εἶναι ἀληθές; λοιπὸν τότε ὁ Ὀθέλλος καὶ ἡ Δυσδαιμόνα ἐπιστρέφουσι πάλιν εἰς Βενετίαν.

ΙΑΓ. Ὄχι, φίλε μου, ἀπέρχεται εἰς Μαυριτανίαν ἀπάγων μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ὡραίαν Δυσδαιμόναν, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἐνταῦθα διαμονή του παραταθῇ ὑπὸ προσκόμματος· τὸ δὲ μέγιστον πρόσκομμα ἤθελεν εἶναι νὰ ἐκποιήσῃ τις τὸν Κάσσιον.

ΡΟΔ. Τί ἐννοεῖτε; πῶς νὰ τὸν ἐκποιήσῃ τις;

ΙΑΓ. Ἐννοῶ νὰ τὸν καταστήσῃ τις ἀνίκανον τοῦ νὰ καθέξῃ τὴν θέσιν τοῦ Ὀθέλλου· ὅπερ ἐστὶ νὰ τοῦ διαρρήξῃ τις τὸ κρανίον.

ΡΟΔ. Καὶ θέλεις νὰ πράξω ἐγὼ τὸ τοιοῦτον;

ΙΑΓ. Ναὶ, ἂν τολμᾷς νὰ ὠφελήσῃς καὶ ἱκανοποιήσῃς σεαυτόν. Τὴν νύκτα ταύτην συνδειπνεῖ μετὰ τινος ἑτταίρας, ὅπου θέλω ὑπάγει νὰ τὸν εὕρω. — Δὲν ἔλαβεν ἀκόμη τὴν ἀγγελίαν τῆς εὐτυχίας καὶ τιμῆς του. Ἐὰν λοιπὸν παραφυλάξῃς τὴν ἀναχώρησίν του ἐκεῖθεν (τὴν ὁποίαν θέλω κατορθώσει περὶ τὴν μίαν μετὰ τὰ μεσάνυκτα) δύνασαι νὰ τὸν φονεύσῃς ἐν ἀνέσει· κ' ἐγὼ θέλω συνδράμει εἰς τὴν

ἐπιχείρησίν σας, καὶ οὕτω τὸν φονεύομεν ἐξ ἡμισείας. Ἔλα, σπεῦσον καὶ μὴ θαυμάζῃς δι' αὐτὸ, ἀλλὰ δεῦρο ἀκολούθει με· θέλω σᾶς ἀποδείξει τὸν θάνατόν του τοσοῦτον ἀναγκαῖον, ὥστε θέλεις θεωρήσει σεαυτὸν ὑπόχρεων νὰ τὸν ἐξοντώσῃς. Ἡ ὥρα εἶναι ἤδη προχωρημένη, καὶ ἡ νὺξ παρέρχεται· ἐμπρός!

ΡΟΔ. Θέλω σᾶς ἐρωτήσει περαιτέρω περὶ τούτου

ΙΑΓ. Καὶ θέλετε εὐχαριστηθῆ.

(Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Ἄλλη τις αἴθουσα ἐν τῷ φρουρίῳ.

Εἰσέρχονται Λουδοβῖκος, Δυσδαιμόνα, Αἰμιλία καὶ θεράποντες.

ΛΟΥΔ. Σᾶς παρακαλῶ, κύριε, μὴ λάβητε περαιτέρω κόπον.

ΟΘΕΛ. Συγχωρήσατέ μοι, διότι ὁ περίπατος μὲ ὠφελεῖ.

ΛΟΥΔ. Κυρία μου, σᾶς εὔχομαι καλὴν νύκτα· εἶμαι ταπεινὸς καὶ εὐγνώμων δοῦλός σας.

ΔΥΣ. Εὐγενέστατε, ἡ παρουσία σας μᾶς τιμᾷ.

ΟΘΕΛ. Περάσατε, κύριε· *(Σιγὰ λῶς)*. Ἄκουσον Δυσδαιμόνα, ὕπαγε νὰ πλαγιάσῃς καὶ ἀπόπεμψον τὴν θεράπαιναν σου· τώρα ἔρχομαι.

ΔΥΣ. Προθύμως αὐθέντα μου.

(Ἐξέρχονται Ὀθέλ· Λουδ. καὶ θεράποντ.)

ΑΙΜ. Πῶς τὰ πᾶτε τώρα; φαίνεται γαληνιώτερος.

ΔΥΣ. Μοὶ λέγει ὅτι ἐπιστρέφει ἐντὸς ὀλίγου, καὶ μὲ διέταξε νὰ πλαγιάσω καὶ νὰ σᾶς ἀπομακρύνω.

ΑΙΜ. Νὰ μὲ ἀπομακρύνετε!

ΔΥΣ. Οὕτως ἐπρόσταξε, καὶ διὰ τοῦτο, φίλη μου Αἰμιλία, δός μοι τὴν νυκτερινὴν ἐνδυμασίαν μου καὶ ὑγίαινε. Δὲν πρέπει νὰ τὸν δυσαρεστήσωμεν.

ΑΙΜ Ἐπεθύμουν νὰ μὴ τὸν εἴχετε ἰδεῖ ποτέ!

ΔΥΣ. Ἐγὼ δὲν τὸ ἐπεθύμουν· διότι τὸν ἀγαπῶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ ἡ δυστροπία του καὶ αἱ ἐπιπλήξεις του καὶ ἡ περιφρόνησίς του (παρακαλῶ λύσε τὴν κόμμωσίν μου) μοὶ φαίνονται πλήρεις χάριτος

ΑΙΜ. Ἔβαλα τὰς σινδόνας τὰς ὁποίας μοὶ εἴπετε

ΔΥΣ. Πάγει καλά. — Ὦ πάτερ μου! πόσον ἀνόητος καὶ τυφλὴ εἶναι ἡ διάνοιά μας! *(Πρὸς τὴν Αἰμιλίαν)* ἐὰν ἀποθάνω πρὶν σοῦ, παρακαλῶ νὰ μὲ σαβανώσῃς μὲ τὰς αὐτὰς ἐκείνας σινδόνας.

ΑΙΜ. Ἔλα, σιωπᾶτε, τί λόγια εἶν' αὐτά;

ΔΥΣ. Ἡ μήτηρ μου εἶχε θεράπαιναν ὀνόματι Βαρβάραν· ἡ κόρη αὕτη ἠράσθη ἑνὸς νέου, ὅστις γενόμενος παράφρων τὴν ἐγκατέλιπεν. Ἡ δὲ νέα ἤξευρεν ἄσμά τι περὶ τῆς ἰτέας παλαιὸν μὲν, ἀλλ' ἐκφράζον κάλλιστα τὸ πάθος καὶ τὴν δυστυχίαν της, τὸ ὁποῖον ἄδουσα ἐξέπνευσε. Ταύτην τὴν νύκτα δὲν θέλω λησμονήσει τὸ ἄσμα ἐκεῖνο. Θὰ κλίνω τὴν κεφαλήν μου πλαγίως ὡς ἡ ταλαίπωρος Βαρβάρα, καὶ θὰ ψάλω τὸ ἄσμά της. Σὲ παρακαλῶ κάμε γρήγορα.

ΑΙΜ. Νὰ πᾶ νὰ σᾶς φέρω τὸ νυκτικὸν φόρεμά σας;

ΔΥΣ. Ὄχι ἔγάλε μου ἐδῶ τὰς καρφίδας. — Τί ἀξιόλογος ἄνθρωπος ὁ Κύριος Λουδοβίκος!

ΑΙΜ. Τί ὡραῖος!

ΔΥΣ. Ὁμιλεῖ πολὺ ὡραῖα.

ΑΙΜ. Γνωρίζω μίαν κυρίαν εἰς τὴν Βενετίαν ἥτις ἤθελε περιπατήσει ἐξυπόλυτος ἕως τὴν Παλαιστίνην διὰ νὰ τὸν ἴδῃ.

(Ἡ Δυσδαιμόνα μετὰ ὀλίγην ὀνειροπόλησιν, παραδίδεται τέλος εἰς τὴν φωνὴν τῆς ψυχῆς της καὶ ᾄδει τὸ ἄσμά της.)

ΔΥΣ. *Ἡ τάλαινα ἐκάθητο ὑπὸ συκομορέαν*
Ψάλλετε τὴν ἰτέαν,
Μὲ κεκλιμένην κεφαλὴν τὸ στῆθος της κρατοῦσα
Ψάλλετε τὴν ἰτέαν, τὴν πράσινον ἰτέαν.
Καὶ τὸ ψυχρὸν ρυάκιον πλησίον καταῤῥέον.
Στοὺς γύρους της τὸν φιλοῦσόν του ἐμίγνυσιγαλαῖον
Ψάλλετε τὴν ἰτέαν, τὴν πράσινην ἰτέαν.
Καὶ τὰ θερμά της δάκρυα κατέβρεχον ἀφθόνως
Τοὺς λίθους, καὶ τοὺς ἔτηκεν ὁ τῆς ψυχῆς της πόρος.
Ψάλλετε τὴν ἰτέαν κτλ.

Αἰμιλία σὲ παρακαλῶ βάλε αὐτὰ κατὰ μέρος· κάμε γρήγορα διότι ὅσον οὔπω θέλει εἶναι ἐδῶ.

Β'.

Μηδεὶς ἂς μέμφεται αὐτὸν, ἐμὲ τὴν τρισαθλίαν
Λυπούμενος· τοῦ συγχωρῶ τὴν ἀδιαφορίαν.
Ψάλλετε κτλ.

Ὄχι κατ' αὐτὴν τὴν τάξιν. — Ἄ! τί θόρυβος εἶναι αὐτός;

ΑΙΜ. Εἶναι ὁ ἄνεμος.

Τῷ εἶπον «Φίλε διατί μ' ἀφίνεις τὴν ἀθλίαν»
Καὶ μ' ἀπεκρίθη. «Πρόσφερε εἰς ἄλλους τὴν καρδίαν»
Ψάλλετε τὴν ἰτέαν κτλ.

Λοιπὸν ἄπελθε· καλὴν νύκτα. Οἱ ὀφθαλμοί μου κνήθονται· μήπως τοῦτο προμηνύει δάκρυα;

ΑΙΜ. Δὲν προμηνύει τίποτε.

ΔΥΣ. Ἤκουσα ὅμως νὰ τὸ λέγωσιν. — Ὦ, οἱ ἄνδρες, οἱ ἄνδρες! Αἰμιλία, πιστεύεις ἐν συνειδήσει ὅτι ὑπάρχουσι γυναῖκες αἵτινες ἀπατῶσι τοὺς συζύγους των;

ΑΙΜ. Ὑπάρχουσι καὶ τοιαῦται.....

ΔΥΣ. Καλὴν νύκτα· ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ τοῦ νὰ ὑποπέσω εἰς τοιοῦτον ἔγκλημα!

(Εἰσέρχεται εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ μεγάρου.)

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ.

ΣΚΗΝΗ Β'. *Παριστῶσα ὁδόν.*

Εἰσέρχονται Ἰάγος καὶ Ῥοδερίγος.

ΙΑΓ. Ἔλα ἐδῶ· κρύψου ὄπισθεν τοῦ στύλου τούτου· τώρα ἔρχεται. Κράτει τὸ ξίφος σου γυμνὸν καὶ ἔμπηξέ το ἐκεῖ ποῦ πρέπει, σταθερὰ καὶ μὲ ὁ-

λην σου τὴν δύναμιν. Μὴ φοβηθῇς ποσῶς, ἐγὼ θὰ κρατῶμαι ὄπισθέν σου· ἢ *τὰρ ἢ ἐπὶ τάρ*. Ἔσο λοιπὸν σταθερὸς εἰς τὴν ἀπόφασίν σου.

ΡΟΔ. Ἔσο πολὺ πλησίον μου, διότι ἐνδεχόμενον ν' ἀποτύχω.

ΙΑΓ. Ἰδοὺ, στὸ πλάγι σου· ἀνδρίζου, λάβε τὴν θέσιν σου καὶ σύρε τὸ ξίφος σου.

(Ἀποτύρεται ὀλίγον.)

ΡΟΔ. Δὲν αἰσθάνομαι πολὺν ζῆλον διὰ τὸ ἔργον τοῦτο, καὶ ὅμως οἱ λόγοι του εἶναι καταπειστικοί· ἕνας ἄνθρωπος περισσότερον ἢ ἕνας ἄνθρωπος ὀλιγώτερον εἰς τὸν κόσμον δὲν σημαίνει τίποτε.— Μιὰ σπαθιὰ καὶ ὥρα του καλή!

(Λαμβάνει τὴν θέσιν του.)

ΙΑΓ. (Κατ' ἰδίαν) Σχεδὸν κατώρθωσα νὰ ἀνάψω αἴσθημα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ξεμιαλισμένου τούτου· ἰδοὺ ἐνθουσιᾷ. Τώρα θέλει ἂς φονεύσῃ τὸν Κάσσιον, θέλει ἂς τὸν φονεύσει ὁ Κάσσιος, καὶ τὰ δύο μοὶ συμφέρουν. Ἐὰν ἐπιζήσῃ ὁ Ροδερίγος θὰ μοῦ ζητήσῃ νὰ τοῦ ἐπιστρέψω μεγάλην ποσότητα χρυσίου καὶ κοσμημάτων τὰ ὁποῖα ἀπενόσφισα παρ' αὐτοῦ ὡς δῶρα διὰ τὴν Δυσδαιμόναν. Ἀλλ' ἂς μὴ ζήσῃ οὐδ' ὁ Κάσσιος, διότι ἡ καλλονὴ τῆς μορφῆς καὶ τῶν τρόπων του μὲ κάμνει νὰ φαίνωμαι ἄσχημος· ἐκτὸς δὲ τούτου ἐνδεχόμενον ὁ Μαῦρος νὰ μ' ἀποκαλύψῃ εἰς αὐτὸν καὶ νὰ κινδυνεύσω. Λοιπὸν ἀποθανέτω! Καὶ ἰδοὺ ἀκούω αὐτὸν ἐρχόμενον.

(Εἰσέρχεται ὁ Κάσσιος.)

ΡΟΔ. Γνωρίζω τὸ βάδισμά του, ἐκεῖνος εἶναι. — Ἀχρεῖε, ἀπόθανε.

(Πλήττει τὸν Κάσσιον.)

ΚΑΣΣ. Τῷ ὄντι ἡ πληγὴ αὕτη ἠδύνατο νὰ μοὶ ἦναι θανατηφόρος, ἐὰν δὲν ἤμην τεθωρακισμένος καλλιον ἢ ὅτι νομίζετε.

(Σύρει τὸ ξίφος του καὶ πληγώνει τὸν Ροδερίγον)

ΡΟΔ. Ὦ! ἐφονεύθην!

Ὁ Ἰάγος ἐξορμῶν ἐκ τῆς θέσεώς του κόπτει τὸν Κάσσιον ὄπισθεν εἰς τὸ σκέλος καὶ φεύγει.

ΚΑΣΣ. Ὦ! πάγει τὸ σκέλος μου διὰ παντός — Βοήθεια, βοήθεια! κακοῦργοι! φόνος!

(Φαίνεται ὁ Ὀθέλλος μακρόθεν).

ΟΘΕΛΛ. Εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ Κασσίου! ὁ Ἰάγος ἐφύλαξε τὴν ὑπόσχεσίν του.

ΡΟΔ. Ὦ! ἄθλιος ἐγώ!

ΟΘΕΛΛ. Ἀ! ναί, αὐτὸς εἶναι.

ΚΑΣΣ. Βοήθειαν! βοήθειαν! φέρετε φῶς! ἂς ἔλθῃ ἕνας χειροῦργος!

ΟΘΕΛΛ. Ἐκεῖνος ἦναι· ὦ γενναῖε καὶ πιστὲ καὶ τίμιε Ἰάγε, ὅτις τοσαύτην ἔδειξες συμπάθειαν διὰ τὴν πρὸς τὸν φίλον σου ἀδικίαν! Μοὶ ἔγεινες διδάσκαλος τοῦ καθήκοντός μου. (Γύναιον, ὁ φίλτατός σου κεῖται νεκρὸς καὶ σὺ τὸν παρακολουθεῖς γιγαντιαίοις βήμασι. Ὢ ἀχρεῖα μοιχαλίς! ἔρχομαι, ἔρχομαι! Μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ οἱ ὡραῖοι ὀφθαλμοί σου, τὰ θέλγητρά σου ἀπεσβέσθησαν ἐκ τῆς καρδίας μου. Ἡ μεμολυσμένη κλίνη σου θέλει ποτισθῆν ἐκ τοῦ ἀκολάστου αἵματός σου.

(Ἐξέρχεται ὁ Ὀθέλλος).

Εἰσέρχονται Λουδοβῖκος καὶ Γρατιανὸς εἴς τινα ἀπόστασιν

ΚΑΣ. Δὲν ὑπάρχει φρουρός; δὲν διαβαίνει κανείς; φόνος ἐπράχθη! φόνος!

ΓΡΑΤ. Κἀνὲν δυστύχημα φαίνεται ὅτι ἐπράχθη, ἡ κραυγὴ αὕτη εἶναι οἰκτρά.

ΚΑΣ. Ὦ! βοήθειαν!

ΛΟΥΔ. Ἀκούετε;

ΡΟΔ. Ὦ κακοῦργε!

ΛΟΥΔ. Δύω ἢ τρεῖς οἰμωγαὶ συγχρόνως! τί νὺξ ἀποφράς! Πιθανὸν ὅμως νὰ ἦναι προσποίησις, καὶ διὰ τοῦτο δέν μοι φαίνεται ἀσφαλὲς νὰ πλησιάσωμεν ἄνευ πλείονος βοηθείας.

ΡΟΔ. Δὲν ἔρχεται κανείς; λοιπὸν ἂς ἐκρεύσῃ τὸ αἷμά μου ἕως οὗ νὰ ἐκπνεύσω.

(Εἰσέρχεται ὁ Ἰάγος κρατῶν φῶς)

ΛΟΥΔ. Ἀκούσατε

ΓΡΑΤ. Ἰδοὺ ἕνας ἔρχεται μὲ φῶς καὶ ὅπλα.

ΙΑΓ. Ποῖος εἶν' αὐτοῦ; ποῖος φωνάζει εἰς βοήθειαν;

ΛΟΥΔ. Δὲν ἠξεύρομεν.

ΙΑΓ. Δὲν ἠκούσατε κραυγήν;

ΚΑΣ. Ἐδῶ Ἰάγε, ἐδῶ διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

ΙΑΓ. Τί ἐπάθετε;

ΓΡΑΤ. Εἶναι ὁ σημαιοφόρος τοῦ Ὀθέλλου.

ΛΟΥΔ. Ναί, τῷ ὄντι πολὺ γενναῖος γρατιώτης.

ΙΑΓ. Τί ἔχετε καὶ φωνάζετε τόσον οἰκτρά;

ΚΑΣ. Ἰάγε, μὲ ἠφάνισαν οἱ κακοῦργοι! Βοήθησόν με νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν οἰκίαν μου!

ΙΑΓ. Ποῖοι εἶναι οἱ ἀχρεῖοι οἵτινες σ' ἔφεραν εἰς τοιαύτην θέσιν;

ΚΑΣΣ. Νομίζω ὅτι εἷς ἐξ αὐτῶν εἶν' ἐδῶ πλησίον μὴ δυνάμενος νὰ φύγῃ.

ΙΑΓ. Ὦ προδόται, κακοῦργοι! Κύριοι (πρὸς τὸν Λουδ. καὶ Γρατ.), τί στέκεσθε αὐτοῦ καὶ δὲν ἔρχεσθε νὰ βοηθήσητε;

ΡΟΔ. Ὦ! δράμετε εἰς βοήθειάν μου!

ΚΑΣΣ. Εἶναι εἷς ἐκ τῶν κακούργων.

ΙΑΓ. Ὦ ἀχρεῖε καὶ ἄνανδρε δολοφόνε! (Πληγόνει θανασίμως τὸν Ροδερίγον.)

ΡΟΔ. Ὦ τρισκατάρατε Ἰάγε! ὦ ἀπάνθρωπε σκύλε! ὦ! ὦ!

ΙΑΓ. Νὰ φονεύωνται οὕτως οἱ ἄνθρωποι ἐν τῷ σκότει! — Ποῦ εἶν' αὐτοὶ οἱ αἱμοβόροι δολοφόνοι! — Πόσον βαθέως κοιμᾶται ἡ πόλις αὕτη! Βοήθειαν! Τί ἄνθρωποι εἶσθε ὑμεῖς φίλοι ἢ ἐχθροί;

ΛΟΥΔ. Ἐκ τῶν πράξεών μας θέλετε κρίνει.

ΙΑΓ. Εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος. Ζητῶ συγγνώμην· ἐδῶ εἶναι ὁ Κάσσιος πληγωθεὶς ὑπὸ κακούργων.

ΓΡΑΤ. Ὁ Κάσσιος;

ΙΑΓ. Πῶς εἶσθε, συνάδελφέ μου;

ΚΑΣΣ. Μοῦ ἔκοψαν τὸ σκέλος εἰς δύο.

ΙΑΓ. Οἴ! Θεέ μου φύλαττε!— Φέρετέ μας φῶς κύριοι! ἐγὼ σοῦ τὸ δένω μὲ τὸ ὑποκάμισόν μου·

(Εἰσέρχεται ἡ Βιάγκα)

ΒΙΑΓ. Αἴ! τί τρέχει; ποῖος ἐφώναζε;

ΙΑΓ. Ποῖος ἐφώναζε;

ΒΙΑΓ. Ὦ φίλτατε Κάσσιε! ὦ Κάσσιε Κάσσιε!

ΙΑΓ. Ὢ τρισαθλία! — Κάσσιε! δύνασαι νὰ μᾶς εἴπῃς ποῖοι σὲ κατέκοψαν τοιουτοτρόπως; τοὺς γνωρίζετε;

ΚΑΣ. Ὄχι.

ΓΡΑΤ. Λυποῦμαι διότι σᾶς εὑρίσκω εἰς τοιαύτην θέσιν· σᾶς ἐζήτουν.

ΙΑΓ. Ἀκνείσατέ μοι μίαν καλτσοδέταν· ἔτσι, ὦ! ἂς εἴχομεν ἓν φορεῖον νὰ τὸν μεταφέρωμεν εὐκόλως εἰς τὴν κατοικίαν του.

ΒΙΑΓ. Φεῦ! λειποθυμεῖ.

ΙΑΓ. Κύριοι, φοβοῦμαι πολὺ ὅτι τὸ γυναικάριον τοῦτο δὲν εἶναι ξένη εἰς τὴν ὑπόθεσιν· ὑπομονή, φίλε Κάσσιε, ὀλίγην ὑπομονήν. — Φέρετε ἕνα φῶς (πλησιάζει τὸ πτῶμα τοῦ Ῥοδ.). Μᾶς εἶναι γνωστὸν τὸ πρόσωπον τοῦτο ἢ ὄχι; — Φεῦ! ὁ φίλος καὶ συμπατριώτης μου ἢ ὄχι; Ναὶ βέβαια ὁ Ῥοδερίγος· ὦ Θεέ!

ΓΡΑΤ. Ποῖος Ῥοδερίγος; ὁ Ἐνετός;

ΙΑΓ. Ναί, κύριε, ἐκεῖνος· τὸν γνωρίζετε;

ΓΡΑΤ. Ἂν τὸν γνωρίζω; καὶ βέβαια.

ΙΑΓ. Εἴσθε νομίζω ὁ κύριος Γρατιανός; — Ζητῶ τὴν τυγενῆ συγγνώμην σας· τὰ αἰματηρὰ ταῦτα συμβάντα δικαιοῦσι τοὺς τρόπους μου, οἵτινες βέβαια σᾶς ἐφάνησαν ὀλίγον ἀγροῖκοι.

ΓΡΑΤ. Ἔχω εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς βλέπω.

ΙΑΓ. Πῶς ἔχετε Κάσσιε; αἴ! φέρετε μίαν ἕδραν μετακομίσεως, μίαν ἕδραν.

ΓΡΑΤ. Ὁ Ῥοδερίγος εἶναι αὐτός;

ΙΑΓ. Ἐκεῖνος, ἐκεῖνος. — Αἴ! δὲν τὸ εἶπα καλά; μίαν ἕδραν νὰ φέρετε.

(Φέρουσι τὴν μετακομιστικὴν ἕδραν).

Κἀνεὶς χριστιανὸς ἂς τὸν μεταφέρῃ προσωπικῶς εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐγὼ πηγαίνω νὰ τοῦ φέρω τὸν χειροῦργον τοῦ στρατηγοῦ. *(Πρὸς τὴν Βιάγκαν)* Κυρία, μὴ λαμβάνετε περιττὸν κόπον. Κάσσιε, ὁ νεκρὸς οὗτος ἦτο ἄκρος φίλος μου. Πόθεν ἐπήγασεν ἡ μεταξύ σας ἔχθρα;

ΚΑΣ. Καμμίαν ἔχθραν δὲν εἶχον μαζύ του οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην, καὶ οὐδὲ γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον.

ΙΑΓ. *(Πρὸς τὴν Βιάγκαν)* Ἀ! διατί εἶσθε ὠχρά; *(Πρὸς τοὺς φέροντας τὸ φορεῖον)* Σηκώσατέ τον καὶ περιπατεῖτε, ἂς μὴ μένῃ πλέον ἐκτεθειμένος εἰς τὸν νυκτερινὸν ἀέρα. *(Ἐξέρχονται ὁ Κάσσιος καὶ ὁ Ῥοδερίγος)* Σταθῆτε, ἀγαπητοί μου κύριοι. Διατί φαίνεσθε ὠχρά, κυρία; *(Πρὸς τὴν Βιάγκαν)* Παρατηρεῖτε τὸ ἔντρομον βλέμμα της; Ἀ! κυρία ἐὰν θορυβῆσθε, ὅσον οὔπω θὰ μάθωμεν καὶ ἄλλα. Βλέπετε καλά, κύριοι; τὸ ἔγκλημα ὁμιλεῖ, καὶ ὅταν αἱ γλῶσσαι μένωσιν ἄλαλοι.

(Εἰσέρχεται ἡ Αἰμιλία).

ΑΙΜ. Οἴμοι, τί τρέχει; τί τρέχει, σύζυγέ μου;

ΙΑΓ. Ὁ Κάσσιος ἐκτυπήθη ἐδῶ στὰ σκοτεινὰ ὑπὸ τοῦ Ῥοδερίγου καὶ ὑπὸ ἄλλων ἀνθρώπων, οἵτινες ἔφυγον.

ΑΙΜ. Φεῦ! καλοί μου κύριοι! ὦ κακόμοιρε Κάσσιε!

ΙΑΓ. Αὐτὰ εἶναι τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀκολασίας Σὲ παρακαλῶ, Αἰμιλία, ὕπαγε νὰ ἐρωτήσῃς ποῦ ἐδείπνησεν ὁ Κάσσιος ἀπόψε. — Διατί τρέμετε; *(Πρὸς τὴν Βιάγκαν)*.

ΒΙΑΓ. Ἐδείπνησεν εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἀλλὰ δὲν τρέμω δι' αὐτό.

ΙΑΓ. Τῇ ἀληθείᾳ! λοιπὸν σὲ διατάττω νὰ ἔλθῃς μαζύ μου.

ΑΙΜ. Δὲν ἐντρέπεσαι; δὲν ἐντρέπεσαι ἀχρεία;

ΒΙΑΓ. Δὲν εἶμαι ἀχρεία, εἶμαι τιμιωτάτη διαγωγῆς, ὅσον καὶ σὺ ἤτις μὲ ὑβρίζεις.

ΑΙΜ. Ὅσον ἐγώ! καταισχύνη ἐπὶ τοῦ προσώπου σου!

ΙΑΓ. Καλοκἀγαθοι κύριοι, ἂς ὑπάγωμεν νὰ ἴδωμεν τὸν Κάσσιον θεραπευόμενον — ἔλα, ἔλα κυρία, πρέπει νὰ μᾶς ἐξομολογηθῇς καὶ ἄλλα. — Αἰμιλία, σὺ τρέξε εἰς τὸ ἄγυ νὰ εἴπῃς εἰς τὸν αὐθέντην μου καὶ εἰς τὴν δέσποινάν μου ὅ,τι συνέβη. Περάσατε ἐμπρός, σᾶς παρακαλῶ. *(Κατ' ἰδίαν)* Ταύτην τὴν νύκτα ἢ τὴν ἔκαμα ἢ τὴν ἔπαθα.

ΣΚΗΝΗ Β'. *Παριστῶσα κοιτῶνα, ἐν ᾧ κεῖται ἐπὶ τῆς κλίνης κοιμωμένη ἡ Δυσδαιμόνα, καὶ πλησίον αὐτῆς ἀναμμένος λύχνος. Εἰσέρχεται ὁ Ὀθέλλος, κρατῶν γυμνὸν τὸ ξίφος του.*

ΟΘΕΛ. Ὦ! ἡ αἰτία, ἡ αἰτία τούτου! Ἂς μὴ ὀνομάσω αὐτὴν, ὦ ἀστέρες ἀγνοί! — Εἶναι ἡ αἰτία. Καὶ ὅμως ἂς μὴ χύσω τὸ αἷμά της, οὐδ' ἂς χαράξω τὸ λευκότερον τῆς χιόνος στῆθός της, καὶ λεῖον καὶ στιλπνὸν ὡς τὸ ἀλάβαστρον τῶν μνημείων. *(Ἀπορρίπτει τὸ ξίφος του)* Καὶ ὅμως πρέπει ν' ἀποθάνῃ, διότι ἄλλως ἐνδεχόμενον νὰ προδώσῃ τὴν τιμὴν καὶ ἄλλων ἀνθρώπων. Ἂς σβέσω τὸ φῶς καὶ ἔπειτα τὸ φῶς της. *(Πρὸς τὸν λύχνον)* Ἐὰν σβέσω τὴν φλόγα σου, ὦ λειτουργὲ τοῦ φωτὸς, δύναμαι πάλιν νὰ σοὶ ἀποδώσω τὸ πρότερον φῶς σου, χοείας τυχούσης· ἀλλ' ἀφοῦ ἅπαξ σβέσω τὸ ἰδικόν σου *(πρὸς τὴν Δυσδαιμόνα)* Ὦ ἀριστούργημα τῆς φύσεως, ποῦ θὰ εὑρεθῇ τὸ πῦρ τοῦ Προμηθέως διὰ νὰ σοὶ ἀποδώσῃ πάλιν σπινθῆρα ζωῆς;;

(Ἡ Δυσδαιμόνα στρέφεται καθ' ὕπνον, καὶ ἡ θέα της κινεῖ εἰς οἶκτον τὸν Ὀθέλλον).

Ὦ ῥόδον ὡραῖον, ἐὰν σὲ ἀποκόψω δὲν δύναμαι πλέον νὰ σοὶ ἀποδώσω τὴν ζωτικὴν αὔξησιν, καὶ θέλεις μαρανθῇ Ὦ! ἂς τὴν ὀσφρανθῶ ἔτι ζῶσαν! *(τὴν φιλεῖ)* Ὦ ἀμβροσία πνοή! σχεδὸν καταπείθεις τὴν δικαιοσύνην νὰ θραύσῃ τὴν ῥομφαίαν της. Ἀκόμη ἓν φίλημα, ἀκόμη ἕν. Ἔσο τοιαύτη καὶ μετὰ θάνατον, καὶ ἀφοῦ σὲ θανατώσω θέλω σὲ ἀγαπᾷν. Ἀκόμη ἕν καὶ πλέον οὔ. Τοιοῦτο γλυκὺ φίλημα ποτὲ δὲν ὑπῆρξε τόσον ὀλέθριον. *(Κλαίει)* Τὰ δάκρυά μου, δάκρυα πικρὰ, ἐκρέουσιν αὐτομάτως. Ἡ ὀργή μου εἶναι θεοπρεπὴς, διότι πλήττει τὸ φιλούμενον. Ἰδοὺ ἐξύπνησε.

ΔΥΣ. *(Μετὰ γλυκύτητος)* Ποῖος εἶναι; Σὺ εἶσαι, Ὀθέλλε;

ΟΘΕΛ. Ναὶ, Δυσδαιμόνα.

ΔΥΣ. Ἀκόμη δὲν ἐπλαγιάσατε, αὐθέντα μου ;

ΟΘΕΛ. Ἐκάμετε τὴν προσευχήν σας ἀπόψε, Δυσδαιμόνα ;

ΔΥΣ. Ναὶ αὐθέντα μου.

ΟΘΕΛ. Ἐνθυμεῖσθε κανὲν ἁμάρτημα, διὰ τὸ ὁποῖον εἰσέτι δὲν ἐξιλεώσατε τὸν Θεόν ; Ζητήσατε πάραυτα τὴν συγχώρησίν σας.

ΔΥΣ. Οἴμοι ! αὐθέντα μου, τί ἐννοεῖτε ;

ΟΘΕΛ. Κάμε ταχέως ὅ,τι σοὶ λέγω, ἐγὼ θὰ περιφέρωμαι ἐδῶ πλησίον· δὲν θέλω νὰ σὲ φονεύσω ἀπροετοίμαστον διὰ τὴν αἰωνιότητα· ὄχι, μὴ γένοιτο νὰ φονεύσω τὴν ψυχήν σου!

ΔΥΣ. Ἀ ! πρόκειται νὰ μὲ φονεύσητε ;

ΟΘΕΛ. Ναὶ, πρόκειται νὰ σὰς φονεύσω.

ΔΥΣ. Λοιπὸν ὁ Θεὸς συγχωρήσοι τὴν ψυχήν μου!

ΟΘΕΛ. Ἀμήν ! τὸ εὔχομαι ἐξ ὅλης καρδίας.

ΔΥΣ. Ἐπειδὴ ἐκφράζεσθε οὕτως, ἐλπίζω ὅτι δὲν θέλετε μὲ φονεύσει.

ΟΘΕΛ. *(Διὰ τῶν ὀδόντων)* Ἐλπίζεις !

ΔΥΣ. Καὶ ὅμως σὰς τρέμω, διότι εἶσθε ὀλέθριος, ὅταν ὁ ὀρθαλμός σας περιστρέφεται οὕτως. Ἀλλ' ἀγνοῶ πάλιν διατί νὰ τρέμω, ἀφοῦ οὐδὲν κακὸν σύνοιδα ἐμαυτῇ· καὶ ὅμως αἰσθάνομαι, φοβοῦμαι.

ΟΘΕΛ. Συλλογίσου τὰς ἁμαρτίας σου.

ΔΥΣ. Αἱ ἁμαρτίαι μου εἶναι ὁ πρὸς σὲ ἔρωσμου.

ΟΘΕΛ. Ναὶ, διὰ τὸν ἔρωτά σου θὰ φονευθῇς.

ΔΥΣ. Ὁ τοιοῦτος θάνατος εἶναι παρὰ φύσιν. Φεῦ ! διατί δάκνετε οὕτω τὸ κατώτερον χεῖλός σας ; Αἱμοβόρον τι πάθος συνταράττει τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά σας. Κακὰ προοιωνίζομαι ἐκ τούτων, καὶ ὅμως ἐλπίζω ὅτι δὲν ἀφορῶσιν ἐμέ.

ΟΘΕΛ. Σιώπα, σιώπα.

ΔΥΣ. Σιωπῶ, ἀλλὰ τί ἔχετε ;

ΟΘΕΛ. Τὸ μανδήλιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μοὶ ἦτο τόσον προσφιλὲς, σὺ τὸ ἐχάρισες εἰς τὸν Κάσσιον.

ΔΥΣ. Ὄχι, μὰ τὴν ζωήν μου καὶ μὰ τὴν ψυχήν μου.

ΟΘΕΛ. Γλυκεῖα φίλη, πρόσεχε, πρόσεχε μὴ ἐπιορκήσῃς· διότι εὑρίσκεσαι ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου σου.

ΔΥΣ. Ναὶ, ἀλλὰ βέβαια δὲν εἶμαι ἐγγὺς τοῦ ν' ἀποθάνω ἀκόμη.

ΟΘΕΛ. Ναὶ τώρα εὐθὺς, καὶ διὰ τοῦτο ἐξομολογήθητι εἰλικρινῶς τὰς ἁμαρτίας σου. Διότι καὶ ἐὰν ἀρνηθῇς ἑκάστην ἐξ αὐτῶν δι' ὅρκου, δὲν θέλεις δυνηθῇ νὰ πνίξῃς ἢ νὰ ἐξαλείψῃς τὴν φαθερὰν παποίθησιν, ἣν συνέλαβον περὶ τῆς ἐνοχῆς σου καὶ ἥτις μὲ διασπαράττει τὰ σπλάγχνα. Θ' ἀποθάνῃς!

ΔΥΣ. Λοιπὸν ὁ Θεὸς νὰ μ' ἐλεήσῃ !

ΟΘΕΛ. Ἀμήν !

ΔΥΣ. Ἀλλὰ καὶ σὺ νὰ μ' ἐλεήσῃς, διότι οὐδέποτε σὲ ἔβλαψα εἰς ὅλην μου τὴν ζωήν· ποτὲ δὲν ἠγάπησα τὸν Κάσσιον, εἰμὴ διὰ τῆς ἀγάπης ἐκείνης ἣν ὁ Θεὸς ἐπιδοκιμάζει καὶ ἐπιτρέπει τοῖς πᾶσι, καὶ οὐδὲ ἔδωκά ποτε εἰς αὐτὸν τεκμήριον.

ΟΘΕΛ. Μάρτυς μου ὁ Θεὸς ὅτι τὸ εἶδον εἰς τὰς χεῖράς του· Ὦ ἐπίορκε γύναι! μεταβάλλεις τὴν καρδίαν μου εἰς λίθον, καὶ μὲ κάμνεις νὰ πράξω ὡς φόνον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐθεώρουν ὡς θυσίαν· ἐγὼ εἶδον τὸ μανδήλιον εἰς τὰς χεῖράς του.

ΔΥΣ. Λοιπὸν τὸ ηὗρε· διότι ἐγὼ ποτὲ δέν το ἔδωκα εἰς αὐτόν· φέρε τον ἐδῶ καὶ ἀνάγκασέ τον νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἀλήθειαν.

ΟΘΕΛ. Τὴν ὡμολόγησεν.

ΔΥΣ. Καὶ τί εἶπεν ;

ΟΘΕΛ. Ἀπήλαυσε τῆς εὐνοίας σου !

ΔΥΣ. Πῶς ! πῶς ! ἀθεμίτως ;

ΟΘΕΛ. Ναὶ, ἀθεμίτως.

ΔΥΣ. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἴπῃ τὸ τοιοῦτον !

ΟΘΕΛ. Ὄχι βέβαια, διότι τὸ στόμα του ἐκλείσθη· τοιαύτην ἔλαβε διαταγὴν ὁ πιστός μου Ἰάγος.

ΔΥΣ. Ὁ φόβος μου μοὶ ἐξηγεῖ τοὺς λόγους σας. — Πῶς! ἀπέθανε ;

ΟΘΕΛ. Καὶ ἂν ὅλαι αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του ἦσαν ἑκάστη μία ζωὴ αὐτοῦ, ἡ τρομερὰ ἐκδίκησίς μου ἤθελε τὰς φάγει ὅλας μὲ καλὴν ὄρεξιν.

ΔΥΣ. Φεῦ ! ἀπέθανε καὶ ἐγὼ ἀπόλλυμαι.

ΟΘΕΛ. Διεφθαρμένη! πῶς τολμᾷς νὰ τὸν κλαίῃς ἐνώπιόν μου ;

ΔΥΣ. Ὦ αὐθέντα μου ! ἐξόρισόν με ἀλλὰ μὴ μὲ φονεύσῃς.

ΟΘΕΛ. Κάτω ἀχρεία.

ΔΥΣ. Φόνευσόν με αὔριον, ἄφες με νὰ ζήσω ἕως τὸ πρωΐ.

ΟΘΕΛ. Ὄχι ἐὰν ἀντιστῇς. . . .

ΔΥΣ. Ἡμίσειαν ὥραν. . . .

ΟΘΕΛ. Ἀπεφάσισα πλέον, τετέλεσται.

ΔΥΣ. Διὰ νὰ εἴπω τὴν προσευχήν μου.

ΟΘΕΛ. Πολὺ ἀργά.

(Τὴν πνίγει).

ΑΙΜΙΛ. *(Ἔσωθεν κρούουσα)* Αὐθέντα ! αὐθέντα ! ὦ αὐθέντα μου ! αὐθέντα !

ΟΘΕΛ. Τί κρότος εἶναι αὐτός ; — Ἀκόμη δὲν ἀπέθανες ; ὅσον σκληρὸς καὶ ἂν ἦμαι, δὲν θέλω νὰ σ' ἀφήσω νὰ ὑποφέρῃς. — ὄχι, ὄχι.

ΑΙΜ. Ὦ αὐθέντα μου ! αὐθέντα !

ΟΘΕΛ. Ποῖος φωνάζει ;

ΑΙΜ. Ὦ ἀγαπητέ μοι αὐθέντα ! θέλω νὰ σᾶς εἴπω μίαν λέξιν.

ΟΘΕΛ. Ναὶ, ἡ Αἰμιλία εἶναι. — Τώρα εὐθύς. — Ἀπέθανε. — Πιθανὸν ὅτι ἔρχεται νά μοι ἀναγγείλῃ τὸν θάνατον τοῦ Κασσίου, διότι εἶχε γίνει πολὺς θόρυβος. Ἀ ! δὲν κινεῖται πλέον ; ἀκίνητος ὡς τάφος ! Νὰ τὴν εἰσαγάγω ; Ὄχι.—Τί νὰ κάμω ; ἐὰν εἰσέλθῃ, βεβαίως θέλει ὁμιλήσει περὶ τῆς συζύγου μου. — Περὶ τῆς συζύγου μου ! ποίας συζύγου ; Δὲν ἔχω πλέον σύζυγον· ὦ δυστύχημα ἀφόρητον! ὦ βαρυκάρδιος ὥρα ! Μοὶ φαίνεται ὅτι μέλλει νὰ συμβῇ μεγάλη καὶ παγκόσμιος ἔκλειψις ἡλίου καὶ σελήνης, καὶ ὅτι ἡ τεθλιμμένη σφαῖρά μας μέλλει ν' ἀνοίξῃ τὰ σπλάγχνα της.

ΑΙΜ. *(ἐξακολουθοῦσα νὰ κρούῃ τὴν θύραν).* Αὐθέντα μου, σᾶς παρακαλῶ νὰ σᾶς εἴπω μίαν μόνην λέξιν, ὦ ἀγαθέ μου αὐθέντα!

ΟΘΕΛ. Ἀ ! σὲ εἶχον λησμονήσει· ὦ, εἴσελθε Αἰ-

μιλία. — Ὄχι — στάσου ὀλίγον· ἂς σύρω τὸ παραπέτασμα. — Ποῦ εἶσαι; *(ἀνοίγει τὴν θύραν.)* Τί ἔπαθες εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν;

(Εἰσέρχεται ἡ Αἰμιλία)

ΑΙΜ. Ὦ ἀγαπητέ μοι αὐθέντα, ἐκεῖ πέραν ἐπράχθη τρομερὸς φόνος.

ΟΘΕΛ. Πῶς! τώρα;

ΑΙΜ. Τώρα, αὐθέντα, τώρα!

ΟΘΕΛ. Φαίνεται ὅτι ἡ σελήνη ἐλθοῦσα πλησιέστατα τῆς γῆς ἐπενεργεῖ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς κάμνει νὰ παραφρονῶσιν.

ΑΙΜ. Αὐθέντα μου, ὁ Κάσσιος, ἐφόνευσεν ἕνα νέον Ἐνετὸν, ὀνομαζόμενον Ροδερίγον.

ΟΘΕΛ. Ἐφονεύθη ὁ Ροδερίγος, — καὶ ὁ Κάσιος ἐφονεύθη;

ΑΙΜ. Ὄχι, ὁ Κάσιος δὲν ἐφονεύθη!

ΟΘΕΛ. Λοιπὸν ὁ θάνατος ἔκαμε λάθος, καὶ ἡ γλυκεῖα ἐκδίκησις σφοδρύνεται.

ΔΥΣ. *(Οἰμώζουσα)* ὤ! ἀδίκως; ἀδίκως ἐφονεύθην.

ΑΙΜ. Οἴμοι! τί κραυγὴ ἦτο αὕτη;

ΟΘΕΛ. Τί κραυγή; ποῦ;

ΑΙΜ. Ὤ, βοήθεια! βοήθεια! βοήθεια! ἦτο ἡ φωνὴ τῆς δεσποίνης μου! βοήθεια! βοήθεια! βοήθεια! ὦ δέσποινά μου, ὁμίλει πάλιν! Γλυκεῖα δυσδαιμόνα, ὁμίλει! ὦ γλυκεῖα δέσποινά μου ὁμίλει.

ΔΥΣ. Ἀθῶαν μὲ ἐφόνευσαν!

ΑΙΜ. Ὦ τίς ἔπραξε τὸ κακούργημα τοῦτο;

ΔΥΣ. Οὐδείς, ἐγὼ μόνη μου. Ὑγίαινε! εἰπὲ τὴν καρδίαν μου εἰς τὸν αὐθέντην μου. Ὑγίαινε! *(ἐκπνέει)*

ΟΘΕΛ. Διὰ τί, καὶ πῶς νὰ φονευθῇ;

ΑΙΜ. Φεῦ! τίς οἶδε;

ΟΘΕΛ. Τὴν ἤκουσας λέγουσαν ὅτι μόνη τις ἐφονεύθη, καὶ ὅτι ἐγὼ δὲν τὴν ἐφόνευσα.

ΑΙΜ. Ναὶ, οὕτως εἶπε, καὶ χρεωστῶ νὰ κηρύξω τὴν ἀλήθειαν.

ΟΘΕΛ. Ψεύδεται ὡς γυνὴ καταβαίνουσα εἰς τὸν ᾅδην μὲ τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν της, διότι ἐγὼ τὴν ἐφόνευσα.

ΑΙΜ. Τότε αὐτὴ μὲν φαίνεται ἀγγελικωτέρα, σὺ δὲ μελάντερος δαίμων.

ΟΘΕΛ. Ἐξετράπη τῆς εὐθείας ὁδοῦ, εἶχεν ἐξαχρειωθῇ.

ΑΙΜ. Τὴν συκοφαντεῖς ὡς διάβολος.

ΟΘΕΛ. Ἐφάνη προδοτικὴ ὡς ἡ ἀπατῶσα τοὺς ναύτας θάλασσα.

ΑΙΜ. Εἶσαι παράφορος ὡς τὸ πῦρ νὰ προφέρῃς κατ' αὐτῆς τὸ τοιοῦτον. Ὦ! ἦτο πιστὴ καὶ ἁγνὴ ὡς ὁ οὐρανός.

ΟΘΕΛ. Ὁ Κάσσιος τὴν ἠτίμασε, καὶ ἂν θέλῃς ἐρώτησον τὸν σύζυγόν σου νὰ μάθῃς· ἤθελα εἶμαι ἄξιος νὰ καταβῶ εἰς τὸν βυθὸν μυρίων κολάσεων ἂν δὲν εἶχον λόγους ἀπυχρῶντας διὰ τὴν πρᾶξιν μου ταύτην· ὁ σύζυγός σου γινώσκει τὰ πάντα.

ΑΙΜ. Ὁ σύζυγός μου!

ΟΘΕΛ. Ὁ σύζυγός σου.

ΑΙΜ. Ὅτι ὑπῆρξεν ἄπιστος πρὸς τὸν γάμον της.

ΟΘΕΛ. Ναὶ, παραδοῦσα ἑαυτὴν εἰς τὸν Κάσσιον. ὦ, ναὶ, ἂν ἦτο πιστὴ, καὶ ἂν ὁ Θεὸς μοὶ ἔπλαττεν ἄλλο ἕνα τοιοῦτον κόσμον ἐκ λαμπροτάτου χρυσολίθου, δὲν ἤθελον τὴν ἀνταλλάξει μὲ αὐτόν.

ΑΙΜ. Ὁ σύζυγός μου, εἴπετε, ὁ σύζυγός μου;

ΟΘΕΛ. Τί κάθεσαι καὶ μὲ ζαλίζεις μὲ τὰς ἐπαναλήψεις σου, ὦ γύναι! σοὶ εἶπον ὁ σύζυγός σου· ναὶ!

ΑΙΜ. Ὦ δέσποινά μου, ἡ ἀχρειότης ἐνέπαιξε σκληρῶς τὸν ἀγνὸν ἔρωτά σου! ὁ σύζυγός μου νὰ εἴπῃ ὅ,τι ἦτο ἄτιμος!

ΟΘΕΛ. Ναὶ, σοὶ λέγω, ὦ γύναι! αὐτὸς μοὶ τὸ εἶπε. Μὲ ἐννοεῖς καλά; ὁ φίλος μου, ὁ σύζυγός σου, ὁ τίμιος, ὁ τιμιώτατος Ἰάγος μοὶ τὸ εἶπε.

ΑΙΜ. Ἂν εἶπε τοῦτο, εἴθε ἡ καταχθόνιος καρδία του νὰ σήπεται μισὸ σιταρόκοκο τὴν ἡμέραν! Ψεύδεται ἐξ ὁλοκλήρου, διότι ἡ ταλαίπωρος ἠγάπα ὑπερ τὸ δέον σὲ τὸ βυπαρὸν Ἐρμαιόν της.

ΟΘΕΛ. Ἄ!

ΑΙΜ. Κάμε ὅτι δύνασαι καὶ θέλεις· ὅσον εἶναι ἀξία τοῦ οὐρανοῦ ἡ πρᾶξίς σου αὕτη, τοσοῦτον καὶ σὺ ἦσο ἄξιος αὐτῆς.

ΟΘΕΛ. Σιώπα, σὲ συμβουλεύω νὰ σιωπᾷς.

ΑΙΜ. Ὀλιγώτερον δύνασαι σὺ νὰ μὲ βλάψῃς ἢ ὅτι ἐγὼ δύναμαι νὰ πάθω! ὦ! ἠλίθιε! ὦ βλακίζατε! ὁ ἐγκέφαλος εἶναι βόρβορος ἀμαθείας καὶ ἀκαθαρσίας! ἔκαμες μίαν πρᾶξιν . . .

(Ὁ Ὀθέλλος τὴν ἁπτεται).

δὲν φοβοῦμαι τὸ ξίφος σου· θὰ σὲ κατασήσω γνωστὸν καὶ ἂν μέλλω νὰ χάσω εἰκοσάκις τὴν ζωήν μου. Βοήθειαν! βοήθειαν! βοήθειαν! ὁ Μαῦρος ἐφόνευσε τὴν κυρίαν μου· βοήθειαν, ἐπράχθη φόνος.

(Εἰσέρχονται Μοντάνος, Γρατιανὸς καὶ Ἰάγος.)

ΜΟΝΤ. Τί τρέχει; πῶς ἔχετε στρατηγέ;

ΑΙΜ. Ὦ, ἦλθες Ἰάγε; Καλὰ ἔκαμες διότι θέλουν τινὲς νὰ κρεμάσωσι τὰ ἐγκλήματά των εἰς τὸν λαιμόν σου.

ΓΡΑΤ. Τί συνέβη;

ΑΙΜ. Ἐὰν ἦσαι ἄνθρωπος ἀπόδειξον ψεύστην τὸν κακοῦργον τοῦτον· ὅστις λέγει ὅτι τῷ ἐγνοστοποίησας ὅτι ἡ σύζυγός του τὸν ἠτίμασε. Ἀλλ' εἶμαι βεβαία ὅτι σὺ δὲν εἶπες τὸ τοιοῦτον· δὲν εἶσαι τοιοῦτος κακοῦργος· ὁμίλησον διότι ἡ ἀγανάκτησίς μου μὲ πνίγει.

ΙΑΓ. Τῷ εἶπον ὅ,τι ἐφρόνουν, χωρὶς νὰ τῷ εἴπω περισσότερον τοῦ ὅ,τι καὶ αὐτὸς εἶδεν ἰδίοις ὄμμασιν ὡς πιθανὸν καὶ ἀληθές.

ΑΙΜ. Ἀλλὰ τῷ εἶπές ποτε ὅτι ἦτο ἄτιμος;

ΙΑΓ. Τῷ εἶπον αὐτό.

ΑΙΜ. Λοιπὸν τῷ εἶπες ψεῦδος, ψεῦδος βδελυρὸν καὶ σατανικόν. Μὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου ψεῦδος, καταχθόνιον ψεῦδος· ὅτι ἔπραξεν ἀτιμίαν μετὰ τοῦ Κασσίου! Μετὰ τοῦ Κασσίου εἶπες;

ΙΑΓ. Ναὶ, μετὰ τοῦ Κασσίου, Κυρία μου, περιόρισε τὴν γλῶσσάν σου.

ΑΙΜ. Δὲν δύναμαι νὰ περιορίσω τὴν γλῶσσάν μου, ἡ δέσποινά μου κεῖται ἐδῶ φονευθεῖσα ἐντὸς τῆς κλίνης της.

ΑΠΑΝΤΕΣ. Ὦ Θεέ τοῦ ἐλέους!

ΑΙΜ. Καὶ αἱ συκοφαντίαι ὑπεκίνησαν τὸν φόνον.

ΟΘΕΛ. Μὴ θαυμάζετε, κύριοι, τὴν ἀλήθειαν ἀκούετε.

ΜΟΝ. Ὢ τερατώδης πρᾶξις!

ΑΙΜ. Κακούργημα φρικτὸν, φρικτὸν, φρικτόν! τὸ συλλογίζομαι, τὸ συλλογίζομαι, τὸ ὀσφραίνομαι.— ὢ τῆς ἀχρειότητος! — τὸ ὑπώπτευσα τότε. Θὰ φονευθῶ ἀπὸ τὴν λύπην μου! — Ὢ προδοσία! ἀχρειότης, ἀχρειότης!

ΙΑΓ. Τί ἔπαθες; ἔχασες τὰς φρένας σου; Σὲ προστάζω νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν οἰκίαν.

ΑΙΜ. Εὐγενέστατοι κύριοι, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ λαλήσω· χρεωστῶ νὰ τὸν ὑπακούω ἀλλ' ὄχι τὴν στιγμὴν ταύτην· καὶ πιθανὸν, ἴαγε, ποτὲ νὰ μὴ ἐπιστρέψω εἰς τὴν οἰκίαν.

ΟΘΕΛ. *(ἐραγκαλιζόμενος τὴν Δυσδαιμόναν)* ὤ! ὤ! ὤ!

ΑΙΜ. Ἁρμόζει κάλλιον νὰ κῆσαι ὡς τετράπουν καὶ νὰ ὠρύεσαι, διότι ἐφόνευσας τὸ γλυκύτατον πλάσμα ὅπου ποτὲ ὑπῆρξεν εἰς τὸν κόσμον.

ΟΘΕΛ. Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἀγνή.

(ἐγειρόμενος)

Δὲν σᾶς ἐγνώρισα, θεῖε· ἰδοὺ αὐτοῦ κεῖται ἡ ἀνεψιά σας, τῆς ὁποίας αἱ χεῖρές μου αὗται ἔκοψαν ἀρτίως τὴν πνοήν· ἠξεύρω δὲ καλῶς ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη φαίνεται φρικώδης καὶ ἀποτρόπαιος.

ΓΡΑΤ. Τάλαινα Δυσδαιμόνα! χαίρω διότι ἀπέθανεν ὁ πατήρ σου· ὁ γάμος οὗτος ὑπῆρξεν ὀλέθριος δι' αὐτὸν καὶ ἡ ἀπαρηγόρητος λύπη του ἔκοψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς του· ἂν ἔζη τώρα τὸ γεγονὸς τοῦτο ἤθελε τὸν παραφέρει ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ πράξῃ τι ἀπηλπισμένον νὰ καταρασθῇ τὸν προστάτην ἄγγελόν του καὶ ἐγκαταλειφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ οὐρανοῦ.

ΟΘΕΛ. Οἰκτρὸν τοῦτο· καὶ ὅμως ὁ Ἰάγος γινώσκει ὅτι αὕτη μετὰ τοῦ Κασσίου ἔπραξεν ἀτιμίαν μυριάκις, καὶ αὐτὸς ὁ Κάσσιος τὸ ὡμολόγησεν· ἀντήμειψε δὲ τὸν ἔρωτά του δωρήσασα αὐτῷ τὸ πρῶτον τεκμήριον τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτός μου Τὸ εἶδον εἰς τὰς χεῖράς του· ἦτο δὲ μανδήλιον, ἀρχαῖον κειμήλιον δωρηθὲν ὑπὸ τοῦ πατρός μου εἰς τὴν μητέρα μου.

ΑΙΜ. Ὦ οὐρανέ! ὦ οὐράνιοι δυνάμεις!

ΙΑΓ. (Σιγὰ) Ἔλα! σιώπα! κράτει τὴν γλῶσσάν σου.

ΑΙΜ. Θὰ φανῇ ἡ ἀλήθεια, θὰ φανῇ! ἐγὼ νὰ κρατήσω τὴν γλῶσσαν μου Κύριε; ὄχι, ὄχι ὁ λόγος μου θὰ ἦναι καθαρὸς ὡς ὁ ἀήρ· καὶ ἂν ὁ οὐρανὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ δαίμονες κατακραυγάσωσιν Αἰσχύνη! ἐναντίον μου, οὐχ' ἧττον θέλω λαλήσει.

ΙΑΓ. Ἔλα 'στὰ λογικά σου, καὶ ἐπίστρεψον εἰς τὸν οἶκον σοὶ λέγω.

ΑΙΜ. Δὲν θέλω.

(Ὁ Ἰάγος σύρει τὸ ξίφος του διὰ νὰ πλήξῃ τὴν σύζυγόν του.)

ΓΡΑΤ. Ἐντροπή σου! νὰ θέλῃς νὰ κτυπήσῃς μίαν γυναῖκα!

ΑΙΜ. Ὦ ἀνόητε Μαῦρε! τὸ μανδήλιον περὶ τοῦ ὁποίου λέγεις τὸ ηὗρα ἐγὼ κατὰ τύχην καὶ τὸ ἔδωκα εἰς τὸν σύζυγόν μου· διότι πολλάκις μετὰ σπουδαιότητος καὶ ἐπιμονῆς, (περισσοτέρας βέβαια ἢ ὅ,τι ἄξιζε τὸ μηδαμινὸν ἐκεῖνο πρᾶγμα) μὲ καθικέτευσε νὰ τὸ κλέψω.

ΙΑΓ. Ὦ ἀχρειεστάτη μάγισσα!

ΑΙΜ. Ἡ δέσποινά μου νὰ τὸ δώσῃ εἰς τὸν Κασσιον! φεῦ! ὄχι, ὄχι, ἐγὼ τὸ ηὗρα καὶ τὸ ἔδωκα εἰς τὸν σύζυγόν μου.

ΙΑΓ. Ὦ κάθαρμα, ψεύδεσαι.

ΑΙΜ. Ναὶ, μὰ τὰς οὐρανίους δυνάμεις, δὲν ψεύδομαι· ὄχι, κύριοι δὲν ψεύδομαι. Ὦ ἀνόητε δήμιε! τί κοινὸν εἶχε τὸ οὐράνιον τοῦτο πλάσμα μετὰ σοῦ τοῦ βλακὸς, ὥστε νὰ γείνῃ σύζυγός σου;

(Ὁ Ἰάγος πληγόνει θανασίμως τὴν Αἰμιλ. καὶ ἐξέρχεται δρομαίως.)

ΟΘΕΛ. Εἶν ὑπάρχουσιν ἄλλοι λίθοι εἰς τὸν οὐρανὸν εἰμὴ ἐκεῖνοι οἵτινες προξενοῦσι τὴν βροντήν; *(πίπτει ὕπτιος)* ὦ ἀνήκουστε κακοῦργε!

ΓΡΑΤ. Ἡ γυνὴ πίπτει, βέβαια ὁ ἀχρεῖος ἐφόνευσε τὴν σύζυγόν του.

ΑΙΜ. Ναὶ, ναὶ μὲ ἐφόνευσε· ὦ, βάλετέ με πλησίον τῆς δεσποίνης μου!

ΓΡΑΤ. Ἐκεῖνος ἔφυγεν ἀλλ' ἡ σύζυγός του ἐφονεύθη.

ΜΟΝΤ. Ὦ, τί τεράστιος κακοῦργος· λάβετε τὸ ὅπλον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀφήρεσα ἀπὸ τὸν Μαῦρον· στήσατε φρουρὰν ἔξωθεν τῆς θύρας, καὶ ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ φονεύσατέ τον μᾶλλον παρὰ νὰ τὸν ἀφήσητε νὰ ἐξέλθῃ· ἐγὼ δὲ σπεύδω εἰς καταδίωξιν τοῦ κακούργου ἐκείνου, τοῦ καταχθονίου δαίμονος.

(Ἐξέρχονται Μοντάνος καὶ Γρατιανός.)

ΟΘΕΛΛ. Ἀπώλεσα καὶ τὴν ἀνδρείαν μου· καὶ πλέον ἀγύμναστος εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων μοῦ ἀφαιρεῖ τὸ ξίφος. Ἀλλὰ διὰ τί νὰ ἐπιζήσῃ ἡ τιμὴ εἰς τὴν ἀρετήν· ἐρρέτωσαν τὰ πάντα!

ΑΙΜ. Πόσον προφητικὸν τὸ ἄσμά σου, ὦ φιλτάτη δέσποινα! Ἄκουσόν με· δύνασαι νὰ μὲ ἀκούσῃς; *(ἄδει).*

Ψάλλετε τὴν ἰτέαν τὴν πρόσωπον ἰτέαν.

Ὦ Μαῦρε Μαῦρε, ἦτο ἀγνὴ καὶ σὲ ἠγάπα, ὡς σκληρὸς Μαῦρε, καὶ νὰ μὴ ἀναπαύσῃ ὁ Θεὸς τὴν ψυχήν μου, ἂν δὲν λέγω τὴν ἀλήθειαν, καὶ λέγουσα τὴν ἀλήθειαν ἂς ἀποθάνω, ... ἀποθνήσκω *(ἐκπνέει)*

ΟΘΕΛ. Ἔχω ἀκόμη ἓν ξίφος ἐντὸς τοῦ δωματίου τούτου· εἶναι Ἱσπανικὸν, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ εἶναι ἐμβεβαμμένον εἰς τὸ νᾶμα τοῦ Ἴβηρος. Ἆ! ἰδοὺ αὐτό· θεϊέ μου θέλω νὰ ἐξέλθω.

ΓΡΑΤ. *(Ἐξώθεν)* Ἐὰν τολμήσῃς νὰ ἐξέλθῃς, θὰ πάθῃς δεινὰ, εἶσαι ἄοπλος καὶ δὲν δύνασαι νὰ ὑπερασπισθῇς σεαυτόν.

ΟΘΕΛ Ἰδέ με καὶ ὁμίλησον μετ' ἐμοῦ, εἰδὲ μὴ καὶ ἄοπλος θέλω ὁρμήσειν ἐναντίον σου.

(Εἰσέρχεται ὁ Γρατιανός.)

ΓΡΑΤ. Τί θέλετε;

ΟΘΕΛ Ἰδοὺ καὶ ἐγὼ ἔχω ὅπλον· κάλλιον δὲ

τούτου ξίφος οὐδέποτε ἐκόσμησε τὴν ὀσφὺν τοῦ στρατιώτου. Πολλάκις διὰ τοῦ μικροῦ τούτου ὅπλου ἀντέκρουσα ἐμπόδια εἰκοσάκις ἀνώτερα τῆς δυνάμεως ἣν μοι ἀντιτάσσετε. Ἀλλ' ὦ ματαία καύχησις! τίς δύναται νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὸ πεπρωμένον; παρῆλθε πλέον ὁ καιρὸς ἐκεῖνος.—Μὴ φοβεῖσθε διότι μὲ βλέπετε κρατοῦντα ὅπλον· ἔφθασα πλέον εἰς τὸ τέρμα τοῦ σταδίου μου, καὶ εἰς τὸ θαλάσσιον σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον θέλει σταθῇ τὸ σκάφος μου. Ἀποχωρεῖτε ἔντρομοι; ὁ φόβος σας εἶναι μάταιος· ἀπειλήσατε τὸν Ὀθέλλον μὲ κάλαμον καὶ θέλει τραπῇ εἰς φυγήν· καὶ ποῦ θὰ ὑπάγῃ ὁ ταλαίπωρος Ὀθέλλος; *(Στραφεὶς πρὸς τὴν Δυσδαιμόναν)* Ὦ, πόσον μετεβλήθης! τάλαινα κόρη! εἶσαι ὠχρὰ ὡς σινδόνη. Ὅταν θέλομεν συναντηθῇ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως τὸ βλέμμα σου τοῦτο θέλει κατακρημνίσει τὴν ψυχήν μου ἐξ οὐρανοῦ καὶ οἱ δαίμονες τῆς κολάσεως θέλουν ἁρπάσει αὐτήν. Ψυχρή, ψυχρά, ὦ φίλτατον θῦμα, καὶ πρακτέα ὡς ἡ ἀθωότης σου! Ὦ κατάρατε κακοῦργε Ἰάγε! Ὦ δαίμονες ἀποδιώξατέ με μαστιγοῦντες με ἀπὸ τὴν οὐράνιον ταύτην θέαν! Ῥίψατέ με εἰς τοὺς ἀνέμους, ἢ ψήσατέ με μὲ θειάφι· καταποντίσατέ με ἐντὸς βαράθρου ῥευστοῦ πυρός. Ὦ Δυσδαιμόνα! Δυσδαιμόνα! ἀπέθανες; ἀπέθανες· ὦ! ὦ! ὦ!

Εἰσέρχονται Μοντάνος καὶ Λοδοβίκος, καὶ ὁ Κάσσιος φερόμενος ἐπὶ φορείου, καὶ ἕχοντες τὸν Ἰάγον δέσμιον.

ΛΟΥΔ. Ποῦ εἶναι ὁ ἀπότολμος καὶ δυστυχέστατος οὗτος ἀνήρ;

ΟΘΕΛ. Ἐδῶ εἰμὶ ἐγὼ ὅστις πρώην ἦμην Ὀθέλλος.

ΛΟΥΔ. Ποῦ εἶναι ὁ φαρμακερὸς ἐκεῖνος ὄφις; φέρετέ μου τὸν κακοῦργον ἐκεῖνον.

ΟΘΕΛ. *(Βλέπων ἀσχαρδαμυκτεὶ τὸν Ἰάγον)* Ζητῶ νὰ ἴδω ἐὰν ἔχῃ τὰ ἴχνη τῆς κολάσεως εἰς τοὺς; πόδας του· ἀλλ' ἐὰν ἦναι δαιμόνιον δὲν δύναμαι νὰ σὲ σφάξω.

(Ὁ Ὀθέλλος πληγόνει τὸν Ἰάγον)

ΛΟΥΔ. Ἀποσπάσατε τὸ ξίφος ἀπὸ τὰς χεῖράς του.

ΙΑΓ. Ἐπληγώθην, κύριε, ἀλλὰ δὲν ἐφονεύθην.

ΟΘΕΛ. Ἔσο βέβαιος ὅτι δὲν λυποῦμαι, διότι τὸ ν' ἀποθάνῃ τις εἶναι εὐτυχία.

ΛΟΥΔ. Ὦ σὺ Ὀθέλλε, ὅστις ποτὲ ἦσο τοσοῦτον καλοκάγαθος, πῶς ὑπέπεσας εἰς τὴν πρᾶξιν ἐπαράτου κακούργου; Τί θέλει εἰπεῖν ὁ κόσμος περὶ σοῦ;

ΟΘΕΛ. Ὅτι ἂν θέλῃ ἂς μὲ ὀνομάσῃ· ἔντιμον φονέα ἂν ἀγαπᾶτε· διότι οὐδὲν ἔπραξα ὑπὸ μίσους ἀλλ' ὑπὸ αἰσθήματος τιμῆς.

ΛΟΥΔ. Τὸ τέρας τοῦτο ἐν μέρει ὡμολόγησε τὸ ἔγκλημά του· μήπως συνεφωνήσατε μετ' αὐτοῦ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Κασσίου;

ΟΘΕΛ. Ναί.

ΚΑΣΣ. Φίλτατε στρατηγέ, ποτὲ δὲν σᾶς παρέσχον αἰτίαν.

ΟΘΕΛ. Τὸ πιστεύω· καὶ σᾶς ζητῶ συγγνώμην, ἐρωτήσατε ὅμως τὸν ἡμιδαίμονα τοῦτον διὰ τί ἄρα ἐνέβαλεν εἰς τοιαύτην παγίδα τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά μου;

ΙΑΓ. Μὴ μ' ἐρωτᾶτε τίποτε· ὅ τι ἐμάθετε ἐμάθετε· τοῦ λοιποῦ δὲν λέγω οὐδὲ λέξιν.

ΛΟΥΔ. Πῶς! τοὐλάχιστον δὲν θὰ δειλιάσῃς;

ΓΡΑΤ. Τὰ βασανιστήρια θέλουν ἀνοίξει τὰ χείλη σου.

ΟΘΕΛ. Καλὰ θὰ κάμῃς.

ΛΟΥΔ. Κύριε, θέλετε ἐννοήσει τὸ ὅ,τι συνέβη· ἰδοὺ μιὰ ἐπιστολὴ εὑρεθεῖσα εἰς τὸν κόλπον τοῦ φονευθέντος Ῥοδερίγου, καὶ ἰδοὺ ἄλλη· ἐξ ὧν ἡ μία διαλαμβάνει ὅτι ὁ Ῥοδερίγος ἔμελλε νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν δολοφονίαν τοῦ Κασσίου.

ΟΘΕΛ. Ὦ κακοῦργε!

ΚΑΣΣ. Ὦ ἄπιστε καὶ χαμερπέστατε!

ΟΘΕΛ. Ὦ ἐξωλέστατον κάθαρμα! Φίλτατε Κάσσιε, πῶς περιῆλθεν εἰς τὰς χεῖράς σας τὸ μανδήλιον ἐκεῖνο τῆς συζύγου μου;

ΚΑΣΣ. Τὸ εὗρον εἰς τὸ δωμάτιόν μου· καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὡμολόγησε πρὸ ὀλίγου ὅτι τὸ ἄφηκε νὰ πέσῃ ἐπίτηδες διά τινα σκοπὸν, τοῦ ὁποίου ἐπέτυχε κάλλιστα.

ΟΘΕΛ. Ὦ, ἀνόητος, ἀνόητος ἀνόητος ἐγώ!

ΚΑΣΣ. Διαλαμβάνει πρὸς τούτοις ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ῥοδερίγου τίνι τρόπῳ τὸν ὑπεκίνησεν εἰς τὸ νὰ μὲ παροργίσῃ εἰς τὴν ῥοῦβρησιν, καὶ νὰ ἐπενέγκῃ οὕτω τὴν παῦσίν μου. Ἀλλὰ καὶ πρὸ ὀλίγου, ἀφ' οὗ πολλὴν ὥραν ἔμεινεν ὡς νεκρὸς, ἀνοίξας ἐπὶ τέλους τὸ στόμα του εἶπεν ὅτι ὁ Ἰάγος τὸν ὑπεκίνησε, καὶ ὅτι ὁ Ἰάγος τὸν ἐδολοφόνησε.

ΛΟΥΔ. (πρὸς τὸν Ὀθέλλ.) Πρέπει νὰ ἐξέλθητε ἐκ τοῦ θαλάμου καὶ νὰ μᾶς ἀκολουθήσητε· διότι ἡ ἐξουσία σας ἀφῃρέθη ἀφ' ὑμῶν καὶ ὁ Κάσσιος θέλει τοῦ λοιποῦ διοικεῖ ἐν Κύπρῳ. Ὅσον δὲ διὰ τὸν δόλιον τοῦτον κακοῦργον, ἐὰν ὑπάρχῃ τι λίαν ἔντεχνον βάσανον δυνάμενον νὰ βασανίζῃ δεινῶς καὶ διαρκῶς θέλομεν τὸ προσφέρει αὐτῷ δῶρον. Ὑμεῖς θέλετε διατελεῖ δέσμιος ἕως οὗ ἡ φύσις τοῦ πταίσματός σας γίνῃ γνωστὴ εἰς τὴν Ἐνετικὴν κυβέρνησιν.— Ἀπαγάγετέ τον.

ΟΘΕΛ. Παρακαλῶ, μίαν ἢ δύο λέξεις πρὶν ἐξέλθω.— Ἡ κυβέρνησις μοὶ εἶναι ὀλίγον ὑπόχρεως διά τινας ἐκδουλεύσεις μου, ἀλλ' οὐδὲν λέγω περὶ αὐτῶν. Σᾶς παρακαλῶ δὲ εἰς τὰς πρὸς αὐτὴν τὴν διακοινώσεις σας νὰ λαλήσητε περὶ ἐμοῦ ὅπως γνώσκετε, μηδὲν μετριάζοντες, καὶ μηδὲ δεινοῦντες. Εἶτα δὲ ν' ἀναφέρητε περί τινος ὅστις ἠγάπα μὲν σφοδρῶς ἀλλ' οὐχὶ καὶ μετὰ φρονήσεως· τοῦ ὁποίου ἡ ζηλοτυπία εὐκόλως δὲν διεγείρετο, ἀλλ' ἅπαξ διεγερθεῖσα καὶ παροξυνθεῖσα εἰς τὸ ἔσχατον ὤθησεν αὐτὸν μανιώδη εἰς ἀπότολμον πρᾶξιν. Νὰ λαλήσητε περὶ ἑνὸς τοῦ ὁποίου ἡ χεὶρ ἔπραξεν ὡς ἡ τοῦ χαμερποῦς ἐκείνου Ἰουδαίου, (1) ὅστις ἀπέῤῥιψε μαργαρίτην πολυτιμότερον ὅλου τοῦ κράτους του· περὶ ἑνὸς τοῦ ὁποίου οἱ τεθλιμμένοι ὀ-

1) Αἰνίττεται τὸν Ἡρώδην ὅστις διὰ ὁμοίαν αἰτίαν ἐφόνευσε τὴν σύζυγόν του Μαριάμνην.

φθαλμοὶ χύνουσι δάκρυα τόσον ἀφθόνως ὅσον τὰ δένδρα τῆς Ἀραβίας τὰς ἰαματικὰς οὐσίας των. Σημειώσατε ταῦτα, καὶ πρὸς τούτοις ν' ἀναφέρητε ὅτι ποτὲ εἰς Χαλυβόνα (2) εὑρισκόμενος, εἶδον Ὀθωμανὸν δέρνοντα ἕνα Ἐνετὸν καὶ ὑβρίζοντα τὸ ἔθνος του· ἐγὼ δὲ ἁρπάσας ἐκ τοῦ λαιμοῦ τὸν περιτετμημένα κύνα, τὸν ἔπληξα διὰ τοῦ ξίφους μου οὕτω.

(Φονεύει ἑαυτόν.)

ΛΟΥΔ. Ὢ τῆς αἱματηρᾶς ἡμέρας!

ΓΡΑΤ. Ὅλα τὰ σχέδιά μας καταστρέφονται.

ΟΘΕΛ. *(Πίπτων ἐπὶ τῆς Δυσδαιμόνας)* Πρὶν σὲ φονεύσω σ' ἐφίλησα· τί ἄλλο μοὶ μένει παρὰ ν' ἀποθάνω φιλῶν σε.

(Ἐκπνέει.)

ΚΑΣΣ. Τὸ ἐπερίμενον τοῦτο, (διότι ἦτο ἀνδρεῖος) ἀλλ' ἐνόμιζον ὅτι δὲν εἶχεν ὅπλον.

ΛΟΥΔ. *(Πρὸς τὸν Ἰάγον.)* Ὢ σκύλε τρισκατάρατε, ὀλεθριώτερε τῆς φθορᾶς τοῦ λοιμοῦ καὶ τῆς θαλάσσης! ἰδὲ τὸ οἰκτρὸν φορτίον τῆς κλίνης ταύτης! ἰδὲ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν σου. Ἡ θέα τούτου πληγόνει τοὺς ὀφθαλμούς. Καλύψατε τὸ σπαραξικάρδιον τοῦτο θέαμα. — Γρατιανὲ, φυλάττετε τὴν οἰκίαν, καὶ λάβετε εἰς κατοχήν σας τὰ κτήματα τοῦ Μαύρου διότι εἰς ὑμᾶς ἀνήκουσι. *(Πρὸς τὸν Κάσσιον)* εἰς ὑμᾶς δὲ, κύριε διοικητὰ, ἐναπόκειται ἡ καταδίκη τοῦ καταχθονίου τούτου κακούργου· ὑμεῖς θέλετε ἀποφασίσει περὶ τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ εἴδους τῶν βασάνων. — Βασανίσατε τὸν κύνα ὅπως δεῖ. Ἐγὼ δὲ πρέπει νὰ σπεύσω νὰ ἐπιβιβασθῶ, καὶ ἐπιστρέψας οἴκαδε νὰ διηγηθῶ καρδιαλγῶς εἰς τὴν σύγκλητον τὸ τρομερὸν τοῦτο συμβάν.

ΤΕΛΟΣ.

Νέος τρόπος τοῦ οἰκονομεῖν τὰ ταχυδρομικά!

Κύριός τις ἔχων νὰ στείλῃ ἐπιστολάς τινας διὰ τοῦ Γαλλικοῦ ταχυδρομείου καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τὰς φέρῃ ὁ ἴδιος ἕνεκα τῶν ἀσχολιῶν του, εὑρίσκει καθ' ὁδὸν ἓν ἐξ ἐκείνων τῶν παιδίων ἅτινα ἀναπρέφονται φυσικῶς καὶ ἀνεξόδως, καὶ τῶν ὁποίων αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς κεῖνται καθέτως ἐπὶ τοῦ κρανίου των, οἱ δὲ πόδες συγχρωτισθέντες μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν τῆς γῆς, καὶ ἀμιλλώμενοι πρὸς τὰ κάλλιστα ὑποδήματα τῶν Παρισίων ὡς πρὸς τὸ μέλαν τοῦ χρώματος ἀπαλλάττουσιν αὐτοὺς πολλῶν γροσίων δαπάνης κατ' ἔτος. Προσκαλέσας δὲ τὸν τοιοῦτον τῷ δίδει τὰς ἐπιστολὰς φερούσας ἤδη τὰ σημεῖα τοῦ ταχυδρομικοῦ τέλους, καὶ πρὸς τούτοις τῷ δίδει εἴκοσι παράδες διὰ τὸν κόπον του, λέγων αὐτῷ νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, καὶ ὅτι ἦσαν πληρωμένα.

Ὁρισμός σας τσελεπί μου, εἶπεν ὁ νέος σπαρτιάτης, καὶ πάραυτα ἤρξατο τρέχειν· ἀλλὰ πρὶν φθάσῃ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον ἀπαντᾷ καὶ ἄλλον τινὰ Κύριον κρατοῦντα ἐπιστολὰς, καὶ πλησιάσας αὐτῷ

— Τσελεπί, τῷ λέγει, τὰ γράμματά σας εἶναι πληρωμένα;

— Ὄχι· διατί ἐρωτᾷς;

— Μοῦ δίνετε δύο γρόσια; σᾶς δίνω αὐτὰ ποῦναι πληρωμένα καὶ τὰ στέλνετε!!!

Νέος τρόπος διὰ τοὺς λαιμάργους καὶ ἀσώτους τοῦ συντέμνειν τὴν τεσσαρακοστήν.

Νὰ δανεισθῶσι χρήματα ἐν καιρῷ τῆς ἀπόκρεω, πληρωτέα τὸ πάσχα, καὶ τότε ἡ μεγάλη τεσσαρακοστὴ θέλει τοῖς φανῇ λίαν σύντομος.

Ο ΜΕΓΑΣ ΝΕΥΤΩΝ.

Ὁ Σὶρ Ἰσαὰκ Νεύτων ἐγεννήθη τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν ἀπέθανεν ὁ Γαλιλαῖος, τουτέστι τὴν 25 Δεκεμβρίου 1642, ἐν Κολτερσουόρθῃ (Colterswoth) τοῦ κομητάτου τοῦ Διγκόλνου (Lincolnshire) ἐν Ἀγγλίᾳ. Ὁ πατήρ του εἶχεν ἀποθάνει πρό τινων μηνῶν εἰς τὸν μικρὸν ἀγρόν του, τοῦ ὁποίου ἦτο καὶ γεωργός. Πρώτη δὲ παιδαγωγὸς καὶ διδάσκαλος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ μήτηρ του. Δωδεκαετὴς ἐστάλη εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Γρανθάμης (Grantham) ὅπου ἔμαθε τὴν λατινικὴν, καὶ διεκρίθη διὰ τὴν εἰς τὰ μηχανικὰ κλίσιν του.

Κατὰ τὰς ὥρας τῆς διασκεδάσεώς του ἐνησχολεῖτο πάντοτε εἰς τὸ νὰ κατασκευάζῃ μικροὺς μύλους, τοὺς ὁποίους ἔκαμνε νὰ κινῶνται. Μὲ παλαιόν τι κιβώτιον κατεσκεύασεν ὡρολόγιον ὑδροκίνητον, τοῦ ὁποίου ὁ δείκτης ἐκινεῖτο ὑπὸ μικροῦ τεμαχίου ξύλου, τὸ ὁποῖον εἰσεχώρει καθ' ὅσον ἐξέρρεε τὸ ὕδωρ. Ἔστησε δὲ καὶ ἀξιόλογον ἡλιακὸν ὡρολόγιον. Πάντα λοιπὸν ταῦτα τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα εἰργάζοντο τακτικώτατα, διήγειραν τὸν θαυμασμὸν τῶν συμμαθητῶν του. Ἐναντίον δὲ ὅλων τούτων τῶν ἀποδείξεων τῆς μελλούσης εὐδοκιμήσεώς του ἐν ταῖς ἐπιστήμαις, ὅτε ἐξῆλθε τοῦ σχολείου ἠθέλησαν νὰ τὸν κάμωσι γεωργόν· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὸ νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὰ κτήνη ἢ νὰ ἐπιστατῇ εἰς τοὺς ἐργάτας, ἐβυθίζετο εἰς ἀναγνώσεις καθήμενος εἰς τὴν σκιὰν δένδρου· καὶ μάλιστα ἡμέραν τινὰ, σταλεὶς εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Γρανθάμης ἵνα πωλήσῃ τὰ προϊόντα τοῦ ὑπο-

2) Ἢ ἄλλως Βέρβοια τῆς Συρίας, Χαλέπιον.

στατικοῦ του, ὑπῆγε καὶ ἐνεκλείσθη εἴς τι ἀνώγεων ἵνα ἐνασχοληθῇ εἰς τὴν λύσιν μαθηματικῶν προβλημάτων, ἀφίνων ἅπασαν τὴν λοιπὴν φροντίδα εἰς τινα γέροντα ὑπηρέτην του, ὅστις τὸν εἶχε συνοδεύσει. Ἡ δὲ μήτηρ του ἥτις ἐπώπτευε μετ' ἀληθοῦς ἐνδιαφέροντος πάντα τὰ σημεῖα ταῦτα τῆς μεγαλοφυΐας του, ἀπεφάσισε νὰ τὸν στείλῃ τινὰς ἔτι μῆνας εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ τὴν 5 Ἰουνίου 1660 εἰσῆλθεν ὡς μαθητὴς εἰς τὸ Λύκειον τῆς Τριάδος ἐν Καντάβριγίᾳ.

Τὰ πρῶτα βιβλία τὰ ὁποῖα ὁ Νεύτων ἐμελέτησεν ἐν Καντάβριγίᾳ ἦσαν ἡ λογικὴ τοῦ Σωνδερσῶνος, ἡ ὀπτικὴ του Κέπλερ, ἡ Ἀριθμητικὴ τοῦ Οὐάλλις καὶ ἡ Γεωμετρία τοῦ Καρτεσίου. Μέρος δέ τι τῆς φυσικῆς ἕως τότε ἄγνωστον ἐπησχόλησε τὴν προσοχήν του, τουτέστι τὸ περὶ τοῦ Φωτός. Ὁ Καρτέσιος εἶχε γνωμοδοτήσειν ὅτι τὸ φῶς προέρχεται ἐκ τοῦ κυματισμοῦ κέντρου τινὸς λίαν λεπτοῦ καὶ λίαν ἐλαστικοῦ, τὸ ὁποῖον ὑπέθετεν ὅτι ἐπλήρου τὸ διάστημα. Ὁ Νεύτων ἔλαβεν ὕαλον μὲ πλευρὰς συναποτελούσας γωνίας, δηλαδὴ ὑάλινον πρίσμα, καὶ ἔρριψεν ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου διά τινος ὀπῆς ἐν τῇ θυρίδι σκοτεινοῦ τινος δωματίου.

Τὸ πείραμα τοῦτο ἔδειξεν ὅτι τὸ φῶς διερχόμενον τὴν ὕαλον διεθλᾶτο εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀποτελῇ ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκόνα παριστῶσαν ἑπτὰ διάφορα χρώματα, καὶ ἐπαναλαβὼν τὰ πειράματά του ταῦτα ἐπορίσατο τὴν ἀλήθειαν ὅτι τὸ φῶς σύγκειται ἐξ ἀκτίνων δυναμένων νὰ χωρισθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων· ὅτι ἑκάστη ἀκτὶς τοῦ φωτὸς συνίσταται ἐξ ἑπτὰ ἀρχικῶν ἀκτίνων, καὶ ὅτι ἑκάστη τῶν ἑπτὰ τούτων ἀκτίνων εἶναι μᾶλλον ἢ ἧττον διαθλαστή.

Ὁ Νεύτων ἐφεῦρε καὶ τὴν περὶ τῆς βαρύτητος θεωρίαν· δηλαδὴ τὴν τάσιν τῶν ἐπὶ τῆς σφαίρας ἡμῶν σωμάτων πρὸς τὸ κέντρον αὐτῆς. Ἡμέραν τινὰ καθήμενος εἰς τὸν κῆπόν του εἶδε μῆλον καταπίπτον ἐκ τοῦ δένδρου καὶ ἤρχισεν ἔκτοτε νὰ συλλογίζηται περὶ τῶν νόμων οἵτινες πρέπει νὰ κανονίζωσι τὴν πτῶσιν τῶν σωμάτων ἐν γένει. Ἐπαναλαβὼν δὲ τὸ ζήτημα τοῦτο εὗρεν ὅτι ἡ αὐτὴ ἐκείνη αἰτία ἥτις κάμνει τὸ μῆλον νὰ πέσῃ ἐκ τοῦ δένδρου κρατεῖ τὴν σελήνην καὶ τοὺς πλανήτας εἰς τὰς τροχιάς των, καὶ κανονίζει διὰ δυνάμεως ἐν ταὐτῷ ἁπλῆς καὶ θαυμασίας τὰς κινήσεις ὅλων τῶν οὐρανίων σωμάτων.

Ἐν ἔτει 1667, διωρίσθη ὑπομίσθιος ὑφηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Καντάβριγίας, καὶ μετὰ δύο ἔτη διεδέχθη ὡς καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν τὸν φίλον του τὸν διδάκτορα Βάρρω παραιτηθέντα ἐκουσίως.

Ὁ θρίαμβος τοῦ Νεύτωνος ὑπῆρξε μάλιστα ἡ ἐφεύρεσις τοῦ ἀνταναχλαστικοῦ τηλεσκοπίου. Ἡ δημοσίευσις αὐτοῦ ἐστήριξε τὴν φήμην του ἐπὶ βάσεων ἀκλονήτων, καὶ ἔκτοτε τὰ πλούτη καὶ αἱ τιμαὶ ἔρρεχον κατόπιν αὐτοῦ. Ἐν ἔτει 1695 ἐξελέχθη ἀντιπρόσωπος τοῦ πανεπιστημίου ἐν τῇ βουλῇ· καὶ ἡ τιμὴ αὕτη ἀπενεμήθη αὐτῷ πάλιν τῷ 1701. Ἐν ἔτει 1695, εἶχε διορισθῇ ἔφορος τοῦ νομισματοκοπείου καὶ τῷ 1699 ἐγένετο διευθυντὴς αὐτοῦ. Τὸ αὐτὸ ἔτος ἡ τῶν Ἐπιστημῶν Ἀκαδημία τῶν Παρισίων τὸν διώρισε μέλος αὐτῆς ἀντεπιστέλλον. Ἐν ἔτει 1703, ἡ Βασιλικὴ Ἑταιρία τῆς Ἀγγλίας ἐξελέξατο αὐτὸν πρόεδρον αὐτῆς καὶ ἐπανελαβε τὴν ἐκλογήν της ἐπὶ εἴκοσι πέντε ἔτη, δηλαδὴ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του.

Ἐξω τῶν ἐπιστημῶν, εἰς τὸν κοινὸν βίον ὁ Νεύτων ἦτο ἀφελὴς, εὔθυμος, καὶ εὐπροσήγορος, καὶ ἐδέχετο μετὰ καλοκἀγαθίας ἐπισκέψεις πολλάκις ὀχληρὰς, ἀνεπλήρου δὲ τὴν ἐκ τούτου ἀπώλειαν τοῦ χρόνου ἐγειρόμενις λίαν πρωΐ, καὶ διαθέτων τὰς ὥρας του εἰς τρόπον μεθοδικώτατον, καὶ διὰ μόνου τοῦ μέσου τούτου ἠδυνήθη νὰ ἐργασθῇ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του. Ἐν ὅσῳ δὲ εὑρίσκετο μόνος, ὁ κάλαμος καὶ τὰ βιβλία οὐδέποτε ἐξέλειπον ἐκ τῶν χειρῶν του. Τὰ γενναῖα αἰσθήματά του τῷ ἐνέπνευσαν γνωμικὸν τοῦ ὁποίου ἡ ἐπανάληψις ποτὲ δὲν θέλει προξενήσει κόρον. « Οἱ μὴ δόντες μηδὲν πρὸ τοῦ θανάτου ἑαυτῶν, οὐδέποτε ἔδωκαν. » Ἡ διανοητικὴ ἐνέργεια αὐτοῦ διετέλεσεν ἀμείωτος καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ σχεδὸν ἀπηλλαγμένον νόσου, ἐναντίον τῆς προβεβηκυίας ἡλικίας του. Ἀπέθανε δὲ τὴν 20 Μαρτίου 1727 ἐτῶν ὀγδοήκοντα καὶ τεσσάρων ἐν ἀταραξίᾳ σπανιωτάτῃ.

Δ. Ν.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

ΚΕΦ. Δ'. Ἡ ἔφοδος.

Ὁ Μάστωρ Γρούφης ἠγέρθη βραδέως, ἀπετίναξε τὸν κονιορτὸν ὅστις ἐκάλυπτε τὰ φορέματά του, καὶ ἔψαυσε τὰ μεμωλωπισμένα μέλη του. — Μὰ τὴν ἀλήθεια καλὸ παιδὶ εἶναι ὁ λαΐρδος· Θεὸς *σχωρέσοι* τὸν πατέρα του· ἐγὼ ἐπερίμενα νὰ μὲ φαγῇ ὁλοζώντανον. Ἐστηρίχθη δὲ ἐπὶ τῆς θυρίδος προσπαθῶν νὰ διϊδῇ ἐν τῷ σκότει τὸ ὅτι ἔμελλε νὰ συμβῇ μεταξὺ τοῦ Λαίρδου καὶ τοῦ Βώβη-Λαντέρνα. — Μὰ τὴν πίστι μου, εἶπε κατὰ νοῦν, ὁ Βώβης ἤθελε καλοπληρώσει εὐχαρίστως τὸ ἀλεξικίνδυνον γαύγισμά μου. Ἀλλὰ τί με μέλει; μήπως εἶμαι σκύλος, ἐγώ; καὶ ἐπειδὴ ὡς φαίνεται ἡ τύχη παρέχει ἐλπίδα σωτηρίας διὰ τὰ καλόμοιρα τὰ κοράσια, δὲν θέλω νὰ ταῖς ἀφαιρέσω αὐτήν... Μπράβο, μὰ τὸ *θεριό*! νὰ ἡ σελήνη, διὰ νὰ ἴδωμεν καλὰ καλὰ τὸ θέαμα... τὴν ναυμαχίαν!

Ὁ Βώβης εἶχεν ἤδη παρακάμψει τὰ τελευταῖα ἠγκυροβολημένα πλοῖα καὶ πλοιάρια, καὶ εὑρίσκετο εἰς τὸ κενὸν διάστημα τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ποταμοῦ. Ἀπεναντίας δὲ ὁ λαΐρδος ἐκολύμβα ἔτι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λαβυρίνθου τῶν ἠγκυροβολημένων λέμβων.

Ὁ λαΐρδος ἦτο ἰσχυρὸς κολυμβητής. Διέσχιζε τὸ ὕδωρ διὰ τακτικῶν τιναγμάτων, καὶ ἐπλησίαζε διὰ τάχους εἰς τὴν λέμβον τοῦ Βώβη, ὅστις προϋχώρει βραδέως καὶ ἄνευ ὁποψίας.

— Θὰ τὸν προφθάσῃ, μὰ τὴν ἀλήθειαν! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ Γρούφρης... τὸ νερὸν εἶναι φίλος του, καὶ τὸν εἶδε... εἰς τοὺς καλοὺς ἐκείνου χρόνους... νὰ κολυμβᾷ ὁλόκληρον ὥραν εἰς τὸν Σόλουαι παρὰ τὴν πλευρὰν τοῦ ἀσθμαίνοντος ἵππου του... Ἀ! ὁ Μάστωρ Βώβης δὲν τὴν ἔχει τόσον καλά... Ἂν ὁ λαΐρδος ἔχῃ ἐπάνω του κανένα *dirk* (dirk ξιφίδιον) θὰ τὸν καμακώσῃ σὰν σκλομὸν (1) καὶ καλὰ θὰ τὸν κάμῃ.

— Τί εἶναι ποῦ θὰ τὸν κάμῃ καλά, Μάστωρ χάχα, ἐφώναξεν ὄπισθεν αὐτοῦ ξηρά τις καὶ ὀξεῖα φωνή.

— Αὐτοῦ ἦσο γλυκειά μου φίλη! ἐτραύλισεν ὁ ξενοδόχος ἐκπεπληγμένος.

— Ἐκεῖ ἤμουν Μάστωρ Γρούφρη,... καὶ δὲν ἐντρέπεστε καθόλου; εἶσαι πλέον ἄνανδρος ἀπὸ ἕνα λαγώ, τὸ ξεύρεις; Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ μὴν ἠμπορέσῃ νὰ μὲ ὑπερασπισθῇ ὁ σύζυγός μου τὴ φτωχή!.. Ἤθελες νὰ μ' ἀφήσῃς νὰ μὲ φονεύσῃ ὁ μανιώδης ἐκεῖνος; μάστωρ Γρούφρη!

— Ὦ! φιλτάτη μου... ἀντέκρουσεν ὁ ξενοδόχος.

— Σιώπα... ἢ μᾶλλον ἀποκρίθητι!... Ὁ λωλόγερος ἐβρίφθη εἰς τὸν ποταμόν;

— Ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμόν, ψυχή μου.

— Διὰ νὰ πνιγῇ;

Ὁ Μάστωρ Γρούφρης ἐδίστασε.

— Ἠμπορεῖ νὰ πνιγῇ, ψυχή μου, ἐτραύλισεν ἐπὶ τέλους.

Ἡ Κυρὰ Γρούφρη τῷ ἐτόξευσεν ἓν βλέμμα δυσπιστίας, καὶ τὸν περιέστρεψε βαρεῖα χειρὶ ἵνα τὸν σφ. αὐτὸν πάλιν εἰς τὴν σκοπιάν του.

— Ὁ λαΐρδος εἶναι στὰ δαιμόνιά του, ἐμορμύρισε, καὶ ὅμως στοιχηματίζω ὅτι ἤθελε προτιμήσει νὰ σπάσει τὸ κρανίον σου παρὰ νὰ θελήσῃ νὰ πνιγῇ... Εἶχε τὰ βλέμματα τοῦ σκυλιοῦ πρὸ ὀλίγου, καὶ προτιμῶ ὅτι εἶναι μέσα εἰς τὸν ποταμὸν παρὰ εἰς τὴν οἰκίαν μου... ἀμὴ τὸ μανδῆλι ἐκεῖνο ἄχρηστον πλάσμα ὅπου εἶσαι! νὰ μ' ἀποκριθῇς διὰ τὸ μανδῆλι ἐκεῖνο! διὰ τί ἔφησες νὰ πέσῃ τὸ μανδῆλι ἐκεῖνο; — τὸ μανδῆλι ἐκεῖνο, πουλί μου, πρέπει νὰ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸν κόλφο τοῦ κοριτσιοῦ ἐκείνου... — Θὰ μοῦ σβύσῃς τὸ σπῆτι καθὼς πνιγαίνεις, κύριε! εἶσαι κατάρα κυρίου, δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ τὸ κρύψω... ἐὰν ὁλαΐρδος δὲν ἔβλεπε τὸ μανδήλιον ἐκεῖνο ἠμπορούσαμεν.... θέλω νὰ πῶ ἠμποροῦσα, διότι σὺ δὲν διαφέρεις τοῦ μπδενός... ἠμποροῦσα νὰ τὸν κάμω νὰ πιστεύσῃ ὅ,τι ἤθελα. Δὲν ὀνειρεύεται μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτοὺς ἀπὸ τὸ πρωΐ ἕως τὸ βράδυ;

— Νὰ πᾶμε τὴν ἀλήθειαν, ψυχή μου:..

— Σιώπα! ἐκεῖνο τὸ μανδῆλι ἠμποροῦσε νὰ φέρῃ στὸ κεφάλι μας ἀσχημιὰς δουλειάς, ἐὰν δὲν ἔπαιρνεν εὐθὺς τὴν ἀπόφασίν του 'σὰ βουνιώτικο παλληκάρι... Ἀλλὰ δόξα νἄχῃ ὁ Θεὸς ποῦ ὁ ποταμὸς ἐδῶ ἀποκάτω εἶναι βαθύς... Ἀ! ποῦ νὰ πάρ' ὁ διάολος, μ' ἐγέλασες! βλέπω ἕναν ἄνθρωπον ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὴν σκιὰν τῆς γαμσάρας ἐκείνης... Μή μου πῆς πλέον ψεύματα, Μάστωρ Γρούφρη, εἰδὲ μὴ σὲ πάρῃ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ! ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος δὲν εἶναι ὁ λαΐρδος;

— Ναί, εἶπεν ὁ ξενοδόχος θέλων καὶ μή.

— Ὁ λαΐρδος! ἀνεβόησεν ἡ ξενοδόχος, γενομένη πελιδνὴ ὑπὸ φόβου καὶ ὀργῆς· — καὶ ἡ λέμβος ἐκείνη ἡ ὁποία φέρεται εἰς ἀπόστασιν εἴκοσιν ὀργυιῶν ἀπ' αὐτοῦ εἶναι τοῦ Μάστωρ Βώβη;

— Ναί, εἶπε πάλιν ὁ ξενοδόχος.

— Καὶ δὲν τὸν εἰδοποιεῖς, ἄθλιε! ἐπανέλαβεν ἡ Κυρὰ Γρούφρη, τῆς ὁποίας τὰ δάκτυλα συνεκλείσθησαν ὡς νὰ ἤθελε νὰ ξεσχίσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ συζύγου της. — Στέκεις αὐτοῦ 'σὰν ξύλον!.. τὸ σημεῖον σοῦ λέγω, εὐθὺς τὸ σημεῖον!

Ὁ Μάστωρ Γρούφρης πρώτην ἅδη φορὰν μετὰ πολλὰ ἔτη ἠσθάνθη τὴν ἀδύνατον θέλησιν τοῦ νὰ κάμῃ ἀντίστασιν· ἐδίστασεν, ἀνωρθώθη καὶ ἐνέβλεψεν εἰς τὴν σύζυγόν του συστέλλων τὰς ὀρρῦς, ἀλλὰ πάραυτα τὸ βλέμμα του κατέπεσε· τὸ φῶς τοῦ κιτρίνου φανοῦ πίπτων καθέτως ἐπὶ τοῦ πελιδνοῦ προσώπου τῆς Ξανθίππης του τοιαύτην ἔδιδεν εἰς αὐτὸ ἔκφρασιν τρομερᾶς κακίας ὥστε ὁ Γρούφρης ἠσθάνθη ῥῖγος δι' ὅλων τῶν μελῶν τοῦ σώματός του.

— Αὔριον, εἶπε κατὰ νοῦν, ἠμπορεῖ νὰ μοῦ βάλῃ φαρμάκι 'στὴν σοῦπάν μου, δὲν μπορεῖ νὰ τὰ βάλῃ τις μὲ τὸν διάβολον.

— Λοιπὸν τί στέκεσαι; ἐπανέλαβε προσκλητικῶς ὁ ξενοδόχος.

Ὁ Μάστωρ Γρούφρης παρέκυψεν ἔξω τῆς θυρίδος ἔσβεσε τὸν φανὸν, καὶ ἔβαλε τὰς δύο του χεῖρας εἰς τὸ στόμα του, καὶ πάραυτα ἠκούσθη τρομερὰ ὀλακή, τῆς ὁποίας οἱ βαρεῖς τόνοι ἀναμφιβόλως ἔφθανον ἀπὸ τὴν μίαν ὄχθην τοῦ Ταμέσεως μέχρι τῆς ἄλλης, ὁ Μάστωρ Γρούφρης ἔβαλε τὰς χεῖράς του εἰς τοὺς κόλπους του καὶ τὸ γαύγισμά του ἔπαυσε.

— Ἔτσι δά! ἀνεβόησεν ἡ ξενοδόχος, ἐν τῇ ὑπερβολῇ τῆς ἀνοσίου χαρᾶς της· δὲν ὑπάρχουν εἰς ὅλον τὸ Λονδῖνον δύο σκυλιὰ (dogue) ποῦ 'μποροῦν νὰ γαυγίζουν σὰν ἐσένα. Τώρα ἡμεῖς ἐλύσαμεν τὴν εἴδησιν εἰς τὸν Βώβην μας, καὶ ὁ γέρων λαΐρδος δὲν ἔχει ἄλλο παρὰ νὰ βασταχθῇ καλά. Ἠμπορῶ νὰ στοιχηματίσω ὅτι δὲν θὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς ζητήσῃ ἐξήγησιν διὰ τὸ ὅτι συνέβη ἀπόψε. Ἡ κυρὰ Γρούφρα ἐσιώπησε, καὶ ἔκαμεν ὀλίγον τόπον ἐπὶ τοῦ στηρίγματος τῆς θυρίδος πλησίον της διὰ τὸν σύζυγόν της· τὸ θέαμα ἤρχιζε νὰ γίνεται περίεργον. Ἡ σελήνη ἔλαμπε μὲ ὅλην τὴν λάμψιν της, καὶ ἡ θυρὶς τοῦ ξενοδοχείου τοῦ *Βασιλέως Γεωργίου* ἦτο ὡς εἶδος προσκηνίου, ὅθεν ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ τὰ πάντα, ἂν ὄχι καὶ ν' ἀκούσῃ.

(1) Ἀτακτύς, εἶδος ἰχθύος.

Ὁ Ἄγκος Μὰκ Φαρλάνης ἐξηκολούθει κολυμβῶν μετ' ἐνεργείας ἥτις ἐδήλου ὅτι αἱ δυνάμεις του πολὺ ἀπεῖχον τοῦ νὰ ἦναι ἐξηντλημέναι· δὲν διευθύνετο δὲ κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν λέμβον, ἀλλὰ διέτεμνε τὸν ποταμὸν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν, ἵνα ὠφεληθῇ ἐκ τοῦ ῥεύματος εἰς τὴν κρίσιμον στιγμήν.

Τὸ γαύγισμα τοῦ Μάστωρ Γρούφφη ἐπέρασεν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του χωρὶς ποσῶς νὰ διεγείρῃ τὴν προσοχήν του· ἐξηκολούθει νὰ διατέμνῃ τὸ ῥεῦμα προσέχων ὅμως τοῦ λοιποῦ νὰ μετριάζῃ τὴν ὁρμὴν τῶν τιναγμάτων του, ἵνα φθάσῃ ἀπαρατήρητος εἰς τὸ θήραμά του.

Ἡ λέμβος τοῦ Βώβη ἐφαίνετο ἐγκαταλελειμμένη, καὶ ἐπλαγιοδρόμει βραδέως πρὸς τὸ ἐγγύτατον ἄκρον τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ· ὁ δὲ κυβερνήτης Βώβης ἦτο κατακεκλιμένος εἰς τὸν πυθμένα τῆς λέμβου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἔχῃ μόνην τὴν κεφαλὴν ὑψωμένην ἄνωθεν τῆς πλευρᾶς αὐτῆς.

Ὁ διάπλους τὸν ὁποῖον εἶχε νὰ κάμῃ ἦτο βραχὺς, ἀλλ' ὁ σκοπὸς δὲν ἦτο τόσον τὸ νὰ φθάσῃ ταχέως ὅσον τὸ νὰ φθάσῃ ἄνευ προσκόμματος, καὶ ὁ Βώβης ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ εἶχε συλλογισθῇ ὅτι μία λέμβος πλαγιοδρομοῦσα σχεδὸν ἀνεπαισθήτως εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ποταμοῦ ἔνθα τὸ ῥεῦμα δὲν ἔχει ἐλπίδα στὰ χίλια ἕνα τοῦ νὰ μὴ παρατηρηθῇ· εἶχε καταστρώσει τὰς δύο ἀδελφὰς ὅσον ἠδυνήθη κάλλιον, καὶ ἐξέταζεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐὰν ἦσαν καταλελεγμέναι ὅσον τὸ δυνατὸν ἀναπαυτικῶς. Τίποτε εἰς τὸν κόσμον δὲν ὁμοιάζει τόσον μὲ τὴν φιλόστοργον πρόνοιαν ἑνὸς πατρὸς διὰ τὰς θυγατέρας του ὅσον ὡμοίαζεν ἡ μέριμνα τοῦ Βώβη διὰ τὰ ἐμπορεύματά του.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἠκούσθη τὸ γαύγισμα, εἶχεν ἐκδυθῇ τὸν ἐπενδύτην του διὰ νὰ τὸν βάλῃ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν τῆς Ἄννης, ἀλλ' οἱ γνωστοὶ ἐκεῖνοι ἦχοι διετίναξαν αὐτὸν ἠλεκτρικῶς· καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἔμεινεν ἀκίνητος, ἔπειτα δὲ ἐγείρων ἐλαφρὰ τὴν κεφαλήν του ἄνωθεν τῆς πλευρᾶς, ἔῤῥιψε πέριξ τοῦ πλοίου τὸ διαπεραστικὸν βλέμμα του.

— Τί διάολο θέλει νὰ πῇ τοῦτο; ἐμορμύρισε, μήπως ἐθώλωσαν τὰ μάτιά μου καὶ δὲν βλέπω πιὰ τὴν λέμβο τσ' αστυνομίας μ' αὐτὸ τὸ ὡραῖο φεγγάρι!...

Καλὰ δὲν πρέπει νἆναι τίποτες· πρέπει νἆν' ἀληθινὸς σκύλος, ὅπου ἡ φωνή του μοιάζει τοῦ βρωκόλακα τοῦ Γρούφφη.... Αὐτὸς ὁ διάολος τὴν τυραννᾷ πολὺ τὴν κακόμοιρη τὴν γυναῖκά του!

Καίτοι ἡμιπεπεισμένος ὅτι οὐδεὶς ἠπείλει αὐτὸν κίνδυνος, ἔστρεψε πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς του, ὡς ἐκ τῆς συνήθους καὶ ὑπερβολικῆς περισκέψεώς του, ἥτις ἰδιάζει εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους οἵτινες ἔχουσιν ἐπάγγελμα τὸ νὰ βλάπτωσι τοὺς ἄλλους, ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ *Ξενοδοχεῖον τοῦ Βασιλέως Γεωργίου* ὁ κίτρινος φανὸς δὲν ἔφεγγε πλέον καὶ ὁ Βώβης ὠχριάσεν ὑπὸ τὴν χαλκοειδῆ χροιάν του· δὲν ἦτο λοιπὸν ἡ ὑλακὴ σκύλου ἢ πρὸ ὀλίγου ἀκουσθεῖσα· τῷ ἐμήνυε κίνδυνον, ὅστις δι' αὐτὸν ἦτο τοσούτῳ μᾶλλον ἐπίφοβος, ὅσῳ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν φύσιν αὐτοῦ. Ἀνηγέρθη πάλιν ὀλίγον καὶ ὁ ὀξυδερκέστατος ὀφθαλμός του ἠρεύνησεν ἕκαστον σημεῖον τῶν πέριξ τῆς λέμβου του, ἀλλ' οὐδὲν ἐκ τῶν ὅσα εἶδεν ἐνέπνευσεν αὐτῷ ὑποψίαν.

— Νὰ μὲ κολάσῃ ὁ Θεός! εἶπε γογγύζων μετ' ἀληθοῦς ἀνησυχίας,— οἱ ναύται λένε πῶς τὸ Ὁλλαντέζικο τὸ στοιχεῖο τῆς θάλασσας κυριεύει ἀλάκεραις φρεγάδες καὶ δὲν φαίνονται οὔτε τὰ πανία των, οὔτε ἡ σκαρή τους... Μπᾶς κ' ἔχει κανένα *πολισμάϊκο* στοιχειὸ ὀλόγυρά μου καὶ δὲν τὸ βλέπω; Ἄσχημα τὴν ἔχω νὰ μπλέξω σὲ, ναυμαχίκ μὲ τέτοιο φορτιὸ ποῦ ἔχω... Καὶ μόλον τοῦτο ἀνάθεμά με κιὰν βλέπω καρυδότσεφλον ὁλογυρά μου στὰ νερὰ ποῦ βρίσκομαι.

Καὶ σιωπήσας αἴφνης προεξέβαλε πάλιν τὴν κεφαλήν του ὡς νὰ ἤθελε νὰ διπλασιάσῃ τὴν ὀξύτητα τοῦ βλέμματός του· εἶχε διακρίνει σκοτεινόν τι ἀντικείμενον κινούμενον ἐν ἀποστάσει περὶ που δεκαπέντε ὀργυιῶν εἰς τὰ ἴχνη τῆς λέμβου του.

— Ὦ! ὦ! εἶπε· τί ν' αὐτό;... Οἰβοΐ! εἶν' ἄνθρωπος, καὶ κολυμπητὴς φοβερός... μπᾶς καὶ θέλει νὰ μοῦ πάρῃ τὸ φορτίο μου;

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Βώβης ἀφεὶς τὸ κέντρον τῆς λέμβου του, μετέβη ἑρπόμενος εἰς τὴν πρύμνην. Ἀναβαίνων δ' ἐγγύθεν τῆς Κλάρης, ἐκτύπησε τὸν βραχίονά της διὰ τοῦ ἀγκώνος του· ἡ δὲ νεᾶνις ἐστέναξεν ἀσθενῶς.

Ὁ Βώβης ἐβλασφήμησεν ἀκουσίως. Νὰ κι' ἄλλο κακό! — δὲν μοῦ τ' ἀποκοίμησαν καλά.... Ἂν ἡ ἐγκράτεια δὲν ἦταν μεθυσμένη ὀχτὼ μέραις τὴν ἑβδομάδα, μποροῦσε νὰ κάν' ἐκείνη αὐτὴ τὴ δουλειὰ, ἂν καὶ δὲν μ' ἀρέσει νὰ βάλῃ τὸ χέρι της σ' ὅλαις μου τῆς δουλειαῖς, ἡ γλυκειά μου ἡ ἀγάπη! Ἀλλὰ εἶναι πάντα μεθυσμένη!

Ὁ Βώβης ἐξέπεμψε στεναγμὸν λύπης καὶ ἔρωτος συλλογιζόμενος τὸ πολυδάπανον ἐλάτωμα τὸ ὁποῖον ἡμαύρου τὸ ἀνάστημα τῶν πέντε ποδῶν καὶ ἓξ δακτύλων τῆς συντρόφου του, καὶ ἐστηρίχθη σιωπηλῶς ἐπὶ τῆς πρύμνης τῆς λέμβου του.

— Ἐκινήθη, ἐκινήθη! εἶπεν ἡ κυρὰ Γρούφφη ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ *Βασιλέως Γεωργίου*, — εἶμαι βεβαία ὅτι τὸν εἶδον κινούμενον ἐντὸς τοῦ πλοιαρίου του.... Ἄ! τώρα θὰ δοῦμεν κάτι ὡραῖον.

Ἤδη τὰ δύο πρόσωπα τοῦ δράματος διέκειντο πρὸς ἄλληλα ὡς ἐξῆς. Ὁ λαίρδος ἐκολύμβα εἰς ἀπόστασιν περίπου δεκαπέντε ὀργυιῶν ἐκ τῆς λέμβου, εἰς τὴν ὁποίαν προσήγγιζεν αὐτὸν ἕκαστον τίναγμά του εἰς τρόπον ἐπαισθητόν.

Δὲν ἤξευρεν ὅτι τὸν παραιτήρουν. Ἡ δὲ ἐλπὶς τοῦ νὰ καταλάβῃ ἐξαίφνης τὸν ἐχθρόν του καὶ ἡ πεποίθησις ἣν εἶχεν εἰς τὴν κολυμβητικὴν ἱκανότητά του ἐδιπλασίαζον τὰς δυνάμεις του. Προύχώρει σιγηλῶς καὶ μὴ ὑψῶν τὴν κεφαλήν του ἄνωθεν τοῦ ὕδατος εἰμὴ ὅσον ἐχρειάζετο διὰ ν' ἀ-

ναπνέη, καὶ ἐσχεδίαζεν ἤδη τὸ πῶς νὰ εἰσπηδήσῃ εἰς τὴν λέμβον ἀπαρατήρητος.

Ὁ Βώβης ἀπεναντίας ἐν σκιᾷ ὢν ἔβλεπε καθαρώτατα τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ Ταμέσεως ἔνθα ἐκολύμβα ὁ λαίρδος, καὶ τρόπον τινὰ ἠδύνατο νὰ ὑπολογίσῃ ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἤθελε φθάσει τὴν λέμβον του. Ἀλλὰ τὸ σπινθηροβόλημα τοῦ ὕδατος τοῦ διεγειρομένου ὑπὸ τοῦ στήθους τοῦ Ἄγκου, τὸν ἐμπόδιζε τοῦ νὰ διακρίνῃ τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου του. Ἦτο προφανὲς ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος τὸν κατεδίωκεν, ἀλλὰ πρὸς τί ἡ καταδίωξις αὕτη; Διὰ ποῖον σκοπὸν ὁ κολυμβητὴς οὗτος ἐλάμβανε τόσον κόπον; Ὁ Βώβης δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τοῦτο. Δὲν ἠδύνατο βέβαια νὰ ὑποπτεύσῃ προδοσίαν ἐκ μέρους τοῦ Γρούρφη καὶ τῆς κυρίας του διότι τὸ φιλικὸν τοῦτο μήνυμα τὸ ὁποῖον ἤνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς του ἐπὶ τοῦ κινδύνου ἤρχετο ἐκ τῆς θυρίδος τοῦ ξενοδοχείου· καὶ ὅμως ὁ μυστηριώδης οὗτος ξένος δὲν ἐφαίνετο νὰ ἦναι ἐκ τῶν τῆς ἀσυνομίας· διότι ὁ πατριωτισμὸς τῶν πολισμάνων τοῦ Λονδίνου δὲν εἶναι τοσοῦτος ὥστε ν' ἀκολουθήσωσι κολυμβῶντες ὑποπτον λέμβον διὰ τοῦ νυκτερινοῦ καὶ χειμερινοῦ ψύχους. Ἀλοιπὸν τίς ἦτο;

Ὁ Βώβης μὴ δυνάμενος ν' ἀποκριθῇ εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην εἰς τρόπον καταπειστικὸν, ἢ τοὐλάχιστον πιθανὸν, ἐσυλλογίσθη ἐπὶ μίαν στιγμὴν νὰ δράξῃ τῆς κώπης του ἐναντίον παντὸς κινδύνου, ἀλλ' ἂν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦν ἐχθρὸς, ὁ ὀρθὸς λόγος τῷ ἔλεγεν ἁπλούστατα ὅτι ἤθελε φωνάξει πάραυτα, καὶ ἤθελε τὸν ἐλθέσειν· ἐκτὸς δὲ τοῦ κινδύνου τοῦ νὰ διεγείρῃ οὕτω τὴν προσοχὴν τῆς θαλασσινῆς ἀστυνομίας, ὁ Βώβης εἶχε καὶ ἄλλον κίνδυνον πλησίον του σὺν ἧττον δυσαπόφευκτον. Ἡ Κλάρη ἥτις δὲν εἶχε πίει εἰμὴ ἀσήμαντον ποσότητα ναρκωτικοῦ ἤρχιζε νὰ αἰσθάνηται τὴν ζωογόνον ἐπιρροὴν τοῦ δροσεροῦ ἀέρος. Ἤρχιζε νὰ κινῆται ἐλαφρὰ ἐκπέμπουσα ἀσθενεῖς στεναγμοὺς, προδρόμους προσεγγιζούσης ἐγέρσεως. Τὸ ἐλαχιστον βῖαιον κίνημα, ἡ ἐλαχίστη κραυγὴ ἠδύνατο νὰ ἐπενέγκῃ τὴν κρίσιν.

Διὰ ταῦτα λοιπὸν ὁ Βώβης ἔμεινεν ἀκίνητος, ἐξακολουθῶν νὰ προσηλόνῃ βλέμμα ὀξύτατον καὶ διατεταμένον ἐπὶ τοῦ ἀγνώστου ἐχθροῦ του, ἀπόφασιν ἔχων νὰ συμβουλευθῇ τὰς περιστάσεις.

— Τὸ πολὺ πολὺ, εἶπε δὲν μπορεῖ νὰ ἦναι ἄλλο παρὰ κανένας κλέπτης, ποῦ ἐνόμισε τὴν βάρκαν ἀφημένην, καὶ θέλει νὰ τὴν ἐπισκεφτῇ... Νὰ τὸν πάρ' ὁ διάβολος τὸν κατεργάρη!.. Ἡ Λόντρα κοντεύει νὰ γένῃ κλεφτοφωλιὰ... φαίνεται πῶς δὲν χωροῦν πιὰ στοὺς δρόμους καὶ μπαίνουν καὶ μέσ' στὸ ποτάμι.

Τὴν στιγμὴν ταύτην μόλις δέκα ὀργυαὶ ἀπεχώριζον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ λαίρδου ὅστις ἤρχισε νὰ ὁρμᾷ ἧττο προσεκτικῶς ἢ τὸ πρῶτον, καὶ ἡ κεφαλὴ του ὑψώθη ὁλόκληρος ὑπεράνω τοῦ ὕδατος· ὁ Βώβης τὸν ἐγνώρισε.

— Ἀλοί! ἀλοί! ἐμορμύρισε χωρὶς ποσῶς νὰ ταραχθῇ· ποιὸς διάβολος τῶλπιζε τοῦτο;... Μὰ τὴν ἀλήθεια ἤθελα στοιχηματίσει ὅτι ἦταν κανένας χωροφύλακας!.. μὰ δὲν πειράζει, ἀλλὰ μόνον πῶς θὰ τα βγάλω κομμάτι ποιὸ δύσκολα μ' αὐτὸ τὸ βουνοπαλλήκαρο, γιὰ τί εἶναι μάνας υἱός, κιὰν δὲν τονὲ 'πιτύχω 'στὸ πρῶτο χτύπημα ἡ πραμάτειας μου εἶναι χαμέναις.

Καὶ ταῦτα λέγων ἔψαυσε τὸν χιτῶνά του καὶ ἐπελάβετο τῆς μαχαίρας του, ἀλλὰ δὲν τὴν ἔσυρεν ἐκ τῆς θήκης της, καὶ μεταβὰς εἰς τὰς κώπας ἔλαβε μίαν ἐξ αὐτῶν.— Πάτερ μου, ἐπρόφερεν ασθενῶς ἡ Κλάρη καὶ πάλιν ἀπεκοιμήθη.

— Παρών! εἶπε γρύζων ὁ Βώβης — Θαρρεῖ κανεὶς πῶς τὸν αἰστάνεται ποῦ ἔρχεται.... ὑπόμονή κορίτσακι μου, τώρα θὰ τὸν δεχτοῦμε ὡς καθὼς πρέπει, τὸν πατέρα σου.

— Ἄννα! ἐτραύλισεν ἡ Κλάρη, ἥτις πάλιν ἀπεκοιμήθη.

Ὁ Βώβης ἐπανῆλθε διὰ νὰ τεθῇ εἰς τὴν θέσιν του· ὁ λαίρδος δὲν ἀπεῖχε τώρα εἰμὴ τρεῖς ἢ τέσσαρας ὀργυιὰς, καὶ μετὰ ἓν λεπτὸν ὁ Βώβης ἐγερθεὶς αἴφνης περιέγραψε καμπύλην τινὰ γραμμὴν διὰ τῆς κώπης, ὁ λαίρδος κατεβυθίσθη εἰς τὸ ῥεῦμα καὶ δὲν ἀνεφάνη πλέον.

— Καλὰ τοῦ τὴν κατέτρεν! ἀνεβόησεν ἡ ξενοδόχος μετ' ἐνθουσιασμοῦ —εἶδες Μάσωρ Γρούρφη;... εἶσαι καὶ σὺ ἄξιος νὰ καταφέρῃς τέτοια κτυπήματα;...

— Ὁ Ἄγκος Μακ-Φαρλάνης, ψυχίτσα μου, εἶπε θυμαλγῶς ὁ Μάστωρ Γρούρφης—ἦτο πελάτης μας; εὔχομαι τοὐλάχιστον ὁ Θεὸς ν' ἀναπαύσῃ τὴν ψυχήν του.

— Πολὺ ποῦ τὸν μέλλει τὸν Θεὸν διὰ τὰς εὐχάς σου, Μάστωρ Γρούρφη!... Α! μὰ τὴν ἀλήθειαν, τὸ κτύπημα ἦτο λαμπρὸν! καὶ εἰς τὴν ὥραν του! ἰδοὺ ἕνα σόννερον τὸ ὁποῖον σκεπάζει τὴν σελήνην· ὀλίγον ἔλειψε νὰ μὴν ἴδωμεν τίποτε.

Ὁ Βώβης εἶχε βάλει ἡσύχως τὴν κώπην εἰς τὴν θέσιν της, καὶ ἔτριβεν ἐν σιγῇ τὰς χεῖράς του θεωρῶν τὸ μέρος ἔνθα εἶχε γείνει ἄφαντος ὁ λαίρδος· ἀλλ' οὐδὲν ἀνεφαίνετο· τὸ ὕδωρ εἶχε κλεισθῇ ἐπὶ τοῦ θύματός του.

— Ἡ δουλειὰ εἶναι τελειωμένη, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Βώβης — Κάλλια ἔχω ποῦ τὸν ξεπάστρεψα μὲ τὸ κωπὶ παρὰ νάθελα νὰ τὸν ξεπαστρέψω μὲ τὸ μαχαῖρί μου, γιὰ τί ἕναν καιρὸ ἔφαγα τὸ ψωμί του καὶ ἤπια τὴν μπίρρα του, τοῦ καυμένου τοῦ Ἄγκου... καὶ τί καλὴ μπίρρα ποῦ ἤτανε!... καὶ βέρικα εἶναι πρᾶγμα δυσάρεστον ν' ἀναγκαστῇ κανεὶς νὰ μαχαιρώσῃ τὸν φίλον του.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Βώβης ἐτελείου τὸ γνωμικὸν τοῦτο, τοῦ ὁποίου ἡ ὑψηλὴ ἠθικὴ εἶναι ἀναμφισβήτητος, ἤκουσε μικρόν τινα κρότον εἰς τὴν πρῴραν τοῦ πλοιαρίου του καὶ ἐστράφη μετ' ἀδιαφορίας ἵνα ἴδῃ. Ἀλλ' ἡ ἀδιαφορία του αὕτη δὲν διήρκεσε πολύ· — ὑπόκωφος οἰμωγὴ ἐξέφυγεν ἐκ τοῦ στήθους τοῦ Βώβη, ὅστις πάραυτα ἔσυρε τὴν μάχαιράν του καὶ ἐστάθη ὄρθιος. Εἶδεν αἴφνης ὑψηλήν τινα

καὶ μέλαιναν μορφὴν ἱσταμένην ἐπὶ τῆς πρώρας, καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν ὁ Βώβης καὶ ὁ Λαΐρδος ἦσαν ἀπέναντι ἀλλήλων. Ἡ κώπη εἶχεν ἀναμφιβόλως γραφῆν εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Βώβη, καὶ ἀντὶ νὰ κτυπήσῃ μὲ τὸ σπάθα ἐκτύπησε μὲ τὴν πλευρὰν αὐτῆς, καὶ ὁ Λαΐρδος ὁ ἔξοχος ἐκεῖνος κολυμβητὴς καταδὺς ὑπὸ τὸ κτύπημα, ὠφελήθη ἐκ τοῦ λάθους τοῦ Βώβη ἵνα ἐπιχειρήσῃ τὴν ἔφοδον ἐκ τῆς πρώρας.

Ὁ Βώβης ἐκράτει τὴν μάχαιράν του, ὁ δὲ Λαΐρδος ξιφίδιον σκωτικόν· ἀμφότεροι ἦσαν ῥωμαλέοι, καὶ ἡ τύχη ἐφαίνετο ἀμφιῤῥεπὴς μεταξὺ αὐτῶν.

Ὡς εἶπον ἤδη ἡ σελήνη ὑπεκρύβη εἰς νέφος.

Οἱ δύω ἀντίπαλοι ἔμειναν περίπου ἓν δευτερόλεπτον εἰς ἀμυντικὴν θέσιν καὶ παρατηροῦντες ἀλλήλους πρὶν κτυπήσωσι.

—Φύγε, ἄπελθε! εἶπε τέλος ὁ Λαΐρδος μὲ φωνὴν σταθεράν· τὸ ξίφος μου εἶναι μακρότερον τῆς μαχαίρας σου, ἀλλὰ τὰ τέκνα μου ζῶσιν, ἀκούω τὴν ἀναπνοὴν τῆς Κλάρης. . . . Ἄπελθε· ἠδύνασο καὶ νὰ τὰς φονεύσῃς, διὰ τοῦτο δὲν θέλω τὸν θάνατόν σου.

Ὁ Βώβης πολὺ ἐπεθύμησε νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ἀδείας ταύτης· τὸ στοιχεῖον τῆς φρονήσεως ἦ κάλλιον εἰπεῖν τὸ τῆς ἀνανδρίας του, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἠθικὴν ὕπαρξίν του καπεῖχε μέρος εὐγενὲς, τὸν ὤθησε σφοδρῶς πρὸς τὴν ἀνοιχθεῖσαν αὐτῷ θύραν, τὴν ὁποίαν ἐδείκνυεν αὐτῷ ἡ ἀπροσδόκητος ἐπιείκεια τοῦ Λαΐρδου. Ἀλλ' ἡ ἀνανδρία αὐτοῦ ὑπεχώρει ἐνώπιον τῆς φιλαργυρίας του, ἡ φιλαργυρία ὑπερίσχυσεν ἐν τῇ βορβορώδει αὐτοῦ καρδίᾳ, καὶ πᾶν ἄλλο αἴσθημα ἐπνίγετο ὑπὸ τῆς διεγηγερμένης φιλαργυρίας του. Ὁ Βώβης ἐσυλλογίσθη ὅτι αἱ δύω ἀδελφαὶ ἀπετέλουν ὁμοῦ κεφάλαιον 300 λιρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεφάσισε ν' ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῆς λάμψεως αὐτῶν τόσον γενναίως, ὅσον Ἀθηναῖος ἢ Σπαρτιάτης ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς πατρίδος του.

— Δὲν ξέρω νὰ κολυμπῶ, εἶπε φετ' εἰρωνείας.

— Φύγε σοῦ λέγω! ἐπανέλαβεν ὁ Λαΐρδος, τοῦ ὁποίου ἡ τρομερὰ ἀγανάκτησις ἔκαμνε τὴν φωνήν του νὰ τρέμῃ.

— Ἀκούσατε, εἶπεν ὁ Βώβης· — διορθόνονται τὰ πράγματα. . .

Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους ἐν εἴδει συνθηκολογήσεως, ὁ Βώβης ἐῤῥίφθη κατὰ τοῦ Δαίρδου μὲ τὴν εὐκινησίαν τῆς τίγρεως, καὶ τοῦ κατέφερεν ἓν κτύπημα κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' ὁ Ἄγκος ὅλος προσοχὴ ἐματαίωσεν αὐτό.

Σύντομος δὲ καὶ σιωπηλὰ πάλη ἠκολούθησεν εἰς τοῦτο, καὶ μετὰ ἓν λεπτὸν ὁ Βώβης ἐκλονήθη λαβὼν πληγὴν ξίφους εἰς τὸν λαιμόν· ὁ Ἄγκος κατέβαλεν αὐτὸν καὶ ἐστήριξε τὸ γόνυ του ἐπὶ τοῦ στήθους του.

Ὁ Βώβης καταπίπτων ἐκτύπησε τὴν κεφαλήν του εἰς τὸν ὦμον τῆς Κλάρης, ἥτις ἀνεκάθισεν ἡμιεγρηγορυῖα.

Ὁ Λαΐρδος ὕψωσε τὸν βραχιονά του ἵνα κατενέγκῃ τελευταίαν πληγήν, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ σελήνη ἀπαλλαγεῖσα ἐκ τοῦ καλύπτοντος αὐτὴν νέφους ἔῤῥιψε τὰς ἀκτῖνάς της ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ἄγκου ἀφίνουσα τὸ τοῦ Βώβη εἰς τὴν σκιάν.

— Πάτερ μου! ἐφώνησεν ἡ Κλάρη νομίζουσα ἑαυτὴν εἰς τὸ τέρμα τρομεροῦ ὀνείρου.

Ὁ Λαΐρδος ἐστράφη ἀκουσίως, ὁ δὲ Βώβης ὠφελούμενος ὑπὸ τοῦ κινήματος τούτου, ἀνεπήδησεν αἴφνης, καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ τὸν καιρόν του ζητῶν τὴν μάχαιράν του, ἥτις τοῦ εἶχεν ἐκφύγει ἐν τῇ πάλῃ, ἥρπασε τὸν Λαΐρδον διὰ τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸν ἔσφιγξε μανιωδῶς. Ἡ Κλάρη ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν της ἐκβαλοῦσα κραυγὴν τρόμου καὶ ἀγωνίας.

Ὁ Ἄγκος οἰμώζεν ὑποκώφως, ὁ δὲ Βώβης χωρὶς ν' ἀφήσῃ τὸν λαιμόν του, τὸν ὁποῖον ἔθλιβε διὰ τῶν σιδηρῶν δακτύλων του, ἔσυρε βιαίως τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἄγκου πρὸς τὴν πλευρὰν τῆς λέμβου καὶ τὴν συνέκρουσε δυνατὰ καὶ κατ' ἐπανάληψιν κατὰ τοῦ ξύλου· εἶτα δὲ στηρίξας τὴν δαφὴν τοῦ λαίρδου ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς λέμβου καὶ ἀφίνων αἴφνης τὸν λαιμόν του ἐσήκωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὰ σκέλη καὶ τὸν ἔῤῥιψεν ὡς νεκρὸν εἰς τὸν Τάμεσιν.

— Τώρα πλέον δὲν ἐπανέρχεται, ἐμορμύρισεν ὁ Βώβης ἁρπάζων τὸς κώπας ἵν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς πάλης.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΤΟ ΕΤΟΣ 1838-1839.

Ἡ νὺξ τὴν μεσονύκτιον στεφάνην ἀνεδίδετο,
Καὶ πρᾶξις κατανύσσουσα ἐν ταύτῃ ἐτελεῖτο
Εἰς γῆν κ' εἰς οὐρανόν.
— Ἐπὶ τῆς γῆς ἐξέπνευσεν ὁ γηραιὸς μας Χρόνος
Τέκος πεντηκοστόγδοον τοῦ λήγοντος Αἰῶνος
Καὶ πένθιμον φαιὸν
Στὸν νεκρικόν του κράββατον ἔχοντες ἀνημμένον
Οἱ ἄνθρωποι μὲ ὀφθαλμὸν σχεδὸν δακρυβρεγμένον
Μνημόσυνον ἐλάλουν
Τοῦ τεθνεῶτος φίλου των — Τὰ προτερήματά Του
Περίλυποι διέγραφον, καὶ τὰ ἐυρήματά Του
Εἰς μνήμην ἀνεκάλουν.
Οἱ πλεῖστοι παραβαίνοντες ὅμως τὸν Θεῖον νόμον,
Τὸν λέγοντα, μηδέποτε ἐπὶ κηδείαις μῶμον
Φέρετε εἰς νεκρούς·,
Τὰς πράξεις Του ἐξήταζον. Κ' ἐκείνας τελεσθείσας
Κακίστως ἀπεδείκνυον, κ' αὐτὰς σχεδιασθείσας
Ὑφ' ὅρους πονηρούς.
Κ' ἐμπίκρως τὸν ἐμέμφοντο, διότι τὰς φροντίδας,
Καὶ τὰς ἐπιθυμίας των, καὶ τὰς χρυσᾶς ἐλπίδας
Δὲν ἔστεψε μὲ ἄνθη
Καλλίχροα, τοὺς προσεπεῖς ἠλλοίωσε σκοποὺς των
Καὶ ἂν εἰς χόρτον τρυφερὸν ἐπάτησεν ὁ ποῦς των,
Καὶ τοῦτο ἐξηράνθη!
Ἔλεγον — Τόσον ἄλγεινὸν καὶ ἐπαχθὲς τὸ νεῦμα
Εἶχ' ἐφ' ἡμῶν, καὶ ἔπνεεν εἰς τὴν ζωήν μας πνεῦμα
Πολὺ ὀδυνηρόν!
Οὐδόλως αἰτιώμενοι τὰς πάντοτ' ἐσφαλμένας
Ἰδέας των οἱ δεῖλαιοι, καὶ τὰς στρεβλὰς των φρένας
Αἰτίας συμφορῶν!

— Καὶ ὁ Θεὸς, προσέθετον, δικαίως νὰ τὸν κρίνῃ,
Τὸ Νέον δ' Ἔτος πρὸς ἡμᾶς Καλὸν νὰ διευθύνῃ,
Νὰ μᾶς παρηγορήσῃ.
Ἡμέρα Του δυστάρεστος νὰ μὴ μᾶς ἀνατείλῃ
Ἢ εὐτυχί' ἀπ' αὔριον μὲ μειδιῶντα χείλη
Ὅλους νὰ χαιρετήσῃ.
Κ' ἐπῆδον Νέοι, φέροντες, καὶ τὰ μικρὰ παιδία
Ὀρχούμενα πλησίον των ἐν νέᾳ μελῳδίᾳ,
Καὶ μὲ χαρὰν πολλὴν
Τὸ Νέον Ἔτος ἔσπευδον χαρίεν καταβαῖνον
Ἐξ οὐρανοῦ νὰ ἴδωσι, καὶ περιβεβλημένον
Πολυτελῆ στολήν
Καὶ φέρον εἰς τὰς χεῖράς του γλυκοποροῦντα βίον,
Καὶ κάνιστρα ἀνάπλεα ἀγαπητῶν βραβείων,
Διὰ νὰ διανείμῃ
Χαρίσματα εἰς ἅπαντας, καὶ χρυσοφόρον μοῖραν
Νὰ καθιδρύσῃ ἔμπροσθεν εἰς τὴν ἑκάστου θύραν.
Περιαλγὴς ἡ μνήμη
Τοῦ διαβάντος Χρόνου μας τὸ πνεῦμα ἀπησχόλει
Ἐμοῦ, καὶ εἰς τὰ λείψανα προσηλωμένη ὅλη
Ἅπερ ἀφῆκ' ἐν γῇ
Διενοούμην — Ἔλαβον τὴν ῥάβδον του εἰς χεῖρας,
Κ' εἶδον γραμμένον ἐπ' αὐτῆς μ' εὐγράπτους χαρακτῆρας
« Φωτὸς μαρμαρυγὴ
« Ἀδύτου περιέστεφε τὴν ἄφθαρτόν μου κόμην,
« Πλὴν ἀπὸ τὰς πολυειδεῖς βαρέως ἐπληττόμην
« Ἀνοίας τῶν ἀνθρώπων,
« Κ' ἐνῷ τὸ παραπέτασμα ἀνέπτυσσον τὸ σκέπον
« Τὴν Ἱερὰν ἀλήθειαν, καὶ ὑφρανόμην βλέπων
« Τὸν φωτεινόν της τόπον,
« Ἐκεῖνοι τὸν τοιοῦτόν μου ἀγῶνα κατεχρῶντο,
« Καὶ ὡσὰν εἰς λαβύρινθον σκοτώδη ἐπλανῶντο,
« Κ' εἰς ἔργα σφαλερὰ
« Τερπόμενοι τὸν βίον μου ἐνέπλησαν κηλίδων,
« Καὶ διὰ τοῦτο τελευτῶν ἐστράφην καὶ τοὺς εἶδον
« Μ' ὄμματα θλιβερά. »
Κ' ἐθάρρυσα· Πόσον οἰκτρὰ, ἐσκέφθην, ζωγραφία
Ἡμῶν, καὶ πότη πάντοτε τοῦ Χρόνου ἡ σοφία·
Αὐτὸς ἐπιδεξίως
Ἀνακαλύπτει τ' ἀληθὲς, καὶ τὸ Ὀρθὸν — Δυσφρόνως
Ἡμεῖς τὰ παρατρέχομεν! — Εἴθε ὁ Νέος Χρόνος
Νὰ γεννηθῇ αἰσίως!
Τ' ἀρχαῖα ν' ἀπολείψωμεν ἐν τούτῳ σφάλματά μας
Ἐπὶ τοῦ βίου φέροντες τὰ διαβήματά μας
Μὲ φρένα συνετὴν,
Τὰς φυομένας πρὸ ἡμῶν ἀκάνθας ἐκσοβοῦντες
Καὶ μ' ἄνθη ἔργων ἀγαθῶν τὰς χεῖράς μας πληροῦντες.
Μ' αὐτὴν τὴν τελετὴν
Τοῦ ἀπιλθόντος Χρόνου των ἑτέλουν τὴν κηδείαν
Οἱ ἄνθρωποι, κ' ἐστρέφοντο μ' ἀνάπλεων καρδίαν
Ἐλπίδων πρὸς τὸ μέλλον
Καὶ τὰ δεινὰ τὰ λήξαντα εὐθέως λησμονοῦντες,
Εἰς προσδοκώμενα Καλὰ φανταστιοβατοῦντες.
Ἐτέρποντο, κ' ἐγέλων —
Πρὸς τ' οὐσανοῦ τὰ δώματα δ' ὁ Χρόνος ἐκπετάσας,
Κ' ἐπ' ὤμων κομιζόμενος τὰς πράξεις του ἅπάσας
Πηρέτη ταπεινῶς
Πρὸ τῆς Αἰωνιότητος τῆς πάντων τῶν αἰώνων
Ἀνάσσης, καὶ γενέτιδος τῶν ἐπὶ γῆς μας Χρόνων.
Ἐκείνη δὲ σεινῶς.
Καὶ ὡς Κριτὴς ἀδέκαστος τὸν θεῖον ὀφθαλμόν Της
Προσήλωσεν ἐναστικὸν ἐπὶ τὸν ἔγκονόν της
Τὸν ἐκ τῆς γῆς ἐλθόντα,
Κ' ἐξέτασε λεπτομερῶς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς του,
Καὶ ποίαν δὲ οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῆς ἐπιῤῥοῆς του
Ἀνέπτυξαν προσόντα
Ἐκάνη ὅμως εἰς αὐτὰ μὴ Εὐχαριστηθεῖσα,
Ἀπὸ τοῦ παμφώτου θρόνου της εὐθέως ἐγερθεῖσα
Ἀπὸ τῆς πολιᾶς

Κόμης τὸν δικαζόμενον ἀνήρπασε. Καὶ « Νέος
Ἐφώνησεν, ἐπίστρεψον εἰς γῆν τώρα ταχέως
« Ἀπὸ τὰς σκολιὰς
« Σὺ τοὺς ἀνθρώπου· ἔξαγε ὁδοὺς τῆς δυσφροσύνης,
« Καὶ μὴ Σὺ παρασύρηται ἀφρόνως ὑπ' ἐκείνης
« Κ' εἰς ἔργα ἐσφαλμένα
« Ἐκπίπτῃς· καὶ τὸ μέτωπον τὸ θεῖόν Σου μολύνῃς,
« Καὶ τόσα τῆς Σοφίας Σου χαρίσματα ἀφίνῃς
« Εἰς σκότος κεκρυμμένα. »
— Ἐφώνησ' οὕτως ἡ σεπτὴ Θεὰ Αἰωνιότης·
Ἐπὶ τῆς γῆς ἡ τῆς Ἡοῦς ἀπηύγαζε λευκότης
Ἐκ τῆς Ἀνατολῆς,
Κ' ὁ Χρόνος Νέος μετ' αὐτῆς ἐφάνη θεπέσιος; —
Δεχθῶμεν τοῦτον, ἄνθρωποι, τῆς Ἱερᾶς ἀξίως
Αὐτοῦ ἀποστολῆς.

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

—

Ο ΚΥΡΙΟΣ.

Ἡ λέξις Κύριος (monsieur ἢ homme comme il faut, Ἀγγλιστὶ δὲ gentleman) κατὰ τὸν Φιλόκαλον Σμυρναῖον σημαίνει ἄνδρα ἠθικῶς τέλειον (δὲν λέγομεν ἀναμάρτητον), εὐσεβῆ δηλαδὴ, φιλόπατριν, καὶ καθόλου εἰπεῖν γενναιόφρονα, ἐλευθέριον ἄνευ ἀσωτείας, ζηλωτὴν προστάτην τῶν καλῶν, φιλότιμον, καθάριον, κομψὸν τοὺς τρόπους ἄνευ ἐπιτηδεύσεως καὶ τακτικὸν καὶ πρόθυμον εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς συνδρομῆς του.

—

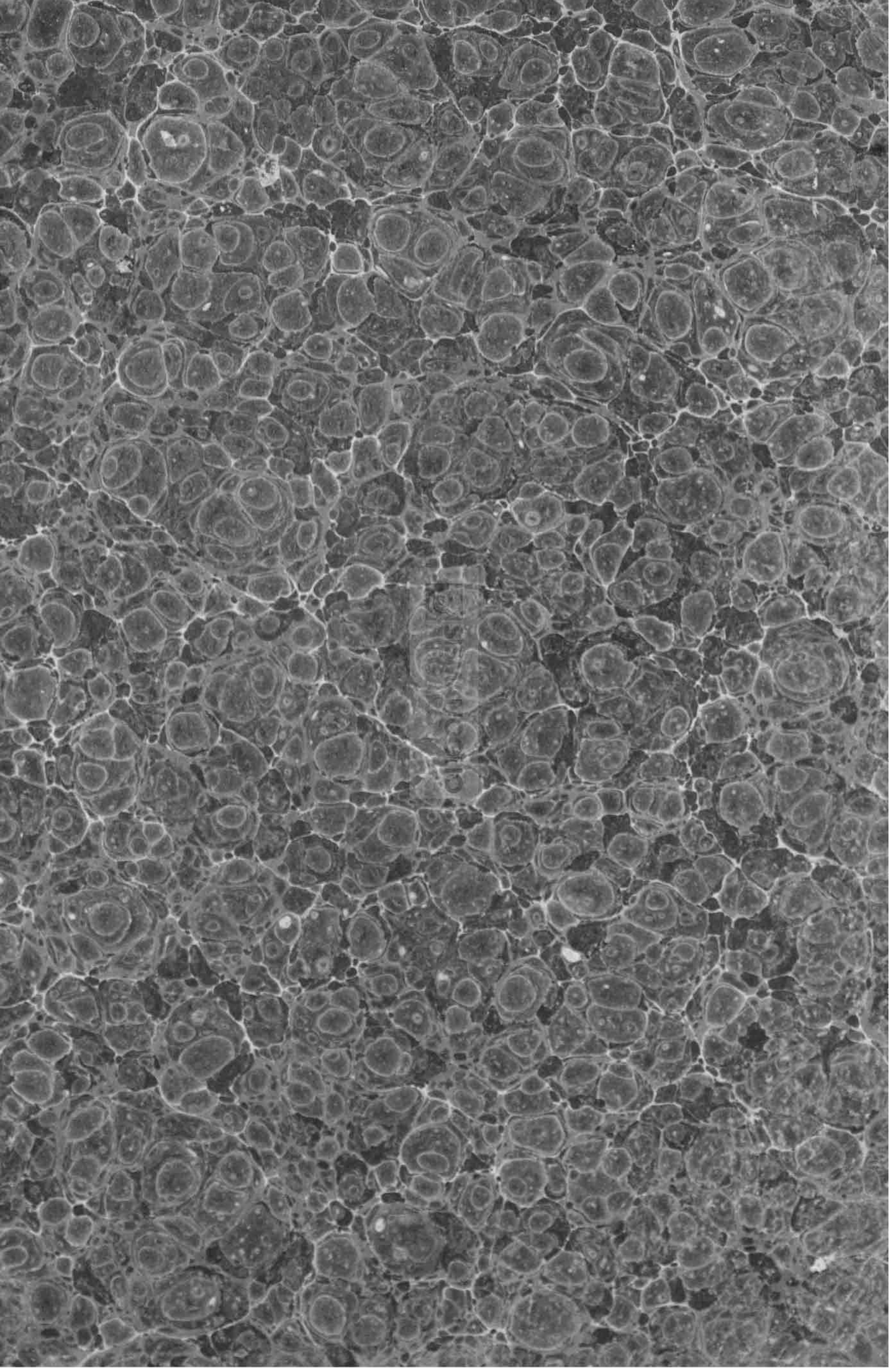
Τοῖς φίλοις συνδρομηταῖς.

Διὰ μέσου πολλῶν δυσχερειῶν, ἐσωτερικῶν τε καὶ ἐξωτερικῶν, εὐοδωθεὶς εἰς τὸ τέρμα τοῦ ἐτησίου σταδίου του, ὁ Φιλόκαλος Σμυρναῖος προσφέρει τὴν εἰλικρινῆ βεβαίωσιν τῆς εὐγνωμοσύνης του πρὸς τοὺς ἁπανταχοῦ φιλομούσους συνδρομητάς του, εὐχόμενος αὐτοῖς μυριοπλασίονα τὴν παρὰ τοῦ ἀφίστου ἀνταπόδοσιν. Ἀναγγέλλει δὲ αὐτοῖς, ὅτι διὰ τὴν γενομένην προσθήκην τοῦ ἡμίσεος τυπογραφικοῦ φύλλου ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ λήξαντος ἔτους, καὶ διὰ μελετωμένας βελτιώσεις ἐν τῷ μέλλοντι, ἀναγκάζεται νὰ κάμῃ προσθήκην τινὰ εἰς τὴν συνδρομὴν ἀσήμαντον τοῖς πλείοσι· τουτέστιν ἡ ἐτησία συνδρομὴ ὁρίζεται τοῦ λοιποῦ ὡς ἑξῆς.

Διὰ τοὺς ἐν Σμύρνῃ λίρ. ὀθ. 1)2.
Διὰ τοὺς ἀλλαχοῦ τοῦ κράτους πεντάρια 12.
Διὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι δρ. 13.
Διὰ τοὺς ἐν Ἑπτανήσῳ σελ. 11.
Διὰ τοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ σελ. 12.

Τὰ ταχυδρομικὰ εἰς βάρος τοῦ συγτάκτου.

Ὁ Φιλόκαλος εὔχεται τοῖς φιλτάτοις συνδρομηταῖς τὸ νέον ἔτος τρισόλβιον.

ISTANBUL